

494 A28

Kansas City Public Library

This Volume is for
REFERENCE USE ONLY

0 0001 0336791 8

کاغذ جیلوق و مطبعه جیلوق آتونیم شرکئی
فرا تهالی حایم — درسعادت

PRINTED BY

SOC. AN. DE PAPETERIE ET D'IMPRIMERIE
FRATELLI HAIM-CONSTANTINOPLE

PRINTED IN TURKEY

انگلیزجه - تورکجه

مکتبہ

لُغَات

انگلیزجه کلماتک ائک دوغری تلفظلی کؤستراس و مختلف معنالر کلمات مترادفه
ایله ایضاح ابدلنددر. تاریخی و جغرافی معروف اسماء خاصه یی ده جامعدر .

معارف و طالت جلدیسی تألیف و ترجمه لیسیتنجہ قبول ایرلمسدر

محرری

ارکان حربیة بحر نه دن بیکباشی

احمد واحد

کافه حقوق قانوناً محفوظدر

استانبول

۱۳۴۰

A
CONDENSED DICTIONARY
ENGLISH-TURKISH

PRONOUNCING AND EXPLANATORY
AND INCLUDING CURRENT HISTORICAL AND GEOGRAPHICAL NAMES

OFFICIALLY ADOPTED BY THE
COMMISSARIAT FOR PUBLIC INSTRUCTION
OF THE TURKISH REPUBLIC

BY

COMMANDER A. VAHID BEY, Turkish Navy

ALL RIGHTS RESERVED

OXFORD UNIVERSITY PRESS
HUMPHREY MILFORD

1924

فهرست مندرجات

صحیفه

VI	بحریه دائره سی ریاستی طرفندن اعطا ایدیلن تقدیرنامه نك صورتی (تورکجه)
VII	بحریه دائره سی ریاستی طرفندن اعطا ایدیلن تقدیرنامه نك ترجمه سی (انگلیزجه)
VIII	کتاب حقنده اون مستشرق طرفندن اعطا ایدیلن راپور صورتی (انگلیزجه)
IX-XI	انگلیزجه مقدمه
XII	لاتینجه ایله یازلمش اولان تورکجه کله لرك تلفظی حقنده
XIII-XV	انگلیزجه ایضاحات و تعریفات
XVI	بو کتابده استعمال ایدیلن مقطعات
XVII-XVIII	افعال غیر قیاسیه
XIX-XXIII	تورکجه ایضاحات و تعریفات
XXIV-XXVII	تورکجه مقدمه
I-68I	لغات
683-715	انگلیزجه ده علی العاده استعمال ایدیلن مقطعات ، رموز و اشارات
716-717	انگلیزجه رچته لرده مستعمل لاتینجه تعبیرات
718-720	مسکوکات ، اوزان و مقیاسات

CONTENTS

	Page
COPY OF AN OFFICIAL TESTIMONIAL BY THE NAVY DEPARTMENT OF THE TURKISH REPUBLIC <i>(In Turkish)</i>	VI
TRANSLATION OF THE ABOVE MENTIONED TESTIMONIAL <i>(In English)</i>	VII
COPY OF A REPORT OF EXPERTS. <i>(In English)</i> . .	VIII
ENGLISH PREFACE	IX-XI
PRONUNCIATION OF TURKISH WORDS IN LATIN CHARACTERS	XII
ENGLISH NOTES	XIII-XV
ABBREVIATIONS USED IN THIS DICTIONARY . . .	XVI
IRREGULAR VERBS	XVII-XVIII
TURKISH NOTES	XIX-XXIII
TURKISH PREFACE	XXIV-XXVII
THE DICTIONARY.	I-681
LIST OF ABBREVIATIONS TOGETHER WITH SIGNS AND SYMBOLS COMMONLY USED IN ENGLISH . . .	683-715
LIST OF LATIN PHRASES USED IN THE WRITING OF PRESCRIPTIONS	716-717
MONIES, WEIGHTS AND MEASURES	718-720

آئمه : ۲۵ نيسانه ۱۳۴۰

شعبه ۲

نومرو ۱۱۰۷

واحد بلك تاليفكده سى اولاده انگليزجه - نوركه لغات كتابى بحريه
ترقيق مؤلفات قومبوتجه بالا طرف ترقيق ابدلسه وفوق العاده شايانه
استفاده كوراشمير . اثر ، فلك بالعموم شعبانه عام اصطلاحاتى مبزود
مختومير . انگليزجه ايله مناسبتدار اولوه اوزره ههمانه ايكي نسلده برى
ايلك دفعه اولدوقه نشر ايدلمه بيلمه بومكلى اثر ، مؤلفك قدرت علميه سى
كجى عزم و ثباته دنى بارز بر دليلير . واحد بلك معارفمزه اولاده بو
مستقلا خدمتى شهره سز هر وجهه تفصيله لايوه و بو كتاب ، تحصيل
و تتبع ايله اشتغال ايندره حرايرله توصيه ايدلمكه شايانير .

بحريه دائره سى رئيسى

عبدالرحيم

[مؤلفه لطفاً كوندريلن بو تقديرنامه بحريه دائره سنك جريده رسميه سى اولان
(دونانما امرنامه سى) نك ۱ مائس ۱۳۴۰ تاريخى و ۹ نومرولو نسخه سنده دخی
نشر ايدلمشدر . — ا . و .]

TRANSLATION.

TURKISH REPUBLIC

COMMISSARIAT

FOR NATIONAL DEFENCE

—••—
NAVY DEPARTMENT
—••—

SECTION 2

NUMBER 1107

Angora, 25th. April, 1924.

The English - Turkish Dictionary, compiled by A. Vahid Bey, has been carefully examined by the New Publications Examination Committee of the Navy Department, and has been found to be an extremely useful work. The Dictionary contains a profusion of terms and expressions current in all branches of science. After a period of over half a century during which time no similar work has been produced in English, this extremely valuable Dictionary affords excellent proof of the able knowledge and steady perseverance of the author. The service thus rendered by A. Vahid Bey to public instruction in Turkey undoubtedly deserves great praise while the book itself is worthy of being warmly recommended to all students.

Chief of the Navy Department

(signed) **ABDURRAHIM**

[The above communication which the Navy Department have been so good as to send the author as a sign of appreciation for his work, was published in General Fleet Orders, issue No 9 of 1st May, 1924 — A. V.]

**Report of a committee of experts formed to examine
A. VAHID BEY'S English-Turkish dictionary.**

May we recommend to your kind attention a valuable educational work recently prepared by A. Vahid Bey, formerly a journalist and, later, a member of a Turkish Embassy in Europe

This Dictionary is from English into Turkish, and is to be followed later, if circumstances warrant, by a companion volume from Turkish into English. It is by one who has given many years to the study of the Turkish equivalents of English words, and who has had much practical experience in the use of both languages.

His thorough knowledge of German and French has also facilitated him in the preparation of this Dictionary

This work presents an attempt to give a complete vocabulary of the English words needed by English-speaking people residing in Turkey, in various lines of business. The Turkish meanings are given in both Arabic and Latin characters, thus making it possible for beginners in Turkish to easily get both the spelling and the meaning of the Turkish words.

A committee of able thinkers who are members of the American educational institutions in Constantinople, and several of them Turkish scholars, have examined this Dictionary and approve of the method of transliteration and pronunciation. We can heartily recommend this book as well-nigh essential in the international business and social life of Turkey. It is very valuable for all foreigners who wish to learn Turkish through the medium of English, and also for all who would learn English through the medium of Turkish. It is especially rich in the idiomatic rendering of English phrases into their Turkish equivalents. In short, it is an eminently practical book, suited for every day use.

April 21, 1923.

Sincerely,

(Signed) MARY MILLS PATRICK. — *Chairman*

(Ph. D., LL. D., Litt. D.; President,
Constantinople College).

MEMBERS OF THE COMMITTEE:

(Signed) F. F. GOODSSELL.-(B. D., Director, Language
School, Constantinople.)

- » F. W. MAC CALLUM.-(D. D.)
- » Charles T. RIGGS.-(B. D.)
- » W. T. ELLIS.-(Ph. D., journalist.)
- » Kathryn Newell ADAMS.-(B. A., M. A.)
- » L. P. CHAMBERS.-(Ph. D.)
- » Katharine S. PEARCE.-(B. A., M. A.)
- » W. S. MURRAY.-(Ph. D.)
- » W. G. CAMPBELL.-(Barrister.)

P R E F A C E

„Un Dictionnaire, on ne saurait trop le redire, n'est
jamais une œuvre parfaite“ (*Académie*, 1878)

Foreigners labour under the impression that Turkish is extremely difficult to learn. Certain peculiarities due to the fact that Turkish does not belong to the same family as the languages of Europe, added to the distinctive character of its alphabet, do indeed present difficulties which have to be overcome. But no unsurmountable obstacles stand in the way of him who wishes to master this really fine language. And to offset any difficulties, there are certain features which greatly simplify its study. To mention only two of these, in Turkish there are no irregular verbs and no grammatical gender.

It may be said that the chief reason why foreigners have not in the past more generally acquired Turkish, has been the lack of proper books for its study. About sixty four years ago an eminent Englishman, Sir James W. Redhouse, prepared an English-Turkish lexicon for the use of Turks. In this book the Turkish part is written in Turkish characters, so that only those foreigners have been able to use it who mastered the Turkish alphabet. Besides this, Sir J. W. Redhouse himself affirms in his book that he was unable to find the Turkish equivalents of many English words. Nevertheless high tribute of admiration is due to his work, and those Turks of the past and present generations who speak English are greatly indebted to him. It is however evident that a dictionary compiled two generations ago and not since revised would to-day be out of date, as is the case with Redhouse's lexicon. And it is much to be deplored that for over half a century almost no analogous book has been published. Inasmuch as persons more competent in this respect have not undertaken such a work, the present author has ventured to take the first step and has compiled this practical and, for its purpose, sufficiently exhaustive English-Turkish dictionary for the use of the general English-speaking public. The English-speaking nations have, in the last few years, shown such interest in the material and moral development of the Near East that a book of this sort should meet an urgent need, a need which will be more readily felt in the near future.

The author has made every effort to include in this condensed dictionary all modern English words and expressions and at the same time to exclude obsolete and rare words which, in a book of this sort, would be only a superfluous burden. The selection of the words to be included was not an easy task, but the author hopes that the usefulness of the book has been by this means much increased without unduly increasing its bulk.

The most serious difficulty which the author met was the lack of comparatively modern Turkish lexicons and especially the complete absence of general encyclopaedic or technological works containing authoritatively adopted Turkish equivalents of English or even of French commercial, literary, scientific and other words and expressions. The preparation of this dictionary, which contains about 40,000 words, has, on this account, taken more than four and half years of constant hard labour.

Two features of the present work are deserving of especial notice. In the first place, the Turkish equivalents of the English words are written in both Turkish and Latin characters. The system of transliteration followed is not merely the work of the author, but is the result of many meetings and discussions of the author with a committee of leading Turkish scholars of the American educational and other institutions in Constantinople. Consequently the system of transliteration here adopted is not only best suited to the purposes of this dictionary as showing the modern pronunciation of Turkish words in Latin characters, but it might be adopted as a basis of transliteration for analogous works in the future.

A second unique feature of this dictionary is to be found in the inclusion of English synonyms in the Turkish part to indicate different meanings of the English words. In this way, the English-speaking person who uses the dictionary is enabled to avoid the mistakes which might arise from using the wrong Turkish word to express his meaning, although that Turkish word might express another meaning of the English.

The Turkish language has been undergoing, especially during the last fifteen years, a process of modernization. The author sympathizes with this happy evolution, the chief tendency of which is to harmonize spelling with pronunciation. But while this modernized spelling may in the future assume definite shape and become generally recognized, this is not yet the case. He has therefore been rather conservative as regards the orthography of Turkish words in *Turkish characters*. But in the transliteration of Turkish words in *Latin characters* he has necessarily sought to give the common modern pronunciation.

The author is very grateful for encouragement and valuable help to Mary Mills Patrick Ph. D., LL. D., Litt. D., President of the American College for Girls at Constantinople, and to the members of the committee above-mentioned. He is also much indebted to William S. Murray Ph. D., Director of the Preparatory Department of the said American College, for his valuable assistance in the selection of words to be included in and excluded from this dictionary; he has kindly gone over the whole work conjointly with the author. Further, he sincerely thanks L. Powers Chambers Ph. D., Constantinople College, and Captain I. Rahmi Bey, Turkish Navy, for their very kind assistance and many valuable suggestions.

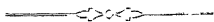
In concluding, the author cannot emphasize too strongly the fact that modern Turkish is by no means the same language as Arabic or Persian, as spoken to-day in Arabia or Persia, any more than English is the same as French or German. Indeed, while English is a combination of Germanic and French, with enrichments from other languages, Turkish is not a mere combination of other languages, but is a distinct Turanian language which has been very much enriched by contact with Arabic and Persian, themselves a Semitic and an Aryan language respectively. And so it has come about that many Arabic and Persian words, long adopted into Turkish, have become in course of time more or less altered in their pronunciation in Turkish, just as many French words in English have become so Anglicised as to be unrecognizable to a modern Frenchman. It is the modern Turkish pronunciation of these Arabic and Persian words which is given in this dictionary.

Although this work has been prepared chiefly for foreigners, the author is sincerely hopeful that it may be no less useful to Turkish students of the English language. It is also his fond hope that the study of each other's language may bring about between American and English students of Turkish and Turkish students of English better understanding of each other's ideas and aspirations.

Constantinople, September, 1924.

A. VAHID.

PRONUNCIATION

Vowels :

a	short, as in	(past).
â	long, as in	(large).
e	short, as in	(red).
eu	as in the French	(deux).
i	short, as in	(ring)
î	long, as in	(machine).
o	short, as in	(only)
ô	long, as in	(note).
ou	short, nearly as in	(routine).
ôu	longer, nearly as in	(through).
u	nearly like the vowel sound in the last syllable of (island) or (explosion), or as in (tuck).	
ü	as in the French	(musée).

Consonants :

ch	as in	(change)
g	as in	(garden, get, give).
gh	light, as in	(though)
h	as in	(hal, hope).
j	as in	(July).
q	hard, as in	(lock)
s	as in	(sun, send)
sh	as in	(shape, short)
v	nearly as in	(very, event).
y	always consonant, as in	(yellow).
z	as in	(zero, has, is).
zh	as two separate letters	(z-h).

NOTE :— No silent letter is used in the Latin transliteration of the Turkish words in this book. English readers should therefore carefully bear in mind that there is no silent **e** in the Latin transliteration. Each **e** must be pronounced. They must also bear in mind that Turkish has no vowel sound corresponding to the **a** in « **man** » or the **o** in « **not** » and the **e** in « **her** » or the **i** in « **bird** ».

Final **d** and final **b** tend, in pronunciation, to be sounded like **t** and **p** respectively.

NOTES

PRONUNCIATION : — The pronunciation of Turkish words, as shown in Latin characters in this book, is that of the common speech of to-day. English-speaking students will thus be enabled to pronounce these words as nearly as possible in the same manner as modern Turks do, while more advanced students and Turkish scholars have before their eyes the words spelled also in Turkish characters. Since the Latin and the Turkish alphabets do not correspond, it is impossible to transliterate Turkish words by means of separate letters in English for each letter of the Turkish. Besides, it would be absurd to spell Turkish words in Latin characters as they are spelled in the Turkish, for the pronunciation of many words differs from their written construction, as is frequently the case in English. The following example will illustrate the advisability and even the necessity of the system of transliteration here used : —

“*Paper*” is written in Turkish کاغذ = “*kyagud*”, but is pronounced “*Kyâd*”, and the Turkish of “*the bark of the tree*” is written آفاجك قابوغى = “*agajun qabougu*” but is pronounced “*âjun qabôu*”. The latter form is shown in this book in *Latin characters*, while the written form is necessarily shown in *Turkish characters*.

ACCENT : — Although in the declension of pure Turkish words, the roots of the words have a slight accent, it may be said that in Turkish as spoken to-day there is practically *no accent*. On the other hand, there are *long sounds* or vowels, generally in words of Arabic or Persian origin, which take the place, to a certain degree, of accent in other languages; but this does not mean an *emphasis*, but simply a *prolongation* of the sound. Consequently foreigners should try to pronounce all Turkish words smoothly and, as far as they can, without accent, pronouncing each vowel-sound distinctly.

MARKS OF PUNCTUATION : —

, **The Comma.** — Separates words of the same meaning or nearly so.

Sometimes a sign of accent as commonly used in English dictionaries - (') - is placed above *a*, *e*, *i*, *â*, *î*, *ü* and *u* to show that these vowels must be pronounced *distinctly and strongly*.

- ; **The Semicolon.** — Separates words of different meanings, or nearly so.
- **The Hyphen.** — Is sometimes put between two letters or syllables of a single word, merely to show that the letters or syllables so separated must be *separately* pronounced.
- **The Dash.** — Replaces the *immediately preceding* principal English word.
- () **The Parentheses.** — Indicate that the Turkish words enclosed by them but *connected* to the adjoining Turkish words by a *hyphen*, may be dispensed with, but may also and preferably be used together with the adjoining words.

Turkish words in parentheses when alone or *not connected by a hyphen* to the adjoining words, are either slang or popularisms, or represent approximate meanings. This will be clear to the student from the English word itself.

English words in parentheses without a hyphen, (which are always in small italics), are simply explanatory and serve to denote the different meanings of the English word in question.

... These **three dots** serve to indicate that the prepositions, etc. which in Turkish are used *after* nouns, etc. occur in English *before* nouns, etc.; or vice versa.

They also indicate special cases where *nouns* are used in Turkish in the place of *adjectives*.

EXAMPLES :

1 — The book = کتاب kitab ; in = ده ... da ; in the book = کتابده ki-tab - da.

2 — The election = انتخاب intihâb ; electoral = intihâbî, or *intihâb...* ; the electoral committee = هیئت انتخابیه hey-eti intihâbiyye, or انتخاب هیئتی *intihâb hey-eti* This latter form corresponds literally to "the election committee" or "the committee of election"

As in some cases the adjectives in English have no Turkish equivalents the use of nouns instead of adjectives, as described above, becomes necessary. Consequently this sign (...) should prove a valuable guide to English-speaking students.

ABBREVIATIONS. —

1. — Particles indicating the infinitive.—

et. = etmek (the infinitive particle "to" or "to do") اِتْمَك or اِتْمَكَ
ol. = olmak (the infinitive particle "to" or "to be") اَوَلَق or اَوَلَقْ

These are chiefly put at the end of words of Arabic or Persian origin to form the infinitive mood in *Turkish*. They are rarely used for words of pure Turkish origin, the infinitive mood of which is generally formed by adding to the root the suffix "mek" or "maq", according as the vowel of the root is respectively soft or hard. This difference in the formation of the infinitive is thus a very useful guide for foreigners, since the presence of the abbreviations "et." or "ol." will generally indicate words of Arabic or Persian origin, while the suffixes "mek" or "mak" will indicate words of pure Turkish origin.

Examples : —

The test = tejrübe; *to test* = tejrübe etmek (or as indicated in this book, "tejrübe et.").

Sick = hasta ; *to be sick* = hasta olmaq (or as indicated in this book, "hasta ol.").

Come ! = gel ! ; *to come* = gelmek.

Shut ! = qapa ! ; *to shut* = qapamaq.

The noun or adjective form of the word in *Turkish* can conversely be obtained by dropping the infinitive particle "et." or "ol.", thus.

To manage = idâre et. ; *management* = idâre.

To economize = iqtisâd et. ; *economy* = iqtisâd.

To be happy = mes-ôud ol. ; *happy* = mes-ôud.

2. — Other abbreviations worth noting :—

(act) = *Action* or "*the act of...*" as distinguished from *state*.

(jud.) = *Juridical* : this indicates all words used in *law*, *tribunals*, etc.

(lit.) = *Literary* : this indicates that the following word belongs to the *fine* or more or less literary language and is not always used or understood by uneducated people. Most scientific and juridical words are of this kind.

(pers.) = *Persons* ; or *of persons*, as distinct from *animals* and *inanimate things*.

(rel.) = *Religion* ; this indicates all words related to *religion*, *theology*, *churches*, *prayers*, etc.

(zo.) = *Zoological*, or *of animals in general*, including *birds*, *fishes*, *insects*, etc. .

بوکتابده استعمال ایدیلین مقطعات

3. — Other abbreviations used in this dictionary.

<i>a</i>	adjective	صفت	<i>mech.</i>	mechanics	میخانیک
<i>ad.</i>	adverb	حال	<i>med.</i>	medicine	طب
<i>agr</i>	agriculture	زراعت	<i>mil.</i>	military	عسکری
<i>Amer.</i>	American	امریکان	<i>min.</i>	mineralogy	معدنیات
<i>ana.</i>	anatomy	تشریح	<i>mus.</i>	music	موسیقی
<i>arch.</i>	architecture	معماری	<i>myth.</i>	mythology	خرافات
<i>arith</i>	arithmetic	حساب	<i>n.</i>	noun.	اسم
<i>artil</i>	artillery	طوبخچان	<i>naut.</i>	nautical	بحریه، کیمجیلک
<i>ast.</i>	astronomy	هیئت	<i>nav</i>	navigation	سیرسمائن
<i>bot</i>	botany	نباتات	<i>n. pl</i>	noun plural	جمع
<i>chem.</i>	chemistry	کیمیا	<i>pers.</i>	persons (*)	انسانلر حقنده
<i>conj.</i>	conjunction	عاطفه	<i>phil</i>	philosophy	فلسفه
<i>electr.</i>	electricity	الکتریک	<i>phot</i>	photography	فوطوغرافیا
<i>fem.</i>	feminine	مؤنث	<i>phys.</i>	physics	حکمت طبیعیہ
<i>fig.</i>	figurative	مجازی	<i>pl.</i>	plural	جمع
<i>jud.</i>	juridical; law. (*)	عدلی؛ حقوقی	<i>pref.</i>	prefix	ادات
<i>fort.</i>	fortification	استحکام	<i>prep.</i>	preposition	حرف حر
<i>geog.</i>	geography	جغرافیا	<i>pron.</i>	pronoun	ضمیر
<i>geol.</i>	geology	طبقات	<i>rel.</i>	religion (*)	دیانتہ عائد
<i>geom.</i>	geometry	هندسه	<i>sci</i>	scientific	فنی
<i>gram.</i>	grammar	صرف، نحو	<i>sing.</i>	singular	مفرد
<i>hist.</i>	historical	تاریخی	<i>surg.</i>	surgery	فن جراحی
<i>int.</i>	interjection	ندا، خطاب	<i>theat</i>	theatre	تئاترو، تماشا
<i>lit.</i>	literary (*)	ادبی	<i>v.</i>	verb	فعل
<i>mar.</i>	marine	بحریہ	<i>v. a.</i>	verb active	فعل متعدی
<i>masc.</i>	masculine	مذکر	<i>v. n.</i>	verb neuter	فعل لازم
<i>math.</i>	mathematics	ریاضیات	<i>zool.</i>	zoology (*)	حیوانات.

(*) see above : Abbreviations, 2.

افعال غیر قیاسیہ

IRREGULAR VERBS.

اسم مفعول	ماضی	حال	اسم مفعول	ماضی	حال
Abide	abode	abode	Eat	ate, eat	eaten
Awake	awoke	awoke*	Fall	fell	fallen
Be, am	was	been	Feed	fed	fed
Bear	bore, bare	borne	Feel	felt	felt
Beat	beat	beaten, beat	Fight	fought	fought
Become	became	become	Find	found	found
Begin	began	begun	Flee	fled	fled
Behold	beheld	beheld	Fling	flung	flung
Bend	bent*	bent*	Fly	flew	flown
Beseech	besought	besought	Forget	forgot	forgotten
bespeak	bespoke	bespoken	Forsake	forsook	forsaken
Bestride	bestrade, bestrid	bestriden	Freeze	froze	frozen
Bid	bid, bade	bidden, bid	Get	got	got, gotten
Bind	bound	bound	Gild	*gilt	*gilt*
Bite	bit	bitten, bit	Gird	girt*	*girt*
Bleed	bled	bled	Give	gave	given
Blow	blew	blown	Go	went	gone
Break	broke	broken	Grave	graved	graven
Breed	bred	bred	Grind	ground	ground
Bring	brought	brought	Grow	grew	grown
Build	built*	built*	Hang	hung*	hung*
Burst	burst	burst	Have	had	had
Buy	bought	bought	Hear	heard	heard
Cast	cast	cast	Heave	*hove	*hoven
Catch	caught*	caught*	Hew	hewed	hewn*
Chide	chid	chidden, chid	Hide	hid	hid, hidden
Choose	chose	chosen	Hit	hit	hit
Cleave	cleft, clove	cleft, cloven	Hold	held	held, holden
Cling	clung	clung	Hurt	hurt	hurt
Clothe	*clad	*clad	Keep	kept	kept
Come	came	come	Kneel	knelt*	knelt*
Cost	cost	cost	Knit	knit*	knit*
Creep	crept	crept	Know	knew	known
Crow	crew*	crowed	Lade	laded	laden
Cut	cut	cut	Lay	laid	laid
Dare	durst*	dared	Lean	*leant	*leant
Deal	dealt*	dealt*	Lead	led	led
Dig	dug*	dug*	Leave	left	left
Do	did	done	Lend	lent	lent
Draw	drew	drawn	Let	let	let
Dream	dreamt*	dreamt*	Lie	lay	lain
Drive	drove	driven	Light	*lit	*lit
Drink	drank	drunk	Lose	lost	lost
Dwell	dwelt*	dwelt*	Make	made	made

اسم مفعول	ماضی	حال	اسم مفعول	ماضی	حال
Mean	meant*	meant*	Sow	sowed	sown
Meet	met	met	Speak	spoke	spoken
Mow	mowed	mown*	Speed	sped	sped
Pay	paid	paid	Spend	spent	spent
Put	put	put	Spill	spilt*	spilt*
Quit	*quit	*quit	Spin	spun	spun
Read	read	read	Spit	spit, spat	spit, spat
Reave	reft*	reft*	Split	split	split
Rend	rent	rent	Spread	spread	spread
Rid	rid	rid	Spring	sprung, sprang	sprung
Ride	rode	ridden	Stand	stood	stood
Ring	rung, rang	rung	Steal	stole	stolen
Rise	rose	risen	Stick	stuck	stuck
Rive	rived	riven*	Sting	stung	stung
Run	ran	run	Strew	strewed	strewn*
Saw	sawed	sawn*	Stride	strode, strid	stridden
Say	said	said	Strike	struck	struck
See	saw	seen	String	strung*	strung*
Seek	sought	sought	Strive	strove*	striven*
Seethe	sod*	sodden*	Strow	strowed	strown*
Sell	sold	sold	Swear	swore	sworn
Send	sent	sent	Sweat	*swet	*swet
Set	set	set	Sweep	swept	swept
Shake	shook	shaken	Swell	swelled	swollen
Shave	shaved	shaven*	Swim	swum, swam	swum
Shear	sheared	shorn*	Swing	swung	swung
Shed	shed	shed	Take	took	taken
Shine	shone*	shone	Teach	taught	taught
Shoe	shod	shod	Tear	tore	torn
Shoot	shot	shot	Tell	told	told
Show	showed	shown*	Think	thought	thought
Shut	shut	shut	Thrive	throve	thriven*
Shred	shred	shred	Throw	threw	thrown
Shrink	shrunk, shrank	shrunk	Thrust	thrust	thrust
Shrive	shrove	shriven	Tread	trod	trodden, trod
Sing	sung, sang	sung	Wake	woke	*woke
Sink	sunk, sank	sunk	Wear	wore	worn
Sit	sat	sat	Weave	wove*	woven*
Slay	slew	slain	Weep	wept*	wept*
Sleep	slept	slept	Win	won	won
Slide	slid	slidden, slid	Wind	wound*	wound*
Sling	slung	slung	Work	wrought	*wrought
Slink	slunk	slunk	Wring	wrung	wrung
Slit	slit*	slit*	Write	wrote	written
Smite	smote	smitten, smit			

(*) بو ییلدیز اشارتی ، فعلک عین زمانده قیاسی اولدیغنی کوستر . کله نك اولنه قونمش
اولان ییلدیز اشارتی ، اوکله نك قیاسی صورتی ده ما نوس اولدیغنه دلالت ایدر .

لاتینجه سنه بر کوچوک خط وصل علاوه ایدلشددر .
 ... بو اوچ نقطه ، انکلیزجه ده اول قوللانیله ینی حالده تورکجه ده عکسه یعنی صوکره ،
 یاخود انکلیزجه ده صوکره قوللانیله ینی حالده تورکجه ده اول قوللانیلان حرف جر لر
 و سائر ايله صفت مقامنده مستعمل اسملری تصریح ایچون قوللانیلمشددر .

*

معترضه ایچمه کوچوک و اکری لاین حرفلرله یازلمس اولان اسکلیزجه
 کله لر ، کلمه اصلیه نك مختلف معالرینی اضاح ایچون علاوه ایدلشددر . بو ایضاح ،
 تورک طلبه سنك انکلیزجه کلام مترادفه یی اوکر نملر سه خدمت ایده جکی کبی ، عین
 زمانده اسکلیزلرک ده بر اسکلیزجه کله نك مختلف معالرینك تورکجه حقیقی مقاللرینی
 تعیین ایده بیلملرینی ناهین ایدر . بعضاً انکلیزجه بر کله نك بدی ، سکر مختلف
 معناسی اولدی یی دوشونیلر سه بو ایضاحانك نه قدر مفید اولدی یی تقدیر ایدبلر .

بو کتایده مستعمل مقطعات

مقطعات انکلیزجه کوسترلشددر و جدولی کتایک باش طرفده (XVI) نجی
 صحیفه ده در .
 (ایتمك) کله سی (ا.) ايله و (اولق) کله سی (او.) ايله اختصار ایدلشددر .

افعال غیر قیاسیه

افعال غیر قیاسیه کتایک (XVII-XVIII) نجی صحیفه سنده در .

q حرفی : دائماً (ق) صداسی ویرر .
s حرفی : بونك اساس وخفیف صداسی (س) در . ثقیل اولدینی زمان (ص) کبی
اوقونور . بعضاًده (ز ، ژ و ش) صدالری ویرر . بوتحولات تلفظ
علاواتنده تصریح ایدلش و(س) صداسی (s)، (ز) صداسی (z)، (ژ)
صداسی (zh) و (ش) صداسیده (sh) ایله کوسترلشدر .
v, w حرفلری: بویکی حرف تورکجهده تقریباً (و) حرف غیر صوتیسی تمثیل ایدرلر .
x حرفی : بو حرفك اساس وخفیف صداسی (کس) وثقیل صداسی (قس)
در . نادراً (کش ، قش) کبی ده تلفظ اولونور . (کس ، قس)
صدالری کتابده (ks) ایله و (کش ، قش) صدالری ده (ksh) ایله
کوسترلشدر .

آقسان حقنده

(آقسان) مسئلهسی ، یعنی برکلهده کی مختلف هجالردن برینک دیکرلرندن ده قوتلی
تلفظ ایدلسی ، انکلیزجه ده همان تلفظ درجه سنده مهمدر . بعضاً یا کلش آقسانله
سویله نن انکلیزجه برکله یی بر انکلیزک بیله آکلما دینی واقع اوله بیلر . بناءً علیه ،
تورک طلبه سنك آقساندهده تلفظ درجه سنده دقت ایتلری لازمدر . بو کتابده آقسان
شو (‘) اشارتیه کوسترلش اولدیغندن ، هانکی حجا اوزرنده ایسه اونك دیکر
هجالردن ده قوتلی تلفظ ایدلسی لازمدر .
تلفظ مشروحاننده کی قیصه خط وصللر ، هجالری تفریق خدمت ایدر . معافیله ،
آقسان اشارتی اولان یرلرده بو خط وصللر علاوه ایدله مشدر .

بو کتابده مستعمل اشارتلر

(,) تورکجه کلام مترادفه یی ، (؛) دخی معناه آز چوق یکدیگرلرندن فرقی کله لری
آییرر .
— اشارتی ، اک بویوک حرفلره دیزلش اولان انکلیزجه کله لردن هانکی سندن صوکره
ایسه او کله نك یرینه قائم اولور . معافیله ، بو خط اک بویوک حرفلره دیزیلن
مشتقاتک اولنده ده بولونور ، که بو تقدیرده صرف بر فاصله خنده تی کورر ، یعنی
باشقه برکله نك یرینه قائم اولماز .
() معترضه داخلنده بولونان تورکجه کله لر ، یرینه کوره ، تقریبی معنای افاده ایدرلر ،
یا خود او معنا ویا تعبیرک قابا ویا عامیانه اولدیغنی کوسترلرلر . بو جهت ، تورکله ره
ذاتاً معلوم اولدینی ایچون بر تشوش حصوله کتیره من . معترضه داخلنده بولونان
تورکجه کله لرک یاننده معترضه سز باشقه تورکجه کله لر بولوندینی تقدیرده ، معترضه
داخلنده کی کله نك استعمالنه بهمه حال لزوم اولما دینی آکلایلر . بو کبی کله لرک

تلفظ حقنہ بعض ایضاحات متممہ

انگریزہ نك تلفظی حقنہ یوقاربدہ کی جدولہ ، بو کتابہ عائذ اولوق اوزرہ ، ایضاحات لازمہ مندرجدر . بوندن باشقہ ، آشاغیدہ دخی حروف غیر صوتیہ حقنہ عمومی ماہیتدہ و بو کبابلہ قسماً علاقہ دار بعض معلومات مجملہ اعطا ایدلمکدہ در .

ہان ہر لساندہ عین صدالی اولان شو (b ب ؛ d د ؛ f ف ؛ l ل ؛ m م ؛ n ن ؛ p پ ؛ r ر ؛ t ت ؛ ط ؛ z ز ؛ ظ) حرفلری حقنہ فضلہ تفصیلاتہ لزوم یوقدر . صدالری انگریزہدہ بعضاً دیکشن دیکر حروف غیر صوتیہ کلجہ ، بونلرک الفبادہ کی اساس صدالرنہ نظراً ، واقع اولان تحولات ہر کلکۂ اصلیبہ تعقیب ایدن تلفظ علاوہ لرنہدہ دائماً کوسترلشدر . بوکا رغماً ، محضاً تورک طلبہ سنک استفادہ سی ایچون ، آشاغیدہ مختصر و عمومی بعض ایضاحات ویرلمکدہ در :

e حرفی : اساس صداسی (س) در . (i، e، y) کبی خفیف حروف صوتیہ ایلہ (i) دن اولدہ بنہ (س) کبی اوقونور . (a، ā و ū) دن اول عربلرک تلفظ ایتدکلی کبی (ک) صداسی ویرر ، یعنی غایت خفیف (ق) ایلہ باشلایان کاف عربی کبی اوقونور ؛ (u و o) ایلہ (ā) دن اول وکلہ یاخود ہجا نہایتلرنہ (ق) صداسی ویرر . بو کتابدہ کی تلفظ علاواتندہ (س) صداسی (s) ایلہ و (ک، ق) صدالری دہ (k) ایلہ کوسترلشدر .

g حرفی : اساس صداسی (ج) در . (i، e، y) دن اول بعماً (ج) و بضاًدہ - بالخاصہ (ā) دن اول - (گ) فارسی صداسی ویرر . (u و o، a) ایلہ (ā، i) دن اول ، یعنی ثقیل اولدینی زمان وکلہ یاخود ہجا نہایتلرنہ (غ) کبی اوقونور . یالکز کلہ نہایتلرنہ کی (ing) لاحقہ سندہ نیم مسکوتدر و آنجق (n) حرفی ثقیل ، یعنی تورجکہ صاغر (گ) کبی اوقونغہ خدمت ایدر . بو کتابدہ کی تلفظ مشروحانندہ (ج) صداسی (j) ایلہ و (گ، غ) صدالری دہ (g) ایلہ کوسترلشدر .

h حرفی : بونک اساس وخفیف صداسی (ھ) وثقیل صداسی (ح) در . بعضاًدہ مسکوتدر ، کہ بو کی احوالہ تلفظ دائماً کوسترلشدر .

j حرفی : ہان دائماً (ج) ، نادراً واصلی فرانسزجہ اولان کلاتدہ ، (ژ) صداسی ویرر . تلفظ علاواتندہ (ح) صداسی (j) ایلہ و (ژ) صداسی دہ (zh) ایلہ کوسترلشدر .

k حرفی : اساس صداسی و (i، e، a) ایلہ (ē، ā) دن اول (ک) عربی کبیدر . (u، o) ایلہ (ī، ā) دن اول (ق) صداسی ویرر . تلفظ علاواتندہ ہر ایکی صدادہ (k) ایلہ کوسترلشدر . کلہ باشلرنہ (kn) حرفلری بالکز (ن) صداسی ویرر ، یعنی (k) اوقونماز .

انکلیزجه کلمه لړۍ تلفظنی ایضاح ایچون ترتیب ایدیلن جدول

انکلیزجه حروف صوتیه	بو حروف صوتیه یی مختوری و کتابک هر صحنه یی اشدنه و کتابک انکلیزجه کلمر	مذکور حروف صوتیه ټک اساس صداری	تقریباً متناظر صدای تورکجه کلمر	تقریباً مشابه صدای فرانسه یجه کلمر	ملاحظات
a	act	(آ) کی ، فقط جزئی یاییق	آ فصل ، اک	laire	(۱)
ā	change	(آی) " ، قیصه	آمل ، اکری	lée	(۲)
ä	card	(آ) " ، اورون	قابل ، آب	ah !	
e	red	(ه) " ، قیصه	آبل ، هپ	sept	
ē	mē	(ئی) " ، اورون	تخی ، مرئی	abime	
ê	hēr	(ئو) " ، مبسوط و یاییق	یوقدر	heure	
i	in	(ا) " ، قیصه	بر ، ایکی	fil	
ī	mīne	(آی) " ، اورون	بای ، برای	faillite	
o	soft	(او) " ، قیصه و نیم مبسوط	صول ، یول	grotte	(۳)
ō	mōte	(عو) " ، مبسوط و یاییق	یوقدر	seau	(۴)
oo	foot	(او) " ، قیصه و نیم مبسوط	فورد ، بو	houlet	
ōō	mōōn	(اوو) " ، اورون و نیم مبسوط	معبرود ، مدوح	cou	
u	shut	(غر) " ، ثقیل و قیصه	عرق ، صالحین	(jeune)	(۵)
ū	mūte	(یو) " ، اوزون	مدیون ، مأیوس	(caillou)	
υ	very	(ا) " ، قیصه	کی ، بلای	fil	(۶)

(۱) تورکجه ده تماماً مقابلی یوقدر . تورکجه (أل) و (آلق) کلمه لرنده کی (الف) لر آره سنده متوسط ، فقط بر آز یاییق بر صدادر .

(۲) بو (آی) ده کی (ی) صداسی محسوس ، فقط نسبتاً پک خفیفدر .

(۳) بر قاج صداسی وارد و هپسی تورکجه ده یوقدر . اکثریتله مبسوط و قیصه (واو) ایله ثقیل و قیصه (الف) آره سنده بر صدا ویرر . تورکجه (صول - سال) و (قول - قال) کی .

(۴) تورکجه ده تماماً یوقدر ؛ مبسوط و یاییق (واو) صداسی ویرر . تورکجه ده (طوغری ، صوکره) کلمه لرنیک علی العاده تلفظ ایدلنکاری زمانده کی (واو) صداسی کی .

(۵) تورکجه ده بوتون صداری یوقدر . اکثریتله تورکجه ده (آلق) و (أل) کلمه لرنده کی (الف) لر آره سنده متوسط ، فقط قیصه بر صدادر ؛ یعنی یاییق صدا دکدر .

(۶) تعریف ایدیلن (ئی) صداسدن باشقه ، اکثریتله فعللرک و بعضاً اسملرک نهایتنده (آی) کی اوقونور ، بو کی احوالده تلفظی آیریمه کوسر اشددر . کله و هجا باشلرنده ، تورکجه ده کی (ی) حرف غیر صوتیسنه معادلدر .

تلفظ حقنده

انکلیزجه ده تلفظ مسئله سی پک مهمدر . تعریفات و اشارات واسطه سیله انکلیزجه کله لړک حقیقی تلفظ لړنی تماماً ، یعنی فصیح قونوشان بر انکلیزک آغزندن حقیقینی کپی کوستره بیلک قابل دکلدر . بوکتابده انکلیزجه کلماتک تلفظ لړنی ممکن مرتبه اصلنه یقین اوله رق کوستره بیلک ایچون ینه انکلیزجه حروف صویه دن استفاده ایدلک طریق ترجیح ایدلشدن ؛ چونکه ، اک سالم و بسیط سیستم بودر ، ظن ایدهرم . عین زمانده ، انکلیز لړک تلفظی ایله امریقالیلرک تلفظی آره سده ده آز جوق ورف واردر . انکلیز طرز تلفظک ده طوغری و فصیح اولدیغنی امریقالیلسانوبنی دخی اعتراف ایتکده درلر . بناءً علیه ، بوکتابده انکلیزجه نیک تلفظی ، انکلیز لړجه اک ای کتابلردن معدود اولان (چه عه رس) ک انکلیز قاموسنده کی اصول اساس اتخا ایدیلهرک ، کوسترلشدن . ذاتاً بو سیستم دیکر انکلیز قاموسلرله آنسیقلویه دیلرنده همان عمومیتله تعقیب ایدیلن اک امین و بسیط طرزدر .

تورکجه حرفلره انکلیزجه کلماتک تلفظ لړنی بحق کوستره بیلک امکانسر اولقله برابر ، آشاغیده کی جدولده تورکجه حرفلر وکله لرایله ده ایضاحات ویرلشدن . بناءً علیه ، جدولک ایجه تدقیق تلفظ حقنده آز جوق بر فکر ایدنمه خدمت ایدر ، امیدندهم . هر نه قدر یالکز - اوزرلرنده اشارت اولان - سکز حرف صوتینک ایضاحی ده کافی اوله بیلیر ایدیسه ده ، تورک طلبه سنک استفاده سی ایچون ، جدوله انکلیزجه الفباده کی حروف صوتیه نیک خالصی ادخال ایدلیکی کپی ، بونلری احتوا ایدن برر انکلیزجه کله ، متن کتابده هر صحیفه نیک باشه - دائماً عیبی اولق اوزره - علاوه ایدلشدن . بوکله لرده کی حروف صوتیه نیک بالجبوریه یالکز اساس صدالری کوستریه بیلمش ، مع مافیه حدولاک آلتنده بعض ایضاحات ده ویرلشدن . کتابک متننده انکلیزجه کلماتک حروف صوتیه صدالری ، جدولده کوستریلن اساس صدالردن و حروف غیر صوتیه صدالری ده انکلیزجه الفباده کی اساس صدالردن باشقه اولدینی زمان ، بونلرک ناصل تلفظ ایدلسی لازم کله چکی ، اوکله بی متعاقب آیریجه کوسترلشدن .

بو کتاب قاموس مکشف طرزنده ترتیب ایدلش اولدینی جهته ، هر کله اصلیه بی متعاقب تلفظ دائماً کوسترلش ، فقط اوکله اصلیه آلتنده جمع و تکثیف ایدیلن مشتقانه هر زمان تکرار ایدله مشدر . آنجق ، کله اصلیه دن فرقلی اولدقلری تقدیرده ، مشتقاتک تلفظ فرقلری ایله لاحقه لړینک تلفظ لری آیریجه کوسترلشدن ؛ بناءً علیه ، مشتقاتی متعاقب تلفظ فرقلری کوسترله مش اولدینی زمان ، بونلرده کله اصلیه کی تلفظ ایدیلهرک دیمکدر .

کتابده تلفظک ممکن مرتبه ایضاحنه چالیشیلش اولقله برابر ، انکلیزجه ایله جدی صورتده اشتغال ایدهرک ذواتک آتیده کی جدولده کوستریلن و عیناً هر صحیفه باشنه علاوه ایدلش اولان انکلیزجه کله لړک تلفظی فصیح قونوشان بر انکلیزدن ایشیتیمک اسبابنه توسل ایتلری شبهه سز شایان توصیه در .

۵ - اثرک طرز ترتیبه کلنجه ، بو خصوصده بالخاصه (چه یمبه رس) ک قاموسی ایله (وه بسته ر) ک مکشف قاموسی نمونه اتحاد ایدلمشدر . بو صورتله ، اشتقاقی بر اولان کلمات عین کلمه اصلیه آلتنه جمع وتکشیف ایدلمش و مع مافیه ، نظر دقتی درحال جلب ایده جک وجهله ، بویوک حرفلره طبع اولونمشدر . بناءً علیه ، اثرک محتویاتی حجمه نسبتله فضله در و کتاب کوچوک بر قاموس مکشف ماهیتده در .

۶ - کتابدن ، عین زمانده ، هم تورکلرک وهم ده انکلیزجه یه واقف اجنبیلرک استفاده لرینی تأمین ایچون ، تورکجه کلمات هم تورک وهم لاتین حرفلریله یازلمشدر . عین زمانده ، بر انکلیزجه کلمه اصلیه نک مختلف معنالی ایجابنده انکلیزجه کلمات مترادفه ایله ایضاح ایدلمشدر ، که بوسایه ده بر طرفدن اجانبک مقصدلرینی صحت و صراحتله آکلاته بیلملری خصوصی تأمین ایدیلش بولنه جنی کبی ، دیگر طرفدن تورکلرک ده بر چوق انکلیزجه کلمات مترادفه یی اوکرنمک کبی استفاده لری اوله جنی امیدندیم . اثرک انکلیزجه مقدمه سنده بو خصوصات

• حقنده و بالخاصه تورکجه کلماتک املالرینه دائر بعض تفصیلات موجود در .

۷ - اثرک محتویاتنه الدن کلدیکی قدر اعتنا ایدلمکله برابر ، نفاست طبعی ده نظر دفته آلتمشدر . بناءً علیه ، نه کبی مادی فداکارلقلر ایجاب ایدیورسه بوندن چکینمه یه رک ، کتابک مملکتتمزده تأمین ممکن اولان اعظمی نفاستده طبع ایدلمسینه و مکملآ تجلیدینه چالیشلمشدر . بو خصوصده معارف و کالتمزک مظاهرت قدرشناسانه سی موجب شکر اندر .

احمد واحد

استانبول : ایلول ۱۳۴۰

یقین بر زماندن بری تورکیاده اقامت ایتمکده بولونان اک معروف اون ذاتدن مرکب بر قومیسون ، کتانی تقریباً بر بوجوق آی تدقیق ایتدکن صوکره ، بر صورتی اثرک باش طرفنده عیناً مندرج انکلیزجه راپوری اعطا ایتدی . بو راپورده اثر تصویب ، تقدیر و عمومیه توصیه ایدلمکده در . یالکز راپورک نهایتنده کی فقره نك ترجمه نك بورایه درجی ایله اکتفا ایدلمشدر :

« بو کتانی ، تورکیانك بین المللی معامداتی و اجتماعی هیاتی نقطه نظر نده عادتاً الزم بر اثر اولموش اوزره ، بونوره قلمبزله توصیه ایدمیلیرز ؛ انکلیزجه واسطه سید نورکجه دنورکجه واسطه سید انکلیزجه اوکر نملک ایستیندایموره یک قیمتدار در . بالخاصه ، انکلیزجه تعبیرانك و معروف سوزلرک فصیح نورکجه مقابلیری جرئیده ، محتویاتی رنگیندر . هنر صه ، بوکتاب هر کوره استفاده ایدلمیلیر هک غایت براتیک بر ائدر . » — (اوده امضا) .

بوندن باشقه ، قومیسون اعضالری کتابله پک یقیندن علاقه دار اولدیلر و یالکز تدقیقه اکتفا ایتمیه رک ، پک واقفانه بعض وصایاده دخی بولوندیلر . بو وصایایی شکرانله تلقی ایتدم و — کتابلک ختام بولمش اولمسنه رغماً — تعدیلات لازمه یی یاپدم .

۴ — عین زمانده ، مذکور قومیسون اعضای محترمه سندن (امریقان اناث قوله جی) قسم احضاری مدیری و قولومبیا دارالفنونی مأذونی پروفیسور (و.س. مارهی) خیلی مدت بنله رلکده چالیشه رق کتانی بدایتدن نهایته قدر وهر انکلیزجه کلمه یی برر برر تدقیق ایتمک لطفنده بولوندی و بعض کلماتک اخراجنی و بوکا مقابل بعض کلماتک ادخالنی توصیه ایتدی . بناء علیه ، بو تعدیلاتی ده اثرده مع الممنونیه تطبیق ایتدم . بوندن باشقه ، کتاب بر دفعه ده ارکان حریبه بحر یه دن قائم مقام اسماعیل رحمی پک افندی نك نظر تدقیقندن کچدی و میر موحی الیه ک قیمتدار مطالعاتنه توفیقاً بعض تصحیحات و علاوات دخی یاسیلدی .

اثر عاجزانهمک مهها ممکن تأمین مکملیتی ایچون بو صورتله ابزال معاونت ایتمش اولان ذوات محترمه یه و بومیانده (امریقان اناث قوله جی) سابق رئیسۀ فاضله سی و فلسفه ، حقوق و ادبیات دو قنوری (مهری میلس په تریق) جناب لریله کتانی لطفاً تدقیق ایتمش اولان قومیسون اعضای کرامنه و بالخاصه پروفیسور (مارهی) ایله محب محترم اسماعیل رحمی پک افندی به تقدیم تشکرات ایلرم .

اثر عاجزانه مك صورت ترتیبی ایله محتویاتی حقننده آشاییده بعض معلومات مختصره عرض ایدلنکده در :

۱ - کتابك باشلیجه مأخذلری شو درت مهم اثر در : (جه یمبه رس) ك انكلیزجه قاموسی ؛ (مورث - زانده رس) ك درت جلد انكلیزجه - آلمانجه و آلمانجه - انكلیزجه بویوك آسیقلوپه ديك قاموسی ؛ (قایفتون - غریمو) نك ایکی جلد انكلیزجه - فرانسه و فرانسه - انكلیزجه قاموسی ؛ (ووبسته) ك انكلیزجه قاموسی .

هر هانکی بر انكلیزجه قاموسك ، هر شییدن اول ، انكلیزلر ایچون یازلمش اولدینی اونوتولمالیدر . بناءً علیه ، یالکز انكلیزجه مأخذله استناداً برانكلیزجه - تورکجه لغات کتابی ترتیب ایتك ، اعتقادجه ، شایان توصیه اوله ماز ؛ آلمانجه و فرانسه اثرلر ده یالکز تدقیق دكل ، مأخذلر میاننده بولوندرلمی ازمهر جهت لازمدر .

۲ - انكلیزجه ده چوقدن متروك اولان ویا اندر استعمال ایدیان کلماتك بر انكلیزجه - تورکجه لغات کتابنه ادخالی ، یالکز کتابك فضولی اوله رق حجمی بویولتمک خدمت ایدر . بو ، بر محذور اولقله قالماز ، عین زمانده ، بو کون پك زبازد اولان بر جوق تعبیرات و مثاللر ایچون مفید بر صورته استعمال ایدله بیاهجک یری اشغال ایتك کچی بر مضرتده ایراث ایدر . کتابك ترتیبنده بو جهت نظر دفته آلهرق لزومسر کلمات همان کاملاً چیقارلمش و بونلره مقابل ، تورکلر ایچون نافع بر خیلی تعبیرات و مثاللر قونمشدر . فقط ، بو خصوصک تأمینی غایت مشکل بر وظیفه تشکیل ایتمش و وقتك مهم بر قسمی بو مقصده حصر ایتك لزومی حاصل اولمشدر .

۳ - کتابك مسوده لری تماماً احضار ایدلنکدن سوکره ، انكلیزجه ایله مملکتتمزده اك زیاده علاقه دار اولان مؤسسات تدریسیه دن آرناوود کوبنده کی (امریقان اناث قوله جی) رئیسسه سنه مراجعت ایدهرک ، (روبه رت قوله جی) هیئت مدرسینی ارکانندن بر قسمی ده داخل اولدینی حالده ، شهر مزده بولونان اك معروف امریقالی و انکلیر مستشرقینندن مرکب بر قومیسبون تشکیاتی و کتابك بحق تدقیقه بیان مطالعه ایدلمسی رجا ایتشدم . بو رجام لطفاً قبول ایدلدی و بر قسمی تورکجه یه و سائر السنه شرقیه یه حقیله واقف اولان ، حتی بعضلری قرق سنه یه

مقدمه

عزم و ثبات ، عمدهٔ حیات !

درد بوجوق سنه‌ی کچن بر سعی متمادی نتیجهٔ سنده و حوده کلن شو ناچیز اثری ، بر چوق تشناتدن صوکره ، نشر ایده بیامک قابل اولمشدر . بوخصوصده لطفاً مظاهرمده بولونمش اولان ذواته تقدیم تشکرات ایلرم .

اک متبخر لسانیونک نشر ایتدکری لغات کتابلرنده بیله تقصانلر اولدینی ینه مؤلفارینک جمله بیاناتنددر و ذاتاً «هیچ بر قاموس تمام عد اولونه‌ماز» سوزی معروفدر . بناءً علیه ، اثر عاجزانمک طبیعتیله پک چوق نقائصی اولدیغنی اعتراف ایدرم . باخصوص ، تلفیق ایتدیکم شو اثر بوندن تام آلتمش درد سنه مقدم فاضل شهر (رده‌حاوص) ک نشر ایتمش اولدینی انکلیزجه - تورکجه «لهجه‌المعانی» دن صوکره انتشار ایده‌یلن ایلک جدی انکلیزجه - تورکجه لغات کتاییدر . بناءً علیه ، نصف عصردن فضله بر زمانه عائد انقلابات اجتماعی و ترقیات علمیته‌نک عظمتی و بوکا مقابیل لسانمزدده انکلیزجه ایله علاقه‌دار همان هیچ بر عصری مأخذک موجود اولمادیغنی نظر دفته آلنیرسه ، تلفیقنه جرأت ایتدیکم شو لغات کتایبک نواقصی بر درجه‌یه قدر معذور کورولور ، امیدنده‌یم . عین زمانده ، منوران مملکتدن قریباً ده‌ا مکمل آثارک نشرینه همت ایتملرینی رجا و کندیلرینه موفقیت تمنی ایلرم .

(رده‌حاوص) ک اثری ، زمانه کوره ، جداً مکمل و قیمتمدار بر کتاییدر و بونی شکرانله اعتراف ایتک بزم ایچون بر وظیفهٔ وجدانیه‌در . زیرا ، بوکون انکلیزجه‌یه آشنا اولان تورکلرک اکثریت عظیمه‌سی بو لسانده ایدینه بیلدکری معلوماتی ، هر شیئدن اول ، فاضل متوفانک همته مدیوندرلر . آنجق ، آلتمش درد سنه اول نشر ایدلدیکی حالده تصحیح و توسیع ایدله‌یه‌رک اسکی حالنده قالمش اولان و بوکون بیله «لهجه‌المعانی لیمس رده‌حاوص الانکلیزی» نامنی طاشیان بو اثرک احتیاجات حاضره‌ی تطمین ایده‌میه‌جکی پک طبیعیدر .

CONDENSED DICTIONARY

ENGLISH and TURKISH

A

A, ā, (a) بر bir; — **A 1, (ā-wu'n)**,
(*mar.*) برنجی صف birinji sunuf.

A, a, (prep) ده .. de, da

Aaron, ār'on (*n. pl.*) هارون hârûn; —
beard (*bot.*) فیلیچ اوڭ quluj otou,
(*salqum* chicheyi) (مالقیم چیچکی), —
Aarôn'ic, (-'ik) (*a*) هارونی hârûnî.

Aba, ab'a, (n) عما aba.

Abaca, ab'a-ka, (n.) آباقا abaqâ, مانیلا
manilla کنبوری keneviri.

Aback, a-bak', (ad.) گریه geriyê; (*mar.*)
قاناتش qapanmush; **taken** — (*fig.*)
شاشیرمیش shashirmush.

Abacus, ab'a-kus, (n.) حساب نختهسی he-
sâb talitasu; (*arch.*) باشلق دبلهسی bash-
luq tablasu.

Abaft, a-baft', (ad.) کربده geride; (*mar.*)
پیچده quchda.

Abandon, a-ban'dun, (v.a.) ترک terk
et.; (*lit.*) فراغت ferâgat et.; (*n.*)
ترک terk; (*fig.*) فیدسوزلق qaydsuzluq;
— **Aban'doned, (-'dun)** (*a.*) متروک
metrûuk; (*indulged*) مبتلا mübtelâ;
(*rucked*) سفلî süflî.

Abase, a-bâs', (v.a.) آچاقلاتماق al-
chaqlatmak; (*lit.*) تذلil et.;
— **Abase'ment** (*n.*) آچالما alchalma,
ذلت zillet.

Abash, a-bash', (v.a.) اوتاندیرمق outan-
durmaq; — **Abashed', (shd)** (*a.*) محجوب mahjûub;
— **Abash'ment** (*n.*) اوتانما outanma;
محجوبیت mahjûubîyyet.

Abate, a-bât', (v.a.) اندیرمک indirmek;
(*lit.*) تنزیل tenzîl et.; — **Abate'ment,**
(*n.*) تنزیل tenzîl; (*pl.*) تنزیلات tenzî-
lât; no —! فیأت مقطوع fiyet maqtûu'.

Abbasides, ab-bas'-i-dêz (*n. pl.*) عباسیلر
abbâsiler; بنیعباس benî-abbâs; (*ca-*
lîf) خلفای عباسیه houlefâyî abbâsiyye.

Abbey, ab'e, (n) مناستر manastur.

Abbot, ab'ut, (n) باش راهب bash râhib

Abbreviate, ab-bı'vı-ât (*v.a.*) اختصار
ihtisâr et.; (قیصالتماق) (qusaltmaq);
abbreviâ'ted (*a.*) مختصر mouhtasar,
(قیصه) (qusa); — **Abbreviâ'tion,**
(-shun) (*n.*) اختصار ihtisâ; (*pl.*) رموزات
rûmûzât; (*lit.*) مقطعات mouqatta-ât.

Abdicate, ab'di-kât, (v.) استعفا istîfâ
et.; — **Abdica'tion, (-'ka'shun)** (*n.*) استعفا istîfâ;
فراغت ferâgat.

Abdomen, ab-dō'men, (n.) قارن qarn;
(*lit.*) بطن batn; — **Abdom'inal** (*a.*)
... قارن qarn...; بطنی batnî.

Abduct, ab-duk't', (v.a.) غصب gasb et.;
(*pers.*) جبراً کوتورمک jebren geutür-
mek; طاغه قالدیرمق daglia qaldurmaq;
— **Abduc'tion, (-duk'shun)** (*n.*) غصب
gasb; (*pers.*) طاعه قالدیرمه dagha qal-
durma; قاچیرمه qachurma; (*ana.*)
بعید teb'id.

Abeam, a-bēm', (ad.) (*mar.*) وارداده
bordada.

Abed, a-bed', adv. بامانده yataqda.

Abel, a'bel, (n. pr.) هایل hâbil.

Aberration, ab-er-râ'shun, (n.) انحراف
inhirâf; (*night*) انحصای inhinâyî
zuyâ

Abet, a-bet', (v.a.) تشویق teshviq et.;
— **Abet'tor, (-'ter)** (*n.*) مشوق mü-
shevviq.

Abeysance, a-bâ'ans, (n.) تعطیل tâ'til;
(*fig.* مع *lit.*) معلعیت mou-allaqiyyet;
in — (*a.*) معطل mou-attal; (*fig.*) معلق
mou-allaq; (*jud.*) محلول mahloul.

Abhor, ab-hor', (v.a.) نفرت nefret et;
(*lit.*) تهاول tevalhoush et.; — **Ab-
hor'rence, (-'rens)** (*n.*) نفرت nefret;
(*lit.*) استکراه istikrâh; — **Abhor'rent**

[ABI-ABS] (انگلیزجه کلماتی تلفظی ایچون) act; change, card, red; mē; hēr, in; mine;

(a.) (-of) متنفر müteneffir; — **Abhorrently** (ad.) نفرته nefretle.
Abide, a-bid', (v.) قالمق qalmaq; (endure) طورمق tehammül et.; (-by) تبات sebât et.; — **Abiding**, (a) دواملی devâmlu; (fig) سابی sebâtlu; — **Abidingly** (ad.) دواملی devâmlu sabâtle sôuretdede.
Ability a-bil'i-ti, (n) ایتداری iqtidâr.
Abject ab'jekt, (a) ذکرر âdî, de-yersiz; (fig) دلیل zelil, — **Abjectly** (v. a.) redd et.; — **ness** (n) عادیلک âdîlik; ذلت zillet.
Abjure, ab-jūr, (v. a.) فراغت a. ferâgat et.; — **Abjur-ation**, (-'shun) (n) فراغت ferâgat.
Ablation, ab-lâ'shun, (n.) (med.) قطع qatu'; (lit) استیصال istisâl.
Ablative, ab-lat-iv, (n) مفعول mef-ûlün anlı.
Ablaze, a-blâz', (a) آتلی alevli; (fig) قیزغین quzgun.
Able, a-bl, (a) مقدر mouqtedir, — **ably**, (ad.) (a) صاعلام sâlam; — **ably**, (a) (b)li (ad) ایتداری iqtidârı; — **ably**, (a) (b)li (ad) ماهرانه mâ-hirâne.
Ablution, ab-lō'shun, (n) بداعه yu-qanma; (rel) آبدست abdest.
Abnegation, abne-gâ'shun (n) (lit) telammül, (fig) قائل telammül.
Abnormal, ab-nor'mal, (a) غیرطبیعی gayri tabî'; (sci.) فرق العاده fevqal-âde.
Aboard, a-bōrd', (ad) کعبده gemide; (railway) تونده trende.
Abode, a-bōd', (n.) اقامتگاه iqâmetgyâh; (fig) yer, محل mahall.
Abolish, ab-ol'ish, (v. a.) فسخ fesih et.; — **Abolished**, (-'ishd) (a.) مفسوخ mefsûh, ملغی mülğâ.
Abolition, ab-ol-ish'un, (n.) لغو lagv, iptâl.
Abominable, ab-om'in-a-bl, (a.) منفور menfôr; شنیع shenî'; — **Abominably** (ad.) منفور صورتده menfôr sôuretdede.
Abominate, ab-om'in-at, (v. a.) نفرت nefret et.; — **Abominat'ion**, (-'shun) (n.) نفرت nefret; (infamy) شنائت shenâ-at, حیثیات habâset.
Aborigines, ab-o-rij'in-ēz, (n pl.) یرلیلەر yerliler; — **Aboriginal**, (-rij'-) (a) ایلیک ilk sekene; — **Aboriginal**, (-rij'-) (a) ابتدائی ibtidâ-i; — **Aboriginally** (ad.) اول ilk en evvel, اسلەن aslen.

Abortion, ab-or'shun, (n.) چوقوق دوشورمه chojouq dūshürme; (fig) غریبه ga-rîbe; — **Abortive**, (-t'iv) (a) دوشمش dushmūsh; (fig) قوسقۇ qousqurlou, (lit) عقیق aqim.
Abound, ab-ownd', (v. n.) چوقوق بولونمق choq bōlounmaq; (lit.) مېڭول mebzûl ol.
About, a-bowt', (prep) عاندê id, حەتتە haqqunda; (vicinity) اطرافتە etrâ-funda; (nearly) تقریباً taqrîben .. اورره او. — **to be** — raddesinde; **noon** — اوکله به طوغری euy-leye dôrou; تقریباً taqrîben zevâlde.
Above, a-buv', (prep) (in-) اوسنده (ك) üstünde; (higher) یوقاری (دن ده) (den daha-) youqarı; (lit.) فوقتده (ك) (in-) fevqinde; (more) فضلە (den daha-) fazla; — **all** هله hele; باخوص bâhousûs.
Abrade, ab-râd', (v. a.) سلیمک silmek; (fig.) تهریب tahrîb et.
Abraham, a'bra-ham, (n pl.) ابراهام abraham, (a) (b)li (ibrahîm).
Abrasion, ab-râ'zhun, (n) سېلنتی silinti; قازانتی qazuntu.
Abreast, a brest', (ad.) یان یان yan yana; (opposite) قارشوستده qarshusunda; (mat) بورداده bordada.
Abridge, a-brij', (v. a.) قسالتیق qusaltmaq; (lit.) احتصار ihtisâr et.; — **Abridgement**, (-brij'-) (n.) احتصار ihtisâr; خلاصه houlâsa.
Abroad, a-brawd', (ad.) خارجده hârijde; مالمک (ك) (foreign) dusharda; (lit.) ممالک memâlik ejnebiyyede.
Abrogate, ab'ro gât, (v. a.) فسخ fesih et.; — **Abrogat'ion**, (-'shun) (n.) لغو lagv, iptâl; فسخ fesih.
Abrupt, ab-rupt', (a.) سرت sert; (sudden) بىردن بىره bir den bir e, (lit.) ajôulâne; — **ly** (ad.) بىردن بىره bir den bir e, ansuzun; (lit.) خوشترله houshounette; — **ness** (n.) سرتلىك sertlik, (lit.) خوشتر houshounet; عیله ajele.
Abscess, abs'ses, (n.) یاره yara, التهاب iltihâb.
Abscind, ab-sind', (v. a.) کسکە kesmek.
Abscond, abs-kond', (v. n.) قاپچاق qachmaq; (lit.) غیبوت gaybûbet et.; — **Abscond'er**, tegayyûb et.; — **Abscond'er**,

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, loot, mōōn, shut, mûte, very, tû چوو; ch چ; sh ش; th ت, /h ذ; zh ز [ABS-ABY]

(n) متعيب firâri غائب gâ-ib, (lit.) mütegayyib.

Absence, abs'ens, (n) يوقلq yoqlouq; (pers) غياب guyâb; (act) بولونماش boulounmayush; — **of mind** دالغونلq dalgunluq; — **Abs'ent** (a.) يوقq yoq; (pers) بولونماش boulounmamush; — **Absent** (v.) — **one's self** بولونمامq boulounmamaq, اثبات وجود ايتمهك isbâti vüjôud etmemek; (fig.) ايفاجمهك ifâ etmemek; — **minded** (a) طالعين dalgun; — **Absentee**, (-ë') (n.) بولونمايان boulounmayan; (lit.) متعيب mütegayyib; — **Absenteeism**, (-izm) (n.) بولونماش boulounmayush; — **tegayyib** بولونماش tegayyib غيبوبت gaybôubet.

Absolute, ab'sol-üt, (a) مطلق moutlaq; قطعي qat-i; — **ly** (ad.) مطلقا moutlaqâ; قطعيا qat-uyyen; — **Ab'solüt**, (-shun) (n) برائت berâ-et; (lit.) اطلاق utlaq; (rel.) كفارت kefâret; — **Ab'solütism**, (-izm) (n.) (lit.) مطلقيت moutlaqiyyet; — **Ab'solütist**, (n.) مطلقيت moutlaqiyyet tarafdâr; — **Absol'ütory**, (-or-i) (a.) تبرئه tebr-e, (lit.) اطلاق utlaqî

Absolve, ab-zolv', (v.a.) عفو afv et.; (lit.) تبرئه tebr-e et.

Absorb, ab-sorb' (v.a.) امك emmek, (lit.) بلع beli' et.; mass مص et.; (swallow) يوقلq youتماق; (engage) اشلغال ishgâl et.; — **Absorbed**, (bd') طامش dalmush, بلع ايدلمش idilmish; (fig.) پك meshgôul; — **Absorb'ent** (a) اميچي emiji, امن emen مص ايديجي idijji (n) فوروچي emiji (-madde) شئ qouroutoujou shley; — **Absorp'tion**, (-'shun) (n) امه emme, بلع beli' (fig.) دالما dalma اشتغال ishtigâl.

Abstain, abs-tân', (v.n.) ال چكك el chekmek; (fig.) چكينه chekinmek, (lit.) امتناع imtinâ' et.; — **Abstain'er**, (n.) مسك mümsik; (fig.) مستنكف müstenkif.

Abstemious, abs-têm'i-us, (a.) (lit.) معتدل mîdu'tedâr; (fig.) پرهيز perhîzkyâr; — **ness**, پرهيز perhîz; اعتدال i'tidâl; (rel.) امساك imsâk.

Abstention, abs-ten'shun, (n.) چكينه chekinme; (pol.) استنكاف istinkyâf; — **Abstentionist**, (-'shun-ist) (n.) (pol.) مستنكف müstenkif.

Abstinence, abs'tin-ens (n.) امساك

imsâk; (fig.) اعتدال i'tidâl; اجتناب ijtinâb.

Abstract, abs-trakt' (v.a.) آيرماق ayur-maq; (lit.) تحريد tejrîd et.; (purlain) (lit.) انتحال intihâl et.; — **Ab'stract** (n) حلاسه houlâsa, روح rôuh; (a.) (lit.) معنوي mâ'nevî, (phil) مجرد müjtered; (fig) درين derîn; — **ly** (ad.) معما mâ'-nen معنوي mâ'nevî اولارق olaraq; (separately) مستقلا mustaqillen; (lit.) مجرد sôuretdet; — **noun** اسم ismi mâ'nâ; — **number** عدد adedi müjtered; — **Abstract'ed**, (td) (a.) (fig.) دالغون dalgun; دهى meshgôul; — **Abstraction**, (-'shun) (n.) (fig.) مجرد tejrîd; (act) تجريد tejrîd; (ad.) دالغون dalgunluq; (phil) مجرد tejrîd; (act) انتحال intihâl.

Abstruse, abs-trôos', (a) قارىشيق qarushuq; (lit.) معلق mîuglaq; — **ness** (n.) (lit.) مغلفيت mîuglaqiyyet; اكلاشيولمايش aulashiolmayush.

Absurd, ab-surd', (ad.) عبث abes, مناسب minâsebeetsiz; غريب garîb; — **ly** (ad.) عبث abes sôuretdet; — **Absurd'ity**, (-'i-ti) (n.) مناسب minâsebeetsizlik; غراب garâbet.

Abundant, ab-und'ant, (a.) چوق choq; bol, (lit.) مبدول mebzûl; — **ly** (ad.) چوق choq; — **Abund'ance**, (-'ans) (n.) بوللq bollouq; (lit.) مبدوليت mebzûliyyet, (fig.) فيض feyz.

Abuse, ab-üz', (v.a.) سوء استعمال sôuyi istî'mâl et.; (impure) اخير tahqîr et.; (violate) اغفال igfâl et.; — **Abuse**, (ab-üs') (n.) سوء tejavüz et.; — **Abuse**, (ab-üs') (n.) تجاوز tejavüz; — **Abüs'ive**, (-'siv) (a) يولسوز yolsouz; — **Abüs'ively**, (ad.) يولسوز olaraq; (lit.) متجاوزانه mütejâvizâne.

Abut, a-but', (v.n.) ييتيشك bitishmek; (lit.) ملاق mûlâqî ol.; — **Abut'ment**, (n.) مسند mesned, آياق ayaq; — **Abut'tal** (n.) (pl.) حدود houdôud; — **Abut'ting** (a) مجاور mouqâbil; — **mûjâvir**.

Abys, a-bis', (n.) اوچوروم ouchlouroum; (fig) وردطه varta.

Abys, a-bis', (n.) اوچوروم ouchlouroum; (fig) وردطه varta.

Abys, a-bis', (n.) اوچوروم ouchlouroum; (fig) وردطه varta.

Abys, a-bis', (n.) اوچوروم ouchlouroum; (fig) وردطه varta.

Abys, a-bis', (n.) اوچوروم ouchlouroum; (fig) وردطه varta.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ACA-ACC] (انگلیزچه کلاناک دلفظی ایچون) act, change; cārd, red; mē, hēr, in; mine,

Academy, ak-ad'em-i, (n) آقادهمی aqademi; (lit) انجمن دانش enjümeni dâ-nish — **Academ'ic**, (-'ik) (a) ... آقادهمی aqademi...; (n) آقادمیک aqademik; — **Academ'icals**, (-kalz) (n, pl) آقادهمی aqademi elbisesi, — **Academ'ic'ian**, (-mish'an) (n) آقادهمی اعصاسی aqademi â'zâsu.

Accede, ak-sēd', (v, n) قبول qabûl et., (thronē) موفافت mouvâfaqat et.; (jouir) قوردا qou-ôud et.

Accelerate, ak-sel'er-ât, (v, a) تسريع tesri' et.; (lit.) تسجیل tâ'jil et. — **Accelerat'ion**, (-'shun) (lit) (act) تسجیل tâ'jil; (s, r) مقدار miqdâri tâ'jil; (tezâyüd) تسجیل tezâyüd (sür-at), — **Accelerat'ive**, (-'iv) (a) (lit.) تسجیل mü-tezâyüd; تسجیل tâ'jili.

Accent, ak'sent, (n) آکسان axan; (fig) قوت و یرمک — **Accent'**, (v, a) قوت qouvvet; قوت qouvvet vermek, (lit) تشدید teshdid et., — **Accentuat'ion**, (-'shun) (n) آکسان (قوت) axan (qoyma); تشدید teshdid.

Accept, ak-sept', (v, a) قبول qabûl; et. — **Accept'able**, (a) مقبول maq-bûl (lit) شایان shâyânü qabûl — **Accept'ance**, (-'ans) (n) قبول qabûl; مقبول tasdiq; (bill) قبول qabûl edilmish bono; — **Accept'er**, (n) قبول qabûl eden.

Access, ak'ses, (n) (lit.) تقرب teqarîb; (vousûl) وصول; (jud.) مساعدة müsâde; (med.) نوبet nebet; — **Acces'sible**, (a) قابل qâ-bil; (vousûl) وصول; (jud.) رسیدگی gidilîr; — **Acces'sion**, (-sesh'un) (n) وصول vousûl; (increase) زیاد tezâyüd; (lit.) نوبet inzumâm, (med.) نوبet nebet; (jud.) موافقت mouvâfaqat; deed of—mouvâfaqatnâme; — **to the throne** (تخت) tahta- jülûs.

Access'ory, ak'ses-sor-i, (a) (lit.) منضم mounzam; (fer i) فری; (jud.) شریک sherik; (pl) یاردمچی yârdumçu; (pl) طاقار taqarlar; (lit.) تفریحات teferihât; — **after the fact** (jud) یاتاق yataq — **before the fact** مشوق müshevviq. — **Access'orily**, (-li) (ad.) فرقا fei-an.

Accident, ak'sid-ent, (n) قازâ qazâ; (chance) تصادف tesâdüf; — **Accident'al** (a) قازâ qazâ-en; (fig) عارضی tesâdüf; (lit.) عارضی âru-

zî; (n) (lit) عرص araz; — **Accident'-ally** (ad.) تصادفا tesâdufen; قازâ qazâ-en.

Acclamation, ak-klam-â'shun, (n.) alqush; (lit.) تحسین tahsîn; — **Acclaim**, (ak-klām') (v, a.) آتشلاماق alqushlamaq; (n.) (lit.) ستایش sitâyish. **Acclimatize**, ak-klīm'at-iz, (v, n) آلدشماق alushmaq; امتزاج imtizâj et.; (v, a) آلدشماق alushdurmaq. — **Acclima-tization**, (-tizâ'shun) امتزاج imtizâj; (act) آلدشدرمه alushdurma.

Acclivity, ak-kliv'i-ti, (n) بایر bayur, چغیش chuqush;

Accolade, ak-ol-âd', (n.) قوجا قلاشمه qou-jaqlashma; (lit.) مصافحه mousâfaha; (com) جمع jem; (mus) رابطه râbuta.

Accommodate, ak-kom'modât, (v, a.) تألیف to; (oydourmaq) اویدورماق te'lif et.; — **with** تدارک tedârik et.; یرلشدیرمک yer-leshdirmek; (lit) اعزاز î'zâz et. — **one's self** اویماق oyumaq; (lit) انقضاء iqtifâ et.; (are you well accommodated) راحتکنز ایچی? rahatunuz iyimi?

— **Acom'modât'ing**, (a) اویغون oyugoun, (fig.) یوله کلیر yola gelir; تسهیلات کورستور nâzik تارک (obhgng) tes-hilât geusterir; — **Accommodât'ion**, (-'shun) (n) اویغون oyuma; (lit.) انقضاء iqtifâ; (arrangement) اشتلاف i'tilâf; (istiqâz) اشتوراس (courtesy) نزاکت nezâket; (facilitv) (یاندیج) یز (place) تسهیلات tes-hilât; (yatajaq-) yer; (lit.) اسباب اشتراح esbâbu istiâhat; — **bill** پروفورما یونو proforma bono; (shekli kēfâlet) (شکلی کفال) — **ladder** اسکله iskele.

Accompany, ak-kum'pan-i, (v, a.) رفاقat refâqat et.; — **Accom'pani-ment** (n) اشتراك ish-tirâk; — **Accom'panist** (n.) (mus.) رفيق refiq.

Accomplice, ak-kom'plis, (n.) شریک sherik (-jürm).

Accomplish, ak-kom'plish (v, a.) اكمال ikmâl et.; (effect) یاپماق yapmaq; (te'min) تأمین et.; — **Accom'plished**, (sh) (a.) مکمل mükemmel; — **fact** امر واقع emri vâqî'; — **Accom'plish-ment** (n.) (lit.) کمال kemâl; (pl.) کمالات kemâlât; (completion) اكمال ikmâl.

Accord, ak-kord', (n.) اشتلاف i'tilâf;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte, foot, mōōn; shut, mūte; very, tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث, /h ذ, zh ز [ACC-ACH]

āhenk; (*v.n*) ا. i'tilāf et.; — **accord** (e-) اوئىق (ئۇ) (e-) ouymaq; (*v.a*) — **ouzlashdurmaq** (e-) اولاشدۇرماق. (*lit.*) باھش bahsh (*v*) تاليف talif et.; (*giant*) ا. vermek; — **Accord'ance**, (-'ans) (*n*) (lit.) توافق tevâfouq; **in-** with توافقاً (ئۇ) (e-) tevfiqan; (*v*) وحيه vejhiile, — **Accord'ing**, (*a*) موافق (ئۇ) (e-) geure; (*e*-) mouvâfouq; — **Accord'ingly**, (*ad*) نازارەت nazaran; (*e*-) bou sebebden, اوڭا ڭوره binâ-en aleyh; (*v*) اوڭا ڭوره geure.

Accordion, ak-kord'ion, (*n.*) آقوردۀئون (aqordeyon), آرمونيك armonik.

Accost, ak-kost', (yaqlash) ياقلاشماق ; (boshlamaq) باشلاماق.

Accouchement. ak-kōōsh'mong, (*n*)
 doghourma, (lit.) وضع حمل *vaz-u*
 haml; — **Accoucheur,** (-kōu-she'),
 (*n*) قابل *qâbil* لاوطه *lavta*; (*fem.*) قابله
qâbile ايه *ebe*.

Account, ak-kownt' , (n) حساب hesâb; (*description*) حكاية hikâye, تعريف tâ'rîf; (*explanation*) إيضاحat îzâhât; افاده ifâde; (v.a) حساب. hesâb et; (*judge*) حكم. hükm et; add et; — **for** حساب. hesâb vermek; (*explain*) مدافعه. müdâfâ et; (*fig.*) باشه چيتمق basha chluqmaq; حلاقمق haqlamaq; **to be in** — with... (له) حساني او. (le-) hesâ-bu ol.; **on** — على الحساب. afe1 hesâb; **on—of** دى ناشى ..den nâshî; حسيله. hasebîle; **on that** — بو سبدن. bou se-bhedden; **on no**— اصلا aslâ...; هرچ بر. hich bir vejhile; **to take into** ... دوشونمك. hesâba almaq; ... حسابه آلىق. dũshũnmek; **by all** — s رواسته كوره rivâyete geure, — **book** محاسبه دفتري mouhâsebe defteri; — **current** حساب جاری mouhâsabu jârî; — **Accountabil'ity**, (-ti) (n.) (*fig.*) مسؤوليت mes-õuliyyet. — **Account'able**, (a.) مسئول mes-õul; — **Account'ant** (n.) محاسبه‌چی mouhâse-beji; — **'s office** محاسبه قلى mouhâse-be qalemi; **chief** محاسبه مدبرى mouhâsebe müdiri; — **Account'antship**, (n) محاسبه‌چىلىك mouhâsebejilik.

Accoutrements, ak-kōō'tèr-ments, (n.pl.) ملبوسات melbôusât; تجهيزات tej-hîzât.

Accredit, ak-kied'it, (v. a) اعتبار ا.
 î'tibâr et.; (nominate) تعيين ا. tâ'yîn

et.; — **with** ..(e) عطف (ة) atf et.; **Accred'ited**, (td) معتبر (ة) mou'te-ber; — **to** مأمور (ة) me'mour. **Accretion**, ak-kre'shun, (n.) تزايد te-zāyüd; (*lit.*) التحاق iltihāq; (*med.*) ياقوشمه yapushma.

Accrue, ak-kıṭū', (زید) زياده لشمك ziyâ-deleshmek; بويؤمك beuyümek;—**unto** (ع) isâbet et.

Accumulate, ak-kūm'ul āt, (*v.n*) طوبلأق
 toplanmaq, (*lit.*) تراكم terākūm et;
 (*v.n*) طوبلأق toplanmaq; — **Accūmlā'-**
tion, (-'shun) (*n*) طوبلأق toplanma;
 (*lit*) تجمع tejemmu' تراكم terākūm
 — **Accūmlā'ator**, (-ur) (*n*) جامع jā-
 mī'; (*electr*) آكمولاتور akūmulateur.

Accurate, ak'kūr-āt, (*ad*) طَوْعُرَى dōrou, (*lit*) صَحِيح sahiḥ, — **ly** (*ad*) صَحَاتَه suhhatle, — **Ac'curacy**, (-a-si) (*n*) طَوْعُرَالِق dōroulouq; (*lit*) صَحَتْ suhhat.

Accursed, ak-kurs'ed, (*a.*) ملعون mel-
ôun; (*fig*) منفور menfôur.

Accuse, ak-kūz' (*v.a*) اِتهام it-hâm et., — **Accūsā'tion,** ('shun) اِتهام it-tilhâm ; — **Accūs'ative,** (-'tiv) (a & n) (gram) متصاف mouzâf ; — **Accūs'atory,** (-'a-tor-i) (a) اِتهامِي it-hâmî, — **Accused,** (zd) (a & n.) متهَم müttehîm ; مظنون maznûn.

Accustom. ak-kus'tum, (ʔi.a) **المشيدومق**
alushdurmaq, — **Accus'tomed,**
(-ʔumnd) (a) **اليشيق** alushuq; (*usual*)
معتاد mōu'tâd; **to be** — **المشوق** alush-
maq; اعتاد i'tiyâd et.

Ace, ās, (n.) آسو *aso* ; (*dice*) يك *yek* ;
(*atom*) ذره *zerre* ; **to be within**
an—of رماق قالمق *.. (e) ramaq qal-*
maq.

Acephalous, a-sef'a-lus (ا) قاسمز qa-fasuz ; باشسز bashsuz.

Acerbity, as-eɾ'bi-tɪ, (*n*) أجبلیق *ajuluq*.
Acetic, as-et'ik, (*a*) (*chem*) خنی *halli*,
 — **acid** خل حامض *hāmuvzu hal*; —
Ac'etate, (-'tāt) (*n*,) خلیت *halliyyet*;
Ac'etify, (-'i fi) (*v.a.*) (سرکه)
 (سرکه لشدن برمه) (*sirkeleshdirmek*); —
Acet'ylene, (-'lēn) (*n*,) آسیتیلن *asetilin*.

Ache, āk, (*n.*) آخى âru ; (7*n.*) آخى
ârumaq ; — **Aching**, (āk'ing) (*α*)
آخىان âruyan ; وچعلی vej'li.

Achieve, a-chēv', (*v.a.*) يَاقِقُ yapmaq,
اِيفَا ifa et. ; (*fig.*) اِسْتِحْصَال istihsâl
et. ; تَأْمِن te'mîn et. ; قَازَانَق qazânâq

Action, ak' shun, (n.) فعل fi' il; (*behaviour*)
 حرکت hareket; (*jud.*) دعوā dā'vā; (*event*)
 وقعه vaq-a; (*pl.*) وقایع vaqāyī'; (*mar.*)
 محاربه mouhārebe; to take—(*jud.*) دعوā
 dā'vā et.; clear تعیین tā'qib et.; (*fēg*)
 حربه حاضر—tevsīl et.; clear
 ! اول harbe hazur ol' , — **Ac'tionable**
 (a) دعوā ادیلیدیلر dā'vā edilebilir.

Active, akt'iv, (a) فعال fa'âl; (*effective*)
تأثيري te'sirli; فيلي fi'li, (*phil*) فاعل fâ-il;
(*numble*) حويك chevik; (*lit.*) جوال jev'vâl;
— **officer** موظف مابط mouvazzaf
zâbit, — **verb** فعل متعدي fi'li mûte-
addi; — **ly** (*ad*) فاعليته fa'âlîyyetle; —
Activity, (-'ti) (*n.*) فاعلية fa'âlîyyet.
Actor, akt'ur, (*n.*) أفتور aqteur; — **Act-
ress**, (akt'res) (*n*) أفتريس aqtris.

Actual, akt' ū-al, (a) حقيق haqīqī; فعلى fi'lī: (*now*) شمدیکی shimdiki...; حاضر ...hāzur; —ly (*ad.*) بالفعل bilf'ī; (*really*) حقيقاً haqīqatan; (*now*) اليوم elyevm; — **Actuality**, (-i-ti) (*n.*) حقيقت ha-qīqat; (*now*) الحال حاضر hāli hazur; (*pl.* عن lit) وقایع haqāyī' hāzura; (*fig.* حوادث yeni havādis.

Actuary, akt'ū-ar-i, (*n.*) مقيد mou-qayyid; (*insurance*) محاسب mouhâsib.

Actuate, akt'ū-āt, (ʔa) ايشلتك ishletmek; (fig.) تهریک ا. tahrîket.; **Actuā-tion**, (-'shun) تهریک tahrîk.

Acumen, ak-ū'mēn, (n) (*fig*) عقل aql,
كَوْز zekâ.

Acute, ak'ūt, (*a*) كسكين keskin; (*fig.*) حاد hād; شديد shedid; (*intel-*
ligent) ذكي zekî; — **ly** (*ad.*) بحالده hād bir halde; شديده shiddetle; —
ness (*m*) كسكينك keskinlik; (*fig.*)
شدت shiddet; ذكا zekâ.

Adage, ad'āj, (n.) ضرب مثل darbu mesel; سور seuz.

Adam, ad'am, (n.pr) آدم âdem.

Adalia, ad-a-li'a (*n.pr.*) (city) أنطاليه
antalye.

Adamant, ad'a-mant, (*n.*) پولاد pōulâd; سرت الماس sert elmas; — **Adamantine**, (-tin) (*a.*) پولاددن pōulâddan; (*fig.*) سرت sert; متين metîn.

Adana, ad'-a-na (*n.p.p.*) آدانة adana
Adapt, ad-apt' (*v.a.*) اويدر مرق ouydour-
 maq; توافق taqmaq; (*f.p.p.*) توفيق ا. *tafīq*
tevfiq et.; (*theatra*) آدابته adapte
 et.; — one's ايتباس iqtibās et.; — **self**;
 اويماق ouymaq; امتزاج imtizāj
 et.; — **Adaptable** (*a.*) اويار ouyar,

موافق *mouvâfuq*; (*fig*) ملائم *mülâ-yiin*, — **Adaptabil'ity**, (t) قابليت *qâbilîyyet*; — **Adap'ted**, (td) (*a*).
وافق *mouvâfuq*, اوينون *ouyoun*
مقتبس *muqtebs* (*lit*) آدايته *adapte*. —
Adaptâ'tion, (t-shun) (*n*) (*lit*) توفيق *tevfîq*. (*fitness*)
اوبونلق *onyoun-louq*, (*fig*) امتزاج *imtrâzâj* (*theatre*)
اقتباس *iqtibâs*; تطبيق *tatbîq*, (*sci*) انطباق *intubâq*

Aday, a-dā, (*ad*) گونده yevmî ; یومی

Add, ad, (*v.a*) ضم *ilâve* et., ا. *zamm* et., (*arith*) جمع *jem* et.; — **Addition**, (-*shun*) (*n*) علاوة *ilâve*; جمع *jem*, **in-to** علاوة (ثمة) *ilâveten* — **Additive**, (*-dish'un-al*) (*a*) فصله *fazla*, فصله *fazla*, آیری *ayru*; — **Additionally**, (*ad.*) علاوة *ilâveten*; آیریه *ayruja*.

Addenda, ad-den'da, (n.) (pl) ذيل
zeyl; علاوه ilâve.

Adder, ad'er, (n.) قارەيىلان *qara yulan.*

Addict, ad-dikt' (v.n) مبتلا müb-
tela ol. ; — **Addict'ed**, (-t'd) (a.) مبتلا
mübtelâ; دوشگون dūshgün.

Addle, ad'dl, (a) چوروك chürük; جيلق julq; — **headed**, (a.) بوش ققالی bosh qafalı; سرسم sersem.

Address, ad-dres', (*n*) آدرس adres ; (*speech*) نطق noutq, (*lit*) خطابه hutâ-be ; (*communication*) عریضه ariza ; (*manners*) اطوار etvâr ; (*dexterity*) درایت dirâyet ; (*pl* دستاویز) اہتمام ihtimâm ; نوازش nüvâzish ; (*v.a*) خطاب hu-tâb et. ; (*send*) گوندirmek geundermek, یازمق yazmaq ; (*apply*) مراجعت mon-râjat et ; — one's self ایشہ قونوق ishe qoyulmaq

Adduce, ad-dūs' (*v.a.*) ذكر *zīkr* et ;
 ایراد *irâd* et ; — **Adduction**,
 (-duk'shun) (*n*) ذكر *zīkr*; (لشهاد *lū*)
 istish-hâd ; (*ana*) تقرب *taqrīb* ; —
Adductor, (-duktur') (*n*) (*ana*)
 مقرب *mouqarrīb* (عضله *-azele*).

Adenoid, a'de-nō-id (a.) (ana) بىزىشكلىندە
bez sheklinde, (lit.) غىدىنىڭ شەكلى gou-
dediyyush-shekl

Adept, ad-ep't', (a) ماهر mâhir; (*lit.*)
استاد üstâd.

Adequate, ad'e-kwāt, (*a.*) کافی kyâfi ; (*fig.*) کیفایتی kifâyetli : — ly (*ad.*) کافی derejede ; — ness (*n.*) کیفایت kifâyet.

[ADH-ADM] (انگلیزجه کلمات تلفظی کیچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine,

Adhere, ad-hēr', (v.n.) یاېشماق yapushmaq; (fig.) ایتلیھاق iltihâq et; (fig.) ayrułmamaq; — **Adhēr'ence**, (-'ens) (n) یاېشماق yapushma; (fig.) ایتلیھاق iltihâq; تعبیب teba-ıyyet; — **Adhēr'ent**, (a) یاېشماق yapushuq; (lit.) ملاصق mulâsuq; (fig.) طرفدار tarafdâr; صادق sâduq;

Adhesion, ad-hē'zhun, (n) یاېشماق ya-pushma; (lit.) ایتلیھاق iltisâq; (fig.) ایتلیھاق iltihâq; (lit.) مېوېت merbôu-tuyyet; — **Adhēs'ive**, (-hes'iv) (a) یاېشماق yapushgan; (lit.) ملاصق mülâ-suq.

Adit, ad'it, (n) آت az; مدخل medhal.

Adjacent, ad-jās'ent, (a.) بیتیشیک bitishik; (lit.) مجاور müjâvir; — **Adjā'cency**, (-'sen-si) (n) (lit.) ایتلیھاق ittisâl; مجاورت müjâveret.

Adjective, ad'jek-tiv, (n) صفت sufat

Adjoin, ad-join', (v.a.) بیتیشیک bitishmek; (fig.) بېرلشمک birleshtmek; (lit.) ایتلیھاق iltihâq et.; — **Adjoin'ing**, (a.) بیتیشیک bitishik; یانۇنداکی yanundaki; (lit.) مجاور müjâviri.

Adjourn, ad-juin', (v.a.) کرې بیراقق (v.a.) گېرې braqmaq; تأخیر te'hîr et; (lit.) تاللیق tâ'lıq et.; — **Adjourn'ment**, (n.) تأخیر te-ehhou; (act) تأخیر te'hîr

Adjudge, ad-juj', (v.a.) قرار وېرمک qarâr vermek; (a.) تالھیس talhîs et.

Adjudicate, ad-jō'di-kāt, (v.a.) حکم مزادھه hukûm vermek; (sell) müzâyedeye qomaq; — **Adjudicā'tion**, (-'shun), (n) حکم hukûm, قرار qarâr; مزادھه müzâyede; (bankruptcy) افلاس iflâs qarâr.

Adjunct, ad'junkt, (a.) (lit.) منضم mounzam; (pers.) معاون mou âvin; (n.) معاون ilâve, (lit.) زامیمه zamîme; معاون mou-âvin.

Adjure, ad-jōūr', (v.a.) (lit.) تحلیف tahlif et.; (ask) نیاز niyâz et.; — **Adjurā'tion**, (-jōūr-â'shun), (n.) عین yemin; (act) تحلیف tahlîf; (fig.) نیاز niyâz; (lit.) ابرام ibrâm.

Adjust, ad-just', (v.a.) تاقماق taqmaq; (fig.) تنظیم düzeltmek; (a.) تنظیم tanzîm et.; — **Adjust'ment**, (n) ترتیب tertîb; تنظیم tanzîm; (jud.) تسویه tesviye; تصفیة tasfiye.

Adjutant, ad'joot-ant, (n.) (mil.) یاور

yâver, (assistant) معاون mou âvin; — **general**, (اردو) ارکان حرب رئیس, (ordou) erkyâni harb reyîsi, (فریق) (ferîq)

Administer, ad min'is-ter, (v.a.) اداره idâre et, (event) ایفا ifâ et; (apply) تطبیق tatbîq et.; (give) vermek; — **Administration**, (-'shun), (n) اداره idâre; (department) idârehâne; (office) ادارهخانه idârehâne; — **Admin'istrā'tive**, (-'tiv), (a) اداری idâî, — **Administrā'tor**, (-'tur), (n.) اداره مأموری idâre me'môrou; مدیر mîdîr

Admiral, ad'mir-al, (n.) آمیرال amiral; — **of the fleet** آمیرال بویوک beuyûk amiral; **vice** — فریق امیرال feîq amiral; **rear** — لوا آمیرال livâ amiral, — **ship**, آمیرال کبسی amiral gemisi, — **Ad'miralty**, (-ti) (n.) بحریه نظارتی bahriyye nezâreti, بحریه دائره dâ-ireyi bahriyye.

Admire, ad-mîr' (v.a.) بکشمک (choq) taqdîr et.; (fig.) hayrân ol., (love) pek sevmek, — **Ad'mira-ble**, (-'mir-) (a) فوق العاده fevqal-âde, (lit.) شایان تقدیر shâyânu taqdîr; — **Ad'mirably**, (-'mir-) (adv.) فوق العاده fevqal-âde; شایان تقدیر shâyânu taqdîr sôuretdê; — **Admir'er**, (n.) (lit.) تقدیر taqdîrkyâr; — **Admiration**, (-mir-â'shun) (n.) تقدیر taqdîr; حیرت hayret.

Admission, ad-mish'uu, (n.) قبول qabûl; مساعده dühûl; (entrance) دühûliyye; (see) دخولیة dühûliyye; (confession) اعتراف i'tirâf; — **Free** ! دخولیة dühûl serbest !; دخولیة dühûliyye yoqdour !; — **ticket**, بilet; (دخولیة بilet) (dühûliyye bilet); — **Admis'sible**, (-mis'i-bl) (a) قبول qabûl olou-nour; (lit.) شایان قبول shâyânu qabûl.

Admit, ad-mit', (v.a.) قبول qabûl et.; (fig.) مساعده müsâde et.; (confess) teslim et.; — **Admitt'ance**, (-'ans) (n.) قبول qabûl; مساعده müsâde; **no** — کیرمک ! girmek memnôu'dour !; **girmek** ! girilmez !

Admix, ad-miks', (v.a.) قارشیدرمق qarushdurmaq; (lit.) مزج mezj et.; — **Admix'ture**, (-'tûr) (n.) خلیطه halîta; (added) علاوه ilâve.

Admonish, ad-mon'ish, (va) نصيحت ا. nasîhat et ; تنبيه tenbih et.; (re-prove) اخطار ihtâr et.; — **Admonisher** (n.) اخطار ايدن ihtâr eden; (lit) ناصح nâsuh; — **Admonition**, (-'shun) (n) تنبيه tenbih, اخطار ihtâr; (rel) نصيحة nasîhat; — **Admonitory**, (-to-ri) (a) اخطاري ihtârî; (lit) نصيحتكارانه nasîhat-kvârâne.

Ado, a-dōw', (n) كوردولتي (ish, (fig) **gürültü**, **much—about nothing** بوشنه
boshouna gürültü.

Adobe a-dō'bā, (n & a) کھریج ker-
pich...

Adolescent, ad-o-les'ent, (a.) كچ
genj; (*lit.*) شاب (امرء) shâb (-emred);
(*fig*) كورپه keurpe, — **Adoles'cen-**
ce, (-ens) (n) كچلك genjlik; (*lit*)
شاب shebâb, رشد rüşhd.

Adopt, ad.-opt' (*v.a.*) قبول qabûl et.; (choose) اختيار ihtiyâr et.; (*child*) اولادlı evladlıq et.; — **Adopt'ion**, (-'shun) (*n*) قبول qabûl; — **Adopt'ive**, (-'tiv) (*a*) (li) منتخب mûntahab; — **child** (*n.*) اولادlı evladlıq; اولاد evladı معنى mâ'nevî; — **father** بالائی babalıq; پدر معنى pederi mâ'nevî.

Adore, ad-ôr, (*n.a.*) (*rel*) تاپماق tapmaq; (*fig* و *lit*) پرستش perestish et.; — **Ador'able**, (*a*) پرستش لایق perestishe lâyuq; — **Ador'a'tion**, (-shun) (*n.*) (*rel*) تاپنما tapunma; — **Adoration**, (*n.*) (*rel*) پرستش perestish.

Adorn, ad-orn', (*v* α) سوسله مك süsle-
mek, (*lit*) تزيين ا. tezyîn et ; —

Adorn'ed, (-nd) (a) سوسلنمش süslen-mish; (*lit.*) مزین müzeyyen; —
Adorn'ment, (n.) سوس süs; زینet; (*pl.*) تزینات tezyînât

Adown, a-down', (ad) آشانیه ashâya,
(*ut.*) آشاده ashâda

Adrianople, ad-ri-an-ō'pl (*n.pr.*) ادريانه
edirne.

Adriatic, ad-ri-at'ik, (*npr*) آدریاتیق
(کورفی) adriyatiq (-keurfezi)

Adrift. a-drift', (a. و *ad.*) سرسری ser-serî; بوزمکده yüzmekde; سابع sâbih.

Adroit, a-droit', (*a.*) ماهر mâhir; بجريکلی bejerikli; — **ly**, (*ad*) مهارتیه mehâretle; — **ness**, (*n.*) مهارت mehâret; دیارت dirâvet.

Adulate, ad'ū-lāt, (va) يالتاقلق yal-taqluq et.; — **Adūlā'tion**, (-'shun)

(*n.*) ریا *riyâ*; تنصبص *tebasbous*; — **Ad'ulâtor**, (-'tur) (*n.*) يالاق *yaltaq*, ریاکار *riyâkyâr*

Adult, ad-ult', (*a.*) (lit.) بالغ bâlig, رشيد reshîd; (*n.*) بويوك beuyûk; — **ness**, (*n*) (lit.) بلوغ bülôug; (*jud*) رشد rûshd; — **age**, (lit.) سن رشد sinni rûshd, (*fig*) جنحك genjlik

Adulterate, ad-ult'èr-ât, (*va*) قارىشديرماق
 qarushdurmaq, (*li*) تاشيش tag-
 shish et , (*a*) قارشىق qarushuq; (*fig*)
 بوزوق bozouq ; (*illegitimate*) (*li*)
 غير مشروع gayri meshrôu'

Adulterine, ad-ult'er-in, (a) (lit) غیر مشروع gayri meshrô', (پچ) (pich)

Adultery, ad-ult'ér-i, (*n*) (*lit.*) مناسبت
 minâsebeti gayri mesh-
 rôu-a; حمانت huyânê.

Adumbrate, ad-um'brāt, (v.a) خيالاً
 کو سترمک hayâlen geustermek, طاسلاق
 taslaq yapmaq

Advance, ad-vans' (v.i.a) ايلرلەمەك ilerlemek; (*progress*) تەرەققى تەرققى teraqqî et; (*promote*) تەرققىيە terfi' et.; (*fig.*) روج roj; tervij et; تشويق teshviq et.; (*propose*) تەكلىف teklif et.; (*pay*) ايلرلەمە avans vermek; (*n.*) ايلرلەمە ilerleme, تەرەققى teraqqî; (*fin.*) آوانس avans; in—(*fig.*) شىمدىدىن shimdiden; (*com*) پىشىنە peshinen, — **Advance'd**, (sd) (*a*) ايلرلەمىش ilerlemish; (*mil*) ايلرى ileri.; —in years (*a*) ياشلى ya-shlu; گەچكىن gechkin, — **Advance-ment**, (*n.*) تەرەققى teraqqî, (*rank*) تەرققى terfi', (*fin.*) آوانس avans

Advantage, ad-vant'āj, (*n*) استفاده isti-fāde; (*fig.*) فائده fayda; (*superiority*) (*lit.*) تفریق tefevvouq; رجحان rüjhân: (*n.a*) فایده‌داری faydalı ol.; **to take—of** (دن-) istifāde et; **you have the — of me** سزگله مشرف şezgile maşrûf; **—** sizinle müşerref olmanuş-dum; — **Advant'ageous**, (-'jus) (*a*) استفاده‌داری istifādeli; (*lit.*) نافع nâfi'; — **terms** نافع شرایط nâfi' sharâ-it

Advent, ad'vent, (*n.*) گله gelme; (*fig.*)
 حلول houlôul; (*rel*) پرہیز (کوچوک)
 (küchük) perhîz; (*birth*) ولادت velâdet.

Adventitious, ad-vent-ish'us, (*a*)
تصادفی tesâdûfî; (*lit.*) عارضی âruzî

Adventure, ad-vent'ūr, (*n.*) (*lit.*)
سرگذشت sergüzesht, ماجرا mâjerâ;
(*spirít*) جرأت jür-et; (*n.*) جرأت ۱.

[ADV-AFF] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr. in; mine;

jür-et et; آتولماق atulmaq; — **Advent-ürer.** (n) (lit.) ماجراپرست mâjerâ-perest; (vagabond) سرسری serseri; — **Adventûrous,** (-rus) (a.) تهلیکلی tehlikeli; (lit.) جراتکار jur-etkyâr; — **Adventûrously,** (ad) جراتکارانه jür-etkyârâne, تهلیکلی tehlikeli, (lit.) سرگذشتجویانه sergüzesht-jöuyâne.

Adverb, ad'verb, (n.) (gram.) حال hâl, ظرف zaif.

Adversary, ad'vers-ar-i, (n.) خصم hasm; (lit.) خصم mouhâsum.

Adverse, ad'vers, (a.) فنا fenâ; — **to** (e-)mônûhâlif, — **Advers'ity,** (-ti) (n.) فناء fenâluq; مخالفت mouhâ-lefet; (misfortune) عکسلاک axilik; فلاکت felâket.

Advert, ad-vêrt', (v. a.) اخطار ihtâr et.; ایما îma et.

Advertise, ad-vêrt-iz', (v. a.) اعلان îlân et.; (inform) اخبار ihbâr et.; —

Advert'isement, (-i'iz-) (n.) اعلان îlân

Advice, ad-vîs', (n.) توصیه tavsuye; (pl) معلومات mâ'lûmât, (lit.) اخبارات ihbârât; (opinions) (pl) مطالعات mû-tâlât; (lit.) وصایا vasâyâ; — **boat,** (خبر) qouriyê gemisi; نوریه kemsi (mouhbir); **letter of** — اخبارنامه ih-bârname; راپور rapor.

Advise, ad-vîz', (v. a.) توصیه tavsuye et.; — **of** اخبار ihbâr et.; — **with** (له) استشاره a.; (v. n.) — **with** (le) istishâre et.; — **Advisable,** (-viz'a-bl) (a.) موافق mouvâfuq; (lit.)

شایان shâyânu tavsuye; — **Advisabil'ity,** (-ti) (n.) اصابت isâbet;

موافق olmasu; — **Advis'er,** (z'êr) (n.) توصیه ایدن tavsuye eden.; (fig.) مشاور mûshâvir; (par-tisan) طرفدار tarafdâr.

Advised, ad-vîzd', (a) تدبیری tedbîrli; (knowing) بیلیر bilir; — **ly,** (ad) تدبیرله tedbîrle; عاقلانه âqilâne; **ill** — تدبیرسز tedbîrsiz; عقلسز aqulsuz; **well** — عقللی aqullu; تدبیری tedbîrli.

Advocate, ad'vo-kât, (n.) آووقات avouqat; (fig.) مدافع müdâfî; طرفدار tarafdâr; (v. a.) ایتزام itizâm et.; مدافعه müdâfâ et.; — **Adv'ocacy,** (-ka-si) (n.) آووقاتلق avouqatluq; (fig.) مدافعه müdâfâ; ایتزام iltizâm.

Adz, adz, (n.) کسر keser; بالطه balta.

Aegian, e-jê'an, (n. pr.) آلهلر دکزی ada-

lar denizi, — **Islands** بحر سفید je-zâyiri bahri sefid, (آلهلر) (adalar).

Aerate, â'er-ât, (v. a) هوا لاندیرمک ha-valandurmaq, — **A'erâted,** (td) (a) غازی havalandurulmuş; گازی gazlı

Aerial, â'er-i-al, (a) هوائی havâ-i; ... havâ; (lofty) یوکسک yuxek, (poet) بلند bulend; — **line,** خط هوائی hattü havâ-i; — **navigation,** (lit.) سیر هوائی seyri havâ-i.

Aerify, â'er-i-fi, (v. a.) gaze تحویل a. gaze tahvil et; هوایه قلب havâya qalb et; — **A'eriform,** (a.) غاز حالنده gaz hâ-linde; (fig.) هوائی havâ-i; خیالی hayâlî

Aero-, â'er-o, هوا havâ; — **lite,** (-lit) (n.) حجر سماوی hajeri semâvî; — **drom** (n.) طیاره استاسیونی tayyâre istasyonu; — **logy,** (-ji) (n.) علم هوا. ilmi havâ; —

m'etêr (n.) میزان کشافت هوا mîzânü ke-sâfeti havâ; — **naut,** (-nawt) (n.) طیاره بالونجی balonjou; — **naut'ic,** (-ik) (a) سیر هوائی seyri havâ i... .. طیران tayrân; — **naut'ics,** (-iks) (n.) (sci) (فن) طیران (fenni-) tayrân; — **plane,** (-plân) (n.) طیاره tayyâre; — **stat'ic,** (-ik) (a) هوا ده معلق havada mou-allaq; — **stat'ics,** (-iks) (n.) (sci) قوانین هوائه qavânîni havâ-yye.

Afar, a fât', (ad) اوزاقلده ouzaqda; (lit.) اوزاقلدن ouzaqdan. با-îd; (from) با-îd; (from) اوزاقلدن ouzaqdan.

Affable, affa-bl, (a) نازک nâzik; (lit.) لطفکâr loutfkâyâr; — **Affabil'ity,** (-ti) (n.) لطف loutf; نازک nezâket.

Affair, af-fâr', (n.) ایش ish; (matter) دوئلو housûs; مسئله mes-ele; dü-ello; (mil.) مصادمه mousâdeme; (pl) معاملات mou-âme-lât; — **of honour** حیثیت مسئله سی hay-siyet mes-clesi; دوئلو dü-ello; as—s stand شمدیکی شالده shimdiki halde.

Affect' af-fekt', (v. a.) تأثیر te'sîr et.; gibî yapmaq; کبی یاقق (show) طوری طاقینق tavrunu taqunmaq; — **ignorance** بیلیمهزلکه کلمک bilmemezliye gelmek; (lit.) تهجامل tejhâül et.; — **illness** خسته کبی یاقق hasta gibî yapmaq; . (lit.) تماروض temârouz et.; — **Af-fectâtion,** (-'shun) (n.) جمعی حرکت jâ'li hareket; — **Affect'-ed,** (td) (a) متأثر müte-essir (lit.) متحسس mütehassis; (false) جعلی jâ'î; ساخته sahte; — **ly** (ad.) ساخته اطوارله sahte

mōle, foot, mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ [AFF-AFT]

etvârla; جعلي اولارق; **mentally** — مجذوب mejdžub, — **Affecting** (a.) مؤثر mü-essir.

Affection, af-fek'shun, (n.) محبت mouhabbet; شفقت shefqat, (disposition) خاصة hâssa; (lit.) تمایل temâyîl; (dis-ease) علت illet, (fig.) ابتلا ibtilâ; — **Affectionate**, (-ât) (a.) مشفق müşshiq; (fig.) مشتاق müshtâq; (inclined) (lit.) تمایل mütemâyîl; (fig.) سوداى sev-dâlu, — **Affectionately**, (ât-li) (ad.) مشفقته shefqatle; محبتle mouhabbetle.

Affiance, af-fi'ans, (v) — one's self نشانلقى nishanlanmaq

Affidavit, af-fi-dâ'vit, (n.) (jud.) (تحریری) بیاننامه beyânname ifâde (tahriri-)

Affiliate, af-fil'i-ât, (v.a.) قبول qabûl et. (jud.) بابا طابق baba tanumaq; (fig.) عطف atf et; — **Affiliâtion**, (-'shun) (n.) قبول qabûl; (fig.) اشتراك ishtirâk.

Affinity, af-fin'i-ti, (n.) صهریت suhriyet; قرابت qarâbet; (resemblance) مشابهت müşhâbehet.

Affirm, af-ferm', (v.a.) تصدیق tasdiq et; (lit.) تأیید tâ'id et.; — **Affirmant** (n.) تصدیق eden; — **Affirmative**, (-at-iv) (a.) تصدیق tasdiq; (phil.) ایجابی ijâbî; (positive) مثبت müsbet; — **Affirmatively**, (-at-iv-li) (ad.) صورتاً tasdiqan; مثبت müsbet sûretde.

Affix, affiks, (n.) علاوه ilâve; (lit.) لاحقه lâhîqa; — **Affix'**, (n.a.) علاوه ilâve et.; (lit.) الحاق ilhâq et.

Afflict, af-flikt', (v.a.) (lit.) مضرت müte-essir et.; (n.) مضطرب mouztarib et.; — **Afflicted**, (-'td) (a.) مضرت müte-essir; مبتلا mübtelâ; — **Afflic'ting** (a.) الم elm; — **Affliction**, (-'shun) (n.) الم elm; اضطراب uzturâb.

Affluent, afflōō-ent, (a.) (lit.) مذبذول mebzûl; — **in** زنگین zeugin, (n.) یرمق urmaq; — **Affluence**, (-'ens) (n.) (lit.) مذبذولیت mebzûliyyet; ثروت servet.

Afflux, af'fluks, (n.) جریان jereyân; (finance) تزاید tezeyüd.

Afford, af-förd', (v.a.) یرمک vermek; قادر qâdir ol.; (able) حاصل hâsul et.; — **elinden gelmek**

Afforestation, af-foi-es-tâ'shun, (n.) اورمان تأسیسی orman te'sîsi.

Affranchise, af-fran'chîz, (v.a.) سربست

اطلاق serbest buraqmaq, (lit.) utlâq et; (exemption) عفو afv et.

Affray, af-frâ', (n.) منازعه munâzâ; کورولی gürültü

Affront, af-frunt', (v.a.) تجاوز tejâvüz et; (n.) تجاوز tahqîr et., (n.) تجاوز tejâvüz

Affusion, af-fû'zhun, (n.) دوکوله deukülme; (lit.) انصباب insubâb

Afghan, âf-gân', (n.) افغانی efgânlu; (language) افغان لسانی efgân lisânû; (carpet) اورتی eurtû, (بطایه) (battâniye); (a) افغان efgân; — **Afghan-istân**, (n pr) افغانستان efgânistân; — **Emir of** — افغانستان امیری efgânistân emîri.

Afield, a-feld', (ad) قره ده qarada; صحرا sahrâda

Afire, a-fir', (ad) یاتقده yanmaqda; توتوشموش totoushmoush.

Aflame, a-flâm', (ad) آلهو اچنده alev ichinde; یاتقده yanmaqda; (a) آلهولی alevli, (lit.) مشتعل müshta-il; (fig.) توتوشدیرمق — to set حرارتلی harâretli, toutoushdourmaq; (a) اشعال ish-âl et.

Afloat, a-flôt', (ad) صو اوستنده sou üstünde, (lit.) سابع sâbih; (fig.) شایع shâyî'

Afoot, a-foot', (ad) آیاقده ayaqda; اولقى اوزده oluq auzde (walking) olmaq üzre, (lit.) درdest

Afore, a-för', (ad) اوکده eunde; (fig.) اول evvel, — hand, (ad.) اولدن evvel-den, — said, (a) اولکی evvelki mezkûr mezkyûr.

Afraid, a-frâd', (a) اندیشلی endîsheli I am — (that) ... (که) qorqarum (-ki)...

Afresh, a-fresh', (ad.) یکیدن yeniden, تکرار tekrâr.

Africa, af'rik-a, (n.pr) افريقا afrika; — **African**, (-an) (a.) افريقا afrika...; (n.) افريقالى afriqalu.

Aft, aft, (ad.) (mar.) قیچه qucha (dōrou); (at) قیچه quchda.

After, aft'er, (pron) (دن) صکره (dan-) sōra; (behind) (ك) آرقتنده (in-) arqasunda; (imitating) (ه) نوئیقا (e-) tevfiq; (e-) nazaran; (e-) نظراً; (a) قیچه... (mar) ارقا... (a) قیچه... — **ages**, (-âjz) (n.) (lit.) آتی âtî; (pl.) اخلاق ahlâf, — **birth**, (n.) مشیمه meshime; (lit.) صوک son; — **crop**, (n.) اکینجی محصول

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et. = etmek; ol = olmaq.

[AGA-AGO] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mine.

game, (*fig.*) یکیدن تشبث yeniden teshebbüs; — **life**, حوک کونلار son günler; (*lit.*) احر عمر āhuru eumr; — **math**, (*fig.*) نتایج netâyij; — **most**, ان کیری en geri. (*fig.*) ان کیرک en son; — **noon**, (*n*) بعدالزوال bâ'dez-zevâl; — **thought**, (*n*) سوکردهن دوشونه euyleden sôra; — **thought**, (*n*) سوکردهن دوشونه sôradan dūshünme, محاکمه mouhākeme; — **wards**, (-wardz) (*ad*) سوکرده sôra (-dan); (*lit.*) بالآخره bil-âhura.

Again, a-gen'. (*ad*) تکرار tekrâr, بردها bir daha; کذا kezâ, — **and** — تکرار tekrâr, دفعاتله def-âtle

Against, a-genst', (*prep*) (قارشى) (e-) qarshu; (*opposing*) علیهنده aleyhinde. (قارشى) mouhâlif, (*instead*) بدل (e-) bedel; مقابل (e-) mou-qâbil.

Agape, ag'a-pē, (*a*) آغزی آچیق âzu achuq; (*fig*) شاشیرموش shashurmush, (*lit*) متحیر mütehayyir.

Agate, ag'ât, (*n*) عقیق aqîq (-tashu).

Age, aj, (*n*) یاش yash, (*lit.*) سن sinu; (*period*) دور devr; عصر asr, (*pl.* مع *lit.*) اعمار â'sâr, (*generation*) بطن batn, ذریه zürriyyet; (*qud*) رشد rushd; — **of** — فاعل مختار fâ-ili mouhtâr, **under** — اثبات رشد ا. — **Aged**, (aj'd) (*a*) isbâti rüşhd et; — **Aged**, (aj'd) (*a*) یاشی yashlu; یاشنده yashunda.

Agenda, aj-end'a, (*n*) روزنامه rōuznâme; (*book*) مخطره دفترى moulitura def-teri.

Agent, aj'ent, (*n*) آجنت agente; وکیل vekil; (*means*) واسطه vâsuta; آدم adam; (*force*) (*lit.*) مؤثر mü-essir; عامل âmil; **general** — وکیل vekili oumûmî; **sub** — آجنته agente mou-âvini; — **Agency**, (-si) (*n*) آژانس ajans; نایب vekyâlet; (*action*) ایش ish, نکات te'sir; (*fig.*) وساطت vesâtet; دلالت de-lâlet.

Agglomerate, ag-glom'er-ât, (*n. a*) توپلاماق toplamaq; (*n. n*) توپلانماق toplanmaq; (*lit.*) تراکم terâküm et.

Agglutinate, ag-glōt'in-ât, (*n. a*) الصاق yapushdurmaq; (*lit.*) الصاق ilşâq et; (*n. n*) yapushmaq; — **Agglu'tinative**, (-tiv) (*a*) (*lit.*) تلامق telâ-souqî; (*language*) متلامق mütelâsq

Aggrandize, ag'gr-and-iz, (*n. a*) بویولتمک

beuyültmek; — **Ag'grandizement**, (-iz-ment) (*n*) بویولمه beuyüme, (*act*) توسیع tevsî'.

Aggravate, ag'grav-ât, (*v a*) فنالاشدیرمق fenâlashdurmaq; (*lit.*) تشدید tesh-did et., — **Aggravā'tion**, (-'shun) (*n*) وخامت fenâlashma. (*lit.*) vahâmet; (*vaggregation*) مبالغه mon-bâлага

Aggregate, ag'g'ieg-ât, (*a*) مجموع mej-môu', (*n*) عموم oumûm, یکنون yekyûn; (*v a*) جمع jem et.; — **Aggregā'tion**, (-'shun) (*n*) توپلانما toplanma; (*lit.*) تجمیع tejemmü'

Aggression, ag-gresh'un, (*n*) تجاوز tejâvüz; هجوم hüjûm; — **Aggres'sive**, (-gres'iv) (*a*) تجاوزی tejâvüzî, (*ad*) تجاوزکارانه tejâvüzkyârâne; — **Aggres'sor**, (-'tu) (*n*) (*lit*) متجاوز mütejâviz

Aggrieve, ag-grēv', (*v a*) (*lit.*) دنجیده renjide et.

Agha, a'ga, (*n*) آغا agha.

Aghast, a-gast', (*a*) شاشیرموش shashurmush, یک قورقش pek qorqmoush.

Agile, aj'il, (*a*) آتیک atik, چویک chevîk; **Agil'ity**, (-'i-ti) (*n*) چویکلیک chevîklik; خفیفلیک hafîflik.

Agio, aj'i-o (*n*) باره فرق para farqu, آجیو ajiyo.

Agitate, aj'i-tât, (*n. a*) چالقام chalqa-maq; (*fig.*) تحریک tahrik et.; — **Agitā'tion**, (-'shun) (*n*) اغتشاش chalqauma; (*fig.*) igtishâsh; — **Agitā'tor**, (-'tur) (*n*) igtishashîju.

Aglow, a-glō', (*a*) قیزیل quzul; قیزغین quzgun.

Agnostic, ag-nos'tik, (*a*) لا ادري lâ-edrî; — **Agnos'ticism**, (-'ti-sizm) (*n*) لا ادريه (مسلکی) lâ-edriye (-mesleki).

Ago, a-gō', (*ad*) اول ...evvel; (*lit.*) مقدم ne zaman? — **how long** — نه زمان? ne zaman? — **ne kadar** oluyor?

Going, a-go'ing, (*ad.*) (*fig.*) اولفده olmaqda; جاری jârî.

Agony, ag'o-nî, (*n*) جان چکیشه jan chekishme; (*lit.*) احتضار (hâlleti-) ihtizâr; — **Ag'onize**, (-niz) (*n. n*) جان چکیشم jan chekishmek; (*fig.*) مجادله müjâdele et.; (*n. a*) اشکنجه ishkenje et.; — **Ag'onizing**

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon, shut, mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th د, zh ز [AGR-ALB]

(a) جان چکيشن jan chekishen, (lit.)
احتشاده ihtizârda

Agrarian, ag-râ'i-an, (a) چفتيجي chift-
ji, (lit.) زراعي zirâ-i

Agree, a-grê', (v n) اويغ ouymaq,
(lit.) توافقي tevâfouq et, (fig.)
قبول قبول ا. i'tilâf et., (accept) قبول ا.

اويغون (a.) — **Agree'able**, (a.)
ouygoun, موافقي movâfuq; (pleasant)
خوش hosh; — **Agree'ably**, (ad)

موافق movâfuq sôuretd; خوش
hosh; — **Agree'd**, (a) (-upon) مقرر

مقرر mouqarrer; قرار قرار veril-
mish; — **Agree'ment**, (n.) ائتلاف

i'tilâf, (concordance) (lit.) مطابقت mou-
tâbaqat, (conformity) (lit.) توافق tevâ-

fouq, (written) ائتلافنامه i'tilâfuâme,
to come موافقنامه mouâfavenâme, to come

ائتلاف ا. ouyoushmaq, اوتوشماق —
to an ائتلاف et.

Agriculture, ag'ri-kult-ūr, (n) رراعت
zirâ-at, (n) چفتيجي chiftjilik; — **Agric-**

ult'ural, (a.) (lit.) zirâ-i, —
Agricult'urist, (n.) زراعتجي zirâ-atji;

چفتيجي chiftji.

Agrimony, ag'ri-mun-i, (n.) قاصيت اوتي
qasûq otou

Agronomics, ag-rō-nō'miks, (n.) فن
زراعت fenni zirâ-at, چفتيک ادارەسى chift-
lik idâresi.

Aground, a-growud', (ad.) قورەيا و طورموش
qaraya otourmoush.

Ague, a'gū, (n.) نوبت nebet;
(med.) titreme; — **A'gūish**, (a.)
صيتەلى sutmalu; (fig.) صوغوق soghouq.

Ahead, a-hed', (ad.) ايلەريە ileriye,
اونە eunde.

Aid, ad, (n.) ياردەم yârdum, معاونت mou-
âvenet; (v.a.) ياردەم yardum et,

معاونت mou-âvenet et.; — **-de-camp**,
(ad'-de-kong) ياور yâver; (first-) سرياور

ser yâver.

Ail, al, (v.a.) راحتسىز rahatsuz et.;

what — s you? نەنيز وار؟ neniz var?;

nothing — s me بىر شەي bir shëyim
yoq; — **Ail'ment**, (n) راحتسىزلىق rahat-

suzluq, اضطراب uztlubâb.

Aim, au, (n.) هدف hedef; (fig.) مقصد
maxad; امل emel; (v.a.) نشان آلتى nishan

alma; (fig.) قصد qasd et.; tesavvour et.; — **Aim'ed**, (am'd) (a.)
(lit.) مطوف mât'ouf; متوجه mütevejjih;

— **Aim'less**, (a.) مقصدسىز maxadsuz,
بەيھودە beyhōude.

Aintab, in'tâb, (n pr) عينتاب ayntab.

Air, âr, (n.) هوا havâ; (mus) مقام ma-
qâm; هوا havâ; (fig) حال hâl, طور

tavr. (look) باقىش baquush, (v.a.)
havalandurmaq; **open** —

(n و a) آچىق achuq havâ; —
craft, tayyâr; (pl و lit) هوايى

merâkibi havâ-iyye; — **«for-**
ces» هوايى «qouvâyi» havâ-

iyye; — **gun**, هوا طوپى havâ topou;

— **hole**, منەد menfez; — **man**, طيارەجى

tayyâreji; — **ministry**, هوايى qouvâyi havâ-iyye nezâreti;

— **pump**, هوا طومبەسى havâ touloum-
basu, — **ship**, سفينة sefineyi

havâ-iyye; (balon) (balon), (pl) سەن

süfinü havâ-iyye, — **tight**,
سقىق havâ geclumez; هوا كىچى

— **Ai'ring**, (n) هوا لاندېرە havalandur-
ma; (fig) هوا آله hava alma;

gezinti; — **Airy**, (âr'i) (a) هوايى ha-
vâ-i, (open) هوا دار havâdar; (fig.)

ضعيف zayuf (-yürekli).

Aisl, il, (n) جناح jenâh, دائرە dâ-ire;
(passage) كچيد geclid; آردە ara-

yol, — **Aisled**, (ild) (a.) جناحلى jenâh-
lu; «three» «üç» جناحلى —

Ajar, a-jâr', (a) آچىق araluq, آچىق
az achuq

Akin, a-kin', (a.) خصم husum; (fig.)
مشابه müshâbih.

Alabaster, al'a-bas-têr, (n) صومرمرى
sou mermeri.

Alacrity, a-lak'ri-ti, (n) نشە nesh-e;
شوق shevq.

Aladdin, a-lad'din, (n pr) علاء الدين alâ-
eddin; — **s lamp** علاء الدينك fânârî

alâ-cddinin feneri.

Alarm, a-lärm', (n.) هيجان heyêjân;
تلاش telâsh; (mil.) سلاح باشه silâh ba-

shuna; (fig.) تهلکه tehlike; (v.a.)
تهلکه دى qorquu vermek; قورقۇر و يىرمەك

tehlikeden haberdâr et;

— **signal**, تهلکه اشارى tehlike ishâreti;

— **Alarm'ing**, (a) قورقۇرۇچ qorqounij;

(lit.) مېھچ müheyyij; — **Alarm'ist**,
(n.) تهلکه تېلەشى telâshju; (v.)

يازىق heyhât! هېيات! alas, a-las', (int.)
yazuq ki...

Albania, al-ba'ni-a (n pr) آرنادولق arna-
voudlouq; — **Alba'nian**, (a و n)
آرنادول arnavoud.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. — etmek; ol. — olmaq.

[ALB-ALI] (انگلیزجه کلامک تلفظی اچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mīne;

Albatross, al'ba-tros (*n*) (دکن اوردی (zo) deniz eurdeyi.

Albeit, awl-bē'it, (*ad*) کرچه gerchi...; هر نه قدر herneqadar.

Albescent, al-bes'ent, (*a*) آقبیل aq-chul; بیاضمسى beyazumsu.

Albino, al-bi'no, (*n*) آلبینوس albinos; جهر jehr; بیاض صاجلی beyaz sachlu;

Albinism, (-'bin-izm) (*n*) رنکسزلیک renksizlik, (آلبینوسیت) (albinosiyet).

Album, al'bum, (*n*) آلبوم albūm

Albumen, al-bū'men, (*n*) آلبومین albo-min, — **Albūminous**, (-'min-us) (*a*) آلبومینلی albominli; (lit) زلالی zū-lālī.

Alchemy, al'ki-mi, (*n*) (علم) (ilmi-) simyā.

Alcohol, al'kō-hol, (*n*) اسپرتو ispirto; (lit) کئول kü-öl; — **Alcohol'ic**, (-'ik) (*a*) (lit) کئولی ku-ölü; (*n*) عیاش ayyāsh; — **Alcoholisā'tion**, (-zā'-shun) (*n*) اسپرتولاندیرمه ispirotolandurma

Alcove, al'kōv, (*n*) حجره heujre.

Alder, awl'dēr, (*n*) (boat) قریل آتاج qu-zul āj.

Alderman, awl'dēr-man, (*n*) مختار moulhāt; بلدییه belediye āzāsu.

Ale, āl, (*n*) (ingiliz birasu) انگلیز بیراسی ingiliz birasu, — **house**, بیراخانه birahāne.

Alembic, al-em'bik, (*n*) آئینیک inbik.

Aleppo, a-lepp'o, (*n. pr.*) حلب haleb; — **button**, (med.) حلب چیبانی haleb chubānu.

Alert, al-ért', (*a*) آتیک atik, تەتیک tetik; (matchful) اچیق کوز achuq geuz; غایت متیقف غایت متیقف tetikde; — **on the** gāyet muteyaqquz.

Alexander, Aleks-an'dēr, (*n. pr.*) اسکندر iskender; — **the Great** اسکندر کبیر iskenderi kebīr; — **Alexan'dretta**, (*n. pr.*) اسکندرون iskenderon; — **Alexan'dria**, (-'dri-a) (*n. pr.*) اسکندریه iskenderiyye.

Alfalfa, al-fal'fa, (*n*) قاپا یونجه qaba yonja; (خلنا اوتی) halfa otu.

Algebra, al'je-bra, (*n*) (علم) (ilmi-) jeb; higher; جبر اعلی jebī ā'lā; — **Algebra'ical**, (-'ik-al) (*a*) جبری jeb-rī; — **geometry** هندسه حلیه hende-seyi halliyye; — **sum** مجموع جبری mej-mōu jeb-rī; — **Algebra'ically**, (*ad.*) جبرله jebirle, بالجبر bil-jebir.

Algeria, al-je'ri-a (*n. pr.*) جزایر jezâ-yer; — **Al'gerine**, (-'je-i-ēn) (*a*) جزایر jezâyer; (*n*) جزایرلی jezâ-yerli.

Alias, ā'li-as, (*ad.*) (lit) نام دیگر namu diger; براسمده bir ismide

Alibi, al'i-bī, (*ad*) حاضر بولونماش hâzur boulounmayush; (lit) غیبوت gay-bōubet

Alien, ā'l'yen, (*a. & n*) اجنبی ejnebi, مخالف mout-hâlîf; — **office** اجانب قلمی ejânib qalemi; — **A'lienable**, (*a*) ساتلابلیر satulabilir, (lit) قابل فراغ qâbili ferâg

Alienate, ā'l'yen-āt, (*va*) ساتیق sat-maq; (fig) فراغ ferâg et; (fig) صوغوتق soghoutmaq; جادیرمق jaydurmaq; — **Alienā'ted**, (td) (*a*) ساتلیمش satul-mush, (lit) معروغ mefrōug; (fig) جاعش jay-mush; — **Alienā'tion**, (-'shun) (*n*) صوغوموش sogoumoush; — **Alienā'tion**, (-'shun) (*n*) جاعش jay-mush; — **of mind** دایلیک delilik, جنت jinnet; — **Alienā'tor**, (-'tur) (*n*) ساتان satan, (lit) فارغ fârig.

Aliform, a'li-form, (*a*) قاناد شکلنده qa-nad sheklinde.

Alight, a-lit', (*n*) — **upon** (تە) فونقی (e-) qonmaq; — **from** (دن) (den-) inmek; (*a*) یانان yanan; (lit) مشتمل mütshat-il.

Alike, a-lik', (*a*) بری بیرنه بکزر birbi-rine benzer, (lit) مشابه müshâbil, (ad) کذا kezâ; عین ووجهه aynu vej-hile.

Aliment, al'i-ment, (*n*) ییجهک yiyejek; (fig) غدا gudâ; (*n. a*) (lit) تغذیه ā. — **tağdiye** et; — **tedârik** et; — **Aliment'al**, (*a*) بسله ییجی besleyiji; (lit) مغذی mougaddî; — **Aliment'ary**, (-'ar-i) (*a*) (lit) غدائی gudâ-i; ... ییجهک me'kyûlât...; (mach) ... ییجهک me'kyûlât...; — **department** اعاشه دائرهسی i-âshe dâ-iresi; — **canal** (lit) انویه هضمیه en-bōubeyi hazmiyye; — **Alimentā'tion**, (-'shun) (*n*) (lit) تغذی tegad-dî; (act) اعاشه i-âshe; (fig) تدارک tedârik.

Alimony, al'i-mun-i, (*n*) معیشت ma-ışhet; (jud.) نفقه nefaqa.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle, foot; mōon, shut, mūte; very, tū چيوو; ch ج. sh ش, th ث, th ذ; zh ز [ALI-ALL]

Alive, a-liv', (a) جانلي janlu; (fig.) hassās مستعد müsta-id

Alizarin, a-liz'a-rēn, (n) حمري (آلا) (ala-) jehri كوك بويا keuk boya; red — كوك قيرمزي keuk qurmuzu

Alkali, al'ka-li, (n) قلوي qalevi; — **Al'kaline**, (-lin) (a) قلوي qalevi; **Alkalinity**, (-lin'-ti) (n) (lit) قلویت qaleviyyet; — **Al'kalize**, (-liz) (v a) قلویشدirmek qalevileshdirmek; (lit) قلویشدیرمک taqliye et.; — **Al'kaloid**, (n) شبه قلوي shibhi qalevî.

All, awl, (a) هپ, بپ бүтүн бүтүн bütün, hep, jümle; **one and** — هرکس herkes, at — اصلا aslâ; قطعياً qat-uyyen, in — جمعا jem-an; هپسى hepsi; — **but** — دن غیری den gayrı; مستثنا müstesnâ; (almost) همان همن hemen, **after** — بونکه برابر bounounla berâber, نهایت nihâyet... — **'s one** عین شی aynushay; هپسى hepsi bir; **once for** — ایلک و صوک yalunuz bir defâ, ilk vez son; — **the better** دهاای daha iyi, (lit) نتم المطلوب nî'mel-matlôub, — **right** ای iyi, اعلâ â'lâ; تمام tamam; (int.) ! پکی pekiy!; — **Saints'day**, (a.) (توسن) pasqalye, (tôusen)

Allah, al'la, (n) الله allah.

Allay al-lâ', (v a) یاتیشدیرمک yattushdurmaq; تسکین teskîn et.

Allege, al-lej', (v a) ادعا iddâ et.; اسناد isnâd et.; — **Allegâ'tion**, (-shun) (n) ادعا iddâ; **Alleged**, (jd) ادعا اولونان zikr edilen; ادعا اولونان iddâ olounan.

Allegiance, al-lej'i-ans, (n) صداقت sadâqat; (lit.) مربوطیت merbûtuuyet

Allegory, al'le-gor-i, (n) کنایه kinâye; — **Allegoric**, (-ik) (a.) کنائی kinâ-i; (fig) دوقوناقلی doqounaqlu.

Alleviate, al-lēv'i-āt, (v. a.) خفیفلتمک hafifletmek; — **Alleviâ'tion**, (-shun) (n.) خفیفله hafifleme; (fig) تسلی tesellî; قرحلق ferahluq.

Alley, al'li, (n) خیابان hu-yâbân.

Alliance, al-li'ans, (n.) قرابت qarâbet, (pol.) اتفاق ittifâq; — **Allied**, (-lid') (a.) دول متفق müttefiq (a.) — **powers** دؤولت متفقہ müttefiqa.

Alligation, al-li-gâ'shun (n.) (arith.) (خلیطة) حساب hesabı vasatî; (halîta).

Alligator, al'li-gâ-tur, (n) تمساح tim-sâh

Alliteration, al-lit-ér-â'shun, (n) سجع seji'; — **Allit'erative**, (-iv) (a) (lit) سجی sej-i; مسجع müsejjâ'.

Allocate, al'lo-kât, (v a) تخصیص tah-sîs et., — **Allocâ'tion**, (-'shun) (n.) تخصیص tahsîsât; عائدات â-idât.

Allocation, al-lo-kû'shun, (n) نطق noutq; (lit) خطابه hutâbe.

Allopathy, al-lop'a-thi, (n) تدویء بالضد tedâvî-i bizzud; — **Allopath'ic**, (-'ik) (a) بالصد (اصولیه) tedâvî-i bizzud (-ousûlîle)

Ailodial, al-lō'di-al, (a) ملک mülk.

Allot, al-lot', (v a) افراز ifrâz et.; (lit) تخصیص tahsîs et., (distribute) توزیع tevzi' et.; — **Allot'ment**, (n) حصه hisse, (act) افراز ifrâz; توزیع tevzi'.

Allow, al-low', (v a) یراقق buraqmaq; تنزیل al-tenzil, (fn) مساعدہ müsâde et.; — **for** نظر دقتہ آلتی nazaru diqqate almaq; — **Allow'able**, (a.) مشروع meshrôu'; (fn) قابل تنزیل qâbili tenzil; — **Allow'ance**, (-'ans) (n.) مساعدہ müsâde; رزنا ruzâ; (fn) تخصیص tahsîsât; (discount) تنزیلات ten-zîlât, (sci) احتیاط بابی ihtiyât payu; **to make—for** (ثی) حسابہ آلتی hesâba almaq.

Alloy, al-loi', (v a) قاریشدیرمک qarushdurmaq; (lit) تخلیط tahlît et.; خلیطه xalîta, (n.) اصلاح uslâh et. (fig) halîta.

Allude, al-lūd', (v n.) ایما îmâ et.; مراد mourâd et.

Allure, al-lūr', (v a) جذب jezb et.; جلب jelb et., — **Allû're'ment**, (n.) لطافت letâfet; — **Allû'ring**, (a) جاذبه جاذبهلی jâzibeli; لطیف latîf; — **Allû'ringly**, (ad.) جاذبه ایله jâzibeyle; لطافت letâfetle

Allusion, al-lū'zhu, (n) ایما îmâ; کنایه kinâye; — **Allusive**, (-lūs'iv) (a) ایمالی îmâlu; (lit.) ایماکارî imâkyâr, — **Allûs'ively**, (ad.) ایما ایله îmâla, (lit) ایماکارانه imâkyârâne.

Alluvial, al-lū'vi-al, (a.) نهري nehrî; مترکم müterâkim, (lit.) طولمه dolma..., kim.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[ALL-AMA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Ally, al-li', (n.) متفق müttefiq; (pl.) برلشدیرمک müttefiqîn; (v a) برلشدیرمک birleşdirmek; — **one's self** birleşmek; (fig) مناسبیت پیدا ا. minâsebet peydâ et

Almanac, al'ma-nak, (n.) سالنامه sâl-nâme; — **Almanac** آلماناق taqvim; **Almighty**, awl-mit'i, (n.) **The** — الله allah; (lit.) قادر مطلق qâdiri moutlaq; (fig) آمر مطلق âmiri moutlaq

Almond, â'mund, (n.) بادام bâdem; **burnt** — **burnt** قاورولموش بادام qavroulmoush bâdem

Almost, awl'möst, (ad.) هان هان hemmen (-hemmen); — تقریباً taqrîben.

Alms, âmz, (n.) صدقه sadaqa; (fig) امانه â-ne; — **house** دارالاماره dârul ajeze, عمارتخانه amâret-hâne

Aloe, al'ô, (n.) صبر اوتی sabr otu; (pl. & med) مسهل müs-lil

Aloft, a-loft', (a) یوقاریده youqarda, (mar) چناققلقده chanaqlıqda

Alone, al-on', (a & ad) یالکن yalunuz; — **alone** کندی کندینه kendi kendine; **let it** — ! طوقوتماک buraqun!; ! do-qonunmayin!

Along, a-long', (ad) یوینه boyouna; (time) مدتجه müddetinje; — **with** (له) برلکده (le-) berâber; (له) برابر (le-) birlikde, **all** — کاملاً kyâmilen; (time) هر زمان her zaman

Alongside, (ad) یاننده yanunda; — **side**, (ad) یاننده yanunda; (mar) بورداسنده bordasunda

Aloof, a-lôof', (ad.) اوزاغده ouzaqda; — **aloof** اوزاق طوروق — **to keep** ouzaq dourmaq.

Aloud, a-lowd', (ad.) آوازله avazla; (fig.) زیادهسیله ziyâdesile

Alpaca, al-pak'a, (n.) آلیپاça alpaca.

Alphabet, al'fa-bet, (n.) الفبا elifba; — **Alphabetarian**, (-'ri-an) (n.) (fig.) مبتدی mülbtedî; — **Alphabetical**, (-'ik-al) (a.) الفبا صورهسی elifba surasu; — **Alphabetically**, (ad.) الفبا صورهسیله elifba surasile.

Already, awl-red'i, (ad.) ذاتاً zâten. .; — **already** ervelje...

Also, awl'so, (ad.) ده ...de, .. daliî; — **also** kezâ...

Altar, awl'tar, (n.) محراب mihrâb; (fig.) کرسی kürsî.

Alter, awl'ter, (v.a.) دیشدیرمک deyishdirmek; (lit.) تغییر tagyîr et.; — **Alterable**, (a.) دیشدیرمک deyishir; (lit.)

متحول mütehavvil; — **Alterant**, (a. & n.) (lit.) مبدل mübeddil; (chem.) محلول mouhallil, — **Alteration**, (-'shun) (n.) دیشدیرمک deyishme; (lit.) تغییر te-gayyûr; (act.) تغییر tagyîr.

Altercate, al'ter-kât, (v n) آتیشمق atushmaq; (fig.) مناقشه münâqa-sha et.; — **Altercation**, (-'shun) (n.) قاقا münâzâ; قاقا qavga

Alternate, al-ter'nât, (v a) یکدیگری yekdigirini tâ'qib et.; (lit.) متناوب tenâvûb et.; (a) (lit.) متناوب mütenâvib; — **Alternately**, (ad.) سورا سورا sura ile; — **Alternation**, (-'shun) (n.) تحول tehavvil; (lit.) متناوب tenâvûb; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

native, (-'na-tiv) (a) (lit.) متناوب mütenâvib; (n) یکیکن ikiden biri; — **Alter-**

möte, foot, mōōn, shut, mûte, very, tû چيوو, ch ج, sh ش; th ث, th̄, zh ذ [AMA-AMI]

Amalgam, a-mal'gam, (n) مالنامہ malnama, — **Amal'gamate**, (-āt) (v a) مزج mezj et., (lit.) توحيد tevhid et. (v n) اتحاد ittimâd et.; — **Amal'gamated**, (-td) (a) (com) متحد müttehid

Amanuensis, a-man'ū-en'sis, (n) کاتب kyâtib, (lit) مستنسخ müstensih.

Amaranth, -us, am'ar-anth, -us, (n) (bot.) خروس ایلیکی horoz ibiy.

Amass, a-mas', (v a.) طویلماق topla-maq, jem et جمع

Amateur, am-ât-âr', (n) آماتور ama-teur, مراقلی meraqli, هوسکار haveskyâr.

Amaze, a-mâz', (v a.) شاشیرنق sha-shurtmaq, (lit) متحیر mütehay-yir et.; — **Amazed**, (a-mâz'd) (a) حیرت mütehayyir, to be —

Amaze'ment, (-mâz'-) (n) hayret et., — **Amāzing**, (a) hayret et.; — **Amāzing**, (a) hayret veriji; — **Amāz'ingly**, (ad) شایان حیرت (درجہ ده) shâ-yânu hayret (-derejede), (fig.) مدہش müdhish.

Amazon, am'az-on, (n) آمازون ama-zon

Ambassador, am-bas'a-dur, (n) سفیر sefir (-kebîr), (fem.) elchi, (fem.) سفیر sefire; — **Ambassador'ial**, (a) سفارت sefâret ...; — **Ambass'adorship**, (n) سفیرlik

Amber, am-ber, (n) کھربا kehrübâ, — **gris**, (-'grēs) (n.) عنبر anber.

Ambidextrous, am-bi-deks'trus, (a.) الیه الیه ایشلیه ییلیر iki elife ishleyebilir; (lit) ذوالیمنین zül-yemîneyn; (fig.) غایت gayet bejerikli

Ambiguity, am-bi-gü'i-ti, (n.) (lit.) مبہمیت mübhemiyet; — **Ambig'uous**, (-ü-us) (a) مبہم mübhem; — **Ambig'uously**, (ad.) مبہم صورده mübhem sûretde.

Ambition, am-bish'un, (n.) حرص hurs; (lit.) احتیاس ihtirâs; — **Ambit'ious**, (-bish'us) (a) حریص harîs, — **Ambi'tiously**, (ad.) حریصانه hürisâne, (lit) harîsâne.

Amble, am'bl (v n) اشکین کیتmek eshgin gitmek; — **Am'bling**, (a.) اشکین eshgin; (n.) اشکین کیدیش eshgin gidish.

Ambrosia, am-brō'zhi-a, (n) عنبری anberiyye; (fig.) لذیذ şey;

— **Ambrō'sial**, (a) لذیذ leziz, (fig.) نفیس nefis.

Ambulant, am'bū-lant, (a) سار sey-yâr; — **Am'bulance**, (-ans) (n) آمبولانس seyyâr hastahâne ambulans, — **Am'bulatory**, (-or-i) (a) سار seyyâr, (walking) کزمه gezme...

(n) گزینی gezinti yeri, (promenad (-yeri) پیرومند (یری).

Ambuscade, am'busk-ād, (n) پوشو posou, پوشویه دوشورمک posouya dushurmek.

Ambush, am'boosh, (n) پوشو posou; to lay an — پوشو قورمق posou qour-maq; to lie in — پوشوده یاتقی posonda yatmaq; to fall into an — پوشویه دوشمک posouya dushmek

Ameliorate, a-mel'yor-āt, (v n) ایشلمک iyileshmek; (fig) صلاح salâh kesb et.; (v a) اصلاح uslâh et.; — **Ameliorā'tion**, (-shun) (n) صلاح salâh, iyilik.

Amen, ā'men', (int.) آمین âmin !

Amenable, a-mēn'a-bl, (a) مسئول mes-ûl; (subject) تابع tâbi', (docil) ملایم mülâyim.

Amend, a-mend', (v a.) نصیحج tas-hîh et., (improve) اصلاح uslâh et.; (mod-ify) ایشلمک iyileshmek; (v n) تعدیل tâ'dîl et.; — **Amend'able**, (a) قابل qâbılı uslâh; — **Amend'atory**, (-ri) (a) اصلاحی uslâhi, تعدیل tâ'dîli; — **Amend'ed**, (a) (lit.) معدل mou-addel; — **Amend'ment**, (n.) تصحیحات tas-hihât; تعدیلات tâ'dîlât; (pl) uslâhât, — **Amends**, (-dz') (n pl.) تصمیات tazmînât

Amenity, am-en'i-ti, (n.) گزلیک güzellek; طاتلیق tatlıluq.

Amerce, a-mers', (v a.) جزا ویرمک jezâ vermek; — **Amercement**, (n.) جزا jezâ (-yi-naqdî).

America, a-mer'ik-a, (n. pr.) امریکا amerika; — **Amer'ican**, (-kan) (a.) امریکا amerikan; ... امریکا amerika...; امریکالی amerikalı; — **Amer'ic-anism**, (-izm) (n) امریکان خصوصیتی amerikan housusuyyeti, (idiom) امریکان شیوهی amerikan shîvesi.

Amethyst, a'meth-ist, (n.) جبلیقوم (طاشی) jebelloqum (-tashu).

Amiable, ā'mi-a-bl, (a.) سویی sevimli; نازک nâzik; — **Am'iably**, (ad) نازکانه

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[AMI-ANC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

nâzikyâne; — **Amiability**, (-ti) (n.) nezâket; iltifât.

Amiantus, a-mi-an'tus, (n.) لاموق طاشی pamouq tashu; آستروس asbestos

Amicable, -ly, am'ik-a-bl, -li, (a & ad) dostâne; (jud) صلحاً soulhan.

Amid, a-mid', (prep) اوریه سنده orta-sunda; آره سنده arasunda; — **'ships**, (ad) وسط سفینه ده vasatu sefinede

Amiss, a-mis', (a) یاکلش yanlush; ناقص nâqus.

Amity, am'i-ti, (n.) دوستلق dostlouq; خیر حواهللق hayr hâhlouq.

Ammonia, am-mō'ni-a, (n.) آمونیاق amonyaq; — **Ammoniac**, (-ak) (a.) آمونیاقلی amonyaqclu.

Ammunition, am-mūn-ish'un, (n.) مهمات mühimmât.

Amnesia, am-nē'si-a, (n.) حافظه یی غایب nisyan; hafūzayı gayb etme, (lit.) نسیان nisyân.

Amnesty, am'nest-i, (n.) عفو عمومی afvi oumōumi

Among, a-mung', (prep) آره سنده ara-sunda; (in-) اینچنده (k) ichinde, (from) اینجندن (k) ichinden.

Amorous, am'or-us, (a.) عاشق aşluq.

Amortize, a-moirt'iz, (v a) (fig) اطفأ utfâ et., — **Amortizâ'tion**, (-'shun) amortisman; اطفأ utfâ

Amount, a-mownt', (n.) مقدار miqdâr; (fin.) مبلغ meblâg; (v.n) بائع او bâ-lig ol; وارمق varmaq; a great — of külli کلی مقدار; bir choq; . miqdâr...

Ampere, am-pâr', (n.) آمپر amper.

Amphibious, am-fib'ius, (a) (lit.) زویل المعاشین zül-ma-âsheyn.

Amphitheatre, am-fi-thē'a-tēr, (n.) آمفیتیئاتر amfityiâtur.

Ample, am'pl, (a.) واسع vâsî; چوق choq; — **ness**, (n.) چوقلق choqlouq; (lit.) ووسعت vüs-at.; — **Amplifica-tion**, (-kâ'shun) (n.) توسع tevsi'; — **Am'plify**, (-'fi) (v.a.) توسع tevsi' et; — **Am'ply**, (-'pli) (ad) واسع مقدارده vâsî' miqdâr-da, (fig.) مع زیاده mâ' ziyâdetin.

Amplitude, am'pli-tūd, (n.) (lit.) وسعت vüs-at; (ast.) سعه si-a.

Amputate, am'püt-at, (v.a.) کسمک kesmek; قطع qatu' et.; — **Ampütâ-**

tion, (-'shun) (n) کسمه kesme; (med) قطع عضو qat-u ouzv.

Amsterdam, am-stēr-dam', (n pl) آمستردام amisterdam.

Amulet, am'ü-let, (n.) نسخه nüs-ha, (mousqa) (موسقه).

Amuse, a-müz', (v a) اکلند بر مرک eylen-dirmek; — **one's self** اکلنمک eylen-mek; zevq et; — **Amüse-ment**, (n.) اکلنجه eylenje; ذوق zevq; — **Amüs'ing**, (a) اکلنجهلی eylenjeli; تحف tahaf.

An, an, (a.) ب. bir.

Anachronism, an-a'kron-izm, (n.) تاریخ خطاسی târih hatâsu.

Anæmia, an-ēm'i-a, (n.) قانسزلق qan suzluq; (lit.) فقر الدم faqrüd-dem.

Anæsthetic, an-ēs-thet'ik, (a & n) حس موبتل moubtuli hiss.

Anagram, an'a-gram, (n) آناگرام ana-gram, (مقلوب معکرس) (maqlôubu mâ-kyôus) تأخیر - تقدم taqdîm te'hîr.

Analogy, an-al'o-ji, (n) بکزهه ben-zeme (lit.) مشابہت müşâbehet; (phil) قیاس qiyâs; — **Analog'ical**, (-j'ik-al) (a.) (lit.) تشبیهی teshbîhî; قیاسی qiyâsî, — **Anal'ogize**, (-j'iz) قیاس teslîbîh et., (v a) قیاس qiyâs et., — **Anal'ogous**, (-gus) (a.) مشابه müşâbîh.

Analyse, an'a-liz, (v.a) (chem) آنالیز analiz et., (fig.) تحلیل tahlîl et.; — **Anal'ysis**, (an-al'is-is) (n) تحلیل tahlîl; شرح sherh; (summary) خلاصه houlâsa; — **An'a-lyst**, (-list) (n.) تحلیلی tahlîljî; (fig.) شرح shârih; — **Analyt'ical**, (-lit'ik-al) (a.) تحلیلی tahlîlî.

Anarchy, an'ark-i, (n.) آنارشی anar-shi; فوضا fevzâ; (lit.) تذبذب tezezbûb; — **Anarch'ist**, (k'ist) (n) فترت fetret, — آنارشست anaarshist.

Anathema, an-ath'em-a, (n.) آقاروز afaroz; لاعتله lâ'netleme; — **Anath'-ematize**, (-iz) (v.a) آقاروز afaroz et..

Anatomy, an-a'tom-i, (n) تشريح tesh-rîh; — **Anatom'ical**, (-'ik-al) (a.) تشريحی teshrîhî; — **Anat'omist**, (n.) موشهریحî müşherrih.

Ancestor, an'ses-tur, (n.) جد jedd; اجداد ejdâd; (pl) اجداد ejdâd; (fig.) اسلاف eslâf; — **Ances'tral**, (a.) ارنی irsî; اجداددن ejdâddan qalma.

(For Turkish pronoun) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōōn; shut; mûte very; tû چيوو; ch ج, sh ش, th ث; th ذ, zh ژ [ANC-ANN]

Anchor, angk'ur, (*n.*) دمير demir; (*v n.*) دميرلەمەك demirlemek; **floating**—كوچوك sal demir, **ledge**—كوچوك kûchûk tonoz, **to cast**—دمير demir atmaq; **demirlemek**—دميرلەمەك demirlemek; **to let go the**—دميري فوتدا et.; **to weigh**—دميري demiri founda et.; **to weigh**—حرکت demiri vira et.; (*fig.*) حرکت hareket et.; — **Anch'orage**, (-āj) (*n.*) دمير mahalli; (*dues*) دميري lenger rûsûmou.

Ancient, ân'shent, (*a*) eski (*hist*) قديم qadîm; (*pers*) اسبق esbaq; — **ly**, (*ad*) eskiden (*lit.*) قديم qadîmen, **the-s** (*pl*) eski adamlar, (*lit.*) قديم qoudemâ; **the-times** (*pl*) ezmineyi qadîme

And, and, (*conj*) و ve, ل. le.

Andiron, and'i-urn, (*n.*) اوجاق izgarahesi ojaq uzgarasu

Anecdote, an'ek-dôt, (*n.*) حكاية hikâyê; (*lit.*) مقصه qussa; **Anecdotal**, (-'ik-al) (*a.*) حكاية hikâyê tarzunda; (*lit.*) منقبه menqibavi.

Anemone, a-nem'o-ne, (*n.*) شفايق she-qâyîq; (*lit.*) گريد girid lâlesi.

Aneroid, an'e-roid, (*n.*) معدني بارومتر mâ'denî barometre.

Anew, a-nû', (*ad*) يکيدن yeniden; تکرار tekrâr

Angel, ân'jel, (*n.*) ملاک melek; — **Angelical**, -ly, (-'ik-al, -li) (*a.* و *ad*) ملاک melek gibi.

Anger, ang'ger, (*n.*) طاريغلق dargunluq; حقد hiddet; (*lit.*) انفعال infî-âl; (*v.a*) طاريغلق darultmaq; (*lit.*) مغبر moughber et.

Angle, ang'g', (*n.*) زاوية zâviye; (*fishing*) اولطه olta; (*v. a.*) باق طوق baluq toutmaq; (*fig.*) اولامق avlamaq; **acute**—زاوية zâviyeyi hâdde; **obtuse**—زاوية zâviyeyi mûnferije; **right**—زاوية zâviyeyi qâ-ime; **solid**—زاوية zâviyeyi mûjesseme; **external**—زاوية zâviyeyi hârîje; **internal**—زاوية zâviyeyi dâhule; — **Ang'led**, (*a.*) گوشه keusheli; (*lit.*) مزوا müzev-vâ; — **Ang'ler**, (*n.*) باق طوتان baluq toutan; — **Ang'ling**, (*n.*) باق طوتمه baluq toutma.

Anglican, ang'glik-an, (*a.*) انگليكان ang-

liqan; انگليز ingiliz, **the**—Church انگليكان کليسا angliqan kilisesi, — **Ang'licism**, (-sizm), (*n*) انگليز shivesi, — **Ang'licize**, (-sîz) (*v a*) انگليزleşdirmek.

Anglo-, ang'glo, (*pref*) انگليز ingiliz.; **anglo**—انگلو anglo.; — **sax'on**, (*n.*) انگلو auglo saxon; — «**Turkish**» انگليز «تورک» ingiliz «türk».

Angora, ang-gō'ra, (*n pr*) انقره anqara; **cat**—انقره anqara sofou; (*cloth*) وان کديسي (van kedisi), — **goat**—انقره کييسي anqara kechisi, — **wool**—انقره يياغي anqara yapâ

Angry, ang'gri, (*a*) طاريغن dargun; حيدتي hiddetli; (*lit.*) مغبر moughber; — **Ang'rily**, (li) (*a.*) حيدته hiddetle; (*lit.*) اغبراره igbîrârla.

Anguish, ang'gwish, (*n.*) کدر keder; ألم elem.

Angular, ang'gul-ar, (*a*) گوشه keusheli; (*lit.*) muzevvâ; (*fig.*) چتين chetin.

Aniline, an'il-in, (*n*) انيلين anilin.

Animal, an'im-al, (*n.*) حيوان hayvan; حيواني hayvânî.

Animate, an'im-ât, (*v.a*) جانلانديرمق janlandurmaq, (*fig.*) تشويق teshviq et.; — **An'imâted**, (-td) (*a.*) حرارتي harâretli; شوق shevqli; — **An'imâting**, (*a.*) غيرتي gayretli; — **An'imâtion**, (-shun) (*n*) شوق shevq; غيرت gayret.

Animosity, an-im-os'i-ti, (*n.*) دشمنلق dushmanluq; اداوت adâvet.

Anise, an'is, (*n.*) اناسون anason.

Ankle, angk'l, (*n.*) طوپوق topouq; (*fig.*) كعب kâ'b.

Annals, an'alz (*n*) تاريخ tarîh; (*lit.*) قويد qouyoud; وقايه vaqâyi'; — **Ann'alist**, (*n.*) (*lit.*) وقعه نویس vaq-a nûvis.

Anneal, an-el', (*v a*) تاولامق tavlamaq; (*fig.*) يوشماق yumushatmaq; — **Anneal'ed**, (-'d) (*a.*) تاول tavlu.

Annex, an-neks', (*n.*) علاوه ilâve; ذيل zeyl, (*buildings*) مستمعات müshtemilât; مربوط merbût; (*pl.*) مربوطات merbûtât; (*v.a*) علاوه ilâve et.; الحاق attach; ربط rabt et.; (*pol*) مربوط ilhâq et.; — **Annex'ed**, (*a.*) مربوط

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[ANN-ANT] (انکلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge. cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

merbōut; ملحق mülhaq, — **Annex-ā'tion**, (-'shun) (n.) ربط rabt, علاوه ilāve; (pol) الحاق ilhâq
Annibal, an'ni-bal, (n. pr) آنبال anibal
Annihilate, an-ni'hil-āt, (v. a) (lit.) ابطال imhâ et, (abrogation) ابطال ibtâl et; — **Annihilā'tion**, (-'shun) (n.) ابطال imhâ; ابطال ibtâl
Anniversary, an-ni-vers'ar-i, (a) سنوی senevî; (n.) سنه دوریه seneyi dev-riyye
Annotate, an'not-āt, (v. a) (lit.) شرح sherh et; — **An'notation**, (-'shun) (n.) شرح sherh, تفسیر tefsîr, تحشیه tahshiye, — **An'-notātor**, (-tur) (n.) شارح shârih, مفسر müfessir.
Announce, an-nouns', (v. a) اعلان î'lân et, (declare) اعلان ihbâr et, (declare) beyân et; — **Announce'ment**, (n) اعلان î'lân, تبلیغ teblîg
Annoy, an-noi', (v. a) اذیت tâ'jiz et; — **Annoy'ance**, (-'ans) (n.) اذیت suquntu; راحتسوزلق rahatsuzluq; (pl) اذیتات tâ'jizât; — **Annoy'ing**, (a.) اذیتچی suquju, (lit.) مزاح müz-iç
Annual, an-nū'al, (a) سنوی senevî; — **ly** (ad) هر سنه her sene.
Annuity, an-nū'i-ti, (n.) سنه لک (تقسیم) senelik (-taxit), (lit.) تنصیصات سنویه tahsisâtü seneviyye.
Annul, an-nul', (v. a) ابطال ibtâl et.; — **Annul'ment**, (n.) ابطال ibtâl; لغو lagv
Annular, an'nul-ar, (a) یوارلاق you-varlaq; (lit.) دائروی dâ-irevî; حلقوی halqavî.
Annunciation, an-nun-si-ā'shun, (n.) تبلیغ teblîg; (rel) واهی vahy الهام il-hâm.
Anodyne, an'o-din, (n) اوشدیریمی (علاج) ouyoushdouroujou (-ilâj); (lit.) مسکن müsekkîn
Anoint, an-oint', (v. a) یاغلامق yâ-lamaq, (rel.) مسح mesih et.; — **Anoint'ed**, (-'t'd) (a) یاغلی yâlu; (bad) (qasherlenmiş) (قشرلنیش) The — مسیح mesih
Anomaly, an-om'al-i, (n.) انتظامسوزلق intizâmsuzluq; (lit.) غیرطبیعیlik gayri

tabî'lik, — **Anom'alous**, (-lus) (a) gayri tabî' gayri tabî'
Anon, an-on' (ad) هان hemem; شمدی şimdi; **ever and** — آره میره ara sura; دایما dâ-imâ
Anonymous, an-on'im-us, (a) آنونیم anonim; (fig.) امضاسز imzâsuz
Another, an-u/er, (a.) باشقه bashqa, دیگر diger; **one** — بری بری birbiri, یکدیگری yekdîgeri, **after one** — بری birbirinden sōra; (lit.) یکدیگرینی yekdigerini mütâ-qib
Answer, an'ser, (n) جواب jevâb; (v n) جواب ویرمک jevâb vermek; (con-form) امثال ifâ et.; (lit) امثال im-tisâl et.; — **the helm** دنگله مک dümen dinlemek; — **for** مسؤول او. mes-öl ol, (dog) آلاماق anlamaq; — **Answerable**, (a) جواب ویردلیر jevâb verilir; — **for** مسؤول mes-öl; — **to** ouygoun
Ant, ant, (n.) قریجه qarunja
Antagonism, ant-ag'on-izm, (n) ضدیت zuddiyyet; خصومت housumet; — **Antag'onist**, (n.) ضد zudd; مخالف mouhâlif, معارض mou-âruz; — **force** مقاومت mouhâlif qouvvet; عضله' mouqâvemet; — **muscle** (lit.) عضله' azaleyi mütezâdde; — **Antag-onize**, (-iz) (v) مخالفت mouhâlefet et., zudd te'sir et.
Antarctic, ant-ârk'tik, (n) مدار قطب medârü qoutbu jenûbî
Antecedent, an-te-sed'ent, (a) اولکی evvelki; (lit.) مقدم mouqaddem; (n.) (log و math) مقدم mouqaddem; (pl.) امثال emsâl; (lit.) سوابق sevâbuq; — **Antecēd'ence**, (-'ens) (n.) (lit.) تقدم teqaddüm; سبقت sebqat.
Antedate, an-te-dāt, (v. a) تاریخ قویق evvel târih qomaq; (lit.) تقديم taq-dim et.
Antediluvian, an-te-di-lū'vi-an, (a.) (lit.) الطوفان qablet-tôufân.
Antelope, an'te-lōp, (n.) طایغ کچیسى dâ kechisi.
Antemerdian, an-te-me-ri'di-an, (a.) (evvel) (اول) qablez-zevâl; قبل الزوال
Antennæ, an-ten'ē, (n. pl.) آنتن anten.
Anterior, an-tē'ri-or, (a.) اول evvel; (place) اوکدهی eundeki; — **ly**, (ad.) مقدم mouqaddemâ; — **Anterior'ity**,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ, zh ز [ANT-APA]

(-ti) (n) قدم teqaddūm, qidem.
Anteroom, an'te-rōom, (n) آنتي شامبر anti-shambur; vestibül.
Anthem, an'them, (n.) قصيده qaside, national — ملي مارش milli hava; ملي millî marsh.
Anthology, an-thol'oj-i, (n) (lit.) ارهار ezhâr; (poet) اتعار (مجموعه) (mejmou-ayu) esh-âr
Anthracite, an'thras-it, (n) آنتراسيت (کرموري) antrasit (-keumûrû)
Anthropoid, an'throp-oid, (n) يارى يارى shibi insân.
Anthropology, an-throp-ol'oj-i, (n) (lit.) ميختش mebhshi beshher.
Anthropomorphism, an-throp-o-mor'fizm, (n) (phil) مجسمه (مسلک) mujessime (-mesleki); (rel) الهى (شرك) allâhu insana teshbih. (shirk); — **Anthropomorphic**, (-'ik) (a) انسان شکیلده insan sheklinde; مجسم mujessem
Anti, ant'i, (pref) .. غير gayri .. ; مصاد. (e) qarshu, (med) .. مضاد. (e) qarshu. (pers) .. علميدارى. aleyh-dâru; مخالف (ه) mouhâlîf.
Antic, ant'ik, (a) قبا qaba; غريب ga-rib; (pl) تخلف tahafuq
Antichristian, an-ti-kri's-tian, (a. و) huristiyānuq aleyhdâru.
Anticipate, an-tis'ip-ât, (v a) اولدن نعيميل evveliden yapmaq, (lit.) ا. تاجيل tâjil et.; (fig) حسا hiss et.; (expect) ماملول me'moul et.; — **Anticipâtion**, (-'shun) (n.) تخمين tâjil; (fig) حسا hiss; tahmîn; (phil) مقدمات mouqadde-mât; in — اولدن evveliden; پشنتا pe-shînen
Antifouling, ant'i-fowl'ing, (a) كبير مضاد تفسخ kir toutmaz; (lit.) مضاد mouzâddu tefessouh
Antidote, an'ti-dôt (n.) بان زهر pan-ze-hir; (fig) چاره chârê.
Antigone, an-tig'o-ne, (n.pr.) (island) بورناز bourgaz adasu
Antimony, ant'i-mun-i, (n.) آنتيمون antimon; راستيق rastuq tashu.
Antioch, an'ti-ok, (n.pr.) انطاكيه anta-kye
Antipathy, an-tip'ath-i, (n.) سرمه پيش sevmeyish; نفرت nefret; (opposition)

ضديه zuddyyet, — **Antipathet'ical**, (-'ik-al) (a) سويغمز sevimsiz; صوغوق soghouq; آنتيپاتيقي (antipatiq)
Antipestilential, an-ti-pes-ti-le'n-shal, (a) وباه قارشى vebâya qarshu; (lit) مضاد طاعون mouzâddu tâ-oun
Antipode, an-tip'od, (n) (ast) سمت semti qadem, (fig) ضد zudd, (pl) اضداد ezddâd
Antiquary, an'ti-kwar-i, (n) آنتيقيجى antiqaju; (hobby) آنتيقيجى merâqlusu, — **Antiquâr'ian**, (a) آنتيقي antiqa; قديم qadîm; (n.) آنتيقي antiqaju; — **Antiquâted**, (-td) (a.) قديم qadîm; eski-mish, (fig) كهنت keuhne; — **Anti-que'**, (-têk') (n) آنتيقي antiqa (-shay), — **Antiquity**, (-tik'wi-ti) (n) (lit.) زمان زمان zemânü qadîm; (pl) ازمينه ezmineyi qadîme.
Anti-Semitic, an-ti-semit'ik, (a. و) n. مؤسوى mousevi aleydârî.
Antiseptic, an-ti-sept'ik, (n. و) a. مضاد تعفن antiseptik; (lit) مضاد mouzâddu te-âffûn.
Antithesis, an-tith'e-sis, (n.) (lit.) تضاد tezâdd; (phil.) مقابله naqîzu müdde-â; (pl) اضداد ezddâd.
Antwerp, ant'weip, (n.pr) آنوهرس anveis
Anus, ân'us, (n) مقعد maqad
Anvil, an'vil, (n) اورس eurs, on the — (fig) حاضرلانماق hazurlanmaqda; در دست derdest
Anxious, angk'shus, (a) انديشهلى endisheli, (fig) منتظر mountazur; (keen) خواهشگر hâhishger; — **ly**, (ad) صبر سوزانله endîsheyle; (fig) صبر سوزانله harâretle; — **Anxiety**, (ang-zi'e-ti) (n.) انديشه endîshe; امر merâq; (fig) امل emel.
Any, en'ni, (a) هر هانگي her hangi; — **body**, (n.) هر كيم her kim; — **how**, ne oloursa olsoun; — **more**, آرتق artuq.; — **one**, her hangi biri; (pers) هر كيم her kim.
Aorta, â-or'ta, (n.) (ana) شريان shiryânü ebher; (بويوك تامار) (beuyük damar).
Apace, a-pâs', (ad) چابوق chabouq; سرعتلê sür-atle.
Apart, a-pârt', (ad) آيرى ayru; آيريجه

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though; et. = etmek; ol. = olmaq.

[APA-APP] (انكليزيه كلماتك تملقى ايجون) act; change; cārd; red; mē, hēr; in; mine:

ayruja; — from دن غیری den gayru, دن آیری olaraq
Apartment, a-pārt'ment, (n.) دائره dā-ire, آارتمان apartuman.
Apathy, ap'ath-i, (n.) حسسزلىك hissizlik; لاقيدى lāqaydî; — **Apathetic** (-'ik) (a) حسسز hissiz; لاقيد lāqayd; كوشك gevshek.
Ape, āp, (n.) مایمون maymoun; (fig.) مقلد mouqallid, — **Ap'ish**, (a) مایمون maymoun gibi; تحف tahaf.
Aperient, a-pē'ri-ent, (a و n) (med) ملین müleyyin.
Aperture, a-pērt-ūr, (n.) دلیك delik; منفذ menfez.
Apex, ā'peks, (n.) تیه tepe, (lit.) ذروه zirve
Aphasia, a-fā'zi-a, (n.) (phil) ضیاع کلام zuyā-u kelām; افاده ایدهمه‌یش ifāde edemeyish.
Aphelion, a-fē'li-on, (n.) (ast) اوج evj noqtasu.
Aphorism, a'for-izm, (n.) حکمت hikmet; مشهور سور mesh-hōur senz; (lit.) اساس vejize, قاعده qā-ide, وجیه esās; (pl و lit) حکمیات hikmiyyât.
Apiece, a-pēs', (ad) هر بیری her biri; تانسی tānesi...
Apocalypse, a-pok'al-ips, (n.) (rel. و lit) الهامات ilhâmât; — **Apocalyp'tic**, (-'ik) (a.) الهامی ilhâmî; آشیلشمار anlashulmaz, مغلط mōuglaq.
Apocrypha, a-pok'rif-a, (n pl) (rel.) صحیفی meshkyōuk سوره‌ل şōureler, (مجهولات) (mejhōulât); — **Apoc'ryphal**, (a) مشکوک meshkyōuk.
Apogee, ap'o-jē, (n.) (ast) اوج evj noqtasu; (fig.) (بالا) evj (-bālâ).
Apologue, a'pol-og, (n.) حکایه (اخلاق) (ahlâqî) hikyâye; تشبیه teshbîh.
Apology, a-po'oj-i, (n.) اعتذار i'ti-zâr; مدافعه tarzuye; (defence) müdâfâ; — **Apol'ogist**, (-jist) (n.) مدافع müdâfî', — **Apol'ogize**, (-jiz) (v n) عفو دیلمک afv dilemek, — **for**, ترضیه ویرمک tarzuye vermek.
Apoplexy, a'po-pleks-i, (n.) (med) ایجه inme, نزل nüzül.
Apostasy, a-post'a-sî, (n.) دونه deunme; (lit.) ارتداد irtidād; — **Apost'ate**, (-'ât) (a. و n) مرتد mürted.

A posteriori, ā-pos-tē-ri-ō'ri, (a.) (phil) بعدی bādî; (sōra-dan) (صوکرده‌دن) (sōra-dan); تجربی tejribî; ائردن مؤثره انتضالاً eserden mü-essire intiqâlen.
Apostle, a-pos't, (n) حواری havârî; (pl) حواریون havâriyyōun; (fig. و lit) پشوا pishivâ
Apostrophe, a-pos'trof-e, (n.) ویرگول virgül.
Apothecary, a-poth'ek-ar-i, (n.) اجزاجی ejzâjî; — 's shop, اجزاهانه ejzâhâne.
Apotheosis, a-po-the'ō-sis, (n.) (lit.) تعظیم tâzîm, تجلیل tebjîl
Appal, ap-pawl', (v a) قورقوتماق qor-qoutmaq, — **Appall'ing**, (a.) قورقونماق qorqōunj, مخوف mahōuf; مدهش müd-hish
Appanage, ap'pæn-āj, (n.) (pl) املاک emlâk; (lit.) مقاطعه mouqâte; (attrib-utes) توابع tevâbî'.
Apparatus, ap-par-āt'us, (n.) جهاز ji-hâz; آلât âlet; ماکنه makine.
Apparel, ap-par'el, (n.) (lit.) کسوه kisve; (v. a.) تجهیز tejhîz et.
Apparent, ap-pār'ent, (a.) ظاهری zâhi-rî; (evident) آشکار âshikyâr; **heir** — (وارث مطلق) (vârisi moutlaq); (crown) velî ahd; — **ly**, (ad) ظاهرā zâhi'ren, (fig.) آشیلان... anla-shulan... , غالباً gâlibâ ; — **time** (ast) وقت حقیقی vaqti haqîqî
Apparition, ap-par-ish'un, (n) کورونمه geurünme, (fig.) ظهور zoughōur; (ghost) خیالت hayâlet; (phil.) (ترقی) (tere'î).
Appeal, ap-pēl', (v. n.) (jud.) استئناف istinâf a. — **to** مراجعت mürâjât et.; — **to** rijâ et ; (n.) استئناف istinâf.; (fig.) خطاب mürâjât, (lit.) استئناف محکمه‌سی hu-tâb, **high court of** — **Appeal'able**, (a.) قابل استئناف qâbili istinâf; — **for** mes-ōul; — **Appeal'er**, (n.) (jud. و lit.) مستأنف müste'nîf.
Appear, ap-pēr', (v. n.) کورونماق geurünmek; (present) حاضر بولونماق hazur boulounmaq, (lit.) اثبات وجود a. isbâtî vüjōud et.; (book) انتشار a. intishâr et.; — **Appar'ance**, (-'ans) (n.) ظاهر zâhir; (pl.) حادثه hâ-dise; (ghost) خیالت hayâlet; (ind.) اثبات وجود isbâtî vüjōud ;

(For Turkish pronunc.) past; large, red, (never silent e); deux; ring; machue;

mōte; foot, mōon; shut; mūte, very, tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; zh ژ [APP-APP]

to all — ظاهرā zâhiren. ; هر وحيه her vejhile ; to keep up — s (lit.) هري ظوا heri zavâhiri mouhâfaza et. ; day of — (jud) عاكة yevmi mouhâkeme; default of — (jud) كليهيش gelmeyish; (lit.) عدم اجابت ademi ijâbet, it appears (fig.) كوي كورينور (gibi-) geurüniyor

Appease, ap-pēz', (v.a) باصديرمق bas-durmaq, تسكين teskin et.

Appellant, ap-pel'ant, (n) (jud) مع lit) مستأنف müste'nif; (petitioner) مستدعي müsted-i.

Appellation, ap-pel-â'shun, (n.) اسم ism; نام nâm; — Appell'ative, (-tiv) (n.) اسم جنس ismi jins, (a) اسمي ismî; (general) عمومي oumôumi; — Appell'atively, (ad) اسمي ismen; عمومًا ou-môumen.

Append, ap-pend' (v.a) اصمق asmaq, (fig.) علاوه ilâve et, Append'age, (-âj) (n) (pl) تجمات tetimmât; تفرعات teferrû-ât; — Append'ant, (a.) (lit.) متعلق mou-allaq; متمم mütemmim, (n.pl) تجمات tetimmât; — Append'ix, (-iks) (n.) ذيل zeyl; علاوه ilâve; (ana.) كورباغصاق keur bârsağ; — Appendi-citis, (-sitis) (n.) آپانديست apandisit; (كورباغصاق الباني) (keur bârsağ iltihâbu).

Appertain, ap-pēr-tân', (v.n) عائد او. â-id ol.; راجع râji' ol.; — Apper-tain'ing, (a.) — to عائد او. (e-) â-id.

Appetite, ap-pet-it, (n) اشتها ish-tihâ (ishtah); — Appetiz'ing, (-iz'-) (a.) اشتها ishtah veriji; (fig. مع lit) جالب اشتها jâlbi ishtihâ.

Applaud, ap-plawd', (v.a) آلقشلامق al-qushlamaq, (fig.) تقدير taqdîr et.; بكنمک i eyenmek; — Applaud'er, (n.) تقديركار alqushlayan; (lit.) taq-dirkyâr; — Applause', (ap-plawz') (n.) تقدير taqdîr; (fig.) آلقش alqush.

Apple, ap'l, (n) الما elma; — of the eye ياني الما geuz bebeyi, crap ياباني yabânî elma; — peel الما قيوغي elma qabôu; — yard الما باغچيسي elma bâg-chesi

Appliqué, ap'lik-â, (n.) آپليكه aplike; (yapushdurma).

Apply, ap-pli', (v.a) تطبيق tatbîq et.; (use) استعمال isti'mâl et.; — one's self مراجعت mürâjât et.; — Appli-ance, (-pli'ans) (n) (act) تطبيق tat-

bîq وسائل isti'mâl; (pl) vesâ-it; ترتيبات tertibât. — Applicabil'ity, (-plik-a-bil'i-ti) (n.) (lit.) قابليت تطبيقه qâbiliyyeti tatbîqiyye, — Ap'plic-able, (-'plik-) (a) قابل تطبيق qâbili tatbîq; (fig.) اونگون ouygoun, — Ap'plicant, (-'plik-) (n) طالب tâlib; (petitioner) مستدعي müsted-i; (student) چالشقان chalushgan; — Applicâ'tion, (-plik-â'shun) (n) تطبيق tatbîq; استعمال isti'mâl; (request) مراجعت mürâjât; taleb; (attention) دقت diqqat; taleb; gayret; on— طلب وقوعنده vouqounda.; — s should be made (to) مراجعت ايدلميدر (e) mürâjât edilmelidir.

Appoint, ap-point', (v.a) تعيين tâ'yîn et.; (determine) قرارلاشديرمق qarârlash-durmaq; to be — ed تعيين اولومق tâ-yîn olounmaq; — Appointment, (n.) تعيين tâ'yîn; (situation) مأموديت me'mûuriyyet, (decision) قرار qarâr; لوازم tertibât; (equipment) levâzum; تجهيزات tejhizât; (engagement) ملاقات mülâqât; randevôu; (order) سوزلشهرک seuzlesherek; by — emir üzereine; to make an — bir vaqit tâ'yîn et.; (randevou vermek); saray سراي متعبري saray müte-ahhidi; — branch مأمورين مديريتى me'mûurin müdiriyyeti.

Apportion, ap-pör'shun, (v.a.) تقسم taxim et.; افراز ifraz et.; — Appor-tionment (n) تقسيم taxim; تورع tevzi'.

Apposite, ap'poz-it, (a.) مناسب minâsib; — ness, (n) مناسبت minâsebet.

Apposition, ap-poz-ish'un, (n) وضع vazû'; علاوه ilâve; (sci.) تراكب terâ-küb; (gram) تتابع tetâbou'

Appraise, ap-prâz', (v.a) تخمين tah-min et.; — taqdîr et.; — Ap-prais'er (n) محن mouhammin.

Appreciate, ap-pi'ē'shi-ât, (v.a) تقدير taqdîr et.; (raise) (fin.) يوكسلتمك yü-xeltmek; — Artururماق arturmaq; — Ap-pre'ciable, (-shi-) (a.) قابل تقدير qâbili taqdîr; (fig.) خيلى haylu; (haturu sayulur); — Appreciâ'tion, (n.) تقدير taqdîr; (fig.) مطالعة moutâlâ; (pl.) تقديرات taqdîrât; (fin.) تزايد tezâyüd; ترفع tereffü'. — Apprehend, ap-pre-hend', (v.a) آكلامق

mōte; fool, mōon, shut, mūte, very, tū چيوو ch; چ; sh; ث; th; zh ٣ [ARB-ARG]

احتیاری ihtiyârî, (*despotic*) keyfi کيفى; *indî*, (*pol*) مستبدانه müstebidâne; — **Arbitrarily**, (*ad*) کيفى اولهريق keyfi olaraq, — **Arbitrate**, (-rāt) (*vn*) حکمک hakemlik et; (*fig*) قرار ویرمک qarâr vermek; — **Arbitrātion**, (-'shun) (*n*) حکم hakem (-ousoulū); (*fig*) قرار qarâr; تسويه tesviye; **bond of** — حکمنامه tahkimnâme, **court of** — حکم hakem mejlisi; (*حکم*) حکمک (hakem mahkemesi); **to submit to** — حکمه حواله hakeme havâle et, — **Arbitrator**, (-tur) (*n*) حکم hakem

Arborescent, ār-bur-es'ent, (*a*) آجāj āj gibi, (*lit*) شجرى shejerî

Arboriculture, ar'bur-i-kul-tūr (*n*) تشجير teshjîr; آجāj yetishdirme; فدانلق fidanluq te'sisi; — **Arboricultūral**, (*a*) تشجيرى teshjîrî

Arc, ārk, (*n*) قوس qavs; (*electr*) آرق ark

Arcade, ārk-ād', (*n*) صيرہ kemerler

Arch, ārch, (*n*) کمر kemer, (*lit*) طاق tāq, (*v a*) کمر ياقق kemer yapmaq, — **Arch'ed**, (ch'd) (*a*) کمرلى kemerli; (*like*) مموس moukavves

Arch, ārch, (*a*) پک pek; ماش bash, بويوک beuyūk

Archæology, ārk-ē-ol'oj-i, (*n*) علم (ilmi-) āsāru atîqa; — **Archæological**, (-j'ik-al) (*a*) آثار عتيقه... āsāru atîqa, — **Archæologist**, (-j'ist) (*n*) آثار عتيقه عالمi āsāru atîqa ālimi.

Archaic, ārk-ā'ik, (*a*) قديم (tarz) qadîm; اسكى eski; — **Archā'ism**, (-'izm) (*n*) قديم طرزى qoudemâ tarzu.

Archangel, ārk-ān'jel, (*n*) بويوک ملک beuyūk meleki; (*lit*) ملک مغرب melekî mouqarrib.

Archbishop, ārch-bish'up, (*n*) باش مترپوپوس bash pisqopos; metropolit.

Archduke, ārch-dūk', (*n*) آرشيديک ârshidük; (غرانديک) grândük; — **Archduchy**, (ārch- duch'i) (*n*) grân-doqâluq آرشيديکلى grândüqlük

Archer, ārch'ēr, (*n*) اوچقى oqjou; کاتکش kemânkesh; — **Arch'ery**, (-ri) (*n*)

اوچلىق oqjoulouq, کاتکشا kemân-keshlik

Archimedes, ār-ki-mē'dēz, (*n pr*) آرشيديد ârshimid, — **Archimē'dēan screw**, آرشيديد ويدەسى ârshimid videsi.

Archipelago, ārk-i-pel'a-gō, (*n*) آيلرلر adalar denizi

Architect, ārk'i-tēkt, (*n*) معمار mî'mâr; — **Architect'ural**, (*a*) معمارى mî'mârî, — **Architect'ure**, (-t'ūr) (*n*) معمارلىق mî'mârluq, (*lit*) فن معمارى fennî mî'mârî

Archives, ārk'ivz, (*n pl*) اوراق evrâq; (*records*) قويد qouyûd; — **Archivist**, (*n*) اوراق مأمورى evrâq me'môurou

Arctic, ārk'tik, (*a*) (مدار) قطب شمالى (medâru) qoutbu shimâlî; (*fig*) بوزگى bouz gibi, صوغوق soghouq.

Ardent, ārd'ent, (*a*) حرارتلى harâretli; — **Iy**, (*ad*) غيرتلى gayretli; — **Iy**, (*ad*) حرارتلى harâretle; غيرتلى gâyetle; — **spirits** (*n pl*) قوتلى مسكرات qouvvetli müskirât; — **Ard'our**, (-'ur) (*n*) آتش âtesh. حرارت harâret, غيرت gâyet

Arduous, ārd'ū-us, (*a*) چتين chetin; مشكل müshkül; — **Iy**, (*ad*) مشكلله müshkülâtla; غيرتلى gayretle, — **ness**, (*n*) زحم zahmet; مشكلات müshkülât; غيرت gayret.

Are, ār, (*pl*) درل durlar, (dur)

Area, ā're-a, (*n*) ساحه sāha, (*building*) مساحة سطحه me-sâhâyi sat-hiyye

Arena, a-rē'na, (*n*) ميدان meydân

Areometer, ā-re-om'e-tēr, (*n*) مقياس meqyas miqyâsi kesâfet.

Argent, ā'j'ent, (*n* و *a*) ... كرموش gü-müş; سيمين simin; — **Ar'gentine**, (-in) (*a*) سيمين simin; كرموش gü-müş gibi, (*fish*) كرموش بالى gümüş baluğ, — **Agentif'erous**, (-rus) (*a*) سيملى simli; كرموش gümüşlü

Argentine, ār'jen-tin, (*n pr*) آرژانتين arjantin; — **Republic** آرژانتين جمهورى arjantin jümhûriyyeti.

Argil, ār'jil, (*n*) كىل kil; بالچى bâlchuq.

Argue, ārg'ū, (*a*) ادعا iddâ et; (*discussion*) مباحثه mübâhase et.; (*prove*) اثبات isbât et.; — **against** (د) (ى) جرح ā' tîrâz et.; ... (e-) اعتراض ā' jēr et.; — **for** (ى) مدافعه ā' müdâfâ et.; — **with** (له) مناقشه ā' münâqasha et., — **Arg'uer**, (le-)

only; routiñh; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[ARG-ARR] (انگريزيه ڪلام ۾ تلفيظيچون) act, chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mine;

(*n*) معترض mou'teriz, — **Arg'ument**, (*n*) دليل del'il, (*pl*) دلائل delā-il; (*act*) دليل ماطل mūbāhase; fallacious — (*pl*) del'ili bātul; — **Argumentā'tion**, (—'shun) (*n*) استدلال istidlāl, (*pl*) استدلال istidlālāt, اثبات isbāt; — **Argument'ative**, (—'tiv) (*a*) (*lit*) استدلالی istidlālī; مدلل müdellel, (*dis-puting*) مناقشه mūnākasha yollou; (*pers*) مباحثه mūbāhaseji; — **Argument'atively**, (*ad*) مباحثه ایله mūbāhaseyle; مناقشه mūnākashayle. **Argus**, ārg'us, (*n*) آچپڻ کور achuq geuz; ذڪر zeki. **Aria**, ā'i-a, (*n*) (mus) مقام hava, مقام maqām. **Arid**, ar'id, (*a*) قوراق qouraq; (*fig*) عميق aqim: — **Arid'ity**, (—'i-ti) (*n*) قوراق qouraq, غفامت aqāmet. **Aries**, ā'ri ez, (*n*) (ast) حمل haml bürjü; first point of — اول حمل نقطه سی — evvelı haml noqtasu. **Aright**, a-rīt', (*ad*) طوغری dōrou. **Arise**, a-rīz', (*v.n*) قالمق qalmaq, (*fig*) اڀرڻ tevellüd et., ظهور zouhūr et. **Aristocracy**, ar-is-tok'ras-i, (*n*) اصالت asālet, (*pl*) رادڪان zādegyān, — **Aristocrat**, (*n*) اصيلزاده asilzāde, (*fig*) ڪبار kibār; — **Aristocrat'ic**, (—'ik) (*a*) اصيل asil; (*fig*) ڪبار kibār; **Aristocrat'ically**, (*ad*) اصيلانه asilāne; ڪبارانه kibārane. **Arithmetic**, ar-ith'met-ik, (*n*) (علم) حساب (ilmi-) hesāb; — **Arithmet'ical**, (*a*) حسابی hesābī; — **Arithmet'ically**, (*ad*) حساب قاعدہ منجھ hesāb qāde sinje; — **Arithmetic'ian**, (—'tish'an) (*n*) حساب hesāb ālmi; (*pl*) حسابیون hesābiyyōun. **Arius**, a-rī'us, (*n.pr*) آريوس āriyūs; — **Arian**, (ā'ri-an) (*a*) آريوس āriyūs..., (*n*) آريوس طرفداري āriyūs tarafdāru, (آريين) (āriyen); — «doctrine» آريوس مذهبي āriyūs mezhebi. **Ark**, ārk, (*n*) سفينه sefine, تڪنه tekne. **Arm**, ārm, (*n*) قول qol; (*fig*) شعبه shōu'be, (weapon) سلاح silāh; (*pl*) اسلحه esliha; (*ensigns*) آرمه arma; — in — قول قول qol qola; — chair, (—sandalye) قولتوق qoltouq (ماتاليه); — pit, قولتوق آلتی qoltouq altu, — **Arm'ed**, (m'd.) (*a*) مسلح müsellah;

— **Arm'ful**, (—'fōol) (*a*) قوچاق طولوسي koujaq dolousou, — **Arm'less**, (*a*) چولاق qolsouz, چولاق cholaq; silāhsuz. **Armada**, ārm-ā'da, (*n*) آرمادا armada, دونانما donanma. **Armament**, ārm'a-ment, (*n*) اسلحه esliha, تجهيزات tejhizat; (*act*) تسليحات teslihāt; limitation of — تحديد تسليحات tahdidi teslihāt. **Armature**, ār'ma-tūr, (*n*) زره zurh; (*sci*) آرماتور armatūr; (*phys*) دمير لوحه demir levha; (*pl*) جهاز jihāz. **Armenia**, ar-mē'ni-a, (*n.pr*) ارمنستان ermenistān; — **Armē'nian**, (a. & n.) ارمني ermeni; (*language*) ارمنيجه ermenije. **Armistice**, ārm'ist-is, (*n*) متارڪه mü-tāreke. **Armlet**, ārm'let, (*n*) بيله ذڪر bilezik; چنبر chenber (*mar*) قوی qoy. **Armorial**, ār-mō'rī-al, (*a*) آرمه arma. — **hearings** آرمه arma. **Armour**, ārm'ur, (*n*) زره zurh; — **belt** (*mar*) زره قوشاق zurh qoushaq; — **plate**, زره لوحه zurh levha; — **Arm'oured**, (—'urd) (*a*) زرهلی zurhlu; — **Arm'ourer**, (*n*) توفڪچي اوسته tüfekji ousta, (*manufacturer*) سلاح عامل silāh āmili; — **Arm'oury**, (—'i) (*n*) سلاحخانه silāhhāne; سلاح قوللکسيوني silāh qollexiyonou. **Army**, ārm'i, (*n*) اردو ordou; — **corps**, قول قول qol ordou. **Arnica**, ār'ni-ka, (*n*) (bot) اوکوز کوزی oukeuz geuzü. **Aroma**, a-rō'ma, (*n*) (lit) رائحه rāyiha. عطر utr; (*fig*) لذت lezzet; — **Aro-mat'ic**, (—'ik) (*a*) رائهلی rāyihalu; (*lit*) عطري utrī; (*n*) (pl) (fats) عطريات utriyyât; (*spices*) بهارات bahārât; — **Aro'matize**, (—'iz) (*v.a*) (lit) تطير tât'ir et. **Around**, a-rownd', (*ad*) اطرافه etrâ-funa, (on) اطرافنده etrâfuunda. **Arouse**, a-rowz', (*v.a*) قالدورمق qaldur-maq; (*fig*) تحريك tahrik et.; to be — ed قيرمق quzmaq. **Arrack**, ar'ak, (*n*) (عرق) (araq) برنج pirinj raqusu. **Arraign**, ai-rān', (*n.a*) دعوا dā'vâ et.; — **Arraign'ment**, (*n*) دعوا dā'vâ; ittihâm.

(For Vurkish pronunc.) past; large, red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shul; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; lh ث; th ذ, zh ژ [ARR-ART]

Arrange, ar-rānj', (*v a.*) ترتيب tertib et تسويه ا. (*settle*) tanzim et, تسويه tesviye et; (*v n.*) قرارلاشدن برقم qarârlashdurmaq, ائتلاف i'tilâf et; — **Arrangement**, (*n.*) (*act*) ترتيب tertib, تسويه tesviye; (*agreement*) ائتلاف i'tilâf; (*pl*) ترتيبات tertibât; **to come to an** ائتلاف او يوشمق ouyoushmaq. ائتلاف i'tilâf et; — **to be arranged** ائتلاف i'tilâf edilmek; مقرر او. mouqarrer ol.

Arrant, ar-rant, (*a*) پك فنا pek fenâ; شرير sherîr.

Array, ar-râ', (*n*) صوره sura, (*mil.*) صف saff; (*fig.*) موكب mevkib; (*dress*) (lil.) احتشام libâs; (*fig.*) زينت zînet, لباس ihtishâm, (*jud*) زورى jûri tertibi; (*v a*) ترتيب tertib et; (*adorn*) تزيين tezyîn et; ديزمك dizmek; (*jud*) دعوت dâ'vet et.; **battle** — صف حرب saffu harb

Arrear, ar-rer', (*n.*) گذشته (معاشات) gûzeshte (ma-âshât).

Arrest, ar-rest', (*v a*) توقيف tevkîf et; (*n*) توقيف tevkîf; **under** — (*a*) موقوف mevqôuf; (*ad*) موقوفاً mevqôufen; **to be — ed** توقيف ايدمك tevkîf edilmek.

Arrive, ar-riv', (*v n.*) واصل او. vâsul ol; كركه gelmek; — **Arrival**, (*n.*) وصول vûrûd; ورود vûrûd; (*pers*) مواصلة mouvâsalat; **on** — وصولنده .. vûsûlinde.

Arrogant, ar'rog-ant, (*a.*) كستاخ kûstâh; — **ly**, (*ad*) كستاخانه kûstâhâne; — **Arrogance**, (-ans) (*n.*) كستاخلى kûstâhluq; عظمت azamet.

Arrogate, ar'rog-ât, (*v a.*) ادعا iddâ et; (*e*-) tesaddi et. (تصدى ا.)

Arrow, ar'îō, (*n.*) اوq; (*lit.*) سهم sehm; — **shaped** (*a*) اوq شكلنده oq sheklinde; — **shot** (*n.*) اوq منزلى oq menzili; — **root**, آوردوت arorot; — **Ar'rowy**, (-i) (*a*) اوq گي oq gibi; (*fig.*) سريح serî'

Arsenal, är'se-nal, (*n.*) ترسانه tersâne. **Arsenic**, är'sen-ik, (*n.*) آرسنيك arseniq; (سيچان اوq) (suchan otu).

Arson, är's'on, (*n.*) قونداخچىلق qoundaq-juluq; قصداً ايقاع حريق qasden iqa-u harîq.

Art, ârt, (*n.*) صنعت san-at; (*pl*) صنايع sanâyî'; (*skill*) هنر hûner; مهارت

mehâret, (*rules*) اصول ousûl, (*lit.*) صنايع sanâyî' نفسه s nefise, — **Artful**, (-fool) (*a*) صنعتى san-atli; (*fig.*) ماهى mâhir; (*cunning*) qournaz, — **Artfully**, (*ad*) ماهرانه mâhirâne, — **Art'less**, (*a.*) صافî âdî, (*fig.*) صافî saîf.

Artery, âr'ter-i, (*n.*) (شاه) طامان (shâh-) damar; (*lit.*) شريان shiryân; (*pl*) طريق sherâyîn, (*fig.*) طريق tarîq; چاده jadde, — **Arter'ial**, (*a*) (lil.) شريانى shiryânî.

Artesian, âr-te'zhan, (*a*) آرتيزين arteziyen; — **well** آرتيزين قووسى arteziyen qouyousou.

Artichoke, ârt'i-chôk, (*n.*) انگنار enginar; **Jerusalem** — (lil.) يـر الماسى yer elmasu.

Article, ârt'i-kl, (*n.*) (*jud*) ماده madde; (*pl*) مواد mevâdd; (*things*) اشيا eshyâ; (*com.*) امته emti-a; (*composition*) مقاله maqâle; (*ana*) مفصل mafsâl; (*gram.*) حرف تعريف harfî târif; (*pl* مع mar.) رولا rola; طاققه دفتري tayfa defteri; (*v a*) مادله آيـرمق maddelere ayurmaq; (*jud*) ماده تصريح madde tasrîh et.; (*bind*) مقاوله ياقى mouqâvele yapmaq; (*v n.*) مشروط meshrûut ol.; ائتلاف i'tilâf et.; — **s of association** شركت مقاوله نامسى shirket mouqâvele-nâmesi; — **s of war** قانوننامه qânûnnâmeyi askeri; — **Articled**, (-kld) (*a*) ماده ماده madde; (*apprentice*) چراق churaq; (ك) يانده mou-âvin; — **with** معاون (ك) (in-) yanunda; معاونى (ك) mou-âvini.

Articular, âr-tik'ular, (*a*) ... مفصل mafsâl...; مفصل mafsâlî.

Articulate, âr-tik'ul-ât, (*v a.*) آبرى تلفظ ayyu telaffuz et.; (*a.*) (gram.) منفصل mounfasul; (*ana.*) مفصلى mafsallu; — **ly** (*ad*) آبرى آبرى ayyu ayyu; (*fig.*) واضح vâzuhen.

Artifice, ârt'i-fis, (*n.*) هنر hûner; (*trick*) ديسه desise; — **Artific'ial**, (-fish'al) (*a*) صنئى soun-î; (*fig.*) اويديرمه ouydurma; **Artific'ially**, (*ad*) صنئى اولارق soun-î olaraq.

Artillery, âr-til'er-i, (*n.*) (sci.) طوپچىلق topjoulouq; (*pl*) طوپلار toplar, طوپ top; (*service*) ... طوپچى topjou...; — **man** طوپچى صابى topjou; — **officer** طوپچى صبرا topjou zâbiti; **field** —

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ART-ASK] (اسکازحه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine,

sahrâ topjou; **heavy** — آغش طوبجی...
âr topjou...; **light** — خفیف طوبجی...
haff topjou... **mountain** — جبل طوبجی...
jebel topjou
Artisan, ârt'i-zan, (n) صنعتکار san-at-
kyâr; اشچی ishji
Artist, ârt'ist, (n) صنعتکار artist; (n)
san-atkyâr, — **Artist'ical**, -ly, (-'ik-al,
-li) (a ad) صنعتکارانه san-atkyâr-
râne.
Arya, â'ri-a, (n pr) آریا âriya, (ايران)
(îrân), (هرات) (herat); — **A'ryan**, (a)
— **language** آریائی âriyânî; — **el-**
sineyi âriye; — **peoples** اقوام آریه aq-
vâmu âriye.
As, az, (conj) گبی gîbi... (because) ایچون
.. ichün, دن ناشی den-nâshî; (quantity)
— **if**, ایکن iken; — **for**, حقیقده... haqqun-
da, (ئە) کلنجە (e-) gelinje; — **from**
تاریختدن den îtibâren; — **long** — دیکه... dîkje, — **it**
... duqja, اولدۇقچە oldouqja, — **we**
اولسون diyelimki...; — **much**
... olsun; — **soon** — عینین aynu...; — **well**
... kezâ...; — **well** عین و ججهله
aynu-vejhile.
Ascend, as-send', (v n) یوکسلmek
yüxelmek, (lit.) صعود sou-ôud et; (time)
(اوزرینه) rûjôu' et; (v.a) — **Ascend-**
ant, (a) یوکسلen; (phl) متصاعد
mütesâ-ud; (ast.) صاعد sâ-ud; (n.)
(superiority) فاقیت fâ-iqiyet; نفوذ nü-
fôuz; (astrology) یولدیز yulduz, (طالع)
(tâlî'), (ancestor) جد jedd; — **Ascend-**
ency, (-'en-si) (n.) فاقیت fâ-iqiyet;
نفوذ nüfôuz.
Ascension, as-sen'shun, (n.) یوکسله
yüxelme, (lit.) صعود sou-ôud; (rel.)
عروج ourôuj; **right** — (ast) مطالع ma-
tâlî'; — **day** معراج mî'râj (-gü-
nû); (lit.) يوم عروج yevmi ourôuj.
Ascent, as-sent', (n.) (lit.) صعود sou-
ôud, یوکسلیش yuxelish; (elevation)
ارتقاء irtifâ'; (advance) ترقی teraqîq;
(slope) تپه tepe, بایر bayur; **line of** —
(fig.) نسب neseb.
Ascertain, as-sér-tân', (v.a.) تحقیق
tahqîq et.; — **As-**

certain'able, (a) آکلاشیلیر anlashu-
lur
Ascetic, as-set'ik, (a n) داهد zâhid;
مؤنزی münzevî; (fig.) متعصب moute-
assub, — **Ascet'ixism**, (-'i-sizm)
(n) زهد zühd; انزوا inzivâ
Ascribe, a-skrîb', (v.a) عطف atf et.,
حمل haml et; — **Ascrib'able**, (a.)
عطف اولونه بیلیر atf olounabilir.
Ash, ash, (n.) — **tree** (آعاشی) dish
boudaq (-âju); — **Ash'en**, (a)
dish boudaq (دش) dish boudaq (-dan).
Ash, ash, (n) کؤل kü; — **bucket**,
کولخان kü; — **hole**, کؤل kü; — **pan**,
کؤل kü; — **pan**, کؤل kü; — **solouq**
solouq
Ashamed, a-shâmd', (a.) اوتامش ou-
tanmush; محجوب mahjôub, **to be**
— محجوب او outanmaq; او mah-
jôub ol.
Ashes, ash'ez, (n.pl) کؤل kü (-ler);
(lit) رمد rimâd; (body) جسد jessed, (lit.)
باقای baqâyâyî uzâm; (ruins) عظام
enqâz; خرابه harâbe, **to lay**
in — کؤل kü et.; — **Ashore**, a-shör', (ad.) ساحله sâhile: (on)
qaraya chuqmaq; **to be driven** —
اوطورمق qaraya gitmek; کیتmek
otourmaq.
Asia, âzh'ya, (n.pr) آسیا asya; — **Mi-**
nor, آسیای صغری anadolou, (lit.)
asyâyî sôugrâ; — **Asiat'ic**, (-'ik) (a.)
... آسیا asya; (lit.) آسیائی asyâ-i; (flo-
rid) (lit.) موطنن moutantan; (n.) آسیائی
asyalu.
Aside, a-sîd', (ad.) بر طرفه bir tarafa;
(on) بر طرفه bir tarafda; (npart) ایریجه
ayruja; (a.) آیری ayru, خصوصی hou-
sôsî; (secret) گیزی gizli; **to set** —
بر طرفه bir tarafa buraqmaq, (fig.)
ihînâl et.; (dress) چیقارمق chu-
qarmaq; (jud.) نقض naqz et., **to**
ref et., **to turn** — چورمک chevir-
mek; (fig.) igfâl et., **to**
stand — بر طرفه bir tarafda
dourmaq; (fig.) گری طورمق geri
dourmaq.
Ask, ask, (v.a.) سورمق sormaq; سوال
sû-âl et.; (require) ایستmek istemek;
— **for** آرامق aramq; رجا rijâ et.;
Askance, a-skans', (ad.) (دن) yan
(-dan); **to look** — یان یان yan baq-
maq.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon, shut, mūte, very, tū چيرو; ch ج, sh ش; th ث; dh ذ, zh ز [ASK-ASS]

Askew, a-skū', (*ad*) يانه yana, مائل mā-ilen, چارپوق charpuq
Aslant, a-slant', (*a. م. ad*) يان yan; مائل mā-il.
Asleep, a-slēp', (*ad*) اويقوده ouyqouda
Aslope, a-slop', (*ad*) ياتيқ yatuq; مائل mā-il
Asp, asp, (*n*) ييلان yulan
Asparagus, as-par'a-gus, (*n*) آسپرز asperj; قوش قونماز qoush qonmaz
Aspect, as'pekt (*n*) منظره manzara, (*fig*) حال hâl; (*ast. م. fig*) صفحه safha, (*pl*) صفحات safhât.
Asperity, as-per'i-ti, (*n*) سرتلك sertlik; (*fig*) شدت shiddet
Asperse, as-pers', (*v a*) افترا iftirâ et, بۇتتان būtân et, — **Asper'sion**, (-'shun) (*n*) افترا iftirâ
Asphalt, as-falt', (*n*) آسفالت asfalt
Asphyxia, as-fik'si-a, (*n*) احتناق ihtinâq, (*lit*) انقطاع inqutâ-u teneffûs; — **Asphyx'iate**, (-ât), (*v a*) احتناق ih-nâq et, بۇغق bōmaq, — **Asphyx'iant**, (*n*) محقق mouhniq (-madde)
Aspic, as'pik, (*n*) آسپيқ aspiq, (صالحه) (salcha).
Aspirant, as-pir'ant, (*n*) طالب tâlib; نامزد nâmzed
Aspirate, as'pir-ât, (*n*) تنفس te-neffûs et; چىكمە chekmek; (*v a*) (*gram*) بوغاردن تەلفۇز boghazdan telaffouz et; — **Aspir'ation**, (-'shun) (*n*) ئىچرى چىكمە icheri chekme, معص mass; (*gram*) بوغاردن تەلفۇز boghazdan telaffouz; (*fig*) امل emel; (*pl*) آمال âmâl; — **Aspir'ator**, (-'tur) (*n*) (med.) اسپيراتور aspirateur; (مخلىه) (mouhalliye).
Aspire, as-pir' (*v a*) آرزو arzou et; (*lit*) خواهشگر hâhishger ol.; — **Aspir'ing**, (*a*) ئىستەكلى istekli; (*lit*) حارىس haris; چىكىجى chekijji; (*n*) امل emel.
Ass, as, (*n*) اشك (eshek), مركب mer-keb; — **driver**, اشكىجى eshekji.
Assail, as-sâl', (*v a*) تەجەۋز tejâvûz et; — **Assail'ant**, (*n*) تەجەۋز mütejâviz; خصم hasm.
Assassin, as-as'in, (*n*) قاتل qâtil, جانى jāni; — **Assas'sinate**, (-ât) (*v a*) قاتل qatli et.; اولدۇرەك euldürmek; — **Assassin'ation**, (-'shun) (*n*) قاتل qatli; (*fig*) جنايت jinâyet.

Assault, as-sawlt', (*v a*) هجوم hū-jōum et; (*jud*) تعرض te-arrouz et; — **Assault'er**, (*n*) مہاجم mūhājim; معرض müte-arraz.
Assay, as-sā', (*n*) تجرہ tejrûbe; (*gold*) عيار ayâr, (*drink*) چاشنى cheshni; (*v a*) تجرہ tejrûbe et, mark of — عيار ayâr, تما damga.
Assemble, as-sem'bl, (*v n*) طوبلاشق toplanmaq, اجتماع ijtimâ' et; (*v a*) طوبلامق toplamaq, (*fig*) دعوت dâ'vet et; — **Assem'blage**, (-āj) (*n*) طاقم taqum; ہیئت hey-et
Assembly, as-sem'bli, (*n*) مجلس mejlis; (*act*) اجتماع ijtimâ', (*mil*) تجمع tejem-mou' — **room** اجتماع صالونى ijtimâ' sa-lonou, مجلس mejlis (-odasu); **general** — مجلس عمومى mejlisi oumû-mî, **National** — مجلس مىلى mejlisi millî, **Grand National** — of Turkey تۈركىيە بۈيۈك مىلت mejlisi türkiya beuyûk millet mejlisi.
Assent, as-sent', (*n*) قبول qabûl et; رضا râzu ol; (*n*) رۇزâ, موافقت mouvâfaqat; — **Assent'ingly**, (*ad*) (*lit*) موافقكارانه mouvâfaqat-kyârâne.
Assert, as-sert', (*v a*) ادعا iddâ et.; (*affirm*) (*lit*) تەيىد te'yîd et; — **Assertion**, (-'shun) (*n*) ادعا iddâ; **ifade**, (*evidence*) تەيىد te'yîd; — **Assert'ive**, (-'iv) (*a*) (*lit*) تەيىد te'yîdi, (*positive*) مېيت müsbet.
Assess, as-ses', (*v a*) تەخمىن tahmîn et.; تقدير taqdîr et.; (*tax*) (رسوم) (rûsûm-) tarh et., — **Assess'able**, (*a*) (tax) وىرگىيە تابع vergiye tâbi'; — **Assess'ment**, (*n*) وىرگى vergi, (*act*) تەخمىن tahmîn; تقدير taq-dîr; — **Assess'or**, (-'ur) (*n*) تەخىن mouhammin; (*jud*) مشاور mû-shâvir (-â'zâ).
Assets, as'sets, (*n*) اموال emvâl, ثروت servet; (*fin*) مطلوبات matlûbât; — **and liabilities** مطلوبات و ديون matlûbât ve düyûn; ألەجىق و برەجك alajaq ve-rejek
Assesveration, as-sev-er-â'shun (*n*) عهد ahd; تەمىن te'mîn.
Assiduity, as-sid-û'i-ti, (*n*) غيرت gay-ret; (*lit*) اقدام iqdâm; — **Assid'uous**, (-'u-us) (*a*) چالوشگان chalushgan; (*lit*) غيرتە mouqdim; — **ly**, (*ad*) غيرتە mouqdim;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[ASS-AST] (انگريزيجه ڪلاڪ تلفظي ايجون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

gayretle, (*lit.*) مقدمانه mouqdimâne.
Assign, as-sin', (*v.a*) تخصيص tahsîs et; حواله tâ'yîn et.; (*refer*) حواله havâle et, (*jud*) اثبات isbât et.; — **over** ترك terk et.; — **naql** et; (*n*) خلف halef, (*lit.*) له mefrôug (-leh); — **Assign'able**, (*a.*) (*lit.*) قابل تخصيص qâbili tahsîs; — **Assign'ed**, (-sin'd) (*a*) معين mou-ayyen; (*lit.*) مخصوص mouhassas; — **Assignee**, (as-sin-e') (*n*) (*jud*) وکیل (مرخص) vekîl (-mourahhas); (*bankruptcy*) سندیق sindiq; — **Assign'ment**, (*v*) (*act.*) حواله tâ'yîn; (*fin.*) حواله havâle, پولیچه policha; (*document*) vesîqa, — **Assign'or**, (-'ur) (*v*) فارغ tahsîs eden; (*jud.*) فارغ fârig, (*fm*) حواله havâle veren, (مرسل) (mürsil)
Assimilate, as-sim'il-ât, (*v.a.*) (*lit.*) تمثیل temsîl et., (*vn*) (*lit.*) تمثیل temessûl et.; — **Assimil'ation**, (-'shun) (*v*) تمثیل temessûl; (*act.*) تمثیل temsîl; — **Assim'ilâtive**, (-'tiv) (*a*) تمثیلی temsîlî; مثل mûmessîl; (*tending*) قābili temessûl.
Assist, as-sist', (*v.a*) یاردم yardum et., (*vn*) بولونق (حاضر) bôloun-maq; — **Assist'ance**, (-'ans) (*v*) یاردم yardum; معاونت mou-âvenet; — **Assist'ant**, (*n.*) معاون mou-âvin; — «**sec-retary**» معاون «کاتب» kyâtîb mou-âvîni; — «**engine**» «ماکینه» yâr-dumju «makîne».
Assize, as-siz', (*n*) نرخ narh; (*pl.*) محکمہ (موقوفات) (mevqûut-) mahk-me; (*session*) اجتماع ijtîmâ', (*v.a.*) نرخ taq-dîr et.; — **Assiz'er** (*v.*) بلدیہ مفتشی belediye müfettishi.
Associate, as-sô'shi-ât, (*v.a.*) تشریک teshrik et; (*vn.*) اشتراک ishtirâk et.; (*n.* مع *a*) شریک sherîk; — **Asso'ciable**, (*a.*) مؤنس mounis; — **Asso'ciâted**, (td) (*a.*) مشارک müşterek, (*lit* مع *pol*) مشارک müşhârik; **The Allied and— Powers** (*lit.*) دول متفقہ ومشارکê duveli müttefi-qa ve müşhârike; — **Associâ'tion**, (-'shun) (*n.*) جمعیہ jem-iyet, (*act.*) اشتراک ishtirâk, مشارکت müşhâreket; (*phil.*) تدائی tedâ-i; — **of ideas** (*lit.*) افکار tedâ-i' efkyâr; (*contiguity*) تمادی temâdi; رابطہ râbuta.

Assonance, as'son-ans, (*lit.*) قافیہ qâ-fiye, (*fig.*) آهنگ âhenk, — **As'sonant** (*a*) آهنگی mouqaffâ; آهنگی âhenkî
Assort, as-sort', (*v.a*) آیرمق ayur-maq, (*lit.*) تصنیف tasnif et, (*com.*) آیرمق ouymaq; (*lit.*) تطابق tâtabouq et, — **Assort'ed**, (t'd) (*a*) چشیدی cheshidlî; — **Assort'ment** (*n*) (*act.*) چشید cheshid; (*variety*) تصنیف tasnif; (*envâ'*) تنوع
Assuage, as-swâj', (*a.a*) تسکین tes-kîn et., (*vn*) تخفیف tahfif et, (*vn*) تخفیفه مک hafiflemek; — **Assuâge'ment** (*n*) تخفیفه مک hafifleme; سکونت sükyûnet; — **Assuâg'ing**, (j'ing) (*a*) مسکن mü-sekkin
Assume, as-sûm', (*v.a*) فرص farz et.; (*undertake*) درعهده der ouh-de et.; باشلامق bashlamaq; (*vn*) قالدشمق qal-qushmaq; — **Assûm'able** (*a.*) فرص farzolounabilir; — **Assû-med'**, (-sûmd') (*a*) مفروض mefrûuz; (*fig.*) موهوم mevhoum, — **Assûm'ing**, (*a*) کستاز kustâz, عظملی azametli, — **Assûm'ingly**, (*ad.*) عظمته azametle.
Assumption, as-sum'shun, (*n*) فرضیہ farazuyye; (*act*) فرض farz; (*fig.*) قبول qabûl; (*log*) صغری sougrâ; (*rel*) معراج mî'râj (-meryem), — **Assump'tive**, (-'tiv) (*a.*) مفروض mefrûuz.
Assure, a-shôor', (*n.a.*) تأمین te'mîn et.; (*insure*) سیغورطه sigorta et.; — **Assûrance**, (-'ans) (*n.*) تأمینات te'mînât; سیغورطه sigorta; — **Assûred'**, (rd') (*a.*) امین emîn; سیغورطه لی sigorta-lî; — **you may rest** — امین اوله ییلیرسکن emîn olabilirsînz; اعتماد ایده ییلیرسکن î'timâd edebilirsînz.
Assyria, as-sî'i-a, (*n pr.*) آشوری âsôur-ya; — **Assy'rian**, (*a.* مع *n*) آشوری âsôurî; (*language*) لسانی âsôurî lisânu, آشوریجه âsôurîje
Aster, as'ter, (*n*) ییلدیز چیچکی yulduz chicheyi, (پات) (pat)
Asterisk, as'ter-isk, (*n*) ییلدیز (شارقی) yulduz (-ishâreti).
Astern, a-stern', (*ad.*) (*mar.*) کیری geriye; (طورنستان) (tornistan).
Asteroid, as'ter-oid, (*n.*) شبه سیاره shi-bhi seyyâre; کچوک سیاره küchûk

(For Turkish pronunc.) past; large, red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut, mûte; very, tû چو و چو; ch ش; sh ث; th ذ; zh ژ [AST-ATL]

seyyâre; (*pl* مع *ht*) سيارات صغیره sey-yârâtu sagûre.

Asthma, asth'ma, (*n*) نفس طارلى nefes darlugh.

Astigmatism, a-stig'ma-tizm, (*n*) آستىماٲىزم astigmatizm, — **Astigmat'ic**, (-'ik) (*a*) آستىماٲىق astigmatiq

Astir, a-stir', (*ad*) حرکتده hareketde; (*fig.*) آيافده ayaqda; (*bed*) قالقمش qal-qmush.

Astonish, as-ton'ish, (*va*) حيرت ورمك hayret vermek; شاشيرتق shashurt-maq; — **Aston'ished**, (-shd) (*a*) شاشمش shashmush; (*lit.*) مٲتير müte-hayyir; to be — **Aston'ish** hayret et., شاشمق shashmaq, — **Aston'ishing**, (*a*) شاشيلهٲق shashulajaq; حيرت ورميٲى hayret veriji, — **Aston'ishingly**, (*ad*) شاشيلهٲق درجهده shashulajaq dere-jede; — **Aston'ishment**, (*n*) شايان shâyânu hayret derejede, حيرت hayret.

Astound, as-townd', (*va*) شاشيرتق shashurtmaq; (*lit.*) مٲتير mütehayyir et.; — **Astound'ing**, (*a*) شاشيلهٲق shashulajaq, (*lit.*) شايان shâyânu hayret.

Astraddle, a-strad'dl, (*ad.*) آيښمش apushmush; — of اورنده ..üzerinde; بېنمش ...(-e) binmish.

Astrakhan, as'tra-kan, (*n* مع *a*) آستراخان asturagan.

Astral, as'tral, (*a*) (*lit.*) كوكى kevkebî; نجومى nûjûmî, (*full*) يىلدزلى yulduzlu; — **body**, خيالت hayâlet; (*pl.*) ارواح ervâh.

Astray, a-strā', (*ad*) صاپمش sapmush; آواره âvâre; to go — يولدن صاپقى yoldan sapmaq; (*fig.*) آواره ol.

Astride, a-strid', (*ad*) آيښمش apush-mush; .. اورنده ..üzerinde.

Astringe, as-trinj', (*va*) صيققى suq-maq, صيققىښ suqushdurmaq; (*med*) قابز qabz et.; — **Astrin'gent**, (-'jent) (*a* مع *n*) قابز qâbuz; (*fig*) سرت sert; — **Astrin'gency**, (-'jen-si) (*n*) (*lit.*) نقبىز teqabbouz; سرتلىك teqallous; (*fig*) سرتلىك sertlik

Astronomy, as-trol'o-ji, (*n.*) رمل reml; علم نجوم ilmi nûjûm; — **Astrol'oger**, (-jer) (*n.*) رمال remmâl; — **Astrolog'ic**, (-loj'ik) (*a*) رمل remlî; ... علم نجوم ilmi nûjûm...

Astronomy, as-tron'om-i, (*n*) (علم) هيت (-ilmi) hey-et, فلڪيات felekiyyât; **Nautical** — هيت بحيره hey-eti bahriyye; — **Astron'omer**, (*n*) هيتشناس heyet-shinâs, — **Astronom'ical**, (-'ik-al) (*a*) هيت فلڪى felekî; هيتى hey-i; ... هيت hey-et.; — **time** وقت هيت vaqti hey-et; — **Astronom'ically**, (*ad*) (*lit.*) هيت بىلhey-e; علم هيتى ilmi hey-etje.

Astute, ast-ût', (*a*) كيرگين girgin; ذكى zekî.

Asunder, a-sun'der, (*ad*) آيرى ayru; پارچالانمush; to go — پارچالانماق parchalanmaq; to take — پارچالانماق parchala-maq

Asylum, a-sil'um, (*n.*) دارالمجزة dârül-ajeze, (*fig.*) ملجأ melje', **lunatic** — بىچارخانه tumar-hâne; (*lit.*) بىچارخانه bî-mâr-hâne

At, at, (*prep*) ده ..de. اوزرنده ..üzerin-de; ئه ..e

Atavism, at'av-izm, (*n*) (*lit.*) اصلنه رجوع asluna rûjôu', آتايه چمكه ataya chekme, تكرر tekerrür; (*med*) (توارث) (tevârûs)

Ataraxia, at-a-raks'i-a, (*n*) تام لافيدى tam lâqaydî, قابغوسزلىqaygousuzluq.

A'theism, â'the-izm, (*n*) اللهى انكار al-lâhu inkâr; (*fig*) دىنسزلىك dînsizlik, — **A'theist**, (*n*) منكر (الله) münkir (-billâh), (*fig*) دىنسز dînsiz.

Athens, ath'enz, (*n pr*) آتينه atine; — **Athēnian**, (*a*) آتينه .. atine., (*n*) آتینلی atineli

Athlete, ath'let, (*n*) آتليت atlet; سپورچى sporjou; (*fig*) قوتلى qouvvetli; (-adam); — **Athlet'ic**, (-'ik) (*a*) آتليت atletiq; گوروش güresh.; ... سپور spor.; — **Athlet'ics**, (-'iks) (*n*) آتليت atletiq; گوروش güresh; سپور spor, ايدمان idman; — **Athlet'icizm**, (-sizm) (*n*) آتليتيزم atletizm; سپور spor, ايدمانچى idmanjuluq.

Athos, a'thos, (*n. pr*) **Mount** — آياروز aynaroz

Athwart, a-thwawrt', (*ad.*) چاپراز chapraz, آيقرى ayquru.

Atlantic, at-lan'tik, (*n* مع *a*) آتلاتىق atlantiq — Ocean; (*lit.*) بىحر محيط اطلاسى bahri mouhiti atlaşî.

Atlas, at'las, (*n.*) (geog) اطلس atlaz; (silke) اطلس atlaz; (janfes), (poet) دىبا dibâ.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ATH-ATT] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in, mine;

Athmosphere, at'mo-sfēr, (n.) هوا (جو) havâ (jevvi-) havâ, havâyi nesimî; (fig.) عیط mouhît; (sci.) آغوسف atmosphere; — **Atmospher'ic**, (-fer'ik) (a.) هوائی havâ-i; (lit.) جوی jevvi, (sci.) تضییق tazyîqu havâ; — «hammer» تضییق هوا «چکیچی» tazyîqu havâ «chekiji».

Atom, at'om, (n.) آتوم atom, (lit.) جزؤ jüz-ü ferd, (fig.) ذره zerre, — **Atom'ic**, (-'ik) (a.) آتوم atom..., (lit.) ذروی zerrevî; — **theory** نظریهسی atom nazariyyesi; — **Atomic'ity**, (-is'i-ti) (n.) قابیلی امتزاجیه qâbiliyyeti imtizâjiyye; — **At'omism**, (-izm) (n.) عالمک درآندن لشکی atomizm; (âlemin zerrâtân teshekkülü); — **At'omizer**, (n.) تور ماکتسمی (n.) tahniyye jihâzu).

Atone, at-on' (v.) (rel.) کفارت kefâret et; — **for** اوده مک (i-) uede-mek, (lit.) تلافی (i-) telâfi et; — **Atone'ment**, (n.) کفارت kefâret; (fig.) ایشلاف i'tilâf, بارشمه barushma, — **for** بدل bedel, تعویضات tâ'vizât.

Atony, at'on-i, (n.) (med) ضعف zâ'f, درمânsuzluq, — **At'onic**, (-ik) (a.) قوتسز quvvetsiz

Atrocious, a-ti'rô'shus, (a.) غدار gad-dâr, شیع shenî'; — **ly**, (ad) طالانه zâlîmâne, غدارانه gaddârâne; — **Atroc'ity**, (-s'i-ti) (n.) غدارلق gaddâr-luq, (lit.) شناع shenâ-at; (pl) مظالم mezâlim.

Atrophy, a'trof-i, (n.) ضعف zâ'f, لاغرلق lâgarluq.

Attach, at-tach', (v.a.) ربط rabt et.; (pers.) علاوه ilâve et.; (pers.) ترفیق terfiq et.; (jud.) حجز hajz et.; — **Atta-ched**, (-tach'd') (a.) مربوط merbûut; — **Attach'ment**, (n.) رابطه râbuta; (fig.) علاقه merbûutuyyet, مربوطیت (jud.) حجز hajz; مصادره mousâdere.

Attaché, a-ta'shâ, (n.) آتاشه atashe; commercial تجارت آتاشهسی tijâret atashesi; military میلیتر — atashe militer; naval — آتاشه ناوال atashe naval.

Attack, at-tak', (n.) هجوم hüjûum; تجاوز tejâvüz; (v.a.) هجوم hüjûum et., (med.) عارض âruz ol.

Attain, at-tân', (v.a.) الهه elde et.;

(lit.) istihsâl et, (v.n.) yetishmek, vâsul ol.; — **Attain'able**, (a.) الهه ایدلر elde edilir, yetishilir; — **Attain'ment**, (n.) (act) استحصال istihsâl; مكتسبات vâsul, (pl) müktesebât

Attainder, at-tân'der, (n.) لکه leke; (jud.) اسقاط isqat (-houqûuq).

Attaint, at-tân't', (v.a.) محكوم ا. (jud) mahkyûum et, اسقاط isqât et.; (fig.) لکه لکه lekelemek.

Attar, at'ar, (v.) عطر utr; (yâ) — of roses گل باغ gül yâ.

Attempt, at-tem't', (n.) تثبیت teshebbûs; (v.a.) قالمیشم teshebbûs et.; (e-) qalqushmaq.

Attend, at-tend', (v.) حاضر (ha-zur-) boulounmaq; کمک gelmek; (accompany) رفاقت refâqat et.; (service) خدمت hidmet et.; (attention) دقت diqqat et.; (lit.) اهتمام ihtimâm et.; — **Attend'ance**, (-'ans) (n.) خدمت hidmet, رفاقت refâqat; (waiting) انتظار intizâr; — upon حاضر) بولونمه (be present) ziyâret, ريارت (hazur-) boulounma; (pl) معیت mauyyet; رفا rûfeqâ; medical — تداوی tedâvi; ویزیت vizita; to be in — vazifede boulounmaq; وظيفه ده بولونمق hidmetde boulounmaq; — book دوام دفترى devâm defteri; hours of — ایش باشی زمانی ish bashu zemânu; وظيفه زمانی vazife zemânu; — **Attend'ant**, (a. و n.) رفق refiq; (servant) خدمتچی hizmetçi; (pl) معیت mauyyet; (fig. و lit.) مترافق müte-râfuq.

Attention, at-ten'shun, (n.) دقت diq-qat; (lit.) اهتمام ihtimâm; (civility) دقت ا. — nezâket; to pay — (ه) نظر دقتی جلب ا. — to call — (ه) nazaru diqqati jelt et.; ... (e-) ihtâr et.; — **Attent'ive**, (t'iv) (a.) دقتی diqqatli; (fig.) نازک nâzik; — **Attent'ively**, (ad.) دقتله diqqatle; (lit.) اهتمام ihtimâmle.

Attenuate, at-ten'û-ât, (v.a.) خفیفلتمک hafifletmek; (v.n.) خفیفلتمک hafifle-mek; (a.) آزالما azalmaq; (a.) خفیف (lemish); — **Atten'uant**, (n.) خفیف mouhaffif; — **Attenûâ'tion**, (-'shun) تخفیف tahfif; آزالما azalma.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machfue;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ, zh ز [ATT-AUG]

Attest, at-test', (v a.) تصديق tasdiq et; (n.) (written) تصدیقه vesiqā; tasdiqnāme; — **Attestā'tion**, (-'shun) (n.) تصديق tasdiq; شهادت shehādet; (mil) عین yemin, تحلیف tahlīf; — **Attest'er**, (n.) تصديق ايدن tasdiq eden; شاهد shāhid.

Attic, at'ik, (a) (lit) فصیح fasih; ظریف zarif; (n) چاتی آرەسی chatu arasu.

Attire, at-tir', (n) زینت quyāfet; زینت zīnet; (v a.) ترتیب tertib et., ترتیب tezyin et.

Attitude, at'ti-tūd, (n) حرکت tavr, حرکت hareket; (condition) وضعیت vazuyyet

Attorney, at-tur'ni, (n) وکیل vekil, (jud) مدعی عمومی müdde-i' oumōumī; — general باش مدعی عمومی bash müdde-i' omōumī; power of — وکالتنامە vekyāletnāme; — **Attorneyship** (n.) مدعی عمومی عمومیک müdde-i' oumōumilik.

Attract, at-trakt', (v a.) جذب jezb et., (fig.) جلب jelbet; — **Attractability**, (-'ti) (n) چکیده chekilme; — **Attraction**, (-'shun) (n.) جاذبه jâzibe; — **Attractive**, (tiv) (a.) جاذب jâzib; — **Attractively**, (ad) جاذبه ایله jâzibeyle; جاذب صورتده jâzib sūretde;

Attribute, at-trib'ūt, (v a.) عطف atf et; (n) صفت sufat, (pl) اوصاف evsâf; (phil.) مسند mesned; (gram.) خبر haber; — **Attribution**, (-'shun) (n) (act) عطف atf, (quality) صفت sufat; (fig.) صلاحیت salâhiyyet; — **Attributive**, (tiv) (a) (lit.) عطفي atfi; وصفی vassfī; (n) صفت sufat.

Attrition, at-tri'shun, (n.) آشینه ashunma; (med.) بره bere; (rel.) ندامت nedâmet.

Attune, at-tūn', (v a.) آقورد aqord et.; (fig) آهنگ ویرمک âhenk vermek, تألیف te'lîf et.

Aubergine, o'ber-jën, (n) پاتلیجان pat-lujan

Auburn, aw'burn, (a) قورمال qoumral.

Auction, awk'shun, (n) مزاد mezad; مزایده müzâyede; public — عمومی مزاد oumōumī mezad, (lit.) مزایده ümzâyede; — **Auctioneer**, (-'er) (n) مزاد دلال tellal; مزاد ماموری mezad me'mûrou, منادی münâdî.

Audacious, aw-dā'shus, (a.) کستاخ küstâh; جرأتکار jür-etkyâr; — ly,

(ad) کستاخه küstâhâne; — **Audacity**, (aw-das'i-ti) (n) جرأت jür-et; کستاخلق küstâhluc

Audible, awd'i-bl, (a.) ایشیدیلیر ishidi-lir; (fig.) واضح vâzuh; — **Audibly**, (ad.) خیزی huzlu; ایشیدیلیرجه صورتده ishidilejek sūretde; — **ness**, (n) ایشیدله ishidi-lime; (lit) وضوح vou-zōuh.

Audience, awd'i-ens, (n.) (jud) استماع istimâ'; (interview) ملاقات mülâqât; (king's) حضوره houzōura qabōul; (pl.) سامعین hâzuroun, sâmi-in; **to have an** — (حضوره) قبول اولونمق (hou-zōura-) qabōul olounmaq, ملاقات mülâqât et

Audit, awd'it, (n.) حساب hesâb; (act) تدقیق حسابات tedqîqî hesâbât; (v a.) (hesâbât-) tedqîq et, تدقیق حسابات (دائرة) (office) — tedqîq mouhâsebât (-dâ-iresi), (rail-way) قونترول قلمی qontrol qalemi; — **Aud'itor**, (-ur) (n) حساب مفتشی hes-sâb müfettishi; (railway) سرمفتش ser müfettish; (hearer) سامع sâmi', — **Auditor'ium**, (n) سامعین علی sâmi-in mahalli, سالون salon; (monastery) قبول qabōul odasu; — **Aud'itory** (-o-ri) (n) (ana.) قولاق qoulaq., (lit.) سامع sem-i, (pl.) سامعین sâmi-in; (room) قونفرانس سالونی qon-frans salonou.

Auger, aw'ger, (n) بورغو bourgon; مشقب misqab.

Aught, awt, (n) شی shey, for — I know ... بنم بیلدیکم benim bildiym (-shey)...

Augment, awg-ment', (v a.) آرتیرمق arturmaq, (lit) تزیید tezyid et.; فضلە ziyâdeleshmek; (n.) فضلە fazla; (gram.) زاید zâ-ide; — **Augmentā'tion**, (-'shun) (n) ضم zamm; (act) تزیید tezâyüd; — **Augment'ative**, (-tiv) (a) (lit) تزییدی tezyidî; زائد zâ-id; (n) (gram) (ادات) مبالغه (edâtu-) mûbâлага.

Augur, aw'gur, (n) اوغور oughour; (lit.) قال fâl; (v. n.) یورمق yormaq, (lit.) تefe'ül et., — **Au'gury**, (i-) (n) علامت alâmet, تefe'ül fâl; (lit.) قال fâl; good — فالی قال fâli hayr.

August, aw'gust, (n.) آغستوس aghous-tos.

only, routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[AUG-AUT] (انگلیزچه کما ک تلمغی ایچون) act, change, cārd; red, mē, hēr, in, mine;

August, aw-gust', (a) (lil) میجل mü-bejjel, مومل mouhterem; مومس mou-qaddes.

Aunt, änt, (n) خاله hala; (mother's) تیزه teyze.

Aureola, awr-ē'o-la, (n) (lil) هاله hâle; نور nûr.

Auricle, awr'ī-kl, (n) قولاق قولاقی qou-laq memesi, — **Auricular**, (-ik'u-lar)(a) قولاق qoulaq ..., (lil) ادنی üznî, (fig) قولاقدان qoulaqdan; شعاى shi-fâhi; — «assurance» «تأمینات» shifâhi «te'minât»; — **Auricularly**, (ad.) ایشیدهرک ishiderék; (fig) قولاغنه qoulâna, گزیلیجه gizlije.

Auriferous, awr-if'ēr-us, (a) آتوبلی altunlu, (lil) دهی zehebî.

Aurora, aw-rō'ra, (n.) فجر fejr; — **borealis**, (-bō-rē-ā'lis), فجر شمالی fejri shimâlî.

Auscultation, aws-kult-ā'shun, (n) استماع hastayu- dinleme, استماع usgâ.

Auspice, aw'spis, (n) فال fâl, (pl.) حمايه alâ-im, (protection) (معنویه) himâye (-i-mâ'neviyye); (condition) احوال ahvâl, شرائط sherâ-it, under the —s of حمايهسندده ..(in-)himâye-sinde, under favourable— مساعد شرائط— داخلنده müsâ-id sherâ-it dâbulinde, داخلنده hayurlu alâ-imle; — **Auspicious**, (-sh-us) (a) خیرلی hayurlu; مسعود mes-ôud; (lil) ممتین mü-teyemmin; — **Auspiciously**, (ad.) خیرله hayurla; مساعد صورتده müsâ-id sûretde.

Austere, aws-tēr', (a) سرت sert; آجی aju; (fig.) شدتلی shiddetli; (fanatical) شدتله müte-assub; — **ly**, (ad) شدتلی shiddetle, — **Austerity**, (-ste'r-i-ti) (n.) سرتلیk sertlik; (fig.) شدت shiddet; (rel) امساک imsâk; تعصب te-as-soub.

Austral, aws'tral. (a) جنوبی jenûbî

Australia, aws-trâ'li-a. (n. pr.) آوسترالیا avousturalya; — **Australian**, (a.) آوسترالیا... avousturalya ... (n.) آوسترالیالی avousturalyalu.

Austria, aws'tri-a, (n. pr.) آووستریا avousturya, — **Austrian**, (a) آوسترالی... avousturya...; (nemse) (n.) آوسترالیالی avousturyalu; (nemseli).

Authentic, aw-thent'ik, (a) طوغری dōrou; (lil.) موثوق mevśduq, — **Authentically**, (ad) موثوقا mevśduqan; — **Authenticate**, (-i-kāl) (v a) تصدیق tasdiq et; (lil.) تأیید te'yid et, — **Authenticā-tion**, (-'shun) (n) تصدیق tasdiq; تأیید te'yid, — **Authenticity**, (-s'i-ti) (n) طوغریلق dōroulouq; (lil.) صحت suh-hat, موثوقیت mevśduqıyyet

Author, awth'or, (n) محرر mouharrir, (lil.) فاعل mü-ellif; (doer) فاعل fâ-il; (fig.) مسبب müsebbib; — **Authoress** (n) محرره mouharrir; (lil.) مؤلفه mü-ellife; — **Authorizā-tion**, (-'shun) (n) مساعدده müsâde; — **Autho-rize**, (-iz) (v. a) مساعدده müsâde et, — **Auth'orship**, (n.) محردک mouharrirlik; مؤلفلیک mü-elliflik.

Authority, awth-or'it-i, (n) صلاحیت salâhiyyet, — **over** حکم hükm; نفوذ nüfûz, (phil.) ولایت vilâyet; (oppres-sion) سلاطه salta, (permission) مساعدده müsâde; (pers) صلاحیتدار dat salâhiyyetdâr zât, (learned) (lil.) متبحر mü-tebahlir; (pl.) مأمورین me'mûrîn; پک mevśduq — **Author'itātive**, (-tiv) (a) صلاحیتدار salâhiyyetdâr; — **Author'itativly**, (ad.) صلاحیتله salâhiyyetle; (dictatorially) آمرانه âmirâne.

Autobiography, aw-to-bi-og'raf-i, (n.) خاطرات hâtu-rât; ترجمه terjüme-yi hâl; حال hâtu-rât

Autocrat, aw'to-krat, (n) مستبد müs-tebid; — **Autoc'razy**, (-'ra-si) (n.) استبداد istibdâd, — **Autocrat'ic**, -ally, (-'ik, -'ik-al-li) (a) مستبدانه müstebidâne.

Autograph, aw'to-graf, (n.) ال یازیسی el yazusu; (lil.) خط hattı dest; **Autograph'ic**, -ally, (-'ik, -'ik-al-li), (a) خط دنسلیه hattı destile.

Automaton, aw-tom'a-ton, (n.) اوطومات otomat; — **Automatic**, (-'ik) (a.) اوطوماتیق otomatıq; (lil.) ذات الحركه zâtül-hareke; (fig.) غیراختیاری gayrı ihtiyârî; — **Automat'ically**, (ad.) اوطوماتیق صورتده otomatıq sûretde; (fig.) کندی kendine kendi kendine.

Automobile, aw-to-mō'bil, (n.) اوطوموبیل otomobil.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōō; shut; mûte, very; tû چيوو; ch چ, sh ش, th ث; zh ژ [AUT-AWA]

Autonomy, ow-ton'o-mi, (n) مختاریت mouhtâriyyet; — **Auton'omous**, (-'om-us) (a) مختار mouhtâr.

Autopsy, aw'top-si, (n) فتح میت fet-hi meyyit.

Autotype, aw'to-tip, (n) فوطوغراف اصمہ سی fotôghraf basmasu, (n) اوتوتیپي ototipi; (fig.) عینی aynu.

Autumn, aw'tum, (n) صوک ہار son bahâr; (lit.) خریف harif; — **Autum'nal**, (-'nal) (a) صوک ہار... son bahâr...; (lit.) خریف harifi; (poet.) خزان hazân; — «evening» «آفتابی» hazân «aq-shamu».

Auxiliary, awg-zil'yar-i, (a.) یاردیمی yardumju; معاون mou-âvin; — **verb** یاردیمی فعل yardumju fi'l.

Avail, a-vâl, (n) فائدہ fayda; خدمت hidmet (v a.) فائدہ سی او. faydasu ol.; (ishie-) yaramaq; — **of** فائدہ سی او. mustedfid ol; **to be of no** فائدہ سی او. faydasu olmamaq; — **Avail'able**, (a.) فائدہ سی faydalı; یارار yarar; (obtainable) بولونور boulounour; موجود mevjud; — **Avail'ably**, (ad.) نافع nâfi; sôuretd; استفادہ ایله istifâdeyle; — **Avails'**, (n.pl.) حاصلات hâsulât.

Avalanche, av'al-ansh, (n) چنج chugh; (slip) چنج سقوطی chugh souqûtout; هیلان heyelân.

Avarice, av'ar-is, (n) حرص hurs, طمع tamâ', (lit.) حسرت hisset.

Avaricious, av-ar-ish'us, (a.) خسیس hasis; طمعکار tamâ'kyâr; — **ly**, (ad.) خسیسانہ hasisâne; — **ness**, (n) خسیسلیک hasislik; حرص hurs.

Avenge, a-venj', (v a.) انتقام آلیق intiqâm almaq; — **Aveng'er**, (i'èr) (n.) انتقامچی intiqâmju.

Avenue, av'en-û, (n.) جادہ jadde.

Aver, a-vêr', (v.a.) اثبات isbât et.

Average, av'êr-âj, (a.) وسطی vasatî; (n) وسطی vasatîsi; (mar.) خسار hasâr; آواری avari; (v.a.) وسطی vasatîsini almaq; **above the** وسطک; **an** — «family» «عائلی» orta halli bir «â-ile».

Averse, a-vers', (a.) — **to مخالف (to) mouhâlif; — **Avers'ion**, (-'shun) (n.) نفرت mouhâlefet; (hatred) نفرت nefret; (object) منفور menfour (-shey).**

Avert, a-vert', (v.a.) چایدبرق jaydurmaq; (fig.) برطرف a. bertaraf et.

Aviary, â'vi-ar-i, (n.) قوشخانه qoush-hâne.

Aviation, â-vi-â'shun (n) طیاران tayrân; سیر هوایی seyri havâ-i; — **Â'viâtor**, (-tur) (n) طیارہ جی tayyâreji.

Avid, a-vid, (a.) حریص haris; — **Avid'ity**, (-'i-ti) (n.) حرص hurs; (lit.) تہالک tehâlûk

Avocation, a-vo-kâ'shun, (n.) ایش ish مشغولیت meshgûliyyet.

Avoid, a-void', (v a.) منع men et.; قسح a. bertaraf et., (jud.) fesih et.; (escape) قاپچاق qachmaq; (fig.) قورتولوق qourtoulmaq; — **Avoid'able**, (a) منعی قابل men-i qâbil; not—چارہ سز châresiz; — **Avoid'ance**, (a) ابطال men def; (jud.) ابطال ibtâl, لغو lagv; (vacancy) (lit.) انحلال inhilâl.

Avoirdu pois, av-or-dû-pois', (n.) انگلیز ingiliz vezn miqyâsu; وزن (vezn), (تقلى) (siqlet).

Avow, a-vow', (v.a.) اعتراف i'tirâf et.; بیان beyân et.; (jud.) (اسباهی) مدافعه a. (eshâbunu-) izâh et.; — **Avow'al**, (n.) اعتراف i'tirâf اقرار iqrâr; — **Avow'ed**, (wd) صریح âshikyâr آشکار a. — **Avow'edly**, (ad.) علناً alenen, (lit.) صراحة sarâhaten.

Await, a-wât', (v.a.) بکلمه beklemek; انتظار intizâr et.

Awaken, a-wâk'n, (v.a.) اوایندبرق oyandurmaq; (fig.) ايقاظ iqâz et.; — **Awake**, (a-wâk') (v.n.) اوایانق oyayanmaq; اوایانق oyayanuq; **to be — to** آگاه a. (e-) âgyâh ol.; — **Awâk'ener**, (n.) (lit.) منیه münebbih; — **Awâk'ening**, (n.) اوایانہ oyayma; (fig.) انتباه intibâh.

Award, a-wawrd', (v.a.) بخش bahsh et.; (jud.) قرار qarâr vermek, حکم hükm et.; (n.) حکم hükm; قرار qarâr; — **Award'er**, (n.) (jud.) حکم hakem; حاکم hâkim.

Aware, a-wâr', (a.) خبردار haberdâr, (i) ... (y) بيلمک bilmek; **to be — of** خبردار a. (den-) haberdâr ol..

Away, a-wâ', (ad.) اوراقدہ ouzaqda; (absent) کیتش gitmish, یوق yoq;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[AWE-BAC] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in, mine;

to go — savoushmaq; gitmek; (fig.) صاووشماق
 to do — with یوق ا. nihāyet vermez;
 yoq et., (v.a.) قورقوتماق qorqoutmaq;
 — with him! ! دفع ایدک def edin!;
 — with you! ! دفع اول def ol! !
Awe, aw, (n.) حذر qorqou; (v.a.) قورقوتماق qorqoutmaq;
 to keep in— (ی) قورقوتماق qorqoutmaq; (ئ) کندنی صایدیرمق; kende-
 dini saydurmaq, — struck, (a) قورقموش med-
 hōush.
Awful, aw'fōol, (a.) قورقونج qorqounj;
 mahōuf; (fig.) بر باد berbād, — ly, (ad.)
 قورقونج qorqounj bir halde, مدھش صورتده,
 müdhish sōuretdе; — ness, (n) دهشت dehshet.
A-week, a-wēk', (ad) هفته haftada.
A-while, a-hwīl', (ad) بر آر biraz, مدت
 bir müddet.
Awkward, awk'ward, (a) ترس ters;
 fenâ; (fig.) مناسبتسز minâsebsiz;
 (clumsy) عجیب bichimsiz; ajâ-yib, — ly, (ad.)
 فنâ صورتده fenâ sōuretdе; ترس ters;
 — ness, (n.) ترسlik terslik; مناسبتسزlik
 bichimsizlik; حنطاللق hantalluq.
Awl, awl, (n.) یز biz.
Awning, awn'ing, (n.) تنته tente; —
 stanchion (mar.) استیلوز istilyoz.

Awry, a-rī', (ad.) چارپیق charpuq;
 (fig.) یاکش yanlush; to go — چارپیق
 charpuq gitmek.
Axe, aks, (n.) باله balta.
Axiom, aks'yum, (n.) (lit.) بداهت be-
 dâhet, (sci.) بینه beyyine; (sci.) معارفه mü-
 te-ârifе.
Axis, aks'is, (n.) محور mihver; — Ax'-
 ial, (aks'i-al) (a) محوری mihveri.
Axle, aks'l, (n.) میل mil; دنگیل dingil.
Aye, ā, (ad.) اوت evet, حقیقه haqiqat-
 ten, (n.) موافقت muvâfaqat; (pl.)
 قبول ایدنل qabûl edenler.
Azalea, a-zā'le-a, (n.) (bot.) آچالیه
 achalya; (ameriqan) (ameriqan) خانم الی
 hanum eli).
Azerbaijan, ä-zêr-bi-jân', (n.pr.) آذربایجان
 âzerbayjân.
Azimuth, az'im-uth, (n.) سمت
 semt' — circle سمت دائرهسی semt dâ-
 ıresi, — tables سمت جداولی semt je-
 dâvili.
Azote, a-zōt', (n) آزوت azot, — Azot'-
 ic, (-'ik) (a.) آزوتیق azotiq; — Azot'-
 ite, (-'tit) (n.) آزوتیت azotiiyet.
Azure, azh'ūr, (a. n. مای) (کوک) (a.)
 مای mavı, (a.) (lit.) کبودی ke-
 bōudı; (fig.) براق beriâq; — stone
 لاجورد طاشی lâjıverd tashu.

B

B, bē, (mus.) سی sî.
Babble, bab'l, (v.n.) چاغلامق chāghla-
 maq, (fig.) گوهزەلك gevezelik et.;
 — Babbl'ler, (n.) گوهزه geveze.
Babel, bā'bel, (n.pr.) بابل bâbil; (n.)
 یوکسک بنا yūxek binâ, (confusion)
 تەبزۇب tezebzûb; (chorba) (چوربا)
 Tower of — بابل قولەسی bâbil qoulesi.
Baboon, ba-bōon', (n.) مایمون maymoun.
Baby, bā'bi, (n.) بیک bebek; چوچق cho-
 jouq; —farmer, باقچی baquju; (چوچق)
 (chojouq aluju); — hood, (n.)

چوچلق chojouqlouq; (pl) اطفال etfâl;
Bā'byish, (-'bi-ish) (a.) بیک گبی be-
 bek gibi; (fig.) طفلانە tuflâne.
Babylon, bab'i-lun, (n.pr.) بابل bâbil;
 — Babylōn'ian, (a.) بابل bâbil...;
 (fig.) مدھش müdhish.
Baccalaureate, bak-ka-law're-āt, (n.)
 ملازمت رۇسى baqalore-a; (lit.)
 milâzemet rü-ôusou
Bacchanal, bak'a-nał, (a.) عشرت...
 ishret...; (n.) ایشريت ayyâsh; (fem.)
 سەفیه sefihe; — Bâc'chante, (-'kant,

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e) dēux; ring; machin;

mōte; foot; mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث, th̄; zh ژ [BAC-BAK]

or -kant'i) (n.) (fem) شراب پرېسي sharab perisi; — **Bacchus**, (bak'kus) (n pr) باکوس bakus; شراب معبودی sharab mā'tōūdū.

Bachelor, bach'el-or, (n.) بېکار bekyar, (universit) شهادتنامه (shehâdetnâ-meli); مأذون (me'zōun).

Bacillus, ba-sil'us, (n) باسیل basil.

Back, bak, (n) آرځه arqa; گري geri; (ad) گريه geriye; (agam) تکرار tek-râr; (v n) گريلمهك gerilemek; (v.a.) (fig.) مظاهرت mouzâheret et; to be —

بوده et. — **behind the** — آرځه سندن arqa-sundan, (fig.) غياښنده guyâbunda. — **bone**, آرځه کيمي arqa kemiy; (lit.)

عمره فعاړي amōudi feqâri; — **ground**, آرځه زمين arqa zemîn, — **slide**, (v.n.) ارتداد irtidâd et; — **slider**, (n.) مرته mürted; —

stairs, (n pl) آرځه مرديون arqa merdiven; (fig.) انترقه intriqa; — **ward**, (ad.) کړي به آرځه په طوغي arqaya dōrou, —

Backed, (bakd) (a.) آرځه لى arqalu; — **by** (fig.) طرفندن طرافت ايدين tarafundan mouzâheret edilen; (ک) (in-) حمايه سنده himâyesinde.

Backbite, bak'bit, (v a) چکيدليرمهك che-kishdirmek; ذم zemm et.; — **Back biter**, (n.) فصال fassâl; معتري müfteri.

Backgammon, bak-gam'un, (n.) طاولة tavla.

Bacon, bā'kn, (n.) ژامبون پاصديرمه سي jambon pasdurmasu.

Bacterium, bak-tē'ri-um, (n.) باقتري baqteri; باقتريز baqteri; — **Bacteriol'ogist**, (-jist) (n.) باقتريولوگ baqteriyolog; — **Bacteriol'ogy**, (-ji) (n.) باقتريولوژي baqteriyoloji.

Bad, bad, (a.) فنا fenâ; to go to the — **bad**, فناشدن fenâlashmaq; (fig.) بورولاق bo-zoulmaq; — **blood**, (lit.) انفال infâl; — **ly**, (ad.) فنا حالده fenâ halde; — **ness**, (n.) فناق fenâluq; (fig.) کوتلک keutülük.

Badge, baj, (n.) علامت alâmet, نشان nishan.

Badger, baj'ër, (n.) پورصوق por-souq; (v. a.) راحتسوز rahatsuz et.; (pursue) تعقيب tâ'qib et.

Baffle, baf'fl, (v a) شاتړهك shashurt-maq, اډاتمق aldatmaq; — **Baf'fler**, (n.) بوران bozan; دساس dessâs

Bag, bag, (n.) کسه kese; چانه chanta; (sack) چرال chou-val; (v a) طيغمق tuqmaq, صرغمق soq-maq, (hunt.) ياځالامق yaqalamaq; اولامق avlamaq; (steal) آشورمق ashurmaq;

— **der-jeb et**; (v. n) ششمك shish-mek; — **and haggage** پوتون اشيا bitūn eshyâ; پولي pulu

— **pipe**, تاما tamâmen; — **Baggage**, (bag'aj) (n) باغاج bagâj; — **Bagging**, (bag'ing) (n) طوبه لى toibalug bez

Bagatelle, bag-a-tel', (n) اهميتسز شى ehemmiyetsiz shey, (pl) جزئيات juz-iiyât; (mus) حافى خفياڼه hafî parcha; — **bagatel**.

Bagdad, bâg-dâd', (n pr) بغداد bâgh-dad, — **railway** بغداد شيندوځى bâgh-dad shimendiferi

Bail, bâl, (n.) کفالت kefâlet; تامينات te'minât; (v. a) کفالته ربط rafte et.; — **Bail'able**, (a) کفالته ربط rafte olounabilir; —

Bail'bond, کفالتنامه kefâletnâme; — **Bailee**, (bâl-ē) (n.) امين emîn, (lit.) مستودع müstevdî; — **Bail'or**, (-ur) توديغ ايدن tevdi' eden.

Bailiff, bâl'if, (n.) قواس qavas, اجرا hakim; — **high** — حاکم ijrâ me'môrou; — **farm** چمتلک مديري chiftlik müdiri

Bait, bāt, (n) چرز cherez, (fish) يم yem; (fig.) طوزاق touzaq; (v a) (zo) يم يلمهك yem vermek; (fig.) جلب jelb et.; (hunt.) قوزشديرمق quzushdurmaq; (v. n.) (zo.) قهوه yem yemek; (refreshment) (چيملنمك) (chimlen-mek); — **Bait'ing**, (n.) تحريك tahrik; توقيف tevaqqouf.

Bake, bāk, (v. a.) پيښيرمهك (furūnde) (furunda) پيښيرمق qizartmaq; (dry) قوروتمق qouroutmaq; (v. n.) قيزارمق qizar-maq; قورومتق qouroumaq; — **house**, — **stone**, تپسي tepsi; — **Bāk'er**, (n.) فرونجي furunju; (bread) ekmekji; — **'s man** طلبه کار ta-blakyâr; — **Bāk'ery**, (-er-i) (n.) ککچيلک ek-mekjilik; (lit.) طحنيه tahniyye.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[BAK-BAN] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr, iū, mīne;

Baking, bāk'ing, (*n.*) (act) پشیرمه (فرونده) pishirme; (*dry*) قورومه (fourunda-) qourouma; **one** — بیر pishim; **bir** furun; **pan**, تپسی tepsi; — **powder**, پاسته مایهسی pasta mayasu.

Balance, bal'ans, (*n.*) (scales) ترازو te-rāze; (*ast.* و *fig.*) میزان mizān; (*clock's*) رقاص raqqas; (*equilibrium*) موازنه mouvāzene; (*surplus*) بقیه baqiyye; متباق mütebâqî; (*v.a*) کرسی gerisi; (*v.a*) موازنه موازنه یایق mouvāzene yapmaq; (*mind*) دوشونک dūshūn-mek; (*v.n*) (fin و lit) توارن te-vāzūn et.; (*dance*) رقص raq et.; (*hesitate*) تردد tereddūd et.; — **sheet**, بیلانچو bilancho; موازنه mouvāzene.

Balcony, balk'on-i, (*n.*) بالفون balqon.

Bald, bawld, (*a*) کل kel; (*bare*) چییلاق chuplaq; (*fig.*) یاون yavan; — **ness**, چییلاق chuplaqluq; (*fig.*) یاونلق yavanluq.

Baldrick, bawld'rik, (*n.*) قایش qa-yush; حائل hamâ-il.

Bale, bāl, (*n.*) مالیه balye, دَنک denk.

Bale, bāl, (*n.*) (evil) درد derd; کدر keder; (*v.a.*) دَنک denk yapmaq; — **Baleful**, (-'fool) (a.) مخوس men-hôus.

Balk, bawk, (*n.*) (agr) کنار kenar, سو-sürulmemish yer; (*beam*) رد redd et.; (*check*) بوتزل potrel; (*v.a*) بوذمق bozmaq; (*disappoint*) موهالهفет mouhâlefet et.; (aldatmaq); — **of timber**, ایشلنمش kereste.

Balkan, bāl-kân', (*a.*) بالقان balqan; (*n.pl*) بالقانلار balqanlar; — **Peninsula** بالقان شبه جزیرهسی balqan shıbbi je-zîresi; — **States** بالقان دولتلیری balqan devletleri, بالقان حکومتی balqan hükûmâtı.

Ball, bawl, (*n.*) طوب top; یووارلاق you-varlaq; (*artil.*) گولله gülle; مرمی mer-mî; (*globe*) کره küre; (*entertainment*) طوب او. (v.n) room, dans salonû.

Ballad, ball'ad, (*n.*) شرقی sharqu; منظومه manzôume.

Ballast, bal'last, (*n.*) صافره safra; صافره قویق safra qomaq; — **heaver** صافرهجی safraju.

Ballet, ball'ā, (*n*) بالهت balet.

Ballistics, ball-is'-tik, (*n.*) بالستیک (فن) (fenni-) balestiq.

Balloon, ball-oon', (*n.*) بالون balon

Ballot, bal'ut, (*n.*) یووارلاق youvarlaq; (*pol.*) رأی (بوصلهسی) re'y (-pouslasu); (*fig.*) انتخاب intihâb; (*v.n.*) رأی ویرمه re'y vermek; انتخاب یایق intihâb yap-maq; — **for**, قرعه چکمه qour-a chek-mek; — **box**, انتخاب صندوق intihâb sandughu; رأی قوطیسی re'y qoutou-sou.

Balsam, bawl'sam, (*n.*) پلستک pe-le-senk; (*fig*) دوا devâ; تسلی teselli; (*v.a.*) ای iyî et.; — **Balsam'ic**, (-'ik) (a.) پلستکلی pelesenkli; (*fig.*) شغالی shi-fâlu; خوش hosh.

Baltic, bawl'tik, (*n.pr*) (کورفزی) الملق baltuq (-keurfezi).

Baluchistan, ba-lū'chis-tān, (*n.pr.*) بلوچستان bülûjistān; — **Balū'chi**, (*n.*) بلوچی bülûjî.

Balustrade, bal'ust-er-ād, (*n.*) پارمقلق parmaqluq.

Bamboo, bam-bōō', (*n.*) هند قامشی hind qamushu; (نامبو) bambou).

Bamboozle, bam-bōō'zl, (*v.a*) اگداتقی aldatmaq; طولاندیرمق dolandurmaq; — **Bamboozler**, (*n.*) طولاندیرمچی dolanduraju.

Ban, ban, (*n.*) منعیت memnûu-uyyet; (act.) تارد tard; (rel.) آقاروز afaroz; (*v.a.*) منع men et., (rel.) تلین tel-in et.

Banal, bān'al, (*a.*) بیاهی hayâ; عادی âdî.

Banana, ba-nā'na, (*n.*) مور mouz.

Band, band, (*n.*) (tic) باغ bâ; (*fig.*) راپله râbuta; (*strip*) قوشاق qoushaq; قوردله qordele; (*troop*) گروه gürûh; (*brigands*) چته chete; (*mus*) باندو bando, موزیقه mouzuqa; (*v.a*) توپلامق toplanmaq; (*v.n.*) توپلانق toplanmaq; — **box**, قارتون qarton; — **master**, (mil.) موزیقه معلمی mouzuqa mou-allimi.

Bandage, band'āj, (*n.*) صارغی sargu; (eye) باغ bâ.

Bandelet, band'e-let, (*n.*) پرواز pervaz, شیرید sherid.

Banderol, band'e-röl, (*n.*) پاندربول bandurol.

Bandit, ban'dit, (*n.*) شقی shaqî, حیدود haydoud; (pl.) عشقیya eshqiyâ.

Bandy, ban'di, (*n.*) راکت raket; (چوماق)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon, shut, mūte, very; tū جيوو, ch چ; sh ش, th د, zh ژ [BAN-BAR]

(chomaq); — **ball** هوکى hokey; (*v a*)
 vourmaq, چارمق charpmaq;
 (fig.) آتیشق atushmaq; — **legged**,
 (a) چارپق باجاقلى charpuq bajaqlu.
Bane, bān, (*n.*) (fig.) فلاکت felâket, (*lit.*)
 خرابى harâbî; — **Bane'ful**, (-'fool)
 (a) زehirli, (fig.) مهلك mühlîk;
 mesh-ôum; — **Bane'fulness**,
 (n.) مضررت mazarrat; (fig.) شثامت she-
 âmet.
Bang, bang, (*n*) ضربه darbe; (*explo-*
sion) (lit.) انفلاق tarâqa. infilâq.
 (noise) گورولتو gürültü, (int) بات! pat!;
 (v.a.) چارمق charpmaq; (fig.) دوومک
 deuvmek; هؤوم hüjûum et.
Banish, ban'ish, (*v. a*) طردا. tard et;
 (pol.) nefy et.; تبعيدا. teb-id et.;
 — **Ban'ishment**, (*n.*) طردا. tard;
 nefy, تبعيد teh-id
Banjo, ban'jo, (*n.*) کيتاره kitara.
Bank, bangk, (*n.*) (fin.) بانقه banqa;
 (bench) صيره sura, قنابه qanape; (ridge)
 کنار kenâr; (mar) بانق banq;
 (v a) بانقه ياتيرماق banqaya yaturmaq;
 (enclose) سد ياپماق sed yapmaq; — **out**
 اوچاق yughmaq, — **up** (fire) اوجاق
 ojaq chekmek; — **book**, بانقه
 jüzdanu; جزؤدان banqa jüzdanu;
 — **note**, بانقنوت banqunot; — **Bank'-**
able, (a.) بانقهجه معتبر banqaja mōu'te-
 ber; اسقونطوسى isqontosou qâbil;
 — **Bank'er**, (n) بانکر banker; —
Bank'ing, (a.) ...بانقه banqa...; —
business بانقه ايشى banqa ishi; —
transactions معاملات مالیه mou-âmelâtu
 mâliyye; — **house** بانقه banqa; (*lit.*)
 مۇسسە مالیه mü-esseseyi mâliyye.
Bankrupt, bangk'rupt, (a. q. n.) مفلس
 müflis; (v.a.) افلاس ايتدirmek
 iflâs etdir-mek; to be a — افلاس iflâs et.; —
Bank'ruptcy, (-si) (n.) افلاس iflâs;
 declaration of — افلاس اعلان i'lânu
 iflâs; fraudulent — حيلهلى hileli
 iflâs.
Banner, ban'ër, (*n.*) سايماق sanjaq;
 بايراق bayraq; (fig. q. lit.) لىوا livâ.
Banns, banz, (*n.pl.*) نکاح اعلانی nikyâh
 i'lânu; to ask the — نکاحى اعلان ا. —
 nikyâhu i'lân et.; to, forbid the —
 nikyâha i'tirâz et. .
Banquet, bangk'wet, (*n.*) ضيافت ziyâ-
 fet; (v.a.) صيافت وىرمک ziyâfet vermek;
 (lit.) اغزاا i'zâz et.
Bantam, ban'tam, (*n.*) اسپچ خروسی is-

pech horozou; (a.) کوجوک küchük;
 قانغاجى qavgaju; — **weight** کوجوک
 küchük siqlet..
Banter, bant'ër, (*v a*) لطيفه latife et.;
 — **Bant'erer**, (n) شاقهچى shaqaju.
Baptism, bapt'izm, (*n.*) وائىز vaftiz;
 — **Baptize**, (-iz') (v.a.) وافتيز vaftiz et..
Bar, bär, (*n.*) (rod) چوبوق chouchouq;
 صيريق suruq; (railing) بارمقاق parma-
 qluq; قول qol; (barrier) سد sedd;
 (fig.) مانقه mâni-a; (drinking) بار bar;
 (v.a.) بارو baro, (jud.) تىزگى tezgyah;
 قانماق qapamaq, (e.) مانغى mâni'ol;
 مانع او. from men et..
Barbarous, bär'bar-us, (a.) باربار bar-
 bar; وحشى vahshî, — **ly**, (ad.) باربارجه
 barbarja; وحشيانه vahshiyâne; —
Barbär'ian, (a. q. n) باربار barbar;
 وحشى vahshî; — **Barbar'ity**, (-i-ti)
 (n.) باربارلۇق barbarluq; وحشت vahshet.
Barbar'y, bär'bar-i, (*n.pr*) بىرستان ber-
 beristân; افريقاى شامى afriqayi shimâ-
 li; — **Bar'baresque**, (-resk) (a. q.
 n) مغربى berberî; مغربى magrubî;
 خشين hashîn.
Barber, bär'b'ër, (*n*) بربر berber;
 پروکار perûkyar.
Barbette, bar-bêt', (*n.*) باربىت barbet.
Bard, bärð, (*n*) شاعر shâ-ir; (covering)
 اورتولى eurtü; — **Bard'ed**, (a) اورتولى
 eurtülü; زورلى zurhlu.
Bare, bär, (a.) چىيلاق chuplaq; آچىق
 achuq; (fig.) ميدانده meyðanda; (poor)
 صويىق faqir; (fig.) ساده sâde; (v.a.)
 چىيلاق achuq; (weapon) چىيلاق
 chekmek; — **ly**, (ad.) (fig.) آچىق an-
 jaq; — **ness**, (n) چىيلاقلى chuplaqluq;
 فقر faqr; ياولانلق yavanluq; —
facéd, (fig.) (a.) على alenî; يوزسز
 yüzsüz; — **facédly**, (ad) اوتانمىدن
 outanmadan; — **facédness**, (n)
 حىاسىزلىق hayâsuzluq; — **foot**, (a
 q. ad.) يالين يالين yalun ayaq; — **headed**,
 باشلى bashlu achuq; باشلى آچىق
 shapqasuz
Bargain, bär'gin (n) بازارلىق pazar-
 luq; (fig.) كلهپىر kelepir; (v.n) بازارلىق
 (له) ايشر, ياپماق — **with**, بازارلىق
 ish yapmaq; — **into the** ...
 پارەسىز parâ suz; جانا jaba.
Barge, bärj, (n.) صندال sandal; بارقه bar-
 qa; (for load) سالاپورىه salapourya; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[BAR-BAS] (انگلیزجه کلماتک و لغتی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

board, board, صاچانی sachaq; — **man**, sandalju.
Bark, bār̄k, (n.) (tree) قاربوق qabouq; (mar) ناوی nāvi; (zo) حاوالامه havlama; حاوالامق oulouma; (v n) حاوالامق havlamaq; حاوالامق onloumaq; (v.a.) قاربوق قابوقی qabouqlou — **bark'ed**, (a) قاربوقی qabouqlou
Barley, bār'li, (n.) آرپه arpa; — **corn**, آرپه arpa (-iānesi); — **meal**, آرپه arpa ounou; **peeled** — آرپه arpa she'riyesi
Barm, bāim, (n.) مایه maya; — **bar-m'y**, (a) مایه mayalu; — **keupiklū**
Barn, bāin, (n.) آبار anbar; (v.a.) آبار قوماق anbara qomaq
Barnacle, bār'na-kl, (n.) قاربوقی حیوان qabouqlou hayvan; (fig.) صیرناغیق surnashuq; (pl.) (horse's) یواشه ya-vasha
Barometer, bar-om'et-er, (n.) بارومتر barometre; میزان میزان havâ.
Baron, bar'on, (n.) بارون baron; — **bar'onage**, (-āj) (n) بارونلوق baronlouq; — **bar'oness**, (n) بارونیس barones.
Baronet, bar'on-et, (n.) بارونیت baronet.
Barrack, bār'ak, (n.) باراقه baraqa; (pl) (mil) قوشله qushla; (v.a.) yerleshdirmek
Barrel, bār'el, (n.) واریل varil, فوچی fuchu; (gun's) ناملو namlu: (v.a.) fuchuya qomaq
Barren, bār'en, (a.) قیصیر qusur; (fig.) قیصیر اراقی qim; (n pl.) چول cheul; قیصیر اراقی qusur arāzi; قیراق qurach.
Barricade, bār'ik-ād, (n.) سپر siper; (n) māni-a; (v.a.) سپر یاقیق siper yapmaq; (fig.) hā-il ol
Barrier, bār'i-ēr, (n.) مانعه māni-a; (fig.) hā-il.
Barrister, bār'is-ter, (n.) — at law, حامی mehāmī; دعاو dā'vâ vekili.
Barrow, bār'rō, (n.) آرپه سی arbasu (mound) یغین yughun; تپه tepe; — **coat**, قانیله fanile qoundaq.
Barter, bār'ter, (n.) مبادله moubādele; (v.) moubādele et.
Barytone, bār'i-tōn, (n.) باریتون bariton.
Basalt, bas-awl't, (n) سیاه مهرمر siyah mermer.

Base, bās, (a.) آچاق alchaq, عادی âdi; — **ly**, (ad.) آچاقچا alchaqja; — **ness**, (n.) عادیلک alchaqluq, âdilik.
Base, bās, (n.) طابان taban; (geom) قاعده qâ-ide, (fig) اساس esâs; (mil) اس uss; **naval** — اس بحری üssü bahri, — of operations اس حرکتات üssül-harekyât; — **line**, ضلع zul-u mâ'lōum; — **Bās'al**, (a.) قاعده qâ-ide...; — **Base'less**, اساس esâsi; — **Base'less-ness**, (n.) اساسسuzluk; — **Base'ment**, (n) زمین zemîn.
Base-ball, bās-bawl, (n.) بیس بول beysbol, (طوب اوونی) (top oyounou).
Basel, bā'zel, (n. pr) بارهل bâzel.
Bashful, bash'fool, (a.) محجوب mah-jûub; چکیکن chekingen; — **ness**, (n.) mahjûubiyyet.
Basic, bās'ik, (a) اساسی esâsi; (fig.) zarûuri
Basilica, baz-il'ik-a, (n.) کلیسا kilise; (hist) دیوان divân
Basin, bās'n, (n) لیکن liyen; (place) حوض havouz; (area) (lit.) حوض havza; ساحه sâha.
Basis, bās'is, (n.) عل temel; قاعده qâ-ide; (fig.) اساس esâs, on the — of... esâsu üzerine, on this — esâsu üzerinde.
Ask, ask, (v.a.) ایستیق usutmaq; (v n) ایستیق usunmaq; (sun) کونشلمک günesh-lenmek.
Basket, bas'ket, (n.) سبت sepet; — **work**, سبت işi; — **mak-er**, سبتچی sepetçi.
Basra, bās'râ, (n pr) بصره basra.
Bas-relief, bā-re-lēf', (n.) قارباقه qabartma; (lit.) مسمن müsennem.
Bass, bās, (a.) باسو baso; (fig.) حافی jiddi, آخر âr; (n) (fish) (بالغی) hani (-balugh); — **viol**, (-vîol), ویولونسل viyolonsel.
Bastard, bas'tard, (n.) پیچ pich; (lit.) غیر مشروع veledi tabi-i; (a.) gayri meshrûu'; (fig.) خالص hâlis deyil; ساخته sahte.
Baste, bāst, (v.a.) دوومک deuvmek; (fat) یاغ yâlamaq, دوومک yâ deukmek; (serv) ته یاله مک teyellemek; دیکمک dikmek.
Bastinade, bast-in-ād', (n.) طباق dayaq; (v.a.) طباق آتماق dayaq atmaq.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot; mōōn, shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ز [BAS-BEA]

Bastion, bast'yun, (n) طايه tabya

Bat, bat, (n) (zo) يرامه yarasa.

Bat, bat, (n) طوقاق toqmaq; (sport) دکنک chomaq, مطراق matraq, دکنک deynek; (v) وورمق vourmaq; — **horse**, مکاری حیوانی mekkyâri hayvanu; — **'man**, مکارهی mekkyâreji; (servant) خدمتچی (نفر) hizmetçi (-nifer), (restaurant) لوقنتلھی logantaju; (weight) ناظم batman; — **s'man**, (vouroujou) (وورویجی).

Batch, bach, (n) طاقم taqum; (pers) قافله qâfile; (baking) برفرون bir furun; پشیم pishim.

Bate, bāt, (n) منازعه münâzâ; (v n) چیرپنچ churpunmaq.

Bath, bāth, (n) حمام hamam; بانو banyo; (phot.) بانو banyo; **Turkish**, — حمام hamam (تورک حمامی) (türk hamamı); **Order of the B** — حمام نشانی hamam nishanu; **to take a** — بانو banyo et; یقانماق yuqanmaq; (lit.) فضله ایچمک istihmâm et, (drink) ایچمک fazla ichmek; — **'room**, (اوطهسی) بانو banyo (-odasu).

Bathe, bāth, (v.a) یقانماق yuqamaq; بانو banyo et.; (v n.) یقانماق yuqanmaq; (lit.) ایچمک istihmâm et.; — **Bathing**, (n) بانو... banyo...; حمام hamam..; — **dress** حمام طاقی hamam taquu; بانو اتوابی banyo esvabu; — **season**, بانو موسمی banyo mevsimi.

Bating, bāt'ing, (prep.).. مستشنا müs-tesnâ

Batiste, ba-tē'st, (n) باتیست batist.

Baton, bat'on, (n) دکنک deynek; (staff) عصا asâ; **Field-Marshal's** — عصری مشیریت asâyi müşîriyyet.

Battalion, bat-al'yun, (n) طایور ta-bour.

Batten, bat'n, (n) تیریز tiriz. (v.a) بریز semizlemek; (v.n.) تیریز چکمک tiriz çekmek; (v.n.) سیمیزlemek.

Batter, bat'èr, (n) خور hamour; (stick-ing) چریش chirish; (v.a) دوومک deuvmek; (mil.) بمباردمان bombardu-man et.; (v.n.) (wall) ایچمک injel-mek; — **Bat'tering**, (n.) — **charge**, تام tam barut haqqku — **train** محاصره mouhâsara bataryasu; شاهرمدان âr toplar; — **ram** شاهرمدان shâhmerdân.

Battery, bat'èr-i (n) باتاریا batariya; (electr) پیل pil.

Battle, bat'l, (n) محاربه mouhârebe; (v n) (fig) چارپشماق charpushmaq; — **field**, میدان حرب meydânu harb; — **ship**, زرهلی zurhlu.

Battlement, bat'l-ment, (n) مارغال mazgal; — **Batt'lemented**, (td) (a.) مارغالی mazgallu.

Bauble, baw'bl, (n) صاچه sachma.

Bawl, bawl, (v n) فریاد feryâd et; — **out**, چاغریق chârmaq.

Bay, bā, (n) (mar) کورفز keurfez; (bot.) دفته defne; (a) قومرال vazuyet qoumr-al; **to be at** — وضعیت آلتی al-maq, (fig) مخاطرهده قالمق mouhâtarada qalmaq; **to keep at** — باقلاشدیرماق yaqlashdur-mamaq; مدافعه müdâ-fâ et., — **berry**, (دانهسی) defne (-tânesi); — **laurel**, طفلان taflan; — **leaf** دفته یاپراغی yaprâ; — **tree**, لوسبون defne âju; — **rum**, لوسبون losyon; (دفته اسپرتوسی) (defne ispir-toson)

Bayonet, bā'on-et, (n) سونگو süngü; (v.a) سونگوله مک süngülemek.

Bavaria, ba-va'ri-a, (n pr.) باویرا ba-viyera, — **Bava'rian**, (a) ...باویرا baviyera.; (n) باویرالی baviyer-alu.

Bazaar, ba-zâr', (n) بازار pazar; چارشی charshu; (fair) سری sergi; **Grand B** — چارشی کییر charshôuyi kebîr; (قاپالی چارشی) (qapalu charshu)

Be, be, (v.n.) اولاق olmaq; بولونمق bou-lounmaq.

Beach, bēch, (n) صیغلی sughluq; قومساله چکمک (v) qoumsal; قومساله چکمک qoumsala çekmek.

Beacon, bē'kn, (n) علامت ishâret; شامندیره shamandura; (v.a) تنویر tenvir et.

Bead, bēd, (n) دانه tâne; بونجوق bon-jouq; (pl) تسبیح tesbih.

Beadle, bēd'l, (n) مباشر mübâshir.

Beagle, bē'gl, (n) (zo) تازی tazı; (fig.) جاسوس jâsôs.

Beak, bēk, (n) غانا gaga; — **Beak'ed**, (kd) (a.) غاغالی gagalu.

Beam, bēm, (n) کریش kirish; لاته lata; (mar) کمره kemere; (balance) قول qol; (pole) میل mil; (ray) شغاع shou-â'; (lit.) حزمه hazme; (v.a) سرمک ser-mek; — **forth** صاچق sachmaq; نشر a.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[BEA-BED] (انگلیزجه کلماتک تعلیمی ایچون) act, change; cārd, red, mē, hēr: in; mine;

neshr et; (*vn*) انتشار intishâr et; (*fig*) بارلامق parlamag; — **Beam'less**, (*a*) (*fig*) دونوق donouq; — **Beam'y**, (*-i*) (*a*) (*mar*) اوپوراقلی otouraq; (*fig*) بارلاق parlaq. **Bean**, bēn, (*n*) فصولی fasoulye, broad — باقلا baqla; **French** — تازه فصولی taze fasoulye. **Bear**, bār, (*v.a*) طاشیمق tashumaq, (*fig*) تحمل hāmīl ol; (*endure*) tehammūl et.; (*birth*) طوغورمق doghourmaq; (*fig*) حاصل hāsul et; (*behave*) طاورامق davranmaq; (*entitled*) حائز ol; (*it must be borne in mind*) خاطرده طوتولمیدر haturda toutoulmaludur; ounoutoulmamaludur; — **Bear'er**, (*n*) حامل hāmīl; **the** — حامل ورته hāmīli veraqa; **to the** — (*fin*) حاملنه hāmīline ..; — **Bear'ing**, (*n*) یاتاق yataq; (*fig*) تافر tavr; (*situation*) حرکت hareket; (*relation*) کورتیز kerte-riz; سمت semt; جهت jihat; (*relation*) مناسبت mināsebet; تعلق te-allouq, (*endurance*) تحمل tehammūl, **to lose one's** — شاشیرمق shashirmaq. **Bear**, bār, (*n*) آیی ayu; **Great** — (*ast*) اکبر dübbü ekber; **Lesser** — دب dübbü asgar; — **Bear'ish**, (*a*) خورنجه hoyratja. **Beard**, bērd, (*n*) صقال saqal; (*bot*) قارش قارش püskül; (*v.a*) (*oppose*) کک qarshu gelmek; — **Beard'ed**, (*a*) صقاللی saqallı; — **Beard'less**, (*a*) صقالسز saqalsız. **Beast**, bēst, (*n*) حیوان hayvan; (*fig*) وحشی vahshī; — **Beast'liness**, (*n*) بهیمیه behīmiyyet; — **Beast'ly**, (*-li*) (*a*) (*lit*) بهیمی behīmī; (*fig*) بر باد berbād. **Beat**, bēt, (*v.a*) وورمق vourmaq; (*fig*) دوومق deuvme; چاقی chalmag; (*mus*) چارپتی چارپتی charpma; — **about** (*mar*) باصغین volta et; — **up** (*mil*) تنزیل tenzil et.; (*fig*) مغلوب mägīlūb et.; (*fig*) تنکیل tenkil et.; — **Beat'en**, (*t'n*) (*a*) دوولش deuvlūmsh; (*experienced*) مغلوب mägīlūb; — **Beat'er**, (*n*) طوقاق toqmaq; (*pers*) ووروجی vouroujou; — **Beat'ing**, (*n*) ضربیه darbe; (*pl*) ضربات darbāt; (*fig*) طباق dayaq; — **of the heart**

حلجان darbātu qalb, (*fig*) halejân. **Beatify**, bē-at'i-fi, (*v.a*) تقدیس taq-dis et; — **Beatifi-cation**, (*-fi-kā'shun*) (*n*) تقدیس taq-dis. **Beauty**, bū'ti, (*n*) گوزellik güzellik, لطاف letâfet, — **spot**, بک ben; — **Beau'ti-ful**, (*-ti-fūl*) (*a*) گوزل güzeli; لطیف latif; — **Beau'tifully**, (*ad*) لطیف latif sôuretdē, — **Beau'ti-ty**, (*-ti-fi*) (*v.a*) گوزلشدیرمک güzeli-shedirmek; (*adorn*) تزین et. **Beaver**, bēv'er, (*n*) قوندور qoundouz; قاستور qastor. **Becalm**, be-kām', (*v.a*) تسکین teskīn et; — **Becalmed'**, (*-kām'd*) (*a*) ساسکی sâkīn; (*lit*) آسوده âsûde. **Because**, be-kawz', (*conj*) چونکه chün-ki...; دن طولای den ... **of** ... **den** dolayu; ایچون ichün. **Beckon**, bek'n, (*v.a*) اشارت ishâret et; چارمق çarmag. **Becloud**, be-klowd', (*v.a*) اورتمک eurtmek; قابلامق qaplamaq; (*fig*) بوزمق bozmaq. **Become**, be-kum', (*v.n*) اولمق olmaq; (*v.a*) یاقشیق (e) yaqushmaq; — **Becom'ing**, (*a*) باراشیر yarashur; گوزل گوزل mouvâtuq; (*graceful*) بیهیمی bichimili. **Bed**, bed, (*n*) یاتاق yataq; (*river*) دیب dib; (*layer*) طبقه tabaqa; (*v.a*) یاتیرمق yatirmaq; (*v.n*) یاتاق yatmaq; **to go to the** — یاتاق yatmaq; — **clothes**, یاتاق yataq taqumu; — **linen**, یاتاق yataq charshafu; — **rid**, یاتاق yatalaq; — **room**, یاتاق yataq odası; — **stead**, قاریوله qaryola; — **straw**, اوت ot; — **Bed'ding**, آلتیق altıq; (*zo*) یاتاق yataq taqumu; **altıq**. **Bedaub**, be-dawb', (*v.a*) بولاشدیرمق boulashdurmaq; (*fig*) چیرکین chirkin yapmaq. **Bedazzle**, be-daz'l, (*v.a*) قاماشدیرمق qamashdurmaq. **Bedeck**, be-dek', (*v.a*) اورتمک eurtmek; (*fig*) سوسلемеک süslemek. **Bedew**, be-dū', (*v.a*) نملندیرمک nemlen-dirmek. **Bedim**, be-dim', (*v.a*) (*fig*) قارارتمق qarartmaq.

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; zh ژ [BED-BEL]

Bedizen, be-dīz'n, (*v.a.*) دوناتماق donatmaq; süslemek سوسله مک

Bedlam, bed'lam, (*n.*) تمارخانه tumarhâne

Bedraggle, be-drag'l, (*v.n.*) کیرلتمک kırıltmek; ایصلاقم uslatmaq

Bedrench, be-drensh', (*v.a.*) ایصلاقم uslatmaq

Bee, bē, (*n.*) آری aru; (*fig.*) اجتماع ijtima'; (yardum) (یاردم); **swarm of — s** آری aru sürüsü; — **hive**, آری aru qovanu; — **house**, قووانلق qovanluq.

Beech, bēch, (*n.*) آق کورکن aq gürgen.

Beef, bēf, (*n.*) صیغیر sughur; **roast —** rozbf; — **steak** بيفتك biftek.

Beer, bēr, (*n.*) بیرا bira; — **house**, بیراخانه birahâne.

Beet, bēt, (*n.*) پانجار panjar.

Beetle, bētl, (*n.*) بوجک benjek; (*v.n.*) صارق sarmaq; — **browed**, (*a.*) فنا sarquq qashlu; (*fig.*) فنâ baqushlu; — **Beet'ling**, (*n.*) (پاتاقلامه) pataqlama.

Befall, be-fawl', (*v.n.*) (واقع) (vâqî') olmaq.

Befit, be-fit', (*v.a.*) (ئە) ouy-
maq; (ئە) yarashmaq; **Befit'ing**, (*a.*) او یغون ouygoun; موافق mouvâfuq.

Befool, be-fōol', (*v.a.*) قاندریمق qandurmaq; کلنک eylenmek.

Before, be-fōr', (*a.*) evvel; (*ad.*) eunünde; ایلریدە ilderde; — **'hand**, (*ad.*) اولدın evvelâ; اولدن evvel-den.

Befriend, be-frend', (*v.a.*) دوستاق a. (ئە) dostluq et.; — **one's self** کندی دوشونمک kendirini düşhünmek.

Beg, beg, (*v.a.*) رجا rijâ et.; (*v.n.*) (alms) دیلەتمک dilenmek; **to — the question** (log.) طوغری فرس a. dōrou farz et.; (evvel-den) (اولدن) قبول a. qabōul et.; — **Beg'gar**, (-'gēr) (*n.*) دیلەنجی dilenji; (*lit.*) سائل sa-il; — **Beg'garliness**, (-'ger-) (*n.*) فقر faqr; سفالت sefâlet; — **Beg'garly**, (-'gēr-lı) (*a.*) فقیر faqır, سفیل sefil; (*ad.*) سفیلانە sefilâne; — **Beg'ging**, (*n.*) رجا rijâ; **to go a —** طالای اولماق ta-lıbi olmamaq; بوش قالما bosh qalmaq.

Beget, be-get', (*v.a.*) تولید tevliđ et.; سبب ol.

Begin, be-gin', (*v.a.*) باشلامق bashlamaq; **to — with** اولا evvelâ. —

Begin'ner, (*n.*) مبتدی mübtedi; —

Begin'ning, (*n.*) باشلانغی bashlanguj; — **bidâyet**, بدايت bidâyet; — **mebde'** مبدأ mebd'

Begrudge, be-gruj', (*v.a.*) کوردمک choq geurmek; حسد a. hased et.

Beguile, be-gil', (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq; (*time*) وقت گچیرمک vaqit gechirmek; — **Beguil'er**, (*n.*) حیلکار hilekyâr.

Behalf, be-hâf', (*n.*) طرف taraf; **on —** طرفندن nâmuna; — **tarafundan** .. نامنه

Behave, be-hâv', (*v.n.*) داورانمق davranmaq; حرکت a. hareket et; — **yourself!** تربیہ سزلك اتمه یکن! terbiyesizlik etmeyiniz!; — **Behâ'four**, (—'yèr) حرکت hareket.

Behead, be-hed', (*v.a.*) باشی کسمک bashunu kesmek.

Behind, be-hind', (*prep* n) گری geri; ارقة arqa; (*ad.*) گریسنده gerisinde; آرقاسنده arqasunda.

Behold, be-höld', (*v.a.*) باقمق baqmaq; ا. ishte! (int.) سیر a. seyr et.

Behooove, be-hōov', (*v.t.*) **it — s** لازمدر lâzumdur; ایجاب ایدر ijbâb eder

Being, bē'ing, (*a.*) موجود mevjōud; حاضر hâzur; (*n.*) موجودیت mevjōudiyyet; شی shey; (*essence*) روح rōuh; (*pers.*) مخلوق mahlōuq; **in —** دردست derdest; اولماقda.

Belated, be-lât'd, (*a.*) گجیکش gejik-mish.

Belay, be-lâ', (*v.a.*) (mar.) باغلامق bâlamaq

Belch, belch, (*v.a.*) اوکورمک euyürmek; (*fig.*) فیرلاتماق furlatmaq; (*n.*) افرزات ifrâzât; اوکورمه euyürme

Beleaguer, be-lēg'èr, (*v.a.*) محاصره mouhâsara et; (*fig.*) احاطه a. ihâta et.

Belfry, bel'fri, (*n.*) چاک قولەسی chan qoulesi; (*mar.*) چاک توبیانی chan tertibâtu.

Belgium, bel'ji-um, (*n.pr.*) بلجیقا bel-chiqa; — **Bel'gian**, (*a.*) بلجیقا bel-chiqa; (*n.*) بلجیقایی belchiqua.

Belgrade, bel-grād', (*n.pr.*) بلگراد bel-grad.

Belie, be-li', (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq.

Belief, be-lef', (*n.*) اعتقاد i'timâd; اعتقاد i'tiqâd.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[BEL-BEQ] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mine;

Believe, be-lēv', (*v.a.*) اینانماق; (به) اعتقاد ا. *î'timād et.*, — *in* (ه) اعتقاد ا. *î'timād et.*, (*think*) ظن ا. *izann et*; *I* — *ederim* ظن ایدهرم *to make* — *iddâ* ا. ادعا ا. *inan durmaq*; — **Believ'able**, (*a.*) اینانلیلیر *inanulur*

Belittle, be-lit'l, (*v.a.*) آر کوسترمک *az geustermek*; کوشولتمک *küchültmek*, (*lit.*) استصغار ا. *istisgâr et.*

Bell, bel, (*n.*) چاک *chan*; چینغراق *chun-guraq*; (*electric*) زیل *zıl*; — **wether**, (*zo.*) کوسه من *keusemen*; (*fig.*) اله باشی *ele bashu*.

Belles-lettres, bel-let'r (*n.pl*) ادبیات *edebiyât*; — **Belletrist'ic**, (-'tik) (*a.*) ادبی *edebi*, ادیبانه *edibâne*.

Belligerent, bel-iz'er-ent, (*a* و *n*) محارب *mouhârib*; محاصم *mouhâsum*; — **Belligerency**, (-èn-si) (*n*) محاربلیک *mouhâriblik*; محاصملق *mouhâsumluq*

Bellow, bel'lō, (*v.n*) ماغرمق *bârmaq*; (*zo*) بوکورمک *beuyürmek*.

Bellows, bel'lōz, (*n*) کوروک *keurük*

Belly, bel'li (*n.*) قارن *qarn*; (*v.n*) قارن آغریسی *shishmek*; — **ache**, قارن ârusu, — **band**, قولان *qolan*.

Belong, be-long', (*v.n*) آلد ا. *â-id ol.*; (*pers*) منسوب ا. *mensûb ol.*;

Beloved, be-luvd', (*a*) سوگیلی *sevgili*; (*fig.*) عزیز *azîz*.

Below, be-lō', (*a*) آشاغی *ashâ*; (*ad*) آشاغیستده *ashâsunda*; آلتنده *altunda*, آشاغیده *ashâda*

Belt, belt, (*n.*) قوشاق *qoushaq*, کمر *ke-mer*; (*fig.*) منطقه *mountuqa*; (*v.a.*) قوشاتق *qoushatmaq*

Belvedere, bel've-dër, (*n.*) جهانما *jihân-nümâ*.

Bemoan, be-mōn', (*v.a.*) آجیمق *ajumaq*; کدر ا. *keder et.*; (*v.n.*) آجینمق *ajunmaq*; (*lit.*) نظم ا. *tezallüm et.*

Bench, bensch, (*n.*) صیره *sura*; پیکه *pey-ke*; (*jud.*) محکمه *mahkeme*; (*pl*) حاکم *hâkimler*; (*seat*) (*fig.*) موقع *mevqî*; **the — and bar** (*lit.*) حکام و محامی *hük-kâm ve mehâmî*; — **division**, سی *houqûq* حقوق محکمеси *mahkemesi*.

Bend, bend, (*v.a.*) ایبک *ıymek*; (*fig.*) ایبک *iqnâ et.*; (*tie*) باغلامق *bâlamaq*; ایبکلیک *toutdourmaq*; (*v.n.*) ایبکلیک *iyilmek*; (*fig.*) قانع ا. *qânî ol.*; (*n.*) دیرسک *dirsek*; (*lit.*) انحنا *inhinâ*; (*tie*)

ماغ *bâ*; **to — over** سارماق *sarqmaq*; ایبکلیک *iyilmek*; — **Bend'able**, (*a.*) ایبکلیک *iyilir*; (*fig* و *lit.*) انحنا *inhinâlu*; — **Bend'ing**, (*n*) میل *meyl*; (*lit.*) انحنا *inhinâ*

Beneath, be-nēth', (*prep*) آلتنده *altun-da*, (*fig*) آشاغی *ashâ*, یا قششار *yaqush-maz*

Benediction, ben-e-dik'shun, (*n.*) خیر (دعا) *hayr (-dou-â)*; تقدیس *taqdis*

Benefaction, ben-e-fak'shun, (*n*) خیر *hayr*; حسنات *hasenât*, — **Benefac'tor**, (-'tur) (*n.*) صاحب خیر *sâhibi hayr*; (*fig.*) ولی نعمت *velî nî'met*.

Benefice, ben'e-fis, (*n*) وجیه *tev-jih*; عایدات *â-idât*; (*living*) عایدات *â-idât*; — **Beneficence**, (-sens) (*n.*) خیر *hayr*; حیرات *hayrât*; — **Beneficent**, (-sent) (*a*) خیرلی *hayrlu*; — **Benefic'ial**, (-fish'al) (*a.*) (*fig.*) نافع *nâfî*; — **Benefic'iar'y**, (-fish'i-ar-i) (*n.* و *a.*) عایدات *â-idât alan*.

Benefit, ben'e-fit (*n.*) فایده *foyda*; منفع *menfât*; (*fig.*) نعاون *te-âvün*; (*v.a.*) استفاده ا. *istifâde et*; — **society**, نعاون *te-âvün jem-ıyyeti*; برلک *birlik*

Benevolent, ben-ev'ol-ent, (*a*) (*lit.*) کریم *kerîm*; لطفکار *loutfkıyâr*; — **ly**, (*ad.*) کریمانه *kerîmâne*; — **institution** مؤسسه *mü-esseseyi hayriyye*; — **Benev'olence**, (-lens) (*n.*) مروت *mürüvvet*; کریم *kerem*; (*charit'y*) تبرع *teberrü'*.

Benighted, be-nit'ed, (*a.*) قارارمش *qa-rarmush*; (*lit*) مظلم *mouzzlim*; (*ignor-ant*) جاهل *jâhil*.

Benign, ben-in', (*a.*) ای *iyi*; (*pers*) ای *iyi qalbli*; (*mild*) ملایم *mülâ-yim*; — **Benign'ity**, (-ig'ni-ti) (*n.*) ایبک *iyilik*; ملایمت *mülâyemet*.

Bent, bent, (*a.*) ایبکلیش *ıyılmış*; — **on** (*a.*) قرارداد *qarâr vermiş*; (*n.*) تمایل *temâ-yül*; (*fig* و *lit.*) استقامت *istiqlâmet*; (*bot.*) اوت *ot*; (*fig.*) چایر *chayur*.

Benumb, be-num', (*v.a.*) اویوشدیرمق *ouyoushdourmaq*; حسنی ابطال ا. *his-sini iptâl et*.

Benzine, ben'zēn, (*n.*) بنزین *benzin*.

Benzol, ben'zöl (*n.*) بنزول *benzol*.

Bequeath, be-kwēth', (*v.a.*) ترک *terk et.*; — **Bequest**,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ; zh ڙ [BER-BEW]

(-kwest') (n.) ترک terk; تبرع teberrū';
(that) vasuyyet; میراث mīrās.
Bereave, be-rēv', (v.a.) محروم mah-
rōum et., (lit.) مهجور mehjōur et.;
— **Bereave'ment**, (n) کدر keder;
ماتم mâtem; (pl.) تاترات te-essūrât.
Berlin, bér'lin, (n.pr.) برلین berlin.
Berne, bern, (n.pr.) برن bern.
Berry, ber'i, (n.) تانه tâne, میوه meyva.
Berth, berth, (n.) یتاق yataq; یر yer;
(mar.) دمیر بری demir yeri
Beryl, ber'il. (n.) زمرد (طاشی) zūmrūd
(-tashu).
Beseech, be-sēch', (v.a.) یالوارمق yal-
varmaq, نیاز niyâz et., — **Bese-
ch'ing**, (a) نیاز niyâz
Beseem, be-sēm', (v.n) اویق ouy-
maq, یرک یاقششق — **Beseem-
m'ing**, (a) یاقشیر ouygoun, یاقشیر
yaqushur.
Beset, be-set', (v.a.) احاطه ihâta et.;
(a.) (fig.) داعی dâ-i: (lit.) آلوده âlōude;
— with difficulties یک کوج pek
güch; (lit.) مشکلاقی müşkülâtü
dâ-i; — **Beset'ing**, (a.) معناد mōu'-
tâd.
Beside, be-sid', (prep.) یانده yanun-
da; (out) خارجنده hârijinde; — **one's
self**, (a.) چیلغین chulgün; (lit.) متبیج
müteheyiyi, **te be—one's self** چیلدیرمق
chuldurmaq.
Besides, be-sidz', (prep.) دن ٴماعدا
...den mâ'dâ(a.) علاوة (e.) ilâve-
ten; (ad.) یوندن باشقه boundan
bashqa..
Besiege, be-sēj', (v.a.) احاطه ihâta et.;
(mil.) محاصره mouhâsara et.; — **Be-
sieged'**, (jd) (a.) محصور mahsōur; —
Besieg'er, (jær) (n.) محاصر mouhâsur.
Besmear, be-smēr', (v.a.) کیرلتمک kir-
letmek; بولاشدیرمق boulashdurmaq.
Besot, be-sot', (v.a.) یونالمق bounalt-
maq; — **Besot'ted**, (-'td) (a.) یونالمش
bounalmush.
Bespeak, be-spēk', (v.a.) سپارش si-
pârish et.; (fig.) دلالت delâlet et..
Bespread, be-spred', (v.a.) قاپلامق qa-
plamaq; سیرپمک serpmek.
Bessarabia, bes-sa-ra-bi-a, (n.pr.)
بیسارابیا besarabya.
Best, best, (a.) اک ایا en iyi; اک اعلا en
â'lâ; (ad.) — of all اک ایسی en iyisi;
— man, ماغدج sâduj
Bestial, best'i-al, (a.) حیوان hayvan

gibi; (lit.) بهیمی behîmî; — **Bestial'-
ity**, (-'i-ti) (n.) وحشت vahshet;
(lit.) بهیمیته behîmiyyet.
Bestir, be-ster', (v.a.) تحریک tahrîk
et.; — **one's self** قیلداقم qumulda-
maq
Bestow, be-stō', (v.a.) ویرمک vermek,
(lit.) بخش bahsh et.; — **Best-
ow'al**, (n.) اعطا î'tâ; — **Bestow'er**,
(n.) ویرن veren; بخشیدن bahsh eden.
Bestride, be-strid', (v.a.) بینمک binmek.
Bet, bet, (n.) بحث bahs; (v.a.) بحث طوتق
bahs toutmaq, ادعا iddâ et.; —
Betting, (n.) بحث bahs
Betake, be-tāk', (v.a.) مراجعت mü-
râjât et.; — **one's self** طوغریلمق dō-
roulmaq; (fig.) توسل tevessül et.
Bething, be-thingk', (v.a.) — **one's
self** خاطرلامق haturlamaq; دوشونمک dū-
shünmek.
Bethlehem, beth'le-hem, (n.pr.) بیت
الحم beytül-lahm
Betoken, be-tō'kn, (v.a.) اخبار ihbâr
et.; — دلالت ihtâr et.; (fig.) دلالت
delâlet et
Betray, be-trā', (v.a.) آلداتمق aldatmaq;
خائن ihânet et.; — **Betray'al**, (n.)
خائن ihânet; — **Betray'er**, (n.) خائن
hâ-in; صادق sadâqatsiz
Betroth, be-troth', (v.a.) نشانلامق nishan-
lamaq; — **Betroth'al**, (n.) نشان (لانما)
nishan (-lanma), نامزدlik; — **Betroth'ed**,
(a) نشان (n) nishanlu.
Better, bet'er, (a.) دها ایا daha iyi;
(ad.) دها ایسی daha iyisi: (v.a.) اصلاح
uslâh et..
Between, be-twēn', (prep.) آره سنده ara-
sunda; بیننده beyninde; — **us** آره سنده
aramuzda
Beverage, bev'er-āj, (n.) ایچه جک iche-
jek; (pl.) مشروبات meshrōbât, (liquor)
ایچی ichki.
Bevy, bev'i, (n.) کومه küme; سورو sürü.
Bewail, be-wāl', (v.a.) آجیمق ajumaq;
— آغلامق âlamaq; (v.n.) آسف esef et.;
— **Bewail'ing**, (n.) فریاد feryâd; ماتم
mâtem.
Beware, be-wār', (v.n.) صاقینق saqun-
maq; دقت diqqat et.; (int.) دقت!
Bewilder, be-wil'dēr, (v.a.) شاشیرمق sha-
shurtmaq; — **Bewil'derment**, (n.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[BEW-BIL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red, mē; hēr; in, mīne;

شاشگنلوق shashgunluq; حیرت hayret.
Bewitch, be-wich', (v.a.) بویو یاییق bū-yū yapmak, (fig) تسحیر ا. (lit.) tes-hir et. — **Bewitch'ing**, (a) لطیف la-tif; (lit.) سحر sehhar, — **Bewitch'ery**, (-er-i) (n) (fig.) سحر sihr; جاذبه jāzi-be.
Bey, bā, (n.) بك bey; **B — of Tunis** تونوس بکي tounous beyi; — **Bey'lerbey'**, (n.) بکیربی beylerbeyi.
Beyond, be-yond', (prep.) اوراقده ou-zaqda; (fig.) خارجنده hârijinde; فوقنده fevqinde; it is — my power قوتکم qouvvetimin fevqindedir; فوقنده qouvvetimin fevqindedir; — **seas**, (ad.) دکن deniz ashuru.
Beyroot, bā'rōot, (n pr) بیروت bey-rout, (berout)
Bias, bi'as, (n.) میل meyl; (fig.) طرفگیرلیک tarafgîrlik; (v.a.) التزام a. iltizâm et.; tarafgîrlik; — **Bi'assed**, (bi'as'd) (a.) (fig.) طرفگیر tarafgîr; (lit.) متمانلüt mütemâyil.
Bib, bib, (n.) اولک eunlûk.
Bible, bi'bl, (n.) انجیل injil (-she-rif) — **Society** نشر انجیل جمعی neshri injil jem-iiyyeti; مسیونر جمعی misyoner jem-iiyyeti); — **House** (Constantinople) امریقان خانای ameiiqan hanu; — **Bib'lical**, (-ik-al) انجیلی injilî
Bibliography, bib-li-og'raf-i, (n.) کتابیات bibliyoghrafî; (lit.) kitabiiyyât.
Bicker, bik'er, (v.n.) قاوغا a. qavga et.
Bicycle, bi'sikl, (n.) بيسیقلት bisiqlet; velospid
Bid, bid, (v.a.) تکلیف a. teklîf et; (com.) fiyet vermek; (command) امر a. emr et.; dâ'vet et.; (wish) temennî et.; (n.) تکلیف teklîf; to — fair گیبی geurün-mek; بکیردمک benzemek; — **Bid'der**, (n.) فیات fiyet veren; — **Bid'ding**, (n.) تکلیف teklîf; (fig.) امر emr; دعوت dâ'vet.
Bide, bid, (v.a.) انتظار a. intizâr et.; — **Bid'ing**, (n.) انتظار intizâr, (residence) اقامتگاه iqâmet-gyâh.
Biennial, bi-en'yal, (a.) ابی سنهک iki senelik; بیر سنهک bir; ییل اشuru.
Bier, bër, (n.) تسکیره teskere; (tabout).
Bifurcation, bi-fur-kā'shun, (n.) قول

قول; (act) آیرمه ayrulma, (lit.) انقسام inqisâm.
Big, big, (a.) بویوک beuyük; (pregn.) کبه gebe, حامله hâmile; (haughty) معرود mâgrôur; عظمتلی azametli; (important) مهم mühim; بویوک beuyük. — **ness**, (n) بویوکلук beuyüklük; (fig.) عظم azamet
Bigamy, big'am-i, (n.) (lit.) تعدد زوجات te-addüdi zevjât.
Bight, bit, (n) قوی qoy, (rope) رودا roda.
Bigot, ed, big'ot, -ed, (n. & a.) متعصب müte-assub, — to طرفدار tarafdâr; باغلامش bâlanmush; — **Big'otry**, (-ri) (n) تعصب te-assoub; (fig.) عناد inâd
Bilateral, bi-lat'er-al, (a.) ایکی طرفلی iki tarafli
Bilbo, bil'bō, (n.) میچ mech; (poet) شمشیر shimshîr; (pl.) پیرانه puranga
Bile, bil, (n.) اود eud; صقرا safra; (fig.) عکسلیک axilik; — **Bilious**, (bil'us) صمراوی safrâvi
Bilge, bilj, (n) قارن qarn; اورده orta; دهلینمک sintine; (v.n.) سنتینه delinmek; — **water**, sou et.; — **water**, sintine souyou.
Bilk, bilk, (v.a.) صاوشوق savoushmaq; (cheat) آلداتق aldatmaq; (n.) طولاندیریجی dolanduruju.
Bill, bil, (n) (pol.) لایحه lâyiha; (jud.) ایتمانه it-hâmname; (fin.) بونو bono; (account) حساب hesâb (-pous-lasu); فاطوره fatoura; (declaration) اعلان î'lân; (mar.) دوله rola; (ave) موزاق muzraq; تبر teber; (bird's) turnaq; (anchor) طرناق اوچی qayd et.; (v.n.) اوپوشمک sevishmek; — **stick**, eupûshmek; — **sticker**, اعلان باییشدیریجی eupûshmek; — **sticker**, î'lân yapushduruju; — **of exchange** poliche; حواله havâle; — **of fare** yemek listesi; — **of health** pratiga; پاتنته patente; — **of lading** qonishmento; — **of mortality** vefeyât listesi; — **of parcels** fatoura.
Billet, bil'et, (n.) بیلét; پوسله pousla.
Billiards, bil'yardz, (n.) بیلاردو bilardo; to play at بیلاردو اوینماق — **stick** isteqa; — **ball** bile.
Billion, bil'yun, (n.) بیلویون bilyon; میلیار milyar.

mōte; fool; mōōn; shut; mūte, very, tū چيوو; ch; sh ش, lh ث; th ذ, zh ژ [BIL-BIV]

Billow, bil'ō (*n*) طالعہ dalga, (*v. n.*) طالعہ لانی dalgalanmaq; قبارق qabar-maq; — **Bil'lowy**, (-i) (*a*) طالعہ لی dalgali.

Bin, bin, (*n.*) قوطی qoutou; قاب qab; (bottle) شیشه لک shishelik.

Bind, bind, (*v. a.*) باغلامق bâlamaq; رابت rabt et.; — **about** صارمق sar-maq; چورمق chevirmek; (*oblige*) مجبور mejbôur et.; (*restrain*) (lit.) تأمینات آتی taqyîd et.; — **over** کفالتہ te'mînât almaq; (*jud*) کفالتہ رابت et.; (*book*) جلدلہمک jild-lemek; (*passion*) بند bend et.; — **one's self** باغلامق bâlanmaq; تعبد te-ahhüd et.; سور ویرمک seuz ver-mek; (*v. n*) (med) انقیاض inqibâz ol; (*cement*) طومق toutmaq; (*n.*) باغ bâ; (*capacity*) قدرت qoudret; — **Bind'er**, (*n.*) مجلد müjellid; — **Bind'ery**, (-er-i) (*n.*) مجلدخانه müjellid-hâne; — **Bind'ing**, (*n.*) باغ bâ; (*med.*) صراحی sargu; (*book*) جلد jild; (*act*) باغلامه bâlama; (*a*) مجبوری mejbôurî, (*lit.*) متعین te-ahhüdî moutazam-mun; (*med.*) قابض qâbuz; — **force** (jud) حکم hükm.

Binocular, bi-nok'ular, (*a.*) چفت chift; (*n.*) چفته دوربین chifte durbün.

Biography, bi-og'raf-i, (*n.*) ترجمہ حال terjüme-yi hâl; (pl. و lit.) تراجم احوال terâjümü ahvâl.

Biology, bi-ol'oj-i, (*n.*) بیولوژی bioloji; علم حیات ilmi hayât.

Biped, bi'ped, (*a.* و *n.*) ایکی آپائی iki ayaqlu.

Biplane, bi'plân, (*n.*) چف سطحی طیارہ chift satuhlû tayyâre.

Birch, bërch, (*n.*) قاین آتاجی qayn âju.

Bird, bërd, (*n.*) قوش qoush; (*n. n*) قوش اولامق qoush avlamaq; — **lime**, قوش نایشی euxe; — **'s eye «view»** «منظرہ» qoush baqushu «manzara»; (*fig.*) هیئت عومیہ heyeti ousmûmiyye; حلاصہ houlâsa.

Birth, berth, (*n.*) تولد tevellüd; (*fig.*) طوغوش doghoush; اصل asl; **to give** — تولد tevîd et.; موجب او. — **jib ol.** **by** — ارث irsen; (*fig.*) **jibillî**; — **day**, طوغدینی dödôu gün; (*lit.*) یوم. — **place**, ولادت yevmi velâdet; — محل ولادت dödôu yer; (*lit.*) mahalli velâdet.

Bis, bis, (*n*) تکرار tekrar; (*dito*) کذا kezâ.

Biscaÿ, bis-'kâ, (*n. pr.*) بيسكى biski; Bay of — بيسكى کورفزی biski keurfezi.

Biscuit, bis'kit, (*n.*) بيسکوی bisküvi, (mil.) پکسمد peksimed.

Bisect, bi-sekt', (*v. a.*) ایکی یه آیرمق ikiye ayurmaq; (*math.*) tansif et.; — **Biseg'ment**, (*n.*) نصف nuf.

Bisexual, bi-sek'shōō-al, (*a.*) خنثا hünsâ.

Bishop, bish'op, (*n*) بشوب bishop; بيسقوپس pisqopos; — **Bish'opric**, (rik) (*n.*) بيشوپلى bishoplouq; بيسقو - pisqoposlouq.

Bismarek, bis'mark, (*n. pr.*) بيسمارق bismarq.

Bissextile, bis-sext'il, (*a*) کبسه ke-bise; — **year**, سنه کبسه seneyi kebise.

Bistoury, bis'tor-i, (*n*) نيشتر neshter.

Bit, bit, (*n*) بارچه parcha; (*tool*) منقب misqab; (*horse*) گم gem; (*v. a.*) گم برار gem vourmaq; **a little** — بیراز biraz; **hir** بارچه hir parcha; **not a** — **aslâ**...; **hich**...; **to take the** — **in his teeth** (fig.) گمی آریه ge-mi azuya almaq

Bitch, bich, (*n.*) قانچیق qanjuq.

Bite, bit, (*v. a.*) ایصیرمق usurmaq; (*fig.*) ریجیده injure) (lit.) kemirmek; (*injure*) renjide et.; (*n.*) ایصیریق usuruq; (*fig.*) loqma; — **Bit'ing**, (*a.*) (fig.) کسکین keskin; تأثیرلی te'sirli.

Bithinia, bi-thin'i-a, (*n. pr.*) قوجه ایلی qoja ili.

Bitlis, bit-lis, (*n. pr.*) بیتلیس bitlis.

Bitter, bit'er, (*a*) آجی aju; (*fig.*) مؤتر mü-essir; — **ly**, (*ad*) آجی aju; (*fig.*) fenâ halde; — **ness**, (*n.*) مرارت ajuluq; (*fig.*) و lit.) me-râret.

Bittern, bit'tern, (*n.*) (zo) بالفجیل ha-luqlul; بالان balaban.

Bitumen, bi-tū'men, (*n.*) بیتوم bitüm, زفت zift; — **Bitū'minous**, (nus) (a.) زفتلی bitümlü; زفتلی ziftli.

Bivalve, bi'valv, (*a*) ایکی قابوqli iki ka-bouqlou.

Bivouac, biv'oo-ak, (*n.*) (mil) اردوگاه ordougâh; (*v. n.*) اردوگاه قورمق ordougâh qourmaq; گجه لہمک gejele-mek.

[BIW-BLE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine,

Bi-weekly, bī-wēk'li, (a.) هفته ده ایکی haftada iki de-fa.

Bizarre, bi-zār', (a.) تحف tahaf, غریب garib; (n.) (bot.) ابروی eb-rôul (-qaranfil).

Blab, blab, (n.) کوده geveze; (v.n) gevezelik et.; — **Blab'ber**, (n.) مژور müzevvir

Black, blak, (a) سیاه siyah, قاره qara; (obscur) mouzlim, (n) سیاه siyah; (v.a.) قارارتیق qarartmaq; — **ness**, (n.) سیاهلیق siyahluq; (fig.) ظلمت zoulmet; — **berry**, beuyürtlen; — **bird**, qara tavouq; — **board**, قورشون tash tahta; — **lead**, قورشون qourshoun mâ'deni; (powder) قورشون tozou; (colour) soba boyasu; — **smith**, demirji; — **Black'ball**, (-bawl) redd et.; (pol.) vermeme; — **Black'en**, (v.a.) zemmet; (fig.) قارارتیق qarartmaq; (v.n.) قارارمق qararmaq; — **Black'guard**, (-gârd) (a. و n.) چاپقین chapqun; — **Black'ing**, (n.) قوندره qoundura boyasu; — **Black-ish**, (a) سیاهجه siyahja.

Blackmail, blak'māl, (n.) فدیه fidye; (letter) tehdid mektou-bou; (v.a.) tehdid et.

Bladder, blad'er, (n) مٹانه mesâne; (a.) kese; — **Bladd'ered**, (-'erd) (a.) shishkin; (fig.) bosh.

Blade, blād, (n.) آغ az; یوز yüz; (bot.) palā; — **bone**, kürek kemîy.

Blame, blām, (n) قیاحت qabâhat, قصور qousûr; (lit.) تقبیح taqbîh; (v.a.) mü-âhaze et.; — **Blām'able**, (a) قصوری qousûrlou; مذموم mezmûm; — **Blame'less**, (a.) قصورسر qousûr-souz; (fig.) mâ'sôum.

Bland, bland, (a.) ملایم mülâyim; طاتی tatlu; — **ness**, (n.) ملایمت mülâyemet.

Blandish, bland'ish, (v.a.) یالتاقلانیق yaltaqlanmaq; — **Blând'ishment**, nüvâ-zish; (lit.) طاتلیق tatlıluq; (n.) نوازش nüvâ-zish.

Blank, blangk, (a.) بیاض beyaz; (fig.) bosh; (confused) shash-gun; (pale) benzi atmush;

(artil) قوری صیق qourou suqu; (n.) بوش bosh (-kyâd); (void) shashurt-maq; — **ly**, (ad.) shash-gun bir halde; — **ness**, (n.) بوشاق boshlouq; (fig.) qargasha-luq

Blanket, blangk'et, (n.) یورغان yorgan; (flannel) battâniye; (fig.) اورنوی eurtü.

Blare, blār, (v.n) کورلهمک gürlemek; کورولتو gürültü; سس ses.

Blaspheme, blas-fēm', (v. n) کفر a. küfr et.; تحقیر tahqîr et.

Blast, blast, (n.) جریان jereyân; (sound) اشتعال ishti-âl, (med) âni hastaluq; ویا vebâ; (bot.) yanuq; (v.a.) mahv et.; (powder) berhavâ et.; — **Blast'ed**, (a.) melûn mel-ûn. — **Blast'ing**, (n.) infilâq..

Blatant, blāt'ant, (a.) گورولتیجی gürül-tüjü; وولهجی velveleji; — **nonsense** pek sachma shey.

Blaze, blāz, (n.) آلهو alev; (fig.) ضیا züyâ; (mark) ishâret; (v.n.) parla-maq; (v.a.) alevlendirmek; (proclaim) ishâret yapmaq; (n.) neshr et.; — **Blāz'ing**, (a.) alevli; (fig.) علی alenî.

Blazon, blā'zn, (v.a.) اعلان ilân et.; arma senâ et.; (n.) (آرمه جیاق) armajulûq.

Bleach, blēch, (v.a.) بیاضلاتیق beyazlat-maq; (v.n.) qusaret et.; — **Bleach'er**, beyazlanmaq; (v.a.) churpuju; (n.) qusa-retji; — **Bleach'ery**, (-er-i) (n.) churpu mahalli qusaret-hâne.

Bleak, blēk, (n.) (zo) آق کفال aq kefal; renk-siz; (a.) solgoun; (n.) tatsuz; — **ness**, (n.) soghouq-louq.

Blar, blēr, (a.) چاپاقلی chapaqlu; shishmish; — **eyed**, geuzü chapaqlu; (fig.) geuzü qamashmush; aqulsuz.

Bleat, blēt, (n.) ملهمه meleme; (v.n.) melemek.

mōte; foot; mōōn, shul; mūte, verʔ; tū چپوو; ch چ; sh ش, th ث; th ð, zh ɤ [BLE-BLO]

Bleed, blēd, (*v.n*) قانماق qanamaq; (*v.a*) قان آلق qan almaq; (*lit.*) فسد et.; (*money*) (صیزدورماق) (suzdur-maq); ناره چکمه para chekmek; — **Bleed'ing**, (*n.*) قاناما qanama

Blemish, blem'ish, (*n*) قصور qousōur, لکه leke; (*v.a*) سقط saqat et.; (*fig*) لکهلهمه lekelemek.

Blench, blensh, (*v.n*) بکنی آتمق benzi atmaq; اورکمه urkmek; چکینمه chekinmek.

Blend, blend, (*v.a*) قارشیدورماق qarushdurmaq; (*lit.*) مزج mezj et.; (*n.*) قارشوق qarushuq, (مه‌لار) (melânij); — **Blend'ing**, (*n*) امتزاج imtizâj, (*act*) مزج mezj

Bless, bless, (*v.a*) تسعید tes-îd et.; (*prosperity*) مسعود mes-ōud et., — **one's self** mes-ōud ol., اختیار bahtiyâr ol., God — you! الله مسعود; allâh râzu olsun!; مسعود! mes-ōud olounouz!; — **Bless'ed**, (bles'd) (*a*) مسعود mes-ōud, (*rel*) مقدس mouqaddes; — **Bless'edly**, (*ad*) سعادتله se-âdetle; — **Bless'ing**, (*n*) سعادت se-âdet; نعمت nî'met; (*rel*) دعا dou-â, (*gift*) هدیه hediye; (عتاب) (imâyet); **to ask** a — dou-â et.; **what a** — ! نه! ne se-âdet!

Blight, blit, (*n*) سام sam; طوك don; (*fig*) ضرر zarar; (*v.a*) ياقق yaqmaq; (*fig*) محو mahv et.

Blind, blind, (*a*) كور keur, (*lit*) اعمى â'mâ; (*n*) بانجور panjour; (*v.a*) كور keur et.; (*fig*) اورتمك eurtmek; — **ly**, (*ad*) كور كورینه keur keurüne, — **ness**, (*n.*) كورلك keuriük; — **Blind'fold**, (*a*) كوزلری باغلی geuzleri bâlu; (*fig*) كور keur, عفلنس aqulsuz, (*v.a*) باغلامق geuzünü bâlamaq; (*fig*) اغفال îgfâl et..

Blink, blink, (*v n*) ایشیلداق ushuldamaq; (*wink*) باغق geuz et., باقماق baqmaq; (*n*) بارلق parultu; (*act*) باقیش baqush; — **Blink'ers**, (*n.pl.*) كورلك geuzlük

Bliss, blis, (*n*) سعادت se-âdet; — **Bliss'ful**, (-'fōl) (*a*) مسعود mes-ōud; — **Bliss'fully**, (*ad*) مسعودانه mes-ōudâne.

Blister, blis'ter, (*n.*) قابارجق qabarjuq; اوچوقلاق (*v n*) سیویلجه sivilje; — **chouqlamaq**; (*v.a*) قابارت-

maq; — **beetle**, قودور بوجی qoudouz beujejy

Blithe, blith, (*a*) شهن shen; ممنون mem-nōun; — **ness**, (*n*) نشئه nesh-e; سرور sūrōur.

Blizzard, bliz'ard, (*n.*) قار قورطنه سی qar furtunasu

Bloat, blōt, (*v.a*) — up قابارتی qabartmaq, (*v. n.*) قابارماق qabarmaq.

Bloater, blōt'er, (*n.*) زینعا بالی runga balugh

Block, blok, (*n*) کوتوک kütük; (*obstruction*) حائل hâ-il, بلوق bloq; (*mar.*) مقاره maqara, — **of houses** آله ada; (*v.a*) طیعامق tuqamaq; (*fig*) حائل hâ-il ol, — **head**, (*n*) احمق ah-maq, — **house**, بلوق هاور bloq hâvz; کولچه qoulûbe; — **tin**, کولچه qalây külche qalay

Blockade, blok-ād', (*n.*) آبلوقه ablouqa; (*v.a*) آبلوقه ablouqa et., **to raise a** — ablouqayi refi' et.; **to run a** — ablouqayi ihlâl et.; فرار firâr et

Blood, blud, (*n.*) قان qan; (*fig*) صوی soy, (*zo*) جنس jins; (*relation*) قرابت qarâbet; (*v.a*) قان آقیمق qan aqutmaq, **full** — (*n* و *a*) (*zo*) خالص hâ-lis, (*lit.*) خالص الدم hâlisüd-dem; (*fig*) ملز asil; **half** — (*n* و *a*) (*zo*) نصف الدم meleẖ, (*lit.*) نصف الدم nusfûd-dem; (*pers.*) اووی uvey, **in** — (*a*) قوتی qouvvetli, دینچ dinj; **the best** — (*fig* و *pl.*) (اك) كزندهل en asiller, گزیدeler en güzideler, — **horse**, جنس آت jins at; — **shed**, (*n*) قان (دوكوله سی) qan (-deukülmesi); (*lit.*) سفك دمâ sefki dimâ'; — **shot**, (*a*) قان اولمش qan olmush; (*fig*) قازارمش quzarmush; — **sucker**, (*n.*) سولوك sülük, (*fig* و *lit.*) طفیلی toufeylî; — **thirsty**, (*a*) صوصامش qana sousamush, (*lit.*) خوشوار hōunbâr, — **Blood'iness**, (*n*) خونریزلك hōunrizlik; — **Blood'less**, (*a*) قانسز qansuz; — **Blood'y**, (-'i) (*a*) قانلی qanlu.

Bloom, blōom, (*n*) چیچك chichek; چچك طراوت (*v.n*) tarâvet; (*lit* و *fig*) آچق chichek achmaq.

Blossom, blos'om, (*n.*) چیچك chichek; چیچك آچق (*v.n*) qonja; غنچه chichek انكشانی. — **into** (*lit.*) achmaq; — **Bloss'omy**, (-i) (*a*) چیچكلی chichekli.

only; routine; through; tuck; mûsê; give, join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[BLO-BOA] (انكليزيه كتابك تلعفي ايچون) act; change; cãrd; red; mē; bër; in, mine;

Blot, blot, (*n*) لکه leke; (*v.a*) لکهlemek; (*dry*) قورونماق qouroutmaq; (*fig*) mahv et; — **blott'-ing paper** سونگر کاغدی sünger kyâdu.

Blotch, bloch, (*n*) چیل chil; لکه leke, (*v.a*) چیل قاپلاماق chil qaplamak, — **Blotch'y**, (-'i) (*a*) چیللی chilli.

Blouse, blowz, (*n*) بلوز blouz; (كوملك) (geumlek)

Blow, blō, (*n*) ضربه darbe; (*v n*) اسك esmek; (*v a*) چارپماق charpmâq; (*fig*) اوقلمهك savourmaq; (*breathe*) اوقلمهك üflemek; (*sound*) اوتدirmek eutdürmek; (*eggs*) يومورطلاماق youmourtlamaq; **to — off** (*mar*) ستيم stim saluvermek; **to — over** كچمك gechmek; زائل زائل ol., **to — up** برهراا. berhavâ et.; **to — out** سوندirmek seundürmek; اوقلمهك üflemek; **at a —** بىر بىر bir darbede, بىر بىر birdebire, — **pipe**, قوبوچى لامبەسى qouyoumjou lambasu; — **Blowing**, (*n*) اوقلمهك üfleme.

Blubber, blub'er, (*n*) باليه ياغي baline yâ; (*v.n*) هيجقۇرماق huchqurmaq.

Blue, blōō, (*a* و *n*) ماوى mâvi, (*wash-ing*) چيويده chivîd; (*v.a*) چيويدهlemek chivîdlemek; — **ness**, (*n*) ماويلك mâvilik; — **bottle**, (*bot*) پيچمىر چيچكى peygamber chicheyi; (بوٲوك) سىنەك sinek; (*beuyük*) پوليس polis; — **jacket**, بحريه عسكرى bahriye askeri; گىمىجى gemiji; (*pl*) افراد بحريه efrâdu bahriyye; — **peter**, حرەكەت فلاماسى hareket flamasu; پارلامنتو parlamento.

Bluff, bluf, (*a*) صارب sarp, دىك dik; (*rough*) قاتا qaba; (*n*) بلوف bleuf; (*v.n*) بلوف ياپماق bleuf yapmaq; — **ness**, (*n*) قاتالىق qabaluq

Bluish, blōō'uish, (*a*) ماوئىسى mâvimsi.

Blunder, blun'der, (*n*) خطا hata, (*fig*) خطا hatâ et.; — **Blundering**, (*a*) سىرسم sersem; (*n*) پوت pot; خطا hata.

Blunt, blunt, (*a*) كوت kü, كور keur; (*fig*) قاتا qaba; (*v.a*) كورلەتكە keurletmek; كوت kü et.; — **ly**, (*ad*) قاباجە qabaja; — **ness**, (*n*) قاتالىق qabaluq.

Blur, blur, (*n*) لکه leke; (*v.a*) لکه leke et., بولاشدۇرماق boulashdurmaq.

Blurt, blurt, (*v.a*) سويلەيىۋىرىمەك seuyleyivermek, سويلەمەك dushünmeden seuylemek

Blush, blush, (*n*) اوتانما outhanma; (*v n*) قۇزارماق quzarmaq, — **Blush'-ing**, (*a*) محجوب mahjôub

Bluster, blus'ter, (*n*) اوغۇلنى oughoul-tou, ياىغارە furtuna; (*fig*) ياىغارە yaygara, (*boasting*) اوگۇنمە euvünme; (*v n*) اوگۇنمەk paturdu et; euvünmek; — **Blus'tering**, (*n*) ياىغارە yaygara; ياىغارەجى yaygaraju; يىر يىر euvünür

Boar, bōr, (*n*) (ارەك) طومور (ekek-) domouz; — **Boar'ish**, (*a*) طومور كىيى domouz gibi, غدارانە gaddââne.

Board, bōrd, (*n*) لوحة levha; قارتون qarton; (*table*) ماسە masa, (*fig*) پانسىيون pansiyon, عەك yemek; (*assembly*) مجلس mejlis; (*v.a*) قاپلاماق qaplamak; عەك yemek vermek, (*mar*) (ئە) بىنەك aboarda ol, (*railway*) پانسىيونر pansiyoner ol.; — **and lodging** عەك واقامت yemek ve iqâmet; **on —** (*mar*) كىمىدە gemide; تىرەندە trende; **above —** (*fig*) ئاۋسكارانە nâmûuskyârâne, — **of administration** مجلس mejlisi idâre; — **of Admiralty**, شۇرايى بحريه shourâyî bahriyye; — **of trade**, تىجارەت دائىرەسى tijâret dâ-iresi; — (*tijâret nezâreti*) (تجارەت نظارى) **Board'er**, پانسىيونر pansiyoner.

Boarding, bōrd'ing, (*n*) قاب qab; (*act*) قاپلاماق qaplama; (*mar*) آوردا olma; — **house**, پانسىيون pansiyon; مسافرخانە misâfirhâne; — **officer**, (*mar*) تەحرى زابىتى teharri zâbiti; (*customs*) مەنبە مامۇرى mou-âyene me'mûroun; — **school**, لىلى مەكتەپ leyli mekteb

Boast, bōst, (*n*) اوگۇنمە euvünme, (*lit*) تەفاۋىر tefâhour, (*v n*) اوگۇنمەk euvünmek; (*lit*) تەفاۋىر tefâhour et.; (*v.a*) مدح medh et.; — **Boast'ful**, (-'lû) (a) مەغرور mâgrôur, (*lit*) بالاپەرزâpervâz.

Boat, bōt, (*n*) سىندال sandal; (*navy*) قايىق قايىق fiqa; (*dish*) قايىق qaynq tabâ, سىندالە salchaluq; (*v.n*) سىندالە sandalla gitmek; **steam** استىمبوت stimbot; چاتانە chatana; — **man**, سىندالچى sandalju; — **Boat'-ing**, (*n*) سىندالە كىزىمە sandalla gezin-

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōōn; shut, mūte; very, tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; zh ذ, zh ژ [BOB-BON]

me, — **Boat'swain**, (bō'sn) پورسون persoun.
Bob, bob, (n.) پانڊانت pandant; پووارلاق youvarlaq; (*fig.*) شيلين shilin; (*refrain*) youvarlaq; — **wig** کاکل kyākūl; نقرات naqarāt; — **wig** کاکل kyākūl; بوفله boufle; (*v n*) صالانماق sallanmaq; (*v.a.*) صالانماق sallamaq.
Bobbin, bob'in, (n.) بوبين bobin; مقاره maqara.
Bode, bōd, (v.n) علامت alâmet ol.; خيره delâlet et; **this — s well** علامتدر hayra alâmetdir.
Bodice, bod'is, (n.) بدن بدن; قورسه qorsa; کتله کتله ich yelei.
Bodily, bod'ili, (ad) بدن بدن; bedenen; وجوده vujōudje; (*fig.*) کاملا kyâmilen; فعلًا fi'len.
Bodkin, bod'kin, (n.) بيز biz; ايکنه iyne.
Body, bod'i, (n.) وجود vujōud; بدن بدن; جسم jism; (*lit.*) بنه bñye; (*sci*) جسم jism; ماده madde; (*main*) آنا ana; (*pers*) آدم adam; (*pl*) هيئت hey-et; (*dead*) حسد jessed; نعلش nâ'sh, (*v.a.*) تشکيل teshkil et.; — **toplamaq**; **every** — هرکس herkes; **no** — کيمسه kimse; — **guard** خاصه hâssa asâkiri; (*عساکري*) mouhâfuz (-asâkiri).
Bog, bog, (n.) باتاقلق bataqluq; (*zo*) قاره qara bataq; — **Bog'gy**, (-'gi) (a.) باتاقلق bataqluq.
Bogus, bō'gus, (a.) ساخته sahte; (مردار) (mourdar)
Bohemia, bo-he'mia, (n pr) بوهميا bo-hemya; — **Bohe'mian**, (a) بوهميا... bohemya.; (*n*) بوهميالي bohemyali; (*fig.*) دريدر derbeder.
Boil, boil, (v.a.) قاينماق qaynatmaq; (*v.n*) قاينماق qaynamaq; (*n*) چييان chuban; **to — over** تاشماق tashmaq; (*fig*) عليان galeyân et; — **Boil'er**, (n.) قازان qazan, — **Boil'ing**, (n.) قاينماق qaynama; عليان galeyân; (*dress-ing*) hashlama, — **point** (*sci.*) نقطه noqtayi galeyân.
Boisterous, bois'ter-us, (a.) کوردولتو gürültülü; شدتلي shiddetli; — **ly**, (ad.) کوردولتو gürültüyle.
Bold, bōld, (a.) جسور jesōur; (*impudent*) کستاخ küstâh; جرأتکار jür-etkyâr; (*steep*) صarp sarp; (*fig.*) صريح sarîh; — **ness**, (n.) جرأت jür-et; — **faced**, يوزسز yüzsüz.

Bolshevism, bol'she-vizm, (n.) بولشهويزم bolshevizm; بولشهويکлик bolsheviklik, — **Bol'shevik**, (a. n.) بولشهويک bolshevik, (*pl*) بولشهويکлер bolshevikler.
Bolster, bōl'stēr, (n.) مندر minder; طولديرمق yasduq; (*v.a.*) — **up** طولديرمق doldourmaq; — **out** طومتق toutmaq; (*lit*) ادامه idâme et.
Bolt, bōlt, (n.) سوزگو sürgü; (*pin.*) اوق juvata; ميل mil; (*arrow*) اوق oq; (*v.a.*) سورمه ليمك sürmelemek; (*throw*) فیرلاتماق furlatmaq; (*swallow*) يوتماق youtmaq; (*sift*) فیرلامق fur-lamaq, (*fig.*) قاچماق qachmaq, **bolting cloth** الک بري elek bezi; **bolting house** تصفيه خانه qalbour-hâne; tas-fiye-hâne.
Bomb, bom, (n.) بومبا bomba, خبره houmbara; — **vessel** بومبارله bom-barta.
Bombard, bom-bärd', (v.a.) بومباردمان bombarduman et., طوپه طوپه topa toutmaq, — **Bombard'ment**, (n.) بومباردمان bombarduman.
Bombast, bom'as, bum'bast, (n.) مبالغه moubâlaga; — **Bombas'tic**, (-ik) (a.) مبالغه moubâlaga; مغرورانہ māgrōu-râne.
Bombay, bom-bā', (n. pr.) بومباي bom-bay.
Bona fide, bō'na fid'ā, (a.) حسن نيتله hüsni niyyetle, صميمي samimi; حقيقي haqîqî. — **traveller**, (يا باباجي) (yabanju).
Bonbon, bong'bong, (n.) بون بون bon-bon, (شکرلеме) (shekerleme)
Bond, bond, (n.) باغ bâ, (*fig.*) رابطه râ-buta; (*written*) سند sened; (*fin*) بونو bono; اسارت tahvilât, (*pl.*) esâret; (*wall*) اورگو eurgü, (*tarz*) esâret; (*v.a.*) آنترپويا qomâq; (*v.a.*) آنترپويا anturpoya qomâq; (*v.n*) طومتق toutmaq; — **holders**, دائرلر tahvilât hâmilleri; (*man*) اسير esir, کوله keule; — **sman**, (*jud.*) کفيل kefil; — **maid**, چاريه jâriye; — **Bond'age**, اسارت esâret (-âj) (n.)
Bonded, bond'd, (a.) باغلي bâlu; — **debts**, اوپليغاسيون tahvilât, (*pl.*) obligasyon; — **goods**, کومپوزيچمه گيجه mesh, گيجه گيجه gechememish eshyâ; — **warehouse**, آنترپو anturpo.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[BON-BOS] (انگريزي ڪلام تلفظ اچون) act; change; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

Bone, bōn, (*n.*) ٽيڪي kemik; (*fish*) ٽيڪي qulchuq, (*v.a.*) ٽيڪي چيڦارمق kemiyini chuqarmaq; (*fig.*) ٽيڪي gasb et; — **Boneless**, kemiksiz.

Bonfire, bon'fir, (*n.*) شٽلڪ shenlik; (*lit.*) شهر آئين shehr āyin.

Bonnet, bon'et, (*n.*) مائلق bashluq.

Bonny, bon'i, (*a.*) نازڪ nāzik; ڪوزل güzeli; شيرين sevimli; سويلى shirin.

Bonus, bōn'us, (*n.*) اڪراميه ikramiye

Bony, bōn'i, (*a.*) ٽيڪي kemikli; (*fig.*) ٽيڪي qouvvetli.

Book, book, (*n.*) ڪتاب kitāb; (*writing*) ڊفٽر defter; ڊفٽر qouyūd; ڊفٽر defâtir; (*v.a.*) ڊفٽر qayd et, (*ticket*) بيلٽ almat, ٽوٽمق toutmaq; — **binder**, (*n.*) مڃلد müjellid; — **binding** ڪٽجانه jildjilik; — **case**, ڪٽجانه kutühâne; ٽاٽر etajer; — **keeper**, محاسبه mouhâsebeji; — **keeping** محاسبه mouhâsebe (ousdû-lü); — **maker**, باريش آڻهڻي yarush ajentesi; — **seller**, ڪتابجي kitabju; — **shop**, (ڊڪائي) ڪتابجي kitabju (-dük-kyanu); — **trade**, ڪتابجي kitabju-luq; — **worm**, (*fig.*) ڪتاب ڦوردي kitab qourdou; **booking office** بيلٽ بيري bileet yerid, ڪيشه gishe.

Boom, bōm, (*n.*) بومبا bumba; سرن seren; (cham) زنجير zinjir; (roar) ڳوٺل oughoutou; ايڪيٽي inilti; (business) معاملو mou-âmele; (*fig.*) (ڊالاوره) (dalavere); (*v.a.*) ڳوٺل reqlam yapmaq, (*v.n.*) ڳوٺل yuxelmek; — **Boom'ster**, (ڊالاورهجي) (dalavereji)

Boon, bōn, (*n.*) لطف loutf; نعمت ni'met; (*a.*) شهن shen.

Boor, bōr, (*n.*) ڪوٺي keuyli; ڦا آدم qaba adam; — **Boor'ish**, (*a.*) ڦا qaba; خوراڊ hoyrad; — **Boor'ishly**, (ad) خوراڊجي qabaja hoyradja.

Boot, bōt, (*n.*) ٻوٽ bot; چيڙمه chizme; (*profil*) ڪار kyâr; استعاده istifade; (*v.a.*) ڪيڊيرمڪ (چيڙمه) (chizme-) giydirmek, (*fig.*) ڦا faydasu ol; (*v.n.*) چيڙمه giymek; — **jack**, چيڙمه chizme chekejek; — **legger**, (*n.*) (مسڪرات ڦاڇاڇيسي) qachaquju ڦاڇاڇي (müskirât qachaquju); — **tree**, ڦا chizme qalubu; — **Boot'ed**, (*a.*) چيڙمه chizmeli; — **Boot'less**,

ڦا faydasu ol; (*fig.*) چيڙمه chizmesiz;

Booth, bōth, (*n.*) ڦوٺو qoulûbe; چاڊر chadur.

Booty, bōt'i, (*n.*) ڀاڃا yâma; (*mil.*) ڳاڻم ganâ-im.

Borax, bō'raks, (*n.*) بوراڪس borax; ٽڪار tenkyâr

Bordeaux, bor-dō', (*n.pr.*) بورڊو bordo; (*n.*) بورڊو شراڻي bordo sharabu.

Border, bord'er, (*n.*) ڪنار kenâr; (*land*) حدود houdūd; (*v.a.*) چورمڪ chevmek; هم حدود او hem-boudūd ol, — **Bord'ers**, (*n.*) حدود اهاالسي houdūd ahâlisi; (*fig.*) عاور müjâvir.

Bore, bōr, (*n.*) ڊليڪ delik; سونڊا sonda; (*artil*) چاڇ chap; (*fig.*) ڄاڻ jan suquju; ٻلا belâ; (*v.a.*) ڊليڪ delmek; ڄاڻ صيتمق jan suqma; — **Bōr'er**, (*n.*) بورغو bourgou; مٽب misqab; (*pers.*) بورغو bourgounjou, — **Bōr'ing**, (*n.*) ڊليڪ delmek; (*fig.*) صيتمق suqlima, (*pl*) ڊليڪ talash, (*hole*) ڊليڪ delik.

Born, bawrn, (*a.*) ڦوٺش dōmouush; — **at** li, li, lu; ڦوٺش (ده) (de-) dō-mouush

Borough, bur'ō, (*n.*) ڪوي keuy; قريه qariyye.

Borrow, bor'ō, (*v.a.*) ڦاڻ borj almaq, (*lit.*) استعاضا istiqlâz et; (*adapt*) (lit) اقتباس iqtibâs et

Boscage, bosk'āj, (*n.*) ڦوٺل qoroulouq.

Bosh, bosh, (*n.*) ساڇه sachma; ٻوش bosh laf.

Bosnia, bos'ni-a, (*n.pr.*) بوسنه bosna; — **Bos'nian**, (*a.*) بوسنه bosna...; (*n*) بوشناq boshnaq

Bosom, booz'um, (*n.*) ڪوڪس geu-üs; (*fig.*) سنه sine; حرم harim; (*a.*) ڦا qalbî; (*fig.*) محرم mahrem, (*v.a.*) ڦا qalbinde saqlamaq; — **friend**, محرم دوست mahrem dost; (*cloth*) ڦا yün yelek, — **enemy**, (قوننده يلان) gizli düşman; (qoynounda yulan).

Bosphorus, bos'fo-rus, (*n.pr.*) بوغاز boghaz; ڦا qara deniz boghazu; بحرياه بوغازي bahru siyâh boghazu.

Boss, bos, (*n.*) ٻوڇوق bonjouq; (*orn.*) روزت rozet; (*pers.*) ڦا qabartma; سولهه bash; (*v.a.*) ڦا reyis;

mōte, foot; mōōn, shut; mūte very, tūو چيوو; ch چ; sh ش, th ت, th ذ, zh ژ [BOS-BOW]

süslemek; (*manage*) اداره idāre et, قومанда qoumānda et.

Boston, bo's-tun, (*n. pl*) بوستون boston

Botany, bot'an-i, (*n.*) علم نباتat ilmi nebâtât; — **Botan'ical**, (-'ik-al) (*a*) نباتat nebâti; — **Bot'anist**, (*n*) نباتat nebâtât mütahassusu

Botch, boch, (*n.*) فاش fenâ ish; (*med*) شش shish; (*v*) فاش fenâ yapmaq; — **up** يامالاماq yamalamāq, — **Botch'y**, (-'i) (*a*) يامالاما yamalu, fenâ.

Both, bōth, (*a*) هر ایکسی her ikisi, ایکسی ikisi ده hem ..

Bother, both'er, (*n.*) سوغینتی suquntu, صیغماq suqmaq; تاجیز tâ'jiz et.

Bottle, bot'l, (*n.*) شیشه shishe; (*v.a*) شیشه shisheye qomaq, — **brush**, یو وارلاق youvarlaq furla; — **rack**, شیشه طولای shishe dolabu; گوز geuz.

Bottom, bot'um, (*n.*) ديب dib; آلت alt; (*fig.*) اساس esâs; (*mar*) قارینه qarine; (*qoma*) ديب فوئق tekne; (*v.a*) ديب فوئق dib qomaq, (*fig.*) اسناد isnâd et, (*v. n*) binmek; — **Bott'omed**, (*a*) ديبس dibsi; — **Bott'omless**, (*a*) ديبس dibi; — **Bott'omry**, (-ii) (*n.*) (*mar*) تهرين terhin, استغراس istiqrâz.

Bough, bow, (*n.*) دال dal.

Bounce, bowns, (*v n.*) فیرلاماq furlamaq; سکماq sekmek; (*v.a*) فیرلاتماq furlatmaq; سکدیرماq sekdirmek; (*n.*) سکما sekmek; (*boast*) فیرلایش furlayush; سالان yalan; مباله moubâlaga; (*lie*) مباله hayâqzuzluq; — **Bounce'er**, (ser) (*n.*) (*fig.*) یالانچی yalanju; — **Bounce'ing**, (sing) (*a*) قوئق qouvvetli, جیسله jüsseli; (*fig.*) مباله moubâlapalu.

Bound, bownd, (*a*) باغلی bâlu; (*fig.*) مجبور mejbûur; (*book*) جلدلی jildli; (*ready*) اوردہ üzre; (*lit.*) مته müt-teht; (*n.*) حد hadd, (*fig.*) درجه dereje; (*pl*) حدود houdûd, (*leap*) صیغراما suchrama; ظیلاما zuplama; (*v. n.*) صیغراما suchramaq; **whither** — ? (ه) کیدهجک nereye?, — **for** (ه) گیدهجک gidejek; .. (e-) (ه) گیدهجک gidejek; اوزره (ه) گیدهجک gidejek; — **Bound'en**, (dn) (*a*) گیتماq gitmek üzre; — **Bound'en**, (dn) (*a*) مجبوری mejbûurî; — **Bound-less**, (*a*) واسع vâsî; حدسز hadsiz.

Boundary, bownd'a-ri, (*n*) حدود houdûd.

Bounds, bowndz, (*n pl*) حدود houdûd.

dôud, in — ممعنوع memnôu deyil; out of — ممعنوع memnôu', (باساق) (yas-saq); **within** — اعتداله it'idâlale; حد hadd dâhilinde; **within the** — داحلنده dâhilinde.

Bounty, bown'ti, (*n*) لطف loutf, (*pre-mium*) اکرامیه ikriâmiye; تخصیصات tah-sîsât, — **Boun'teous**, (-'te-us) (*a*) حومرد jeumerd, (*lit.*) عالیجناب âlijenâb; — **Boun'teously**, (*ad.*) چوق choq; (*lit.*) سمیلانه semilâne.

Bouquet, bōō'kâ, (*n*) دمتم demet, (*fig.*) چیکه chichek; (*wine*) رایحه râyiha.

Bourgeoisie, bōōrzh'waw-zê, (*n.*) (*lit.*) متوسط sunufu mûtevassut; بورژوازی boujouvazî.

Bourse, bōōrs, (*n*) بورس borsa.

Bouse, bōōz, (*n.*) عشرت ishret; (*v n*) عشرت ishret et; (چکمه) (chekmek).

Bout, bowt, (*n*) نوبت nebet; صوره sura; مجله mousârâ'; (*fig.*) مصارعه (sport) müjâdele, **drinking** — عشرت ishret; **this** — بو دفعه bou def-a.

Bow, bō, (*n.*) اوق oq; (یای) (yay); (*curve*) قوس qavs, (*knot*) فیونقه fiyonga; (*mar*) پرووا prouva; باش bash; (*mus*) اکری (a) — **legged**, (a) اوقی eyri bajaqlu; — **man**, اوقی oqjou; (*mar*) پرووا prouva; — **shot**, اوق منزلی oq menzili; — **string**, اوق کیشی oq kirishi.

Bow, bow, (*n.*) (*fig.*) روه رانس reverans; ایکمه (v.a.) (selâm), (v.a.) Reverans روه رانس reverans yapmaq; (*v. n*) selâmlamaq; **to make one's** — selâmlayaraq chekilmek; روه رانس reverans yaparaq gitmek; **a bowing acquaintance** اوواقدن tanu-duq; **ouzaqdan tanu-duq**; یالکیز selâmlashulan tanuduq.

Bowels, bowelz, (*n pl*) باغصاغر bâr-saqar; (*fig.*) وسط vasat; داهول dâhul.

Bower, bow'er, (*n*) دائره dâ-ire; (*gar-den*) قمریه qameriyye; — **Bow'ery**, (-i) (a) گولگه geulgelik.

Bowl, bōl, (*n.*) طاس tas; کاسه kyâse, (*cup*) قاق qadeh; (*ball*) طوب top; (*v.a*) اتماq atmaq; یو وارلاماq youvarlamaq; (*v. n*) طوب oynamaq; — **Bowl'er**, (*n.*) طوب oynayan; (*hat*) یاصی yassu shapqa; — **Bowl'ing green**, چایر chayur.

only; routine, through; tuck; mûsée; gîve; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[BOW-BRE] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Bowsprit, bō'sprit, (n) جیوادره juvadra.

Box, boks, (n) صندوق qoutou; قوطی san-duq; (hut) قۇلۇبە qoulûbe; (theater) لوجە loja; (carriage) آرابەجی arabaju yeri; (v.a.) قۇتۇق قۇتۇق qoutouya qomaaq.

Box, boks, (n) (sport) بوکس box, مشتە müshite; (v.n.) بوکس یاپیق box yap-maq, — **Box'er**, (n.) بوکسور boxer; — **Box'ing** (n.) بوکس box; — **match** بوکس box (-moussârâsu).

Boy, boy, (n.) اوغلان ôlan; ارکک erkek-chojuq, (servant) غارسون gar-son; — **Boy'ish**, -ly, (a) (ad) چوچۇقبە chojouqja; — **Boy'h'ood**, (n.) چوچۇقلۇق chojouqlouq; (lüt.) صباوت sa-bâvet.

Boy'cot, boy'kot, (v.a.) بو قوت . boy-qot et, (n.) بو قوت تاز boyqotâj.

Brace, bräs, (n) رېتیه qonshaq; قوشاق rabtuye; (pair) جیمەت chift; (mar) پراسە prasya; (pl.) آسقى asqu, (v.a.) رېتە suqmaq; رېتە rabt et.

Bracelet, bräs'let, (n) بېلەزىك bilezik.

Bracket, brak'et, (n.) كەند kened; (sup-port) دېرسك dirsek; قۇلۇق qol, ياتاق ya-taq; (math) (بۆيۈك) مەقرسە meqresä; (môu'taruza; كەرە kerre.

Brackish, brak'ish, (a) تۇزلى; تۇزلى aju; (n) تۇزلۇق touzlou, — **ness**, (a) آخىلق ajuluq.

Brad, brad, (n.) پېن pin; (نەخ) چىيىۋى chivi; — **awl**, (n) بىز biz; قلم qalem (inje-).

Brag, brag, (n) گەۋەزەلىك gevezelik; (v.n) او كۆتمەك euvünmek; آتماق atmaq.

Braggart, brag'art, (n.) بېھودە bey-hôude; يالانچى yalanju

Brahman, brâ'man, (n.) براھمىن brâh-men; — **Brahman'ic**, (-'ik) (a.) براھمىن brâhmen.

Braid, bräd, (n.) اورگۇ eurgü; قوردون gordon; غىطتان gaytan; (v.a.) اورمەك eurmek

Brain, brän, (n.) بېن bey; (fig.) فېكر fikr; — **sick** دېلى deli; مېجذۇب mejzûb; — **Brain'less**, (a.) بېنسىز beynsiz; عىقسىز aqulsuz.

Brake, bräk, (n.) قۇتۇق toqmaq; فرەن fren; (mar.) بوسە bosa; (handle) قۇلۇق qol, مانوۋەلە manevele, (bot) چاللىق chal-luluq.

Bramble, bram'bl, (n.) بۆكۈرتلەن (چاللىق) beuyürtlen (-chalusu).

Bran, bran, (n.) كېك kek.

Branch, bransh, (n.) قول qol; دال dal; (com.) شەبە shôn'be; (v.n.) داللاشق dal-lanmaq, (fig.) تەشەببۇس tesha'oub et; — **Branch'y**, (-i) (a) داللى dal-lu.

Brand, brand, (n.) يانۇق yanuq; (fig.) داغلاماق marqa; علامەت alâmet; (v.a.) داللاماق dâlamaq; (fig.) نىشان يانۇق nishan yap-maq; — **new**, يېڭى yep yeni.

Brandish, brand'ish, (v.a.) ساۋورمىق sa-vourmaq; ساللاماق sallamaq.

Brandy, brand'y, (n.) برەندى brendi; قۇنیاق qonyaq.

Brass, bräs, (n.) پىرىنچ pirinch; (v.a.) پىرىنچ قاپلاماق pirinch qaplamaq; — **Brass'y**, (-'i) (a) پىرىنچ... pirinch...; (like) پىرىنچ گىبى pirinch gîbi; (harsh) قاتى qatu; قاقا qaba; (impudent) ھايأسۇز hayâsuz.

Bravado, brav-ä'do, (n.) قابادىيلىق qaba-dayuluq; (pers) قابادايى qabadayu.

Brave, bräv, (a) جەسۇر jesôur, شەجىع shejî; (excellent) فەۋقۇلئادە fevqal-âde; (n.) قەھرىمان qahramân; (v.a.) مۇقەۋۋەت mouqâvemmet et.; — **ly**, (ad.) شەجىعە shejî-âne; — **Bräv'ery**, (-'er-i) (n.) شەجەت shejâ-at, قەھرىمانلىق qahra-mânluq.

Bravo, bräv'o, (int.) براۋو! brâvo!; (n pl) ەشقىيە shqiyâ.

Brawl, brawl, (n.) گۈرۈلتۈ gürültü; گۈرۈلتۈ gürültü; (v.n) ارەبە arbede; (n) قاقا qavaga et.

Brawn, brawn, (n.) تۈزۈ yaban domouzou; قۇۋۋەت qouvvét; (fig.) قۇۋۋەت qouvvétli; — **Brawn'y**, (-'i) (a.) اتلى etli.

Bray, brä, (n.) سىس auurma; (قاقا) (qaba-) ses; (v.n) ئانۇرماق anurmaq; (fig.) باغرىمەk bâрмаق; (v.a.) دۈۋمەك deuvmek.

Brazen, brä'zn, (a.) پىرىنچ... pirinch...; (impudent) ھايأسۇز hayâsuz; (v.n) ئوتانماق ۇtanmamaq; — **faced**, ھايأسۇز (yüzü) teneke qaplu).

Brazier, brä'zër, (n.) ماتاغ mangal; (pers) باقىرىجى baqurju.

Brazil, bra-zil, (n pr.) برازىلىيا brazilya; — **Brazil'ian**, (a.) برازىلىيالىق brazilyalu.

Breach, bräch, (n.) رىختە rahne, سىقلىق saqatluq; (fig.) بوزۇلە bozuluma; (act.) ئىھلال ihlâl; (word) نەقىز naqz,

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چپوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄; zh ژ [BRE-BRI]

سورندن nūkyōul; — of promise سورندن دویمه seuzūnden deunme; (lit.) نقض عهد naqzu ahd.

Bread, bred, (n) اېكمه ekmek; فرانچېلا franjela.

Breadth, bredth, (n) كښشك genishlik; عرض arz

Break, brāk, (v.a.) قيرمق qurmaq; (violate) بوزمق bozmaq, (v n) قيرمق qurulmaq, (crack) چاتلامق chatlamaq; (fig.) سقوټ souqōut et.; (friends) بوزوشق bozoushmaq; (day) آخارمق agharmaq, (bankrupt) افلاس iffās et; (n) قيرله qurulma; (fig.) حلال halel, (lit.) انقطاع inqu-tā', (opening) آزالق araluq, (carrage) بركه breyk, تعليم آرياهسي tā'līm arabasu, to — away (v.a.) قونارمق qoparmaq; (v n) قوپق qopmaq, (disperse) طاعيلمق dālmaq; (flee) قاچمق qachmaq; to—down يېقمق yuqmaq; (v n) سقوټ souqōut et.; to—open كيرمق qurub achmaq; (v n) كيرمك qirmek, to—out چيشمق chuqmaq; (fig.) زوهور zouhōur et.; to—through اراله a. delmek, (fig.) ازاله izāle et; (jud.) ازاله ihlāl et; to—up تعطيل dātmaq, (fig.) طاعيشمق tāttil et; — neck, اوچوروم ouchouroum, (a) تهلكه tehlikeli; — in, (n.) سرعت sirqat; تجاوز tejāvūz, (ver-cise) تعليم tā'līm; تربيه terbiye; (v.a.) تجاوز zorla girmek; (so) تيره tā'līm et; (so) تربيه terbiye et, — water, طالع ښيران dalga quran, سد sedd, — **Break'able**, (a) قيرلير qurulur, — **Break'age**, (-'āi) (n.) قيرلې quruq; قيرلې qurulma; (al-lowance) قيرلې بدلي quruq bedeli; قيرلې qurulma payu; — **Break'er**, (n.) چاتلاق chatlaq.

Breakfast, brek'fast, (n) سېوه آلي qāvaltu; (v n) سېوه آلي qāvaltu et., — set, سېوه آلي طاق qāvaltu taqumu.

Breast, brest, (n.) كوكس geu-ūs; (lit.) مقاوم qalb; (v.a.) قلوب qalb; (fig.) صدر mouqāvet et; — plate, كوكسك geu-ūslük; زړه zurh; — work, سپر siper; (mar.) پونتل pountel.

Breath, brelh, (n.) نفس nefes; صولوق solouq; — **Breath'less**, (a.) نفسي خلجانى nefesi tuqanmush; (fig.) خلجانى halejānu; (dead) جانسز jansuz

Breathe, brēth, (n.) تنفس teneffūs

et., — **Breath'ing**, (n.) تنفس teneffūs; (fig) استراحت istrāhat; — after temenni; (a.) چالي janlu.

Breach, brēch, (n.) (artil) قوروق qouyrouq; — loader, (طوب) قوروقدن طوله qouyrouqdan dolma (-top); — **Breach'es**, (-ez) (n pl) بريچس brēchs; سوارى سوارى sūvārī pantalonou

Breed, brēd, (v.a.) طوغورمق doghourmaq; (train) بويولمق beuyūltmek; beslemek; (fig.) انتاج intāj et; (n) جنس jins, — **Breed'er**, (n.) besleyen, — **Breed'ing**, (n.) tevlid, (fig.) تربيه terbiye, good—تربيه iyī terbiye; man of — تربيه kibar insan

Breeze, brēz, (n.) (hafif) روركار rüzgyar, (poet) نسیم nesīm, (rumour) كودولتو rivāyet; (disturbance) گورولتو gūrūltu; — **Breez'y**, (-'i) (a.) روركارلى rüzgyarlu; (mar.) فرېشقه frushqa, (fig.) خيالى hayālī; — plans خيالات hayālāt.

Brevet, brev'et, (n.) برات berāt, (mil.) بوردو bouyouroudou.

Brevity, brev'it-i, (n.) قيصه قى qusaluq; اختصار ihtisār.

Brew, brōō, (v.a.) پيرا ياقمق bira yapmaq; (v n) پيرا bira ol., مایه لاقمق mayalanmaq; — **Brew'er**, (n) پيرايى bira ju; — **Brew'ery**, (-'er-i) (n.) پيرايى bira fabriqasu.

Bribe, brib, (n) رشوت rüşhvet; (v.a.) رشوت rüşhvet vermek; — **Brib'er**, (-'er) (n) رشوت ورېن rüşhvet veren; (lit.) راشى rāshī; — **Brib'ery**, (-'er-i) (n.) رشوتچيلىك rüşhvetçilik; (lit.) ارتشا irtishā.

Bric-à-brac, brič'-a-brak, (n.) آنتيقلار antiqalar, نادیده nâdide sheyler.

Brick, brik, (n) طوڭله tōula, (fig) قالب qalub; (pers) ابي آدم iyī adam; (v.a.) طوڭله فرونى horāsan; — **kiln**, طوڭله furunu; — **layer**, طوڭله جى douvarju; — **maker**, طوڭله ديوار (ishī); — **work**, طوڭله ديوار tōula fabriqasu.

Bride, brīd, (n.) گلېن gelin; — **groom**, گويى güvey; داماد dāmad; — **'s man**, گلېن sādūj, — **Brid'al**, (a) ...

only; routine; through; luck; müsée; give; join, though, et.=etmek; ol=olmaq.

[BRI-BRO] (انگلیزجه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in, mīne,

gelin. ; (wedding) ...دوکون düyün. ,
— veil دوواق douvaq.
Bridge, brij, (n) کوپری keuprü; (mar) بریج; keuprü üstü; brij; (v.a.) کوپری قورماق keupru qourmaq.
Bridle, bri'dl, (n.) یولار yular, دیرکین dizgün, (v.a.) یولار طاق yulai taqmaq, (fig) طوغت toutmaq, to — up (fig) قوزماق quzmaq; قازماق qabarmaq
Brief, brēf, (a) قیصه qusa, مختصر mouhtasar, (n) خلاصه houlâsa, —ly, (ad) قیصهجه qusaja, خلاصه houlâsatan; — ness, (n) قیصهلی qusaluq, in — خلاصه houlâsa. ; قیصهجه qusaja, قیصه qusa.
Brier, bri'er, (n) چالی chalu.
Brig, brig, (n.) (mar) بریق briq.
Brigade, brig-ād', (n.) (mil) لوا livâ; —**Brigadier**'(-general), (brig-a-dēr') میرا miri-livâ
Brigand, brig'and, (n) حیدود haydoud; شقی shaqî. (p.) eshqiyâ, —**Brig'andage**, (-āq) (n) حیدودلق haydoudlouq, شقاوت sheqâvet.
Bright, brit, (a.) بارلاق parlaq, (clear) بریق berîâq, (fig) ذکی zekî; —ly, (ad) بارلاق سورنده parlaq sûretde, —ness, (n) بارلاق parlaqluq, — **Bright'en**, (brit'n) (v.a.) بارلاق parlatmaq, (lit) بارلاق تنویر et., (v.n) بارلاق parlamaq
Brilliant, bril'yant, (a) بارلاق parlaq; (n) پurlanta; —ly, (ad.) (fig.) فوق العاده parlaq sûretde; fevqal-âde, — **Brill'iancy**, (si) (n) رونق parlaqluq; (fig. مع lit) revnaq
Brim, brim, (n) کنار kenar, âz; آغز âz; (v.a.) طولدیرمق doldourmaq; full to the — آغزسه âzuna qadar dolon.
Brimstone, brim'stōn, (n.) کوکورد kü-kürd.
Brinded, brin'ded, (a) بئکلی benekli, چیرگیلی chizgîli.
Brine, brin, (n) سالاموره salamoura; (fig) دکن deniz, (v.a.) سالاموره یاغق salamoura yapmaq.
Bring, bring, (v.a.) کتیرمک getirmek; (fig) حاصل et., — down (fig.) اندیرمک indirmek; (fig.) تنزیل tenzîl et., — forth چقارماق chuqarmaq, (fig.) تولید et., — forth تولىد ol et.;

— forward (math) نقل naqli yekyûn et., — up بویولمک beuyûltmek; yetishdirmek
Brink, bringk, (n) کنار kenar, on the — of کنارنده (k) (in-) kenarunda.
Briny, bin'y, (a) طورلی touzlou, (fig) آجی aju, (mar) یاقاموزلی yaqamozlou, the — (n) دکن deniz
Brisk, brisk, (a) چوڭک chevîk, (lit.) جوال jevvâl; (sharp) کسکین keskin; (v.a.) — up جانلاندیرمق janlandurmaq; حرارته tahrik et., —ly, (ad.) حرارته harâretle, (lit.) جوالیتله jevvâliyyetle; — ness, (n.) شوق shevq, حوالیت jevvâliyyet
Bristle, bris'l, (n) طومور domouz qulu; دیکیلتمک dikilmek; قالمق qalmaq
Britain, brit'n, (n) (p) Great — (بووک) (beuyûk-) britanya, انگلتره ingiltere, — **Britan'ic**, (brit-an'ik) (a) انگلیز ingiliz, His—Majesty انگلتره ingiltere quralı حضرتلری harâretleri; His — Majesty's «Government» انگلیز ingiliz «حکومت» قوالیسی quralıyyesi, — **Brit'ish**, (a) انگلیز ingiliz, — **Brit'on**, (n) انگلیز ingiliz
Brittle, brit'l, (a) یریلر qurulur; کورهک gevrek; (lit) رقیق raqîq.
Broach, bröch, (n.) مشب misqab, (v.a.) دلمک delmek, — **Broach'er**, (n.) (fig) müsebbib, اودیران oudouran.
Broad, brawd, (a) کنبش genish اکلی serbest; (free) آچق achuq; (vast) واسع vâsî'; (coarse) قالا qalun, (fig) قبا qaba; —ly, (ad.) کنبشlik qabaja, — ness, (n.) کنبشlik qabalıq; (fig) قالاق qabalıq; — 'cast, (a) طاغنیق dânuq; (fig.) واسع vâsî'; (lit.) منتشر münteshir; (v.a.) (agr.) سیرمک (sırmek-) serpmek; تلسز تلمون neshr et; (v.a.) تلسز telsiz telefon neshr et; — 'casting, (n.) تلسز تلمون (نشری) telsiz telefon (neshri); — side, (n.) بوردا borda, (fire) بوردا آتشی borda ateshi; — **Broad'en**, (v.a.) توسیع tevsi' et..
Brocade, brok-ād', (n.) صیرمه (işleme) surma (-ishleme); — **Brocād'ed**, (d'd) (a) صیرمه surmalu.
Broek, brok, (n.) پورسوق porsouq; (herif) پس pis (-herif).
Brogue, brög, (n) چاریق charuq.

mōte; foot, mōōn, shut, mūte, very; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث, th ڙ, zh ڙ [BRO-BUC]

Broil, broil, (*n*) قارناشەلق qavga, قارغاشالۇق qargashaluq, (*v.a.*) يازغاره يازغارا yargara yapmaq, (*v.n.*) قيرىق quzmaq; — **Broil'er**, (*n*) يازغاره yargara, (*fig.*) اغتياشتاشى igtishâshju

Broken, brōk'n (*a.*) قىرىلمىش qurulumush; (*lit.*) مۇنكىس münkesir; قيرىق quruq; (*fig.*) يوزۇق bozouq, (*pers*) دوستگون dūshgün, — **ly**, (*ad*) پارچە parcha parcha, (*fig*) فەنە بىر حالدە fenâ bir halde; — **ness**, (*n.*) قىرىقلىق quruqluq, (*fig*) مەھەلتە hit — **ness of heart** (*lit.*) مەيۇسىيەت me'yūsıyyet; — « **English** » يوزۇق bozouq « **ingilizje** »; فەنە « **ingilizje** » fenâ « **ingilizje** », — **hearted**, (*a.*) مەيۇس me'yūs; مۇنكىس-سۈرۈلۈك münke-sirül-bâl.

Broker, brōk'er, (*n.*) سىمسار simsar, قومىسيونچى qomısyonjou; — **Brok'erage**, (-āj) (*n.*) قومىسيون qomısyon; (*business*) قومىسيونچىلىق qomısyonjou-louq.

Bronchitis, brongk-i'tis, (*n*) برونشيت bronshit.

Bronze, bronz, (*n.*) برۇنز bronz; طونج tounj; (*v.a.*) برۇنز قاپلاماق bronz qapla-maq.

Brooch, brōch, (*n.*) بروش brosh.

Brood, brōd, (*n*) (zo) قۇلۇچمە qou-louchqa; (*fig*) چۇلۇق چۇق choulouq chojouq; (*nae*) سۈي soy; جىنس jins; (*v.n*) قۇلۇچمە ياتماق qoulouchqa yatmaq, (*v.a.*) بېيۇتمە beuyütmek, بېيۇتمە besle-mek; — **Brood'y**, (-i) قۇلۇچمە qou-louchqa; (*fig.*) دۇشۇنچىلىق dūshünjeli.

Brook, brook, (*n*) دەرە dere; ئىرماق ırmaq; — **Brook'let**, (*n*) چاي chay, دەرە dere.

Broom, brōm, (*n.*) سۈپۈرگە süpürge; (*bot*) قاتۇر تۇرناق qatur turnâ; — **stick**, سۈپۈرگە sapu.

Broth, broth, (*n.*) ات سۈيى et souyou; چوربا chorba.

Brother, bruh'er, (*n*) برادر birâder; قارداش qardash; (*pl.*) برادرلار birâderler; — **ly**, (*ad.*) قارداشچە qardâshje; (*lit.*) قايىن برادر birâderâne; — **in law**, قايىن brâder; (*sister's*) ئېنىشە enishte; — **Broth'erhood**, (*n*) قارداشلىق qar-dashlik; (*lit* ۋە *fig.*) ئاھۇت ouhouvvet; — **Breth'ern**, (*n pl*) (*fig.*) ئاھۇان ilh-vân.

Broussa, brōu-sa', (*n pr.*) بروسە boursa, (brousa)

Brow, brow, (*n*) قاش qash; (*hill*) ياماج yamaj; (*aspect*) سىما simâ, (*fig.*) گۈرۈنۈش geurünüş.

Browbeat, brow'bēt, (*v.a.*) فەنە فاتق fenâ baqmaq, قۇرۇتۇش qorqoutmaq, — **Brow'beating**, (*n*) غەزەب gazab; تەھدىد tehdid; (*a*) (*lit*) غەزەب gazâub, تەھدىدكار tehdidkâr.

Brown, brown, (*a*) قەھۋە رەڭگى qahve rengi; (*pers.*) ئىسىر esmer; (*dark*) قۇيۇ qoyou, (*n*) (*fig.*) (مانعەر) (mangur); (*v.a.*) قارارتىق qarartmaq, — **sugar**, ئېلىنىش ham sheker; — **coal**, لىنىت linyit.

Browse, browz, (*n*) دال dal, سۈرگۈن sürgün; (*v.n*) ئاتلاش atlatmaq.

Bruise, brōuz, (*v.a.*) دۈۈمەك deuvmek; ئىكەت ezmek; (*fig.*) دىققەتسىزلىك diqqatsizlik et; (*n*) بەرە bere, چۈرۈك chürük.

Brunt, brunt, (*n*) ھەمە hamle, (*fig.*) شەددەت shiddet

Brush, brush, (*n.*) قۇرۇچ furcha; (*v.a.*) قۇرۇچلۇق furchalamaq; سۈپۈر-مەك süpürmek; — **wood**, چالچاق chalu, — **Brush'y**, (-i) (*a*) قۇيۇ qullu

Brussels, brus'elz, (*n pr.*) بروكسل brü-xel; — **sprouts**, بروكسل خەنەسى brü-xel lahanasu; — **lace**, بروكسل دانىشلى brü-xel danteli.

Brute, brōt, (*a.* ۋە *n*) ۋەھشى vahshi; (*lit.*) خۇنخۇار hōunhâr, — **Brut'al**, (brōt'al) (*a.*) ۋەھشى vahshi, غەدار gaddâr, — **Brut'ally**, (*ad*) ۋەھشەنە vahshiyâne; — **Brut'al'ity**, (-ti) (*n.*) ۋەھشە vahshet, غەدارلىق gaddârluq; — **Brut'alize**, (-iz) (*v.a.*) ۋەھشى vah-shi et; (*v.n*) ۋەھشى او vahshi ol

Bubble, bub'l, (*n*) ھەبە habbe; (*fig.*) شەتتار shantâr; (*scheme*) ھەبە hich; قاتناش shantâj; تۇزاق touzاق; (*v.n*) قاتناش qaynamaq; (*v.a.*) (*fig.*) ئۇلاندىرماق dolandurmaq.

Bucharest, bōu-ka-rest', (*n pr.*) بۇكرەش bükresh.

Bucharia, bu-ka'ri-a, (*n pr*) بۇخارا bou-hârâ.

Buck, buk, (*n.*) (zo.) قارمەجە qaraja; (*fig.*) شەن گەنج shen genj, (*v.n*) چەك tepmek; (*obstinate*) تەننە te-annüd et; — **wheat**, دارى daru, قارە بەندى qara bōuday.

only; routine; thorough; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[BUC-BUL] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mine;

Bucket, buk'et, (*n*) قوغا qova
Buckle, buk'l, (*n*) قوپچه qopja, طرقة toqa; (*v.a*) ایلشدرمک ilishdirmek; طاقق taqmaq; (*v n*) اکیلمک iyilmek; (*fig*) چالاماق chabalamaq, طاقق taqul-maq
Buckler, buk'ler, (*n*) قالقان qalqan, سپر siper.
Buckram, buk'ram, (*n*) قانوهجه qane-veche
Bucolic, bū-kol'ik, (*n*) چوان شرقسی choban sharqusu; (*a*) (*lit.*) رعائی rî-â-î.
Bud, bud, (*n*) طومروق tomrouq; غتجه qonja; (*fig*) باورو yavrou, (*v n*) طومروقلاقمق tomrouqlanmaq; (*v.a*) اشلاماق ashlamaq.
Buddha, būd'da, (*n*) بودا bouda; — **Bud'dhism**, (-izm) (*n*) بودا مذهبی bouda mezhebi.
Budge, buj, (*v n*) قیملدانماق qumuldan-maq.
Budget, buj'et, (*n*) بودجه būdje; (*lit.*) موازنه müvâzeneyi mâliyye, چانله chanta, — **Commission**, (*sach*) بودجه قومیسyonu būdje qomisiyonou; موازنه müvâzeneyi mâliyye enjümeni.
Buff, buf, (*n*) دری deri; قابیش qayush. (colour) دوه توی رنگی deve tüyü rengi;
Bufallo, buf'a-lô, (*n*) ماندا manda.
Buffer, bufer, (*n*) تامپون tampon
Buffet, buf'et, (*n*) یوفه būfe; (*blow*) ضربه darbe; یومروق youmrouq, (*v.a*) وورمق vourmaq; (*fig*) قارشو qarshu gelmek.
Buffoon, buf'ōn', (*n*) قومیق qomiq; تحف tahaf; — **Buffoon'ery**, ('er-i) (*n*) تحفلق tahafliuq
Bug, bug, (*n*) نحتت بیت tahta biti; کهلہ kehle; — **Bug'gy**, (-gi) (*a*) بیتلی bit-li; آرابه araba
Bughear, bug'hār, (*n*) قورقو qor-qou, اوهام evlâm.
Bugle, bū'gl, (*n*) بوری borou; (*bead*) سیرچه surcha; (*v.n*) چالماق borou chalmaq; — **horn**, آو بورسی av borousou; — **Bug'ler**, (*n*) (mil) بورزن boruzan.
Build, bild, (*v.a*) انشا inshâ et.; — **on** (*fig*) (تد) کوونمک (-e) güvenmek; وجوده کتیرمک — **up** (*fig*) تأسیس te'siset.; وجوده getirilmek, — **Build'er**, (*n*)

یابان yapan, انشا inshâ eden; (*lit.*) عامل âmil, (*fig*) بانى banî, — **Build'ing**, مبانى binâ, (*act*) انشا inshâ, (*pl*) mebânî; انشات inshâ-ât, **public** — **s** مبانى mehbânî-i-resmîyye; رسیمه mehbânî-i-mulîyye; (*lit.*) اماکن امیرییه emâkîni emîriyye, naval — **s** انشات inshâ-âtu bahriyye
Bulb, bulb, (*n*) (bot) چیچک صوغائی chichék sovanu, باش bash; الکتریک لامپهسى elektrik lambasu, آمپول ampül.
Bulgaria, bool-ga'ri-a, (*n pr*) بولغارستان bulgaristân; — **Bulga'rian**, (*a*) بولغار bulgar.
Bulge, bulj, (*n*) چیمینتی chuquntu; شیش shish; (*v n*) بل ویرمک bel vermek.
Bulk, bulk, (*n*) حجم hajm; کتله kitle; (*fig*) *lit* قسم کای esâs, (*mar*) انبار حملہسى anbar hamûlesi; **to break the** — (*mar*) تخلیه yükl boshaltmaq; یوک بوشالتیq tahtliye et.; **in** — **topdan**, **to sell in** — (*mar*) انبارده ساتماق anbarda satmaq; **to load in** — یوکله مک anbara yüklemek, **tahmil** et.; — **head**, (*n*) بوله beulme; — **Bulk'iness**, (*n*) جسامت jesâmet; — **Bulk'y**, (-i) (*a*) حجملی hajimli; بویوک beuyük.
Bull, bool, (*n*) اوکور euküz; بوغا bogha; (*ast*) تور sevr (-bürjü), (*pop'e's*) سپه کولاتور spe-kûlature; — **dog**, بولدوغ bould-dog; — **dose**, (*n*) قیرپاق qurpach, (*v.a*) اسپینوز ispinoz, — **head**, اجمق alımaq; — **'s eye**, یوورلاق یغره youvarlaq pen-jere; (*target*) نشان نحتتسى مرکزى nishan tahtasu merkezi, هدق merkezi, (*mar*) لومبور loumbouz
Bulletin, bool'e-tin, (*n*) تبلیغ tebliğ; (*med*) راپور rapor; (*book*) سالتنامه sâl-nâme; (رساله) (risâle).
Bullion, bool'yun, (*n*) کولچه külche.
Bully, bool'i, (*n*) قاقچاق qavqaju; قابادای qabadayu; (*v.a*) زوربالق zorbaluq et.; — **Bul'lyng**, (*a*) تهديد tehdid et.; (*lit.*) زوربا zorba; — **Bul'lyngly**, (*ad* & *lit.*) تهديدکارانه tehdidkârâne; زوربالق zor-baluqla.
Bulrush, bool'rush, (*n*) (bot) ساز saz; حصیر otou.
Bulwark, bool'wark, (*n*) طایبه tabya;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut, mūte; very, tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; th; zh ژ. [BUM-BUR]

siper; (*mar*) کوبشته küpeshte.
Bump, bump, (*n.*) (*med*) يومى youmrou; شش sish; (*v*) چارمى charpmaq;
 — **Bump'er**, (*n.*) طولو dolou qadeh; (*fig.*) قالالاق (غلبه‌لک) qalabaluq.
Bumpkin, bump'kin, (*n.*) قانا آدم qaba adam; کويلى keuyli.
Bumptious, bump'shus, (*a.*) عطمتلى azametli; — **ly**, (*ad*) مغرورانه mârgrourâne
Bun, bun, (*n.*) چوره‌ک cheurek; برينوش briyosh
Bunch, bunsh, (*n.*) دمت demet, دسته deste; (*v.a.*) دمت ياتماق demet yapmaq; — **of flowers** بؤکه (bouke), چيچک (دمتى) chichek (-demeti); — **of grapes** اوزوم üzümlük; — **of keys** صالقمى salqum; — **of keys** anahar destesi; — **Bunch'y**, (*-i*) (*a*) دمت حالنده demet hâlinde.
Bundle, bun'dl, (*n.*) باغ bâ, پاکت paket; بوغچه bôgcha; (*v.a.*) باعلامق bâlamaq; مارمق sarmaq.
Bung, bung, (*n.*) طايه tapa, (*v.a.*) طيقامق tuqamaq; — **hole**, دليک delik; آغز âz.
Bungalow, bung'ga-lô, (*n*) (کوشک) (keushik); بانقالو bangalo.
Bungle, bung'l, (*v.a.*) فنا ياتماق fenâ yapmaq; بوزمق bozmaq; (*n*) فالصو falso; پوت pot; — **Bung'ler**, (*n.*) بيجريکسز bejeriksiz, فالصوچى falsojou
Bunion, bun'yun, (*n.*) ناصير nasur.
Bunk, bungk, (*n.*) قاماره qamara, قومبارتمان qompartuman; (*v.n*) ياتماق yatmaq; او يومق onyoumaq.
Bunker, bungk'er, (*n.*) صندوق sanduq; (*mar.*) کومورلک keumürlik, بونکر bounker
Bunting, bunt'ing, (*n*) ئەتامين etamin; (*mar*) شالى shâlî.
Buoy, boi, (*n.*) شاماندیره shamandura; (*v.a.*) شاماندیره قويمق shamandura qommaq; — **up** طوتماق sâbih toutmaq; چانلانديرماق yüxeltmek; يوكسلىتمك (fig.)
Buoy'ancy, (*-an-si*) (*n.*) (*lit.*) سابعيت sâbihiyyet (fig.) نشئه nesh-e; (*com.*) رواج revâj; — **Buoy'ant**, (*a.*) سابع sâbih; (*fig.*) خفيف hafif; رواجلى nesh-eli, shen; (*fin.*) رواجلى revâjlu; (*lit.*) مۇتەزەيىد mütezâyid.
Burden, bur'dn, (*n.*) يوك yük; (*lit.*) بار bâr; (*refrain*) نقرات neqarât; (*v.a.*) تحميل tah-
 mil et; — **of proof** (*jud*) اثبات isbât külfeti; — **Bur'densome**, (-sum) (*a.*) آغز âr, مشكل müşkûl
Bureau, bür'ô (*n.*) يورۇ büro; يازخانه yazuhâne; (*department*) قلم qalem; دائره dâ-ire, (*com*) اداره‌خانه idârehâne; (*toilet*) قومودين qomodin.
Bureaucracy, bür-ô'kras-i, (*n.*) حكومت hukûmet; — **Bureau'crat**, (*n.*) قرتاسيه‌چى qurtâsiyeji; — **Bureaucrat'ic**, (*-ik*) (*a.*) قرتاسى qurtâsi
Burglar, burg'lar, (*n*) خرسز hursuz; سارق sâriq. — **Burg'lary**, (*-i*) (*n.*) خرسزلىق hursuzluq; سىرقات sirqat
Burgomaster, burg'o-mas-ter, (*n.*) بليدى belediye reyîsi.
Burial, ber'i-al, (*n.*) دفن defn; (*lit.*) تدفين tedfin; — **ground** مزارلىق mezarluq; قبرستان qabristân; — **service**, (*lit.*) مرامسم merâsimi tedfiniyye.
Burletta, bur-let'a, (*n*) وودويل vodvil; قومىدى qomedi
Burly, bur'li, (*a.*) ايرى iri, حنظل hantal.
Burn, burn, (*v.a.*) ياقماق yaqmaq; (*v.n*) يانماق yanmaq, (*n.*) يانۇب yanub, to — out يانۇب bitmek; — **Burn'er**, (*n*) غاز memesi; — **Burn'ing**, (*n.*) يانما yanma, (*lit.*) احتراق ihtirâq, (*a*) يانان yanan, (*fig.*) شديد shedid.
Burn, burn, (*n.*) (brook) دره dere; (*spring*) چشمه cheshme.
Burnish, burn'ish, (*v.a.*) جلالدمق jilâlamaq; ورنىكلەمك verniklemek (*v.n*) پارلامق parlamaq; — **Burn'isher**, (*n.*) جلاجى misqala; (*pers.*) جلاجى jilâju.
Burnt, burnt, (*a.*) يانمش yanmush; (*fig.*) قىزغىن quzgun.
Burrow, bur'ô, (*n.*) اين in; او يوق oyoyuq; كىزلىتمك geumilmek; (*fig.*) گىزلىتمك gizlenmek; (*v.a.*) او يوق oymaq.
Burst, burst, (*v n*) باغلامق patlamaq; (*v.a.*) باغلامق patlatmaq; قيرماق qurmaq; (*n.*) (*act.*) باغلاما patlama; باتلاق patlaq; to — forth فېرلامق furlamaq; to — into ... (e-) bashlamaq; — **up**, (*n.*) فالصو falso.
Bury, ber'i, (*v.a.*) كويمك geummek; (*pers.*) دفن defn et.; (*fig.*) اورتىك eurtmek; — **Bur'ied**, (*-id*) (*a.*)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

C

Cab, kab, (n) آرابه araba, — 'man, (n) آرابه arabaju, — 'stand, (n) آرابه araba tevaqqouf mahalli.
Cabal, ka-bal', (n) انترېقه intriqa; علمېلن qomplo, — Cab'ala, (n) فسادى ilmi ledün, — Cab'aller, (n) فسادى fesâdju; — Cabalist'ic, (-'ik) (a.) گېزى gizli; (lit.) اسرارانگېز esrâr engîz.
Cabbage, kab'âj, (n) لخنه lahana, — stump, لخنه قوجانى lahana qochanu
Cabin, kab'in, (n) قولوبه qoulûbe; لوجه loja; (man) قاره qamara, (v.a.) حبس habset; — boy, قاروت qamarot.
Cabinet, kab'in-et, (n) دولاب dolab, (pol & phol) قابینه qabine, — Council, mejlisi vukelâ, — maker, طوغرامه جى dôramaju.
Cable, kâ'bl, (n) قابلو qablo; (measure) تلغراف چېمك telgraf chekmek; — gram, (قابلو) تلغرافنامه (qablo-) telgrafnâme; — Câbled, (-'blâ) (a.) قابلولى qablolou; قوردونلى qordonlou.
Cabriolet, kab-ri-ô-lâ', (n) قاربړسوله qabryole, آرابه araba.
Cacao, ka-kâ'o, (n) قاقائو qaqâ-o
Cackle, kak'l, (n) غيداقلامه gudaqlama, (n.n.) غيداقلامق gudaqlamaq; — Cack'ler, (n) چالچکه chalchene.
Cacophony, ka-kof'ô-ni, (n) تنافر (lit.) tenâfur (-hourouf) (حروف)
Cactus, kak'tus, (n) قاقئوس qaqûtus; فېرنك انجېرى firenk injiri.
Cad, kad, (n) سابس seyis; (fig.) اوشاق oushaq.
Cadastral, ka-das'tral, (a) طاپو... tapo...; امور تصرفيه... oumôuru tesarroufiyye...; — Cadastre, (-'tr) (n) امور تصرفيه oumôuru tesarroufiyye; طاپو ادارهسى tapo idâresi.
Cadaverous, ka-dav'er-us, (a.) أولوكې eulû gibi; قديد qadîd.

Caddy, kad'i, (n) چاي قوطىسى chay qoutousou; قوطى qoutou.
Cadence, kâ'dens, (n) وزن vezn; آهنگ âhenk; — Câ'denced, (-'densd) (a.) mevzûn.
Cadet, ka-det', (n) طلبه talebe; — Cadet'ship, (n) طلبه لىك talebelik.
Cadger, kaj'er, (n) مطرهماز madrabaz; (beggar) دېلنجى dilenji.
Cadi, kâ'di, (n) قاضى qadu.
Cæsar, sê'zar, (n pr) سزار sezar; قيصر qayser; — Cæsarê'a, (n pr.) (city) قيصرى qayseri.
Café, kâ'tâ, (n) قهوهخانه qahvehâne; غازىو qurât-hâne.
Cage, kâj, (n) قفس qafes, (fig.) محبس mahbes; (v.a.) قفسه قويى qafese qomaq, قانامق qapamaq.
Caique, kâ-ek', (n) قايق qayuc
Cairo, kî'ro, (n pr) قاهره qâhire.
Cajole, ka-jöl', (v.a.) اوښامق oqshamaq; يوزنه گولمك yûzûne gûlmek; — Caj-öl'ery, (-'er-i) (n) يالتاقلق yaltaqluq; يوزه گولم yûze gûlme
Cake, kâk, (n) كېك keyk; قرايه qou-râbiye; (v.n) قاتلاشمق qatulashtmaq.
Calais, kal'a-is, (n.pr) قاله qale.
Calamity, kal-am'i-ti, (n) فلاكت felâket; — Colam'itous, (-'i-tus) (a.) فلاكتلى felâketli; وخيم vahim.
Calcareous, kal-kâ're-us, (a.) كېرچلى kirechli, (lit.) كلسى kilsî.
Calcine, kal'sin, (v.a.) ياقى yaqmaq; (v.n) يانماق yanmaq.
Calcium, kal'si-um, (n) قالسيوم qal-siyum
Calculate, kal'kû-lât, (v) حساب he-sâb et; (fig) تخمين tahmîn et., — Cal'culable, (a.) قابل qâbili hesâb; (fig.) اېناتېلېر ina-nulur; — Calcûlâ'tion, (-'shun) (n.) hesâb; تخمين tahmîn; — Cal'culâtor, (-'tur) (n.) محاسب mouhâsib; حساب hesâb makinesi.

[CAL-CAM] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mīne,

Calcutta, kal-kut'ta, (*n pr*) قالكوتہ qalküte

Caldron, kōl'dron, (*n*) قازان qazan.

Caledonia, kal-e-dō'ni-a, (*n pr*) اسقوحیا isqochya; — **Caledonian**, (*a*) اسقوح isqoch; (*n*) اسقوچنیالی isqochyalu

Calendar, kal'en-dar, (*n*) تقویم taq-vīm, listē, listē, قید ا. (*v.a*) qayd et., **gardener's** — باغچه تقویمی bāgche taq-vīmi; **perpetual** — دائمی taq-vīmi dā'imī; **racing** — یاریش تاربخاری yarushtārîhleri; — **month** ماه تقویمی mâhi taq-vīmi; — **year** سنه تقویمیه seneyi taq-vīmiyye.

Calender, kal'en-der, (*n*) پرداخت ماکنه سی پرداht makinesi, پره سه prese, باغی basgu; (*v.a*) پرداht et.

Calf, kâf, (*n*) بوزاغی bozâ; **dana**; (*fig*) سرسم sersem, — **skin**, سختیان sahtıyan.

Caliber, kal'i-ber, (*n*) چاپ chap, (*fig*) اقتدار iqtidâr; اعتبار îtibâr

Calico, kal'i-kō, (*n*) پاتیسقه patisqa, **printed** — باصمه basma.

Calif, kâ'lif or kal'if, (*n*) حلیفه halife; — **Cal'ifate**, (-ât) (*n*) خلافت hulâfet

California, kal-i-for'ni-a, (*n pr*) قالیفورنیا qaliforniya.

Caligraphy, kal-ig'ra-fî, (*n*) حسن خط hüsni hatt; — **Calig'raphist**, (*n*) خطاht hattât.

Calk, kawk, (*n*) قایار qayar (*v.a*) قایار qayar et.; (*mar*) قالات qalafat et..

Call, kawl, (*v n*) چاغرمق châmaq; — **on** زیارت ziyâret et., اوغرامق ôuramaq, (*v.a*) چاغرمق chârmaq, (*name*) دیمک demek; (*lit*) تمییه tesmiye et; (*invite*) دعوت dâ'vet et.; — **for** سormaق; آرامق aramaq;—**forth** تولید tevliid et.; — **together** توپلامق toplamaq; — **up** tah-rîk et., (*n*) سس ses; (*fig*) دعوت dâ'vet; **telefon** تلفون; — **money**, وعده سز vare vâ'desiz para; (*pl*) وعده سز مودوعات vâ'desiz mevdôu-ât; — **Call'er**, (*n*) زیارتچی ziyâretçii; — **Call'ing**, (*n*) وظیفه vazife; **ish** ایش

Callisthenics, kal-is-then'iks, (*n.pl*) تربیه ri-yâzeti bedeniyye; (تربیه) (zarâfet) (endâm) (terbiyeyi endâm)

Callous, kal'us, (*a*) ناصربلی nasurlu; (*fig*) قاتی qatu; حسسز hissiz, — **ness**, (*n*) حسسزلیک hissizlik

Callow, kal'ō, (*a*) توپسز tüysuz, (*fig*) طوی toy

Calm, kâ'm, (*a*) ساکن sâkin, (*n*) سکونت sukyôunet, (*v.a*) تسکین teskîn et.

Calory, kal'o-ri, (*n*) (*sci*) قالوری qalori, **Calor'ic**, (-'ik) (*a*) حرور harûr, — **harûrî**, (*n*) حرارت harâret; — **Calorif'ic**, (-'ik) (*a*) ایصیتیجی usu-tuju; (*lit*) تسخینی tes-hîni, — **power** قووه qouvveyi tes-hîniyye; حروریه harûuriyye

Calumny, kal'um-ni, (*n*) افترا iftirâ; **bühtân**; — **Colum'niâte**, (-'ni-ât) (*v*) افترا iftirâ et.; — **Calum'niâtion**, (-'ni â-shun) (*n*) افترا iftirâ (-etme); — **Calum'niâtor**, (-tur) (*n*) مفتری müfterî; — **Calum'nious**, — **ly**, (-'ni-us,-li) (*a* مع ad) مفتریانہ müfteriyâne

Calvary, kal'va-ri, (*n*) قالوهر qalver; (*fig*) عذاب mihnet, عذاب azâb.

Calvinism, kal'vin-izm, (*n*) قالوینزم qalvinizm.

Calyx, kal'iks, (*n*) (*bot*) خارسی قابوق har-rijî qabouq, (*lit*) کاس ke's.

Combered, kam'berd, (*a*) اکریلش ey-rilmish; (*mar*) بالوق صیرتی baluq surtı ...

Cambric, kām'brik, (*n*) باتست batist; پاتیسقه patisqa.

Cambridge, kām'brij, (*n pr*) کمبریج kembrij

Camel, kam'el, (*n*) دوه deve; — **hair**, دوه توی deve tüyü.

Cameo, kam'ē-ō, (*n*) قاپارمه qabartma hakk; (*kitâbe*) (قامبو) (qamyô).

Camera, kam'er-a, (*n*) قاماره qamara; فوتوغراف قوطوغراف makinesi; (*plvs*) حیره hejre.

Camomile, kam'o-mil, (*n*) پایاتیہ papatyë.

Camp, kamp, (*n*) اردوگاه ordougâyâh; قامپ qamp; (*sport*) قامپ قورمق (قامپ قورمق) qonmaq; (*v.n*) قورماق qourmaq).

Campaign, kam-pân', (*n*) سفر sefer, حرب harb; (*fig*) مجاہده müjâdele; (*v.n*) سفر یاپماق sefer yapmaq;—**Campaign'er**, (*n*) اختیار asker.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th ð, zh ژ [CAM-CAN]

Campanula, kam-pan'ū-la, (n.) (bot) چيچيكي borou chicheyi, خاصي ha-seki.

Camphor, kam'for, (n.) كافوري kyâfôuri; — **Cam'phorate**, (-ât) (a) كافوريني kyâ-fôurili, (v.a.) كافورلامق kyâfôurlamaq

Can, kan, (n.) تنكه teneke, قاب qab; (v.a.) قونسروه qonserve ياپق; — **Canned**, (kand) (a) قونسروه qonserve; قونتوده qoutouda; — **goods** قونسروهلر qonserveler.

Can, kan, (v.) مقتدر او. mouqtedir ol; بيلمك (ياپه) bilmek, he — «see» بيلير «گوره» geure-» bilir; (neg) «گوره» mez

Canada, kan'a-da, (n.pr.) قانادا qanada; — **Canā'dian**, (a) قانادا... qanada...; (n.) قنادال qanadalu.

Canal, kan-al', (n.) قانال qanal; مجرا mejrâ; — **Canalizā'tion**, (-'shun) (n.) قانال حفرى qanal hafri: (pl) مجاري mejârî; مجرالر mejrâlar.

Canary, ka-nā'ri, (n.) — **bird** قاناريه qanarye (قرشي) qanarye (-qoushou); — **seed** قوش يمي qoush yemi, **C—Islands** (n.pr.) قاناريه آدالارى qanarye adalaru.

Cancel, kan'sel, (v.a.) يوزمق bozmaq; ا. ibtâl et.

Cancer, kan'ser, (n.) (med.) قانسر qanser; سرطان seretan; (ast) برنجى seretan bürjü; — **Can'cerous**, (-us) (a.) قانسرلى qanserli.

Candelabrum, kan-de-lā'brum, (n.) شمعدان (بيوك) sham'dan.

Candid, kan'did, (a.) صاف sâf; خالص hâlis, — **ly**, (ad) خالصانه hâlisâne; صفوت safvetle; — **ness**, (n.) صفوت safvet; خلوص houlôus

Candidate, kan'di-dât, (n.) نامزد nâm-zed; طالب tâlib.

Candied, kan'did, (a.) شكرلеме shekerleme; (fig) طابتي tatlu — «lemon» peel «ليمون قابوغي» شكرلемеسى shekerlemesi; — **tongue** (fig.) ديل tantlu dil.

Candle, kan'dl, (n.) موم moum; — **mas** (n.) (rel) قامه qamame (-yortousou); — **stick** شمعدان sham'dan.

Candour, kan'dur, (n.) خلوص houlôus, صفوت safvet; (fig.) استقامت istiqaamet.

Candy, kan'di, (n.) شكرلеме shekerleme; شكر sheker; (v.a.) شكرلеме ياپق shekerleme yapmaq, (v.n.) شكرلنك shekerlenmek.

Cane, kân, (n) (bot) قامش qamush; حصير hasur, (v.a.) دوومك deuvmek; **sugar**—sheker قامشى sheker qamushu; **walking**—baston (دكنك) deynek; — **chair** حصير صانداليه hasur sandalye.

Canine, ka-nin', (a.) كوپك keupek, (lit.) كلبى kelbi.

Canister, kan'is-tèr, (n.) (تسكه) قوطى (teneke-) qoutou; — **shot** مسكيت misket.

Canker, kang'ker, (n.) (med.) شاتقر shanqur; قانسر qanser; يئيرجه على yenirje illeti, (v.a.) چورومتك chürüt-mek, yemek; (v.n.) شاتقر او. shan-qur ol. قورومتك chürumek; — **rose** يابانى گل yabânî gül; — **Cank'ered**, (-'erd) (a) چورومش chürümüş; (fig.) مضر mouzur فاسد fâsid.

Cannes, kân, (n. pr) قان (شهرى) qan (shehri)

Cannibal, kan'i-bal, (n.) يام يام yam-yam; **can'nibalism**, (-izm) (n.) يام ياملق yam-yamluq; (fig) وحشت vah-shet.

Cannon, kan'un, (n.) طوب top; (billards) قارامبول qarambol; (v.n.) ياپق قارامبول qarambol yapmaq; — **ball**, كوله gülle; — **shot**, مرمى mernû; (range) **Cannonade**, top menzili — **Cannonade**, (-ād') (n.) بومباردمان bombarduman; (v.a.) طوبه طومتق topa toutmaq; — **Can—noneer**, (-ēr) (n.) طوبچى topjou.

Canoe, ka-nōō', (n.) قانو qano; (حفيف hafif sandal): فوطه fouta

Canon, kan'un, (n.) (lit.) احكام ahkyâm, (pers) پاپاس papaz; راهب râhib; — **law**, (lit.) احكام دينيه ahkyâmû diniyyé; — **Canon'ical**, (-'ik-al) (a) دينى dîni; — **Canon kilise**... (روحانى) (rôuhânî) — **Can'onize**, (-îz) (v.a.) تقدس taqdis et., تبجيل tebjil et.

Canopy, kan'o-pi, (n.) صايوان sayvan; صايوان eurtû; (v.a.) اورتو eurtmek. ياپق sayvan yapmaq

Cant, kant, (n.) ميل meyl; (fig.) بايه جق yapmajuq; غريب افاده garib ifâde, (v.a.) ايكمك iymek; (v.n.) ايكلmek iyilmek; (fig.) تحف قونوشمق tahaf qonoushmaq.

Cantata, kan-tā'ta, (n.) (منظومه) (man-zôume); — **Can'—tatrice**, (-'ta-trēs) (n.) شانتوز shan-teuz.

Canteen, kan-tēn', (n.) مطهر matra; (barrack) انبار anbar; قيشله بقالى qushla baqqalu.

[CAN-CAP] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Canter, kan'tēr, (n) (zo) اشکین (کیدیش) eshgin (-gidish), (pers) مرائی murā-i; (v n) اشکین گیتمک eshgin gitmek.

Canterbury, kan'tēr-ber-ri, (n) شه تازدر etajer; **Archbishop of C** — کهنه زبورى kenterbeuri bash pisqo-posou.

Cantharides, kan-thar'i-dēz, (n pl) قونندوز qoundouz.

Canticle, kan'ti-kl, (n) الهی gazel; ilāhi

Cantilever, kan'ti-lē-vēr, (n) (دیرسک) (dirsek).

Canto, kan'tō, (n) قانطو qanto.

Canton, kan'tun, (n) قانتون qanton, ناحیه nāhiye; (fig) قسم qusum, (v.a.) — taxīm et; ifrāz et., — Can'tonment, (n) قوناق qonaq

Canvas, kan'vas, (n) یلکهن یلken bezi, (v.a.) موشامبه moushamba, (ششم) (مشمع) eurtmek.

Canvass, kan'vas, (v.a.) تدقیق tedqîq et.; (discuss) مذاکره müzâkere et.; (solicit) طلب et.; (mürâjât et.; (v.a.) (لهنه) رأى تأمین et. — fur taleb et., — (re'y te'mîn et.; (i-) tavsuye et., (n) تدقیق tedqîq; (رأى ایچون) müzâkere, (pol) تدقیقات tedqîqât, — Can'vasser, (n) طالب tâlib; (mürâjâtju; (inspector) مراجعه چی; انتخاب mintihâb müfettişhi

Cap, kap, (n) قالیق bashluq, قالیق qalpaq, (hat) شاپقه shapqa; (arilil) قاپسول qapsül; (v.a.) eurtmek; (fig) قاپسول قویق; (v.a.) tetvij et. — maker, باشلفچی bashluqju: — قالیق qalpaqju.

Capable, kâp'a-bl, (a) مقتدر mouqtedir; — Capabil'ity, (-'i-ti) (n) اقتدار iqtidâr; اهلیت ehliyyet

Capacity, kap-as'i-ti, (n) حجم hajm; استیجاب isti'âb; (münd) اقتدار iqtidâr; صلاحیت isti'dâd; (authority) صلاحیت sa-lâhiyyet; صفت sufat, — Capā'cious, (-'shus) (a.) واسع vâsî'

Caparison, ka-par'is-un, (n) خاشه ha-she, اورتمک eurtû; (v.a.) اورتمک eurtmek, (fig) سوسلهمک süslemek.

Cape, kâp, (n) بورن bourn; (tailoring) پلورین pelerin; قاپ qap; — The, — cap müstemlekesi.

Caper, kâ'per, (v n) صیجرامق suchramaq, (fig) جوشق joshmaq; (n) صیجراییش suchrayush; (fig) سرور sūrôr

Capillary, kap'il-a-ri, (a) (sci) شعری she'ri, — Capillar'ity, (-'i-ti) (n) آثار شعریe âsârü she'riyye.

Capital, kap'it-al, (a) باش bash, بویوک beuyuk; (v.ccellent) مکمل mükemmel; (n) باشلق bashluq, پایتخت pâyi-taht; مرکز merkez; (money) سرمایه sermâye, — letter بویوک حرفı beuyük harf, — ly, (ad.) (fig) مکمل mükemmel; مدھش müdhîsh; (jud) اعدام edam حنائیت cinâyet, — sentence اعدام حکمی edam hükmi, — ships زرهلیلر zurh-lular; fixed — اموال ثابته emvâli sâ-bite; املاک و دیمیرباش emlâk ve demirbash eshyâ; floating — نقد و مالزمه naqid ve mâlezime; working — سرمایه دارلق ishletme sermâyesi; Cap'italism, (-izm) (n) سرمایه دارلق sermâyedârîlûq; (fig) سرمایه نفوذı ser-mâye nüfûzı, قاپتالیزم qapitalizm; — Cap'italist, (n) سرمایه دار sermâye-dâr; (pl) سرمایه داران sermâyedârân; — Cap'italize, (-iz) (v.a.) سرمایه یه تحویل et., sermâye tahlil et..

Capitular, kap-it'ül-ar (n) اعضا â'zâ; — ly, (ad.) مجلس قراریله mejlis qarârile.

Capitulate, kap-it'ül-ât, (v n) تسلیم teslim ol; (fig) اقتیاد inqiyâd et.; Capitülâ'tion, (-'shun) (n) تسلیم teslim; (pl) قاپیتولاسیونلر qapitülasyonler; (lit.) عهدود عتیفه ouhûdi atîqa.

Capon, kâ'pn, (n) (zo) املیق umluq.

Caprice, ka-prēs', (n) قاپریس qapris; (lit.) احتیاص ihtirâs; تلون televvün; — Capric'ious, (-prish'us) (a) حربص haris; (lit.) متلون mütelevvin.

Capricorn, kap'ri-korn, (n) (ast) jedi (بهری) (-bürjü).

Capsize, kap-siz', (v.n) دوریلک devril-mek; (mar) آلپوره alboura ol; (v.a.) دوریمک devirmek.

Capstan, kap'stan, (n) ابرغاد urgad; بوجورغاد bojourgad

Capsule, kap'sül, (n) قاپسول qapsül; (bot) قابوق qabouq; — Cap'sular, (a.) قاپسول گیبی qapsül gibi; bosh.

Captain, kap'tân, (n) قاپدان qapdan, سوارى süvâri; (fig) رئیس reys;

mōte, foot; mōtūn; shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [CAP-CAR]

(rank) (mar) قاليون قېودانى qalyon qapdanu; (mil.) يوز باشى yūz-bashu; — **Cap'tainship**, (n.) قېودانلىق capdanluq; سوارىلىك sūvārīlik; (mil.) يوزباشلىق yūz-bashuluq

Caption, kap'shun, (n.) (jud) مغمده mouqaddeme (lit.) سرنامه sernāme; عنوان ounvān.

Captious, kap'shus, (a) خويسر hony-souz; تنقيديجى yaygaraju; يايغارهجي yāygarahji

Captive, kap'tiv, (n & a.) اسير esir; — **Cap'tivate**, (-āt) (v.a.) تسخير (lit.) tes-hîr et; — **Cap'tivating**, (a.) (lit.) جذاب jâzib; سحر sehhar; — **Captiv'ity**, ('i-ti) (n) اسارت esâret.

Capture, kap'tūr (n.) توقيف zabt; توقيف tevqif; (things) غنائم ganâ'im; (v.a.) zabt et.

Car, kâr, (n.) واگون araba; واگون vagon; **motor** — **Pullman** — **salonlou** vagon; **man** آراههجي arabaju

Caramel, kar'a-mel, (n.) قاراميل qaramel.

Carat, kar'at, (n.) قيراط qurat

Caravan, kar'a-van, (n.) كاروان kyâr-van.

Caraway, kar'a-wā, (n.) كيميون kimyon.

Carbine, kâr'bin, (n.) قارابينا qarabina.

Carbolic, kar-bol'ik, (a.) — **acid** (n.) فەنول hâmuзу qarbol; فەنول fenol; — **soap** صابونى qarbol sabounou.

Carbon, kâr'bon, (n.) قاربون qarbon, (lit.) فہم fahm; — **Car'bonate**, (-āt) (n) قاربونات qarbonat, — **Car'bonic**, (n) قاربونىك qarbonik; (lit.) فہم fahmî; — **acid** فامىز hâmuзу qarbon; — **Carbonif'erous**, (-rus) (a.) كومورلۇ keumülülü; (lit.) فہم fahmî; — **Car'bonize**, (-iz) (v.a.) ياقى yaqmaq; قاربونىزه qarbonize et. — **Car'bonized**, (-izd) (a.) اولمش olmush; keumür olmush; قاربونىزه qarbonize; — **paper** كاغدى qarbon kyâdu; قوپىه qopya kyâdu.

Carbuncle, kâr'bung-kl, (n) (med.) سويلجه sivilje.

Carcass, kâr'kas, (n.) قارقاس qarqas; قفس qafes; اسكەت iskelet.

Card, kârd, (n.) قارت qart; كاغذ kyâd;

playing — كاغدى oyoun kyâdu; **visiting** — قارت (وزيت) qart (-vizit); — **board** مقوا mouqavva; — **case** قارت qart visit qoutonsou; **to shuffle the** — قارشىدېرىمق kyâdlaru qarushdurmaq; **to deal the** — كاغذ وىرىمك kyâd vermek.

Cardiac, kâr'di-ak, (a.) ... قلب qalb..., قلب qalbi; (n.) قلب خستەلى qalb hastalugh; قاردىياق qardyaq

Cardiff, kâr'dif, (n. pr.) قاردىف qardif; — **coal** قاردىف كومورى qardif keumürü.

Cardinal, kâr'din-al, (n) قاردىنال qardinal; (a) اصلى aslî, اساسى esâsî; (colour) قويو قرمزى qoyou qurmuzu.

Care, kâr, (n.) دقت diqqat; (lit.) اهتمام ihtimâm, (trouble) غائله gâ-ile, دوشونجه dūshünje, (v n) دقت diqqat et; **to take** — دقت diqqat et; (-of) صاقىمىق (den-) saquymaq; (den-) باقى baqmaq; — **taker**, بىكجى bekji; (care) (mouhâfuz); — **Care'ful**, (-fûl) (a) دقتلى diqqatli; (ad) دقتلى diqqatle; اهتمامله ihtimâmle; — **Care'less**, (a) دقتسىز diqqatsiz; لايدى lâqayd; — **Care'lessness**, (n) دقتسىزلىك diqqatsizlik; غفلت gaflet.

Careen, ka-rēn', (n.) (mar) قارنه qarine; (v.a.) ياتىرىمق (yan-) yaturmaq; قارينه باصديرمق qarineye basdumaq; **careening wharf** قارنه ياتىرىمق yaturmaq yer.

Career, ka-rēr', (n) مەسلىك meslek; (ast) مەھرەك mahrek

Caress, ka-res', (v. a) اوڭشاق oqshamaq, سۈمك sevmek; (n pl.) (lit.) iltifât, نۇوازىش nüvâzish.

Cargo, kâr'go, (n.) يۈك yük, حمولە hamoule; **general** — مختلف حمولە mouhtelif hamoule, متنوع اشيا mütenevvî eshyâ; — **boat**, شىلەپ shilep.

Caricature, kar'i-ka-tūr, (n.) قارىقاتۇر qariqatūr.

Carmine, kâr'mīn, (n.) قارمەن qarmen, لال lâ'l

Carnage, kâr'nāj. (n.) قان qan, بوغوشما boghoushma; (lit.) مجادله müjâdele.

Carnal, kâr'nal, (a) (lit.) شېۋانى shehvânî; — **intercourse**, جام jimâ', — **minded**, (a.) شېۋىلى shehvetli.

Carnation, kar-nā'shun, (n.) تىن رەڭگى ten rengi; (bot.) قارنەڭ qaranîl.

Carnival, kâr'ni-val, (n.) قارناۋال qar-naval.

only; routine; through; tuck, mûsée; give; join; though; et=etmek; ol.=olmaq.

[CAR-CAS] (انگلیزجه کلماتک لئلفلی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mīne;

Carnivorous, kar-niv'ō-rus, (a) ات ییهن et yiyen, (lit.) آکل اللحم ākilül-lahm.

Carol, kar'ol, (n.) شرقی sharqu. (fig.) senâ; (v.a.) senâ et; (v n) شرقی sharqu seuylemek. (fig.) sevinmek.

Carotid, ka-rot'id, (n. مع a) شاه طامار... shâh damar...

Carouse, kar-owz', (n.) عشرت ishret, (v.n) عشرت ichmek, (v.n) عشرت et

Carp, kârp, (n.) سازان sazan balugh; (v n) اکلنمک eylenmek.

Carpathian, kâr-pa'thi-an, (a.) قارپات قارپات طاغاری marangozluq qarpāt dâlaru; (n. pl.) قارپاتلیلر qarpatlular

Carpenter, kâr-pent-ēr, (n.) مرآتوز marangoz, دölger; — **Car'pen-try**, (n.) (ri) marangozluq

Carpet, kâr'pet, (n.) خالی halu; کچه keche; (v.a.) خالی دوشمک deushe-mek, Holy — کسوه kisve, (procession) mahmel; (sürre alayu); — bag, چانطه chanta

Carriage, kar'ij, (n.) آرابه araba, (transport) نقل naql, نقلیه naqliye; (fig.) وضعیت vazıyyet; تاور tavr, (charges) نقلیه naqliye üjreti; — **load**, آرابه یوکü, — **paid**, نقلیه naqliye üjreti dâhil.

Carrier, kar'i-er, (n.) حامل nâqıl; hâmil; (com.) sevqiyyâtju; — **pigeon**, پوسته کوکرجینی posta güver-jini.

Carrot, kar'ut, (n.) هاووج havouj.

Carry, kari', (v.a.) طاشیق tashumaq; (lit.) حامل hâmil ol; (transport) naql et; sevq et; to — **one's self** طاورانق davranmaq; حرکت hareket et; to — **off** قالدیرمق qal-durmaq; (fig.) قاچیرمق qachurmaq; اؤلدورمک geutürmek; (kill) euldürmek; (win) قازانق qazanmaq; to — **on** یایق yapmaq; ifâ et; (continue) tâqib et; to — **through** ایکمال ikmâl et; ifâ et. to — **forward** نقل یکردن naqli ye-kyûn et.

Cart, kârt, (n.) یوک آرابه سی yûk arabası; آرابه araba; (v.a.) نقل naql et; طاشیق tashumaq; — **load**, آرابه yûk arabası

yûkü; — **wright**, (-rit) آرابه یابان ara-ba yapan, — **Cart'age**, (-'aj) (n.) نقلیه naqliye; (cost) اجرتی naqliye üjreti; — **Cart'er**, (n.) آرابه سی ara-baju.

Carte - blanche, kârt - (-blānsh), (n) (fig.) صلاحیت کامله salâhiyyeti kyâmile; (achuq bono), to have — (آچیق یون) salâhiyyeti kyâmi-lesi ol.; — **de-visite** (-vi-zit) (n) قارت دو وزیرت qart-deu-vizit

Cartel, kârt'el, (n) قارت qart; (com) mübâdeley üserâ; (mil.) اسرا mübâdeley üserâ; — **ship**, اسرا نجه سی üse-râ gemisi.

Carthage, kâr-thā'j, (n.pr) قارطاجه qartaja; — **Carthagi'nian**, (-ji'ni-an) (a.) قارطاجه qartaja; (n.) قارطاجه لیلر qartajalu; (pl.) قارطاجه لیلر qartajalular

Cartilage, kâi'ti-lāj, (n.) (ana) قیقیرداق ququrdaq, — **Cartilagi'nous**, (-j'i-nus) (a.) قیقیرداق ququrdaqlu.

Cartoon, kâr-tōon', (n.) قارتون qarton.

Cartouche, kâr-tōush', (n.) خارطوچ hartouch

Cartridge, kâr'trij, (n.) فشنگ fishek; — **box**, فشنگک fisheklik; پالاصفه palasqa.

Carve, kârv, (v.a.) اویتق oymaq; (or-nament) اویتق یاقتق oyma yapmaq; (en-grave) کسک kesmek; (fig.) taxim et., — **Carv'ing**, (n.) اویتق oyma; (fig.) taxim

Cascade, kas-kād', (n.) چاغلايان chāgh-layan

Case, kās, (n.) حال hâl; خصوص housûs. (med) واقعه vaq-a; (jud.) دعوا dâ'vâ; (fig.) حقیقت mes-ele; the — **haqıqat**; (lit.) مایق mâ-vaqâ'; in — **halde**, taqdîrde; (of) حالده hâlinde; وفوعنده ...vouqûun-da; in any — **herhalde**.

Case, kās, (n.) (ho.v) قوطی qoutou, (big) sanduq; (cover) محفوظه malifaza; (fig.) ظرف zarf; (v.p.) قاصه qasa; (v.a.) قوطی قوتون qoutunya qomaq; — **harden**, (v.a.) tavlamaq, صو ویرمک sou ver-mek; — **knife**, مطبخ بیخانی moutbaq puchâ; — **Cāsing**, (n.) قاپلامه qapla-ma; ظرف zarf.

môte; foot, mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th, zh ٺ [CAS-CAT]

Casemate, kās'māt, (n.) قازمات qazmet.

Casement, kās-ment, (n.) پنجره (قنادلی) (qanadlu-) penjere; قاصه qasa

Cash, kash, (n.) نقد naqd; پشین باره peshin para; (v.a.) naqde نقده تحویل . tahvil et.; (pay) تادیبه te'diye et.; (get) تحصیل tahsil et.; for — پشین معدنی peshin parayle; hard — باره mâ'denî para; (pl.) مسکوکات mes-kyôukyât; small — اوفاقلق oufaqluq; بوزوقلق bozouqluq; — **account**, قاصه qasa hesâbu; (bank) قردی qre-di; — **book**, قاصه دفتری qasa defteri; — **Cashier'**, (-ēr) (n.) وزنه‌دار vezne-dâr; — **chief**, سر وزنه‌دار ser vezne-dâr.

Cashmere, kash'mēr, (n. pr.) کشمیر qashmir; (qazmir) (قازمیر) (n.); — shawl شال shal; کشمیر شالی qashmir shalu; — **Cashmēr'ian**, (a.) کشمیری qashmiri.

Cask, kask, (n.) واریل varil; فوجی fuchu (n.).

Casket, kask'et, (n.) عظمه mahfaza; چکمه chekmeje; تابوت tabout.

Caspian, kas'pi-an, — Sea (n. pr.) بحر bahri hazer.

Casque, kask (n.) قاسکت qasket; باشلق bashluq; (mil.) مغفر magfer.

Cassation, kas-sā'shun, (n.) نقض naqz; دیوان تمیز divānu temyiz.

Cassimere, kas-i-mēi', (n.) قازمیر qazmir.

Cassock, kas'ok, (n.) جبه jübbe, ساقو saqo; — **Cas'socked**, (-'okd) (a.) جبهلی jübbeli.

Cast, kast, (n.) آتمه atma, آتمه atum; دوکه (metal) serpme; قورم qorm; قالب qalub; (mould) form; (manner) طود tavr; چالچ chalum; tarz; (turn) حرکت hareket; — **of the eye** باقیش baqkush, نظر nazar; (v.a.) آتمه atmaq; (fig.) صاپق sachmaq; (metal) دوکه deukmek; (v.n.) (fig.) دوشونمک düşhünmek; — **to—about** (fig.) آراشدیرمق arash-durmaq; **to—off** ترک et.; — **out** def et.; (n.) متروک metrôuk; **to—out** چیقارمق chuqarmaq; (fig.) تارد tard et.; — **iron**, دوکه demir.

Castamoni, kas'ta-mo-ni, (n. pr.) قسطمونی qastamoni.

Castanet, kas'ta-net, (n.) چارداره zil; charpara.

Castaway, kast'a-wā, (n. a) متروک metrôuk; (pers.) ذلیل zelil.

Caste, kâst, (n.) صنف sunûf; طبقه tabaqa; (phil) مرتبه mer-tebe; (pl) مراتب me-râtib.

Caster, kast'er, (n.) آتاجی atuju (metal) ده‌ژبیسور deukmeji; (theatre) رژیسسر rejisseur; (sall) طوزلق touzlouq; بوبرلک biberlik.

Castigate, kas'tig-ât, (v.a.) تنقید ten-qîd et; tas-hih et .

Casting, kast'ing, (n.) آتمه atum, (metal) دوکوم deukûm; (fig.) ترتیبات tertibât, (a.) (fig) قطعی qat-i; نافذ nâfiz.

Castle, kas'l, (n.) قلعه qale; حصار hisar; (fig) شانو shato.

Castor, kas'tor, (n.) قوندوز qoundouz; (fig) قاستور qastor; (wheel) تکرک tekerlek (-ayaq); — **«hat»** قاستور qastor «shapqa»; — **oil**, hind yâ; — **Castorine**, (-in) قاستورین qastorin.

Castrate, kas'trât, (v.a.) (zo) ایغیدیش ughdush et.; (pers.) خادم hadum et; — **Castrâtion**, (-'shun) (n.) (lit.) اخسا ihsâ;

Casual, kash'û-al, (a.) تصادفی tesâdüfi; (lit.) عارضی âruzî; — **ly**, (ad.) تصادفاً tesâdüfen; راست راست gele, — **Cas-ualty**, (-ti) (n.) تصادفی tesâdüf; (pl.) ضایعات vouqûn-ât; (mil.) ضایعات zâyû-ât.

Casuistry, kaz-û-ist'ri, (n.) (lit.) (وجدانیات) (viydâniyyât); (تقه) (fuqkuh.)

Cat, kat, (n.) کدی kedi; — **Call**, (n.) ایصلیق usluq; (v.) ایصلیق چالقی usluq chalmaq; (fig) استیصال istisqâl et.; — **fish**, کدی kedi بالقی balugh; — **s paw**, کدی kedi پنچسی penchesi; (fig) واسطه vâsuta; (lit.) بازیچه bâziche; (pl. a) فریقه frushqa hava.

Cataclysm, kat'a-klizm, (n.) طوفان tōu-fân; (fig) آفت âfet; مصیبت mousibet.

Catacomb, kat'a-kōm, (n.) مدفن med-fen; قبر qabr; (pl.) مقابر meqâbir.

Catafalque, kat-a-falk', (n.) قاناقالقی qatafalq, (car) جنازه آرایشی jenâze ara-basu.

Catalepsy, kat'a-lep-si, (n.) قان طومعهسی qan donmasu; (lit.) جود jûmôud.

Catalogue, kat'a-log, (n.) قانالوغ qatalog; لیسته liste; (v.a.) یاپق yapmaq.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CAT-CAU] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red; mē; hēr, in, mine;

Cataplasm, kat'a-plazm, (n.) (med) لاپه lapa.

Cataract, kat'a-rakt, (n.) شلاله shilâle. (med.) پرده perde.

Catarrh, kat-âr, (n.) قاتار qatar; نرله nezle; — **Catarrh'al**, (a) نرله... nezle.; (lit.) زکامی zûkyâmî

Catastrophe, kat-as'trô-fê, (n.) فلاکت felâket.

Catch, kach, (v.a.) باقالامق yaqalammaq. toutmaq, (v.n.) باقالانماق yaqalanmaq; طونماق toutoulmaq; (n.) طونمه toutma; (mach) قول qol; تتك tetik; (fig.) آو av; (lit.) شكار shikyâr, (avanta) (snare) طوزاق touzaq; to — cold سوغوق soghouq almaq; to — fire طونوشق atesh almaq; طونوشماق toutoushmaq; to — up باقالامق yaqalammaq; (fig.) بندا bend et.; — word, نقرات neqarât; — **Catch'er**, (n.) پوتان toutan; آو avju; (net) آغ â, (fig.) طوزاق touzaq, (mach) سورکو sürgü; — **Catch'ing**, (n) طونمه toutma; (a) (med) ساری sârî; — **Catch'y**, (-i) (a) جانب jâzib; گوزل güzêl.

Catechise, kat'e-kiz, (v.a.) صومق sormaq, صومق suqushdurmaq; (rel) تلقین telqîn et.; — **Cat'echism**, (-kizm) (n) جواب s'âl-jevâb; (fig.) اساسات esâsât, qavâ'id قواعد.

Category, kat'e-gor-i, (n.) جنس jins; نوع nevî; (phil.) مقوله maqûle; (class) صنف sunuf; (pl.) انواع envâ', (phil.) مقولات maqûlât; — **Categor'ical**, (-i-kal) (a.) قطعی qat-î; (ad.) قطعياً qat-uyyen.

Cater, kâ'têr, (v.) تدارك tedârik et.; — for احتیاجی ihtiyâjunu te'min et.; باقmaq baqmaq, — **Câ'terer**, (n.) معتمد vekilharj; (suppl'er) معتمد müte-ahlid; (fig.) خادم hâdim.

Caterpillar, kat'er-pil-ar, (n.) (zo) تارتیل turtul, قورت qourt.

Catgut, kat'gut, (n.) (mus.) کیریش kirish; تل tel.

Cathartic, kath-ârt'ik, (a.) تمیزلہجی temizleyiji; (a. & n.) (med.) مهمل müs-hil; (lit.) منقî mûneqqî.

Cathedral, kath-êd'ral, (n.) (بووک) کابسا (büyük-) kilise; قاتدرال qatedral.

Catholic, kath'ol-ik, (a & n) قاتولیک qatolik; (universal) کلی küllî; — **Catholicism**, (-i-sizm) (n.) قاتولیکلک

qatoliklik, (fig) کلیت külliyyet; عمومیت ousmûmiyyet

Catkin, kat'kin, (n) (bot) سکود چچیکی seuyüd chicheyi.

Cattle, kat'l, (n.) صیغیر sughur, (pl) mevâshî. حیوانلار hayvanlar; (lit.) مویشی

Caucasian, kaw-kâ'zhi-an, (a) قافقاس qafqas.; — قافقاسلی qafqaslı; — **Caucâ'sus**, (-'sus) (n pr) قافقاسیه qafqasya

Caucus, kaw'kus, (n) اجتماع hous-sûsî ijtima'; (مشاوره) (müşhâvere).

Candle, kaw'dl, (n.) شربت (lôsa-) sherbet; صیجاق bira.

Caul, kawl, (n.) (ana) شیردان shurdan; (fig.) file باشلق bashluq.

Cauliflower, kaw'li-flow-er, (n.) قرنهپار qarnâ-baliâr.

Caulk, kawk, (v.a.) (mar.) قلفات qalafat et.; — **Caulk'er**, (n.) قلفاتچی qalafatçı; — **Caulk'ing**, (n.) قلفات qalafat...

Cause, kawz, (n.) سبب sebeb; (pl) esbâb; (jud.) دعا dâ'vâ; (fig.) illet; (v.a.) منفعت menfât; (phil) علت illet; (v.a.) موجب ol. سبب ol. مسبب اول — first intâj et., (lit.) müsebbi evvel; سبب اصلی sebebî-aslî: (God) الله allah, final — غایه gâye; علت غائیة maxadû aslî, (phil.) سبب illeti gâ-iyye, (universe's) (lit.) سبب (معنای) sebebî tekvin; تکیون (mânây-i) kyâ-inât; prime — مسبب rûuh; روح müsebbi haqîqî; حقیق Cause of — s الله allah, خالق hâliq; (lit.) (hazret-i-) müsebbibül-esbâb; — and effect علت و اثر illet ve eser, سبب و نتیجه sebeb ve netîje; لازم و ملزوم lâzûm ve melzûm; to show — اسبابی esbâbunu îzâh et.; مدافعه müdâfâ et.; to make common — برلشمک birleshmek; اویشماق ouyoushmaq; — **Caus'al**, (z'al) (a.) (lit.) سبب sebebî; طلبی talebî; — **Causal'ity**, (-i-ti) (n.) (lit.) علیت ulliyyet; **Cause'less**, (a.) سببسیز sebebsiz.

Causerie, kôz'ri, (n.) معاورة mouhâ-vere; (lit.) مصاحبه mousâhabe.

Causeway, kawz'wâ, (n.) شوسه shose.

Caustic, kaws'tik, (a.) یاقچی yaquju, (lit.) محرق mouhriq; (fig.) آجی aju.

Cauterize, kaw'ter-iz, (v.a.) داغلامق

mōte; foot, mōon, shut. mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th; zh ز [CAU-CEN]

dālamaq, ياقق yaqmaq, — **Cauter-izā'tion**, (-'shun) (n.) دالامه dālama; qoterizasyon قوتەرزاسيون

Caution, kaw'shun, (n) احتياط ihtiyât, tedbir تدبير; (warning) اخطار ihtâr; tebligât, (jud) کفالت kefâlet; (security) تامينات te'mînât; (v.a.) اخطار ا. ihtâr et, — **Cautioner**, (n.) (jud) کفيل kefil; — **Cautious**, (-'shus) (a) احتياطي ihtiyâtlu; مدبر müdebbir; — **Cautiously**, (ad.) احتياطي ihtiyâtla; مدبرانه müdebbirâne.

Cavalcade, kav-al-kād', (n.) آتليلر atullar, سواريلر süvârilir.

Cavalier, kav-al-ēr', (n.) سوارى süvâri; (hist) سلاحشور silâh-shor; (dance) قاوليه qavalye; رفيق refiq; (a) (free) لايبالي lâ-übâlî; (haughty) مغرور mâgrôur; (gay) شن shen; (v.a.) قاوليه لك a. qavalyelik et., رفاقت refâqat et..

Cavalry, kav'al-ri, (n.) سوارى süvâri; — **man** (عسكى) سوارى süvâri (-askeri), (pl) سواريلر süvârilir

Cave, kâv, (n) مغاره mâghra; in اين; qav قار.

Cavern, kav'ern, (n.) معاره mâghra; delik دليک; — **Cavernous**, (-nus) (a) اويوک oyok,

Caviar, kav-i-ar', (n.) حاويار havyar.

Cavil, kav'il, (n.) بهانه bahâne; (lit) مغالطه mougâlata; (v n) يولق ba-hâne boulmaq; ايتراز et. it'iraz et.

Cavity, kav'it-i, (n.) اويوک oyok; چوقور chouqor, (lit. ق) med) jevf.

Caw, kaw, (v.n.) اوتماک eutmek; (n.) قارغه qarga sesi.

Çayenne, kâ-en', (n.) قيرمى يير qurmuзу biber

Cease, sēs, (v n) يتماک bitmek; كسىلمك kesilmek; دورماق dourmaq; (v.a.) يتيرماک bitirmek, كىسماک kesmek; —

Ceasing, (-z'-) (n) كسىلما kesilme; (lit.) قىتاء inqutâ; — **Ceaseless** (a) قىتاءى mütêmâdî; — **Ceaselessly** (ad) قىتاءى mütêmâdiyen, (lit.) لا يىقما lâ-yenqatî.

Cedar, sē'dar, (n.) سدر sedr, (فستق) ارزه (fustuq âju) erze.

Cede, sēd, (v.a.) وىرماک vermek, ترك a. terk et.; (v.n.) قبول a. qabûl et., اطاعت a. itâ-at et.

Ceiling, sē'ing, (n.) تavan (lit.) سقف seqf.

Celebrate, sel'e-brât, (v.a.) يايىق مراسم

merâsim yapmaq; (lit.) تسعيد tes'id et; — **Celebrated**, (td) (a) مشهور mesh-hôur, — **Celebration**, (-'shun) (n.) تسعيد tes'id; ihtifâl; (rel) آيين âyin; — **Celebrity**, (-'ri-ti) (n.) شهرت sheuhret, نام nâm; (pers) مشاهير mesh-hôur zât; (pl) meshâhir.

Celerity, sel'er'it-i (n.) سىرء sür-at.

Celery, sel'er-i (n.) كرهىز kereviz

Celestial, sel-est'yal, (a) (ast) سىاوى semâvî; (fig) قدسى qoudsî; (n. pl) چىنلير chinlir.

Celibacy, sel'i-bas-i, (n.) بكارلىق bek-yarluc; (tejerrüd) (bâ) (a) بكار bek-yar, مجرد müjjerred;

Cell, sel, (n) حجره heujre (room) اوڤه oda; — **Cellular** (a) حجره لى heujreli (lit) حجره لى heujrevî.

Cellar, sel'ar, (n.) مخزن mahzen; (v.a.) مخزنه mahzene qomak; — **Cellarage**, (-âi) (n.) (pl) مخزنلر mahzenler; قاولر qavlar, (charge) مخزن اجرتى mahzen üjreti; (arzu) (arzuye), — **Cellaret**, (n.) شيشه لك shishelik, صندوق sanduc; — **Cellarist**, (n.) مخزنچى mahzenji.

Celluloid, sel'ū-lōid, (n) سىلولويد selluloyd

Celt, selt, (n.) سلت selt; (axe) بالڤه bal-ta; — **Celtic**, (-'ik) (a.) ...سلت selt.; (n.) سلت لى selt lisân.

Cement, se-ment', (n.) چىمىنتو chimento; (fig) رباط râbata; (v.a.) ياپىشدورماق ya-pushdurmaq, رباط rabt et; (v n) طومق toutmaq; — **Cementation**, (-'shun) (n.) چىمىنتولامه chimentolama; رباط rabt.

Cemetery, sem'e-tè-i, (n.) مزارلىق me-zarluc; قبرستان qabristan.

Cenotaph, sen'ō-taf, (n) مزار mezar; آبدء âbide.

Cense, sens (v.a.) توتسولماک tütsülemek; — **Censér**, (n.) بىجوردان bohourdan.

Censor, sen'sor, (n.) سانسور sanseur; — **Censorious**, (-'ri-us) (a.) (lit.) تاقبىلى taqbîlî; تنقىدى tenqîdî; — **Censoriously**, (ad) مؤاحذهكارانه mü-âhazekyârâne; — **Censorship**, (n.) سانسورلىق sanseurlük; — **of the press** مطبوعات سانسورلىقى matbôu-ât sanseur-lüy.

Censure, sen'shūr, (n.) (lit.) مؤاحذه

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[CEN-CER] (انكلیزجه كاتاك تلفظ ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

mou-âhaze; تنقید tenqîd; (*blame*)
تقیب taqbîh, (*v.a.*) mü-â-
haze et; — Cen-
sūable, (*a.*) shâyânu taq-
bîh; — Cen'sūrer, (*n.*) (lit.)
منفذ mûnaqqid.
Census, sen'sus, (*n.*) تحریر نفوس tahrîri
nüfûs.
Cent, sent, (*n.*) سنت sent; (ساتیم)
(santim).
Centenary, sen'tin-ar-i, (*n.*) سنه ۱۰۰
یوزنچی yüzünjü sene; یوزنچی سنه
yüzünjü seneyi devriyye.
Centennial, sen-ten'i-al, (*a.*) یوز سنه ده
yüz senede bir, یوز سنه لک yüz sene-
lik; (*n.*) یوزنچی سنه دووه
yüzünjü seneyi devriyye.
Centesimal, sen-tes'i-mal, (*a.*) یوزنچی
yüzünjü, (*n.*) مآت mi-ât.
Centesimo, sen-tes'i-mo, (*n.*) چنتزمه
chentezme, (ساتیم) (santim)
Centigrade, sen'ti-grād, (*a.*) ساتیغراد
santigrad.
Centigramme, sen'ti-gram, (*n.*) ساتیغرام
santigram.
Centimetre, sen'ti-mē-tr, (*n.*) سانتیمتره
santimetre; (ساتیم) (santim).
Centiped, sen'ti-ped, (*n.*) قرق آفاق
qurq ayaq.
Centre, sen'ter, (*n.*) مرکز merkez; (*v.a.*)
مرکز merkeze qomaq; (*collect*)
مرکز merkeze toplamaq; (*v.n.*)
مرکز toplanmaq; (*lit.*) تمرکز te-
merküz et; — Cen'tral, (*a.*) مرکزی
merkezî; (مرکز merkeze...: (*n.*)
سانترال santural; — Centralizā'tion, (-'shun)
(*n.*) (pol.) مرکزیت merkeziyyet; —
Cen'tralize, (-iz) (*v.a.*) مرکز جمع
merkeze jem et.; — Cen'trifugal, sen-trifū-gal, (*a.*) (sci.)
سانتریفوک anil-merkez (*n.*)
«قوة» عن المركزية. «force»
«qouvveyi» anil-merkeziyye.
Centripetal, sen-trip'et-al, (*a.*) (sci.)
«قوة» ilel-merkez; — «force»
ilel-merkez «qouvveyi»
Centuple, sen'tū-pl, (*a.*) یوز مثلی yüz
misli; (*v.a.*) یوز مثلی یاپتی yüz misli
yapmaq.
Century, sen'tū-ri, (*n.*) عصر asr; (*pl.*)
عصرلار â'sâr; (*lit.*) (play) عصرل
yüz sayu; (دالیا) (dalya);

«past» — «گین» عصر — asur;
(*pl.*) «اعصار» ساله â'sâru sâlîfe;
«yir-minji» عصر — «yir-
minji» asur; in the course of cen-
turies (lit.) مرور اعصارله mürûru
â'sârla...; — Centū'rial, (*a.*) عصرلق
asurlu... عصری asrî.
Cephalic, se-fal'ik, (*a.*) باشه عائد basha
â-id, (lit.) باش آغریسی re'sî, (*n.*)
باش آغریسی bash ârusu ilaju.
Ceramic, 'se-ram'ik, (*a.*) چینی
chini
Cerate, sēr'rāt, (*n.*) معجون mâ'joun;
(med) مرهم merhem.
Cere, sēr, (*n.*) مالوی balmoumou.
Cereal, sēr'i-al, (*n.*) ذخیره zahîre; (*pl.*)
حبوبات houbôubât.
Cerebrum, ser'e-brum, (*n.*) دماغ du-
mâg; — Cer'ebral, (*a.*) بینه عائد bey-
ne â-id; (*lit.*) دماغی dumâguî.
Cerecloth, sēr'klôth, (*n.*) موشامبه
moushamba.
Ceremony, ser'e-mo-ni, (*n.*) مراسم me-
râsim; (*rel.*) آیین âyîn; (*mil.*)
تشریفات teshrifât; (*fig.*) تکلیف tekellûf; with-
out — تکلیف teklîfsizje; (*lit.*)
bilâ-tekellûf; — Ceremō'nial, (*a.*)
مراسم merâsime â-id; (*n.*)
مراسم merâsim; (*rel.*) اصول ousûl;
آداب âdâb; — Ceremō'nially, (ad.)
مراسمجه merâsimje; Ceremō'nious, (-ni-us)
(*a.*) مراسمی merâsimli; (*lit.*)
تکلفی tekellûflî; — Ceremō'niously, (ad.)
مراسمه merâsimle.
Certain, sēr'tān, (*a.*) معین mou-
ayyen; محقق mûsbet; (*sure*)
محقق muhaqqaq; بعض emîn; (*some*)
bâ'zu...; (*one*) bir; — l'y, (ad.)
طبیعی tabî'; — l'y, (ad.)
شبهه shûbhesiz; a — bir; (*pers.*)
bir; — nâmununda biri;
— «person» بعض bâ'zu «adam-
lar» — Cer'tainty, (-ti) (*n.*) (lit.)
قطعت qat-uyyet; صحت suhhat; (*phil.*)
یقین yaqîn.
Certify, sēr'ti-fi, (*v.a.*) تصدیق tasdîq
et.; (*lit.*) تأیید te'yîd et.; — Certif-
icate, (fi-kāt) (*n.*) وثیقه vesîqa;
شهادتنامه shehâdetnâme; (*v.a.*)
وثیقه vermek; — Certify tasdîq et.; —
Certificā'tion, (-'shun) (*a.*) تصدیق
tasdîq; — Cer'tified, (-fid) (*a.*) مصدق
mousaddaq.
Ceruse, sēr'rōs, (*n.*) استویج üstübej.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو, ch چ; sh ش; th ث; zh ز [CER-CHA]

Cervical, sēr'vi-kal, (a.) بويون bo-youn ..; (lit.) عنق ounqī, rubqī
Cessation, ses-ā'shun, (n.) (lit.) انقطاع inqutā'; توقف tevaqqouf
Cession, sesh'un, (n.) ترك terk; فراغ ferāg; — **Ces'sionary**, (-ri) (n.) (jud.) (له) mefrōng, (-leh)
Cesspool, ses'pōol, (n.) چوقور chou-qour; لثم lām
Ceylon, se'lon, (n. pl.) سەيلون (آله سي) sey-lon (-adasu)
Chafe, chāf, (v.a.) سوروشدیرمک sürüş-dürmek; (fig.) قیزدیرمک qızdurmaq; چارپق sürünmek; (mar) چارپق charpmaq, (fig.) قیزمق quzmaq; — **Chāf'ing**, (n.) آشنمه ashunma; (fig.) hiddet; (med) ياره yara; بره bere — dish اوجاق ojaq, تابه tava
Chaff, chaf, (n) کپک kepek; صان saman; (fig.) شاقه sachma; (banter) shaaqa, لطيفه latife; (vn) کلنمک ey-lenmek; (fig.) لطيفه et; — **Chaff'y**, (-i) (a.) صانلی cheuplü; samanlu, (fig.) صاچه sachma, اهميتسز ehem-miyyetsiz.
Chaffer, chaf'ër, (vn) ساتين آتی satun almaq; بازارلق pazarluq et.; — **Chaff'erer**, (n.) بازارلجی pazarluquju; (طعمکار) (tama'kyâr).
Chaffinch, chaf'inch, (n.) اسپنور is-pinoz.
Chagrin, sha-grën', (n.) کدر keder; (v.a.) مکدر mükedder et.
Chain, chān, (n.) زنجیر zinjir; (fig.) صیره sura; سلسله silsile; watch — کوستک keustek; (pl.) علاقه alāqa; (lit.) روابط revâbut; (v.a.) باغلاماق bâlamaq; (fig.) revâbut; (v.a.) ربط rabt et.; — **of mountains** صیره طاغر sura dâlar; (lit.) سلسله silsileyi jibâl; — **bridge**, آسمه کوپری asma keuprü; — **pump**, چالپارلی طولومبه chalparalu toulumba.
Chair, chār, (n.) صانداليه sandalye; اسکمه iskemle; (office) مقام maqâm; (pres-idency) ریاست riyâset; (professorship) سکوت sü-kût!; (int.)! — **to take the-** omou-za qaldurmaq; — **to take the-** riyâset et; — **bottomer**. اسکمه اوردوجی is-kemle eurüjü; — **man**, (n.) رئیس re-îs; — **'manship**, (n.) ریاست riyâset

Chaleography, kal-kog'ra-fi, (n.) باقر هاککی baqur hakkı
Chaldea, kal-dē'a, (n. pl.) عراق یرم irâ-qu qadîm; (babilistan) (bābilstān); — **Chaldē'an**, (a. n.) کلدانی kıldānî; (pl) کلدانیلر kıldāniler, — **Chaldaic**, (kal-dā'ik) (a) کلدانی kıldānî, (n.) (language) کلدانی لسانی kıldānî lsānu; kıldānîje
Chalice, chal'is, (n.) طاس tas, قدح qadeh.
Chalk, chawk, (n.) تاشیر tebashir; سوزمک sūzmek; تاشیر şüşür; — **pit**, تاشیر اوجاچی tebashir oja; — **stone**, کیرج طاشی kirech tashu; — **Chalk'y**, (-i) (a) تاشیرلی tebashirli.
Challenge, chal'enj, (n.) میدان اوقومه meydan oquma; تهدید tehdid, (fig.) meydan aqumq (v.a.) میدان اوقومق meydan oqumaq, دعوت dâ'vet et.; — **Chal'lenger**, (-jër) (n.) میدان اوقومان möu'teriz.
Chamber, chām'bër, (n.) اوده oda; (assembly) مجلس mejlis; (parliament) mejlisi meb-ûsân; (gun's) تجارث hazne; — **of commerce** تجارث hazne; — **counsel** خصوصی tijâret odası; — **housousî** مشاور (عدلی) housousî müşâvir (-adlî); — **maid** فام دوشامبر fam-deu-shambur; — **practice** خصوصی مشاورlık housousî müşâvirlik.
Chamberlain, chām'bër-lān, (n.) ماینتیجی mâbeynî; تشریفاتیجی teshrifâtju; — **Cham'berlainship** (n.) ماینتیجیک mâ-beynjilik; تشریفاتیجی teshrifâtju.
Chameleon, ka-māl'yun, (n.) (lit.) بوقلوم bôuqalemôn.
Chamfer, cham'fer (n.) اولوق olouq, ییو yiv; (v.a.) ییو اچمق yiv achmaq; — **cham'fered**, (-fêrd) (a.) اولوق olouq-lou; ییولی yivli.
Chamois, sha'moi, (n.) شامووا sha-mouva; چکی کچی kechi derisi; — **leather** کوددی geuderî.
Champ, champ, (vn) چیکنمه chi-y-nemek, (noise) شاپورداتق shapurd-at-maq.
Champagne, sham-pān', (n.) شامپانیا shampanya.
Champignon, sham-pin'yon, (n.) مانطار mantar.
Champion, cham'pi-un, (n.) شامپیون shampiyon; (fig.) مدافع müdâfi; (a.) birinji; مکمل mükemmel; — **ship** (n.) شامپیونلوق shampiyonlouq; (-off) مدافعlik müdâfi'lik.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CHA-CHA] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red, mē, hēr; in, mine;

Chance, chans, (*n.*) شانس shans; طالع tâlî', (*risk*) تصادف tesâdûf; (*probability*) ihtimâl, امید ümîd; (*a*) تصادفی tesâdûfi; (*v.n*) واقع اولق (vâqî') olmaq; (*a*) تصادف tesâdûf et, (*v.a*) olmaq; jür-et حرأت ا. teshebbüs et.; by — تصادفاً tesâdüfen; **there is no** — غیرمختلدر. ümîd yoqdour. امید یوقدر ... gayri mouhtameldir; **to stand a** — ihtimâlî ol. .

Chancel, chan'sel, (*n.*) (rel) (مخفل) (mahfel).

Chancellor, chan'sel-or, (*n.*) شانسلیه shanseliye; قانچالار qanchilar.

Chancery, chan'ser-i, (*n*) قانچالاریه qanchilarya; (*jud*) دیوان dîvân.

Chancre, shang'ker, (*n.*) شانقره shanqre.

Chandler, shan'dlër, (*n*) ساتوچى satuju. ship — (بحریه مازمه جسی) (bahriye mâlezmejisi).

Change, chānj, (*n.*) تبدل tebeddül, (*pl*) تحولات tehavvülât, (*money*) اوفاقلق oufaqluq; (*rest*) باره نك اوسق farq. par-ranun üstü, بورسە borsa, (*v.a*) تسديل (a) tebdil et; (*v.n*) دكشديرمك deyishdirmek; تحول اه. (lit.) deyishmek, (*lit.*) تهحول tehavvül et; **to — money** يورديرمق para bozdourmaq; **to — one's mind** فكرينى دكشديرمك fikrini deyishdirmek; جايىق jaymaq; — **Change'able**, (-i'abl) قرارىز deyishir; qarâr-suz; (*lit*) متحول mütehavvil, — **Change'less**, (*a*) دكششمز deyishmez; سفظ sâbit, — **Change'ling**, (*n.*) سفظ saqat (-chojouq)

Channel, chan'el, (*n.*) قانال qanal; (*fig.*) اويىق tariq; واسطه vâsuta; (*v.a*) اويىق oymaq; معرا يايىق mejrâ yapmaq, (*fig.*) مانىش دكزى — The — manish denizi

Chant, chant, (*n.*) شرق sharqu; (*rel*) (qaside) (قصيده) اوفوق ilâhî, (*v.a*) oqoumaq; (*praise*) سنا senâ et.; (*sell*) (اووقوتقى) (oqoutmaq); — **Chan-ter**, (*n.*) (lit.) معنى mougannî; (*fig.*) مطره‌مار madrabaz.

Chanticleer, chant'i-klër, (*n.*) خروس horoz.

Chaos, kâ'os, (*n.*) قارشىقلىق qarushuqluq; تذبذب tezezbzül; — **Chaotic**, (kâ-ol'ik) (a.) قارشىق qarushuq; مذبذب müzezbzeb.

Chap, chap, (*n.*) چاتلاق chatlaq;

(*n.*) (*pl*) چكه chene, (*v.n.*) چاتلامق chat-lamaq; (*fig.*) وورمق vourmaq.

Chap, chap, (*n*) آدم adam; old — (بزمى) (bizimki); (دوست!) (dostoum!)

Chape, chāp, (*n*) طوقه toqa; اوج ouj.

Chapel, chap'el, (*n.*) كليسا (küchük-) kilise, شاپل shapel; معبد mâ'bed

Chaperon, shap'e-rön, (*n.*) شاپه‌رون shaperon; (مریبه) (mürebbiye), (رفیقه) (refîqa); باشلق bashluq; (*v.a*) (himâye) (حمایه ا.) refâqat et.;

Chaplain, chap'lân, (*n*) پاپاس papaz; (Islam) امام imam

Chaplet, chap'let, (*n.*) چلنك chelenk, (rel) تسبیح tesbih; (metal) چنبر chenber; حلقه halqa.

Chapman, chap'man, (*n.*) ساتوچى satu-ju; (eskiji) (اسكيجى); (buyer) مشتری müshteri

Chapter, chap'ter, (*n.*) فصل fasul; باب bâb; (rel) مجلس mejlis; (*v.a*) فصلاره tekdîr fasullara ayurmaq; (*fig.*) قطعی اثبات et; — **and verse** قطعی دلائل delâ-ili qat-ı isbât; (*lit.*) مجلس روحانی qat-uyye, — **house**, mejlisi rûbânî

Char, châr, (*n.*) آلاماق ala baluq

Char, châr, (*v.a*) کومور يايىق keumür yapmaq; يايىق yaqumaq

Char-à-banc, shar'-a-bang, (*n.*) (آچىق) (achuq-) omnibüs, شارابان sharaban.

Character, kar'ak-tër, (*n.*) (typ.) حرف harf, اشارت ishâret; (*fig* و *lit.*) سچیه sejiyye, سیرت sîret, (*pl*) سچايا sejâyâ; (*nature*) طبعیت mâhiyyet; تاهیت tahî-at, (*pl*) طبایع tabâyû; (*quality*) صفت sufat, (*pl*) اوصاف evsâf; (*figure*) تیپ tip; (*pl*) اشخاص esh-hâs; (*v.a*) باصمق basmaq; (*fig.*) تعریف tâ'rîf et., — **Characteristic**, (-'tik) (a.) خصوصى housûsî, خاص hâss; (*lit.*) شعاری shi-ârî; (*n.*) خصوصیت housûsuyyet; (*lit.*) شعار shi-âr; صفت sufâtî kyâshîfe; (*pl*) اوصاف evsâf (-müneyyîze); — **Char'acterize**, (-iz) (*v.a*) تعریف tâ'rîf et., (*lit.*) توصیف tavsîf et.; — **Char'acterless**, (a.) (pers.) سچیه‌سز sejiyyesiz.

Charade, shar-âd', (*n.*) بیلجه bil-meje; معما mou-ammâ.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte, very, tû چيوو ch; ش sh; th ث; zh ذ [CHA-CHA]

Charcoal, châr'kôl, (n.) مانعال کومورى mangal keumürü, کومور keumür, — pencil فوردن füzen.

Charge, chârj, (n.) يوك yük, (lit و sci.) حموله hamûle; (custody) امانت emânet, عهدہ ouhde, (duty) وظيفه vazife; باروت حق (gun's) مأموريت me'môuriyyet; باروت حق hamle, باروت haqq; (attack) جملہ hüjûm, (jud.) جرم jûrm; آہام ittiham; (cost) اجرت üjret, بدل bedel; (pl.) مصارف masârif; (v.a.) يوكلہمك yüklemek, (lit.) احميل tahmil et; (task) (lit.) مأمور me'môur et; (gun) طولديرمق doldourmaq, املا imla et; (mil.) هوم hüjûm et; (jud.) آہام it-hâm et; (fig.) اسناد isnâd et, (money) حسابنه (اجرت) hesâbuna gechirmek; (اجرت) مأمور me'môur et; in — (ي) درعهده. — of (i) der-ouhde et.; to give in — تسليم teslîm et.; in حوالہ havâle et; — **Chargeable**, (-j'a-bl) (a.) (jud) ايستہ بيلير qâbili it-hâm; (fin.) ايستہ بيلير istenebilir; — **Charg'er**, (j'er) (n.) (zo) محاربہ مارکيرى mouhârbe begiri, آت at; (platter) طبلہ tabla; (gun) ناقراج baqraj.

Chargé-d'affaires, shar'zhâ-da-fâr', (n.) مصلحتگذار maslahat-güzâr.

Chariot, char'i-ot, (n.) ارابه araba.

Charitable, char'i-ta-bl, (a) فقراپور fouqarâ-perver; خيرپور hayr-perver, — **institutions** خيريه hayriyye; «مؤسسات» «mü-essesâtü» خيريه hayriyye; — **man** صاحب خير sâhibi hayr; (pl) خيرپوران hayr-perverân; — **purposes** (lit) مقاصد خيريه maqâsudu hayriyye.

Charity, char'i-ti, (n.) خير hayr; (pl) خيرات hayrât; امور خيريه oumôuru hayriyye; (fig.) عنايت inâyet; شفقت shefqat; (alms) صدقه sadaqa; — **ball**, شفق shafq; (balloons) شفق balloons; — **bazar**, شفق بازار shafqat pazaru; — **school**, خيرات خيرات mekteb; — **organization**, جمعيت خيريه jem-miyyeti hayriyye; فقراپور fouqarâ-perver jem-miyyeti; out of — مرحمة merhameten...; to ask اعانه ايستہمك i-âne istemek; صدقه ايستہمك sadaqa istemek; — **begins at home** اولاكندى دوشونمك insân-evvelâ kendini dushünmeye mejbûrdour; (humorous) اولاجان

(evvelâ jân sôra jânân). **Charlatan**, shâr'la-tan, (n) شارلان sharlatan, — **Char'latanism**, (-izm) (n.) شارلانلق sharlatanluq

Charm, chârm, (n.) (fig.) لطافت letâfet; (lit.) جاذبه jâzibe; (occult) افسون efsûn; (v.a.) افسون efsûn et.; (fig و lit) مفتون tes-hir et.; — **Charmed**, (md) (a) سحرى si-hirli; (fig) مفتون meftûn; — **Charm'er**, (n.) (fig و lit) فسونكار füsûnkâr; — **Charm'ing**, (a) خوش hosh, لطيف latif, (lit) سحر selhâr; — **Charm'ingly**, (ad.) پك لطيف (صورته) pek latif (-sôuretd) جاذبه jâzibeyle; — **Charm'less**, (a) جاذبهسز jâzibesiz

Chart, châr't, (n.) خريطة بحريه haritayü bahriyye; (خرطة) (harta)

Charter, châr't'er, (n.) وثيقه vesîqa; (privilege) امتياز berât; امتياز imtiyâz; (v.a.) امتياز vermek; (fig.) تويق tevsîq et, (mar) كيرالامق kirâlamaq; — **day**, يوم yevmi te-essüs; (سنه دوريه) تأسس (seneyi devriyyeyi te-essüs), — **party**, (mar) ايجار و استجار قونطراق ijâr ve istîjâr qontratu; (مواوله نامه) mouqâvelenâme; **Chart'ered**, (er'd) (a.) امتيازلى imtiyâzlu; (mar) كيرالامق kirâlanmush.

Charwoman, châr-wô'r m'an, (n.) ايشجي ishji qadun; كونده لكجي günde-lıkjı.

Charwork, châr-wurk', (n.) كونده لك gündelik ish.

Char'y, châr'i, (a) احتياطي ihtiyâtlu; احتياطة idâreli; **Char'ily**, (ad) احتياطه ihtiyâtla; اداره idâreyle.

Chase, chäs, (v.a.) تعقيب tâ'qib et; اقوالامق qovalamaq; (hunt) ايشلهمك ishlemek; (n.) تعقيب tâ'qib; (hunt) آو av, (fig.) شكار shikyâr; (ground) آو yer; (v.a.) اورمان orman; — **Chäs'er**, (n.) آوچي avju; (decorator) قلمكار qalemkyâr; (mar) محرب mouharrib; — **Chäs'ing**, (n.) آوچي avjuluq; آو av; (decoration) حاك hakk oymajuluq; آوچي avju; (fig.) بوشاق boshlouq.

Chasm, kazm, (n.) ياريق yaruq; آوچي avju; (fig.) بوشاق boshlouq. **chasseur**, sha-sér', (n.) آوچي avju; (domestic) شاسور shaseur ispir; (qavas). (قواس).

Chaste, châst, (a) عفيف afif: — l'y, عفيفه afifâne; — **Chas'tity**, (ad.)

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CHA-CHE] (انکلیزجه کاتک تلمغی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr, in; mine;

(-ti-ti) (*n.*) عفت iffet; صفت safvet.
Chasten, chās'n, (*v.a.*) تادیب te'dib et., (*rel.*) تسمیه tasfiye et.; تهذیب tehzib et.: — **Chās'tened**, (-s'nd) (*a.*) (lit.) مصفا mousaffâ, (*fig.*) معتدل mōu'tedil.

Chastize, chas-tiz' (*v.a.*) حرا لاندیرمق jezâlandurmaq, — **Chas'tizement**, (-tiz-) (*n.*) جزا jezâ.

Chat, chat, (*n.*) لاقیردی laqurdu, لاف laf; (*fig.*) صحبت sohbet; (*n.n.*) قونوشمق qonoushmaq; — **Chat'ter**, (n) n کوهردلک chah gevezelik et.; — **box** چال چکه chal chene, گوهزه geveze; — **Chat'terer**, (*n.*) گوهزه geveze.

Chattels, chat'lz, (*n.pl.*) اشیا eshyâ; اموال emvâl.

Chauffeur, shōf-fēr' (*n.*) شوفور shofeur.

Chauvinism, shō'vin-izm, (*n.*) شووینیزم shovenizim; تاشغینلق tashgunluq; — **Chau'vinist**, (*n.*) تاشغین tashgun; شووین shoven; شووینیسب shovenist; (*lit.*) افراتپرس ifrât-perest; — **Chauvinist'-ie**, (-'ik) (*a.*) تاشغین tashgun; مفرط moufrut.

Chaw, chaw, (*n.*) چکه chene, (*v.a.*) چیکنمهک chiynemek; (*fig.*) دوشونمک dūshūnmek.

Cheap, chēp, (*a.*) اوجوز oujouz; اهن ehven; — **ly**, (*ad.*) اوجورجه oujouzja; — **ness**, (*n.*) اوجوزلوق oujouzlouq; (*lit.*) پک اوجور ehveniyyet; dirt; اهنیت oujouz; (بادهوا) (bedâva); — **trip**, oujouz tenezzüh; — **Cheap'en**, (p'n) (*v.a.*) اوجوزلاتمق oujouzlatmaq; (*fig.*) تزیل tenzil et.; (*v.n.*) اوجوزلامق oujouzlamag

Cheat, chēt, (*n.*) حيله hîle; (*v.a.*) حيله hîle et.; آلداتمق aldatmaq; — **Cheat'er**, (*n.*) حيلهکار hilekyâr.

Check, chek, (*n.*) مانه mâni-a; قونترول qontrol; پوسله pousla; مارق marqa; قارده (قاش) (qash) (cloth); قارده (qoumash); قونترول qontrol et.; — **'mate**, (-mât) (*n.*) مغلوبیت magloubiyyet; (*v.a.*) مغلوب magloub et.; — **taker**, قونترول مأموری qontrol me'môrou; (بیلتیجی) (biletji); — **Check'er**, (*n.*) قونترولور controleur; (*pl.*) داما dama.

Cheek, chēk, (*n.*) یان yanaq; (*pl.*) یان yan; یانلار yanlar; (*effrontery*) کستانخاق küstâhlıq; — **bone**, الماجق میکی elma-

juq kemî, — **tooth**, آری دیش azu dish; — **Cheek'y**, (-'i) (*a.*) شیدایق shumaruq; (کستخ) (edebisiz), (küstâh)

Cheer, chēr, (*n.*) تقدیر alquşh; تقدیر taqdîr, (joy) کیف keyf, nesh-e; (*v.a.*) آلمشلامق alquşhlamaq; (*fig.*) teshvîq et.; — **up** (*v.a.*) nesh-elendirmek; (*v.n.*) nesh-elenmek, جسارته jesârete gelmek; — **Cheer'ful**, (-'fûl) (*a.*) shen; شاطر shâtur; — **Cheer'fully**, (*ad.*) شطارتله shatâretle; — **Cheer'less**, (*a.*) نیشهسز nesh-esiz; تاتسز tatsuz

Cheese, chēz, (*n.*) پنیر peynir; — **'mong'er**, (-mung'èr) (*n.*) پینیرچی peynirji; — **Chees'y**, (-'i) (*a.*) پینیر کبی peynir gibi; (*fig.*) گۈزل güzel.

Chef, shef, (*n.*) شف shef; (cook) آشچی ashju bashu; — **d'œuvre**, (sha-devr') (*n.*) (lit.) شاه اثر shâh eser.

Chemical, kem'ik-al, (*a.*) کیمیوی kim-ye'vî (*n.pl.*) مواد کیمیویه mevâddi kim-ye'viyye, — **ly**, (*ad.*) مالکیمییا bil-kim-yâ, — **works**, مواد کیمیویه فابریقهسى mevâddi kimye'viyye fabriqasu.

Chemise, she-mēz', (*n.*) شهمیز shemîz; — **Chemisette**, (-i-zet') (*n.*) شهمیزهت shemîzet.

Chemistry, kem'is-tri, (*n.*) کیمییا (علم) (ilmi-) kimyâ, — **Chem'ist**, (*n.*) ایزجی kimyâger; (*druggist*) ejzâju; — **'s shop** ایزا دویوسی ejzâ deposou; ایزاهانه ejzâhâne.

Cheque, chek, (*n.*) چکه chek; — **book**, چکه دفترى chek defteri.

Chequer, chek'èr, (*n.*) سطرغ satranj; قارره qarre یایق qarre yapmaq; (*fig.*) بوزمق bozmaq; — **Cheq'uerred**, (-'èrd) (*a.*) سطرنجلی satranjlu; ملتون mü'tevvin.

Cherburg, shēr'bèrg, (*n.pr.*) شهربورغ sherbourg.

Cherish, cher'ish, (*v.a.*) بسله مک beslemek; (*lit.*) پورده pervede et.; — **Cher'ishment**, (*n.*) (lit.) پوروش per-verish; (*fig.*) نوازش nüvâzish.

Cherry, cher'i, (*n.*) کراز kirez; **Kentish** چهری بره ندی vishue; — **brand'y**, cheri brendi; — **stone**, کراز چکرده کیریز kirez chekirdeyi; (*fig.*) هیچ hich.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine

mōte, foot; mōon; shut; mūte, very, tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; /h ذ, zh ذ [CHE-CHI]

Cherub, cher'ub, (*n.*) ملاك (بويوك) (be-yük-) melek; (*lit.*) كروبو kerrûbî, (*child*) كورل چوقق güzel chojouq; (نور طوبى) (nôur topou); — **Cher'ubim**, (*n pl*) ملائكة melâ-ike; (*lit.*) كروبيون kerrûbiyyûn, — **Cher'ubin**, (*a.*) ملاك melek gibi; (*fig.*) كورل güzel.

Chess, ches, (*n.*) شطرنج shatranj; — **board**, شطرنج ماسه‌سی shatranj masasu, — **man**, پارچه parcha; — **player**, شطرنج او یونجوسو shatranj oyounjousou.

Chest, chest. (*n.*) کوسکس *geu-üs; (lit.)*
صدر *sadr; (box)* صندوق *sanduq; قوطی*
qoutou; — of drawers قومود *qomod;*
قونسول *qonsol; — Chest'ed, (td) (a)*
کوسکسلی ...*geu-üslü*

Chestnut, ches'nut, (n.) کستانه *kestâne* ;
(a) کستانه رنگی *kestâne rengi* ; (zo.)
طوری *dorou*.

Chevalier, shev-a-lēr', (*n.*) شوالیه
sheuvalye, سلاحشور silâh-shor.

Chevron, shev'ron, (*n.*) چاتی chatu, (چاتنی) (chatu); علامت فارقه (mar) alâmeti fâriqa, (نشان) (nishan); (نصف) (nusuf ma-în).

Chew, chōw, (*v.a.*) چيكنمەك chîynemek;
(*fig.*) دوشومەك dūshūnmek; **to — the**
cud گەش گەشەتەك gevisht getirmek;
(*fig.*) تەكرارلاماق tekrârlamaq; **chew'ing**
gum (*n.*) ساقۇز saquz.

Chicago, she-kaw'go, (*n. pr.*) شيقاغو
shiqâgo.

Chicane, shi-kān', (*v. n.*) دس‌سلق des-sāsluq et.; (ایغاره) (yaygara et.); (*n.*) دسسه desise; — **Chicā'nery**, ('-ne-ri) (*n.*) تزویرات tezvîrât; (ایغاره) (yaygara)

Chick, *chik*, (*n.*) پيلچ *pilich*; (*fig.*)
 يارو *yavrou*; — **peas**, نخود *nohoud*;
 — **wead**, (*bot*) فاره تولاغى *fâre qoulâ*;
 — **Chick en**, (*k'n*) (*n.*) پيلچ *pilich*;
 قىزارمىش *jivjiv*; **roast** — پيلچ *quzarmush pilij*;
 پيلچ ايقارەسى *pilij uzgarasu*; — **pox**, (*med.*) صو چىچى
sou chichevi; (*lit.*) جەدرى *jedri*.

Chicory, chik'o-ri, (*n.*) هندبا hindibâ;
(شيقوره) (shiqore).

Chide, chîd, (*v.a.*) azarlamaq; azarlamak; — **away** قوغق سويلنمك; seuylenmek; — **qovmaq** — **Chid'ing**, (*n.*) تكدیر tek-dîr; (*pl.*) تكدیرات tek-dîrât.

Chief, chēf, (n.) باش bash, شەف shef;
رئیس re-îs; (a.) ...اصل asul...; اساسی

esâslu; (*ad.*) باشلیجه bashluja; — **ly**, (*ad.*) باشلیجه bashluja; — **Chiefdom**, (-dum) (*n.*) ریاست ri-yâset; — **Chieftain**, (-tin) (*n.*) رئیس re-yis; (سرکرده) (sergerde) — **Chieftainry**, (-tin-ri) (*n.*) رئیسlik re-yislik.

Chilblain, chil'blān, (*n.*) شیش shish;
حاتلاق chatlaq

Child, child, (*n.*) چوچق chojouq; — **bed**, لحوساق lôsaluq, — **Child'ish**, (*a.*) طفلانه chojouqja; (*lit* و *fig*) چوچقجه tufâne; — **Child'hood**, (*n.*) چوچقلق chojouqlouq; (*lit.*) صباوت sabâvet; — **Child'less**, (*a.*) چوچقسوز chojouqsouz; — **Child'ren**, (*n. pl.*) چوچقلار chojouqlar; اطفال atfâl.

Chile, chē'lā, (*n.pr.*) شیلی shili; —
Chi'lian, (*a*) ... شیلی shili...; (*n.*) شیلیلی
shilili

Chill, chil, (*n.* **چىل** *a*) صوغوق soghouq;
آياز ayaz; (*v.a.*) صوغۇتقى soghoutmaq;
(*v n.*) صوغۇق soghoumaq; **to catch**
a — اوشۇمەك üshümek; صوغۇق آلتى soghouq almaq; — **Chil'ly**, (*-l'*) (*a.*)
صوغۇق soghouqja; (*fig.*) بارى bārid.

Chime, chīm, (n.) (mus.) مقام maqâm; (fig.) آهنگ âhenk, (pl) چاك سسلرى chan sesleri; (v.a.) چالماق chalmaq; to — **in with** (بە) اشتراك (e-) ishtirāk et..

Chimera, ki-me'ra, (*n.*) اژدر ejder;
(fig.) هَيُولَا hūyōulā; كابوس kyâbôus;
— **Chimer'ical**, (-i'-kal) (*a.*) خيالي
havâli; قُورُونْتُولُو qourountoulou.

Chimney, chim'ni, (n.) **باجا** baja; **شهمینه** shemine; **اوجاق** ojaq; — **board** شهمینه شهمینه qapâ; — **corner** (fig.) آتش کناری atesh kenaru; — **piece** شهمینه üstü (رافی) (raf); — **pot** بورسیسی baja borosous; **külâh**; — **sweeper** اوجاقچی ojaqju.

Chimpanzee, chim-pan'zē, (*n.*) (*zo*)
شيمپانزه shimpanze; (مايمون) (may-
moun).

Chin, chin, (n.) چکه chene ; (v.n) چکه چالماق chene chalmaq.

China, chīn'a, (*n.p.r.*) چين chin; (*n.*) چيني chini; — **Chinese**, (nēz') (*a.*) ...چين chin...; (*n.*) چينلي chinli; (*language*) چينجه chinje.

Chinchilla, chin-chil'la, (n.) شينشيللا
shinshilla; (-fur) شينشيللا (كورك) shin-
shilla (-kürk).

Chink, chingk, (*n.*) ياروق yaruq ; چاتلاق

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though; et=etmek; ol=olmak

[CHI-CHR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red, mē; hēr; in, mīne;

chatlaq; (*v.a.*) چاتلاتماق chatlatmaq; (*full*) چاتلاماق chunlatmaq; (*v.n.*) چاتلاماق chatlamaq; — **Chink'y**, (-'ı) (a) چاتلاق chatlaq
Chintz, chints, (*n*) چیت basma, چیت chit.
Chios, ki'os, (*n.pr.*) (آله سی) saquz (-adasu)
Chip, chip, (*n.*) یونعه yonga; پارچه par-
 cha, (*v.a.*) یونتماق yontmaq; کسمک kes-
 mek, — **off** قواریماق qoparmaq; (*v.n.*)
 قوبیق qopmaq; — **of the old block**
 (تام باباسونک اوغلی) tam babasuun ôlou),
 (الو له سر ابی) (elveledi surru ebî)
Chiropodist, ki-rop'o-dist, (*n*) ناصیریجی
 nasurju
Chirp, cherp, (*n*) جیویلیتی juvultu; (*v.n.*)
 جیویلدماق juvuldamaq.
Chirrup, chir'up, (*v.a.*) (fig.) تشویق ا. et.
Chisel, chiz'el, (*n*) قلم keski, قلم qa-
 lem, (*v.a.*) ایشله مک ishlemek; اویماق oy-
 maq; — **off** تراش turash et.; — **out**
 (fig.) ایشله مک dolandurmarq; — **Chis'-**
elled, (-'eld) (a) ایشله مک ishleme;
 (fig.) کسکین keskin; — **Chis'elling**
 (n) ایشله مک ishleme. تراش turash.
Chit, chit, (*n.*) چوبجق chojouk; (*fig.*)
 یاورو yavrou.
Chitchat, chit'chat, (*n.*) صحبت sohbet,
 (چکه) (chene).
Chivalry, shiv'al-ri, (*n.*) شووالیه لک sheu-
 valyelik; (*fig.*) مردلک merdlik; —
Chiv'alrous, -ly, (-rus, -li) (a) (مع a.d.)
 مردانه merdâne.
Chlorin, klō'rin, (*n*) کلور qlor; —
Chlō'ride, (-'rid) or (-'rid) (n) کلوروور
 qlorür; — **Chlō'roform**, (*n.*) کلورو فورم
 qloroform.
Chockful, chok'fōl, طولو dolou; قالاباق
 qalabaluq.
Chocolate, chok'ō-lāt, (*n*) چیقولاتا chi-
 qolata.
Choice, chois, (*n.*) انتخاب intihâb; (a)
 سچمه sechme. (lit.) منتخب muntehab;
 — **ly** (ad.) ایتیماله ihtimâla; — **ness**
 (n.) فوق العاده لک fevqal-âdelik; (lit.)
 ممتازیت mümtâziyyet; — **Choice'st** (a.)
 ان گزول en güzel; انک منتخب en mün-
 tehab.
Choir, kwir, (*n*) قورا qora; (مغنیل)
 (mougannîler).

Choke, chōk, (*v.a.*) بوقق bōmaq; (*fig.*)
 طیفماق tuqamaq; ناصدیرمق basdurmaq,
 — **damp**, بوجیجی هوا boghoujou hava,
 غاز gaz
Choler, kol'ér, (*n.*) صفرا safra; (*fig.*)
 «eufke» حدت hiddet; — **Chol'-**
eric, (-ik) (a) صفراوی safirâvî; (*fig.*)
 حدت hadid
Cholera, kol'ér-a, (*n*) قولرا qolera.
Choose, chō'z, (*v.a.*) انتخاب intihâb
 et.; اختیار beyenmek, (*v.n.*) اختیار
 ihtiyâr et.; — **tejiñ** et.; —
Choos'ing, (z'ing) (n) آرزو arzou,
 — **Chōs'en**, (z'n) (a.) انتخاب
 müntehab.
Chop, chop, (*n.*) قوتلهت qotlet, پیرولا
 pirzola; (blow) ضربه darbe; (*change*)
 تحول tehavvül; (*pl.*) چکه chene;
 (mouth) آغز âz; (*fig.*) مدخل medhal;
 (gun) فم fem; (*v.a.*) قییمق quymaq;
 (fig.) پارچه لاق parchalamaq; (*change*)
 مبداله deyishdirmek; (*com.*) ا. مبداله
 moubâdele et.; (*v.n.*) دیکشمک deyishi-
 mek; — **Chopp'er**, (*n.*) ساطیر satur;
 (pers.) اودونجی yaraju, یاراجی odounjou.
Chopping, chop'ing, (a.) قالین qalun;
 (fig.) حنظل hantâl; — **block** ات کونوکی
 et kütiy; — **board** ات تخته سی et talta-
 su, — **knife** ساطیر satur — **machine**
 ات ماکینه سی et makinesi.
Chord, kord, (*n.*) (mus.) کیریش kirish,
 تل tel; آقورد aqord, (*fig.*) آهنک âhenk;
 (math) وتر veter.
Chorography, kō-rog'ra-fi, (n.) قوروغرافی
 qorografî, (lit.) (نوصیف اراضی) tavsifi
 arâzi.
Chorus, kō'rus, (n) قورا qora; (مغنیل)
 (mougannîler). — **Chō'ral**, (a.) ... قورا...
 qora...; ... تهنی tegannî. — **Chō'rale**,
 (-rāl) (n.) (rel) الاهی ilâhi; — **Chō'r'ist**,
 (n) موعنای mouganî. (lit.) قورایست qorîst;
Chowder, chow'dér, (n) قاشلامه سی
 (baluq hashlamasu); قاله تلی بالی (qa-
 leteli baluq).
Christ, krîst, (*n.pr.*) عیسی (حضرت)
 (hazreti-) isâ.
Christen, kris'n, (*v.a.*) واقیتیز vaftiz
 et.; — **Christ'ening**, (n) واقیتیز vaftiz.
Christi'an, kris'chun, (n. مع a.) خریستیان
 huristiyan; — **association** (lit.) جمعیت
 jem-ıyyeti huristiyanıyye;
 — **world** (lit.) عالم خریستیانیت âlemi hu-
 ristiyanıyyet; — **name** واقیتیز اسمی

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte very; tūو چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ژ [CHR-CIR]

vaftiz ismi; mahlas; — **Christianity**, (kris-chi-an'i-ti)(n.) خريستيانلىق; huristiyanluq; — **Christ'ianize**, (kris'chun-iz) (v.a.) تىنىز ايتىدىمىز te-nassour etdirmek

Christiania, kris-te-ā'ne-ā, (n.pr) خريستيانيا qristiyanaya.

Christmas, kris'mas, (n) نوئەل no-el; milādu isā; — **box**, نوئەل hediyesi. no-el hediyesi.

Chromatic, krō-mat'ik, (a) (lit.) لوني levni; .. الوان elvān ..

Chronic, kron'ik, (a.) قرونىك qronik; müzmin.

Chronicle, kron'i-kl, (n.) تارىخ târih, vaqâyi', (written) وقايعنامە vaqâ-yi-nâme; (rel.) مناقب menâqib; (v.a.) قايىد qayd et. et. hikâyê et. et.

— **Chron'icles**, ('ik-ler)(n) وقىيە نويس vaq-a nûvis

Chronology, kron-ol'o-ji, (n) قرونولوژى qronoloji; تارىخ târih; زمان zemân; — **Chronolog'ical**, (ji-kal) (a.) قرونولوژىيە qronolojiq; زمانî

Chronometer, kron-om'e-tèr, (n) قرونومتر qronometre.

Chrysalis, kris'a-lis, (n) ايىك قوردى ipek gourdou, (lit.) دود حديث dôudi hadîs.

Chrysanthemum, kris-an'the-mum, (n) قىزانتەم qrizantem; قاسم qasum patu.

Chub, chub, (n.) قايال qaya balugh.

Chubby, chub'i, (a.) بۇدۇر bodour; شىشكىن shishkin.

Chuck, chuk, (n) (zo) غىداقلامە gudaqlama; (fig) پىلىچ pilich; ياورو yavrou; (stone) جاقىل chaqul; (pl.) بىلە (بىلە) bile (-oyounou); (blow) تەس temâs; (fig.) اوڭشامە oqshama, (v.a.) (zo) غىداقلامە qudaqlamaq; (fig.) اوڭشامە oqshamaq

Chuckle, chuk'l, (n) غىداقلامە gudaqlama; (fig.) قىيىردامە ququrdama; (v.n.) (fig.) قىيىردامە gûlümsemek; قىيىردامە ququrdamaq; (v.a.) چاغرىم چârmaq; (caress) اوڭشامە oqshamaq.

Chum, chum, (n.) ارقداش arqadash; رفيق refiq.

Chump, chump, (n.) كۈتۈك kütük; طاۋوز taqoz.

Chunk, chungk, (n.) كۈتۈك kütük; قالين qalun parcha; — **Chunk'y**, ('i) بارچە qalun bodour; قالين qalun.

Church, church, (n) كىلىسە kilise, (v.a.) (fig) dou-â et. et. — **man**, باس papaz; — **rate**, كىلىسە عائداتى kilise â-idâtu, — **warden**, مۇتولى mütevellî; — **yard**, قىبرىستان qabristan; (lit.) خۇپرە hatire.

Churlish, churl'ish, (a) قابا qaba; وحشى vahshî.

Churn, churn, (n.) يايىق yayuq; (v.a.) ياي چىقارماق yâ chuqarmaq

Chute, shōōt, (n) آقۇنتى aquntu; جريان jereyân, شلالە shilâlê.

Chyle, kîl, (n) (med) كىلوس kilos, ساليە salye

Chyme, kîm, (n.) كىمۇس kimûs; (حاصلات) (hâsulātu hazmiyye); — **Chymifica'tion**, (-kâ'shun)(n.) كىمۇسە kimûse tehavvûl

Cicero, sis'e-ro, (n.pr) چىچېرە chichero.

Cicerone, sis-e-rō'ne, (n) رەھبەر rehber; terjûman; (v.n.) رەھبەرlik rehberlik et. et. terjûmanluq et. et.

Cider, sî'der, (n.) سىدەر sidr; الما شىرابى elma sharabu.

Cigar, si-gâr, (n.) سىگار sigar.

Cilicia, si-lish'i-a, (n.pr) كىلىكيا kilikya.

Cinchona, sin-kō'na, (n.) قىنافىنا quna-quna.

Cincinnati, sin-sin-nâ'ti, (n.pr) چىنچىنىتى chinchinâti.

Cinder, sin'dèr, (n.) كۆمۈر tozu; قۇرۇنتى quruntu; (mar.) پاساكول pasakûl.

Cinematograph, sin-e mat'o-graf, (n.) سىنەما sinema

Cineration, sin-e-ra'shun, (n) ياقە yaqma, (lit.) تەرمىد termid.

Cinnamon, sin'a-mon, (n) دارچىن tar-chun.

Cinque, singk, (n) بىنچ penj, (بشلى) (beshli).

Cipher, si'fèr, (n) سىفىر sufur; (شېسىيال) inisiyal, مارقە marqa; (Sullian's) طۇنرا toura; (secret) شىفرە shifre; (v. n.) شىفرە يازماق shifre yazmaq.

Circassia, ser-kash'ya, (n.pr) چىركەزستان cheikezistan; — **Circass'ian**, (a. q. n.) چىركەز cherkez.

Circle, sêrk'l, (n.) دائىرە dâ-ire; (fig. q. pl.) مەھەل meha'il; (v.a.) مەھەل ihâta et. et. (v. n.) دور devr et. et.

Circuit, sêr'kit, (n.) دورە devre; (area) سەھە sâha; (jud.) مەنطقە mountuqa;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[CIR-CIV] (انكليزيجه كلماتك تلغفي ايچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mīne;

(*v n.*) دور *devr et.*; — **Circū'itous**, (ser-kū'it-us) (*a.*) طولاشق dolashuq; صانا طولاشق **Circū'itously**, (*ad.*) طولاشق dolasharaq.
Circular, sēr'kū-lar, (*a*) مدور müdev-ver; دائروي dâ-irevî; (*n.*) تعيم tâ'mim; (*lit.*) تحريرات عموميه oumôumiyye; — **notes** (*fin.*) قرده مکتوبلری credi mektoubları.
Circulate, sēr'kū-lāt, (*v.a.*) طولاشدیرمق dolashdurmaq, (*fig.*) نشر neshr et., طولاشق dolashmaq; (*v. n.*) دوران *devr et.*; (*fig.*) دوران *devrân et.*; (*money*) tedâvül et.; — **Circulā'tion**, (-'shun) (*n.*) دوران *devr*; جریان *jereyân*; (*fig.*) دوران *devrân*; انتشار *intishâr*, (*money*) تادل *tadâl* para, رایج آقه *râyij aqje*; (*act.*) تادل *tedâvül*; (sale) رواج *revâj*; ساتش *satsh*
Circumambient, ser-kum-am'bi-ent; (*a.*) محیط ihâta eden, محیط *mouhit*.
Circumcise, sēr'kum-siz, (*v.a.*) سنت *sünnet et.*; (*fig.*) کسمک *kesmek*; — **Circumciser**, (*n.*) سنتچی *sunnetji*; — **Cir'eumci'sion**, (-si'zhun) (*n*) سنت *sünnet*, ختان *hutân*.
Circumference, ser-kum'fēr-ens, (*n.*) محیط *mouhit*.
Circumflex, sēr'kum-fleks, (*n.*) سیر *sir*- قونفله *qonfleh*.
Circumnavigate, sēr-kum-nav'i-gāt, (*v.a.*) (اطرافى) *(etrâfunu-)* *devr et* طولاشق dolashmaq; — **Circumnavigā'tion**, (-'shun) (*n*) (اطرافى) *(etrâfunu)* *devr*.
Circumscribe, sēr-kum-skrīb', (*v.a.*) تحدید *tahdîd et.*; (*fig.*) احاطه *ihâta et.*; — **Circumscription**, (-'shun) (*n.*) حدود *houdoud*; (*act.*) تحدید *tahdîd*.
Circumspect, sēr'kum-spekt, (*a.*) احتیاطی ihtiyâtlı, (*lit.*) متین *müte-yaqquz*; — **ly**, (*ad.*) مدبرانه müdebbirâne; — **Circumspec'tion**, (-'shun) (*n*) (*lit.*) تيقظ *teyaqqouz*; احتیاط *ihtiyât*.
Circumstance sēr'kum-stans, (*n.*) حال *hâl*; (*pl.*) احوال *ahvâl*, شرائط *sherâ-it*; (*details*) ایضاحات *teferrû-ât*; تفصلات *tezâhât*; **under these-s** بو شرائط تحتند *bou sherâ-it tahtunda*; **in «good»-s** بر حاله «ای» *bir halde*; **that depends on-s** بو احواله نابعد *bou ahvâle tâbi'dir*; **to be in easy-s** مره او.

müreffeh ol; گینهجه *gechinejeji* ol; — **Circumstan'tial**, (-'shal) (*a.*) (*detailed*) مفصل *moufassal*; دقیق *daqîq*; (*incidental*) (*lit.*) عارضی *âruzî*; (*fig.*) فرعی *fürî*; (*n pl.*) تفصلات *teferrû-ât*, فروع *fürû-rûn*; — **evidence** دلائل *delâ-ili fer-uyye*; استدالات *istidlâlât*; — **Circumstan'tiate**, (-'shi-ât) (*v.a.*) تفصیل *tafsîl* is-bât et.; ایضاح *tafsîlen izâh et.*; is-bât et.
Circumvent, rsér-kum-vent', (*v.a.*) (atlatmaq); (atlatmaq) آلماتق *aldatmaq*; — **Circumven'tion**, (-'shun) (*n.*) حيله *hîle*.
Circus, sēr'kus, (*n.*) سیرک *sirq*.
Cirrus, sir'us, (*n.*) طحاف *tahâf*; طحاف *(boulout)*; — **cū'mulus**, طحاف *tahâfu* dijnevî; — **strā'tus**, طحاف *tahâfu* عارضی
Cistern, sis'tern, (*n.*) صهرنج *sahrunj*; حزنه *hazne*.
Citadel, sit'a-del, (*n.*) حصار *hisar*; قلعه *qale*.
Cite, sit, (*v.a.*) (*jud.*) جلب *jelb et.*; ذکر *zîkr et.*; (*quote*) دعت *dâ'vet et.*; ایراد *îrâd et.*; (*adduce*) (*lit.*) *istish-hâd et.*; — **citā'tion**, (si-tā'shun) (*n.*) جلب *jelb*; احضار *ihzâr*; ایراد *îrâd*; نقل *naql*; (*quotation*)
Citizen, sit'i-zen, (*n*) همشهری *hemsheh-rî*; اهالی *ahâlî*; تبعه *tebe-a*; fellow vatandâsh; — **Cit'izenship**, yer-lilk; همشهری *hemsheherilik*; تابعیت *tâbi-iyyet*.
Citron, sit'run, (*n.*) لیمون *limon*; آغاج *âj qavounou*.
City, sit'i, (*n.*) شهر *shehir*.
Civet, siv'et (*n*) مسک *mis*; — **cat**, مسک *mis* kedisi.
Civic, siv'ik, (*a*) بلدی *beledî*; شهری *shehri*.
Civil, siv'il, سویل *sivil*; ملکی *milki*; نازک *houqûqî*; (*polite*) حقوق *houqûqî*; قانون *qânûnu* kibar; — **law** (*lit.*) مدنی *medenî*; (احکام عدلیه) *ahkâm adliyye*; — **Government**, hükûdumeti milkiyye; — **marriage**, ازدواج *izdivâju* medenî; — **tribunals**, محاکم *mahâkimi* mouhârebe; داخلی *dâhilî* mouhârebe; سویل *sivil*; — **Civil'ian**, (*n.*) نزاكت *nezâket*; تربیه *terbiye*.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shul, mūte; very, tū چيوو ch چ; sh ش; lh ث, lh د, zh ذ [CIV-CLA]

Civilise, siv'il-iz, (*v.a.*) مدنیشدirmek; (*lit.*) مدنî-leshdirmek; (*lit.*) مدنî tem-dîn et., — **Civilizâ'tion**, (-li-zâ'shun) (*n*) مدنیت medeniyet; — **Civ'ilized**, (-lîzd) (*a.*) مدنى medenî; — **world** (*lit.*) دنیای عالم medeniyet.

Clack, klak, (*n*) چاتیردی chaturdu; (*fig.*) (zurultu), (*v.n*) چاتیرداق cha-turdamaq, (*fig.*) (zuruldamq) (zurulda-maq)

Claim, klām, (*n*) طلب taleb; (*puā*) دعوا dā'vā; (*fig.*) مدعیات müdde-uyyāt; (*right*) حق haqq; مطلب mat-lōub, (*pl*) مطالب matālīb, (*v.a.*) طلب taleb et.; (*fig.*) ادعا iddā et.; — **Claim'able**, (*a*) ایستنه‌بیلیر istenebilir; — **Claim'ant**, (*n*) مدعی müdde-i; صاحب tālib; (sāhib)

Clairvoyance, klār-voi'ans, (*n*) (*lit.*) دوربینlik basîret; کیاست kiyâset, دوربینlik dōurbînlik; — **Clairvoy'ant**, (*a.*) دوربین dōurbîn; (*n*) آدم dōurbîn adam; (fatîn zât) (fatîn zât)

Clam, klam, (*n*) (zo) طراک taraq; (*v.n.*) یاپیشماق yapushmaq; طوطی toutmaq; — **Clam'my**, (-i) (*a.*) یاپیشغان ya-pushgan; ایضاق uslaq.

Clamber, klam'ber, (*v.n*) طیرماق tur-manmaq.

Clamour, klam'ur, (*n.*) طایردی paturdu; وله velvele; (*v.n.*) باغریق bârmaq; — **for** گürültü et.; — **Clam'ourer**, (*n*) گürültüچی gürültüçü; وله velveleji; — **Clam'orous**, (-rus) (*a.*) گürültü کورولتولی (*pers.*) وله velveleji; — **Clam'orously**, (*ad.*) گürültü ایله gürültüyle.

Clamp, klamp, (*n.*) منگه kened; منگه mengene; (*v.a.*) کندله‌مک kenedlemek.

Clan, klan, (*n.*) قبیله qabile; (*fig.*) طاقم taqum; (*lit.*) زمره zümre.

Clandestine, klan-des'tin, (*a.*) کیزی gizli; خفی haffi; — **ly**, (*ad.*) کیزیلدن gizliden; خفیا haffiyyen.

Clang, klang, (*n*) سس ses; طاقیردی ta-qurdu; (*fig.*) شاقیردی shaqurdu; (*v.n.*) شاقیرداق chaqurdamq; چینلاق chunlmaq; — **of arms** سلاح shahurdamq; (*fig.*) حرب harb.

Clank, klangk, (*n.*) طاقیردی taqurdu; (*v.a.*) شاقیرداق shaqurdatmaq; (*v.n.*) شاقیرداق shaqurdamq.

Clap, klap, (*n.*) شاقیردی shaqurdu;

طایردی paturdu; (*v.a.*) وورماق vourmaq; وورماق vourmaq; (*v.n.*) چارپق charpmaq; (*applaud*) آلقیشلاق alqushla-maq; — **up** قاقماق qapamaq; باغلامق bâlamaq; — **'trap**, (*n*) ره‌قلام reqlam; گوستریش geusterish; — **Clap'per**, (-'er) (*n.*) والف valf; دیل dil; (*pers.*) آلقیش alqushju; — **Clap'ping**, (-'ing) (*n.*) آلقیش alqush.

Claret, klar'et, (*n.*) بوردو شرابی bordo sharabu; (*blood*) قان qan.

Clarify, klar'i-fi, (*v.a.*) تمیزلەمک temiz-lemek; (*lit.*) tasfiye et; (*v.n*) آچیلماق temizlenmek; (*fig.*) آچولماق achul-maq; — **Clarificâ'tion**, (-fi-kâ'shun) (*n.*) آچیلما berrâqlashma; (*fig.*) آچولما achulma.

Clarinet, klar'in-et, (*n.*) کلارینت cla-rinet, (قرانەتا) (quraneta).

Clarion, klar'i-on, (*n.*) بورو borou; زورنا zourna.

Clash, klash, (*n.*) چارپیشما charpushma, (*lit.*) تصادم tesâdüm; (*v.*) چارپیشما char-pushmaq, (*lit.*) تصادم tesâdüm et.; (*disagree*) اوچماق ouymamaq, (*lit.*) mübâyin ol.; — **Clash'ing**, (*n*) چارپیشما charpushma; (*fig.*) اختلاف ihtilâf; — **of** «ideas» (*lit.*) «افکار» mousâdemeyi «efkyâr».

Clasp, klasp, (*n*) قوپچه qopja; (*v.a.*) قوپچە qopjalamaq, قوپچە‌لاق tout-dourmaq; (*v.n*) قاقیق taquqlmaq; — **'knife** چاق chaqu; — **Clasp'er**, (*n.*) قانچا qanja; (*bot.*) فلیز filiz.

Class, klas, (*n.*) صنف sunuf; (*v.a.*) تصنیف tasnif et.; (*lit.*) tertib et.; — **evening** — **evening** گجه geje dersi; — **mate**, صنف آرقداشی sunuf arqada-shu; — **Classificâ'tion**, (-i-fi-kâ'shun) (*n.*) تصنیف tasnif; — **Clas's-ify**, (-i-fi) (*v.a.*) آیرماق ayımaq, (*lit.*) تصنیف tasnif et..

Classic, klas'ik, (*a.*) قلاسیق qlasıq; مخلد mouhalled; (*pl*) مخلدات mouhal-ledât

Clatter, klat'er, (*n*) چاتیردی chaturdu; گürültü گürültü; (*v.n.*) چاتیرداق cha-turdamaq; (*fig.*) گürültü کورولتولی gürültü et.

Clause, klawz, (*n.*) ماده madde; (*fig.*) احکام ahkyâm.

Clavicle, klav'i-kl, (*n.*) (ana.) کوبریجک keuprjûk kemiy.

Claw, klaw, (*n.*) طیرناق turnaq; نیچه

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[CLA-CLI] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

penche; (*v.a.*) طیرمالماق turmalamaq; (*seize*) یاقلاماق yaqalamaq; — **Clawed**, (*klawd*) (*a.*) پنجهلی pencheli.

Clay, klā, (*n*) چامور balchuq; چامور chamour, (*fig.*) طوبراق topraq; — **pit**, (لوله) balchuq oja; — **pipe**, (لوله) (lüle) - pipo.

Clean, klēn, (*a.*) تمیز temiz, (*fig.*) پاک پاک; (*ad.*) تماماً tamâmen; (*v.a.*) تمیزلەمەك temizlemek; — **ly**, (*ad.*) تمیزجه temizje; (*a.*) تمیز temiz; — **Cleanliness**, (*n.*) تمیزlik temizlik; نظافت nezâfet.

Cleanse, klēnz, (*v.a.*) تمیزلەمەك temizlemek; (*lit.*) تطهير tat-hir et; — **Cleans'er**, (*n*) تمیزلەييجی temizleyiji; (*med* و *lit*) منقî mûnaqqî.

Clear, klēr, (*a.*) تمیز temiz; (*free*) آچیق açıq; (*transparent*) براق berrâq; صاف saf; (*plain*) آچیق açıq; (*lit.*) صریح sarîh; (*evident*) آشکار âshikyâr; میدانه meydanda; (*ad.*) آچیقجه açıqja; (*quite*) تماماً tamâmen; (*v.a.*) تمیزلەمەك temizlemek; آیریق ayırmaq; (*free*) قورتارماق qourtarmaq, (*jud*) تبرئه tebrî-e et.; (*settle*) تسویه tesviye et.; (*lit.*) تصفیة tasfiye et.; (*customs*) گümrukden- (گومروكدن) ge-chirmek, (*n*) آچیلماق açulmaq; to — away قالدیرماق qaldurmaq; to — off توضح açulmaq; (*fig.* و *lit.*) توضیح tevazzouh et.; to get قورتولماق qourtoulmaq; to keep — (*from*) اجتناب itjinâb et.; — **ly**, (*ad.*) آچیقجه açıqja, (*lit.*) صراحت sarâhaten; — **ness**, (*n.*) آچیلماق açıqluq, (*lit.*) صراحت sarâhat; براتلق berrâqluq; — **Clear'ance**, (-'ans) (*n.*) تسویه tesviye; تصفیة tasfiye (*mar*) پراتیقه pratiqa; — **Clear'ing house**, تصفیة بانقاسی tasfiye banqasu

Cleave, klēv, (*v.a.*) یارماق yarmaq; (*v n*) یارماق yarulmaq; (*stick*) یاوشماق yapushmaq; (*fig.*) مربوط merbût ol.; — **Cleave'age**, (-'āj) (*n*) (act) یارله yarulma; (*lit.*) انشقاق inshiqâq; یاریق yaruq; (*fig.*) اختلاقی ihtilâf; — **Cleav'er**, (*n*) بالطه balta; (*pers.*) یاروجی yaruju.

Cleft, kleft, (*n.*) یاریق yaruq; چاتلاق chatlaq.

Clematis, klem'a-tis, (*n.*) (bot) فول foul-bahri.

Clement, klem'ent, (*a.*) مرحمتلی merha-

metli; (*v.a.*) مشفق müşfiq, (*rel*) رحیم rahîm; — **Clem'ency**, (-si) (*n*) مرحمت merhamet, (*lit.*) رأفت re'fet.

Clergy, klēr'ji, (*n*) (pl.) رهبان rühbân; — **man**, باباس papaz; راهب râhib; — **Cler'ical**, (-'i-kal) (*a.*) باباس papaz.; ... رهبانی rühbân.; ... روحانی rûuhânî.

Clerk, klärk, (*n*) کاتب kyâtib; (*rel*) راهب râhib, — **Clerk'ship**, (*n*) کاتبلیک kyâtiblik.

Clever, klev'er, (*a.*) مقتدر aqullu; موقعدیر mouqtedir; (*good*) ایی iyi; — **ly**, (*ad.*) أهیلانه âqilâne; ماهرانه mâhirâne; — **ness**, (*n.*) درایت dirâyet

Cliché, klē-shā', (*n*) قلیشه qlishe

Click, klik, (*n*) طیقیردی tuqurdu.

Client, klî'ent, (*n.*) مشتری müshteri; (*jud.*) موکل müvekkil.

Cliff, klif, (*n.*) یار yar; قایا qaya; —

Cliff'y, (-i) (*a.*) قایالوق qayaluq; صارپ sarp

Climate, klî'mât, (*n*) هوا hava; اقلیم iqlîm.

Climax, klî'maks, (*n*) غایه gâye, (*lit.*) ذروه zirve. derejeyi qousvâ; درجه قوسوا

Climb, klim, (*v*) طیرماق tuımanmaq; پرچین et.; (*argument*) اسکات iskıyât et.; (*lit.*) الزام ilzâm et.; — **Clinch'ers**, (-'ez) (*n pl.*) (bot.) صارماشیق sarmashuq.

Clinch, klinsh, (*v.a.*) صیغشدریمق suqushdurmaq; (*fig.*) یاقلاماق yaqalamaq; (*nail*) چاقق chaqmaq; پرچین et.; (*argument*) اسکات iskıyât et.; (*lit.*) الزام ilzâm et.; — **Clinch'er**, (*n.*) مسکت kened; (*fig.* و *lit*) مسکت müskit; جواب cevâb.

Cling, kling, (*v.n.*) یاوشماق yapushmaq, مربوط sarulmaq; (*fig.*) مربوط merbût ol.

Clinic, klin'ik, (*n.*) کلینیک qlinik; سربریات mou-âyenehâne, (*lit.*) سربریات serîriyyât; خسته (yataq-da-) hasta; (*a.*) سربری serîrî.

Clink, klingk, (*n.*) شاقیردی shaqurdu; چینلنماق chunlamaq; (*v.a.*) چینلنماق chunlatmaq.

Clip, klip, (*n*) قیرپه qurpma; (*thing*) قیرپنتی qurpuntu; (*blow*) فیسکه fiske; ضربه darbe; (*paper*) مقطوعه maqtôu-a; جیمیز parcha; (*pl.*) قیصاج qusach; jumbuz; (*paper*) (رابطه) (rabtuye); (*v.a.*) قیرپماق qurpmaq; کسمک kesmek;

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon; shul, mūte, very; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th د, zh ز [CLI-CLO]

(*coin*) قازماق qazumaq; **to**— the wings
قانادلارنى قيرىماق qanadlarunu qurpmaq,
(*fig.*) مانع mân' ol; — **Clipper**,
(*n*) يۈك ماقاسى yûk maqasu, (*mar*)
يىلكنلى hafif yelkenli; (*coin*)
قالپازان (قلپزن) qalpazan; (*fig.*) (يامان)
(yaman).

Clique. klāk, (*n*) غروب gouroup; (قرومیتہ)
(qomite), (*gang*) گروه gürôuh, (عونہ)
(avene)

Cloak, klōk, (*n*) قاپوٹ qapout, الطر
palto, (*fig.*) اورتو eurtü. (*v.a.*) اورتمک
eurtmek, (*fig.*) کینلہ مک gizlemek; —
room, عاردروب gardürob; (وہستبول)
(vestibül)

Clock, klok, (*n*) ساعت sât, — dial, قادران qadran, — **maker**, ساعتچی sâtji, — **work**, ساعت ماکنسی sât maknesi, (*a*) (*fig*) منتظم ساعت کی sât gibi moun-tazam; it is "seven" o'clock ساعت "یہی" sât "yedi"!

Clod, klod, (*n*) کرپچ kerpich; (*fig.*) قالب qalub, (*stupid*) سرسم sersem; (*v. n.*) کرپچ او. — **hopper**, (-hop'er) کوپلی keuyli; قانا آدم qaba adam

Clog, klog. (*n*) آڇاڇ qondure, (*fig.*) کوستک keustek, مانع mānī? (*v.a.*) (-*up*) طاقماق tuqmaq, (*zo*) کوستک کوستک keustek vourmaq; (*fig.*) طاقماق tuqmaq, (*hinder*) منع men et; حايل hā-il ol, (*v.n*) طاقماق tuqanmaq, پکشمک pekishmek; — **Clogg'**-iness, (-g'i-) (*n.*) حايل hā-il, (*pl*) موانع mevānī.

Cloister, klois'ter, (*n*) مناستر manastur; (*pl*) دهلیز dahliz, (*v.a.*) (مناستره) (manastura-) قاپماق qapamaq; — **Clois'tral**, (*a*) مناستر... manastur .., (*fig.*) تنها tenhâ.

Close, klōs, (*n*) قاپالى qapalu yer ;
 آولى avlu, (*plot*) عرمة arsa, (*a*) قاپالى
 qapalu, (*lit.*) محصور mahsūd, (*near*)
 صميمى yaqun; (*intimate*) صيق suqu, صميمى
 samimī; (*narrow*) صيق suq; (*secret*)
 كىزلى gizli; (*خصوصى*) housūdusi, (*ad.*)
 يقىندىn yaqundan, (*tighly*) صىقىچە su-
 quja; — *ly*, (*ad.*) يقىندىn yaqundan,
 يىقىنلىق suquja; — *ness*, (*n.*) يىقىنلىق
 yaqunlug; صىقىق suquluq; (*fig.*) دىقت
 diqqat; (*reservedn*) (*lit.*) كىتويت ke-
 tūmiiyyet; **to keep** — *to keep* حاضر او. — *by*,
 بىلەن pek yaqun; — **Corporation**,

(lit.) جمعيت محصره jem-ıyyeti münhasura, — handed, (a) إلى صبقı eli suqu, جبرى jumrı; — stool, اسكمله لارماق iskemle lâzumluq.

Close, klōz, (*n.*) *(end)* ختام hutâm, نہایت nihâyyet; (*v.a.*) قاپاتقی qapatmaq, (*darv.*) صغیشدیرمق suqushdurmaq; (*finish*) بیتیرمک bitirmek; (*fig*) حل ا. hall et; (*v.n.*) قاپاتقی qapanmaq; (*end*) ختام hutâm Boulmaq, to — a bargain اوووشق ouyoushmaq; ایشی یشی bitirmek; **with closed doors** حقی صورتده hafi sôuretdе: — Clōs'ing, (-z'-) (*n*) qapanma; خاتمه hutâm, (*end*) صوک son, (lit.) خاتمه hâtıme; — Clōs'ure, (-zh'ur) (*n.*) قاپامه qapama, (*end*) نہایت nihâyyet, (*parliament*) ختام hutâm, کفایت kifâyet.

Closet, kloz'et, (*n*) قاپنه qabine; حجره hejre, **water** — حلال halâ, قدمحانه qademhâne, **تووال** tovalet.

Clot, klot, (n) پىختى puhtu; (v n)
پىختىلاشماق puhtulashmaq

Cloth, kloth, (n) قماش qoumash, بُز bez;
(fig مع lit) کسوہ kisve; (covering) اورتو

eurtü, the — راهبلك rāhiblik; (*pl*)
 rühbân, table — ماصه اورتوسی
 masa eurtüsü

Clothe, klōīh, (*v.a.*) كيديرمك giydirmek; (*fig*) تهيزا. tejhīz et; (*cover*) اورتك eurtmek, — one's self كيدنك giyinmek; (*fig*) اورتونك eurtünmek.

Clothes, klōthz, (klōz) (*n pl*) چاماشير
chamashur; **suit of** — اوباب esvab;
السه elbise, —**basket** سبتي cham-
mashur sepeti, —**Clothier**, (ih'yér)
قماشجي qoumashju; **manifactory** mani-
fotraju

Cloud, klowd, (*n*) بولوط boulout; (*lit.*)
 سحاب sehâb; (*spot*) لکه leke, (*v.a.*)
 قارارماق qarartmaq; اورتماق eurtmeq; (*stain*)
 قارارمق قارارمق lekelemek; (*v.n*) قارارمق
 qararmaq; — **Cloud'iness**, (*n.*) قارارتی
 qarartu; (*fig.*) طونوتلق donouqlouq,
 (*cloth*) خادê; — **Cloud'less**, (*a.*)
 براق berrâq; — **Cloud'y**, (*-i*) (*a.*)
 بولوتلۇ bouloutlou; (*fig.*) مظلم mouz;
 lim; لکلی lekeli, دومانلی doumanlı;
 خادری hâreli; (*gloomy*) طونوق donouq
 (*fig.*) کدرلی kederli; (*shady*) کولکه (الك)
 geulge (-lik).

Clout, klowt, (n.) يامه yama; (rag) پاچاوره pachavra; (blow) توقات toqat; (*v.a.*)

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though, et=etmek; ol.=olmaq.

[CLO-COA] (انگلیزجه کلماتک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

— up توقات آمق yamamaq; — qat atmaq.
Clove, klōv, (n.) قره نغیل (qourou-) qaranfil; — **gillyflower**, (-ji'li-flow-ēr) (n.) (bot.) قره نغیل qaranfil.
Cloven, klōv'n, (a) چاتال chatal, یاریق yaruq; — **footed**, (a.) چاتال طیرناقلی chatal turnaqlı; — **hoof**, (n.) (fig.) شیطان sheytan.
Clover, klov'ēr, (n.) یونجه yonja; **to live in**— راحت یاخماق rahat yashamaq.
Clown, clown, (n.) قانا adam; قومیق qomıq; صویتیاری soytarı; — **Clown'ish**, (a.) قانا qaba; حویرات hoyrat; — **Clown'ishly**, (ad.) قاناجه qabaja; حویراتی hoyratja.
Cloy, kloı, (v.a.) بۇغدیرمق buqudumaq, اوساندیرمق ousanduımaq.
Club, klub, (n.) محمل qouloub; محمل mah-fel; (stick) صوبا sopa; دکنک deynek; (pl.) اسپاتی ispâti; (v.a.) وورمق vour-maq, دوومک deuvmek; (v.n.) طوبیلاقم toplanmaq; — **for** استراک ishtirāk et; — **footed** ایومو ayaqlı; — **law**, (n.) زوربالق zoıbalıq; (li.) حکم tehakkım.
Cluck, kluk, (v.n.) غیدادلماق gudaqlamaq; — **Cluck'ing**, (n.) غیدادلماق gudaqlama; (fig.) طاقدیردی taqurdu.
Clue, klō, (n.) یوماق youmaq, (fig.) ایز iz, نقطه استناد ip oujou, (li.) noqtayı istinād.
Clump, klump, (n.) کروتوک kütük; (fig.) (bilmeje) (pl.) کومه küme; — **Clump'y**, (-i) (a.) آغر ār.
Clumsy, klum'zi, (a.) قانا qaba, حنظل hantāl; بجریکسز bejirixiz; — **Clum'siness**, (-'zi-) (n.) قانا qaba-lıq; بجریکسزlik bejirixizlik.
Cluster, klus'tēr, (n.) دمت demet; (fig.) کومه küme; صالقم salqum; (grapes) طوبیلاقم toplanmaq; (v.n.) کومه او. küme ol.
Clutch, kluch, (n.) پنجه penche; قبسه qabza; (act) یاقلاما yaqalama; غصب gasb; (pl. fig) مظالم mezâlim; غداراق gaddârlıq; (v.a.) یاقلاما yaqalamaq; طومق toutmaq.
Clutter, klut'ēr, (n.) قارشۇق qarushuqlıq; گورولتو gürültü; (v.a.) قارشۇدۇرماق qarushdurmaq; ییغماق yughmaq; (v.n.) ییغماق yughulmaq.
Clyster, klis'tēr, (n.) تنقیه tenqiye;

(v.a.) تنقیه یامق tenqiye yapmaq; — **pipe**, شیرنجه shrunga.
Coach, köch, (n.) آرابه araba; (trainer) اوکرتک mou-allım, (v.a.) (fig.) آرابه euyretmek; (spo) تعلیم یاپدیرمق tâ'lim yapdurmaq, (v.n.) قولانمق araba qoullanmaq; (fig.) اوکرتک euyrenmek; آرابه tâ'lim et; — **box**, آرابه آرابه لی arabaju yeri, — **house**, آرابه لی arabaluq, — **man**, آرابه لی arabaju; — **Coach'ing**, (n.) (fig.) تعلیم tâ'lim; yetishdirme; احتضار ihzâr.
Coactive, ko-akt'iv, (a) جبری jebri.
Coadjutant, kō-ad-jō'tant, (n.) معاون mou-âvin (-lerden).
Co-agency, ko-â'jen-si, (n.) مشترک وکالت müshterek vekyâlet; — **Co-â'gent**, (-'jent) (n.) وکیل vekil (-lerden); مشترک müshterek vekil.
Coagulate, kō-ag'ū-lât, (v.n.) پختیلاقم puhtulanmaq; — **Coagula'tion**, (-'shun) (n.) پختیلاقم puhtulanma.
Coal, kōl, (n.) کومور keumür; (v.a.) کومور keumür vermek; (v.n.) کومور keumür almaq, — **basket**, کومورلک chavalye; — **cellar**, کومورلک keumürlük; — **heaver**, کومورلک keumür hamalı, — **man**, کومورلک keumürlü, — **merchant**, کومورلک keumür tüjjarı, — **mine**, کومور معدنی keumür mâ'deni; اوجاق ojaq; — **monger**, (-mun'grèr) (n.) کومورچی keumürچی; — **owner**, معدنیجی mâ'denji; — **pit**, اوجاق ojaq; قویو qouyou; — **whipper**, کومور عمله سی keumür amelesi.
Coalesce, kō-al-es', (v.n.) برلشمک bir-leshmek.
Coalition, kō-al-ish'un, (n.) اشتراک ishtirāk; اتحاد ittiḥād, (pol) فوآکسیون qo-âlisyon; (temerküz) (تمرکز); — **Cabinet**, تمرکز قابتیسی temerküz qabinesi; مختلط قابتی moultelit qabine.
Coarse, körs, (a.) قانا qaba; — **ly**, (ad) قاناجه qabaja; — **ness**, (n) قانا qabaluq, — **grained**, (a.) ایری (-tâneli).
Coast, köst, (n.) ساحل sāhil; (v.n.) (mar) ساحل quyu gitmek; — **defence**, ساحل مدافعه سی sāhil müdâfâsu; — **man**, ساحل محافظی sāhil mouhâfuzu; — **Coast'ing**, (n) ساحل سی sāhil seyri; قابوتا qabotâj;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot; mōōn; shut, mūle; very; tū چيرو ch; ش sh; ث th; ز zh [COA-COG]

— trade, ساحل tijāreti. **Coat**, kōt, (n.) ثوب esvab; (zo) پوست post; (laver) طبقه tabaqa, qat; (v.a.) كيدورمك giydirmek, (fig.) اورتمك eurtmek; (paint) سورمك sürmek, قابلامق qaplamak, — of arms آرمه arma; — **Coat'ing**, (n.) اورتو eurtü; طبقه tabaqa; (cloth) آستار astar, اچ ich; (pl) قوشماشlar qoumashlar. **Coax**, kōks, (v.a.) اوقشامق oqshamaq; يوزه yüze gülmek; — **Coax'er**, (n.) يالناق yaltaq; — **Coax'ingly**, (ad.) ملتفتانه mültefitâne. **Cob**, kob, (n.) (zo.) يوك يارکيري yūk beygiri; (bot) مصر قوچانی musur qochanu; — **web**, اورؤنجهک eurünjek â, (fig.) طوراق touzaq. **Cobalt**, kō'bwalt, (n.) — blue قوبالت qobalt (—mâvisi). **Cobble**, kob'l, (v.a.) يامامق yamamaq, قانا qaba dikmek; — **Cobb'ler**, (n.) اسكيجى eskiji. **Cochineal**, koch'i-nēl, (n.) قيرمن qur-muz. **Cock**, kok, (n.) (zo.) خروس horoz; (male) ارکک erkək.., (tab) موصلق mouslouq; (erect) چيمنى (dik) chunqu; (gum) چاقاق chaqmaq; (v.a.) قالدورمق qaldurmaq, ديكمك dikmek; (gun) آلتى tetiye almaq; (v n.) قالدورمق qalqmaq, ديكيلمك dikilmek; — **boat**, قالدورمق fiqa, صاندال (kū-clük-) sandal; — **chafer**, (zo.) مایس mayus beukeyi; — **crow**, (fig.) ارکن erken; — **fight**, خروس horoz deuyüşhü; — **Cock'scomb**, (-'z-köm) ايبيک ibik; (bot.) خروس horoz ibiy; — **Cock'tail**, (-'tāl) (n.) قوختهیل qoqteyl; (zo.) آت at, ياروش yarush beygiri; (fig.) قانا قالدورمق qaba taqlidji. **Cockade**, kok-ād', (n.) قوqard. **Cockle**, kok'l, (n.) (zo.) طراق taraq; بوروشدورمق gelinjik; (v.a.) بوروشدورمق bouroushdourmaq; (v n.) بوروشمق bouroushmaq. **Cockney**, kok'ne, (n.) لوندورلى londuralu; زوپه züppe. **Coco**, kō'kō, (n.) قاقاو qaqa-o; — **nut**, هندستان hindistan jevizi. **Cocoon**, ko-kōōn', (n.) قوزه qoza; — **Cocoon'ery**, (-'e-ri) (n.) قوزمهخانه qozahâne.

Coction, kok'shun, (n.) خاشلامه hash-lama; پيشمه pishme, قاينامه qaynama. **Cod**, kod, (n.) قابوق qabouq; — **fish**, زنکين morina balugh; (fig.) زengin; — **liver-oil**, يالغ baluq yâ. **Code**, kōd, (n.) قانوننامه qânôunnâme; (com) قود qōd; — of signals اشارت تدریسات ishâret defteri; **The** — تدریسات نظامنامه tedrisât nizâmnamesi; — **Cod'ify**, (-i-fi) (v.a.) تنظيم tanzim et.; جمع jem et.; (lit.) تلفیق tel-fiq et. **Codicil**, kod'i-sil, (n.) وصیتنامه vassuyetnâme zeyli; علاوه ilâve. **Codling**, kod'ing, (n.) قوزالاق qozalaq (-elma). **Coefficient**, kō-ef-fish'ent, (n.) (math) امثال emsâl, (fig.) شریک sherik. **Coequal**, kō-ē'kwāl, (a. & n) معادل mou-âdil, کفو küfv. **Coerce**, kō-ers', (v.a.) تصدیق tazyiq et.; — **Coerc'ible**, (-s'iv) (a.) قابل اخبار qâbili ijbâr; — **Coerc'ion**, (kō-ēr'shun) (n.) تصدیق tazyiq; (lit.) زجر ijbâr, اخبار ijbâr; means of — (lit.) وسائط زجره vasa-iti zejryye; زجر jebr; — **Coerc'ive**, (-s'iv) (lit.) زجرى jebrî; (lit.) زجرى zejrî; — **Coerc'ively**, (ad.) جبراً je-bren. **Coeval**, kō-ē'val, (a.) همسن hem-sinn, (fig lit.) معاصر mou-âsur. **Co-exist**, kō-egz-ist', (v.n) (lit.) مترافق müterâfuq ol; — **Co-exist'ence**, (-'ens) (n.) (lit.) موجودیت مشترکه mev-jôndıyyeti müshtereke; — **Co-exist'ent**, (a.) (lit.) مترافق müterâfuq; موجود hem-vüjoud. **Coffee**, kof'ē, (n.) قهوه qahve; — (with milk) سوتلی قهوه sütlü qahve; **black** — (sâde) (sâde); سوتسز قهوه sütsüz qahve; — **bean**, چکیردک قهوه chekirdek qahve; — **house**, قهوه (خانه) qahve (-hâne); قهوه دکرمنی qurât-hâne, — **mill**, قهوه deyimeni; — **pot**, جزوه jezve; — **roaster**, قهوه تاههسى qahvetavasus. **Coffer**, kof'ēr, (n.) صندوق sanduq; قاسه qasa; — **dam**, قوفردهام qoferdam; تمel. **Coffin**, kof'in, (n.) تابوت tabout; (v.a.) تکفین et.; تابوته qomâq; تکفین et. **Cog**, kog, (n.) دیش dish; (fig.) اغفال

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[COG-COL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

igfāl, حيله hile; (v.a.) دیش قویق dish qomaq; دیش اچماق dish achmaq; (stop) حيله بايقق tevqif et.; (cheat) دیشلی چرخ dishli charq

Cogent, kō'jent, (a) قوتلی qouvvetli; (lit.) مفعن mouqni'; — **Co'gency**, (-si) قوت قوت qouvet; (lit.) قوت ایتناغیه qouvveyi iqnâ-uyye.

Cogitate, koj'i-tât, (v n) دوشونمک dūshünmek; — **Cogitā'tion**, (-'shun) (n.) دوشونمه dūshünme; (lit.) تامل tememmül.

Cognac, kō'nyak, (n.) قونیاق qonyağ; **Cognate**, kog'nât, (a) مشابه müşâbih; عینی aynu; (a و n) (pers.) خصم husum; صوی soy.

Cognition, kog-nish un, (n) (lit.) وقوف vouqûf; اطلاع uttlâlâ'; — **Cog'nisance**, (-sans), (n.) معلومات mâ'lûmât; خبر haber, (jurisdiction) حق قضا haq-qu qazâ, صلاحیت salâhiyyet, (badge) علامت alâmet.

Cohabit, kō-hab'it, (v n) برلکده یاشامق birlikde yashamaq; — **Cohabitā'tion**, (-'shun) (n.) برلکده یاشامه birlikde yashama, برلکده اقامت birlikde iqâmet.

Co-heir, kō-ār', (n.) وارث مشترک vârisi müshterek.

Cohere, kō-hēr', (v.n.) یاپیشق yapushmaq; (lit.) ایتساق iltisâq et.; — **Cohēr'ence**, (-'ens) (n.) یاپیشمه yapushma; ایتساق lûşuq; ایتساق iltisâq; (fig.) ایتباط irtibât, رابطہ râbuta; **force of** قوت لوصقه qouvveyi lûşuqiyye; — **Cohēr'ent**, (a) تماسق temâsuk; — **Cohēr'ent**, (a) ملاصق mûlâsuk, (fig.) مربوط merbût; متحد müttehîd; — **Cohē'sion**, (-'zhun) (n.) یاپیشمه yapushma; (sci) تماسق temâsuk.

Cohort, kō'hört, (n.) مفرزه müfreze; (fig.) طاقم taqum, زمره zümre.

Coiffure, koif'fūr, (n.) سرپوش serpûush; (hair) (qouvaffür) (قوواففور); — **Coiff'eur**, (-'er) (n.) پروکار peroukyâr; بربر berber

Coil, koi, (n.) قانقال qangal; حلقه halqa; (mar.) رود roda; (v.a.) قانقال qangal et; دولامق dolamaq; (v n.) قانقال qangal ol.; دولانماق dolanmaq.

Coin, koin, (n.) سک sikke; (pl.) مسکوکات meskyûkyât; (v.a.) پاره پارا para

basmaq; (lit.) سک sikke darb et.; (fig.) اویدبرمق ouydourmaq; ایجاد ijâd et.; — **Coin'age**, (-'āj) (n.) پارا para; مسکوکات meskyûkyât; (act) سک sikke darbu; (fig.) ایجاد ijâd; eser; — **Coin'er**, (n) سکن sikkezen; (counterfeiter) قالیاران qalpazan; (fig.) موجد mûjîd.

Coincide, kō-in-sid', (v n.) تصادق te-sâdûf et.; (lit.) تطابق tetâbouq et.; — **Coin'idence**, (-'si-dens) (n.) تصادق tetâdûf; (lit.) تطابق tetâbouq; تهادت tehadûs; — **Coin'ident**, (-'si-) (a.) مطابق moutâbuq; (lit.) متصادق mütesâdif.

Coke, kōk, (n.) قوق (کوموری) qoq (-keumürü).

Colander, kul'end-er, (n.) سورکچ süzgeji

Cold, kōld, (n.) صوغوق soghouq; (fig.) بارد bârid; (n) صوغوق soghouq; (lit.) صوغوق bûrûdet. — **ly**, (ad) صوغوق soghouq, (fig.) باردانه bâridâne; — **ness**, (n.) صوغوق معاملہ soghouq mou-âmele, **to — be** صوغوق soghouma; (pers) اوشومک üşhümek; **to catch** — صوغوق almaq; — **blooded**, (a) صوغوق قانی qanlı.

Cole, kōl, (n.) (bot) لحه lahana.

Colic, kol'ik, (n.) قولیک qoliki; قارن آقریسی qarn ârusu.

Collaborator, kol-ab'ô-râ-tor, (n.) رفیق refiq(-mesâ-i); معاون mou-âvin; — **Collaborā'tion**, (-'shun) (n.) معاون mû-âvenet; اشتراک ishtirâk.

Collapse, kol-aps', (n.) چوکمه cheukme; (lit.) انهدام inhudâm; (fig.) سغوط souqûd; چوکمه aqâmet, (v n.) چوکمه cheukmek; (fig.) سغوط souqûd et.; mahv ol.

Collar, kol'ar, (n.) یافه yaqa; (dog's) قوشاق tasma; (ring) حلقه halqa; qoushaq; (v.a.) یافه yaqa taq-maq; (fig.) یافلامق yaqalamaq; — **boue**, (n.) کوپریجک keuprÿjuk kemiy.

Collate, kol-âi', (v.a.) مقابله mouqâ-bele et.; تطبیق tatbiq et.; — **Collā'tion**, (-'shun) (n.) مقابله mouqâbele; حقیق یمک hafif tatbiq; (meal) توییمek, (sahour) (سحور); (rel) تواقف tevji; واقف vaqf; — **Collāt'or**, (-'ur) (n.) مقابله mouqâbeleji; (rel.) واقف vâquf.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut, mûte, very, tû چيوو ch چ; sh ش; th ث; th; zh ð [COL-COL]

Collateral, kol-at'er-al, (a) يان يانه yan yana; (lit.) جانبي jānibi; (corresponding) (lit.) متناظر mütēnāzur; mütevâzî; (indirect) طولانيسيه dolayusîle, (lit.) فرعي fer-i, (n.) اقربا aqrabâ

Colleague, kol'æg, (n.) meslekdaş meslek-dâsh, رفيق refiq; (pl.) (ى سلاک) رفاقا rufaqâ (-yi-meslek)

Collect, kol-ekt', (v.a.) toplamaq toplamaq, جمع et.; (v.n.) toplamaq toplamaq; birikmek; — **Collect**, (n.) (rel) dou-â; to—one's self طوپلامق kendini toplamaq; — **Collect'ed**, (t'd) (a) طوپلانمش toplanmush, (lit.) مجتمع müjtemi'; (cool) (fig.) ساکن sâkin, اعتدالي i'tidâli yerinde; — **Collect'edly**, (ad) (fig.) اعتداله i'tidâlî; — **Collect'edness**, (n.) (fig.) سکوت sükyûnet, اعتدال i'tidâl (-dem); — **Collection**, (-'shun) (n.) قوللکسیون qollexiyon; (act) جمع jem; (rel) اعانه jem-i; (dues) tahsil tahsil; (pl.) تحصیلات tahsîlât, (ass-embly) اجتماع ijtima', (fig.) تجمع tejem-mi', (college) امتحان imtihan (ou-môumi); (fig.) اعتدال i'tidâl (-dem); (works) مجموعه mejmou-a, (lit.) کلیات külliyyât; — **Collect'ive**, (-t'iv) (a.) مجتمع müjtemi', — **noun** اسم ismi jemi', — **Collect'ively**, (ad.) هپ بدن hep birden; (lit.) مجتمعاً müjtemi-an; — **Collect'ivism**, (-t'i-vizm) (n.) (lit.) جامعیت jāmi-uyyet, اشتراك ishtirâk; (sosiya-lizm) (sosiya-lizm); — **Collect'or**, (-t'ur) (n.) طوپلایان toplayan; قوللکسیون qollexiyon yapan, (dues) قق (com) ییلتجی tahsildâr; (tickets) بیلتجی bileti; (me'mour) مأمور me'mour; — **Collect'orate**, (rât) (n.) مدیریت müdiriyyet; دائره dâ-ire

College, kol'ej, (n.) مکتب mekteb (-âli); (institution) مؤسسه mü-es-sese; (society) جمعیت jem-iyyet, — **Collē'gian**, (-'ji-an) (n.) طلبه talebe; — **Collē'giate**, (-'ji-ât) (a.) مکتب... mekteb...; (like) مکتب طریزی mekteb tarzı...; (containing) مکتبی موجود mektebi mevjud.

Collide, kol-id', (v.n.) مصادمه mou-sâdeme et.

Collier, kol'yér, (n.) کومورچی keumür-jü; معدن مادهی mâ'den ameleşi; (ship) کومور کیمسی keumür gemisi; — **Coll'ieri**, (-i) (n.) کومور معدنی keumür mâ'deni; اوجاق ojaq.

Collision, kol-lizh'un, (n.) مصادمه mou-sâdeme; (fig.) چارپیشمه charpushma; — **mat**, (mar) مصادمه بالئی mousâdeme paleti.

Collocation, kol-lo-kâ'shun, (n.) ترتیب tertîb; وضع vazı.

Colloquy, kol'o-kwi, (n.) قونوشمه qonoushma; محاوره mouhâvere; مکاله mükyâleme; — **Collō'quial**, (-'kwi-al) (a) قونوشمه qonoushma...; (لسان) عادی mouhâvere...; (li-sân-u) âdi; علی العاده alel-âde; (lit.) زبانه zebânê.

Collusion, kol-û'zhun, (n.) اشتراك ishti-râk; مدخل medhal.

Cologne, ko-lôn' (n.pr.) قولونیا qolonya; — **water** قولونیا qolonya.

Colon, kō'lon, (n) قولون qolon; ایکی نقطه iki noqta; (ana) ناغرساغی geunden (-bârsâ).

Colonel, kur'nel (n.) میرالای mîralay; — **ship**, (n) میرالایق mîralayluq.

Colonnade, kol-on-âd', (n.) (pl.) ستونلار sütûnlar; (fig.) صوره sura.

Colony, kol'on-i, (n.) مستملکه müstemleke, (pl) مستملکات müstemlekyât; قولونی qoloni; جماعت jemâ-at; (tebe-a); — **Colōn'ial**, (a.) مستملکه müstemlekyât...; (n.pl.) (fin.) مستملکات müstemlekyât es-hâmı; — **department** مستملکات müstemlekyât dâ-iresi; — **Col'onist**, (n.) مهاجر mouhâjir; — **Coloniz'ation**, (-'shun) (n.) مستملکه müstemleke te'sisi; (lit.) استعمار isti'mâr; — **Col'onize**, (-iz) (v.a.) مستملکه müstemleke teshkil et.; (lit.) استعمار isti'mâr et.; (v.n.) توطن te-vattoun et.

Colossus, kol-os'us, (n.) دیو dev; جسم jesim heykel; — **Colos'sal**, (a) جسم jesim; (fig.) بویوک pek beuyük, مدھش müdhîsh.

Colour, kul'ur, (n.) رنگ renk; (lit.) levn, (fig.) کورونیش geurünüş; (pretext) بهانه bahâne; (paint) بویا boya; (pl.) رنگلر renkler, (lit.) الوان elvân; بویالار boyalar; (flag) سانجاق sanjaq; بایرماق bayraq; باندورا bandura; رنگ ورمک renk vermek; (v.a.) بویامق boyamaq; (fig.) کوی کویسترمک gibigeustermek; (v.n.) رنگلر renklenmek; (fig.) قیزارمق quzarmaq; — **man**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[COL-COM] (انكلیزجه کلماتک تلفغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

boyaja; boyaja satan; renk (n.) رنگ (shun) — **Colouration**, (-shun) (n.) renk; (act.) تلون telvin; — **Coloured**, (-'erd) (a.) رنگلی renkli; boyalı boyalu; — **Colouring**, (-'er-ing) (n.) renk; (fig.) صوت sōuret; (act.) تلون telvin; (substance) boyaja; **false** — (fig.) تحریف tahrif; — **Colourist**, (-'er-ist) (n.) رسم ressam; qolorist; — **Colourless**, (a.) renksiz; (fig.) بی طرف bî-taraf. **Colt**, kōlt, (n.) (zo) تای tay; (fig.) طوی toy, (mar.) چپا chuma, اوج ouj; — **'s foot** (bot) اؤکسودوک oxürük otou; — **'s tooth** سوت دیشی sūt dishi; — **Coltish**, (a.) ilk dish; — **Coltish**, (a.) hoppa **Columbia**, kō-lum'bi-a, (n pr) قولومبیا qolombiya; — **University**, قولومبیا qolombiya dārūfūnūnou. **Columbine**, kol'um-bin, (a.) قومی کی qoumrou gibi; (n.) (bot.) خاصکی (kūpesi); haseki معشوقه mâ'shōuqa. **Columbus**, kol-lum'bus, (n pr) — **Christopher**, قریستوف قولومب qristof qolomb **Column**, kol'um, (n.) ستون sūtoun; (direk; (mil.) قول qol; (journal) sūtoun; in «double» — s «چیف» ستونلی «chift» sūtounlou. **Coma**, kō'ma, (n.) (bot) پوسکول pūskül; (ast.) قوروق qouyrout; (med.) باغیناق baygunluq; (lit.) درین ouyqou; — **Cōm'atose**, (-tōs) (a.) باغین baygun, (lit.) یېهوش bihōush. **Comb**, kōm, (n.) تاراق taraq; (zo.) ایبک ibik; (hill) تپه tepe; (zırve) (cells) گۆچ gümech; (v.a.) طرامق taramaq; (v.n.) (mar) چارپق charpmaq, کوبورمک keupürmek. **Combat**, kom'bat, (n.) محاربه mouhârebe; (fig.) مجادله müjâdele; (v.n.) müjâdele et.; — **Com'batant**, (a. & n.) غایر محارب gayru mouhârib; — **Com'bative**, (-tiv) (a.) münâzâju. **Combine**, kom-bîn', (v.a.) قاریشdırmaq qarushdurmaq; (lit.) مزج mezj et.; (v.n.) قاریشmaq qarushmaq, (lit & sci.) امتزاج imtizâj et.; (fig.) برلشمek birleshmek; (n.)

(com.) اتحاد ittihâd; — **Combina'tion**, (-bi-nâ'shun) (n.) (act.) مزج mezj; ترکیب terkib; (union) امتزاج imtizâj; (fig.) tertibât; (pl.) tertibât; — **room** تنفسخانه teneffüs-hâne; — **Com-bined**, (-bind') (a.) (sci) مترج müm-tezij, mürekkeb; (fig. & com) مشترک müsterek. **Combustible**, kom-bust'i-bl, (a.) یانار yanar; (fig.) مشتعل mushta-il; (pers) عصبی asabi; (n.) (pl) محروقات mahrûu-qât. **Come**, kum, (v n) گلمek; (happen) vâq' ol.; — **at** yetishmek, (obtain) elde et.; — **down** ashâ gelmek; — **for** ichün gelmek, آپچون کلمek; — **in** aramaq, istemek; — **in** girmek; (yield) qabûl et.; (lit.) گیرکیز! inqiyâd et.; (int) yaqlashmaq; — **on** riniz! — **out** chuqmaq, چقمek; — **upon** yaqalamaq. **Comedy**, kom'e-di, (n.) قومیدی qomedi; (lit.) قومیدی moudhike; (fig.) قومیدی qomıdy; — **Com'edian**, (n.) قومیدین qomediye; (fig.) قومیدی qomıq; (hoqqabaz). **Comely**, kum'ly, (a.) گؤزل güzel — **Come'liness**, (n.) لطافت letâfet; (fig.) edeb **Comet**, kom'et, (n.) قیروقلی ییلدیز qouyrout yulduz. **Confit**, kum'fit, (n.) بونبون bonbon; — **Com'figure**, shekerleme, — **Com'figure**, (-'fit-ür) (n.) رچل rehel. **Comfort**, kun'furt, (n.) قونفور qonfor; (lit.) اسباب استراحت esbâbu istrâhat; (refâh) (refâh); (relief) teselli; (v.a.) teshviq; (v.n.) teselli et.; — **Com'fortable**, راحت rahat; (lit. & fig.) müreffeh; — **Com'fortably**, (ad.) راحتجا rahatja; — **Com'forter**, (n.) یاردیمی yardumju; (rel) shefâ-atji; (tippet) boyoun atgusu; Job's — sahte dost. **Comie**, kom'ik, (a. & n.) قومیق qomıq; مزاح mezâh غزتمسی tahaf; (paper) gazetesi; — **Com'ically**, (ad.) قومیق qomıq sōuretd. **Coming**, kum'ing, (n.) گلمek; (fig.)

(For Turkish pronunc.) past; l'arge; red, (never silent e); deux ring; machlue;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ذ, zh ژ [COM-COM]

حلول houloul; (a) كله جك gelejek; (*lit.*)
 آتي âti; —in, (n.) كيريش girish; (*begin-*
ning) بدایت bidâyet; (*income*) كير
 gelir واردات vâridât, I am —! كيريدوم
 geliyorum !.

Comity, kom'i-ti, (*n.*) نِزَاكٌ nezâket;
(*lit.*) مِوَالَات mevâlât.

omma, kom'a, (n.) ویرگول virgöl;
(fig.) فاصله fâsula; **inverted** — s جائزہ
(لر) jâ-ize (-ler).

[illegible]

Commemorate, kom-em'o-rât, (*v.a.*)
(lit.) تسعید tes-îd et.; *(fig.)* یاد yâd
 et; — **Commemorâ'tion**, (-'shun)
(n.) *(lit.)* احتفال ihtifâl; آیین âyîn; *(act)*
(lit.) تسعید tes-îd; تذکیر نام tezkîrî nâm.

Commence, kom-ens', (v) باشلاق bashlamaq; — **Commence'ment**, (n.) باشلانغۇچ bashlanguj; بدايت bidâ-yet; (college) دیپلوما تۈرۈپى (مەراسىمى) diploma tevzî-i (-merâsimi)

Commend, kom-end' (*v.a.*) توصیه ا.
tavsuye et.; (*praise*) senâ et.;
(*trust*) emânet et.; امانت ا.
tevdî et.; (*adorn*) tezyîn et.;
— **itself**, kom-endorok كورودك
geürünmek; (*lit.*) shâyân tavsuye ol.;
شایان توصیه او. — **me** (*to*) (م)
ederim! .. عرض احترام ایدهم!
— **Command'able**, (*a.*)
shâyân tavsue (*lit.*) شایان توصیه
mouvâfuq; (*good*) مرغوب mer-
gôub; — **Command'ableness**, (*n.*)
mezîyyet; (*lit.*) mouhas-senât;
محاسنات — **Command'a'tion**, ('shun)
(*n.*) tavsuye توصیه senâ; (*rel.*)

dou-â, — **Commend'atory, (-ri)**
(a.) تavsuye : (*praising*) (lit.)
sitâfîshkyârâne, — **letter**
tavsuye mektûbou, —
medhiye.

Commensurate, kom-en'sū-rāt, (*v.a.*)
 متناسب و بر یک tenāsüb vermek; (*fig.*)
 توفیق tevfiq et., (*a.*) متناسب müte-
 nāsib, (*fig.*) او یغون ouygoun; — ly,
 (*ad.*) متناسب mütenāsiben; — **Comm-**
 en'surable, (*a.*) متناسب mütenāsib.

Comment, kom'ent, (*n*) (*pl*) **مطالعات** moutâlât, (*explanations*) **تفسيرات** tefsîrât; (*critics*) **تنقيدات** tenqîdât, (*v n*) **بيان** beyân moutâlât et.; **تفسير** tefsîr et.; **تنقيد** tenqîd et.; **much** بر چوق مطالعات — bir choq moutâlât..., — **Comm'entary**, (-ri) (*n*). **شرح** sherh; **مطالعات** moutâlât, (*book*) **انتقادات** intrîqâdât; — **Comm'entâtor**, (-tur) (*n*). **شارح** shârih; **منقذ** mûnaqqid

Commerce, kom'ers, (*n.*) تجارت tijâret ; (*v. n.*) (fig) مناسبتده يولوق کر minâsebet-de boulounmaq ; — **Commer'cial**, (-'shal) (a) تجاری tijârî ; ...تجارت tijâret , — **Commer'cially**, (*ad*) تجارتي tijâretije.

Commination, kom-in-ā'shun (*n.*) (*rel.*)
 عتاب itāb; — **Commin'atory**, (-'a-to-
 ri) (*a.*) (*lit.*) عتابي itābî, منذر münzir.

Commingle, kom-ing'gl, (*v.a.*) قارشىدۇرماق
qarushdurmaq; مزج mezi et'; —
Comming'led, (g'ld) قارشىق qarushuq

Commiserate, kom-iz'er-āt, (*v.a.*)
 أجيح ajumaq; رحمت merhamet et.;
 — **Commiserā'tion**, (-'shun) (*n.*)
 رحمت merhâmet.

Commissary, kom'is-ar-i, (*n.*) قوميسر qomiser. مثل vekil; (*pol*) (سياسي) *politik* müəssil (*siyâsi*); (*rel*) (يشروپ وکیل) *bişop vekili*; **High** (فوق العاده قومسر) *fevqal-âde qomiser*; — **Commissâ-riat**, (*n.*) قوميسرلىك qomiserlik. مثللك *müəssillik*; (*ministry*) (وكالت) *vekyâlet*.

Commission, kom-ish'un, (a) قوميسیون قومىسيون
 qomîsyon; hey-*et*; (duty) وظيفه
 vazîfe; (com.) قومىسيون qomîsyon
 مأمور me'mûr ا. tellâliye; (v.a.)
 لالايه tellâliye; (ship) توفيف tavzîf
 ا. دوتانايه donanmaya ilhâq
 ا. قادرويه qadroye idhâl
 ا. انخال qadroya idhâl et.; — **agent**

only; routine; through; tuck, müsee; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[COM-COM] (الکیزحه کتاک تلغی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mīne;

قومیسونجی qomisyonjou, — **Com-missionnaire'**, (nār') (n.) قومیسونو qomissionyer, (adım) (adam); — **Com-miss'ioned**, (a) — **officer** ضابط zâbit; **non-officer** ضابط کوچوک küchük zâbit; — **ship** دونانمایه داخل سفینه donanmaya dâhil sefine, — **Commiss'ioner**, (n.) vekil vekil, qomiser; (member) اعضا â'zâ; (India) متصرف mütasarruf; **High** — قومیسر فوق‌العاده fevqal-âde qomiser, مبتل mümes-sili siyâsi

Commit, kom-it', (v.a.) (dö.) یایی yap-maq, etmek; (pledge) تعهد te-ahhüd et., (com.) سپارش sipârish et.; (trust) تودیع tevdi' et.; — **one's self** تعهد te-ahhüd et.; (compromise) کبرمکل mes-ûliyyete girmek; — **to prison** توقیف tevqif et.; — **to memory** اذیرلەمک ezberlemek; — **to the grave** دفن defin et.; — **to the deep** دکره آتق denize atmaq; (denize defin et.), — **Commit'tment**, (n.) تودیع tevdi'; (pl) توقیف te-ahhüdât; (imprisonm) توقیف tevqif; (order) (jud) توقیف امری tevqif emri; (com.) سپارش sipârish; (parlia-ment) (انجمنه) enjümene- ha-vâle; — **Commit'tal**, (n.) تودیع tev-di'; تعهد te-ahhüd; **falso**.

Committee, kom-it'ê, (n.) قومیته qo-mite; انجمن enjümen

Commodious, kom-ô'di-us, (a.) راحت rahat; فرح ferah; — **ly**, (ad) راحتجه rahatja; — **Commode'**, (ko-möd') (n.) قومود qomod; — **Commod'ity**, (-i-ti) (n.) (pl.) اشیاء eshyâ; امتعه emti-a.

Commodore, kom'o-dör, (n.) قومودور qomodör.

Common, kom'un, (a.) معتاد âdî عادی moun'âd; (general) عمومی oumûmî; مشترک müshterek; (phil.) عامه âm-me; (n.) مرعا mer-â; (pl.) عوام avâm; (pl.) مشترکان meb-ûsân; (v.n.) اشتراك ish-tirâk et.; — **ly**, (ad.) مشترکاً müshtereken; (ordinary) علی‌العاده alel-âde; oumûmîyyette; **House of Com-mons** عوام قاراسی avâm qamarasu; — **place**, (fig.) mahall; oumûmî mahall; (n.) عادی âdî şey; (pl.) مبذل müb-tezel şeyler; (a.) معلوم mâ'lûm; معتاد moun'âd; (ordinary) یایی bayâ; مبذل mübtezel; — **book** نوط دفترî not

defteri; — **sense**, عقل aqlu selim; ادراك idrâk; — **Comm'oner**, (n.) خلق halq; عوام avâm; (pol.) مبعوث meb-ûs; قاراسی عوام avâm qamarasu â'zâsu; (pl.) مبعوثلار meb-ûsilar

Commonwealth, kom'un-welth, (n.) (خالق حکومتی) (halq hûkyûmeti); جمهوریت jûmhûriyyet; (fig) lit.) جمهور jûmhûr.

Commotion, kom-mô'shun, (n.) کورولتو gürültü; اغتشاش igtishâh

Commune, kom-ün', (v.n.) کوردوشمک geurûshmek; قونوشماق qonoushmaq; — **Comm'üne**, (-ün) (n.) دائره dâ-ire; belediye; (corporation) جماعت je-mâ-at; — **Commün'al**, (a.) جماعت... jemâ-at...; دائره dâ-ire.

Communicate, kom-ün'i-kât (v.a.) ربط rabt et.; (fig.) bildirmek; teblig et.; (n.) ihtilât; (fig.) مختاره au. (common) ارتباطی au. irtibâtı ol; (n.) اشتراك ishtirâkı ol; — **Commün'icable**, (-ka-bl) (a.) تېلینى ممکن (fig.) ihtilât qâbil; tebligü mümkün; — **Commünica-tion**, (-kâ'shun) (n.) ارتباط irtibât, احتیاط ihtilât; (correspondence) مخابرات mouhâberât, (act) تبلیغ teblig; (transports) مواصلات münâqalât; — **Commün'icā-tive**, (-tiv) (a.) (fig.) احتیاطی ihtiyât-suz; بوش بوش bosh boghaz).

Communion, kom-ün'yun, (n.) اشتراك ishtirâk; احتیاط ihtilât; (fig.) ülfet; قومونیون qomünyon.

Communiqué, kom-ün'i-kâ, (n.) تبلیغ (resmî) teblig (-resmî); (بیاننامه) (be-yânnâme).

Communism, kom'ü-nizm, (n.) قومونیزم qomünizm; — **Commünist**, (n.) قومونیست qomünist.

Community, kom-ün'i-ti, (n.) جماعت jemâ-at; (act) اشتراك ishtirâk; (fig.) جمیع jem-ıyyet.

Commute, kom-üt', (v.a.) دیکشیرمک de-yishdirmek; تبدیل tebdil et.; (jud.) تخفیف tahfif et.; — **Commüt'able**, (a.) دیکشیر tahvili mümkün; دیکشیر deyishir, — **Commütât'ion**, (-'shun) (n.) تخفیف tahfif; (jud.) تبدیل tebdil.

Compact, kom-pakt', (a.) صیق suqu; (close) صیق suq; (lit.) کثیف kesif; (brief) صیقشدیرمق suqushdurmaq; (fig.) تقویه taqviye et.;

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte, foot; mōōn; shut; müte, very; tū چوپو; ch چ; sh ش, th ث; zh ى [COM-COM]

—ly, (ad) طوبيلجه toplouja, —ness, صيقليق suquluq; متان metānet; (fig) طوبيلق toploulouq

Companion, kom-pan'yun, (n) رفيق refiq (n.) شريك sherik; — ship, (n.) ارقاداشلق arqadashluq; رفاقت refāqat

Company, kum'pa-ni, (n) قومپانيه qoumpanya, جمعيت shirket; (fig) jem-iyyet, (mul.) بولوك beulük, (ship's) ve. وشركامى (com) — and — افراد efrād, ... and — (e-) shūrek yāsu, to keep — (ئ) رفاقت ا. (e-) refāqat et.; «good» — «اي» ارقاداش (lit.) «iyi» arqadash; (lit.) حسن قرين hūsñū qarīn.

Compare, kom-pār', (v.a.) مقايسه maqāyese et.; (liken) تشبيه teshbih et.; — **Comparable**, (-pa-ra-) (a.) مقدس maqīs, — **Comparative**, (ativ) (a) نسي nisbi; (gram) تفضيل tafzīl; — «forces» «قوى» نسيه nisbiyye; — **Comparatively** (ad) nisbeten; — **Comparison**, (-sun, or-sn) (n.) قياس nisbet نسي nisbi; (act) مقايسه maqāyese; beyond all — امثالسى emsālsiz; by way of — مقايسه بدهرك bil mouqāyese; مقايسه ederek; قياس qiyāsen.

Compartment, kom-pār'tment, (n.) قىسم qusum; (railway) داتره دائره qompartuman.

Compass, kum'pas, (n) بوصله pousla; (pl) پرگى pergel; (space) ساحه sāha, (fig.) وسعت vūs-at; (circle) حدود houdūd; دائره دائره (limit) اطراف اطراف devr. دور a. (surround) ihāta et.; (obtain) تأمين te'min et.; پلان پايق istihsāl et.; (plot) پلان yapmaq, (lit.) تسميم tasmin et.

Compassion, kom-pash'un, (n.) مرحمت merhamet; (fig.) تأثر te-essür; — **Compassionate**, (-āt) (a.) مرحمتي merhametli; (v.a.) احيق ajumaq, merhamet et.; — allowance evlādu shüheda tahsisātu; — **Compassionately** (ad.) احيق ajuyaraq; — merhameten.

Compatible, kom-pat'i-bl, (a.) اويغون ouyoun; — with (lit.) قابل تأليف (le-) qābili te'lif; — **Compatibility**, (-bil'i-ti) (n.) (lit.) توافق tevāfouq, اهنك āhenk.

Compatriot, kom-pā'tri-ot, (n.) وطنداش vatandāsh; همشهرى hemsherī.

Compel, kom-pel', (v.a.) زورلاماق zor-lamaq; ايجبار a. ijbar et., to be compelled (-pel'd) مجبور ol.

Compendium, kom-pen'di-um, (n.) خلاصه houlāsa; — **Compendious**, (-us) (a.) مختصر qusa, مختصر mouhtasar; — **Compendiously**, مختصراً mouhtasaran; اجمالاً ijmālen

Compensate, kom-pen-sāt, (v.a.) تصمين tazmin et.; (lit.) تلافى telāfi et.; — **Compensation**, (-shun) (n.) تعويضات tazmināt, (lit.) tâ'vî-zât; (fee) اجرت üjret, (act) تلافى telāfi, — **Compensatory**, (-sa-to-ri) (a) tazminî, بدل اولمق bedel olaraq; (lit.) تعويضي tâ'vîzî

Compete, kom-pēt', (v. n.) رقيب raqib et.; — **Competitive**, (-shun) (n.) مسابقه müsābaqa et.; — **Competitor**, (-tur) (n.) رقيب raqib; müsābaqa eden.

Competent, kom-pe-tent, (a.) اهلييتي ehliyyetli; مقتدر mouqtedir; صلاحيتدار salāhiyyetdār; (fit) موافق mouvāfuq; — **Competence**, (-ens) (n.) اهليت ehliyyet, (lit.) كفايت kifāyet; (author-ity) صلاحيت salāhiyyet

Compile, kom-pil', (v.a.) طوبلاماق toplamaq; جمع jem et.; (lit.) تليق tel-fiq et.; — **Compilation**, (-pi-lā'-shun) (n.) (act) (lit.) جمع jemi'; تليق telfiq; — **Compiler**, (n.) جامع jā-mi'; (lit.) مصنف mousannif.

Complacent, kom-plā'sent, (a.) مستريح müsterih; (lit.) مطمئن moutma-in; — **Complacency**, (-si) (n.) استراحت qalb, (lit.) اطمئنان utmī'nān.

Complain, kom-plān', (v. n.) شكايت a. shikāyet et.; — **Complain'er**, (n.) شكايتي müshteki; — **Complaint**, (n.) شكايت shikāyet; (fig.) درد derd.

Complaisant, kom-plā-zant, or kom-plā-zan't, (a.) ناطقار nāzik, (a.) لطفكار loutfkyār; — **Complaisance**, (-zans') (n.) خاطر نوارك nezāket; (lit.) hātūr nūvāzluq.

Complement, kom'ple-ment, (n) (sci.) تمام tamām; متم mütemmim, (mar.) itmām mürettebāt; (v.a.) اتمام itmām et.; — **Complement'ary**, (-a-ri) (a.) ... علاوه ilāve...; (lit.) متم mütemmim.

Complete, kom-plet', (a.) تمام tamām; تمكمل mükemmel; (fig.) تکميل tekml;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though, et.=etmek; ol=olmaq.

[COM-COM] (انکلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(*v.a.*) bitirmek; ایکمال ikmâl et; — *ly*, (*ad.*) تماماً tamâmen; کاملاً kyâmilen; — **Complē'tion**, (-'shun) (*n.*) ختام hutâm, (*act.*) ایکمال ikmâl, اتمام itmâm; — **Complē'tive**, (-'tiv) (*a.*) (lit.) متمم mütemmim.

Complex, kom'pleks, (*a.*) قاریشیق qarushuq; (*lit.*) مغلق mônglaq; (*compound*) مرکب mürekkeb; — **Complex-ity**, (-'ti) (*n.*) قاریشقلق qarushuqluq, (*lit.*) مغلقیت mônglaqıyyet

Complexion, kom-plek'shun, (*n.*) سیمâ; (*disposition*) طبیعت tabi-at; مزاج mizâj; (*colour*) رنگ renk; تن ten.

Compliance, kom-pli'ans, (*n.*) اویعه ouyma; (*lit.*) امتثال iqtifâ; امتثال imtisâl; (*fig.*) مساعدت müsâmaha; in — with (هه) امتثالاً (e-) tevfiqan: (هه) توفیقاً (e-) imtisâlen; — **Compli'ant**, (*lit.*) راضی râzu, munqâd

Complicate, kom'pli-kât, (*a.*) قاریشیق qarushuq; (*lit.*) مغلق mônglaq; (*fig.*) مشکل müşkül; (*v.a.*) قارشدیرمق qarushdurmaq; (*lit.*) اشکال ishkyâl et; — **Complicā'tion**, (-'shun) (*n.*) تشویش qarushuqluq; (*lit.*) تشویش teshevüş; (*med.*) اختلاط ihtilât.

Compliment, kom'pli-ment, (*n.*) سلام selâm; (*fig.*) تقدیر taqdîr; (*flattery*) قومیلمان qompliman; جیله jemile; (*v.a.*) قومیلمان قیلماق qompliman yapmaq; — (*with*) (له) تلطیف (e-) taltîf et.; (*gratulate*) تبریک tebrik et.; — **Compliment'ary**, (-'a-ri) (*a.*) (lit.) جیله jemile-kyârâne; to feel one's self complimented. müftahir ol; محظوظ mahzûz ol.

Complot, kom'plot, (*n.*) قیام qiyâm, سوء sôuyi qasd; فساد fesâd.

Comply, kom-pli', (*v.n.*) — with (هه) ایتضا (e-) râzu ol.; (*lit.*) ایتضا iqtifâ et.; امتثال imtisâl et.

Component, kom-pō'nent, (*a.*) (lit.) جزؤ jüz; (*n.*) جزؤ jüz; (*pl.*) اقسام ejzâ; — **parts**, (*lit.*) اجزاء axâmu mürekkeb; اجزاء ejzâ.

Comport, kom-pōrt', (*v.n.*) — (*with*) اویع ouyma; — **one's self** davranmaq; حرکت hareket et..

Compose, kom-pōz', (*v.a.*) تشکیل teshkîl et.; ترکیب terkîb et.; (*mus.*) ترتیب tertîb et.; (*calm*) تسکین teskîn et.; —

one's self یاتیشمق yatushmaq; کندینه kendine gelmek; — **Compōsed**, (zd) (*a.*) (fig.) ساکین sâkin; وقور va-qûr; — **Compōsedly**, (*ad.*) اعتدالاً i'tidâlle, وقارله veqârla; — **Compōser**, (*n.*) مؤلف mü-ellif, (*mus.*) قومپونست qomponist; بستکار bestekyâr; — **Com'posite**, (-'po-zit, or -zit) (*a.*) مختلط mouhtelit; (*a.* و *n.*) (mar) قومپوزایت qompozâyit, — **Composi'tion**, (-poz-i'shun) (*n.*) ترکیب terkîb; (*fig.*) اثر eser; ترتیب tertîb; (*work*) اورلاشمه, ایتلاف i'tilâf; تألیف te'lîf; یوزدمک (bankrupt's) یوزدملک (hisse), — **Compos'itor**, (-'tur) (*n.*) (typ) مرتب mürettib; — **Compōsing stick**, (typ) قومپاس qom-pas; — **Compō'sure**, (-'zhur) (*n.*) اطمینان utmî-nân; اعتدال i'tidâl

Compot, kom'pot, (*n.*) قومپوستو qom-posto.

Compound, kom-pownd', (*a.*) مرکب mürekkeb; (*mach.*) قامپاوند qampâ-vund; (*n.*) ترکیب terkîb; خلیطه halîta; (*v.a.*) مزج mezj et.; ترکیب terkîb et.; (*v.n.*) ایتلاف i'tilâf et.; (*with*) (هه) موافقت (e-) mouvâfaqt et.; — « **interest** » مرکب « **fâ-izi** » mürekkeb; — **Compound'er**, (*n.*) اجزایی mürettib; (*apothecary*) عیج‌زایی ejzâju; (*jud.*) ضامن zâmin; (*agrees*) (lit.) مؤتلف mü'telif.

Comprehend, kom-pre-hend', (*v.a.*) ادراک idrâk et.; ایتلاف ihtivâ et.; — **Comprehen'sible**, (-'si-bl) (*a.*) ایتلاف ihtivâ; (*fig.*) معقول mâ'qûl; — **Comprehen'sion**, (-'shun) (*n.*) ایتلاف ihtivâ; ادراک idrâk; احتوا ihtivâ; شمول şümûl; — **Comprehen'sive**, (-'siv) (*a.*) شمولی şümûllü; (*full*) مکمل mükemmel; — **Comprehen'sively**, (*ad.*) مکملاً mükem-melen; تفصیلاً tafsîlen.

Compress, kom-pres', (*n.*) (*med.*) تضییق tazıyîq; (*v.a.*) قومپرس qompres; (*condense*) صیقیق suqmaq, (*lit.*) تکثیف tekîf et.; — **Compress-ed'air**, (*hava*) havâyı mouziq; — **Compress'ible**, (*a.*) قابل تضییق qâbili tazıyîq; — **Compress'ion**, (-pre-sh'un) (*n.*) تضییق tazıyîq; (*poles*) باصیق

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; th ذ; zh ژ [COM-CON]

basuqluq; — **Compress'or**, ('ur) (n.) باسقى basqu.

Comprise, kom-priz', (v.a.) (ئى) احتوا (e-) .. (ئى) شامل او. (i-) ihtivâ et; — **Comprising**, (a) shâmil ol; — **Comprising**, (a) (ئى) شامل (e-) .. (ئى) حاوى shâmil.

Compromise, kom'prō-miz, (n.) اورلاشه ouzlashma, چارە تسويه i'tilâf; اوتلاش ouzlashma; (v.a.) اورلاشماق ouzlashdurmaq; (e-) .. (ئى) تسويه (e-) .. (ئى) zarar vermek; — **one's self** mes-öliyyete girmek; — **Compromising**, (-miz-ing) (a) موجب mes-öul ol; — **Compromising**, (-miz-ing) (a) موبج möujibi mes-öliyyet, تهلىكه tehlilek; (e-) .. (ئى) دوكونور (e-) .. (ئى) ala-qadâr doqounour; (e-) .. (ئى) علاقه دار qadâr

Compulsion, kom-pul'zhun, (n.) دور zor, جبر jebri; **on** — **jebren**; — **Compulsory**, (-so-ri) (a) مجبورى mejbûrî, — **Compulsorily**, (ad.) mejbûrî jebren; (a) مجبورى اولهق mejbûrî olarq

Compunction, kom-pungk'shun, (n.) ندامت nedâmet.

Compute, kom-pül', (v.a.) حساب hesâb et; (fig.) تھمین tahmîn et; — **Computable**, (a.) حساب ايندله بيلير hesâb edilebilir; — **Computâ'tion**, (-shun) (n.) حساب hesâb; تھمین tahmîn.

Comrade, kom'râd, (n.) آرقداش arqadash, رفيق reffiq; — **Comradeship** (n.) آرقداشلىق arqadashluq; رفاقت refâqat.

Con, kon, (n.) عليه aleyh; (v.) ازبرlemek ezberlemek; (mar.) اداره idâre et; — **Conning** (n.) اداره idâre sevq; — **tower** (mar.) قېودان قولەسى qapdan qoulesi.

Concatenate, kon-kat'e-nâl, (v.a.) سۇرالا ماق suralamaq; (fig.) رېتا rabt et; — **Concatenâ'tion**, (-shun) (n.) رېتا tevâlî; (act) رېتا rabt.

Concave, kon'kāv, (a.) چوققو chouqour; اوپوق oyouq; (sci) موعر mouqa'ar; — **Concav'ity**, (-kav'i-ti) (n.) چوققورلىق chouqourluq; (lit.) موعريت mouqa'ariyyet. — **Concā'vo - Con'cave** موعر موعر mouqa'aru mouzâ-af; —

Concā'vo - Con'vex موعر - موعر mouqa'ar-mouhaddeb.

Conceal, kon-sēl', (v.a.) كېزله مك gizlemek, كېت ketm, ساقلماق saqlamaq, et.; — **Concealed**, (-ld) (a.) كېزلى gizli, خفي hafi; — **Conceal'ment** (n.) (act) كېزله gizleme, كېت ketm; (secrecy) surr, (lit.) مېكتوميت mektōumiyyet; (place) ihtifâgyâh.

Concede, kon-sēd', (v.) وېرمەك vermek, قبول qabûl et; (admit) ترک et; ترک et.

Conceit, kon-sēt', (n.) آلايش anlayush, ادراك idrâk; (idea) فكر fikr; (fancy) خيال hayâl; (over-estimation) tefâhour; — **Conceit'ed** (a.) عظمى azametli, مغرور mâgrôur; — **Conceit'edly** (ad.) عظمى azametle, تفاخر tefâhourle; — **Conceit'edness**, (n.) عظمى azamet, تفاخر tefâhour.

Conceive, kon-sēv', (v.a.) آلاماق anlamaq, ظن derk et; (imagine) ظن zann et; (v.n.) تصور tesavvour et; (pregnancy) تهائىل tehayyûl et; (of) حامله hâmile ol.; — **Conceiv'able**, (-sēv'-) (a.) انلاشلىر anlashulur; (fig.) عقله aqla gelir; وارد vârid.

Concentrate, kon'sen-trât, or kon-sen', (v.a.) توپلاماق toplamaq, جمع jem et. (lit.) تېمركىز temerküz etdirmek; (v.n.) توپلاماق toplanmaq; — **Concentrated**, (td) (a.) متكاثف mütakyâsif — **fire** آتش atesh; — **Concentrâ'tion**, (-shun) (n.) توپلانما toplanma; تجمع tejemmû'; (lit.) تېمركىز temerküz

Concentric, kon-sen'trik, (a.) (lit.) متعادل müttehîdül-merkez.

Concept, kon'sept, (n.) فېكر fikr, تلق telaqqî; — (phil.) مفهوم mefhoûm, (pl.) Concept'ion mefhoûmât; — **Concept'ion**, (-shun) (n.) آلايش anlayush; فكر fikr, تلق telaqqî, (med) كېت gebe qalma; — **Concept'ualism**, (-izm) (n.) مېفهومىيە mefhoûmiyye (mesleki); — **Concept'ualist** (n.) مېفهومىيە mefhoûmiyyeji; — **Concept'ive**, ('tiv) (a.) مدرك müdrîk; — **power** (lit.) ادراك quouvveyi müdrîke; ادراك idrâk.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq

[CON-CON] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act; change, card, red; mē, hēr, in; mine.

Concern, kon-sérn', (n) ایش ish; خصوص housous; (interest) علاقه alâqa; اشتراك ishtirâk; (anxiety) اندیشه endîshe; تجارتخانه shirket; شرکت derd; (firm) (e) .. (ê) عائد او. (v.a.) tijâret-hâne; (te-allouq et. .. (ê) تأثیر ا. (affect) (e) te'sir et. .. (ê) تأثیر ا. (about) علاقه دار او. alâqadâr ol.; (interfere) قارشماق qarushmaq; — **with** (له) (le-) meshghoul ol.; — **Concerned**, (nd') (a.) علاقه دار alâqadâr; (endishede) اندیشه دار; **the parties** — علاقه داران alâqadârân; — **Concerning**, (a.) عائد (ê) (e-) â-id; دائر (e-) dâ-ir; — **Concernment**, (n.) اندیشه endîshe; علاقه alâqa; ایش ish; (importance) اهمیت ehemmiyyet; (interference) مداخله müdâhala; **of great** — پک pek mühim; **of public** — ملی علاقه دار; — **oumûma â-id** .. ملتی milleti alâqadâr eder...

Concert, kon'sért, (n.) قونسر qonser; (müsâmer) موسامره müsamere; (itilâf) ائتلاف itilâf; (toplamaq) توپلاماق toplamaq; (ittihâd) اتحاد ittilâd; (v.a.) (with) ترتیب et.; in — (le-) birlikde.

Concession, kon-sesh'un, (n.) امتیاز imtiyâz; (pl.) امتیازات imtiyâzât, (fig.) müsadde; (fedâkyârluq) فداکارلیق fedâkyârluq; — **Concessionnaire**, (-un-âr) (n.) صاحب امتیاز sâhibi imtiyâz.

Conciliate, kon-sil'i-ât, (v.a.) تألیف te'lif et.; (pers.) باریشدیرمق barushdurmaq; — **Conciliâ'tion**, (-'shun) (n.) ائتلاف itilâf; (ouzlashma) اورلاشما; (act) تألیف te'lif; — **Conciliâtor**, (-tur) (n.) متوسط mütevassut; — **Conciliâtory**, (-o-ri) (a.) (lit.) ائتلافکارانه itilâf-kyârâne, (intervening) تألیفکارانه te'lif-kyârâne.

Concise, kon-sis', (a) قیصه qusa; مجمل müjmel; (lit.) وجیز vejiz; — **ly**, (ad.) قیصهجه qusaja (lit.) مجمل müjmelen; — **ness**, (n.) قیصهلق qusaluq; (lit.) ایجاز îjâz.

Conclave, kon'klāv, (n.) قونقلاو مجلسی qonqlāv mejlisi.

Conclude, kon-klōd', (v.a.) بیتیرمک bitirmek; خانه vermek; (judge) حکم hûkm a.; (agreement) hutâm boulmaq; (infer) (lit.) استنتاج istintâj et.; — **Conclud'ed**, (-d'd) (a.) بیتیش bitmish; تام tamâm; (fig.) حل

hall edilmish; **to be** — (periodicals) hutâmu gelejek nûs-hada; (daily papers) hutâmu yarun; sonou yarun, — **Conclud'ing**, (a.) خانه... hâtime.; صوت hutâmî; — **Conclû'sion**, (-'zhun) (n.) نهایت nihâyet; خانه hâtime; عقد aqd; (inference) نتیجه netije; قناع qanâ-ât; خانه اوله رق in — (lit.) hâtime olaraq.; — **to bring to a** — بیتیرمک bitirmek; (lit.) intâj et.; hall et.; — **Conclû'sive**, (-'siv) (a.) صوت son; (fig.) قات-î qat-î; (convincing) مقنع mouqni'; — **Conclû'sively**, (ad.) مقنع صورتده qat-î olaraq; mouqni' sôuretda

Concoct, kon-kok't', (v.a.) (fig.) ترتیب tertib et.; (v. n.) hazm et.; — **Concoction**, (-'shun) (n.) ترتیب tertib.

Concord, kon'kord, (n.) اوغولوق ouygounlouq, (lit.) مطابقت moutâbaqat; (fig.) âhenk; (v. n.) ouy-maq, (lit.) تطابق tatâbouq et.; (fig.) — **Concord'-ance**, (-'ans) (n.) (gram.) مطابقت moutâbaqat; (index) فهرست fihrist; — **Concord'ant**, (a.) مطابق moutâbuq; (fig.) متحد müttehid; — **Concord'at**, (-'at) (n.) قونقورداتو qonqordâto; ائتلاف itilâf.

Concourse, kon'kōrs, (n.) توپلاما toplanma; (lit.) جمع mejmâ'.

Concrete, kon'krēt, (a.) کثیف kesif; (positive) مثبت müsbet; مادی maddî; (phil.) مشخص müşahhas; — **Concrete**, (v.a.) (n.) بکیشمک pekishdirmek; (v.n.) بکیشمک pekishmek; (n.) .. بتون beton.; — **Concre'tion**, (-'shun) (n.) کتله kitle; (act.) طونه donma; (lit.) نصب tesâl-lûb; (med.) شیش shish; تاش tash.

Concubine, kong'kū-bin, (n.) متره metres; (odaluq) (اوطهلق); — **Concū'binage**, (-'bi-nâj) (n.) برلکده یاشامه birlikde yashama; (istifrâsh).

Concur, kon-kur', (v.n.) اوغیق ouymaq, (v.a.) tevâfouq et.; (assent) موافقت muvâfaqat et.; (coincidence) تصادف tesâdüf et., (lit.) تطابق tatâbouq et.; (co-operation) اشتراك ishtirâk et.;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte, very; tû چيرو ch ج, sh ش; lh ث; th ذ, zh ژ [CON-CON]

ا. معاوت mou-âvenet et; — **Concurrence**, (-'ens) (n) تطابق tetâbouq, (fig.) موافقت mouvâfaqat; اشتراك ishtirâk, — **Concurr'ent**, (a) مطابق moutâbuq; (fig.) متحد müttehid, مشترك müshterek; (n.) (jud) رفيق refiq; شاهد shâhid; — **Concurr'ently**, (ad.) مشترکاً müshtereken; متحاً müt-tehiden.

Concussion, kon-ku'shun, (n.) مصادمه mousâdeme, (lit.) تصادم tesâdüm

Condemn, kon-dem', (v.a.) (jud) تقبيح mahkyôum et, (blame) taqbîh et.; (reject) redd et; — **Condemnâ'tion**, (-nâ'shun) (n.) عكروم mahkyôum etme, حکم hukm; — **Condem'natory**, (-'na-to-ri) (a) عكرومى متضمن mahkyôumiyyeti moutazammun; (fig.) تقبىي taqbîhî: **Condemned'**, (-demd') (a) عكروم mahkyôum; to be — **Condemn** mahkyôum ol..

Condense, kon-dens', (v.a.) تكتيف texîf et.; (fig.) صيغشد ريمق suqush-durmaq; — **Condens'able**, (a) قابل qâbili texîf; — **Condenâ'tion**, (-'shun) (n.) تكتيف texîf; (state) tekyâsûf, — **Condensed**, (sd') (a.) مكفف mükesséf; — **Condens'er** (n.) قونده نسر qonden-ser; (lit.) مكشفه mükessife.

Condescend, kon-densend', (v. n) تلفة tenezzûl et.; لطف loutf et.; (-upon) تفصيلات tafsilât vermek; (lit.) تفصيص talîs et.; — **Condescend'ence**, (-ens) (n.) (jud) ايصاحات îzâhât, اسباب esbâb, — **Condescend'ing**, (a) ملتفت mültefit; نازك nâzik; — **Condescen'sion**, (-'shun) (n) نزاکت tenezzûl, التنازالت iltîfât nezâkel

Condign, kon-dîn', (a) لايق lâyuq; سزا sezâ.

Condiment, kon'di-ment, (n.) بهار bahâr, (pl) بهارات bahârât; (fig.) چشي cheshni; بهار قويق bahâr qomaq.

Condition, kon-dish'un, (n.) حال hâl, (term) شرط shart; (pl) احوال ahvâl, درجه sherâ-it; (rank) (fig.) شرط قويق de-reje; اعتبار î'tibâr; (v.a.) شرط قويق shart qomaq; (lit.) تقييد taqyîd et.; — **on** — شرطيله .shartîle; اوزره .üzre; — **Conditional**, (-'shun-al) (a.) شرطلى

shartlu (lit.) مشروط meshrûut; (fig.) مقيد mouqayyed; — **Conditionnally**, (ad.) مشروطاً shartla (lit.) mesh-rûutan: — **Conditioned**, (-'shund) (a) حالده halde; (dependent) مقيد mouqayyed; مشروط meshrûut; (relat-ive) نسبي nisbi.

Condole, kon-döl', (v n) (-with) (ي) tâ'ziye et.; تعزية . Condöl'en-ee, (-'ens) (n.) تعزية tâ'ziye

Condor, kon'dor, (n.) آق باا aq baba, قارتال qartal

Conduce, kon-düs', (v n) موجب maujib ol.; خادم hâdim ol.; — **Condü'cive**, (-'siv) (a) خادم hâdim; موجب maujib.

Conduct, kon-dukt', (v.a.) سوق sevq توجيه .a. geutü:mek, (direct) tevji'h et, (water) اسالة isâle et.; (manage) اداره idâre et.; (electr.) داورا تاق naql. et.; — **one's self** davranmaq, حرکت hareket et.; — **Con'duct**, (n.) اداره idâre; (fig.) طور tavr, حرکت hareket; (pl) حرکات hare-kyât, — **Conduct'ible** (a) ناقل nâqil; (can be) قابل qâbili naql; — **Conduc-tibil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) ناقلیت nâqiliy-yet; قابلیت qâbiliyyeti naql; — **Conduc'tion**, (-'shun) (n.) سوق sevq; — **Conduct'ive**, (-'tiv) (a) ناقل nâqil; — **Conduct'or**, (-tur) (n.) مدير qondükteur, (manager) müdir; (mus.) شاف (دودكستر) shef (-dor-kestr), (sci) ناقل nâqil

Conduit, kun'dit, (n.) مجرا mejrâ; يوري boru.

Cone, kōn, (n.) قودالاق qozalâq; مخروط mahrûnt

Confection, kon-fek'shun, (n.) شكرلеме shekerleme; رچل rechel; (dress) حاضر hazur elbise, (act) تركيب terkîb; مزج mezj; (v.a.) شكرلеме ياپق sheker-leme yapmaq, (prepare) ih-zâr et; ياپق yapmaq; — **Confec'tioner**, (n.) شكري shekerji; — **Confec'tionery**, (-ri) (n.) شكريجى she-kerjilik, (pl) شكرلر shekerler; شكرلеме shekerlemeler; (shop) شكري دكانى (ياسته جى دكانى) shekerji dükkyanu; (pastaj dükkyanu).

Confederate, kon-fed'er-ât, (a.) متحد müttehid; (n.) متفق müttefiq; (ac-complice) شريك sherik; (pl.) عونو ave-ne; — **Confed'eracy**, (-ra-si) (n.) سوء ittîhâd; (complot) فساد fesâd; سوة

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[CON-CON] (انكلیزچه كلكاتك تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

قصد sōuyi qasd; — **Confederā'tion**, (-'shun) (n.) اتحاد ittihād; — **Confed'orative**, (-ra-tiv) (a.) اتحادی ittihādī; متحد müttehīd.

Confer, kon-fēr', (v.a.) ویرمک vermek; et.; ا. تعجیه tevjiḥ et.; (rank) ا. اعطای i'tā et.; (v.n.) — **with** (له) کوروشم keurūshmek; (le-) ... (له) مذاکره müzākere et.; — **Con'ference**, (-ens) (n.) مذاکره qonfurans; (act) «صلح» قونفرانسی «peace» müzākere; «soulh» qonfuransu.

Confess, kon-fes', (v.a.) اقرار iqrār et.; ا. اعتراف i'tirāf et.; (rel) کنه چیقارمق günāh chuqarmaq; ا. کفارت kefāret et.; — **Confess'ion**, (sh'un) اقرار iqrār; ا. اعتراف i'tirāf; (rel) کفارت kefāret; (lit.) ا. اعتراف ذوب i'tirāfu zūnūb; — **of faith** مذهب mezheb; دین dīn; — **Confession'al**, (-sh'un-al) (a.) کفارت kefāret..; ا. اقراری iqrārī; (rel) — **Confessed**, (-fesd') (a.) معلوم mâ'lûm; مسلم müselleme; آشکار âshikyâr

Confide, kon-fid', (v.a.) امانت emānet et.; ا. اعتماد tevdi' et.; (v.n.) ا. ایتیماد i'timād et.; — **Confidence**, (-'fidens) (n.) حرأت i'timād; (boldness) حرأت jūr-et; — **trick** طولاندریجیلق dolan-durujuqluq; (تاریجیلق) (tavjuqluq); — **Confident**, (-fi-) (a.) امین emīn; قانع qānī', (bold) جرأتکار jūr-etkyâr; — **Confidently**, (-'fi-) (ad) امنیتله emniyyetle; قویاً i'tin ādla; قویاً qaviyyen; — **Confiden'tial**, (-fi-den'shal) (a.) محرم mahrem; — **Confiden'tial-ly**, (ad) محرمانه mahremâne.

Configuration, kon-fig-ū-rā'shun, (n.) وضعیت (shakl) (hârijī); (fig) vaz-uyyet.

Confine, kon'fin, (n.) حدود houndūd; — **Confine**, (v.a.) همحدود hem-houndūd ol.; مجاور mûjāvır ol.; (limit) حصر hasr et.; (enclose) قاماق qapamaq, (fig) (a.) حبس habs et.; — **to be confined**, (-find') (fig) مونسحر mounhasur ol.; — **at** (jud.) (e-) حبس ایملک habs edilme; — **to his bed** hasta yatmaq; یاتاقدن چیفهاماق yataqdan chuqamaq; — **of a boy** «اوغلان» doghourmaq; — **Confine'ment**, (-fin-) (n.) قاپانما qapanma; (fig) اشتغال ishtigāl; (im-

prisonment) محبوسیت mah-bōsiyyet, موقوفیت mevqūfiyyet; (woman) وضع حمل lōsaluq, (act) vaz-u haml.

Confirm, kon-fēr'm', (v.a.) تأیید te'yid et.; ا. تصدیق tasdiq et.; — **Confirmā'tion**, (-'shun) (n.) (lit.) تصدیق te'eyyid; (act) تأیید te'yid; tasdiq; (rel) قونفرماسیون qonfirmas-yon; — **Confirm'atory**, (-'a-to-ri) (a.) تأییدی te'yidī; — **to be confirmed**, (-'fermd') (lit.) تأیید te'eyyid et.; ا. تحقق tehaqqouq et.; (med) قرونیک qronik ol.

Confiscate, kon'fis-kāt, (v.a.) مصادره mousādere et.; ا. ضبط zabt et.; (a.) mousādere olounmou; — **Confiscā'tion**, (-'shun) (n.) مصادره mousādere, ضبط zabt.

Conflagration, kon-flag-rā'shun, (n.) حریق harīq (hā-il); (fig) آفت âfet.

Conflict, kon'flikt, (n.) اختلاف ihtilâf; (pers) مجادله mûjādele; منازعه münāzâ; (v.n.) چارپوشمق charpushmaq; (fig) mouhâlif ol.; — **Conflict-ing**, (a) ضد zudd, (lit.) متباین müte-bâyin; مخالف mouhâlif.

Confluence, kon'floo-ens, (n.) برلشمه birleshme, (lit.) تلاقی telâqī; اجتماع ijtimâ', — **Confluent**, (a.) طوپلانان toplanan, (lit.) ملاقی mülâqī; (n.) قول qol.

Conform, kon-foim', (a.) موافق mou-vâfuq; مطابق moutâbuq; (v.a.) تطبیق tatbîq et.; ا. توفیق tevfiq et.; (v.n.) توافقی tevâfouq et.; (fig) موافق iqtifâ et.; — **Conform'able**, (a.) اویمون ouygoun, موافق moutâbuq; — **Conform'ably**, (ad.) توفیقاً tevfiqan; — **Conformā'tion**, (-'shun) (n.) توافقی tevâfouq; (structure) تشککولات teshekkulât, — **Confor-mity**, (-'i-ti) (n.) (lit.) ایتفای iqtifâ; امتثال imtisâl; in — with توفیقاً tevfiqan; — **mōujibinje**.

Confund, kon-fownd', (v.a.) قاریشدریمق qarushdurmaq; (fig) بوزمق bozmaq, (lit.) تشویش teshvish et.; — **Con-found'ed** (a.) قاریشیق qarushuq; (fig) بر باد berbâd.

Confraternity, kon-fra-tēr'ni-ti, (n.) ouhouvvet; (fig) محادنت mouhâ-denet; (zümre) (zümre).

mōte; foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; thz; zh ژ [CON-CON]

Confront, kon-frunt', (*v.a.*) قارشىلاشديرماق qarshulashdurmaq; (*fig.*) مۇقابىلە mou-qâbele et.; (*pers.*) يۈزلىشىدىرماق yüzleshdirmek; — **Confrontā'tion**, (-'shun) (*n.*) يۈزلىشىدىرماق yüzleshdirme, (*lit.*) مۇۋاپىقە müvâjehe

Confuse, kon-fūz', (*v.a.*) قارىشىدىرماق qarushdurmaq; (*fig.*) شاشىرتماق shashurtmaq; — **Confused** (-fūzd') (*a.*) قارىشىق qarushuq; شاشىرغان shashgun to be — قارىشىق qarushmaq; (*fig.*) شاشىرماق shashurmaq; ھىچ ھىچ herjū merj ol.; — **Confus'edly** (*ad.*) شاشىرغان shashgun bir hâlde; — **Confū'sion**, (-'zhun) (*n.*) تەشەۋۋۇش teshevush شاشىرغان qarushuqluq; (*fig.*) شاشىرغان shashgunluq.

Confute, kon-fūt', (*v.a.*) redd et.; تەكزىب tekzîb et.; — **Coefūtā'tion**, (-'shun) (*n.*) redd; تەكزىب tekzîb.

Congeval, kon-jel', (*v.a.*) دۈندۈرماق don-dourmaq; (*v.n.*) دۈنماق donmaq, (*fig.*) قالدۇق donoub qalmaq.

Congenial, kon-jē'ni-al, (*a.*) (بىر بىرگە) (birbirine-) ouygoun; عىن طەبىئەتە aynu tabi-atde, — **Congēnial'ity**, (-'i-ti) (*n.*) (*lit.*) مۇۋاپىقە moutâbaqat; مۇشەبھەت müshâbehet.

Congenital, kon-jen'i-tal, (*a.*) ارثى irsi; خۇلق hulqî.

Conger, kong'gèr, (*n.*) (zo.) مىغرا mi-gra; يۇلان yulan balugh.

Fongest, kon-jest', (*v.a.*) توپلاماق toplamaq; (*med.*) شىشىرماق shishirmek; (*v.n.*) شىشمەك shishmek; (*lit.*) تراكم terâküm et.; — **Congest'ion**, (-'shun) (*n.*) (*med.*) قان توپلاماسى qan toplan-masu; شىشمە shishme; (*fig.*) اردحام izdihâm.

Conglomerate, kon-glom'èr-ât, (*a.*) يۇغۇلمۇش yughulmush, (*lit.*) مۇتراكم mü-terâkim; (*v.a.*) يۇغۇلماق yughmaq; (*v.n.*) تراكم terâküm et.; — **Conglomerā'tion**, (-'shun) (*n.*) (top olma; (*fig.*) بىرىكمە birikme; (*fig.*) تراكم terâküm.

Conglutinate, kon-glō'tin-ât, (*a.*) ياپىشىق yapushuq; (*v.n.*) ياپىشماق yapushmaq; (*fig.*) بىرلىشمەك birleshmek; — **Conglutinā'tion**, (-'shun) (*n.*) پەكىشمە pekishme; (*fig.*) بىرلىشمە birleshme.

Congo, kong'gō, (*n.pr.*) قونگو qongo; (*n.*) قونگولۇ qongolou; (zenji); (tea) سىياھ siyah chay.

Congratulate, kon-grat'ū-lāt, (*v.a.*) تەبرىك tebrîk et.; — **Congratulā'tion**, (-'shun) (*n.*) تەبرىك tebrîk; (*pl.*) تەبرىكات tebrîkyât; — **Congrat'ulā'tory**, (-ri) (*a.*) تەبرىكى tebrîkî.

Congregate, kong'gre-gāt, (*v.a.*) توپلاماق toplamaq; (*v.n.*) توپلانماق toplanmaq; — **Congregā'tion**, (-'shun) (*n.*) ئىجتىماع ijtimâ'; مجلس mejlis; (*rel.*) جماعت jemâ-at.

Congress, kong'gres, (*n.*) قونگرە qong-gura; (*lit.*) مۇتمەر mü'temer.

Congruency, kong'grōō-ensi, (*n.*) تەۋافۇق tevâfouq; (*lit.*) آھنەك âhenk; — **Cong'ruent**, (*a.*) انسجام insijâm; — **Cong'ruent**, (*a.*) مۇتەۋاپىق moutâbuq; (*lit.*) مۇتەجانس müte-jânis.

Conical, kon'i-kal, (*a.*) مخروطى mahrôuti; — **projection**, تەسۋىح مخرۇطى tas-tîhi mahrôuti; — **sections**, قەۋەق qoutû-u mahrôutuyyât.

Conjecture, kon-jekt'ūr, (*n.*) ظن zann; (*pl.*) تەخمىنات tahmînât; فارازى farazuyyât (*v.a.*) ظن zann et.; — **Conject'ural**, (*a.*) تەخمىن tahmîn et.; — **Conject'urally**, (*ad.*) ظنە zannan; تەخمىنات tahmînen; فارازى farazuyyâtla.

Conjoin, kon-join', (*v.a.*) بىرلىشىدىرماق birleshdirmek; (*v.n.*) بىرلىشمەك birleshmek; — **Conjoint'**, (*a.*) مۇشتەك müshterek; — **Conjoint'ly**, (*ad.*) مۇشتەك müshtereken; بىرلىكتە birlikde.

Conjugate, kon'joo-gāt, (*v.a.*) (*gram.*) چىقىتىش tesrif et.; (*v.n.*) (zo.) چىقىتىش chiftleshmek, (*a.*) (*sci.*) مۇزدوج müz-devij, — **Con'jugal**, (*a.*) ئىزدواجى izdi-vâjî; — **relations** مۇناسىبات minâsebâtu zevjiyye; — **Conjugā'tion**, (-'shun) (*n.*) تەسۋىف tasrif; بىرلىشمە birleshme, ittihad.

Conjunct, kon-junkt', (*a.*) بىرلىشمە birleshmish; (*lit.*) مۇتەۋاپىق mouttasul; — **ly**, (*a.*) بىرلىكتە birlikde; مۇشتەك müshtereken; — **Conjunc'tion**, (-'shun) (*n.*) بىرلىشمە birleshme; ittihad; (*gram.*) ئاتۇفا atûfa; — **Conjuc'ture**, (*fig.*) ئىرتىبات irtibât; (*pl.*) مۇھال ahvâl; — **Conjunct'ion**, (-'shun) (*n.*) ئىجتىماع ijâbâtu zemân; (*crisis*) بۇھران bouhrân.

Conjure, kun'jèr and kon-jōōr', (*v.a.*) ياپىشماق yalvarmaq; — **up** ياپىشماق büyü yapmaq; (*fig.*) ئىجاد ijâd et.;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[CON-CON] (الانكليزية كلمات تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

ouydourmaq; — **Conjūrā'-tion**, (-'shun) (n.) بويو niyāz; بويو būyū; سحر sihir; — **Conjūrer**, (n.) بويو būyū; سحر sihirbāz.
Connect, kon-ekt', (v.a.) ربط rabt et.; برلشدirmek; — **Connect'ed**, (-t'd) (a.) مربوط merbūut, باغلي bālu; — **Connec'tion**, (-'shun) ارتباط irtibāt; (fig.) mināsebet, (client) بويو müşteri, in this — with مناسبتله mināsebetle; in — with مناسبتله mināsebetle, to be in — with مناسبت (له) mināsebeti ol; to enter into — with مناسبت پيدا (له) mināsebet peydā et. .
Connive, kon-iv', (v.n.) مساعه müsāmaha et.; — **Conniv'ance**, (-'ans) (n.) غماض عين iğmāzu ayu.
Connoisseur, kon-es-sehr', (n.) اهل ehl, ارباب erbāb; — **Connoisseur'ship**, (n.) وقوف ihtisās, vou-qūf.
Connubial, kon-ū'bi-al, (a.) ازدواجي izdvājī; .. نکاح nikaḥ..
Conquer, kong'kēr, (v.a.) فتح fetih et.; ضبط zabt et.; (lit.) تسخير tes-hir et.; — **Con'queror**, (-ur) (n.) فاتح fā-tih; (fig.) غالب gālīb; — **Con'quest**, (-'kest) (n.) فتح fetih; ضبط zabt; (pl.) فتوحāt.
Consanguine, kon-sang'gwin, (a.) bir soydan; — **Consanguin'ity**, (-i-ti) (n.) صوي soy; قرابت qarābet, (قان) (qan).
Science, kon'shens, (n.) وحدان vijdān; (phil) شعور shou-ūr; matter of — وجداني vijdāni bir mes-ele; **Conscien'tious**, (-'shus) (a.) وجداني vijdāni; (pers) وجداني vijdānu; — **Conscien'tiously**, (ad.) وجداناً vijdānen; (fig.) موصفانه mounsufāne.
Conscious, kon'shus, (a.) مدرك müdrik; واقف vāquf, (phil) شعوري shou-ūri; — **ly**, (ad.) بيله رک bilerek; — **ness**, (n.) (lit.) ادراك idrāk; شعور shou-ūr.
Conscript, kon'skript, (n.) (mil.) قرعه qour-a neferi; (a.) مقيد mou-qayyed; — **Conscrip'tion**, (-'shun) (n.) قرعه qour-a; اخذ عسكر ahzi asker.
Consecrate, kon'se-krāt, (v.a.) (rel) حصر a. taqdis et.; (devote)

hasr et., تخصيص tahsis et.; — **Consecrā'tion**, (-'shun) (n.) تقدیس taq-dis; (fig) تخصيص tahsis; — **Con'se-crāted**, (td) (a.) معدس mouqaddes.
Consecution, kon-se-kū'shun, (n.) (lit.) توالی tevālī; (pl) نتایج netâiyij; — **Consec'utive**, (-k'u-tiv) (a.) (lit.) متوالی mütevālī, متعاقب müte-âqib; — **Consec'utively**, (ad.) متوالياً müte-vāliyen; يكدیگر یی yekdiğerini tâ'qiben
Consent, kon-sent', (n.) موافقت ruzâ, مواضعی râzu ol; mouvâfaqat; (v) مواضعی râzu ol; mouvâfaqat et.; mutual — موافقت مشتركة (ایله) mouvâfaqati müstereke (-ile), متعماً (müttefiqan)
Consequence, kon'se-kwens, (n.) نتیجه netije, (pl) نتایج netâiyij; (effect) اثر eser; (importance) اهميت ehemmiyyet; den nâ-shi; .. دن ناشی te'sir; in — of حسیله hasebile; — **Con'se-quent**, (-kwent) (a.) (on-) نتیجه سی (ک) (den-) (دن) متولد; (in-) mütevellid, (n.) نتیجه netije. — **Con'se-quentially**, (ad.) بناءً عليه binâ-en aleyh; — **Consequen'tial**, (-'shal) (a.) (دن) متولد (den-) mütevellid; (pompos) عظمتلی azametli; — **Con'se-quentially**, (ad.) عظمتله azametle.
Conserve, kon-serv', (v.a.) محافظه mouhâfaza et.; (food) قونسروه یاپماق qonserve yapmaq; (n.) قونسروه qonserve; — **Conservā'tion**, (-'shun) (n.) محافظه mouhâfaza; حفظ hufz; (sci) mahfûzuuyyet; — of energy باقی قدرت baqâyi qoudret; — of matter باقی ماده baqâyi madde, — of matter محافظه mouhâfazu madde; **Conser'vative**, (-'va-tiv) (a. و n) محافظه mouhâfazyâr, (fig) احتیاطکار ihtiyâtkyâr; — **Conser'vatively**, (ad.) محافظه کارانه mouhâfazakyârâne; — **Conser'va-tism**, (-tizm) (n.) محافظه کارلی mouhâfazakyârlyuq; — **Con'servātor**, (-tur) (n.) محافظ mouhâfuz; امین emîn; — **Conser'vatory**, (-to-ri) (a.) لیمونلیمو ser limon-louq; (mus.) قونسرواتوار qonservatü-vâr; دارالانحان dârül-elhân.
Consider, kon-sid'ēr, (v.a.) (think) عدا

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōṭn, shut, mūte; ver; tū چيوو, ch چ, sh ش, th ث, th ذ, zh ز [CON-CON]

add et, فرض ا. farz et., (*deliberate*)
tedqīq et, تذكر ا. tezekkūr
et, (*account*) نظر دته آلق nazaru diq-
qate almaq; (i-) دوشونمك du-
shūnmek, (*respect*) حرمت ا. hürmet
et; (*vn*) دوشونمك dūshūnmek, —
Consid'erable, (a) چوق choq; (*lit.*)
عظيم azim; كلى külli, — **Consid'era-
bly**, (*ad.*) حايلى haylu, زياده سيله ziyâde-
sile, — **Consid'erate**, (-rât) (a)
دور انديش dūshūnjeli, (*lit.*) دوشونمك
dōur endîsh, (-to) حرمتكار dūshūnmek;
..(e-)hürmetkyâr, — **Consid'erately**,
(*ad.*) حرمتله dūshūnjeyle, دوشونمك
hürmetle; — **Consolid'ation**, (-'shun)
(n) (act) تذكر tedqīq, تهذكر tezekkūr,
(reason) ملاحظه mülâhaza, (pl) اسباب
esbâb, ملاحظات mülâhazât, (*importance*)
ehemmiyyet, (*fig.*) اعتبار ĩtibâr,
حرمت hürmet, (*jud*) تعويضات tâ'vizât;
to take into — نظر دته آلق nazaru
diqqate almaq, (i-) دوشونمك dū-
shūnmek, — **consid'ering that** حسييله
..hasebile, olmasundan nâshi.

Consign, kon-sîn' (v, a) (-to) (ته) كوندرمك
..(e-) geundermek, ارسال irsâl et,
(entrust) توديع tevdi' et.; (*transfer*)
ده يوزتوا. (money) havâle et.; — **Consignee**, (kon-sinē)
(n) (فومديسيوني) mürsili ileyh; (qomisyonjou); — **Consign'or**,
(-sîn'ur) (n) مürsil; — **Con-
sign'ment**, (-sîn'-) (n) (act) ارسال
irsâl, توديع tevdi', حواله havâle; (com)
قونسينياسيون qonsinyasyon; goods in—
قونسينياسيون مال qonsinyasion mal;
مودوعات (emânet eshyâ) امانت اشيا
dôn-ât).

Consist, kon-sist', (v, n) (-of) (دن)
... (den-) ibâret ol., (in-) (den-) mürekkeb ol.;
موجود او. (den-) mürekkeb ol.; (evist)
قائم او. qâ'im ol.; (agree) اويمق ouymaq;
— **Consist'ency**, (-'en-si) (n) (quality)
خاصه hâssa; (*density*) قوام quvâm;
(agreement) توافق tevâfouq; (*lit.*)
انسجام insijâm; (*fixedness*) ثبات
sebât; — **Consistent**, (a) قوامي quvâmlu;
(fig.) موافق (agrees) sâbit; موافق mou-
vâfuq; (*lit.*) متجانس mütejânis; (*fig.*)
(له) قابل تأليف (-with) ouygoun;
...(le-) qâbili te'lif; to make — with

(له) ouydourmaq; (e-) (ته) اويديرمق
te'lif et, it is not—«for
him» «اوناه» ياقيشماز; — **Consist'ently**, (*ad.*)
tabî'atîle, (*lit.*) بالنتيجه bin-netije; — **Con-
sist'ory**, (-'o-ri) (n) مجلس (روحاني)
mejlis (-rouhânî)

Console, kon'söl, (n) قونسول qonsol.
Console, kon-söl', (v, a) تسلي tesellî
et, — **Consol'able**, (a) قابل تسلي qâ-
bili tesellî, — **Consol'ation**, (-'shun)
(n) تسلي tesellî, — **Consol'er**, (n)
تسليكار tesellî eden, (*lit.*) تسليكار
tesellîkyâr

Consolidate, kon-sol'-i-dât, (v, a)
pekishdirmek; (*fig.*) lit (مع)
tarsin et., قويه a. taqviye et.;
(vn) (fig) قوتلنمك qouvvetlenmek;
..(vn) (fig) ittihad et.; — **Consolid'ation**,
(-shun) (n) قويه a. taqviye, تحكيم tah-
kim; (*lit.*) تأيد te'yîd, (unite) توحيد
tevhîd

Consols, kon'solz, (n) قونسوليد qonsolid.
Consummé, kon-so-mâ', (n) قونسومه
qonsome, (et souyou) (ات صوى)

Consonant, kon'son-ant, (a) موافق
mouvâfuq; مطابق moufâbuq; (n)
gayri savti; حرف غير صوتي (gram)
hourûfu gayri savtiyye; — **Con'sonance**, (-aus)
mouvâfuq sôuretd; — **Con'sonance**, (-aus)
tevâfouq, اهنك âhenk, (n) (lit)

Consort, kon'sort, (n) ارقداش arqa-
dash, رفيق refiq; (*wife*) زevje;
روح zevj, (mar) اش esh;
birleshdirmek; (vn) بirleshmek;
ouymaq; (*fig.*) اويمق ouymaq;
— **Con'sortship**, (n) رفاقت
refâqat, (fig.) مناسبت minâsebet

Conspicuous, kon-spi'k'ū-us, (a)
âshikyâr, بارز bâriz, (sri.) آشكار
âyân, معروف mâ'rôuf, —
âshikyâr sôuretd; (*ad.*) واضحâ vâzuhan; — **ness**,
(n) (lit.) صراحه sa-râhat.

Conspire, kon-spir', (v, n) ا. قساد ترتيب
fesad tertib et; (*help*) معاونت mou-
âvenet et., — **Conspir'acy**, (-spir'a-
si) (n) قساد fesâd; سوي قساد sôuyi qas-
qiyâm, — **Conspir'ator**, (-spir'a-
tur) (n) مفسد müfsid.

Constable, kun'sta-bl, (n) مأمور me'-
môur; (*jud.*) قواس qavas; (*police*)

only; routine; thrōugh; luck; mûsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[CON-CON] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mine;

polis; ضابطه مأموری zâbita me'-môurou.
Constant, kon'stant, (a) دائمی dâ-imî; (lîl) متمادی mütemâdî; (fi'ed) ثابت sâ-bit, دوامی devâmlu; — **ly**, (ad) دائماً dâ-imâ; (lîl) متمادی mütemâdiyen, — **Con'stancy**, (-si) (n) دوام devâm; sebât, قرار qarâr, (faithfulness) صدائیت sadâqat
Constantinople, kon-stan'ti-no'pl, (n pr) استانبول ustamboul, (lîl) درسعادت derse-âdet; — **Constan'tinopoli'tan**, (a.) استانبولی ustamboul, (n) استانبوللی ustamboullou.
Constantinus, kon-stan-ti'nus, (n pr) قسطنطین qostantin
Constantza, kon-stan'tza, (n. pr) کوستنجه keustenje
Constellation, kon-stel-â'shun, (n.) بروج bürc, جملة jümle, (pl) بروج bürc, süverî kevakib, (fig.) ییلدیز yıldız, طالع tâlî', (persons) مشاهیر meshâhîr.
Consternation, kon-ster-nâ'shun, (n.) قورقو qorqou, دهشت deh-shet; (fig.) قفور fûtûr
Constipate, kon'stip-ât, (v.a.) قبض qabz et, انقباض inqibâz vermek; — **Constipâ'tion**, (-'shun) (n.) انقباض inqibâz, پکک peklik
Constituent, kon-stit'ü-ent, (a) (lîl.) مرکب mürekkib; (fig.) مؤسس mü-essîs, aslî; (n pl) (pol.) مؤسسân mü-essîsân; — **Constit'üency**, (-si) (n.) دائره انتخابیه dâ-ireyi intihâbiyye.
Constitute, kon'stit-üt, (v.a.) ترکیب terkiib et.; (fig.) تشکیل teshkîl et., — **Constitû'tion**, (-'shun) (n.) (act.) ترکیب terkiib, تشکیل teshkîl; (body) بنیه bünye, ناتوره natoura; (condition) مشروطیت teshekkülât; (pol) مشروطیت meshrûutuyyet, (laws) قانون اساسی qânûnu esâsî; — **Constitû'tional**, (-'shun-al) (a) اساسی esâsî; (natural) طبیعی tabî'; فطری futrî; (med) بنیوی bünyevî; (pol) مشروطی meshrûutî; — **Constitû'tionalist**, (n.) مشروطیتپور meshrûutuyyet-perver; — **Con'stitû'tive**, (-tiv) (a.) مرکب mürekkib; (fig.) اساسی esâsî.
Constrain, kon-strân', (v.a.) تضییق tazyîq et.; اجبار ijbar et.; (limit) (lîl.) تقیید taqyîd et.; — **Constrain-**

ed, (-strând') (a) جبری jebri, (lîl.) مضطر mouztar, — **Constrain'edly**, (ad) کرها kerhen, جبراً jebren, — **Constraint'**, (n) مجبوریyet mejbôuriyyet, تضییق tazyîq
Constrict, kon-strikt', (v.a.) صیقیق suqmaq, (contract) بوزمک büzmek, qabz et.; — **Constric'tion**, (-'shun) (n.) صیقیق suqma; قیص qabz, صیقیق suquluq, — **Constrict'or**, (t'ur) (n) صیقیقی suquju, (zo) قارمیلان qara yulan, بوا bo-a.
Constringe, kon-strinj', (v.a.) صیقیق suqmaq, چکمک çekmek
Construct, kon-strukt', (v.a.) انشا inshâ et.; اعمال i'mâl et., (make) yapmaq; (fig) تشکیل teshkîl et.; — **Constru'ction**, (-'shun) (n.) یاپی yapu, بنâ binâ; (pl) انشات inshâ-ât, اعمال i'mâl; (gram.) انشا inshâ; ترتیب tertîb; (meaning) معنا mâ'nâ; — **Construct'ive**, (-t'iv) (a) مؤسس mü-essîs, (unferred) (lîl.) استدلالî istidlâlî; mefrûuz; — **Construct'ively**, (ad.) ضمناً zumnen; استدلالاً istidlâlen; — **Construct'or**, (-t'ur) (n.) عامل âmil, بان bânî, yapan.
Construe, kon'strû, (v.a.) ترتیب tertîb et.; (translate) ترجمه terjûme et.; (interpret) تفسیر tefsîr et..
Consul, kon'sul, (n.) قونسول qonsolos, جنرال shëhbender; — **general** باش شهبندر jeneral qonsolos, باش شهبندر bash shëhbender, — **vice** شهبندر معاونî shëhbender mou-âvîni; — **Con'sular**, (a.) قونسولساق... qonsoloslouq... shëhbenderlik..., — **Con'sulate**, (-ât) (n.) قونسولسخانه qonsolos-hâne, شهبندرخانه shëhbender-hâne; — **Con'sulship**, (n.) قونسولساق qonsoloslouq; شهبندرلیک shëhbenderlik.
Consult, kon-sult', (v.a.) دانشمق danushmaq, صورمق sormaq; (apply) استشاره mûrâjât et.; (v n) قونسولتو qon-sulto et.; — **Consultâ'tion**, (-'shun) (n.) مذاکره istishâre, müzâkere, (med.) قونسولتو qonsûlto; — **Consult'ative**, (-'a-tiv) (a.) استشاری isti-shârî; — **Consult'ing**, (a.) مشاور... müşâvir..
Consume, kon-sûm', (v.a.) صرف sarfet et.;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle, foot; mōon; shul; mūte; ver; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th ذ, zh ز [CON-CON]

(lit.) استهلاک istihlāk et., (ex-haust) بیتیرمک bitirmek, (fig.) چوروتمک chürütmek, mahv et., (v n) صرف اولونماق sarf olounmaq; — **Con-sūm'er**, (n.) müstehlik

Consummate, kon'sum-āt, (a) تام tam; مکمل mükemmel; (v.a.) اكمال ikmāl et.; (conjugal) استغراش istifrāsh et., (zifāf et.); — **by** (a) تماماً tamāmen; — **Consummā'tion**, (-'shun) (n.) اكمال ikmāl (jud.) (zifāf) (zifāf) مقارنت; mouqārenet; استغراش istifrāsh.

Consumption, kon-sum'shun (n.) صرف sarf, صرفیات sarfiyyāt; (med) ورم verem; — **Consumptive**, (-'tiv) (a) استهلاک istihlāk; (fig.) مہلک mūhlik; (med) ورم verem; (n.) مہلک müteverrim.

Contact, kon'takt, (n.) تماس temās; **to be in — with** (le-) temās et.; **to come in — with** (fig.) (le-) temās gelmek; **to make** — (electr) قوتناقت یاپماق qontaqt yapmaq.

Contagion, kon-tā'jun, (n.) سیرات sirāyet; — **Contā'gious**, (-'jus) (a) ساری sārī; بولاشیق boulashuq; — **diseases** ساریه emrāzu sārīye.

Contain, kon-tān', (v.a.) حاوی hāvī ol.; ihtiva olmaq; (fig.) احتوا ihtivā et.; (sexual) امساک imsāk et.

Contaminate, kon-tam'i-nāt, (a) کیرلی kirli; lekeli; (lit.) ملوث mülevves, (v.a.) کیرلتمک kirlətmek; (lit.) تلویت et.; — **Contaminā'tion**, (-'shun) (n.) کیر kir, leke.

Contemplate, kon'tem-plāt, (v.a.) تصمim tasvīm et.; تصور tesavvūr et.; (look) تماشا shā et.; — **Contemplā'tion**, (-'shun) (n.) تدقیق tedqīq; (imagination) (lit.) تخیل tehayyül; تامل te-emmul; (phil) استغراق istigraq; (pl.) تخیلات tehayyülāt, in—دوشونین dūshūnūlen; (lit.) متصور mütesavver; — **Contem-plative**, (-'tiv) (a.) طالعین dalgūn; (lit.) متامل müte-emmil; خیالی hayālī; — **Con'templātor**, (-'tur) (n.) سیرجی seyirji; (lit.) تماشاکی temāshāger; (fig.) مدقق müdaqqiq.

Contemporary, kon-tem'po-ra-ri, (a) معاصر mou-āsūr; (pl) معاصرین mou-āsūrīn.

Contempt, kon-tempt', (n.) تحقیر tah-qir; (lit.) استخفاف istihfāf, (jud.) تجاوز tejāvūz; in — of (e-) rāg-men, — of court mahke-meye tejāvūz; mahke-meyi tahqir; — **Contempt'ible**, (a) منقور rezil; بیایغ bayā; men-four; (insignificant) ehemmiy-yetsiz; **to make** — (fig.) دوشورمک dū-shürmek, — **Contempt'ibleness**, (n.) بیایغلی bayāluq; — **Contempt'u-ous**, (-'t'u-us) (a.) عطمتلی azametli, (lit.) استخفافکار istihfāfkyār; — **Contempt'uously**, (ad) عطمتله azametle; (lit.) محموره istihfāfkyārāne.

Contend, kon-tend', (v n) خالعت al-; müjādele et.; (urge) ادعا iddā et.

Content, kon-tent', or kon'tent, (a.) ممنون memnūn; (satisfied) قانع qānī; (n.) قناعت qanāyat; memnūniyyet; (v.a.) ممنون memnūn et.; (lit.) تاتمین tatmīn et.; — **one's self** (a.) قانع qānī ol.; — **Content'ed**, (t'd) (a.) ممنون memnūn; — **Content'ed-ly**, (ad.) ممنوناً memnūnen; — **Con-tent'ment**, (n.) ممنونیت memnūniyyet.

Content, kon-tent', (n.) مساحه si-a; mesāha; (pl) محتیات mouhteviyyāt; (virtut) مندرجات münderejāt; **table of — s** فهرست münderejāt

Contention, kon-ten'shun, (n.) مخالفت mouhālefet; مجادله müjādele; منازعه münāzā; — **Content'ious**, (-'shus) (a.) منازعه qavga; — **Content'iously**, (ad.) منازعه ille münāzāyla

Contest, kon-test', (n.) مخالفت mouhālefet; (dispute) مجادله müjādele; (fig.) مناقشه müsābaqa (words) mouhālefet et.; — **for** مجادله müjādele et.; (fig.) müsābaqa et.; — **Contest-ed**, (a.) منازعه münāzālu; — **Contest'able**, (a.) قابل اعتراض qābil i'tirāz, — **Contest'ant**, (n.) معارض mou-āruz; (pol.) نامزد nāmzed; رقیب raqīb.

Context, kon'tekst, (n.) رابطہ rābūta; ترتیب tertīb.

Contiguous, kon-tig'ū-us, (a.) بیتیشیک bitishik; (lit.) متصل mouttasul; (sci.) مجاور müjāvır; (phil.) متقارن müteqārīn;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CON-CON] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in, mine;

— **ly**, (*ad*) بیتیشیک صورتده bitishik sōuretdē, — **Contigū'ity**, (-'i-ti) (*n.*) (*lit.*) اتصال ittusal, مجاورت mūjāveret, (*phil*) تقارن teqārūn.

Continent, kon'ti-nent, (*n.*) قطعه qut-a; (*fig.*) قانتکتار avrupa; (*a.*) قانتکتار qanātkyār, (*lit.*) ممسک mūmsik; — **Con'tinence**, (-nens) (*n.*) اعتدال i'tidāl; امساک imsāk, — **Continent'al**, (*a*) بری berri; (*fig.*) avrupa... اوروپا...; — **system** تجرید qontinantal; — **tejrīd siyāseti** سیاسی

Contingent, kon-tin'jent, (*a.*) عتمل mouhtemel, ملحوظ melhōuz; — **upon** تصادفی (e-) tābi'; (*accidental*) tesādūfi, (*n*) حصه hisse, (*event*) احتیال ihtimāl, (*pl*) احتمالات ihtimālāt; (*mil*) — **Contingency**, (-si) قطعات qut-āt; — **Contingency**, (-si) زوهورات zouhōurat, (*n.*) احتمالات ihtimālāt; (*phil*) امکان imkyān

Continue, kon-tin'ū, (*v n*) دوام devām et; (*v a.*) (*lit.*) ادامه idāme et.; (*event*) تدمید temdid et.; **to be contin'ued**, (-'ūd) مابعدی mabād'ı var; — **Contin'ual**, (-'ū-al) (*a*) دائمی dā-imī; (*lit.*) متمادی mūtemādī; — **Contin'ually**, (*ad.*) دائماً dā-imā; متمادی mūtemādīyen; — **Contin'uance**, (-'ū-ans) دوام devām; (*lit.*) توالی tevālī; (*jud.*) تعلیق tā'līq; — **Conti'nūā'tion**, (-'shun) دوام devām; (*lit.*) امتداد temādī; (*extension*) امتداد imtidād; — **Continū'ity**, (-'i-ti) (*n.*) توالی tevālī, (*phil*) دیومت dey-mōumet

Contort, kon-tort', (*v a.*) بورمق bourmaq, بوکمک būkmek; — **Contor'tion**, (-'shun) بوروله bouroulma, بوکوله būkulme

Contour, kon-tōr', (*n.*) اطراف etrâf; محیط mouhît; — **line** تسویه منحنسی tes-viye mūnhanisi; ارتفاع مرتجیسی irtifâ' mūnhanisi.

Contraband, kon'tra-band, (*n.* و *a.*) قونطراباند qontraband; قاچاق qachaq; (*traffic*) قاچاقچیلوق qachaqjuluq; — **goods** قاچاق اشیا qachaq eshyâ; — **of war** حرب قاچاقی harb qachâ; — **Contrabandist**, (*n*) قاچاقچی qachaqju

Contract, kon-trakt', (*n.*) قونطرات qontrat; (*written*) معاوله نامه mouqāvele-nāme; **matrimonial** عقد aqd, نکاح nıkah, nıkayâh kyâdu; (*v a.*) قونطرات a.

qontrat et; عقد aqd et.; (*draw*) قسالتیق qusaltnaq; چکمه chekmek; اختصار azaltmaq, (*fig.*) آزالماق azaltmaq, (*incen*) دوجار او. ihtisâr et, (*v. n*) آزالماق almq, قسالتیق qusaltnaq; چکلمه chekilmek, (*lit.*) آزالماق azaltmaq et.; (*fig.*) آزالماق azaltmaq, — **Contract'ed**, (-'t'd) (*a*) دار dar; mahdōud, (*mean*) سفلئ süfli; حسس hasis; — **Contract'ible**, (*a*) چکر qusalur; قسالتیق qusalur; — **Contractibil'ity**, (-'i-ti) (*n.*) قابلیت تقلص qābiliyyeti teqallous; **contract'ing parties** طرفین عاقدین âqıdın, (*if two*) طرفین عاقدین âqıdeyn, — **Contraction**, (-'shun) (*n.*) قسالتیق qusalma; چکلمه chekılme; (*lit.*) تقلص teqallous; (*fig.*) اختصار ihtisâr; — **Contract'or**, (-'ur) (*n.*) متعهد müte-ahhıd.

Contradict, kon-tra-dıkt' (*v a.*) نقض naqz et; (*deny*) تکذیب tekzib et.; (*contrary*) مخالف mouhâlif ol, (*lit.*) — **Contradic'tion**, (-'shun) (*n*) (act) نقض naqz; تکذیب tekzib; redd; (*inconsistency*) (*lit.*) تناقض tenâqouz; معارض te-ârouz; نضاد tezâdd, — **Contradict'or**, (-'ur) (*n.*) معارض mou-âruz. — **Contradic'tory**, (-'to-ri) (*a*) متناقض mūtenâquz; متابین mütebâyın; نضاد tezâdd; (*pl*) اعداد ezdâd.

Contradistinction, kon-tra-dis-tink' shun, (*n*) ضدیله zuddile tefrîq.

Contrary, kon'tra-ri; (*a* و *n*) مخالف mouhâlif; عکسی axi, معابیل mouqâbil; **to be** — مخالف mouhâlif ol; **on the** — بالعکس bil-akis; — **Con'trarily**, (*ad*) عکسنه axine; خلانته hulâfuna; بالعکس bil-akis.

Contrast, kon-trast', (*n*) ضد zudd; قارشیلشدیرمق (v a.) نضاد tezâdd; qarshulashdırmaq, (*v n.*) ضد zudd ol; (*lit.*) نضاد tezâdd teshkil et; معارض te-ârouz et.

Contravene, kon-tra-ven', (*v a.*) خلانفنده mouhâlefet et.; (*jud.*) خلل ol; خلل hulâfunda hareket et; — **Contraven'tion**, (-ven' shun) (*n.*) مخالفت mouhâlefet; (*jud.*) خلل hulâfu hareket et.

Contribute, kon-trib'üt, (*v a.*) معاودت a.

mōte, foot, mōon; shut: mūte, very; tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; th d, zh ذ [CON-CON]

mou-âvenet et; (*serre*) (*fig.*) خادم ol; (*share*) اشتراك. *ishtirâk* et., — «an article» «بر مقاله» yazmaq. — **Contribūtion**, (-'shun) (*n.*) معاونت mou-âvenet, (*fund*) ويري, (*share*) حصه (اشتراك) *tekyâlif* hisse (*i-shtirâk*), (*journals*) مقاله *maqâle*; vergi, (*act*) (*lit.*) معاونت قلميه yazular; (*act*) (*lit.*) معاونت قلميه *maqâle*; mou-âveneti qalemiyye: — **Contribūtor**, (-'tūr) (*n.*) يارديمجي *yardumju*; رفيق *mouzâhir*, (*fig.*) رفيق *refiq*, (*pl.*) رفيقا *rüfaqâ*, — **Contribūtory**, (-'tūr) (*a.*) يارديمجي *yardumju*; (*fig.*) مظاهري *mouzâhir*; رفيق *refiq*, (*com*) (قومانديتر) (*qomanditer*)

Contrite, *kon-trit*, (*a.*) نادم *nâdim*; (*rel.*) توبهكار *tevbekeyâr*; — **ly**, (*ad.*) ندامته *nedâmetle*; — **Contrition**, (-'trish'un) (*n.*) ندامت *nedâmet*; (*rel.*) توبه *tevbe*.

Contrive, *kon-triv*, (*v.a.*) ترتيب *tertib* et.; (*contemplate*) دوشونمك *düşünmek*; قورمق *qourmaq*; — **Contrivance**, (-'an) (*n.*) ترتيب *tertib*; هنر *hüner*; (*pl.*) ترتيبات *tertibât*; (*design*) (*fig.*) پلان *pilan*; عقل *aql*; — **ill contrived**, (-'triv'd) (*a.*) فنا دوشونمك *fenâ düşhünölmüş*; (*pers.*) بدخواه *bedhâh*; **Contriver** (*n.*) يانان *yapan*; (*lit.*) مرتب *mürettib*.

Control, *kon-tröl*, (*n.*) كونترول *qontrol*, (*lit.*) امر *mürâqaba*; (*command*) امر *emr*; كونترول *qontrol* et.; (*v.a.*) كونترول *qontrol* et.; (*govern*) تفتيش *teftish* et.; اداره *idâre* et. — **Contröll'er**, (*n.*) اداره *idâre* et. — **Contrôle**, (*n.*) كونترولور *qontrolleur*; مفتش *müfettish*; (*lit.*) مراقب *mürâqib*

Controvert, *kon'tro-vert*, (*v.a.*) رد *redd* et.; اعتراض *i'tirâz* et.; — **Controversy**, (-'si) (*n.*) اختلاف *ihtilâf*; مناقشه *münâqasha*; (*resistance*) مخالفت *muhâlefet*; — **Controversial**, (-'shal) (*a.*) مناقشه *münâqashalu*; (*lit.*) منازع *münâzâ-ün-fih*.

Contumacy, *kon'tū-mā-si*, (*n.*) عناد *inâd*; (*lit.*) تمرد *temerrüd*; (*jud.*) عدم اجابت *ademai rjâbet*; غياب *guyâb*; **for**— غياب *guyâben*...; — **Contūmā'cious**, (-'shus) (*a.*) عنادجي *inâdju*; سرکش *serkesh*; (*jud.*) غائب *gâ-ih*; متعجب *mütegayyib*; گلمميش *gelmemish*; — **Contūmā'ciously**, (*ad.*) غياب *guyâben*.

Contumely, *kon'tū-mel-i*, (*n.*) كفر *kü-*

für; (*pl.*) تحميرات *tahqîrât*, (*lit.*) شتم *shütöum*. — **Contūmē'lious**, (-'li-us) (*a.*) تجاوركار *tahqîrkyâr*; **tejâ-vüzkyâr**; — **Contūmē'liously**, (*ad.*) تجاوركارانه *tahqîrkyârâne*; **te-jâvüzkyârâne**

Contuse, *kon-tüz*, (*v.a.*) يارلامق *yara-lamaq*; اردك *ezmek*, برده مك *berele-mek*; — **Contū'sion**, (-'zhun) (*n.*) ياره *yara*; بره *bere*, اريك *ezik*

Conundrum, *kon-un'drum*, (*n.*) بيلمجه *bilmeje*, معما *mou-ammâ*

Convalescence, *kon-val-es'sens*, (*n.*) ايلشمة *iyileshme*, (*lit.*) نقاهت *neqâhet*; — **Convales'cent**, (*a.*) حال نقاهتده *hâlî neqâhetde*; (*n.*) ايلشن *iyileshen*; — **home** نقاهتخانه *neqâhet-hâne*

Convane, *kon-vên*, (*v.a.*) طوبلامق *top-lamaq*; (*fig.*) دعوت *dâ'vet* et.

Convenience, *kon-vên'yens*, (*n.*) راحت (*rahat* (-luq), (*lit.*) حضور *houzûr*; (*fig.*) مناسب *minâsib* *zemân*, (*pl.*) ترتيبات *tertibât*, اسباب استراحت *eshâbu istirahat*; (*closet*) توالت *tovalêt*; **at your** مساعد زمانكزده *müsâ-id zemâ-nunuzda*; — **Convên'ient**, (*a.*) موافق *mouvâfuq*, مناسب *minâsib*, (*confortable*) راحت *rahat*; — **Convên'iently**, (*ad.*) راحتجه *rahatja*.

Convent, *kon'vent*, (*n.*) مناستر *manas-tur*; — **Convent'icle**, (-'i-kl) (*n.*) جماعت *jemâ-at*, مجلس *mejlis*.

Convention, *kon-ven'shun*, (*n.*) مجلس *mejlis*, معاولة *ijtimâ'*, (*jud.*) تعامل *mou-qâvele*; (*usage*) عادت *âdet*, (*lit.*) «عسكري» معاولة — **«military»** «askeri» *mouqâvele*; — **Conven'tional**, (*a.*) قونوانسيونل *qonvansiyo-nel*; (*fig.*) متعامل *môn'tâd*, (*lit.*) متعامل *müte-âmil*; (*phil.*) اعتباري *i'tibârî*; — **Conventionally**, (*ad.*) اصولاً *ousûu-len*, (*lit.*) تعامللاً *te-âmülen*.

Converge, *kon-verj*, (*v n*) ياقلاشق *ya-qlashmaq*; (*lit.*) تقرب *teqarrüb* et.; — **Converg'ency**, (j'en-si) (*n.*) برلشمة *birleshme*; تقارب *teqarrüb*; (*sci*) تقارب نصف *teqârüb*; — **of meridians** تقارب النهارى *teqârûbi nusfun-nehârî*; — **Convergent**, (j'ent) (*a.*) ياقلاشان *ya-qlashan*; (*lit. & sci*) متقرب *müteqarrib*.

Converse, *kon-vêrs*, (*n.*) صحبت *sohbet*; قونوشق *minâsebet*; (*v n*) قونوشماق *qonoushmaq*; (*fig.*) كوروشمك *geurushmek*, — **Con'versant**, (*a.*) آكلار

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[CON-COO] (انكبيزحه كاتاك تلفظي ايجون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in; mine,

anlar; واقف vâquf, — **Conversā-tion**, (-'shun) (n.) مکاله mükyâleme, محاوره mouhâvere; (pl) مکالات mükyâlemât; (fig) مناسب minâsebet; — **Conversā'tional**, (-'shun-al) (a) ... قونوشمه mükyâleme; ... قونوشما qonoushma; — **style** اسلوب üslûbu mükyâleme, — **power** قوه ئاطقه qouveyı nâtuqa, güzel qonoushabılme, — **Conversā'tionalist**, (n.) افي قونوشان iyi qonoushan, (حطیب) (hatib); (fig) (میر کلام) (mîri kelâm).

Converse, kon'vers, (a.) معکوس mâ'kyôus; معکوب maqlôub; (n.) معکوس mâ'kyôus; (proposition) قضیه معکوس qazuyye-i mâ'kyôuse, — **ly**, (ad.) معکوساً mâ'kyôusen; — **proportional** متناسب mâ'kyôusen mütênâsib, — **Con'version**, (-'shun) (n.) تبدل tebeddül; (act) تبدیل tebdîl; تحویل tahvîl; (math) hall تحویل tahvîl, (fig) عکس ax, (mil) جرح charh; (rel) دوغمه deunme; تبدیل tebdîl dîn; (mind) تبدیل tebdîli fikr

Convert, kon-vert', (v.a.) تبدیل tebdîl et.; تحویل tahvîl et., (fig.) قلب qalb et.; (rel.) دوغمه deunmek; (to Islamism) اهتدا ihtidâ et.; (to Christianity) تضرر tenassour et.; (n) دوغمه deunme; مهتدی mühtedî; — **be Converted**, (-t'd) ایمانه کی! imâna gel!; — **Convert'ible**, (n.) قابل تحویل qâbili tahvîl; قلب ایدیلےیلیر qalb edilebilir.

Convex, kon'veks, (a) قناریق qabaruq; (sci) محدب mouhaddeb; — **Convex'ity**, (-i-ti) (n.) قناریق qabartu; (sci) محدبیت mouhaddebiiyyet.

Convey, kon-vâ', (v.a.) نقل naql et.; بیان beyân et.; (notify) سرق sevk et.; (jud) فراغ ferâg et., — **Convey'ance**, (-'ans) (n.) نقل naql; سرق sevk; (means) (pl.) وسائط vesâ'ti naqliyye; (jud) سرق ferâg; — **Convey'er**, (n.) سرق sevk eden.

Convict, kon-vikt', (v.a.) محکوم mahkyôum et.; (fig) اسكات iskayât et.; (n.) محکوم mahkyôum; مجرم müjrim; — **Convic'tion**, (-'shun) (n.) (jud) قناعت mahkyôumiyyet; (behef) قناعت qanâ-at; to carry — تماماً ايقاع ta-

mâmen ignâ' et.; (lit.) تطمين tatmin et.

Convince, kon-vins', (v.a.) قانديرمق qandurmaq; ايقاع ignâ' et.; — **to be convinc'ed** (s'd) قانع او. qâ-nî' ol.

Convivial, kon-viv'i-al, (a) شن shen, keyfli

Convocate, kon'vo-kât, (v.a.) طوبلامق toplamaq, (fig) دعوت dâ'vet et.; — **Convocā'tion**, (-'shun) (n.) (act) دعوت dâ'vet, جلب jelb; (assembly) مجلس mejlis; اجتماع ijtimâ'.

Convoke, kon-vök', (v.a.) (اجتماعه) طوبلامق (ijtimâ-a-) dâ'vet et.; talep et. (claim) طوبلامق; (claim) طلب taleb et.

Convoy, kon'voy, (n) رفاق refâqat; (protection) محافظه mouhâfaza; (escort) قافله qâfile; (lit.) موكب mevkib; (mar.) قونvoy qonvoy; (v.a.) رفاقت refâqat et.; mouhâfaza et.

Convulse, kon-vuls', (v.a.) صارمق sarmaq; (fig) mouhtell et.; (med) ihtilâj yapmaq; — **Convul'sion**, (-'shun) (n.) ihtilâj; (pl) ihtilâjât, (disturbance) ihtilâl, — **Convuls'ive**, (-s'iv) (a.) ihtilâjî.

Cony, kō'ni, (n.) (so) طاوشان tavshan.

Coo, kōō, (v.n) اوتك (qoumrou-) eutmek; (fig) جلوه لشمك jilveleshmek.

Cook, kook, (n.) آشجی ashju; (v.a.) حبلة ياتق pishirmek; (falsifi) تحريف tahrif et.; hile yapmaq; — **man** — آشجی erkek ashju; **woman** — قادين qadun ashjn; **master** — آشجی باشی ashju bashu; — **Cooked**, (kd) (a.) پشمش pishmish, (fig) حيلة hileli; ساخته sahte; — **Cook'ery**, (-'ë-ri) (n.) آشجیلق ashjulug; (art) (lit.) طباحت tabâhat; — **Cook'ing**, (n.) پشیرمه pishirme, (lit.) طبخ tabh; — **range** فوزنه qouzine; **ustensils** مطبخ ادوات moutbaq edevâtü

Cool, kōōl, (a) سرین serin; (fig.) بارد bârid; صوغوق soghouq; (calm) ساکن sâkin; سرنلک lâqayd; (n.) سرنلک serinlik; صوغوق soghoutmaq, (fig.) تسکین teskin et.; (v.n) سرنلهمک serinlemek; سرنجه serinje; (fig.) باردانه bâridâne; لایقیدانه

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot; mōōn, shut; mūle, very, tū جيوو; ch ج, sh ش; lh ث; th ذ; zh ژ [COO-COP]

lâqaydâne, (*calmly*) اعتداله i'tidâlle; — **ness**, (*n*) سرنلت serinlik; (*fig*) lâqaydî اعتدال i'tidâl; — **Cool'er**, (*n*) مبرد müberrid.

Coom, kōōm, (*n*) قوروم qouroum; (*fig*) kir کير; yâ ياع (*vault*) kemer, قبه qoubbe.

Coop, kōōp, (*n*) کومس kūmes, قفس qafes; (*cash*) فوجی fuchū; varil واريل; (*v.a.*) کومسه qomase قومتق; (*fig*) فوجی fuchū; — **Coo'per**, (*n*) فوجی fuchū; — **Coo'per-age**, (-āi) (*n*) فوجی fuchū; (*fee*) varil üjreti واريل اجرتی; — **Coo'per-y**, (-ri) (*n*) واريلچيک variljilik; (*pl*) فوجيل fuchular.

Co-operate, kō-op'er-āt, (*v.n.*) برلکده birlikde chalushmaq; (*lit.*) birlikde teshriki mesâ-i et; — **Co-operā'tion**, (-'shun) (*n*) (*lit.*) مشارکت teshriki mesâ-i; müşâreket; — **Co-op'erative**, (-ra-tiv) (*a.*) (*lit.*) تعاونی te-âvünî; — **society** (شرکت) qo-operatif (-shirket); — **Co-op'erātor**, (-tur) (*n*) شريك (مساعي) sherik (-mesâ-i); رفيق refiq.

Co-ordinate, kō-or'di-nāt, (*v.a.*) تنظيم tanzim et; (*lit.*) انسجام و بزمك insijâm vermek; توحيد tevhid et.; (*a.*) منتظم mountazam, عين درجده aynu derejede; (*n*) كميات و ضعي kem-miyyātu vaz-uyye; — **ly**, (*ad.*) منتظم mountazaman; عين درجده aynu derejede; (*lit.*) متساويًا mütesâviyen; انسجام insijâmla; — **Co-ordinā'tion**, (-'shun) (*n*) (*act.*) تنظيم tanzim, انسجام nizâm نظام; توحيد tevhid; (*state*) insijâm.

Coot, kōōt, (*n*) يابان اوردكى yaban eurdeyi.

Copaiba, ko-pā'ba, (*n*) پلسنك يانگي pe-lsenk yâ.

Copal, kō'pal, (*n*) قوپال qopal; (دچينه) (rechine).

Copartner, kō-pärt'nér, (*n*) (شرکادن) حصه دار; ortak اورتاق; hissedâr; — **Copartner'ship**, (*n*) اشتراك ish-tirâk.

Cope, kōp, (*n*) باشلق bashluq, سربوش serpōush; (*rel.*) جبه jübbe; (*v.a.*) باشه چيقيق (le-) basha

chuqmaq, — **Cōp'ing**, (*n*) اورتول eurtū, تيه tepe

Copier, kop'i-er, (*n*) قوپيه جي qopyaju, (*lit.*) مستسخ müstensih.

Copenhagen, ko-pen-ha'gen, (*n pr*) قوپنهاگ qopenhag.

Corpernicus, ko-pér'ni-kus, (*n pr*) قوپرنیک qopernik.

Copious, kō'pi-us, (*a*) چوق choq, (*lit.*) mezbōul, (*fig*) مفصل moufassal; — **ly**, (*ad*) مېږولا mehžūlen; مفصلاً moufassalan; — **ness**, (*n*) مېږوليت mezbōuliyet; (*fig*) وسعت vüs-at.

Copper, kop'ér, (*n*) باقر baqur, (*money*) باقر para; (*mar*) باقر قابلامه baqur qaplama; (*a*) باقر (دن) baqur (-dan), (*lit.*) نحاسی nühâsi; (*colour*) باقر قابلامق baqur rengi, (*v.a.*) باقر لوحه baqur qaplamaq; — **plate**, baqur levha; (*typ.*) باقر باصمه سی basmasu, — **smith**, (*n*) باقرجي ba-qurju.

Coppice, kop'is, (*n*) قورو qorou.

Copt, kopt, (*n*) قبطی qubtu; (*pl*) قبطيلar; — **Copt'ic**, (-'ik) (*a*) قبطی qubtu; (*n*) (language) لسائی qubtu lisânu.

Copula, kop'ū-la, (*n*) رابطة râbuta; — **Cop'ulate**, (-lât) (*v.a.*) ربط rabt et.; (*v.n*) (*fig*) چيفتلمك chiftleshmek; — **Copulā'tion**, (-'shun) (*n*) (zo) چيفتلمشه chiftleshme; (*bot*) القاح lqâh; — **Cop'ulative**, (-tiv) (*a*) برلشديرن bir-leshdiren; (*gram*) عطفه âtufa.

Copy, kop'i, (*n*) قوپيه qopya, صورت sôu-ret; (*specimen*) نمونه nûmûne; (*issue*) nus-ha; (*v.a.*) قوپيه qopya et., سؤرت sôuret صورت چيقارمق; (*lit.*) تقليد ا. istinsâh et.; (*imitate*) taqlid et.; **fair** — (*n*) تببيض ايداش tebyiz edilmish sôuret; beyaz; **foul** — موده müsvedde; — **book**, قوپيه qopya defteri; — **hold**, (*n*) (jud) قوپيه qopya; — **holder**, (*n*) قوپيه qopya; — **holder**, (*n*) قوپيه qopya; — **Cop'ying**, (*n*) استنساخ... qopya...; (*lit.*) istinsâh...; — **press** قوپيه ماكنه سی qopya makinesi; برهه pre-se; — **Cop'yist**, قوپيچي müstensih; (*fig*) تقليدي taqlidji.

Copyright, kop'i-rît, (*n*) (*lit.*) حق تشييل haqu temsil; ملكيت ادبيه milkiyyeti edebiyte; (*a*) حقوق محفوظ (در) hou-qôuqu mahfouz (-dour); — **by** صاحبي...

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[COQ-COR] (انكليزجه كئاك تملقى اچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in, mīne;

sâhibi. ; sâhibi صاحب و ناشى... nâshiri. (v a.) (hou qôuqouinou mouhâfaza et ; —**edition**, (sâhi) temsili تمسيلي مئزوع أثر eser ; iqtibâsu mem-nôu' tabu' , ايتباسى مئزوع طبع , houqôu-qu mahfôuz tabu' , — **law**, ملكيت milkiiyyeti edebiyye qâ-nôunou

Coquette, ko-ket', (n و a) (lit.) شوخ shôuh; ishvebâz, — **Coquetry**, shôuh; ishve; — **Coquett'ish** (a) (lit.) شوخانه shôuhâne; jilveli جيلويل

Coral, kor'al (n.) مرجان merjan , — **reef** merjan qaya.

Corban, kor'ban, (n.) قربان qourban, adaq آداق

Cord, kord, (n) ايپ ip: sherid شيريد , (mus) tel تيل ; (fig.) râbuta رابطة ; (sci) veter وئتر ; — **scale** مقياسى veter miqyâsu ; — **wood** استيف اوودنى istif odounu , — **Cord'age**, (-'âi) (n.) (pl) ipler ; — **Cord'ite**, (-'it) (n.) قوردايٲ qordâyt ; barut باروت

Cordelier, kor-de-lêr', (n) قوردهليه qordelye , sherid شيريد

Cordial, kor'di-al, (a.) صميمى samimî, (med) mouqavvî مقوى mûnebbih; — **ly** (ad.) صممانه samimâne , halisâne ; — **Cordial'ity**, (-'i-ti) (n.) صميميت samimiiyyet ; houlôus خلوص

Cordon, kor'don, (n.) قوردون qordon

Cordwainer, kord'wân-êr, (n.) سراج seraj ; haffâf خفاف

Core, kôr, (n.) (bot) ايچ ich ; زوانه zuvana ; (fig.) geubek كوك (lit) نوھ nûve ; (v a.) ايچى چيقارمق ichini chu-qarmaq.

Co-regent, kô-1ê'jent. (n.) نائب مشترك nâ-ibi mûshterek.

Co-religionist, kô-re-lij'un-ist, (n.) دينداش dîndâsh.

Co-relation, ko-re-lâ'shun, (n) (lit.) nisbeti mûteqâbile ; (fig.) te-allouq تعلق

Co-respondent, kô-re-spond-ent, (n.) (jud.) maznôunu mûshterek ; (she-rîki jûm) هم فئل hem-fi'l ; (شريك جرم) (n.pr.) قورفو qorfu.

Cork, kork, (n.) مانطار mantar ; tap-pa ; (v a.) طابهلامق tapalamaq ; (fig.) qapamaq قابماق , — **screw**, (n.) تير

tîr-boushon ; — **Corked**, (korkt) (a) مانطارلى mantarlu ; طابهلى tapalu ; (vme) مانطار قوقولى mantar qoqoulou ; (black) قاراردمش qararmush.

Corn, korn, (n) بعداي bôuday ; (fig.) ekin اكين ; (grain) dâne دانه , (pl) com) houbôubât ; zahîre ذخيره ; (med) nasur ناسير ; (v a.) تانهlemek ta-nelemek ; (salt) touzlamaق touzlamaq ; — **cutter**, nasurju ناسيرجى ; pedikür ; — **field**, ekin تارلاسى ; tarlasu ; — **floor**, harman ; — **flour**, musur مئزوع ; — **loft**, zahîre anbaru ذخيره انبارى ; — **merchant**, zahîre tûjjaru ذخيره تىجارى ; — **mill**, oun deyirme-ni اون دىرهمى ; — **rose**, gelinjik گلنجيك ; — **stack**, ekin يىغىنى ; — **stalk**, ekin demeti اكين دمى ; — **wain**, ekin arabasu اكين آرابهسى .

Corner, kor'nêr, (n.) كوشه keushe ; (fig.) zâviye زاويه ; (street) keushe bashu ; (com) gouroup ; — **stone**, keushe tashu كوشه طاشى ; (fig.) esâs اساس ; — **wise**, (a.) chapraz چاپراز ; — **Cor'nered**, ('nêrd) (a.) keusheli كوشهلى ; (lit.) müzevvâ مزوا müzevvâ ; (vaz-uyyetde) مشكى وضعتده

Cornet, kor'net, (n.) (mus) قورنئت qornet

Cornice, kor'nis, (n.) قورنئش qornish ; sachaq ساقاق

Corolla, kô-rol'a, (n.) (bot. و lit.) توئج tüveyj

Corollary, kor-ol'a-ri, (n.) نتيجه netije ; delil دليل

Corona, ko-1ô'na, (n.) تاج tâj ; tepe تپه ; (sci.) ikli1 ; — **Cor'onal**, (a.) tâj... ; — **Coronâ'tion** (-'shun) (n.) (lit.) tetevvûj تئزج ; — **ceremony** resmi tetevvûj ; (pl) مراسم merâsimi tetevvûjiyye.

Coroner, kor'o ner, (n.) (jud.) محقيق tahqiq me'môdûrou (مدعى عموى) (müdde-i' oum'dûmî).

Coronet, kor'o-net, (n.) تاج tâj ; bashluq باشلق

Corporal, kor'po-ral, (a.) بدنî ; (fig.) jismânî جسمانى ; (n.) (mil.) on-bashu بدن ; — **ly**, (ad.) bedenî ; jismen جسمانى

Corporate, kor'po-rât, (a.) (lit.) يكوچود yek-vûjôud ; müttelid متحد ; — **Corpo-râ'tion**, (-'shun) (n.) جمعيت jem-iyyet.

(For Turkish pronunc.) past; lârgè; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn; shut, mūte, very, tū چيوو, ch چ, sh ش; th ث, thذ, zh ذ [COR-COR]

Corporeal, kor-po'rēl, (*a*) (*lit.*) جسمانی jismânî; (*fig.*) مادی maddî.

Corps, kōr, (*n*) بدن *beden* ; جسم *jism* ;
(*fig.*) هيئت *hey-et*, (*mul*) قطعات *qut-ât* ;
— **diplomatique**, (*lit.*) هيئت دبلوماسيه
hey-eti diplomâsiyye ; — **de garde**,
محافظ قطعات *mouhâfuz qut-ât*.

Corpse, korps, *or* kors, (*n.*) جسد jessed,
نَاشِ nâ'sh

Corpulence, kor'pul-ens, (*n*) شیشمانلق
shishmanluq; **semen**, — **Cor-**
pulent, (*a*) شیشمان shishman; (*lit.*)
ملحّم mülähham

Corpus, kor'pus, (*n.*) وجود vūjoud; (*collection*) کليات külliyyât; — **Christi**, (-kris'ti) (-*day*) باسقالیہ pasqalye, یورٹی yortou, — **delicî**, (-de-lik'ti) (دلیلی) (delîli) jûrm, — **Juris**, کليات کليات külliyyâtî houqûdqiyye.

Corpuscle, kor'pusl, (*n.*) ذره zerre, (*lit.*) جزء فرد jüz-ü ferd; — **Corpus'cular**, (-'ku-lar) (*a*) (*lit.*) جسمی jüseymî.

Correct, kor-ekt', (*a*) طوغرى dôrou : صحيح sahih ; (*fig*) درست dürrüst ; (*v.a*) دوزلتمك düzeltmek ; اصلاح islah et ; (*fig*) طوغرى اصلاح ا. — **ly**, (*ad*) طوغرى اولوق dôrou olaraq ; — **ness**, (*n*) طوغرىلىق dôrouloug ; صحت subhat ; (*fig*) استقامت istiqa'met ; — **Correction**, ('-shun) **tas-hih** ; تصحيح (*fig*) تأديب te'dib ; (*jud*) جزا jezâ , **under** — تدقيقه — معلق tedqîqa mou-allaq ; mark of صح sahh ishâreti ; — **Correc-tional**, ('-shun-al) (*a*) صحیحکار (*lit*) tas-hihkyâr , (*jud*) تأديب te'dibi ; — **Correct'or**, ('t'ur) (*n*) مصحح mousah-hih ; (*fig*) مرفى mürebbi.

Correlate, kor'e-lāt, (*v.n.*) يكدىكرنه
 . او. yekdigigerine te-allouqou ol.;
 . او. مناسېبى minâsebeti ol.;
 — **Correl'ation**, (-'shun)
 (*n.*) (يكدىكرنه) تعلق (yekdigigerine-
 te-allouq; مناسېب minâsebeti
 müteqâbile: — **Correl'ative**, (-'tiv)
 (*a.*) müteqâbil; متناسب mütenâ-
 sib; (*n.*) لازم lâzum, (متناظر) (mütenâ-
 zur); — **«obligation»** مشروط
 «تعهد» müshrûut, مقابل
 «te-ahhüdü» müteqâbil; — **proposi-
 tion** جمله جوايه jumleyi jevâbiyye;
 (لازم) (lâzum); (ملزوم) (melzûm); —
Correl'atively, (*ad.*) «مقابل» müteqâ-
 bilen: متناسب mütenâsiben.

Correspond, kor-e-spond' (*v n*) . تقابل *teqâbül* et ; تطابق *tetâbouq* et : (*write*) . **Correspondence**, (-'ens) (*n*) . تطابق *te-tâbouq* ; تقابل *teqâbül* , (*letters*) . **Correspond'ent**, (*a*) . مطابق *moutâ-buq* , (*n*) . محابر *mouhâbir* ; **Correspond'ing**, (*a*) (*lit.*) . متناظر *müte-nâzur*

Corridor, kor'i-dōr, (*n*) قوریدور qori-dor; دھلیز dihliẓ.

Corrigible, kor'i-ji-bl, (دوزه لیر) dü-
zelir, (قابل اصلاح) qâbili islâh

Corroborate, kor-ob'ô-rât, (*v a.*) تقويه taqviye et., (*lit.*) تأييد te'yîd et.; — **Corroborā'tion**, (-'shun) (*n.*) تأييد te'yîd et. تصديق tasdiq; — **Corrob'orative**, (-'tiv) (*a.*) تأييدي te'yîdî; (*a & n.*) (*med*) مقوي mouqavvi

Corrode. kor-ōd', (*v.a.*) آشیندirmek ashundurmaq; چۈرۈتمەك chürütmeq; (*v.n*) آشینق ashunmaq; (*vust*) اسلاشق paslanmaq, —**Corrō'dible**, (*a*) آشینىر ashunur; چۈرۈر chürür; — **Corrō'sion**, (—'zhun) (*n*) آشینە ashunma, چۈرۈمە chürümە; اسلاشە paslanma; —**Cor-rō'sive**, (—'siv) (*a*) يىقىجى yuquju; (*hil*) آكىل âkil چۈرۈتۈر chürütür.

Corrugate, kor'oo-gāt, (v.a.) بوروشد يرمى
bouroushdourmaq, — **corrugated**
metal لوحه اولوقلى oluqlou levha

Corrupt, kor-upt', (*a.*) بوزوق bozouq; (*fig.*) مرتكب mürtekeb; (*v a.*) يورمق bozmaq; (*fig.*) آيارتمق ifsâd et., آيارتماق ayartmaq; (*v.n.*) نوزولمق bozoulmaq; چورومك chürümek. — **Corruptible**, (*a.*) آيارتله بيلير bozulabilir; (*fig.*) آيارتله بيلير ayartulabilir; — **Corruption**, (-'shun) (*n.*) چورومك bozoulma; چورومه chürüme; (*fig.*) ارتكاب irtikyâb, سوء استعمال sôuyi isti'mâl; — **Corruptive**, (-tiv) [*a*] فاسد fâsid; آيارتيجي ayartuju

Corsair, kor'sār, (*n.*) قورسان qoursan.
Corset, kor'set, (*n.*) قورسه qorse; —
maker, قورسه‌چی qorseji.

Corsica, kor'si-ka, (n. pr) (قورسیقه (آله سی)
qorsiq (-adasu).

Cortege, kor-tāzh', (*n.*) آلاي alay, (*lit.*)
موكب mevkib

Corvette, kor-vet', (n.) (mar.) قوروت
qorvet.

[COU-CRA] (انگليزچه کلماتک تلغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in, mine;

eously, (*ad*) نازکاته nāzikyāne; — **Court-like**, (‘lik) (*a*) نازک nāzık; نازکبار kibar; — **Courtship**, (*n*) نازکت nezâket; (*fig*) قودته qorta.

Courtesy, kōrt’e-si, or kurt’e-si, (*n*) نازکت nezâket; (*respect*) رعایت ri-âyet; **by** — of مساعده لريله .. (in-) müsâde-lerile . (in-) loutflarile

Cousin, kuz’n, (*n*) قودهن qouzen, (*fem*) قودین qouzin; قاردهش چوققلاری qardesh chojouqlaru, — **ship**, (*n*) قوزده نلک qouzenlik.

Cove, kōv, (*n*) قوی (mar.) qoy, (*vault*) کمر qoubbe, کمر kemer; (*v.a.*) کمر یایق kemer yapmaq.

Covenant, kuv’e-nant, (*n*) مفاوله mou-qâvele; عهدنامه ahd-nâme; (*rel*) عهد ahd; (*v*) عهد ahd et., عهد مفاوله monqâvele yapmaq.

Cover, kuv’er, (*n*) اورتو eurtü; ظرف zarf; (*hid*) قاپاق qapaq; (*refuge*) سیر siper, (*lit.*) ملجأ melje’, (*pretext*) بهانه bahâne, (*fin*) قارصیلق qarshuluq; (*pl*) — (sfer) طاغی, qouver, قوودور qouvor (sofia taqumu); (*servis*) (سروس); (*v.a.*) اورتmek qapamaq; (*conceal*) کیزلمک gizlemek; setr et., (*suffice*) کفایت a. kifâyet et.; (*copulate*) چیتلشمک chiftleshmek; (*brood*) قوولوچقه یاتق qoulouchqa yatmaq; — **Covered**, (‘erd) (*a*) اورتولی eurtülü; (*lit.*) مستور mestûr; قاپالی qapalu; (*fig*) کیزلی gizli; (*hat*) شاپقاسی shapqasu bashunda, — **Covering**, (*n*) اورتو eurtü; قاپاق qapaq.

Covert, kuv’ert, (*a*) اورتولی eurtülü; قاپالی qapalu, (*lit.*) مخفوط malhfûz; (*secret*) کیزلی gizli; (*n*) ماوا me’vâ; (*fig*) خفیف iltijâgyâh; — **coat**, خفیف hafif pardesü; — **Cov’erture**, (‘er-tür) (*n*) اولیلک evlilik; (*lit.*) منکوحیہ menkyûhiyyet.

Covet, kuv’et, (*v.a.*) ایستتمک istemek; طمع a. geuz dikmek; کود دیکمک (fig) tamâ et.; (*v a*) آرزو a. arzû et.; — **Cov’etable**, (*a*) طمع ایدیلر tamâ’ edilir; — **Cov’etous**, (-us) (*a*) خریص harîs; پک ایستکلی pek istekli; (*avaricious*) خسیس hasîs; طمعکار tamâ’kyâr; — **Cov’etously**, (*ad*) خریصانه harisâne; — **Cov’etousness**, (*n*) حرص hurs; طمع tamâ’.

Cow, kow, (*n*) ایک (v.a.) قورقوتق qor-qoutmaq; ییلدیرمق yuldurmaq, (-into)

صعیجرتاچ su-ghurtmaj; چوبان یاماقı (choban yamâ); — **hide**, ایک inek derisi; (*vchfp*) قامچی qamchu; (*v.a.*) قامچیلماق qam-chulamaq; — **house**, آخور ahur; — **pox**, آشی ashu, — **Cow’ish**, (*a*) ایک inek gibi; (*fig*) طبانسر taban-suz

Coward, kow’ard, (*n*) قورقاق qorqac; (*mean*) عادی âdi; ألچاق alchac, — **ly**, (*ad*) قورقاقچه qorqacqa; جبنانه jebînâne, — **Cowardliness**, (*n*) قورقاقلق qorqacqluq; (*lit.*) جبانیت jebânet; عادیلک âdilik.

Cower, kow’er, (*v.n*) چوملمک cheumel-mek; (چوکمک) (cheukmek); قورقق (fig) qorqmaq.

Cowl, kowl, (*n*) باشلق bashluq; (قو قولته) (qouqoulete); قاپشون qapshon.

Coxcomb, koks’kôm, (*n*) (fig) حوپا hoppa; دلی deli; (ظیلیپ) (zupur).

Coxswain, kok’sn, (*n*) (mar.) سردوم ser-dümen.

Coy, koy, (*a*) محجوب mahjûb; اوتانماچ outangaj; (*v n*) چکینمک chekinmek; اوشاماق oq-shamaq; — **ly**, (*ad*) محجوبانه mahjûb-bâne; — **ness**, (*n*) صیقلمه suqulma; محجوبیت mahjûbiyyet.

Crab, krab, (*n*) (zo) یکچ yengej; (*bot*) یابان آلماسی yabân elmasu; (*fig*) عکسی axi; (*ast*) حویسز houysouz; سرطان seretân (-bürjü); — **Crabb’ed**, (krab’d) (*a*) عکسی axi; حشین hashîn; sert (*harsh*) قاروشق qarushuq; — **Crabb’edness**, (*n*) عکسیلیک axilik; گۈجلۈک gۈjluk houshounet; حشونت

Crack, krak, (*n*) چاتلاق chatlaq; یاروق yaruc; چاتیردی chatırdı; (*sound*) ناقیسه naqıse; گۈرۈلتۈ gۈrۈltü; (*defect*) مكممل (yaman) (سان) (a) قوسور qousour; (mükemmel), (v a) چاتلاتماق chatlatmaq; یارماق yarmaq; (*splıt*) قاتلاماق chatlamaq; (*v.n*) چاتیردامق chatırdamaq; یارلق yarulmaq; «بر شیشه» «a bottle» اتماق bir shishe chekmek; آتمق atmaq; to — up (*fig*) مدح a. medh et.; to — credit اعتباری نومق tibârûnu bozmaq; — **brained**, (*a*) قایچق qachuc; (ظیر زوپ) (zur-zop) — **halter**, (n) (fig) ملعون mel-eun; (اصیله حق حریف) (asulajac herif), **Crack’er**, (*n*) (pers.)

(For Turkish pronunc.) past; lârga; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon, shut, mūte, very, tū چيوو ch; sh ڄ, sh ڄ; th ڄ; zh ڄ [CRA-CRE]

yalanju : (v. n) مباله مباله mou-bâlagaju, (firework) بون وڻ فشني bonbon fisheyi.
Crackle, krak'l, (n) چيتبردي chuturdu; ses (v. n) چيتبردامق chuturdamaq; — **Crackling**, (n.) چيتبردي chuturdu; (meat) جامون روستو jambon rosto.
Cradle, krād'l, (n.) بشيك beshik; (lit.) مهد mehd, (fig.) صباوت sabâvet; (mar.) قزاق quzaq, (v. a.) بشيکه ياتيرمق beshiye yaturmaq, hanging — of civilization (lit.) مهد مدنيت mehd medeniyet; — of liberty (lit.) مهد حریت mehd hurriyyet.
Craft, kraft, (n) صنعت san-at; مسلک meslek; (artifice) هنر hūner; (fig.) دسيسه desise, (mar) تکنه tekne, (pl.) مرākib, small — (lit.) مرākib صغيره meiākibi saguire, — s'man (n.) صنعتکار san-atkyâr; اصناف esnaf; — **Craftiness**, (n.) (fig.) هنر hūner, دسيسه desise; — **Crafty**, (-i) (a.) قورناز qournaz; ماهي mâhir; — **Craftily**, (ad) ماهرانه mâhirâne.
Crag, krag, (n.) قاي qaya; تاشليق tashluq; — **Cragged**, (kra'gd) (a) قايلاق qaya-luq; تاشليق tashluq.
Cram, kram, (n.) اويديرمه ouydourma; يالان yalan; (exaggeration) مباله mou-bâлага; (v. a.) طيتمق tuqmaq; طولديرمه doldourmaq. (examination) (امتحان) hazurlamaq, (imtilâna-) حاضرلامق (false) (اتمق) inandurmaq; (atmaq), (n. n) طيفتمق tuqunmaq; (lit.) يالان سويلمهك yalan seuylemek.
Cramp, kramp, (n) کتد kened; منگنه mengene; (fig.) مانع mâni'; (med) سينير سينيک sinir toutoul-masu; (v. a.) کتدلهماک kenedlemek; سينير mâni' ol; (med) سينير sinir toutoulmaq. — **Cramp'ed**, (-p'd) (a) toutoulmoussh طوتولش.
Cranberry, kran'ber-i, (n) ياباني مرسين yabâni mersin.
Crane, krân, (n) ماچونه machouna; وينچ vinch; (v. a.) قالديرمق qaldurmaq, — 's bill (bot.) ساردنيا sardūnye; — **Crân'age**, (-'âj) (n.) ماچونه اجرقي machouna üjreti.
Cranium, krâ'ni-um, (n.) قفا طاسي qafa tasu.
Crank, krankk, (n.) مانوله manevele, قول qol; قراق qraq; (a.) خفيف hafif, ضعيف zayuf; (mar.) حواله havâleli; ياتيق yatuq; (merry) شن shen; (v. a.)

ایکمک iymek; (v. n) قیورلایق quvrul-maq; — **Crank'y**, (-i) (a) چاریق char-puq; (infirmary) ضعيف zayuf; (whimsy) تحف tahaf, (عجایب) (ajâyib)
Cranny, kran'i, (n.) چاتلاق chatlaq, یاریق yaruq.
Crape, krâp, (n.) قرهپ qrep; (v. a.) قیورمق quvurmaq
Crash, krash, (n.) چاتیردی chaturdu, (lit.) طراقة tarâqa; (collapse) ییغیلمه yu-qulma, (lit.) انهدام inhidâm; (fall) سقوط souqûut; (fig.) افلاس iflâs; (v. n.) ییغیلدیق yuqulmaq; سقوط souqûut et.; (v. a.) پارچالامق parchalamaq; ازمک ez-mek
Crater, krât'er, (n.) تهpe, منفذ menfez.
Cravat, kra-vat', (n.) قراوات qravat; بویون باغی boyoun bâ.
Crave, krāv, (v. a.) یالوارمق yalvarmaq, نیاز niyâz et.; — **Crāv'ing**, (n.) امل emel, آرؤو arzûu.
Craven, krāv'n, (a.) طبانسز tabansuz; آچاق alchaq; (n) قورقاق qorqaq; (v. a.) رذیل rezil et.; ییلدیرمق yuldurmaq
Craw, kraw, (n) قورصاق qoursaq; — fish, ییگچ yengej.
Crawl, krawl, (v. n.) سورؤمک sürün-mek, اویرمک (body) qaymaq, sürün-mek; — **Crawl'er**, (n.) سورؤن sürünen; (zo) راحمه zâhife.
Crayon, krâ'on, (n) قورشون قلم qour-shoun qalem; پاستل pastel; (draw-ing) قاره قلم qara qalem; (v. a.) چیزمک chizmek; قارلامق qaralamaq.
Craze, krâz, (n.) چیلغینلیق chulgunluq; چیلدیرمق bozmaq; (insane) چیلدورتماق chuldurtmaq; — **Crâz'iness**, (n.) چیلغینلیق chulgunluq; خفت hiffet; — **Crâz'y**, (-i) (a) سقط saqat, ضعيف zayuf; (fig.) چیلغین chulgun, قاچیق qa-chuq
Creak, kiêk, (v. n) غجیردامق gujurda-maq, اوتمک eutmek; — **Creak'ing**, (n.) غجیرتی gujurtu, سس ses
Cream, krēm, (n.) قاقاق qaymaq, قرمه qrem; (fig.) روح rōuh; (best) الك كورل en güzeli; (v. a.) قایماق قایمانی qaymānu almaq; (v. n.) قایماق ماغلامق qaymaq bālamaq; — **cheese**, تاره پنیر taze peynir; لور پنیری (lor peyniri); — **'faced**, (fig.) صولوق بکزی solouq be-nizli.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CRE-CRE] (انكليزجه كئايك تلمغى اچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine;

Crease, krēs, (n.) قيرمه qurma, ناسته basta; ناسته يايغى qat; (v.a.) basta yapmaq

Create, krē-āt, (v.a.) ياراتماق yaratmaq, ا. خلق halq et.; (fig.) ياپماق yapmaq, احداث tertih et., (produce) ibdās et.; (title) tevjiḥ et.; — **Creātion**, (-'shun) (n.) خلقت hulqat; (univ-erse) عالم âlem, (lit.) كائات kyâ-inât; (act) احداث ibdās, توحيه tevjiḥ; (art) ابداع ibdâ', — **Creātive**, (-'tiv) (a.) ايجادى yaratuju; (fig.) iḡâ-dî, (lit.) ibdâ-i; — **Creātor**, (-'tur) (n.) يان yapan, (lit.) مبدع müb-dî', مرتب mürettib, **The** — خالق hâliq, الله allah; — **Creature**, (krē'tūr) (n.) مخلوق mahlûq; (pl.) مخلوقات mahlû-qât; (fig.) بنده bende; يارداق yarda-qju; low — (fig.) عادى خلوق âdî mahlûq, دنى deni; — **conforts** ييه-جك yiyejek-ichejek; (fig.) ادواق ezvâq; (refâh)

Credence, krē'dens, (n.) قرده-نس qre-dens; (trust) اعتاد i'timâd, — **Cred-ent'ial**, (-'shal) (n.) وثيقه vesiq; (pl.) vesâ-iq, (pol.) اعتادنامه i'timâd-nâme.

Credible, kred'i-bl, (a.) اينانيلير inanulur; (lit.) شايان shâyânû i'timâd; — **Credibil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) طولغريلق dôroulouq; (lit.) موثوقيت mevşouqiyyet.

Credit, kred'it, (n.) اعتاد i'timâd; (com.) قredi qredi; اعتبار i'tibâr; (honour) sheref; (banking) teslimât; تخصيصات tahsisât; (v.a.) ايساق iuanmaq, اعتبار i'tibâr et., (lend) قredi ويرمك vermek; (bookkeeping) ايراد قيد irâd qayd et; on — قredi ايله qrediyle; قredi — ويرمى veresiye, letter of — قredi مکتوبى qredi mektoubou; to give — اعتبار i'timâd qredi achmaq; (fig.) اعتبار i'tibâr et; to gain — اعتبار قازانmaq i'tibâr qazanmaq; (fig.) اينانيلمق inanulmaq; to have — قredi ايساق i'tibâr ol.; — **Cred'itable**, (a.) اينانيلير inanulur; (fin.) معتبر mōu'teber; — **Cred'itor**, (-'i-tur) (n.) آلاچق alajaqlu; (lit.) داي dâyin; (pl.) دايان dâyinler.

Credulity, kre-d'uli-ti, (n.) صافلق sâfl-uq; (lit.) ساده-دليلik; — **Cred'**

ulous, (-lus) (a) صاف sâf; (lit.) ساده-دل sâde-dil, — **Cred'ulously**, (ad.) صافلق sâfluqla, (lit.) ساده-دلانه sâde-dilâne

Creed, krēd, (n.) (rel) مذهب mezheb, عقيدہ i'tiqâd; (fig) اعتاد aqide

Creek, krēk, (n.) (mar.) قوی aqı; آقır qoy; **Creek'y**, âz; (river) ايرمق urmaq, — **Creek'y**, (-'i) (a.) قويلىق qoylouq; گيرينتيلي girintili.

Creep, krēp, (v.n.) سورونمك sürünmek, صارلق sarulmaq; (bot) اورپرمك eurpermek; تيرتمك titremek, — **Creep'er**, (n.) (zo.) راحفه zâhife, سورون sürünen; (bot.) صارماشلق sarmashuq.

Cremation, krem-â'shun, (n.) ياهه yaq-ma; احرارق ihrâq; (lit.) ترميد termid.

Creole, krē'öl, (n) مز melez.

Creosote, krē'o-söt, (n.) قرده-ئوزوت qre-ozot; قطران qatran rôuhou

Crepuscular, kre-pus'kū-lar, (a) فجرî fejrî; — **Crepus'cule**, (-'kul) (n.) شفق fejr; قارارتى qarartu; (lit.) شفق shefaq.

Crescent, kres'ent, (a.) (ياريم) yarum-ay; هلال hilâl; (a) هلال شكيلنده hilâl sheklinde; (increasing) بويوين beuyüyen, (lit.) متزايد mütezâyid; red — هلالى alher; green — هلالى alhar.

Cress, kres, (n.) تره tere; water — sou teresi.

Cresset, kres'et, (n.) فنار fener; مشعله mesh-ale.

Crest, krest, (n.) (zo.) تپه tepe; ايبيك ibik; (horse) يله yele; (top) ذروه zirve; تاج re's; (plume) طوغ tōugh; (fig.) tâj; (courage) جسارت jesâret; (fig.) تپه gourôur; — **Crest'ed**, (a) tepeli; — **Crest'fallen**, (-'fawln) (a) ييلعن yulgun, مايوس me'yōus.

Cretaceous, krē-tâ'shus, (a) باشيرلى te-beshirli; (lit.) كلسى kilsî.

Crete, kiēt, (n pr.) گريد girid; — **Cre-tan**, (krē'tn) (a.) گريد... girid...; (n.) گريدلى giridli.

Cretonne, kret-on', (n.) قرده-تون qreton; **Crevice**, krev'is, (n.) ياريق yaruq; چاتلاق chatlaq; (v.a.) يارماق yarmaq; چاتلاتماق chatlatmaq

Crew, krōō, (n.) افراد efrâd; طاقم taqum; (mar.) طايفه tayfa; گيمي gemiji.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, fool, mōōn, shut; mūle; very; tū چيوو ch; sh; th ش; th ڙ; zh ڙ [CRI-CRO]

Crib, krib, (*n*) عَمَلَك yemlik, آخوڙ ahur; (*cottage*) قُولُوپه qoulube; (*translation*) ترجمه terjume; (*قوپيه*) (qopya) (*v.a.*) قاپامق qapamaq; (*steal*) آشورماق ashurmaq; (*lit.*) اِقتباس iqtibās et

Cribble, krib'l, (*n*) قَالْبُوږ qalbours, اَلَك elek; (*v.a.*) اَلَمَك elemek

Crick, krik, (*n*) اسپازمور uspazmoz; بويون طوتولماسو boyoun toutoulmasu

Cricket, krik'et, (*n*) چِڪِرڪه chekirge; قريڪيٽ qriket, — **Crick'eter**, (*n*) قريڪيٽ اويونجيسو qriket oyounjousou.

Crier, kri'er, (*n*) دَلال tellal, (*jud.*) مَنادِي münâdi; قَوَاص qavas.

Crime, krim, (*n*) جِرم jürm; (*fig.*) جَنائِت jinâyet; (*sin*) گُنَاه gūnâh.

Crimea, kri-me'a, (*n.pr.*) قِرم qurum; — **Crime'an**, (*a.*) قِرم... qurum.; (*n*) قِرم مَحَارِبِه سِي qurum mouhârebesei.

Criminal, krim'in-al, (*n*) مَجْرِم müjrim; (*fig.*) جَنَائِي jânî; (*a.*) جَزَائِي jezâ-i; جَنَائِي jînâ-i; — **ly**, (*ad.*) جَانِيَانِه jâniyâne; **habitual** — (*n*) سَابَقَتِي sâbuqali; — **code** جَزَا قَانُونَامِه سِي jezâ qânûnnâmesi; — **action**, جِنَحِه دَعَوَاسِي jounha dâ'vâsu; — **conversation**, (*jud*) مَنَاسِبَتِ غَيْرِ مَشْرُوعِه minâsebeti gayri meshrôu-a; (*دِنَا*) (zinâ); (*fig.*) فَحْش foush.

Criminate, krim'in-ât, (*v.a.*) اِتْهَام it-hâm et.; — **Criminâ'tion**, (-'shun) (*n*) اِتْهَام ittihâm.

Crimp, krimp, (*a.*) قِيرِيلِير qurulur; (*v.a.*) قِيرِمَق qurmaq; (*hair*) طَوْنَق quvurmaq; (*seize*) طوتوماق toutmaq; (*fig.*) اِفْسَاد ifsâd et.; تَيجَاوُز tejâvûz et.

Crimson, krim'zn, (*a.*) قُورُو فِرْمَزِي qo-you qurmuzu; (*lit.*) لَعْل lâ'l; (*n*) قِيرِمَزِي qurmuzuluq.

Cringe, krinj, (*n*) يَالْتَاقِي yaltaqluq; (*fig.*) ذِلّت zillet; (*v.n*) يَالْتَاقِي yaltaqluq et.; — **Crin'ger**, (-'jër) (*n*) ذَلِيل zelil.

Crinkle, krink'l, (*v. n.*) قُيُورُلَاق quvrulmaq; زِيْقَزَاقِ زِيْقَزَاقِ gitmek; — **Crink'ly**, (-'li) (*a.*) يِيلَاقَاوِي yulanqâvi.

Cripple, krip'l, (*n*) سَقَط a. مق saqat; مَعْلُول mâ'lôul; (*pl.*) مَعْلُولِين mâ'lôulîn; (*v.a.*) سَقَط saqat et.; (*fig.*) يُوزَمَق

bozmaq, (*lit*) سَكْتَدَار sakte-dâr et.; — **Cripp'led**, (pld) (*a.*) سَقَط saqat; مَعْلُولِين عَسْكَرِه mâ'lôulîn askeriyye.

Crisis, kri'sis, (*n*) قِرِيز qri'iz, بَحْرَان bouhrân; **financial** — بَحْرَان مَالِي bouhrân rânû mâli.

Crisp, krip, (*a.*) قُيُورِم quvrum; طَالَعِي dalgalu, (*drv*) كُورِهَك gevrek; (*tresh*) مَتِين tîze; (*lit.*) جِيد jeyyid; (*firm*) قُيُورِمَق jevvâl, (*v.a.*) قُيُورِمَق quvrurmaq.

Criterion, kri-tê'ri-on, (*n*) مَحْك mahakk; مِيعَار mî'yâr; (*phil.*) قُسْطَاس qustâs.

Critical, krit'ik-al, (*a.*) حَدِي jiddî; تَهْلِكِي تهْلِكِي tehlikeli; (*judging*) (*lit*) تَنْقِيدِي tenqîdî; انتِقَادِي intiqâdî; — **ly**, (*ad.*) جَدِي jiddî sôuretda; (*lit.*) تَنْقِيدِي تَنْقِيدِي-kyârâne; — **stage** bouhrân; تَهْلِكِي tehlike; — **Crit'ic**, (-'ik) (*n*) مَنَقِد mûnaqqid; — **Crit'icism**, (-'i-sizm) (*n*) تَنْقِيد tenqîd; انتِقَاد intiqâd, (*pl.*) تَنْقِيدَات tenqîdât; — **Crit'icise**, (-'i-siz) (*v.a*) تَنْقِيد mû-âhaze et.; — **Critique**, (kri-têk') (*n*) (*lit.*) تَنْقِيد tenqîd, تَنْقِيد intiqâd.

Croak, kri'ok, (*n*) بَاغِيرِمِه bârma, (وَقُوفِه) (vaqvaqa); (*pl.*) سَكْرَات sekerât (-mevt); (*v.n*) بَاغِيرِمَق bârmaq, اَوْتَمَك eutmek; (*fig.*) سَوِيلَنَمَك seuylenmek, (die) اَوْلَمَك eulmek.

Croatian, kro-a'shi-an, (*a*) خُرَوَات (n) خُرَوَات hurvat; (*language*) خُرَوَاتِي hurvatja; **Croatia**, (*n. pr.*) خُرَوَاتِيسْتَان hurvat-istân.

Crock, krok, (*n*) چَنَاق chanaq, چُومَلَك cheumlek; (*dir*) كِيرِ kir, (*v.a.*) كِيرَلَمَك kirletmek; — **Crock'ery**, (-'e-ri) (*n*) چَنَاق-چُومَلَك chanaq-cheumlek.

Crocodile, krok'o-dil, (*n*) تِمْسَاح timsah.

Crocus, krô'kus, (*n*) (bot) صَفْرَان saf-ran; چِيَكِم chiydem

Cromwell, krum'wel, (*n pr*) قُرُومُول qromvel

Crony, ki'ôn'i, (*n*) قَفَادَار qafadar, صِيَق suqu dost.

Crook, krô'ok, (*n*) قَانْجِه qanja; دِيرَسَك dirsek; (*bending*) (*act.*) اِيِيلَمِه iyilme, (*lit.*) اِنْهِنَا inhinâ; (*swindle*) حِيلِه hile; (*pers.*) حِيلَه_KAR hilekyâr; — **backed**, (*a.*) قَنْبُور qanbour; — **Crooked**, (-k'd) (*a.*) اِيَكْرِي eyri; قَانْجِيَلِي qanjalu; (*fig.*) چَارْپُوقِ charpuq; حِيلَه

only; routine; through; tuck- mûsée; give: oin; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CRO-CRU] (اسکیزحه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mine;

hileli; — **words** عکسی سوزلر axi seuzler, — **Crook'edly**, (*ad.*) آقیری ayquru; ters; — **Crook'edness**, (*n.*) عکسلی eyrilik; چارپوقلاق charpuqluq; (*fig.*) عکسلیک axilik; حيله hile.

Crop, krop, (*n.*) اکین ekin, (*fig.*) محصول mahsoul; (zo) قورصاق qoursaq, (*v.a.*) بچمک bichmek; (fig.) طوبلامق toplamaq; almaq, (*v.n.*) ویرمک mahsoul vermek; — **out** کورونماق cluqmaq; چیرقو geürünmek, — **up** زوهورا zoughûr et; — **ear**, (*n.*) قولاقسuz qoulaqsuz, — **Cropful**, (-'foöl) (a) طوبوش doymoush; — **Cropp'er**, (*n.*) (zo) گورجین güverjin

Croquet, krō'kâ, (*n.*) (اویونی) qroket (-oyounou).

Croquette, krok-et', (*n.*) قروکت qroket; (کرفته) (keufte).

Crosier, krō'zher, (*n.*) عصا asâ

Cross, kros, (*n.*) صلیب salib; حاج hach; (*fig.*) elem; (*mai*) حیوو chipo; (*a.*) چارپراز chapraz; آقیری ayquru; (*fig.*) حاج یاتق axi; عکسی (v.a.) ters teis; چاچ yapmaq, (*cancel*) سیلمک silmek; hach yapmaq, (*cancel*) سیلمک silmek; (*oppose*) بورماق bozmaq, (*ibtal*) ابطال ibtal et.; (*lit.*) (له) mouhâlefet et.; (join) te-ârouz et.; (le) .. نعرارص et.; (qarsbulash) قارشیلانماق qarsbulashmaq; (*cheque*) اشارت isharat et; (namunu-) قاید qayd et; (*pass*) قارشوی qarshuya) گچمک gechmek; چارپراز او. (i) gechmek, (*v.n.*) (ئی) گچمک عکسلیک (fig.) — **ness**, (*n.*) axilik; **red** — **and pile** یازی - طغرا (اویونی) yazu toura (-oyounou), — **action**, (*jud*) مقابل دعوا mouqâbil dâ'vâ; — **bar**, قول qol; سوزگü sürgü, — **bow**, تاتار اوق tatar oqou; — **breed**, (*n.* مع a.) مز melez; (*bot*) آشیلی ashulu, — **country**, (*a.*) — **examination**, (*n.*) (jud) مواجعه mouvâjehe, (metnâbil istintâq) (متنابل استیطاق), — **eyed**, شاشی shashu; — **grained**, (a) قارشیق qarushuq; (*fig.*) عکسی axi; باغداش (قورمش) (a.) — **legged**, ters bâdash (-gourmoush); — **motion**, مقابل تکلیف mouqâbil tekliif; (*jud.*) مدعیات mouqâbil taleb; (*pl.*) مقابل طلب müdde-uyyâtu müteqâbile; — **road**, صاپه یول sapa yol; آقیری یول ayquru yol; — **Cross'ing**, (*n.*) کجید gechid; (*act*) گچمه gechme; مهرود mü-

rôur; (zo) چیتلشدیرمه chiftleshdirme; (*rel.*) استاوروز ustavroz (-yapma); tapunma — **point** مقاص maqas; telâqî noqtasu, — **Cross' wise**, (-'wiz) (*ad*) چارپراز chapraz; آقیری ayquru.

Crotch, kroch, (*n.*) چتال chatal; جنک چengel

Crotchet, kroch'et, (*n.*) قویچه qopja; qroshe; پارانتز parantez, (*fancy*) merâq, — **Crotch'et**, (-'e-ti) (a) تحف ajâyib; غایب tahaf.

Crouch, krowch, (*v n*) ایلمک iyilmek; (*fig.*) — **tebasbous** et, — **Crouch'er**, (*n.*) دلیل zelil. باغی bayâ.

Croup, krōōp, (*n.*) (med.) قوش بالاری qoush palazu, (zo) آرقاسی arqasu.

Crow, krō, (*n.*) (zo) قارغه qarga; (*cry*) horoz حروس اونهسی manevele, (*v n*) اوتماک eutmek; (boast) اوگونماک euvünmek; (at-maq); — **bar**, دمیر قول demir qol; — **keeper**, قورقولاق qorqoulouq; — **s' foot** (*n.*) (bot) بوروشوق bouroushouq.

Crowd, krowd, (*n.*) قالانلق qalabalıq; (lit.) ازدحام izdihâm, (*v n*) بیریکمک birikmek; — **in** ایچری طوق icheri dolmaq; — **Crowd'ed**, (*n.*) طولی dolou; قالانلق qalabalıq.

Crown, krown, (*n.*) تاج tâj; باشلق bashluq; (*lit.*) (یکلil) (top) تپه tepe; (*lit.*) zirve; (*accomplishment*) (lit.) kemâl; (*sovereign*) مقام hükümdâr; (*fig.*) قرون (coin) maqâmu hükümdâri; meme; (*v.a.*) (lit.) qion; (*anchor's*) meme; (*v.a.*) (lit.) tetvîj et.; (*fig.*) تزیین tezyîn et.; (*accomplish*) ikmâl et.; (mil.) tâjlamaq; — **jewels**, saray müjevherâtı; — **land**, emlakı hâssa; — **prince**, ولیعهد veli-ahd; — **work**, (mil) تاج tabya; — **Crowned**, (krownd) (a.) تاجلی tâjlı, — **Crown'ing**, (*n.*) (lit.) تترج tetevvuj.

Crucial, krōō'shi-al, (*a.*) چارپراز chapraz; (hach-vâri); چتین chetin; مشکل müşkül.

Crucible, krōō'si-bl, (*n.*) پوته pota; qab. قاب cheumlek; چومک qab.

Crucify, krōō'si-fi, (*v.a.*) (rel.) چارمیخه çarmıha germek; (*fig.*) اشکنجه ishkenje et.; (*subdue*) (lit.) تغلب et.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, zh ذ [CRU-CUB]

tegallüb et.; — **Cru'cifix**, (-'si-fiks) (n.) چارمىخ charmuh; (rel) حاج hach; ustavroz; — **Crucifix'ion**, (-fik'shun) (n.) چارمىخه کرمه charmuha germe; (fig.) اذا ezâ; جما jefâ, — **Cru'cifōrm**, (a) چا پراز chapraz; چاچ sheklinde

Crude, krōōd, (a) خام ham (fig.) قانا qaba; (lit.) خشين hashin; (unfinished) (lit.) ناتمام nâ-tamâm; — **Crud'ity**, (krōōd'i-ti) (n.) خاملق hamluq; قاناتى qabaluq.

Cruel, krōō'el, (a) ظالم zâlim; غدار gaddâr; (fig.) شديد shedid; — **ly**, (ad.) ظالمانه zâlimâne; غدارانه gaddârâne, — **Cru'elty**, (krōō'el-ti) (n.) ظلم zoulm, (pl) مظالم mezâlim.

Cruise, krōōz, (n.) سفر sefer, سير seyr; (lit.) حولان jêvelân; (v n.) طولاشمق dolashmaq; جولان jêvelân et.; — **Cruis'er**, (n.) قرووازور qrouvazeur.

Crumb, krum, (n.) قيرىنى quruntı, (bread) اىك اوفاقلى ekmek onfaqlaru; (soft) اىك اىچى ekmek ichi; — **cloth** يايى yavgu; (keche) (keche)

Crumble, krum'bl, (v.a) اوفالتمق oufaltmaq; ازمك ezmek, (v n.) اوفالتي oufaltmaq.

Crummy, krum'mi, (a.) يوشاق yu-mushaq; (fig.) ايرى iri, وچولى vûjoud-lou.

Crump, krump, (a) چارپىق charpuq, (wrinkled) بوروشوق bouroushouq, — **Crump'et**, (n.) (فدايف) (qadayuf); كىك keyk

Crumple, krumpl, (v a) بوروشدېرمق bouroushdourmaq, (v n.) بوروشمق bouroushmaq

Crunch, krunsh, (v a.) چىكنه مەك (آغزده) (âzda-) chîynemek; ازمك ezmek

Crupper, krup'er, (n.) (zo) صاغرى sâgh-ru, (strap) قوسقون qousqoun.

Crusade, kroo-sâd', (n.) اهل صليب محاربهسى ehli salib mouhârebesi, (fig.) مجادله müjâdele, — **Crusâd'er**, (n.) اهل صليب ehli salib.

Cruse, krōōz, (n.) چوملك testi, چوملك cheumlek

Crush, krush, (v.a) ازمك ezmek; تضييق tazyiq et.; (fig.) تخریب tahrib et.; (v.n.) ازيلك ezilmek; (n.) تضيق tazyiq; (crowd) قالابالق qalabaluq; mah-sheer; to — a cup بر قدح اتقى bir qaq-

deh atmaq; — **Crush'er**, (n.) اريجي eziji (-shey); قيريجى quruju, (retort) مدھش جواب müdhish jêvâb; يوليس fenâ mouqâbele, (pers.) پوليس polis. — **Crush'ing**, (a.) اريجي eziji; (lit.) قاهر qâhir; مدھش müdhish.

Crust, krust, (n.) قابوق qabouq; کنار kenar, (sci) قشر qushr, (v n) قابوقلانمق qabouqlanmaq, قشر باغلامق qushr bâ-lamaq, — **Crusta'cea**, (krus-tâ'shi-a) (n pl) قابوقلى حيوانلار hayvanlar; (lit.) حيوانات قشريه hayvânâtı qushriyye; — **Crust'ily**, (-'i-li) (ad.) (fig.) سرتلكه terslikle, سرتلكه sertlikle; — **Crust'y**, (-'i) (a) قابوقلى qabouqlou; (lit.) قشرى qushri; (fig) ters

Crutch, kruch, (n) قولتوق دکنى qol-touq deyneyı, (mar) دستک destek; (v a) طوتوق toutmaq, دستک destek-lemek

Cry, kri, (n.) سس ses; باغرمه bârma; (lamenting) فرياد feryâd; avaz; (v.) حاجيرى hayqur-maq, (fig.) فرياد feryâd et, (weep) آغلامق âlâmaq; — up مدح medh et.; — down زمم zem et., to — out for help فرياد feryâd et.; (lit.) استمداد istimdâd et.; — **Cry'ing**, (kri'ing) (n) آواز avaz; فرياد feryâd, (a.) باغىردق bâraraq; آواز avazla; (fig) آشکار âshikyâr, (lit.) صريح sahih.

Crypt, kript, (n.) يودروم bodouroum; لحد lahd, — **Crypt'ic**, (-'tik) (a) كيزلى gizli; حفي hafi.

Crystal, kris'tal, (n) قريستال qris-tal; بلور billôur; (fig.) بلور billôur; — **Crys'talline**, (-'ta-lin) (a) (sci) بلور billôur; (ana.) زجاجi zûjâjî; — **Crys'tallize**, (-'ta-liz) (v n) تبلر tebellür et; (v.a.) تبلر ايتديرمك tebellür etdiirmek, — **Crystalliz-â'tion**, (-ta-li-zâ'shun) (n.) تبلر tebellür

Cub, kub, (n.) (zo) ياورو yavrou; (child) ياراماز yaramaz; (v) ياورولامق yavrou-lamaq.

Cuba, kü'ba, (n pr) كوبا kûba.

Cube, küb, (n.) (sci.) مكعب mük-ab; (v.a.) (lit.) تكعيب tek-ib et.; — **root**, تكعيب tek-ib; — **Cüb'ical**, (-'i-kal) (a.) مكعب mük-ab.; — **Cüb'ically**, (ad.) تكعيب mük-abî; — **Cüb'icality**, (ad.) مكعب اولوق mük-ab olaraq; — **Cüb'icalness**, (n.) (lit.) مكعبيت mükabîyat

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. — etmek; ol — olmaq.

[CUB-CUN] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mine;

mük-abıyyet; — **Cüb'iform**, (*a.*)
mük-ab sheklinde.
Cubit, küb'ıt, (*n.*) قول qol, dirsek
Cuckoo, koo'koo, (*n.*) (zo) غوغو (قوشی)
gougou (-qoushou); — **clock**,
gougouqlou sāt
Cucumber, kū'kum-ber, (*n.*) سالاتیق
salatalıq; (hıyar) (hıyar)
Cud, kud, (*n.*) (zo) چیکمه gevisch;
chıyneme
Cuddle, kud'ı, (*v a*) قوجاqla-
maq; (صندیشدیرمک) sarulmaq;
(suqushdurmaq). (*v. n.*) قوجاqla-
maq; qoujaqlashmaq (*n.*) قوجاqla-
lashmaq; (lit.) معانقه mou-âneqa
Cuddy, kud'ı, (*n.*) کیلار kiler, (*mar.*)
سرسر qoumanyalıq; (*pers*) سرس
sersem
Cudgel, kud'jel, (*n.*) صوبا sopa; (*v. a*)
deuvmek, طباق آتقی dayaq at-
maq, — **proof** طباعدن ییلار dayaqdan
yulmaz; (*fig.*) (qasherlen-
mish)
Cue, kũ, (*n.*) اوج ouj, (*billiards*)
isteqa; (*han*) ساچ sach, eurgũ,
(hint) ایمâ, parola; (*duty*) رول
rol; vazife, (*v a*) اورمک eurmek
Cuff, kuf, (*n.*) طوقات toqat, youm-
rouq; (*cloth*) ین yen; مانشمت manshet,
(*v a*) وورق طوقات toqat atmaq,
youımaq, (*v n*) دوکوشمک deuvish-
mek.
Cuirass, kwi-ras', (*n.*) زره zurh, جبه
jebe; — **Cuirassier**, (-ra-sēr') (*n.*)
(جیهی) zurhlu asker, (je-
beji).
Cuisine, kwe-zēn', (*n.*) مطبخ moutbaq;
(*fig.*) یئمک yemekler.
Culinary, kũ'lin-ar-i, (*a*) آشچیلق...
ashjuluq..., (lit.) طباحت... tabâhat...
Cull, kul, (*v. a*) طوبلامق toplamaq;
(select) آیریمک seçmek, ayur-
maq; (*n.*) (fig.) بودالا boudala.
Cullender, kul'en-der, (*n.*) سوزکچ
süzgeç.
Culm, kulm (*n.*) (bot.) صاپ sap;
سامان saman; (coal) توزکومور toz keumür
Culminate, kul'min-ât, (*v n*) (ast)
آیریمک gâyeti irtifâ-a var-
maq; (*fig.*) کالی kemâli boulmaq;
tetevvüj et; gâye-sne وارمق gâye-
sine varmaq; — **Culminâ'tion**,
(-shun) (*n.*) (ast.) غایت ارتفاح gâyeti

irtifâ', (*fig.*) غایه gâye, derejeyi
qousvâ; کال kemâl
Culpable, kul'pa-bl, (*a*) مجرم müjrim;
قابحتی qabâhatlı, — **Culpabil'ity**,
(-bil'ı-ti) (*n.*) حرم jürm; قباح qabâ-
hat
Culprit, kul'prit, (*n.*) مجرم müjrim
Cultivate, kul'ti-vât' (*a*) اکمک ekmek;
(lit.) تربیه terbiye et. (*fig.*) زرع zeri' et.
et; yetishdirmek; (*v n.*) zirâ-at et;
to—friendship (in-) dostlounou
qazanmaq, — **Cult'ivated**, (td) (*a.*)
اکیلش ekilmish; مزروع mezzrâu', (*fig.*)
münevver, — **Cultivâ'tion**,
(-shun) (*n.*) زراع zirâ-at; فلاح
felâhat, (*fig.*) تربیه terbiye; اصلاح
uslâh; (civilization) عرفان irfân; مدنیت
medeniyyet, — **Cult'ivâtor**, (-tur) (*n.*)
چیمتی chiftçi; زراع zürâ'; (*pl*) مری
mürebbî.
Culture, kul'tür, (*n.*) زراع zirâ-at;
فلاح felâhat; (med) کولتور kültür;
(refinement) (lit.) عرفان irfân; hars;
(*v a*) yetishdirmek, — **Cul'-
tured**, (-tûrd) (*a*) بیتشمش
yetish-
mish, (lit.) منور münevver.
Culver, kul'ver, (*n.*) (zo) گوجین gü-
verjin.
Culvert, kul'vert, (*n.*) مجرا mejrâ;
کمر kemer.
Cumber, kum'bēr, (*n.*) صیقینی suquntu;
(*v a*) صیقینی suquntu vermek;
bâr ol.; — **Cum'bersome**,
(-sum) (*a*) آغâr hantal;
(*fig.*) صیقینی suquju; — **Cum'brance**,
(-brans) (*n.*) یوک yüük; صیقینی suquntu.
Cumin, kum'in, (*n.*) کیمین qımyon.
Cumulate, kũ'm'ũ-lât, (*v a*) بیرکدیرمک
birikdirmek; ییغیق yughmaq; —
Cũm'ũlâtion, (-shun) (*n.*) بیرکمه bir-
rikme, (lit.) تراکم terâkũm, — **Cũm'ũ-
lative**, (-la-tiv) (*a*) مزاید mütezâyid
Cumulus, kũ'mũ-lus, (*n.*) (lit.) دجنه
dijne; (boulout) (بولوت); — **nim'bus**
dijneyi baqı'; — **strâ'tus**
dijneyi âruzî.
Cuneiform, qũ'ni-form, (*a.*) (lit.)
mismâr; میخی mihî; — **characters**
houroufu mismâriyye; — **writing**
hattu mismârî; خط میخی hattu mihî.
Cunning, kun'ing, (*a.*) قورناز qournaz;

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, loot, mōon, shut, mūle, very; tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; zh ز [CUP-CUR]

ماهر māhir; دساس dessās; (*n.*) قورنارلق qournazluq; مهارت mehāret; —ly (*ad.*) قورنارچه qournazja, ماهرانه mā-hirāne.

Cup, kup, (*n.*) قاده qadeh, (tea) فنجان fin-jan, (bowl) کاسه kyāse; (*fig.*) نصیب nasīb, (va) (*med.*) حاجات hajamat et, وهندور vendouz qوماق; a—of «coffee» قوماق vendouz qوماق; a—of «coffee» «قهوه» bir finjan «qahve»; in his — s (*fig.*) سرخوش sarhosh, — and ball حاجی یاتماز haju yatmaz; — bear-er, (*lit.*) ساق sâq; — Cup'ful, (—'fūl) (*a.*) بر قاده bir qadeh, بر فنجان bir finjan; — Cupp'ing, (*n.*) حاجات ha-jamat; — glass وهندوز vendouz; حاجات شیشه‌سی hajamat shishesi

Cupboard, kub'urd, (*n.*) دولاب dolab; بوفه būfe, (va) دولابه قوماق dolaba qo-maq; قالدیرمق qaldurmaq.

Cupidity, kū-pid'i-ti, (*n.*) حرص hurs; طمع tamâ'.

Cupola, kū'po-la, (*n.*) قبه qoubbe; (*mil.*) زورھلی زورھلی قوله (mar.) (zurhlu-) taret.

Cur, kur, (*n.*) (عادی کړېک) (âdi keupek); (*fig.*) آلقاق alchaq; — Cur'rish, (—'ish) (*a.*) دنî denî; آلقاق alchaq; — Cur'-rishly, (*ad.*) آلقاقچه alchaqja; — Cur'-rishness, (*n.*) دنانت denâ-et.

Curate, kūr'ât, (*n.*) پاپاس papaz; — Cūr'ateship, (—'ât-ship) (*n.*) پاپازلق papazluq.

Curator, kūr-â'tor, (*n.*) محافظ mouhâ-fuz; امین emîn, (*jud.*) وصی vasî.

Curb, kurb, (*n.*) کم (زنجیری) gem (-zin-jiri) fren; (*v.a.*) طاقق (zo.) gem taqmaq; (*fig.*) مقدار münqâd et.; — stone بوردور bordür; کنار تاشی kenar tashu.

Curd, kurd, (*n.*) کسيلمش kesilmish sût, (yoghourt) (yoghourt); (*v.a.*) کسديرمک kes-dirmek; —Curd'le, (d'l) (*v.a.*) يوغورت yoghurt yapmaq; (*v.n.*) يوغورت yoghurt ol.; (*fig.*) پيختيلاشمق puh-tulashmaq.

Cure, kūr, (*n.*) کور kūr; تداوی tedâvî; (healing) ايشلشه iyileshme; شفا shifâ; (remedy) وقایه vîqāye; (*rel.*) دوا devâ; مياات suyānet; (*v.a.*) تداوی tedâvî et.; (*fig.*) اصلاح uslâh et.; (*dry*) قوروتماق qouroutmaq; (*salt*) طوللاق touzlamaq; — all, (*n.*) (*fig.*) اکسير

ixir; —Cūr'able, (*a.*) ايشلشیر iyileshir, (*lit.*) قابل تداوی qâbilî tedâvî, — Cūr'-ative, (—'tiv) (*a.*) شفا shifâlu; (نه) نافع (e-) nâfi' — Cure'less, (*a.*) دواسز devâsuz; ای او مار چاره‌سز châresiz iyi olmaz; — Cūr'ing house, نصفيه خانه tasfiye-hâne.

Curfew, kur'fū, (*n.*) ايتيق سوندره ushuq seundirme; (*fig.*) ياتمه رماني yatma zemānu

Curious, kū'ri-us, (*a.*) تحف tahaf; غريب garib, (inquisitive) مراقل merâqlu; (rare) نادر nâdir; — ly, (*ad.*) غيب merâqla; غرابت garib sôuretd, مرافقه merâqla; — Cūrios'ity, (—ri-os'i-ti) (*n.*) تحف شى garâbet, مرافق merâq; (object) تحف شى tahaf shey, (pl) نادرات nâdiât; out of — مرافق ايدهرک merâq ederek, — shop (آنتيمه‌جی دکانی) (antiqaju dük-kyanu); (خردوایجي دکانی) (hurdevatju dükkyanu)

Curly, kurl, (*n.*) قیورم quvrum; نوکرم büküm; بوقله bouqle; (*v.a.*) قیورمق quvrmaq; بؤکمک bükmek; (*v.n.*) قیورلماق quvrulmaq; — Cur'ly, (—'li) (*a.*) قیورجق quvrurjuq; — Cur'ling-irons, صاج ماشا sach mashasu.

Currant, kur'ant, (*n.*) فرنک frenk üzümü, قوش اوزوی qoush üzümü.

Currency, kur'en-si, (*n.*) (money) ناره para; گچهر اچه gecher aqje; (circulation) تداول tedâvîl; گچمه gechme; (course) پیاسه piyasa; رایج râyij; (*fig.*) قناعت qanâ-ati oumôumiyye; paper — کلغد ناره kyâd para; اوراق evrâqu naqdiyye; foreign — (قامیو) ejnebi parasu; اجنبی پاره‌سی (qam-biyo); — to give — (*fig.*) نشر neshr et.; to gain — (*fig.*) قبوله مظهر او qabûle mazhar ol..

Current, kur'ent, (*a.*) جاری jârî; یوکونکی bou günkü..; (present) حاضر hâzur, (com) گچهر متداول mütedâvil; (n.) آقینی jereyân, (mar) آقینی aqun-tu; — ly, (*ad.*) (fig.) عمومیتله oumôu-miyyetle; هر یرده her yerde; —ness, (n.) انتشار intishâr; — revâj; — events (lit.) وقایع جاریه vaqâyi' jârîye; (com) ahvâl; شتون shû-ôn; — ideas یوکونکی efkyâru hâzura; قناعت bou günkü qanâ-at; —articles صاتیلیر مال satulur mal; — of air جریان jereyānu

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[CUR-CUT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

havâ; (qourander) «alter-nate» — (electr.) «متناوب» jere-yânu «mütenâvib» — «of the river» nehriñ aquntusu.

Curriculum, kur-ik'ul-um, (n.) درسار dersler, قورس qors; (meslek dersleri).

Currier, kur'i-ër, (n.) داغ dabâgh; سینیجی sepiji

Curry, kur'i, (v a.) داغ dabâgh et., سیهلمک sepilemek; (so) qashâ et.; to — favour tebasbous et.; — comb, قاشاغی qashâ.

Course, kurs, (n.) belâ; لعنت lâ'net; (v a.) سويلنمک tel'in et.; (v n.) سويلنمک seuylenmek, انکسار inkisâr et., (sweat) küfür et., تزیف tezyîf et.; — Curs'ed, (kurs'ed) (a) منفور menfûr; مشوم mesh-ûum; (pers) ملعون mel-ûun, — Curs'edly, (ad.) ملعونانه mel-ûunâme; — Curs'edness, (n.) شتات she-âmet; (pers) خیانت habâset.

Cursory, kur'sor-i, (a.) سطحی sat-hî, عله ajele, — Cur'sorily, (-ri-li) (ad.) سطحی صوره sat-hî sôuretdé

Curtail, kur-tâl', (v a.) کسمک kesmek, (fig.) قیصالتق qusaltnaq; ten-qis et.

Curtain, kur'tin, (n.) پرده perde; (mil.) پرده ختی perde hattı; (v a.) پرده چکک perde chekmek; (fig.) قاپاق qapamaq; اورتمک eurtmek; ال آلتدن — behind the gizliden; پرده قاجهسی — arm el altundan, — rod پرده چوبوغی — rod choubûn

Curve, kurv (n.) منحنی münhanî; قوس qavs, (v a.) ایکمک iymek; (lit.) انحنâ inhinâ vermek; — Carv'ature, (tûr) انحنâ eyriliik; (n.) انحنâ inhinâ; محدبیت arz — of the earth mouhaddebiyyeti arz; — Cur'ved, (-'vd) (a) منحنی münhanî; مقوس mou-qavves

Cushion, koosh'un, (n.) کوشه yasdıñı (مندر) yasdıq; یاسدیق yasdıq; (minder); (nubber) لاستیک lastik; (v a.) طایق da-yamaq; یاسدیق qomaq; (yomurtalı sût).

Custard, kus'tard, (n.) قردم qrem; (yomurtalı sût).

Custody, kus'to-di, (n.) محافظه mouhâ-

faza; نظارت nezâret; (imprisonment) توقیف tevqîf; in — mahfûuz; (pers.) موقوف mevqûuf; in «my» — «benim» tahtı mou-hâfazamda; «bana» tevdi-an.

Custom, kus'tum, (n.) عادت âdet; (lit.) اعتیاد i'tiyâd; (usage) (pl) عادات âdât; آداب âdâb: (duties) رسوم rûsûm; (kômrük) gûmrük; — duty, (n.) کومروک gûmrük rûsûmou; — free, (a.) gûmrük rûsûmoun-dan mou-âf; — Custom-house, (n.) رسوم rûsûmât (اداره سی) gûmrük; — officer رسومات ماموری rûsûmât memôrou; — broker گومروک سیمساری gûmrük simsarı; — Customary, (-a-ri) (a) معتاد mû-tâd; — Cus'tomarily, (ad.) معتاد وجهله mû-tâd vejhile; — Cus'tomer, (n.) مشتری mûshteri.

Cut, kut, (n.) کسمه kesme; قیم quyum; (blow) بچکی darbe, (tailoring) باریچه bichki; باریچه bichim; (piece) کسبک kesik; (wound) یاره yara, (engraving) قالب qa-lub; بایده basma, (passage) گکید ge-chid, یول yol, (pl) تنزیلات tenzîlât; (lit.) تنقیحات tenqihât; (v a.) کسمک kes-mek; قاتق qatu' et; (shorten) قیصالتق qusaltnaq, — away (v) قوبارمق qo-parmaq; (n.) قاتهوه (qateve); بادهسو pardesu; — down کسمک kesmek; (fig.) داحل داخل ol. — in — dâhil ol. — off کسمک kesmek; قیصارمق chuqarmaq, (fig.) تراش tahrîb et.; — out قیصارمق chuqarmaq; — through دلمک delmek, — up اویق oymaq; طوغرامق dôramaq; (fig.) zemmet. to — short قیصه kesmek; (check) احتصار iltisâr et.; (a.) مانع mâni ol; — and dried (a.) بایات yavan; (fig.) باوان hazur شق bayat; — throat, (n.) قاتق qâtıl; — water, (n.) (mar) تالیمار talimar; — tîg تیغ; — Cutter, (kut'ër) (n.) قوطره qotra; — Cutting, (kut'ing) (a.) کسکین keskin; (fig.) دو قوناقی do-qounaqlı; (n.) کسیم kesim; (paper) یارمق yaruq; (fig.) بچیم bichim; (paper) maqtûn-a; پارچه parcha.

Cuticle, kû'ti-kl, (n.) دری (hâri-ji-) deri, (lit.) بشره beshere.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ز [CUT-DAI]

Cutlass, kut'las, (n.) قلیح qulu; پا pala
Cutler, kut'ler, (n.) پچاقچی puchaqu; چاقچی chaquju; — **Cut'lery**, (-i) (n.) چتال - پچاق puchaquuluq; (pl) چتال - چاق chatal - puchaq.
Cutlet, kut'let, (n.) پیرزولا qotlet; قوتلهت pizola.
Cuttle, kut'l, (n.) — fish مرکب بالی mürekkeb balugh
Cycle, si'kl, (n.) دور devr; (fig.) سلسله silsile; (v. n.) دور et.: (fig.) بیسیقلته bisiqletle gezmek, — **Cy'clical**, (si'k-li-kal) (a.) دوری devr-i; — **Cy'clist**, (si'klist) (n.) بیسیقلته یابن bisiqlete binen; — **Cy'clloid**, (si'-kloid) (n.) شیه دائره shibhi dâ-ire; — **Cyclom'eter**, (si-) (n.) سیقلومتره siqlo-metre; (مقیاس قوس) (miqyâsi qavs); (distance) مسافه ساعتی mesâfe sâti; — **Cyelo'metry**, (si'-klo'met-ri) (n.) مساحه دائره mesâhayi dâ-ire; — **Cy'-clōne**, (si'klōn) (n.) قاصیرغه qasurga; (خورتوم) (hortoum).
Cyclops, si'klops, (n.) دیو dev
Cylinder, sil'in-dēr, (n.) سیلیندر silin-dir; — **Cylin'** اسطوانه üstouvâne; — **Cylin'**

drical, (-'dri-kal) (a.) اسطوانی üstou-vânî.
Cymbal, sim'bal, (n.) زیل zil.
Cynic, sin'ik, (n. & a.) کلمی kelbî; (pl.) استخما kelbiyyōun; (contempting) استخما-کیار istihfâfkyâr; (shameless) حیا سز hayâsuz; — **Cyn'ically**, (-ik-al-li) (ad.) استخما قکارانه istihfâfkyârâne; hayâsuzja; **Cyn'icism**, (-i-sizm) (n) (phil.) مسلك کلبیون mesleki kelbiyyōun; (fig.) استخما ایستihfâf; hayâsuzluq
Cypress, si'pres, (n.) سلوی (آمانی) selvi (-âju)
Cyprus, si'prus, (n. pr.) قبریس qubrus; — **Cyp'rian**, (sip'ri-an) (a) قبریس... qubrus...; (n) قبریسی qubruslu.
Cyrenaica, sir-e-nâ'i-ka, (n. pr.) بنغازی (bingâzi); (بارقا) (barqa).
Czar, tsâr, (n.) چار char; — **Czari'na**, (n.) چارچه charicha; — **Czar'evitch**, (-e-vich) (n.) چاروویچ charovich; (پرنس) (prens)
Czech, tshek, (a & n) چک chek; (چه) (cheh); (pl.) چکلر chekler; — **Czecho-Slov'akia**, (n. pr.) چکوسلواکیا checo-slovaqya; — **Czecho-Slov'akian**, (a & n) چکوسلواکی checo-slovaq.

D

Dab, dab, (v. a.) دوقونق doqounmaq; (n.) تاس temâs, دوقونما doqounma; (ex'pert) ارباب erbâb, (fish) پیسی بالی pisi balugh.
Dabble, dab'l, (v) صوده اوینامق (souda-) oynamaq; (-with) قاریشماق (e-) qarushmaq; بورتی صوق (bournounou soqmaq); **Dabb'ler**, (n.) هوائی havâ-i: قیدسز qaydsuz.
Dactyliography, dak-ti'liog-rafi, (n.) داقتیلوغرافی daqtiloghrafi; — **Dacty'-liographer**, (n.) داقتیلوغرافی daqtilō-ghraf.
Daddy, dad'i, (n.) (پاپا) (papa); بابا baba.
Daffodil, daf'o-dil, (n.) (بواق) (bot) bervaq; چیریش اوتی chirish otou.
Dag, dag, (n.) قاما qama, پا pala; (v. a) کسمک kesmek, دلمک delmek.

Dagger, dag'ër, (n.) خنجر hancher, قاما qama; (v. a.) وورمق vourmaq, خنجرله مک hancherlemek; **at — 's drawn** پچاق پچاق puchaq puchâ; پک دشمن pek dushman.
Daggle, dag'l, (v. a.) چاموره سورمک chamoura sürmek; (v. n.) چامور او. chamour ol; — **tail**, (a) چامورلی chamourlou
Dahlia, dâl'i-a, (n.) ییلدیز چیچکی yulduz chicheyi, دالیا dalya.
Daily, dâ'li, (a.) یومی yevmî; (ad.) هر کون her gün; گونده günde; — **paper**, her gün yevmî gazete.
Dainty, dän'ti, (a.) نفیس nefis, لطیف latif; (pers.) شبق shuq; (fig.) نازلی nazlu; (n.) شکرلеме cherez; چرز cherez; — **Dain'tiness**, (n.) نفاست

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[DEA-DEC] (انکلیزجه کلماتک تملقی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

هست لایعقل pek sarhosh; (*lit.*) طوغرغولق mestî lâ-ya'qal; — **lock**, (*n.*) عطلات atâleti dourgounlouq; (*lit.*) — **reckoning**, (*n.*) (mar.) parakete seyri; — **weight**, (*n.*) (mar.) آخر حوله âr hamôule; (*fig.*) صیقینی suquntu; نار bâr; — **wind**, — **Dead'en**, (ded'n) (v.a.) اولدیرمک eul-dürmek; قوتی قیرمق qouvvetini qur-maq; — **Dead'liness**, (*n.*) وخام vahâmet; دهشت dehshet

Deaf, def, (*a.*) صاغر sâr; (*fig.*) دو یغوسر douygousouz; — **ness**, (*n.*) صاغرلق sârluq, — **Deaf'en**, (def'n) (v.a.) صاغر sâr et.; (*fig.*) طیقاق tuqamaq.

Deal, dēl, (*n.*) مقدار miqdâr; (*cards*) چام تختستی cham tevzi'; (*lumber*) طاغتمق talitasu, کراسته kereste; (*v.a.*) داتماق dâtmaq, — **Deal'ing**, (dēl'ing) (*v.*) (n) (le-) mou-âmelede boulounmaq; (*act*) حرکت hareket et.; mou-âmele et., تجارتی işi yapmaq; ایشی یاییق (— *in*) — **ti-jâreti** yapmaq; **a great** — bir haylu...; **bir choq** — **Deal'er**, (*n.*) تاجر tâjir; انسان es-naf; **double** — (*fig.*) ایکی یوزلی iki yüzlü, **plain** — سامیمی samimî, طوغری doğrı; — **Deal'ing**, (*n.*) معاملہ mou-âmele; (*pl.*) معاملات mou-âmelât.

Dean, dēn, (*n.*) مدیر müdir; (*president*) رئیس re-îs; — **Dean'ery**, (—'er-i) (*n.*) ریاضet müdiriyyet.

Dear, dēr, (*a*) عزیز azîz; (*lit.*) معزز mou-azzeze; (*com*) پahalı; — **ness**, (*n.*) قیمت pahalluluq; (*value*) quymet; (*love*) محبت mouhabbet; **to hold** — (*lit.*) تقدیس taqdis et.; (*صحیحی*!) — **me!** (sâhimi?); — **my!** عزیز دوستم azizim!; **my — friend** محترم افندم! — **sir!** — **Dearth**, (dêrth) (*n.*) پahaluluq; (*want*) fiqdân; یوقلق yoqlouq, (*lit.*) غلط gulâ; (*famine*) eul-lüm; وفات vefât; — **Death**, deth, (*n.*) اولوم eul-lüm; — **bed**, یانای eulüm yatâ; — **duties**, (وراثت رسومی) verâset rûsûmou); — **like**, اولوکی eulü gibi; — **rattle**, جان چکبشه jan che-kishme; (*lit.*) سکرآت sekerâtu

mevt: — **warrant**, حکمی اعدام i'dâm hükmü

Debar, de-bâr', (*v.a.*) منع men et.; ihrâj et.

Debark, de-bârk', (*v.a.*) ihrâj et.; — **Debarkâ'tion**, (—'shun) (*n.*) ihrâj

Debase, de-bâs', (*v.a.*) ایندیرمک indir-mek; بوزمق bozmaq; — **Debase'-ment**, (*n.*) تنزیل tenzil.

Debate, de-bât', (*n.*) مباحثه mübâhase; müzâkere; (*v.a.*) مذاکره müzâkera et.; مناقشه münâqasha et.; — **Debât'able**, (*a.*) تذکره tezekkür et.; قابل qâbili münâqasha.

Debâuch, de-bawch', (*v.a.*) اغفال îgfâl et.; ifsâd et.; (*n.*) سفاهت sefâhet; — **Debauch'ery**, (—'er-i) (*n.*) سفاهت sefâhet.

Debenture, de-ben'tür, (*n.*) سند sened; (obligations) تحویلآت tahvilât; (cus-toms) اعاده علم و خبری i-âde ilmü haberi.

Debilitate, de-bil'i-tât, (*v.a.*) ضعف ویرمک zâ'f vermek; ihlâl et.; — **Debil'ity**, (—'i-ti) (*n.*) ضعف zâ'f; (*lit.*) vehn.

Debit, de'bit, (*n.*) ذمب zimmet; (*v.a.*) zimmet qayd et.

Debris, de-brē', (*n pl*) انقاض enqâz.

Debt, det, (*n.*) بوج borj; دین deyn; floating—s (*lit.*) دیون غیر منظمه düyôunu gayru mountazama; public—s دیون عمومی düyôunu ousmûmiyye; — **Debt'or**, (det'ur) (*n.*) بوجلی borjlou; مدیون medyûn.

Decade, dek'ad, (*n.*) اون عدد on aded; (years) اون سنه on sene.

Decadence, dek'a-dens, (*n*) (*lit.*) انحطاط inhitât.

Decalogue, dek'a-log, (*n.*) (rel.) اوامر evâmiri ashere.

Decamp, de-kamp', (*v.a.*) نقل naql et.; چکلمک çekilmek.

Decant, de-kant', (*v.a.*) آیرمق ayurmaq; دوکم deukmek; سوزمک süzmek.

Decapitate, de-kap'i-tât, (*v.a.*) بونی boynounou vourmaq; — **De-capitâ'tion**, (—'shun) (*n.*) باشی کسمه bashunu kesme.

Decay, dē-kā', (*n.*) چورومه chûrûme; (*fig.*) سقوت souqût; زوال zevâl; (*v.a.*)

môte; foot; mōōn; shut, mûte; very; tû چيوو ch; sh th sh; th ð; zh ð [DEC-DEC]

خراب ا. (fig.) chürütme; (v.n.) چورومك chürümek; (fig.) زوال zevâl boulmaq; — **Deceyed'**, (-kād') (a.) چوروك chürük.
Decease, de-sēs', (n.) وفات vefât; (v.n.) وفات vefât et; أولك eulmek; — **Deceased'**, (-sēs'd') (a.) أولش eulmüsh; **the—** (n.) متوفا müteveffâ.
Deceit, de-sēt', (n.) حيله hîle; ساختهكارلى sahtekarlıq; — **Deceit'ful**, (-'fōol) (a.) حيلهكار hîlekyâr; — **Deceit'fully**, (ad.) حيلهكارانه sahtekarâne.
Deceive, de-sēv', (v.a.) آلداتماq; **Deceiv'able**, (a.) آلدانير aldanur; صاف sâf.
December, de-sem'bēr, (n.) كانون اول kyânôunu evvel.
Decennial, de-sen'ial, (a.) اون سنهك on senelik; اون سنهده bir on senede bir.
Decent, de'sent, (a.) ادیب edib; (lit.) نزه nezih; (proper) موافق mouvâfuq; متواضع mōu'tedil; (lit.) ادبانه edibâne; (ad.) نزهانه nezihâne; معتدلانہ mōu'tedilâne; — **Dē'cency**, (-'sen-si) (n.) ادب edeb; (lit.) نزاهت nezâhet; (modesty) اعتدال i'tidâl.
Decentralisation, de-sen-trali-zâ'shun, (n.) (pol.) عدم مركزيت ademî merkeziyyet.
Deception, de-sep'shun, (n.) زهاب zehâb; (lit.) سقوط souqôutu hayâl; (act) آلداتما aldatma; اغفال iğ-fâl; — **Decept'ible**, (a.) آلدانير aldanur; غافل gâfil; — **Decept'ive**, (tiv) (a.) آلداتماجي aldatuju; (lit.) مغفل mōug-fil.
Decide, de-sid', (v.a.) قرار وىرme; karar vermek; قرارلاشدurmaq; — **Decid'ed**, (a.) مقرر mouqarrer; (fig.) متن metin; — **Decid'edly**, (ad.) قطعياً qat-uyyen; (fig.) متانله metânetle; azmilâ.
Decimal, des'i-mal, (a.) اعشارى â'shârî; (n.) كسر اعشارى kesri â'shârî; — **system**, اصول اعشارى onsôuli â'shârî.
Decimate, des'i-mât, (v.a.) اوئده برىنى onda birini almaq; (fig.) اتلى itlâf et.; — **Decimâ'tion**, (-'shun) (n.) اتلى itlâf; احا imhâ; (mil.) مجازات mûjâzât.
Decipher, de-si'fēr, (v.a.) حل hall et; (fig.) استخراج istihrâj et.

Decision, de-sizh'un, (n.) قرار qarâr; قرار وىرme; karar vermek; — **Deci'sive**, (-'siv) (a.) قطعى qat-i; — **Deci'siveness**, (n.) قطعيت qat-uyyet.
Deck, dek, (n.) كوكرتة güverte; (v.a.) گيوتماq; donatmaq; تزيين tezyin et; (v.a.) كوكرتة قابلامق güverte qaplamaq; — **passenger**, كوكرتة يولچيسى yoljousou; « three » **deck'er** (n.) اوچ (gemi).
Declamation, de-kla-mâ'shun, (n.) نطق noutq, (lit.) خطابت hutâbet; (display) (lit.) نطنته tantana; — **Declam'atory**, (m'a-to-ri) (a.) (lit.) مطنن moutantan; — müheyyij.
Declare, de-klâr', (v.a.) بيان beyân et; اعلان ifâde et; (announce) (v.n.) اعلان i'lân et.; — **Declara'tion**, (-'shun) (n.) بيان beyân; اعلان i'lân; (jud) مدافعه müdâfâ; (pol. مع com) بياننامه beyânnâme; — **Declara'tory**, (-r'a-to-ri) (a.) مبين mübey-yin; ايضاسى izâhi.
Declension, de-klen'shun, (n.) ميل meyl; (decay) زوال zevâl; سقوط souqôut; (gram) تصرف tasrif.
Decline, de-klîn', (n.) روال zevâl; (lit.) انحطاط inhutât; سقوط souqôut; (v.n.) اكيلك iyilik; ميل meyl et.; (inhirâf) انحراف inhirâf et.; (refuse) redd et.; قبول qabûl etme-mek; (gram.) تصرف tasrif et.; — **Declinâ'tion**, (in-â'shun) (n.) (ast.) انحراف inhirâf.
Declivity, de-kliv'i-ti (n.) ميل meyl; — **Decliv'ous**, (-'vus) (a.) انبشلى inishli; مائل mâ-il.
Decoct, de-kokt', (v.a.) قايناتماq; qaynatmaq; — **Decoc'tion**, (-'shun) خلاصه houlâsa; سو sou.
Decollate, de-kol'ât, (v.a.) كسمك (باشى) bashunu- kesmek; يونتق yontmaq; (fig.) محو mahv et..
Decolleté, dâ-kol-e-tâ', (a.) ده قولته de-qolte.
Decompose, de-kom-pōz', (v.a.) آيرىمق ayurmaq; (v.n.) چورومك chürümek; (lit.) انحلال inhilâl et.; (fig.) بوزولماq; bozoulmaq; (lit.) انفاسخ infisâh et.; — **Decomposi'tion**, (-poz-i'shun) (n.) چورومه chürüme; بوروله bozoulma; (lit.) انحلال inhilâl.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[DEC-DEF] (انکلیزچه کلماتک تلمط ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr, in, mīne;

Decorate, dek'o-rāt, (*v.a.*) سوله مک süslemek; (medal) ترین et; (medal) nishan vermek, — **Decorā'tion**, (-'shun) (*n.*) زینet; (*pl.*) ترینات tezyînât, nishan.

Decorous, de-kō'rus, (*a.*) ادبانه edibâne, — **Decō'rum**, ne, موفق mouvâfuq, — (*n.*) edeb; ارکان erkyân

Decoy, de-koy', (*n.*) یem yem, طوراق touzaq, طوراغه دوشورمک touzâ dūshūmek, ايعمال iğfâl et, — **duck** (*fig.*) جیغیرتار chughurtgan, — **man** قوشجی qoushjou, — **avju**.

Decrease, de-krēs', (*n.*) آزالما azalma, (*lit.*) تناقص tenâqous; (*v.n.*) آزالما azalmaq, — **tenâqous** et..

Decree, de-krē', (*n.*) امر emr, اراده irâde, (*jud.*) قرار qarâr, (*v.a.*) امر emr et; (*jud.*) حکم hükm et..

Decrepit, de-krep'it, (*a.*) پیر pir (fânî), معتوه mâ'tôuh; — **Decrep'itude**, (-'it-üd) (*n.*) (lit.) شیخوخت sheyh-hôuhât, (وهن) (vehn)

Decrepitate, de-krep'i-tât, (*v.n.*) چیتوردامق chuturdamaq, — **Decrepi-tā'tion**, (-'shun) (*n.*) چیتوردی chuturdu.

Decrescent, de-kres'ent, (*a.*) (کیتدکجه) آزالان (gıtdikje-) azalan; (*lit.*) متناقص mütenâqous

Decretal, de-krē'tal, (*n.*) امر emr; اراده irâde.

Decry, de-krī', (*v.a.*) ذم zemm et; (*lit.*) تقبیح taqbîh et.; — **Decrī'al**, (*n.*) ذم zemm; تقبیح taqbîh.

Decumbent, de-kum'bent, (*a.*) کیلمش iyilmish, یاتیق yatuq.

Decuple, dek'ū-pl, (*a.*) اون on misli; (*v.a.*) اون on misli yapmaq.

Dede-Agach, de'de-a-gach, (*n. pr.*) دده آماج dede âj

Dedicate, ded'i-kât, (*v.a.*) (lit.) اتحاق it-hâf et.; — **Dedicā'tion**, (-'shun) (*n.*) اتحاق it-hâf.

Deduce, de-dūs', (*v.a.*) چیقارمق chuqarmaq; (*infer*) (lit.) استخراج istihrâj et.; — **Deduce'ment**, (*n.*) نتیجه netije; — **Deduct'**, (de-dukt') طرح a. چیقارمق chuqarmaq; (*arith.*) tarh et.; — **Deducē'tion**, (-duk'shun) (*n.*) طرح tarh; — **tenzîl**; (*fig.*) نتیجه netije; (*phil.*) استنتاج istintâj.

Deed, dēd, (*n.*) فعل fi'l; ایش ish; (*fig.*)

hareket; (*document*) وثیقه vesî-qa; سند sened; (*pl.*) افعال ef-âl, حرکات harekât.

Deem, dēm, (*v.n.*) add et; ظن zann et.

Deep, dēp, (*a.*) درین derin; (*lit.*) عمیق amîq, (*wise*) عالم âlâm, (*unning*) قورنار qournaz, (*n.*) درین derin, (*sea*) دکن deniz, — **ly**, (*ad.*) (*fig.*) زیاده سیله ziyâ-desîle, — **Deep'en**, (p'n) (*v.a.*) درینلشمک derinletmek, (*fig* مع *lit*) اعمیق tâ-mîq et.; (*colour*) قوولاندیرمق qoyoulashdurmaq; (*increase*) آرتیرمق artur-maq; (*v.n.*) درینلشمک derinleshmek.

Deer, dēr, (*n.*) کییک geyik; قارهجه qarajâ

Deface, de-fās', (*v.a.*) یوزمق bozmaq; سيلمک silmek, (*fig.*) تخریب tahrib et..

De facto, de-fak'to, (*ad.*) فعلاً fi'len; بالفعل bilfi'l.

Defalcate, de-fal'kât, (*v.a.*) کسمک kesmek, تنزیل tenzîl et; (*abuse*) zimmetine ذمته کییرمک gechirmek; — **Defalcā'tion**, (-'shun) (*n.*) تنزیل tenzîl; (*fig.*) ارتکاب irtikyâb, سوء استعمال sôuyi isti'mâl.

Defame, de-fām', (*v.a.*) افترا iftirâ et.; — **Defamā'tion**, (-'shun) (*n.*) افترا iftirâ; — **Defam'atory**, (-'a-to-ri) (*a.*) معتریانہ müfteriyâne; — **Defām'er**, (*n.*) معتری müfterî

Default, de-fawlt', (*n.*) قصور qousûur; خطا hatâ; (*offence*) جرم jûrm; — **teuhmet**, (*v.n.*) قصور qousûur et.; (*jud.*) امتناع imtinâ' et.; in — (*a.*) عکسی تقدیره axi taqdîrde...; یاخود yâhoud, (*jud.*) گویابند guyâbunda, — **guyâben**; «judgment» hy — «حکم» گویابی guyâbî «hükm», — **Default'er**, (*n.*) عکسی teuhmetli; (*lit.*) خانث hânîs; (*jud.*) غائب gâ-ib; (*lit.*) مستنکف müstenkif.

Defeat, de-fet', (*n.*) مغلوبه mâglôubiyet; (*v.a.*) مغلوب mâglôub et.; (*fig.*) تخریب tahrib et..

Defect, de-fekt', (*n.*) قصور qousûur; نقصان noxân; — **Defec'tion**, (-'shun) (*n.*) عصبان qousûur, (-from) قصوری qousûurlou; — **Defect'ive**, (t'iv) (*a.*) ساقط saqat; نقصان noxân.

Defence, de-fens', (*n.*) مدافعه müdâfâ; — **of Rights «Party»** «فرقه‌سی» müdâfâyi houqduq «furqasu»; — **Defence'less**, (*a.*) مدافعه‌سز müdâfâsuz.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot; mōon; shut; mûte; very, tû چيوو ch; ش; th; zh [DEF-DEI]

Defend, de-fend', (v.a.) مدافعه mü-dâfâ et. (protect) حمايه himâye et. — **one's self** کيندينى kendini müdâfâ et.; — **Defend'ant**, (n.) (jud) ماذنون maznôun مدعى عليه müdda-i' aleyh, — **Defend'er**, (n.) مدافع mü-dâfi', (fig.) حامى hâmi, — **Defens'ible**, (s'i-bl) (a) قابل مدافعه qâbili müdâfâ; — **Defens'ive**, (siv) (a) (lit) تدافعى tedâfou-i

Defer, de-fer', (v.a.) تأخير te'hîr et., (lit.) عرض te'jil et.; (submil) ارس arz et., (v.n.) حواله havâle et.; (v.n.) امتثال imtisâl et.; (yield) اقتضا iqtifâ et., — **Deference**, (-ens) (n.) رعایت ri-âyet; (fig.) مطاوعت moutâvât'; — **Deferen'tial**, (-'shal) (a) مطيع mouti', (lit.) حرمتکار hürmetkyâr; — **Deferr'ed**, (r'd) (a.) (lit.) مؤجل mü-ejjel.

Defiance, de-fi'ans, (n.) مخالفت mouhâ-lef et. معاومت mouqâvemet; — **Defi'ant**, (a) مخالف mouhâlif; (lit.) جرأتکار jür-etkyâr

Deficient, de-fish'ent, (a.) اكسيك exik, نقصان noxân: — **Defic'ency**, (-fish'en-si) (n) نقصانیت exiklik, نقصان no-xâniyyet; (lit fig.) كفايتسزك ki-fâyetsizlik

Deficit, def'is-it, (n.) ذمت achuq, نقصان zimmet, noxân.

Defile, dē-fil', (n.) گچيد gechid, بوغاز boghaz; (v.a.) کيرلتمك kirletmek, bozmak بوزمق (violate) تلويت telvis et.; (v.n.) تجاوز tejavüz et (v.n.) (mil) رسم گچيد ياپق resmi gechid yapmaq.

Define, de-fin', (v.a.) تعريف tâ'rif et; (fix) تصریح tas-rîh et., تعيين tâ'yin et.,

Definite, def'in-it, (a.) (lit.) معين mou-ayyen; (fig.) قطعی qat-i; — **Defini'tion**, (-in-i'shun) (n.) تعريف tâ'rif; ايضاح îzâh; — **Defin'itive**, (-it-iv) (a.) قطعی qat-i; — **Defin'itively**, (ad.) قطعی صورتده qat-i sôuretdē.

Deflagrate, def'la-grât, (v.a.) ياقق yaq-maq, طوتوشدورماق toutoushdourmaq; — **Def'lagrable**, (-gra-bl) (a.) يانار yanar, طوتوشور toutoushour

Deflect, de-flekt', (v.a.) صاپديرمق sap-dirmaq, چورمك chevirmek; — **Deflec'tion**, (-'shun) (n.) انكسار inkisâr, انحراف inhirâf; (metals) انحنا inhinâ, چوكمه cheukme.

Deflower, de-flowr', (v.a.) صولديرمق soldourmaq, (fig.) خراب harâb et., (gm) بکرى ازاله bikrimî izâle et.

Deforcement, de-fors'ment, (n.) غصب gasb; (jud) مخالفت mouhâlefet.

Deform, de-form', (v.a.) بيچيمي يورمق bichimini bozmaq; (lit.) شكلى تغير sheklini tâgyir et.; — **Deformed**, (-formd') (a.) بيچيمسز bichimsiz, شكلى shekli bozoulmoussh; — **de-form'ity**, (-'ti) (n) بيچيمسزلك bi-chimsizlik, چارپقلق charpuqluq

Defraud, de-frawd', (v.a.) آدامتى al-datmaq, حيله hile et., — **Defraud'er**, (n) ساخته کار sahtekyâr

Defray, de-frâ', (v.a.) اودemek eudemek; tesviye et. نسويه .

Deft, def't, (a) بچيركلى bejerikli; ذكى zeki

Defunct, de-funkt', (a و n) متوفى mü-teveffâ.

Defy, de-fi', (v.a.) قارشى كك (e) qarshu gelmek, mouhâlefet et. مخالفت .

Degenerate, de-jen'ër-ât, (v.n) بوزولق bozoulmaq; (lit.) تefessouh et.; متفسخ bozoulmoussh; (a.) بوزولمى bozoulma; (lit.) تefessouh.

Degrade, de-grâd', (v.a.) تنزيل ten-zil et.; — **Degrād'tion**, (-'shun) (n.) تنزيل tenzil, (fig.) سقوط souqûut; (mil) تنزيل رتبه tenzili rûbe; (colour) خفيله hafifleme; — **Degrād'ing**, (a) (fig.) ياقشمار yaquushmaz; (lit.) mouhilli sheref.

Degree, de-grē', (n) درجه dereje; (fig.) درجه قرابت (relationship) mertebe; درجه « heat » dereje; — **of « harâret »** dereje; « حرارت » « latitude » درجه « عرض » « arz » to a درجه o dereje. يواش يواش yavash son dereje, by—s يواش يواش yavash, (lit.) تدريج tedrijen.

Deify, dē'i-fi, (v.a.) تقدیس taqdîs et.; (lit.) تالیه te'lîh et.; — **Deification**, (dē-i-fi-kā'shun) (n.) تقدیس taqdîs; (lit.) تالیه te'lîh.

Deign, dān, (v.n.) تنزل tenezzül et.; (v.a.) بخش bahsh et..

Deism, dē'izm, (n.) ایمان imân; (lit.) اعتقاد (الوہیتہ) (ulûhiyyete-) i'tiqâd;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join. though et.=etmek; ol.-olmaq;

[DEJ-DEL] (انكليزيجه گئاتك تلمغى اچون) act; change, cãrd, red; mē; hēr, in, mine'

— **Dē'ist**, (n.) اللہى طانير allāhu tanur; معتقد mōu'teqid; — **Dē'ity**, (-'i-ti) (n.) (lit.) الوهيت ūlūhiyyet; (myth) الإله ilāh, (fem) الإلهة ilāhe; (pl) آلہہ ālihe.

Deject, de-jekt', (v.a.) مأیوس me'yōus et.; زکدر ویرمک keder vermek; — **De-ject'ed**, (td) (a.) ماکدر me'yōus مکدر mükedder; — **Dejec'tion**, (-'shun) (n.) کدر keder; یاس ye's; (pl.) تبول tebevül.

De jure, de-jū're, (lit.) حکماً hūkmen; حقوقاً houqōuqan.

Delate, de-lāt', (v.a.) افشا ifshâ et.; اعلان î'lân et.; (charge) ایتہام it-hâm et.; — **Delā'tion**, (-'shun) (n.) ذم zemm; فسادلق fesâdluq.

Delay, de-lā', (v.a.) تأخیر te'hîr et.; کجیکدیرmek gejkidirmek; (v n) کجیکmek gejkimək; (lit.) تأخر te-ehhour et.; (n.) تأخر te-ehhour; — **Delay'ed**, (-lā'd) (a.) کجیکمیش gejkimish کیری geri qalmush.

Del credere, del cred'e-re. (n.) کفالت kefâlet.

Delectable, de-lekt'a-bl, (a.) خوش hosh; لطیف latîf, — **Delectā'tion**, (-'shun) (n.) لذت lezzet; حظ hazz

Delegate, del'e-gât, (n.) وکیل (a.) vekil; (pol) دهله delege; مریخس mou-rahhas; (v a.) توکیل tevkil et.; مأمور me'mûr et.; — **Delegā'tion**, (-'shun) (n.) دهلهناسون delegasyon; هیئت hey-eti mourahhasa; (act) توکیل tevkil; (fin.) حواله havâle; (pl.) تحویلات tahvilât.

Deleterious, del-e-tē'ri-us, (a.) مضر mouzur; زهرى fenâ, (poisonous) زهرلى zehirli.

Delf, delf, (n.) چینی chini; فایانس fayans.

Delhi, del'hi, (n.pr) دلهى delhi.

Deliberate, de-lib'ër-ât, (a.) دوشونجهلى dūshūnjeli; محاکمى mouhâkemeli; مصمم (knowingly) قصدی qasdı (lit.) mōusammem; (v.n.) دوشونمک dūshūn-mek; (lit.) تأمل te-emmül et., — **ly**, (ad.) دوشونمک dūshūnerek; (lit.) تأمل te-emmülle; قصد qasden; — **Deliberā'tion**, (-'shun) (n.) اعتدال î'tidâl; (lit.) تأمل te-emmül; — **Del-ib'orative**, (-'er-a-tiv) (a) دوشونجهلى dūshūnjeli; (participating) رأى صاحبي re'y sâhibi; اشتراك ishtirâkî; (n.) مذاکره müzâkere; — **Delib'eratively**,

(ad.) دوشونمک dūshūnerek; رأى صاحبي re'y sâhibi olarak; بالاشتراك bil-ishtirâk.

Delicate, del'i-kât, (a.) نازک nâzik; (frail) نازین nârin; (nice) نفیس nefis; — **ly**, (ad.) نازکی nâzikyâne; کبارجه kibarja; — **Del'icacy**, (-'i-ka-si) (n.) نازکت nezâket; (refinement) ظرافت zarâfet; کبارلق kibarluq; نفاس nefâ-set; (weakness) (lit.) نحافت nehâfet; (pl) شکرلهملر shekerlemeler; چرز لر cherezler.

Delicious, de-lish'us, (a.) طابى tatlu; لذیذ leziz; (fig.) نفیس nefis; لطیف latîf; — **ly**, (ad.) نفیس صورتده nefis sûret-de; — **ness**, (n.) نفاس nefâset.

Delight, de-lit', (n.) حظ hazz; عظوظ mahzōuzuyyet; ذوق zevq; سرور sūrūr; (lit.) تلذذ telezzüz; **Tur-kish** — لقوم loqoum; (v n) مسرور mesrūr ol; mahzōuz عظوظ ol; (v.a.) متلذذ mütelezziz ol; (v.a.) تسخیر memnūn et.; (lit.) tes-hîr et.; — **Delight'ful**, (-'fōöl) (a.) خوش hosh; لطیف (pek-) latîf; — **Delight'fully**, (ad) لطیف صورتده latîf sûretde.

Delineate, de-lin'e-ât, (v.a.) چیزمک chiz-mek; شکلى ياپما sheklini yapmaq; (fig.) تارىف tâ'rif et.; — **Delineā'tion**, (-'shun) (n.) شكلى shekl; قروكى qroki; (fig.) تارىف tâ'rif

Delinquent, de-ling'kwent, (n) (a) قاباتلى qabâhatli; مجرم müjrim; — **Delin'quency**, (-si) (n.) قابات qabâ-hat; جرم jûrm.

Delirious, de-lir'i-us, (a.) هذيانى he-zeyânlu; (fig.) چيلغين chulgun; — **Delir'ium**, (n) صايقلامة sayuqlama; هذيان hezeyân; (fig.) بحران bouhrân.

Deliver, de-liv'ër, (v.a.) تسليم teslim et.; (free) قورتارماق qourtarmaq; (lit.) اتماق tahlis et.; (blow) اتماق (med.) چوقى آلق choujou almaq; — «a speech» «برنطق» bir noutq irâd et.; — **Deliv'erance**, (-'er-ans) (n.) تسليم teslim; تخلص tahlis; (utter) اراد irâd; (med.) طوغورمه do-ghourtna; — **Deliv'ery**, (-'er-i) (n.) قورتارمه qour-tarma; (med.) قورتوله qourtoulma; تسليم vaz-u haml; (pl.) تسليمات tes-limât; (sci.) مقدار miqdâr; on —

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut; mūte; very; tū چيوو ch چ. sh ش; th ث; zh ذ [DEL-DEM]

تسليمي اوريسه ...tesliminde;
...teslimi uzerine, (com) تسليمات مقابلهده
teslimât mouqâbilinde; after —
بعد التسليم bâ'det-teslim; before —
قبل التسليم qablet-teslim.

Dell, del, (n.) دره dere

Delta, del'ta, (n.) دلتا delta; ديل dil.

Delude, da-lūd', (v.a.) آلداتق aldatmaq

Deluge, del'ūj, (n.) طوفان tōufân; (v.a.)
(fig.) مويه بوغق souya bōmaq

Delusion, de-lū'zhun, (n.) حيله hîle;
(fig.) خيال hayâl, (lit.) زهاب zehâb; —

Delū'sive, (-'siv) (a.) بوش bosh;
خيال hayâlî; (lit.) مغفل mōgfl.

Delve, delv, (n.) چوقور chouqour; حندق
hendek; (v.a.) قازماق qazmaq; ياللمك
bellemek

Demagogue, dem'a-gog, (n.) (lit.)
عوامقيرى avâm-firib; — **Demagog'ic**,
-ally, (-j'ik, -al-li) (a) و ad عوامقيرى
avâm-firibâne

Demand, de-mand', (v.a.) طلب ta-
leb et.; (n.) ايسته‌مك istemek; (n.)
تaleb; (need) احتياج ihtiyâj; (fig.)
رواج revâj, on — ايسته‌نيرسه istenirse;
taleb vouqôu'nda; in great — چوق ارانير
choq aranur; پك pek revâjda: — **Demand'er**,
(n.) طالب tâlib; سوران soran; (fin.)
داين dâyin.

Demarcation, de-mark-â'shun, (n.)
حدود hōūdūd; (act) تفريق tefriq;
(mil.) تحديد tahdîd hōūdūd.

Demean, de-men', (v.a.) — one's self
...davranmaq; — **Demean'-**
our, (-n'ei) (n.) طور tavr. حرکت ha-
reket; (pl) حرکات harekyât.

Dement, de-ment', (a. و n) بوناق bou-
naq; چيلديرتمق mejzōub, (v.a.)
chuldurtmaq

Dementia, de-men'shi-a, (n.) عته ateh;
(fig.) سرسملک sersemlik.

Demerit, de-me'r'it, (n.) قصور qousōur;
(pl. و lit) نقايص naqâyus

Demi, dem'i, (a.) يارم yarum, نصف nu-
suf; (lit.) نيم nîm; — **god**, (lit.) بيم
nîm mâ'bōud; (fig.) داهي dâhi.

Demise, de-miz', (n.) ارتحال irtihâl;
(jud.) فراغ ferâg, انتقال intiqâl; (v.a.)
ترک terk et.; وصيت vasyyet et.;
(v.n) (-on) .. (تہ) انتقال (e-) inti-
qâl et. .

Demission, de-mish'un, (n.) استعفا isti'-
fâ; (fig.) تنزيل tenzîl.

Demiurge, dem'i-urj, (n.) (phil.) صانع
sânu'.

Demobilize, de-mob'il-iz, (v.a.) (عسكري)
(askeri-)terhîs et; — **Demo-**
bilizâ'tion, (liz-â'shun) (n.) سمبرلک
seferberliyn hutâmu; ترخيص
terhîs; — **Demob'ilized**, (lizd) (a.)
ترخيص ايدهش terhîs edilmish; (soldiers)
مستبدل müstebdel; (sivil) (sivil)

Democles, dem'o-k-lēz, (n.pr.) دهموقلهس
demoqlēs

Democrat, dem'o-krat, (n.) دهموقرات
demoqrāt; — **Democrat'ic**, (-'ik)
(a) دهموقراتى demoqratik; (خلقي)
(halqju); — **party** دهموقرات فرقهسى
demoqrāt furqasu; **halq** خلق فرقهسى
furqasu; — **Democ'raçy**, (-'ra-si) (n.)
دهموقراسى demoqrasi; خلق ادارهسى
idâresi.

Demolish, de-mol'ish, (v.a.) ييمتمق yuq-
maq; (lit.) هدم hedm et.; (fig.)
تخریب tahrib et.; — **Demol'ition**,
(-'shun) (n.) ييمتمق yuqma; هدم hedm;
تخریب tahrib

Demon, de'mon, (n.) ديو dev, عفریت
ifrît; (devil) شیطان sheytân; خبیث
habîs; — **Demō'niac**, (-'ni-ak) (a.)
خبيثانه habîsâne; (n.) دلی deli, (پريلي)
(perili)

Demonstrate, de-mon'strât, (v.a.)
اثبات geustermek, (prove) اثبات ا.
isbât et; — **Domon'strable**, (a.)
اثباتى geusterilebilir; isbâtü qâbil; — **Demonstrâ'tion**,
(-'shun) (act) گوسترمه geusterme
uzhâr; اثبات isbât; (fig.) گوستريش
geusterish, نمايش nümâyışli; **milit-**
ary — نمايش عسكرى nümâyışhi aske-
rî; **naval** — نمايش بحرى nümâyışhi
bahri; — **Demon'strative**, (-tiv)
(a.) اعلی alenî, (lit.) نشهري tesh-hîrî;
isbâtî; (fig.) نمايشكارانه nümâyışh-
kyârâne; — **Dem'onstrâtor**, (-tur)
(n.) اثبات ايدهن geusteren; کوسترن
eden; (teacher) تطبیقات tatbiqât
mou-allimi.

Demoralize, de-mor'al-iz, (v.a.) جيسارتى
me'-yōus et.; — **Demoralizâ'tion**, (-iz-
â'shun) (n.) ياس ye's; معنويات بوزولمهسى
mâ'neviyyât bozoulmasu; (fig.) قوتور
fûtūr; — **Demor'alized**, (lizd) (a.)
معنوياتى بوزولش mâ'neviyyâtü bozoul-
mōush; مايوس me'yōus.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et. = etmek; ol = olmaq.

[DEM-DEP] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; card, red; mē, hēr, in, mine;

Demosthenes, de-mos'the-nēz, (*n* *pr*)
دهموستن demosten

Demulcent, de-mul'sent, (*a.*) (*lit.*)
مسهکن musekkin

Demur, de-mur', (*n.*) تردد tereddüd;
(*delay*) تأخر te-ehhour: (*v. n*)
tereddüd et.; (*jud.*) اعتراض î'tirâz et.,
(*lit.*) (قوتلما) استاریه (-'âj) (*n.*) (mar)
تضمینات (-'istarya; (*payment*) tazmînât

Demure, de-mūr', (*a*) (*lit.*) متواضع mu-
tevâzu'; (*false*) ساحتہ وقاری sahte ve-
qâilu

Den, den, (*n.*) معاره maghara, این in;
(*fig.*) حیره hejre, دائره dâ-ire.

Denationalize, de-nash'un-al-îz, (*v a*)
ملیتدن ملیتدن millîyyetden isqât et.;
(*properly*) سربست بیراقق serbest buraq-
maq, (*lit.*) (i-âdeyi milkiyyet) إعادة ملکیت ا.

Denaturalize, de-nat'ū-ral-îz, (*v. a*)
تأبیعتدن تابیعتدن tâbi-uyyetden îlrâj et.

Denial, de-nî'al, (*n.*) رد redd; انکار
inkyâr; (*official*) تکذیب tekzîb, —
Deniable, (*a.*) قابل انکار qâbili in-
kyâr; ردی reddi mümkin.

Denominate, de-nom'in-ât, (*v. a.*) دیمک
..demek, نامی nâmunu ver-
mek; — **Denominâ'tion**, (-'shun)
ریمه nâm; عنوان ounvân; (*sect*)
zümre; صنّف sunuf; — **Denom'inâ-
tor**, (*tur*) (*n*) (arith.) مخرج mahrej.

Denote, de-nōt' (*v. a.*) کوسترمک geuster-
mek, اشارات ishâret et.; اشارات ish-
âr et.; — **Denotâ'tion**, (-'shun) (*n*)
اشارات ishâret, اشارات ish-âr.

Dénouement, dā-nōō'mong, (*n.*) نتیجه
netije; عاقبت âqibet.

Denounce, de-nown's, (*v a.*) اخبار
ihbâr et.; افشا ifshâ et.; — **Denounce'ment**, (*n.*)
اخبار ihbâr; افشا ifshâ.

Dense, dens, (*a*) صیق suq, (*lit.*) کثیف
kesif; (*fig.*) قالابالوق qalabaluq; — **ly**,
(*ad*) کثیف صورتده kesif sûretde; (*fig.*)
زیاده pek ziyâde; — **Dens'ity**,
(s'i-ti) (*n.*) کثافت kesâfet.

Dent, dent, (*n.*) بره bere, اویوق oyouq;
(*v. a.*) بره لیمک berelemek, نشان ni-
shan et., — **Dent'al**, (*a.*) دیش dish...;
— **forceps** دیش کرپتی dish kerpeteni;
— **surgery** دیش طبایحی dish tabâbeti;

dishjilik. — **Dentât'ed**, (*a.*)
دیشلی dishli, چنتیک chentik; — **Den-
tifrice**, (-ti-fris) (*n.*) دیش توری dish
tozou; (*liquid*) دیش صویق dish souyou,
Den'tist, (*n*) دیشچی dishji; دیش طبیبی
dish tabibi, — **Den'tistry**, (-ri) (*n.*)
دیشچیلیک dishjilik; — **Denti'tion**,
(-shun) (*n*) دیش سورمه سی dish sür-
mesi; (*pl*) دیشلر dishler; **milk** —
سوت sût dishleri.

Denude, de-nūd', (*v a.*) صویق soymaq;
آچما achmaq, (*fig.*) تحرید tejrîd et ;
— **Denūdâ'tion**, (-'shun) (*n*) صویوله
soyoulma; آچیلمه achulma; (*act*) صویمه
soyma.

Denunciation, de-nun-shi-â'shun, (*n.*)
افشا ifshâ, اخبار ihbâr; — **Denun'ciâ-
tor**, (*tur*) (*n.*) مخرج mouhbir

Deny, de-nî', (*v a*) رد redd et ;
انکار inkıyâr et ; (*declare*) تکذیب tekzîb
et. ; — **one's self** امساک imsâk et ;
(*rel.*) دیانت ri-yâzet et. .

Deodorise, de-ō'dor-iz, (*v a*) دهرنفکته ا.
dezenfekte et ; — **Deo'doriser** (-îz-
er) (*n.*) مضاد معفن mouzâddu te-affün.

Depart, de-pârt', (*v n.*) کیشمک gitmek ;
(دن) آیرماق terk et., (-from) انحراف
...(den-) ayrulmaq, (*fig.*) انحراف a.
...(den-) inhirâf et.; (*die*) وفات vefât
et ; irtihâl et ; the depart'ed
(*a.* مع n) متوقا müteveffâ; — **De-par-
t'ure**, (tūr) (*n.*) کیدیش gidish, (*lit.*)
ایرماق ayrulma; مفارقت müfâraqat;
(*jud*) فرآغت ferâgat, کفیف keffi yed;
(*death*) وفات vefât, irtihâl; (*navi-
gation*) بعد نامی bôu'di temâmî; (*artil.*)
انحراف inhirâf; **new** — (*lit.*) تجمد tejed-
düd, انقلاب inqilâb; یکیلک yenilik.

Department, de-pârt'ment, (*n.*) دائره
dâ ire; (*country*) ایالت eyâlet; — **De-
partment'al**, (*a.*) دائره dâ-ire...; —
store بونمارشه bonmarshe, معاره ma-
ghaza.

Depend, de-pend', (*v n*) تابع tâbi'
ol.; (*lit.*) متوقف mütevaqquf ol.;
(-from) صارق sarqmaq; آسایماق asulmaq;
(-upon) (*fig.*) کونکمک (e-) güven-
mek; (e-) i'timâd et.; — **Depend'ence**, (ens)
(*n.*) تابعت tâbiyyet; (*relation*) تعلق te-allouq;
(*ad-* ministration) ملحقات mülhaqât;
müştemilât; — **Depend'ent**, (*a.*)
تابع tâbi'; (*pl.*) توابع tevâbi';
Depict, de-pikt', (*v. a.*) تسمیه tersîm et ;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shul, mūte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; lh لh; zh ز [DEP-DER]

(lit.) تعريف tasvîr et, (fig.) تارييف târîf et

Depletion, de-plē'shun (n) (lit.) تنقيص tenqîs; (med) قان آلہ qan alma; — **Deplēt'ed**, (t'd) (a) (fig.) آزالماş azal-mush; توکمنش tûkenmiş

Depløre, de-plōr', (v a) (له) اسف a; (e-) esef et.; (له) آجمنق; (e-) ajumag; — **Deplōr'able**, (a.) (lit.) مؤسف mü-essef; آجمنور ajunur, — **Deplōr'ably**, (ad) مؤسف صورتده mü-essef sôuretdê; آجمنهجي bir halde ajunajaq bir halde

Deplume, de-plōm', (v a.) يولمق (v n) (تويلري) yolmaq; (v n) (تويلري) deukûlmek. (tüyleri-) deukûlmek.

Deponent, de-pō'nent, (n) (jud) افاده ifâde veren; شاهد shâhid.

Deppulate, de-pop'ū-lât, (v.a.) (اهاليستي) (ahâlisini-) azaltmaq; (fig.) آزالتماş azaltmek; **Depopulâ'tion**, (-'shun) (n.) سكههسي تنقيص sekemesini tenqîs; (destruction) (lit.) امحا imhâ; قلع qalu'.

Deport, de-pōrt', (v.a.) تهجير tehjîr et.; نفل et.; — **one's self** davranmaq; حرکت et.; — **Deportâ'tion**, (-'shun) (n.) تهجير tâhjîr; — **Depōrt-ment**, (n.) حرکت hareket.

Depose, de-pōz', (v.a.) عزل azl et.; (dethrone) افاده a. (jud) خلع halu' et. — **on oath** (مع القسم) افاده a. (jud) ifâde et.; — **Depōs'ed**, (z'd) (a.) مخلوع mahlôu'.

Deposit, de-pōz'it, (n.) (com) پي pey; (fin.) تامينات te'minât aqesi; (fin.) depo; (lit.) مودوعات mevduât; (sci.) تورطو tortou; رسوب rûsûb; (v.a.) پي ورمك pey vermek; depo et.; (sci.) توديع devdî' et.; (sci.) ديبهه چوچمک dibeh cheukmek; (put) قومق qomac; (sci.) تورطو tortou; رسوب rûsûb. — **Depos'itary**, (-a-ri) (n.) (jud) امين emîn; (lit.) مستودع müstevdî; محافظ mouhâfuz; — **Depo-si'tion**, (-'shun) (n.) عزل azl; (throne) خلع halu' (jud.) افاده ifâde; تقيير ta-qîr; (sci.) تورطو tortou.

Depot, de-pō', (n) دپو depo, انبار an-bar; ارضيه arzuye.

Deprave, de-prāv', (v.a.) (fig.) بوزمق bozmaq, افساد ifsâd et.; — **De-**

pravâ'tion, (-'shun) (n.) فساد fesâd; (lit.) سؤوقا اهلان souqûutu ahlâq; (rel) دالâlet, — **Depraved**, (de-prāv'd) (a) بوزوق bozouq; فاسد fâsid.

Deprecate, dep're-kât, (v a) يئورماق yalvarmaq, (prevent) مانع mâni' ol.; — **Deprecâ'tion**, (-'shun) (n.) تمى temennî; (against) عكسى axini temennî.

Depreciate, de-prē'shi-ât, (v a.) فتاشى tenzil et.; (v n) دوخماک dushmek, — **Depreciâ'tion**, (-'shun) (n.) تنزل tenezzûl; سقوت souqûut.

Depredation, dep-re-dâ'shun, (n) ياغا yâma; (fig.) تخرىبات tahribât; (lit.) خرابى harâbî.

Depress, de-pres', (v a) باصديرمق basdurmaq; باصمق basmaq; (dispirit) مايوس jesâretini quımaq; (subdue) (lit.) متقاد me'yûs et.; — **Depressed**, (-pres'd) (a.) باصمق basuq; (fig.) مايوس me'yûs; — **Depress'ion**, (-pres'h'un) (n.) سقوت souqûut; تنزل tenezzûl; (ast.) انحطاط inhutât; (hollow) چوقور chouqour; چوکوک cheukûk.

Deprive, de-priv', (v a.) محروم mah-rûm et.; — **Dep-rivâ'tion**, (-pri-vâ'shun) (n.) ضياع zuyâ', محروميت mahrumiyyet; (pers) اسقاط isqât azl; عزل azl.

Depth, depth, (n.) درينلىك derinlik; عم ahamq â'mâq. (fig. مع) lit.

Depute, de-püt', (v a.) نوکیل tevkiî et.; — **Depütâ'tion**, (-'shun) (n.) هيئت مرخصه hey-eti mou-rahhasa.

Deputy, dep'ū-ti, (n.) وکیل vekîl; مرخص mourahhas; (parliament) مبعوث meb-ûs; — **chairman**, رئيس re-îs vekîl; — **governor**, والى معاوى vâlî mou-âvîni; (والى وکیل) (vâlî vekîl).

Derail, de-râl', (v n) رايدين چيتمق raydan chuqmaq; (v a) رايدين چيقارمق raydan chuqarmaq.

Derange, de-rânj', (v a) بوزمق bozmaq, اخلال ahlâl; (fig.) قاروشدورماق qarushdurmaq; — **Deranged**, (-rânjd) (a.) بوزوق bozouq; (fig.) مختل mouhtel; — **Derânge'ment**, (n.) بوزوله bo-zoulma; بوزوقاق bozouqlouq; (lit.) اخلال ihtilâl.

Derelict, der'e-lik, (a.) متروك metrôuk,

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[DER-DES] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

hâli; (*fig.*) قیدسز qaydsuz; (*n.*) اموال sâhibsiz mal; (*pl.*) — Dereliction, (-'shun) (*n.*) ترک terk.
Deride, de-rid', (*v.a.*) استهزا istihzâ et.; اکلنمک eylenmek.
Derision, de-rizh'un, (*n.*) استهزا istihzâ; آلاي — Derisive, -ly, (-'siv, -li) (*a. & ad.*) مستهزیاه müstehziyâne.
Derive, de-riv', (*v.a.*) (-'from) آلتی (دن) .. (den-) almaq; to be — d (دن) حاصل او. — (den-) hâsul ol.; (*gram.*) مشتق (دن) مشتق (den-) müshtaqq ol.; — Derivation, (-ri-vâ'shun) (*act*) استحصال istihsâl; (*gram.*) اشتقاق ishtiqâq; (*pl.*) مشتقات müshtaqqât; (*fig.*) منشأ menshe'; (*evolution*) (*lit.*) تکامل tekyâmül; انکشاف inkishâf; — Derivative, (-riv'a-tiv) (*a. & n.*) مشتق müshtaqq; (*fig.*) فرعی fer-i; — Derivatively, (*ad.*) بالاشتقاق bil-ishtiqâq.
Dermatology, der-ma-tol'o-ji, (*n.*) جلدیه علم ilmi emrâzu jildiyye; — Dermatological, (-j'ik-al) (*a.*) جلدی jildî; — Dermatologist, (-jist) (*n.*) جلدیه emrâzu jildiyye mütahassusu.
Derogate, der'o-gât, (*v.n.*) آزالما azalmaq; (*fig.*) مختل ol. — mouhtell ol..
Dervish, dër'vish, (*n.*) درویش dervish; whirling — mevlevî der-vishi.
Descant, des'kant, (*n.*) قصیده qasîde; (dem) (*dem*); (*v.n.*) اوراتقی ouzatmaq; (دم وورمق) (dem) (dem) vourmaq)
Descend, de-send', (*n.*) اینک inmek; düşmek; (*lit.*) نزل nüzûl et.; (*generation*) neslinden ol.; (i) basmaq; (i) basmaq; — Descendant, (*n.*) nesl nesl, (*pl.*) اولاد evlâd; (*lit.*) این ahfâd; **Descendant**, (*a.*) این inen; (*lit.*) نازل nâzil, (*fig.*) نسل neslinden; — Descent, (*n.*) این inish; (*lit.*) نزل nüzûl; (*fig.*) سقوط souqûut; (*slope*) بایر bayır inish; (-on) باسعین basgun; isti-lâ; (*offspring*) neslinden olma; (*pl.*) دریت zürriyyet; (*lit.*) ahfâd.
Describe, de-skrib', (*v.a.*) تریف tâ-rîf et.; (*lit.*) تریف tavsîf et.; (*deli-neate*) تریف resm et.; — Describable, (*a.*) تریف

qâbili tâ'rîf; قابل تریف qâbili tersim.
Description, de-scrip'shun, (*n.*) تریف tâ'rîf; (*lit.*) تریف tavsîf; (*kind*) نوع nevî; جنس jins; (*pl.*) انواع envâ'; by — tâ'rîf... beyond all — tâ'rîfin fevqinde...; of all — her nevî...; envâ-u; (*fig.*) هرچشید her cheshid..; — Descriptive, (-'tiv) (*a.*) (sci.) تریف tersimî; رسمی resmî; هندسه geometry — tavsîfî; — power hendeseyi resmîyye; — power (*lit.*) قدرت qoudreti tavsîfiyye
Deserv, de-skri'. (*v.a.*) کشف keshf et..
Desecrate, des'e-krât, (*v.a.*) (e) hürmetsizlik et.; حرمتسزک et.; — Desecration, (-'shun) (*n.*) حرمتسزک hürmetsizlik tejâvüz.
Desert, dez'êrt, (*a.*) خالی hâlî; تنہا tenhâ; (*fig.*) خراب harâb; (*n.*) چول cheul; صحرا sahrâ, — of Sahara (*n. pr.*) صحرای کبیر sahrâyî kebîr.
Desert, de-zêrt', (*v.a.*) ترک et.; (*n.*) فرار firâr et.; — Desert'er, (*n.*) فراری firârî; (*mil*) قاچاق qachaq; asker qachâ; — Desertion, (-'shun) (*n.*) ترک terk; (*mil*) فرار firâr; (*fig.*) ترک metrôukiyyet, (*jud.*) ترک terki vazife.
Deserve, de-zerv', (*v.a.*) قازانما qazanmaq; (*v.n.*) (i) haqq et., (i) haqq et., (e) lâyuq ol.; — Deserv'ed, (v'd) (*a.*) لایق lâyuq, مستحق müs-telhaqq; — Deserv'edly, (*ad.*) بحق bîhaqqın, حقیقه haqqile; — Deserv'ing, (*a.*) لایق lâyuq, (*n pl*) لیاقت livâqat; خدمات hîdemât.
Desiccate, de-sik'ât, (*v.a.*) قوروتما qouroutmaq; (*v.n.*) قورومت qouroumaq; — Desiccation, (-'shun) (*n.*) قوروتما qouroutma.
Desiderata, de-sid-êr-â'ta, (*n. pl.*) arzûular, مطالب matâlib.
Design, de-zin', (*n.*) رسم resm, پلان pilan, (*fig.*) مقصد maxad, فکر fikr; تصمim et.; (*fig.*) رسم et.; — Design'ed, (*ad.*) رسام ressam; (*fig.*) مرتب mürettib. — Design'ing, (*a.*) (*fig.*) قورنار qournaz; دساس dessâs.

mote; foot; mōon; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [DES-DES]

Designate, des'ig-nāt, (v a) ١. تعیین
tā'yin et.; ٢. گوسترمک geustermek; (fig.)
tā'yin et.; ٣. تسمیه tesmiye et.; ٤. تسمیه
tesmiye et.; ٥. ديمک demek; —**Designā-**
tion, (-'shun) (n.) اسم اسم (title)
تعيين sufat, عنوان oovnāf; (act)
tā'yin et.; تسمیه tesmiye.

Desire, de-zîr', (*n.*) آردو arzôu; امل emel; (*v a*) ایستهمک istemek, آردو arzôu et.; **he** — **s** آرزو ایدر arzôu eder, ایستر. **Desir'able**, (*a.*) آردو ایستنیر arzôu edilir; — **Desir'ableness**, (*n.*) ایستنه istenme; (*fig.*) مناسب اوله minâsib olma; — **Desir'ous**, (*-'us*)(*a*) ایستکلی istekli; طالب tâlib; (*lit.*) خواهشگر hâ-hishger; — **Desir'ously**, (*ad.*) ایستیدرک isteyerek.

Desist, de-sist', (v. n.) *وار يکچک* *vaz-gechmek*; (*lit.*) فراغت *ferâgat* et ; — **Desist'ance**, (-'ans) (*n.*) (*lit.*) فراغت *ferâgat*.

Desk, desk, (n.) یازی ماصه سی yazu ma-
sasu · رحله ruhle.

Desolate, des'ô-lât, (*a.*) خراب harâb, ویران virân; (*fig.*) پریشان perishân (*place*) خالی hâlî, تنها tênhâ; (*v a.*) پریشان. harâb et, پریشان. perishân et; — *ly*, (*ad.*) پریشان برخالده perishân bir halde; — **Desolâ'tion**, (-'shun) (*n*) پریشانluq, پریشانluq ویران virân-luq; (*lit.*) خراب harâbî.

Despair, de-spā'r, اُمیدسزلک ümidsizlik, یأس ye's; (*lit.*) نومیدی nevmîdi; (*v.n*) . نومید او me'yûs ol., (*lit.*) . nevmîd ol; out of — یأسله ye-isle...; — **Despairingly**, (*ad.*) مایوسانه me'yûsâne.

Despatch, de-spach', (n.) (act) سوق
 sevq, ارسال irsâl; (haste) اجه ajele,
 سرعت sür-at; (message) تلغراف telgraf;
 sevq tahrîrât; (v a) كودنمك geun-
 dermek, سوق a sevq et; (hasten) (lit.)
 تسريع tesrî' et.; تا'jil et.;
 (kill) اولدورمك euldürmek; — boat,
 سفینه سی mouhâbere seffuesi;
 قوربه گیسى qûriye gemisi.

Desperado, des-pèr-ā'dō, (*n.*) چيلغين
chulgun; گوردی قيزموش geuzū quz-
mush, (*lit.*) توهمد nevmîd.

Desperate, des'pèr-āt, (*a.*) مأیوس me'-yôus, امیدسز ümîdsîz; (*fig.*) مدھش müdhîsh; — **ly**, (*ad.*) مأیوسانہ me'-yôusâne, (*lit.*) نومیدانہ nevmîdâne;

(*fig.*) بوتون غير تيله bütün gayretile;
(*lit.*) مذبوحانه mezbôuhâne. — Des-
peration. (-'shun) (n.) يأس ye's,
اميد سزلك ümîdsizlik

Despicable, des'pi-ka-bl, (a) دكسر *des'pi-ka-bl*;
deyersiz; (fig.) عادي *âdî*; آليق *alchaq*;
— **ness**, (n.) عاديلك *âdflik*; دنائت *denâ-et*.

Despise, de-spīz', (*va*) . (ث) نفرت ا .
 . (e-) nefret et. ; (*lit.*) . (غ) استحقار ا .
 . (i-) istihqâr et .

Despite, de-spîṭ', (*n.*) فَنَالِق fenâluq; (*fig.*) خُصُومَ housôumet, in — of (فَنَ) (e-) râgmen; — **Despiteful**, (-'fîool) (a.) فَا fenâ; حُصُومَتِي housôumetli; — **Despitefully**, (*ad*) خُصُومَتْلِه housôumetle.

Despoil, de-spoil', (*v a.*) يأما yâma
et. ; صوماق soymaq

Despond, de-spond', (*v.n*) مأیوس او.
me'yôus ol, (*lit.*) nev-mîd ol; نومید او.

Despond'ency, (-'en-si) (*n.*) يأس
ye's, امیدسزلک ümîdsizlik; — **Des-**
pond'ent, (*a.*) مأیوس me'yûs.

Despot, des'pot, (*n.*) مستبد müstebid;
— **Despot'ic**, - ally, (-'ik, -al-li) (*a*)
& (*ad.*) مستبدانه müstebidâne, —
Des'potism, (-izm) (*n.*) استبداد istib-
dâd

Dessert, dez-ert', (*n.*) **یش** yemish;
(شکرلهمه) (shekerleme), — **service**,
یش yemish **طاقلاری** yemish tabaqları; **یش**
طاقلاری yemish taqumları.

Destine, des'tin, (ʔa) تَحْصِيسُ tahsis
 et.; (ʔfʔ) ارادة irade et.; — **Des-**
tinā'tion, (-shun) (n.) (act) تَحْصِيسُ tahsis;
 tahsis; (ʔnd) مقدر maxad; (ʔate) قدر
 qader; (place) يَر yer; adres; (lit.)
 محل مقصود mahalli maxōd; —
Des'tiny, (-ti-ni) (n.) قدر qader, قسمت
 qismet; (lit.) مَقدَرَات mouqadderāt.

Destitute, des'ti-tūt, (*a.* مترك *n.* متروك
metrōuk; (*-of*) محروم (دن) .. (den-) mah-
rōum; (*poor*) محتاج mühtāj; (*fig.*) يائس
bî-kes; (*pl*) محتاجين mühtājīn; —
Destitütion, (-'shun) (*n.* حروميّت
mahrōumiyyet; فقر faqr, احتياج ihtiyāj.

Destroy, de-stry' (*va*) ييقيم yuq-maq; تخریب tahrīb et.; (*fig.*) محو mahv et.; — **Destroy'er** (*n.*) محو ايدن mahv eden; (*lit.*) ماحي mâhî; (*mar.*) موحى mouharrib.

Destruction, de-struk'shun, (n.) **تدمير**

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée· give; join; though; et.=etmek, ol =olmaq.

[DES-DEU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

yuqma; تخریب tahrīb, (fig.) mahv; (rel.) helāk; (pl) تخریبات tahrībāt; — **Destruc'tible**, (a) قابل تخریب qā-bilī tahrīb; mahv olour; — **Destruc'tive**, (-'tiv) (a.) (lit.) تخریبکار tahrībkyār; مهلك mühlik; — **Destruc'tively**, (ad.) تخریبکارانه tahrīb-kyārâne.

Desuetude, des'we-tūd, (n) (lit.) ترک ترک terki i'tiyād; بیراقه buraqma.

Desultory, des'ul-tor-ı, (a.) توتبیسز tertibsiz; رابطه‌سز rābutasız. (hasty) طاغیتی dānuq, عولانه ajoylâne; (mil) غیرمنتظم gayru mountazam

Detach, de-tach', (v.a) آیریمق ayur-maq; افراز et. (fig.) tefrīq et.; — ifrāz et.; — تفصیل tahsis et.; — (disconnect) چیقارمق (i) chuqar-maq; (v.n) آیرلماق ayrulmak; چیقماق chuqmaq; — **Detached**, (-tachd') (a) آیری ayru; (fig.) مفرد müfrez, — **Detach'edly**, (ad.) آیری آیری ayru ayru; — **Detachment**, (n.) (act) مفرده tefrīq; افراز ifrāz; (mil) مفرد müfreze.

Detail, de-tāl', (v.a) آیریمق ayurmaq, (fig.) تفصیلات tahsīlāt vermek; (n. pl) تفصیلات tahsīlāt; in— آیری آیری ayru ayru; (fig.) مفصل moufassalan, (lit.) تفصیل tahsīlen; — **Detailed**, (ld') (a) تفصیلاتی tahsīlātlu; مفصل moufassal.

Detain, de-tān', (v.a) آلیقماق aluqo-maq; توقیف tevqif et.; — **Detain'er**, (n) طومان toutan; (jud) عاصب gāsub; (warrant) (lit.) تمديد موقوفیت امری temdidī mevqūfiyyet emri.

Detect, de-tekt', (v.a) کشف keshf et.; سزماک sezmek; — **Detect'ion**, (-'shun) (n) کشف keshf; (lit.) ظاهره احراج zāhire ihrāj; — **Detect'ive**, (-'tiv) (n.) خفیه hafīye; سیویل پولیس sivil polis; — **force** ضابطه zabutayi hafīye; — **Detect'or**, (t'ur) (n) بولان boulan; (instrument) مشعر müsh-ir, (tertībāt), — lock امنیت kilیدی emmyet kilidi.

Detention, de-ten'shun, (n) توقیف tev-qif; (jud) تحت نظارنه tahtu nezā-rete aluuma; (state) توقف tevaqqouf. (delay) te-ehhour, — **Detent'**, (-tent') (n) قول qol, تتيك tetik.

Deter, de-tēr', (v.a) اورکومماق ürküt-mek; (fig.) منع men et. .

Deteriorate, de-tē'ri-o-rāt, (v.a) یوزمق bozmaq; (lit.) تخریف tahrif et.; (v n) یوزولماق bozoulmaq; fen-nālashmaq; — **Detē'riorātēd**, (td) معشوش fenā; یوزوق bozouq; — **Detē'riorā'tion**, (-'shun) (n.) یوزمه bozma; (lit.) تعیشish tāgshish; (fig. lit) تخریف tahrif; (state) یوزوله bozoulma

Determinate, de-ter'mi-nāt, (a.) معین mou-ayyen; (fig.) قطعی qat-i; — **Det'erminā'tion**, (-'shun) (n.) (act) تعیین tā'yīn; (lit.) تسبیت tesbīt; (resolution) قرار qarār; — **Deter'mina-tive**, (-na-tiv) (a) تعیین aidin tā'yīn eden; (lit.) میز mümeyyiz; (limiting) tahdidī; (n.) خصوصیت housū-suyyet; (pl. lit) اوساق (emize) ev-sāf (-mümeyyize).

Determine, de-ter'min, (v.a) تعیین tā'yīn et (e-) karar ویرمک; (hall et.; (settle) (fig.) hall et.; — **Deter'mined**, (-'mind) (a) معین mou-ayyen; محذور mahdūd; (fig.) مفرد mouqarrer; (resolute) متین azimkyār; — **Deter'minism**, (-izm) (n) (phil) معینیت jebriyye(-mesleki); mou-ayyeniyet; (fig.) ضرورت zarōu-ret; اضطرار uzturār.

Detest, de-test', (v.a) نفرت nefret et.; (lit.) استیکراه istikrāh et.; — **De-test'able**, (a) منفور menfūr.

Dethrone, de-thrōn', (v.a) خلع halu' et. (tahtdan indir-mek); — **Dethrōne'ment**, (n) خلع halu'; اسقاط isqāt; — **Dethrōn'ed**, (n'd) (a) مخلوع mahlōu'.

Detonate, det'o-nāt, (v.a) باطلاق patlatmaq. (v n) باطلاماق patlamaq; (lit.) infilāq et.; — **Detonā'tion**, (-'shun) (n) انفلاق infilāq.

Detract, de-trakt', (v.n) (-from) ذم zemm et (ihlāl et., — **Det-rac'tion**, (-'shun) (n.) ذم zemm.

Detriment, det'ri-ment, (n) ضرر za-rar; (fig.) علیه aleyh; — **Detrimen'tal**, (a.) مضر mouzur; علیه aleybine.

Deuce, dūs, (n.) (cards) ایکلی ikili; (die) dü; (devil) شیطان sheytan; (fig.) یکی iki bir; — **Deuc'ed**, (dūs'd) (a) ملعون mel-ōun; خبیث habis; (very) پک pek,

(For Turkish pronunc) past; lārgē; red, (never silent e), deux ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte, very, tû چيوو ch چ; sh ش, th ث; ih ذ; zh ژ [DEV-DIA]

ابليسانه choq, — Deuc'edly, (ad.) ايليسانه iblîsâne.

Devastate, dev'as-tât, (v a) خراب ا. harâb et ; تخرىسات ياقى tahribât yap-maq; — **Devastâ'tion**, (-'shun) (n) تخرىسات tahribât, خسارات hasârât; (act) تخرىب tahrib

Develop, de-vel'op, (v a) آچى achmaq; (fig.) انكشاف ايندirmek inkishâf etdir-mek; (country) اعمار ا. i'mâr et; (photo) آچيلماق develop et; (v n.) آچيلماق achu-maq; (fig.) ترقى ا. teraqî et; — **Develop-ment**, (n) (v.a.) ترقى teraqî; انكشاف inkishâf; (country) عمران oumrân; (evolution) (lit.) تكامل tekyâmûl; doctrine of — تكامل نظريهسى tekyâmûl nazariyyesi.

Devest, de-vest', (v a) (jud) نزع a. ne-zi' et; اسقاط isqât et. .

Deviate, de'vi-ât, (v.n.) ضايق sapmaq; (lit.) انحراف inhirâf et; (v a) ضايديرمق sapdir-maq; (lit.) اماله a. imâl et; — **Deviâ'tion**, (-'shun) انحراف inhirâf; (error) خطا hata; — **of the compass** انحراف عارضى inhirâfu âruzi.

Device, de-vis', (n.) ترتيب tertîb; (fig.) هنر hûner; ترتيبات tertîbât; (motto) دوز devîz; full of—s هنرلى hûnerli...; ماهرانه mâhirâne....

Devil, dev'l, (n) شيطان sheytan; — **Dev'ilish**, -ly (a. مع ad) (lit.) ايليسانه sheytanat-kyârâne; ايليسانه iblîsâne; (very) پك pek; زيادهسى ziyâ-desîle; — **Dev'ilry**, (-ri) (n.) شيطان sheytanat.

Devious, de'vi-us, (a.) صايق sapa; طولاشيق dolashuq, (fig.) آواره âvâre

Devise, de-vîz', (v a) ترتيب tertîb et. , — **by will** ترك ا. i'jâd et; — **by will** ترك et; وصيت vasuyyet et; (v.n.) وصيت vasuyyet; — **Devis'able**, (z'a-bl) (a.) ترتيب tertîb edilebilir; (jud) وصيت edilebilir; — **De-visee**, (zē') (n) (varis) (وارث); — **Devis'er**, (z'er) (n.) ترتيب iden tertîb eden; موجد moudjîd; — **Devis'or**, (z'ur) (n.) وصيت iden vasuyyet eden; (lit.) موصى mousî; متهرب müteberri'.

Devoid, de-void', (a.) (-of) عارى (دن) (den-) âri; سز ...siz; محروم ...suz; (den-) mahrûm.

Devolution, dev-ol-û'shun (n.) انتقال

intiqaîl; — **Devolve**, (-volv') (v n) (-on) انتقال a. (e-) intiqaîl et; (fig.) قاق qalmaq; (e-) دوشمêk dushmek .. (e-)

Devote, de-vôt', (v a) حصر hasr et.; صادق vaqf et.; وقف a. tahsîs et.; (sacrifice) ترك a. fedâ et.; — **Devôt'ed**, (t'd) (a) (fig.) صادق sâduq; مربوط merbût; — **Devôt'edly**, (ad.) صداقتله sadâqatle; خالصانه hâlusâne, — **Devôt'ion**, (-'shun) (n.) (act) وقف vaqf; تخصيص tahsîs; (fig.) مربوط merbût; (lit.) مربوط houlûs tuyyet; (rel) عبادت ibâdet, دعا dou-â; — **Devôtee**, (iē') (n) صوفى sofou, (lit.) زاهد zâhid; مطلق müttâqî; (lit.)

Devour, de-vowr', (v a.) يوتق yout-maq; يىك yemek; (fig.) محو mahv et. .

Devout, de-vowt', (a.) صوفى sofou; (lit.) زاهد zâhid; مطلق müttâqî; — **ly**, (ad.) زاهدانه müttâqîyyâne; — **ness**, (n.) (lit.) زهد zühid; تقوا taqvâ.

Dew, dū, (n) چىك chîy; (poet) شبنم shebnem; (v a.) نملندirmek nemlen-dirmek; — **of youth** (poet.) عنفوان ounfûvân; — **'drop**, (n.) چىك damlasu; (lit.) دردانه dürdâne; — **'lap**, (n) (zo.) كردان kerdan; (v) سارقى deri; — **Dew'y**, (-i) (a) نملî.

Dexterity, deks-têrî-ty, (n) هنر hûner, مهارت mehâret; — **Dex'terous**, (-us) (a.) ماهر mâhir; — **Dex'terously**, (ad.) ماهرانه mâhirâne.

Diabetes, di-a-bê'têz, (n) ديابت diya-bet, شکر sheker illeti; — **Dia-betic**, (-bet'ik) (a) ديابه diyabetik; شکرden mouztarib

Diabolic, -ally, di-a-bol'ik, -al-li, (a.) شيطان sheytanat-kyârâne; (ad.) ايليسانه iblîsâne.

Diadem, di'a-dem, (n.) باشلق bashluq, تاج tâj; (lit.) اكيلîk ikilî.

Diagnosis, di-ag-nô'sis, (n.) تشخيص tesh-hîs; تعريف tâ'rîf; — **Diagnos'tic**, (-nos'tik) (a.) (lit.) فارق fark; ميز mü-meyyiz; علامت alâmet; (pl.) تشخيص tesh-hîs.

Diagonal, di-ag'o-nal, (a.) دياغونال diyagonal; قطرانî qoutrânî; (n.) (qoutr) (قطر) qoutrânî hatt; خط

[DIA-DIF] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine.

—ly, (*ad.*) آقیری ayquru; قطرائی اوله رق qoutrānī olaraq.

Diagram, di'a-gram, (*n*) دیاگرام diya-gram; شکل shekl.

Dial, di'al, (*n*) قادران qadran; مینه mine; **sun** — بسپته basīta

Dialect, di'a-lekt, (*n*) شیهه shive; لهجه lehje.

Dialectics, di-a-lek'tiks, (*n. pl*) (*lit.*) دیالکتیکل دیالکتیکل; جدل jedel; آداب مناظره âdâbu münâzara

Dialogue, di'a-log, (*n*) محاوره mouhâ-vere; (*lit.*) محاوره mouhâzara.

Diameter, di-am'e-têr, (*n*) قطر qoutr; (محور) (mihver); — **Diamet'rical**, (*a*) قطرائی qoutrānī, — **opposition** (*fig.*) (a) — **Diamet'rically**, (*ad.*) قطراً qoutren; (fig) تماماً tamâmen, طابان طابانه taban tabana.

Diamond, di'a-mond, (*n*) الماس elmas; (cards) قارو qaro; باقلاوا baqlava; — **cutting**, (*n*) الماس تراشیلیق elmas-trashjulug; (قویوبجیلیق) (qouyoumjoulouq).

Diaper, di'a-pêr, (*n*) پیکه pike; (*v. a*) تریزین pike yapmaq; (*fig.*) تریزین et. .

Diaphanous, di-af'a-nus, (*a*) شفاف sheffâf; براق berrâq

Diaphragm, di'a-fram, (*n*) دیافراگم diyafram; زار zar, (lit) حجاب hijâb

Diarrhoea, di-a-re'ea, (*n*) دیارره diyâre, اسهال is-hâl.

Diary, di'a-ri, (*n*) مخطره دفترى mouh-tura defteri; دورنامه rûznâme; (*pl.*) مخطرات hâturât.

Diatonic, di-a-ton'ik, (*a*) (mus.) دیساتونیک diyatonik, (قدمه‌لی) (qademeli).

Diatribes, di'a-trib, (*n*) تنقید tenqîd, مناقشه münâqasha

Dibble, dib'l, (*n*) قلم qalem, چلیک che-lik; (*v a*) دملک delmek, آچماق achmaq, (*v n*) قالدوروب قالدوروب indirmek, (طارتق) (tartmaq)

Dice, dis, (*n pl.*) زارلار zarlar, (*v n.*) زار zar atmaq; (fig) قومار اوینماق qou-mar oynamaq

Dickens, dik'en-z, what the — ! (*int.*) نه عکسی! hây sheytan!; ne axi! .

Dicky, dik'i, (*n*) کوسکسک geu-üşlük; (carriage) سائیس بری seyis yeri.

Dictate, dik'tât, (*v a*) دیکته dikte et;

yazdurmaq; (say) سويله مک seuy-lemek; (*fig.*) امر emr et. .; (*n*) تلقین telqin et. .; (*n*) (fig) امر emr; (*pl*) تلقینات telqinât; (*impulse*) سوق sevq; (*lit.*) غلیان galeyân; — **Dictat'ion**, (-'shun) (*n*) دیکته dikte, — **Dictat'-tor**, (-'tur) (*n*) (fig) دیکتاتور dikta-teur; (*lit.*) امر مطلق âmiri moutlaq, — **Dictatô'rial**, -ly, (*a*) مطلق moutlaq; (*a* مع *ad*) آمرانه âmirâne; (*lit.*) متحکمانه mütehakkimâne; — **Dictat'orship**, (*n*) دیکتاتورلук diktateurlük; (*lit.*) تحکم tehakküm

Diction, dik'shun, (*n*) کلام kelâm, سوز seuz

Dictionary, dik'shun-a-ri, (*n*) لغات lougât (-kitab); (لهجه) (lehje), (big) قاموس qâmûs.

Dictum, dik'tum, (*n*) سوز seuz, کلام kelâm; (*jud.*) حکم hükm.

Die, di, (*n*) زار zar; (*fig*) قومار qoumar; (stamp) سکه sikke; قالب qalub.

Die, di, (*v n.*) اولمک eulmek, وفات vefât et; (*fig.*) زوال بولمق zevâl boulmaq; — **hard**, (*n*) (fig) چابوق اولمق chabouq eulmez; معند mou-annid.

Diet, di'et, (*n*) دیهت diyet, پرهیز perhîz; (*v n*) پرهیز perhîz et. .; — **Di'etary**, (*a*) دیهت diyet...; .. پرهیز perhîz...; (*n*) تعیین tayun; (مفتن) (mouqannen).

Diet, di'et, (*n*) (pol.) دیهت مجلسی diyet mejlisi.

Differ, dif'er, (*v n.*) فرق farq et. .; ayrılmaq; (*lit.*) .. تخلف tehallûf et; — **Diff'erence**, (-ens) (*n*) فرق farq; (*fig*) اختلاف ihtilâf; میانیت mübâyenet. .; (*sci*) تفاوت tefâvût; (*v a*) — **Diff'erent**, (*a*) آیری ayru; فرق farq-lu; (*fig*) مختلف mouhtelif; — **Diff'erently**, (*ad.*) مختلف صورتده mouhte-lif sôuretdet; فرق اوله رق farqlu ola-raq; — **Differen'tial**, (-'shal) (*a*) (math.) تفاضلی tefâzoulî, — **calculus** hesâbu tefâzoulî.

Difficult, dif'i-kult, (*a*) کوج zor, گۈح gûch; (*lit*) مشکل müşhkûl; —ly, (*ad.*) گۈچلۈکلۈک gûchlûklê; مشکلانله müşhk-ûlât; — **Diff'iculty**, (-i) (*n*) گۈچلۈک gûchlûk; مشکلات müşhkûlât.

Diffident, dif'i-dent, (*a*) محترز mouh-teriz; — **Diff idence**, (-dens) (*n*) اجتناب ijtinâb, چکینمه chekinme.

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn, shut, mûte very; tûو جيوو; ch چ, sh ش, th ث; zh ژ [DIF-DIL]

Diffuse, dif-ūz', (*v. a.*) يايق yaymap, صددين چيقيق mōu'teberân; (*v. n.*) يايلىق yayulmaq; (*lit.*) انتشار intishâr et.; (*a.*) منتشر yayulmush, (*lit.*) منتشر mûnteshîr; (*wordy*) اورون ouzoun, (*lit.*) مفصل moufassal, — **Diffused**, (zd) كوشك yayulmush; (*fig.*) كوشك gevshek; — **Diffūs'edly**, (*ad.*) (*fig.*) اورون ouzoun ouzaduya; — **Diffū'sion**, (-'zhun) (*n.*) يايلىق yayulma; (*lit.*) انتشار intishâr; توسع teves-sû'; — **Diffūs'ive**, (*siv*) (*a.*) واسع vâsi', منتشر dânuq, (*lit.*) منتشر mûnteshîr; — **Diffūs'ively**, (*ad.*) واسع vâsi' sôuretd; (*lit.*) مېڭولا mebzûlen.

Dig, dig, (*v.*) قازمق qazmaq, (*lit.*) حفر hafr et.; (*-out*) چيقارمق chuqarmaq, (*-through*) دلك delmek, — **Dig'ger**, (dig'ër) (*n.*) قازمىچى qazuju, قازما qazmaju; (*mach.*) قازما ماکينهسى qazma makinesi; — **Dig'gings**, (dig'inz) (*n. pl.*) (*lit.*) حفريات hafriyyât; (*mining*) اوچاقلار ojaqlar; ير yerler

Digest, di-jest', (*v. a.*) هضم hazm et.; (*arrange*) ترتيب tertib et., (*lit.*) تصنيف tasnif et.; (*think*) دوشۇنمك dūshūn-mek; (*fig.*) احضار ihzâr et.; (*v. n.*) هضم hazm, — **Digest'ible**, (*a.*) قابل قایل qâbili hazm, ارىك erir; (*fig.*) حفيف hafif, — **Digest'er**, (*n.*) هاضم hâzum; (*vessel*) اينىك inbik; — **Digest'ion**, (-'shun) (*n.*) تالخيخ telhix, تصنيف tasnif, هضم hazm; — **Digest'ive**, (*tiv*) (*a* و *n.*) هاضم hâzum, معدوى mî'devî.

Digest, di-jest, (*n.*) اجال houlâsa, اجمال ijmal; (*lit.*) فذلك fezleke; (*jud.*) مجموعه mejmou-ayi qavânin; « literary » « ادبى » — « ادبى » ijmalî « edebî ».

Digit, dij'it, (*n.*) رقم raqqam, خانە hâne; (*measure*) پارمق parmaq; — **Dig'ital**, (*a* و *n.*) پارمق parmaq; — **Dig'itate**, (-ât) (*a.*) پارمقلى parmaqlu; (*like*) پارمق parmaq gibi.

Dignify, dig'ni-fi, (*v. a.*) يۈكسەلتmek, پايە پايە vermek; (*lit.*) اعلا i'la et.; — **Dig'nified**, (-fid) (*a.*) شرفلى she'refli; (*noble*) اصيل asil.

Dignity, dig'ni-ti, (*n.*) شرف sheref; اعتبار i'tibâr; (*rank*) حايثيت haysiyyet; درجه dereje; (*mien*) وقار veqâr; — **Dig'nitary**, (-ta-ri) (*n.*)

صددين چيقيق mōu'teberân; (*v. n.*) رجاڭ rijâl. **Digress**, di-gres', (*v. n.*) انحراف inhîrâf et.; — **Digress'ion**, (-gres'h'un) (*n.*) انحراف inhîrâf; — **Digress'ive**, (-gres'iv) (*a.*) صددين چيقيق saddden chuqma, صددين خارج saddden hârij; (*lit.*) فزولى fouzouli.

Dike, dik, (*n.*) سد sedd, ديوار douvar; خندك hendek, (*geol.*) طمار damar; خندك قازمق sedd yapmaq; (*v. a.*) خندك قازمق hendek qazmaq.

Dilapidate, di-lap'i-dât, (*v. a.*) خراب harâb et.; (*fig.*) تخريب tahrib et.; (*v. n.*) خراب harâb ol.; (*fig.*) خراب mahv ol.; — **Dilapidâ'tion**, (-'shun) (*lit.*) خرابى harâbî; (*pl.*) تخرىسات tahribât (-bedeli).

Dilate, di-lât', (*v. a.*) توسع tevsî' et. (*v. n.*) بويومك beuyümek; — **Dilât'able**, (*a.*) بويور beuyür; — **Dilatâ'tion**, (-'shun) (*n.*) توسع tevevsü' (*lit.*) انبساط inbisât.

Dil'atory, dil'a-to-ri, (*a.*) بائى batî; سۈرۈنجه سۈرۈنجهلى sürünjemeli; — **Dil'atorily**, (*ad.*) بطائله batâ-etle; (*fig.*) سۈرۈنجه سۈرۈنجهلى sürünjemeyle; (*lit.*) تەوقىتكارانە tâ'vîq-kyârâne.

Dilemma, di-lem'a, (*n.*) چىقماز chuqmaz (-yol), (*lit.*) گىرەۋە gireyve

Dillettante, dil-et-an'te, (*n.*) مەرقاتى merâqlu; (*amateur*) هەۋەسكار haveskyâr; (آماتور) amateur

Diligent, dil'i-jent, (*a.*) چالاشقان chalushgan; غيور gayyûr; — **Dil'igently**, (*ad.*) غيورانه gayyûrâne; **Dil'igence**, (-jens) (*n.*) جەھد gayret; (*lit.*) جەھد jehd; اقدام iqdâm; (*coach*) پۈستە آراپەسى posta arabasu.

Dill, dil, (*n.*) درە dere otou. **Dilly-dally**, dil'i-dal'i, (*v. a.*) اويالامق oyalamaq; (*v. n.*) اوينامق oynamaq; (*v. n.*) حايلازلق haylazluq et. .

Diluent, dil'ū-ent, (*a.* و *n.*) سولاندۇرۇچى soulanduruju; (*lit.*) مۇھافىف mouhaffif

Dilute, dil-ūt', (*v. a.*) سولاندۇرۇش soulandurmaq; (*lit.*) تەھفەف tahfif et.; — **Dilūt'ed**, (td) (*a.*) سولاندۇرۇش soulandurulmush; خفيف hafif

Diluvium, dil-ū'vi-um, (*n.*) (*lit.*) ترسبات teressubât; طبقات رسوبيه tabaqātu rūsūbiyye; — **Dilū'vian**, (*a.*) (*lit.*) رسوبىي rūsūbîi; (*geol.*) طوفانى tōufānî.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[DIM-DIR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē; hēr, in; mine;

Dim, dim, (a.) بولانیق donouq. طونوق (v.a.)
boulanuq, (fig.) مظم mouzlim; (v.a.)
boulandum qarartıq, (v.a.) قارارتیق
qarartımaq, —ly, (ad.) بر حالده
donouq bir halde; مظم صورته; mouz-
lim sôuretdē, —ness, (n.) طونوقلق
donouqlouq, قارارتیق qarartu, (lit.)
طلعت zoulmet; — **Dimm'ish (a.)**
بولانیق donouqja, طونوقje.

Dimension, di-men'shun, (n.) ابعاد eb-
âd; (size) حجم hajm; حسامت jesâmet

Diminish, di-min'ish, (v.n.) آزالماق azal-
maq, (lit.) تناقص tenâqous et; (v.a.)
آزالماق azaltmaq, (lit.) تنقیص tenqis
et.; (fig.) کوچولتک küchültmek

Diminution, dim-in-ti'shun, (n.) آزاله
azalma, (lit.) تناقص tenâqous; (fig.)
کوچولتک küchülme, — **Dimin'utive,**
(-u-tiv) (a.) کوچوک kü-
chük; (n.) اسم تصغیر ismi tas-
guir: — **Dimin'utively, (ad.)** آزار آزار
azar azar; اوافق اوافق oufaq oufaq.

Dimity, dim'i-ti, (n.) بازدن pâzen

Dimple, dim'pl, (n.) چوقور choupour;
چوقور آچیق choupour, (v.a.) چوپور
choupour achmaq.

Din, din, (n.) کورولتی gürültü; (lit.)

طراق tarâqa; (v.a.) کورولتو. gürültü et
Dinar, dē-nâr, (n.) دینار dînâr.

Dine, din, (v.n.) يک يک yemek yemek;
(lit.) طعام ta-âm et. — **Din'ing**
room, يک اوطاسی yemek odası;
طعام سالونی ta-âm salonou.

Dingle, ding'gl, (n.) دره dere, کجید ge-
chid.

Dingy, din'ji, (a.) کیرلی kirli, بولانیق
boulanuq; — **Din'giness, (-'ji-)** (n.)
کیر kir, طونوقلق donouqlouq.

Dingy, ding'gi, (n.) پاتالیہ patalye.

Dinner, din'ér, (n.) يک yemek, (lit.)
طعام ta-âm, — **party,** ضیافت zuyâfet,
يک yemek; (persons) دعوتلیلر dâvet-
liler, (lit.) مدعوین med-âuvin; — **time,**
پایدوس yemek zemânu; (fig.) رماتی
paydos; — **service,** سفره طاقسی sofa
taquu

Dint, dint, (n.) یره bere, یز iz; (force)
قوت qouvvet; by — of قوتيله qouv-
vetile, واسطه سیله vâsutasîle; (ثء)
..(e.) binâ-en.

Diocese, di'ô-sēs, (n.) پيسقوپوسلق pisqo-
poslouq, (dâ-ire) (dâ-ire).

Diogenes, di-oj'e-nēz, (n.pr.) دیوژن
diyojen

Dip, dip, (n.) طالمه dalma: (bath) مانیو
banyo; (sci.) انحطاط inhutât; میل meyl;
(v.a.) طالدیرمک daldurmaq; (flag)
اوقیتیز. ariya et.; (v.a.) آریسا ariya et.;
(fig.) سلاملاقم selâmlamaq; (rel.)
vâftiz et.; (v.n.) طالمق dalmaq; (fig.)
meyl et.; a — in the sea (fig.)
deniz banyosou; — **of the**
horizon انحطاط افق inhutâtı oufq, —
of the needle میل ابره meyli ibre,
ibrenin meyli; **to — the sail**
ماینا یلکین mayna yelken et. .

Diphtheria, dif-thē'ri-a, (n.) دیفتیری
difteri, قوش بالاری qoush palazu.

Diptong, dif'thong, (n.) ديفزونغ difzong.

Diploma, di-plō'ma, (n.) دیپلوما diploma;
شهادتنامه shehâdet-nâme; (rel.) اجارت
ijâzet.

Diplomacy, di-plō'ma-si, (n.) دیپلوماسی
diplomasi; — **Diplomatic, (-'ik)**
(a.) دیپلماتیک diplomatik; (خارجی)
(hâ-rijıyye); (n.pr.) (تدقیق وثائق) tedqıqı
vesâ-iq; — **service** مأموریته hâ-
rijıyye me'môuriyyeti; — **Diplomat'i-**
cally, (ad.) دیپلماتیک صورتده
diplomatiq sôuretdē; (lit.) طرق دیپلوماسیه ایله tou-
rouqu diplomâsiyye ile; (سیاسة)
(siyâseten) — **Diplō'matist, (n.)**
دیپلمات diplomat; (سیاسی) (siyâsî).

Dipper, dip'ér, (n.) (so) قارده طاق qara
bataq; (vessel) مشربه mashraba.

Dire, dir, (a.) دهشتلی dehshetli; وخیم
vahim; — **Dire'fully, (-'fôol-li)** (ad.)
مدهش صورتده müdhshish sôuretdē.

Direct, di-rekt', (a.) طوغری dōrou; (fig.)
طوغریدن dōroudan dōrou; (out-
spoken) صریح sarıh; آچیق achuq; (sci.)
طوغرولمق dōroulmaq; (v.a.) چویرمک
chevirmek; (lit.) مستقیم müstaqim;
سوق a. tevjih et.; (guide) idâre et.; (order)
تعلیمات tertib et.; ویرمک tâ-
lîmât vermek; (address) آدرس یارمق
adres yazmaq; کوندرومک geunder-
mek; (v.n.) idâre et.; — **ly,**
(ad.) طوغریدن dōroudan dō-
rouya; (lit.) بلا واسطه bilâ vâsuta;
(fig.) آچیقجه achuqja; (**immediately**)
همان derhâl; — **Direction,**
(-shun) (n.) جهت jihat; (**instruction**)
تعلیمات tâ'lîmât; (**management**) idâre;
رهبر rehber; (mar.) دیرکسیون direxiyon;
آدرس adres; — **Directive, (tiv) (a.)**

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ [DIR-DIS]

(lit.) موحه müvejjiḥ; (-rule) تعليمات tâ'-lîmât; وحية vejheyi hareket;

— **Direct'or**, (tur) (*n.*) دیرکتور *di-*
rektor , مدیر *müdîr*; **board of—s** هیئت
مدیران *hey-eti müdîrân*, (مجلس اداره) (*mej-*
lisî idâre); — **Direct'orate**, (*-ât*) (مجلس
مدیریت *müdîriyyet*; — **Directōr'ial**,
(*a.*) مدیریت *müdîriyyet*; ; **Direct'ory**,
(*-ri*) (*a.*) نظم *nâzum*, (*fig.*) تعلیمات
tâ'limât qabilinden; (*n.*) تعلیمات *tâ'li-*
mât; (*guide*) رهبر *rehber* سالنامه
sâlnâme; (*pl*) مدیران *müdîrân* .
دیرکتورلر *direktorlar*; (*lit.*) (*hist.*) دیر-
کتوار *direktûvâr*; (حکومت عریف) (*hükûmeti*
ourfiyye); — **Direct'ress**, (*n.*) مدیره
müdire .
دیرکتریس *direktris*.

Dirge, dərj (*n.*) مَرْسِيَّة mersīye.

Dirigible, dir'i-ji-bl, (a) قابل سوق qâ-bili sevg; (n.) بالون balon.

Dirk, dĕrk, (n.) مچ mech.

Dirt, dèrt, (*n.*) کیر pislik ; (*lit.*) لوث levs ; (*mud*) چامور chamour ; — **cheap**, پک pek oujouz, بادخوا bedâva ; — **Dirtiness**, (*n.*) پيسلىك pislik ; (*fig.*) دنائت denâ-et ; — **Dirt y**, (*-i*) (*a.*) کيرلى kirli, پيس pis ; (*lit.*) ملوث mülevves ; — **Dirtily**, (*ad.*) کيرلى kirli bir halde.

Disable, dis-ā'bl, (*v.a.*) ضيفالاق zayuf-latmaq; اسقط saqat et.; (*jud.* مع *fig*) سوين mil et.; (*mil* مع *mar*) حاربين harbin hârij buramaq; خارج ييراقق yirâqq; — **Disāb'led**, (-'ld) (*a.*) سقط saqat; (*fig.*) ساقط sâqit; (-soldier) معلول mâ'loul; معلول mâ'loulin; (*pl.*) مصعا zou-afâ; (*-for service*) خدمت الويشي al-wishî; دكل hidmete elverishli deyil; (معلول) (mâ'loul); (*warships*) (*a*) حربين خارج harbin hârij; — **Disability**, (-abil'-ti) (*n.*) ضعف zâf; معلول mâ'loulivvet; (*jud.*) حكومتلك hükümsizlük.

Disadvantage, dis-ad-vant'āj, (*n.*) مضرت mazarrat; (*fig.*) عذور mohzûr; (*pl.*) عاذير mahâzîr; — **Disadvantâ'-geous**, (-'jus) (*a.*) مضر mouzur; (*fig.*) محذورî mahzûrîlous; (*unfavourable*) غير مساعد gayri mûsâ'id.

Disaffect, dis-af-fekt', (*v.a.*) (*fig.*)
 صوغوتق soghoutimq; جايديرمق jay-
 durmaq; — **Disaffect'ed**, (td) (*a.*)
 عيبدار moughâlif; (*lit.*)
 aleyhdâr; (*pl*) غير ممنونل gayri mem-
 nûnlar; — **Disaffect'ion**, ('shun)
 (*n.*) (*lit.*) عدم تمایل ademi temâyül;
 مخالفت moughâlefet.

Disaffirm, dis-af-fèrm', (*v.a.*) رد ا. redd
et ; (jud) جرح ا. jerh et.; نقص ا.
naqz et. .

Disagree, dis-a-grē' (*v.n.*) اوبعاقم ouy-mamaq; موافق المواقف mouvâfuq ol-mamaq; (*dissent*) اوبوشه ماقم ouyousha-mamaq; — **Disagree**'able, (*a.*) (*fig.*) ناخوش nâhosh; فتا fenâ, — **Disagree**'-ment, (*n.*) ايتلاف ihtilâf; (*lit.*) مبايتet mubâyenet.

Disallow, dis-al-low', (*v.a.*) رد redd
et.; — **Disallow'ance**, (-'ans) (*n*)
رد redd; (*lit.*) عدم تصویب ademi tasvîb.

Disappear, dis-ap-pēr' (*vn.*) غائب *aw.*
 qayb ol.; (*fig.*) غائب *zâ-il ol;* (*pers.*)
 غایب *qayb ol.*; — **Disappear-ance**, (-'ans) (*n.*) غایب *qayb*
olma. (*fig.*) غایب *zavâl;* (*lit.*) اندفاع
indifâ', (*pers.*) غایب *qayb ol.*

Disappoint, dis-ap-point', (*v.a.*) جانی
مٹانا janunu suqmaq; (*lit.*)
müte-essir et; — **Disappointing**,
(*n.*) جان مٹانے والا jan suquju; (*lit.*)
ناخوش nâhosh; — **Disappointment**, (*n.*)
عدم نموننت âdemi memnûniyyet;
(*lit.*) انکسار خیال inkisârû hayâl.

Disapprove, dis - ap - prōōv', (*v.a.*)
 بکهنه مک beyenmemek ; (*lit.*) تَسَنِب
 تَسَنِب etmek tensib etmek ; — **Disap-**
prov'al, (-prōōv'al) (*n.*) (*lit.*) عَدَم
 اَدَمِ tasvib âdemî tasvîb ; رد redd.

Disarm, diz-*ärm'*, (*v.a.*) (*mil. & mar.*)
 اسلأهءان siláhdan tejrid et ;
 (-a person) آق siláhdunu almaq;
 (-the population) سلاح طوپلامق siláh top-
 lamaq; (*v.n.*) (*pol.*) تحءىء تسلىءات ta-
 haddi tesliháat yapmaq;—**Disarm-
 ament**, (*n.*) اسلأهءان tejrid
 تحءىء تسلىءات ta-
 haddi tes-
 lihát.

Disaster, diz-as'ter, (*n.*) مَصِيبَة mousi-
bet; فَلَائِكَة felâket; — **Disas'trous**,
(-trus) (*a.*) فَلَائِكَة مُوجِبَة felâketi mô-
ujib; مُهْلِكَة mühlîk; فَعِیْلَة fei'î; — **Dis-
as'trouslly**, (*ad*) فَلَائِكَة فَعِیْلَة felâketle;
فَعِیْلَة سَوْرَتَه fei'î sûretde.

Disavow, dis-a-vow', (*v.a.*) طانيماق
tanumamaq; تکذيب رد ا. redd et;
tekzîb et; — **Disavow'al**, (*n.*) رد
redd; تکذيب inkâr.

Disband, dis-band', (*v.a.*) طاغمتق dât-maq; (*mil.*) ترخيص terhîs et.; (*v.n*) طاغلمق dâлмаq.

[DIS-DIS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mīne;

Disbelieve, dis-be-lēv', (v.) ایشانماق (ئە) inanmamaq; ... (e-) inanmamaq; شهبه shühbe et; — **Disbelief**, (-lēf') (n.) شهبه shühbe; تردد tereddüd.

Disburden, dis-bur'dn, (v.a.) بوشالماق boshaltmaq; خفیفلەشک hafifletmek; (fig.) قورۇتارماق qourtarmaq.

Disburse, dis-burs', (v.a.) صرف sarf et.; — **Disbursement**, (n.) مصرف masraf; (act) صرف sarf; (lit.) تەبایات te'diyyât.

Disc, disk, (n.) پلاق qours; پلاق plaq.

Discard, dis-kārd', (v.a.) اتماق atmaq; (reject) تەردە tard et.; (lit.) اسقاط isqât et..

Discern, diz-ern', (v.a.) فرق farq et.; تمیز temyiz et.; (lit.) تمیز temyiz et.; — **Discernible**, (a.) اکلایشیلەر an-lashulur; فرق اولنور farq olounour; (lit.) قابل تقدیر qâbili taqdîr; — **Discerning**, (a.) اکلار anlar; (lit.) مددک müdrîk; (lit.) مۆمەییز mümeyyiz; — **Discernment**, (n.) (lit.) ادراک idrâk; محاکمه mouhâkeme, (power) (lit.) قوۋە تەبئیه qouhvveyi temyiziyye; (fig.) تفریق tefriq

Discharge, dis-chārj', (n.) چیقارما chu-qarma; جریان ihrâj; (flowing) jereyân; (pl) افرات ifrâzât; (payment) تسویه tesviye; تادیۋە te'diye; (jud.) تبرئه tebrî-e; (lit.) ابرا ibrâ; (artil) اداخت endaht; (performance) ایفا ifâ; ابرا ihrâj; (dismissal) ابرا ihrâj; (mil) چیقارما chuqarmaq; (un-load) بوشالماق boshaltmaq; (lit.) تاهلیه tahliye et; (emit) افرات ifrâz et; (fn) تسویه tesviye et, تادیۋە te'diye et, (jud.) ابرا ibrâ et.; (artil) اداخت endaht et., (perform) ایفا ifâ et; (dismiss) چیقارما chuqarmaq; ابرا ihrâj et, (fig.) افراف afv et.; (mil) تەرخیس terhis et..

Disciple, dis-i'pl, (n.) شاگرد shâkird; تلمیز telmiz, (pl) تلمیذ telâmiz; (rel) مۆرید mürîd; (-of Christ) حواری havârî; (pl) حوارییون havâriyyûn; (fig.) سالک sâlik.

Discipline, dis-i'plin, (n.) دیسیپلین dis-iplin; انضباط intizâm; **military** عسکری inzubât askeri; — **Disciplinary**, (-a-ri) (a.) انضباطی inzubâtî, (lit. و rel) تەربییکارانه terhibkârâne;

— **Disciplinarian**, (n) (a) سرت sert (-âmir); (lit.) انضباطکار inzubât-kyâr.

Disclaim, dis-klām', (v.a.) رد redd et., فریغت tekzîb et.; (jud) فریغت ferâgat et.; — **Disclaim'er**, (n.) فریغت ferâgat; (act) تکذیب tekzîb; (jud) فریغت ferâgat (-nâme).

Disclose, dis-klōz', (v.a.) آچماق achmaq; (fig.) افشا ifshâ et. — **Disclōs'ure**, (zh'ūr) (a) آچماق achma; (fig.) افشا ifshâ; (pl.) افشائات ifshâ-ât; کشف keshf.

Discolour, dis-kul'ur, (v.a.) صولدیرمق soldourmaq; رنگی دیکشدرمک rengini deyshidirmek; (v.n.) صولق solmaq; رنگی rengi deyshmek.

Discomfit, dis-kum'fit, (v.a.) بوزمق bozmaq, پریشان perîshân et.; — **Discomf'iture**, (-fi-tūr) (n.) هزیمت hezimet.

Discomfort, dis-kum'furt, (n.) صیقینی suquntu; (fig.) کدر keder; (v.a.) صیقیق suqmaq, راحتسuz rahatsuz et..

Disconcert, dis-kon-sert', (v.a.) بوزمق bozmaq; شاشیرتمق shashurtmaq; — **Disconcert'ed**, (a) شاشغین shash-gun; (lit) متعجب mütehayyir.

Disconnect, dis-kon-ekt', (v.a.) آیرمق ayurmaq; چیقارماق chuqarmaq; — **Disconnect'ed**, (a.) آیری ayru; چیقیش chuqmush; (fig.) ارتباطسuz irtibâtsuz; **Disconnection**, (-'shun) (n.) آیرله ayrulma, چیقارما chuqarma

Disconsolate, dis-kon'sō-lāt, (a.) تسلی teselli teselli boulmaz; (lit.) نومید nev-mîd.

Discontent, dis-kon-tent', (a.) غیر ممنون gayri memnûn, (n) خوشنودسزلق hoshnoudsuzluq, (lit.) عدم ممنونیت ademi memnûniyyet.

Discontinue, dis-kon-tin'û, (v.a.) تەرك terk et.; تعطیل tâ-tîl et.; (v.n) کسيلمک kesilmek; (lit.) قطع mounqatû' ol; — **Discontin'ation**, (-'shun) (n.) کسيلمه kesilme; (lit.) انقطاع inqutâ' — **Discontin'uous**, (-'û-us) (a.) دوامسuz devâmsuz; فاصلە fasûlalu.

Discord, dis'kord, (n.) اختلاف ihtilâf; (mus) آهنگسزlik âhenksizlik; — **Discord'ant**, (a.) آهنگسز âhenksiz; (fig.) متباين mütebâ-yin.

mōte, foot, mōon, shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ذ; zh ز [DIS-DIS]

Discount, dis'kownt, (*n*) اسقونطو isqon-to; (*v.a.*) اسقونطو isqonto et.; (*fig.*) احتياطله ihtiyatla telaqqi et.; **at a—** (*a*) قيمتندن آشاغي quymetinden ashâ; (*fig.*) دوشگون düşügün; اعتبارسز isqonto edilebilir.

Discountenance, dis-kown'ten-ans, (*n.*) (lit.) عدم ترویج ademi tervij; (*v.a.*) تجویز ایتمهك yüz vermemek; teijviz etmemek.

Discourage, dis-kur'aj, (*v.a.*) جسارتی jesaratini qurmaq; — **Discouraging**, (-'aj'ing) (*a.*) جسارت قیریمی je-sâret quruju; (*lit.*) غیرت شکنانه gayret shikenâne; — **Discouragement**, (*n.*) انکسار شوق jesâretsizlik; inkisârî shevq.

Discourse, dis-kōrs', (*n.*) سوز seuz; noutq, (*lit.*) خطابه hutâbe; (*v n.*) بحث bahs et.; (*lit.*) خطاب hutâb et.

Discourteous, dis-kurt'yus, (*a.*) قایا qaba; nezâketsiz.

Discover, dis-kuv'ër, (*v.a.*) کشف keshf et.; بولق boulmaq; — **Discovery**, (-i) (*n.*) کشف keshf

Discredit, dis-kred'it, (*v.a.*) اینانماق inanmamaq; (*fig.*) اعتباردن دوشورمهك اعتبارسزلیق i'tibârdan düşürmek; (*n.*) سقوط souqout; (*repute*) سوء شهرت sôuyi sheuhret; — **Discred'itable**, (*a.*) (lit.) معیوب mâ'yôub; محل شر mouhilli sheref.

Discreet, dis-kre't', (*a.*) مدبر müdebbir; عقلی aqullu; کتوم ketôm; — **ly**, (*ad.*) (lit.) مدبرانه müdebbirâne; ke-tômâne.

Discrepancy, dis-krep'an-si, (*n.*) اختلاف ihtilâf; (*lit.*) تناقض tenâqouz; — **Discrep'ant**, (*a.*) مختلف mouhtelif; (*lit.*) متناقض mütenâquz.

Discrete, dis-kre't', (*a.*) آیری ayru, (*lit.*) آیری münferid; — **ly**, (*ad.*) آیری münferiden.

Discretion, dis-kresh'un, (*n.*) تدبیر tedbir; تصبیب basiret; (*choice*) تامل ایسترسهك—**at your** nasul istersenz; (*lit.*) رایگز نه محول re'yiniz mouhavvel.

Discriminate, dis-krim'i-nât, (*v.a.*) تمیز temyiz et.; (*lit.*) تفريق tefriq et.; — **ly**, (*ad.*) (lit.) صراحة sarâhaten; دقیق صورتده daqiq sôurte; —

Discriminā'tion, (-'shun) (*n.*) فرق farq; (*lit.*) تمیز temyiz; — **Discriminā'tive**, (tiv) (*a.*) (lit.) تمیزی temyizi, مدقق mûmeyyiz; (*fig.*) نافذ nâfiz, müdaqqiq.

Discursive, dis-kur'siv, (*a*) عقلی aqlî; (*lit.*) استدلالی istidlâlî; — **faculty** قوه qouvvayi mouhâkeme.

Discuss, dis-kus', (*v.a.*) مذاکره mü-zâkere et.; (*fig.*) گوروشمek, (*lit.*) تذکره tezekkür et.; — **Discuss'ion**, (-kush'un) (*n.*) مذاکره müzâkere; (*jud*) تدقیقات tedqiqât; (*med.*) قاپانمه qapanma; **to enter into** مذاکره کی رسمek müzâkerekere girishmek; **to close the** — مذاکره ای اجمال et.; **under** — müzâkerekere taht müzâkerede

Disdain, dis-dān', (*n.*) غرور gourôur; (*lit.*) استحقار istihfâf, استخفاف istihqâr; (*v.a.*) تنزل ایتمهك beyenmemek, tenezzül etmemek; (*lit.*) استحقار istihqâr et.; — **Disdain'ful**, (-'fôol) (*a.*) استخفافکار mâgrôur; (*lit.*) استخفافکار istihfâfkyâr; — **Disdain'fully**, (*ad.*) استخفافکارانه istihfâfkyârâne.

Disease, diz ēz', (*n.*) حستلی illet, hastalug; راحتسزلیق rahatsuzlug; (*fig.*) اندیشه endişe; — **Diseased**, (zd) (*a.*) راحتسز hasta

Disembark, dis-em-bark', (*v.a.*) (قاربه) چیقارماق (qaraya-) chuqarmaq, (*lit.*) (قاربه) چیمهك ihrâj et.; (*v.n.*) چیقارماق (qaraya-) chuqmaq; — **Disembarkā'tion**, (-'shun) (*n.*) اخراج ihrâj; چیمه chuqma.

Disembarrass, dis-em-bâr'as, (*v.a.*) قورتارماق qourtarmaq.

Disembody, dis-em-bo'di, (*v.a.*) طاعتیق dâtmaq, (*mil.*) ترخیص terhis et.; (*fig.*) تجرید et.; — **Disembod'ied**, (-'id) (*a.*) (mil.) مأذون me'zûun; مستبدel müstebdel; (*fig.*) مجرد müjjerred.

Disembowel, dis-em-bow'el, (*v.a.*) بارساقلارunu chuqarmaq; (*fig.*) تشمیر tesh-hîr et.

Disenchant, dis-en-chant', (*v.a.*) متأثر müte-essir et.; — **Disenchant'ment**, (*n.*) حزن hüzn, — **Disenchant'ed**, (td) (*a.*) غم gam; — **Disenchant'ed**, (poet) ناشاد nâ-shâd.

Disencumber, dis-en-kum'bër, (*v.a.*)

only; routine; through; luck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[DIS-DIS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd; red; mē, hēr; in, mīne;

قورتارماق hafifletmek; (*fig.*)
qourtarmaq
Disengage, dis-en-gāj', (*v.a.*)
چیقارماق; (*fig.*) qourtarmaq;
— **Disengage'ment**, (*a.*) چیقما
chuqma; qourtoulma, (*chem*)
ayrılma, fiâr.
Disentangle, dis-en-tang'gl, (*v.a.*)
ačhmaq, qourtarmaq.
Disfavour, dis-fā'vur, (*n.*)
اعتبارسزلق; (*lit.*) nükbet;
i'tibârsuzluq, hoşlanmamaq
(*v.a.*)
Disfigure, dis-fig'ūr, (*v.a.*)
bozmaq, (*lit.*) sheklini tâgyîr
et., — **Disfigurâ'tion**, (-'shun) (*n.*)
(*lit.*) tâgyîr; tahrif, (*ug-*
liness) bichimsizlik.
Disgorge, dis-gorj', (*v.a.*)
چیقارماq; (*med*) gaseyân et.;
Disgorge'ment, (*n.*) ifrâz
gaseyân.
Disgrace, dis-grās' (*n.*) ayub;
rezâlet; yüz qarasu;
(*fig.*) i'tibârsuzluq;
nükbet; (*v.a.*)
(i'tibârdan) düşürmek, mah-
jûub et.; to be in —
i'tibârdan düşmek; (*lit.*)
menkyûub ol.; — **Disgrace'ful**,
(-'fûl) (*a.*) fenâ yaqush-
maz; (*lit.*) nâhosh. **Disgrace'-**
fully, (*ad.*) nâhosh
söetde.
Disguise, dis-giz', (*v.a.*)
gizlemek; (*appearance*)
tebdîli qiyâfet et.; (*n.*)
gizlenme; (*fig.*)
niqâb. **Disgust**, diz-gust', (*v.a.*)
nefret et.; hoşlanmamaq, (*n.*)
nefret; istikrâh; —
Disgust'ing, (*a.*) menfûr; (*lit.*)
müstekreh, nâhosh.
Dish, dish, (*n.*) tabaq; (*fig.*)
yemek; (*v.a.*) tabâ qomaq;
(*defeat*) .. (i) mâglûub et.;
başdurmaq; — **cloth**,
(i) basdurmaq; bez.
Dishearten, dis-härt'n, (*v.a.*)
mükedder et.; me'yûus et.;
ousandurmaq.
Dishevelled, di-shev'eld, (*a.*)
qarma qarushuq; perîshân.

Dishonest, diz-on'est, (*a.*)
namûsus; (*corrupt*)
mür-nâmous-souz;
— **ly**, (*ad.*) namûsus-
souzja; — **Dishon'esty**, (-i) (*n.*)
namûsuslouq; (*fig.*)
irtikyâb.
Dishonour, diz-on'ur, (*n.*)
ayub; leke; (*v.a.*)
outandurmaq, sherefini
ihlâl et.; (*girl*)
urzunâ tejâvüz et.;
(*payment*) tanumamaq; (*lit.*)
— **Dis-**
hon'ourable, (*a.*) sherefsiz.
Disillusion, dis-il-lû'zhun, (*n.*)
aldanma; (*lit.*)
inkisârû hayâl; (*v.a.*)
inkisârû hayâle ôuratmaq.
Disinclination, dis-in-kli-nâ'shun, (*n.*)
istemeksizlik; (*lit.*)
ademi temâyül, — **Disincline'**, (-klin')
(*v.a.*)
jaydumaq; soghoutmaq — **Disinclined'**, (-klind')
(*a.*) arzûsuz; (*lit.*)
gayri mütemâyil;
Disinfect, dis-in-fekt', (*v.a.*)
dezenfekte et.; —
tebhîr et.; —
Disinfect'ant, (*n.*)
mouzâddu te-affûn.
Disinherit, dis-in-her'it, (*v.a.*)
redd et.; verâsetden
isqât et.
Disinter, dis-in-ter', (*v.a.*)
(*fig.*)
zâhire chuqarmaq; (*exhume*)
fet-hi meyyit et.; — **Dis-**
inter'ment, (*n.*)
zâhire ihrâj; fet-hi meyyit.
Disinterested, dis-in'ter-est-ed, (*a.*)
bî-terâf; lâqayd; (*impartial*)
— **ly**, (*ad.*) lâqaydâne;
bî-terâfâne; (*lit.*)
hasbî olaraq.
Disjoin, dis-join', (*v.a.*)
ayurmaq; ahengini boz-
maq; (*v.a.*)
ayrılmaq; — **Dis-**
joint', (*v.a.*)
ayurmaq; parchalamaq;
(*land*) ifrâz et.;
Disjoint'ed, (td) (*a.*)
ayrılma; müfrez; (*lit.*)
râbutasuz.
Disjunction, dis-jungk'shun, (*n.*)
(*act*)
ayrılma; tefrîq; (*state*)
infisâl; — **Disjunctive**,
(*gram.*)
âtufo. (*a.* ve *n.*)
Dislike, dis-lik', (*n.*)
nefret,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

خوشلانمايش hoshlanmayush, (*v.a.*)
خوشلانماماق hoshlanmamaq; سومه مك sev-
memek.
Dislocate, dis-'lō-kāt, (*v.a.*) يردن چيقارماق
yerinden chuqarmaq. يوزمق boz-
maq; — **Dislocā'tion**, (-'shun) (*n.*)
چيقارمه chuqarma, اخراج ihrâj; (*fig.*)
يوزمه bozma.
Dislodge, dis-'lōj', (*v.a.*) چيقارماق chu-
qarmaq; اخراج ihrâj et., ا. tard
et.; (*v.n.*) چيقاق chuqmaq
Disloyal, dis-'lōi'al, (*a.*) صداقتسى sadâ-
qatsiz; (*treacherous*) خائى hâ-in; —
Disloy'alty, (-ti) (*n.*) صداقتسىزلىك sadâ-
qatsizlik; امانت huyânet, امانت ihânet.
Dismal, diz'mal, (*a.*) كدرلى kederli, (*lit.*)
ملول mel'oul; (*n.pl.*) كدر keder, (*lit.*)
ملال melâl, — ly, (*ad.*) ملولانه me-
l'oulâne.
Dismantle, dis-man'tl, (*v.a.*) سويق soy-
maq, (*lit.*) تجريد tejrid et.; (*mar.*)
چيقارماق eslihasunu chuqar-
maq; (*mil.*) هدم hedm et.
Dismask, dis-mask', (*v.a.*) ميدانه چيقارماق
meydana chuqarmaq; (*lit.*) تشهير
tesh-hîr et
Dismast, dis-mast', (*v.a.*) ديركلرخى چيقارماق
direklerini chuqarmaq.
Dismay, dis-mā', (*n.*) قورقو qorqou,
دهشت deh-shet; (*lit.*) نومىدى nevmîdî;
تدهيش qorqoutmaq, (*lit.*) تدهيش
tedhish et.
Dismember, dis-mem'bēr, (*v.a.*) پارچالاماق
parchalamaq; — **Dismem'berment**,
(*n.*) پارچالامه parchalama, (*lit.*)
مقاسمه mouqâseme.
Dismiss, dis-mis', (*v.a.*) چيقارماق chu-
qarmaq; اخراج ihrâj et.; عزل
azl et.; (*expel*) طرد tard et.; (*jud.*)
redd et.; — **Dismiss'al**, (*n.*)
عزل ihrâj et.
Dismount, dis-mownt', (*v.n.*) (-from)
ايندirmek (den-) inmek; (*v.a.*) ايندirmek
indirmek; (*fig.*) چيقارماق chuqarmaq,
سوكم seukmek.
Disobedient, dis-o-bē'di-ent, (*a.*) اطاعتسىز
itâ-atsiz; سرکش serkesh; — **Disobe-
dience**, (-ens) (*n.*) سرکشلىك serkesh-
lik, اطاعتسىزلىك itâ-atsizlik.
Disobey, dis-o-bā', (*v.a.*) اطاعتسىزلىك itâ-
atsizlik et.; سرکشلىك serkeshlik et..
Disoblige, dis-o-blij', (*v.a.*) كوچنديرمك
güjendirmek; (*lit.*) رنجيده renjide

et.; — **Disoblig'ing**, (j'ing) (*a.*) نزاكتمىز
nezâketsiz; (*lit.*) خاطرشكن hâtur-shiken.
Disorder, dis-or'dēr, (*n.*) قاراشىقلىق qa-
rushuqluq; (*fig.*) اغتشاش iğtishâsh;
(*med.*) علت illet; اختلال ihtilâl; (*v.a.*)
يوزمق bozmaq; قاراشىدويمق qarushdur-
maq; — **Disor'derly**, (-li) (*a.*) قاراشىق
qarushuq; پريشان perishân; (*lawless*)
يولسىز yolsouz; (*ad.*) برحالده qa-
rushuq bir halde, — **doings** يولسىزلىقلار
yolsouzluqlar; (*lit.*) سىئات seyyi-ât;
— **house** عومخانه oum'oumhâne.
Disorganize, dis-or'gan-iz, (*v.a.*) يوزمق
bozmaq; قاراشىدويمق qarushdurmaq;
— **Disorganizā'tion**, (-iz-ā'shun) (*n.*)
انتظامسىزلىق qarushuqluq; انتظامسىزلىق
zâmsuzluq; (*lit.*) تشوش teshevviush.
Disown, diz-ōn', (*v.a.*) ردا redd et.;
انكار inkâr et..
Disparage, dis-par'āj, (*v.a.*) تقدير اچمهك
taqdîr etmemek; (*fig.*) حرمتسىزلىك
hürmetsizlik et.; — **Dispar'age-
ment**, (*n.*) حرمتسىزلىك hürmetsizlik;
(*lit.*) تنزيل قدر tenzîlî qadr.
Disparate, dis'par-āt, (*a.*) فرقلى farqlu;
فرقلى شىلر (n.pl.) nisbetsiz;
farqlu sheyler.
Disparity, dis-par'i-ti, (*n.*) فرق farq;
مىبايت mû-bâyet.
Dispassion, dis-pash'un, (*n.*) سكوت
sûkyûnet, (*lit.*) آسوده âsôudegi; —
Dispass'ionate, (-āt) (*a.*) ساكن sâkin;
(*lit.*) آسوده âsôude; هيجانسىز heyejânsuz;
— **Dispass'ionatēly**, (*ad.*) سكوتله
sûkyûnetle.
Dispel, dis-pel', (*v.a.*) طاغىتق dâtmaq;
(*fig.*) دفع def et..
Dispensary, dis-pens'ar-i, (*n.*) دىسپانسر
dispanser.
Dispensation, dis-pen-sā'shun, (*n.*)
طاغىتق dâtma; توديع tevzi'; (*permis-
sion*) مفايت mousâde; (*lit.*) مفايت mou-
âfiyyet; (*rel.*) خيروش hayrû-sheer;
الهي taqdîr ilâhî.
Dispense, dis-pens', (*v.a.*) طاغىتق dât-
maq; توديع tevzi' et.; (*medicines*)
تدبير tertib et.; احضار ihzâr et.;
صرف vaz gecmek; واز كچمك — **with**
استثنا sarfu nazar et.; (*jud.*) istisnâ et.;
معاك mou-âf tout-
maq; — **Dispens'er**, (*n.*) توديع ايدن
tevzi' eden; اداره idâre eden.

[DIS-DIS] (الانكيزجه كاتاك تلغى ايجون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mine;

Disperse, dis-pěrs', (*v.a.*) ساقچى sach-maq, يايىق yaymaq; (*drive*) طاغيتق dāt-maq, (*v.n.*) يايىلمق yayulmaq; (*mar*) تباعد tebhâ-oud et; (*fig*) طاغيتق dâl-maq; (*vanish*) زائل زائل ol.; — **Dispers'ed**, (sd) (*a.*) طاغيتق dānuq; (*prākende*) perākende; — **Dispers'edly**, (*ad.*) طاغيتق صورتده dānuq sōuretdē; — **Dispers'ion**, (-'shun) (*n.*) طاغيتمه dātma, طاغيلمه dālma; يايىلمه yayulma; تباعد tebhâ-oud; (*light*) انتشار intishār.

Dispirit, dis-pir'it, (*v.a.*) جيسارى قايرىمق jesāretini qurmaq; (*fig.*) مایوس me'yōus et.; — **Dispir'ited**, (td) (*a.*) مایوس me'yōus; جيسارىمق jesāretsiz.

Displace, dis-plās', (*v.a.*) يورندن چيقارمق yerinden chuqarmaq; (*fig.*) اخراج ihrāj et.; — **Displace'ment**, (*n.*) اخراج ihrāj; (*mar*) ماء مخرج mâ-i mahrej.

Display, dis-plā', (*fig.*) كوسترمك geustermek; (*exhibit*) تشهير tesh-hir et.; (*fig.*) نمايش يايىق nūmāyish yapmaq; (*fig.*) اظهار arz, عرس (n) نمايش tesh-hir; (*fig.*) نمايش nū-māyish geusterish; **this is mere**— بوسرف كوستريشدر bou surf geusterishdir.

Displease, dis-plez', (*fig.*) جاتى صيقق janunu suqmaq; (*v.n.*) حوشلانماق hoshlanmamaq; — **Displeas'ed**, (-plez'd) (*a.*) غير ممنون gayri memnūn; (*angry*) داوغيغ dargun; مغير mōugber; — **Displeas'ing**, (-plez'ing) (*a.*) جان jan suquju, (*lit.*) ناخوش nāhosh; — **Displeas'ure**, (-plezh'ūr) (*n.*) عدم ademi memnōuniyyet; (*lit.*) انفعال infu-âl.

Disport, dis-pōrt', (*n.*) اكانجه eylenje; (*v.*) نشه لئلك eylenmek; نشه لئلك nesh-elenmek.

Dispose, dis-pōz', (*v.a.*) ترتيب tertib et.; تصرف isti'māl et.; (*lit.*) tesarrouf et; (*incline*) (lit.) اماله imāl et; (*off*) قانديرمق qandurmaq; استعمال isti'māl et.; (*i.*) قوللانق (i.) قوللانق qoullanmaq; — **Dispōsed**, (zd) (*a.*) مساعد müsâ-id, ايسته كسز — ill mütemâyil; (*lit.*) ايسته كسز — ill mütemâyil; — **Dispōs'edly**, (*ad.*) ترتيبه tertible; نظامه nizâmla; — **Dispos'al**, (-poz'al) (*n.*) نظام tertib nizâm; (*lit.*) تصرف tesarrouf; (*order*) امر emr; (*sale*) ساتيش satush; **I am at your**

— امرينيزه emrinize âmâdeyim; — **board** ساتيش قويمسيونى satush qo-misyonou; — **Disposit'ion**, (-poz-ish'un) (*n.*) ترتيبات tertibât; (*temper*) استعداد hâl, مزاج mizâj; (*tendency*) استعداد isti'dād; (*lit.*) تمايل temâyül, (*pl.*) تخصيص temâyûlât; (*jud.*) ترك terk, tahsis; (*jud.*) احكام ahkyâm.

Dispossess, dis-poz-zes', (*v.a.*) محروم mahroum et.; (*lit.*) نزع nezi' et., اسقاط isqât et.

Disproof, dis-prōōf', (*n.*) رد redd; جرح jerh.

Disproportion, dis-pro-pōr'shun, (*n.*) عدم تناسب nisbetsizlik; (*lit.*) بيجيمي يوزمق ademî tenâsüb; (*v.a.*) بيجيمي bichimini bozmaq; — **Dispropōr'tionate**, (-'shun-ât) (*a.*) اويمان ouymaz, (*lit.*) غير متناسب gayri mütenâsib.

Disprove, dis-prōōv', (*v.a.*) رد redd et.; جرح jerh et.

Dispute, dis-pūt', (*n.*) مناقشه münâqasha; مناقشه ihtilâf; (*v.a.*) مناقشه münâqasha et.; (*v.n.*) اعتراض i'tirâz et.; (*v.n.*) آتكار münâzâ et.; **beyond** — اشيكيار âshikyâr, مسلم müselleme; **a matter of** — مناقشه münâzâlû bir mesele; — **Dispūt'able**, (*a.*) قابل qâbili münâqasha, مشكوك mesh-kyōuk; — **Dis'pūtant**, (*a.*) معترض mōu'teriz, مخالف mōuhâlîf; — **Dispū-tā'tious**, (-'shus) (*a.*) منازعه مى münâzâju; (شرت) (shirret).

Disqualify, dis-kwol'i-fi, (*v.a.*) (*lit.*) اسقاط isqât et.; تجريد tejrid et.; (*jud.*) رد redd et.; — **Disquali-ficā'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*) اسقاط isqât; موافق المولى mouvâfuq olmayush, اهليتسزك ehliyyetsizlik; — **Disqual'ified**, (-fid) (*a.*) الويريشلى elverishli deyil, ياراماز yaramaz; (*lit.*) ساقط sâqit.

Disquiet, dis-kwi'et, (*v.a.*) راحتمسز rahatsuz et., اندیشه ورمك endishe vermek; (*n.*) اندیشه endishe.

Disquisition, dis-kwi-zish'un, (*n.*) تدقيق tedqîq; (*lit.*) نعيمق tâ'miq.

Disraeli, diz-rā'le, (*n. pr.*) ديزرائيلي dizra-eli; لورد بيقونسفيلد lord biqons-fild.

Disregard, dis-re-gārd', (*v.a.*) اھمال ihmāl et.; اهميت ورمه مک ehemmiyyet vermemek, (*lit.*) استخفاف istihfâf et.; اھمال ihmāl; (*lit.*) لا قيدي lāqaydi, استخفاف istihfâf; — **Disregard'ful**,

(-fōol) (a) (lit.) لاقيد lâqayd; (fig.) استخفاکار istihfâkyâr.

Disrepute, dis-re-pūt', (n.) سوء شهرت sôuyi sheuhret, — **Disrepūt'able**, (a.) اعتبارسز i'tibârsuz; فنا fenâ; (fig.) رذیل rezîl; — **Disrepūt'ably**, (ad.) رذیلانه rezilâne.

Disrespect, dis-re-spekt', (n.) حرمتمسزlık hürmetsizlik. — **Disrespect'ful**, (-fōol) (a.) حرمتمسز hürmetsiz.

Disrobe, dis-rōb', (v.a.) صومق soymaq; البسه‌سی elbisesini chuqarmaq.

Disruption, dis-rup'shun, (n.) بارلامه paralanma; یاریق yaruq; (fig.) تفرقه tefriqa, (rel.) اعتزال i'tizâl.

Dissatisfactory, dis-sat-is-fak'tor-i, (a.) مطلوبه مغایر matlôuba mougâyir, — **Dissatisfaction**, (-'shun) (n.) — **Dissatisfac'tion**, memnôunyyetsizlik; (lit.) ممنون عدم خوشنودی ademi hoshnôudi

Dissatisfy, dis-sat'is-fi, (v.a.) (fig.) ممنون اچتمک doyormamaq; طوبورماق memnôn etmemek; (fig.) اکتناع اچتمک iqnâ' etmemek, — **Dissat'isfied**, (-fid) (a.) غیرممنون doymamush; غیرممنون gayri memnôn; قانع دکل qânî' deyil.

Dissect, dis-sekt', (v.a.) پارچه‌لامق parchalamaq; (cut) آیریمق ayurmaq; (lit.) تحلیل teshrih et; (analyse) تحلیل teshrih et; (lit.) تعمیق tâ'miq et; — **Dissect'ed**, (a.) پارچه حالنده parcha hâlinde; آیرلمش ayrulmush; — **map** — **Dissec'tion**, (-'shun) (n.) پارچه‌لامه parchalama; تشریح (med.) ayurma; (fig) تشریح teshrih; — **Dissect'ing**, (a.) تقریق tefriq; (med.) تشریح teshrih; — **clerk** (تفریق کاتبی) (tefriq kyâtibi), — **instrument** تشریح آلی teshrih âleti; — **knife** تیشر neshter

Dissemble, dis-sem'bl, (v.a.) کیزلهمک gizlemek, کتم ketm et.; (v.n.) مراءىlik mürâ'lik et..

Disseminate, dis-sem'i-nât, (v.a.) صایق sachmaq; (fig.) یایق yaymaq, نشر neshr et..

Dissent, dis-sent', (v.n.) آیرلیق ayrulmaq; اختلاف ihtilâf et., (n.) اختلاف ihtilâf; (fig.) تفرقه tefriqa; (rel.) اعتزال i'tizâl; — **Dissent'er**, (n.) مخالف mouhâlif; معتزل mou'teriz; معتزل mōu'tezil; — **Dissen'sion**, (-'shun) (n.) اختلاف ihtilâf; (fig.) تفرقه tefriqa.

Dissertation, dis-sert-ā'shun (n.) مباحثه mübâhase; (treatise) رساله risâle; (redie) (reddiyye)

Dissevere, dis-sev'er, (v.a.) آیرمق ayurmaq; پارچه‌لامق parchalamaq; (v.n.) آیرلیق ayrulmaq.

Dissident, dis'i-dent, (a) مخالف mouhâlif; آیرلان ayrulan; (rel.) معتزل mōu'tezil; — **Diss'idence**, (-ens) (n.) اختلاف ihtilâf; (fig.) تفرقه tefriqa; (rel.) اعتزال i'tizâl.

Dissimilar, dis-sim'i-lar, (a.) فرقلی farqlı; باشقه bashqa; مختلف mouhtelif; **Dissimilar'ity**, (-i-ti) (n.) فرق farq.

Dissimulate, dis-sim'ū-lāt, (v.a.) کیزلهمک gizlemek; جعلی یایق jâ'li yapmaq; (v.n.) ریاکارلیق riyâkyârluq et.; — **Dissimulā'tion**, (-'shun) (n.) جعلی jâ'li hareket; ساختلک sahtelik; (hypocrisy) ریا riya.

Dissipate, dis'i-pāt, (v.a.) طاغیتیمâtmaq; (waste) هبا israf et., (n.) hebâ et.; — **Dissipā'tion**, (-'shun) (n.) دفاع indifâ'; طاغله dâlma; (fig.) سفاهت sefâhet, life of — (lit.) حیات سفیهانه hayâtü sefihâne.

Dissoluble, diz-zol'ū-bl, (n.) (chem.) ایر erir; منحل münhall; (fig.) ابطالی ibtâlî mûmkün; — **Dissolūbil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) ایر erime; (lit.) انحلال inhiâl.

Dissolute, diz-zol'ūt, (a.) (fig.) وزوق; اخلاق ضعیف bozouq ahlâqlı; اخلاقی ahlâqu zayuf; — **Dissolū'tion**, (-'shun) (n.) ایر erime; (sci.) انفساخ infisâh; (fig.) انحلال inhiâl; (death) اولوم enlüm; (fig.) زوال zevâl.

Dissolve, di-zolv', (v.a.) (sci.) ایرتمک eritmek; (fig.) حل hall et.; طاغیتیمâtmaq; fesih et.; (destroy) تهریب tahrib et.; mahv et.; (v.n.) ایرتمک erimek; منحل münhall ol., (fig.) طاغلق dâlmaq, (lit.) انفساخ infisâh et., (waste) زائل zâ'il ol.; mahv ol.; — **Dissolv'ent**, (a.) موحل mouhallil; ایرتیمی eritiji; (lit.) mouhallil.

Dissonant, dis'o-nant, (a.) آهنکسز âhenksiz; — **Diss'onance**, (-ans) تنافر âhenk-sizlik; (lit.) آهنکسزlık (n.) tenâfür.

Dissuade, dis-swād' (v.a.) جایدیرمق jaydurmaq; — **Dissuasion**, (dis-swā'-zhun) (n.) جایدیرمه jaydurma; —

[DIS-DIS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mīue;

- Dissuasive**, (dis-swā'siv) (a.) جایدیران jayduran; مانع (اولان) māni' (-olan); (n.) محذور mahzûr.
- Dissyllable**, dis-sil'a-bl, (n.) ایکی هجالی یکی hejeli kelime; — **Dissyllabic**, (-'ik) (a.) ایکی هجالی iki hejeli.
- Distaff**, dis'taf, (n.) اورکه ourge, — **side** (fig.) (a.) قادینلار qadunlar.
- Distance**, dis'tans, (n.) مسافه mesâfe; اوغلاق ouzaqluq; (mus) فاصله fâsula; (reserve) وقار veqâr, تمکین temkin; (v.a.) کریده بیراتی geride buramaq; فاصله بیراتی ayurmaq; **to keep one's** — fâsula buramaq; **to keep one's** — veqârunu mouhâfaza et., قارنی حادینی بیلmek.
- Distant**, dis'tant, (a.) اوزاق ouzaq, (lit.) بعید ba'id; (reserved) آغر âr, صوغوق soghouq, (lit.) مجتب müjtemb, — **ly**, (ad.) اوزاقدان ouzaqdan; (fig.) صوغوق soghouq باردانه bâridâne; **on-terms** مناسبی aralaru soghouq; **on-terms** minâsebâtu gergin
- Distaste**, dis-tâst', (n.) خوشلاشمایش hoshlanmayush, سوءهه sevmeyish; — **Distasteful**, (-'fôol) (a.) طاتسز tatsuz; (lit.) ناحوش nâhosh.
- Distemper**, dis-tem'per, (n.) (humour) حویسلزلق houysouzlouq; تیتیزلیک titizlik; (painting) تمپهرا tempera; (mat resim), (v.a.) راحتسز rahatsuz et; جانی صیققی janunu suqmaq; — **Distempered**, (-'perd) (a.) تیتیز titiz; بوروق houysouz; (bad) فنا fenâ, bozouq
- Distend**, dis-tend', (v.a.) کرمک germek; آچیق achmaq; (v.a.) یایلمق yayulmaq; — **Distended**, (a.) آچیق achuq; کرمک gergin; — **Distention**, (-'shun) (n.) کرمه germe; یایعه yayma; (fig.) توع tevessû'.
- Distil**, dis-til', (v.n.) سرولمک süzlûmek; (انبیکدن) damlamaq; (v.a.) چکک (انبیکدن) chekmek, (lit.) تقطیر taqtîr et; — **Distillâ'tion**, (-'shun) (lit.) تقطیر taqtîr; — **Distil'ler**, (-'ër) (n.) انبیک inbik; — **Distil'ler**, (-'ër-i) (n.) تقطیرخانه taqtîrkhâne; (spirits) مسکرات müskirât fabriqasu; — **Distil'led water**, (-dis-til'd) (n.) ماء مقطر mâ-i mouqattar.
- Distinct**, dis-tingkt', (a.) آیری ayru; مستقل müstaqil; (clear) آچیق achuq;

- (lit.) آیری آیری vâzuh; — **ly**, (ad.) آیری ayru ayru; (fig.) عیان صورنده ayân sôuretd; (lit.) واضح vâzuhen; — **ness**, (n.) (lit.) وضوح vouzûuh, صراحت sarâhat; — **Distinction**, (-'shun) (n.) تفریق farq; (act) تفریق tefriq; (em-nence) (lit.) تمایز mümtâziyyet; شهرت shenhret; (honour) شرف sheref; (lit.) تمیز temeyyüz; — **Distinctive**, (tiv) (a.) آیران ayuran; (lit.) تمیز mümey-yiz; (fig.) خصوصی housûusi; — **mark** مارقه alâmeti fâriqa; mar-qa.
- Distinguish**, dis-ting'gwish, (v.a.) آیرماق ayurmaq; تفریق tefriq et; (lit.) تمیز temyîz et.; — **one's self** آیرماق ayurulmaq; (lit.) آیری et.; — **Disting'ished**, (shd) (a.) کزیده mümtâz; — **Disting'ishing**, (a.) خصوصی housûusi; فارق fâriq.
- Distort**, dis-tort', (v.a.) چارپیتماق charputmaq; تحریف bükmek; (fig.) چارپیلماق charpulmaq; بوکولmek; — **Distor-tion**, (-'shun) (n.) چارپیلماق charpuqluq; (sci) بوکولmek; (lit.) التواء iltivâ; (fig.) تحریف tahrif; تغیر tegayyür.
- Distract**, dis-trakt', (v.a.) جلب jelb et., اشغال ishğâl et.; (fig.) چیلدیرتمق chuldurtmaq; — **Distract'ed**, (td) (a.) چیلغین chulgun; سرسم sersem; — **Distract'edly**, (ad.) چیلغینجه chulgun-ja; — **Distract'ion**, (-'shun) (n.) مشغول dalgunluq; (madness) چیلغینلیک chulgunluq; (amusement) دیوانه‌لک dîvânelik; eylenje.
- Distrain**, dis-trân', (v.a.) ضبط zabt et.; (v. n.) حقوقي محافظه haqûquounou mouhâfaza et.; — **Distrain't**, (n.) ضبط zabt; مصادره mousâdere; (v.) حجاز hajz.
- Distress**, dis-tres', (n.) محظاره mouhâtara; فلاک felâket; (calamity) ضرورت zarûret; (pain) فلاکته (elim-) ۇتۇرâb; (v.a.) اضطراب ویرمک felâkete soqmaq; — **Distressed**, (-'tresd) (a.) فلاکتزده felâketzede; اضطراب mouztarib; (ship) محظاره mouhâtara; **to be** — mouz-tarib ol.; — **Distress'ful**, (-'fôol) (a.) محظارب mouztarib; —

Distress'fully, (*ad.*) اليم صورتده elim sōurette; اضطرابه uzurābāla; — **Distress'ing**, (*a.*) اليم elim; فجيح feji'.

Distribute, dis-trib'ūt, (*v.a.*) طاعتيق datmaq; توزيع tevzi' et; (*fig.*) تطبيق tatbiq et.; to — justice توزيع عدالتا. — **Distribū'tion**, (-'shun) (*n.*) توزيع tevzi'; (*sci.*) طاعلمه dā'lma; انتشار intishār; (*log.*) معنای تشمیل mā'nāyi teshmīl; عمومه oumōuma tatbiq; — **Distribū'tive**, (*tiv*) (*a.*) تفريق tefriqi; توزيى tevzi-i; — **justice** احقاق حق ihqāqu haqq; — **Distribū'tor**, (-'tur) (*n.*) تصنيف tasnif me'mōrou; مودع müvezzī'.

Distriet, dis'trikt, (*n.*) ناحيه nāhiye; (*fig.*) منطقه mountuqa; (*pl.*) حوالى ha-vālī; مناطق menātuq; — **military** — mountuqayi askeriyye; منطقه عسكريه — **electoral** — دائره انتخابيه dā-ireyi intihābiyye; منطقه انتخابيه mountuqayi intihābiyye; (*pl.*) مناطق انتخابيه menātuqu intihābiyye.

Distrust, dis-trust', (*n.*) اعتماذسزلىq i'ti-mādsuzluq; — **shūbhe**; — **Dis-trust'ful**, (-'fōol) (*a.*) اعتماذسز i'timādsuz; — **Dis-trust'fully**, (*ad.*) اعتماذسزلقه i'timādsuzluqla; شبهه shūbheyle.

Disturb, dis-turb', (*v.a.*) بوزمق bozmaq; (*fig.*) اخلال ihlāl et; (*agitate*) قاروشدورماق qarushdurmaq; (*worry*) تاجيز tā'jiz et.; — **Disturb'ance**, (-'ans) (*n.*) بوزوله bozoulma; (*pl.*) اختلالات ihtilālāt; قاروشقلى qarushuqluq; اغتشاش igtishash; — **Disturb'er**, (*n.*) بوران bozan; — **of peace** اغتشاشچى igtishashju; (*jud*) متجاوز mü-tejāviz.

Disunion, dis-ūn'yun, (*n.*) آيريله ayrulma; (*fig.*) اختلال ihtilāl; نفاق nifāq.

Disunite, dis-ū-nit', (*v.a.*) آيريرمق ayurmaq; (*fig.*) آراسنى بوزمق arasunu bozmaq; (*v. n.*) آيرىلىق ayrulmaq.

Disuse, dis-ūs', (*v.a.*) قوللانماق qoullan-mamaq; ترك terk et; (*n.*) ترك terk.

Ditch, dich, (*n.*) هندك hendek; (*v.a.*) قازمق hendek qazmaq.

Ditto, dit'ō, (*ad.*) كذا kezâ.

Ditty, dit'i, (*n.*) شارقى sharqu; منظومه manzūme.

Diurnal, di-ur'nal, (*a.*) يوى yevmī; (*n.*) دعاكتاي dou-â kitabu; — **motion**,

(*ast.*) حرڪ harcketi yevmiyye

Divan, di-van', (*n.*) سدير sedir; ديوان dīvān.

Dive, div, (*v n*) طالمق dalmaq; باطمق batmaq; — **Div'er**, (*n.*) طالعج dalguj; قاره باطاق qara bataq.

Diverge, di-ver'j' (*v n*) آيرىلىق ayrulmaq; (*lit.*) teba-oud et.; (*fig.*) تخلف ht.) tehallūf et.; — **Divergence**, (j'ens) (*n.*) آيرىله ayrulma; (*n.*) تباعد teba'oud; (*fig.*) تخلف tehallūf; — **Divergent**, (j'ent) (*a.*) آيرىلان ayru-lan; اورزاقلاشان ouzaqlashan; (*lit.*) متباعد mütebā-id.

Diverse, div-ers', (*a.*) مختلف mouhtelif; بر قاج bir qach...; — **ly**, (*ad*) مختلف صوزده mouh-telif sōurette; — **Diversification**, (si-fi-kā'shun) (*n.*) تحول tehavvūl; (*lit.*) تنوع tenevvū'; — **Diver'siform**, (*a*) مختلف الاشكال mouhtelifül-eshkyāl; — **Diver'sity**, (-'si-ti) (*n.*) فرق farq; باشقلاق bashqalauq; — **Diver'sify**, (-'si-fi) (*v.a.*) ديكشيك ياپمق deyishik yapmaq; چشيد ياپمق cheshid yapmaq

Diversion, di-ver'shun, (*n.*) تحويل tah-vil; (*fig.*) ديكشيك deyishiklik; (*mil*) اغفال igfāl; اماله imāle

Divert, di-vert', (*v.a.*) چورمك chevirmek; تحويل tahvil et.; (*fig.*) اغفال igfāl et.; (*amuse*) اكلنديرمك eylendir-mek.

Dinvest, di-vest', (*v.a.*) صويق soymaq; (*fig.*) تجريد tejrid et.

Divide, di-vid'. (*v.a.*) آيريرمق ayurmaq; ايكيه آيريرمق ikiye ayurmaq; (*pol*) رايه قويغ re'ye qomaq; (*v n.*) آيرىلىق ayrulmaq; (*lit.*) اختلاف حاصل او. (*fig.*) inqisām et; (*arith.*) قاسم qāsum; (*instrument*) بركار pergēl.

Divident, div'i-dend, (*n.*) تمتع temettū', — **of «five» per cent** يوزده بش تمتع yüzd-e «besh» temettū'.

Divine, di-vin', (*a.*) قدسى qoudsī; علمادn semāvi; (*lit.*) لاهوت lahōuti; (*n.*) اولمādan; (*velī*) (*v.a.*) كشف keshf et.; كهانت kehānet et.; — **Divinā'tion**, (vin-ā'shun) كشف keshf; كهانت kehānet; — **Divin'ity**, (-vin'i-ti) (*n.*) قدسيت qoudsiyyet; (*theology*)

[DIV-DOD] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mine;

قدسی ilâhiyyât; (*being*) ذات ilâhî shey; (*pl.*) qoudsî zât; (*pl.*) mouqaddesât; «doctor» of — «doqtorou»; «professor» of — «müderrişi».

Diving, div'ing, (*n.*) طالعیج dalguch ..; — **apparatus**, طالعیج طانی dalguch taqumu; — **Dress**, طالعیج الیسهسی dalguch elbisesi.

Division, di-vizh'un, (*n.*) قسم qusm; (*arith*) تقسیم taxîm; (*fig.*) توزیع tevzi'; (*seperation*) آیریلما ayrılma, (*lit.*) انقسام inqisâm; (*difference*) فرق furqa; (*mil.*) منطقه moun-tuqa, دائره dâ-ire; (*vote*) رایه رایه qoma; (*pl.*) رایه رایه vazu'; (*divan*) (دیوان) yoqlama, یوقلامه (*mar*) — of labour تقسیم مساعی taxîmi mesâ-i, توزیع tevzi-i amel; — **Divisional**, (-vizh'un-al) (*a*) ... تقسیم taxîm...; (*mil*) ... فرق furqa...; — **officer** قاسم qusum...; — **Divis-ible**, (-viz'i-bl) (*a*) قابل تقسیم qâbili taxîm; آیریلیر ayrulır; — **Divisibil-ity**, (-viz-i-bil'i-ti) (*n.*) قابلیت تقسیم qâ-biliyyeti taxîm; — **Divis'ive**, (-viz'-iv) (*a*) (*fig.*) اختلافی موجب ihtilâfu mōu-jib; — **Divis'or**, (-viz'ur) (*n.*) (*arith.*) maxōumu مقسوم علیه.

Divorce, di-vōrs' (*n.*) طلاق tulâq, بوشامه boshama; (*v.a.*) بوشامق boshamaq, تطلق tatliq et.; (*fig.*) آیریلق ayrılmaq; — **Court**, طلاق محاکمهسی mahkemesi; (*Islamic*) محکمه شرعی mahkemeyi sher-uyye; — **to be divorced**, (-vōrs'd) آیریلق ayrılmaq; (*for women*) بوشانما boshanmaq.

Divulge, di-vulj' (*v.a.*) یایق yaymaq; (*fig.*) افشا ifshâ et.; — **to be divulg'ed**, (-vulj'd) .. یایلمق yayulmaq, شایع shâyî ol..

Dizzy, diz'i, (*a*) سرسم sersem, شاشغین shashgun; (*v.a.*) سرسم sersem et.; — **Dizz'iness**, (*n.*) باش دونهسی bash deunmesi, سرسملک sersemlik.

Do, dōō, (*v.a.*) یایق yapmaq; اچمک etmek; (*performe*) اچما ifâ et., اجرا ijrâ et.; (*finish*) بیتیرمک bitirmek; — **away** بر طرف qaldurmaq; (*fig.*) قالدیرمق ber-taraf et.; (*abolish*) فسح fesih et.; — **(e)** .. (ه) یارامق lagv et.;

(ه) خدمت yaramaq; (*kill*) اولدیرمک euldürmek, (*fig.*) تکرار tek-râr et.; — **over** تنظیم düzeltmek, — **up** دوزلتمک düzeltmek, — **with** پک يورمق pek yorma, (*lit.*) بی تاب bi-tâb et.; — **without** (بی قولانما) qoullanmaq; — **without** لؤوم کورمه مک lüzûm geur-memek; — **with** واز کیمک vaz gechemek; **to have to** — **with** (له) علاقه سی او. (le-) alâqasu ol.; — **with** (له) مناسبی او. (le-) minâsebeti ol.; — **I hear** «evet ishidi» yoroum, ایشیدییورم evet «ishidi» yoroum, حقیقه haqiqaten «ishidi» yoroum.

Docile, dō'sil, (*a.*) حلیم halîm, مطیع moutî'; — **Docil'ity**, (-sil'i-ti) (*n.*) حلم hilm, ملایمت mülâyemet.

Dock, dok, (*n.*) ریختیم ruhtum; (*dry-*) مازنون موقعی havouz; (*jud*) حوض havouz; (*v.a.*) حوضلاق havouz-lamaq; حوضه صوقت havouza soqmaq; **floating** — **saâbit** حوض ساہ havouz; (نات حوض) havouz; حوض قابریقه لری, — **yard** (tersâ-ne) (توسانه) havouz fabriqaları; — **Dock'age**, (-âj) (*n.*) حوضلاق havouzlanma; (*dues*) حوض اجرتی havouz üjreti; — **Dock'er**, (*n.*) حوض لیمان amelesi; (*li-man*) حوضه سی amelesi.

Docket, dok'et, (*n.*) خلاصه houlâsa; (قولاق) (qoulaq); (*jud.*) etiket, — **da-âvî listesi** دعای لیستہسی (v.a.) چوقارق houlâsa chuqarmaq; قاید qayd et..

Doctor, dok'tur, (*n.*) دوکتور doqtor; (*med.*) طبیب tabîb, (حکیم) hekim; (*v.a.*) تدای tedâvî et.; (*fig.*) تیشیش tîgshîsh et.; — **Doc'torate**, (-ât) (*n.*) دوکتورا doqtora; (*lit.*) رؤس rû-ôs; — **Doc-torship**, (*n.*) دوکتورلق doqtorlouq.

Doctrine, dok'trin, (*n.*) مسلک meslek, دستور düs-tûr; — **Doc'trinaire**, (-trin-âr) (*n.*) nazariyyâtju; اصولپرست ousûl-perest; (*a.*) نظری nazarî; — **Doc-trinal**, (*a.*) مسلکی meslekî; علمی ilmî.

Document, dok'tu-ment, (*n.*) وثیقه vesîqa, (*pl.*) وثائق vesâ-iq; (*v.a.*) (*lit.*) تەصیق tevsiq et.; — **Doc'um-ent'ary**, (-a-ri) (*a.*) (*lit.*) مستند vesâ-iqa müstenid; مثبت müsbet.

Dodge, doj, (*n.*) دسیسه desise; (*lit.*) تمل

möte; foot; mōōn; shut; mūle; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ذ; zh ڙ [DOD-DON]

te-allül; (*v.a*) آشورماق ashurmaq;
qachurmaq; (*v.n*) قاچق qach-
maq, حيله hile et; (*lit.*) تامل te-
allül et; — **Dogd'er**, (j'er) (n.) دساس
dessās; حيله كار hilekyār.
Dodecanes, dō-de-kā'nes, (*n pr*) اون
جزائر اثني عشر jezâ-iri isnâ asher.
Doff, dof, (*v.a*) صوقت soymaq; چيقارماق
chuqarmaq.
Dog, dog, (n.) كلب keupek; (*lit.*) كلب
kelb; (*v.a*) تعقيب tâ'qîb et, (*worrv*)
تعييز tâ'jiz et.; — **days**, (*lit.*) ايام
eyyâmu bahður; — **fish**, كويك
keupek balugh; جام جور jam geuz,
— **rose**, ياني گل yabâni gül; —
Dogg'ed, (g'd) (*a*) عنادي inadju;
— **Dogg'edly**, عكسي axi; — **Dogg'edly**,
(*ad*) عنودانه anôudâne; عكسليك
axilikle; — **Dogg'ish**, (g'ish) (*a*) كويك
keupek gibi, (*brutal*) غدار gaddâr,
وحشي vahshî.
Dogma, dog'ma, (n) (*lit.*) عقيدة aqîde. (*pl*)
احكام ahkyâm; — **Dogmatic**, (tik)
(*a*) يقيني qat-i; (*phil*) ايقاني iqânî;
ياقيني yaqînî; (*fig*) متحكم mütehakkim,
— **Dogmatically**, (*ad*) قطعي qat-i
sôuretd; متحكمانه mütehakkimâne;
— **Dogmatic's**, (t'iks) (*n pl.*) عقائد
aqâ-id; (الهيأت) ilâhiyyât; — **Dog-**
matism, (tizm) (*n*) مطاعات
qat-uyyeti montâlat; (*phil*) ايقانيه
iqâniyye (-mesleki); (*fig*) (مسلك)
tehakküm; — **Dog'matist**, (n.)
ايقانيه iqânju; (*pl*) ايقانيون iqâ-
niyyûn; ياقينيون yaqîniyyûn, (*fig*)
متحكم mütehakkim; — **Dog'matize**,
(tiz) (*v*) احكام وضع ا. ahkyâm vazû'
et.; ناص nass et; (*fig*) تحكم te-
hakküm et.; قطعي سريلهمك qat-i seuy-
lemek; — **Dog'matized**, (tizd) (*a*)
منصوص mansûus; موضوع mevzû;
Dol'y, dol'i, (n.) كوچوك (كچوكت) (kü-
chük-) pechete; آلتلق altluq
Dolings, dō'ingz (*n pl*) افعال ef-âl;
حوادث harekyât; (*events*) واقعا vaqâyi'.
Dole, döl, (n.) كدر keder; ألم elem;
(charity) اعانه i-âne; (*lit.*) تهررات teber-rü-
ât; (*v.a*) تعوذ tevzi' et.; — **Dole-**
ful, (-'fööl) (*a*) كدرلي kederli
melôul; **Dole'fully**, (*ad*) كدرانه melôulâne.
Doll, dol, (n.) بيبك bebek; (*fig*) قوقله
gouqla.

Dollar, dol'ar, (n) دولار dolar.
Dolphin, dol'fin, (n.) يونس يونس yûnouns
balugh.
Dolt, dölt, (n.) احمق ahmaq; بودالا bou-
dala; — **Dolt'ishness**, (n.) حماقت
hamâqat.
Domain, do-mân', (n.) ملك mülk; (*fig*)
ساحة sâha.
Dome, döm, (n.) قبة qoubbe, (*church*)
كاشانه kilise; (*fig lit*) قبة lit
kyâshâne; (*v.a*) قبة ياقيني qoubbe
yapmaq; — **Domed**, (dömd) (*a*)
قبة قبة qoubbeli.
Domestic, do-mes'tik, (*a*) داخلي dâhili;
(*fig*) housûusi; (*house*) ... أو
ev; (*lit.*) بيت beyti, (*tame*) اهلي ehli;
(n.) خدمتي hizmetçi; — **trade** تجارت
tijâreti dâhiliyye; — **animals**
hayvânâtu ehliyye; — **affairs** امور
ev ishleri, (*fig*) داخلي oumôuru dâhiliyye;
— **Domes'tically**, (*ad*) أوجه evje;
داخلي dâhilen; — **Domes'ticate**, (-ti-kât)
(*v.a*) آليشدورماق alushdurmaq, —
Domesticity, (-tis'i-ti) (n.) عائله
âyile hayatü.
Domicile, dom'i-sil, (n.) مسكن mesken;
يرليشدورماق iqâmetgyâh, (*v.a*)
yerleshdirmek; ايسكان iskyân et.;
— **Dom'iciled**, (-i-sild) (*a*) مقيم
mouqim; — **Domicil'ary**, (-i-sil'i-
a-ri) (*a*) اقامتگاه iqâmetgyâh; — **visit**
iqâmetgyâh teharrisi; — **Domicili'ation**,
(-sil-i-â'shun) (n.) اقامت iskyân, اقامت iqâmet.
Dominate, dom'in-ât, (*v.a*) حاكم au.
hâkim ol; — **Dom-**
in'ation, (-'shun) حاكميت hâkimiyyet;
(*fig*) تحكم tehakküm; — **Dom'inant**,
(*a*) حاكم hâkim; غالب gâlib; (*mus*)
dominant.
Domineer, dom-in-er', (*v.n*) تحكم
tehakküm et
Dominion, do-min'yun, (n.) حكم hûkm,
دومينيون hâkimiyyet; (*country*)
dominyon, ممالك memâlik; (مستملكه)
(müstemeleke).
Don, don, (n.) عالم âlim; (*college*)
مدرس müderris; (*Spanish*) دون don
Donation, do-nâ'shun, (n.) اعطاء i'tâ,
تهركات harekyât; اعانه i-âne; (*pl*)
teber-rü-ât; — **Don'ative**, (-'a-tiv),
(*n*) هديه hediye...; — **Donât'or**, (tur) (n.) ويرن

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[DON-DOW] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr: in; mine,

veren, (*lit.*) صاحب müteberî; متبرع müteberî hayr; (*pl*) متبرعین müteberu-in.

Done. dun, (*a*) yapulmuş; یاپیش edilmiş; (*exhausted*) bitmiş; جوق پیشمش tamam; **over** — آریشمش under — آریشمش az pishmiş, (*chi*)

Donkey, dong'ki, (*n*) merkeb, مرکب (اشک) (eshek), — **engine,** (*mar*) دونکی donki, یاردیمچی ماشین yardımju machine.

Doom, dōm, (*n*) hüküm, (*condemnation*) mahkyōummiyyet; (*fig*) قدر qader; زوال zevâl, (*destiny*) qader; bahat; (*va*) mahkyōum et.; — **Dooms'day,** (dōmiz'dā) (*n*) — **Doomed,** (dōumd) (*a*) mahkyōum عکرم.

Door, dōr, (*n*) قاپی gapu; — **keeper,** مدخل medhal قاپیچى gapuju, — **way,**

Dormant, dor'mant, (*a*) uyuyquda, (*lit.*) نائم nâ-im; (*fig*) متروک metrōuk, (*n*) کیریش kirish, — **Dormer-window,** (*n*) چاتی پنجرهسى chatu penjeresi; — **Dormitory,** (-to-ri) yataqbāne; قوغوش qoghoush.

Dorsal, dor'sal, (*a*) آرقه arqa, (*lit.*) zahri, ظهري.

Dose, dōz, (*n*) مقدار miqdār, doz; (*va*) مقدار miqdār tâ'yin et..

Dot, dot, (*n*) نقطه noqta; (*va*) نقطه لاق noqtalamaq; — **Dot'ted line,** خط نقطه لى hatu noqtalu hatt; (*lit.*) خط موهم hattu mevholdum; خط منقوط hattu menqōut.

Dotation, do-tā'shun, (*n*) ایراد تخصیصی irād tahsisi; وقف (ایته) vaqf (-etme); — **Dō'tal,** (*a*) .. jihâz, (cheyiz ..); ایراد irād.

Dote, dōt, (*va*) آلیملاق aluqlamaq, بونامق bounamaq; (ه) چیلدیرمق (-on) (e-) chuldurmaq, مبتلا او. (ه) mübtelâ ol.; — **Dō'tage,** (-'āj) (*n*) بونامق bounaqluq, (*lit.*) عته ateh; (*fig*) بوناق ibtilâ; — **Dō'tard,** (*n*) چیلماق chulgun.

Double, dub'l, (*a*) چيفت chift, (*lit.*) مضاعف mouzâ-af; چيفت (*n*) iki qat; چيفت (*n*) iki misli, (*lit.*) ضعف zu'f; معرفت double; (*trick*) حيله hîle; double, (*va*) چيفت (*a*) iki misli yapmaq, (*lit.*) taz-if et.; (*fold*) قاتلامق qatlamaq; (*v. n*) ایکی

تضاعف iki misli ol, (*lit.*) اشعاف. tezâ-ouf et.; (*turn*) dolashmaq, چيفته baredled, chifte (-namlulu) (نامرلی) chifte eunlüe, — **dyed,** نام (*fig*) iki qat boyalı; — **entry,** اصلول (tam chapgun), — **ousdulu mouzâ-afa,** مصاعفه

Doublet, dub'let, (*n*) عیى esli; ایش aynu, (*garment*) یelek

Doubt, dowt, (*n*) شبه slubhe, (*v. n*) tereddüd et.; شبه slubhe et.; there is no — about it شبهسى ona shübhe yoq, — **Doubt'ful,** (-'fūl) (*a*) شبهلى shübhelî, meshkyōuk; — **Doubtless,** (*a*) شبهسى shübhesiz, طبعی tabî.

Dough, dō, (*n*) خامور (خیر) hamour; — **Dough'y,** (-'i) (*a*) خامورکسى yumushaq gıbyı; (*fig*) یومشاق

Doughty, dow'ti, (*a*) جسور jesdūr.

Douse, dows, (*v. a*) صوبه صوبه طایرمت souya baturmaq, اصطلاح uslatmaq; (*mar*) batmaq; (*v. n*) مایا mayna et.;

Dove, duv, (*n*) کورجین qoumrou, قورمى güverjin, (*fig*) جان جگر jıyer; — **cot,** güverjinlik; — **tail,** qourt قورت آغزی, (*n*) gechme, (*va*) پارله parile; (*v. a*) gechme yapmaq; (*fig*) ouydourmaq; (*v. n*) ouyoush-maq.

Dover, do'ver, (*n pr*) دووهر dover.

Dowager, dow'a-ger, (*n*) والده valde; والدۀ فرالی val-deyi qurâlî; (*doul*) (طول)

Dower, dow'ër, (*n*) چهار jıhâz, (چەیز) (cheyiz); ایراد irād, (widow's) nefaqa; — **Dow'ry,** (-'ri) (*n*) (چهار) (cheyiz); (durahoma) (دراخوما)

Down, down, (*n*) توی tüy; حاو hav; — **Down'y,** (-'i) (*a*) توپلی tüylü; (*fig*) یومشاق yumushaq

Down, down, (*n*) (mar) قومصال qoumsal; (*pl*) یایلا yayla; مرعا mer-â

Down, down, (*ad*) آشاغی ashâ; آشاغیده ashâda; (*fig*) دوشمش düşmüş, — **cast,** (*a*) (*fig*) کدرلی kederli, me'yōus; — **fall,** (*n*) دوشمه düşme; معرفت souqōut; (*ruin*) انقراض inqraz; — **hill,** (*a*) اینیشلی inishli, مائل mâ-il; — **pour,** (*n*) شیدتلی shiddetli yâ-mour; — **right,** (*a*) آچیق achuq; قابا

qaba, (*ad*) آچىچە achuqja, قاباجە qabaja; — **wards**, (*ad*) آشاغى (طوغرى) ashâ (-dôrou), آشاغىدە ashâda.

Doyen, dwaw'yong, (*n.*) اك قديملى en qıdemli, شيخ sheyh; — of the diplomatic corps شيخ السفرا sheyhous-süferâ

Doze, dōz, (*v.n*) اوڭۇقلاق ouyouqlamaq; (كەسدىرمەك) (kesdirmek); اوڭۇقلاما sersemlemek; (*n*) اوڭۇقلاما ouyouqlama; —**Doz**ʻy, (دۈ) (*a*) اوڭۇشوق ouyoushuq; سەرسەم sersem; (*wood*) چۈرۈك chürük.

Dozen, duz'n, (n.) دوزینه düzüne

Drab, drab, (a) قویو قورشونی qoyou qourshôuni, *(fig.)* کبرلی kirli, مردهار mourdar; *(n.)* فاحشه fâhishe

• **Drachma**, drak'ma, (*n.*) دراخمي drahmi
Draft, dräft, (*n.*) حريان jereyân; چكيش
 chekish; (*fin*) پوليهه poliche; حواله
 havâle; (*art*) رسم resim; طاسلاق tas-
 laq; (*writing*) مسوده müsvedde; (*mil*)
 چكيدى kîmâl efrâdu; (*mar*) چكيدى
 chekdîy sou; (*v.a.*) رسم يامق resim
 yapmaq; (*write*) قلمه آت qaleme al-
 maq; (*lit.*) تسليم tesvîd et; (*detach*)
 افرار ifrâz et. افرم ayurmaq.

Drag, drag, (n) طارق *taraq*; (*carriage*)
 أرابيه *araba*; فرون *fren*, (*fig.*) حائل *hâ-il*;
 (*v.a.*) سوروكلكه *sürüklemek*; چككمك
chekmek, (*mar.*) طرامق *taramaq*;
 (*v.n.*) سوروكلكه *sürüklenmek*; (*mar*)
 (دمير) طرامق *(demir) taramaq*.

Draggle, drag'l, (v n) سورونمك sürünmek; (n) كيرلنمك kirlenmek.

Dragoman, drag'o-man, (*n.*) ترجمان *ter-jüman*; **first** — ماش ترجمان *bash ter-jüman*.

Dragon, drag'un, (*n*) اژدر ejder; دراغون
dragon; — **fly**, آت سبنکی at sineyi; —
like, (*a.*) اژدر کبی ejder gibi; (تغ.)
غضب gazûb

Dragoon, dra-gōōn', (*n.*) دراغون dragon,
 زورلامق *âr sūvâri*; (*v.a.*) (*fig.*)
 zorlamaq; ابحار *ijbâr* et. .

Drain, drān, (n.) مجرا mejrâ; لم; lârn;
(flow) جریان jereyân; (fig.) صرفیات sar
fiyyât; (drink) اچکی ichki; (v.a.) آقیتق
aqutmaq; (filter) سوزمک süzmek;
(dry) قوروتوق qouroutmaq; (fig.) صرف
ا. sarf et.; بیتیتمک bitirtmek; (v.n.) آق
aqmaq; جریان jereyân et.; سوزولمک

süzülmek; — **Drain'age**, (‘āj) (n.)
 آقۇتما aqutma; سوق sevq; (pl) جرائر
 mejrâlar, (lit.) مجارى mejârî; (rivers)
 جدولار jedveller; — **tube** (med) فیتیل
 fitil; — **Drain'er**, (n.) سوزگەچ
 süzgech **rake**, drâk, (n.) اوردك (erkek-)
 eurdek.

Dram, dram. (درهم *n*) direm

Drama, dram'a, (*n.*) درام dram; (*lit.*)
هائبة hâ-ile, (*fig.*) فاحه fâju-a; — **Dra-**
mat'ic, (-'ik) (*a*) / (*lit.*) هائولي hâ-ilevî;
(*fig.*) فُجيع feji'; — **Dramat'ically**,
(*adj.*) فُجيعاً feji' sôurette; — **Dramat'ist**, (*n*) (*lit.*)
فاحه fâju-âne; — **Dramat'ist**, (*n*) (*lit.*)
فاحه fâju-a nûvis.

Drape, drāp, (rā.) دوناتماق donatmaq; — **Drāp'er**, (n.) تزیین tezyin et.; — **manifot'eraj** چوخه سی manifot'eraj; — **Drāp'ery**, (-er-) (n.) مایفوترا مانیفوتراجلیق manifotrajuluq; — **manifot'ra** قاتارل manifotra tijařeti, (pl) قومامشلار qoumashlar; — **manifot'ra eshyāsu**, (hangings) پردeler; — **asgular** آسغیلر.

Drastic, dras'tik, (*a.*) شدید shedîd, (*lit.*)
 قوتلی مهسل (*med*) (n) زجری zejri
 qou-vetli mûs-hil

Draught, *dräft*, (*n.*) جریان *jereyân* ;
چکیدش *chekish* ; (*drink*) اچیش *ichish* ;
بودوم *youdoum* ; (*fig.*) اچکی *ichki* ;
(*sketch*) طاسلاق *taslaq* ; قروکی *qroki* ;
(*writing*) مسوده *müsvedde* ; (*mai*)
چکیدش *chekdi* سو *sou* ; (*fish*) چکیدش
chekish ; — *of air* هوا جریان *jereyânu*
havâ ; قوراندۀ ' *qourander* ; **forced**—
جبری *jereyânu jebri* ; **at a**—
بر چکیدشدۀ *bir chekishde* ; بودومدۀ *bir*
youdoumda ; — **Draughts**, (*tz*) (*n.*)
دامۀ *dama* ; **to play at**—اورناماق
dama oynamaq , — **Draughts'man**,
(*n.*) رسام *ressam*, مهندس *mühendis* ;
(*writer*) مسود *müsevvid* ; (*lit.*) منتشی
münshi ; — **Draughts'manship**, (*n.*)
رسالق *ressamluq* ; مسودلق *müsevvidlik* ;
(*fig.*) قلمیۀ *qouvveyi qalemiyye* ;
منشلق *münshilik*.

Draw, draw, (v.a.) چەکمەك chekmek;
(fig.) ا. جلب jelb et.; ا. حذب jezb et.;
(extend) كرمك germek; (receive) ا. احد
ahz et.; ا. تأمين te'min et.; (art)
چيزمەك chizmek; ا. ترسيم tersim et.;
(mar.) صو چەكمەك sou chekmek, (n.)
چەكش chekish; كەشيدە keshide; to-
aside بىر تاراف چەكمەك bir tarafa chekmek;

[DRA-DRI] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, liēr, in; mine;

(fig.) آياتماق; to — back (v.n.) geri chekilmek; (fig.) (v.n.) sarfu nazar et. to — in chekilmek. qusalmaq; قایدیوق; to — over (fig.) jelib et. qandurmaq; to — up dizilmek; (mil.) tabour ol. (compose) قالمه آلتی; tanzim et. qaleme almaq; (stop) دورماق; to — a bill bir poliche chekmek. havâle vermek; to — money باره آلتی para almaq; para chekmek; — Draw'back, (-'bak) (n.) mahzûr (pl.) mehâzir; (duty) istirdâd; (sum) i-âde edilen meblag; — Draw'bridge, (n.) reddiyyât; — Draw'ér, (n.) cheken; (fin) چکمهجه havâle veren; (bo.v) chekmeje; geuz, (pl.) dou; — Drawee, (draw-ê) (n.) havâle alan

Drawing, draw'ing, (n.) chekme. (lit.) jerr: (art) resim; قلمه qara qalem; (lottery) chekilme; واردات keshide; (pl. & com) vâridât; طوغری — حاصلât; in — dôrou; out of — yankush; — book, resim defteri; — room, qabûl salonou; صالونی واغون — room car salonlou vagon.

Drawl, drawl, (v.) kekelemek; اوزاغه muruldanmaq; (n.) ouzatma

Drawn, drawn, (a.) chekilmish; (game) basha bash, (mat) (mat).

Dray, drā, (n.) (beuyûk-) arabaj; — man, arabaju.

Dread, dred, (n.) qorqou; دهشت dehshet, (lit.) hashyet; (v.a.) qorqoutmaq; (lit.) tedhish et. — Dread'ful, (-'fûl) (a.) qorqounj; (lit.) ma-hôuf; — Dread'fully, (ad.) qorqounj ir halde; مدهش صورته; — Dread'less, (a.) pervâsuz.

Dream, drēm, (n.) rü'yâ; (fig.) xilâ houlyâ; hayâl; (v.n.) rü'yâ geurmek, (fig.) telhayyül et.; — Dream'er, (n.) (fig.) xiyâl peror

hayâl-perver; telhayyül eden; — Dream'less, (n.) rü'yâsuz; (fig.) hayâlsız. — Dream'y, (-'i) (a.) rü'yâ gibi; (fig.) xiyâl hayâlî; dalğun.

Dreary, drēr'i, (a.) me'yôus; Drear'ily, (-'i-li) (ad.) me'yôusâne

Dredg, drej, (n.) tarag; (mar) tarag; (v.a.) tarag doubasu; oun-lamaq; (cooking) pane yapmaq; — Dredg'ing, (-'j'ing) (n.) tarame; ounlama.

Dregs, dregz, (n. pl.) tortou; (fig.) süprüntü.

Drench, drensh, (v.a.) uslatmaq; (lit.) ishba' et.; (n.) ilaj; shouroub; — Drench'ed, (shd) (a.) uslanmush; (-in) (le-) meshbû'

Dress, dres, (n.) elbise; اثواب esvab; (fig. lit.) kisve; libâs; (v.a.) giydirmek; (lit.) tan-zim et.; (fig.) tezyin et.; (prepare) ihzâr et.; tertib et., (sore) temizlemek; pansuman yapmaq; full — beuyûk üniforma; — coat, resmî elbise; (frac) elbiselek; — goods elbiselik; qoumashlar, — maker, terzi; Dress'er, (n.) giydiren; (fig.) tertib eden. (med.) tumarju; jerrah; (table) tezyah

Dressing, dres'ing, (n.) giyinme; tovalet... (pl.) elbise... tovalet...; (fig.) zînet; (sauce) salcha; terbiye; (land) kirizme; gübre sherbeti; (med) sargu; pansuman; — case, tovalet chantasu; — gown, rob-deu-sham-bur; — room, giyinme odasu; gardurob.

Dressy, dres'i, (a.) temiz giyinir; geus-terishli.

Dribble, drib'l, (v.n.) damlamaq; (slaver) salyasu aqmaq; (v.a.) damlatmaq;

(For Turkish pronunc.) past, lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte, very, tû چيوو; ch چ, sh ش; th ث; th ð, zh ژ [DRI-DRO]

(fig.) تدريجاً يايق tedriyen yapmaq;
— away توكتشمك tûketmek

Drift, drift, (n.) سورمه sürme; (mar) حريان jereyân, دوشمه dûshme; (heap) کومه kûme; ييغين yugun; (geol.) ترسات birikinti, (lit.) تيرسبات te-ressûbât; (mining) قانال qanal, کييد gechid; (aim) مقصد maxad, هدف he-def; (v.a.) سوروکله مک sürükleme; sürük- lenmek; سوروکتشمك (v.n) sevq et; (v.n) سوروکتشمك sürük- lenmek; دوشمك dûshmek, (heaps) طوپلانماق yughulmaq, ييغيلمق toplan- maq; (lit.) تراکم terâkûm et; — wood, سابع اودون sâbih odoun.

Drill, dril, (n.) مثقب misqab; (agr.) تخم yataq, اوجاق ojaq; (sowing) چيري tohoum makinesi; (row) صيره churpu, ديمي dimi, دوq doq; (v.a.) دلمك delmek; (agr.) سورهلامق tohoum ekmek, تخم misqab, — plough, تلمع ايتدirmek tâ'lim etdirmek, — tohoum makinesi; **Drill'ing, (n.)** تلمع delme; (mil) تلمع tâ'lim; — machine مثقب misqab makinesi; — master تلمع معلمی tâ'lim mou-allimi.

Drink, dringk, (n.) اچمک ichki; اچمك ichke; (pl.) مشروبات meshrôubât; (v) اچمك ichmek; (fig.) يوشماق yout- maq; to — to the health of صحتته (ك) (in-) suhhatine-ichmek; اچمك شرفته ichmek; — money bahshush; — **Drink'- able, (a)** اچمك ichilir; (lit.) قابل شرب qâbili shûrb; — **Drink'er, (n.)** عياش ayyâsh.

Drip, drip, (n.) طاملامه damlama, (roof) ساقاق sachaq; طاملالاق damlaluq; — **stone,** (v.n) طاملالاق damlamaq; — **Dripp'ing, (n.)** ياغ yâ; (sou) (sou); (lard) اريش طومور ياغي erimish domouz yâ.

Drive, driv, (v.a.) سورمه sürmek, اچمك itmek; (fig.) سوق a. sevq et; اداره idâre et; (nails) ميخلامق muhlamaq, چاقق chaqmaq; (force) زورلامق zorla- maq; — on سورمك sürmek; qoshdourmaq; — out (den-) chuqarmaq; (den) چاقق tard et; (v.n.) چارپق charp- maq, اتولماق atulmaq; (carriage) کيتمك gitmek; (mar.) دوشمك dûshmek; (fig.) سورمه sürmek; سوروکتشمك sürüklenmek; (n.) سورمه sürme; (excursion) کيديش gidish, تنزه

tenezzüh; (hunt) تعقيب tâ'qîb; (road) شوسه shose; araba yolou, آراهه يولى tam sür-atle; — **Driv'er, (n.)** سوروجى sürücü; (carriage) آراههچى arabaju; (motorcar) شوفور shofeur; (railway) ماکينيسټ qondükteur, قوندوکتور ma- kinist.

Driving, driv'ing, (a.) محرک mouharrik; (fig.) وولهلئ velvelî; (n.) سوق sevq; (fig.) هدف hedef, (lit.) سائى sâ-iq; — box, آراههچى arabaju yeri; — wheel, آناه چرخ ana charq; — ana tekerlek.

Drivel, driv'l, (n.) ساليه salya; (fig.) ساليه سالىسى salya- su aqmaq; (v.n) ساليه ساليه sachmala- maq

Drizzle, driz'l, (n.) خفيف ياغور hafif yâ- mour; صولى سېکن sölou sepken; (v.n) (ياغور) سېمك (yâmour-) serpmek.

Droll, dröl, (a.) تحف tahaf; — **Droll'- ery, (-er-i)** (n.) تحفله tahafuq

Dromedary, drum'e-dar-i, (n.) هجين hejin; دوه deve.

Drone, drön, (n.) (zo.) ارکک ارکک aru; (fig.) خيلاز haylaz; (dalqavouq) (dalqavouq); — **Drön'ish, (a.)** تنبل ten- bel; — **Drön'ishly, (ad)** خيلازچه hay- lazja; (dalqavouqja).

Droop, dröop, (v.n.) سارماق sarqmaq; (fall) دوشمك dûshmek; (fig.) سموط souqout et.; (bot.) صولق solmaq; — **Droop'ing, (a.)** بايلماق bayulmaq; سارماق sarq; (fig.) دوشگون dushgün; بايغين baygun.

Drop, drop, (n.) طامله damla; (lit.) قطره qatra; (fall) دوشمه dûshme; سموط sou- qout; (hanging) آسنى asgu; کوبه küpe; باستيل palanga; (pl) بالانه balane; (mar) شکر sheker; (v.n.) طاملالاق damla- maq; (fig.) دوشمك dûshmek; سموط souqout et.; (sink) باطيق batmaq; (end) bitmek; — in تمام ol., — in اچمك icheri girivermek; — into (fig.) (طاملالاق) damlamaq; (قى) الله a. (e-) qonmaq, (ه) قونق (i-) elde et.; — off دوکولمک deukül- mek; فوت او. dushmek, (fig.) طاملالاق damlatmaq; (v.a.) فوت ol.; دوشمك dûshürmek; (let go) ييراق buraqmaq; (anchor) فوندا founda et.; (fig.) اسقاط isqât et.; (break off) کسمك kesmek;

only; routine; through; tuck; müsée; give, join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[DRO-DUC] (انگريزيءَ ۾ ڪاٽڪ ٽلفي اچيون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr, in, mine,

(lit.) qat-u alāqa et; (utter) seüyleyivermek; — **a note** بر بوسله ڪوندرهك yazuvermek; يارو برهك bir pousla geundermek. — **curtain**, sahne perdesi; — **Drop-p'ing**, (n.) damlama (pl) suzuntu; ضايعات zây u-ât, (dung) qoush gübresi قوش ڪوبرسي
Dropsy, drop'si, (n.) استسقا istis-qâ (-illeti). — **Drop'sical**, (-si-kal) (a) istisqâli استسقالی
Dross, dros, (n) حروف jürûuf; (fig.) دڪرسر şüpruntü, deyersiz sheyler. — **Dross'y**, (a) (-i) حروفی jürûufiou. (fig.) دڪرسر deyersiz.
Drought, drowt, (n) قورالاق qouraq; sousouzlucq; — **Drought'y**, sousouz قوراق qouraq (a) (-i)
Drove, drōv, (n.) ڪومه küme, — **Drōv'er**, (n.) صيغبرتاج sughurt-mach, چوبان choban
Drown, drown, (v.a.) بوغی bômaq; (fig.) بوغلق basdu'maq. (v.n.) بوغلق boghoul'maq. غرق ol. — **Drowned**, (nd) (a) بوغلمش boghoul-moush. معروف mağrouq.
Drowse, drowz, (n.) اووشوقاق ouyou-shouqlouq; آغبراق ârluq; (v.n.) اووقلامق ouyouqlamaq. پينڪلهمك pinekleemek; (v.a.) اووشوديرمق ouyoushdourmaq; اووقو ڪيترهك ouyqou getirmek. — **Drows'ily**, (zi-li) (ad.) اووقلايهق ouyouqlayaraq. بر حالده sersem bir halde; (fig.) لاقيدهانه lâqaydâne; — **Drows'y**, (zi) (a) اووشوق ouyou-shouq; سرسم sersem
Drudge, druĵ, (v.n.) چوق چالبدق choq chalushmaq; (fig.) جاني جيهمق (janu chuqmaq); (n.) اسبر esir, kenle. — **Drudg'ery**, (jer-i) (n.) آغبر ايش âr ish; (fig. pl) خدمات سڀيه hide-mâtu süflıyye; — **Drudg'ingly**, (jing-li) (ad.) چوق اوغراشوق choq ôu-rasharaq. مشقتله meshaqqatle
Drug, drug, (n.) اعجاز ejzâ; علاج ilaj; (pl.) (اجزای طبيه) (ejzâyü tubbiyye). (com) ساتيلماز مال satulmaz mal; (fig.) مشتريسيز müshterisiz metâ'. — **Drugg'ist**, (gist) (n.) اجزا تاجري ejzâ tâjiri (اجزایی) (ejzâyü)
Drugget, drug'et, (n.) ڪجه keche, فرك frenk halusu اورتو eurtü.
Druid, drō'id, (n.) مجوسي (meĵusi)
Drum, drum, (n.) طاوول davoul; تراميه ته

ترامپته; (bo.v) قوطی qoutou, ظرف zarf, (mach) چرخ charq, اسطوانه üs-touvâne, (ear's) رار zar, (lit.) تابل tabel; — **stick**, دڪنك deynek, ال el, — **Drumm'er**, (n.) طاوولجي davouljou; تراميه ته trampeteji
Drunk, drungk, (a) سرخوش sar-hosh, to get — sarhosh سرخوش او. — **Drunk'ard**, (n.) سرخوش sar-hosh; عياش ayyâsh, — **Drunk'en**, sarhosh سرخوش (a) mest مست (fig.) — **Drunk'eness**, (n.) سرخوشلوق sar-hoshlouq, (lit.) سكر حال sikri hâl
Druses, drō'sez, (n. pl) درزير dürziler.
Dry, dri, (a) قورو qourou; (lit.) sousa-mush, (fig.) صوامش (thirsty) يابس yâbis, (lit.) ياون yavan, (fig.) خايسده hâyide; (milk) سوتسز sütsüz; (vine) قورونق (seq) (v.a.) سرت sert; قورونتماق qouroutmaq; (fig.) بتييرمك bitirmek, (v.n) قورونماق qouroumaq, — **ness**, يوسب qouroulouq; (lit.) يوبوسet; — **goods**, مانيعوطرا mani-fotra, — **light**, (n.) بواق sia berrâq zuyâ, (fig) فکر سالڻ fikri sâlim; — **Drî'er**, (n) سيقايف siqatîf, قورونتماڪسنسي qouroutma makinesi; — **Dry'salt**, (-sawlt) (v.a.) طوزلاق touzlamaq; قورونتماق qouroutmaq
Dual, dū'al, (a.) (lit.) متا müsennâ; — **Dū'alism**, (-izm) (n) ايكيلك ikilik; — **Dū'alist**, (lit.) سناٽ senâ-ıyyet; — **Dū'alist**, (n.) ايكيلكه معتمد ikiliye mōu'teqid; (lit.) سناٽ senâ-î, — **Dū'al'istic**, (-ik) (a) سناٽي senâ-î, — **Dū'al'ity**, (-i-ti) (n.) ايكيلك ikilik
Dub, dub, (v.a.) وورمق vourmaq; (con-fer) نصب a. tevîh et, nasb نصب a. (n.) خبريه darbe
Dubious, dū'bi-us, (a.) شهبهلی shühbe-li; (lit.) مبهم mübhem, — **ly**, (ad.) mübhem sôuretdde; — **ness**, mübhemiyet مبهميت
Dublin, dub'lin, (n.pr.) دويلين düblin.
Ducal, dū'kal, (a) ... دوقهلق doqaluq...
Duchy, duch'ı, (n.) دوقهلق doqaluq; — **Duch'ess**, (n.) دوشس dūshes.
Duck, duk, (n.) اورده eurdek; (darling) طالديرمق sevgili; (v.a.) سوكيلي jan daldurmaq; (v.n.) ايسلاتمق uslatmaq; (v.n.) يابان yaban اورده palazu; — **Duck'ling**, (n.) ياورو yavrou.
Ductile, duk'til, (a.) يوشاق yumshaq;

möte, foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch; ش th; th ð; zh ز [DUD-DUP]

(fig.) حليم halim سرور ديكور seuz dinler ,
— **Ductil'ity**, (-til'i-ti) (n.) انجزار (sci) injirâr,
inturâq, (fig.) حلم hilm, (lit.) انحنأ inhînâ
Dudgeon, duj'un, (n.) حنجر hancher ,
(fig.) حدت hiddet, كين kin; غيظ gayz
Due, dū, (a) لايق lâyuq; (proper) عائد
â-id; راجع râjî', mahsûs; (fig.) وعدهسى tam
tam; حقيقى haqiqî, (fin) تمام vâ'desi tamam.
(lit.) واجب التأديبه vajib-ut-te'diye; (ad.) تمام tamâmen;
يأتم haqq (n) حق mat-lûb, (jee) احوت üjret; (ta) رسوم rû-sûm;
— to (ه) (e) â-id; (resulting) حسيبه hasebîle, دن ناشى
den-nâshî, to become— وعدهسى كلك
vâ'desi gelmek; to pay — attention
haqqile diqqat et
Duel, dū'el, (n) دوئلو dū-ello, to fight
a— دوئلو dū-ello et .
Duet, dū-et', (n) دوئتو dū etto
Dug, dug, (a) قازىلش qazulmush, (n.)
مه me meme.
Duke, dūk, دوق dūq; دوقه dūqa, —
Duk'edom, ('dum)(n.) دوقهلق dūqaluq
Dulcimer, dul'si-mer, (n.) سطور san-tour
Dull, dul, (a) طونوق donouq; صيقتىلى
suquntulu, (slow) بطى batî; (fig.) غي gabî;
(cheerless) روحسى rûuh-souz; معوم mâgmûm; (blunt)
كور keur; باصق basuq — **ness**, صيقتىلى
suquntu; غياوت ga-bâvet, حماقت hamâqat;
كورلك keurlük; — **Dull'ard**, (n.) طونوقلق
donouqlouq. — (salmaz) (سالماز) ahmaq, احق
Duly, dū'li, (ad) اصولاً ousûlulen (fig.);
تماماً tamâmen; حقيقه haqqile; (lime)
اصولاً منتخب «elected» ousûlulen «muntehab»;
— received ousûlulen «muntelab»;
(fin.) تماماً tamâmen ahz edilmish (-dir);
وقتندە axd idilish (letter) وقتندە axd edilmish (-dir)
(v.) vaqtinde ahz edilmish (-dir)
Dumb, dum, (a) ديلسى dilsiz, (lit.) ابكم
ebkem; (fig.) صامت sâmîti; — **ly**, (ad)
ديلسىزك sessizje; — **ness**, (n.) ديلسىزلىك
dilsizlik, (lit.) ابكميت ebkemiyyet;
to strike — آغزنى طيعامق âzunu tuqa-
maq; شاشيرتىق shashurtmaq; — **bells**,

گۈللە gülle; زىمانستىق گۈللەلىرى jimnastiq
gülleleri; — **show**, نامدومينه pandomine,
— **Dumfound**, (-fownd') (v.a.) صوصدېرىق
sousdourmaq, (fig.) حيرتدە بېراقق hay-
retde buramaq, — **Dumfound'ed**,
(a.) شاشغون shashgun, (lit.) متحير mû-
tehayyir
Dummy, dum'mi, (n.) (pers) دىلسىز dîl-
siz; (fig.) مانىكە maniken; (imitation)
تقليد taqlid, ياپما yapma.
Dump, dump, (n.) صيقتىلى suquntu,
نشەسىز nesh-esizlik; (v.a.) آتتى at-
maq, بوشالتى boshaltmaq, — **Dump'-
ish**, (a) نشەسىز nesh-esiz, صيقتىلى su-
quntulu, — **Dump'y**, (-'i) (a) بودور
bodour, (pers) طيقنار tuqnaz
Dun, dun, (a) قويو qoyou (قهوه رنى) (-qâhve rengi); (n.) (zo) دورى آت do-
rou at
Dun, dun, (v.a.) آلهجى اىستەك alajânu
istemek; صيقتىلى suqushdurmaq, (n.) (pers)
آلهجى alajaluq; (belâ-lu); (demand) آلهجى talebi,
اخطارنامە ihtârname; (hill) تپه tepe
Dunce, duns, (n.) سرسى sersem; غى gabî
Dung, dung, (n.) پىسلىك pislik, (agr) گۈبرە
gûbre, (vn) پىسلىك pislemek, (v.a.) گۈبرەلىك
gûbrelemek; — **hill**, مېلە gûbre yughunu, (fig.)
mezbele
Dungeon, dun'jun, (n) زندان zundan;
(v.a.) زندانە zundana atmaq
Duodecimal, dū-o-des'i-mal, (a) اون
on ikini, (n.) اون ايكيده on ikide bir.
Dupe, dūp, (n.) آبدال abdal; احق ahmaq;
(v.a.) آلداتتى aldatmaq
Duplex, dū'pleks, (a) مصاعف mouzâ-
af, چىب chift.
Duplicate, dū'pli-kât, (a.) جيت chift,
نسخە iki nus-ha .., (n) صورت sôu-
ret, (lit.) نسخە nus-hayi sâniye;
نسخە qopya et; (v.a.) نسخە nus-hayi sâniye
chuqarmaq; (double) تەيف taz-îf et; —
iki nus-ha olaraq, — **Duplicâ'tion**, (-'shun)
(n.) تەيف taz-îf; — **Duplici'ty**, (si-ti) (n.) (fig.)

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though; et. . etmek; ol = olmaq

[DUR-DYS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, change; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

desise دسیسه; iki yüzlülük اکی یوزلیک
Durable, dūr'a-bl, (a) dayanuqlu; (fig.) devâmlı; — **Dūr'a-bly**, (bli) (ad.) devâmlı صورتده; — **Dūrabil'ity**, (-bil'i-ti) dayanma; — **Dūrâ'tion**, (-'shun) (n.) devâm; müddet, (phil) sayrûret; to be of long — choq sürmek; — of a «revolution» bir «dövr» müddeti.
Durazzo, dōō-rāt'so, (n pr) draj.
During, dū'ring, (prep) esnâsunda; ...zarfunda; ...de; . da
Dusk, dusk, (n.) qarartı; alaja; alaja qaranluq; (lit.) nîm zoulmet; shefaq; — **Dusk'-iness**, (n.) (fig.) keder; — **Dusk'y**, (-'i) (a) qaranluq; qoyou; (lit.) mouzlim; (fig.) mûkedder; — **Dusk'ily**, (ad) mâg-môumâne.
Dust, dust, (n) toz; (v.a) tozunou almaq; süpürmek; (sprinkle) (toz-) serpmek; — **cart**, cheup arabası; — **man**, tanzîfât arabası; — **pan**, farash; — **Dust'er**, (n.) toz toz bezi; — **Dust'y**, (-'i) (a) tozlu.
Dutch, duch, (a.) felemenk...; (n.) felemenkje; — **man**, felemenkli.
Duty, dū'ti, (n.) vazife; hidmet; ish; (respects) ihtirâm; (tax) tâ'zîmât; vergi; rûsûm; — **Dū'tia-ble**, (a.) vergiye tâbi; — **rûsûm** alunur; — **vazife** hidmetde; — **Dū'tiful**, (-'ti-fûl) (a.) vazife-shinâs; (fig.) ihtirâmkyâr; — **Dū'tifully**, (ad.) (lit.) vazife-shinâsâne; (lit.) ihtirâmkyârâne; — **Dū'ti-**

fulness, (n.) vazife-shinâsluq
Dwarf, dwawrf, (a n) bodour; (pers) kü-chültmek; — **Dwarf'ish**, (a.) küchük; küchük; jûje gibi.
Dwell, dwel, (v.n.) iqâmet et; oturmaq; (remain) qalmaq; (fig.) devâm et; — **Dwell'er**, (n.) usrâr et.; — **Dwell'ing**, (n.) oturan; (pl) sekene; — **Dwell'ing**, (n.) iqâmet; — **house** iqâmetgyâh; mesken; — **place** mahalli iqâmet.
Dwindle, dwin'dl, (v.n) kü-chültmek; azaltmaq; — **away** zâ-îl ol. .
Dye, di, (n.) boya; renk; (v.a.) boyamaq; — **Dy'er**, (di'ër) (n.) boyacı; — **Dye'ing**, (di'ing) (n.) boyama; (lit.) telvin; — **house** boyahâne; (boya fabriqası)
Dying, di'ing, (a.) eulen; eulmekde; (n.) eulüm; (fig.) zoval zevâl.
Dynamics, di-nam'iks, (n.) jerri esqâl; mebhâsi harekyât; — **Dy'namo**, (di'na-mo) (n.) dinamo.
Dynamite, din'a-mit, (n) dinamit.
Dynasty, din'as-ti or di'nas-ti, (n.) hânêdân; — **Dynas'tic**, (-'tik) (a.) hânêdân...
Dysentery, dis'en-ter-i, (n.) dizanteri; qanlu bâsour; — **Dysenter'ic**, (-'ik) (a.) dizanterili.
Dyspepsia, dis-pep'si-a, (n.) sôuyi hazm; hazm-suzluq; — **Dyspeptic**, (-'tik) (a.) sôuyi hazm; (sick) sôuyi hazme mübtelâ; (fig.) mariz; — **opinion** bedbînlik; (lit.) efkyârû marîza).

E

Each, êch, (a.) هر her; هر بيري her biri; بهري beheri; — **other** بيري biri birini. : (lit.) يكدېگيري yekdigerini ...

Eager, e'ger, (a.) ايسته کلي istekli; (lit.) خواهشگر hâhishger; حريص haris; — **ly** (ad.) ايسته کله istekle; خواهشله hâhishle; (fig.) شدتله shiddetle; — **ness**, (n.) خواهش shiddetli arzôu; خواهش hâhish; (fig.) حرص hurs; (lit.) تهالك tehâlûk.

Eagle, e'gl, (n.) قارتال qartal; — **sighted**, نافذ nâfiz keskin geuzlû; (lit.) نظري nâfiz nazarlu; — **Eag'let**, (n.) قارتال ياوروسي qartal yavrousou.

Ear, êr, (n.) قولاق qoulaq; (fig.) دقت diqqat; **to lend an—** قولاق ورمك qoulaq vermek; ديكه مك dinlemek; **walls have—s !** يرك قولاغي وار yerin qoulâ var !; — **ache**, (-āk) قولاغ آغريسي qoulaq ârusu; — **lap**, قولاغ مه سي qoulaq memesi; — **mark**, (n.) اشارت ishâret; — **marq**, (so.) کوبه küpe; — **ring**, قولاغه قاچان qoulâ qachan (fig.) مراي mûrâ-i; — **Eared**, (êrd) (a.) قولاقل qoulaqlu; — **Ear'less**, (a.) قولاقسز qoulaqsuz.

Ear, êr, (n.) باشاق bashaq; (v. n.) باشاقلانماق bashaqlanmaq; — **Eared**, (êrd) (a.) باشاقل bashaqlu.

Earl, êrl, (n.) ئرل erl; قونت qont; — **Earl'dom**, (-'dum) (n.) قونتلق qontlouq.

Early, êr'li, (a.) ايركن erken; (fig.) عجله ajele; وقتسز vaqitsiz; (ad.) ايركنن erkenden; — **bird**, (n.) ايركن قالغار erken qalqar; (صبحي) (sabahju); — **life**, (n.) گنجلك genjlik; (in his-) کنجلكه kenjliyynde; — **in the morning** ايركن صبح sabah erken ..; — **Ear'liness**, (n.) ايركنلك erkenlik; (fig.) عجله ajele.

Earn, êrn, (v. a.) قازانق qazanmaq; — **Earn'ings**, (-'ingz) (n. pl.) قازانچ qazanj; (savings) تصريفات tesarroufât.

Earnest, er'nest, (a.) جدی jiddî; حقيقي haqîqî; (eager) استekli istekli; (lit.)

خواهشگر hâhishger; (n.) جدیت jiddiyyet.

Earnest, er'nest, (n.) (money) پی (آقچهي) pey (-aqchesi); تأمينات te'minât; — **ly**, (ad.) جدی jidden; صورتده jiddî sôuretd; — **ness**, (n.) حقیقه haqîqaten, — **ness**, (n.) جدی jiddiyyet, — **hope** امید jiddî-ümîd; امید قوي ümîdi qavî.

Earth, êrth, (n.) طوبراق topraq. (lit.) ارض hâk; (land) قاره qara; (ast) ارض yer يوزی dünyâ; (world) كومك geummek; (fig.) صاقلامق saqlamaq; (v. n.) كومك geum-mûlmek, طوبراغه كيرمك toprâ girmek; — **ly**, (a.) ارضی arzî; (fig.) دنيوی dün-yevî, مادی maddî; — **Earth'en**, (êrth'n)(a.) (دن) topraq (-dan) ..; — **Earth'enware**, (-wâr) (n.) چاناق chanaq, چومك cheumlek; فابريس fa-yans; (pl) طوبراق معمرلاق topraq mâ'-moulâtu; — **Earth'quake**, (-'kwāk) زلزله zelzele, حرکت ارض hareketi arz; — **Earth'liness**, (n.) (lit.) دنيا dünyâ-perestlik.

Ease, êz, (n.) راحت rahat; (lit.) رفاه re-fâh; (facility) قولايق qolayluq, سهولت sühûlet; (v. a.) ياتشديرمق yatushdurmaq; خفيلتمك hafifletmek; (free) قورتارمق qourtarmaq, تسهيل tes-hîl et.; — **Ease'ful**, (-'fōol) (a.) راحت rahat, (lit.) آسوده âsôude; ساكن sâkin.

Easel, êz'l, (n.) سهپا shepâ.

East, êst, (n.) شرق sharq; (mar.) كون شرق gûn doghoushou; (a.) شرق sharqî; ... شرق sharq. : — **Near**, — شرق sharqu qarîb; — **Far**, — آفاي sharq axâyû sharq; — **Middle**, — شرق sharqu vasatî; — **most**, (a.) اك شرقدهكى en sharqdaki; (lit.) مuntehâyî sharqî; — **ward**, (ad.) شرقه طوغرى sharqa dôrou; — **East'ern**, (a.) شرق sharqî; — **Church** اورتودوكس كليساسى ortodox kilisesi; — **Empire** شرق روما امپراطورلنى roma impratorlôu; هندستان (hindis-tân); — **East'erly**, (a.) شرق sharqî;

[EAS-ECO] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr, in, mīne;

... شرق sharq ; شرقه sharqa mütevejih , (fiom) شرقدن sharqdan.
Easter, est'er, (n.) باسقالیه pasqalya; —
eggs, باسقالیه یومورطلاری pasqalya you-mourtalaru
Easy, ez'i, (a) سهیل qolay, سهیل sehil; (fig.) راحت rahat, (tranquil) ساسن sâ-km, گروشک âsûde, (loose) گروشک gev-shek, (unt) یواش ! yavash', (mil) hafif yoll'; **stand** — 'a (mil) yerinde rahat!, **to take it** ehemmiyyet vermemek ; اهمیت ویرمه مک ; — **chair**, قولتوق (sandalye), قولتوق qoltouq (-sandalye); — **going**, (a.) (so) قیدسز qaydsuz; راهران rahvan; (fig.) سربستلک mülâyım, — **virtue**, سربستلک serbestlik, (lit.) حفت huffet; (of-) hafif-meshreb, سربست serbest, مشرب hafif-meshreb, — **Easily**, (ad.) قولایجه qolayja, راحت rahata; — **Easiness**, (n) قولایلق qolayluq, سهولت sühûlet, (fig) رفاه refâh, (indulgence) ملامه mülâyemet, مساحه mü-sâmaha.
Eat, et, (v.a.) چک yemek, (fig) صرف sarf et, (corrode) کیرمک kemirmek, چک yemek, (v n) چک yemek, (lit.) ekl et; — **Eat'able**, (a) یئر yenir, (lit.) qâbili ekl; (n pl) ماکولات me'kyûlât; — **Eat'er**, (n) ییئن yiïen, (lit.) âkil; (fig) کیریمی kemiriji, — **Eating**, (n.) یییه yiyek; (act) یییه yime, (lit.) tenâvül; (a) yemek. — **house** ییمکانه yemek-hâne, آشخانه ash-hâne.
Eau-de-Cologne, ô'de-ko-lôn', (n.) qolonya (-souyou).
Eaves, evz, (n pl) صاچاق sachaq, چیفینی chuquntu, — **'drop**, (n.) صاچاق صویق aquntu; (v) گیزی gızılı dinlemek; — **'dropper**, tejessüs et., — **'dropper**, merâqlu, (lit.) mü-tejessüs.
Ebb, eb, (n.) جزر jezr, (fig.) زوال zevâl, souqûut; (v n) jezr ol, (sink) ایمک immek, (declîne) (fig.) روال بولاق zevâl boulmaq; — **tide**, جزر jezr.
Ebony, eb'on-i, (n) آبانوز abanoz; — **Eb'onist**, (n) آبانوزجی abanozjou; (sedefi) (مدلجی)

Ebriety, e-bri'e-ti, (n) سرخوشلق sar-hoshlouq; (lit.) سکر حال sikri hâl
Ebullient, e-bul'yent, (a) قانار qay-nar; (fig.) غلیانده galeyânda, (lit.) müteheyyij, — **Ebullition**, (e bul'i-shun), (n) قایامه qaynama, (lit.) غلیان galeyân, (fig) lit) تهییج teheyyij, حوشش jûushish.
Eccentric, ek sen'trik, (a & n.) اکسنتریک exentrik; خارج عن المركز hârijî anil-merkez, (fig.) غریب garîb, (عجائب) (ajâ-yib), — **Eccentric'ity**, (-s'i-ti) (n) خارجیت hârijyyeti anil-merkez; (fig.) غرایب garâbet.
Ecclesiastical, ek-kle-zi-as'ti-kal, (a) کلیسا kilise, کلیسایه kiliseye â'id; کلیسا rûuhânî, «affairs» «امور» روحانیه, «ishleri» «مؤمدر» rûuhâniyye.
Echelon, esh'e-long, (n) (mil) شهلون eshelon, قدمه نظامی qademe nizâmu; — **en** قدمه نظامنده qademe nizamunda.
Echo, ek'ô, (n.) عکس axi sedâ, (lit.) تقلید tanîn; (fig.) تقلید taqlid, (pers) عکس ax et.; (v a.) تکرار tekrâr et.; (fig.) تقلید taqlid et., (flatter) تصبص tebas-bous et..
Éclat, â-klâ', (n.) (lit.) شعله sha'shâ; شان shân.
Eclectic, ek-lek'tik, (a) اقتباسی iqtibâsî; (broad) احاطه ای ihâtalı, (phil.) اقتطافی iqtitâfı; — **Eclecticism**, (-ti-sizm) (n) (phil) اقتطافی iqtitâfiyye mesleki.
Eclipse, e-klips', (n.) کسوف kûsûf; (moon's) خسوف housûf; (darkness) سونمه seunmek; (zoulmet) (fig.) طوتولق toutoulmaq; (v n) (ast) سونمه seunmek; (fig.) mountafi ol; (v.a.) (fig.) کورلتmek; — **Eclipsed**, (sd) (a) (ast.) طوتولموش toutoulmush; (lit.) منکسف münkesif, سونمush seunmush; (fig) منکسف mountafi.
Ecliptic, e klip'tik, (n & a.) (ast) دائرة الشمس dâ-iretûsh shems..., (a.) خسوف kûsûfi; (fig) سونمush seunmush.
Economy, ek-on'o-mi, (n.) قونوی eqonomı; تصرف idâre; (tesarrouf; (system) اقتصاد iqtisâd; (rules) احکام ahkâm; قواعد qavâ id; (operations)

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

افعال ef-âl, (قانون) (qânûn), animal
 teshekkûlâtü hayvâ-
 niyye; **Christian** — احكام حرسىيابه ah-
 kyâmu huristiyâniyye; **domestic** —
 idâreyi beytiyye; **national** —
 idâreyi beytiyye; **political** —
 iqtisâdu millî, **political** —
 iqtisâdu siyâsi; — **of**
 Heaven irâdeyi ilâhiyye; —
 of nature (قانون طبيعت) (qânûnu
 tabi-at), **Commissariat** of — اقتصاد
 iqtisâd (vekyâletü), **minister** —
 of — iqtisâd iqtisâd «ناظرى» —
Econom'ic, (-'ik) (a) اقتصادى iq-
 tisâdî; ... اقتصاد iqtisâd; (*frugal*)
 idâreli; مقصد mouqtasud, —
 affairs oumûru iqtisâ-
 diyye. — **Congress** اقتصاد قوتقرهسى iqtisâd
 qongurasu, — **questions** (lit.)
 mesâ-ili iqtisâdiyye; —
Econom'ically, (-'ik-al-li) (ad.)
 iqtisâden; (*fig.*) idâre ilâh-
 reyle, — **Econom'ics**, (-'iks) (n)
 (ilmi) iqtisâd; اقتصاد iqtisâd
 iqtisâdiyyât; (*management*) idâre
 idâre; — **Econ'omist**, (n) اقتصادى iqtisâdju;
 (pl) iqtisâdiyyûn: — **Econ'-**
 omize, (-iz) (v) iqtisâd iqtisâd et .
 idâre idâre et .
 tesarrouf et .
Ecstasy, ek'sta-si, (n) (lit.) وجد vejd;
 (joy) fartu sürûr; (*v.a.*)
 gashy et.; — **in ec'stases**,
 (-sis) وجد ichinde, gashy olmush.
Ecuador, ek'wä-dor, (n pr) ئەقوادور
 eqvador (jümhûriyyeti)
Ecumenical, ek-ü-men'ik-al, (a.) عمومى
 oumûmî; — **Patriarch**, روم پاترىق
 roum patriy, — **Patriarchate**, روم
 patriqhânesi.
Eczema, ek'zē-ma, (n.) اکزما ekzema
Eddy, ed'i, (n.) گرداب girdâb; (*v. n.*)
 girdâb teskil et .
Eden, ē'den, (n.) عدن adn; (*fig.*) جنت
 jennet, (n. pr.) عدن aden.
Edge, ej, (n.) کنار kenar; (*cutting*)
 âz; (*sharpness*) (*fig.*) شدt shiddet;
 (mind's) شدt shiddeti zekyâ, فطانت
 fatânet; (*v. a.*) کنار yapmaq;
 keskinletmek; (*sharpen*)
 سوزمک sūrmek; (*fig.*) تحريك
 tahrîk et.; (lit.) نويد nevid et.;
 (v.n.) سوقولمق soqoulmaq; **on the** —
 of کنار (ك) kenarunda;
 (fig.) اوزره üzre; — **tool**, (lit.) آلت

âleti qâtü-a: — **Edged**, (ejd) (a)
 kenarlu. آغلى âzlu; (*sharp*)
 keskin; **two** — iki âzlu;
 (*fig.*) iki tarafu keskin;
 — **Edge'less**, (a.) کنار kenarsuz;
 (*blunt*) keur; (*fig.*) يوان yavan;
 — **Edge'ways**, (-'wâz) (ad) ياند
 yana dôrou, — **Edg'ing**, (-'ing) (n.) کنار kenar;
 bordur.
Edible, ed'-i-bl, (a) يندر yenir; (lit.) قېل
 qabili ekl; (n pl) ماکولات me-
 kyûlât
Edict, ē'dikt, (n) امر emr; (*king's*)
 (fermân); (irâde); (rel)
 beyännâme
Edify, ed'-i-fi, (v.a.) (*fig.*) lit) تهذيب
 tehzib et; —
 irshâd et.; —
 (*fig.*) (a.) (lit.) تهذيبكار
 irshâdkyâr, —
 (f-is) (n) بنا binâ
Edinburgh, ed'in-ber-rē, (n pr) ادينبورغ
 edinbourg
Edit, ed'it, (n.a.) نشر neshr et , —
 (*shun*) نشر neshr; طبع
 «يكينجي» «ikinji»
 «tabu»; — **Ed'itor**, (-tur) (n.) ناشر nâ-
 shir; (طبع) (tabu); (mümessil):
 müdür; — **Editō'rial**, (a.) ..
 bash müdiriyyet...; (n.) bash ma-
 qâle; — **bureau** (dâ'irəsi) müdî-
 riyyet (-dâ-iresi);
 hey-eti tahririyye odası — **staff**
 hey-eti tahririyye: — **Ed'itress**,
 (n.) nâshire; (*journals*)
 bash müdiriyye.
Educate, ed'ü-kât, (v.a.) تعليم tâ'lîm
 et; — **up** eyretmek; —
 yetishdirmek; —
 terbiye et.; —
 (*shun*) (n.) تهصيل
 tahsil; terbiye; (*publîc*)
 tedrisât; (*fig.*) عرفان
 irfân, (*act*) yetishdirmek;
 — **Board of E** — مجلس معارف
 ma-ârif; (*office*)
 ma-ârif nezâ-
 retî). **Bureau of E** —
 tedrisât müdiriyyeti;
 (ma-ârif müdiriyyeti);
 — **Commission-
 er of E** — (ma-ârif vekîlî);
 (ma-ârif müdiri
 oumûmîsi); — **Edüca'tional**,
 tedrisî; (a.) (shun-al)

[EDU-EGG] (الکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

irfāni; — institution (n) مکتب mekteb, (lit.) دارالعرفان dārül-irfān, (pl.) müessesātu tedrisiyye; — Ed'ucātor, (-tur) (n.) معلم mou-allim; (fig.) مربی mürebbî; — Ed'ucāted, (td) (a) تحصیل کورمش tahsîl geurmüşh, (lit.) منور münevver.

Educe, ē-dūs', (v.a.) (-from) چیقارمق (دن) (den-) chuqarmaq; (lit.) استخراج istihrāj et., استدلال istidlāl et.; — Ed'uc'ible, (s'ibl) (a) چیقاريله بيلير chuqarulabilir, (lit.) قابیل استخراج qābili istihrāj; — Education, (ē-duk'shun) (n.) اخراج ihrāj; (fig.) استخراج istihrāj.

Eel, ēl, (n.) ييلان yulan balugh.

Efface, ef-fās', (v.a.) سيلمك silmek; Efface qazumaq; (fig.) ازاله izāle et.; — Effacement, (n.) سيلينقي silinti; (fig.) زوال zevāl.

Effect, ef-fekt', (n.) فاعل fi'l, تأثير te'sir; (result) اثر eser; نتیجه netije; (reality) حقیقت haqiqat; (v.a.) ياپمق yapmaq; حقیقت haqiqat; (v.a.) حاصل et.; (fig.) اثر et.; in — in fil-haqiqa, to that — بونک ایچون bou housōusda, of no — تائیرسز te'sirsiz; mü-essir hükümsüz; to take — معتبر mōu'teber ol.; — Effective, (-tiv) (a.) فاعل fi'lî; (powerful) مؤثر mü-essir; — Effectively, (ad.) فعلاً fi'l'en; مؤثر مؤثر mü-essir şürette, — Effectiveness, (n.) کفایت kifâyet; — Effectless, (a.) تائیرسز te'sirsiz; faydasuz; — Effects', (n.pl.) اشیا eshyâ; (fin) تحویلات tahvilât; (property) مال mal, (pl.) emvâl; — Effectual, (-tū-al) (a.) مؤثر mü-essir; معتبر mōu'teber; (earnest) جدی jiddî; قطعی qat'î; to prove — مؤثر mü-essir ol.; fayda et..

Effeminate, ef-fem'in-āt, (a.) قادین کبی qadun gibi; قورقاق qorqaq; (v.a.) قادینه بکزنمک qaduna benzetmek; (fig.) ضعف ورمك zâf vermek, (v.n.) قادینلاشق qadunlashmaq; (fig.) اینجهلك injelmek; — effem'inacy, (-in-a-si) (n.) قادینه qaduna benzeyish; (fig.) ضعف zâf, کوشک gevsheklilik.

Effendi, ef-fen'di, (n.) افندی efendi.

Effervesce, ef-fēr-ves', (v.n.) کوبورمک keupürmek; قابارمق qabarmaq; (fig.)

ای. feverân et.; — Effervescence, (-ens) (n.) کوبورمه keupürme; (lit.) feverân; — Effervesc'ent, (-ent) (a) کوبورن keupüren; (fig.) جوشغون joshgoun.

Efficacious, ef-fi-kā'shus, (a.) تائیرلی te'sirli, کفایتلی kifâyetli; — Efficacy, (-fi-ka-si) (n.) تائیر te'sir, (fig.) کفایتلی kifâyetli

Efficient, ef-fish'ent, (a.) مؤثر mü-essir; کفایتلی kifâyetli; (pers.) elverişli; (n.) فاعل fâ-il; الverişli; (pers.) اهل ehl; (mil.) elverişli (کوکلی) (-geunüllü); — Efficiently, (ad.) کفایتله kifâyetle; — Efficiency, (-si) (n.) اهلیت ehliyyet; (power) تائیر kifâyet; (qoudret) قدرت qoudret.

Effigy, ef-fi-jî, (n.) تصویر tasvîr; (resim) (likeness) müşâbeheth.

Efflorescent, ef-flo-res'ent, (a.) (lit.) نور ناغلار toz müzehher; (chem.) متکرج mütekerrij; — Efflorescence, (-ens) (n.) چیچک آنچه chichek achma, (lit.) تزههür tezezhür; (chem.) توزلانما tozlanma, (lit.) تکررj tekerrüj.

Effluent, ef'floo-ent, (a.) آقان aqan, متشعب mütesha'ib; (n.) جاری jârî; (lit.) قول qol, شعب shōu'be; — Effluence, (-'floo-ens) (n.) جریان jereyân; (fig.) هجوم hüjûm.

Efflux, ef'fluks, (n.) آقینق jereyân, آقنتu aquntu.

Effort, ef'fort, (n.) غیرت gayret, سعی sâ'y; (pl.) مساعی mesâ-i; to make an effort — غیرت gayret et.; — Effortless, (a) عاقل âtul; (easy) قولای qolay, زحمتسز zahmetsiz.

Effrontery, ef-frunt'ēr-i, (n.) کستاخلق küstâhluc; حیا سزلق hayâsuzluq

Effulent, ef-ful'ent, (a.) بارلاق parlaq; (fig.) شمعشعلی sha'shâlu.

Effuse, ef-füz', (v.a.) دوکمک deukmek; (lit.) نشر neshr et.; (lit.) یدال ibzâl et.; — Effusion, (-zhun) (n.) دوکوله deukülme; (lit.) انتشار intishâr; (act) دوکمک deukme; — Effusive, (-siv) (a.) مبدول mebzûl; (emotion) هیجانلی heyejânlu.

Egg, eg, (n.) یومورته youmourta; (lit.) یومورته قاتمق beyza; (v.a.) یومورته youmourta qatmaq; (fig.) تحریک et.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōcōn, shut; mūle; very; tū چپوو; ch ڇ; sh ڄ; th ڙ, ڙh, ڙh ڙ [EGL-ELD]

tahrîk et. , — **shell**, يومورطه قابوغي you-mourta qabôu; — **plant**, باضايجان patlujan, — **shaped**, يومورطه شكلنده youmourta sheklinde, بيضى beyzî.
Eglantine, eg'lan-tin, (n.) يابانى گلى ya-bâni gül.
Egoism, e'go-izm, (n.) بىنلىك benlik, (lit.) انانيت enâ-yyet; (fig.) خودبينلىك hod-binlik, — **E'goist**, (-ist) (n.) ئەغوئىست ego-ist, (phil.) انائى enâ-i; — **Egoist'ical**, (-ik-al) (a) انائى enâ-i, ... بىنلىك benlik; (fig.) خودبينانە hodbinânê.
Egotism, e'go-tizm, (n.) خودبينلىك hod-binlik; (lit.) كىندىن بىخت (ايجە) kendinden bahs (-etme); (lit.) تەفاھر tefâhour; — **E'gotist**, (-tist) (n.) خودبين hodbin; kendini beyenmish.
Egregious, e-gr'eji-us, (a.) فوق العاده fevqal-âde; عظيم azîm
Egress, e'gres, (n.) چىقىش chuqush; خروج hourouj.
Egret, e'gret, (n.) توغ tough; سرغوج sorgouj.
Egypt, e'jipt, (n. pr.) مصر musur; — **Egypt'ian**, (-shi-an) (a.) مصر... musur; مصرى musrî; (n.) مصرى musurlu.
Eider, i'der, (n.) اوردك eurdek; — **down**, (n.) پوپلە pouple, قوش تويى qoush tûyü.
Eiffel-tower, if'el-tow'er, (n. pr.) ئىيفل ئىيفل eyfel qoulesi.
Eight, ât, (a.) سىز sekiz; an — (n.) طاق sekiz kürekji, (mar.) سىز كۆرەنجى sekiz kürekji, طاق taqum; (boat) دىرت چىفتە deurt chifte, (seklilik) (seklilik fouta); — **Eight'een**, (-'en) (a.) اون sekiz; — **Eight'eenth**, (-'enth) (a.) اون sekizinji; (n.) اون on sekizde bir; — **Eight'fold**, (a.) سىز قات sekiz misli, سىز قات sekiz qat; — **Eighth**, (ât'h) (a.) سىز كۆرەنجى sekizinji; (n.) سىز كۆرەنجى sekizde bir; — **Eighth'ly**, (ad.) سىز كۆرەنجى sekizinjisi; (lit.) سامىنە sâminen; — **Eight'ieth**, (-i-eth) (a.) سىكسانجى sexeninjisi; (n.) سىكسانە sexende bir; — **Eight'y**, (-i) (a.) سىكسان sexen.
Either, e'thêr, or i'thêr, (pron.) يا ya, ya; هر بىرى her biri; (n.) بىرى bir.
Ejaculate, e-jak'û-lât, (v.a.) چىقارتىق chuqartmaq; فىرلاتىق furlatmaq; (utter)

ماغرىق bârmaq; — **Ejaculâ'tion**, (-'shun) (n.) چىقارما chuqarma; (utterance) سى ses, نى nidâ
Eject, e-jekt', (v.a.) چىقارما chuqarma; tard et.; (fig.) دىق def et.; (dismiss) عىزل azl et.; اسقاف isqât et.; — **Ejection**, (-'shun) (n.) اسقاف isqât; دفع defî; اسقاف isqât; (vomiting) استىراغ istifragh; — **Eject'ment**, (n.) (jud) اسقاف isqât; — **Eject'or**, (-'er) (n.) چىقاران ejekteur, (fig.) چىقاران chuqaran.
Elaborate, e-lab'or-ât, (v.a.) ايشلەمەك ishlemek; چالاشماق chalushmaq; (fig.) اصلاح ihtimâm et.; (improve) ماهرانە uslâh et; دۈزەتمەك düzetmek; (a) اھتىمالى mâhirâne-yapulmush; اھتىمالى ihtimâmlu; — **ly**, (ad.) اھتىمالە ihtimâmle; ماهرانە mâhirâne; — **Elaborâ'tion**, (-'shun) (n.) ايشلەمە ishleme, ياپما yapma; (refinement) تەكەمۈل tekemmül; (process) (lit.) تەكۈن tekevün; حصول housoul.
Elan, â-long', (n.) ھاملە hamle; vital — (phil.) ھاملە ھايات hamleyi hayât.
Elapse, e-laps', (v.n.) گەچمەك gechemek, مۇرۇر mûrûr et.
Elastic, e-las'tik, (a) الاستىقى elastiqî; (lastikli) (لاستىكىلى) (lastikli); اسنەك esnek; (fig.) lastikli لاستىكىلى آورمە lastik — لاستىك (n.) eürme; — **Elastic'ity**, (-tis'i-ti) (n.) الاستىقى elastiqiyyet.
Elate, e-lât', (a.) يۈكەك yûxek; (fig.) غۇرۇر mâgrûr, عۇزەتلى azametli; — **Elâ'tion**, (-'tion) (n.) غۇرۇر gourûr, عۇزەت azamet.
Elbow, el'bô, (n.) دىرسەك dirsek; (v.a.) دىرسەكلەمەك dirseklemek; دىرسەك ياپماق dirsek yapmaq; (v.n.) چارپىق charpîq, سۇقۇلماق soqoulmaq; (fig.) دىرسەك يېرىق dirseyi yurtuq; — **grease**, (-grez) (n.) زەھت zahmet; اوغراشما ôurashma, سىلە silme; (rubbing) تەمىزلىك temizlik; — **room**, (n.) كىيىم kyâf yer; (fig.) مەيدان meydân, فەرھلىق ferahluq;
Elder, eld'er, (a) داھا ياشلى daha yashlu; يۈكەك beuyûk; (n.) ياشلى yashlu; (fig.) قەدىملى qidemli; (rel.) باش پاپاس bash papaz; «ben» «مەن» دىن ياشلىق s — «my» — «مەن» دىن ياشلىق den yashlulêr; بىدەن beuyûk; — **ly**, (ad.) ياشلىق yash-

only; routine; thrôugh; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ELD-ELE] (انگلیزجه کلماتک تلغفی ایچون) act, change; cārd; red; mē, hēr, in, mīne.

luja; — **brother**, بویوک برادر, beuyük biräder; (آنا بک) (âbey), — **sister**, بویوک هیشیره, beuyük hemshire; (آبلا) (abla), — **Eld'ership**, (n.) یاشلیق yashlıluq, (fig) قديم qidem; (pl. مع rel) کلیسا هیئت اختیاریهسی ihtiyâriyyesi

Elder, eld'er, (n.) (-tree) مورو آناخی mür-ver âju

Eldest, eldest, (a) انک یاشلی en yashlı, بویوک اوغلی en beuyük, — **son**, اکبر اولاد (pud مع lit) beuyük ôlou; (pud مع lit) zukuður; — **daughter**, بویوک قیزی beuyük quzu; بویوک کیمه, beuyük keime,

Elect, ē-lect', (v. a) انتخاب intihâb et; (a) منتخب müntehab; (fig) نامزد nâm-zed; **bride** — نیشانی nishanlı; «**president**» «رئیس» منتخب «**re-îsi**» müntehab; («**re-îsi**» لاحق) (اولای کرام) (rel مع pl) lâhîq; **the** — انتخاب (evliâyı kirâm) to be elect'ed انتخاب edilme; — **Election**, (-shun) (n) انتخاب intihâb, (pol) انتخابات intihâbât; — **Electioneer'**, (-shun-ēr') (v. a) پرواغانده یاییق propa-ganda yapmaq; — **Elect'ive**, (-t'iv) (a) انتخاب intihâbi; .. انتخاب intihâbi; — **Elect'ively**, (ad.) بالانتخاب bil-intihâb; انتخاب intihâbla; — **Elect'or**, (-t'ur) (n.) منتخب münthâb; — **Elect'oral**, (-t'or-al) (a) انتخاب intihâbi, هیئت انتخاب intihâb; .. — **committee** انتخاب (منتخبلر hey-et intihâbiyye, (müntahibler enjûmeni); — **votes** آرای انتخابیه ârâyi intihâbiyye; **Elect'orate**, (-t'or-ät) (n.) منتخبلر münthâbîlık, (pl) منتخبلر müntahibler.

Electric, e-lek'trik, (a) ... الکتریقی elek-trik غیر ناقل (n.) الکتریقی (elektrik); (ayrî nâqıl (-elektrik); — **machine** الکتریق ماشینه elek-trik makinesi; — **spark** شراره الکتریقی shi-râreyi elektriqiyye; — **current** جریان الکتریقی jerej ânu elektriqi; — **Elect'ric'ian**, (-sh'an) (n) الکتریقی elek-trikçi; الکتریق متخصصی elek-trik mü-tahassusu; — **Electric'ity**, (-s'ti-ti) (n.) الکتریق elek-trik; (phys.) الکتریقیت elektriqiyyet; — **Elect'rify**, (-fi) (v. a.) الکتریکلеме elektrikleme; (fig.) mebhout et. — **Electrifica'tion**, (-fi-kâ'-shun) (n.) الکتریکلеме

elektrikleme الکتریقه تحویل elektrike tahvil; — **Elect'rically**, (ad.) الکتریکلеме elektrikle.

Electro-, e-lek'tro-, — **chemistry**, (n.) کیمیای الکتریقی kimyâyi elektriqi; — **meter**, (n) الکتریق ساعی elektrik sâti; معدد mou-addid, — **plate**, (v. a.) galvaniz et, قابلاق qapla-maq, — **Electrol'ysis**, (-i-sis) (n.) تحلیل الکتریقی tahlili elektriqi, — **Elec'trotype**, (-tip) (n.) الکترونیپ elektro-tip; قلیشه.

Elegant, el'e-gant, (a.) ظریف zârîf; شوق shuq, —ly, (ad.) ظریفانه zarîfâne; — **El'egance**, (-gans) (n.) شیملی shuqluq; (lit.) ظرافت zarâfet

Elegy, el'e-ji, (n.) مرثیه mersiye, — **Elegiac**, (e-le'-ji-ak or -ji'-ak) (a.) مرثیه mersiye tarzında; (fig.) hazin ماتلی mâtemli

Element, el'e-ment, (n.) عنصر ounsour; (principle) اساس esâs; (pl) مبادی me-bâdî عناصر esâsât; (phys) طبیعت tabi'-at (pl) (chem.) anâsur, (fig.) (ast.) عیسانا ej-sâmu basite; پیل pil; (ast.) kemmiyyât, (rel) ekmek ve sharab, **water is the** — of fish بالعنک مابه الخیاتی صور balughun mâbihi hayâtu soudour, **in one's —s** برنده tam yerinde, (nesh-esi یرنده) (nesh-esi yerinde); **out of one's —s** نیشه-sz «او یونه» میتلادر «**play**» is his — «ouyouna» mübtelâdur; — **s of** «ouyounsou» yapamaz; — **s of** «**geo-metry**» «هندسه» me-bâdî-ı «hen-des»; **four —s** عناصر اربعه anâsuru erba a; — **Element'al**, (a.) عناصر anâsur. — **Element'ary**, (-a-ri) (a.) اساسی esâsî; basit; (primary) ابتدائی ibtidâ-i; — **education** tahsil ibudâ-i.

Elephant, el'e-fant, (n.) فیل fil; a white— (fig.) (ناحوش بر هدیه) (nâhosh bir hediye).

Elevate, el'e-vât, (v. a.) قالدیرمق qal-durmaq; یوکسلتمک yüxeltmek; (lit.) تشیط i'â et; (v. chîl'arate) (lit.) tenshît et; جانلاندیرمق janlandurmaq; (gun) ارتقاء یرتمک irtifâ' vermek; (a.) (poet.) رفیع refi' mou-allâ; — **Elevā'tion**, (-'shun) (sci.) ارتفاع irti-fâ'; (fig.) یوکسلک yexeklik; (lit.) رفعت rif-at; (act) یوکسلتمه yüxeltme; (lit.) یوکسلک یر refi' (hill) تپه tepe;

[EMA-EMB] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Emanate, em'a-nāt, (*v n*) چیمق chuqmaq; (*lit.*) صدور soudōur et.; (*arise*) nesh-et et.; — **Emanation**, (-'shun) (*n.*) (*lit.*) صدور soudōur, تبعان nebe-ān; نشئت nesh-et.

Emancipate, e-man'si-pāt, (*v.a*) قورتارمق qourtarmaq, آزاد āzād et.; — **one's self** قورتولمق qourtoulmaq; (*fig.*) تهررد tejjerrūd et.; — **Emancipation**, (-'shun) (*n.*) قورتوله qourtoulma, (*fig.*) حریت hürriyyet; (*act*) تھلیs tablīs, (*lit.*) اعتاق i'taq; — **of slaves** منع اسارت men-i esāret; — **of women** (*lit.*) حریت hürriyyet-i nisvān; — **Emancipationist**, (-'shun-ist) (*n.*) منع اسارت طرفدارı men-i esāret tarafdāru; — **Emancipator**, (-tur) قورتاران qourtaran; خلاصکار halāskyār.

Emasculate, e-mas'kū-lāt, (*v.a*) خادم hadum et.; (*so*) ایدیش ughdush et.; (*fig.*) صغف ویرمک zāf vermek.

Embalm, em-bām', (*v.a*) (*lit.*) تعنيط tahnit et.; (*perfume*) تطیر tā'tir et., (*preserve*) اعتقا hufz et.; (*fig.*) اعتقا i'tinā et.; — **Embalmer**, (em-bām'ēr) (*n.*) (تعنيطچی) (tahnitçi).

Embank, em-bang'k', (*v.a*) سد یایق sedd yapmaq; — **Embankment**, (*n.*) سد sedd; ریختی ruhtum.

Embargo, em-bār'gō, (*n.*) آمبارغو ambargo; (*mar.*) توقیف tevqif; ممنوعیت memnōu-uyyet; to lay an— آمبارغو توقیف vazu' et.; (*fig.*) منع men et.; tevqif et.; (*fig.*) منع men et..

Embark, em-bār'k', (*v.a*) یوکلمک yükleme; (*v n*) ایرکاب irkyāb et.; (*v n*) — **in** (گیریشمک) girishmek; (e) ... (e) bashlamaq; — **Embarkation**, (-'shun) ایرکاب irkyāb.

Embarrass, em-bar'as, (*v.a*) صیقق suqmaq; حیقینی ویرمک suquntu vermek; (*perplex*) شاشیرتمق shashurtmaq; صیغیش (-'asd) (a) suqulmuş, شاشیرتمش shashurmush; — **Embarrassment**, (*n.*) صیقینی suquntu; شاشیقینل mouzāyaqa, (*fig.*) شاشیقینل sashgunluq.

Embassy, em'bas-i, (*n.*) سفارت sefāret; (place) سفارتخانه sefāret-hāne.

Embattled, em-bat'ld, (*a*) طیرطیلبی turtullu; دیشلی dishli; (fortification) مارغالی mazgallu.

Embellish, em-bel'ish, (*v.a*) سولهلمک süslemek; — **trizin** et.; — **Embellishment**, (*n.*) سوس süs, زینت zinet; (*lit.*) ترینات tezyināt.

Ember, em'ber, (*n. pl.*) قور qor (-atesh) life's last— (*lit.*) صوک شعله' حیات son shōu'leyi hayāt.

Ember-days, em'hēr-dāz, (*n. pl.*) پرهیز perhiz günleri.

Embezzle, em-bez'l, (*v.a*) غصب gasb et.; — **irtikyāb** et.; — **Embezzlement**, (*n.*) ایرتیکاب irtikyāb; سوء استعمال sōuyi isti'māl; (*pl*) آچیق achuq; ذمت zimmet.

Embitterment, em-bit'er-ment, (*n.*) (*lit.*) مارات merāret, انفعال infu-āl.

Emblazon, em-blā'zn (*v a*) آرمه arma yapmaq; (*fig.*) ترین tezyin et.; (*lit.*) تسید tes'id et., — **Emblazonment**, (*n.*) آرمه arma; (*fig.*) زینت zinet; نقش naqsh

Emblem, em'blem, (*n.*) اشارت ishāret; آرمه arma; (*lit.*) دویز deviz, رمز remz; تسمال timsāl; — **kitābe**; (*symbol*) تسمال timsāl; —

Emblematic, (-blem-at'ik) (*a*) (*lit.*) آرمه arma; (*fig.*) تسمال timsāl; — **Emblematically**, (*ad*) اشارتله ishāretle, رموزله rümōuzla; (*lit.*) تسمالی اولوق timsālî olaraq.

Embodiment, em-bod'i, (*v.a*) برلشدیرمک birleshdirme; (*fig.*) جامع jam' et.; — **jem** et.; — **ifāde** et., (*v n*) — **ol.** (*express*) افاده ifāde et., ihtivā et.; (*fig.*) تمسلی temsil et.; — **tejjessüm** et.; — **Embodiment**, (*n.*) (act) تمجیم tejemmou' et.; افاده ifāde; (*fig. lit.*) تمثال timsāl (-müjessüm).

Embolden, em-böld'n, (*v.a*) جسارت jesāret vermek, (*lit.*) تشجیع teshji' et..

Emboss, em-bos', (*v.a*) قارارتق qabartmaq; (art.) قارارته یایق qabartma yapmaq; — **Embossment**, (*n.*) قارارته qabartma; قاقه qaqma.

Embow, em-bō', (*v.a*) ایریلتمک eyriltmek; قوس qavis yapmaq.

Embowel, em-bow'el, (*v.a*) باغر صاقلرنی barsaqlarunu chuqarmaq; (*fig.*) بوشالتمق boshaltmaq.

Embrace, em-brās', (*v.a*) قوجا قلامق quajaqlamaq, (*lit.*) در آغوش der-āğōush et.; (*adopt*) قبول qabōul et.; (*comprise*) احاطه ihāta et.; (*fig.*) احتوا et.

môte; foot, mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ذ; zh ز [EMB-EMO]

ihitivâ et.; (v n) سارلق sarulmaq; — **Embrace'ment**, (n.) قوجاقلاشمه qou-jaqlashma, (lit.) معاينه mou-âneqa; (fig.) شمول shümôul.

Embracer, em-brâs'er, (n) راشي râshî; — **Embrâc'ery**, (s'er-i) (n.) رشوت تكليفي rûshvet tekliifi.

Embrasure, em-brâ'zhûr, (n.) آرلق araluq; (ml) مارغال mazgal.

Embrocation, em-bro-kâ'shun (n.) ايضلايه uslatma, نطل natul, (lotion) علاج ilaj.

Embroider, em-broid'er, (v) نقش ايشلهmek; naqush ishlemek; — **Embroid'erer**, (-er-er) (n.) نقش ايشلەين naqush ishleyen, (naqushju) (نقشچی); — **Embroid'ery**, (-er-i) (n.) نقش naqsh, (nâsh) صيرمه ايشلهme; gold — صيرمه ايشلهme surma ishleme; — **frame** كركف ger-gef; — **needle** طيغ tugli.

Embroil, em-broil', (v.a.) بوزمق bez-maq, قارشيديرمق qarushdurmaq; — **Embroil'ment**, (n) قارشيتلق qarushuqluq; (lit.) تشوش teshervûsh.

Embryo, em'bri-ô, (n.) جنين jinîn, (lit.) رشم reshîm; (fig.) بدايت bidâyet; in — (lit.) رشم حالنده reshîm hâlinde; (fig.) رشم حالده qouvvede; — **Embryôn'ic**, (n'ik) (a.) (lit.) جنيني jinîni; رشيى reshîmî; (fig.) ناتمما nâ-tamâm; ابتدائى ibtidâ-f.

Emend, e-mend', (v.a.) اصلاح uslâh et; — **Emend'ation**, (-shun) (n.) تصحيح tas-hih et.; — **Emend'atory**, (-to-ri) (a.) اصلاحى uslâhî; (lit.) تنقيحى tenqihî; تصحيح tas-hihî.

Emerald, em'ér-ald, (n.) زمرد zûmrûd; (types) كچوك حروفات kûchûk hourôu-fât.

Emerge, e-merj', (v.n.) چىققى chuq-maq; خروج hourôuj et., (reappear) ظهور et.; (tekrrar) (تكرار) zoughûr et.; (result) حاصل ol; — **Emer'gency**, (-jen-si) (n.) ظهور zoughûr; (occurrences) ظهورات zoughûrât; (lit.) وقايع غير ملحوظه veqâyi gayri melhûza; (need) لزوم lûzûmu âjil; (a.) لزوم فوق fevqal-âde...; يارديمجي yardumju...; — **men** يارديمجي ame-amele; لزوم فوق fevqalâde ame-amele; **in case of** — ايجابنده ijâbunda; حين hîni hâjetde; لزوم عاجل حالنده

lûzûmu âjil hâlinde, — **Emer'gent**, (-'jent) (a.) چىققان chuqan; ظهور zoughûr eden; (fig.) عاجل âjil; ناكهبانî nâgihânî.

Emeritus, e-mer'it-tus, (a) معزول mâ'-zôul; (مقاعد) (mûteqâ-id).

Emersion, e-mer'zhun, (n.) ظهور zoughûr; (تكرار) كوزونمه (tekrrar-) geurünme

Emery, em'er-i, (n) زىيارا zumpara; (v.a.) زىيارالاماق zumparalamaq; — **paper** زىيارا كاغدى zumpara kyâdu.

Emetic, e-met'ik, (n) مقي (a) mou-qayyi.

Emigrate, em'i-grât, (v) هجرت hijret et; — **Em'igrant**, (n. م. هاجر) المهاجر mühâjir; (pl) مهاجرين mühâjirin; — **Emigrâ'tion**, (-shun) (n.) هجرت hijret; مهاجرت mühâjeret.

Eminent, em'î-nent, (a) يوكسك yuxek; كزیده âlî; (distinguished) (lit.) گزیده güzide; نامدار nâmdâr; — **ly**, (ad.) كماله kemâlile; (fig) عايتله gâyetle, (حق) ziyâdesile, — **domain**, (istimlâk) (haqqu istimlâk): — **Em'inance**, (-nens) (n.) يوكسكك yuxeklik, (lit.) رفيع rif-at, (height) ارتفاع irtifâ'; تيه tepe; (distinction) شهرت shehret, (lit.) ممتازيت mümtâziyyet; His — (حرمتلو) (hürmetlou.); (rûtbetlou...).

Emir, em-ër', (n.) امير emîr, — **Em'irate**, (-ât) (n.) امارت emâret; اميرلك emirlik.

Emissary, em'î-sa-ri, (n.) مأمور مخصوص me'môuru mahsôus; (spî) جاسوس jâsôus, خبر mouhbir; (channel) قاتال qanal, مجرا mejrâ; (a.) منتشر mûn-teshir

Emission, e-mish'un, (n) اخراج ihrâj; نشر neshr; (quantity) مقدار miq-dârû ihrâj; (phys.) انتشار intishâr; tertîb (فن) سoudûr; — **theory** انتشار نظريهسى intishâr naza-riyyesi. — **Emis'sive**, (-siv) (a.) ناشر nâshir; — **power** قوه quov-veyi nâshire.

Emit, e-mit', (v.a.) چىقارمق chuqarmaq, نشر neshr et.; (sci.) اخراج ihrâj et.; (utter) بيان beyân et.; افاده ifâde et.

Emollient, e-mol'yent, (n. م. ا) ملين müleyyin.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

EMO-ENA] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Emolument, e-mol'ū-ment, (n.) استفاده istifāde ; واردات vāridāt, (salary) (saları) moushassāt

Emotion, e-mō'shun, (n.) هیجان hey-e-jân ; (lit.) تهییج tehey'yūj ; (pl.) تهیجات tehey'yūjât ; — **Emō'tional**, (-'shun-al) (a.) هیجانی hey-ejânlu ; مهیج mü-tehey'yij.

Emperor, em'per-or, (n.) امپراطور im-prator.

Emphasis, em'fa-sis, (n.) شدت shid-det ; قوت qouvvet ; (fig.) اهمیت ehem-miyyet ; — **Emphasize**, (-'fa-siz) (v.a.) شدت shiddet vermek ; (fig.) (v.a.) اهمیت ehemmiyyetle beyân et ; اصرار usrâr et ; — **Emphatic**, (-fat'ik) (a.) قوتی shiddetli ; قوتی qouvvetli ; — **Emphatically**, (-fat'ik-al-i) (ad) شدت shiddetle ; (fig.) اهمیت ehemmiyyetle ; (lit.) مصرأ mou-surran.

Empire, em'pir, (n.) امپراطورلق im-pratorlouq, (domimon) (fig.) حاکمیت hâki-miyyet.

Empirie, em-pir'ik, (a.) علمی amelî, (lit.) تجربه tejrübî, (phil.) ihtibârî, علمی tedrîbî ; (n.) (تجیشمت) amelî (-yetishmish) ; (med) دیپلوماسز diplomasuz doqtor ; (شارلان) (sharlatan), — **Empir'icism**, (-sizm) (n.) مسلک تجربه tejrûbe ; (phil.) تجربه mesleki tejrübî ; (med) شارلانلاق sharlatanluq, (lit.) طبیب tetabboub.

Employ, em-ploy', (v.a.) قولانلق qoul-anmaq, (lit.) استخدام istihdâm et ; (n.) مأموریت me'mûuriyyet, hizmet ; in «my» «benim» خدمتمده — **Employee**, (em-ploy-ē') (n.) مأمور me'mour ; (pl) مأمورین müstahdimîn ; — **Employ'er** (n.) مأمور patron ; (افندی) (efendi) ; — **Employment**, (n.) قولانلق qoul-anma ; استخدام istihdâm ; (occupation) خدمت hidmet.

Emporium, em-pō'ri-um, (n.) بازار pazar ; پیاسه (مرکزی) piyasa (-merkezi) ; (shop) مغازه maghaza ; (fig.) خزینه hazîne — **of intelligence** (lit.) خزینه hazîneyi irfân.

Empower, em-pow'er, (v.a.) صلاحیت مساعدہ salâhiyyet vermek, (n.) مساعدہ mûsâde et. ; (lit.) اقدار iqdâr et. .

Empress, em'pres, (n.) امپراطورچه im-pratoricha ; (fig.) حاکمه hâkime.

Empty, empt'i, (a.) بوش bosh, (lit.) تهی tehi ; خالی hâlî ; (vain) بیهوده bey-hôude ; نافله nâfile ; (v.a.) بوشالتمق bosh-altmaq ; (lit.) تخلیه tahliye et ; (fig.) بوشالماق boshalmaq ; (v.n.) آجیتمق ajuqmaq, to feel — handed, (a.) آلی eli bosh deunmek ; — **Emp'tiness**, (n.) آلی eli bosh ; دست tehi dest, — **Emp'tiness**, (n.) بوشلاق boshluq, (lit.) حلا halâ ; (fig.) بیهودهلک beyhûudelik ; بطلان bout-lân ; (pl) جزئیات jüz-ıyyât

Emulate, em'û-lât, (v.a.) چالاماق cha-balamaq, رقابت reqâbet et. ; (immi-tate) تقلید taqlid et. ; — **Emûlâ'tion**, (-'shun) (n) مسابقه mü-sâbaqa ; رقابت reqâbet ; — **Em'ûl-âtor**, (tur) (n.) رقیب raqib ; — **Em'ûlâtive**, -ly, (tiv. -li) (a & ad.) (lit.) مساباقات musâbaqat-kyârâne ; — **Em'ûlous**, (-lus) (a) غیور gayyûr ; (eager) حریص harîs ; (lit.) غبطه gubtakesh.

Emulsion, e-mul'shun, (n.) سوییه sübye ; سلب sâleb ; — **Emul'sive**, (-'siv) (a) yumushatuju.

Enable, en-â'bl, (v.a.) مساعدہ mü-sâde et ; (lit.) اقدار iqdâr et ; تأمین te'mîn et .

Enact, en-akt', (v.a.) احراا ijrâ et ; (pol) تصدیق tasdiq et ; قبول qabûul et. ; (law) شکیل قانونیت shekli qânû-niyyet vermek ; to be enacted'ed قانونیت kesb et. ; tasdiq edilmek ; (ki) .. — **Enact'ment**, (n) تصدیق tasdiq olounour (ki) .. — **Enact'ment**, (n) تصدیق tasdiq ; قبول qabûul ; (law) قانון qânûn ; قرارنامه qararnâme, (pl) مراد mevâddı mahsûsa.

Enamel, en-am'el, (n.) مینه mine ; صبر sur ; (v.a.) مینه ایشلемеک mine ishlemek ; — **Enam'elled**, (-'eld) (a.) مینلی mineli ; غلاسه glase.

Enamour, en-am'ur, (v.a.) عاشق âshuq et. ; — **Enam'oured**, (-'urd) (a.) عاشق âshuq ; to be — مفتون ol. ; عاشق ol. .

mōte, fool; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ð, zh ز [ENC-END]

Encage, en-kāj', (*v.a*) قفسه قوئق qafese qomaaq; قاقاق qapamaq

Encamp, en-kamp', (*v*) mil اردوگاه
ordougýâh qourmaq; — **Encampment**, (*n*) اردوگاه ordougýâh; قارآرگاه qarârgýâh.

Encase, en-kās', (*v.a*) صندوقه قاقاق san-duqlamaq; (*cover*) قاقاق qapamaq; اورتمك eurtmek, — **Encasement**, (*n*) قاقاق qab; ظرف zarf, محفظه mahfaza.

Enceinte, âng-sangt', (*n*) (mil) استحکام
istihkyâm mouhiti, ساحه sâha; (*a*) (pregnant) حامله hâmile.

Enchant, en-chant', (*v.a*) (lit.) تسخير
tes-hîr et.; — **Enchant'ed**, (t'd) (*a*) مفتون meftoun; (lit.) مسخوړ mes-hôur, شاد shâd. — **Enchant'ér**, (*n*) (lit.) سحر seh-hâr; — **Enchant'ment**, (*n*) سحر sihr (*act*) تسخير tes-hîr; (*fig*) حظ hazz; (*lit*) شادی shâdî; — **Enchant'ress**, (*n*) (sorcerer) بويوي büyüjü; (*fig* و *lit*) فوسوکار füsôunkýâr; جاذبه jâzibeli.

Enchase, en-chās', (*v.a*) كييرمك
yerine gecirmek; قاقاق taqmaq; (*art*) ايشله مە ishlemek; قاقارتمه ياقى qabartma yapmaq; — **Enchased**, (-châsd') (*a*) ايشله مەلى oymalu; ايشله مەلى ishlemeli.

Encircle, en-sérk'l, (*v.a*) چورمك che-virmek; قوشاتمق qoushatmaq; (*lit*) احاطه ihâta et.

Enclose, en-klöz', (*v.a*) قاقاق qapamaq; چورمك (اغرافى) etrâfunu- chevmek; (*letter*) لف leff et.; — **Enclōsed**, (-klōzd') (*a*) قاقاق qapanmush; (*lit*) ملبوف melfôuf; (*letter*) ملبوف melfôuf; (*ad*) لعا leffen.; — **Enclōsure**, (-zh'ér) (*n*) قاقاق qapatma; احاطه ihâta; (*contents*) مظرؤف mazrôuf; ملبوف melfôuf; (*pl*) ملبوفات melfôufât; (*space*) محل mahall; عرصه (قائالى) (qapalu)-arsa. (*barrier*) حواله havâle; حائل hâ-il.

Encompass, en-kum'pas, (*v.a*) احاطه ihâta et.; چورمك chevmek.

Encore, âng-kör', (*int*) تكرار tekrâr!; تكرار bir daha!; (*n*) تكرار te-kerrür, تكرار tekrâr; (*v.a*) تكرارى tekrârunu istemek; (*fig*) ايشتمك alqushlamaq; **he had an** — (*sahtneye*) تكرار tekrâr (châruldu) دفعاتله ايشتمك def-âtle al-qushlandu.

Encounter, en-kownt'ér, (*v*) تصادف

tesâdüf et; قارشىلاشمق qarshulash-maq; (*contest*) چارپيشمق charpushmaq; تصادف müjâdele et.; (*n*) مجادله mü-jâdele.

Encourage, en-kur'âj, (*v.a*) جسارت تشجيع
jesâret vermek, (*lit*) تشويق teshvîq et.; — **Encour'agement**, (-âj-ment) (*n*) تشويق teshvîq; — **Encour'aging**, (-âj-ing) (*a*) (lit) جسارت بخش jesâret-bahsh; تشويق تشويقqýâr; — **Encour'agingly**, (-âj-ing-li) (*ad*) تشويق تشويقqýârane.

Encroach, en-kröch', (*v n*) تجاوز te-jâvüz et.; غصب gasb et.; (*fig*) سوء sôuyi isti'mâl et.; — **Encroacher**, (*n*) غاصب gâsub; — **Encroachment**, (*n*) تجاوز tejâvüz, غصب gasb.

Enerust, en-krust', (*v*) قشر باغلامق qu-shur bâlamaq; قابوق قوتق qabouq toutmaq.

Encumber, en-kum'ber, (*v.a*) حائل ol., بار ol.; (*debts*) بوج borj tahmil et.; — **Encumbrance**, (-'brans) (*n*) حائل hâ-il, مانع mâni'; بوج borj, استغلال istiglâl; (children) چوققر evlâd, چوققر jouqlar.

Encyclopedia, en-sî-klo-pê'di-a, (*n*) محيط المعارف ansiqlopedi; (*lit*) محيط mouhîtül-ma-ârif; — **Encyclopê'dical**, (-'dik-al) (*n*) محيط ansiqlopedik; (*محيلى*) (mouhiti).

End, end, (*n*) اوج ouj; نهايت nihâyet; (*fig*) مقصود son, ختام hutâm; (*aim*) نتيجه netije, غايه gâye, (*result*) نهايت nihâyet; (*v.a*) بيتيرمك bitirmek; اقببت âqibet; (*v.n*) بيتيمك bitmek, اكمال ikmâl et.; ختام hutâm ol.; تمام tamâm ol.; بومقصود bou bou maxadla..; to no — بوشته boshouna.; نهايت... in the... beyhûde; sonounda; — **End'ing**, (*n*) نهايت nihâyet, ختام hutâm; (*lit*) خاتمه hâtime; — **End'less**, (*a*) maxadless; (*fig*) نهايتسز nihâyetsiz; متناهيًا — **End'lessly**, (*ad*) mütemâdiyen.

Endanger, en-dân'jér, (*v.a*) تهليكه tehlikeye qomaaq; تهديد tehdid et..

Endear, en-dêr', (*v.a*) سوديرمك sevdirmek. — **Endear'ment**, (*n*) سومه

only; routine; through; tuck-mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

möte, foot; mōōn, shut, mūte very, tūوچو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ; zh ژ [ENG-ENO]

utfā-ıye merkezi; — **En'ginery**,
(-jin-ri) (*n. pl.*) makinelər.
Engineer, en-jin-er', (*n.*) mühendis
(mar) چارجی charqju; (*mil.*)
استحکام istihkâm zâbiti; (*v. a.*)
(fig.) ترتیب tertib et; **civil**—
سویل sivil mühendis; تاقه مهندس
nâfu-a mühendisi; — **Engineer'ing**,
(en-jin-er'ing) (*n.*) mühendislük;
(mar) makinistlik; (*mil.*)
استحکام charqjuluq; (*mil.*)
استحکام istihkâm işleri.
England, ing'gland, (*n. pr.*) انگلتره
ingiltere
English, ing'glish, (*a.*) ingiliz;
(*n.*) انگلیز ingilizje; **the**— (*n. pl.*)
انگلیز ingilizler; — **man**, (*n.*)
انگلیز ingiliz; (*pl.*) انگلیز ingilizler; —
woman, (*n.*) انگلیز ingiliz
(-qadunu); (*pl.*) انگلیز ingiliz
qadunları
Engorge, en-gorj', (*v.*) یوتماق youtmaq;
(fam) طیفیق tuqunmaq; — **Engorge'**
ment, (*n.*) یوتماق youtma; (طبقه)
(tuqunma; (*med.*) طیقما tuqanma; امتلا
intilâ.
Engraft, en-graft', (*v. a.*) آشلاماق ashla-
maq; (*fig.*) سوقق soqmaq; علاوه ilâ-
ve et.
Engrave, en-grāv', (*v. a.*) حاک hakk
et; (*fig.*) قازماق qazmaq. — **Engrāv'**
er, (*n.*) حاک hakkyâk; — **Engrāv'**
ing, (*n.*) حاک hakk (-etme);
(print) باصمه basma resim.
Engross, en-grōs', (*v. a.*) طوتماق tout-
maq; آنق inhisâra almaq;
(profiteering) احتکار ihtikyâr yap-
maq; (*write*) قلمه qaleme almaq;
(tebyiz et.; (*fig.*) یوتماق beu-
yültmek; — **Engross'er**, (*n.*) (*com.*)
موتک mohtekir; (*writer*) یازچی yazuju;
قوپیه qopyaju; — **Engross'ing**, (*n.*)
قاید qayd; (*com.*) احتکار ihtikyâr.
Engulf, en-gulf', (*v. a.*) یوتماق youtmaq;
باصدیرم basdurmaq.
Enhance, en-hans', (*v. a.*) قالدیرم qal-
durmaq; (*fig.*) آرتیرم arturmaq;
تزیید tezyid et.; — **Enhance'ment**,
(n.) تزیید tezyid; (*increase*) تزیید tezâ-
yüd; (*fig.*) یوکسلمه yüxelme; (*aggrava-
tion*) وحات vahâmet.
Enigma, en-ig'ma, (*n.*) بیلجه bilmeje;
(fig.) معما mou-ammâ; — **Enigmat'**

ical, (-mat'ik-al) (*a.*) معما mou-
ammâ gibi; (*obscure*) معظم mouzlim;
معلق mōuglaq; — **Enigmat'ically**,
(-mat'ik-al-i) (*ad.*) معما طرندہ mou-
ammâ tarzunda; (*fig.*) معلق صورتده
mōuglaq sōuretdē.
Enjoin, en-join', (*v. a.*) امر emr et.;
تنبیه tenbih et.; احتکار ihtâr et.
Enjoy, en-joi', (*v. a.*) memnûn ol.,
(lit.) müteazzız ol.; (*use*)
مالک ol.; (*possess*) مالک ol.; —
Enjoy'able, (*a.*) خوش hosh,
طاتی tatlı; — **Enjoy'ment**, (*n.*)
مغطوبت mahzûzuyyet; ذوق zevq, (*lit.*)
telezzüz; مالکیت mâlikiiyet
Enkindle, en-kin'di, (*v. a.*) طوتوشدیرم
toutoushdourmaq; (*fig.*) تحریک tah-
rik et.; (*v. n.*) طوتوشق toutoushmaq;
اشتعال ishti-âl et.
Enlarge, en-lārj', (*v. a.*) بویولمک beu-
yültmek, توسیع tevsî' et.; (*fig.*)
سریست tafsîl et.; (*jud.*) تخیل tahliye et.
serbest buraqmaq, توسیع te-
vessî' et.; (*lit.*) انکشاف inkishâf et.,
Enlarge'ment, (*n.*) توسیع tevsî';
توسع tevessû', (*lit.*) انکشاف inkishâf; (*speech*)
تخیل tahliye.
Enlighten, en-lit'n, (*v. a.*) تنویر ten-
vir et., — **Elight'ened**, (-lit'nd) (*a.*)
منور mûnevver; — **Elight'enment**,
(*n.*) تنویر irfân, (*act*) تنویر tenvir.
Enlist, en-list', (*v. a.*) خدمته hidmete
almaq; قید qayd et.; (*mil.*) عسکر
askere almaq; (*fig.*) تشریک tesh-
rik et.; (*v. n.*) داخل dâhil ol.; قید
— **Enlist'** qayd olounmaq; — **Enlist'**
ment, (*n.*) قید qayd; دخول douhôn;
عسکر طوپلامه ahzi asker; (*mil.*)
asker toplama.
Enliven, en-liv'n, (*v. a.*) جانلاندیرم jan-
landurmaq; (*fig.*) نشتلندیرم nesh-
elendirmek.
Enmity, en'mi-ti, (*n.*) دشمنلی dushman-
luq; عداوت adâvet.
Ennoble, en-nō'bl, (*v. a.*) ویرمک asâlet
vermek; (*fig.*) یوکسلمک yüxelt-
mek.
Enoch, e'nok, (*n. pr.*) ادریس idrîs.
Enormous, e-nor'mus, (*a.*) پک pek
choq; (*lit.*) عظیم azîm, جسيم jesîm;
(fig.) مدھش müdhish; — **Enor'mity**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[ENO-ENT] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in, mīne;

(-mi-ti) (n.) جسامت jesâmet; (*crime*)
shenâ-at; حباثت habâset.
Enos, e'nos, (n. pr.) enos.
Enough, e-nuf', (a) کافی kyâfi, (ad.)
کفایت kyâfi derejede; (n) مع زیاده mî-
kifâyet; **more than** — ziyâdetin .; فضله سیله fazlasîle.
Enrage, en-râj', (v.a.) قیزدیرمق quzdur-
maq; (lit.) اغصاب' igzâb et; —
Enraged, (-râjd') (a.) قیزغین' quzgun;
(lit.) مته‌ه‌ویر mütehevîr; غضوب gazôub.
Enrapture, en-rap'tür, (v.a.) (lit.)
رئکینلشدیرمک gashy et.; تسخیر tes-hîr et.
Enrich, en-rich', (v.a.) رنکینلشدیرمک
zenginleshdirmek. (fig) تزینید tezyîd
et; (adorn) تزین tezyî'n et.; —
Enrichment, (n.) رنکینلشدیرمه zen-
ginleshdirme, ثروت servet; (fig) زینت
zînet.
Enrobe, en-rôb', (v.a.) کیدیرمک giydîr-
mek, (fig.) ته‌ه‌یز tejhîz et.
Enroll, en-rôl', (v.a.) قید qayd et;
(lit.) تسجیل tesjîl et.; (fig) ادخال
idhâl et., —one's self داخل او. dâhil
ol., (mil) خدمت عسکریه‌یه کیرمک
askeriyyeye girmek; he is enrol-
led' in... (ته) کیردی (e-) girdi, (ته)
قید (e-) qayd oloundou; —
Enrolment, (n.) قید qayd; (register)
سجیل sijill; (pl) اوراق evrâq; (mil)
اسکر ahzı asker.
Ensemble, ang-samb'l, (n.) هیئت
hey-eti mejmôu-a; کؤلل küll.
Enshrine, en-shrin', (v.a.) حفظ hufz
et. (lit.) اعتنا i'tinâ et.; (fig) تقدیس
taqdîs et..
Ensign, en'sîn, (n.) بایراق bayraq;
سانجاq sanjaq; باندورا bandura; (mark)
نیشان nishan; علامت alâmet; —bearer
علمدار alemdâr.
Enslave, en-slâv', (v.a.) اسیر esîr et.;
mahkyôum et.; —Enslâve-
ment, (n.) اسارت esâret; —Enslâv-
er, (n.) ظالم zâlim; اعتسافی i'tisâfju.
Ensnare, en-sû', (v.n.) تعقیب tâ'qîb et.;
(den-) nesh-et .. (دن) نشئت ا. (-from)
et.; (den-) tevellüd et.; (دن) تولد ا.
— **Ensue**, (a.) آتیده‌کی âtidedeki;
کله‌جک gelejek ..
Entablature, en-tab'lat-ür, (n.) پرواز
pervaz; کتاپه 'sachaq; (lit.) کتابه
kitâbe.
Entail, en-tâl', (n.) وقف vaqf; مشروطه

meshrôuta : (v.a.) موجب او. (i-) ..
môujib ol . (i-) (تی) استازام ا. (lit.)
istilzâm et.; (jud) مشروطاً وقف ا.
meshrôutan vaqf et .
Entangle, en-tang'gl, (v.a.) قارışdırmaq
qarushdurmaq; طولاندیرمق dolash-
durmaq; (lit.) اشکال ishkyâl et.;
Entanglement, (n.) قارışیقلاق qarû-
shuqluq, (lit.) تشوش teshevîvsh,
(perplexity) شاشغینلاق shashgunluq;
(mar) مانعه mânî-a.
Enter, en'têr, (v.n) کیردی (e-) (ته)
girmek. (e-) dâhil ol. (ته) داخل او.
girmek. (e-) dâhil ol. (ته) داخل او. (-into)
(e-) ishtirâk et.; (fig) اشتراك ا. (ته)
girişmek. (e-) (ته) کیریشمک
صوق (v.a.) bashlamaq; (e-) باشلاق
sohmaq; (record) ادخال idhâl et.;
yazdırmaq yazdırmaq; (inscribe) یازدیرمق
qayd et; qayd etdirmek; (begin)
باشلاق bashlatmaq, (jud) ایتمهک
etmek; ایتمه iqâme et;
Enterprise, en'ter-priz, (n.) ته‌شبت
te-shëbbûs; ish, (adventure) (lit.)
sergüzesht; جرأت jür-et; —
Enterprising, (-priz-ing) (a.) ته‌شبت
müteshebbis; (fig) جرأتکار jür-et-
kyâr; — **Enterprisingly**, (-priz-
ing-ly) (ad.) جرأتکارانه jür-etkyârâne.
Entertain, en-têr-tân', (v.a.) مسافر
misâfir et.; (lit.) اعزاز i'zâz et.,
dâ'vet et; (amuse) اکتندیرمک
eylendirmek; (keep) محافظه mouhâ-
faza et.; (fig) بسله‌مک beslemek; (lit.)
(consider) perverde et; پرورده ا.
(le-) geurûsh-mek; (le-) (له) گوروشمک
mesh- (le-) mesh- (له) مشغول او. (le-) mesh-
gûl ol; to — an 'idea' بر «فکر»
bir «fikir» beslemek; — **En-
tertain'er**, (n) دعوت ایدن dâ'vet eden;
ev sâhibi; — **Entertain'ing**,
hosh; خوش eylenjeli, (a) اکتنجلی
dâ'vet; (amusement) دعوت dâ'vet;
zuyâfet; (feast) ضیافت
eylenti; اکتنج eylenje; place
of — eylenti mahalli; (lit.) اکتنجی محلی
lô'u'biyyât mahalli; musical —
qonser; موسیقî musâmeresi; (lit.)
theatrical — tiyatrosu; تمثیل
oyoun, tiyatrosu; (lit.) temsil.

Enthroned, en-thrôn', (v.a.) تخته
tahta oturtmaq; (lit.) ایجلاس ijlâs et.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte, foot; nīōon; shut, mūte; very; tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; ih ذ; zh ژ [ENT-ENV]

iq-âd et.; — **Enthronement**, (n) جُلوس jûlôus, قعود qou-ôud. (act) iq-âd; احلاس ijlâs.
Enthusiasm, en-thū'zi-azm, (n.) شوق shevq; (lit.) تَهَالُوكَ tehâlûk; — **Enthūsiast**, (-'zi-ast) (n.) مُشْتَاق mûshâtâq; دوشگون dūshgûn; (lit.) تَقْدِيرَكَ taqdîr-kyâr; — **Enthūsiastic**, (-thū-zi-as'tik) (a.) حِرَارَتِي shevqli; حِرَارَتْلِي harârêtlî; — **Enthūsiastically**, (-thū-zi-as'tik-al-i) (ad.) شَوَقْلِي shevqlê, حِرَارَتْلِي harârêtlî; (lit.) تَهَالِكِي tehâlûklê.
Entice, en-tis', (v.a.) قَانْدِيرْمَق qandurmaq, اِغْفَال igfâl et., (tempt) جَلْب jelb et.; — **Entice'er**, (s'êr) (n.) قَانْدِيرَان qanduran; — **Entice'ing**, (s'ing) (a) (lit.) جَاذِب jâzib; مَغْفَل mûgfil; — **Entice'ingly**, (ad.) جَاذِبِي jâzibeylê; (lit.) مَغْفَلَانِي mûgfilânî; — **Entice'ment**, (n) جَلْب igfâl, قَانْدِيرْمَق qandurma, جَلْب jelb, جَزْب jezb; تَحْرِيك tahrik.
Entire, en-tir', (a) بُوْتُون bûtûn, تَكْمِيل tekmiil..., اَعْضَاسِي kÿâffe; (zo) â'zâsu tamam, (lit.) تَامُ الْعَصَا tâmmûl-â'zâ. — **ly**, (ad.) تَامَا tamâmen, كَامِلًا kyâmilên; — **bûs-bûtûn**; — **ness**, (n.) هَيْتِ هَيْتِ hey-eti mejmôu-a; تَمَامِيَّت temâmiyyet
Entitle, en-ti'tl, (v.a.) اِسْمِ اِسْمِ isim qomâq; ..ounvânunu vermek; (fig.) حَقَّ قَاَزَانْدِيرْمَق haqq qazandurmaq, to be entitled (to) ..(e-) haqq qazanmaq; (to) حَقَّ قَاَزَانْمَق; (i-) haqq et. .. (to) حَقَّ qazâ.
Entity, en'ti-ti, (n.) مَوْجُودِيَّت mevjûdiyyet, اَوَلُش olush; شَيْ shey, ذَات zât; (phil) عَيْن ayn.
Entomb, en-tôom', (v.a.) كَوْنَمَك geum-mek; دَفْن defn et.; — **Entomb'ment**, (n.) تَدْفِين tedfin.
Entomology, en-to-mol'o-ji, (n.) (lit.) مَبْهَاسُ الْهُوَام mebhâsûl-hûvâm
Entrails, en'trâlz, (n.pl) بَاغْزَاقْلَر bârsaqlar, (lit.) اَمْعَا em-â.
Entrance, en'trans, (n.) كِيرِيش girish, دَخُول douchûl; (door) مَدْخَل medhal; قَاب qap; مَبْدَأ mebdâ; — **money** (to) قَاب qap; (to) مَبْدَأ mebdâ; (to) دَخُولِي douchûliyye (-ûjretî).
Entrance, en-trans', (v.a.) (fig.) يَتِيرْمَك bitirmek, (lit.) بِي-تَاب bi-tâb et.; (to) تَسْخِير chuldurtmaq; (lit.) تَسْخِير tes-hîr et., تَهْيِيژ tehyîj et..

Entrap, en-trap', (v.a.) طَوَاغِه دُشُورْمَق touzâ dūshûrmek; يَاقَالَمَق yaqalamaq, شَاشُورْتَمَق shashurtmaq
Entreat, en-trêt', (v.a.) رِجَا rijâ et.; اِلْتِمَاس iltimâs et.; (pray) يَالْوَارَمَق yalvarmaq; نِيَاZ niyâz et.; — **Entreat'y**, (-i) (n.) نِيَاZ niyâz, تَمَنِّي temennî.
Entrepôt, âng'tr-pô, (n.) اَنْتَرْپُو enturpo; اَرْضِيYE arziye.
Entrust, en-trust', (v.a.) اِمَانَت emânet et.; تَوْدِيْع tevdi' et.; يِيرَاغَق yirâgq; (e-) burâqmaq.
Entry, en'tri, (n.) مَدْخَل medhal; (act) دُوحُول douchûl; (writing) قَيْد qayd; (jud.) تَسَارُوف tesarouf; تصرف tesellûm.
Entwine, en-twin', (v.a.) اَوْرَمَك eur-mek, صَارَمَق sarmaq, بُوْكَم bûkmek.
Enumerate, e-nū'mer-ât, (v.a.) سَايَق saymaq, (lit.) اَعْدَاد tâ'dâd et.; (name) اَوْقُومَق oqoumq; — **Enūmarâ'tion**, (-'shun) (n.) تَا'DÂD tâ'dâd, ذِكْر zikr; — **Enū'merâtor**, (tur) (n.) سَايُجِي sayuju; اَعْدَاد tâ'dâd me'môuru.
Enunciate, e-nun'shi-ât, (v.a.) بِيَان beyân et.; (lit.) تَصْرِیْح tasrîh et.; — **Enunciâ'tion**, (-'shun) (n.) بِيَان beyân; تَصْرِیْح tasrîh; — **Enun'ciative**, (tiv) (a) (lit.) اِخْبَارِي ihbârî, تَصْرِیْحِي tasrîhî
Envelop, en-vel'up, (v.a.) اَوْرَمَك eurt-mek; صَارَمَق sarmaq; (fig.) كِیْزَلَمَك gizlemek; — **Envelope**, (en'vel-ôp) or (âng'vel-ôp) (n.) زَرْف zarf; قَاب qab; اَوْرَتُو eurtû.
Envenom, en-ven'um, (v.a.) زَهْر قَاتَمَق zehr qatmaq; (fig.) زَهْرِلَمَك zehirlemek; تَسْمِيْم tesmîm et.
Enviabie, en'vi-a-bl, (a) اِسْتَهْنِد istenir; غُبْتَا gubta olounour.
Envious, en'vi-us, (a.) قِیْصَاغ qusganj; غُبْتَا gubta eden; — **ly**, (ad.) غِیْطَة gubta ederek.
Environ, en-vîr'un, (v.a.) اِحَااطَة ihâta et.; (fig.) شَامِل shâmil ol.. — **Environment**, (n.) (fig.) غِیْطَة mouhît; اَطْرَاف etrâf; اَوْرُوش varoush; — **the influence of** — غِیْطَة تَاؤَرِي mouhîtin te'sîri; — **Environers**, (eu-vî'runz) or (en'vi-) (n.pl) حَوَالِي jivâr, حَوَالِي ha-vâlî.
Envoy, en'voi, (n.) مَوْرَاھَاZ mourahhas;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[ENV-EQU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cārd, red, mē; hēr; in; mine

مأمور مخصوص me'mōuru mahsōus ;
— extraordinary فوق العاده mou-
rahasu fevqal-âde.
Envy, en'vi, (n.) غیبه gubta; (v.a.) ایرتمک imrenmek ; (gubta et .
Epaulet, ep'ol-et, (n.) آپولت apolet.
Ephemeral, ef-em'er-al, (a.) (lit.) یومی yevmî, (fig.) گنجی gechiji دوامسز devâmsuz.
Ephesus, ef'e-sus, (n.pr) عفس efes ;
آیا سولوغ aya-soloug.
Epic, ep'ik, (n.) (lit.) داستان dâstân ;
(menâqib) ; (a.) داستانی dâstânî ;
(hamâsi).
Epicure, ep'i-kûr, (n.) اهل کیف ehli
keyf; (lit.) ذوق پرست zevq-perest
Epidemic, ep-i-dem'ik, (a.) صالغین salgūn ;
مستولی müstevî; (n.) صالغین hastalug ;
(lit.) علت علت müstevîye, epi-
demi.
Epidermis, ep-i-der'mis, (n.) (خارجی) (hârijî-) deri ;
دري zar ; (lit.) بشره beshre
Epiglottis, ep-i-glot'is, (n.) (ana.)
دیلجک diljik ; (lit.) میزمار mizmar.
Epigram, ep'i-gram, (n.) (lit.) هجویه hijviye,
نکته (kinâye), (roubâ-uyyât).
Epigraph, ep'i-graf, (n.) کتابه kitâbe.
Epilepsy, ep'i-lep-si, (n.) صرعه sur-a ;
— **Epileptic**, (a & n.) صرعی sur-alu ;
(n.pl) صرعه علاجی sur-a ilaju.
Epilogue, ep'i-log, (n.) خاتمه hâtime.
Epiphany, e-pi'an-i, (n.) حاجی صوبه آتمه hachu souya atma ;
(lit.) القاء صلیب ilqâ-ı salib fil-mâ' ;
پاسقالیه pas-qalye
Epiphenomenon, ep-i-fen-o'm-e-non, (n.) (phil)
کولکه حادثه geulge hâdisi ;
مضمه hâdisi-i moun-zamma ;
(med.) اعراض فرعی â'râzu fer-uyye.
Epirus, e-pi'rus, (n.pr) اپیر epir.
Episcopacy, e-pis'ko-pas-i, (n.)
بیشوپلوق bishop-louq ;
پیسقوپوسلوق pisqoposlouq ;
(pl.) پیسقوپوسلار pisqoposlar.
Episode, ep'i-söd, (n.) حکایه hikâyê ;
(lit.) منقبه menqibe ;
قصه qussa ; (incident) واقعه vaq-a ;
(lit.) ماجرا mâjerâ.
Epistemology, ep-is-tē-mol'oj-i, (n.)
(phil.) معیشت معرفت mebhâsi mârifet ;

(نظریات معلومات) (nazariyyâti mâ'lou-mât).
Epistle, e-pis'l, (n.) مکتوب mektoub,
(lit.) نامه nâme ; (rel) سوره sôure
فقره fuqra, (fig.) تحاف it-hâf
Epistolary, e-pis'to-la-ri, (a.) انشا inshâ ;
... کتابت kitâbet ... ; (lit.)
... مکاتبه mûkyâtebe...
Epitaph, ep'i-taf, (n.) کتابه kitâbe.
Epithet, ep'i-thet, (n.) لقب laqab ;
صفت sufat ; **strong-s** کفر küfür ; (lit.) شتوم shütüm.
Epitome, e-pit'o-me, (n.) خلاصه houlâsa ;
اجمال ijmâl, (lit.) ریده zübde ; in —
کؤچوک مقياسده küchük miqyâsda ; (lit.)
اجمال ijmâlen, — **Epitomize**, (-miz)
اجمال تلخیص telhîs et ; (v.a.)
ijmâl et .
Epoch, ep'ok, or ē-, (n.) دور devr ;
یکی بر دور آچق tārîh, to make an —
yeni bir devr açmaq ;
ایقین inqilâb yapmaq.
Epsom-salt, ep'sum-sawlt, (n.)
ingiliz touzou ;
مسيل müshil ; (chem) کبریتیته مانعاندیر kibritiyyeti
manganez.
Equable, ē'kwa-bl, or ek'- (a.) مساوی müsâvî ;
(lit.) یکدنق yeknesaq ;
مطررد mouttarid ; — **E'quably**, (ad.)
مطررداً müsâvî olaraq ; (lit.)
mouttariden ; اطرداله utturâdla.
Equal, ē'kwal, (a) مساوی müsâvî ; (lit.)
سیان seyyân ; (equivalent) معادل mou-
âdil ; (fit) لایق lâyuq, elverish-
li ; (just) عادل âdil ; (n.) آش esh ;
کفو küfv ; (pl.) اقران aqrân ;
امثال emsâl ; (v.a.) معادل müsâvî ol .
او. — **to new** «یکی»
mou-âdil ol — **to the task** «ایقین»
gibi ; — **to the task** «ایقین»
ishin ehli ; مقتدر (bou ishe)
mouqtedir ; **without** —
em-sâlsiz ; — **ly**, (ad.) متساویاً mütesâvi-
yen ; عیبيله aynile ; (fig.) عادلانه âdilâne,
— **Equality**, (-i-ti) (n) مساوات müsâvât ; (lit.)
عینیت ayniyyet ; (evenness) دوزلك düzlük ;
to treat on an — **with** (له) مساوی معامله
müsâvî mou-âmele et .
... (le-) müsâvî mou-âmele et .
...gibi mou-âmele et .
— **Equalize**, (-iz) (v.a.) (-with)
(له) مساوی (e-) benzetmek ; (نه) بکترتمک
(le-) müsâvî yapmaq ; (even)
ایقین tesviye et .

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōōn, shut; mûte; very; tû چپوو ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [EQU-ERR]

Equanimity, ē'kwa-nim'i-ti, (n.) اعتدال i'tidāl, تمکین temkim; سکونت sūkyōu-net.

Equation, ē-kwā'shun, (n.) (math) معادله mou-ādele دستور dūstōur; — of time (ast) تعديل زمان tā'dil zemān.

Equator, ē-kwā'tur, (n.) خط استوا hattu ūstūvā; — **Equatorial**, (ē-kwa-tō'-ri-al) (a.) استوائی ūstūvā-i.

Equerry, ek'we-ri, (n.) سلاحدار silah-dār; اصطبل (عامره) مدیری ustabel-(āmire-) müdiri.

Equestrian, e-kwes'tri-an, (n) و سوار a.) سوارى sūvārī; سباهی spāhī.

Equilateral, ē-kwi-lat'er-al, (a) (lit.) متساوی الساقات mütesāviyül-azlā'

Equilibrium, ē-kwi-lib'ri-um, (n.) موازنه müvāzenet, (lit.) توازن tevāzūn; — **Equilibrism**, (n.) جانبار janbaz.

Equinox, ē'kwi-noks, (n.) (ast) اعتدال i'tidāl (-noqtasu) (lit.) تساوی tesāvi-i; لیل و نهار tesāvi-i leylū nehār; autumn — اعتدال i'tidālī harifī; vernal — اعتدال i'tidālī reb'i-i; — **Equinoctial**, (-nok'shal) (a) اعتدال i'tidāl.

Equip, e-kwip', (v a.) donatmaq; **Equipment**, (e-kwi-pāj) (n.) لوازم levāzum; اشیا eshyā; (قوناق آرایه سی) ekipāj; (carriage) (qonaq arabasu); — **Equip'ment**, (n.) لوازم levāzum, (mil) تجهیزات tejhizāt; (act) تجهیز tejhiz.

Equitable, ēk'wi-ta-bl, (a.) عادل ādil, منصف mounsuf; — **Equitably**, (ad.) منصفانه mounsufāne

Equitation, ek-wi-tā'shun, (n.) بینچیک binijilik; جندلیک jündilik

Equity, ek'wi-ti, (n.) عدالت adālet; حقایق haqqāniyyet; sense of — (lit.) انصاف hissi mā'delet; حس معدلت

Equivalent, e-kwiv'a-lent, (a) و n.) معادل mou-ādil; مقابل monqābil; (meaning) مرادف mūrādif; — **Equivalence**, (-ens) معادل mou-ādil olma, (lit.) تقابل teqābül.

Equivocal, e-kwiv'ō-kal, (a) ایکی معنایی iki mā'nālu; (fig.) مبهم mübhem, چاقماقچاق qachamaqlu; — **ness**, (n.) (lit.) مبهمیت mübhemiiyyet; — **Equivocate**, (-o-kāt) (v.n.) مبهم سويله مک mübhem seuylemek; — **Equivocation**, (-vo-kā'shun) (n.) (lit.) ابهام ibhām; ابهام ihām; (fig.) چاقماق qachamaq.

Era, ē'ra, (n.) دور devr; تاریخ tārih

Eradiate, e-rā'di-āt, (v.a.) صایق sachmaq, نشر neshr et.; — **Eradiation**, (-'shun) (n.) نشر neshr

Eradicate, e-rad'i-kāt, (v a.) کورکندن keukünden chuqamaq; (fig.) ازاله izāle et, mahv et

Erase, e-rās', (v.a.) سيلمک silmek, قارىق qazumaq; (demolish) يوقماق; — **Erasable**, (e-rās'a-bl) (a.) سىلینیر silinir; (fig.) قابل ازاله qābili izāle; — **Eraser**, (e-rās'er) (n.) قازیه چق qazu-yajaq; (قلمتراش) qalemturash; (rubber) لاستیک lastik; — **Erasure**, (e-rā'zhér) (n.) قازونتۇ qazuntu; سىلىنى silinti; حك hakk

Ere, ār, (ad.) اول evvel; (prep) قدر (ث) (e-) qadar, (ث) قاله دن qalma-dan; — long (ad.) يقينه yaqunda, بوندىن اول boun-dan evvel, اول evvelā; — while اولجه evvelje, مقدما mouqaddemā.

Erect, e-rekt', (v.a.) دىگمک dikmek, (lit.) انشا inshā et.; (build) رکز rekz et.; (fig.) دىک te'sis et.; (a.) دىک dik, قائم qā'im; — **ly**, (ad.) دىک dik (bir halde); — as a dart دىم dim dik; سىپ سىورى sip sivri; **Erection**, (-'shun) (n.) رکز rekz, انشا inshā; (fig.) تأسيس te'sis; (establishment) بنا binā. (fig.) مؤسسە mü-essese.

Eremit, er'e-mit, (n.) مۆنوی münzevī,

Erivan, er-e-vān', (n. pl.) ارىوان erivan.

Ermine, er'min, (n) و a.) ئېرمىن er-min; قاق qaqum.

Erotic, e-ro'tik, (a.) عاشقانه āshuqāne; غراميات gramiat (n.) (lit.) سوداى sevdāvi.

Err, er, (v. n.) صایق sapmaq, انحراف inhīrāf et.; یا قماق yanulmaq; — **Erratic**, (er-at'ik) (a) انتظامسىز intizāmsuz; آواره āvāre.

Errand, er'and, (n.) خبر haber; (ایش) ish), a fool's صایقه shay; to go an — خبر کورتورمک haber geutürmek.

Errant, er'ant, (a. و n.) سىرى ser-seri, آواره āvāre; سيار seyyār.

Errata, er-ā'ta, (n. pl.) ياكلش hatālar; (lit.) سوويات sehviyyāt; خطا - صواب جدولى list of hatā-savāb jedveli; (سہویات جدولی) sehviyyāt jedveli).

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ز [EST-EVA]

هضره qouvveyi hazariyye; war—
سفره qouvveyi seferiyye

Estate, es-tāt', (n.) حال hāl; (position) موقع mevqî'; مرتبه mertebe; (class) صنف sunuf; (fortune) ثروت servet; (pl.) اموال emvâl; مالکانه mâlikyâne; **real** — اموال mülk; (pl.) املاك emlâk; اموال emvâli gayri menqûle.

Esteem, es-tēm', (n.) حرمت hürmet; اعتبار î'tibâr; (v.a.) حرمت hürmet et.; اعتبار î'tibâr et.; (think) عدا add et.; زن zann et.; — **Esteem'ed**, (a.) معتبر mōu'teber; (pers) محترم mouhterem.

Esthetic, ēs-thet'ik, (a.) (lit.) بدیع be-dî'; بدیعی bedî-i; — **Esthet'ics**, (-'iks) (n.) (lit.) بدیعیات bedî-uyyât, بدایع be-dâyî'.

Esthonia, es-tho'ni-a, (n.pr) ئستونيا estonya.

Estimate, es'ti mât. (v.a.) تخمین tah-mîn et.; کشف keshf et.; (fig.) تقدیر taqdîr et.; (n.) تخمین tahmîn, (pl) تخمینات tahmînât, کشف keshf; **the—s** بودجه bûdje lâyuhasu; — **Estimâ'tion**, (-'shun) (n) تخمین tahmîn; تقدیر taqdîr; (honour) اعتبار î'tibâr. اهمیت ehemmiyyet; — **by sight** کوز geuz tahmîni.

Estrange, es-trānj', (v.a.) (fig.) صوغومق ouzaqlashdurmaq اوراقلاشدیرمق soghoutmaq; — **Estrānge'ment**, (n.) صوغومق soghoutma; (lit.) بیگانگی bigyânelik

Estray, e-strā', (n.) باشی بوش حیوان bashu bosh hayvan; (fig.) آواره âvâre.

Estuary, es'tū-ar-i, (n.) نهر آغزی nehir âzu, قوی qoy.

Et cetera, et set'er-a, ...ve-sâ-ire; وسائرہ ...ilâ-âhura; (n pl) تفوعات teferrû-ât.

Etch, ech, (v.a.) حک hak et.; — **Etch'ing**, (n.) حک hakk; باصه basma; — **needle** حاکک قلمی hakkyâk qalemi.

Eternal, ē-tēr'nal, (a.) ابدی ebedî; — **ly**, (ad.) ابدی ebediyyen, ابدی ilel-ebed.

Eternity, ē-tēr'ni-ti, (n.) ابدیت ebediyyet.

Eternize, ē-tēr'niz, (v.a.) (lit.) پایدار pâyidâr et., ابقا ibqâ et..

Ether, ē'thēr, (n.) اثير eter; (lit.) اثير esîr; — **Ether'eal**, (ē-thē're-al) (a) (lit.) اثيری esîrî.

Ethic, eth'ik, (a.) اخلاق ahlâqî; —

Eth'ics, (-'iks) (n.) (علم) (ilmi-) ahlâq, اخلاقیات ahlâqîyyât.

Ethiopian, ē-thi-ō'pi-an, (a & n) دنجی zenjî; حبش habesh.

Ethnic, eth'nik, (a.) عرق urqî

Ethnography, eth-nog'ra-fi, (n.) علم احوال بشر etnografi; (lit.) علم احوال بشر ilmi ahvâli beshet.

Ethnology, eth-nol'o-ji, (n.) ئتولوجی etnoloji; (lit.) تعریف اقوام tâ'rîfî aq-vâm; — **Ethnolog'ical**, (-j'ik-al) (a.) عرق urqî

Ethology, ē-tho-l'o-ji, (n.) (lit.) علم سنجایا ilmi sejjâyâ, (اخلاقیات) (ahlâqîyyât).

Etiolate, ē-ti-o-lât', (v.n.) صولق sol-maq, آقیل او. aqjûl ol.

Etiquette, et-i-kēt', (n) ئتیکت etiket; (lit.) آداب معاشرت âdâbu mou-âsheret; (ceremonies) مراسم merâsim.

Etymology, et-i-mol'o-ji, (n.) اشتقاق (علم) (ilmi-) ishtiqaq; — **Etymolog'ical**, (j'ik-al) (a) اشتقاق ishtiqaqî; (منشأ) (menshe'i); — **Etymolog'ically**, (ad.) اشتقاق ishtiqaqen; جہتیلہ ishtiqaq jihetile; (منشأ اعتباری) (menshe' î'ti-bârîle).

Euelid, ū-klid', (n.pr) یوقلید youqlid; یوقلید ūqlid.

Eulogy, ū-lo-ji, (n.) ثنا senâ; (lit.) ستایش sitâyish; (writing) مدحیہ medhiyye; — **Eulogize**, (ū'lo-jiz) (v.a.) ثنا senâ et., مدح medh et..

Eunuch, ū'nuk, (n.) خادم hadum; حرم harem âsu.

Euphony, ū'fo-ni, (n.) (طالع) (tatlu-) ses; آهنگ âhenk; صوت savt; — **Euphon'ic**, (n'ik) (a.) صوتی savtî; (har-monious) آهنگلی âhenkli; طالع tatlu.

Euphrates, ū-fra'tēz, (n.pr.) فرات (نهری) firât (-nehri)

Eureka, ū-rē'ka, (int) بولدم boul-doum!; (آفرین بکا!) (âferin bana!)

European, ū-ro-pē'an, (a) اروپا av-roupa.; (n.) اروپائی avroupalu; — **Europe**, (ū'rup) (n.pr.) اروپا avroupa.

Evacuate, e-vak'ū-ât, (n.a.) بوشالقی bo-shaltmaq; تخلیه tahliye et.; (jud) فسخ fesih et.; — **Evacua'tion**, (-kū-ā'shun) اخراج ihrâj; تخلیه tahli'ye; فسخ fesih, ابطال ibtâl.

Evade, e-vād', (v.a.) قورتارمق qourtar-maq; (v.n.) (دن) ber-taraf et.; (v.n.)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

تعلل ا. (lit.) qachmaq; (den-) .. قاچق
te-allül et..

Evanescent, ev-an-es'ent, (*a.*) (lit.)
 زائل zâ-il; (*imperceptible*) غيـر محسوس
 gayri mahsôus; — **Evanesc'ence**,
 (-'ens) (*n.*) عائب اولمه qayb olma; زوال
 zevâl.

Evangelical, ē·van-jel'ik-al, (a) انجیلی
injîlî ; پروتستان protestan

Evaporate, e-vap'or-āt, (*v.n*) تبخر *tebahhour* et ; ouchmaq ; (*v.a.*) اوچماق *ouchmaq* ; (*v.n*) تبخّر *tebhîr* et ; — **Evaporā'tion**, (-'shun) تبخّر (*n.*) *tebahhour*.

Evasion, e-vā'zhun, (*n.*) قاچما qachma;
(*fig.*) قاچماق qachamaq; بهانه bahâne;
—**Evasive**, (e-vā'siv) (*a.*) قاچماقلى qa-
chamaqlu.

Eve, ēv, (*n pr*) ١, havvâ

Eve, ēv, (n.) آقشام aqsham; (fig.) عرفه arife, on the—(of) عرفة سنده (ك) (in-) arifesinde

Even, ēv'n, (*n.*) آقشام aqsham; (*a.*) دوز düz, düz, مستوی müstevî; (*fig*) منظم moun-tazan; (*equal*) دنگ denk; مساوی müsâvî; (*arith.*) چغت chift, (*ad.*) حق hattâ.., بيله . bile; دجى .. dahi; (*v.a.*) دوزلئك düz-letmek; درجه تسويه ا. tesviye et.; — **or odd** تكمى چيفتى؟ tekmi chiftmi? — **so** كذا kezâ. عين وجهله aynu vejhile; — **to** درجه سنده . derejesinde. — **handed** (*a*) منصف mounsuf; عادل âdil; (*fig.*) دور haqqâniyyetle; — **ly**, (*ad.*) دوز düz; (*equally*) على السوية ales-seviyye; (*fig.*) حقايقته haqqâniyyetle; — **ness**, (*n.*) مساوت müsâvât; (*fig.*) دوزلئك düzlük; (*fig.*) اعتدال i'tidâl; تمكين temkin.

Evening, ēv'ning, (*n*) آقشام aqsham;
— **dress**, آقشام البسه سی aqsham elbi-
sesi

Event, e-vent', (*n.*) واقعه vaq-a, حال hâl; (*fjg.*) عاقبت âqibet; (*pl*) وقایع ve-qâyi'; (*sport*) مسابقات müsâbaqalar; یاریشلار yarushlar; **course of** — جریان jereyân; وقایع jereyânü veqâyi'; **at all** — هر حاله her halde; — **Eventful**, (-'fōl) (*a.*) شایان shâyânü diqqat, (*fjg.*) مهم mühim; مدھش müdhish.

Eventual, e-vent'ū-al, (*a.*) صوك son, (*lit.*) نِهَائِي nihâ-i; — **ly**, (*ad.*) نِهَائِي nihâyet, عَاقِبَة âqibet; — **Eventual'**~

ity, (-'i-ti) (*n.*) احتمال ihtimâl; نتیجہ
netîje, اجماع enjâm.

Ever, ev'er, (*ad.*) دائماً dâ-imâ, هزمان her-zemân; (*lit.*) ابدى ebedî; **for** — دائماً dâ-imâ, الى الابد il-el-ebed; **scarcely** — نادراً nâdiren, ههنا hemen hich; — **green**, (a) دائماً يشيل dâ-imâ yeshil; (*n.*) يابراقلى دوكلوز سات yapraq-laru deukülmez nebât; — **last'ing**, (*a.*) ابدى ebedî, (*lit.*) لايموت lâ-yemôut, بايدار pâ-yidâr, (*n.*) ابدت ebediyyet, بقا baqâ; — **more'**, (*ad.*) (*lit.*) لايتقطع lâ-yenqatu'; ابدياً ebe-diyyen

Eversion, ē-ver'zhun, (*n.*) دوريله de-
vrilme; آلت اوست اولمه alt üst olma.

Every, ev'ér-i, (a.) هر her; (هری) (her bin); — **thing**, هرشی her shey.

Evict, e-vikt', (*v.a.*) طرد tard et.,
اخراج ihrâj et.; (*jud.*) استرداد istir-
dâd et., اسقاط isqât et.; — **Evic'-**
tion, (-'shun) (*n.*) اخراج ihrâj; اسقاط
isqât; استرداد istirdâd.

Evidence, ev'i-dens, (*n.*) اثبات isbât, دليل delîl; (*pl.*) دلائل delâ-il; (*jud.*) إفادة ifâde, شهادات shehâdet; (*pers.*) شاهد shâhid; (*v.a.*) شهد shehâdet et.; to give — شهادات shehâdet et, إفادة ifâde vermek; بیان beyân et. in—(*jud.*) معتبر mōu'teber, مقنع mouq-nî'; (*fig.*) آشکار âshikyâr; — **Evid-ent**, (*a.*) ميدانده âshikyâr, آشکار mey-danda; (*lit.*) صريح sarîh; — **Evid-ently**, (*ad.*) آشکار صورنده âshikyâr sôurette; (*lit.*) صراحة sarâhaten: بالطبع bit-tabî'; — **Eviden'tial**, (-'shal) (*a.*) (*lit.*) إثباتî isbâtî, دليلى delîlî; (*fig.*) مقنع mouq-nî'.

Evîl, e'vî, (*a.*) فنا fenâ; (*n.*) فنانق fenâ-luq, شر sherr; (*fīg.*) مضرت mazarrat; (*med.*) علت illet, مرض maraz, —**doer**, (-dōō'er) (*n.*) فنانق ایدن fenâluq eden; مجرم mūjrim; — **eye**, (*n.*) نظر nazar; — **minded**, (*a.*) فنا (مكروى) fenâ (-fikir-li); (*lii.*) بدخواه bedhâh.

• **Evince**, e-vins', (*v.a.*) كوسترملك geustermek, اثبات isbât et.; إبراز ibrâz et.; — **Evincible**, (s'i-bl) (*a.*) قابل اثبات qâbili isbât; كوسترمله بيلير geusterilebilir; — **Evincibly**, (s'i-bli) (*ad.*) صراحة sarâhaten.

Evoke, e-vōk', (*v.a.*) چاغیرمق chârmaq;
دعوت dâ'vet et.; — **Evocā'tion**,
(-kā'shun) (*n.*) دعوت dâ'vet; حلب jelb;

mōte; foot; mōōn; shul; mūte, very, tū چيوو ch چ, sh ش, th ث, th ذ, zh ژ [EVO-EXC]

(jud) احصار ihzâr, (phil) استجلاپ istijlâb.

Evolution, ev-ol-ū'shun, (n.) (lit.) تکامل tekyâmûl; انکشاف inkishâf, انقلاب inqilâb; (mil) مانورہ manevre, (math) جذری آله jezrini alma, **theory of**—تکامل نظریہ سی tekyâmûl nazariyyesi; —**Evolū'tionary**, (-'shun-a-ri) (a.) (lit.) انقلابی inqilâbî; تکاملی tekyâmûlî.

Evolve, e-volv', (n.a.) آچق achmaq; (v) نشر neshr et.; (v n) آچلیق achulmaq; (fig.) انتشار intishâr et.; انکشاف inkishâf et..

Ewe, ū, (n.) دیشی قویون dishi qoyoun, دیشی قورو marya, — **lamb**, (n.) دیشی قوزو dishi qouzou; (v n.) یاورولاق yavroulamaq; طوغورمق doghourmaq.

Ewer, ū'er, (n.) ایریک ibrik.

Exact, egz-akt', (a.) تام tam, طوغری طورى dôrou; صحیح sahih; (v a.) اجبار işbâr et.; جبر آق jebren almaq; صیقشدورمق suquşhdurmaq; — **ly**, (ad.) تماماً tamâmen; تام tam; — **ness**, (n.) صحت suhhat; (lit.) طوغریلق dôroulouq; علوم moutâbaqat; — **sciences** (علوم مبتیة) oulûdumu riyâzuyye; (ouluḍumu musbete); — **Exac'tion**, (-'shun) (n.) حیر jehr; تضيقات taziy-qât; (lit.) تغلب tegallûb; — **Exac'tor**, (-t'ér) (n.) مجبر müjbir; (fig.) زور زorba; تهدیدى tehdîdîjî.

Exaggerate, egz-aĵ'ér-ât, (v.a.) مباله moubâлага et.; بویولمک beuyûltmek; (lit.) اعظام î'zâm et.; — **Exaggerā'tion**, (-'shun) (n.) مباله moubâлага

Exalt, egz-awl', (v.a.) یوکسلیتمک yûxeltmek; (lit.) اعلا î'lâ et., (fig.) تہییج tehyij et.; — **Exaltā'tion**, (-'shun) (n.) ایفراط ifrât; (fig.) یوکسله yûxelme; (n) تہییج teheyiyûj; (lit.) ابتیاج ibtihâj; — **Exalt'ed**, (td) (a.) یوکسک yûxek; (fig. & lit) مفرط moufrut; تہییج müteheyyij.

Examine, egz-am'in, (v.a.) معایه moubâlage et.; تجرہ tejrûbe et.; استجواب istijvâb et.; (fig.) امتحان imtihân et.; — **Examīnā'tion**, (-'shun) (n.) دقیق moubâlage et.; امتحان imtihân; — **Exam'iner**, (-'in-ér) (n.) مستنطق mümeyyiz; (jud.) مستنطق müstantiq; (fig) مدق müdaqqiq.

Example, egz-am'pl, (n.) مثال misâl; (pl) نمونه nûmûne; (warning) عبرت ibret; **for** — مثلا me-selâ; **to set an** — بر مثال تشکیل bir misâl teshkîl et.; نمونه nûmûne ol., **to take** — (by) امتثال â. (e-) imtisâl et.; (fig.) عبرت آتق (den-) ibret almaq; — **Exam'plary**, (-'pla-ri) (a.) مثال قیلندن misâl qabîlinden; (lit.) عبرت آمیز ibret âmiz.

Exanimate, egz-an'i-mât, (a.) جانسز jansuz; روحسز rûhousuz

Exarch, eks'ârkh, (n.) اسرارخ exarh.

Exasperate, egz-as'pér-ât, (v.a.) اغضب ig-zâb et.; (a) قیزغین quzgun; — **Exasperā'tion**, (-'shun) (n.) حد hiddet, غصب gazez; (lit.) نومیدی nevmîdî.

Excavate, eks'ka-vât, (v.a.) قازمق qazmaq; (fig.) حفر hafr et.; — **Exca-vā'tion**, (-'shun) (n.) چوقور chouqour; (pl) حفريات hafriyyât; — **Ex'cavātor**, (tur) (n.) قازیجی qazuju; حفر hafr eden, حافر hâfir; (mach) کارمه ماکینهسى qazma makinesi.

Exceed, ek-ġ'ed', (v.a.) کیمک (i-) gechmek; (i-) اشمق ashmaq; (i-) تجاوز et.; — **Exceed'ing**, (a.) فاضله fazla, زیاده ziyâde; — **Exceed'ingly**, (ad.) صوک derejede, زیادهسيله ziyâdesile.

Excel, ek-sel', (v.) کیمک (i-) gechmek; (e-) فائق ol.; (lit.) تکمل tekemmul et.; — **Ex'cellen-ee**, (-'el-ens) (n.) مکملیت mü-kemmeliyyet; ممتاز mümtâziyyet; **His Ex'cellency**, (-'el-en-si) (ناش) (pasha-) hazretleri; (بك) (bey efendi) hazretleri; **Your Ex'cellency!** ذات دولتکنز zâtî devletinîz!; — **Ex'cellent**, (-'el-ent) (a.) فوق العاده fevqal-âde, مکمل mükemmel; ممتاز mümtâz.

Except, ek-sept', (prep) دن maceda ...den mâ'dâ; مستثنى müstesnâ; — **an-jaq** .. (i-) خارج طوقق (v.a.) istisnâ toutmaq; (i-) استثناء istisnâ et.; (v n) (fig.) اعتراض î'tirâz et.; — **Excep'ting**, (prep) دن باشقه ...den bashqa; — **Excep'tion**, (-'shun) (n.) مستثنى müstesnâ; اعتراض istisnâ; (objection) استثناء î'tirâz; مخالفت moubâlefe; **without**

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[EXC-EXC] (انکلیزجه کلماتک تلعفی ایچون) **act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in; mine;**

— **bilâ istisnâ;** — **Excep-
tionable,** (-'shun-a-bl) (*a.*) یاقیشماز
yakushmaz, (*lit.*) نایجا nâbejâ; قابل
qâbili î'tirâz; — **Exceptional,**
(-'shun-al) مستثنا müstesnâ; (*lit.*)
استثنائی istisnâ-î; خصوصی housôsusi; —
Exceptionally, (-'shun-al-i) (*ad.*)
مستثنا müstesnâ olaraq, (*lit.*)
استثناء istisnâ-en.

Excess, ek-ses', (*n.*) افراط fazla; افرات
ifrât; (*abuse*) سوء استعمال sôuyi isti'mâl,
فضلہ tejâvûz; — **profit,** قازانچ
fazla qazanju; — **profit,** حرب قازانچی
harb qazanju; — **tax** حرب قازانچی
qazanju vergisi; — **Excessive,**
(-'iv) (*a.*) صوک درجه pek fazla;
son dereje; (*lit.*) مفرط moufrut; —
Excessively, (-'iv-li) (*ad.*) زیادہ
ziyâdesile; صوک درجده son derejede;
افراط ifrâtla.

Exchange, eks-chānj', (*v.a.*) دیکشدرمک
deyishdirmek; تبدیل tebdil et.;
(*pers.*) مبادلہ mübâdele et.; (*n.*) (*lit.*)
مبادلہ mübâdele; تعاطی te-âtî; (*telephone*)
سانترال santral; مرکز merkez, (*fin.*)
قامبیو qambiyo; رایج râyij; (*place*)
بورسا borsa; — **broker,** صراف sarraf;
(مبایعه‌چی) bursa simsarû; بورسہ سیمساری
(mübâyâju), — **business,** بورسہ معاملاتی
borsa mou-âmelâtû; صرافلوق sarrafluq,
— **regulations,** (*fin.*) بورسہ نظامنامہ
borsa nizâm-nâmesi; — **office,** (*fin.*)
بورسا قامبیو qambiyo dâ-iresi, —
Exchāng'er, (j'er) (*n.*) صراف sarraf.

Exchequer, eks-chek'er, (*n.*) خزینہ
hazîne; مالیہ mâliye; (*v.a.*) دعاوا
dâ'vâ et.; **Chancellor of the** —
مالیہ mâliye nâzuru; — **bill** خزینہ
hazîne tahvilâtû.

Excise, ek-siz', (*n.*) ویرگی vergi; رسوم
rûsôm; (*department*) ویرگی دائرہ
vergi dâ-iresi, (*v.a.*) رسوم طرح
rûsôm tarh et., — **man,** (*n.*) ویرگی
vergi me'môrou; (تحصیلدار) tahsildâr); —
office, ویرگی قلمی vergi qalemi;
(تحصیل شعبہ‌سی) tahsil shôu'-
besi.

Excise, ek-siz', (*v.a.*) (*cut*) کسمک kes-
mek; قوپارمق qoparmaq; — **Excis-
ion,** (-sizh'un) (*n.*) کسمه kesme; قطع
qatû, (*extirpation*) (*lit.*) استیصال istisâl.

Excite, ek-sit', (*v.a.*) تحریک tahrik et.;
تشیویق quzdurmaq; (*fig.*) تشویق
teshviq et.; — **Excit'able,** (*a.*) قیزار

quzar; (*fig.*) قابل تحریک qâbili tahrik,
حساس hassâs; (*phil.*) متعرج mütehar-
rish; — **Excitant,** (-'sit or -'sit) (*n.*)
(*med.*) منبه münebbih; — **Excit'ed,** (*td.*)
(*a.*) غلیانده galeyânda, (*lit.*) متہیج müte-
heyiyij; (اکزیت) (exite); — **Excite-
ment,** (*n.*) غلیان galeyân; هیجان
heyejân; (*phil.*) تعرج teharrûsh; (*act.*)
تحریک tahrik; تحریکات tahrikyât; —
Excit'er, (*n.*) محرک mouharrik; مشوق
mûshevq

Exclaim, eks-klām', (*v.n.*) باغیرمق bâr-
maq; — **Exclamation,** (eks-klā-
mā'shun) (*n.*) باغیرمه bâрма; (*surprise*)
تعجب te-ajjüb; (*address*) خطاب hutâb;
تدâ nidâ, note of تعجب اشارتی te-
ajjüb ishâreti; خطاب اشارتی hutâb
ishâreti.

Exclude, eks-klōōd', (*v.a.*) چیقارمق chu-
qarmaq; اخراج ihrâj et.; (*fig.*) منع
men et.; — **Exclusion,** (-'zhun) (*n.*)
استثنا istisnâ; — **Exclu'sive,** (-'siv)
(*a.*) منحصر moun-hasur; (-'of) خارج
hârij; دن غیری den gayru; — **Exclu'sively,**
(-'siv-li) (*ad.*) یالکز yalunuz; (*lit.*)
منحصر mûnhasuran.

Excommunicate, eks-kom-ün'i-kât,
(*v.a.*) تلین afaroz et.; — **Excommunica'tion,**
(-kâ'shun) (*n.*) تلینتله lâ'net-
leme, تلین tel-în.

Excrement, eks'kre-ment, (*n.*) پیدسلک
pislik, ترسی tersi, (*lit.*) افرات ifrâ-
zât; (*fig.*) مزخرفات müzahrafât

Exerescence, eks-kres'ens, (*n.*) فضلہ
fazla; (*med.*) تاصیر our, nasur.

Excrete, eks-kiēt', (*v.a.*) چیقارمق chu-
qarmaq; افرات ifrâz et.; (*fig.*) دفع
def et.; — **Excrē'tion,** (-'shun) (*n.*)
دفع def; (*med.*) افرات our

Exeruciate, eks-krōō'shi-ât, (*v.a.*)
اشکنجه ishkenje et.; — **Exeru'ciāting,** (*a.*) خنجع fejz;
— **Exeruciā'tion,** (-'shun) (*n.*)
الیم elim; — **Exeruciā'tion,** (-'shun)
اشکنجه ishkenje et.; ezâ.

Exculpate, eks-kul'pât, (*v.a.*) تبرئه
tebrî-e et.; — **Exculpā'tion,** (-'shun)
(*n.*) برائت berât et.

Excursion, eks-kur'shun, (*n.*) تزه te-
nezzüh, گزینی gezinti; **military** —
تزه‌عسکری tenezzühü askeri; — **train**
تزه تره‌نی tenezzüh treni.

Excuse, eks-kūs', (*n.*) معذرت mâ'zeret;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot, m.ōōn, shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ژ, zh ژ [EXE-EXH]

اعتذار i'tizâr, (*pretetv*) بهانه bahâne; — **Excuse**, (eks-kūz') (*v.a.*) عفو afv et; معذور مَعْدُور mǎ'zōur geurmek; — **one's self** اعتذار i'tizâr et.; معدرت I — you mǎ'zeret beyân et.; I — you سزی معذور مَعْدُور كُورُوم sizi mǎ'zōur geurürüm; — **me!** عفو ایدرسكن! afv edersiniz!; — **Excūs-able**, (-kūz'a-bl) (*a.*) معذور mǎ'zōur; — **Excused'**, (-zd) (*a.*) معذور mǎ'zōur; (*duty*) معاف mou-âf; **to be** معذور او. mǎ'zōur ol.; معذور كُورُولك mǎ'zōur geurülme; معاف او. afv olounmaq

Execrable, eks'e-kra-bl, (*a.*) مردار mourdar, (*lit.*) مستكره müstekreh

Execrate, eks'e-krät, (*v.a.*) لعنت lâ-net et.; نفرت nefret et.; — **Execrā'tion**, (-shun) (*n.*) لعنت lâ'net; نفرت nefret.

Execute, eks'e-küt, (*v.a.*) اجرا ijrâ et.; ایفا ifâ et.; (*lit.*) انفاد infâz et.; اعدام i'dâm et.; — **Execū'tion**, (-shun) (*n.*) اجرا ijrâ, ایفا ifâ; اكمال ika-mâl; (*jud.*) اعدام i'dâm; (*varrant*) حکم hūkmi i'dâm; — **Execū'tioner**, (-shun-er) (*n.*) جلاد jellād; — **Executive**, (-k'u-tiv) (*a.*) اجرائی ijrâ-i; قوه اجرائیه qouvveyi ijrâ-iiye; (*members*) اعضای فعاله â'zâyi fa'-âle; هیئت â'zâyi âmile; (اداره) (hey-eti idâre); (*fig. و lit.*) زمامداران zimâmdârân; — **branch** (mar.) کورکته sunufu harb; کورکته güverte sunufu; — **officer** (mar.) لیکنچی قیودان ikinji qapdan; صنف حرب sūvârî-i sâni; (*pl.*) کورکته sunufu harb zâbitânu; ضابطی güverte zâbitânu; — **power** قوه اجرائیه qouvveyi ijrâ-iiye; — **Exe-cutor**, (-k'u-tur) (*n.*) مآموری vâsi; متولی mütevellî

Exemplar, egz-em'plar, (*n.*) مثال misâl; نمونه nümüne; — **Exemplary**, (egz-em'plar-i, or egz'em-plar-i) (*a.*) شایان امتثال shâyânu imtisâl (*lit.*)

Exemplify, egz-em'pli-fi, (*v.a.*) مثال misâl geustermek; (*lit.*) اثبات is-bât et.; (*prove*) وثیقه ابرار vesîqa ibrâz et.;

Exempt, egz-emt', (*a.*) معاف mou-âf, استثناء istisnâ; سرست serbest; (*v.a.*) استثناء istisnâ et.; معافیت ورمک mou-âfiyyet

vermek; — **Exemp'tion**, (-emp'shun) (*n.*) استثناء istisnâ, سرست serbestî, (*lit.*) معافیت mou-âfiyyet

Exequatur, eks-e-kwā'tur, (*n.*) برات berât, (قونسولوس براتی) (qonsolos berātu)

Exercise, eks'er-siz, (*n.*) اجرا ijrâ, ایفا ifâ; (*practice*) تمرین temrîn; ممارسه mü-mārese; تعلیم ameliyyât; (*sport*) ادمان idmân: (*mil*) تعلیم tâ'lim, ماتوره mavre; (*task*) وظیفه vazife; (*rel.*) ریاضت riyâzet; عبادت ibâdet, (*v.a.*) ایفا ifâ et.; استعمال i-stî'mâl et.; (*use*) اجرا ijrâ et.; (*use*) ممارسه mümārese et.; سپور idmân et.; سپور یاتق spor yapmaq; **bodily** ریاضت بدنیه bedeniiyye; **gymnastic** jimnastiq; **infantry** پیاده تعلیمی piyâde tâ-limi.

Exert, egz-ert', (*v.a.*) اجرا ijrâ et.; صرف sarf et.; استعمال istî'mâl et.; — **one's self** چالیشم chalushmaq; (*sarf*) صرف sarf; — **one's authority** صلاحیت istî'mâl et.; — **Exer'tion**, (-shun) (*n.*) اجرا ijrâ, ایفا ifâ; (*use*) صرف sarf; استعمال istî'mâl; (*effort*) غیرت teshebbūs.

Exfoliate, eks-fō'li-āt, (*v.n.*) دوکولمک deukülme; اچیلماق achulmaq; پولاتماق poullanmaq.

Exhale, egz-hāl', (*v.a.*) افراز ifrâz et.; انتشار intishâr; (*v.n.*) نشر neshr et.; — **Exhalā'tion**, (-shun) (*n.*) انتشار intishâr; (*evaporation*) بخار tebahhour; (*vapour*) بخار bouhâr; (*fig*) قوقو qoqou; حس hiss.

Exhaust, egz-awst', (*v.a.*) بوشالماق boshaltmaq; (*fig.*) بیتیرمک bitirmek; (*lit.*) اکزوست bî-tâb et.; (*mar.*) بوشالماق boshaltmaq; — **Exhaust'ible**, (*a.*) بیتیر bitir; (*fig.*) بوش bosh; — **Exhaust'ed**, (td) (*a.*) بیتیر bitirmish; یورگون yorgoun; (*tired*) بیتگین bitgin; (*lit.*) بوش bosh; — **Exhaust'ion**, (-shun) (*n.*) بیتمه bitme; توکنمه tükenme; (*fig.*) بوش bosh; یورگونلوق yorgounlouq; (*lit.*) بیتابی bî-tâbî; — **Exhaust'ive**, (-t'iv) (*a.*) اطرافى etrâflu; واسع vâsi; مکمل mükemmel; — **Exhaust'less**, (*a.*) بیتمز bitmez; توکنمز tükenmez; (*lit.*) بیتابی bî-pâyân.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[EXH-EXP] (انكليزيه كلمات تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

Exhibit, egz-ib'it, (*v.a.*) تesh-hîr عرض ا. ; (*fig.*) كوسترمك geustermek, ar et (*n.*) vesîqa; سند sened; — **Exhibi'tion**, (-'shun) (*n.*) سرگi sergi; (*lit.*) مشهر mesh-her, (*act*) تesh-hîr, (*fig.*) عرض ar, (*bounty*) معاونت mou-âvenet; — **Exhibi'tioner**, (-'shun-êr) (*n.*) مجاني talebe; **Exhib'itive**, (-tiv) (*a*) (*lit.*) تesh-hîr; تمثيل temsîli.

Exhilarate, egz-il'a-rât, (*v.a.*) فرحلق nesh-e لنديرمك ferahluq vermek; — **Exhil'arant**, nesh-elendirmek; — **Exhil'arant**, (*a*) مفرح nesh-e veriji; — **Exhilarā'tion**, (-'shun) (*n.*) انبساط nesh-e, فرحلق ferahluq, (*lit.*) inbisât, انشراح inshirâh

Exhort, egz-hort', (*v.a.*) تشويق teshvîq et. (*lit.*) ترغيب terguib et. — **Exhortā'tion**, (-'shun) (*n.*) تشويق teshvîq; (*pl*) وصايا vasâyâ, تلقينات telqînât.

Exhume, eks-hūm', (*v.a.*) مزاردن چيقارمق mezardan chuqarmaq; (*fig.*) اخراج ihrâj et.; — **Exhūmā'tion**, (-'shun) (*n.*) اخراج fet-hi meyyit, (*fig.*) ihrâj.

Exigent, eks'i-jent, (*a.*) غايت gayet ajele, مجبر müjbir; — **Ex'igency**, (-jen-si) (*n.*) احتياج ihtiyâj; ضرورت zarûret; (*lit.*) لزوم lazûmu âjil; — **Exigu'ity**, (eks-i-gū'ti) (*n.*) اقل azluq; (*lit.*) فقدان fiqdân.

Exile, eks'il, (*n.*) نفى nefy; (*place*) منفâ; (*person*) منفى menfî; سوزگون sürgün; (*v.a.*) نفى nefy et.; sürmek; (*lit.*) تبعيد teb-id et.

Exist, egz-ist', (*v. n.*) موجود mev-jûud ol; بولونمق boulounmaq, (*live*) دوام yashamaq; (*continue*) devam et.; — **Exist-ence**, (-'ens) (*n.*) موجوديت mev-jûudiyet; حيات boulounma, (*life*) hayât; معيشت ma-îshet; means of— (*lit.*) اسباب معيشت esbâbu ma-îshet; struggle for حيات مجادله hayât müjâdelesi; (*lit.*) جدال jidâli hayât; to bring into وجوده كيتيرمك vûjûde getirmek; ياپمق yapmaq; — **Exist'ent**, (*a.* مع *n.*) موجود mev-jûud; — **Exist'ing** (*a.*) شيمدني shim-diki; موجود mev-jûud; حاضر hâzur; — **Exit**, eks'it, (*n.*) مخرج mahrej; منفذ menfez; چيقمق chuqajaq yer; (*death*) وفات vefât, ارتحال irtihâl.

Exodus, eks'o-dus, (*n.*) خروج hourôuj; (*fig.*) هجرت hijret; sefer.

Exonerate, egz-on'er-ât, (*v.a.*) معاف tebrî-e et, بدل alîq, (*mil*) bedel al-maq; — **Exonerā'tion**, (-'shun) (*n.*) برائت berâ-et; (*mil*) بدل naqdî.

Exorbitant, egz-or'bi-tant, (*a.*) (حدد) اشيري (hadden-) ashuru; فاحش fâhîsh; — **Exor'bitance**, (-tans) (*n.*) افراط ifrât

Exorcise, eks'or-siz, (*v.a.*) افسون ef-soun et., اوقومق oqoumaq; — **Ex'or-cist**, (-sist) (*n.*) اوفوروكجي üfürükçü; (بوويجي) (büyüjü); — **Ex'orcism**, (-sizm) (*n.*) افسون efsoun; سحر sihir.

Exordium, egz-or'di-um, (*n.*) بدايت bi-dâyet, مقدمه mouqaddeme.

Exotic, egz-ot'ik, (*a.*) اجني hârijî, اجني ejnebî; خارجدن hârijden gelme; (*n.*) تاشرا mahsûlû

Expand, eks-pand', (*v.a.*) يايق yay-maq; (*fig.*) بسط bast et; (*phys.*) انبساط inbisât etdirmek; (*math*) توسع tevsi' et; (*v. n.*) يايلمق yayul-maq; (*fig.*) بويمك beuyûmek, (*phys.*) tevescü' et; (*phys.*) inbisât et.; — **Expanse**, (-pans') (*n.*) ساحه sâha; (*firmament*) فضا fezâ; — **Ex-pans'ible**, (-pans'i-bl) (*a.*) بويور beuyûr; (*lit.*) قابل انبساط qâbili inbisât; — **Expansibil'ity**, (-pans-i-bil'i-ti) (*n.*) قابليت انبساط qâbiliyyeti inbisât; — **Expan'sion**, (-'zhun) (*n.*) ياييلمق yayulma, بويمه beuyûme; (*fig.*) توسع tevessü', (*lit.*) انشراح inshirâh; (*phys.*) انبساط inbisât; اتساع ittisâ', (*extent*) vüs-at; (*lit.*) امتداد imtidâd, « triple » — « اوج » üch inbisâtlu; — **Expan'sive**, (-siv) (*a.*) (sci.) انبساطي inbisâtî; (*fig.*) geniş; واسع vâsî'; — **force** qonvveyi inbisâtuyye.

Expatriate, eks-pâ'shi-ât, (*v.a.*) اوراتق ouzatmaq; (*lit.*) اطناب utnâb et., tatvîl et.; — **Expatriā'tion**, (-pâ-shi-â'shun) (*n.*) اطناب utnâb.

Expatriate, eks-pâ'tri-ât, (*v.a.*) تهجير tehjir et.; — **one's self** terkî vatan et.; — **Expatriā'tion**, (-'shun) (*n.*) تهجير tehjir; تبعيد teb-id; (*voluntary*) هجرت hijret.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[EXP-EXP] (انگلیزچه کاتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

Explanā-tion, (-plan-ā'shun) (n.) ایضاح izâh; معنا mâ'nâ; — **Explan'atory**, (-plan-ā-to-ri) (a.) ایضاح izâhî, — **annota-tions** (lit) ایضاحات meshrôuhât, مشروحات izâhât.

Expletive, eks'ple-tiv, (a) زائد za-id; فصله fazla; (n.) زائده zâ-ide; فصله fazla, (lit.) حشو huslv

Explication, eks-plic-kā'shun, (n.) معنا mâ'nâ, ایضاح izâh, تâ'rîf; تâ'rîf

Explicit, eks-plis'it, (a) آچیق achuq, آچینجه sarîh; — **ly**, (ad) صریح sarâhaten, achuqja.

Explode, eks-plôd', (v n.) باغلاماق pat-lamaq, اشتعال ishti-âl et.; (lit.) اشتعال infilâq et; (v a.) باغلاماق patlat-maq; — **Explôd'-er**, (n.) آتقن az otou, (artil)

Exploit, eks-ploit', (n.) حرکت ish hareket; (pl) حرکات ihrâ-ât; (v a.) (com) ایشلتمک ishlet-mek.

Explore, eks-plôr', (v a.) کشف keshf et., (fig) تدقیق tedqîq et., — **Exp-lôr'er**, (n.) کاشف kyâshîf, — **Explo-râ'tion**, (-'shun) (n.) کشف kesîf, (fig) تدقیق tedqîq.

Explosion, eks-plô'zhun, (n.) اشتعال ishti-âl; انفلاق infilâq; (fig) غلیان galeyân; — **Explo'sive**, (-'siv) (a.) باغلامایی patlayuju; (lit.) مشتعل müshta-il; (n.) مادۀ مشتعل maddey müshta-ile; (pl) مواد مشتعل mevâddi müshta-ile; مواد انفلاقیه mevâddi infilâqiyye.

Exponent, eks-pô'nent, (n.) (math) üss; مثال qouvvat; (fig) تمثیل temsîl eden; (pers.) ایضاح izâh eden, (a) ایضاح izâhî; — **Exponen'tial**, (-'shal) (a) üssi; — **equation** معادله' asîye mon-âdeleyi üssiyye.

Export, eks-pôrt', (v a.) اخراج ihrâj et.; اخراجات ihrâjât yapmaq; (n.) اخراجات ihrâjât; — **Expôrt'able**, (a.) قابل اخراج qâbili ihrâj; — **Exportâ-tion**, (-'shun) (n.) اخراج ihrâj; (ar-ticles) اخراجات ihrâjât eshyâsu; اخراجات ihrâjât. — **Expôrt'er**, (n.) اخراجات ihrâjât yapan; اخراجات ihrâjât qomisyonjousou; (pl.) (تجار) (tüjâr).

Expose, eks-pôz', (v a.) کوسترمک geus-termek; اعرص aız et.; (make hable) mâ'rôuz buruqmaq; (dis-close) meydana chuqar-maq, (explain) tesh-hîr et, (infant) beyân et, (infant) terk et, — **Exposé**, (eks-po-zâ') (n.) خطره mouhura; تشریح tesh-hîr; (fig) تقریر taqrîr; — **Expôs'ed**, (-pôz'd) (a) معروض mâ'rôuz; (open) آچیق achuq, (fig) محافظه ساز mouhâfazasuz, to be—(to) عرض (te) arz edilmek; (fig) (te) ایدلمک (e) mâ'rôuz qalmaq, — **Exposi'tion** (-zish'un) (n.) سرگی sergi, (lit.) مشهر mesh-her; (act) عرض arz; ترک tesh-hîr, ایضاح izâh; terk; — **Expô'sure**, (eks-pô'zher) (n.) اعرص arz; (fig) تشریح teh-hîr; افشا ifshâ, (openness) بولونمه boulounma; (posi'tion) موقع mevqî'; ترک vaz-uyyet, (jud.) ترک death by— dondan vefât; to make an— paturdu et, (patridi) rezâlet chuqarmaq.

Expound, eks-pownd', (v a.) ایضاح izâh et.; (lit) تفسیر tefsîr et.

Express, eks-pres', (v a.) افاده ifâde et.; beyân et., (lit.) درمیان dermeyân et.; (a) آچیق achuq; (fig) صریح sarîh; (fig) طبعی qât-i; (special) housôusi; مخصوص mahsôus; (quick) expres; ... سریع serî; (ad) اکسپرسه bil-hâssa; (ad) اکسپرسه expres; (n.) اکسپرسه sūr-at qataru; (mail) خاصة' ly, (ad.) hâssaten bil-hâssa; (lit.) sarâhaten; — **Express'ion**, (-pres'h'un) (n) افاده ifâde; تâ'rîf; (manner) طرز ifâde; (term) تعبیّرات tâ'bîr; (pl) اصطلاح ustulâh, (beyond) اصطلاحات ustulâhât; تâ'rîfin fevqinde; — **Express'ionless**, (a) ر‌وحسز r‌ôuh-souz; معناسز mâ'nâsuz; — **Express'-ive**, (-pres'iv) (a) متضمن moutazam-mun; (fig) روحی r‌ôuhlou; قوتلی qouvvetli; — **Express'ively**, (-pres'iv-li) (ad.) قوتلله qouvvetle, قوتله te'sîrle; — **Express'iveness**, (-pres'iv-'/n.) شدت shiddeti ifâde; ر‌وح r‌ôuh; تأثیر te'sîr.

Expropriate, eks-prô'pri-ât, (v a.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte: foot, mōōn, shut; mūte; very, tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; zh ذ, zh ذ [EXP-EXT]

استملاك ا. (jud) elinden almaq, (jud)
 1stimlâk et ; — Exprôpriâ'tion,
 (-'shun) (n.) استملاك 1stimlâk

Expulsion, eks-pul'shun, (ن) طرد tard;
دفع defi'; احرأج ihrâj.

Expunge, eks-punj', (*v.a.*) سيلمك silmek. (*lit.*) اترقين terqin et..

Expurgate, eks'pur-gât, (*v.a.*) تَمْيِزْ لَمْكَ
temizlemek ; (*ffg.*) اِصْلَاحُ ا. uslâh et.,
تَنْقِیْهِ tenqîh et. ; — **Expurgation**,
(-gā'shun) (*n.*) تَطْهِيرُ tat-hîr ; اِصْلَاحُ
uslâh تصفیة tasfiye

Exquisite, eks'kwi-zit, (a) نفیس nefis;
لطیف latif, (pers) (lit.) مشکلی müsh-
kül-pesend, تیتز titiz: — ly, (ad.)
مشکلی nefis söurede: (lit.)
بسنده müshkül-pesendâne,
تیتزلیkle titizlikle: — ness, (n) نفاس nefâ-
set; — taste توسته zevqi selim;
طبیعت hüsnü tabi-at.

Extant, eks'tant, (*a.*) موجود mevjourd,
باقی bâqî; شمدیکى shimdikî, حاضر hâzur.

Extemporany, eks-tempo-ra-rî, (*a.*)
 آنی ânî, حاضرلقسuz hazurluqsuz; (*lit.*)
 ارتيجالî artijâlî; — **speaking** ارتيجالî
 artijâlî; — **Extemporarily**, (*ad.*) اولهوق
 آنی olaq; (*lit.*) ارتيجالî artijâlî; —
Extemporize, (-rîz) (*v.a.*) ارتيجالî
 artijâlîlen suylemek; — **Ex-**
temporizer, (-rîz-er) (*n.*) حاضر جواب
 hazur jevab; (*lit.*) مۇرتيئل mürteïil.

Extend, eks-tend', (*v.a.*) اوزاتماق ouzatmaq, (*lit.*) تمديد temdid et.; (*fig.*) توسيع tevsî' et.; (*lit.*) تشمیل teshmil et.; (*seize*) مصادره mousâdere et.; (*value*) تقدير قيمت taqdîri qiymet et.; (*copy*) استنساخ istinsâh et.; (*v.a.*) اوزاماқ ouzamaq, (*lit.*) امتداد imtidâd et.; (*fig.*) توسع tevessû' et.; (*-to*) (e-) shâmil ol . (ئە) شامل او.

Extension, eks-ten'shun, (*n.*) امتداد imtidād, توسع tevessū', (*act*) تمديد temdid; (*fig.*) توسيع tevsī'; (*extent*) وسعت vūs-at; (*fig.*) شمول shūmōul; — **Extens'ible**, (-'sib-l) (*a*) ouzar; بويور beuyūr; (*lit.*) قابل التوسع qābīli ittisā': — **Extens'ibility**, (-'sib-il'i-ti) (*n.*) بويومه beuyūme; (*lit.*) قابليت qābilit qābīliyyeti ittisā'; — **Extens'ive**, (-'siv) (*a.*) واسع vāsi'; كلى külli; — **Extens'ively**, (-'siv-li) (*ad.*) واسع vāsi' sōurette; زياده سيله ziyâ-de-sile.

Extent, eks-ten't', (*n.*) **ساحة** sāha; **وسعت** vūs-at; (*phl*) **حيز** hayyiz; (*limit*) **حد** hadd; **درجه** dereje, (*grad*) **مصادره** mous-sādere; (*value*) **تقدير قيمت** taqdīri qīymet. **to the—** **درجه—** derejede, **derejesinde, to a certain—** **درجه—** derejesinde, **to a large —** **واسع مقیاسه** vâsî' miq-yâsda.

Extenuate, eks-ten ū-āt, (*v.a.*) ضَعِيفًا تَقْصِيفًا zayūfiatmaq, (*ffg.*) أَرْأَيْتُ أَزَالْتُمَاq azaltmaq; (*jud.*) تَحْفِيفٌ tahfiif et, — **Extenuā-tion**, ('shun) (*n.*) تَحْفِيفٌ tahfiif, — **Extenūāting**, (*a*) مَوْحَفِفٌ mouhaffif; — **circumstances** (*lit.*) أَسْبَابُ عَضْمَةٍ es-bābu mouhaffife

Exterior, eks-tě'ri-or, (a) طش dush,
خارجی hārijī; (*fig.*) طاهری zāhirī; (*n.*)
طش dush, خارج hārij; (*fig.*) ظاهر zāhir,
گورونش geurünüş; — **ly, (ad.)** خارجاً
hārijen; طاهراً zāhiren

Exterminare, eks-tér-mi-nāt, (*v.a.*)
 وُجُودُنِي قَالِدُرْمَاق vüjûdünü qaldurmaq;
 اِمْهَآ et. — **Exterminātion**,
 (-'shun) (*n.*) اِزَالَة izāle; اِمْهَآ (*lit.*)
 اِسْتِيسَال istisāl

External, eks-tér'nal, (a.) خارجی hâri-jî; (fig.) ظاهری zâhirî; (school) بهاری nehârî; — **ly, (ad.)** خارجاً hârijen.

Extinet, eks-tink', (*a.*) سونديرمه seun-
müsh ; بیتیش bitmiş ; (*lit.*) منطقی
mountafî ; منقرض mounqaruz ; (*abol-
ished*) مفسوخ mefsûh ; — **Extinc-
tion**, (-'shun) (*n.*) اطفاء utfâ ; سونديرمه
seundürme ; (*fig.*) ابطال ibtâl ; احو im-
hâ ; (*vanishing*) ذوال zevâl, (*lit.*) انطفاء
intufâ.

Extinguish, eks-ting'gwiʃ, (*v.a.*)
 سۈندۈرۈش seundürmek; (اعطاف) utfâ et.;
 (*fig.*) كۆلتۈش mahv et.; (*surpass*) كۆلتۈش
 keurletmek; تەفەۋۋۇق tefevvouq et.;
 (*v.n.*) سۈنۈش seunmek; — **Extinguishable**, (*a*) سۈنۈش
 seuner, قابل اعطاف qâbili utfâ; — **Extinguishêr**, (*n.*)
 سۈندۈرۈش seundüren; (*candle*) كۈلâh,
 — **Extinguishment**, (*n.*) اعطاف nlfâ;
 (*jud.*) تەۋھىد tevhid; تەسۋىۋە tesviye.

Extirpate, eks'ter-pāt, (*v.a.*) کۆکۈندۈن كۆكۈندۈن kesmek; (*lit.*) قلع ا. qali' et.; (*lit.*) قامۇ قاع ا. qamu' et.; — **Extirpā'tion**, (-'shun) (*n.*) قلع ا. imhā; قلع ا. izālē; (*med.*) تاقلىق taqiī'.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[EXT-EYE] (انگلیزچه کلماتک تلفظ ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr in; mīne,

Extol, eks-tol', (v.a.) بویولتک beuyūltmek; مدح medh et; (lit.) تبیل et. tebjił et.

Extort, eks-tort', (v.a.) غصب gasb et.; taziyiq et.; ظلم zoulm et., —

Extor'tion, (-'shun) (n.) حیر jebr, taziyiq; اعتساف i'tisâf; ظلم zoulm;

Extor'tioner, (-'shun-er) (n.) غدار gaddâr; اعتسافچی itisâfju

Extra, eks'tra, (a.) فصله fazla, آری ayru; (fig) fevqal-âde فوق العاده (n.) علاوه ilâve, ضم zamm.

Extract, eks-trakt', (n) (chem) خلاصه houlâsa; روح rōuh, جیره jibre, (pas-sage) (lit.) فقره fūqrayi mūs-tahreje; (v.a.) چقارمق chuqarmaq; (fig) استخراج istihrâj et.; (select) چکمک intihâb et.; (distil) چکمک chekmek, (lit.) تقطیر taqtîr et.; —

Extraction, (-'shun) (n.) چقارمه chuqarma; استخراج istihrâj;

(chem.) چکمک chekme; تقطیر taqtîr, houlâsa; (lineage) نسل nesl;

Extractive, (-t'iv) (a.) منحل mün-hall; چکیلش chekilmish; خلاصه houlâsa; —

Extrac-t'or, (-t'ur) (n.) چکن cheken; (chir) قیصغاج qusgach.

Extradition, eks-tra-dish'un; (n.) (lit.) i-âdeyi müjrimîn اعاده مجرمین

Extraneous, eks-trân'yus; (a.) فضولی fouzoulî, خارجی hârijî; یاانجی yabanju.

Extraordinary, eks-tror'di-nar-i, (a.) — Extraor'di-narilıy, (ad.) فوق العاده اولهزق fevqal-âde olaraq, (fig.) ziyâdesile زیادهميله

Extravagant, eks-trav'a-gant, (a.) مفرط moufrut, (lit.) افراطپرست ifrât-perest; (spendthrift) مسرف müsrif; —

ly, (ad) مفرطانه moufrutâne; مسرفانه müsrifâne; —

Extrav'agance, (-gans) (n.) طاشغیناق tashgunluq; افراط ifrât; اسراف isrâf.

Extreme, eks-trēm', (a.) صوک son; (lit) گایه gâye; درجه dereje; (n.) صوک درجه son dereje; (lit.) مونتہا müntehâ;

—ly, (ad.) صوک درجه ده son derejede; (lit.) درجه نهیہ derejeyi nihâyede;

— **Extrem'ity**, (-trem'i-ti) (n.) نہایت nihâyet, اوج ouj, (fig) صوک son; (lit.) مونتہا müntehâ.

Extricate, eks'tri-kāt, (v.a.) قورتارمق qourtarmaq, خلاص halâs et., —

Extricā'tion, (-'shun) (n.) تخلیس tahlîs; تخلیه tahlîye.

Extrinsic, eks-trin'sik, (a.) خارجی hârijî; (lit.) فوضولی fouzoulî, (fig) عارضی âruzî

Extrusion, eks-trō'zhun, (n.) طرد tard; دفع def', اخراج ihrâj.

Exuberant, eks-ū'bér-ant, (a.) فضله fazla, مبذول mebzûl; فیضی feyzli; (happy) مسعود mes-ôud. —

Exū'ber-ance, (-ans) (n.) (lit.) مبدولیت mebzûliyyet, فیض feyz.

Exult, egz-ult', (v.n) چوق سوچک choq sevinmek, (lit.) اظهار شادمانی izhârû shâdumânî et.; —

Exult'ant, (a.) مسرور mesrôur; —

Exultā'tion, (-'shun) (n.) سوچه sevinme; سرور sūrôur, (lit.) ابتہاج ibtihâj, شادمانی shâdumânî

Eye, i, (n.) کور geuz; (lit.) بصر basar; (fig) نظر nazar; (pl) انظار enzâr; (needle's) دلیک delik; (loop) ایلیک ilik; (v.a.) باق baqmaq; (fig.) قارہ terrassoud et.; black—d تارہ qara geuzlû; one—d کودلی tek geuzlû, (یکچشم) (yekcheshim); —

—ball, کوز بئی geuz bebeyi; **—bolt**, قاش qash; **—brow**, قاش qash; **—glass**, کوز geuzlûk; (telescope) کوز ade-seyi ayniyye; **—infirmary**, سریریات serfiriyyâtu ayniyye, **—lash**, کور قاشی geuz qapâ; **—let**, (n.) کوز geuz; دلیک delik; **—lid**, (mar.) ماتیفون matafyon; **—piece**, (n.) عدسہ عینہ adeseyi ayniyye; **—sight**, رؤیت rū'yet; **—sore**, (n.) (fig) چیرکین شی chirkin shey; **—splice**, (n.) (mar.) قاصه دیکیش qasa dikish; **—tooth**, آزی azu dish; **—witness**, (n.) کوزیلہ geuzile geuren; (lit.) العین شاهد re'yel-ayn shâhid.

F

ياغنى yâmaq; (*rush*) اتولماق; (*fig*)
 mūbte- ol. , مبتلا او. —
 lâ ol. , (*vanish*) زائى او. —
 back رجعت ا. gerilemek;
 at et ; — out واقع اولى vâqî olmaq.
 (*quarrel*) منازعه ا. qavga et. ;
 (e-) باشلاماق ; — to باشلاماق (له) ishti-
 gâl et ; — upon اتاق (له) atul-
 maq ; — (ه) hüjûm et ; —
 Fall'ing, (a) دوشن dūshen ; (n.) دوشمه
 dūshme, اجه inme; سقوط souqōut.

Fallacy, fal'â-si, (n.) سفسطه safsa-
 ta — Fallacious, (-'shus) (a) سفسطالى safsa-
 talu; باطل bâtul; (*lit.*) مغفل mōugfl

Fallible, fal'i-bl, (a) يانۇلۇر yanulur;
 خطا كېلىش yanulush olabilir; —
 Fallibil'ity, (-bil'i-ti) (n) خطا احتىالى
 hatâ ihtimâli, يانۇلما yanulma.

Fallow, fal'ō, (a) نطس natas;
 قيراج qurach; (*colour*) قومرال qoumral;
 (fōv) (*fig*); (n.) نطس natas et. ; —
 deer, قارەجە qaraja.

False, fawls, (a) ساخته sahte; جعلى jâ'li,
 (*lit.*) سون-î, — ly, (*ad*) ساخته ي.
 sahte bir halde; — ساخته جعلي jâ'li
 sōuretd; — ness, (n.) ساهتەك sah-
 telik; — False-hearted, (-hârt'd)
 خائن sahte (-qalublu); (*qalibi*) (a.)
 hâ-in; — False'hood, (n.) ساختەك
 sahtelik; (*fig*) مەمىيەتسىزلىك samîmiy-
 yetsizlik; (*lie*) يالان yalan; (*lit.*) شەيخە
 sani-a.

Falsify, fawls'i-fi, (v.a.) بوزماق bozmaq;
 تصنيع tasni' a. (*lit.*) تahrif et. ;
 et. ; (*deny*) تەكذيب tekzib et. ; the
 events falsified «his words» وقايع
 «اوتەك سوزلارنى» تەكذيب ايتدى
 «onun seuzlerini» tekzib etdi; —
 Falsificâ'tion, (-'shun) (n.) تەخرىف
 tahrif; تصنيع tasni'; —
 Fals'ifier, (-'fi-ër) (n) ساختهكار sah-
 tekyâr; (قالپازان) (qalpazan)

Falter, fawl'ter, (v.n.) كەكەلەمەkkele-
 mek; سسى sesi toutoulmaq;
 (*fig*) سارسىلىق sarsulmaq; (n.) كەكەلەمە
 ke-keleme; (*fig*) قارارسىزلىق qarârsuzluq; —
 Fal'tering, (a.) قارارسىز qarârsuz;
 mütereddid; (n.) كەكەلەمەkkeleleme;
 tereddüd.

Fame, fām, (n.) شەھرت sheuhret; نام
 nām; — Famed, (fāmd) (a.) معروف
 mārōuf; (*lit.*) مۇشتهير müshtehir.

Familiar, fa-mil'yar, (a) آلىشىق alu-
 shuq; مائۇف me'lōuf; (*intimate*)
 تەكلىفسىز teklîfsiz; (*n*) مائۇف samimî,
 (mahrem), (محرّم), teklîfsiz dost,
 —ly, (*ad*) تەكلىفسىز sōu-
 retde; to be — with آلىشىق او.
 (le-) alushuq ol. ; (له) مائۇف او.
 me'lōuf ol ; to be on — terms with
 (له) teklîfsiz ol. , —
 Familiar'ity, (-'i-ti) (n.) خەسەسەت hou-
 sōusuyyet, تەكلىفسىزلىك teklîfsizlik, (*pl*)
 lâ-übâlîlik; (*acquaintance*)
 âshunâluq; ئۇلفەت ülfet, — breeds
 lâ-übâlîlikden hürmetsizlik doghar;
 فضلە teklîfsizlik مەزەد
 mouzurdur, — Famil'iarize, (-'iz)
 (v.a.) آلىشەدۇرماق alushdurmaq

Family, fam'i-li, (n.) ئائىلە familya,
 â-ile; جنس fasile; جنس jîns;
 in the — way (a.) حامىلە hâmile, (كه)
 (gebe); in the bosom of one's —
 â-ilesinin harîminde: father of the —
 â-ile babasu; (*fig*) رەئىس re-îsi â ile, —
 man, ئائىلە sâhibi

Famine, fam'in, (n.) آچلىق achluq, قۇت
 qult, (قۇتلۇق) (qutluq).

Famish, fam'ish, (v.a.) آچ يېراق ach
 buraqmaq; (v.n.) آچ قالق ach qalmaq;
 آچلىقتىن أولەك achluqdan eulmek.

Famous, fā'mus, (a) مەشھۇر mesh-hôur;
 (*lit.*) نامدار nâudâr.

Fan, fan, (n.) يېلپازە yelpâze; وانتىلاتور
 ventilateur; قاناد qanad; (*v.a*)
 يېلپازەلەمە hava vermek; —
 pâze-lemek; (*corn*) سەۋرەمق savour-
 maq; (*fig*) تەخرىك tahrîk et. .

Fanatic, fa-nat'ik, (a) مەتبەئە n. متعصب
 mûte-assub; — Fanat'ically, (-'ik-
 al-i) (*ad*) تەتبەئە te-assoubila; (*lit.*)
 mûte-assubâne; — Fanat'-
 icism, (-'i-sizm) (n.) تەتبەئە te-assoub.

Fancy, fan'si, (n.) خىيال hayâl; (*lit.*)
 تەھەيۋىل tehayyûl; ذوق zann; (*taste*)
 zevq; قاتنازى fantazi; (*a*) مەراق merâq;
 تەھەيۋىل tehayyûl et. ; (*v.a*) زەرىف zarîf;
 سەۋمەك sevmek; (*love*) قورۇمق qourmaq;
 —ball, مەراق merâqu ol. ; —
 (maskeli) (ماسكەلى balo); qostûme balo;
 قىيافەت qiyâfet balosou; —
 dress, قاتنازى fantazi qostûm;
 (balu esvabu) (بالو اتواي); — Fair,

[FAN-FAS] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine,

تخافیه tehâfiye panayuru; (*cha-*
nî) شفقّت بازارى shefqat pazaru: —
goods, fantazi eshyâsu; قانتازى اشیایى
tehâfiye; لؤكس اشیایى lûx eshyâsu:
— monger, hayâl-perver خیالپرور —
work, ishleme; ایشلهمه el
ishleri; (*fig.*) سوس sūs سطحى
sat-hî sheyler; — Fan'ciful, (-'si-
fûl) (a.) خیالى hayâlî; خیالپرور hayâl-
perver; مراقلی merâqlî, — Fan'ciful-
ly, (-'si-fûl-ı) (ad) خیالیه hayâlîe;
مراقله merâqla. قورونتویله
Fane, fân, (n.) (iel.) معبد mâ'bed مقدس
mouqaddes yer.
Fang, fang, (n.) دیش dish; (*claw*)
penche; (*fig.*) شكار shikyâr; (v.a.)
یاقلامق yaqalamaq; — Fanged, (fang'd)
(a) دیشلى dishli; پنجهلى pencheli;
(fig) مۇجههز müjehhez; — Fang'less',
(a.) پنجهسىز penchesiz;
Fantasia, fan-tâ'zi-a, (n) (mus) قانتازى
fantazi.
Fantastic, fan-tas'tik, (a & n) خیالى
hayâlî; خیالپرست hayâl-perest; —
Fantas'tically, (-'tik-al-i) (ad.) (lil.)
خیالپرستانه hayâl-perestâne.
Far, fâr, (a & ad.) اوزاق ouzaq; (lil.)
بعيد ba'id; (*fig.*) پك pek; چوق choq;
hy— زیادهسيله ziyâdesile, how—
نه قدر ne qadar; نه درجه ne dereje; —
away اوزاق پك pek ouzaq; so—
هنوز henüz. شمدىيه قدر shimdiye qadar..;
so—as قدر qadar; درجهده derejede;
اك (ك) gelinje; — most اك
اوزاقدaki en ouzaqdaki.
Farce, fârs, (n.) اويون oyoun; حيله hîle;
(môu'ziblik); — Farc'ical, (-'s'ik-al)
(a.) تحف tahaf.
Farcy, fâr'si, (n.) صيراجه suraja, آت
at surajasu.
Fard, fârd, (n.) دوزگون düzgün; (v n.)
دوزگون دورگون sürmek.
Fare, fâr, (n.) ناول navoul; نقلیه
naqliye üjreti; يول يول parasu;
(v n) اولماق olmaq, گيچنمك gechinmek.
Farewell, fâr-wel', (n.) وداع vedâ';
تشييع teshyî', (int) سلامتله! selâmetle!;
(a.) ..vedâ'.. (*fig.*) صوك son; to
bid ..vedâ'lashmaq; وداعلاشق
teshvî' et; — «dinner» «ضيافى»
vedâ' «zuyâfeti».
Farinaceous, fai-in-â'shus, (a.) اولئى
ounlou; ناشتالى nishastalu.

Farm, fârm, (a.) چيفتلىك chiftlik; (*lease*)
iltizâm, (v a) ا. iltizâm; —
—out ملتزمه mültezime vermek,
نومه چيفتلىك — model —
nûmôune chiftliy; — Farm'er, (n.)
چيفتلىك chiftji; (*pl*) ذراع zürrâ'; —
Farm'ing, (n.) چيفتچىلىك chiftjilik
Farrier, far'i-er, (n.) نعلبند nâl'band;
— Far'riery, (-'i-er-i) (n.) نعلبندلىق
nâl'bandluq
Farrow, far'ô, (n) طوموز يادوسى do-
mouz yavrousou; (a.) قىصر qusur;
(v n) طوغورمق doghourmaq.
Farther, fâr'ther, (a) دها daha
ouzaq; اوتكى euteki; (ad.) دها اوراقده
daha ouzaqda; دها ايلرى daha ileri;
(fig) فضله fazla; — Far'thest, (a.)
اك اوزاق en ouzaq.
Farthing, fâr'thing, (n.) چاريك پيني
cheyrek peni; (besh para) (besh para).
Fascies, fas'ez, (n.pl) فالاقه falaqa; بالغه
(balta).
Fascinate, fas'i-nât, (v.a.) مفتون
meftûn et, (lil.) تسخير tes-hîr et;
— Fas'cinâting, (-'i-nât-ing) (a.)
جاذب jâzib; (lil.) فوسونكار fûsûnkyâr,
—Fascinâ'tion, (-'shun)
(n.) (lil.) تسخير tes-hîr; (power) چاذبه
jâzibe; فوسون fûsûn; (state) مفتونيت
meftûniyyet.
Fascine, fas-sên', (n.) چالى chalu, دمت
demet.
Fascism, fas'sizm, (n) فاشيزم fashîzm;
— Fas'cist, (fas'sist) (n.) فاشيست
fashist.
Fashion, fash'un, (n) مودا moda;
(fig.) ظرافت zarâfet; (form) فاصون
fason; اورنك eurnek; (custom) عادت
âdet; (manner) اصول
ousûl; كىبار صنى (society) كىبار طرز
sunufu; (v.a.) ياتق yapmaq;
bichim vermek; in the— مودا...
moda..; to be in the — مودا او...
moda-dur; it is in the — مودا...
moda-dur; to dress in the — مودا به كوره كىيىنمك...
moda-
daya geure giyinmek; مودايى نغىيب ا...
modayu tâ'qib et.; out of— موداسى
moda eski; latest— مودا son moda; after
the—of طرزنده...tarzunda; gibi;
برطرزنده... (i-) taqliden; in a—
bir tarzda; bir derejede; —
Fash'ionable, (a.) مودا به موافق mo-
daya mouvâfuq; ... moda ...;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn, shut, mūte, very; tū چيوو, ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [FAS-FAU]

(elegant) شيق shuq; زريف zarif; كيار kibar; (n.) شيق shuq; زريف zarif; — **Fash'ionably**, (ad.) مودايه تويقًا moda-
daya tevfiqan; (lit.) زريفانه zarifâne;
kibarane kibârâne

Fast, fast; (a) چابوق chabouq; سريع seri', (watch) ايلري ileri; (firm) ثابت sabit; صيق suqu; محكم mouhkem; (mar) باغلي bâlu; (sleep) درين derin; آخر âr; (faithful) صادق sâduq; متين me-
tîn; (extravagant) خفيف مشرب hafif-
meshreb; —by (ك) يانده by (in) yanun-
da; (ه) يك يقين (e-) pek yaqun;
to make—(صيق) باغلامق bâla-
maq; —**friends**, صيق احباب suqu ah-
bâb; (ل) صميمي دوست samimî dost (-lar).

Fast, fast, (n.) اودوج orouj; (lit.) صوم
savm; صيام suyâm; (Christian) پرهيز
perhîz; (mar.) بالامار palamar. (v n) اودوج
orouj toutmaq; پرهيز طومتق perhîz
toutmaq; —**month**, (Islamic) رمضان
ramazan; (Christian) پرهيز آي perhîz
ayu; —**day**, پرهيز كوني perhîz günû;
— **Fast'er**, (n.) اوروجلي oroujlou; —
Fast'ing, اوروج طومته orouj toutma;
(lit.) پرهيز suyâm; perhîz.

Fasten, fas'n, (v.a.) ربطا rabt et.;
توتدورماق toutdourmaq; باغلامق bâla-
maq; (v.n.) ياپيشماق yapushmaq;
طومتق toutmaq; **Fas'tening**, (fas'n-ing)
(n.) سوركو; ارتباط itiribât; ربطيه rabtuye;
sürgü.

Fastidious, fas-tid'i-us, (a.) تيتيز titiz;
(lit.) مشكپسندك mûshkûl-pesend; — **ly**,
(ad.) تيتيزلكه titizlik; مشكپسندانه mûsh-
kûl-pesendâne; — **ness**, (n.) تيتيزلك
titizlik; مشكپسندك mûshkûl-pesend-
lik.

Fat, fat, (a.) ياغلي yâlu; (pers.) شيشمان
shishman, (lit.) ملحم mûlahham; (zo)
سميز semiz, ياغلي yâlu; (fig.) ايرى iri;
دولگون dolgoun; بويوك beuyûk; (n.)
ياغ yâ; (lit.) شحم shahm; (v.a.) سميرتمك
semirtmek, پسلمك beslemek; (v.n.)
سميرمك semirmek; — **ness**, (n.) ياغ
yâ; (pers.) شيشمانلىق shishmanluq;
سمن semen; (zo) سميرتك semizlik; (fig.)
مبوليت mebzûliyyet; بولاق bollouq;
— **Fatt'en**, (fat'n) (v.a.) پسلمك besle-
mek; (v.n.) پسلمك beslenmek; سميرمك
semirmek; شيشمك shishmek; —
Fatt'y, (fat'i) (a.) ياغلي yâlu; (sci.) شحمي
shahmî; (pers.) شيشمان shishman.

Fatal, fât'al, (a.) مهلك mûhlik, وخيم va-

him; (fig.) مشعوم mesh-ôum; (fate)
مهلك mouqadder; — **ly**, (ad.) مهلك
mûhlik sôuretd; (deadly)
ماقتولان maqtôulen; (fig.) فلاكتله felâ-
ketle; — **Fât'alism**, (-izm) (n.) قدره
qadere havâle; (phil) (مسلكي) qaderiyye
(-mesleki); (مسلكي) qaderiyye (-mesleki);
قيدسزلق qaysuzluq; — **Fât'alist**, (n.) (phil)
qaderiyyeji; قدره قديره قديره قديره
qaysuz, قيدسز قيدسز قيدسز قيدسز
shûnjesiz; (رند مشرب) (rind meshreb);
— **Fatal'ity**, (fat-al'i-ti) (n.) قدر qader,
قسمت qismet; (fig.) فلاكت felâket;
شعاع she-âmet; (death) اولوم eulûm.

Fate, fât, (n.) طالع tâli', بخت baht, قدر
qader; (lit.) مقدرات mouqadderât;
(end) عاقبت âqibet; — **Fat'ed**, (fât'd) (a.) مقرر
mouqadder; موعود mev-ôud; — **Fate'ful**, (-'fool)
(a.) مهلك mûhlik, مشعوم mesh-ôum.

Father, fâ'thêr, (n.) بابا baba, پدر peder;
(ancestor) جد jedd; (fig.) پير pir;
(protector) حامى hâmi; (v.a.) قبول qa-
bûl et., (ascribe) عطف atf et., —
ly, (ad.) بابا گي baba gîbi; (lit.) پدرانه
pederâne; adoptive بابالى babaluq;
— **Fa'therhood**, (n.) بابالى babaluq,
(lit.) اوت übûvvet; — **Fa'therland**,
باباسز vatan; — **Fatherless**, (a.) باباسز
babasuz; يتيم yetim; اوكوز euxuz;
(fig.) صاحبسز sâhibsiz

Fathom, fath'um, (n.) قولاچ qoulach;
(fig.) اهميت ehemmiyyet; تأثير te'sir;
(v.a.) قولاجلامق qoulachlamaq; (mar)
(fig. ق) isqandil et.; (fig. ق) isqandil et.;
تاميق tâ'mîq et.; نفوذ nûfûz et.;
— **Fath'omless**, (a.) پك درين pek de-
rin; (fig.) ديبسز dîbsiz; نيهائيسز nihâ-
yetsiz; (lit.) عميق amîq.

Fatigue, fa-têg', (n.) يورغونلوق yorgoun-
louq; مشقت meshaqqat; (-duty) پراكنده
perâkende hidmet; ايش ish;
(v.a.) يورماق yormaq; (lit.) اتعاب it-âb
et..

Fatuous, fat'û-us, (a.) سرسم sersem;
دلجه delije; — **Fatû'ity**, (-'i-ti) (n.)
حماق hamâqat; بلاهت belâhet

Fault, favlt, (n.) قصور qousûr; قباحت
qabâhat; خطا hatâ; at—شاشيرمش
shashurmush; ايزى غائب ايتش izi qayb
etmish; **to find**—صور بولاق qousûr
boulmaq; (lit.) خطئه tahtu-e et.;
تنقيد tenqîd et.; **it is your** — سزك

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[FEL-FET] (انگلیزجه کلماتک تلمغلی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in; mīne;

جمیعت jem-ıyyet, بىرك، birlik, (endowment) tahsısât; (arith) تقسیم taxım; (taxımi) حصه (تقسیمی) hisse (good — iyi arqadashluq; (lit.) حسن امتزاج hüsñü imtizâj.

Felon, fel'on (n. جنّی jânî; خبیث habıs; — **Fel'd'nious**, (-'ni-us) (a) sahte; (deliberate) شعیع shenî'; qasdı; — **Fel'd'niously**, (-'ni-us-li) (ad) ساخته کارانه sahtekyârâne; qasden, — **Fel'onıy**, (-'on-i) (n.) ساخته کارلاق shenâ-at, jinâyet; sahtekyârluq

Felt, felt, (n.) کچه keche; (v.a.) یاپق keche yapmaq; — **Felt'ing**, (n.) کچه جیلاک kechejilik.

Female, fē'māl, (a. و n) دیشی dishi.

Feminine, fem'nin, (a.) مؤنث mü-en-nes, (fig.) قادینل qadın gibi; qadunluq..; (lit.) نسوی msvî.

Fen, fen (n) باطاللق bataqluq.

Fence, fens, (n.) سپر siper; dou-var, parmaqluq; (fig.) مدافعه müdâfâ; (sport) اسقیرم isqrim; (v.a.) قاپماق qapamaq, müdâfâ et.; (vn) اسقیرم یاپق isqrim yapmaq, mech tâ'lim et.; (evade) کیزلەمەك gizlemek, qachamaqlu seuylemek; — **Fence'less**, (a) müdâfâsuz, achuq; — **Fenc'er**, (s'er) (n.) اسقیرمچی isqrimçı; — **Fenc'ing**, (s'ing) (n.) مۇھافەزە mouhâfaza, müdâfâ; (fig.) قاپماق qachamaq; (spo) اسقیرم isqrim mech; — **master** اسقیرم معلی isqrim mouallimi.

Fend, fend, (v) مدافعه müdâfâ et, آچق qollamaq; — **off** (mar.) achmaq

Fender, fend'er, (n.) سپر siper; کولک küllük; (mar) اوستورماچە oustour-macha; balon; — **board**, (n.) چامورلاق chamourlouq.

Fennel, fen'el, (n.) دره dere otu; رەزەنە rezene.

Ferment, fer'ment, (n.) مایە maya; (fig.) غلیان galeyân; (v.n.) تھمرە tehammür et.; (fig.) فەوران feverân et.; تھمرە ایتدیرمەك (v.a.) galeyân et.; تھریك (fig.) tahrik et.; — **Fermentâ'tion**, (-'shun) (n.) تھمرە tehammür; (fig.) غلیان galeyân; انفعال infu-âl.

Fern, fern, (n.) اكرلىق eyrelti otu.

Ferocious, fe-rō'shus, (a) وحشی vah-shı; yurtuju; — **ly**, (ad.) vah-shiyâne, — **Feroc'ity**, (fe-ros'i-ti) (n) وحشت vah-shet, خوتخوارلىق hōunhârluq

Ferret, fer'et, (n) (zo.) گىلىنچك gelin-jik; (v.a.) آراشديرمەك tâ'qib et.; arashdurmaq

Ferruginous, fer-rōū'jin-us, (a) دىمىرلى demirli; چىلىكلى chelikli; hadidî.

Ferrule, fer'il or fer'ool, (n.) اوج ouj; حلقە halqa

Ferry, fer'i, (v.a.) قارشى يە كيچىرمەك qar-shuya gechirmek; naql et.; ساحل واپورى sahl vapourou; **Bosphorus** — **line** shirketi hayriyye «hattu»; (shirket va-pourluru); **Islands** — **line** «خطى» adalar «hattu», **Golden-Horn** — **line** halij «vapourluru»; — **man**, sandalju; قايىقى qayyuqu.

Fertile, fer'til, (a) مەنبەت münbit; بىركىلى bereketli; (lit.) مەھسۇلدەر mahsouldâr; — **Fertil'ity**, (-'i-ti) (n.) بىركەت bereket; (lit.) قۇۋۋەت inbâ-tiyye; (fig.) سەۋەت servet; — **Fertilizâ'tion**, (-'shun) (n.) ئىنبات inbât; — **Fertilize**, (-iz) (v.a.) تەنمىيە tenmiye et.; — **Fert'ility**, (-'i-ti) (n.) ئىنبات inbât et.; تەنمىيە ten-miye et..

Fervent, fēr'vent, (a.) حرارتلى harâ-retli; غەيرەتلى gayretli; — **ly**, (ad.) harâretle; ziyâdesile; — **Fervency**, (-si) (n.) شوق shevq; حرارت harâret.

Festal, fes'tal, (a.) ضیافت zuyâfet...; سۈنچىل shen; (fig.) عىدى îdî; sevinjli.

Fester, fes'ter, (n.) يارە yara; عفوئت oufounet; (v.n.) فەنلاشق fenâlashmaq; (fig.) كىن بىلەمەك kin beslemek.

Festive, fes'tiv (a.) مۇنتەزىن mountantan; — **Fest'ival**, (-'tiv-al) (n.) بايرام bay-ram; يورتى yortou; ضیافت zuyâfet; (fig.) شەن shen; — **Festiv'ity**, (-'i-ti) (n.) شەن shenlik; دونانما donanma; (joy) سۈرۈر sürûr; (lit.) شادمانى shâdu-mânî.

Festoon, fes-tōon', (n.) فەستون feston; فىستو fisto.

Fetch, fech, (v.a.) كىتىرمەك getirmek;

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōtū; shut, mūte; ver; tū چيوو; ch; ش; sh; th; zh; [FET-FIE]

aramaq; (*com*) (تأمين) itek; (*te'* min-) etmek; حاصلات كيتيرمك hâsulât getirmek; (*mar*) واصل اولو; (*n.*) حيله hile; قورنارلق qournazluq.

Fête, fât, (*n.*) مسامره müsâmere, (فت) (fet); — day يوم مخموس yemî mah-sôs; گون gün; يورتى yortou; (*pl*) احتفالات ihtifâlât; (*v.a.*) تسعيد tes-id et.

Fetid, fê'tid, (*a.*) (فتا) قوقار (fenâ-) qo-qar; متعفن müte-affin; — **ness**, (*n.*) قوقو qoqou; تعفن te-affün.

Fetish, fê'tish, (*n.*) ايله ilâh; (*fig.*) مقدس (mouqaddes shey); (*lit.*) پرستيدہ perestide; — **Fê'tishism**, (-izm) (*n.*) پپرستلىك pout-perestlik, (*fig.*) پرستش perestish.

Fetlock, fet'lok, (*n.*) (تو) طوپوق (qibilîrî) topouq; پاچه pacha.

Fetter, fet'er, (*n.*) زنجير zinjir; (*pl*) موانع mouanec; (*fig.*) حائل hâ-il; كوستك keustek; (*v.a.*) زنجير طاقق zinjir taq-maq; (*fig.*) مانع مانع ol. — **lock**, (*n.*) كليل kilit.

Fetus, fê'tus, (*n.*) (تو) جنين jinin.

Feud, fūd, (*n.*) تيار tumar; (*strife*) قان qan; نزاع nizâ'; — **Feud'al**, (*a.*) دره beylik ..

— **Feud'alism**, (-izm) (*n.*) دره beylik (ousölülü); (*اصولى*) — **Feud'atory**, (-'a-to-ri) (*n.*) تيار صاحبي tumar sâhibi.

Fever, fê'vêr, (*n.*) حمى hūmmâ; حرارت harâret; (*excitement*) هييجان heyeyân; حمى توليد asabiyyet; (*v.a.*) حمى توليد hūmmâ tevlid et.; hay — (*زكام*) (zū-kyâm); (*lit.*) حمى hūmmâyi ki-yâh; maculated — لکلى lekeli hūm-mâ; — **Fê'verish**, (*a*) حمى hūmmâ-lu; — **Fê'verishly**, (*ad.*) حرارتى harâretli; — **Fê'verishly**, (*ad.*) چوق فعاليتله choq fa'aliyyet-le; (*fig.*) حمى توليد hūmmâ alôud sôuretdê; — **Fê'verishness**, (*fig.*) حرارت harâret; عصبيت asabiyyet; yel-low — سارى saru hūmmâ.

Few, fū, (*a.*) آز az; a — بىراق bir qach; بىقۇر bîqur; in — قىسقه qusaja, خلاصه houlâsatan; — **ness**, (*n.*) آزلىق azluq; (*lit.*) قلت qullet.

Fez, fez, (*n.*) فس fes.

Fiancée, fê-ong-sâ', (*n.*) نشانى nishanlu.

Fib, fib, (*n.*) اويديرمة ouldourma; مصل masal, (*vn*) اويديرمة ouldourmaq; **Fibber**, (fib'er) (*n.*) مصل masalju, يالانچى yalanju.

Fibre, fi'ber, (*n.*) ليف lif; تىل tel; (*pl*) ليف lifi. — **Fi'brous**, (-'brus) (*a.*) ليف lifi.

Fickle, fik'l, (*a.*) متحول mütehavvil; (*fig.*) ثباتسىز sebâtsuz; (*lit.*) متلون mütelevvin; — **ness**, (*n.*) ثباتسىز sebâtsuzluq; (*lit.*) تلون televvün.

Fiction, fik'shun, (*n.*) مصل masal, حكاية hikyâye; خيال hayâl; — **Ficti'tious**, (fik-tish'us) (*a.*) مصل masal qabilinden; (*fig.*) اويديرمة ouldourma; خيالى hayâlî; — **Ficti'tiously**, (-'tish-us-li) (*ad.*) خيالى hayâlî olaraq; — **Ficti'tiousness**, (*n.*) اصلسىز asulsuzluq; واهيلىk vâhîlik; (hayâlîlik) (خيالىلىك).

Fiddle, fid'l, (*n.*) كان keman; كمنجه kemenche; (*v*) كان چالغى keman chal-maq; (*fig.*) وقت كىچىرمة vaqit gechir-mek; a second — to اويغون بر آرقداش ... (e-) ouygoun bir arqadash; — **bow**, (*n.*) كان اوچ keman oqu; — **string**, (*n.*) كان تىلى keman teli; — **faddle**, (*n.*) ساچمه sachma; (*vn*) ساچمه sachmalamaq; — **Fidd'ler**, (*n.*) كمانچى kemanju; (*fig.*) اهميتسىز shey; — **jüz-iyât**, (*pl.*) جزيئات jüz-iyât.

Fidelity, fi-del'i-ti, (*n.*) صداقت sadâqat; (*lit.*) مربوطى merbûtuyyet; (*honesty*) استقامت istiqa'met.

Fidget, fi'et, (*n.*) تلاش telâsh; صبرسىزلىق sabursuzluq; (*vn*) تلاش telâsh et.; (*move*) قىمىلدانماق qumuldanmaq; — **Fidg'ety**, (fi'ê-ti) (*a.*) عصبي asabi; تلاش telâshju.

Fiduciary, fi-dû'shi-a-ri, (*n.*) معتبد mōu'temed; امين emîn; (*a*) اعتماد i'timâdi; امنيت emniyyet...

Fief, fêf, (*n.*) تيار tumar, زعامت ze-amet.

Field, fêld, (*n.*) صحرا sahra; تارلا tarla; آوجبار (hunting) av; (*pl.*) آوجبار avjular; (*battle*) ميدان meydan; حرب harb; (*fig.*) حرب harb...; (*room*) ساحه sâha; — **of operations** ساحة sâhayi harekyât; — **of view** ساحة sâhayi rûyet; — **bed**, پورتاتيف قارىولا portatif qaryola; — **book**, مساحه mesâha defteri; — **day**, مانوره گونى maneuvre günü; — **glass**, اسكرى دوربين askeri dürbün;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FIE-FIL] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mine;

— **gun**, سحرأ طوپو sahrâ topou; — **hospital**, سیار حسته‌خانه seyyâr hasta-hâne; — **marshal**, مشیر müshîr; — **mouse**, قیر فاره‌سی qur fâresi; — **works**, استحکامات خیمه istihkâmâtü hafife

Fiend, fênd, (n) شیطان sheytan; حییت habîs; — **Fiend'ish**, (a) ابلسانه iblî-sâne

Fierce, fêrs, (a) شدید shedîd; (lit.) غضوب gazûb; (ferocious) وحشی vah-shî; — **ly**, (ad) شدت shiddetle; حدتله hiddetle; — **ness**, (n.) شدت shiddet; غضب gazebe

Fierç, fir'î, (a) قیزغین quzgun. حدید hadîd; (lit.) آتешین âteshîn; — **Fier'iness**, (fir-) (n.) حدت shiddet; حدت hiddet, حرارت harâret

Fife, fif, (n.) دودوک düdük; (v n) دودوک دودوک düdük chalmaq.

Fifteen, fif'tēn, (a.) اون بش on besh; — **Fifteenth**, (a.) اون بشین on besh-injî; (n.) اون بشده bir.

Fifth, fifth, (a) بشین beshinjî; (n.) بشینجisi; (lit.) خامسâ hâmisen.

Fifty, fif'ti, (a) اللی elli; — **Fiftieth**, (-'ti-eth) (a) اللیجی ellinji; (n.) اللیده bir.

Fig, fig, (n.) انجیر injir; (fig.) اهمیتسیز shey; — **tree**, انجیر injir âju.

Fight, fit, (v. n.) قاوغا qavga et; (fig.) حرب a. müjâdele et; (mil) حرب a. harb et; (v. a.) (له) محاذله a. mü-jâdele et.; (gam) (له) غلبه a. ga-lebe et; (n.) قاوغا qavga; نزع nîzâ'; محاذله müjâdele; (mil) حرب harb; — **Fight'er**, (n) محارب mouhârib; — **Fight'ing**, (a) ...حرب harb...; محارب mouhârebe...; (n.) قاوغا qavga; (fig.) محاذله müjâdele; حرب harb; — **ship** سفائن harb gemisi; (pl) حرب کیمسی sefâ-ini harbiyye.

Figure, fig'ür, (n.) شکل shekl; رسم resim; (number) عدد aded; (pl.) ارقام erqâm; (appearance) ظاهر zâhir; (art) (bi-belö); (pers) اندام endâm; بیچیم bi-chim; (v. a.) شکل ویرمک shekil vermek; (fig.) تصور tasvîr et.; (fig.) تصور tasav-vour et.; (v. n.) گورونمک geurünmek; (lit.) مندرج ol.; an im-portant — (fig.) مهم bir شخصیت mühim

bir shahsuyyet, — **Fig'urantes**, (fig'ür-antz) (n. pl) فیکورانلر figüran-lar, — **Fig'ür'ation**, (-'shun) (n.) ترکیب teshkil; (lit.) انتقاش intiqâsh; — **Fig'ürative**, (-a-tiv) (a) مجازی mejâzî; — **Fig'üratively**, (-a-tiv-li) (ad.) مجازاً mejâzen; — **Fig'ured**, (fig'ürd) (a) شکلی shekilli; رسمی resımlı; (fig.) مزین müzeyyen.

Filament, fil'a-ment, (n.) ليف lif; تل tel, (pl) الیاف elyâf; عصلات azalât, — **Filament'ous**, (-'us) (a.) ليفی lifi; کیمی iplik gibi.

Filbert, fil'bert, (n.) فندق funduq.

File, fil, (n.) تل tel; باغ bâ; (roll) لیسته liste; دسته deste; (papers) دوسیه dosye; (mil) صیره sura; طابور tabour, (v. a.) حفظ a. dqsye yapmaq; (v. n.) حفظ a. dqsye yapmaq; (v. n.) صیره suralamaq; (court) محکمه به مراجعت a. dâ'vâ et; (v. n.) طابور mahkemeye mürâjât et.; (v. n.) صیره surayla gitmek; **single** — تک صیره tek sura; **by** — s صیره surayla; — **leader**, باش bash; — **Filed**, (fild) (a.) ورودی (تاریخ) (târîhi) vürü-dü.; (jud.) (محکمه به) تودیع ایدیش (mah-kemeye-) tevdi' edilmish.

File, fil, (n.) (steel) اکه eye; تورپو teur-pü; (a.) (smooth) اکه‌لکم eyelemek; دورتلک teurpülemek; (fig.) دورتلک düzeltmek; (a.) (uslâh) اصلاح a. düzeltmek; — **dust**, اکه‌لکم talash; — **Fil'ing**, (n) اکه‌لکم eyeleme; تورپوله‌مه teurpüleme, (pl) talash talash

Filial, -ly, fil'yal, -li, (a. & ad) اولادجه evlâdja; (lit.) فرزندانه ferzendâne

Filiation, fil-yâ'shun, (n.) اولادلان evlad-luq, (fig.) مناسبت minâsebet.

Filibuster, fil'i-bus-ter, (n.) حیدود hay-doud, (pl) اشقیا eshqiyâ. (mar.) اویستروکسیون qoursan, (pol) obstrüxiyon; (v. a.) شقاوت یایق she-qâvet yapmaq; (pl) اویستروکسیون obstrüxiyon yapmaq.

Filigrée, fil'i-grē, (n.) فیلیگران filigran; (a.) فیلیگرانلی filigranlı.

Fill, fil, (v. a.) طولدیرمک doldourmaq; (lit.) ایفا a. imlâ et.; (satisfy) ifâ et.; (lit.) تطمین a. tatmîn et.; اشغال a. ikmâl et.; (occupy) ishğâl et.; (v. n.) طولق dolmaq; (n.)

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte; very; tû چيوو, ch ش, sh ث, th ذ, zh ذ [FIL-FIN]

(طولدره حق) (doldourajaq-) miq-dâr; طوللق doloumlouq; (*eating*) doyounmlouq, — **Fill'er**, (*n*) حوى houni; — **Fill'ing**, (*n*) طولدرمه dol-dourma, ملا imlâ, (*teeth*) plombe; (*arch*) آتقى harj; (*wool*) پود poud; آتقى atqu, (*fig*) اكمال ikmâl, (*pl*) تجمات tetimmât.

Fillet, fil'et, (*n*) فيله file; (*meat*) فيله تو fileto, بود boud; (*arch*) تيريز tiriz, پيروار pervaz, (*v.a*) باغلامق bâlamaq, تيريز تيريز chekmek.

Fillip, fil'ip, (*n*) فيسك fiske; (*fig*) تشويق teshviq; (*v.a*) وورمق wourmaq; (*fig*) تشويق teshviq et.

Filly, fil'i, (*n*) فيل ياورى yavrouqus-raq; (*fig*) حوپا hoppa; ش shen.

Film, film, (*n*) فيلم film; شيريد sherid; راز râr; qourdalye; (*ana*) راز zar; راز باغلامق sinema..., (*v.a*) راز باغلامق zar bâlamaq; (*art*) فيلم ياپماق film yap-maq; — **actress**, سينما ائتريسي sine-ma aqtrisi, — **star**, (*fig*) سينما (ممتاز ائتريس) sinema yulduzu (mümtâz aqtris); — **Film'y**, (-i), رازى zarlu.

Filter, fil'ter (*n*) فيلتريه filtre; سوركچ süzgeç; (*v.a*) فيلتريه filtre et; سوزمك süzmek; (*v.n*) سوزمك süzülmek.

Filth, filth, (*n*) پىسلىك pislik; مزخرفات mouzahrafât; — **Filth'y**, (-i) (*a*) پىس pis; كيرلى kirli; (*lit*) ملوث mülev-ves; — **Filth'ily**, (-i-li), (*ad*) كيرلى ملوث صورتده bir halde; بر حالده mülevves sôuretdé; — **Filth'iness**, (*n*) ملوثيت kir (-lilik), (*lit*) ملوثيت mülevvesiyyet; (*fig*) عادىلىك âdilik.

Filtrate, fil'trât, (*v.a*) فيلتريه filtre et; سوزمك süzmek; — **Filtrâ'tion**, (-'shun) (*n*) سوزمه süzme; سوزله süz-ülme.

Fin, fin, (*n*) قناد qanad, (*lit*) مسيح mis-bah.

Final, fi'nal, (*a*) نهایى son; (*lit*) نهایى nihâ-i; (*fig*) قطي qat-i; — **ly**, (*ad*) عاقبت âqibet; ... nihâyet; ... — **Fi'nalism**, (-izm) (*n*) (phil) نائييت gâ-iyyet; — **Fi'nalist**, (*n*) نائييتي gâ-iyyetji; — **Final'ity**, (-i-ti) (*n*) قطعيت hutâm; نهایيت nihâyet; (*fig*) قطعيت qat-uyyet.

Finale, fe-nâ'lâ; (*n*) خاتمه hâtime; صوك son, نهایيت nihâyet.

Finance, fi-nans', (*n*) ماليه mâliye;

(*v.a*) ناره وېرمك para vermek; (*lit*) ناهه naqden mouzâharet et; — **Finan'cial**, (-'shal), (*a*) مالى mâlî; — **year**, سنه seneyi mâ-liyye. — **Finan'cially**, (-'shal-i) مالى mâlen; نقد naqden, — **Finan-cier**, (fi-nans-êr') (*n*) بانكى banker; ماليون mâliyon (*pl*) سرمایه دار sermâyedâr; (*pl*) متخصصى mâliyye mütahassusu.

Finch, finsh, (*n*) اسپينوز ispinoz

Find, find, (*v.a*) يولق boulmaq; (*fig*) انلامق anlamaq; keshf et; — **Find'er**, (*n*) يولان keshf, — **Find'ing**, (*n*) بولما boulma, (*jud*) قرار qarâr; تانيه netije; (*pl*) طاقم taqum; آلات âlât; — **Found**, (fownd) (*a*) بولمش boulounmoush.

Fine, fin, (*a*) كوزل güzêl, لطيف latif; (*exquisite*) نفيس nefis; ظريف zarîf; (*thin*) اينجه inje; دقيق daqiq; (*striking*) جالب دقت jâlibi diqqat; (*pure*) املا â'lâ; (*v.a*) اينجه tasfiye et; — **ly**, (*ad*) اينجه daqiq sôuretdé; (*fig*) اينجه zarîfâne; — **ness**, (*n*) اينجه nefâset; — **draw**, (*v.a*) اينجه (inje-) dikmek; — **Fin'ery**, (fin'er-i) اورمك eurmek; — **zînet**, (*com*) تصفيه خانه tasfi-yehâne; اوچاق ojaq.

Fine, fin, (*n*) جزاي jezâyü naqdi; جزاي tazmînât; (*v.a*) (*jud*) عيكموم mahkyûm et; in — واخلصل vel-hâsul... نهایيت nihâyet...

Finesse, fi-nes', (*n*) اينجه injelik; ظرافت zarâfet; مهارت mehâret; (*v.n*) بولف ياپماق qournazluq et; — **bleuf** yapmaq.

Finger, fing'er, (*n*) پارمق parmaq; (*v.a*) دوقونمق doqounmaq; (*handle*) قوللانمق qoullanmaq; اداره idâre et; — **oynamaq**, (*mus*) اوينامق oynamaq; (*fig*) شهادت يارمعي she-hâdet parmâ; «a Turk» to the finger

[FIN-FIS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

ips «تورک» turnâna qadar طیرناغنه قدر «تورک» «türk»; «türk» hâlis خالص «تورک»; — board, (mus) قلاویه qlaviye; (vro-lin) صاپ sap; — breadth, (اکي) پارمق parmaq (eni); — bowl, تاس tas, — mark, پارمق ایزی parmaq izı; — post, شعر mûsh-ir; اشارت ishâret; — Fing'ered, (fing'gèrd) (a.) نازمقی parmaqlı; (bot.) دیشلی dishlı; — Fing'ering, (fing'gèr-ing) (n.) اداره idâ-re; یشتمال isti'mâl; (mus) چالمه chal-ma; یوک اوسول ousoul; (yam) ایسکی yün iplîy.

Finical, fin'ı-kal, (a) تیتیز titiz; مراقلı merâqlı; — ly, (ad.) تیتیزلیکه titiz-likle; (lit.) müşkül-pesen-dâne.

Finish, fin'ish, (v a.) بیتیرمک bitirmek; تمام itmâm et.; — ly, (ad.) ikmâl et., (n.) اكمال ikmâl; (elaboration) ایشمال ihtimâm, (ishjikil) (pl) تربیتات tezyi-nât; (end) نتیجه netije; (galebe), — Fin'ished, (-ishd) (a.) تمام ta-mam, بیتیش bitmiş; (fig.) مکمل mü-kemmel; — Fin'ishing, (a.) صوک son. اكمال ikmâl; (n.) اكمال ikmâl.

Finite, fi'nit, (a.) محدود mahdoud; معین mou-ayyen; — ly, (ad.) محدود درجده mahdoud derejede

Finland, fin'land, (n. pr) فنلاند finlan-da; — Fin'lander, (n.) فنلاندلی finlandalı; — Finn, (fin) (n.) فنلاندالی finlandalı; — Finn'ish, (a.) فنلاندی finlanda...

Fir, fêr, (n.) چام (آجایی) cham (-âju); فستیق fustuq âju; — apple, (fustuq) (فستیق) qozalaq فوزلاق

Fire, fir, (n.) آتش atesh, (conflagration) yangun; (ardour) حریق harîq; (ardour) حرارت harâret; عشق ashq; شوق shevq; (v.a.) ایشمال ish-âl et; (fig.) تهریک tahrik et; (v.n.) یانق yanmaq; (fig.) ایشمال ishti-âl et; (fig.) آتش quzushmaq; (mil) آتش atesh et.; — endacht et.; — alarm, حریق خبری harîq mouhbiri; — arms, (lit.) اسلحه eslihayı nâriyye; — brand, آتش atesh; (fig.) مفسد müfsid; موزر müzevvir; — bri-gade, اطعائیه utfâ-ıyye alayı; — brick, آتش طوغلهسی atesh toulasu; — box, اوجاق ojaq; — damp, غاز gaz; — cock, حریق موصلی harîq mouslôu;

— escape, حریق تخلیه جہاری harîq tahlisuyye jihâzu, — fly, آتش بوجکی atesh beujeji, — irons, صوبا طاقلری soba taqumları; (masha-kürek); — man, اطعائیه نفری utfâ-ıyye neferi, (pl) اطعائیه افرادی utfâ-ıyye efrâdu; (civil) (طولومبجی) (tou-loumbaju), (mar) آتشی ateshji; — place, اوجاق ojaq; شهمینه shemine; — proof, یانماز yanmaz; آتشه مقاوم atesh mouqâvım, — side, آتش کناری atesh kenarı; اوجاق ojaq; (مانعال ناشی) (mangal bashu), — works, قششکر fishenklar; (lit.) ألعاب ناریه el-âbu nâ-riyye, — worship, آتش پرستک atesh-perestlik; — worshipper, آتش پرست atesh-perest; — fir'ing, (n.) باقه iyrâq; (mil) آتش احرار iyrâq; endacht ..; atesh ..; (med) داغلامه dâlama; (fuel) محروقات mahrôu-qât; — point, نقطه اشتعال noqtayi ish-ti-âl.

Firm, fêrm, (a.) صیقı suqu; قاتی qatu; (fived) ثابت sâbit; (strong) عسکم mouh-kem; (fig.) متین metin; — ly, (ad.) متین suquja; (fig.) متین صورتده metin sôuretd; متاتله metânetle; — ness, (n.) صلابت salâbet; (lit.) متات metânet; — sebat, ثبات sebat.

Firm, fêrm, (n.) شرکت shirket; (title) عنوان ounvân; نام nâm.

Firmament, fêr'ma-ment, (n.) سما semâ; (lit.) آسمان âsimân; — Firmament'-al, (a.) سمایی semâvî.

Firman, fêr'man, (n.) فرمان fermân.

First, fêrst, (a) برنجی birinji; (time) ilk اول; (ad.) اول evvelâ; ilk اول evvel; at — اول evvelâ; bidâ-yeten; in the — place اول her sheyden evvel; اول امرده evvel emirde; — born, (a.) ilk اول; (n.) ilk اول evlâd; — class, (a) برنجی birinji sunuf; (fare) برنجی birinji mevqı'; — hand, (a. مع) ad.) طوغریدن طوغریه dôroutan dôrouta; — fruits, بلاواسطه bilâ vâsuta. — tourfanda meyvalar; (fig.) اول ilk semerât; — ly, (ad.) evvelâ; برنجی birinji...

Fisc, fisk, (n.) خزینه hazîne; واردات واردات devlet; — Fisc'al, (fisk'al) مالی; hazîneye â-id; مالی mâlî; واردات vâridât. (n.) مالی مأمودی mâlîy.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

māliye me'mōrour تحصيل مەھوری tah-sil me'mōrour, (jun) حاکم hākīm

Fish, fish, (n.) نالغ baluq. (wood) تقويه taqviye parchasu; (v.a.) نالغ baluq toutmaq, (strengthen) آرشدیرمق (seek) taqviye et, (arashdurmaq; (fig.) قورنازلق gour-nazluq et.; queer — (fig.) تحف آدم tahaf adam; — ball, نالغ بالق baluq keuftesi, —bone, قیلجیق qulchuq, — garth, نالغ دالان dalyan, —hook, —zoqa, —baluq iynesi; —monger, (—mun'ger) (n.) نالغ بالق baluqju, (baluq satan); — plate, —lama, —rabbtuy; —kened; —Fish'er man, (n.) نالغ بالق baluqju; —Fish'ery, (—er-i) (n.) نالغ بالق baluqju luq, (place) نالغ بالی baluq yeri; —Fish'ing, (n.) نالغ بالی baluq avu; —gear, نالغ بالی baluqju...; —line, نالغ بالی baluq taqumu, —net, نالغ بالی baluq â; —Fish'y, (—i) (a.) نالغ بالی baluq gibi, (abounding) ایساناز balugh choq; (fig.) inanulmaz, (lit.) mōugfil.

Fissure, fish'ūr, (n.) چاتلاق yaruq; chatlaq, رخنه rahne, (v.a.) یارمق yarmaq

Fist, fist, (n.) مشتە youmrouq; mūshte; —cuffs, (n.pl.) یومروق قاوغاسی youmrouq qavgasu; box; to be at — deuyüşmek.

Fistula, fist'ū-la, (n.) فیستول fistül; —bâsour; —Fist'ûlar, (a.) boron gibi; (lit.) enbûbî; —Fist'ûlous, (lus) (a.) bâsourlou.

Fit, fit, (a.) موافق ouygoun; mouvâfuq; (qualified) لایق lâyuq, elverishli; (v.n.) اویمق ouymaq; —yaqushmaq; (v.a.) alushdurmaq; (pers.) yetishdir-mek; (—out) tejhîz et; (—for) elverishli ol.; —ly, (ad.) ouygoun sôu-retde; —ness, (n.) minâsib vejhile; —ness, (n.) yaqushma; minâsibet; (pers.) liyâqat; —Fitt'ing, (fit'ing) (a.) ouygoun; mouvâfuq; (pers.) ehliyyetli; (n.) taqma; —montâj; —tertîbât; (pl.)

timmat, —shop مونتاز دەرھەسی montâj dâ-iresi; fitt'ed with (le-) müjehhez; (i-) bâvî.

Fit, fit, (n.) (med.) نوبت nebet; (fig.) انتظامسزلیق ihtilâj; —ânî hareket; by—s نوبت nebet nebet; —ara sura, —s and starts احتلاسی ihtizâmsuzluq, (lit.) ihtilâjî harekyât; —of «fever» نوبتی «جأ» hūmmâ nebeti; —Fit'ful, (—f'ool) (a.) ihtilâjî nebetli.

Fiume, fyōō'mā, (n.pr.) فیومه fiyoume. **Five**, fiv, (a.) بesh; —fold, بesh misli, —Fiv'er, (n.) بesh bir yerde; besh li-raluq.

Fix, fiks, (v.a.) طابق taqmaq; rabt et., (fig.) تعیین tesbît et.; tâ'yîn et.; (direct) توجیه tevjiîh et.; قالمق (e-) dikmek, (v.n.) qalmaq yerleshmek; (—a point) mevqî' tâ'yîn et.; —Fix'ation, (—shun) (n.) tesbît; —Fixed, (fiksd) (a.) bâbit; —bodies (fig.) ejsânın sâbite, to be —(fig.) tesbît edilmek; —Fix'ature, (—tūr) (n.) bâbit eshyâ; —müshetilat demir bash, (house) پروغرام müshetilat; (time) evqât, —prôghram; the «summer» —s «یار» yaz yarushlaru, —yaz spor prôghramlaru.

Fizz, fiz, (n.) سودا vâter; soda vâter; —Fizz'le, (fiz'zl) (v.n.) vuzlamaq; (fail) bozoulmaq; qalivermek; (n.) vuzultu; (fig.) fiyasqo; ademî movvaffaqiyyet.

Flabby, flab'y, (a.) yumushaq; yumushaq; —gevshek; —Flabb'iness, yumushaq; —gevsheklik.

Flaccid, flak'sid, (a.) gevshak; quvâmsuz.

Flag, flag, (n.) سانجاқ sanjaq; bandura; (bot.) saz; (v.a.) donatmaq, (v.n.) (languish) gevshemek; —kesel kesel gelmek; to break the —selâm-lamaq; —ariya ariya sanjaq et; —yellow —(mar.) qarantine flamasu, (war) صحیه

[FLA-FLA] (انگلیزجه کماک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr, in; mine

سۇنھیییه bandurıasu; — captain, (mar.) آمیرال کمدی سرابسی amiral gemisi; süvârisi; — lieutenant, آمیرال یوری amiral yâveri; — officer, (mar.) ارکان erkyân. — ship, آمیرال کمدی amiral gemisi, قوماندان سفینەسى qoumandan sefinesi; — staff, سانجاق کوردی sanjaq geunderi,

Flag, flag, (a) — stone, تاشی parke tashu; — deusheme tashu, — Flagg'ing, (flag'ing), (n.) قالدیریم qaldurum; deusheme, (pl) قالدیریم تاشلاری qaldurum tash-laru.

Flagellate, flaj'el-ât, (v.a.) دوومک deuvmek; — Flagellâ'tion, (-'shun) (n.) دوومە darb; (rel) ریاضت riyâzet; deuvünme.

Flageolet, flaj'o-let, (n.) فلاوت flavta; نای ney, چوغیرتە chughurtma.

Flagitious, fla-jish'us, (a.) شنیع sheni', حبیت habis; — ly, (ad.) شنیع sheni', سؤرتە shenî' sôuretdé, habî-sâne.

Flagrant, flâ'grant, (a) (fig.) علی aleni; شنیع sheni'; — ly, (ad.) علناً alenen; — Flâ'grancy, (-'gran-si) (n.) شناع aleniyyet; shenâ-at.

Flagrante, flag-ran'te, — bel'lo, حرب harb esnâsunda — delic'to, اتانسدە harb esnâsunda — meshud حالندە hâlinde.

Flail, flāl, (n.) دووهن deuvén; (v.a.) دوومک deuvmek.

Flake, flāk, (n.) پول poul, طریقه tabaqa; — of snow, لاپه قار lapa qar; (bot) قانار- ebrôulî qaranfil; (v) قانار qabarmaq; — white, خالص اوستوبج hâlis üstübej; — Flak'y, (flāk'î) (a.) پۇللۇ poullou; (qatmerli).

Flam, flam, (a.) (fig.) مصال masal; یالان yalan; (v.a.) (مصال اوقومق) masal oqumaq).

Flambeau, flam'bō, (n.) مشعلە meshale; فنار fener; retraite aux— فنار آلاي fener alayu.

Flame, flām, (n.) آلهو alev; شعلە shôu'-le; (fig.) شدت shiddet; حرارت harâr-ret; (love) عشق ashq; (pers.) معشوقە mâ'shōuqa; (v.n.) يانق yanmaq; آلهولەك alevlenmek; — Flāme,less, (a.) آلهولەسز alevsiz; — Flām'ing, (a.)

آلهولی alevli; (fig) شدتلی shiddetli; (poet) آتەشین âteshîn; — Flām'y, (-'i) (a) آلهو kēi shôu'leli; alev gibi

Flanders, flan'derz, (n.pr) فلاندر flander, (شیمالی بلجیقا) (shimâlî belchiqa)

Flange, flanj, (n.) فلنج flenj; کنار ke-nar.

Flank, flank, (n.) یان yan; (mil) جناح jenâh; قوتلوق qoltouq, (ana) بوش bosh beuyû; (v.a.) (attack) احاطە ا. ihâta et; (protect) جناقى jenâ-hu taqviye et., ا. istinâd et.; — files, جاسدار افراد jānibdâr efrâd; — company, جانبدار مئورە jānibdâr müf-reze; — Flank'er, (n.) (fortress) قوتلوق طایبە qoltouq tabya

Flannel, flan'el, (n. و a) فانیله fanile...

Flap, flap, (n.) اوج ouj; آتک etek, قاناق qapaq; (blow) چارپە charpma; ضربه darbe; (v) چارپق charpmaq; — up (fig.) صارقق sarqmaq; — eared, (a.) صارپق قولاق sarquq qoulaq.

Flare, flār, (n.) آلهو alev; شعلە shôu'-le; نارلامق parlamaq; (v.n) aydunluq; (v.n) چارپق charpmaq; — up (fig.) نارلامق parlamaq; — Flār'ing, (a.) بارلاق parlaq; آلهولی alevli; (fig.) تحف tahaf.

Flash, flash, (n.) پارلای parultu; ضیا zuyâ; آلهو alev; (lit.) لهه lem-a: — of lightning شمشک shimshek; (lit.) بارلیدامق bârîdamaq; (fig.) آن ân; (v.n.) بارلیدامق paruldamaq; چاقق chaqmaq; (water) باطا قىخانه suchramaq; —house, خرسر یاتاڭى bataqhâne; — point, نوقتە اشتعال noqtayi ishti-âl; — Flash'ing, (a) (mar) شمشکلی shimshekli; چاقە chaqmaqlu; (n.) چاقە chaqma; سیجرامە suchrama; — light (mar) شمشکلی فنار shimshekli fener, — Flash'y, (-'i) (a) بارلاق parlaq; (fig.) سطی sat-hî. گۈرۈلتۈلۈ gürlütlü

Flask, flask, (n.) شیشه shishe; حصیری hasurlu; (powder) باروتلوق bərutluq

Flat, flat, (a) دوز düz; مستوی müstevî; یوان yassu; (vapid) طاتسز tatsuz; آچیق qat-î; (positive) قاتق qat-î; (dejected) نەشەسز nesh-esiz; achuq; مایوس me'yûs; (mus.) پست pest; (gram) باصیق basuq; (n.) سىلاج satuh; دوزلک düz yer; (land) یۈز yüz;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent)e; deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon, shut, mūte; very; tū چویر; ch چ; sh ش; th ت; zh ژ [FLA-FLE]

düzlük; (mar) صیقلی sughlug; قومسال qoumsal; (house) آپارتمان apartuman; دایره dā-ire; قات qat, (mus) به مول be mol, (simpleton) بوندالا boudala; صاف sâf; (عجمی) (ajemi); — ly, (ad.) آچیقجه (olaraq), (fig.) دور düz (اولهق) achuqa, (n.) قاتی قاتی qat-i sōuretde; — ness, (n.) دورلک düzlük; (fig.) تات-suzluk; (mus) یستلک pestlik; — Flat'ten, (flat'n) (v.a.) دورلک düzletmek, تستهسی یورمق et.; (fig.) تستهسی nesh-esini bozmaq, (v.n.) دورلک düzlenmek; یاصیلمق yassulmaq; — Flat'tening, (flat'n-ing) (n.) تسته tesviye; — mill تسته دستگاهی tesviye tezgahı; — Flat'tish, (flat-ish) (a) برآر باصیق yassuşa; بیرaz basuq.

Flatter, flat'ér, (v.a.) اوقاشماق oqshamaq; (fig.) iltifât et.; (servile) ریاکارلار riyâ-kyârıqluq et.; — to feel flat'tered, (flat'erd) iltifât et.; — Flat'tering, -ly, (a. & ad.) (lit.) ملتهانه mültefâne; ریاکارانه ritâyish-kyârâne; — Flat'tery, (flat'er-i) (n.) iltifât et.; (lit.) ستایش sitâyish; (false) ریا riyâ; مداهنه müdâhene.

Flatulent, flat'ū-lent, (a.) غازلی gazlı; غاز yapar. .; (fig.) بوش bosh; beyhōude; — Flat'ulence, (-lens) (n.) غاز gaz; (yel) (yel); (fig.) beyhōudelek.

Flaunt, flawnt or flānt, (v.n.) نمایش nümâyish yapmaq; (n.) نمایش nümâyish; geusterish; — Flaunt'ingly, (ad.) geusterishle; — Flaunt'y, (-i) (a) geusterishli; (pers) عظمی azametli.

Flavour, flā'vur, (n.) لذت tad; lezzet; طار ویرمک cheshni; (v.a.) lezzet vermek; — Flā'voured, (-'vurd) (a.) lezzetli; cheshnili. .; full قوتلی tam cheshnili; — quovvetli; high — enfes; — Flā'vourless, (-'vur-less) (a.) tatsuz; lezzetsiz; — Flā'vourous, (-'vur-us) (a.) tatlı; lezzetli.

Flaw, flaw, (n.) چاتلاق yaruq; چاتلاق

chatlaq; (fig) قوسور qousour, (lit.) naqise, (v.a.) یارماق yarmaq; چاتلاق chatlatmaq, — Flaw'less, (a) قوسور qousoursouz; — Flaw'y, (-'i) (a.) قوسورلوق qousourlou, سقط saqat.

Flax, flaks, (n.) کتن keten; — seed, کتن keten tohoumou, — Flax'en, (a.) ...keten.; (hair) لایسقه la-pusqa, (fig.) گوزل güzel, — Flax'y, (-'i) (a) کتن keten gibi, (colour) achuq saru.

Flay, flā, (v.n.) یورمک derisini yūzmek; (fig.) tedhish et.; — Flay'er, (n.) (deri-) یورمقی (deri-) yūzüjü, (fig.) غدار gaddâr.

Flea, flē (n.) پیره pire; — bite, (n.) پیره pire usurmasu; یینیک yē-nik, (fig.) لاشی lâ-shēy, ehem-miyyetsiz shey; — bitten, (a.) پیره pire yemish, (mean) عادی âdi; کیرلی kirli; (horse) دورو dorou benekli; — Flea'bane, (-'bān) (n.) پیره pire otou.

Fleck, flek, (n.) لکه leke; بنک benek; (fig.) نشان nishâne.

Fledge, flej, (v.n.) تویلمک tüylenmek; توی چوقارمق tūy chuqarmaq; — Fledg'ling, (n.) یاورو yavrou qoush; (fig.) تویلمق tüysüz, toy

Flee, flē, قاشماق qachmaq; فرار firâr et. Fleece, flēs, (n.) یون yūn; یاپا yapâ; (plūsh); (v.a.) قیرمق qurpmaq; (plūsh) طولانیرمق dolan-durmaq; (cover) اورتمک eurtmek; — Fleeced, (flēsd) (a.) یون yūn-lū, (تویلمدیریش) (tüylendirilmish); (plūshlū); (fig.) soyoul-moush; (suzdurulmush); — Fleec'er, (flēs'er) (n.) (fig.) (insâfsuz-) monhtekur; (yoloujou); — Fleec'y, (flēs'i) (a.) یون yūn gibî; (n.) یون yūn gibî; توی tüylü;

Fleer, flēr, (v.n.) (n) اکلمک (aklēm); (le-) eylenmek; (n.) istihzâ; Fleer'ingly, (ad.) müsteh-ziyâne

Fleet, flēt, (n) دونانما donanma; (filo)

Fleet, flēt, (a.) چابوق chabouq; (fig.) کچمک sat-hi; (v.n.) کچمک gechiji; (a.) اقول away, (lit.) lāshqa üfoul et; (v.a.) (mar)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FLE-FLO] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

et; — *ly*, (*ad*) چابوق *chabouq* (-ja); سرعتله *sūr-atle*. — *of foot* (*a*). — *ayāna chabouq*; — **Fleet**-*ing*, (*a*). گنجی *gechiji*; ذائل *zâ-il*.

Flemish, *flem'ish*, (*a*). فلان *flaman*; (*n*). فلان لسانی *flaman lisānu*, (*pers*) فلان *flaman*; فلتمکلی *felemenkli*; — **school**, فلان طرز تریسمی *flaman tarzu tersimī*, فلان مکتبی *flaman mektebi*.

Flesh, *flesh*, (*n*). *et*; (*body*) وجود *vūjūd*; (*pl*) مخلوقات *mahlōuqāt*; (*lit*) نفس (اماره) *benī beshēr*; (*rel*) آیشدیرمق *nefs (-emmāre)*; (*v.a*) (*fig*) آیشدیرمق *alushdurmaq*; تربیه ایتمک *terbiye et.*; (*dogs*) *et yedirmek*; آوه *ava alushdurmaq*; **an arm of** — انسان یاردیمی *insan yardumu*; (*lit*) بشریه *istitā-ati besheriyye*; — **colour**, *et et rengi*; — **Flesh**-*iness*, (*n*). (pers) شیشمانلی *shishmanluq*; *semen*; *semizlik*; — **Flesh**'less, (*a*). ائسز *etsiz*; قورو *qourou*; — **Flesh**'y, (-'i) (*a*) اتلی *etli*; سمیز (*pers*) شیشمان *shishman*, (*so*) *semiz*

Flexible, *fleks'i-bl*, (*a*) اکیلیز *iyilir*; (*fig*) ملایم *mūlayim*; — **Flexibil**'ity, (-'i-ti) (*n*). اکیلمه *iyilme*; (*lit*) احنّا *inhinā*; (*fig*) ملایمت *mūlāyemet*; — **Flex**'ion, (*flek'shun*) (*n*). احنّا *inhinā*; *dirsek*.

Flicker, *flik'er*, (*v.n*). چپرینمق *churpunmaq*; (*flame*) اهتزاز *ihtizāz et.*; — **Flick**'ering, (*a*). مهتز *mūhteze*.

Flier, *flī'er*, (*n*) فراری *firārī*, (*mach*) چرخ *flāy-vil*; *charq*.

Flight, *flit*, (*n*). فرار *firār*; قاقچه *qachma*; (*flying*) اوچش *ouchoush*, (*artil*) سورو *tayrân*; *seyr*; (*flock*) مردیون *küme*; (*steps*) *merdiven*; (*fig*) جرشغونلوق *joshgounlouq*, *time of* — مدت طیران *müddeti tayrân*; — **Flight**'y, (-'i) (*a*). خیالی *hayālī*; حافیف *hafif*; (*giddy*) طالین *dalgun*; (سرسمجه) *(sersemje)*; (*changeable*) متلون *mütelevvin*.

Flimsy, *flim'zi*, (*a*) اینجه *inje*; خفیف *hafif*; ضعیف *dayanmaz*; (*weak*) *za-if*; (*fig*) بوش *bosh*; *asulsuz*, (*n*). قوپیه داغدی *qopya kyādu*; — **Flim**'siness, (-'zi-nes) (*n*). خفیفک *hafiflik*; (*fig*) قوتسزک *qouvvetisizlik*; حکمسزک *hükümsizlik*.

Flinch, *flinsh*, (*v.n*). چکینمک *chekin-*

mek. تردد *tereddud et*; — **Flinch**'ing, (*n*). چکینمه *chekinme*, احتساب *ijtināb*; تردد *tereddud*, قورقو *qorqou*; **without** — چکینمەدن *chekinmeden*; *bilā-tereddud*; — **Flinch**'ingly, (*ad*) چکینمەرەك *chekinerek*; احتتراله *ihtirāzla*

Fling, *fling* (*v.a*) آتق *atmaq*; فیرلاتق *furlatmaq*, (*v.n*) فیرلامق *furlamaq*; *suchramaq*; — **out** (*fig*) *hich saqunmamaq*, (*n*). هیچ صاقینامق *furlayush*; صیجرایش *suchra-yush*; (*fig*) سربستی *serbesti*; (*keyf*); **in full**, — آلابیلدیکنه *alabil-diyye*; تام سرعتله *tam sūr-atle*; (*recklessly*) هیچ صاقینامسزین *hich saqunmaxuzun*

Flint, *flint*, (*n*) چاقاق طاشی *chaqmaq tashu*; (*fig*) پولاد *poulād*; (*a*) (*fig*) بلور *qatu*, ... طاش *tash*; — **glass**, چاقاق *billour*; — **Flint**'y, (-'i) (*a*) چاقاق طاشی *chaqmaq tashlu*; (*fig*) ظام *zâ-lim*

Flippant, *flip'ant*, (*a*). کوهزه *geveze*; دوشونجهسز *düşünjesiz*; — **ly**, (*ad*) دوشونجهسز *düşünmeden*; — **Flip**-*pancy*, (-'an-si) (*n*). دوشونجهسزک *dushünjesizlik*.

Flirt, *flert*, (*v.a*) آتق *atmaq*; (*v.n*) *eylenmek*; *qorta et*; قورته *qorta*; (*n*) *atush*; ساللايش *sallayush*; (*fig*) قورته *qorta*; (فلورت) *(fleurt)*; — **flirt**'ation, (-'shun) (*n*). جلوه لشمه *jilvelshme*; عشوه بازاق *ishvebâzluq*; — **Flirt**'ingly, (*ad*) جلوه ایله *jilveyile*; *ishveyle*, (*lit*) شوخانه *shôuhâne*

Flit, *flit*, (*v.n*) فرار *firār et.*; کیتمک *gitmek*; — **Flitt**'ing, (*flit'ing*) (*n*). کوچ *gechme*; (*moving*) *geuch (-etme)*; **moonlight** — فرار *firār*; صیوبشمه *(suvushma)*.

Float, *flôt*, (*v.n*). یوزمک *yüzmek*, (*lit*) دوران *sebh et.*; (*circulate*) *devrân et.*; آتشار *intishâret*; (*v a*) صو باصق *yüzdürmek*; (*water*) *sou basmaq*; پرداخت *perdaht et*; صیواق *suvamaq*; (*fig*) ایشلتمک *ishletmek*; رواج ویرمک *revâj vermek*; (*n*). سال *sal*; (*fishing*) اولطه مانطاری *olta mantaru*; (*trawel*) ملا *mala*; — **Float**'age, (-'aj) (*n*). قوه سیجیه *sâbihiyyet*; ساج *quvveyi sebhıyye*; — **Float**'er, (*n*). ساج

(For Turkish pronunc) *past*; *large*; *red*, (*never silent e*); *deux*; *ring*; *machine*;

wōte, foot; mōōn; shut, mūte very, tū جیوو; ch چ, sh ش, th ث, th̄, zh ژ [FLO-FLO]

فو تور shēy sâbih shey, سبھی sebbhiye; فو تور floteur; (fig.) قارارسز qarârsuz

Floating, flôt'ing, (a) سابع sâbih, (fig.) متبدل gayru mountazam; متبدل mütebeddil; (circulating) شایع shâyî'; mütedâvil; (n.) یوزدیرمه yüz-dürme; (plaster) حیوامة suvama; برداخت perdaht; — **bridge**, سابع کوپری sâbih keuprü; (دوبه) (douba), — **light**, فنار fener; دوبه سی fener doubasu. (American) فندرلی تاهلی fenerli tahli-suyye shamandurasu, — **rumour** شایع shâyî-olan rivâyet, شایع shâyî-a.

Flock, flok, (n.) سورو sürü; کومه küme; (wool) یوماق youmaq; طوره toura; (fig.) طاقم taqum; (rel.) امت ümmet; جماعت jemâ-at; (v.n.) طولانلق toplanmaq; بیریکمک birikmek.

Flog, flog, (v.a.) قامچیلایق qamchulamaq; دوومک deuvmek; — **Flogg'ing**, (flog'ing) (n.) قاجی dayaq; قامچی qamchu.

Fluid, flud, (n) سیل sel; سیلاب seylâb; (tide) مد medd; (deluge) طوفان tōufân; (fig.) بوللق bollouq; کترت kesret; (v.a.) سیل باصق sel basmaq; طغیان tōug-yân et; (if useful) فیضان feyezân et; (fig.) استیلا istilâ et.; (bleed) سد sedd; قان قایب qan qayb et.; — **gate**, مد اشارتی qapaq; — **mark**, مد medd ishâreti.

Floor, flōr, (n.) زمین zemîn, دوشمه deusheme; (storey) قات qat; (v.a.) تفریش tef-rîsh et.; (fig.) صوصدیرمق sousdourmaq; غلبه galebe et.; «**first**» — **cloth**, «**birinji**» qat; — **cloth**, (موشامبا) deushemelik; مشمه moushamba; — **Floor'ing**, (flōr'ing) (n.) دوشمه deusheme; زمین zemîn; (material) دوشمه‌لک deushemelik; (fig.) معلویت mâglōubiyet.

Flop, flop, (v.a.) چارپق charpmag; قاریشدیرمق qarushdurmaq; (v.n.) سقوط souqōnt.

Flora, flō'ra, (n.pl.) نباتات nebâtât; (lit.) مجموعه اهرار ezhâr; (book) mejmou-ayi ezhâr; — **Flō'ral**, (a.) ... چیک chichek...; (lit.) زهری zehri; (containing) چیکلی chichekli; — **Flor-es'cence**, (flor-es'ens) (n.) چیک آجه chichek achma; (lit.) تره tezezhür;

— **Flores'cent**, (flor-es'ent) (a.) چیک آچش chichek achmush. (lit.) müzehher; — **Floriceul'turist**, (flor-i-kul'tür-ist) (n.) چیک بئیشدیرمچی chichek yetishdiriji; — **Flor'id**, (a) چیکلی chichekli; (fig.) مزین mü-zeyyen; (colour) طراوتلی tarâvetli; بارلاق parlaq; — **Floriferous**, (flor-i'ér-us) (a) چیکلی chichekli; (lit.) حامل hamılı ezhâr; — **Florif-orm**, (-i-form) (a.) چیک کی chichek gibi; — **Flor'ist**, (n.) چیکچی chichekji; چیک بئیشدیرمچی chichek yetishdiriji; (writer) چیک متخصمی chichek mütahasusu.

Florence, flor'ens, (n.pl.) فلورانس flo-ransa.

Florin, flor'in, (n.) فلورین florin.

Floss, flos, (n.) تل tel; توی tüy; — **silk**, فلوş flüş; (یومشاق اایک) (yumushaq ipek).

Flotilla, flo-til'a, (n.) فیلونیا flotilla.

Flotsam, flot'sam, (n.) (mar) سابع sâbih inqâz; — **and jetsam** آتلمش atulmush eshyâ; (سابع) اشیا eshyâyi metrouke.

Flounce, flowns, (v.n.) یووارلانلق you-varlanmaq; صاوروق کیمک savrouq gitmek; (v.a.) فولان قویق volan qomaq; فاربلا یایق farbela yapmaq; (n.) فولان volan; فاربلا farbela; (movement) فیرلایش furlayush, (fig.) صاوروقلق savrouqlouq; مناسبستزک minâsebet-sizlik.

Flounder, flown'dér, (n.) دیل dil balugh; (v.n.) چالاماق chabalamaq.

Flour, flowr, (n.) اون oun; (lit.) دقیق daqîq; (v.a.) اون یایق oun yapmaq; (lit.) تاهن tahn et; اونلامق ounla-maq; — **mill**, اون دکرمی oun deyir-meni.

Flourish, flur'ish, (v.n.) انکشاف in-kishâf et.; (lit.) نشو و نما neshvü nûmâ boulmaq; (prosperous) مسعود او mes-ôud ol.; (display) دبدبه یایق deb-debe yapmaq; تافاخر tafâhour et.; (write) مطنطن یازمق mountantan yazmaq; (mus.) فانتازی یایق fantâzi yapmaq; (v.a.) تزین tezyin et.; (swing) صاورومق savourmaq; یایق geusterish yapmaq; (n.) زینت zînet; (pl.) تزینات tezyinât; سوس sūs; (swing) فیرلایش furlatush; صالایش sallayush; (fig.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[FLO-FLU] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr, in; mine,

آلایش âlâyish; ناییش nûmâyish; (words) طمطراق toumtouraq, (lit.) تکلف tekellût; فانتازی fantazi; — of trumpets, بورى borou; موزیقه mouzuqa; (fig.) ناییش nûmâyish; — Flour'ishing, (a.) بارلاق parlaq; شاعشعلی sha'shâlu, (prosperous) mes-oud; انشیراحلی inshirâhlu; (shor'uy) ناییش nûmâyishli, —Flour'ishingly, (ad.) ایلله sha'shây-la; بارلاق sôuretdē, (fig.) آلایشله âlâyishle; تکعلله tekellûfle.

Flout, flovt, (v) اکلنمک eylenecek; استیلا istihzâ et.

Flow, flō, (v.n) آق aqmaq; جریان jereyân et; (hide) قانارمق qabarmaq; مد ol; (hang) سالانماق salanmaq; (abound) آقیتق mebzûl ol; (v.a) آقیتق aqutmaq; صو باسمق sou basmaq; (n.) آق aqma; مد medd; جریان jereyân; آق mebzûliyyet; (speech) سلاست selâset; تلاقی talâqat, — Flow'ing, (a) آقار aqar; سلس selis, — Flow'ingly, (ad.) چوق choq; مېزول mebzûlen.

Flower, flow'ér, (n) چيچك chichek, (fig.) tarâvet; (best) en mûm-tâzu; (v.n) چيچك اچماق achmaq; (fig.) بزه نك bezenmek; (v.a) سوله مك (chichekle-) sÛslemek; — de-luce, (-dâ-lûs), (n) (bot) sousam; (fig.) arma; — pot, saxu; — stand, چيچك chicheklik; — Flow'ering, (n.) چيچكلنه chicheklenme; — Flow'ery, (-er-i) مزين müzeyyen; (style) مظنن moutantan.

Fluctuate, fluk'tû-ât, (v.n) youvarlanmaq; طالعه لانت dalgalanmaq; (fig.) قرارسuz ol; (fin.) تهوول tehavvûl et; (lit.) — Fluctuating, (a.) قرارسuz mütehavvil; — Fluctuation, (-shun) (n.) طالعه لانت dalgalanma; (fig.) قرارسuzluq; تهوول tehavvûl; (pl) متجوات temevvûjât.

Flue, flō, (n.) باجا baja; بورو borou; (down) توي tÛy; توز toz.

Fluent, flō'ent, (a.) فصيح fasîh; سلس selis; (fluid) مايع mâyi', سيال seyyâl, (n.) تامي tamâmu; — ly, (ad.)

مكمل (fig.) fasîh sôuretdē; mukemmel; — Flu'ency, (flō'ensi) (n.) فصاحت fasâhat, سلاست selâset. Fluff, fluf, (n.) قيرپنتي qurpuntu, نوي tÛy; (pamouq) (تاموق)

Fluid, flō'id, (a.) مايع mâyi'; سيال seyyâl; (n.) مايعات mâyi-ât, — Fluid'ity, (flō'id-i-ti) (n.) سياليت seyyâliyyet; مايعيت mâyi-uyyet; — Flu'idize, (flō'id-iz) (v.a.) مايع حاله قلب mâyi' hâline qalb et, (lit.) تمييع temyi' et.

Flunk, flungk, (v.n.) قازانماق qazana-mamaq; قالمق qalmaq.

Fluke, flōok, (n.) طيرناق turnaq; (demir turnâ); (billards) ديل بالي dil balugh; قورد qourd.

Flummery, flum'er-i, (n.) (fig.) مدهانه müdâhene

Flurry, flur'i, (n.) صاغناق sâghnaq; روزگار rûzgyar; (fig.) تلاش telâsh; (v.a.) تلاشه soqmaq; قورقوتماق qorqoutmaq.

Flush, flush, (v.n) قيزارمق quzarmaq; (flow) آق aqmaq; قيرميزليق qurmuzuluq vermek; (fig.) اوركوتك ürkütme; (cleanse) بول bol yuqamaq; (n) قيرميزليق qurmuzuluq; (fig.) حرمت hounmet; (impulse) غيلان galeyân; مېزوليت teheyyÛj; (abundance) مېزول mebzûliyyet; (cards) بول bol; (a.) مېزول mebzûl; تاره tâze; (fresh) طراوتل tarâvetli; (weather) آغر âr; سوجاق sujaq; (level) بر bir seviyyede; دوز düz; fleush; in the first — of passion ايلك ilk heyejânla; hissiyyâtun ilk galeyânunda; flushed with victory zaferle müteheyyij

Fluster, flus'tér, (n.) تلاش telâsh; حلقان halejân; (v.a.) شاشيرتمق shashurtmaq; مست sarhosh et; (v.n.) شاشيرتمق shashurmaq; sarhosh ol.

Flute, flōot, (n.) اولوق olouq; ييو yiv; اولوق آچماق flavta; (v.a.) اولوق achmaq; ييو achmaq; (v.n.) فلوله flavta chalmaq; —

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [FLU-FOL]

Flūt'ist, (n.) تارين فلاوتى flavtaju; (neyzen)
Flutter, flut'ér, (v n) (zo) چورپونق churpunmaq; سالانماق sallanmaq; (fig.) دولاشماق dolashmaq; تالاش telâsh et.; (v.a.) سالانماق sallamaq; (fig.) قارىشدرماق qarushdurmaq; تالاش وىرمك telâsh vermek, (n) چورپونما churpunma; (fig.) تالاش halejân
Fluvial, floo'vi-al, (a.) نهري nehrî; ... nehir
Flux, fluks, (n.) حريان jereyân; آقه aqma; (med) سىلان seyelân; is-hâl; (excrements) افرازات ifrazât; (succession) qechme; مهرور mürûur; (money) ارىيىچى tedâvül; (melting) مدوجىز eritiji (-madde) — and reflux مدوجىز meddû jezr; bloody قانلى qanlu is-hâl; ديزانتري dizanteri; — **Fluxible** (fluks'ı-bl) (a) ايرى evir; (lit.) مذاب müzâb; — **Fluxibil'ity**, (fluks-i-bil'ı-ti) (n.) ايرى erime; (lit.) قابىلىت qâbiliyyeti izâbe; — **Fluxion**, (fluk'shun) (n.) حريان jereyân; كدران aqma; مهرور mürûur; (lit.) گۇزىران (olma); (variation) tehavvül; (math) تفاضل tefâzoul; (pl) تفاضلى (temâmi-) tefâzouli
Fly, fli, (v n) اوچى ouchmaq; (lit.) طيران tayrân; (fig.) كىچىك gechemek; — out, قىزىق quzmaq; — upon, آيلىق atulmaq; — upon, هجروم hüjûm et.; (v.a.) (den-) ouchourmaq; (avoid) (ئى) بر طرف a. qachmaq; ... (den-) qachmaq; ... (i-) ber-taraf et.; (n.) سىنك sinek; (coach) حافىف haff araba; (fish-mg) يىلى yemli îyne; — **paper**, سىنك كاغدى sinek kyâdu; — **wheel**, (وولان) فلای-ویل flây-vil; (volan); — **Fly'blow**, (-'blō) (n.) سىنك youmourtasu; (fig.) كىر kir; — **Fly'blown**, (-'blōn) (a.) كىرلى kirli; qourdlou; — **Fly'leaf**, (-'lēf) (n.) (بوش صحيفه) (bosh sahifa).
Flying, fli'in (a.) اوچان ouchan; (lit.) طائر tâ-ir; (fig.) سيار seyyâr; سرىع se-rî'; (n.) اوچما ouchma; — **artillery**, حافىف طوبجى haff topju; — **bridge**, سيار mouvaqqat keuprü; سيار seyyâr douba; — **camp**, سيار seyyâr furqa; (اوى طابورلى) (av-ju tabourlaru); — **fish**, قىرلاتىچ fally

qurlanguj balugh; — **shot**, سيار هدف seyyâr hedefe endaht.
Foal, fōl, (n.) طای tay; ياورو yavrou; (v) دوغان doghourmaq.
Foam, fōm, (n) كوپوك keupük; (v.n.) كوپورمك keupürmek; — **Foam'y**, (a) كوپوكلى keupüklü
Focus, fō'kus, (n) عراق mihrâq; (v.a.) عراق mihrâqa getirmek; (fig.) تمرکز temerküz etdirmek, — **Fo'cal**, (fō'kal), (a) عراق mihrâq; — **distance**, بعد ihtirâq; — **point**, نقطه bôu'di ihtirâq; — **point**, نقطه noqtayu ihtirâq.
Fodder, fod'er, (n.) يى yem; (v.a.) يى yem vermek.
Foe, fō, (n) حىم hasm; دشمن dushman
Fog, fog, (n.) سىس sis; دومان douman; — **signal**, سىس اشارى sis ishâreti; — **Fogg'y**, (fog'ı) (a) سىسli sisli; دومانli doumanli; — **Fogg'iness**, (fog'ı-nes) سىس sis; (سىسلىك) (sislik)
Foible, foi'bl, (n) ضعف zâ'f
Foil, foil, (n.) ورق veraq; صبر sur; (failure) مغلوبيت mâglûbiyyet; (fig.) (foya); (fencing) تعام mechi tâ'lim mechi; (v.a.) (fig.) بوزماق bozmaq.
Foist, foist, (v.a.) آلداتماق aldatmaq.
Fold, fōld, (n) قات qat; ملى misli; دفعه def-a; (v.a.) قاتلاماق qatlamaq; صارمق sarmaq; — **Föld'ed**, (a.) قاتلى qatlu; qatlanmush; — **Föld'er**, (n.) قاتلاماق qatlayuju; (lyp) قاتلاماق qatlayuju; (isteqa); — **Föld'ing**, (n.) قات qat; (act) قاتلاماق qatlama...; — **chair** اچىلىر قانايىر sandalye; — **door** قانادلى qanadli; — **machine** (chiift-) qanadli qapu; قىرما qatlama makinesi; — **machine** قىرما qatlama makinesi.
Fold, fōld, (n.) (enclosure) آغىل aghul; (flock) سورد sürü; (fig.) جماعت jemâ-at; (pl. fig) قارىشيق qarushuq sheyler; (v.a.) (zo.) قاپاق (aghula-) qapamaq.
Foliage, fō'li-āj, (n) يىشلىك yeshillik; ياپراقلار yapraqlar; (arch.) نقرش nou-qôush; — **Fō'liate**, (-'li-āt) (v.a.) ورق veraq; حالته كىتىرمك deuvmek; (glass) سىر چىكمك hâline getirmek; سىر چىكمك sur chekmek; قاپلاماق qaplamaq; —

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[FOL-FOO] (انگلیزچه کاتک تلفظی ایچون) act; change; cārıl; red; mē, hēr, in; mine;

Fō'liated, (-'li-āt-ed) (a) یا پراقلی ya-praqlı, ورقلی veraqlı, صیرلی surlı, (arch.) مزین müzeyyen, چیچکلی chichekli, — **Fō'liation**, (-'li-ā-shun) (n.) یا پراقلانما yapraqılanma; ییشیلنمه yeshillenme; (beating) دوومه deuvme, تزین (decoration) surlama; نقش naqsh.

Folio, fō'li-ō, (n.) فولیو folyo; (book) جلیند forma; (wrapper) قاب qab; (com) صحیفه sahife.

Folk, fōk, (n.) خلق halq; اهالی ahālî; (pl.) (چولوق چوجق) (cholouq chojouq); — **'lore**, (-'lōr) خلق اعتقادی halq i'tiqâdu; عتنه âdât, (lit.) an-ane, — **speech** خلق لسانی halq lisânı, (شیره) (shîre)

Follow, fol'ō, (v.a.) تعقیب tâ'qib et.; (result) حاصل ol.; (adopt) دیکلمه dinle-mek; (imitate) تقلید taqlid et., (lit.) تعقیب tâ'qib et.; (v.n.) امتثال imtisâl et.; letter to —! مکتوب پوستهده در! mektoub postada dur!; مکتوب یولدهده yoldadır, it follows from this بوندن boundan anlashulur; بناء binâ-en aleyh — **Fol'lower**, (fol'ō-er), (n.) تعقیب tâ'qib eden; (fig) طرفدار tarafdâr; (lit.) تمیز telmîz, (pl) طرفداران tarafdârân; (suit) معیت ma-uyyet; (lover) (قورته) عاشق âshuq; سودای sevdu; (qorta) — **Foll'owing**, (fol'ō-ing), (a.) آتیدهده âtî-deki; (time) تعقیب tâ'qib eden, (lit.) متعاقب müte-âqib; (next) یرتسی ertesi.

Folly, fol'ı, (n.) جنت divânelik; دیوانه‌لک divânelek; jinnet

Foment, fo-ment', (v.a.) (med) نایو banyo et.; ییقامق yuqamaq; (lit.) تکیید tekmîd et.; — **Fomentâ'-tion**, (-'shun) (n.) نایو banyo; (fig) تشویق teshvîq; — **Foment'er**, (n) محرک mouharrik; مشرق müshevviq.

Fond, fond, (a.) دوشگون dūshgün; (ثی) چوق سومک to be — of mibtelâ; (ثی) دوشگون او. choq sevmek; ... (i-) dūshgün ol.; he is — of «dancing» «dansa» مبلادر mibtelâ dur; «dansı» چوق سور choq sever — hope اهل emel; — ness,

dūshgünlük; ابتلا ibtilâ; merâq; (love) محب mouhabbet.

Fondle, fond'l, (v.a.) او شاماق oqshamaq; sevmek, — **Fond'ling**, (a. و. n) سوغلی sevgili; نازلı nazlı; (jan).

Font, font, (n) (rel) واقیز قورنہسی vaf-tiz qournası; (typ) حروفات ta-qum hourûfât.

Food, fōōd, (n) ییجهک yiyejek; (fig) غذا gudâ, اعاشه i-âshe..., — **stuff**, (lit.) مواد غذائیہ mevâddi gudâ-ıyye; ماکولات me'kyûlât.

Fool, fōōl, (n) بودالا boudala; دیوانه divâne; (lit.) ابله ebleh; (jester) نکره nekre; (dalqawoq) (دالقاووق) tahaf; (dalqavouq); (v.a.) الای alay et.; اکلنمک eylene; (deceive) آلدات aldat-maq; (v.n) او شاماق oynamaq; (مسخره - away, (masqaraluq et.); — away, (to) hebâ et.; — to make a — of (le-) اکلنمک (له) eylene; (le-) alay et.; — scap کلاه külah, — **hardy** (a) دلجه جسور delije jesûr; — **hardiness**, (n) چیلینچ chulgun; چیلینچ delije jür-et; چیلینچ chulgunluq; — **Fool'ish**, (a.) بودالا boudala; (ridiculous) کولنج gülünj; (ad) tahaf; — **Fool'ishly**, (ad) boudalaja; (lit.) ابله eblehâ-ne, (fig) کولنج gülnün sâuretdede, — **Fool'ishness**, (n.) دللیک delilik; (lit.) غرابهت garâbet.

Foolscap, fōōl'kap, (n.) (تقریرلک) کاغد (taqrîrlik-) kyâd.

Foot, foot, (n) آياق ayaq; (measure) قدم qadem; (base) آلت alt; ديب dib; پیاده piyâde... (mil) قاعده qâ-ide; (cooking) پورومک yû-rümek; (v.a.) دانس dans et.; تپینمک tepinmek; چارپماق charpmaq; on — yaya; (fig) دردم derdest; (to set on —) باشلاتماق bashlatmaq; — ball, فوت بول fout bol; — bridge, پایا کوبری yaya keuprü; — boy, او شاق oushaq; — fall, (n.) باصحق ییر ayaq sesi; — hold, (n.) طوماتاق toutamaq; basajaq yer; (fig) استنادگاه istinâdgyâh; — note, (not) نوط hâmiş; (lit.) اخطار ihtâr; — pace, عادی یورویش âdî yûrüyüş; — path, پیاده قالدیری piyâde qaldurumu; — pound, (sci.) قدم qadem libre; — print, آياق ایزی ayaq

[FOR-FOR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

باش قساره bash qasara; — **cho'sen**, (-chōz'n) (a.) (اولدن) (evvelden-) müntehab, — **close'**, (-klōz') (v.a.) men et.; (jud) satdurmaq; — **müdâhale** et.; — **clos'ure**, (-klōzh'ūr) (n.) (jud) مزیده müzâyede; فروخت fourôht; — **date'**, (-dāt') (v.a.) تاریخی اول قوبق târihini evvel qomaq; — **doom'**, (v.a.) (اولدن) محکوم et.; — **taqdîr** (evvelden-) mahkyôum et.; — **fathers**, اتاالر atalar ejdâd; اولک آتاق eslâf; — **'foot**, اسلاف eun ayaq; — **gō'**, (v.a.) ترک et.; — **ferâgat** et.; (precede) — **gō'ing**, (a.) teqaddûm et.; — **gō'ing**, (a.) evvelki; مقدم mouqaddem; — **gone**, (-gon') (a.) گمش gechmish; (lit.) مقدم müteqaddim; (deliberate) evvelje dūshünülüş; — **conclusion** qanâ-ati evveliyze; — **'ground**, (زمین) eun (-zemîn); — **'head**, آلun; — **land**, (بورن) chuquntu; — **'lock**, پرچم perchem; to take time by the — **'man**, فورمن fursatdan istifâde et.; — **'man**, re-îs, رئیس ousta; (chie) اوسته; — **'mast**, پرووا direyi; — **mentioned**, (-men'shund) (a.) مذکور bâlâdaki; — **'mōst**, (a.) اوکدهکی en eundeki; — **ilk**, (a.) المعروف ilk; — **'name**, (-'nām) (n.) اسم ism; — **'noon**, صباح sabah; — **'ordain'**, (v.a.) ترتیب tertîb et.; — **'part**, bash taraf; — **'run'**, (v.a.) اول evvel gelmek; (lit.) — **runn'er**, (n.) خبری haberji; (sign) — **shad'ow**, دلیل delîl; — **delâlet** et.; (think) düşünmek; — **'sight**, (-'sit) (n.) بصیرت basîret; — **stall'**, (-stâl') (n.) کیاست kiyâset; — **stall'er**, (-stöl'ër) (n.) (مطره‌ماز) mouhtekir; — **taste'**, (-täst') (n.) تعیین tahmîn; (lit.) — **nishve**; خیال

hayâl; (v.a.) tahmîn et.; (اولدن) (evvelden-) sevinmek; (lit.) nishveyâb ol.; — **tell'**, evvel- den seuylemek, — **kesht'**, — **'top**, پرووا چاناقلی prouva chanaq- lugh; — **'warn'**, (v.a.) ایقاظ iqâz et.; — **ihtâr** et. **Foreign**, for'in, (a.) اجنبی ejnebî; **Office**, yabanju, (pol) خارجی hâriji; — **Office**, (ingiltere-)hâriji-y- ye nezâreti; — **'For'igner**, (for'in- èr)(n.) اجنبی ejnebî; (pl) — **ejânib**. **Forest**, for'est, (n. و a.) orman ..; orman te'sis et.; — **For'ester**, (n.) orman مأموری qoroujou me'môrou. **Forfeit**, fo'fît, (v.a.) ضایع zâyû' et.; — **hou-** qôuqu saqut ol.; (n) ضیاع zuyâ'; — **For'feit-** ed, (-'fit-ed) (a.) ضایع zâyû' ol- moush; — **For'feiture**, (-'fi-tür) (n.) ضیاع zuyâ'; (zabt). **Forge**, fôrj, (n.) دمبرخانه dem- mirhâne, اعمالخانه i'mâlât-hâne; (v.a.) ایشله‌مک (demir-) deuvmek; دوومک ishlemek; — **'amal** et.; (fraud) taq- lid et.; (vn) sahtekyâr- luq et.; (qalpazanluq et.); — **Forged**, (fôrjd) (a.) ساخته sahte; — **'Forge'**, (fôrj'er) (qalp); — **Forg'er**, (fôrj'er) sahtekyâr; — **Forg'ery**, (fôrj'er-i) (n.) ساخته sahtekyâr- luq; (thing) taqlid et.; (shy). **Forget**, for-get', (v.a.) اونوتق ounout- maq; (fig.) ihmâl et.; — **me not**, (n.) (bot.) mine (-chi- cheyi); — **Forget'ful**, (-'fööl) (a.) ihmâlji; — **Forget'fulness**, (n.) اونوتقانلق ounoutganluq; — **Forgott'en**, (-got'n) (a.) اونوتلش ounoutoulmoush; (lit.) — **münsî**. **Forgive**, for-giv', (v.a.) عفو afv et.; — **ness**, (n.) عفو afv; (lit.) — **Forgiv'ing**, (-giv'ing) (a.) merhametli; — **merhamet** (n.) عفو afv; — **Fork**, fork, (n.) چاتال chatal; (pl) قولر

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو; ch; ش; sh; th; th; zh; [FOR-FOR]

qollar; (*lit.*) شعات shou-abât; (*v.n.*)
چاتال ol.; (*ayrilmay*) ayrulmaq;
(*v.a.*) ايرماق ayurmaq. چاتال ياقى chatal
yapmaq; (*agr.*) بلههه bellemek; —
Forked, (*forkd*) (*a.*) چاتاللى chatally;
(*like*) چاتال كى chatal gibi; — **shoes**
(*shoes*) سيورى قوندراى sivri qounduralar; —
lightning زىقزاق شمشك ziqzaq shim-
shek.

Forlorn, for-lorn', (*a.*) متروك metrôuk;
(*pers.*) بىچاره bichâre; سىفيل sefîl; —
ness, (*n.*) متروكىيىت metrôukiyyet; (*fig.*)
سفالat sefâlet; — '**hope**, (*n.*) (*mil*)
فدائى fedâ-i (-taqumu); (*pl.*)
فدائىلار fedâ-iler.

Form, form, شكل shekl, صورت sôuret;
(*fig.*) طور tarz; (*model*) مودل model;
نومۇن nûmûne; قالب qalub; (*mode*)
اوسول ousôul; (*lit.*) تعامل te-âmûl;
(*appearance*) بىچىم bichim; اندام en-
dâm; (*schedule*) مەتبوع matbûu'
veraqa; يوش جدول bosh jedvel;
(*bench*) صىده sura; (*fig.*) سەنף sunuf;
(*v.a.*) تشكيل et.; ويرىك shekil
vermek; (*settle*) ترتيب et.; ter-
tib et.; حاصل hâsul et.; (*v.n.*) شكل
shekil almaq; تشكيل et.; — **an opinion**,
بىر فېكر bir fikir edinmek; — **for** —
بىر فېكر حاصل hâsul et.; **in due** —
اصولى ousôuli dâ-iresinde; **in dif-**
ferent forms, اشكال مختلفەde
mouhtelifed; مختلف صورتلار
mouhtelif sôuretilerde; **for** —
سەنף ousôule ri-âyeten; **رعاية**
shekli mouhâfaza ichûn; —
Form'al, (*a.*) سورى sôuri; (*ceremo-*
nious) رسى resmî; قەتى qat-i' (*pers.*)
اصوله موافق (*methodical*) تەكلىفى
ousôule mouvâfuq; مەنتەزم mounta-
zam; — **Form'ally**, (*ad.*) رەسمى res-
men; قەتىيە qat-uyyen; — **Form'alism**,
(*mal-izm*) (*n.*) (*phil.*) سورىيە sôuriyyet;
اصول sôuriyye mesleki; (*fig.*)
تەكلىف ousôul-perestlik; — **Form'alist**,
(*n.*) سورىيەت ousôul-perest; — **Form'al'ity**,
(*mal'i-ti*) (*n.*) مەاملە mou-âmele;
مەاملە (*pl.*) mou-âmelât; (*ce-*
remony) (*lit.*) تەكلىف tekellûf; (*pl.*)
مەراسىم merâsim; — **Formed**, (*formd*) (*a.*)
(*lit.*) مەشلەش müteshekkil; (*fig.*)
يەتەشمەش yetishmish; الوىرىشلى elverishli —

Form'less, (*a.*) شەكلسىز shekilsiz;
بىچىمسىز bichimsiz, اوسولسىز ousôulsüz.
Format, for'ma, (*n.*) جەسامەت jesâmet;
فورما forma.
Formation, for-mâ'shun, (*n.*) تەشكىل
teshekkûl; (*act*) تەشكىل teshekkil;
تەرتىب (*structure*) تەشكىلات teshekkû-
lât; غروب gouroup; — **Form'ative**,
(*tiv*), (*a.*) تەشكىلى teshekkîli; (*gram.*)
ئىشتىقائى ishtiqaqî; (*n.*) مەشتاق müshtaqq;
— **effect** (*lit.*) تەسىر ارشادكارى te'sîri
irshâdkyârî; — **period** (*lit.*) دورە
devreyi teshekkûl; (تەھسىل چاغى) tah-
sîl châghu).
Former, form'er, (*a.*) اولكى evvelki,
ىلك ilk; (*pers.*) سابىق sâbuq; (*old*)
سابىق esbaq; — **ly**, (*ad.*) اۋجە evvelje;
مەقدەم mouqaddemâ.
Formidable, for'mi-da-bl, (*a.*) مەدھىش
müdhish; (*lit.*) مەھىب mühib; قورقۇنچ
qorqounj; — **Form'idably**, (*ad.*)
مەدھىش صورىتەde müdhish sôuretd.
Formula, form'û-la, (*n.*) شەكىل shekl;
صورىت sôuret; (*fig.*) اوسول ousôul; (*rel*)
دستور aqîde; ئىمان îmân; (*math*)
رەموز düstûr; (*chem.*) فورمۇل formûl;
رەمۇز rûmûz; (*med*) تەرتىب tertîb; رەچتە
re-chete; — **Form'ulary**, (-'û-la-ri) (*a.*)
(*lit.*) مەاملە te-âmûli; مەمىن mou-ayyen;
(*n.*) اوسول ousôul; ارکان erkyân; (*book*)
نومۇن nûmûne; — **Form'ulate**, (-'û-lât)
(*v.a.*) تەرتىب tertîb et.; (*express*)
بەيەن beyân et.; دەرەمەيەن deimeyân et.
Fornication, for-ni-kâ'shun, (*n.*) زىنا
zinâ; — **Forn'icator**,
(-ni-kâ-tur) (*n.*) زانى zânî; (*fem.*) زانىيە
zâniye.
Forsake, for-sāk', (*v.a.*) تەرك terk et.;
— **Forsāk'ing**, (*n.*) تەرك terk.
Forsooth, for-sōōth', (*ad.*) ھەقىقەت ha-
qîqâten.
Forswear, for-swār', (*v.a.*) يەمىن
yemînle inkyâr et.; (*v.n.*) يالان yalan
yere yemîn et.; — **Fort**, fört, (*n.*) تەبىيە tabya;
قەلئە qale; شاتو shato.
Forte, fört, (*n.*) قوت qouvvét; (*fig.*)
تەقۋى tefevvouq.
Forte, fört'e, (*a.*) تەيز tîz
Forth, förth, (*ad.*) اۋەندە eunde;
ىلەرىيە ileriye; (*time*) اول evvel; and so—
...ve sâ-ire; ئىلە ىلە ilâ âhura; وسائە

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

mōte; foot; mōōn, shui, mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش; th ث, th ذ, zh ز [FOU-FRA]

hospital, yetīm-hāne. (لقیطة خانه) (laqīta-hāne)

Fountain, fownt'ān, (n.) چشمه chesh-me; (source) منبع menbā'; (jet) پیکار punar; (reservoir) فسقیه fusquye; (hazne) خزینه hazne; — **head**, پیکار ناشی punar bashu; (fig.) منشأ menshe', منبع menbā'; — **pen**, مریکی قلم mürekkebli qalem.

Four, fōr, (a) دورت deurt; — **footed**, دورت ایاقلی deurt ayaqlu; (lit.) چاربا chārpā; — **score**, سکان sexen; — **square**, (a.) مربع mourabbā'; (fig.) متین metin; — **wheeler**, دورت تکرلکی آراهه deurt tekerlekli araba; — **Fourth**, (fōrth) (a) دوردنجی deurdünjü; (n) دورتده bir; ربع roubou', — **Fourthly**, (fōrth'li) (ad.) دوردنجیسی deurdünjüsü; (lit.) رابعاً rābu-an.

Fourteen, fortēn, (a) اون دورت on deurt; — **Fourteenth**, (a.) اون دوردنجی on deurdünjü; (n.) اون دورتده on deurtde bir.

Fowl, fowl, (n.) طاووق tavouq; قوش qoush; (pl. lit) طیور touyūr; (v.) قوش اولماق qoush avlamaq; — **Fowl'er**, (n.) قوشچی qoushjou; آوی avju; — **Fowl'ing**, (n.) قوش آوی qoush avu; — **net** قوش آغی qoush āghu; — **piece** آو توفنی av tüfeyi.

Fox, foks, (n.) تیلکی tilki; — **chase**, (n.) تیلکی آوی tilki avu; — **Fox'glove**, (-'gluv) (n.) (bot.) یوکسوک اوتی yūxūk otou.

Fraction, frak'shun, (n.) پارچه parcha; قسم qusum; (pl) اقسام axām; (arith) kesri; (pl) کسور kūsūr; decimal — kesri kesri; â'shâri; vulgar — kesri kesri âdi; — **Fractional**, (-'shun-al) (a.) کسری kesri; (fig.) جزئی jüz-i.

Fractious, frak'shus, (a.) ترس ters; ترسلکه münâzâju; — **ly**, (ad.) ترسلک terslik; — **ness**, (n.) ترسلک terslik.

Fracture, frak'tūr, (n.) قیریلہ qurulma; (breach) قیریق quruq; (v.a.) قیریق qur-maq.

Fragile, fraj'il, (a.) قیریلیر qurulur; (lit.) رقیق raqīq; — **Fragil'ity**, (fraj-il'i-ti) (n.) قیریلہ qurulma; (lit.) رقت riqqat.

Fragment, frag'ment, (n.) پارچه par-cha; قسم qusm; (pl) اقسام axām; —

Frag'mentary, (-'men-ta-ri) (a.) پارچه لرن: parcha (-hālinde) (حالنده) parchalardan mürekkeb

Fragrant, frā'grant, (a) رایحه rāyi-halu; (lit.) معطر mou-attar; — **Frā-grance**, (-'grans) (n.) قوقو (گودل) (gūzel-) qoqou, (lit.) رایحه rāyiha

Frail, frāl, (a.) ضعیف za-if; (n.) ذنبیل zenbil, (n.) ضعف sepet; — **ness**, (n.) ضعیف zā'f; (n.) مؤقاصمتسزک mouqāvemetsizlik.

Frame, frām, (n.) چرچیوه chierchive; چاقی qasa; شاسی shasi; (skelton) چاقی chatu; قفس qafes; بدن beden; (organ-ization) ترتیب tertib; تشکلات teshkek-külât, (form) شکلی shekl; (fig.) حال hâl; (mind) (fil.) حالت hâleti fikriyye; (embroidery) کرفک gergef; (mar.) پوسطه posta; (v.a.) شکیل ورمک shekil vermek; tertib et; (construct) طاقی taq-maq; قورمق qourmaq; چاقی chatmaq; (fig.) باقی dūshūnmek; باقی yapmaq; (pictures) چرچیوه لعمک cherchivelemek; — **house**, اخشاب او ahshab ev; — **work**, چاقی chatu; بدن beden; (out-line) طاسلاق taslaq; — **Frām'er** (n.) چرچیوهی eherchiveji; (fig.) باقی ya-pan, مرتب mürettib; — **Frām'ing**, (n.) چاقی chatu; (act) قورمه qourma; ترتیب tertib.

Franc, frangk, (n.) فرانق franq.

France, frans, (n pr) فرانسه fransa.

Franchise, fran'chiz or -iz, (n.) سربستی serbest; معاویت mou-âfiyyet; **elective** serbat; حق انتخاب haqq intihâb.

Frangible, fran'ji-bl, (a.) قیریلیر qu-rulur.

Frank, frangk, (a) آچیق achuq; سربست serbest; صمیمی samimi; — **ly**, (ad.) صراحت achuqja; — **ness**, (ad.) صمیمیت sarâhat; صمیمیت samimiyet.

Frank, frangk, (n.) فرنک frenk.

Frantic, fran'tik, (a.) چیلغین chulgun; (lit.) مهوور mütehevvir; — **ly**, (ad.) چیلغینچہ chulgunja; — **ness**, (n.) چیلغینلوق chulgunluq; تهوور tehevvr.

Frap, frap, (v.a.) (mar) باغلاق bâla-maq, قاصه قاصه qasa yapmaq.

Fraternal, -ly, fra-tér'nal, -li, (a. & ad) اخوتکارانه qardeshje; (lit.) قاردش houvvvet-kyârâne; — **Fraternizā-tion**, (-ni-zā'shun), (n.) اوله

only; routine; through; tuck·mûsée; give: join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FRA-FRE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, change, card, red; mē; hēr; in; mine;

qardesh olma, (lit.) تئیس احوت te'si-si ouhouvvet; (fig) الفت ulfet; — **Frater'nity**, (-ni-ti), (n.) قاردشک qardeshlik; ouhouvvet, — **Frater'nize**, (-niz), (v.n.) قاردش او. qardesh ol.; (fig.) الفت ulfet et.; qardesh ol.; (fig.) الفت ulfet et.; et. imtizāj et. .

Fratricide, frat'ri-sid, (n.) (pers.) قاردش qardesh qātili, (act) قاردش قاتلی qardesh qatli

Fraud, fravd, (n.) ساخت-کارلق sahtekyârluq; hîle; — **Fraud'ulent**, (a) ساخته sahte; hîleli; — **Fraud'ulently**, (ad.) هيله hîleyle; sahtekyârâne.

Fraught, frawt, (a.) طولی dolou; (fig.) داعی dâ-i; — with danger داعی-تهلکه dâ-îyi tehlike, mouhâtaralu

Freak, frēk, (n.) غرابت garâbet; (عقلندن) (aqlundan esish); — of nature (ajibe, (lit.) غریبه garibe-i hulqat; — **Freak'ish**, (a.) غریب garib; (qaçiq) (ajâyib) (عائب); غرابته (garâbetle); (lit.) عجیانه ajibâne; mejnûnâne.

Freckle, frek'l, (n.) چیل chil; leke; (v) چیل ol.; چیلنمک chillenmek; — **Freck'led**, (frek'ld) (a.) چیلی chilli; lekeli.

Free, frē, (a) سربست serbest, حر hür; (frank) آچیق achuq; (exempt) بری be-ri; mou-âf; (lit.) آزاد âzâde, — (of charge) مجانی mejjâni bilâ üjret, (v.a.) قورتارماق qourtarmaq; tahlis et.; (fig.) تبرئه tebr-e et.; (liberty) تهلله tahlîye et.; — **on board** «گمیده» teslim; — **ly**, (ad.) سربستجه serbestje;

mejjâni ihtiyârile; mejjâni; (much) چوق choq; — **board**, (-börd) (n.) (mar.) بوردا sat-hu (-irtîfâ-u); — **'booting**, (n.) شقاوت sheqâvet; — **hearted**, (-hârt'd) (a.) حورمد jeumerd; عالیجناب âlijenâb; — **heartedness**, (n.) جومردلک jeumerdlik; — **'hold**, (n.) مروت mürüvvet; — **'mason**, (mäs'n) (n.) تمار tumar; — **'masonry**, (-mäs'n-ri) (n.) فارماصونلق farmasonlouq; — **school**, مجانی mejjâni mekteb; — **stone**, مالطه malta tashu; — **'thinker**, سربست

غير متعصب serbest fikirli, (lit.) اختیار (n.) müte-assub, — **will**, (n.) ihtiyâr; حسن رضا hüsni ruzâ; (phil) irâde; — **Free'dom**, (-'dum) (n.) سربستی serbestî; حرب hurriyyet; (lit.) mou-âfiyyet; (citizenship) سربستلک hemshehrilik; (license) lâ-übâlilik

Freeze, frēz, (v.n.) طوق donmaq; (lit.) طوکدیرمق injimâd et; (v.a.) hayretde buramaq; — **Freez'ing**, (n.) طوق donma; (lit.) injimâd; (a.) طوکدیرمق dondouroujou; (fig.) bouz gibi; — **machine** müberrid; (bouz makinesi); — **mixture** (touz) (aşlama) — **point** (lit.) نقطه noqtayi injimâd.

Freight frāt, (n.) ناولون navloun; نقلیه (naqliye (-üjreti), (cargo) یوکله مک hamûle; yük; (v.a.) yüklemek; (hire) طومتق toutmaq; — **Freight'er**, (frāt'er) (n.) مستاجر müste'jir; yük vapourou; (ship) یوک vapourou; yük gemisi.

French, french, (a.) فرانسز fransuz; (n.) فرانسزجه fransuzja; — **beans**, tâze fasoulye; — **'man**, fransuz; (pl.) فرانسزlar; — **'woman**, (qadun); — **to take** — **leave** (suvushmaq); — **French'ify**, (-'i-fi) (v.a.) fransuz-lashdurmaq

Frenzy, fren'zi, (n.) چیلغینلق chulgunluq; جنت jinnet; تهوور tehevvr; (v.a.) چیلدیرتمق chuldurtmaq.

Frequent, frē'kwent, (a) صیق suq; (v.a.) کترتli kesretli; صیق choq; müdâvemet et.; — **ly**, (ad.) صیق choq; — **ness**, (n.) کترت kesret; — **Frē'quency**, (-'kwen-si) (n.) توالی te-vâli; — **Frequen-tā'tion**, (-kwen-tā'shun) (n.) (lit.) müdâvemet; — **Frequent'er**, (-kwen't'er) (n.) (lit.) müdâvim.

Fresco, fres'kō, (n.) فرش fresk; نقاش naqsh; — **painting**, (n.) (نقاشی)

möte, foot, mōōn; shut; inūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث, th ذ, zh ز [FRE-FRI]

(naqqashluq) (قلمكارلىق) (qalem-kyârluq)

Fresh, fresh, (*a*) تازه tâze, (*new*) يېنى yeni; (*saltless*) تۇزسىز touzsouz, تازه tâze, (*mar*) قۇرۇقلۇق frushqa; — **ly**, (*ad*) يېنىدىن yeniden, (*recently*) اخىرچا ahiren; — **ness**, (*n*) تازىلىق tâzelik, (*lit.*) طراوت tarâvet, يېنىلىق yenilik; — **'man**, مۇبتەدى mübtetdi, (*-class*) بىرىنجى birinji sunuf; — **water**, طاتلىق tatlu sou, — **Fresh'en**, (*v.a.*) تازىلىنىدىغان tâzeshdirmek; (*salt*) تۇزىنى چىقارغۇق touzounou chuqarmaq; (*v.n*) تازىلىنىش tâzelenmek; (*fig.*) سىرىلىنىش serinlemek, (*mar*) سىرتلىنىش sertleshtmek; artmaq

Fret, fret, (*v.a.*) آشىندۇرماق ashundur-maq; چىك yemek; يېپىرماق yupratmaq, (*skin*) يارە yara et.; (*vev*) قىزدۇرماق quzdurmaq; (*uritate*) اىزاج iz-âj et; (*v.n*) آشىنىق ashun-maq; چىك yenmek; يېپىرماق yupran-maq; (*fig.*) سىقىلماق suqlulmaq; (*fig.*) قىزىق quzmaq; (*n*) ئالغىلاش dalgalanma; (*fig.*) سىقىنىش galeyân; (*vevation*) سىقۇنىش suquntu; — **Fret'ful**, (-'fool) (*a.*) دىدەتلى daldetu; (*peevish*) خۇسۇس housouz; ters; — **Fret'fully**, (-'fool-i) (*ad*) دىدەتلى hid-detle; تىرىلىش axilikle; تىرىلىش terslikle.

Fret, fret, (*v.a.*) قانارمە ياپىق qabartma yapmaq; (*n*) كىتاپە kitâbe; اويە oyma; — **saw**, اويە oyma testiresi; — **Fret'ed**, (fret'ed) (*a.*) اويە oymalu; كىتاپە kitâbeli.

Friable, fri'a-bl, (*a.*) دۇرۇلار deuvülür; گەۋرەك gevrek; — **Friabil'ity**, (-bil'i-ti), (*n*) اىزىلە ezilme; دۇرۇل deuvülme.

Friar, fri'ar, (*n*) رەھب râhib; — **Fri'ary**, (*n*) مەنەستەر manastur.

Fribble, frib'l, (*v.n*) كىلىش eylen-mek; اويناق oynamaq

Friktion, frik'shun, (*n*) دىك delk; تەماس temâs; (*fig.*) اىختىلاقتا ihtilâf; (*med*) فريكسىيون frixiyon; — **Friktional**, (-'shun-al) (*a*) ... فريكسىيون frixiyon...; دىك delkü temâs...

Friday, fri'dā, (*n*) جۈمە jouma (-günü).

Friend, friend, (*n*) دوست dost; مەحب

mouhib. — **ly**, (*ad*) دوستانە dostâne; — **society** مەھبەت mouhâdenet jem-ıyyeti; تەۋەن te-âvün jem-ıyyeti. — **Friend'ship**, (*n*) دوستلۇق dostloulq, (*lit.*) مەھبەت meveddet; مەھبەت mouhâdenet.

Frieze, friez, كىتەپە kitâbe; فريز friz.

Frigate, frig'at, (*n*) فريگاتىن frigateyn

Fright, frit, (*n*) قورقۇق qorquq; دېھشەت deh-shet; — **Fright'en**, (frit'n) (*v.a.*) قورقۇتۇش qorqoutmaq, (*lit.*) اىھافە ihâfe et.; — **Fright'ful**, (-'fool) (*a*) قورقۇنۇش qorqounij; (*lit.*) مەخۇف mahôuf; — **Fright'fully**, (*ad*) بىر ھالەتتە qorqounij bir halde; مەھشەت sôuretdé; — **Fright'fulness**, (*n*) دېھشەت deh-shet

Frigid, frij'id, (*a*) سوغۇق soghouq; (*lit.*) بارىد bârid; مۇنجمەد münjemid; (*fig.*) جامەد jâmid; (*lit.*) رۇخسۇز rûhsouz; — **ly**, (*ad*) سوغۇق (بىر ھالەتتە) soghouq (-bir halde); (*fig.*) بارىدە bâridâne; — **ness**, (*n*) بۇرۇت bûrôudet; سوغۇق soghouqloulq; — **zones**, (*n pl.*) مەنەتلىق مەنەتلىق menâtuqu münjemide

Frigorific, frig-o-rif'ik, (*a.*) سوغۇتاتان soghoutan, (*lit.*) مۇبەرىد müberrid; تېرىدە tebrid...

Frill, fril, (*n*) قارىلە farbela; ۋولان volan; (*v.a.*) قارىلە ياپىق farbela yapmaq; (*v.n*) خىشەردەك titremek; خىشەردەك hu-shurdamaq

Fringe, frinj, (*n*) كەنار kenar; چاپاق sacha; (*hair*) پېچە perchem; فريز frize; — **Fringe'less**, (*a.*) چاپاقسىز sachaqsuz; — **Fring'y**, (frinj'i) (*a.*) چاپاق sachaqlu.

Frippery, frip'er-i, (*n*) ئەسكى eski elbise; (*shop*) كىيىمەسكىيى eskiji dük-kyanu, (*fig*) سۈپۈرۈش süprüntü; (*a*) دەرسىز deversiz; — **Fripp'er**, (frip'er) (*n*) كىيىمەسكىيى eskiji; قۇلتۇقچى qoltouqjou.

Frisk, frisk, (*v.n*) سىچىراماق suchramaq; سىچىرايىش suchrayush, اويۇن oyoun; (*fig.*) نەشە nesh-e; — **Frisk'ful**, (-'fool) (*a.*) نەشە nesh-eli; — **Frisk'ily**, (*ad*) نەشە nesh-eyle; شاتارەت shatâretle; — **Frisk'iness**, (*n*) نەشە nesh-e; شاتارەت shatâret; — **Frisk'y**, (-'i) (*a.*) شەن shen; نەشە nesh-eli; اويناق oynaq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[FRI-FRU] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in; mine;

Frith, frith, (n.) (mar) قوی qoy; بوغار boghaz, آغز âz

Fritter, frit'er, (n.) بورهك beurek; (sweet) طاتلی tatlı; (benye) (په‌نیه); (fragmeni) پارچه‌لار parcha; (v.a.) پارچه‌لاماق parchalamaq; (-away) اسراف israf et.; تۆکتمك tüketmek

Frivolous, friv'ol-us, (a.) سطحی sat-hî; خفیف مشرب beyhûde; (fig) hafif-meshreb; اساسس esâssuz; (jud) واهی vâhî; bosh, معناسز mâ'nâsuz; (ad.) — ly, (ad.) سطحی صورتده sat-hî sûretde; — Frivol'ity, (i-ti) (n.) خف beyhûdelik; خف hiffet; (sat-hîlik) (سطحیلك).

Frizz, friz, (v.a.) فریزه frize et.; قیوبرمق quvurmaq; (n.) فریزه frize; bouqle; قیوبرم quvrum; — Frizz'le, (friz'l) (n.) قیوبراق quvruqluq; (v.n.) قیوبراق quvruqluq.

Fro, frô, (ad.) گری geri; to and — گری-گری ileri-geri.

Frock, frok, (n.) البسه elbise; (men) setre; رده‌نیغوت redingot; (women's) فستان fistan; (priests) ائواب esvab; (jübbe) (mar) گوملك geumlek, — coat; رده‌نیغوت redingot; (istamboulin) (استانبولین).

Frog, frog, (n.) قوربانه qourbâ; (horse's) مقاص turnaq ichi; (rail) چاپراد maqas; (button) طوق toqa; chapraz; — Froggy, (frog'i) (a.) قوربانه qourbâlu; (like) qourbâ gibi; (voice) سسی قیضیلش sesi qusulmush; (بوغار اولش) (boghaz ol-moush)

Frolie, frol'ik, (a) تن shen, (n.) نشه nesh-e; شطارت shatâret; (amusement) ذوق zevq; اکلنجه eylenje (v.n.) ذوق zevq et; اکلنجه eylenmek; — Frol'icsome, (-sum) (a) تن shen; نشه nesh-eli.

From, from, (prep) دن ...den, ...dan; (by) طرفندن ...tarafundan; (away) اوزاقده ouzaqda; (time) دن den îtibâren.

Front, frunt, (n.) اوک eun; یوز yüz; (ana) آلن alun; (mil.) جبهه jebhe; (wig) پروکه perûke; (fig) اک مهم جهت en mühim jihat; (impudence) جرأت jür-et; (a) ...اوک küstâhlûq; (a) قارشلی قارشلی eundeke; (v.a.) قارشلی qarshlu gelmek; (mouhâle-fet et.; (v.n.) اوک eunde ol.; (face) باقی (e-) ...baqmaq; (fig.)

.. (e-) mütevejih ol.; (ok) اوکنده in — of qarshusunda; (in-) qarshusunda; to come to the — ilerlemek; (fig.) ishtihâr et.; — box, اوک kesbi ehemmiyyet et.; — eun loja; — Front'al, (a.) ...اوک alun..., (n.) آغ asgu; (arch) sacha; — Front'age, (-'aj) (n.) جبهه jebhe; — Front'-let, (n.) باغ bâ; chatgu; (qordele) (قوردهله)

Frontier, fron'ër, (n) حدود (a. مع) hou-doud.

Frontispiece, front'i-spēs, (n.) یوز yüz; رسم resim; levha.

Frost, frost, (n) قراغی qurâ; طومق qurâ toutmaq; (v.a) طومق donmaq; — bite, (-bit) (n.) طومق donmaq; — bitten, (-bit'n) (a) آيازده donmush; طومق qurâ qal-mush; — bound, (-bownd), (a) قراغی طومق donmush; — Frost'iness, (n.) آياز don; آياز ayaz; — Frost'y, (-i) (a) آياز don; طومق toutmush; (a) آياز ayaz (-lu); (fig.) بوزکي bouz gibi; آياز bârid; (hair) قیر qur, آياز ârmush.

Froth, froth, (n.) کوبوک keupük; (fig.) beyhûde; (v.a) ساجه sachma; (v.a) کوبورمک keupürmek; (v.n.) کوبورمک keupürmek; (v.a) کوبوک باغلاماق keupük bâ-lamaq; — Froth'y, (-i) (a.) کوبوکلی keupüklü.

Froward, frô'ward, (a) ترس ters; (a) عنادی inâdjû; — ly, (ad.) سرکشجه ser-keshje; ترس ters; — ness, (u) ترسlik terslik; عنادی inâdjuluq.

Frown, frown, (v n) قاشلارنى قاشلارنى qashla-runu chatmaq; حدىل hiddetli baqmaq; قاش قاش qash chat-ma; حدىل hiddetli baquş; — Frown'ingly, (ad.) قاشلارنى قاشلارنى qash-larunu chataraq; حدىل hiddetle.

Frozen, fröz'n, (a.) طومق donmush; (lit.) منجمد münjemid; — Ocean, (n.) بحر bahri münjemid.

Fruetify, fruk'ti-fi, (v.a.) (lit.) اتيات inbât et.; (fig.) اتمار ismâr et.; (fig.) تنميه tenmiye et.; (v.n.) برمه semere vermek; — Fructif'rous (-tif'er-us)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث, th ذ, zh ز [FRU-FUL]

(a.) میوهی meyvalu, (fig. & lit) سمره‌دار semeredâr; — Fructificā'tion, (-fi-kā'shun), (n) میوه meyva; (act) انبات inbât, اثمار ismâr.

Frugal, frôṭ'gal, (*a*) ساده idâreli; sâde;
sâde; (*lit.*) ممسك mümsık, — *ly*, (*ad*)
ایله idâreyile; ساده صورتده sâde sû-
retde, — Frugal'ity, (-'ti) (*n.*)
اقتصاد idâre: قوتلوقی eqonomı, افساك
imsâk; (*fig.*) سادعلک sâdelik.

Fruit, frōot, (*n.*) میوه meyva; یش yemish; (*fig*) ثمره semere; محسوس mah-sôul; (*effect*) نتیجه netije; (*v.n.*) میوه میوه میوه; میوه vermek, (*lit*) میوه میوه میوه; — **bearer**, (*n.*) میوه میوه میوه; — **tree**, میوه میوه میوه; — **Fruit'age**, (-'āj) (*n.*) (pl.) میوه میوه میوه; meyvalar; یش yemishler; — **Fruit'er**, (*n.*) میوه میوه میوه; manav; — **Fruit'ful**, (-'fōol), (*a*) میوه میوه میوه; mahsôuldâr; (*fig*) میوه میوه میوه; — **Fruit'less**, (*a.*) میوه میوه میوه; meyrasuz; (*fig*) میوه میوه میوه; mahsûlsüz; ثمره semeresiz; عقم aqim; — **Fruit'lessly**, (*ad.*) میوه میوه میوه; nâfile; — **Fruit'lessness**, (*n.*) میوه میوه میوه; semeresizlik; عقم aqâmet; — **Fruit'y** (-'i), (*a*) میوه میوه میوه.

Fruition, frōo-ish'un, (*n.*) (iii.) تَمَلُّكٌ *te-mellük*; تَلَذُّزٌ *telezzüz*.

Frump, frump, اكلتمك (ت) eylenecek.

Frustrate, frus'trāt. (*v.a.*) يورق boz-
maq; مانع mānu' ol.; (*defeat*) - باعد
يورق basdurmaq; — **Frustrā'tion**,
(-'shun), (*n.*) ممانت mümânât, عثام
aqâmet.

Fry, fri, (*v.a.*) قىزارتماق (ياغده) (yâda-) quzartmaq; (طاوه ياقى) (tava yapmaq); (*fig.*) قىزدۇرماق quzdurmaq; (*v.n.*) قىزارماق quzarmaq; (*n.*) قىزارتمة quzartma (طاوهسى) (tavasu); (*sworm*) سورو sûru; (*fig.*) دۈكۈنتۈ; küchük sheyler; (denküntu); **small** — اوقاق تەك oufaq tefek; (*fig.*) اھمىيەتسىز شىلار ehemmiyyet-siz sheyler; (*lit.*) جزيئات juz-iyât; (*children*) چوققلار chojouqlar; — **Fried**, (trid), (*a*) قىزارمىش quzarmush; صحنده يومورطە, tavasu ... **eggs**, sahanda yomourta; **ta-** vada youmourta; — **fish** بالىق طاوهسى baluq tavasu; — **potatoes** قىزارمىش پاتاس quzarmush patates, — **Fry'ing pan**, طاوه tava.

Fuchsia, fū'shi-a; (n.) کویہ جیجی küpe
chichevı.

Fuddle. fud'1. (v.a.) سرخوش sarhoshi
et.; سرحوش او. (v.n.) ichirmek;
sarkosh ol .

Fudge, fuj, (n) صاچہ sachma, (int) !
! ne sachma! .
 ! tahaf shey' !
 ! ne sachma! .

Fuel, fûel, (n) محروقات mahrôuqât;
liquid — مائع محروقات mâyî' mahrôu-
qât; to add — to the fire يأنينه كروكله
yanguna keurükle gitmek

Fugitive, fuǰ'i-tiv, (a) فراری firâri: موقت qachaq, (fig.) گنجی gechiji, موقت mouvaqqat, (perishable) فانی fânî: (lit.) سریع seri-uzzevâl, (quark) سریع seri', (n.) (pers) ملتجی mülte-ji, فراری firâri; — from justice فراری firâri müjrim, (lit.) متعيب mütegayyib, قاقاق qachaq, — ness, (n) دواستراق devâmsuzluq; زوال ze-vâl; سرعت sîr-at

Fulcrum, ful'krum, (*n.*) مسند mesned;
مانعہ مسندی manevele mesnedi.

Fulfil, fool-fil', (*v.a.*) يَأْتِي ifâ et yapmaq; — « his promise » « وعدي »
 yapmaq; — « his promise » « وعدي »
Fulfilment, (n) ifâ et housoul حصول

Fulgent, ful'jent, (*a*) پارلاق parlaq;
(*lit.*) درخشان sha'shâlu, (*poet*) درخشان
drah-shân; — **Ful'gency**, (-'jen-si)
(*n.*) پارلاق parlaqluq, (*lit.*) رونق rev-
naq; شعله sha'shâ

Full, fool, (*a*) ضولى dolou. (*lit.*) ملو memlû; (*plenty*) چوق choq, مېڭول mebzûl; (*complete*) تام tâm, (*lit.*) کامل kyâmîl; تكميل tekml; (*ad.*) تاما tamâmen, طولغولوق dolgounlouq; (*fig.*) كمال kemâl; — **moon**, (*mar*) بدر tam ma-âsh; — **tide**, (*mar*) تام معاش tam ma-âsh; — **speed**, (*lit.*) تام اقتدار meddi iqtirân; — **Fullly**, (*fool*ly) (*ad.*) تاماً tamâmen; — **Fulness**, (*fool*nes) (*n.*) طولغولوق dolgounlouq; فضلهاق fazlaluq; (*fig.*) كمال kemal; — **of time** وعده vâde; **of years** وقت معين vaqti mou-ayyen; — **of sin** سىن sinni kemâl; شيخوخه shey-hûhat.

Full, fool, (n. a.) قسارت qasaret et.; باسغویه basguya qomaq; — **Fuller, (fool'èr) (n.)** چورپوچي churpuju;

only; routine; thrōugh; tuck; mūsée; **give**; **join**; **though**; et.=etmek; ol.=olmaq.

[FUL-FUR] (اسکیزحه کتاک تلغی ایچون) act, chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

— s' earth کیل kil; — Fullery, (fool'er-i) (n.) قسارخانه qasaret-hâne, (چیرپی عیلى) (churpu mahalli)
Fulminate, ful'min-ât, (v.n) کورلەمە گۈرلەمەك, (fig) (آتەش پۈسكۈرمەك) (atesh püsürmek), تەھەۋۋر et; (v.a.) پاتلاتماق patlatmaq; (fig.) (ياغديرەق) (yâduımaq); (rel) تلەین tel-in et; (n.) فۇلminat, — **Fulminā'tion**, (-'shun) (n) کورلەمە گۈرلەمە (explosion) پاتلاما; اشتال ishti-âl; (fig.) غەزەب gazebl, تەھەۋۋر; (rel.) تلەین tel-in; (افوروز) (aforoz)
Fumble, fum'bl, (v.n) بوشتە اوغراتماق (be- boshouna ôurashmaq); (بجەرمەمەك) (be- jerememek); (speech) كەكەلەمەك kekele- mek, — **Fum'bler**, (n.) عىچى ajemi; — **Fum'blingly**, (ad) عىچىچە ajemije.
Fume, füm, (n.) بخار douman (بۇغرى) (boughâr, (rage) حەت hiddet; (آتەش) (atesh); (v.n) تۈتمەك tûtmek, بوغوسى (boughousou chuqmaq; (fig.) قىزىق quzmaq; — **Füm'ous**, (-'us) (a) ئىسلى isli; (bot) دومانى doumanlu
Fumet, füm'et, (n.) عوقۇ qoqou; ات عوقۇ et qoqousou
Fumigate, füm'i-gât, (v.a.) تۈتسۈلەمەك tûtsülemek; تەبھىر et; — **Fümigā'tion**, (-'shun), (n.) تۈتسۈ tûts- sū; عوقۇ qoqou; (act) تۈتسۈلەمە tûtsü- leme; تەبھىر; — **Füm'igator**, ('i-ga-tur) (n.) بخوردان bouhourdan.
Fumitory, füm'i-to-ri, (n) (bot.) شاھتەرە shahtere otou
Fun, fun, (n.) لطفە latife; كلىنچە eylenje; لطفە اولدۇق shaqa (-dan) (دن) — in — لطفە olaraq; like — (fig.) چارچابوق char-chabouq; ھەن hemen.
Function, fungk'shun, (n.) فەل fi'l, (duty) وظيفە vazife; ایش ish; (phil) افەولە ef-ôule; (faculty) صەف sufat, (service) مەراسىم merâsim; (feast) زىيافەت zuyâfet, مەسامەرە müsâmere; (sci.) فەل fi'l; فەال fa'âliyyet; (pl) افەال ef-âl; (math) تەب tābi'; animal — s (lit.) فەال fa'âliyyeti ouzviyye; social — s مەراسىمە vazâ-ıfı ijtima-nyye; vital — s (lit) فەال ef-âli hayâtiyye; (وظيفە) (vazife); — **Func'tional**, (-'shun-al) (a.) فەلى fi'l'i; فەلى ameli, (duty) ... وظيفە vazife...; (رەسمى) (resmi); — **Func'tion-**

ary, (-'shun-a-ri), (n.) مەمۇر me'-môur, (pl) مەمۇرىن me'môurin; مۇستەھدەم müstahdimîn.
Fund, fund, مەبلەغ meblag; پارە para; (pl) مەبلەغ meblâlig; (fin.) اسەم es-hâm; (capital) سەرمایە sermâye; (cha- ritable) ائەنە i-âne; (sandouq) (صندوق) (sandouq); (v.a.) سەرمایە تەھۋیل et... اسەمە قەلەب es-hâma qalb et.; literary — مۇھەررىن مۇھەررىن mouhar- ririn mouhâdenet jem-ıyyeti; مۇھەررىن مۇھەررىن mouharririn te-âvün san- douq; sinking — اۇتۇفا آتقىسى utfa aq- chesi; — **Fund'able**, (a) سەرمایە قەبۇل sermâye qâbilı tahvîl; — **Fund'ed**, (a.) سەرمایە تەھۋیل ser- mâye qâbilı tahvîl edilmish; اسەم ھالەندە es-hâm hâlinde; (مەنتەم) (mounta- zam)
Fundamental, fun-da-ment'al, (a.) مەھم esâsi, اصلى aslı; (important) مەھم mühım; ائەز elzem; (n.) اسەس esâs; — **ly**, (ad) اساساً esâsen; اصل aslı; — **Fundamental'ity**, (-'ti) (n) اسەس esâs; (lit.) اصلیت as- liyyet.
Funeral, fū'nér-al, (a.) جەنازە jenâ- ze ... تدفین tedfin...; (n.) جەنازە (مراسمی) (merâsimi); — « **expenses** » جەنازە masârifı; (lit.) « **expenses** » جەنازە masârifı; (lit.) « **expenses** » تدفین tedfınıyye.
Fungus, fung'gus, (a) مانئار کەي man- tar gibi, سۈنگەر کەي sünger gibi.
Funicular, fū-nik'ü-lar, (a.) ... تەل tel...; (lit.) لىفى lifı; — railway فۈنىکۈلەر fū- nikülər; (تەل شەندوقرى) (tel shimen- diferi).
Funk, fungk, (n.) (fear) قورقۇ qorqou; دەشت deh-shet; (v) قورقۇ qorqmaq; (smell) فەنە قورقۇ fenâ qoqmaq.
Funnel, fun'el, (n.) باجە baja; (instru- ment) ھونى hounı
Funnily, fun'ı-li, (ad) لطفە يوللو latife yollou, تەھف tahaf.
Funny, fun'i, (a) تەھف tahaf; (عجائب) (ajâyib); (amusing) كلىنچە eylenjeli; دىرەك دىرەك dirsek kemiy; — **man** قومیق qomıq; (humor- ist) مەزەھچى mezâhju; (lit.) لطفە latife-gyôu.
Fur, fur, (n.) كۈرك kürk; (coating) پاش pas; كۈرك kürk...; (a.) كۈرك kürk...

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōten, shut, mūle, very, tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, ð ð; zh ز [FUR-FUZ]

kurklü, (*v.a.*) کورک قېلامق kürk
qaplamaq, (*v.n.*) کيرلنمک kirlenmek;
— coat, کورکلی مانتو kürklü manto;
کورک kürk; — trade, کورک تجارتی kürk
tijâreti; کورکچى kürkjülük, — Fur-
rier, (-'ri-ër) (*n.*) کورکچى kürkjü
Furbelow, fur'be-lō, (*n.*) فاربېلا far-
bela; قيرمه qurma; (*v.a.*) فاربېلا ياپماق
farbela yapmaq
Furbish, fur'bish, (*v.a.*) جلالامق jilâla-
maq; مصقله ا. musqala et., (*fig.*)
سوسلەمەك süslemek.
Furcation, fur-kâ'shun, (*n.*) آيرىلە ay-
rulma; چاتال اولە chatal olma
Furious, fū'ri-us, (*a.*) قىزغىن quzgun;
(*lit.*) مۇتەھەۋۋىر mütehevvir; (*violent*) شىتلى
shiddetli; — ly, (*ad.*) تەھۋىرلە tehev-
vürle; شىتلى shiddetle; — ness, (*n.*)
تەھۋىر tehevvür; شىت shiddet.
Furl, furl, (*v.a.*) سارماق — the
sails يىلگىنلارنى سارماق yelkenleri sarmaq
Furlough, fur'lō, (*n.*) صلە sula; (*v.a.*)
izin; (*v.a.*) رەھم (sula-i rahm); اذن
me'z'ouniyyet vermek; مەۋدۇئىيەت
sulaya geundermek.
Furnace, fur'nās, (*n.*) اوجاق ojaq; فون
furun, (*fig.*) جەھنم jehennem.
Furnish, fur'nish, (*v.a.*) دوشەمەك deu-
shemek; (*lit.*) تەفرىش tefrîsh et.;
(*supply*) اىطا i'tâ et.; تەداریک tedârik et.; — Fur'nish-
ed, (-'nishd) (*a.*) موبىيەلى mobilyalu;
(*lit.*) دوشەتمەش mefrōush; دوشەنمىش
shenmish; (*fig.*) مۇجھەز mûjhez; —
room موبىيەلى اوتە mobilyalu oda; —
Fur'nisher, (*n.*) موبىيەلىجى mobilyaju;
— Fur'nishings, قولىتوقى qoltouqjou;
(- 'nish-ingz) (*n.pl.*) اشيا eshyâ; (*lit.*)
تەرتىبات mefrōushât; (*fitings*) تەرتىبات
tertîbât.
Furniture, fur'ni-tūr, (*n.*) دوشەمە deu-
sheme; موبىيە mobilya; (*lit.*) مەفرۇشات
mefrōushât; (*fig.*) مەلەزىمە mâlezime.
Furrow, fur'ō, (*n.*) (bot) ايز iz; اولەك
eulek; يوروشوق yaruq; (*face*) يوروشوق
bouroushouq; (*v.a.*) يارماق yarmaq;
اوتقى oymaq
Further, fur'ther, (*a.*) دها اوزاق daha
ouzaq; دها دها ايلرى daha ileri; (*addition-
al*) دها دها فاضلە daha fazla; (*ad.*) اوراقده
daha ouzaqda; اوتەدە outede; (*in ad-
dition*) پوتدن باشقە boundan bashqa;
ايلرلەتمەك aylarletmek; (*v.a.*) ايلرلەتمەك
ayruja; تروىج tervîj et.; — «particulars»
yardum et.; — «particulars» دها فاضلە
daha fazla «mâ'lou-

mât»; فاضلە «tafsîlât»; ish-âru
till — orders اشعار احيرە دكىن
abîre deyin; — more, (-môr) (*ad.*)
boundan bashqa. — most, (*a.*)
en ouzaq
Furtive, fur'tiv, (*a.*) كىزلى gizli; — ly,
(*ad.*) كىزلىجە gizlije; حفىا hafîyyen
Fury, fū'ri, (*n.*) غضب gazez; تهور
tehevvür; حىدت hiddet, to be in a —
hiddetlenmek; تهور a. tehev-
vür et..
Furze, furz, (*n.*) (bot) قارە چالى qara
chalu; حىسر اوتى hasur otou.
Fuse, fūz, (*v.a.*) ارىتمەك eritmek; (*lit.*)
izâbe et.; (*v.n.*) ارىمەك erimek;
(*n.*) تاپا tapa; — Fusible, (fū'z-bl)
(*a.*) ارىر erir; (*lit.*) قابىلى izâ-
be; (mûzâb) (مذاب); — Fusibility,
(fūz-i-bil'i-ti) (*n.*) ارىمە erime; (*lit.*)
قابىلىيەت qâbiliyyeti izâbe; — Fu-
sion, (fū'zhun) (*n.*) ارىمە erime;
(*lit.*) izâbe; (umôn) اتحاد ittîhâd;
توحيده birleshme; (*act*) تەۋهيد tevhîd.
Fusee, fū-zē', (*n.*) قاق qav; فىشەك
fishek; (mach.) ميل mil; دولاب dolab.
Fusilier, fū-zil-ēr', (*n.*) توفىكلى پىادە
tüfekli piyâde.
Fuss, fus, (*n.*) تالاش telâsh; (يائغارە)
(yaygara), — and feathers (*fig.*) بوشە
boshouna paturdu; ولولە vel-
vele; — Fussily, (fus'i-li) (*ad.*)
يائغارە yaygarayle; تالاشە telâshla,
— Fussy, (fus'i) (*a.*) تالاشەجى telâshju;
يائغارە yaygaraju.
Fust, fust, (*n.*) بدن بدن üstou-
vâne.
Fustian, fust'yan, (*n.*) دىمى dimi; ياقولى
pamouqlou; (*a.*) (*fig.*) طمطراىلى toum-
touraqlu; ساقچە sachma.
Fusty, fust'i, (*a.*) كوفلى küflü. (چوردوك)
qoqoulou, — Fust'-
iness, (*n.*) كوف küf; قوقو qoqou.
Futile, fū'til, (*a.*) يىھودە beyhōude; بوش
bosh; عىث abes, — Futility, (fū-
til'i-ti) (*n.*) يىھودەك beyhōudelîk;
مەناسىزلىق mâ'nâsuzluq.
Future, fū'tūr, (*n.*) استىقبال istiqbâl; آتى
âti; (*a.*) كەلجەك gelejek; (*lit.*)
مۇستاقبەل müstaqbel; آتى âti; in (the)
ايلرلەدە ilerde; استىقبالە istiqbâlde; (*lit.*)
آتىيەن âtiyen; — Futurity, (fū-tūr'i-ti)
(*n.*) استىقبال istiqbâl; (*events*) (*lit.*)
hâdisâti müstaqbele.
Fuzz, fuz, (*n.*) توز toz; تويلى tüyler;
(*v.n.*) اوچى toz ol.; اوچماق ouchmaq.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

môte; foot, mōōn; shut, mūte, very; tū چيوو, ch ش, sh ش, th ش; th ذ, zh ذ [GAL-GAP]

Gallipoli, gal-lip'o-li, (*n* پى) گاليپولى ge-lipolou.

Gallon, gal'un, (*n*) گالون galon.

Galloon, ga-lōōn', (*n*) شيريد sherid; گيٹان gaytan; — **Gallooned**, (n'd) (*a*) شيريدلى sheridli; سيرمالي surmalu.

Gallop, gal'up, (*n*) غالوب galop; (*v n*) غالوب گالوب galop gitmek.

Gallows, gal'us, (*n*) دار آبي dar âju, —bird, (*fig*) ملعون mel-ōun; (اصيله حق) (asulajaq herif)

Galvanism, gal'van-izm, (*n*) گالوانيزم galvanizme; (يالدوز) (yalduz) — **Galvanic**, (-'ik) (*a*) گالوانيقي galvaniq; ...گالوانيزم galvanizme; — **Galvanize**, (-'van-iz) (*v.a*) گالوانيزمه galvanizme et.; (*fig*) يالدوزلاق yalduzlamaq; — **Galvanized**, (-'van-izd) (*a*) گالوانيزمه galvanize; قابلامه qaplama; — **Galvanizer**, (-'van-iz-ér) (*n*) يالدوزى galvanizji; يالدوزى yalduzju

Gamble, gam'bl, (*v n*) قومار اويناق qoumar oynamaq; (*n*) قومار qoumar; اويون oyoun; to — away. غائب qayb et.; (*fig*) هبا. habâ et.; — **Gambler**, (*n*) اويونچى qoumarbaz; — **Gambling house**, قومارخانه qoumarhâne.

Gambol, gam'bol, (*n*) صيچرامه suchrama; اويون oyoun; (*fig*) نئشه nesh-e; (*v n*) صيچراماق suchramaq; اويناق oynamaq.

Game, gām, (*n*) اويون oyoun; (بارى) (parti); (*hunt*) av; (*fig*) شكار shikyâr; (-animals) av hayvânâtu; (*trick*) حيله hile; اويون oyoun; (*aim*) مقصد maxad; پلان pilan; (*a*) av...; (*plucky*) گوزى پك geuzû pek; جسور jesûur; (يشگذار) (ishgû-zâr); to make — of. (له) آلاى. (le-) alay et.; (له) اكلنمك. (le-) eylenmek; I know his — the — is not worth the candle زحمت دگر zahmete deyme; (آستارى يوردن بهاليدى) (astaru yûzûnden pahaludur); big — حيوانات وحشه (آوى) beuyûk av; hayvânâtu vahshiyye (-avu); — bag, اويونچى av chantasi; — keeper, آو قورويجى av qoroujousou; — laws, آويچى نظامنامهسى avjuluq nizâmânâmesi; صيدوشكار قانوى saydû shikyâr qânûnou; — **Game'some**,

(-sum) (*a*) شين shen, (ويناق) (oynaq); **Gām'ing**, (*n*) اويون oyoun; — debt اويون بورى oyoun borjou; — table قومار بورى qoumar borjou, — table اويون ماسهسى oyoun masasu.

Gammon, gam'un, (*n*) جامبون jambon; (hœv) حيله hile; (صاچه) (sachma); mars; (*v.a*) آلداتماق aldatmaq; (يرده وورماق) (yere vourmaq); مارس mars et.

Gamut, gam'ut, (*n*) (mus.) غام gam; مقياس miqyâs.

Gander, gan'der, (*n*) قار (اركلت) (erkek-) qaz

Gang, gang, (*n*) گروه gürûuh; طاقم taqum; (عونه) (avene), (*v. n*) كيتمك gitmek; — of workmen عمله طاقى ame-le taqumu, (بارى) (parti), — of thieves خيسز قوماپاسهسى hursuz qoumpan-yasu; ..and his gang خيسز گروهى hursuz gürûuhou; (ve-) ..avenesi; — board, (اسكه) qalas (-iskele), — way, كچيد gechild (mar.) اسكه loubbar âzu; اسكه iskele.

Gangrene, gang'gî en, (*n*) قانغرن qan-gren; (*v.n*) قانغرن او. qangren ol; — **Gangrenous**, (gang'rên-us) (*a*) قانغرن اولش qangren olmouh.

Gantlet, gant'let, (*n*) زردى (zürh-) eldiven; (*mar*) طباق dayaq; جزا jezâ; to run the — جزا چكمك jezâ chekmek; (سوره طباقي چك) (sura dayâ yemek); (*fig*) تكدىر ايدلك tekdîr edilmek.

Gaol, jâl, (*n*) زندان zundan; حبسخانه habs-hâne; to break — قاپقى habs-hânedan qachmaq; فرار fi-râr et..

Gap, gap, (*n*) ياريق yaruq; دليك delik; حبسخانه boshlouq; (*fig*) فاصله fâsula; boghaz; (passage) كچيد gechild; to stand in the — مذاقعه به حاضر او. mü-dâfaya hazur ol.; (تتيكه طورى) (te-tikde दौरماق); to stop a — بر دليک bir deliy tuqamaq; (*fig*) بر ايشه bir exiy tamamlamaq; — toothed, ايشه يارامق bir ishe yaramaq; — dishleri exik

Gape, gāp, (*v. n*) استنمك esnemek; (open) آچىق طورى achuq दौरماق; (stare) خبرتله باقى hayretle baqmaq; شاشمق shashmaq; (*n*) استنمه esneme; استن (a) achulma; — **Gāp'ing**, استن (a) esneyen; (*fig*) آغزى آچىق âzu achuq; (lil.) متحير mütehayyir.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[GAR-GAT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; card; red, mē, hēr; in; mine:

Garage, gār'azh, (*n*) گارات garāj.
Garb, gārb, قیافت qiyâfet; (*lit.*) کسوه kisve, (*bot*) دمت demet, (*v.a.*) اکسا ixa et
Garbage, gār'bāj, (*n*) سوپرونتو süprün-tü; (*so*) باغصاقلر bârsaqlar
Garble, gār'bl, (*v.a.*) الهمك elemek, (*fig.*) سچمک sechmek; (*corrupt*) بورمق boz-maq, (*lit.*) تحریف tahrif et .
Garden, gār'dn, (*n*) باغچه bâgche; (*for vegetables*) بوستان bostan; (*poet*) حدیقه hadîqa, باغ bâg; — **of Eden**, (*poet*) باغ bâgu adn; حدیقه جنت hadîqayi jennet, kitchen — سبزه باغچهسی sebze bâgchesi, flower — چیچک باغچهسی çiçek bâgchesi; hanging — آصمه باغچه asma bâgche; — party, غاردن پارتی gardn parti; باغچه دعوتی bâgche dâveti; (*concert*) باغچه مسامرهسی bâgche mûsâmeresi; — **Gar'dener**, (-'dn-er) (*n*) باغچیان bâgchevan, — **Gar'den-ing**, (-'dn-ing) (*n*) باغچیانلق bâgchevanluq; باغچه ایشلری bâgche ishleri.
Gargle, gār'gl, (*n*) غرغره gargara; (*v.a.*) غرغره gargara et..
Garibaldi, gar-i-bal'di, (*n.pr.*) مچی (n) گاریبالدی garibaldi.
Garland, gār'land, (*n*) گیرلاند girland; چیلنک chelenk (yeshillik) (یشیلک)
Garlic, gār'lik, (*n*) صارمصاق sarumsaq; (clove) دیش dish; — **Gar'licky**, (-'lik-i) (*a*) صارمصاقلی sarumsaqlı; (like) صارمصاق گیبی sarumsaq gibi
Garment, gār'ment, (*n*) اثواب esvab; الیبسه elbise; (*fig.*) مچی libâs; (*v.a.*) کیدیرمک giydirmek
Garner, gār'ner, (*n*) آنبار anbar; دپو depo; (*v.a.*) آنباره قویق anbara qo-maq
Garnet, gār'net, (*n*) لعل lâ'l (-tashu).
Garnish, gār'nish, (*v.a.*) سوسلهمک süsle-mek; (*n*) سوس sūs; گارنیتور garnitür; (*hist*) باره para, خرج haraj
Garret, gar'et, (*n*) چاتی اوپهسی chatu odasu; تالوان آرهسی tavan arasu.
Garrison, gar'i-sn, (*n*) غارنیزون gar-nizon; عساکر محافظه asâkiri mouhâ-fuza; (*v.n.*) غارنیزون تأسیس a. (*n*) te'sis et..
Garrote, gar-röt', (*v.a.*) بوغق bômaq; (*lit.*) احتاق ihnâq et..

Garrulous, gar'ū-lus, (*a*) چوق سولر choq seuyler, کوهده geveze.
Garter, gār'ter, (*n*) چوراب chorab bâ; دیز ماغی nishan; (*badge*) دیز bâ nishanu, (*v.a.*) باغلامق bâla-maq
Gas, gas, (*n*) گاز gaz; (*coal-*) هوا غازی hava gazi, (*talk*) بوش لافلر bosh laf-lar; — **engine**, غاز موتور gaz mo-teurü; — **fitter**, غاز ایشچیسى gaz ish-jisi; — **stove**, هوا غازی صوباسى hava gazi sobasu; — **works**, غازخانه gaz-hâne; — **gaseous**, (gā'ze-us), (*a*) غازی gaz hâlinde; (*sci*) غازی gâ-zî; (*fig.*) هواى havâ-i; — **gasify**, (gas'i-fi), (*v.a.*) غازه تحویل gaze tah-vilet., — **gasometer**, (gas-om'it-er), (*n*) غاز ساعقی gazometre; غازومتره gaz sâti.
Gash, gash, (*n*) پیچاق یارهسی puchaq yarasu; (*lit.*) جریحه jeriha; (*v.a.*) یاره yaralamaq.
Gasket, gas'ket, (*n*) (mar.) قالیچه qal-chete, باغ bâ
Gasolene, gas'ō-lēn, (*n*) غازولین gazo-lin; (benzin) (بنزین).
Gasp, gasp, (*n*) صولومه solouma; نفس nefes; (*v.n*) صولومق soloumaq; (*desire*) کوجلکله سولهمک out et.; ارزو a. — **güçlülükle** seuylemek; **the last** — صوک son nefes; (*extremity*) منته mün-tehâ; غایه gâye; — **Gasp'ingly**, ('ing-li), (*ad.*) صولومق صولوغه solouq so-lougha; (*fig.*) مشککاله halejânla; مشککاله mûshkûlâtla.
Gastric, gas'trik, (*a*) معدوی mî'devî; ..mede mî'de...; — **fever**, معدده حماسى mî'de hümmâsu; — **Gastritis**, (gas-tri'tis) (*n*) معدده التهابی mî'de iltihâbu.
Gate, gât, (*n*) قاپو qapu; مدخل med-hal; — **keeper**, قاپوچى qapuju; — **money**, دخوله dounhoulıyye.
Gather, gath'er, (*v.a.*) طوبلامق toplamaq; (*learn*) آکلامق anlamaq; (*fig.*) استدلال a. — **istihbâr** et.; (*lit.*) istidlâl et.; (*serv*) یایتمق qurma yapmaq; (*v.n.*) طوبلامق toplanmaq; اجتماع a. — **birikmek**; (*assemble*) — **ijtimâ** et.; (*n*) قیرمه qurma; قات qat; — **Gath'er**, (-'er-er) (*n*) دوشیربجی devshi-riji, (*sewing*) قاتلایبجی qatlayuju; طوبلایبجی qurma makinesi; — **Gath'ering**, (*n*) طوبلامه toplama;

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e), deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut, mûte; very, tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ; zh ز [GAU-GEN]

توپلانما toplanma, اجتماع ijtîmâ' (اجتماع)
qalabalûq اردحام izdihâm;
(agr) محصول mahsûul; (med) شيش
shish; التهاب iltihâb.

Gaud, gawd, (n.) سوس sūs; — **Gaud'y**,
(-i) (a) سوسلی sūsli; geus-
terishli; (n.) ذیانت zuyâfet, (بود مخصوص)
(yevmi mahsûs), — **Gaud'ily**, (-i-
li) (ad.) دبدهبيله debdebeyle;
نمایشه nûmayishle; — **Gaud'iness**, (n.)
دبده debdebe, آلايش âlâyish

Gauge, gāj, (n.) مقياس miqyâs; اولجو
eulchû; (ship's) چكدیو chekdîy
sou; (v a) اولچمك eulchmek; —
tahmîn et; (mar) مساحه mesâha
et.; narrow — دار خطی dar hatlu;
broad — كنيش خطی genish hatlu,
standard — معيار خطی mi'yâr hatlu.
— **Gauge-able**, (gāj'a-bl) (a.) اولچيله بيلير
eulchülebilir; قابل مساحه qâbili mesâha;
— **Gauger**, (gāj'er) (n.) مخن mou-
hammin; (استاتور) (estimateur).

Gaunt, gânt, (a) لاغر zayuf; lâgar.
Gauze, gawz, (n.) غاز gaz; (tül);
(tül); (تول) (tül); (غاز) gaz;
— غاز boyama; (a.) غاز gaz;
— wire — اورمه تل eurme tel;
تل قاش tel qoumash; — **Gauz'y**, (-i) (a)
تل قاش tül gibi; — غاز گازی gaz gibi.

Gawk, gawk, (n. a.) احمق ahmaq;
(tall) طويل tavil; حنظل hantâl.

Gay, gā, (a.) شهن nesh-eli;
(bright) بارلاق parlaq; (fig.) كوستريشلي
geusterishli; (American) كيف keyf;
ichmish; — life شهن shen hayât;
a — while خیلی zaman haylu
zemân; — **Gaiety**, **Gayety**, (gā'e-
ti) (n.) نشئه nesh-e; شطارت shatâret;
(display) زينت zînet; آلايش âlâyish;
— **Gaily**, **Gayly**, (gā'li) (ad.) نشئه
nesh-eyle; شطارت shatâretle; (fig.)
كوزل parlaq sôuretd; بارلاق sôuretd
güzel.

Gaze, gāz, (v n) باق baqmaq; كوزنى
geuzünü dikmek; (n.) باقىش
baqush; (lit.) نظر nazar; at —
شاشغون shashgun; طوكش قالمش
(donmoush qalmush); — **Gāz'er**, (n.) باقان
baqan.

Gazette, ga-zet', (n.) غزته gazete; (of-
ficial) رسمى رسيدہ resmî jerîde; (v a.)
نشر neshr et. .

Gazetteer, ga-zet-ēr' (n.) فهرست fih-
rist; (جغرافيا لغاتى) (jôghrafya loughâti).

Gear, gēr, (n.) تارتيم taqum, ترتيبات ter-
tibât; (mach) دونانم donanum, (dress)
گيره گيره giyejek; (v a.) گيره گيره giy-
dirmek, (mach) تاق taqmaq; ايشلتمك
ishletmek; in — تاق taqulu; ايشلتمك
ishlemekde; out of — ايشلتمك ishlemi-
yor; سويل tâ'til; head — سرپوش ser-
pôush; (باشلق) (bashluq), — **Gear-
ing**, (gēr'ing) (n.) دونانم donanum;
ترتيبات tertibât.

Gelatine, jel'a-tin, or -tên, (n.) ژلاتين
jelatin; خوتقال toutqal; — **Gelat-
inous**, (jel-at'in-us) (a) ژلاتيني jel-
atlini.

Geld, geld, (v a.) (to) ايعديش ugh-
dush et. .

Gem, jem, (n.) مجوه müjevher; (fig.) جوهر
jevher; (pl) جواهر jevâhir, (v a.)
بزمك bezemek; — تزيين tezyin et. .

Gendarme, jen-därm', (n.) ژاندارم
jandarma (-neferi); (نفرى) — **Gen-
darmerie**, (jen-där'me-rē) (n.) ژاندارم
jandarma; (ضبطيه) (zabtuye)

Gender, jen'der, (n.) نوع nevi',
grammatical — جنس jins; (v a.) (fig.)
توليد tevrid et. ;

Genealogy, jen-e-al'o-ji, (n.) نسب ne-
seb, شجره shejere; (science) علم انسان
ilmi ensâb; — **Genealogical**,
(jen-e-al-oj'ik-al) (a) نسبي nesebi

General, jen'er-al, (a.) عمومى oumôu-
mi; (n.) جنرال jeneral; (pasha);

— (pl) ارکان erkyân; in — عموميتله
oumôumiyyetle; — ly, (ad.) عموميتله
oumôumiyyetle; — عمومى oumôumen; —

General'ity, (-i-ti) (n.) عموميت ou-
môumiyyet; — اكرتيت exeriyyet; —

Generaliss'imo, (-al-is'i'-mo) (n.)
باش bash qoumandan; —

Generalize, (-al-iz') (v a.) عموميلشدirmek
oumôumi-leshdirmek; (lit.) تشميل
teshmil et. ; — تعميم tâ'mim et. ; —

Gen'eralship, (n.) جنراللى jeneral-
luq; (باشلق) (pashaluq)

Generate, jen'er-ât, (v a.) حاصل lâ-
sul et. ; — توليد tevrid et. ; — **Gene-
râ'tion**, (-'shun) (n.) توليد tevrid;

(descent) نسل nesl; باتن batn, ذريت zur-
riyyet; (pl.) انسال ensâl; (sci.) تولد
tevellüd; (lit.) تكيون tekevvün; **pre-
sent** — نسل حاضر nesli hâzur; **future** —

نسل آتیه nesli âti; (pl.) انسال ensâl
âtiye; **past** — انسال ماضيه ensâlî

[GEN-GEO] (انگلیزجه کلماتی تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr in; mine;

māzıye, اسلاف eslâf; spontaneous — (*lit.*) tekevünü biz-zât; — Gen'erâtor, (*tur*) (*n*) موباسسل moubassul; مولد müvellid; — Gen'erâtrix, (*triks*), (*n*) مولود ve-lôud; — Gen'erâtrix, (*triks*), (*n*) موباسسل moubassul; (*math.*) محدث mou-haddis; — Gen'erie, (-'er-ik), (*a*) جنسی jensî.

Generous, jen'er-us, (*a*) (جو انورد) jeumerd; لطفکار âlijenâb, لطفکار loutfkyâr; (*wine*) نفیس nefis, معدی mougaddi; — **ly**, (*ad*) (*lit.*) عالجنانانه âlijenâbâne; (*abund-*) سمیحانه mebzûlen, (*lit.*) semihâne; — **Generos'ity**, (-er-os'-ti) (*n*) (*lit.*) سخاوت semâhat; سخاوت sehâvet; علوحنجاب oulvvû jenâb

Genesis, jen'e-sis, (*n*) خلقت hulqat; (*lit.*) تکیون tekvin.

Geneva, jē-nē'va, (*n pr*) جنوره jinevre; — **Convention**, جنوره مفاوله نامه سی jinevre mouqâvele-nâmesi, — **cross**, جنوره صلیب اخر (با براتی) salibi ahmer (-bayrâ), — **Gēnē'van theology**, قالوینیزم qal-vinîzm, — **Genevese**, (je-nē-vēz') (*a*) جنوره jinevre.; (*n*) جنوره لی jinevreli.

Genial, jē'ni-al, (*a*) حیات ویریمی hayât veriji; (*lit.*) ولود velôud; (*cheering*) خوش hosh; انشراح ویریمی inshirâh veriji; شن shen; — **ly**, (*ad*) شطارنله shatârle; (*lit.*) انشراحله inshirâhla; — **Genial'ity**, (-'i-ti) (*n*) سرور sūrûr, شطارت shatâret; (*lit.*) انشراح inshirâh; انبساط inbisât.

Genital, jen'i-tal, (*a*) تناسلی tenâsûli; — **Gen'itals**, (-'i-talz) (*n. pl*) اعضای â'zâyi tenâsûliyye.

Genitive, jen'i-tiv, (*n*) مضاف الیه mouzâfu ileyh.

Genius, jēn'yus, (*n*) دها dehâ; (*spirit*) روح rûuh, (*demon*) جن jin; (*characteristic*) خصرمیت housûsusuyyet; (*lit.*) ذر shu-âr; اوصاف evsâf; مان of — داهی dâhi; (*pl*) داهیلر dâhiler; (*lit.*) دهاته dühhât.

Genoese, je-nō-ēz', (*n* و *a*) جنوز je-neviz.; — **Genoa**, (jen'o-a) (*n pr*) جنوه jēnova.

Genteel, jen-tel', (*a*) نازک nâzik; تربیله terbiyeli; ظریف zarîf; — **ly**, (*ad*) نازکانه nâzikyâne; کبارانه kibârâne; — **ness**, (*n*) نزاکت nezâket; (*lit.*)

آداب طرافت zarâfet, the — (*lit.*) âdâbu zarâfet; اوضاع کبارانه evzâ-u kibârâne

Gentile, jen'til, (*a*) اصل asîl, جنس jins; (*rel*) (کافر) (kāfir), (کتابسر) (kitab-suz), (*gram*) عربی urqî. — **Gentil'ity**, (-til'i-ti) (*n*) اصالب asâlet; (*fig.*) نجابت nejâbet.

Gentle, jent'l, (*a*) نازک nâzik; کبار kibar; (*mild*) حلیم halîm; ملائم mü-lâyım; (*slight*) خفیف hafîf; معتدل mōu'-tedil, (*v.a.*) (*so*) تربیه ا. terbiye et; — **ness**, (*n*) نزاکت nezâket; کبارلق kibarluc; ملائمت mü-lâyemet; — **folk**, نازکان kibarlar; زادگان zâde-gyân; — **Gent'ly**, (-'ly) (*ad*) نازکانه nâzikyâne, (*slightly*) خفیفچه hafîfje; نازکانه yavashja

Gentleman, jen'ul-man, (*n*) کبار آدم kibar adam, (افندی) (efendi); جنتلمن gentilmen; (افندیلر) (efendiler); (*pl*) (بک افندیلر) (bey efendiler); — **like**, کبارچه kibarja; نازکانه nâzikyâne; — **Gent'lewoman**, ('tl-woom-an) (*n*) (خاتم افندی) kibar qadun; (hanum efendi).

Gentry, jen'tri, (*n*) معتبران mōu'teberân; (عوام) (avâm; (طام) (ta-qum)

Genuflection, jen-ū-flek'shun, (*n*) دیر diz cheukme; (*fig.*) حرمت hürmet.

Genuine, jen'ū-in, (*a*) خالص hâlîs; حقیق haqîqî; — **ly**, (*ad*) خالصانه hâlîsâne; حقیق اولدق haqîqî olaraq; — **ness**, (*n*) صافلق sâfluc; (*lit.*) خالصیت hâlîsuyyet; (*fig.*) خلوص houlûs; صمیمیت samîmiyyet.

Genus, jē'nus, (*n*) نوع nevî; جنس jins; (*class*) صنف sunuf; قسم qusm.

Geography, je-og'ra-fi, (*n*) جغرافیا jō-ghrafya; physical — جغرافیای طبیعی jō-ghrafyâyı tabî-i; political — جغرافیای سیاسی jōghrafyâyı siyâsi; — **Geog'raper**, (-'ra-fer) (*n*) جغرافیا متخصصی jōghrafya mütahassusu; — **Geog'raph'ical**, (-raf'ik-al) (*a*) جغرافی jō-ghrâfi; — **latitude** عرض جغرافی arzu jōghrâfi; — **position** موقع جغرافی mev-qî' jōghrâfi; وضعیت vazuyyeti jōghrâfiyye; — **Geograph'ically**, (-raf'ik-al) (*ad*) جغرافی اولدق jōghrâ-fi olaraq; جغرافیا اعتباریله jōghrafya i'tibârile.

Geology, je-ol'o-ji, (*n*) ژئولوژی je-oloji;

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte, foot; möön; shut, müte, very, tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, thā, zh ژ [GLA-GLA]

erilmek (melt) ايريلمك iyilmek
mek: — in ايقیاد inqiyād et;
نشر qabōul et. — forth
neshr et. اعلان îlân et.; — over
teslim et.; (v n) وار كچمك vaz
gechmek; (cease) كسیلمك kesilmek;
bitmek, — place ترك موقع ا. terki
mevqî et.; — up ترك ا. terk et;
بیراقق buracmaq; وار كچمك yaz
gechmek; — and take (n.) ایی كچینه iyi gechin-
me; معامله درست dürüst mou-âmele; to
— it to one (fig.) تربیه‌سی ویرمك (fig.)
sini vermek; to — one's self away
آغزندن قاچیرمق azundan qachurmaq;
— Giv'en, (a) (math) معلوم mâ'lôum;
(e-) mübtelâ; (e-) (ه) مبتلا (e-)
ویرن (e-) düşgün; — Giv'er, (n.)
verme; ویرمه (n.) Giv'ing,
اعطا i'tâ.

Glacial, glā'shi-al, (a) بوز کبی bouz
gibi; — Glacé, (a) سوغوق soghouq;
گلایه glā-sā' (a) بارلاق parlaq

Glacier, glā'sher, (n.) جمودیہ jümōudiyye.

Glad, glad, (a.) مسرور memnōun;
mesrōur; I am very — «to see you»
«sizi geurdüy-me» pek memnōunoum;
— ly, (ad.) متنوآ memnōuniyyetle;
متنوآ memnōunen; — ness, (n.)
منوئیت memnōuniyyet; مسرت meserret;
— Gladden, (glād'n) (v.a.) متنوآ
et.; sevindirmek; — Glad'some,
(-sum) (a.) شن shen شاطر
shâtur; — Glad'somely, (-sum-li)
(ad.) شاطرله shatâ-retle

Glade, glād, (n.) میدان meydan;
چایر chayur یول yol.

Gladiator, glād'i-ā-tor, (n.) پهلوان pehlivan

Glair, glār, (n.) یومورطه آق youmourta
aqu; (lit.) ذلال zülâl; — Glairy,
(glār'i), (a.) زالی zülâlî

Glance, glans, (n.) باقش baqush;
نظر چاقیش (lit.) لهه lemha; (light)
chaqush; (lit.) لهه lem-a; (v n)
باقق baqmaq; (lit.) عطف نظر ا. atfu nazar
et.; (hght) چاقق chaqmaq; پاریلدامق
paruldamaq; (fly off) سکمك sekmek;
ایما a. furlamaq; (allusion)
imâ et.; at a — bir baqush-
da; at first — ilk nazarda;
— coal, (a.) لهه vehleten; —
parlaq keumür; (antrasit);

— Glancingly, (glans'ing-li) (ad.)
سکerek: (fig.) سیرعتیه sür-atle,
سطحی sat-hî sôuretdé

Gland, gland, (n.) (ana) بز bez, (lit.)
غلده goudde, (mar) غلده ند glend; —
Gland'ulous, (-'ul-us) (a) بز کبی bez
gibi; (lit.) غدوی gouddevî.

Glanders, gland'erz, (n.) نوله nezle;
رعام ru-âm

Glare, glār, (n.) بارللی parultu;
(keskin) کسکین نظر (keskin zuyâ), (look)
keskin nazar; (v. n.) بارلامق parla-
maq; (fig.) دهشتلی باقق dehshetli baq-
maq; — Glār'ing, (a) بارلاق parlaq;
geuz qamashduruju; کوز قاشدیرجی
(notorious) آشکار âshikyâr, علی ale-
ni; (piercing) کسکین keskin, (dim dik)
— Glār'ingly, (ad) علنا alenen.

Glasgow, glas'go, (n. pr.) گلاسگو glasgo.

Glass, glas, (n.) جام jam; (mirror) آینه
ayna; (vessel) بارداق bardaq; قده qadeh;
(telescope) دوربین dürbün; (pl.)
زجاجی (lit.) jam.; (a.) geuzlük; کوزلک
zûjâji; (v.a.) جام طاقق jam taqmaq;
cut — kesme جام — (qristal); ground
بوزلی جام — bouzlou jam; — blower,
جام بایجی jam ya-puju; — case, جامکان
shisheji; — house, Jamekân; ویتین vitrin;
— house, جام فابریقه‌سی (manufactory)
ser

jam fabriqası; (photo) جاملی اومه jam-
lu oda; to live in a — (fig.) تهرلهکه
tehlikeye mâ'rôuz bou-lounmaq; — man,
جامچی jamju, — ware, جاملر jamlar;
شیشهلر shisheler; (lit.) مواد رجاییه mevâddi zûjâjiyye;

— works, شیشه فابریقه‌سی shishe fabri-
qasu; — jam fabriqasu; — Glass'ful,
(-fool) (a) ... بیر بارداق ... bir bardaq ...;
— bir qadeh...; — Glassy, (glas'i) (a.)
جام... jam...;

— like) جامچی jam gibî. Glauber's, glaw'bêrz — salt, (n.)
سولفات دو سود sulfat-deu-süd

Glaze, glāz, (n.) صیر jilâ; (v.a.)
جلا ویرمك jilâ vermek; (pot-tery)
سیرلامق surlamaq; — Glāzier, (glāz'i-êr)
(n.) جامچی jamju; — s diamand جامچی
elmasu; — Glāz'ing, (n.) جامچیلق jamjuluq;

only; routine; through; tuck; müsée, give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[GLE-GLO] (انگريزيجه ڪلار ٽيگلي اچون) act; change; cārd, red; mē, hēr, in, mine,

جلا (لامه) *surjuluq*; (*painting*) مبرجليق
jilā (-lama)
Gleam, glēm, (*v n*) پارلامق *parlamaq*;
(*flash*) چاقق *chaqmaq*; (*n.*) پارلاقق *parlaqluq*; شعاع *zuyâ*; (*beam*) (*lit.*)
shou-â'; لهه *lem-a*; — **Gleamy**,
(glēm'i) (*a*) پارلاق *parlaq*, شعاعی
shou-â'lu
Glean, glēn, (*v a.*) ڇولامق *toplamaq*,
(*n*) ڇولامه *toplama*: (دوڪوتو) (*deu-*
küntü); — **Gleaner**, (glēn'er) (*n*)
ڇولاييچي *toplayuji*.
Glebe, glēb, (*n.*) ڪرپيچ *kerpich*;
اراضي (*topraq*); (*church's*) (طوبراق)
arâzi.
Glee, glē, (*n*) شينج *sevinj*; nesh-e;
(*mns.*) شرقي *sharqu*; — **Glee'ful**,
(-fūl) (*a*) شين *shen*; ڪيفي *keyfli*
Glen, glen, (*n.*) وادي *vâdî*. دهر *dere*.
Glide, glid, (*v n*) قايق *qaymaq*; (*flow*)
آقماق *aqmaq*; (*n.*) قايقه *qayma*; آقه *aq-*
ma, حريان *jereyân*; — **Glid'er**, (*n.*)
موتورسز طياره *moteursüz tayyâre*; —
Glid'ing, (*n.*) (*aeron.*) موتورسز طياران
moteursüz tayrân.
Glimmer, glim'er, (*n.*) باريلتي *parultu*:
باريلدامق (*hafif-*) *zuyâ*; (*v n*)
paruldamaq; — **Glimm'ering**, (*n.*)
باريلتي *parultu*; (*a.*) حفيف ضيائي
hafif zuyâl.
Glimpse, glimps, (*n*) خيا *zuyâ*; (*lit.*)
شعله *shou'le*; لهه *lem-a*; (*view*) نظر
nazar; (*fig.*) خيال *hayâl*; (*v n.*) يابوب
parlayub qayb ol; — **at**
ڪورڪوردمڪ (*e*) . (*to*) ڪورڪوردمڪ;
to catch a — of ڪورڪوردمڪ (*i*) .
... (*i*) . ڪورڪوردمڪ (*i*) . ڪورڪوردمڪ
biraz geurmek.
Glisten, glis'n, (*v n*) پارلامق *parlamaq*;
(*n.*) باريلتي *parultu*.
Glitter, glit'er, (*v n.*) پارلامق *parlamaq*;
باريلدامق *paruldamaq*; (*n.*) باريلتي
parultu; پارلاقق *parlaqluq*; — **Glitter-**
ing, (glit'er-ing) (*a.*) پارلاق *parlaq*;
شعاعی *sha'shâlu*; — **Glitt'eringly**,
(*ad.*) پارلاق *parlayaraq*; (*fig.*)
صورتده *parlaq sôuretd*.
Gloat, glôt, (*v n.*) ڪورڪوردمڪ *geuz-*
lerini dikmek; باق *baqmaq*. (*with*
joy) حظ *hazz* et.; سير *seyr* et..
Globe, glôb, (*n.*) ڪره *küre*; (*earth*)
ڪره *arz*; دنيا *dünyâ*; (*lit.*)
küreyi arz; celestial — ڪره سما *kü-*

دور عالم (*n.*) — **trotter**, (*n.*)
devri âlem seyyâhu, — **trot-**
ting, (*n.*) دور عالم سياحتي *devri âlem*
seyâhati. — **Globose**, (glob-ôs) (*a.*)
طوب *top gibi*; (*n.*) طوب *top*; —
Globular, (glob'û-lar) (*a*) يوادلاق
youvarlaq, ڪروي *kürevî*, — **Glob-**
ule, (glob'ül) (*n*) ڪره ڪره *kürejik*;
دانه *dâne*; (*lit.*) ڪريوه *küreyve*; (*pl.*)
ڪريوات *küreyvât*; (*-of blood*) (*lit.*)
ڪريوات *küreyvâtü demeviy*;
— **Globulin** (e), (glob'ül-in) (*n.*)
(*lit.*) ڪريوين *küreyveyn*; (*blood*)
ڪريوات *küreyvâtü beyzâ*
Gloom, glôom, (*n.*) قارارتی *qarartu*;
ظلمت (*hafif-*) (*zoulmet*; (*sullen-*
ness) فتور *fütûr*; يأس *ye's*; (*v n.*)
قارارمق *qararmaq*; (*fig.*) فتور ڪتيرمڪ
fütûr getirmek. مأيوس *me'yûs ol*.
(*v a.*) قارارتمق *qarartmaq*; (*fig.*)
يأس *ye's vermek*; — **Gloom'y**, (-i)
(*a*) قارارلق *qaranluq*; (*sad*) مأيوس
me'yûs; ملول *melôul*; — **Gloom'-**
ily, (*ad*) قارارلق بر حالده *qaranluq bir*
halde; (*fig.*) ملولانه *melôulâne*; مأيوسانه
me'yûsân; — **Gloom'iness**, (*n.*)
ملال *qarartu*; (*fig.*) يأس *ye's*, ملال
melâl
Glorify, glô'ri-fi, (*v a.*) سنا *senâ et*;
تبحيل *tebjil* ا. (*lit.*) *beuyûltmek*.
— **Glorific'ation**, (-n-kâ'-
shun) (*n.*) يوسلتمه *yuxeltme*; (*lit.*)
تبحيل *tebjil*. سنا *senâ* اعلیٰ
Glor'y, glô'ri, (*n.*) شان *shân*; شرف
she-ref; (*splendour*) (*lit.*) شمشت
hashmet; هاله *hâle*; نور *nôur* (*rel*)
افتخار *iftihâr* et.; (*v n*) تefâhour et.; — **Glor'ying**, (glô'ri-ing)
(*n.*) تefâhour اوكوتنه *euvünme*; تefâhour
— **Glorious**, (glô'ri-us) (*a*) شاني
shanlu; (*lit.*) عالي *âli* مبيجل
mübejjel; (*excellen*) فوق العاده
fevqal-âde; مکمل *mükemmel*; — **Gloriously**, (glô'ri-
us-li) (*ad.*) شاهه *shânla*; شرفله
she-refle; احتشامله *ihtishâmila*.
Gloss, glos, (*n.*) جلا *jilâ*; پارلاقق
parlaqluq; (*v a.*) جلالامق *jilâlamaq*;
پارلاقق *parlatmaq*; (*fig.*) يالديزلامق
yalduzlamaq; — **Glossiness**, (glos'i-nes)
(*n*) پارلاقق *parlaqluq*; پرداخت
perdaht; — **Glossy**, (glos'i) (*a.*)
پارلاق *parlaq*; جلالی *jilâlu*.
Gloss, glos, (*n.*) شرح *sherh*;
شرح *sherh* ا. (*v n*) تفسیر
tefsîr

(For Turkish pronunc) past: large; red, (never silent e); deuz; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut, mūte, very, tū چيوو ch; چ; sh; th; zh ت [GLO-GO]

— **Glossarial**, (glos-ā'ri-al) (a.) ايزاحی izāhī; تفسیری tefsirī; — **notes** مشروحات meshrōuhāt; — **Glossary**, (glos'sa-ri) (n.) لغات (کتابی) loughāt (loughāt sherhi); (—kitabu); — **Glosser**, (glos'sér) (n.) شارح shā-rih; مفسر müfessir.

Glottis, glot'is, (n.) (lit.) خنجره han-chere; مزمار mizmār.

Glove, gluv, (n.) الدیون eldiven; (v.a.) الدیون طاقی eldiven taqmaq; — **stretch**, (v.n.) الدیون ماشاسی eldiven mashasu; — **Gloved**, (gluvd) (a.) الدیونی eldivenli; — **Glover**, (gluv'er) (n.) الدیونی eldivenji.

Glow, glō, (n.) آتش atesh; حرارت har-râret; (lit.) تاب tâb, (fig.) شوق shevq; (v.n.) یاتقی parlamaq; (v.n.) یاتقی parlamaq; (fig.) شوقه shevqe gelmek; — **worm** آتش یوچی atesh beujeji; — **Glowing**, (glō'ing) (a.) پارلاق parlaq; (lit.) آتشین âteshîn, (fig.) توقی shevqli, حرارتی harâretli.

Gloze, glōz, (v.) مدانه müdâhene; مدح medh et. .

Glue, glō, (n.) طوقال toutqal; (v.a.) یاپیشدیرمق yapushdurmaq; marine — مایجون mâ'joun; — **Gluey**, (glō'î) (a.) یاپیشغان toutqallu; (sticky) یاپیشغان yupushgan; (lit.) لزوجی lüzôuji.

Glut, glut, (v.a.) یوتق youtmaq; (طیقینق) (tuqunmaq); (suppl.) دولدیرمق döldürmaq; — **with** بوغی (e-) bômaq; (n.) فصللق fazlalıq; بولق bollouq; (fig.) مانه mâni-a; طقانما tuqanma; امتلا imtilâ.

Gluten, glō'ten, (n.) غلوتن glüten; — **Glutinous**, (glū'tin-us) (a.) غلوتنی glütenli; یاپیشغان yapushgan.

Glutton, glut'n, (n.) اکول obour; — **Glutt'onus**, (-us) (a.) اکول obour; — **Glutt'onously**, (-us-li) (ad.) او بورجه obourja; — **Glutt'on'y**, (-i) (n.) اکول obourlouq.

Glycerine, glis'er-in, (n.) گلیسرین gli-serin.

Gnarl, nârl, (n.) بوداق boudaq; — **Gnarled**, (nârl'd) (a.) بوداقلی boudaqlı.

Gnash, nash, (v.n.) غیجیردامق gujurdammaq; (v.a.) غیجیرداتماق gujurdatmaq; — **Gnashing**, (nash'ing) (n.) غیجیرتی gujurtı; (a.) غیجیرتیلی gujurtulu.

Gnat, nat, (n.) سینک (سیوری) (sivri-) sinek

Gnaw, naw, (v.a.) کیرمک kemirmek; yemek; (torment) اذیت ezi-yet et. .

Gnome, nōm, (n.) جن jin; دیو dev

Gnomon, nō'mon, (n.) (ast) عضاده ou-zâde; میل mil; مرقم mirqam, (hour's) عقرب aqreb.

Gnostic, nos'tik, (a.) (غنوستیق) (gunos-tiq); عرفانی irfâni; علمی ilmî; عقلی aqlî; (cunning) قورناز qournaz; — **Gnosis**, (nō'sis) (n.) علم ilm; (علم عقائد) (ilmi aqâ-id); — **Gnosticism**, (nos'ti-sizm) (n.) (phil) عرفانیه irfâ-niyye (-mesleki).

Go, gō, (v.n.) کیتماق gitmek; عزیمت et.; (pass) چیکماق gechemek; to be about) اوزده او. üzre ol.; (extend) اوزماق ouzamaq; وارمق varmaq; — about اراماق aramaq, (fig.) غیرت gay-ret et.; (mar) تیردموله tremola et.; — along بولنه دوام yolouna de-vâm et.; — along with (له) برابر کیتماق (le-) refâqat et.; (له) برابر کیتماق (le-) berâber gitmek; — at سالدیرمق (e-) saldurmıq; — (ه) هجوم ا. hūjûm et.; — back کری کیتماق geri gitmek; — backward کر بلامک gerilemek, — between آرمسته کیرمک arasu-na girmek; (fig.) واسطه او. vâsuta ol.; — beyond آتمق ashmaq; (یاندن) (yanundan-) vüz et.; — by چیکماق gechemek; (fig.) تعقیب tâqib et.; — down دوشماق düşmek; (sink) باتماق batmaq; (to be believed) ظن ایدلک zann edilmek; — far (fig.) چوق سورمک choq sürmek; — for ییتمک yetishmek; — for صایلمق ichiün gitmek; (pass for) sayulmaq; add اولنق add olounmaq; (e-) girmek; (take up) کیرمک (e-) girmek; (ثی) التزام a. (approve) dâhil ol.; (e-) (i-) iltizam et.; (ه) طرفدار او. tarafdâr ol.; — for nothing ذکری هیچه صایلمق deyeri olmamaq; ایلمه sayulmaq; — forward ایلمه ilerlemek; — in کیرمک (e-) girmek; — in for چالیشمق (e-) chalushmaq; (ثی) آرزو a. arzû ol.; (like) (den-) hoshlanmaq; (دن) خوشلانق (e-) merâqu ol.; — into کیرمک (i-) icheri- girmek; — into (e-) dâhil ol.; — near

only; routine; through, tuck; mûsée; give; join; though, et =etmek; ol =olmaq.

[GO-GOD] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in, mine;

yaqlashmaq, آرقاقتی az qalmaq; — off گیتmek ترک et.; (die) اؤلمک eulmek; (fade) صونق solmaq; (explode) پاتلاماق patlamaq; (ishti-âl) اشتیان et.; — on ایلمک ilerlemek; (fig.) دوام devâm et. (int.) out! devâm ediniz! سونمک chuqmaq, (extinguished) seunmek; — over (fig.) tedqiq et.; geuzden gechirmek; — round (اطرافی) etrâfunu- dolashmaq; دور et.; — through (ایچندن) (ichinden-) gechmek, (accomplish) ikmâl et.; (examine) tamâmen tedqiq et.; — under یوقلامق yoqulmaq; (to be called) طانق tanunmaq; (denmek) (fig.) mâ'rûf ol.; — up (یوقاری) (youqaru-) chuqmaq; (fig.) artmaq یوکسلمک; well ای گیتmek; — with بولکده birlikde gitmek; (agree) (e-) ouymaq; (fig.) tasdiq et.; without saying tasvib et.; — without saying (fig.) shûbhesiz ol.; (il goes) آشکار ol.; I am go'ing «to write» «یازمق» اوزدیم yazmaq üzreyim; shim-di «yazu-» yoroum; to let — بیراقتی buramaq; saluvermek; (mar.) lashqa et.; — it! (int.) gayret! غیبت! haydi!

Go, gō, (n.) ish; mes-ele; (energy) (fig.) harâret; fa'âliyyet; (game) oyoun; def-a; (success) mouvaffaqiyyet; no — nâfile; im-kyânsuz, a fine — iyi bir ish; (fig.) ishte bir mes-ele!; «two pence» a — her def-asu «iki peni»; all the, — tam moda; — ahead, (a.) ataq; jesdur; (fig.) azimkyâr; — between, (n.) mütevassut; (a.) vâsuta; (meyâneji); — by, (n.) firâr; (fig.) qachamaq; (disregard) hürmetsizlik; (aldurmayush); (spo) ilerleme; gechme; — cart, (n.) chojouq iskemlesi; (chojouq arabası).

Goad, gōd, (n.) euvendire; teshviq; chomac, (fig.) (v a.) dürtmek

Goal, gōl, (n.) (spo) gōl; sayu; (post) direk; (qale) (qale); (mark) nishan; (aim) hedef; maxad; (the team won by «seven» — s to «love») «yedi» taqum «sufura» qarshu «yedi» gōlla qazandu; taqum sufura qarshu yedi sayu ile gâlib geldi; — keeper, qaleji.

Goat, gōt, (n.) kechi; — skin, kechi derisi; — Goatee, (gōt-ē) (n.) sivri saqal; Goatish, (gōt'ish) (a.) kechi gibi (qoqar); (lustful) shehvetli; (quzgun).

Gobble, gob'l, (fig.) (ajele-) youtmaq; (tuqunmaq); — Gobbler, (gob'l'er) (n.) obour; (zo.) hindi.

Gobelin, gob'e-lin, (n.) goblen.

Goblet, gob'let, (n.) kyâse; qadeh; magical — sihirbaz hoqqasu.

Goblin, gob'lin, (n.) zebâni; hüyûlâ; dev.

God, god, (n.) allah; jenâbu haqq; tanru, (myth.) ilâh; (mâ'boud); (pl. & lit.) allaha shükür; hamd olsun; house of — beytullah; mâ'bed; — grant it! inshalah!; — ly, (a.) ilâhi; reb-bâni; qoudsi; (pious) sofou, (lit.) müttaqî, — child, vaffiz evlâdu; (n.) vaffiz mahmî; — father, (n.) vaffiz babasu; (fig.) hâmi; — head, (n.) ûlûhiyyet; (fig.) qoudsiyyet; — like, (a.) ilâhi; rebbânî; — forsaken, (a.) sefil; — speed, (n.) selâmetle!; (int.) allah mouvaffiqiyyet versin!; — 's truth, (n.) haqiqâtî moutlaqa; (fig.) qat-i ifâde; — Goddess, (god'es) (n.) ilâhe; mâ'boud; — God'less, (a.) dînsiz; i'tiqâdsuz; — God'lessness, (n.) dînsizlik;

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōon; shut, mūte; very, tū چو و چو; ch ش, th ث, th ذ, zh ز [GOE-GOS]

اعتقاد ممرلق i'tiqâdsuzluq. — **God'li-ness**, (n) دیندارلىق dindârluq; (*lit.*) تقوا taqvâ

Goethe, ge-te, (n pl) گوته geuhte.

Goffer, go'fer, (v.a) پليسه plise yapmaq; (ماشه لاق) (mashalamaq).

Goggle, gog'l, (v n) شاشى باقى shashu baqmaq; (*stare*) گوزلرني آچق geuzle-rini achmaq; — **eyed**, (a) ماطلاق patlaq geuzlü; — **Gogg'les** (gog'lz) (n pl.) (so) گوزلر گوز-لۈكلر.

Gold, göld, (n. مع a) آلتون altun; (-lace) صبرمه surma; (قلادان) qlapdan; (*colour*) آلتون رنگى altun rengi; (سارى) (saru); — **beater**, وردقى veraqju; — **dust**, آلتون توزى altun tozou; — **finch**, (so) مرجان saqa qoushou; — **fish**, آلتون ورق balugh; — **foil**, مالىق altun veraq; آلتون پلاق altun plaq; — **leaf**, آلتون ورق altun veraq; — **smith**, قوبوجى qouyoumjou; — **Gold'en**, (d'n) (a) آلتون (-dan); (*lit.*) زرين zerrin; (*bright*) پارلاق par-laq; (*best*) ان اك يى en iyi; en quymetli; (*happy*) مسعود mes-oud; — **Golden Horn**, (n.pr) خلیج halij.

Golf, golf, (n.) گولف golf (-oyou-nou).

Golosh, go-losh', (n.) لاستيك lastik (-ler) غالوش galosh.

Gondola, gon'do-la, (n.) غوندول gondol.

Gone, gon, (a) كيتىش gitmish; (*passed*) گچمىش gechmish; (*lost*) يىتىش bitmish; (تھ) مبتلا mahv olmoussh; — **on** (e-) mübtelâ; — **over** تديق ايدىش tedqiq edilmish

Gong, gong, (n.) غونغ (gong) zil ذيل zil;

Good, good, (a) اى iyi; اعلا â'lâ; (*fine*) گوزل guzel; (*fin.*) معتبر mōu'teber; (*competent*) الوريشلى elverish-li; (*kind*) kifâyetli, (n.) اىلىك iyilik, خير hayr; فائده fayda; (n pl.) اشيا eshyâ; (*com*) امتعه emtia; (*ad*) پى ! iyije; گوزلجه güzelleje; (*int*) پى ! pekîy; — **as** — **as** كى ... gibi; عييله aynile; — **for** — **for** ... nihâyet...; والحاصل vel-hâsul...; — **bye** ! ! الله ايصم اولادق! allâ usmarla-duq ! ! (آديو) (adiyeu); — **ness**, (n.) اىلىك iyilik; — **breeding**, (n.) تربيه terbiye; — **evening**, آقشامق aqsha-

munuz hayr olsun ! ; آقشام شريفلىر aqsham sherifler hayr olsun ! ; (بونسووار) (bonsouvâr) — **morning**, ! صباح صباحى saba-hunuz hayr olsun ! ; صباح شريفلىر hayr olsun ! ; (بونزور) (bonjōur); — **natured**, (a) حليم iyi tabî-atli; — **night**, ! گيجه كى حير اولسون ! gejeniz hayr olsun ! ; — **will**, الله راحتلق versin ! ; — **will**, خير خواهلق hüsnü niyyet, (n) hayur bâhlıq; (*com*) اعتبار i'tibâr; (مشتريلى) (müşterileri); to buy the goodwill (پشتلاق و برىك) (peshtemallıq vermek); تعويضات ta'vî-zât vermek.

Goose, göös, (n.) قاز qaz; (*iron*) اوتو ütü; (*fig.*) احق ahmaq; — **neck**, قاز قاندى qaz boynou; — **quill**, قاز قاندى qaz qanadu; (*pen*) قلم tiy qa-lem.

Gooseberry, göüz'ber-i, (n.) بكتاشى bektâshi üzüümü.

Gore, gör, (n.) قان qan; پيختى puhtu; — **Gory**, (gōr') (a.) قانلى qanlu; قان ichinde.

Gore, gör, (n.) (tailoring) پيش pesh; پارچه parcha; (*triangle*) مثلث müs-el-les; (*v.a.*) پيش قورمى pesh qomac; (*pierce*) ساپلاماق saplamaq; يارلاماق yaralamaq.

Gorge, gorj, (n.) بوغاز boghaz; گچيد gechid; (*fortification*) مدخل medhal; (*v*) چوق يىمك choq yemek.

Gorgeous, gor'jus, (a.) ديدىلى debde-beli; — **ly**, (ad.) عتشم mouhteshem; — **ly**, (ad.) احتشامله ihtishâmle; debdebeyle; — **ness**, (n.) ديدى debdebe; احتشام ihtishâm.

Gosling, goz'ling, (n.) قاز بالازى qaz palazu

Gospel, gos'pel, (n.) انجيل injil; (مناب) حقيقت (menâqibi isâ); (*truth*) مطلقه haqiqati moutlaqa.

Gossamer, gos'a-mèr, (n.) شيطان اوروجى sheytan eurûmejeji; (*lit.*) لعاب شمس li-âbu shems.

Gossip, gos'ip, (n.) حوادث havâdis; (ديدى قودى) (dedi-qodou); (*pers*) چال chal-chene; قونوشق qonoush; — **geveze**; (*v.n*) كوده زه gevezelik et. ; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[GOU-GRA] (انگلیزجه کاتاک تلغفی ایچون) act; change; cãrd; red, mē; hēr, in, mīne;

Goss'iping, (*n.*) صحبت (sohbet; (کوهدره لك) (gevezelik) dedî-qodou. (دی دی قودی)
Gouge, gowj, or gōoj, (*n.*) کسکی keski, قلم qalem; (*v.a.*) اویماق oymaq.
Gourd, gōrd or gōōrd, (*n.*) (bot) قنطار (qantar qabâ; (چوتره chotra
Gourmand, gōōr'mand, (*n* و *a.*) اوپور (obour (lit. شکمپور shikem-perver.
Gout, gowt, (*n.*) (med) طاملا damla; (nigrîs (-illeti); — **Gouty**, (gowt'i) (*a.*) تقریسلی nigrîsli.
Gout, gōō, (*n.*) (taste) ذوق zevq; طبیعت tabî-at; (غوستو) (gousto).
Govern, guv'ern, (*v.a.*) اداره ا. idâre et.; (*a.*) sevq et; — **Governable**, (*a.*) مطیع qâbili idâre; (tame) moutî'; — **Gov'erness**, (*n.*) مریمه mürebbiye; — **Gov'ernment**, (*n.*) اداره idâre; — officers حکومت مأمورلری hükyûmet me'mûurları حکومت مأمورین حکومت me'mûrîni hükyûmet; The «British» — «ingiliz» hükyûmet; — **Government'al**, (*a.*) حکومت... hükyûmet...; — **Gov'ernor**, ('ern-ur) (*n.*) (vâli) (والی) (tutor) mürebbî; (bank's) (velî) (ولی) (nâzur) (regulator) ناظم nâzum; regoulator رهغولاتور birinji sunuf vâli.
Gown, gown, (*n.*) اثواب esvab; البسه el-bise; (official) رسمی البسه resmî elbise; (haftân) (حفتان); — **Gowns'man**, (n'z) (*n.*) حاکم hâkim; (avouqat) (مدرس müderris; (â'zâ) (اعضا)
Grab, grab, (*v.a.*) قاپماق qapmaq, غصب gasb et; (*n.*) غصب gasb.
Grace, grâs, (*n.*) لطف loutf; کرم kerem; (rel) غفران goufrân; (pardn) (مساعدت) (müsâde) zarâfet; (pl) (edâ; (elegant) ظرافت (tevejjuh inâyet; (myth) (perî); (pl) (lit. (âlihe-i hüsnü ân; (*v.a.*) tezyîn et.; (sheref vermek; (day of — (rel) يوم غفران yevmî goufrân; (fin) مهلت mühlet; (days of — (in-) tevejjuhüne mazhar; (in-) geuzünde; to

fall from — (*rel.*) ضلالتة دوشمك zalâlete dushmek; مرته او. mürtedd ol, — **cup**, son qadeh, (fig.) تشکر teshekkür (-qadehi); — **Grace'ful**, (-'fōol) (*a.*) ملتعب mülteftî; (pretty) لطیف latîf; ظریف zarîf; — **Grace'fully**, (-'fōol-i) (*ad*) لطافتله letâfetle; جاذبه ایله jâzibeyle; — **Grace-less**, (grâs'les) (*a.*) ناحوش nâhosh; — **Gracious**, (grâ'shus) (*a.*) لطف fenâ, — **Gracious-ly**, (grâ'shus-li) (*ad.*) لطافتلارله toutf-kyârâne; کرمانه kerimâne.
Grade, grād, (*n.*) درجه dereje; (fig.) مرتبه mertebe; (slope) میل meyl, — **Gradation**, (grad-â'shun) (*n.*) (lit.) tedrijen teraqî; درجات de-rejât; (fig.) مراتب merâtib; — **Gradi-ent**, (grā'di-ent) (*a.*) میالی meylli; — **Grad-ual**, (grad'ū-al) (*a.*) تدریجی tedriji; (rel) دعا don-â; — **Gradually**, (grad'ū-al-i) (*ad*) تدریجاً tedrijen; — **Graduate**, (grad'ū-āt) (*v.a.*) آیرمق ayurmaq; (lit.) derejâta taxîm et.; (*v.n.*) دیپلومه آتی diploma almaq; (rû-ûs) (ru-ûs almaq; (*n.*) مۇزدun me'zûun; (rel) مجار mûjâz; — **Grad'uated**, (grad'ū-â-tîd) (*a.*) (sci.) تقسیماتی derejeli; taxî-mâtlu; — **Graduation**, (grad'ū-â'-shun) (*n.*) derejâta taxîm; دیپلومه تدریجی tasnîf, (college) diploma tevzî-i; (rû-ûs) (ru-ûs i'tâsu; — **Graduator**, (grad'ū-ât-ur) (*n.*) (pergel) (پرگل) jedvel; (electr) ناظم nâzum
Graft, graft, (*n.*) آشی ashu; (*v.a.*) آشلاما ashlama; (tissie) اکلهمک eklemek; (fig.) ادخال idhâl et., ilâve et., — **Graft'ing**, (*n.*) آشی ashu; (*act*) آشلاما ashlama.
Grain, grân, (*n.*) دانه dâne; حبه habbe; (corn) حبوبیات houbûbât; (fibres) نسج nesj; طامار satuh; damar (*fig.*) چکدرک chekirdek; (*v.a.*) دانه لعمک dânelemek; (paint) مرمر mermer taqlidi bo-yamaq; مامون mavoun

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; fool; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th; zh ز [GRA-GRA]

taqlidi boyamaq; — **Grained**, (grānd) (a.) دانېلى tāneli, (rough) قارا qaba; دامارلى damarlu; — **Grainy**, (grān'i) (a.) دانېلى tāneli; چىگرىلى chekirdekli.

Gram, gram, (n.) غرام gram.

Grammar, gram'ar, (n.) گرامر gramer, قواعد sarf (-nahiv); (fig.) قواعد qavâ-id; — **school**, (اعدادى) (i'dādî), — **Grammā'rian**, (n.) صرفىي (sarfîju), — **معلمى** sarf mou-allimi, (pl.) صرفيون sarfiyyūn, — **Grammatical**, (gram-at'ik-al) (a.) صرفى sarfi; ... صرف sarf ..; ... قواعد qavâ-id..; — **rule** صرف «قاعدةسى» sarf «qâ-idesi»; (pl.) «قواعد» sarfi «qavâ-idi» sarfiyye, — **Grammatically**, (gram-at'ik-al-i), (ad.) صرفى sarfi; قاعدة qâ-ideten

Granary, gran'ar-i, (n.) ذخيره آنبارى zahire anbaru.

Grand, grand, (a.) بويوك beuyük; عالى âl; — **ly**, (ad.) عظمت azametle; — **ness**, (n.) بويوكلىق beuyüklük; عظمت azamet; — **child**, طورون toroun; (pl.) غرافد ahfâd; — **daughter**, طورون toroun; حفيد hafide; — **duke**, غرافدو grandüq; (غرافدو) (grandoqa); — **jury**, (هيئت تحقيقه) gran jüri; (hey-eti tahqiqiyye); — **father**, (آما بابا) (âgh baba); (fig) عجد ejdâd; **great** — **master**, (عظيم) re-is; — **mother**, بويوك beuyük valde; **great** — **son**, طورون toroun; حفيد hafid; **great** — **Grand'eur**, (بويوكلىق) beuyüklük; (fig.) عظمت azamet; (lit.) علويت oulviyyet; — **Grandiloquent**, (grand-il'o-kwent) (a.) مطنطن mountantan, — **Grandiloquently**, (-il'o-kwent-li) (ad.) مطنطن tantanayle; عظمت azametle; يۈكەكەن ataraq; — **Grandiose**, (gran'di-ös) (a.) عظيم beuyük; عظيم azim; عظمه mouhteshem; مهيىب mühib.

Granite, gran'it, (n.) گرانيت (طاشى) granit (-tashu).

Grant, grant, (v.a.) بىرەك vermek; اعطا i'tâ et.; — **ترك** terk et.; (bestorv) بخش bahsh et.; — **تەخسىس** tahsis et.; (admit) قبول qabûl et.; — **فراز** farz et.; (n.) (jud.) ترك terk; فراغ fe-râg; (allowance) tahsisât;

(gifi) تېرە teberrü'; (هديه) (hediye); **to take for grant'ed**, قبول qabûl et.; تسليم teslim et.; — **مۇھاققا** mouhaqqaq add et.

Granulate, gran'ül-ät, (v.a.) دانەلەمەك tânelemek; (rough) قاتارلىق qabartmaq; ماڭ ياتىق mat yapmaq; (v.n.) تانەلەنمەك tānelenmek; اوقالماق oufalmaq; (a.) دانېلى tāneli; (fig.) قارا qaba; ماڭ mat.

Grape, grāp, (n.) اودوم üzüm; bunch of — s اودوم سالقىمى üzüm salqumu; — **shot**, (artil) (شراپىل) (shrapnel); — **stone**, اودوم چىگرىلى üzüm chekirdeyi; — **vine**, اصمه asma; چوبوق choubouq; — **Grape'less**, (a.) (fig.) اودومدىن üzümden deyil; خالىس hâlis deyil.

Graphic, -al, graf'ik, -al, (a.) تعريف tārifi; (writing) يازى ilâle yazu ile; تەھرىرى tahriri, (delineating) خطى hattî; sheklî, ترسيمى tersimî; (illustrated) جانلى janlu, — **arts**, (lit.) صنائع tersimîyye; (ressam-luq); — **description**, (sci) اشكالى تعريف eshkya'le tārîf, ترسيمى tarsimî; اطرافى تعريف etrâfîlu tārîf; (جانلى تصوير) (janlu tas-vîr); — **Graphically**, (graf'ik-al-i) (ad.) چىگرىلى shekille; (چىگرىلى) (chiz-giyle); (lit.) ترسيمى tarsimen; (fig.) اطرافى etrâfîle; تاماً tamâmen

Graphite, graf'it, (n.) گرافيت grafit.

Grapple, grap'l, (v.a.) ياقالاق yaqalamaq; توتماق toutmaq; (v.n.) (fig.) توتوشماق müjâdele et.; مجادله mujâdele; — **Grappling**, (grap'-ling) (n.) (fig.) مجادله müjâdele; — **irons** قانچە qanja.

Grasp, grasp, (v.a.) ياقالاق yaqalamaq; توتماق toutmaq; (comprehend) انلاماق anlamaq; احاطه ihâta et.; (n.) ياقالاما yaqalama; ضبط zabt; توتماق toutma; (fig.) احاطه ihâta; ادراك idrâk; — **Grasp'ing**, (a.) توتان toutan; (fig.) حرىس harîs; طمعكار tamâ'kyâr; — **Grasp'ingly**, (ad.) حرصه hursla; طمع tamâ'la.

Grass, gras, (n.) اوت ot; چمن chimen; چايور chayur; (v.a.) چمن قابىلاق chimen qaplamaq; چايور ol.; (zo.) چىلى chimenli; يەشیل yem-yeshil; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[GRA-GRA] (انکلیزجه کلماتک تلعغی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in, mine

-hopper, آغستوس چکرکه chekirge; avoustos beujeji; — land, مرعا mer-â; — plot, چایر chayur; — chayur, (lit.) chemenzâr; — Grassy, (gras'ı) (a) otlu; (chimen -lik) چمن (لک)

Grate, grāt, (n.) اوجانی uzgara; ojaq, — Grated, (grāt'd) (a) استقاردی uzgaralu; — Grāt'ing, (n.) استقاره (demirleri) (qafes) قفس

Grate, grāt, (v.a.) رندهلەمەك rendelemek; ojaq qazumaq; سورتەك sürtmek; (ir-mlate) تەحرىك tahrik et; — Grāt'er, (n.) رنده rende; — Grāt'ing, (n.) چاتۇردۇ chuturdu; حېشۇرتى hushurtu; (a.) (painful) ناخوش nâhosh; elim; (a.) چىركىن chirkın; — Grāt'ingly, (ad.) چىركىن چىركىن sôuretdе; (lit.) elimâne.

Grateful, grāt'fōul, (a) minnetdâr, مەنئەتەر müteshekkır; (lit.) مەدەنىي medyōunu shükran; (pleasan) خوش hosh; گۈزەل güzél; — l'y, (ad.) تەشكەرلە teshekkürle; (lit.) minnetdârâne; مەمنۇن memnūnen, — ness, (n.) شۇكران shükran; مەندەرلى minnetdârluq; تەشكەر teshekkür; مەمنۇنىيەت memnūniyyet

Gratis, grā'tis, (ad.) مەنئەتەر mejjānen; بىلا bilâ üjret; (bedâva) (بەدەۋا).

Gratitude, grāt'i-tūd, (n.) مەندەرلى minnetdârluq; (lit.) شۇكران shükran

Gratify, grāt'ifi, (v.a.) مەمنۇن memnūn et.; — Gratisfying, (grāt'i-fi-ing) (a.) مەمنۇنىيەت mōujibi memnūniyyet; (lit.) مەمنۇنىيەت mōujibi utmī'nân; — Gratification, (-fi-kā'shun), (n.) مەمنۇنىيەت memnūniyyet; (hazz) حظ; (ikrā-miye) ئىكرامىيە

Gratuity, gra-tū'i-ti, (n.) مەنئەتەر mükyâfât; (bonus) ئىكرامىيە ikrāmiye; — Gratu'itous, (-tū'i-tus) (a.) مەنئەتەر mejjānî; (parasuz); (lit.) حەسەت hasbi; (arbitrary) كەڭ keyfi; بىلا bilâ sebeb; اسۇلسۇز asulsuz

Gratulation, grat-ū-lā'shun, (n.) تەبرىك tebrık; (pl) تەبرىكات tebrikiyât.

Grave, grāv, (a.) آغâr; (serious) جدى jiddi; وقارلى vahim; (reserved) وقارلى veqârlu; — l'y, (ad.) آغâr sôuretdе; (vähim) وحیم sôuretdе

de; (pers.) جەدىيەتلىك jiddiyyetle; وقارلى veqârla; — ness, (n.) وقارلى vahâm-met, جەدىيەت jiddiyyet.

Grave, grāv (n.) مەزار mezar, قەبر qabr; (n.a.) قەزماق qazmaq, هافر hafr et.; oymaq, — clothes, كەفەن kefen; — digger, مەزارچى mezarju; — stone, مەزارلىق mezar tashu; — yard, مەزارلىق mezarluq, قەبرىستان qabristân; — Grāv'ing, (n.) قەزما qazma; هافر hafr.

Gravel, grav'el, (n.) چاقىل chaqul; (med) قوم qoum, (v.a.) قوم دەشەمەك chaul deushemek; قوم دەشەمەك qoum deushemek; (puzzle) شەخەرلىق sha-shurtmaq; سۇقماق suqmaq; it-s «me» hosh-lan-mam; — walk, (n.) چاقىل قاپلى چاقىل قاپلى yol; قوملى qoumlou yol; — Gravelly, (grav'el-i) (a.) چاقىللى chaqullu; قوملى qoumlou.

Graver, grāv'ér, (n.) حەكەك hakkyâk, (burr) قەلم qalem, (chelik) (چەلىك).

Gravity, grav'i-ti, (n.) جەزبە jâ-zibe; (weightness) ئەرلىق ârluq; — l'y, siglet; (fig.) ئەھمىيەت ehemmiyyet; (seriousness) جەدىيەت jiddiyyet; centre of — مەركەز mekezi siglet; specif — جەدىيەتلىق sigletli izâfiyye; I could not keep my — جەدىيەتلىق jiddiyyetimi mouhâfaza ede-medim, كەندىمى kendimi tou-tamadam, — Grav'itate, (-i-tât) (v.n) جەذب çekilmek; جەذب çekilmek; jecz edilmek, (fig) lit. (shid-detle-) temâyül et; — Gravità'-tion, (-'shun) (n.) جەزبە jâzibe; (fig.) jâzibe; (lit.) jâzib; (law of) جەزبە قانۇنى qânûn-oumoumıyye qânûnou

Gravy, grāv'i, (n.) سۇيۇق et souyou; سالچە salcha; — boat, سالچە sal-chaluq.

Gray, grā, (a.) بوز boz; قوروشۇق qour-shōuni; (hairs) قۇر qur; ârmush, (fig.) ياشلىق yashlu, (n.) بوز رەڭگى boz rengi; (horse) قۇر at; (badger) پورسۇق porsouq; to turn — قۇر dushmek; — of the « morning » « sabah » qaranlugh; سەھەر saher vaqti; — beard, (n.) (fig.) ياشلىق yashluja adam, (testi) — hound, (adam); (vessel) دىقى testi; — hound,

mōte; foot, mōōn, shut; mūte, very, tū چيوو ch چ, sh س, th ث, zh ذ, zھ [GRA-GRI]

(n.) تادی tazı; (ma) مخر mouhar-rib, — **Grayish**, (grā'ish) (a.) آجئ اqjul, (قيرافه) (quranta)

Graze, grāz, (v.a.) صيرمق suyrmaq, اولاتاق (20) temās et.; otlat-maq, (v.n.) اولاتاق otlamaq, — **Gra-zier**, (grā'zhēr) (n.) چوبان choban, چلب cheleb

Grease, grēs, (n.) ياغ yā; (lit.) شحم shahm; (inflammation) قوناق علي qonag illeti- (n.a.) ياغلامق yālamaq; — **Greasy**, (grēs'i) (a.) ياغلي yālu; (lit.) شحمي shahmī, (fig.) كيرلي kirli; — **Greas'iness**, (n.) ياغ yā; (ياغليلق) (yāluluq); (fig.) كير kir

Great, grāt, (a.) بويوك beuyūk; (lit.) كبير kebir; (big) جسيم jesim; عظيم (vast) (vāst) واسع vāsī', (much) چوق choq; حايلى haylu; (pregnant) حامله hāmīle; (gebe) (gebe); **the** — (n.pl.) بويوكل beuyüklər; — **ly**, (ad.) چوق ziyâdesile زياده سيله; — **ness**, (n.) بويوك beuyüklük; عظمت jesâmet; (fig.) عظمت azamet; — **circle**, (ast) دائرة عظيمة dâ-ireyi azime; — **circle sailing** دائرة عظيمة dâ-ireyi azime seyri.

Greece, grēs, (n.pr.) يونانستان yōunā-nistan; — **Grecian**, (grēs'han) (a.) يوناني yōunānī; يونان طردى yōunān tarzu; (n.) يوناني yōunānlu; (scholar) يونانيجه متخصصى yōunāniye mütahas-sus; — **Greek**, (grēk) (a.) يوناني yōunānī; ... يونان yōunān..; (in Turkey) روم roum; (n.) يوناني yōunānlu; روم roum; (language) يونان لسانى yōunān lisānu; يونانيجه yōunāniye; رومجه roumja; **old** — قديم يونانيجه qadīm yōunāniye.

Greed, grēd, (n.) حرص hurs; طمع tamā'; — **Greedy**, (grēd'i) (a.) حريص haris (آچ كوزلى) (ach geuzlū); — **Greed'ily**, (ad.) حوصله hursla; طامعه tamā'la.

Green, grēn, (a.) يшил yeshil; (unripe) خام ham; تازه tāze; (young) كنج genj; (fig.) تجريره سىz tejrübesiz; **toy**; (n.) چايور chayur; (plot) يшилلك yeshillik; (cooking) سيزه sebzhe; (pl) يшилلك yeshillik (-ler); (v.a.) يшилنديرمك yeshillendirmek; — **ly**, (ad.) (عميجه) (ajemije); — **ness**, (n.) يшилلك yeshil-luk; (fig.) (عميلاك) toylouq; (ajemilik); (freshness) تازه لك tazelik; —

back, (n) (fig.) عغد ماره kyâd para; — **finch**. اسپوز ispinoz; — **gage**, (n) (bot) نارداق انيكي bardaq eri; — **grocer**, سبزجه sebzeji, (دورزه وانجي) (zerzevatju), ماناو manav; — **horn**, (ajemi) (عجمي) toy; — **house**, ser سەر ser limonlouq; — **room**, آق تور او طاسى aqteur odasu; — **Green'ish**, (a) يшилلمسى yeshilmsi

Greet, grēt, (v.a.) سلاملامق selâmlamaq; istiqbâl et., (congratulate) استقبال; — **Greet'ing**, (n.) تبريك تبریک et.; — **Greet'ing**, (n.) سلامت selâm, التماس iltifât; — **Greet'ing**, (n.) استقبال istiqbâl; تبريكات tebrikyât; **heartly** — حرارتلى استقبال harâretli istiq-bâl; حسن قبول hüsnu qaboul

Gregarious, gre-gā'ri-us, (a.) كومه kome kiime hâlinde (yashar) (ياشار) مجتمع müjtemi'

Gregorian, gre-gō'ri-an, (a) غره غوراد... gregouvar...; — **calendar**, تقويم افرنجي taqvim efrenji; غره غوراد تقويمى gregouvar taqvimī.

Grenada, grē-nā'da, (n.pr.) غره ناظه grenata.

Grenade, gre-nād', (n.) (mil.) خيزه houbmara; بومبا bomba; — **Grena-dier**, (-a-dēr') (n.) خيزه جي houbma-rajū.

Grey, grā, (see) Gray.

Gridiron, grid'i-urn, (n.) اسقاره uzgara; (mar) قيزاق quzaq

Grief, grēf, (n.) درد derd; كدر keder; اضطراب uzturâb.

Grieve, grēv, (v.a.) مكدرد mükedder et.; اضطراب müte-essir et.; مكدرد uzturâb vermek, (v.n.) مكدرد müte-essir ol.; — **Grievance**, (grēv'ans) (n.) كدر keder; اضطراب uzturâb; (hardship) شكايت haqsuzluq; (complaint) shikyâyet, — **Grievous**, (grēv'us) (a.) حقسز haqsuz; الیم elim; — **Grievously**, (grēv'us-li) (ad.) ظالمانه zâlî-mâne; شدتله shiddetle; — **Grievous-ness**, (grēv'us-nes) (n.) اضطراب uzturâb; الیم elem; (misfortune) فلاكت felâket; وخامت she-âmet; (graveness) vahâmet.

Grill, gril, (n.) اسقاره uzgara; (v.a.) اسقاراسنى ياپق uzgarasunu yapmaq; غريل room, قيزارتمق quzartmaq; — **Grillade**, (gril'-âd) (n.) ... اسقاراسى uzgarasu.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[GRI-GRO] (انگريزيجه ڪاٺاڪ تلفظي ايجون) act; chānge; cārd, red, mē; hēr, in; mīne,

Grim, grim, (a.) چورقونچ chirkın, چورقونچ qorqounj; — **ly, (ad)** چيرکين صورتده qorqounj; — **ness, (n)** chirkın sōuretde; — **ness, (n)** چيرکينlik chirkınlik.

Grimace, gri-mās', (n.) (lit.) اشمزاز ishmī'zāz; (صورت) (sourat); (v n) (صورت ۱.) ishmī'zāz yapmaq; (صورت ۱.) (sourat et.)

Grime, grim, (n.) پيسلاک pislik; کير kir; (v.a.) کيرلتمک kirletmek, — **Grimy, (grim'i) (a)** کيرلي kirli; قاره qara

Grin, grin, (v.n.) گولمک gülme; (صيريق) (surutmaq); (n.) گولوش gülüş; (صيريتيش) (surutush); — **Grinning, (grin'ing) (a.)** صيريتگان surutgan; — **Grinningly, (grin'ing-li) (ad.)** صيريتگانه surutaraq

Grind, grind, (v.a.) اوکوتمک euvütmek, ارتمک ezmek; دوومک deuvmek; (*sharpen*) سورتمک sürtemek; (*rub*) بيلمک bilemek; (*ashundurmaq*) (*oppress*) آشينديرمک; (*tazyiq*) تعذيب ۱.; (*zoum*) ۲.; **to — the teeth** ديشلارنى غيجيرداتماق dishlerini. gujurdatmaq; (*fig.*) ديش بيلمک dish bilemek; — **stone** دکرمن طاشي deyirmen tashu; (*sharpening*) بيلمک طاشي biley tashu; — **Grind'er, (n.)** دکرمنجي deyirmenji; بيلمک بيلمک bileyji; (*tooth*) ديش ازى azu dish; — **Grind'ing, (n.)** بيلمک euvütmek; بيلمک bileme.

Grip, grip (n.) خندک hendek; اولوق olouq; (*grasp*) طوتمه toutma; **to lose one's** zabt edememek; — **one's** چيقمه basha chuqamamaq; شاشلاماق shashalamaq.

Gripe, grip, (v.a.) طوتماق tontmaq; ياقالماق yaqalamaq; (*squeeze*) صيقمق suqmaq; (*pain*) اضطراب ویرمک uzturâb vermek; (*hands*) طوتما toutma; صيقمق suqma; (*handle*) صاب sap; (*clutching*) قانجه qanja; کيند kened; — **Gripes, (gripz) (pl)** قوليق qolıq; سانجي sanju; (*fig.*) صيغيتنى suquntı; — **Grip'ing, (a)** سانجی sanjulu; حسیس hasıs; (*avaricious*) vejil'i; وجعی veji; قولیک qolıq; سانجی sanju; (*n.*) صیق suqu; — **Grip'ingly, (ad.)** اوجاعله ev-jâla; (*fig.*) الله elemle; اضطراب uzturâbla; — **Grippe, (grip) (n.)** غریپ (اسپانیول) enfli-enza; تفلوتنزا (uspanyol).

Gristly, griz'li, (a.) چورقونچ qorqounj; کیره kerih

Grist, grist, (n.) بوندای bōunday; حومات houbōubât; (*profit*) کار kyâr; (آوانطه) (avanta); **to bring — to the mill** کار کتیرمک kyâr getirmek, — **mill,** اون دکرمنی oun deymeni.

Gristle, gris'li, (n.) قیقیرداق ququrdaq; — **Gristly, (grist'li) (a.)** قیقیرداق qu-qurdaq.

Grit, grit, (n.) قاقیل qoum chaquı; (*firmness*) متانت metânet; جسارت je-sâret; سبجه sejiyye; (*pl*) بولاف you-laf; — **stone** کوفکی طاشي keufki tashu; — **Gritty, (grit'i) (a.)** قومی qoum-lou; قاقیلاي chaquılu

Grizzled, griz'ld, (a) بوز boz; قیر qur; آلاجه alaja

Groan, grōn, (n.) ایکنی inilti; (*distress*) ایکنمه figân; فریاد feryâd, (*v n*) ایکنمه inlemek; (*fig.*) فریاد feryâd et.; — **Groan'ing, (n.)** ایکنمه inleme; نالش nâlish. (*poet*) figân

Groats, grōts, (n.) یولاف youlaf (ایرمی) (-irmiy).

Grocer, grōs'er, (n.) باقال baqqal; (عطار) (aqtar); — **Grocery, (grōs'er-i)** باقالیه باقالیه maghaza-su; باقال باقال baqqal dükkyanu.

Grog, grog, (n.) پونج pounch; (غروغ) (grog), — **Groggy, (grog'i) (a.)** (چاقیرکیف) sarhosh; سرخوش (chaqur keyf); (*weak*) ضعیف za-ıf; مجالسز me-jâlsiz; بیتکین bitkin.

Groin, groin, (n.) قاصیق qasuv; (*arch.*) کوشه keushe; قوس qavis; — **Groin-ed, (nd) (a)** کوشه keusheli; قوسلی qavisli

Groom, grōm, (n) اوشاق oushaq; آغا agha, (*horses*) ساییس seyis; (*v.a.*) تمار tumar et. .

Groove, grōv, (n.) یو yiv; اولوق olouq; (*v.a.*) یو یو yiv achmaq; اویق oymaq; — **Gooved, (vd) (a.)** اولوق olouqlou.

Grope, grōp, (v n) یوللاماق yoqlamaq; ارشدیرمک arashdurmaq.

Gross, grōs, (a.) قایا qaba; قالین qalun; (*com*) غیری gayri sâfi; (*fig*) قایا qaba; (*n.*) هپسی hepsi; جمله jümlesi; قوه quvveyi külliyye; (*mil.*) (اون ایکی دوزینه) grosa; غروسه (*com*) (on iki düzine); **in —** طودن topdan; — **ly, (ad.)** قاباجه qabaja; — **ness, (n.)** قابالاق qabaluq.

(For Turkish pronunc.), past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut; mūte, very. tū چيوو ch چ, sh ش; th ذ, zh ژ [GRO-GUA]

Grotesque, grō-tesk', (a) قبا qaba; garib; (n.) غرابة grotesk; (اشكال عجيبه) (eshkyāli ajibe). —

Grōtes'query, (-tes'ker-i) (n) غرابت garābet; (عجيب اوضاع) (ajib evzā')

Grotto, grot'ō, (n.) اين in; مغاره ma-ghara

Ground, grownd, (n) زمين zemīn; (earth) ير yer; (land) يور topraq; (mar) عرصه arsa; (pl) اراضي arāzi; (reason) اساس dib; (art) تأسيس esās; (art) زمين zemīn, (v.a.) تأسيس te'sis et.; — binā et. —

قورماق qour-maq; (art) زمين زمين yapmaq; (coat) اورتماق eurtmek; (fig.) قاپلاماق qapla-

maq; above — فوقاني fevqāni; (fig.) ايلرلدهك meydanda; to gain — ايلرلدهك

ilerlemek; (fig.) اهميت كسب ا. ehem-miyet kesb et.; — floor, — زمين قاني zemīn qatu; — plot, — بئانك زميني binānun zemīni; — rent, — قعيه

ijāre-i vaqfiyye; — sill, — طابان دوشمهسي taban deushemesi; — swell, (mar) تمل tem-

mel; (fig.) اساس esās; (pl) اساسات esā-sāt; — Ground'less, (a) (fig.) اساس esās-suz; — Grounds, — سبب sebebsiz; — Grounds, (dz) (n.pl) طورت tortou; — پوسه posa; (coffee) تله telve

Ground, grownd, (a) اربيلش ezilmish; چكلمش chekilmish; (toz) (toz).

Groundsel, grownd'sel, (n.) (bot) اوق qanarye otou.

Group, grōp, (n.) گروه gouroup; كومه kūme; (pers) هيئت hey-et; (v.a.) گروه غروب (v.a.) غروب hey-et; (v.a.) غروب غروب yapmaq; (topla-maq)

Grouse, grows, (n.) (zo.) يابان خروسی yaban horozou.

Grove, grōv, (n.) قورولوق qoroulouq; آغالق āğalq.

Grovel, grov'el, (v.n.) سورونما sürün-mek, (fig.) ذيل zelif ol.; — Grov'-elling, (-el-ing) (a.) ذيل zelif; — سفلي süfli.

Grow, grō, (v.n.) بويوم beuyümek; (bot.) سورما sūmek; (lit.) نشوونما neshvū nūmā boulmaq; (become) —

to — better ايلشمك iyileshmek; — worse فنالاشق fenālashmaq; — vahāmet kesb et.; —

Grown up, (grōn) (a.) بويوك beu-

yük, — Grower, (grō'er) (n.) مستحصل yetishdiriji; (lit.)

müstahsul; چيغت چiftji; — Grow-ing, (grō'ing) (a.) بويون beuyüyen, (fig.) ارتان artan; (n.) بويومه beuyüme; يتيشمه yetishme.

Growth, grōth, (n.) بويومه beuyüme; (lit.) neshvū nūmā; (progress) ترق teraqqi; (fig.)

inkishāf; (fig.) mah-soul; of native — يولي yerli mahsoulü; (pl) محصولات داخله mah-soulātu dāhiliyye, of his own —

kendi yetishdirdiy... بوجك qourd, (v.a.) قازماق qazmaq; (root) (چامور) قازماق (v.n.) seukmek; (chamour-) قازماق (fig.) يورولوق yoroulmaq; (eat) يئمك yemek

yemek; — Grubber, (grub'er) (n.) چا chapa; طراق taraq

Grudge, gruj, (n.) كين kin, غرض garez; عداوت adāvet; (v.a.) كوسترمك adāvet geustermek; (v.n.) كين كين beslemek; (dis-content) بكنمهك beyenmemek, (seu-ylenmek); — Grudgingly, (gruj'ing-li) (ad.) بكنمeyerrek; (seu-ylenerek) (vuruldana-raq)

Gruel, grō'el, (n.) چوربا chorba.

Gruesome, grō'sum, (a.) مدھش müd-hish; قورقونج qorqounj; اليم elim; ظالم zālim

Gruff, gruf, (a.) بوغوق boghouq; (fig.) قبا qaba; (stern) سرت sert; —ly, (ad.) بوغوقا qabaja; — ness, (n.) بوغوقا qabaluq; (fig.)

Grumble, grum'bl, (v.n.) سوريلنما seu-ylenmek; (vuruldanaq); — Grum'blingly, (-'bl-ing-li) (ad.) سوريلدانهق (vuruldana-raq).

Grunt, grunt, (n.) خيرلتي hurultu; خورولت horoulto; (v.n.) خورولداق ho-rouldamaq

Guarantee, gar-an-tē', (n.) غارانتی ga-ranti; (pers) تامينات te'mināt; (pers) تامينات te'min et.; — for (ه) كفالت a. kefālet et.; — (ه) كفيل او. keffil ol; — Guarantee'd, (te'd) (a.) تاميناتي te'minātlu; (jud.) مكفل mükeffil; —

[GUA-GUL] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd, red, mē, hēr, in; mine;

against قارشى تامين ايندش (e) qar-shu te'mîn edilmish; — **railway** «تأميناتلى» te'mînâtlu shimen-difer, — **Guaranty**, (gar'an-tı) (n) گارانتى garanti, تأمينات te'mînât: (jud) كفاتل kefâlet; — **fund** تأمينات آقچەسى te'mînât aqchesi; (fin) احتياط آقچەسى ihtiyât aqchesi to give — تأمينات كفاتل te'mînât vermek, (jud) كفاتل kefâlet et.; كفىل ol

Guard, gârd, (v.a.) مۇھافىزە mouhâfaza et beklemek; (n) مۇھافىزە mouhâfaza (fig.) سىياست suyanet; وقايە vi-qâyê; (man) بېكىتى bekji; (mil) نوبىتى nebetji; (pl) عساکر مۇھافىزە asâkiri mouhâfuzu; (طاۋورى) خاصە hâssa (-ta-bourou). (coach) قوندۇكتور qondük-teur; (caution) تېقۇت teyaqqouz; احتياط متيقۇت to be on one's — مۇتەياققۇز ol ihtiyâtli ihtiyâtlu boulounmaq; دىققەت diqqat et; — **ship**, مۇھافىزە سفىنە mouhâfuz sefine; — **Guard'ed**, (d'd) (a) مۇھافىزە mahfôuz, متيقۇت mouhâfazalu; (cautions) مۇتەياققۇز, ihtiyâtli ihtiyâtlu: — **Guard'edly**, (d'd-li) (ad) (fig) احتياطلى ihtiyâtli; احتىرازلى ihtirâzli; — **Guard'ian**, (n.) گاردىيان gardiyan; بېكىتى bekji, مۇھافىزە mouhâfuz; (fig.) حامى hâmi; مدافع müdâfi' (lit.) نېگھبان nighbân; (jud) vasi; vâsi; veli; — **angel** (lit.) مۇھافىزە meleki; meleki-suvâne; مۇھافىزە mouhâfuz melek; (fig.) حامى hâmi; — **Guard'ianship**, (n) گاردىيانلىق gardiyanluq; (fig.) مۇھافىزە مۇھافىزە; — **Guard'less**, (a.) مدافعەسىز mouhâfazasuz; (fig) مۇھافىزەسىز müdâfâsuz; حمایەسىز himâyesiz.

Gudgeon, guj'un, (n.) (fig) احمق ah-maq; سىرسم sersem; (v.a.) آلداتماق al-datmaq

Guess, ges, (v) تخمين tahmîn et; تخمين zann et.; (n.) ظن zann; تخمين tahmîn; (lit.) قرينه qarîne; I — ظن zann ederim; — **work**, (n.) زانلە hareket, — **Guessingly**, (ges'-ing-li) (ad.) تخمينلە tahmînle, قرينه-لى qarîneyle; ظنلە zanla.

Guest, gest, (n.) مسافر misâfir; — **chamber**, مسافر اوطاسى misâfir odasu.

Guide, gîd, (v.a.) يول كوسترمەك yol geus-teirmek; رهبرلىك rehberlik et; ا. sevq et; (n) رهبر rehber, — **book**, (kitabu) rehber (-kitabu), — **post**, اشارت yol müsh-iri; (n.) ishâret, — **Guidance**, (gîd'ans) (n.) رهبر rehber; (act) سوق sevq (lit.) رهبر rehber; ارشاد irshâd, — **Guideless**, (gîd'les) (a.) رهبرسىز rehbersiz.

Guild, gîld, (n.) جماعت jem-iyyet; بىرلىك birlik; (lonja) (لونجه) dernek, — **hall**, جماعت مەركىزى jem iyyet mer-kezi (London) شەھەرلىك shehr emâ-neti

Guile, gîl, (n.) حيله hîle; دىسسە desîse; — **Guileless**, (gîl'les) (a) حيلهسىز hî-lesiz; سامىمى samîmî; صاف sâf.

Guilt, gîlt, (n) جرم jûrm; قىياحت qabâ-hat, قصور qousôur; — **Guilt'iness**, (n.) مسؤلىت mes-ôu-liyyet, قىياحت qabâhat; مجرميت (lit.) müjrimiyet; — **Guilt'less**, (a.) قىياحتسىز qabâhatsiz; معصوم mâ'sôum; — **Guilt'y**, (-i) (a.) قىياحتلى mes-ôul; مجرم müjrim; اعتراف جرم ا. to plead — i'tirâfu jûrm et; to plead not — (جرمى) انكار a. (jûrmü-) inkâr et; مەعصومىيەتنى id-mâ'sôumiyetini id-dâ et..

Guinea, gin'i, (n) كىنە gine; (n) كىنە gine

Guipure, gē-pōūr, (n.) كىپۇر kipür.

Guise, giz, (n.) قىيافت qiyâfet; (lit.) كسوه kisve; طرز tarz

Guitar, gi-târ, (n.) كىتاره kitâra

Gulf, gulf, (n.) كورفۇ keurfuz; (abyss) اوچۇرۇم ouchouroum; قۇيۇ qouyou; گىرداب girdâb; — **G-Stream**, (-strēm) كورفۇ آقىنىسى keurfuz aqu-nusu.

Gull, gul, (n) مارتى martu; (trick) حيله hîle; صاف (pers) oyoun; (v.a.) آلداتماق aldatmaq; — **Gullible**, (gul'i-bl) بون beun; صافىل sâfdil; — **Gullibility**, (gul-i-bl'i-ti) (n.) صافلىق sâfluq; بونلۇ beunlûk.

Gullet, gul'et, (n.) بۇغار boghaz; جىرا mejrâ

Gully, gul'i, (n.) اوپۇق oyouq; چوقۇر chouqur; جىرا mejrâ; (v.a.) اوپىق oymaq; يارمۇق yarmaq; — **hole**, لىم lâ-m âzu; باجە baja.

Gulp, gulp, (n.) يۇدۇم youdoum; آغز يۇتىق âz dolousou; (v.a.) يۇتىق yout-maq.

(For Turkish pronunc.) past. lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ [GUM-GYV]

Gum, gum, (*n*) زامق *zamq*, (*v.a.*) صغلاقم *zamqlamaq*, ياپوشدورماق *yapushdurmaq*; — **arabic**, عربي *zamqu arabī*; — **Gummy**, (*gum'ī*) (*a.*) ضومعي *zamqu*; (*fig*) ياپوشغان *yapushgan*, (چاققلى) (*chapaqlu*)

Gum, gum, (n.) (ana) دیش اتری dish etleri; — **boil. (n)** دیش اتری التهابی dish etleri iltihâbu.

Gumption, gump'shun, (n.) درایت di-râvet

Gun, gun, (*n*) ضُوب *top*; (*rifle*) توفنك *tüfek*; (*v.a.*) طوب قويمق *top qomac*; آتق *atmaq*; (*v.n.*) طوب تسيه ا. *endaht et.*; **great** — بويوك طوب *beuyük top*; (*person*) مہم آدم *mühim adam*; — **boat**, غابوط *ganbot*; — **carriage**, طوب آرابه سی *top arabasu*; قونداق *qoundaq*; — **cotton**, ناموق باروتی *pamouq barutu*; — **metal**, غان مهمل *gan metal*; — **powder**, طوب باروتی *top barutu*; — **shot**, منزلی طوب *top menzili*; (*within*) منزلی داخلنده طوب *top menzili dâhiline*; — **smith**, اوسته سی *topjou oustasu*; توفنكجي (اوسته سی) *tüfekji (-oustasu)*; — **stock**, ديبجك *dibjik*; — **Gunner**, (*gun'ér*) (*n.*) طوبجي *topjou*; — **Gunnery**, (*gun'ér-i*) (*n.*) طوبجيك (فني) *topjoulouq (-fenni)*

Gurgle, gur'gl, (*vn*) غورلامق gourlamaq; — **Gur'gling**, (*n.*) غورولتى gouroulou; — **murultu**, مۇرۇلتۇ.

Gush, gush, (*vn*) فیشمریق fushqur-maq; آقى aqmaq; (*fig*) جوشق josh-maq; (*n.*) فیشقیرمه fushqurma, فوران feverân; — **Gush'ing**, (*a.*) فیشقیران fushquran; جوشان joshan; (*fig.*) جوشگون joshgoun.

Gusset, gus'et, (*n.*) قوْلتوق *qoltouq*
altu ; پش *pesh*.

Gust, gust, (n.) (غوستو) (gousto); ذوق

Gust, gust, (*n.*) (*blast*) صاعقناق esme; ساقناق
sâghnaq, (*fig*) فوران feverân; —
Gust'y, (-'i) (*a*) فورعنه furtunalu;
سرت sert

Gut, gut. (*n*) باغراق bârsağ; (*pl.*) باغراقلار bârsaqlar, معاً em-â; (*v.a.*) باغراقلارنى چىقارماق bârsaqlarunu chiqarmaq; (*fig.*) تېزلىككە تمىزلىمەك; (*plunder*) تاشلاپ يېزماق. *vâma* et; soyumağ.

Gutta - percha, gut'a-perch'a, (n.)
غوتة بركة qouta-berqa.

Gutter, gut'er, (*n*) اولوق olouq; صوي يولي
sou yolou; مجرا mejrâ; (*pl.*) چامور
chamour; پيسلك pislik, — **snipe**,
(-snip) (*fig.*) ديلنجي چوجقلى diilenji
chojouqlaru

Guttural, gut'ur-al, (α) بوغاردن bo-ghazdan; غيرتلاقدن gurtlaqdan; (*lit.*)
هولقؤمى houlqôumî; حنجرى hancherî.

Guy, gī, (*n.*) (*mar*) vento; قلاووز
qulavouz; (*fig.*) مسخره masqara.

Guzzle, guz'l, (*v. n.*) چوك ايجمك choq
ichmek; عشرت ا. ishret et; (آغق)
(atmaq); — **Guzzler**, (guz'lér) (*n.*)
عاش ayvâsh

Gymnasium, ĵim-nā'zi-um, (ن.) جیمناڊ
ĵimnâz; مکتب mekteb.

Gymnastic, jim-nas'tik, (*a*) ... جیمناستیک
 jimnastiq .. — **Gymnastics**, (jim-nas'tiks) (*n*) جیمناستیک jimnastiq;
 (تربیه بدنیه) (terbiye-i bedeniyye);
Gymnast, (jim'nast) (*n*) جیمناستیک
 jimnastiq mou-allimi.

Gypsum, jip'sum, (*n.*) آچی (طاشی) al-chu (-tashu); کبریتیٔ کلس kibritiyyeti kils; — **Gypsiferous**, (jip-sif'er-us) (*a.*) آحلل alchulu.

Gýve, jiv, (*v.a.*) (*lit.*) بند *bend* et.;
— **Gýves**, (jivz) (*n. pl.*) زنجیرلر *zin-jirler*; (پرانغه) (*puranga*); (*fig. & lit.*) ربقه *rubqa*

[HA-HAL] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mine;

H

Ha, hā, (int.) ها! ha!.

Habeas-corpus, hā'be-as-koi'pus, (n.) writ of — (احضار امری) (ihzār emri); (استجواب امری) (istijvâb emri)

Haberdasher, hab'er-dash-er, (n.) عطار aqtar; — **Hab'erdasher**, (-er-i) (n.) تحافیه tehâfiye; (خردوات) (hurdat)

Habiliment, ha-bil'i-ment, (n) (pl) اثواب esvâb; البسه elbise.

Habit, hab'it, (n.) عادت âdet; (lit.) اعتیاد i'tiyâd, (zo.) خوی houy; (condit) حال hâl; (lit.) (teshekkülât) (dress) البسه elbise; (riding-) آت قوستوبی at qostümü, (v.a.) کییدیرمک giydirmek, — **Habit'ual**, (-bit'ü-al) (a) معتاد mōu'tâd; (ad.) بر معتاد ber-mōu'tâd, — **Habit'uate**, (-bit'ü-ât) (v.a.) آلیشدیرمک alushdurmaq; — **Hab'itude**, (-'it-üd) (a) عادت âdet; (lit.) اعتیاد i'tiyâd, (pl.) عادات âdât; — **Habitué**, (hab-it'ü-â) (n.) مداوم müdâvim

Habitable, hab'it-a-bl, (n.) اوپوریلیر otouroulour; (lit.) قابل سکنا qâbili sükna; — **Habitâtion**, (-'shun) (n.) اقامت mesken, (act) اسکان iskyân; (iqâmet).

Hack, hak, (n.) چنتیک chentik; بره bere; (zo) مارگیر heygir; (fig) اسیر esir; (v.a.) چنتمک chentmek; قییمق quymaq; (fig) چارمق charpmaq; — **down** کسمک kesmek; (fig) بالطلامق baltaĵamaq.

Hackle, hak'l, (n.) طراق taraq; (fish) رواق zoqa; (v.a.) طراقق taramaq; (fig) پارچهلامق parchalâmaq.

Hackney, hak'ni, (n.) (zo) مارگیر beygir; (a) کیرا... kirâ...; (fig) میتدل mübtezel; — **coach** کیرا آرابهسی kirâ arabasu.

Hadj, haj, (n.) حج hajj; — **Hadj'i**, (n) حاجی hajju.

Hafiz, hâ'iz, (n) حافظ hâfuz.

Haft, haft, (n.) صاب sap; قبضه qabza; (v.a.) صاب طاقق sap taqmaq; (fig) یرلشدیرمک yerleshdirmek.

Hag, hag, (n) جادو jadu; (محوره) (ajdûze).

Haggard, hag'ard, (a.) یابانی yabâni; — **ly**, (ad) وحشیانه vah-shiyâne.

Haggle, hag'l, (v.a.) چوق بازارلق (choq-) pazarluq et; (fig) پارچهلامق parchalâmaq; — **Haggler**, (hag'ler) (n.) حسیس tamâ'kyâr; طمعکار hasis.

Hague, hāg, (n.pr) لاهی lahi; **The — Court**, لاهی (صلح) محکمهسی lahi (soulh-) mahkemesi.

Haifa, hi'fa, (n.pr) حیفا hayfa.

Hail, hāl, (n.) طولویاغق dolou; (v.a.) طولو دانهسی dolou yâmaq; — **stone** طولو دانهسی dolou tânesi; — **storm** طولو قورطنهسی dolou furtunasu.

Hail, hāl, (n.) (greeting) سلام selâm; (ashnaluq; (int.) هالو! halo!; (v.a.) آستانلق selâmlamaq, (آستانلق) (ashnaluq et)

Hair, hār, (n.) قیل qıl; قوی tüy; (head) صاچ sach; — **brained**, (a.) بینسیز be-yinsiz; دلی deli; — **breadth**, (n.) (fig) برآن bir ân; رواق remaq; — **brush**, صاچ furchasu; — **cloth**, قیل قاش qıl qoumash; — **dresser**, بربر berber; پروکار peroukyâr; — **pin**, صاچسز firkete, — **Hair'less**, (a.) تويسز tüysüz; — **Hair'y**, (-'i) (a) قیللی qıllu; تویللی tüylü; صاچلی sachlu.

Halberd, hal'berd, (n.) مزرناق muzraq; حربه harbe.

Haleyon, hal'si-un, (n.) (zo) بالقجین baluqjun; مارلی martu; (a) ساکن sâkin; (lit) آسوده âsûde.

Hale, hāl, (a.) دیچ dinj; صاغلام sâlam; (n) خیر hayr.

Half, hāf, (n. & a.) یارم yarum; نصف musf; یاری یاری yaru; (ad) یاری یاری yaru yaruya; — **done**, (a.) آرمش az pishmish; آرمش از quzarmush; — **hearted**, (a.) لایق lâqayd; صوغوق soghouq; — **mast**, مزه ستره mezestire; — **measure**, یارم تدبیر yarum tedbir; — **moon**, (ast.) تويع terbî;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mīōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch ش, sh ش; th ث; th ذ; zh ذ [HAL-HAN]

آی yarum ay; هلال (hilâl); —

pay, (n.) آچیق معاش achuq ma-âshu;
(on-) آچیقده achuqda; غیر فعال gayri

fa'âl; — price, (n) نصف احرث nusf
 üjret; (ad.) نصف اجرته nusf üjretle;

— way, (a.) ... یاری یول yaru yol...;
(ad.) اورتہ-سندہ ortasunda; یاری یونده

yaru yolda; better— (fig.) زوجہ zevje.
Halki, hal'ki, (n pl.) (Constantinople)
 ہکبلی آطہ heybeli ada.

Hall, hawl, (n.) هول hol; (سالون) (salon); —**mark, (n.)** دماغا damga; (ت. ا.)

Halleluja, hal-e-lōu'va. (*n.*) (*rel.*) حمد

Halloo. hal-|loo' (*int*) | آلا | alâ | (*ex*)

qushqurtmaq: (flo.) تشبه. tesh-

Hallow. hal'ô (n) hal'ô aziz: (n) hal'ô

Hallow, halo, (n.) عَزِيزٌ *azīz*; (v.d.)
تَقْدِيسٌ *taqdīs* et..
Hallucination, hal-lū-sin ā'chun (n.)

Hallucination, hal-lu-sin-a'shun, (*n.*)
 قوروتى *tahrîf*; (*med*) خطا *hatâ*;
 gouroutou: ه. vehm: *ph* | | | |

qourountou; وطم vehm: (*phil*) حيال
 حس hayâli hiss; — **Hallū'cinatory**,
 (:-sin-a-to-ri) (ع) ه. vehmî: تخيل

Halo, hā'lō. (*n.*) (*ast.*) هاله 'hâle: (*rel.*)

Halt. hawlt (*n.*) دۇرۇش *douroush* : (*hit*)

halt, hawit, (n.) حودش douroush; (m.)
توقف tevaqqouf; (v n) طومق dour-
maq: (lame) طوالامة tonallamaq:

topal: (mt) طوباء! *dour!*

Halter, hawlt'er, (*n.*) **ایپ** ip; **ییلار** (so) yular; (*na*) **هلامه** hâlamak

Halve, häv, (v.a.) ايکيه آیرمق ikiye ayurmaq. *(تقسیم)* tənşif et : —

Halved, (hävđ) (a.) ایکی یه آیریلش
ikive ayrulmuş

Ham, ham, (n.) زامبون jambon; بود

Hamper, ham'për, (*n.*) سېت sepet ;
 كوفه küfe ; (*v.a.*) سېتە قويمق sepete
 qomaq

Hamper, ham'pèr, (*n.*) (*fig.*) مانع mâ-nî': حائل hâ-il: (*n. a.*) مانع mânî'ol.

Hand. hand (*n*, *f* el: *qit*) دست

(*clock's*) عقرب aqreb; يلقوان yelqovan,
(*mock*) مضحك müchik; (singing) سار sar

(mach) مشعر mush-ir; (writing) یازی yazu; خط hatt; (side) طرف taraf, (persons) اشخاص: (guard) ادا افراد.

(persons) ameile; (mar.) افراد efrad;
طائفه tayfa; (v.a.) ویرمک vermek;
سوغه et. (mar.) سوغه cermag

at — یاقین yaqun ; دردست derdest ; in—

آله elde; mevjôud; to take in—
آله العلق der-ouhde .

et ; — in — آل آله el ele; بركده bir-
likde; off — بردن بره birden bire; هان

hemen, (*fig.*) دوشوندهن dūshünmeden; on the one — بر طرفه bir ta-

rafdan...: on the other — دیگر طرفدن
diger tarafdən, under — آل آلتندن el

[HAN-HAR] (انكليزيه كتابك تلمعي ايجون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in, mine;

معامله mou-āmele yapmaq; (*dis-* cuss) ايضاح müzâkere et., ا. izâh et.; (*vn*) دوقتمق doqounmaq; — **Hand'ler**, (*n.*) ارباب erbâb; — **Hand'-ling**, (*n.*) استعمال isti'mâl, اداره idâre. (*fig.*) معامله mou-āmele

Handsel, hand'sel, or han'sel, (*n.*) پي pey; (سمتاج) (siftah)

Handsome, han'sum, (*a.*) گوزل güzel, (*pers*) متاسب yaqushuqlu, (*lit.*) mütenâsib; (*generous*) بول bol; اي iyî, (*lit.*) semihâne — **ly**, (*ad.*) لطيف sôuretdé, (*lit.*) zarîfâne, — **ness**, (*n.*) گوزللك güzellig, لطافت letâfet, (*fig.*) سخاوت sehâvet; سباح semâhat, ne-jâbet.

Handy, hand'i, (*a.*) قوللايديشي qoulla-nushlu; (*skil'ful*) ماهر mâhir; بيجريكلي bejerikli; — **Hand'ily**, (-'i-li) (*ad.*) mâhirâne, — **Hand'iness**, (*n.*) (*fig.*) هنر hûner; مهارت melhâret

Hang, hang, (*v.a.*) آسماق asmaq; (*lit.*) (*pers.*) طاقق taqmaq; (*pers.*) آسماق asmaq; صلب salb et., (*vn*) آسيلمق asulmaq; صارقق sarqmaq; (*fig*) معلق mou-allaq ol.; — **back** (*fig.*) گري طورمق geri dourmaq; ياييشمق — **on** ياييشمق ya-pushmaq; (*fig.*) باغلامق bâlanmaq, (*voroy*) صيقمق suqmaq; تعجيز tâ-jiz et.; — **over** صارقق sarqmaq; آتامق abanmaq, — **togthether** (*fig.*) متحداو. müttehidol., بري بريته مربوط. biri biri-ne merbûut ol.; — **dog**, (*n.* و *a.*) حبيت habîs, ملعون mel-ôun; — **hang'-er**, (*gér*) (*n.*) چنگل chengel; قانجه qanja; — **on** (*n.*) (*fig.*) صبرناشايق sur-nashuq; دالقاوق dalgavouq; (*lit.*) kyâse-lis, — **Hang'ing**, (*ging*) آسيلمق asulu; (*fig.* و *pers.*) آسيلمق asulmaya lâyuq; (*n.*) آسيلمق asul-ma; (*pl.*) آسغي asgu; پردلر perdeler; — **Hang'man**, حلال jellâd; — **Hang'-nail**, (-'nâl) (*n.*) شيطان طيرناغي sheytan turnâ.

Hank, hangk, (*n.*) قانقال qangal; طوره toura; (*fig.*) ربطيه rabtuye.

Hanker, hangk'ér, (*vn*) آردو ar-zôu et; حسرت hasret çek-mek, — **Hank'ering**, (*n.*) حسرت hasret; اشتياق ishtiyâq.

Hanover, han'o-ver, (*n.pr*) هانوره hanevre.

Hap, hap, (*n.*) تصادف tesâdûf; طالع tâ li'; (*vn*) (واقع) اولق (vâqî') olmaq — **Hazard**, (*n.*) بخت baht; هورات zoughûrât, (*a.*) راست راه rast gele tesâdûfi; — **Hap'less**, (*a.*) بختسز tâli'siz, باhtsuz.

Happen, hap'en, (*vn*) اولق olmaq صادقصادق ووقوع vouqou' boulmaq, et

Happy, hap'i, (*a.*) مسرور mes-ôud باختيار bahtiyâr; (*lucky*) موفقيتي mou vaffaqiyyetli, — **Happily**, (hap'-li) (*ad.*) مسرورانه mes-ôudâne, وفقيته mouvaffaqiyyetle; (int) شكر! choq shükûr'; — **Happiness**, (hap'i nes) (*n.*) سعادت se-âdet; باختيارلق bah tiyârluq

Harangue, ha-rang', (*n.*) نطق noutq (*lit.*) خطابه hutâbe; (*v.a.*) طلق سويلمك noutq seuylemek.

Harass, har'as, (*v.a.*) صيقمق suqmaq ييزار yormaq; (*lit.*) يزار bizâr et.

Harbinger, här'bin-ger, (*n.*) خبرجي ha berji; (مؤدججي) (müjdeji); (*fig.*) علامت alâmet

Harbour, här'bur, (*n.*) ليمان liman مرسا mersâ, (*fig.*) التحاكم iltijâgyâh (*v.a.*) عافظه mouhâfaza et.; himâye et.; (*indulge*) ترويح tervij et. (*vn*) التجا barunmaq; iltijâ et.; — **master** ليمان رئيسي liman re'isi; — **Har'bours**, (-'bur-ér) (*n.*) مظهر hamî, معين mou-in; حامى zâhir.

Hard, härd, (*a.*) سرت sert; قاتي qatu (*sci*) صلب soub; (*difficult*) كوج güch (*âr*; (*severe*) سرت sert; (*painful*) حقسز haq suz; اليم elim; (*rigorous*) چتين chetin (*industrious*) چاليشغان chalushgan; مال fa'âl, (*ad.*) شدتله shiddetle; (*fig.*) نوچللكه güchlükle; (*closehy*) يقين yaqun; شدت pek. — **ly**, (*ad.*) شدت shiddetle, كوجللكه güchlükle; (*scarcely*) انجق anjaq.; همان هيج hemen hich (*lit.*) مستبعد müsteb-ad; — **ness**, (*n.*) شدت sertlik; (*fig.*) مشكلات müşkü lât; — **by**, (*ad.*) مشقت meshaqqat; (ك) يانده (in-) yanunda; — **up**, (*ad.*) (*fig.*) روصه آلابانده suquntuda; (*mar.*) لي صيق (a.) orsa alabanda; — **fisted**, (*a.*)

mōte; foot; mōōn, shut. mūte very. tū جيوو; ch چ, sh ش; lh ث; th ذ; zh ز [HAR-HAR]

eli suqu; جرى jimri; حسيس hasis; — **hearted**, (a) قتي يوركلي qatu yil-rekli; مـحتسز merhametsiz. — **labour**, (lit.) خدمات شاقه hidemātu shāq-qe, (jud.) كورك حزاسي küreke jezāsü. — **money**, معدني ااره mā'denî para, (pl) مـسكوكات meskyōukyât, — **ware**, (wār) (n pl) معدني اشيا mā'denî eshyâ. — **water**, آحي اju sou; — **Hard'en**, (v.a) سرتلشدirmek, (firm) پكيشدirmek suqushduımaq, پكيشدirmek pekishdirmek, (v.n) قاتيلاشيق qatula-shmaq; سرتلشمek sertleshmek, (sci) tesallüb et; — **Hard'ening**, (n.) قاتيلاشمه qatulashma; — **Hards**, (hārdz) (n pl) قتيق kutuq, كنوير ke-nevir, — **Hard ship**, (n.) (fig.) غدر gadr; حقسرتق haqsuzluq; اضطراب uz-turâb.

Hardy, hārd'i, (a) حيسور jesōur; (resol-ute) ييلماز yulmaz; (lit.) عزمكار azim-kyâr; (enduring) پيشكين pishkin; متحمل mütehammil; — **Hard'ily**, (-i-li) (ad) متانشله jesōurâne; (fig.) metânletle; تحمل ايله tehammülle; — **Hard'iness**, (n.) جسارت jesâret; (fig.) پيشكينليك metânet; تحمل tehammül; پيشكينليك pishkinlik.

Hare, hār, (n.) طاوشان tavshan; — **brained**, (a.) سرسم sersem; — **lip-ped**, (a) ياريق دوداقلی yaruq doudaqlu. — **Hardem**, hā'rem, (n.) حرم harem.

Hark, hārk, (v.n) ديكلمك dinlemek; (int) دور! dour!; ديكلمه dinle!.

Harlequin, hār'le-kwin, (n.) حقهماز hoqqabaz; (الياجو) (palyâcho); (fig.) soytaru; — **Har'lequinade**, ('le-kwin-ād) (n) حقهمارلق hoqqabaz-luq; صويتاريلق soytaruluq.

Harlot, hār'lot, (n.) فاحشه fāhishe; — **Har'lotry**, (-ri) (n.) فاحشه‌گ fāhishe-lik.

Harm, hārm, (n.) ضرر zarar; فئالق fenâluq; (v.a) ضرر ويرمك zarar vermek; (fig.) ضرر او. zarar ol.; فئالق fenâluq et; it does not — (ه) ضرر (ه) تأثير zararu yoqdour; يوقدر te'sir etmez; — **Harm'ful**, (-'fōl) (a.) مضر mousur; فئا fenâ; — **Harm'fully**, (-'fōl-i) (ad.) مضر صورتده mousur sōuretd; — **Harm'fulness**, (-'fōl-nes) (n.) مضر mazar-rat; فئالق fenâluq; — **Harm'less**,

(a) ضررسز zararsuz, — **Harm'lessly**, (-'les-li) (ad.) ضررسز zararsuzja, مـعصوما mā'sōumâne; — **Harm'less-ness**, (-'les-nes) (n.) ضررسرتق zarar-suzluq, (fig.) مـعصوم mā'sōumıyyet.

Harmonic, har-mon'ik, (a) آهنكلي āhenkli, (n pl) آهنك اصوات āhenki esvât, — **motion**, حرکت تأليفه hareketi te'lifıye, — **proportion**, نسبت nisbeti te'lifıye; — **Harmon-ica**, (-'ik-a) (n.) آرمونيك armonik

Harmony, hār'mo-ni, (n.) آهنك āhenk; (lit.) آهنك اصوات (حسن) imtizâj; — **Har'monize**, (-iz) (v.a) آهنك ويرمك āhenk vermek; (lit.) تأليف te'lif et; (v.n) آهنك imtizâj et, — **Har-mō'nious**, (-'ni-us) (a.) آهنكلي āhenkli; (lit.) آهنكدار āhenkdâr.

Harness, hār'nes, (n.) قوشوم qoshoum; طاقم taqum; (v.a.) قوشدق qoshmaq; دوناتق donatmaq.

Haroun, hār'ōon, (n pr.) هارون hār-roun; H — 'al-Rashid, (-'er-rashēd) هارون الرشيد hārōunür-rashid

Harp, hārp, (n.) حارب harp; (v.n) اوراتق harp chalmaq; (fig) اوراتق ouzatmaq; (lit.) اطابا utnâb et; — **Harp'ist**, (n.) حاربست harpist.

Harpoon, hār-pōon' (n.) زيقين zup-qun; (v.a.) زيقيلامق zupqunlamaq; صاپلامق saplamaq.

Harpy, hār'pi, (n.) (fig.) شرت shirret; (so.) آلا طوغان ala doghan.

Harrow, har'ō, (n.) (agr) طيرميک tur-muq; سورتق taraq; (v.a.) سورتق sür-mek; پارچه لاق taraq; (fig) پارچه لاق parchalamaq; اوسانديرمق ousandur-maq; — **Harrowing**, (har'ō-ing) (n.) طرامه tarama; (a.) اليم elim; (lit.) دلسوز dilsōuz

Harry, har'i, (v.a.) ياغا yāma et.; اشكنجه ashkenje et.; (fig.) تخریب tahrīb et.

Harsh, hārsh, (a.) سرت sert; آحي aju; (fig) قاتا qaba; (lit.) حشين hashin; — **ly**, (ad.) سرت صورتده sert sōuretd; (lit) خوشونتله houshōunetle; — **ness**, (n.) سرتلك sertlik; آجيلق ajuluq; (lit.) خوشونت houshōunet.

Hart, hārt, (n.) كيك geyik; قارهجه qaraja. — **Hartshorn**, (hārts'hōrn) (n.) كيك geyik boynouzou; (chem) آمونياک amonyaq (-mah-lōulū)

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[HAR-HAW] (انگلیزچه کلماتک تلفظی آپسون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne,

Harum-scarum, hā'rum-skā'rum, (a) /
قاجیق qachuq; (ظیر طوب) (zur zop).

Harvest, hār'vest, (n) /
حصاد hasād, harman محصول mahsōul; (fig.) /
بیچمک semere; (v.a.) /
netije; (v.a.) /
bichmek, (fig.) /
hasād et, (fig.) /
اقتطاف istuhsāl et.; (lit.) /
اقتطاف iqtitāf et.; — **home**, harman خرم sonou; (fig.) /
zuyâfet; — **man**, /
hasâdju, oraqu; — **moon**, /
bedri hasâd.

Hash, hash, (n.) /
قیمه quyma; (v.a.) /
quymaq; **to make a — of** (فی) /
harâb et.; (i-) /
berbâd et. (i-).

Hasp, hasp, (n.) /
کندی kened; کوپری /
keuprû; (v.a.) /
taqmaq, کندله‌مک /
kennilemek.

Hassock, has'uk, (n.) /
یاصدیق yasduq; /
minder.

Haste, hâst, (n) /
عجله ajele; (lit.) /
شدت isti'jâl et.; (vehemence) /
shiddet; **make — ! !** /
chabouq!; (haydi!) — **Hasten**, (hâs'n) /
su-qushdurmaq, (v n) /
ajele et; — **Hastily**, (hâst'i-li) (ad.) /
عجله ajeleyle; (char /
chabouq); (fig.) /
shiddetle; — **Hasty**, (hâst'i) (a) /
ajele; (pers.) /
ajdûl, hiddetli; — **pudding** /
lapa.

Hat, hat, (n.) /
شاپقه shapqa, — **band**, /
shapqa qordelesi; — **box**, /
shapqa qoutousou.

Hatch, hach, (n.) /
قاپو qapu; (mar.) /
لومبار قاپاغی qaporta âzu; /
loumbar qapâ; (v.a.) /
qapamaq; — **way**, (n.) /
loumbar âzu; (mar.) /
qaporta.

Hatch, hach, (n.) /
qoulouchqa; (pl.) /
pilichler; (v.a.) /
qoulouchqa yaturmaq. /
qoulouchqa yatmaq. (v.n.)

Hatchet, hach'et, (n.) /
باطله balta; ساطیر /
satur.

Hate, hât, (n.) /
کین kîn, نفرت nefret; /
nefret et.; — **Hate'ful**, /
ke-rih; (a.) /
menfôur; (manifesting) /
kindâr; nefretli; — **Hate'fully**, /
menfôur sôuretdé; /
nefretle; — **Hâter**, (n.) /
dûsh-man; (lit.) /
müteneffir; — **Ha-**

tred, (hâ'tred) (n.) /
کین kîn; عداوت /
adâvet, نفرت nefret.

Hatter, hat'er, (n) /
شاپقاجی shapqaju

Haughty, haw'ti, (a.) /
مغرور mâgrôur; /
kibirli, — **Haught'ily**, /
mâgrôurâne; /
azametle; — **Haught'-** /
iness, (n.) /
gourôur; /
kibir; /
azamet.

Haul, hawl, (n.) /
چککش chekish; (وولی) /
menfât, (v.a.) /
vira et; /
orsa et.; (fig.) /
seyr et; — **Haul'age**, /
jerr; (charge) /
yerriyye.

Haunch, hawnsh, (a) /
قالچه qalcha.

Haunt, hawnt, (v.a.) /
devâm et.; /
tâqib et.; (n.) /
zuyâretgyâh; — **Haunt'ed**, /
tekin; (a.) /
mü-dâvim.

Have, hav, (v.a.) /
olmaq; (hold) /
atulmaq; (e-) /
hüjôum et; — **it out** /
bitirmek; (i-) /
hall et.; — **on** /
rather; (lâbis ol.; — **rather** /
mal; — **Hav'ing**, (n.) /
emvâl; (manners) /
etvâr; — **been** /
oldôundan; — **been** /
oldôundan.

Haven, hâ'vn, (n.) /
liman liman; (fig.) /
melje'.

Haversack, hav'er-sak, (n.) /
طوره torba; (mil) /
chanta.

Havoc, hav'uk, (n.) /
خسار hasâr; (pl.) /
tah-rib et.; (v.a.) /
tah-rib et. .

Hawk, hawk, (n.) /
atmaja; (zo.) /
avlamaq. /
tükürmek; (v.a.) /
gezdirmek; (v.a.) /
bârmaq.

Hawker, hawk'ër, (n.) /
سیار صاعی sey-yâr satuju; (hunter) /
avju.

Hawse, hawz, (n.) /
holes, (mar.) /
locha delikleri; — **pipe** /
locha.

mōte; foot, mōōn, slaut, mūte; very, tū چيرو ch ټ, sh ش, th ث, zh ټ [HAW-HEA]

Hawser, haz'er, (n.) يومه yoma; قابو qablo, — laid, (a) اوردوش eurül-müşh, بوکوش bukulmuşh.

Hawthorn, haw'thorn, (n.) قاره چالی qara chalu

Hay, hā, (n.) اوت (قودي) (qourou-) ot, (v.a.) قوروتماق qouroutmaq; — cock, (v.) اوت يبعيني ot yughunu.

Hazard, haz'ard, (n.) بخت baht, تصادف tesâdûf; (nsk) مخاطره mouhâtara; (mil) سرگذشت sergüzesht; (game) قوماق qoumar; (v.a.) بخته حواله ا. bahta havâle et; تهليكه تهليكهye qomâq; (v.n.) جرأت ا. jür-et et.; (fig.) كيريشمك girishmek; آتيلمق atulmaq, — Haz'ardous, (-'ard-us) (n.) تهليكهli tehlikeli; مخاطرهli mouhâtara; — Haz'ardously, (-'ard-us-lı) (ad.) (lit.) ماجرا پرستانه mâjerâ perestâne.

Haze, hāz, (n.) سيس sis, دومان douman; (fig.) پریشانلق perishânluq; — Hāz'y, (-'ı) (a) سيسli sisli; دومانli doumanli; (fig.) مظلم mouzlim; — Hāz'iness, (n.) دومان qarartu; قارارتی douman

Haze, hāz, (v.a.) شاشيرتق shashurtmaq, آوزمك özmek.

Hazel, hā'zı, (n.) فندق آتاجی funduq âju; (a.) (colour) قندقی funduqi; — nut, فندق funduq.

He, hē, (pron.) او o; (مواليه) (mōumâ-ileyh); (n.) آدم adam, (n. مع a) ارکک erkek.

Head, hed, باش bash; قفا qafa; (zo) رأس re's; (chief) باش bash; سر ser...; رئیس re'is; (title) عنوان ounvân; (lit.) سرنامه ser-nâme; (river) منبع menbâ; (beer) کوپوک keupük; (brain) (fig.) عقل aql; باشه بېن bey; باشه بېن bey; (v.a.) باشه بېن basha gechemek; سوق a. sevq et.; اداره idâre et.; (naut.) قارشيلامق qar-shulamaq; (v.n.) باش ياپماق bash yap-maq; — or tair يازى طغرا yazu-toura; over — and ears طلمش dalmush; بونالمش bounalmush; to go — over heels يوارلاشق youvarlanmaq; طالاق taqlaq qulmaq; — ache, باش صارنجى bash ârusu; — band, باشلق bashluq, (lit.) سربوش serpôush; — fast, (n.) (mar.) باش بالامازى bash pa-lamaru; — land, برون (بورن) bourn; — less, (a.) باشسuz bashsuz; — light, (n.) اوک لامبه eun lamba; اوک قنار eun

fener; (mar) پرووا فنارى prouva fe-neri. — long, (ad.) على العجله alel ajele; حديتته hiddetle; — master, سر معلم ser mou-allım, — most, اك ilk; — office, مرکز اداره merkezi idâre; — piece, باشلق bashluq; (fig.) عقل aql; قفا qafa; — quarters, (n.) (mil) مرکز merkez; (fig.) محافل mehâfil; — strong, (a.) دېك bash dik bash, سرکش ser-kesh; — stall, (n.) (zo) باشلق bashluq; — stone, گوشه طاشي keushe tashu; (grave) باش (طاشي) bash (-tashu); — Head'iness, (n.) دېك باشلق dik bash-luq; سرکشلىك ser-keshlik, — Head-ing, باش ser-levha; سر لوهه ser-levha, — Head'y, (-'ı) (a.) دوشونجهسىز dū-shünjesiz; عنادى inâdju, (intoxicat-ing) باشه وورر basha vourour; سرت sert

Heal, hēl, (v.a.) ا. iyi et.; تداوى tedâvi et; (fig.) اصلاح a. uslâh et.; التيام iyileshmek; (lit.) افاقه ifâqet بولماق iltiyâm boulmaq; — Heal'ing, (n.) تداوى ifâqet التيام iltiyâm; (act) تداوى tedâvi; (a.) شفالى shifâlu; (fig.) فائدلى faydalu.

Health, helth, (n.) صحت suhhat; عافيت âfiyet; bill of — (mar) پاتنه patente; صحتيه pratiqa; board of — ! suhiyye mejlis; your ! she-refinize !; — Health'ful, (-'fūl) (a.) صحت suhhi; (fig.) صاغلام sâlam; — Health'iness, (n.) صحت suhhat; زندهك زندelik; صاغلاملق sâlamluq; — Health'y, (-'ı) (a.) صحت suhhi, (fig.) صاغلام âfiyetde.

Heap, hēp, (n.) ييغين yughun; كومه küme; بر چوق bir choq ...; ييغمت yugh-maq; (v.a.) کومهسى kümesi; جمع a. toplamaq; (lit.) ييغمه jem et; — Heap'ing, (n.) ييغمه yughulma; بيريكه birikme; (lit.) تراکم terâküm.

Hear, hēr, (v.) دويغ douymaq; ايشتمك ishitmek; (listen) دېكلمك dinlemek; خبر آلتىق isticmâ et.; (news) haber almaq; دويغ douymaq; (int) ! ishitin !; دويك douyoun !; to be heard, (herd) ايشيدلك ishidilmek; خبر آلتىق douyoulmaq; (news)

[HEA-HEA] (انگلیزجه کلماتک تلعفی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in, mīne;

haber alunmaq, have you heard of him «اوندن» خبر آلدیکیزی؟ «on-dan» haber aldunuzmu? — **Hear'er**, (n) ایشیدن ishiden: سامع sāmī', (pl) دیکامه sāmī-in; — **Hear'ing**, (n) دیکامه dinleme: استماع istimā', (sense) (lit.) سامعه sāmī-a, — **Hear'say**, (-sā) (n) rivāyet; (lit) مسوعات mesmōu-ât; (a) روایت مستند rivāyete müste-nid, ... douyma ..

Hearken, hār'k'n, (v n.) دیکلمک (ع) (ع) (ه) قولاق ورمک, (i-) dinlemek, (e-) qoulaq vermek.

Hearse, hers, (n) جنازه آرایه سی jenāze arabasu; — **like**, (a) مایملی mâtemli; خزین hazîn.

Heart, hār't, (n.) قلب qalb; يودك yū-rek; (affection) کویک geunül; (cards) قوپه qoupa; (bot) کویک geubek; (inward) صمیر zamîr; ایچ ich, by — ezber; to learn by — ezberleme; — **ache**, (fig) کدر keder, (lit.) هجران hıjrân; — **break**, (n.) الم elem; کدر keder, — **broken**, (a.) الم elemli; مکدر mükedder; (poet) منکسر البال mejrōuhül-fü-âd; معده münkesirülbâl, — **burn**, (n.) معده mi'de qaynamasu; — **burning**, (n.) (fig) کین kîn; عداوت adâ-vet; — **disease**, قلب خسته لی qalb hastalugh; — **easing**, (a) تسکین teskîn ediji; (lit.) اطمنان utmî'nân-bahsh; — **felt**, (a.) قلبی qalbî; صمیمی samîmî; — **less**, (a.) قلبسز qalbsız; ظالم zâlim; (courage) جسارتسز jesâretsiz; — **rending**, (a) يك احيقلى pek ajuqlu; (lit.) دلقراش dil-sôuz; استراحت قلب 's ease, (n.) utmî'nân; (lit.) اطمنان istirâhati qalb; (bot) هرچائی منکشه herjâ-i menekshe; — **sick**, (a.) (fig) مکدر mükedder; — **sick**, (a.) (fig) مایوس me'yôus; — **Hearten**, (hār't'n) (v.a.) حسارت jesâret vermek; — **Heartily**, (hār't'i-li) (ad) بوتون قلبیه bütün qalbîle; صمیمانه samîmâne; — **Heartiness**, (hār't'i-nes) (n.) صمیمیت samî-miyyet; — **Hearty**, (hār't'i) (a) قلبی qalbî; صمیمی samîmî; (healthy) صاغلان sâlam; (fig) قوئلی qouvvetli.

Hearth, hārth, (n.) اوچاق ojaq; (fig.) يورد yourd.

Heat, hēt, (n.) حرارت harâret; صیحاقلق sujaqluq; (excitement) شدت shiddet, (fig.) hurs, (aidou) حرص gayret; حرارت harâret, (race) یاریش yarush; qoshou, musâbaqa; (v.a.) تسخین tes-hîn et; (fig) قیزیشدیرمق quzushduрмаq; (v n) ایصیتیق usunmaq; — **Heat'ed**, (l'd) (a) ایصینمش usunmush; تسخین ایدلمش tes-hîn edilmish; صیجاق sujaq; — **Heat'er**, (n.) صیجاق دمیر sujaq demir; (lit.) مۇسahhin; — **Heating**, (n) تسخین tes-hîn; (a) ایصیتیر usutur; ایصیتیقی usutuju; قیزدیریمقی quzduruju; مۇسahhin; **central** — قالدورفر qalorifer.

Heath, hēth, (n.) چالی chalu فوندا founda, (land) چاللیق chaluluq; قیر qur.

Heathen, hē'thn, (n & a) دینسز dînsiz کافر kyâfir; — **Heathen'ish**, (a.) باربار kyâfirâne; (fig.) ظالم zâlim; باربار barbar; — **Heathenism**, (izm) (n.) باربارلوق bar-barluq; ظلم zoulm.

Heather, hēth'er, (n.) فوندا foun-da (-otu); چالی chalu; to set the — on fire مسئله چیقارمق mes-ele chuqarmaq; (yangu) یانغینه کوروکه کیتمک) (yangu) keurükle gitmek).

Heave, hēv, (v.a.) قالدورمق qaldurmaq; (throw) آتاق atmaq; قیلرلاتمق furlatmaq; (swell) چیقارمق qabartmaq; (out) چیقارمق chuqarmaq; چمک chekmek; (mar.) طورمق vira et; to — to (v n) दौरماق; (mar) فاقه facha et.; (rise) قالمق qalmaq; قابارمق qabar-maq, (vomit) اوکورمک enyürmek; قوسمق qousmaq; — **Heav'ing**, (n.) آتیش atush; قابارمه qabarma; (lit.) تلاطم te-lâtoum

Heaven, hev'n, (n.) کوک geuk, سما semâ; (rel.) عرش arsh; (lit.) سوات semâvât; (God) الله allah; (blessing) سعادت اخرویه se-âdeti ouhreviyye; — **born**, (a.) (lit.) سبوی semâvî; — **Heavenly**, (hev'n-li) (a.) سبوی semâvî; (fig.) صاف sâf; لاهوتی lâhûtî; (ad.) (lit.) قدسیانه qoudsiyâne; — **bodies** (ast) اجرام سبویه ejrâmu semâviyye; — **Heav'enliness**, (n.) (fig & lit) قدسیت qoudsiyyet; علویت oulviyyet. **Heavy**, hev'i, (a.) آغâr: (lit.)

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte, foot, mōon, shut, mūte; very; tū چيوو ch ج, sh ش, th ث; thā, thā [HEB-HEL]

saq'il. (dünouq) گۆچ güch, müşkü; (hiz) حسیب jesim, (fig) عظیم azim, مهم mühim, (dün) donouq; عاتل ātul, (fig) qouvvetli, (māgesuble) آغر ār, (a) hazmu güch, — hearted, (a) mükedder, — lāden, (a) yükü ār, — weight, (a) ār jüs-seli; (sport) ... ār siqlet; — Heavily, (hev'i-li) (ad) ār sōurette; (slowly) ār ār; (very) pek; — Heaviness, (hev'i-nes) (n.) ārluq; siqlet; (fig) suquntu, keder.

Hebdomadal, heb-dom'a-dal, (a.) haftalug .., (lit.) üsbōu-i.

Hebrew, hē'brōō, (n.) (pers) ibranī; (a.) yahoudi; (a.) ibranī; (language) ibranīje, — Hebraism, (hē'b-ra-izm) (n.) ibranī shivesi; — Hebraist, (hē'b-ra-ist) (n.) ibranī ālami; (a.) ibranī mütahassusu.

Hecatom, hek'a-tom, (n.) qourban; (fig) beuyük telefāt; (a.) azim zāyi-āt.

Hector, hek'tor, (n.) qaba dayu; (v.) qaba dayuluq et.; (fig) tā'jiz et.; — Hectoring, (n.) qaba dayuluq; (fig.) yaygara; (a.) yaygaraju.

Hedge, hej, (n.) chit; (a.) chit chekmek; qoushatmaq, (fig.) mouhā-faza et.; (v) saqlanmaq; — bill, bağhu pichā; (a.) hog, kirpi.

Hedjaz, hej-āz', (n.pr.) hijāz.

Hedonism, hē'dō-nizm, (n.) (phil.) zevqiyye (-mesleki); — Hedonist, (n.) (phil) zevqiyyeji.

Heed, hēd, (n.) diqqat; (lit.) ihtimām; (v.a.) diqqat et.; (a.) (iyi-) dinlemek; — Heedful, (-fōl) (a.) diqqatli; — Heedfully, (-fōl-i) (ad) diqqatle; — Heedless, (a.) diqqatsuz.

Heel, hel, (n.) topuq; (a.) ta-

ban, (hog) eukje; (fig.) arqa, son; (v.a.) taqmaq, taban gechirmek; (v.n.) tā'qib et.; (mar) yatmaq, (yan-) yatmaq, at a person's — s (in-) peshinde; to take to one's — s ta-banu qaldurmaq; qachmaq; — ball, balmoumou; — tap, (n) artuq; — Heeled, (hēld) (a) topouqlou; eukjeli; — Heel'er, (n.) mou-aqqib

Hegemony, he-jem'o-ni, (n.) tehakküm; hegemonya

Hegira, hej'i-ra, (n.) hijret; (year) seneyi hijriyye; (a.) hijri

Heifer, hef'er, (n.) yavrou inek; (bouzâ).

Height, hit, (n.) yūxeklik, itirfâ; (hill) tepe, (fig.) kemâl; gâye; — Height'en, (t'n) (v.a.) yūxeltmek; (fig.) tezyid et.

Heine, hi'ne, (n.pr.) hayne.

Heinous, hā'nus, (a.) shenî'; (a.) shenî' sōurette; — ly, (ad.) shenî' şanet; (n.) shenâ-at.

Heir, ār, (n.) vâris; — apparent, (n.) velli-ahd; — Heirloom, (ār'dōom) (n.) vârislik; (haqqu-) verâset; — Heir-ess, (ār'es) (n.) vârise; — Heirless, (ār'les) (a) vâris-siz; bilâ vâris; — Heirloom, (ār'dōom) (n.) mîrâs; mâli mevrōus; (fig) yâdigyâr; — Heirship, (ār'ship) (n.) verâset.

Helgoland, hel'go-land, (n.pr.) helgoland.

Heliotope, hē'l'i-o-trōp, (n.) (bot.) gūn chicheyi; vanilya; (stone) qan tashu.

Hell, hel, (n.) jehennem; — born, (a.) jehennemî; — Hellish, (hel'ish) (a.) jehennem gibi; (fig) shenî'.

Hellebore, hel'e-bōr, (n.) (bot.) cheupleme.

Hellenic, hel-len'ik or hel-lē'nik, (a.) yōunânî; — yōunân..; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[HEL-HER] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē. hēr; in, mine;

Hellenism, (hel'en-izm) (*n.*) یونانیلیق yōunānluluq; یونانیلیک yōunānlilik.
Helm, helm, (*n.*) (man) یکه yeke; (*fig.*) اداره idāre; **at the** — دومنده dümende; (*fig.*) باشده bashda; (*-of*) (ک) (ک) رأس (in-) bashunda; (*lit.*) باشنده (in-) re'si kyârunda, —sman, دومنچي dümençi, سر دومن ser-dümen.
Helmet, hel'met, (*n.*) باشلیق bashlıq; معمر magfer; — **Hel'meted**, (td) (*a.*) مغفرلی magferli.
Help, help, (*n.*) یاردیم yardum; معاونت mou-âvenet; (*fig.*) چاره çâre imdâd, (*v.a.*) یاردم ا. yardum et; (*abstain*) mou-âvenet et.; (دن) (ه) tehammül et.; (منع نفس ا.) (den-) men-i nefis et.; — **one's self** almaq (یک) (yemek); (ایچمک) — **yourself**! (ichmek), — **Help'fully**, (—fool-i) (*ad.*) یاردیمی yardumju; — **Help'ful**, (—fool) (*a.*) معین mou-în; (*lit.*) معاونتکار mou-âvenetkyâr, — **Help'fully**, (—fool-i) (*ad.*) معاونتکارانه mou-âvenetkyârâne; — **Help'less**, (*a.*) (*fig.*) عاجز âjiz بی چاره bi-çâre; — **Help'lessly**, (—les-li) (*ad.*) چاره‌سز bir halde — **Help'lessness**, (—les-nes) (n.) چاره‌سزلیک çâresizlik; — **Help'mate**, (—mât) (*n.*) رفیق refiq; (*fem*) رفیقہ refiqa.
Helter-skelter, hel'ter-skel'ter, (*ad.*) قارمه قارشیق qarma qarushuq; (*n.*) پریشانلق perishānlıq.
Helve, helv, (*n.*) صاپ sap; (*v.a.*) صاپ sap gechirmek
Helvetic, hel-vet'ik, (*a.*) ... اسویچره isvichre.; — **Helvē'tia**, (*n. pr.*) اسویچره isvichre.
Hem, hem, (*n.*) کنار kenar, باغی basgu; (*v.a.*) قیورق basdurmaq, قیورماق quvurmaq.
Hemisphere, hem'i-sfēr, (*n.*) نصف nüsف küre; — **Hemispher'ical**, (—sfer'ik-al) (*a.*) نصف کروی nüsف kürevi.
Hemlock, hem'lok, (*n.*) بالديران otu bal-duran otu.
Hemorrhage, hem'or-āj, (*n.*) سیلان دم seyelanu dem; (هموراجی) (emoraji).
Hemp, hemp, (*n.*) کنور kenevir; — **seed**, کنبور kenevir tohoumou.

Hen, hen, (*n.*) طاووق tavouq; (*a.*) دیشی dishı, — **coop**, طاووق قفسی tavouq qafesi, — **'pecked**, (—pek'd) (*a.*) (*fig.*) دیون zebōun; (قلبیق) (qlubıq).
Hence, hens, (*ad.*) بورادن bouradan; (*consequently*) بو سببدن bou sebedden; **—forth**, (*ad.*) binâ-en aleyh; **—bound**, boundan sōra; بعدما bâ-demâ
Hepatic, hē-pat'ik, (*a.*) قاره چکر qara jıyer.; (*lit.*) کبدی kebdî.
Her, her, (*pron*) اونک onoun; — **Hers**, (herz) (pron) اونکی onounki
Heraclea, her-a-kle'a, (*n. pr*) ارکلی ereyli.
Herald, her'al'd, (*n.*) خبری haberji; (*consequently*) münâdi; — **Her'aldrı**, (—ri) (n.) آرمملر armajuluq; (*pl*) آرمملر armalar.
Herb, hērb, or ērb, (*n.*) اوت ot; چیم chim; (*greens*) ییشلیک yeshillik; (*lit.*) حشیش hashish; — **Herba'ceous**, (—ā'shus) (*a.*) ot gibı; (*lit.*) حشیشی hashishi; — **Herb'age**, (—ā'j) (*n.*) اوت ot; (*pl*) اوتلار otlar; چمن chimen; (*pasture*) اوتلاق otlaq; مرعا mer-â; — **Herb'al**, (*n.*) طبی نباتات مجموعه‌سی tubbî nebatât mejmou-asu; — **Herb'alist**, (*n.*) نباتات کویکی keukjü; (*sci.*) نباتات âlimi.
Herbivorous, her-biv'or-us, (*a.*) اوت ی ot yer.; (*lit.*) اکل نبات âkili nebat.
Hereculean, her-kū'lē-an, (*a.*) هرکول کی herkulgibi; (*fig.*) پک کوچ pek güch; (*lit.*) معظم mou-azzam; — **Hercules**, (her-kūl'ez) (*n. pr*) هرکول herkül.
Herd, herd, (*n.*) سورو sürü; (*fig.*) کروه gürüh; (*pers.*) چوبان choban; (*v.a.*) sürü ol.; sürmek; (*v.n.*) — **s'man**, صیغیرتاج choban; su-ghurtmach.
Here, hēr, (*ad.*) بوراده bourada; (*to-ward*) بورایه bouraya; (*int.*) ایشته ishte!; — **and there**, بوراده shourada-bourada; (*fig.*) آره صیره arasura; — **is**, بوراده (دن) bourada(-dur); (*int.*) ایشته ishte! (بیورک!) (bouyouroun!) — **you are!** ایشته ایسته‌دیککن! ishte isted'ıyniz!; — **neither — nor there** aradughnuz!; **neither — nor there** ne bourada ne orada;

(For Turkish pronunc.) past; lārgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut, mûlta, very, tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄, zh ڙ [HER-HID]

وقدر اهميتي ehemmiyyetsiz (fig.)
 يوق o qadar ehemmiyyeti yoq, —
 'about, (ad.) بورانده bouralarda: —
 after, (ad.) بعدما bâ'demâ, (n.) آ
 âti, (rel.) آخرت âhuret, — by, (-bi')
 bounounla, بو صونونلا, bou sôu-
 retle. (near) ياقين (da), —
 in, بونده bounda, ichinde, (fig.)
 bou housôusda; — of bounoun...;
 — onoun...; — tofore, (-to-for) شimdiye
 qadar..; — upon', bounoun üzerine...;
 — with, bounounla, (inclosed) مربوط
 merbûtan. **Heredity**, he-red'i-ti, (n.) (lit.) وراثت
 verâset, توارث tevarîs; — **Hered-
 itary**, (-'i-ta-ri) (a) ارثي irsî; —
Hered'itary, (-'i-ta-ri-li) (ad) ارثي
 irsen. **Heresy**, her'e-si, (n.) (lit.) خلافت dalâ-
 let; تردى tereddî, — **Her'etic**, (-'e-
 tit) (n. & a) (lit) متردى mütereddî
Heritage, her'it-aj, (n.) ميراث mirâs,
 (act) وراثت verâset
Hermetic, -ally, hêr-met'ik, -al-i, (a.
 ad) هوا چيگمڭ صورتده; sum suqu;
 hava gechmez sôuretda. **Hermit**,
 hêr'mit, (n.) منزوى münzevî; (rel.)
 târîki دنیا (dünâ); — **Her-
 mitage**, (-aj) (n.) مناستر manastur;
 (lit.) inzivâgyâh. **Hernia**, hêr'ni-a, (n)
 قاصيق futuq; (casuq chatlamasu)
Hero, hêr'ô, (n) قهرمان qahramân; (fig.)
 qahramânü vaq-a; — **Her-
 oine**, (her'ô-in) (n) (fem.) قهرمان qah-
 ramân; — **Hero'ic, -ally**, (hê-r'ô'ik,
 -al-i) (a & ad.) قهرمانجه qahramânja;
 (lit.) qahramânâne; (n.) (lit.)
 dâstân; (pl) مبالعات moubâle-
 gât; (lit.) utrâ; — **Hêr'ô'ic verse**,
 dâstân; (style) (lit.) (aslub hamâsi)
 (üslûbu hamâsi); — **Hêr'ô'ic medi-
 cine**, (hê-r'ô'ic) te'sîri qat-i ilaj;
 — **Hêr'ô'ic size**, (a.) جسامت طبيعىدن
 jesâmeti tabî-uyyeden beuyuk; —
Hêr'ô'ic-com'ic, (a.) (hamâsi-mushak)
 (hamâsi-moudhik); — **Heroism**, (her'o-
 izm) (n.) قهرمانلىق qahramânluq;
 شجاعت shejâ-at; hamâset.

Herodotus, he-rod'o-tus, (n.pr) هرودوت
 herodot.

Heron, her'un, (n) (zo) باليجهين baluq-
 jun
Herring, her'ing, (n) رينغا (balugli)
Herself, her-self, (pron) kendî; (lit.)
 bizzât, by — kendî kendine, يالغز (yâlnuz)
 (-bashuna)
Hesitate, hez'i-tât, (v.n) چيگمڭ che-
 kinmek; (lit.) tereddüd et;
 — **Hes'itâting**, (a) متردد mütered-
 did, — **Hes'itâtingly**, (ad.) چيگمڭ
 chekinerek, tereddüdle, — **Hesitâ'tion**,
 (-'shun) (n) تردى tereddüd; without
 چيگمڭ chekinmeden; (lit.) بىلا tereddüd.
Heterodox, het'er-o-doks, (a) عومو
 oumôuma moubâlif, — **Het'-
 erodoxy**, (-i) (n) حلال dalâlet, (lit.)
 tereddî.
Hew, hû, (v.a) يونتقى yontmaq, كسمك
 kesmek, — **Hewer**, (hû'er), (n.)
 تاشجي tashju.
Hexagon, heks'a-gon, (n.) مسدس mü-
 seddes; — **Hexag'onal**, (a) مسدس
 müseddes (-sheklnde).
Heyday, hâ'dâ, (n.) شطارت shatâret;
 way! way! genjlik, (ml) كنجلك
Hiatus, hi-â'tus, (n.) بوشاق boshlouq;
 (lit.) fâsula; (gram) تنافى tenâfûr.
Hibernate, hi'ber-nât, (v.n) قيشلامق
 qushlamaq
Hibernian, hi-ber'ni-an, (a.) ايرلانده...
 irlandali; (n) ايرلاندهلى irlandali; —
Hiber'nia, (n.pr) ايرلانده irlandali.
Hiccough, hik'up, (n.) هيچقيريق huch-
 qurnq; (v.n) هيچقيريق huchqumaq.
Hidden, hid'en, (a) كيرى gizli; صافى
 saqlu: — **ly**, (ad) كيرليجه gizlije.
Hide, hid, (v.a) كيرلەمەك gizlemek;
 صافلامق saqlamaq; (v.n) كيرلەمەك giz-
 lenmek; — **and** صافلامق saqlanmaq;
 — **and seek** صافلامق saqlanbayoyou-
 nou; — **Hid'ing**, (n.) كيرلەمە gizleme;
 — **one's self** كيرلەمە gizlenme; (lit.)
 gizlendiy yer; — **place** ihtifâ, —
 ihtifâgyâh; (lit.) ihtifâgyâh; —
 mefer.
Hide, hid, (n.) (zo) درى deri; پوست
 post; — **'bound**, (-'bound) (a.) درى
 derili; (stubborn) عتادى inâdju; —
Hid'ing, (n.) (fig) طياق dayaq.
Hideous, hid'e-us, (a) چيركىن chirkin;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[HIE-HIP] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; red, mē, hēr; in, mine;

kerih, قورقونچ qorqounç; — **ly**, (ad) kerih صورتده صورتده ness, (n) چیرکینلیک chirkīnlīk; — shenâ-at; دهشت dehshet

Hierarch, hi'er-ârk, (n) (lit.) رئیس (روحانی) re-is (-rôuhâni), شیخ sheyh, — **Hierarchical**, (hi'er-ârk'i-kal) (a) مراتب merâtib; — **Hierarchically**, (hi'er-ârk'i-kal-i) (ad) سلسله مراتب merâtib surasile; سلسله مراتب silsiley merâtib itibâ-rile; — **Hierarchy**, (hi'er-ârk-i) (n) (سلسله) (silsiley-i) merâtib, (pl) اصحاب es-hâbn merâtib; (rel) علماء oulemâ; ruhân; celestial — ملکتر melekter; (lit.) ملائکه melâ-ikeyi kirâm.

Hieroglyph, hi'er-o-glif, (n.) هیروغلیف hiyeroglif.

Higgle, hig'l, (v.n) طمعکارلی tamâ-kyârluq et.; بازارلی pazarluq et;

High, hî, (a) یوکsek; (lit.) مع âli; (ad.) یوکsekde; (very) پک pek; چوق choq, (lit) کالیه kemâlîle, (flesh) آغلاشمش ârlash-mush; بوزوله جوق bozoulajaq; (n.) کوک geuk; (rel) آخرت âhuret; — **ly**, (ad.) زیاده سیله ziyâdesile; شدتله shiddetle; یوکseklik — **ness**, (n.) پک چوق yûxeklik; **His** — (فخامتلو) (fahâmet-lou); **Your** — ! فخامت fahâmetme-âb, it is — time آرتیق وقتیدir artuq vaqtidir; (کجیکدی بیله) (gejickdi bile): — **born**, (a.) اصل asil; — **coloured**, بارلاق parlaq; ریاده سیله rengi qouvvetli; — **explosive**, (a) عالی فوراللی âli feve-rânlu; — **land**, طاغلق (اراضی) dâluq (-arâzi); جبل jebel (yayla); — **lander**, (n.) طاغلق dâlu; (pl) جبل اهالیسی jebel ahâlisi; اسقوچ isqoch; — **life**, (n.) یوکsek حیات hay-lâyf; های لایف haylâyf; یوکsek hayât; (pl) کبارلر kibarlar; — **minded**, معروف alîjenâb; (proud) مغرور mâgrôur; — **pressure**, (a.) عالی تصدیقی alî tazyîqlî; ... تazyîqlî alî...; — **proof**, (a.) کسکین keskin; سرت sert; — **road**, (n.) جاده jadde; شوشه shose; — **seasoned**, (a.) چوق بهارلی choq bahârlu; سرت sert; — **water**, (n.) مد medd; — **'way**, (n.) یول yol; شوشه shose; (fig.) طریق tarîq; (poet)

shehrâh; — **'wayman**, (n.) شقی shaqî, (pl) اشقی eshqiyâ; — **wrought**, (-rawt) (a) پک هنرلی pek hûnerli. انجه ایش inje ish; (fig.) مشهور mütehevvir; (lit.) متبع müteheyiy.

Hilarious, hi-lâ'ri-us, (a.) شن shen; — **Hilarity**, (hi-lar'i-ti) (n.) سويچ sevinj; نشت nesh-e.

Hill, hîl, (n) تپه tepe; باير bayur; over — and dale ایله چوق ine-chuqa; (fig) بیک مشکلاته bin müşkülâtla; اوغراشهرق ôurasharaq; — **Hillock**, (hil'ok) (n.) تپه چوک tepejik; تومسک tümsek; — **Hilly**, (hîl'i) (a.) طاغلق dâluq.

Hilt, hilt, (n.) قبضه qabza; صاب sap.

Him, him, (pron) اونی onou; — **self**, (pron) کندی kendi; (lit.) بالذات bizzât; (accus) کندی kendini; (dat) کندی kendine; (کندیسه) (kendisine)

Hind, hind, (n.) (zo) دیشی dishi geyik; (pers) (یاناشمه) (yanashma).

Hind, hind, (a.) آرقه arqa, گری geri.

Hinder, hin'dér, (v.a.) مانع mâni' ol.; — **Hin'derance**, (-'der-ans), **Hin'drance**, (-'drans) (n.) مانع mâni' حائل hâ-il.

Hindermost, hind'ér-möst, (a.) اك en arqadaki; سونکینچ so-nounjou

Hindoo, hin'dōō, (n.) هندو hindōu; هندی hindlî.

Hindoostanee, hin-dōō-stan'ē, (n.) اردو لسانی ordou lisânu; هند لسانی hind lisânu

Hinduism, hin'dōō-izm, (n.) هند عاداتی hind âdâtu, (religion) هندو مذهبی hind-dōu mezhebi.

Hinge, hinj, (n.) منتشه menteshe; میل mil; (v.a.) منتشه طاق menteshe taq-maq; (fig.) باغلاماق bâlamaq, (v.n) deunmek; (fig.) تابع tâbi' ol.; چيغيرندن bozouq; بوزوق bozouq; چيغمش chughrundan chuqmush.

Hint, hint, (n.) ايمâ; (lit.) تلقين tel-qîn; (idea) فكر fikr; (pl.) مطالعات mou-tâlât; (v.a.) ايمâ et.; آچماق ach-maq; — **Hint'ingly**, (ad.) ايمâ طريقه ile imâ tarîqile; خفيفه hafife.

Hinterland, hint'er-land, (n.) هينترلاند hinterland.

Hip, hip, (n.) قالچه qalcha; قاتا qaba et;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

möte, foot, mōon, shut, müte, very, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث, žh žh [HIP-HOB]

(*v.a.*) چالچاسۇنى چىقىرىپ چىقىرىش qalchasunu chu-qarmaq, — **gout**, (-gowt) (*n.*) سېتىق siyatiq, — **shot**, (*a.*) تۈپ topal, بېلىق belü quruq.

Hippodrome, hip'o-drōm, (*n.*) ئات مېدانى at meydanu, (قوشۇ يېرى) (qoshou yeri)

Hippopotamus, hip-o-pot'a-mus, (*n.*) ھىپوپوتام hipopotam; سۈيۈ sou ayguru.

Hire, hīr, (*n.*) كىرا kirâ; ئىجارا ijâr; (*v.a.*) كىرالا kirâlamaq, خۇتۇق toutmaq; (*lit.*) كىراپە istijâr et; — **out** كىراپە kirâya vermek; — **ijâr** ئىجارا ijâr et; — **Hired**, (hird) (*a.*) كىرا kirâ (-lanmush), كىرا ile toutoulmush; (*pers.*) ئاجرىتى üjretli: — **Hir'er**, (*n.*) مۇجر mōujir; مال mal sâhibi; — **Hire'ing**, (*n.*) ھىرر ejir; (*servant*) خىزمەتچى hizmetçi; — **Hir'ing**, (*n.*) ئىجارا ijâr.

His, hiz, (*pron.*) ھىز onoun; (ھومالىك) (mōumâ-ileyhin); اونونكى onounki; (*pl.*) اونونكىلار onounkilar.

Hiss, his, (*n.*) ھىسلىق usluq; (*v.*) ھىسلىق usluq chalmaq.

History, his'to-ri, (*n.*) تارىخ târih; natural — **târîhi** تارىخى tabî; — **Histō'rian**, (*n.*) (lit.) مۇھەررىھ müverrih; — **Histor'ical**, (-'ik-al) (*a.*) تارىخى târihi; — **Histor'ically**, (-'ik-al-i) (*ad.*) تارىختا târihan; — **Historiog'rapher**, (-riog'raf-er) (*n.*) (lit.) ھىسلىق ھىسلىق vaq-a nūvis.

Hit, hit, (*v.a.*) ھىت vourmaq; چارىق charpmaq; (*fit*) ھىت ouymaq; (*v.n.*) ھىت doqounmaq; (*succede*) ھىت isâbet et.; ھىت mouvaffaq ol.; (*n.*) (mil. fig) ھىت isâbet; ھىت mouvaffaqiyet; (*luck*) ھىت shans; ھىت tâlî; (*poet.*) ھىت sūnōuhât; **hard** — (*a.*) (fig.) ھىت felâket-zede; ھىت pek montazarrur; — **or miss** ھىت rast gele; ھىت tasâdüfi (-olaraq); **to — off** ھىت taqlîd et.; ھىت taqlîd et. (*fig.*) ھىت rif et..

Hitch, hich, (*v.n.*) ھىش ilishmek; ھىش taqulmaq; (*jerks*) ھىش topallamaq; ھىش sekmek; (*v.a.*) ھىش taqmaq; ھىش ilishdirmek; (*n.*)

ھىش sekmek; ھىش axama, (*obstacle*) ھىش engel; ھىش mâni'; ھىش âruza; ھىش sekte; (*naut*) ھىش bâ; ھىش ilmek; **there is a —** ھىش bir exiklik var. ھىش bir âruza var; **without a —** ھىش âruzasuz; (*lit.*) ھىش bilâ mevânî'; ھىش mouvaffaqiyeti tâmmen ile.

Hither, hith'er, (*ad.*) ھىرر beride; ھىرر beriyê; (*a.*) ھىرر beriki; ھىرر shim-diye qadar, (*place*) ھىرر bou-rayaya qadar

Hive, hiv, (*n.*) ھىۋان qovan, ھىۋان aru qovanu, (*fig.*) ھىۋان sūrū; ھىۋان alay, (*v.a.*) ھىۋان qovana almaq; (*fig.*) ھىۋان brikdirmek, (*v.n.*) ھىۋان birlikde yashamaq; (*fig.*) ھىۋان sughunmaq.

Hoar, hōr, (*a.*) ھىرر ârmush, ... ھىرر qur, ھىرر aq; (*fig.*) ھىرر eski; (*n.*) ھىرر es-ki; ھىرر aqluq; ھىرر qur; (*fig.*) ھىرر es-ki; ھىرر ârmaq; — **frost**, (*n.*) ھىرر qurâ; — **Hoar'y**, (-'i) (*a.*) ھىرر ârmush; (*fig.*) ھىرر eski; (*bot.*) ھىرر doumanlu.

Hoard, hōrd, (*n.*) ھىرر define; (*fig.*) ھىرر brikdirmek; ھىرر saqlamaq; — **Hoard'ing**, (*n.*) ھىرر tahta perde.

Hoarse, hōrs, (*a.*) ھىرر boghouq; ھىرر qusuq; — **ly**, (*ad.*) ھىرر boghouq sesle; — **ness**, (*n.*) ھىرر boghouqlouq; ھىرر qusuqluq.

Hoax, hōks, (*n.*) ھىرر hile; ھىرر latife; ھىرر aldatmaq; ھىرر latife et.

Hob, hob, (*n.*) (*pers.*) ھىرر keuyli; ھىرر shemine (-yan-laru); **to play —** ھىرر ish qarushdurmaq; — **nail**, (*n.*) ھىرر nâ'l chivisi; (*v.a.*) (*fig.*) ھىرر chiynek.

Hobble, hob'l, (*v.n.*) ھىرر topallamaq; ھىرر axamaq; (*v.a.*) ھىرر (zo.) ھىرر bouq vourmaq; ھىرر keusteklemek; (*n.*) ھىرر axama; ھىرر topallama; (*zo.*) ھىرر bouqâ; ھىرر keustek; (*fig.*) ھىرر mûshkülât; ھىرر derd; — **Hobblar**, (hob'lër) (*n.*) ھىرر topal; (*mar.*) ھىرر yedekji; (*mil.*) ھىرر atlu; ھىرر sūvârî.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[HOB-HOL] (انكليزيه كاتاك تلفظي ايچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine:

Hobby, hob'ī, (*n*) ات at; نازكير baygir; (*falcon*) شاهين shāhīn; (*aim*) امل emel; مرأ merāq; — **horse**, آبدال atlu qarunja; (*fig.*) آبدال abdal
Hock, hok, (*n*) رهن شرابی ren sharabu; (بياس شراب) (beyaz sharab).
Hockey, hok'ī, (*n*) هوکی (اويونی) ho-ki (-oyounou).
Hocus-pocus, hō'kus - pō'kus, (*n*) شارلاتان sharlatan; حققه hoqqabaz; حققه aldatmaq; (*v n*) حققه hoqqabazluq et. .
Hod, hod, (*n*) آرقلوq arqaluq, — man, رنجبر renjber.
Hodeida, ho-dā'dā, (*n pr*) حديده hou-deyde.
Hoe, hō, (*n*) چاا chapa; طراق taraq; (*v.a.*) چالاملاق chapalamaq; — **Hoeing**, (hō'ing) (*n*) چالاملاме chapalama.
Hog, hog, (*n*) طوموز domouz; (*fig.*) آي ايبور obour; — **fish**, آي يافى ayu balugh, — **Hoggish**, (hog'ish) (*a*) حنزير domouz gibi; (*fig.*) حنزير hunzur; خبيث habis; (*dirty*) مردار mourdar; — **Hogg'ishly**, (*ad.*) (*fig.*) طوموزجه domouzja; خبيثانه habisāne.
Hoist, hoist, (*v.a.*) قالديرمق qaldurmaq; چكمك hisa et.; (*flag*) هيسا a. hisa et. . chekmek; (*lit.*) كشيده keshide et. .
Hold, hōld, (*v.a.*) طومق toutmaq; (*fig.*) مومحافظه mouhāfaza et.; (*occupy*) شات a. ishgal et.; (*persist*) سبات sebat et.; اصرار a. usrār et.; (*contain*) استيعاب a. istiāb et.; حاوي a. hāvi ol.; حامل a. hā-mil ol., (*celebrate*) اجرا a. ijrā et.; عقد a. aqd et.; (*meeting*) ياپمق yapmaq; (*concert*) ويرمك . vermek; (*esteem*) add et. . saymaq; (*bind*) معتبر a. mejbūr et. . mōu'teber ol.; (*v.n.*) طومق dourmaq; ياپمق yapushmaq; (*continue*) دوام a. devām et.; (*true*) صادق قاقاق dōrou ol.; (*fig.*) طومق saduq qalmaq; (*n*) طومق toutma; طومق hufz, ضبط zabt; (*support*) تونتاجا shley; (*lit.*) استنادكه istinādgyāh; (*prison*) محبس mahbes; قلعه qale; (*refuge*) ملجا melje'; (*ship*) انبار anbar; (*int*) دور! dour!; to — good جاری a. mer-i ol. ;

rī ol.; معتبر a. mōu'teber ol.; to — forth (*v.a.*) عرس a. arz et.; (*i-*) geustermek; (*i n*) خطاب a. noutq vermek; ویرمك hutāb et.; to — over تأخير a. te-hīr et.; وعددهسى كچيرمك vā'desini ge-chirmek, to — with الزام a. (e-) . (قە) طرفدار a. iltizām et. . (i-) . tarafdār ol.; — **Hōld'er**, (*pers*) متصرف mütasarruf; حامل hāmil, (*handle*) صاب sap; قول qol; (*mar*) انبارجى anbarju, — **Hōld-fast**, (*n*) آرقه kened; چيوي chivi; (*fig.*) آرقه arqa; (*lit.*) استنادكه istinādgyāh.
Hole, hōl, (*n*) دليک delik, (*lit.*) نقبه süqbe, چوقور chouqour, (*den*) مغاره maghara; (*v.a.*) دليکه delmek, دليکه deliye soqmaq.
Holiday, hol'ī-dā, (*n*) تعطيل tā'til; يورتي me'zōuniyyet; (*festval*) مآدونييت yortou; (*bayram*) (بارام); (*rest*) استراحت istirāhat; (*fig*) عطالت atālet, (*pl*) تعطيل زمانلاری tā'til zemānlaru, واقانسلر tā'tiller; تعطيل vaqanslar, (*a*) تعطيل tā'til.
Holland, hol'and, (*n pr*) هولاندا hol-landa; فلمنك felemenk; (*linen*) كت keten bezi; اورتو eurtü; — **Hollander**, (hol'and-er) (*n*) هولاندالی holandalu; فلمنكلی felemenkli.
Hollow, hol'ō, (*a*) اويوق oyouq, بوش bosh; (*lit.*) محف mujef; (*false*) ساخته sahte; (*n*) بوشلق boshlouq, (*lit.*) jevf; جوف chouqour; (*lit.*) قازمق qazmaq, اويوق oymaq, (*ad.*) (*fig.*) تماماً temāmen; külliyyen; — **cheeked**, (*a*) چوکک چوکک yanaylu; — **eyed**, (*a*) چوقور کوردی chouqour geuzlū; — **hearted**, (*a*) ساخته sahte; بوشلق bosh-louq; — **ness**, (*n*) بوشلق bosh-louq; اويوقلوق oyouqlouq; (*fig.*) ساخته لك sahtelik.
Holly, hol'ī, (*n*) چوبان پوستکولی choban püs-külü; پرنال purnal; — **hoek**, (-hok) (*n*) خطمی hatmi.
Holm, hōlm or hōm, (*n*) آلهجق adajuq; سولاق soulaq arāzi.
Holster, hōl'stēr, (*n*) سلاحلق silāhlūq.
Holy, hō'lī, (*a*) مقدس mouqaddes; صاف pāk; (*fig.*) مبارک saf; — **coat**, خرقة شريف hurqayi

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn, shut, mūte; very, tū چيوو: ch چ; sh ش, th ث; /h/ د, /h/ ز [HOM-HON]

sherif, — land, ارض مقدس arzu
monqaddes; فستين fistin. — rood,
صليب salib; — stone, (ma, ر مائه)
malta tashu, پومزه pomza. (v.a.)
تميزه تمیز temizlemek. — Thursday,
چهاردش ourōuju isâ; — war, جهاد
jihâd; (crusade) صليب محاربه سي ehli-
salib mouhârebesi; — water, ماء
mâ-i mouqaddes, (Islamic) مقدس
zemzem; — Höl'ness, (n) (lit.)
قدسييت qoudsiyyet, His — (حرمتملو)
(hürmetlou)

Homage, hom'âj, (n.) بيعت bey-at;
(fig.) تعظيمât; — hürmet, (lit.) حرمت
tâ'zimât; to pay — عرس تعظيمات ا. arzu
tâ'zimât et.

Home, hōm, (n.) خانه hâne;
(residence) ير yer; مسكن mesken;
(country) وطن vatan; ملكيت memle-
ket; (asylum) دارالخيار dârül-hayr,
(fig.) يورد yoord; مَوَّأ me'vâ; (a) يرلي
yerli; داخلي dâhili, (severe) شدتي
shiddetli, مؤثر mü-essir; (ad.) أوه
eve...; أويه evine...; (fig.) وطنه va-
tana...; (closely) تمامًا tamâmen...;
شدتله tam yerine...; (fig.) شددته
shiddetle...; at — (ad.) أوده evde;
(a) (fig.) تكليفسز teklifsiz; راحت rahat;
(n.) چاي دعوتى (قبول) (qabûl);
dâ'vati...; is at — أوده در... evdedir;
(fig.) مسافر قبول ايدهجكدر
bôul edejekdir; from — أوده دكل
..evde deyil; چيقدى chuqdu; —
affairs, (n pl.) ايشلري ev ishleri;
(pol.) اومدور داهيليye; — bred,
(a.) يرلي yerli; (fig.) ساده sâde;
— economics, اداره بيتيه idâ-
re-i beytiyye; اقتصاد بيتي iqtisâdu
beyti; — less, اوسز evsiz; يوردسز
yourdsouz; (fig.) مكناسز mekyânsuz;
— ly, (a.) (fig.) قابا qaba; ساده sâde;
— made, أوده ياپيلش evde yapul-
mush; (country) يرلي yerli; داخلي
dâhili; — Office, داخلي نظارتى
(ingiltere-) dâhiliyye nezâreti; —
rule, (n.) (مختاريت) (mouhtâriyyet);
(istiqâlâli idâri); — polit-
ics, داخلي سياست siyâseti dâhiliyye;
(idâre); — Secretary, (انكلتره)
(ingiltere-) dâhiliyye nazuru;
— sick, وطنه حسرت vatana
hasret; — sickness, داء الصله dâ-
üs-sula; وطن حسرتى vatan hasreti. —

stead, (-sted) ير yer; موقع mevqî',
(pl) مشتيلات müshtemilât; — ward,
(ad.) اوه (دوروى) eve (-dôrou)...;
(fig.) وطنه vatana... (a) ... عودت
avdet; — ward bound (a) وطنه عارم
vatana âzim; عودت ايتجكده avdet
etmekde...

Homerus, hō-mer'us, (n. pl) هومر
homer, — Hōmer'ic, (-'ik) (a.)
هومره homere â-id; (هومرك)
(homerin...).

Homicide, hom'i-sid, (n.) قتل qatl;
قتل jinâyet; (pers) قاتل qâtil; —
Hom'icidal, (-'i-sid-al) (a) ... قتل
qatl. قتلى jinâ-i

Homeopathy, hō-me-op'a-thi, (n.)
(lit.) تدوى بائيل tedâvî bil-mısl.

Homogeneous, hō-mō-jē'ni-us, (a.)
(lit.) متجانس mütejânis.

Homonymous, ho-mon'i-mus, (a.)
(pers.) آداس adash, (lit.) هنام hem-
nâm; (gram) تلفظلى مشابه telaffuz-
laru müshâbih; (fig.) مهم mübhem

Hone, hōn, (n.) بيلهكى biley tashu,
(v.a.) بيلهك bilemek; — Hōn'ing,
(n.) بيلهه bileme.

Honest, on'est, (a.) ناموسى nâmous-
lou; عفيف affif; (just) طوغرى dôrou;
ناموسكارانه müstaqîm; — ly, (ad.)
nâmouskyârâne; (frankly) آچيقيجه
achuqja; — Hōnesty, (on'est-i) (n.)
استقامت nâmous; iffet عفت
istiqâmet; (fig.) طوغريلق dôroulouq;
ناموسكارلق nâmouskyâruluq.

Honey, hun'i, (n.) مال bal; (fig.) شكر
sheker; طاتلى tatlu; (v.a.) بالاندېرمق
ballandurmaq; — comb, (-kōm)
(n.) گومج gūmej; (v.a.) دلك delmek;
— combed, (-kōmd) (a.) دليكي de-
likli; حېرلى heujreli; (metals) قاربجى
qarunja-lan-mush; — moon, (fig.)
اي bal ayu; — suckle, (n.) (bot)
hanum eli; — tongued, (a.) ديللى
tatlu dilh; — Honied, (hun'id) (a.)
باللى ballu; (fig.) طاتلى tatlu

Honorary, on'ur-ar-i, (a.) فخري fahrî;
(n.) اجرت üjret; (zahmet).

Honour, on'ur, (n.) شرف sheref;
اعتبار i'tibâr; (dignity) اونور onor;
حيثيت haysiyyet; ناموس nâmous;
(pl.) احترامات ihtirâmât; تشرىفات
teshrîfât; (v.a.) حرمت a. hürmet et.;
اعتبار a.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[HOO-HOR] (انگلیزچه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

i'tibâr et.; (*lit.*) tebjil ا.؛ تجیل et.; (*pay*) tesviye ا.؛ تسویه a., court of divânü haysiyyet; debt of — nâmôus bor-jou; lady of — dam do-neur; nedime; roll of — shühedâ listesi; (*lit.*) sijilli mefâhir; upon my sâml mâmôusoum üzeri-ne; — honourable, (on'ur-a-bl) (a) sherefli, (*respectable*) môm-teber; — Honour-ably, (on'ur-a-bli) (ad.) sherefle; — Honourless. (a) sherefsiz, haysiyyetsiz

Hood, hood, (n.) bashluq; قوقوله qouqoulete, (*lit.*) serpôush, (*carriage*) keurük; eurtü, (*v.a.*) bashluq gechirmek eurtmek; — Hood'ed, (a.) bashluqlu; serpôushlu, eurtülü.

Hoodwink, hood'wingk, (v.a.) کورلخی kuzlerini bâlamaq; (*fig.*) اغلاماق igtâl et..

Hoof, hoof, (n.) turnaq; — bound, (a.) turnâ suqushmush; — Hoofed, (fd) (a.) turnaqlu.

Hook, hook, (n.) قانجه qanja; chengel; (*tailoring*) qopja; (*agr.*) oraq; (*mar*) prachol; (*fishing*) zoqa; (*fig.*) touzaq; oyoun, (*v.a.*) taqmaq; toutmaq; qopjalamaq; iliklemek; — and eye, erkek ve dishi qopja; (ferme jüp); — Hooked, (kd) (a.) qanjalu; (*bent*) eyri; (*lit.*) mou-qavves

Hoop, hoöp, (n.) chenber; halqa; (*pl.*) qasnaq; (*v.a.*) chenberlemek; (*fig.*) ihâta et.; (*v.n.*) bârushmaq.

Hoot, hōöt, (n.) hayqurma; bayqoush (youha); (*owl's*) bayqoush eutmesi; (*v.a.*) (*fig.*) youha chekmek.

Hop, hop, (n.) zuplama; — suchrama; (*fig.*) dans; dans

rax; (*bot.*) serbetji otu; (*v. n.*) zuplamaq; suchramaq; (*v.a.*) terbiye et., — Hopper, (hop'èr) (n.) houni; tekne; — Hopping, (hop'ing) (n.) sekme; zuplama, (*agr.*) toplama; hasâd.

Hope, hōp, (n.) ümîd; (*v.a.*) ümîd et; oummaq; — Hope-ful, (-'foöl) (a) ümîd-vâr; (*good*) iyi; hayurlu; (*lit.*) ümîd-bahsh; — Hope'ful-ly, (-'foöl-i) (ad.) ümîdle; — Hope'fulness, (-'foöl-nes) (n.) müsaed müsa'id geürünme; (*lit.*) utmî'nân; — Hope'less, (a) ümîdsiz; beyhōude; (*desperate*) (*lit.*) nevmîd; Hope'lessly, (ad.) ümîdsizlikle; (*lit.*) nevmîdâne, — Hope'lessness, (-'les-nes) (n.) nevmîdi

Hopple, hop'pl, (v.a.) keustek-lemek; (*n pl*) keustek.

Horary, hōr'a-i, (a.) sât..; bir sâtlik; — circle, sât dâ'iresi

Horde, hōrd, (n.) qabile; geuchebe; (*fig*) sürü; gürüh.

Horizon, ho-rî'zun, (n.) oufq; (*pl.*) âfâq; apparent — oufq mer-i; artificial — oufq soun-i; rational — oufq hissi; true — oufq haqîqî; — Horizon'tal, (-iz-on'tal) (a.) oufq; — Horizon'tally, (-iz-on'tal-i) (ad.) oufqa müvâzi; oufqî olaraq.

Horn, horn, (n.) boynouz; (*mus*) borou; (*lit.*) sōur; — of plenty (*fig.*) feyz; (*lit.*) timsâli bereket; to wear — s (*fig.*) (boynouz taqmaq); — beam, (*bot.*) gürken; — book, (*mus.*) elife jüzdanu; — qusganj; — mad, bashlanguj; — pipe, chulgun; — pipe, (*mus.*) gayda; (*dans*) hora; — Horned, (hornd) (a.) boynouzı, boy-

môte; foot; mōon; shut. mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [HOR-HOT]

nouzlou, (*fig*) اکری eyri; — **Hornless**, (*a*) بونوسوز boynouzsouz; — **Horn'y**, (*-i*) (*a*) بونوز boynouz (-dan), (*fig*) قاتی qatu, سرت sert
Hornet, horn'et, (*n*) اشک آرسي (so.) eshek arusu; (*fig*) سورتاشیق surnashuq
Horoscope, hor'o-skōp, (*n*) رایجه zâyiche; (*lit*) طالع tâlî, یلدر yulduz
Horrible, hor'i-bl, (*a*) مدھش müdhish; (*lit*) مخوف mahōuf; — **Horribly**, (hor'i-bli) (*ad*) مدھش صورتده müdhish sōuretdē.
Horrify, hor'i-fi, (*v.a*) قورقوتق qorqoutmaq; (*lit*) دھش ورمك deh-shet vermek; — **Horrific**, (hor-if'ik) (*a*) قورقونج qorqounj, دھشتلی deh-shetli.
Horror, hor'ur, (*n*) قورقو qorqou; (*lit*) خشیت hashyet; (*pl*) فجایع fejâyi'; — **stricken**, (-strik'n) (*a*) پك قورقش pek qorqomush; (*lit*) حالچانده halejânda; (*lit*) مدھوش medhōush.
Horse, hors, (*n*) آت at, مارگیر beygir; (*cavalry*) سوارى süvâri; (*v.a*) آت تدارک at tedârik et.; قوشمق (ئى) qoshmaq, (*v.n*) آتہ بینمک ata binmek; **on-back** آت اوزنده at üzende; (*going*) مارگیرله beygirle...; (*lit*) اسب سوار esb-süvâr; — **bean**, آجی بقله aju baqla; — **block**, بینک طاشی binek tashu; — **breaker**, (آت) تعلیمچی (at-) tâ'limji; (*janbazi*) (چاناز) (at-) (چاناز); — **chestnut**, (آشفتہ) (ashifte); — **cloth**, حاشه hashē; eurtū; چول choul; — **dealer**, مارگیر ساتان at janbazu; beygir satan; — **fly**, آت سینکی at sineyi; — **guards**, خاصه سواریلری hâssa süvâ-riler; (*office*) حربیه نظارتی harbiye nezâreti; باش قوماندانلیق hash qoumandanluq; — **hair**, آت قیلی at qulu; — **keeper**, ساینس seyis; — **man**, بینچی biniji; (*mil*) سوارى süvâri; — **man-ship**, (*n*) بینچیلک binijilik; جندیلک jündilik; — **power**, مارگیر قوتی beygir quovveti; — **indicated** — اشعارى ish-ârî beygir quovveti; **race**, آت یاریشی at yarushu; — **radish**, یابان tourpou; — **shoe**, (*n*) نعل nâ'l; (at nâ'lu); (*a*) نعل شکلنده nâ'l sheklinde; — **whip**,

(*n*) قورپاچ qurpach; قامچی qamchu; (*v.a*) قامچیلماق qamchulamaq; دوومك deuvmek.
Hortatory, hor'ta-tor-i, (*a*) تشویق teshvîq-âmîz
Hortensia, hor-ten'shi-a, (*n*) (bot) یرتانه irtanja,
Horticulture, hor'ti-kul-tür, (*n*) باغبانلیق bâgchevanluq. — **Horticultūral**, (*a*) باغبانچیلک bâgchevanluq...; — **show**, چیمک mesh-heri.
Hose, hōz, (*n*) چوراب chorab; (*pipe*) hortoum, — **Hosier**, (hō'-zher) (*n*) چورابچی chorabju; — **Hosiery**, (hō'zher-i) (*n*) چورابچاق chorabjuluq, (*pl*) چورابلار chorablar.
Hospice, hos'pēs, (*n*) مسافرخانه misâfirhâne.
Hospitable, hos'pit-abl, (*a*) (*lit*) مسافر misâfir-perver; (*fig*) مشفق müshfiq; — **Hos'pitably**, (-'pit-a-bli) (*ad*) مسافر پرورلکه misâfir-perverlikē; (اعزاز) (lit) misâfir-perverâne.
Hospital, hos'pit-al, (*n*) خستخانه has-tahâne.
Hospitality, hos-pi-tal'it-i, (*n*) (*lit*) اکرام misâfir-perverlik; مهمانسوارلیق (lit) ikram; (اعزاز) (lit) mihmân-nüvâzluq.
Host, hōst, (*n*) او صاحبی ev sâhibi; (*inn-keeper*) اولتلی otelji; logantaju; (*army*) اردو ordou; (*lit*) جماعت jemâ-at; (rel) مقدس اکمک mouqaddes ekmek; — **Hōst'ess**, (*n*) او صاحبهسى ev sâhibesi.
Hostage, hos'tāj, (*n*) رهینه rehîne.
Hostel, hos'tel, (*n*) خان han; اولتل otel; هول hol.
Hostile, hos'til, (*a*) محاصم mouhâsum دشمن dūshman; (*fig*) مخالف mouhâlif; — **Hostil'ity**, (-tîl'i-ti) (*n*) (*fig*) محاصمت housōumet; (*pl* مع mul.) حرب harb. — **mouhâsamât**; محاصمت mouhâsamât;
Hostler, hos'lér or os'-, (*n*) ساینس seyis; اولتل otel seyisi
Hot, hot, (*a*) قیزغین quzgun; (*fervent*) حرارتلی harâretli; شدید shedid; — **ly**, (*ad*) حرارتله harâretle; شددتله shiddetle, to be — میچاق او.

[HOT-HUC] (انكيزجه كلماتك تلعفي ايجون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in, mine,

sujaq ol., بىرلەككە terlemek; — **bed**,
 سەر ser; ليمونلۇق limonlouq; (*fig*) اوجاقى
 ojaq; ياتااق yataq, — **blooded**, (*fig*)
 حديد hadid; — **headed**, (قىمالى) قېزغىن
 quzgun (-qafalu), (*fig*) چىلچىل chul-
 gun; دوشۇنچەسىر dushünjesiz; —
house, سەر ser; (*drying*) قورۇتما
 qouroutma mahalli; — **press**,
 (v.a.) اۋتولەككە ütilemek; جىلاماق jila-
 lamaq; — **springs**, (*n*) قاپلىچە qap-
 luja; اۋلىچە uluja; (*pl.*) قاپلىچىلار
 qaplujalar.

Hotel, hō-tel', (*n.*) **اوتل** otel.

Hound, hownd, (*n.*) كوپك *keupek*;
آو كوپي *av keupeyi*; تازی *tazu*, (*v.a.*)
تاقیب *tâ'qib* et..

Hour, owr, (n.) ساعت sât, *(fig.)* زمان zemân, — **ly, (a)** هر ساعت her sât...
akterî sâtde bir; *(frequent)* اكرتى
exerî, at the eleventh — *(fig.)* صوتك
son daqiqade son daqiqada, to keep good
ayrîken erken yatmaq; — **s** ايركن
erken qalqmaq; *(live)* قالدقمى
mountazam yashamaq, — **glass,** مينوتله minouta, — **qoum sâtî**; — **angle,** فضل الدائر faz-
luddâ-î; — **hand,** عقرب aqreb

House, haws, (*n.*) أو ev, خانه hâne; (*family*) عائله â-ile, (*dynasty*) خاندان hânedân; أو ایشلری (*-affairs*) âl; آل hânedân; ev ishleri; (*lit.*) ادارهٔ بیتیه idâre-i beytiyye; (*com*) تجارتخانه tijâret-hâne; (*lit.*) مؤسسه mü-essese, (*pol*) مجلس mejlis, پارلمان parliament, (i.e.) yerleşdirmek, (*lit.*) اسکان iskyân et.; (*protect*) حایه humâye et.; محافظه mouhâfaza et.; اسکن او otourmaq; (*v.n.*) سâkın ol.; to keep — ev idâre et.; رئیس جمهور re-îs jümhûr sarayı — agent, املاک دلالی emlâk tellalu; — **breaking**, (*n*) خرسوزلوق hursuzluq; — **flag**, (*mar*) قومبانیاندراسی qoumpanya bandurası; — **hold**, (*n.*) أو ev halqu; أو عائله â-ile; ev; beyti; (*lit.*) مرکز merkez; ...محافظه... mouhâfuz...; — **hold affairs** أو ایشلری ev ishleri; (*lit.*) اومدور اوومدور beytiyye; — **hold expenses** اداره مصارف idâre masârif; أو مصرفی ev masrafu;

(*lit.*) مصارف بیتیه masârîfi beytiyye, — **holder**, (*n*) أو باریق صاحی ev barq sâhibi, عائله رئیسہ â-ile re-îsi; — **keeper**, دائره مدیرہ dâ-ire müdiri. (کھیا) (kyahya), — **keeping**, (*n*) أو اداره بیتیه idâ-re-i beytiyye; — **maid**, خدمتچی قیز xidmetçi qız; — **physician**, عائله طبیبہ â-ile tabibi, عائله دوقتوری â-ile doqto-rou, — **wife**, (hows'wif, huz'wif, or huz'if) (*n*) أو قادیق ev qadunu; (*case*) دیکدش قوطش dikish qoutousou; — **wifery**. (wif'ri) (*n*) أو قادیلق ev qadunlugh; (أو ادارسی) (ev idâresi).

Housing, howz'ing, (n) سکنہ sūknâ;
(act) اسکان iskyân. (horse) حاشہ hashe;
اورتو eurtü. (store) آنباره قويه anbara
qoma; (lit.) ادخار idhâr

Hovel, hov'el, (*n*) قولىبە qoulübe; باراقە barāqa, (*v.a.*) يەرلەشدىرىمك yerleshdir-mek; (*fig*) مۇھافىزە mouhâfaza et..

Hover, hov'er, (*n.*) اوچق ouchmaq; اطرافنده (*süzülmek*) (*ffg.*) (سودومك) etrafında dolashmaq; (*hesitate*) تردد *tereddüd* et.

How, how, (ad) ناسل nasul; — **do**
you do? ؟ ناسل سونوز nasul-sunuz?;
؟ ای می سونوز? yimi-sinuz?; — **long**, نه قدر
 (زمان) ne-qadar (-zemân); — **many**,
 قاج qach; (نه قدر) (ne-qadar), —
much, نه قدر ne-qadar; — **often**,
 دفعه قاج qach def-a; کره qach
 kerre.

However, how-ev'èr, (*ad.*) مع مافیہ mâ'-mâfih. ; بونونلا بونولکہ برابر bounounla berâ-ber. ; (*nevertheless*) گرچہ gerchi. ; هر نه قدر her-ne-qadar ..

Howitzer, how'its-er, (*n.*) هاوان (طوپي)
hayan (-topou); اوبوس obüs

Howl, howl, (*vn*) اولومق *ouloumaq*;
(*n.*) اولومه *oulouma*; — **Howl'ing**, (*n.*)
اولومه *oulouma*; اكلهه *inleme*.

Hubhub, hub'ub, (*n.*) گورولتو gürültü;
لوله velvele: عريده arbede.

Huckle. huk' (n) siq̃ ~ chuguntu:

— backed, (a.) قنبور qanbour; چىقىق chuquq.

Huckster, huk'ster, (*n.*) سیار صائیجی
seyyâr satuju; گزدریجی gezdiriji;
(*v.a.*) گزدریمک gezdiimek; ساتق sat-
maq.

[HUM-HUS] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; nē, hēr, in, mine;

Humming, hum'ing, (n.) وزینلی vuzultu; — **bird**, آری قوشی aru qoushou, — **top**, قریساق furuldaq

Humour, hū'mur, (n.) مزاج mizâj; کیف keyf; (lit.) حالت hâlet; (mirth) نصیحه latife; مزاج alay; (lit.) مزاج mezâh; (mel) حلط halt, مایع mâ-yi; (v.a.) خوش کورمک hosh geurmek; — **tehammül** et. — **good hū'moured**, (—'murd) کیفلی heyflı; — **ill hū'moured**, (—'murd) ترسی ters; عکسی axi, — **Hū'morist**, (—'mor-ist) (n.) نکره nekre; تحف tafaf; (writer) مزاجی mezâhju; — **Hū'morous**, (—'mor-us) (a.) کیفنه keyfine tâbi'; مزاجی mizâjı; (fig.) مزاج mezâhı; تحف tahaf; — **paper** مزاج غزتهسی mezâh gazetesi.

Hump, hump, (n.) قنبور qanbour; (v.a.) قیزدیرمق quzdurmaq; — **one's self** کندیسی kendini suqmaq; — **back**, غیری et. — **'back**, (n) قنبور qanbour.

Hunch, hunch, (n.) قنبور qanbour; youmrouq; (v.a.) قنبو qanbour et.; ایکمک iymek.

Hundred, hun'dred, (n. و a) یوز yüz; (district) ناحیه nâhiye — **s of** یوز قات yüzlerje...; — **fold**, (a.) یوز قات yüz qat; یوز مثل yüz misli; — **weight**, (n.) قنطار qantar; — **Hundredth**, (a.) یوزنجی yüzünjü; (n) یوزده bir.

Hungarian, hung-gâ'ri-an, (n و a.) (a.) مجار majar; — **Hungary**, (hung'ga-ri) (n.pr.) مجارستان majaristan.

Hunger, hung'gër, (n.) آچلق achluq; (fig.) آرزو arzou; حسرت hasret; (v.n) آچیقق ajuqmaq; — **bitten**, (—'bit'n) (a.) آچلقدان achluqdan اولن; — **Hungry**, (hung'ri) (a.) آچ ach; (fig.) تشنه teshne.

Hunt, hunt, (n.) آو av; (fig.) تعقیب tâ'qib; (pl) آوچیلار avjular; (hounds) آولامق av keupeklari; (v.a.) آوچا avlamaq; (fig.) آرامق aramaq; — **tâ'qib** et; (v.n) آو کیتmek; — **after**, (in-) پشنده قوشق; (fig.) تعقیب; (i) tâ'qib et.; (i) آرامق; — **Hunt'er**, (n.) آوچ avju; (lit.) میاد sayyâd; — **Hunt'ing**, (n.)

آوچلق avjuluq; آو av; (lit.) میاد sayd; — **box** آوچ قوئوبهسی avju qoulubesi; — **Hunts'man**, (n.) کوشک keushk; — **avju** آوچ avju; (servant) آوچ سیس avju seyis

Hurdle, hur'dl, (n.) چیت chit; پارمقلق parmaqluq; — **race**, (n.) چیت (chit-) mâni-alu yarush.

Hurl, hurl, (v.a.) آتماق atmaq; فیولاتق furlatmaq; (n.) آتیش atush; فیولاتیش furlatush; (fig.) عربده arbede.

Hurra, hoor-râ' (int.) ! یاشا! yasha!; ! یاشاسین! yashasin!.

Hurricane, hur'ri-kân, (n.) قاصیرغه qasurga; هاریقان hariqan.

Hurry, hur'i, (n.) عیله ajele; (lit.) قارغاشلق qar-gashaluq; (v.n) عیله ajele et; (lit.) عیله ایشی et.; (v.a.) عیله ایشی et.; — **Hurriedly**, (hur'id-li) (ad.) عیله ایشی alel ajele, عیله ایشی ajeyleyle.

Hurt, hurt, (v.a.) خسار ورمک hasâr vermek; (fig.) اینجتمک injitmek; (lit.) — **renjide** et.; (n.) یاره yara; — **mazarrat**; (fig.) خسار hasâr; — **Hurt'ful**, (—'fööl) (a.) مضر mouzur; (fig.) مضر mouzur; — **Hurt'fully**, (—'fööl-i) (ad.) مضر صورته mazarratla; مضر صورته mouzur sôurette; (fig.) مضر صورته haqsuzja; — **Hurt'fulness**, (—'fööl-nes) (n.) مضر mazarrat; — **Hurt'less**, (n.) ضررسز zararsuz.

Hurtle, hurt'l, (n.) چارپق charpmaq; مصادمه mousâdeme et. .

Husband, huz'band, (n.) زوج zevj; (v.a.) اولندیرمک evlendir-mek; (i-) idâre .. (i) اداره; (economize) — **man**, چیفیتی chiftji; — **Hus'bandry**, (—'band-ri) (n.) اداره idâre; (agr.) چیفیتی chiftjilik; زراعت zirâ-at.

Hush, hush (int.) ! هیش hish!; ! سکوت sükyût; (v.a.) سکوت sousdurmaq; — **up** (fig.) سکوت kesmek; — **money**, حق سکوت haququ sü-kyût.

Husk, husk, (n.) قابوق qabouq; (pl) سوبروتو qabouqlar; (fig.)

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring, machlue;

[HYP-IDE] (انكپوزحه كه ت تلفقى اچون) act; change, cārd, red, mē, hēr, in, mine.

madde; جوهر jevher; (iel) قومه üq-nôm; (pl) اقايه eqânîm
Hypotenuse, hi-pot'en-üs, or hip- (n.) veteri qâ-ime و تر قايه (veter)
Hypothec, hi-poth'ek, (n.) رهين rehîn;
 — **Hypothecate**, (hi-poth'e-kât) (v.a) ترهين terhîn et
Hypothesis, hi-poth'e-sis, (n.) فرضيه farazuyye; (pl) فرضيات farazuyyât;

— **Hypothetical**, (hi-poth-et'ik-al) (a) فرضى farazî, قياسى qiyâsî.
Hyssop, his'up, (n) (bot.) چوردوك اوتى cheurdük otou; زوفا zofa.
Hysteric, his-ter'ik, (a.) سىكىرى sinirli; (isterik) (يستريك); — **Hysteria**, (his tēr'i-a) (n.) سىكىر (خستلى) sinir (-hastalugh); rahim رحم خستلى hastalugh.

I, i, (pron) بن ben; (phil) انا ene
Ibis, i'bis, (n.) ليلك (قاره) (qara-)leylek.
Ice, is, (n.) بوز bouz; (v.a) طوكديرمق dondourmaq; — **cream** (طوكديرمه) dondourma; — **'berg**, بور آلهسى bouz adasu; (lit.) جومديه jümöudiyye;
 — **'bound** (a.) بور اچينده bouz ichinde; — **'house**, donmouush; — **'house**, bouzhâne; — **Icicle**, (i'si-kl) (sarquq-) bouz; — **Iciness**, (i'si-nes) (n.) صوغوق soghouq; (lit.) شدت shiddeti bū-rōudet; — **Icing**, (i'sing) (n.) صوغوته soghoutma; آشلامه ashlama; (sugar) glase; شكرلеме shekerleme; — **Icy**, (i'si) (a.) بور گى bouz gibi; bouzlou; (fig.) صوغوق soghouq; بارد bārid.
Iceland, is'land, (n pr.) ايزلندا izlanda;
 — **Ice'lander**, (n.) ايزلاندالى izlandalu.
Icon, i'kon, (n.) (lit.) تصوير عيسى tas-viri isâ
Idea, i-dē'a, (n.) فكر fikr (pl.) افكار efkyâr; (fig.) مطالعه moutâlâ; to form an — bir fikir حاصل ا. — **Ideal**, (i-dē'al) (n.) (lit.) ايدهال ide-al; مفكوره mefkyôure; (a.) ايدهال ide-al; (lit.) مفكوروى mefkyôurevî; خيالى hayâlî; (perfect) فوق العاده fevqal-âde; (lit.) اكمل ek-

mel; — **Idealism**, (i-dē'al-izm) (n.) ايدهاليزم ide-alîzm; — **Idealist**, (i-dē'al-ist) (n.) ايدهالست ide-alist;
 خيال پرست mefkyôureji; (fig.) hayâl-perest; — **Idealize**, (i-dē'al-iz) (v) (lit.) تخيل a. tehayyül et;
 مفكوروى شكل و برمك mefkyôurevî shekil vermek.
Identify, i-den'ti-fi, (v.a.) تشخيص a. tesh-his et.; (prove) اثبات isbât et; (pers) هويتى تعيين a. hüviyyetini tâ-yîn et; — **one's self with** (le-) aynu fikirde ol.; فكرده او. (e-) ishtirâk et.; — **Identification**, (-fi-kā'shun) تشخيص tesh-his; اثبات isbât; تعيين هويت tâ-yîni hüviyyet; — **Identifiable**, (-ti-fi-a-bl) (a.) قابل تشخيص qâbili tesh-his; اثباتى isbâtu mümkün.
Identity, i-den'ti-ti, (n.) عيى اولش aynu oloush; (lit.) عييت ayniyyet; (pers) هويت hüviyyet; — **Identical**, (-tik-al) (a.) عيى aynu; ب. bir; مساوى müsâvî.
Ideology, i-de-ol'o-ji, (n.) (lit.) (علم) (ilmi-) tefekkür; افكار efkyâr; (metaphysics) مافوق الطبيعه mâfevqout-tabî-a; — **Ideol'ogist**, (-o-jist) (n.) متفكرin mütefekkir; (pl.) نظرياتجى nazar-riyyâtju

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon, shut, mūte; very; tū چيوو, ch ج, sh ش, th ث; tū, zh ژ [IDI-ILL]

Idiom, id'i-um, (n.) (a.) شیوه shīve .
لهجه lehje: — **Idiomat'ic**, (-at'ik)
(a) ... شیوه shīve لهجه lehje .
فصیح shīveye mouvfâfuq: فصیح
fasih: سلیس selis.

Idiot, id'i-ut, (n) احمق ahmaq;
boudala, (med) مجذوب mejzûub,
— **Id'ioey**, (-si) (n.) حماقت hamâqat;
(lit.) بلاغت belâhet, — **Idiot'ic**, -ally,
(-tik, -al-i) (a. مع ad) بودالاجه bouda-
laja; (lit.) ابلهانه eblehâne: — **Id'iot-**
ism, (-tizm) (n.) حماقت hamâqat; (lit.)
بلاغت belâhet.

Idle, i'dl, (a.) تنبل tenbel; عاقل âtul;
(vain) خوش hosh; بیوده beyhōude,
(v.a) (i) hebâ et, (ثی) هیا ا. (v.a)
بوش گچیرمک. (i-) bosh gechirmek.
(v. n) ا. حایلزلق haylazluq et; بوش
bosh dourmaq: — **ness**, (n.)
تنبلیک tenbellik; عطالت atâlet; (fig.)
بیهوده‌لیک beyhōudelik: — **I'dlër**, (n.)
tenbel tenbel, حایلزار haylaz: — **I'dly**,
(i) (ad.) تنبل tenbel tenbel,
حایلزار haylazja; (lit.) عاقلانه âtulâne.

Idol, i'dul, (n.) تصویر tasvîr; (lit.) تمثال
timsâl, (adored) محبوب mahbûb; (lit.)
پرستیده perestide; (god) معبود mâ'bôud;
— **I'dolize**, (-iz) (v.a.) (lit.) پرستش ا.
perestish et.

Idolater, i-dol'a-tër, (n) (rel) پت‌پرست
pout-perest; (admire) (lit.) پرستشکار
perestishkayâr; — **Idol'atrize**, (-at-
rîz) (v) پرستش ا. perestish et., —
Idol'atry, (-at-ri) (n.) پت‌پرستک pout-
perestlik; (lit.) تعد te-abbûd; (fig.)
پرستش perestish: ابتلا ibtilâ

Idyl, i'dil, (n.) قصیده qas-
side: — **Idyllic**, (i-dil'ik) (a.) (lit.)
راعیانه râ-uyâne.

If, if, (conj.) اگر eyer; شاید shâyed;
(اگر) کلیرسه he comes ...se, ...sa; —
(eyer) gelir-se; — **not**, یوقسه yoxa...;
عکسی تقدیرده olmazsa...; (lit.)
axi taqdîrde.

Igneous, ig'ne-us, (a.) (lit.) تازی nârî;
...atesh...

Ignis-fatuus, ig'nis-fat'û-us, (n.) سراب
serâb; بخار bouhâr.

Ignite, ig-nit', (v.a.) طوتوشدیرمق tou-
toushdourmarq; (lit.) اشغال ish-âl
et.; (v.n.) طوتوشق toutoushmaq; (lit.)
اشغال ish-ti-âl et.; — **Ignition**,
(ig-ni'shun) (n.) یاقه yaqma; اشغال

ish-âl, (bein) یاقه yanma, اشغال
isht-i-âl.

Ignoble, ig-nō'bl, (a) سستی âdî;
süflî

Ignominy, ig'nō-min-i, (n.) سقوط
souqûut; ذلت zillet; (infamy)
آلچاق alchaqliq; دنâ denâ-et; —
Ignomin'ious, (-min'i-us) (a.) دلیل
zelil; سستی süflî; آلچاق alchaq.

Ignoramus, ig-nō-râ-mus, (n.) (الله
اعلم) (allâhü â'lem) بیلمه یز bilme-
yiz; (fig.) جاهل jâhil; ejhel.

Ignore, ig-nōr', (v.a.) طانجامق tanu-
mamaq, بیلمه مک bilmemek; (wil-
fully) بیلمه مزک milmemezlik et.;
(lit.) تجاهل tejâhül et, (disregard)
هممیی‌یت ehemmiyyet verme-
mek, — **Ignōrant**, (a.) جاهل jâhil;
(fig.) بی خبر bi-haber; — **Ignōrantly**,
(ad) جاهلانه jâhilâne; — **Ignōrance**,
(-rans) (n.) جهالت jehâlet; (fig.)
غفلت gaflet; بیلمه ییش bilmeyish;
Invincible — (rel) عفو اولنور کنه
afv olounour günâh; **vincible** —
عفو اولنور کنه afv olounmaz günâh.

Ilex, i'leks (n.) (bot.) پرنال purnal;
پالاموط palamoud.

Iliad, il'i-ad, (n.) ایلیاد ilyad; an-
of woes (lit.) بر سلسله مصائب bir sil-
sileyi masâ-ib.

Ill, il, (a.) فنا fenâ; (unfortunate)
عکسی axi مشوم mesh-ûum; (sick)
راحتسز rahatsuz; (ad.) خسته hasta
fena; آ ز az; (n.) فناق fenâluq;
mazarrat; to take it — (lit.)
معبور او. sôuyi telaqqî et.; —
môugber ol.; — **bred**, (a) تویه‌سز
terbiyesiz; قا qaba; — **breeding**,
(n) فنا تربیه fenâ terbiye; — **ness**,
(n.) خسته‌لق hastaluq; — **off**, (a.)
فنا (halde) fenâ (-halde); صیقنتیلی
suquntulu; — **treat**, (v.a.) فنا معامله
fenâ mou-ânele et.; — **will**, (n.)
ادعات adâet; سوء نیت sôuyi niy-
yet.

Illegal, il-lē'gal, (a.) (lit.) غیر قانونی
gayri qânûnî; (fig.) غیر مشروع
gayri meshrûn; یولسوز yolsouz; —
Illegal'ity, (-i-ti) (n.) یولسوزلق yol-
souzlouq; (lit.) غیر مشروعیت gayri
meshrûn-uyyet; اوسولسوزلک ousûul-
sûzlük; — **Ille'galize**, (-iz) (v.a.)
رد a. men et.; redd et. .

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ILL-IMB] (تکثره کتات تنفی اینون) act, change, cārd, red, mē, hēr, in, mine,

Illegible, il-lej'i-bi, (a.) او قوندر oqoun-maz و صوحسز mouhglag; vou-zouhsouz; — **Illegibility**, (il-le-jib'i-ti) n. او قونمايش ouqounma-yush, (lit.) معقب mouglaguiyyet; (fig.) vouzouhsouzlouq

Illegitimate, il-le-jit'i-māt, (a.) غير gayri meshrōu'; (v.a.) غير gayri meshrōu' add et., — ly, (ad) غير مشروع صورتده gayri meshrōu' sōuretd; — **Illegitimacy**, (-i-ma-si) (n.) غير مشروعيت gayri meshrōu-uyyet.

Illogical, il-lib'er-al, (a.) خيسى has-sis, (mean) دىعى bayâ; — **Illogicality**, (-i-ti) (n.) حس hisset, أزلق azluq.

Illicit, il-lis'it, (a.) غير مشروع gayri meshrōu'; يونسز yolsouz; ممنوع mem-nōu'

Ilmitable, il-lim'it-a-bl, (a.) غير حدود gayri mahdūd.

Illiterate, il-lit'er-āt, (a.) ümmî, (fig.) جاهل jāhil; — **Illiteracy**, (-er-a-si) (n.) ümmilik; (fig.) جهالت jehālet.

Illogical, il-loj'i-kal, (a.) غير منطقی gayri mantuqî; غير معقول gayri mâ'qoul.

Illuminate, il-lū'min-āt, (v.a.) (lit.) تذهيب tenvir et.; (art) تذهيب tenvir et.; (a) (fig) منور munev-ver; — **Illuminated**, (-min-āt-ed) (a) تذهيب tenvir edilmish; — **Illumination**, (-shun) (n.) (act) تنوير tenvir; (pl.) تنويرات tenvirât; (fig.) ضياء ziyâ; نور nūr; (phil.) الهام ilhâm; (art) (minyatūr); (minyatūr); تذهيب tenzir; (pl) تذهيبات tezhîbât; — **Illuminative**, (-a-tiv) (a) (fig.) ايضاسîzâ-hî; — **Illuminator**, (-tur) (n.) رسام ressam; (tezhîbji); — **Illuminism**, (-min-izm) (n.) اشراقى ishrâqiyye (-mesleki).

Illusion, il-lū'zhun, (n.) نهاب zehâb; خطا hatâ; خيال hayâl; (trick) حيله hîle; اكلنجه eylenje; — **Illusionist**, (-zhun-ist) (n.) خيالى hayâlî; (tricks) حقماز hoqqabaz; — **Illusive**, (-siv) موهوم yanlush; (lit.) mevhōum; خيالى hayâlî.

Illustrate, il-lus'trāt, (v.a.) تصوير tasvîr et., (explan) تعريف tâ'rîf et., ايضاح izâh et.; — **Illustrated**, (-trāt-ed) (a.) مصور mousavver; رسنى resimli; — **Illustration**, (-shun) (n.) رسم resim; تصوير tasvîr; (fig.) ايضاح izâh; — **Illustrative**, (-tra-tiv) (a.) (lit.) تصويرى tasvîrî; ايضاحîzâhi; — **Illustrator**, (-trā-tur) (n.) (lit.) مصور mousavvir; رسم ressam. (fig.) مفسس mûfessir.

Illustrious, il-lus'tri-us, (a.) (lit.) گزیده güzide; ممتاز mümtâz, (poet) bülend, ديشان zî-shân; — ly, (ad) شرفه shârla; شرفه sherefle; — **Illustriousness**, (n.) شان shân; عظمت azamet.

Image, im'aj, (n.) صوت sōuret; شكل shekl; ستاتو statû; (likeness) عيني aynu; (lit.) تمثال timsâl, (optics) حيال hayâl; عكسى axi; (pl. & phil) صور hayâl; souveri mürteseme; (v.a.) تصوير tasvîr et.; (mind) (lit.) تخیل tehayyül et..

Imagine, im-aj'in, (v.n.) ظن zann et.; تخیل tesavvour et.; (lit.) تخیل tehayyül et.; (v.a.) دوشونک düşhün-mek; — **Imaginable**, (-aj'in-a-bl) (a.) دوشونیلیر düşhünülür; تصور tasavvour edilebilir; (fig.) قابل qâbil; — **Imaginary**, (-aj'in-a-ri) (a.) متصور mütesavver; تصورى tesavvourî; خیالى hayâlî; (lit.) mouhayyel; — **Imagination**, (-aj-i-nâ'shun) (n.) تصور tesavvour; قوروتى tehayyül, (med.) تخیلات tehayyûlât; qourountou; (pl) تصورات tesavvourât; — **Imaginative**, (-aj'in-āt-iv) (a.) خیالى hayâlî; (full) خیالى hayâlî vâsî'; (lit.) مبدع mübdî'.

Imam, i-mam', (n.) امام imâm.

Imbecile, im'be-sel, (n. & a) آبدال abdal; علی alil; — **Imbecility**, (-sil'i-ti) (n.) بلاهت belâhet; علت illet

Imbed, im-bed', (v.a.) يرلشدirmek yer-leshdirmek; گومك gümmek.

Imbibe, im-bîb', (v.) چمك chekmek; بلع emmek; (fig. & lit) بلی belî' et..

Imbosom, im-booz'um, (v.a.) (fig.) باغرينه basmaq; (lit.) تېجیل tebjil et..

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[IMM-IMP] (تکلیفچه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd; red, mē, hēr. in, mīne;

ahlâq ; — **Immortality**, (im-mor-al'i-ti) (n.) اهل‌اقلرقل ahlâqsuzluq ; (lit.) اهلاقه مغلارت ahlâqa mougâ-yeret.
Immortal, im-mor'tal, (a) ؤلئ eul-mez ; (lit.) لایموت lâ-yemout ; — **Immortality**, (im-mor-tal'i-ti) (n.) باqâ ; (lit.) ابدیت ebediyyet ; — **Immortalize**, (im-mor-tal-iz) (v.a.) ابقا ibqâ et ; (lit.) پایدار pâydâr et..
Immovable, im-mōv'a-bl, (a.) حرکت hareket etmez ; ثابت sâbit ; (fig.) hissiz ; لاقد lāqayd , (obstinate) انؤد anōd ; (n.pl.) غلر مقلولات gayri menqōulât ; اشلای سابتة eshyâyi sâ-bite.
Immune, im-mūn', (a) معاف mou-âf ; ماسؤن masōun . — **Immunity**, (im-mūn'i-ti) (n.) معافیت mou-âfiyyet ; ماسؤنلر masōuniyyet
Immure, im-mūr', (v.a.) دوار چكلم douvar chekmek , قاقامق qapamaq ; (fig.) هابس habs et.
Immutable, im-mūt'a-bl, (a.) دكلشمز deyishmez ; ثابت sâbit ; — **Immutability**, (im-mū-ta-bil'i-ti) (n.) استقرار istiqrâr ; (phil.) قیومیت qayyōumiy-yet.
Imp, imp, (n.) شیطان sheytân ; (child) پچ pich.
Impact, im-pakt', (v.a.) صیقشدرمق suqushdurmaq ; پكیشدیرمك pekish-dirmek ; (n.) صدمه sademe ; ضربه darbe.
Impair, im-pār', (v.a.) بوزمق bozmaq ; یاقیشار ya-qushmaz ; بوزوق bozouq.
Impalpable, im-pal'pa-bl, (a.) حس hiss olounmaz ; (lit.) رقیق raqıq ; اینجه inje ; درین derin ; — **Impalpability**, (-bil'i-ti) (n.) ایدلمهش hiss edilmeyish ; (lit.) رقت riqqat ; (fig.) اینجلك injelik.
Imparity, im-par'i-ti, (n.) فرق farq ; نسبسزلك nisbetsizlik.
Impart, im-pärt', (v.a.) ویرمك vermek ; بخش bahsh et. ; (communicate) تبلیغ teblig et. ; (fig.) نقل naql et..
Impartial, im-pār'shal, (a.) بی طرف bî-taraf ; — ly, (ad.) بی طرفانه bî-tara-fâne ; متصفانه mounsufâne ; — Im-

partiality, (im-pār-shal'i-ti) (n.) بی طرفلق bî-tarafluq , (fig.) حقانیت haq-qâniyyet
Impassable, im-pas'a-bl, (a) کچلمز geçilmez , چتین chetin
Impassible, im-pas'i-bl, (a) طوباز douymaz ; (lit.) حسس hissiz ; لاقد lāqayd , — **Impassibility**, (im-pas-i-bil'i-ty, (n.) حسسزلك hissizlik ; لاقدی lāqaydı
Impassion, im-pash'un, (v.a.) تحريك tabrik et , (lit.) تهییج tehyij et. ; — **Impassioned**, (-pash'und) (a.) (lit.) متهییج müteheyyij.
Impassive, im-pas'iv, (a) حسس hissiz ; لاقد lāqayd.
Impatient, im-pā'shent, (a.) عجله ائی ajeleji ; صبرسز sabursuz ; هیجانده heyejānda ; — ly, (ad.) صبرسزقله sabursuzluqla ; هیجانده heyejānla ; — **Impā'tience**, (-'shens) (n.) صبرسزلق sabursuzluq ; هیجان heyejân ; اشتیاق ishtiyaq.
Impeach, im-pēch', (v.a.) اتهام it-hâm et. ; (lit.) مؤآخذه mü-âhaze et ; — **Impeach'able**, (-pēch'a-bl) (a) قابل اتهام qabâhatli ; (lit.) قباحتی qâ-bilî it-hâm ; — **Impeach'ment**, (-pēch'ment) (n.) اتهام it-hâm ; (pol.) مؤآخذه mouhâkemesini taleb ; (hinderance) منع men.
Impeccable, im-pek'a-bl, (a.) پاک pâk ; (lit.) لاخطی lâ-youhtî.
Impede, im-pēd', (v.a.) مانع au. mâ-nî' ol ; (lit.) تعویق tâ'vîq et. ; — **Imped'iment**, (-ped'i-ment) (n.) موانع mânî' ; حالک hâ-il ; (pl) موانع mevânî' ; (speech) رکاکت rekyâket ; — **Impediment'a**, (-ped-i-ment'a) (n pl) اشیا eshyâ ; آغرلق ârluq.
Impel, im-pel', (v.a.) سورمك sürmek ; (fig.) تحريك tahrik et. ; — **Impel-lent**, (im-pel'ent) (a. و n) سائق sâ-iq ; سبب sebeb.
Impend, im-pend', (v.n.) صارق sarq-maq ; (fig.) تهدید tehdid et. ; دردمست au. qarib ol. ; (near) صارقان au. — **Impending**, (a.) صارقان sarqan ; (fig.) تهدید ایدن tehdid eden ; (near) ملحوظ melhōuz.
Impenetrable, im-pen'e-tra-bl, (a) نفوذ ایدلمز nūfōuz delinmez ;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine ;

[IMP-IMP] (تكميلجه كذا تفضي ايچون) act; change, cārd, red, mē; hēr; in, mine;

(trust) امنيّت تامة emniyyeti tāmme
Implore, im-plūr', (v.a) يالوارماق yal-
 varmaq, (n) نياز niyāz et. — **Im-
 plōr'ingly**, (ad.) يالواردق valvararaq
Imply, im-plī', (v.a) دلالت delâlet et.
 (lit.) تسمن tezammoun et.; (fig.)
 استحباب ijbâ et.; (lit.) استلزام istil-
 zâm et
Impolite, im-po-lit', (a) قاتا qaba.
 قاجاه nezâketsiz; — **ly**, (ad.) قاجاه
 qabaja; — **ness**, (n) قابالوق qabaluq
Impolitic, im-pol'i-tik, (a) تدبیرسز
 tedbîrsiz
Imponderable, im-pon'dei-a-bl, (a)
 دقیق vezn edilemez, (lit) دقیق
 raqîq
Import, im-pōrt', (v.a) (com) ادخال
 idhâl et.; (signif) ifade et.; (fig.)
 تسمن tezammoun et.; (n) ادخالat idhâlât;
 (meaning) معنا mâ'nâ, (lit) شمول shū-
 mōul, — **and export**, ادخالات و احرجات
 idhâlât ve ihrâjât, — **duty**, ادخالات
 idhâlât rûsûmou; — **trade**,
 ادخالات idhâlât (-tijâreti), —
Import'able, (a.) ادخال ايديلبيلر idhâl
 edilebilir; — **Importâ'tion**, (-'shun)
 (n.) ادخال idhâl; (pl.) ادخالات idhâlât,
 — **Import'er**, (n.) ادخالچي idhâlâtju;
 (ادخالات idhâlât yapan قوميسيون-
 jousou).
Important, im-pōrt'ant, (a.) مهم mi-
 him; اهميتي ehemmiyyetli; — **Im-
 pōrt'ance**, (-'ans) (n.) اهميت ehem-
 miyyet.
Importune, im-pōr-tūn', (v.a.) تعجيز
 tâ'jiz et.; ضيق suqmaq; (urge)
 تضييق tazyiq et.; ابرام ibrâm et.;
Impōrt'unate, (-'tūn-ât) (a.) مزيج
 mūz-iz; مناسبستز minâsehetsiz; —
Impōrtun'ity, (-tūn'i-ti) (n.) تعجيز
 tâ'jiz; مناسبستز minâsehetsizlik;
 ابرام ibrâm.
Impose, im-pōz', (v.a) اوستنه قوروق üs-
 tūne qomaq; (fig.) ايجبار ijbâr et.;
 امر emr et.; (dues) طوح tarh et.;
 وضع vazu' et.; (tyb) صيردلامق surala-
 maq; — **upon**, تنظيم tanzîm et.;
 (fig.) آلداتماq aldatmaq; — **laws**
 قانون qânûn vazu' et.; — **Impos-
 ing**, (-pōz'ing) (a.) هيبتلي heybetli;
 (lit.) مهيّب mühib; (fig.) عظمتي aza-

metli, — **Impos'ition**, (-po-zi'shun)
 (n.) تقدیس taqdîs; (rel) وضع vazu'
 (n) تكليف tekyâlîf, (av) رسوم rûsûm
 (deception) آلداتما aldatma, حيله hile
Impossible, im-pos'i-bl, (a) امكانسز
 imkyânsuz, محال mahâl; — **Impos-
 sibil'ity**, (-pos-i-bil'i-ti) (n.) امكانسزلق
 imkyânsuzluq, (pl) محالات ma-
 hâlât
Impostor, im-pos'tur, (n.) ساختكار
 sahtekyâr. — **Impos'ture**, (-'tūr)
 (n) حيله hile; ساختكارلق sahtekyâr-
 luq
Impotent, im'po-tent, (a.) عاجز âjiz;
 زâ-if; — **Impotence**, (-'po-
 tens) (n) عجز ajz, ضعف zâ'f; (med)
 عدم اقتدار adem iqtidâr
Impound, im-pownd', (v.a.) توقيف
 terqif et., (fig.) منع men et.;
 (lit.) تقييد taqyid et.
Impoverish, im-pov'er-ish, (v.a.)
 فقيرلشمek faqîrleshmek; (fig.)
 سفل sefil et., — **Impov'erishment**, (n.)
 فقر faqr; فقيرلشمek faqîrleshme; (fig.)
 سقوط souqûut.
Impracticable, im-prak'tik-a-bl, (a)
 اولماز olamaz; قابل qâbil deyil;
 (stubborn) عنادي inâdju; ters;
 (wav) گيچلمز geçilmez; چتين chetin;
 — **Imprac'ticability**, (-'ti-ka-bil-i-
 ti) (n.) امكانسزلق imkyânsuzluq;
 مشكلات müşkülât; عناد inâd; terslik.
Imprecate, im'pre-kât, (v.a.) تلعين
 tel-in et.; — **Imprec'a'tion**, (-kâ'
 shun) (n.) تلعين tel-in.
Impregnable, im-preg'na-bl, (a.)
 آلتنمار zabt olounmaz; صيط اولونمار
 alunamaz; (fig.) صارصيلمaz.
Impregnate, im-preg'nât, (v.a.)
 (pers) حامله hâmile buraumaq,
 (fig.) تلقيش telqih et.; ناقل naql et.;
 (saturate) اشباع ish-
 bâ' et.; ايجيرمك ichirmek; — **Im-
 pregnâ'tion**, (-'shun) (n.) تلقيش
 telqih; اشباع ish bâ'.
Imprescriptible, im-pre-scrip'ti-bl,
 (a.) دائمî dâ'imî; (mû'ebbed);
 (jud.) مۇر زمانه تابع dkl mûrôuru
 zemâna tâbi' deyil.

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, fool; mōōn, shut, mūte, very; tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث, dh د, zh ز [IMP-IMP]

Impress, im-pres', (v.a.) راسق basmaq, (stamp) تداقم damgalamaq; (mil) عسكرو اتق askere almaq, . ابحار ijbār et; (v.mil) تأثير يتيق te'sir yapmaq; فكريه يرا fikrine yer et., — **Im'press**, (n.) تما qalb; قلب عيني aynu; (fig) اثر eser; (mil) iz, (mil) damga, (likeness) عيني aynu; (fig) مجبوري خدمت mejbouri hidmet, — **Impressible**, (-pres'i-bl) (a) باصيه. basulabilir; (fig) حساس hassās, مستعد müsta-id; — **Impression**, (-pres'h'un) (n.) باصمه hasma, طبع tabu', (effect) تأثير te'sir; (lit.) انتباء intubā' احتساسات ihtisāsāt; — **Impressionable**, (-pres'h'un-a-bl) (a.) متأثر اولور müte-essir olour, حساس hassās; — **Impressive**, (-pres'iv) (a.) مؤثر mü-essir; — **Impressiveness**, (-pres'iv-nes) (n.) تأثير te'sir; (fig) عظمت azamet.

Imprint, im-print', (v.a.) ضبع ta-bu' et; باسق basmaq; (stamp) تداقم damgalamaq; — **Im'print**, (n.) اسم ism; تما damga.

Imprison, im-priz'n, (v.a.) حبس a. habas et.; — **Imprisonment**, (-priz'n-ment) (n.) حبس habas; (state) mahbūsisiyyet.

Improbable, im-prob'a-bl, (a.) غير مستعد gayri mouhtemel; (lit.) غمطل müsteb-ad; — **Improbabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) عدم احتمال ademi ihtimāl.

Improbability, im-prob'i-ti, (n.) عفتسزلك iffetsizlik; (fig) حيله hile

Impromptu, im-promp'tū, (a مع ad) مالبدهه düshünmeden, (lit.) بلبدهه bil-bedāhe; ارتجالا intijāl; (n.) ارتجال intijāl.

Improper, im-prop'ér, (a.) يولسز yol-souz; ياقيشماز yaqushmaz; (verong) يولسز yanlush; — **ly**, (ad.) يولسز yanlush; يولسز يولسز olarak; — **Improperity**, (im-pro-pri'e-ti) (n.) يولسز يولسز-louq; مناسبسزلك mināsebetsizlik.

Improprate, im-prō'pri-āt, (v.a.) (lit.) تملك temlik et.; (a.) ملك mülk....

Improve, im-prōōv', (v.a.) اصلاح a. uslāh et.; دوزلتمك düzeltmek; (v. n.) اصلاح salāh; بولماق boulmaq; (progress) ترقى teraqqî

et, — **Improv'able**, (-prōōv'a bl) قابل اصلاح qābili düzelir, (lit.) uslāh; — **Improve'ment**, (-prōōv'-ment) (n.) ترقى teraqqî; اصلاح salāh; (ac) اصلاح uslāh, (pl) اصلاحات uslā-hāt

Improvident, im-prov'i-dent, (a) احتياطر düshünjesiz; دوشونجوسر ihtiyātsuz; — **Improv'idence**, (-'i-dens) (n.) احتياطر ihtiyātsuzluq, اسراف israf.

Improvisate, im-prov'i-zāt, (v.a.) هان سوينمك hemen seuylemek; (lit.) ارتجالا intijāl; سوينمك sوينمك (do) انسرين ياتي ansuzun yapmaq; — **Improvisā'tion**, (-zā'shun) (n.) حاضر جوابلق hazur je-vābluq, (lit.) ارتجال intijāl; — **Improvisa'tor**, (-zā'tur) (n.) حاضر جواب hazur jevāb; مورتجيل mürtejil; خطيب hatib.

Imprudent, im-prōō'dent, (a.) تدبیرسز tedbirsiz; — **Impru'dence**, (-prōō'-dens) (n.) تدبیرسزلك tedbirsizlik.

Impudent, im-pū-dent, (a) عارس ar-suz; حياسز hayāsuz; — **Im'pud-ence**, (-pū-dens) (n.) حياسزلك hayā-suzluq.

Impugn, im-pūn', (v.a.) اتهام it-hām et et; اعتراض hüjūm et; i'tirāz et..

Impulse, im'puls, (n.) حرکت hareket; تأثير te'sir; (sci) حيز huz; صدمه sade-me; (phil.) الجا iljā; — **Impu'sion**, (-pul'shun) (n.) سوق sevk; تحريك tahrik; تأثير teshvīq; (fig.) تشويق teshvīq; — **impulsive**, (-puls'iv) (a) بردن بره ânî; (fig.) آنى ânî; mouharrik; (fig.) آنى ânî; birden bire; دوشونجوسز düshün-mek-sizin; (mech.) متقابل müteqābil; — **Impulsive'ly**, (-puls'iv-li) (ad.) آنى اولورق ânî-ola-raq; بردن بره birden bue.

Impunity, im-pūn'i-ti, (n.) جزاسز قاله jezāsuz qalma; (lit.) استثناء istisnā; معافيت mou-āfiyyet.

Impure, im-pūr', (a.) قاريشق qarushuq; مخلوط mahlūt; (fig.) کيرلي kirli; بولاشق boulashuq; — **Impur'ity**, (-pūr'i-ti) کير kir; (lit.) لوث levs; فنالق fenāluq.

Impute, im-pūt', (v.a.) عطف a. (to) e-) atf et.; حمل a. baml et.; — **Im-**

only; routine; through; tuck· müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[IN-INC] (انكيزحه كجاءك تغلفي يحون) act, change; cārd, red, mē, hēr, in, mine

pūt'able, (*a*) عطف و لته چلير atf olounabilir; احبب و بريه بيسر ihtimāl verilebilir; — **Impūtā'tion**, (-'shun) (*n*) عطف atf, استناد isnād, (refranch) ittihām, تقبيح taqbih, 'reckoning' mahsūb.
In, in, (*prep*) ده. de, da, (*adv*) له. la, (*ad*) ايچنده ichinde, ايچري icheri; to be — اوود بولونقı evde bouldunmaq; — as much as حسيله hasebile, — itself كندی کندی kendi kendine; (*lit*) بزه bizātihi. — **s and outs** بوتون تهراتى her tarafu, bütün teferrū-ātu: — **one month** «برای ده» «my opinion» «بنه فكره» benim fikrim - - je
Inability, in-a-bil'i-ti, (*n*) اقتدارسراق ıqtidārsuzluq; كفايتسزلىك kifāyet-sizlik
Inaccessible, in - ak - ses'i - bl, (*a*) اوراق ياقلاشلاماز yaqlashulamaz; elde edilmez
Inaccurate, in-ak'kūr-āt, (*a*) ياكليش yanlısh — **Inac'curacy**, (-ak'kūr-a-si) (*n*) خطا hatâ; اساسسزلىق esās-suzluq
Inactive, in-akt'iv, (*a*) عائل âtul; (chem) تأسرسز te'sirsiz; — **Inac'tion**, (-ak'shun) (*n*) عطالت atâlet, عدم فعاليت ademi fa'aliyyet; — **Inactiv'ity**, (-ak-tiv'i-ti) (*n*) عطالت atâlet.
Inadequate, in-ad'e-kwāt, (*a*) كسيك exik; نقصان noxân: — **Inad'equacy**, (-e-kwa-si) (*n*) كفايتسزلىك kifāyet-sizlik; (*lit*) عدم كفايه ademi kifāye
Inadmissible, in - ad - mis'i - bl, (*a*) اولماز olmaz; (*lit*) غير جائز gayri jā-iz: — **Inadmissibil'ity**, (-mis-i-bil'i-ti) (*n*) عدم جواز ademi jevāz
Inadvertent, in-ad-vért'ent, (*a*) دقتسز diqqatsız; — **ly**, (*ad*) سهوا sehven; دقتسزلىك diqqatsizlik; — **Inadvert'ence**, (-'ens) (*n*) سهو sehv; دقتسزلىك diqqatsizlik; (*fig*) غفلت gafflet.
Inalienable, in-āl'yen-a-bl, (*a*) ساتيلار satulamaz; فراغ ايديلهمز ferāğ edilemez.
Inanimate, -ed, in-an'im-āt, -ed, (*a*) جامد jansuz; اولو eulū; (*lit*) جامد jâmîd.

Inanition, in-a-ni-sh'un, (*n*) اچيق ach-luq; مايغىلىق baygunluq, — **Inan'ity**, (-i-ti) (*n*) (fig) معتسرت mē'nāsuz-luq
Inapplicable, in - ap'plik-a-bl, (*a*) اويماز ouymaz, (*lit*) غير قابل تطبيق gayru qābili tatbîq
Inappreciable, in-ap-prē'shi - a - bl, (*a*) تقدير ايديلمهز taqdîr edilemez; (*great*) پك بويوك pek beuyük
Inapproachable, in - ap-prōch'a - bl, (*a*) ياناشلاماز yanashulmaz, اوراق ouzaq
Inapt, in-apt', (*a*) استعدادسر isti'dād-suz; ياراماز yaramaz, — **Inapt'itude**, (-i-tūd) (*n*) قابليتسزلىك qābiliyyet-sizlik
Inarticulat, in-ār-tik'ul-āt, (*a*) (zo) غير ملفوظ mafsalsuz; (*gram*) مفصلسز gayri melfōuz, (*fig*) آكلاشلاماز an-lashulmaz; (*lit*) وضوحسز vouzōuh-souz.
Inattentive, in-at-tent'iv, (*a*) دقتسر diqqatsız.
Inaudible, in-awd'i-bl, (*a*) دويولار douyoulmaz; ايشيدلمهز ishūdilmez; — **Inaud'ibly**, (-awd'i-bli) (*ad*) عايت gāyet hafif.
Inaugurate, in-aw'gūr-āt, (*v.a*) (*lit*) تأسيس te'sis et; كشد küshâd et; رسم كشدایى ياقى (solemnly) resmi küshâdunu yapmaq. — **Inau'gūral**, (*a*) اولك ilk; (*lit*) افتتاسى iftitâhi; — **Inaugurā'tion**, (-'shun) (*n*) رسم كشد resmi küshâd; (*fig*) باشلايش bashlayush.
Inauspicious, in - aw spish'us, (*a*) مشهور mesh-ōum; منجوس menhōus.
Inborn, in'hawrn, (*a*) فطرى futrî; (*lit*) جيبلى jibillî; مفتور meftōur
Inbred, in'bred, (*a*) كندنده mevjōud; فطرى futrî, جيبلى jibillî.
Incalculable, in-kal'kū-la-bl, (*a*) حسابسز hesābsuz; (*lit*) لايعد lâ'yū-ad.
Incandescent, in-kan-des'ent, (*a*) (*lit*) نار يىضا حالنده nârî beyzâ hâlinde; متشهب müteshehhib; — **Incandes'cence**, (-kan-des'ens) (*n*) نار يىضا حالى nârî beyzâ hâlî; تشهب teshehhüb.
Incantation, in-kan-tā'shun, (*n*) بويو büyü; افسون efsoun.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōon, shut, mûte, very tû جيوو; ch ج. ش. th ث. dh ذ. [INC-INC]

Incapable, in-kāp'a-bl (a) عاجز âj'z, (fig) اقتدارسوز iqtidârsuz.

Incapacity, in-kap-as'i-ti, (n.) عجز ajz, (fig) اقتدارسوزluq, (legal) عدم الادبیت ademi salâhiyyet

Incarcerate, in-kār'ser-āt, (v.a.) حبس a. habs et, قاپماق qapamaq, — **Incarceration**, (-kār-ser-â'shun) (n.) حبس habs, (med) احتق ihtunâq.

Incarnate, in-kār'nât, (a) (flesh) جسم et bâlamush, (fig) مجسم müjesssem; (colour) تن رنگی ten rengi, — **Incarnation**, (-kār-nâ'shun) (n.) (lit.) تمثال temessül et; (v.n.) ات havî ol., (lit.) ات (lit.) temessül et; (v.n.) ات havî ol., (fig) et bâlamaq; iyileshmek; — **Incarnation**, (-kār-nâ'shun) (n.) (lit.) تمثال temessül, تشخيص teshahhous; (form) شكل مشخض shekli müshahhas; (metaphor) ishtihâle; (manifestation) (lit.) تظاهر tezâhür, (rel.) تعجی tejelli, (med) ات باغلاما et bâlama, قاپماق qapanma.

Incautious, in-kaw'shus, (a) احتیاطسز ihtiyâtsuz.

Incendiary, in-sen'di-ar-i, (n.) قونداقچی qoundaqju; (fig) معمد müfsid; (a.) قونداق qasdi; قونداقچیلوق qoundaqjucluq; (fig) تحریک کارانه tahrîk-kyârâne; — **Incendiarism**, (-sen'di-ar-izm) (n.) قونداقچیلوق qoundaqjucluq; قصداً حریق qasden harîq

Incense, in-sens', (v.a.) قیزدیرمق quzdurmaq; تحریک tahrîk et.; (pers. fume) توتوله مک tûtsülemek; (n.) تهبیر tebhîr et.; (n.) توتو tûtsü; گونلک günlük, (fig) مداهنه müdâhene, — **Incensement**, (n.) عطف eufke; غضب gazebe.

Incensive, in-sent'iv, (a) سائق sâ-iq; مشوق müshevviq; (n.) تشویق teshvîq.

Inception, in-sep'shun, (n.) بدایت bi-dâyet; باشلايش bashlayush; — **Incept**, (in-sept') (v.n.) باشلامق bashlamaq; — **Inceptive**, (-sept'iv) (a.) (lit.) ابتدايى ibtidâ-i; ... مبدأ mebd'e...

Incertitude, in-sēr'ti-tūd, (n.) قرارسوزluq qarârsuzluq; تردد tereddüd; (lit.) یبیت mübhemîyyet.

Incessant, in-ses'ant, (a.) متبای mütemâdi; (lit.) متوالی mütevâlî; — **ly**, (ad.) متبایاً mütemâdiyen.

Incest, in'sest, (n.) ممنوع ازدواج mem-nou' izdivâj; (quzul) (قیزیل باشلق) (quzul bashluq).

Inch, insh, (n.) پوس pous, by — s (fig) آغر آغر azar azar, (n.) آغر آغر âr âr; every — tamâmen, — **Inched**, (inshd) (a) پوس تقسیماتی pous taxîmâtlu.

Incident, in'si-dent, (a) (sci) وارد vârid, (occuring) وقع vâq'î; تصدقî tesâdüfî, (resulting) (lit) مبعیت münbâ-is, — **Incident**, (n.) حادثه hâdis, — **Incidence**, (-si-dens) (n.) (sci) ورود vürûd; (lit.) (مصائب) isâbet; (miqdâr), (occurrence) وقوع vouqou', زوهر zouhûr, angle of — زاویه ورود — **Incident**, (a.) تصدقî vürûd, — **Incident**, (a.) تصدقî tesâdüfî, عارضی âruzî; (expenses) مصارف masârîfi müteferriq; — **Incidentally**, (-al-i) (ad) تصادفاً tesâdüfen.

Incineration, in sin-er-â'shun, (n) تحرق ihrâq; ترمید termid; — **Incinerate**, (in-sin'er-ât) (v.a.) یاقق yaqqmaq; کول kü et..

Incipient, in-sip'î-ent, (a.) (هنوز) باشلايان (henüz-) bashlayan; دوغان doghan

Incise, in-siz', (v.a.) یارمق yarmaq; حاک hak a. deshmek, (engrave) — **Incision**, (-sîzh'-un) (n.) یاره yara, یاریق yaruq; (act) یارما yarma, (med) انسیزون ensîziyon; — **Incisive**, (-sî'siv) (a.) کسکینی keskin; — **Incisor**, (-sî'zor) (n.) اؤک دیش eun dish.

Incite, in-sit', (v.a.) تحریک tahrîk et.; تشویق teshvîq et.; — **Incitement**, (-sit'ment) تحریک tahrîk; تشویق teshvîq; — **Incit'ant**, (-sit'ant) (n.) منبه münebbih; — **Inciter**, (-sit'ër) (n.) مشوق mouharrik; مشوق müshevviq.

Incivility, in-si-vil'i-ti, (n.) قالمق qabaluq; نراکتسزلیک nezâketsizlik.

Inclement, in-klem'ent, (a.) سرت sert; شدد shiddetli; (pers) محترس merhametsiz; (lit.) خشین hashîn; — **Inclement**, (-klem'en-si) (n.) شدت shiddet; خشونت houshûnet

Incline, in-klîn', (v.n.) eğilmek eyilmek; میل meyl et.; (fig) تمایل a. temâyül et.; (v.a.) ياتيرمق yaturmaq; میل meyl; (n.) میل imâle et.; (n.) میل meyl; — **Inclinable**, (-klîn'a-bl) (a.) مائل mâ-il; (biraz-) (مایل) mütemâyil; — **Inclination**, (-klî-nâ'-

[INC-INC] (اسکیپرجه کجاک تلمعی ایچون) art; change, cārl, red, mē, hēr, in, mine;

shun) (n.) تمایل meyl, (fig.) میل zâviyâ; angle of — Inclined, (-klind') (a) مائل mâ-il; (fig.) متمایل mütemâyil; — plane سطح sat-hu mâ-il.

Include, in-klūd', (v.a.) ادخال id-hâl et, (com'ntse) احتوا (ت) (10) ihtivâ et., (e-) shâmil ol. — **Includ'ing**, (-klūd'ing) (a) برابر (له) (le-) berâber; داخل dâhil olaraq; — **Inclu'sion**, (-klū'zhun) (n.) ادخال idhâl, (restriction) تحدید tahdid; — **Inclu'sive**, (-klū-siv) (a) داخل dâhil, شامل shâmil; — **Inclu'sively**, (-klū'siv-li) (ad.) داخل اولهرق .. birlikde .. birlikde dâhil olaraq.

Incognito, in-kog'ni-tō, (ad) (lit.) (tebdil) mütenekkiren; (تبدیل) (fig.) gizli.

Incoherent, in-kō-hēr'ent, (a) کوشک gevshek. (fig.) رابطه‌سز râbutasuz; — **Incohē'ence**, (-'ens) (n.) کوشکلک gevsheklik; رابطه‌سز râbutasuzluq.

Incombustible, in-kom-bust'i-bl, (a) یانماز yanzmaz.

Income, in'kum, (n.) ایراد îrâd; کایر gelir; واردات vâridât; — **tax**, (تبع ویرکسی) îrâd vergisi; (temettu' vergisi).

Incommensurable, in-kom-en'sū-ra-bl, (a.) قیاس nisbetsiz, (a.) قیاس qiyâs qabûl etmez.

Incommodious, in-kom-od', (v.a.) تمجیزا. tâ'jiz et.; — **Incommodious**, (in-kom-od'ius) (a) راحتسز rahatsuz.

Incomparable, in-kom-par'a-bl, (a) امثالسز qiyâs edilemez; — **Incom'parably**, (-'par-a-bli) (ad.) امثالسز derejede.

Incompatible, in-kom-pat'i-bl, (a.) (-with) اویماز (ت) (e-) ouymaz; (lit.) (له) غیر قابل تألیف qâbili te'lif; (n pl.) ازداد ezdâd.

Incompetent, in-kom'pe-tent, (a.) صلاحیتسز kifâyetsiz; (legal) صلاحیتسز salâhiyyetsiz; — **Incom'petence**, (-'pe-tens) (n.) kifâyet-sizlik; صلاحیتسز salâhiyyetsizlik.

Incomplete, in-kom-plēt', (a.) اکسیک exik; ناکام nâ-tamâm; — **ness**,

(n.) اکسیکلک exiklik; نقصان noxân.

Incomprehensible, in-kom-pre-hen'si-bl, (a) آنلاشلماز anlashulmaz; — **Incomprehen'sion**, (-'shun) (n.) آنلاشلمایش anlashulmayush; — **Incomprehen'sive**, (-'siv) (a.) محدود mahdôud; نقصان noxân.

Inconceivable, in-kon-sēv'a-bl, (a) عقل aqul ermez; — **Inconceiv'ably**, (-sēv'a-bli) (ad.) ایرمه‌جک derejede.

Incongruous, in-kong'grōo-us, (a) اویماز ouymaz; مخالف mouhâlif; (fig.) ستم saqim; — **Incongruity**, (in-kong-grōo'i-ti) (n.) (lit.) مبیانت mübâyet-net, سقام eqâmet.

Inconsequent, in-kon'se-kwent, (a) بیری birini toutmaz; منطقسز minâsebitsiz; (fig.) mantuqsuz; — **Inconsequential**, (-se-kwen'shal) (a.) نتیجه‌سز netijesiz; — **Inconsequence**, (-'se-kwens) (n.) مناسبتسز râbutasuzluq; minâsebitsizlik.

Inconsiderable, in-kon-sid'er-a-bl, (a.) جزئی ehemmiyyetsiz; jüz-î.

Inconsiderate, in-kon-sid'er-ât, (a.) دوستونجه‌سز düşhünjesiz; — **Incon-siderā'tion**, (-'shun) (n.) دوستونجه‌سز düşhünjesizlik.

Inconsistent, in-kon-sist'ent, (a.) اویماز ouymaz; (lit.) مبیان mübâyin; (changing) سبâtsuz, (a.) qarârsuz; — **Inconsist'ency**, (-'en-si) (n.) سبâtsuzluq; (lit.) مبیانت mübâyetnet.

Inconsolable, in-kon-söl'a-bl, (a.) تسلی بولماز tesellî boulmaz.

Inconstant, in-kon'stant, (a.) دوامسز devâmsuz; قرارسز qarârsuz; — **Incon'stancy**, (-'stan-si) (n.) قرار qarârsuzluq.

Incontestable, in-kon test'a-bl, (a.) آنکار inkâr edilemez; آشکار âshikyâr.

Incontinent, in-kon'ti-nent, (a.) کندینی kendini toutamaz; (fig.) دوشگون düşhgün; مبتلا müb-telâ; (immediate) همان hemen; درحال

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring, machiue;

môte; foot; mōm, shut, môte, very; tū جيوو, ch ج, sh س; th ث, h ه; zh ز [INC-INC]

derhâl; — **Incon'tinence**, (-'ti-nens) (n.) دوشگۈنلۈك dūshgūnlük, ابتلا ibtilâ

Introvertible, in-kon-tro-vert'i-bl, (a) آشكار âshikyâr; (lit.) بديهي bedihî

Inconvenient, in-kon-vên'yent, (a) اوڭار ouymaz; موافق دىكى mouvâfuq deyil, (fig.) مناسبتسىز minâsebsîz, — **Inconven'ience**, (-vên'yens) (n.) محذور mahzôur; مشكلات mūshkūlât; (fig.) راحتسىز rahatsuzluq; (v.a.) راحتسىز rahatsuz et.

Inconvertible, in-kon-vert'i-bl, (a) دىكىشەمەyishdirilemez; دىكىشمەyishmez; (fin.) ثابت sâbit

Incorporate, in-kor'po-rât, (v.a.) توحيىد birleshdirmek, (lit.) برلەشمە birleshmek; tev'hîd et, (v.n.) برلەشمە birleshmek; ittihâd et, (a.) متحد müttehîd; — **Incorporated**, (-'po-rât-ed) (a.)

مقيد mouqayyed; قيد ىدەش qayd edilmish; (-'with) (له) متحد (le-) müttehîd; (ه) مربوط (e-) merbûut, — **Incorporā'tion**, (-'shun) (n.) مزج mezj; توحيىد tev'hîd; (act) اتحاد ittihâd; (formation) تشكيل teshekîl; (association) جمعيت jem-iiyet.

Incorporeal, in-kor-po're-al, (a.) (lit.) (esîrî); (rel) روحانى rûhânî

Incorrect, in-kor-ekt', (a.) ياكلىش yan-lush; (fig.) ياقىشياز yolsouz; ya-qushmaz; — **ly**, (ad.) اولەرق اولەرق yansh olaraq, (fig.) اولەرق اولەرق yolsouz olaraq; — **ness**, (n.) ياكلىش yanlushluq.

Incorrigible, in-kor'i-ji-bl, (a.) دوزەلەز düzelmez; اصلاح ىدەلمەz uslâh edilemez

Incorrupt, in-kor-upt', (a.) يورۇلماش bozoulmamush; (fig.) عفيف afif.

Increase, in-krēs', (v.n.) ارتىق art-maq; (lit.) تەزەيۈد tezâyüd et.; (v.a.) تەزەيۈد beuyümek; art-turmaq; (fig.) تەزەيۈد tezâyüd et.; (fig.) چوغھالتماق choghaltmaq; — **In'crease**, (n.) تەزەيۈد tezâyüd; (profit) استفادە istifâde; حاصلات hâsulât; — **In-creas'ed**, (s'd) (a.) ايتىش aitimush; (much) فضلە fazla; زيادە ziyâde; (lit.) تەزەيۈد mütezâyüd; — **Increas'ing**,

(-krēs'ing) (a.) آرتىق artaraq; (lit.) تەزەيۈد tezâyüd et.; — **Increas'ingly**, (-krēs'ing-li) (ad.) تەزەيۈد beuyuyerek; (lit.) تەزەيۈد mütezây-yiden

Incredible, in-kred'i-bl', (a.) ايتىلمار inanulmaz, — **Incred'ibly**, (-'i-bli) (ad.) ايتىلماز inanulmaz de-rejede.

Incredulous, in-kred'ū-lus, (a.) (چابوق) (chabouq-) inanmaz; ايتىلماس i'timâdsuz, — **Incredu'ility**, (-kred ū'li-ti) (n.) اعتداسراق i'timâd-suzluq; شەبە shübhe.

Increment, in'kre-ment, (n.) فضلە fazla; علاوہ ilâve, (math.) تەزەيۈد tezâyüd; — **unearned** — شەرفلىمە she-reflenme; تەزەيۈد tezâyüdi qiy-met, (la.v.) شەرفىيە sherefiyye.

Incriminate, in-krim'in-ât, (v.a.) ايت-hâm et.

Incubate, in'kū-bât, (v.a.) قولۇچقە ياتىق qoulouchqa yatmaq; (fig.) دوشۇنمەk dūshūnmek; — **Incubator**, (in'kū-bā-tur) (n.) قولۇچقە ماكنەسى qoulouchqa makinesi.

Incubus, in'kū-bus (n.) كابوس kyâ-bôus; (demon) شيطان sheytan.

Inculcate, in-kul'kât, (v.a.) اوكرەتكە euyretmek, (qafasuna soqmaq) (qafasuna soqmaq).

Inculcate, in-kul'pât, (v.a.) ايت-hâm et, — **Inculpā'tion**, (-'shun) (n.) ايت-hâm ittihâm

Incumbent, in-kum'bent, (a.) لازم lâzum; مترتب vâjib; (lit.) رايىب râhib; — **In-cum'bency**, (-'ben-si) (n.) لزوم lüzôum; (lit.) وجوب vujôub, (change) يۈك yük; (rel) وظفە vazife; (rights) حقوق hou-qûq.

Incur, in-kur', (v.a.) اوزىرنە آلتىq ūzerine almaq; (ه) كىرمەk girmek; (ه) دۇچار او- ddu-châr ol.

Incurable, in-kū'a-bl, (a.) ايتىيىمىز iyî olmaz; تەداۋى ىدەلمەz tedâvî edilemez; (n.) ايتىمىز ümidsiz hasta; — **Incurability**, (in-kū-a-bil'i-ti) (n.) ايتىمىز ümidsizlik; چارەسىزلىك châresizlik; — **Incurably**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq

[INC-IND] (انكيزحه كجآت تدعفی ایچون) act; change; cārd; red, mē, hēr; in; mine,

(in-kūr'a-bli) (*ad*) امیدسر برحده
umidsız bir halde
Incurşun, in-kur'shun, (*n*) آقین
aquu, یغ yāma; — **Incur'sive**,
(-kur'siv) (*a*) آقینچلیق aquunjuluq,
آقینچی aqunju
Indebted, in-det'ed, (*a*) مدیون med-
youn, (*fig*) متددر minnetdār, —
ness, (*n*) بورج borj; دیون dūyoun,
(*fig*) منت minnet; (*lit*) شکران shuk-
rân.
Indecent, in-dē'sent, (*a*) قبا qaba;
غلط gliz; (*lit*) معیر ادب mougâyiri
edeb; — **ly**, (*ad*) قاجا qabaja, (*lit*)
ادابه bî edebâne, serbâzâne:
— **Indecency**, (in-dē'sen-si)
(*n*) تراهرستراک nezâ-
hetsizlik; غلظت galzat; (*shameful-
ness*) عیب ayb, سربازلیق serbâzluq.
Indecision, in-de-sizh'un, (*n*) قرار-سزاق
qarârsuzluq, تردد tereddüd, —
Indeci'sive, (-si'siv) (*a*) قرار-سز
qarârsuz, متردد mutereddid; (*doubt-
ful*) مشکوک meshkyouk.
Indecorous, in-de-kō'rus, (*a*) (*lit*)
سربازانه moughulli adâb;
serbâzâne; مغایر ادب mougâyiri edeb,
— **Indeco'rum**, (-kō'rum) (*n*) ادیسرلاک
edebesizlik; سربازلیق serbâzluq
Indeed, in-dēd', (*ad*) حقیقه haqî-
qaten... جدا jidden..
Indefatigable, in-de-fat'ig-a-bl, (*a*)
یورولماز yoroulmaz; یولماز yulmaz;
— **ness**, (*n*) یولماییش yulmayush;
تعمل tehammül; ثبات sebât; —
Iedefati'gably, (-i-ga-bli) (*ad*) هیچ
hich yoroulmaqsuzun;
یورولمسزین yoroulmaqsuzun;
متاتله metâ-
netle
Indefinable, in-de-fin'a-bl, (*a*) تعریف
tâ'rif; edilemez; تحدید اولونه‌مار
tahdid olounamaz; — **Indefin'ably**,
(-fin'a-bl) (*ad*) تعریف ای‌دیلهمه‌جک صورتده
tâ'rif edilemeyejek sôuretda;
تحدید tahdid olounamaya-
jaq derejede.
Indefinite, in-def'i-nit, (*a*) غیر معین
gayri mon-ayven; — **ly**, (*ad*) (time)
الی تحایه bilâ müddet; (*fig*)
ilâ nihâye
Indelible, in-del'i-bl, (*a*) سیلنمز
silinmez; چیمار chuqmaz; (*fig*)
ای‌دی ebedi; پایدار pâyidâr; — **in-**

delibil'ity, (-bil'i-ti) (*n*) سیلنمه‌یش
silinemeyiş, بق baqâ; دوام devâm;
— **Indel'ibly**, (*ad*) سیلنمز برحانده
silinmez bir halde, دائمی صورتده
sôuretda, ای‌دی ebediyyen
Indelicate, in-del'i-kât, (*a*) قبا qaba.
— **Indel'icacy**, (-i-ka-si) (*n*) قمالق
qabaluq
Indemnify, in-dem'ni-fi, (*v.a*) اوده‌مک
endemek; تدمین tazmîn et, —
Indemnificâ'tion, (-fi-kâ'shun)
(*n*) بدل bedel, تصمینات tazmînât,
تأمین tâ'vizât, (*act*) تصمین tazmîn,
تلافی telâfi.
Indemnity, in-dem'ni-ti, (*n*) تصمینات
tazmînât; تەویسات tâ'vizât; (*security*)
ضمان zoumân; (*jud*) کفالت kefâlat
Indent, in-dent', (*v.a*) چنتمک chent-
mek, اویق oymaq, (*apprentice*)
(ه) چیراق چیراق churaq vermek,
yerleshdirmek; (*vn*) یولشدریمک
qontrat yapmaq; (*n*) قونترات یاپیق
chentik kesik; — **Inden-
tâ'tion**, (-'shun) (*n*) چنتیک chen-
tik; کیریتی chirinti;
اویق oyma; — **Indent'ed**,
(t'd) (*a*) اویمالی oymalı;
— **Indention**, (-'shun) (*n*) کنار
kenar; بوشلق boshlouq; — **Indent'-
ure**, (-dent'ūr) (*n*) قونترات qon-
trat; چیراق ویرمک sened, (*a*)
ایشه قویق işe qomay; (*bind*)
te-ahhüd et; باغلامق bâlamaq.
Independent, in-de-pend'ent, (*a*) مق
müstaqil; — **ly**, (*ad*)
باشلی باشنه bash-
lu bashuna; آیری اولدق ayrı olaraq;
— **Independ'ence**, (-'ens) (*n*)
استقلال istiqlâl; **national** —
استقلال ملی istiqlâli millî;
— **day**, استقلال کونی
istiqlâlî gün; یوم یevmi
ستة دوریه استقلال (*anniversary*)
seneyi devriyye-i istiqlâl.
Indescribable, in-de-scrib'a-bl, (*a*)
تاریف olounamaz; (*pl*)
پانتالون pantalon; (دون) don; —
Indescrib'ably, (-skrib'a-bli) (*ad*)
تاریف ای‌دیلهمه‌جک درجه‌ده
tâ'rif edileme-
yejek derejede.
Indestructible, in-de-struk'ti-bl, (*a*)
تخریب ای‌دیلهمز mahv olmaz;
تأهیر tahrîb edilemez; — **Indestruc-
tibil'ity**, (-struk-ti-bil'i-ti) (*n*) تخریب

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut, mūte, very, tū جیوو ch چ; sh ش, th ث, th: zh ز [IND-IND]

tahrib edilemeyish; محو
mahv edilemeyish, بق
baqâ. — **Indestructibly**, (-struk'
ti-bli) (ad.) تخریب ایدیه‌یه‌جک صورتده
tahrib edilemeyejek sôuretdê, محو
mahv edilemeye-
jek sôuretdê.

Indeterminable, in-de-ter'min-a-bl, (a.) تعیین ایدیه‌یه من tâ'yîn edilemez; (sci) تصنیف ایدیه‌یه من tasnif edilemez.

Indeterminate, in-de-ter'mi-nat, (a.) مجہول gayri mou-ayyen: مجہول mejhôul, (fig.) قرارسز qarârsuz; — **Indeterminâ'tion**, (-'shun) (n.) قرارسزق qarârsuzluq; تردد tereddüd.

Index, in'deks, (n.) مشعر mûsh-ir, (finger) شہادت نامی shehâdet parmâ, (book) فہرست fihrist; (math.) اس üss, (v.a.) فہرست یا بق fihrist yapmaq.

India, ind'ya, (n.p.) ہندستان hindis-tân; — **corn**, مصر musur; — **ink**, چینی chini; — **man**, (mar) ہند (hind vapourou) — **rubber**, قاتوچوق lastik; — **In'dian**, (a.) ہند hind; (n.) ہندی hindli.

Indicate, in'di-kât, (v.a.) کوسترک geustermek; اشعار ish-âr et; (fig.) دلالت (تہ) delâlet et.; — **Indicâ'tion**, (-'shun) (n.) دلالت ish-âr et; اشعار ish-âr; (mark) علامت alâmet; (pl) دلائل delâ-il; — **Indic'ative**, (-dik' a-tiv) (a) دلیل delili, (sci) اشعاری ish-ârî; (gram) اخباری ihbârî; — **In'dicator**, (-'di-kâ-tur) (n.) (sci) ساعت sât; مشعر mûsh-ir; (mar.) اندیکاتور indiketeur; (fig.) دلیل delil.

Indices, in'di-sêz, (n.pl.) (math.) اُسُلر üsler.

Indict, in-dit', (v.a.) (jud.) قانوناً قانویً qânûnen tâ'qib et.; تحت tahtu mouhâkemeye al-maq; — **Indictee**, (in-dit-ê) (n.) مظنون maznûn; — **Indicter**, (in-dit'er) (n.) مدعی müdda-i; — **Indictment**, (in-dit'ment) (n.) اقامہ استدعا iqâmeyi dâ'vâ; (written) istid-â; تقریر taqîr; (official) اقامنامہ it-lâmnamê.

Indiction, in-dik'shun, (n.) اعلان i'lân; بیاننامہ beyânnamê; (cycle) دور devr; (on besh sene)

Indifferent, in-dif'er-ent, (a) لافید lâqayd, (neuter) بیطرف bi-taraf, (unimportant) اہمیتسز ehemmiyyet-sız, (middle) اورتہ orta, فادک fe-nâ deyil; — **ly**, (ad.) لافیدانہ lâ-qaydâne; — **Indiff'erence**, (-dif'er-ens) (n.) لافیدی lâqaydi; (fig.) اہمیتسزک ehemmiyyet-sızlık

Indigenous, ie-dij'en-us, (a) یرلی yerli, داخلی dâhili

Indigent, in'di-jent, (a) محتاج müh-tâj, فقیر faqir; — **ly**, (ad.) فقرانہ faqirâne, ضرورتی zarûuretle; — **Indigence**, (-'di-jens) (n.) احتیاج ihtiyâj; ضرورت zarûuret; فقر faqr.

Indigestible, in-di-jest'i-bl, (a) ہضم hazm olounmaz; آغز âr; —

Indigest'ion, (-di-jest'yun) (n.) ہضمسوز hazumsuzluq, سوی sôuyi hazm,

Indignant, in-dig'nant, (a) قیزغین quz-gun; (lit.) منعمل münfa-il; متعثر mü-teneffir; — **ly**, (ad.) نفرتیہ nefretle; — **Indigna'tion**, (-dig-nâ'shun) (n.) انفعال infu-âl; نفرت nefret. استکراہ istikrâh

Indignity, in-dig'ni-ti, (n.) دکر سزلیک deyersizlik; لیاقتسزلیک liyâqetsizlik; (insult) سوء حوک sôuyi hareket.

Indigo, in'di-go, (n.) چویوید chivid

Indirect, in-di-rekt', (a.) اکری eyri; طولامباجی dolashuq; (fig.) طولامباجی dolashuq; — **ly**, (ad.) طولایبسیلہ dola-yusîle; (lit.) بالواسطہ bilvâsuta; — **fire**, حاکلی انداخت ha-îlli endah; انداخت ایندیرہکت انداخت indirekt endahit.

Indiscernible, in-diz-ern'i-bl, (a.) فرق farq olounmaz; کوروغز geu-rünmez; — **Indiscernibly**, (in-diz-ern'i-bli) (ad.) کوروغیہ‌جک صورتده geu-rünmeyejek sôuretdê; فرق ایدیه‌یه‌جک sôuretdê; درجہده derejêde farq edilemeyejek derejêde.

Indiscipline, in-dis'i-plin, (n.) انضباطسزق inzubâtsuzluq; قاریشقلق qarushuq-luq; تشوش teshevvush.

Indiscreet, in-dis-krêt', (a.) صایغیسز saygusuz, ملاحظہ‌سز mûlâhazasuz; (talk) بوش bosh boghaz; (fig.) متجسس mütejessis; — **ly**, (ad.) دوشونمیرک saygusuzluqla; ملاحظہ‌سزجہ mûlâ-hazasuzja; متجسسنامہ mütejessisânê;

[IND-IND] (انکیزحه کجائت تلفغی ایچون) act; chānge, cārd; re l; mē, hēr; in, mine.

— **Indiscretion**, (-kresh'un) (n.) بوش بوزلوق saygusuzluq; بوش بوشاغسوزلوق bosh boghazluq; (lit.) ifshâ-ât.
Indiscriminate, in-dis-krim'i-nât, (a) farqsuz قارشیق qarushuq, — ly, (ad.) بلاتفریق bilâ tefriq; — **Indiscriminating**, (-krim'i-nât-ing) (a) تفریق اینکسرین ayurmaz; آدیمار (a) (krim'i-nativ) (a) تفریق اینکسرین (müsâvi); tefriq etmek-sizin; (مساوی) (müsâvi); — **Indiscriminā'tion**, (-'shun) (n.) تفریق اینکسرین ayurmayish; تفریق اینکسرین tefriq etmeyish; تفریق اینکسرین ademî tefriq.
Indispensable, in-dis-pens'a-bl, (a.) ضروری châresiz; الزم elzem; zarûrî, — **Indispensabil'ity**, (-pens-a-bil'i-ti) (n.) بهمه حال لزوم beheme-hâl lüzûm, (lit.) الزم elzemiyyet, zarûret; ضرورت zarûret; — **Indispens'ably**, (-'a-bli) (ad.) مطلقا moutlaqâ; بالضروره bizzarûre
Indispose, in-dis-poz', (v.a.) راحتسز rahatsuz et; (fig.) بوزق bozmaq; soghoutmaq; — **Indisposed**, (-pôzd') (a) راحتسز rahatsuz; (averse) مخالف mouhâlif; (lit.) gayri mütemâyil; — **Indisposi'tion**, (-po-zi'shun) (n.) استکسرک isteksizlik; (lit.) ademî temâyül; (health) راحتسز rahatsuzluq.
Indisputable, in-dis-pü-ta-bl; (a.) قطعی müsellem, اشکار âshikyâr; qat-i; صريح sarîh, — **ness**, (n.) صراحت sarâhat; قطعت qat-uyyet; — **Indisputably**, (-'pü-ta-bli) (ad.) اشکار صراحتâshikyâr sôuretd; (lit.) sarâhaten; قطعی qat-uyyen.
Indissoluble, in-dis'ol-ü-bl, (a) اریمز erimez; (lit.) gayri mün-hall; (fig.) ayrulmaz; — **Indissolubil'ity**, (-dis-ol-ü-bil'i-ti) (n.) غیر منحل اولش erimeyish; gayri münhall olush; (fig.) ayrulmayush; — **Indiss'olubly**, (-dis'ol-ü-bli) (ad.) اریمه جک erimeyjek bir halde; (fig.) ایرلایه جق ayrulmayajaq sôuretd.
Indistinct, in-dis-tingkt', (a.) قارشیق qarushuq, آکلاشیلماز anlashulmaz; (lit.) معلق mûuglaq; — ly, (ad.) قارشیق qarushuq bir halde; (fig.) آکلاشیلماز sôuretd. — **Indistinct-**

tion, (-tingk'shun) (n.) قارشیق qarushuq; فوق اولوتمايش farq olounmayush; (lit.) معلقت mûuglaqiyyet
Indite, in-dit', (v.a.) یرمق yazmaq; قلمه آلق qaleme almaq.
Individable, in-di-vid'a-bl, (a.) ایرلماز ayrulamaz; (lit.) غیر قابل تقسیم gayru qâbili taxim
Individual, in-di-vid'ü-al, (a) (lit.) منفرد ferdî; (fig.) ایری ayru (lit.) شخص münferid, (n.) فرد ferd; (fig.) شخص shahs; افراد efrâd; (pl.) اشخاص esh-hâs, — ly, (ad.) ایری ayru ayru; (lit.) منفرد münferiden; فرداً; — **Individ'ualism**, (-'ü-al-izm) (n.) افراد infirâd; فردیت ferdiyyet; — **Individual'ity**, (-dû-al'i-ti) (n) (lit.) فردیت ferdiyyet; (fig.) خصوصیت housousuyyet; — **Individ'ualize**, (-'ü-al-iz) (v.a.) ایرمق ayurmaq; (lit.) tahsis et. et.
Indivisible, in-di-viz'i-bl, (a) (lit.) تقسیم gayru qâbili taxim; (math) اصغر نامتناهی asgar nâ-müte-nâhî, — **Indivisibil'ity**, (-viz-i-bil'i-ti) (n.) (lit.) تقسیم gayru qâbiliyyeti taxim; — **Indivis'ibly**, (-viz'i-bli) (ad.) تقسیم ایديلمه جک درجهده taxim edilemeyejek derejede; غیر gayri qâbili taxim sôuretd.
Indo-Chinese, in'dō-chī-nēz', (a) هند hindî chînî
Indocile, in-dō's'il, or in-dos'il, (a.) سرت sert; سرکش serkesh.
Indolent, in'do-lent, (a.) قیدسز qayd-suz; (lit.) عاقل âtul, — ly, (ad.) لا قیدانه lâqaydâne; (fig.) عاقلانه âtulâne; — **Indolence**, (-'do-lens) (n.) لا قیدی lâqaydî; عاقلات atâlet.
Indoor, in-dōr, (a) داخلی dâhilî; — **In'doors**, (-'dōrz) (ad.) داخلی icherî; — **In'doors**, (-'dōrz) (ad.) داخلی icherde
Indubitable, in-dū'bit-a-bl, (a) شهبهسز shûbhesiz; قطعی qat-i; — **ness**, (n.) صراحت sarâhati; قطعت qat-uyyet; تامه tâmm; — **Indu'bitably**, (-dū'bi-ta-bli) (ad.) قطعی qat-i sôuretd; صراحت sarâhati kyâ-mile ile.
Induce, in-dūs', (v.a.) اقناع iqnâ' et.; تشویق teshvîq et.; — **Induce-**
ment, (-dūs'ment) (n.) سبب sebeb;

[INE-INE] (السكره بجهت تنغى ايچون) act, chānge, cārd, red, mē, hēi, in, mīne

Ineloquence, in-el'ō-kwens, (n.)
توتونق toutonqlouq, يولاق yavan-luq

Inequality, in-e-kwō'l'i-ti, (n.)
فرق farq, (lit.) عدم مساوات ademü müsâ-vât; (unevenness) پوروز pürüz, انتظامسوزلۇق intizâmsuzluq, (incomplete) كىفایتسىزلىك kifâyetsizlik, اقتدارسوزلۇق iqtidârsuzluq

Inequitable, in-ek'wi-ta-bl, (a.)
هقسوز haqsuz; — **Ineq'uity**, (-ek'wi-ti) (n.)
هقسوزلۇق hqsuzluq, انصافسوزلۇق insâfsuzluq.

Inert, in-er't, (a.)
بطى batî, — **ly**, (ad.)
عاطلانه âtulâne; — **ness**, (n.)
عطالت atâlet, بضات batâ-et; — **Inertia**, (in-er'shi-a) (n.) (sci)
عطالت atâlet; moment of —
وزنيت عطالت vezniyyeti atâlet

Inestimable, in-es'tim-a-bl, (a.)
پك قيمتدär pek qıymetdâr; حسابسز hesâbsuz; — **Ines'timably**, (-'ti-ma-bli) (ad.)
تقديرك فوقدär taqdirin fev-qinde; حساب ايديله ميه جك درجهده hesâb edilemeyejek derejede

Inevitable, in-ev'it-a-bl, (a.)
چاره سر çâresiz; ضرورى zarûrî; — **Inev'itably**, (-'it-a-bli) (ad.)
چارناچار çar nâ-çâr; (lit.) بالفورده bizzarôure; — **Inevitabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.)
چاره سر çâresizlik; ضرورت zarûret.

Inexact, in-egz-akt', (a.)
ياكلش yan-lush; غير صحيح gayri sahîh; — **Inexact'itude**, (-egz-akt'i-tüd) (n.)
ياكلش yan-lush oloush; عدم صحت ademî suhhat.

Inexcusable, in-eks-küz-a-bl, (a.)
عفو afv olounmaz; معذرت قبول ايجز mâ'zeret qabûl etmez; — **Inexcu'ability**, (-eks-küz-a-bil'i-ti) (n.)
عفو afv olounamayush; معذرت mâ'zeret qabûl etmeyish; — **Inexcusably**, (in-eks-küz-a-bli) (ad.)
عفو afv olounmaz derejede

Inexhaustible, in-egz-hawst'i-bl, (a.)
پانانسز pânânsuz; توكمنز tükenmez; bitmez; — **Inexhaustibil'ity**, (-egz-hawst-i-bil'i-ti) (n.)
پانانسز pânânsuz; توكمنز tükenmez; bitmeyish; — **Inexhaust'ibly**, (-egz-hawst'i-bli) (ad.)
پانانسز pânânsuz; توكمنز tükenmez sôu-

retde, پانانسز درجهده pâyânsuz derejede.

Inexorable, in-egz'or-a-bl, (a.)
سدتى shiddetli; (lit.) بى امان bî-amân; — **Inexorably**, (in-egz'or-a-bli) (ad.)
بى رحمت bî-rah-mâne; — **Inexorability**, (in-egz-or-a-bil'i-ti) (n.)
شدت shiddet; (lit.)
حشونت houshounet

Inexpedient, in-eks-pē'di-ent, (a.)
غیر موافق gayri movâfuq, (fig.)
مناسبست minâsebetsiz, — **Inexpē'dience**, (-di-ens) (n.)
موافق اولمايىش movâfuq olmayush; مناسبست minâsebetsizlik.

Inexperience, in-eks-pē'ri-ens, (n.)
تجربه سىزلىك tej-rübesizlik, — **Inexpē'rienced**, (-'ri-ensd) (a.)
تجربه سىز tej-rübesiz

Inexpiable, in-eks'pi-a-bl, (a.)
عمو afv olounmaz; تلافى ايدىلmez telâfi edilmez; — **Inex'piably**, (-eks'pi-a-bli) (ad.)
عمو afv olounamayajaq derejede; تلافى ايديله telâfi edilemeyejek sôu-retde

Inexplicable, in-eks'pli-ka-bl, (a.)
غير قابل ايشاح anlashulmaz; — **Inexplic'ability**, (-eks-plic-abil'i-ti) (n.)
غير anlashulamayush; قابل ايشاح gayri qâbilî izâh oloush; — **Inex'plicablely**, (-eks'pli-ka-bli) (ad.)
انلشولmaz anlashulmaz sôuretda; بر حالده izâh edilemeyejek bir halde.

Inexpressible, in-eks-pres'i-bl, (a.)
سويلنemez seuylenemez; افاده ايديلهmez ifâde edilemez; (pl.)
پانتالون pantalon; (don); — **Inexpressibly**, (-eks-pres'i-bli) (ad.)
سويلنemez seuylenemeyejek derejede; افاده ايديلهmez ifâde edilemeyejek sôu-retde

Inexpressive, in-eks pres'iv, (a.)
معناسىز mâ'nâsuz; — **ness**, (n.)
معناسىز mâ'nâsuzluq.

Inextinguishable, in-eks-ting'gwish-a-bl, (a.)
سوتمز seunmez; (fig.)
ebedî; — **Inextin'guishably**, (ad.)
سوتمز seunmez sôuretda; (fig.)
داىما dâ-ima; ابدى ebediyyen.

Inextricable, in-eks'tri-ka-bl, (a.)

قارشى qarushuq, (*lit.*) مشوش müsheshvesh, — **Inex'tricably**, (-eks'-tri-ka-bli) (*ad.*) قارشى صورتده qarushuq sôuretdе, مشوش يو حالده müshevvesh bir halde.

Infallible, in-fal'i-bl, (*a.*) ششهر shashmaz, امين emîn, يانگار yanulmaz; — **Infall'ibly**, (-fal'i-bli) (*ad.*) مطلقا moutlaqâ; هر حالده her halde; — **Infallibil'ity**, (-fal-i-bil'i-ti) (*n.*) شاشميش shashmayush; قطعيت qat-uyyet.

Infamous, in'fa-mus, (*a.*) عادي âdi; رذيل rezil, (*bad*) فنا fenâ, ياقيشمار yaqushmaz, **In'famously**, (-fa-mus-li) (*ad.*) ياقيشمار صورتده âdiye, عاديجه yaqushmaz sôuretdе, — **In'famy**, (-'fa-mi) (*a.*) عاديلك âdilik, آخاقلق alchaqluq; (*jud*) سوء شهرت sôuyi sheuret

Infant, in'fant, (*n.*) چوقق chojouq, (*jud*) صى sabî; (*pl*) صبيان soubyân; (*a.*) ... چوقق chojouq. (*fig.*) كوديه keurpe, — **school**, صبيان مکتى soubyân mektebi; — **In'fancy**, (-'fan-si) (*n.*) چوققچاق chojouqluq; (*lit.*) صياوت sabâvet.

Infante, in-fan'tâ, (*n.*) (ئەنڤانت) (enfant) پرنس prens; — **Infan'ta**, (-'ta) (*n.*) (ئەنڤانتە) (enfant) پرنسس presnes.

Infanticide, in-fant'i-sid, (*n.*) چوقق قاتلى chojouq qatli; (*lit.*) قاتلى اولاد qatli evlâd; (*pers*) چوقق قاتلى chojouq qâtili; قاتلى اولاد qatli evlâd qâtili.

Infantry, in'fant-ri, (*n.*) (mil) پياده piyâde; **light** — خفيف hafif piyâde.

Infatuate, in-fat'û-ât, (*v.a.*) سرمه sersem et.; (*fig.*) چيلدورتق chuldurtmaq; شاشيرتق shashurtmaq; — **Infatua'tion**, (-fat-û-â'shun) (*n.*) چيلگونلوق chulgungluq; (*lit.*) مفتونيت met-tôuniyyet.

Infect, in-fekt', (*v.a.*) بولاشدirmek boulashdurmaq; سرايت sirâyet et.; (*fig.*) تلويث telvis et.; افساد ifsâd et.; (*a.*) بولاشق bozouq; بولاشق boulashuq; — **Infec'tion**, (-fek'shun) (*n.*) بولاشما boulashma; سرايت sirâyet; (*fig.*) افساد ifsâd; — **Infec'tious**, (-fek'shus) (*a.*) بولاشق boulashuq; ساري sârî; (*fig.*) فاسد fâsid; — **Infec'tiously**, (-fek'shus-li) (*ad.*) ساري sârî sôuretdе; — **Infec'tious-**

ness, (-fek'shus-nes) (*n.*) سارييت sârîlik · بوزوق bozouqluq

Infelicit'y, in-fe-lis'i-ti, (*n.*) نكبت nûk-bet; سفلت sefâlet; (*fig.*) مناسبستزيت minâsebetisizlik.

Infer, in-fèr', (*v.a.*) آكلامق anlamaq; (*lit.*) استدلال istidlâl et.; (*vn*) حكم hükm et., — **Infer'able**, (*a.*) قابل استخراج اوله ييلير istihraj ôlounabilir; — **In'ference**, (-'fer-ens) (*n.*) استدلال istidlâl; (*pl.*) نتيجه istidlâlât; (*conclusion*) نتيجه netije; قناعت qanâ-at; — **Inferen'tial**, (-fer-en'shal) (*a.*) (*lit.*) استدلالى istidlâlî, مستدل müstedel; — **Infe'rentially**, (-fer-en'shal-i) (*ad.*) استدلالى istidlâlen

Inferior, in-fè'ri-ur, (*a.*) آشاغى ashâ, مادون doon, (*mean*) سفلى süfli; (*n.*) مادون mâdoun; — **Infèrior'ity**, (-ô'ri-ti) (*n.*) عاديلك ashâluq; (*fig.*) آشاغىلىق âdilik

Infernal, in-fè'r'nal, (*n.*) جهنم جي جهنم jehennem gîbi; جهنمى jehennemî; ايليسانه (mean) سفلى süfli; (*devilish*) ايليسانه iblisâne; ملعونانه mel-ôunâne; — **machine**, بومبا bomba.

Infest, in-fest', (*v.a.*) اضرار uzrâr et.; مضر (a) مضر (a) ihlâl et.; mouzur.

Infidel, in'fi-del, (*a.*) ايشناماز inanmaz; (*rel.*) ايمانسز imânsuz; كافر kyâfir

Infidel'ity, (-'i-ti) (*n.*) اعتداسزاق i'ti-mâdsuzluq; (*rel.*) كفر kûfr; ايمانسزاق imânsuzluq; (*fig.*) حيانيت huyânet; صدائقسزاد sadâqatsizlik

Infinite, in'fin-it, (*a.*) نجايتسز nihâyet-siz; (*lit.*) نامتناهى nâ-mütenâhî; (*n.*) الى نجاية (God) الله allah; — **ly**, (*ad.*) نجاية ilâ-nihâye; نامتناهى صورتده nâ-mütenâhî sôuretdе, (*fig.*) زياده سيله ziyâ-desile; كليا külliyyen; — **ness**, (*n.*) فسحت füs-hat

Infinitive, in-fin'it-iv, (*a.*) غير محدود gayri mahdoud; مصدر masdar; — **ly**, (*ad.*) غير محدود صورتده gayri mahdoud sôuretdе; — **mood**, مصدر صيغسى masdar sîgasu.

Infirm, in-fèrm', (*a.*) ضعيف za-if; متانتسز metânetsiz; (*med.*) عليل alil; خسته hasta; — **ly**, (*ad.*) ضعيله zâf-fla; عليل metânetsizje; بر

môte, foot, mōōn, shul; mûte; very: tû جيوو, ch چ; sh ش; th ث; mē, zh ژ [INF-INH]

— **Infū'riated**, (-'ri-āt-ed) (*a*) تيزغين quzgun; (*lit.*) متههvir mûtehevir
Infuse, in-fūz', (*v.a.*) (ايچنه) دوکمه (ichi-ne-) deukmek, (*fig.*) سوقق soqmaq . idhâl et , (*inspire*) تلقيڻ tel-qîn et ; — **Infū'sion**, (-'zhun) (*n.*) نغمه deukme, مزج meyzj; (*lit.*) نقل naqu'; (*solution*) محلول mahlôul; (*lit.*) منقوع menqôul'; (*fig.*) تلقيڻ telqîn ; الماه ilhâm
Infusible, in-fūz'i-bl, (*a*) ايريز erimez; (*lit.*) غير مذاب gayri mûzâb.
Infusoria, in-fū-sō'ri-a, (*n pl*) (*lit.*) حوييات houveyrât (-naqî-uyye); — **Infū'sory**, (-'so-ri) (*a*) نقى naqî-i.
Ingenious, in-jē'ni-us, (*a*) هنلى hünerli; (*fig.*) عارفانه ârifâne; — **ly**, (*ad.*) ماهرانه mâhirâne; — **ness**, **ingenuity**, (in-jen-ū'i-ti) (*n.*) هنر hüner; مهارت mehâret; (*fig.*) ذکا zekyâ.
Ingenuous, in-jen'ū-us, (*a*) صاف sâf; مستقيم müstaqîm; (*generous*) نجيب ne-jîb; — **ly**, (*ad.*) محسوسه safvetle; نجيبانه ne-jîbâne; — **ness**, (*n.*) صفوت safvet; (*lit.*) درستى dürüstî.
Inglorious, in-glō'ri-us, (*a*) شرفسىz she-refsiz; (*lit.*) حيل hajil; — **ly**, (*ad.*) شرفسىز sherefsizlikle; حيلانه hajilâne; — **ness**, (*n.*) شرفسىز sherefsizlik; رذالت rezâlet; (*lit.*) حجالت hajâlet.
Ingot, in'got, (*n.*) كوپچه külche.
Ingrain, in-grân', (*v.a.*) بويامق boyamq; (خام) hâlînde boyamaq; (*fig.*) ايچنه ايشلتمك (ham boyamaq), (يچنه) ايشلتمك ichine ishletmek; (خام) بويامق ham boyanmush; (*sâbit* بويالى) (sâbit bo-yalu).
Ingenuity, in-grat'i-tūd, (*n.*) نانكورلك nankeurlük; (*lit.*) كفران küfrân.
Ingredient, in-grē'di-ent, (*n.*) جزؤ jüz'û; (*pl*) اجزا ejzâ; (*pl.*) اجزاي ejzâyi mürekkibe.
Ingress, in'gres, (*n.*) دخول douchôul; كيريش kirish.
Inhabit, in-hab'it, (*v.a.*) اسكان iskyân; (*v.a.*) اقامت iqâmet et.; او طورمق outourmaq; — **Inhab'itable**, (-'it-a-bl) (*a*) قابل اسكان qâbili iskyân; — **Inhab'itance**, (-'it-ans) (*n.*) اسكان

iskyân . اقامت iqâmet; — **Inhab'itant**, (*n*) مقيم mouqim; (*n pl*) سکنه sekene, اهالى ahâlî; — **Inhabitâ'tion**, (-'shun) (*n*) اقامت iqâmet, 'place' اقامتگاه iqâmetgyâh.
Inhale, in-hâl', (*v.a.*) ايچنه چکمه ichine chekmek; يوتماق youtmaq; — **Inhala'tion**, (-hal-â'shun) (*n*) تنفس teneffûs; چکيش chekish
Inharmonious, in-har-mō'ni-us, (*a*) آهنگسىز âhenksiz; — **ness**, (*n*) آهنگسىزلىك âhenksizlik; — **ly**, (*ad*) صورده âhenksiz sûretdе; — **Inharmonic**, (in-har-mon'ik) (*a*) آهنگسىز âhenksiz.
Inhere, in-hēr', (*v n.*) ياپىشمق yapushmaq, (*fig.*) مربوط او. — **Inhē'ence**, (-'ens) (*n*) ياپىشه yapushma; (*lit.*) مربوطييت merbôutuyyet, (*existence*) موجوديت mevjôudîyyet; — **Inhēr'ent**, (*a*) مربوط merbôut; (*innate*) طبيعى tabî', (*lit.*) جبلî jîbillî.
Inherit, in-her'it, (*v.a.*) (*lit.*) توارث tevârûs et., — **Inher'itance**, (-'it-ans) (*n*) ميراث mirâs; (*act*) وراثت verâset; (*lit.*) توارث tevârûs; (*gift*) (*fig.*) موهبه mevhibe; — **Inher'ited**, (*a*) موروث mevrôus; — **Inher'itor**, (-'i-tur) (*n*) وارث vâris
Inhibit, en-hib'it, (*v.a.*) منع men et.; توقيف tevqif et.; — **Inhibi'tion**, (-bi'shun) (*n*) (*act*) منع men; ممنوعيت tevqif; (*prohibition*) تعطيل تعطيل عماكه امرى memnôu-uyyet, (*jud*) tâ'tilî mouhâkeme emri
Inhospitable, in-'hos'pit-a-bl, (*a*) مسافر سومز misâfir sevmез, (*pol* و *lit*) — **Inhos'pitably**, (-'pit-a-bli) (*ad.*) (*fig.*) باريدانه baridâne; — **Inhospital'ity**, (-al'i-ti) (*a*) مسافر سومه ييش misâfir sevmeyish; — **Inhuman**, in-hū'man, (*a*) ظالم zâlim; (*lit.*) غير انساني gayri insânî; — **ly**, (*ad.*) غدارانه gad-dârâne; — **Inhūman'ity**, (-'i-ti) (*n*) ظلم zoulm; وحشت vahshet.
Inhume, in-hūm', (*v.a.*) گومك geum-mek; (*pers.*) دفن defn et.; — **Inhūmā'tion**, (-'shun) (*n*) دفن defn; تدفين tedfin.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join: though et.=etmek; ol.=olmaq;

[INI-INN] (انكلیزجه كئكتك تنغنی ایچون) act; change; cārd. red; mē; hēr: in; mine;

Inimical, in-im'î-kal, (a) مخالف mou-hâlf, معارض mou-âruz; —ly, (ad) خصمه hasmâne.

Inimitable, in-im'it-a-bl, (a) تقلید امتالسیز taqlid edilemez, (fig.) امتالسیز emsâlsiz; — **Inim'itabily**, (-'it-a-bl) (ad.) تقلید ایدینه مهك صورتده emlemevejek sôuretdē, امتالسیز درجهده emsâlsiz derejede.

Iniquity, in-ik'wi-ti, (n.) حقسزلی haqsuzluq, گنه gunah; — **Iniquitous**, (-ik'wi-tus) (a.) حقسز haqsuz; انصافسز insâfsuz, (fig.) فاسد fâsîd, — **Iniq'uitously**, (-ik'wi-tus-lı) (ad.) حقسزجه haqsuzja, انصافسزجه insâfsuzja, فاسدانه fâsîdâne

Initial, in-ish'al, (a) بیرنجی ilk; ibtidâî, (n.) اولك birinji, ابتدائی ibtidâî; (n.) اولك ilk harf; مارقه marqa; (v.a.) اشارت ا. marqa qomaq; (v.) قوتی ishâret et.; — ly, (ad.) بداية bi-dâyeten; اساساً esâsen; — **Initiate**, (in-ish'i-ât) (v.a.) باشلاقی bashlatmaq; (fig.) اوکرتك euyretmek; باشلاق (v.n.) geustermek; باشلاماق bashlamaq; (a.) مبتدی mübtedî. (عجمی) (ajemi); — **Initiation**, (in-ish-i-â'shun) (n.) باشلامه bashlatma; (fig.) دلالت delâlet; تقدیم taqdim; — **Initiatory**, (in-ish'i-â-to-ri) (a.) ابتدائی ibtidâî; (n.) مقدمه mouqaddeme; (lit.) مبادی me-bâdî.

Initiative, in-ish'i-â-tiv, (a.) ابتدائی ibtidâî; ..مبدأ mebdê...; (n.) تشبیه teshebbüs; (parliament) حق تکلیف haqqu tekliif; — **to take the** — **teshebbüs** et.; of — **teshebbüs** et.; of — (a.) تشبیه mü-teshebbüs..

Inject, in-jekt', (v.a.) شیرینجه shurunga et.; ادخال idhâl et.; (vater) صوماسمق sou basmaq; — **Injection**, (-jek'shun) (n.) شیرینجه shurunga; احتقان ihtiqân; — **Injector**, (-jek'tur) (n.) شیرینجه shurunga; نهزهکتور enjektur.

Injudicious, in-joo-dish'us, (a.) تدبیرسز mouhâkemesiz; عا کهمسز tedbirsiz; — ly, (ad.) ملاحظهسزجه mü-lâhazasuzja; — **ness**, (n.) عا کهمسزک tedbirsizlik.

Injunction, in-jungk'shun, (n.) امر emr; احتیاط ihtâr, (jud.) نهی nehy; مداحیه müdâhale

Injure, in'joor, (v.a.) یاردهنامق yara-lamaq, سقط saqat et., (fig.) احلال a. uzrâr et.; (anno) ا. ihlâl et., (fig.) اینجتمک injitmek; گوجندیرمک güjendirmek; — **Injured**, (-'joord) (a.) مجروح mejrôuh; to be — **yaralanmaq**; مجروح او. mejrôuh ol., — **Inju'rious**, (-jü'ri-us) (a.) مضر mouzur, (fig.) مغل mouhill. (unjust) حقسز haqsuz; — **Inju'riously** (-jü'ri-us-li) (ad.) مضر حقسزجه mouzur sôuretdē صورتده haqsuzja. متجاوزانه mütejâvizâne; — **Injury**, (-'joor-i) (n.) مضرت maz-zarrat; خسار zarar; ضرر zarrat; (wound) یاره yara; جریحه jeriha; (wrong) حقسزلی haqsuzluq; تجاوز tejâvüz

Injustice, in-jus'tis, (n.) غدر gadr; حقسزلی haqsuzluq

Ink, ingk, (n.) مرکب mürekkeb; (v.a.) کیرلتمک kirletmek; لکه باقی le-ke yapmaq; — **'stand**, (n) حقه hoqqa; — **'horn**, (n.) دیویت (di-vit); — **Ink'ling**, (n.) خبر haber; (hint) اِما ima; اشارت ishâ-ret; to get an — of خبر آتی (n.) (i-) haber almaq; سزمک (i-) sezme; — **Ink'y**, (-'i) (a.) مرکبی mürekkebli.

Inlaid, in-lād', (a.) قابلامه qaplama; ایشلеме ishleme; قاقه qaqma.

Inland, in'land, (a.) داخلی dâhilî; (ad.) داهیل dâhilde; (n.) داخل dâhil.

Inlay, in-lā', (v.a.) ایشلеме ishlemek; قابلامه qaplamaq; — **Inlay'ér**, (n.) صدفی sedefji. oymaju

Inlet, in'let, (n.) مدخل medhal, قاپو qapu; (mar) قوی qoy; آغز âz

Inmate, in'mât, (n.) ساکن sâkin; (pl) سکنة sekene; (fig.) رفیق refiq; (tenant) مستأجر müste'jir.

Inmost, in'möst, (a.) انک ایچری en ichi-ri; (lit.) اعاق â'mâq.

Inn, in, (n.) خان han; اوتل otel; — **s of court** (معامی جمعی) (mehâmî jem-iyyeti); — **keeper**, خانچی hanji; اوتلجی otelji.

Innate, in-nât', (a.) طبیعی tabi'; (lit.) وهی jibilli; فطری futri; (phil.) vehbî.

mōte, foot, mōōn, shut; mūte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث, th; zzh ز [INN-INS]

Innavigable, in-nav'i-ga-bl, (a) کجی
غیر قابل سیر (lit.) gemi ishlemey;
gayri qâbilı seyr

Inner, in er, (a) دہا اچری daha icheri; داحی dâhîlî, — '**most, (a)** ائک اچری en icheri, ائک en ich.

Innocent, in'ô-sent, (*a.*) معصوم mâ'sôum; (*fig.*) خروسی zararsuz; — **ly**, (*ad.*) معصومانہ mâ'sôumâne; خسروزی zararsuzja, — **Innocence**, (in'ô-sens) (*n.*) معصومیت mâ'sôumiyet; خسروزی zararsuzluq; (پurity) صفوت safvet.

Innovate, in'ō-vāt, (*v.*) يَكْسِدْ بِرَمَكْ ye-nīleshdirmek, (*lit.*) تجديد tejdīd et, (*fig.*) تجديد يَأْتِي tejdūdūdd yapmaq: — **Innovation**, (in-ō-vā'shun) (*n.*) يَكْسِدْ يَنِيلِكْ yenilik, (*lit.*) تجديد tejdūdūdd. — **Innovator**, (in'ō-vā-tur) (*n.*) (*lit.*) مُجَدِّد müjeddīd

Innumerable, in-nū'mér-a-bl, (*a*)
 حسابىز sayulamaz, *hasâb-
 suz*, پەك چوق (*lit.*) لايەد
 lâ-yû-ad; — **Innumera-bil'ity**, (-mer-
 a-bil'i-ti) (*n*). *حسابىلەمەيش* sayulama-
 yush; كىرەت kesret; — **Innūmer-
 ably**, (*ad.*) *سايۇلەمەيش دەرىجەدە* sayula-
 mayajaq derejede; پەك چوق pek
 choq.

Inobservant, in-ob-zerv'ant, (*a.*) دقتسىز diqqatsiz; رعائىسىز ru-âyetsiz, — **Inobservable**, (-zerv'a-bl) (*a*) گورونمز geurünmez; — **Inobservance**, (-zerv'anz) (*n.*) دقتسىزلىك diqqatsizlik; (*fig.*) رعائىسىزلىك ru-âyetsizlik.

Inoculate, in-ok'ū-lāt, (v.) آشلاق ash-lamaq; — **Inocula'tion**, (-ok-ū-lā'-shun) (n.) آشی ashu; (act) آشلامه ashlama; (lii.) تلقح telqîh

Inodorous, in-ō'dur-us, (*a.*) قوۋوسز
qoqousouz; رايحہ سر râyulhasuz

Inoffensive, in-of-fen'siv, (a) ضررسز
zararsuz; — **ly**, (ad.) ضررسر صورتده
zararsuz sôuretdé; — **ness**, (n.)
مضررسزلك mazarratsuzluq

Inoperative, in-op'er-a-tiv, (a.) تأثیر سز
te'sîrsiz.

Inopportune, in-op-por-tūn', (*a.*)
وقتیں vaqitsiz; مناسب mināsebetsiz
— ly, (*ad.*) مناسب صورتہ mināseb-
etsiz sūretde; — **Inopportun**'ity,
(-op-por-tūn'i-ti) (*n.*) صبردمز اولش
surasuz oloush; مناسب mināse-
betsizlik.

Inordinate, in-or'di-nāt. (*a*) آشیری *ashuru*, (*lit.*) *moufrut*; — **ly**, (*ad.*) آشیری درجده *ashuru derejede*; افراتله *ifrātla*, — **Inordinā'tion**, (*-shun*) اصولی تحول *onsōulū te-jāvūz*, انتظامسوزی *intizāmsuzluq*; شاعینق *tashigunluq*

Inorganic, in-oi-gan'ik, (a) (lit) غير عضوی gayru ouzvî; — **chemistry**, کیمیای غیر عضوی kimyâyi gayru ouz-vî, — **Inorganically**, (-'ik-al-i) (ad) غير عضوی صورتده gayru ouzvî sôuretdê

Inquest, in'kwest, (*n.*) معاينة mou-
âylene; تحقيقات tahqîqât

Inquietude, in-kwī'et-ūd, (n) اندیشه
endishe; اضطراب uzturâb

Inquire, in-kwîr', (*vn*) صَوَّرَق sormaḡ; (*fig.*) تَحْقِيق tahqîq et., (*lit.*) استفسار istifsâr et.; — **Inquiringly**, (in-kwîr'ing-li) (*ad.*) سؤَال طَرْنَدِه sū-âl tarzunda, (*lit.*) استفساركارانه istifsârkyârâne, — **Inquiry**, (in-kwîr') (*n.*) سؤَال sū-âl; (*lit.*) استفسار istifsâr; (*jud*) تَحْقِيق tahqîq.

Inquisition, in-kwi-zish'un, (n.) تحقيقات tahqîqât; (*list*) انگیزش-یروز engizis-yon; — **Inquisitive**, (in-kwiz'i-tiv) (a) مراعاتی merâ'atî; (*lit.*) متجسس mütejessis; — **Inquis'itively**, (*ad.*) متجسسانه mütejessisâne, — **Inquis'itiveness**, (-kwiz'i-tiv-nes) (n.) مراعات merâq; تجسس tejjessüs, — **Inquis'itor**, (-kwiz'i-tur) (n.) مراعاتی merâ'atî; متجسس mütejessis

Inroad, in'rōd, (*n.*) باصغين basgun;
تجاوز tejâvûz.

Insane, in-sān' (*a*) مجنون mejnôun; (*lit.*) محتل الشعور mouhtellûsh-shou-
ûr; مجذوب mejzûb (*fig.*) عقلن
aqulsuz; — **ly**, (*ad*) مجنونا mejnôu-
nâne, عقلنزه aqulsuzja; — **asylum**,
(in-san'-ti) (*n*) جننت jinnet; (*lit.*)
شور ihtilâl ihtilâl shou-ûr.

Insatiable, in-sā'shī-a-bl, (a) طوعاز doymaz; (f/g) تطمين ايدلمه tatmīn edilemez; — **Insatiably**, (-sā'shī-a-bli) طوعايراق doymayaraq; غير قابل تطمين gayri qābili tatmīn sôuretdē.

Inscribe, in-skrīb', (*v.a.*) قيد *qayd*
et.; يَـزِمُ *yazmaq*; (*engrave*) حَكَّ *hak*

only; routine; through; tuck; musée; give; join: though et.=etmek; ol.=olmaq;

mōte, toot, mōōn; shut, mūtē; very, tū جيوو; ch چ, sh ش, th ث; dh ذ, zh ز [INS-INS]

(-ens) (*n.*) اصرار usrâr, سبت sebât, ابرام ibrâm, — Insist'ent, (*a*) مصر

mousur; مہرم mührem; (remarkable) (lit.) چالب دقت jâlîbi diqqat
Insnare, in-snâr', (v.a.) خوراغہ دوستورمک
 touzâ dühürmek; اغفال igfâl et.

Insolation, in-so-lā'shun (*n.*) گرانشه
güneshe serme ; قوروتمه qou-
routma ; (*bot*) ينيق yanuq.
Insolent, in'so-lent, (*a*) كستاخ kūs-
tâh ; ادبسىز edebsiz ; — *ly*, (*adj.*)
كستاخچه küstâhja ; — **In'solence**,
(-lens) (*n.*) كستاخلىق küstâhluq ;
ادبسىزلىك edebsizlik.

Insoluble, in-sol'ū-bl, (*a.*) اریمز erimez; (*lit.*) غیر محلول gayri mahlôu, (*fig.*) حل اولونماز hall olounmaz; — **insolubil'ity**, (-bil'i-ti) (*n.*) اریمیش erimeyish; انحلال ایتمهیش inhilâl etmeyish; (*fig.*) حل ایدیلنمه‌یش hall edilemeyish.

Insolvent, in-solv'ent, (*a. & n.*) مفلس müflis; تأديدهن عاجز te'diyeden âjiz;
— Insolventcy, (-'en-si) (*n.*) افلاس ifâs; (lit.) تعطيل تأديبات tâ'tîli te'diyyât;
 غرامت garâmet.

Insomnia, in-som'ni-a, (*n.*) اوية وسزلقى
ouyqousouzlouq; (*lit.*) يقظه yaqaza.

Insomuch, in-so-much', (ad.) حتى hattâ..; ...bile. سله

Inspect, in-spekt', (*v.a.*) تفتيش tef-tîsh et.; معانیه mou-âylene et.; — **Inspection**, (-spek'shun) (*n.*) تفتيش teftîsh; معانیه mou-âylene, — **Inspector**, (-spekt'ur) (*n.*) مفتش mû-ftetîsh; — **Inspectorate**, (-spekt'or-ât) مفتشک müftetîshlik; (*body*) هيئت hey-etî teftîshîyye; (*district*) تفتيشه دائرة dâ-ireyi teftîshîyye.

Inspire, in-spîr', (*v.a.*) اِجْهَرى içheri chekmek; *mass et.*; (*infuse*) (*fig.*) اِلْقَا ilqâ *et.*; اِتْلَقِن telqîn *et.*; (*divine*) اِلْهَام ilhâm *et.*;
—Inspiration, (in-spi-râ'shun) (*n.*) نَفْس nefes; (*act*) اِجْهَش icheri- chekish; (*fig.*) اِتْلَقِن telqîn; اِلْهَام ilhâm;
—Inspired, (in-spîrd') (*a.*) اِلهَامِي mulhem; اِتْلَقِنَاتِلِي telqînâtîlî;
—Inspiring, (*a.*) اِلْهَامِيKAR ilhâmkyâr;
—Inspiringly, (-'ing-li) (*ad.*) اِلْهَامِيKÂRANE ilhâmkyârâne.

Inspirit, in-spir'it, (v.a.) جانلا ندیرمق

janlandurmaq; شجيع teshjî' et.;
تشويق teshvîq et..

Install, in-stawl' (*v.a.*) يرلشديرمك yerleshdirmek; (*lit.*) اقامه iqâme et; (*sci.*) تـأسيس te'sîs et.; — **Installation**, (in-stawl-â'shun) (*n.*) يرلشديرمه yerleshdirme; تأسيس te'sîs; (*sci.*) تـأسيس te'sîsât.

Instalment, in-stawl'ment, (*n.*) تقسيط taxîl; by — تقسيطاً taxîlî; (*lit.*) مقسطاً mouqassatan

Instance, in'stans, (*n.*) اصرار usrâr; ابرام ibrâm; (*occurrence*) وقوع vou-qôû'; دفعه def-a; (*example*) مثال mi-sâl; **for** — مثلا meselâ .., فرضا fara-zâ ..; **at the — of** طلي اوزريه (ك) ..(in-) talebi ūzerine; اصراريله (ك) ..(in-) usrârile.

• **Instant**, in'stant, (a.) آنی ânî; (*lit.*) عاجل ajâl; (*current*) حال hâl; چادی jârî; (*n.*) آن ân; — **ly**, (*ad.*) همان hem-mân; شیمدی shimdí; — **Instantaneous**, (-tân'e-us) (a.) آنی ânî; (*photo.*) enstan-tane; — **Instantaneously**, (-tân'e-us-li) (*ad.*) آنی اولهق bir ânde; آنی olarâq.

Instauration, in-stawr-ā'shun, (*n.*)
تجديد tejdîd; (*fig.*) اعاده i-âde.

Instead, in-sted', (*ad.*) يرينه (ك) (in-)
yerine ; ... (e-) mouqâbil. (تُه) مقابل

Instep, in'step, (*n.*) اياغك اوستى ayaghun
üstü; طراق taraq; (20) انجيک injik.

Instigate, in'sti-gāt, (*v.a.*) تحريك tahrik et.; تشويق teshviq et.; — **Instigā'tion**, (-'shun) (*n.*) تشويق teshviq; — **In'stigātor**, (tur) (*n.*) مشوق müshevviq.

Instil, in-stil', (*v.a.*) آقیتق aqutmaq;
 طاملاتق damlatmaq; (*fig.* مع *lit.*)
 إلهام ilhâm et..

Instinct, in'stingkt, (*n.*) حس hiss;
حس حیوانی sevqi tabî'; (*zo.*)
hissi hayvânî; (*phil.*) غریزه garîze;
(*a.*) محسسی hisli; (*lit.*)
mûte-hassîs; — **Instinct'ive**, (-t'iv) (*a.*)
حسی hissî; (*phil.*) غریزی garîzî;
(*involuntary*) غیر اختیاری gayri ihti-
yârî; — **Instinct'ively**, (-iv-li)
(*ad.*) محسسه hisle; سرق طبیعی sevqi
tabî'îyle; غیر اختیاری olamrîq
gayri ihtiyârî olaraq.

Institute, in'sti-tüt, (*n.*) (*lit.*) مؤسسه

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[INS-INS] (انکلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge, cārd; re; mē, hēr, in; mīne,

mü-essese, (fig.) اساس esās; (pl.) اساسات esāsāt; (society) ئه‌تستیتو ens-stitü; تئیس ا. enjümen, (v.a.) تئیس et; — teshkil et; — **Institu'tion**, (-tū'shun) (n.) مؤسسه mü-essese; اساس esās, (art.) تئیس te'sis; تeshkil, (pl.) مؤسسات mü-essesāt; (fig.) اساس esāsāt; — **In'stitutor**, (-tū-tur) (n.) مؤسس mü-essis; (lit.) واضع vāzu'; (instructor) معلم mou-allim, (fig.) مربی mürebbi.

Instruct, in-strukt', (v.a.) اوکتوک euyretmek; تدریس tedris et.; (inform) اخبار ıhbār et.; (order) tâ'limāt vermek; — **In-struc'tion**, (-'shun) (n.) تدریس tedris, تعليم tâ'lim; (knowledge) معارف ma-ârif; (fig.) معنومات mâ'îoumât; (pl.) تعليم tâ'limât; public — معارف ma-ârif; « Ministry of » Public I — « معارف » ma-ârif « nezâreti », « Commissariat of » Public I — معارف ma-ârif « vekyâleti »; to ask — tâ'limât taleb et.; — **Instruc'tional**, (-struk'shun-al) (a) (lit.) تدریس tedrisi; tah-silî, — **Instruct'ive**, (t'iv) (a.) مفید müfid, نافع nâfi'; — **Iustruc'tor**, (t'ur) (n.) معلم mou-allim; I am instructed آلم tâ'limât aldum; (e-) me'mou-roum

Instrument, in'stroo-ment, (n.) آلت âlet; (pl.) آلات âlât; (fig.) واسطه vâsuta; (contract) موقاوه mouqâvele; سند sened; — **Instrument'al**, (a.) آلت qabilinden; (fig.) خادم hâdim; (mus.) آلتله chalunan; — **Instrumental'ity**, (-i'ti) (n.) واسطه vâsuta; وسائط vesâtet; — **Instrumentât'ion**, (-'shun:) (n.) tertib; (mus.) چالغی chal-gu chalma.

Insubordinate, in-sub-or'din-ât, (a) سرکش serkesh; اطاعتس itâ-atsiz; — **Insubordinât'ion**, (-'shun) (n.) سرکشlik serkeshlik.

Insufferable, in - suf'èr - a - bl, (a.) تحمل chekilmez; — **Insuff'er-ably**, (-suf'èr-a-bli) (ad.) تحملفوسا

tehammulfersâ derejede; mudhish sôuretdede.

Insufficient, in-suf-fish'ent, (a) نقصان noxân; kifâyetsiz, — ly, (ad.) نقصان olaraq; — **Insufficiency**, (in-suf-fish'ens) (n.) kifâyetsizlik

Insular, in'sü-lar, (a. & n.) آلهی ada-lu; (fig.) دار فکری dar fikirli

Insulate, in'sü-lât, (v.a.) تجرید tejrîd et.; — **Insulâ'tion**, (-'shun) (n.) تجرید tejrîd; — **In'sulâtor**, (tur) (n.) (elec.) ایزولاتور izolateur; (مجرد) (müjerrid)

Insult, in'sult, (n.) حقارت haqâret; تجاوز tejâvüz, — **Insult'**, (v.a.) تحقیر tahqîr et., — (e-) tejâvüz et., — **Insult'ing**, (a.) (lit.) تحقیر tahqîr âmîz; — **Insult'ingly**, (-'ing-li) (ad.) تحقیر tahqîrle; (lit.) mou-haqqirâne; mütejâvizâne.

Insuperable, in-sü'për-a-bl, (a) باشه basha chuqulmaz; (lit.) غیر gayru qâbili iqtihâm: — **Insuperabil'ity**, (-sü-per-a-bil'i-ti) (n.) غیر gayru qâbili iqtihâm oloush; — **Insu'perably**, (-sü'per-a-bli) (ad.) باشه چیقيلمایهچq derejede; basha chuqulamayajaq derejede; غیر gayru qâbili iqtihâm sôuretdede.

Insupportable, in-sup-pört'a-bl, (a.) چکلمز chekilmez; dayanulmaz; (lit.) tehammül-fersâ, — **ness**, (n.) dayanulamayush; tehammül-fersâ oloush; — **Insupport'ably**, (sup-pört'a-bli) (ad.) dayanulama-yajaq derejede; te-hammül-fersâ bir halde.

Insure, in-shöör', (v.a.) تأمین te'mîn et.; (com.) sigorta et; (v.a.) sigorta ol.; — **Insur'able**, (-shöör'a-bl) (a) sigorta edilebilir; — **Insur'ance**, (-shöör'ans) (n.) sigorta; — **com-pany** sigorta shirketi; — **Insured**, (-shöörd') (a.) sigortalu; — **Insur'er**, (-shöör'ër) (n.) sigorta eden; sigortaju.

Insurgent, in-sur'jent, (a. & n.) عاصی âsî; (pl.) عسات ous-sât.

Insurmountable, in-sur-mownt'a-bl, (n) باشه چيئيلماز basha chuquilmaz, (lit.) عظيم azim دهشتي deh-shetli

Insurrection, in-sur-rek'shun, (n) عسبان usyān, قيام qiyām; — **Insurrectional**, (-'shun-al) (a) عسباني usyāni.

Insusceptible, in-sus-sep'ti-bl, (a) دويماز douymaz; حسز hissiz; — **Insusceptibility**, (-sus-sep-ti-bil'i-ti) (n) حسزنت douyamayush; hissizlik.

Intact, in-takt', (a) مصون masōun; تام tamām, (fig.) لکسز lekesiz; — **ness**, (n.) مصونيت masōuniyyet.

Intangible, in-tan'ji-bl, (a) ضوتوماز toutoulmaz, (fig.) حس اونونماز hiss olounmaz; — **Intangibility**, (-ji-bil'i-ti) (n) ضوتولمايش toutoulamayush; حس اونولونمايش hiss olounamayush, — **Intangibly**, (-'ji-bil) (ad.) طوتولمايهحق صورتده toutoulamayajaq sōuretd; حس اونولونمايهحق حس olounamayajaq derejede.

Integer, in'te-jér, (n.) تام tamām; (arith.) عدد adedi tām; — **Integral**, (in'teg-ral) (a.) تام tām; بونون bütün; (n.) تام tamām; — **calculus** حساب hesābi temāmi; — **In'tegrally**, (-'teg-ral-i) (a.) تماماً tamām; کاملاً kyāmilēn; — **In'tegrant**, (-'teg-rant) (a.) (lit.) متم mütemmim; — **In'tegrate**, (-'teg-rāt) (v.a.) تاملماق tamamlamaq; (math.) تماميisini almaq; — **In'tegr'ity**, (-teg'ri-ti) (n.) مصونيت masōuniyyet, (pol.) تماميت temāmiyyet; (fig.) عفت iffet; **territorial** — (lit.) ملكيه temāmiyyeti milkiyye.

Intellect, in'tel-lekt, (n.) آكلاييش an-layush; (lit.) ادراك idrāk; ذهن zihn; (pl.) عقل aql, (lit.) عاقله âqile; — **Intellection**, (-tel-lek'shun) (n.) (phil.) تعقل te-aqqul; فکرت fikret; — **Intellect'ive**, (-iv) (a.) عقلي aqli; ادراکی idrākī; (able) مدرک müdrik; — **Intellect'ual**, (-tel-lekt'ū-al) (a.) ادراکی idrākī; ذهنی fikrī; (enlightened) (educational) عرفانی irfāni; منور mūnevver; — **Intellect'ually**, (-tel-lekt'ū-al-i) (ad.) عرفاناً irfānēn; فکراً fikrēn; ادراکاً idrākēn; — **Intellect'ualism**, (-tel-lekt'ū-al-izm)

(n.) ذهنيه مسلکی zihniyye mesleki; — **Intellect'ualist**, (-tel-lekt'ū-al-ist) (n.) ذهبيهي zihniyyeji

Intelligent, in-tel'i-jent, (a) ذکی zeki; عقبي aqullu; — **ly**, (ad.) ذکايله zekyâ ile; عاقله âqilâne; — **Intell'igence**, (-'i-jens) (n) ذکا zekyâ; عقل aql, (phil.) ذهن zihn, (intimation) استخبارات istihbârât, (relation) الفة ûlfet, مناسب minâsebet, (spirit) روح rōuh; — **office** استخبارات دائرهسي istihbârât dâ-iresi; استخبارات قلعي istihbârât qalemi; (استطلاعات شعبهسي) (istutlâ-ât shōu'-besi)

Intelligible, in-tel'i-ji-bl, (a.) (lit.) واضح vâzuh; سلسل selis; — **ness**, **Intelligibility**, (-tel-i-ji-bil'i-ti) (n.) صوح vouzduh, سلاست selâset, — **Intell'igibly**, (-'i-ji-bil) (ad.) موصوله vouzduhla; سلاسته selâsetle.

Intemperance, in-tem'pér-ans, (n.) افراط ifrât; طامعيتلق tashgunluq; (drunken) عشرته ishrete ibtilâ; عياشلق ayyâshluq; — **Intem'perate**, (-pér-ât) (a.) طاشعين tashgun; (lit.) مفرط moufrut, عياش ayyâsh; — **Intem'perately**, (-'per-ât-lı) (ad.) افراطله ifrâtla.

Intend, in-tend', (v) نيت niyyet et; تصميم tasmim et.; — **Intended**, (a.) مصمم mousammem; متصور mütesav-ver; (n.) نامزد nâmez.

Intendant, in-tend'ant, (n.) مدير mü-dir; (supply) لوازم مأموري levâzum me'môrou; — **Intend'ancy**, (-'ansi) (n.) لوازم دائرهسي levâzum dâ-iresi.

Intense, in-tens', (a.) شدتي (pek-) shiddetli; (fig.) حرارتلي harâretli; — **ly**, (ad.) شدتله shiddetle; حرارتله harâretle; — **Intens'ify**, (-tens'i-fi) (v.a.) تشديد arturmaq; (lit.) تشديد teshdid et.; (v.n.) شدتلىك shiddet-lenmek; — **Intens'ity**, (-tens'i-ti) (n.) شدت shiddet; — **Intens'ive**, (-tens'iv) (a.) شديد shedid; (gram.) تشديد teshdid; — **Intens'ively**, (-tens'iv-li) (ad.) شدتله shiddetle; فعاليتله fa'âliyyetle.

Intent, in-tent', (n) نيت niyyet; مقصد maxad; (a.) دقيق diqqatli; مقدم mouqdim; to all — s and purposes هر هر her veyhile; خصوصه

[INT-INT] (الكلية كجاءت تنطى ايون) act; change, card, red, mē; hēr, in; mīue;

housōusda; **Inten'tion**, (-ten'shun) (n.) نيت niyyet; مقصد maxad; فكر fikr; — **Inten'tional**, (-ten'shun-al) (a) قصدي qasdi, مخصوص mahsūs; — **Inten'tionally**, (-'shun-al-i) (ad.) قصدًا qasden, بینه رک bilerek; (jud.) تعدد te-ammüden.

Inter, in-ter', (v.a.) كرمك geummek, (pers.) ا. defin et. — **Intér'ment**, (n.) تدفين tedfin; دفن defin

Inter-, in-ter', (pref.) آره ara. . آرسنده arasunda; . . . بئال beynel.

Interact, in-tér-akt', (n.) (thea) تآثرات anturaqt; (perde آرمه) (perde arasu), (fig.) مقابلة fâsula, (v n) (lit.) متقابل müteqâbilen te'sîr et; — **Intér'act'ion**, (-'shun) (n.) (lit.) تآثر te'siri müteqâbil.

Intercalate, in-ter'kal-ât, (v.a.) آرمه علاوه araya soqmaq, (fig.) علاوه ilâve et. — **Intér'calâ'tion**, (-'shun) (n.) علاوه ilâve. — **Intér'calary**, (-'kal-a-ri) (a) فاصله fazla; زائد zâ'id.

Intercede, in-ter-sēd', (v n) آرمه توسط araya girmek; te-vassout et; (plead) شفاعت she-fâ-at et; — **Interced'ent**, (-ter-sēd'ent), (a.) توسطكار tevassout-kyâr, متوسط mütevassut; توسطكاره tevassoutkyârâne; (fig.) التماس iltimâsi.

Intercept, in-ter-sept', (v.a.) قطع qatû' et; (fig.) طوق toutmaq; توقيف tevqif et; — **Inter'cept**, (in'ter-sept) (n.) (sci.) فرق farq; ارتفاع irtifâ' farqu; — **Intercep'tion**, (-ter-sep'shun) (n.) قطع qatû'; توقيف tevqif

Intercession, in-tér-sesh'un, (n.) شفاعت shefâ-at; التماس iltimâs. — **Intér'cess'or**, (-ses'sur) (n.) متوسط mütevassut, شفاعتجي shefâ-atji; (rel.) شفيع shefi'

Interchange, in-tér-chânj', (v.a.) مبادله mübâdele et; دكشدرمك deyishdirmek, (v n) مئاوه münâ-bebe et.; دكشدمك deyishmek; (n.) مبادله mübâdele; — **Interchange-able**, (-tér-chânj'a-bl) (a) (lit.) متبادل mütebâdil; قابل mübâdele; — **Interchange'ably**, (-tér-chânj'a-bli) (ad.) متبادل صورته mü-

tebâdil sôuretdé; متبادل mütebâ-dilen; متئاوب mütenâviben

Intercommunicate, in-ter-kom-ün'i-kât, (v n) مئاوه münâqale et; احتلاط ihtilât et; (correspondence) مئاوه mouhâbere et; — **Intercom-munica'tion**, (-ter-kom-ün-i-kâ-shun) (n.) مئاوه münâqale, مئاوه mouhâbere; (pl) مئاوات münâqalât.

Intercourse, in'ter-kôrs, (n.) احتلاط ihtilât, مئاسبت minâsebet; (pl) مئاسبات minâsebât.

Interdict, in-ter-dikt', (v.a.) منع men et. (n.) (rel.) نهى nehy; (aforoz), — **Interdic'tion**, (-ter-dik'shun) (n.) منع men, نهى nehy; — **Interdict'ory**, (-ter-dikt'or-i) (a) (lit.) مئامئكارانه mümânât-kvârâne; نهى nehy; — **Inter-dict'ed**, (-ter-dikt'd) (a.) ممنوع memnôu'

Interest, in'ter-est, (n.) فائده fayda; (fig.) منفعت menfât, (concern) علاقه alâqa; (fin.) فائس fâ-iz; (v a.) علاقه alâqadâr et; — **In'tères-ted**, (a) علاقه دار menfât-dâr; علاقه دار taraf-gîr; persons علاقه داران alâqadârân; — **In'téresting**, (a) متئهرسان intéressan, (fig.) مرائى merâqlu; (jâzib), مفيد müfid; — **In'térestingly**, (ad) مرائه merâqla; نافع naïfi sôuretdé.

Interfere, in-ter-fēr', (v n.) (-with) (e) قارشمق qarushmaq; (e) مداخله müdâhale et.; (phys.) تكماسر tekyâsür et.; — **Interfer'ence**, (-ter-fēr'ens) (n.) مداخله müdâhale; تكماسر tekyâsür; — **Interfer'ing**, (-tér-fēr'ing) (a) مداخله müdâhale eden; (phil. مع sci.) تكماسر mütekyâsir; — causes علل تكماسره ileli mütekyâsire.

Interim, in'tér-im, (a.) وكيل vekil; فاصله fâsula; — **bill**, سند موقت senedi mouvaqqat; ad — موقتة mouvaqqaten...; (pers.) وكالة vekyâleten..

Interior, in-tér-n-ur, (a.) اىچ ich; داخلى dâhilî; (n.) داخل dâhil; اىچى ichi; (rel.) باطن bâtun; « Ministry

mōte; foot; mōōn, shut, mōūte, very, tū چيوو, ch چ; sh ش, th ث, thā; dh ز [INT-INT]

of the I — «طرقى» dāhiliyye
«nezāreti

Interjection, in-ter-jek'shun, (n.)
حساب (حرف) (harfi-) nidā, (fig.) حساب
hutāb

Interline, in-ter-lin', (va) (سطر) (saturlar-) arasuna yazmaq; — **Interlin'ear**, (-ter-lin'-e-er) (a) (سطر) (saturlar-) arasuna yazulmuş; (متناوب) (mū-tenāvib), — **Interlinea'tion**, (-tér-lin-e-ā'shun) (n.) (سطر) (saturlar-) arasuna tahrir; (pl) (سطر) (saturlar-) arasuna tahrir; (tas-hihāt) تصحيحات

Interlocution, in-ter-lo-kū'shun, (n.)
محاوره mouhāvere, (lit.) محاوره mouhā-
taba; (jud.) قرار موقت qarāru mou-
vaqqat; (قرية) (qarine); — **Inter-
loc'utor**, (-tér-lok'ū-tur) (n.) محاوره
mouhātab.

Interlope, in-tér-lōp', (v) غصب ا. (v)
gasb et.; — **Interlop'er**, (-ter-lōp'ér) (n.) غاصب
gāsūb; (com) قاجاقچى qachaquju.

Interlude, in'tér-lōd, (n.) (thea.)
(نثرمه زرو) (fasul-arasu); (فصل آردسى)
(intermezzo); (كوجوك پيس) (küchük
piyes).

Intermarry, in-tér-mar'ı, (v.a.) آردنده
aralarunda te-ehhül et.;
(قىز آلوب و برمك) (quz alub vermek);
(مقابل ازدواج) (müteqābilen izdivāj
et); — **Intermarriage**, (-ter-mar'i-
āj) (n.) (مقابل ازدواج) (müteqābil iz-
divāj).

Intermeddle, in-ter-med'l, (v n.)
آرديه كيرمك; qarushmaq; آرديه كيرمك
girmek.

Intermediary, in-ter-mē'di-ar-i, (a.)
(lit.) واسطه mütevassut; (n.) واسطه
vāsuta; — **Interme'diate**, (-ter-
mē'di-āt) (a.) (آردى) (aradaki) متوسط
mütevassut; — **Interme'diatelý**,
(-tér-mē'di-āt-li) (ad.) (آردى) (aradaki) متوسط
mütevassut sōuretdé.

Interminable, in-ter-min-a-bl, (a.)
نهایتىز bitmez tükenmez; نیتىز
nihāyetsiz; — **ness**, (n.) نیتىز
nīmeyish; نیتىز bitmez tükenmeyish;
(lit.) لايتناهيك lâ-yetnāhīlik; — **In-
terminably**, (ad.) نیتىز bitmez-tükenmez bir halde;
لايتناهي lâ-yetenāhī sōuretdé.

Intermingle, in-ter-ming'gl, (v.a.)
قاروشدورمق qarushdurmaq; قاروشدورمق
dolashdurmaq; (v.n.) قاروشمق qarush-
maq

Intermission, in-ter-mish'un, (n.)
(lit.) فاصله fâsula; توقف tevaqqouf;
(v.) تنأوب tenāvüb; — **Intermis-
sive**, (-ter-mis'siv) (a.) فاصله fâ-
sulalu, (lit.) متأوب mütenāvib.

Intermit, in-ter-mit', (v.a.) فاصله و برمك
fâsula vermek; تعطيل tā'til et.;
— **Intermitt'ent**, (-ter-mit'ent) (a.)
فاصله fâsulalu, (v.) متأوب müte-
nāvib; (med) نوبتى nebetli, — **In-
termitt'ingly**, (-ter-mit'ing-ı) (ad.)
نوبته nebetle, فاصله fâsulayla;
متأوب mütenāviben.

Intermix, in-ter-miks', (v.a.) قاروشدورمق
qarushdurmaq; — **Intermix'ture**,
(-ter-miks'tür) (n.) خلیطه halita;
خلوط mahlout.

Internal, in-ter'nal, (a) اىچ ich;
اىچى icheri; (fig.) داخلى dāhīlîr; —
ly, (ad.) داخلاً dāhilen; اىچىردن iche-
riden

International, in-ter-nash'un-al, (a.)
بین الملل beynel-milêl; — **law**, حقوق
houqouqu düvel

Interpellation, in-ter-pel-ā'shun, (n.)
(lit.) استیضاح istizāh; سؤل sū-āl;
— **Interpellate**, (-ter-pel-āt) (v.a.)
استیضاح istizāh et.

Interpolate, in-tér-po-lāt, (v.a.) يورمق
bozmaq; (lit.) تحریف tahrif et;
(math) تعديل tā'dil et; يورمق
doldourmaq; — **Interpolat'ion**,
(-ter-po-lā'shun) (n.) تحریف tahrif;
(sci) تعديل tā'dil; تعديلات tā'dilāt.

Interpose, in-tér-pōz', (v.a.) آردنه
arasuna soqmaq; (offer) تكليف
teklif et.; (v.n.) آرديه كيرمك araya
girmek; (fig.) مداخله müdāhale
et.; — **Interposi'tion**, (-ter-po-
zi'shun) (n.) توسط tevassut
müdāhale; (hinderance) حائل hā-il,
(act) حيولت haylout.

Interpret, in-tér'pret, (v.a.) تفسير
tefsir et.; اىضاح izāh et.; —
Interpretable, (-tér'pret-a-bl) (a.)
(lit.) قابل تفسير qābili tefsir; — **In-
terpreta'tion**, (-tér-pret-ā'shun)
(n.) تفسير tefsir; — **Interpreta'tive**,
(-tér-pret-ā't-iv) (a.) (lit.) تفسيرى

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[INT-INT] (اشکلیزحه کجاک تلفظی ایچون) act; change, cārd, red, mē, bér; in; mine;

tefsîrî ; — **Inter'preter**, (-têr'pret-er) (n) (lit.) مفسر müfessir, (döğman) مترجم terjüman, (translator) müterjim.

Interregnum, in-ter-reg-num, (n) فاصله fâsula; saltanat; فاصله fâsula; hükûmet; (fig) بحرân; fetret; (poi) فترت fêtrê; (lit.) bouhrân

Interrogate, in-ter-o-gât, (v) صورق soymaq; (jud) سوئال su-âl et; (jud) سوئال istintâq et. — **Interroga'tion**, (-ter-o-gâ'shun) (n) سوئال su-âl; (gram) استنتاج istintâq; (gram) استنباه istifhâm; point of — **Interrogator**, (ter-o-gât-ur) (n) صوران soran; (jud.) مستنطق müstantiq; **Interrog'ative**, (-ter-og'a-tiv) (a) (lit.) سؤال طرزنده istifsârî; (n) (gram) ادات sü-âl tarzunda; (n) (gram) استنباه (edâti-) istifhâm; — **Interrog'atively**, (-têr-og'a-tiv-li) (ad.) استنباه (edâti-) istifhâm sôuretile; — **Interrog'atory**, (-ter-og'a-to-ri) (a) (lit.) استنباه istifsârî; (jud) استنتاج istintâqî; (n) سوئال su-âl; استنطق istintâq.

Interrupt, in-têr-rupt, (v.a.) كسمك kesmek; (a.) قطع qatu' et.; (hinder) مانع mânî' ol.; — **Interrupt'ed**, (a.) بوزوق bozouq; moun-qatu'; — **Interrupt'edly**, (-'ted-li) (ad.) فاصله inqutâ'la; (a.) فاصله fâsula; — **Interruption**, (-têr-rupt'shun) (n) (lit.) انقطاع inqutâ'.

Intersect, in-têr-sekt, (v.a.) قطع qatu' et.; (a.) كچيرمك gechirmek; (di-vider) تقسيم taxim et.; (v.n) (lit.) تقاطع telâqî et.; (sci.) تقاطع te-qâtou' et.; — **Intersection**, (-têr-sek'shun) (n) (lit.) تلاق telâqî; (sci) نقطة تقاطع teqâtou'; point of — فصل noqtayi teqâtou'; common — فاصل faslu müshterek.

Interperse, in-têr-spêrs, (v.a.) سريع serpemek; (a.) يايق yaymaq; (lit.) نشر neshr et. .

Interstice, in-têr-stis, (n.) آره ara; (time) فاصله fâsula; مدت müddet.

Intertwine, in-têr-twin, (v.a.) اورمك

eurmek; (v.n) صارمق sarmaq; sarulmaq, (fig) مربوط ol. mer-bout ol. .

Interval, in-têr-val, (n.) آره ara; (sci.) فاصله fâsula; (sci.) فاصله (müdet-) fâsula; — **of time** فاصله زمان fâsula-i zemân, (lit.) فاصله ایله aradaki vaqit, at — s فاصله ایله fâsula; (lit.) زمان zemân-zemân; an — **of five minutes** «بش دقیقه» «besh daqîqalug» vaqit; «بش» «besh daqîqa» müddet.

Intervene, in-ter-vên, (v.a.) آرمه ارابه araya girmek; (pers.) وقوع يولق müdâhale et. (occur) (lit.) مداخله müdâhale; (lit.) حيولول haylûlet

Interview, in-têr-vü, (n.) ملاقات mü-lâqât; (v.a.) (le-) mü-lâqât et; (le-) geu-rüşmek.

Interweave, in-ter-wäv, (v.a.) اورمك eurmek; (fig) مزج mezj et. .

Intestate, in-tes'tât, (a.) وصیتسز va-suyyetsiz; بلاوصیت bilâ vasuyyet; — **Intes'tacy**, (-'ta-si) (n.) بلاوصیت وفات bilâ vasuyyet vefât.

Intestine, in-tes'tin, (a.) داخلی dâhilî; (n pl) باغراقلار bârsaqlar; امعا em-â; — **Intes'tinal**, (a) باغراقلار bârsaqlar; (lit.) امعائى em-â-i

Intimate, in'ti-mât, (v.a.) بیلدیرمك bildirmek; (hint) اخبار ilhâr et.; (hint) ایشراب imâ et.; (lit.) ایشراب ishrâb et.; (a.) محرم mahrem; (a.) صیقى suqu; (a.) صیقى samimî; (familiar) صیقى suqu; — **friend** دوست dost; (fig.) محرم اسرار mahremi esrâr; — **ly**, (ad.) محرمانه mahremâne; — **Intimacy**, (-ti-ma-si) (n.) تکیلفسزلىك teklifsizlik; (a.) محرمیت mahremiyyet.

Intimation, in-ti-mâ'shun, (n.) اخبار ilhâr; (hint) تبليغ teblig; (hint) ایشاب imâ; (a.) ایشاب ihtâr.

Intimidate, intim'i-dât, (v.a.) قورقوتماq qorqoutmaq; (lit.) ایشاب ihâfe et.; — **Intiminâ'tion**, (-'shun) (n.) قورقوتما qorqoutma; (a.) ایشاب ihâfe; (tehdid) تهدید (tehdid)

mōte, foot; mōon, shut; nūte, very; tū جيوو, ch چ, sh ش, th ث, m ذ, zh ذ [INT-INT]

Into, in'too, (*prep*) ... ايجرى icheri... : ye, يه, ichime.

Intolerable, in-tol'er-abl, (*a*) چكىنيز chekilmez; طايئىلماز dayanulmaz, (*lit.*) تھاممۇل-فەرسا tehammül-fersâ. — **Intol'erably**, (-'er-a-bli) (*ad.*) تھىمىت فۇقئىدەر tehammülün fevqinde; طايئىلماز درجەدە dayanulmaz derejede; — **Intol'erance**, (-'er-ans) (*n.*) تھىمىسەرت tehammülsüzlük, مەتەنەت metânet-sizlik; (*fig.*) تەئەبب te'assoub; — **Intol'erant**, (*a*) تھىمىسەز tehammülsüz, سەبۇرس sabursuz; (*fig.*) مۇتەئەبب müte-assub.

Intonate, in'ton-ât. (*v.n*) ۱. تەنظىم (سى) (sesi-) tanzîm et.; ۲. اقورد آقورد et.; ۳. اوقومق âhenk vermek; (*rel*) ۴. اوقوماق oqumaq; (*lit.*) ۵. تىلاوت tilâvet et.; — **intonâ'tion**, (-'shun) (*n*) سى ses; نەمە nâgme; (*rel.*) ۶. مقام maqâm; (*مقدمه*) (mouqaddeme).

Intoxicate, in-toks'i-kât, (*v.a.*) ۱. مەرخوش sarhosh et.; (*fig.*) ۲. مەست mest et.; — **Intox'icating**, (-toks'i-kât-ing) (*a.*) ۳. مەسكەر sarhosh ediji; (*lit.*) ۴. مەسكەر mûskir; — **liquors** مەسكەر mûskirât; — **Intoxica'tion**, (-toks-i-kâ'shun) (*n.*) مەرخوشلىق sarhoshlouq; ۵. سىكرى سىكري hâl; (*fig.*) ۶. مەست mesti;

Intractable, in-trakt'a-bl, (*a.*) ۱. سەركەش serkesh; ۲. عەكسى axi; — **Intracta-bil'ity**, (-trakt-a-bil'i-ti) (*n.*) ۳. عەكسىيەت axilik; ۴. عەناد inâd, سەركەشلىك serkeshlik; — **Intract'ably**, (-trakt'a-bli) (*ad.*) ۵. عەكسىيەت axilikle; ۶. سەركەشە serkeshâne.

Intransitive, in-tran'si-tiv, (*a.*) (*gram.*) ۱. لازىم lâzum; — **ly**, (*ad.*) ۲. ھالەندە lâzum hâlinde; ۳. لازىم سۇرەتدە lâzum sôu-retinde.

Intransmutable, in-trans-müt'a-bl, (*a.*) ۱. دەيىشمەز deyishmez; ۲. دەيىشەلمەس deyishdirilemez; ۳. تەبدىل ئەيدىلەمەز tebdil edilemez.

Intrench, in-trench', (*v.a.*) ۱. ھەندەك قازماق hendek qazmaq; (*v.n*) ۲. ئىجازەت تەجەۋۇز et.; ۳. ئىستىلا istilâ et..

Intrepid, in-trep'id, (*a.*) ۱. قورقماز qorq-maz; ۲. يۇلماز yulmaz; ۳. جەسۇر jesôor; — **ly**, (*ad.*) ۴. جەسۇرەتە jesôorâne; — **Intrepid'ity**, (-'i-ti) (*n.*) ۵. جەسارىت jesâret; ۶. مەتەنەت metânet.

Intricate, in'tri-kât, (*a*) ۱. قارىشىق qarushuq; (*lit.*) ۲. مەغلۇق mouglaq. — **In'tricacy**, (-'ti-ka-si) (*n.*) ۳. قارىشىق qarushuqluq; (*lit.*) ۴. مەغلۇب mougla-qiyet

Intrigue, in-trég', (*n*) ۱. ائىترىقە intriqa; ۲. دىسەسە desise; (*v.n*) ۳. ائىترىقە ياپىق intriqa yapmaq; — **Intrig'uer**, (-trég'-er) (*n.*) ۴. ائىترىقەچى intriqaju

Intrinsic, -al, in-trin'sik,-al, (*a.*) ۱. اساسى esâsi; ۲. اصلى asli, (*fig.*) ۳. ھەقىقىي haqiqi; — **Intrin'sically**, (-'sik-al-i) (*ad.*) ۴. اساساً esâsen; (*lit.*) ۵. ھەددى دائىمە haddi zâ-tinde

Introduce, in-tro-dūs', (*v.a.*) ۱. سوقۇق soqmaq; ۲. اىدخال idhâl et.; (*fig.*) ۳. تەقدىم taq-dim et.; — **Introduc'tion**, (-duk'-shun) (*n.*) ۴. اىدخال idhâl; ۵. تەقدىم taqdim; (*persons*) ۶. مەدھال medhal, (*مقدمه*) (mouqaddeme); (*mus*) ۷. اوۋەرتۇر ouvertür; (*پەشەرە*) (pesh-rev); **letter of** — (*تەقدىمنامە*) (taqdim-nâme); — **Introduc'tory**, (-duk'to-ri) (*a*)... ۸. مەيدان mebdâ; (*lit.*) ۹. اىبتىدائى ibtidâ-i; ۱۰. تەقدىم taqdimî; — **part** ۱۱. مقدمه mouqaddeme.

Introspection, in-tro-spek'shun, (*n.*) ۱. تەدقىق tedqiq; ۲. نەزەر nazar; — **of one's self** ۳. كەندىنى مەنە kendini mou-âyene; (*lit.*) ۴. تەدقىق نەفس tedqiqi nefsi; — **Intra'pective**, (-spek'tiv) (*a*) ۵. تەدقىق tedqiqi.

Intrude, in-trōōd', (*v.n.*) ۱. سوقۇلۇق so-qoulmaq; ۲. داخىل dâhil ol.; (*fig.*) ۳. سوقۇق houlôul et.; (*v.a.*) ۴. سوقۇق soqmaq; ۵. اىدخال idhâl et.; — **Intrud'er**, (-trōōd'ér) (*n.*) ۶. سۇرناشۇق surnashuq; ۷. ياراشما yarashma; ۸. مەنسەبەتسىز minâsebetsiz; — **Intru'sion**, (-trōō'-zhun) (*n.*) ۹. سوقۇلما soqulma; (*fig.*) ۱۰. داخىل houlôul; ۱۱. دۆخۇل douchôul; (*vor-rying*) ۱۲. تەجەزج tâ'jiz; — **Intru'sive**, (-trōō'siv) (*a.*) ۱۳. مەجەز mou-ajiz; ۱۴. سۇرناشۇق surnashuq.

Intuition, in-tū-ish'un, (*n.*) (*lit.*) ۱. ادراك idrâk; ۲. ھەسەر shou-ôur; (*phil.*) ۳. ھەسەر hades; — **Intuit'ionalism**, (-tū-ish'un-al-izm) (*مەسلىكى*) hade-siyye (-mesleki); — **Intuit'ionalist**, (-tū-ish'un-al-ist) (*n.*) ۴. ھەسەرىي hade-siyyeji; — **Intu'itive**, (-tū'tiv)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[INU-INV] (التيكيزحه كحكت تنغني 'يچون') act, chānge, cārl; red, mē, hēr, in, mine:

(a.) (lit.) (شورى shou-ōuri, حدسى ha-desi

Inundate, in-un'dāt, or in'-, (v.a.) صو داسق (سيل) (sel-) basmaq, (lit.) اسانه isale et. **Inundā'tion**, (-'shun) (n.) سيل sel, سيلب seylāb, طغيان tōngyān (act) اسانه isale

Inure, in'ūr', (v.a.) آليشديرمق alushdurmaq; (n.) آيد اول â-id ol — **Inurement**, (-'ūr'ment) (n.) آليشه alushma; اعتياد i'tiyād; (fig.) پيشكينلىك pishkinlik.

Inutility, in-ū-til'i-ti, (n.) فائدهسزلىق faydasuzluq; (fig.) ييهودهك beyhūdelik, (thing) فائدهسز شى faydasuz shey.

Invade, in-vād', (v.a.) استيلا et; tesallout et; — **Invād'er**, (n.) متجاوز müstevli; müte-jāvız.

Invalid, in'va-lid, (a.) ضعيف za-if; معلول mâ'loul, (jud) حكمسز hüküm-süz; غير معتبر gayri mōu'teber; (n.) معلول mâ'loul, (pl) معلولين mâ'loulin; (v.a.) معلول mâ'loul et.; (discharge) معلولا mâ'loulen ihrāj et.; او يك خسته قلدير — she's quite an o pek hastaluqludur; he is a great او دالما خسته در — o dā-imā hastadur; — **military** — s, معلولين عسكريه mâ'loulini askeriyye; (association or-) mâ'loulini askeriyye jem-iyyeti; (society for-) mâ'loulini askeriyye mou-āvenet jem-iyyeti; — **Invalidāte**, (-'id-āt) (v.a.) (jud) ابطال ibtāl et.; چوروتك chürütme; — **Invalidā'tion**, (-'shun) (n.) ابطال ibtāl, — **Invalid'ity**, (-'i-ti) (n.) بطلان hükümsüzlük; (fig.) بطلان bōtlan.

Invaluable, in-val'ū-a-bl, (a.) قيمت qiymet bichilemez; (fig.) ييجيله من taqdīrin fevqinde; عظيم azīm; — **Invalid'ably**, (-'ū-a-bli) (ad.) ييجيله ميه چك (a.) قيمت qiymet bichilemeyecek derejede; فوق العاده fevqal-āde.

Invariable, in-vā'ri-a-bl, (a.) ديكشمز deyishmez, تبدل etmez; ثابت sâbit; — **Invā'riably**, (-'ri-a-

bl) (ad) ديكشمكسين deyishmek-sizin, (fig) دائما dā-imā

Invasion, in-vā'zhun, (n.) استيلا istilā; **Invā'sive**, (-'siv) (a.) مستولي müs-tevlī, استيلا istilākyār; (lit.) استيلا istilākyārane, مستوليانه müstev-liyāne

Investive, in-vek'tiv, (n.) كفر küfür; تحقير tahqir; (a.) غليظ galiz; (lit.) تحقير tezyifkyār; — **ly**, (ad) محقرانه tezyif-kyārane, haqqirāne, غليظ صورتده galiz sōu-retde.

Inveigh, in-vā', (v.a.) تحقير tahqir et; küfür et

Inveigle, in-vē'gl, (v.a.) آيارتق ayartmaq; اغفال iğfāl et.

Invent, in-vent', (v.a.) ايجاد ijād et; اويديرمق ihtirā' et.; (fig.) اويديرمق ouydourmaq; (lit.) تصنيع tasnī' et; — **Inven'tion**, (-ven'shun) (n.) ايجاد ijād, اختراع ihtirā'; (pl) اختراعات ihtirā-āt; (deceit) اويديرمه ouydourma; (lit.) صنيعe sauī-a; — **Invent'ive**, (-vent'iv) (a.) خيالى hayālī vāsi'; (ingenuous) ماهر māhir; (lit.) بالانجي yalanji (deceitful) مغل mōugfil; — **Invent'ively**, (-vent'iv-li) (ad) اويديردق ouydou-raraq; — **Invent'or**, (-vent'ur) (n.) موحد mōujid; مخترع mouhterī'; (fig.) اويديران ouydouran.

Inventory, in'ven-tor-i, (n.) مفردات liste; listesi; دفترى müfredāt defteri; (v.a.) listesini yapmaq; دفترى defterini tanzim et.

Inverse, in-vērs', (a.) معكوس mâ'kyōus; (fig.) عكسى axi; عكسته tersine; — **ly**, (ad.) عكسى axine; (sci.) معكوسا mâ'kyōusen; — **Inver'sion**, (-vēr'zhun) (n.) (lit) معكوس mâ'kyōusiyyet; انقلاب inqilāb; (act) عكس ax; قلب qalb; تبدل tebdil.

Invert, in-vert', (v.a.) عكس ax et.; tersine tersine چورمك qalb et.; معكوس chevirme; — **Invert'ed**, (a.) معكوس mâ'kyōus; ters ters; — **Invert'edly**, (-vert'ed-ly) (ad.) tersine tersine; معكوسا mâ'kyōusen.

Invest, in-vest', (v.a.) كسيديرمك giydirmek; اكسا ixā et.; (fig.) ورمك vermek; تهيجيز tejhiz et.;

mōte, foot, mōon, shut, mūte, very; tū چيو; ch ڇ, sh ش, th ٿ, m ڍ, zh ڙ [INV-INV]

(surround) قوشاتماق qoushatmaq , محاصره ihâta et. , (siege) mouhâsara et. , (money) ياتيرماق yaturmaq , توديع tevdi' et. , — Invest'ed, (a.) (fig.) ميجز müjehhez , (fin) ياتيرماق yaturulmush ; (lii.) مودوع mev dôu' ; — Invest'iture, (-i-tür) (n) توجيه مقام tevjihi ma-qâm , نصب nasb , تعيين tâ'yîn , royal تويجات tevjiât : to hold an — ياتيرماق tevjiâtâde boulounmaq ; مراتب تويجه merâtib tevjiât et. ; — Invest'ment, (n.) ميجز tejhîz , احاطه ihâta , محاصره mouhâsara ; (fin) ماره قومه para goma , (lii.) تيه ten-miye , (amount) حصه اشتراك hisseyi ishtirâk , to make an — ياتيرماق para yaturmaq ; (اسهام ساتين آتق) (es-hâm satun almaq) , — bank (اسهام بانقاسى) (es-hâm banqasu) ; (سندات بانقاسى) (senedât banqasu) . — papers حصه سنداتى hisse senedâtû , تحويلات tahvilât

Investigate, in -vest'i -gāt, (*v.a.*)
 ارشدیرومق arashdurmaq; تَدَقِيقْ ted-
 qıq et, تَحْقِيقْ tahqiq et; —
Investigātion, (-'shun) (*n.*) تحقیق
 tahqiq; تَدَقِيقْ tedqiq, (pl) تحقیقات
 tahqiqāt; تَدَقِیقَاتْ tedqiqāt, — **In-**
vest'igator, (-'i-gā-tur) (*n.*) ارشدیران
 arashduran; تَحْقِیقْ ایدن tahqiq eden;
 (lit.) مَدَقْ müdaqqiq; — **Invest'igāt-**
ory, (*a*) تَحْقِیقْ tahqiqi; تَدَقِیقْ tedqiqi.
Invererate, in-vet'er-āt, (*a*) کَوَکَلَشَمِش
 keukleshmish; مَزْمِینْ müzmin.

Invidious, in-vid'ŭ-s, (*a*) حاسد ha-sôud; بدخواه bedhâh; عداوتکار adâ-vetkyâr; (*envious*) غبطه ایدیلر gub-tâ edilir. — **ly**, (*ad.*) حسودانه ha-sôudâne; بدخواهانه bedhâhâne; عداوتکارانه adâvetkyârâne; — **ness**, (*n.*) حسد hased; غیض gayz; عداوت adâvet.

Invigorate, in-vig'o-rāt, (*v.a.*) قوت
تَشجیع qouvvet vermek; (*fig.*) ا.
teshji' et.; — **Invig'orāting**, (*a.*)
مَقْوًى qouvvet veriji; — **Invig'orāting**,
qavvi; — **Invig'orāting**, (-'shun)
(*n.*) تَقْوِيَة taqviye; تَشجیع teshji'

Invincible, in-vin'si-bl, (a.) مغلوب *mâglôub* اولماز *mâglôub olmaz*; (rel.) عفو اولنور *afv olounour*; معذور *mâ'zour*; — proof, دليل قطعي *delili*

qat-î: غير قابل *gayru qâbili*
jerh delîl, (دلالت قطعیه) *delâ-ili*
qat-uyye; — *invin'eibly*, (-'sı-bli)
(ad., یقیناً *yulmaqsuzun*; عالیه *gâlibâne*

Inviolable, in-vi'bl-a-bl, (*a*) بودولاز bozoulmaz, (*lit.*) هالیدن ماصون halelden masoun, — Inviolabil'ity, (-bil'i-ti) (*n*) (*lit.*) ماصونیت masouniyyet, محض mahfouzuyyet.

Invisible, in-viz'i-bl, (a) کورونمز geürünmez, (lit.) غیر مرئی gayri mer-i. — **Invisibly**, (-viz'i-bli) (ad.) کورونمەدن geürünmeden; — **Invisibility**, (-viz-i-bil'i-ti) (n.) کورونلەمەیش geürülemeyiş; (lit.) غیر مرئی gayri mer-iyet

Invite, in-vit', (*v.a.*) دعوت dâ'vet et ; (*attract*) جذب jâzb et. , — **Invitation**, (in-vi-tâ'shun) دعوت dâ'vet, — **Invited**, (n.) مدعو med-ôu; مدعوین dâ'vettiler, دعوتی dâ'vettil, — **Inviting**, (*a.*) دعوت دادن dâ'vet eden ; (*fig.*) جذاب jâzib ; — **Invitingly**, (-'ing-li) (*ad.*) جذابانه jâzibâne ; جذابانه jâzibâne ; جذابانه jâzib sôurte

Invocation, in-vo-kā'shun) (*n.*) دعوت
dâ'vet; حلب jelb; (*rel.*) دعا dou-â;
(*lit.*) مناجات münâjât

Invoice, in'vois, (*n*) (*com*) فَاوُورَه
fatoura; (*v.a.*) يَافِق فَاوُورَه fatoura
yapmaq.

Invoke, in-vōk' (*v.a.*) ا. دعوت dā'-
vet et ; ا. جلب jelb et ; (*implore*)
ا. نیاز niyāz et ; ا. مراجعت mūrā-
jāt et ; (*mention*) ا. ذکر zikr et ;
ا. اراد irād et .

Involuntary, in - vol'un - tar - i, (a) **ایستمه‌یرک** gayri ihtiyârî; **ایستمه‌یرک** istemeyerek. — **Involuntarily**, (-tar-i-li) (ad.) **ایستمه‌یرک** اوله‌رق gayri ihtiyârî olaraq. **ایستمه‌یرک** istemeyerek. **ایستمه‌یرک** istemezin.

Involution, in-vo-lū'shun, (*n.*) قیودیلہ
quvrulma; (*lit.*) التوا iltivâ; (*gram*)
تشوش teshevüş; (*math.*) رفع refi'.

Involve, in-volv' (*v.a.*) صادق sar-
maq; احاطه ihâta et.; (*imply*)
استلزام mûdjujib ol.; (*lit.*)
istilzâm et.; (*entangle*) قارشیدرمق
qarushdurmaq; (*math.*) رفع ref et.;

— **Irradiance**, (ir-rā'di-ans) (n) شعاع parlaqluq, (a) شاع zuyâ; shou-â', — **Irradiant**, (ir-rā'di-ant) (a) شاع parlaq, (lit.) مشعہ mü-sha'sha'; نور nerrâr, — **Irradiation**, (ir-rā-di-ā'shun) (n) (ad) تشعشع neshri zuyâ, (sci) تشعشع tesha'shou', (brightness) نور nōūr; (lit.) شاعہ sha'shâ; (intellectual) نور عرفان nōuri irfân.

Irrational, ir-rash'un-al, (a.) عا abes; غير معقول gayru mâ'qōul, (math) اصم asamm, — **Irrationality**, (ir-rash-un-al'i-ti) (n.) منطقسز man-tuqsuzluq, غرابت garâhet; (math) اصم asammıyyet.

Irreconcilable, ir-rek-on-sil'a-bl, (a.) (pers.) مارشدريلماز barushdurulamaz; (inconsistent) اوچار ouymaz; غير قابل imtizâj edemez; (lit.) غير قابل تأليف gayru qâbili te'lif, — **ness**, (n) غير قابل تأليف gayru qâbili te'lif oloush; اوچمايش ouymayush; — **Irreconcilably**, (ir-rek-on-sil'a-bli) (ad.) غير قابل تأليف gayru qâbili te'lif sôuretd; امتزاج ايدهميهجک imtizâj edemiyejek derejede.

Irrecoverable, ir-re-kuv'er-a-bl, (a.) (sick) تلافی telâfi edilemez; (lost) ايميدسز ümidsiz; — **Irrecoverably**, (ir-re-kuv'er-a-bli) (ad.) تلافی telâfi edilemiyejek vejhile; ايميدسز ümidsiz derejede.

Irredeemable, ir-re-dēm'a-bl, (a.) قورتاريلماز qourtarulamaz; (pol) غير مستخلص gayri müs-tahlas

Irrefutable, ir-re-füt'a-bl, (a.) جرح sarîh; (lit.) صريح jêrh olounamaz; بار bârîz; — **Irrefutably**, (ir-re-füt'a-bli) (ad.) صراحة saraha-ten; بار barîz sôuretd; جرح jêrh edileme-yejek derejede.

Irregular, ir-reg'û-lar, (a.) غير منتظم gayru mountazam; يولسز yolsouz; (gram) غير قياسی gayri qiyâsi; (n.) (chetaji) — **ly**, (ad.) غير منتظم gayru mountazam sôuretd; — **forces** قواى qouvâyi gayru mountazama; (cheteler) — **Irregûlar'ity**, (i-ti) (n.) انتظامسوزلىق intizâmsuzluq;

(lit) يولسوزلىق yolsouzluq, سواستعمال sôuyi isti'mâl

Irrelevant, ir-rel'e-vant, (a.) (lit.) ساددن خارج nâbemahal; ساددن خارج sadedden hârij, فصولی fouzôuli, رائد zâ-id; — **ly**, (ad.) ساددن خارج sadedden hârij oloush; فصولی sôuretd; — **Irrelevancy**, (e-van-si) (n.) ساددن خارج sadedden hârij oloush, فصولی fouzôuli oloush.

Irreligious, ir-re-lij'us, دینسز dînsiz; اعتقادسز î'tiqâdsuz.

Irremediable, ir-re-mē'di-a-bl, (a.) چارهسز châresiz; دوزلمز düzelmez, — **ness**, (n.) چارهسز châresizlik, — **Irremediably**, (ir-re-mē'di-a-bli) (ad.) چارهسز châresiz sôuretd.

Irremissible, ir-re-mis'i-bl, (a.) عفو musâmeha edilemez; — **Irremissibly**, (ir-re-mis'i-bli) عفو musâmeha edilemez; — **Irremissive**, (ir-re-mis'iv) (a.) عفو musâmeha etmez; عفو ایچ şhiddetli.

Irremovable, ir-re-mōv'a-bl, (a.) قالدوريلماز qaldurulamaz; تمelli temelli; (fig) ديكشدريلماز deyishdirilemez; — **ness**, (n.) قالدوريلماز qaldurulamayush; ديكشدريلماز deyishdirileme-yish; — **Irremovably**, (ir-re-mōv'a-bli) قالدوريلماز qaldurulamayaj sôuretd; ديكشدريلماز deyishdirileme-yejek vejhile.

Irreparable, ir-rep'ar-a-bl, (a.) تعمیر tamir edilemez; (fig) تلافی telâfi edilemez; — **Irreparability**, (ir-rep'ar-a-bl'i-ti) (n.) غير قابل تعمیر gayru qâbili tamir oloush; تعمیر tamir edileme-yish; — **Irreparably**, (ir-rep'ar-a-bli) (ad.) تعمیر tamir edileme-yejek derejede.

Irrepressible, ir-re-pres'i-bl, (a.) منع men edilemez; باسدرييلماز basdurulamaz.

Irreproachable, ir-re-prōch'a-bl, (a.) مکمل mükemmel; قصورسوز qousoursouz; — **ness**, (n.) مکمل mükemmeliyyet; — **Irreproachably**, (ir-re-prōch'a-bli) (ad.) مکمل mükemmel sôuretd; مکمل mükemmelen.

[IRR-ISR] (انگلیزچه کلمات تکلمی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē, hēr. in; mīne;

Irresistible, ir-re-zist'i-bl, (a.) طایئیلار dayanulmaz; (lit.) مقاومتسور mou-qâvemetsôuz; — **Irresistibility**, (ir-re-zist-i-bil'i-ti) (n.) طایئیلاییش day-anulamayush, مقاومت ایدیلمه ییش mou-qâvemet edilemeyish; — **Irresistibly**, (ir-re-zist'i-bli) (ad.) طایئیلایله مایه جق (a.) طایئیلایله مایه جق (ad.) dayanulamayajaq derejede.

Irresolute, ir-rez'o-lüt, (a.) قاراسز qarâr-suz; متردد mütereddî; — **ly**, (ad.) tereddüde; — **Irresolution**, (ir-re-zo-lü'shun) (n.) قاراسزلق qarâr-suzluq; تردد tereddüd.

Irrespective, ir-re-spekt'iv, (a.) فرقسز farqsuz; (-of) باققسزین (e-) baq-maqsuzun; — **ly**, (ad.) بلاتفریق bilâ tefriq; (e-) باقایه رقی; (e-) baqmayaraq.

Irresponsible, ir-re-spons'i-bl, (a.) gayri mes'ûl; (authority) salâhiyyetsiz; — **Irresponsibly**, (-spons'i-bli) (ad.) صلاحیتی اولقسنزین salâhiyyeti olmaqsuzun; — **Irresponsibility**, (-spons-i-bil'i-ti) (n.) عدم ادیمی mes'ûliyyet; عدم صلاحیتی ademi salâhiyyet

Irretrievable, ir-re-trēv'a-bl, (a.) telâfisi gayri mümkün; تعمیر tâ'mir edilemez; — **ness**, (n.) telâfi edilemeyish; gayru qâbili tâ'mir oloush; — **Irretrievably**, (ir-re-trēv'a-bli) (ad.) تلافی ایدیلمه یه جک صورتده telâfi edilemeyejek sôuretdē

Irreverent, ir-rev'er-ent, (a.) حرمتسز hürmetsiz; ri-âyetsiz; — **ly**, (ad.) hürmetsizlikle; ri-âyetsizlikle; — **Irreverence**, (ir-rev'er-ens) (n.) hürmet-sizlik; ri-âyetsizlik

Irrevocable, ir-rev'o-ka-bl, (a.) کری geri alunamaz; قطعی qat-i; قطعی deyishmez; — **ness**, (n.) qat-uyyet; — **Irrevocably**, (-ir-rev'o-ka-bli) (ad.) صورت قطعیده sôureti qat-uyyede; قطعاً qat-uyyen.

Irrigate, ir'i-gât, (v.a.) سولاق soula-maq; (lit.) اسقا isqâ et.; irvâ et.; — **Irrigable**, (ir'i-ga-bl) (a.) قابیل qâbili isqâ; — **Irrigation**,

(ir-i-gâ'shun) (n.) سولامه soulama; (lands) اسقا isqâ; — **Irrigator**, (ir-i-gât'ur) (n.) سولاین soula-yan; (med.) ایریگاتور irigateur; شیرینه shurunga

Irritate, ir'i-tât, (v.a.) قیزدیرمق quzdur-maq; تحریک tahrîk et.; (med.) تخریش tahrîsh et.; — **Irritability**, (ir-i-ta-bil'i-ti) (n.) عصبیت asabiyyet; (sensibility) حساسیت hassâsiyyet; — **Irritable**, (ir'i-ta-bl) (a.) عصبی asa-bî; حدید hadîd; (med.) حساس hassâs; (lit.) متخرش müteharrish; — **Irritant**, (ir'i-tant) (a.) قیزدیرمق quz-duruju; (fig.) محرک mouharrik; (med.) مخرش mouharrish; — **Irritation**, (ir-i-tâ'shun) (n.) حدث hid-det; غضب gazeib; (med.) تخرش te-harrûsh.

Irruption, ir-rup'shun, (n.) استیلا istilâ; باصغین basgun; (fig.) طغیان tōuygân; feverân.

Is, iz, dir, ...dur.

Isaac, iz'ak, (n.pr.) اسحق is-haq.

Isfahan, is-fa-hân', (n.pr.) اصفهان usfahân.

Isinglass, i'zing-glas, (n.) بالق طوقالی baluq toutqalu.

Islam, iz'lam, (n.) اسلام islâm; سلامیت islâmîk; — **Islamic**, (iz-lam'ik) (a.) المسلمان müs.; islâm...; — **Islamism**, (iz'lam-izm) (n.) اسلام islâmîyyet; اسلام islâm.

Island, i'land, (n.) آله ada; (lit.) آله تشکیل ada teshkîl et.; — **Islander**, (i-land-ēr) (n.) آله‌لی adalu.

Isle, il, (n.) آله ada; — **Islet**, (i'let) (n.) آله‌جق adajûq.

Isolate, i'so-lât, is'o-lât or iz', (v.a.) tejrîd et.; — **Isolâted**, (i'so-or iz'o-) (a.) آیری ayru; (lit.) مجرد müjrerred; (fig.) تنها tenhâ; (sci.) tejrîd edilmish; — **Isolable**, (i'so- or iz'o-) (n.) آیرلاییلر ayrulabilir; (sci.) آیری tejrîd qâbili tejrîd; — **Isolation**, (i-so-lâ'shun or iz-o-lâ'shun) (n.) آیری tejrîd; (state) (lit.) آیری tejrîd.

Ismael, is'ma-el, (n.pr.) اسماعیل ismâ-il. **Israelite**, iz'ra-el-it, (n. & a.) موسوی

Ivy, i'vi, (n.) (lit.) صارماشيق sar-
mashuq.

[JAB-JAR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd, red; mē; liēr, in, mīne,

J

Jabber, jab'er, (*v n*) چابوق قونوشق
chabouq qonoushmaq, (*n*) آکازعیلمار
anlashulmaz seuz.

Jacinth, jā'sinth, (*n*) لعل lâ'l

Jack, jak, (*n*) (*pers*) آدم adam, اوشاق
oushaq; (*mar*) کیمچی gemiji; (*screw*)
چارخ charq; فیر دوندی fur deundü;
(*flag*) حیوادره سنجانجی juvadra sanjâ;
(*cards*) باجاق bajaq; — a-Lantern
آیدینلق aydunluq; نور nûur; — of all
trades هزار فن hezâri fen; — boots,
اوزون چیزمه‌لر ousoun chizmeler; —
Ketch, جلاجل jellâd; — knife, (*mar*)
کیمچی gemiji puchâ; — pudd-
ing, مسخره masqara; — sprat,
بیچاره bi-châre (-adamjâz); —
tar, (*fig*) کیمچی gemiji; (دکنز قوردی)
(deniz qourdou).

Jackal, jak'awl, (*n*) چقال chaqal.

Jackanapes, jak'a-nâps, (*n*) (*fig*)
مایمون maymoun; یکنمش ken-
dini beyenmish.

Jackdaw, jak'daw, (*n*) آلا قارغه ala
qarga.

Jacket, jak'et, (*n*) جاکت jeket; (*mach*)
سارغی sargu; قاپلامه qaplama.

Jacob, ja'kob, (*n. pr*) یعقوب yâ'qôub

Jaculation, jak-û-lâ'shun, (*n*) آتیش
atush; فیرلاتیش furlatush; — Jacu-
late, (jak'û-lât) (*v.a*) آتمق atmaq;
فیرلاتی furlatmaq.

Jade, jād, (*n*) (*zo*) مارگیر beygir; (*fig*)
قدید qadid; بیتکین bitkin; (*woman*)
جادو jadu; (*v.a*) یورمق fazla yor-
maq; بیتیرمک bitirmek.

Jade, jād, (*n*) (*stone*) یشیل مرمر yeshil
mermer.

Jaffa, yā'fā, (*n. pr*) یافه yafa.

Jag, jag, (*n*) چنتیک chentik; دیش dish;
(*v.a*) چنتمک chentmek; — Jagged,
(jag'd) (*a*) چنتیک chentik; دیشلی dish-
li; پوردلی pürüzlû.

Jaguar, jag'û-âr, (*n*) قاپلان qaplan;
جنوار janavar.

Jail, jāl, (*n*) حبسخانه habs-hâne; زندان
zundan; — bird, محبوس mahbous;
(*fig*) ملعون mel-ûun; — Jailer,
(jāl'êr) (*n*) غاردیان gardiyan.

Jalap, jal'ap, (*n*) مسهل müs-hil; (چالابا)
(chalapa).

Jalousie, zhal-oo-zē, (*n*) ژالوری ja-
louzi; (پانزور) (panjour)

Jam, jam, (*n*) رچل rechel; (مریخ)
(mourabbâ); ازمه ezme; (*v.a*) ارمک
ezmek; صیقمق suqmaq; — Jammed,
(jamd) (*a*) صیقیشمش suqushmush.

Jamaica, ja-mā'ka, (*n. pr*) جامایقا ja-
mayiqa.

Jamb, jam, (*n*) سووه seuve; کنار
kenar.

Jamshid, jam-shēd', (*n. pr*) چشید
jemshid.

Jangle, jang'l, (*v n*) قاوغا qavga et;
منازعه münâzâ et.; — Jang'lêr,
(*n*) منازعه‌چی qavgaju; — Jang'ling,
(*n*) قاوغا qavga; منازعه
münâzâ.

Janina, yā'ne-na, (*n. pr*) یانیہ yanya.

Janitor, jan'i-tor, (*n*) قابوچی qapuji;
(بواب) (bevâb)

Janizary, jan'i-zar-i, (*n*) یکی چری yeni
cheri.

January, jan'û-ar-i, (*n*) کانون ثانی
kyânôunu sâni.

Japan, ja-pan', (*n pr*) ژاپونیا japonya;
— Jap, jap, - Japanese, (ja-pan-
ēz') (*a & n*) ژاپون japon; (*language*)
ژاپونجه japonja.

Japan, ja-pan', (*n*) روغن rougan;
لاق laq; (*v.a*) لاکه lake yap-
maq.

Jar, jār, (*n*) چیرکین سس chirkin ses;
(clash) چارپشمه charpushma; (*lit*)
اختلاف tesâdüm; (*discord*) ih-

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut, mûte, very, tû چيوو ch; ش sh; th; zh [JAR-JEW]

ihitlâf; (*lit.*) شقيق shiqâq; (*v. n.*) چارپوش ses chupushmaq; (*fig.*) چارپوش mû-nâzâ et.; (*v. a.*) سازمق sarsmaq.
Jar, jâr, (*n.*) (پوت) قازان qavanoz; دستي testi.
Jargon, jâr'gun, (*n.*) قابا qaba lisân; (چاپقن لسانی) (chapqun lisânû).
Jasmine, jas'min, (*n.*) یاسمین yâse-min.
Jasper, jas'për, (*n.*) یشم yeshem; عقيق aqiq.
Jaundice, jân'dis, (*n.*) (عني) ساریق saruluq (-illeti); — **Jaundiced**, (jân'disd) (*a*) ساریق مبتلا sarulugha mübtelâ; (*fig.*) دشمنه hasôud, düşmanja.
Jaunt, jânt, (*n.*) طولاشمه dolashma; تزه tenezzüh; (*v. n.*) گزیمك gezmek; تزه tenezzüh yapmaq; — **Jaunting car**, تزه تزه آرابه سی tenezzüh arabas.
Jaunt, jânt'i, (*a*) گزیم ش shen; گزیم ش shen; — **Jaunting**, geusterishi sever; — **Jauntingness**, (*n.*) نشه nesh-e; شطارت shatâret; (*fig.*) ظرافت zarâfet.
Java, jâ'va, (*n. pr.*) جاوا java; — **Javanese**, (-nêz') (*a.*) جاوا... java...; (*n.*) جاوالی javalu.
Jaw, jaw, (*n.*) چکه chene; آقن âz; (*v. n.*) آزارلامق seuylenmek; آزارلامق azarlamaq; — **bone**, چکه کیمی chene kemiy.
Jay, jâ, (*n.*) (آلا) قارعه qarga; (*fig.*) بودالا boudala.
Jealous, jel'us, (*a*) قیصعاج qusganj; حسد hasôud; — **Jealousy**, (jel'us-i) (*n.*) قیصعاجلیق qusganjluq; حسد hased.
Jeer, jër, (*n.*) استهزا istihzâ; (*v.*) استهزا istihzâ et.; اکتمك eylenmek; — **Jeer'èr**, (*n.*) مستهزی müstehzî; — **Jeeringly**, (*ad.*) مستهزان müstehziyâne; اکتمك eylenerek
Jehovah, je-hô'va, (*n.*) الله allah.
Jelly, jel'i, (*n.*) پله pele; پله pelete; — **broth**, قونسومه qonsome; (ات موی) (et souyou); — **fish**, آختاپوت ahtapot; پله حالنده (jel'id) (*a.*) پله halinde; طوکش donmoush
Jenny, jen'i, (*n.*) (زو) دیشی merkeb dishi merkeb; تزه چرخ charq; دستگاه tezgyah.
Jeopardy, jep'ard-i, (*n.*) مخاطره mou-

hâtara; تهلیکه tehlike; — **Jeopardous**, (jep'ard-us) (*a*) مخاطره mou-hâtara; تهلیکه tehlikeli; — **Jeopardize**, (jep'ard-iz) (*v. a.*) تهلیکه قویتمق tehlikeye qomaq; مخاطره mou-hâtara qomaq.
Jerk, jerk, (*v. a.*) سیکمک silkmek; آتمق atmaq; (*v. n.*) سیکمک silkinmek; سیکمک suchramaq, (*n.*) سیکمک silkinti; صدمه sademe
Jerkin, jer'kin, (*n.*) جاکت jeket; ياك yelek
Jersey, jer'zi, (*n.*) ژرزه jerse.
Jerusalem, je-rōō'sa-lem, (*n. pr.*) قدس qods (شریف) qouds (-sherif)
Jest, jest, (*n.*) شاقه shaqa; لطیفه latife; (*v. n.*) شاقه tatife et.; شاقه shaqa et.; in — لطیفه اولدق latife olaraq; (شاقدن) (shaqadan), — **book**, (*lit.*) مجموعه mejmou-ayi letâ-if; — **Jest'èr**, (*n.*) شاقه شاقاجی shaqaju; نکره nekre; (fool) دالقاوق dalqavouq.
Jesuit, jez'ū-it, (*n.*) جیویت jizvit; — **Jesuit'ical**, -ly, (jez'ū-it'ik-al, -i) (*a ad.*) جیویتجه jizvitje; — **Jesuitism**, (jes'ū-it-izm) (*n.*) (*fig.*) جیویتلیک jizvitlik; شیطان sheytanat.
Jesus, jē'zūs, (*n.*) (حضرت) عیسی (haz-reti-) isâ
Jet, jet, (*n.*) (water) فسقیه fusquye; حریان (gaz) موصاق mouslouq, (stream) jereyân; سترن sûtoun, (*v. a.*) آتمق atmaq; فیرلایق fırlatmaq; فوشقورتق fushqurtmaq; (*v. n.*) تاجار tejavüz; et; (چاتق) (chatmaq), — **Jet d'eau**, (je-dō) (*n.*) فسقیه fusquye; (fountain) حوض havdüz.
Jet, jet, (*n.*) (mineral) سیاه کهرها siyah kehrübâ; — **Jetty**, (jel'i) (*a.*) کهرها... kehrübâ.; (*fig.*) سیاه sim-siyah.
Jetty, jet'i, (*n.*) اسکله iskele; ریختیم ruhtum; سد sedd.
Jeu, zhe, -de mots, (-de-mō') (*n.*) جیناس jinas; کنایه kinâye; — **d'esprit**, (-des-prê') (*n.*) نکته nükte; ظرافت zarâfet.
Jew, jōō, (*n.*) یهودی yahoudi; موسوی mōusevî; — **Jewish**, (jōō'ish) (*a.*) یهودی yahoudi; موسوی mōusevî; — **Jewishly**, (jōō'ish-li) (*ad.*) یهودیجه yahoudije; — **Jewishness**, (jōō'ish-nes) (*n.*) یهودیlik yahoudilik.

only; routine; through; tuck· müsée; give: join; though; et =etmek; ol =olmaq

[JEW-JOI] (الکیزیحه کدک تفتظی ایچون) act; chānge; cārī, red, mē, hēr; in, mīne;

Jewel, jōū'el, (n) مجوهر müjevher, (pl) جوهرات müjevherât; (fig) جوهر jevher; (peis) (کوزی) (geuz bebeyi); — **case**, mahfaza, قویویمی (jōū'el-er) (n) qouyoumjou; جواهرچی jevâhirçi, — **Jewellery**, **Jewelry**, (jōū'el-ri) (n) قویویمجیلق qouyoumjoulouq; (pl) جواهرات müjevherât, جواهر jevâhir

Jib, jib, (n) (mar) فوق floq, (v n) گریلمک gerilemek; (so) ئوکک ük-mek; flying — قونترا فوق qontra floq; the cut of one's — سیمâ; (fig) گورونش geurünüş, — **boom**, (mar.) باستون baston.

Jiffy, jif'fi, (n) برآن bir ân; (lit.) لحظه lahza.

Jig, jig, (n) اوین (هواسی) dans دانس oyoun (-havasu); (v.n.) اویماق oynamaq

Jilt, jilt, (n) (lit.) عشومار ishvebâz; (fig) وفاقس vefâsuz; (v.n.) عشومبارلق ishvebâzluq et.; jilve et.; (v.a.) اغفال igfâl et.; جذب jezb et.

Jimmy, jim'mi, (n) کومور واغونی keumûr vagonou; (fig) ساچمه sachma; (pers) مهاجر mühâjir.

Jingle, jing'l, (v n.) چینلاماق chunlamaq; (v.a.) چینلاتماق chunlatmaq; (n.) شیقیردی chunlama; شوقور du.

Jingo, jing'gō, (n. و a) (pol.) حربیجو harbjōu; شووئیست shovenist; — **Jingoism**, (jing'gō-izm) (n.) حربیجولق shovenistlik; شووئیستلک harbjōulouq.

Joan of Arc, jân-ov-ârk', (n. pr.) ژان دارق jan-dârq.

Job, job, (n.) ایش ish; خدمت hidmet; (dalavere) (fig) آواطه avantâ; (dalavere) (stab) ضربه darbe, یاره yara; (v.a.) وورمق vourmaq; ساپلاماق saplamaq; (let) کیرایه kirâya vermek; (trade) آلوب ساتماق alub satmaq, سیمسارلق simsarluq et., a — lot (وورغون) kelepir; fenâ (vourgoun); bad — قاپریش bir ish; (zarar) (ضرر) man of all — s مسلکسز آدم mesleksiz adam; (lit.) ماجرا پرست mâjêrâ-perest; — **Jobber**, (n.) سیمسار simsâr; (fig.) (dalavereji) (dalavereji).

Jockey, jok'i, (n.) حوکی joki; (biniji); (dialer) جاساز janbaz, (v.a.) جوکی قلوب aldatmaq; — **club**, sipâhi joki qouloub, سیاهی اوجانی sipâhi oja

Jocose, jo-kōs, (a) خوش hosh, ایلنجهلی eylenjeli.

Jocular, jok'ü-lar, (a) تحف tahaf; gulünj, — **Jocular'ity**, (-i-ti) (n.) لطیفه tahafuq, لایفه latife.

Jog, jog, (n.) ضربه darbe; صارصیتی sarsuntu, (v.a.) صارصق sarsmaq; (push) دورتمک dürtmek; (fig) ایتک itmek, چانلاندیرمق janlandurmaq; (v n) قییلداتماق qumuldanmaq; یاواش یورومک yavash yürümek; (fig.) گچینمک gechinmek.

Joggle, jog'l, (v.a.) صارصق sarsmaq; اولوق sallamaq; (n.) اولوق olouq.

Join, join, (v.a.) برلشدیرمک birleshdirmek; رابت rabt et.; (associate) علاوه et.; (annex) تشریک teshrik et.; (v.n.) ایلحاق ilhâq et.; (lit.) برلشمک birleshmek; یاپیشمق yapushmaq, (fig) اشتراک ishtirâk et.; — **Join'er**, (n) ایلتحاق iltihâq et.; — **Join'ery**, (-'er-i) (n) دوغراماجی marangoz; دوغرامه جیلق dôramajuluq; — **Join'ing**, (n.) (act) ارتباط irtibât yeri; (seam) ایلصاق ilsâq; (junction) ایلتیساق iltisâq; (fig.) ایلتحاق iltihâq.

Joint, joint, (n.) ارتباط irtibât; ایلصاق iltisâq; (ana.) مفصل mafsâl; (meat) آرموز armouz; (mar) قول qol; (a.) مشترک müshterek; (v.a.) رابت rabt et.; (cooking) آیرمق ayurmaq; (v n.) برلشمک birleshmek; — **ly**, (ad.) برلکده birlikde; مشترکاً müshtereken; out of — چیقمش yerdinden chuqmuş; (fig.) بوزوق bozouq; (lit.) مشوش müshevvesh; — **heir**, وارث vârisi müshterek; — **manager**, مشترک مدیر müshterek müdîr; (direktorlardan) (دیرکتورلردن); — **stock**, (n.) سرمایه hisse; (müshterek-) sermaye; (a.) حصه his seli; قوللهکتیف qollektif; — **stock company** قوللهکتیف شرکت qollektif shirket; — **Joint'ed**, (a.) مربوط merbût; (ana.) مفصلی mafsallu; — **Juint'ure**, (t'ür) (n.) ایراد (مؤجل) mal; (lit.) یراد

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machlue;

mōte, foot, mōōn: shut, mūtē very, tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث, zh ذ, zhi ز [JOI-JUG]

(-mū-ejjel), (v.a.) 'irād tahsis et
Joist, joist, (n.) (arch) کيريش kirish; (v.a.) کيريش قوماق kirish qomaq.
Joke, jōk, (n.) شاقه shaqa; لطيفه latife; (v.n.) شاقه ا. latife et.; (v.a.) اکلتمک (له) (le-) eylenmek; طاقينق (له) (e-) taqulmaq, practical — Jōk'ēr, (n.) شاقاجی shaqaju; (fig.) شين shen; — Jōk'ingly, (ad.) لطيفه يولى latife yol-lou; (شاقادان) (shaqadan).
Jole, jōl, (n.) ياناق yanaq; cheek by — باش bash basha; يالونز yalunuz
Jolly, jol'i, (a.) نېشېلى nesh-eli, آھنکلى āhenkli; (robust) قوتلى qouvvetli; تاقناز tuqnaz; — boat, پاتاليه patalye: — Jollification, (jol-i-fi-kā'shun) (جنتيش) āhenk; آھنک eyleni (n.) (jünbüş).
Jolt, jōlt, (n.) سارسىنتى sarsuntu; (v.a.) سارسماق sarsmaq; (v.n.) سارسىلماق sarsulmaq.
Jordan, jor'dan, (n. pr) اردن erden; (sher-i-a) (شريه) اردن موي erden souyou; (زەزمە) (zemzem).
Joseph, jō'zef, (n. pr) يوسف yōusouf.
Jostle, jos'l, (v.a.) ايتىك itmek; چارپىق charpmaq; (v.n.) چارپىشىق charpushmaq
Jot, jot, (n.) ذره zerre; (fig.) ذره qadar; (v.a.) قيد qayd et.; not et.; — Jotting, (jot'ing) (n.) مۇھتۇرا mouhtura; not.
Journal, jur'nal, (n.) ژورنال journal; غزته gazete; — Journalism, (jur-nal-izm) (n.) غزته جيلك gazeteyilik; — Journalist, (jur'nal-ist) (n.) غزته جى gazeteyilik...; (a) غزته جيلك gazeteyilik...; — Journalize, (jur'nal-iz) (v.n.) مقاله يازماق ma-qāle yazmaq; (v.a.) ژورنال قىد qayd et.; ژورنال يازماق yevmiye defterine gechirmek.
Journey, jur'ni, (n.) سياحت seyâhat; يولچىلىق yoljoulouq; يول yol; (v.n.) (a) seyâhat et.; — man, (n.) گۈندەلىك gündelikji; — ishji, — work, (n.) يۇمىيە ish; yevmiye ishi.
Jovial, jō'vi-al, (a.) شين shen; شطارتلى shatâretli; — ly, (ad.) نېشە nesh-eyle; شطارتلى shatâretli; — Jovial-

ity, (-i-ti) (n.) نېشە nesh-e; شطارت shatâret; (ذوق وصف) (zevqû safâ)
Joy, joy, (n.) سويچ sevinj; مسرت mes-serret; سورۇر sūrūr, (v.n.) سويچ sevinmek; مسرور ol.; — Joy'ful, (-'fōol) (a.) سويچى sevinjli; مسرور mesrūr; (happy) مسرور mes-ōud. — Joy'fully, (-'fōol-i) (ad.) سويچى sevinjle; مەمنۇن memnōunen; — Joy'less, (a.) نېشەسىز nesh-esiz; — Joy'ous, (-'us) (a.) سوينچى sevinjli; شين shen.
Jubilant, jōō'bi-lant, (a.) مسرور mes-rōur; مسرت ايتىندە meserret ichinde; — Jubilation, (jōō-bil-ā'shun) (n.) شينlik shenlik; (lit.) شادمانى shādumā-ni; مسرت meserret.
Jubilee, jōō'bi-lē, (n.) اللىجى ellinj sene; سنە دورىيە (فوق العاده) seneyi dev-riyye (-i- fevqalāde); آيين (rel) āyin.
Judaical, jōō-dā'ik-al, (a.) موسى mōu-sevi; يهودى yahoudi; — Judaism, (jōō'da-izm) (n.) يهودىك yahoudilik; (lit.) عقائد موسويە aqā-idi mōuseviyye.
Judas-tree, jōō'das-trē, (n.) ارغوان argovan ergouvân āju.
Judge, juj, (n.) حاكم hâkim; (pl) حاكم hūkk'yân; (rel.) قاضى qadu; (fig.) حكم hakem; ارباب erbâb; (v.) حكم hūkkūm vermek; فصل fasl et.; (fig.) محاكمه mouhākeme et.; — Judge'ship, (n.) حاكملىك hâkimlik; — Judgment, (n.) قانۇن qaduluq; — Judgm't, (n.) حكم hūkm; (act) محاكمه mouhākeme; — day قىامت qiyâmet گۈنى günü; mah-sher.
Judicial, jōō-dish'al, (a.) عدلى adli; شرعى sher-i; حقوق houqūq; — ly, (ad.) حكماً hūkmen; — com-mitee, انجمن عدلى enjūmeni adli.
Judiciary, jōō-dish'i-ar-i, (a.) عدلى adli; محاكمه mehâkime ā'id; (n pl) حكم hūkk'yâm.
Judicious, jōō-dish'us, (a.) محاكملى mouhākemeli; مدير müdebbir; — ly, (ad.) عاقلانه âqilane; محاكمه mouhākemeyle; دوشونهرك dūshūne-rek; — ness, (n.) محاكمه mouhākeme; بصيرت basîret.
Jug, jug, (n.) چوماك testi; چوماك cheumlek; (v.a.) پوڭودە پيشيرمەk bou-ghouda pishirmek; (v. n.) (birds) شاقلاماق shaqlamaq.

only; routine; through; tuck; mūsée- give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[JUG-JUS] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; change, cãrd, red; mē; hēr; in; mine

Juggle, jug'la, (n.) حقمازلق hoqqa-bazluq; (v.n.) حقمازلق ا. hile; hoqqabazluq et.; — **Juggler**, (jug'ler) (n.) حقماز hoqqabaz; (fig.) حيله باز hilebâz; — **Jugglery**, (jug'ler-i) (n.) حقمازلق hoqqabazluq; (v.n.) ان چابوقلق el chabouqlou.

Jugular jug'û-lar, (a) بويون bo-youn.; (lit.) عنق ounqî; (n.) شاه shâh damar.

Juice, jûs, (n.) سو sou (-you); (lit.) عصاره ousâre; — **Juiceless**, (jûs'les) (a.) قورسو soussouz; قورو qourou; — **Juiciness**, (jûs'î-nes) (n.) سو (ليق) sou (-loulouq); — **Juicy**, (jûs'î) (a.) عصاردلى soulou; عصارهلى ousâreli.

Jujube, jûb'jûb, (n.) (lit.) عناب oun-nab.

Julian, jûl'yan, (a.) رومى rôumî; — **calendar**, قويم رومى taqvîmî rôumî; — **year**, تاريخ رومى târihi rôumî; — **seneyi rôumiyye**.

July, jûl'li, (n.) تموز temmuz

Jumble, jum'bl, (n.) قارشىلىق qarushuqluq; قارشىلىق شى qarushuq shey; (fig.) (چوربا) (chorba); (v.a.) قارشىلىق qarushdurmaq; (v.n.) قارشىلىق qarushmaq.

Jump, jump, (v.n.) آتلاق atlamaq; (v.a.) سىچرامق suchramaq; — **at** آتلىق at; (v.a.) اتلماق atulmaq; (fig.) تهاك كوسترمك tehlâk geustermek; — **up** ... (e-) tehlâk geustermek; — **up** ... (e-) furlamaq; (lit.) شتاب shi-tâb et.

Junction, jungk'shun, (n.) اتصاق iltisâq; (point) نقطه اتصاق noqtayi iltisâq

Juncture, jungk'tûr, (n.) ارتباط irtibat; (time) نازك زمان nâzik zemân; (pl) احوال ahvâl; مهم آن mühim ân; زمان zemân.

June, jûn, (n.) حزيران hazîran.

Jungle, jung'gl, (n. & a.) چاللى chal-luq.

Junior, jûn'yur, (a.) كوچوك küchük; (n.) كوچوك küchük; (n.) قديمسى qidemsiz; (mül) küchük; (كوچوك) (küchüy).

Juniper, jûn'ni-për, (n.) آردى arduj.

Junk, jungk, (n.) eski halat; (meat) طونلى ات touzlu et.

Junk, jungk, (n.) (ship) چين كىسى chin gemisi.

Junket, jung'ket, (n.) گيزلى gizli zuyâfet; housbûsî ey-lenti; (n) بون بون bon-bon; (n) بون بون eylenti tertib et.

Jupiter, jû'pi-ter, (n. pr.) زويتهر jû-piter, (ast.) (ييلدیزی) müshterî (-yulduzu)

Juridical, jûr'id'ik-al, (a.) حقوقى hou-qûqî; قاننى qânûnî; (lit.) قضاî qazâ-i, — **ly**, (n.) حقوقي houqûqan; قاننى qânûnen.

Juriconsult, jûr-ris-kon'sult, (n.) ققيه houqûq-shinâs; (rel) faqîh; (councillor) مشاور müshâ-viri adlî.

Jurisdiction, jûr-ris-dik'shun, (n.) (lit.) قضا qazâ; صلاحيت salâhiyyeti qazâ; (distinct) دائره dâ-ireyi qazâ

Jurisprudence, jûr-ris-prû'dens, (n.) (اصول محاكمه) ilmi houqûq, (ousûli mouhâkeme), (rel.) fu-qûh; **medical** — طب عدلى tubbu adlî.

Jurist, jûr'rist, (n.) حقوقي hou-qûq-shinâs; (rel) ققيه faqîh.

Juror, jûr'ur, (n.) زورى jûri اءزاسu; هيئت عدول اعضاسى hey-eti adûl a'zâsu.

Jury, jûr'ri, (n.) زورى jûri; هيئت عدول hey-eti adûl; — «mast», موقت mouvaqqat «direk».

Just, just, (a.) طوغرى dôrou; حقلى haqlu; عادل âdil; (ad.) (precisely) tam, (almost) هان (هان) hemen (-hemen); (only) هنوز henüz; — **anjaq**; — **ly**, (ad.) طوغرى اولدى dôrou olaraq; — **bi-haqin**; — **lâne**; — **ness**, (n.) طوغرىلىق dôrou-louq; حقانييت haqqâniyyet; عدالت adâlet; — **as**, اورده ايكن üzre iken; — **yanun-da**; — **by**, ياننده esnâda; — **now**, همان شىدى hemen shim-di...; — **demîn**.

Justice, jus'tis, (n.) عدالت adâlet; حقانييت haqqâniyyet; (judge) حاكم hakim; — **of the peace** صلح حاكمى soulh hâkimi; Lord Chief — استيناي محكمهسى — **istinâf mahkemesi** رئيس اولى re-isi evveli; باش حاكم bash hâkim; (lit.) رئيس الحكام re-isûl-hûkkyâm; **High Court of** — ديوان على divânû âlî; محكمه عاليه mahkemeyi âliye; «ministry of» — «نظارتى» adli-ye «nezâreti»; **to do** — «حقوقى محافظه».

môte; foot; mōōn, shut, mûte; very; tūو چيوو; ch ش ش ش; th د, zh ز [JUS-KEE]

houqôuqounou mouhâfaza et.; (fig) عدالت کي سترمت adâlet geustermek.

Justify, jus'ti-fi, (v a) حق و برہت (n) (e-) haq vermek; (prove) اثبات isbât et; (lit.) تبرئہ tebri-e et; (fig.) تنظیم tanzim et; تسويه tesviye et; to be justified (-fid) حقى haqlu ol, معذور mâ'zôur ol, — **Justifiable**, (-fi'a-bl) معذور haqlu, معذور mâ'zôur; — **Justifiably**, (-fi'a-bli) معذرت haqlu olaraq (ad.) حقى haqlu olarq, معذرت mâ'zeret, اوربہ mâ'zeret üzerine; — **Justification**, (-fi-kâ'shun) (n) حق haqq, معذرت mâ'zeret; سبب sebeb; (vindication) تبرئہ tebri-e; اثبات isbât; — **Justificative**, (-ti-fi-kât-iv) (a) (lit.) مثبت müsbit; اثباتى isbâtî; — **Justifier**, (-fi-er) (n) مدافع müdâfi', (fig.) تسويه tesviyeji; —

Jus'tifying, (-fi-ing) (n) تسويه tesviye.

Jut, jut, (v n) چيقي چيقي chuquntu yapmaq; **Juttingly**, (jut'ing-li) (ad) چيقي چيقي صورتہ chuquntulu sôuretd; — **Jutty**, (jut'i) (n) چيقي چيقي chuquntu; (pier) اسكہ iskele; (a) چيقي چيقي chuquntulu.

Jute, jûot', (n.) هند کنویری hind kenéviri; (جوت) (jüt); (چووال بزی) (chouval bezi).

Juvenile, jûv'e-nil, or -nil (a) كچ genj; كچلرہ genjlere mahsûs; — **books**, كچلرہ مخصوص كتابلر genjlere mahsûs kitablâr, — **years**, دور devri shebâb; — **Juvenility**, (jûv-en-il'i-ti) (n.) كچلرہ genjlik; (lit.) شہاب shebâb; (fig.) خفيف مشربلک hafif-meshreblik.

Juxtaposition, juks-ta-po-zish'un, (n.) (lit.) اتصال ittisâl, (addition) انضمام inzumâm.

K

Kaaba, kâ'bâ, (n.) كعبہ kya'be.

Kabul, kâ-bool', (n.pr.) كابل kyâbil.

Kaiser, ki'zèr, (n.) قيصر qayser; امپراطور imparator.

Kaisarieh, ki-sar-ê'â, (n.pr.) قيصرى qayseri.

Kaleidoscope, ka - li'do - sköp, (n.) (اشكال نما) qaleydosqop; (eshkyâl-nümâ); — **Kaleidoscopic**, (ka-lê-dos-kop'ik) (a) (fig.) لطيف latif; (lit.) رنگارنگ rengyâ - renk; (بولقلمون) (bôuqalemôun).

Kali, ka'li, (n.) حوض پوتاس qalye; houmzu potas.

Kant, kant, (n.pr.) قانت qant.

Karlsbad, karlz-bäd', (n.pr.) قارلسباد ' qarlsbad.

Kashgar, kash - gâr', (n.pr.) كاشغر kyâshger.

Keel, kël, (n.) (mar.) اومورغه omourga; قاربہ karine; (boat) بارقو barqo; كمي gemi; (v) يارمق yarmaq; (fig.) جہلان jevelân et.; (turn) آليورہ او. alboura ol.; false — قونطرا اومورغه qontra omourga; — **Keel'age**, (-'âj) (n) ليمان رسوى liman rûsôumou; — **Keel'son**, (-'sun) (n.) ايج اومورغه ich omourga.

Keen, kën, (a.) كسكين keskin; (eager) حريص haris; (lit.) خواهشگر hâhishger; (penetrating) تائيرلى te'sirli; (lit.) نافذ nâfiz; (fig.) شديد shedid; (mind) جوال jevvâl; ذكى zekî; — **ly**, (ad.) كسكين bir halde; (fig.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[KEE-KIC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, reil, mē, hēr; in, mīne.

شدته hursla; خواهشه hâhishle; keskinlik keskinlik; (ness, /n/) keskinlik; (fig.) hurs, istek, (penetration) te'sir, nüfûz; (lit.) jevvâliyyet; shiddet, —eyed, (-id) /n/ keskin keskin geuzlû, (fig.) nafiz nafiz nazarlû.

Keen, kēn, /n/ mâtem; (v n.) آغلاماق, mâtem toutmaq; (ماعی) — Keen'ér, /n/ (mâtemji)

Keep, kēp, /v a./ toutmaq; mouhâfaza et.; hufz et.; /v n/ dourmaq; (kendini-) toutmaq; /n/ ma-ışet; /fig/ ma-ışet; (thirtess) ich qale; to—about yanunda boulounmaq; to — at sebat et.; to — away /v a./ ouzaq bouloundourmaq; /v n/ ouzaq boulounmaq; /fig/ ijtinâb et.; to—back aluqomaq; taz-yiq et.; to — down basdurmaq; to— from saqlamaq; to— in buraqmamaq; /student/ habes et.; /conceal/ yaqlashdurmaq; to—off yaqlashdurmaq; to—on chuqarmamaq; /fig/ ibqâ et.; to—out soq-mamaq; /fig/ men et.; to—under /fig/ münqâd et.; to—up toutmaq; /continue/ ibqâ et.; devâm et.; to — it up eylenmek; /remain/ dalmaq; /qalmaq/ devâm et.; to — one's bed yataqdan chuqamamaq; hasta yat-maq; to — one's countenance kendini toutmaq; jiddiyetini mouhâfaza et.; — Keep'ér, /n/ sâhib müdir; /guardian/ bekji; mouhâfuz; — Keep'ing, /n/ nezâret; /support/ mouhâfaza; /art/ âhenk; mouzâheret; — Keep'sake, (-sâk)

hâtura; yâdigyâr /n/ yâdigyâr; /n/ manjana, fuchû.

Kennel, ken'el, /n/ kuyuk; kenpek qoulûbesi; /zo/ tilki ini, /v a./ qoulû-beye soqmaq; yaturmaq; /v n/ yatmaq

Kennel, ken'el, /gutter/ /n/ sou yolou, mejrâ

Kerchief, kër'chif, /n/ eurtü, /yemeni/ (yemeni)

Kermes, kër'mēz, /n/ qurmuз.

Kernel, kër'nel, /n/ ich; /ichi/ (ichi); /fig/ jevher; /rôuh/ — Kernelly, (kër'nel-i) /a/ ichli.

Kettle, ket'l, /n/ ibrik; /güyüm/ — drum, /drum/ naqqâre

Key, kē, /n/ anahtar; /books/ miftâh; /mus/ sedâ; /perde/ dish; — board, /mus/ qlaviye; — hole, /note/ anahtar deliy; — note, /mus/ nâgme; — stone, /fig/ esâs; — stone, /fig/ rabtuye (-tashu); /fig/ temel; esâs.

Khaki, kâ'kē, /a/ hâki; /topraq rengi/ (topraq rengi); /hâki quomash/ hâki quomash

Khan, kan, /n/ han; — Khan-ate, (kan'ât) /n/ hânluq

Khan, kan, /n/ han.

Khedive, ked-ēv', /n/ hudiv; — Khedivial, (ked-ēv'i-al) /a/ hudiv; ... hudiviyet...; — Khedivial, (ked-dēv'ât) /n/ hudiviyet; hudivlik.

Khorassan, ko-räs-sân', /n.pr/ horasan.

Kick, kik, /n/ tekme; /zo/ chifte; /gun's/ seyirdim; /v a./ tekme vourmaq; /zo/ chifte atmaq; /v n/ tepmek; /fig/ mouhâ-lefet et.; /gun/ seyirdim yapmaq; — off, /n/ ilk darbe; /fig/ mebdē'; — Kicker, (kik'ër) /n/ (zo.) chifteli (-beygir).

mōte; foot; mōōn, shuūn, ūte, very, tū چيوو ch; ش sh; th; th, th, zh, z KIC-KIT]

Kickshaws, kik'shawz, (n) تحف شى tahaf shey, غريبه sus; (fig) غريبه garibe

Kid, kid, (n) (zo) لولاق ōlaq; كى كى kechi yavrousou, چوقچ chojouq; لولاق ōlan, غلاسه glase eldiven, (a) غلاسه glase, (v) دوقورمق doghourmaq.

Kidnap, kid'nap, (v.a) قاقچيرمق qachur-maq; كوتورمق geutürmek; (child) چوقچ chojouq chalmag, — **Kid'napping**, (-'nap-ing) (n) طاقه qachur-maq; قاقچيرمق qachur-maq.

Kidney, kid'ni, (n) بوبك bebrek; (fig) نوع tabi-at, (sort) جنس jins; nevi'; — **bean**, fasoulye.

Kief, ke-ef, (n pr) كىيف kiyef.

Kiel, kēl, (n pr) كيل kil.

Kill, kil, (v.a) اولدورمق euldürmek, قاتل qatl et.; (zo) كىسمك kesmek; زىغ zebh et.; (hunt) وورمق vour-maq; (fig) ماحو mahv et.; (n) اوف av; to — off ماحو mahv et.; to — time وقت كىيرمق va-qit gechirmek; — **Killer**, (kil'ér) (n) قصاب qasab; (fig) قاتل qâtil; — **Killing**, (kil'ing) (n) قاتل qatl; (a) اولدورمق euldürüjü; (lit) مىلك mühlik.

Kiln, kil, (n) اوجاق ojaq; قرون furun; — **Kilndry**, (kil'dri) (v.a) قرونده furunda qouroutmaq.

Kilogramme, kil'o-gram, (n) كىلوگرام kilogram; كىلو kilo; ...per كىلوسى kilosou....

Kilometre, kil'o-mē-tr, (n) كىلومتره kilometre; — **Kil'ometric**, (-'o-met-rik) (a) كىلومتره...; — **guarantee fund** كىلومتره تأمینات آقچىسى kilometre te'minât aqchesi.

Kimono, ki-mō'nō, (n) كىمونو kimo-no; ماشى mashlah.

Kin, kin, (n) اقرا qarâbet; (pl) اقرا aqrabâ; خصم husum; (a) منسوب mensûb; اقرا aqrabâ.

Kind, kind, (a) لطفكار loutfkyâr; نازك nâzik; (benevolent) مشفق müshfiq; جنس kerim; (n) نوع nevi'; jins; (fig) قایل qabil; مقوله maqûule; — **ly**, (ad) لطفًا loutfen; (a) مشفق müshfiq; — **ness**, (n) لطف loutf; نزاك nezâket; (tenderness) شفقت shef-

qat; in — عین aynen; اشيا اولهريق eshyâ olaraq; in a — نوع bir nevi'; برصورتیه bir sâuretle; — **Kind'liness**, (n) لطف loutf, نزاك nezâket.

Kindergarten, kin'der-gärt'n, (n) (ana mektebi) كیندرگارتین kinder-gartun, (a) چوقچ chojouq bağchesi.

Kindle, kin'dī, (v.a) ياقق yaqmaq; توتوشدورمق toutoushdourmaq, (fig) ياقق yan-maq tahrik et. (v.n) تحريك tahrik et.

Kindred, kin'dred, (a) خصم husum; (fig) مشابه müshâbih, مائل mûmâsil; (n) اقرا qarâbet; (pl) اقرا aqrabâ; (fig) امثال emsâli.

King, king, (n) قرال qural; حکمدار hükümdâr; (cards) طاعی dâlu; ناماس papaz; — **ly**, (ad) (fig) شاهانه shâ-hâne; — **'s Bench**, (jud.) حقوق houqûq malikemesi; — **'s evil** (med.) صيراجه suraja; — **fisher** (n) اميرجک قوشى emirjik qoushou; بالوجين baluqjun; — **King'dom**, (-'dum) (n) قراللىق quralluq; (fig) سلطنت saltanat; — **King'ship**, (n) قراللىق quralluq.

Kinsfolk, kinz'fôk, (n pl.) عرقداشلار urqdâshlar.

Kiosk, ki-osk', (n) كوشك keushk; (bov) قولوبه qoulûbe.

Kismet, kis'met, (n) قسمت qismet; قدر qader.

Kiss, kis, (v.a) اوپمق eupmek; (fig) اوپوشمق eupushmek; (n) پوسه pouse; to — hands آل اوپمق el eupmek; (king's) arzu teshekkür et. عرض تشکر.

Kit, kit, (n) (zo) كدى kedi yavrousou; (mus) كيتاره kitara; (outfit) چانطه chanta; آغرلىق ārūq; اشيا eshyâ; the whole بۇتون عائله bütün â-ile; هپسى hepsi...

Kitchen, kich'en, (n) مطبخ moutbaq; قوزينه qouzine; اوجاق ojaq; (utensil) يىمك yemek; — **boy**, آشچى ashju churâ; ياماق yamaq; چىراغى churâ; يىغ yâ; — **stuff**, خراج harj.

Kite, kit, (n) (zo) چايلاق chaylaq; (paper) اوچورتمه ouchourtma; (fish) پىسى pisi balugh; (fig) موهومات mevhômât; to fly a —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[KIT-KNO] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cārd, red, n.ē, hēr, in; mine.

ouchourtna ouchour-
ma; (*fig.*) (پاره) ضولاندیرمق (*para-*)
dolandurma; — **flying**, (*flī'ing*)
(*n.*) (*fig.*) ضولاندیرمقچیلوق
Kitten, kit'n, (*n.*) کندی یوروسی kedi
yavrousou, (*v.n.*) یورولماق yavrou-
lamaq.
Knack, nak, (*n.*) ترتیب tertib, اصل
ousoul, (*n.*) اویون oyoun, مهارت
mehâret
Kizil Irmak, kiz'il-er'mak, (*n pr*)
قوزیل یرماق quzul urmaq
Knag, nag, (*n.*) بوداق boudaq
Knap, nap, (*v.a.*) پارچهلاماق parchala-
maq; قیرمق qurmaq
Knapsack, nap'sak, (*n*) چانطه chan-
ta; خودبه torba.
Knave, nāv, (*n*) چاپقین chapqun;
یالانچی yalanju; (*cards*) باجاق bajaq,
— **Knavery**, (nā'v-er-i) (*n*) چاپقینلق
chapqunluq; حيلهكارلىق hilekyârluq; —
Knavishly, (nāv'ish-li) (*ad.*) چاپقینقله
chapqunluqla, حيلهكارانه hilekyârâne.
Knead, nēd, (*v.a.*) یوغورمق youghour-
maq; ارمك ezmek; — **Kneader**,
(nēd'er) (*n.*) خوركار hamour-
kyâr; — **Knead'ing trough**, خور
hamour teknesi.
Knee, nē, (*a*) دیز diz; دیرسک dirsek;
(*mar.*) پراچول prachol; — **cap**, (*ana.*)
دیزک diz qapâ; (*covering*) دیز قاباغی
dizlik; — **deep**, دیزله dizlere
qadar; (*sunk*) دیزلری دیزلری
batmış.
Kneel, nēl, (*v.n.*) دیز چوکمک diz cheuk-
mek; (*fig.*) سرفروا sêrfîrou et.;
ایاز niyâz et.; — **Knelt**, (nelt) (*a.*)
دیز چوکمک diz cheukmûsh.
Knell, nel, (*n.*) چاک چان سسی chan sesi;
(*v.n.*) چالماق chunlamaq; (*v.a.*) چاک
چان چالماق chan chalmaq.
Knickerbockers, nik - êr - bok'ertz,
(*n. pl*) قیصه پانتالون kusa pantalon;
(پوتور) (potour).
Knife, nif, (*n.*) پیچاق puchaq; pocket
— چاق chaqu; — **grinder**, (*n.*) بیله
bileyji.
Knight, nit, (*n.*) سلاحشور silâh-shor;
(*fig.*) اصل asil; (*v.a.*) ویرمک asâ-
let vermek; — **'hood**, (*n.*) سلاحشورلق
silâh-shorluq; (*fig.*) اصل asâlet.
Knit, nit, (*v.a.*) اورمک eurmek; (*unite*)
باغلامق bâlamaq; ربط rabt et.;

(*knives*) چاتاق (qashlarunu-) chatmaq, — **Knitter**, (nit'er) (*n.*)
اوروسی eürjü, — **Knitting**, (nit'ing)
(*n.*) اورمک eurgü, (*act*) اورمه eurmek,
— **machine** دستکاهی doqouma
tezgyahu; اورمک ماکینسی eurgü ma-
kinesi, — **needle** تیغ tugh.
Knob, nob, (*n.*) یومرو youmrou; ضوب
top; باش bash; — **Knobby**, (nob'i)
(*a*) یوغوملی youmroulou; بوغوملی bo-
ghoumlou.
Knock, nok, (*v.a.*) وورمق vourmaq,
چاقق چارپماق (*door*) chal-
maq; (*n.*) ضربه darbe; سدمه sademe;
to — about چارپماق چارپماق; (*fig.*)
dolashmaq; (سورتک) (sürt-
mek); to — down دوشورمک (yere-)
düşürmek, (*fig.*) ییقماق yuqmaq;
(*auktion*) ویرمک vermek, اوزرینه ییراتقی
üzerine buraqmaq; (*suppress*) صالدیرمق
basdurmaq; (تپه لدمک) (tepelemek);
to — off کسمک kesmek, بیتیرمک bitir-
mek; to — out (*fig*) ا. (*fig*) مغلوب
et.; — out auktion (*n.*) مزاد
hileli-mezad; (مطره بارلق) (madrabaz-
luq); to — up (*fig.*) قالدیرمق qaldur-
maq, (*wear*) صیغق suqmaq; اوزمک
üzmek; (*hastily*) عیله یاتقی ajele yap-
maq, (یاسویرمک) (yapuvermek); (*v.n.*)
صیقلمق suqulmaq; اوزولمک
üzülmek; **Knocker**, (nok'er) (*n.*) طوقاق toq-
maq; — **Knocking**, (nok'ing) (*n.*)
ضربه chalunma; ses ses; ضربه darbe.
Knoll, nöl, (*v.*) چالماق chalmaq; چینلاتقی
chunlatmaq; (*n.*) تپه tepe.
Knot, not, دوکوم düyüm; (*bond*) دایطه
râbûta; باغ bâ; (*difficulty*) مشکل
mûshkül; (*lit.*) عقده ouqde; (*tree*)
طایله boudaq, (*pad*) بوداق tabla;
ارقالوق arqalûq; (*mile*) میل بحری mîli
bahri; (*mil*) (*v.a.*) دوکومله مک düyüm-
lemek; ربط bâlamaq; (*fig.*) ربط
rabt et.; (*v.n.*) دوکوملنمک düyüm-
lenmek; طولاشق dolashmaq; —
Knotless, (not'les) (*a.*) دوکومسز
düyümsüz; (*bot*) بوداقسز boudaq-
suz; — **Knotted**, (not'ed) (*a.*)
دوکوملی düyümlü; بوغوملی boghoum-
lou; بوداقی boudaqlu; — **Knotty**,
(not'i) (*a.*) دوکوملی düyümlü; (*fig.*)
دولاشق dolashuq; قاروشقی qarushuq;
عقدلی ouqdeli.
Know, nō, (*v.a.*) بیلمک bilmek;
معلوماتی mâ'loumâtü ol.; (*persons*)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; zh ژ [KNO-LAC]

طابق tanumuq; — **Knowable**, (nō'a-bl) (a) بيلينير bilinir; آكاشيلير anlashulur; — **Knowing**, (nō'ing) (a) بيلير bili; (lit.) واقف vâquf; (intelligent) ذكي zeki; قورناز qour-naz; — **Knowingly**, (nō'ing-li) (ad.) بيليرك bilerek; واقفانه vâqufâne. **Knowledge**, nol'ej, (n) معلومات mâ'lôumât; خبر vouqôuf; (fig.) haber; to one's — بيلديگنه كوره bil-di-yne geure; معلوماتنه نظراً mâ'lôu-mâtuna nazaran; to my — بنم benim bildiyme geure, بيلديگنه benim bildim... **Known**, nōn, (a.) معلوم mâ'lôum; (fig.) بيلينير طانمush; بيلينير bilinir; to be — معلوم mâ'lôum ol; بيلينمك bilinmek; (fig.) طانم tanumuq; it is — معلومدر mâ'lôumdour;

(fig.) بيلينير bilinir; طانم tanulur. **Knuckle**, nuk'l, (n.) اويلاق oy-naq yeri; مفصل mafsâl; (fig.) parmaq mafsalu, (v n) انقياد itâ-at et; (lit.) آشيق inqiyâd et, — **bones**, (n.) اشيق ashuq cyounou قوداق (ماكنهسى) kodak (-makinesi). **Konia**, ko'ne-a, (n pr) قونيه qonya. **Koran**, kō'rân, (n) قرآن (كريم) qour-ân (-kerîm). **Korea**, kō-rē'a, (n. pr) شبه جزيرهسى qore (-shibhi jezîresi). **Kurd**, koord, (n.) كرد kürd; — **Kurd'ish**, (a) كرد kürd; — **Kur-distan'**, (-dis-tân') (n pr) كردستان kürdistan. **Kutaiha**, ku-tä'yä, (n. pr.) كوتاهيه kütâhye.

L

La, lä, (int.) ! باق baq; ! اشته ishte!; (mus) لا la. **Label**, lä'bel, (n.) تيهك yafta; etiket; (wills) ذيل zeyl; (v.a.) يافتهلامق etiket qomaq; يافتهلامق yaftalamaq. **Labial**, lä'bi-al, (a.) (lit.) شفوي shefevi; (n.) حرف شفوي harfi shefevi. **Laboratory**, lab'or-a-tor-i, (n.) لابراتوار laboratouvar; (arms) قابريقه fabrika; i'mâlât-hâne. **Labour**, lä'bur, (n.) ايش ish; سى sâ'y; عمل amel; (com.) ايشجيك ish-jilik; (birth) آفرى âru; وضع حمل vaz-u haml; (v.n.) چالشمق chalush-maq; (fig.) اوغراشق ôurashmaq; (له) مجادله sâ'y et.; to—under (ك) تحت تأثيرنده ... (le-) müjâdele et., ... بولونمق (in-) tahtu te'sîrinde boun-lounmaq; hand — (n.) آل ايشي

el ishi; آل امي el emeyi; ايشجيك ish-jilik; — «**ministry**» مساعى «نظارى» mesâ-i «nezâret»; — «**party**» عله فرقهسى ame le furqasu; «مساعى» فرقهسى «me-sâ-i» furqasu; — **Laborious**, (la-bō'ri-us) (a.) چاليشغان chalushgan; (wearisome) يوروي yoroujou; — **Laboriously**, (la-bō'ri-us-li) (ad.) چالوشهراق chalusharaq; يورولمق yoroularaq; — **Laboriousness**, (la-bō'ri-us-nes) (n.) چاليشغانلى chalush-ganluq; — **Labourer**, (lä'bur-er) (n.) ايشجي ishji; عله amele. **Laburnum**, la-bur'num, (n.) صارى صالحم saru salqum. **Labyrinth**, lab'i-rinth, (n.) لايرينت labirint; (fig.) چيغماز يول chuqmaz yol; قارشىچىق qarushuqluq. **Lac**, lak, (n.) لاق laq; رچينه rechine; يوز بيك روپيه yüz bin rouppe. (India) لاق laq;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[LAC-LAM] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red mē; hēr, in; mīne;

Lace, lās, (*n.*) غیطان dantel; غیطان qaytan; شرید sherid; (*v.a.*) دانتل قوردون dantel qomac; قوردون قاتق qordon gechirmek; (*interrix*) قاتق qatmaq; قارشیدورق qarushdurmaq; — **maker**, صیرمه کش surmakesh; — **sheridji**, — **Laced**, (lās d) (*a.*) دانتلی dantelli; قوردونلۇ qordonlon; (*gold*) صیرمه لی surmalu; (*muvel*) قارشیدورق qarushuq

Lacerate, las'ér-āt, (*v.a.*) ییرتیق yurtmaq; یارلاماق yaralamaq; — **Lacerated**, (las'ér-āt-ed) (*a.*) ییرتیق yurtuq; یارلۇ yaralu; — **Laceration**, (las'ér-ā'shun) (*n.*) ییرتە yurtma; ییرتیق yurtuq; (*med*) یاریق yaruq; یاره yara

Lachrymal, lak'ri-mal, (*a.*) کوز یاشی... kez yashu...; (*ana*) دمعی dem-i.

Lack, lak, (*n.*) نقصان noxān; اکسیکلک; exiklik; محرومیت mah-rōumiyet; (*lit.*) ققدان fiqdān; (*v.*) نقصان noxān ol.; بولماق bouloun-mamaq; (*fig.*) محروم ol.; — **adaisical**, (a-dā'zik-al) (*a.*) معوم māmōum; حساس hassās.

Lacker, lak'ér, (*n.*) لاق laq; روغن rougan; (*v.a.*) لاکه lake yapmaq.

Lackey, lak'i, (*n.*) اوشاق oushaq; (*v.*) اوشاقلۇ oushaqluq et.

Laconic, -al, la-kon'ik, -al, (*a.*) قیصه qusa; (*lit.*) موجز mōujiz; — **ly**, (*ad.*) مختصر — qusaja; مفید mouhtasar-müfid; (*lit.*) ایجاز ijāz-la; — **Laconism**, (lak'on-izm) (*n.*) ایجاز qusa seuz; (*lit.*) قیصه سوز

Lacteal, lak'te-al, (*a.*) سوتلی sūtlü; (*lit.*) ناقل kilüs; (*chyle*) لبنی lebeni; ناقل kilüs; (*n.*) (*pl.*) اوعیه لبنیه ev-uyeyi lebeniyye; — **Lac'tary**, (-ta-ri) (*a.*) سوتلی sūtlü; (*n.*) سوتخانه sūt-hāne; — **Lactic acid**, (lak'tik-as'id) حامض لبن hāmuzu leben.

Lad, lad, (*n.*) کنج genj; دلیقانی deliqanlu; (*shābu emred*) (شاب امرد).

Ladder, lad'ér, (*n.*) مردیون merdiven; (*mar.*) اسکله iskele.

Lade, lād, (*v.a.*) یوکلەmek; (*lit.*) تحمیل tahmīl et.; — **Laden**, (lād'n) (*a.*) یوکلە yüklü; — **Lād'ing**, (*n.*) (*act*) تحمیل tahmīl; (*car-go*) حمولە hamōule.

Ladle. lād'l, (*n.*) کیمچە kepje; — **Ladleful**, (lād'l-foöl) (*n.*) کیمچە ضولوسی kepje dolousu; بیکیمچە bir kepje.

Lady, lā'di, (*n.*) لیدی leydi; (مادام) (madam), خانم (hanum); **young** —, کیمچە خانم genj hanum; کیمچە خانم genj madam; (*pl*) خانم genj hanumlar; کیمچە ماداملار — 's maid, فام دوشامبر fam-deu-shambur. — **for Ladies**, (lā'dis) خانم لار hanumlara mahsous; (قادیسلار مخصوص) (qadunlara mahsous); — **bird**, (*n.*) بوجی bujı; — **day**, (*n.*) آنونسیاسیون anon-siyasyon; — **like**, (*a*) کبار kibar; (*lit.*) نزیه nezih.

Lag, lag, (*a.*) آغر âr; گری geri; (*v.n*) گری قالمق geri qalmaq; — **Laggard**, (lag'ard) (*n.* م. *a*) تنبل tenbel; گروشک gevshek; — **Lagging**, (lag'ing) (*a.*) گری geri; تنبل tenbel; باتی batı; — **Laggingly**, (lag'ing-li) (*ad.*) عاتلانه âtulâne; بطائله batâ-etele.

Lagoon, la-gōōn', (*n.*) صیغ کول sugh geul; باعاقلق bataqluq.

Laic, lā'ik, (*a.*) لایق layig; (*lit.*) (lā-dīnī); (*rel*) جسمانی jismānī.

Lair, lār, (*n.*) این in.

Laird, lārd, (*n.*) املاک صاحبی emlāk sāhibi; (efendi) (افندی).

Laity, lā'i-ti, (*n.*) عوام avām; (*rel.*) هیئت جسمانی hey-eti jismāniyye.

Lake, lāk, (*n.*) کول geul; — **Lakelet**, (*n.*) کوچوک کول küchük geul.

Lamb, lam, (*n.*) قوزو qouzou; یاورو- yavroulamaq; — **Lambkin**, (lam'kin) (*n.*) کوچوک قوزو küchük qouzou; سوت قوزوسی sūt qouzousou; قوزوچق qouzoujouq.

Lame, lām, (*a.*) سق طوپال topal; سق saqat; (*fig.*) فنا fenā; (*v.a.*) سق saqat et.; — **ness**, (*n.*) سق طوپال topalluq; سق saqatluq; (*fig.*) قصور qousōur; — **duck**, (*fig.*) مفلس müflis.

Lament, la-ment', (*n.*) اسف esef; (*lit.*) تظلم tezallüm; (*cry*) فغان figān; (*poet.*) آجیبی ajumaq; (*cry*) فیراد feryād et.; — **Lam'entable**, (-'ent-a-bl) (*a.*) مۇسەف mü-essef; الیم elim; آجیبی aju-nur; — **Lam'entably**, (-'ent-a-bli)

(For Turkish pronunc.) past; lārge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōōu; shut, mūte, very, tūū, چيوو, chī, sh, th, th, zh, z [LAM-LAP]

(*ad.*) آجینه حق صورتہ ajunajaq sōuret-de; — **Lamentation**, (-ment-ā-shun) (*n.*) آجینه ajunma; تظہ tezai-lum; فیراد feryād, فغان figān: — **Lamentingly**, (-'ing-li) (*ad.*) آجینه وق ajuyaraq; استغله esefle, **Lamina**, lam'ī-na, (*n.*) ورق veraq; طبقة tabaqa; (*lit.*) صفیحه safiha, — **Lam'inated**, (-'in-āt-ed) (*a.*) ورقنی veraqlu; (*lit.*) صفیحه sāfihi. **Lamp**, lamp, (*n.*) لامه lamba; (*lantern*) فائر fener; — **black**, (*n.*) ایس is; قوروم qouroum, — **chimney**, (chim'ni) (*n.*) لامبه شیشه سی lamba shishesi; — **lighter**, (lit'er) (*n.*) فائرچی fenerji; — **shade**, (shād) (*n.*) آتور abajour. **Lampoon**, lam-pōon', (*n.*) هجو hijv; تزیف tezyif; (*v.a.*) هجو hijv et; تزیف tezyif et. **Lamprey**, lam'pre, (*n.*) ییلان بالی yulan balugh; بویا boufa. **Lance**, lans, (*n.*) موزراق muzraq; (*pers.*) موزراقی muzraqly; (*v.a.*) موزراقلامق muzraqlamaq; (*med.*) دشمه deshme; — **Lan'cer**, (-'sēr) (*n.*) آچماق achmaq; — **Lan'cer**, (-'set) (*n.*) (med) نیشتر nesh-ter; (window) دار پنجره dar penjere. **Land**, land, (*n.*) قره qara; طوبراق to-praq; (*estate*) املاک emlāk; اراضی arā-zi; (*country*) مملکت memleket; (*pl.*) ممالک memālik; (*v.a.*) قره به چیقارمق qaraya chuqarmaq; اخراج ihrāj et.; (*v.n.*) قره به چیتقمق qaraya chuqmaq; **native** — وطن vatan; — **fall**, (fawl) (*n.*) (mar) قره (کورونمسی) (-geur-rünmesi); (*jud.*) میراث (بکه نیلمه بن) (be-klenilmeyen-) mirās; (arāzi); (*arāzi*); — **forces**, (fors's) (*n. pl.*) قوای بریه qouvāyi berriyye; — **holder**, (*n.*) صاحی arāzi sâhibi; — **ladý**, (lā'di) (*n.*) املاک صاحبه سی emlāk sâhibesi; (*mistress*) او صاحبه سی ev sâhibesi; مدیر müdire; — **lord**, (*n.*) املاک صاحی emlāk sâhibi; (*renter*) موجر mōujir; مال مال sâhibi; صاحب املاک (pl.) es-hābu emlāk; (*keeper*) مدیر sâhibi; — **mark**, (*n.*) حدود اشارتی houdoud ishâreti; (*mar.*) قره اشارتی qara ishâ-reti; (*fig.*) علامت alâmet; — **owner**, (ōn'er) (*n.*) املاک صاحی emlāk sâhibi;

ارضی arāzi sâhibi; — **scape**, (skāp) (*n.*) منظره manzara; (پهیزان) (peyzā); — **slip**, (*n.*) طوبراق قایمه سی topraq qaymasu; (*lit.*) هیلان heyelân; سقوط souqūt; — **tax**, (*n.*) اراضی arāzi vergisi, — **land'ed**, (a.) املاک صاحی emlāk, (*pers.*) emlāk sâhibi, — **interest** (*n.*) (fig.) es-hābu emlâkin (menâfi-i); — **property** مملکت mülk; اراضی arāzi, emlāk, (*pl.*) Landau, lan'dau, (*n.*) لاندو lando. **Landing**, land'ing, (*n.*) قره به چیتقمه qaraya chuqma; (*mil.*) ...اخراج ihrāj; (staircase) صحنلق sahanluq, — **charges** نقلیه اجرتی tahliye üjre-ti; دیزبارقو dizbarqo; — **operation**, (mil) اخراج حرکتی ihrāj harekyātu; — **place**, (mar.) اسکله iskele; (*mil.*) اخراج نقطه سی ihrāj noqtasu. **Lane**, lān, (*n.*) (dar) یول (dar-) yol. **Language**, lang'gwāj, (*n.*) لسان lisān; دیل dil; (*pl.*) السه elsine; **foreign** — السه ejnebî lisānu; (*pl.*) السه ejnebî elsineyi ejnebiiyye. **Languid**, lang'gwid, (*a.*) کوشک gevshék; باغین baygun; — **ness**, (*n.*) کوشکک gevsheklik. **Languish**, lang'gwish, (*n.*) کوشکک gevsheklik; قوروت fütōur; (*v.n.*) کوشمکک gevsheklik; ضعف کلک zâ'f gelmek; — **Languishing**, (lang'guish-ing) (*a.*) کوشک gevshek; (*com.*) کساد ke-sâd; (*pers.*) باغین baygun; درمانسز dermânsuz. **Languor**, lang'gwur, (*n.*) کوشکک gevsheklik; (*lit.*) رهاوت rahâvet; ضعف zâ'f; (*melancholy*) ملال melâl. **Lank**, langk, (*a.*) بویلی boylou; اینجه inje; ضعیف zayuf; — **ness**, (*n.*) ضعیفلیk injelik; زایوغلوق zayufuqluq; — **Lank'y**, (-'i) (*a.*) اینجه inje; اوزون ouzoun. **Lantern**, lant'ern, (*n.*) فائر fener; **dark** — خرسز فائری hursuz feneri; **majic** — سحر باز فائری sihirbaz feneri; — **jawed** (*a.*) اینجه یوزلی inje yüzlü; چوکوک یاناقی cheukük yanaqlu. **Lap**, lap, (*n.*) اټک etek; (*fig.*) قوچاق qoujaq; (*fold*) کنار kenar; چیقینی chuqintu; قات qat; (*round*) دور devr; (*v.a.*) (wrap) سارماق sarmaq; قاتلامق qatlamaq; (*lay*) اوزرینه قویق üzerine

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[LAP-LAS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cãrd, reel, mē; hēr, in, mine,

qomac; toutdourmaq; (pol-
ish) تیزلەمەك temiz-
lemek; (v.n) بېنەك binmek;
basmaq; — dog, (کۆپى) fino
(-keupeyi); — Lap'ful, (-'fūl) (a)
قوجاڭ etek dolousou, (fig) قوجاڭ
qoujaq dolousou

Lap, lap, (v.a) يالامق yalamaq;
(v.n) اچمەك ichmek.

Lapel, la-pel', (n) قاپاق qapaq, (جيب)
(جيب) (jeb qâpâ).

Lapidary, lap'i-dar-i, (n) قورۇچى qou-
youmjou; الماس كىسچى elmas kesiji;
(a) ... تاش tash; (lit) عەككە mah-
kyôuk; (fig) خەتەر-مەيد mouhtasar-
müfid; — Lapidâtion, (-'shun)
(n) تاشلامە tashlama, رەجە rejme.

Lapidify, la-pid'i-fi, (v.a) تاش حالە
tash hâline getirmek; (v.n)
تاش تاش ol.; (lit) تەجىرە te-
hajjûr et..

Lapse, laps, (n) سقۇت souqût; (time)
مۇرۇر mûrûur; مدت müddet; (fault)
سقۇت qousûr; خطا hatâ, (v.a) سقۇت ol.
et, (fig) ساقىت sâqut ol; (time)
كەچمەك gechemek, مۇرۇر mû-
rûur et; (neglect) اىھمال ihmâl et;
— Lapsed, (lapsd) (a) ساقىت sâqut;
ساقىت sâqut; (n) (rel) ساقىت sâqut;
مۇرەد mürtedd.

Lapwing, lap'wing, (n) قىز قوشى
quz qoushou.

Larceny, lâr'sen-i, سىرقت sirqat; خىسەت
hursuzluq.

Larch, lârch, (n) قارە قام qara cham.

Lard, lãrd, (n) طوموز ياغى domouz
yâ; (v.a) ياغلامق yâlamaq;
doldourmaq; (mix) قاتماق qatmaq;
قارۇشدۇرماق qarushdurmaq.

Larder, lãrd'ër, (n) كىلەر kiler; (pro-
vision) ارزاق erzâq; gouman-
ya مصرى masraf.

Large, larj, (a) بۈيۈك beuyûk; واسع
vâsi'; (abundant) چوق choq;
bol; (mar.) پوپە poopa; —ly, (ad.)
واسە مۇقاسەدە ziyâdesile; (lit.)
vâsi' miqyâsda; (abundantly) بول
bol bol; (lit.) مەبزۇلە mebzû-
len; — ness, (n) جەسامەت jesâmet;
vûs-at; (fig) بولۇق bollouq;
at — oumôumiyyetle; (fig.)
مۇقاسەدە kyâmilen; (detailed)
moufassalan; (lit.) بالاطراف bil-etraf;

(free) سەبەستجە serbestje; —hearted.
(hãrt'd) (a) ئالچىبب âlijenâb; —
heartedness, (hãrt'd-nes) (n)
بۈيۈكلۈك beuyûklük; (lit.) غولۇنئاب ou-
lûvvû jenâb; — minded, (a) واسە
vâsi' mâ'lôumâtlu, (lit.) احاطەلى
ihâtalû

Lark, lãrk, (n) (zo.) چاير قوشى chayur
qoushou; —spur, (n) (bot) هزان
hezâren chicheyi.

Lark, lãrk, (n) (irohc) اويون oyoun;
ايلەنە eylenje; (v.n) ايلەنە ey-
lenmek.

Larva, lãr'va, (n) (zo) طيرپىل turtul;
قورد qourt; (lit.) سۇرە sūrie.

Larynx, lãr'ingks, (n) غىرەتلاق gurtlaq;
بوغاز boghaz

Lascivious, las-siv'i-us, (a) شەھۋەتلى
shehvetli; (lit.) شەھۋەت شەھۋەت-
engiz; — ness, (n) شەھۋەت shehvet;
ايتلا ibtilâ.

Lash, lash, (n) قامچى قامچى qamchu
(-oujou); (stroke) ضربه darbe; (fig.)
تەزىف dayaq; (retort) (lit.) تەزىف tez-
yif; (lit.) مۇئاخەذە mû-âhaze, (v.a.)
دوومەك qamchulamaq; قامچىلامق
tezyif et.; — ness, (n) تەزىف tezyif et.;
تەكدىر et.; (fasten) باغلامق bâlamaq;
فاجونە fa-
chouna et.; — rabt et.; (mar) رابىت
dayaq; (fig.) جەزا jezâ; (rope) باغ
bâ; (mar) فاجونە fâchouna;
(pl.) بىر چوق bir choq...

Lass, las, (n) قىز quz.

Lassitude, las'i-tûd, (n) كەمەندگە ge-
sheklik; يورغونلۇق yorgounlouq; (fig.)
اوسانچ ousanj.

Lasso, las'ô, (n) كەمەند kemend; (v.a.)
ياقالامق yaqalamaq; كەمەند kemend
atmaq.

Last, last, (a) سون son; سونكىچى so-
nounjou; (time) كەچەن gechen...; (lit.)
ئاخىر ahîr; (ad.) نىھايەت nihâyet;
ئاخىر ahîr; (n) سون son; نىھايەت nihâyet;
(fig.) نىھايەت enjâm; (v.n.) طىيەنچ dayan-
maq; قالماق qalmaq; (continue) سۈر-
مەك sürmek; دوام devâm et.; at —
nihâyet...; نىھايەت nihâyet...; —
but not least, (fig.) سون سون son
feqat mühim; — but one, سون سون son
sondan ikinji; — heir, (ar) (n.)
(mahlûulen vâris); (عولۇلا وارث) (n.)
— night, دۈن دۈن dūn geje;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [LAS-LAU]

(آقشام) (dün aqsham). — «day»
 «كون» gechen «gün», — «year»
 «سنه» gechen «sene»; (lit.) سنه
 «سابقه» seneyi sâbuqa, — Last-
 ing, (a.) دايانمالي dayanuqlu, (fig)
 دوايم devâmlu; (lit.) پاييدار pâyidâr
 Last, last, (n.) (shoe-) قلب qalub;
 (weight) يوك yûk; (fig) بار bar; —
 Last'ér, (n.) قلبي qalubju.
 Latakia, lâ-ta-kê'a, (n. pr.) لاذقيه laz-
 qiye.
 Latch, lach, (a.) ماندان mandal; (v.a.)
 مانداللاما mandallamaq; — 'key,
 مایمونجوq maymounjouq.
 Latchet, lach'et, (n.) قوردون qordun
 Late, lât, (a.) كچ gech; كری geri;
 (last) سون son; اخیر . ahîr; (former)
 سابق sâbuq; (old) اسبق esbaq; (dead)
 میتوفا müteveffâ; (Islams) مرحوم mer-
 hôum; — ly, (ad.) كچنده gechende ..;
 (lit.) اخیر . ahîren. — ness, (n.)
 كچمه gejikme, كچ اوله gech olma;
 تآخر te-ehhour; — Later, (lât'ér)
 (ad.) سورا sôra; (lit.) بالآخره bil-âhura;
 — Lât'est, (a.) ان سون en son; كچ
 en gech; نهایت nihâyet; — news ان
 سون en son havâdis.
 Latent, lâ'tent, (a.) خفي hafi; (lit.)
 اعلل âtul; نام nâ-m; — Latency, (lâ'-
 ten-si) (n.) عطالت atâlet
 Lateral, lat'ér-al, (a.) يان yan; (lit.)
 جاني jânibi; حداري jidârî; — ly, (ad.)
 ياندان yandan; (lit.) جانبی jâniben.
 Lath, lâth, (n.) لاطه lata; (شیشه) (shi-
 she); بغدادی bâ'dâdi, (v.a.) لاطه قوتق
 lata qomaq
 Lathe, lâth, (n.) چرخ charq; طورنه
 torna tezyahu.
 Lather, lat'h'ér, (n.) كوپوك keupûk;
 صابونلاما keupûklemek, (v.a.)
 دوومك deuvmek; (beat) (اصلاق)
 (uslatmaq); (v. n) كوپورمك
 keupûrmek.
 Latin, lat'in, (n. مع a.) لاتین latin;
 (language) لاتینجه latinje; — Lat'in-
 ist, (n.) لاتینجه متخصصی latinje mû-
 tahassusu; — Lat'inize, (-'in-iz)
 (n.a.) لاتینجه لشدیرمك latinjeleshdir-
 mek; (v.n) لاتینجه قونوشق latinje
 qonoushmaq; (fig) لاتینجه (چوق)
 (choq-) لاتینجه qoullanmaq.
 Latitude, lat'i-tûd, (n.) عرض arz;

(extent) كینیش genishlık; وسعت
 vûs-at; — Latitud'inal, (a.) عرضی
 arzî; (arzânî); — Lati-
 tûd'inally, (-'i-nal-i) (ad.) عرضاً
 arzen, عرض جهتیه arz jihatîle; —
 Latitûdinâ'rian, (a. مع n) كینیش
 genish mezhebî; سرپست ser-
 best
 Latten, lat'en, (n.) پیرنج pirinj; فلوانیری
 galvanizli sach
 Latter, lat'er, (a.) سوکرهکی sôraki;
 (lit.) اخیر . ahîr; (second) ایکنجیسی
 ikînjisi; (fig) سون son
 Lattice, lat'is, (n.) قفس qafes; (v.a.)
 قفس یاقق qafes yapmaq; — work,
 (n.) قفس ایچی qafes ishi; چاتق chatgu.
 Laud, lawd, (v.a.) سانا senâ et.;
 تاحیل taqdir et.; (lit.) تاحیل et;
 (n.) سانا senâ; (lit.) ستایش
 sitâyish; (rel) صباح دعاسی sabah
 dou-âsu; (تعجید) (temjîd); — Laud-
 able, (lawd'a-bl) (a) (lit.) مدوح
 memdûh; شایان تقدیر shâyânu taq-
 dîr; — mûstahsen, — Laud-
 ably, (lawd'a-bli) (ad.) شایان تقدیر
 shâyânu taqdir (-sôuretd); (صورته)
 — Laudatory, (lawd'a-to-ri) (a.)
 ستایشکارانه sitâyishkarane
 sitâyish-kyârâne; (n.) (lit.) ستایش
 sitâyish; — Lauder, (lawd'
 ér) (n.) (lit.) سانا senâkyâr
 تقدیرکار taqdirkyâr.
 Laudanum, lawd'a-num, (n.) آفیون
 afyon rôuhou; (منوم) (mû-
 nevvim)
 Laugh, lâf, (n) گولمه gülme; (lit.)
 خنده hande; (v.n) گولمك gülmek;
 (g.) گولمك eylenmek; (v.a.)
 ..(e-) gülme; — Laughable,
 (lâf'a-bl) (a.) گولونج gülünj;
 تحف tahaf; — Laughably (lâf'a-bli)
 (ad.) گولونج گولمك gülünj sôuretd;
 — Laughing, (lâf'ing) (a.) گولن
 gülên; (n.) گولش gülüş; — stock
 masqara; (lit.) هدف استهزا he-
 defî istihzâ; — Laughingly, (lâf'
 ing-li) (ad.) گولمك گولمك gülerek; —
 Laughter, (lâf'tér) (n.) قهقهه qah-
 qaba; (lit.) خنده hande, (pl.) خنده
 hande (-ler).
 Launch, lâns, (n.) (mar.) ستمبوط
 stimbot; (چاتانه) (chatana); (act)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[LAU-LAY (انگلیزجه کلمات تلفظی اینچون) act, change, cãrd; red; mē; hēr, in, mine;

رسم تنزیل tenzil; (ceremonies) رسمی تنزیل resmi tenzil; (v.a.) تنزیل tenzil et.; quzaqdan indirmek; (fig.) باشلاتماق bashlatmaq; (v.n.) quzaqdan inmek; — **Launching**, (lãnsh'ing) (n.) تنزیل tenzil; — ways قیزاقلار quzaqlar.
Laundry, lawn'dri, (n.) چاشیرخانه chamashur-hâne. — **Launder**, (lawnd'er) (n.) چاشیرچی chamashur-ju; (trough) تکنه tekne; اولوق olouq; (v.a.) چاشیر ییقاماق chamashur yuqamaq; (iron) اوتولهمدت ütulemek; — **Laundress**, (lawn'dres) (n.) چاشیرچی چاشیرچی chamashurju (-qadun) (قدین)
Laureate, law're-ât, (n.) لوره lore-a; (poet-) اکیلل صاحبی ikilil sâhibi shâ-ir; ممتاز شاعر mümtâz shâ-ir, (a) تتویج ایدلمش tetvij edilmish; (fig.) اکیلل قازانمush; (v.a.) تتویج mümtâz; (lit.) اکیلل vermek. et.; (a) اکیلل ikilil vermek.
Laurel, law'rel, (n.) دفته (آنجی) def-ne (-âju); (fig.) شان sheref, شان shân; (crown) (lit.) اکیلل ikilil.
Lausanne, lã-zân', (n.pl) lôzan; لوزان «صلح» معاهدہ Peace Treaty — Peace Treaty lôzan «soulh» mou-âhedenâ-mesi.
Lava, lã'va, (n.) لاف lav; (pl) افارات ifrâzât.
Lavatory, lav'a-to-ri, (n.) لومانه lav-mana; (closet) توالت tovalet; (med.) ارالوق qademhâne; (med.) بانو banyo.
Lave, lãv, (v.a.) ییقاماق yuqamaq; مانو banyo et..
Lavender, lav'en-dër, (n.) (bot) لوانطه lavanta (-chicheyi); — water, لوانطه صوی lavanta sou-you.
Lavish, lav'ish, (a.) بول bol; (lit.) مسرف mebzûl; (extravagant) اسراف israf et.; (v.a.) بول bol; — ly, (ad.) بول bol bol; مسرفانه müsrifâne; — **Lav'ishér**, (n.) مسرف müsrif; — **Lav'ishment**, (n.) اسراف israf.
Law, law, (n.) قانون qânûn; (rel.) حقوق sheri-at; (jurisprudence) قانون houqûq; — of nature (lit.) طبیعت qânûnu tabî-at; to study — honqûq tahsil et.;

—abiding, (a) قانونه مطیع qânûna mouti'; — suit, (n) دعا dâ'vâ; mouhâkeme, — **Law'yér**, (n.) آووقت avouqat; دعا dâ'vâ vekili; (mahâmi) (محامی)
Lawful, law'fûl, (a) قانونی qânûnî; (legitimate) مشروع meshrôu'; — ly, (ad) قانونی qânûnen; مشروع صورتده meshrôu' sôuretdë; — **ness**, (n.) مشروعیت meshrôu-uyyet; — **days**, ایش کونلری eyyâmu âdiye; ish günleri
Lawn, lawn, (n.) چایر châyur; چمن chimen; — **tennis**, لوون تنیس lôn-tenis.
Lawn, lawn, (n) (linen) ماتیت batist; ایسه کتن inje keten.
Lax, laks, (a.) کوشک gevshek; (fig.) گنیش کشیش genish meshreblî; (med) اسهالی is-hâlli; — **Laxative**, (laks'a-tiv) (a) مسهل (n.) müshil; ملین müleyyin; — **Laxity**, (laks'i-ti) (n.) کوشک gevsheklik.
Lay, lã, (v.a.) قوماق qomaq; (lit.) vazu' et.; (spread) سرمک sermek; تسکین tefrish et.; (calm) teskîn et.; یاتشدیرمق yatushdurmaq; (beat) یاتیرمق yaturmaq; basdurmaq; (impose) تحمیل tahmil et.; (v.n.) یاتق yatmaq; (eggs) یومورطلامق youmourtlamaq; (n.) طبقه tabaqa; قات qat; (situation) طوروش douroush; وضعیت vazuyyet; (song) غزل gazel; کاره مشترک hisseyle; on a — about kyara müshterek; to — about etrâfuna charpmaq; to — aside بر طرفه قویق bir tarafa qomaq; (fig.) بر طرفه بیراقق bir tarafa buramaq; to — before arz et.; to — by taqdim et.; to — the cloth سرفه قورمق sofrayi gourmaq; to — down ترک terk et.; (arms) بیراقق buramaq; to — resm et.; (delineate) رسم resm et.; (fig.) تعریف tâ'rif et.; (deposit) بیان yaturmaq; (affirm) beyân et.; to — in ییلدیرمک bildirmek; to — in طوبلامق toplamaq; tedârik et.; to — open آچماق achmaq; صرف arz et.; to — out geustermek, کوشتمک sarf et.; (display) عرض arz et.; تجہیز izâh et.; (dead)

(For Turkish pronunc.) past; lãrge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōou, shut; mūle, very; tū چيوو; ch ج, sh س; th ث; ō ð; zh ز [LAY-LEA]

tejhiz et; tekfin et. (تکفین) (e) ōurashmaq, (اوغراشماق) (e) sarulmaq, (مار) (e) sarulmaq, (مار) (e) sarulmaq, (مار) (e) sarulmaq; facha et.; tevqif et.; to—up saqlamaq; idhâr et.; qapamaq; (bed) yaturmaq; (kōnuri) istarya (-günleri); — stall, gūbrelik; —Laid, (lād) qonmush; (lū) ishleme; ishlenmiş; —up saqlanmush; (ill) hasta; yatalaq; —Layer, (lā'er) tabaqa; qat; (bot) damurta; —Layering, (lā'er-ing) (n) daldurma; —Laying, (lā'ing) (n) vazu; (plaster) youmourta; —out tertibât; (act) tanzim.

Lay, lā, (a) avâm; (rel) jismânî; (unprofessional) gayru mütahassus; —man, avâm; (rel) jismânî; —figure, model; maniken; (fig) qalub; qouqla.

Lazar, lā'zar, (n) miskin.

Lazaret, laz-a-ret', (n) (mil.) hastahâne; (quarantine) tehaffouzhanê.

Lazy, lā'zi, (a) tenbel; (lit) âtul; —Lazily, (lā'zi-li) (ad) tenbel; —Lā'ziness, (n) tenbellik; atâlet; (lit) rahâvet.

Leach, lēch, (n) boughata; kullū sou; (v.a) boughata yapmaq.

Lead, led, (n) qourshoun; (mar) isqandil; (typ) qourshoun; (anturlin); (pl) qourshoun levha; dam; (v.a) (cover) qourshoun qaplamaq; (seal) mühürlemek; (lit) tahtim et.; hand — el isqandili; —line isqandil savlosou; —Leaden, (led'n)

(a) qourshoun (-dan); (fig) âr.

Lead, led, (v.a) sevq et.; idâre et.; (life) sürmek; (imrâr) (v.n) gitmek; (show) yol geustermek; eunden gitmek; (result) münjerr ol.; (command) hâkım ol.; to — away sürükleme; (n) (direction) idâre; (electr.) qoumanda; ana nâqil; (cards) el; (fig) teqaddūm; —Leader, (lād'er) (n) re-îs; lîder; bash; bash maqâle; (journals) ana charq; (mach.) qondükteur; —Leadership, (lād'er-ship) (n) riyâset; lîderlik; (fig) idâre; sevqū idâre qoudreti; —Leading, (lād'ing) (a) bashluja; esâs...; muhim; (important) muhim; —strings idâre; sevq (n) (vasî) chojouq qoushâ; (vasu) vasâyet; —«personalities» «dovât» ileri gelen «zevât» ileri gelenler;

Leaf, lēf, (n) yapraq; (lit) veraq; (door) qanad; (v.n) yapraqqlanmaq; —Leafage, (lā'aj) (n) yapraqlar; —Leaflet, (lā'let) (n) (typ) jüz; jüz; —Leafy, (lā'fi) (a) yapraqqlu.

League, lēg, (n) jem-iyet; birlik; ittihâd; (v.n) ittihâd et.; navy — donâna jem-iyyeti; L— of Nations, jem-iyyeti aqvâm, —Leaguer, (lā'g'er) (n) müttefiq; (mil.) mouhâsara.

League, lēg, (n) (measure) fer-sah; üç mil.

Leak, lēk, (n) sızıntı; (mar) sou; (v.a) sızmaq; (mar) aqmaq; (fig) teresh-shouh et.; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[LEA-LEE] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change; card; red; mē; hēr; in, mine.

Leakage, (læk'aj) (n.) سو ایه sou etme; (com.) ضایعات zâyü-ât (-payu) قیره (fig.) دویونه dou-youlma; شایع shâyi' olma; (lit.) ترشح teresh-shouh; — **Leaky**, (læk'i) (a) دلیک delik; سیزار suzar.

Lean, lēn, (a) لاغر zayuf; لاغر lā-gar; (fig.) فایدهسز faydasuz; یالوان yavan; (n.) نسیس yâsus et.; — **ness**, (n.) ضعیف zayufuqlu; لاغرلق lāgar-luq; (fig.) یالوانلق yavanluq; قیصرلق qusurluq.

Lean, lēn, (v n) میل meyl et.; (against) (تک) استناد et.; (e-) dayanmaq; (تک) ... (e-) istinâd et.; (turn) دؤنک deunmek; (n.) انحراف inhîrâf et.

Leander, le-an'der, (n. pl) — **Tower** (Constantinople) قیز قولسی quz qoulesi.

Leap, lēp, (n.) آتلاییش atlayush; آتلامق suchrayush, (v n) صیجرایش atlamaq; (v a.) صیجرامق suchramaq; (v a.) (üzerinden-) atlamaq; (اورردن) چیتلشمک chiftleshmek; — **frog**, (اوپونی) bir-dir-bir (oyounou); — **year**, سنه se-neyi kebisi; — **Leapingly**, (lēp'ing-li) (ad.) آتلایدق atlayaraq; ظیلایدق zuplayaraq.

Learn, lērn, (v) اوکرنک euyrenmek; (hear) خبر آتی haber tahsil et.; (hear) ایشیتک ishîtmek, (-of a person) (تک) امتثال et.; (e-) imtisâl et.; (تک) نمونه add et.; — **Learned**, (lern'd) (a) عالم âlim; ماهر mâ'lômâtlu; (skilful) ماهر mâhir; واقف vâquf; the — (n pl) منوران oulemâ; عالم âlimler; (lit.) منوران mûnevverân; — **Learnedly**, (lern'd-li) (ad.) عالمانه âlimâne; واقفاته vâqufâne; — **Learning**, (lern'ing) (n) وقوف ilm; معلومات mâ'lômât; (fig.) وقوف vouqouf; **New** — رونه سانس reunesans; (انتباه) (intibâh).

Lease, lēs, (n) کیرا kirâ; التزام iltizâm; کیرایه ورمک (v a.) قونترات qontrat; (v a.) کیرایه vermek; (tenant) (tenant) استیجارا istîjâr et.; طومتق toutmaq; کیرا ایله — on (v n.) طوبلامق toplamaq; kîrâ ile — hâld, (a.) کیرالانش kirâlan-mush; (n.) مأجور me'jûur; املاک em-

lâk; — **holder**, (n) مستاجر müste'jir; ملتمز mültezim

Leash, lēsh, (n.) باغ bâ; کوستک keus-tek; (v a.) باغلامق bâlamaq.

Least, lēst, (a) انک en'âz; (lit.) اصغری asgarî; انک اوفاق en oufaq; — **at** — هیچ — lâ-aqel; لا اقل lâ-aqel; انک آزی en azu; in the — هیچ... hich...; ...aslâ....

Leather, leth'er, (n. & a) دری deri; کوسله keusele; — **dresser**, (n) داغ dabâgh; — **merchant**, دری تجاری deri tüjjaru; — **Leathern**, (leth'ern) (a.) دری deri (den).

Leave, lēv, (v a.) انک izn; رخصت rouh-sat; (farewell) وداع vedâ; on — (a.) مأنون me'zûun; (ad.) مأنون me'zûun-nen; to take — مساعدته ایستتمک müsâ-de istemek; وداع vedâ' et..

Leave, lēv, (v a.) ترک et.; یرفاق یرفاق buramaq; (allow) مساعدته müsâde et.; (v n) آیرماق ayrulmaq; گیتتمک gitmek; — **azîmet** et..

Leaven, lev'n, (n.) مایه maya.

Leavings, lēv'ingz, (n. pl) بقیه ba-qiyye; انقاص enqâz; (fig.) متروکات met-rôukât.

Lecher, lech'er, (n) زندوست zendost; سفیه sefi; چاپقین chapqun; (v. n.) سفاهت sefâhet et..

Lecture, lek'tür, (n) درس ders; قونفرانس qonfurans; محاضرہ (mouhâ-zara); تقریر taqrîr; (rel) موعظه mev-uza; (reproof) تقييب taqbîh; (v a.) درس ders vermek; (rel) وعظ vâ'z et.; (v n.) تقييب taqbîh et.; (v n.) قونفرانس qonfurans vermek; — **room**, قونفرانس salonu; قونفرانس salonu; — **Lecturer**, (lek'tür-er) (n.) مدرس müderris; محاضر mouhâzur; (lit.) واعظ vâ-uz.

Ledge, lej, (n.) کنار kenâr; (shelf) راف raf; — **Ledgy**, (lej'i) (a.) راف rafu; چوقنتلی chuquntulu.

Ledger, lej'er, (n.) سجل sijill; (com) دفتر کبیر defteri kebîr.

Lee, lē, (n.) (mar.) رود کار آلای rûzgar altu; (fig.) حایه himâye; (n pl.) طورتق tortou; — **way**, (-wâ) (n.) (mar) دوشمه dûshme.

Leech, lēch, (n.) (zo) سولوک sülûk; (pers.) حکیم hekim; (v a.) یاپیشدیرق yapushdurmaq.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shul; mûte; very, tû چپو؛ ch ش, sh th; zh [LEE-LEN]

Leech, lēch, (*n*) (sail) ياقه yaqa
Leek, lek, (*n*) (bot) پرمه purasa.
Leer, lēr, (*n*) يان باقش yan baqush;
 (v n) يان باق yan baqmaq.
Left, left, (*a*) صول sol; — **hand**, (*n*)
 صول sol el; (*a*) (fig) صول (طرف) sol
 sol (-taraf); — **handed**, (*a*) صولاق
 solaq, (*lit*) يەرى yesārī, — **off** (*a*)
 اسكى eski; مترۆك metrōuk.
Leg, leg, (*n*) باجاق bajaq; بوت bout;
 (iable) آياق ayaq; — **bail**, (*n*) فواد
 firār; — **Legged**, (leg'd) (*a*) باجاقى
 ..bajaqlu; آياقلى ayaqlu; — **Leg-**
ging, (leg'ing) (*n*) ديزلىك dizlik;
 تورلىق tozluq.
Legacy, leg'a-si, (*n*) ميراث mīrās,
 متروكات metrōukyāt, (*act*) وصيت va-
 suyyet; — **Legatee**, (leg-a-iē') (*n*)
 (lit) موصى mōusuy-leh; (وارث) (vāris).
Legal, le'gal, (*a*) مشروع meshrōu';
 قانون qānūnī; (rel) شرعى sher-i;
 ly, (*ad*) قانوناً qānūnen, (rel) شرعاً
 sher-an; — **Legality**, (le-gal'i-ti)
 (*n*) (lit) مشروعيت meshrōu-uyyet;
 — **Legalize**, (le'gal-iz) (*v a*) قانونيت
 qānūniyyet vermek; (sanction) مساعده
 müśāde et.; — **Legalization**, (le'
 gal-iz-ā-shun) (*n*) تصديق tasdiq.
Legate, leg'āt, (*n*) وكيل elchi; vekil;
 — **Legātion**, (-'shun) (*n*) سفارتsefāret;
 (pol) سفارتخانه sefāret-hāne.
Legend, lej'end, or lē-, (*n*) ماسال
 masal; حكاية hikyāye; (lit) منقبة
 menqiba; (motto) يادى yazu; كتابه
 kitābe; — **Legendary**, (lej'end-
 a-ri) (*n*) ماسال ouydourma, اويديرمه
 masal qabilinden; (*n*) ماسالى
 masalju; (pl) مناقب menāqib.
Legible, lej'i-bl, (*a*) اووقراتلى oqou-
 naqlu; (fig) آكلاشلىلار anlashulur;
 واضح vāzuḥ; — **Legibly**, (lej'i-bli)
 (*ad*) آكلاشلهجى vāzuḥen; واضحاً
 anlashulajaq sōuretdē.
Legion, lē'jun, (*n*) آلاى alay; (mil)
 قطعات qut-āt; (many) چوق bir
 choq; كۆللىيىتلى külliyetli; — **of Hon-**
our, (*n*) لىجىيون دونور lejijon-donneur.
Legislate, lej'is-lāt, (*v n*) قانون ياقى
 qānūn yapmaq; — **Legislation**,
 (lej-is-lā'shun) (*n*) (lit) وضع قانون

vaz-u qānūn; (pl) قانونلار qānūn-
 lar, qavānūn; — **Legislativ**,
 (lej'is-lā-tiv) (*a*) تشريى teshri-i;
 — **assembly** هيئت تشريى hey-eti tesh-
 ri-uyye. — **power** قوه تشريى qouv-
 veyi teshri-uyye; — **Legislator**,
 (lej'is-lā-tur) (*n*) (lit) واضع قانون
 vaz-u qānūn, شارع shārī'
Legist, lē'jist, (*n*) قانونشاس qānūn-
 shinās; حقوقشاس houqōuq-shinās.
Legitimate, le-jit'i-māt, (*a*) مشروع
 meshrōu', (*v a*) مشروع عد' mesh-
 rōu' add et.; تصديق tasdiq et.;
 (fig) اسبات isbāt et.; — **ly**, (*ad*)
 مشروع meshrōu' sōuretdē; —
Legitimacy, (le-jit'i-ma-si) (*n*) (lit)
 مشروعيت meshrōu-uyyet.
Leguminous, leg-ū'mi-nus, (*a*) يقله
 قسيلهسدن baqla fasilesinden.
Leibnitzian, lib-nit'zi-an, (*a*) لايبنيچ
 laybnich.; لايبنيچك laybnichin...;
 — **Leibnitz**, (lib-nitz') (*n pr*) لايبنيچ
 laybnich.
Leisure, le'zhōor or lezh'-, (*n*) بوش
 bosh vaqit; سربست زمان serbest ze-
 mān; — **ly**, (*ad*) راحت rahatja; عجله
 ajelesiz; at — مساعد زمانه müśā-id
 zemānda; بوش وقت bosh vaqitde.
Leipsic, lip'sik, (*n pr*) لايبسيغ
 lāypchik
Lemon, lem'un, (*n*) ليمون limon; —
drop, (*n*) ليمون شكري limon shekeri;
 — **juice**, (jūs) (*n*) ليمون صوي limon
 souyou; — **Lemonade**, (lem-un-
 ād') (*n*) ليموناته limonata.
Lend, lend, (*v a*) ويرهك (عاريت) (āriyyet-)
 vermek; (lit) اعاره i-āre et.; (money)
 ijar et.; — **Lend'ér**, (*n*) ورن ven;
 (fin) مقرر mouqruz; — **Lend'ing**,
 (*n*) (lit) اعاره i-āre; ايجار ijar; (fin)
 ايجار idāne.
Length, length, (*n*) اوزونلوق ouzoun-
 louq; مدت müd-
 det, at — اورون اورادى به ouzoun ou-
 zaduya; (lit) موفصلا moufassalan;
 (at last) ... نيهات nihāyet...; — **'wise**,
 ('wiz) (*ad*) اوزونلوق ouzounlōuna;
 (lit) طولاً tōulen; — **Length'en**, (*v a*)
 اوزامق ouzatmaq; (*v n*) اوزامق ouza-
 maq; — **Length'y**, (-'i) (*a*) اوزون
 ouzoun.
Lenient, lē'ni-ent, (*a*) ملام mülāyim;

only; routine; through; luck; müśee; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[LEN-LEV] (التي يحددها كائنات تلفظي ايچون) act; change, cãrd, red n.e. hêr, in, mîne;

(merciful) merhametli; (med) müleyyin; — ly, (ad) mülayemetle; — Leniency, (lê-ni-en-si) (n) mülayemet
Lenitive, len'it-iv, (a. مع n) (med) müleyyin; mümkün müsekkin.
Lenity, len'it-i, (n) mülayemet.
Lens, lenz, (n) عدسه adese; (jam) (eye's) (lit) tabaqayı züf-pyye; burning — pertev-souz
Lent, lent, (n) يوليويك beuyuk perhiz
Lentil, len'ul, (n) مرچك merjimek
Leopard, lep'ard, (n) پارس pars, (qadlan) (qaplan).
Leper, lep'er, (n) مسكين miskin; jüzâmlu; — s hospital, مسكينخانه miskin-hâne.
Leprosy, lep'ro-si, (n) مسكينه mis-kimlik; جدام jüzâm
Lesion, lê'zhun, (n) (med) ياره yara; خلل hâlel; zarar; âruza; (fig) خلل hâlel
Less, les, (a. مع ad) (daha-) az, آشاني ashâ; (lit) دون doun; (n) az; küchük; to grow — azalmaq; — Lessen, (les'n) (v.a) آزالماق azaltmaq; küchülmek; (v n.) azalmaq; küchülmek; — Lesser, (les'er) (a) küchük.
Lessee, les-sê', (n) مستاجر müste'jir; ملتمز mültezim.
Lesson, les'n, (n) عبرت ibret; (reproach) تقييح taqbih.
Lessor, les'or, (n) مؤجير müjir.
Lest, lest, (conj) قورقوسيله qorqousîle; olmasun... olmasun diye.
Let, let, (v.a) ييراق buramaq; مساعدہ müsâde et.; (lease) کيرايه ويرهك kirâya vermek; (lit) ايجار îjâr et.; (cause) يالديرمق yap-durmaq; to (be) — (a) کيرالاق kirâluq; to — alone راحت rahat buramaq; to — down اينديرمك indirmek; to — blood قان آلتق qan almaq; to — in (icheri-) buramaq; (swindle) آلداتماق aldarmaq; oyoun et.; to — into (fig) آگاه a.

.. (e-) âgyâh et. to — off (fig) saluvermek; عفو afv et.; to — on (fig) iddâ et.; to — out قاحيرمق qachurmaq, (secrets) کيرايه ويرهك kirâya vermek; ايجار îjâr et.; — **Letting**, (let'ing) (n) کيرايه ويرهك kirâya verme; ايجار îjâr, (contract) inhâle
Let, let, (v a) (prevent) منع men et.; مانع mâni ol; (n) مانع mâni.
Lethal, lê'thal, (a) اولديرجي euldürju; مهلك mülhik.
Lethargy, leth'ar-ji, (n) (med) اويغو ouyqou hastalugh; (lit) سبات sübât; (fig) اويغوشولق ouyoushouqlouq; احمال ihmâl; — **Lethargic**, (leth-ar'jik) (a) اويغوشوق ouyoushouq; عاطل âtul.
Letter, let'er, (n) مکتوب mektoub; (official) تحريرات tahrirât; تذکره tez-kere, (typ) حرف harf; (text) متن metn; ادبيات edebi-yât; تعالامق (v.a) irfân; (fig) تعالامق damgalamaq, covering — تحريرات (اسباب موجبه لایحهسى) (esbâbu mûjibe lâyihasu); to the (very) — harfi harfiyyen; حرفي حرفه harfi harfine; (fig) تماماً tamâmen; — s patent, فرمان berât; (invention) اختراع ihtirâ' berât; — s of administration حجت heujjet; — book, قوپه دفترى qopya defteri; مکتوب قوطيسى dosye; — box, مکتوب mektoub qoutousou; — founder, حروفات دوکجه جيسى (fownd'er) (n) houroufât deukmejisi; — press, (n) قوپه پرسهسى qopya presesi; (typ) حروفات basmasu; — writer, (rit'er) (n) انشا (کتابي) inshâ (-kitabu); مکتوب نمونه لری mektoub nûmûneleri; — stamp, (n) dam-ga; — Lettered, (let'erd) (a) ادیب edib; (fig) منور mûnevver.
Lettuce, let'is, (n) مارول mâroul.
Levant, le-vant', (n. مع a.) شرق sharg...; شرق shargî; — **Levantine**, (-'in) or (-'in) (a. مع n) لوماتين levantin; (شرقي) (sharqlu).
Levee, le-vê', (n) سد sedd; دختيم ruhtum.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[LIB-LIF] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

... (e-) ijtisār et : religious — حریت
hürriyyeti dîniyye ; to set at
— تخیله hürriyyet saluvmek ;
tahlîye et. ; — **Liber'tinage**, (-'tin-
āj) (n) حایلزلوق chapqunluq ;
haylazluq ; — **Lib'ertine**, (-'er-tin)
(n) چاپقون chapqun , سفیه sefih ; (a)
serbest ادبسیz edebssız.

Library, li'brar-i, (n) کتبخانه kütüb-
hâne ; — **Librarian**, (li-brā'ri-an)
(n) حافظ کتیب hâfuzu kütüb.

Lice, lis, (n. pl.) بیتلر bitler ;
کهلهلر kehleler.

License, li'sens, (n) إذن izn ; رحصت
rouhsat ; (written) تذکره tezkere ;
rouhsatnâme ; — **Lib'ertine**, (li-brā'ri-an)
nâme ; (v.a) کستاخلق küstâhluq ;
ایذن yolsouzluq ; (v.a) ویرمک
nikyâh izin-nâmesi ; — **Licensed**,
(li'senst) (a) مژدون me'z'dun ;
رخصتلی rouhsatlu ; — **Licentiate**, (li-sen'shi-
āt) (n) مجاز me'z'dun ; (rel) مجاز
mujâz ; — **Licentious**, (li-sen'shus)
(a) (lustful) لانیل lâ-übâlî , (seffh)
seffh

Libya, lib'î-a, (n pl) لیبیا libye ; (افریقای)
(afriqâyi shimâlî) ; — **Lib'yan**
Desert, libye sahrâsu.

Lichen, li'ken or lich'en, (n) یوسون
yosoun ; (lit.) حراز hazâz ; (med.)
جلد التیاب jild iltihâbu ; لکه leke.

Licit, lis'it, (a) جائز jā-iz ; مشروع
meshrûu'.

Lick, lik, (v.a) یالاماق yalamaq ; (beat)
غلبه ā. dayağ atmaq ; (fig.) طایق آتقی
galebe et ; (n.) یالامه yalama ; (fig.)
سورمه tulâ ; (smeat) طایق dayağ ;
sürme ; — **Lickerish**, (lik'er-ish)
(a.) طاتی tatlu ; (pers.) (lit.) شکمپور
shikempervar , (fig.) حریر harîs.

Lid, lid, (n.) قاپق qapaq.

Lie, li, (n.) یالان yalan ; (lit.) کذب
kizb ; (v.n.) یالان سولهکم yalan seuy-
lemek.

Lie, li, (v.n.) (rest) یاتقی yatmaq ;
واقع او. दौरماق dourmaq , (situated)
vâqî' ol. ; (v.n.) کپâ-in ol. ; (con-
sist) عبارت او. ibâret ol. ; (jud.)
jâ-iz ol. ; to — about قاتی qalmaq ;
لخوسه sürünmek ; to — in بوراده
lôsa yatmaq ; here lies — مدفوندر
..bourada medîfûndour.

Lief, lef, (ad) منونہ memnûnen ;
(a.) عزیز azîz.

Liège, lej, (n pr.) لیج liyej
Liege, lej, (a & n) تابع tâbi' ; — **lord**,
متبورع metbôu'.

Lien, li'en or le'en, (n.) (jud.) توقیف
tevqîf ; هجر hajz

Lieutenant, lef-ten'ant, (n.) ملازم mi-
lâzim ; (mar) یوزباشی yûzbashu ; (fig.)
vekil. (معاون) (mou-âvin) ; dep-
uty — (مستصرف) (mütasarruf) ;
(qaymaqam) ; lord — والی vâlî ; sub
— (mar) ملâzim ; — **colonel**,
قائمقام qaymaqam ; — **commander**,
(mar) قیدملى qidemli yûzbashu ;
— **general**, فریق ferîq ; — **Lieu-
tenancy**, (lef-ten'an-si) (n.) وکالت
vekylâlet ; (mil.) ملâzimlik.

Life, lif, (n.) حیات hayât ; جان jan ;
(period) عمر eumr ; — **and death** (a.)
hayât ve memât... — **boat**,
tahlîsuyye sandalu ;
(navy) دنیز فلیقهسى deniz fliqasu ; —
giving, (a.) حیات ویرمچى hayât ve-
riji ; (lit.) hayât-bahsh ; —
guard, (gârd) (n. & a) محافظ mou-
hâfuz ; خاصه hâssa ; معیت ma-uyyet ;
— **belt**, تahlîsuyye yeleyi ;
yelek ; — **buoy**, (boi) (n.) تھلیسه
tahlîsuyye simidi ; — **insur-
ance**, (in-shûr'ans) حیات سیغورطهسى
hayât sigortasu ; — **rent**, قید حیات
(qaydi hayât shartfile-) ایراد
îrâd ; — **saving**, (a) تھلیسه tahlî-
suyye ; جان قورتاران jan qourtaran ;
— **size**, (sîz) (a.) طبعی جسامتده bî-
j'esâmetde... ; — **time**, حیات
(müddeti-) hayât ; in his —
hayâtunda.. ; all his — بوتون حیاتی
bütün hayâtı... ; بوتون عمرى bütün
eumr... ; — **work**, ثمره حیات seme-
reyi hayât ; (am) غایه gâye'yi
hayât ; — **Lifeless**, (lif'les) (a.) جانسیز
jansuz ; (fig.) روحسز îouhsouz.

Lift, lift, (v.a.) قالدیرمق qaldurmaq ; (lit.)
yüxeltmek ; (fig.) یوکسلتمک
ashurmaq ; (steal) آشیرمق
ref ; (rise) قالدیرمق qaldurmaq ;
yüxelmek ; (mach) لیفت lift
mantilye ; dread —
(fig.) آغر یوک âr yük suquntu ;

(For Turkish pronunc.) past: lârgē; red, (never silent e), deux; ring; machine;

[LIL-LIN] (انگريزيجه ڪٿانڪ تلفظي ايڇون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in; mine;

beyenmek, (تسنب ا. tensib et; (enjoy) سوماک sevmek; (hazz et; — **Lik'ing**, (n) ميل meyl خوشلانما, (lit.) توهه tevejjüh; (goul) زوڻ zevq; on — مڇير mouhayyer
Lilac, lil'ak, (n.) (bot) ليلاق leylaq; (a.) (colour) (ليلا) (lila); افلاطون eflâtûn
Liliputian, lil-i-pū'shi-an, (a) حورجه jüje, بودور bodour
Lily, lil'i, (n.) ذنبق zanbaq, (a) صاف sâf; بياض beyaz, — of the valley ايڇي inji chicheyi, موکه müge; — **Livered**, (liv'erd) (a) يورڪسز yû-reksiz قورقاق qorqaq.
Limb, lim, (n.) (ana) عضو ouzv; (qol, bajaq); (pl.) اعضا â'zâ; (bot) دال dal, (v.a) نارجه‌لامق parchalamaq, قورماق qoparmaq; — **Limbed**, (lim'd) (a.) اعضائي â.zâlu; قوللي qollou
Limb, lim, (n.) (sun's) محيط mouhît; کنار kenar; (sextant's) قوس qavs.
Limber, lim'ber, (a) ايکيلير iyilir; طوبارلاق (n.) (mil) esner; (n.) (top arabasu); (top arabasu); (v.a.) طوبارلاغه طابق toparlagmaq; — **board**, (bôrd) (n) (mar) سينتينه sintine eurtüsü; — **hole**, (höl) (n.) سينتينه طولوبه دليکي sintine toloumba deliy; — **passage**, (pas'âj) (n.) سينتينه يولي sintine yolou.
Lime, lim, (n.) طوقال toutqal; معجون mâ'joun; (chalk) کيرچ kirech; (lit.) کيلس kils; (v.a.) صيواق suvamaq; سوريه sürmek; (cement) ياپشدرمق yapushdurmaq; طوتدريمق toutdourmaq; (fig.) اغفال igfâl et.; **quick** — سونمه‌مش seunmemish kirech; — **burner**, کيرچجي kirechji; — **kiln**, کيرچ kirech oâ; — **light**, (lit) (n.) قالسيوم ضيايى qalsiyüm zuyâsu; — **stone**, (طاشي) کيرچ kirech (-tashu); — **twig**, اوکسه euxe; (fig) طوزاق touzaq.
Lime, lim, (n.) ليمون limon; — **juice**, (jûs) ليمون صوي limon souyou.
Lime-tree, lim-trê, (n.) اخلامور (آغاي) uhlamour (-âju).
Limit, lim'it, (n.) حد hadd; (pl.) حدود houdoud; (utmost) غايه gâye; صوڪ son; (v.a.) تحديد tahdid et; (-to) (e-) hasr et.; — **Limi-**

tā'tion, (-'shun) (n) تحديد tahdid; (lit fig) تقيد taqyid; — **Lim'it-ed**, (a.) محدود mahdoud; (fêv) آر az; (com.) ليميت limitid, محدود mes-ôliyyeti mahdoud; (قوماديت) (qomandit); (آنونيم) (anonim). — **Lim'itless**, (a.) حدسز hadsiz; (lit.) محدود gayru mahdoud.
Limn, lim, (v.a.) رسم يامق resim yapmaq, — **Limner**, (lim'ner) (n.) رسام ressam.
Limp, limp, (a.) يوموشاق yumushaq; (lit.) اينحائي inhailu
Limp, limp, (n) آفصامه axama; طوباللامه topallama
Limpid, lim'pid, (a) براق berrâq; ساف sâf; — **Limpid'ity**, (-i-ti) (n) صافلق berrâqluq; سافلق sâfluq
Limy, lim'i, (a.) ياپشغان yapushgan; (lit.) لؤزويييتلي lüzôuiyyetli; (calcium) کيرچلي kirechli; (lit.) کلسي kilsî
Linchpin, linsh'pin, (n.) ديسکيل چيويسي diskil chivisi.
Linden, lin'den, (n.) اخلامور (آغاي) uhlamour (-âju)
Line, lin, (n.) خط hat, (cord) ايپ ip, (typ) سطر satur; (verse) مصراع musrâ; (note) پوصله pousla; مکتوب mektoub; (equator) خط استوا hattu üstüvâ; (progency) نسل nesl; سلاله sülâle; (mar) خط hatt; سمرل seferler; (outline) بيچيم bichim; خطوط houtôt; (mil.) صف saff; سوره sura; (pl) خطوط houtôt; (infantry) پياده piyâde; (asâkiri) (ساکيري) mountazama; (skin's) چيزيک chizik; مسلک bouroushouq; (career) چيزمک meslek; طريق tariq; (v.a.) چيزمک dizmek; (place) ديزمک dizemek; سوره‌لامق suralamaq; **marriage** — ادنامه nıkyâh kyâdu; izin-nâme; in a — بر حداده bir hi-zâda — musâvi; — of battle hattu harb; to give — musâmeha et.; to drop a — bir پوصله کوتدرمک yazmaq; — ahead پرووا pousla geundrmek; — **abreast** ختي borda hattu; — **on bearing** اواموراق ختي kerteriz hattı; — **Lineage**, (lin'e-âj) (n.) صوي soy; سلاله sülâle; (pl) احصاد ahfâd; — **Lineal**, (lin'e-al)

(For Turkish pronunc) past: lârgé; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte, foot; mōōn, shut, mūte, very; tū جيوو, ch ش, sh ش, th ث; th ذ; zh ث [LIN-LIQ

(a) حطى hattî, (longitudinal) طولانى toulânî; (descendent) نسلند neslinden; نسل neslî; — **Lineally**, (lin'e-al-i) (ad) نسلا neslen; طوغرىدن طوغرى به ebâ-an-jed; (fig) طوغرىدن طوغرى به ebâ-an-jed; — **Lineament**, (lin'e-a-ment) (a) شكل shekl; خطوط houtout; — **Linear**, (lin'e-ar) (a) خطى hattî; — **Lineated**, (lin'e-â-ted) (a.) حيزى chizgîlî; — **Liner**, (lin'er) (n.) (mar) پوسته واپورى posta vapourou; (بيوىك) حط واپورى (beuyük-) hatt vapourou

Line, lin, (v.a.) (cover) قابلاق qap-plamaq; — **Lined**, (lind) (a) قاپلى qaplu; قابلاق qaplanmush.

Linen, lin'en, (n) كتن keten (-bezi); (fig) چاشير chamashur; (a) كتن keten, to put on — chamashur deydishirmek; clean — temiz chamashur; dirty — kirli chamashur; table — سفره اورتوسى sofa eurtüsü; — **draper**, ياغلينچى yâluqju; — **press**, (n.) چاشير طولانى chamashur dolabu; (قولنصول) (qonsol).

Linger, ling'ger, (v n) كچ قاتق gech qalmaq; (loiter) اوراتق ouzatmaq; — **Lingerer**, (ling'ger-er) (n.) احمالچى ihmâlji; حائل âtul; — **Lingering**, (ling'ger-ing) (ad) يavaş; (n.) باقى batî; (n.) عطالت atâlet; (lit.) بطاى batâ-et; — **Lingeringly**, (ling'ger-ing-li) (ad.) بطائله batâ-etle.

Lingual, ling'gwal, (a) لسانî lisânî; — **Linguist**, (ling'gwist) (n) لسان lisân; (pl.) متخصصى lisân mütahassusu; — **Linguistic**, (ling-gwist'ik) (a.) لسانî lisânî; — **Linguistically**, (ling-gwist'ik-al-i) (ad.) لسانî lisânî; — **Linguistics**, (ling-gwist'iks) (n.) علم السنه ilmi elsine; (مقايضة السنه) (müqâyeseyi elsine).

Liniment, lin'i-ment, (n.) ياغ yâ; مرهم merhem.

Lining, lin'ing, (n.) قاپلامه qaplama; (cloth) اچار astar; — **Link**, lingk, (n.) حلقه halqa; (fig.) رابطہ râbuta; (mar.) بقله baqla; (v.a.) باغلاماق bâlamaq; ربط rabt et.; (v.n.) باغلاماق bâlanmaq.

Link, lingk, (n) (torch) مشعله mesh-ale, — **man**, مشعلهچى mesh-aleji; (fig) poet) مشعلكش mesh-alkesh; پشيرا pishiivâ

Linnet, lin'et, (n) (zo.) كتن قوشى keten qoushou.

Linoleum, lin-ô-le-um, (n) لينوليوم linohyûm.

Linseed, lin'sed, (n.) كتن تخمى keten tolhoumou, — **oil**, بزير ياغى bezir yâ.

Linstock, lin'stok, (n) فيتيل صيرينى fitil surugh.

Lint, lint, (n) ليف lif; ماموق pamouq.

Lintel, lin'tel, (n.) قاپو اوسى qapou üstü; كمر kemer

Lion, li'un, (n.) آرسلان arslan; (ast) اسد (bürijü-) esed: — **'s cub**, آرسلان ياوروسى arslan yavrousou; — **'s share**, (fig) الك بويوك مارحه en beuyük parcha; بويوك حصه beuyük hisse, آرسلان باقى arslan payu, — **hearted**, (hârt'd) آرسلان بوركلى arslan yürekli; جسور jesour; — **Lioness**, (li'un-es) (n.) ديشى آرسلان dishi arslan; — **Lionize**, (li'un-iz) (v.a.) چوق تقدیر choq taqdîr et.; قهرمان عدد qahramân add et..

Lip, lip, (n) دوداق doudaq; (edge) کنار kenar; (lit.) لب leb; (v.a.) دوداقلىرى — eupmek; to bite the دوداقلارنى usurmaq; (fig) كندىنى طوماق kendini toutmaq; — **service**, (sér'vis) (n.) چك che; chene; قورولاف qourou laf; — **Lipped**, (lip'd) (a.) دوداقلى doudaqlu.

Liquefy, lik'we-fi, (v.a.) حل hall et مایع او. eritmek; (v.n.) مایع ol; — **Liquefaction**, (lik-wi-fak'shun) (n.) (act) اریتme; (lit.) تمیيع temyi', (state) ماییت mayu-iyet

Liqueur, lik-ér', (n.) ليكور likeur; شروب shouroub

Liquid, lik'wid, (n.) مایع mayi'; — **Liquidity**, (lik-wid'i-ti) (n.) ماییت mayu-iyet.

Liquidate, lik'wi-dât, (v.a.) تصفیه tasfiye et.; — **Liquidation**, (lik-wid-â'shun) (n.) ليکيداسيون likidas-yon; تصفیه tasfiye; — **Liquidator**, (lik-wid-â'tur) (n.) ليکيداتور likida-teur; تصفیه مأمورى tasfiye me'mou-rou.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[LIQ-LIV] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

Liquor, lik'ur, (*n.*) شروب . likeur
shouroub; (*solution*) محلول mahloul,
(*v.a.*) ایضلاقی uslatmaq, sür-
mek.

Liquorice, lik'ur-is, (*n*) میان کوی (lit.)
meyân keukü

Lisbon, liz'bun, (*n pr.*) لیزبون lizbon.

Lisp, lisp, (*n.*) پلتکلیک pelteklik, (*v.n*)
پلتک peltek qonoushmaq

List, list, (*n.*) لیست liste; جدول jed-
vel; (*ml*) قادرو qadro; (cloth) کنار
kenar; (*pl*) قورپنتی qurpuntu; (*pl*)
میدان meydân; (*lit.*) میدان مجادلہ meydânu
mûjâdele, (*v.n*) داخل dâhil ol.;
(*desire*) ایستهمک istemek; آرزو ar-
zôu et.; (*ship*) میل meyl et.;
داخل içan yatmaq; (*v.a.*) قید qayd et.;
(*enclose*) اطرافی etrafunu chevir-
mek; **active** — فعال fa'âl qadro,

موظف qadro; **army** — مؤظف قاردو
mouvazzaf qadro; **askeri** —
سالمهه askeri sâlnâme; **navy** —
بحریه bahıye sâlnâmesi; **civil** —
خزینة hazîneyi bâssa; (*payment*)
تخصیصات tahsisât.

Listen, lis'n, (*v.a.*) (—to) دیکلمه (i-)
.. (i-) dinlemek; — in تلسز تلفون دیکلمه
telsiz telefon dinlemek. — **Listener**,
(lis'n-ér) (*n.*) سامع sâmi'; (*fig.*)
سوز seuz dinler; — in تلسز تلفون دیکلمه
telsiz telefon dikleyen; سامع sâmi';
— **Listening**, (lis'n-ing) (*n.*) دیکلمه
dikleme (*a.*) استماع istimâ';
دیکلمه dinleyen; سامع sâmi'; — in (*n.*)
تلسز تلفون تلسر telsiz telefon alzi;
تلسز تلفون تلسر telsiz telefon isti-
mâ-u; استماع istimâ'.

Listless, list'les, (*a.*) دقتسز diqqatsiz,
لاقی lâqayd; (wear) ایستهمک istek-
siz; — ly, (*ad.*) بیقهه buqmush;
— ly, (*ad.*) لافزا lafzen; (*fig.*)
حرفیاً harfiyyen; (*fig.*) تماماً tamâmen.

Literary, lit'er-a-i, (*a.*) ادبی edebî;
— man, ادیب edib; — **property**,
(lit.) ملکیت milkiyyeti edebiiyye
— **Literacy**, (-er-a-si) (*n.*) عرفان
irfân; — **Literate**, (-er-ât) (*a.*)
اقومش oqoumoush; (*lit.*) منور mü-

nevver; — **Literati**, (lit-ê-râ'ti)
(*n pl*) منوران mûnevverân, ادا üdeba;
— **Litêr-â'tim**, (-'tim) (*ad.*) حرفیاً
harfiyyen.

Literature, lit'er-a-tür, (*n.*) ادب
edebiiyyât; (books) آثار âsâr; (*lit*)
تالیفات te'lifât; کتابلار kitablar.

Litharge, lith'arj, (*n.*) مردهسنت mür-
desenk.

Lithe, lith, (*a*) ایکیلیر iyilir; (*lit.*)
حوال qâbili inhinâ; (*active*)
jevvâl. — **ness**, (*n.*) ایکیلمه iyilme;
— **inhinâ**, (*fig.*) جوالیب jevvâliyy-
yet; جویکلک chevîklik; — **Lithesome**,
(lith'sum) (*a*) ایکیلیر iyilir; (*fig.*)
جویک chevîk.

Lithography, lith-og'ra-fi, (*n*) لیتوگرافیا
litôghrafya; طاش تاشی tashi bas-
masu, — **Lithograph'ic**, (-graf'ik)
(*a*) طاش تاشی باسمهه tash basmasu...

Litigate, lit'i-gât, (*v.a.*) دعوا dâ'vâ
et.; منازعه münâzâ et.; (*v n.*)
دعوا dâ'vâsu ol.; اوراشماق ôurash-
maq; — **Lit'igant**, (*a. fig n*) دعواچی
dâ'vâju; (*lit*) مخاصم mouhâsum; —
Litigâ'tion, (-'shun) (*n.*) دعوا dâ'vâ;
منازعه münâzâ; — **Litig'ious**, (-tij'us)
(*a*) منازعه münâzâlu; (*lit.*) منازعهچی
münâzi-oun-fih; (*pers*) منازعهچی mü-
nâzâju.

Litre, lē'tr, (*n.*) لیتر litre.

Litter, lit'ér, (*n.*) اوت ot; آلتاق altluq;
(*objects*) دوكونتر deuküntü; (حردوات)
(hurdavat); (*stretcher*) سدیه sedye;
یاورولر yavroular; (*so*) تسکره
teskere; (*so*) یایق yaymaq, (*fig.*)
طاشیق dât-maq; قارشدورماق qarushdurmaq;
(*so*) یاورولماق yavroulamaq

Little, lit'l, (*a*) کوچوک küchük; آ
az; (*fig.*) ناچیز nâchiz; (*n.*) اوفاق ou-
faq; (*az* (-miqdâr); (*ad.*) (مقدار)
az (-miqdârda); — **ness**,
(*n.*) ازلوق azluq; کوچوکلک küchüklük.

Littoral, lit'or-al, (*n*) ساحل...
sâhil. (*pl.*) سواحل sevâhil.

Liturgy, lit'ur-ji, (*n.*) اصول ousûul;
(*rel.*) مراسم merâsimi diniyye

Live, liv, (*v n*) یاشماق yashamaq; (*fig.*)
اقامهه iqâmet et.; (*dwel*)
اوتورماق otourmaq.

Live, liv, (*a*) دیری diri; جانلی janlu;
(*vivid*) حرارتلی harâretli; (*lit.*) جوال
jevvâl; — **stock**, (*n. pl.*) حیوانلار hay-
vanlar; — **Livelong**,

möte; foot; mōōn; shut; müte; very; tū چيوو; ch ج, sh ش; th ث; th; zh ذ [LIV-LOC]

(liv'long) (a) ابدى ebedî; اوزون مدت ouzoun müddet; (-day) بوتون کون bütün gün
Lived, livd, (a.) high — کبار kibar; یوکسک yūxek; long — دوامی devâm-lu; dayanuqlu; (pers) اوزون (عليه) qalabaluq; (place) قلاباق یشlek; (ad) شوقله shevqlé; حرارته harâretle. — **Live-ness**, (liv'li-nes) (n.) حیات hayât; (lit.) نشئه jevvâliyyet; (gaiety) نشئه nesh-e; شطارت shatâret.
Liver, liv'ér, (n.) قادهچکر qara jiyer; — colour, ویشته چوروکی vishne chürüy.
Livery, liv'er-i, (n.) لیوره livre; البسه elbise; (stable) مارکیر نانسیری; ahur beygir pansiyonou; — man, لیورلی livreli oushauq خدمتچی hızm-etji; (freeman) امتیاری اصناف imti-yâzlu esnaf. — **stable**, کیرا آحیری kirâ ahuru.
Lives, livz, (n pl.) جانلر jânlar; حیاتلر hayâtlar.
Livid, liv'id, (a.) مور mor; قورشونی qourshōuni; — **Livid'ity**, (-i-ti) (n.) مورلق morlouq.
Living, liv'ing, (a.) جانی janlu; برحیات ber-hayât; (flowing) آقار aqar جاری jârî; (vigorous) جوال jevvâl; (n.) حیات hayât; معیشت ma-ishet; (property) ایراد îrâd, کایر gelir; — **room**, اوتورما outourma اوطورمه اوطهسی odasu; — **way**, کچینه بیلجهک معاش ge-chine-bilejek ma-âsh; (نفقه) (nefaqa).
Lizard, liz'ard, (n.) کرسکه keitenkele.
Lloyd's, loidz, (n.pr.) لوید loyd; (لویڈ) (lū-id); — **Register**, (rej'is-ter) لوید loyd رژیستر rejister; لوید دفترى sijili; لوید دفترى loyd defteri.
Load, lōd, (n.) یوک yük; حموله hamoule; (v.a.) یوکلمهک yüklemek; تولدیرمق tahmil et.; (gun) doldourmaq; املا ا. (v.n.) yüklemek; — **Load'ing**, (n.) tahmil املای...; tahmil املای...
Loaf lōf, (n.) سومون somoun; ائمک ekmek; — **sugar** کله شکری kelle-shekeri.

Loaf, lōf, (v n) بوش کزیمک bosh gez-mek, — **Loafer**, (lōf'er) (n.) بوش کزور bosh gezer; (lit.) کاسه لیس kyâ-selis.
Loam, lōm, (n.) اوزلی طوبراق euzlū topraq; بالچیق balchuq; (v.a.) بالچیقلامق balchuqlamaq; بسله مک beslemek; — **Loam'ing**, (lōm'ing) (a.) اوزلی euzlū; بالچیق balchuqlu.
Loan, lōn, (n.) بورج borj; استقراض istiqrâz, (v.a.) اودونچ ورمک eudünj vermek; (lit.) اقراس ا. iqrâz et.; — **office**, ایدانه صندیقی idâne sandugh; (broker's) اقراس مؤسسهسی iqrâz müessesesi; (صراف) (sarraf)
Loath, lōth, (a.) ایستکسز isteksiz; مخالف mouhâlif; (lit.) متنفّر müte-nefir; — **ly**, (ad.) نفرتله nufretle; (n.) تیکسینه وک tixinerek; — **ness**, (n.) تیکسیمه tixinme; نفرت nefret.
Loathe, lōth, (v.a.) تیکسینمک tixinmek; نفرت nefret et.; — **Loathful**, (lōth'fōul) (a.) متنفّر müteneffir; (e.v-cing) کره kerih; — **Loathing**, (lōth'ing) (n.) اکره ikrah; نفرت nefret; — **Loathsome**, (lōth'sum) (a.) منشور menfōur; کره kerih.
Lobby, lob'i, (n.) آنتره antre; (pol) دهلیز anti-shambur; آنتیشامبر doliz; قوریدورلر (pol. & pl.) qoridorlar
Lobe, lōb, (n.) (ana.) فص fass; (ear) قولاق qoulaq ممهسی memesi.
Lobster, lob'stér, (n.) استاقوز istaqoz.
Local, lō'kal, (a.) محلی mahallî; (lit.) برنده mevzu-i; — **ly**, (ad.) yerinde; محال mahallen; — «government» «حکومت» محلی «hüküyū-meti» mahalliyye; — «papers» (lit.) «jerâ-idi» mahalliyye; محلی «Locality», (lo-kal'i-ti) (n.) محال mahall; موقع mevqî'; (pl.) محال mahâll; مواقع mevâqî'; — **Local-ization**, (lō-kal-i-zâ'shun) (n.) تجرید mevzu-îleshdirme; موضعیلشدیرمه tejrîd, (phil) احوال ihlâl; — **Lo-c-alize**, (lō'kal-iz) (v.a.) (lit.) موضعیلشدیرمه mevzu-îleshdirme; محدود tahdid et.; (isolate) تجرید tejrîd et.
Locate, lō-kât', (v.a.) وضع vazn' et., (determine) موقعی تعیین mevqî'ni tâ'yin et.; — **Location**, (lo-kâ'shun) (n.) تعیین mevqî'; (act) موقع tâ'yini mevqî'; (jud.) ایجار îjâr

only; routine, through; tuck; müsée; give; join; though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[LOC-LOI] (الكلبيزحه كئاك تلهفلى ايجون) act, chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Loch, loh, (n.) كورقۇ qoy; كورفۇر keur-fez, كول geul; (med) معجون mâ'-joun

Lock, lok, (n.) كليل kilid; (canal's) قاقاق qapaq, (dock) حوص havouz. قاناق chaqmaq; (state) قاناقه qapanma; كليلدلمە kilidlenme; (v.a.) قاقاماق qapamaq; (v.n.) كليلدلمە kilidlenmek, tout-maq, — fast, (a) صيق كليلدى suqu kilidli; — jaw, چەك كليلدلمە chene kilidlenmesi; — tetanos, — keeper, (حوص) قاقاق (havouz-) qapâ; (pers.) قاقاققۇ qapû; — out, (n.) قاقاماق qapama; ممانە mûmâne-at; تەمىل tâ'til, — smith, چىلىنگىر chilingir.

Lock, lok, (n.) (hair) بوقلە bouqlé; لولە lûle; (hot) دم demet; طونام toutam.

Locker, lok'er, (n.) مخزن mahzen, chain — زىنجىرلىك zinjilik

Locket, lok'et, (n.) مەدالىون medalyon; قوپچە qopja

Locomotive, lō - ko - mō'tiv, (n.) لوقوموتىف loqomotif, (a.) متحرک mü-teharrik; — Locomotion, (lō-ko-mō'shun) (n.) سىر حرکت hareket; سىر seyr

Locum-tenens, lō'kum-tēn'enz, (n.) لوكۇم تەنەنس lokum-tenens, (a.) قاقماق qaymaqam.

Locust, lō'kust, (n.) چىگرە chekirge.

Locust, (n.) (boat) كىچىك بوسورى kechi boynouzou, حروب haroub

Locution, lō-kū'shun, (n.) افادە ifâde; نەقىر tâ'bîr; (phrase) جملە jümle.

Lode, lōd, (n.) تامار damar, (ditch) قۇتب يىلدىزى, — star, خەندەك qoutb yulduzu; (fig.) رەھبەر rehber; — stone, مەنقائىس طاشى mîqnâtis tashu

Lodge, loj, (n.) لوحە loja; (hut) قولۇبە qoulûbe; باراقە baraqa; (v.a.) ياتىرىمق yerleshdirmek; ياتىرىمق qomaq; (grain) سەرمە sermek; ياتىرىمق yaturmaq; (v.n.) قاقاق qalmaq; — grand, ياتىمق yatmaq; — lodg, (loj'er) (n.) پانسىيونەر pansiyoner; — Lodging, (loj'ing) (n.) ياتىمق iqâmet; اسكان iskyân; (rooms) اودالار odalar; دائىرە dâ-ire; — house پانسىيون pansiyon; — Lodgment,

(loj'ment) (n) مەسكەن mesken, (act) اسكان iskyân; (mil.) اشغال ishğâl; يەرلەشمە yerleshme

Loft, loft, (n) چاتى آرەسى chatu arasu; (rel) مەھفەل mahfel, دىھلىز dihliz

Lofty, loft'y, (a) يۈكسەك yûxek; (fig.) (lit) ئالىي âli, بۇلەند bulend, (haughty) مەغرور mâgrôur. — Loftiness, (n.) رەفەت yûxeklik; (fig) (lit) رەفەت rif-at, غۇرور oulvyyet, gou-rôur.

Log, log, (n) كۈتۈك kütük; (fig.) (v.a.) اودۇن odoun, احمق ahmaq; — hut, بلۇق (kütük-) qoulûbe, (كۈتۈك) قولۇبە bloq-hâvz.

Log, log, (n) پاراكتە parakete; (v.a.) ژورنالە قىدە journala qayd ol, to heave the — سىفەتە parakete atmaq, deck — اشارت ژورنالە sefine journalu müs-veddesi; signal — اشارت ژورنالە ishâret journalu; patent — مەنۋە isqrou parakete; — book, (mar) سىفەتە sefine journalu; سىر ژورنالە seyr journalu; (school's) قولە siyill; — glass, (mar.) (minouta); — line, (مىنۇتە) savlosou.

Loggerhead, log'ër-hed, (n.) احمق ahmaq; at — s قاقماق qavgalu; مۇنەزەلە mûnâzâlu; to fall to — s قاقماق qavga et.

Logarithm, log'a-rithm, (n.) لىغارىتمە logaritme; tables of — لىغارىتمە جەدۋىلى logaritme jedâvili, (تەبىلى) (teybul).

Logic, loj'ik, (n.) منطق mantuq; — Logical, (loj'ik-al), (a.) منطق mantuqî; مەغرۇل mâ'qûl; — Logically, (loj'ik-al-i) (ad.) منطقاً mantuqan; مەغرۇل mâ'qûl sôuretdé; — Logician, (lo-jish'an) (n.) (منطقچى) mantuqiyûn

Loin, loin, (n.) بىل bel; (pl.) بىلەك bebrek (-ler); — cloth, قوشاق qoushaq; پەشتەمال peshtemal.

Loiter, loi'tër, (v.n.) كىچىككە gejikmek; (fig.) طولاشماق dolashmaq; (سۈرتمە) (sürtmek); — Loi'tèrèr, (n.) سەرسەرى serseri; — Loi'tèring, -ly, (-tèr-ing, -li) (a. fig. ad) آۋارە âvâre; سەرسەرىيە serseriyâne.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte foot, mōōn, shut; mūte, very; tū چيوو ch چ, sh ش, th ث; th د; zh ذ [LOL-LOO]

Loll, lol, (*v n*) اورانق ouzanmaq; (يان گلمك) (yan gelmek), سارق sarq-maq

London, lun'dum, (*n pr*) لوندو londura; — **Londoner**, (lun'dun-er) (*n*) لوندو لوندو londuralu

Lonely, lōn'li, (*a*) يالكنز yalunuz; (*place*) تنها tenhâ; ايسسز ussuz; (*ref-ved*) منزو münzevî, — **Loneliness**, (lōn'li-nes) (*n*) يالكنزلى yalanuzluq, تنهالى tenhâluq

Long, long, (*a*) اوزون ouzoun; (*ad*) خيلى زمان ouzoun müddet; اوزون مدت haylu zemân; (*n*) (vacancy) بويوك buyuk tâ'til, before — يقينده yaqunda, قرياً qarîben; since — ago, چوقدان choqdan beri; — ago, چوق اول choq ervel; — boat, (bût) بويوك sandal; (اشقامايوه) (ish-qampaviye), — headed, (hed'd) (*a*) دور انديش aqullu, (*lit*) دور انديش dōur-endish, — range, (rânj) (*a*) (antil) اوردون منزلى اورون menzilli; — sighted, (sit'd) (*a*) (fig) مدبر müdebbir; كياتلى kiyâsetli, — **Longanimity**, (long-an-im'i-ti) (*n*) متانت sabr; تحمل tehammül; متانت metânet; — **Longanimous**, (long-an'im-us) (*a*) صبرى saburlu; متحمل mütehammil.

Long, long, (*v n*) آرزو arzôu et; اولهزمك euzlemek; — **Long'ing**, (*n*) آرزو arzôu; اشتياق ishtiyâq; (*preg-nancy*) آش ايرمه ash erme; — **Long'ingly**, (-li) (*ad*) اشتياقلى ishtiyâqla.

Longevity, lon-jev'i-ti, (*n*) چوق ياشامه choq yashama; (*lit*) طول tōuli eumr.

Longitude, lon'ji-tūd, (*n*) طول tōul; — **Longitudinal**, (lon-ji-tūd'i-nal) (*a*) طولانى tōulânî; طولى tōulî; — **Longitudinally**, (lon-ji-tūd'i-nal-i) (*ad*) طولاً tōulen.

Loo-table, lōō-tā'bl, (*n*) تىك آياقلى ماسه tek ayaqlu masa; دوريم devrim masa.

Looby, lōōb'i, (*n*) بودالا boudala.

Look, look, (*v n*) باقى baqmaq; (*seem*) (e) بكنزمك geurünmek; (face) بنزيمك benzemek; ناظر nâzar ol.; (*n*) باقىش baqush; نظر nazar; (*int*)

! باقىش baqun!; — here! ! باقىش baqunuz!; (بنا باقى) (bana baq!); to — ill فنا كورونمك fenâ geurünmek; to — well اياي كورونمك iyi geurünmek; — out, (*n*) ترصد terassoud; (*pers*) نوبتى geuzjü; نوبتى nebetji; (*place*) يوكسك yer; (*int*) ! diqqat!; (*v a*) دورلتمك düzelte-mek; مؤقيد mouqayyed ol., to — about اطرافه etrâfuna baqun-maq, to — after ايهام (e) nezhâ-ihimâm et.; (e) نظارت (e) nezhâ-ret.; to — away يوزنى چورمك yûzek yer; (int) yû-zûnu chevirme; باشقه طرفه bash-qa tarafa baqmaq; to — down (on) haqîr geurmek; (i) haqîr geurmek; (*lit*) استحقاق (i) istihfâf et.; to — for آرامق (i) aramaq; (expect) انتظار (e) intizâr et., to — into (i) tahqîq et.; to — over (i) ted-qîq et.; (i) عفوا (i) afv et.; geurmek; (i) (ايجه) نديق through (i) iyije- tedqîq et.; to — up يوقارى geuzlerini qaldurmaq; (i) يوقارى youqaru baqmaq; (i) كوهه كوهه (e) güvenmek; — **Look'er** (*n*) سىرجى baqan; قولجى qoljuy; (-on) سىرجى seyirji; (i) تماشاكر temâshâger; — **Look'ing glass**, آينه ayna.

Loom, lōōm, (*n*) دستكاه tezgyah; (ortasu) (اورتاسى) (oar's) صاپ sap;

Loom, lōōm, (*v n*) پارلامق parlamaq; (fig) بليرمه belirmek; — **Loom'ing**, (*n*) خيال hayâl; بليرمه belirme.

Loop, lōōp, (*n*) ايلك ilmek; قىيولما fi-yonga; (v a) ايليشدirmek ilishdirmek; (decorate) تزيين tezyîn et.; — **hole**, (höl) قاجامق qachamaq; **Loop'ing the — (aeron)** چاپراز chapraz devr.

Loose, lōōs, (*a*) كوشك gevshek; bosh; خفيف مشرب serbest; (fig) ميهيم haff-meshreb; لايقيد lâqayd, (vague) جزؤ حالده jildsiz jildsiz mübhem; (book) كوششمك gevshek; jüz hâlinde; (v a) سربست (بيراقى) buraq-maq; — **ly**, (*ad*) كوشكجه gevshek; خفيف مشربلكه lâqaydâne; (fig) haff-meshreblikle; — **ness**, (*n*) خفيف مشربلك gevsheklik; (fig) hafif-meshreblik; سربست serbestî;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[LOO-LOV] (انگلیزچه کلماتک تلعظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mīne;

to break — قورتولماق qourtoulmaq ;
 صالیورمک qachmaq; to let —
 saluvermek; بیراقق buraqmaq; (mar.)
 بودوق lashqa et.; — cash, لاشقه
 bozouq para; اوفاقلق oufaqluq;
 — Loosen. (lōs'n) (v.a.) کوشتمک
 gevshetmek, آچماق achmaq; (v. n.)
 gevshemek کوشتمک
Loot, lōt, (n.) یاغا yāma; غنائم ganâ-
 im; (v.a.) یاغا yāma et., —Loot'-
 ing, (n.) یاغا yāma; یاغاجیلق yāma-
 juluq.
Lop, lop, (v n) صارماق sarqmaq; —
 eared, (ē:d) (a.) قولانغی صارقیق qoulâ
 sarquq; — sided, (a) (mar.) یاتیق
 yatuq; استیفی یوزوق istifi bozouq.
Lop, lop, (v.a.) (cul) کسمک kesmek;
 بودامق boudamaq; — Lopping,
 (lop'ing) (n.) بودامه boudama; (pl)
 (n.) کسيلمیش kesilmish parchalar.
 (fig.) باقیه baqiyye; متروکات metrôu-
 kyât.
Loquacious, lo-kwâ'shus, (a) چوق
 choq suyler, قونوشغان qonoush-
 gan; — Loquac'ity, (-kwâ's-i-ti)
 (n.) قونوشغانلوق qonoushganluq.
Lord, lawrd, (n.) لورد lord; (fig.)
 افندی efendi; حاکم hâkim; (v. n.)
 لوردلوق tehakküm et.; (v.a.)
 لوردلوق lordlouq tevîh et.; **our**
Lord, (n.) جناب حق rabbimiz; ربن
 haqq; **House of Lords**, لوردلر قاماراسی
 lordlar qamarasu; — **Lordling**,
 (lawrd'ling) (n.) (ساخته لورد) (salite
 lord) (kûchûk lord); — **Lordliness**,
 (lawrd'li-nes) (n.) (کوکچوک لورد)
 — **Lordly**, (lawrd'li) (a. و ad.) لوردجه
 lordja; متحکمانه (lit. و fig) lord gibi;
 mûtehakkimâne; — **Lordship**,
 (lawrd'ship) (n.) لوردلوق lordlouq.
 your لورد جنابلاری lord jenâblaru.
Lore, lōr, (n.) علم ilm; بیلگی bilgi;
 (lit.) عرفان irfân.
Lorgnette, lōr-nyet', (n.) اوپهرا دوربینی
 opera dôrbûnû.
Lorn, lorn, (a.) متروک metrôuk; ضایع
 zâyû'.
Lorry, lor'i, (n.) کامیون qamyon; یوک
 yük otomobili.
Los Angeles, lōs-âng'hel-es, (n. pr.)
 لوس آنجهلوس los-anjelos.
Lose, lōz, (v.a.) غایب gayb et.;

قاییرمق zâyû' et.; (miss) غایب
 qachurmaq; (v n) غایب gayb et. ;
 — **Loser**, (lōz'ēr) (n.) غایب
 gayb eden; — **Losing**, (lōz'ing)
 (a.) ضرر zararlu; (n) ضرر zarar.
Loss, los, (n) ضرر zarar; ضیاع zuyâ';
 (mil) ضایعات zâyû-ât, (destruction)
 ضیاع hasâr; complete —
 zuyâ-u tâm; (fig) محو mahv; at a
 — شاشغون shashgun; (lit.) متردد mü-
 tereddid; to be at a — شاشیرمق sha-
 shurmaq; — **Lost**, (a.) ضایع zâyû';
 غایب gâ-ib; (fig) محو اولمش mahv
 olmuush
Lot, lot, (n.) طالع tâli'; بنت baht;
 (mil.) پیانغو qour-a; (gamble) قافله
 piyango, (portion) طاقم taqum; عرصه
 qâfile; پارچه parcha; (land) عرصه
 arsa; to draw —s چکمهک qour-a
 chekmek; پیانغو چکمهک piyango chek-
 mek.
Lotion lō'shun, (n.) لوسیون losyon;
 (mahloul) (محلول).
Lottery, lot'er-i, (n) لوتیری loteri,
 پیانغو piyango
Lotus, lō'tus, (n.) نیلوفر nilüfer.
Loud, lowd, (a) حیزلی huzlu; (fig.)
 باغیردق gürültülü —ly, (ad.) یوکسک
 bâraraq; سسله yüxek sesle;
 (fig.) ولوله velveyle; — **ness**,
 (n.) کورولتو gürültü.
Lounge, lownj, (v n) گزینجک gezin-
 mek; (recline) استراحت istirahat
 et.; (ouzanmaq) (اوزانماق); (n.) گزینتی
 gezinti; استراحت istirahat; (place)
 داراچه istirahat mahalli; shez-long;
 — **Lounger**, (lownj'ēr) (n.) تنبل tenbel;
 (rahatju); (راحتچی) havâ-i.
Louse, lows, (n.) بیت bit; کهله keh-
 le; — **Lousy**, (lows'i) (a.) بیتلی bitli.
Lout, lowt, (n.) (ماناقا) (manqafa);
 — **Loutish**, (lowt'ish) (a.) قاقا qaba (آدم)
 hantal.
Louvre, lōv'vēr, (n pr.) لور lōuvr;
 — **Museum**, لور موزهسی lōuvr mü-
 zesi.
Louvre, lōv'vēr, (n.) (opening) آردلق
 araluq; (penjere) (پنجره); — **win-**
 dow, ثابت پانزورلی pan-
 jourlou penjere; (baja) (باجه).
Love, luv, (n.) محبت mouhabbet; عشق
 ashq; (pers) سوكیلی sevgili; (nothing)

(For Turkish pronunc) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; zh 3 [LOW-LUC]

hich, (*v.a.*) سومك sevmek; in — (*a.*) عاشق āshuq; sevdālu; to fall in — (*with*) عاشق او. ...(*e-*) āshuq ol.; ...(*i-*) sevmek; to make — (*to*) قورته ا. ...(*le-*) qorta et; (*fig.*) يالئاقق ا. ...(*e-*) yaltaqluq et.; to send one's — selām yollamaq; ...selām yollamaq; (...geuzlerini eupmek); — apple, (ap'l) درماتس domātes; — letter, محبت mouhabbet mektoubou, — lock, (*lit.*) زلف zūlf, — monger, (mung'er) (*fig.*) (واسطه) mouhabbet tellalu; دلالی (vāsuta); — sick, عاشق āshuq; (*lit.*) sevdāzede; — Lovable, (luv'a-bl) (*a.*) سويلير sevilir; (*fig.*) سويلي sevimli; نازك nāzik; — Loveless, (luv'les) (*a.*) محبتسز mouhabbetsiz; شفقئسز shefqatsiz; (*fig.*) قانا qaba; — Loveliness, (luv'li-nes) (*n.*) گؤزئلک güzellik; لطافت letāfet; — ly, (*a.*) گؤزل güzēl; خوش hosh; (*ad.*) لطيف سؤرئده latif sōuretdē; — Lover, (luv'er) (*n.*) عاشق āshuq; هوسكار merāqlu; — Loving, (luv'ing) (*a.*) seven; مشتاق mūshṭāq; (*fig.*) محبتكار mouhabbetkyār; — Lovingly, (luv'ing-li) (*ad.*) محبتله mouhabbetle; عشقه ashqla; (*lit.*) مشتاقانه mūshṭāqāne.

Low, lō, (*a.*) آشاغی ashā; (*mean*) فقير ādi; آلق alchaq; (*poor*) فقير faqir; (*ad.*) آشاغی ashā; قيرانه faqirāne, (*voice*) يواشجه yavashja; (*v.n.*) اوکورمک euyūmek, (*n.*) (so) اوکورمه euyürme; (*flame*) آلهو alev; آتش atesh; — ly, (*a.*) آشاغی ashā; (*lit.*) آشاغلق ashāluq; — ness, (*n.*) آشاغلق ashāluq; عاديلى ādilik; — born, بايى bayā; — land, ماصيق اراغى bas-suq arāzi; اووه ova; — spirited, (*a.*) جزر me'yōus; — water, (*lit.*) جزر jezr; — Lower, (lō'ér) (*a.*) دها آشاغی daha ashā; — Lowest, (lō'est) (*a.*) آشاغی ashā.

Lower, low'ér, (*v.a.*) اينديرمک indir-mek; مایا tenzīl et; (*mar*) مایا mayna et.; — ariya et.; (*fig.*) اينمک in-mek; دوشورمک dūshürmek; دوشمک dūshmek; قارارمق qararmaq; (*frown*) sou-

rat et.; ديك dik baqmaq; (*a.*) daha ashā; — Low'ering, (*a.*) قارارمق qararmush; (*fig.*) دارغين dargun; حذتلى hiddetli.

Loyal, loi'al, (*a.*) صادق sāduq, (*honest*) خالص müstaqīm, — ly, خالصانه sāduqāne, (*lit.*) hālisāne; — Loy'alty, (-ti) (*n.*) صداقت sadāqat; (*fig.*) مخلص mouhā-lasat; خلوص houlōus; استقامت isti-qāmet.

Lozenge, loz'enj, (*n.*) (*lit.*) معين ma-in; پاستيل pastil; (*sugar*) باقلاوا (baqlava); شکر sheker

Lubber, lub'ér, (*n.*) تنبل tenbel; سرسم sersem.

Lubricate, lōō'bri-kāt, (*v.a.*) ياغلامق yālamaq; — Lubricity, (lōō-bris'i-ti) قايمة qayma, ياغليلق yāluluq; (*fig.*) قارارسوزلوق qarārsuzluq; (*lust*) شهوت sheh-vet; سفاهت sefāhet.

Lucern, lōō-sern', (*n pr*) لوسرن lū-sern.

Lucid, lōō'sid, (*a.*) برآق berrāq; شفاف sheffāf; (*shining*) پارلاق parlaq; (*fig.*) achuq; (*lit.*) واضح vāzuh, (*-mind*) جید fikri sālīm; (*lit.*) جید jeyyid; روشن rōushen; — Lucidity, (lōō-sid'i-ti) (*n.*) پارلاق parlaqluq; برآق berrāqluq; (*fig.*) ووضوح vouzōuh; (*mind*) سلامت mouhākeme; (*lit.*) عاكمة selāmeti fikr; جياتد jeyādet.

Lucifer, lōō'si-fer, (*n.*) (ast) زهره züh-re; يولدرى sabah yulduzu; (*de-vil*) شيطان sheytān; — Luciferous, (lōō-si-fer-us) (*a.*) (*lit.*) ضيادر zuyādār; مصى mouzi; تنوير tenvīr ediji.

Luck, luk, (*n.*) طالع tālī', بخت baht; good (حسن) طالع (hüsün-). tālī'; ill سوء طالع bahtsuzluq, (*lit.*) بختسزلق — sōuyi tālī'; to bring — oughour getimek; — Luckily, (luk'i-li) (*ad.*) تصادفا tesādūfen.; (bereket versinki) (برکت ورسونكه) — Lucki-ness, (luk'i-nes) (*n.*) بختيارلق bahti-yārluq; طالع tālī', — Luckless, (luk'-les) (*a.*) طالعسز tālī'siz, — Lucky, (luk'i) (*a.*) بختيار tālī'li; bah-tiyār; مسعود mes-ōud.

Lucre, lōō'kér, (*n.*) كار kyār; منفعت

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[LUD-LUR] (اسکیزحه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr, in, mīne

menfât; (آوانطه) (avanta); — **Lucrative**, (lōō'kra-tiv) (a) کارلی kyâr-lu; قازانجلی qazanjlı
Ludicrous, lōō'di-krus, (a.) کولونچ gülünj; قومیق qomıq; — **ly**, (ad.) gülünj sôuretdē.
Lug, lug, (v.a.) سودوکه مک sūrüklemek; چک مک chekmek; (v.n) sūrüklenmek.
Lug, lug, (n) قولاق qoulaq.
Lugano, lōō-gā'no, (n pl.) لونغانو lügāno.
Luggage, lug'gej, (n.) اشیا eshyâ; — **train**, یوک ترهنی yûk treni
Lugubrious, lōō-gū'brı-us, (a) حزین hazın; ایلیم elim; — **ly**, (ad.) hazın' sôuretdē.
Lukewarm, lōōk'wawrm, (a.) ایلیق uluq; (fig.) گوشک gevshek; لاقید lâqayd; — **ness**, (n.) ایلیمق uluqluq; گوشکک gevsheklik
Lull, lul, (v.a.) تسکین teskin et.; (v.n) یاتیشدیرمق yatışdırmaq; سکونت بولمق sükyönet boulmaq; سکون sükyönet — **Lullaby**, (lul'a-bi) (n.) نیننی ninni.
Lumbago, lum-bā'gō, (n) یل yel; آغریسی bel ârusu.
Lumber, lum'bër, (n.) دوکونتو deuküntü; اشیا eshyâ; (fig.) قالابالق qalabaluq; کراسته (qalabaluq; (timber) ke-reste; تاхта tahta; (v.a.) قالابالق qalabaluq et.; ینمق yughmaq; (v.n) پاتوردی paturdu et.; (move) savrouq gitmek; — **room**, صندیق اوطلهسی sandıq odası; انبار anbar; — **Lum'bërër**, (n) کراستهجی keres-teji.
Luminary, lōō'min-ar-i, (n.) (lit.) نیر zuyadâr jism; (ast) نیر neyyir; (pers) عالم âlim; فاضل fâzul; (pl.) فاضلا fouzalâ; — **Luminous**, (lōōm'in-us) (a.) پارلاق parlaq; (lit.) مضی zuyadâr; نوار nevvâr; ماضی mouzî; (fig.) واضح vâzuh; سلیس selis; — **Luminously**, (lōōm'in-us-li) (ad.) پارلاق sôuretdē;

(fig.) وصله vouzôuhla; سلاستله selâ-setle.
Lump, lump, (n) پارچه parcha; طوب top; (swelling) یومرو youmrou; (heap) کومه küme; ینمق yughuntu; (v.a) ینمق yughmaq; (com) طوبدن topladın; طوبلامق topdam; طوبلامق toplamaq; to work by the — کوتوری geutürü chalushmaq; — **sugar**, (shooğ'ar) (n) پارچه şeker; طوبلی parça sheker, — **sum**, چوقچه choqça; طوبل bir para; — **Lump'ër**, (n.) (mar) بوشالتیجی boshaltıjı, (mil.) میل milis, — **Lump'ish**, (a) قانا qaba; حنظل hantâl; احمق ahmaq, — **Lump'y**, (-i) (a) ینمق eshyâ dolou; یوغلمش yughulmush.
Lunacy, lōō'na-si, (n) دللیک delilik; جنت jinnet; — **Lunatic**, (lōō'na-tik) (n. مع a) دلی deli; مجنون mejnûn.
Lunar, lōōn'ar, (a.) قمری qamerî; — **month**, شهر قمری shehri qamerî; — **year**, سنه قمری seneyi qameriyye.
Lunch, lunsh, (n.) اوکلہ یی euyle yemeyi; (v.n) یی (اوکلہ یی) yemeyi; yemek; he went to — یی yemeyi; یی yemeyi; — **Luncheon**, (lunsh'un) (n.) اوکلہ یی euyle yemeyi.
Lunette, lōō-net', (n.) (mil.) آی طایبه ay tabya, (ceiling) دهلک baja; delik.
Lung, lung, (n.) جگر aq jiyer; — **'wort**, (n.) (bot.) جگر اوقی jiyer otou.
Lupine, lōō'pin, (n) (bot.) آجی aju baqla.
Lurch, lurch, (n.) مارس mars; (fig.) سلیکنی sil-kinti; (v.n) (evade) قاقچ qacmaq; (fig.) قورنارلق qournazluq et.; (mar) حارسیللق sarsulmaq; to leave in the — مشکل mev-qî'de buramaq.
Lure, lōōr, (v.a.) جذب jezb et.; طوزاق tou-zaq; (n.) (fig.) اغفال ıgfâl et.; (n.) طوزاق tou-zaq; یلمه yemleme; جاذبه jâzibe.
Lurid, lōō'rid, (a) لونوق donouq; قورقونچ qorqounj.

mōte, foot; mōōn, shut, mūte, very, tū جيوو, ch چ, sh س, th ث, th د, zh ز [LUR-LYR]

Lurk, lurk, (*v. n*) كيزلنمك gizlenmek, (*wait*) بکاهه مک beklemek ; — **Lurk'ing**, (*a*) کيزلى gizli, — place كيزلنديكى gizlendi y yer; (*fig*) احتشاه ihtifâgyâh
Luscious, lush'us, (*a*) پک ضاتى pek tatlu, مال کى bal gibi; (*fig*) لطيف latif
Lusitania, lu-si-ta'ni-a, (*n. pl*) لوريتانيا luzitanyâ
Lust, lust, (*n*) آردو arzôu; اشتياق ish-tiyâq; (*carнал*) شهوت shehvet, (*v n*) چانى ايسته مک janu istemek, — **Lust'ful**, (-'fôul) (*a*) (lit) شهوانى shehvânî; — **Lust'fully**, (-'fôul-i) (*ad*) شهوتله shehvetle; حرصه hursla.
Lustre, lus'ter, (*n*) پارلاق parlaqluq; حلا jilâ; loustura: (*fig* مع lit) رويق revnaq; شمشعه sha'shâ; (*can-dlestick*) لوستور lüstür; آويه âvîze; — **Lustration**, (lus-trâ'shun) (*n*) (rel) طهارت tahâret; نصيه tasfiye, — **Lus'tring**, (-'tring) (*n*) لوسترين loustirin; — **Lus'trous**, (-'trus) (*a*) پارلاق parlaq; (lit) نوار nevvâr.
Lustrum, lus'trum, (*n*) يش سنه besh sene, (rel) (دوره کفارت) (devreyi kefâret).
Lusty, lust'i, (*a*) قوتلى qouvvvetli, طولعون dolgoun; — **Lust'ily**, (-'i-li) (*ad*) قوتله qouvvvetle; — **Lust'iness**, (*n*) قوت qouvvvet; (stoutness) طولعونلق dolgounlouq; سنن semen.
Lute, lōōt, (*n*) (mus) عود oud; (کيتاره) (kitâra).
Lute, lōōt, (*n*) (chem) معجون mâ'joun; (چامور) (chamour)
Luther, lū'ther, (*n. pl*) لوتهر louter
Luxation, luks-â'shun, (*n*) (med.) چييعق chuquq

Luxembourg, leks-en-boor', (*n. pl*) لوكسمبورغ luxembourg, **Grandduchy of** — لوكسمبورغ عزان دوقه لى luxembour gran-doqalugh.
Luxury, luks'ū-ri, (*n*) لوکس lūx; ريب zinet; (*pomp*) آلايش âlâyish; احتشام ihtishâm; (*fig*) سفاف sefâhet, — **Luxuriance**, (luks-ū'ri-ans) (*n*) مدبوليت mebzôuliyet; — **Luxuriant**, (luks-ū'ri-ant) (*a*) مدبول mebzôul; برکتلى bereketli; — **Luxurious**, (luks-ū'ri-us) (*a*) سوسلى süslü; موزين müzeyyen; (lit) مکلف mükellef, (*pompous*) (lit) محتشم mouhteshem, — **Luxuriously**, (luks-ū'ri-us-li) (*ad*) مکلف صورتده mükellef sôuretda احتشامله ihtishâmla
Lyceum, li-sē'um, (*n*) ليهه lise; (سلطان) (soultânî).
Lying, lî'ing, (*n*) ياتيش yatish; — **-in-hospital**, (*n*) ولادتخانه velâdet-hâne.
Lymph, limf, (*n*) (ana) لنفا lenfâ; سو sou; — **Lymphatic**, (lim-fat'ik) (*a*) لنفاوى lenfâvî, (*n. pl*) (lit) اوعيه ev-uyeyi lenfâviyye.
Lynch, linsh, (*n*) لينچ linch; پارالامه paralama; (*v. a*) لينچ linch et. ' paralama; بارالامق paralama; — **-law**, لينچ اصولى linch ou-sôulü.
Lynx, lingks, (*n*) (zo) واشاق vashaq; قاره qara qoulaq; — **eyed**, (id) (*a*) (fig) كوزى كسكين geuzü keskin; (*fig* مع lit) بصيرتكار basiretkyâr.
Lions, li'unz, (*n. pl*) ليون liyon.
Lyre, lir, (*n*) (mus) ريب berbat; (لير) (lîr); — **Lyric**, (lir'ik) (*a*) ليريك li-rik; غزلى gazeli; (*n*) غزل gazel; (*pl*) غزليات gazelyyât

[MAA-MAD] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē; hēr; in; mine;

M

Ma'am, mām, (n.) مادام madam! خانم (افندی! hanum efendi!)

Macadamise, mak-ad'am-iz, (v.a.) قیریق تاش دوشه-mek; shose yapmaq.

Macaroni, mak-a-rō'ni, (n.) مکارنا ma-qarna; — **Macaron'ic, (-ron'ik) (a.)** چورباکی (fig.) chorba gibi.

Macaroon, mak-a-rō'ūn', (n.) بادم bādēm qourâbiyesi.

Macbeth, mak-beth', (n. pr) مه‌بث meqbes

Maccabee, mak'a-bē, (n. pr) معابی maqqâbî; (pl) معايلر maqqâbiler; — **Maccabean, (mak-a-bē'an) (a.)** معابی maqqabî.

Mace, mās, (n.) عسا asâ; طوپوز topouz; — **bearer, qavas**

Macedonia, mas-e-dō'ni-a, (n.) ماکدونیا makedonya; — **Macedō'nian, (a.)** ماکدونیالی makedonyalı

Macerate, mas'er-āt, (v.a.) صوده ییراق souda buraqmaq; ایصلاقم uslatmaq. (fig.) ضعیفلاقم zayıflatmaq; (rel.) ریاضت riyâzet et.

Machiavellian, mak-i-a-vēl'yan, (n.) دسیسه‌کارانه dessâs (a) وکی desîse-kyârâne; — **Machiavellianism, (mak-i-a-vēl'yan-izm) (n.)** ماکیاوئلیزم makiyavelizm; دسیسه desîse.

Machinate, mak'i-nât, (v.a.) (فساد) tertib et., — **Machination, (mak-i-nâ'shun) (n.)** انتریقہ intriqa; ترتیب tertibât.

Machine, ma-shēn', (n.) ماشین makine; (v.a.) (a.) ماکینه ایله یاپما makineyle yapmaq; — **man, maki-nist;** — **gun, maki-neli** تونک; tüfek; — **work, mitralyeuz;** — **work, maki-ne ishi;** (a) (n.)

— **Machinery, (ma-shēn'e-ri) (n.)** ترتیب tertibât; meqanizme; ماکینلر makineler; — **Machinist, (ma-shēn'ist) (n.)** ماکینست maki-nist.

Mackerel, mak'er-el, (n.) اسفومی ousqoumrou (-balugh)

Mackintosh, mak'in-tosh, (n.) یاغورلق yâmourlouq; قامسه qamsele.

Macrocosm, mak'ro-kozm, (n.) کائنات kyâ-inât; (lit.) عالم âlemi kebîr.

Maculate, mak'û-lât, (v.a.) لکه‌لهمک le-kelemek; — **Maculation, (mak-û-lâ'shun) (n.)** لکه leke; (act) لکه‌لهمه lekeleme.

Mad, mad, (a.) دیوانه divâne; مجنون mejnûn; مجذوب mejzûb; (fig.) چیلغین chulgun; — **ly, (ad.)** دلجه de-lij; — **deli gibi, (lit.)** مجنونانہ mejnûnâne; — **ness, (n.)** دلیک de-lilik; (lit.) جنت jinnet; (fig.) دیوانه‌لک divânelik; — **cap, (n.)** قاپچق qa-chuq; (ظیرظوب) (zur-zop); — **house, (n.)** دی تمارخانه tumarhâne; — **man, (n.)** دلی deli; — **woman, (n.)** مجنونه mejnûne; — **madden, (mad'n) (v.a.)** دلی deli et.; چیلدیرتمک chuldurtmaq; (v.n.) چیلدیرمک chuldurmaq; (lit.) دلی deli ol.; — **tejenñn et..**

Madagascar, mad-a-gas'kar, (n. pr) ماداگاسکار (آله‌سی) madagasqar (-adasu).

Madam, mad'am, (n.) مادام madam; (خانم) hanum).

Made, mād, (a.) یاپلمش yapulmuş; — **up, (a.)** یاپما yapma; (ready) حاضر hazur; — **in «England»** «انگلتره» ده یاپلمش (در) «ingil-tere» de yapulmuş (-dur); «انگلتره» «ingiltere» mām'oulātu; معمولاتی ingiliz mām'oulātu.

mote; foot; mōōn; shut, mūle, very; tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث, th د; zh ز [MAD-MAI]

Madeira, ma-dē'ra, (*n pr*) مادهيرا (آلسي) madeyra (-adasu), (*n*) مادهيرا (wine) madeyra sharabu.

Madrid, mad-rid', (*n pr*) مادريد madrid.

Magazine, mag-a-zēn', (*n*) مغاره ma-ghaza; (*mil*) آبار anbar, (*gun's*) خزينة hazne; (*mar*) حېجانه لك jebhlānelik; (*paper*) مجموعه mejmou-a, رساله risā-le; — **gun**, otomatik توفنك, tūfek.

Magdalen, mag'da-len, (*n pr*) ماعده لهن māgdalen; (*n*) (fig.) توبه كار (قيز) tevbekyâr (-quz).

Maggot, mag'ut, (*n*) قورث qourt; — **Maggoty**, (mag'ut-i) (*a*) قورثلى qourtlu; (*fig*) مراقلی merāqlu

Magi, mā'ji, (*n pl*) معان mougān, مجوسى mejōusi.

Magic, maj'ik, (*n*) سحر sihr; — **Magical**, (maj'ik-al) (*a*) (lit.) سحركار sihirkyâr; — **Magically**, (maj'ik-al-i) (*ad*) سحركارانه sihirkyârāne; — **Magician**, (maj-ish'an) (*n*) سحرمار sihirbāz

Magistrate, maj'is-trāt, (*n*) حاكم hâ-kim; (*peace*) صلح حاكمي soulh hâ-kimi; — **Magistracy**, (maj'-trasi) (*n*) حاكملى hâkimlik; (*pl*) حاكمات hâkimler; حكام hükkyâm.

Magna-Charta, mag'na kâr'ta, (*n*) (lit.) فرمان berâti kebîr; فرمان fermân; (*fig*) حجت heujjet

Magnanimity, mag-na-nim'i-ti, (*n*) علو-beuyüklük; (fig. مع lit) علو-beuyüklük; — **Magnan-ious**, (-i-mus) (*a*) بوپوك beuyük; (lit.) نجيب oulvî; علوى nejb.

Magnate, mag'nāt, (*n*) ماناٹ manat; (*fig*) بوپوك (آدم) beuyük (-adam); (*nch*) بوپوك زنگين beuyük zengin; (*pl*) اكابر ekyâbir.

Magnesia, mag-nē'sia (*n.pr.*) مغنيسا māgnisa; — **Magnē'sian**, (a) مغنيسا māgnisa...; (*n*) مغنيسالى māgnisalu.

Magnesium, mag-nē'shi-um or -si-um, (*n*) ماغنيزيوم magneziyūm; — **light** ماغنيزيوم ضياىي magneziyūm zuyâsu; — **Magnē'sia**, (-shi-a or -si-a) (*a*) ماغنيزيا magneziya; محض hōumzou magneziyūm; — **Magnē'sian**, (-shi-an or -si-an) (*a*) ماغنيزيالى magneziyalu.

Magnet, mag'net, (*n*) مقاطيس miq-

nâtis; (ميخلادر) (muhladuz); (*mach*) مايتو manyeto, — **Magnetical**, (-ik-al) (*a*) مقاطيسى miqnâtîsî; — **Mag'netism**, (-izm) (*n*) مقناطيسيت miqnâtîsiyyet; (مايتيزمه) (manyatizme), (*fig*) جاذبه jâzibe; نفوذ nû-fôuz, — **Mag'netize**, (-net-iz) (*v.a*) مقناطيسيت ver-mek, (*fig*) مايتيزمه manyatizme et; مقناطيسلشمك tes-hîr et; (*v.n*) مقناطيسيت كسب miqnâtîs-leshmek; — **Magnet-ic**, (-ik) (*a*) مقاطيسى miqnâtîsî; — **needle**, ابرة ibre-i miqnâtîsî; — **Magneto-electricity**, الكتريقتى elektriki miqnâtîsî.

Magnificent, mag-nif'i-sent, (*a*) بوپوك beuyük; (*fig*) فوق العاده fevqal-âde; (lit.) موشتم mouhteshem; **Soliman the M** — قانۇنى سلطان سليمان qânûnî soultân Süleymân; — **Magnif'i-cience**, (-nif'i-sens) (*n*) بوپوك beuyüklük; اعظم azamet, (lit.) احتشام ihtishâm.

Magnify, mag'ni-fi, (*v.a*) بوپولتمك beuyülmek, (*fig*) اعطاء îzâm et.; — **Magnifiable**, (-ni-fi-a-bl) (*n*) بوپولتوبيلير beuyültülebiler; — **Mag-nified**, (-ni-fid) (*a*) بوپولتمش beuyütlülmüş; (*fig*) مباله moubâla-galu; — **Mag'nifier**, (-ni-fi-ér) (*n*) مبالهسى pertevsouz; (*fig*) مبالهسى moubâlagaju.

Magnitude, mag'ni-tüd, (*n*) بوپوك beuyüklük; جسامت jesâmet; (*fig*) اهميت ehemmiyyet.

Magnolia, mag-nōl'i-a, (*n*) مانوليا manolya.

Maggie, mag'pi, (*n*) صقسان (so) saxaghan (-qoushou).

Maharajah, ma-ha-râ'jâ, (*n*) مهراجا mehrâje; (پرس) (prens).

Mahdi, mād'dē, (*n*) مهدي mehdî.

Mahogany, ma-hog'a-ni, (*n*) ماوون mavoun.

Maid, mād, (*n*) قيز quz; (*vign*) خدمتچى (قيز) bākire; (*servant*) hizmetçi (-quz); بسلمه besleme.

Maiden, mād'n, (*a*) قيزلى quzluz...; (lit.) باكر bākîr; (*first*) ilk قيز quz; (*ad*) كى ly, quz gibi; (*fig*) محجوب mahjōub; — **hair**, (bot.) بالدىرى balduru qara;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[MAI-MAK] (انگلیزچه کاتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine:

— speech, ilk noutq; — trip, ilk sefer; — Maid'-enhoo, (n.) qizluq; (lit.) bekyâret; (purity) safvet; (fresness) tâzelik; (lit.) tarâvet.

Mail, māl, (n.) posta; (v.a.) kōndirmek postaya vermek; geundermek, — bag, posta chantasu, — coach, posta arabası; — coach, posta arabası; — day, posta günü; — train, posta treni

Mail, māl, (n.) (armour) zürh; (v.a.) zürh qaplamak.

Maim, mām, (n.) saqatluq; (loss) zuyâ; hasâr, (v.a.) bozmaq.

Main, mām, (a) ...asl âsl...; esâs...; esâsî, aslî, aslî; bashluja; (important) en mûhim; (n.) ana; asl; esâs; — ly, (ad) bashluja; asul...; — deck, palavra; — line, ana hatt; — mast, grandî (-di-reyî); — sail, mayistre yelkeni; — spring, ana yay; — top, grandî chanaqlugh.

Maintain, men-tân', (v) mouhâfaza et.; (lit.) idâme et.; (support) mouzâheret et.; (affirm) idâ et. (lit.) te'yîd et.; — Maintainable, (men-tân'a-bl) qâbilî iddâ; qâbilî müdâfâ; — Maintainer, (men-tân'èr) zahîr; hânî; — Maintenance, (men-tin-ans) ma-îshet; (pl) vesâ-it; (protection) himâye; mouzâheret; (insistence) usrâr; devâm; (intervention) fouzôulî müdâhale.

Maize, māz, (n.) musur.

Majesty, maj'es-ti, (n.) shevket; hashmet; (fig.) azamet; (lit.) ijlâl; His hashmetlou; Jour hashmet-me-âb!; — Majestic, (-'lik) (a)

hashmetli; (fig.) mouh-teshem. — Majestically, (-'tik-al-i) (ad) hashmetle

Major, mā'jur, (a) beuyuk; (lit.) â'zam; ekber; (sci.) bin-kibir, (n.) (mul.) bin-bashu, (age) reshîd; fâ-ili mouhtâr; — general, mîrîlivâ; — Major'ity, (-'i-ti) (n.) binbashuluq; (age) rûshd, (fig.) exeriyet

Make, māk, (v.a.) yapmaq; i'mâl et, (fig.) tertîb et.; (n.) yapulush; (fig.) bi-chim; (com.) shekl; mât-môulât, to — away yoq et.; to — believe ber-taraf et.; to — believe in andurmaq; (feign) gîbi geustermek; (n.) bâlâmaq; iddâ; to — fast bâlâmaq; (n.) rabt et.; to — for dîroulmaq; (go) (e-) gitmek; to — free with (e-) yûz geuz ol.; to — good tâ'mîr et.; (lit.) telâfi et.; to — little ehemmiyyet vermemek; to — the most of (den-) â'zamî istifâde et.; to — much of ehemmiyyet vermek (fond) üzerîse dushmek; (fond) ikrâm et.; to — nothing of (den-) bir shey anlamamaq; (e-) bir mâ'nâ vermemek; to — off qouroulmaq; (e-) out anlamak; (e-) mâ'nâ vermek, to — over (e-) terk et.; to — ready hazurlamaq; to — sure te'mîn et.; (e-) güvenmek; to — up ikmâl et.; (e-) gîbi geustermek; (e-) telâfi et.; (e-) yaqlashmaq; (e-) i'tilâf et.; to — up one's mind qarâr vermek; — peace, (pês) (n.) âmilî souh; — shift, tedbîr; idâre-i maslahat; — weight, (wât) (n.) doldouroujou;

(For Turkish pronunc.) past; lârgé, red, (never silent e), deux; ring; machine.

mōte, fool, mōōn, shut, mūte, very, tū چيوو ch چ; sh ش, lh ث; th د; zh ذ [MAL-MAN]

— **Māk'ér**, (*n.*) يانان yapan; عامل
âmil
Malady, mal'a-di, (*n.*) هستهلق has-
talûq; مرض maraz
Malapert, mal'a-pert, (*a.*) حراڤتور
jür-etkyâr.
Malaria, ma-lâ'ri-a, (*n.*) مالاريا ma-
larya; صيته usutma.
Malcontent, mal'kon-tent, (*a.* مع *n.*)
مغبر gayri memnûn.
Male, māl, (*a.* مع *n.*) ارڪت erkek.
Malediction, mal-e-dik'shun, (*n.*)
لئو lâ'net, بد دعا bed dou-â
Malefactor, mal'e-fak-tur, (*n.*) مجرم
müjrim; فنان يان fenâluq yapan.
Malevolent, mal-ev'o-lent, (*a.*) كوتو
keutü, (*lit.*) بدخواه bed-hâh; —
Malevolence, (-o-lens) (*n.*) كوتوك
keutülük; فنانق fenâluq.
Malice, mal'is, (*n.*) فنانق fenâluq;
(*lit.*) بدخواهلق bed-hâhluq. (*fig.*) معذبلق
môu'ziblik; — **Malic'ious**, (-ish'us)
(*a.*) فنا fenâ; (*lit.*) بدخواه bed-hâh;
سوء sôuyi niyyet sâhibi;
(*fig.*) معذبلق môu'zib; — **Malic'iously**,
(-ish'us-li) (*ad.*) بدخواهانه bed-hâhâ-
ne; سوء sôuyi niyyetle; —
Malic'iousness, (-ish'us-nes) (*n.*)
سوء fenâluq; كوتوك keutülük; سوء
sôuyi niyyet; (*lit.*) بدخواهلق
bed-hâhluq.
Malign, ma-lin', (*a.*) غرضكار garez-
kyâr; (*lit.*) بدخواه bed-hâh; (*v.a.*)
كوتوك keutülük et.; بختان büh-
tân et.; — **Malign'ant**, (-lig'nant)
(*a.*) فنا fenâ; غرضكار garezkyâr; —
Malign'ity, (-lig'ni-ti) (*n.*) عداوت
adâvet; غرض garez
Mall, mawl or mal, (*n.*) طوقاق toq-
maq; چوكان chevkyan, (*v.a.*) دوومك
deuvmek.
Mall, mel or mal, (*n.*) مسيره
mesîre; آغاچلق âġluq yol
Malteable, mal'e-a-bl, (*a.*) دوولير deu-
vülür; (*lit.*) قابل انطراق qâbili inturâq;
— **Malleability**, (mal-e-a-
bil'i-ti) (*n.*) دووله deuvmüle; (*lit.*)
قابليت انطراق qâbiliyyeti inturâq
Mallet, mal'et, (*n.*) طوقاق toqmaq;
(*spor.*) چوماق chomaq.
Mallow, mal'ô, (*n.*) ايه كوچي ebe
gümeji; marsh — خطي ha'mi.
Malpractice, mal-prak'tis, (*n.*) يولسزلق

yolsouzluq, (*pl.*) قصور qousdûr;
حطا hatâ
Malt, mawlt, (*n.*) مالت malt; آريه
arpa; (*v.a.*) مالت ياپق malt yapmaq.
آريه terbiye et, — **liquor**, آريه
arpa souyou, بيرا bira.
Malta, mawl'ta, (*n.pr.*) مالطه malta;
— **Maltese**, (mawl-têz') (*a.* مع *n.*)
مالطير maltuz
Maltreat, mal-trêt', (*v.a.*) فنا معامله
fenâ mou-âmele et.; سوء معامله
sôuyi mou-âmele et.; — **Maltreat'ment**, (*n.*) فنا معامله fenâ mou-âme-
le, سوء معامله sôuyi mou-âmele
Malversation, mal-ver-sâ'shun, (*n.*)
سوء استعمال sôuyi istikyâb, ارتكاب
isti'mâl.
Mama, mam-mâ', (*n.*) آنه anne;
(اما) (mama)
Mammalia, mam-mâ'li-a, (*n.pl.*) مملى
memeli hayvânât; — **Mam-
mal**, (mam'mal) (*n.*) مملى حيوان
memeli hayvan.
Mammet, mam'et, (*n.*) قوقله qouqla.
Mammiferous, ma-mi'fer-us, (*a.*)
مملى memeli.
Mammon, mam'un, (*n.*) مال mal;
ثروت servet.
Mammoth, mam'uth, (*a.*) غايت
gâyet jesîm; مددش müdhish;
(*lit.*) ممهيك müheykel.
Man, man, (*n.*) آدم adam; (*male*)
ارڪت erkek; (*fig.*) مرد merd; (*ser-
vant*) آدم adam; خدمتجي hizmetji;
(husband) زوج zevj, (qoja);
(chess) پول poul; تاش tash; (*pl.* مع
mil.) تجهيز efrâd; (*v.a.*) افراد
erkekje; — **ly**, (*ad.*) ارڪكجه
erkekje; (*fig.*) مردانه merdâne: — of
war حرب گميسي harb gemisi; (*pl.*)
سفاتى sefâ-ini harbiyye; — of
letters اديب edib; محرد mouharrir;
(*pl.*) ادا üdeba; — **slaughter**, (*n.*)
(ولاقت) jinâyet; (*jud.* مع *lit.*) قتل
(bilâ te-ammüd-) qatl; — **Man'ful**,
(-fööl) (*a.*) جسور jesûr; مرد merd;
— **Man'fully**, (-fööl-i) (*ad.*) مردانه
merdâne; — **Man'hole**, (-höl) (*n.*)
(mar.) مين هول menhöl; قاپاق qapaq;
انسانلق âz; — **Man'hood**, (*n.*) انسانلق
insanluq; (*age*) ارڪكلك erkeklik; (*lit.*)
رؤيلىت rûjüliyyet; — **Man'kind**,
(*n.*) انسانلر insanlar; (*lit.*) بشر

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[MAN-MAN] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

benî-besher; — **Man'liness**, (n) مردلک merdlik (fig.) ارککلک
Manacle, man'a-kl, (n.) کاپچه kelepje; (v.a.) کاپچه تاقاق taqmaq; (fig.) باغلاماق bâlamaq.
Manage, man'āj, (v.a.) قوللانماق qoullanmaq; idâre et.; (arrange) تربیه ا. tertîb et.; (horse) تربیه ا. terbiye et.; — **Man'ageable**, (-'āj-a-bl) (a.) قابل idâre; (mild) ملایم mülâyim; يوله کیر yola gelir; — **Man'agement**, (-'āj-ment) (n.) idâre; — **Man'ager**, (-'āj-ër) (n.) مدیر müdir; direktör; general — مدیر عمومی müdiri ousmûmî; joint — مدیر مشترک müdiri müşterek
Manchester, man'ches-ter, (n pr) مانچستر manchester.
Mandamus, man-dā'mus, (n) (jud.) امر emr; اعلام i'lâm.
Mandarin, man-da-rën', (n.) (bot.) ماندالین mandaline.
Mandate, man'dât, (n.) وکالت vekyâlet; (pol.) ماندا manda; (وصایت) (vasâyet), (order) امر emr; حواله havâle; (office) مأموریت me'mûuriyyet; (deputy's) مضبوطه انتخایه mazbatayi intihâbiyye; (pl) مضابط انتخایه mazâbutu intihâbiyye; — **Man'datary**, (-'da-ta-ri) (n.) وکیل vekil; mandater; — **Man'datory**, (-'da-to-ri) (a.) امری متضمن emri mütazammun; تعلیمات قبلندن tâ'limât qâbilinden.
Mane, măn, (n.) (zo.) یله yele; — **Maned**, (mând) (a.) یلهلی yeledi.
Manège, man-âzh', (n.) مانژ manej; (art) بینجیلک binijilik
Manganese, mang-ga-nëz', (n.) مانگانز manganez.
Mange, mănj, (n.) (zo) اوپوز (علقی) ouyouz (-illeti).
Manger, măn'ër, (n.) یملک yemlik.
Mangle, mang'gl, (n.) جندره jendere; prese; (v.a.) باصغیه قویق basguya qomaq; پرداخت perdaht et.; — **Mangling**, (mang'gling) (n.) باصغی basgu; پرداخت perdaht.
Mangle, mang'gl, (v.a.) (mutilate) پارچالاماق parchalamaq; — **Mangling**, (mang'gling) (n.) پارچالاما parchalama.

Mango, mang'gō, (n.) (bot) هند کیراری hind kirezi.
Mangy, măn'j'i, (a) اوپوز ouyouz
Mania, măn'i-a, (n.) جنن jinnet; مراق merâq; (ambition) حرص hurs. (lit.) جئون jünoun; — **Maniac**, (măn'i-ak) (a n) دلی deli; مراقی merâqlu.
Manicure, man'i-kūr, (n.) مانیکور manikür.
Manifest, man'i-fest, (a.) آشکار âshikyâr; (lit.) واضح vâzuh; صرغ sarîh; (n.) بیانشامه beyân-nâme; (pl) مانیفستو beyânât; (mar) manifesto, (v.a.) کوسستمک geustermek; بیان ا. uzhar et.; (declare) آشکار صورتده beyân et.; — **ly**, (ad.) آشکار صورتده âshikyâr sôuretdë; — **Manifest'ation**, (-'shun) (n.) تظاهرات tezâhürât.
Manifesto, man-i-fest'ō, (n.) بیانشامه beyân-nâme; مانیفستو manifesto.
Manifold, man'i-föld, (a.) بر چوق bir choq; ..; انواع envâ-u ..; مختلف mouhtelif.
Manikin, man'i-kin, (n.) مانیکن maniken.
Manipulate, ma-nip'ü-lât, (v) اداره ا. idâre et.; قوللانماق qoullanmaq; (fig.) مانوره یاپماق manevre yapmaq; — **Manipül'ation**, (-'shun) (n.) اداره idâre; ایشلهمه ishleme; (fig.) مهارت meharret; — **Manip'ulator**, (-'ü-lât-ur) (n.) (pers.) یابان yapan; مرتب mürettib; (key) آناختار anahtar; مانپولاتور manipülateur.
Manna, man'a, (n.) قدرت حلواسی qoudret helvasu; (fig.) غذا gudâ; (lit.) مائه mâ-ide.
Manner, man'ër, (n.) طرز tarz; (method) یول yol; اصول ousoul; (pl.) (behaviour) طور tavr; (pl) آداب âdâb; (pl) عتیار etvâr; — **ly**, (a.) تیربیلی terbiyeli; نازک nâzik; (ad.) نازکانه nazikyâne; (lit.) ادیبانه edibâne; in a — (اولیه) (euyle-) bir tarzda...; after the — gyöuyâ...; after the — tarzunda...; gibi...; in the same — عین طرزده aynu tarzda; عین وجهه aynu vejhile; — **Mann'ered**, (man'ërd) (a.) طرزی tarzû; (fig.) طورلی tavrlu; — **Mannerism**, (man'ër-izm) (n.) یاپما yapma

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōon; shul; müte, very, tū چيوو ch ج, sh ش; th ث; zh ذ; zh ڌ [MAN-MAR]

tavr; (فصله) tekellüf; (writing) (lit.) يکnesaqluq; تکرر tekerrür.

Manœuvre, ma-nōō'ver or manū'-, (n.) مانوره manevre; (v.) مانوره ياپماق manevre yapmaq; — **Manœvrer**, (-nōō'ver-ër) (n.) مانورهجي manevreji

Manometer, man-om'e-tèr, (n.) مانومتره manometre.

Manor, man'or, (n.) مالکانه mâlikyâne; — **Manō'rial**, (a.) ... مالکانه mâlikyâne...

Mansion, man'shun, (n.) شاتو shato; اقامتگاه qonag; — **house**, iqâmetgyâh; (London) شهر اماتي shehr emâneti.

Mantle, man'tl, (n.) مانتو manto; قابوط qapout; (fig.) وسیله vesile; (lit.) نِقَاب niqâb; (v.a.) اورتماق eurtmek; (v.n.) اورتونماق eurtünmek; (spread) استیلا isti-lâ et.; (face) قیزارماق quzarmaq; — **piece**, raf; شمينه shemine rafu; — **Mant'let**, (n.) قيصه qusa manto; (mil.) سپر siper.

Manual, man'ū-al, (a) ... el.; (n.) رساله risâle; (mil.) تعلیمنامه tâ'lîmnâme; (drill) تعلیم tâ'lîm; (mus.) دیلسزله qlaviye; — **alphabet**, دیلسزله dilsizlere mah-sous elifba (-kitab).

Manufacture, man-ū-fakt'ūr, (n.) (act) اعمال i'mâl; یاپما yapma; (pl) اعمال mâ'môulât; (v.a.) ترتیب i'mâl et.; — **Manūfact'urer**, (-fakt'ūr-er) (n.) عامل عامل âmil; (v.a.) فابریقاور fabri-qateur; — **Manūfact'ory**, (-fakt'o-ri) (n.) فابریقه fabriqa; اعمالخانه i'mâlât-hâne.

Manure, man-ūr', (n.) کوبره gübre; (sherbet) (شریت) ter-biye et.; (v.a.) بسلهک beslemek

Manuscript, man'ū-skript, (a.) آل el yazusu; ... یازمه yazma...; (n.) یازی yazu; مسوده müsvedde; (pl) یازارلار yazular; مسودهلر müsveddelar.

Many, men'i, (a.) بر چوق bir choq; bir haylu; (lit.) متعدد müte-addid; (n.) خلق halq; (چوقلری) (choq-laru); as — as قدر ... qadar; دفعه .. def-a; — **a time** چوق کره choq

kerre; اکثرا exeriyyâ .; **too** — یک چوق pek choq; یک فضله pek fazla; — **times** دفعاتله def-ât-le .; چوق کره choq kerre.

Map, map, (n.) خریطه harîta; (harta); پلان pilan; (v.a.) خریطه-سی ياپماق har-tasunu yapmaq

Maple, mǎ'pl, (n.) آڭجه آناچ aq-ja âj; استندان isfendân.

Mar, mǎr, (v.a.) بوزمق bozmaq; احلال saqatlamaq; (fig.) احلال ihlâl et. .

Marash, mar'ash, (n. pr.) مرعش mer-ash.

Marabout, mar'a-bōōt, (n.) مارابته marabet; (Islam) درویش dervish; (مرباط) (mourâbut).

Maraud, ma-rawd', (v. n.) چاپوچلیق chapouljoulouq et.; — **Maraud' er**, (-rawd'ër) (n.) چاپوچلی chapoul-jou.

Marble, mǎr'bl, (n.) مرمر mermer; (ball) بیله bile; (a) مرمر (دن) mermer (-den); (veined) طمارلی damarlu; (hard) مرمر taqlidi; (mermer taqlidi) تاش کبی tash gibî; (v.a.) مرمر taqlidi boyamaq; — **cutter**, تاشچی tash-ju; — **works**, (n.) مرمرلر mermerler; مرمر işleri.

March, mǎrch, (n.) مارت mart.

March, mǎrch, (n.) جریان jeryân; (lit.) روش revish; (mil.) یورویش yürüyüş; (lit.) مشی عسکری meshyi askeri; (mus.) مارش marsh; (v. n.) چبری yürümek; — **forced** — **past**, jebri yürüyüş; (v. n.) رسمی رسم گچید resmi gechild.

Marchioness, mǎr'shun-es, (n.) مارکیز markiz.

Marconi, mǎr'-ko-ni, (n. pr.) مارقونی marqoni.

Mare, mǎr, (n.) (zo) قسراق qusraq; — **s nest**, (fig.) عبت شی abes shey; ظن باطل beyhōudelik; (fig.) یهوده zannu bâtul; (to find a-) beyhōude sheylerle meshgōul ol.; عبتله اشتغال abesle ishtigâl et.; آلداتق kendini aldatmaq; — **s tails**, اینجه بولولار inje bouloutlar.

Mardin, mǎr-dēn', (n. pr.) ماردين mar-din.

only; routine; through; tuck- mûsée; give; join; though; et =etmek; ol=olmaq

[MAR-MAR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in; mine;

Margarin, mār'gar-in, (n.) مارگارین margarin.

Margin, mār'jin, (n.) کنار kenar; (allowance) احتیاط ihtiyât (-payu); (v.a.) چورمک kenar yapmaq; chevmek; (write) کنارینه یارمق kenaruna yazmaq; (lit.) تحشی tah-shiye et; — **Marginal**, (mār'jin-al) (a) جنداری (lit.) .. کنار kenar... (a) جنداری jidârî; — **notes** حاشیه hâshiye derkenâr (مشروحات) (meshrôuhât); — **Marginally**, (mār'jin-al-i) (ad.) درکنار حاشیه hâshiye tarzunda

Margrave, mār'grāv, (n.) مارکی marki.

Marigold, mar'i-göld, (n.) (bol) نرگیس nergis

Marine, ma-rēn', (a) بحری bahrî; (n. & a) بحریه bahriye; deniz; (painting) دکر رسمی deniz resmi; (pers) کیمچی bahriyeli; (n. pl) بحریه bahriye silâh-endâzları, — **insurance**, deniz sigortası; — **Mar'iner**, (-i-nēr) (n.) کیمچی gemiji.

Marital, mar'i-tal, (a) زوجی zevjî

Maritime, mar'i-tim, (a) بحری bahrî; — **power**, بحری دولت bahrî devlet; (pl.) دول بحریه düveli bahriyye.

Maritza, mā-rit'-sā, (n. pr.) مریج merich (nehri)

Mark, mār'k, (n.) مارقه marqa; (fig.) ishâret; (aim) علامت alâmet; (aim) هدف hedef; (distinction) شهرت sheuh-ret; (lit.) تمایز temâyiz, (v.a.) ishâret et; (stamp) تغلاقم damgala-maq, (notice) دقت diqqat et; — **out** پلانچی pilanunu yapmaq; (chose) انتیخاب intihâb et.; — **Marked**, (mār'kd) (a.) ishâretli; مارقه marqalı; (fig.) معروف mâr'rôuf; (lit.) بنام benâm; mümtâz.

Mark, mār'k, (n.) مارق marq

Market, mār'ket, (n.) بازار pazır; چارشو charshu; (com.) پیاسه piyasa; (v.n.) معامله یایمق mou-âmele yapmaq; « money » — « نقد » پیاسه piyasa; — **garden**, بوستان bostan; — **place**, بازار یاری pazar yeri; — **price**, پیاسه (-fiyeti); — **Marketable**, (mār'ket-a-bl) پیاسه ده کچر piyasa da gecher...; ساتیلر satulur; — **Marketing**, (mār'ket-ing) (n.)

alışush mübâye-ât; ویریش verish.

Marksman, mār'ks'man, (n.) نشانچی nishanju

Marl, mār'l, (n.) کیرچلی کیرچلی kirechli topraq; کیس kis; (v.a.) کیس kis qatmaq; تربیه terbiye et.; — **Marly**, (mār'li) (a) کیرچلی kirechli; کیسli.

Marline, mār'lin, (n.) (mar.) مورنل mournel; غیریجه gurjula; (v.a.) صارمق sarmaq; — **spike**, (-spik) (n.) قوالیه qavalye

Marmalade, mār'ma-lād, (n.) مارمالاد marmalad; رچل rechel.

Marmora, mār'mo-ra, (n. pr.) مرمره marmara; **Sea of** — مرمره دیزی mar-mara denizi

Marmot, mār'mot, (n.) طاغ صیجانی dâ suchanu.

Marn, mār'n, (n. pr.) مارن mār'n

Maronite, mar'ō-nit, (n.) مارونیت maronit

Maroon, ma-rōon', (n.) مارون maron; (pers.) حبش habesh.

Maroon, ma-rōon', (a. & n.) مارون maron; کستانه رنگی kestâne rengi.

Marque, mār'k, (n.) قورسانلق وئیفه سی qoursanluq vesîqası; (shîp) آقینچی (رخصتی) قورسان aqunju sefine; سفینه (rouhsatlu-) qoursan seffinesi; **letter of** قورسانلق براتی qoursan-luq berātu.

Marquee, mār'-ke', (n.) یویوک چادیر beuyük chadur.

Marquetry, mār'ket-ri, (n.) قاپلامه qap-lama; (مارکه تری) ishleme; (marketrî).

Marquis, mār'kwis, (n.) مارکی marki; — **Marquess**, (mār'kwes) (n.) مارکیز markiz; — **Marquise**, (mār'kwiz-ât) (n.) مارکیلک markilik.

Marriage, mar'ij, (n.) ازدواج izdivâj; تهل te-ehhül; (wedding) ولیه veli-me; — **articles**, نکاح کاغدی nikyâh kyâdu; (عقدنامه) (aqidnâme); — **ceremonies**, دوکون düyün; (lit.) merâsimi izdivâjiyye; — **settlement**, ایراد تخصیصî irâd tah-sisi; وراثت ایشلری verâset ishleri; (mihri mü-ejjel); — **Marriageable**, (mar'ij-a-bl) (a.) یتیشمش yetishmish; گیلنلیک gelinlik.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e). deux: ring; machine;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte; very, tū جیوو; ch چ; sh ش, th ث, th̄ ذ, zh ڑ [MAR-MAS]

Marrow, mar'ō, (n) اریک ilik; — **bone**, bone اریک ilik kemiy; (pl) دیر diz kemikleri; — **Marrowy**, (mar'ō-i) (a) اریکی ilikli

Marry, mar'i, (v n) اریک evlenmek; اریک izdivâj et.; اریک te-ehhül et.; (v.a) (take) اریک almaq; (lit.) اریک tezervüj et.; (give) اریک vermek; (lit.) اریک tezvij et.; — **Married**, (mar'id) (a) اریک evli. (lit.) اریک müte-ehhil; — **life** اریک evlilik hayâtü, (عائله حیاتی) (â-ile hayâtü).

Mars, mâr, (n) (ast) اریک merih; (myth.) اریک harb mâ'bôudü

Marseilles, mâr-sälz', (n pr) اریک mâr-silya.

Marsh, mârsh, (a n) اریک batagluq; — **Mârsh'y**, (-i) اریک bataqluq ..

Marshal, mâr'shal, (n) (mil.) اریک müşhîr; (herald) اریک mübâshîr; اریک qavas; (v.a) اریک tanzîm et.; اریک tertîb et; اریک dizmek; — **Marshall**, (mâr'shal-er) (n) اریک tanzîm eden; اریک mürettib; (lit.) اریک nâzum, — **Marshalling**, (mâr'shal-ing) (n) (act) اریک tanzîm; اریک tertîb; (arrangement) اریک tertîbât; — **Mâr'shalship**, (mûshîrîyyet) (n) اریک müşhîrlik; (مشیریت) (mûshîrîyyet).

Mart, mâr, (n) اریک charshu; بازار pazar.

Marten, mâr'ten, (n) (zo) اریک zer-dava; (stone) اریک sansar.

Martial, mâr'shal, (a) اریک harbî; اریک ourfi; (military) اریک askerî; — **law**, اریک idâreyi ourfiyye; اریک idâreyi ourfiyye î'lân et.; — **ly**, (ad.) اریک ourfen; اریک idâreten.

Martinet, mâr'tin-et, (n) (zo) اریک saghan; اریک qurlanguj; (disciplinarian) اریک sert âmir.

Martingale, mâr'tin-gâl, -gal, (n) اریک bâ; اریک keustek; (mar.) اریک juvadra saqalu.

Martinmas, mâr'tin-mas, (n) اریک qasum.

Martyr, mâr'ter, (n) اریک mâgdôur; اریک mazlôum; (dead) اریک shehîd;

(v.a) اریک gadr et; اریک zoulm et.; — **Martyrdom**, (mâr'ter-dum) (n) اریک mâgdôuriyyet; (death) اریک shehâdet; (suffering) اریک jefâ; اریک mihnet; (pl) اریک âlâm; — **Martyrology**, (mâr-têr-ol'o-ji) (n) اریک mazlôumlarun hikyâsi; (lit.) اریک menâqibi shühedâ; (fig.) اریک tezallûmi hâl.

Marvel, mâr'vel, (n) (rel.) اریک hârîqa, (pl) اریک havâriq; (rel.) اریک mû'jize (astonishment) اریک hayret; (v.n.) اریک shashmaq; اریک hayret et.; — **Marvellous**, (mâr'vel-us) (a) اریک fevqal-âde; اریک hârîqûl-âde; (lit.) اریک hayret-eîzâ; (improbable) اریک ina-nulmaz; — **Marvellously**, (mâr'vel-us-li) (ad) اریک hârîqûl-âde (bir sôurette); اریک fevqal-âde (-sôurette); — **Marvellousness**, (mâr'vel-us-nes) (a) اریک fevqal-âdelik; (fig.) اریک garâbet; (exaggeration) اریک moubâlaga.

Mary, ma'ri, (n pr) اریک mari; (rel) اریک meryem; (حضرت) مریم meryem ana

Masculine, mas'kû-lin, (a) اریک er-kek; (gram.) اریک müzekker; — **ly**, (ad.) (fig.) اریک erkekje.

Mash, mash, (n) اریک ezme, پوره, püre; اریک lapa; (v.a) اریک ezmek; اریک qarushdurmaq; — **Mash'y**, (-i) (a) اریک ezik; اریک ezilmish; اریک lapa hâlînde.

Mask, mask, (n) اریک maske; (fig.) اریک niqâb; (pers) اریک eurtmek; masqara; (v.a) اریک gizlemek; (v.n.) اریک maske taqmaq; (fig.) اریک gizlemek; under the — of ماسکسی صورتندہ ...maskesi altunda; ...sôurettinde; to throw off the — (fig.) اریک maskeyi qaldurmaq; اریک ishi meydana vourmaq; اریک ifshâ et.; — **Masked ball**, (n) اریک mas-keli balo; — **Mask'ër**, (n) اریک maskeli; (مستخره) (masqara).

Maskat, mas-kat', (n pr) اریک masqat. **Mason**, mâ'sn, (n) اریک douvarju;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=stmek; ol=olmaq.

[MAS-MAT] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mīne; ,

(*frec-*) فارماسون farmason; — **Masonic**, (mā-sn'ik) (*a*) ... (لق) فارماسون farmason (-louq); — **Masonry**, (mā'sn-ri) (*n.*) دیوارچیلق douvarju-luq; (*work*) دیوار douvar (-ishleri); (*a*) کارگیر kyargir.

Masquerade, mask-er-ād', (*n.*) مسخرهلق masqaraluq; (*pl*) مسخرهلق masqaralar; (*vn*) (*fig*) مسخرهلق ا. masqaraluq et..

Mass, mas, (*n.*) کتله kitle; (*pl*) خلق halq, (ماس) avām (-nās); — **meeting** بیویوک beuyük mīting; بیویوک beuyük ijtīmā'

Mass, mas, (*n.*) (rel) آیین āyin; high — بیویوک beuyük āyin

Massachusetts, mas-sa-chu'sets, (*n.pr*) مساجوزهتس messachüzets.

Massacre, mas'a-ker, (*n.*) قاتل qitāl; قاتل قتل qatli ām; (*v.a.*) قاتل قتل qatli ām et., کسمک kesmek.

Massage, ma-sāzh', (*n.*) ماساژ masāj; (*v.a.*) ماساژ yapmaq; اوغق ôuvmaq, — **Massagist**, (mas'āzh-ist) ماساژ متخصصی maseur (*n.*) ماسور masūr; — **Masseur**, (mas-er') (*n.*) ماسور maseur; — **Masseuse**, (mas-éz') (*n.*) ماسوز maseuz.

Massive, mas'iv, (*a*) صوم som; (*lit.*) جسم müjessim; (*bulky*) جسم jesim; آغâr; (*one*) یکپاره yek-pâre.

Mast, mast, (*n.*) دیرک direk; — **head** (mar) شاپقه shapqa.

Mast, mast, (*n.*) (bot.) بالاموط pala-mout; (اخلط) (ahlat).

Master, mas'tēr, (*n.*) افندی efendi; (*so.*) صاحب sâhib; (*ruler*) حاکم hâkim; آئر ânir; (*teacher*) خواجه ho-ja; معلم mou-allim; (*fig*) اوسته ous-ta; (*lit.*) استاد üstâd; (*leader*) رئیس re-îs; باش bash; (*ship's*) قاپدان (قاپدان) qapdan; باشه چیقماق (*v.a.*) سوارى süvâri; basha chuqmaq; غلبه galebe et.; مهارت قازانماق (*skil*) elde et. ا. mehâret qazanmaq; **head** — سر معلم ser mou-allim; old — اسکی استادلر eski üstâdlar; قدما qoudemâ; past — ارپاب eski re-îs; (*fig*) erbâb; صاحب sâhibi vouqouf; to be — of one's self او. nefsi-ne hâkim ol.; — of ceremonies, teshrifât mü-

اصطبل (عامره) dîri; — **of the horse**, istabel (-âmir-) müdîri; — **of the Robes**, اثوابچی esvabju bashu; سر اثوابی ser esvâbî, — **at Arms**, (mar) سفینه امینی seffine emî-ni; — **builder**, (-bild'er) قالمه qal-fa; معمار mî'mâr, — **hand**, (*lit.*) دست mehâret; (*pers*) دست üstâd; — **key**, (-kē) (*fig*) مفتاح miftâh; (سر) (surr); — **piece**, (-pēs) (*lit.*) شاه اثر shâh-eser; — **stroke**, (-strök) هنر hûner; (فوق) (fevqalâde-) mehâret; مهارت

Mas'terful, (-'ter-fvöl) (*a.*) آئر âmir; استاد üstâd; (*skilful*) استاد üstâd; ماهر mâhir; ماهرانه mâhirâne, — **Mas'terless**, (*a*) صاحبسز sâhibsiz; باشu bosh; — **Mas'ter-liness**, (*n.*) اوستهلق ous-taluq; مهارت mehâret; — **Mas'terly**, (-'tēr-li) (*a. ad.*) ماهرانه mâhirâne; (*lit.*) üstâdâne; — **Mas'ter-ship**, (*n.*) خواجهلق hojaluq; (*dominion*) hükm; آئریت âmiriyyet; (*superiority*) فائقیت fâ-iqiyyet; — **Mas'tery**, (-'tēr-i) (*n.*) حکم hükm; (victory) tefevvouq; غلبه galebe; (*lit.*) تقوق tefevvouq; (*skil*) مهارت mehâret.

Mastic, mas'tik, (*n.*) ساقیز saqız; (cement) معجون mâ'joun; (liquor) ماستیقه mastıqa.

Masticate, mas'ti-kât, (*v.a.*) چیکنمه مک chîynemek; — **Mastication**, (-kâ'-shun) (*n.*) چیکنمه chîyneme; — **Mastica'tor**, (-kâ'tur) (*n.*) آت ماکینسی et makinesi.

Mastiff, mas'tif, (*n.*) کورپوک keupük; چامور chamour.

Masturbation, mas-tur-bâ'shun, (*n.*) سوء istimnâ' (-bil-yed); استعمال sôuyi isti'mâl.

Mat, mat, (*n.*) حصیر hasur; (mar.) palet; (*v.a.*) حصیر بائق hasur yapmaq; (interweave) اورمک eurmek; (*fig*) طولامق dolamaq; — **maker**, hasurju; — **Matting**, (mat'-ing) (*n.*) حصیر (قابلامه) (-qap-lama).

Mat, mat, (*a.*) ماط mat; طونوق do-nouq; (*v.a.*) ماط بائق mat yapmaq.

Matapan, mat-a-pan', (*n.pr.*) ماتابان mataban (bournou).

Match, mach, (*n.*) کبریت kibrit; (gum)

(For Turkish pronunc) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[MAT-ME] (انگلیزجه کلماتک تلمطی ایچون) act: chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

Matter, mat'ēr, (*n.*) مادی madde; (*pl.*) خصوص mevâdd; شی shey; (*fig.*) housôus; سبب mes-ele; (*cause*) sebeb; (*jud*) ماده madde; موضوع mevzû', (*med*) جراحت jerâhat; (*pl*) ifrâzât, no — ehemi-miyyeti yoq. — of fact (*n.*) حقیقت haqîqat, (*lit.*) واقعہ vâqu-a; (*a.*) حقیقی haqîqî; (*pers*) حقیقتجو haqîqat-jôu; طوغری dôrou; as a — of fact حقیقته haqîqaten..; a — of course طبیعی tabî' bir shey; what's the — ne var? ne oluyor?; what's the — with you? ne nız var? ne oluyorsunuz?.

Mattock, mat'uk, (*n.*) چاпа chapa; قارمه qazma.

Mattress, mat'res, (*n.*) مندر minder; شیلته shilte; یاتاқ yataq; spring — yaylu some; straw — ot minder; wire — tel some.

Mature, ma-tür', (*a.*) اولمش olmush; تمام kemâle ermish; (*fig.*) tamâm; (*v.a.*) yetishdirmek; (*fig.*) olmaq; (*fin*) kemâle etmek; (*ad.*) vâ'desi gelmek; —ly, (*ad.*) haqqile; (*fig.*) esâs-lu sôuretdе; a — maiden yetishmiş bir quz; to grow — yetishmek; kemâle etmek; — years, (*lit.*) sinni kemâl; in his — years yaşı ilerlede yemân; (*fig.*) asâs-lu sinni kemâlinde; — deli-beration, haqqile te-em-mül; — upon — deliberation işiye düşhünme; işiye düşhündükden sôra; haqqile te-em-mül edilerек; — Maturate, (mat'û-rât) (*v.a.*) yetishdirmek; (*med.*) ihzâr et.; (*med.*) te-qayyouha ihzâr et.; — Maturation, (ma-tû-râ'shun) (*n.*) yetishdirmek; (*med.*) ihzâr et.; — Maturity, (ma-tûr'i-ti) (*n.*) olma; ke-mâl; (*fig.*) qivâm; (*fin*) vâ'de (-houlôuli). (حلولی)

Maul, mawl, (*v.a.*) duvme; (*v.a.*)

(*fig.*) saqat et, (*n.*) طوقاق toq-maq. — stick, (*n.*) değnek.

Mauritania, maw-ri-tā'ni-a, (*n.pr*) moritanya.

Mausoleum, maw-so-lē'um, (*n.*) türbe

Maw, maw, (*n.*) mede mî'de; (*bird*) qoursaq; — worm, soloujan

Mawkish, mawk'ish, (*a*) tatsuz; kerih.

Maxillary, maks'il-ar-i, (*a*) ... çekene...; (*lit.*) fekkî.

Maxim, maks'im, (*n*) düstûr; (*lit.*) qâ-ideyi külliyye; (*proverb*) mesel; seuz.

Maxim, maks'im, (*n.pr*) maxîm; — gun, maxîm topou; — makineli tüfek

Maximum, maks'i-mum, (*a*) n. âzâmî; gâye; (*ast.*) gâyet; — altitude, gâ-yeti irtifâ'; — « effort » âzâmî « gayret »; — velocity, sür-at; sür-e gâye.

May, mā, (*n.*) mayus; (*life*) (*lit.*) shebâb; (*v.a.*) chichek toplamaq; — beetle, mayus beujeji; — day, mayusun birinji günü; mayusun biri.

May, mā, (*v n*) ...e-bilmek; it — «be» ...ola-bilir; — be, (*ad*) belki; ihtimâl.

Mayonnaise, mā-on-āz', (*n*) mayonez.

Mayor, mā'ur, (*n*) belediye re-îsi, lord — shehr emîni; — Mayoralty, (mā'ur-al-ti) (*n.*) belediye riyâseti; — Mayoress, (mā'ur-es) (*n.*) belediye re-îsi haremi; lady — shehr emîni haremi.

Maze, māz, (*n.*) qarushuqluq; (*fig.*) müşkülât; (*v.a.*) qarushdurmaq; (*lit.*) ishkyâl et.; — Mazy, (māz'i) (*a*) qarushuq.

Me, mē, (*pron.*) benî...; (*to*) ba-na; (*for*) benim ichün; (*from*) benden.

(For Turkish pronunc) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machlue;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte very; tūūو چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ð, zh ژ [MEA-MEC]

Meadow, med'ō, (n.) چاير chayur; مرعا mer-ā.

Meagre, mē'ger, (a) ضعيف zayuf; لاغر lāgar; ياون yavan; —ly, (ad.) ضعيفه zayuffa; —ness, (n.) ضعيفلى zayuf bir halde; —ness, (n.) ياونلق lāgarluq; (fig.) ياونلق yavanluq

Meal, mēl, (n.) يىك yemek; طعام ta-ām; —time, يىك وقتى yemek vaqti; —mealier, (mēl'ēr) (n.) يىكه (يىكه) (yemeye-) abone.

Meal, mēl, (n.) (powder) اونoun; **Indian** —man, musur ounou, —ounjou; —**Mealy**, (mēl'i) (a) اونلىounlou; —**mouthed** (a) فاضلهfazla nâzik; چىكىن chekingen.

Mean, mēn, (a.) باشاى ashâ; باياى bayâ; (base) آلىق alchaq; خىس hasis; (middle) (a. و n.) وسى wasi; (n. pl.) واسط vesâtî; اسباب esbâb; (income) ايراد irâd; كلىر esbâb; —ly, (ad.) باياغىچ bayâja; باياغىلىق alchaqja; —ness, (n.) باياغىلىق bayâluq; —ness, (n.) عادىلىق âdilîk; bayâluq; by all —s هر حالده her halde..; اصلا aslâ..; by no —s هىچ bir vejhile; aslâ..; by —s of واسطه vâsutasile; —ness, (n.) سؤرته sôuretile; by this —s بو صورتله bou sôuretile..; —spirited, (a.) باياى bayâ; سؤفى sūfî; —time, (-tim) (n.) (ast.) وقت wasi; —time, (-'time), (-'while), (-'wil) (ad.) مافيه mâ' mâfih..; بونكه برابر bounounla berâber...

Mean, mēn, (v.a.) مراد mourâd et.; demek istemek; (signify) دىمك اىستىمك demek istemek; (signify) افاده ifâde et.; (lit.) tezam-moun et.; (v. n.) معناسى mâ'nâsu ol.; (fig.) دوشونمك dūshūnmek.

Meaning, mēn'ing, (n.) معنا mâ'nâ; (lit.) مفهوم mazmōun; مفهوم mef-hōum; (pl.) معانى ma-âni; (fig.) معنالى maxad; فكر fikir; (a.) معناسى mâ'nâlu; (fig.) معنيدار mâ'nidâr; —ness, (n.) معناسى mâ'nâlu sôuretdet; —ness, (n.) معناسى mâ'nidâr sôuretdet; —**Meaningless**, (mēn'ing-less) (a.) عىث abes; مقصدسىز mâ'nâsuz; max-adsuz.

Measles, n'ēzls, (n. pl.) قىزامىق quza-muq; (zo) جذام jüzâm; —**Measly**,

(mē'zli) (a) قىزامىقلى quzamuqlu; جذاملى jüzâmlu; (fig.) مسكين miskin.

Measure, mezh'ūr, (n.) اولچو eulchū; مىقاس miqyâs; مەزورە mezûre, (stan-dard) مىعار mî'yâr; (fig.) قىياس qiyâs, (extent) وسعت vûs-at, (fig.) حد hadd. —ness, (n.) درجه dereje, (moderation) اعتدال i'tidâl; (steps) تدبير tedbîr; معامله mou-âmele; (pl.) تدابير tedâbîr (mus) وزن ousôul; (poet) وزن vezn (dance) رقص موزون raxu mevzoun; طبقات yataqlar; (lit.) (geol) طبقات tabaqât; (typ.) ان en; ارز arz; (v.a.) اولچىمك eulchmek; (fig.) قىياس qiyâs et.; (v.n.) وسعت vûs-ati ol.; (length) بويى boyou ol.; —ness, (n.) كلك gelmek; in a — bir derejeye درجه درجه qadar.; above حددن فضله had-den fazla; اشورى ashuru; to take اولچى eulchū almaq; اولچى eulchmek; to take —s (lit.) تدابير tedâbîr ittihâz et.; hard —s tedâbîr shedide; —**Measurable**, (mezh'ūr-a-bl) (a.) اولچى eulchülebilir; (fig.) معتدل mōu'tedil; —**Measureless**, (mezh'ūr-less) (a.) (fig.) حدسىز hadsîz; واسع vâsi; —ness, (n.) حسابسىز hasêbsîz; —**Measured**, (mezh'ûrd) (a.) تمكىنلى eulchülmüş; (fig.) تمكىنلى temkînli; —**Measurement**, (mezh'ūr-ment,) (n.) (act) مساحه mesâha; اولچى eulchme; (bulk) حجم hajm; —**Measuring**, (mezh'ûr-ing) (a.) اولچى eulchū...; mesâha...

Meat, mēt, (n.) آت et; (fig.) يىمىك yiyejek; —**salesman**, (-sälz'man) (n.) چلب cheleb; (topdanju); —**safe**, (sâf) (n.) آت دولاب tel dolab; et dolabu.

Mecca, me'k-a. (n. pr.) مکه mekke; (lit.) مکه mekke-i mükerreme.

Mechanical, me-kan'ik-al, (n.) ماكىنه makîne..; (lit.) مىخانىكى mihanikî; (fig.) غىر ازادى gayri irâdî; (lit.) غىر شعورى gayri shou-ôuri; —ly, (ad.) مىخانىكى makîneyle; —**Mechanic**, mihanikî sôuretdet; —**Mechanician**, (-kan-ish'an) (n.) ماكىنىست maki-nist; —**Mechanics**, (-kan'iks) (n.) (sci) مىخانىك (فن) fenni-; —hanik; جر ائقال jerri esqâl; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[MEC-MEE] (انكليزجه كلماتك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in, mīne;

- Mechanism**, (mek'an-izm) (n.) ترتيبات meqanizme; (fig.) ترتيبات tertibât.
- Mecklenburg**, mek'len-berg, (n. pr.) مكلنبورگ meklenbourg.
- Medal**, med'al, (n.) مداليه madalya.
- Medallion**, med-al'yun. (n.) مداليون medalyon; (art) كتابه kitâbe.
- Meddle**, med'l, (v. n.) قارشى قارشى qarush-maq; müdâhale et; — **meddler**, (med'ler) (n.) هر شيه قارشى her sheye qarushan; minâ-sebetsiz; — **Meddlesome**, (med'l-sum) (a) ايش قارشى ish qarushdruju; — **Meddling**, (med'ling) (n.) مداخله müdâhale; (a) متجسس müte-jessis; هر شيه قارشى her sheye qarushur.
- Media**, mē'di-a, (n. pr.) ميديا midya; — **Mede**, (mēd) (n.) ميديا midya-lu; (pl.) ميديالار midyalular.
- Mediæval**, mē-di-ē'val, (a.) (lit.) قرون وسطاى qourûnu voustâ-i.
- Mediant**, mē'di-ant, (n.) اورته orta; وسط vasat.
- Mediate**, mē'di-ât, (a) اورته orta; وسط vasat; (dependent) بالواسطه bil-vâsuta; (v.) آرديه كيرمك araya girmek; (lit.) تواسطه tevassout et; — **Mediation**, (mē-di-â'shun) (n.) (lit.) تواسطه tevassout; — **Mediative**, -ly, (mē'di-ât-iv, -li) (a. ع. ad.) تواسطكارانه tevassoutkyârâne; — **Mediator**, (mē'di-ât-ur) (n.) مؤلف araya giren; (lit.) مؤلف mü'telif; متوسط mütevassut; (rel.) شفيع shefi'.
- Medical**, med'i-kal, (a.) طبي tubbi; — **ly**, (ad.) طباً tubben; — **man**, (tabib) دوقتور doqtor.
- Medicament**, med'i-ka-ment, (n.) علاج ilaj; (pl.) اجزاي طيه ejzâyu tubbiyye.
- Medicate**, med'i-kât, (v. a.) علاج vermek; (fig.) تدافى tedâvi et; (impregnate) علاج قوريق ilaj qomaq; — **Medicated**, (-i-kât-ed) (a.) علاجى ilajlu; طبي tubbi.
- Medicine**, med'i-sin or med'sin, (n.) (sci.) طب tubb; (medicament) علاج ilaj; اجزا ejzâ; (v. a.) تدافى tedâvi et.; — **chest**, اجزا قوطلسى ejzâ qoutousou; علاج دولابى ilaj dolabu; —

- Medic'inal**, (-is'in-al) (a.) (lit.) طبي tubbi, دواى devâ-i; — **Medico-chirurgical**, (med'i-ko-kî-rur'ji-kal) (a.) (lit.) جراحى jerrâhî-i tubbi...; — **Med'ico-legal**, (-lê'gal) (a.) طب عدلى tubbu-adli'.
- Medina**, me-di'na, (n. pr.) مدینه medîne; (lit.) مدینه منوره medîne-i mü-nevvere.
- Mediocre**, mē'di-ô-kér, (a.) اورته orta; وسط vasat; (fig.) دون doun; — **Mediocrity**, (mē-di-ok'ri-ti) (n.) اورته orta hâl; (fig.) آشغاليق ashâlûq; (person) اهميتسىز آدم ehemmiyyetsiz adam.
- Meditate**, med'i-tât, (v. a.) دوشونمك dushünmek; (lit.) تأمل te-emmul et; — **Meditâ-tion**, (-'shun) (n.) تفكر tefek-kür; (rel.) مراقبه mü-râqabe; — **Med'itative**, (-'i-tât-iv) (a) دوشونجى dushünjeli; (lit.) متأمل müte-emmil; — **Med'itatively**, (-'i-tât-iv-li) (ad.) دوشونمك dushünerek; متأملانه müte-emmilâne.
- Mediterranean**, med-i-tér-râ-ne-an, (a) داخلى ich, (dahili); — **Sea**, آق دكن bahri sefid; اىق aq deniz.
- Medium**, mē'di-um, (n.) اورته orta; (agent) واسطه vâsuta, (spiritism) مديوم mediûm; (a.) وسط vasat; اورته orta; circulating — پاره para; (pl.) نقود nûqûd; through the — of واسطه سيله ... delâletile; — sized, (-siz'd) (a.) اورته orta boy; وسط vasat قطعه ده vasat qut-ada.
- Medlar**, med'lar, (n.) (bot.) موشموله moushmoula.
- Medley**, med'li, (n.) قارناشلىق qargashluq; قارشى قارشى qarushluq; (mass) دولو türli; خليه halîta.
- Medullar**, me-dul'ar, (a.) ايليكلى ilikli; (lit.) موى mouhi; (bot.) اوزلى euzlü.
- Meed**, mēd, (n.) مكافات mükyâfât; حق haqq.
- Meek**, mēk, (a.) حليم halim; (humble) متواضع mütevâzu; محجوب mahjûub; (submissive) مطيع mouti'; — **ly**, (ad.) حليم hilm ile; مطيعانه mouti-âne; — **ness**, (n.) حليم hilm; متواضع te-vâzu'.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ژ [MEE-MEN]

Meerschäum, mēr'shawm, (n.) دڪر: deniz keupüy; لوله طاشی lüle tashu.

Meet, mēt, (v.a.) تصادف tesâdûf et.; geurmek, (encounter) (i-) .. (ئى) كورمك ايقا mouqâbele et., (execute) ايقا ifâ et., (fin) تسويه tesviye et.; قارشىلاق; istiqbâl et.; (welcome) قارشىلاماق; (acquaintance) (له) بولوشماق; (le-) tanushmaq; (v.n) طانىشمق bouloushmaq; (assembly) طوبىلاماق toplanmaq; (suit) اجتماع ijtimâ' et., (ئى) توافق (ئى) اوپق; (e-) tevâfouq et.; بولوشماق; (e-) ouymaq; (n.) اجتماع ijtimâ', — **Meeting**, (mēt'ing) ملاقات ijtimâ': (interview) ملاقات mülâqât; (pol) ميتينغ miting; (junction) تلاق telâqî; — house (rel) housôsusi كلىسا.

Meet, mēt, (a.) موافق mouvâfuq; موافق minâsib; — ly, (ad.) مناسب mouvâfuq sôuretdé; — **ness**, (n.) مناسب minâsebet; توافق tevâfouq.

Megalomania, meg-a-lō-mā'ni-a, (n.) مگالومانىا beuyüklük sevdâsu.

Melancholy, mel'an-kol-i, (n.) قوروتى qouroutou; (lit.) ملال melâl; — **Melancholic**, (-an-kol'ik) (a) خزين hazin; قسوت ويرىجي qasvet veriji; (pers.) قوروتىل qouroutoulou; ملول melôul.

Melilla, mel'i-la, (n) مېللا melila.

Melange, mā-longzh', (n.) مېلانژ melânj; مخلوط mahlout; خليطه halîta.

Mêlée, mā-lā', (n.) هرج و مرج herjü-merj; عريده arbede.

Melinite, mā'lin-it, (n.) مېلنيت (ماروتى) melinit (-barutu).

Melioration, mel-yo-rā'shun, (n.) صلاح salâh; ايسليك iyilik.

Mellow, mel'ō, (a.) يوشماق yumushaq; اولمش olmoush; (fig.) ملايم mülâyim; طاتى tatlu; (v.a.) يوشماق yumushatmaq; (fig.) كاله ايردېرمك ke-mâle erdimmek; (v. n) يوشماق yumushamaq; اولق olmaq; — **ness**, (n.) يوشماق yumushaqluq; (fig.) كاله kemâl; — **Mellowy**, (mel'ō-i) (a.) يوشماق yumushaq; اولغون olgoun.

Melodrama, mel-o-dram'a, (n.) مېلودرام melodram.

Melody, mel'o-di, (n.) (mus) هوا hava; نغمه nâgme; (lit.) ترانه terâne; — **Melō'dious**, (-'di-us) (a) نغمه nâgmeli; (fig.) لطيف latif.

Melon, mel'un, (n.) قارون qavoun; water — قاربور qarpouz

Melt, melt, (v.a.) ارتمك eritmek; (lit.) هوا izâbe et.; (waste) هوا he-bâ et.; (v.n) ارتمك erimek; (fig.) يوشماق yumushamaq; — **Melt'ing**, (n.) ارتمه eritme; اذيه izâbe; (a.) ارتمى eritiji; (fig.) مؤثر mü-essir; آجىقلى ajuqlu; — furnace اذيه فرونى izâbe furunu; — point (lit.) نقطه اذيه noqtay izâbe.

Member, mem'bèr, (n.) عضو ouzv; (pers.) اعضا â'zâ; — **Mem'bèrship**, (n.) اعضا â'zâluq, (pl.) اعضا â'zâ (-lar).

Membrane, mem'brân, (n.) زار zar; غشاء gushâ; — **Membran'eous**, (-brân'us) (a.) زارلى zarlu; زار گې zar gibi; (lit.) غشائى gushâ-i.

Memento, me-men'tō, (n.) خاطره hâ-tura; — **Mō'ri**, (n.) اولوى خاطره ! eulü-mü-haturla!; (هوالباقى !) (hüvel-bâqî!).

Memoir, mem'wor, (n.) خاطرات hâ-turât.

Memory, mem'o-ri, (n.) خاطره hâ-tura; (faculty) (خاطر) (hatur) حافظه hâfuza; in — of نامنه nâmunâ; ايچون (in-) hâturasuna; (ك) خاطرهسته ...ichün; good — قوتلى حافظه qou-vetli hâfuza; — **Mem'orable**, (-'or-a-bl) (a.) اونوتىلماز ounoutoul-maz; — **Mem'orably**, (-'or-a-bli) (ad.) اونوتىلماز صورتده sôuretdé; — **Memoran'dum**, (n.) نوطه nota; خاطره mouhtura; (pol.) نوطه book mouhtura دفترى defteri; — **Memō'rial**, (a. و n) خاطره hâ-tura...; (monument) آبدە âbide; (note) نوطه mouhtura; تقرير taqrîr.

Menace, men'ās, (n.) تهديد tehdid; (v.a.) تهديد tehdid et.; قورقوتق qor-qoutmaq; — **Men'acing**, (-'ās-ing) (a.) (lit.) تهديدكار tehdidkyâr; (over-hanging) قورقولى qorqoulou; تهلىكلى tehlikeli; — **Men'acingly**, (-'ās-ing-li) (ad.) تهديدكارانه tehdid-kyâ-râne.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[MEN-MER] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, card, red, mē, hēr; in; mine,

Menageriy, men-āzh'e-ri or men-aj'-er-i, (n) (lit.) حیوانات وحشی مانه‌زی hay-vânātu vah-shiyye maneji, (collection) حیوانات وحشی hayvânātu vah-shiyye.

Mend, mend, (v.a.) تعمیر tā'mir et; اصلاح yamamaq; (fig.) اصلاح uslâh et.; (v. n) دوزملک düzelmek, —

Mend'able, (a) قابل تعمیر qâbili tâ'mir; (fig.) دوزملک düzelir; — **Mend'-ér**, (n) تعمیر tā'mirji; (fig) اصلاحی uslâhâtju; — **Mend'ing**, (n) تعمیر tā'mir; (pl) تعمیرات tâ'mirât; (improvements) اصلاحات uslâhât, tas-hihât

Mendacious, men-dā'shus, (a) یالان yalan; (pers.) یالانجی yalanju; — **Mendac'ity**, (-das'i-ti) (n) یالانچیلیق yalanjuluq; کذب kizb.

Mendicant, men'di-kant, (n.) دینلجی dilenji; (lit.) سائل sâ-il; (a) (lit.) سائله sâ-ilâne; — **Mendic'ity**, (-dis-i-ti) (n.) دینلجیلیک dilenjilik; تستل te-se'ül; — **society** منع تستل جمعی men-i tesse'ül jem-iyyeti

Menial, mē'nī-al, (a.) خدمتکارلیق hiz-metkyârluq; (servile) سغلی süfli; عادی âdi; (n) خدمتچی hizmetçi; (fig.) سغیل sefil

Meningitis, mē-nin-jī'tis, (n.) (med) مینه‌نیت menenjit; (lit.) التهاب سحایا ilti-hâbu sehâyâ.

Menses, men'sēz, (n pl.) آی باشی ay bashu; حیض hayz.

Menstrual, men'strōo-al, (a.) آی باشی ay bashu; ... حیض hayz. ...

Mensurable, mens'ū-ra-bl, (a.) قابل مساحه eulchulür; (lit.) قابل qâbili mesâha; — **Mensürabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) اولجیله‌یلمه eulchülebil-me; (lit.) قابلیت مساحه qâbiliyyeti me-sâha; — **Mensürâ'tion**, (-'shun) (n.) مساحه mesâha; (sci.) هندسیه tati-biqâtu hendesiyye.

Mental, men'tal, (a.) فکری aqli; فکری fiqri; (lit.) شعوری shou-ûrî; (sci) zihni; — **ly**, (ad.) فکراً fikren; عقلاً aqlen; ذهناً zihnen; — **alien-ation**, اختلال جنت jinnet; (lit.) اختلال شعور ihtilâl shou-ûr; — **arithmetie**, hesâbu zihni; — **Mental'-ity**, (-i-ti) (n.) (lit.) ذهنیت zihniyyet; (قفا) hâleti fikriyye; (qafa).

Mention, men'shun, (v a) ذکر zikr et.; (n.) ذکر zikr; bahs et.; (n.) ذکر zikr; taq-dîrnâme; ذکر جیل zikri jemil; —

Men'tionable, (-'shun-a-bl) (a.) ذکر edilebilir; — **abovē men'tioned**, (a) مذكور mez-kyôur, مبحوت mebhôus; ذکر ایدیلن zikr edilen; بالادهکی bâlâdaki.

Mentor, men'tor, (n) مرشد mürshid; ناصح nâsuh.

Mercantile, mēr'kan-til, (a.) تجاری tijârî; tijârî... — **agency**, (-ā'jen-si) (n.) استخبارات آخته‌سی isti-hârat ajentesi; — **law**, تجارت بحریه tijâreti bahriyye qânûnou; — **marine**, (ma-i-ēn') (n.) (lit.) بحریه bahriyye-i tijâriyye; — **sys-tem**, حمایه تجارت اصولی himâye-i tijâret ousûlû.

Mercator's, mēr-kā'tors, -chart, (n.) مارقاتور haritasu; — **sailing**, (n.) مارقاتور سیری marqator seyri

Mercenary, mēr'se-nar-i, (a.) جرتلی üjretli; (fig.) منفعتپرست menfât-perest; حرایص harîs; (n.) اجیر ejir; (mil.) ücretli asker.

Mercer, mēr'sēr, (n.) ایکجی ipekji; — **Mercery**, (mēr'ser-i) (n.) ایکجیلیک ipekjilik; (pl.) ایپک منسوچاتی ipek mensoujâtu.

Merchandise, mēr'chand-iz, (n.) اشیا eshyâ; امتعه emti-a; (railway) مارشاندیز marshandiz.

Merchant, mer'chant, (n.) تاجر tâjir; (pl) تجارت tüjjar; (a) ... تجارت tüj-jar...; — **tailor**, — **vessel**, — **sentine**, — **sefiney**, — **tijâriyye**, — **sü-füni**, — **tijâriyye**.

Mercury, mēr'kü-ri, (n.) (min.) جیوه juva; (lit.) ذبیق zeybaq; (messenger) غبر mouhbir; — **Mercurial**, (mer-kü'ri-al) (a.) (fig.) جیوه کی juva gibi; (lit.) جوال jevvâl; (n.pl.) جیوه juva müstahzarâtı; — **Mercurialize**, (mēr-kü'ri-al-iz) (v.a.) (med.) جیوه ایله معامله juva ile mou-âmele et.; — **Mercurially**, (mēr-kü'ri-al-i) (ad.) (fig.) جیوه کی juva gibi; (lit.) جوالانه jevvâlâne.

[MER-MET] انكسیرچه كد تښتلفظي ايجون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in, mīne;

Mercury, mer'kū-ri, (n.) (ast) عطرد outârîd.

Mercy, mer'si, (n.) مرحمت merhamet; (ك) تحب حكمنده rahm, at the — of (ك) ألنده .. (in-) tahtu hükümünde : (ك) كیفنه تابع (in-) elinde : keyfine tâbi'. for — ! ! مرحمت merhamet !, — Merciful, (mer'si-fōol) مرحمتی merhametli, (God) رَحِيم rahîm; to be — merhamet et. — **Mercifully**, (mēr'si-fōol-i) (ad) مرحمتكارانه ajuyaraq, (lit.) — **Merciless**, (mer'si-les) (a) مرحمتسز merhametsiz; (lit.) بی امان bi-amân; — **Mercilessly**, (mer'si-les-li) (ad) مرحمتسزجه merhametsizje; (lit.) بی رحمانه bi-rah-mâne.

Mere, mēr, (a.) صرف surf... ساده sâde; — **ly**, (ad.) يالکنز yalunuz. عشا mahzâ.

Mere, mēr, (n.) حدود houdoud; (lake) كورل geul.

Merge, mērij, (v a) باطریق baturmaq; (v n) غائب او. غائب batmaq; (fig) gayb ol. — **Merger**, (mēr'jer) (n.) توحيد mezj; الحاق ilhâq; (jud.) tevhid.

Meridian, me-rid'i-an, (n.) (ast.) غايه nusfun-nehâr; (fig) gâye, (middy) زوال zevâl; (a.) زوال nusfun-nehârî; زوال zevâl, first — مبدأ mebd-i toul; **megnetic** — نصف النهار مقناطيسی nusfun-nehâru miqnâtisi; **secondary** — نصف النهار فرعی nusfun-nehâru fer-i; **true** — نصف النهار حقیقی nusfun-nehâru haqîqî; — **sun**, زوال كونشی zevâl güneshi; — **Merid'ional**, (a.) نصف النهار nusfun-nehârî; (longitudinal) تؤولن toulên; (south) جنوبي jenûbî; — **parts**, اقسام نصف النهار axâmu nusfun-nehârî; — **Merid'ionally**, (ad) نصف النهار استقامتده istiqâmetinde; جنوبی jenûben; طوغری jenôuba dôrou.

Merit, mer'it, (n.) مريت meziyyet; لياقت liyâqat; ذكر deyer; (pl. مع lit.) لياقت mezâyâ; (jud.) نقاط اساسیه noqâtu esâsiyye; (v.a.) ... (ه) لایق او. (e-) lâyuq ol. (ي) حق ا. (i-) haqq et. **order of** — درجۀ لياقت derejeyi li-

liyâqat; **Order for M** — لياقت مداليه سی liyâqat madalyasu; مريت نشانی me-ziyyet nishanu, — **Merit'orious**, (-ri-us) (a) مريتلی meziyyetli; شایان shâyânu taqdir.

Mermaid, mēr'mād, (n.) دکن قیزی deniz quzu, مو پرستی sou perisi

Merry, mer'i, (a) شن shen; نشتمی nesh-elî; — **go round**, (n) آتلی قاربجه atlu qarunja; — **making**, (n) اكلنجه eylenje; — **thought**, (n) اكلنجی eylentî, — **Merrily**, (mer'i-li) (ad) نشتمی nesh-eyle; — **Merri-ment**, (mer'i-ment) (n) نشتمی nesh-e; ذوق zevq; (fig.) آلاي alay.

Mersina, mer'si-na, (n. pr.) مرسين mersin.

Mesh, mesh, (n) آغ كوری â geuzû; ilmek; (lit.) شبكه shebeke, (v.a.) — **Mesh'y**, (-i) (a.) آولامق avlamaq, — **Mesh'y**, (a.) آغ گبی â gibi, (lit.) موشبكه müsheb-bek

Meshed, mesh'ed, (n. pr.) مشهد mesh-hed.

Mesmerize, mez'mer-iz, (v a) manyatizme et.

Mesopotamia, me-so-po-tā'mia, (n pr) jeziretül-arab. عراق irâq

Mess, mes, (n.) يَمَک yemek; (mar) سفره آرقداشلری (pers.) loganta; يولکده يَمَک (v.n.) birlikde yemek; — **room**, (mar) (salon) (صالون) loganta;

Mess, mes, (n.) (disorder) قارشيقلق qarushuqluq; سيقیق suquntu; (v.a.) قاروشدورماق qarushdurmaq.

Message, mes'aj, (n) خبر haber, (pl) تليغات tebligât.

Messenger, mes'en-je, (n.) خبرچی haberji; موبشر möuhbir; (jud) قوریه mübâshir; **King's** — قوریه qôu-riye.

Messiah, mes-sia', (n pr) مسيح mesih.

Messina, mes-sē'na, (n.pr) ميسينا me-sina.

Metacentre, met-a-sen'ter, (n.) (mar.) مرکز موازنت metasenter; متاسنتر mer-kezi mouvâzenet.

Metage, mēt'aj, (n.) قنطاریه qantâ-riyye; (survey) مساحه (اجرنی) mesâha (-tjireti).

Metal, met'al, (n.) معدن mâ'den; (pl)

[MET-MEW] (انكليزجه كمالك تلفظي ايچون) act; change; card; red; mē, hēr; in; mine;

معادن mâ-âdin; (rails) رايلا raylar; (mar) طوپار toplar; (slah) esliha; (stones) قيرلش طاشلار qurulumush tashlar; — **metallic**, (me-tal'ik) (a) معدني mâ'denî; — **Metallize**, (met'al-iz) (v.a.) معدنه تحويل ا. mâ'dene tahvil et.; — **Metallloid**, (met'al-oid) (n.) شبه معدن shibhi mâ'den; (a.) شبه معدني shibhi mâ'denî

Metallurgy, met'al-ur-ji, (n.) (sci.) معادن علم ilmi ma-âdin; (industry) صنايع معدنيہ mâ'denjilik; (lit.) معدنيہ sanâyî' mâ'deniyye; — **Metallurgic**, (met-al-ur'jik) (a.) ... معدنيك mâ'denjilik; — **Metallurgist**, (met'al-ur-jist) (n.) معدنيك mâ'denji

Metamorphic, met-a-mor'fik, (a.) (geol.) مستحاله müstehâle; — **Metamorphose**, (-'fös) (v.a.) دكشديرمك deyishdirmek; (lit.) قلب qalb et.; — **metamorphosis**, (-'fo-sis) (n.) دكيشمه deyishme; (lit.) تناسخ istihâle; (myth.) تناسخ tenâsouh.

Metaphor, met'a-fur, (n.) (lit.) استعاره isti-âre; تشبيه teshbih; (kin-nâye) (a.) — **Metaphoric**, (-fur'ik) (a.) مجازی mejâzî; تشبیه teshbihî; — **Metaphorically**, (-fur'ik-al-i) (ad) مجازاً mejâzen, تشبیهاً teshbihen.

Metaphrase, met'a-frâz, (n.) حرفياً harfiyyen terjüme; — **Metaphrastic**, (-fras'tik) (a.) حرفياً harfiyyen; لفظی lafzî.

Metaphysics, met-a-fiz'iks, (n.) (lit.) مابعدالطبیعه mâfevqout-tabî-a; مابعدالطبیعه mâbâ'düt-tabî-a; — **Metaphysical**, (-fiz'ik-al) (a.) مافوق الطبيعي mâfevqout-tabî-i; مابعدالطبیعی mâbâ'düt-tabî-i; (fig.) خیالی hayâli. معنوی mâ'nevî; — **Metaphysically**, (-fiz'ik-al-i) (ad) مابعدالطبیعی صورتده mabâ'düt-tabî-i sôuretd; (fig.) خیالاً hayâlen; معنأ mâ'nen.

Metaplasm, met'a-plazm, (n.) (gram.) قلب qalb; تحويل tahvil.

Mete, mēt, (v.a.) أولچمك eulchmek; (n.) تقسیم اؤلچو eulchü; to — out تقسیم ا. taxim et..

Metempsychosis, me-temp-si-kō'sis, (n.) تناسخ ارواح tenâsouhu ervâh; استیحاله istihâle.

Meteor, mē'te-or, (n.) (ast) شهاب she-hâb; حجر ساهوی hajeri semâvi; (fig.) خارقه hâriqa.

Meteorology, mē-te-or-ol'o-ji, (n.) (sci.) علم احوال هوا ilmi ahvâli havâ; (fig.) علائم جویو alâ-imi jevviyye; — **Meteorological**, (mē-te-or-ol'oj'ik-al) (a.) هوائی havâ-i; جوی jevvi; — **Meteorologist**, (mē-te-or-ol'o-jist) (n.) احوال هوا متخصصی ah-vâli havâ mütahassusu.

Meter, mē'tēr, (n.) متره metre, (fig.) مقیاس miqyâs; ساعت sât.

Methinks, me-thingks', (v.) ظن ایدرم zann ederim.

Method, meth'ud, (n.) اصول ousûul; طرز tarz; — **Methodical**, -ly, (-ud'ik-al, -i) (a.) (ad.) دائره سنده ousûul dâ-iresinde, (fig.) منظم mountazam; — **Meth'odist**, (-'ud-ist) (n.) (lit.) مەتودیسٹ ousûul-perest; (rel.) مەتودیسٹ metodist; — **Meth'odize**, (-'ud-iz) (v.a.) اصولو رباط ربط ا. ousûule rabt et.; تنظیم a. tanzim et.

Mètre, mǎ'tr, (n.) متره metre; — **Metric**, (met'rik) (a.) ... متره metre..; — **system** متره مقیاسی metre miqyâsu.

Metre, mē'tēr, (n.) (rhyth) وزن vezn; (verse) نظم nazm; شعر shî'r; — **Metrical**, (mēt'rik-al) (a.) وزنی vez-nî; موزون mevzûun; — **Metrically**, (mēt'rik-al-i) (ad) وزنأ veznen; نظماً nazmen; موزون اولمق mevzûun ola-raq.

Metrology, me-trol'o-ji, (n.) مقیاسات miqyâsât; (mebha-si-) (mebha-si-) evzân.

Metropolis, me-trop'o-lis, (n.) پایتخت pâytah: (fig.) مرکز merkez; — **Metropol'itan**, (a.) پایتخت پای-tah:..; مرکزی merkezi; (n.) (rel) متره پولید metropolid.

Mettle, met'l, (n.) حرص hurs; شوق shevq; حرارت harâret; to put on his — شوقه کتیرمك tahrîk et..; شوقه shevqe getirmek; — **Mettlesome**, (met'l-sum) (a.) حرارتلی harâretli; شوقی shevqli.

Metz, metz, (n. pr.) میچ (شهری) mech (-shehri).

Mew, mū, (n.) مارطی martu.

Mew, mū, (n.) قفس qafes; (pl.)

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very. tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ژ [MEX-MIL]

قائاق ahur; اصطبل ustabel; (v.a) قانماق qapamaq; (change) دكشديرمك deyish-dirmek; (v n) دكشمك deyishmek, (birds) توى دوكمك tūy deukmek; (cat) مياولامق miyavlamaq.

Mexico, meks'ı-ko, (n pl) مكسيقا mex-ıqa; — **Mexican**, (meks'ık-an) (a) ...مكسيقا mexi:qa; (n) مكسيقالی mexi-qalu.

Miasma, mī-az'ma, (n) مياسا miyas-ma; نعمت te-affün; بخار bouhâr; — **Miyasmatic**, (mī-az-mat'ık) (a) ...مياسمالی miyasmalu; متعت müte-affin.

Mica, mī'ka, (n) ميكا miqa

Mice, mīs, (n pl) فارهلر fâreler

Michael, mī'ka-el, (n. pr) ميكايل mī-kyâ-il.

Michigan, mish'i-g'n, (n pr) ميشيغان mishigan.

Mickle, mik'l, (n a) چوق choq. كثير kesir

Microbe, mī'krōb, (n.) ميكروب miqrob

Microcosm, mī'kro-kozm, (n.) (lit.) صغير عالم âlemi saguir

Micrometer, mī-krom'e-tër, (n) ميترومتريه miqrometre.

Microphone, mī'kro fūn, (n.) ميكروفون miqrofon.

Microscope, mī'kro-skōp, (n.) ميكروسكوب miqrosqob; خردبين hourdebîn; — **Microscopic**, -al, (mi-kros-kop'ik, -al) (a) (lit.) خردبيني hourdebîni; (fig) پك كوچوك pek küchük. — **Microscopically**, (mi-kros-kop'ık-al-i) (ad.) خردبيني صورتده hourdebîni sôur-tetde; خردبينله hourdebînle

Mid, mid, (a) اورته orta; وسط vasat; — **age**, اورته ياش orta yash; — **day**, اوكله enyle; زوال zetâl; — **night**, نصفاليل geje yarusu; (lit.) نustulleyl, — **summer**, يار اورتهسی yaz ortasu, — **way**, (n.) يار يول yaru yol; (a.) يار يار yaru..; — **win-ter**, (n.) قشش اورتهسی qush ortasu.

Middle, mid'l, (a.) اورته orta, وسعی vasati; (central) مرکز merkezi, (n.) مرکز merkez; اورته وسط vasat; وسط vasat; اورته aged, (âjd) (a.) اورته ياشلی orta yashlu; — **ages**, (âjz) (lit.) قرون وسطا qourôunu voustâ; — **class**, (klas) (n.) (lit.) صنف متوسط sunufu müte-vassut; (a) اورته (halli),

(educational) ...اورته تدریسات orta ted-risât. اعدادی i'dâdî. — **class schools** اورته تدریسات مکتیبلری orta tedrîsât mek-tebleri; اعدادیلر i'dâdîler; — **weight**, (wât) (n.) وسط ثقلت vasat sıqlet; — **Middlemost**, (mid'l-most) (a.) اك en ortadaki; (مرکزدهکی) (mer-kezdeki), — **Middling**, (mid'ling) (a) اورته orta.

Midge, mij, (n.) تاتارحق tatarjuq.

Midland, mid'land, (a) داخلی dâhilî; ich; (n) داخلی dâhil; icheri; (pl) اچرلری icherleri.

Midship, mid'ship, (a n.) وسط سفینه vasatu sefine; — **man**, (mar.) مهندس mühendis, (pl) مهندسler mühendisler.

Midst, midst, (n.) اورته orta; (ad.) اورته ortasında, آره سنده arasunda.

Midwife, mid'wif, (n) ایه ebe; قابله qâbile. — **Mid'wifery**, (-'wif-ri) (n) ایهلیک ebelik; قابلهلیک qâbilelik; —

Mid'wives, ('wivz) (n pl) ایهلر ebeler; قابلهلر qâbileler.

Mien, mēn, (n.) کورونش geurünüş; طور tavr.

Might, mīt, (n.) قوت quovvet; (lit.) قدرت qoudret; مکت miknet; with — **and** main بوتون قوتيله bütün quovvetile; — **Mightiness**, (mīt'ı-nes) (n) قوت quovvet; — **Mighty**, (mīt'ı) (a.) قوتلی quovvetli; (fig) مدھش müdhish; (wonderful) فوق العاده fevqal-âde; — **Mightily**, (mīt'ı-li) (ad.) قوتله quov-vetle; مکتله miknetle; (fig.) زیاده سيله ziyâdesile.

Might, mīt, (v.) ٲه بیلردي eabilirdi; (future) ٲه بیلر eabilir; ...müm-kündür; he — «see» بیلردي «کوره» bilirdi; I — «come» بیلردي «کله» bili-dim; It — he «made» بیلردي «یاپیله» «yapula» bilu; بیلردي «یاپیله» «yapul» masu müm-kündür.

Mignonnette, min-yo-net', (n.) (bot) یاناقی monhabbet chicheyi; یاناقی yabânî qaranfıl

Migrate, mī'grāt, (v n) ھرت hij-ret et, — **Migrā'tion**, (-'shun) (n.) ھرت hijret; — **Migra'tory**, (-gra'to-ri) (a.) کورچه په geuchebe.

Mikado, mī'kādō, (n) میقادو miqâdo.

Milan, mil'an, (n pr) میلانو milâno.

only; routine; through; tuck; mûsée, give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[MIL-MIN] (انکایزحه کلماتک تلذلی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

Milch-cow, milch-kow, (n) سوتلی اینک (n) sūtlü inek.

Mild, mild, (a) معتدل mülâyim; mōn'tedil; طاتلی tatlu, — 1y, (ad) hafifje; mülâyemetle; خفیفجه; — ness, (n) اعتدال mülâyemet; تلایت itidāl

Mildew, mil'dū, (n) رطوبت küf; routōubet; (v.a.) کوفلندیرمک küflen-dirmek; (v.n) کوفلنمک küflenmek.

Mile, mil, (n) میل mil; geographical — milî jōghîâfî; nautical — milî bahrî; statute — میل milî berri; — Mileage, (mil'âj) (n) (میل حسابيله) طولی (mil hisâbile-) tōulü; (fee) اجرتی (mil hesâbile-) üjreti

Milfoil, mil'foil, (n) جوان پرچی juvan perchemi.

Militant, mil'i-tant, (a.) محاصم mou-hâsum; (vel) مجاهد müjâhid; — Mil'-itaney, (-si) (n) جدال jidâl; mü-jâdele; — Mil'itate, (-i-tât) (v.n) (contend) müjâdele et.

Militia, mi-lîsh'a, (n) میلîs milis

Military, mil'i-ta-ri, (a) عسکری as-kerî, (war) حربî; (n) اوردو ordou, — Mil'itarily, (-i-ta-ri-li) (ad.) عسکری askerlikje; صورتده askerî sôuette; — Mil'itërisim, (-i-tar-izm) (n) میلیتاریزم militarizm; (fig) tehakkümü askerî.

Milk, milk, (n) سوت süt; (v.a.) (سوت) sūt; صاقي (süt-) sâmaq; — 'man, سوئچی sūtjü; سوئچی قادین sūtjü qadun; — 'sop, سوت لاپه‌سی (lapaju) (mimic) (muymuntu); — Milk'iness, (n) (سوت) (süt); (fig) سوتلülük; yumushaqluq; — Milk'y, سوت کی (süt) (a.) (like) sūtü; — way (ast.) اوغریسی kehkeshân; saman ôngrousou; (hajjâr yolou)

Mill, mil, (n) دکرمن deyirmen; فابریقه fabrika; (sport) مصارعه mousârâ; (v.a.) اوکوتمک euvütmek; چکمک chek-mek; (stamp) کنار یابقی کنار yap-maq; زبمالاق zumbalamaq; (clean) تمیزلەمەك temizlemek; bas-guya qomaq; (beat) دووومک deuv-

mek; youmrouqlamaq; cotton ایپلیک فابریقه‌سی — iplik fabri-qasu; water — سو deyir-meni; wind — یل دکرمنی yel deyir-meni; — dam, دکرمن حوضی deyirmen havouzou, سد sedd, — Miller, (mil'er) (n) دکرمنچی deyirmenji.

Millennium, mil-len'i-um, (n) بیک سنه bin sene.

Millesimal, mil-les'im-al, (a.) بیکده bir binde bir; (بیکدەلک) (bindelik).

Millet, mil'et, (n) (bot) داری daru.

Milliard, mil'yard, (n) میلیار milyar.

Millimeter, mil'i-mē-ter, (n) میلیمتره milimetre

Milliner, mil'in-er, (n) شاپقه‌چی shap-qaju; مودیس modist; — Millinery, (mil'in-er-i) (n) شاپقه‌چی shapqa-juluq; (pl) شاپقلار shapqalar; موده moda eshyâsu.

Million, mil'yun, (n) میلیون milyon; — Millionnaire, (mil'yun-âr) (n) milyoner; — Millionth, (mil'-yunth) (a.) میلیونچی milyonunju; (n.) milyonda bir.

Milt, milt, (n.) مالت نفسی baluq nefsi; (ana) dalaq; (v.a.) آشلاماق ashlamaq; — Milt'ër, (n.) ارکاک مالت erkek baluq.

Mimeograph, mim'e-ō-graf, (n) مستنسخ müstensih; تکثیر ماکتبی texir ma-kinesi; (v.a.) تکثیر et.; istinsâh et.; — Mim'eo-graphed, (-'e-ō-graf) (a.) تکثیر müstensih; (lit.) edilmish; (lit.) edilmish müstensah.

Mimic, mim'ik, (n) مقلد mouqallid; (a.) تقلید taqlid.; (phil) اوصاف evzâ-î; (a.) (ad) (lit.) مقلدانه mouqallidâne; (v.a.) تقلید یاقتی taqlid yapmaq; (تحقیق) (tahafuq et.); — warfare (مانوره) harb oyounou; (manevre); — Mim'icking, (-'ik-ing) (n.) تقلید taqlid; تقلیدچیک taqlid-jilik; — Mi'mics, (-'miks) (n.) میمیک mimiq; (صنعت تقلید) (san-ati taqlid).

Mimosa, mî-mō'za, (n) (bot.) میمورا mimōza; (anber chicheyi).

Minaret, min'a-ret, (n) مناره minâre.

Mince, mins, (v.a.) قییمق quymaq; لاغیردی یی dōramaq; (talk) چیکنەمەك laqurduyu chînemek;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōon, shut, müte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [MIN-MIN]

tahaf qonoushmaq, (v. n) (walk) تحف يورومك tahaf yürümek; (qurutmaq), — meat, (n) قيمه quyma, — pie, (-pi) (n.) قيمه quymalu beurek, — Mine'ing, (-sing) (a) حوپا hoppa; تحف tahaf; (n) حوپالوق hoppaluq; — Mine'ingly, (-sing-li) (ad.) حوپاجه hoppaja.

Mind, mind, (n) فكر fikr, (v.a) اهميت و برهك ehemmiyyet vermek; (think) دوشونمك düşhünmek; absence of — طالغايق dalgunluq; (lit.) لاقيدى lâqaydî, presence of — اعتدال i'tidâl (-dem) تمكين temkin; فطانت fatânet, best — s (fig.) اك قتالى آدملى en qafalu adamlar; اك منورلى en münevverler; to lose one's — چيلدورماق chuldurmaq; (lit.) شورى-يختل او. shou-ôrou mouhtell ol.; to bear in — خاطرلاماق haturlamaq; اونوتماق ounoutmamaq; never — ! اهميتي ehemmiyyeti yoq!; — Mind'ful, (-'fool) (a.) دقتلى diqqatli; دوشونجهلى düşhünjeli; — Mind'fully, (-'fool-i) (ad.) دقتله diqqatle; دوشونمك düşhünerek; — Mind'less, (a.) فكيرسىز fikirsiz; (fig.) سرم sersem.

Minded, mind'd, (a.) فكرلى fikirli; (determined) عزمكار azimkyâr; (inclined) (lit.) متمايل mütemâyil; double جعلى qarârsuz; (false) ساخته jâ'li; sahte.

Mine, min, (pron) بنى benimki; (pl.) بنى benimkiler; of — بنى benim; «a friend» of — دوستلرمدن بى bir dostoum; dost-larumdan biri.

Mine, min, (n.) معدن (اوجاغى) mâ'den (-ojâ); (mil) لىم lâml; (mar) طوپىل torpil; ماین mâyn; (v.a.) قازىق qazmaq; (blow) لىمله lâmla atmaq; محو او. ber-havâ et.; (fig.) mahv et.; — Miner, (min'er) (n) معدن mâ'den amelesi; — Min'ing, (n) معدنچىلىك mâ'denjilik.

Mineral, min'er-al, (a.) معدنى mâ'denî; (a) معدن mâ'den..; (pl) معدن يايى ma-âdin; — oil, معدن mâ'den yâ; — water, معدن souyou; — Mineral'ogy, (-ji) (n.) علم معدن ilmi ma-âdin.

Minerva, mi-ner'va, (n. pr) مينيروا minerva

Mingle, ming'gl, (v.a.) قارىشديرماق qarushdurmaq; (v. n.) قارىشماق qarushmaq; — Ming'ling, (n.) خليطه halfta; مخلوط mahlût; (act) قارىشديرماق qarushdurma.

Miniature, min'i-a-tür, or min'i-tür, (n) مينياتور minyatür; (fig.) كىچىك küchük; — Min'iatürist, (n) مينياتور رسامى minyatür ressamu; (tezhîbji) (تذهيبچى)

Minikin, min'i-kin, (n) (fig.) ياورو yavrou, (mini-mini) (pm) (مىنى مىنى) küchük toplou iyne.

Minim, min'im, (n.) (med.) طامله damla, قطره qatra.

Minimum, min'im-um, (a) اك آر en az, اصغرى asgarî; — and maximum اصغرى-اعظمى asgarî ve âzamî; — thermometer ترمومتره thermometer; — limit, اصغرى-اعظمى haddi asgarî — Min'ima, (n. pl.) (fig.) جزيئات jüz-ıyyât, (معامله) (sagâ-ir); — Min'imial, (a) جزئى jüz-i; پك كىچىك pek küchük.

Minion, min'yun, (n.) مينيون minyon; سوكيلى sevgili; كوزده geuzde.

Minister, min'is-ter, (n.) ناظر nâzur; (diplomatist) سفير sefir; (rel) پاپاز papaz; وكيل râhib; (fig.) واسطه vâsuta; (v.a.) خىدمت hidmet et.; (v.a.) tedârik et.; — of «Marine» باغرى «بحريه» bah-riye nâzuru; — of «War» «حربيه» harbiye nâzuru; — of «Greece» «يونان» yûnan se-firi; — Minist'erial, (a.) ناظر nâzur... nezâret...; (executive) اجرائى ijrâ-i; — Minist'erially, (-ri-al-i) (ad) ماموراً mêmûren; — Min'istrant, (a.) (lit.) خادم hâdim; — Minis-trâ'tion, (-'shun) (n.) خىدمت hidmet; وظيفه vazife.

Ministry, min'is-tri, (n) نظارت nezâret; (body) قابينه qabine; (pl) نظار nouzâr; (service) خىدمت hidmet; وظيفه vazife; (rel) راهبلىك râhiblik; — of «Agriculture» نظارتى «زراعت» zirâ-at nezâreti.

Minium, min'i-um, (n.) سولكن sülyen. **Minor**, mi'nor, (a.) كىچىك küchük;

only; routine, through; tuck; müsée; give, join, though; et.=etmek; ol=olmaq

[MIN-MIS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr, in, mine;

آز az, (fig.) اهمیتسز ehemmiyyetsiz, (n.) صی sabî; مغیر saguîr; — **Minority**, (mi-nor'i-ti) (n) (jud) صیابوت sabâvet; (lit.) صعر سن sugari sinn; (pol) اقلیت aqallıyyet, (pl) اقلیتلر aqallıyyetler; — and **majority** اقلیت اکثریت aqallıyyet ve exeriyyet; rights of minorities حقوق اقلیتلرک aqallıyyetlerin houqûuqou.

Minster, min'ster, (n.) (بوئوک) کلیسا (beuyük-) kilise.

Minstrel, min'strel, (n.) عاشق âshuq; شاعر shâ-ir.

Mint, mint, (n.) منته menta; (bot) نانه nâne; — **drop**, (n) نانه شکری nâne shekeri.

Mint, mint, (n.) (fin) ضربخانه darbhâne; (fig.) منبع menbâ'; (v.a.) ناره sikke dar b et.; (fig.) ایجاد iğâd et, — **master** ضربخانه مدیری darbhâne müdiri; — **Mintage**, (-'aj) (n.) sikke; (pl) مسکوکات meskyû-kyât; (duty) (lit.) (üj-reti-) darbiyye

Minuend, min'ü-end, (n.) (arith-) matrôuhu minh.

Minuet, min'ü-et, (n.) (dansi) مینوئت minü-et (-dansu).

Minus, mi'nus, (a. و n) ناقص nâqus.

Minute, min-üt', (a) ایسجه inje; (lit.) دقیق daqîq; (small) اوقات oufaq; (fig.) جزئی jüz-i; — **ly**, (ad.) دقیق مرشکافانه mû-shikyâfâne; — **ness**, (n.) اینجهک injelik; اوقات oufaqluq; (fig. و lit) صحت suhhati tâmme

Minute, min'it or -ut, (n) دقیقه da-qîqa, (daqqa); (fig.) آن ân, (pl) ضبطنامه zabutnâme; نوتلار notlar; ضبط ا. نوت toutmaq; (v.a.) zabt et; — **book**, نوت دفتری not defteri; (assembly's) مضبته mazbata defteri, ضبطنامه zabut-nâmeler; — **gun**, تهلکه طوبی tehli-ke topou; (mourning) ماتم طوبی mâ-tem topou; — **hand**, یل‌ووان yel-qovan.

Minutia, mi-nû'shi-a, (n.pl.) جزئیات jüz-ıyyât; تفرعات teferrü-ât.

Minx, mingks, (n.) چاپقین قیز chapqun quz; قوقله qouqla.

Miracle, mir'a-kl, (n) (lit.) خارقه hâ-ruqa; (rel) معجزه mû'jize; (fig.) کرامت kerâmet, — **Monger**, (mung'-ger) (n) (lit.) کرامت فروش kerâmet-fûrûush; — **Miraculous**, (mir-ak'-ül-us) (a.) (lit.) خارق‌العاده hâriqül-âde; — **Miraculously**, (mir-ak'ül-us-li) (ad.) خارقه قییلندن hâriqa qabilinden; خارق‌العاده hâriqül-âde olaraq.

Mirage, mi-râzh', (n) عکس ax; خیال hayâl; (fig.) سراب serâb.

Mire, mir, (n.) چامور chamour; (v.a.) چاموره باتماق kirletmek, (v.n.) کیرلتمک chamoura batmaq; کیرلتمک kirlen-mek; — **Miry**, (mi'ri) (a) چامورلی chamourlou.

Mirror, mir'ur, (n) آیینه ayna; (lit.) عکس ایتدیرمک ax etdirmek.

Mirth, mërth, (n) نیشه nesh-e; (lit.) کوله shatâret; (amusement) گولمه eylenme; — **Mirthful**, (merth'fûl) (a) نیشهلی nesh-eli; — **Mirthfully**, (mërth'-fûl-i) (ad.) نیشهله nesh-eyle; شطارتل shatâretle; — **Mirthless**, (mërth'-les), (a.) نیشهسز nesh-esiz; قسوتلی qasvetli

Mirza, mir'za, (n.) میرزا mîrzâ

Mis-, mis, (pref.) فنا fenâ..; (lit.) سؤ söyü.; (erroneous) یا کلش yanlış...

Misadventure, mis-ad-vent'ür, (n.) سؤ طالغ sôuyî tâli'; فلاکت felâket.

Misadvise, mis-ad-viz', (v.a.) اغفال îğfâl et; سؤ تشویق sôuyî teshvîq et; — **Misadvised**, (-vîzd') (a.) غافل gâfil; ساقیم saqîm; خطالی hatâlu

Misalliance, mis-al-lî'ans, (n) فنا fenâ izdivâj; (fig) بدبختاق bed-bahtluq.

Misanthropy, mis'an-thröp, (n.) انسانیت insâniyyet düşmanu; (lit.) مردمکریز merdüm-giriz, — **Misanthropical**, -ly, (-throp'ik-al-i) (a.) مردمکریزانه merdüm-giri-zâne; — **Misanthropy**, (-throp-i) (n) انسانلردن نفرت insanlardan nefret; (lit.) مردمکریزلیک merdüm-girizlik.

Misapply, mis-ap-plî', (v.a.) سؤ استعمال a. sôuyî istî'mâl et..

Misapprehend, mis-ap-pre-hend', (v.a.) یا کلش آکلامق yanlış anlamaq;

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ذ, zh ز [MIS-MIS]

— **Misapprehension**, (mis-ap-pre-hen'zhun) (*lit.*) سۇ تېھىم sōuyi tefeh-hūm; ياكىلىشۇq yanlushluq

Misappropriate, mis-ap-prō'pri-āt, (*v.a.*) سۇ استعمال sōuyi isti'mâl et.; *gasb* et .

Misbecome, mis-be-be-kum', (*v.n.*) ياقىشماق yaqushmamaq

Misbehave, mis-be-hāv', (*v.n.*) قىنا fenâ hareket et.; — **Misbehaved'**, (-hāv'd') (*a.*) تېرىيەس terbi-yesiz; — **Misbehaviour**, (-hāv'-yer) (*n.*) سۇيىقەت sōuyi hareket

Misbelieve, mis-be-lēv', (*v.a.*) ياكىلىق yanulmaq. — **Misbelief**, (-lēf') (*n.*) (*rel.*) كىفر küfr; (*fig.*) اعتقاد باطل i'tiqādu bâtul

Miscalculate, mis-kal'kū-lāt, (*v.a.*) ياكىلىش حساب yanlush hesâb et.; — **Miscalcula'tion**, (-kal-kū-lā'shun) (*n.*) خطا hatâ; ياكىلىش حساب yanlush hesâb.

Miscarriage, mis-kar'ij, (*n.*) قصور qousour, چوقۇق دوشۇرما (*med.*) عىقامت aqâmet; chojouq dūshūrme; (*lit.*) اسقاط جىنىن isqātu jinîn; — **Miscar'ry**, (-kar'ri) (*v.n.*) بوشە چىقىمق olmamaq, اولماق (*v.n.*) چوقۇق دوشۇرما (*med.*) chojouq dūshūrme.

Miscellaneous, mis-sel-lān'i-us, (*a.*) مختلف mouhtelif; (*lit.*) مۇتەنەۋۋىر müte-nevvî'; — **news**, (*lit.*) خىۋاتلار متەرقە havâdisi müteferriqa; شۇن shū-ōun.

Miscellany, mis'el-ān-i, (*n.*) (*lit.*) مەلۇمات مەنەۋۋىر mâ'lōumātu mütenev-vi-a; مەقتۇلات mouqtatafât

Mischance, mis-chans', (*n.*) قىزا qaza; سۇ تەسادۇ sōuyi tesâdūf et. .

Mischief, mis'chif, (*n.*) خطا hatâ; قىيات qabâhat; (*evil*) قىيالىq fenaluq; عىۋات adâvet; مەزىر mázarrat · to do — **maker**, قىيالىq fenâluq et. . — **maker**, مەزىر mouharrik; مەسەد müfsid; — **making**, (*n.*) تەزىكىت tahrîkyât; عىۋاتلار ifsâdât; — **Mis'chievous**, (-'chiv-us) (*a.*) (*fig.*) قىنا fenâ; مەزىر müz-iz; مەزىر mouzur, (*lit.*) عىۋاتلار adâvetkyâr; قىيالىq fenâluqla; — **Mis'chievously**, (-'chiv-us-li) (*ad.*) عىۋاتكارانە garazkâyrané; مەزىر مەزىر adâvetkyârâné; مەزىر مەزىر sôuretdé.

Misceive, mis-kon-sēv', (*v.*) ياكىلىشۇq yanlush anlamaq, (*lit.*) سۇ مەكە sōuyi mouhâkeme et.;

— **Misconception**, (kon-sep'shun) (*n.*) ياكىلىشۇq yanlushluq; خطا hatâ; (*lit.*) سۇ تېھىم sōuyi tefehhūm.

Misconduct, mis-kon'dukt, (*n.*) قصور qousour; (*lit.*) سۇ ھەرىكەت sōuyi hareket; — **Misconduct**, (*v.a.*) قىنا fenâ yapmaq; (*lit.*) سۇ ئىدارە sōuyi idâre et.; (*v.n.*) قصور qousour et.; سۇ ھەرىكەت sōuyi hareket et. .

Misconstrue, mis-kon'strōō, (*v.a.*) (*lit.*) سۇ تەفسىر sōuyi tefsîr et.; تەھرىپ tahrîf et. .

Miscount, mis-kownt', (*n.*) خطا hatâ; (*v.a.*) ياكىلىق yanulmaq.

Miscreant, mis'krē-ant, (*n.* ۋە *a.*) خەيىت habîs; (*rel.*) كافر kâfir

Misdeed, mis-dēd', (*n.*) قىيات qabâhat; جىرم jûrm; (*pl.*) سەنئەت sey-yi-ât

Misdemeanor, mis-de-mēn'ur, (*n.*) قىيات qabâhat; (*jud.*) جىرم jûrm

Misdo, mis-dōō, (*v.*) قصور qousour et. — **Misdo'er**, (-dōō'er) (*n.*) جىرم müjrim.

Miser, miz'zēr, (*n.*) خەسەس hasîs (-adam) جىمىرى jimri; — *ly*, (*ad.*) خەسەسە hasîsâne.

Miserable, miz'ēr-a-bl, (*a.*) سەفيل se-fil; — **Miserably**, (miz'ēr-a-bli) (*ad.*) سەفيلانە sefilâne.

Misericorde, miz-e-ri-kord', (*n.*) مەرحەمەت merhamet; (*lit.*) ئاتۇفات âtufat, (*dagger*) چىنچەر hancher

Misery, miz'ēr-i, (*n.*) سەفەلىت sefâlet.

Misfeasance, mis-fēz'ans, (*n.*) خەتلا hatâ; سەھر sehv, (*lit.*) زۇھۇل zühûl.

Misfortune, mis-for'tūn, (*n.*) مەسەلىك talî'sizlik; قىلاكت felâket.

Misgive, mis-giv', (*v.a.*) قورقۇتۇق qor-qoutmaq; شۇبھەلىندىرە shübhelendir-mek; (*v.n.*) قورقۇق qorqmaq; شۇبھەلىنە shübhelennmek; — **Misgiv'ing**, (-'ing) (*n.*) شۇبھە shübhe; قورقۇ qor-qou.

Misgovern, mis-guv'ern, (*v.a.*) قىنا fenâ idâre et.; — **Miegov'-ernment**, (-guv'ern-ment) (*n.*) سۇ idâre sōuyi idâre.

only; routine, through, tuck; mûsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[MIS-MIS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr, in, mine;

Misguide, mis-gid', (v.a.) آيارتق ayartmaq; — **Misguid'ance**, (-gid'ans) (n) دلالت delâlet, افسادات ifsâdât.

Mishap, mis-hap', (n) قضا qazâ; عارصه âruza; حادثه hâdisê.

Mishear, mis-hēr', (n) ياکلش ایشیتمک yanlush ishitmek.

Misinterpret, mis-in-ter'pret, (v.a.) ياکلش آلائتق yanlush anlatmaq; (lit.) سؤ تفسير sôuyi tefsir et; —

Misintêrpretâ'tion, (-'shun) (n) ياکلش آلايتش sôuyi tefsir yanlush anlâtush

Misjudge, mis-juj', (v.a.) آلاماق anlamaq; طانماق tanumamaq; (v.n) آلدانماق aldanmaq; ياکلن yanulmaq.

Mislay, mis-lâ', (v.a.) غایب gayb et.

Mislead, mis-led', (v.a.) شاشیرتق shashurtmaq; ياکلتیق yanultmaq; — **Mislead'ing**, (-lêd'ing) (a.) ياکلش yanlush, شاشیرتق shashurtur; (lit.) سؤی تefehtümü mōu-jib; (fig.) مغفل mōugfl.

Mismanage, mis-man'aj, (v.a.) اداره sôuyi idâre et.; — **Misman'agement**, (-'aj-ment) (n) idâ-resizlik; تديرسزلك tedbirsizlik; سؤ sôuyi idâre.

Misplace, mis-plâs', (v.a.) يرينه قويماق yerine qomamaq; (fig.) بوزمق bozmaq; سؤی isti'mâl et; — **Misplaced**, (-plâs'd) (a.) يرينده deyil; (fig.) مناسبت آلاماز minâsebet almaz; — **confidence** لزومندن lüzûmundan fazla îtimâd; (fig.) hafif-meshreblik; — **words** مناسبتسز سوزلر minâsebetsiz seuzler; — **Misplace'ment**, (-plâs' ment) (n) يرينه قويماق yerine qomayush; (fig.) سؤ استعمال sôuyi isti'mâl; minâsebetsizlik.

Misprint, mis-print', (n.) طبع خطاسی tabu' hatâsu; (lit.) سهو مرهتب sehvi mürettib; (v.a.) ياکلش ناصق yanlush basmaq.

Misprision, mis-prizh'un, (n.) (jud) کتم sükyôut; (lit.) معلومات ketmi mâ'lûmât; کتم sükyôut; — **of felony** (ايجه) جنايتي jinâyeti ketm (-etme); — **of treason** کتم خيانتی ketmi huyânet; (ايجه) خيانت huyâneti ketm (-etme).

Mispronounce, mis-pro-nouns', (v.a.) ياکلش تلفظ yanlush telaffouz et. —

Mispronunciation, (mis-pro-noun-shi-â'shun) (n.) ياکلش تلفظ yanlush telaffouz; غلط galet.

Misquote, mis-kwôt', (v.a.) خطا hatâ et; ياکلش اقتباس yanlush iqtibâs et; — **Misquotation**, (mis-kwô-tâ'shun) (n) خطا hatâ; سهو sehvi; ياکلش اقتباس yanlush iqtibâs.

Misreckon, mis-rek'n, (v.a.) ياکلش ياکلتي yanlush hesâb et; — **Misreck'oning**, (-rek'n-ing) (n.) ياکلش حساب yanlush hesâb; خطا hatâ.

Misrepresent, mis-rep-re-zent', (v.a.) مغالطه मौ-गलता tahrif et; ياقی tahrif; — **Misrepresentâ'tion**, (-'shun) (n.) مغالطه mougâlata.

Misrule, mis-rōol', (n.) سوء اداره sôuyi idâre; (disorder) قارشيلق qarushuq-luq; سوء (a.) اغتشاش îgtishâsh; (v.a.) سوء sôuyi idâre et.

Miss, mis, (n.) منس mis; (madmazel); — **Misses**, (mis'z) (npl) منسلر misler; مادمارهلر mad-mazeller.

Miss, mis, (v.a.) اصابت isâbet etmemek; (fail) غایب gayb et; صرف qachurmaq; (omit) (fig.) نظر sarfu nazar et.; (want) (k) يوقلغی حس aramaq; (i-) .. آرامق (failur) yoqlûnou hiss et.; — **the opportunity** «فرصتی» qachurmaq; — **Missing**, (mis'ing) (a) نقصان noxân; اکسيك exik; (lost) ضایع zâyî'.

Misshape, mis-shâp', (v.a.) (شکلی) بوزمق (shekli-) bozmaq; (n) بچیمسزلك bichimsizlik; — **Misshapen**, (mis-shâp'n) (a.) بوزوق bozouq; بچیمسز bichimsiz; (fig.) قالب qalp.

Missile, mis'il, (n.) (مرمی) (mermî).

Mission, mish'un, (n.) هیئت hey-et; (duty) مأموریت vazife me-môuriyyet; **Board of M** — ميسونرلر misyonerler hey-eti; ميسونرلر misyonerler jem-iyyetti; **military** — هیئت عسکری hey-eti aske-

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[MOA-MOD] (انكلیزه كاتاك تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in, mīne:

taqviye (-ousōulū); توسیع حافظه tevs' hāfuza.

Moan, mōn, (n.) آه âh; فغان figân, (lit.) این enin; (v.) اینلهmek; آجینماq; — **Moanful**, (mōn'-fōul), (a.) آجینلی ajuqlu; (lit.) مژلم mü-ellim; — **Moanfully**, (mōn'-fōul-i) (ad.) اینلهmek inleyerek, (lit.) مژلمه müte-ellimâne

Moat, mōt, (n.) خندق hendek; چوقور chouqour; (v.a.) خندق قازماq qazmaq

Mob, mob, (n.) آفاق طامی ayaq taqumu; (lit.) آفاق اسافل esâfili nâs, هجوم ayaqlanmaq; (v.a.) آفاقلاق hūjdum et; — **'cap**, (-kap) (n.) bone hashluq; یونه bone

Mobile, mō'bil, (a.) سيار seyâr, متحرک mûteharrik, — **Mobility**, (mo-bil'-i-ti) (n.) قابلیت حرکت qâbiliyyeti hareket; (fig.) قرارسیزلق qarâsuzluq; (mob) عوام طامی avâm taqumu. — **Mobilizâ'tion**, (mo-bi-li-zâ'shun) (mil) سفربرلك seferberlik; — **mobileze**, (mob'il-iz) (v.a.) سفربرلك اعلان ا. (fig.) طوبلامق toplamaq; حرکت کتیرمک harekete getirmek.

Mocha, mō'ka, (n.) موقا moqa; (ین) (yemen qahvesi).

Mock, mok, (v.a.) اکانهک eylenmek; (n.) استیلا istihzâ et.; (n.) استیلا istihzâ; (a.) قبا qaba; ... تقلید taqlid...; — **Mocker**, (mok'er) (n.) مستیز müstehzi, آلاچی alayju; — **Mockery**, (mok'er-i) (n.) استیلا istihzâ; آلا alay; — **Mockingly** (mok'ing-li) (ad.) اکانهک eylenerek; (lit.) مستیزانه müstehziyâne.

Mode, mōd, (n.) طرز tarz, اصول ousōul; موده moda; (mus.) مقام maqâm.

Model, mod'el, (n.) مودل model; نمونه nümûne; (v.a.) مودهلی یايقق modelini yapmaq; قالب چیقارماq qalub chuqarmaq; — **Mod'eller**, (-el-er) (n.) مودهلی modelji; قالبچی qalubju; مودهلی (n.) (-el-ing) مودهلی modelini tertib; قالب چیقارما modelini tertib; مودهلی modelji; قالبچی qalubju; — **Mod'elling**, (-el-ing) (n.) مودهلی modelini tertib; قالب چیقارما modelini tertib; مودهلی modelji; قالبچی qalubju; — **Moderate**, mod'ër-ât, (a.) معتدل mōn'-tedil; (v.a.) تعدیل tâ'dil et.; (lit.)

اعتداله tahfif et.; — **ly**, (ad.) اعتداله i'tidâlle; حقیقه hafifje; — **Moder-a'tion**, (-er-â'shun) (n.) اعتدال i'tidâl; — **Mod'eratism**, (-er-at-izm) (n.) مسلك اعتدال mesleki i'tidâl; — **Mod'erator**, (-'er-ât-ur) (n.) تعدیل ایدن tâ'dil eden, معدل mou-addil; (pre-sident) رئیس re-is; (arbuter) حکم hakem.

Modern, mod'ern, (a.) یeni, (lit.) متأخر asrı; (n pl) (lit.) müte-ahhurin; معاصرین mou-âsurin; — **Mod'ernism**, (-izm) (n.) (lit.) tejeddüd; عصربرلك asrîlik; — **Mod'ernity**, (-i-ti) (n.) نیکلیk yeni-lik; — **Mod'ernist**, (n.) tejeddüd tarafdarı; — **Mod'ernize**, (-iz) (na) یکیلشدیرمک yeni-leshdirmek; (lit.) عصریلشدیرمک asrî-leshdirmek; — **Mod'ernizer**, (-iz-et) (n.) müjeddid

Modest, mod'est, (a.) معتدل mōu'tedil; ساده sâde; (pers) متواضع mütevâzu; (chaste) عتیف afif; محجوب mahjoub; — **ly**, (ad.) معتدلانه mōu'tedilâne; (lit.) متواضعانه mütevâzu-âne; — **Mod'esty**, (-ti) (n.) اعتدال i'tidâl; قناعت qanâ-at; (pers) تواضع tevâzou'.

Modify, mod'i-fi, (v.a.) تعدیل tâ'dil et., دیکشدیرمک deyishdirmek; — **Modificâ'tion**, (-i-fi-kâ'shun) (n.) تعدیل tâ'dil; (pl) تعدیلات tâ'dilât; — **Mod'ificatory**, (-i-fi-ka-to-ri) (a.) تعدیل deyishdiriji; (lit.) معدل mou-addil; — **Mod'ified**, (-i-fid) (a.) معدل mon-addel; دیکشمش deyish-mish; — **Mod'ifier**, (-i-fi-er) (n.) تعدیل tâ'dil eden; دیکشدیرن deyishdiren.

Modulate, mod'ü-lât, (v.a.) دیکشدیرمک sesi deyishdirmek; (lit.) تلحین telhin et.; — **Modülâ'tion**, (-'shun) (n.) (act) سسی تعدیل sesi tâ'dil; (lit.) تلحین telhin; (melody) مقام maqâm; (esvât) آهنگ âhenk (اصوات).

Module, mod'ül, (n.) مقیاس miqyâs; چاپ chap; (fig.) معیار mi'yâr; اساس esâs.

Modus, mō'dus, (n.) طرز ousōul; طرز tarz; (lithes) بدل bedel; — **vivendi**, (-vi-ve'n-di) چاره châre; (lit.) صوت sôureti tesviye.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [MOG-MON]

Mogul, mō-gul', (n. مغل mo-goul..

Mohair, mō'hār, (n. تيفتيك tiftik.

Mohammed, mo-ham'ed, (n. محمد (حضرت) mouhammed; — **Moham'medan**, (-ham'ed-an) (a.) اسلام islām. ; (n.) مسلم müs-lim; islām اسلام; müs-liman مسلمان; — **Moham'medanism**, (-ham'ed-an-izm) (n.) اسلاميت islāmiyyet; دين اسلام dīni islām

Moharram, mo-har'am, (n.) محرم mouharrem; **Decree of** — محرم قرارنامеси mouharrem qarānamesi; — **festiva** محرم آيى mouharemm âyini.

Moiety, moi'e-ti, (n.) نصف yarū, nusf; (bir-) پارچه parcha.

Moire, mwor, (n.) مواره mouvare; خاردلى hâreli qoumash.

Moist, moist, (a.) رطوبتلى nemli; routoubetli; (v.a.) نملندirmek nemlen-dirmek; (hafifje-) ايضلاقق uslatmaq; — **Moist'ure**, (-tūr) (n.) رطوبت routoubet; sou. nem

Molar, mō'lar, (a.) اوکو تيجي euvütüjü; (lit.) طحني tahni; (n.) آزي ديش azu dish.

Molasses, mo-las'ez, (n.) مه لاس melas; شکر پکميز sheker pekmezi.

Mole, mōl, (n.) کوستېک keustebek.

Mole, mōl, (n.) بن spot; (mar) سد sedd; اسکه iskele.

Molecule, mol'e-kül, (n.) موله کول molekül; (fig.) ذره zerre.

Molest, mo-lest', (v.a.) ازعاج iz-âj et.; — **Molestā'-tion**, (-'shun) (n.) تجاوز tejâvüz; (pl.) ازعاجات iz-âjât.

Molière, mo-le-ar', (n. pr.) مولییر moliyer

Mollah, mol'a, (n.) ملا molla.

Mollify, mol'i-fi, (v.a.) يوشاتماق yumushatmaq; (fig.) تسکين teskin et.; — **Mollification**, (mol-i-fi-kā'-shun) (n.) سکونت sükyûnet; (act) يوشاتماق yumushatma; تسکين teskin.

Mollycoddle, mol'i-kodl, (n.) طاناسز tabansuz; (لاپاجی) lapaju).

Moltke, mōlt'ke, (n. pr.) مولتکه moltke

Moment, mō'ment, (n.) آن ân; لحظة lahza; (fig.) اهميت ehemmiyyet; (force) عامل âmil; قوت qouvvet; (sci.)

vezniyyet; **in a** — برآنده bir ânde; هان hemen; — **Mōmentary**, (-'ment-a-ri) (a) آنی âni; — **Mōmentarily**, (-'ment-a-ri-li) (fig.) آنی âni olaraq; هر آن her ân; — **Momentous**, (-'us) (a) مهم mühim; جدى jiddî; آخر âr, — **Moment'ously**, (-'us-li) (ad.) اهميتله ehem-miyyetle; جدیتله jiddiyyetle; جدی jiddî sôuretda; — **Moment'ousness**, (-'us-nes) (n.) اهميت ehem-miyyet; وخامت va-hâmet; — **Moment'um**, (-'um) (n.) (sci.) وزنيت vezniyyet.

Monaco, mo-nâ'ko, (n. pr.) موناكو monâqo; **Prince of** — موناكو پرنسى monâqo prensi

Monad, mon'ad, (n.) ذره zerre; (lit.) بسيط jevheri basit; — **Monad'ic**, (-'ik) (a.) بسيط basit; مجرد müjredd; (lit.) ذروی zerrevî; (تجبعی) (naqî-i).

Monarch, mon'ark, (n.) حکمدار hü-kümdâr; قرال qural, — **Mon'archism**, (-'ark-izm) (n.) قرال طرفدارلى qural tarafdârlugh; — **Mon'archist**, (-'ark-ist) (n.) مونارشست monarkist; قراللى طرفدارى quraluq tarafdâr; — **Mon'archy**, (-'ark-i) (n.) قاراللى qaralluq; قرايت quraliyyet.

Monastery, mon'as-tër-i, (n.) مناستر manastur; — **Monast'ical**, (-'tik-al) (a.) مناستر... manastur...; (monks) راهبلىk râhiblik...; (solitary) متزوى münzevî; — **Monast'ically**, (-'tik-al-i) (ad.) راهب گى râhib gibi; (lit.) راهبان râhibâne; (fig.) متزويانه münzeviyâne.

Monastir, mon-as-tër', (n. pr.) مناستر manastur.

Monday, mun'dā, (n.) بازار ايرلسى pazar ertesi.

Monetary, mun'e-tar-i, (a.) نقدى naqdî; مسکوکات meskyûkyât; — **Mon'etize**, (-tiz) (v.a.) مسکوکانه تحويل evrâqu naqdiyye; تداول tedâvül etdirmek.

Money, mun'i, (n.) پاره para; نقد naqd; paper کاغذ پاره kyâd para; (pl.) اوران نقدیه evrâqu naqdiyye; **to make** — پاره قازانما para qazanmaq; **to raise** — پاره يولتى para boulmaq; بورج آلتى borj almaq;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[MON-MON] انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē hēr; in; mine;

حاضر — istiqrāz et.; ready
hazur para; eldeki
nare para; naqđ mevjūd;
pot of — chōq para;
kibitli kulliyetli para; — box, (n.)
qoumbara; — changer,
(-chānj'er) (n.) sarraf; —
order, (n.) manda post;
havāle-nāme

Monger, mung'ger, (n) esnaf;
satuju; جی .ju, .ji

Mongolia, mon-gō'li-a, (n pr.) موغولستان
mogoulistan; — Mongol, (mong'gol),
— Mongolian, (mong-gō'li-an) (a.
mogoul; (pl) موغوللار
mogoullar.

Mongrel, mung'grel, (a و n) صویسرز
soysouz, مز melez.

Monism, mon'izm, (n) وحدت
vahdet (-nazariyyesi);
birlik; — Mon'istic, -al, (-'ist-
ik, -al) (a) ...vahdet...

Monition, mon-ish'un, (n) تنبیہ
ihtâr: (jud.) دعوت dâ'-
vet; اخبار ihbâr; — Mon'itive,
(-i-tiv) (a.) ihtârî; اخباری
ihbârî

Monitor, mon'i-tur, (n.) موبخ
nâsuh; (mar) مونیتور
moniteur; (student) چاوش
chavounsh; (müzâkereji); — Monitō'-
rial, (-ri-al) (a.) ihtârî;
— Monitō'rially, (-i-al-i) (ad.)
ihtârkyârâne, nâsubhâne; — Mon'it-
ory, (-i-to-ri) (a.) ihtârî;
ihbârî; (n.) nâsuh; (student)
müzâkereji; — Mon'itress,
(-it-res), — Mon'itrix, (-it-riks)
(n) mouhbire; nâsuba;
(student) müzâkereji.

Monk, mungk, (n) پاپاز papaz;
râhib; — Monk'hood, (n.)
papazluq; — Monk'ish, (a.) (lit.)
rûlbânî; (like) papazja;
râhib gibi.

Monkey, mungk'i, (n.) مایمون
may-moun; (lit.) shebek.

Monocle, mon'o-kl, (n.) مونوکل
monoql; tek geuzlük.

Monogamy, mon -og'a -mi, (n.)
bir zevjelilik; — Monog'-
amous, (-mus) (a.) bir

zevjeli; (bir qarulu), (lit.)
vahidüz-zevj

Monogram, mon'o-gram, (n.)
monogram; (marqâ) (marqa).

Monolith, mon'o-lith, (n و a) (یکپاره)
yekpâre- tash, sutûn.

Monologue, mon'o-log, (n.)
monolog; (hasbihâl)

Monomania, mon-o-mā'ni-a, (n.)
merâq, (lit.) jinneti vâhide.

Monopetalous, mon-o-pet'a-lus, (a.)
vahidüt-tüveyj.

Monoplane, mon'o-plān (n.) (تک سطحی)
tek satuhlu- tayyâre.

Monopolize, mon -op'o -liz, (v.a.)
inhisâra almaq.

Monop'oly, (-'o-li) (n.) inhisâr.

Monosyllable, mon-o-sil'la-bl, (n.)
bir hejeli kelime; —
Monosyllab'ic, (-sil-lab'ik) (a.)
vahidül-hejâ-i

Monotheism, mon'o-thē-izm, (n.)
tevhid; — Mon'-
othēist, (n.) müvahhid;
vahdâniyyete mōu'teqid; ahl
ehl tevhid.

Monotony, mon-ot'o-ni, (n.) (lit.)
yeknesaqluq; (fig.)
tatsuzluq; — Monot'onus, (-'on-us)
ousandruju; (a.)
yeknesaq.

Monroe, mun-rō, (n. pr.) مونرو
monro; — doctrine, مونرو عددهسی
monro oumdesi; مونرو پردہ نسبی
prensi.

Monsieur, mo-sye', (n.) موسیو
mü-syü; (pl.) — Messieurs, (me-sye').

Monsoon, mon-sōōn', (n.) موسم
mevsim rüzgyaru; (سام روزکاری)
(sam rüzgyaru)

Monster, mon'stēr, (n.) جنوار
janavar; (fig.) garibe; (a.)
pek beuyük; — Monstros'ity, (-stros'i-ti)
deh-shet; (n.) garâbet;

— Mon'strous, (object) عجیب
ajibe; — Mon'strously, (-'strus)
pek beuyük; (a.)

— Mon'strously, (-'strus-li) (ad.)
ajib; (fig.) müdhish;

— Mon'strously, (-'strus-li) (ad.)
qorqounj bir halde;
müdhish sôuretd.

mōte; foot; mōon; shut; mūte; ver'y; tū چيوو ch. sh. th. th. zh. [MON-MOR]

Monte Carlo, mon-tā-kār'lo, (*n. pr.*)
مونته-کارلو monte-carlo

Montenegro, mon-tā-nā'gro, (*n. pr.*)
قاره طاع qara dā.

Month, munth, (*n.*) آي ay, ماه mäh;
— ly, (*a.*) آيلق ayluq, شهري shehri;
(*ad.*) آيدہ ayda bir, هر آي her ay;
(*n.*) آيلق مجموعه ayluq mejmou-a;
(*pl.* و *med.*) آي باشي ay bashu; حيز hayz

Montreal, mont-rā-awl', (*n. pr.*)
مونترآل monte-al

Monument, mon'ū-ment, (*n.*) (*lit.*)
آبدہ abide, (*pl.*) آبدات âbidât; —
Monument'al, (*a.*) آبدہ قېلندن âbide
qabilinden; (*fig.*) معظم mou-azzam

Mood, mōōd, (*n.*) حال hāl, خووي hooy;
مزاج mizāj; (*anger*) ترسلك terslik;
حدا hiddet; — **Mood'iness**, (*n.*)
ترسلك terslik; خوويسزلق housouz-
louq; — **Mood'y**, (*i.*) (*a.*) خوويسز
housouz; ترس ters

Mood, mōōd, (*gram.*) بنا binā; صيغه
sīga.

Moon, mōōn, (*n.*) آي ay; (*lit.*) قمر
qamer, — **beam**, (-bēm) (*n.*) شعاع
shou-â-u qamer; — **calf**, (-kāf) (*n.*)
احق ahmaq; عجيہ ajibe; — **light**,
(-lit) (*n.*) مهتاب mehtâb; — **light**
fitting كېزلى تاشنما gizli tashunma;
قار firâr; **to make a — light flight**
قاچق qachmaq; كېزلى تاشنما gizli ta-
shunmaq; — **'shine**, (-'shin) (*n.*)
نمايش mehtâb; (*show*) (*fig.*) نمايش
nūmāyish; بوش boosh shey;
(*spirits*) قاچاق مسكرات qachaq mūski-
rât.

Moor, mōōr, (*n.*) قير qur; قيراج yer;
quraj yer; (*v.a.*) (*mar*) چيفته دميرده
(بالامارلہ) chifte demirde yatmaq;
ماغلام (palamarla-) bâlamaq; (دميرلہ مک)
(demirlemek). — **cock**, خان خروسی
yaban horozou; — **hen**, قاره طاووق
qara tavuq; — **Moor'age**, (-'āj)
(*n.*) دمير يري demir yeri; — **Moor'-**
ing, (*n.*) (*act*) باغلامه bâlama; (*mar*)
چيفته دميرده ياتمه chifte demirde yat-
ma; (*pl.*) بالامار palamar; (*place*)
شہاندېرہ demir yeri; (*buoys*)
shamanduralar.

Moor, mōōr, (*n.*) فاسلى faslu; مغربي
māgrubî; (*fig.*) عرب arab; — **Moor'-**
ish, (*a.*) ... فاس fas...; مغربي mag-
rubî; (*sterile*) قيراج quraj.

Moot, mōōt, (*n.*) مجلس mejlis; (*v.a.*)
باحت bahs et.; — **point**, مسئله mes-
ele; بحث bahis; — **Moot'able**, (-'a-
bl) (*a.*) باحت اولونه بيلير bahs olouna-
bilir; (*lit.*) قابل مناقشه qâbili münâ-
qasha.

Mop, mop, (*n.*) پاچورا pachavra, بز
bez; (*mar*) پاساس pas-pas; (*v.a.*)
سيلمك silmek; — **headed**, (*a.*)
(*a.*) حاچلری طاغينق sachlaru dānuq;
باشي طارانمامش bashu taranmamush.

Mope, mōp, (*v.n.*) كدرلى طورق kederli
dourmaq; صيقلماق suqulmaq; (*v.a.*)
صيقق suqmaq; مأیوس me'yôus et.;
— **Mōp'ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) كدرلہ
kederle; مغمومانه māgmōumâne; —
Mōp'ish, (*a.*) طاسز tatsuz; (*pers.*)
صيقلمش suqulmush; مغموم māgmōum;
— **Mōp'ishly**, (-'ish-
li) (*ad.*) صيقلق ايله suquntıyle
مغمومانه māgmōumâne; — **Mōp'ishness**, (*n.*)
صيقنت suquntu; ياس yes; كدر keder.

Moral, mor'al, (*a.*) اخلاق ahlâqî.
(*abstract*) معنوی mâ'nevî; (*n. pl.*) اخلاق
ahlâq; معنويات mâ'neviyyât; — **ly**,
(*ad.*) اخلاق ahlâqan; معنا mâ'nen;
— **certainty**, (*n.*) يداہت bedâhet;
(*qat-uyyeti zumniyye*); — **defeat**, (*n.*)
مغلوبيت مغلوبه mâglôu-
biyyeti mâ'neviyye; — **victory**, (*n.*)
مغلوبيت zaferi mâ'nevî, — **faculty**,
(*n.*) ادراك idrâk; قوہ عاڪه qouvveyi
mouhâkeme; — **law**, (*n.*) اخلاقيات
ahlâqîyyât; قانون وجدان qânounu
viydân; — **philosophy**, (*n.*) فلسفہ
felsefeyi ahlâqîyye; — **sense**,
وجدان hissi ahlâqî; حسن اخلاق (*n.*)
viydân; — **Mor'alist**, (*n.*) اخلاق معلمی
ahlâq mou-allimi; (*fig.*) اخلاق طرفدارى
ahlâq tarafdâr; (*pl.*) اخلافيون ahlâ-
qiyôun; — **Moralist'ic**, (-'ik) (*a.*)
اخلاق ahlâqî; — **Moral'ity**, (-'i-ti)
(*n.*) خلافت halâqat; اخلاق ahlâq; (*lit.*)
— **Mor'alize**, (-'al-iz) (*v.a.*) تربيه
terbiye et.; (*lit.*) تهذيب tehziib et.;
(*judge*) اخلاق عاڪه ahlâqan mou-
hâkeme et.; (*v.n.*) (*fig.*) اخلاقند
ahlâqdan bahs et..

Morale, mo-râl', (*n.*) قوہ مغلوبه qouv-
veyi mâ'neviyye.

Morass, mo-ras', (*n.*) باعلاق bataqluq.

Moratorium, mo-ra-tō'ri-um, (*n.*)

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[MOR-MOS] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; reil, mē, hēi; in, mīne;

تأجيل دیون moratorycm, (*lit.*)
te'jili düyöün
Moravia, mo-rā'vi-ā, (*n. pr.*)
موراویا moravya.
Morbid, mor'bid, (*a*) مرضی marazî;
(*fig.*) فاسد mouzur; فناء fenâ. fâ-
sîd; — **Morbid'ity**, (-i-ti) (*n.*) علت
illet; حستعلق hastalûq.
Mordant, mor'dant, (*a*) ایصیربر usu-
rur; صوقار soqar; (*fig.*) آجی aju; ایچنه
ichme ishler; (*fixing*) مثبت
müsbî; (*n.*) طوقال toutqal; صمغ
zamq; (*corrosive*) کذاب kezzab.
More, mör, (*a* و *ad.*) دها daha; دها
کیتدیجه — and — آر تیک یوق — no
آرتیق یوق — or less, آر چوق az
choq...
Morea, mo-rē'a, (*n. pr.*) موره mora;
موره شبه جزیره mora shibhi jeziresi
Moreover, mör-ö'vēr, (*ad.*) یوندا
boundan bashqa...; کذا kezâ.
Morganatic, mor-gan-at'ik, (*a*) (*lit.*)
غیر küfv olmayan; (*lit.*)
(*gayri küfv*); — **ally**, (-al-i)
(*ad.*) کفو اولما یوق küfv olmayaraq
Morgue, morg, (*n.*) موزغ morg.
Morn, morn, (*n.*) صباح sabah: (*lit.*)
صبح soubh
Morning, morn'ing, (*n* و *a*) صباح
sabah; — **gown**, صباحی sabahluq;
— **star**, rob-deu-shambur; روب دوشامبر
(دهره) sabah yulduzu, صباح ییلدیری
(zühre); — **sun**, صباح کونسی sabah
günesi.
Morocco, mo-rok'ö, (*n. pr.*) فاس fas;
(*n.* و *a*) ماروکن maroken; — **Mo-
roc'can**, (-rok'kan) (*a*)... فاس fas...;
مغربی mağrubî.
Morose, mō-rös', (*a*) تیتیز titiz;
عکسی axi; عیوس abous; — **ness**, (*n.*)
تیتیزlik aksilik; کدر keder.
Morphia, mor'fi-a, (*n.*) مورفین morfin.
Morphology, mor-foi'o-ji, (*n.*) (*sci*)
استحاله istihâle; استحالیات istihâliyyât;
— **Morpholog'ic**, (jik) (*a*) استحالی
istihâlî; — **Morphol'ogist**, (jist)
(*n.*) (استحالی); (*writer*) (استحالیات محوری
istihâliyyât mouhar-
riri)
Morris, mor'is, (*v.*) چنکی اوساق chengi
oynamaq; — **dance**, چنکی chengi.
Morrow, mor'ö, (*n.*) فردا ferdâ; ایرتسی

کون ertesi gün, to — یاریس yarun
Morse, mors, (*n*) مورس (اصول) mors
مورس التباسی — **Alphabet**, (-ousölü);
mors elifbâsu
Morsel, mor'sel, (*n.*) لوقه loqma, پارچه
parcha
Mortal, mort'al, (*a*) اولدیریجی euldü-
rülü; (*lit.*) مهلك mühlük; (*fig.*) مدھش
müdhish; پک زیاده pek ziyâde;
(*n*) فانی fânî; انسان insan; — **ly**,
(*ad*) مهلك صورتده muhlük sûretde,
(*fig.*) صوك درجهده son derejede; —
enemy, حصم hasmu jân, —
Mortality, (-i-ti) (*n.*) قاتیلک fânîlik;
(*pl*) وفيات vefeyât.
Mortar, mor'tar, (*n.*) هاوان havan;
(*cement*) خرچ harj.
Mortgage, mor'gāj, (*n.*) ترهين terhin;
ترهين ا. (*v.a.*) istiglâl; (*v.a.*)
et.; in — رهينده merhûn;
(*rehinde*), — **bond**, (*n.*) رهين سندی reh-
in senedi; — **Mortgagee**, (mor-gā-
jē) (*n.*) (وفا) (vefâ-en-) dâyin, —
Mortgager, (mor-gā-je) (*n.*) (وفا)
(vefâ-en-) medyûn.
Mortify, mor'ti-fi, (*v.a.*) عو ا. mahv
et, (*lit.*) ارمک imâte et; (*fig.*)
ezmek; (*v.n.*) قانغردن au. qangren ol;
— **Mortifying**, (-fi-ing) اولدیریجی
chürümek; (*fig.*) عو ا. mahv
ol; — **Mortification**, (-fi-kā'shun) (*n.*)
euldürüjü; (*lit.*) ا. elim; — **Mor-
tificā'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*) ا. im-
hâ; (*decay*) چورومه chürüme; (*rel*)
ریاست riyâzat; امساک imsâk; (*humilia-
tion*) حقارت haqâret, ذلت zillet (*pain*)
الم elem; ادا ezâ.
Mortise, mort'is, (*n.*) دیوانه zuvana;
diyavane lamba (*v.a.*) آچق zuvana
achmaq; دالم delmek.
Mortuary, mort'ü-ar-i, (*a*)... جنازه
jenâze; (*lit.*) تدفین tedfini; (*n.*)
— **morg**, موزغ morg; (*pl*)
— **cloth**, تدفین ا. tedfin üjreti, —
(*n.*) تابوت about eurtüsü.
Mosaic, mō-zā'ik, (*n.* و *a*) موزایق mo-
zayiq; — **Mosaicly**, (mō-zā'ik-
al-i) (*ad*) موزایق طرزنده mozayiq tar-
zunda, موزایقکه mozayikle.
Mosaic, mō-zā'ik, (*a*) موسی به عا. (*hazreti-*)
môsûya â'id; موسوی mōusevî; — **law**,
shē-rî-ati mōuseviyye.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōōn, shut; mūle, very, tū چيوو ch; sh شى; th ث; th z; zh ز [MOS-MOU]

Moscow, mos'ko, (*n pr*) موسطووا mos-qova.

Moselle, mo-zel', (*n pr.*) موزل mō-zel; (*n*) (wine) مودل شرابى mōzel sharabu

Moses, mō'zez, (*n pr.*) موسى (حضرت-) mōusā (hazreti-)

Moslem, moz'lem, (*a. مع n.*) مسلم müs-lim; مسلمان müsliman, (*pl*) مسلمانان müslimanlar; (*lit.*) مسالين muslimin; **non**—(*a مع n*) غير مسلم gayri müs-lim, (*pl*) غير مسلملار gayri muslimler.

Mosque, mosk, (*n.*) جامع jâmi'; (*small*) مسجد mesjid.

Mosquito, mos-kē'to, سيورى سينك sivri sinek; — **net**, جينيك jibinlik

Moss, mos, (*n.*) يوسون yosoun; (*v.a.*) يوسون ناغلامق yosoun bâlamaq; —

Mossy, (mos'i) (*a.*) يوسونلى yosoun-lou.

Most, mōst, (*a مع ad*) اك (زياده) en ak (-ziyâde); چوغي exeri; (*n.*) چوغي choghhou; اك اكتريسى exeri; **at** — اك — en fazla; نيهات nihâyet; — **ly**, (*ad.*) چوق kerre; اكترى exeriyâ

Mosul, mō'sul, (*n pr.*) مومل mousoul.

Mote, mōt, (*n.*) ذره zerre; نقطه noqta, (*stain*) لك leke; بنك henek; — **Moted**, (mōt'd) (*a.*) لكلى lekeli; بنكلى benekli.

Moth, moth, (*n.*) پروانه pervâne; كروه güve; — **eaten**, (*a.*) كروه ييش güve yemish; — **Moth'y**, (-'i) (*a.*) كروهلى güveli; كروه طولى dolou.

Mother, muth'ër, (*n*) والده valde; آنا ana; (*lit.*) مادر mâder; (*a.*) ... (لق) ana (-luq)..; (*lit.*) مادرانه mâderâne; (*fig.*) فطرى futrî; (*v.a.*) آنالق analuq et.; (kendine-) اولاد. evlâd et.; **every** —'s son (*fig.*) هر كس herkes; عوم oumûm; — **ly**, (*ad.*) مادرانى mâderâne; (*fig.*) مشتق mûshfiq; — **in-law**, (قايى آنا) qayun valde; (قايى آنا) (qaynana); — **of pearl**, صدق se-def; — **country**, وطن (آنا) (ana-) vatan; مملكت memleket; — **ship**, مودى آنا ana sefine; — **tougue**, آنا لسان ana lisânu; (*lit.*) لسان مادراد lisânu mâder-zâd, — **Motherhood**, (muth'ër-

hōōd) (*n.*) آنالق analuq; والده valdelik; — **Motherless**, (muth'ër-les) (*a*) آناساز anasuz; اوكسور euxüz.

Mother, muth'ër, (*n.*) (chem.) كوف küf; كوفلى tortou; (*v n*) كوفلىنى küflenmek; — **Motherly**, (muth'ër-i) كوفلى küflü; كوفلىنى küflenmish.

Motif, mō'tēf, (*n.*) موتيف motif.

Motion, mō'shun, (*n.*) حرکت hareket; (*pl*) حرکت harekyât; (*proposition*) تكليف teklif; (*pl*) تكليفات teklifât; (*jud.*) طلب taleb; (*pl*) مطالبات mou-tâlebât; مدعيات müdda-ıyyât; (*v.a.*) ishâret et.; — **picture**, سينما sinema; — **Motionless**, (mō'shun-les) (*a*) حرکتسى hareketsiz, ساكن sâkin.

Motive, mō'tiv, (*a*) محرك mouharrik; (*n.*) سبب sebeb; (*lit.*) سائق sâ-iq; (*fig.*) موتيف maxad; (*ait*) موتيف motif; موضوع mevzû; — **force**, — **power**, قوه محرك qouve-i mouhar-rike; — **Motiveless**, (mō'tiv-les) (*a*) مقصدسى sebebsiz; مقصدسى maxadsuz.

Motley, mot'li, (*a.*) قاروشيق qarushuq; (colour) آلاجه alaja; (n.) ألوان elvân; (n.) قوميق آتوبى alaja esvab; قوميق qomıq esvabu; — **minded**, (*a.*) متلون mütelevvin; قارارسز qarârsuz; (مايئون ishtallu). (maymoun ishtallu).

Motor, mō'tor, (*n.*) موتور moteur.

Mottled, mot'ld, (*a.*) آلاجه alaja; بنكلى benekli.

Motto, mot'ō, (*n.*) رمز remz; دوز deviz; (*subject*) موضوع mevzû; — **Mottoes**, (mot'ōz) (*n pl*) رموز rûmōuz; موضوعلار mevzû'lar

Moudania, moo-dan'ia, (*n.pr*) مدانيه moudanya; — **Convention**, مدانيه moudanya mouqavele-nâmesi.

Mould, mōld, (*n.*) قالب qalub; (*fig.*) اساس esâs, (nature) طبيعت tabi-at; قالب يايى qalub yapmaq; (*fig.*) شكل و يرمك shekil vermek; (*fig.*) يتشديرمك yetish-dirmek; — **Mouldable**, (mōld'a-bl) (*a.*) قالبى يايى qalubu yapulabilir; (*fig.*) شكل و يريى shekil verilebilir; — **Moulder**, (mōld'ër) (*n.*) قالبى qalubju; — **Moulding**, (mōld'ing) (*n.*) قالب qalub...; (*act*) قابلامه

only; routine; through; tuck; müsée; give; join, though; et.=etmek, ol=olmaq.

[MOU-MOY] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr, in, mine;

qalublanā; (*fig.*) شکیل ویرمه shekil verme; (*ornament*) قاباتمه qabartma; — **machine**, قالب ماشین qalub makinesi

Mould, mōld, (*n.*) (*agr*) کورمه طوبراق (*agr*) gūbreli topraq; کوف kūt; (*n.*) کوفلندیرمک chūrūtme; (*v.n.*) کوفلندیرمک küflendirmek; (*v.n.*) کوفلنمک küflenmek; — **Moulder**, (mōld'er) (*v.n.*) کوفلنمک küflenmek; چورومک chūrūmek, (*v.a.*) چوروتمک chūrūtme; — **Mouldiness**, (mōld'i-nes) (*n.*) کوف kūf; — **Mouldy**, (mōld'i) (*a*) کوفلی küflü.

Moulting, mōlt'ing, (*n.*) توی دوکه (*so*) tūy deukme

Mound, mownd, (*n.*) تپه tepe; یغین yughun; (*mil*) بدن beden; سد sedd; (*v.a.*) (سد ایله) تحکیم ا. tahkim et.

Mount, mownt, (*n.*) داغ dā; جبل jebel; (*stand*) آلتیق altluq; مونتور montūr; (*so*) بینک حیوانی binek hayvanu; (*step*) بینک طاشی binek tashu; (*v.n.*) یوکلمک yūxelmek; چیقماق chuqmaq; (*v.a.*) یوکسلتمک yūxeltmek; (*horse*) بینمک binmek, (*put*) ترتیب ا. (*arrange*) bindirmek tertib et; تهیز ا. (*tehliz*) et., — **Mounted**, (mownt'd) (*a.*) (*mil*) مجهز atlu; سوارى sūvārī; (*fig.*) مجهز müjhezz; — **Mounting**, (mownt-ing) (*n.*) چیقیش chuqush...; (*ornament*) مونتور montūr; چرچیوه cherchive.

Mountain, mownt'an, (*n.*) داغ dā; جبل jebel; — **chain**, سلسله حبال silsileyi jibāl; — **Mountaineer**, (mownt-ān-ēr') (*n.*) داغلی dālu; (*pl.*) جبل اهالیسی jebel ahālisi; — **Mountaineering**, (mownt-ān-ēr'ing) (*n.*) داغ چیقمه dagha chuqma; — **Mountainous**, (mownt'ān-us) (*a.*) طاغلی dāluq.

Mountebank, mownt'e - bank, (*n.*) شارلاتان sharlatan; (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq.

Mourn, mōrn, (*v.n.*) ماتم طوتیق mātem toutmaq; (*v.a.*) آجیق ajumaq; (*lit.*) ماتم طوتان mātemli; — **Mourner**, (mōrn'er) (*n.*) ماتم طوتان mātemli; — **Mournful**, (mōrn'fōl) (*a.*) ماتم mātemli; (*fig.*)

hazīn; الیم elim; — **Mourning**, (mōrn'ing) (*a*) ماتم mātemli; (*n.*) ماتمه kirmek; — **coach** ماتم آراباسی mātem girmek; — **dress** ماتم الدسی mātem arabasu; — **piece** خاطره رسی mātem elbisesi; — **hâture resmi**; خاطره تابلوسی hâture tablosou; — **ring** ماتم یوزوک mātem yūzüy; — **stuff** ماتمک قاش mātemlik qoumash.

Mouse, mows, (*n.*) فاره fâre; فندق funduq suchanu; — **hole**, فاره قانی fâre deliy; — **trap**, fâre qapanu; — **Mouser**, (mcws'er) (*n.*) آوی کدی avju kedi.

Mustache, moos-tash', (*n.*) بیق buyuq

Mouth, mowth, (*n.*) آغ āz; — **piece**, آغ طرفی āz tarafu; — **Mouthful**, (mowth'fōl) (*a.*) آغ (ب.) لوفه āz dolousou; (*bir*-) loqma.

Mouth, mowth, (*v.a.*) باغیرمق bârmaq; سس چقارماق ses chuqarmaq, (*cherv*) چیکنمهک chiynelemek

Mouton, mōv'ton, (*n.*) قویون qoyoun; (*pl*) اغنام āgnâm.

Move, mōv, (*v.a.*) تحریک a. tahrîk et.; متحرک yūrūtme; (*fig.*) متحرک mūte-essir et.; اقناع ignâ' et.; (*push*) ایتک itmek; سوق sevq et.; توصیه a. teklif et.; (*propose*) حرکت a. hareket et.; (*v.n.*) قیلمدماق qumuldamaq; (*horse*) کوچ a. naql et.; حرکت a. hareket; (*fig.*) geuch et.; (*chess*) geuch; تشب teshebbüs; طولاشماق dolashmaq; to — on ایلرله مک ilerlemek; (*int.*) یورومک yūrūmek; طورمایکنز! yūrüyünüz!; — **Movable**, (mōv'a-bl) (*a.*) متحرک mūteharrik; مال menqōul; (*n.*) موبیلیه mobilya; مال منقول (*propertiy*) eshyâ; (*pl.*) مال منقول emvâl menqōule; — **Movableness**, (mōv'a-bl-nes) (*n.*) (*lit.*) منقولیت menqōuliyet; — **Moveless**, (mōv'les) (*a.*) ثابت sâbit; غیرمنقول gayri menqōul; — **Movement**, (mōv'ment) (*n.*) حرکت hareket; حرکت harekyât; (*pl.*) سیر seyr; — **military** — s meqanizme

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn, shut, mûte, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [MOW-MUL]

harekyātu askeriyye; — **Mover**, (mōōv'er) (*n.*) تڪليف ايڏن tekliif eden, — **Moving**, (mōōv'ing) (*a.*) متحرڪ müteharrik; (*pushing*) (*lit.*) سائيқ sâ-iq; (*pathetic*) (*lit.*) مہیچ müheyiyi; (*n.*) اسباب hareket; (*fig* مع *pl.*) حرک esbâb; (*lit.*) سوائیқ sevâ-iq

Mow, mow, (*n.*) دمتل demetler; صوت ot yughunu; (*face*) صوت sourat; (*fig*) اشمئزار ishmî'zâz.

Mow, mō, (*v.a.*) ييعق yughmaq, (*cut*) كسوب بيجمەك bichmek; (*fig*) كسوب kesib bichmek; (*vn*) صوت sourat et; — **Mowed**, (mōd) (*a.*) بيجيلش bichilmish, — **Mower**, (mō-er) (*n.*) اوراچي oraq-jû; — **Mowing**, (mō'ing) (*n.*) صوت ot bichme; (*land*) چاير chayur; — **machine** اوراق ماكنهسى oraq makinesi; — **time** اوراق موسى oraq mevsimi

Mozart, mo-zärt', (*n pr*) موزارت mo-zärt.

Much, much, (*a, ad* مع *n*) چوق choq; زياده ziyâde; چوق شئ choq shey; too — فاضله fazla; لزومى lüzûm-souz; very — يك زياده pek ziyâde; so — the better دها اڻي daha iyi; (*lit.*) نعم المطلوب ... nî'mel-matlôub; so — the worse دها فنا daha fenâ; زياده daha berbâd; not so — او قدر ذڪر o qadar deyil; (-as) ذڪر بيله deyil bile; (*hattâ ... deyil*) (حتى ... ذڪر).

Mucilage, mû'si-lâj, (*n.*) (gum) (مايع) صمغ (mâyî') zamq, (*چيريش*) (chirish).

Muck, muk, (*n.*) گؤبره gûbre; چامور chamour; (*fig.*) پيسلك pislik; — **Muck'y**, (muk'i) (*a.*) (*fig*) کيرلي kirli; ملوث mülevves.

Mucus, mû'kus, (*n.*) سوموڪ sümük; — **Mucous**, (mûk'us) (*a.*) سوموڪلى sümüklü; (*like*) سوموڪ گمى sümük gıbi; (*lit.*) موحا mouhâtî; لزوى lüz-zûjî.

Mud, mud, (*n.*) چامور chamour; (*v.a.*) يولاندرىمق chamour et.; (*str*) چامور بولاندرىمق chamour et.; — **wall**, چامور ديوار bouldurmaq; — **chamour douvar**; — **Muddy**, (mud'i) (*a.*) چامورلى chamourlou; (*fig.*) سرسم sersem.

Muddle, mud'l, (*n.*) قارىشلقق qarushuqluq; (*fig.*) شاشلىق shashgunluq; (*v.a.*)

بولاندرىمق qarushdurmaq; بولاندرىمق bouldurmaq; (*fig.*) بر باد et.; — **head**, (-hed) (*a*) سرسم sersem

Mudir, mōō'dër, (*n*) مدير müdir.

Mudros, mud'ros, (*n.pr*) موندروس mondros.

Muezzin, mû-ez'in, (*n.*) مؤذن mü-ezzin, (meyzin)

Muff, muf, (*n.*) مانشون manshon

Muff, muf, (*n.*) بودالا boudala, (*v.a.*) بوزمق bozmaq.

Muffle, muf'l, (*v.a.*) حارمق sarmaq; — **Muffler**, (muf'lër) (*n*) اورتو eurtü; قاپشون qapshon; باشلق bashluq.

Mufti, muft'i, (*n.*) مفتى müfti.

Mug, mug, (*n.*) بارداق bardaq; قاب qab.

Mug, mug, (*n.*) صورت sourat; چهره chehre.

Muggy, mug'i, (*a*) سىسلى sisli; قالى qapalu; ايضلاق uslaq.

Mulberry, mul'ber-i, (*n.*) دوت dout, black — قاره دوت qara dout.

Mule, mül, (*n.*) قاطر qatur; استر ester; (*instrument*) چىرخ charq; چىقريق chuqrug; — **driver**, قاطرىچى qaturju.

Mulled, muld, (*a.*) صىجاق وىجارلى sujq ve behârlu.

Multiform, mul'ti-form, (*a*) (*lit.*) متنوع mouhtelifül-eshkyâl; mütenevvî'.

Multiple, mul'ti-pl, (*a.*) چوق choq; متعدد müte-addid; (*n.*) مىسل misl; (*lit.*) مضاعف mouzâ-af; common — مىسل مىسلى misli müsh-tereki asgar, — **Mul'tiplex**, (-pleks) (*a*) قات قات qat qat; (*bot.*) قتملى qatmerli; — **Multipl'able**, (-pli'a-bl) (*a.*) قابل تكثير qâbili texir; (*arith*) ضرب zarb اولئىلير zârb olounabilir; — **Mul'tiplicand**, (-pli-kand) (*n.*) مضروب mazrôub; — **Multiplica'tion**, (-pli-kâ'shun) (*n.*) تكثير texir; (*math.*) كرات جدولى kerât jedveli; — **Mul'tiplier**, (-pli-er) (*n.*) (*math.*) مضروب فيه mazrôubu fih; (*mach.*) حساب ماكنهسى hesâb makinesi; — (*mimeograph*) تكثير ماكنهسى texir makinesi; — **Mul'tiPLY**, (-pli) (*v.a.*) تكثير texir et.; (*math*)

only; routine; through; tuck; mûsée. give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[MUL-MUS] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mine;

zarb et.; (v n.) artmaq; (lit.) tekessür et
Multitude, mul'ti-tüd, (n.) چوقلق choq-louq. kesret; (pers.) غلبه لك (qalabaluq; عوام avâm; —
Multitud'inous. (-ti-tüd'i-nus) (a.) چوق choq; کتیر kesir; (appearing) چوق کورونیر choq geurünür
Mum, mum, (a.) ساکن sâkin; (n.) سکوت sükyût; (int.) !. sous
Mum, mum, (n.) (beer) بوغدا بیراسی bôughday birasu
Mumble, mum'bl, (v) میریلداتق murul-danmaq; (chev) چیکنمک chîy-ne-mek; (gevish) گویش کتیرمک; — **Mum'blingly**, (-'bling-li) (ad.) خومور- میریلداتق muruldanaraq; homourdanaraq دانه رق
Mummery, mum'er-i, (n.) تحفلق ta-hafluq; مسخره رق masqaraluq
Mummify, mum'i-fi, (v a.) مومیلایق mounyalamaq; مومیا یاتق mounya yapmaq; — **Mumrification**, (mum-i-fi-kâ'shun) (n.) مومیلایمه mounya-lama.
Mummy, mum'i, (n.) مومیا mounya; (v a.) مومیلایق mounyalamaq.
Mumps, mumps, (n.) ترسلک terslik; قاقا قولاق (med) axiliq; عکسیلک qoulaq.
Munch, munsh, (v) چیکنمک chîy-ne-mek.
Mundane, mun'dân, (a.) دنیوی dün-yevî.
Munich, mū'nik, (n. pr.) مونیک mū-nih
Municipal, mū-nis'i-pal, (a.) بلدی be-ledi; بلدی belediye; (jud) داخلî dâ-hilî, ملکی milki, — **Municipal'ity**, (-ni-si-pal'i-ti) (n.) بلدییه belediyye.
Munificence, mū-nif'i-sens, (n.) کریم kerem; (lit.) اولیوونجی oulûvvü jenâb; — **Mūnif'icent**, (-'i-sent) (a.) کریم kerim; عالیجناب âlijenâb; — **Mūnif'icently**, (-'i-sent-li) (ad.) عالیجنابانه âlijenâbâne; کریمانه keimâne.
Munition, mū-ni'shun, (n.) تجهیزات tejhizât (-harbiyye).
Mural, mū'ral, (a.) دیوار... douvar...; (plants) دیواره یاپشیر douvara yapu-shur...; — painting نقاشلق naqqash-luq; قلمکارلق qalemkyârluq; (pict-

mes) نقاشلق naqushlar; دیوار رسمیری douvar resimleri
Murder, mur'der, (n.) جنایت jinâyet; قتل qatl, (v a.) اولدیرمک euldürmek; !. imdâd امداد (int) qatl et; قتل !. جنایت yetishin! — will out قالدماز jinâyet gizli qalamaz; — in the first degree قصدی جنایت qasdî jinâyet, te-ammûden قتل, — in the second degree قضاء غیر عمدی جنایت qazâ-en qatl; قتل gayri te-âmmûdî jinâyet; — **Mur'-dêrêr**, (n.) قاتل qâtil; جانی jâni; — **Mur'deress**, (-'der-es) (n.) قاتل قادین qâtil qadun; جانییه jâniye; — **Mur'-derous**, (-'dêr-us) (a.) قانلق qanlu; جانی jinâ-i; — **Mur'derously**, (-'dêr-us-li) (ad.) قاتل کبی jâniyâne; قاتل qâtil gibî.
Murky, murk'i, (a) قارالوق qaranluq; (fig) قارہ qara; مظلم mouzlim
Murmur, mur'mur, (n.) میریلی murul-tu, (fig) سوزلتق suzultu, شکایت shikyâyet; (v n.) میریلداتق muruldan-maq, (fig) سوزلانا سوزلانماق; seuylenmek; — **Mur'murêr**, (n.) میریلدایان muruldayan; (fig) مشتکی müshteki, — **Mur'muring**, (a.) سوزلانا muruldayan; (fig) سوزلانا سوزلانماق; — **Mur'muringly**, (ad.) سوزلانا muruldanaraq; (fig) سوزلانا سوزلانماق; seuylenerek.
Murrain, mur'rân, (n.) (zo.) vebâ; illeti علت مستولیہ
Muscat, mus'kat, (n.) (grape) مسکت misket (-üzümü) (wine) misket sharabu.
Muscle, mus'l, (n.) (ana) عضله azale; (pl) عضلات azalât.
Muscular, mus'kū-lar, (a) عضلی azalî; (fig) قوتلی qouvvetli
Muse, mūz, (n.) خیال hayâl; (lit.) تفکر tefekkür; (fig) طالعیلق dalgunluq; (inspiration) (lit) الهام ilhâm; دوشونمک dū-shūnmek. (fig) طالقی dalmaq; — **Musing**, (mūz'ing) (n.) خیال hayâl; تفکر tefekkür.
Museum, mū-zē'um, (n.) موزه müze.
Mushroom, mush'rōom, (n.) مانطار mantar.
Music, mū'zik, (n.) موسیقی mōusiqî; قوطه دفتری book, چالغی chalgu; —

mōte; foot; mōōn; shuī, mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث, th 3, zh 3 [MUS-MUT]

nota defteri, — hall, قونسەر صانوى qonser salonou, موزىق ھول müzik hol; — stool, پيانو اسكئەسى piyano iskemlesi; — Musical, (mü'zik-al) (a) ... موسىق mousiqi ... (harmonious) آھنكدار tatlu, (lit.) آھنكدار âhenkdâr; (n) سوارە sūvâre; — instruments آلات موسىقىہ âlâtû mousiqiyye; — Mû'sically, (ad) موسىق ىلہ mousiqiyle; (harmoniously) آھنكئە âhenkê bir sûretde; — Musician, (mü'zi'shan) (n) چالغىچى chalgıju; (expert) موسىقىشئاس mousiqi-shinâs; (mil) موزىقئەسى mouzuqaju.

Musk, musk, (n.) مىسك mis; (zo) آھو âhōu; (a) مىسك (قوڭۇلى) mis (-qo-qoulou) .., (v.a.) مىسك سورمىك mis sürmek; — cat, مىسك كىڭىسى mis kedisi; — Musk'iness, (n.) مىسك مىسك مىس qoqousou; — Musk'y, (a) مىسك قوڭۇلى mis qoqoulou.

Musket, mus'ket, (n.) تۇفەك tûfek; — proof, (a.) قورۇشون كىچىم qourshoun gechmez; — Musketeer, (-ket-ēr') (n.) تۇفەكچى tûfekji; (سالاح انداز) (silâh endâz); — Mus'ketry, (-'ket-ri) (n.) (fire) يايلىم yaylum atesh.

Muslin, muz'lin, (n.) مۇسلىن müslin; cambric — باتىس batist.

Mussel, mus'l, (n.) مىدىيە midye.

Mussulman, mus'ul-man, (n. قە a) مۇسلىمان müsliman; اسلام islam; مسلم müslim.

Must, must, (v n) مەجبۇر او. mejbôur ol; «give» .meli, .malu; you — «give» «بەرمەك» «ver» meli-siniz; «مەجبۇر سەن» «vermeye» mejbôur-sunuz; it — «be done» ياپىلىنىدۇر «yapul» malu-dur.

Must, must, (n.) شۇرا shura.

Mustache, mus-tâsh', (n.) بىيىق buyuq.

Mustard, mus'tard, (n.) خردال hardal; (موتارد) (moutard); — poultice, (-pōl-tis) (n.) خردال ياقىسى hardal yaqusu; — pot, (n.) خردالاق hardalluq.

Muster, mus'tër, (n.) يوقلامە yoqlama; (v.) يوقلامە a. yoqlama et.; يوقلامەن to pass — توپلاماق toplamak; يوقلامەن yoqlamadan gechmek: مۇتلەھ موۋافىق بولۇش matlôuba mouvâfuq bou-

lounmaq; — roll, (n.) يوقلامە دەفتىرى yoqlama defteri.

Musty, must'i, (a) ئىكشىمەش ekshimush, (foul) يورۇق bczouq, كۆڭۈلۈ küflü; — Must'iness, (n.) ئىكشىلىك ekshilik; كۆڭۈ küf.

Mutable, mü'ta-bl, (a) دىكىشە يىلىر deyishebilir; (fig.) قارارسىز qarârsuz; مۇتەھەۋۋىل mütehavvül, — ness, Mû-tabil'ity, (-'i-ti) (n.) دىكىشە يىلدە deyishebilme; قابىلىيەت قەۋىل qâbiliyyeti tehavvül; (fig.) قارارسىزلىق qarârsuzluq; تەۋىل televvün; — Mû'tably, (-'ta-bli) (ad) دىكىشەرىك deyisherek; (lit.) مۇتەھەۋۋىلە mütehavvülâne, (fig.) تەۋىل televvünle.

Mutation, mü-tâ'shun, (n.) تەۋىل tehavvül, ئىنقىلاب inqilâb, (office) بىجايىش bejâyish.

Mute, müt, (a) (pers.) دىلسىز dilsiz; ئىكەم ebkem; (gram) سەمەت sâmit; (fig. قە lit) مەسكوت meskyût (-anh); (n) دىلسىز dilsiz; (fig) سەمەت sâkit, (gram) سەمەت sâmite. حرف سەمەت harfi sâmit; (jud.) مۇستەنكىف müstenkif; (mus) باسغۇ basgu, كەۋپەرۋىك keup-rüjûk; — ly, (ad) سەسسىز sessizje; (lit.) سەمەت sâkitâne; — ness, (n.) سەمەت sükýûut; (fig.) سەمەت sükýûutilik.

Mute, müt, (v. n.) (20) پىسەلەمەك pislemek

Mutilate, mü'ti-lât, (v.a.) كەسمەك kesmek, مەقەت qatu' et., (fig.) پارچەلەمەك parchalamaq; — Müt'ilâ'tion, (-'shun) (n.) (med.) سەقەللەمە qat-u ouzv; (fig.) پارچەلەمە saqatlama; (pl) تەھرىبات tahrîbat.

Mutiny, mü'ti-ni, (n.) عەسەيان usyân; قىيام qiyâm; (v n) عەسەيان usyân et.; — Mütineer, (-ner') (n.) عەسەي âsi; (pl) عەسەت oussât; — Müt'inous, (-nus) (a) عەسەي âsi; سەركەش ser-kesh; — Müt'iously, (-nus-li) (ad) عەسەيان ىلدەرىك ser-keshâne; عەسەيان usyân ederek.

Mutter, mut'er, (v.) (ۋىرلىداتقى) (vurul-daumaq), خومۇرداتقى homourdanmaq; — Mutterer, (mut'er-ër) (n.) خومۇردانان homourdanan; — Mutter-ingly, (mut'ër-ing-li) (ad) خومۇرداتقى homourdanaraq.

Mutton, mut'n, (n.) قۇيۇن qoyoun

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=elmek; ol.=olmaq.

[MUT-MYT] (انگیزحه کجانه تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in, mine;

(-eti); — chop, قویون پیرزولاسی qo-youn pirzolasu.

Mutual, mū'tū-al, (a) متبادل müteqâbil; قارشیلقلی qarshuluqlu; (common) مشترک müshterek, by — consent tarafeynin ruzâsile, (lit.) موانعت متقابلیه ایله mouvâfaqati müteqâbileyle; — accounts قارشیلقلی حسابات qarshuluqlu hesâbât; حسابات متقابلیه hesâbâtu müteqâbile; — insurance قارشیلقلی سیغوریطه qarshuluqlu sigorta; — «wall» «دیوار» مشترک müshterek «douvar»; — ly, (ad) قارشیلقلی اوله رق müteqâbilen; قارشیلقلی olaraq; — **Mutuality**, (mū-tū-al'i-ti) (n.) قارشیلقلی qarshuluqlu; متقابلیه mouqâbele; (lit. phil) متقابلیه müteqâbiliyyet.

Muzhik, mōō-zhik', (n.) موزیق moujiq.

Muzzle, muz'l, (n) (zo) یواشه yavasha; باشاق bashluq; (gun) آغز âz, fem, (v.a.) یواشه قویق yavasha qo-maq; آغزینی باغلاماق âzunū bâlamaq; (fig.) سوسدورماق sousdourmaq; — **loader**, (-lōd'er) (n.) آغزدن طوبه (طوب) âzdan dolma (-top); قوال طوبی qaval topou; — **velocity**, (vē-los'i-ti) (n.) سرعت ابتدائیة sür-ati ibtidâ-iyye

My, mi, (mi) (pron.) ایم benim; «پدر» m. im; «baba» «انا» m. «peder» im;

Myope, mi'ōp; (n.) میوپ miyop; اوراقدن کورمز ouzaqdan geurmez; (lit.) قصرالبصر qasirul-basar; — **Myopia**, (mi-ō'pia) (n.) میوپلوق miyop-louq; اوراقدن کورمه ییش ouzaqdan geurmeyish; (lit.) قصر بصر qasru basar.

Myosotis, mi-ō-sō'tis, (n.) (bot) عیثی اونوتمه یی mouhabbet chicheyi; (چچکی) ounoutma beni (-chicheyi).

Myriad, mir'i-ad, (n.) اون بیک on bin;

(fig.) بیکترجه binlerje; پک چوق pek choq ..

Myrrh, mer, (n.) صمغ zamq

Myrtle, mēr'tl, (n.) (bot) مرسین آغاجی mersin âju

Myself, mi-sel', or (me-sel') (pron.) کندیم kendim; (accus) کندیمی kendimi..

Mystery, mis'ter-i, (n.) سر surr; (pl) اسرار esrâr; — **Mysterious**, (mis-tē'ri-us) (a.) آکلایشامار anlashulmaz; اسرار انگیز gizli; (lit.) مجهول esrâr engiz; (fig.) غریب garib; mejhûl; (obscure) مظلم mouzlim; — **Mysteriously**, (mis-tē'ri-us-li) (ad) اسرار انگیز صورتده esrâr-engiz sôuretdе; — **Mystēriousness**, (n.) اسرار انگیز اولش esrâr-engiz oloush; (obscurity) ظلمت zoulmet; مجهولیت mejhûliyyet.

Mystic, -al, mis'tik, -al, (a) خفی hafi; (phil) سوری surî; باتنی bâtonî; (rel) اهل تصوف sôfiyâne; (n.) (lit.) اهل تصوف ehli tesavvuf; — **Mystically**, (mis'tik-al-i) (ad.) صوفیانه sôfiyâne; (lit.) تصوفکارانه tesavvuf-kyârâne; — **Mysticism**, (mis'ti-sizm) (n.) تصوف tesavvuf; (phil) سریلیک surrilik.

Mystify, mis'ti-fi, (v.a.) آلداتقی al-datmaq; اغفال ıgfâl et.; — **Mystification**, (mis-ti-fi-kâ'shun) (n.) دسیسه ıgfâl, (fig.) او یون oyoun; desise

Myth, mith, (n.) افسانه efsâne; — **Mythological**, (mi-tho-loj'ik-al) (a) اساطیری efsânevî; (lit.) افسانوی esâ-tîrî; — **Mythologically**, (mith-o-loj'ik-al-i) (ad) افسانه ایله efsâneyle; افسانوی صورتده hurâfatla; (lit.) افسانوی sôuretdе; — **Mythology**, (mi-tho'l'o-ji) (n.) (lit.) خرافات hurâfât; اساطیر esâtîr; افسانه efsâne.

N

Nab, nab, (*v.a.*) ياقالماق yaqalamaq
Nablus, nāb'lus, (*n.pr.*) نابلس nāblis
Nacre nā'kr, (*n.*) صدف sedef; — **Nā'-creous**, (nā'-kre-us) (*a.*) صدفلى sedefli; صدفى sedef gibi.
Nadir, nā'dir, (*n.*) (ast.) سمت سمت semti qadem.
Nag, nag, (*n.*) مازگير beygir; مدالى midilli.
Nag, nag, (*v.a.*) تعجيزا tā'jiz et.
Naif, nā-ēf', (*a.*) صاف sâf, بون beun; (natural) طبيعى tabi'; — **stone**, صافى sâf elmas; لکھ سز تاش lekesiz tash.
Nail, nāl, (*n.*) چيوى chivi; (*ana*) طيرناق turnaq; (*so.*) پنجه penche; (*v.a.*) چيويله مک muhlamaq; چيويله مک chivilemek; — **brush**, طيرناق فيرچھى turnaq furchasu; — **Nailer**, (nāl'ēr) (*n.*) چيوچى chiviji; — **Nailery**, (nāl'ēr-i) (*n.*) چيو فابريقهسى chivi fabriqasu; چيوچيلىك chivijilik.
Nainsook, nān-sōōk', (*n.*) نانسونق nan-souq.
Naive, nā'ēv, (*a.*) صاف sâf; بون beun; (*lit.*) ساده sâde-dil; صافى sâf-dil; — **ly**, (*ad.*) صافلىق sâfluqla; (*lit.*) ساده sâde-dilâne; — **Naiveté**, (nā'ēv-tā) (*n.*) صافلىق sâfluq; صافلىك sâf-dillik.
Naked, nā'ked, (*a.*) چيوچى chuplaq; (*n.*) چيوچى chuplaq; (*fig.*) ساده sâde; — **ness**, (*n.*) چيوچى chuplaqluq; ساده sâdelik; **with** — **eye** دوربينسى dūrbūnsūz; (چيوچى) (chiplaq geuzle).
Name, nām, (*n.*) اسم ism; نام nām; آغ سوزلر sheuhret; (*pl.*) آغ seuzler; (*v.a.*) دىك demek; تسميه tesmiye et.; (*mention*) اسمى (parliament) zikr et.; (*ismini*) zikr et.; (*تجزيه*)

(tejziye et.); (*nominate*) تعيين tā'yîn et., by — اسمى ismen; اسمى ismile; proper — (*gr.*) اسم خاص ismi hâss; علم alem, to call — s seuylenmek; تعجيز tahqir et.; in the — of نامنه nāmuna; — **Named**, (nāmd) (*a.*) اسملى isimli; ذكى isminde; (*mentioned*) مذكور zikr edilen; obove — مذكور mezkyōur; يوقارىده zikr edilen; yoqarda zikr edilen; بالادى bālādeki; — **Nameless**, (nām'les) (*a.*) اسمسى isimsiz; نامى مجھول nāmu mejhōul; — **Namesake**, (nām'sāk) (*n.*) آدش adash; (*lit.*) هم نام hem-nām.
Namely, nām'li, (*ad.*) يعنى yā'nî.
Nap, nap, (*n.*) (قىصه) اوچقۇ (qusa-) ouy-qou; (*v. n.*) (براز) اوچقۇ (biraz-) ouyoumaq; اوچقۇلماق ouyouqlamaq; to catch napp'ing غافل اولماق gâfil-avlamaq.
Nap, nap, (*n.*) (cloth) حاو hav; — **Nappy**, (nap'i) (*a.*) حاولى havlu.
Nape, nāp, (*n.*) اكسه ense.
Naphtha, nāf'tha, or nap'tha, (*n.*) نفت neft; — **Naphthalene**, (-lēn) (*n.*) نفتالين naftalin.
Napier, nā'pe-er, (*n.pr.*) ناپير napier.
Napkin, nap'kin, (*n.*) پچته pechete; پچته حلقهسى peshgir; — **ring**, پچته halqasu.
Naples, nā'plz, (*n.pr.*) ناپولى napoli.
Napoleon, nā-pō'le-on, (*n.pr.*) ناپوليون napolyon.
Narcissus, nar-sis'us, (*n.*) (bot.) زدن zerren; فولىه foulya.
Narcotic, nar-kot'ik, (*a.*) اوچوشدېرىجى ouyoushdouroujou; (*a. & n.*) (*lit.*) مۇھدر mouhaddir; — **Nar'cotism**,

[NAR-NAT] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine,

(-kot-izm) (n.) اویوشوقلق ouyou-shouqlouq; سرسملک sersemlik.

Nard, nārd, (n.) سنبیل sunbül; عضر utr.

Narrate, na-rāt', or nar' (v.a.) آکلامق anlatmaq; حکایه hikyâye et.; نقل naql et.; — **Narration**, (nar-â'shun) (n.) نقل naql; حکایه hikyâye; (lit.) تحکیه tahkiye; — **Narrative**, (nar-â-tiv) (a.) حکایه قبیلهندن hikyâye qabîlinden; (n.) حکایه hikyâyevî; — **Narrator**, (nar-ât'ur) (n.) ناقل hikyâye eden; حکایه ایدن nâql; زاول râvî.

Narrow, nar'ō, (a.) کسر dar; ensiz; (fig.) محدود mahdūd; (small) küçük; جزئی jüz-i; (selfish) hasîs; حودبین hodbîn; (correct) doğru; دقتلی diqqatli; (n pl) boghaz; یوغار gechild; (v.a.) daraltmaq; قیصق qusmaq; (v.n) daralmaq; چکمک chekilmek; — **ly**, (ad.) دار دارise dar daruna; آنجق anjaq; — **ness**, (n) دار darluq; — **minded**, (a.) فکری dar fikirli; جاهل jâhil; — **Norrowing**, (nar'ō-ing) (n.) (act) daraltma; (part) dar dar yer; دار قسم dar qusm.

Nasal, nāz'al, (a.) برونه غانہ bourouna â-id; گنیزدن genizden; (lit.) انقî enfî; (n.) (lit.) حرف غنه harfî gounne.

Nascent, nas'ent, (a.) طوغان doghan; (fig.) نشأت ایدن nesh-et eden; (lit.) متحدث mütehaddis; — **state**, (lit.) حال حال tekevün; — **Nascency**, (nas'en-si) (n.) نشأت nesh-et; (lit.) تحدث tekevün; تحدث tehaddüs.

Nasty, nas'ti, (a.) کیرلی kirli; فنا fenâ, (fig.) یاقیشار nâhosh; چیرکین chirkin; a-taste فنا bir lezzet; چیرکین tatsuzluq; — **talk** چیرکین chirkin seuzler; **what** — **weather**! ne fenâ hava!; نه یرباد هوا! ne berbâd hava!; — **Nas'tily**, (-ti-li) (ad.) کیرلی kirli sôuretdе; — **Nas'tiness**, (n.) کیر kir; پيسلىk pislik; فنالوq fenâluq.

Natal, nā-tāl', (n pr) natal.

Natal, nā'tal, (a.) طوغدینی dōdōu...; ولادت velâdet; — **place**, ولادت محل

mahalli velâdet, طوغدینی dōdōu yer, (lit.) مسقط رأس masqatu re's.

Natant, nāt'ant, (a.) سابع sâbih; — **Nātā'tion**, (-'shun) (n.) یورمه yüz-me; (lit.) سباحه sebâhat.

Nation, nā'shun (n.) ملت millet, قوم qavm, (pl.) ملل milel; اقوام aqvâm.

National, nash'un-al, (a.) ملی milli; (عومی) (oumōumî); — **Nationalism**, (nash'un-al-izm) (n.) (lit.) ملیت برورلک milliyet-perverlik; ملیتچیلیک milliyet-jilik; ناسیونالیزم nasyonalizm; — **Nationalist**, (nash'un-al-ist) (n.) ملیتچى milliyet-perver; ناسیونالیست nasyonalist; **Nationality**, (nash-un-al'i-ti) (n.) ملیت milliyet; — **Nationalize**, (nash'un-al-iz) (v.a.) ملیشدیرمک mil-lileshdirmek.

Native, nā'tiv, (a.) یرلی yerli; (natural) طبیعی tabi'; (fig.) فطری futri; (n.) یرلی yerli; (pl) یرلیر yerliler; (lit.) سکنة اصلیه sekeneyi asliyye; — **ly**, (ad.) طبیعی اولدوق tabi' olaraq; — **ness**, (n.) اصلیت tabi-ilik; (lit.) asliyyet; یرللیک yerlilik; — **country**, وطن vatan; — **Nativism**, (nāt'i-vizm) (n.) (phil.) فطرلیک futrîlik; (futuriyye mesleki); (pol.) (مسلكی) یرلیری yerlileri himâye (-mesleki); — **Nātivist**, (n.) (phil.) یرلیری (futuriyyeji), (pol.) یرلیری yeilieri himâye taraf-dârû; — **Nativity**, (nā-tiv'i-ti) (n.) ولادت velâdet; طوغوش doghoush; (rel) میلاد milâd.

Natron, nā'trun, (n.) صودا soda; ناظرون natron.

Natty, nat'i, (a.) خوش hosh; سوعلى sevimli.

Natural, nat'ū-ral, (a.) طبیعی tabi'; جلیlî jibillî; مقطور meftōur; (illegal) gayri meshrōu'; (mus.) بےقار beqar; ناتورل natürel; (n.) طبیعی اولدوق tabi' olaraq; — **ly**, (ad.) بطایع bit-tabî'; طبیعیله tabi-atîle; — **Naturalism**, (-'ū-ral-izm) (n.) ناتورالیزم natürälizm; طبیعیون tabi-ıyyōun mesleki; — **Nat'ūralist**, (a.) طبیعیوندن tabi-ıyyōundan; (pl.) طبیعیون tabi-ıyyōun; — **Natūralizā'tion**, (-'shun) (n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e), deux; ring; machine;

[NEA-NEE] (تکلیفچه کتات تلعلی ایچون) act; change, cārd; red; mē, hēr, in; mine;

qourbiyyet; (*intimacy*) صمیمیت sam-mîmiyyet; (*stinginess*) ضمع tamâ'; حست hisset; — **by**, (*ad*) یانده ya-nunda; بیتیشیک bitişilik, — **sighted**, (-sî't'd) (a) مییوپ miyop; اوراقدن کورمز ouzaqdan geurmez; (*lit.*) قسیرالبصر qasîrûl-basar.

Neat, nēt, (a) تیز temiz; طریف zarîf; گوزل güzel; (*pune*) صاف sâf; — **ly**, (*ad*) تیز سورته temiz sôuretd; کورجه güzelje; (*lit.*) طریفانه zarîfâne; مکمل mükemmel sôuretd; — **ness**, (n.) تیزلیک temizlik; گوزللیک güzelliik; طرافت zarâfet.

Neat, nēt, (n) صعیبر sughur, — **cattle**, (kat'l) (*lit.*) حیوانات ثوریه hayvânâtu sevriyye, اوکور جنسی eukûz' jinsi; — **herd**, صعیبرتاچ sughurtmach; چوبان choban; — **house**, داورا davar; — **'s foot**, صعیبر پاچهسی sughur pachasu.

Nebuchadnezzar, ne-bu-kad-nez'zâr, (n.pr) بختالنصر bahtûn-nasr.

Nebula, neb'û-la, (n) دومان douman; (*ost*) سحاب sehâbu mouzî, — **Neb'ûlous**, (-lus) دومانلی doumanlu; دومان گیبی douman gibi.

Necessary, nes'es-sar-i, (a) لازم lâ-zum; مقتضی mouqtazî; (*compulsary*) ضروری zarûrî; (n.) (pl) حوایج havâyij; قديمانه levâzum; (*privy*) لوازم qadēmhâne; توالت tovalet; — **necessarily**, (nes'es-sar-i-li) (*ad*) (*lit.*) بهمهحال beheme-hâl; مجبوراً mejbûu-ren; بالضروره biz-zarûure.

Necessity, ne-ses'i-ti, (n) لزوم lû-zûm; ضرورت zarûure; احتیاج ihtiyâj; (*pl*) احتیاجات havâyij; طبیعی ihtiyâjât, **natural** — **Necessitate**, (ne-ses'i-tât) (v.a.) لزوم کورتمک lûzûm geus-termek; ایجاب îjâb et.; (*compel*) مجبوراً mejbûure et.; — **Necessitous**, (ne-ses'i-tus) (a.) محتاج mühtâj; فقیر faqîr; — **Necessitously**, (ne-ses'i-tus-li) (*ad*) احتیاجله ihtiyâjla; ضرورته zarûuretle; فقیرانه faqîrâne; — **Necessitousness**, (ne-ses'i-tus-nes) (n.) احتیاج ihtiyâj; ضرورت zarûurett; فقر faqr.

Neck, nek, (n.) بویون boyoun; گردان gerdan; (*fig.*) جان jan; حیات hayât; — **'cloth**, (-kloth) (n.) بویون ماخی boyoun bâ; قراوات gravat; — **'lace**,

(-lās) (n.) گردانلق gerdanluq; — **'tie**, (-ti) (n.) بویون باغی boyoun bâ; قراوات gravat

Necrology, nek-rol'o-ji, (n.) (*lit.*) تراجم سچل sijilli vefeyât; تراجم احوال (irtihâl), — **Necrologic**, -al, (nek-ro-loj'ik, -al) (a) تراجم احواله عائد terâjümi ahvâle â-id; (ارتحال) (irtihâli); — **Necrologist**, (nek-rol'o-jist) (n) تراجم احوال terâjümi ahvâl mouharrii

Necromancy, nek'ro-man-si, (n.) اولوردن تفال eulûlerden tefe'ül; (*enchantment*) بویو büyü, — **Necroman-tic**, -al, (nek-ro-man'tik, -al) (a.) اولوردن تفالعه eulûlerden tefe'üle â-id; ... بویو büyü..; — **Necroman-tically**, (nek-ro-man'tik-al-i) (*ad*) اولوردن تفال ایدرهک eulûlerden tefe'ül ederek بویو ایله büyüyle.

Necropolis, nek-rop'o-lis, (n.) مزاراق mezarluq

Necrosis, ne-krô'sis, (n.) (*med*) کیمیک kemik qangreni, (*lit.*) قنره nahre; — **Necrô'tic**, (a.) قنره ننه kemik qangrenine â-id; (*lit.*) (ناحری) (nahri), (ناحر) (nâhur).

Nectar, nek'tar, (n.) آب حیات âbu ha-yât; کوثر kevser; (*bot*) مال bal.

Neddy, ned'i, (n.) مرکب merkeb; (اشک) (eshek)

Née, nâ, (a.) طوغش dômoush; (*name*) عائله اسمی quz ismi; عائله اسمی â-ile ismi; (بنت) (bint).

Need, nēd, (n.) لزوم lû-zûm; (pl) احتیاجات ihtiyâjât; (v) لازم ol.; ایجاب îjâb et.; — **Needful**, (-'foöl) (a.) محتاج mühtâj; (*necessary*) لازم lâzum; — **Need'fully**, (-'foöl-i) (*ad*) احتیاجله ihtiyâjla, (*necessarily*) بالضروره biz-zarûure; — **Need'iness**, (n.) احتیاج ihtiyâj; ضرورت zarûurett; **Need'less**, (a) لزومسز lûzûumsouz; سولیهکه حاجت fazla; — **to say** سولیهکه حاجت seuylemeye hâjet yoqdour; — **Needs**, (nēdz) (*ad*) مطلقاً moutlaqâ; بهمهحال beheme-hâl; — **Need'y**, (-'i) (a.) محتاج mühtâj; فقیر faqîr.

Needle, nēd'l, (n.) ایکنه iyne; (*com-pass's*) ایره ibre; — **case**, قوطیسی iyne qoutousou; (ایکنه دان) (iyne-

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû جيوو; ch چ; sh ش; th ث, ð ð, zh ذ [NEF-NEP]

dann) , — woman, دیکشی dıkışji, تری terzi ; ایشلهمه işilemeji ; — work, (n.) دیکش dıkış ; ایشله işleme ; — Needleful, (nēd'li-fōl) (a) بر ساب (ایپلیک) bir sap ('iplik) ; (a) بر ایکنهك (تیره) bir iynelik (-tire)

Nefarious, nē-fā'ri-us, (a.) شیع shenî', خبیثه pek fenâ ; — **ly**, (ad.) خبیثه habîsâne ; شیع shenî' sôu-retde ; خبیثه pek fenâ sôu-retde , — **ness**, (n.) شاعت shenâ-at ; خبیث habâset

Negation, ne-gā'shun, (n.) انکار in-kyâr ; redd , نفی nefy ; (phil.) سلب selb

Negative, neg'a-tiv, (a) منفی menfi ; مخالف mouhâlif ; معکوس mâ'kyôus ; (phil) سلب selbi ; (n.) رد redd ; (gr) نغاتیف edâtu nefy ; (phot.) نغاتیف negatîf ; — **ly**, (ad.) منفی menfi sôuretda ; (rejecting) رد reddile ; redd ederek ; — **ness**, (n.) منفی menfi oloush ; منفیlik , (fig.) رد redd ; — **bath**, (photo.) نغاتیف negatîf banyo ; — **electricity**, منفی الکتریکی negatîf menfi elektrik ; — **quantity**, منفی کمیتی menfi kemmiyyet ; — **sign**, منفی ناقص menfi ishâreti ; (math.) ناقص nâqus ishâreti ; — **vote**, منفی اشارتی nâqus ishâreti ; — **negatîvism**, (-izm) (n.) سلبیه selbiyye mesleki.

Neglect, neg-lekt', (v.a.) اہمال ih-mâl et ; قصور qousôur et. ; (n.) اہمال ihmâl ; تڪسل tekyâsûl ; — **Neglectful**, (-lekt'fōl) (a.) اہمالی ihmâlju ; قیدسز qaydsuz ; — **Neglectfully**, (-lekt'fōl-i) (lil.) اہمالکارانه ihmâlkyârâne ; لاقیدانه lâqaydâne.

Negligée, neg-li-zhâ', (a.) کینہمیش giyinmemish ; لاقید lâqayd ; (fig.) کینہمیش gejelik ; صباہلق sabah-luq ; (necklace) مرچان کردانلق (mer-jan-) gerdanluq.

Negligence, neg'li-jens, (n.) اہمال ih-mâl ; قیدسزلق qaydsuzluq ; (lil.) لاقید lâqaydî ; — **Neg'ligent**, (-jent) (a.) قیدسز qaydsuz ; دقتسز diqqatsiz ; — **Neg'ligently**, (-jent-li) (ad.) قیدسزجہ qaydsuzja ; لاقیدانه lâqaydâne ; اہمال ihmâlle.

Negotiate, ne-gō'shi-ât, (v.n.) مذاکرہ müzâkere et. ; گوروشمک geurüşh-mek ; (v.a.) ترتیب tertib et ; (fin) صاقتی satmaq ; — **Negō'tiable**, (-'shi-a-bl) (a.) قابل پیاسهده qâbili mou-âmele ; پیاسهده piyasada gecher ; صاقتیلیر satula-bilir ; جیرو ایدییلیر jiro edilebilir ; — **Negotiability**, (-shi-a-bil'i-ti) (n) (com) معامله امکانی mou-âmele imkyânü , صاقتیلیر satulabilme ; جیرو ایدییلیر jiro edilebilir ; — **Negō'tiation**, (-shu-â'shun) (n.) müzâkere ; مکاله mükylâleme ; مذاکرات müzâkerât ; — **Negō'tiator**, (-'shi-at-ur) (n.) موحص mou-rahhas ; (intermediary) واسطه vâsuta ; متوسط mütevassut.

Negro, nē'grō, (n. & a) رنجی zenjî ; (arab) (عرب) — **Nē'gress**, (-gres) (n.) رنجیه zenjiye , سیاهی siyâhî ; (arab) (عرب)

Neigh, nā, (v. n.) کیشنهمک kishnemek ; (n) کیشنهمه kishneme ; کیشنهمیش kish-neyish.

Neighbour, nā'bur, (n.) قومشو qom-shou , (fig.) مجاور müjâvir ; (pl.) قومشو qomshoular ; (v) قومشو ol. ; یاقون yaqun ol. ; — **ly**, (ad.) قومشو qomshou gibi ; دوستانه dostâne ; — **Neighbourhood**, (nā'bur-hood) (n) قومشولوق qomshoulouq ; (district) حوار jivâr ; حوالی havâlî ; — **Neighbouring**, (nā'bur-ing) (a.) یاقون yaqun ; مجاور müjâvir ; قومشو qomshou .

Neither, nē'thēr, or nī'thēr, (pr.) ..hich biri نه او ne-o.. نه « of them » ..hich biri « onlardan » ..hich biri ne... ne... نه « he » nor I نه او نه بن ne « o » ne ben.

Nemesis, nem'e-sis, (n.) نهمهسیس nemesis ; انتقام معبودهسی intiqâm mâ-bôudesi ; (fig.) اوج euj ; مقابلہ mou-qâbele.

Nelson, ne'l-s'n, (n.pr) نلسون nelson.

Neoplatonism, nē-o-plā'to-nizm, (n.) نوافلاطونی nev flâtônî (-mesleki) ; — **Neoplatonic**, (nē-o-plā'to-nik) (a.) نوافلاطونی nev flâtônî.

Nephew, nev'ū, or nef'ū, (n.) یکن yegen, (ye-en).

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[NEP-NEU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd, red, mē; hēr, in; mine;

Neptune, nep'tūn, (n.) نپتون nep-tūn; (myth) دکنز الہی deniz ilâhu

Nereid, nē'īē-id, (n.) (myth) دکنیز پریمی deniz perisi, (دکنیز قیزی) (deniz qu-zu); (zo) دکنیز قرق آياخی deniz quq ayâ.

Nero, nē'ro, (n pr) نeron neron; — **Nērō'nian**, (a) ... نeron neron; نeronun

Nero-antico, nā-rō-an-tē'ko, (n) (qoyou) siyah mermer

Nerve, nērv, (n) سینیر sinir; (lit.) عصب asab; (pl) اعصاب â'sâb; (bot) طمار damar; (fig.) متانet metânet; (v.a.) متانet metânet vermek; — **Nerved**, (nervd) (a) سینیری sinirli; (bot) طمارلی damarlı; — **Nerveless**, (nerv'les) (a.) (fig.) سینیری کوشک metânetsiz siniri gevshek; — **Nervosity**, (nerv-o'si-ti) (n) عصبیت asabiyyet. — **Nervure**, (nerv'ūr) (n) سینیر sinir, (lit.) عصب ousayb; (moulding) قانارتمه qabartma, — **Nervy**, (nerv'i) (a.) اعصابی sinirli; (strong) قوتلی â'sâbu qouvvetli; قوی qavî.

Nervous, nerv'us, (a.) سینیری sinirli; عصبی asabî; (vigorous) متین metin; قوتلی qouvvetli; (bot.) طمارلی damarlı; — **ly**, (ad.) عصبیتله asabiyyetle; — **ness**, (n.) عصب asabiyyet; — **system**, (a) جله عصبیه jümleyi asabiyye.

Nest, nest, (n.) یوا youva; (poet) آشیان ashiyân; (v) یوا یاپتی youva yapmaq; — **of thieves** خیرسز یوواسی hursuz youvasu; یاتاخی hursuz yatâ; **to feather one's** — کندی kendi menfât'ini geuzetmek; سوء استعمالده بولتیق sôuyi isti'mâlde boulounmaq.

Nestle, nes'l, (v.a.) یاتیرمق yaturmaq; (یوواده) barundurmaq; (v.n) باروندیرمق barunmaq; (fig.) یاتماق yerleshmek; صوقولماق soqoulmaq; — **Nestling**, (nes'ling) (a.) یاورو youvada, یوواده (n.pl.) یاورولر yavroular.

Nestor, nes'tor, (n.) ناستور nestor; (fig.) تجربیله اختیار tejrübeli ihtiyar; — **tejrûbe-dide adam**; — **Nestorian**, nes-tō'ri-an, (a) نسطوری

nestorî: — **Nestō'rianism**, (-izm) (n.) نسطوری مذهبی nestorî mezhebi.

Net, net, (n.) آغ â; (lit.) شبکه she-beke; (fig.) طوزاق touzaq; (v.a.) آغ یاپتی â yapmaq. — **work**, (n.) آغ â; شبکه shebeke; قفس qafes; — **fish**, آغ بالی â balugh; — **Netting**, (net'ing) (n) آغ qafes; فیله file, (act) آغ اؤرمه â eurme; یاپما â yapma; — **needle** میک mekik.

Net, net, (a) صافی sâfi; (v.a.) (com) حاصلات hâsulâtu sâfiyye vermek; — **weight**, (n.) صافی ثقلی sâfi siqleti; ثقلت صافی sığleti sâfiyye, — **profits**, صافی تمنع temettü' sâfi; حاصلات hâsulâtu sâfiyye.

Nether, neth'er, (a) آشاغی ashâ; — **most**, (a.) أك آشاغی en ashâ.

Netherlands, neth'ër-landz, (n pr) قلمنک felemenk.

Nettle, net'l, (n.) (bot) اویق usurgan otou; (v.a.) (fig.) قهزدرمق quzdurmaq; — **rash**, (n.) قاناریق qabarıq; — **tree**, یایق yanuq; — **Nettling**, (net'ling) (n.) باغلامه bâlama; ربط rabt.

Neuralgia, nū-ral'ji-a, (n.) سینیر sinir (-hastalugh); نهورالژی (xستله) nevrallji; — **Neuralgic**, (nū-ral'jik) (a) سینیر عیلتله عائد sinir illetine â-id.

Neurasthenia, nū-ras-the-ni'a, (n.) نهوراستنی sinir zâ'fiyyeti; nevrasteni; — **Neurasthenic**, (nū-ras-thē'n'ik) (a) سینیر ضعیفیتله عائد sinir zâ'fiyyetine â-id, (n.) نهوراستنیک nevrastenik; ضعیف (آدم) sinirleri za-if (-adam).

Neurology, nū-rol'o-ji, (n.) (lit.) مبحث mebhaci â'sâb.

Neurotic, nū-rot'ik, (a.) سینیر sinir; عصبی asabî; (n.) عصب... â'sâb... (n.) سینیر علاجی sinir ilaju; — **disease**, سینیر خستله sinir hastalugh, (pl.) امراض عصبیه emrâzu asabiyye.

Neuter, nū'ter, (a. و n.) بی طرف bî-taraf; (gr.) لازم lâzum jâmid.

Neutral, nū'tral, (a. و n.) بی طرف bî-taraf; — **ly**, (ad.) بی طرفانه bî-tarafâne; — **Neutrality**, (nū-tral'i-ti); (n.) بی طرفلق bî-tarafluq; armed — müsellah bî-tarafluq;

mōte; foot; mōon, shut; mūte very; tū چيوو; ch چ, sh ش, th ث, th ذ, zh ژ [NEV-NIC]

— **Neutralize**, (nū'tral-iz) (*v.a.*)
 .ا. bi-taraf add et.; (*fig.*)
 .ا. te'sirini izâle et; —
Neutralization, (nū-tral-i-zâ'shun)
 (n.) .ا. bi-taraf addi; (*fig.*)
 .ا. te'sirini izâle.
Never, nev'er, (*ad.*) اصلا aslâ; هيج
 hich; — **more**, (-mōr) (*ad.*)
 ارق hich; — **more**, (-mōr) (*ad.*)
 هيج artuq hich; ابدى ebediyyen.
Nevertheless, nev'er-the-less', (*conj.*)
 معمافيه mâ'mâfih; بونا bouna
 râgmen.
New, nū, (*a.*) يى yeni; (*lit.*) جديد je-
 did, — **ly**, (*ad.*) (دن) yeni (-den);
 (*lit.*) مجدداً müjdedden; (*recently*)
 كينلرده gechenlerde; اخيراً ahiren; —
ness, (n.) يىكلىك yenilik; — **born**,
 (*a.*) يىكلىك yeni dōmoush; (*lit.*)
 نورد nev-zâd; (*fig.*) نوزو nev-zou-
 hōur; — **comer**, (-kum'ēr) (n.)
 يىكلىك yeni gelen; (*pl.*) يىكلىك yeni
 gelenler; (*fig.*) يىكلىك ajemi, (*pl.*)
 يىكلىك yeni gelenler; — **laid**, (-lâd)
 (a.) تازه tâze; — **year**, (-yer) (n.)
 يىل yul bashu; سته sene ba-
 shu; — **year's day** (كونى) يىل
 yul bashu (-günü); — **year's gift**
 يىل yul bashu hediyesi
Newcastle, nū-kas'sl, (*n.pr.*) (England)
 نيوكاسل niv-qasul.
Newfoundland, nū-found'land, (*n.pr.*)
 نيوفانلند niv-fâvundlend.
Newgate, nū'gât, (n.) لوندرو
 londura habs-hânesi. (توقيخانه) (tev-
 qifhâne).
New Jersey, nū-je'r'zi, (*n.pr.*)
 نيوجيرسى niv-jersi.
News, nūs, (n.) خاڤاڤ havâdis;
 خبر haber, what — ؟ نه خبر? ne ha-
 ber?; — **agent**, (-aj'ent) (n.) غزته gaze-
 teji; (kitabju); — **boy**,
 gazete müvezzi'; — **mong-
 er**, (-mung'ēr) (n.) خاڤاڤ havâ-
 disji; — **paper**,
 havâdis meraq-lusu;
 جريد gazete, — **paper**,
 matbôu-ât.
Newton, nū'tun, (*n.pr.*) نيوتون nivton;
 — **Newtonian**, (nū-tō'ni-an) (a.)
 نيوتون nivton.; نيوتون nivtonoun.
New York, nū-yō'rk, (*n.pr.*)
 نيويورق nivyorq.

New Zealand, nū-zē'land, (*n.pr.*)
 نيوزيلاند nivzeland
Next, nekst, (a) يقين en yaqun;
 سوراكي sōraki; (*ad.*) يانده yanunda;
 دن sōra; — **day**,
 ertesî gün; — **month**,
 gelemek «ay»; — **door to**
 (in-) .. (ك) يانده .. (e) bitishik;
 nunda; — **time** بر دها bir dâ;
 «to you» gelemek def-â; —
 «siz» den sōra.
Niagara, ni-ag'a-ra, (*n.pr.*)
 نياڤارا (شلالسى) niyagara (-shilâlesi)
Nib, nib, (n) اوچ ouj; (zo) غانا ga-
 ga; (*v.a.*) يوتما yontmaq, قطع
 qatn' et..
Nibble, nib'l, (*v.*) كيرمك kemirmek;
 قباح بولمق usurmaq, (*blame*)
 qabâhat boulmaq; — **Nibbler**,
 (nib'ler) (n.) كيرمجي kemiriji; (*fig.*)
 تنقيدى tenqidji; — **Nibbling**, (nib'-
 bling) (n.) (act) كيرم kemirme, (*cutt-
 ing*) يوتما yontma; تراش turash; (*pl.*)
 اشونتى ashuntu; ينىك yenik.
Nice, nēs, (*n.pr.*) (France) نيس nis.
Nice, nis, (a.) گوزل güzel; لطيف latif;
 تارك iyi; (*delicate*) خفيف hafif;
 nazik; (*fig.*) حساس hassâs; (*exact*)
 daqiq; صحيح sahih; (*fastidious*)
 mushkül; (*lit.*) مشكلىدند mushkül-
 pesend; — **ly**, (*ad.*) گوزله güzelje;
 خفيفه hafif; (*fig.*) لطيف sôuretde;
 diqqatle; — **ness**, (n.)
 letâfet; ظرافت zarâfet; (*fig.*)
 injelik; (*exactitude*) صحت suh-
 hat; (*lit.*) اعتنا i'tinâ; a — **man**
 خوش hosh bir adam; اى iyi
 adam; a — **dinner** گوزل bir
 yemek; nefis bir yemek;
 — **to a nicety**, (nis'e-ti)
 kemâli i'tinâyile.
Nicea, ni-sē'a, (*n.pr.*) ايزنيق izniq.
Niche, nich, (n.) حجرة heujre.
Nick, nik, (n.) چنتيك chentik; (*time*)
 تام tam zemânu; وقتى tam
 vaqti; (*luck*) حسن hüsnü tesâ-
 düf; (*v.a.*) چنتمك chentmek; (*hit*)
 tam üzerine vourmaq;
 aldatmaq; (*cheat*) ياقالماق yaqa-
 lamaq; old — **of time** شيطان sheytan;
 tam zemâ-
 nunda.

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[NIC-NIP] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē; hēr; in; mīne;

Nickel, nik'el, (*n.*) نیکل nikel; (*v.a.*) نیکل قاپلامق nikel qaplamaq; — **Nickelage**, (nik'el-āj) (*n.*) نیکل قابلامه (اصولی) nikel qaplama (-ousoulū); — **Nickelize**, (nik'el-iz) (*v.a.*) نیکل قاپلامق nikel qaplamaq
Nickname, nik'nām, (*n.*) لقب laqab, (lâb), (*v.a.*) لقب طابق lâb taqmaq; (*lit.*) تلقيب telqib et .
Nicotine, nik'o-tin, (*n.*) نیکوتین niqotin.
Niece, nēs, (*n.*) یکن yegen, (ye-en)
Niello, ni-el'lo, (*n.*) صوات savat; صوات savat ishleme; (*impression*) اصمه savat basmasu; (*v.a.*) صوات ishlemek; — **Niellure**, (ni-el'ūr) (*n.*) صوات ایشی savat ishi.
Nigella, ni-jel'a, (*n.*) چوردهک اوتی cheurek otou
Niggard, nig'ard, (*a.*) خیس n; (*n.*) خیس (جیمری) (jimri); — **ly**, (*ad.*) خیسلیک hasisane; — **ness**, (*n.*) خیسلیک hasislik; (*lit.*) خست lisset, (جیمریلک) (jimrilik).
Nigger, nig'er, (*n.*) زنجی zenji; — **Niggerdom**, (nig'ger-dum) (*n.*) زنجیلیک zenjilik; (*pl.*) زنجیلر zenjiler.
Nigh, nī, (*a.*) یقین yaqun; (*ad.*) هان hemen; (*prep.*) یاننده yanunda; **to draw** — (*v n*) یاقلاشق yaqlashmaq; (*v n*) teqarrüb et..
Night, nit, (*n.*) کیجه geje; (*lit.*) لیل leyl; (*fig.*) ظلمت zoulmet; — **ly**, (*ad.*) کیجهلین gejeleyn; (*lit.*) لیل leylen; (*every*) هر کیجه her geje; **by** — کیجهلین gejeleyn; (*lit.*) لیل leylen; **to** — بو کیجه bou geje; **to** — آقشام aqsham; — **cap**, (*n.*) تاکیه takeye, bone; (*drink*) ایچی ichgi; (پونج) (pounj); — **dress**, (*n.*) آقشام البهسی aqsham elbisesi; (توالت) (tovalet), — **fall**, (fawl) — آقشام قارارتیسی aqsham qarartusu; — **gown**, — کیجهلک gejelek; — **man**, (*scavenger*) لامجی lāmju; — **school**, (-skool) (*n.*) کیجه مکته geje mektebi, آقشام درسری aqsham dersleri; — **mare**, (-mār) (*n.*) کابوس kyabous; — **walker**, (*n.*) (scomnambulist) (*lit.*) سائر فی المنام sā-iri fil-menām; (*fig.*) آلفته âlûfte; — **walking**, (*n.*) (*lit.*) سیر seyri fil-menām; (*fig.*) کیجه جولانری geje jevelānlaru; (*lit.*) آلفتلیک âlûftelik; — **watch**

man, (*n.*) کیجه بکجیسی geje bekjisi; — **work**, (*n.*) کیجه ایشی geje ishi.
Nightingale, nit'in-gāl, (*n.*) بلبل bül-bül
Nikolaief, ne-ko-li'ef, (*n. pr.*) نیکولایف niqolâyef.
Nile, nil, (*n. pr.*) نیل nil.
Nihilism, ni'hi-lizm, (*a.*) نیمیلیزم nihi-lizm; — **Nihilist**, (*n.*) نیمیلیست ni-hilist
Nimble, nim'bl, (*a.*) خفیف hafif; نتيك tetik; چابوق chabouq; — **ness**, (*n.*) تتیک tetiklik; خفیفک hafiflik, (*lit.*) جوالیج jevvâliyyet; — **Nim'bly**, (-bli) (*ad.*) چابوقچا chabouqja.
Nimbus, nim'bus, (*n.*) یاغور بولوطی yâmour bouloutou, (*lit.*) باغق bâqı'; (*painting*) نور nûur; هاله hâlê.
Nimrod, nim'rod, (*n. pr.*) نمروद nem-round.
Nine, nin, (*a* و *n*) طفوز doqouz; — **fold**, (*a.*) طفور مثلی doqouz misli; **score**, (-skör) (*a*) یور سکسان yüz sexen; — **Nineteen**, (nin'ten) (*a.* و *n*) اون طفوز on doqouz; — **Nineteenth**, (nin'tenth) (*a.*) اون طفوزنجی on doqouzounjou; (*n.*) اون طفوزده bir; — **Ninetieth**, (nin'ti-eth) (*a*) دوشاننجی doxanunju; (*n.*) دوشان doxanda bir; — **Ninety**, (nin'ti) (*a.* و *n*) دوشان doxan; — **Ninth**, (ninth) (*a*) دوشاننجی doqouzounjou; (*n.*) دوشان doqouzda bir; — **Ninthly**, (ninth'li) (*ad.*) دوشاننجی doqouzounjousou; (*lit.*) تاسعا tâsi-an.
Nineveh, nin'e-ve, (*n. pr.*) نینهوا nin-neva; (موصل) (mousoul).
Nip, nip, (*n.*) طیرمق turmuq; یاره yara; (cutting) کسوب قوبارمه kesib qoparma, قطع qatu'; (*pinch*) چیمدیک chimdik; (frost) قاوروله dondan qavroulma; حاشلانمه hashlanma; (*fig.*) آجی استیزا aju istihzâ; (*v.a.*) (قیصدیروب) قوبارمق; کسک kesmek; (qusdurub) چیمدیکله مک chimdiklemek; (*destroy*) تخریب tahrîb et.; استیزا mâni' ol.; (*fig.*) istizâ et.; **to** — in the bud (*fig.*) باشلار ایکن bashlarken basdurmaq; طوغار ایکن اولدیرمک dogharken euldürmek; بدایتده ازاله bidâyetde izâle et.; — **Nippers**, (nip'erz) (*n. pr.*) جیمبوز jumbuz; قیصقاق qusqaj;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte foot; mōōn, shut; müte, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; /h/; zh ذ [NIP-NOM]

— **Nipping**, (nip'ing) (*a.*) شدتی shiddetli, (*fig.*) زهر کبی zehir gibi.

— **Nippingly**, (nip'ing-li) (*ad.*) آبی aju aju; شدتله shiddetle.

Nipple, nip'l, (*n.*) ممه meme

Nishapoor, nish-a-pōōr', (*n. pr.*) نیشاپور nishâpûr.

Nitre, ni'ter, (*n.*) کبرچله küberchele;

— **Ni'trate**, (-'trät) (*n.*) نیترات nit-rat; — **Ni'trous**, (-'trus) (*a.*) آزوتلی azotlou; آزوتی azotî.

No, nō, (*ad.*) یوق yoq; دکى deyil; هیچ hich...; (*n.*) خایر hayur.

Noah, nō'a, (*n. pr.*) نوح (حضرت) (haz-reti-) nōuh; — **'s ark**, سفینهٔ نوح sefineyi nōuh

Noble, nō'bl, (*a.*) نجیب asil; نجیب nejib. — **man**, اصلزاده asilzâde;

— **woman**, اصل قادی asil qadun;

— **minded**, (*a.*) عالیشان âlijenâb;

— **Nobility**, (no-bil'i-ti) (*n.*) نجابت nejâbet; اصالت asâlet;

— **Nobly**, (nō'bli) (*ad.*) اصلانه asilâne; (*lit.*)

عالیشان âlijenâbâne; نجیبانه nejibâne.

Nobody, nō'bod-i, (*n.*) هیچ bir kimse; کسی kimse...

Nocturn, nok'turn, (*n.*) کیجه (rel.)

کیجه geje ibâdeti; (*art.*) منظره‌سی

geje manzarasu; (*mus.*) موسیقیسی

geje mousiqîsi; (serenâd) (سره‌ناده);

— **Nocturnal**, (nok-tur'nal) (*a.*)

کیجه geje...; لیلی leyli; — **Noctur-**

nally, (nok-tur'nal-i) (*ad.*) کیجه لین

gejeleyn; لیلای leylen; — **Nocturne**,

(nok'turn) (*n.*) کیجه رسمی geje

resmi; (mus.) سره‌ناده serenâd

Nod, nod, (*n.*) باش sallama

bashla ishâret; امر emr; (*v.*)

باش ایکمک bash îymek; (*sleep*)

او یوقلاماق ishâret et.; (*fig.*)

— **land of** — ouyqu; (*lit.*)

عالم mâmi; — **Nodding**, (nod'ing) (*a.*)

باش sallayan; (*fig.*) باشه bashla;

(*bot.*) چیککری صاریق chichék-

leri sarquq; — **trees** دالری dalleru

sarquq âjar; — **Nodd-**

ingly, (nod'ing-li) (*ad.*) باشه sallayaraq.

Noddy, nod'i, (*a.*) سالا bash

boudala. (*fig.*)

Node, nōd, (*n.*) دوکوم düyüm; (*bot.*)

بوغوم boghoum. (*sci.*) عقده ouqde.

Noël, no'el. (*n.*) میلاد no-el; میلاد

milâdu isâ yortousu. عیسی یورعیسی

Noise, noiz, (*n.*) گورولتو gürültü;

گورولتو paturdu; (*n.*) باغیردی

gürültü et.; (*v.a.*) ووله قویارمق vel-

vele qoparmaq; (*lit.*) ishâ-a

et., — **Noiseless**, (noiz'les) (*a.*)

ساکین gürültüsüz; ساکن sâkın;

— **Noiselessly**, (noiz'les-li) (*ad.*)

سکینه sessizje; ساکنانه sâkinâ-

ne; — **Noisily**, (noiz'i-li) (*ad.*)

باغیردی ایله gürültüyle; باغیردی

paturduyle; — **Noisiness**, (noiz'i-

nes) (*n.*) باغیردی paturdu; یاغاره

yaygara; گورولتو gürültü

Noisome, noi'sum, (*a.*) مضر mouzur;

(*disgusting*) کره kerih; متعفن mü-

te-affin; — **Iy**, (*ad.*) مصر صورتده

mouzur sôuretd; کره صورتده kerih

sôuretd; — **ness**, (*n.*) مضرت ma-

zarrat; تعفن mourdarluq; مره‌دارلق

te-affün.

Noisy noiz'i, (*ad.*) گورولتولی gürültü-

lû; یاغاردی paturdulû; (*pers.*)

yaygaraju; گورولتولی gürültülü.

Nomad, nom'ad, (*n.*) اشیرت ashîret;

(*pl.*) بدویلر ashâ-ir; عشائر

— **Nomad'ic**, (-'ik) (*a.*) کوچه‌یه geu-

chebe; آورده bedevi...; (*fig.*)

âvâre, — **Nomad'ically**, (-'ik-al-i)

(*ad.*) اشیرت حالنده ashîret hâlinde;

کوچه‌یه‌لکه (bedeviyyetle) (بدوئله)

geuchebelikle; — **Nom'adism**,

(-izm) (*n.*) اشیرت حیاتی ashîret ha-

yâtu; (bedeviyyet) (بدویت); (*fig.*)

âvârelik; — **Nom'adize**, (-iz) (*v.n.*)

ashîret hayâtu کوچه‌یه‌لک سورمک

sürmek; — **Nomenclature**, nō'men-klâ-tür, (*n.*)

فهرست ustulâhât; اصطلاحات (*sci.*)

fihrist; اسمی esâmî.

Nominal, nom'in-al, (*a.*) لفظی lafzî;

اسمی ismî; (*com.*) اعتباری î'tibârî

لفظاً lafzâ — **Iy**, (*ad.*) لفظاً

lafzen; (*com.*) اعتباری اولرق î'tibârî

olaraq; — «value» اعتباریه

«qiymeti» î'tibâriyye; — **Nom'**

inalism, (-izm) (*n.*) اسمیه mesleki.

Nominate, nom'in-ât, (*v.a.*) تسمیه

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

môte; foot; mōōn, shut, mûte; very; tû چپوو; ch چ; sh ش, th ث, th د, zh ذ [NOR-NOT]

Normal, nor'mal, (a) عادي tabî'; عادی
âdî; (regular) منتظم mountazam;
(mentally) عقلي برنده aqlu yerinde;
(perpendicular) عمود amôud, قائم
qâ-im; (n.) ناصم (حط) hattû-) nâzum:
— ly, (ad.) عادي صوريه tabî' sôuretdé;
— alel-âde, (sci) قائمًا qâ-imen,
— school, (-skôol) (n.) دارالمعلمين dâ-
rûlmou-allimîn; (for women) دارالمعلمات
dârûl-mou-allimât; — **Nor'malize**,
(-iz) (v.a) دوزمه لئك düzeltmek.

North, north, (n.) شمال shimâl; (mar.)
يولدز yuldúz, — **east**, (-est) (n) (م)
a.) شمال شرقی shimâlî sharqî; (mar)
پوراز poyraz; — **west**, (n. م. a.)
شمال غربی shimâlî garbî; (mar.) قاره یل
qara yel; — **pole**, (-pôl) (n.) قطب شمالی
qoutbu shimâlî; — **Norther**, (north'-
er) (n.) شمال دورکاری shimâl rüzgyaru;
— **Northerly**, (north'er-li) (a) شمالی
shimâlî, (ad.) (from) شمالدن shimâl-
den; (to) شماله shimâle (-dô-
rou); — **Northern**, (north'ern) (a.)
شمالی shimâlî; (mar.) یولدز yuldúz...;
— **North'ward**, (ad) شماله طوغری shi-
mâle dôrou.

Norway, nor'way, (n. pr.) نورووهج nor-
vej; — **Norwegian**, (nor-wē'jian)
(a.) نورووهجلی norvejî...; (n.) نورووهجلی
norvejli.

Nose, nōz, (n.) برون (بورن) bourn;
(spout) اوج ouj; امزیک emzik; (v.a.)
قووقو qoqou douymaq; (fig.)
hiss et.; (oppose) قارشى لك qar-
shu gelmek; **Roman** — برون
mouqavves bourn; (contempt) غانا
gaga bouroun; — **bag**, (n.) (zo)
yem torbasu; — **Nosed**,
(nōzd) (a.) برونلی bournlou; —
Noseless, (nōz'lezs) (a.) برونسز
bournsouz.

Nosegay, nōz'gā, (n.) دمت demet;
چيچك chichek.

Nostalgia, nos-tal'ji-a, (n.) داء الصلة dâ-
ûs-sula; (fig.) حسرت hasret.

Nostril, nos'tril, (n.) برون دلیکی bou-
roun deliy; (pl.) برون دلیکلری bou-
roun delikleri.

Nostrum, nos'trum, (n.) گیزی علاج giz-
li ilaj; قوجه قاری علاجي qoja qaru
ilaju.

Not, not, (adv.) دبل ...deyil; غير gayri...;

— 'possible' ممکن 'mümkün'
deyl; غير ممکن gayri 'mümkün'.

Nota bene, nō'ta bē'nē, حاشیه hâshiye;
احتطار hâmiş; ihtâr.

Notable, nō't'a-bl, (a.) شایان دقت shâ-
yânu diqqat; (notorious) معروف mâ'-
rôuf; طانمش tanunmush; (lit.) بنام
benâm, (clever) ذکی zekî; فعال fa'âl;
(n pl.) معتبران eshrâf; اشارت mōu'te-
berân; — **Nōt'ably**, (-'a-bli) (ad.)
اهمیت ehemmiyyetle; بالخاصه bil-hâssa;
— **Notabil'ity**, (-bil'î-ti) (n.) اهمیت
ehemmiyyet; (pers) شهرت sheuhret;
طانمش tanunmush olma; (pl)
متحیزان ileri gelenler; (lit.) سر آمدان
mütehayyizân; (fig & lit) ser-âmedân.

Notary, nō't'ar-i, (n) — **public**, کاتب
kyâtibi adl; — **Notâr'ially**,
(-i-al-i) (ad.) عدل واسطه سیله kyâ-
tibi adl vâsutasile; کاتب عدل کجه kyâ-
tibi adillikje.

Notation, nō-tā'shun, (a) اشارت ishâ-
ret; رمز remz; (pl) اشارات ishârât;
رموزات rûmôuzât

Notch, noch, (n.) چنتیک chentik, دیش
dish, (v.a.) چنتمک chentmek; —
Notched, (nochd) (a.) چنتیک chentik;
چنتیلیمش chentilmish; دیشی dishli.

Note, nôt, (n.) نوط not; اختطار ihtâr;
(memorandum) مخطره moultura; (dip-
lomatic) نوطه nota; (letter) تذکره
tezkire; کاغذ kyâd; (fin.) قائمه qâ-
ime; ورقه veraqa; (mus.) نوطه nota;
(observation) دقت diqqat; (reputation)
اشارت a. sheuhret; نام nâm; (v.a.)
ishâret et.; نوط طوتمق not tontmaq;
دقت a. diqqat et.; (fig.) قید a. qayd
et.; نظر دقتته al-mâq; — **book**, نوط
دفتری not defteri; — **paper**, مکتوب
مکتوب کاغذی mektoub kyâ-
du; — **noted**, (nôt'd) (a) معروف
mâ'rôuf مشهور mesh-hôur; to be —
طانمق diqqat edilmek; (fig.) اشتہار
tanunmaq; (lit.) ishtihâr et.; —
Noteworthy, (nôt'wêr-thi) (a.)
شایان دقت shâyânu diqqat, مهم mû-
him.

Nothing, nuth'ing, (n. & ad.) هیچ
hich; هیچ برشی hich bir shey; —
ness, (n) هیچلک hichlik; to come
to — نتیجه سز قالمق netijesiz qalmaq;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[NOT-NOX] (الانكليزية كلمات تلفظ ايجون) act, change, card, red, me, her, in; mine;

to make — of ehemmiyet ويرهيمهت yet vermemek.

Notice, nôt'is, (n.) دقت diqqat; (information) خبر haber; احترام ihtâr; (civilty) حرمت hürmet; (v.a.) فرقته وارمق farquna varmaq; geurmek, حرمت tanumaq; (respect) احترام bahs et.; — to quit (n.) izin; مساعده müsâde; short — قصه qusa haber; to give — خبر haber vermek; to take — اخبار ihbâr et.; to take — دقت diqqat et.; — **Noticeable**, (nôt'is-a-bl) (a.) شايان shâyânü diqqat; (perceptible) كوديلور geurülür

Notify, nôt'i-fi, (v.a.) بيلديرmek bildirmek; اخبار ihbâr et.; — **Nötificâ'tion**, (-fi-kâ'shun) (n.) تبليغ teblig; اخبار ihbâr; (pl.) تبليغات tebligât.

Notion, nō'shun, (n.) فكر fikr; معلومات mâ'lômât; (phil.) مفهوم mefhôm; (pl.) مفهومات mefhômât; (pl.) (articles) (تحافيه) (tahâfiye); (hurda'ât); I had no — معلومات — hich mâ'lômâtum yoqdu; — **Notional**, (nō'shun-al) (a.) خيالي hayâlî; فكري tesavvurî; fikrî, (phil.) مفهومي mefhômî, — **Notionally**, (nō'shun-al-ı) (ad.) مفهوماً fikren; خيالاً hayâlen; مفهوماً mefhômîmen.

Notorious, not-tō'ri-us, (a.) معلوم mâ'lôm; معروف âshikyâr; (fig.) معروف mâ'rûf; (bad) معروف mâ'hôud, — **ly**, (ad.) تواتراً tevâtîren; علناً âlen-en; — **Notoriety**, (nō-to-ri'e-ti) (n.) شهرت (sôuyi-) sheuhret; طائنه tanunma; طائنه tanun-mush olma.

Notwithstanding, not-with-stand-ing, (pre.) (ه) رَغْمًا (e-) râgmen; (conj.) بولا رَغْمًا bouna râgmen; هر نه her ne qadar...; (ad.) مع مافيه mâ'âfih; — «his warning» «اخطاربه» râgmen; — «my objections» «اعتراضه» râgmen. «î'tirâzâtuma» râgmen.

Nought, nawt, (n.) هيج hich; صفر sufur.

Noumenon, nōō'me-non, (n.) (phil.)

اصل asl; اساس esâs; — **Numena**, (nōō'me-na) (n pl) اساسات esâsât; اصلar asullar; — **Noumenal**, (nōō'me-nal) (a) اصلي aslî; اساسى esâsî.

Noun, noun, (n.) اسم isim, (ism); Common — اسم جنس ismi jins.

Nourish nur'ish, (v.a.) بسلهه beslemek; (lit.) پرورده perverde et; (support) مظاهرت mouzâheret et.; — **Nourisher**, (nur'ish-er) (n.) بسلهه besleyen; — **Nour'ishing**, (a) بسلهه besleyiji; مغدى mougaddî; — **Nour'ishment**, (nur'-) (n.) يكمemek; (fig.) غذا gudâ; (act) بسلهه besleyish; (lit.) تغديه tâg-diye.

Novel, nov'el, (a.) جديد yeni; حكاية hikâyê (n.) غريب garib (n.) roman roman hikâyê roman mouharriri; (romanju) (رومانجي); (lit.) نويس hikâyê nüvis; — **Nov'elty**, (-ti) (n.) يڪليك yenilik; (lit.) تجديد tejed-düd; (pl) صوك موده eshyâ.

November, nō-vem'bér, (n.) تشرين ثانی teshrîni sâni.

Novice, nov'is, (n.) مبتدى mübtedî; عجمي ajemi; yeni; — **Nov'itiate**, (-shi-ât) (n.) مبتديك mübtedfik; يڪليك yenilik.

Now, now, (ad.) شيمدى shimdi; (conj.) حال حاضر (imdi); (n.) هالهâli hâzur; — **'adays**, (-a-dâz) شيمدى shimdi زماغزده zemânunmuzda; آرتيق elyevm; آرتيق artuq; — **and then**, آره آره ara sura; — **that**, ... آرتيق شيمدى artuq shim-di; ... مادمكه shimdi; ... oldôundan اولديغندن.

Nowhere, nō'hwâr, (ad.) هيج بير yere; اصل (never) aslâ; قطعاً qat-uyyen.

Nowise, nō'wîz, (ad.) هيج بير صورتله hich bir sôuretle.

Noxious, nok'shus, (a.) مضر mouzur; (fig.) تخرىكار vahim (lit.) مضر صورتده — **ly**, (ad.) مضر mazaratla; (lit.) تخرىكارانه tahrîbkyârâne; vahim sôuretdé; — **ness**, (n.) مضر mazarat; (fig.) وڤامت vahamet.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; /h/ ذ; zh ز [NOY-NUT]

Noyau, nwà'yo, (*n*) آجی بادہ شروبی
aju bâdem shouroubou.

Nozzle, noz'l, (n) برون bourn , اوچ ouj.

Nuance, nū-ans', (*n.*) اماره emâre ;
خفيف فرق hafîf farq ; (*lit.*) آنات ânât.

Nubile, nū'bil, (*a.*) يتيش yetish-mish; (*lit.*) بالغ bālig; مراهق mūrāhiq; (*jem.*) بالغة bālīga; (كسليك) (ghelinlik); — **Nubility**, (nū-bil'i-ti) (*n.*) بلوغ (sinni-) bülüdüg; (*lit.*) مراهنقه (sinni-) mūrāheqa

Nucleus, nū'kle-us, (*n.*) (*lit.*) نوه nūve;
(*fig.*) جوهر jevher; اساس esâs.

Nude, nūd, (a.) چىلاق chuplaq ; (fig.)
حکمسز hüksüz.

Nudge, nuj, (*n.*) دورمه dürtme ; (*v.a.*)
دورتمك dürtmek.

Nudity, nūd'ı-ti, (n.) چىپلاقلق chup-laqluq; (pl.) چىپلاق يولر chuplaq yerler; تىن ten

Nugatory, nū'ga-tor-i, (أ) بیهوده bey-hôude ; تائید نرسر te'sîrsiz.

Nugget, nug'et, (n) کولیچہ külche.

Nuisance, nū'sans, (*n.*) تعجيز tā'jiz;
 صيقتى suquntu; (*pl*) تعجيزات tā'jizât;
 (*fig.*) بلا belâ; (*damage*) مضرت ma-
 zarrat.

Null, nul, (*a.*) حكمىز hūkūmsüz; هیچ
hich, — **Nullify**, (nul'i-fi) (*v.a.*)
فسخ fesih et.; ابطال ibtāl et.;
— **Nullification**, (nul-i-fi-kā'shun)
(*n.*) فسخ fesih; ابطال ibtāl; — **Null-
ity**, (nul'i-ti) (*n.*) هيكل hichlik;
(*jud.*) حكمىز hūkūmsüzlük; بطلان
boutlân.

Numb, num, (a.) اويوشمش *ouyoush-moush*; اويوشوق *ouyoushouq*; (*v.a.*) اويوشدورماق *ouyoushdourmaq*; — **ness, (n.)** اويوشوقلىق *ouyoushouqlouq*.

Number, num'bêr, (*n.*) عدد *aded*; رقم *raqqam*; نومرو *nümere*, صايي *sayu*; (*multitude*) چوقلق *choqlouq*; كثرت *kesret*; (*poet.*) وزن *vezn*; (*v.a.*) صاييق *saymaq*; نومرو قويع *tâ'dâd* et.; ا. تعداد *tâ'dâd*; *nümere qomaq*; a *great* — of بر چوق *bir choq...*; a *certain* — مقدار *bir miqdâr*; — **Num'bêring**, (*n.*) تعداد *tâ'dâd*; نومرو وضى *nümere vaz-u*; — **Num'bêrless**, (*a.*) صاييسز *sayu-suz*; لا عدد *pek choq*; (*lit.*) لا عدد *lâvü-ad*.

Numeral, nū'mér-al, (*a.*) عددي *adedi*;
(*n.*) رقم *raqqam*; ارقام *erqâm*;
— *ly*, (*ad*) عددًا *adeden*.

Numeration, nū-mèr-ā'shun (*n.*) تعداد
tâ'dâd, (*arith.*) ترقیم terqîm; — **Nu-
merator**, (nū'mer-ât-ur) (*n.*) صایجی
sayuju; (*fraction's*) صورت sôuret.

Numerical, nū-mēr'ik-al, (a.) عددی
adedi; عددجه adedje; — **order**,
نومرو سوره‌سی nümere surasu; — **ly**,
(fig.) عدداً adeden; عددجه adedje;
سایه‌ای sayıvle.

Numerous, nū'mer-us, (*a.*) چوق choq;
 چوق bir choq, متعدد mūte-addid;
 —ly, (*ad.*) چوق choq; کسترته kes-
 retle.

Numismatics, nū-mis-mat'iks, (*n.*)
 في مسكوكات fenni meskyôukyât.

Nun, nun, (n.) راهیبه râhibe.

Nuncio, nun'shi-o, (n.) بابا أُنْجُوسى papa
elchisi, — **Nun'ciature**, (-'shi-at-
ūr) (n.) بابا أُخِيلْفى papa elchilfy.

Nunnery, nun'er-i, (n.) راهبه مناستری
râhibe manasturu.

Nuptial, nup'shal, (*a.*) اردوای izdivâjî; (*n. pl.*) دؤکون düyün; (*lit.*) مهراسی izdivâj merâsimi; مهراسم merâsimi izdivâjiyye.

Nurse, nurs, (*n.*) (*child's*) دادی dadu; (*sick*) حست باقیچی hasta baquiju; باقیچی baquiju; (*bot*) گولکە لک فدان geul-gelik fidan; (*v.a.*) باقق baqmaq; dry — دادی dadu; (باقیچی) (baquiju); wet — سوت آنە sot ana; (سوتنە) (sütne); — **Nurs'ery**, (-'er-i) (*n.*) چوچق اوپوئە-ئە chojouq odasu; (*bot*) فدانلق fidanluq; (*fig.*) منشا menshe'; — maid چوچق باقیچیسە chojouq baquijusu; (مامازەل) (madmazel); — **man** (*bot*) فیدانچە fidanju; یەتیشدەجی yetishdiriji; — **Nurs'ing**, (-'ing) (*n.*) باقە baqma; خستە باقیچیلق hasta baquju-luq; (*fig.*) بووئە beuyütme; (*lit.*) اهتم ihtimâm; — **home** صەحت یوردی suhhat yourdou; تەداویخانە tedâvihâne; — **Nurs'ing**, (-'ing) (*n.*) چوچق chojouq (کۆرپە) فدان (*bot*) sabi; صەي keurpe-) fidan.

Nut, nut, (n.) جوز *jeviz*; (hazel) فندق *funduq*; (*mach.*) صومون *somoun*; (*v. n.*) فندق طوبلاق *funduq toplamaq*; a — to crack (*fig.*) چتين ايس *chetin ish*; حاتاللي مسئله *chatallu mes-ele*;

[NUT-OBE] (افكيزحه كجانه تلفظي ايچون) act; change; cãrd; red, mē; hēr; in; mine;

— **brown**, (*a.*) جویز رنگی jeviz rengi; (*jevizi*); — **cracker**, (*-krak' -ér*) (*n.*) جویز قیردهجق jeviz qurajaq; (*jeviz chekichichi*), — **hook**, (*n.*) جویز صیرنی jeviz surugh.
Nutation, nū-tā'shun, (*n.*) (*bot*) گۈنەشە گۈنەشە دوئمە gūneshe deunme; (*ast.*)
Nutmeg, nut'meg, (*n.*) هندستان جویزی hindistan jevizi. (*موساد*) (mūs-qād).
Nutrimment, nū'tri-ment, (*n.*) ییەجک yiyejek; غذا gudâ; (*act*) بسلەیش besleyish; (*lit.*) تغدیه tâgdiye; — **Nū'trient**, (*-tri-ent*) (*a*) مەندى mougaddî; بسلەر besler; — **Nū'tri-tious**, (*-trish'as*) (*a*) بسلر besler; (*lit.*) مەندى mougaddî

Nutshell, nut'shel, (*n.*) جویز قابوخی jeviz qabou; (*fig.*) اهمیتسز شی ehem-miyyetsiz shēy; هیچ hich, in a — کوچوک küchük; مقیاسده (bnefily) küchük miqyâsda, qusaja; مختصرًا mouhtasaran.
Nuzzle, nuz'l, (*v n*) (*rub*) بروخی سورتک bournounou sūrtmek; (*fondle*) باشی صاقلامق saqlanmaq, صاقلامق ba-shunu saqlamaq; (*nest*) یوواده یاتماق youvada yatmaq; (*v.a.*) (*trap*) طوزاغە دوستورمک touzâ dūshürmek; to — in the blankets یورنالك آلتە yorganun altuna saqlan-maq.
Nymf, nimf, (*n.*) پری peri; حودی hōuri; — **like**, (*-lik*) (*a.*) پری کی peri gibi; (*fig.*) پک گۈزل pek güzel.

Oak, ôk, (*n.*) مېشە meshe; — **apple**, (*-ap'l*) (*n.*) مازی mazu; — **bark**, (*n.*) مېشە قابوخی meshe qabou; — **Oak-en**, (ôk'n) (*a.*) مېشە (دن) meshe(-den).
Oakum, ôk'um, (*n.*) اوستوپ üstüpü.
Oar, ôr, (*n.*) کۈرەك kürek; (*v*) کۈرەك kürek chekmek; to feather — s pala chevirmek; to un-ship — s ariya kürek et; kürekleri icheriye almaq; to lie on the — s dour-maq; طورمق lâqayd qalmaq; to put in one's — (*fig.*) قسولی نصیحت ا. fouzôulî nasîhat et.; (علاقا) (ou-qalâluq et.); — **Oared**, (ôrd) (*a.*) کۈرەكلى kürekli; — **Oarsman**, (ôrz-man) (*n.*) کۈرەكچی kürekçi; — **Oary**, (ôr'i) (*a.*) کۈرەك گیبى kürek gibi; کۈرەك kürek sheklinde.
Oasis, ô-â'sis, (*n.*) واحه vâhe; (*fig.*) (*lit.*)

آرامگاه ârâmgyâh; — **Oases**, (ô-â'sēs) (*n.pl.*) واحەر vâhalar.
Oat, ôt, (*n.*) يولاف youlaf; — **meal**, (ô'mēl) يولاف اونی youlaf ou-nou.
Oath, ôth, (*n.*) قسم yemîn; قسم qasem; (*jud.* و *pol*) تحلیف tahlîf; on (one's) — yemînle; (*jud*) مع القسم ma-alqasem; to administer an — yemîn etdirmek; تحلیف یمن ایتدیرمک tahlîf et.; to take an — yemîn et.; upon one's — yemînle; — **breaking**, (-brāk'ing) (*n.*) نقض غهد naqzu ahd. (*lit.*)
Obdurate, ob'dū-rāt, (*a*) معند mou-annid; قاتی یۈرەكلى qatu yürekli; — **ly**, (*ad.*) معندانە mou-annidâne; خوشونتە houshōunetle; — **Ob'duracy**, (-ra-si) (*n.*) تعند te-annüd; خوشونت houshōunet.
Obedience, ô-bē'di-ens, (*n.*) اطاعت

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

itâ-at; (*lil.*) انقياد inqiyâd; **passiv** — کور کورينه keur keurûne itâ-at; اطاعت âtul moutâva-at; — **Obēdient**, (*a.*) مطيع moutî', (*lil.*) منقاد münqâd; — **Obēdiently**, (*-li*) (*ad.*) مطيعانه moutî-atle; (*lil.*) مطيع بده کز — **I am yours** — moutî' bendeniz...

Obeisance, ô-bâ'sans, (*n.*) رعايت ri-âyet; حرمت hümet; سلام selâm.

Obelisk, ob'e-lisk, (*n.*) ستون sûtoun; طاش ديكلي dikili tash

Obesity, o-bes'i-ti, (*n.*) شيشمانلوق shishman-luq; سمن semen.

Obeý, ô-bâ', (*v.*) اطاعت itâ-at; (*lil.*) مoutâ-vât et. .

Obit, ô'bit, (*n.*) وفات vefât. (*funeral*) يوم جنازه jenâze; (*anniversary*) يوم yevmi vefât; — **Obituary**, (-'û-a-ri) (*n.*) وفیات vefeyât; ارتحال irtihâl.

Object, ob'jekt, (*n.*) شی shey; ماده madde; مقصد eshyâ; (*end*) مقصد max-ad; (*gr.*) مفعول mef-ôul (ün-bih). — **glass**, (*n.*) اوبژهقتيف objeqtif; (*lil.*) اdeseyi mer-iyye; — **lesson**, (-les'n) (*n.*) تطبیقات tatbiqât; (*fig.*) تجربه tejrûbe.

Object, ob-jekt', (*vn*) اعتراض îti-râz et.; (*v.a.*) مخالفت moubâlefet et.; — **Object'ion**, (-jek'shun) (*n.*) اعتراض î'tirâz; (*pl*) اعتراضات î'tirâ-zât; **Object'ionable**, (-jek'shun-a-bl) (*a.*) غير مناسب gayri minâsib; يولسز yolsouz; — **Object'ive**, (-jekt'-iv) (*a.*) آفاق âfâqî; (*phil.* و *lit*) (شيئي) (shey-i) (*n.*) حقيق haqîqî; مفعول mef-ôul; (*gr.*) مفعول mef-ôul; (*aim*) هدف hedef; مقصد maxad; — **Object'ively**, (-jekt'iv-li) (*lil.*) حقيقت دائرهسندہ haqîqat dâ-iresinde; — **Objectiv'ity**, (-jekt-iv'i-ti) (*n.*) آفاقت âfâqiy-yet; — **Object'or**, (-jekt'ur) (*n.*) معترض mōu'teriz; مخالف moubâlîf.

Oblate, ob-lâl', (*a.*) باصيق bâsuq; ياصسى yassu.

Oblate, ob-lâl', (*a.*) مناستره منسوب ma-nastura mensôub, (*n.*) نذر nezr.

Oblation, ob-lâ'shun, (*n.*) نذر nezr; خيرات hâyârât; (*fig.*) تبرع teberrü'.

Obligation, ob-li-gâ'shun, (*n.*) مجبوريه mejbôuriyyet, (*jud.*) تعهد te-ahhûd;

(bond) سند sened, — **Ob'ligatory**, (-gâ-to-ri) (*a*) مجبوري mejbôurî; — **Ob'ligatorily**, (-ga-to-ri-li) (*ad*) مجبوراً mejbôuri olaraq; مجبوراً mejbôuren; (*lil.*) بالانظر bil-uz-turâr.

Oblige, ô-blij', (*v.a.*) مجبور mej-bôur et, (*tauvour*) متدار minnet-dâr et; — **Obliged**, (ô-blij'd') (*a*) متشكر müteshekkir; متدار minnetdâr; **I am much** — **to you** «سره» متدارم «size» minnetdârum, «سزه» چوق متشكرم «size» choq müteshekkirim, — **Obligee**, (ob-li-jē') (*n*) (*fin*) داین dâyin; — **Oblig'ing**, (-lij'ing) (*a*) لطفكار loutfkyâr; نازك nâzik, — **Oblig'ingly**, (-lij'ing-li) (*ad.*) نازكانه nâzikyâne; لطفكارانه loutfkyârâne; — **Oblig'or**, (-li-gur) (*n.*) صامن zâmin; (*fin*) مديون medyoun.

Oblique, ob-lek', (*a.*) مائل mâ-il; اكرى eyri; — **ly**, (*ad.*) مائلان mâ-il-en; (*fig.*) طولايييله dolayisile, — **Oblig'uity**, (-lik'wi-ti) (*n.*) ميل meyl; اكريلك eyrilik; (*fig.*) تصور qousôur.

Obliterate, ob-li'er-ât, (*v.a.*) سيلدك silmek; بوزمق bozmaq; (*destroy*) ازاله izâle et. .

— **Obliteration**, (-lit-er-â'shun) (*n.*) سيلنمه silinme; ابطال ibtâl (*act*) tayy

Oblivion, obl-iv'i-un, (*n.*) اونوته ounoutma; (*lil.*) نسيان nisyân, — **Obliv'ious**, (-liv'i-us) (*a.*) اونوتغان ounoutgan; (*fig.*) غافل gâfil; — **Obliv'iously**, (-liv'i-us-li) اونوتغانلقله ounoutganluqla; (*fig.*) غافلانه gâfilâne; — **Obliv'iousness**, (-liv'i-us-nes) (*n.*) اونوتغانلق ounoutgan-luq; (*fig.*) غفلت gaflet.

Oblong, ob'long, (*n* و *a*) مستطيل moustatîl.

Obloquy, ob'lo-kwi, (*n.*) ثعن tâ'n; تقييح taqîih.

Obnoxious, ob-nok'shus, (*a*) مضر mouzur; (*fig*) ملعون mel-ôun; خبيث habîs; — **ly**, (*ad*) مضر مزاز mazar-ratla; مضر صورتده mouzur sôuretdet; (*fig.*) ملعونانه mel-ôunâne; — **ness**, (*n.*) مضر مزاز mazar-rat; (*fig.*) مضر مزاز mel-anet; خباث habâset.

Obscene, ob-sēn', (*a.*) معيوب mâ'-

[OBS-OBT] (اسکیزحه کجاک تلغفی ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in; mine,

yōub; (*pers*) اھلاقسز ahlāqsuz; — **ly**, (*ad*) معیوب ahlāqsuzja; مھجھون mâ'yōub sōuretdē; — **ness**, (*n*) فھش ahlāqsuzluq; فھش fouhsh

Obscure, ob-skūr', (*a*) قاراکتی qaralūq; (*lit.*) مظھ mouzlim; (*fig*) قارارتق qarartmaq, (*fig.*) تھشیش teshvish et., — **ly**, (*ad*) مظھ مھجھون mouzlim sōuretdē. (*fig.*) مھجھون مھجھون mūbhem sōuretdē; — **Obscurity**, (-skūr'i-ti) (*n*) قاراکتی qaralūq; ظھمت zoulmet; (*fig.*) مھجھون mūbhemuyyet.

Obsequies, ob'se-kwiz, (*n*) جنازہ jenāze merāsimi, (*fig*) مراسم merāsimi tedfīniyye

Obsequious, ob-sē'kwi-us, (*a*) دلیل zelil; — **ly**, (*ad*) ذلتلہ zilletle; ذلتلہ zelilāne; — **ness**, (*n*) ذلت zillet.

Observe, ob-zerv', (*v.a.*) دقت diqqat et.; (*serv*) رصد terassoud et.; (*refer*) احتیاط ihtâr et.; (*comply*) رعایت ri-âyet et., ifâ et.; (*vn*) مشاهدہ geurmek, (*serv*) müşâhede et.; to — the laws قانونہ qânûna ri-âyet et., (*lit.*) قوانینہ teba'uyyet et.; — **Observance**, (-zerv'ans) (*n*) دقت diqqat; رعایت ri-âyet; (*custom*) اصول ousôul; (*reverence*) حرمت hürmet; — **Observant**, (-zerv'ant) (*a*) رعایتکار ri-âyetkyâr; مدقق müdaqqiq; (*n*) متعصب müte-assub; — **Observation**, (-zerv'â'shun) (*n*) دقت diqqat; (*remark*) احتیاط ihtâr; مطالعه moutâlâ; (*sci*) müşâhede; (*ast.*) رصد rasad; — **Observational**, (-zerv'â'shun-al) (*a*) احتیاطی ihtârî; (*sci.*) بالمشاهدہ bil-müşâhede; — **Observatory**, (-a-to-ri) (*n*) رصدخانه rasadhâne; — **Observer**, (-zerv'er) (*n*) باقار baqar; مدقق müdaqqiq; (*ast*) راصد râsud; (*pol.*) مشاهدہ müşâhid; (*pol-lower*) رعایتکار ri-âyetkyâr; سالك sâlik; مدقق müdaqqiq; — **Observing**, (-zerv'ing) (*a*) مدقق müdaqqiq; — **Observingly**, (-zerv'ing-li) (*ad*) دقتلہ diqqatle; (*lit.*) مدققانہ müdaqqiqâne.

Obsession, ob-sesh'un, (*n*) تعجیزات tâ'jizât; تسلط tesallout.

Obsolete, ob'so-lēt, (*a*) متروک met-rôuk, ترک idmish; (*ru-dimental*) ابتدائی ibtidâ-i, (*obscure*) مظھ mouzlim, مھجھون mejhoul; — **law**, مفسوخ mefsôuh qânûn; قوانین مفسوخہ qavânini mefsôuha; — **ly**, (*ad*) متروک bir halde; مظھ mouzlim sōuretdē; — **ness**, (*n*) متروکیہ metrôukiyyet; مفسوھیت mefsôuhuyyet; (*obs-curity*) ظھمت zoulmet; ابتدائیک ibtidâ-ilik

Obstacle, ob'sta-kl, (*n*) حائل hâ-il; مانع manî'; (*pl*) موانع mevânî'.

Obstinate, ob'sti-nât, (*a*) عنادی inâd-ju, دیک dik bash, — **ly**, (*ad*) معاندانہ mou-annidâne; تمردہ temerrüdle; — **Obstinacy**, (-stin-a-si) (*n*) عناد inâd; (*lit.*) تعند te-annüd; تمرد temerrüd; دیک dik bashluq.

Obstreperous, ob-strep'ér-us, (*a*) گورولتو گورولتو gürültülü; — **ly**, (*ad*) گورولتو gürültüyle.

Obstruct, ob-strukt', (*v.a.*) طیقامق tu-qamaq; مانع manî' ol.; — **Obstruction**, (-struk'shun) حائل hâ-il; اوبستروکسیون mümânât; (*pol.*) اوبستروکسیون obstrüxiyon; (تعویق) (tâ'vîq); (*med*) طیقامق tuqanma; — **Obstructionism**, (-struk'shun-izm) (*n*) اوبستروکسیون (تعویق) obstrüxiyon ousôulü; (سیاست) (tâ'vîq siyâseti); — **Obstructionist**, (-struk'shun-ist) (*n*) اوبستروکسیون obstrüxiyon yapan; (تعویقچی) (tâ'vîqçı); — **Obstructive**, (-struk'tiv) (*a*) مانع manî'; (*lit.*) مخالف mümânâtkyâr; (*n*) موانع moulâlif.

Obtain, ob-tân', (*v.a.*) استحصال istihsâl et.; تأمین te'min et.; Boul-maq; (*vn*) جاری jârî ol.; — **Obtainable**, (-tân'a-bl) (*a*) بولونر boulounour; تدارکی tedârîki mümkün; — **Obtainment**, (-tân'ment) (*n*) استحصال istihsâl; تأمین te'min.

Obtrude, ob-trōōd', (*v*) صوقواق so-qoulmaq; اجبار ijbar et.; — **Obtruder**, (-trōōd'ér) (*n*) صیرناشیق sur-nashuq.

Obtrusion, ob-trōō'zhun, (*n*) صوقوله

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon, shut; mūte, very, tū چيوو, ch چ, sh ش, th ث, tū د, zh ز [OBT-OCU]

soqoulma; صيرناشقلىق surnashuqluq;
تەجىز tā'jiz; — **Obtrusive**, (-trōu-
siv) (a) صيرناسيق surnashuq; مزيج
müz-ij.
Obtuse, ob-tūs', (a) كور keur: (bot)
ياسسى yassu, (fig.) احمق ahmaq;
(geom.) منفرجه münferije.
Obverse, ob-vers', (a. & n) (coin)
يورى yüzü; رسملى طرفى resimli tarafu;
(tougra); (bot) داشاغيسى ashâ-
su dar.
Obviate, ob'vi-ât, (v.a.) چاره يولقî châ-
re boulmaq.
Obvious, ob'vi-us, (a.) آشكار âshikyâr,
ميدانده meydanda; — **ly**, (ad.) آشكار
âshikyâr sôuretd; صراحة
sarâhaten; — **ness**, (n.) صراحت sa-
râhat.
Occasion, ok-kâ'zhun, (n.) سبب sebeb;
وسيله vesile; (opportunity) فرصت fur-
sat; مناسب minâsebet; (v.a.) سبب او.
sebeb ol.; موجب mōujib ol.;
احداث ihdâs et.; on — ايچايىنده ijâ-
bunda; (time) بعضاً bâ'zen; زمان
zemân zemân; (-of) مناسبته ..minâ-
sebetile; on that — بو مناسبته bou
minâsebetle; there is no — سبب يوقدر —
...sebeb yoqdour; for the — بوخصوص
...bou housôus ichün; — **Occa-
sional**, (ok-kâ'zhun-al) (a.) تصادق
tesâdüfi; — **Occasionalism**, (ok-
kâ'zhun-al-izm) (n.) (phil.) علت عادية
(illeti âdiye (-mesleki); —
Occasionally, (ok-kâ'zhun-al-i)
(ad.) بعضاً tesâdüfen; تصادقاً bâ'zen.
Occident, ok'si-dent, (n.) غرب garb;
— **Occidental**, (ok-si-dent'al) (a.)
غربى garbî; (n.) غربلى garblu; —
Occidentally, (ok-si-dent'al-i) (ad.)
غرباً garben; (fig.) غربى كى garblu
gibi; (n.) غرب طرزنده garb tarzunda.
Occult, ok-kult', (a) خفى hafi;
كورونمز geurünmez; — **Occultism**, (ok-
kult'izm) (n.) علم غيب ilmi gayb.
Occupy, ok'ū-pi, (v.a.) اشغال ish-
gâl et.; (employ) قولانقî qoullan-
maq; استخدام istihdâm et.; —
Occupant, (ok'kū-pant) (n.) صاحب
sâhib; اشغال ايدين ishghâl eden; —
Occupation, (ok-kū-pâ'shun) (n.)
(act) اشغال ishghâl; (work) مشغله
meshgale; اشتغال ishtigâl; (em-
ployment) مشغوليت meshghōuliyyet;

military — اشغال عسكرى ishghâl as-
kerî; — **Occupied**, (ok'kū-pid) (a.)
اشغال ايدين meshghōul; to be —
اشغال edilmek; (busy) مشغول او.
meshghōul ol; — **Occupier**, (ok'kū-
pi-er) (n.) اشغال ايدين ishghâl eden;
(tenant) مستأجر müste'jir
Occur, ok-kur', (v.n) واقع vâ-
qî ol.; وقوع vouqôu' boulmaq;
(fig.) ظهور zouhûr et.; (con-
cidence) تصادق tesâdüf et.; — **Oc-
currence**, (ok-kur'rens) (n.) وقعه
vaq-a; تصادق tesâdüf; (act) وقوع
vouqôu', (pl.) وقوعات vouqôu-ât;
وقايى vaqâyi; to be of frequent —
اکترييتله exeriyyetle vâqî ol;
to be of ordinary — معتاد mōu'-
tâd ol
Ocean, ô'shun, (n & a) بحر محیط
bahri mouhit; (fig.) عمان oummân;
— **Oceanic**, (ô-shun'ik) (a.) بحر
bahri mouhitî; (fig. & lit.)
بى بايان bi-pâyân.
Ochre, ô'kér, (n.) بوياسى ashu
boyasu; اوقر oqr
Octagon, ok'ta-gon, (n.) (geom.) مشن
müsemmen; — **Octagonal**, (ok-
(a) مشن سکز دۇلى sekiz duli'li;
müsemmen.
Octangular, ok-tang'gūl-ar, (a.) سکز
سکز زاويهلى sekiz zâviyeli;
سکز keusheli.
Octave, ok'tây, (a.) سکز sekiz; (n.)
(day) سکز گون sekiz gün; (هفتهسى)
(haftasu); (mus.) اوقتاو oqtav.
Octavo, ok-tâ'vō, (a.) سکز ياپراقلى se-
kiz yapraqly; (n.) اوقتاو oqtavo.
October, ok-tō'bér, (n.) تشرين اول
teshrini evvel.
Octogenarian, ok-to-je-nâ'ri-an, (n.)
سكسانك sexenlik.
Octopus, ok'to-pus, (n.) اختاپوط ah-
tapot.
Octroi, ok-trwâ', (n.) اوقترووا (رسومى)
oqtrouva (-rûsûmou); دخوله رسومى
douhōuliyye rûsûmou.
Ocular, ok'ū-lar, (a.) كوزه geuze
â-id; (lit.) عيى aynî; — **ly**, (ad.)
geurerek; رأى العين re'yel-
ayn;
Oculist, ok'ū-list, (n.) كوز طبيبى geuz
tabibi; كحل kehhl.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[ODA-OFF] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change, cārd; red; mē hēr; in; mine;

Odalisk, ō'da-lisk, (n.) اودلیق oda-luq; (lit.) مستفیشه müstefişhe.

Odd, od, (a) tek; (additional) küsûr küsûr; (fig.) غریب garib; tahaf; (trifles) oufaq; — oddity, (od'i-ti) (n) غرابیت garâbet; — odds, (odz) (n.) فوق farq; — and ends nisbetsizlik; — and ends oufaq oufaq tefek

Ode, ôd, (n.) غزل gazel.

Odessa, o-des'sa, (n pr.) اودسا odesa.

Odious, ô'di-us, (a.) منفور menfour; شنیع shenî'; — ly, (ad.) شنیع shenî' sôuretda; — ness, Odium, (ô'di-um) (n.) نفرت nefret.

Odour, ô'dur, (n.) قوقو qoqou; رایحه râyiha, — **Odoriferous**, (-dor-if'er-us) (a) قوقولی qoqoulou, (scented) (lit.) معطر mou-attar; — **Odoriferousness**, (-dor-if'er-us-nes) (n.) رایحه râyiha; (lit.) عطر utr; — **Odorous**, (ô'dor-us) (a) قوقولی qoqoulou, رایحالی râyihalı, (sweet) (lit.) معطر iyi qoqoulou; — **Odorously**, (ô'dor-us-li) (ad.) قوقو قوقو ile; قوقارق qoqaraq, رایحه râyiha ile; (lit.) mou-attar sôuretda; — **Odourless**, (ô'dur-les) (a.) قوقوسوز qoqousouz; رایحه‌سز râyihaszuz

Odyssey, od'is-si, (n.) ئودیسه eu-dise

Edipus, e'di-pus, (n pr.) ئودیپوس eu-dipûs.

Esophagus, ē-sof'a-gus, (n.) یوغار boghaz; (lit.) حلقوم houlqûm.

Estrum, ēs'trum, (n.) تهاک tehâlûk; شددلی arzû; (passion) (lit.) هیجان شدید heyejâni shedid; آتش âtesh.

Of, ov, (prep) ك .in; نك .nin; دن .dan, .den.

Off, of, (ad) آچیقده açuqda; اوزاق ouzaq; achuqda; چیمش chuqmush; (mar) آچیققلارنده .achuqlarunda; to be — مرفه gitmek; to be well — and on müreffeh gechinmek; — and on بعضاً sheuyle beuyle; — hand, (ad.) هان hemen; derhâl; (fig.) دوشونمەدن dü-shünmeden; (free) صایغیسز saygu-suz; — 'print, (n.) آیری طبع ayru tabu'.

Offal, of'al, (n.) سقات saqatât; سوپرونتر süprüntü.

Offence, of-fens', (n.) قباحत qabâhat; تجاوز tejâvüz; (affrontery) گوجمه‌ییکز! ! no — ! güjnenmeyiniz!; to give — گوجندیرمک güjendirmek; (lit.) رنجیده renjide et.; — **Offenceless**, (of-fens'les) (a.) ضررسز zararsuz; معصوم mâ'sûnm

Offend, cf-fend', (v.a.) گوجندیرمک gü-jendirmek, (lit.) رنجیده renjide et.; (violate) اخلال ihlâl et.; تجاوز et.; — **Offend'ér**, (n.) مجرم müjrim; قباحاتلی qabâhatli; (rel.) günahkyâr; (lit.) آثم âsim; old — سابقه sâbuqalı.

Offensive, of-fens'iv, (a.) تجاوزی te-jâvüzî; (mil) تعرضی te-arrouzî; (n.) تعرض te-arrouz; — ly, (ad.) تعرضه te-arrouzî olaraq; تعرضی اولمق te-arrouzla; (fig.) فنا صورتده fenâ sôuretda; — **ness**, (n.) فنادلق fenâluq, متجاوزانه mütejâvizâne; — **and defensive**, تعرضی berbâdluq; — **te-arrouzî ve tedâfou-i**

Offer, of'ér, (v.a.) تکلیف teklîf et.; (present) تقديم taq-dim et.; (rel.) فدا fedâ et.; ظهور a. qourbân et.; (v.n.) آردوسنده بولمق arzôsunda boulounmaq; (e) qalqushmaq; (n.) قالقشماق; — **Offering**, (of'ér-ing) (n.) تکلیف teklîf; (rel) قربان qourbân; (nezr) (lit.) تقدیم taq-dime; (fig.) هدیه hediye; **thank** — tahmîdât; — **Offeratory**, (of'ér-to-ri) (n.) دعا zekyât; (verses) dou-â

Office, of'is, (n.) مأموریت me'mûuriy-yet; یاریشانه vazîfe; (place) yazuhâne; (rel.) ادارهخانه idârehâne; ایش اوطنتری ibâdet; (pl) (house) افعال ish odalaru; کیلار kiler; (acts) ef-âl, خدمات hidemât. — **Officer**, (of'fis-ér) (n.) مأمور me'mûur; (pl.) خایط me'mûurîn; (mil.) زابط zâ-bit; (pl.) زابطان zâbitân; **civil** — me'mûurîni milkiyye.

Official, of-fish'al, (a.) رسمی resmî; (n.) مأمور me'mûur; — ly, (ad.) رسماً rês-men.

Officiate, of-fish'i-ât, (v.n.) اجرای

(For Turkish pronunc.) past: lârgé; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte foot, mōōn, shut, mûte; very, tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث, tḥ, zh ژ [OFF-OME]

خدمت ا. ijrâyu vazife et ; خدمت ا. hidmet et. ; (rel) مراسمی اداره ا. me-râsimi idâre et..

Officious, of-fish'us, (a.) نيم رسمى nim resmî; (overkind) فاضله نازك fazla nâzik, (intermeddling) هر شيه قارشير her sheye qarushur; — ly, (ad) هر شيه رسمى nim-resmî sôuretde; (fig) افراط تزاكتله ifrâtu nezâketle.

Offing, of'ing, (n.) (mar) آچيق achuq, انگين engin

Offset, of'set, (n.) (account) قارشيلق qarshuluq, مقابل مطلوبات mouqâbil matlôubât; (bot) پيچ pich; (hill) قدمه sedd; (wall) سد sedd; qademe; (v.a.) محسوب mahsôub et; (fig.) (ت) تقابل a. (e.) teqâbûl et; to — «these difficulties» «بو مشكلاته» mouqâbil «bou mûshkûlâta» mouqâbil; مقابل bou mûshkûlâta teqâbûl etmek üzere...

Offshoot, of'shōut, (n.) دال dal; (fig.) محصول mahsôul; (pl) شعبات shou-abât.

Offshore, of'shōr, (ad.) دکنزه طوغری denize dōrou; (at a distance) آچيقده achuqda; (from the shore) آچيغه achugha.

Offside, of'sid, (n) صاغ طرف sâ ta-raf; (آچيق) (achuq).

Offspring, of'spring, (n) اولاد evlâd; ذريت zûrriyyet; (product) محصول mahsôul; (pl) اخفاد ahfâd

Often, of'n, (ad.) اکتریا exeriyyâ; چوق کره choq kerre.

Ogle, ô'gl, (v) (عاشقانه) باقى (âshuqâ-ne-) baqmaq.

Ogre, ô'ger, (n.) غول goul-ya-bâni; (اوماجی) (oumajû); (fig) اوبور obour; — Ogress, (ô'gres) (n.) دیو آناسی dev anasû.

Ohio, o-hi'ô, (n pr) اوهیو ohyo.

Ohm, ôm, (n.) اوم om; (واحد مقاومت) (vâhidi mouqâvemet)

Oil, oil, (n.) یاغ yâ; (lit.) زيت zeyt; (pl) یاغلر yâlar; (lit) زيت züyôut; (n.a.) یاغلامق yâlamaq; lamp قندیل qandil yâ; lubricating — ماکینه makine yâ; rock نفت یاغی neft yâ; salad زيتون یاغی zeytin yâ; — cloth, (n.) موشامبه moushamba; — colour, (n. و a) painting, یاغی yâlu boya; — painting,

(n.) یاغی بويا yâlu boya resim; — skin, (مشعه) موشامبه moushamba; بيله کی طاشی qamsele; — stone, biley tashu; — Oil'y, (-i) (a.) یاغی yâlu.

Ointment, oint'ment, (n.) یاغ yâ; (med) مرهم merhem.

Okra, ô'k-ra, (n.) نامیه bamye

Old, ôld, (a) eski; (pers) اختیار ihtiyar; یاغی yashlu; (former) eski; (aged) لك ..lik; «yedi ay» luq, «five years» — «yedi ay» luq, «besh sene» lik; (pers) besh yashunda, — ness, (n.) eskilik; (pers.) اختیارلق ihtiyarluq.

Oleaginous, ô-le-aj'in-us, (a.) یاغی yâlu; (lit.) زيت zeytî

Oleiferous, ô-le-if'er-us, (a) یاغ ویرر yâ verir; (lit.) حامل زيت hâmilî zeyt.

Oleograph, ô'le-o-graf, (n.) بويا yâlu boya basma (-su); (yâlu boya basma (-su)) — Oleography, (-'raf-i) (n.) یاغی yâlu boya tabu'

Oleomargarine, ô-le-o-mar'ga-rin, (n.) مارگارین soun-î yâ; (margarin).

Oligarchy, ol'i-gärk-i, (n) تحکم te-hakkûm; زوربالق zorbaluq; تغلب tegallûb; (body) mütegalîbe; — Ol'igarch, (-i-gärk) (n.) زوربا zorba; mütegalîbeden; — Oligarch'ic-al, (-i-gärk'ik-al) (a.) تحکم... zorbaluq... mütegalîb..

Olive, ol'iv, (n.) زيتون zeytin; — branch, زيتون دالی zeytin dalu; (fig.) چوحوقلر soulh; (pl.) (children) chojouqlar; صبيان soubyân; — oil, زيتون یاغی zeytin yâ.

Olympus, o-lim'pus, (n.) اولمپ olimp; (deurt sene); — Olym-piad, (o-lim'pi-ad) (n.) اولمپياد olimpiyad; — Olympics, (o-lim'piks), اولمپياد olimpiyad oyounlaru.

Omar, ô'mar, (n pr) (حضرت) عمر (haz-reti-) eumer.

Omega, ô'meg-a, (n.) (fig.) نهايت nihâyet; غايه gâye.

Omelet, om'e-let, (n.) اوملئت omlet.

Omen, ô'men, (n.) علامت alâmet; قال

[OMI-OPE] (انگلیزجه کلمات تلخیصی ایچون) act; change; cārd; red, mē, hēr; in; mine;

fāl; (تفأل) tefe'ül et., ill-omened, (-ō'mend) (a) طالعسز tā-lî'sız. mesh-ōum مشئوم mesh-ōum. Ominous, om'in-us, (a) مشئوم mesh-ōum. منحوس menhōus, — ly, (ad) mesh-ōumâne; — ness, (n) she-âmet شئات نوحوس nühōuset. Omit, ò-mit', (v.a.) ترک et.; (neglect) اہمال ihmâl et.; (writing) حذف hazf et.; — Omissible, (o-mis'i-bl) (a.) ترکي terkî jâ-iz; — Omission, (o-mish'un) (n.) ترک ihmâl; حذف hazf. Omnibus, om'ni-bus, (n.) اومنبوس omnibûs. Omnipotent, om-nip'o-tent, (a.) قدرتی qoudretli; (fig.) پک نافذ pek nâfîz; قادر مطلق qâdiri moutlaq; الله allah; — Omnipotence, (-tens) (n.) قدرت (مطلقه) qoudret (-moutlaqa); نفوذ عظیم nü-fôuzi azîm. Omnipresent, om-ni-prez'ent, (a.) ہر پردہ موجود her yerde mevjôud; (God) مکاندن منزه mekyândan mü-nezzeh. Omniscient, om-nish'ent, (a.) (lit.) علامہ allâme; (God) عالمی âlimi küll; (God) علم a'lem; علم alim; — ly, (ad.) علامہ allâme gibi, (lit.) متبحرانہ mütebahhirâne; — Omniscience, (-nish'ens) (n.) (lit.) احاطہ علميہ ihâta-i ilmiyye; (علم کل) (ilmi küll); قدرت عالمانہ qoudreti âlimâne. Omnivorous, om-niv'or-us, (a.) ہر آکل المأ - (lit.) her sheyi yer; (lit.) آکل المأ - âkilül-me'kyôulât. On, on, (prep.) اوزرینہ ...üzlerine; (ad.) ..de; (int) اورندہ devâm!; ایلری ileri! Once, wuns, (ad.) بیر کره bir kerre; بیر زمان bir def-a; (formerly) درحال bir zemân: at — همان hemen; birden derhâl; all at — birden bire; for — یالunuz yalunuz; bir def-a; — for ایلک وصوک ilk ve son, — and again دفعاتله def-âtle; مکرراً mükerreren. On dit, ong dē, (n.) روایت rivâyet; شایعه shâyi-a; —s, (-dēs) (n. pl.) (یدی) rivâyât; شایعات shâyi-ât; (قودی) (dedi-qodou).

One, wun, (a) بیر bir; (n) بر دانه bir tâne; (pers) بر کیمسه Lir kimse. (pron) انسان insan; (accus.) انسانی insanu; no — هیچ bir; (pers) کیمسه kimse.. — ness, (n.) برلک birlik; اولش tek oloush, (untiv) vahdet; (rel.) احدث ahadiyyet. (individuality) فردیت ferdiyyet, — s' self', (pron.) کندی kendini...; (fig) انسانی insanu; — 'sided, (a) طرفگیرانه bir tarafu; (fig) tarafگیرانه. Onerous, on'er-us, (a.) آغر âr; صیغی suquju: مزعج müz-iz; — ly, (ad.) müz-iz صورتده suqaraq صیغرتق sôuretd; — ness, (n.) صیغیتی su-quntu; بار bâr. Onion, un'yun, (n.) صوغان soghan Only, òn'li, (ad.) یالکüz yalunuz; آنجی anjaq; (the-) (a.) یگاه yegyâne; یالکüz yalunuz bir. Onomatology, on-o-ma-to'l-o-ji, (n.) (علم) اشتقاق mebahsi esâmi; (علمی) (ilmi-) ishtiqâqu esâmi. Onomatopoeia, on-o-mat-o-pē'ya, (n.) (lit.) تقلیدالصوت taqlidûs-savt. Onset, on'set, (n.) هجوم hûjûm; حمله hamle. Onslaught, on'slawt, (n.) هجوم hûjûm, حمله hamle. Ontology, on-to'l-o-ji, (n.) (lit.) مبحث mebahsi mekvenât; (تکون) (tekvin); (لدنیات) (ledüniyyât), — Ontologic, (-loj'ik) (a.) تکون tek-vîn; (لدنی) ledüni; اساسی esâsi. Onward, on'ward, (a.) ایلری ileri; (ad.) اؤکه eune (-dôrou); ایلری ileriye (-dôrou). Onyx, on'iks, (n.) اونیکس onix; عقیق aqiq. Ooze, ôoz, (n.) چامور chamour; صیغرتی suzuntu; (v. n.) صیغرتق suzmaq; — Oozy, (ôoz'i) (a.) چامورلی chamour-lou; (resembling) چامورکی chamour gibi. Opal, ô'pal, (n.) عین الشمس aynûsh-shems. Opaque, ô-pāk', (a.) کشف kesif; — ness, (n.) کشفat kesâfet; (lit.) غیر gayri sheffâfiyyet. Open, ô'pn, (a.) آچق achuq; (free) سربست serbest; (lit.) کشاده kûshâde;

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux: ring; machine:

môte; foot, mōon; shut, mûte, very, tû جيوو ch چ, sh ش, th ث, th̄, zh ز [OPE-OPP]

(fig) مساعد müsâ-id; (v.a.) آچق ach-maq; (mar) فوراً fora et. (begin) باشلامق bashlamaq, (v.n.) آچىلىق achul-maq; (fig) باشلامق bashlamaq; — ly, (ad) آچىقچە achuqja; ساراھات sarâ-haten; — ness, (n.) آچىقلىق achuq-luq; سرىستلىق ferahluq; (fig) سرىستلىق serbestlik; ساراھات sarâhat; (sincerity) خولوس houlôus, half — يارى يارى yaru achuq; آرنى araluq, wide — آرنى azuna qadar achuq, — door, (n.) (fig) آچىق قابى achuq qapu; سىرىست serbest tijâret; — handed, (a.) آچىق eli achuq; حومرد jeumerd; (lit.) سىمىھانە semihane; — hearted, (-hârt'd) (a.) آچىق قابى achuq qalbli; سىمى samîmî; — Opener, (ôp-ner) (n.) آچىق achuju; آچان achan, (tool) آلت âlet; آچەق achajaq; — Opening, (ôp'n-ing) (n.) آچىقلىق achuqluq; آرنى araluq; دىلىك delik; (beginning) باشلايش bashlayush; (fig) (ilk-) fursat; (a.) (med) مېھىل müs-hil.

Opera, op'er-a, (n.) اوپېرا opera; — house, (n.) اوپېرا opera.

Operate, op'er-ât, (v.n.) ياپى yap-maq; ايشلەمەك ishlemek; (exert) (lit.) اجراى تەسىر et. (surgery) امېلىيەت ameliyyât yap-maq; (v.a.) حاصل hâsul et. — **Opérâtion**, (-shun) (n.) ايش ish; فىل fi'l; (sci.) امېلىيە ameliyye; (surgery) امېلىيەت ameliyyât; اوپېراسيون ope-rasyon; (com.) مەاملە mou-âmele; (mil.) ھارەكەت harekyât; — **Op'érative**, (-ra-tiv) (a.) مؤثر mü-essir; فىل fi'lî, (n.) مەمۇر memour; (worker) ايشى ishji; — **Op'ératively**, (-ra-tiv-li) (ad.) مؤثر سۈرەتە bil-fi'l; mü-essir sôurette; — **Op'erator**, (-'er-ât-ur) (n.) ياپان yapan; (surgent) مەمۇر operator; (telegrapher) مەمۇر me'môur; (fin.) مەاملە mou-âme-leji.

Operetta, op-er-et'a, (n.) اوپېرەت operet.

Ophthalmia, of-thal'mi-a, (n.) كوز ophthalmia; — **Ophthalmic**, (of-thal'mik) (a.) كوز geuz; عىنى aynî.

Opiate, ô'pi-ât, (n. & a.) اوپوشدېرىجى ouyoushdourouju; — **Opiated**,

(ô'pi-ât'd) (a.) اوپوشوق ouyoushouq; اوپوشمىش ouyoushmoush

Opinion, ô-pin'yun, (n.) رەي re'y; فىل fikr, مەتلە moutâlâ; in my (اونىڭ) fikrimje, in his (اونىڭ) fikrinje; public — (onoun-) efkyâru cômômuyye; — **Opinionative**, (ô-pin'yun-ât-iv) (a.) دىك دىك inâdju; عادىي dik qafalu.

Opium, ô'pi-um, (n.) آفيون afyon.

Opponent, op-pô'nent, (n. & a.) مۇھىم mouhâsum; (fig.) مەعارىز mou-âruz.

Opportune, op-por-tûn', (a.) مەنسەب minâsib; مەوافىق mouvâfuq; — ly, (ad) تام زمانىدا tam zemânunda; سۈرەسە surasunda; — ness, (n.) مەنسەب minâsebet; سۈرە sura; — **Opportûn'ism**, (-'izm) (n.) قەسەت qeset; اوپورتۇنىزم oportunist; (pol.) (vâqâye intizâr siyâseti); — **Oppor-tûn'ist**, (-'ist) (fig.) قەسەت fursat-jôu; (pol.) oportunist; (vâqâye intizâr tarafdâr); — **Opportûn'ity**, (-'i-ti) (n.) قەسەت fursat; مەنسەب minâsebet; وسىلە vesîle.

Oppose, op-pôz', (v.) مەخالفەت mou-hâlefet et; قارشى قارشى qarshu qo-maq; — **Opposed**, (op-pôz'd) (a.) قارشى qarshu; (fig.) مەخالفە mouhâlif; مەعارىز mou-âruz; — **Opposite**, (op'-o-zit) (a.) قارشى qarshuki; مەقابل mouqâbil; (n.) (contrasting) zudd; — ly, (ad) قارشى قارشى qar-shu qarshuya; — **Opposition**, (op-o-zish'un) (n.) مەخالفەت mouhâlefet; (resistance) مەقەمەت mouqâvemmet; (ast.) مەستىقâl istiqlâl; (pol.) مەخالفە fur-qay mouhâlife; مەخالفە mouhâlifler; — **Oppositionist**, (op-o-zish-un-ist) (n.) مەخالف mouhâlif.

Oppress, (op-pres') (v.a.) تەزىيىق taz-yiq et; سۇقماق suqmaq; — **Oppres-sion**, (oppresh'un) (n.) تەزىيىق tazyiq; (fig.) ظەلم zoulm; اعتىساف i'tisâf; — **Oppressive**, (op-pres'iv) (a.) آرنى âr; سۇقماق suquju; مۇزىج müz-ij; (fig.) ظەلم zâlimâne; (lit.) اعتىساف i'tisâf-kyâr; — **Oppressively**, (op-pres'iv-li)

[OPP-ORC] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mīne;

(ad) تصبیقله suqaraq. صیقله taz-yiqle; (fig.) ظالمه zālīmāne; zoulmle; (lit) اعتسافکارانه i'tisāfkyârāne. — Oppressor, (op-pres'ur) (n.) ظالم zâlim, جبار jebbâr; (pol) اعتسافی i'tisâfju.

Opprobrious, op-prō'hri-us, (a & ad.) تقبیحکارانه taqbihkyârâne; — Opprobrium, (-'bri-um) (n.) (reproach) تقبیح taqbih; (infamy) فسادت fazâhat.

Optic, -al, op'tik, -al, (a.) ...کور keniz. : basari, .. رؤیت rū'yet, —ly, (ad.) رؤیت rū'yet jihatle; — angle, (n.) زاویه رؤیت zâ-viyeyi rū'yet, — axis, (n.) محور رؤیت mihverî rū'yet; — nerve, (n.) عصب asabu basar, (pl.) اعصاب â'sâbu basar, — illusion, (n.) غلط galatu rū'yet; — Optician, (ob-tish'an) (n.) (expert) کوز متخصصی geuz mütahassusu, (com) کورلکچی geuzlükjü; دوربینچی dürbünjü; — Optics, (-'tik) (n) رؤیت (مبحث) (mebhasi-) rū'yet; (light) صیا (مبحث) (mebhasi-) zuyâ; (sci) بصیر (مبحث) mebhasi basar.

Optic, op'tik, (n.) کور geuz; بصیر basar.

Optimism, op'ti-mizm, (n.) (lit.) نیکبینلک nik-bînlik; — Optimist, (n) نیکبین nik-bîn; — optimist'ic, (-'ik) (a.) نیکبین nik-bîn; نیکبینانه nik-bînâne; — Optimist'ically, (-'ik-al-i) (ad.) نیکبینانه nik-bînâne

Option, op'shun, (n) اختیار ihtiyâr; (jud.) حق حیار haqu huyâr; (pl.) (fin.) اوپسیون opsiyon; — Op'tional, (-'shun-al) (a) اختیاری ihtiyârî; (خير) mouhayyer; to be — with حق اوپسیون haqu huyârû ol; اوپسیون او opsiyonou ol; — Op'tionally, (-'shun-al-i) اختیاری اولهرق (خير صورتده) (mouhayyer sôuretda); اوپسیونله opsiyonla.

Opulent, op'û-lent, (a.) زنگین zengin; — Op'ulence, (-lens) (n) ثروت ser- vet; زنگینلک zenginlik.

Or, ör, (conj) یاخود yâhoud; ویا ve-yâ; یا ye; (n.) آلتون altoun; — else, ویاخود ve-yâhoud.

Oracle, or'a-kl, (n.) کهانت kehânet;

کهانت kerâmet; (pers) کاهن kyâhin; (pl) (rel) وحی vahi; — Oraç'ular, (-ak'û-lar), — Oraç'ulous, (-ak'û-lus) (a) (venerable) حکیم hakîm; (obscur) مغلق mouglaq; انلاشيلمز an-lashulmaz; — Oraç'ularly, (-ak'û-lar-li) (ad) کهانتله kyâhinâne; کهانتله kehânetle; حکیمانه hakîmâne; مغلق mouglaq sôuretda; — Oraç'-ulousness, (-ak'û-lus-nes) (n.) طور کرامتفروشاق kerâmet-fûroushlouq.

Oral, o'ral, (a.) شفاهی shifâhî; — ly, (ad) شفاهاً shifâhen; — examina- tion, (npl) شفاهی امتحانلر shifâhî im- tihânlar.

Orange, or'anj, (n.) پورتقال portaçal; (colour) تورونجی tourounjou; Seville آغاج tourounj; (bergamot) برغاموت âj qavounou; — peel, پورتقال قابوخی portaçal qabû; — Orangeade, (or'anj-âd') (n.) پورتقال شربی potaçal sherbeti; اورانژاد oranjâd, — Orangeriy, (or-anj-er-i) (n) پورتقال باغچسی potaçal bâgchesi; پورتقاللوق portaqalluq

Orang-outang, o-rang'-oû-tang', (n.) (may-moun). اورانغ اوتانغ orang-otang;

Oration, o-râ'shun, (n.) نطق noutq; (lit.) خطابه hutâbe.

Orator, or'a-tor, (n.) خطیب hatîb; — Or'atory, (-'a-to-ri) (n.) (lit.) خطابت hatâbet; (خاصی) nâtuqa; (rel) (مخصوصی) housôusi-) mâ'bed.

Oratorio, o-ra'tor-i-o, (n.) دینی اوبهرا dîni opera; دینی فاجعه dîni fâji-a.

Orb, orb, (n.) دائره dâ-ire; کوره küre; صاغر پنجره (arch) geuz; (eye) penjere; — Orbic'ular, (-ik'û-lar) (a.) یوارلاق youvarlaq; مدور müdev-ver.

Orbit, or'bit, (n.) مدار medâr; محروک mahrek; (ana.) کوز چوقوری geuz chouqourou; — Or'bital, (a.) مداری medârî; محروک mahrekî; (ana.) کوز چوقورینه عائد geuz chouqourouna â-id,

Orchard, or'chard, (n.) باغچسی el- ma bâgchesi; المالح elmaluq.

Orchestra, or'kes-tra, (n.) اورکستره or- kestre; موزیقه (طاقی) mouzuqa (-ta- qumu); — Or'chestral, (-'kes-tral)

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ذ; [ORC-ORI]

(a) اورکستره . . . orkestre. اورکستره
orchestre a-id
Orchid, or'kid, (n) اورکیده orkide.
Orchitis, or-ki'tis, (n) (med) اورکید orkid
iltihābu housye.
Ordain, or-dān', (v.a.) تنظيم tanzīm
et.; (appoint) توجیه tevjiḥ et;
et. تعيين tā'yin et..
Ordeal, or'de-al, (n) تجربه tejrübe;
(fig) محنت mihnet; مشکلات mūsh-
külāt.
Order, or'der, (n) صوره sura; ترتیب
tertīb; (rank) درجه dereje, سلسله
silile; (class) صنف sunuf; (rel.)
آسایش tarīqat; (tranquillity) آسایش
āsāyish; (intizam) انتظام; (insignia)
nizām; (mil) نظام nishan;
(command) امر emr; قرار qarār;
(com) حواله sipārish; (fin) سپارش
havāle; (pl) مراتب merātib; (v.a.)
amr et. : ترتیب tertīb et. :
(com) sipārish et. : (int.)
! sūkyūt! ! دقت diqqat! ;
in — to ایچون ..ichün... مقصدیه
max-adile; in — (a.) ای iyi; منتظم
mountazam; in good — ماکمل mü-
kemmel; out of — بوروق bozouq;
(fig) غیر منتظم gayru mountazam;
by — (a.) امریه emirle...; (-of)
..(in-) emrile; to my — (com.)
amr emrine; to his order
emrine; (fin) امر و حوالهسته emrū
havālesine; — in Council مجلس
mejlisi vūkelā qarāru; (arade)
amr yevmī; — of the day (mil) امر یومی
emrī yevmī; — Or'derless, (a.)
gayru tertibsiz; قاریشقی qarushuq;
— Or'derly, (-li) (a) tertībīli;
منتظم mountazam; (quiet) ساکن sâ-
kin, مطیع mouti'; (ad) منتظمًا moun-
tazaman; اصولی دائرهسندہ ousoulū dâ-
iresinde; (n) (mil) امربر emir-ber;
nebetji.
Ordinal, or'di-nal, (a.) صیرونه
surayu mūsh-ir; (n.) صیرونه
sura adedi; (numere) (نومرو)
Ordinance, or'di-nans, (n.) نظام ni-
zām; (rel.) آداب (دینیہ) âdâb (diniy-
ye), ارکان erkyân.
Ordinary, or'di-na-ri, (a.) عادى âdî;
معتاد mōu'tād; (fig.) باياني bayâ; (n.)
(rel) پاپاس papaz; (meal) يكم yemek;

tabl-dot; — **Ordinarily**,
(-ri-li) (ad.) هر زمان her zemân;
alel-âde, بروجہ معتاد ber-vejhi
mōu'tād.
Ordinate, or'di-nāt, (a.) ترتیبی ter-
tibli; (n.) (math) حظ ترتیب hattū
tertīb; — **Ordinā'tion**, (-'shun) (n.)
(rel.) پایه توجیهی pāye tevjiḥi;
تقسیم taqdis; (fig) تنظیم tanzīm.
Ordinance, ord'nans, (n.) طوپلر toplar;
— **department**, (n.) طوبجی دائرهسى
topjou dâ-iresi, مهمات شعبهسى mü-
himmat shōu'besi; — **stores**, (n.)
مهمات آنبارى mü-
himmat anbaru; — **survey**, (n.)
(انکتره) رسمی خريطهler resmî haritalar;
(ingiltere haritasu) خريطهسى
Ordure, or'dür, (n.) مزخرفات müzah-
rafāt.
Ore, ör, (n.) معدن فيلزي ma'den filizi;
کولچه külche
Organ, or'gan, (n.) عضو ouzv; آلت
âlet; (fig) واسطه vâsute; غزنه ga-
zete; (mus) ارغون arganon;
عضو org; — **Organ'ic**, (-'ik) (a.)
کیمیایى ouzvî; — **chemistry**
kimyâyi ouzvî, — **substances** (lit.)
مواد ouzvî madde, (pl.)
— **Or'ganism**, (-izm) (n.) (lit.)
عصوب ouzviyyet; — **Or'ganist**, (n.)
اورغی chalguju.
Organize or'gan-iz, (v.a.) تشکیل
teshkil et.; — **Organiza'tion**,
(-gan-iz-â'shun) (n.) تشکیل
teshkilât; (act) تشکیل teshkil;
— **Or'ganized**, (-izd) (a.)
تشکیلاتی teshkilâtlu; well —
ایي teshkilâtlu; غایت gâyet moun-
tazam.
Orgies, or'jiz, (n pl) جنبش jünbüsh;
(lit.) بزم عشرت bezmi ishret;
عيش ishū nōush.
Orient, or'i-ent, (n. a) شرق sharq;
— **Orient'al**, (a.) شرقی sharqî; (n.)
شرقی sharqlu; — **Orient'alism**,
(-izm) (n) (expression) شرق
sharq tâ'biri; شرقى سودى sharqlu
seuzü; (custom) شرق اعتيادی
i'tiyâdu; شرقى شرفلىق sharqluluq; —
Orient'alist, (n.) (lit.) مستشرق müs-
teshriq; — **Orientā'tion**, (-'shun)

[ORI-OTT] (انكليزيه كلمات تلفظي ايچون) act; change; card, red, mē, hēr, in; mine;

(*n.*) جهت جيهي jihat tâ'yini; (*fig.*) تديقات tedqîqât.
Orifice, or'î-fis, (*n.*) فتحة دهليك delik; fet-ha.
Origin or'î-jin, (*n.*) منشاء asl; menshe'; (*math*) مبدأ (نقطه سي) mebede' (-noqtasu); (*cause*) سبب sebeb; — **Original**, (-ij'in-al) (*a*) اصلي asl; aslî; قوپيه دكي qopya devil; (*fig.*) گوروله مش geurûlmemish; (*n.*) اصل asl; (*lit.*) نسخة اصليه nus-hayi asliyye; (*fig.*) تحف tahaf; — **Originality**, (-ij'in-al-i) (*ad.*) عن اصل an-asl; اساس esâsen; — **Originality**, (-jin-al'i-tî) (*n.*) اساس esâs; (*fig.*) yenilik خصوصيت housû-suyyet; (*personality*) شخصيت shah-suyyet; — **Originate**, (-ij'i-nât) (*v.a.*) اشاعت ihdâs et.; انتاج intâj et.; (*v.n.*) باشلامق bashlamaq; — **Originator**, (-ij'in-ât-ur) (*n.*) يان yapan; (*v.a.*) مؤسس mü-essîs; سبب sebeb.
Orison, or'î-zun, (*n.*) دعا dou-â; (*lit.*) مناجات münâjât.
Orleans, or'lē-ans, (*n. pr.*) اورلئان orle-an.
Ornament, or'na-ment, (*n.*) (*art*) نقش naqsh; (*fig.*) زينت zînet; سوس sūs; (*pl.*) زينات tezyinât; (*v.a.*) زينت tezyin et.; سولهامك sūsle-mek; — **Ornament'al**, (*a*) سوسه عائد sūse â-id; (*lit.*) زينتي tezyinî; ... زينت zînet...; — **Ornament'ally**, (-'al-i) (*ad.*) زينات sūs olaraq سوس اولارق; زينتله tezyinât jihatîle; — **Ornamentalist**, (*n.*) نقاش naqqash; قلمكار qalemkâr; — **Ornament'ation**, (-'shun) (*n.*) (*act*) زينت tezyîn; (*art*) نقش naqsh; (*work*) زينات tezyinat; (*lit.*) نقوش nûqûush.
Ornate, or-nât', (*a.*) سوسلي sūslû; (*lit.*) مزين müzeyyen.
Ornithology, or-ni-thol'o-ji, (*n.*) قوشلار qoushlar; (*lit.*) مبحث طيور mebhâsi touyôur.
Orphan, or'fan, (*n* و *a.*) يتيم yetim; اوكوز اوکوز euxüz; (*pl.*) يتام eytâm; — **Orphanage**, (-'fan-aj) (*n.*) يتيمليك yetimlik; اوكوزلك euxüzlük; (*house*) داراليتام dârûl-eytâm; يتيمخانه ye-timhâne.
Orthodox, or'cho-doks, (*a.*) صحيح

sahih; (*rel*) اورتودوكس ortodox, — **Orthodoxy**, (-doks-i) (*n.*) طوغريلق dōroulouq; (*rel*) اورتودوكسلى ortodoxlouq, (*phil*) (مذهب حنيف) mez-hebi hanîf)
Orthography, or-thog'ra-fi, (*n.*) (*gr.*) املا imlâ; — **Orthograph'ical**, (-graf'î-kal) (*a.*) املايه عائد imlâya â-id, ... املا imlâ.
Oscillate, os'îl-lât, (*v n*) اهتزاز ihtizâz et.; رقص rax et.; — **Oscillation**, (os'îl-lâ'shun) (*n.*) اهتزاز ihtizâz; رقص rax; — **Oscillatory**, (os'îl-la-to-rî) (*a.*) اهتزازي ihtizâzî.
Osier, ô'zher, (*a* و *n*) قامش qamush; ساز saz; حصير hasur.
Osprey, os'prâ, (*n.*) دكز طاوشاچيلى deniz tavshanjulu.
Osseous, os'e-us, (*a.*) كيمكلي kemikli; (*lit.*) عظمي azmî
Ossify, os'î-fi, (*v*) كيك حالته كيك ke-mik hâline gelmek; (*fig.*) قاتيلاشماق qatulashmaq.
Ostend, ost-end', (*n. pr*) اوستاند ostand.
Ossuary, os'û-ar-i, (*n.*) (*lit.*) محزون عظام mahzeni uzâm.
Ostensible, os-tens'i-bl, (*a.*) عيان ayân; ظاهر zâhîr; (*fig.*) ظاهري zâhîrî; alenî; — **Ostens'ibly**, (-'i-bli) (*ad.*) آشكار صورتده âshikyâr sôuretdet; علنا alenen; (*fig.*) ظاهراً zâhîren.
Ostentation, os-ten-tâ'shun, (*n.*) نمايش nûmâyish; — **Ostentâ'tious**, (-shus) (*a.*) علني alenî; (*pers*) نمايشجي nûmâyishji; (*lit.*) نمايشكار nûmâyish-kyâr; — **Ostentâ'tiously**, (-'shus-li) (*ad.*) علناً alenen; (*fig.*) گوستريشه geusteshle; نمايشكارانه nûmâyishkyârâne.
Ostrich, os'trich, (*n.*) دوه قوشى deve qoushou.
Other, ut'h'ēr, (*a*) ديگر dîger; سائر sâ-ir; باشقه bashqa; (*pl.*) باشقيلرى bashqalaru; ديگرلر dîgerleri; — **wise**, (-wîz) (*ad.*) باشقه dîro bashqa türli; (*conj.*) يوقسه yoxa...; عكس axi taqdirde...
Otter, ot'ēr, (*n.*) (zo.) صو صاموري sou samourou; لوتر lout.
Otto, ot'o, (*n.*) عطر utr; ياغ yâ.
Ottoman, ot'o-man, (*a.*) عثمانى osman-lu...; عثمانى os-mânî; (*n.*) عثمانى os-manlu; (*cushion*) سدير sedir; مندر minder; — **Empire**, (-em'pîr) (*n.*)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch ٭; sh ٭; th ٭; zh ٭ [OUG-OUT]

(formerly) عثمانلى 'impratorlōu
Ought, awt, (v) ملي . meli, . malu; لازمدم .. lâzumdur; I — to «write» «ياز» mem «malu-yim» «ياز» مليم «yaz»mam lâzumdur لازمدم
Ounce, owns, (n) اونز onz, اونجه eunche; طقور درهم (doqouz direm).
Our, owr, (a) بزم bizim; — **Ours**, (owrz) بزمكي bizimki; (pl) بزمكيلر bi-zimkiler; — **Ourselves**, (owr-selvz') (pl) كنديميز kendimiz; (accus) كنديميز kendimizi.
Ourfa, oōr'fa, (n pr) اورفه ourfa.
Oust, owst, (v.a.) طرد tard et.; اسقاط isqât et..
Out, owt, (ad.) طيشارده dusharu; طيشارده dusharda; (a.) خارج hârij; (exhausted) bitmush; تام tam; (extinguished) سونمش seunmush; (office) چيقمش chuqmush; معزول mâ'zōul; — of دن خارج ..den hârij; سز ..suz, .. siz; — and تماماً tamâmen...; — with him! آت طيشاري! at dusharu!; دفع ايت def et!; — **whit it!** هيسي سوليله! tamamlayun!; بوراده he is — gitdi!; bourda deyil!; كيتدي gitdi!; (house) اوڤده evde deyil!..
Outbalance, owt-bal'ans, (v.a.) دهها daha âr gelmek; (fig.) كچمك gechemek; (lit.) تefevvouq et..
Outbid, owt-bid', (v.a.) آرتيرمق arturmaq; — **Outbidder**, (owt-bid'êr) (n.) آرتيران arturan; — **Outbidding**, (owt-bid'ing) (n.) آرتيرمه arturma; (مزايده) (müzâyede).
Outbreak, owt'brâk, (n.) ظهور zouhōur; (disturbance) فوردان feverân; (pol) قيام qiyâm.
Outcast, owt'kast, (a.) مطرود matrōud; (n.) سرسري serseri; منفي menfi.
Outcome, owt'kum, (n.) نتيجه netije; عاقبت âqibet.
Outcry, owt'kri, (n.) آواز avaz; فرياد feryâd; (auction) مزاد mezad; (v.a.) غلبه galebe et..
Outdo, owt-dōō', (v.a.) كچمك (٭) (i-) gechemek; (٭) (e-) galebe et..
Outdoor, owt'dōr, (a.) طيشاري dusharu; ... achuq hava...; — **games**, (daha-) achuq hava oyounlaru; — **servant**, كونده لكجي

gündelikki hizmetji, — **sports**, achuq hava sporlaru; سبورتي
Outdoors, (owt'dōrz) (ad.) طيشارده dusharda; اوڤده evde deyil.
Outer, owt'er, (a) (دهها) طيشاري (daha-) dusharu; خارجي hârijî; (n.) خارجي hârijî isâbet; — 'most, (a) en dush; آك طيش en hârijî; en ouzaq.
Outface, owt-fas', (v.a.) (fig.) شرتلك shirretlik et..
Outfit, owt'fit, (n) لوازم levâzum; تجهيزات tejhizât; (fin.) مصارف masârif; (act) تجهيز tejhiz; (v.a.) دوناتق danatmaq; — **Outfitter**, (owt'fit-er) (n.) متعهد müte-ahhid; مجيز müjehhiz.
Outgo, owt-gō', (v.a.) كچمك gechemek; (v.n.) بيشمك bitmek, — **Out'go**, (n.) مصرف masraf; — **Outgoing**, (owt'-gō-ing) (n.) چيقمش chuqush; (limit) غايه gaye; (pl.) (fin.) son, (٭) (i-) tejâvüz et. sarfiyyât; مصارف masârif; (a) چيقان chuqan; گیدن giden.
Outgrow, owt-grō', (v.a.) فضلە بويومك fazla beuyûmek; (٭) (i-) gechemek; (٭) (i-) tejâvüz et. تجاوزا .
Outhouse, owt'how, (n.) مشتملات mûsh-temilât.
Outing, owt'ing, (n.) تنزه tenezzü; هوا hava alma.
Outlandish, owt-land'ish, (a.) اجنبى ejnebî; (fig.) عجيب ajib.
Outlaw, owt'law, (n) شقي shaqî; عاصى âsî; (v.a.) تعقيب tâ'qib et. عاصى âsî add et; — **Outlawry**, (owt'law-ri) (n.) شقاوت sheqâvet; اسقاط حقوق isqâtu houqûq.
Outlay, owt'lâ, (n.) مصارف masârif; sarfiyyât.
Outlet, owt'let, (n.) خرج mahrej; منفذ menfez.
Outline, owt'lin, (n.) طاسلاق taslaq; خطوط shekli hârijî; (lit.) هoutōutu esâsiyye; پروژه proje; (v.a.) قروكيسنى ياپتى qrokisini yapmaq; (v.a.) پروژهنى ياپتى projesini yapmaq.
Outlive, owt-liv', (v.a.) فضلە ياشماق (daha-) fazla yashamaq; قالمق qalmaq.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.—etmek; ol—olmaq.

[OUT-OVR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Outlook, owt'look, (*n.*) terasoud: (*vigilance*) تيقظ teyaqqouz; دقت diqqat; (*prospect*) ايتمال ihtimāl; اميد ümid; (*tower*) قوله qoule; تيرسد terassoud mahalli; (*v.a.*) سرت باقى sert baqmaq; (*fig*) اورکوتک ürküt-mek.

Outmarch, owt-mārch', (*v.a.*) (ئى) كچك (ئى) gechmek; (ئى) كريدە براتقى (i-) geride buraqmaq.

Outnumber, owt-num'bēr, (*v.a.*) (دن) (عدده) (den-) fazla ol.; (ئى) (adedje-) fâ-iq ol.; (ئى) (i-) tejâvüz et..

Outpost, owt'pōst, (*n.*) (mil) ايلرى قول ileri qol; پيشدار pish-dār.

Outrage, owt'rāj, (*n.*) تجاوز (e-) tejâvüz; (i-) tahqir; (v.a.) تحقير et.; — **Outrageous**, (owt-rā'jus) (*a.*) تجاوزكار tejâvüzkyâr; (müdhish) مدھش müdhish; — **Outrageously**, (owt-rā'jus-li) (*ad.*) tahqirle, تجاوزكارانه tejâvüz-kyârâne; مدھش صورتده müdhish sûretde.

Outright, owt'rit, (*ad.*) هان hemen; (completely) birden birden bire; (a) külliyyen; (a) kyâmilen; چيكنمكسزين chekinmek-sizin; آچيى (dobra) (دورا).

Outsell, owt-sel', (*v.a.*) (higher price) (نرخى) fazlasuna satmaq; (nerhu-) tejâvüz et.; (sell more) daha fazla satmaq; daha fazla mou-âmele yapmaq.

Outset, owt'set, (*n.*) بدايت bidâyet; باشلانچ bashlanguj.

Outshine, owt-shin', (*v.n.*) فضله يارلامق (دن) daha fazla parlamak; (den-) daha fazla parlamak; (ئى) gechmek; (ئى) كچك (fig) سوتدirmek (i-) seundürmek

Outside, owt'sid, (*n.*) طيشارى dushârû; (a.) خارخى hârij; (a.) خارخى hârij; (a.) خارخى hârijinde; (in-) hârijinde; — of خارخنده (k) dushunda; (besides) boundan bashqa; اعظمى nihâyet... at the — Outsider, (owt'sid-er) (n.) خارخندهكى hârijdeki; (stranger)

خارجدن hârijden · يابانجى yabanju; (horse) mejhoul; (يى) (yeni).

Outskirt, owt'skêrt, (*n.*) جوار jivâr; حدود havâli; houdoud

Outspoken, owt-spō'kn, (*a.*) آچيى achuq; صريح sarîh; (دورا) (dobra); صميمى samimî.

Outstanding, owt-stand'ing, (*a.*) (unpaid) tahsil edilmemiş tahsil edilmemiş matloub; (prominent) معروف mâ-rôuf; (current) جارى jârî; متداول mütedâvil; (remarkable) شايان دقت shâyânu diqqat; — debts, tahsil edilmemiş matloubât; — exchequer bills, mütedâvil hazîne tahvilâtû; — «features», «صمحاتى», bârîz «safhâtû»; «نقاطى», shâyânu diqqat «noqâtû».

Outstrip, owt-strip', (*v.a.*) كچك gechmek; كريدە geride buraqmaq; (fig) آشماق ashmaq.

Outtalk, owt-tawk', (*v.a.*) (سوزله) (seuzle-) basdurmaq; كچك (i-) (cheneyle-) gechmek.

Outvalue, owt-val'û, (*v.a.*) كچمى (قيمتى) (qiymetini-) gechmek.

Outward, owt'ward, (*a.*) خارخى hârijî; (fig) خارجاً zâhirî; (ad.) خارخى hârijen; (away) طيشارى dusharuya; اغوزاغه ouzâ.

Outweigh, owt-wā', (*ad.*) آغركلك (daha-) âr gelmek; (fig) غالب ol.

Outwork, owt'wurk, (*n.*) (mil) مترس metre; (v.a.) فضله طايبه tabye; بيتيرمك fazla chalushmaq; bitirmek.

Oval, ô'val, (*a.*) بيضى beyzî; يومورعه youmourta sheklinde; (n.) بيضى اولورق (ad.) ly, beyzî olarak

Ovary, ô'var-i, (*n.*) (sci) مبيض mebyaz.

Ovation, ô-vā'shun, (*n.*) فوق العاده استقبال fefqal-âde istiqbâl; (lit.) تظاهرات tezâhürâtû fevqal-âde.

Oven, uv'n, (*n.*) فuron furun.

Over, ô'vēr, (*prep.*) اوزرينه üzerine, (across) qarshuya; (ad.) اوستنده üstünde; (a.) فضله fazla; (excessively)

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very, tû چيوو ch; sh; th; zh [OVE-OVE]

پك pek, زياده سيله ziyâdesile; (past) گچمش gechmish; — again, tekrâr; مكرر mükerrer, — and, tekrâr; تكرار تكرار def-âtle; تكرار تكرار tekrâr; مكرراً mukerreren; — and above, فضله اوله رق fazla olaraq آريجه ayruja; — the way, قارشیده qar-shuda, مقابل (طرفده) mouqâbil (-ta-rafda); — all, (a) تمام tamam; بيتمش bitmish; — seas, (a) دكنز آشيى deniz ashuru; (lit.) مائوى ابحار mâ-verâyî ebhâr; (fig.) خارجى hâriji; (انجبي) (ejnebi).

Overact, ò-ver-akt', (v.) تجاوزا tejâ-vüz et.; ايلرى كيتمك; ileri gitmek.

Over-all, ò-ver-awl, (ad.) تكميل tek-mil; كاملى .kyâmili; — «lenght» «طول» «tôuli» kyâmili; — **Overalls**, (ò-ver-awlz) (n.) ايش اوابى ish esvabu; (touloum); (leggings) تولزلى tozlouq.

Over-anxious, o-ver-ang-k'shus, (a.) پك پك انديشهلى pek pek merâqlu; — ly, (ad.) فضله انديشه pek fazla endişeyle; پك مراق ايدمرك pek merâq ederek.

Overawe, ò-ver-aw', (v.a.) قورقوتماق qorqoutmaq.

Overbear, ò-ver-bâr', (v.a.) باصيرمق basdurmaq; غلبه et.; — **Overbearing**, (ò-ver-bâr'ing) (a.) متحكم mütehakkim; — **Overbearingly**, (ò-ver-bâr'ing-li) (ad.) متحكمانه mütehakkimâne; آميرانه âmirâne.

Overblow, ò-ver-blô', (v.n.) (violence) فضله انديشه fazla shiddetli ol.; (past) شدتى شديتى shiddeti gechmek, (v.a.) چيچك savourmaq; (blossoms) قايلاق chichik qaplamaq; — **Overblown**, (ò-ver-blôn') (a) (burnt) قاورولمش qavrouloush; يانمش yanmush; (flowers) قاورولمش qavrouloush.

Overboard, ò-ver-bôrd, (ad.) دكنزه de-nize . (fallen) دوشمش dushman; دكنزه آتقى to heave — دكنزه بر ! denize atmaq; a man — آدم دوشدى ! denize bir adam düş-dü !.

Overburden, ò-ver-bur'dn, (v.a.) فضله تكميل fazla yüklemek; (fig.) تصديق taziyiq et. .

Overbusy, ò-ver-biz'i, (a.) پك مشغول pek meshgûl; (fig.) ايشگذار ishgu-zâr; (عقلا) (ouqalâ).

Overcast, ò-ver-kast', (v.a.) قارارتق qarartmaq; اورتمك eurtmek; (sewing) بولولماق basdurmaq; (a.) بولولماق bouloulou.

Overcharge, ò-ver-chârj', (v.a.) فضله فاحش fazla tahmil et.; (price) فاحش فيات fâhish fiyat istemek; (n) فضلهسى fazlasu.

Overcoat, ò-ver-kôt, (n.) باردهسو par-desü; — **Overcoating**, (ò-ver-kôt-ing) (n.) باردهسولك pardesülük qoumash.

Overcome, ò-ver-kum', (v.a.) يوشه boshâ chuqmaq; ر طرفا ber-taraf et.; (v.n) غالب گالك gâlib gelmek.

Overcrowding, ò-ver-krawd'ing, (n.) ازدحام izdi-hâm; (غلبه) qalabaluq; قالالاق qalabaluq.

Overdo, ò-ver-dô', (v.a.) افراطا ifrât et.; (cook) فضله پيشيرمك fazla pishirmek; — **Overdone**, (ò-ver-dun') (a.) چوق پيشمش choq pishmish.

Overdose, ò-ver-dôs', (v.a.) پك فضله قويمق pek fazla qomaq; — **O'verdosed**, (n.) فضله مقدار fazla miqdâr.

Overdraw, ò-ver-draw', (v.a.) كرمك germek; (fin.) قردهسى تجاوزا qrediya tejâvüz et.; (fig) مبالعه moubâlaga et.; — **O'ver-draft**, (n.) (fin.) فضلهسى fazlasu; اچوق achuq; (air) فوقانى جريان fevqânî jereyân.

Overdress, ò-ver-dres', (v.a.) فضله چوق fazla giydirmek; (fig) چوق choq süslemek; — **O'ver-dress**, (n.) طيش اوابى esvab; (libâsi) (dush esvabu); (lit.) لباس خارجى libâsi hâriji.

Overdrive, ò-ver-driv', (v.a.) چوق چوق choq yormaq; تضيق taziyiq et. .

Overdue, ò-ver-dû', (a.) وعدهسى گچمش va'desi gechmish.

Overeat, ò-ver-êt', (v.) چوق چوق choq yemek.

Overfall, ò-ver-fawl, (n.) چاغلان châgh-layan, (mar) بانق banq; (طوبوق) (topouq).

Overflow, ò-ver-flô', (v.a.) طاشيرمق tashlurmaq; باصق basmaq; (v.n.) طاشماق tashmaq; طعيان tângyân et.; (fig.) مبدول mebzûl ol.; (n.) طاشمه tashma; طعيان tângyân; سلاب sey-lâb; — **Overflowing**, (ò-ver-flô'ing)

mōte; foot; mōm, shut, mūte very, tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ذ, zh [OVE-OVE]

redd et.; (v.n) حکم سورمک hū-
kūm sürmek; (a) حاکم ol.
Overrun, ò-ver-run', (v.a.) استیلا
istilâ et., (v.n) تاشماق tashmaq;
tejâvüz et., — **Overrun-**
ner, (ò-ver-run'ér) (n) مستولی müs-
tevlî, متجاوز mütejâvîz; — **Over-**
running, (ò-ver-run'ing) (n) استیلا
istilâ, متجاوز tejâvüz, (a) (lit.) متجاوز
mütejâvîz; استیلاکار istilâkyâr
Oversee, ò-ver-sē', (v.a.) نقتیش
teftish et.; نظارت nezâret et.; —
Overseer, (ò-ver-sē'ér) (n) مفتش
müfettish; معایه مأموری mou-âyene
me'môurou; (tesellüm) (تسلیم مأموری)
me'môurou).
Overset, ò-ver-set', (v.a.) دورمک de-
virmek; (v.n) دورمک devrilmek;
(mar) آلبورا ol.
Overshadow, ò-ver-shad'ò, (v.a.)
حمايه geulge et.; (protect) كوله
himâye et.; (eclipse) كورلتمك mouhâfaza et.;
keurletmek.
Overshoot, ò-ver-shôot', (v.a.) هدف
hedefi ashmaq; — **one's self**
(fig.) آشمق ashmaq; — **O'vershot**, (a.) (fig.)
پكيلمش gechilmish; (مغلوب) (mâglôub).
Oversight, ò-ver-sit, (n.) غفلت gaf-
let; خطا hatâ; سهو sehv.
Oversleep, ò-ver-slep', (v.) چوق اوويومق
choq ouyoumaq; كچ اويايمق gech
ouyanmaq.
Overslip, ò-ver-slip', (v.a.) (fig.)
ihmâl et.; كچمك gechmek.
Overspread, ò-ver-spre'd', (v.a.) سريمك
serpemek; ياييلمق yaymaq; (v.n) ياييلمق
yayulmaq; ياييلمش yayulmush.
Overstate, ò-ver-stât', (v.a.) مبالغه
moubâlaga et..
Overstep, ò-ver-step', (v.a.) تجاوز
tejâvüz et..
Overstock, ò-ver-stok', (v.a.) چوق
يغفق choq doldourmaq; يوغفق
yughmaq; (n.) فضله fazlaluq; (lit.)
mebzôuliyet, — **Over-**
stocked, (ò-ver-stokt') (a.) چوق طولش
choq dolmouh; (lit.) مېزول mebz-
zôul; (com.) فضله مال موجود mal
mevjôud.
Overstrain, ò-ver-strân', (v.a.) زورلامق
zorlmaq; تضييق tazyiq et..
Overt, ò'vert, (a.) آچيق achuq; على

aleni; — **ly**, (ad.) آچيقه alenen;
achuqja, — **act**, (n) جرم مشهود jürmi
mesh-hôud.
Overtake, ò-ver-tāk', (v.a.) يتشمك ye-
tishmek; (fig.) يقالماق yaqalamaq
Overtax, ò-ver-taks', (v.a.) تصديق
tazyiq et..
Overthrow, ò-ver-thrō', (v.a.) اسقاط
issqât et.; دورمک devirmek; —
O'verthrow, (n) سقوط souqôut;
مغلوب mâglôubiyet; (act) اسقاط is-
qât.
Overtrade, ò-ver-trād', (v.n) (com)
sermâyesinden fazlamou-âmele yapmaq;
وسعتي vüs-atini ashmaq; — **Over-**
trād'ing, (n) وسعتي تجاور vüs-atini
tejâvüz; افراط معامله ifrâtou mou-âmele;
(a.) وسعتك فوقنده vüs-atinin fevqinde;
مفرط moufrut.
Overture, ò'ver-tür, (n.) تكليف tekliif;
اوودنور mouqaddeme; (mus) مقدمه
ouvertür; (پشرو) (peshrev).
Overturn, ò-ver-turn', (v.a.) آلت اوست
alt-üst et.; دورمک devirmek; (ruin)
harâb et.; (v.n) دورمک dev-
rilmek.
Overvalue, ò-ver-val'ū, (v.a.) فضله
fazla tahmîn et.; اعظام
f'zâm et..
Overweening, ò-ver-wēn'ing, (a)
بهرده beyhōude; كندني بكنش ken-
dini beyenmish; (n.) بيهوده بك
hōudelik
Overweigh, ò-ver-wā', (n) فضله
fazlasu; (lit.) فضله ثقلت fazlayi siqlet;
(v.a.) آغر باسمق âr basmaq.
Overwhelm, ò-ver-hwelm', (v.a.) ازمك
ezmek; (fig.) غلبه galebe et.; (flow)
istilâ et.; — **Overwhelm-**
ing, (-ming) (a.) آغر âr;
آييجي eziyi; (fig.) غالب gâlib; (lit.)
مقاومتسوز mouqâvemetsôuz.
Overwork, ò-ver-wurk', (v.a.) چوق يورمق
choq yormaq; (v.n) چاليشمق chalushmaq;
— **O'verwork**, (n.) چالوش
farou farou; (lit.) چالوش
mesâ-i
Owerworn, ò-ver-wōrn', (a.) ييراشم
yupranmush; (fig.) يورغون yorgoun;
ييتاب bi-tâb.
Over-zealous, ò-ver-zel'us, (a.) (فضله)

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[OVI-PAC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine:

(عقلا) gayretkesh; (fazla-) غیرککش (ouqalâ)
Oviparous, ô-vip'a-rus, (a) یومورطه دن
 youmourtaadan chuqma.
Ovule, ôv'ul, (n.) ذره zerre; (egg) بیضه
 youmourtajuq; (lit.) بیضه
 büyüya; — **Ov'ular**, (a.) یومورطه کبی
 youmourta gibi; (lit.) بیضی büyüyzî;
 — **Ov'ulife**, (lit) (n.) (lit.) بیضه مستحاضه
 beyzayi müstehâse.
Owe, ô, (v.a.) بورجلی borjlou ol.;
 مکلف او. medyoun ol. (fig.)
 mükellef ol.; I — you «ten pounds»
 size «on lira» سزه «اون لیرا» یورجلیم
 size «on lira» medyounoum; he — s
 me «ten shillings» بکا «اون شیلین» یورجی
 bana «on shilin» borjou var;
 «اون شیلین» مدیوندن medyoundour
Owing, ô'ing, (a) مطلوب matloub;
 — to, hasebile; .. دن باشی
 den nâshî, سایه سنده, sâyesinde.
Owl, owl, (n.) یاقوش bayqoush; (v.
 n.) قاقا قچاق qachaqluq et., —
Owl'et, (n.) یاقوش یاوروسی bayqoush
 yavrousou; — **Owl'ish**, (a.) یاقوش کبی
 bayqoush gibi; (fig.) سرسم sersem.
Own, ôn, (a) کندی kendi; .. خصوصی
 housousi...; my «book» بنم کندی
 benim kendi «kitabum».
Own, ôn, (v.a.) صاحب sâhib ol.;
 مالک ol. (acknowledge) مالک ol.
 tasdiq et.; قبول ol. qaboul et.

Owner, ôn'ér, (n.) صاحب sâhib; (pl) صاحب
 es-hâb; — **Ownership**, (ôn'ér-ship)
 (n.) حق تصرف haqqu tesarrouf.
Ox, oks, (n.) اوکوز euküz; صیغیر
 su-ghur; — **eye**, (i) (n) (bot.) صاری
 saru papaty; — **Oxen**, (oks'n)
 (n pl) اوکوزلر euküzler; صیغیر su-
 gurlar, (lit.) حیوانات بقیره hayvânâtu
 baqariyye.
Oxia, oks-i'-a, (n pr.) (Constantinople)
 خیرسز آله hayursuz ada.
Oxide, oks'id, (n.) حصص houz; اوقسید
 oxid; — **Oxidation**, (oks-id-â'shun)
 (n.) تحمض paslanma; (lit.) تحمض
 tehammouz; — **Oxidizable**, (oks-
 i-diz'a-bl) (a.) تحمض ایدر teham-
 mouz eder; قابل تحمض qâbili te-
 hammouz; — **Oxidizer**, (oks'i-diz-
 êr) (n.) تحمض ایتدیرجی ماده etdiriji madde.
Oxygen, oks'i-jen, (n.) مولدالحوضه mü-
 vellidül-houmouza; اوقسیژن oxijen;
 — **Oxygenate**, (oks'i-jen-ât) (v.a.)
 مولدالحوضه ایله ترکیب ol.
 houwouzayle terkib et.; — **Oxy-
 genous**, (oks-ij'en-us) (a) مولدالحوضه به
 müvellidül-houmouzaaya â-id;
 (اوقسیژنه) (oxijene).
Oyer, ô'yer, (n.) استماع istimâ'.
Oyster, ois'têr, (n.) استیریدیہ istiridyê;
 — **man**, استیریدیہ چی istiridyêji; —
 shell, استیریدیہ قابوخی qabou.
Ozone, ô'zôn, (n.) اوزون ozon.

P

Pabulum, pab'ul-lum, (n.) غذا gudâ.
Pace, päs, (n.) خطوه hatve; آدیم
 adum; (fig.) کیدیش gidish; (v.n.)
 یورومک yürümek; (fig.) گزینمک ge-
 zirmek; (v.a.) آدیملاق adumlamaq;

(fig.) اولچمک eulchmek; to keep —
 with (le-) berâber (له) برابر کیتmek;
 moun-(i)... (ئی) منتظماً تعقیب ol.
 tazaman tâ'qib et..

Pacific, pa-si'ik, (a.) صلحچور soulh-

perver; (*lit.*) مَسْأَلَمَتْكَAR müsälemet-kyâr; — **Ocean**, بحر عظیم bahri mouhîti kebir; — **Pacifica'tion**, (-si-fi-kā'shun) (*n.*) تسکین teskîn; (*lit.*) تَأْلِفْ te'lif; — **Pacif'icator**, (-i-kāt-ur) (*n.*) مصلح mouslih; — **Pacif'ictory**, -rily, (-i-kāto-ri, -ri-li) (*a.* مع *ad.*) (*lit.*) مصلحانه mouslihâne; تَأْلِفْكَارَانَه te'lifkyârâne.

Pacify, pas'i-fi, (*v.a.*) تسکین teskîn et.; (*lit.*) تَأْلِفْ te'lif et.; يَاطِشْدِرْمَقْ yatushdurmaq.

Pack, pak, (*n.*) دَنَك denk; (*cards*) دسته deste; (*zo.*) سورو sürü; (*hunt.*) آو کُپْکَلَرِ av keupekleri; (-of ice) بوز ییسی bouz yughunu; (*med.*) سَارْغِ sargu; قوشاق qoushaq; (*v.a.*) طوپلامق toplamaq; اِستِيف istif et.; سَارْمَقْ sarmaq; (*cheat*) حيله hile yapmaq; (*v. n.*) طوپلامق toplanmaq; (*fig.*) صِغِشْمَقْ suquushmaq; — **off**, ad def et.; كُودَرْمَكْ geundermek; — **horse**, (*n.*) يوك باز کيرى yök beygiri; — **man**, (*n.*) ساتيجى satuju; — **saddle**, (sad'l) (*n.*) سمر semer; — **Package**, (pak'āj) (*n.*) paket paket; آمبالاژ ambalāj; (*charges*) آمبالاژ اُجْرى ambalāj üjreti; — **Packer**, (pak'ër) (*n.*) اِستِيفِ istifiji.

Packet, pak'et, (*n.*) پَکِت paket; (-boat) پُوسْتِ posta vapourou; (*v.a.*) پَکِت يَاطْ sarmaq.

Packing, pak'ing, (*n.*) آمبالاژ ambalāj; (*act*) باعلامه bâlama; اِستِيف istif, (*mach*) قوشاق qoushaq; پَکِيت pakin; — **case**, (-kās) (*n.*) صنديق sanduq; اَشْيَا صَنْدِيقِ eshyâ sanduq; — **cloth**, (*n.*) چووال بزی chouval bezi; — **needle**, (-nēd'l) (*n.*) چووالديز chouvalduz

Pact, pakt, (*n.*) عَهْد ahd; مِثَاق mîsâq; **national** — مِثَاقِ مى mîsâqi millî.

Pad, pad, (*n.*) يَاصْدِيق yasduq; اَلْتَاق altluq; (*v.a.*) طُولْدِرْمَقْ (ichini-) doldourmaq; (*colour*) تَشْبِيت tesbît et.; — **Padding**, (pad'ing) (*n.*) اِچْى ichi; (*act*) طُولْدِرْمَه doldourma; املا imlâ; (*colour*) تَشْبِيت tesbît; (*fig.*) فُوزْئُولِ فُشْلَر fouzûlî sheyler.

Pad, pad, (*n.*) يُول yol; اِيز iz; (*zo.*) رَاهْوَانْ rahvan beygir;

آغَر كِيتْمَكْ yürümek; (*v. n.*) آغَر گیتmek.

Paddle, pad'l, (*n.*) قِصَه كُورْدَك qusa kürek; پَالَا pala; (*board*) قَانَاد qanad; (*v. n.*) سَوِ اِيلَه اَوِيْشَاق sôuy-la oynamaq; (*v.a.*) تَهْرِيْكَ tahrîk et.; — **box**, (*n.*) طَاوُلُومَاز davloubmaz; — **steamer**, (*n.*) بَادِل سَفِينَه padl sefine; يَاندَن چَرخْلِي وَاپُور yandan charqlu vapour; — **wheel**, (*n.*) چَرخ charq; — **Paddler**, (pad'ler) (*n.*) (*mar.*) كُورْدَكْچِي kürekçi; (*fig.*) حَايَلَاز haylaz; يَهْهَوْدَه beyhûde.

Paddock, pad'uk, (*n.*) چَايُر chayur.

Padlock, pad'lok, (*n.*) اَسْمَه كَلِيد asma kilid; (*v.a.*) كَلِيدْلَهْمَك kilidlemek.

Paean, pē'an, (*n.*) مَدْحِيَه medhiyye; (شرقي) (sharq).

Pagan, pā'gan, (*n.*) پُوتْپَرَسْت poutperest; — **Pā'ganism**, (-izm) شَرَكْ shirk; پُوتْپَرَسْتْلِيک poutperestlik; (*shirk*)

Page, pāj, (*n.*) صَحِيفَه sahfê, (pl) يَازِير yazular; (*v.a.*) نُومَرُو قُويْشَق nûmere qomaq.

Page, pāj, (*n.*) (pers) پَاز pāj; (خدمتجي) (hizmetji).

Pageant, paj'ant, or pā' (n) اَلَاي alay; (*lit.*) مَوَكْ mevki; (*fig.*) نُمَايِش nûmâ-yish; (*a.*) دَبْدَبِيلِي debdebeli; — **Pag-eantry**, (pāj'ant-ri) (*n.*) اَلَاي alay; (*fig.*) دَبْدَبَه debdebe.

Pagoda, pa-gō'da, (*n.*) پُوتْخَانَه pout-hâne; مَعْبِد mā'bed.

Paid, pād, (*a.*) تَسْوِيَه ايدَلِش tesviye edilmish; — **up**, (*a.*) تَسْوِيَه ايدَلِش tamâmen tesviye edilmish.

Pail, pāl, (*n.*) قُوَا qova; گِردَل gerdel; — **Pailful**, (pāl'fōol) (*a.*) بَر قُوَا bir qova; گِردَل طُولُوسِي gerdel dolousou.

Pain, pān, (*n.*) اَصْطِرَاب uzturâb; (*fig.*) اَلِم elem; اَهْطَام azâb; (*care*) اِهْتِمَام ihtimâm; زَحْمَت jezâ; (*penalty*) آغَرِي zahmet; اِهْتِمَام ihtimâm, (*birth*) آغَرِي âru; (*lit.*) اَوْجَاعِ هَمْل evjâ-u haml; (*v.a.*) اُزْمَكْ üzmek; اَصْطِرَاب uzturâb vermek, to take — s زَحْمَت zahmet et.; — **Painful**, (pān'fōol) (*a.*) اَجُو aju; اَلِم elim; (*difficult*) كُوج güch; زَحْمَتِي zahmetli, — **Painfully**, (pān'fōol-i) (*ad.*) اَلِم سَوْرَتْدَه elim sôuretdê; مَشَقَّتْلَه meshaqqatle; — **Painfulness**, (pān'-

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ز [PAL-PAN]

Palm, pām, (n.) (hand's) آووج avouj; آل el ayasu; (measure) يوفى el boyou; (mar) طيرناق turnaq; (v.a.) saqlamaq; (fig.) اغفال igfâl et; (money) دولانديرمق dolandurmaq.
Palmer, pām'er, (n.) حاحى hajju; (fig.) حيله hile; — **worm**, (n.) طيرطيل turtul
Palmiped, pal'mi-pēd, (a.) آياقلى زارلى ayaqlaru zarlu.
Palmistry, pal'mist-ri, (n.) (lit.) علم كلف ilmi keff; (v.a.) آله باقه ele baqma.
Palpable, pal'pa-bl, (a.) طوتوتور toutoulour; (fig.) آشكار āshikyâr; صريح sarih; — **Pal'pably**, (-'pa-bli) (ad.) صراحة sarâhaten.
Palpitate, pal'pi-tât, (v.n.) چارپق (يورهك) (yürek-) charpmaq; — **Palpitâtion**, (-'shun) (a.) آتمه atma; (lit.) ضربان darbân.
Palsy, pawl'zi, (n.) فلج felj; — **Pal'sical**, (-'zik-al) (a.) مفلوج meflouj; — **Pal'sical**, (-'zik-al) (a.) مفلوج meflouj; — **Pal'sical**, (-'zik-al) (a.) مفلوج meflouj.
Paltry, pawl'tri, (a.) بايagi bayâ; سفيل süfli; دكرسىz deversiz; — **Pal'triness**, (n.) كوچوكلك küchüklük; باياعلى bayâluq; دكرسىzlik deversizlik.
Pamper, pam'pēr, (v.a.) بىسليمك i bi beslemek; (fig.) شىمارتىق shumartmaq; بوزمق bozmaq
Pamphlet, pam'flet, (n.) رساله risâle; (pl.) رسائل resâ-il; — **Pamphleteer**, (pam-flet-ēr) (n.) رساله محوري risâle mouharriri
Pan, pan, (n.) كودهج gū-vej; (ana) تيه tepe; (v.a.) آيقلامق ayuqlamaq; (tasfiye et); (secure) تامين te'min et.; to flash in the — آتش آلامق atesh almamaq; (fig.) موقف اولمامق mouvaffaq olamaq; عقيم قالمق aqim qalmaq.
Pan-, pan, ... بان pan-; — **Amer'ican**, (-'ik-an) (a.) بان آميريكن pan-ameriqen; — **Islam'ic**, (-'ik) (a.) بان اسلام pan-islamîq; (islami) (islami); — **Islamism**, (-izm) (n.) اتحاد اسلام pan-islamizm; (tarafdar-lugh); (islami) (islami); — **Slav'ism**, (-izm) (n.) بان ايسلاويزم pan-islavizm; ايسلاو اتحادى islav ittihadu.

Panacea, pan-a-sē'a, (n.) دواى عمومى devâyi oumōumî; دواى كل devâyi küll; (pan zehr) (pan-zehir).
Pancake, pan'kāk, (n.) چورهك cheurek; (geuzleme); (لالانغه) (lalanga).
Pancreas, pan'krē-as, (n.) پانكره آس panqre-as; اوزدان euzdan.
Pandemonium, pan-dē-mō'ni-um, (n.) جهنم jehennem; (fig.) عربده arbede; (jourjourna) (jourjourna).
Pane, pān, (n.) جام jam; لوحه levha; پارچه parcha, (hammer) اوچى oujou; — **Paned**, (pānd) (a.) آلاجه alaja; شاترانجلى shatranjlu.
Panegyric, pan-ē-jir'ik, (n.) مدحيه medhiyye; (lit.) ستايش sitâyish; (a.) (lit.) ستايشكارانه senâkyâr; sitâyish-kyârâne; — **Panegyrist**, (pan-ē-jir-ist) (n.) مداح meddâh; (lit.) ستايشكار sitâyishkyâr.
Panel, pan'el, (n.) لوحه levha; (arch) هيئت jûri; (jud.) كتابه kitâbe; hey-eti adoul; — **Panelled**, (pan'eld) (a.) كتابه kitâbeli; — **Panelling**, (pan'el-ing) (n.) لوحه levhalar; (work) كتابه ishleri.
Pang, pang, (n.) اضطراب uzturâb; هيجان heyeyân; عذاب azâb; (v.a.) اذنا. اضطراب وىرمك uzturâb vermek; ezâ et.
Panic, pan'ik, (n.) قورقو qorqou; تلاش telâsh; قارغاشلق qargashaluq; بانيق paniq; (mil) بوزغون bozgoun; (a.) ناگهاني nâgihânî; — **stricken**, (strik'n) (a.) قورقش pek qorq-moush; بىر بيرى birine qarushmush.
Pannier, pan'yēr, (n.) سبت sepet; كوفه küfe.
Panoply, pan'o-pli, (n.) زده طاقى zurh taqumu; آرمه arma.
Panorama, pan-o-râ'ma, (n.) بانوراما panorama; عمومى منظره oumōumî manzara.
Pansy, pan'zi, (n.) هرچايى منكشه her-jâ-i menkshe.
Pant, pant, (v.n.) صولومق soloumaq; چارپق (يورهك) yûreyi charpmaq; (fig.) چارپىنى pek istemek; (n.) شىدت آرزو shiddeti arzou; — **Pant'ingly**, (-'ing-li)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[PAN-PAR] (انگلیزجه کتانک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

(ad.) حلجائله solouyaraq; (fig.) halejānla.

Pantaloön, pan-ta-lōön', (n.) قومیق qomıq; (pl.) پانتالون pantalon.

Pantheism, pan'thē-izm, (n.) پانتئیزم pante-izm; (حکمت اشراقیه) (hikmeti ishrâqiyye); وجودیه (مسلکی) vüjûu-diyye (-mesleki); — **Pan'thēist**, (n.) پانتئیست pante-ist; اشراقیوندن ishrâqiyyûndan; (وجودیه‌چی) (vü-jûudiyyeji); (pl.) اشراقیون ishrâ-qiyyûn; — **Panthēist'ical**, (-'ik-al) (a.) اشراق ishrâqî.

Panther, pan'thēr, (n.) پارس pars

Pantile, pan'til, (n.) عادی گیرمید (âdi-) kiremid.

Pantograph, pan'to-graf, (n.) پانتوگرافی (n.) pantograf (-âleti); — **Pantographıy**, (-'raf-i) (n.) پانتوگرافی (n.) pantografi (-ousûlu), رسم (اصولی) resim istinsâhu; (view) استنساخی hey-eti ousmûmiyye-si; (descriptions) تعریفات عمومی tâ'rî-fâtu ousmûmiyye.

Pantomime, pan'to-mim, (n.) پاندومینه pandomine; (pers.) پاندومینه‌چی pandomineji.

Pantry, pan'tri, (n.) کیلار kiler; قومانیلق qoumanyaluq.

Pap, pap, (n.) (ana) مە meme.

Pap, pap, (n.) (food) لازمه lap; (a.) ezme; (pelte) پلته; — **Pappy**, (pap'i) (a.) لازمه lap hâlide.

Papa, pa-pä', (n.) بابا baba.

Papacy, pä'pa-si, (n.) بابالی papaluq; — **Papal**, (pä'pal) (a.) بابایه عالی papaya â-id; ... بابالی papaluq...

Paper, pä'pēr, (n.) کاغذ kyâd; (pl.) کاغذ جریده evrâq; (gazete) وثیقه vesîqa; (document) سند sened; (a.) کاغذ kyâd...; (v.a.) کاغذ tapiseri yapmaq, litmus — تورنسول kyâd tornosol کاغدی — **cutter**, (n.) کاغذ پچی kyâd puchâ; — **hang-er**, (n.) کاغذ یاپیشدیریمی kyâd yapush-duruju; — **hangings** (n pl) دیوار کاغدی douvar kyâdu; (a.) کاغذ فابریقه‌سی kyâd fabriqasu.

Papier-maché, pap'yâ-mâ'shâ, (n.) پاپیه ماشه papiye-mashe.

Papist, pä'pist, (n.) قاتولیک qatolik

Papyrus, pa-pi'rus, (n.) پاپیروس pa-piros.

Par, pār, (n.) مساوات müsâvât; (fin.) قیمت qiymet (-i'tibâriyye); (اعتباریه) tesbît et.; at — باش bash; (v.a.) basha bash; above — زمله zamla; qiymetinden fazlasu-na; below — اسقوطو ایله isqontoyle; qiymetinden ashâ.

Para, pa-rä', (n.) پاره para.

Parable, par'a-bl, (n.) تمثیل temsîl; (معنیدار) حکایه (mâ'nidâr-) hikâyê; (v.a.) تشبیه teshbîh et.; — **Para-bol'ic**, (-'ik) (a.) تشبیهی teshbîhi; (معنایی) (mâ'nâlu).

Parabola, par-ab'o-la, (n.) قطع مکافی qat-u mükyâfi

Parachute, par'a-shōūt, (n.) پاراشوت parashüt; سپر سقوط siperi souqout.

Parade, par-ād', (n.) (mil.) رسم یکید resmi gechid; آلاي alay; دیوان di-van; (fig.) نمایش nûmâyish; (place) آلاي ایله کچمک (v.n.) meydan alayla gechemek; (v.a.) تشریف tesh-hîr et.

Paradise, par'a-dis, (n.) جنت jennet; bird of — جنت قوشی jennet qou-shou; — **Paradisaiic**, -al, (par-a-dis-i'ak-al) (a.) جنت گبی jennet gibi; (lit.) جنت آسا jennet âsâ; بیشتی bi-hishtî.

Paradox, par'a-doks, (n.) غریبه garî-be; — **Paradox'ical**, (-doks'ik-al) (a.) عجیب garîb; عجیب ajîb.

Paraffin, par'af-fin, (n.) پارافین parafin.

Paragraph, par'a-graf, (n.) فقره fuqra; بند bend.

Parallax, par'a-laks, (n.) اختلاف منظر ihtilâfu manzar.

Parallel, par'al-lel, (a.) موازی müvâ-zî; (fig.) نظیر nazîr; (n.) عینی aynu; خط متوازی hattı mütevâzî; (geom.) عرض دائرة arz dâ-iresi; (fig.) قياس müşâbehet müşâbeh et.; (pl & mil) موازی سیرل müvâzî si-perler; (v.) قياس qiyâs et.; — of latitude müşâbih ol.; — of latitude arz dâ-ireyi mü-tevâziyesi; — **rulers**, (mar.) موازی müvâzî (-jedveli); — **Par-allelism**, (-'al-lel-izm) (n.) (phil.) مشابهت müşâbehet; (resemblance) موازات müvâzât; قياس qiyâs.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Parallelogram, par - al - lel'o - gram, (n) متوازي الاضلاع mütevâziyül-azlâ'.

Paralysis, pa - ral'i - sis, (n.) فلج felj; inme; — **Paralytic**, (-lit'ik) (n. مع a.) مفلوج meflôuj, in-meli; — **Paralyze**, (-'a - liz) (v.a.) فلج felje ôuratmaq; (fig.) bozmaq; mahv et. .

Paramount, par'a - mownt, (a) عالي âli; غالب gâlib; (important) غايت مهم gâyet mühim; (n.) رئيس re-is; — **chief**, (n.) بويوك beuyük re-is.

Paramour, par'a - mōor, (n.) عاشق ashuq; دوست dost

Parapet, par'a - pet, (n.) ديوار dou-var; سپر بارمقلق parmaqluq, (mil.) siper.

Paraph, par'af, (n.) اشارت ishâret; صبح (ايك حرفل) (ilk harfler); (com) صبح sah; (v.a.) صبح چكك sah chekmek; (parafe et.) (ارافه ا.)

Paraphrase, par'a - frâz, (n.) تفسير tefsir; ايفساح izâh; (v.a.) تفسير tefsir et.; تفصيل tafsil et. .

Parasite, par'a - sit, (n.) (fig.) دالقاووق dalqavouq; (lit.) كاسليس kyâse-lis; (sci.) طفيل toufeyl; — **Parasitic**, (-sit'ik) (a.) رياكار riyâkyâr; toufeyli; — **Parasitically**, (-sit'ik-al-i) (ad.) طفيل بر حالده toufeyli bir halde; (fig.) دالقاووقچا dalqavouqja; (lit.) كاسليسane kyâselisâne.

Parasol, par'a - sol, (n.) شمشيه shem-siye; (v.a.) كونشدن قورومق gûnesh-den qoroumaq; موحافله mouhâfa-za et. .

Parcel, pār'sel, (n.) پارچه parcha; مقدار miqdâr; (lot.) قسم qusum; طاقم taqum; پاكٲ paket; (v.a.) tax - im et.; postal پوسته پاكتي - posta paketi; قولي پوستال qoli postal; — **Post**, (n.) پاكٲ پوسته خانه سي paketi postahânesi; پاكٲ دائره سي paketi dâ-iresi.

Parch, pārch, (v.a.) قاورومق qavour-maq; قاوروتق qavourtmaq; (v.n.) قاورولق qavroulmaq; — **Parched**, (pârchd) (a.) قاورولش qavroulmoush.

Parchment, pārch'ment, (n.) پارشومن parsheumen; — **paper**, پارشومن parsheumen kyâdu.

Pard, pārđ, (n.) قاپلان qaplan.

Pardon, pār'don, (n.) عفو afv; (rel) مغفرت mágfret; (v.a.) عفو afv et; I beg your — pardon ياردون عفو afv edersiniz!; (interrogative) افندم efendim?; — **Pardonable**, (pār'don-a-bl) (a.) عفو afv قابل عفو qâbili afv; معذور mâ'zôur; — **Pardonably**, (pār'don-a-bli) (ad.) عفو afv اولنه جق درجه ده afv olounajaq dereje-de; معذور كوريله جك درجه ده mâ'zôur geurülejek derejede.

Pare, pār, (v.a.) قوبارمق qoparmaq; يونتق yontmaq; (peel) صويق soy-maq; (nails) ييک yemek.

Parent, pār'ent, (n.) ولي veli; (pl.) ابوين ebeveyn; (fig.) سبب sebeb; — **Pär'entage**, (-äj) (n.) صوي soy; nesl; (relation) قرابت qarâbet; — **Parent'al**, (a.) پدرانه pederâne; (tender) مشفق mûshfiq; — **Parenthood**, (pär'ent-hôod, (n.) وليك velilik; ولايت vilâyet.

Paranthesis, pa-ren'the-sis, (n.pl.) پارانتز parantez, معترضه mōu'taruza; (math) كره kerre; — **Parentheses**, (-'the-sëz) (n.pl.) معترضه mōu'taru-zalar.

Paring, pār'ing, (n.) كسيك kesik; كسمه kesme; قابوqlar qabouqlar; (act) صويعه soyma; (agr.) بيچمه bichme.

Parish, par'ish, (n.) محله mahalle; قريه qariyye; دائره روحانيه dâ-ireyi rōuhâniyye; (a.) محله mahalle...; — **priest**, (-prëst) (n.) محله باباسي mahalle papazu; — **Parishioner**, (par-ish'un-ër) (n.) محله لي mahalleli; (pl) محله ليلر mahalleliler; قريه اهالي سي qariyye ahâlisi.

Paris, par'is, (n.pr.) پارس pâris; — **Parisian**, (par-iz'i-an) (a.) پارس... pâris...; (n.) پارسي pârisli.

Parity, par'i-ti, (n.) مساوات müsâ-vât; (analogy) مشابهت mûshâbehet; بکزهيش benzeyish.

Park, pārک, (n.) پارک parq; (v.a.) قاپامق qapamaq; جمع jem et. .

Parlance, pār'lans, (n.) سوز seuz; تدير tâ'bîr.

Parley, pār'li, (n.) مکاله mûkyâle-me; (v.n.) مکاله mûkyâleme et. .

Parliament, pār'li-ment, (n.) پارلامنتو parlamento; — **Parliamentary**,

[PAR-PAR] (انگلیزجه گئانه تلعفی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(pār-li-ment'a-ri) (a.) پارلامنتو... parlamento. ; (lit.) تشریی teshrî-i. — **Parliamentarism**, (pār-li-ment'ar-izm) (n.) پارلامنتو اصولی parlamento ousûlû.
Parlour, pār'lur, (n.) سالون salon; مسافرو اوطهسی misâfir odasu.
Parochial, par-ô'ki-al, (a.) محله... mahalle..; (fig.) محدود mahdûd.
Parody, par'o-di, (n.) نظیره nazîre; تقلید taqlîd; (v.a.) نظیره یاپمق nazîre yapmaq, (lit.) تهزیل tehzîl.
Parole, par-ôl', (n.) بارولا parola; (prisoner's) سور seuz, (a.) (jud) شعاھی shifâhi
Paroquet, par'o-ket, (n.) (کروچوک) papân. (küçük-) بابانان
Paroxysm, par'oks-izm; (n.) نوبت nebet; (lit.) اشتداد مرضی ishtidâdu maraz; (fig.) غلیان galeyân: فوران fe-verân; تهوور tehevvr
Parquet, pār-ke't, (n.) پارکه parke; — floor پارکه زمین parke zemîn; دوشمه parke deusheme; — **Parquetry**, (pār'ket-ri) (n.) پارکه (دوشمه‌لک) parke (-deushemelik).
Parricide, par'ri-sid, (n.) ابون قتلی ebeveyn qatli; (pers) ابون قاتلی ebe-veyn qâtîli.
Parrot, par'ut, (n.) بابان papân.
Parry, par'i (v.a.) مدافعه müdâfâ et.; ber-taraf et.; (n.) چلمه chelme; (fig.) مدافعه müdâfâ.
Parse, pâr's, (v.a.) (gram.) تحلیل tah-lîl et.; — **Parsing**, (pâr's'ing) (n.) تحلیل tahlîl; اعراب î'râb.
Parsimony, pār'si-mun-i, (n.) خست hisset; جیمریلک jimrîlik; — **Pârsimô'nious**, (-'ni-us) (a.) خسیس hasîs; جیمری jimî.
Parsley, pâr's'li, (n.) مایدانوز may-danoz.
Parsnip, pâr's'nip, (n.) یابان هاووجی ya-ban havoujou.
Parson, pār'sn, (n.) پاپاس papaz; — **Pâr'sonage**, (-'sn-âj) (n.) پاپاس اقامتگاهى papaz iqametgyâhu.
Part, pâr't, (n.) قسم qusm; (pl.) اقسام axâm; (side) طرف tarâf; (interest) علاقه alâqa; اشتراك ishtirâk; (share) جزؤ hisse; پای pay; (quantity) جزؤ jüz; پارچه parcha; (pl.) اجزا ejzâ;

(actor's) وظیفه vazife; رول rol; (place) دیار diyâr; حوالی havâlî; (qualities) اشتراك ersâf; (v.a.) آیرمق ayurmaq; taxim et.; (v.n.) آیرلیق ayrul-maq; پایلاشمق paylashmaq; for my — (fig.) بجه bana gelinje, benje...; to take — (in) (ش) اشتراك ا. (ن) التزام a. (with) (e-) ishtirâk et.; (give) ویرمک ver-mek; ساتمق satmaq; in — qus-men in — s پارچه parcha qusum qusum; (book) جزؤ جالنده jüz hâlinde; of the one ی bir tarafdan. : on the of طرفدن — tarafundan; for the most — قسم اعظمی qusmu â'zamu.
Partake, pār-tāk', (v. n.) اشتراك ish-tirâk et.; — **Partaker**, (pār-tāk'er) (n.) مشترک müshterek; شریک sherîk; — **Partāk'ing**, (n.) اشتراك ishtirâk; (fig.) علاقه alâqa dahl; دخل
Partial, pār'shal, (a.) قسم qusmen; طرفگیر taraf-gîr; (inclined) طرفگیر jüz-i; — **ly**, (ad.) قسم qusmen; (fig.) طرفگیرانه tarafgirâne; — **Partiality**, (pâr-shal'i-ti) (n.) طرفگیرلک ta-rafgirîlik.
Participate, pār-tis'i-pât, (v.) اشتراك ishtirâk et.; — **Participant**, (pâr-tis'i-pant) (a. n) اشتراك ایدن ishtirâk eden; مشترک müshterek; — **Participa'tion**, (pâr-tis-i-pâ'shun) (n.) اشتراك ishtirâk; حصه hisse.
Participle, pār'ti-si-pl, (n.) present اسم ismi fâ'il; past — اسم ismi mef-ûl.
Particle, pār'ti-kl, (n.) ذره jüz; zerre; دانه dâne; (fig.) اجزا ejzâ; (gram) ادات edât.
Particular, pār-tik'û-lar, (a.) خصوصی housûsî...; mahsûs; (strange) شایان دقت shâyânu diqqat; غریب garîb, (precise) دقیق daqîq; تام tam; (pers.) مراقلی merâqlu; housûs; (n.) خصوص housûs; (pl.) معلومات mâ'l-ôumât; (phil.) (single) مفرد müf-red; — **ly**, (ad.) بالخاصه bil-hâssa; خاصه hâssatan; (very) خصوصیه ziyâdesîle; in — خصوصیه housûsîle; بالخاصه bil-hâssa; — **Particularity**, (pâr-tik-û-lar'i-ti)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn; shut; mūte, very; tū چيروو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [PAR-PAS]

(n.) housōusuyyet, — **Particularize**, (pār-tik'ū-lar-iz) (v.a.) تفصيل tahsis et; (n) تفصيل tafsīl et.; (a) ايصاح izāh et.

Parting, pārt'ing, (a) آيران ayuran; (fig.) تفریق tef-riq; (going) مفازت mufāraqat; (breaking) قوپما qopma; (lune) خط فاصل hattū fāsul; (hair) آيرلان ayruq, آيرulan yer; — of the ways بيشيم bichim; — (fig.) ان نازك زمان en nāzik zemān.

Partisan, pārti-zan, (n.) طرفدار ta-rafdār; (weapon) قارغى qargu.

Partition, par-tish'un, (n.) تقسيم tax-im; (lib.) انقسام inqisām, (wall) بوله beulme; ديوار douvar; (pl.) بولمه beulmeler; تقسيمات taximāt; (mus.) پارچه parcha, (v.a.) تقسم taxim et; بولم beulmek; آيرماق ayurmaq; — **Partitive**, (-ti-tiv) (a) تقسيم taximi; توزيى tevzi-i.

Partner, pārt'ner, (n.) اورتاқ ortaқ; شريك sherik; (dance) قاوله qavalye; (fem.) رفيقه refiqa, — **Pārt'nérship**, (n.) اشتراك ish-tirāk.

Partridge, pārt'rij, (n.) ككلك kek-lik.

Party, pārt'i, (n.) پارتي parti; (side) طرف taraf; (company) جمعت jem-iy-yet; هيئت hey-et; (pol) فرقه furqa; (mil.) طاقم taqum; (a) قسم qu-sum...; (pol) فرقه furqa...; — **coloured**, (a) مختلف رنگلى مختلف renkli; — **man**, (n.) طرفدار tarafdār; (pol) فرقه آدمى furqa adamu; — **politics**, (n.) فرقه سياستى furqa siyāseti; فرقه جيانى furqajuluq, — **spirit**, (n.) فرقه غيرتى furqa gayreti; — **wall**, (n.) مشترك ديوار mūsh-terek douvar.

Parvenu, pā'r-ve-nū, (n. و a.) توردى tūredī; سورادن سورمه sōradan geur-me.

Pasha, pā'sha, (n.) پاشا pasha.

Pass, pas, (n) بوعاز boghaz; پاسو paso; (certificate) تذکرة tezkerē; وثيقه vesīqa; (spo.) پاس pas; حمله hamle; (v.n) گچمک gechmek; مرور mūrōur et.; (regard) عد ايدمک add edilmek; صایلمق sayulmaq; (succede) موفق او. mou-

vaffaq ol, (approved) قبول ايدمک qabōul edilmek; (v.a.) گچمک gechmek; (i-) tejāvuz et, (enact) تصديق tasdiq et, قبول qabōul et.; (spo) پاس ياپمق pas yapmaq; حمله hamle et; (penetrate) گچيرمک gechir-mek; — away گچمک gechmek; زائل ol; (dic) اولمک eulmek; — off (v.a.) گچيرمک gechirmek; (palm) صایلمق dolandurmaq. (-for) سايولماق sayulmaq, — on گچتمک (ge-chib-) gitmek; — over گچمک (qarshuya-) gechmek; (fig.) گچمک gechmek, باقماماق baqmamaq; — **book**, دفتر defter; (fin) جزؤدان jüzdan; — **port**, پاساپورت pasaport; — **word**, parola; — **Passable**, (pas'a-bl) (a) قفاڭك gechilebilir; (a) fenâ deyil; — **Passably**, (pas'a-bli) (ad) اولدوقچا oldouqja...

Passage, pas'āj, (n.) يول gechid; يول yol; پاساژ pasāj; (act) گچيش gechish; مرور mūrōur; (fee) مروریه mūrōuriyye; (enactment) تصديق tasdiq et; قبول qabōul; (occurrence) وقوع vou-qōu'; وقعه vaq-a; (clause) فقره fuqra; گچيجى گوش ibāre: bird of — گچيجى گوش ge-chijji goush; (fig.) يولجى yoljou, زيارنجى ziyāretji.

Passenger, pas'en-jer, (n.) يولجى yol-jou; «قاهاره» yoljousou; — **room**, (n.) بکلمه محلى bekleme mahalli.

Passe-partout, pas-pār-tōū, (n.) پاس pas-partōu; قارتون carton; (key) (مايمونچق) maymounjouq).

Passer, pas'ér, (n.) گچيجى gechiji; — **by**, (n.) يولجى yoljou; (pl.) گچى gelen gehen.

Passible, pas'i-bl, (a.) مستعد müsta-id; — **Passibility**, (pas-i-bl'i-ti) (n.) استعداد isti'dād; Hassâsiyyet.

Passing, pas'ing, (a.) گچيجى gechiji; (now) حاضِر hâzur; (sur-passing) چوق choq; بويوک beuyük; (ad.) (exceedingly) زياده سيله ziyâdesile; تصديق son derejede; حوك tasdiq et; قبول qabōul; — **bell**, (n.) وفات چاكي vefât chanu; (poet.) رحلت nâqōusi rihlet.

Passion, pash'un, (n.) احتراض ihtirās;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq

[PAS-PAT] (انگلیزچه گمانك تلفظی اینچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

هیجان heyejân; (*rage*) حدث hiddet; حرس hurs; (*rel*) عذاب azâb; جفا jefâ: — **play**, (*n.*) دینی درام dîni dram; (*Christ's*) (*lit.*) آلام عیسی âlâmu isâ; — **week**, (*n.*) مقدس هفتة mouqaddes hafta; — **Passionate**, (*pash'un-ât*) (*a*) حریرس harîs; هیجانلای heyejânlu; (*intense*) شدید shedîd; (*pers.*) مبتلا mübtelâ; — **Passionately**, (*pash'un-ât-lî*) (*ad*) هیجانانه ihtirâsla, هیجانلای heyejânla; شدتله shiddetle; — **Pasionless**, (*pash'un-les*) (*a*) احتیاضسز ihtirâs-suz, هیجانسز heyejânsuz, لایقید lâqayd.

Passive, pas'iv, (*a.*) تأثیرسز te'sîrsiz; (منفی) (menfî); (*inactive*) مقاومسز mouqâvemetsiz; حائل âtul; (متعلل) (münfa-il); (*gram*) مفعول mef'ûul; مجهول mejhoul; (*phil.*) انفعالی infî-âli; — **ly**, (*ad.*) بلا مقاومت bilâ mouqâvemet; (*gram*) مجهول اولدی mejhoul olaraq; — **ness**, **Passivity**, (*pas-iv'i-tî*) (*n.*) (fig.) مطاوعت moutâvât; (*inaction*) عطلات atâlet; (*sci*) استقرار istiqrâr, (*phil*) انفعالیات infî-âliyyet.

Passover, pas'ô-ver, (*n.*) قربان qourban; (*holiday*) بایرام bayram; — **bread**, (-bred) (*n.*) خردوسز hamoursouz.

Past, past, (*a.* مع *n*) کچمیش gechmish; ماضی mâzî, (*retired*) سابق sâbuq; (*old*) اسبق esbaq; in — **times** کچمیش ماضیده gechmish zemânlar da; زمانلرده mâzîde; half — «eight» یچق «sekiz» bouchouq.

Paste, pâst, (*n.*) خور hamour; لاپه lapa; (*cement*) چیریش chirish; قولا qola; (*v.a.*) یاپیشدیرمق yapushdurmaq; — **board**, (-börd) (*n.* مع *a*) قارتون qarton, قارتون mouqavva.

Pastel, pas'tel, (*n.*) پاستل pastel; — **Pastelist**, (*n.*) پاستل رسامی pastel ressamu

Pasteurize, pas-tér'iz, (*v.a.*) پاستوریزه a. pasteurize et.; (تلقیح et.) (telqîh et.).

Pastil, pas'til, (*n.*) پاستیل pastil; قورس qours; شکر sheker.

Pastime, pas'tim, (*n.*) اکلنجه eylenje; مشغله meshgale.

Pastor, pas'tur, (*n.*) پاستور pastor; راهب râhib; (*shepherd*) چوبان choban; (*lit.*) رای râ-i; — **Pastoral**, (-tur-al) (*a*) (*rel*) ... پاستورلق pas-

torlouq ...; چوبان choban...; ... کوی keuy...; (*n.*) چوبان شعرى choban shî-ri; (*pl.* مع *lit*) اشعار راعیه ish-âru râ-uyye; (*play*) چوبان هواسی choban havasu; قانتور qanto; (*rel.*) خطابه hutâbe; وعظ vâ'z; — **Pastorship**, (-tur-ship), **Pastorate**, (-tur-ât) (*n.*) پاستورلق pastorlouq; (*pl*) راهبیل râhibler.

Pastry, pâst'ri, (*n.*) خور ایشی ha-mour ishi; پاتیسریری patiseri; — **cook**, (*n.*) پاسته‌چی pasta-ju; پاسته یاپان pasta yapan

Pasture, past'ur, (*n* مع *a.*) اوت ot...; اوتلاق yem; (*land*) مرعا mer-â; اوتلاق otlaq; (*v.a.*) اوتلاتق otlatmaq; (*v n*) اوتلامق otlamaq; — **Past'ürage**, (-âj) (*n.*) مرعا mer-â; (*act*) اوتلاتمه otlatma.

Pasty, pâst'i, (*a.*) خور کبی hamour gibi; بورهك beurek. (*n.*)

Pat, pat, (*n.*) قالب qalub; طوپاق topaq.

Pat, pat, (*n.*) (*blow*) فیسکه fiske; صربه darbe; (*v.a.*) دووقونق doqounmaq; تام (fily) oqshamaq; (*ad.*) تام tam...; پک موافق (اولدیق) pek mouvâfuq (-olaraq).

Patch, pach, (*n.*) یامه yama; پارچه parcha; (*phot*) عرصه arsa; (*silk*) یامه peche; (*a*) یامالی yamalu; (*v.a.*) یاپیورمک yamalamaq; (*fig*) یاپیورمک yapuvermek; — **word**, (*n.*) چیرکین شی yama ishi; (*fig*) chirkin shey; — **Patcher**, (pach'ër) (*n.*) یامه‌چی yamaju; — **Patchy**, (pach'i) (*a.*) یامالی yamalu; (*fig*) آهکنسز âhenksiz.

Pate, pät, (*n.*) تپه bash; تپه tepe; — **Pated**, (pät'd) (*a.*) ناحلی bashlu.

Patent, pâ'tent, (*a.*) امتیازی imtiyâzlu; (*open*) عیان ayân; معلوم mâ-lûm; (*n.*) پانتنت patente; امتیازی آلتی (v.a.) berât; — **office**, imtiyâzununu almaq; — **office**, (-of'is) (*n.*) پانتنت قلمی patente qalemi; — **rolls**, (*n.*) برات سجلی berât sijilli; — **Patentee**, (pâ-tent-ë') (*n.*) صاحب امتیاز sâhibi imtiyâz.

Paternal, pa-tér'nal, (*a.*) بابالق babaluq...; پدرانه pederâne; (*hereditary*) بابدان قاله babadan qalma; باباجه irsi; — **ly**, (*ad.*) باباجه babaja; پدرانه pederâne; — **Patér'nity**, (-ni-tî) (*n.*) بابالق babaluq;

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very: tû چوپو; ch; sh; th; zh; [PAT-PAU]

(lit.) übüvvet; (fig.) bâ-nilik.

Paternoster, pat-er-nos'ter, (n.) تسبیح tesbîh; (fig.) دیزی dizi; (fishing) اولطه olta; چاپارا chapara; (arch.) آستی asgu; ترینات tezyinât; (rel) دعا dou-â; ورد vird; (pl.) اوراد evrâd; no penny, no — یارهسز ایش یوق! parasuz ish yoq'.

Path, pāth, (n.) یول yol; طریق tariq; — 'finder, (n.) کاشف kyâshif; (fig.) پیشوا pîshivâ; رهبر rehber; — Pāth'less, (a.) یولسر yolsouz; صابه sapa; رهبرسز rehbersz; — Pāth'way, (wā) (n.) طریق tariq; بابا yaya yol.

Pathetic, pa-thet'ik, (a.) مہیج müheyyij; مؤثر mü-essir, — Pathe'tically, (-ik-al-i) (ad.) مہیج صورتده müheyyij sôuretd; هیجانه heyejânla.

Pathology, pa-thol'o-ji, (n.) علم امراض ilmi emrâz; مرضیات marazuyyât

Pathos, pā'thos, (n.) تأثیر te'sîr; (emotion) هیجان heyejân; تأسر te-essür.

Patient, pā'shent, (a.) صبری saburlu; صبور sabôur; متحمل mutehammil; (n.) خسته hasta; — ly, (ad.) صبورانه sabôurâne; صبر ایدرک sabr ederek; تائی te-enniyle; — Patience, (pā'shens) (n.) صبر sabr; تحمل te-hammül; تائی te-enni.

Patriarch, pā'tri-ärk, (n.) رئیس re-is; (sheyh); (rel.) بطریق patriq; — Patriarchal, (pā'tri-ärk'al) (a.) شیخانه patriqliq; — Patriarcate, (pā'tri-ärk'ät) (n.) بطریق patriqlik; (residence) بطریقخانه patriqhâne.

Patrician, pa-trish'an, (a) اصیل asil; نجیب nejîb; (n.) اصیلزاده asilzâde.

Patriclide, pat'ri-sid, (n.) (pers.) بابا قاتلی baba qâtîli; (act) بابا قاتلی baba qatli.

Patrimony, pat'ri-mun-i, (n.) میراث mirâs; (rel.) اراد irâd; — Patrimō'nial, (-ni-al) (a.) موروث mevrôus; ارثی irsî; — Patrimō'nially, (-ni-al-i) (ad.) ارثاً irsen.

Patriot, pā'tri-ot, (n.) وطنپور vatanperver; (pl.) وطنپوران vatanper-verân; — Pātriot'ic, (-ik) (a.) وطنپور vatanperver; حمیتی hamiiyetli; — Pātriot'ically, (-ik-al-i)

(ad.) وطنپورانه vatanperverâne; حمیت hamiiyetli; — Pā'triotism, (-izm) (n.) وطنپورلیک vatanperverlik; حمیت hamiiyet.

Patristic, -al, pa-tris'tik, -al, (ad.) (lit.) آباء کینسایه âbâ-i kinisâye â-id; (Islamic) عاقله مذهب عاقل e-imme-i mezhebe â-id; — Patrist'ics, (-'iks), آباء کینسا âbâ-i kinisâ bahsi; (Islamic) عاقله مذهب عاقل e-imme-i mezheb bahsi.

Patrol, pa-tröl', (n.) قره قول qara-qol; دوریه devriye; (v.n.) قره قول qara-qol et.; طولاشماق dolashmaq; دوریه devriye gezmek.

Patron, pā'trun, (n.) باطرون patron, صاحب sâhib; (fig.) حامی hâmi; — Patronage, (pāt'run-āj) (n.) (fig.) حمایت himâye; صحابت sahâbet; — Patroness, (pā'trun-es) (n.) صاحبه sâhibe; (fig.) حامیه hâmiye; — Patronize, (pāt'run-iz) (v.a.) (fig.) حمایت himâye et.; حامیهسه himâyesine almaq; صحابت sahâbet et..

Patronymic, -al, pat-ro-nim'ik, -al, (a.) اجدادن قالمه ejdâd-dan qalma; بابادن babadan mevrôus; — Patronym'ic, (n) موروث عنوان ejdâd-dan mevrôus onunvân

Patten, pat'en, (n.) پاتنه paten; (طاقونیه) (taqouneye), (base) طابان taban; قاعده qâ-ide.

Patter, pat'ër, (v.n.) پیتردامق puturdamaq; چارمق charpmaq; — Patter-ing, (pat'ër-ing) (n.) پیتردی puturdu; ses.

Patter, pat'ër, (v.n.) (rel.) ذکر zikr et.; (fig.) تکرار tekrâr et.

Pattern, pat'ern, (n.) نمونه nûmôune; مودل model; اورنک eurnek; — book, (n.) نمونه آلومی nûmôune albeumü; — maker, (n.) مودلجی modelji; قابچی qalubju; — shop, (n.) مودلخانه modelhâne.

Patty, pat'i, (n.) چورهک beurek; چورهک cheurek;

Paucity, paw'sit-i, (n.) آزلق azluq; ندرت nedret.

Paunch, pawnsh, or pânsh, (n.) قازن qarn; اشکبه ishkembe; (v.a.) قازتی qarnunu delmek; — Paunchy, (pawnsh'i) (a.) قازنی یوبوک qarnu beuyük; شیشمان shishman.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join: though et.=etmek; ol.=olmaq;

[PAU-PEA] (انگلیزجه کاتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

Pauper, paw'pēr, (*n.*) فقیر faqir; (*fig.*) عاجز âjiz; — **Pauperism**, (paw'pēr-izm) (*n.*) فقر faqr; (*fig.*) عجز ajz

Pause, pawz, (*n.*) پوز pōz; توقف te-vaqqouf; فاصله fâsula; (*v n*) طوق دورماق; — **Pauselessly**, (pawz'les-li) (*ad*) بلا توقف; — **Pausing**, (pawz'-ing) (*n.*) دوشونه dūshünme, تشکر te-fekkür, — **Pausingly**, (pawz'ing-li) (*ad*) فاصله ایله fâsulayle; وقت وقت vaqit-vaqit; (*deliberately*) دوشونه راک dūshünerek.

Pave, pāv, (*v.a.*) دوشه مک deushemek; (*street*) قالدوروم یاقق qaldurum yapmaq; (*fig.*) احصار ihzâr et; — **Paved**, (pāv'd) (*a*) دوشه لی qaldurılı; — **Päve'ment**, (*n.*) قالدوروم deusheme; — **Paver**, (pāv'er) (*n.*) قالدورومچی qaldurumju; — **Päving**, (-'ing) (*n.*) قالدوروم طاشی qaldurum tashu.

Pavillon, pa-vil'yun, (*n.*) پاییون pa-viyyon; (*mil.*) چادر chadur

Paw, paw, (*n.*) پنجه penche; (*v.a.*) قورجالامق penchelemek; (*fig.*) قورجالامق qourjalamaq; (*v n*) قازماق (یری) (yeri-) qazmaq; — **Pawed**, (paw'd) (*a*) پنجه لی pencheli.

Pawn, pawn, (*n.*) رهین rehin; (*v.a.*) رهینه terhin et; at — rehinde; — **broker**, (*n.*) (rehinel-) پاره ورن para veren; — **tefeji**, (*n.*) تفعی sarraf; — **shop**, (*n.*) اقراس اداره خانه سی iqrâz idâ-rehânesi; (*public*) ادانه صندینی idâne sandugh; — **ticket**, (*n.*) رهین مقبوضی rehin maqbûzou; — **Pawnee**, (-nē') (*n.*) (rehinel-) پاره آلان para alan; مستقرض müstaqrüz

Pawn, pawn, (*n.*) (chess) پایتاق pay-taq.

Pay, pā, (*n.*) پاره üjret; اجرت para; (*salary*) معاش ma-âsh; آیلق ayluq; (*v.a.*) تسویه te'diye et.; — (*back*) et.; (*fig.*) ادا edâ et.; — **in** تسلیم teslîm et.; — **off** چیقارماق chuqarmaq; (*mar.*) غیر فعال قادرویه نقل qadroya naql et.; — **mon-vaqqaten** ترخیص mou-vaqqaten terhis et.; (*revenge*) تلافی

telâfi et.; (*naut*) دوشمک dūshmek; — **out** توزیع te'diye et.; — **lashqa** et.; (*mar*) لاشقه laşqa et.; — **day**, te'diyyât günñü, — **list**, bordero, — **master**, kyâ-tib; معاش کاتب ma-âsh kyâtibi, — **office**, vezne; — **Pay'able**, (*a*) امریه vâjibût-te'diye; — **Pay'ment**, (*a.*) تأدیه te'diyyât; (*act*) تأدیه te'diye; تسویه tesviye; (*fig.*) قارشیلق qarshuluq; موقابه mouqâbele.

Pay, pā, (*v.a.*) (mar) زیتلمک ziftlemek.

Pea, pē, (*n*) بزیله bezelye; **Egyptian** — عطر شاهی uhr shâhi; — **nut**, (*n.*) فستق fust-tuq.

Peace, pēs, (*n.*) صلح soulh; سکونت sü-kyûnet; (*int*) سکوت sükyûnet! — **breaker**, (brāk'er) (*n.*) کورولتوچی gürültüjü; — **maker**, (*n.*) باریشدیریمی barusdurujü; (*lit.*) مصلح mouslih; — **offering**, (*n.*) (rel.) زکات zekyât; (*fig.*) تطیب (خاطر) tatyib (-hâtur); — **establishment**, (*mil*) قووه حشریه qouvveyi hazariye; — **Peaceable**, (pēs'a-bl) (*a.*) ساکن sâkin; آسوده âsûde.

Peaceful, pēs'fool, (*a.*) ساکن sâkin; — **soulhperver**; — **ly**, (*ad.*) مسالمتکارانه sükyûnetle; (*lit.*) سکونت mü-sâlemetkyârâne; — **ness**, (*n.*) سکونت soulhperverlik; سکوت sükyûnet.

Peach, pēch, (*n.*) شفتالی sheftâli; — **stone**, (*n.*) شفتالی چکردکی sheftâli chekirdeyi

Peacock, pē'kok, (*n.*) (قوшы) طاووس tavous (-qoushou); (*v.*) غورولانق gourûrlanmaq; قیریتق qurutmaq.

Peahen, pē'hen, (*n.*) دیشی طاووس di-shi tavous

Peak, pēk, (*n.*) اوج ouj; (*top*) تپه tepe; ذروه zirve; (*mar.*) جوندای jounda; — **Peaked**, (pēkd) (*a.*) سیوری sivri; (*fig.*) نارین nârin; (*sickly*) خسته لقی hastaluqlu.

Peal, pēl, (*n.*) کورولتو ses; سس ses; (*laughter*) قهقهه qahqaha; (*thunder*) طراقه tarâqa; کورلتو gür-lültü; کورلеме gürleme; (*bells*) چاک chan nâgmeleri; (*v. n.*)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; möön; shut; müte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; zh ز [PEA-PEE]

چىنلاماق chunlamaq, (v.a.) چىنلاشق
chunlatmaq (assail) كوردولتوبه بوغق
gürültüye bômaq; (celebrate) تسعيد
tes-id et..

Pear, pār, (n.) آرمود armoud; —
shaped, (a) آرمود شكلنده
sheklînde; آرمود بيجىمى armoud bi-
chimi.

Pearl, perl, (n.) اينجى inji; (v.a.)
اينجى اينجى injiyle süslemek;
— barley, (-bâr'li) (n.) فريك
frenk arpasu; — Pearly, (pêrl'i)
(a) اينجى اينجى (like) اينجى inji
gibi; (clear) يراق berrâq

Peasant, pez'ant, (n.) كويلى keuylü;
(a) كويلى keuylü...; (fig.) قبا qaba;
— Peasantry, (pez'ant-ri) (n)
كويلىلر keuylüler.

Peat, pêt, (n.) تزهك tezék.

Pebble, peb'l, (n.) چاقىل chaqul
(-tashu); — Pebbled, (peb'ld) (a.)
چاقىل دوشلى (paved) چاقىللى
chaqul deusheli.

Peccable, pek'a-bl, (a.) (lit.) آثم âsim;
گناهگار günâhkyâr; (fig.) غطى
mouhtî.

Peccant, pek'ant, (a.) گناهگار günâh-
kyâr; فاسد mîjrim; (bad) فاسد
fâsid; — Peccancy, (pek'an-si) (n.)
گناه günâh; جرم jûrm; فساد fesâd;
(pl.) سيئات seyyi-ât.

Peck, pek, (n.) (بطمان) (batman);
(amount) حيلى haylu miqdâr.

Peck, pek, (v.a.) غالاماق gagalamaq;
(fig.) سوقماق soqmaq; (eat) يىگ
yemek.

Pectoral, pek'to-ral, (a.) كوكس ...
geu-üs...; صدرى sadri; (n.) كوكسلك
geu-üslük; (priest's) صدرى sadriye;
(medicine) كوكس علاجى geu-üs ilaju.

Peculiar, pe-kül'yar, (a.) خاص hâss;
خصوصى housôusî; (odd) غريب garib;
— ly, (ad.) خاص hâssatan; —
Peculiarity, (pe-kül-yar'i-ti) (n.)
خصوصيت housôusuyyet; خاص hâssa;
(pl.) خواص havâss; اوصاف evsâf;
— Peculiarize, (pe-kül'yar-iz)
(v.a.) آيرىقم tahsîs et.; آيرىقم
ayurmaq; تميز temyiz et..

Pecuniary, pe-kû'ni-ar-i, (a.) پاره...
para...; نقدى naqdî; — Pecuniar-
ily, (pe-kû'ni-ar-i-li) (ad.) نقدآ
naqden; پارهجه parağa.

Pedagog, ped'a-go-ji, (n.) پيداگوژى
pedagoji; تربيه افشال (-i et-
fâl); — Pedagogic, (-goj'ik) (a.)
(lit.) پيداگوژى تربيهي تربيهي
pedagojiq; — Pedagogue, (-a'gog)
(n.) تربيهي تربيهي müreb-
bî; (pedant) عقلا ouqalâ.

Pedal, ped'al, (n.) پيدال pedal; آياق
ayaq (-yeri); (a.) آياق... ayaq;
(lit.) رجلي rijli

Pedant, ped'ant, (n.) عقلا ouqalâ, —
Pedant'ic, (-'ik) (a.) (lit.) معلوماتروشانه
mâ'lômât-fürôushâne; — Pedant'-
ically, (-'ik-al-i) (ad.) عقلاجه ou-
qalâja, — Ped'antry, (-ri) (n.)
معلوماتروشلى ouqalâlûq; (ignorance)
lômât-fürôushlouq; جهالت
jehâlet.

Peddler, ped'lér, (n.) ساتيجى (سيار)
(seyyar) satuju; — Peddling,
(ped'ling) (n.) ساتيجىللى sutujuluq;
(fig.) بيهودىللى beyhûdelik; (trifling)
(a.) اهميتسىز ehemmiyyetsiz;
beyhûde.

Pedestal, ped'es-tal, (n.) كرسى kür-
sü; قاعده qâ-ide.

Pedestrian, pe-des'tri-an, (n.) پياده
piyâde; ياي گیدن yaya giden (a.)
yaya; پياده... piyâde...

Pedicure, ped'i-kür, (n.) پيديكور pe-
dikür.

Pedigree, ped'i-grē, (n.) نسب neseb;
شجره shejere.

Pediment, ped'i-ment, (n.) صاچاق
sachaq; جبهه jebhe.

Peel, pēl, (n.) قابوق qabouq; درى
deri; (shovel) كوره kürek; (v.a.)
صويلى soymaq; (v.n.) صويلى soyoul-
maq; — Peeled, (pēld) (a.) صويلى
soyoulmouh; — Peeling, (pēl'ing)
(n.) صويلى soyma; (pl.) قابوقلر qabouqlar.

Peep, pēp, (n.) كيزلى (گيزلى) (gizli-)
baqush; (fig.) ظهور zouhûr; طلوع
toulûr; (v.n.) كوزتلكمك geuzetle-
mek; (fig.) كورونمك geurünmek; —
'hole, (-höl) (n.) كيزلى گيزلى gizli
delik; — o' dā, (-o-dā) (n.) كوز
gün ârmasu; (وقت) seher (-vaqti); — boys, (n pl.)
(protestanlar); — Peeper,
(pēp'ér) (n.) (pers.) كوزجى geuzjü;
(zo.) كوز geuz.

only; routine; through; tuck; müsee; give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[PEE-PEN] (الكلزحه كلماتك تلفظ، ايجون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Peep, pēp, (*n.*) (chicken's) جیو حيو سسی
jivjiv sesi, (*v.n*) (جیو حيو) اوتك (jiv-
jiv-) eutmek; حو بلدماق juvuldamaq

Peer, pēr, (*n.*) کُفو kúfv; اقراڻ agrān; (*noble*) اصیلزاده asilzāde; (*pl*) زادگان zādegyān; (*pol*) اعیان ā'yān; — **Peerage**, (pēr'āj) (*n.*) اصالت asālet, (*pl*) زادگان zādegyān; اشراف eshrāf, (*book*) سجل زادگان sijilli zādegyān; — **Peeress**, (pēr'es) (*n.*) اصیل (قادین) asil (-qadun); اصیلزاده asilzāde.

Peer, pēr, (v n) تجسس tejessüs et ;
(appear) کورونمک geurünmek.

Peerless, pēr'les, (a.) امثالسز emsâl-siz; (*bil.*) بى نظير bî-nazîr; — **ly, (ad)** امثالسز درجده emsâlsiz derejede: — **ness, (n.)** امثالسزلك emsâlsizlik; فوق العادلك fevval-âdelik.

Peevish, pēv'ish, (*a*) خویش hony-souz; titiz; — *ly*, (*ad.*) خویشجه honysozja; titizlike; — *ness*, (*n.*) خویشلوق honysozluoq; titizlik; عكسلک axilik.

Peg, peg, (*n*) آغاچ چوبى *aj chivi; (tent's)*
قارپى *qazuq; (mus)* آناختار *anahtar;*
ماندال *mandal; (step)* قدمه *qademe;*
(*excuse*) عذر *euzr; معذرت* *mâ'zeret;*
(*v.a.*) چويله مك *chivilemek; (com.)*
پيئاسى يولوق *piyasayu toutmaq; (v n)*
شايقه *sebât et; hat* — آصعيسى

chapqa asgusu; — **leg**, (*n.*) آجاق *ajaq*; — **âj bajaq**; (*fig.*) سقط *saqat*; — **top**, (*n.*) كولوت پانتالون *kulot pantalon*; — **Pegging**, (*peg-*ing) (*n.*) چيويلمه *chivileme*; (*pl*) چيويلر *chiviler*, (*mus*) كرمه *germe*; (*perseverance*) غيرت *gayret*; اقدام *iqdâm*

Pelerine, pel'er-in, (*n*) پلهرين pelerin.
Pelf, pelf, (*n*.) پاره para; (*fig.*) (وورغون)
 (yourgoun).

Pelican, pel'i-kan, (n.) (zo.) سقا قوشى
saqa qoushou; ايبىك inbik; (den-
tist's) كىرپىت kerpeten.

Pelisse, pe-lēs', (*n.*) كورك kürk; مانتو manto.

Pellet, pel'et, (*n.*) يۈۋارلاق tâne; يۈۋارلاق
youvarlaq, (*v.a.*) يۈۋارلاق ياپىقى you-
varlaq yapmaq.

Pellicle, pel'i-kl, (*n.*) زار zar ; اینجه دری
inje deri ; غشا guishâ.

Pell-mell, pel-mel', (*ad.*) قارمە قاريشيق
qarma qarushuq.

Pelt, pelt, (*n.*) **deri** پوست; **post**;
— **monger**, (*·mung'ger*) (*n.*) **دريجي**
deriji; — **Pelt'ry**, (*·'ri*) (*n.*) **کودکله**
kürkler; **postlar**.

Pelt, pelt, (*v.a.*) آتmaq atmaq; وورمق
 vourmaq; — **Pelt'ër**, (*n.*) صاغناق
 sâghnaq; (*fig.*) تهور tehevür; —
Pelt'ing, (-ing) هجوم hüjûm; (*a*)
 شدتli shiddetli

Pelvis, pel'vis, (*n.*) (and) حوصلة hav-sala; — **Pel'vic**, ('vik) (*a*) حوصلى haysali.

Pen, pen, (*n.*) قلم qalem, (*feather*) توی
tüy, (*v.a.*) یازماق yazmaq. —holder,
(*n.*) قلم صابى qalem sapu; — knife,
(—'nif) (*n.*) قلمتراش qalemtrash; چاقی
chaqu; — name, (—'nām) (*n.*) (lit.)
نام nām müste-ār.

Pen, pen, (n.) (fold) آغل aghul;
(chicken's) قفس qafes; کومس kūmes;
(v a.) (shut) قاپامق qapamaq; سد ا. sedd et.

Penal, pē'nal, (*a.*) ... جزاء *jezâ* ; جزائي *jezâ-i* ; — **code**, (-kōd) (*n.*) جبرا *jezâ-i* ; — **قانوننامه** *jezâ qanûnnâmesi* ; — **laws**, (*n.*) جزا قانونلری *jezâ qânûn-larû* ; — **servitude**, (*n.*) کوردک *kûrek* (جزاسی) *kûrek (-jezâsu)* ; (*-for life*) (جزاسی) مؤبد کوردک *mû-ebbed kûrek* (*-jezâsu*) .

Penalty, pen'al-ti, *(n.)* جزا jezâ; مجازات
mujâzât; under the — of جزا سے تابع
(اولہرق) jezâsuna tâbi' (-olaraq)

Penance, pen'ans, (*n.*) (*rel.*) كفارة ke-fâret; رياءت ruyâzat; عذاب azâb.

Pence, pens, (n pl) په نس pens; په نی (لر) peni (-ler); «six» — په نس «آلتي»
«altu» pens; په نی «آلتي» peni. «altu»

Pencil, pen'sil, (*n.*) قودشون قلم qour-shoun qalem; (*art*) فیرچه furcha; (*rays*) حزمات hazmât; (*v.a.*) چيزمک chizmek; ترسيم tersim et., — **Pen-cilled**, (-sild) (*a*) شاعلی shou-âlu; (تحریر) (tahrirî).

Pendant, pendânt (*n.*) آسغی asgu; (*earring*) کوبه küpe, (*lamp*) آویزه âvîze; (*appendix*) ذیل zeyl; (*lit.*) تیات tetimât, (*fig.*) نظیره nazîre; (*art*) نادنات pandant; (*mar.*) فلاندریا flandra; قامچی qamchu; **broad** — (*mar.*) کیدون gidon.

Pendent, pend'ent, (a) آصیلی asulu;
صارقیق sarquq; (*lit.*) معلق mou-allaq;

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōon; shut; mūte; very; tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ژ [PEN-PEO]

- **Pend'ency**, (-'en-si) (*n.*) (lit.) صارقه sarqma; (*lit.*) معلقيت mou-allaqiyyet.
- Pending**, pend'ing, (*a*) (lit.) معلق mou-allaq; (-to) تعليقاً (e-) tâl'iqan; (e-) انتظاراً intizâren.
- Pendulum**, pend'ū-lum, (*n.*) رواق raqqâs; — **Pend'ulous**, (-'ū-lus) (*a.*) صارقيق sarquq; (*swinging*) سالانير sallanur.
- Penetrate**, pen'e-trāt, (*v.*) نفوذ ا. nūfōuz et. گيرمك girmek; (*understand*) آكلاشق anlamaq; — **Pen'etrable**, (-'e-tra-bl) (*a.*) قابيل نفوذ qābili nūfōuz; (*pierced*) داليير delinir; گچر gecher; (*fig.*) آكلاشليلر anlashulur; — **Penetrability**, (-'tra-bil'i-ti) (*n.*) دالييه دelinebilme; (*lit.*) قابليت qābiliyyeti nūfōuz; (*fig.*) آكلاشليلر anlashulma; — **Pen'etrating**, (*a*) (lit.) نافذ nāfiz; كسكين keskin; — **Pen'etratingly**, (-li) (*ad.*) نافذ سورده nāfiz sōurede; — **Pen'etrātion**, (-'shun) (*n.*) دخول douhōul; نفوذ nūfōuz; (*fig.*) حلول hou-lōul; (*discrimination*) نظر nūfōuzi nazar; فطانت fatānet; pacific (lit.) — حلول مصلحانه houlōuli mouslihāne; **power of** — قوه نفوذيه qouvvēyi nūfōuziyye; — **Pen'etrātive**, (-'tiv) (*a.*) (lit.) نافذ nāfiz.
- Peninsula**, pen-in'sū-la, (*n.* و *a.*) شبه جزيره yarum ada; (*lit.*) شيبه shibhi jezire; (*n. pr.*) پورتكيز ispanya - portekiz; — **Penin'sular**, (*a.*) ... شيبه جزيره shibhi jezire...; (*like*) شيبه جزيره گي shibhi jezire gibi.
- Penitent**, pen'i-tent, (*a.*) تادم nādim; (*n.*) توبهكار tevbekyār; — **ly**, (*ad.*) ندامتله nedāmetle; — **Pen'itence**, (-'i-tens) (*n.*) ندامت nedāmet; بشياناق pishmanluq; (*rel.*) توبه tevbe; كفارت kefāret; — **Peniten'tiary**, (-'shi-a-ri) (*a.*) تاديكارانه te'dibkyārāne; (*n.*) حبسخانه habs-hāne.
- Penman**, pen'man, (*n.*) خطاط hat-tāt; (*author*) محرر mouharir; — **Pen'manship**, (*n.*) حسن خط hūsni hatt; (*style*) اسلوب üslūb; كاتيبك kyātiblik; (*lit.*) قوه قلبيه qouvvēyi qalemiyye.
- Pennant**, pen'ant, (*n.*) (mar.) فلاندر

- flandura; فلامه flama; broad — (كيون) چاتال فلاندر chatal flandra; (gidon)
- Penny**, pen'i, (*n.*) پني peni; — **a-liner**, (*n.*) (يازجي) yazuju; (arzuhâlji) (عرضالجی) bichāre; — **wise**, (-wiz) (*a.*) (fig.) خيسيس hasis (kibritji) (کبريتجي) — **worth**, (-'wurth) (*a*) دكرمز de-yersiz; جزئي jüz-i; (bargain) كهپير kelepir; پك اوجوز pek oujouz; — **Pennies**, (pen'iz) (*n. pl.*) پنيلر peniler; پني مسكوكاتي peni meskyōu-kyātu; — **Penniless**, (pen'i-les) (*a*) پنيلس penisiz; پارهمز parasuz; (fig.) متاليكيز metelixiz; (poor) فقير faqir.
- Pension**, pen'shun, (*n.*) تقاعد تهقā-ūdiyye; تخصيصات tahsisāt; (boarding) pansiyon; (v. a.) تقاعد تهقā-ūd et.; — **Pen'sionary**, (-'shun-a-ri) (*n.* و *a.*) متقاعد müteqā'id; پانسيونر pansiyoner.
- Pensive**, pen'siv, (*a.*) دوشونجهي düshünjeli; دالغن dalgun; — **ly**, (*ad.*) دوشونجهرهك düshünerek; ملوانه melōulāne; — **ness**, (*n.*) دوشونجه düshün-je; دالغنلۇق dalgunluq.
- Pentagon**, pen'ta-gon, (*n.*) محمس mou-hammes.
- Pentateush**, pen'ta-tūk, (*n.*) (lit.) استافار hamse.
- Pentecost**, pen'tē-kost, (*n.*) (jewish) گول بايرامي gül bayramu; (Christian) يورتي pasqalye.
- Penumbra**, pe-num'bra, (*n.*) خفيف شيبه نلل hafif geulge, (ast.) شيبه zull.
- Penury**, pen'ū-ri, (*n.*) احتياج ihtiyāj; ضرورت zarōuret; — **Penūrious**, (-'ri-us) (*a*) خيسيس hasis; طعمكار tamā'kyār; جيمري jimri; — **Penū'riously**, (-'ri-us-li) (*ad.*) خيسسانه hasisāne; طعمكارانه tamā'kyārāne; **Penūriousness**, (-'ri-us-nes) (*n.*) طعم hamse; طعم tamā'.
- Peony**, pē'on-i, (*n.*) شتايق sha-qāyiq (-chucheyi).
- People**, pē'pl, (*n.*) خلق halq; آدملر adamlar; (vulgar) عوام avām; اسكان ا. aqvām; (v. a.) iskyân et.; — **s party**, (*n.*) خلق halq furqasu; — **s editions**,

only; routine; through; luck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[PEP-PER] (انگلیزجه کتاتک تلفظی ایچون) act; change, cārd; red, mē; hēr; in; mine;

(n.) خلق نشریاتی halq neshriyyâtı ; — **Peopled**, (pē'pld) (a) مسکون ...meskydun.

Pepper, pep'er, (n.) ییبر biber ; (v a) ییبرلەمک biber deukmek ; ییبرلەمک biberlemek ; (fig.) یاغدیرمق yâdurmaq ; — **box**, (n.) ییبرلک biberlik ; — **corn**, (n.) چکیلەمش ییبر chekil-memish biber ; — **deu**, دوولەمش ییبر deu-vül-memish biber ; — **mint**, (n.) یابانی yabâni nâne ; (oil) نانه nâne rōuhou ; — **menta** ; — **Peppery**, (pēp'er-i) (a.) ییبری bi-berli ; کسکین keskin.

Pepsin, pep'sin, (n.) مادە ھەصمە mad-deyi hazmiyye ; پەپسین pepsin ; — **Peptic**, (-'tik) (a.) ھاضم hâzum.

Per, per, (prep) دە .de, ..da ; ھەر her... (through) لہ ..le ; واسطەسەلە vâ-sutasile ; — **annum**, سەنە sene-de... ; یوزدە senevî. — **cent**, (-sent) یوزدە yüz-de... ; — **diem**, گۈندە gün-de... ; یوی yevmî... ; — **mensem**, آیدە ay-da... ; شەھری shehri... ; مایه māhiye...

Pera, pe'ra, (n. pr) (Constantinople) بەک اوغلی bey olou.

Peradventure, per-ad-vent'ūr, (ad) تەردە tesâdûfen ; بەلکە belki ; (n.) تەردە tereddüd.

Perambulate, per-am'bül-ât, (v.a.) گەزەمک dolashmaq ; گەزەمک gezmek ; — **Perambulator**, (-'bül-ât-ur) (n.) مساحە masâha ; چوچق (carriage) چوچق chojouq arabasu

Perceive, per-sēv', (v.a.) آڭلامق an-lamaq ; ھەس his et ; (mind) ادراک idrâk et. ; — **Perceivable**, (-sēv'a-bl) (a) آڭلاشولۇر anlashulur ; مەخسۇس mahsûsus

Percentage, per-sent'āj, (n.) یوزدەلک yüzdelik ; قومیسون qomisiyon.

Perceptible, per-sept'i-bl, (a) آڭلاشولۇر anlashulur ; مەخسۇس mahsûsus ; — **Perceptibility**, (pēr-sept-i-bil'i-ti) (n.) مەخسۇسیەت anlashulma ; (lit.) مەخسۇسییەت mahsûsiyyet ; — **Perceptibly**, (pēr-sept'i-bli) (ad.) ھەس اولتەجق سۈرەتدە hiss olounajaq sôuretdē ; — **Perception**, (pēr-sep'shun) (n.) ادراک idrâk ; اڭلاش anlayush ; اطلاع uttulâ' ; — **Perceptive**, (pēr-sept'iv) (a.) (lit.) ادراکی idrâki ; اڭلاعی uttulâ'î ; تەمیزی temyizi.

Perch, pērch, (n.) صیریق suruq ; (roost-ing) تۈنەك tunek ; قونماق qonmaq ; تۈنەك tünemek ; (v.a.) قویماق qomaq ; اوتورتماق otourtmaq.

Perch, pērch, (n.) (fish) ھانی hani (-balugh).

Perchance, per-chans', (ad.) تصادفاً tesâdûfen ; بەلکە belki.

Percolate, per'ko-lât, (v.a.) سۈزۈمک süzmek ; (v.n.) سۈزۈمق süzmaq ; سۈزۈلمەك süzülmek ; — **Percolation**, (per-ko-lâ'shun) سۈزۈم süzme ; سۈزۈلۈش süzülme. — **Percolator**, (pēr'ko-lât-ur) (n.) سۈزگەچ süzgeç ; فیلترە filitre.

Percussion, per-kush'un, (n.) مەسادمە mousâdeme ; (shock) صەدە sademe ; (med) یوقلامە yoqlama ; دینلەمە dinleme ; — **cap**, (-kap) (n.) قاپسول qap-sül ; مەسادمە mousâdeme باش-lugh ; — **lock**, (-lok) (n.) چاقاق chaq-maq ; — **fuse**, (-füz) (n.) مەسادمە طاپەسى mousâdeme tapasu.

Perdition, per-dish'un, (n.) (lit.) خەسران hoursân ; خرابی harâbi ; مەھ mahv

Perdu, per-dū', (a.) غائب gâ-ib ; (fig.) ۋەدە ümidsiz ; مەھ mahv ol-moush ; (concealed) گیزلی gizli ; پۈسۈدە posouda.

Peregrination, per-e-gri-nâ'shun, (n.) گەزەت seyahat ; گۈربەت gourbet

Peremptory, per'emp-tor-i, (a.) قەتعی qat-i ; (lit.) مۇتەھککیم mütehakkim, — **Peremptorily**, (-rî-li) (ad.) قەتعیاً qat-uyyen ; سۈرەت مطلقەدە sôureti mout-laqada ; (authoritatively) (lit.) مۇتەھککیمە mütehakkimâne.

Perennial, per-en'i-al, (a.) داغمی dâ-imî (fig.) ۋەدە ebedî ; پایدەر pâyidâr ; — **ly**, (ad.) داغمی ilel-ebed ; داغمی imâ.

Perfect, pēr'fekt, (a.) مەکمل mükem-mel ; تام tam ; (gram.) ماضی mâzî ; (v.a.) ائکمال ikmâl et. ; — **ly**, (ad.) مەکمل sôuretdē ; مەکمل tamâmen ; — **ness**, (n.) مەکمل mükemmeliyyet ; — **Perfection**, (pēr-fek'shun) (lit.) تەکمل tekemmül ; کمال kemâl.

Perfidious, per-fid'i-us, (a.) خائن hâ-in ; (lit.) مەغفل mougfil ; — **ly**, (ad.) مەغفلانە hâ-inâne ; (lit.) مەغفلانە mougfilâne ; — **ness**, **Perfidy**, (-'fi-dî) (n.) خیانەت huyânet.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very. tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ز [PER-PER]

Perforate, pēr'fo-rāt, (*v.a.*) دلت delmek; — **Per'forāted**, (td) (*a*) دلکلی delikli; (*lit.*) منقوب meqōub; — **Perforā'tion**, (-'shun) (*n*) دلک delik; (*act.*) دله delme; — **Per'forātor**, (-tur) (*n.*) منقب misqab.

Perforce, per-fōrs', (*a.*) جبیراً jebren; ناجر nāchār.

Perform, per-form', (*v.a.*) ياپق yapmaq, ايفاء ifâ et.; (*v.n*) (*mus.*) اوماق oy-namaq; (*lit.*) تيميل temsil et; — **Perform'ance**, (-'ans) (*n.*) يفا ifâ; حرکت hareket; اجرا ijrâ; (*action*) اجرآت ijrâ-ât; (*work*) ار eser; ايش ish; (*theatre*) اويون oyoun; (*lit.*) تيميل temsil; (مسامرة) (müsâmere); — **Perform'ér**, (*n.*) ياپان yapan; آرئيس artist; (مثل) (mümessil).

Perfume, pēr'fūm or pēr-fūm', (*n*) رايحه rāyihā; لوانطه levanta; (*pl*) تعطر utriyyât; (*v.a.*) (*lit.*) رائحه نشرā; tā'tir et; — **Perfūmed**, (per-fūmd') (*a.*) قوقولى qoqoulou; لوانطه levantalū; (*lit.*) معطر mou-attar; — **Perfumer**, (per-fūm'er) (*n.*) لوانطهچى le-vantaju; — **Perfumery**, (per-fūm'er-i) (*n.*) (*pl.*) عطريات utriyyât; لوانطهچيلق levantalalar; (*art*) لوانطهچيلق levantajuluq

Perhaps, per-haps', (*ad.*) بلکه belki; احتمال ihtimâl.

Pericardium, per-i-kār'di-um, (*n.*) زار zar; (*lit.*) غشاء قلب gushâ-i qalb.

Pericarp, per'i-kārp, (*n.*) زار zar; ظرف zarf; (*lit.*) غلاف gulâf.

Perigee, per'i-jē, (*n.*) حضيض haziz (*art*)

Peril, per'il, (*n.*) مخاطره mouhâtara; خطرته tehlike; (*v.a.*) قوتق mouhâtara; qomaq; — **Per'ilous**, (-'il-us) (*a*) مخاطره mouhâtara; تلکلی tehlikeli; — **Per'ilously**, (-'il-us-li) (*ad.*) تلکلی صورتده tehli-keli sôuretdē; مخاطره mouhâtara; tarayle.

Perimeter, per-im'e-tēr, (*n.*) محيط mouhit; — **Perimet'ric**, -al, (-'rik, -al) (*a.*) محيط mouhiti; — **Perim'etry**, (-'et-ri) (*n.*) مساحة me-sâhayi mouhit.

Period, pē'ri-ud, (*n.*) دور devr; (*gram*) عبارہ ibâre; جمله jümle; (*mark*) نقطه noqta; — **Pēriod'ic**, (-od'ik) (*a*) (*lit.*) دورى devri; مقنن mouqannen; موقوت mevqout; — **Pēriod'ical**, (-od'ik-al) (*n.*) رساله risâleyi mevqoute; مجموعه mej-mou-a; — **Pēriod'ically**, (-od'ik-al-i) (*ad*) (*lit.*) زمان زمان zemân-zemân; موقوت vaqit-vaqit; موقوت mevqouten; اوقات evqâti mou-ayyenede; — **Pēriodic'ity**, (-o-dis'i-ti) (*n.*) موقوتيت mevqoutiyyet, (تناب) (tenâvûb).

Periphery, per-i'fer-i, (*n.*) محيط mouhit; — **Peripheral**, (per-i'fer-al) (*a*) محيط mouhiti.

Periphrase, per'i-frâz, (*n.*) طولانيه بيان dolayusiyâ be'yân; اوزاتما ouzatma; (*lit.*) انتخاب itnâb.

Perish, per'ish, (*v.a.*) (life) تلف telef ol; چورومك helâk ol.; (*decay*) ol; — **Per'ishable**, (*a*) تلف اولور telef olour; فاني fânî; چورور chûrûr; — **Per'ishableness**, **Perishabil'ity**, (-bil'i-ti) (*n*) تلف اوله بيلمه telef ola-bilme; چورومه chûrûme; محو olabileme.

Peristyle, per-i-stil, (*n.*) ستونل (خارجى) (hârijî-) sûtounlar; اولو avlou; مدخل medhal.

Peritoneum, per-i-to-nē'um, (*n.*) پديتون periton; زار zar.

Periwig, per'i-wig, (*n.*) بروكه perouke.

Periwinkle, per'i-wingk-l, (*n.*) (zo) موزى salyangozu; دكزى deniz salyangozu; (*bot.*) جزاير منكشسى jezâyir menekshesi

Perjure, pēr'jōūr, (*v.a.*) يالان يره يمين ا. yalan yere yemin et., يالانچى شاهدك a. yalanju shâhidlik et.; (*v.n*) (to one's oath) يميني طوماق yeminini toutma-maq; (*lit.*) حانت hânis ol.; — **Pēr'jured**, (-'jōōrd) (*a.*) (pers) يالانچى yalanju shâhidlik et-mish; (*fig.*) حانت hânis; يالان yalan; — **Perjurer**, (pēr'jōōr-ēr) (*n.*) يالانچى شاهد yalanju shâhid; (*lit.*) حانت hânis; — **Pēr'-jury**, (-'jōōr-i) يالان يره يمين yalan yere yemin; (*lit.*) حنت hins; (*break-ing*) نقض naqzu abd; (*witness's*) يالانچى شاهدك yalanju shâhidlik.

[PER-PER] (الكلزجه كاتاك تلفظي ايجون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Perk, pèrk, (a.) كوزل güzèl; كبرلي kibirli; (v.a.) سولهك süslemek; (v.n.) قيرتق qurutmaq.

Permanent, per'ma-nent, (a.) دائمي dâ'imî; — **ly**, (ad.) دائمي صورتده dâ-imî sôuretdè; — **Për'manency**, (-si) (n.) دوام devâm; (lit.) استقرار istiqrâr.

Permeable, per'me-a-bl, (a.) (ايچندن) ايچر قابيل نفوذ (ichinden-) gecher qâbili nûfouz; — **Përmeabil'ity**, (-me-abil'i-ti) (n.) (lit.) قابليت قابيليyyeti nûfouz; — **Për'meate**, (-me-ât) (v.a.) نفوذ nûfouz et.; گچمك gechemek.

Permission, per-mish'un, (n.) مساعدہ müsâde; إذن رخصت rouhsat; — **Permiss'ible**, (-mis'i-bl) (a.) جائز jâ-iz; — **Permiss'ive**, (-mis'iv) (a.) مساعدہ müsâde-id; مساعدہ کار müsâdekyâr.

Permit, per-mit', (n.a.) مساعدہ müsâde et.; إذن ورمك izin vermek; (n.) مساعدہ müsâde; (written) وثيقه vesîqa; — **for residence** «اقامت» «iqâmet» tezkeresi; — **weather permitting**, (per-mit'ing) هوا مساعدہ hava müsâ-id oloursa.

Permute, per-mût', (v.a.) تبديل tebdil et.; (pers.) بجايش bejâyish et.; — **Permüt'able**, (a.) تبديل قابيل مبادلہ tebdil edilebilir; بجايشي ممکن bejâyishi mümkün; — **Permütä-bil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) تبديل قابيله بيلمه bejâyish edilebilme; — **Permütä'tion**, (-'shun) (pers.) بجايش bejâyish; (math.) مبادلہ mübâdele; (philology) ابدال ibdâl.

Pernicious, per-nish'us, (a.) مضر mouzur; مهلك mühlîk; — **ly**, (ad.) مهلك صورتده mühlîk sôuretdè; — **ness**, (n.) مضرته mazarrat; تملكه tehlike.

Peroration, per-o-râ'shun, (n.) خاتمه hâtime; صوك son.

Peroxid, per-oks'id, (n.) حوض اخير houmzu ahîr.

Perpendicular, pèr - pen - dik'ü-lar, (a.) عمودي amôudî; شاقولي shâqôulî;

(n.) شاقول shâqôul; عمود amôud; — **ly**, (ad.) عموداً amôudèn; شاقولاً shâqôulèn.

Perpetrate, per'pe-trät, (v.a.) يايقت yapmaq; ارتكاب ارتكاب ارتكاب et.; — **Pèrpeträt'ion**, (-'shun) ارتجاع iqâ'; — **Pèr-peträtor**, (tur) (n.) ياپان yapan; مجرم müjrim; فاعل fâ-il.

Perpetual, per-pet'ü-al, (a.) ابدى ebedî; الى الابد mü-ebbed; — **ly**, (ad.) مؤبد mü-ebbed; — **motion**, (-mô'shun) (n.) حركت دائمه hareketi dâ-ime; — **Perpet'uate**, (-ât) (v.a.) ابقا idâme et.; — **Perpet'üity**, (-'i-ti) (n.) عائدات ebediyyet; (annuïty) «دائمه» â-idât (-dâ-ime).

Perplex, per-pleks', (v.a.) قارىشد برقم qarushdurmaq; اشكال ishkyâl et.; (puzzle) شاشيرتق shashurtmaq; — **Perplex'ed**, (-pleks'd) (a.) قارىشيق qarushuq; (lit.) مشوش müshevvesh; (fig.) شاشغين shashgun; — **Perplex'ity**, (-pleks'i-ti) (a.) قارىشيق qarushuqluq; تشوش teshevvesh; شاشغينلىق shashgunluq.

Perquisite, pèr'kwi-zit, (n.) عائدات â-idât; تخصيصات tahsisât.

Perquisition, pèr-kwi-zi'shun, (n.) تحري teharî; تحقيقات tahqîqât.

Perry, per'i, (n.) آرمود شرابى armoud sharabu.

Persecute, pèr'se-küt, (v.a.) (jud.) تعذيب tâ'qîb et.; (annoy) تعجيز tâ'jîz et.; — **Persecution**, (per-se-küt'shun) (n.) اعتساق tâ'qîbât; (oppression) تضيق i'tisâf; (pl) اعتسافات i'tisâfât; — **tazyîq**, (pl) تضيقات tazyîqât; — **Persecutor**, (pèr'se-küt-ur) (n.) اعتساقى i'ti-sâfju.

Perseverance, pèr-se-vèr'ans, (n.) ثبات sebât; — **Persever'ing**, (-ver'ing) (a.) ثباتى sebât-lu; مقدم mouqdm.

Persia, pèr'shi-a, (n. pr.) ايران îrân; — **Persian**, (pèr'shi-a) (a. و n.) اجم ajem; (lit.) ايرانى îrânî; — **Gulf**, (n. pr.) بصره kourfezi basra keurfezi.

Persist, per-sist', (v.n.) اصرار usrâr

(For Turkish pronunc.) past; lârgè; red, (never silent e) deux; rîng; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; tū ž; zh ج [PER-PER]

et.; ثبات sebāt et.; — **Persist^{ence}**, (-ens) (*n*) اصرار usrâr; ثبات sebât; — **Persistent^{ent}**, (*a*) مصر mousur; — **Persistent^{ently}**, (-li) (*n*) مصرًا mousurren; اصرارله usrâr-la.

Person, pēr'sun, (*n*) شخص shahs, آدم adam, کیشی kishi, in — کندی kendi...; بانات bizzât; **first** — (*gram*) مشکم mütekellim; **second** — (*gram*) مخائب mouhâtab; **third** — روح القدس (rel.) غائب gâ'ib, rûhül-qouds, شخص ثالث (jud.) shahsu sâlis; **juridical** — شخص حکمی shahsu hûkmi; (*pl*) اشخاص حکمیه esh-hâsu hûkmiyye, moral — شخص اشخاص معنوی esh-hâsu mâ'nevi, (*pl*) esh-hâsu mâ'neviyye, — **Personable**, (pēr'sun-a-bl) (*a*) کوستریشلی geusterishli; یاقیشلی yaqushuqlu; — **Personage**, (pēr'sun-āj) (*n*) شخص shahs; (*eminent*) دات zât; بیویوک آدم beuyûk adam.

Persona grata, per-sō'na grā'ta, (*n*) (ازد) arzôu edilir (-zât); (دات) mazharu tevejjüh (اولمش) (-olmouh); — **Persona non grata**, (*n*) (انسان) arzôu edilmeyen (-insân); (آدم) te-vejjühden dushman (-adam).

Personal, pēr-sun'al, (*a*) شخصی shahsî; ذاتی zâtî; (*private*) خصوصی housûsî; — **ly**, (*ad*) بایذات bizzât; کندی kendisi; شخصاً shahsan; (*jud*) تخصیصاً tahsisan; شخص تعیینی shahs tâ'yînile; — **estate**, (es-tât') (*n*) اموال emvâli menqûle; — **Property**, مال (شخصی) (shahsî-) mâl; مال kendî malu; (*pl*) اموال شخصی emvâli shahsuyye; — **Personal-ity**, (pēr-sun-al'i-ti) (*n*) شخصیت shahsuyyet, (*fig*) شخصیات shahsuyyât; (*man*) ذات zât; (*pl*) ذوات zevât; — **Personalty**, (pēr'sun-al-ti) (*n*) ثروت serveti menqûle.

Personate, pēr'sun-ât, (*v.a*) طورخی tavrûnu taqunmaq; ... تاتیق temsîl et.; — **Personation**, (pēr-sun-â'shun), (*n*) تقلید taqlîd; تمثیل temsîl.

Personify, per-son'i-fi, (*v.a*) تمثیل temsîl et.; تیشیش tesh-his et.; — **Personification**, (pēr-sun-i-fi-kâ'shun) (*n*) تمثیل temsîl; تیشیش

tesh-his, — **Personified**, (pēr-sun'i-fid) (*a*) (lit) مشخص müşahhas; مجسم müjessem

Personnel, pār-so-nel', (*n*) (*com*) مستخدمین müstahdemîn; (مأمورین) مراتب mürettebât, (پرسونل) (personel)

Perspective, per-spekt'iv, (*n*) منظر manâzur; دوربین dürbün; منظر منظری manâzuri; **in** — منظر منظرچه manâzur qavâ'idine; — **ly**, (*ad*) منظر اعتباریه manâzur i'tibârile, — **plane**, (-plân) (*n*) سطح sat-lu manâzuri

Perspicacious, per-spi-kâ'shus, (*a*) فطین fatîn; ذکی zekî; — **Perspicacity**, (pēr-spi-kas'i-ti) (*n*) فطانت fatânet; ذکا zekyâ

Perspicuity, per-spi-kû'i-ti, (*n*) واضح vouzûh; صراحت sarâhat; — **Perspicuous**, (pēr-spik'û-us) (*a*) آچیق achuq; واضح vâzuh, صریح sarîh.

Perspire, per-spîr', (*v.n*) ترلهمک terlemek; — **Perspiration**, (pēr-spi-râ'shun) (*n*) تر ter, (*act*) ترلەیش terleyish.

Persuade, per-swâd', (*v.a*) قاندرمق qandurmaq; اقناع iqnâ et.; — **from** قاندرمق jaydurmaq; — **Persuadable**, (-swâd'a-bl) (*a*) قانار qanar; قابل اقناع qâbili iqnâ'; — **Persua'sion**, (-swâ'zhun) (*n*) قناع qanâ-at; (*act*) اقناع iqnâ'; — **Persua'sive**, (-swâ'siv) (*a*) (lit) مقنع mouqnî; قناعیتش qanâ-at-bahsh.

Pert, pert, (*a*) عارسز arszuz; کستاک küstâh; — **ness**, (*n*) کستاخلق küstâhluq; عارسزلی arszuzluq

Pertain, per-tân', (*v.n*) عائد â'id ol.; — **Pertain'ing**, (-tân'ing) (ث) راجع â'id (-e) .. (ث) عائد (e) .. (e) mütealliğ.

Pertinacious, per-ti-nâ'shus, (*a*) معند mou-annid; مصر mousur, — **ness**, **Pertinac'ity**, (-nas'i-ti) (*n*) عناد inâd; ثبات sebât.

Pertinent, pēr'ti-nent, (*a*) مناسب minâsib; یاقیشیر yaqushur; — **ly**, (*ad*) مناسب صورتده minâsib sôuretdê; — **ness**, (*n*) مناسبت minâsebet; — **Pertinence**, (-nens) (*n*) مناسبت

only; routine; through; tuck; müsée; aive; ioin; though; et.=etmek, ol.=olmaq.

[PER-PET] (الکثره کماث لفظی اچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mine;

mināsebet; ouygounlouq. **Perturb**, per-turb', (v a) قارشیدیرمق qarushdurmaq; teshvish et; — **Perturbā'tion**, (-'shun) قارشیقلاق qarushuqluq. (fig) خلل halel; (scr) احتلال ihtilāl; — **Perturbā'tor**, (-tur) (n) اغتشاشچی ig-tishāshju. **Peru**, pe-rō', (n pr) پيرو peiou; — **Peruvian**, (per-rō'vi-an) (a) پيرو... perou...; (n) پيرولوی peroulou; — **bark**, (n) قینا قینا quana-quana **Peruse**, per'ūz or per-rō'z', (v a) مطالعه moutâlâ et.; — **Perusal**, (per-rō'z'al or per-rō'z'al) (n) مطالعه moutâlâ; اقوامه qîâ-et; اوقومه oqou-ma. **Pervade**, per-vād', (v a) نفوذ nū-fōuz et.; — **Pervasion**, (-'zhun) (n) نفوذ nūfōuz; استیلا istilâ. **Perverse**, per-vers', (a) ترس ters; فاسد fâsid; — **Pervér'sity**, (-'si-ti) (n) ترسلیک terslik; فساد fesâd; — **Pervér'sion**, (-'zhun) (n) فساد fesâd; (act) افساد ifsâd **Pervert**, per-vért', (v a) افساد ifsâd et.; بوزمق bozmaq; (v n) بوزلوq bozoulmaq; (n) متردی mü-tereddî; — **Pervért'èr**, (n) مفسد müsfîd. **Pervious**, pèr'vi-us, (a) قابل نفوذ qâbili nūfōuz; (open) آچیق achuq; دلیک delik. **Peseta**, pe-sā'ta, (n) پستا pesta **Pessimism**, pes'i-mizm, (n) بدبینلک bed-bînlik; — **Pessimist**, (pes'i-mist) (n) بدبین bed-bîn; — **Pessimistical-ly**, (pes-i-mist'ik-al-i) (a. & ad.) بدبینانه bed-bînâne, bed-bînlikle. **Pest**, pest, (n) وبا vebâ; طاعون tâ-ôun. **Pester**, pes'tèr, (v a) صیقلیق (جانی) janunu-) suqmaq; تاجیز tâ'jîz et; — **Pes'tèrèr**, (n) معجز mou-ajjîz. **Pestiferous**, pes-tif'e-rus. (a) وانی vebâlu; ساری sâri; (fig) صیقیلی su-qju. **Pestilent**, pest'il-ent, (a.) وخیم va-hîm; مضر mouzur; (fig) منحوس menhōus; — **ly**, (ad.) مضر صورته mouzur sôuretdè; تخریبکارانه tah-rîbkyârâne; — **Pestilence**, (-lens)

(n) آفت âfet; — **Pestilen'tial**, (-'shal) (a) مهلت mühlik; تخریبکار tah-rîbkyâr **Pestle**, pes'l, (n) هواوان hâvan eli. **Pet**, pet, (n. & a) سوکلی sevgili; ناری آلیشدیرمق choq sevmek, سوک nazlu alushdurmaq **Pet**, pet, (n) (pervishness) خویشلوق houysouzluq; دارلما darulma; (v n) کوسمک küsmek. **Petal**, pet'al, (n) چیچک یارماچی chichek yaprâ, (lit.) ورینه verîqa; (yapurgan). **Petard**, pe-târd', (n) فشک fishek; بومبا bomba. **Petition**, pē-tish'un, (n) استدعا istid-â; arzû-hâl; (v a) استدعا istid-â et.; رجا rijâ et.; to draw up a bir arzû-hâl yazmaq; bir istid-â تنظیم et.; — **Petit'ionary**, (pē-tish'un-a-ri) (a) استدعا شکیلنده sheklinde talebi mûta-zammun; (supplicatory) (lit.) نیازکار niyâzkyâr; — **Petitioner**, (pē-tish'un-èr) (n) مستدعی müsted-i; (fig) رجاçı rijâju **Petrify**, pet'ri-fi, (v a) طاشه قلب tasha qalb et; سرتلشدیرمک sertlesh-dirmek; (fig) متحیر mütehayyir et; (v n) طاش کسيلمک tash kesil-mek; (lit.) تهجیر tehajjür et.; — **Petrific**, (-ri'fik) (a) (lit.) شجر mouhajjir; — **Petrifac'tion**, (-fak'shun) (lit.) متحیر tehajjür; مستحانه müstehâse. **Petroleum**, pe-trō'le-um, (n) پترول petrol; گاز (یانی) gaz (-yâ); — **wells**, (n pl) پترول قوولری petrol gouyou-laru; پترول منبعلری petrol menbâ-laru; — **Petroliferous**, (pe-tro-li'fer-us) (a) پترول محتوی petrolou mouhtevi; پتروللوی petrollou. **Petticoat**, pet'i-kōt, (n) اتيك eteklik; ژوپون jûpon; (woman) قادین qadun. **Pettifogger**, pet'i-fog-èr, (n) باغی bayâ avouqat; شیر sherir; — **Pettifoggery**, (pet'i-fo-gèr-i) (n) شیرتلیک shirretlik. **Pettish**, pet'tish, (a) خویش houysouz; کوسگون küsgün. **Petty**, pet'i, (a) کوچوک küchük; (fig)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

ادی âdî, — **cash**, (-kash) (n) متفرقه müteferriqa (-aqjesi);
— **expenses**, (n pl) مصارف متفرقه masârifi müteferriqa, — **officer**,
(-ofis-er) (n) کوچوک küchük zâbit; (mar) (kedikli), — **Pettiness**, (pet'i-nes) (n) کوچوک küchüklük, عادىلê âdilik.
Petulant, pet'û-lant, (a) تيتيز titiz; حديد hadid; — **Pet'ulance**, (-lans) (n) حدت hiddet, تيتيزلê titizlik.
Pew, pû, (n) محفل mahfel
Pewter, pû'ter, (n) قلاي qalay, قلاي معمولاتی qalay mâ'môulâtu.
Phaeton, fâ'e-ton, (n) فايظون fayton.
Phalanx, fal'angks, (n) آلاي alay; طاقم taqum; (ana) پارمق kemiy par-maq kemiy
Phantasm, fan'tazm, (n) خيالت hayâlet; (spectre) هيولا hüyûlâ.
Phantasmagoria, fan-taz-ma-g'ô-ri-a, (n.pl) خياللê hayâller; اشكال eshkyâl.
Phantom, fan'tom, (n) خيال hayâl; خيالت hayâlet; (a) خيالي hayâlî
Pharaoh, fâ'rô, (n) فرعون fir-avoun; — **Pharaonic**, (fâ-rôn'ik) فرعونلê fir-avouna â-id; فرعونلê fir-avoun-noun.
Pharisaic, -al, far-i-sâ'ik, -al, (a) شكيلپرست shekil-perest; رياكار riyâ-kyâr; — **ally**, (-al-i) (ad.) شكيلپرستانê shekil-perestâne; — **alness**, (-al-nes) (n.) شكيلپرستلê shekil-perestlik; ريا riyâ.
Pharisee, far'i-sê, (n.) (lit.) شكيلپرست shekil-perest; (fig.) مرآتî mûrâ-î.
Pharmaceutic, -al, fâr-ma-sût'ik, -al, (a.) (lit.) اسپنجياري ispenchiyârî; ... اجزاجيلى ejzâjuluq; — **Pharmaceutics**, (fâr-ma-sût'iks) (n) (sci.) اجزاجيلى ejzâjuluq; فن اسپنجياري fenni ispenchiyârî.
Pharmacy, fâr'ma-si, (n) (art) اجزاجيلى ejzâjuluq; (store) اجزاهانê ejzâhâne.
Pharos, fâ'ros, (n) (mar.) فنار fener.
Phase, fâz, (n.) صفه safha; (pl.) صفحات safhât; — **s of moon** صفحات safhâtu qamer.
Pheasant, fez'ant, (n.) سولون sülün; — **Pheasantry**, (fez'ant-ri) (n.) سولونلê sülün kümesi.

Phenicia, fe-nish'i-a, (n pl.) فنيكê fe-nike; — **Phenician**, (fe-nish'i-an) (n) فنيكê fenikeli; (pl.) فنيكê feni-kehler, (a) ... فنيكê fenike..
Phenomenon, fen-om'en-on, (n) حادثê hâdisê; (pl) حادثات hâdisât; — **Phenomenal**, (a.) (lit.) حادثوي hâdisê-vî; (extraordinary) فوق العاده fevqal-âde; عجبê ajib; — **Phenom'entially**, (-en-al-i) (ad.) (lit.) حادثوي صورتê hâ-disêvî sôuretdê; (fig.) خارق العاده بر صورتê hâriqûl-âde bir sôuretdê.
Phial, fi'al, (n) (کوچوک) شيشê (küchük-) shishe.
Philadelphia, fil-a-del'fi-a, (n. pr) فيلادلفيا filadelfiya.
Philanthropy, fil-an'tthro-pi, (n) خير hayr; خيرات insâniyyet; خيرات hay-rât; — **Philanthrop'ic**, (-'ik) (a.) مشفق insâniyyet-perver; «جمعيت» «خيريه» «society» «jem-iyyeti» hayriyye; — **Philanthrop'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) خيرپورانه hayr-perverâne; — **Philanthrop'ist**, (n) خيرپور hayr-perver; صاحب خير es-hâbu sâhibi hayr; (pl) اصحاب خير es-hâbu hayr; خيرپوران hayr-perverân.
Philately, fi-lat'e-li, (n.) پول طوبلامه poul toplama; (com.) پولجىلê poul-joulouq; — **Philatelist**, (n.) پول طوبلايان poul toplayan; (com.) پولجى pouljou.
Philharmonic, fil-har-mon'ik, (a.) موسيقي پروو fil-armoniq; موسيقي پروو mousiqi-perver.
Philology, fil-ol'o-ji, (n) علم لسان ilmi lisân; لسانيات lisâniyyât; — **Philol'ogist**, (-jist) (n.) لسان عالمi lisân âlimi; (pl.) لسانيون lisâniyyôun.
Philosophy, fil-os'ô-fi, (n) فلسفه felsefe; — **Philosoph'ic**, (-os'ô-fér) (n.) فيلسوف filosof; حكيم hakim; — **'s stone** كيميا طاشى kimyâ tashu; اكسير ixir; — **Philosoph'ic**, (-os'ô'fik) (a.) فلسفي felsefi; (fig.) حكيمانه hakimâne; — **Philosoph'ically**, (-os'ô'fik-al-i) (ad.) فلسفê felsefeten; حكيمانه hakimâne; — **Philos'ophize**, (-os'ô-fiz) (v.n.) تفلسفê tefelsûf et.; (fig.) فيلسوفلê filosoflouq et..
Philter, fil'ter, (n.) سحر sibir; (poet.) شراب عشق sherâbu ashq.

[PHL-PIA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē, hēr; in; mine;

Phlegm, flem, (n) فالغم balgam; (fig.) لا قیدی lâqaydî. — **Phlegmatic**, (fleg-mat'ik) (a.) فالغامی balgamî; (fig.) لافاید lenfâvî; لا قید lâqayd

Phoenix, fē'nîks, (n) فینیکس fenix; (قوشی) anqâ (-qoushou)

Phonetic, -al, fō-net'ik, -al, (a) صوتی savtî; (تلفظی) (telaffouzi); — **ally**, (-al-i) (ad.) صوتاً savten; صوتی اولهرقı savtî olaraq; — **Phōnet'ics**, (-'iks) (n) صوتیات ilmi esvât; (lit.) صوتیاتی savtiyyât.

Phonograph, fō'nō-graf, (a.) فونوگرافی fonōghraf; — **Phonō'graphy**, (-i) (n) (lit.) قید اصوات gaydî esvât.

Phonology, fō-nol'ō-jî, (n) (lit.) مبحث اصوات mebhasi esvât.

Phosphorus, fos'for-us, (n) فوسفور fosfor; — **Phos'phate**, (-'fāt) (n) فوسفات fosfat; — **Phosphorate**, (-'for-ât) (v.a.) فوسفورده fosforize et; — **Phosphoresce**, (-'for-es') (v. n) فوسفورلانماق fosforlanmaq; — **Phosphores'cence**, (-'for-es'sens) (n) فوسفورلانما fosforlanma. (lit.) تفسفر tefesfür, (light) ضیا zuyâ; (mar) یاقاموز yaqamoz; — **Phosphores'cent**, (-'for-es'sent) (a) ضیادار zuyâ-dâr; — **Phosphor'ic**, (-'for'ik) (a.) فوسفوری fosfôri; — **Phos'phorous**, (-'for-us) (a.) فوسفورلی fosforlou.

Photo-engraving, fō'tō-en-grā'ving, (n.) فوتوگراف حکی fotōghraf hakki; قلیشه اعمالی qlishe i'mali; چیتوگرافی chin-qogرافي

Photograph, fō'tog-raf, (n.) فوتوگراف fotōghraf, (v.a.) فوتوگرافی آماق fotōghrafunu almaq, — **Photog'rapher**, ('raf-er) (n) فوتوگرافچی fotōghrafçı; — **Photograph'ic**, (-'raf'ik) (a.) فوتوگراف fotōghrafî; ... فوتوگراف fotōghraf...; — **apparatus** فوتوگراف ماشینەسى fotōghraf makinesi; — **Photograph'ically**, (-'raf'ik-al-i) (ad.) فوتوگرافلار fotōghrafla; — **Photog'raphy**, (-'raf-i) (n) فوتوگرافیا fotōghrafıya; فوتوگرافچیلیق fotōghrafıju-luq.

Photogravure, fō'tō-grā-vūr, (n.) قلیشه اعمالی fotōghraf hakki; قلیشه i'mali.

Photometer, fō-tom'et-er, (n) مقیاس ضیا miqyâsi zuyâ.

Phrase, frāz, (n) جمله ibâre; افاده âfade ا. (fig.) تعبیر tâ'bîr, (v.a.) ifâde et.

Phraseology, frā-ze-ol'ō-jî, (n) (style) طرز افاده tarzu ifâde; (pl) تعبیّرات tâ-bîrât

Phrenetic, fren-et'ic, (a) چیلین chul-gun; (n) دلی deli; دیوانه divâne.

Phrenology, fren-ol'ō-jî, (n.) مبحث الحقف mebhassul-qahf; — **Phrenolog'ical**, (-'loj'ik-al) (a) قهفی qahfi.

Phthisis, thî'sis, (n.) ورم verem, سل الرئه sillür-ri-e; — **Phthisic**, (tiz'ik) (a.) sillî mesîlul

Phylactery, filak'ter-i, (n) نسخه nus-ha, (mousqa); تسلم tulusum.

Phylloxera, fil-ok-sē'ra, (n.) فیلوکسرا filoxera

Physic, fiz'ik, (n) طب tubb; (medica-ment) علاج ilaj; (v.a.) ویرمک ilaj vermek, (v.) تداوی â. tedâvî et; —

Physics, (fiz'iks) (n) حکمت طبعیه hikmeti tabî-uyye; — **Physician**, (fiz-ish'an) (n.) حکیم hekim; دوقتور doqtor; طبیب tabîb; (pl) اطبا etubbâ.

Physical, fiz'ik-al, (a.) طبعی tabî'; (material) جسمانی jismânî; مادی maddî; (bodily) جسمی bedenî; (sci.) جسمی hik-mî; — **ly**, (ad.) طبعاً tab-an; جسماً jismen; وجودجه vü-jûudja; — **sciences**, (n.pl) طبعیات tabî-uyyât; (علوم طبعیه) (oulôumu tabî-uyye); — **force**, (n.) مادی قوت maddî qouvvat; (pl) قوای مادیه qou-vâyî maddiyye. (fig.) (فعلیات) (fi-liyyât); (قوت) (qouvvat).

Physiognomy, fiz-i-og'no-mi, (n.) علم سیمâ simâ; چهره chehre; (sci) سیمâ ilmi simâ

Physiology, fiz-i-ol'ō-jî, (n) فیزیولوژی fiziyoloji; وظائف الاعضا (علم) (ilmi-) va-zâ-ifûl-â'zâ; غریزات gariziyyât: — **Physiologist**, (fiz-i-ol'ō-jist) (n.) فیزیولوژیست fiziyolojist.

Physique, fiz-ek', (n) وجود vüjûud; (lit.) تشکلات (بدنیه) teshekkülât (-be-deniyeye).

Pia mater, pî'a-mâ'ter, (n.) بین زاری beyn zarı; (lit.) ام رقیقه ümmi ra-qîqa.

Piano, pi-â'no, (n) پیانو piyano; — **Pi'anist**, (n) پیانیست piyanist.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot, mōōn; shut; mûte; very, tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ز [PIA-PIG]

Piastre, pi-as'tër, (*n*) غروش gouroush.

Piazza, pi-az'a, (*n*) پياسه يری piyasa yeri; (أولى) tenezzüh mahalli; (avlu).

Piceaninny, pik'a-nin-i, (*n*) عرب چوجنى arab chojdu; (*pl*) سفيل چوجقلار sefil chojouqlar.

Pick, pik, (*n*) قازمه qazma; (*choice*) انتخاب intihâb; (*printing*) كير kir; (*ad*) قوپارماق qoparmaq; (*pluck*) طوپلامق toplamaq; (*select*) سچمك sechmek; (*pierce*) دلك delmek; آچماق achmaq; (*v.n*) اعتنا i'tinâ et; — of نشان آتاق nishan almaq; وورماق vourmaq; — out قويمق nishan qommaq; — ayurmaq; — up طوپلامق toplamaq; آتاق almaq; to — a quarrel قايغاقماق qavga chuqarmaq; — lock, (*n*) مايونجوق maymounjouq; — pocket, (*n*) يان كسيجي yan kesi-ji; — **Picked**, (pikd) (*a*) سچمه sechme; منتخېب mûntehab; — **Pick- ing**, (pik'ing) (*n*) طوپلايش toplayush; انتخاب intihâb; تطهير tat-hîr; (*pl*) آوانطه avantâ; استفاده istifâde.

Pickaback, pik'a-bak, (*ad*) اوموزده omouzda; آرقده arqada.

Pickaxe, pik'aks, (*n*) قازمه qazma.

Picket, pik'et, (*n*) قازيق qazuq; (*cards*) پيكت (اورونى) piket (-oyounou); طاقم (men) پوستا posta; تاقم (mil) ايلرى ileri qolou; انضباط پوستسى inzubât postasu; دوره devriye; (*v.a*) تقويه taqviye et.; باغلاماق bâlamaq.

Pickle, pik'l, (*n*) طورشى tourshou; صيقينى salamoura; (*fig*) suquntu; (*child*) ياراماز چوجق yaramaz chojouq; (*small*) اوفاق oufaq; برآر bir az; (*v.a*) طورشى ياقق tourshou yapmaq; سالاموره salamoura yapmaq.

Pienie, pik'nik, (*n*) پيقنيق piqniq; تزه tenezzüh; قير ضيافتى qur zuyâ-feti.

Pieric, pik'rik, (*n*) پيقر piqr; — **acid**, (*n*) حامض پيقر hâmuza piqr; — **Pierate**, (pik'rât) (*n*) پيقرت piqrit.

Pictorial, pik-tō'ri-al, (*a*) رسمى re-simli; تصويرى tasviri; (*fig*) لطيف latif; — **arts**, (*n.pl*) صنائع

sanâyî'î tersîmiyye; — **puz- zle**, (*n*) رسمى بيلمجه resimli bilmeje.

Picture, pik'tür, (*n*) رسم resim; تصوير tasvîr; (*v.a*) رسم tersim et.; (*fig*) تصوير tasvîr et.

Picturesque, pik-tür-esk', (*a*) رسم گي resim gibi; (*fig*) لطيف latif.

Pie, pi, (*n*) تارتلت beurek; تارتلت tartlet.

Pie, pi, (*n*) مقصفا (قوشى) saxa-ghan (-qoushon).

Piebald, pi'bawld, (*a*) آلاجه alaja.

Piece, pës, (*n*) پارچه parcha; دانه tâne. (*v.a*) اكله مك eklemek; پارچه parcha vourmaq; one — يکباره yekpârê; of a — (*fig*) عيى aynu; طبق tubqu; theatrical — پييس piyes; — **goods**, (*n.pl*) قاش qash; پراکنده qoumash parchalaru; منسوجات perâkende mensoujât; — **work**, (*n*) پارچه حسابيله ish; گوتورى geutürü ish.

Piecemeal, pës'mël, (*ad*) پارچه حالنده parcha hâlinde; دانه ايله tâneyle; (*fig*) تدریجاً آزار آزار azar-azar ted-rîjen.

Pier, pë, (*n*) پاینده payanda; آياق ayaq; (*mar*) اسکله iskele; ریختیم ruhtum; — **glass**, (*n*) دیوار آینه سی douvar aynasu.

Pierce, përs, (*v.a*) دلك delmek; تأثیر nûfouz et.; (*fig*) te'sîr et.; — **Pierceable**, (përs'a-bl) (*a*) قابل نفوذ qâbili nûfouz; — **Piercer**, (përs'ër) (*n*) مشتب misqab; — **Piercing**, (përs'-ing) (*a*) دلجی deliji; سیوری sivri; (*fig*) مؤثر mü-essir.

Piety, pi'et-i, (*n*) تقوی taqvâ; زهد zühd; (*fig*) رعایت ru-âyet; — **Pietism**, (pi'et-izm) (*n*) تصوف ta-savvuf; تقوی taqvâ; — **Pietist**, (*n*) زاهد zâhid; متقی müttaqî.

Pig, pig, (*n*) طوموز domouz; — **headed**, (-hed'd) (*a*) احمق ahmaq; عنادى inâdju; — **sty**, (-sti) (*n*) طوموز domouz aghulu; طوموز ahuru; — **tail**, (-tâl) (*n*) اورولش عاج eürülmüş sach; — **Piggery**, (pig'ger-i) (*n*) طوموز آخیری domouz ahuru.

Pigeon, pi'ün, (*n*) کوجین güver-jin; — **hole**, (-höl) (*n*) کوجین

only; routine through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[PIG-PIN] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine.

Pike, pik, (n) مِزراق qargu, (n) مِزراق muzraq; — **man**, (n) مِزراقلی muzraqı; — **Piked**, (pik'd) (a) سیوری sıvri.

Pilchard, pil'chärd, (n) ساردالیه نالغی sardalye balugh.

Pile, pil, (n.) قازیق qazuq; دیرک direk; (v.a.) قازیق چاقق qazuq chaqmaq; — **driver**, (n.) شاه مردان shâhmerdân.

Pile, pil, (n.) (heap) ییغین yughun; کومه küme; (n.) پیل pil; (n.) hav; توی tüy; (v.a.) ییغمق yughmaq; to — **arms** (v.a.) سلاح چاقق silah chatmaq; توفنک چاقق tüfek chatmaq

Piles, pilz, (n. pl) (med) باصور bâsour.

Pilfer, pil'fēr, (v.) چالماق chalmaq; چیرپق churpmaq; — **Pil'fēring**, (ing) (n) (کوجوک) (küçük-) sirqat.

Pilgrim, pil'grim, (n. a) حاجی hajı; سیاح seyyâh; زیارتچی ziyâretçi; — **Pil'grimage**, (-āj) (n.) (rel.) حج hajj; زیارت ziyâret.

Piling, pil'ing, (n.) ییغمه yughma; قازیق qazuq chaqma; (pl) قازیق qazuqlar.

Pill, pil, (n.) حب hap; — **box**, (n) حب قوطیسی hap qoutousou.

Pillage, pil'āj, (n.) یاغما yâma; (v.a.) یاغما yâma et..

Pillar, pil'ar, (n.) دیرک direk; ستون sûtûn.

Pillion, pil'yun, (n.) (sēr) یاصدیق yasduq (-semer).

Pillory, pil'or-i, (n.) طومروق tomrouq; (v.a.) طومروغه وورمق tomrougha vourmaq; (fig.) تشبیه tesh-hir et..

Pillow, pil'ō, (n.) یاصدیق yasduq; — **slip**, (n.) یاصدیق اورنوسی yasduq eurtüsü; — **Pillowıy**, (pil'ō-i) (a.) یومشاқ yumushaq

Pilot, pi'lut, (n.) (aeron) پیلوت pilot; (mar.) قلاغوز qulavouz; (v.a.) قلاغوز qulavouzlouq et.; سوقı.

— **boat**, (n.) قلاغور صاندالی qulavouz sandalu, قلاغوز استیمبوتی qulavouz stimbotou, — **engine**, (n.) قلاغوز لوقوموتیف qulavouz loqomotif; — **flag**, (n.) قلاغوز قلامه سی qulavouz flamasu; — **house**, (n.) دومن dümen evı; — **Pilotage**, (pi'lut-āj) (n.) قلاغوزلوق qulavouzlouq; (fee) قلاغوز اجرتی qulavouz üjreti.

Pimenta, pi-men'ta, (n.) هند بیرری hind biberi; یی پهار yeni bahar.

Pimpernel, pim'per-nel, (n.) (bot.) موس suchan qoulâ; صیحان قولاغی mus

Pimple, pim'pl, (n) سیویلجه sivilje; قابارجق qabarjuq; — **Pim'pled**, (-pld) (a) سیویلجه لی siviljelı.

Pin, pin, (n.) ایکنه iyne; ضویلای ایکنه toplou iyne; (nail) پین pin; چپوی chivi; (mach) میل mil, (mus) anahtar; (v.a.) ایکنه له مک iyne-lemek; طوتدورمق toutdourmaq; (nails) میخلامق muhlamaq; (fig.) صاپلامق saplamaq; — **s and needles** ürpeme; تیتزده titreme; (lit.) تنمل tenemmül; on one's — (fig.) ای iyı; ایشی یولنده ishi yolunda; (lit.) مرفه müreffeh; — **cush-ion**, (-koosh'un) (n) ایکنه یاصدیغی iyne yasdugh, — **töld**, (n.) آغیل aghuil; (n) — **hole**, (-höl) چپوی دلیکی chivi deliy; (fig.) ایکنه دلیکی iyne deliy; — **money**, (mun'i) (n) جیب jeb harjlugh.

Pinafore, pin'a-för, (n.) اولکک eunlük; بلوز blouz.

Pincers, pin'sērs, (n. pl) کرپتن kerpeten; قیصاچ qusach

Pinch, pinsh, (n) چیمدیک chimdik; (fig.) طوتام toutam; (bar) دمیر demir; مانیهوله manevele; (distress) صیقیتی suquntu; ضرورت zarûuret; (v.a.) قیصماق qusmaq; صیقق suqmaq; — **Pinch'ing**, (-ing) (a) صیقچی suquju.

Pinchbeck, pinsh'bek, (n.) طومباق tombaq.

Pine, pin, (n.) چام cham; — **apple**, (-ap'l) (n.) آناناس ananas; — **nut**,

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث, th ذ; zh ث [PIN-PIS]

(n) qozalaq; — Pin'ery, (-'er-i) (n) آناس سري ananas seri, (forest) چام اورمانى chamluq; چام ormanu.

Pine, pin, (v n) (pain) اودونك üzülmek, اضطراب چكك uzturáb chekmek, — Pin'ing, (-'ing) (n) ألم elem; اورونتو üzüntü.

Pinion, pin'yun, (n) قناد qanad (-oujou), کوچك چرخ küchük charq; (v.a.) قانادلارنى باغلاماق qanad-larunu bálamaq; (fig.) قوللارنى باغلاماق qollarunu bálamaq; (lit.) تقييد taqyid et.

Pink, pingk, (n) (lit.) قارانيل qaranfil; (a.) ينه penbe, — of perfection (lit.) نمونه تكميل nümûneyi tekemmül.

Pink, pingk, (v.a.) (pierce) دلك delmek; سابلانماق saplamaq; (decorate) اويما oyma yapmaq; (cloth) ايجر ايجر ajour yapmaq, — Pinked, (pinkd) (a.) اويمالى oymalu; آزورلى ajourlou.

Pinnace, pin'ās, (n) صاندال sandal, (navy) (اشقامپاوييا) (ishqampaviya); فلقه fluqa.

Pinnacle, pin'a-kl, (n) قوله qoule; تيه tepe; زيره zirve; (v.a.) ايجر ajourlou.

Pint, pint, (n) پينت pint; يارم ليتره yarum litre; — pot, (n.) قدى qadhi; (pers) بيراجى biraju.

Pioneer, pi-o-nēr', (n) (mil.) قازمى qazmaju (-nefer); (fig. & lit.) (nfer) qazmaju (-nefer); (fig. & lit.) يول آچق yol achmuq; (v.a.) پيشوا pishivā ol.; (lit.) پيشوا pishivā ol.; ihzār et.

Pious, pi'us, (a.) صوفى sofou; (lit.) متقى müttaqi; — ly, (ad.) (lit.) متقيانه müttāqâne, (lit.) دندارانة dindārāne, (lit.) müttāqiyāne.

Pip, pip, (n) (bot.) چكبردك chekirdek; (disease) قانارجى qabarjuq; چوپىچ arpaqu.

Pip, pip, (v.n.) (chirp) جيويلدماق juvuldamag.

Pipe, pip, (n.) بورو borou; (mus) دودوك düdük; (zourna) (zourna); چوبوق choubouq; (smoking) پيوو pipo; (v n) دودوك چالماق düdük chal-

maq; (whistle) ايسلىق usluq chalmaq. (v.a.) بورو دوشمك borou deushemek; (fig.) نقل naql et.; — clay, (-klā) (n) كيل kil; لوله luheji chamourou. — laying, (-lā'ing) (n.) بورو تفرىشى borou tef-rîshi.

Piper, pip'er, (n) دودوك چالان düdük chalan; (zourna) (zourna); bag gaydaju, drunk as a — zil-zourna sarhosh; to pay the — masrafu chekmek; (paralaru bayulmaq).

Piping, pip'ing, (a) خسته لقى za-îf, hastaluqlu, (boiling) قايىنار qaynar; (n) دودوك سى düdük sesi; (pl) بورو تفرىشاقى boroular; (system) بورو تفرىشاقى borou tefrishātu; (cord) قوردون qor-don.

Pippin, pip'in, (n) (bot) فريك ألسى frenk elmasu

Piquant, pik'ant, (a) سرت sert; تائيدى doqounaqlu; تائيدى te'sirli.

Pique, pek, (n.) كوجنمه güjenme; (lit.) انفعان infu-âl; (v.a.) كوجندirmek. — one's self اوكونمك euvünmek; kendini medh et.

Piquet, pi-ke't, (n.) پيكه pike; (game) پيكك piket (-oyou-nou).

Pirate, pi'rāt, (n.) قورسان qoursan; قور- hilekyâr; (v n.) قور- hilekyâr; (v n.) قورسانلىق qoursanluq et.; — Piracy, (pi' ras-i) (n.) قورسانلىق qoursanluq, (fig.) ihlâli houqûq; hile hile; — Piratical, (pi-rat'ik-al) (a.) قورسانلىق qoursanluq; (fig.) قورسانلىق qoursanluq; — Piratically, (pi-rat'ik-al-i) (ad.) قورسانلىق qoursanluq; قورسانلىق qoursanluqla; (fig.) hile hile.

Piscina, pis-i'na, (n.) بالىق حوضى baluq havouzou.

Piss, pis, (v. n.) سو دوكك sou deukmek; — Piss-a-bed, (pis'a-bed) (n.) سيدىكى sidikli.

Pistachio, pis-tā'shi-o, (n) فسق fustuq.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[PIS-PLA] (اسکیزجہ کلماتک تلغی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

Pistil, pis'til, (*n*) (*lit.*) عَصَوْتَانِيْت ouz-
vu te'nîs.

Pistol, pis'tol, (*m.*) طابانجه tabanja.

Piston, pis'tun, (n.) پیستون piston.

Pit, pit, (*n.*) چوقور chouqour; خندك hendek; (*mine*) اوجاق ojaq; قيوو qouyou; (*grave*) مزار mezâr; (*fig.*) وزله varta; (*theatre*) باركه parke; زمين zemîn; (*ana.*) قارن qarn; (*am-*) قولتوق qoltouq altu; (*smallpox*) چوپور choupour; (*v.a.*) اويى oymaq; (*fig.*) رقابەت reqâbet et.; — coal, (*-köl*) (*n.*) معدن کومورى mâ'den keumürü; — head, (*-hed*) (*n.*) قيوو آغرى qouyou âzu; — saw, (*n.*) بيجقى buchqu; ساقز بيجقىسى saqz buchqusi.

Pitapat, pit'a-pat, (*n.*) خلیجان halejân;
(*ad.*) یورہ کی آتہرق halejânla;
yüreyi ataraq.

Pitch, pich, (*n.*) (*throwing*) آیتش atush; آتیم atum; (*degree*) درجه derece; میل meyl; (*mus.*) پرده perde; (*mar.*) باش bash vourma; (تولسامه) (toslama); (*mech*) پیچ pich; (*v.a.*) آتق atmaq; (*fix*) تثبیت tesbit et.; (*set*) ترتیب tertib et.; (*v.n*) دوشمک dūshmek; طورمق dourmaq; (*fix*) قرار ویرمک qarâr vermek; (*mar*) قونمق bash vourmaq; (*mil.*) قونماق qonmaq; قرارگاه qarârgyâh qourmaq; — fork, (*n*) چاتال chatal; (*v.a.*) آتق atmaq; (*fig.*) یوکسlemek yûxeltmek.

Pitch, pich, (*n.*) زيفت zift; (*v.a.*) زيفير ziftlemek; — **dark**, زيفير zifir qaranluq; — **Pitch'y**, (*-i*) (*a.*) زيفتلي ziftli; (*obs.*) زيفير کجی zifir gibi; (*lit.*) مظلّم mouzlim.

Pitcher, pich'èr, (*n.*) دسٽي testi: — **s have ears** ! یرک قولاغی وار yerin qoulâ var!; — **plant**, (*n.*) دسٽي چيچکي testi chicheyi.

Piteous, pit'e-us, (*a.*) آجیقلی ajuqlı;
شایانِ مرحمت shâyânu merhâmet;
(*tender*) مرہمتلی merhametli.

Pitfall, pit'fawl, (*n.*) طوزاق touzaq;
چوقور chouqour; (*v.a.*) طوزاغه دوشورمك
touzâ dūshürmek.

Pith, pith, (*n*) (*bot.*) اوز euz; (*force*)

قوت qouvvet; (*fig.*) روح (مسئله) rôuh
(mes-ele): — Pith'γ, (·i) (a.) اوزلی
euzlū; (*fig.*) قوتلی qouvvetli;
روحلی rôuhlou.

Pitman, pit'man, (*n*) معدن علمه سی mā'-
den ameleši; (*sawyer*) بیهچیچی buch-
guju.

Pittance, pit'ans, (*n.*) تعيين tayun ; نفقه nefeqa.

Pity, pit'i, (*n.*) **مرحمت** merhamet; (*int*) **يأزق** yazuq; (*v.a.*) **أجيمق** ajumaq; **مرحمت** merhamet et.; **out of** — **مرحمته** merhameten; **أجيبه** ajuyaraq; **what a** — **نه يازق!** ne yazuq!; — **Pit'iable**, (-'i-a-bl) (*a.*) **أجمنير** ajunur; (*lit.*) **شايان مرحمت** shâyânû merhamet; — **Pit'iably**, (-bli) (*ad.*) **أجمنير** ajunur; — **Pit'iably**, (-bli) (*ad.*) **أجمنير** ajunur; — **Pit'iful**, (-'i-fool) (*a*) **مرحمتي** merhametli; (*excusing*) **أجمنير** ajunur; **اليم** elim; — **Pit'ifully**, (-fool-i) (*ad.*) **أجمنير** ajunur; — **Pit'ifully**, (-fool-i) (*ad.*) **أجمنير** ajunur; — **Pit'iless**, (*a.*) **مرحمته** merhamet-siz; — **Pit'ilessly**, (-'i-les-li) (*ad.*) **أجمنير** ajunur; (*heavily*) **أجمنير** ajunur; (*lit.*) **بدرحمته** bi-rahmâne.

Pivot, piv'ut, (*n.*) میل mil; محور mihver.

Placard, plak'ärd, یافته *yafta*; لوحه *levha*; (v.a.) اعلان *î'lân et*; یافته *yafta* یاپشدورماق *yapushdurmaq*.

Place, plās, (*n*) محل mahall; yer; (*fig.*) موقع mevqî'; (*employment*) مأموریّت me'môuriyyet; (*v.a.*) قوماق qomac; يرلشدیرمک yerleşdirmek; **to give** — یوردمک yer vermek; (*fig.*) وقوع inqiyâd et; **to take** — واقع vauqû' Boulmaq; (*vâqî'*-) olmaq; **in** — یرنده yerinde; مناسب minâsib; **in** — of (ک) یئرینه (in-) yerine; **out of** — مناسبستین minâsebetisiz; یری yeri devil.

Placid, plas'id, (*a.*) حليم *halim*; ساكن *sâkin*; — *ly*, (*ad.*) سكونتله *sükyôunetle*; — **Placidity**, (plas-id'i-ti) (*n.*) سكونت *sükyôunet*.

Placket, plak'et, (*n.*) ژوپ jüp; (*plate*)
 (لوحه سی) taqviye (-levhasu).

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōōn; shut; müte, very, tū چيوو, ch چ; sh ش; th ث; tḥ, zh ز [PLA-PLA]

Plagiarism, plā'ji-ar-izm, (n.) (lit.) انتحال intihāl.

Plague, plāg, (n.) آفت âfet; وبا vebâ; (v.a.) عارض âruz ol., (fig.) بلاكسيلمك belâ kesilmek.

Plaice, plās, (n.) ديپلاريا مالغى dip-larya balugh

Plaid, plad or plād, (n) اسقوچ قماش isqoch qoumashu; تارتان tartan.

Plain, plān, (a) دوز dūz; (simple) ساده sâde; (clear) آچيق achuq; صريح sar-rih; (cards) عادي âdi, (n) اووه ova; (fig.) آچيقتجه meydân; — lq, (ad.) آچيقتجه achuqja; (lit.) صراحت sarâhaten; — ness, (n) صراحت sarâhat; صميميت samimiyyet; — song, (n.) (rel) قيصه qusa dou-â; (fig.) ساده افاده sâde ifâ-de; — spoken, (a.) آچيق achuq; صريح sarih.

Plaint, plānt, (n.) شكايه shikyâyet; **Plaintiff**, (plānt'if) (n.) (jud.) مدعي müdda-î; — **Plaintive**, (plānt'iv) (a.) مشتكي müshteki; كدرلي kederli; — **Plaintively**, (plānt'iv-li) (ad.) شكايه müshtekiyâne; شكايه shikyâyet ederek.

Plait, plāt, (n) قات qat; اورگو eurgü; (v.n.) قاتلاماق qatlamaq; اورمك eurmek.

Plan, plan, (n.) پلان pilan; (chart) پورتولون portolon; (v.a.) پلان ياتق pilan yapmaq; (fig.) تصور tesavour et.; — **Planner**, (plan'er) (n) (fig.) مرتب mürettib.

Plane, plān, (n.) سطح satuh; مستوي müstevi; (a.) مستوي müstevi; (v.a.) تسويه rendrelemek; تسويه rendrelemek et.; — sailing سیر مستوي seyri müstevi; (fig.) قولاي qolay ish.

Plane, plān, (n.) (instrument) رنده rende; (mach.) پولايه planya; — **Plān'ing machine**, تسويه دستكاهى tesviye tezg'yahu; پولايه دستكاهى plan-ya tezhgyahu.

Planet, plan'et, (n.) سياره seyyâre; (pl.) سيارات seyyârât; minor — s seyyârâtu saguire; — **Plan'etary**, (-a-ri) (a.) سياره seyyâreye â-id; (fig.) سيار seyyâr.

Planetoid, plan'et-oid, (n.) شبه سيار shibhi seyyâre.

Plane-tree, plān'-trē, (n.) چنار آغاجى chunar âju.

Plank, plangk, (n.) تخته tahta; قالاس qalas. (fig.) پره نسيپ prensip; (v.a.) قاپلاماق qaplamaq

Plant, plant, (n.) نبات nebât; (pl) نباتات nebâtât; (com.) تأسيسات te'sisât; قابريقه fabrika; طاقم taqum; (plunder) وورغون vourgoun; ديكمك dikmek; (v.a.) فكريه te'sis et; (fig.) فكريه fikrine yerleshdirmek; (lit.) تلقيج telqih et.; — **Plantâ'tion**, (-'shun) (n.) فدانلق fidanluq; قورو qorou; (colony) مالكانه mâlikiyâne; (act) غرسيات garsiyyât; ديكمه dikme; — **Plant'ër**, (n) قورو صاحى qorou sâhibi; چيقتجي chiftji.

Plaque, plak, (n.) پلاق plaq.

Plash, plash, (n.) سريپتي ser-pinti; چامور chamour; (v.a.) صيچراتماق suchratmaq; سريمك serpmek; — **Plash'y**, (-'y) (a.) چامورلى chamourlou.

Plash, plash, (v.a.) (branches) اورمك eurmek; سارماق sarmaq; (n.) دال dal.

Plaster, plas'ter, (n.) آلي alchu; (wall) ميوا suva; (med.) ياق yaqu; (v.a.) صيوا suvamaq; (med.) ياق yaqu yapushdurmaq; (fig.) ياتيشدورماق yatushdurmaq; — **Plas'têrêr**, (n.) صيوا suvaju; — **Plas'têring**, (-ing) (n.) صيوا suva; صيوا suva ishleri; (art) صيواجيلىق suvajuluq.

Plastic, plas'tik, (a.) قابله qaluba girer; قالب qalub...; (lit.) شكلي shekli; مصور tasviri; تصويرى mou-savver; — **Plastic'ity**, (-tis'i-ti) (n.) شكل قبول etme.

Plat, plat, (n.) yer; عرصه arsa; (plai) طوره eurgü; اورگو (plai) toura.

Platane, plat'ân, (n.) چنار (آغاجى) chu-nar (-âju).

Plate, plāt, (n.) لوحه levha; (utensils) آلتون - كوموش altun-gümüsh (اوانى) (-evânî); (dish) طاباق tabaq; صحن sahan; (v.a.) قاپلاماق qaplamaq; — **glass**, (n.) بويوك جام beuyük jam; — **Plated**, (plāt'd) (n.) قاپلامه qaplama; زورھلى zurhlu; — **Plate'ful**, (-'fool) طاباق دولوسى tabaq dolousou; (n.) bir sahan.

[PLA-PLE] (اسکیزمه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in, mīne;

Plateau, pla-tō', (n.) يايلا yayla
Platform, plat'form, (n.) کورمه kūr-sū; دوتمه (پله تفورم) (platform); (mil.)
 deusheme (fig.) ميسك meslek; —
the — خطيبك hatiblik, خطابت ha-tābet.
Platinum, plat'in-um, (n.) پلاتين pla-tin; — **Plat'inize**, (-'in-iz) (v.a.)
 پلاتين قاپلامق platin qaplamaq
Platitude, plat'itūd, (n.) دورلك düz-luk; (lit.) بساطت besâtat; (fig.) بايغى bayâ seuz.
Plato, plā'to, (n. pl.) افلاطون eflâtoun;
 — **Platonic**, (plā-ton'ik) (a.) افلاطونى eflâtounî; (fig.) صافîe sâf, (lit.) صافîyâne; (not sensual) غير شہوانى gayri shehvânî, پلاتونىq platonîq;
 — **Plāton'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) (fig.) صافىته safvetle; صافىيانه sâfiyâne;
 — **Plātonism**, (-izm) (n.) پلاتونيزم platonizm; افلاطون مذہبى eflâtoun mez-hebi; (fig.) صفت safvet
Platoon, pla-tōon', (n.) طاقم ta-qum; افراد حديدہ efrâdu jedide.
Platter, plat'er, (n.) پويوك طاباق beuyûk tabaq; (pers.) اوروجى eurûjû.
Plaudit, plawd'it, (n.) آقيش alqush;
 — **Plauditory**, (plawd'it-o-ri) (a.) (lit.) ستايشكارانه sitâyishkyârâne.
Plausible, plawz'i-bl, (a.) معقول mâ'-qôul; مصيب mousib; — **Plausi-bility**, (plawz'i-bil'-ti) (n.) منطق mantuq; محاکمه mouhâkeme; طوغرى dōrou geurûnûsh; — **Plausi-bly**, (plawz'i-bli) (ad.) معقول صورتده mâ'qôul sôuretdе; محاکمه mouhâkemeyle; منطقاً mantuqan.
Play, plā, (n.) اويون oyoun; (act) حرکت hareket; (v.) اويناق oynamaq; (theatre) تمثيل temsil et.; (mus.) تحريك et.; (motion) ا. ijrâ et.; — **off** تاهريك tahrik et.; — **ground**, (n.) اويون عالى oyoun ma-halli; — **house**, (n.) تياترو tiyatro; — **mate**, (-mât) (n.) اويون ارقاداشى oyoun arqadashu; — **wright**, (-rit) (n.) تياترو مؤلفى tiyatro mü-el-lifi; — **Play'ér**, (n.) اويونچى oyoun-

jou; — **Play'ful**, (-'fōol) (a.) شەن shen; اويونچى shaqaju; — **Play'fully**, (-'fōol-i) (ad.) اويونچى oynayaraq;
 شطارتله shatâretle; — **Play'fulness**, (-'fōol-nes) (n.) نەشە nesh-e, اويونچى eylenje; — **Play'thing**, (n.) اويونچاق oyounjaq
Plaza, pláz'a, (n.) ميدان meydan;
 محل mahall
Plea, plē, (n.) مدافعه müdâfâ, معذرت mâ'zeret; (act) دعوا dâ'vâ; شكايت shikyâyet; (fig.) نياز nıyâz.
Plead, plēd, (v.) مدافعه müdâfâ et.; ا. iddâ et.; ا. ifâde et.; — **Pleadable**, (plēd'a-bl) (a.) قایل qâbili müdâfâ; معذور mâ'zôur;
 — **Pleader**, (plēd'ér) (n.) مدافع mü-dâfi; — **Plead'ing**, (plēd'ing) (n.) مدافعه müdâfâ; (pl.) مدافعات müdâfât; (a.) مدافع müdâfi'; مدافعه کار müdâfâkyâr, — **Plead'ingly**, (plēd'ing-li) (ad.) مدافعه کارانه müdâfâ-kyârâne.
Pleasant, plez'ant, (a.) خوش hosh;
 لطيف latif; — **ness**, (n.) لطافت le-tâfet; كورلك güzellik.
Pleasantry, plez'ant-ri, (n.) لطيفه la-tîfe; شاق shaqa.
Please, plēz, (v.a.) ممنون memnûn et.; (v. n.) خوشلاق hoshlanmaq;
 (int.)! لطفاً loutfen!; ارزو ارزو et.; — **«read»**! لطفاً «اوقويكر»! loutfen «oqu-yunuz»!; — **Pleasing**, (plēz'ing) (a.) خوش طاتلى tatli; خوش hosh; (n.) لطافت letâfet; — **Pleas'ingly**, (plēz'-ing-li) (ad.) خوش بر صورتده bir sôuretdе
Pleased, plēzd, (a.) ممنون memnûn;
 to be — ممنون ol.; خوشلاق hoshlanmaq.
Pleasure, plezh'ér, (n.) كيف keyf;
 zevq; صفا safâ; (amusement) تەزە tenezzüh; اكلنجە eylenje; **I have** «كوندر» مكله كسب «send» (the) — to «geunder» مكنويت ايلرم memnûniyyet eylerim; «كوندر» مكنويت memnûnen «geunder» iyo-roum; at — ايسته تيلديكى isti-nil-diъ gibi; كيمه تايە keyfe tâbi'; **with**

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte very, tū جيوو; ch چ, sh ش, th ث; th̄: zh̄: [PLE-PLU]

— مع المنونيه memnōuniyyetle; — boat. (-bōt) mā'at-memnōuniyye; — tenezzūh vapourou, (n.) تنزه واپورى; — ground, (n.) تنزه بحى tenezzūh mahalli; — trip, (n.) تنزه (سياحتى) tenezzūh (-seyāhati).
Plebeian, plē-bē'an, (a) عدى âdî; عوام (a. مع n) âmiyâne; avâm.
Pledge, plej, (n) زامن zomân; كفالت kefâlet; عهد ahd; (v.a.) تڪفل tekeffül et., زامن zâmin ol.; شرفنه ichmek; — Pledg'er, (plej'er) (n) زامن zâmin; كفىl keffil
Pleiads, plē'yadz, (n pl) ثريا sü-reyyâ; اولكر ūlker.
Plenary, plen'ar-i, (n) تكميل tekml; عومى oumōumi; تام (jud.) tâm; كامل kyâmîl; — indulgence, (n.) (rel.) كفارت kefâreti tâmme; — meeting, (n.) عومى جلسه oumōumi jelse; (com) اجتماع ijtima-u oumōumi.
Plenipotentiary, plen-i-po-ten'shi-ari, (a) فوق العاده fevqal-âde; (n.) سفير sefir; مرخص فوق العاده mourahhasu fevqal-âde.
Plenitude, plen'i-tūd, (n.) تماميت temâmiyyet; مېڙولت mebzōuliyyet.
Plenty, plen'ti, (a.) چوق choq; مېڙول mebzōul; (n.) مېڙولت mebzōuliyyet; كسرت kesret; — Plen'tiful, (-'ti-fōol) (a.) چوق choq; مېڙول mebzōul; — Plen'tifully, (-'ti-fōol-i) (ad.) مېڙولت mebzōulen; كسرتله kesretle; — Plen'tifulness, (n.) (-'ti-fōol-nes) (n.) كسرت kesret; مېڙولت mebzōuliyyet.
Pleonasm, plē'o-nazm, (n.) (lit.) حشو hushvu qabîh; اثناب utnâb.
Pleurisy, plē'ri-si, (n.) ذات الجنب zâtül jenb; پلوروزى pleureuzi.
Pliable, plī'a-bl, (a) قاتلانير qatlanur; ملايم mulâyim; — Pliancy, (plī'an-si) (n.) (lit.) انحنا inhinâ; (fig.) چابوق qanma; يوشاقلق yumushaqluq; — Pliant, (plī'ant) (a.) يوشاقلق yumushaq; اويصال ouysal; (lit.) قابل انحنا qâbili inhinâ.
Pliers, plī'êrz, (n.) كرىپت kerpeten.

Plight, plit, (n.) كفالت kefâlet; تميئات te'minât; 'condrion) حال hâl; احوال ahvâl, (bad) درد derd; (v.a.) تڪفل tekeffül et.
Plinth, plinth, (n) قاعده qâ-ide
Plod, plod, (v n) آغر يورومك âr yûrümek; (toil) اوغراشمق ôurashmaq, — **Plodder**. (plod'er) (n) (fig.) بىلî batî; اوغراشور choq ôurashur; — **Ploddingly**, (plod'ing-li) (ad.) آغر âr; بىلî batî-etle; اوغراشور choq ôurasharaq
Plot, plot, (n.) (ground) عرصه arsa; پلان pilan; خريطه harta
Plot, plot, (n) قيام fesâd; فساد (v) پلان ترتيب et; — **Plotter**, (plot'er) (n.) فسادى fesâdju, — **Plotting**, (plot'ing) (n.) فساد fesâd, سؤ قصد sôuyi qasd
Plough, plow, (n.) سامان sapan; (wheeled) پولاق poullouq; (v.a.) سورمك sûrmek; (v n) سامان سورمك sapan sûrmek; — **man**, (n.) چىتى chiftji; — 'share, (-'shâr) (n) سامان دمىرى sa-pan demiri; — **Ploughable**, (plow'-a-bl) سوريله بىلير sürülebilir, قابل درع qâbili zeri'.
Plover, plu'v'êr, (n.) (zo.) ياغور قوشى yâmour qoushou.
Pluck, pluk, (v.a.) يورهك yürek; حكر jiyer- (fig.) جسارت jesâret; — **Pluck'y**, (-'i) (a.) يورهكلى yürekli; جسور je-sôur.
Pluck, pluk, (v.a.) قوپارمق qoparmaq; يولق yolmaq; (reject) رد ا. redd et.; سورمك deundürmek; — **up** سورمك sûrmek, قوپارمق qoparmaq, (courage) جسارت almaq.
Plug, plug, (n.) طابه tapa; طيقاق tuqach; (mar.) موريله mourile; طيقامق tuqamaq.
Plum, plum, (n.) اريك erik; (rasin) انفس qourou üzüm; (best) يور يريك lira; (fig.) ثروت servet; — **pud-ding**, (pouding) (poudinga); — **tree**, اريك erik âju; — **Plummy**, (plum'i) ايسته نير erik dolou; (fig.) istenir.

only; routine; through; tuck; mûsée- give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

(pōch'ēr) (*n.*) حیرسوز hursuz: متجاوز
mütejâviz: (20) یابان اوردکی yaban-
eurdeyi; — **Poaching**, (pōch'ing)
(*n.*) سرقت sirqat; (*lit.*) انتحال intihâl.

Pock, pok, (n.) قارچاق qabarjuq; — **mark, (n.)** چىچىك (بوروغى) chichek (-bozôugh); — **Пок'у, (-'1) (a.)** چىچىكلى chichekli; **چوپور choupour.**

Pocket, pok'et, (*n.*) جيب jeb; كسه
kese; (*wool*) باله balya; چووال chou-
val; (*v.a.*) جينه اتماق jebine atmaq;
(*fig.*) يوتماق youtmaq, گيزلەمەك gizle-
mek; in — (*fig.*) كاردە kyârda;
out of — (*fig.*) ضرردە zararada; —
book, buk, جيب كيتابي jeb kitabı; جزؤدان
jüzdan; — **money**, (mun'ı) (*n.*)
جيب حارجلugh.

Pod, pod, (n.) (bot) قابوق qabouq;
(v. n) قابوق باغلامق qabouq bâlamaq.

Poem, pō'em, (*n.*) منظومه manzōume;
شعر shî'r; (*pl*) اشعار esh-âr.

Poesy, pō'e-si (*a.*) شعر shī'r; شاعرلك
shâ-ırlik; (*pl.*) اشعار esh-âr.

Poet, pō'et, (*n.*) شاعر shâ-ir; (*pl.*) شعرا shou-arâ; — **Poetess**, (pō'et-es) (*n.*) شاعره shâ-ire; — **Poetic**, -ally, (pō-et'ik, -al-i) (*a.*) و (*ad.*) شاعرانه shâ-irâne; — **license**, (-lis'ens) (*n.*) خیال hayâli shâ-irâne; — **Poetry**, (pō'et-ri) (*n.*) شعر (صنعت) (san-at-i) shî'r; — **Poetize**, (pō'et-iz) (*v. n.*) شعر سوزیلmek shî'r seuylemek; — **shâ-irlik** et. .

Poignant, poi'nant, (*a.*) شدلي shid-detli; آجی aju; — **Poignancy**, (poi'-nan-si) (*n*) شدت shiddet; آجیلق aju-luq; تأثیر te'sîr.

Point, point, (*n.*) نقطه noqta; (*pl.* مع *fig*) نقاط noqât; (*end*) اوج ouj, (*sport*) صابی sayu; (*the question*) (فج) (اصل) مسئله (asul-) mes-ele; تام تام tam yeri; (*pl*) (merits) اوصاف evsaf; مزیات meziyyât; (railway's) معاص maqas; (*mar*) (-of the compass) جهات jihât; (povsle) پوصله پوصله kerteleri; (*v.a.*) سويريلتمك siviriltmek; يونتق yontmaq; (*punctuate*) نقطه لاق noqtalamaq; (*direct*) طوغريلتمك tevjiht et.; dōroultmaq; (*v.n.*) توجّه tevejjüh et.; (*show*) كوسترمك geustermek; — out يان ا. geustermek; (*state*) بيان beyân et.; (-at) ... (تّه) اشارت a. beyân et.; (-at) ... (تّه) توجّه a. ishâret et.; (*fix*) ... (تّه) توجّه a. (e-)

tevjiht et ; at all — *s* بۆتۆن نقاتده
bütün noqâtda ; کاملاً kyâmilen ;
to the — (*fig.*) مناسیب minâsib ; —
for — نقطه‌سی noqtasu noqta-
suna ; تماماً tamâmen ; in — of خصوصندە
.. housousounda ; (هه) کلنجە
gelinej ; — of view نقطه نظر noqtayi
nazar ; (pl) نقاط نظر noqâtu nazar ;
from the — of view of نقطه نظرندن
.. noqtayi nazarundan ; جيھتيلە
to stand upon — *s* (*fig.*) تقررعاله
او . Pointed, (t'd) (a.) سيوري sivri ;
keskin (*fig.*) معالي mâ'nâlu ;
mahsous : — Point'ér, (n.) مخصوص
müşh-ir ; (zo.) زانگار zaghar ;
av keupeyi ; — Point'ing, (n.) سيوريلته
(punctuate) (lit.) تنقيط tenqît ; (wall) خرچله تولدويمه
harjla doldourma ; تعبير tâ'mir ; —
stock (n.) (*fig.*) کلنجە eylenje ; (lit.)
هدف استهزا hedefi istihzâ ; — Point'-
less, (a.) کۆت kûht ; (*fig.*) ياولان ya-
van ; روحسز rûhsouz.

Point-blank, *point'*-blangk', (*a.*)
... هدف طوغرى dôrou hedef... ; (افق) (oufqî); (*fig.*) طوغرىدن طوغرى dôroudan dôrou; اچىق achuq; قاتى qat-i; (*ad.*) طوغرىدن طوغرىه dôroudان dôrouya; (*fig.*) تامة tamâmen; ... تام tam...; — **denial**, (*n.*) آچىبدن آچىبه achuqdan achugha inkÿâr انكار achuqdan achugha inkÿâr; رد قاتى reddi qat-i; — **shot**, (*n.*) هدف طوغرى dôrou hedefe endahht; (افق انداخت) (oufqî endahht); — **contrary**, (*a.* و *n.*) عكسى tamâmen aksi; تام عكسى tam aksi; (*lit.*) ضد تام zuddu tâmm.

Poise, poiz, (*n.*) ثقلت *siqlet*; (*f/g.*) موازنه *müvâzene*, (*v.a.*) طارتمق *tartmaq*; موازنه *müvâzene* et.; — **Poised,** (*poizd*) (*a*) دنك *denk*; (*lit.*) متوازن *mütevâzin*

Poison, po'izn, (*n*) زهر *zehir*; سم *semm*; (*v.a.*) زهرلەمەك *zehirlemek*; تەسۋىم *tesmim* et.; (*fig.*) بوزماق *bozmaq*; افساد *ifsâd* a.; — **Poisoner**, (-'zn-êr) (*n*) زەھەرلەيىچى *zehirleyiji*; فاسد *fâsîd*; — **Poisoned**, (-'znd) (*a.*) زەھەرلەنمىش *zehirlenmiş*; مسموم

[POK-POL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

mesmōum; — **Poi'soning**, (-'zn-ing) (n.) نسمم zehirlenme; نسمم tesemmūm; — **Poi'sonous**, (-'zn-us) (a.) زهرلی zehirli, (lit.) سمک sem-nāk; — **gas** زهرلی عار zehirli gaz

Poke, pōk, (n.) وورش vouroush; ضربه darbe; (v.a.) وورماق vourmaq; چارپق charpmaq; (v.n.) یوقلاماق yoqlamaq; اراشدورماق arashdurmaq; — **Pō'kēr**, (n.) (rod) دمیر چوبوق demir chou-bouq; (game) پوکر poker; — **Pō'ky**, (-'ki) (a.) چیرکین chirkın, (pers) احمق ahmaq.

Poke, pōk, (n.) (bag) خوربه torba; کیسه kese.

Poland, pō'land, (n.) لهستان lehistān; پولونیا polonya; — **Pole**, (pōl) (n.) لهلی lehli; — **Pōl'ish**, (a) له leh له لهلی leh; له لسانی leh lisānu.

Polar, pō'lar, (a.) قطبی qoutbî, ... قطب qoutb ., — **bear**, (-bār) (n.) شمال shimāl-ayusu; بیاض آبی beyaz ayu, — **circle**, (-ser'ki) (n.) مدار medār qoutb, — **Polar'ity**, (-'i-ti) (n.) قطبییت qoutbiyyet; — **Polarization**, (pō-lar-i-zā'shun) (n.) (lit.) استقطاب istıqtāb.

Pole, pōl, (n.) قطب qoutb; (pivot) دیرک mihver; میل mıl; (pile) دیرک قطب مقناطیسی magnetic — **direct** qoutbu miqnâtîsî; — **axe**, (-aks) (n.) تبر teber; بالطه balta; — **star**, (n.) قطب ییلدیزی qoutb yulduzu.

Polecat, pōl'kat, (n.) قوچارجه qoqarja; (قطب سانصاری) (qoutb san-saru).

Polemic, -al, po-lem'ık, -al, (a.) مناقشه münâqashalu; (n.) معارض mou-âruz; — **Polem'ically**, (-'ık-al-i) (ad.) مناقشه طریقله münâqasha tariqile; — **Polem'ics**, (-'ıks) (n.) مناقشه قلمیه münâqasha-i qalemiyye; (pl) مناقشات münâqashât.

Police, po-lēs', (n.) پولیس polis; ضابطه zâbuta; (v.a.) نظارت nezâret et.; — **man**, (n.) پولیس polis; (pl) مأمورین ضابطه me'mûrîni zâbuta; — **office**, (-of'is) (n.) پولیس مرکزی polis merkezi; — **station**, (-stā'shun) (n.) پولیس موقعی polis mevqî'ı; نقطه noqta.

Policy, pol'i-si, (n.) سیاست seyâset; مسلك meslek.

Policy, pol'i-si, (n.) (insurance) بولیجه policha.

Polish, pol'ish, (n.) جلا jılâ, ورنیک vernik; (fig.) یالدر yalduz; ظرافت zarâfet; (v.a.) جلالاماق jılâlamaq; سوسله مک (fig.) پرداخت et.; süslemek; یالدرزلاماق yalduzlamaq; (v.n.) جلالاماق jılâlanmaq; — **Pol'ished**, (-'ishd) (a) جلالی jılâlu; (fig.) جلاجی zarîf; — **Pol'isher**, (n.) جلاجی jılâju; (instrum.) مصقله musqala; — **Pol'ishing**, (n.) جلا jılâ..; — **powder** جلا توری jılâ tozou; — **water** جلا صوی jılâ souyou.

Polite, po-lit', (a.) نازک nâzik; — **ly**, (ad.) نازکانه nâzıkyâne; — **ness**, (n.) نازاکت nezâket.

Politic, pol'i-tik, (a) سیاسی siyâsî; (fig.) مدیر müddebir; ماهر mâhir; ملتک هیئت مجموعهسی (n) mille-tin hey-et-i mejmôu-asu; (lit.) نبیة (bünye-i siyâsiyye); — **Pol-itic'ian**, (-tish'an) (n.) پولتیقهچی politiqaju; سیاسی siyâsî; (pl) سیاسیون siyâsiyyûn; — **Pol'itics**, (-'i-tiks) پولتیقه siyâsiyyât.

Political, pol-it'ık-al, (a.) سیاسی si-yâsî; — **ly**, (ad.) سیاسی siyâseten; — **sciences**, (-sî'ensz) (a.) علوم oulûmu siyâsiyye.

Polka, pōl'ka, (n.) پولقا polqa.

Poll, pōl, (n.) قفا bash; قفا qafa; (names) لیسته liste; (election) انتخاب intihâb; (bot.) کسمک kesmek; قیرپق qurpmaq; (bot.) قید boudamaq; (enter) قید qayd et.; (v.n.) رأی ویرمک re'y ver-mek; — **tax**, (n.) ویریکی (nüfûs bashuna) vergi; (lit.) تکالیف tekyâlîfi shahsuyye; (طریق) (tariq bedeli).

Pollard, pol'ard, (n.) (bot.) یوداغش boudanmush âj; چیللاق کروتوک chuplaq kütük; (bran) قابا کپک qaba kepek.

Pollen, pol'en. (n.) (bot.) چیچک توزی chichek tozou; (lit.) طلع talu.

Pollute, pol-lüt', (v.a.) پيسلتمک pisletmek; تلویت تلویس et.; (pro-fane) تجاوز tejavüz et.; — **Pol-lution**, (pol-lü'shun) (act) کیرلتمه kirletme; تلویت تلویس et.; (state) کیرلتمه kirlenme; پيسلک pislik; (rel.) گناه günâh; (med.) احتلام ihtilâm.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو ch; sh ٽ; th ڌ; zh ڙ [POL-POP]

Poltroon, pol-trōon', (n.) (idle) حایلار haylaz; (toward) قورقات qorqaq; — **Poltroon'ery**, (-trōon'ér-i) (n.) حایلارلق haylazluq; قورقاتلىق qorqaqluq; جبات jebânet.

Polyanth, pol'i-anth, (n.) جوخه چيچكي chouha chicheyi.

Polygamy, pol-ig'a-mi, (n.) تعدد زوجات te-addüdi zevjât.

Polyglot, pol'i-glōt, (n.) چوقو (pers) choqo (لسان آشنا) choq lisân bilir, (لسان آشنا) (lisân âshinâ); (a) (book) بر قاج لسانله bir qach lisânla yazulmuş يازلىش yâzlish.

Polygon, pol'i-gon, (n.) پوليعون poligon; — **Polygonal**, (-lig'o-nal) (a.) كسبرالاخلاص kesirül-azlâ.

Polyp, pol'ip, (n.) پوليب polip; آحتاپوط ahtapot; — **Polypus**, (-pus) (n.) (med) لحم زائد lahmuzâ'id.

Polysyllable, pol'i-sil-a-bl, (n.) چوقو choq hejeli kelime; — **Polysyllabic**, (pol-i-sil-ab'ik) (a.) چوقو choq hejeli.

PolYTECHNIC, pol-i-tek'nik, (a.) پوليتيكنيك politeknik.

Polytheism, pol'i-thē-izm, (n.) (rel.) شيرك shirk; — **Polytheist**, (-i-thē-ist) (n.) مشرڪ mushrik; (pl) مشرڪين müshrikin.

Pomade, po-mād', (n.) پوماد pomād; (v.a.) پوماد سورمك pomād sürmek.

Pomeranate, pom'gran-āt, (n.) (bot.) نار nar.

Pommel, pum'el, (n.) طوپوز topouz; (v.a.) ايسلاتق dayaq atmaq; (uslatmaq)

Pomp, pomp, (n.) دبدبه debdebe; آلايش âlâyish; — **Pomp'ous**, (-'us) (a) عظمتي moutantan; (pers.) azametli; — **Pomp'ously**, (-'us-li) (ad.) عظمتله debdebeyle; azametle; moutantan مطنطن صورتده sôuretdê.

Pompadour, pom'pa-dōōr, (n.) پومپادور pompadour.

Pompeian, pom-pe'an, (a) پومپي... pompe-i...; — **ruins**, (rōō'inz) (a.) پومپي خرابهري pompe-i harâbeleri; — **Pompeii**, (pom-pe'i) (n. pr.) پومپي pompe-i.

Pond, pond, (n.) حوض havouz; كول geul; — **lily**, (n.) نيلوفر nilüfer;

— **Pon'dage**, (-'dāj) (n.) صومقداري sou miqdâru

Ponder, pon'dér, (v.a.) طارتمق tartmaq; (fig.) دوستونك dü-shünmek, — **Pon'dérable**, (-a-bl) (a) قابل طارتيلىر tartulur; qâbili vezn; — **Pon'dérabil'ity**, (-bil'i-ti) (n) قابليت ورن qâbiliyyeti vezn; — **Pon'dérous**, (-us) (a) آغر âr; ثقیل saqil; (fig.) مهم mühim

Pontiff, pon'tif, (n.) بيشوب bishop; pisqopos; — **Pontifical**, (-tif'ik-al) (a) يسقيوسلىق pisqoposlouq; (fig.) محشم muhteshem.

Pontoon, pon-tōōn', (n.) دوبه douba.

Pony, pō'ni, (n.) مدالي midilli; (key) مفتاح miftâh; شرح sherh; (money) يكرى يش ليرا yirmi besh lira; (beer) كوجوك قدح küçük qadeh bira; Jerusalem مەركەب merkeb; (مصر اشكى) (musur esheyi), — **carriage**, (-kar'ij) (n.) طاليمه taliqa.

Poodle, pōō'dl, (n.) (zo) فينو (كوپي) fino (-keupeyi).

Pool, pōōl, (n.) حوض havouz; كول geul.

Pool, pōōl, (n.) (stakes) ميزا miza; بيريكديرمك birikdirmek; مزج ا. jem et.; (a.) بايركديرمك bahs; پول poul; (v.a.) mezj et.; (fig.) تقسيم taxim et.; پايلاشماق paylashmaq.

Poop, pōōp, (n.) پوپه poupa; (v.a.) قيق قاسراسى quch qasarasu; (v.a.) پوپه يادن gelmek.

Poor, pōōr, (a.) فقير faqir; (fig.) بيجاره bichâre; قوتسز zavallu; (sterile) quouvetsiz; ضعيف zayuf; (little) آز az; (n pl) اهمميyyetsiz; (n pl) فقرا fouqarâ; — **ly**, (ad.) فقرا faqr; ضرورت zarûret; ضعف zâ'f; (fig.) آزلق azluq; — **house**, (n.) دارالعجزه dârûl-ajeze; — **law**, (n.) حمايه فقرا قانونى himâye-i fouqarâ qânûnunou

Pop, pop, (n.) سس ses; طايردى paturdu; (v.a.) پاتلاتق patlatmaq; (v n.) هوا طوي patlamaq; — **gun**, (n.) هوا topou.

Pope, pōp, (n.) پاپا papa; (zo.) حانى hani balugh; — **Popedom**, (pōp'dum) (n.) پاپالى papaluq; — **Pōp'ery**, (-'ér-i) (n.) قاتوليك mezhebi; — **Pōp'ish**, (a.) قاتوليك qatolik.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[POP-POR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Popinjay, pop'in-jā, (n.) پاپانان papân.

Poplar, pop'lar, (n.) قواق (آعاشی) qavâq (-âju).

Poppy, pop'î, (n.) خشخاش hash-hash; corn — گلینجک gelinjik chicheyi; field — قرانفیل (چیچکی) qaranfil (-chicheyi); — head, (-hed) تاج (n.) اویمه باشلق oyma bashluq; tâj; — oil, (n.) قرانفیل یاغی qaranfil yâ.

Populace, pop'û-lās, (n.) عوام (ناس) avâm (-nās); آياق طاقی ayaq taqumu.

Popular, pop'û-lar, (a) ...halq...; خلق halqa mahsûs; عموى oumûmî; (pers) معروف mâ'rûf; — ly, (ad.) عموى oumûmî sôu-retde; بین‌العوام beynel-avâm; — **Pop'ularism**, (-izm) (n.) عوام لایقیدرئسی avâm laquirdusu; عامیانه سوز âmiyâne seuz; — **Pop'ular'ity**, (-'i-ti) (n.) شهرت tevejjûhi âmme; توجیه عامه sheuhret; — **Pop'ularize**, (-iz) (v.a.) طانیتمیق tanutmaq, تأمیم et. tâ'mim et.

Populate, pop'û-lât, (v.a.) اسکان is-kyân et.; (v.n.) نفوس nûfûs artmaq; — **Pop'ulât'ion**, (-'shun) (n.) اهالی ahâlî; سکته sekene; نفوس nûfûs; (act) اسکان iskyân; — **Pop'ul'ous**, (-lus) (a.) نفوسى nûfûs-sou choq; اهالیسی ahâlîsi choq.

Porcelain, pors'lân, (n. و f.) پورسلن porselen; (lit.) قفقور fagfûr.

Porch, pörch, (n.) مدخل medhal; دهلیز dihlîz; (lit.) رواق revâq.

Porcupine, por'kü-pin, (n.) کیرپی kirpi.

Pore, pör, (n.) مسامات mesâmât; (v.n.) ای تدقیق iyi tedqîq et. — **Porous**, (pö'rus) (a.) مساماتلی mesâmâtli; — **Porosity**, (po-ros'i-ti) (n.) مساماتلی اولمه mesâmâtli olma, مسامات mesâmât.

Pork, pörk, (n.) ژامبون jambon; domouz طوموز et.; — **chop**, (n.) ژامبون قوتلهتی jambon qotleti.

Porphyry, por'fir-i, (n.) صوماکی somâki (-tash).

Porpoise, por'pus, (n.) یونس بالی yûnous balugh; طوموز بالی domouz balugh.

Porridge, 'por'ij, (n.) سبزه چورباسی sebze chorbasi; (oatmeal) یولاف youlaf chorbasi.

Porringer, por'in-jër, (n.) کووهچ güvech; چوملک cheumlek.

Port, pört, (n.) لیمان liman; مندی‌رک mendirek (gate) قابو qapu, (demeanour) وضعیت vazuyyet; طور tavr; (larboard) اسکله iskele; (wine) پورتو porto (-sharabu); (v.a.) داورائقی davranmaq; طومقی toutmaq, — of entry ادخالات لیانی idhâlât limanu; free — سربست serbest liman; — **charges**, (n.) لیمان رسومی liman rûsûmou; — hole, (n.) لومبار loubmar; — **Pört'able**, (a) یورتاتیف portatif; قابل نقل qâbili naql; — **Pört'age**, (-'âj) (n.) نقلیه naqliye; (space) آره ara.

Portal, pört'al, (n.) قابو qapu; مدخل medhal

Porte, pört, (n.) (Sublime-) باب عالی bâbu âli.

Portend, por-tend', (v.a.) علامت او. alâmet ol; دلیل delil ol.; — **Por'tent**, (n.) علامت alâmet; دلیل delil; — **Portent'ous**, (-'us) (a.) (ill) مدهش menhûs; منجوس müd-hish.

Porter, pört'er, (n.) حامل hamal; (liquor) سیاه بیرا siyah bira; — **Pört'érage**, (-âj) (n.) حامیه hamâ-liye; نقلیه naqliye.

Porter, pört'er, (n.) (gatekeeper) قابوچى qapuçı; — **Pört'érage**, (-âj) (n.) قابوچیلیق qapuçuluq; — **Pört'érage**, (n.) قابوچى قادین qapuçı qadun.

Portfo, pört-fö'li-ö, (n.) جزؤدان jûz-dan; پورتفوی portfeuy; (ministry) نظارت nezâret; مأموریت me'mûuriy-yet.

Portico, pörti-kö, (n.) رواق revâq; (دیرکار آلی) (qapu eunü); (direkler altı)

Portière, por-tyär, (n.) قابو پردesi qapu perdesi.

Portion, pör'shun, (n.) پارچه parcha; قسم qism; پورسیون porsiyon; (al-otment) حصه hisse; (fortune) ثروت servet; (cheyiz) جهاز jihâz; (v.a.) (حصه) آیرمی taxim et.; تقسیم (his-se-) ayurmaq; (girl) جهاز ویرمک cheyiz vermek; marriage — دراخومه drahoma; جهاز cheyiz; — **Porti-oner**, (pör'shun-er) (n.) حصه‌دار hissedâr; (official) قسام qassâm; — **Portionless**, (pör'shun-les) (a.) پارهمسز drahomasuz; (fig.) parasuz

mōte, foot, mōon, shut; mūte; very; tū چيوو ch. ش. sh. ث. th; zh ژ [POR-POS]

Portland, pōrt'land, (*n pr*) پورتلاند
portland, — **cement**, پورتلاند چنتوسى
portland chimentosou

Portly, pōrt'li, (*a*) وقارلى veqârlı ;
(corpulent) چتلى jüsseli. ملجم mü-
lahham, — **Pōrtliness**, (*n*) ٲٲٲٲ
(jüsse (-lılık), (boy-bos) (boy-bos)

Portmanteau, port-man'tō, (*n*) نورت
port-manto; (*bag*) چانتو chanta

Portrait, pōr'trät, (*n*) تصوير tasvır,
portre; — **Pōr'traitist**, (-'trät-
ist) (*n*) پورتريه رسامی portre ressa-
mu; — **Pōr'traiture**, (-'trät-tür)
(*n*) رسم resim, تصوير tasvır; (*fig*)
تعريف tâ'rif.

Portray, pōr-trä', (*v.a*) رسامی يافتى
resmini yapmaq; (*fig*) تصوير tas-
vır et..

Portugal, pōrt'ū-gal, (*n pr*) پورتگال
portekiz; — **Portuguese**, (pōrt'ū-
gēz) (*a*) پورتگال پورتگال
portekizli

Pose, pōz, (*n*) وضعت vazuyyet; طور
tavr; (*v.n*) وضعت طابق vazuyyet
taquunmaq.

Pose, pōz, (*v.a*) شاشيرتى shashurt-
maq; صوديرمى sousdourmaq; —
Pō'ser, (-'zēr) (*n*) مشکل müsh-
kül mes-ele; — **Pō'sing**, (-'zing)
(*a*) مشکل müshkül; شاشيرتى shashurtju.

Position, po-zish'un, (*n*) موقع mev-
qı'; وضعت vazuyyet; (*assertion*)
ادعا iddâ; اساس esâs; (*arith*)
معدله mou-âdele.

Positive, poz'i-tiv, (*a*) مثبت müs-
bet; (*fig*) قطعى qat-i; (*phil*) اساقى
isbâtî; (*n*) مثبت müsbet; حقيقت
haqıqat; — **ly**, (*ad*) اولدزق
müsbet olaraq; قطعى صورتده
sôuretdi; — **ness**, (*n*) قطعيت qat-
uyyet; حقيقت haqıqat; — **Posit-
ivism**, (poz'i-tiv-izm) (*n*) اثباتيه مسلکى
isbâtıyye mesleki, — **Positivist**,
(poz'i-tiv-ist) (*n*) اثباتيه جى isbâtıy-
yeji.

Possess, poz-zes', (*v.a*) مالک mâ-
lik ol.; ائده sâhib ol.; اشغال elde et.;
(occupy) اشغال ishgâl et.; to — one's self of
... (i-) eline gechirmek; (ئى) ائله کچيرمک
... (e-) hâkim ol.; —

Possessed, (pcz-zes'd') (*a*) دلى deli;
مجبوب mejzôub; — **Possession**,
(poz-zesh'un) (*n*) ملك mülk; مال
mal; (*act*) تصرف tesarrouf, تملك te-
mellük; (*madness*) حنت jinnet, (*pl*)
املاك emlâk, اراضى arâzî, — **Pos-
sessive**, (poz-zes'iv) (*a*) تصرفى te-
sarroufî, (*n*) (*gram*) الىه monzâf (-ileyh), — **Possessor**,
(poz-zes'ur) (*n*) متصرف mütassaruf;
صاحب sâhib.

Possible, pos'i-bl, (*a*) قابل qâbil
ممکن mümkün; — **Possibility**,
(pos-i-bil'i-ti) (*n*) امکان imkân;
احتمال ihtimâl; — **Possibly**, (pos':
i-bl-i) (*ad*) بلکه belki; ihtimâl
mâliki.

Post, pōst, (*n*) پوستe posta; (*place*)
موقع mevqı'; (*mil*) نقطه noqta;
(office) مأموریت mevqı'; — **me'-
môuriyyet**, (*v.a*) پوستيه ويرمک
postaya vermek; گونديرمک geundermek;
(set) قويغ qomâq, يرلشديرمک yer-
leshdirmek; اقامه iqâme et.; (*com*)
دفتره kayd et.; کچيرمک qayd et.;
معلومات gechirmek; (*inform*)
اشعار ish-âr et.; سوقي sevq
et.; (*fig*) استعجال isti'jâl et.;
— **bag**, (*n*) پوسته چانطهسى posta chan-
tasu, — **captain**, (-kap'tân) (*n*)
القايون qalyon qapdanu; —
card, (-kârd) (*n*) قارت postal
postal; — **free**, (-fîr) (*a*) اجرت
bilâ üjret; پوسته اجرتى داخل
üjreti dâhil; — **haste**, (-hâst) (*n*)
عجله ajele; چابوق chabouq, (*ad*)
همان hemen: على العجله alel-ajele; —
house, (*n*) پوسته خانه postahâne; —
man, (*n*) پوسته جى postaju; موزع mü-
vezzi'; — **mârk**, (*n*) پوسته پولى
poulou; — **master**, (*n*) پوسته مديرى
posta müdiri; — **master general**
postaya vermek; پوسته مديرى
posta müdiri oumôu-
misi; — **office**, (*n*) پوسته خانه
postahâne; پوسته شعبهسى
posta shôu'besi; (*department*)
پوسته مديرى posta mü-
diriyyeti, — **paid**, (-pâd) (*a*)
پوسته üjreti dâhil; —
Pōst'age, (-'âj) (*n*) پوسته اجرتى
üjreti; — **Pōst'al**, (*a*) ...
posta..; — **note** پوسته چكى
posta cheki; — **order** مامدا پوست
manda post; پوسته

only; routine; through; tuck; müsée: give, join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[POS-POT] (انگلیزچہ کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

post a havâlenâmesi; —
well posted up, (a.) خبردار haber-
dâr; (منتظمًا معلومات آلف) vâqif; واقف
(mountazaman mâ'lômât almush);
(e-) .. (تہ) منتظمًا معلومات ویرمک
mountazaman mâ'lômât vermek
Post, pōst, (n.) (pillar) دیرک direk;
تشریح ا. (v.a.) (expose) طایق
tēsh-hîr et.; یافته یاپیشدیرمک yafta
yapushdurmaq; — **Pōst'er**, (n.)
پوستہجی postaju; قوریہ qōuriye;
(bill) اعلان î'lân; لوحه levha; (stick-
er) اعلان یاپیشدیرمک î'lân yapush-
duruju.
Post-, pōst, (ad) (دن) سوکره (. den-)
sōra; بعدال bā'del...; — **date**,
(-dāt') (n.) مؤخر تاریخ mû-ahhar tâ-
rîh; (v.a.) مؤخر تاریخ قویق mû-ahhar
târîh qomaq; — **'entry**, (-'en-tri)
(n.) علاوه ilâve; — **'humous**, (-'ū-
mus) (a.) بعدالوقات bā'del-vefât, —
merid'ian, (a.) بعدالزوال bā'dez-zevâl;
(sōra) (سوکره); — **mor'tem**, (a.)
فتح میت fet-hi-meyyit; — **'script**, (-'skript) (n.)
هاشم hâmiş; حاشیه hâshiye.
Poste-restante, pōst res-tant', (n.)
post-restant. پست رهستانت
Posterior, pos-tē'ri-or, (a.) سوکرهکی
sōraki; (n pl) آرقه arqa; (qaba et); — **Postērior'ity**,
(-or'i-ti) (n.) سوکرهلق sōraluq; (lîl.)
mû-ahhariyyet; — **Poster-
ity**, (-tēr'i-ti) (n pl.) اخلاق ahlâf.
Postil, pos'til, (n.) درکنار der-kenâr;
hâmish; (rel.) حاشیه hâshiye.
Postillon, pōs-til'yun, (n.) سووروجی sū-
rūjū.
Postpone, pōst-pōn', (v.a.) تأخیر a.
hîr et; geri buraqmaq; — **Postpone'ment**, (n.) تأخر te-
ehhour.
Postulate, pos'tū-lāt, (n.) قضیه qa-
zuyye; موضوع mevzōu-a; (pl.)
معارفہ mevzōu-ât; (geom) müte-ârifē;
(v.a.) فرص a. farz et.; ادعا a. iddâ
iddâ et.; — **Pos'tulant**, (n.) طالب
tâlib; نامزد nâmzed; — **Pos'tulatory**,
(-'tū-lat-or-i) (a.) فرضی farazî; مفروض
mevrōuz; موهوم mevhoum.
Posture, pos'tūr, (n.) وضعیت vazuyyet;
وضعت ویرمک douroush; (v.a.)

vazuyyet vermek; (v.n.) وضعیت طاقنق
vazuyyet taqunmaq.
Posy, pō'zi, (n.) چیچک chichek; دمت
demet; (verse) بیت beyt. دویز deviz.
Pot, pot, (n.) چوملک cheumlek; قاونوز
qavanoz; (cooking) تنجره tenjere;
güvej; (plant) ساقسی saxu;
(v.a.) قابه قویق qaba qomaq; (fig.)
saxu. ساقسی به قویق saqlamaq; صافلامق
qomaq; to go to — mahv ol.; — **bellied**, (-bel'id) (a.)
qarnu chuquq; — **belly**,
(-bel'i) (n.) چیقیق قارن qarn;
— **'herb**, (n.) سبزه sebze; (سبزهوات)
(sebzevat); — **luck**, (n.) موجود یمک
mevjoud yemek.
Potable, pō'ta-bl, (a.) ایچیلیر ichilir;
(lîl.) قابل شرب qâbili shûrb.
Potash, pot'ash, (n.) پوتاس potas.
Potassium, po-tas-i-um, (n.) پوتاسیوم
potasyum.
Potato, po-tā'to, (n.) پاتاتس patates;
small potatoes (fig.) اهمیتسنز شیرler
ehem-miyyetsiz sheyler; (ایشجیر چکردهکی)
(injir chekirdeyi).
Potent, pō'tent, (a.) قوتلی qouvvetli;
(fig.) nüfûzlu: — **ly**, (ad.)
qouvvetli sôuretdē; قوتله
qouvvetle; — **Pō'tency**, (-'ten-si)
(n) قوت qouvvet; (fig.) nüfûz;
— **Pō'tentate**, (-'tent-ât) (n.) حکمدار
hükümdâr; (fig.) متعفف müteneffiz;
— **Pō'tential**, (-'ten'shal) (a.) قوتلی
qouvvetli; (fig.) qouvvede;
mouhtemel; (gram.) اقتداری iq-
tidâri; احتمال ihtimâlî; (n) ihtimâl;
(sci) اقتدار iqtidâr.
Pother, poth'ēr, (n.) گورولتو gürültü;
velvele; (v.a.) تعجیز a. tâ'jiz et.;
(v.n.) گورولتو a. gürültü et..
Potion, pō'shun, (n.) علاج ilaj; شروب
shouroub; ایچی ichgi; — **of love**
mouhabbet ilaju; (بوو) (büyü).
Pottage, pot'āj, (n.) چوربا chorba.
Potted, pot'ed, (a.) قونسروه qonserve;
— **meats**, (-mētz) (n.) قونسروه ائلر
qonserve etler.
Potter, pot'er, (n.) چوملکچی cheum-
lekji; — **Pott'ery**, (pot'er-i) (n.)
chanaq î'mâlât-hâ-nesi; (business) چاناقچیلیق
chanaqju-

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōōn; shut: mûte; very: tû چوپو; ch; ش; sh; th; zh; zh [POT-PRA]

luq, (pl) چاناڭ چومك chanaq cheum-lek.

Potter, pot'ér, (v n.) حايلازلقي hay-lazluq et

Potting, pot'ing, (n) (bot) ساقسى يه قوعه saxuya qoma; قونسروه ياپه qonserve yapma.

Pouch, powch, (n) جيب kese; جيب jeb; (zo.) هكبه heybe; (mil.) فشكلك fisheklik; (v.a.) جيبه قوينق jebe qo-maq.

Poult, pōlt, (n) پيليچ pilich; — **Poulterer**, (pōlt'ér-ér) (n.) طاوورچى tavouqjou; — **Poultry**, (pōlt'ri) (n) طاوورچيلار tavouqjoular; — **yard** كومس kūmes.

Poultice, pōl'tis, (n.) (med.) لاپه lapa; (v.a.) لاپه قوينق lapa qomaq.

Pounce, pawns, (n) سندالوز توزى sendalos tozou; (zo.) پنجه penche; (v.a.) توزا ايمك toz ekmek; — **box**, (n.) (ديكدان) توز قوتوسى toz qoutousou; (ruhdân)

Pounce, pawns, (v n) (-upon) اوزرته اوزرته atulmaq; ياقالماق yaqal-lamaq.

Pound, pownd, (libre) فوند found; (fin) ليرا lira; (inclosure) آغل aghul; (v.a.) قاباق (آغل) (aghula-) qapamaq; (beat) دوومك deuvmek; (tit.) سحق sahq et; ازمك ezmek; — **Poundage**, (pownd'āj) (ليرا باشه) ويركى (lira ba-shuna-) vergi; (com.) (ليرا حسابله) qomisyon; (lira hesâbile-) qomisyon; — **Pounder**, (pownd'ér) (n.) ليبرمك librelilik; (artil) فوندلاق foundlouq.

Pour, pōr, (v.a.) دويمك deukmek; باغديرمك boshaltmaq; (fig.) پوشانمق boshanmaq; (v.n.) دويمك deukül-mek; (fig.) پوشانمق boshanmaq; — **Pouring**, (pōr'ing) (a.) سيل كې sel gibi.

Pourparler, pōōr-pār'lā, (n.) كوردوشه geurūshme; مذاكرات müzâkerât.

Pout, powt, (n.) سومورتمه somourtma; (v.n.) سومورتمق somourtmag; — **Pouter**, (powt'ér) (n.) سومورتقان somourtgan; — **Poutingly**, (powt'-ing-li) (ad.) سومورتمه سومورتارما somourta-raq.

Poverty, pov'er-ti, (n.) فقر faqr; احتياج ihtiyâj.

Powder, pow'dér, (n.) توز toz; (for

face) پودره poudra; (gun's) باروت barut; (v.a.) دوومك deuvmek; توز toz; حالته كيتيرمك toz hâline getirmek; (sprinkle) توز سېمك toz serpmek; (v.n.) توز ol.; پودره سورمك poudra sürmek; — **box**, (n) پودره پودره poudra qoutousou; — **ma-gazin**, (n) باروتخانه borut-hâne; جېخانهك jebhânelik; — **Pow'dery**, (-dér-i) (a.) توز گې toz gibi. توزلى tozluu.

Power, pow'er, (n) قوت qouvvet; اقتدار iqtidâr; (rule) حكم kûkm; (authority) صلاحيت salâhiyyet; (pl.) ميخانيكى qouvâ; — **loom**, (n.) ميخانيكى mihanikî tezgyah; — **Great Powers**, (n pl.) دول معظمه düveli mou-azzama; — **Powerful**, (-'ér-fōōl) (a.) قوتلى qouvvetli; تأثير te-sîrli; — **Powerfully**, (-'ér-fōōl-i) (ad.) قوتلى صورتده qouvvetli sôuretdé; شدتله shiddetle; — **Powerless**, (-'ér-les) (a.) قوتسىز qouvvsiz; ضيف zayuf.

Pox, poks, (n.) چيان chuban; (فرنكى) (frengi); چيچك (حسته لى) — **small** chichek (-hastalug).

Practicable, prak'ti-ka-bl, (a.) ممكن mümkün; قابل اجرا qâbili ijrâ; (road) چيلير gecilir; قابل مرور qâbili mü-rûr.

Practical, prak'ti-kal, (a.) عملى amelî; پراتيک pratik; قابل تطبيق qâbili tatbiq; — **ly**, (ad.) عملى اولدق amelî olaraq; (fig.) حقيقتده haqiqatde; بىلىك bilfi'l; — **ness**, (n.) علملىk amelîlik; — **knowledge**, (-nō'lej) (n.) علملى معلومات amelî mâ'lôumât; پراتيک pratik.

Practice, prak'tis, (n) پراتيک pratik; تطبيق tatbiqât; ممارسه mümârese; (habit) اعتياد i'tiyâd; (performance) اجرا ijrâ; اجراى صنعت ijrâyi san-at; (med.) مداوات (اجرأى) mü-dâvât; (method) اصول ousûl, target هدفه endaht tâ'limi; — **endeht** hedefe endaht.

Practise, prak'tis, (v.a.) تطبيق tat-biq et.; استعمال isti'mâl et.; (per-form) ايمان ijrâ et.; (v.n.) ايمان idman et.; — **Practiser**, (prak'ti-ser) (n.) عملى amelî; تطبيقى tat-biqâtju.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[PRA-PRE] (انكليزيه گنانك تلفظي ايجون) act, change, cārd; red, mē; hēr; in, mine;

Practitioner, prak-tish'un-ēr, (n) (ا.م) tejrübēli (-adam); (medic-al) (پراتيق) doq-tor (jud) اووقات avouqat; general (هر هسته له باقان) doqtor (her hasta-lugha baqan-) doqtor

Pragmatic, -al, prag-mat'ik, -al, (a.) ishğüzār; فعال fa'âl; (self-important) (fig.) کستانخ küstâh; kendini beyenmiş; — **ly**, (ad.) کستانخانه küstâhâne; — **Pragmatism**, (-tizm) (n) فعالیت fa'âliyyet; (meddlesomeness) (کستانخلق) fouzôulî müdâhale; (küstâhluq)

Prairie, prā'ri, (n.) چایر ova; چایر chayur.

Praise, prāz, (n.) ثنا medh; ثنا senâ; (v.a.) مدح medh et.; — **Praiser**, (prāz'er) (n.) (lit.) ثنائی senâkyâr; — **Praise-worthy**, (prāz'wer-thi) (a.) مجدوح memdôuh, شایان تقدیر shâyânû taq-dîr.

Prance, prans, (v n) (zo) صیجرامق suchrmaq; اوینامق oynamaq; (fig.) قارامق qabarmaq.

Prank, prangk, (v.a.) سوسله مک süs-lemek; دوزلتمک düzeltmek; (n.) یارامازلق yaramazluq, اوون oyoun.

Prate, prāt, (v n) کوهزەلەك gevezelik et.; (n.) کوهزەلەك gevezelik; — **Prā'ting**, (-ting) (a. و n) کوهزه geveze.

Pratique, prat'ek, (n) پراتيقه pratiqa.

Prattle, prat'l, (n.) کوهزەلەك gevezelik; (v.n.) کوهزەلەك gevezelik et..

Prawn, prawn, (n.) تکه teke.

Pray, prā, (v) نیاز niyâz et.; (rel) dou-â et.; — **Prayer**, (prā'er) (n.) نیاز niyâz; (rel) dou-â; — **book**, (n.) دعا کتابی dou-â kitabu, — **Prayerful**, (prā'er-fōol) (a.) صوفي sofou; (lit.) متقی müttaqî; — **Prayerfully**, (prā'er-fōol-i) (ad.) (lit.) داعیانە dâ-uyâne; مناجاتلە munâjâtla; — **Prayerless**, (prā'er-less) دعا ایتمز dou-â etmez; (بی نماز) (bi-namaz).

Preach, prēch, (v.n.) وعظ vâ'z et.; (v.a.) اعلان î'lân et.; (v.a.)

qîn et.; — down ا.م zemm et.; مدح a.م taqbih et.; — up ا.م medh et.; — **Preacher**, (prēch'ēr) (n.) واعظ vâ-uz; خطیب hatîb; — **Preaching**, (prēch'ing) (n.) وعظ vâ'z (-et-me); خطابه hutâbe.

Preamble, prē-am'bl, (n.) مقدمه mou-qaddeme; اسباب موجبہ esbâbu mōu-jibe.

Prebend, preb'end, (n.) عائدات â-idât; tahsisât; — **Prebendary**, (-a-ri) (n.) (عائداتی) پاپاس (â-idâtlu-) papaz.

Precarious, prē-kā'ri-us, (a) مشکوک meshkyôuk; قرارسuz qarâr-suz; tehlikeli; — **ly**, (ad.) "تهلیکلی" صورتده tehlikeli sôuretda; بر حالده مشکوک meshkyôuk bir hâlde.

Precaution, pre-kaw'shun, (n.) احتیاط ihtiyât; بصیرت basîret; (v.a.) احتیاط ihtiyât et.; — **Precautional**, (a.) احتیاطی ihtiyâtî.

Precede, pre-sēd', (v.a.) تقدم te-qaddüm et.; سبق sebq et.; — **Precedence**, (prē-sē'dens) (n.) تقدم teqaddüm; to take — of ا.م تقدم teqaddüm et.; — **Precedent**, (prē-sē'dent) (a.) اولکی evvelki; مقدم mouqaddem; — **Precedent**, (pres'ē-dent) (n.) امثال emsâl; — **Precedented**, (pres'ē-dent-ed) (a.) واقع emsâli mevjôud; واقع vâqî'; — **Precedently**, (prē-sē'dent-li) (ad.) اولجه evvelje; مقدما mouqaddemâ, — **Preceding**, (prē-sē'ding) (a.) اولکی evvelki; سابق sâbuq; مقدم mouqaddem.

Precept, prē'sept, (n.) امر emr; (jud) حکم hükm; (maxim) قاعده qâ-ide; عقیده aqide; — **Preceptor**, (prē-sep'tur) (n.) مربی mürebbî; رئیس re-îs; — **Preceptory**, (prē-sep'to-ri) (a) (lit.) ارشادکار irshâdkyâr; (n.) مدرسه medrese.

Precession, piē sesh'un, (n.) (ast.) حرکت رجعی hareketi rij-uyye.

Precinct, prē'singkt, (n.) حدود hou-dôud; (district) ساحه sâha; صلاحیت salâhiyyet; election —s دائره انتخابیه dâ-ireyi intihâbiyye; (pl) مناطق انتخابیه man-âtuqu intihâbiyye.

mote, foot; mōon; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ð, zh ز [PRE-PRE]

Precious, presh'us, (a) قيمتلى qiy-metli; قيمتدار qiymetdâr. (*ironical*) garib; مكمّل mükemmel; (*far-ridious*) ياپما yapma; (*much*) چوق choq; پك pek; (*ad.*) زيادهسىله ziyâ-desile; — **ly**, (*ad.*) قيمتلى صورتده qiy-metli sôuretdë; (*fig.*) اهميتله ehem-miyyetle; — **ness**, (n) قيمت qiy-met; — **metals**, قيمتدار معادن qiy-metdâr ma-âdin; — **stones**, مجوهرات müjveherât.

Precipice, pres'i-pis, (n.) اوچوروم ou-chouroum

Precipitate, pre-sip'i-tât, (v.a.) آشاغى ashâ atmaq, ييوارلامق youvar-lamaq. (*fig.*) تاجيل tâ'jil et.; (*chem*) ييوارلانماق tersib et., (*v.n.*) tersib et.; آشاغى اوچق youvarlanmaq; آيلىق ajele et.; (*fig.*) آيلىق atulmaq; (*chem*) ترسب teressüb et., (a.) (*fig.*) عجول ajöl; دوشونجهسىر dühünjesiz, (n) تورطى tortou; رسوب rüsüb; — **Precipitation**, (pre-sip-i-tâ'shun) (*fig.*) عجله ajele; تهاك tehä-lük; (*chem.*) ترسب teressüb; — **Precipitous**, (pre-sip'i-tus) (a.) پك dik pek dik; (*fig.*) غايت gâyet; عجله ajele.

Precis, prä-së', (n.) خلاصه houlâsa; زبده zübde.

Precise, pre-sis', (a.) تام tam; قطعى qat-i; (*pers*) پك pek diqqatli; — **ly**, (*ad.*) تماماً tamâmen; — **ness**, (n.) صحت suhhat; قطعيت qat-uyyet; — **Precis'ion**, (-sizh'un) (n.) صحت suhhat; طوغريلق dôroulouq

Preclude, pie-klöod', (v.a.) منع men et.; بر طرف ber-araf et..

Preclusion, pre-klöo'zhun, (n.) منع men; — **Preclusive**, (pre-klöös'iv) (a.) مانع mânî'; حائل hä-il; — **Preclusively**, (pre-klöös'iv-li) (*ad.*) ممانعتكارانه mümânât-kyârâne.

Precocious, pre-kö'shus, (a.) موسمسز mevsimsiz; پك pek erken; (*lit.*) باکور bâkyour; — **ly**, (*ad.*) موسمسز mevsimsiz sôuretdë; — **Precoc'ity**, (-kö's'i-ti) (n.) موسمسزلىك mev-simsizlik; ايركنلىك erkeulik

Preconceive, prä-kon-sëv', (v.a.) (evvelden-) fikri ol.; فكري او. tasmim et.; — **Preconcep'tion**, (-sep'shun) (n.) تصور fikr; tesavvour; تصمim tasmim.

Precursor, pre-kur'sor, (n.) خبرچى haberji; (*fig.*) علامت alâmet; دليل de-lil, — **Precur'sory**, (-'so ri) (a.) اخبارى ibbârî, (*fig.*) مشعر mûsh-ir; علامت قابيلندن alâmet qabilinden.

Predate, prä-dât', (v.a.) تاريخى اول qoyiq târihini evvel qomaq; (*fig.*) اول وقوع evvel vouqôu' boulmaq; (*lit.*) اولق teqaddüm et.

Predatory, pred'a-to-ri, (n.) چاپوچى chapouljou; ياغماچى yâmaju; (*zo*) ييرىچى yurtuju.

Predecessor, prä-dë-ses'or, (n.) سلف selef.

Predestine, pre-des'tin, (v.a.) تقدير taqdir et.; اولدن قورالاشدirmaq; — **Predes'tinate**, (-ât) (a) مقدار mouqadder; (*v.a.*) taqdir et.; — **Predestinâ'tion**, (-'shun) (n.) قدر qader, (*rel*) تقدیر taqdiri ezelf; — **Predestinâ'rism**, (-izm) (n.) قدره اعتقاد qa-dere îtiqâd.

Predetermine, prä-dë-tër'min, (v.a.) tasnim et.; — **Prädëtérminâ'tion**, (-mi-nâ'shun) (n.) tasnim tas-mim. (n.) نيت niyyet.

Predicable, pred'i-ka-bl, (a) جائز jā-iz; قابل تطبيق qâbili tatbiq; — **Predicabil'ity**, (-ka-bil'i-ti) (n.) جواز jevâz

Predicament, prä-dik'a-ment, (n.) صنف sunuf; نوع nevi'; (*position*) حال (müshkül-) mevqî'; (مشكل) hâl.

Predicate, pred'i-kat, (v.a.) (*lit.*) تأييد te'yid et.; بنا isnâd et.; مستند binâ et.; (*n.*) صفت sufat; (*log*) mesned (-kâ'tiv) — **Predicative**, (-kâ'tiv) isnâdî; استنادى isnâdî; (*a.*) (*lit.*) تأييد te'yidî; — **Predicâ'tion**, (-kâ'shun) (*lit.*) تأييد te'yid; حکم hüküm; استناد isnâd.

Predict, prä-dikt', (v.a.) کشف keshf et.; اولدن سويلمك evvelden seuyilemek; — **Predic'tion**, (-dik'shun) (n.) کشف keshf; کرامت kerâmet; — **Predic'tive**, (-dik'tiv) (a) کرامت kerâmet qabilinden; — **Predic'tor**, (-dik'tur) (n.) کاهن kyâ-hin; اولدن سويلمك evvelden seuyile-yen.

Predilection, prä-di-lek'shun, (n.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol. = olmaq.

[PRE-PRE] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

فضله râgbet, میل meyl; رغبت faz-la mouhabbet.

Predispose, pre-dis-pōz', (v.a.) احضار ihzâr et.; (lit.) اماله imâle et.; —

Predisposit'ion, (-po-zish'un) (n) میل meyl; (med.) استعداد isti'dâd.

Predominate, pre-dom'in-ât, (v.n) حاکم ol.; غالب ol.; — **Prodom'inant**, (-'in-ant) (a.) غالب ol.; حاکم ol.; — **Predominā'tion**, (-'shun) تفوق tefevvouq; غلبه galebe.

Pre-elect, prē-e-lect', (v.a.) اولدن evvel-den intihâb et..

Pre-eminence, prē-em'i-nens, (n.) تفوق tefevvouq; فوق العاده fevqal-âdelik; — **Prē-em'inent**, (a) فائق fâ-iq; فوق العاده fevqal-âde.

Pre-emption, piē-em'shun, (n) حق haqqu teqaddûm

Pre-engage, prē-en-gāj', (v.a.) اولدن evvel-den peylemek; — **Pre-engage'ment**, (n) اولدن evvel-den peyleme.

Pre-establish, prē-es-tab'lish, (v.a.) (اولدن) teslât et.; تثبیت et.; — **Prē-estab'lished**, (-'lishd) (a.) مقدر mouqad-dar; ازلی ezeli; — **harmony** آهنگ ازلی âhengi ezeli.

Pre-exist, prē-egz-ist', (v.n.) اولدن (زماناً) evvel-den mevjôud ol.; (زماناً) evvel-den mevjôud ol.; — **Prē-existence**, (-egz-ist'ens) (n.) اولدن evvel-den mevjôudiyet; — **Prē-existent**, (-egz-ist'ent) (a.) اولدن evvel-den mevjôud; مقدم mouqaddem.

Preface, pref'ās, (n) مقدمه mouqad-deme; یاغی medhal; (v.a.) مقدمه mouqaddeme yapmaq.

Prefect, prē'fekt, (n.) والی âmir; vâli; رئیس re-is; — **Prefecture**, (prē'fek-tür) (n.) ریاست riyâset; (town) belediye riyâseti; (capital's) shehr emâneti.

Prefer, piē-fēr', (v.a.) ترجیح terjih; et.; — **Preferable**, (prē'fēr-a-bl) (a.) مرجع mü-rejjah; — **Preferably**, (prē'fēr-a-bli) (a.) ترجیحاً terjihân; (دها ایسی) (daha iyisi); —

Preferableness, (prē'fēr-a-bl-nes) ترجیح mü-rejjah; تفوق tefevvouq; —

Preference, (prē'fēr-ens) (n.) ترجیح terjih; رجحان rüjhân; — **Preferential**, (prē'fēr-en'shal) (a.) ترجیحی terjihî; (privileged) ممتاز mümtâz; —

Preferred, (prē-fêrd') (a) مرجع mü-rejjah; (fin. & jud) ممتاز mümtâz

Preferment, prē-fēr'ment, (n.) ترفیع terfi'.

Prefigure, prē fig'ür, (v.a.) ایما imâ et..

Prefix, prē-fiks', (v.a.) اولدن evvel-den tesbît et.; (gr.) اوکنه قویق eunüne qomaq; — **Prē'fix**, (n.) ادات edât.

Pregnant, preg'nant, (a.) حامله hâmile; (gebe); (fig.) مشر müsmir; (clear) صریح sarîh; (clever) فطین fa-tîn; ذکی zeki; — **Pregnancy**, (-'nan-si) (n.) حامله hâmilelik; ولودیت (gebelik); (fig. & lit.) ولودیت velôudiyet; (capacity) استعداد (فوق العاده) isti'dâd (-fevqal-âde).

Prehistoric, prē-his-tor'ik, (a.) قبل التاریخ qablet-târîh.

Prejudge, prē-juj', (v.a.) اولدن evvel-den hükm et..

Prejudice, prej'ü-dis, (n) ضرر zarar; غرض hâlel; (mischief) غرض gazez; اضرار uzrâr et.; (v.a.) اضرار uzrâr et.; — **to «a person's»** et.; — **«biri-nin»** zararuna; without — **«biri-nin»** zararuna; without — **«any one»** auzrâr et.; — **«hich bir kimseyi»** uzrâr itmexizin; ضرری دو قوتنه دن «kimseye» zarar doqounmadan; **to do — «any one»** auzrâr et.; (fig.) — **Prejüdic'ial**, (-dish'al) (a.) مضر mouzur; غرضکار gazezkyâr; — **Prejüdic'ially**, (-dish'al-i) (ad) غرضکارانه mouzur mouzur sôuretd; gazezkyârâne.

Prelate, prel'ât, (n.) پیسقوپوس pis-qopos; رئیس متروبولید metropolid; — **Prel'acy**, (-'a-si) (n.) ریاست riyâset.

mōte; foot; mōō n; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [PRE-PRE

Prelection, pre-lek'shun, (n) درس ders; خطابه hutābe.

Preliminary, prē-lim'in-ar-i, (a) ابتدائی ibtidā-i; (n.) مقدمه mouqaddeme; (pl) (peace) صلحیه mouqaddemāti souhkiye; — **Pre-lim'inariy**, {-in-ar-i-li) (ad.) بدایه bidāyeten; اولا evvelā.

Prelude, prē-lūd', or prel'ūd, (n) مقدمه mouqaddeme; (mus.) پیشرو peshrev; (fig.) علائم alā'im; (v.a.) پیشرو یایی bashlamaq; (mus.) پیشرو yapmaq; (v.n.) مقدمه ol.

Premature, prē-ma-tūr', (a.) وقتسز vaqitsiz; (lit.) نابوسم nābemevsim; — ly, (ad.) نابوسم olarq; — **Prēmatur'ity**, (-tūr'i-ti) (n.) وقتسز vaqitsizlik; (erkenlik) (ایرکنک)

Premeditate, prē-med'i-tāt, (v.a.) قصد tasmim et.; قصد qasd et.; — ly, (ad.) قصد qasden; — **Prē-meditā'tion**, (-'shun) (n.) قصد qasd; — **Prēmed'ita-tive**, (-ta-tiv) (a.) قصدی qasdi.

Premier, prē'mi-er, (a.) ایلك ilk; باش bash; (n.) (pol) باش vekil; — **Prē'miership**, (n.) باش bash vekiyat.

Première, pre-myār', (n.) ایلك ilk temsil; بره میهر premiyer; (actress) پریمادونا prima donna.

Premise, prē-miz', (v.a.) مقدمه irād et.; مقدمه taq-dim et.

Premise, prem'is, (n.) مقدمه mou-qaddeme; (n pl.) مؤسسات mü-esse-sât; yer; بنا binā.

Premium, piē'mi-um, (n.) اکرامیه ikrāmiye; پریم prim; (insurance) sigorta üjreti; at a — باشه bashdan fazla (-suna).

Premonish, prē-mon'ish, (v.a.) اخطار ihtār et.; ايقاظ iqāz et.; — **Prē-moni'tion**, (-'shun) (n.) احتیاطات ihtārāt; ايقاظات iqāzāt.

Preoccupy, prē-ok'ū-pi, (v.a.) اولدن evvelen ishğāl et.; (fig.) اولده fazla ishğāl et.; — **Pre-occupation**, (piē-ok'ū-pā'shun) (n.) اولدن evvelen ishğāl et.; (fig.)

فضلده fazla meshgōuliyyet; مشاغل fazla ishtigāl; (pl.) مشاغل meshāğul.

Preordain, prē-or-dān', (v.a.) اولدن evvelen tertib et.; — **Prēordinā'tion**, (-'shun) (n.) اولدن evvelen tā'zīn; تقدیر taqdīr.

Prepaid, prē-pād', (a.) (بدلی) پیشین peshinen veril-mish.

Preparation, prep-a-rā'shun, (n.) hazurluq; (act) ihzār; tertib; (pl) استحضارات istih-zārāt; (chem) ترکیب terkib; مستحضرات müstahzarāt; — **Prēpar'ative**, (-'a-tiv) (a) ihzārī; — **Prēpar'atory**, (-'a-to-ri) (a.) ihzārī; (previous) مقدم mouqaddem; — **department** قسم qusmu ihzārī.

Prepare, prē-pār', (v.a.) hazurlamaq; ihzār et.; hazurlanmaq; — **Prepared**, (prē-pār'd') (a.) hazur; hazur; — **âmade** hazur ol.; — **âmade** ol.

Prepay, prē-pā', (v.a.) پیشین tesviye et.

Preponderate, prē-pon'der-āt, (v) غلبه âr gelmek; (fig.) galebe et.; — **Prēpon'derance**, (-'dër-ans) (n.) غلبه galebe; — **Prēpon'dérant**, (a.) غالب gâlib; — **fâ-iq**.

Preposition, prep-ō-zish'un, (n.) حرف harfi jerr.

Prepossess, piē-poz-zes', (v.a.) فکرنی fikrini doldurmaq; jezb et.; — **Prepossessing**, (piē-poz-zes'ing) (a) جانب jâzib; — **Prepossessed**, (piē-poz-zes'd') (a) مائل mâ-il; (lit.) mütemâvil; — **Prepossession**, (piē-poz-zesh'un) (n.) میل meyl; توجه tevejjüh; (lit.) تمایل temâyül.

Preposterous, prē-pos'tér-us, (a.) mantuqsuz, abes.

Prerequisite, piē-rek'wi-zit, (n.) شرط shartu evvel; الزم elzem shay; (a.) الزم elzem; ایجاب ijbāb eden.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=elmek; lo.=olmaq.

[PRE-PRE] (انگريزيجه ڪيائينڪ تلفيظي ايجون) act, chānge, cārd, red, mē, hēr, in, mine;

Prerogative, prē-rog'a-tiv, (v) حقوق houqôuq, امتياز imtiyâz, **Royal** — houqôuqu hûkumdârî. حقوق حڪمدارى

Presage, prēs'āj, (n) علامت alâmet, فعل fâl; (v.a.) دالال delâlet et, حس ا. ihtâr et., (v n) حس ا. hiss et.

Presbyopia, pres-bi-ô'pi-a, (n) اوراڌن ouzaqdan geurebilme; (مد) (meddi basar). — **Pres'byope**, (ô'bi-ôp) (n) مديدالبصر medidul-basar.

Presbyterian, prez-bi-tē'ri-an, (n) مختار mouhtâr, (rel.) پاپاز papaz; — **Presbytery**, (prez'bi-ter-i) (n) پاپاز papaz dâ-iresi; مائاس papaz iqâmetgyâhu.

Prescribe, prē-scrib', (v a) امر ا. emr et.; (mcd) توصيه a. tavsuye et.; (rechete-) (رچته) yazmaq, (jud) محروم ibtâl et.; (v n) (jud) محروم mûrôuru zemâna tâ-bi' ol; ساقط ol.; — **Prescrib'er**, (-skrih'er) (n) آمر âmir; — **Prē'script**, (-skript) (n) تعليمات tâ'limât; نمونه nûmôune; — **Prēscrip'tible**, (-skrip'ti-bl) (a.) محروم mûrôuru zemâna tâbi'; — **Prēscription**, (-skrip'shun) امر emr; (med) رچته rechete; (jud) تعامل te-âmûl; محروم mûrôuru zemân; — **Prēscrip'tive**, (-skrip'tiv) (a) من القديم minel-qadîm; محروم mûrôuru zemâna müs-tenid.

Presence, prez'ens, (n.) بولونه bou-lounma; موجوديت houzôur; حضور mev-jôundiyyet; (calmness) اعتدال i'tidâl; (appearance) طور tavr; حال hâl; قياض qiyâfet; in his — اؤنك onoun houzôourounda; — **chamber**, قبول qabôul salonou

Present, prez'ent, (a.) موجود mev-jôud; (time) شيمديكى shimdiki...; حاضر hâzur; (fig.) دقيق diqqatli; (n.) حال hâl; (pl.) سند sened; يازى yazu; at — شيمدى shimdi; شيمديك shimdilik; to be — بولونق boulounmaq; موجود mev-jôud ol.; — tense حال (سيمه) (sigayi-) lâil; — Iy, (ad.) شيمدى shimdi; هان hemen.

Present, prē-zent', (v.a.) تقديم taq-

dîm et; اهدا a. hediye et; اهدا ihdâ et., (n.) (sult) هديه hediye; to — arms سلام خوروق selâm dour-maq. — **Prēsent'able**, (-zent'a-bl) (a.) شايدان تقديم shâyânu taqdim; (dress) قياض يرنده qiyâfeti yerinde; **Presentation**, (-zent-a'shun) (n) تقديم taqdim, عرض arz; — **Present'ment**, (-zent'ment) (n.) تقديم taq-dim; (fin) ابرار ibraz; (jud.) اتهام ittibâh

Presentiment, prē-sen'ti-ment, (n.) حس hiss, (lit.) حس قبل الوقوع hissî qab-lél-vouqôu'

Preserve, prē-zerv', (v a.) صاقلام saq-lamaq, موحافه mouhâfaza et.; (n) رچل rechel, قونسرو qonserve; (hunt) قورو qorou; (pl) گورلک geuzlûk; — **Preservable**, (prē-zerv'a-bl) (a.) صاقلانه يازى saqlanabilir; — **Preser-vation**, (prē-zerv-a'shun) (n.) موحافه mouhâfaza; تحفظ tehaffouz; (fig.) سلام selâmet; — **Preservative**, (prē-zerv'a-tiv) (a) (lit) تحفظ teha-fouz; محافظ mâni'; (prezervatif); — **Preserver**, (prē-zerv'er) (n.) محافظ mouhâfuz.

Preside, prē-zid', (v n) رياست ri-yâ-set et.; — **Presidency**, (prēz'i-densi) (n.) رياست ri-yâset; — **President**, (prēz'i-dent) (n.) رئيس re-îs; — **Presidential**, (prē-zî-den'shal) (a.) رياسته malisôus; مخصوص ri-yâsete malisôus; رياست ri-yâset.

Press, pres, (n.) پرسه prese; جندره jendere; (printing) مطبعه ماكنهسى matba-a makinesi; (fig.) تضييق tazyiq; (closet) يوك yûk; دولاب dolab; the — تأليمات matbôu-ât; (books) تأليمات te'lifât; (v.a.) صيق suqmaq, (fig.) ازمك tazyiq et.; (squeeze) ازمك ezmek; (mil) جبراً خدمته ألمق jebren hizmete almaq; (v. n) صيهيشمق su-qushmaq; — of sail يلكنر bû-tün yelkenler; «director» of the — «مطبوعات» matbôu-ât «müdiri»; error of the — طبع خطاسى sehvî mürettib; ready for the — (lit.) طبعه مهيا tab-a müheyyâ; (تماماً حاضر) (tamâmen ha-zur); at the — باصلمقدمه basulmaqda; to come طبع ايدلمكده tabu' edilmeckde;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte, foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث; /h:; zh ز [PRE-PRE]

from the — انتشارا. intishâr et.; — 'man, (n.) غزته جي gazetaji; (pl) مطبوعات منسوبيني gazetajiller; matbôu-ât mensôubîni; — **Presser**, (pres'er) (n.) باصني basgu, (fig.) صيغيجي suquju; — **Pressing**, (pres'ing) (a) عاجل müstâ'jel, (lit.) مستعجل âjil; مبرم mübrem, (mach.) باصني basgu; (n) تصديق tazyiq.

Pressure, presh'ūr, (n) تضيق tazyiq; (fig.) شدت shiddet; ابرام ibram; —

gage, (-gāi) (n.) مونومتره monometre **Prestige**, pres-tēzh', or pres'tij, (n.) حيثيت haysiyyet; شرف sheref; **matter of** — حيثيت haysiyyet mes-
eles; **by reason of** — عافطه حيثيت mouhâfazayi haysiyyet ichün.

Presume, prē-zūm', (v.a.) فرض farz et.; حدتي آشقم (v n) add et; haddini ashmaq; کستاحق küstâh-luq et; — **Presumable**, (prē-zūm'a-bl) (a) فرض اولنه بيلير farz olounabilir; — **Presumably**, (prē-zūm'a-bli) (ad) احتمالک ihtimâlki.; بلک belki.; — **Presuming**, (prē-zūm'ing) (a.) کستاخ azametli; کستاخ küstâh; — **Presumably**, (prē-zūm'ing-li) (ad.) عظمتله azametle; (lit.) کستاخانه küstâhâne.

Presumption, prē-zump'shun, (n.) کستاخ فرض zann; (fig.) کستاخلق küstâhluq.

Presumptive, prē-zump'tiv, (a.) مفروض mefrûz; محتمل mouhtemel; — **ly**, (ad) ظناً zannen; (lit.) قياساً qiyâsen; **air** — وارث vârisi mouhtemel; (شمديک vâris) (shimidilik vâris); — **evidence**, (n.) احتمالات ihtimâlât; (lit.) دلائل قياسيہ delâ-ili qiyâsiyye; استدلالات istidlâlât.

Presumptuous, prē-zump'tū-us, (a.) عظمتي کستاخ azametli; کستاخ küstâh.

Presuppose, prē-sup-pōz', (v.a.) (اولدن) فرض farz et.; — **Pre-supposition**, (prē-sup-po-zî'shun) (n.) شرط shart.

Pretence, prē-tens', (n.) بهانه behâne; ادعا iddâ.

Pretend, prē-tend', (v.a.) ادعا iddâ et.; (v n.) قالقشماق qalqush-maq; کبي ياپماق gibi yapmaq; **to** — **illness** hasta کبي ياپماق hasta gibi yapmaq; (lit.) تمارض temârouz et.; **to** —

ignorance بيلمهز لکه bilmemezliye gelmek; (lit.) تجاهل tejâhül et.; — **Prêtend'ed**, (d'd) (a) ادعا iddâ edilen; (fig.) جعلی jā'lî صورتی sôuri; — **Prêtend'er**, (n.) ادعا iddâ eden; طالب tâlib; — **Prêten'sion**, (-'shun) (n) ادعا iddâ; طلب taleb; — **Prêten'tious**, (-'shus) (a.) (fig.) کستاخ küstâh; (lit.) مشکليسد müshkül-pesend

Preternatural, prē-ter-nat'ū-ral, (a.) فوق الطبيعه gayru tabî; (lit.) ففقاتطبيعه fevqat-tabî-a.

Pretext, prē'tekst, (n.) بهانه behâne.

Pretty, pret'i, (a) خوش گزله güzel; حوش hosh; (ad) اولدغه haylu; اولدوچا; — **Prettily**, (pret'i-li) (ad) لطيف گزله güzelje; — **Prettiness**, (pret'i-nes) (n.) لطافت güzellik; letâfet.

Prevail, prē-vāl', (v n.) جاری جاري jârî ol.; غالب gâlib ol.; — **on** (i-) ignâ' et.; — **Pre-vailling**, (prē-vāl'ing) (a.) جاری jârî (dominating) غالب gâlib; حاکم hâkim.

Prevalent, prev'al-ent, (a.) غالب gâlib; جاری jârî; قوتلی qouvvetli; — **ly**, (ad.) قوتلی صورتده qouvvetli sôurte; — **Prev'alence**, (-'al-ens) (n.) نفوق qouvvet; حکم hükm; تفعوق tefevvouq.

Prevaricate, prē-var'i-kât, (v n) حيله hile et.; (jud) خيانت huyânet et.; (اويوشق) (ouyoushmaq) et.; — **Prevarication**, (prē-var-i-kâ'shun) (n.) خيانت hile; ارتکاب irtikyâb; خيانت huyânet; — **Prevaricator**, (prē-var'i-kâ-tur) (n) مرتکب mürtetikib; ساختکار sahtekyâr.

Prevent, prē-vent', (v.a.) منع men et.; — **Prêven'tion**, (-'shun) (n.) منع men; حائل hâ-il.; — **Prêven'tive**, (-'tiv) (a) مانع mânî'; تحفظی tehaf-fouzî; (ن. مزه روائف) mouhâfuz, محافظ (prezervatif); — **measures**, (-mezh'ûr) (n. pl.) تدابير مانعه tedâbirî mân-a; — **service** — (mar.) ساحل محافظه sâhil mouhâfazasu; — **Prêven'tively**, (-'tiv-li) (ad.) احتياطاً ihtiyâtan; تحفظی اولارق tehafouzî olaraq.

[PRE-PRI] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Previous, prē'vi-us, (a.) اولکی evvelki; — **velki**, (a.) مقدم mouqaddem; — **ly**, (ad.) اولجه evvelje; — **demâ**, (a.) مقدم teqaddüm; — **ness**, (n.) اول evvel olma, دها اول daha evvel vouqôu'.

Prevision, pre-vizh'un, (n.) بصیرت basîret; تدبیر tedbîr.

Prey, prâ, (n.) او av; (lit.) شکار shikyâr; (v.n.) یاقالماق yaqalamaq; محو parchalamaq; (fig.) mahv et..

Price, prîs, (n.) قیمت fiyat; بدل bedel; — **current**, (-kur'ent) (n.) پیاسه fiyat; — **list**, (n.) تعرفه tâ'rife; — **Priceless**, (pris'les) (a.) قیمتمیز qiymetsiz; (beyond price) امثالسیز emsâlsiz, (lit.) کرانه girânbehâ.

Prick, prik, (n.) دیکن diken; ایکنه iyne; (fig.) آجی aju; (remorse) نداب azâbu vijdân; ناطریق soqmaq; (v.a.) بaturmaq; (mark) اشارت ishâret et; ایکنه iylenelemek; (ears) دیکم dikmek; قارتمق qabartmaq.

Prickle, prik'l, (n.) دیکن diken; (v.a.) دیکن صوق soqmaq; — **Prick'ly**, (-li) (a.) دیکنلی dikenli.

Pride, prid, (n.) غرور gourôur; افتخار ıftihâr; (v.a.) — **one's self**, افتخار mağrûr ol.; (lit.) تفاخر tefâhour et..

Priest, prĕst, (n.) باباس papaz; راهب râhib; (Moslem) imam; — **ly**, (ad.) باباسه papaz gibi; — **'craft**, (n.) باباس sheytanatu; — **'hood**, (n.) باباس papazluq; — **ridden**, (-rid'n) (a.) تحکمنده (esir); (esir).

Prig, prig, (n.) کستاخ küstâh; عظمتی azametli; (thief) خیرمز hursuz; (v.a.) آشورما ashurmaq.

Prim, prim, (a.) جدی jiddî; (affected) جلی jâ'li, یاپما yapma; (v.a.) طوق طاقینق jiddî dourmaq; جدیت jiddiyyet; جلی طوق jâ'li tavr.

Primacy, pri'ma-si, (n.) تقدم teqaddüm; (rel) ریاست riyâseti rûhâniyye.

Prima-donna, prĕ'ma-don'a, (n.) بریا prima-donna; (bash mouganniye) (bash)

Primary, pri'mar-i, (a.) ابتدائی ibtidâ-i; ilk; (chief) اصل asul; (n.) باش bash; — **school**, (-skool) (n.) ابتدائی ibtidâ-i mektebi; (pl) mekyâtibi ibtidâ-iyye; — **Primarily**, (-li) (ad.) بدایه bidâ-yeten; — **ly**, (a.) evvelâ.

Primate, pri'mât, (n.) باش bash; رئیس re-îsi rûhânî.

Prime, prim, (a.) برنجی birinji; ilk; (chief) باش bash; اصل asul, (excellent) مکمل mükemmel; (math.) asam; (n.) بدایت bidâyet; (dawn) عتفوان bahâr; (lit.) عتفوان ounfouvân; (best) اعلا â'lâ; سحمه sechme; گزیده güzide; (v.a.) (paint) باشلاشق astar vourmaq; (fig.) باشلاشق hazurlamaq; — **cost**, (n.) سرمایسه sermayesi; (lit.) مالیت mâliyyet; — **minister**, (n.) باش bash vekil; — **Primer**, (prim'er or prim'ér) (n.) (book) الیبا elife (-kitabı) (introduction) مبادی mebdâî; (gun's) آغز otu; (min) فیتیل fitil.

Primeval, pri-mē'val; (a.) ilk; قدیم qadim.

Primitive, prim'i-tiv, (a.) ابتدائی ibtidâ-i; eski; (sci.) اصلی aslı; (n.) اصل asl; — **ly**, (ad.) اساس esâsen; (fig.) ابتدائی ibtidâ-i bir halde; — **ness**, (n.) ابتدائیلک ibtidâ-îlik; (fig.) صافلق sâflug

Primogeniture, pri-mo-jen'i-tür, (n.) (jud) اکبر اولاد ekberi evlâd oloush; (ekberiyyet); — **Primogenial**, (pri-mo-jē'ni-al) (a.) ilk; (fig.) ابتدائی ibtidâ-i; (fig.) اصلی aslı; مؤسس mü-essis.

Primordial, pri-mor'di-al, (a.) ilk; — **ly**, (ad.) اساس esâsi.

Primrose, prim'röz, (n.) (bot.) طوشان tavshan qoulâ.

Prince, prins, (n.) پرنس prens; (formerly Turkish) شهزاده shehzâde; — **of Wales**, ولی انگلیز veli ahdi; — **ly**, (a.) شاهانه shâhâne; — **like**, (a.) یاقیشیر

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû جيوو ch چ; sh ش; th ذ; zh ژ [PRI-PRI]

prende yaqushur; prens گي prens gibi; — **Prince'dom**, (-'dum) (n.) پرنسلك prenslik; (pol.) امارت emâret; — **Prin'cess**, (-'ses) (n.) پرنسس prenses; (formerly Turkish) سلطان sultan.

Principal, prin'si-pal, (a.) باش bash; birinji; اصل asul...; باشليجه bash-luja; (n.) مدير müdir; رئيس re-is; أمير âmir; شيف shef; (jud. com.) مؤكل mü-ekkil; (pl) مؤكلر mü-ek-killer; (culprit) مجرم müjrim; (mo-ney) رأس المال re'sül-mâl; (arch.) آنا ana direk; only — s will be dealt with متوسطله لزوم يوقدر müte-vassutlara lüzûm yoqdour; بالذات bizzât mürâjât edil-melidir; — **ly**, (ad.) باشليجه bash-luja; اساس esâsen; — **Principal-ity**, (-'i-ti) (n.) حكم hükm; پرنسلك prenslik; امارت emâret.

Principle, prin'si-pl, (n.) پرنسپ پرنسپ prensip; قاعده meslek; (rule) قاعده qâ-ide, (n.) esâs; (lit.) عده oum-de; (phil.) مبدأ mebdê'; (pl.) مبادئ mebdâdi; (v.a.) اساس قويق esâs qo-maq; first — s (phil.) اولي مبادئ mebdâdi-i ôulâ; sound — صاعلام اساس — sâlam esâs; (lit.) مسلک mesleki sâlim; in — اساس اعتباريله esâs î'ti-bârile; by — اساس esâsen; پرنسپ پرنسپ اعتباريله prensip î'tihârile; man of (sound) پرنسپ صاحبي — prensip sâhibi; — of life مسلک حيات hayât.

Prinkipo, prin'ki-po, (n.pr.) بويوك آله beuyûk ada.

Print, print, (n.) باصمه basma; طبع tabu'; (v.a.) باصم tabu' et.; basmaq; in — مطبوع matbôu'; موجود (nous-hasu-) mev-jôud; out of — توکمنش mevjôudu tûkenmish; موجودي قالمامش mevjôudu qal-mamush; — seller, (-sel'er) (n.) (استامپيجي) istampaju; حكاك hakkyâk; (art) رسيمي resimji; — works, (-wurkz) (n.) باصمه قابريقهسي basmahâne; basma fabriqasu; — **Print'ér**, (n.) باصم tabu'; — **Print'less**, (a.) (fig.) طابع esersiz; نشانهسز nishânesiz.

Printing, print'ing, (n.) طبع tabu'; باصمه basma; ... مطبعه matba-â...; house, (n.) مطبعه matba-a; — ink, (n.) مطبعه ماركه matba-a mürekkebi;

— office, (-of'is) (n.) مطبعه mat-ba-a; — machine, (ma-chên') (n.) طبع ماکينهسي tabu' makinesi.

Prior, pri'or, (a.) اول evvel, مقدم mouqaddem; (ad.) اول evvelâ; (n.) باش bash râhib, — **Priority**, (pri-or'i-ti) (n.) تقدم teqaddûm; (n.) ريجان rûjhân; (com) حق haqqu rûjhân; — **Pri'ory**, (-ri) (n.) مناستر manastur

Prism, prizm, (n.) منشور menshûr; **Prismatic**, (prizm-at'ik) (a.) منشوري menshûrî; — **Prismatically**, (prizm-at'ik-al-i) (ad.) منشور شكلنده menshûr sheklinde.

Prison, priz'n, (n.) حبسخانه habs-hâne; توقيفخانه tevqifhâne; (v.a.) حبسخانه habs et.; — **van**, (n.) حبسخانه habs-hâne arabasu

Prisoner, priz'ner, (n.) محبوس mah-bôus; موقوف mevqôuf; (war) اسير esir; (pl) اسرا üserâ; state — سياسي siyâsi mevqôuf; — of war اسراي حرب esiri harb; (pl.) اسراي حرب üserây harb.

Privacy, pri'va-si, (n.) (secrecy) سر surr; (retirement) انزوا inzivâ; (place) (lit.) انزواگاه inzivâ-gyâh.

Private, pri'vât, (a.) خصوصي housûsi, (n.) (mil.) نفر nefer; — **ly**, (ad.) housûsi olaraq; صوت خصوصيهده sôureti housûsusuy-yede; — **ness**, (n.) خصوصيت housûsusuyyet; محرميت mahremiyyet; — **law** (n.) حقوق شخصيه housûduqu shahsuyye; — **parts**, (n.pl.) (ana) اعضاء تناسليه â'zâyû tenâsûliyye; — **life**, (-lif) (n.) حيات خصوصيه hayâtu housûsusuyye; — **Property**, (n.) اموال housûsî mal; (pl.) خصوصيه emvâlî housûsusuyye.

Privateer, pri-va-têr, (n.) (mar.) مسلح qoursan gemisi; قورسانلوق vapour; (v. n) قورسانلوق qoursanluq et..

Privation, pri-vâ'shun, (n.) محروميت mahrôumiyyet; (act) سلب selb; تجريد tejrîd; — **Privative**, (priv'a-tiv) (a.) مانع mâni'; سالب sâlib; (log.) منفي menfi.

Privilege, priv'i-lej, (n.) امتياز im-tiyâz; (fig.) مساعدہ müsâde; (lit.) امتياز و برک mazharîyyet; (v.a.)

only; routine; through; tuck; müsêe; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq,

[PRI-PRO] (انگلیزچه کلمات تلفظی اینچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine,

imtiyāz vermek ; — **mūsāde** et. ; **to have the — of** (fig.) (ك) musādesine mazhar ol ; (in-) musādesine mazhar ol ; (honour) شرفه نائل او . sherefine nâ-il ol : **breach of —** (pol) اخلال معافیت ihlâli mou-âfiyyet; **tejavûz**, — **Privileged**, (-i-lejd) (a) امتیازی imtiyâzlu ; ممتاز mümtâz ; معاف mou-âf.

Privy, priv'i, (a) خاص hâss ; خصوصی housûsî . (n.) (jud) علاقه‌دار alâ-qadâr ; (pl.) علاقه‌داران alâqadârân ; (toilet) قدخانه qademhâne ; — **to** (ك) واقف (e-) âgyâh ; (ك) (ك) vâqif ; — **Council**, (-kown'sil) (n.) مجلس خاص mejlisi hâss ; — **Counciller**, (-kown'sil-ur) (n.) مشاور mûshâviri hâss ; — **purse**, (n.) حقیب jebi qurâlî ; — **Privily**, (-li) (ad.) صورت خصوصیه sôureti housûsusuyyede ; گزلیجه gizlije

Prize, prîz, (n.) مکافات mûkyâfât ; (war) غنائم ganâ-im ; — **court**, (-kört) (n.) غنائم محکمه‌سی mahkemesi, — **fighter**, (-fit'er) (n) پهلوان pehlivan, — **boxeur**, — **money**, (-mun'i) (n.) غنائم آقچesi ganâ-im aqjesi ; حصه حصه hisseyi ganâ-im.

Prize, prîz, (v.a.) تقدیر taqdîr et. , (raise) آچق qaldurmaq ; قالدیرمق qaldırmaq.

Pro, prō, (prep.) لهنه lehine ; — **and con**, له وعلیهده leh ve aleyhde ; (n. pl.) له وعلیهدهکي مطالعات leh ve aleyhindeki montâlât.

Probable, prob'a-bl, (a.) محتمل mouh-temel ; — **Probabil'ity**, (-bil'i-ti) (n.) احتمال ihtimâl ; — **Prob'abilism**, (-lizm) (n.) احتمالیه ihtimâliyye mesleki ; — **Prob'ably**, (-bli) (ad.) (ad.) ihtimâlkî belki.

Probate, prō'bât, (n.) اثبات isbâtu vasuyyet ; (اثبات) (isbâtu-) verâset ; (copy) وصیتنامه صورتی vasuyyetnâme sôureti ; — **court**, (n.) وراثت verâset mahkemesi ; (Islamic) (عکمه شرعیه) mahkemeyi sher-uyye) ; — **Probâ'tion**, (-shun) (n.) اثبات isbât ; تحقیق tah-qîq ; (time) تجربه tejrûbe ; ملازملک milâzimlik ; — **Probâ'tioner**, (-shun-er) (n.) مبتدی mübtedî ; ملازم

milâzim ; — **Prō'bative**, (-'ba-tiv) (a) اثباتی isbâtî . تجربه tejrûbî.

Probe, prōb, (n.) (med) سوندا sonda ; (v.a.) سوندا قوماق sonda qomaq ; (fig.) tâ'mîq et .

Probity, prob'i-tî, (n.) عفت iffet ; استقامت istiqlâmet.

Problem, prob'lem, (n.) مسئله mes-ele ; — **Problematic'al**, (-'ik-al) (a) مشکوک meshkyûk.

Proboscis, pro-bos'is, (n) (zo) خورطوم hortoum

Proceed, pro-sēd', (v n) (advance) حاصل او ilerlemek ; (issue) ilerlemek ; hâsul ol , ilerli gelmek ; (act) باشلاماق bashlamaq , (lit.) شروع ا. shûrâu' et. ; (prosecute) دعوا ا. dâ'vâ et ; — **tâ'qîb** et. ; — **Proce'dure**, (-sē'dūr) (n.) معامله mou-âmele ; حرکت hareket ; — **Pro-ceed'ing**, (-sēd'ing) (n.) معامله mou-âmele ; (pl.) معاملات mou-âmelât ; (jud.) محاکمه mouhâkeme ; (written) اداری mazbata, **summary** — **s** idârî tedâbir ; — **Pro'ceeds**, (-'sēdz) (n.) (pl.) حاصلات hâsulât.

Process, pros'es, (n.) ترقی teraqqî ; جریان jereyân ; (operation) عملیه ame-liyye ; (phil) وتیره vetîre ; (pl) وتیرات vetîrât ; (jud) دعوا dâ'vâ ; (pl.) معاملات mou-âmelât, (ana) يومو youmrour ; (lit.) دعوای zâ-ide ; (v.a.) (jud.) دعوا ا. dâ'vâ et. ; (art) تمثيل temsîl et. ; وتیره منطقیه basmaq, **logical** — vetîreyi mantuqiyye ; (pl.) وتیرات منطقیه vetîrât mantuqiyye.

Procession, pro-sesh'un, (n.) آلاي alay ; موكب mevkib ; (act) تحدث te-haddûs ; صدور soudûr ; — **Proces'sional**, (-sesh'un-al) (a) آلايه عائد alaya â-id ; (lit.) آيى âyinî ; (n.) (n.) آيى (ilâhi) dou-â.

Procès-verbal, prō-sā'-vêrb'al, (n.) مضبطه mazbata ; فذلکه fezleke.

Proclaim, pro-klām', (v.a.) اعلان î'lân et. ; — **Proclamation**, (pro-klam-â'shun) (n.) بیاننامه beyânnâ-me ; (act) اعلان î'lân ; — **Proclaim'er**, (pro-klām'er) (n.) اعلان ایدن î'lân eden ; (jud.) منادی münâdî.

Proclivity, pro-kliv'i-ti, (n.) ميل meyl ; استعداد isti'dâd.

Procrastinate, pro-kras'ti-nât, (v.a.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; fool; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [PRO-PRO]

— تأخير te'hîr et.; اهل ihmâl et.; — **Procrastinâ'tion**, (-'shun) (n.) اهل ihmâl.
Procreate, prō'krē-āt, (v.a.) توليد tevlîd et.; حاصل hâsul et.; — **Procreation**, (prō-krē-ā'shun) (n.) تولد tevellîd; حصول housōul, (act) توليد tevlîd; — **Procreative**, (prō'krē-at-iv) (a.) (lit.) توليد tevlîd; — **Procreator**, (prō'krē-āt-ur) (n.) (lit.) والد vâlid; بابا baba; (fig.) مسبب müsebbib; (lit.) فاطر fâtur.
Proctor, prok'tor, (n.) وكيل vekîl; مبرص mourahhas; (univ) (مبصر) (moubassur)
Procure, pro-kūr', (v.a.) تدارك tedâ-rik et.; (v.n.) (واسطه) (vâsataluq et.), — **Procurable**, (-kūr'a-bl) (a.) تدارك boulounour; ممکن tedârîki mümkiin; — **Procura'tion**, (-kūr-ā'shun) (n.) وکالت vekâl; ve-kyâlet; (document) وکالتنامه vekyâlet-nâme; — **Pro'curâtor**, (-'kūr-ât-ur) (n.) وكيل vekîl; — **Procur'er**, (-'kūr'-er) (n.) (واسطه) (vâsuta).
Prodigal, prod'i-gal, (a. و n.) مسرف müsrif; (profuse) مبدول mebzûl; — **ly**, (ad.) مرفاهه müsrifâne; بول bol bol; — **Prodigal'ity**, (-'i-ti) (n.) اسراف mebzûliyyet; (act) اسراف isrâf; (liberal'ity) سخاوت sehâvet; سہاحت semâhat.
Prodigy, prod'i-ji, (n.) عجیبه ajîbe; اعجوبه ôu'jôube; — **Prodigious**, (-dij'us) (a.) عجیب ajîb; مدہش müdhish; — **Prodigious'ly**, (-dij'us-li) (ad.) (ad) عجب ajîb sôuretdê, (much) زیادہ زیلہ ziyâdesilê.
Produce, pro-dūs', (n.) محصول mah-sôul, حاصلات hâsulât; (v.a.) حاصل hâsul et.; (geom.) تمديد temdid et.; (exhibîl) ابرار az et.; (v) برعك نرہ semere vermek; — **Produc'er**, (-dūs'er) (n.) مستحصل müstahsul; — **Produc'ible**, (-dūs'i-bl) (a.) قابل استحصال qâbili istihsâl; ممکن (حصولی) (housôulü-) mümkiin; (geom.) قابل تمديد qâbili temdid.
Product, prod'ukt, (n.) محصول nah-sôul; (pl) محصولات mahsôulât; مستحضرات müstahzarât; حاصل ضرب (arith.) semere; (fig.) ضرب semere; — **Produc'tion**, (-duk'-

shun) (n.) محصول mahsôul; (act) استحصال istihsâl; (pl) محصولات mah-sôulât; استحصالات istihsâlât; (jud) واثق vesâ-iq; — **Produc'tive**, (-duk'-tiv) (a.) محصولدار mahsôuldâr; (lit.) ولد velôud; (fig.) متمم müsmîr; مفید müfid; — **Produc'tively**, (-duk'-tiv-li) (ad.) (ad.) مشر صورتده müsmîr sôu-retde
Profane, prō-fān', (v.a.) حرمتمسرك harmetsîzlik et.; تجاوز tejâvûz et.; (a.) حرمتمسرك harmetsîz; متجاوز müte-jâvîz, عادى âdî; — **Profanation**, (prō-fā-nā'shun) (n.) عدم حرمت ademî-hürmet; تجاوز tejâvûz; — **Profan'er**, (prō-fān'er) (n.) متجاوز müte-jâvîz.
Profess, prō-fes', (v.a.) بیان beyân et.; ادعا iddâ et.; (v.n.) قبول qabûl et.; (rel) دینہ سالک dîne sâlik ol., — **Prōfes'sion**, (-fesh'un) (n.) مسلک meslek; صنعت san-at; — **Prōfes'sional**, (-fesh'un-al) (a.) مسلک meslekî; مسلکدن meslekden; (müshtegul) — **Professor**, (prō-fes'ur) (n.) پروفیسور profesor; مدرس müderris; (rel) معتقد mōu'teqîd; honorary — فخری fahrî müderris; — **Prōfes'sorship**, (-fes'-ur-ship) پروفیسورلق profesorlouq; مدرسلک müderrislik.
Proffer, prof'ër, (n.) تکلیف teklîf; (v.a.) تکلیف teklîf et.
Proficient, prō-fish'ent, (a.) ماهر mâ-hîr; واقف vâqîf; (n.) استاد üstâd; — **ly**, (ad.) مهارتله mehâretle; (lit.) استادâne üstâdâne; — **Proficiency**, (prō-fish'en-si) (n.) کمال behre; کمال kemâl; ترقى teraqîq.
Profile, prō'fil, (n.) پروفیل profil; ياندن کو- yandan geurünüş; (scr.) روتيش yandan geurünüş; (v.a.) مقطع عمودى maqta-u amôudî; پروفیلی ياپماق profilini yapmaq.
Profit, prof'it, (n.) کار kyâr, استفاده istifâde, (fig.) فائده fayda; (v.a.) فائده fayda et.; (v.n.) قازانماق qazanmaq; (a.) کار kyâr et.; — **and loss** کار و ضرر kyâr ve zarar; **rate of** — تمتع نسبتى temettü' nisbeti; **net** — تمتع صافى temettü' sâfî; حاصلات hâsulâtü sâfiyye; — **shâring**, (n.) اشتراك kyâra ishtîrâk; —

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[PRO-PRO] (انگلیزجه کلماتک تملغی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mine;

Prof'itable, (a) کارلی kyārlu; نافع nāfi'; — **Prof'itably**, (-bli) (ad.) نافع kyārlu olaraq (fig.) نافع nāfi' sōuretdē; — **Prof'iteering**, (-it-ēr-ing) (n.) احتکار ihtikyār; **Prof'itless**, (a) کارسز kyārsuz; فائدهسز faydasuz.

Profligate, prof'li-gāt, (a) سفل sefl; سفیه sefiḥ; (n.) اوتانماز outhanmaz; اهلأسقز ahlâqsuz; — **Profligacy**, (-ga-si) (n.) اهلأسقزلق ahlâqsuzluq; حیاسزلق hayâsuzluq.

Pro forma, prō for'ma, (ad.) اصولاً ousûlen; : محافظه اشکلی mouhâfaza ichûn; سؤuretâ.

Profound, prō-fownd', (a) درین de-rin; (fig.) عمیق amiḳ; شدتلی shiddetli; (mysterious) خفی hafi; (n.) دکر deniz; درین derin yer; (fig. مع lit.) اعماق âdâq; — **ly**, (ad.) درین sōuretdē; (fig.) زیادهسبه ziyâ-desile; — **ness**, (n.) درینک derinlik.

Profuse, prō-fūs', (a.) مینول mebzûul; (pers.) مسرف müsriḥ; — **ly**, (ad.) مینولاً mebzûulen; مسرفانه müsriḥâne; — **Profū'sion**, (-'zhun) (n.) مینولیت mebzûuliyet; (act) ابدال ibzâl; (prodigality) اسراف isrâf.

Progenitor, pro-jen'i-tur, (n.) جد jedd; (fig.) مؤسس mü-essis; بانی bâni.

Progeny, proj'e-ni, (n.) ذریه zürriyyet; اولاد evlād.

Prognosis, prog-nō'sis, (n.) (lit.) اذار istidlâlât; (med) استدلالات in-zâr; — **Prognos'tic**, (-'tik) (a.) اذار کشفی keshfi; (med.) اذارى inzârî; (n.) کشف keshf; (pl.) تخمینات tah-minât; — **Prognos'ticate**, (-ti-kât) (v.a.) کشف keshf et.; استدلالات istidlâl et..

Programme, prō'gram, (n.) پروگرام prôghram.

Progress, prog'res, (n.) ترقی teraq-qî; ایلرلهمه ilerleme; (course) جریان jereyân; سیر seyir; — **Progress'**, (v.n.) ایلرلهمه ilerleme; ترقی teraq-qî et.; ایلرلهمه ilerlemek; — **Prōgression**, (-gresh'un) (n.) دوام hareket; حرکت devâm, (math) تناسب tenâsüb; تسلسل teselsül; — **Prōgressional**, (-gresh'un-al) (a.) متوالی mütevâli; —

Progressist, (-res-ist) (n.) (pol) ترقی teraq-qî-perver; — **Prōgress'ive**, (-gres'iv) (a.) مترقی müte-raqqî; (fig.) تدریجی tedriji; — **Prōgress'ively**, (-gres'iv-li) (ad.) تدریجاً tedrijen; متوالی mütevâliyen; — **Prōgress'iveness**, (-gres'iv-nes) (n.) ایلرلهمه ilerleme; متوالی tevâli.

Prohibit, prō-hib'it, (v.a.) منع men et.; — **Prōhib'ited**, (a.) ممنوع memnôu; (yasaq) (ياساق); — **Prōhib'ition**, (-bish'un) (n.) ممنوعیت memnôu-uyyet; (n.) منع men; (drinks) ایچکی کنوعیتی ichki memnôu-uyyeti; منع مسکرات men-i müsikirât; (tribunals) منع محاکمه men-i mouhâ-keme; — **Prōhib'itionist**, (-bish'un-ist) (com.) حمایت تجارت طرفدارى himâyeyi tijâret tarafdârû; (drinks) منع مسکرات طرفدارى men-i müsikirât tarafdârû.

Project, prōj'ekt, (n.) پروژه proje; (fig.) تصور tesavvour.

Project, prō-jekt', (v.a.) آتق atmaq; (fig.) تصور et; قورمق qourmaq; tesavvour et; (mirror) عکس ax etdirmek; (sci) مرسى چيقارمق mürtesemini chuqarmaq; (v.n.) اوزانمق onzanmaq; چيقمق chuqmaq; — **Projectile**, (prō-jek'til) (n.) مرمى mermi; گülle; — **Projecting**, (prō-jek'ting) (a.) چيقيتىلى chuquntulu; (fig.) عقللى aqullu; — **Pro-jection**, (prō-jek'shun) (n.) (act) پلان plan; آتق atma; (fig.) پلان plan; (jutyly) چيقيتى chuquntu; (geom) ارتسام irtisâm; مرسى mürtesem; — **Projector**, (prō-jek'tur) (n.) پروژه کتور projekteur; (fig.) مرتب mürettib; موجد moudjid; — **Projecture**, (-prō-jek'tūr) (n.) چيقيتى chuquntu.

Prolate, prō'lāt, (a.) اوزون ouzoun; (sci) مدت mümtedd.

Prolegomena, prō-leg-om'en-a, (n pl) (مفصل) mouqaddeme; مدخل (moufassal-) medhal.

Prolepsis, prō-lep'sis, (n.) (lit.) جمله jumleyi istinâfiyye.

Proletarian, prō-le-tā'ri-an, (a. مع n.) فقير faqir; (ع) (amele); — **Proletariat**, (prō-le-tā'ri-at) (n.) (avâm) (عوام) ameale sunufu; (ع) (amele) ameale sunufu; (n.) پوله تاريا poletariya.

mōte; foot; mōn, shul; mūte; very; tū جيوو ch چ; sh ش, th ث; thā; zh ژ [PRO-PRO]

Proliferation, prō-lif-e-rā'shun, (n.) تکثیر tekessür; (bot) عارض tehassonlu āruz; — **Prōliferous**, (-e-rus) (a.) متکثر mütekessir; (bot.) متناسل mütenâsil.

Prolific, prō-lif'ik, (a.) برکتی bereketli; (bot) متناسل mütenâsil; (fig.) lit) velūdud; فایض feyyâz; — **ness**, (n.) برکت bereket; فیض feyz; (lit.) ولودیت velūdudiyet.

Prolix, prō'liks, (a.) اوردون ouzoun; (lit.) مطول moutavvel; — **Prolixity**, (prō-liks'i-ti) (n.) (lit.) تطویل tatvîl; اطباء utnâb.

Prologue, prō'log, (n.) مقدمه mouqaddeme; (v.a.) مقدمه باقی mouqaddeme yapmaq; باشلاماق bashlamaq.

Prolong, prō-long', (v.a.) اوزاتماق ouzatzmaq; — **Prōlongā'tion**, (-'shun) (n.) (act) تمدید temdid; (lit.) امتداد imtidād; — of leave of absence مأمونیت temdid me'zōuniyyet; — **Prōlonged'**, (-longd') (a.) اوردون ouzoun.

Promenade, prom-e-nād', (n.) پرومناذ promnad; گزمه gezme; (lit.) تفرج teferrûj; (place) پرومناذ یری promnad yeri; گزینتی gezinti mahalli; (v.n.) پرومناذ باقی promnad yapmaq; گزینمک gezinmek.

Prominent, prom'i-nent, (a.) چیقینتیلی chuquntulu; کوزه چاربار geuze charpar; (distinguished) گزیده güzide; کوزه چاربهجی mâ'rûf; — **ly**, (ad.) صؤرتده geuze charpajaq sôuretdê; (fig.) جالب دقت jâlibi diqqat derejede; — **Prom'inence**, (-nens) (n.) چیقینتیلی chuquntu; (distinction) تمیز temeyyûz; شهرت sheuhret.

Promiscuous, prō mis'kū-us, (a.) قاراشیق qarushuq; مشترک müshterek; — **ness**, (n.) قاراشیق qarushuqluq.

Promise, prom'is, (n.) وعد vâ'd; سوز seuz; (v.n.) وعد vâ'd et.; سوز seuz vermek; Land of — (rel.) ارض موعود arzu mev-ôud; فلسطین flistin; — **Prom'ised**, (-'ist) موعود vâ'd edilmish; وعد ایلدش mev-ôud; — **Prom'iser**, (-'is-êr) (n.) وعد ایدن vâ'd eden; — **Prom'ising**, (-'is-ing) (a.) ای گیبی iyi gibi; (lit.) امیدبخش ümîd - bahslı; مساعد

müsâ-id; — **Prom'issory**, (-'is-o-ri) (a.) تهنیدی te-ahhûdî; — **note** بنو bono; سند sened.

Promontory, prom'on-tor-i, (n.) برون bouroun; (ana) چیقینتی chuquntu.

Promote, prō-mōt', (v.a.) تشویق teshvîq et.; معاونت mou-âvenet et.; (advance) ترفیع terfî' et.; (com) شرکت تشکیل shirket teshkil et.; — **Prōmōt'ér**, (n.) مروج mürevvij; مشوق müshevviq; — **Prō-mō'tion**, (-'shun) (n.) تشویق teshvîq; ترفیع terfî'; (rank) ترفیع terfî'; to be on one's — ترفیع رمانی کلک terfî' zemânu gelmek; حق ترفیعی او. haqqi terfî-i ol.; — **Prōmō'tive**, (-'tiv) (a.) تشویقکار teshvîqkâr.

Prompt, prompt, (a.) چابوق seri'; چابوق chabouq; (ready) حاضر hazur; آماده âmade; (cheerful) شن shen; (v.a.) احتیاط tahrik et.; (suggest) ihtâr et.; اوکرتک euyretmek; (lit.) سرعت telqin et.; — **ly**, (ad.) سرعت sūr-atle; همن hemen; — **Prompter**, (prompt'er) (n.) سؤفلور soufleur; — **Prompting**, (prompt'ing) (n.) سؤفلورلک soufleurlûk; (fig.) تلقین telqin; — **Promptitude**, (prompt'i-tûd) (n.) سرعت sūr-at; (willingness) (lit.) خواهش hâbish; (fig) تهالك tehalûk.

Promulgate, pro-mul'gāt, (v.a.) نشر neshr et.; اعلان î'lân et.; — **Promulgā'tion**, (-'shun) (n.) نشر neshr; اعلان î'lân.

Prone, prōn, (a.) ماش ماش bash basha; (inclined) مائل mâ-il; (fig.) میال meyyâl; — **ness**, (n.) میل meyl.

Prong, prong, (n.) دیش dish; چاتال chatal; — **Pronged**, (gd) (a.) چاتال chatal; دیشلی dishli.

Pronominal, pro-nom'i-nal, (a.) ضمیری zamirî.

Pronoun, prō'noun, (n.) ضمیر zamir.

Pronounce, prō-nouns', (v.a.) بیان beyân et.; تبلیغ teblîg et.; (gr.) — **Pronounced**, (prō-nouns'd) (a.) محقق mouhaqqaq; مسلم musellem; بارز bâriz; — **Pronouncement**, (prō-nouns'-ment) (n.) بیان beyân; تبلیغ teblîg; — **Pronouncing**, (prō-noun'sing)

only; routine; through; tuck - müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[PRO-PRO] (انگلیزجه کلامک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in; mine;

(a.) تلفظی telaffouzu geusterir;
— **Pronunciation**, (prō-nov-n-shi-
ā'shun) (n.) (gr) تلفظ telaffouz.

Pronunciamento, prō-nun-si-a-
men'to, (n.) بیاننامہ beyānname.

Proof, prōōf, (n.) اثبات isbât; دلیل de-
lil, (test) تجربه tejrbûbe; (spirits) قوت
qouvvet; (عیار) (ayâr); (a.) مقاوم
gechmez; (e-) mouqâvim; یکمz — «sou» ge-
chmez; — **sheets**, (-shetz) (n. pl.)
تصیحجہل tas-hihler; پرووالر prouvalar;
— **reader**, (-rēd'ēr) (n.) مصحح mou-
sahhih; — **Proof'less**, (a.) اثباتسز
isbâtsuz.

Prop, prop, (n.) دستک destek; طایق
dayaq; (fig.) ظہیر zahîr; طایق day-
amaq; دستکلمک desteklemek; (fig.)
ظہیر ol.

Propaganda, prop-a-gan'da, (n.)
پروپاندا propaganda; — **Propagan'-**
dism, (-'dizim) (n.) پروپانداچیلق prop-
agandajuluq; — **Propagan'dist**,
(n.) پروپانداچی propagandaju.

Propagate, prop'a-gât, (v.a.) نشر a.
neshr et.; تعمیم tâ'mim et.; (mul-
tiply) چوغالتیق choghaltıq; (v.n.) انتشار intishâr et.;
چوغالماق choghalmac; (v.n.) üremek;
— **Propagâ'tion**, (-'shun) (n.) (act)
انتشار neshr; تعمیم tâ'mim; (state)
انتشار intishâr; توسع tevesû'.

Propel, prō-pel', (v.a.) سوق sevq et.;
سورمک sürmek; — **Propeller**, (prō-
pel'er) (n.) پروانہ pervâne;
اسقرو isqrou.

Propense, pro-pens', (a.) میال mëyyâl;
دوشگون dūshgün; — **Propens'ity**,
(-'i-ti) (n.) میل meyl; استعداد istî'dâd.

Proper, prop'ér, (a) خاص hâss; (suit-
able) موائق mouvâfuq; لایق lâyuq;
(right) طوغری dôrou; حقیق haqîqî;
اصل asul; (ad.) پک pek; — **ly**, (ad.)
موائق mouvâfuq; صورتده sôuretdé;
(entirely) تماماً tamâmen;
— **speaking** طوغریسی dôrousou. . .
اصلی aslu....

Property, prop'ér-ti, (n.) مال mâl;
(estate) ملک mülk; (pl.) اموال emvâl;
املاک emlâk; (quality) خاصہ hâssa;
(pl.) خواص havâss; (right) حق haqq;
(pl.) حق haqqu tesarrouf; — **Prop'**

erties, (-'er-téz) (n pl) (theatre) البسه
elbise, اشیا eshyâ.

Prophecy, prof'e-si, (n.) تخمینات tah-
minât, (fig.) کھامت kehâmet, (rel)
الهام ilhâm.

Prophecy, prof'e-si, (v.a.) کشف keshf
et; بلدیرمک bildirmek; (v.n) (fig.)
کھامتده kehânetde boulounmaq.

Prophet, prof'et, (n.) پیغمبر peygam-
ber; نبی nebi; (pl.) انبیاء enbiyâ; (fig.)
کاشف kyâshif; کاهن kyâhin; false —
(lit.) مٔتنبی mütenebbi; — **Prophetic**,
-ally, (prof-et'ik, -al-i) (a. & ad.)
کاشفانه peygamberâne; (fig.)
kyâshifâne; — **Prophethood**, (prof'-
et-hôod) (n.) پیغمبرک peygamberlik;
(lit.) نبوت nübüvvet; (fig.) کھامت ke-
hânet.

Propinquity, prō-ping'kwi-ti, (n.)
یقینلق yaqinluq; (time) قرینت qour-
biyyet; (blood) قرابت qarâbet; (place)
مجاور mujâvir; قرینت qourbiyyet;
oloush; مجاورت mujâveret.

Propitiate, prō-pish'i-ât, (v.a.) تسکین
teskîn et.; توجه قازانق tevejjüh qa-
zanmaq; (v.n) (rel) کفارت kefâ-
ret et.; — **Propitiable**, (prō-pish'-
i-a-bl) (a.) کریم kerim; ملایم mülâ-
yim; — **Propitiation**, (prō-pish-i-
â'shun) (n.) تسکین teskîn; (lit.) عاده
i-âdeyi tevejjüh; (rel) کفارت kefâ-
ret; استغفار istigfâr; — **Propitious**,
(prō-pi'shus) (a.) مساعد müsâ-id;
کریم kerim; — **Propitiously**, (prō-
pi'shus-li) (ad.) مساعد صورتده müsâ-
id sôuretdé; کریمانه kerimâne.

Proportion, prō-pōr'shun, (n.) تناسب
tenâsüb; نسبت nisbet; (v.a.) تناسب
tenâsüb vermek; (lit.) توزین a.
tevizin et.; (divide) آیرمق ayurmaq;
geometrical. تناسب هندسی tenâsüb-
bi hendesi; — **Prōpōr'tionable**,
(-'shun-a-bl) (a.) متناسب mütenâsib;
— **Prōpōr'tionate**, (-'shun-ât) (a.)
متناسب mütenâsib, — **Prōpōr'tion-
less**, (-'shun-les) (n.) نسبتسز nisbet-
siz; غیر متناسب gayri mütenâsib.

Proportional, prō-pōr'shun-al, (a.)
(math.) تناسبی tenâsübî; متناسب müte-
nâsib; (fig.) نسبی nisbî; directly —
mebsôutan mütenâsib; متناسب
inversely — معکوساً māk'yôu-
sen mütenâsib; — **ly**, (ad.) متناسباً

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte foot, mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش, th ث; /h ڄ; zh ڙ [PRO-PRO]

mūtenāsiben; — **representation**, (n.) (pol) تمثيل temsili nisbī.
Proportioned, prō-pōr'shund, (a) متناسب mūtenāsib; well — متناسب mūtenāsib; (pers.) اندامی endāmlu; ri mutenāsib; بىچىمسى bichimsiz
Propose, prō-pōz', (v.a.) تکليف tek-lif et.; (v.n.) تصور tesavvour et.; (marriage) ازدواج izdivāj tek-lif et.; — **Propō'sal**, (-'zal) (n) تکليف teklif, — **Proposed'**, (-pōzd') (a) تکليف اولان mūtesavver; تصور (a) تکليف olounan.
Proposition, prop-ō-zish'un, (n) تکليف teklif, (pl) تکليفات teklifāt, (math) مشاء mes-ele; (pl) مسائل mesā-il, (log.) قضيه qazuyye; (pl) قضايا qazâyâ, جمله jümle.
Propound, prō-pownd', (v.a.) تکليف teklif et.; عرض arz et.
Proprietor, prō-pri'e-tor, (n.) صاحب sâhib; (sâhibi) — **Proprietress**, (prō-pri'e-tres) (n.) صاحبه sâhibe; — **Proprietorship**, (n.) صاحبلى sâhiblik; (lit.) ملكيت milkiyyet; — **Proprietary right**, (n.) (lit.) حق ملكيت haqq milkiyyet; حقوق haqq tesarrouf; (pl.) حق تصرف houqouqu tesarroufiyye
Propriety, prō-pri'e-ti, (n.) (lit.) تمك temellük; (fig.) ادب edeb; ارکان erkân; (pl) آداب âdâb.
Propulsion, prō-pul'shun, (n.) سوق sevq; تحريك tahrîk; — **Prōpul'sive**, (-'siv) (a) محرك mouharrik.
Prorogue, prō-rōg', (v.a.) تعطيل tâ'til et.; — **Prōrogation**, (prō-rōg-ā'shun) (n.) تعطيل tâ'til.
Prosaic, -al, prō-zā'ik, -al, (a) (lit.) نثرى nesrî; (fig.) بايغى bayâ; طائىز tatsuz; — **Prosaically**, (prō-zā'ik-al-i) (lit.) نثرًا nesren; (fig.) صورتده bayâ sōuretda, — **Prosaist**, (prō-zā-ist) (n.) (lit.) ناثىr nâsir; (fig.) عادى adî.
Proscenium, prō-sē'ni-um, (n.) صحنه sahne eunū
Proscribe, prō-skrīb', (v.a.) اعلان î'lân et.; (jud.) تعذيب (qâ-nōunen-) tâ'qib et.; (banish) طرد tard et, (fig) محكوم mahkyōum et.; redd et.
Proscript, prō'skript, (n) محكوم mahkyōum; — **Proscription**, (prō-skrîp'shun) (n.) تعذيب tâ'qib; طرد tard; (fig.) رد redd.
Prose, prōz, (n) نثر nesir; (a) مقصور mensōur; (v.a.) نثر يازماق nesir yazmaq, (fig.) نقات وىرمك siqlet vermek, — **writer**, (rit'er) (n) (lit.) ناثىr nâsir, — **Prō'sy**, (-'zi) (a) صيقچى suquju, يوان yavan
Prosecute, pros'e-kūt, (v.a.) تعقيب tâ'qib et.; تحريه tejziye et.; — **Prosecution**, (-sē-kū'shun) (n.) تعقيبات tâ'qibât, (sui) دعوā dâ'vâ'; (party) مقام müdda-i (-tarafu); ادعا maqâmu iddâ; speech for the — müdda-i oumōu-minin notqu; (written) iddi-ânâme; — **Pros'ecutor**, (-'ē-kūt-ur) (n.) تعقيب ايدن tâ'qib eden; مدعى müdda-i; public — müdda-i oumōumî.
Proselyte, pros'e-lit, (n.) دونه deun-me; (to Islam.) مهتدى mühtedi; (v.a.) دوندورمك deundürmek; (fig.) ايقناع iqnâ' et.; — **Pros'elytism**, (-'e-lit-izm) (n.) دوندورمه deundür-me; تبدل دينه tebdilî dîne teshvîq.
Prosody, pros'ō-dî, (n.) (gr.) عروض ourōuz.
Prospect, pros'pekt, (n.) نظر nazar; (scene) منظره manzara. (expectation) امید ümîd, احوال ihtimâl; — **Prospect'**, (v n) ارامق aramaq; to have محتمل ol.; — I have little — mouldtemel ol.; — ümîdî az (-dur); (درد) pek ümîd etmiyorous; — **Prospect'or**, (-pek'tur) (n.) آرايىجى arayuju; كاشف kyâshif; — **Prospective**, (-pek'tiv) (a) منظر mountazur; (foresight) متبعت müteyaqquz; (future) مستقبل müstaqbel; محتمل mouldtemel; (n.) كوردوش geurünüş; — **glass** دوربين dürbün; — **Prospect'us**, (-pekt'us) (n.) اعلان î'lân; (school's) پروگرام piğhrâm.
Prosper, pros'per, (v.a.) مسعود mes-ōud et.; (v.n.) موفق mou-vaffaq ol.; — **Prosper'ity**, (-'i-ti) (n.) سعادت se-âdet; رفاه refâh; (agr) فيض feyz, — **Pros'**

only; routine; through; luck; müsée; give; join, though; et =etmek; ol =olmaq

[PRO-PRO] (اسکایزه کلاتک تلطی ایچون) act, chānge. cārd; red, mē; hēr, in; mine;

perous, (-'per-us) (*a*) مسعود mes-
ūd; باختيار bahtiyār; (*fig*) مساعد
mūsâ-id, موفقیتli mouvaffaqiyyetli,
— **Prosperously**, (-'per-us-li) (*ad.*)
موفقیتله mes-ūdane; (*fig*) موفقیتله
mouvaffaqiyyetle.
Prostate, pros'tāt, (*n.*) (ana) پروستات
prostat
Prostitute, pros'ti-tūt, (*a* و *n*) فاحشه
fâhishe; (*v.a.*) (زیدیلانه) صائق (rezî-
lâne-) satmaq; (*fig.*) (پیشکش چکمهک)
(pishkesh chekmek); — **Prostitu'tion**,
(-shun) (*n.*) فحش fohsh; فاحشهک
fâhishelik.
Prostrate, pros'trât, (*a*) مجالسز me-
jâlsiz; (v.a.) بی تاب bî-tâb; دورمک
devirmek; ییقمق yuqmaq; (*bow*)
yere qapanmaq; — **Pros-
trā'tion**, (-shun) (*n.*) دورمه de-
virme; (*fig.*) ضعف zâ'f; سقط sou-
qût; (*rel*) سجده sejde
Protasis, pro'ta-sis, (*n.*) مقدمه mou-
qaddeme.
Protect, prō-tek't', (*v.a.*) ا. حمایه hi-
mâye et.; ب. صیانت suyânet et.;
محافظة mouhâfaza et.; — **Protec-
tion**, (prō-tek'shun) (*n.*) حمایه hi-
mâye; محافظة mouhâfaza; — **Protec-
tionist**, (prō-tek'shun-ist) (*n.*) حمایه
himâyeyi tijâret tarafdâr; — **Protective**, (prō-
tek'tiv) (*a.*) حمایهکar himâyekyâr;
— **Protectively**, (prō-tek'tiv-li)
(*ad.*) حمایهکارانه himâyekyârâne; —
Protector, (prō-tek'tur) (*n.*) حامی
hâmi; محافظ mouhâfuz; — **Protec-
torate**, (prō-tek'to-rât) (*n.*) حمایه
himâye; — **Protectress**, (prō-
tek'tres) (*n.*) حمایه hâmiye; —
Protectorship, (prō-tek'tur-ship)
(*n.*) حامیک hâmilik; حمایه himâye.
Protégé, prō-tā-zhâ', (*n.*) محمی mah-
mi; — by (in-) himâyesinde.
Protest, prō'test, (*n*) پروتستو protesto;
(*v.n.*) اعتراض i'tirâz et.; (*declare*)
بیان beyân et.; to be under —
پروتستو ایلمک protesto edilmek;
پروتستولوی او. — **Prō-
test'**, (*v.a.*) پروتستو protesto et.;
— against (نی) پروتستو. a. protes-
to et.; — **Prō'testant**, (*a.* و *n*)
(*rel*) پروتستان protestan; — **Prō'tes-**

tanism, (-izm) (*n.*) پروتستانلی protes-
tanluq; — **Prōtestā'tion**, (-'shun)
(*n*) پروتستو protesto; (*fig.*) اعتراض
i'tirâz; بیان beyân; — **Prōtest-
ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) (lit.) معترضانه
mōu'terizâne; مشتکیانه mûshtekiyâne.
Proti, pro'ti, (*n. pr.*) (Constantinople)
قینالی آله qunalu ada.
Protocol, prō'tō-kol, (*n.*) مضیطه maz-
bata, (*v.a.*) مضیطه یاقق zabt et.; مضیطه
mazbata yapmaq
Protoplasm, prō'tō-plazm, (*n.*)
(ماده حیاتی) پروتوپلازم protoplazma;
(maddeyi hayâtiyye); — **Prō'tō-
plast**, (-plast) (*n.*) اصل asl; منشأ
menshe'.
Prototype, prō'tō-tip, (*n.*) اصل asl;
نمونه (اصل) (asul) nûmûne
Protoide, prō-tok'sid, (*n.*) شخص اول
houmzu evvel.
Protract, prō-trakt', (*v.a.*) اوزاتقی ou-
zatmaq; تأخیر te'hîr et.; (lit.)
(مقیاسی) tâ'vîq et.; (*draw*)
ترسیم (miqyâslu-) tersîm et.; —
Prōtract'ed, (t'd) (*a*) اوزامش ouza-
mush; سوروئجهملی sürünjemeli; —
Prōtraction, (-shun) (*n.*) تأخیر te'-
hîr; سوروئجهملی sürün-
jeme; (*sci.*) ترسیم tersîm; — **Prō-
tract'ive**, (-'iv) (*a.*) اوزاتیجی ouza-
tuju; (lit.) (توقیقکارانه) tâ'vîq-kyârâne;
سوروئجهملی sürünjemeli; — **Pro-
tract'or**, (-'ur) (*n.*) (instrument) منقله
minqala.
Protrude, prō-trōd', (*v.a.*) (طیشاری)
چقارمق (dusharu-) chuqarmaq; اچمک
itmek; (*v.n.*) (طیشاری) چقتمق (disharu-)
chuqmaq; — **Protrusive**, (prō-
tiō'siv) (*a*) ایتیجی itiji; (*sci.*) دافع
dâfi'.
Protuberance, pro-tüb'ér-ans, (*n.*)
یورمی chuquntu; شیش shish; یورمی
youmrou; — **Protüb'erant**, (*a.*)
شیشکین chuquntulu; شیشکین
shishkin; — **Protüb'erantly**, (-'ér-ant-li) (*ad.*)
شیشکینلی chuquntulu sôuretdé;
شیشکین بر حالده chuquntıyle;
شیشکین بر حالده shishkin bir halde.
Proud, prōwd, (*a.*) مغرور mâgrôur;
مفتخر müftahir; (*hanty*) کبرلی kibirli;
(ostentatious) طنطنلی tantanalu; —
ly, (*ad.*) مغرورانه mâgrôurâne; —
ness, (*n.*) غرور gourôur.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; riug; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ذ, zh ز [PRO-PRO]'

Prove, prōov, (*v.a.*) **tejrūbe** تجرّبه
et. **tahqīq** (establish) تحقيق ا.
إبآت **isbāt** et.; (*arith.*) ميزان **mīzān** ا.
(*v.n.*) اولورس **oloursa** ثابت او. **sâbit** be... چيقق **chuq-**
maq; **if it — to be** اولورس **oloursa**
اولديني **oloursa** چيقارس **chuqarsa**...
oldōu **tehaqqouq** ederse تحقق ايدرس
oldōu **sâbit** oloursa; لکي ثابت اولورس
Provable, (prōov'a-bl) (*a.*) قابيل ابآت **qâbili** **isbât**; — **Proved**, (prōovd) (*a.*) مثبت **müşbet**; **it — to be «good»** «اي» اولديني **chuqdu** چيقدي
oldōu **tehaqqouq** «اي» تحقق ايدتي
etdi.

Provender, prov'en-der, (*n*) (*zo.*)
 يَم yem; (*v.a.*) يَمِّم yem vermek.

Proverb, prov'erb, (*n.*) ضرب مثل
darbu mesel; (*pl.*) امثال ضرب drôubu
emsâl; — **Provér'bial**, (*a.*) ضرب مثل
حکمنده darbu mesel hükmünde; (*fig.*)
مشهور mesh-hôur.

Provide, prō-vīd', (*v.a.*) تَدَارَكَ tedâ-rik et.; تَأْمِنَ te'mîn et.; (*equiv.*) تَجَهَّزَ tejhîz et.; ترتيب tertîb et.; (*v.n.*) تَقَيَّدَ teqayyûdâtde بَوْلْمَق bounlounmaq; باقِ baqmaq; — **Prō-vīd'ed that**, (*conj.*) شَرِطْلَه shartile; تَقْدِيرَدِه taqdîrde; — **Provider**, (prō-vīd'èr) (*n.*) بَاقَان baqan; (*com.*) وِرَن veren; (*contractor*) مُتَعَهِد müte-ahhid.

Providence, prov'i-dens, (*n.*) بَصِيرَت basîret; (*rel.*) جناب حق jenâbu haqq; — **Provident**, (*a.*) مُدَبِّر müdebbir; (*lit.*) بَصِيرَتکار basîretkyâr; — **Providential**, (*-shal*) رَاقِي rab-bânî; (*a.*) رَاقِي rab-bânî; مُقَدِّر muqaddir.

Province, prov'ins, (*n.*) ولايت vilâyet;
ایالت eyâlet; — **Prōvin'cial**, (-'shal)
(*a.*) ... ولايت vilâyet...; (*fig.*) قبا qaba;
(*n.*) تشرلی tashralu.

Provision, prō-vizh'un, (*n.*) حاضریق hazurluq; تداریکات tedârikyât; (*precaution*) احتیاط ihtiyât; (*pl.*) تداییر tedâbir; (*jud.*) ماده madde; شرط; (*appointment*) تعین tâ'yin; انتخاب intihâb; (*food*) ارزاق erzâq; ارزاق و یرمک (*v.a.*) qoumanya; ارزاق یرمک erzâq vermek; قوماڤیه یرمک qoumanya vermek; to make — تداریکاتده tedârikyâtde boulounmaq; (*measures*) تداییرده بولوق tedâ birde boulounmaq; (*-for*) دوشونمک (دک) نظر دقته آق (دک) dūshūnmek; ... (i-) dūshūnmek;

Provisional, prō-vizh'un-al, (a) موقت mouvaqqat ; — ly, (ad.) موقتة mouvaqqaten ; — shimdilik شديلك ; — order, (n.) موقت تعليماتنامة mouvaqqat tâl'imâtname ; — remedy, (-rem'e-di) (n.) (jud.) حيز موقت hajzi mouvaqqat.

Proviso, prō-vi'zō, (*n.*) شرط shart ;
(*pl*) شرائط sherâ-it ; — **Provi'sory**,
(-'zo-ri) (*a.*) مشروط meshrôut ;
(*temporary*) مؤقت mouvaqqat.

Provocation, prov-o-kā'shun, (*n.*) تحريك tahrík ; سببیت sebebiyyet, (*jud.*) سبب sebeb ; معذرت mā'zeret ; — **Provo'cative**, (-vō'ka-tiv) (*a.*) دای دای sebebiyyet veriji ; دای dā-i, (*exciting*) تحريك كار tahrík-kyâr ; (*n.*) سبب sebeb ; سائق sâ-iq.

Provoke, prō - vōk', (*v.a.*) دعوت dá'vet et.; سببیت intâj et.; *sebebiyyet vermek*; (*excite*) تحريك tahrik et.; اغضاب igzâb et.; — **Provoker**, (prō-vōk'èr) (*m.*) مسبب müsebbib; محرك mouharrik; — **Prōvō'king**, (*a.*) تحريك ايديجي tahrik ediji; تحريك كار tahrik-kyâr; (*قۇزدۇرۇجى*) (quzduruju); — **Prōvōk'ingly**, (-'ing-li) (*lit.*) تحريككارانه tahrik-kyârâne.

Provost, prov'ost, (*n.*) آمی âmir ; (*university*) امین emîn ; (*mil.*) انضباط خايطى inzubât zâbiti ; lord — پلديه belediye re-îsi ; — **marshal**, (*n.*) مرکز قوماندانى merkez goumandanu ; (*mar.*) انضباط قوماندانى inzubât goumandanu.

Prow, prow, (*n.*) (*mar.*) پروا, prou-
va; باش bash.

Prow, prow, (a.) ييكيت yiyit ; —
Prow'ess, (n.) ييكيتلك yiyitlik ;
 شجاعت shejâ'at.

Prowl, prowl, (*v.n.*) آرامق aramaq ;
كوزلەمەك geuzlemek.

Proximate, proks'i-māt, (ا.ك) يقين (ak)
(en-) yaqun ; قريب qarib ; (direct)
اصل asul ; ايلك ilk ; — ly, (ad.)
درحال derhâl ; طوغريدن طوغرى، ye dôrou-
dan dôrouya ; — **Proxim'ity**, (-'i-
ti) (n.) (lit.) قربت qourbiyyet ; قرب

[PRO-PUB] (انگلیزجه کاتاک تلمعی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr, in, mīne.

qourb : (relation) قرابت qarābet : (place) جوار jivār; in the — of (ك) (in-) qourbünde; (ك) قرینده (in-) jivārunda.

Proxy, proks'i, (n.) وکالت vekyālet, (pers) وکیل vekil, (written) وکالتنامه vekyāletnâme.

Prude, prōd, (n) (عفیفة) (afife); (fig.) ousōul-perest; — Prudery, (prōd'e-ri) (n.) (تعصب) (te-assoub); عفت iffet

Prudent, prōd'dent, (a) مدبر müdebber; — ly, (ad.) مدبرانه müdebbrâne; — Prudence, (prōd'dens) (n.) تدبیر tedbir; — Prudential, (prōd'en'shal) (a.) احتیاطی ihtiyâtî; — Prudentially, (prōd'en'shal-i) (ad.) احتیاطاً ihtiyâtan.

Prune, prōn, (n.) اریک (قوری) (qourrou-) erik.

Prune, prōn, (v.a.) یونق yontmaq, (bot) بودامق boudamaq; — Pruner, (prōn'ēr) (n.) بودایچی boudayuju; — Pruning, (prōn'ing) (n.) بودامه boudama; — hook باغچی bâgju puchâ.

Prussia, prush'a, (n. pr) پروسیا prousya; — Prussian, (prush'an) (a.)... پروسیایی prousyalı; (n.) پروسیا prousyalu; — blue, (n.) پروسیا مایویسی prousya mâvisi.

Prÿ, prî, (v. n) ا. tejessüs et.; (n.) تجسس tejessüs; — Prying, (prî'ing) (a.) (lit) متجسس mütejessis; — Pryingly, (prî'ing-li) (ad) مراقبه merâqla; (lit) متجسسانه mütejessisâne

Psalm, sām, (n.) مزمور mezmûr; (pl.) مزامیر mezâmîr; (David's) زبور zebûr; — book, mezâmîr دعاکتایی dou-â kitabı; — Psalmist, (sām'ist, or sal'mist) (n.) صاحب مزامیر sâhibi mezâmîr; (David) داوود (hazreti-) dâvûd; — Psalmody, (sām'o-di, or sal'modi) (n.) (lit.) مزامیر mezâmîr; (pl.) تلاوت telâveti mezâmîr; (pl) مزامیر mezâmîr.

Psalter, sawl'ter, (n.) (کتایی) مزامیر mezâmîr (-kitabı); (beads) تسبیح tesbih; — Psalterÿ, (sawl'ter-i) (n.) (instrument) سطور sentûr; ارغنون erganûn

Pseudo-, sū'do, (pref.) ساخته sahte; — müste-âr; (sci) کاذب kyâzib; — Pseudonym, (sū'do-nim) (n) نام مستعار nâmu müste-âr; — Pseudonymous, (sū-don'im-us) (a) نام مستعار تاختنده nâmu müste-âr tah-tunda; (fig.) ساخته sahte; — Pseudonymously, (sū-don'im-us-li) (ad.) نام مستعارله nâmu müste-ârla; pseudo-philosophy ساخته فلسفه sahte felsefe سفسطه safsata.

Psychic, -al, si'kik, -al, (a.) روحی rûhî; — ispiritizme...; — force, (n.) اسپیریتیزمه قوی ispiritizme qouvveti. — researchs, (n. pl) tedqiqât rûhiyye; — ispiritizme tedqiqâtı.

Psychology, si-kol'o-ji, (n.) (sci) علم روح ilmi rûh; — rûhiyyât; (fig.) احوال روحیه عائد ahvâl rûhiyyeye â-id. — Psychologist, (si-kol'o-jist) (n.) روحیات متخصصی rûhiyyât mütahassusu; — pisiqolog.

Ptolemy, tol'em-i, (n. pr) بطلمیوس batlamyos; — Ptolemaic, (tol-emâ'ik) (a.) بطلمیوس batlamyos; — system بطلمیوس سستی batlamyos sistemi

Puberty, pū'bër-ti, (n.) بلوغ bülbûg; — Pubescent, (pū-bes'sent) (a.) حاوی bâlîg; (bot.) تویلی tüylü; — havlu

Public, pub'lik, (a.) عمومی oumûnmî; (government's) میری mîrî; — hûkyôumet...; (official) رسمی resmî; (n.) خاق halq; اهالی ahâlî; — ly, (ad.) علناً alenen; — house, بار bar; صحت birahâne; — health, system suhhati oumûumiyye; — holiday, عمومی تعطیل oumûmî tâ'til; — lands, اراضی ملیه arâziy milliyye; — arâziy emîriyye.

Publican, pub'li-kan, (n.) بیرخانه صاحبی birahâne sâhibi.

Publication, pub-li-kâ'shun, (n.) نشر neshr; (announce) اعلان î'lân; (book) نشریات kitab; رساله risâle; (pl.) neshriyyât.

Publicity, pub-lis'i-ti, (n.) انتشار intishâr; (fig.) شیوع shüyû'; — aleniyyet; — Publicist, (-sist) (n.) غزنی mouharrir; — gaze-teji.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut, mūte; very, tū چيوو ch ج, sh ش, th ث, th ڌ, zh ز [PUB-PUL]

Publish, pub'lish, (*v.a.*) نشر neshr et , , طبع tabu' et. , (*announce*) اعلان i'ân et ; نشر neshr et , — **Pub'lisher**, (*n.*) طابع tâbu' , (ناشر) (nâshir)

Pucker, puk'er, (*n.*) يوروشوق bou-roushouq ; قات qat ; (*confusion*) يوروشدېرق qarushuqluq ; (*v.a.*) يوروشدېرق qarushuqluq ; bouroushdourmaq

Pudding, pōōd'ing, (*n.*) پودېن: pou-ding ; گاتو gato ; (*sausage*) صوجوق soujouq , — **time**, يېك وختي yemek vaqti

Puddle, pud'l, (*n.*) چامور chamour ; گول geul ; (*pers*) (آدم) طېقتاز tuq-naz (-adam) ; (*mixture*) خر harj ; (*v.a.*) چامور chamour et ; (*cover*) صېرماق suvamaq ; قاماق qapamaq ; (*iron*) تصفيه tasiye et. ; (*v.n.*) بولاشاق boulashmaq.

Pudgy, pu'j, (*a.*) سېز semiz

Pudicity, pū-dis'i-ti, (*n.*) حيا hayâ ; حجاب hijâb.

Puerile, pū'ër-il, (*a.*) چوځنجه cho-jouqja ; ساچه sachma ; — **Pueril-ity**, (pū-er-il'i-ti) (*n.*) چوځنچلق cho-jouqluq ; يېهودلك beyhōudelik.

Puff, puf, (*n.*) پوف puf ; nefes, (*fig.*) مېالغه moubâlaga ; (*v.n.*) صولومق soloumaq ; (*swell*) شېشمك shishmek ; صاورومق qabarmaq ; (*blare*) صاورومق savourmaq ; (*v.a.*) شېشېرمك shishirmek . (*fig.*) پېك مدح pek medh et. ; — **box**, (*n.*) پودره قوطني poudra qoutousou ; — **Puffed**, (pufd) (*a.*) شېشېرمك shishirmish ; — **Puffer**, (puf'ër) (*n.*) يارديمچي yaidumju ; (کورويچي) (keurükjü) ; — **Puffing**, (pufing) (*a.*) صولومق solouma ; (*fig.*) فاضله qabartma ; مدح medh — **Puffy**, (pufi) (*a.*) شېشېرمك shishirmish ; قېلمش qabarmush.

Pug, pug, (*n.*) مایون maymoun ; — **dog**, (*n.*) فینو fino (-keu-peyi) ; — **nose**, (nōz) (*n.*) ناسه basuq bouroun.

Pugilism, pū'jil-izm, (*n.*) مشت قوغازی mūshṭe qavgasu ; — **box**, بوقس box ; — **Pugilist**, (pū'jil-ist) (*n.*) بوقسور boxer.

Pugnacious, pug-nā'shus, (*a.*) قوغازی qavgaju ; — منازعه mūnāzāju ; —

Pugnae'ity, (-nas'i-ti) (*n.*) قوغازچلق qavgajuluq.

Puissant, pū'is-ant, (*a.*) قوتلی qouv-vetli , قوی qavi . — **Pū'issance**, (-'is-ans) (*n.*) قوت qouvvet ; (*fig.*) مېکنه miknet

Puke, pūk, (*v.n.*) قوسمق qousmaq , گاسیان gaseyan et. ; (*n.*) مقي mou-qayyi ; (*fig.*) کره kerih

Pull, pool, (*v.a.*) چکمه chekmek ; جيرا jerr et. ; (*tear*) قوبارمق qoparmaq ; يېرتماق yurtmaq , (*print*) باصق basmaq ; (*tacing*) مانع mân' ol. ; (*n.*) چکېشمه chekish ; (*fig.*) چکېشمه chekishme ; محاذه mujâdele ; to — **down** يېقمق yuqmaq ; to — **hard** dayanmaq ; آسولماق asulmaq . to — **out** چيقارمق (چکوب) (chekib-) chuqarmaq ; to — **through** (fig.) basharmaq ; اچندين چيشمق ichun-den chuqmaq ; to — **up** قوبارمق qoparmaq ; چيقارمق chuqarmaq ; (*halt*) توقيف tevqif et. ; دورديرمق dour-dourmaq.

Pullet, pool'et, (*n.*) پېليچ pilich.

Pulley, pool'i, (*n.*) ماقاره maqara.

Pulmonary, pul'mon-ar-i, (*a.*) آق رڼوی aq ri-ey . ; (*lit.*) رڼوی ri-evi ; — **artery**, (-är'ter-i) (*n.*) شريان shiryânu ri-evi ; — **vein**, (-vân) (*lit.*) اورده evri-deyi ri-eviyye.

Pulp, pulp, (*n.*) خور hamour ; لاپه lapa ; (*sci.*) لب leb ; (*v.a.*) خور يېقمق hamour yapmaq ; ارمك ezmek ; (*separate*) چيقارمق ayurmaq ; اوق olmaq ; — **Pulp'-ous**, (-'us) (*a.*) خور گې hamour gibi ; يومشاخ yumushaq.

Pulpit, pool'pit, (*n.*) کرسی kürsü ; the — واعظ vâ-uzlar.

Pulsation, pul-sâ'shun, (*n.*) نبض nabz , اهتزاز ihtizâz ; — **Pul'sative**, (-'sa-tiv) (*a.*) آتان atan , نابض nabuz

Pulse, puls, (*n.*) نبض (ana) nabz ; (*fig.*) حسابات hissiyât ; (*gram*) حبوبات houbât ; آتق atmaq ; to feel one's — (*med.*) نبضه nabzuna baqmaq ; (*fig.*) فکري يوقلامق fikrini yoqlamaq ; — **Pulse'less**, (*a.*) ساکن sâkin ; جانسز jansuz.

Pulverize, pul'vër-iz, (*v.a.*) تور a.

[PUM-PUR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mīne;

toz et.; — **deuvmek**, (lit.) سحق sahq et.; — **Pulverization**, (-ver-i-zā'shun) (n.) توز ایجه toz etme; (lit.) سحق sahq.

Pumice, pum'is, (n.) پومزه pomza; سيلمك sünger tashu; (v.a.) سيلمك silmek.

Pump, pump, (n.) طولومبه touloumba; (v.a.) لایقردی قایمق laqurdu qapmaq; (fig.) اسقاندیل isqandil et.; — **Pump'age**, (-'āj) (n.) باسیلان مقدار basulan miqdār; — **Pumped**, (pd) (a.) بیتکین bitkin; (n.) نەفسی تۆکنمش nefesi tükenmiş.

Pump, pump, (n.) دانس قوندیرهسی (shoe) dans qoundurasu.

Pumpkin, pump'kin, (n.) قباق qabaq, بال qabā.

Pun, pun, (n.) جناس jīnās; مضمون mazmūn; (v.n.) جناس سويله مک jinās seuylemek.

Punch, punsh, (n.) قوقله (puppet) qouqla; قاره کوز qara-geuz; (drink) پونچ pounce; (tool) مثقب misqab; چيوي chivi; (fist) يومروق youmrouq; مشته müshte; (a.) طيقناز tuqnaz.

Punch, punsh, (v.a.) (pierre) دلك delmek; (hit) يومروقلاق youmrouqlamaq; (پاتاqlamaq).

Puncheon, punsh'un, (n.) مانچانه manjana; فوجی fuchu.

Punctilious, pungk-til'yus, (a.) تیتیز titiz; (lit.) تکلفی tekellüflü; — **ness**, (n.) تیتیزlik; (lit.) تکلف tekellüf.

Punctual, pungk'tü-al, (a.) تام tam; تام zamanunda; — **ly**, (ad.) تام tam vaqtinde; — **Punctuality**, (pungk-tü-al'i-ti) (n.) زمانه دقت zemânuna diqqat; صحت suhhat.

Punctuate, pungk'tü-āt, (v.a.) نقطه tenqit et.; — **Punctuation**, (pungk-tü-ā'shun) (n.) نقطه لاهه noqtalama; (lit.) تنقیط tenqit.

Puncture, pungk'tür, (n.) دلیک delik; ياره yara; (v.a.) دلك delmek; صوق soqmaq.

Pungent, pun'jent, (a.) کسکین keskin; آجی ajı; (fig.) تأثیرلی te'sirli.

Punic, pū'nik, (a.) قارطاجلی qarta-jalı; (fig.) خائن hâ-in; (qahbe).

Punish, pun'ish, (v.a.) جزا یایق jezâ yapmaq; تادیب te'dib et.; —

teziye et.; — **Pun'ishable**, (a.) جزایه jezâya müstehaq; — **Pun'ishêr**, (n.) جزا یابان jezâ yapan; (lit.) تادیبکار te'dibkyâr; — **Pun'ishment**, (n.) مجازات müjâzât; جزا jezâ; (act) تادیب te'dib; — **Punitive**, (pū-ni-tiv) (a.) جزائی jezâ-î; تادیبی te'dibî.

Punster, pun'ster, (n.) جناسچی jīnâsju.

Punt, punt, (n.) دوز صاندال düz sandal.

Puny, pū'ni, (a.) جلیلز juluz; ضعیف zayuf; کوچوک küchük.

Pup, pup, (v.n.) طوغورمق doghourmaq; to be in — کبه او. gebe ol.

Pupa, pū'pa, (n.) بوجک beujuk; قورد qourd; (lit.) دود حدیث dōdu hadis.

Pupil, pū'pil, (n.) طلبه talebe; (jud.) صبی sabî; — **Pū'pilage**, (-'āj) (n.) صباوت sabâvet.

Pupil, pū'pil, (n.) کوز بیکی (eye's) geuz bebei; (sci.) حدقه hadeqa.

Puppet, pup'et, (n.) قوقله qouqla; — **show**, (n.) قوقله او یونی qouqla oyounou.

Puppy, pup'i, (n.) کویک یاوروسی keuppek yavrousou; یاورو yavrou; (fig.) — **Puppyism**, (pup'izm) (n.) حویپالی hoppaluq.

Purblind, pur'blind, (a.) مییوب miyob. (lit.) قصیرالبصر qasirul basar.

Purchase, pur'chās, (v.a.) ساتون آماق satun almaq; مبايعه mübâyâ et.; (mech.) قالدیرمق qaldurmaq; (n.) مبايعه mübâyâ; (lit.) اشترا ishtirâ; (things) (مبايعات) alunmush eshyâ; (mübâyât); (advantage) فائده fayda; استفاده istifâde; (mech.) قوت quovvet; ترتيبات mihanikî tertibât; (mar.) پالانه palanga; دونان donanum; — **money**, (-mun'i) (lit.) بدل bedeli ishtirâ; — **system**, (n.) ousôuli mübâyât; — **Pur'chasable**, (-'chās-a-bl) (a.) قابل اشترا qâbili ishtirâ; (fig.) مرتکب mürtekb; — **Pur'chaser**, (-'chās-êr) (n.) مشتری müshteri; آلان alan.

Pure, pūr, (a.) صاف sât; خالص hâlis; (chaste) پاک pâk; (mere) محض mahzu; (sci.) مجرد müjered; (phil.) صرف surf; صرف surfe; — **ly**, (ad.) صرف surf; محض mahzâ; تماماً tamâmen; — **ness**,

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut, mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ز [PUR-PUS]

(*n.*) صافلق sâflûq; (*fig.*) صفوت safvet;
— and simple صرف (*lit.*) منحصرأ münhasuran...

Purée, pû-râ', (*n.*) پوره pûre, (ازمه) (ezme).

Purge, purj, (*v.a.*) تيزلەمەك temizle-
mek; اراله tat-hîr et.; (*fig.*) ازاله izâle et.; (*accused*) تەبرى تەبرى-e et.; (*v.n.*) تيزلەنمەك temizlenmek; (*med.*) مەسل الماق müs-hil almaq; **Purga-**
tion, (-gâ'shun) (*n.*) تەطهير tathîr;
تەبرى tēbri-e; — **Pur'gative**, (-'ga-
tivy) (*a* مەسل mūs-hil; — **Pur-**
gatory, (-'ga-to-ri) (*a.*) تەيزلەييجى te-
mizleyiji; (*rel.*) اعراف â'râf, (*fig.*)
مەخت mihnet.

Purify, pû'ri-fi, (*v.a.*) تيزلەمەك temizle-
mek; تەصفىه tasfiye et. — **Pûri-**
fication, (-ri-fi-kâ'shun) تەصفىه tas-
fiye; تەطهير tat-hîr; — **Pû'rified**,
(-fid) (*a.*) صاف sâf; (*lit.*) مەصفا mou-
saffâ; — **Pû'rifier**, (-fi-er) (*n.*) تەصفىه
tasfiye ediji; (*sci.*) تەصفىه جەھازى
tasfiye jihâzu.

Purism, pû'izm, (*n.*) (*lit.*) (اعتنا) (î'ti-
nâ); (مشكلپەندلىك) (müshkül-pesend-
lik); — **Pû'rist**, (*n.*) (مشكلپەند) (müsh-
kül-pesend).

Puritan, pû'ri-tan, (*n.* و *a.*) (*lit.*) فاضل
fâzul; پوريتن halûq; (*rel.*) پوريتن
pûriten; — **Pû'ritanism**, (-izm) (*n.*)
تەصفوت safvet; (*lit.*) تەعصب اخلاق te-as-
soubu ahlâqî; (*rel.*) پوريتانيزم pûri-
tanizm.

Purity, pû'ri-ti, (*n.*) تەيزلىك temizlik;
صافلق sâflûq; (*fig.*) صفوت safvet;
خلوص houlûs; (*chastity*) عفت iffet;
نەزاهەت nezâhet.

Purl, purl, (*v. n.*) آق اqmaq;
شۇرۇلداماق shuruldamaq; (*n.*) شۇرۇل
shurultu; سەس ses, (*lit.*) زەزمە zem-
zeme; (*knitting*) كەنار kenar; سۇرما
surma; — **Purl'ing**, (*a.*) شۇرۇلدايان
shuruldayan; آقان aqan.

Purl, purl, (*n.*) (*ale*) صىجاق bira sujq
bira.

Purlieu, pur'lû, (*n.*) حدود houdoud;
جوار jivâr.

Purlain, pur-loin', (*v.a.*) صۇيىق soy-
maq; چالماق chalmaq; — **Purlain'ér**,
(*n.*) خۇرسۇز hursuz; سارق sâriq.

Purple, pur'pl, (*a.*) مور mor; (*lit.*)
مور رەڭك ergouvân; (*n.*) مور رەڭك mor

renk; (*fig.*) سۇلتان saltanat; (*rel.*)
قارديناللاق qardinalluq.

Purport, pur'pört, (*n.*) مەنا mâ'nâ;
دەلالەت de-lâlet et.; كۆستەرمەك geustermek.

Purpose, pur'pos, (*n.*) مەقسە maxad;
فېكر fikr; (*v.*) نىيەت niyyet et.;
شاشۇرتما shashurtma; **to what** —
نە مەقسەلە ? ne maxadla ?; نە ئىچۇن ?
to no — بۆشۈنە boshouna; بېھۇدە
hôte; **on** — قەسەد qasden; — **ly**,
(*ad*) مەقسەد mahsôs; مەقسەد qasden;
— **Pur'poseless**, (-'pos-less) (*a.*)
مەقسەدسىز maxadsuz; بېھۇدە beyhôte.

Purse, purs, (*n.*) كەسە kese; (*fig.*)
كەسەيە keseye قۇيىق qoyiq; (*v.a.*) پارە
para; بالاماق bâlamaq; — **Purs'ér**,
(*n.*) كەتەپ veznedâr; (*mar.*) كەتەپ
kyâtib.

Purslane, purs'lân, (*n.*) سەمىز سە-
مىز otou

Pursue, pur'sû', (*v.a.*) تەقېب tâ'qîb
et.; (*v. n.*) دەۋام devâm et.; —
Pursû'able, (*a.*) ياپىلەيلىر yapula-
bilir; قەبىلى تەقېب qâbili tâ'qîb; —
Pursû'ance, (-'ans) (*n.*) تەقېب tâ'-
qîb; دەۋام devâm; **ifâ**; **in — of**
.. (in-) netijesi ola-
raq; (ئە) imtisâlen; —
Pursû'ant, (*a.*) مۇۋافىق mouvâfuq;
(*ad*) تەۋفېق tevfiqan; — **Pursû'ér**,
(*n.*) تەقېب تەقېب tâ'qîb eden; (*jud.*)
مەشتى müshteki.

Pursuit, pur-sût', (*n.*) تەقېب tâ'qîb;
(*fig.*) تەلەب taleb; (*endeavour*) غەيرەت
gayret; (*occupation*) مەشغۇلىب mesh-
gôuliyet; ئىش ish.

Purulence, pû'roo-lens, (*n.*) جراحەت
jerâhat; (*act*) جراحەتلەمە jerâhatlenme;
(*lit.*) تەقەيىق teqayyoush; — **Purulent**,
(pû'roo-lent) (*a.*) جراحەتلى jerâhatli;
ئىرىن irin gibi.

Purvey, pur-vâ', (*v.a.*) تەدارەك tedâ-
rik et.; (*v. n.*) ئەۋەتەت i'tâ et.;
مۇتەھەللەك müte-ahhidlik et.; —
Purveyance, (pur-vâ'ans) (*n.*)
(*act*) تەدارەك tedârik; ئەۋەتەت i'tâ; (*pl*)
لەۋەزىم levâzum; — **Purveyor**, (pur-
vâ'ur) (*n.*) مۇتەھەللەك müte-ahhid.

Pus, pus, (*n.*) ئىرىن irin; جراحەت je-
râhat.

Push, poosh, (*v.a.*) ئىتمەك itmek; سۇرماق

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[PUS-PYT] (انگلیزجه کاتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red. mē, hēr, in, mine.

sürmek; (*v n*) (*fig.*) tazeyiq et; (*v n*) suqushdurmaq; yiq et; (*v n*) suqushdurmaq; hamle et, (*n*) hamle, (*fig.*) gayret, (*evigency*) zarûret. to — at. (هه) هوم. (e-) hüjûm et; to — away. def et; to — back. کرى پوسکورتک (*ml*) geri sürmek, püskürtmek; to — on. (الرى) سورمک (*ileri-*) sürmek, (*continuu*) devam et, (*price*) arturmaq; — Pushing, (poosh'ing) غيور gayyûur, müteshebbis

Pusillanimous, pū-si-lan'i-mus, (*a*) qorqaq, sebâtsuz; — **Püsillanim'ity**, (-'i-ti) (*n*) حبانث jebânet; sebâtsuzluq

Puss, poos, (*n*) کدى kedi; (*pisi*); (*hare*) tavshan; — in the corner کوشه قاباچه keushe qapmaja, — **Pussy**, (poos'i) (*n*) کدى (yavrou), cat (*n*) کدى (yavrou) — foot (*n*) (باجاقسى) kedi ayâ; (*fig*) (bajaqsuz)

Pustule, pus'tül, (*n*) سیویلجه sivilje; **Pus'tulous**, (-'tū-lus) (*a*) سیویلجهلى siviljeli.

Put, poot, (*v.a.*) قوتیق qomaq, وضع vazû et., (*state*) beyân et; ifâde et; — about چورمک chevmek, (*fig.*) müşk-kûla soqmaq; — away صیقق suqmaq, (*avoid*) def et, (*renounce*) jaymaq; (*divorce*) boshamaq; — by طرفه bir tarafa qomaq; — down باصديرمق basdurmaq; (*enter*) qayd et; (*descend*) indirmek; چیمارمق chuqarmaq; — forth تکلیف tek-lif et, — in, عرض arz et.; — in for ایدخال idhâl et.; — in for مراجعت taqdim et.; — in mind خاطراتق mürâjât et; — off تأخير te'hîr et; — savmaq; (*mar*) achmaq; (*n*) بهانه bahâne, قاچامق qachamaq; — on کیمک giymek; — out def et; چیمارمق chuqarmaq; (*fire*) seundürmek; (*offend*) janunu suqmaq; (*disconcert*) shashurtmaq; (*interest*) fâ-

ize yaturmaq; — to قولالاق qoul-lanmaq, (*horses*) qoshmaq, (*add*) jem et, طوبلامق toplamaq; — to death اولديرمک euldürmek; — to it صیقیشديرمق suqushdurmaq; — to rights يولنه قوتیق yolouna qomaq; — to sea حرکت hareket et, — to trial تجربه tejrûbe et, (*ask*) sormaq; — up يرسه قوتیق qaldurmaq; yerine qomaq, — up at يراشديرمک yerleshdirmek; — up with ايسکان iskyân et., müretteb. مرتب (*a*) chekmek, چمکک

Pup, put, (*n*) کويلى keuyli, (*pros-titute*) fâhishe.

Putamen, pū-tā'men, (*n*) چمکک chekirdek; (*shell*) qabouq.

Putative, pū-tā-tiv, (*a*) مفروض mef-rûz, maznûn.

Putrefy, pū'tre-fî, (*v.a.*) چوروتک chürütmek; (*v n*) چورومک chürümek; — **Pütrefac'tion**, (-'ak'shun) (*n*) چورومه chürûme; تغفن te-affûn; (*fig.*) tefessouh, — **Pütrefac'tive**, (-'ak'tiv) (*a*) چوروتک chürütür.

Putrid, pū'trid, (*a*) چوروک chürük; متفسخ mu-tessih; (*fig*) qoqmoush; — **Pütridity**, (-'i-ti) (*n*) تفسخ tefessouh; (*fig.*) te-affûn; (*fig.*) tefessouh

Putty, put'i, (*n*) جامجى jamju mâ'jounou; (*v.a.*) معجونلامق mâ'-jounlamaq.

Puzzle, puz'l, (*n*) معما mou-ammâ; (*perplexity*) shashgunluq; (*v.a.*) شاشيرتق shashurtmaq; (*v n*) شاشيرمق shashurmam; — over (تى) choq düshünmek; — Puz-zler, (puz'lér) (*n*) شاشيرتقى shashurtu; — **Puzzling**, (puz'ling) (*n*) شاشيرتق shashgunluq; (*a*) شاشيرتقى shashurtu; mou-ammâ gibi.

Pyjamas, pe-jä'maz, (*n*) پيجاما pijama.

Pyramid, pir'a-mid, (*n*) اهرام eh-râm; — **Pyramidal**, (pir-a-mid'ik-al) (*a*) اهرام شکنده sheklinde.

Pyrometer, pîr-om'e-tér, (*n*) مقياس miqyâsu nâr; درجه dereje.

Python, pî'thon, (*n*) افى ef-i yulanu.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

Q

Quack, kwak, (*n* مع *a*) شارلاتان sharlatan, (*so*) eurdek sesi; (*v.n*) شارلاتانلق et; (*so*) باغيرمق bârmaq. — **Quackery**, (kwak'er-i) (*n*) شارلاتانلق sharlatanluq.

Quadragesima, kwod-ra-jes'i-ma, (*n*) (بوئوك پرهيز) (beuyük perhîz); ايلك بازار ilk pazar

Quadrangle, kwod'rang-gl, (*n*) (مربع) (mourabbâ'); (*geom*) دو اربعةالاضلاع zôu erbâtül-azlâ'; — **Quadrangular**, (kwod-rang'gü-lar) (*a*) درت گوشه لی (lit.) مربع الشکل mou-rabbâ'-üş-shekl.

Quadrant, kwod'rant, (*n*) ربع دائره roub-u dâ-ire.

Quadrat, kwod'rât, (*n* مع *a*) مربع mourabbâ'; (*exact*) طوغری dôrou; (*suted*) مناسب minâsib; موافقî mou-vâfuq; (*balanced*) متوازن mütevâzin; (*v.n*) اوئىق ouymaq; — **Quadratic**, (qwod-rat'ik) (*a*) تربيعى terhî-i; (*n*) (*algebra*) ايكنجى درجهده معادلہ ikiniji derejede mou-âdele; — **Quadrature**, (qwod'rat-ür) (*n*) تربيع terbi'; the — of the circle دائره تربيع terbi-i dâ-ire.

Quadrennial, kwod-ren'yal, (*a*) درت سنه لك deurt senelik; بر سنهده senede bir.

Quadrilateral, kwod-ri-lat'ër-al, (*a*) مربع deurt taraflu; (*n*) مربع mourabbâ'.

Quadrilateral, kwod-ri-lit'ër-al, (*a*) درت حرفلى deurt harfli.

Quadrille, kwa-dril', (*n*) قادريل qadril.

Quadruped, kwod'rōū-ped, (*a* مع *n*) چارپا deurt ayaqlu; (*lit.*) châr-pâ.

Quadruple, kwod'rōū-pl, (*a* مع *n*)

deurt misli; درت قات deurt qat; (*v.a*) مى بايق deurt misli yapmaq; (*v.n*) درت مى او. deurt misli ol..

Quaff, kwaf, (*v.a*) اچمك (choq-) ichmek; (*dikmek*) (ديكمك), — **Quaffer**, (kwaf'ër) (*n*) عياش ayyâsh

Quagmire, kwag'mir, (*n*) چامور chamour; باطالق bataqluq.

Quail, kwāl, (*n*) بيلديرجين buldurjun.

Quail, kwāl, (*v. n.*) ييلمق yulmaq; بيلديرمق (v.a) ürkemek; اوركمك yuldurmaq.

Quaint, kwānt, (*a*) عجائب ajâyib; تحف tahaf; — **ly**, (*ad*) تحف بر حالده tahaf bir halde; عجائب صورتده ajâyib sôu-retde; غرابته garâbetle; — **ness**, (*n*) تحفلى tahaflyq; غرابت garâbet.

Quake, kwāk, (*v.n*) يتريمك titremek; (*n*) يتريمه titreme; (*lit.*) رعشه râ'she; — **Quakingly**, (kwā'kin-li) (*ad*) يتريمه يرك titreyerek; رعشه râ'sheyle.

Quaker, kwā'kër, (*n*) يتريمه titreyen; (عجب) (mouhib); (*pl.*) (عجب) (mouhibbân), stewed — (بال شروبو) (bal shouroubou); — **gun**, (*n*) آغاج āj top; تقليد taqlid top; — **Quakerism**, (kwā'ker-izm) (*n*) (عجب طريقتي) (mouhibbân tariqati).

Qualify, kwol'i-fi, (*v.a*) مستحق müstehaqq et.; دمك ...deemek; صفتي ويرمك ...sufatunu vermek; (*power*) صلاحيت salâhiyyet vermek; (*modify*) تخفيف tahfif et.; تحديد tahdid et.; (*v.n*) اهليت كسب ehliyyet kesb et.; — **Qualification**, (kwo-li-fi-kā-shun) اهليت ehliyyet; (*pl.*) اوصاف ev-sâf; (*act*) تعديل tâ'dil, — **Qualificative**, (kwol'i-fi-kā-tiv) (*n*) (lit.) توصيف tavsifi; (*restricting*) تقييد taqyidi;

[QUA-QUA] (انگليزيجه كاتاك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine

— **Qualified**, (kwol'i-fid) (a.) اهلييتي ehliyyetli; صلاحيتدار salâhiyyetdâr; اوصافى evsâfu hâ-iz; (*limited*) az آر mahtdoud; (*conditional*) مشروط sharta mon-allaq; شرطه معلق meshrout; — **acceptance** شرطه قبول shartla qabûl.

Quality, kwol'i-ti, (n.) صفت sufat; (*property*) خاصه hâssa; (*pl*) اوصاف evsâf, (*sci*) keyfiyyet; (*com.*) keyfiyyet; (*accidental*) jins; نوع nevi'; — **accidental** — **first** — **arûzî** keyfiyyet; «*first*» اعلا âlâ; — **and quantity** وكييت keyfiyyet ve kemmiyyet; **the** — (*pl*) ekyâbir; — **Qualitative**, (kwol'i-tâ-tiv) (a) (*lit.*) keyfi; (*vasfi*) — **Qualitatively**, (kwol'i-tâ-tiv-li) (*ad.*) keyfiyyeten.

Qualm, kwâm, (n.) بولاتى boulanu; (*fig.*) عذاب وجدان azâbu vijdân

Quandary, kwon'dar-i, (n.) شاشغىنلىق shashgunluq; (*lit.*) مېھميت mübhe-miyyet; مشكلات müshkülât.

Quantity, kwon'ti-ti, (n.) مقدار miqdâr; (*sci.*) kemmiyyet; «*constant*» — kemmiyyeti «*sâbite*»; — **Quantitative**, (kwon'ti-tâ-tiv) (a.) (*sci.*) kemmî; — **Quantitatively**, (kwon'ti-tâ-tiv-li) (*ad.*) miqdârja; kemmiyyeten.

Quantum, kwon'tum, (n.) مقدار miqdâr; (*portion*) قسم qusum; (*pl.*) مقادير maqâdir.

Quarantine, kwor'an-tên, (n.) قارانتينه qarantine; (*v.a.*) وضع a. qarantine vazû et.; — **flag** قارانتينه quarantine flamasu.

Quarrel, kwor'el, (n.) قارغا qavga; (*v.n.*) قارغا qavga; (*v.n.*) منازعه münâzâ et.; — **Quarreller**, (kwor'el-er) (n.) قارغاجى qavgaju; — **Quarrelsome**, (kwor'el-sum) (a.) قارغاجى qavgaju; — **Quarrelsomely**, (kwor'el-sum-li) (*ad.*) منازعه münâzâyla; (*nizâ'la*) (قارغا ille) (qavgayle)

Quarry, kwor'i, (n.) اوجاق ojaq; طاش chini tash oja: (*tile*) چيني طوغله chini tûla; (*game*) av; (*fig.*) هدى hede; (*lit.*) شكار shikyâr; — **man**, طاشچى tashju.

Quart, kwort, (n.) (چارىك غالون) (cheyrek galon).

Quarter, kwor'ter, (n.) درتده deurt-de bir; ربع roubu'; (*hour's*) چاريك cheyrek; (*year's*) اوج اى üch ay; (*school's*) تيرمه ستر trimestir; (*moon's*) تيربى terbi'; (*town*) محله mahalle; قارگاه qarâr-qarâ; (*mil.*) قىچ quch om-ouzlou; (*pl*) حوالى havâlî, (*mar.*) درده آيىرمق bataryeler; (*v.a.*) تقسيم a. deurtde ayurmaq; (*allot*) yerlesh-taxim et., (*lodge*) يرلشديرمك yerlesh-dirmek; (*lit.*) ibate et.; (*v.n*) يرلشمك yerleshmek; **officers of —s** باتاريه ضابطانى batarye zâbitânü; (*beulük zâbitleri*); **general —s** (*mar.*) حرب تعليمارى harb tâlîmleri; مانورده manevreler;

— **bill**, (n.) (*mar.*) حرب توزيعاتى harb tevzi-âtü; **winter —s** (*mil.*) قيشلاق qushlaq; **to come to close —s** يوموق يوموغه يولك youmrouq youm-râ gelmek; دووشمك deuvüşmek; — **to «seven»** ! «يدى» يه چاريك وار ! (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

«*yedi-»* ye cheyrek var !; (*at-*) «yedi-» ye cheyrek var !;

mōte; foot; mōon; shut; mūte very, tū جيوو; ch چ, sh ش; th ث; thذ; zh ژ [QUA-QUI]

Quasi, kwā'si, (*conj.*) كويا gyōuyā; سانكه sanki; bir nevi' بر نوع (*lit.*) zumnî; (شبه) (shūbhi...); — **contract**, (*n.*) عقد ضمي aqdi zumnî; bir nevi' mouqāvele بر نوع مقاوله

Quaver, kwā'ver, (*n.*) اهتزاز ihtizâz; (*mus.*) قروش qrosh; (*vn*) اهتزاز ا. ihtizâz et.; (*sing*) (*lit.*) تغي te-gannî et.; — **Quaverer**, (kwā'ver-er) (*n.*) خواننده hânende.

Quay, kē, (*n.*) ريختم ruhtum; — **Quay-age**, (kē'aj) (*n.*) ريختم اجرتي ruhtum ūj-reti.

Quean, kwēn, حوپيا hoppa; (سورتوك) (sürtük).

Queen, kwēn, (*n.*) قراليچه quralucha; (*cards*) قيز quz; (*chess*) فر ferz; — **ly**, (*ad.*) قراليچه گيبي quralucha gibi; (*fig.*) شاهانه shāhāne, — of - the meadows (*n.*) (bot.) ارچ صاقالي ergej saqalu; — **apple**, (ap'l) (*n.*) فرنك frenk elmasu, — **mother**, (-mut'h'ēr) (*n.*) والده qurālî.

Queer, kwēr, (*a.*) غريب garîb; عجائب ajâyib; — **ly**, (*ad.*) عجائب بر حالده ajâyib bir halde; — **ness**, (*n.*) غرايت yarâbet; **to be in — street** (*fig.*) مشکلات امچنده چيريدنمق mûshkulât ichinde churpunmaq; مضايقهده قاتق mou-zâyaqda qalmaq.

Quell, kwel, (*v.a.*) ماصديرمق basdurmaq; quell tenkil et.; — **Queller**, (kwel'ēr) (*n.*) غالب gâlib.

Quench, kwensh, (*v.a.*) سونديرمك seundürmek; (*fig.*) تسكين teskin et.; def et.; — **Quenchable**, (kwensh'a-bl) (*a.*) سونر seuner; قابل اطفا qâbili utfâ; (*fig.*) قابل تسكين qâbili teskin; — **Quencher**, (kwensh'ēr) (*n.*) مسكن seundürüjü; (*fig.*) مسكن müsekkin; (*drink*) ايجهچك ichejek.

Quern, kwern, (*n.*) دكرمن deyirmen; el deyirmeni.

Querulous, kwēr'ul- lus, (*a.*) مشتكي mûshketki; غير ممنون gayri memnûn; — **ly**, (*ad.*) مشتكيانه mûshketkiyâne; shikyâyet ederek.

Query, kwē'ri, (*n.*) سوال sū-âl; (*fig.*) شبه shūbhe; (*fig.*) سوال sū-âl et.; sorma.

Quest, kwest, (*n.*) تحري teharri; تدقيق

tedqiq; طلب taleb; (*party*) هيت تحقيقه hey-eti tahqiqiyye; تدقيق هيئي ted-qiq hey-eti; (*v.a.*) ارامق aramaq; اistemek.

Question, kwest'yun, (*n.*) سوال sū-âl; (*doubt*) شبه shūbhe, (*subject*) مشله mes-ele; (*jud*) استطاق istintâq; (*tor-ture*) اشكنجه ishkenje; (*v.a.*) سوال sū-âl et.; صورتق sorma; (*lit.*) استفسار istifsâr et.; (*jud.*) استطاق istintâq et.; (*fig.*) شبه shūbhe et.; **the — of** ...مشله سي...mes-elesi; in- mezk'yûr...; (*lit.*) موضوع mevzôu' bahs...; **out of the —** olmaz; قابل qâbil deyil; موضوع بحث اولمار mev-zôu' bahs olamaz; **to call in —** redd et.; قبول qabûl etmemek; **to put a —** صورتق sorma; سوال sū-âl et.; (*lit.*) بر سوال irad a. bir sū-âl irâd et.; **that is the —** ishte mes-ele boudour; مشله بودر ish beuyile!; — **Questionable**, (kwest'yun - a - bl) (*a.*) شايان تدقيق shayânu tedqiq; — **Questioner**, (kwest'yun-ēr) (*n.*) سوال ايدن soran sū-âl eden; — **Questionless**, (kwest'yun-less) (*a.*) شيه سز shūbhesiz; طبيعى tabi'; dedihî.

Queue, kû, (*n.*) اوركو eurgü (طابور) (pers) سورا sura; (tabour); بكه ينار bekleyenler; (*tail*) ouj; (قويروق) (qouyrouq); **to form a —** سورا sura ol.; سورا سورا teshkil et.; بكه مكم beklemek.

Quibble, kwib'l, (*n.*) مغالطه mougâ-lata; (*v.n.*) مغالطه بوغق mougâla-taya bômaq; قاجامق qachamaq yapmaq.

Quick, kwik, (*a.*) چابوق chabouq; سريع serî; (*lively*) ديري diri; (*fig.*) زنده zinde; (*lit.*) جوال jevvâl; (*sens-ible*) حساس hassâs; (*fig.*) ذكي zekî; (*ad.*) چابوق chabouq; سرعت sūr-atle; (*n.*) جانلي janlu (-mah-louq); (*living*) حيات hayât; (*lit.*) جوهي جوهي hayât; — **ly**, (*ad.*) چابوق چابوقچا chabouqja; سريع serian; — **ness**, (*n.*) چابوقچا chabouq-louq; سرعت sūr-at; **the — and**

only; routine; through; tuck; mûsée- give; join, though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[QUI-QUI] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act, change, cārd, red, mē hēr, in, mine.

the dead دیرلر و اؤنلر diriler ve eululer; (yashayanlar ve eulenler, — sand, (n.) ماطاقلق قوم bataqluq qoum; (fig.) ورطه varta, girdâb; — set, (n.) چای چالو chalu; چیت chit, — silver, (n.) حیوا juva; (lit.) ریت zeybaq; (glass's) صیر sur, — witted, (wit'd) (a.) مرتجل hazur jevâb; (lit.) murtejl; ذکی zekî; — Quicken, (kwik'n) (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq, نشئه ihyâ et.; (cheer) شوقه کتیرمک nesh-elendirmek; تحریک shevge getirmek; (excite) ا. tahrik et; (hasten) تسریع tesrî et; (v.n.) جانلانیق janlanmaq; — Quickenings, (kwik'n-ing) (n.) (med) گهبلک gebelik hissi; (lit.) بدایت bidâyeti haml

Quid, kwid, (n.) بر شی bir shley; (tobacco) توتون tütûn.

Quid pro quo, kwid pıō kwō, قارشیاق qarshuluq; بدل bedel

Quiescent, kwi-es'ent, (a) ساکن sâkin; (letter) اوقونماز oqounmaz; (lit.) مزجوم mejzôm; (n.) — letter اوقونماز harfı sâkin; حرف harfı sağı oqounmaz harf; حروف sağıne hou-roufu sâkine; اوقونماز harfler; — ly, (ad.) سکوتله sükyöunetle; — Quiescence, (n.) سکوت sükyöunet; (lit.) جزم jezm.

Quiet, kwi'et, (a.) ساکن sâkin, (lit.) سکوت sükyöunet; (pol.) آسایش âsâyish; (v.a.) تسکین teskîn et; on the — (fig.) گیزلیجه gizlije; sessizje; — Quietism, (kwi'et-izm) (n.) لاقیدی lâqaydî; سکون sükyöun; (phil) لاقیدی lâqaydiyye (-mesleki); — Quietude, (kwi'et-üd) (n.) سکوت sükyöunet; (fig.) آسودگی âsöudegi.

Quill, kwil, (n.) قلم tüy qalem; (fig.) محروک muharrirlik; (mus) مضراب muzrâb; (tube) بوری borou; (fold) قیرمه qurma; (v.a.) قیرمه qurma yapmaq; — driver, (n.) کاتب kyâtib; (عمله) تحریریه (ameleyi tahririyye); — Quilling, (kwil'ing) (n.) قیرمه plise; قیرمه qurma.

Quilt, kwilt, (n.) یورغان yorgan; پیکه pike; (پاموقلو) (pamouqlou); (v.a.) دیکمک dikmek; (چاتاق) (chatmaq);

— Quilting, (kwilt'ing) (n.) قاپیتونه qapitone .

Quince, kwins, (n.) آیوا ayva; — tree, (n.) آیوا آغacı ayva âju.

Quincentenary, kwin-sen'te-na-ri, (a) بئش عصرقلق besh asurluq; . besh yüzünjü sene. ; بئش یوزنجی سنه دوریه (n.) besh yüzünjü seneyi devriyye.

Quincunx, kwin'kungks, (n.) بشلی beshli; بشرلی beshlerli; (مطربجلی) (satranjlı); (محمس) (mouhammes)

Quinine, kwin'en or-in', (n.) کینین kinin.

Quinsy, kwin'zi, (n.) (med.) خناق hounnâq.

Quintessence, kwin-tes'ens, (n.) خلاصه houlâsa; اجمال ijmâl; (essence) روح rōuh; زبده zūbde; — Quintessential, (kwin-tes-en'shal) (a.) اجمالی ijmâlî; زبده hâlinde; (جوهری) (jevheri); (روحی) (rōuhî)

Quintuple, kwin'tū-pl, (a) بئش مثلی besh misli; بئش قات besh qat; (v.a.) بئش مثلی yapmaq

Quip, kwip, (n.) استهزا istihzâ; (lit.) هزل hezel; جواب jevâb; (retort) mouqâbele; (v.a.) استهزا istihzâ et..

Quire, kwir, (n.) دسته deste, (v.a.) دسته deste yapmaq.

Quirk, kwërk, (n.) دونش deuntüş; (evasion) قاجامق qachamaq; چاره chäre; گریز گره girizgyâh; (in) injelik; (retort) mouqâbele; (attack) iyi jevâb; (arch) هجوم hüjôm; استهزا istihzâ; (arch) گریز girinti; (v.n.) keushe; (evade) serî' deunmek; (v.a.) کندنی qachamaq yapmaq; یاقهیی kendini suyurmaq; چاره qachamaq yaqayi qourtarmaq; دوندیرمک chäre boulmaq; (v.a.) چاره deundürmek; چورمک chevirmek; (twist) بویک bükmek; (fig.) چاره te'mîn et.; یول yol geustermek; there are a thousand ... bin turlü chäre vardur; بئش چوq qachamaq yollaru vardur; — Quirkish, (kwërk'ish) (a.) قاجامق qachamaqlu; مغالطه mougalatalu.

Quit, kwit, (v.a.) ترک terk et.; (perform) ادا edâ et.;

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

(acquit) قور تولمش *tebri-e et.*; (*a.*) قورتولموش *qourtoulmouch*; *بری* *berî, to — cost* masrafunu tesviye *et.*, مصرفی تسویه *to — scores* حسابلاشمق *hesâbiash-maq*; *notice — to* تخلیه تسلیمی *tahliye teblîgu*; تخلیه اخبارنامه سی *tahliye ih-bârnâmesi*; — *claim, (n.)* اوراشمه *ourazlashma*; *فراغت* *oufâzât et.*; *(-deed) (n.)* اشتغالنامه *î'tilâfnâme*; — *rent, (n.)* اجاره *(lil.)* *jâre-i mü-ejjele*.

Quite, kwit, (*ad.*) تماماً tamâmen; يك pek., — a little خيلى haylu; آيى epey; — so تماماً tamâmen euyile; دؤرؤرى dôrou; اوت evet.

Quits, kwits, (*adv.*) باش باشه basha bash,
اودهشمش eudeshmish; **to — be** اودهشمك
eudeshmek; **تقاس taqas et. ; dou-**
ble or — دوله double

Quittance, kwit'ans, (n.) سند sened; مقبوض maqbôuz; (act) ابرا ibra; **to cry** — اودهشمك eudeshmek.

Quiver, kwiv'èr, (*v. n.*) تیترومک titremek; اهتزاز ihtizâz et.; — **Quivering**, (kwiv'er-ing) (*n.*) تیترومه titreme; (*lii*) وعشه râ'she; (*a.*) تیتروتک tîtrek; (*lii*) لرزان lerezân; — **Quiveringly**, (kwiv'er-ing-li) (*ad.*) تیترویهک titreyerek; اهتزازله ihtizâzla.

Quiver, kwiv'ér, (*n.*) (اوقدان) (oqdan):
 اوق قلیفی oq qlufu.

Qui vive, kē vēv, (int) ? کیمدر او kim-
dir o ? ; to be on the — متیقل او.
mūteyaqquz ol..

Quixotic, -ally, kwiks-ot'ik, -al-i, (*a.*)
 واری (ad.) دون کیشوت donkishot
 vâri; (*lit.*) خیالپرستانه hayâlperestâne;

— Quixotism, (kwiks'ot-izm) (*n.*)
حيالات hayâlât.

Quiz, kwiz, (n) معما mou-ammâ; (fjg) امتحان istihzâ, (examination) امتحان imtihân; (v.a) شاشيرتق shashurtmaq; (fjg) اكلنكم eylenmek; امتحان ا. imtihân et, — Quizzing, (kwiz'zing) (n) اكلنمه eylenme امتحان istihzâ.

Quoin, koin, (n.) کوشه keushe; (*wedge*) قامه qama; طباق dayaq, (artil) سيکيل siyil.

Quoit, koit, (*n.*) (*sport*) قرص qours;
حلقة halqa.

Quorum, kwō'rum, (*n*) نصاب nusâb; احادیث haddi nizâmî; (*fig.*) اکثریت exeriyyet.

Quota, kwō'ta, (*n.*) حصه hisse; حصّة
 اشتراك hisseyi ishtirāk; (مقدار مخصص)
 (miqdâru mouhassas)

Quote, kwōt, (*v.a.*) نقل naql et ;
قأت ويرمك (com) iqtibâs et ;
fiyet vermek ; فيات تكليف fiyet
teklif et. ; — **Quotable**, (kwōt'a-bl)
(*a.*) قابل اقتباس qâbil iqtibâs ; (*com.*)

قابلی تکلیف qâbili teklîf; — **Quotation**,
(kwōt-a'shun) (*n.*) اقتباس iqtibâs,
ناقل naql; (*price*) پیاسہ piyasa; قیأت
جائزہ fiyeti jâriye; — **marks** جاہزہ
شارقی jâ-i'ze ishâreti, — **Quoter**,
(kwō'ter) (*n.*) ناقل nâqil; اقتباس ایدن
iqtibâs eden.

Quotidian, kwo-tid'i-an, (*a.*) كوندهلك
gündelik; يومى yevmî; (*med*) قوب
nebet.

Quotient, kwō'shent, (*n.*) (*math.*)
خارج قسمت. *hâriji qismet.*

R

Rabbet, rab'et, (*n.*) بِنْدِيرْمِه bindirme;
(*groove*) اَوْنُوق oyouq; يَبُو yiv; (*mar*)
اَشُوْز âshoz; (*v.a.*) يَبُو آچِق yiv ach-
maq.

Rabbi, rab'i, or rab'i, **Rabbin**, rab'in, (*n.*) خاھام haham; **grand** — خاھام باشي haham bashu; — **Rabbin-ate**, (rab'in-āt) (*n.*) خاھاملق haham-

[RAB-RAD] (انگلیزجه کلماتک تملغی ایچون) act; change; cārd; red; mē, hér; in; mīne;

luq; (*office*) خاهاخانه hahamhâne;
— **Rabbinic**, -al, (rab-in'ik, -al) (*a*)
...خاهاملق hahamluq...; ...خاها-
ham...; خاهاملره مخصوص mahsous;
— **Rabbinism**, (rab'in-izm) (*n.*)
خاهام عقائدی haham aqâ-idi;
(*expression*) خاهام تعبیری haham tâ-
biri; — **Rabbins**, (rab'inz) **Rabbis**,
(rab'iz) (*n.pl*) خاهاملر hahamlar.
Rabbit, rab'it, (*n.*) آله طاوشانی ada tav-
shanu; (*v.n.*) طاوشان آلاق tavshan
avlamaq; doe — (dō-) دیشی طاوشان
dishi tavshan; **Welsh** — قیزارمش
qizarmush peynirli ek-
mek.
Rabble, rab'l, (*n.*) آتای طاقی ayaq ta-
qumu; (*lit.*) اسافل ناس esâfili nâs;
(*crowd*) قالابالی qalabaluq, (*a*)
qarushuq.
Rabid, rab'id, (*a*) قودورمش qoudour-
mush; (*fig.*) پک قیزغین pek quzgun;
چیلغن chulgun.
Rabies, rā'bi-ēz, (*n.*) قودوز علی qou-
douz illeti; (*lit.*) داءالکلب dâ-ül-kelb;
— **Rabic**, (rab'ik) (*a*) قودوز qou-
douz....
Race, rās, (*n.*) عرق urq; صوی soy; (*pl.*)
چاشی چاشی lezzet; (*v.me*) عرقلر
cheshni.
Race, rās, (*n.*) (*sport*) یاریش yarush;
قوشو qoshou; (*water's*) جریان jere-
yân; (*v.n.*) قوشماق qoshmaq; یاریش
yarush et.; (*v.a.*) یاریش ایتدیرمک ya-
rush etdirmek; **flat** — مانعہ-سز یاریش
mâni-asuz yarush; **hurdle** — مانعہ-لی
mâni-alu yarush; — **card**,
(-kârd) (*n*) یاریش پروغرامی yarush
prôghramu; — **course**, (kôrs) (*n.*)
قوشو qoshou mahalli; — **horse**,
(-hōrs) (*n.*) یاریش بارکیری yarush bey-
giri; — **Racer**, (rā'ser) (*n.*) یاریشچی
yarushju; (*zo.*) یاریش یاریش atu; — **Racing**,
(rā'sing) (*n.*) ... یاریش yarush. .; قوشو
qoshou. .
Raceme, ra-cēm', (*n.*) (*bot.*) صالقم
salqum; **Racemed**, (ra-sēm'd) (*a*)
صالقمی salqumlu.
Rachis, rā'kis, (*n.*) (*ana.*) آرکه کیمی ar-
qa kemiy; (*lit.*) عمود فقاری amôdu
feqâri; (*bot.*) صاپ sap; (*lit.*) سبله
seble.

Rachitis, rak-i'tis, (*n.*) کیمیک هسته‌لی kemik hastalugh; — **Rachitic**, (rak-
it'ik) (*a*) کیمیک خسته‌لی kemik has-
taluqlu; کیمیکلری kemikleri za-
yuf.
Racial, rā'shal, (*a*) عرق urq; —
ly, (*ad*) عرقاً urqan; نسلاً neslen
Rack, rak, (*n.*) کرف gergef; (*shelf*)
raf; (*fig.*) اشکنجه ishkenje;
(*mech*) دیشلی قول dishli qol; فنار fe-
ner; (*cloud*) حقیف بولوط hafif boulout;
(*v.a.*) کرمک germek; (*extort*) اشکنجه ا.
ishkenje et.; صیقیق suqmaq; (*mar*)
مürsele yapmaq, (*liquid*) چکمک
(sifonla-) chekmek; (*overstrain*)
چوق یورمق choq yormaq; (*v.n.*)
سürülemek سورولمک سورولمک oouch-
maq; to — for rent اشیاسی ضبط ا.
eshyâsunu zabt et.; **training** — s
(*artul*) دیریه فنارلری dirise fenerleri;
— **rent**, (*n.*) فاحش کیرا fâhish kirâ;
— **Rack'ing**, (*n.*) اشکنجه ishkenje;
مدھش müdhish. عذاب azâb.
Racket, rak'et, (*n.*) راکت raket;
(*noise*) گورولتو gürültü; عربده arbede;
(*v.n.*) گورولتو gürültü et.; — **Rack-
ety**, (rak'et-i) (*n.*) گورولتو gürül-
tüyü.
Racy, rā'si, (*a*) سرت sert; قوتلی qouv-
vetli; (*fig.*) تأثیرلی te'sirli; — **Racily**,
(rā'si-lı) (*ad*) سرتجه sertje; —
Raciness, (rā'si-nes) (*n.*) قوت qouv-
vet; (*fig.*) تأثیر te'sir
Radial, rā'di-al, (*a*) (*lit.*) شعاعی shou-
â-i; (*ana.*) ... بیلک bilek...; (*lit.*)
کمبری kâ'beri.
Radiant, rā'di-ant, (*a*) شعاعی shou-
â'lu; (*fig.*) پارلاق parlaq; (*lit.*)
شعاعی sha'shâlu; (*n*) (*optics*) مبدأ mebd'e;
— ly, (*ad*) پارلاق سورنده parlaq sôu-
retde; (*lit.*) شعاعه ایله sha'shâyle;
Radiance, (rā'di-ans) (*n.*) پارلاق
parlaqluq; شعاعه sha'shâ.
Radiate, rā'di-ât, (*v. n.*) انتشار a.
intishâr et.; (*lit.*) تشعشع tesha'oub
et.; (*fig.*) پارلامق parlamaq; (*v.a.*)
نشر neshr et.; (*a*) شعاعی shou-
â'lu; حزمه‌لی hazmeli; — **Radiation**,
(rā-di-â'shun) (*n.*) انتشار intishâr;
(*act*) نشر neshr; — **Radiator**, (rā'di-
ât-ur) (*n.*) ناشر nâshir; (*heat*)
قالورifer.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōō; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; th ð; zh ژ [RAD-RAI]

Radical, rad'i-kal, (a) اصلي aslı; اساسی esâsi: (lit.) جذری jezrî; (natural) جبلی jibillî; (n.) اصل asl; اساس esâs; (pol.) راديقال radiqal; جذری jezrî; — **ly**, (ad.) کوکندن keukünden; — **ness**, (n.) اصلیت esâslu sôuretdë; — **ness**, (n.) (lit.) اصلیت asliyyet; حبلی jibillet; (pol.) جذریtezriyyet; — **sign**, (-sin) (n.) جذر اشارتی jezr ishâreti; — **Rad'icalism**, (-i-kal-izm) (n.) جذریلیک jezrîlik; جذریtezriyyet.

Radicate, rad'i-kât, (v n) کړکلتmek; (a.) کړکلتشم keukleshmek; — **Radica'tion**, (-kâ-shun) (n) کړکلتنه keuklenme.

Radiogram, rād'i-o-gram, (n.) تلسز telsiz تلگرافنامه telgrafnâme.

Radish, rad'ish, (n.) طورپ tourp.

Radium, rā'di-um, (n.) رادیوم rad-yüm.

Radius, rā'di-us, (n.) (geom) نصف قطر nusf qutr; (ana) بیلک bilek kemty; (lit.) کبره kâ'bere; (branch) قول qol; شعاع shou-â'; — **of action** nusf qoutru seyr; — **Radii**, (rā'di-i) (n. pl.) شعاعات shou-â-ât; نصف قطرلار nusf qoutrlar.

Radix, rā'diks, (n.) اساس esâs; اصل asl; (pl.) اساسات esâsât.

Raffle, rafł, (n.) پیانعو piyango; پیاڼقویه قویق (v.a.) loteri; پیاڼقو چمک (v n.) piyangoya qomaq; پیانعو چمک (v n.) piyango chekmek.

Raft, raft, (n.) صال sal; (v.a.) صال یاڼق sal yapmaq; (transport) صال ایله نقل sal la naql et.; — **Rafts'man**, (n.) صالچی salju.

Rafter, raft'er, (n.) کیریش lata; کیریش kirish; (v.a.) کیریش قویق kirish qomaq.

Rag, rag, (n.) پاچورا pachavra; پیرتی purtu; — **man**, (n.) اسکچی eskiji; — **picker**, (-pik'er) (n.) پاچوراجی pachavrajı; اسکیر آییجی eskiler aluju; — **Ragamuffin**, (-a-muf-in) (n.) (fig.) سفیل sefil.

Rage, rāj, (n.) تهور tehevvr; حدت hiddet; (intensity) شدت shiddet; (enthusiasm) ابتلا ibtilâ; مراهق merâq; (v. n.) قیزمق quzmaq; (lit.) تهور tehevvr et.; (prevail) حکم (شدتله) shiddetle- huküm sürmek; سورمک

all the — غایت gayet moda; پک revâjda.

Ragged, rag'ed, (a) یرتیق yurtuq; پژمرده pejmürde; (fig.) سفیل sefil; (uneven) پوروزلی pürüzlü; — **ly**, (ad.) (fig.) سفیلانه sefilâne; — **ness**, (n.) پریشانلیق perishânluq; پوروز pürüz; — **school**, (skool) (n.) محتاجین mühtâjîn mektebi.

Raging, rāj'ing, (a) متهور mütehev-vir; (fig.) شدید shedid; (n.) تهور tehevvr; (fig.) شدت shiddet; — **ly**, (ad.) تهورله tehevvrle; شدتله shiddetle.

Ragout, ra-gōō', (n.) راغو ragou; سبزه etli sebze; (مصقه) (mou-saqqa).

Raid, rād, (n.) هجوم hüjûm; باصعین basgun; (v.a.) آقین aqun et.; hüjûm et., to — the market پیاسه پي آلت اوست a. piyasayi alt üst et.; پانیک چیقارمق panik chuqarmaq; — **Raider**, (rād'er) (n.) مهاجم mühâjim; آقینچي aqunju.

Rail, rāl, (n.) رای rây; (fences) پارمقلق parmaqluq; (mar.) کؤپشته küpeshte; (v.a.) رای قویق rây qomaq; پارمقلق parmaqluq chevirmek; by — **way**, (-wâ) (n.) شمندوفر shimendifer; دعیر demir yolu; (pl. lit.) خطوط houtoutu haddiyye; — **Railing**, (rāl'ing) (n.) پارمقلق parmaqluq.

Rail, rāl, (v n.) اکلنمک eylenmek; — **Railing**, (rāl'ing) (n.) استهزا istihzâ et.; — **tejavüz**, (n.) استهزا istihzâ; — **Railingly**, (rāl'ing-li) (ad.) مستهزانه müstehziyâne; متجاوزانه mütejâvi-zâne; — **Raillery**, (rāl'er-i) (n.) استهزا istihzâ.

Raiment, rā'ment, (n.) اثواب esvab; (pl.) ملبوسات melbôsât.

Rain, rān, (n.) یاغور yâmour; رحمت rahmet; (v n) یاغور یاغی yâmour yâmaq; (v.a.) یاغورمق yâdurmaq; it — s یاغور یاغور yâmour yâghuyor; — **'bow**, (-'bō) (n.) علامت alâ-imi semâ; (lit.) قوس قزح qavsı qouzah; — **drop**, (n.) یاغور طاملهسی yâmour damlası; — **proof**, (a.) یاغور گچمز yâmour gechmez; — **storm**, (n.) یاغور فیرطنهسی yâmour

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[RAI-RAM] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

furtunasu. — 'fall, (-'fawl) (n.) یاغور yâmour; — water, (n.) یاغور yâmour souyou; — Rainy, (rân'i) (a) یاغورلی yâmourlu, a — day یاغورلی بیرگون yâmourlou bir gün; (fig.) مصابقه mouzâyeqa zemânu; ضرورت آنلری zarûret ânleri

Raise, rāz, (v.a.) قالدیرمق qaldurmaq; رفع ا. yüxeltmek; (remove) ref et., (produce) حاصل hâsul et.; (fig.) موجب او. mōu-jib et.; (collect) طوبلامق toplamaq; (fin) تدارک ا. tedârik et.; (breed) يتشديرمك beuyûtmek; يتشديرمك qabartmaq; (swell) قانارتق qabartmaq; (dead) ديريلمك diriltmek; (lit.) تحريك ا. ihyâ et.; (excite) tahrik et.; (build) انشا ا. inshâ et.; (monument) ركز ا. rezk et.; to — the wind (fig.) باره الله ا. para el-de et.; — **Raised**, (rāz'd) (a.) قانارتمه qabarmush; (art) قانارتمه qabartma; — embroidery نقش qabartma naqsh; — **Raiser**, (rāz'er) (n.) (fig.) يپان yapan; باني bâni; دستك mü-essîs; (mech.) des-tek; — **Raising**, (rāz'ing) (n.) قالدیرمه qaldurma; رفع ref; (art) قانارتمه qabartma.

Raisin, rā'zn, (n.) قوری اوزوم qourou üzüm.

Raison d'être, rā-zong' dā'tr, (n.) سبب sebeb; (lit.) وجود sebebi vüjûd; حکمت hikmet.

Rajah, rā'ja, (n.) راجه raje; (پرنس) (prens).

Rake, rāk, (n.) طراق taraq; (inclination) میل meyl; (v.a.) طرامق taramaq; (fig.) تديق tedqiq et.; (gather) طوبلامق toplamaq; (fire) تولانی انداخت ا. toulâni endaht et.; (ship) ياتيرمق yaturmaq; (v.n.) میل a. meyl et.; ياتي yatmaq; — **Raker**, (rāk'er) (n.) ايشجي taraqu; (instrument) کلبري gelberi; — **Rāk'ish**, (a.) (inclined) مائل mâ-il; ياتي yatuq.

Rake, rāk, (n.) چاين سفيه sefih; چاين chapgun; (v.n.) سفاهت sefâhet et.; (zamparaluq et.); — **hell**, (n.) چاين سفيه sefih; چاين chapgun; — **Rāk'ish**, -ly, (-li) (a. و ad.) سفيانه sefihâne; چاينچي chapgunja.

Rally, ral'i, (v.a.) طوبلامق toplamaq; (recover) دوره تيمك düzelitmek; اصلاح a. uslâh et.; (v.n.) طوبلانق toplanmaq; (fig.) صلاح کسب ا. düzelmek, (lit.) salâh kesb et.; (n.) جمع jem, tejemmü'; (recover) صلاح salâh; انتظام intizâm, (merriment) لطيفه latife. —

Rall'ying-point, (n) (lit.) نقطة تجمع noqtayi tejemmü'; (fig.) مرکز merkez

Rally, ral'i, (v) (banter) طاقيلق ta-qulmaq; اكلتمك eylenmek; — **Rally-ingly**, (ral'i-ing-li) (ad.) طاقيله رق taqularaq; (lit.) مستهزايانه müsteh-ziyâne.

Ram, ram, (n.) قوچ qoch; (ast) منحنیق haml bürijü, (mil) شاهرمان munjunuq; طوسلامق mahmouz; (v.a.) vourmaq; (force) وورمق; (drive) پکشدیرمك pekishdirmek; زورلامق zorlamaq; سürmek; قوقولی rampa et.; (a.) قوقولی qoqoulou; (very) پک pek; steam — پرسه bouhâr chekiji; pre-se; — **rod**, (artil.) حربی harbi; mil. — **Rammer**, (ram'ér) (n.) طومار tomar. toqmaq; (artil.) طوقاق

Ramadan, ram'a-dan or -dân', (n.) رمضان ramazan.

Ramble, ram'bl, (n.) گزينه gezinme; dolashma; (place) تنزه te-nezzüh mahalli; (v.n.) طولاشق dolashmaq; (discourse) صددن چيتمق sadadden chuqmaq; — **Raml'ér**, (n.) گزيجي geziji; (fig.) سرسری ser-seri — **Raml'ing**, (a.) سیار seyyâr; (fig.) آواره âvâre; سرسری serseri; (n.) گزينه dolashma; (fig.) آوارهك âvârelik.

Rameses, ra-mē'sēz, (n pr.) رامزەس ramzes.

Ramify, ram'i-fi, (v.a.) دالره آيرمق dal-lara ayurmaq; (v.n.) داللانق dallanmaq; (lit.) تشعب a. teshâ'oub et.; — **Ramification**, (-fi-kâ'shun) (n.) تشعب dallanma; (lit.) تشعب teshâ'oub; (sci.) تعصن tegassoun; — **Ram'ified**, (-i-fid) (a.) داللی dallu; (lit.) متشعب müteshâ'ib.

Ramp, ramp, (v.n.) صاريلق sarulmaq; شاحلانق turmanmaq; (bound) شاحلانق shahlanmaq; صيچرامق suchramaq; (n.) رامپ ramp; (sat-hu mâ-il); (leap) شاحلانق shahlanma.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot, mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [RAM-RAP]

Rampant, ramp'ant, (*a.*) شاخلاامش shāhlanmush; (*fig.*) مفراط moufrut;
— **Ramp'ancy**, (-'an-si) (*n.*) شاخلاامه shāhlanma; (*fig.*) افراط ifrāt; حدی haddi tejāvüz.

Rampart, ram'part, (*n.*) سپر siper; (*fort*) بدنی qale bedeni; بدن beden; (*v.a.*) تحکیم tabkīm et.

Ramshackle, ram'shak'l, (*a.*) پک pek viran; خراب harāb; (*fig.*) بر باد berbād.

Ranch, ranch, (*n.*) چيفتلك chiftlik; (*hayvan*) حيوان چيفتلكي (hayvan chiftliyi); (*v.n.*) حيوان بيشدirmek hayvan yetishdirmek; چيفتلك chiftlilik et.

Rancid, ran'sid, (*a.*) اكشيمش ekshimish; بوزولوش bozoulmoush; — **Rancidity**, (-sid'i-ti) (*n.*) اكشيك ekshilik.

Rancour, rang'kur, (*n.*) كين kin; غيظ gayz; — **Rancorous**, (rang'kor-us) (*a.*) كينلي kinli; (*lit.*) عداوتكار adāvetkyār; — **Rancorously**, (rang'kor-us-li) (*ad.*) كينله kinle; عداوتكارانه adāvetkyârâne.

Rand, rand, (*n.*) كنار kenar.

Random, ran'dum, (*n.*) تصادف tesâdüf; (*a.*) تصادفي tesâdüfi; at — راست rast gele; تصادفاً tesâdüfen; هدفسىz hedefsiz.

Range, rānj, (*n.*) ديزى sura; سلسله silsile; (*rank*) صف sunuf; درجه dereje; (*room*) ميدان meydān; طولاشمه (wandering) dolashma; سبر seyr; (*mind*) معلومات mâ'lōumāt; (*lit.*) وسعت قريحه vüs-ati qariha; حوصله havsala; (*space*) ساحه sāha; (*artil*) منزل menzil; (*stove*) قوزينه qouzine; اوجاق ojaq; (*v.a.*) ديزمك dizmek; (*fig.*) تنظيم tanzīm et.; ترتيب tertīb et.; (*mar.*) موازى müvāzī seyr et.; (*v.n.*) ديزمك dizilmek; سوره sura ol.; (*fig.*) سواى müsāvi ol.; (*mar.*) كيمك (يقين) yaqun- gechemek; — **fīndēr**, (*mar.*) مسافه آلتى mesāfe āleti; — **lights**, (-litz) (*pl.*) صيره sura fenerler; — **Ranger**, (rānj'ēr) (*n.*) اورمان مأمورى (*forest*) orman me'mōuron; قوروى qouroujou; (*zo.*) آو كوپى av keupeyi; (*rover*) سرسرى serseri; (*pl.* و *mil.*) حفيف سوارى hafif süvāri.

Rank, rangk, (*n.*) صف saff, طايور tabour; (*fig.*) مرتبه mertebe, درجه dereje; (*grade*) رتبه rütbe; (*v.a.*) قويمق qomaq; ادخال idhāl et.; تصنيف tertīb et.; ترتيب a. (arrange) tasnif et.; (*consider*) add et.; مرتبى اوتاق saymaq; (*v.n.*) مرتبى mertebesī olmaq; سايلىق sayulmaq; add olounmaq; — **and file** عموم افراد oumōum asker; دها بويوك oumōum efrād; higer — to take daha beuyük rütbe; (e) teqaddüm et.; (le) .. (له) مساوى او. (le-) musāvi ol.; (e) .. (له) معادل او. (e-) mou-ādil ol.; — **Rank'ér**, (*n.*) ضابط alaylı alaylu (-zābit); — **Ranks**, (*n.pl.*) افراد tabour; سوره sura; (*fig.*) افراد efrād; عموم افراد oumōum efrād.

Rank, rangk, (*a.*) قوتلى qouvvétli; گليظ fazla; پک زياده qet ziyāde; (*coarse*) قبا qaba; غليظ galiz; — **ly**, (*ad.*) قبا سورتده qaba sōuretde; — **ness**, (*n.*) قوت qouvvét; (*fig.*) قبالوq qabaluq, (taste) آغرلق ārluq.

Ransack, ran'sak, (*v.a.*) آلت اوست alt üst et.; (*fig.*) ياغا yāma et.; صومق soymaq.

Ransom, ran'sum, (*n.*) فدية fid-yeyi nejāt; (پاره) (para); (*rel.*) قورتارمق qour-tarmaq; فديه وىرمك fidye vermek; (*rel.*) كفارت kefāret et.; — **Ran'somer**, (-'sum-er) (*n.*) حلاصكار halāskyār; (*rel.*) منجى münjī.

Rant, rant, (*n.*) فصولى سورلر fouzōulī seuzler; (*fig.*) كوزهلك gevezelik; (*v.n.*) فضله سويلمك fazla seuylemek; gevezelik et.; — **Rant'ér**, (*n.*) كورولتوچى gürültüjü; (كوزه) (geveze); — **Rant'ingly**, (-'ing-li) (*ad.*) باطيردى ايله paturdiyle كوزهجه gevezeje.

Rap, rap, (*n.*) صيره darbe; (*knock*) سس ses; (*v.a.*) وورمق vourmaq; چاتق chalmaq; (*utter*) سويلمك seuylemek; غصب a. (savourmaq); (*seize*) gasb et.

Rapacious, ra-pā'shus, (*a.*) غاصب gā-sub; (*zo.*) وحشى vah-shī; (*greedy*) حريص haris; — **ly**, (*ad.*) غاصبانه gāsubāne; حريصانه harisāne;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; joiu; though; et.=etmek; ol=olmaq.

mōte, foot, mōon, shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄, zh ز [RAT-RAY]

sounouf; (*classification*) تصنيف tasuif; (*scold*) تكدیر tekdir.
Rather, rā'her, (*ad.*) دها زیاده daha ziyāde . ; (*lit.*) ترجیحاً terjihen , (*somewhat*) برآر biraz .
Ratify, rat'ī-fi, (*v.a.*) تصدیق tasdiq et. — **Ratificā'tion**, (-fi-kā'shun) تصدیق tasdiq.
Ratio, rā'shi-o, (*n.*) نسب nisbet ; (*reason*) سبب sebeb.
Ration, rā'shon, (*n.*) تعیین tayun ; (*pl.*) معینات mou-ayyenāt; — **money**, (-mun'ī) (*n.*) تعیین بدلی tayun bedeli.
Rational, rash'on-al, (*a*) عقلی aqlī ; (*fig.*) عاقل mâ'qûl; (*pers*) عاقل âqil ; (*geog*) محاکمى mouhâkemeli ; (*math*) ذهنی zihni ; مقروض mefrûuz ; (*rel*) غیری gayri asamm ; (*n.*) عقلی sadriye — **ly**, (*ad.*) منطقاً aqlen ; — **Rationalism**, (rash'on-al-izm) (*n.*) مسلک (mesleki aqlī); — **Rationalist**, (rash'on-al-ist) (*n.*) عقلیویدن aqliy-yôundan ; (*pl.*) عقلیو aqliyyôun .
Rationality, (rash-on-al'ī-ti) (*n.*) معقولیت mâ'qûliyyet ; منطق mantuq
Ratlin, rat'lin, (*n.*) (mar.) اسقالاریا isqalarya.
Rattle, rat'l, (*n.*) طاقردی taqurdu ; باطردی paturdu ; (*talk*) بوش لاف bosh laf ; (*ظیریاتی*) (zuultu) ; (*death*) طاقردامق taqurdamq ; (*fig.*) باطردی paturdu et. ; — **headed**, (-hed'd) (*n.*) سرسم sersem ; باطردیجی paturduju ; — **snake**, (-snāk) چینهراقلی ییلان shun-guraqlu yulan ; — **Rattling**, (rat'ling) (*n.*) طاقردی taqurdu ; (*fig.*) باطردی paturdu ; (*a.*) باطردیجی paturduju.
Raucity, raws'i-ti, (*n.*) قابالق qabaluq.
Ravage, rav'aj, (*n.*) خسار hasâr ; (*pl.*) تخریب hasârât ; تخریب tahribât ; (*v.a.*) تخریب tahrib et ; (*pillage*) یاما yâma et ; — **Rav'ager**, (-'aj-er) (*n.*) یاماجی yâmaju ; (*lit.*) تخریبکار tahrîbkyâr.
Rave, râv, (*v.n.*) چیلدیرمق chuldurmaq ; (*fig.*) هزیان hezeyân et. ; — **Rā'ving**, (*a.*) چیلغین chulgün ; (*n.*) چیلغینلوق chulgünluq ; هزیان hezeyân ; — **Rā'vingly**, (-li) (*ad.*) چیلغینجه chulgünja.

Ravel, rav'el, (*v.a.*) قاریشدرمق qarushdurmaq ; (*unweave*) چوزمک cheuzmek ; آچق achmaq ; (*solve*) قاریشق qa-rushmaq ; چوزولمک cheuzûlmeq ; (ئى) — into seukûlmeq ; آرامق aramq ; — **Rav'elled**, (-'eld) (*a*) کپکلی kepekli.
Raven, râ'vn, (*n.*) قورغون qouz-goun , قارغه qarga ; (*a*) قوزغونی qouzgouni
Raven, rav'n, (*v.a.*) غصب gasb et. ; یوتق youtq ; (*devour*) قاپق qapmaq ; — **Ravenous**, (rav'vn-us) (*a*) اوبور obour ; (*fig.*) طومار doymaz ; حریم haris.
Ravine, ra-vên', (*n.*) چوقور chou-gour , خندک hendek ; (*passage*) کجید gechid.
Ravish, rav'ish, (*v.a.*) غصب gasb et. ; (*sexual*) (عرضه) تحاور urzuna- te-jâviz et , اغفال igfâl et. ; (*fascinate*) تسخیر tes-hir et. ; — **Rav'isher**, (*n.*) غاصب gâsub ; متجاوز mütejâviz ; (*fascinating*) (lit.) سحر sehâr , فسونکار füsûnkyâr ; — **Rav'ished**, (-'ishd) (*a.*) مستون meftoun ; حیران hayrân ; — **Rav'ishing**, (*n.*) غصب gasb ; قاپچیرمه qachurma ; (*a.*) (lit.) سحر sehâr ; — **Rav'ishingly**, (-li) (*ad.*) غاصبانة gâsubânê ; (*fig.*) سحرانہ sehârânê ; — **Rav'ishment**, (*n.*) غصب gasb ; مفتونیت meftûniyyet ; (*lit.*) تجاور tejâvûz ; سرود vejd ; وجد meftûniyyet ; سُرود sûrûr.
Raw, raw, (*a.*) خام ham ; (*cooking*) (دریسی) صویلش chiy ; (*skin*) آچق achuq ; (*deris-*) soyoulmouss ; (*fig.*) خام ham ; تجریه سز tejribesiz ; (*n.*) (fig.) جان آلاچق نقطه jan alajaq noqta ; (طمار) (damar) ; — **ness**, (*a.*) چیکک chiylik ; (طمار) hamluq ; (*fig.*) چیکک chiylik ; (*cold*) شدت shiddet ; — **boned**, (-bônd) (*a*) قدید qadid ; قوری kemik ; — **head**, (-hed) (*n.*) اوماجی oumaju ; — **Raw'ish**, (*a.*) خام hamja ; برآز jam biraz ham.
Ray, râ, (*n.*) شعاع shou-â' ; (*pl*) شعاعات shou-â-ât, نور nûr ; (*v.a.*) پارلامق parlatmaq ; (*v.n.*) پارلامق parlamak ; **X-s**, (*n.pl.*) ایکس (روشنک) iks shou-â-âtu ;

only; routine; through; tuck; musée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[RAY-REA] (انكليزجه گئانك تلمظى ايجون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in; mine;

(reuntgen); — Ray'less, (a.) قارا كاتى qaranluq.
Ray, rā, (n.) (20.) كدى بالنى kedi balugh; — پيسى بالنى pisi balugh
Raze, rāz, (v.a.) ييتمق yuqmaq; — تخريب et.
Razor, rā'zor, (n.) اوسطوره oustoura; — strop, (n.) قايىش qayush.
Razzia, rat'si-a, (n.) ياغاچلىق aqun; — ياغاچلىق yamajuluq.
Re, rē, تكرر tekrār...; (reference) حفته â-id; .. (e-) .. (ه) عائد .. haqqunda; .. (jud) .. مسئله سنده mes-elesinde.
Reach, rēch, (v.a.) اوراتق ouzatmaq; (attain) يتيشمك yetishmek; (fig.) (attain) اوزاتق te'min et.; (v.n.) اوزاتق ouzanmaq; (arrive) يتيشمك yetismek; يتيشمه vâsul ol.; (n.) (act) يتيشمه yetishme; (extent) وسعت vûs-at (fig.) اقتدار iqtidâr; احاطه ihâta; out of — يتيشمك yetishilmez, اوراق ouzaq; (fig.) امكاسز imkyânsuz; within — يتيشمك yetishilir; (fig.) ممكن müm-kûn; to after — (ه) چالاماق (e-) chabalamaq.
React, rē-akt', (v.n.) عكس العمل axül-amel yapmaq; — **Reaction**, (rē-ak'shun) (n.) عكس العمل axül-amel; اثر اورتى axi te'sir; (pol.) اورتى ir-tijâ'; — **Reactionary**, (rē-ak'shun-a-ri) (a.) اورتى ir-tijâ'kyâr; اورتى ir-tijâ-i; (n.) مرتجع mürteji'; — **Re-active**, (rē-ak'tiv) (a.) عكس العمل axül-amelî; مقابل mouqâbil.
Read, rēd, (v.a.) اووقوق oqoumaq; (peruse) مطالعه moutâlâ et.; (understand) تفسير anlamaq; تفسير et.; (dreams) تەبىر tâ'bîr et. (v.n.) اووقوق oqoumaq; (lit.) قرائت qrà-et et.; (a.) (pers.) اووقوق oqou-moush; عالم âlîm; to — between the lines سطرلر آرمندن اووقوق saturlar arasundan oqoumaq; (fig.) آلاماق anlamaq; حس his et.; — **Re-adable**, (rēd'a-bl) (a.) اووقونور oqounour; — **Reader**, (rēd'er) (n.) اووقونان oquyan; (journals) قارە qârî; (fem.) قارە qârî-e; (pl.) قارئین qârî-in; خواجه hoja; (rel) باباس papaz; (proofs) قرائت كتابى mousahhih; (book) قرائت qrà-et kitabu; — **Reading**, (rēd-ing) (n.) مطالعه mou-

tâlâ; — room مطالعه صالونى moutâlâ salonou; — desk رجه ruhle.
Readaptation, rē-a-dap-tā'shun (n.) (تعدیل) (ahvâle-) tevfiq; (احواله) توفیق (tâ'dil); — to the circumstances (lit.) شرائط حاضرده توفیق sherâ-iti hâ-zuraya tevfiq; وضعیت حاضرده ایله تألیف vazuyyeti hâzurayla te'lif.
Readmit, rē-ad-mit', (v.a.) تکرار قبول et.; — **Readmission**, (rē-ad-mish'un) (n.) تکرار قبول tekrâr qabûl.
Ready, red'i, (a.) حاضر hazur; (willing) چابوق chabouq; آماده âmade; (prompt) میال meyyâl; (n.) (-money) پشین ناره peshin para; نقد naqd; to make — حاضرلاماق hazurlamaq; (mil. مع) ihzâr et.; (mil. int.) حاضر اول! hazur ol! — **made**, (-mād) (a.) حاضر hazur; — **witted**, (-wit'd) (a.) حاضر جواب hazur jevâb; نکته دان nûkte-dân; زکی zekî; — **Readily**, (red'i-li) (ad) درحال der-hâl; ممنوناً memnûnen; — **Readiness**, (red'i-nes) (n.) (lit.) مسارعت müsâre-at; (inclination) استعداد isti-dâd; میل meyl; (mil) حاضرلق hazurluq; — of mind سرعت انتقال sür-ati intiqâl; دَا zekyâ; — of wit نکته دانلق hazur jevâbluq; نکته دانلق nûktedânluq.
Reaffirm, rē-af-ferm', (v.a.) تأیید et.; te'yid et..
Reagent, rē-ā'jent, (n.) معیار mi'yar; محک mahek
Real, rē'al, (a.) حقیق haqîqî; (phil.) شانى she'nî; (land) غیر منقول gay-ri menqûl; ملک mûlk; — **ly**, (ad.) حقیقه haqîqaten; حقیقه haqîqatde; — **property**, (n.) املاک emlâk; اراضی arâzî; — **Real'ity**, (-i-ti) (n.) حقیقت haqîqat; (phil.) شانی she'niyyet, (jud.) شانی she'niyye (-mesleki); (art.) شانی she'niyye (-mesleki); — **Rē'alist**, (n.) رده آلیست re-alist; (phil.) شانی she'niyyeji; (pl.) حقیقیون haqîqiyyoun; — **Rēal-ist'ic**, (-ik) (a.) رده آلیست re-alistik; شانى she'nî; طبیعى tabî; حقیق haqîqî; — **Rēalizā'tion**, (-shun) (n.) تأمین

(For Turkish pronunc.) past: lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

te'mîn; ifâ (comprehension) تفهیم
taqdîr; — Rē'alize, (-iz) (v.a.) تأمین
te'mîn et.; ifâ et.; (comprehend)
taqdîr et.; anlamaq; (convert)
tahnîl et.
Realm, relm, (n.) مملکت eulke; memâlik; (kingdom) قوراللق quralluq
Ream, rēm, (n.) طوب top; (کاغذ طوبی) (kyâd topou).
Reanimate, rē-an'î-mât, (v.a.) دیرلتمک diriltmek; (fig.) جانلاندیرمک janlandurmak; (ihyâ) احیا et.
Reap, rēp, (v.a.) بیکمک bichmek; طوبلامق hasâd et.; (gather) topalamaq; (fig.) آلق almaq; —
Reaper, (rēp'ēr) (n.) اوراچی oraçju; — **Reap'ing-hook**, (n.) اوراق oraç; (machine) اوراق ماکینه maki-nesi.
Reappear, rē-a-pēr', (v.n.) تکرار tekrâr geurünmek; (theatre) tekrâr oynamaq.
Rear, rēr, (n.) کری geri; (mil.) دهمدار dūmdâr.
Rear, rēr, (v.a.) یتیشدیرمک yetishdir-mek; بویؤتمک beuyütmeq; (v.n.) (so.) شاخلانماق shâhlanmaq.
Rearmouse, rēr'mows, (n.) یراصه ya-rasa
Reason, rē'zn, (n.) عقل aql; (phil.) عاقله âqile; (cause) سبب sebeb; hikmet; (pl) اسباب esbâb; (justice) دوشونمک insâf; حق haqq; (v.n.) دوشونمک dūshünmek; تفکر tefekkür et.; (deduce) (lit.) استنتاج istintâj et.; (debate) مباحثه mübâhase et.; تدقیق gürüşmek, (v.a.) تدقیق tedqîq et.; تزهکür tezekkür et.; (persuade) الزام ignâ et.; (lit.) الزام ilzâm et.; by — of حسنیه hasebile; صرف عقل — den nâshî; pure عقل surf aql; صرفه mahzu aql; عقل surfa; — **Reasonable**, (rē'zn-a-bl) (a.) معقول mâ'qûl; (just) mounsuf; — **Reasonably**, (rē'zn-a-bl-i) (ad.) معقول صورتده mâ'qûl sôu-rette; مونسوفانه mounsufâne; — **Reasonableness**, (rē'zn-a-bl-nes) (n.) معقولیت mâ'qûliyyet; منطق mantuq; اعتدال îtidâl; (justice) انصاف insâf; متفکر (n.) Reasoner, (rē'zn-ēr) متفکر mütefekkir; (fig.) منند minnaqqid; — **Reasoning**, (rē'zn-ing) (n.) تفکر

tefekkür; عاکیه mouhâkeme; (phil) استدلال istidlâl; معاقله mou-âqale; (argument) دلیل delîl.
Reassemble, rē-as-sem'bl, (v.a.) تکرار طوبلامق tekrâr toplamaq; (v.n.) تکرار طوبلانماق tekrâr toplanmaq.
Reassure, rē-a-shōor', (v.a.) (تکرار) (tekrâr-) te'mîn et.; (insurance) تکرار سیغورته et.; — **Reassurance**, (rē-a-shōor'-ans) (n.) تأکید te'kid; (pl) تأمینات te'mînâtü mükerrere.
Rebate, rē-bât', (v.a.) تنزیل tenzil et.; تنزیلات tenzîlât yapmaq; (askonto) اسقونطو et.
Rebel, reb'el, (n) عاصی âsî; (pl) عصیان oussât; (v n) عاصیان usyân et.; — **Rebellion**, (reb-el'-yun) (n.) عصیان usyân; — **Rebel-lious**, (re-bel'i-us) (a) عاصی âsî; (fig.) سرکش serkesh; — **Rebellious-ly**, (reb-el'i-us-li) (ad.) سرکشانه serkeshâne; عاصیانله usyânla.
Rebound, rē-bownd', (n.) سکمه sekme; سکیردیم seyirdim; (v n.) سکمک sek-mek; (recoil) سکیردیم یاپق seyirdim yapmaq; (echo) عکس ax et.
Rebuff, rē-buf', (n.) دفع def; عکس axi sademe; (refusal) رد redd; (v.a.) دفع def et.; رد redd et.
Rebuild, rē-bild', (v.a.) یکیندن انشا et. yeniden inshâ et.
Rebuke, rē-bük', (n.) آزار azar; تکرار tekdîr; (v.a.) تکرار tekdîr et.; (rel) عتاب utâb et.
Rebus, rē'bus, (n.) معما (resimli-) mou-ammâ; (lit.) لغز lougaz.
Rebut, rē-but', (v.a.) رد redd et.; جرح jerh et.
Recalcitrant, rē-kal'si-trant, (a.) مخالف mouhâlif; سرکش serkesh; عنود anôud.
Recall, rē-kawl', (v.a.) کری چاغیرمق geri çârmaq; (revoke) نقض naqz et.; (pers.) فسخ fesih et.; (mind) خاطرلامق haturlamaq; (n.) (mil.) عودت امری avdet emrî; (fig.) نقض naqz; فسخ fesih; ابطال ibtâl; (pers.) عزل azl; جلب jelb.

[REC-REC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr, in; mīne;

Recant, rē-kant', (v.) نکول nük-yôul et.; — رجوع rūjôu' et.; — **Recantation**, (rē-kant-â'shun) (n.) رجوع rū-jôu' ; geri alma; (lit.) نکول nük-yôul.

Recapitulate, rē-ka-pit'ū-lāt, (v.a.) اجمالاً تکرار ا. houlâsa et.; — **Recapitulation**, (rē-ka-pit'ū-lâ'shun) (n.) ریدہ (تکرار) houlâsa; zûbde; اجمالاً تکرار ijmâlen tekrâr; — **Recapitulatory**, (rē-ka-pit'ū-la-to-ri) (a.) اجمالی ijmâlî

Recapture, rē-kap'tūr, (n.) استرداد istirdād (v.a.) istirdād et.

Recast, rē-kast', (v.a.) تکرار یاپیق tekrâr yapmaq; بر دها (compute) bir daha hesâb et.; (n.) تعدیل tâ'dil

Recede, rē-sēd', (v.n.) چکیمک (geri-) chekilmek; رجوع rūjôu' et.; جاییق jaymaq; (mach.) سکیدیم geri tepmek; اعادة seyirdim yapmaq; (v.a.) i-âde et.

Receipt, rē-sēt', (n.) (act) اخذ ahz; قبض qabz; (written) مقبوض maqbôuz; سند sened; (pl.) واردات vâridât; (v.a.) مقبوضات maqbôuzât; اعضا: maqbôuz vermek; ابرا سندی imzâ et.; — in full (نئی) آلنجه on — of (in-) alunja; (ك) اخذی اوزرنه; (i-) ahzi üzerine; — **book**, (n.) مقبوض maqbôuz defteri.

Receive, rē-sēv' (v.a.) آلق almaq; اخذ ahz et.; (mind) احاطه ihâta et.; (accept) قبول qabôul et.; (contain) استیعاب isti-âb et.; (stolen) مال مسروق mâli mesrôuq almaq; یاتاقیق yataqluq et.; (v.n.) (reception) قبول qabôul et.; — **Receivable**, (rē-sēv'a-bl) (a.) (قبولی) آلدیق (qabôuli-) jâ-iz; (fin.) alajaq; مطلوب matlôub; **Received**, (rē-sēv'd) (a.) آلمش alunmush; (current) معتبر mōu'te-ber; — **Receiver**, (rē-sēv'er) (n.) قابض qâbuz; (tax) تحصیلدار tahsil-dâr; مال مأموری mal me'môurou; (jud.) ممتولی mûte-vellî; (stolen) یاتاق yataq; (chem.)

آحدہ me'haz, قاب qab; (tel) âhize, — **Receiving**, (rē-sēv'ing) (n.) اخذ ahz; قبض qabz; — **instrument** (آلی) âhize (-âleti); (stolen) یاتاقیق yataqluluq; — **office**, (-ofis) (n.) پوسته شعبه سی posta shôu'-besi, — **ship**, (n.) مرکز سفینه سی merkez sefinesi; (دده پو سفینه سی) (de-po sefinesi).

Recension, rē-sen'shun, (n.) تدقیق ted-qîq; معاینه mou-âylene; (lit.) تدقیق tedqîqi intiqâdî.

Recent, rē'sent, (a) یکی (a) yeni; (lit.) اخیر ahir; گچن gechen...; — **ly**, (ad.) اخیراً ahî-ren; — **Recency**, (rē'sen-si) (n.) حدائت hadâset. yenilik; (lit.)

Receptacle, rē-sep'ta-kl, (n.) قاب qab; مزهر (bot.) mezher; (v.a.) جمع mejmâ'; havouz; (fig.) مأوا me'vâ; — **Receptacular**, (rē-sep-tak'ū-lar) (a) (bot) مزهری mezherî.

Reception, rē-sep'shun, (n.) اخذ ahz; (admittance) قبول qabôul; (welcome) استقبال istiqbâl; — **room**, (n.) قبول سالونی qabôul salonou; — **Receptive**, (rē-sept'iv) (a) (fig.) Hassâs.

Recess, rē-ses', (n.) چکیمک chekil-me; (lit.) انزوا inzivâ; (business) تعطیل tâ'til; (room) اویچ ich oda; halvet; (man.) کورقز ich keurfez; قوی qoy; — **Recession**, (rē-sesh'un) (n.) چکیمک chekilme; (withdrawal) فراغت ferâgat; (re-turn) اعاده i-âde.

Recherché, rē-she'r'shâ, (a.) انفس enfes; گزیده gûzide; (rare) اندر ender; (peculiar) تکللفی teklüflü.

Recipe, res'i-pē, (n.) ترتیب tertîb; (med) رچته rechte.

Recipient, rē-sip'i-ent, (n. & a.) آلان alan; آخذ ahz; (chem) قاب qab; مأخذ me'haz.

Reciprocal, rē-sip'rô-kal, (a.) قارشیلدی qarshuluqlu; (lit.) müteqâ-bil; (sci.) mütebâdil; متناظر mütenâzur; (n.) قارشیلدی qarshuluq; (math.) مقلوب maqlôub; — **ly**, (ad.) (lit.) müteqâbilen; — **Reciprocate**, (rē-sip'rô-kât) (v.a.) مقابله mouqâbele et.; (müte-

qâbil hareket et.; (*v n*) (*sci.*) ا. تناوب
tenâvûb et.; — **Reciprocating**,
(*rē-sip'rō-kāt-ing*) (*a.*) (*sci*) متناوب
mütenâvîb; — **motion** حرکت متناوبه
hareketi mūtenâvibe; — **Recip-
rocity**, (*rē-sip-ros'it-i*) (*n*) قارشيلق
qarshuluq; — **menâfi'** mūteqâbile;
(*equality*) مساوات mūsâvât; (*lit.*)
مقابليت mūteqâbiliyyet

Recite, *rē-sit'*, (*v.a.*) اوقومق oqou-
maq; — **taqrîr** et.; (*narrate*)
تقرير taqrîr et.; (*hikyâye* et.;
— **Recital**, (*rē-sit'al*) (*n*) تقرير taq-
rîr; احوالى hikâyeh; (*jud.*) hikâyeh;
ahvâlî hikâyeh; مقدمه mouqadde-
me; (*mus*) مسامره mūsâmere; —
Recitation, (*rē-si-tâ'shun*) (*n*) تقرير
taqrîr; اذبر اوقومه ezber oqouma; —
Recitative, (*rē-si-ta-têv'*) (*a*) (*lit.*)
خطابه taqrîr; (*n*) تقرير taqrîr; (خطابه)
(hutâbe); (منظومه) (manzôume); —
Reciter, (*rē-sit'êr*) (*n*) ناقل nâqil;
hikyâyeh eden

Reckless, *rek'les*, (*a.*) دوشونجهسىز dū-
shūnjesiz; قىدسىز qaydsuz;
بى پروا bî-pervâ; — **ly**, (*ad.*)
دوشونجهسىزجه dūshūnjesizje;
بى پروا bî-pervâ; — **ness**, (*n*)
قىدسىزلىق qaydsuzluq; دو-
دوشونجهسىزلىك dūshūnjesizlik.

Reckon, *rek'n*, (*v.*) حساب hesâb et.;
(*esteem*) ا. add et.; ا. farz
et.; — **with** (له) حسابلاشق (le-) he-
sablashmaq; — **on** (كوكىمىز) (e-)
güvenmek; — **up** (ئى) يىكون ا. (i-)
yekyôun et.; — **for** (دنى) mes-ôul
olmaq; — **Reckon-
ner**, (*rek'nêr*) (*n*) محاسب mouhâsib;
ready — حساب جداولى hesâb jedâvili.
— **Reckoning**, (*rek'n-ing*) (*n*) حساب
hesâb; **day of** — حساب كوتى hesâb
günü; (*rel.*) محشر mah-sheer; **âhuret**.

Reclaim, *rē-klām'*, (*v.a.*) كرى ايستىمك
geri istemek; ا. taleb et.; (*re-
form*) ا. uslah et.; — **Reclaim-
able**, (*rē-klām'a-bl*) (*a.*) ايستىمىلىق
istenebilir; قابل طلب qâbili taleb;
(*fig.*) قابل اصلاح qâbili uslah; —
Reclamation, (*rē-klam-â'shun*) (*n*)
طلب taleb; (*pl.*) مطالبات moutâlabât;
(*fig.*) صلاح salâh; عمران oumrân.

Recline, *rē-klîn'*, (*v.a.*) ايمىك iymek;
ياقماق yaturmaq; (*v n*) ياتقى yatmaq;
a. meyl et..

Recluse, *rē-klōs'*, (*a* و *n*) منزوى
münzevî; — **ly**, (*ad*) منزويانه mün-
zevîyâne; — **Reclusion**, (*rē-klōs'-
zhun*) (*n*) (*lit.*) انزوا inzivâ; عزلت
ouzlet.

Recognise, *rek'og-niz*, (*v.a.*) طابىق ta-
numaq; (*fig.*) ا. tasdiq et.;
(*recollect*) خاطرلامق haturlamaq; —
Recognised, (*rek'og-nizd*) (*a.*) طابىق
tanummush; in the — way اصولى
ousôulü dâ-iresinde; —
Recognition, (*rek-og-ni'shun*) (*n*)
طابىق tanuma, (*fig.*) tasdiq et.;
— **Recognizance**, (*rek-og-ni-zans*)
(*n*) طابىق tanuma; (*avowal*) اعتراف
i'tirâf; (*obligation*) تعهد te-ahhüd;
kefâlet.

Recoil, *rē-koi'*, (*v.a.*) كرى تىك geri
tepmez; (*artill.*) كىرىم ياتقى seyir-
dim yapmaq; (*fig.*) چىكىنىك chekin-
mek; (*n*) كىرىم seyirdim.

Recoin, *rē-koin'*, (*v.a.*) تىكرار ضرب a.
tekrâr darb et.; — **Recoinage**, (*rē-
koin'ag*) (*n*) سىك sikke.

Recollect, *rek-ol-ekt'*, (*v.a.*) تىكرار
كىرىم ياتقى tekrâr toplamaq, (*remember*)
خاطرلامق haturlamaq; — **one's self**
kendine gelmek; — **Re-
collection**, (*rek-ol-ek'shun*) (*n*)
(*act*) تىقار tehattour; (*memory*) حافظه
hâfuza; (*remunscence*) خاطره hâtura;
(*pl.*) خاطرات hâturât.

Recommence, *rē-kom-ens'*, (*v.a.*)
تىكرار باشلامق tekrâr bashlamaq.

Recommend, *rek-o-mend'*, (*v.a.*)
تودىق tavsuye et.; (*charge*) ا. tevdi'
et.; (*rel*) ا. emânet et.; —
Recommendable, (*rek-o-mend'a-
bl*) (*a.*) شايان shâyânû tavsuye;
— **Recommendation**, (*rek-o-mend-
â'shun*) (*n*) تودىق tavsuye; letter of
— تودىق مەكتوبى tavsuye mektoubu;
— **Recommendatory**, -rily, (*rek-
o-mend'a-to-ri, -li*) (*a* و *ad*)
tavsuye-kyârâne; — **Rec-
ommender**, (*rek-o-mend'er*) (*n*)
تودىق tavsuye eden

Recommit, *rē-kom-mit'*, (*v.a.*) (*jud.*)
توقىقلىق تەييارىق tevqiflânaye i-âde

[REC-REC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

et; (*fig.*) گری کوندرمک geri geunder-merk; (i-âde et.; — **Rēcom-mit'ment**, (*n.*) اعاده i-âde
Recompense, rek'om-pens, (*n.*) مکافات mükyâfât, (*fig.*) مقابلہ mouqâbele, (*v.a.*) مکافات یاپتی mükyâfât yapmaq, جزا یاپتی taltif et.; (*punish*) jezâ yapmaq; (*fig.*) مقابلہ mouqâ-bele et.
Recompose, rē-kom-pōz, (*v.a.*) یکیدن یکنیدن yeniden tertib et.; (*fig.*) یاتیشدیرمق yatışdurmaq; دوزہ لکم dü-zeltmek.
Reconcile, rek'on-sil, (*v.a.*) یاتیشدیرمق barushdurmaq; (*agreement*) اورلاشدیرمق ouzlaşdurmaq; (*fig.*) تالیف te'lif et.; — **Reconcilable**, (rek'on-sil-a-bl) (*a.*) قابل تالیف qâbili te'lif; — **Reconcilement**, (rek'on-sil-ment) (*n.*) ایشلاقی barushma; (*fig.*) ایشلاقی i'tilâf; (*act*) تالیف te'lif; — **Recon-ciliatory**, (rek-on-sil'i-a-to-ri) (*a.*) ایشلاقلار i'tilâfkyâr; (*serv-ing*) تالیملار te'lifkyâr.
Recondite, rē-kon'dit, or rek'on-dit, (*n.*) گیزی gizli, سُر surr; (*profound*) درین derin, (*lit.*) عیق amîq.
Reconnaissance, re-kon'â-sans, or zâns, (*n.*) کشف keshf; (*mil.*) استکشاف istikshâf.
Reconnoitre, rek-o-noi'tër, (*n.*) کشف keshf; (*v.a.*) کشف keshf et.; (*mil.*) استکشاف istikshâf yapmaq.
Reconquer, iē-kong'ker, (*v. a.*) استرداد istirdâd et.
Reconsider, rē-kon-sid'ër, (*v.a.*) تکرار tekrâr tedqîq et.; یکیدن yeniden tezekkür et.; — **Reconsiderâ'tion**, (·'shun) (*n.*) یکیدن yeniden tezekkür.
Reconstruct, rē-kon-strukt', (*v.a.*) تکرار inshâ et.; (*pol.*) تکرار inshâ; (*pol.*) اعمار i'mâr et.; — **Reconstruction**, (iē-kon-strukt'shun) (*n.*) تکرار inshâ; (*pol.*) اعمار i'mâr; Commissariat of — اعمار وکالی i'mâr vekiâleti
Reconvey, iē-kon-vâ', (*v.a.*) اعاده i-âde et.; (*jud.*) فراغ i-âdeten ferâg et.
Record, rek'ord, (*n.*) قید qayd; (*pl.*) قیود qouyûd; (*book*) سیجیل sijill; (*pl.*) سیجیلات sijillât; (*sign*) دلیل delîl; علامت

alâmet; (*lit.*) نشانه nishâne: (*highest*) (en fazla); (امتالسر) (emsâl-siz); ره قور reqor; — **Record**, (rē-kord') (*v.a.*) قید qayd et.; تسجیل tesjil et.; (*fig.*) دلالت delâlet et.; geustermek; to break the — جمله یه emsâlini gechmek; رد قور jümleye tefevvouq et.; تفوق reqor yapmaq; — **Recorder**, (rē-kord'ër) (*n.*) مفید mouqayyid; اوراق evrâq me'môrou; قاضی qadu; (*tel.*) قید qayd âleti
Recount, rē-kownt', (*v.a.*) تکرار سوله ملک tekrâr seuylemek, bir daha naql et.
Recourse, rē-kōrs', (*n.*) مراجعت mü-râjât; to have — مراجعت mürâjât et.; (*help*) استعانه isti-âne et.; (*measures*) توسل tevessül et..
Recover, rē-kuv'ër, (*v.a.*) استرداد istirdâd et.; (*jud.*) تلافی telâfi et.; (*improve*) اصلاح uslâh et.; (*v n.*) دوزلمک düzelmek; (*health*) استحصال iyileshmek; (*obtain*) ایشلاقی istihsâl et.; تازمینات tazmînât almaq; — **Recoverable**, (rē-kuv'ër-a-bl) (*a.*) تلافیسی telâfisi mümkün; (*fin*) قابل تحصیل qâbili tahsil; — **Recovery**, (rē-kuv'ër-i) (*n.*) تلافی telâfi; (*health*) ایشلاقی iyileshme; (*fig.*) صلاح salâh; (*jud.*) تازمین tazmîn.
Recreant, rek'rē-ant, (*n.*) آلچق alchaq; جبین jebîn.
Recreate, rek'rē-ât, (*v.a.*) جانلاندیرمق janlandurmaq; (*fig.*) ایشلاقی ihyâ et.; (*amuse*) کلندیرمک eylendirmek; (*v.n.*) دیکنمک diulenmek; — **Rec-reation**, (rek-rē-â'shun) (*n.*) (*act*) دیکلمه dinleme; تئففوس teneffüs; تقس tâtîl; (*diversion*) کلنجه eylenje.
Recrement, rek'rē-ment, (*n.*) افرادات ifrâzât.
Recriminate, rē-krim'in -ât, (*v.a.*) بالمقابلہ mouqâbele et.; (*jud.*) ایشلاقی bil-mouqâbele it-hâm et.; — **Recriminâ'tion**, (·'shun) (*n.*) mouqâbele; مقابل ایشلاقی mouqâ-bil ittihâm.
Recrudescence, rē-krōō-des'ent, (*a.*) تکرار فنالاشان tekrâr fenâlashan; —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch ج; sh ش; th ث; zh ژ [REC-RED]

Recrudescence, (rē-krōō-des'ens) (n.) تکرار فتنالاشمه tekrâr fenâlashma; (med) نکس nûx.

Recruit, rē-krōōt', (n.) (mil.) قرقه qour-a neferi; (pl.) افراد جدیده efrâdu jedîde; (v.a.) اکیال ikmâl et.; (fig.) تلافی telâfi et.; (v.n.) (health) ایییشمک iyileshmek; طوبلانق toplanmaq; (mil.) عسکر طوبلامق as-ker toplamaq, — **Recruiting**, (rē-krōōt'ing) (n.) تدارک tedârik; (fig.) تلافی telâfi; (mil.) اخذ عسکر ahzi asker, — **party** قرقه qour-a...; اخذ عسکر بولوی ahzi asker beulüyü.

Rectangle rek'tang-gl, (n.) مستطیل müstatıl: — **Rectangular**, (rek-tang'gū-lar) (a.) مستطیل (شکلنده) müs-tatıl (-sheklinde).

Rectify, rek'ti-fi, (v.a.) طوغریلنق dōroultmaq; دوزلتمک düzeltmek; تعیین tas-hih et.; (correct) تصحیح tā'yîn et.; (chem.) تصفیة tasfiye et. — **Rectificā'tion**, (-fi-kā'shun) (n.) دوزلتمه düzeltme; تصحیح tas-hih; (chem.) تصفیة tasfiye; (math.) تقویم taqvîm; — **Rectifier**, (rek'ti-fi-ër) (n.) مصحح mousahhih; (chem.) تصفیة tasfiyeji; — **Rectified**, (rek'ti-fid) (a.) مصحح mousahhah; (chem.) مصفا mousaffâ.

Rectilineal, rek-ti-lin'ē-al, (a.) مستقیم müstaqîmül-houtout; مستقیم müstaqîmül-azlâ.

Rectitude, rek'ti-tūd, (n.) استقامت istiqa'met; (fig.) درستک dürüstlük; طوغریلق dōroulouq.

Rector, rek'tor, (n) (rel.) باباس papaz; (Moslem) امام imâm; (university's) امین emîn; (müdür); — **Rec'torship**, (n.) باباسلق papazluq; امامت imâmet; امانت emânet; — **Rectory**, (rek'tor-i) (n.) منطقه mountuqa; محله mahalle; (domicile) اقامتگاه papaz iqâmetgyâhu; دائره dâ-ire.

Rectum, rek'tum, (n.) (ana.) سرم sürm; (مستقیم) (müstaqîm)

Recumbent, rē-kum'bent, (a.) یاتیق yatıq; عاطل yatmush; (fig.) اطل atul; — **Recumbency**, (rē-kum'ben-si) (n.) یاتمه yatma; ضیاع da-yanma; (fig.) عطالت atâlet.

Recuperative, rē-kū'për-a-tiv, (a.)

(lit.) تلافیکار telâfikyâr; اصلاحی us-lâhi; — **Recuperation**, (rē-kū-per-â'shun) (n.) تلافی telâfi; اصلاح uslâh.

Recur, rē-kur, (v.n.) تکرر teker-rür et.; (mind) خاطره hatura gelmek; (recourse) مراجعت mürâ-jât et; باش bash vourmaq; — **Recurrence**, (rē-kur'rens) (n.) تکرر tekerrür; (fig.) رجوع rüjûu'; مراجعت mürâjât; — **Recurrent**, (rē-kur'rent) (a) (sci) راجع râjî'; (phil.) رجعی rij-i.

Red, red, (a.) قیرمزی qurmuzu; (lit.) احمر ahmer; (fig) قیزیل quzul; (n.) قیرمزی renk; (v.a.) قیرمزیلوق ayurmaq; — **ness**, (n.) قیرمزیلوق qurmuzuluq; — **book**, (کوتوک) kütük; — **breast**, (-brest) (n) (so) سفا قوشی saqa qoushou; — **coat**, (-köt) (n.) نظامیه nizâmiye; بریه berriye; عسکر as-ker; — **hot**, (a.) قیزیل quzul; — **lead**, (-led) (n.) سولگن sülyen; — **letter**, (-let'er) (a.) (fig.) تعطیل tâ'til...; یورطی yortou...; — **Redden**, (red'dn) (v.a.) قیرمزیلایق qurmuzulatmaq; (fig.) قیزارتیق quzartmaq; (v.n.) قیرمزیلایق qurmuzulashmaq; (fig.) قیزارمق quzarmaq; — **Reddish**, (red'dish) (a.) بر آد bir az qurmuzu; قیرمزیجه qurmuzuja; — **Red'dishness**, (n) خفیف قیرمزیلایق hafif qurmuzuluq; (lit.) خفیف hafif hounret.

Redan, rē-dan', (n.) طایبه tabya.

Reddition, re-dish'un, (n.) اعاده i-âde; (mil.) تسلیم teslim; (explanation) ایضاح izâh.

Redeem, rē-dēm', (v.a.) قورتارمق qour-tarmaq; (per) تخلص tahlis et.; (form) کرى آلتی ifâ et; (fin.) ایفا ifâ et; — **Redeemable**, (rē-dēm'a-bl) (a.) قابل اطفا qâbil utfâ et.; (fin.) قورتارلیق qourtarulur; قابل اطفا qâbili utfâ; (fig.) قابل تلافی qâbili telâfi; — **Redeemer**, (rē-dēm'er) (n) خلاسکار shefi'; (fig.) خلاسکار halâskyâr; — **Redemption**, (rē-dem'shun) (fin) استرداد istirdâd; اطفا utfâ; (fig.) خلاص halâs; (act) تخلص tahlis; (ransom) فدیة fidye; بدل bedel.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[RED-REF] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Redolent, red'ō-lent, (a.) قوقولی qo-qoulou; (lit.) معطر mou-attar; — **Red'olence**, (-ō-lens) (n) رایحه rāyīha

Redouble, rē-dub'l, (v.a.) آرتیرمق ar-turmaq; تزیید tezyid et.; (v.n.) آرتیق artmaq; (lit.) تضاعف tezâ-ouf et.

Redoubt, rē-dowt', (n) طایبه tabya; ردوت redout; (v.a.) حذر hazer et.; — **Redoubtable**, (rē-dowt'a-bl) (a) قورقونج qorqounj; (lit.) مهیب mühîb.

Redraft, rē-draft', (n.) ایکینجی قوپیه ikinji qopye; (com.) یئنی یئنی yeni bono

Re-draw, rē-draw' (v.a.) تکرار چکمه tekrâr chekmek; ایکینجی قوپیهسی تنظیم ikinji qopyesini tanzîm et.; (com.) yeni bir bono tanzîm et.

Redress, rē-dres', (n.) یارديم yardum; (fig.) تلافی telâfi; تعمیر tâ'mîr; (v.a.) قورتارمق tanzîm et.; (relieve) قورتارمق qourtarmaq; یارديم yardum et.; (compensate) تاضمین tazmîn et.; means of — تدابیر لازمہ tedâbiri lâzume; تدابیر مانعه tedâbiri mâni-a.

Reduce, rē-dūs', (v.a.) آراتمق azaltmaq; تنقیص tenzîl et.; تنکیل tenkîl et.; (subdue) تنکیل tenkîl et.; (lit.) منقاد münqâd et.; (arith.) اصلاح uslâh et.; (surgery) یئرینه yerine qomaq; tasfiye et.; (chem.) ترتیب tertîb et.; (arrange) فقیرلشدیرمک fakîrlesdir-mek; دوشورمک dūshürmek; — **Reduced**, (rē-dūs'd) (a.) آزالماş azal-mush; دوشکون küçük; (fig.) فقیرلشمیش fakîrleşmiş; — **Reducible**, (rē-dūs'i-bl) (a.) کوچولور kü-chülür; قابل تنزیل qâbili tenzîl; — **Reduction**, (rē-duk'shun) (n.) تنزیل tenzîl; تنزیلات tenzîlât; (diminution) آزاله azalma; تناقص tenâ-qous; (fig.) انقیاد inqiyâd; (arith.) اصلاح uslâh; (survey) کوچولتمة küçült-me; — **works** تصفییه خانه tasfiyehâne.

Redundance, rē-dun'dans, (n) فضلہلق fazlaluq; لزومسزلق louzûmsouzluq.

— **Rēdun'dant**, (a) فضولی fouzûulî; رائد zâ-id

Reduplication, rē-dūp-li-kā'shun, (n.) تشدید tekrâr taz-if; (fig.) قاتلانمه qatlanma

Re-echo, rē-ek'ō, (n) صدا (عکس) (axi) sedâ, (v.a.) عکس ax et.; (v.n.) تکرار چینلامق teker-rür et..

Reed, rēd, (n) قامیش qamush; (mus) بوردو bo-rou; (pipe) نای ney; (balina) اویغق oymaq; — **mace**, (-mās) (n.) قامیش sou qamushu; — **Reedy**, (rēd'i) (a.) قامیشلہ qamushlu; مستور qamushla mestûr.

Re-edify, rē-ed'i-fi, (fig.) یکیدن با. yeniden binâ et.; احیا ihyâ et..

Reef, rēf, (n) قایالق qayaluq; — **Reefy**, (rēf'i) (a) قایالق qayaluq; دوکوتیشی deukûtîşî.

Reef, rēf, (n.) (sail) جامدان jamadan; (v.a.) طوبلامق toplamaq; (mar.) جامدانه jamadana vourmaq; — **line**, (-lîn) (n) جامدان ناخی jamadan bâ.

Reek, rēk, (n) بخار bouhâr; بوغو bou-ghou; (v.n.) بوغولانمق baughoulan-maq; — **Reeky**, (rēk'i) (a.) بوغولی boughoulou; بخاری bouhârlu.

Reel, rēl, (n.) یوبین bobin; ماقاره ma-qara; (v.a.) صارمق sarmaq; طولامق dolamaq; (v.n.) (stagger) سندلهلمک sendelemek.

Re-elect, rē-ē-lekt', (v.a.) تکرار انتخاب. tekrâr intihâb et.; — **re-election**, (rē-ē-lek'shun) (n.) تکرار انتخاب tek-râr intihâb.

Re-eligible, rē-el'i-ji-bl, (a.) تکرار تکرار انتخاب tekrâr intihâbu jâ-iz.

Re-embark, rē-em'bârk', (v.a.) تکرار تکرار tek-râr irkyâb et..

Refetion, rē-fek'shun, (n.) خفیف عک hafif yemek; (چرز) (cherez).

Refectory, rē-fek'tor-i, (n.) لوقنقه lo-ganta; طماخانه ta-âmhâne.

Refer, rē-fēr', (v.a.) حواله havâle et.; کوندرمک geundermek; (v.n.) (relate) اشارت ishâ-ret et.; (allude) اضافه izâfe et.; (see) مراجعت mürâ-jât et.; — **Referable**, (rēf'ēr-a-bl)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; ih ذ; zh ز [REF-REF]

(a) حواله اولته بيلير havâle alounabilir; (assignable) قابل عطف qâbili atf; — **Referee**, (rē-fer-ē') (n.) حكم hakem; — **Reference**, (rē'fer-ens) (n.) (act) حواله havâle; (relation) مناسبت minâ-sebet; تعلق te-allouq; (allusion) اينا imâ; بحث bahs; مراجعت mūrâjât; (recommendation) referans; (note) اطهار tavsuyenâme; (note) اطهار ihtâr; (jud) حكمه hakeme havâle; with — to مقتندہ .. haqqunda; عطفًا .. (e) .. atfen; مناسبتيله .. minâsebetile; with special — to بالخاصه ذكر ايدرك .. (ث) .. bilhâssa zikr ederek; — **book** مأخذ me'haz; رهبر rehber; مراجعت mūrâjât kitabu; (lit. مرقع pl) müstesh-hedât; — **Refer-red** 'to, (a.) بحث اولتان bahs olou-nan...; (lit.) موضوع بحث mevzôu' bahs...

Referendum, rē-fer-en'dum, (n.) (lit.) مراقبهٔ حلق mūrâqabayi halq; (رای عام) (re'yi âm); رفرندوم refe-randum

Refine, rē-fin', (v.a.) تصفيه tasfiye et.; (fig.) تهذيب tehzib et.; (elegant) اينجه لمت injeltmek; (v n.) اينجه لك ustufâ et.; (fig.) اينجه لك injelmek; — **Refined**, (rē-find') (a.) اينجه mousaffâ; (fig.) مصفا inje; zarif; — **Refinement**, (rē-fin'ment) (n.) (act) تصفيه tasfiye; (fig.) تهذيب tehzib; (elegance) اينجه لك injelik; ظرافت zarâfet; (affection) تكلف tekellûf; — **Refiner**, (rē-fin'er) (n.) تصفيهي tasfiyeji; قالجي qalju; (mach.) تصفيه جهاري tasfiye jihâzu; — **Refinery**, (rē-fin'e-ri) (n.) قالدانه qalhâne; تصفيه خانه tasfiyehâne.

Refit, rē-fit', (v.a.) دوزده لمت düzelt-mek; (v. n.) تعمیر tâ'mir et. .

Reflect, rē-flekt', (v.a.) عكس ax et.; (v n.) عكس ax et.; (lit.) انكاس in -ikyâs et.; (mind) تأمل dūshünmek; (lit.) تأمل te-emmül et.; (censure) (lit.) مؤأخذہ mou-âhaze et.; — **Re-flected**, (rē-flekt'd) (a.) منعكس mün-akis; — **Reflectible**, (rē-flekt'i-bl) (a.) قابل انكاس qâbili in-ikyâs; — **Reflecting**, (rē-flekt'-ing) (a.) حاكس âkis; (fig.) دوشونجه لي dūshünjeli; — **Reflectingly**, (rē-

flekt'ing-li) (ad.) دوشونهرك dūshū-nerek; (lit.) متأملانه müte-emmilâne; — **Reflection**, (rē-flek'shun) (n.) (act) عكس ax; انكاس in -ikyâs; (mind) تأمل te-emmül; ملاحظه mü-lâhaza; (cens.) مؤأخذہ mou-âhaze; اطهار ihtâr; (ana) قات qat; — **Reflective**, (rē-flekt'iv) (a.) (fig.) متفكر dūshünjeli; (lit.) متفكر mütefekkir; (gram) مطاوعت mou-tâvât.; — **Reflectively**, (rē-flekt'-iv-li) (ad.) دوشونهرك dūshünerek; — **Reflector**, (rē-flekt'ur) (n.) آيينه ayna; حاكسه âkise; (censurer) (lit.) مؤأخذہ mou-âhiz.

Reflex, rē'fleks, (a.) (lit.) منعكس mün-akis; ... عكس axi.; (n.) (action) عكس فنيا axül-amel; (light) صورت sôuret.

Refluent, ref'lōō-ent, (a) كرى آقان کری اغان; — **Reflux**, (rē-fluks) (a.) كرى آقان geri aqan; (lit.) منعكس mün-akis; (n.) كرى آفه geri aqma; (ebb) جزر jezt.

Reform, rē-form', (n) اصلاحات uslâhât; (lit.) تجديد tejeddüd; (v.a.) اصلاح uslâh et.; (v. n.) دوزده لك düzelmek; (fig.) صلاح کسب salâh kesh et.; — **Reformâ'tion**, (-'shun) (n.) (act) اصلاح uslâh; تسيق tensiq; (agam) تکرار تشکیل tekrâr teshkil; (state) اصلاحات uslâhât; تسيقات tensiqât; (rel.) انقلاب ديني reformasyon; دوزده ماسيون inqilâbî dîni; (hist.) تنظيمات tanzimât; — **Reformatory**, (-'a-to-ri) (a.) اصلاحى uslâhî; اصلاحات کارانه uslâhâtkyârâne; — **Reformed**, (md) (a.) اصلاح ايدلمش uslâh edilmish; — **Refor'mër**, (n.) (lit.) مجدد müjeddüd; (pol) اصلاحچي uslâhâtju; — **Reformist**, (n.) اصلاحات طرفدارى uslâhât tarafdâru; (ترقي پرور) (teraqqî -perver).

Refound, rē-fownd', (v.a.) تعديل tâ'dil et.; تجديد tejdîd et. .

Refract, rē-frakt', (v.a.) (sci.) انكسار inkisâr et.; — **Refracted**, (rē-frakt'd) (a.) منكسر münkesir; (bot) انكسار eyri; — **Refracting**, (rē-frakt'ing) (a.) كاسر kyâsir; — **Re-fraction**, (rē-frak'shun) (n.) انكسار inkisâr.

Refractory, rē-frak'to-ri, (a.) اطاعتنم

only; routine; through; tuck müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[REF-REG] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

itâ-atsiz; سرکش serkesh; (*obstinate*) اریج inâdju, عکسی axi; (*metal*) اریمز; (*fig.*) متحمل mütehammil; معاف mou-âf; — **Refractorily**, (rē-frak'tor-i-li) (*ad.*) سرکشانه serkeshâne. **Refrain**, rē-frān', (*n.*) نقرات naqarât; (*fig.*) آثار âsâr. **Refrain**, rē-frān', (*v.a.*) طومق toutmaq; (*v n.*) کروی طومق geri dourmaq; اجتناب chekinmek; (*lit.*) ایجتنب ijtînâb et.. **Refrangible**, rē-fran'ji-bl, (*a.*) (*sci.*) قابل انکسار qâbili inkisâr; — **Rē-frangibil'ity**, (-ji-bil'i-ti) (*n.*) قابلیت qâbiliyyeti inkisâr. **Refresh**, rē-fresh', (*v.a.*) جانلاندیرمق janlandurmaq; تازەلەک tazelik vermek; (*fig.*) احیا ihyâ et.; — **Refresh'ing**, (*a.*) دیکلندیرمقی dinlendirij; (*cool*) جانلاندیرمق janlanduruju; (*cool*) سرنلک serinlik veriji; — **Refreshment**, (*n.*) دیکلنه dinlenme; جانلانما janlanma; (*pl.*) مشروبات mesh-rôubât; (مأکولات) (me'kyôulât); برشی ایچمک — **to take** (büfe) (بوفه) bir shey ichmek; — **room** büfe; (لوقنطه) (loganta). **Refrigerant**, rē-frij'e-rant, (*a.*) مبرد müberrid; سرنلتیجی serinletiji; (*n.*) ملطف mülattuf; — **Refrigerate**, (rē-frij'e-rāt) (*v.a.*) (*cool*) تبرید tebrîd soghoutmaq; سرنلتتمک serinletmek; — **Refrigeration**, (rē-frij'e-râ'shun) (*n.*) تبرید tebrîd; سرنلتمه serinletme; — **Refrigerator**, (rē-frij'e-rāt-ur) (*n.*) مبرد müberrid; (بوز طولای) (bouz dolabu) **Refuge**, ref'uj, (*n.*) ملجأ melje'; (*expedient*) چاره chāre; (*v.a.*) باریندیرمق barundurmaq; **to take** — **Refugee**, (re-fūj'-ē) (*n.*) ملتجی mülteji; مهاجر mühâjir. **Refulgence**, rē-ful'jens, (*n.*) پارلاق parlaqluq; (*lit.*) رونق revnaq; — **Rēful'gent**, (-'jent) (*a.*) پارلاق parlaq; (*lit.*) تابان tâbân. **Refund**, rē-fund', (*v.a.*) اعاده i-âde et.; (*fin.*) اٹفا utfâ et.; تأدیة te'diye et, (*security*) یکی اسهامه تحویل yeni es-hâma tahvil et; — **one's self** matlôubounou almaq.

Refuse, rē-fūz', (*v.a.*) redd et.; qabûl etmemek; (*v. n.*) imtinâ' et.; (*a.*) deyer-siz; (*n.*) süprüntü; — **Refusal**, (rē-fūz'al) (*n.*) redd; عدم حق رجحان ademi qabûl; (*night*) حق رجحان haqqu rûjhân; اختیار ihtiyâr; **to give** — **haqqu rûjhân** vermek. **Refute**, rē-füt', (*v.a.*) redd et.; jerh et.; — **Rēfüt'able**, (*a.*) qâbili jerh; — **Rēfütâ-tion**, (-'shun) (*n.*) jerh. **Regain**, rē-gān', (*v.a.*) تکرار قارائقی tekrâr qazanmaq; اعاده i-âde et.; (*fig.*) تلافی telâfi et.. **Regal -ly**, rē'gal, -i, (*a. ad.*) مکلف mukellef; شاهانه shâhâne. **Regale**, rē-gāl', (*n.*) مکلف ضیافت mü-kellef ziyâfet; (*v.a.*) مکلف ضیافت mü-kellef ziyâfet chekmek; (*fig lit*) تطییب tatyib et.. **Regalia**, rē-gā'li-a, (*n.*) تاج tâj; (*lit.*) müzeyyenât; — **Regality**, (re-gal'i-ti) (*n.*) سلطنت saltanat. **Regard**, rē-gārd', (*n.*) نظر nazar; (*reverence*) حرمت hürmet; اعتبار î'ti-bâr; (*relation*) تعلق te-allouq; مناسبت minâsebet; (*pl.*) احترامات ihtirâmât; (*v.a.*) باق baqmaq; حرمت hürmet et.; **te-allouq** et.; **te-allouq** et.; **â-id ol.**; (*consider*) **add** et.; (*fig.*) ehemmiyyet vermek; **with — to** haqqunda; (نه) نظرآ (e-) gelinje; (نه) حسیله (e-) nazaran; **in — of** hase-bile; **in this** — **bo** housôusda; **my best — s to** arzu hürmet ide-rim!; **with my best — s** احترامات ihtirâmâtü mahsôusamla; — **Rēgārd'ful**, (-'fôol) (*a.*) حرمتکار hürmetkyâr; — **Rēgārd'fully**, (-'fôol-i) (*ad.*) حرمتکارانه hürmetkyârâne; — **Rē-gārd'ing**, (*prep.*) عائد (e-) â-id; (e-) dâ-ir; — **Rēgārd'less**, (*a.*) صابغیسز hürmetsiz; حرمتسز say-gusuz, (*indifferent*) لاقدید lâqayd; — **Rēgārd'lessly**, (-'les-li) (*ad.*) صایما یارق saymayaraq; لاقدیدانه lâqay-dâne. **Regatta**, rē-gat'a, (*n.*) دکن یاریشی

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ž; zh ژ [REG-REG]

deniz yarushu; ياروشلار yarushlar.
Regency, rē'jen-si, (n) نيابت neyābet.
Regenerate, rē-jen'er-āt, (v.a.) احيا ا. ihyâ et; (rel. و fig) اصلاح us-lâh et.; (a.) تازه‌نش tazelenmish; yeni; (rel. و lit.) مظهر هدايت mazharu hidâyet; — **Regeneration**, (rē-jen'er-â'shun) (n) (act) احيا ا. ihyâ; تجديد tejdid; (rel.) هدايت hidâyet; — **Regenerator**, (rē-jen'e-rāt-ur) (n.) مجد müjeddîd; عجي mouhyî.
Regent, rē'jent, (n. و a.) نائب (سلطنت) nâ'ib (-sultanat); (fem.) نائبة nâ-ihe.
Regicide, rej'i-sîd, (n.) (pers) حكمدار قاتلî hükûmdâr qâtîli
Régime, rā-zhēm', (n) طرز tarz; اصول ousôul; (pol.) اداره idâre; (med.) (طرز حیات) rejîm, (tarzu hayât); oid اداره سابقه idâ-reyi sâbuqa; eski اداره idâre; new اداره جديده idâreyi jedide; yeni اداره.
Regimen, rej'i-men, (n) اصول ousôul, قاعده qâ-ide; (med.) رژیم rejîm; پرهيز perhîz; (gram.) (pl.) مفعولات mei-ôulât.
Regiment, rej'i-ment, (n.) آلاي alay; (v.a.) (آلاي) تشكيل a. (alay-) teshkîl et.; — **Regiment'al**, (rej-) (a) آلاي عائد alaya â-id; ... آلاي alay...; (n. pl.) (آلاي) üniforma; (آلاي) (alay elbisesi).
Region, rē'jun, (n) حوالی sâha; حوالی havâli; (sci.) ناحیه nâhiye; (pl.) سکنه nevâhî; (inhabitants) سکنة sekene; polar —s قطبيه nevâhî-i qoutbiyye; — **Regional**, (rē'-jun-al) (a.) محلی mahallî; موضوعی mevzu-i.
Register, rej'is-tēr, (n) سجل sijill; (pl.) سجلات sijillât; (pers.) سجل مأموری sijill me'môrou; (damper) رده‌ولاتور regoulator; ناظم nâzum; (printing) قید qayd et.; (lit.) تسجيل tesjîl et.; ship's — senedi bahri; parish (کوتوک) kilise defteri; — **office**, (n.) (marriage) مناکحات قلمی münâkehât qalemi; (employment) ایش اداره‌خانه‌سی ish idâ-rehânesi; — **Registered**, (rej'is-terd) (a) مقید mou-qayyed; — «letter» «مکتوب» تعهید te-ahhüdlü «mektoub»; — **ton** رسوم rûsûm tonasu, — **Registrar**, (rej'is-ter-ar) (n) مقید mou-qayyid; (births etc.) نفوس مأموری nüfûs me'môrou; — **general** nüfûs müdiri ou-môumîsi, — **Registration**, (rej-is-trâ'shun) (n) قید qayd; (lit.) تسجيل tesjîl; تحریر tahrir; — **Registry**, (rej'is-tri) (n.) قید qayd; (place) سجل دائره‌سی sijil dâ-iresi, (pl.) قيود qouyûd.
Reglet, reg'let, (n) چيزکي قالي chizgi qalubu; جدول jedvel
Regnant, reg'nant, (a.) حاکم hâkim; حکمدار hükûmdâr; (fig.) حکمفرما hü-kûm-fermâ
Regorge, rē-gorj', (v.a.) يوتق yout-maq; (vomit) قوسمق qousmaq, (fig.) تاشمق tashmaq.
Regrate, rē-grât', (v.a.) آلوب صائق alub satmaq; (مطره‌زاقی a.) (madra-bazluq et.); — **Regrater**, (rē-grâ-tër) (n) (مطره‌باز) (madrabaz).
Regret, rē-gret', (n.) تأسف te-essüf; افسه esef; (remorse) ندامت nedâmet; (v.a.) تأسف te-essüf et.; افسه a. esef et.; with — تأسفه te-essüfle; — **Rêgret'ful**, (-'fööl) (a) متأسف müte-essif; مکدر mükedder; — **Rêgret'fully**, (-'fööl-i) (ad.) تأسفه te-essüfle, — **Regrett-able**, (rē-gret'a-bl) (a.) (lit.) مؤسف mü-essef; شایان shâyânu te-essüf.
Regular, reg'ü-lar, (a.) منتظم moun-tazam; (fig.) اصوله موافق ousôule mouvâfuq; (custom) معتاد mûn'tâd; (gram) قیاسی qiyâsî; (n.) (mil.) نظامیه nizâmiye askeri; (pl) عساکر منتظمه asâkiri mountazama; — **ly**, (ad) منتظماً mountazaman; — **Regulâr'ity**, (-'i-ti) (n.) انتظام intizâm.
Regulate, reg'ü-lât, (v.a.) تنظیم tan-zîm; نظام nizâm; (pl) نظامات nizâ-mât; (written) نظامنامه nizâmname; دستور düstour; — **Regulator**, (-'ü-lât-ur) (n.) رده‌ولاتور regoulator; (fig.) ناظم nâzum.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چپو; ch چ; sh ش; th ث; thā, zh ذ [REL-REL]

— **Relator**, (rē-lāt'ur) (n) ناقل nâqil; (jud) مخبر mouhbîr.
Relative, rel'a-tiv, (a) نسبی nisbî;
 (lit) اضافی izâfî; (-to) (respecting) (e-) (ه) دائرہ (e-) â-id (نسبت) (nisbet); (pers.) husum; (pl) اقربا aqrabâ, (gram.) of mine اقربامند aqrabâmdan-dur; one of my — s اقربامند aqrâbamdan biri; — ly, (ad.) نسبت nisbeten..; بالنسبہ bin-nisbe; — **Relativ-ity**, (-i-ti) (n) (lit.) نسبت nisbiyyet; (sci.) اضافی izâfet; (phil) (مسلكى) izâfiyye (-mesleki); theory of — اضافی izâfet nazariyyesi.
Relax, rē-laks', (v.a.) کوششmek gevshtemek; (fig.) تخفیف tahfif et; (med) لينت yumushatmaq; لينت ورمک leynet vermek; (v.n.) کوششmek gevshtemek; (fig.) خفیفههه hafifleemek; yumushamaq; — **Relaxation**, (rē-laks-â'shun) (n.) (act) کوششmek gevshteme; تخفیف tahfif; (state) کوششmek gevsheklik; (med.) لينت leynet.
Relay, rē-lā', (n.) (zo.) حيوان (بدك) (yedeck-) hayvan; (pers.) اكال افرادى ikmâl efrâdu; (electr) مبدلہ mübeddile; (v.a.) تجديد tejdîd et.; (roof) اقطارمق aqartarmq; — **race**, (-rās) (n.) (منزل ياروشى) (menzil yarushu).
Release, rē-lēs', (v.a.) قورتارمق qourtarmaq; (free) برافق buraqmaq; (lit.) عفو utlâq et.; (discharge) عفو afv et.; (right) وار يچمک vaz gechemek; (lease) فراغت ferâgat et.; (ijâru-) تمديد et.; (n.) تخلص tahlis; (lease) ابرا utlâq; عفو afv; (acquittal) تغليه ibrâ; تبرئه tebrî-e; (prisoner) تاهليه tahliye; (jud.) فراغت ferâgat; — **Releaser**, (rē-lēs'er) (n) قورتاران qourtaran; (lit.) خلاصکار halâskyâr
Relegate, rel'e-gât, (v.a.) نفى nevy et.; (jud.) اعاده havâle et.; i-âde et.; — **Relegâ'tion**, (-'shun) (n.) نفى nevy; (lit.) اجلا ijlâ; (jud.) اعاده havâle; i-âde.
Relent, rē-lent', (v.n.) کوششmek gevshtemek; خفیفهه hafifleemek; (fig.) ياولاشلامق yumushamaq; (v.a.) ياولاشلامق yavashlatmaq; (fig.) ياولاشلامق yu-

mushatmaq. — **Relent'ing**, (a.) قابليت تطبيقه mulâyim; yumushaq; ملايم mulâyim; (n.) قابليت تطبيقه hafifleme. — **Relentless**, (a) قاتى يورهههه qatu yürekli; bi-amân. merhametsiz; (lit.) بی آمان.
Relevancy, rel'e-van-si, (n.) مناسبت minâsebet; (applicability) قابليت تطبيقه qâbiliyyeti tatbîqiyye; (jud.) كفايت kifâyet; — **Rel'evant**, (a.) مناسبتدار minâsebetdâr; قابل تطبيق qâbili tatbîq; (jud) كافى kyâfi
Reliable, rē-lî'a-bl, (a.) امين emîn; شايان اعتياد shâyânü i'timâd; — **Reliance**, (rē-lî'ans) (n.) اعتياد i'timâd; امنيت emniyyet; (rel) توكى tevekkül; — **Reliant**, (rē-lî'ant) (n.) كوكنىر güvenir.
Relic, rel'ik, (n.) يادگار yâdigyâr; (lit.) برگزار bergüzâr; (pl.) (rel) مقدسه emânâti mouqaddese.
Relief, rē-lef', (n.) يارديم yardum; امداد imdâd; معاونت mou-âvenet; (fig) اسباط ferahluq; (lit.) قاربتمه inbisât; (art) (n. و ع) a. qabartma; مسن müsennem; (duty) (nebet-) deyişme; sanitary — امداد imdâdu suhhi; — **map**, (n) مسن خريظه müsennem harita, — **society**, (n.) معاونت جمعى mou-âvenet jem-iyyeti.
Relieve, rē-lēv', (v.a.) قورتارمق qourtarmaq; (lessen) تخفیف tahfif et; تسهيل et.; يارديم yardum et.; (help) قاربتمه يابق (art) qabartma yapmaq; (jud.) احقاق iqhâq et.; (نوبت) telâfi et.; (duty) تلایى telâfi et.; (nebet-) deyişdirmek; تسلي et.; (consolate) تبدال tebdil et.; ferahluq فرحلق ورمک tesellî et.; موجب اسباط او. mōu-jibi inbisât ol
Religion, rē-lij'un, (n.) دين dîn; (mezheb); (pl.) اديان edyân.
Religious, rē-lij'us, (a.) دينى dînî; (pers.) متمدن mütedeyyin; (n.) راهب rāhib; — **order** طريقت tariqat; مذهب mezheb; — **Religiously**, (rē-lij'us-li) (ad.) (lit.) ديانسكارانه diyâ-netkyârâne; (fig.) صادقانه sâduqâne.
Relinquish, rē-ling'kwish, (v.a.) ترك terk et.; فراغت ferâgat et;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though et.=etmek; ol=olmaq;

[REL-REM] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

— **Relin'quishment**, (*n.*) ترک terk ; فراغت ferāgat
Reliquary, rel'i-kwā-ri, (*n.*) (*rel*) صندوق sandouqa ; صندق sanduq ; (*jud.*) مديون medyoun
Relish, rel'ish, (*n.*) لذت lezzet ; طات tad , (*fig.*) میل meyl ; مرآق merâq ; (*sauce*) صالچه salcha ; (*by-dish*) چور cherez ; مزه meze ; (*v.a.*) کيتمک hoshouna gitmek ; سومک sevmek ; (*lit.*) متلذذ او. mütelezziz ol. ; (*v.n.*) لذتي tatlu gelmek ; لذتي lezzetli ol ; — **Rel'ishing**, (*a*) لذت leziz ; (*lit.*) اشتها ishtihâ âver ; خوش hosh.
Reluctant, rē-luk'tant, (*a.*) چيکينک chekingen ; (*lit.*) مجتنب müjtenib ; (*unwilling*) غير متاييل gayri mütemâ-yil ; (*ad.*) ايمتمز istemez ; — **ly**, (*ad.*) چيکينهرک istemeyerek ; — **Reluctance**, (rē-luk'-tans) (*n.*) چيکينمه chekinme ; ايمتمزک isteksizlik ; (*lit.*) عدم تمايل ademi temâyül
Rely, rē-li', (*v. n.*) کونتمک güvenmek ; اعتقاد i'timâd et .
Remain, rē-mān', (*v.n*) قالمق qalmaq ; (*n. pl*) جسد jessed ; (*works*) متروکات metrôukyât ; — **Remainder**, (rē-mān'dēr) (*n*) متباق qalan ; متباق mütebâqi.
Remand, rē-mand', (*v.a.*) کوندرمک geri geundermek ; اعاده i-âde et ; تعلق tâ-lîq et. ; (*n.*) اعاده i-âde ; (*pers*) توقيفخانه يه اعاده (it has been remanded for « a week ») . بر هفته تأخير ايبدلي edildi, (*jud.*) عايمه کلهجک هفته يه تعلق (bir hafta « te'hîr edildi, mouhâkeme gelejek haftaya tâ'lîq edildi.
Remark, rē-mārk', (*n.*) مطالعه moutâlâ ; مشاهدہ (observation) ihtâr ; احتطار müşâhede ; دقت diqqat ; (*mark*) اشارت ishâret ; (*pl*) مطالعات moutâlât ; بيان müşâhedât ; (*v.a.*) اخطار beyân et. ; دقت ihtâr et. ; — **Remarkable**, (rē-mārk'a-bl) (*a*) شايان shâyânu diqqat ; (*extraordinary*) فوق العاده fevqal-âde ; مشهور mesh-hôur ; — **Remarkably**, (rē-mārk'a-bli) (*ad.*) شايان shâyânu diqqat

sôuretdē; فوق العاده fevqal-âde ; — **Remarkableness**, (rē-mārk'a-bl-nes) (*n.*) فوق العادليک fevqal-âdelik ; — **Remarked**, (rē-mārk'd') (*a*) مارقالی marqalı ; اشارتلی ishâretli ; (*fig.*) مشهور mesh-hôur.
Remarry, rē-mar'i, (*v. n.*) تکرار اولمک tekrâr evlenmek.
Rembrandt, rem'brant, (*n. pr*) رمبراند rembrand ; — **Rembrandtesque**, (rem-bran-tesk') (*a*) رمبراند طرزنده rembrand tarzunda.
Remedy, rem'e-di, (*n.*) چاره chârē ; (*med.*) علاج ilaj . (*v.a.*) بولق chârē boulmaq ; بر طرف ا. ber-taraf et. ; — **Remē'diable**, (*a.*) چاره سی بولور chârēsi boulounour ; (*med.*) قابل تدای qâbili tedâvî ; — **Remē'dial**, (*a.*) تدبیری chârē qâbillinden ; چاره ساز tedbîrî ; — **Rem'ediless**, (*a.*) چاره سز chârēsiz ; دوزملز düzelmez.
Remember, rē-mem'bēr, (*v.a.*) خاطرلامق haturlamaq ; در خاطر ا. der-hâtur et. ; (*mention*) یاد ا. yâd et. ; (*money*) پاره para vermek ; قوللامق qolla-maq ; — **me to...** ! سلام سويله يکزن (e-) selâm seuyleyiniz ! — **Rē-mem'brance**, (-'brans) (*n.*) خاطره hâtura ; حافظه hâfuza ; (*written*) نوت not ; قيد qayd ; (*compli-ment*) سلام selâm ; احترام ihtirâm ; in : خاطراسی ایچون hâturasu içün ; (*lit.*) تذکارا tezkyâren.
Remind, rē-mînd', (*v.a.*) خاطرلاتمق haturlatmaq ; خاطره کيتيرمک hatura ge-tirmek ; — **Reminder**, (rē-mînd'ēr) (*n.*) خاطرلاتیجی haturlatuju ; — **Rē-mînd'ful**, (-'fōol) (*a*) (pers.) اونوتار ounoutmaz.
Reminiscence, rem-i-nis'ens, (*n.*) خاطره hâtura ; (*pl.*) خاطرات hâturât.
Remise, rē-mîz', (*v.a.*) (*jud*) فراغت ferâgat et. ; (*n.*) فراغت ferâgat ; اعاده i-âde.
Remiss, rē-mis', (*a*) دقتسز diqqat-siz ; ايمالجي ihmâlji ; — **ly**, (*ad.*) ايمالک ايمالک ايمالک ihmâlkyârâne ; — **Remis-sible**, (rē-mis'i-bl) (*a.*) ايديله ييلير qâ-bili müsâmehe ; — **Remission**, (rē-mish'un) (*n.*) ايمال imhâl ; (*fig.*) ايمال ihmâl ; تسبب teseyyüb ; (*pardon*) عفو afv ; مسامحه müsamehe ; (*rel*)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine:

môte; foot; mōōn; shut; mûte, very, tû چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ز [REM-REN]

خفيعله mâgferet; (*abatement*)
hafifleme, سكونت sũkyõunet
Remit, rē-mit', (*v.a.*) اءاده i-âde et;
(*relax*) تخفيف tahfif et.; (*pardon*)
افء afv et.; باءشلامق bâshlamaq;
(*money*) كوءءءرمك geundermek;
irsâl et.; (*transfer*) نقل naql et.;
(*v.n.*) خفيعله مك hafiflemek; (*n.*) (*jud*)
ءءاله havâle; تءليء teblig, — **Rem-
ittal**, (rē-mit'al) (*n.*) تءليم teslîm;
— **Remittance**, (rē-mit'ans) (*n.*)
— **Remittance**, (rē-mit'ans) (*n.*)
ارسال irsâlât; (*money*) پاره para;
(*v.n.*) هءاله havâle; — **Remitter**, (rē-
mit'er) (*n.*) (*pers*) هءاله كوءءءءر ha-
vâle geunderen; (مرسل) (mürsil);
(*jud.*) اءاده حقوق i-âdeyi houqõuq;
استءءاء istirdâd
Remnant, rem'nant, (*n.*) بقيه ba-
qiyye; ئارچه mütebâqî, (*cloth*)
parcha; قوپون qoupon.
Remodel, iē-mod'l, (*v.a.*) تعءءل i-
tâ'dil et.; اصلاح uslâh et..
Remonstrance, rē-mon'strance, (*n.*)
ءءءر tâ'zîr; اءطار ihtâr, — **Rēmon-
'strant**, (a و n) ءءءركار tâ'zîr-
kyâr; — **Rēmon'strate**, (-'strât)
(*v.n.*) اءطار ihtâr et.; ءءءر tâ'zîr et.;
اىءء ihtâr et..
Remorse, rē-mors', (*n.*) ءءاء ne-
dâmet; عذاب وءءان azâbu vijdân;
— **Remorseful**, (iē-mors'fõol) (*a.*)
ءءءم nâdim; — **Remorsefully**, (iē-
mors'fõol-i) (*ad.*) ءءاءءه nedâmetle;
— **Remorseless**, (iē-mors'less) (*n.*)
ءءءء lâ-qayd; (*cruel*) ءءءء gaddâr.
Remote, re-mõt', (*a.*) اوراق ouzaq;
(*lit.*) بعء ba-id; (*little*) پءك pek
az; اوراقءن jüz-i; — **ly**, (*ad.*)
ouzaqdan; — **ness**, (*n.*) اوزاءلق
ouzaqluq.
Remount, rē-mownt', (*v.*) تءكرار
tekrâr binmek; (*n.*) رءءءء remont;
(*zo*) بءءءر beygir.
Remove, rē-mõv', (*v.a.*) قاءءءرمق qal-
durmaq; (*fig.*) ارءاله a. ref et.;
izâle et.; (*pers.*) ءءل azl et.; (*v.n.*)
نقل naql et.; كءءءم gitmek; (*n.*)
ءءءء mesâfe; (*promotion*) ءءءء ter-
fi'; (*change*) تءءءل tebeddül;
tebdîl; نقل naql; — **Removal**,
(rē-mõv'val) (*n.*) قاءءءرمه qaldurma;
نقل naql; (*fig.*) رءء ref; ازءله izâle;

(*pers.*) ءءل azl; تءءءل tebdîl; —
Removed, (rē-mõv'd') (*a.*) اوراق
ouzaq; اوراقءن ouzaqdan.
Remunerate, rē-mũ'ne-rât, (*v.a.*)
ءءءءءر üjretini vermek; (*fig.*)
ءءءءم tatmîn et.; — **Rēmũ'ner-
able**, (-'ne-ra-bl) (*a.*) مكفاءءه lâ-
mũ-kyâfâta lâyuq, — **Rēmũnerâ'tion**,
(-'shun) (*n.*) ءءءر üjret; (*recom-
pense*) مكفاءء mũkyâfât, — **Rēmũ'nerâ'tive**, (tiv)
(*a.*) كءءءءر kyârli; استفاءءه istifâdeli;
— **Rēmũ'neratory**, (-'ne-ra-to-ri)
(*a.*) مكفاءء قاءءلءن mũkyâfât qabilin-
den.
Renaissance, re-nâ'sans, (*n.*) رءءءءءءء
reunessâns; (*lit.*) ءءءء tejeddüd;
ءءءء intibâh.
Rencounter, ren-kownt'er, (*n.*) مءاءءه
mousâdeme; (*v. a.*) ءءاءء tesâ-
düf et.; چارپءشمق charpushmaq
Rend, rend, (*v.a.*) ءءءءق yurtmaq;
(*v.n.*) ءءءءلق yurtulmaq
Render, ren'dër, (*v.a.*) ءءءق yapmaq;
ءءء itmek; لءءءءرمك leshdirmek;
(*return*) رء redd et.; اءءه i-
âde et.; (*perform*) اءء ifâ et.;
(*jud.*) چاءق i'tâ et.; (*mus.*)
ءءءء chalmaz; (*translate*) ءءءء terjü-
me et., نقل naql et.; (*clarify*)
ءءءء tasfiye et.; ارءءم eritmek;
(*n.*) تءليم teslîm; (*payment*)
ءءء hesâb; ءءءء te'diyyât, — **Ren-
dëring**, (*n.*) ءءء naql; ءءء terjü-
me; (*interpretation*) ءءءء tefsîr.
Rendez-vous, ren'de-võõ, or räng',
(*n.*) ءءءء randevõu; ءءءء mülâ-
qât; بءلءشمه bouloushma, (*v. n.*)
بءلءشمق bouloushmaq.
Rendition, ren-di'shuu, (*n.*) تءليم
teslîm; نقل naql.
Renegade, ren'ē-gād, (*n.*) ءءءء deun-
me; (*lit.*) مرءء mürtedd.
Renew, rē-nũ', (*v.a.*) ءءءء te-
jîd et.; (*fig.*) ءءءء te'kid et.;
(*begin*) تءكرار باشلامق tekrâr bashla-
maq; (*invigorate*) ءءءءءءء janlan-
durmaq; اءءه ihyâ et.; — **Re-
newable**, (rē-nũ'a-bl) (*a.*) قاءل
qâbili tejdîd; — **Renewal**, (rē-
nũ'al) (*n.*) ءءءء tejdîd; (*fin*) ءءءء
temdîd; (*rel.*) هءءء hidâyet.
Rennet, ren'et, (*n.*) (zo) شءء shir-

only; routine, thrõugh; tuck; mûsée; give; join, though, et.=etmek; ol.=olmaq.

[REN-REP] (انکلیزجه کلمات تکلفی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mīne;

dan; (*apple*) tatlu elma
Renounce, rē-nouns' (*v.n*) وار کیمک
 vaz geçmek; فراغت ا. terk et.; —
 ferâgat et.; (*reject*) redd et.; —
Renouncement, (rē-nouns'ment)
 (n) فراغت ferâgat; رد redd, — **Re-**
nouncer, (rē-nouns'er) (n) فرغ
 fârig.
Renovate, ren'ô-vât, (n) تجدید
 tejdîd et.; تازه تازمه tazelemek; —
Renôvâ'tion, (-'shun) (n) تجدید
 tejdîd; (*force*) قوت taze kuvvet;
 (*rel.*) هدایت hidâyet; — **Ren-**
ovator, (-'ô-vât-ur) (n) مجدد mü-
 jeddid.
Renown, rē-nown', (n) شان shân;
 شهرت sheuhret; — **Renowned**, (rē-
 nown'd') (a) مشهور mesh-hôur,
 (*illustrious*) شانی shânlû.
Rent, rent, (n) کیرا kirâ; ایجار ijâr;
 (*v.a.*) کیرالاما kirâlamaq, (*let*)
 کیرایه kirâya vermek; ایجار ijâr et.;
 (*hold*) استیجار isti-jâr et.; — **day**, (-dâ) (n)
 تقیط کونی taxît günû, — **free**, (-frê) (a)
 کیراسیز kirâsuz; مجاناً mejjânen; —
Rent'al, (n) کیرا kirâ; اجاره ijâre.
 (*roll*) مستأجرین حدود müste'jirin jed-
 veli; — **Rent'ér**, (n) کیراجی kirâ-
 ju; اورمک müste'jir; (*v.a.*) اورمک
 eurmek.
Rent, rent, (n) (fissure) یاریق yaruq;
 یورتیق yurtuq
Rentier, rong-tiâ', (n) ایراد صاحی
 îrâd sâhibi; (*pl*) اصحاب عقار es-hâ-
 bu aqâr.
Renunciation, rē-nun-si-â'shun, (n.)
 ترک terk; فراغت ferâgat; (*rejection*)
 رد redd.
Reordain, rē-or-dân', (*v.a.*) تأکید
 te'kid et.; — **Reordination**, (rē-
 or-di-nâ'shun) (n) تأکید te'kid.
Reorganise, rē-or-gan-iz, (*v.a.*) تنسیق
 tensîq et.; — **Rēorganizâ'tion**,
 (-ni-zâ'shun) (*act*) تنسیق tensîq;
 (*pl*) تنسیقات tensîqât
Repair, rē-pâr', (n) تعمیر tâ'mîr; (*pl.*)
 تعمیرات tâ'mîrât; (*fig.*) تضمین tazmîn;
 (*abode*) یاتاق yataq; (*lit.*) اختفا ihtî-
 fâgyâh; (*v.a.*) تعمیر tâ'mîr et.; (*fig.*)
 تلافی telâfi et.; — **tazmîn** et.;
 (*v.n.*) تعمیر گیتmek; **under** —
 تعمیرده tâ'mîrde; — **Repairer**, (rē-pâr'ér)

(n.) ضامن zâmin.
Reparation, rē-par-â'shun, (n.) تعمیر
 tâ'mîr, (*pl*) تعمیرات tâ'mîrât; (*fig.*)
 تضمین tazmînât, — **commission**
 tâ'mîrât qomisyonou;
 — **Reparable**, (rē-p'a-ra-bl) (a.)
 تلافیسی qâbili tâ'mîr; (*fig.*) قابل تعمیر
 telâfisi mümkûn; — **Repara-**
bly, (rē-p'a-ra-bli) (*ad*) قابل تعمیر صورتده
 qâbili tâ'mîr sôuretdê; — **Repara-**
tive, (rē-par'a-tiv) (a) تعمیری tâ-
 mîri; (*fig.*) تضمینی tazmînî; (n.) چاره
 chârê.
Repartee, rep-ar-tê', (n.) (سریع) مقابلہ
 (serî'-) mouqâbele; (حاضر) جواب
 (hazur-) jevâb; (*v.n.*) هان جوابی ویرمک
 hemen jevâbunu vermek; ظرفانه
 zarîfâne mouqâbele et..
Repartition, rē-par-tish'un, (n.) تکرار
 tekrâr taxîm
Repas, rē-pas', (*v.*) تکرار کیمک tekrâr
 geçmek; عودت avdet et..
Repast, rē-past', (n) یemek طعام
 ta-âm; (*v.a.*) یسلهmek beslemek; (*v.n.*)
 یemek yemek
Repatriation, rē-pat-ri-â'shun, (n)
 vatana i-âde وطنه اعاده iskyân.
Repay, rē-pâ', (*v.a.*) گری ویرمک geri
 vermek; اعاده i-âde et.; (*again*)
 tekrâr vermek; (*v.n.*) تکرار ویرمک
 eudemek; دیمک deymek; —
Repayable, (rē-pâ'a-bl) (a.) اعادهسی
 i-âdesi meshrout; (*due*)
 — **Repay-**
ment, (rē-pâ'ment) (n.) اعاده i-âde;
 تادیه te'diye
Repeal, rē-pêl', (n) لغو fesih;
 لغو lagv; (*v.a.*) لغو fesih et.; — **Repealable**, (rē-pêl'a-
 bl) (a.) قابل لغو qâbili fesih.
Repeat, rē-pêl', (*v.a.*) تکرار tekrâr
 et.; (*v.n.*) تکرار چالماq chalmaq; (*n.*)
 تکرر tekerrür, — **Repeated**, (rē-pêl'd)
 (a) مکرر mükerrer; — **Repeatedly**,
 (rē-pêl'd-li) (*ad*) مکرراً mükerreren;
 — **Repeating**, (rē-pêl'ing) (a.) تکرار
 tekrâr tekrâr; — **Re-**
peater, (rē-pêl'ér) (n) تکرار لایچی
 tekrâr layuju; (*watch*) چالار جیب ساعت
 chalar jeb sâti; (*scr*) مکرر mükerrir;
 — **Repeating**, (rē-pêl'ing) (a.) مکرر
 mükerrir; (n.) حیلہ hîle.
Repel, rē-pel', (*v.a.*) دفع def et.;
 پسکورتmek (mil.) گری itmek;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte, very, tû چوپو; ch ج, sh ش; th ث; zh ز [REP-REP]

püskürtmek; — **Repellent**, (rē-pel'ent) (a. مع n) (sci) دافع dâfi'; (waterproof) سو گچمن sou gechmez; (cl) موشامبه moushamba; — **Repelling power**, قوه دافعه qouvveyi dâfi-a.

Repent, rē-pent', (v. n.) پشیمان او. pishmân ol.; (v. n.) nedâmet et.; (rel) توبه a. tevbe et.; (a) یرده سورونور isteğfâr et.; (a) زایف zâyif; — **Rēpent'ance**, (-'ans) (n.) پشیمانلیق pishmânluq; (v. n.) nedâmet; (rel) توبه tevbe; — **Rēpent'ant**, (a.) نادم nâdim; (n) توبه کار (rel) tevbe-kyâr.

Repercussion, rē-pēr-kush'un, (a) عکس ax; انکاس in-ikyâs; (med.) ارتدا irtidâ.

Repertoire, rep'ēr-twor, (n.) رده-رتووار repertüvâr; فهرست liste; لیسته fihrist.

Repertory, rep'ēr-to-ri, (n.) مخزن mahzen; آنبار anbar.

Repetition, rep-ē-tish'un, (a.) تکرار tekrâr; تکرر tekerrür; (recitale) تقریر taqrîr; — **Repēt'itor**, (-'i-tur) (n.) مذاکره چی (pers) müzâkhereji; معمل mou-allim.

Repine, rē-pin', (v. n.) (دائما) شکایت a. (dâ-imâ-) shikyâyet et.; سویلنمک seuylenmek; (lit.) تظلم tezallüm et.; — **Repī'ning**, (n.) شکایت shikyâyet; عدم ممنونیت ademi memnûniyyet; (a.) مشکئی müshtekî; — **Repī'ningly**, (-li) (ad.) مشکئیانه müsh-tekiyâne.

Replace, rē-pläs', (v. a.) یرینه قویق yerine qomak; اعادة i-âde et.; (substitute) اقامه iqâme et.; تبدیل tebdil et.; (take) یرینه گچمک yerine gechmek; (a.) خلف ol.; — **Replacement**, (rē-pläs'ment) (n) یرینه yerine vazû; اعادة i-âde; (pers.) استیلاف istihlâf.

Replenish, rē-plen'ish, (v. a.) تکرار tekrâr; دولدورمق doldourmaq; (sci) املا a. imlâ et.; (fig.) ییغمق yughmaq.

Replete, rē-plēt', (a.) طولو dolou; مبدول dolmoush; (abundant) مبدول mebzûl; — **Replē'tion**, (-'shun) (n.) طولولوق fazlaluq; (med.) طولولوق

dolgounlouq; (lit.) امتلا imtilâ.

Replica, rep'li-ka, (n) (art) عینی aynu, (mus) تکرر tekerrür.

Replication, rep-li-kâ'shun, (n) (jud) مقابل mouqâbil jevâb; مقابل mouqâbele; (art) عینی aynu; صورت sôuret, (repetition) تکرار tekrâr; (fold) قیورلما quvrulma; قیورم quvrurum; — **Rep'licative**, (-'li-kât-iv) (a) jevâbi; مقابل mouqâbil; (sci.) مطوی matvî; (sarulu) (sarulu).

Reply, rē-pli', (n.) جواب jevâb, (fig.) جواب ویرمک (v. n.) mouqâbele; jevâb vermek; (fig.) مقابل mouqâbele et; (v. a.) قیورمق quvrur-maq

Report, rē-pōrt', (n.) (written) راپور rapor; تقریر taqrîr; (rumour) روایت rivâyet; خبر haber; (pl) خبرلر haberler; معلومات mâ'lômât; (description) افاده ifâde; تعریف tâ'rîf; (noise) گورولتو gürültü. ses. (v. a.) ihbâr et.; ینلدریمک bildirmek; (relate) تعریف tâ'rîf et.; حکایه hikâyê et.; (circulate) اشاعه ishâ-a et.; (notes) قید qayd et.; ضبط zabt et.; (echo) عکس ax et.; (v. n.) راپور rapor et.; — **Reporter**, (rē-pōrt'er) (n) (journals) خبر mounhbir; — **Rēpōrt'ing**, (n.) مounhbirlik; to be reported of ...ri-vâyet edilmeq; ...seuylenmek; روایت ایدلمک ...ri-vâyet edilmeq.

Repose, rē-pōz', (v. a.) قویق qomak; یاتیرمق yaturmaq; (trust) اعتقاد i'timâd et.; (calm) تسکین teskin et.; (v. a.) دورمق dourmaq; (sleep) یاتق yatmaq; (on) (fig.) (e-) güvenmek; (e-) i'timâd et.; (e-) istirahat; (art) آهنگ âhenk; — **Reposed**, (rē-pōzd') (a.) ساکن sâkin; (pers.) مستراح müs-terih.

Reposit, rē-poz'it, (v. a.) دپو depo et.; (fig.) تودیع tevdi' et.; — **Repositor**, (rē-poz'it-to-ri) (n.) دپو depo; مخزن mahzen.

Repossess, rē-poz-zes', (v. a.) تکرار tekrâr; استرداد is-tirdâd et..

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=elmek; ol.=olmaq.

[REP-REP] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mīne;

Repoussé, rē-pōū'sā, (a) (ant) قارتمه qabartma; قیرا qabara.

Reprehend, rep-rē-hend', (v.a.) سرزینش serzinsh et.; — **Reprēhen'sible**, (-'si-bl) (a) شایان تقبیح shâyânü taqbîh; — **Reprēhen'sion**, (-'shun) (n) مؤأخذة taqbîh; (lit.) مؤأخذة mü-âhaze; — **Reprēhen'sive**, (-'siv) (a.) سرزنشلی taqbîhkyâr; sersinslîli; — **Reprēhen'sively**, (-'siv-li) (ad.) سرزنشله serzinshle; سرزنشلی taqbîhkyârâne.

Represent, rep-rē-zent', (v.a.) تمثیل temsîl et.; (theatre) اوینامق oynamaq; — **Representable**, (rep-rē-zent'a-bl) (a) اوساته ییلیر qâbili temsîl, oynanabilir; — **Representation**, (rep-rē-zent-â'shun) (n.) (act) تمثیل temsîl; (image) تصویر tasvîr; (fig.) تمثال timsâl; (theatre) اویون oyoun, (lit.) تمثیل temsîl; (delegation) وکالت vekyâlet; (participation) اشتراك ish-tirâk; hisse; (statement) افاده ifâde, تعريف tâ'rîf; — **Representative**, (rep-rē-zent'a-tiv) (a.) تمثیلی temsîlî; (n.) مثل mûmessîl; (com. & jud) وارث vekîl; (heir) vâris, — **faculty** قوهٔ تمثیلی qouveyi temsîliyye; تمثیل tehayyûl; house of — s مجلس mejlîsi mûmessîlîn; (مبعوثان) (meb-ousân); — **Representatively**, (rep-rē-zent'a-tiv-li) (a.) تمثیلسن temsîlen; وكالة vekyâleten.

Repress, rē-pres', (v.a.) باصدیرمه basdurmaq; منع men et.; — **Repression**, (rē-pres'hun) (n) باصدیرمه basdurma; منع men; (lit.) تقیید taqyîd; — **Repressive**, (rē-pres'iv) (a.) (lit.) زجری zejri; — **Repressively**, (rē-pres'iv-li) (ad.) زجرآ zejren

Reprive, rē-prēv', (v.a.) تعلیق tâ'liq et.; امهال te'hîr et.; (lit.) امهال imhâl et.; (n) مهلت mühlet; (fig.) سکونت sükyûneti mouvaqate

Reprimand, rep'ri-mand, (n) تکیدير tekdîr; (v.a.) تکیدير tekdîr et.; آزارلامق azarlamaq

Reprint, rē-print', (ad) تکرار ناصق tekrâr basmaq; (n) یکنی طبع yeni tabu'.

Reprisal, rē-pri'zal, (n) مقابله maulâ mouqâbele bil-misl.

Reproach, rē-prōch', (n) تقييح taqbîh; (object) قباح qabâhat; نقصان noxân; (v.a.) تقييح taqbîh et.; qabâhat boulmaq; — **one's self** کندینه قباح kendine qabâhat boulmaq; نادم nâdim ol; — **Reproachable**, (rē-prōch'a-bl) (a.) شایان تقبیح shâyânü taqbîh; — **Reproachful**, -ly, (rē-prōch'fōol, -i) (a & ad.) تقييحکارانه taqbîh-kyârâne; — **Reproachless**, (rē-prōch'les) (a.) مکمل mükemmel

Reprobate, rep'rō-bāt, (a & n.) سفیل sefil; ملعون mel-ûun, (v.a.) تلعین tel-in et.; — **Reprōbātion**, (-'shun) (n) (act) رد redd; تلعین tel-in; (rel.) خلالت dalâlet; (mil) ترد tard; اخراج ihrâj

Reproduce, rē-prō-dūs', (v.a.) تکرار tekrâr; حاصل tekrâr hâsul et.; (represent) قوپیه qopye et.; (copy) قوپیه qopye et.; (lit.) استنساخ istinsâh et.; — **Reproducer**, (rē-prō-dūs'ër) (n.) مستحصل müstahsul, (phonograph) دیافرام diyafraam; — **Reproduction**, (rē-prō-duk'shun) (n) (act) تولید tevîd; (repetition) تکرار tekrâr; (work) یکنی تمثیل yeni temsîl; (copy) اقتباس iqtibâs; (act) صورت sôuret; (generation) نسل tenâsül; faithful — تماماً tamâmen aynu; — **Reproductive**, (rē-prō-duk'tiv) (a.) تولیدی tevîdî; (phil.) تناسلی tenâsülî; مصور mousavvir; (fig.) مشر müsmir; — **organs** (so.) اعضای تناسله âzâyü tenâsülîyye; — **Reproductivity**, (rē-prō-duk-tiv'ı-ti) (n) (lit.) ولودیت velôdiyyet; (استثمار) (istismâr)

Reproof, rē-prōōf', (n) تکیدير tekdîr; تقييح taqbîh.

Reprove, rē-prōōv', (v.a.) تکیدير tekdîr et.; آزارلامق azarlamaq; (fig.) تقييح taqbîh et.; — **Reprovable**, (rē-prōōv'a-bl) (a.) تکیديره لایق tek-dîre lâyıq; (fig.) شایان تقبیح shâyânü taqbîh; — **Reprover**, (rē-prōōv'ër) (n) تکیدير ایدن tekdîr eden; — **Reprovingly**, (rē-prōōv'ing-li) (ad.) تکیديرکارانه tekdîr-kyârâne.

Reptile, rep'til, (a) یرده سورونیر yerde sürünür; (lit.) زاحمه zâhife; (fig.) دنی

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش, th ث, th ذ, zh ز [REP-REQ]

denî, rezil, (*n pl*) (*lit.*) حيوانات
hayvânâtü zâhife.
Republic, rē-pub'lik, (*n*) جمهوريت jüm-
hōuriyyet; (*pl*) جمهيري jemâhîr, —
of letters (*lit.*) جمهور اما jümhōuri
üdebâ; — **Rēpub'lican**, (-'lik-an) (*a*)
جمهوريت... jümhōuriyyet...; (*lit.*)
جمهوريت jümhōuri; (*n*) جمهوريت پرور jüm-
hōuriyyet-perver; — **Rē-
pub'licanism**, (-'lik-an-izm) (*n.*)
جمهوريت پرورچي jümhōuriyyet-perver-
lik.
Republish, rē-pub'lish, (*v.a.*) تکرار
tekrâr neshr et.; — **Rēpub-
lica'tion**, (-li-kâ'shun) (*n*) تکرار نشر
tekrâr neshr.
Repudiate, rē-pū'di-ât, (*v.a.*) انکار
inkâr et.; — **redd** et.; (*divorce*)
تatlîq et.; بوشامق boshamaq; — **Rēpū'diable**, (*a.*) قابل رد qâbili
redd; (*fig.*) مردود merdôud; — **Rē-
pūdiâ'tion**, (-'shun) (*n.*) انکار in-
kyâr; — **Rēpū'diator**, (-'ât-ur) (*n.*)
مکر münkir.
Repugn, rē-pūn', (*v.a.*) مخالفت mou-
hâlefet et.; — **Repugnance**, (rē-
pug'nans) (*n.*) نفرت nefret; —
istikrâh; (*reluctance*) چکینه chekin-
me; — **Repugnant**, (rē-pug'nant)
(*a*) ضد zudd; متضاد müteneffir; —
Repugnantly, (rē-pug'nant-li) (*ad.*)
کرها kerhen; نفرتله nefretle.
Repulse, rē-puls', (*n*) دفع def; (*fig.*)
رد redd; (*v.a.*) دفع def et.; —
redd et.; (*mil*) یوسکورت مک püskürt-
mek; — **Rēpul'sion**, (-'shun) (*n*)
دفع def; (*sci*) قوه دفعه qouvveyi
dâfi-a; — **Rēpul'sive**, (-'siv) (*a.*)
نفرت nefret; — **Rēpul'sive**, (-'siv) (*a.*)
کریه dâfi' (*fig.*) کریه kerih; —
Repulsively, (rē-puls'iv-li) (*ad.*)
کریه صوریته kerih sôuretede.
Repurchase, rē-pur'châs, (*v.a.*) تکرار
tekrâr satun almaq; صاون آلق
tekrâr moubâyâ et.; (*n.*) مایه
tekrâr moubâyâ.
Repute, rē-pūt', (*n.*) اعتبار i'tibâr;
شهرت sheuhret; حیثیت haysiyyet;
(*opinion*) قناعت qanâ-at; (*v.a.*) اعتبار
i'tibâr et.; — **Rep-
utable**, (*a.*) معروف mâ'rôuf, اعتباری

i'tibârlu; (*honourable*) محترم mouh-
terem; — **Rep'utably**, (-bli) (*ad.*)
ناموسکارانه haysiyyetkyârâne;
— **Repūtâ'tion**, (-'shun) 'n) شهرت sheuhret; (*credit*)
اعتبار i'tibâr, (*honou*) حیثیت hay-
siyyet; شرف sheref, — **Rēpūt'ed**,
(t'd) (*a*) معدود mâ'dôud; (*rumoured*)
مروی mervî; — **Reputedly**, (rē-
pūt'd-li) (*ad.*) تواری tevâtiren; —
Rēpūte'less, (*a*) اعتبارساز i'tibârsuz.
Request, rē-kwest', (*n*) رجا rijâ;
(*demand*) طلب taleb; آرزو arzôu;
(*written*) استدعا istid-â; (*v.a.*) رجا
rijâ et.; طلب taleb et.; آرزو arzôu et., in —
revâjda; — **iste-**
nirse; ایسته نیرسه — **on** —
taleb vouqôun'da; وقوعنده
at the — of اوزرینه istid-â; (*in-*)
(*in-*) طلبی اوزرینه; — **Requester**, (rē-
kwest'er) (*n.*) طالب tâlib; مستدعی
müsted-i.
Requiem, rē'kwi-em, or rek', (*n.*)
ایستی استراح روح آیی
dou-â.
Require, rē-kwir', (*v.a.*) طلب taleb
et.; ایستمek; (*need*) احتیاج ihtiyâj ol.;
محتاج mühtâj ol.; — **it is required**
لزام ol.; — **lâzumdur**! لا رمدرد
mat-lôubdur! — **Requirement**, (rē-
kwir'ment) (*n.*) طلب taleb; (*need*)
احتیاج ihtiyâj; (*pl*) احتیاجات ihtiyâjât;
(*fig.*) ایجابات ijâbât.
Requisite, rek'wi-zit, (*a*) لازم lâzum;
(*indispensable*) مبرم mübrem; الزم
elzem; (*needful*) محتاج mühtâj; (*n.*)
احتیاجات ihtiyâjât; — **Requisition**, (rek-wi-
zish'un) (*n*) طلب taleb; (*act*)
استدعا istid-â; دعوت dâvet; (*mil.*)
تکالیف reh rekizisyon طلب ا. (*v.a.*)
tekyâlifi harbiyye; — **vaz-u**
yad et.; — **ende-**
mek, — **i-âde** et.; (*recompense*)
مکافات mükyâfât yapmaq; —
Requital, (re-kwit'al) (*n.*) قارشیلق
qarshuluq; بدل bedel; مکافات mü-
kyâfât; — **qarshu-**
luq olarak; — **mükyâfâten**.

only; routine through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq;

[RES-RES] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) **act; chānge; cārd; red, mē, hēr, in, mine;**

Rescind, rē-sind', (v.a.) (jud) فسخ ا. fesih et; ا. ابطال ibtāl et..

Rescission, rē-sizh'un. (n) (jud) فسخ fesih; ا. ابطال ibtāl

Rescript, rē'skript, (n) اراده irāde; امر emr.

Rescue, res'kū, (v.a.) قورتارماق qour-tarmaq; ا. تخلص tahlīs et.; (n) تخلص halās; قورتولما qourtoulma; (act) تخلص tahlīs; (forcibly) جبراً imdād! امداد! ! yetishin! ! — **Res'cuer**, (-'kū-er) قورتاران qourtaran; (lit.) خلاصکار halāskyār.

Research, rē-sērch' (n) تحری tehar-rî; تدریق tedqîq. (pl.) تهریات tehar-riyyât; (یکیدن) tedqîqât; (v) تدریقات (yeniden-) tedqîq et; تحری a. teharri et..

Resemble, rē-zem'bl, (v.a.) بکزه‌مک benzemek; مشابهة müşâbih ol.; — **Resemblance**, (rē-zem'bl-ans) (n.) مشابهة müşâbehet; (pl.) تشابه teshâbüh; عینی aynu; — **Resembling**, (rē-zem'bl-ing) (a.) مشابهة müşâbih

Resent, rē-zent', (v.a.) قیزمق quz-maq; (lit.) منفعل münfa-il ol.; — **Resentful**, (rē-zent'fōl) (a.) متفعل quzgun; کینلی kînli; (lit.) منفعل münfa-il; — **Resentment**, (rē-zent'ment) (n.) کین غضب gazebe; کین kîn. (lit.) افعال infu-âl; تهور tehevür

Reserve, rē zerv', (n.) احتیاط ihtiyât; یدک yedek; (mil.) احتیاط ihtiyât; (funds) احتیاط آله‌سی ihtiyât aqjesi; (احتیاط سرمایه) (ihtiyât ser-mâye); (fig.) وقار veqâr; (caution) قیود teqayyüd; (pol. مع pl.) قیود qouyüd; تقييدات taqyidât; (au-cution) آلیقومه aluqoma; (توقیف) صاقلامق mouhâfaza; (v.a.) صاقلامق mouhâfaza et.; vithout همه حال behe-mehâl; قطعاً qat-uyyen; (lit.) بلا bilâ taqyidât; — **officer**, (-ofis-er) (n.) احتیاط ضابطی ihtiyât zâbiti; — **Reservation**, (rē-zerv-ā'shun) (n.) (act) حفظ hufz; (con-ccalment) کتم ketm; سکوت sükyût; (jud) شرط shart; قیود qouyüd; (pol.) قید احترازی qaydi ihtirâzi; (pl)

قيود احترازی qouyôudu ihtirâziyye; (place) محل مخصوص mahalli mahsôus

Reserved, rē-zervd', (a.) صاقلی saq-lu; (fig.) محفوظ mahfôuz; (charac-ter) آغر âr, وقور vaqôr; (shy) ده‌ده‌روه re-ze-kingen; (seat) آیرلمش ayrilmush; all rights kyâffe houqôu-qou mahfôuzdour; — **ly**, (ad.) وقورانه vaqôurâne; چکینه‌رک cheki-nerek; — **ness**, (n) وقار veqâr; (caution) احتساب teqayyüd, قید tinâb

Reservist, rē-zerv'vist, (n.) احتیاط ihtiyât (عسکری) ihtiyât (-askeri) ردیف redif.

Reservoir, rez'er-rwor, (n.) خزینه hazne; مخزن mahzen; (water) خزینه hazne; صهرنج sahrunj; depo.

Resettle, rē-set'l, (v.a.) برلشدیرمک yerleshdirmek; (fig.) تسکین tes-kîn et

Reside, rē-zid', (v.n.) اوطورمق otour-maq; اقامت iqâmet et.; — **Res-idence**, (rez'i-den-si) (n.) (act) اقامت iqâmet; (place) اقامتگاه iqâmetgyâh; (liquid) دورولما douroulma; — **Res-idency**, (rez'i-den-si) (n.) اقامتگاه iqâmetgyâh; (official) قوناق qonaq; — **Resident**, (rez'i-ident) (a) مع (n.) مقیم mouqîm; (minister) سفیر elchi; — **master** (مکتبه‌ده) مقیم «معلم» (mek-tebde-) mouqîm «mou-allim»; to be — at . de iqâmet et.; — **Residential**, (rē-zi-den'shal) (a.) اقامتگاه iqâmet.; اقامت مخصوص iqâ-mete mahsôus; (residing) مقیم mou-qîm.

Residue, rez'i-dū, (n.) گری قالان geri qalan; باقی baqiyye; — **Residual**, (rez-id'ū-al) (a و n) متباقی mütebâ-qî; باقی artan; — **Resid-uary**, (rez-id'ū-a-ri) (a.) باقی‌به‌عائد baqiyyeye â-id; — **legatee** (n.) باقی‌به‌سنه baqiyyesine vâris.

Resign, rē-zin', (v.a.) ترک ترک et.; استعفا buraqmaq; (v.n.) استعفا istifâ et; چکیکلمک chekilmek; — **Re-signation**, (rez-ig-nâ'shun) (n.) ترک ترک ferâgat; (office) استعفا istifâ; (rel.) توکل tevekkül; (lit.) تسلیمت teslîmiyyet; — **Resigned**,

(rē-zind') (a) ساکن sâkin; متوکل mû-tevekkil.

Resin, rez'in, (n) رچینه rechine; ساقز saquz; — **Resinous**, (rez'in-us) (a.) ساقزلی saqzlu; رچینلی rechinelî.

Resist, rē-zist', (v) مقاوم mouqâ-vemet et; (fig.) محاللت mouhâle-fet et.; dayanmaq; — **Resistance**, (rē-zist'ans) (n) مقاومت mou-qâvemet; (rezistans) (ردرستانس); passive — **Resistant**, (rē-zist'ant) (a) مقاوم mouqâvim; — **Resistible**, (rē-zist'î-bl) (a) طایبیر dayanulur; قابل متاومت qâbili mou-qâvemet; — **Resistless**, (rē-zist'-les) (n.) (irresistible) طایبیلار day-anulmaz; (unresisting) طایه‌ماز dâya-namaz

Resoluble, rez'ō-lū-bl, (a) اریر erir; حل قابل qâbili hall.

Resolute, rez'ō-lūt, (a.) متین metin; متانله azimkyâr; — **Iy**, (ad) متانله metânletle; (lil.) عزمکارانه azimkyârâne; — **ness**, (n.) متانت metânet; عزم azm.

Resolution, rez'ō-lū'shun, (n.) (fig.) عزم azm; متانت metânet; (decision) قرار qarâr; (analysis) حل hall; (certainty) قطعیت qat-uyyet; (med) طاعیله dâlma; انحلال inhilâl; — of forces halli qouvâ; (تفریق) (tefriq).

Resolve, rē-zolv', (ma) حل hall et.; (med.) طاعیتق dâtmaq; (v. n.) قرار qarâr vermek, (n.) قرار qarâr; — **Resolvable**, (rē-zolv'a-bl) (a.) حل ممکن halli mümkün; — **Resolved**, (rē-zolv'd') (a.) (fig.) مقرر mouqarrer; — **Resolvedly**, (rē-zolv'd-li) (ad.) عزم‌له azmîle; قطعیتق qat-uyyetle; — **Resolvent**, (rē-zolv'-vent) (a.) (med.) طاعیتیر dâtur; حل hall ediji; (n) محلل (lil.) محلل mouhallil.

Resonance, rez'ō-nans, (n.) عکس صدا axi sedâ; (lil.) طنین tanin; — **Resonant**, (rez'ō-nant) (a.) (lil.) طنان tannân; مهتز mühtez.

Resort, rē-zort', (n) (place) (کیدیلن) (gidilen-) yer; تنزه tenezzüh mahalli; (fig.) چاره me'vâ; (relief)

châre; (lil.) مراجعتگاه mürâjâtgyâh; (jud) کیتشک salâhiyyet; (v n) گیتشک gitmek, (fig.) مراجعت mürâjât et.; last — صوکه چاره son chârê; (jud.) son merjî'; — **Resorter**, (rē-zort'er) (n) مداوم müdâvim

Resound, rē-zownd', (v a.) عکس ax et; (praise) چوق شنا choq senâ et. (spread) نشر neshr et; (lil.) انعکاس in-ikyâs et., (fig.) شنايدن senâ edil-mek; شایع او yayulmaq; — **Resounding**, (rē-zownd'ing) (a.) لالاق parlaq, (lil.) ستاییشک سیتاییشک سیتاییشک

Resource, re-sōrs', (n) چاره chârê; وسائل mürâjâtgyâh, (pl.) vesâ-it; — **Resourceful**, (re-sōrs'-fōol) (a.) وسائیل چوق vesâ-iti choq; — **Resourceless**, (re-sōrs'les) (a.) چاره‌سر vesâ-itsiz. (fig.) وسائلس reziz.

Respect, rē-spekt', (n) حرمت hürmet; احترام ihtirâm; (reference) خصوص housôus; جهت jihat; (pl) احترامات ihtirâmât; (v. a.) حرمت hürmet et.; (fig.) رعایت ri-âyet et.; (fig.) گزینش geuzetmek; in — of نظر (e) .. (e) nazaran; housôusounda; in this — او خصوصه bou housôus-da; in all — هر خصوصه her housôusda, to have — of خاطرین صایق haturunu saymaq; iltizâm et.; to pay — (lil.) عرض حرمت arzu hürmet et.; — **Respectable**, (rē-spek'ta-bl) (a.) معتبر mou'teber; (fig.) خاوری صایبیر iyi ای; haturu sayulur. — **Respectably**, (rē-spek'-ta-bli) (fig.) خیل haylu; اعلا â'lâ; — **Respectful**, (rē-spekt'fōol) (a.) احترامکار hürmetkyâr; ihtirâmkyâr; — **Respectfully**, (rē-spekt'fōol-i) (ad) احترامکارانه ihtirâmkyârâne; حرمتله hürmetle, — **Respecting**, (rē-spek'ting) (prep.) (e) .. (e) dâ-ir; haqqunda دائر (e) — **Respective**, (rē-spek'tiv) (a.) خصوصی â-id; (particular) housôusî; (corresponding) (lil.) متناظر mütenâzur; — **Respectively**, (rē-spek'tiv-li) (ad) متناظر mütenâzur-an

[RES-RES] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mine;

Respire, rē-spir', (v) تنفس teneffūs et. — **Réspirable**, (re-spir'abl) (a) قابل تنفس qābili teneffūs; — **Respiration**, (res-pi-rā'shun) (a.) تنفس teneffūs, artificial — **Respirator**, (res'pi-rāt-ur) (n) تنفس teneffūs juhāzu; — **Respiratory**, (res-pi-ra-to-ri) (a) تنفسی teneffūsī; — **organs** اعصابی تسفیه ā'zāyi teneffūsīyye

Respite, res'pit, (n) تعطیل tā'til; مهلت istirahat. (criminals) مهلت mühlet; آره mūsāde; (v.a.) آره ara vermek; تعطیل tā'til et.; (jud) تأخیر tā'līq et.; te'hīr et.

Resplendent, rē-splen'dent, (a) پارلاق parlaq; — **ly**, parlaq; شعله‌لی sha'shālū. — **ly**, parlaq; پارلاق صورتده (ad.) — **Résplend'ence**, (-'ens) (n.) پارلاق parlaqluq; (lit.) شعله sha'shā.

Respond, rē-spond', (v n) جواب ویرمک jevāb vermek; (fig) مقابله mouqābele et., (suit) توافقی tevāfouq et.; (liable) مسؤول mes-ōul ol.; تظمین اه (v.a.) (lit.) kefil ol.; tatmīn et.; — **Réspon'dent**, (n.) مظنون müddāfi'; (jud.) ماذن maznōun; مدعی علی müdda-i aleyh.

Response, rē-spons', (n) جواب jevāb; (fig) مقابله mouqābele, (rel) دعا dou-ā; in — to جواباً (ه) je-vāben; اوزیریه ūzerine; — **Réspon'sive**, (-'siv) (a) جوابی jevābī; (corresponding) مطابق moutābuq.

Responsible, re-spon'si-bl (a) مسؤول mes-ōul; (important) مهم mühim; آره ār; (fin.) معتبر mōu'teber; — **Résponsibil'ity**, (-si-bil'i-ti) (n) اعتماد mes-ōulīyyet; (trust) اعتماد i'timād

Rest, rest, (n.) استراحت istirahat; (cessation) توقف tevaqqouf; (tranquility) سکونت sükyōunet; آسایش āsāyish; (place) محل استراحت mahalli istirahat; (support) مسند mesned; (v n) دیکلامه istirahat et.; dinlenmek; (still) طودمق दौरماق; (lean) طیانق dayanmaq; (fig.) استناد istinād et.; (v.a.) او طورتمق otourtmaq; تسکین dayamaq; (fig.)

teskīn et.; at — (scr.) سکونته sükyōunetde; (fig.) استراحتده istirahat et.; to take a — استراحت istirahat et.; دیکلامه dinlenmek, to set at — تسکین et.; دیکلندیرمک dinlendirmek; (fig.) طودرماز teskīn et. — **Rest'less**, (a.) طودرماز दौरماز; (fig.) راحتسر rahatsuz; کوردولتولی heyējānlu; (turbulent) گوردولتولی gürültülü; — **Rest'lessly**, (-'les-ly) (ad.) (هیچ) طودرماقسوزین (high-) दौरماقسوزun; (fig.) هیجانله heyējānla.

Rest, rest, (n.) (remainder) قالدان qalan; ایش باقی digərleri; the — متباقیسی mütebâqisi; qalanu; (lit.) قالمق qalmaq; (v n) (remain) قالمق qalmaq; artmaq; all the — متباقیسی mütebâqisi; قالدانلارک هپسی qalanların hepsi; it — s «with you» ایش «سزه» size» qaluyor; تابعدر digərlerine gelinje; متباقیسی حقنده mütebâqisi haqqunda

Restaurant, res'tō-rang, or res'to-rant, (n) لوقظه loganta

Restitution, res-ti-tū'shun, (n.) اعاده i-âde; redd; (jud.) تضمین tazmīn.

Restive, res'tiv, (a) سرکش serkesh; سرکشانه inâdju; — **ly**, (ad.) سرکشانه serkeshâne; (lit.) متدوانه mütemerri-dâne

Restore, rē-stōr', (v.a.) اعاده i-âde et.; (repair) تعمیر tā'mīr et.; (fig.) اصلاح uslâh et.; düzeltmek; (compensate) تلافی telâfi et.; —

Rêstōr'able, (a.) اعاده‌سی ممکن i-âdesi mümkün; (repairable) تعمیر qābili tā'mīr; (fig.) دوزله‌بر düzelir; — **Restoration**, (rē-stōr-ā'shun) (n.) اعاده i-âde; (repair) تعمیر tā'mīr; تجدد tej-did; (fig.) اصلاح uslâh; تلافی telâfi; — **Restorative**, (rē-stōr'a-tiv) (a.) معوی düzeltir; (a و n) (med.) معوی mouqavvi.

Restrain, rē-strān', (v.a.) طوتقی toutmaq; منع men et.; — **Restraint**, (rē-strān't') (n.) (act) ضبط zabt; منع men; (hindrance) حبر jebr; موقوفیت müvâfıyyet; (of liberty) (lit.) تقیدات taqyîdât; (reserve) چکینه chekinme; صیقلمه suqulma

Restrict, rē-strik', (v.a.) تحدید tahdid et.; (lit.) تقید taqyîd et.; —

Restricted, (rē-strikt'd) (a) محدود mahdūd et, (lit.) monqayyed, — **Restriction**, (rē-strik'shun) (act) تقييد taqyid; تحديد tahdid; (lit.) تقييدات taqyidāt; (confinement) انحصار inhi-sār; — **Restrictive**, (rē-strik'tiv) (a) (lit.) تقييدي taqyidi; صيغجي su-qruju.

Restraining, rē-strin'jent, (a.) صيغجي suquju; (med) قابي qābuz.

Result, rē-zult', (lit.) نتيجه netije; (v.a.) حاصل hā-sul et.; (in) نتيجه لئك netijelenmek; as a — of نتيجه سي اولوق (in-) netijesi olaraq; — **Resultant**, (rē-zult'ant) (a.) حاصل hāsul; (n.) محصله mouhassala; — **Resultless**, (rē-zult'les) (a) نتيجه سز netijesiz

Resume, rē-zūm', (v.a.) گري آلي ge-ri almaq; (begin) تکرار باشلامق tekrâr bashlamaq.

Résumé, rā-zū'mā, (n.) خلاصه hou-lāsa; اجمال ijmāl.

Resumption, rē-zump'shun, (n.) گري آله geri alma; استرداد ref; دفع yenden ibtidâr; (fig.) تکرار باشلامه tekrâr bashlama.

Resurrection, res-ēr-ek'shun, (n.) (lit.) بخت بعدالموت bâ'si bâ'del-mevt; — **Resurrectionist**, (rē-sur-ek'shun-ist) (n.) اولو خيرسوزی eulü hur-suzu.

Resuscitate, rē-sus'i-tāt, (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq; (v.n.) جانلانتق janlanmaq; — **Resuscitation**, (rē-sus-i-tā'shun) (n.) (act) جانلاندیرمه janlandurma; احيا ihyâ; (state) جانلانما janlanma; يني حيات yeni ha-yât; — **Resuscitative**, (rē-sus'i-tāt-iv) (a) جانلاندیرمجي janlanduruju; (lit.) فاطر hayât-bahsh; فاطر fâtur.

Retail, rē-tāl', (n. و a.) پراکنده per-rākende; (v.a.) پراکنده ساتق perâ-kende satmaq; (fig.) ياتي yaymaq; اشاعه ishâ-a et.; — **Retailer**, (rē-tāl'ër) (n.) پراکنده جي perâken-deji.

Retain, rē-tān', (v.a.) طرتمق tout-maq; (keep) محافظه mouhâfaza et; (detain) آليقومق aluqomaq; — a lawyer بر آووقات طرتمق bir avouqat toutmaq; — **Retainer**, (rē-tān'ër)

(n.) معيت ejir, (dependant) معيت ma-uyyet; (pl.) توابع tevâbi', (fee) avans; آوانس pey; — **Retaining**, (a.) محافظ toutan; محافظ mouhâfuz; — fee آوانس pey; — wall سد ديواری sedd douvaru

Retaliate, rē-tal'î-ât, (v.a.) عينيله عينايله aynile mouqâbele et; — **Rétaliâ-tion**, (-'shun) (n.) مقابله لائل mou-qâbele bil-misl; (vengeance) انتقام intiqâm; — **Rétaliâtive**, (tiv) (a.) مقابله mouqâbele qabilinden

Retard, rē-târd', (v.a.) تأخير te'-hîr et.; آليقومق aluqomaq; — **Retardation**, (rē-târ-dā'shun) (n.) مانع mâni'; (sci) تأخر te-ehhour; (ast) مقدار miqdâru te'jil; — **Retardative**, (rē-târ'dât-iv) (a) (serving) تأخیری te'hîri; (tending) تأخري te-ehhourî.

Retch, rech, (v.n.) اوکورمک euyür-mek; کندني zorlamaq.

Retention, rē-ten'shun, (n.) طومعه toutma; ضبط zabt, (memory) حافظه hâfuza; (preservation) محافظه mouhâ-faza; حفظ huft; (med.) قبض qabz; انقباض inqibâz; — **Rétentive**, (-'tiv) (a.) طوتار toutar; حافظلی hâfuzalul.

Reticence, ret'i-sens, (n.) سکوت sü-kyût; کتم ketm; — **Ret'icent**, (-'i-sent) (a) کتوم ketôm

Reticule, ret'i-kül, (n.) چانطه chanta; (telescope's) شبكه shebeke; — **Ret-icular**, (re-tik'ü-lar) (a.) شبكي she-bekî, — **Reticulated**, (re-tik'ü-lât-ed) (a.) مشبك müshebbek; آع â sheklinde.

Retina, ret'i-na, (n.) (sci) طبقه طبقة tabaqayi shebekiyye; (شبكة) (she-beke).

Retinue, ret'i-nü, (n.) معيت ma-uyyet; توابع tevâbi'.

Retire, rē-tir', (v.a.) چکمک chekmek; (remove) قالدیرمق qaldurmaq; (v.n.) تقاعد او. (office) چکيلمک chekilmek; (bed) ياتمه گيتمک yat-maya gitmek; (n.) چکيله çekil-me; — **Retired**, (rē-tird') (a.) متقاعد müteqâ-id; (secluded) تنها tenhâ; (pers) منزوی münzevî; — list (صنف) متعادين (sunufu-) müteqâ-idin; — **Retiredly**, (rē-tird'li) (ad.) منزويانه

[RET-RET] (انگلیزجه کلماتک تملغی ایچون) act, change; cãrd; red; mē; hēr; in; mīne;

münzeviyâne; — **Retirement**, (rē-tir'ment) (n.) چکیلمه chekilme; تقاعد teqâ-üd: (fig.) انزوا inzivâ; — **Retiring**, (rē-tir'ing) (a) چکینکن chekingen; معجب mahjûb; (office) ... تقاعد taqâ-üd..

Retort, rē-tort', (n) مقابله mouqâbele; جواب jevâb, (chem.) اینبیک inbik; قازنی qarni; (v.a.) redd et.; (chem.) mouqâbele et.; جواب ورمک ayurmaq; (v n) jevâb vermek.

Retouch, rē-tuch', (n.) ردتوش retoush; (v.a.) retoush et.; (fig.) ردتوش teqâ-üd.

Retrace, rē-trâs', (v.a.) تکرار tek-râr et.; رجوع rūjôu' et.; (remember) تهاطتور tahattour et.; (outline) yeniden chizmek.

Retract, rē-trakt', (v.a.) کز چکمه geri chekmek; (fig.) naqz et.; (v. n.) geri almaq; (promise) nükûl et.; (cloth) بوزوک chekilme; büzülmek; — **Retractable**, (rē-trak'ta-bl) (a.) geri alu-nabilir; (lit.) qâbili nük-yôul; — **Retraction**, (rē-trak'shun) (n.) naqz; (lit.) nükûl; (med.) teqabbouz.

Retreat, rē-trêt', (n.) چکیلمه chekilme; (place) کوش keushe; (lit.) ملجأ inzivâgyâh; (shelter) meljâ; (mil) rij-at; (rel.) ouzlet; (v n.) chekilme; (mil) rij-at et..

Retrench, rē-trensh', (v.a.) آزالتمک azaltmaq; (v. n.) tenzîl et.; (v. n.) idâre yapmak; (v. n.) idâre yapmak; — **Retrenchment**, (rē-trensh'ment) (n.) (act) tenzîl; (economy) iqtisâd; (mil) metris.

Retribute, rē-trib'üt, (v a.) حق ورمک haqqunu vermek; (return) اعاده i-âde et.; (recompense) tal-tif et.; — **Rētribū'tion**, (-'shun) (n.) mouqâbele; (recompense) mükyâfât; — **Rētrib'utive**, -ly, (-'ü-tiv-li) (a. مق ad) قارشیلق qarshuluq olaraq; (mükyâfât qâbilinden).

Retrieve, rē-trēv', (v.a.) i-âde et.; (lit.) düzeltmek; (lit.) telâfi et.; — **Retrievable**, (rē-trēv'-a-bl) (a.) qâbili tâ'mir; telâfisi mümkin; — **Retriever**, (i-ē-ti-ē'r) (zo.) av keupeyi.

Retroaction, re-tro-ak'shun, (n.) maqable shümûl; — **Retroactive**, (i-ē-tro-ak'tiv) (a.) (jud.) maqabline shâmil.

Retrocede, rē-tro-sēd', (v. n.) geri chekmek; (fig.) gevshemek; — **Retrocession**, (rē-tro-sesh'un) (n.) inme; (jud.) rü-jôu' et.; redd

Retrograde, ret'rō-, or rē'trō-grād, (a) (ast) rij-i; (fig.) geri; (lit.) mütedenni; (v. n.) gerilemek; — **Retrogression**, (rē-trō-gresh'un) (n.) tedenni; (fig.) gerileme; (v. n.) tedenni.

Retrospect, ret'rō-spekt or rē-, (n.) maziye nazar; (lit.) maziye; — **Retrōspect'ive**, (-spekt'iv) (a.) maziye â-id; (lit.) rij-i.

Retrovert, rē'trō-vērt, (v.a.) چورمک geri chevirmek; (n.) rü-jôu' eden; — **Retroversion**, (rē-trō-vēr'shun) (n.) geri gelme; rüjôu'.

Return, rē-turn', (n.) (act) i-âde; (coming) avdet; (retori) mouqâbele; (profit) jevâb; (renewal) kâr; (pl.) hâsulât; (tekerrür); (med.) nük; (report) rapor; (pl.) netâyi-j. (arch) chuqma; (v.a.) i-âde et.; (rapor) redd et.; (elect) intihâb et.; (produce) te'min et.; (v n) geri deunmek; (recur) avdet et.; (tekerrür); (med) nük et.; (retort) mouqâbele et.; (answer) jevâb vermek; — **day**, (-dā) (n.) jelse; mouhâkeme günü; — **match**, (n.) ikinji mach; mükerrer oyoun; — **ticket**, (n.) avdet bileti;

môte; foot, mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [REU-REV]

— **Rêtur'nable**, (-'na-bl) (a) اعاده‌سی i-âdesi mouqtazi; ردي لازم lâzum; (pol.) قابل انتخاب qâbili intihâb; — **Rêtur'ning officer**, انتخاب انتیخاب intihâb me'môûrou.

Reunion, rē-ūn'yun, (n.) برلشمه birleshme; (gathering) اجتماع ijtima'.

Reunite, rē-ū-nit', (v.a.) برلشدیرمک birleshdirmek; (fig.) تألیف te'lîf et; (v.n.) برلشمک birleshmek.

Reveal, rē-vēl', (v.a.) افشا ifshâ et.; الهام ilham; — **Revealed**, (rē-vēld') (a) مکشوف achuq' (lit.) آچیق achiq; (rel) ملهم mülhem; — **Revealer**, (rē-vēl'ēr) (n.) خبر وران haber veren; (lit.) کاشف kyâshif; (rel.) ملهم mülhim.

Revel, rev'el, (n.) آشک shenlik; آشک âhenk; (orgies) عشرت ishret; جشن jûnbûsh; (v.n.) آشک یاپیق âhenk yapmaq; (fig.) ذوق eylenmek; (fig.) ذوق zevq douymaq; خوشلانماق hoshlanmaq; — **Rev'eller**, (-'el-ēr) (n.) اهل ذوق ehli zevq; عیاش ayyâsh; — **Rev'elry**, (-'el-ri) (n.) عیاشی eylenti; عشرت ishret.

Revelation, rev-ē-lâ'shun, (n.) افشا ifshâ; اخبار ihbâr; (rel) الهام ilham; وحی vahy.

Revelent, rē-vel'ent, (a.) (med.) (ناقل) (nâqil); مصرف mousarruf.

Revenge, rē-venj', (n.) انتقام intiqâm; (passion) کین kîn; (v.) انتقام آلتی intiqâm almaq; — **is sweet** انتقام tatlıdur; — **Revengeful**, (rē-venj'fōol) (a.) کینلی kînli; انتقامچی intiqâmju; — **Revengefully**, (rē-venj'fōol-i) (ad.) انتقام آلتان intiqâmjôuyâne; — **Revenge**, (rē-venj'ēr) (n.) انتقام mûntaqim. انتقام alan; (lit.) منتقم mûntaqim.

Revenue, rev'en-ū, (n.) ایراد îrad; واردات vâridât; state دولت vâridâtı devlet; خزینه hazîne; — **cutter**, (-kut'ēr) (n.) رسومات کبسی rûsômât gemisi; کومروک محافظ سفینه‌سی gûmrûk mouhâfuz seffinesi.

Reverberate, rē-vēr'bēr-ât, (v.a.) انعکاس in-ikyâs et.; (v.n.) انعکاس in-ikyâs et.; — **Reverberation**, (rē-vēr-bēr-â'shun) (n.) انعکاس in-ikyâs.

Revere, rē-vēr', (v.a.) حرمت hürmet et.; (lit.) تعظیم tebjiil et.; — **Reverence**, (rev'ēr-ens) (n.) تعظیم tâ'zim; (civility) احترام ihtirâm; (rel) (fa-ziletlou); (v.a.) تعظیم tebjiil et.; — **Reverend**, (rev'ēr-end) (a) محترم mouhterem; (فاضلانو) (faziletlou); — **Rev'èrent**, (a) احترامکار ihtirâmkyâr; — **Rev'èrential**, -ly, (-'shal-i) (a. و ad.) احترامکارانه ihtirâmkyârâne; تعظیمکارانه tâ'zimkyârâne

Reverie, rev'e-ri, (n.) تخیل tehayyül; (pl.) خیالات hayâlât; (abstraction) طالعینق dalgunluq.

Reverse, rē-vērs', (n.) ترسی tersi; عکسی axi; (fig.) ضد zudd; (misfortune) نکتہ felâket; (a) ترس ters; (lit.) معکوس mâ'kyôus; (v.a.) ترسنه چورمک tersine chevirmek; عکس ax et.; (change) تبدیل tebdil et.; (lit.) ابطال naqz et.; (annul) iptâl et.; — **Reversed**, (rē-vērsd) (a) ترس ters; معکوس mâ'kyôus; — **Reversedly**, (rē-vērsd-li) (ad.) ترسنه tersine; — **Reverseless**, (rē-vērs'les) (a.) دیشمن deyshmez; (reversible) (a.) قابل عکس qâbili ax; — **Rēvēr'sing**, (n.) عکس ax...; — **Reversion**, (rē-ver'shun) (n.) عکس ax; (biology) (lit.) (اصلنه) (asluna) rûjôu'; (possession) تکرار انتقال tek-râr intiqâl; (future) (lit.) ملکیت (milkiyyeti) müstaqbele; حق haqq.

Revert, rē-vērt', (v.a.) عکس ax et.; ترسنه tersine chevirmek; (drive) کیری چورمک geri chevirmek; (v.n.) کیری دوئمک geri deunmek; قاتی qalmaq; رجوع rûjôu' et..

Revet, rē-vet', (v.a.) (mil) (اکسا) (ixâ et.); دیوار دیوار چکمک douvar chek-mek; — **Rēvet'ment**, (n.) دیوار douvar.

Review, rē-vū', (n.) تدقیق tedqîq; (critically) تنقید tenqîd; مطالعات mou-tâlât; (mil.) رسم چکید resmi gechid;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[REV-RHE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr, in; mīne;

(act) تفتیش teftish, (periodical) مجموعه mejmou-a; (v.a.) تدقیق ted-qîq et; (mul.) تنقید tengîd et; (mul.) ارجاع teftish et.; (v.n.) (lit.) irjâ-u nazar et.; — **Reviewer**, (rē-vū'ēr) (n.) منقد mü-naqqid
Revile, rē-vil, (v.a.) زیرب ا. tezyif et.; (v.n.) سويلنمك seuylenmek, تجاوزا a. tejâvüz et..
Revindicate, rē-vin'di-kāt, (v.a.) كرى (اعادهسى) geri istemek a. (i-âdesini-) taleb et.
Revise, rē-viz', (v.a.) تدقیق tedqîq et.; (amend) تعديل tâ'dil et.; (correct) تصحيح tas-hîh et.; — **Revised**, (rē-viz'd') (a.) تدقیق ايدلمش tedqîq edilmish; (lit.) مصحح mou-sahhah; — **Riviser**, (rē-viz'ēr) (n.) مصحح mousahhih; (fig.) مدقق mü-daqqiq; — **Revision**, (rē-vizh'un) (n.) تصحيح tedqîq; تعديل tâ'dil; تصحيح tas-hîh; — **Revisory**, (rē-viz'o-ri) (a.) تدقیق tedqîqî.
Revisit, rē-viz'it, (v.a.) تکرار زیارت a. tekrâr ziyâret et.; (return) عودت a. avdet et.; (n.) تکرار زیارت tekrâr ziyâret; عودت avdet.
Revive, re-viv', (v.n.) جانلنمق janlanmaq; (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq; (com.) رواج ویرمک revâj vermek; — **Revival**, (n.) جانلنمه janlanma; اویانمه ouyanma; (recovery) صلاح salâh; (renaissance) (lit.) تجدد tejeddüd; انتباه intibâh
Revivify, re-viv'i-fi, (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq; قوتی اعاده a. qonvvetini i-âde et..
Revocation, rē-vō-kā'shun, (n.) لغو lagv; نقض fesih; (promise) نقش naqz; (fig.) كرى آله geri alma; رجوع rü-jou'; — **Rvocable**, (rēv'o-ka-bl) (a.) كرى آله بيلير geri alunabilir; (lit.) ابطالی ibtālî mümkün.
Revoke, rē-vōk', (v.a.) كرى آلتی geri almaq; (annul) فسخ fesih et.; (pers.) ا. azl et..
Revolt, rē-vōlt', (n.) عصیان usyân; قیام qiyâm; (v.n.) عصیان usyân et.; (shocked) چوق قیزمق choq quzmaq; (v.a.) آياقلاندیرمق ayaqlandurmaq; (shock) اغضب a. igzâb et.;

قیزدیرمق quzdurmaq; — **Revolt'ing**, (a.) (lit.) تحملرما tehammül-fersâ; (fig.) اغضب igzâb ediji; — **Revolt'ingly**, (-'ting-li) (ad.) قیزله حق درجهده quzulajaq derejede; تحملرما درجهده tehammül-fersâ derejede.
Revolution, rev-ō-lū'shun, (n.) احتلال ihtilâl; (fig.) انقلاب inqilâb; (revolution) فرانسز devr; **The French** — فرانسز fransuz ihtilâlî kebiri; — **Revolutionary**, (rev-ō-lū'shun-a-ri) (a.) ihtilâlî ihtilâlî; ihtilâlî ihtilâlî; — **Revolutionist**, (rev-ō-lū'shun-ist) (n.) ihtilâlî ihtilâlî; — **Revolutionize**, (rev-ō-lū'shun-iz) (v.a.) انقلاب inqilâb yapmaq; تبدیل tebdil et..
Revolve, rē-volv', (v.n.) دونمک deunmek; دور a. devr et.; (meditate) دوندیرمک düşhünmek; (v.a.) دونمک deundürmek; چورمک chevirmek; — **Revolv'ér**, (n.) طمانجه tabanja; (revolver) (ده وولور) (a) devvâr; (lit.) دوار devvâr; — **Revolv'ing**, (a) devvâr furtuna; دوار قیرطنه devvâr furtuna; قاسیرغه qasurga
Revulsion, rē-vul'shun, (n.) تبدیل tebeddül; (med.) انصراف insurâf; آیرطه (انتقال) (intiqaâl); (separation) ayrulma.
Reward, rē-wawrd', (n.) مكافات mükyâfât; جزا jezâ, (fruit) ثمره semere; (v.a.) مكافات باقمق mükyâfât yapmaq; تطییف taltif et.; (fig.) mouqâbele et.; — **Reward'able**, (a.) مكافاته لایق mükyâfâta lâ-yuq; — **Reward'less**, (a.) مكافاتسز mükyâfâtsuz.
Rewrite, rē-rit', (v.a.) تکرار یازمق tekrâr yazmaq.
Rhapsody, rap'sodi, (n.) راپسودی rap-sodi.
Rhetoric, ret'or-ik, (n.) (lit.) بدیع bedi'; بیان beyân; (oratory) (lit.) خطابه hutâbet; فصاحت fasâhat; — **Rhetorical**, (ret-or'ik-al) (lit.) بدیی bedi-i; (lit.) خطیبانه hatibâne; — **Rhetorically**, (ret-or'ik-al-i) (ad.) ousûli beyâna mou-vâfuq; بدیعانه bedi-âne; خطیبانه hatibâne; — **Rhetorician**, (ret-or-

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machîne;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th̄, zh ژ [RHE-RID]

ish'an) (n.) بدیع معلی bedi' mou-allimi; (orator) خطیب hatib; — **Rhetorize**, (v n.) خطیبک حطیبک hatiblik satmaq.

Rheum, rōōm, (n) نزلہ nezle; — **Rheumatism**, (rōōm'a-tizm) (n) روماتیزم romatizma.

Rhine, rin, (n. pr.) (نهری) رهن ren (nehri).

Rhinoceros, ri-nos'er-os, (n) کرکدان kerkūdān.

Rhodes, rōdz, (n pr.) رودوس rodos.

Rhododendron, rō-do-den'dron, (n) (bot) رقوم zaqqoum.

Rhubarb, rōō'bārb, (n) (bot) راوند râvend

Rhyme, rim, (n) قافیہ qâfiye; نظم nazm; (v.a.) قافیہ یابی qâfiye yap-maq; (v n.) (lit.) موقفا او. mouqaffâ ol; (fig.) آهنگ تشکیل āhenk teshkil et; **neither** — **nor** reason (fig.) صافہ sachma; معناسز mâ'nasuz, — **Rhymed**, (rimd) (a.) قافیہ قافیہ qâfiyeli; — **Rhymer**, (rim'er) (n) قافیہ قافیہ qâfiyej; — **Rhymeless**, (rim'les) (a.) قافیہ قافیہ qâfiyesiz; (fig.) بوزوق bozouq.

Rhythm, rithm, (n) (poetry) وزن vezn; (fig.) اسلوب üslûb; — **Rhythmic**, (rith'mik-al) (a.) موزون mevzûn; — **Rhythmically**, (rith'mik-al-i) (ad.) موزون بر حالده mevzûn bir halde.

Rib, rib, (n.) قابورغہ qabourga; (bot.) طمار damar; (arch.) قوشاق qoushaq; (mar) شیرد sherid; چوبوق choubouq; (mar) پسته posta; (wife) زوہ zevje; (qaru) (n) (mar) — **band**, (n) استراليا postal qoushâ; — **Ribbed**, (ribd) (a) (lit.) istralya; — **Ribbed**, (ribd) (a) (lit.) طمارل damarlu; (arch.) قوشاق qoushaqlu; **iron** دمیر قوشاق demir qoushaqlu; — **Ribbing**, (rib'ing) (n) قوشاقل qoushaqlar; (چاتی) (chatu).

Ribald, rib'ald, (a.) بایاغي bayâ; (foul) بایاغي آدم (âzu pis); (n) (آغزی پیس) bayâ adam; سیہ sefh; — **Ribaldry**, (-'aid-ri) (n) پیس لاقیردیار pis laqurdular; (lit.) غلظت لسان galzeti lisân.

Ribbon, rib'on, (n.) قوردهله qordele; شیرد sherid; (arch.) تیریز tiriz;

(reins) دیزکینلر dizginler; **to tear** to — s پارچه لاق parchalamaq; **to handle** the — s دیزکینلری طوتقی dizginleri toutmaq; ادارده یی آله آلتی idâreyi ele almaq, — **weaver**, (-wēv'er) (n.) شیریدی sheridji

Rice, ris, (n.) پیرنج pirinch; (cooked) پیلاو pilav; — **flour**, (-flower) (n.) پیرنج اونو pirinch ounou; — **milk**, (n) سوتلاج sūtlaj; — **paper**, (n) پیرنج کاغدی pirinch kyâdu; — **water**, (n) پیرنج سویی pirinch souyou.

Rich, rich, (a) زنگین zengin; (fertile) مہنت münbit, (fig) مہصولدار mah-sûldâr; (abundant) چوق choq; مہزول mebzûul; (luxurious) مکلف mü-kellef; (ample) واسع vâsi', (colour) زنگینلر parlaq; the — (n pl) زنگینلر zenginler; اغنیâ âgniyâ, — **ly**, (ad.) مکلف choq, مہزول mebzûul; صوره mükellef sôuretd; — **ness**, (n) زنگینلک zenginlik; ثروت servet; (fertility) برکت bereket; مہزولیyet mebzûuliyet; (luxus) زینت zînet; (lit.) احتشام ihtishâm; — **Riches**, (rich'ez) (n. pl) ثروت servet; (abundance) برکت feyz; (intelligence) (lit.) خزینہ عرفان hazîneyi irfân; (pearl) جوہر jevher.

Ricinus, ris'i-nus, (n.) ریچنه rechine; (oil) هند یانی hind yâ.

Rick, rik, (n) اوت ot; یغین yughun.

Rickets, rik'ets, (n) کیک خسته لی ke-mik hastalugh; (قیریه) (qurba); — **Rickety**, (rik'et-i) (a.) کیک خسته لی kemik hastalugh; (feeble) ضعیف za-îf.

Ricochet, rik-ō-shā' or -shet', (n.) (artil.) سیکه sekme; سیکه سیکه sek-dirme; (v n) سیکه سیکه sek-mek.

Rid, rid, (v.a.) قورتارماق qourtarmaq, (expel) بر طرف دفع a. ber-taraf et; **to get** — of دن دورتولوق; (den-) qourtoulmaq, خلاص ol; — **Riddance**, (rid'ans) (n.) خلاص halâs; قورتولوش qourtouloush; **a good** — نعت nî'met; — **isâbet**.

Riddle, rid'l, (n) بیلجه bilmeje; (enigma) معما mou-ammâ

Riddle, rid'l, (n.) آلهک elek; قالبور qalbour; (v.a.) آلهک elemek; (holes) دلیک delik deshik et.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[RID-RIG] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē hēr; in; mine;

Ride, rīd, (*v n*) بېنمک binmek; (*horse*) (dominate) آتە بېنمک ata binmek. (*idāre* et.; (*fig.*) تەھککۈم tehakküm et.; (*fly*) اوچماق ouchmaq, (*fig.*) آتلاماق atlamaq; (*mar*) دېمىرلى ياتاق demirli yatmaq; (*v.a.*) (*fig.*) قوللانماق qoullanmaq; (*idāre* et.; (*n.*) بېنىش binish; (*travel*) سىياحت seyāhat; كېدىش gidish; to — **a hobby** افراتە وارديمق ishī ifrāta vardurmaq; يەك ايلرى كېتىمك pek ileri gitmek; to — **down** (*fig.*) يەك شىددەتلى مۇئەمەلە pek shiddetli mou-āmele et., to — **over** (*fig.*) تەھككۈم tehakküm et.; to — **easy** (*mar*) باش قېچە rahat yatmaq; راحەت ياتماق bash-quch vourmamaq; to — **hard** (*mar*) چوق ماش قېچە choq bash-quch vourmaq; — **Rider**, (rī'der) (*n.*) سۈۋارى sūvāri; (*expert*) بېنىجى biniji; (*documents*) علاۋە ilāve; دېل zeyl.

Ridge, rij, (*n.*) تېپە surt; (*crest*) تېپە tepe; (*v.a.*) سۈرىت ياتاق surt yapmaq. يارماق yarmaq, — **Ridged**, (rijd) (*a.*) سۈرىتلى surtlu; كەنارلى kenārlu

Ridicule, rid'ī-kūl, (*n.*) استېزا istihzā, (*v.a.*) استېزا eylenmek; اكلنمك akl-nm; et.; — **Ridiculous**, (rid-ik'ū-lus) (*a.*) مسخرە gülünj; masqara; — **Ridiculously**, (rid-ik'ū-lus-li) (*ad*) كۈلۈنچ بىر حالدا gülünj bir halde; رېزىلانە rezilane.

Riding, rid'ing, (*n.*) بېنىش binish; كېدىش gidish; (*district*) مەنطقە moun-tuqa; (*a.*) سۈۋارى sūvāri...; at..; — **bits**, (-bitz) (*n. pl.*) (*mar.*) بېتەلر biteler; (*babalar*) (بابالار); — **habit**, (*n.*) آمازون at qostümü; آت قوستۈمى amazon; — **master**, (mās'ter) (*n.*) سۈۋارى sūvāri mou-allimi; — **school**, (-skool) سۈۋارى مەكتىپى sūvāri mektebi; مائەنە maneñ

Rife, rif, (*a.*) چوق choq; مېزۇل mebzūl; (*current*) سۈرۈش jārī; چارى müstevli

Riff-raff, rif'-raf, (*n.*) دۈكۈنتۈ deuküntü; سۈپرۈنتۈ süprüntü; (*pers.*) اسافل esāfil; ياتاق yaq taqumu.

Rifle, rī'fl, (*v.a.*) سۈيىق soymaq; چاقماق chalmaq; (*n.*) تۈفەك tüfek; قارا بېنا qarabina. (*pl.*) آۋجى تابورى avju tabourou; (*mech.*) يىۋو yiv; — **man**, (*mil.*) (*n.*) آۋجى avju; قارابېنىر qarabiniyer; — **range**, (-'rānj) (*n.*) تۈفەك

tüfek endah tã'limhānesi; — **Rifling**, (*n.*) يىۋو آچە yiv achma; — **machine**, (-ma-shēn') (*n.*) يىۋو ما كىنەسى yiv makinesi. **Rift**, rift, (*n.*) يارۇق yaruq; چاتلاق chatlaq; (*fig.*) حەتتا hatā; (*v.a.*) يارماق yarmaq.

Rig, rig, (*n.*) (*mar.*) آرمە arma; دونانم donanum; (*fishing*) اولتە olta; تاقم taqum; (*dress*) قىيافەت qiyāfet; (*frolic*) ايلەنچە eylenje; اويۇن oyoun; (*v.a.*) تەجھىزەت tejhiz et.; (*v.n.*) يالاندان ياتاق yalandan yapmaq; to — **the market** پىياسەتى تۈركۈم piya-sayī tahrīk et., مانۋرە ياتاق mane-vre yapmaq; — **out**, (*n.*) تاقم taqum; تەجھىزەت tejhizāt; (*v a*) تەجھىزەت kyāmilen tejhiz et.; — **Rigger**, (rig'ger) (*n.*) آرمادور armador; (*armajū*); (*pulley*) ئۇستۈنە us-touvāne, — **Rigging**, (rig'ging) (*n.*) (*mar*) آرمە arma; دونانم donanum; **standing** — آرمە sâbit arma; سەلۋىچە selviche.

Right, rīt, (*a*) طوغرى dôrou; (*just*) حقى haqlu; (*well*) اىي iyi; تام tam; (*side*) ساغ sâ; (*lit.*) يەمىن yemin; (*dexterous*) ماھى mâhir; (*math.*) قائم qâ'im; (*cloth*) يۈز yüz; (*ad.*) طوغرى dôrou; (*very*) پەك pek; چوق choq; (*n.*) حق haqq; (*pl.*) حقۇق houqôuq; (*justice*) حقانىيەت haqqâniyyet; (*side*) ساغ sâ (-taraf); (*int.*) اعلا â'lâ; تام tamam!; (*pers*) حقى haqlu!; **the** — (*n.*) (*pol.*) ساغ جىناھ sâ jenâh; (*conservatives*) (مۇھافىزەكارلار) mouhâfa-zakyârlar; **you are** — **and left** (*ad.*) ساغە سولە sagha-sola, ھەر اىكى طرفە her iki tara-fa; **at all** — **s** ھەر خىسەسە her hou-sousda; كەفە نەقەسە kyâffe noqâtda; **to set to** — **دۈزەلتەك** düzeltmek; **to do** — **حق كۈزەتكە** haqq geuzetmek; **public** — **s** (*jud*) ھوقۇق عومۇمىيە hou-qôuqu oumûmiyye, — **ly**, (*ad.*) (اولەرق) طوغرى dôrou olaraq; — **ness**, (*correctness*) طوغرىلىق dôroulouq; (*n.*) سۇھھات suhhat; — **hand**, (*a.*) ساغ sâ; (*n.*) ساغ sâ el; — **handed**, (*a.*) (mech.) ساغە دۈنەر sagha deuner; (*fig.*) ماھى mâhir; — **down**, (*ad.*) طوغرىدىن dôroudان dôrou; (*fig.*)

môte; foot, mōōn, shut, mūte very; tūوچيوو; ch چ; sh ش, th ث, th ذ; zh ز [RIG-RIP]

آچيقچه achuqja; — off, (ad.) هان hemen; درحال derhâl.
Righteous, rîtyus, (a) طوغرى dôrou; مستقيم müstaqim; (just) حقى haqlu; — ly, (ad.) مستقيمانه müs-taqimâne, منصافه mounsufâne; — ness, (n.) طوغرىلىق dôroulouq; استقامت istiqa'met; (rel) طاعت tâ-at; صلاح salâh.
Rightful, rit'fôol, (a) حقى haqlu; (legitimate) مشرور meshrôu'; — ly, (ad.) حقى اولارق haqlu olaraq; مشرور meshrôu' s'ouretde; — ness, (n.) حق haqq; مشروريت meshrôu-uyyet.
Rigid, rij'id, (a) سرت sert; ايکيلمز iyilmez; (fig. lit) حشين hashin; (fanatical) متعصب müte-assub; — ly, (ad.) سرت (-s'ouretde); (fig.) شدت shiddetle; — **Rigidity**, (rij-id'i-ti) (n.) سرتلىk sertlik; (fig.) خشونت houshounet; تعصب te-assoub; (lit.) صلاب salâbet.
Rigmarole, rig'ma-rôl, (n.) ايج صيقيجى ich suquju seuzler; اوزون ouzoun hikâyê; (a.) مزيج müz-ij; مالايى mâ-lâ-yâ'nî.
Rigor, rig'ur, (n.) (med.) اوشومه üshûme; تيتريمه titreme.
Rigour, rig'ur, (n.) سرتلىk sertlik; (fig.) شدت shiddet; (med.) اوشومه üshûme; تيتريمه bürrûdet; تيتريمه titreme; — **Rig'orous**, (-'ur-us) (a) قوتلى shiddetli, قوتلى qouvvetli; (accurate) پک طوغرى pek dôrou; (lit.) دقيق daqiq; — **Rig'oriously**, (-'ur-us-li) (ad.) شدت shiddetle; — **Rig'orousness**, (-'ur-us-nes) (n.) شدت shiddet.
Rill, ril, (n.) دره dere; چاي chay.
Rim, rim, (n.) کنار kenar; (wheel) اسپيت ispit; چنبر chenber.
Rime, rîm, (n.) قرانقî qurâ, چى chiy; (v.n.) قرانقî qurâ bâlamag; — **Rimy**, (rî'mi) (a.) قرانقî طومش qu-râ toutmoush.
Rimple, rim'pl, (n.) بوروشوق bou-roushouq; (v.a.) بوروشوديرمق bou-roushdourmaq.
Rind, rînd, (n.) قابوق qabonq (v.a.) صومق soymaq; — **Rinded**, (rînd'd) (a.) قابوقى qabouqlou.
Ring, ring, (n.) حلقه halqa; (finger's)

يوزوک yüzük; (circle) دائره dâ-re, (arch.) چنبر chenber; (arena) ميدان meydan; رينج ring; (group) غروب gouroup; — **armour**, (-ärm'ur) (n.) (artil.) چنبر زره chenber zurh; — **bolt**, (n.) مابه mapa; — **finger**, (n.) يوزوک يوزوک parmâ; — **leader**, (n.) باش shaf; (fig.) باش bash; آله bashu; — **worm**, (-wuim) (n.) جلد خستلى jild hastalug; كەل kel; (lit.) سەف sa'f; — **Ringed**, (ringd) (a.) يوزوكلق halqalu; يوزوكلق yüzüklü.
Ring, ring, (v.a.) چالماق chalmaq, (fig.) چالماق chunlmaq; — **down** (fig.) زىل زىل tamâm ol.; — **in** چالماق zil chalmaq, (fig.) باشلامق bashlamaq; — **up** (fig.) قالدورماق qaldurmaq; (curtain) پردە perde qalqmaq; تلفون et.; (n.) (sound) زىل zil; سەس ses; — **Ring'ér**, (n.) (pers.) زىلجى zilji; — **Ring'ing**, (n.) (act) چالما chalma; چالما chalunma; چالما chunlma; چالما chan sesi; — **of the ears** قولاق چالما qoulaq chunlamasu; قولاقلى چالما qoulaqlar chunlama.
Ringlet, ring'let, (n.) حلقهچى halqajuq; (hair) بوقله bouqle; قوروم quvrum.
Rink, ringk, (n.) رينج ring; skating — (skeytin (-ring)).
Rinse, rins, (v.a.) چالماق chalqamaq; (cleanse) تيزلەمەk temizlemek; — **Rins'ing**, (n.) چالماق chalqama; — **machine** تاپير maki-nesi.
Rio de Janeiro, rē'o-da-zhâ-nâ'e-ro, (n.pr.) ريو دو ژانهيرو riyo-deu-janeiro.
Riot, ri'ot, (n.) عصيان usyân; قيام qiyâm; (noise) كوردلو گürültü; (drink) عشت ishret; (v.n.) عشت usyân et.; آياقلاق ayaqlanmaq; عشت ishret et.; to run — افراطه varmâq; افراطه tashgun-luq et.; — **Ri'oting**, (n.) اغتشاش igtishâsh; كوردلو گürültü; — **Riotous**, (ri'ot-us) (a.) عامى âsi; كوردلوشى igtishâshju; (fig.) كوردلوشى gürültüjü; (excessive) پک فضلە pek fazla.
Rip, rip, (v.a.) يارماق yarmaq; (open)

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et =etmek; ol =olmaq.

[RIP-RIV] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē, hēr, in; mine;

آچماق achmaq; — off قوبارماق qopar-maq
Riparian, rī-pā'ri-an, (n.) نهر کناریه
 عائد nehir kenârûna â-id; — **na-tions**, (-na'shunz) (n.pl) نهرله هحدود
 نهرله nehirle hemhoudoud milletler;
 — **rights**, (-ritz) (n.pl) نهرده نالق
 نهردنه nehirde baluq saydu haqqu.
Ripe, rip, (a.) اولمش olמוש; (fig.) مساعد
 kemâle ernish; (fit) musâ-id; (wise) عاقل âqil;
 مجرب müjjerreb; — **ly**, (ad.) عاقلانه âqilâne;
 کياستله kiyâsetle; — **ness**, (n.) (fig.) کمال kemâl; — **Ripen**, (ri'pn) (v.n) اولماق olماق; (fig.) تکمیل
 kemâle ermek; (v.a.) yetishdirmek;
 yetishdirmek; (fig.) tekemmül etdirmek
Ripple, rip'l, (n.) طالعوجق dalgajuq;
 خفیف طالعوالاق (v.n) mevje; (lit.) hafif dalgalanmaq;
 قیورللق (curl) quvrulmaq; (v.a.) طالعوالاندیرمق
 dalgalandurmaq; — **Ripp'ling**, (n.) (lit مع pl) تموجات temevvûjât; —
Ripp'lingly, (-li) (ad.) تموجله temevvûjle;
 طالعوالانهرق dalgalanaraq.
Ripple, rip'l, (n.) (comb) طراق taraq;
 کتن طراقی keten tarâ; (v.a.) طراماق
 taramaq; toplamaq.
Rise, riz, (n.) (v.n) قالقمق qalqmaq; (lit.)
 صعود sou-oud et.; (fig.) teraq-qî et.;
 (close) تعطیل tâ'til et.; (swell) آرتماق
 artmaq; (stars) طلوع toulou' et.; (appear)
 گورونمک geurünmek; (fig.) آفاقلاق
 zouhûr et.; (revolt) ایاقلانماق ayaqlanmaq;
 قیام qiyâm et.; گلیانه galeyâna gelmek;
 (rel) dirilmek; (n) قالقیش qalqush, (sci.)
 صعود sou-oud; (progress) ترقی teraqqî;
 (increase) تزاید tezâyüd, (ast.) منشأ
 toulou' et.; (origin) منشأ menshe';
 منبع menbâ; (steep) بایر bayur; (arch)
 قدمه qademe; ارتفاع irtifâ'; (mus) قوت
 qouvvet; (twig) دال dal; چالی chalu; to
 give — to (e) ... (e) سبیت ویرمک
 sebibiyyet vermek; to be on the —
 tezâyüd et.; **Early Riser**, (riz'ër) (n.)
 صبحی erken qalqan; (n.) sabâhju;
 قاقوب دوشمه rise and fall

qalqub dūshme; چاقوب chuqub inme; (fig. مع lit.) اعتلا و انحطاط
 i'tilâ ve inhutât; تعالی te-âli ve souqûut;
 مجلس the assembly rose mejlis tâ'til etdi
Risible, riz'i-bl, (a) کولچ gülünj; تحف
 tahaf, — **Risibility**, (riz-i-bl'i-ti) (n.)
 تعاطق tahafuq; — **Risibly**, (riz'i-bli) (ad.)
 کولونهجک صورتده gülünejek sôuretdede;
 عجیانه ajibâne.
Rising, riz'ing, (n) قانییش qalqush;
 قیام qiyâm; (revolt) یوکسلمه yûxelmek;
 شیش usyân; (swelling) عسیان shish;
 خورد qabarma; (dough) قیامت mahsher;
 (rel) قیامت qiyâmet, (a.) قالقان qalqan, (lit.)
 صاعد sâ-ud; (increasing) (lit.) متزاید müte-zâyid;
 (approaching) (lit.) یاقلاشمقده yaqlashmaqda;
 باصمقده basmaqda; — **generation**, (-jen-ër-â'shun) (n.)
 نسل nesli âti; (lit.) اخلاف ahlâf; — **sun**, (n.) (lit.)
 شمس shemsi tâli'.
Risk, risk, (n.) تهلیکه tehlike; (v.a.)
 تهلیکهیه صوقق tehlikeye soqmaq; (venture)
 کوزه almaq; (lit.) مسئولی jür-et et.;
 at your — mes-ôuliyyeti size â-id; to
 run the — تهلیکهیه کیرمک tehlikeye girmek;
 — **Risk'y**, (-'i) (a.) تهلیکلی tehlikeli.
Rite, rit, (n.) آیین âyîn; اصول ousôul;
 ارکان erkân.
Ritual, rit'û-al, (a.) آیینی âyîni; (n.)
 آیین âyîn; مراسم merâsim; (book) me-nâsik;
 آیینی kitabu, (lit.) — **Rit'ûalism**, (-izm) (n.)
 مناسک menâsik; — **Rit'ûalist**, (n.) مناسک
 âdâbu dîniyye; سزه nâsik; — **Rit'ûalist**, (n.)
 مناسک âdâbu dîniyyeye ri-âyekyâr; (ehli menâsik);
 (writer) مناسک mouharriri.
Rival, ri'val, (a مع n) رقیب raqîb, (fem)
 رقیبه raqîbe; (v.a.) رقابت re-qâbet et.;
 — **Rivalry**, (ri'val-ri) (n.) رقابت reqâbet.
River, riv'ër, (n) نهر nehir; (a.) نهر...
 nehir...; نهری nehrî; — **horse**, (-hōrs) (n.)
 دکنز آغیری deniz ayguru; — **side**, (-sîd) (n.)
 نهر کناری nehir kenaru.
Rivet, riv'et, (n.) پرچین perchin; (v.a.)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

perchin et, پرچينه مك, perchin-lemek; (*fig.*) باغلاماق bālamaq; — **machine**, (-ma-shēn') (*n.*) پرچين پرچين makinesi; — **Riv-eting**, (*n.*) پرچين ايتمه perchin etme; .. پرچين perchin; — **hammer** پرچين پرچين perchin chekiji; — **machine** پرچينه له ماکينهسي perchinleme makinesi.

Rivulet, riv'ū-let, (*n.*) ايرمه چاي chay; urmaq.

Roach, rōch, (*n.*) سازان زانغى sazan balugh; چامچا chamcha

Road, rōd, (*n.*) يول yol; (*lit.*) طريق tariq; **high** — جاده jadde; (*poet.*) شوشه sheh-rāh; — **way**, (*n.*) شوشه shose; — **Roadstead**, (rōd'sted) (*n.*) (mar.) ليمان liman; مرسا mersā

Roam, rōm, (*v.n.*) طولاشماق dolashmaq; گزینمك gezinmek; (*lit.*) جولان jevelân et; — **Roamer**, (rōm'er) (*n.*) (fig.) آواره āvāre; (سرسری) (serseri)

Roan, rōn, (*a.*) دمير قیری demir quru (-rengi).

Roar, rōr, (*v.n.*) گورلەمك gürlemek; گورلەمه hayqurmaq; (*n.*) گورلەمه gürleme; گومبورتى gumbürtü; (*laughter*) قهقهه qahqaha; — **Roarer**, (rōr'er) (*n.*) (zo.) سولور solour; — **Roaring**, (rōr'ing) (*n.*) اولومه oulouma; اوغولتى oughoultau; سولومه gürleyish; (*horse*) solouma; (*a.*) گورلەين gürleyen, مدھش gürültülü; (*fig.*) müdhish.

Roast, rōst, (*v.a.*) قىزارتماق quzartmaq, (oven) روستو روستو rosto yapmaq; قىزارتماق furunda quzartmaq; (*coffee*) قاورومق qavourmaq; (*fig.*) اكلنمك quzdurmaq; (*radicule*) قىزارتماق eylenmek; (*n.*) روستو rosto; قىزارتماق quzartma; — **iron**, (-i'urn) (*n.*) استقاره uzgara; — **Roasted**, (rōst'd) (*a.*) قىزارمىش quzarmush; قاورولمىش qavroulmoush; كباب kebab; — **chestnut** كباب كستانه kebab kestāne; — **Roaster**, (rōst'er) (*n.*) فرون furun; (*coffee*) تابه tava; — **Roasting**, (rōst'ing) (*n.*) قىزارتماق quzartma; (*fig.*) استهزا istihzā.

Rob, rob, (*v.a.*) چالماق soymaq; چالماق chalmaq; (*fig.*) غصب gasb et.; شوروب shouroub; پلته pelte; —

Robber, (rob'er) (*n.*) حيدود haydoud; شقى shaqī. (*pl.*) اشقى esh-qiya; — **Robbery**, (rob'er-i) (*n.*) شقاوت sheqāvet, حيدودلى haydoud-louq; خىرسىزلىق hursuzluq; (*fig.*) غاصبلىق gāsubluq.

Robe, rōb, (*n.*) روبا rouba; البسه elbise; (*lit.*) لباس libās; (*v.a.*) كىيديرمك giydirmek, (*lit.*) اكسا ikśā et.; (*v.n.*) كىيىمك elbisesini giymek; the — (*fig.*) مەسلەك mesleki vekyālet; (مەھاملىك) (mehāmīlik); — **de chambre**, (-de-shām'br) (*n.*) روب دو شامبر rob-deu-shambur; — **māker**, (*n.*) (رەسمى) اتوايى resmī- esvabju; تەرزى terzi.

Robin, rob'in, (*n.*) (zo.) سقا قوشى saqa qoushou.

Robust, rō-bust', (*a.*) كورپۇر keurpüz; سالام sālām; دىچ dinj; — **ly**, (*ad.*) دىچ dinj bir halde; (*fig.*) سالام sālām sōuretda; — **ness**, (*n.*) قوت qouvvet; صاغلانماق sālamluq.

Roe, rok, (*n.*) (myth) عتقا anqā (qoushou); روخ روش rohi qoushou.

Rochell - powder, rō-shel' pow'der, (*n.*) (med) سەدلىچ sedlich

Rochet, roch'et, (*n.*) (lit.) خفتان haf-tān.

Rock, rok, (*n.*) قايا qaya; (*v.a.*) تاشلاماق tashlamaq; — **salt**, (-sawlt) (*n.*) قايا طوزى qaya touzou; — **Rock'y**, (-'i) (*a.*) قايا گىيى qaya gibi; (*fig.*) سەرت sert; مەتىن metin; (*full*) قايالىق qayaluq.

Rock, rok, (*v.a.*) ساللاماق sallamaq; (*shock*) سارسماق sarsmaq; (*v.n.*) ساللانماق sallanmaq; سارسىلماق sarsul-maq.

Rocket, rok'et, (*n.*) راکەت raket; روقا roqa. (*bot.*) فېشەك fishek;

Rocking, rok'ing, (*n.*) ساللانما sal-lanma; (*a.*) ساللانۇر sallanur, متحرک müteharrik; — **chair**, (-chār) (*n.*) (متحرک صنداليه) (müteharrik sandalye); ساللنجاق salunjaq sandalye.

Rococo, rō-kō'kō, (*n.*) روقوق roqogo; (تەزىنات غرىبە) (tezyināti garibe); (*fig.*) كەھنە keuhne; قاي qaba; تەھاف tahaf.

Rod, rod, (*n.*) چوبۇق choubouq; (*twig*) دەنكە deynek; (sceptre) عصا asā;

[ROD-ROM] (انگلیزچه کلماتک تلغفی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

(fig.) آمریت âmiriyyet; (punishment) جزا jezâ; (fig) تویسخ tevbiḥ, (angling) قامیش qamush; (measure) رودا roda; besh bouchouq yar-da
Rodent, rō'dent, (a.) کیریمی kemiriji; (lit.) قاصم qāzum; — **Rōden'tia**, (-'shī-a) (n, pl) کیریمی حیوانات kemiriji hayvânât; (lit.) حیوانات قاصمه hayvânâtü qāzuma.
Rodomontade, rod-ō-mon-tād', (n.) اوکونمه euvünme; تفاخر tefâhûr.
Rodosto, rō-dos'to, (n. pr.) تکشور طاغی (n. pr.) tekir dâ
Roe, rō, (n.) (zo) قاراجه qaraja, (eggs) بالوق youmourtasu.
Rogation, rō-gā'shun, (n.) نیاز niyâz; (rel. & lit.) ایتهال ibtihâl; مناجات münâjât; — **dâys**, (-dâz) (n. pl) معراج mi'râj arifesi.
Rogue, rōg, (n.) چاغین chapgun; (dishonest) ادبسیز edebsiz; sefil; (sturdy) دوبر derbeder; ديلنجی dilenji; — **Roguer**, (rōg'e-ri) (n.) چاغینلق chapgunluq; ادبسیزلىک edebsizlik; hursuzluq; — **Roguish**, (rōg'ish) (a) برآر چاغین bir az chapgun; — **Roguishly**, (rōg'ish-li) (ad) ادبسیزچە chapgunja; edebsizje; — **Roguishness**, (rōg'ish-nes) (n.) چاغینلىق chapgunluq; ادبسیزلىک edebsizlik.
Roister, rois'ter, (v. n.) پاغیردی paturdu et.; (n.) پاغیردیجی paturduju.
Rôle, rōl, (n.) رول rol; وظیفه vazîfe.
Roll, rōl, (n) (act) یوارلانما youvarlanma; (cylinder) سیلندر silindir; حده hadde; (paper) طومار tomar; رولو roulo; (cloth) طوب top; (fig.) وثیقه vesîqa; (register) دفتر defter; list: (rola) (رولا), (rola) (رولا) qayd; (bread) فرانجه franjela; (mil) ترامپت trampoline; یوقلامه yoqlama; (ship's) یالپه yalpa; (v. a.) یوارلاق youvarlamaq; چورمک chevmek; (wrap) صارمق sarmaq; طومار یاپتی tomar yapmaq; (press) چورمک haddeden gechirmek; (v. n.) یوارلانما youvarlanmaq; تکرلنک tekerlenmek; (pers.) سندهلەمک sendelemek; طومار او. tomar ol.; طوب او. top ol.; (ship) سورمک (move) یالپه او. yalpa et.; (tram) (ترامپت) چالماق (mil.)

pete-) chalmaq; the —s قیود qouyūd, سحر sijill; دفتر defter; Master of the —s سحر مدیری sijill müdiri; (evrâq müdiri oumûmîsi), — call, (-kawl) (n.) (mil) یوقلامه yoqlama; — **Roller**, (rōl'er) (n.) سیلندر silindir; اسطوانه üstouvâne; (mach.) حده hadde; (med) صارغی sargu; (pl & mar) تکرلەمە tekerleme, بویوک طالعه beuyük dalga
Rolling, rōl'ing, (a.) دوتر deuner; (mach.) ...حده hadde...; — **pin**, (n.) حده oqlava; — **mill**, (n.) حده hadde (-makinesi); — **press**, (n.) اوتو ماکینەسى ütü makinesi; — **stock**, (n.) سیلندر silindir; — **stock**, (n.) ادوات edevâtî mûteharrike.
Roly-poly, rōl'ı-pōl'i, (a.) طوس طوبارلاق tos toparlaq; (n.) طوبارلاق toparlaq; (loqma); (to-pouz) (طوبوز) (bodour)
Rome, rōm, (n. pr.) روما roma; — **Rō'man**, (a.) روما roma...; (n.) لاتین (a.) catholic; رومالی latin; — **Empire**, (-em'pir) (n.) روما imparatorlû; — **Rō'manize**, (-iz) (v. n.) (rel.) لاتین ol.
Romance, rō-mans', (n.) رومان roman; (fig) ماجرا hikâyê, (lit.) majêrâ; (fiction) مصل masal; (a) رومن romen; roman رومان یازمق (v. n.) (latin) (لاتین) yazmaq; مصل سولەمک masal seuylemek; اویدرمق ouydourmaq; (fancy) خیال قورمق hayâl qourmaq; — **in real life** حقیق ماجرا haqîqî mâjêrâ; (حقیق رومان) (haqîqî roman); a love — bir sevdâ حقایقهسى bir hikâyêsi; (lit.) عشق bir mâjêrâyî ashq.
Romanesque, rō-man-esk', (a.) رومانەسک romanesk; (arch.) رومانەسک tarzu.
Romantic, rō-man'tik, (a.) روماتیک romantik; خیالی hayâlî; (sentimental) لطیف latîf; — **Rō'man'tically**, (-'tik-al-i) (ad) روماتیک romantik bir tarzda; طرزده monhayyol olaraq; — **Rō'man'ticism**, (-'ti-sizm) (n.) روماتیزم romantizm; (hist) (انقلاب ادبی) (inqilâbu edebî).

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; riug; machine;

möte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چپو؛ ch ج؛ sh ش؛ th ث؛ zh ذ؛ zh ژ [ROM-ROT]

Romp, romp, (n.) کورولتو oyoun; گورولتو gürültü; (girl) شن قیز shen quz; (rude) (hoyrat) (v.n.) (oynamaq; گورولتو gürültü et; — **Romp'ingly**, (-ing-li) (ad.) کورولتو ايله oynayaraq; گورولتو gürültüyle; خوراتجه hoyratja; — **Romp'ish**, (a) اويلاق oynaq; شن shen; خوراتات hoyrat.

Roof, rōōf, (n.) طام dam; (lit.) سقف saqf; (vault) قبة qoubbe, کمر kemer; (mouth) داماڭ damaq; (v.a.) طام yapmaq; اورتمک eurtmek; (fig.) (mouhâfaza) محافظه ا. — **Roof'ing**, (n.) (act) طام يايعة dam yapma; (materials) طام مائزهمهسى dam mâlezimesi; (fig.) مأوا me'vâ; — **Roof'less**, (a) طامسز damsuz; آچيق achuq; (fig.) مکانشز mekyânsuz.

Rook, rook, (n.) (zo) قارغه qarga; (pers) روح hilekyâr; (chess) روح rouh; (v.a.) آلداتماق aldatmaq; — **Rook'ery**, (-e-ri) (n.) (act) عربده arbede; (place) (fig.) آشاغى عله ashâ mahalle; سسررى ياتاڭى serseri yatâ.

Room, rōom, (n.) اوده oda; (space) yer; (fig.) ميدان meydân; to make — yer achmaq; (way) yol achmaq; — **Room'y**, (a.) (i) كنيش genish; فراح ferah.

Roost, rōost, (n.) تونك tûnek; (v.n.) تونمەك tûnemek.

Root, rōot, (n.) كوك keuk; (fig.) اساس esâs; (gram.) اصل asl; (progenitor) جد jedd; (math) جذر jezr; (v.n.) كوكلشمك keukleshmek; (exterminate) كوكى چيقارماق keukünü chuqarmaq; (lit.) قلع ا. imhâ et; (fig.) كوكلشدirmek keukleshdirmek; (turn up) آشهlemek eshelemek; — and branch (fig.) باشدن bashdan ashâ; — of the matter كوكلشمك keukleshmek; — of the matter روه rōuhu mes-ele; اساس esâs; — house, (n.) انبار anbar; «square» — جذر «مربع» jezri «mourabba'»; — **Root'ed**, (t'd) (a.) كوكلى keuklü; (fig.) كوكلشمك keukleshmish.

Rope, rōp, (n.) خلاط halat; ايپ ip; (fig.) ديزى dizi; (v.a.) باغلاماق bâlamaq; (fig.) چكك chekmek; a — of pearls بر ديزى اينچى bir dizi inji; — of sand (fig.) پاموق ايبلى pamouq

ipliy; — dancer, (-dans'er) (n.) اينچى janbaz; — mākser, (n.) قول qol; ipi; — yārn, (n.) تى tel; qol; (mar) فلاسا flasa; — **Ropery**, (rōp'er-i) (n.) ايبلىخانه iplikhâne; ايب فابريقهسى ip fabriqasu.

Rosary, rō'za-ri, (n.) گل باغهمسى gül bâgchesi; (fig.) گلستان gülistân; (rel) تسبيح tesbih; (devotion) ذكر zikr; عبادت ibâdet; (festival) گل بايرامى gül bayramu.

Rose, rōz, (n.) گل gül; (colour) دورا roza; پنبهلىك penbelik; (nozzle) سوزكچ süzgeç; (he) روزت rozet; (diamand) (roz) دوره (tash); under the — (fig.) همان آلتدن saman altundan; گيزلى gizli; wars of the Roses — گل عماريه لرى gül mouhâre-beleri; — bud, (n.) گل غنچهسى gül qonjasu; (fig.) غنچه qonja; — mallow, (n.) گل خطلى gül hatmi; — water, (n.) گل صوبى gül souyou; (a.) (fig.) حيسى hissi; — wood, (n.) پله سنك pelesenk; — **Rosy**, (rōz'i) (a.) گل گى gül gibi; (colour) پنبه penbe; (poet.) گلگون gülgyûn; (fig.) خوش hosh; گوزل güzêl.

Roseate, rōz'e-ât, (a) گلر ايجنده güller ichinde; گل گولولى gül dolou; (colour) قىزىل qurmuzu.

Rosemary, rōz'mā-ri, (n.) (bot.) بيبريه biberiye

Rosette, rō-zet', (n.) روزت rozet.

Rosin, roz'in, (n.) چام سازى cham saquzu.

Roster, ros'tèr, (n.) (mil.) وظائف vazâ-if tâ'limât-nâmesi; (list) اسامى esâmî.

Rostrum, ros'trum, (n.) (zo.) برون bourn; (birds) غاغا gaga; (mar.) كرسى mahmouz; (tribune) kürsü.

Rot, rot, (n.) چوروك chürük; (fig.) فساد fesâd; (med) علت illet; (bosh) چورومك chürümek; (fig.) بوزولماق bozoulmaq; (med) خستىلاقم hastalanmaq; (v.a.) فساد chürütmek; (fig.) ifsad et; — gut, (n.) فنا اينچى fenâ ichgi; (fig.) زهر zehir.

Rotate, rō'tât, (v.n.) دونمك deunmek; (sci. مع lit.) دوران devrân et; (v.a.) دوندirmek deundürmek; — Ro-

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[ROT-ROU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

tary, (rō'ta-ri) (a.) دونه deuner ; دونه deunne ; (sci.) دوار devvâr ; — **Rotā'ting ring**, (n.) (artil.) چنبر chenber ; — **Rotation**, (ro-tā'-shun) (n.) دونه deunne ; دوران dev-rân ; (fig.) دور devr ; تسدل tebed-dül : (order) صیره sura ; by — صیره sura ile ; (surayle) axis of — محور devrân ; — **Rotator**, (ro-tā'tur) (n) (sci.) دواره devvâre ; مدور müdevvir ; — **Rotatory**, (rō'ta-to-ri) (a.) (sci.) دورانی devrânî ; (circle) دوری devri ; (succession) صیره sura ile ; (lit.) متسلسل müteselsil.

Rote, rôt, (n.) اذیر ezber oquma ; (rozv) صیره sura ; by — اذیر ezber.

Rotten, rot'n, (n.) چوروك chürük ; چوروش chürümüş ; (fig.) بوزوق bo-zouq ; فاسد fâsid ; — **ly**, (ad.) چوروك chürük bir halde ; — **ness**, (n.) فساد chürüklük ; (fig.) فساد fesâd ; — **stone**, (-stön) (n.) موسقوف mosqof toprâ.

Rotterdam, rot'ër-dam, (n.pr) روتردام roterdam.

Rotund, ro-tund', (a.) دكړی deyirmi ; يوارلاق youvarlaq ; (lit.) مدور müdevver ; — **Rotund'ity**, (-i-ti) (n.) كړووت deyirmilik ; (lit.) مدور بنا müdevver binâ ; — **Rotund'a**, (n.) قوببلی qoubbeli binâ.

Rouge, rōūzh, (n.) قيرمزيق qurmu-zuluq ; بویا boya ; (v.a.) بویامق boyamaq ; (v n.) قيرمزيق سورمک kurmu-zuluq sürmek ; — **et - noir**, (-e-noo-är') (n.) قيرمزی سیاه qurmuзу siyah ; (fig.) (قومار) (qoumar).

Rough, ruf, (a.) قأ qaba ; (mar.) سرت sert ; (n.) قأالق qabaluq ; (pers.) قأاق qaba adam ; — **ly**, (ad.) قأاق qabaja ; — **ness**, (n.) قأالق qabaluq ; (mar.) شدت shiddet ; — **cast**, (-kâst) (n) طاسلاق taslaq ; (mortar) سريمه (صیوا) (serpme (-suva) ; (v.a.) طاسلاق يايق taslaq yapmaq ; سريمه صیواق serpme suvamaq ; — **draught**, (-dräft) (n.) طاسلاق (قأا) (qaba-) taslaq ; (wrüiten) مسوده müsvedde ; — **guess**, (-ges) (n.) قأا تخمين qaba tahmîn ; — **hewn**, (a.) جلازمز jılâ-

suz ; (unrefined) خام ham ; — **rider**, (n.) جانسار seyis ; — **shod**, (a.) (zo.) نعلاری چيويی nallaru chivili ; to ride — **shod** (fig.) طوغريجه dōrouja hedefi tâ-qîb et. ; — **Roughen**, (ru'n) (v.a.) مقصدخي تعقيب maxadunu tâ-qîb et. ; — **Rouge**, (ru'n) (v.a.) قأالاشدیرمق qabalashdurmaq.

Rouleau, rōō-lō', (n.) رولو roulo ; طومار tomar.

Roulette, rōōl-et', (n.) رولت roulet.

Roumania, rōō-mā'ni-a, (n.pr) رومانيا romanya ; — **Roumanian**, (rōō-mā'ni-an) (a.) رومانيا romanya... ; (a.) رومانيالی romanyalu.

Roumelia, rōōm'ē-li-a, (n.pr.) روم ایلی roumeli.

Round, rownd, (a) يوارلاق youvarlaq, (lit.) مدور müdevver ; (fig.) آچيق etrâflu ; (plain) اطرافلی achuq ; (fam) دوبرا dobra ; (continuous) اطرافند devâmlu ; (ad) دائراً dâ-iren ; etrâfunda ; (n.) يوارلاق youvarlaq ; دائره dâ-ire ; (act) دور devr ; (nil.) قول qol ; (walk) طولاشمه dolashma ; (arch) قول qol ; (artil) آتیم atum ; (volley) يايلى yaylum ; (sport) راوند râvund ; (scope) ساحه sâha ; (lit.) شمول şhümôul ; (v.a.) يوارلاقمق youvarlatmaq ; (surround) احاطه ihâta et. ; (اطرافى) طولاشمق chevirme ; (go) (etrafunu-) dolashmaq ; (complete) يوارلاق او. (v.n) ikmâl et. ; (v.n) شماكى آتق shek-lini almaq ; (guard) دوريه كزىمك dev-riye gezmek ; — **ly**, (ad.) (fig.) كاملا kyâmilen ; (boldly) آچيقتجه achuqja ; دوبرا dobra ; (generally) عموميتله ou-mōumiyyetle ; — **ness**, (n.) دكړمليك deyirmilik ; (boldness) صراحت sarâhat ; (fullness) مكمليت mukemmeliyyet ; (lit.) سلامت selâset ; — **'about**, (a.) طولايديسه dolashuq ; (lit.) (آتي قاريجه) (atlu qarunja) دونه زمين deuner zemîn ; — **dance** (dance) حودا hora ; — **house**, (mar.) كوكرت قاراسى quch güverte qamarasu ; (railway) لوقوموتيف گاراژى loqomotif garâju ; لوقوموتيف دائيرهسى loqomotif dâ-iresi ; — **numbers**, (n.pl.) يوارلاق عددل

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; riug; machine:

mōte, foot; mōōu; shut, mūte, very; tū چپوو; ch چ; sh ش, th ث; th ÷; zh ژ [ROU-RUB]

youvarlaq adedler; (fig) یووارلاق
 حساب youvarlaq hesâb; — up (n.)
 قوس qavis; (mar.) باقی baluq
 surtu; (zo.) توپلامه toplama; یقیری
 tefriq; (arrangement) نتیجه netije-
 lenme; حتم hutâm; all — (ad.)
 بوتون اطرافى, (fig.) دایراً dâ-iren (mâ-dâr)
 bütün etrâfunu; (fig.) تماماً tamâ-
 men; کاملاً kyâmilên; — the-world
 (a) دنیانک اطرافى dünyânun etrâ-
 funu; دور عالم devri âlem...; —
 Roundish, (rownd'ish) (a.) یووارلاقچه
 youvarlaqja.

Rouse, rowz, (v.a.) قالدیرمق qaldurmaq;
 (fig.) تحریک ا. (awaken)
 قیشقیرتمق ouyandurmaq; (zo.)
 قوشقورتماق qushqurtmaq.

Rout, rowt, (n.) (غلبه لك) قالابا-
 luq; آلاى alay; (assembly) جمعیت jem-
 iyyet; (zo.) قورد سوروسى qourd sü-
 rüsü; (v.n.) (assemble) توپلانمق toplan-
 maq; مجلس قورمق mejlis qourmaq; (zo.)
 اوتمک eutmek; (wind) اوغولامق õughou-
 lamaq.

Rout, rowt, (n.) (mil) بوزغون boz-
 goun; بوزمق inhizâm; (v.a.)
 bozmaq; انجمه اوغراتمق inhizâma õu-
 ratmaq; to put to — قاچیرمق qachur-
 maq; متیزم münhezim et. .

Route, rōūt, (n.) یول yol; en — for
 (e-) گیتمک üzere, (ث) کیشمک اوزره,
 (e-) mütevejjihen. (ث) متوجهاً

Routine, roo-tēn', (n.) روتین routin;
 اصول ousōul; (lit.) تعامل te-âmül;
 (duty) وظیفه vazife; (pl) وظائف vazâ-
 if; — Routinary, (roo-tē'na-ri) (a.)
 متداول mōu'tâd; تعاملی te-âmuli.

Rove, rōv, (v.n.) طولاشمق dolashmaq;
 آوارهلیک âvârelik et.; (v.a.) (wool)
 بؤکمک bükmek; (undo) سؤکمک seuk-
 mek; بوزمق bozmaq, (n.) (roll) یوماق
 youmaq; — Rover, (rō'ver) (n.)
 آواره âvâre; (mar.) قورسان qoursan;
 — Rō'ving, (a.) آواره âvâre; (fig.)
 مۆتلون mütelevvin; (n.) آوارهلیک âvâre-
 lik; (wool) بؤکه bükme.

Row, rō, (n.) (line) سیره sura; خط
 hatt; (mar.) کورهک çekme
 chekme; سندانل تیزی sandal tenez-
 zühü; (v.a.) سیرلامق suralamaq;
 (v.n.) کورهک çekmek
 çekmek; — 'lock, (n.) اسقارمود usqarmoz;
 — Rower, (rō'ër) (n.) (mar.) کورهکچی

kürekçi; — Rowing, (rō'ing) (n.)
 کورهک çekme, (race)
 kûrek yarushu; —
 boat, سندانl sandal; (قایق) (qayûq).
 Row, row, (n.) (bravol) کورولتو gû-
 rûltû; عربده arbede; (v.a.) (scold)
 آزارلامق azarlamaq; باغرمق bârmaq;
 (v.n.) گورولتو ا. gûrûltû et., what's
 the — نه وار? ne var?; — Row'dy,
 (-'di) (a) قاوغاجی qavgaju;
 چاپغین chapgun.

Rowel, row'el, (n.) مهموز (اوجی) mah-
 mouz (oujou)

Royal, ro'ial, (a.) قرالی qurâlî; (fig.)
 یووک طبقه (کاغد) shâhâne
 beuyûk tabaqa (-kyâd); (mar.)
 قونطرا بابا فینگو qontra baba fingo, —
 Roy'alism, (-izm) (n.) قرالیت طرفدارلی
 qurâliyyet tarafdârlugh; — Roy'-
 alist, (n.) قرالیت طرفدارى qurâliyyet
 tarafdârû; — Roy'alty, (-ti) (n.)
 قراللیyet qurâliyyet; قراللى quralluq;
 حصه hisse; حصه تتمع hisseyi
 temettû'.

Rub, rub, (v.a.) سورتمک sûrtmek;
 اوغنى silmek; (clean)
 ouvmaq; سورتومک sürünmek;
 (v.n.) تماس et; (fig.) مشکلاته یایمق
 müşh-kûlâtla yapmaq; (n.) دلك delk;
 مشکلات müşhkû-
 lâ; (sarcasm) (lit.) حائل hâ-il, serzinsh,
 to — down ایجه سيلمک
 iyije silmek; (zo.) تماراumar et;
 to — off سيلمک silmek;
 ber-taraf et.; to — up سيلمک sil-
 mek; (fig.) تارهلمک tâzelemek;
 haturlatmaq; to — upon
 قیزدیرمق doqounmaq;
 قوزدیرمق quzdurmaq.

Rubber, rub'ër, (n.) لاستیک lastik;
 ماسور (pers.) silejek;
 maseur; (horse's) تمارجى tumarju;
 (electr.) یاصدیق yasduq; (file)
 بيلهکى bilek tashu;
 (stone) سيليک silgi; (a.)
 لاستیک lastik...; — stamp, (n.)
 لاستیک استامپا lastik istampa.

Rubbish, rub'ish, (n.) سورپوتو sūp-
 rûntû; (fig.) دوکونتو deuküntû;
 ویرانهلر harâbeler;
 (ruinous) صاچه شیلر sach-
 ma sheyler.

Rubble, rub'l, (n.) دوکونتو deuküntû;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; lo=olmaq.

[RUB-RUL] (الکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mīne,

- (masoury) خوجلی مولوز harjlu mo-loz.
- Rubescent**, rōō-bes'ent, (a) قیرمزسی qurmuzumsu ; — **Rubescence**, (rōō-bes'ens) (n.) قیرمزیلاشمه qurmuzulashma.
- Rubicund**, rōō'bi-kund, (a.) قیرمزى قurmuzu; قانلی qanlu
- Ruble**, rōō'bl, (n.) روبله rouble.
- Rubric**, rōō'brik, (n.) (lit.) سرنامه sernâme; فصل fasl; (rel.) تنبیه tenbîh ; — (a.) ایضاحات izâhât ; (a.) قیرمزى qurmuzu; (lit.) سرخ sürh ; —
- Rubricate**, (rōō'brik-ât) (v.a.) قیرمزى qurmuziyle yazmaq; (fig.) ایله یازمق tenbîh et..
- Ruby**, rōō'bi, (n.) یاقوت yâqûut; (a.) قیرمزى qurmuzu; (lit.) لعل lâ'l.
- Ruck**, ruk, (n.) بوروشوق bouroushouq; قات قات qat; (v.a.) بوروشدیرمق bouroushdourmaq; قاتلامق qatlamag; (v.n.) بوروشوق bouroushmaq.
- Rudder**, rud'ër, (n.) دومن dümen; (fig.) رهبر rehber; — **post**, (n) (fig.) دومن dümen anasu; — **Rudderless**, (rud'ër-les) (a.) دومنسز dümensiz
- Ruddle**, rud'l, (n.) آشی بویاسی ashu boyasu; (v.a.) بویامق (آشی) (ashu-) boyamaq.
- Ruddy**, rud'i, (a.) قیرمزى rud'i; آل al; قیرمزى qurmuzu; — **Ruddiness**, (rud'ines) (n.) قیرمزیلیق qurmuzuluq; (lit.) حمرتم houmret.
- Rude**, rōōd, (a.) قالدی qalun; (fig.) قاتا qaba; — **ly**, (ad.) قاجا qabaja; — **ness**, (n.) قالدی qabaluq
- Rudiment**, rōōd'i-ment, (n.) اساس esâs; (elements) (pl.) مبادی mebadî; — **Rudimental**, (rōōd-i-ment'al), **Rudimentary**, (rōōd-i-ment'a-ri) (a.) ابتدائی ibtidâ'î.
- Rue**, rōō, (v.a.) اسف esef et.; (repent) پشیمان pishmân ol.; جایی jaymaq; (v.n.) کدر keder et.; آجیق ajumaq; — **Rueful**, (rōō'fōol) (a.) الیم elim; مؤسف mü-essef; (piteous) آجیقلی ajuqlu; — **Ruefully**, (rōō'fōol-i) (ad.) الیم elim sôuretdet; — **Ruefulness**, (rōō'fōol-nes) (n.) الیم elem; کدر keder.
- Rue**, rōō, (n.) (bot.) صدف چیچی sade fchicheyi.

- Ruff**, ruf, (n.) قیرمه یاقه qurma yaqa; قورە frez, (mach) چنبر chenber; (v.a.) (fig.) قاریشدیرمق qarushdurmaq.
- Ruffian**, ruf'i-an, (a. n) شقی shaqî; وحشیانه vah-shiyâne; — **ly**, (ad.) چانیانه jâniyâne; (lit.) شقاوت sheqâvetkyârâne, — **Ruffianism**, (ruf'ian-izm) (n.) شقاوت sheqâvet; (fig.) وحش vah-shet.
- Ruffle**, ruf'l, (n.) قیرمه qurma; (fig.) قارغاشلق qar-gashaluq; (v.a.) بوروشدیرمق bouroushdourmaq; (fig.) کوجندیرمک güjendirmek; (agitate) قاریشدیرمق qarushdurmaq; اعتشاش igtishâsh chu-qarmaq; (v. n.) قالارمق qabarmaq; (fig.) صیقیلماق suqulmaq; (swagger) گورولتو gürültü et.; — **Ruffling**, (ruf'ling) (n.) (fig.) گورولتو gürültü.
- Rug**, rug, (n.) سجاده sejjâde; کچه ke-che; (bed) اورتو eurtü; بطاییه battâniye; (v.a.) قویارمق qoparmaq.
- Rugged**, rug'ed, (a.) قاتا qaba; (robust) ایری iri, صاغلام sâlam; — **ly**, (ad.) زحمت qabaja, زحمت zahmetle; — **ness**, (n.) قاتالما qabaluq; (lit.) زحمت houshounet; (fig.) زحمت zahmet; مشکلات müshkülât.
- Rugose**, rōō'gōs, **Rugous**, rōō'gus, (a.) بوروشوق bouroushouq
- Rugosity**, rōō-gōs'î-ti, (n.) بوروشوقلۇق bouroushouqluq; (fig.) شدت shid-det.
- Ruhr**, rōōr, (n. pr.) رود rour.
- Ruin**, rōō'in, (n.) خرابیه harâbe; (pl.) خرابی harâbeler, (fig. lit.) harâbî; (v.a.) خراب harâb et.; تخریب tahrîb et.; (fig.) mahv et.; (v. n.) خراب ol.; (fig.) mahv ol.; — **Ruined**, (rōō'ind) (a.) خراب harâb (fig.) mahv olush; — **Ruinous**, (rōō'in-us) (a.) خراب harâb; (pernicious) مهلك mühlik; (lit.) تخریبکار tahrîbkyâr; — **Ruinousness**, (rōō'in-us-nes) (n.) سفالت sefâlet; (harm) مضرت mazarrat; (lit.) تخریبات tahrîbât.
- Rule**, rōōl, (n.) قاعده qâ-ide; اصول ousûl, (pl.) قواعد qavâ-id; (fig.) نظام nizâm; (regulation) نظام nizâmât; (government)

(For Turkish pronunc.) past, large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[RUP-RYE] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; (ārd; red; mē, hēr; in; mine:

محاربه‌سی tā'qīb mouhārebesi : —
fire. (-fir) (n.) دوامی انداخت devāmlu
 endaht : — **water,** (n.) آقار صو aqar
 sou : (lil.) ماء جاری mā-i jāri : (pl.)
 آقار صولر aqar soular.
Rupée, rōō-pe', (n.) روپی roupi
Rupture, rup'tūr. (n.) قوپمه qopma ;
 قوپرله qurulu'a ; (fig.) بوزوشمه bozoush-
 ma : (pol.) قطع مناسبات qat-u minā-
 sebat. (med.) فتق (فتیق) futuq. (v.a.)
 قوپرماق qoparmıq. (v.n.) قوپماق qop-
 maq ; (fig.) بوزولماق bozoulmaq
Rural, rōōr'al, (a) قیر... keuy ...
 قیر... qur... (pesr) keuylü .. ; (agr.)
 zirā-i ; (poet.) صحرائی sahrā-i.
Ruse, rōōz. (n.) (trick) hile ;
 (قورنارلق) (qournazluq) ; — de -
 guerre, (-de-ger') (n.) حيله hī-
 ley harb ; خدعه houd-a.
Rush, rush, (n.) هجوم hüjūm ; (elan)
 hamle ; (move) حیز huz : (fig.) استعمال
 isti'fāl. (v.n.) هجوم hüjūm et. ;
 (fig.) سودمک ajele et. ; (v.a.)
 sürmek ; — **Rush'ér,** (n.) (sp.) مهاجم
 muhājim ; (fig.) عول ajōul.
Rush, rush, (n.) (bot) سار saz ; —
 Rush'y, (-i) (a) سازلوق sazlūq.
Rusk, rusk, (n.) پکسییاد peksimed ;
 بيسکوی bisküvi.
Russet, rus'et, (a.) پاس رنگی pas rengi ;
 قولا qola ; (n.) عبا aba.
Russia, rush'ya, (n.pr) روسیا rousya ;
 — **Russian,** (rush'yan) (a. و n)
 روس rous ; موسقوف mosqof
Rust, rust, (n.) پاس (bot) یانیق
 yanuq ; (fig.) خاملق hamluq ;
 گهوشکک gevsgeklik ; (v.n.)
 paslanmaq ; (fig.) خاملق گله hamluq gel-
 mek. (v.a.) paslatmaq ; (fig.)
 چوروتماق chürütmeq ; — **proof,** (a.)
 pas toutmaz ; — **Rust'ily,**
 (-i-li) (ad.) یاسلی بر حالده paslu bir
 halde. — **Rust'iness,** (n.) (الیق) پاس
 pas (-luluq) ; (fig.) خاملق hamluq ;
 — **Rust'y,** (-i) (a.) یاسلی paslu ; (fig.)
 خام ham ; تنبیل tenbel ; to grow —

paslanmaq ; to turn — (fig.)
 inâd et. ا. te-annüd et. ا. te-annüd et. ا.
Rustic, rus'tik, (a.) ... کوی keuy .. ;
 ... qur... ; (simple) صافی sâf ; (rude)
 qaba ; (poet.) روستائی rōusitâ-i ;
 کویلی keuylü ; (n.) صحرائی sahrâ-i ;
 choban. — **Rust'ically,** (-'tik-
 al-i) (ad.) کویلی طرند keuylü tar-
 zunda. صافیانه qabaja, sâfiyane ;
 — **Rust'icate,** (-ti-kāt) (v.n.)
 کونده keude yashamaq ; — **Rusti-
 ca'tion,** (-ti-kā'shun) کوی حیاتی keuy
 hayātu, (pupils) کویه کوندومه keuye
 geunderme ; — **Rustic'ity,** (-tis'i-
 ti) (n.) کویلیک keuyülüük ; قالمق qa-
 baluq ; صافلق sâflūq ; (bot.) تحمل te-
 hammül.
Rustle, rus'l, (n.) خیشیرتی hushurtu ;
 (v.n.) خیشیرداماق hushurdamaq ;
 (struggle) قوشق qoshmaq ; چالیشق cha-
 lushmaq ; — **Rustler,** (rus'lér)
 (n.) (fig.) جوال jevvâl ; فعال fa'âl ; —
Rustling, (rus'ling) (a.) خیشیردار
 hushurdar ; (n.) خیشیرتی hushurtu ;
 — **Rustlingly,** (rus'ling-li) (ad.)
 خیشیرتی ایله hushurdayaraq ;
 خیشیرتیله hushurtuyle
Rut, rut, (n.) (track) تکرک ایری teker-
 lek izi ; (fig.) یول yol ; اولوس ousōul ;
Rut, rut, (n.) (zo.) قیزیشه quzushma ;
 چمتلشماک chiftleshmek. (v.n.)
Ruth, rōōth, (n.) مرحمت merhamet ;
 رحم rahm ; شفقت shefqat ; — **Ruth-
 ful,** (rōōth'fōol) (a.) مرحمتلی merha-
 metli ; مشفق mūshfuq ; (piteous) آجیق
 ajuqlu ; — **Ruthfully,** (rōōth'fōol-i)
 (ad.) مشفقانه mūshfiqâne.
Ruthless, rōōt't'less, (a.) باربار barbar ;
 بی رحمت merhametsiz ; — **ly,** (ad.)
 باربارجه barbarja ; (lit.) بی رحمانه bî-rah-
 mâne ; — **ness,** (n.) باربارلق barbar-
 luq ; وحشت vah-shet
Rye, rī, (n.) چاودار chavdar ; — **grass,**
 قارهموق chayur otou ; (n.) چایر اوتی qaramoq.

S

Saadi, sâ'di, (*n pr.*) سعدی sâ'dî.
Sabbath, sab'ath, (*n*) استراحت کونی
 istirâhat günû; (*lit.*) یوم السبت yev-
 müs-sebet; (*a*) مقدس mouqaddes;
 تعطیل tâ'til...
Sabian, sâ'bi-an, (*n*) احرام سبایه یه طابان
 ejrâmu semâviyyeye tapan; (*lit.*)
 صابی sâbi-i; — **Sabianism**, (sâ'bi-
 an-izm) (*n*) اجرام سبایه یه پرستش
 ejrâmu semâviyyeye perestish; مدھی
 sâbi-e mezhebi
Sable, sâ'bl, (*n*) سمور samour; (*pl.*)
 سیاه اثواب siyah esvab; (قارلر) (qa-
 ralar); (*a*) سمور رنگی samour rengi;
 سیاه siyah.
Sabot, sa-bô', (*n*) تحت قوندیره tahta
 qoundura; (طاقونیه) (taqounye).
Sabotage, sa-bo-tâzh', (*n*) سوء قصد
 sôuyi qasd; تجاوزات tejâvüzât;
 (تخریسات) (tahrîbât).
Sabre, sâ'ber, (*n*) قیلنج quluj; سوار
 سیجی sùvârî quluju.
Saccade, sa-kâd', (*n*) شدتلی ضربه shid-
 detli darbe.
Saccharine, sak'a-rin, (*a*) شکر قیلندن
 sheker qabilinden; (*lit.*) سکری sük-
 kerî; — **Saccharin**, (sak'a-rin) (*n*)
 زامارین zaharin.
Sacerdotal, sas-er-dô'tal, (*a*) راهبلیک
 râhiblik...; علمیه ilmiyye...
Sack, sak, (*n*) چووال chouval; (*gown*)
 ساکو saqou; اثواب esvab; (*plunder*)
 یاغا yâma; (*v.a.*) چوواله قویق chu-
 vala qوماq; (*fig.*) یاغا yâma et.;
 قوغلق soymaq; **te get the** —
 qovoulmaq, (*rejected*) رد ایدلک redd
 edilmek; — **cloth**, (*n*) بزی
 chouval bezi; — **hoist**, (*n*) چووال
 chouval asanseurü; —
race, (-râs) (*n*) چووال یاریشی chou-

val yarushu; — **Sackful**, (sak'fôol)
 چووال, bir chouval (*a*)
 bir chouval dolousou; — **Sack-
 age**, (sak'âj) (*n*) یاغا yâma; **Sack-
 ing**, (sak'ing) (*n*) چووال بزی
 chouval bezi; (*fig.*) یاغا yâma.
Sacrament, sak'ra-ment, (*n*) ساقرامهنت
 saqrament; (*fig*) عهد ahd; سور
 seuz; (*bread*) اکک sharaflu
 ekmek; — **Sacramental**, (*a*) ساقرا-
 ment qabilinden; مهنه قیلندن
 ahdî; (*n*) آیین âyin;
 ارکان erkân.
Sacred, sâ'kred, (*a*) مقدس mouqaddes;
 قدسی qoudsi; (ع) خاص hâss;
 (e-) mahsûs; — **ness**,
 qoudsiyyet. (*lit.*)
Sacrifice, sak'ri-fis, (*n*) قربان qour-
 ban; (loss) ضرر zarar fidiye;
 فداکارلق fedâkyârлуq. (*v.a.*)
 qourbân et.; تقدیم taqdim
 et.; (devote) فدا a. fedâ et. (*v. n*)
 qourban kesmek; (rel.)
 — **Sacrificer**, (sak'ri-fis-er) (*n*)
 راهب râhib; (*lit.*) ذابح zâbih.
Sacrilege, sak'ri-lej, (*n*)
 mouqaddesâta tejâvüz;
 حرمتمسزلیک hürmetmsizlik; — **Sacri-
 legious**, -ly, (sak-ri-lê'jus, -lı) (*a*)
 tejâvüzkyârâne. (*ad.*)
Sacrum, sâ'krum, (*n*) قویروق
 qouyrouq soqoumou kemîy.
Sad, sad, (*a*) حزن hazin; (*pers.*)
 mahzûn; کدردی kederli; (*dark*)
 ماتلی qoyou; (*fig.*) قاره
 mâtemli; — **ly**, (*ad.*) حزن موئده
 hazin sôuretdе, مأیوسانه me'yôu-
 sâne; — **ness**, (*n*) حزن hüzû;
 یأس ye's; کدر keder; — **Sadden**, (sad'n)
 کدر ویرمک keder vermek; (*v.a.*)

[SAD-SAK] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

محزون mahzûn et. ; (v n) او. mahzûn ol. — **Saddening**, (sad'n-ing) (n.) (dye) قویولاشدیرمه qoyou-lashdurma.
Saddle, sad'l, (n.) اکر eyer ; (meat) bel ; (v.a.) اکرخی وورمق eyerini vourmaq ; (fig.) یوکله مک yûklemek, — cloth, (n.) خاشه hashe ; — horse, (n.) بینهک حیوانی binek hayvanu ; — **Saddled**, (sad'ld) (a) اکرلی eyerli ; (fig.) یوکلی yüklü, — **Saddler**, (sad'lér) (n.) سراج serâj ; — **Saddlery**, (sad'ler-i) (n.) سراجلق serâjluq ; (place) اکر طاقلری sarajhâne ; (pl.) eyer taqumlaru.
Safe, sâf, (a.) امین emîn : سالم sâlim ; (free) معصوم masûun ; بری berî, (sound) صاغلام sâlam ; (n.) طولاب do-lab ; (money) قاقه qasa ; — **and sound** امنیتله sâ sâlim ; — **ly**, (ad.) امنیyetle ; (security) sâlm sâlmîn ; (fig.) بلا تردد bilâ tereddüd ; — **ness**, (n.) سلامت selâmet ; — **conduct**, (-kon'dukt) (n.) سیاحت باسپورت seyâhat vesîqasu ; — **passaport**, (pers.) محافظ mouhâfuz ; — **'guard**, (-gârd) (v.a.) محافظه mouhâfaza et. ; وقایه viqâye et. ; (n.) امنیت emniyyet ; محافظه mouhâfaza ; (pers.) محافظ mouhâfuz ; (lit. fig) نگهبان nighbân ; (document) vesîqa.
Safety, sâf'ti, (n.) امنیت emniyyet ; سلامت selâmet ; — **fuse**, (-füz) (n) امنیت tapasu ; — **lamp**, (n.) امنیت لامپهسى emniyyet lambasu ; — **lock**, (n.) امنیت کلیدی emniyyet kilidi ; (arm) امنیت تتیکی emniyyet tetiyi ; — **pin**, (n.) چنکل چنکل chengel iyne ; — **valve**, (n.) امنیت valfu ; (mar.) سيفتي seyfti valf.
Saffron, sa'f'run, (n. و a.) صافران sa-fran.
Sag, sag, (v. n.) ایکیلک iyilmek ; بل vermek ; صارق sarqmaq.
Sagacious, sa-gâ'shus, (a.) ذکی zekî ; (lit.) فطین fatîn ; — **ly**, (ad.) کیاستله fatânetle ; — **Sagac'ity**, (-gas'ti) (n.) ذکا zekyâ ; فطانت fatânet ; (lit.) کیاست kiya'set.

Sage, sâj, (a) عقلی aqullu ; (lit.) حکیم hakim. (n.) عالم âlim ; حکیم hakim ; — **ly**, (ad.) عاقلانه âqilâne ; — **ness**, (n) عمل aql ; حکمت hikmet, (fig.) تدبیر tedbîr.
Sage, sâj, (n.) (bot) آله چای ada chayü.
Sago, sâ'go, (n) ساغو sâgou.
Sahara, sa-hâ'ra, (n. pr) صحرای کبیر sahrâyî kebîr
Sahib, sâ'ib, (n.) (صاحب) (sâhib) افندی efendi ; چلبی chelebi.
Said, sed, (n.) مذکور mez-kyûr... ; او... ; (pers) مومالیه môm-mâ ileyh ; **it is** ...diyorlar ; دیورلر seuyleniyor.
Sail, sâl, (n.) یلکن yelken ; (ship) کبی gemi ; تکنه tekne ; (trip) سفر sefer ; کیتمک seyr et. ; (v) سیر seyr ; — **gitmek**, (start) قالمق qalmaq ; — **hareket et** ; **fore-and-aft** — **yan yelkenleri** ; **to set** — **yelken achmaq** ; (fig.) **hareket et** ; **to strike** — **yelkenleri mayna et** ; (fig.) **indirmek** ; — **cloth**, (n.) یلکن souya yelken bezi ; — **Sailer**, (sâl'er) (n.) یلکن gemi ; — **Sailor**, (sâl'ur) (n.) کبی gemiji ; — **s' home** gemiji yourdour ; کبیجی قوی gemiji qouloubou.
Sailing, sâl'ing, (n.) سیر seyr ; — **direction**, (-di-rek'shun) (n.) رهبر deryâ ; — **vessel**, (-ves'el) (n.) یلکن gemisi ; (pl.) yelken sâfâ-ini.
Saint, sânt, (n.) عزیز azîz ; (pl.) ایزه a-izze ; اولیا evliyâ ; (Israelites) حضرت haz-reti... ; (aya...) (آیا) sent... ; **all-s' day** پاسقالیه pasqalye ; **Sainted**, (sânt'd) (a.) tousen ; — **mübârek** ; — **Saintlike**, (sânt'lik) (a.) mübârek ; اولیا evliyâ gibi.
Sakaria, sa-kar'ya, (n. pr.) سقاری sa-qarya.
Sake, sâk, (n.) خاطر hatur, اوغور oughour ; **for the** — **oughourunda** ; **for God's** — **allah ashquna** ; **for my** — **haturum**

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ز [SAL-SAL]

ichūn; بنم ichūn; for whose — کيم ايجون؟ kim ichūn? .
Salaam, sa-lām', (n.) سلام selām.
Salacious, sal-ā'shi-us, (a.) شهوتي shehvetli.
Salad, sal'ad, (n.) صلاطه salata; — **bowl**, (n.) صلاطه کاسه‌سی salata kyā-sesi; — **oil**, (n.) زيتون ياغي zeytin yā; — **plate**, (-plāt) (n.) صلاطه طاباغ salata tabā.
Saladin, sal'a-din, (n.pr.) صلاح الدين selāhaddīn (-eyyōubī).
Salamander, sal'a-man-der, (n.) (myth) سمندر semender; سالاماندر salamandur; (zo.) کرتنگله kertenkele.
Salary, sal'a-ri, (n.) آيلق ayluq; معاش ma-āsh.
Sale, sāl, (n.) ساتيش satush; for — ساتيلق satuluq; forced — مجبوري mejbōuri satush; terms of — ساتيش شرايطى satush sherā-iti; — **Saleable**, (sāl'a-bl) (a.) ساتيلير satulur, (fig.) رواجده revājda; — **Sale-room**, (sāl-rōom) (n.) ساتيش ساتي satush mahalli; — **Salesman**, (sāl'zman) (n.) ساتيجي satuju; — **Salework**, (sāl'wurk) (n.) ساتيله‌جق satilehjaq; مال باشدن satulaq mal; (fig.) صاومه bashdan savma ish.
Salep, sal'ep, (n.) سحلب sāleb.
Saleratus, sal-e-rā'tus, (n.) قاربونات qarbonat.
Salic, sāl'ik, (a.) (lit.) (تقييد وراثت) (taqyidi verāset...)
Salicin, sal'i-sin, (n.) صفصافه safsāfiye; ساليسين salisin.
Salient, sāl'i-ent, (a.) چيقينتيلي chuquntulu; (geom.) خارجي hārijī; (fig.) ظاهر zāhir; (lit.) بارز bāriz; (striking) جالب دقت jālibi diqqat.
Saliferous, sāl-if'er-us, (a.) طوزلى touzlou; (lit.) حامل ملح hāmili milh; — **rocks**, (n.pl.) طوزلى قايال touzlou qayalar.
Saline, sāl'in or sa-lin', (a.) طوزلى touzlou; (lit.) ملحي milhi.
Salisbury, sawlz'bēr-i, (n.pr.) **Marquis of** — لورد ساليسبوري lord salis-beuri.
Saliva, sa-li'va, (n.) صاليه salye.
Sallow, sal'ō, (a.) صارارمش sarar-mush; (v.a.) صارارتمق sarartmaq.

Sallow, sal'ō, (n.) (bot) سكوود seuyūd.
Sally, sal'i, (n.) چيقيش chuquush; خروج furlayush; (mil.) فريلايش hourōuj; (wit) لاف laf; (levity) خفت hiffet; (vn) فريلامق furlamaq; (mil.) پاتلامق hourōuj et.; (fig.) پاتلامق patlamaq
Salmon, sam'un, (n.) سومون نالقي somon balugh.
Salonica, sal-o-nē'ka, (n.pr.) سلانيك selānik.
Saloon, sa-lōōn', (n.) سالون salon; — **passengers**, (-pas'en-jēr-z) (n.pl.) برنجي صنف يولجىلر birinji sunuf yol-joular.
Salt, sawlt, (n.) طوز touz; (chem.) ملح milh; (pl.) املاح emlāh; (a.) طوزلوق touzlou; (v.a.) طوزلامق touz-lamaq; — **cellar**, (-sel'ar) (n.) طوزلى طوزلوق; — **fish**, (n.) طوزلى بالق touzlou baluq; — **meat**, (-mēt) (n.) طوزلى ات touzlou et; — **pan**, (n.) (basin) طوزله touzla, — **rheum**, (-rōom) طوزلى بالغام touzlou balgam; — **Salter**, (sawlt'ēr) (n.) طوزجي touzjou; — **Salting**, (sawlt'ing) طوزلامق touzlama; (n.) صالاموره salamoura; — **Saltish**, (sawlt'ish) (a.) طوزلوجا touzlouja; — **Salty**, (sawlt'i) (a.) طوزلى touzlou.
Saltation, sal-tā'shun, (n.) حويلامه hop-lama; (biol.) صيچرامه suchrama; (teshev'vush).
Saltpetre, sawlt-pē'ter, (n.) كهرچله küherchele
Salubrious, sa-lōō'bri-us, (a.) صاغلام sālām; (lit.) جيد jeyyid; — **Salubrity**, (sa-lōō'bri-ti) (n.) صحت suhhat; (lit.) جيات jiyādet.
Salutary, sal'ū-tar-i, (a.) خيرلى hayur-lu; نافع nāfi'.
Salute, sal-ūt', (n.) سلام selām; (fig.) نجات nejāt; (mil.) رسم سلام resmi selām; (guns) طوپ top; سلام طوپ selām topu; (v.a.) سلاملامق selāmlamaq; — **Salūtā'tion**, (-'shun) (n.) سلام selām; (fig.) تمنيات temenniyyāt; (act) سلاملامه selām-lama.
Salvador, sal-va-dōr', (n.pr.) سالوادور salvador.
Salvage, sal'vāj, (n.) تخلصيه tahlisuy-ye.; (act) تخلص tahlis; (-charges)

only; routine; through; tuck·mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SAL-SAN] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in, mine;

تخلیصه اجرتی tahlisuyye üjreti, (*stock*)
قورتاریلان eshyâ, —
boat, (bôt) (*n*) تخلیصه کبیسی tahlisuyye gemisi
Salvation, sal-vâ'shun, (*n*) حلاس halâs; نجات nejât; (*rel*) غفران goufrân;
— **army**, (*n*) نجات اوردوسی nejât ordousou; (*rel*) (تشکیلات دینی) (teshki-lâtu diniyye)
Salve, säv, (*n*) مرهم merhem; (*fig*)
دوا devâ; مرهم سورمک merhem sürmek; (*fig*) قورتارماق qourtarmaq;
(*mar*) تخلیص tahlis et.; — **Salvable**, (salv'a-bl) (*a*) قورتولیر qourtoulour.
Salver, sal'vēr, (*n*) تپسی tepsî; —
shaped, (-shâp'd) (*a*) تپسی کبی tepsî gibi.
Salvo, sal'vô, (*n*) یایلم آتشی yaylum ateshi, (*salute*) سلام طوبی selâm topou; (*cheers*) (طوفانی) alqush (tôufânu).
Samarcand, sam-ar-kand', (*n. pr.*)
سمرقند semerkand
Samaritan, sa-mar'i-tan, (*a*) (*lit.*)
صاحب حیر (-good) sâmerî; (*n*)
sâhibi hayr, — **Samar'itanism**, (-izm) (*n*) حیرات hasenât;
(*humanity*) انسانیت (پروولک) insâniyyet (-perverlik).
Same, sām, (*a*) عین (عی) aynu; **at the — time** عین زمانه aynu zemânda; — **ness**, (*n*) (fig) دیکشیمیش deyishmeyish; اوساندیریجیلک ousandurujuluq.
Samos, sām'os, (*n. pr.*) سیسام (آلهسی) sisam (-adasu); — **Sā'mian**, (*a*) سیسامی sisam...; — **Sā'miot**, (*n*) سیسامی sisamlu.
Samovar, sam'ô-vār, (*n*) سہاور semâver.
Sample, sam'pl, (*n*) نمونه nûmûne; model; (*v.a*) نمونه یایمق nûmûne yapmaq; (*examine*) معاینه mouâylene et.; — **box** نمونه (قوطوسی) nûmûne (-qoutousou); — **room**, (*n*) نمونه nûmûne dâ-iresi; (*fig*) میخانه meyhâne; — **scale**, (-skāl) معیار ترارو mi'yâr terâze; — **Sam'plēr**, (*n*) چشیدجی cheshidji; (نمونه یایمق) (nûmûne yapuğu).
Sampler, sam'plēr, (*n*) قتاوچه qaneveche; نقش naqsh, (nâsh).

Samsoon, sām-sōon', (*n. pr.*) صامسون samsoun.
Sanaa, sâ-nâ', (*n. pr.*) صنعہ san-a.
Sanetify, sangk'ti-fi, (*v.a*) تقدیس taqdîs et.; (*free*) تصفیہ tasfiye et.; — **Sanetification**, (sangk-ti-fi-kâ'shun) (*n*) تقدیس taqdîs; (*lit.*) اصطفا ustufâ, — **Sanctified**, (sangk'ti-fid) (*a*) (*lit.*) قدسی qoudsî; مصفا mou-saffâ; — **Sanctifier**, (sangk'ti-fi-ër) (*n*) (fig) مصفی mousaffî; (*spirit*) روح القدس rōuhûl-qouds
Sanetimonious, sangk-ti-mō'ni-us, (*a*) زاهد (devout) mübârek; (*devout*) zahîd; متقی müttaqî, (*apparently*) قدسیانہ sofou; — **ly**, (*ad.*) (*lit.*) صوفیانہ qoudsiyâne; زاهدانہ zahidâne; صوفیانہ sôfiyâne; — **ness**, (*n*) (*lit.*) قدسیت qoudsiyyet; زهد zühd; تقوی taqvâ; صوفیلق sofoulouq
Sanction, sangk'shun, (*n*) تصویب tasvîb; مساعدہ müsâde; (*jud.*) امر emr; تصدیق tâ'limât; (*v.a*) تصدیق tasvîb et.; — **Sanctity**, sangk'ti-ti, (*n*) (*lit.*) قدسیت qoudsiyyet; (*purity*) صفوت safvet; (*object*) مقدس شی mouqaddes shey; (*pl* مع *lit.*) مقدسات mouqaddesât.
Sanctuary, sangk'tû-ar-i, (*n*) معبد mâ'bed; (*asylum*) التجاکاه iltijâgyâh; (*poet*) پناه penâh.
Sand, sand, (*n*) قوم qoum; (*foundry*) قالب qalub; (*pl*) قوملق qoumlouq; (*mar*) قومصل qoumsal; (*fig*) زمان zemân; (*v.a*) قوم دوکک qoum deukmek; — **bag**, (*n*) (mil.) قوم طوربسی qoum torbasu; — **bank**, (*n*) ییغینی qoum yughunu; — **box**, (*n*) ریخدان (ریخدان) (ruhdân); — **glass**, (*n*) قوم ساتی qoum sâti; قوم ساعی qoum sa'î; — **pâpêr**, (*n*) زیمپارا کاغدی zumpara kyâdu; — **Sand'y**, (-'i) (*a*) قومی qoumlou; (*mar.*) قومصل qoumsal (*colour*) قومرال qoumral
Sandal, san'dal, (*n*) صندال sandal; (*strop*) ناغ bâ; قایش qayush. — **wood**, (*n*) صندال (آغاجی) sandal (-âju); صندالوز sandaloz
Sandarac, san'da-rak, (*n*) سندروس sendiros; رچینہ rechine.
Sandwich, sand'wich, (*n*) سہندویج sendvich.

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ت; th د, zh ز [SAN-SAT]

Sane, sām, (a) صاڻلام sām; (*intel-ligent*) عاقلی aqlu yerinde; (*fig.*) مومو mouhākemeli; — **ly**, (ad.) محمله selāmte; ساهله suhhatle.

Sanguine, sang'gwin, (a.) قانلی qanlu; (*temper*) دموی demevī; (*colour*) قیزیل quzul; (*lit.*) آتشین âteshîn; (*brutal*) غایت hōunin; (*ardent*) امیدوار ümîd-vâr; (*lit.*) پُر شوق pür-shevq; — **Sanguinary**, (sang'gwin-ar-i) (a.) قانلی qanlu; (a) خونریز hōunrîz; (n.) (bot.) جوان پرچی jivan perchemi; (n.) sangiz; — **Sanguinarily**, (sang'gwin-ar-i-li) (ad.) قانلی بر صورتده qanlu bir sōuretdē; (*lit.*) خونریزانه hōunrîzâne.

Sanitary, san'i-tar-i, (a) صحتی suhhi; — **ware**, (-wār) (n.) تووالات مالزیمهسی tovalet mâlezimesi; — **malzime** mâle-zimeyi suhhuyye; قدخانه لوازمی qa-dem-hâne levâzumu; — **Sanitā-tion**, (-'shun) (n) صحتی ترتیبات suhhi tertibât

Sanity, san'i-ti, (n.) صاڻلاملق sām-luq; (*intellectual*) سلامت فکر selâmeti fikr; (*intellectual*) شعور mouhākeme; (*lit.*) shou-ôur.

Sanjak, san'jak, (n.) سنجاق sanjaq.

Sanskrit, sans'krit, (n.) سانسقریت لسانی sansqirit lisânu; (a) سانسقریت ... sansqirit...

San Remo, san rā'mo, (n.pr.) سان ردمو san remo.

San Stefano, san stef'a-no, (n.pr.) سان استفانوس ayastafanos.

Sap, sap, (n.) اوز euz; (*mil*) خندک hendek; — **Sap'less**, (a.) اوزسز euzsüz; — **Sap'ling**, (n.) (bot.) فدان fidan; (zo.) یاورو تادی yavrou tazū.

Sap, sap, (v.a.) تخریب tahrîb et; قازمق qazmaq; — **Sapper**, (sap'er) قازمچی qazmajū; (istihkām nēferi) (استحکام نفری).

Sapid, sap'id, (a.) طاتلی tatlu; لذیذ leziz.

Sapience, sā'pi-ens, (n.) عقل aql; درایت dirâyet; محاکمه mouhākeme; — **Sā'pient**, (a.) عاقل âqil; درایتی dirâyetli.

Saponaceous, sap-o-nā'shus, (a.) صابونلی sabounlou.

Sapphire, saf'ir or saf'ir, (n.) صفر safir; — **Sapphirine**, (saf'ir-in) (a) صفر کی safir (den-).; (*like*) safir gibi

Saracen, sar'a-sen, (n.) عربلر arablar; (شرقلر) (sharqlular).

Sarcasm, sār'kazm, (n.) استهزا istihzâ; (*bitter*) آجی aju seuz; (*smile*) (*lit.*) zehr-hand; (*written*) hijv, — **Sarcastic**, -ally, (sār-kas'tik, -al-i) (a. مع ad.) آجی aju; (*lit.*) مستهزایانه müstehziyâne; (*lit.*) hijv âmiz

Sarcophagus, sār-kof'a-gus, (n.) لحد lahd; صندوق sandouqa

Sardine, sār-dēn', (n.) ساردالیه (نالی) sardalye (-balugh).

Sardinia, sār-din'i-a, (n pr) ساردنیا sardounya (-adasu).

Sardonic, sār-don'ik, (a.) جبری jebri; (زوراکي) (zorâki).

Sardonyx, sār'don-iks, (n.) عقیق aqîq; عقیق یمانی aqîqi yemânî.

Sargasso, sār-gas'o, (n.) دکر سازی deniz sazu.

Sarsaparilla, sār-sa-pa-ril'a, (n.) (bot.) سبارتا sparna.

Sash, sash, (n.) قوشاق qordele; قوشاق qoushaq.

Sash, sash, (n.) (frame) چرچیوه cher-chive; قاناد qanad; — **door**, (n.) جامکانلی قاپو jamekyânlu qapu; — **frame**, (n.) قاصه qasa; — **window**, (n.) قاسالی پنجره qasalu penjere.

Sassanid, sas'a-nid, (n.) ساسانی sâsâ-nî; (pl) ساسانیلر sâsânîler; — **Sassâ-nian**, (a.) ساسانی sâsânî.

Satan, sâ'tan, (n.) شیطان sheytân; ابلس iblis; — **Sâtanic**, -ally, (-'ik, -al-i) (a. مع ad.) (*lit.*) شیطنکارانه sheytanat-kyârâne; ابلسانه iblisâne; — **Sâtanism**, (-izm) (n.) شیطنت sheytanat.

Satchel, sach'el, (n.) جزودان jüzdan; چانطه chanta.

Sate, sât, (v.a.) طوبورمق doyourmaq; (fig) طیقق tuqmaq.

Satellite, sat'el-lit, (n.) پیک peyk; بندده bende; (pl) بندکان bende-gyân.

Satiate, sâ'shi-ât, (v.a.) طوبورمق doyourmaq; (*lit.*) اشباع ishba' et.; طویش tatmîn et.; (a.) (gratify)

only; routine, through; tuck; mûsée; give; join; though et.=etmek; ol.=olmaq;

[SAT-SAV] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act, chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine;

doymoush; (*lit.*) مشبوع meshbôu';
 — Satiety. (sā-ti'e-ti) (*n.*) طوبوعوناق doyounlouq; (*surfeit*) بیقیناق buq-gunluq; (*lit.*) غنا gunâ
Satin, sat'in, (*n* مع *a*) ساتن saten.
 atlas; (*v.a.*) پرداختا perdaht
 et.; jilâ vermek; — **Stitch**,
 (*n.*) هند آغاجی fisto; — **wood**, (*n.*) هند آغاجی hind âju; — **Sat'inet**, (*n.*) اینجه ساتن inje saten.
Satire, sat'ir, (*n.*) (*lit.*) هزل hijv;
 hezel, — **Satir'ic**, (-tir'ik) (*a.*) هزلی hijvî,
 hijvî, هزل طرزنده hezeli; (*a.*) hijv
 tarzunda; — **Sat'irist**, (-ir-ist) (*n.*)
 hijv mouharriri; — **Sa-
 tirize**, (-ti-riz) (*v.a.*) hijv et;
 (*fig.*) چکیشدیرمک chekishdirmek.
Satisfy, sat'is-fi, (*v.a.*) طوبورمق doyour-
 maq; (*fig.*) memnûn et.;
 (*lit.*) tatmîn et.; (*persuade*)
 et.; iqnâ et.; (*v n*) edâ et.;
 — **Satisfac'tion**, (-fak'shun) (*n.*)
 اطمشان memnûniyyet; (*lit.*)
 utmî'nân; (*amends*) تصمینات taz-
 miuât; (*act*) تلافی telâfi; (*pay-
 ment*) تادیه te'diye; (*conviction*)
 qanâ-at; (*apology*) ترضیه tar-
 zuye; تعمیر tâ'mir; — **Satisfac'
 tory**, (-fak'to-ri) (*a.*) موجب ممونیت
 mounjibi memnûniyyet; (*مطلوبه*)
 موافق (matlûba-) mouvâfuq; (*con-
 vincing*) مقنع mouqnî'; — **Satis-
 fac'torily**, (-fak'to-ri-li) (*ad.*) حقیله
 haqqile; شابان ممونیت صورتده shâyânu
 memnûniyyet sôuretdé; — **Sat'-
 isfied**, (-fid) (*a.*) ممون memnûn;
 قانع qânî'.
Satrap, sâ'trap, (*n.*) ساتراپ satrap;
 (*fig.*) مستبد dere beyi; مستبد müs-
 tebid.
Saturate, sat'û-rât, (*v.a.*) (*lit.*) اشباع
 ishba' et.; — **Satûrâ'tion**, (-'shun)
 (*n.*) اشباع ishba'.
Saturday, sat'ur-dâ, (*n.*) جمعه ایرتسی
 jourmâ ertesi.
Saturn, sat'urn or sâ', (*n.*) (*ast*)
 زحل zouhal; — **Saturnâ'lia**, (*n pl*)
 زحل زوق âlem; — **Saturnâ'-
 tion**, (-'shun) (*n.*) اهل زوق ehli zevq;
 (*dissolute*) سفیه sefih; عیاش ayyâsh;
 — **Sat'urnine**, (-'ur-nin) (*a.*) طورغون
 dourgoun; مغنوم mâgmôm.
Satyr, sat'ër, (*n.*) ساتیر satir; (*fig.*)

شهویرست shevet-perest; (*butterfly*)
 kelebek
Sauce, saws, (*n.*) سالچه salcha; (*sweet*)
 تربیه سزلک terbiyesizlik; to serve one with
 the same — (*fig.*) عینله مقابله ay-
 nile mouqâbele et.; چیقارمق ajusun
 chuqarmaq; — **boat**,
 (-bôt) (*n.*) سالچه ااق salchalug.
Saucer, saws'er, (*n.*) طاباق tabaq;
 فنجان طاباق finjan tabâ.
Saucy, saws'i, (*a.*) کسکین keskin;
 (*impudent*) ادبسیز edebsiz;
 کستاک küstâh; — **Saucily**, (saws'i-li)
 (*ad.*) ادبسیزجه edebsizje; — **Sauc-
 iness**, (saws'i-nes) (*n.*) ادبسیزک
 edebsizlik; کستاحلق küstâhluq.
Saunter, sawn'tër, (*n.*) طولاشمق do-
 lashmaq; آوارهک âvârelik et.; —
Saunterer, (sawn'tër-er) (*n.*) حایلار
 haylaz; آواره âvâre.
Saurian, saw'ri-an, (*n.*) (*zo.*) پوللی
 poullou hayvan; (*pl.* مع *lit*)
 hayvânâtu zubâbiyye.
Sausage, saws'aj, (*n.*) سوچوق soujouq.
Savage, sav'aj, (*a* مع *n*) وحشی
 vahshî; — **ly**, (*ad.*) وحشیانه vah-
 shiyâne; — **Sav'agery**, (-'aj-ër-i)
 (*n.*) وحشت vahshet.
Savanna, sa-van'a, (*n.*) اووه (آغاجسز)
 (âjsuz-) ova; ستهپ step.
Savant, sav-ang', (*n.*) عالم âlim;
 (*pl.*) علما oulema.
Save, sâv, (*v.a.*) قورتارمق qourtar-
 maq; تخلص tahlis et.; (*keep*)
 صاقلامق saqlamaq; وقایه viqâye et.;
 (*rel.*) قورتاران mouhâfaza et.; (*v.n.*)
 idâre yapmaq; آرتمق ar-
 turmaq; (*prep.*) دن باشقه den bash-
 qa; anjaq...; müstesnâ; مستتنا
 to — appearances (*lit.*) ظواهری محافظه
 zevâhiri mouhâfaza et.; — **Saver**,
 (sâv'ër) قورتاران qourtaran; —
Sâ'viour, (-'vyur) (*n.*) (*lit.*) خلاصکار
 halâskyâr; منجی münjî; (*rel.*) شعاغتجی
 shefâ-atjî; (*lit.*) شفیع shefi'.
Saving, sâv'ing, (*a.*) ادارلی idâreli;
 (*rel.*) نجات ویرنجی nejat veriji; (*ex-
 ceptional*) استثنائی istisnâ-i;
 شرطی shartî; (*n.*) تصرف tesarrouf;
 (*pl*) tesarroufât; — **s-bank** تصرف
 tesarrouf sandugh.
Savour, sâ'vur, (*n.*) طات tat; لذت

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōōn; shut, mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; tḥ; zh ز [SAV-SCA]

lezzet; (*v n*) لذتی lezzeti ol ; (*smell*) قوقوسی او. qoqousou ol. (*v.a.*) لذت lezzet almaq; (*season*) لذت lezzet vermek; — **Savourily**, (sā'vur-i-li) (*ad.*) لذت صورتده leziz sōuret-de; نفاسته nefâsetle; — **Savouriness**, (sā'vur-i-ness) (*n.*) لذت lezzet; نفاست nefâset; — **Savourless**, (sā'vur-les) (*a.*) طانسز tat-suz; — **Savoury**, (sā'vur-i) (*a.*) خوش leziz, nefis; (*fig.*) خوش hosh, لطیف latif.

Savoy, sa-voy', (*n.*) قیوریجیو لخنه quvurjuq lahana.

Saw, saw, (*n.*) دستره testire; ییجی buchgu; (*proverb*) سوز seuz; مثل mesel; (*v.a.*) کسمک (دستره ایله) testireyle-) kesmek; ییجیمک bichmek; — **dust**, (*n.*) طالاش talash; — **file**, (-fil) (*n.*) دستره testire eyesi; — **mill**, (*a.*) ییجی فابریقهسی buchgu fabriqa-su; — **Saw'yêr**, (*n.*) ییجیچی buchguju

Saxon, saks'un, (*a.*) ساقسون saxon; saxounyalu; — **Saxony**, (saks'un-i) (*n.pr.*) ساقسونیا saxounya.

Say, sâ, (*v.a.*) سوله‌مک seuylemek; دیک ...demek; (*declare*) بیان beyân et.; مثلا ... diyelim; (*imperative*) دیهلم diyelim; meselâ...; (*n.*) عیار ayâr; (*temper*) sou; (*milk*) تولبد tûlbend; سوله‌نیور ... diyorlar; دیورلر — **they** .. seuyleniyor; **that is to** — یعنی yâ'ni...; (*lit.*) تعبیر دیکرله tâbiri digherle...; — **Say'ing**, (*n.*) سوز seuz; مثل laqurdu لاقیردی; (*proverb*) mesel; (*expression*) تعبیر tâ'bîr.

Scab, skab, (*n.*) (*med.*) قابوق qabouq; (*zo*) اوپوز ouyouz; (*v.n.*) قابوق qabouq bâlamaq; — **Scabby**, (skab'i) (*a.*) قابوقی qabouqlou; (*printing*) پوزلی pûrûzlû. **Scabbard**, skab'ard, (*n.*) قین qun. **Scabious**, skâ'bi-us, (*a.*) قابوقی qabouqlou; (*zo*) اوپوز ouyouz; (*n.*) (*bot*) مسک mis chicheyi.

Scaffold, skaf'old, (*n.*) اسکله iskele; (*platform*) باراقه baraqa; (*criminals*) سهپا sehpa; (*lit.*) سیاستگاه siyâsetgyâh; — **Scaffolding**, (skaf'old-ing) (*n.*) اسکله iskele; (*mater-*

ials) اسکله تحت‌ملری direkler; iskele tahtalaru.

Scald, skawld, (*v.a.*) خاشلامق hash-lamaq; (*n.*) خاشلانما hashlanma; یاتیق yanuq; — **Scald'ing**, (*a.*) قاینار qaynar; — **hot**, قاینار qaynar; پک صیجاق pek sujaq.

Scald, skawld, (*n.*) (*head*) کل kel; (*a.*) یاون yavan

Scale, skāl, (*n.*) (*balance*) ترازو te-râze; کفه kefe; (*ast* مع *fig.*) میزان mizân; (*standard*) معیار mi'yâr; طاش miqyâs; (*incrustation*) تاش; (*fish*) پول poul; (*v.a.*) (*weigh*) تخمین tartmaq; (*estimate*) ا. tahmîn et; اولچمک eulchmek; (*fish*) پول پولى poulounou soymaq; (*fig.*) تمیزلەمک temizlemek.

Scale, skāl (*n.*) (*ladder*) مەردیون mer-diven; اسکله iskele; (*graduation*) dereje; تقسیمات taximât; (*mus.*) mistar; درجات derejât; (*v.a.*) چیقق chuqmaq; on a large واسع میقاسه vâsî' miqyâsda; — **social** — (*lit.*) طبقات اجتماعی tabaqâtu ijtima'uyye; — **Scāl'ing ladder**, (*mil*) محاصره مەردیونی mouhâsara mer-diveni; (*fire*) اطفايه مەردیونی utfâ-iyē merdiveni.

Scallop, skal'up, (*n.*) (*zo*) طراق taraq; (*curves*) اویعه oyma; (*dish*) اویق tava; تپسی tepsi; (*v.a.*) پشیرمک pishirmek. oymaq; (*cook*)

Scalp, skalp, (*n.*) (صاجلی) دری (sach-lu-) deri; باش bash; (*v.a.*) درپسی yormak; برآمد. derisini yûzmek; (*fig*) berbâd et..

Scaly, skā'li, (*a.*) پوللی poullou.

Scamp, skamp, (*n.*) چاپغین chapgun; فنا یاقق fenâ yap-maq.

Scamper, skam'pêr, (*v.n.*) قاچق qach-maq.

Scan, skan, (*v.a.*) (*verse*) وزن‌نی صایق vezni saymaq; (*lit.*) قطع taq-ti' et.; (*fig*) اینجه آراق inje aramaq; — **Scanning**, (skan'ing) (*n.*) (*lit.*) قطع taqti'.

Scandal, skan'dal, (*n.*) رذالت rezâlet; — **monger**, (mung'gêr) (*n.*) دیدی dedi-qodoujou; مفسد müfsid; — **Scandalize**, (skan'dal-iz) (*v.a.*) رذیل rezâlet yapmaq; رذالت یاقق

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SCA-SCE] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

terzil et.; (*libel*) zemm et.; —
Scandalous, -ly, (skan'da-lus, -li) (a. *ad.*) rezilâne.
Scandinavia, skan-di-nā'vi-a, (*n pr*)
 اسکاندیناویا isqandinavya, — **Scan-**
dinā'vian, (a.) isqandinavya... (a.)
 اسکاندیناویالی isqandinavyalu
Scant, skant, (a.) az ققط; (*v.a.*)
 قیصمق qusmaq; hasislik et.,
 — **Scantily**, (skant'i-li) (*ad.*) غایت
 az gāyet az; — **Scant'iness**, (n.)
 خست azluq; (*fig.*) یوقلق yoqlouq;
 hisset; — **Scanty**, (skant'i) (a.) az
 az; qut; (*fig.*) خسیس hasis.
Scantle, skant'l, (*v.a.*) پارچه لاق parcha-
 lamaq; küchültmek; (*divide*)
 ayurmaq; — **Scantling**,
 (skant'ling) (n.) اوفاق پارچه
 parcha; küçük bir
 qism; (*proportion*) nisbet;
 (model) مودل model; نمونه nümüne;
 (*fig.*) az; هیچ hich.
Scape, (skāp-), — **goat**, (göt), (n.) (ی.)
 اسرئیل (beni isrâ-îl kechisi);
 (zavallı) zavallı; — **grace**, (-grās)
 (n.) حایلاز haylaz; beyhōude.
Scape, skāp, (n.) (bot) صاپ sap; (*lit.*)
 بدن sâqu jezrî; (*column's*)
 beden.
Scaphander, skā-fan'dēr, (n.) طالعیج
 dalguj olbisesi.
Scar, skār, (n.) یاره yara yeri; نشان
 nishan; (*rock*) یار yar.
Scaramouch, skar'a-mowch, (n.)
 قومیق qomik; (palyâcho);
 (صوتاری) (soytaru).
Scarce, skārs, (a.) نادر nâdir; az
 az; noxân; — **ly**, (*ad.*) نادراً nâdi-
 ren, (*barely*) anjaq; هان هیچ
 hemen hich: — **Scarcity**, (skārs'i-
 ti) (n.) ندرت nedret; azluq.
Scare, skār, (*v.a.*) قورقوتق qorqout-
 maq; قورقوتق ürkütmek; (n.)
 قورقوتق qorqoulouq; (*panic*)
 قورقوتق qorqou.
Scarf, skārf, (n.) ئاتقی atgu; ئشارپ
 esharp; (*med.*) باغ bâ; (*v.a.*)
 اورتمک eurtmek.
Scarf, skārf, (n.) (joint) کچمه gechme;
 ربط rabt et.; اکلمک eklemek.
Scarify, skar'i-fi, (*v.a.*) قازیق qazu-
 maq; چنتمک chentmek; (*cupping*)
 hajamat et.; (*soil*) طراق ta-

ramaq; — **Scarification**, (skar-i-
 fi-kā'shun) (n.) قازیق qazuma;
 چنتمه chentme; طرامه hajamat;
 — **Scarifier**, (skar'i-fi-ēr)
 (n.) قازیق qazuyan; (*soil*) طراق tarraq.
Scarlatina, skār-la-tē'na, (n.) (*med.*)
 قیزیل (hastalugh);
 (hümmâ).
Scarlet, skār'let, (a. *fig.*) al; قیرمزی
 qurmuzy; — **fēver**, (n.) قیزیل (hastalugh)
 quzul (*hastalugh*)
Scath, **Scathe**, skāth, (n.) ضرر zarar;
 zarar fenâluq; (*v.a.*) ضرر ویرمک
 vermek; — **Scathless**, (skāth'les)
 (a.) صاغ سالم sâ salim.
Scatter, skat'er, (*v.a.*) صاچق sachmaq;
 سیرمک serpmek; (*disperse*) طاعیتق
 dâtmaq; (*v.n.*) صاچلماق sachulmaq;
 — **Scattered**, (skat'-
 êrd) (a.) طاعلمش dâlmush;
 yayulmush, (*fig.*) منتشر münteshir.
Scavenger, skav'en-jēr, (n.)
 چوبچی cheupjü; تظیفات عملہسی
 tanzifât amellesi.
Scenario, she-nā'ri-ō, (n.) — **writer**,
 (-iit'ēr) (n.) تیاترو مؤلفی tiyatro mü-
 ellifi; (*lit.*) تماشا نویس temâshâ-nûvis.
Scene, sēn, (n.) (art.) منظره manzara;
 (thea. *fig.*) صحنه sahne; (*play*)
 perde; (*dispute*) منازعه münâzâ;
 مناقشه münâqasha; رذالت rezâlet;
 (pl) مناظر menâzur; (*occurrence*)
 وقایع vaqâ'iy; to make a —
 رذالت چیقارماق rezâlet
 chuqarmaq; قاقوا qavga et.; —
Scenery, (sēn'e-ri) (n.) منظره man-
 zara; (pl) مناظر menâzur; (*theatre*)
 deqor; — **Scenic**, (sēn'ik) (a.)
 (lit.) تمثیل temsîl; ... تماشا temâshâ...
Scent, sent, (n.) قوقو qoqou; رایحه
 râyiha; (*sense*) شامه shâmmeh;
 (*fig.*) قوقو قوقو almaq;
 shühhelenmek; (*v.n.*) قوقو qoqmaq;
 — **bottle**, (-bot'l) (n.) لوانطه
 shishesi; — **Scentless**,
 (sent'les) (a.) قوقوسوز qoqousouz.
Sceptic, skep'tik, (n. *fig.*) (*fig.*)
 یتیمâdsuz; شهبهلی shühbhelî;
 (phil) ریبی reybi; (la edri-
 ye); (pl) ریبیون reybiyyûn; (*rel.*)
 یتیمâdsuz, — **Scepticism**,
 (skep'ti-sizm) (n.) شهبه shühbe;
 تردد tereddüd.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very, tû چووو; ch ج, sh ش; th ث; th د; zh ژ [SCE-SCO]

Sceptre, sep'tér, (*n.*) عصا asâ; (*authority*) (*lit.*) عصى حكومت asâyi hü-kyôumet; آمريت âmiriyyet

Schedule, shed'ül, (*n.*) ليستe liste; جدول jedvel; دفتر defter; (*railway*) ييلاچو tâ'rife; (*bankruptcy*) افلاس iflâs; (*fig.*) bilancho; (*fig.*) listeye listeye داخل a. قيد qayd et. dâhil et.

Schema, skē'ma, (*n.*) شهما shema; شكل shekl; (*outline*) طاسلاق taslaq; پلان pilan; — **Schematic**, (ske-mat'ik) (*a.*) شكلي sheklî; طاسلاق حائنده taslaq hâlinde; — **Schematize**, (ske'ma-tiz) (*v.a.*) شكل ترتيب a. shekil tertib et; (*v.n.*) طاسلاق ياپتي taslaq yapmaq; پروژه بايق proje yapmaq; — **Schematism**, (ske'ma-tizm) (*n.*) شكل shekl; طاسلاق taslaq; (*astrology*) صفحات safhât; صور souver.

Scheme, skēm, (*n.*) پروژه proje; پلان pilan; (*system*) اصول ousôul; طرز tarz; (*ast*) اشكال eshkayâl.

Schiller, shil'lér, (*n pr*) شيللر shil-ler.

Schism, sizm, (*n.*) اعتزال î'tizâl; — **Schismatic**, (sizm-at'ik) (*n.*) رافضي râfuzî; (*pl.*) معتزله mōu'tezile; (*a.*) مخالف mouhâlîf.

Schist, shist, (*n.*) شيست shist; (قايال) (qayalar).

Scholar, skol'ar, (*n.*) طلبة talebe; (*savant*) عالم âlim; متخصص mütahas-sus; متوغل mütevağgul; (*university*) طلبة tahsisâtlu talebe; — **Schol'arship**, (*n.*) علم ilim; معلومات mâ'lôumât; tah-sisât.

Scholastic, skol-ast'ik, (*a.*) مکتبه مکتبه â-id; طلبة talebe...; (*medieval*) (*lit.*) قرون وسطائي qourôunu voustâ-i; سقلاستيك sqolastik; (*fig.*) keuhne; باطل bâtul; — **profession**, (-prô fesh'un) (*n.*) مسلک mesleki tedris; معلم mou-allimlik.

School, skool, (*n.*) مکتب mekteb; (*pl.*) مکاتب mekyâtib; (*disciples*) طرفداران telâmîz; تلاميد (pl. مع lit.) اصول tarz; (*system*) طرز ousôul; (*v.a.*) تدریس tedris et.; (*admonish*) توبیخ tevbih et., **public** — عمومی oumôumi mekteb; رسمی resmi mekteb; (*pl.*)

مکاتب mekyâtibi resmiyye; **private** — خصوصی housôusi mekteb; (*pl.*) مکاتب حصوصيه mekyâtibi housôusuyye, — **board**, (-bôrd) (*n.*) مکتب هیئت اداره سی mekteb hey-eti idâresi, **high** — مکتب عالی mektebi âli; **high** — for girls انات ünâs mektebi âlisi; **high** — for boys ذکور mektebi âlisi; — **begins on...** (ده) مکتب آچیلور (de-) mekteb achuluyor; تدریسات باشلایور; — **boy**, (*n.*) tedrîsât bashlayor; — **boy**, (*n.*) مکتب چوچنی mekteb chojôu; (*pl.*) مکتب چوچقاری mekteb chojouqlaru; — **fellow**, مکتب آرقداشی mekteb ar-qadashu; — **master**, (*n.*) مکتب mou-allim; مکتب hojasu; موعلم mou-allim; (*fem*) موعلمه mou-allime; — **School'ing**, (*n.*) تحصیل tahsil, (*price*) اجرت تدریس üjretî tedîsiyye; (*rep-roof*) توبیخ tevbih.

Schooner, skōon'ér, (*n.*) اسقونه is-qona.

Sciatic, si-at'ik, (*a.*) سیاتیک siyatik; ... قالچه qalcha.; (*lit.*) ورکی vereki; — **Sciatica**, (si-at'ik-a) (*n.*) سیاتیک siyatik.

Science, si'ens, (*n.*) علم ilm; فن fenn; — **Scientific**, -al, (si-en-tif'ik, -al) (*a.*) علمی ilmî; فنی fennî; — **Scientifically**, (si-en-tif'ik-al-i) (*ad.*) علماً ilmên; فنی fennî; اولدق اولدق fennî olaraq; فنی fennen; — **Scientism**, (si'en-tizm) (*n.*) (*phil.*) علمی حیلک ilmiyyejulik; — **Scientist**, (si'en-tist) (*n.*) اهل فن ehli fenn; (*pl.*) ارباب erbâbu fenn; (*phil.*) علمی حیلک ilmiyyeji.

Scimitar, sim'î-tar, (*n.*) پالا pala; اکری قیلیچ eyri quluç

Scintillate, sin'til-lât, (*v.n.*) یارلدامق یارلدامق ihtizâz et.; — **scintillation**, (sin-til-lâ'shun) (*ast.*) اهتزاز ihtizâz (-zuyâ).

Scion, si'on, (*n.*) (bot) پیچ pich; اولاد fliz; (*fig.*) یاورو yavrou; evlâd

Scirrhus, skir'rus, (*n.*) (med) اور our; شیش shish.

Scissors, siz'orz, (*n.*) (pl.) مقاص maqas. (مقراض)

Scobs, skobz, (*n.*) معدن کوپوی mâ'-den keupüy, جروف jûrôuf

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[SCO-SCO] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act, change; cārd, red, mē, hēr; in: mine;

Scoff, skof, (*n*) تعقیر alay; (obscure) هدف استهزا hedefi istihzâ; (*v n*) الای alay et; eylenmek; (*v a*) تعلقیر tali-qır et.; — **Scoffer**, (sko'fer) (*n*) müstehzî, — **Scoffingly**, (sko'ing-li) (*ad*) تعلقیرده eylenerek.

Scold, skold, (*v a*) تكدیر tek-dîr et.; (azara) azarlamak; (*v n*) سويلنمك seuylenmek; (bârmaq) حونسز قادين shirret; (houysouz qadun) — **Scold'ing**, (*n*) تكدیر tekdir; (*a*) قاونغا qav-gaju; ters.

Seonce, skons, (*n*) باش bash; قما qafa; (candle) شمعدان shamdan.

Scoop, skōop, (*n*) كچه kepe; (kûrek) (moncy) استفاده istifâde; (vourgoun) (بورغون) boshaltmaq; (*dig*) اویتق oymaq; (atik) (آتیک داوارناق) qazmaq; (*fig*) (atık davranmaq)

Scope, skōp, (*n*) ساحه sâha; (*fig*) (sâhâ) (شومول) shûmôul, (*view*) (lit.) (sâhayi rû'yet) (fig) (vüs-ati nazar) (احاطه) ihâta; (*end*) هدف hedef; (maxad) (room) (مقصود) meydân; (mar) (fursat) ميدان qaloma; — **Scopeless**, (skōp'les) (*a*) مقصودسز maxadsuz; (beyhûde)

Scorch, skorch, (*v a*) قاورومق qavourmaq; (yaqmaq) (*v n*) قavourulmaq; — **Scorch'ing**, (*a*) قاورور yaqar; قavourour; (fig) (پك آج) pek âju; (*n*) قاورولما qavroulma.

Score, skōr, (*n*) چیزى chizi; (کرتیک) (kertik); (sayu) (account) (plav) حساب hesâb; (borj) (twenty) نوتالار notalar; (yirmi) (mus) يکرى yirmi; (*v n*) يايق saymaq; (*sport*) يايق yapmaq; (*v a*) قازانماق qazanmaq; (*v a*) چيزمك chizmek; chentmek; —s of چوق bir choq.; to pay off old —s انتقام آلتى intiqâm almaq; (ajusunu chuqarmaq) چيقارمق — **Scorer**, (skō'r) (*n*) (s) (sport) مقيد mouqayyid

Scoria, skō'ri-a, (*n*) جروف jûrôuf; — **Scorification**, (skō-ri-fi-kâ'shun) (tejrîf) (تجريف) tasfiye; (*n*)

Scorn, skorn, (*n*) (lit.) استخفاف is-

tihfâf; (*v*) استخفاف istihfâf et.; — **Scornful**, (skorn'fōol) (*a*) istihfâfkyâr; — **Scornfully**, (skorn'fōol-i) (*ad*) استخفافکارانه istihfâfkyârâne

Scorpion, skoi'pî-un, (*n*) عقرب aqreb.

Scot, skot, (*n*) حصه hisse; (*tax*) vergi; — **free**, (-frē) (*a*) vergiden mou-âf; (*safe*) zarar-suz; سالم sâlim.

Scotch, skoch, (*n*) چنتیک chentik; here, bere, (*v a*) چنتمك chentmek; طوردیرمك berelemek; (*stop*) dourdourmaq; تاش tash qo-maq.

Scotch, skoch, (*a*) اسقوچ isqoch; (n) اسقوچ شيهسى isqoch shivesi; (viski) (viski) — **man**, (*n*) isqochyalu; — **woman**, (-wō'man) (*n*) (قادین) isqochyalu qadun.

Scot, skot, (*n*) اسقوچيالى isqochyalu; **Scot'land**, (*n. pr*) اسقوچيا isqochya.

Scoundrel, shown'drel, (*n. & a*) چاڭغين chapgun; حبیب habîs; رذیل rezîl

Scour, skowr, (*v a*) اوغق ōuvmaq; silmek; (temizlemek) (purge) amel vermek; (seukdürmek) (current) قوشمق süpürmek; (*v n*) (run) qoshmaq; — **Scourer**, (skow'r) (*n*) لکه جى le-keji; (boyaju) (med.) عمل amel ilaju; — **Scouring**, (skow'ing) (*n*) تطهير tat-hîr; (ang-lîng) (yem-) tâzeleme; — ball لکه صابونى leke sabounou.

Scourge, skurj, (*n*) قامچى qamchu; (jezâ) (mis-fortune) قيرپاچ qurpach; (âfet) مصيبت mousibet; (qamchnlmaq) (fig.) (v a) قامجيلاق müjâzât et..

Scout, skowt, (*n*) ايزجى izji; kesh-shâf; (*fig*) گوزجى geuzjü; (servant) خدمه hademe; (*mar*) كشاف kesh-shâf sefine; (*v n*) (istikshâf) (fig.) ترمدا terassoud et; گوزتلمك geuzetle-mek; (sneer) گولمك gülmek; (*lit*) istihfâf et.; — **master**, (*n*) ايزجى رئيسى izji reyîsi;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot: mōōu, shut, mūte, very; tū چيوو ch; sh ش, th ث, zh ذ [SCO-SCR]

oymaq beyi, (*general*) باشبوغ bash-bough.
Scowl, skowl, (*n*) حدث hiddet; (*v.n*) قاشلارنى قاشماق qashlarunu chatmaq; حدث ا. hiddet et.; — **Scow'ling**, (*a*) حدثلى hiddetli; — **Scow'lingly**, (-ing-li) (*ad.*) حدثلى hiddetle; قاشلارنى قاشماق qashlarunu chataraq
Scrabble, skrab'l, (*v.n.*) قازىق qazumaq; (*scramble*) اوغراشق ōurashmaq.
Scrag, skrag, (*n. & a*) قورى كىمىك qourou kemik; قەدىد qadid; (*v.a.*) آصمق asmaq; بوغدارلامق boghazlamaq; — **Scrappy**, (skrag'i) (*a*) زەيىف zayuf; قورى qourou; (*uneven*) پۈرۈلۈ pürüzlū; قەبا qaba
Scramble, skram'bl, (*n.*) غەيرەت gayret; جەڭلە müjâdele; (*catching*) قاپىش qapush, (*v.n*) اوغراشق ōurashmaq; جەڭلە müjâdele et; قاپىش qapushmaq; (*twiggle*) تۈرمانماق turmanmaq; سۈرۈنەرەك gitmek; (-for) ساۋاشماق savashmaq; ... (e-) savashmaq; على العجلە ōurashmaq; in a — على العجلە ael-ajele; درھال derhâl; — **Scram'blér**, (*n.*) تالاب tâlib; (ھوسلى) (havesli); — **Scram'blingly**, (*ad.*) (ھەمان) (oulou orta); (ھەمان) hemen.
Scrap, skrap, (*n.*) پارچە parcha; (*remnant*) قەتەق artuq; (*metals*) خەردە hourda; (*v.a.*) پارچىلاشق parchalamaq; (*ship*) فەسھ fesh et.; — **book**, (*n.*) خەردە «demir»; — **heap**, (*n.*) خەردە hourda yughunu; — **metal**, (*n.*) خەردە مەدەن mād'en; — **Scrappy**, (skrap'i) (*a.*) پارچە parcha parcha; (*fig.*) ئىرتىباتسىز irtibâtsiz.
Scrape, skrāp, (*v.a.*) قازىق qazumaq; (*mar.*) راسپا raspa et.; (*collect*) اوغراشق birikdirmek; (*fig.*) سۈرتەك sūrtmek; (*v.n.*) قەنە چالماق fenâ chalmaq; (*mus.*) سۇقۇنتۇ suquntu; بەلâ; to — **acquaintance with** ... (in-) يەنە مەشۇرقاق yanuna soqoulmaq; (لە) تەشەققۇق istemek; — **Scrāp'ér**, (*shoes*) آياق دەمىرى ayaq demiri; دەمىر (chamourlouq); (*tool*) خەسەس gratouvar, (*fig.*) قازىق qazuntu; (*fig.*) تەسەررۇف tesarrouf.

Scratch, skrach, (*v.a.*) تۈرمانماق turmalamaq, (*nub*) قاشىق qashumaq; (-out) سىلمەك silmek; قازىق qazumaq; (*v.n.*) قاشىق qashunmaq; (*erase*) سىلمەك silmek; بوزماق bozmaq; (*a*) تەسەدۇقى tesâdûfi; راست rast gele; (*bill.*) تۈرمانماق turmuq; بەرە bere; (*billards*) قارامبۇل qarambol; (*pl*) (so) قاشىق qashuntu; to come up to the — تەجرىبە tejrûbe et; قەلبىيەتە fi'liyyâta gechemek. — **wig**, (*n.*) پەرىكە peroke; تاقما taqma sach; — **Scratching**, (skrach'ing) (*n.*) بەرە bere; (*pl*) كەۋپۇك keupük; پوسا posa.
Scrawl, skrawl, (*n.*) فەنە يازى fenâ yazu, (قارغەچەق) (qargajuq); (*v.a.*) فەنە يازماق fenâ yazmaq; قارەلامق qaralamaq
Scrawny, skraw'ni, (*a.*) زەيىف zayuf لاغر lâgar; قەدىد qadid.
Scream, skrēk, (*v.n.*) غىجىردامق gujurdamaq; (*n.*) غىجىرتى qujurtu.
Scream, skrēm, (*n.*) قەياد feryâd; آواز avaz; (*v.n.*) قەياد feryâd et., باغىرماق bârmaq;
Screech, skrēch, (*n.*) آجى سەس aju ses; (*v.n.*) باغىرماق aju bârmaq; وىزلامق vuzlamaq; — **owl**, (*n.*) بايقوش bayqoush.
Screen, skrēn, (*n.*) پەردە perde; پاراۋانە paravana; (*riddle*) قەلبۇر qalbour; مۇھافىزە mouhâfa-za et.; قورۇماق qoroumaq; (*sift*) ئەلەمەك elemek; — **Screen'ing machine**, (*n.*) ئەلەك مەكەنىسى elek makinesi; — **Screenings**, (skrēn'ingz) (*n.*) قەلبۇر قەتەقى artuq; قەلبۇر artugh.
Screw, skrōō, (*n.*) ۋىدە vida; (*ship*) سىقرو isqrou; پەۋانە pervâne; (*twist*) كۈلە kühla; (*paper*) بۈكۈم büküm; تەزىيەق (tütün); (*pressure*) سەمى jimri; (*pers*) ۋىدەلەمەك vidalamaq; (*v.a.*) سۈڧلى sūfli; سۈڧەتە suqmaq; (*fig.*) تەزىيەق tazyiq et.; twin — چىفتە chifte isqrou; a — loose بىر bozouqluq bir bozouqluq bir exiklik; — **bolt**, (*n.*) تۈرنە juvata; — **driver**, (*n.*) مېچاقچا torna vida; — **jack**, (*n.*) مېخاقچا michâcho; — **plate**, (-plāt) (*n.*) سىقرو ھەدەسى isqrou haddesi; — **pro-**

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SCR-SCU] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr; in; mine;

pellor, (n.) استقرو پروانه isqrou per-vāne ; — **ship**, (n.) استقرو سفینه isqrou sefine ; — **wrench**, (-rensh) (n.) ویده آناختاری vida analıtaru.

Scribble, skrib'l, (n.) فنا یاری fenâ yazu , (v) فنا یارمق fenâ yazmaq ; — **Scribbler**, (-skrib'ler) (n.) عجمی عجمی ajemi mouharrir.

Scribe, skrib, (n.) یاریجی yazuju ; کاتب kyâtib.

Scrimmage, skrim'aj, (n.) چارپشمه charpushma ; مصادمه mousâdeme ; (sport) مجادله müjâdele.

Scrip, skrip, (n.) یاری yazu ; کاغد kyâd ; سند موصله pousla ; (fin) سند موصله senedi mouvaqqat ; (bag) طوربه torba ; چانله chanta.

Script, skript, (n.) نامه یازی basma yazu ; (jud.) وثیقه vesîqa ; خط دست hattı dest

Scripture, skript'ūr, (n.) کتاب (lil.) kitâbu mouqqades ; قیود qou-yûd ; — **Scriptural**, (skript'ūr-al) (a.) کتابی kitâbu mou-qaddese geure ; (biblical) ایسجیلی injilî ; (fig.) مقید mouqayyed ; — **The Scriptures**, (n.pl.) انجیل (شریف) injil (-sherîf).

Scrofula, skrof'ū-la, (n.) صیراجه (علقی) suraja (-illeti) ; — **Scrofulous**, (skrof'ū-lus) (a.) صیراجلی surajalu.

Scroll, skröl, (n.) طومار tomar ; (fig.) قیود taslaq ; (signature) قیود qouyrouq ; علاوه ilâve ; (art) نقش naqsh ; اویمه oyma.

Scrub, skrub, (v.a.) اوغق ouvmaq ; سيلمک silmek ; فیرچه لامق furchala-maq ; (v.n.) اوغراشمق ōu-rashmaq ; (دیدنک) (didinmek) ; (n.) (pers.) بیچاره bîchâre ; سفیل sefil ; (thing) فیرچه دکر سز شی deyersiz shey ; فوندہ (bot.) چالی chalu ; عادی founda ; (a.) بایاخی bayâ ; eski ; — **brush**, (n.) تحت فیرچه سی tahta furchasu ; — **Scrubby**, (skrub'ı) (a.) عادی âdî ; قیسه qusa ; (fig.) چالیشان chalushgan.

Scruple, skrō'pl, (n.) چکینه chekinme ; ثلث ihtirâz ; (weight) ثلث sülüs direm ; (v.n.) چکینمک chekinmek ; — **Scrupulous**, (skrō'pül-us) (a.) محترز mouhteriz ; وسوسلی vesveseli ; (conscientious)

وحدانی vijdânî ; (exact) اهتمامی ihtimâmly ; (skrō'pül-us-li) (lil.) اهتمامکارانه ihtimâmkyârâne ; چکینه رک chekine-rek

Scrutiny, skrō'ti-ni, (n.) تدقیق (اینجه) (inje-) tedqîq ; تحقیق tahqîq ; معاينه mou-âylene ; (parliament) تدقیقات tedqîqât ; تدقیق آرا tedqîqi ârâ ; (pope) انتخاب intihâb ; آرا ârâ ; — **Scrutineer**, (skrō-tin-ēr) (n.) مدقق müdaqqiq ; — **Scrutinize**, (skrōt'in-iz) (v.a.) تدقیق آ. (اینجه) (inje-) tedqîq et. ; تحقیق tah-qîq et. .

Scud, skud, (n) (cl) بولوطار boulout-lar ; دومان douman ; (fig.) فرار fîrâr ; (v n.) قاقچ qachmaq ; (mar) سورلوک sürülmek ; سورلوکلنمک sürüklenmek.

Scuffle, skuf'l, (n.) مجادله müjâdele ; قاوغا qavga ; عربده arbede ; (v. n.) چارپشمق charpushmaq

Scull, skul, (n.) (tek) کوره ک (mar.) (tek-) kürek ; بوينا boyna, (boat) (kühük-) sandal ; صندال (بالکن) کوره ک چکمک (v n) fouta ; (yalunuz-) kürek chekmek ; **di- amond** — برکشلیک فوطه bir kishilik fouta ; ال ک کوچوک صندال en küchük sandal ; — **Sculling**, (skul'ing) (n.) (بالکن) کوره ک چکمک (yalunuz-) kürek chekme ; کوره ک یاریشی kürek yaru-shu.

Scullery, skul'er-i, (n.) طاق ببقایه جق بر طاق tabaq yuqayyâq yer ; (مطبخ) (moutbaq).

Scullion, skul'yun, (n.) آتچی یاماغی ashju yamâ ; بولاشیق boulashuq-ju ; (fig.) سلی süflî.

Sculpture, skulp'tür, (n.) هیکل heykel ; (occupation) هیکلتراش heykel-turashluq, (v.a.) هیکل یاتق heykel yapmaq ; (engrave) حاک hak et ; اویق oymaq , — **Sculptor**, (skulp-tur) (n.) هیکلتراش heykelturash.

Seum, skum, (n.) کوپوک keupük ; (fig.) کوپوک سؤپرؤنتؤ süprüntü ; (v.a.) کوپوکس keupüynü almaq.

Seupper, skup'er, (n.) (mar.) فرنکی frengi deliy.

Scurf, skurf, (n.) قابوق qabouq ; (head) کپک kepek ; — **Scurfy**, (-ı) (a.) کپکلی qabouqlou ; کپکلی kepekli.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte foot; mōōn, shut; mûte; very, tû چيوو ch چ; sh ش, th ث; th ð; zh ژ [SCU-SEA]

Scurrilous, skur'ril-us, (*a.*) قانا qaba; آغزی بوروق âzu bozouq; — **ly**, (*ad*) قاباجه qabaja; غلیظ صورتده galiz sôu-retde; کفرله küfürle

Scurry, skur'i, (*v. n.*) تلاش telâsh et. (*n.*) تلاش telâsh; عمله ajele.

Scurvy, skurv'i, (*n.*) (*med.*) اسقوربت isqorbet, (*a.*) اسقوربتلی isqorbitli; (*fig.*) مایاخی bayâ; — **Scurvily**, (-'i-li) (*fig.*) سعلیانه süfliyâne; مایاغیجه bayâja; — **Scurviness**, (*n.*) مایاغیلق bayâluq; آچاقلق alchaqluq.

Scutari, skōō'tā-re, (*n. pr.*) (*Constantinople*) اسکدار üsküdar; (*Albania*) اشقودره ishquodra; **Lake of** — اشقودره ishkodra geulü

Scutcheon, skuch'un, (*n.*) آرمه arma; لوحه levha.

Scuttle, skut'l, (*n.*) سپت sepet; (*coal*) کومور صندیقی keumür sandugh; (*hole*) دلیک delik; (*mar.*) لومبوز loubouzbuz; (*v. a.*) (*mar.*) باطیرمق baturmaq; دلیک delik achmaq; — **butt**, (*n.*) مانجانه manjana.

Scuttle, skut'l, (*n.*) (*run*) فیرلایش furlayush; سریع کیدیش seri' gidish; (*v. n.*) قوشمق qoshmaq; فیرلامق furlamaq.

Scythe, sîzh, (*n.*) طیرپان turpan.

Sea, sē, (*n.*) دکن deniz; (*lit.*) بحر bahr; (*fig.*) دریا deryâ; (*waves*) دکن deniz; دالغه dalga; **high** — آچیق achuq deniz; **inland** — ایچ ich deniz; **heavy** — sert دکن قورطنه furtuna; **Black** — قاره دکن qara deniz; **bahri siyâh**; **Dead** — بحراحر bahri lout; **Red** — بحراحر bahri ahmer; شاپ دکنی shap denizi; **at** — دکنده denizde; انکینده enginde; (*fig.*) بی خبر bi-haber; **to go to** — بحریه به کیرمک gemiji ol; **to put to** — bahriyeye girmek; **to put to** — (دکنه) آچیلماق achulmaq; قالقماق qalqmaq.

Sea, sē, (*a.*) ... دکن deniz... بحری bahri; — **bath**, (*n.*) دکن حای deniz hamamu; — **bathing**, (*n.*) دکن بانیوسی deniz banyosou; دکنه کیرمه denize girme; — **boat**, (*n.*) دکن فلیقه سی deniz fliqasu; — **boy**, (*n.*) میچو micho; — **breez**, (-brēz) (*n.*) ایبات imbat;

— **gull**, مارلی martu; — **horse**, (-hōrs) (*n.*) دکن آغیری deniz ayguru; — **legs**, (-legz) (*fig.*) دکن جیلک denizjilik; — **level**, (*n.*) سطح sat-hu bahir; — **maid**, (-mād) (*n.*) دکن قیزی deniz quzu; — **'man**, (*n.*) کججیلک gemiji; (*pl*) (بحریه) efrâd (-bahriyye) — **'manship**, (*n.*) کججیلک gemijilik; — **monster**, (*n.*) دکن جانواری deniz janavaru; — **piece**, (-pēs) (*n.*) دکن رسمی deniz resmi; (مارین) marin; — **risk**, (*n.*) دکن تهلیکه سی deniz tehlikesi; — **sick**, (*a.*) دکن طوتیش deniz toutmoussh; **to be** — دکن طوتماق deniz toutmaq; — **sickness**, (*n.*) دکن طوتمه سی deniz toutmasu; — **side**, (-sîd) (*n.*) دکن کناری deniz kenaru; ساحل sāhil; — **weed**, (*n.*) سار saz; یوسون yosoun; — **'worthy**, (*a.*) دکنه متحمل denize mütēhammil; دکنجی denizji.

Seal, sēl, (*n.*) مهر mühr; (*stamp*) تمغا damga; (*rel*) واftiz; (*lit.*) تأید te'yîd; (*v. a.*) مهرلکم mühürlemek; (*close*) دنگالاماق damgalamaq; (*fasten*) ربط rabt et.; تصدیق kenedlemek; (*fig.*) تصدیق te'yîd et.; (*lit.*) tasdiq et.; **under** — مهرلی mühürli; قاپالی qapalı; (*lit.*) حقیقی haqiqî; (*fig.*) مختوم mahtûm; مهرلی ماصق **to set one's** mührünü basmaq; (*fig.*) تجویز te'vîz et.; — **Sealed**, (sēld) (*a.*) مهرلی mühürli; (*fig.*) قاپالی qapalı; — **Sealer**, (sēl'er) (*n.*) مهردار mühürdâr; (*stamp*) دنگالاماق damga me'mûrou; — **Sealing**, (sēl'ing) (*n.*) مهرلکم mühürleme; دنگالاماق damgalamaq; — **wax**, مهر موی mühür mômou.

Seal, sēl, (*n.*) (so) فوغ fog; آبی بالی ayu balugh; — **Sealer**, (sēl'er) (*n.*) بحر بالی baluqu; — **Sealing**, (sēl'ing) (*n.*) (mar.) فوغ آوی fog avu.

Seam, sēm, (*n.*) دیکیش dikish; (*cicatrice*) یاره yara; (*line*) دیکیش یری dikish yeri; ارتباط یری irtibat yeri; (*vein*) دمار damar; (*mar.*) آرموز armouz; (*v. a.*) دیکمک dikmek; **Seamless**, (sēm'les) (*a.*) دیکیشمز dikishsiz; یکپاره yekpâre; — **Seamstress**, (sēm'stres) (*n.*) (qadın) ترزی terzi; (qadun) مودیستره modistire.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SEA-SEC] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge. cārd, red, mē; hēr, in; mine;

Sear, sēr, (*a.*) قوری qourou; (*fig.*) solmush, سوش sararmush, سوش قوروتماق qouroutmaq, (*scorch*) داغلاماق qavourmaq; (*cauterize*) صولدورماق soldourmaq, (*fig.*)

Search, sêrch, (*v.a.*) آراماق aramag; (*lit.*) یوقلاماق (inspect) teharri et. (sormag; صورماق) (*v. n.*) yoqlamaq; (*v. n.*) آراشدورماق arashdurmaq; (*n.*) تحری teharri, (*examine*) معاینه mou-âyene; right of — (*mar*) تحری حق teharri haqqu, — **light**, (-lit) (*n.*) پروژده کئور (warrant) projekteur; — **warrant**, (-wor'ant) (*n.*) تحری مد کره سی teharri müzekkeresi; (iqâmetgyâh teharri emirnâmesi); — **Searcher**, (serch'er) (*n.*) آرایچی arayuju; (*customs*) معاینه مأموری mou-âyene me'môrou; — **Searching**, (sêrch'ing) (*a.*) نافذ nâfiz; مؤثر mü-essir; — **Searchingly**, (sêrch'ing-li) (*ad.*) دققله diqqatle; اینجه دن اینجه دن injeden injeye.

Season, sê'zn, (*n.*) موسم mevsim; (*pl.*) mevâsim; (*fig.*) زمان zemân; موسم cheshni; (*relish*) چاشنی vaqit; (*relish*) تربیه terbiye; (*v.a.*) تربیه terbiye et.; تعديل ihzâr et.; (*temper*) تادیل tâ'dil et.; (*v.n.*) حاضر او hazur ol.; (*accustomed*) آلیشماق alushmaq; ülfet et.; (*fig.*) امتیاز imtizâj et.; **four** — **s** موسم mevâsimi erbe-a; اولمش perhîzler; (*in*) — olmoush; (*edible*) یئیر yenir; **a word** in — tam yerinde bir seuz; (*edible*) مناسب vaqitsiz; (*fig.*) مناسب minâsebet; — **Seasonable**, (sê'zn-a-bl) (*a.*) مناسب vaqtinde; **Seasonableness**, (sê'zn-a-bl-ness) (*n.*) وقت vaqit; **Seasoned**, (sê'zn-d) (*a.*) تربیeli; — **Seasoning**, (sê'zn-ing) (*n.*) چاشنی cheshni verme; (*fig.*) ihzâr.

Seat, sêt, (*n.*) (اوتوراجق) otourajaq; yer; موقع iskemle; (*site*) اقامتگاه mahall; (*mansion*) iqâmetgyâh; قوناق qonag; (*centre*) مرکز merke; (*back*) آرقاسی argasu; (*posture*) اوتوروش otouroush; وضعیت

vazuyyet, (*v.a.*) اوتورتماق otourtmaq; (*fig.*) yerleshdirmek; **to take a** — اوتورماق otourmaq

Sebacious, sê-bâ'shus, (*a*) یاع کبی yâ gîbi; (*lit.*) دهی dehnî.

Secant, sê'kant, (*n.*) (math) قاطع qâtû', co — (*n.*) تمام قاطع tamâmu qâtû'.

Secede, sê-sêd', (*v n*) چکیلماق chekilmek; (*fig.*) آیریلماق ayrulmaq; (*lit.*) اعتزال infisâl et., (*rel.*) i'tizâl et.; — **Secession**, (sê-ses'shun) (*n*) انفصال infisâl; افتراق iftirâq, افتراق محاربه سی i'tizâl; **Secessionist**, (sê-ses'shun-ist) (*n.*) آیریلان ayrulan; (*lit.*) معتزل môt'ezil; (*fig.*) mouhâlîf.

Seclude, sê-klôod', (*v.a.*) آیرماق ayurmaq; (*shut*) منع men et.; **Secluded**, (sê-klôod'd) (*a.*) آیریلماق ayrulma; (*fig.*) مئزلی münzevî; — **Seclusion**, (sê-klôo'zhun) (*n*) (act) تجرید tejrîd; (*separation*) آیریلما ayrulma; (*retirement*) عزل ouzlet; (*solitude*) تنهâ tenhâ (-yer).

Second, sek'und, (*a.*) ایکینجی ikinji; (*lit.*) ثانی sâni; (*inferior*) دون doun; (*n*) ثانی sâniye; (*duel*) شاهد shâhid; یاردیجی yârdıjı; (*fig.*) شاهد shâhidler; yârdumju, (*v.a.*) یاردم yârdum et.; (*lit.*) mouzâheret; — **to none** emsâlinden geri qalmaz; (*command*) مکمل mükemmel; — **in command** (mar.) سوارى süvârî-sâni; (*qapdan*) ایکینجی ikinji (قبودان) qapdan); — **best**, (*a.*) (نوع) ikinji (nevî); (*â'lâ*) اعلا â'lâ; **to come off** — (*best*) (اچری کیتماق) qayb et.; (*fig.*) (icheri gitmek); — **ly**, (*ad.*) ایکینجی ikinji; (*class*) ثانی sâniyen; — **class**, (*a.*) (موقع) ikinji mevqî'; — **hand**, (*a.*) قوللاش qoullanul-mush; (*fig.*) مستعمل müstâ'mel; (*fig.*) mouqtebes; (*eskim sh*); — **Seconder**, (sek'und-êr) (*n*) (*lit.*) mouzâhir.

Secondary, sek'und-a-ri, (*a.*) ایکینجی ikinji dereje; (*lit.*) تالی tâlî; (*n.*) مانون mâ'ddoun; (*deputed*) vekîl; معاون mou-âvin; — **education**, (-ed-û-kâ'shun) (*n.*)

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōon, shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th d; zh ذ [SEC-SED]

تدریسات tâli tahsîl, (pl) تالی تحصیل
tâli tedrisâtu tâliye; — **Secondarily**, (sek'und-a-ri-li) (ad) ایکڑی
تالی صورتده ikinci derejede, (lit.) تالی صورتده
tâli sôuretd; فرعاً fer-an.
Secrecy, sē'kre-si, (n.) (lit.) مخرمیت
mahremiyyet, (keeping) مخرمیت ke-
tōumiyyet; (concealment) اختفا ih-
tifâ; (privacy) خصوصیت housōu-
suyyet; انزوا inzivâ, in — کیزی
gizli; مخرم mahrem, خفیا hafiyyen
Secret, sē'kret, (a) کیزی gizli; خفی
hafi; (confidential) مخرم mahrem;
(n.) اسرار (pl) esâr; سر (n.)
ly, (ad.) کیزی gizlije; خفیا ha-
fiyyen; مخرم mahremâne
Secretary, sek're-ta-ri, (n.) کاتب
kyâtib, chief — باش کاتب bash
kyâtib; private, — خصوصی
kyâtibi housōusi; — of State, ناظر
nâzur, (vekil) (وکيل), — general,
kyâtibi ousmōumi; —
Secretarial, (sek-re-tâ'ri-al) (a.)
... کاتب kyâtiblik ...
... — **Secretariate**, (sek-re-
tâ'ri-ât) (n.) کتابت kitâbet
dâ-iresi; (governmental) قلمی
tahrîrât qalemi; — **Secretaryship**,
(n.) کاتبی kyâtiblik; کتابت kitâbet.
Secrete, sē-krēt', (v.a.) ماقلامق saq-
lamaq; (ana.) افراز ifrâz et.; —
Secretion, (sē-krē'shun) (n.) افرازات
ifrâzât; (act) افراز ifrâz.
Sect, sekt, (n) طریق tariq; فرقه fur-
qa; (rel.) طریقت tariqat; مذهب
mezheb; — **Sectarian**, (sek-tâ'ri-
an) (a. و n.) فرقه جی furqajı; (fig.)
آیری ayru; (rel.) مخالف mouhâlif.
Section, sek'shun, (n.) (act) آیرمه
ayurma; (geom.) قطع qatu; (part)
qusm; (pl) اقسام axâm; (bran.)
شعبه shōu'be; (plan) مقطع maqta';
(line) فصل مشترک faslu müshterek;
— **Sectional**, (sek'shun-al) (a.) (sci.)
مقطع maqta-i; (fig.) قسم qusum ...
(lit.) منفرد münferid; — **Section-
alism**, (sek'shun-al-izm) (n.) فرقه
furqa hissi; فرقه جی furqajı; (infirâd);
— **Sector**, (sek'tur) (n.) (geom.)
قطاع qutâ-u dâ-ire.
Secular, sek'ū-lar, (a.) (lit.) قرنی
qarnî; (permanent) عصری asrî;

dâ-imî; عصر لرحه asurlarja sū-
rer; (civil) ملکی milki; میری mîrî;
(rel) جسمانی jismânî; دنیوی dün-
yevî; (n) محله ماسی mahalle papa-
zu, — ly, (ad) عصر لرحه asurlarja;
(rel) جسمانی او نهق jismânî olaraq; —
Secularity, (sek-ū-lar'i-ti) (n.)
جسمانی jismânîyyet; دنیوی dün-
yevîyyet, — **Secularize**, (sek'ū-lar-
iz) (v.a) (rel) جسمانی لشدیرمه jismânî-
leshdirmek; (property) میری لشدیرمه
mîrî-leshdirmek; استعمالک istim-
lâk et..
Secure, sē-kūr', (a.) امین emîn; (v.a.)
تامین te'mîn et.; — ly, (ad.) امین
emîn sôuretd; — **Security**,
(sē-kūr'i-ti) (n.) امنیت emniyyet;
(jud) کفالت kefâlet; (fin.) تحویلât
tahvilât; — **government Secur-
ities**, (sē-kūr'i-tiz) (n.pl) دولت
devlet es-hâmu.
Sedan, sē-dan', (n) سدیہ sedye.
Sedate, sē-dât', (a.) ساکن sâkin;
(lit.) وقور vaqôur; — ly, (ad.)
ساکانه sâkinâne; — **ness**, (n.)
veqâr; — **Sedative**, (-a-tiv) (a. و n.) مسکن
müsekkin; مخفف mouhaffif.
Sedentary, sed'en-tâ-ri, (a.) چوق
choq otourour; (fig.) عاقل
âtul.
Sediment, sed'i-ment, (n) طورتی
tortou; (lit.) رسوب rûsûb; — **Se-
diment'ary**, (-a-ri) (a) رسوب rû-
sûbî.
Sedition, sē-dish'un, (n.) عصیان usyân;
فساد fesâd; فتنه fitne; — **Seditious**,
(sē-dish'us) (a.) عاصی âsî; مغسد
müfsid; — **Seditiously**, (sē-dish'-
us-li) (ad.) (lit.) عصیانکارانه usyân-
kyârâne; سرکشانه serkeshâne;
مفسدانه müfsidâne.
Seduce, sē-dūs', (v.a.) اغفال îgfâl
et.; باشدن چیقارمق bashdan chuqar-
maq; — **Seducer**, (sē-dūs'er) (n.) آیرتان
ayartan; — **Seduction**, (sē-duk'shun) (n.)
اغفال îgfâl; افساد ifsâd; (allurement)
جاذبه jâzibe; — **Seductive**, (sē-duk'-
tiv) (a.) (lit.) مغفل mōugfil; جاذبلی
jâzibeli.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SED-SEL] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Sedulous, sed'ū-lus, (a) چالیشان chaluşgan, sed'ū-lu, — l'y, (ad) şebâtlu, şebâtlu şebâtkyârâne; — ness, (n) şebât. gayret; şebât.

See, sē, (v.a.) geurmek; (visit) ziyâret et; geurmek; (understand) anlamaq, (v.n.) diqqat et; (consider) ijbâbuna baqmaq, — about dūshūnmek; — to diqqat et; — in iyi baqmaq; let me — baqayim; baqalum; — **Seeing**, (sē'ing) (n) geurūsh; nazar; — that hasebile; چونکه den nâshî; (because) chūnkū..

See, sē, (n.) maqâm; (jud) dâ-ireyi qaza; holy — papaluq maqâmu.

Seed, sēd, (n) tohoum; (fig.) evlâd; (descendants) zürriyyet; (glass) leke; habbe, (v.n.) tohoumlanmaq; (v.a.) ekmek; — cake, (-kâk) (n) anasonlou cheurek; — s'man, (n) tohoumjou; — trade, (-trâd) tohoumjoulouq; — **Seeding**, (sē'ding) (n.) tohoumdan yetishme; — **Seedy**, (sē'di) (a) tohoumlou; (worn) eski; keuhne; (unwell) fenâ; keyfsiz.

Seek, sēk, (v.a.) aramaq; sorma; (v.n.) chaluşmaq; — **Seeker**, (sēk'er) (n.) arayan; (fig.) tâlib; — **Seeking**, (sēk'ing) (n.) arama; telarrî.

Seem, sēm, (v.n.) geurūnmek; it — s geurūniyor; (to me) bana.. geurūniyor; zann ediyorum; — **Seeming**, (n.) geurūnūsh; zâhir; (a.) sôuri; jâ'li; — **Seemingly**, (-ing-li) (ad.) sôuretâ; zâhiren.

Seemly, sēm'li, (a.) mouvâfuq; minâsib; (decent) edîb; bichimli; yaqushuqlu; (ad.) ya-

qushur sôuretd; edibâne; — **Seemliness**, (sēm'li-nes) (n.) minâsebet; yaqushma; edeb, (lil.) nezâhet.

Seer, sēr, (n.) kyâshif; (lil.) kyâshifi gayb.

Seel, sēl, (v.a.) (birds) geuz qapaqlarunu dikmek; (fig.) keur et; igfâl et..

Seesaw, sē'saw, (n.) baskul; (play) tahtara-valli; (a.) ashâ-yougaru, (to and fro) ile-ri-geri; (lil.) müteqâbil; (v.n.) müteqâbil hareket et.

Seethe, sēth, (v.a.) hashlamaq; qaynatmaq, (v.n.) hashlanmaq.

Segment, seg'ment, (n.) parcha; (geom) qut-ayi dâ-ire; (v.n.) ayurlmaq.

Segregate, seg'î-gât, (v.a.) ayurmaq; tasfiye et.; (a.) ayurlmush.

Seismograph, sis'mo-graf, (n.) zلزله مقیدی sismôghraf; zelzele mouqayyidi; — **Seismography**, (sis-mog'ra-fi) (n.) zلزله تدقیقاتی zelzele tedqîqâtı; — **Seismic**, (sis'mik) (a) zelzele..; hareketi arz....

Seize, sēz, (v.a.) yaqalamaq; zabt et.; (v.n.) mousâdere et.; yaqalamaq; (metals) yapushmaq; toutmaq; — **Seizing**, (sēz'ing) (n.) yaqalama; (mar.) piyan; mürsele; — **Seizure**, (sē'zhōr) (n.) mousâdere; zabt; (med.) (sekte qalb); (sekteyi qalb).

Seldom, sel'dum, (ad.) nâdiren; choq seyrek.

Select, sē-lekt', (a) seçme; (lil.) güzide; (fig.) müntehab; (v.a.) seçmek; intihâb et.; — **Selection**, (sē-lek'-shun) (n.) intihâb; (book) münte-habât; natural — (sci.) ustufâ.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ز [SEL-SEN]

Self, self, (*a.*) نفسى kendî, nefsi... ذات zât.; ذاتى zâtî; (*n.*) كنديسى kendisi; (ذاتى) (zâtî); (*pl*) كندىلرى kendileri; — **adjusting**, (*n*) كندىلىگەندى kendiliynden düzelir; اوتوماتىك otomatik; — **command**, (*n.*) اعتدال î'tidâl; نفسه غلبه nefsine galebe; تمكين temkîn; — **conceit**. (-kon-sêt') (*n.*) عزت نفس izzeti nefis; غرور gourûr; — **defence**, (-de-fens') (*n.*) مدافعة müdâfe-ayi nefis; — **denial**, (*n.*) جبر نفى jebri nefis; امساک imsâk; — **existent**, (-egz-ist'ent) (*n.*) مستقل müstaqil; (*lit.*) بنسه قائم binefsihî qâ-im; — **government**, (*n.*) استقلال idâre; (دهموقراسى) (demoqrasi); — **importance**, (*n.*) عظمت azamet; — **indulgence**, (-in-dul'jens) (*n*) سؤ استعمال sôuyi isti'mâl; — **interest**, (*n*) (pl) منافع ذاتيه menâfi' zâtiyye; — **possession**, (-poz-zesh'un) (*n.*) اعتدال î'tidâlî dem; تمكين temkîn; — **sacrifice**, (-sak'ri-fis) (*n.*) فداى nefis; fedâyi nefis; استحقاق istiḥqâru nefis; — **righteous**, (-rit'e-us) (*a*) (fig.) مرامى mürâ-i; — **taught**, (-tawt) (*a.*) خواجەسز اوكرەمىsh hojasuz euyren-mish.

Selfish, self'ish, (*a.*) خودبين hodbin; خودبينانه ego-ist; — **ly**, (*ad.*) خودبينانە hodbinâne; — **ness**, (*n.*) خودبينلىك hodbinlik.

Seljuk, sel-jōōk', سلجوق selchōuq; (*a*) سلجوق selchōuqî; (*n.pl*) سلجوقلار selchōuqiler.

Sell, sel, (*v.a.*) ساتماق satmaq; (*lit.*) ساتىلىق satmaq; (*v.n*) ساتىلىق satmaq; — **off** ساتىغە tasiye et.; كاملا likide et.; — **out** ساتىغە kyâmilan satmaq; bitirmek; — **Seller**, (sel'ér) (*n.*) ساتىغى satuju; بايع bâiyî; (*book*) ساتىلىق kitâb; best — اك چوق satulan kitab. en choq satulan kitab.

Selvage, sel'vâj, (*n.*) كىنار kenar.

Semaphore, sem'a-för, (*n*) سىمافور semafor.

Semblance, sem'blans, (*n.*) كورۇش geurünüş; صوت sôuret; (*like*) benzeyish; مۇشابهەت müshâ-behet.

Semeiology, sê-mî-ol'ô-jî, (*n*) اعراض â'râzu emrâz bahsi; مبحث mebhâsi alâ-imi emrâz.

Semi-, sem'î, (*pref*) شېب shibhi' (*half*) نیم nusuf...; ياريم yarum...; (*fig.*) نیم nîm... — **annual**, (-an'û-al) (*a.*) altu ayluq; — **annually**, (-an'û-al-i) (*ad.*) altu ayda bir; — **circle**, (-sêr'kl) (*n.*) نصف دائرة nusuf dâ-ire; — **metallic**, (-me-tal'ik) (*a*) شېبە معدنى shibhi mâ'denî; — **official**, (-of-ish'al) (*a.*) رسمی nîm resmî; — **transpā'rent**, (*a.*) شېبە شفاف nîm sheffâf.

Seminal, sem'in-al, (*a.*) (lit.) زەرى zer-i...; نطفى tohoum...; (*ana.*) نطفى noutfi; (rudimentary) ابتدائى ibtidâ-î; (radical) اساسى esâsî; جذرى jezrî; — **Seminiferous**, (-if'er-us) (*bot.*) حامل نطفه tohoumlou; (*ana.*) hamîli noutfa.

Seminary, sem'in-ar-i, (*n.*) (rel) رەھبان rūhbân mektebi; (Islamic) مەدرەسە medrese; (*sci.*) فەن مەكتىپى fen mektebi; (*pl.*) talebe.

Semitic, sem-it'ik, (*a.*) (lit.) سامى sâ-mî; سامىيە sâmiye; — **languages**, (*n.pl.*) سامىيە elsineyi sâmiye.

Senate, sen'ât, (*n.*) سەناتو senato; مجلس mejlisi â'yân; — **Sen'ator**, (-'a-tur) (*n.*) سەناتور senator; اعيان â'yân â'zâsu; (pl.) اعيان â'yân; — **Senatō'rial**, (*a.*) اعيانلق â'yânluq...; — **Sen'atorship**, (-'a-tur-ship) (*n.*) اعيانلق â'yânluq.

Send, send, (*v.a.*) كوندىرماق geundermek; (*lit.*) ارسال یرسل irsâl et.; (*pers.*) باش یرسل izâm et.; (*v. n.*) (mar.) away bash vourmaq; — **back** adam def et.; صاموق savmaq; — **back** geri geundermek; كۆرى كوندىرماق i-âde et.; — **for** haber geundermek; (*pers.*) آدم كوندىرماق adam geundermek; — **in...** تقديم taqdim et.; — **off** (fig.) سىلامتلەمەك se-lâmetlemek; (*n.*) تەشۋىش teshyî'; — **Send'ér**, (*n.*) كوندۇرغۇ geunderen; مۇرسىل mürsil; — **Send'ing**, (*n.*) ارسال یرسل irsâl; (mar.) باش یرسل bash vourma.

Senegal, sen-e-gâl', (*n.pl.*) سەنگال se-negal.

only; routine through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq;

mōte; foot; mōōn; shut, mūte very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث, th; zh ژ [SEP-SER]

September, sep-tem'bēr, (n.) ايلول eylül.

Septennial, sep-ten'i-al, (a.) يدي سنهك yedi senelik. (every) يدي سنهده bir yedi senede bir

Septentrional, sep-tēn'tri-on-al, (a.) شمالي şimālî.

Septuagenarian, sep-tū-aj-e-nā'ri-an, (n.) yetmişlik.

Septuple, sep'tū-pl, (a.) يدي مثلي yedi misli; يدي قات yedi qat.

Sepulchre, sep'ul-ker, (n.) قبر qabr; (rel) مرقد merqad; — **Sepul'chral**, (-'kral) (a.) (lit.) مرقدى merqadî; (fig.) درين derîn; (lit.) موتائى mev-tâ-î.

Sequel, sē'kwel, (n.) معبد mâ'bâd; (lit.) نتيجہ netîje

Sequence, sē'kwens, (n.) سلسلہ sil-sile; سري سری; (act) تسلسل tesel-sül; توالى tevâlî.

Sequester, sē-kwes'tēr, (v.a.) آيزمق ayurmaq; (fig.) تجريد tejrid et; (jud.) حجاز hajz et.; (v.n.) فراغت ferâgat et.; — **Sequestration**, (sē-kwes-trâ'shun) (n.) سكترو skestro; حجاز hajz.

Seraglio, se-ral'yō, (n.) اسكى سراي eski saray; طوقيو saray; (gulhâne); — **point**, (n.) سراي saray bournou.

Serajevo, sâ-râ-yâ'vo, (n.pr.) سراي saray-bosna.

Seraph, ser'af, (n.) اسرافيل isrâfil; — **s trump**, (n.) صور اسرافيل sôuru isrâfil; — **Ser'aphim**, (-'af-im) (n.pl.) اسرافيلون isrâfiliyyōun; — **Seraph'ic**, (-af'ik) (a.) اسرافيلى isrâfilî.

Serenade, ser-e-nād', (n.) سهره‌ناده serenâd; (v.a.) سهره‌ناده چالاق serenâd chalmaq.

Serene, sē-rēn', (n.) ساكن sâkin; (lit.) آشوده âsôude; (unclouded) براق berrâq; آچيق achuq; (v.a.) فرحلق ferahluq; تسكين teskin et.; — **Serenity**, (se-ren'i-ti) (n.) (lit.) سكينة sekînet; آشوده âsôudegî; براقلى berrâqluq; (a.) انشراح inshirâh.

Seres, se'rēz, (n.pr.) سيروز siroz.

Serf, sérf, (n.) كوله keule; مملوك memlûk

Serge, serj, (n.) شاياق shayaq.

Sergeant, sār'jent, (n.) (mil.) چاووش chavoush; — **at arms**, (n.) (parl.) انضباط مأمورى inzubât me'môrou; — **major**, (-mā'jur) (n.) باش چاووش bash chavoush; — **s inn**, (n.) محامى mehâmî jemiyyeti; — **Sergeantship**, (sār'jent-ship) (n.) چاووشلق chavoushluq.

Serial, sē'ri-al, (a.) ... صيره sura.; سهرى seri hâlinde; (n.) سهرى seri; (periodical) رساله موقوفه risâleyi mevqûte; جزؤ jüz.

Series, sē'ri-ez, (n.) سلسله silsile; «geometrical» — «هندسيه» sil-sileyi «hendesiyye».

Serious, sē'ri-us, (a.) جدى jiddî; (important) مهم mühim; (grave) وخيم vahîm; — **ly**, (ad.) جدى jiddî sôuretden; — **ness**, (n.) جديت jiddiyyet; (fig.) اهميت ehemmiyyet; وخامت vahâmet.

Sermon, sēr'mon, (n.) خطبه houtbe; وعظ vâ'z; (fig.) اخطار ihtâr; (lit.) خطابه hutâbe; — **Sermonize**, (sēr'mon-iz) (v.a.) وعظ vâ'z et.; (lecture) تقرير taqrîr et.; (fig.) اخطار hutâb et.; ihtâr et.

Serous, sē'rus, (a.) صولى soulou.

Serpent, ser'pent, (n.) ييلان yulan; — **Serpentine**, (sēr-pent'in) (a.) سهرپانتين yulanqâvi; (n.) سهرپانتين yulanqâvi; (v.n.) قيورلى quvrulmaq.

Serum, sē'rum, (n.) سرم serüm; سو sou; (lit.) مصل masl.

Servant, ser'vant, (n.) خدمتجي hiz-metji; (fig.) خادم hâdim; بنده bende; (government's) (pl.) مأمورىن me'môur-in; **your obedient** — مطيع بنده كنز moutî bendeniz...

Serve, sêrv, (v.a.) خدمت hidmet et.; (v.a.) يارماق hâdim ol.; يارماق yaramaq; (mar.) فاجونه fachouna et.; (table) يىك ويرمك yemek vermek; سرويىس servis yapmaq; (v.n.) مستخدم müstahdem ol.; موافق موافق kifâyet et.; موافق mouvâfuq ol.; (avail) يارماق yaramaq; — **out** طاغيثق dâtmaq; توريخ tevzi' et.; **to — time** مدتتى ikmâl et. müddetini ikmâl et.

only; routine; through; tuck; mûsée· give; join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

mōte; foot; mōōn, shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th د; zh ژ [SET-SEX]

(lit.) (vaz-u sâhne; (mus) besteleme; ترتیب tertib; — in, (act) باشلايش bashlayush; باشلامه bashlama; — up, ترتیب tertib, ترتیبات tertibât, (act) تأسس te-essüs.

Settle, set'l, (v.a.) اوطورتمق otourmaq, (fix) تثبيت tesbit et; (establish) yerleshdirmek; (colony) اسكان iskyân et.; (decide) حل hall et.; (pay) تاديه te'diye et.; أولنديرمك اولندirmek, (v.n) اوطورمق otourmaq, yerleshmek; (adjust) hall et.; تسويه tesviye et.; (calm) سكوت سكونت sükyûnet boulmaq; (sink) چومك cheukmek; (marry) evlenmek, — down yerleshmek; اوطورمق otourmaq; (fig) دوزمك düzelmek; — **Settled, (set'ld) (a)** ثابت sâbit; (pol) ساكن ساكن müsteqar; (calm) منتظم mountazam; (married) (a) evli (-barqlu); — **Settlement, (set'l-ment) (n.)** تسويه tesviye; تنظيم tanzim; (colony) مستعمره müstâ'mere; (act) يرلشه yerleshme; (lit.) تمكّن temekkün; (wall) اوطورمه otourma; (woman's) (jud) ايراد irâd; (quiteness) سكوت sükyûnet; — **Settler, (set'lër) (n.)** مهاجر mühâjir; (müstâ'mereji) (planter) چيشتجي chiftji; — **Settling, (set'ling) (n)** تسويه tesviye; حل hall; (colony) اسكان iskyân; (sediment) طوري tortou; (fin) حسابلاشه hesâb-lashma; — day تصفيه tasfiye günü; حساب كوني hesab günü.

Settle, set'l, (n) صيرم صيرم qanape

Sevastopol, sâ-vàs-to'pol, (n.pr.) سيواستوپول sivastopol.

Seven, sev'n, (a.) يدي yedi; — **Sev'enfold, (a.)** يدي يدي misli; — **Sev'enteen, (-'n-tën) (a.)** اون on yedi; — **Sev'enteenth, (-'n-tënth) (a.)** اون on yedinji; — **Sev'enth, (-'nth) (a.)** يدي yedinji; — **Sev'-**

enthly, (-'nth-li) (ad.) يدنجيسي yedinjisi, (lit) سابا sâbi-an; — **Sev'-entieth, (-'n-ti-eth) (a.)** يتنجيسي yetmishinji; — **Sev'enty, (-'n-ti) (a)** yetmish.

Sever, sev'er, (v.a.) آيرمق ayurmaq; ايرمق qoparmaq, (v.n) قوتق qopmaq; (fig.) آيرماق ayrulmaq

Several, sev'er-al, (a.) بر qach; mouhtelif; (distinct) آيري ayru; (a.) منفرد münferid; — **ly, (ad.)** آيري ayru ayru; (lit.) منفرداً münferiden; jointly and — مشترکاً و منفرداً mûshteriken ve münferiden; — **Sev'eraltı, (-'er-al-ti) (a)** آيرماق ayruluq; (tenancy) مستقلاً استيجار müs-teqillen istijâr.

Severe, sê-vêr', (a.) شدتي shiddetli; sert; — **ly, (ad.)** شدتله shiddetle, — **Severity, (sê-ver'i-ti) (n.)** شدت shiddet.

Sèvres, sâvr, (n.pr.) سبور sevr; (n.) sevr porseleni.

Sew, sô, (v.a.) ديكمك dikmek; (v.n) ديكيش dikish dikmek; — up ياماق dikib qapamaq; — one's stocking (fig.) آغريني طيقامق sousdourmaq; صوصدورمق âzunu tuqamaq, to be sewed up (mar.) اوطورمق otourmaq; (ruin) (shapa otourmaq); — **Sewer, (sô'er) (n)** ترزي terzi; (dikishji).

Sewage, sū'āj, (n.) مزخرفات müzah-rafât.

Sewer, sū'ër, (n.) مجرا mejrâ; لم lâmlar; — **gas, (n.)** متعفن هوا mü-te-affin havâ; — **Suwerage, (sū'ër-āj) (n.)** (rel) مجاري mejârî; لم lâmlar.

Sewing, sô'ing, (n.) ديكيش dikish; — **machine, (-ma-shên') (n)** ديكيش dikish makinesi; — **silk, (n)** ابريشم ibrishm; — **thread, (-thred) (n)** تيره tire; ايليك iplik.

Sex, seks, (n.) جنس jins; ارککلك-ديشيليك erkeklik-dishilik; **the — (n.pr.)** قاديانlar qadunlar; (lit.) نسون nisvân.

Sexagenarian, seks-a-jen-â'ri-an, (n) (a) آلتмыш altmushluq.

Sexennial, seks-en'yal, (a) آلتی سنه لك altu senelik; — **ly, (ad.)** آلتی سنه ده بر altu senede bir.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek, ol=olmaq.

[SEX-SHA] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē hēr, in; mīne;

Sextant, seks'tant, (n) سکانت sex-
ant**Sexton**, seks'tun, کایسا kilise
mouhâfuzu; (digger) مزراحی me-
zarju**Sextuple**, seks'tū-pl, (a) آلتی متلی altu
misli, آلتی فات altu qat, (v.a.) آلتی
متلی yapmaq**Sexual**, sek'shōo-al, (a) جنسی jinsi:
(intercourse) تناسلی tenâsûli; — ly,
(ad.) جنسا jinsen; تناسلا tenâsûlen;
— affinity, (af-fin'i-ti) (n) (lit.)
میل ساسل meyli tenâsul; — organs,
(n.pl.) اعضای تناسلی â'zâyü tenâsü-
liyye, — **Sexuality**, (sek-shōo-al'i-
ti) (n) جنسیت jinsiyyet; (act) مقارنت
mouqârenet; (جامع) (jimâ').**Shabby**, shab'i, (a.) پشمردہ pejmürde;
حسیس eski; (pers) سفیل sefil;
hasîs; — **Shabbily**, (shab'i-li) (ad.)
سفیل sefil bir hâlde; — **Shabb-
iness**, (shab'i-nes) (n.) پشمردەك pej-
mürdelik; (fig.) حسست hisset;
سفلیت süfliyyet.**Shackle**, shak'l, (n) (mar.) کلید kilid;
(pl.) حاکلî hâ-il; (v.a.) باغلامق bâlamaq;
(fig) مانع مانع mâni' ol.; — bolt, (n)
(mar) کلید میلی kilid mili.**Shad**, shad, (n) (zo.) قارە کور بالی qara-
geuz balugh.**Shaddock**, shad'ok, (n.) آغاچ قاونو âj
qavounou; قیز مەمەسى quz memesi.**Shade**, shād, (n.) گولگه geulge; (fig.)
اماره emâre; (obscurity) قاراکلیق qar-
lanluq; (lit.) ظلمت zoulmet; (place)
(lamp) گولگه لیک geulgelik (-yer); (abazur)
abajour; (colour) درجه dereje;
(fig.) چشید cheshid; (difference) غایت
gâyet hafif farq; (protection) سایه sâye;
حمايه himâye; (soul) ظل zull; (v.a.)
محافظه hayâlet; (lit.) گولگه geulge et.;
monhâfaza et.; siper ol.; (colour) رنگ
renk vermek; all — s of ... her cheshid...;
— **Shād'iness**, (n.) گولگه لیک geulge-
lik; — **Shād'ing**, (n.) ویرمه geulge
verme; قارارتمه qarartma;
(effect) (نؤانس) (nū-ans); — **Shād'ı**,
(-i) (a.) گولگه لیک geulge (-lik);
(fig) مظلム mouzlim; مشکوک mesh-
kyōuk.**Shadow**, shad'ō, (n.) گولگه geulge;حمايه hi-
mâye; (appearance) خیال hayâl, علامه
alâ-im; قارارتی qarartu, (v.a.) گولگه
geulge et; (fig.) قارارتمه qarartmaq,
(hide) اورتمک eurtmek; گیزلمک gizle-
mek; (watch) گوزتلمک geuzetlemek;
پشینی peshini tâ'qib et., —
of death (lit.) ظل مات zullu memât;
(fig.) مدهتس فلاک mudhish felâket;
— **Shadowy**, (shad'ō-i) (a.) گولگه
geulge (-lik); قاراکلیق qarlanluq;
(fig lit) مظلム mouzlim.**Shaft**, shaft, (n) فول qol, دیرک direk;
(arrow) اوق oq; (carriage) اوق oq;
(handle) ماب sap, (column) بدن be-
den, ستون sûtoun; (mach.) شامت
shaft, (well) قویو qouyou; baja;
— **Shafted**, (t'd) (a) قوللی qollou;
سابلی saplu.**Shag**, shag, (n.) قیل qul; ساج sach;
(cloth) قیلی tüy, (a.) قیल्ली qullu; قا
qaba; — **Shagged**, (shag'd) (a)
قایی قیल्ली tüylü, (fig.) قایی qaba.**Shagreen**, sha-grēn', (n) شاغرمەن sha-
gren, (تلاتین) (telâtin); (v.a.) شاغرەنه
shagrene yapmaq.**Shah**, shā, (n.) شاه shāh.**Shake**, shāk, (v.a.) صارصق sarsmaq;
تیترەتمک sallamaq; (mus.) صارسامق
titretmek; (v.n.) صارسامق sarsul-
maq; تیترەتمک titretmek; (n.) صارصق
sarsuntu; (mus.) اهتزاز ihtizâz;
great — s (fig.) مهم mühim shey;
to — off سیلکمک silkmek; to —
hands آل صیتقم el suqmaq; (lit.)
mousâfaha et.; to — the
head باش ساللامق bash sallamaq;
(fig.) تصویب ایتەمک redd et.; (fig.)
tasvib etmemek; — **Shāk'ı**, (-i)
(a.) ضعیف chürük; چوروک za-if.**Shakespeare**, shāk'spēr, (n pr.)
شکسپیر shexpir; — **Shakespearean**,
(shāk-spēr'i-an) (a.) شکسپیر ...
shexpir...; شکسپیرک shexpirin...;**Shallop**, shal'op, (n.) شالوپه shalopa.**Shallow**, shal'ō, (a.) صیغ sugh;
(fig.) عقسلیز aqulsuz; جاهل jâhil;
صیغلی (n.) sachma; (trifling)
sughluq; قومسال qoumsal; — **ness**,
(n.) عقسلیز sughluq; (fig.) صیغلی
aqulsuzluq; صاچمالی sachmaluq;
مئناسلیز mâ'nâsuzluq.**Sham**, sham, (a.) ساخته sahte; جمعی

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; riug; machine;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very; tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; th ذ, zh ز [SHA-SHA]

jā'li; (n) حعلی حرکت yalan, (n) جا'لی hareket, (v.a.) ا. ig'fāl et, (v.n.) جعلی تقلید taqlid et, (v.n.) جعلی جا'لی yapmaq; geus-termek; — fight, (-fit) (n) مانوره maneve.

Shamanism, sham'an-izm, (n.) شامانی shamāni mezhebi

Shamble, sham'bl, (v.n.) سوروککنمک sürüklenmek; sendelemek; — **Sham'bling**, (a) آغâr; (fig.) یولسر yolsouz

Shambles, sham'blz, (n.pl.) آت ماراری et pazaru; (slaughter's) مذبحه mezbeha.

Shame, shām, (n.) عیب ayb; (lit.) شین shîn; (feeling) حیا hayâ; (lit.) هجابه hijâb; (v.a.) اوتانديرمک outan-durmaq; mahjûb et.; for — faced, (a.) اوتانغاج outangaj; — **Shameless**, (shām'les) (a.) اوتانماز outanmaz; حياسز hayâsuz; — **Shamelessly**, (shām'les-li) (ad.) رذيلانه rezilâne.

Shameful, shām'fûl, (a.) اوتانيلهجق outanulajaq; (lit.) معيوب mâ'yôub; — ly, (ad.) اوتانيلهجق صورتده outanulajaq sôuretdé; — **ness**, (n.) اوتانمه outanma; (lit.) معيوبيت mâ'yôubiy-yet.

Shamrock, sham'rok, (n.) يونجه yonja.

Shampoo, sham-pōō', (v.a.) شامپووان shampouvan yapmaq; (n.) شامپووان shampouvan.

Shang - Hai, shang-hî', (n.pr.) شانغهای shanghây.

Shank, shangk, (n.) باجاق bajaq; (pers.) بدن baldur; (anchor's) بدن بدن; (bot.) صاب sap; ساق sâq.

Shanker, shangk'ër, (n.) (med.) فرنگی یارهمی shanqur; شانقیر yarasu.

Shanty, shant'i, (n.) قولوبه qouloube; (song) شرقی sharqu; هيماولا heyamola.

Shape, shāp, (n.) شکل shekl; بيجيم bichim; (v.a.) شکل ويرمک shekl ver-mek; (conceive) ترتيب et.; (v.n.) اويق ouymaq; to take — (fig.) (bir-) shekl almaq;

(lit.) تېبيلور et.; — **Shape-less**, (shāp'les) (a.) بيجيمسز bichim-siz.

Shard, shārd, (n.) قابوق qabouq; — **Sharded**, (shārd'd) (a.) قابوقلى qabouqlou

Share, shār, (n.) حصه hisse; (certi-ficate) حصه hisse senedi; (pl) حصه hisse senedātu; (v.a.) taxim et; paylash-maq; (v.n.) حصه آماق hisse almaq; (lit.) (ت) اشتراك (e.) ishtirāk et; ordinary — s عادی حصه سنداقي âdi hisse senedātu; preference — s ممتاز حصه s mümtâz hisse senedātu; — **holder**, (n.) حصه دار hissedâr; (pl) حصه داران hissedârân; — **Shār'ing**, (n.) پايلاشمه paylash-ma.

Share, shār, (n.) صاپان دميري sapan demiri.

Shark, shārk, (n.) كوپك والفى keupek baluglı; (fig.) طولانديرمى dolanduruju; (v.a.) (up) طولانديرما dolandurma.

Sharp, shārp, (a) كسكين keskin; (point) سيورى sivri; (severe) شدتلى shiddetli; (fig.) آجى aju, (time) سرت tiz; (phonetics) تيز tam...; نافذ zeki; (fig.) نâfiz; (interest) حسابى pek hesâ-bî; (fig.) منفعت پرست menfât-perest; (n.) تيز سس diyez; (mus.) (n.) تيز ses; (pl.) اودون ايكنه ouzoun iyne; (bot.) كيك kepek; at «eight» o'clock — **ness**, (n.) تام ساعت سكرده — ly, (ad.) كسكين صورتده keskin sôuretdé; شدتلى shiddetle; (quick-ly) سرعتلى sür-atle; — **ness**, (n.) سبورليك keskinlik; sivrilik; آجىلىق aju-luq; (bitterness) اينجهك injelik; ذكا zekyâ; — 'cut, (a.) (fig.) معين mou-ayyen; صرغ sarîh; — 'set, (a.) پریشان perishân; آج ach; — 'shooter, نشانجى nishanju; آجى avju; — **sighted**, (-sit'd) (a.) (lit.) فطين nâfiz nazarlû; — **Sharpen**, (shārp'n) (v.a.) كسكينلتمك keskinletmek; بيلهك bilemek; تشديد et.; (v.n.) كسكينلشمك keskin-leshmek; — **Sharper**, (shārp'ër)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SHA-SHE] (انگلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

طاووسی dolanduruju; (n.)
tavju.
Shatt-el-Arab, shāt-el-â'râb, (n.pr) شط العرب shattül-arab.
Shatter, shat'er, (v.a.) قیرمق qur-
maq; پارچه لاق parchalamaq; (fig.)
پارچه لاتیق (v.n.) ihlâl et.; (v.n.)
parchalanmaq; طاغیلدیق dâlamaq;
(n.pl) parchalar; اقسام axâm.
Shave, shāv, (v.a.) تراش turash et;
(smooth) تسویه tesviye et; (sw-
indle) دولاندورماق dolandurmaq; (وورمق)
(yourmaq); (v.n.) تراش turash ol.;
(n) تراش turash; (instrument) رنده
rende; (escape) قورتولش qourtou-
loush; (fin) مانوره manevre; احتکار
ihtikyâr; by a — دار دارینه dar da-
runa; — Shāv'êr, (n) بربر berber;
(extortionate) عتکر mouhtekir;
(vourgoun-jou) (young) کنج genj; (lüt.) شاب
shâbu emred; clean shaven,
(shāv'n) (a.) مطروش matrôush;
بویقسوز ve saqalsuz.
Shaving, shā'ving, (n) ... تراش tu-
rash...; (pl.) طالاش talash; — brush,
(n) تراش فیرچه سی turash furchasu;
— stick, (n.) تراش صابونی turash
sabounou.
Shaw, shaw, (n.) چیت chit; قودو
qorou.
Shawl, shawl, (n.) شال shal.
She, shē, (pron.) او o; (mentioned)
دیشی mōumâ ileyhâ; (a.) دیشی
dishi; — «goat» دیشی کچی dishi
kechi.
Sheaf, shēf, (n.) دمت demet; (v.a.)
دمت یاپماق demet yapmaq.
Shear, shēr, (v.a.) قیرپق qurpmaq;
— Shearing, (shēr'ing) (n.) قیرپه
qurpma; (thing) یون yün; —
Shears, (shērz) (n.) مقاس maqas.
Sheath, shēth, (n.) قین qun; (memb-
rane) غلاف gulâf; — Sheathe,
(shēth) (n.a.) قیننه قونق qununa qo-
maq; (lining) قاپلامق qaplamaq; —
Sheathed, (shēth'd) (a.) قینی qunlu;
— Sheathing, (shēth'ing) (n.) قاپلامه
qaplama.
Sheave, shēv, (n.) دیل dil; ماقاره
maqara dili.

Shed, shed, (n) ماراقه baraqa; هانعار
hangar.
Shed, shed, (v.a.) آیرمق ayurmaq;
(pour) دوکمک deukmek, (spread) طاغیتق
dâtmaq; (v.n.) دوکولک deukülmek;
(n.) (آیریلیش) ayruq; (ayrulus).
Sheen, shēn, (n) مارلاق parlaqluq;
(lüt.) بارلاق revnaq; (a.) بارلاق parlaq.
Sheep, shēp, (n.) قویون qoyoun; (fig.)
قورقاق qorqaq; سرسم sersem; (pl.)
قویونلار qoyounlar; (lüt.) اغنام agnâm;
— 'fold, (n.) آغیل aghul; — 'shank,
(n) مارغارت margarit; ایلک il-
mek; — 'skin, (n.) پوستی peusteki;
(leather) مشین meshin; — 'walk,
(-wawk) (n) مرعا mer-â; — Sheep'-
ish, (a) قویون گیبی qoyoun gibi; (fig.)
قورقاق qorqaq; احمق ahmaq; — Sheep'-
ishness, (a.) شاشغینلق shashgunluq.
Sheer, shēr, (a) صاف sâf; هالیس hâlis;
(simply) صرف surf; محضا mahzâ; (ad.)
بردن بره tamâmen; (suddenly) birden
birden bire.
Sheer, shēr, (n.) (mar) قوس qavis;
(v.n.) آیرلماق sapmaq; آیرلماق ayrul-
maq, — about آچیلماق achulmaq;
(mar) آوارا avara et.; — up یاتاشماق
yanashmaq; — hulk, (n.) ماچونه mach-
ouna; — sâbih machouna; — Sheers, (shērz)
(n.pl) ماچونه machouna.
Sheet, shēt, (n.) لوحه levha; (paper)
چارشاف charshaf; (bed) طبقة tabaqa;
(mar) اورتمک isgota; (v.a.) قاصه a-
qasâ; (mar.) قاپلامق qaplamaq; (mar.)
qasa et; — checkmek; in — s
tabaqa hâlinde; (not) جزؤ
bound) اجزا حالنده ejzâ hâlinde;
لوحه حالنده jüz hâlinde; (plates)
levha hâlinde; — anchor, (-angk'-
ut) (n.) اوچاقاق دمیری ojaqluq demiri;
(support) (lüt.) اصل استنادکاه asul isti-
nâdgyâh; (last) صوک چاره son chârê;
— iron, (-i'urn) (n.) صاچ sach;
(-levha); — Sheet'ing, (n.) چارشافلق
charshafliq (-keten).
Shelf, shelf, (n.) راف raf; (mar.) صیغلق
sughluq; دوز قایا düz qaya; (ship's)
kemere astaru.
Shell, shel, (n) قابوق qabouq; (struct-
ure) اسکلت iskelet; دیوارلار douvarlar;
(coffin) تابوت tabout; (artil.) خنبره
houmbara; (v.a.) صویغق soymaq;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte, very; tū جيوو; ch چ; sh ش, th ث, tħ ذ; zh ز [SHE-SHI]

دوبكك; bombarduman et.; бомбардман. qabouqlou
 deumek; — fish, (n. pl.) القابولي بالغار
 qabouqlou baluqlar, (bil.) اصداق (بحرية)
 esdâf (-bahriyye), — lac, (n) تلالاق
 shellaq; — proof, (a) سحره بكمز
 hounbara gechmez; (محفوظ) (malih-
 fouz), — work, (n.) صدف ايشلеме
 sedef ishleme, — Shelly, (shel'ı) (a)
 قابولي qabouqlou

Shelter, shel'ter, (n.) ملجأ melje',
 باروناجاق يەر barunajaq yer, (*protection*)
 حايه himâye; صيانت suyânet, (*harbour*)
 ليمان liman, (*shield*) سپر siper; (*fig.*)
 سايه sâye; (*v.a.*) حايه himâye et.;
 محافظه mouhâfaza et.; (*v.n.*) باروناجاق
 barunmaq

Shelve, shelv, (*v.a.*) راف ياقم raf yapmaq; (*fig*) برطرف ا. bertaraf et ;
— **Shelves**, (shelvz) (*n pl*) رافلر rafilar.

Shelve, shelv, (*vn*) میل meyl et;
 — **Shel'ving**, (*a.*) مائل mâ-il, (*n.*)
 میل meyl.

Shepherd, shep'erd, (*n.*) چوپان choban; (*lit.*) راعی râ-î; (*pastor*) راهب râhib; باباس papaz; (*v.a.*) چوپانلق chobanluq et.; (*fig.*) وقایه viqâ-ye et.; حماه humâye et..

Sherbet, shér'bet, (*n.*) شربت sherbet
Sherif, Shereef, she-īēf', (*n.*) شريف
 sheiîf

Sheriff, sher'if, (*n.*) (*jud.*) حاكم hâ-kim ; (مأموريه عدليه) (adliye me'môrou).

Shield, shēld, (*n.*) قَالْقَان qalqau, (*fig.*) سِپَر siper, (*pers.*) حَامِ hāmī; (*escutcheon*) آرمه زمینی arma zemîni; (*v.a.*) مُدَافِعَه müdâfâ et; قُورُومَق qouroumaq.

Shift, shift, (n.) دېښمه deyishme: (contrivance) تدبير tedbîr; صرک چاره son chârê; (men) پارتی parti; طاقم taqum; شەمەز shemîz; گەوملەک geumlek; (v.a.) دېښدەرمەک deyishdirmek; (v.n) دېښمەک deyishmek; (clothes) چاماشور chamashur deyishmek; (resort) چارە chârê boulmaq; (fig) چەکیلمەک chekilmek; (mar.) یولنی — dirise et.; to make — یولنی yolounou boulmaq; بېجەرمەک bejermek; — Shift'ing, (a.) دېښەشیر deyishir; (lit.) مۆتلەڤین mütelevvîn; (clever) زەکی zekî; قورناز qournaz;

(*n*) *tebeddül*; (*fig.*) *qournazluq*; — *Shift'less*, (*a.*) *bi-châre*; *bejeriksız*.

Shilling, shil'ing, (n.) شيلين shilin.
Shin, shin, (n.) (ana) ديز کيمی dız
 kemiy; اینجیک کيمی injik kemiy.

Shindy, shin'di, (*n*) گۈرۈلتۈ gürül-
tū, قانغا qavga.

Shine, shīn, (*n*) پارلاق parlaqluq ;
(*lit.*) روناق revnaq , (*v n*) پارلامق par-
lamaq , — **Shī'ning**, (*a.*) پارلاق

parlaq, (n) مارلاق parlaqluq, ضيا
zuyâ, — **Shiny**, (shî'ni) (a) پارلاق
parlaq.

Shingle, shing'gl, (*n*) تخته tahta ;
(*plate*) لوحه levha ; (*gravel*) چاقل
chaqul ; (*va*) قاپلامق tahta qap-
lamaq

Shingles, shing'glz, (*pl.* **شَـ** *med*) جلد التهابى jld iltihâbu; قماريقلر qaba-ruqlar.

Ship, ship, (*n*) گہمی *gemi*, سفینہ *se-
fine*, (*pl.*) سفائن *sefâ'in*, (*v.a.*)
بوکہلانا *ırkyâb et.*, (*load*)
yüklemek; (*engage*) *qayd et.*
آق خدمتہ *hidmete almaq*; (*trans-
port*) *naql et.*, — **'brökër**,
(*n.*) گہمی سیمساری *gemi sımsaru*;
بحریہ *balıhiye qomisyonjou-
sou*; — **'boulder**, (*-bild'er*) (*n.*)
گہمی یاپان *gemi yapan*, (*engineer*)
انشاء مہندسی *inshâ-ıye mühendisi*;
— **'building**, (*-bild'ing*) (*n.*) انشاءات

بحريه inshâ-âtu bahriyye, (*occupation*) انشائيلاك inshâ-iyelik; — **'owner**, (-'ô'ner) (*n.*) اكي صاحي gemi sâhibi; (*pl.*) اصحاب سفان es-hâbu sâfâ-in; — **'shape**, (-shâp) (*a.*) ترتيبلي tertibli; ر تيمز ter temiz; چويك chevik; — **Ship'ment**, (*n.*) اركاب irkyâb; تحميل tahmil, (*load*) حموله hamûle; — **'wreck**, (-'rek) قلاکت قضا qazâ; (*fig.*) غمر mahv; قلاکت فسايه اوغراق qazâya felâket; (*v.a.*) غمراتق ôuratmaq; (*fig.*) غمر ا. mahv et; — **'wrecked**, (-'rekd) (*a.*) قضاړه qazâ-zede; to be — قضاړه اوغراق qazâya ôuramaq; (*fig.*) غمر او mahv ol.; — **'wright**, (-'rit) (*n.*) مړانغوز marangoz.

only; routine; thròugh; tuck; mûsée; give; join: though et.--etmek; ol.--olmak;

[SHI-SHO] (انكليزجه كئاتاك تالغى ايجون) act; change; cãrd; red; mē; hēr; in; mine;

vapour ajentesi; — board, (-börd) (n.) تجارت بخره مجنسى tijãreti bahriyye mejlisi; (office) تجارت بخره tijãreti bahriyye müdiriyyeti.
Shiras, shēr-râz' (n. pr.) شیراز shirâz.
Shire, shîr, (n.) قونتلوق qontlouq. (لوا) (livâ)
Shirk, shêrk, (v.a.) برطوف ber-taraf et., صاومق savmaq.
Shirt, shert, (n.) كوملك geumlek; (v.a.) اورتمك eurtmek; — **Shirting**, (shert'ing) (n.) كوملكك (بز) geumleklik (-bez).
Shirvan, shēr-vân', (n. pr.) شيروان shîrvân.
Shiver, shiv'er, (n.) بارجه parcha; (v.a.) پارالامق paralamaq; (v.n.) پارالانماق paralanmaq; — **Shivery**, (shiv'er-i) (a.) كوروك gevrek.
Shiver, shiv'er, (v.a.) (tremble) صارصق sarsmaq, تيتريمك titretmek; (v.n.) تيتريمك titretmek, — **Shivers**, (shiv'er-êz) (n. pl.) (med) تيتريمه titreme; (nebet); — **Shivery**, (shiv'er-i) (a.) تيتير titrer.
Shoal, shōl, (n.) صيغلق sughlug, (sand-bank) قومصاق qoumsal, (a.) صيغ sugh; (v.n.) صيغلاشماق sughlashmaq; — **mark**, (n.) صيغلق اشارتي sughlug ishãreti.
Shoal, shōl, (n.) (throng) كومه küme; سورو sürü.
Shock, shok, (n.) صدمه sadme; ضربه darbe; صارصق sarsuntu; (paralysis) inme احتلال ihtilâl; (emotion) شدت تأثر shiddeti te-essür; صارصق تههyyüj; (v.a.) نفرت nefret; (lit.) نفرت nefret vermek; — **Shock'ing**, (a.) فنا pek fenâ; مدھش müdhish; (repulsive) بك غليظ pek galîz; مستهجن müs-tehjen; — **Shock'ingly**, (-'ing-li) (ad.) غليظ صورتده fenâ halde; غليظ galîz sôuretdê.
Shock, shok, (n.) (heap) ييغين yughun; (bot) دمترل demetler; a — of hair قاپا suq sach; — **dog**, (n.) قاپا qaba تويلي kopek.
Shoe, shō, (n.) قونديره qoundura; آياق قاپي ayaq qabu; (zo) نعل na'l; (arch) باپوچ papouch; اوج ouj; (v.a.) قونديره qoundura giydirmek; ناللامق nallamaq; اوج قاطق ouj taq-

maq; another pair of — s (fig.) تماماً tamâmen باشقه bashqa mes-ele;
— **black**, (n) لوستره جي losturaju;
boyaju; — **blacking**, (n) قونديره boyasu; — **brush**, (n) قونديره فېرچه جي qoundura furchasu; — **maker**, (n.) قونديره qounduraju; — **string**, (n.) قونديره potin bâ; قوندين ماغي qoundura bâ; ماغي — **Shoeless**, (shō'les) (a) قونديره سز qoundurasuz, يالين آياق yalun ayaq.
Shoot, shōt, (n.) انداخت endaht; (bot.) دليک (passage) pich; (passage) چاغلان delik; منفذ menfez; (rapid) چاغلان châghlayan, (v.a.) آتمق atmaq; اولامق endâht et., (hunt) اولامق avlamaq; (kill) اولدirmek euldürmek; (pass) كچمك gecmek; (v.n.) (bot) قوندين قوشماق fushqurmaq; (pass) قوشماق fushqurmaq; (fly) اوچماق ouchmaq; اوچماق furlamaq; (hunt) اوچماق avjuluq et.; اوجي avlamaq; — **Shoot'er**, (n.) اوجي avju; نشانچي nishanju; (revolver) طابانجه tabanja.
Shooting, shōt'ing, (n.) انداخت endâht...; نشان nishan...; (hunt) آوري av, صيد sayd; (place) آوري av yeri; قورو qorou; — **box**, (n) قوروق qorou; قوروق keushk; — **gallery**, (-gal'eri) (n.) انداخت محالي endâht mahalli; (تعلیمخانه) tâ'limhâne; — **season**, (-sē'zn) (n.) آو موسمي av mevsimi; — **star**, (n.) (lit.) حجر سادي hajeri semâvî.
Shop, shop, (n.) دكان dükkyan; مغازه maghaza; (industrial) آتيله atelye; مياپاتده i'mâlât-hâne; (v.n.) بولونماق mûbâye-âtda boulounmaq; — **board**, (-börd) (n.) دستكاه tez-gyah; — **keeper**, (-kêp'er) (n.) مغازه دككجي maghaza dükkyanju; صاحبي ma-ghaza sâhibi; — **man**, (n.) مغازه maghaza me'môrou; (pl.) مستخدمين müstahdemîn; to talk — kendinden bahs et.; (fig.) مناسبسزك minâsebetsizlik et.; — **Shopping**, (shop'ing) (n.) مياپات mûbâye-ât.
Shore, shōr, (n.) ساحل sâhil; قيهي quyu; — **Shoreless**, (shōr'les) (a.) ساحلسز sâhilsiz; انگين engin; (fig.) بي پايان bi-pâyân.

(For Turkish pronunc.) past; lãrge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot, mōon; shut, mūte; very, tū جيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ز [SHO-SHR]

Shore, shōr, (n.) (support) دستک destek; (payanda) پایاندا; (v.a.) دستکlemek desteklemek

Shorn, shorn, (a.) قیرپیلش qurpilmush

Short, short, (a) قیصه qusa; (near) یقین yaqun; (lacking) اکسیک exik; (noxân; (narrow) (fig.) دار dar; (uncivil) ترس ters; سرت sert; — ly, (ad.) یقینه yaqunda; قریب qariben; قیصهه qusaja; — ness, (n.) قیصهه qusaluq; نقصان noxân; for — اختصاراً ihtisâren; in — خلاصه velhâsul..; to fall — یتیشمه yetishmemek; (fig.) اولماق olma-maq, to cut — قیصه کسمک qusa kesmek; — circuit, (-sêr'kit) (n)

قیصه دوره qoup sirqûvî; قیصهه qusa devre; — 'coming, (-kum'-ing) (n.) قیصهه قسور qousûr; — 'hand, (n.) سته نوغرافی stenôghrafi; (handwriter) سته نوغرافی stenôghraf; — 'sighted, (-sit'd) (a) مییوب mi-yob; (lit.) قسیرالصر qasîrûl-basar; (fig.) غبی gabi; دار فکرلی dar fikirli; — 'winded, (-wind'd) (a) نفسی nefsi dar; سولور solour; — Short'-age (-'aj) (n) (fig.) قیدان fiqdân; نقصان noxân; — Short'en, (t'n) (v.a.) قیصالتیق qusaltnmaq; (v. n.) قیصالتیق qusalmaq.

Shot, shot, (n.) (act) آتیم atum; انداخت endâht; (pers.) نشانچی ni-shanju; (lead) مرمی mermî; قورشون qourshoun; (gun's) دانه tâne; کله gülle; (hunt.) صاچه sachma; (range) منزل menzil; (net) آغ طاقی â taqu-mu; (billards) قولپو qolpo; (sport) حساب shot; (share) حصه hisse; hesâb; (v.a.) تولدیرمق doldourmaq; — 'belt, (n.) حائل hamâ-il; فشکلیک fisheklik; — dead, (-ded) (a.) مقتول maqtûl; اولمش eulmûsh.

Shot, shot, (a.) (سטרانجلی) آلایه alaja (satanjlu).

Should, shood, (pa. t.) ملی ... meli, ... malu; لازمدر lâzumdur; ایجاب ... se, ...sa; به (in case of) ...taqdîrde; you — «come» کلکز لازمدر ...meli-siniz; کلکز «gel-meniz» lâzumdur; — I «go»

کیتدیکم taqdîrde «gider» sem; «git-diym» taqdîrde

Shoulder, shōl'dèr, (n) اوموز omz, (omouz), (lit.) دوش dôush; (for-tification) قوتلوق qoltouq; (v.a.) dayan-maq; (mil) سلاح اوموزه silah om-za et; — belt, (n) قوردون qordon; حائل hamâ-il; — blade, (-blâd) (n.) اوموز کوردی omz küreyi; — strap, (n) اسپالت ispalet.

Shout, showt, (n.) آواز avaz; غاریشه bârushma; (boat) صندال sandal; (v) غاریقم bârnaq, (acclaim) alqushlamaq.

Shove, shuv, (v) ایتمک itmek; قاقق qaqmaq; (n.) ایتیش itish; to — of (mar) آچماق achmaq; آوارا ava-ra et..

Shovel, shuv'l (n.) کورهه kürek; (v.a.) کورهه کله kürekle atmaq; — Shovel'ful, (shuv'l-fôol) (a.) کورهه کلهه kürek dolousou.

Show, shō, (n.) (act) کوستریش geusterish; نمایش nûmayish; (parade) تماش tesh-hîr; (spectacle) تماشâ mâshâ; (exhibition) سرکی sergi; مشهر mesh-her; (sign) اشارت ishâret; — of hands قالدیرمه el qaldurma; (v.a.) کوستریم geustermek; — off کوستریش یاقق geusterish yap-maq, — up تمشیر tesh-hîr et.; (fig.) ترذیل terzîl et.; «agricultural» — «zirât» زراعت سرکیسی — جامکان jâmekân; — case, (-kâs) (n.) ویتترین vitrin; — Show-ily, (shō'i-ly) (ad.) دیدبه ایله debde-beyle; نمایش nûmâyishle; — Show-iness, (shō'i-ness) (n) نمایش nû-mâyish دیدبه debdebe; — Showy, (shō'i) (a.) کوستریشلی geusterishli; دیدبه debdebeli.

Shower, show'èr, (n.) یاغور yâmour; یاغیرمق yâ-durmaq; (fig. lit.) یدال ibzâl et.; (v.n.) یاغق yâmaq; صاغانق sâgh-naq yapmaq; — bath, (n.) دوش doush; — Shaw'ery, (-'èr-i) (a.) یاغوری yâmour-lou.

Shrapnel, shrap'nel, (n.) شراپنل shrapnel.

Shred, shred, (n.) قیرینی quruntu;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SHR-SHU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mīne,

مارچه parcha; (v.a.) اوفالتق oufalt-maq; مارچه لامق parchalammaq.
Shrew, shrōō, (n.) شرت قادین shirret qadun; — **Shrew'ish**, (shrōō'ish) (a.) خویسز houysouz; شرت shirret.
Shrewd, shrōōd, (a.) ذکی zekî; (lit.) فاین fatin; (cunning) کوز achuq geuz; قورناز qournaz; (malicious) فنا fenâ; دساس dessâs; — **ly**, (ad.) عارفانه ârifâne; (finely) ماهرانه mâhirâne; — **ness**, (n.) مهارت mehâret; فاین fatânet.
Shriek, shrēk, (n.) فریاد feryâd; (v.n.) فریاد feryâd et.
Shrill, shril, (a.) کسکین keskin; (lit.) تیز tîz; (fig.) آجی aju.
Shrimp, shrimp, (n.) تکه teke; (fig.) بودور bodour.
Shrine, shrin, (n.) محفله mahfaza; صندوق sandouqa; (altan) محراب mih-râb; (fig. و lit) مقدسات mouqad-desât.
Shrink, shrink, (n.) چکیمه chekilme, (lit.) احتساب teqabbouz; (fig.) احتساب ijtinâb; (v.n.) چکیمه chekilme; احتراز a. büzülmek; (fig.) بوزولک ihtirâz et; (at) اورمک ürmek; — **Shrinkable**, (shrink'a-bl) (a.) چکر cheker; بورولر bürölür; — **Shrinkage**, (shrink' -âj) (n.) چکیمه payu; (weight) فیره fire; (fig.) تناقص tenâ-qous; ضایعات zâyû-ât.
Shrive, shriv, (v.a.) کناه چیقارمق gū-nâh chuqarmaq, (v.n.) استغفار a. istîgfâr et.
Shrivel, shriv'l, (v.n.) بوزولک büzül-mek; (wrinkle) بوروشمق bouroush-maq, (v.a.) بوزمک büzmek.
Shroud, shrowd, (n.) کفن kefen; (cover) اودو eurtü; (bot.) دال dal, (foliage) یاپراقلار yapraq-lar; ye-shillik; (pl. و mar.) چارمیخ char-mux; (v.a.) تکمین tekmin et; (fig.) ساقلامق saqlamaq; اورمک eurtmek; (bot.) بودامق boudamaq.
Shrove-tide, shrōv'-tid, (n.) کفارت kefâret (گرنلری) (günleri); (lit.) (eyyâmü mâgferet).
Shrub, shrub, (n.) چیت chit; کچوک küchuk âj; — **Shrubbery**, (shrub'e-ri) (n.) چاللیق chaluluq;

چیتlik; — **Shrubby**, (shrub'i) (a.) چیتلی chitli
Shrub, shrub, (n.) (drink) لیکور li-keur, (sherbet) (شربت)
Shrug, shrug, (n.) اومور سیلکمه سی omouz silkmesi; (v.n.) اوموز سیلکمه omouz silkemek.
Shudder, shud'er, (n.) تیرمه titreme; (v.n.) تویلری ürpeme; (v.n.) تویلری ürpemek; تیکسینمک tiksinek.
Shuffle, shuf'l, (v.a.) قارışdırmaq qarushdurmaq; دیکشدرمک deyishdir-mek; (fig.) قورنازلق qournazluq et.; (v.n.) قارışdırmaq qarushdurmaq, (feet) قاچامق یاچق (evade) sürmek; (ber- taraf et.; (n.) قارışdırما qarushdurma; (lit.) مزج mezj; (fig.) قاچامق qa-chamaq; to — in صوقلاق soquqlamaq; قارışمق qarushmaq; to — off (fig.) صامق savmaq; (ber- taraf et., (v.n.) صاوشمق savoush-maq, چکیمه chekilme; — **Shuffler**, (shuf'ler) (n.) قورناز qournaz; (hilekâr) (حيلهكار) — **Shuffling**, (shuf'ling) (n.) قاچامق qachamaq; شرت shirretlik; (a.) شرت shirret; — **Shufflingly**, (shaf'ling-li) (ad.) قاقامقلاق qachamaqlu sôuretdе; شرتجه shirretje.
Shun, shun, (v.a.) بر طرف a. ber-taraf et.; صاقمق saqunmaq.
Shunt, shunt, (n.) یان رای yan ray; یان yol, (electr.) (محوله) (mou-havvile); (v.a.) یانه آماق yana al-maq; (tahvil et.); (fig.) صامق savmaq.
Shut, shut, (v.a.) قابمق qapamaq; (v.n.) منع a. qapanmaq; — off (fig.) men et.; — up اخراج ihrâj et., — up قابمق qapamaq; (cease) کسمک kesmek; صوصدمق sousmaq; (oblige) صوصدورمق sousdourmaq; (lit.) اسکات iskât et, ایلزام ilzâm et.; (a.) قابالی qapalu, (gram) باصیق basuq; (lit.) مقبوض maqbôuz; — down, (n.) تعطیل tâ'til.
Shutter, shut'er, (n.) قاق qapaq; قاقلر kepenk; — **dam**, (n.) قاقلر qapaqlar.
Shuttle, shut'l, (n.) مکیک mekik; (v) حرکت a. gıdib gelmek;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; re:l, (never silent e), deux; ring; machine;

môte; fool; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو ch, sh ث, th ð; zh ژ [SHY-SIG]

hareket et., (fig.) ميك طوقو mekik
doqoumaq; — **witted**, (-wit'd) (a.)
atûm; qarârsuz خفيف مشرب hafif-
meshreb.
Shy, shî, (a.) چكينگن chekingen; (zo)
اوركك ürkek; (cautious) محتور mouh-
teriz, (n.) اوركه ürkmek; (throw) آتيم
اوركك اوركك vourousli; (v.n.)
ürkmek; فبرلامق furlamaq, — **ly**,
(ad) اوركهرك chekinerek; ürkerek, — **ness**, (n.) چكينكلك che-
kingenlik; احترار ihtirâz; اورككلك
ürkeklik.
Shyster, shî'ster, (n.) شارلانان sharla-
tan; دساس dessâs; (مطرمه‌باز) (madra-
baz)
Siam, sî-am', (n. pr) سيام siyam; —
Siamese, (sî-am-êz') (a.) ... سيام
siam...; (n.) سياملو siyamlu; — **twins**
سياملو سياملو siyamlu ikizler.
Siberia, si-bê'ri-a, (n. pr) سيبيريا si-
biryâ.
Sicily, sis'i-li, (n. pr) سيجيليا
sijilya (-adasu); — **Sicilian**, (si-
sil'yan) (a.) سيجيليا... sijilya...; (n.)
سيجيليالي sijilyalu.
Sie, sik, (ad.) بويله beuyle; عينا aynen.
Sick, sik, (a.) خسته hasta; (fig. و lit.)
مرض marîz; (disgusted) بزمش bez-
mish; (lit.) متنتر müteneffir; (vomit)
معددهسي mî'desi boulanmush;
— **ly**, (ad.) خسته بر حالده hasta bir
halde; (a.) خسته لفي hastaluqlu; ضعيف
zayuf; — **ness**, (n.) خسته لقي hasta-
luq; (fig.) مرض maraz; (vomit)
بولانتي boulanu; — **Sick-**
liness, (n.) ضعف zâ'f; مرضيلك marizlik
Sickle, sik'l, (n.) اوراق oraç.
Side, sid, (n.) يان yan; کنار kenar;
(geom.) ضلع dulus; (part) طرف taraf;
(fig.) طرف taraf; (faction) طرفداران ta-
rafdârân; يان parti; (a.) يان yan;
yan; (n.) يوفه jânîbi; (v. n.)
kenar; (lit.) جانى jânîbi; (v. n.)
iltizâm et.; (i-) (دن) (ت) التزام ا.
— **by** (den-) tarafa ol.; — **right** —
yüzü; يوزى — **wrong** tersi; — **'arm**, (n.)
قشلاق quluj; قضاوتوره qasatoura; —
'board, (-börd) (n.) يوفه büfe; —
'box, (n.) يان لوجا yan loja; — **'light**,
(-lit) (mar.) بوردا فنارى borda feneri;
(pl.) بوردا فنارلى horda fenerleri;
(window) يان پنجره yan penjere; (fig.)

ماثل izâhât; — **'long**, (a) مائل mâ-il;
yana; (ad) يانه yana; مائله mâ-ilen;
meyl; — **'ways**, (-wâz) (ad) ياندن
yandan; يانه yana; — **Sid'ing**,
(n) يان خط yan hatt.
Sidereal, si-dê'rê-al, (a) نجومى nü-
jûmî.
Sidesman, sidz'man, (n.) معاون mou-
âvin; (witness) شاهد shâhid; (fig.)
طرفدار tarafdâr.
Sidle, si'dl, (v n) يان گيتمک yan git-
mek; (fig.) صويشمق suvushmaq.
Siege, sêj, (n.) محاصره mouhâ-
sara; (v. a.) محاصره mouhâsara et.;
state of — اداره عريفه idâreyi our-
fiyye.
Sienna, si-en'a, (n) طودونجى بويâ tou-
rounjou boya
Siesta, si-es'ta, (n) اويله اويقوسى euy-
le ouyqousou.
Sieve, siv, (n) قابور qalbour; آلك
elek; (fig.) بوش بوغاز bosh boghaz.
Sift, sift, (v. a.) آلك elemek; (fig.)
آلجى tedqîq et.; — **Sift'**
qalbour; (pers) قابور qalbour; (n.)
قابور qalbour; (fig.) مديق müdaqqiq.
Sigh, si, (n.) آه âh; (fig. و lit.)
هجران hijrân; (v. n.) آه chek-
mek; آه chekerek; — **Sighingly**,
(si'ing-li) (ad.) آه chekerek; هجرانه
hijrân-la.
Sight, sît, (n.) (act) كوروش geurüş;
(lit.) مشاهده müşâhede; (eye) بصر
basar; (fig.) نظر nazar; (faculty)
بصر bâsura; رؤيت rû'yet; (spectacle)
منظره manzara; (act) (lit.) تماشا te-
mâshâ; سیر seyr; (space) رؤيت
sâhayi rû'yet; (evamination) باقبش
baqush; تدقيق tedqîq; (ast.) رصد
rasad; (gun's) نشانكه nishangyah;
(many) بر چوق bir choq...; (v. a.)
(ast.) رصد rasad et.; (mar.)
كورونجه geurmek; at — كورونجه
geurünje; (a.) (fin) وعدهسى vâdesiz;
(ad.) ابرازنده ibrâzunda...; at first
اولا evvelâ; — **by** يورندن yüzünden
(pers.) شاهسان shahsan; in —
geurünür; (lit.) مرئى mer-i; of
«short» «قصه» وعدهلى «qusa»
vâ'deli; out of — كورونجه geurün-
mez; غائب gâ'ib; — **'seer**, (-se'ér)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. = etmek; ol. = olmaq.

[SIG-SIL] (انگلیزچه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in, mine;

(*n*) seyirji (سیاح) (seyyah); — 'seeing, (-sē'ing) (*n*) گزمه gez-me; (*lit.*) temāshā تماشا seyr; — Sightless, (sit'les) (*a*) کور keur; — Sightly, (sit'li) (*a*) گوزل güzel; بیچیملی bichimli.

Sign, sīu, (*n*) اشارت ishâret; (*fig.*) علامت alâmet; (*ast.*) بوج bürj; (*v*) ishâret et. (*signature*) ishâret et.; — 'board, (-bōrd) imzâ et.; — 'post, (*n*) levha لوحه (tabele) (mūsh-ir) (مشعر) ishâret direyi; — Signed, (sind) (a.) امضای imzâlu; — Signer, (sin'er) (n.) وضع امضا imzâ eden; (*lit.*) vâzu' imzâ; — Signet, (sig-net) (n.) مهر mühr; (damga).

Signal, sig'nal, (*n*) اشارت ishâret; (*v*) ishâret et. ishâret vermek; (*v*) ظاهر ihbâr et.; (*a*) ظاهر mârûf, — ly, (*ad.*) علّا alenen, (*fig.*) tamâmen; — book, (*n*) اشارت ishâret defteri; — flag, (*n*) ishâret flamasu; — man, (*n*) ishâretçi; (*mar*) varda bandura; — man'ual, (*n*) ishâret tâlîmât-nâmesi; — post, (*n*) اشارت ishâret geunderi; — Signa-lize, (sig'nal-iz) (*fig.*) تاتیتق ta-nutmaq; شهرت sheuhret vermek.

Signature, sig'na-tür, (*n*) امضا imzâ; — Signatory, (sig'na-to-ri) (*a*) وضع امضا imzâ eden; (*lit.*) vâzu' imzâ; (*jud.*) عاقد âqid; (*pl*) عاقدین âqidîn; (*if torw*) عاقدین âqi-deyn.

Signify, sig'ni-fi, (*v.a.*) افاده ifâde et.; بیلدirmek (*consequence*) intâj et.; tezammoun et.; — Signif'icance, (-nif'i-kans) (*n*) معنا mâ'nâ; — Signif'icant, (-nif'i-kant) (*a*) معنیدار mâ'nî-dâr; — Significa'tion, (-ni-fi-kâ-shun) (*n*) معنا mâ'nâ; — Signif'icative, (-nif'i-kâ-tiv) (*a*) معنایی mütezammun; (*fig.*) متضمن mâ'nâlu; (*lit.*) معنیدار mâ'nîdâr; — Signif'icatively, (-nif'i-kâ-tiv-li) (*ad.*) معنیدار صورتده mâ'nîdâr sô-urte.

Signor, sē'nyor, (*n*) سینیور sinyor; müsyü; — Signora, (sē-nyō'ra) (*n*) سینیورا sinyora; مادام madam; — Signorina, (sē-nyō-rē'na) (*n*) سینیورینا sīngorina; مادمازل madmazel.

Silence, sī'lens, (*n*) سکوت sükyôut; (*fig.*) سکوت sükyôunet, (*v.a.*) soursourmaq, (*fig* و *lit.*) صوص iskyât et. (*int*)! sous!; — Sī-lent, (*a*) ساکن sâkin; سس-siz; (*lit.*) ساکت sâkit, (*pers*) sükyôuti; (flavourless) lezzet-siz; (odourless) qoqousouz; (unpronounced) oqounmaz; — Silently, (sī'lent-li) (*a*) سس-sizje; (*lit.*) ساکتane.

Silex, sī'leks, (*n*) چاقاق طاشی chaq-maq tashu.

Silhouette, sil-ōō-et', (*n*) سیلوهت silouhet; کولکه geulge; (*fig.*) خیال hayâl

Silica, sil'i-ka, (*n*) چاقاق طاشی chaq-maq tashu; (*lit.*) صوان suvân; (*chem*) houmzu silisiyüm; — Silicious, (sil-ish'us) (*a*) چاقاق طاشی chaqmaq tashu qabilinden; (*lit.*) صوانی suvânî; — Silicium, (sil-ish'um) (*n*) سیلیسیوم silisiyüm

Silk, silk, (*n* و *a*) اipek ipek; (*lit.*) harir; (maize) püskül; — the (*lit.*) لباس libâsu harir; (*fig.*) müşâviri hâsluq; to take the — müşâviri hâss ol.; plain — (hâreli) (harêli) ipek; mouvare antik; — goods, (*npl*) اipek mensôujâtu; — mill, (*n*) اipekhâne; (*lit.*) dârül-harir; — worm, (*n*) اipek qourdou; — Silk'iness, (*n*) (*fig.*) yumushaqluq; پارلاق par-laqluq; — Silk'y, (-'i) (*a*) اipek ipek gibi; (*fig.*) yumushaq; پارلاق parlaq.

Sill, sil, (*n*) اشیک eshik.

Silly, sil'i, (*a*) مناسبet-minâsebet-siz; دیوانه dîvâne; shash-gun; (*com.*) دورغون dourgoun; don't be — kendine gel!;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very, tū چيوو; ch ج, sh ش; th ث, tḥḥ, zh ژ [SIL-SIN]

! delimisin! — **Sillily**, (sil'i-li) (*ad.*) ديوانهجه divâneje; شاشيچنه chashgunja; — **Silliness**, (sil'i-nes) (*n*) مناسبهتسزلك minâsebetsizlik; ديوانهلك divânelik.

Silver, sil'ver, (*n* و *a*) كوموش gümüş; (*lit.*) سيم sim; (*gl.*) صير sur; (*v.a.*) كوموش قابلامق gümüş qaplamaq; (*fig.*) پارلامق parlatmaq; (*glass*) صيرلامق surlamaq; — **fish**, (*n.*) مرجان merjan balugh; — **smith**, (*n.*) قوويوجي qouyoumjou; — **Silvering**, (*n.*) كزوموش قاپلامه günüüş qaplama; يالديزلامه yalduzlama; — **Silverly**, (-'vèr-i) كوموشلي gümüşlî; (*like*) كوموش گيبي gümüş gibi, (*fig.*) پارلاق parlaq; برقي berrâq; (*lit.*) سيمين simin

Similar, sim'i-lar, (*a.*) بکزر benzer; (*lit.*) مشابه müşâbih, عيني aynu; (*such*) بومثالي bou misillî, ماثل mû-mâsil; — **ly**, (*ad.*) مشابه صورده müşâbih sôuretda; (*fig.*) عيني وجهله aynu vejhile; — **Similar'ity**, (-'i-ti) (*n.*) مشابيهت müşâbehet.

Simile, sim'i-le, (*n.*) مشابه müşâbih; عيني aynu; صورت sôuret; (*comparison*) تمثيل temsil; تشبيه teshbih; (*pl.*) امثال emsâl; — **Similitude**, (-'i-tûd) (*n.*) مشابيهت müşâbehet; (*act*) تشبيه teshbih; (*similar*) عيني aynu.

Simmer, sim'er, (*v.n.*) حفيف قايناق hafif qaynamaq; (*fig.*) قيزمق quzmaq.

Simoom, si-mōōm', (*n.*) (*lit.*) سموم sümōum; (سام روزکاری) (sam rûz-gyaru).

Simper, sim'per, (*v.n.*) صيرتق surutmaq; (*n.*) صيرتيش surutush; — **Simp'ering**, (*a.*) صيرتنگان surutgan; — **Simp'eringly**, (-'pèr-ing-li) (*ad.*) صيرتتهرق yulusharaq.

Simple, sim'pl, (*a.*) ساده sâde; (*sci.*) بسيط basit; (*credulous*) صاف sâf; (*lit.*) ساده دل sâde dil; (*mean*) عادي âdi; (*virtu*) وضيع vazî; (*faqir*) (*n.*) عادي âdi ilaj; (*herb*) (طبي) تبيات tubbî nebât; (*v.n.*) تبيات (طبي) tubbî- nebât toplamaq; — **minded**, (*a.*) بسيط فکري basit fikirli; صاف sâf, — **Simpleton**, (sim'pl-tun)

(*n.*) صافي sâf; (آبدال) (abdal); — **Sim'plèr**, **Sim'plist**, (*n.*) طبي ناسات طبي tubbî nebâtât mütahassusu; **Simple'ity**, (-'plis'i-ti) (*n*) سادهلك sâdelik; (*clearness*) (*lit.*) بساطت be-sâtet; (*sincerity*) صميميت samîmiyyet; (*credulity*) صافلي sâflûq; بلاهت belâ-het; — **Sim'ply**, (-'pli) (*ad.*) سادهجه sâdeje; يالکيز yalunuz; (*merely*) صرف surf.

Simplify, sim'pli-fi, (*v.a.*) سادهلشديرمک sâdeleshdirmek, (*fig.*) تسهيل tes-hil et., — **Simplification**, (-fi-kâ-shun) (*n.*) سادهلشديرمه sâdeleshdirme; (*fig.*) تسهيل tes-hil.

Simplon, sim'plon, (*n.pr.*) سيمپلون simplon.

Simulate, sim'û-lât, (*v.a.*) جعلي ياپمق jâ'li yapmaq, تقليد taqlid et.; — **Simulâ'tion**, (-'shun) (*n.*) (*act*) تقليد taqlid; جعلي ياپيش jâ'li yapush; (*resemblance*) بکزيهيش benzeyish; مشابيهت müşâbehet

Simultaneous, -ly, sim-ul-tâ'nē-us, -li, (*a.* و *ad.*) برآنده bir ande; عين زمانده aynu zemânda, — **ness**, (*n.*) برآنده aynu zemâna vauqôu; عين زمانه تصادف aynu zemâna tesâdüf.

Simurg, si-mōōrg', (*n.*) سيمرغ si-murg.

Sin, sin, (*n.*) (*rel*) گناه günâh; (*fig.*) جرم jûrm; (*v.n.*) گناه ايشلهمک günâh ishlemek; **Sin'ful**, (-'fûl) (*a*) گناهکار günâhkyâr; (*lit.*) آثم âsim; (*fig.*) گناهسز müjrim; — **Sin'less**, (*a.*) معصوم mâ'sôum; günâhsuz; (*fig.*) بی گناه bî-günâh; — **Sinner**, (sin'er) آثم günâhkyâr, (*lit.*) آثم âsim; (*criminal*) مجرم müjrim; (*villain*) خبث habis.

Sinai, sí'nâ, (*n.pr.*) سينا (شبه جزيره) sí-nâ (shibhi jezîresi) طور سينا touri sínâ.

Sinapisism, sin'a-pizm, (*n*) خردال hardal yaqusu.

Since, sins, (*ad*) اولدن بى evelden beri; او زماندن بى o zemândan beri; مادامكه ...den beri; (*conj.*) مادامكه inâdemki...; **ever** — هر زمان her ze-mân; چوقدن بى — داىما dâ-imâ; long — choqdan beri; خيلى زمان haylu ze-mândan.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SIN-SIP] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Sincere, sin-sēr', (a) صمیمی samimî; خالص hâlis; — **ly**, (ad) صمیمانه sa-mimâne; خالصانه hâlisâne. — **Sincer'ity**, (-ser'i-ti) (n) صمیمیت samimîyyet; خلوص houlôus.

Sine, sin, (n) (math) جیب jeyb; **Co** — (n) تمام جیب tamâmu jeyb; — **Sinical**, (sin'ik-al) (a) جیبی jeybî.

Sine, (prep.) — **die**, si'ne di'e, بلامدت bilâ müddet; — **qua non**, (si'ne kwē-non) شرط مطلقه shartu moutlaqla

Sinecure, si'nē-kūr, (n) (rel) عائدات â'idât; ایشیز مأموریت tahsisât; قولای ایش ishshiz me'mûriyyet; (fig.) قولای ish qolay ish.

Sinew, sin'ū, (n) سنیر sinir; (pl) اعصاب â'sâb; (v.a.) تقویه taqviye et; — **s of war** (fig.) پاره para; — **Sinewy**, (sin'ū-i) (a.) سنیرلی sinirli; (â'sâbu-) qouvvetli (اعصابی) قوتلی

Sing, sing, (v. n.) شرق سویلهمك sharqu seuylemek; (lit.) تقي tegannî et.; (verse) منظوم اوقومق manzûum oqoumaq; (zo.) اوتتمك eutmek; (v a) (lit.) تقي tegannî et.; (celebrate) تسعيد tes-id et.; — **Sing'ér**, (n.) خواننده hânende; (lit.) مغني mougannî; (fem) مغنيه mouganniye; (shanteuz); — **Sing'song**, (n.) جورجونا fenâ sharqu; (jourjouna); (a.) طانسز tatsuz; (lit.) يكنساq yeknesaq

Singing, sing'ing, (n.) شرق (سويلهمه) sharqu (-seuylemek); (lit.) غنا gunâ; — **ly**, (ad.) مقامله maqâmla; شرق sharqu seuyleyerek; — **book**, (n) شرق كتابى sharqu kitabu; — **master**, (n.) شرق خواجهمسى sharqu hojasu; (lit.) غنا معلمى gunâ mou-allimi; — **school**, (-skool) (n.) دارالخان darûl-elhân

Singe, sinj, (v.a.) خفيف ياقق hafif yaqmaq; آلازلامق alazlamaq.

Single, sing'gl, (a) يالكنز bir; (individual) (lit.) yalunuz bir; منفرد münferid; آيرى ayru; (uncombined) بسيط basit; ساده sâde; (unmarried) بكار bekyar; مجرد müjjerred; (sincere) طوغرى dôrou; صميمى samimî; (v.a.) آيرىمق ayurmaq; سچمك sechmek; — **handed**, (a.) بر ياشنه bir kishîyle; (fig) بر كيشى ايله

bir bashuma; يالكنز يالunuz (-bashuma); — **ness**, (n.) برك birlik; (alone) يالكنزلىق yalunuzluq; (sincerity) صميمت safvet; صميميت samimîyyet; — **Sing'ly**, (-'li) (ad.) برر birer - birer; يالكنز ياشنه yalunuz bashuma; (fig.) صميمانه samimâne; مستقيمانه müstaqimâne.

Singular, sing'gū-lar, (a.) يالكنز yalunuz; (gram.) مفرد müfred; (rare) نادر nâdir; (fig.) امالسز em-sâlsiz; (odd) تحف tahaf; غريب garib; (n) مفرد müfred; — **ly**, (ad) غريب صورته garib sôurette; مفرد اولدوق ajibâne; (gram) müfred olaraq; — **Singularity**, (sing-gū-lar'i-ti) (n.) (fig.) غرابت garâbet; (particularity) خصوصيت housûsuyyet; (distinction) متمايزيت mümtâziyyet; — **Singularize**, (sing'gū-lar-iz) (v.a.) آيرىمق ayurmaq; (lit.) تفريد tefrid et.

Sinic, sin'ik, (a) چين (اصولى) chin (-ousoulû); (lit.) چينى chinî.

Sinister, sin'is-tér, (a) صول sol; (fig.) مشؤم mesh-ûum.

Sink, singk, (v.a.) باغلق batmaq; اجمك souqout et; (fig.) باغليقم batmaq; (v.a.) دوشمك dushmek; (v.a.) ايندىرمك indirmek; (fin.) اطفاء utfâ et.; (n.) مجرا mejrâ; دليكى طاش delikli tash; (excavation) چوقور chouqour; (lit.) حفرة houfre; (fig.) مزبله mezbele; — **Sink'ér**, (n.) ثقلت siqlet; (fish-ing) قورشون qourshoun; (mine's) (mar.) دمير demir; — **Sink'ing**, (n.) باغليقم baturma; (fig.) تنزيل tenzil; (fin.) اطفاء utfâ; (a.) باغليقمى baturu; — **fund** اطفاء اقيسمى utfâ aqjesi.

Sinope, si-no'pe, (n. pr.) سينوپ sinop.

Sinuate, sin'ū-ât, (a) (lit.) موج mow-avvej; طولاشيق dolashuq; — **Sinuosity**, (sin-ū-os'i-ti) (n.) (lit.) اعوجاج i'vijâj.

Sinus, si'nus, (n.) چوقور chouqour; (mar.) قوqoy.

Sion, si'on, (n. pr.) سيون siyon; — **Sionism**, (si'on-izm) (n.) سيونيزم siyonizm; — **Si'onist**, (n. ص. a.) سيونست siyonist.

Sip, sip, (v.n.) اعمك emmek; آز ايچمك

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e), deux; ring; machine;

az ichmek; طاتمق tatmaq; (n) (بودوم) (youdoum).

Siphon, si'fun, (n) سمون sifon.

Sir, sēr, (n.) موسير müsyu; افندی efendi; (int) ! افندم efendim!; (lit) سر ser...

Sire, sir, (n.) بابا baba; (fig) حد jedd; (sovereign) ! سر sir!; افندم efendimiz!; (lit.) حشمتا hashmetme-âb!

Siren, si'ren, (n.) دکن قیزی deniz quzu; دلبر sou perisi, (fig) lit) دلبەر dilber; (blast) ساiren siren; (a) (lit.) فسونکار füsunkâr; مغفل môngfil.

Sirloin, sér'loin, (n.) فیلەتو fileto.

Sirocco, si-rok'o, (n.) سیروقو siroqqo; (sam rüzgharu) (سام رورکاری)

Sirdar, sér-dâr', (n) سردار serdâr.

Sister, sis'ter, (n.) قیز قارداش quz qar-desh; همشیره hemshîre; (rel) سور seur; رهایی rāhibe; (a) خشم husum, (fig) mar) عش esh; — ly, (ad.) همشیره hemshîre کې qardeshje قارداشجه qardeshje gîbi; — in-law, (n) (hus-band's) گورویجه geurümje; (wife's) بالدوز balduz. (brother's) یهنکه yenge; — Sis'terhood, (n.) قارداشلیک qardeshlik; همشیرهlik hemshîrelik; (rel.) سورل seurler; رهایی rāhibeler (pl) حق

Sit, sit, (v.n.) اوڭورمق otourmaq; (rest) دورمق dourmaq; (birds) قونق qon-maq, (brood) قوڭچنه یاتق qoulouchqa yatmaq; (fil) یاقشماق yaqushmaq; (session) اجتماع ijtimâ' et; (lit.) اسمک in-uqâd et., (wind) دن گلمک den gelmek; — down

اوڭوریکزن! (int.) otourmaq; اوڭورونوز! otourounouz!; بویورک bouyou-roun!; — up قالمق qalqmaq; اوڭورمق otourmaq; — up with یاتماق yatma-maq; (i-)... (ئ) بکلمک beklemek;

to — loose (fig.) قیدیز دارماق qayud-suz davranmaq; آلدیرماق aldurma-maq; to — tight صیغیشماق suqushmaq;

(fig.) یاپشماق yapushmaq; — Sitting, (sit'ing) (n.) (act) اوڭورمه otourma;

(seat) یو yer; موقع mevqî': (session) دوام ijtimâ'; (art) پوز poz; (fig.) اوڭورمه devâm; اصرار usrâr; — room (salon) (صالون) otourma odasu; اوڭورمه

Site, sit, (n) موقع mevqî'; مکان mev-zu'; (pl.) مواقع mevâqî'.

Situation, sit-û-â'shun, (n.) موقع mev-qî': (condition) وضعیت vazuyyet; حال

hâl; — Situated, (sit'û-at-ed) (a) کج kyâ-in; واقع vâqî'

Sivas, sē'vas, (n. pr.) سیواس sivas.

Six, siks, (a) آلی altu, (n) (card) آلتلی altulu; (die) شش shesh; (pl) آلی (candles) دسته moun, آلی

altu moun · at sixes and sevens چورباکی qarma qarushuq, قارمه قاریش chorba gıbı; — 'fold, (a) مثلی

altu misli, آلی قات altu qat; — pence, (-pens) (n) پەنس altu pens;

— shooter, (n.) ناڤلار altu patlar; — Six'teen, (-tēn) (a) اون altu;

— Six'teenth, (-tēth) (a) on altu; — Sixth, (a) اون آلتینچی on altunju, — Sixth, (a) آلتینچی altunju; (lit.) سادس sâdis;

— Sixth'ly, (-lī) (ad.) آلتینچیسى altunjunu; (lit.) سادسا sâdisen, — Six'tieth, (-ti-eth) (a) آلتینچی alt-mushunju; — Six'ty, (-ti) (a.) آلتمش altmush

Size, siz, (n.) حجم hajm, حسامت je-sâmet; (paper) قطعه qut-a فورمه

form; (v.a.) آیرمق ayurmaq; (lit.) اولچمک tasnif et.; — up اولچمک

enulchmek, (consider) add et., (fig.) tedqîq et.; (judge) حکم hükm et.; — Sized, (siz'd) جمده ..jesâmetde ..

ha-jimde; — Siz'ing, (n) تفریق tef-rîq; (lit.) تصنیف tasnif; (university) آیری porsiyon usmarlama.

Size, siz, (n.) آغار ahar, طوقال toutqal; (n.a.) طوقاللامق toutqala-maq; آغارلامق aharlamaq.

Sizzle, siz'l, (v.n.) سس چیمارمق ses chuqarmaq; جیرلامق juzlamaq.

Skate, skât, (n.) پاتن paten; (zo.) کدی kedî balugh; — Skât'ér, (n.) پاتیناژ پاتن patinâj yapan; — Skât'ing, (n.) پاتیناژ patinâj; سکەیتین skeytin

Skein, skân, (n.) چیلە chile.

Skeleton, skel'e-tun, (n.) اسکلت is-kelet; (framework) قافس qafes; قارقاس qarqas; — key, (-kē) (n.) مایوینچ maymounjouq.

Sketch, skech, (n.) تاسلاق taslaq; قروکی qroki; (fig.) مقدمه mouqad-deme; (v.a.) تاسلاق یاتق taslaq yap-maq; قروکی qroki یاتق yapmaq; (fig.) قیصجه تعريف qusaja tâ'rif et.;

[SKE-SKY] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in, mīne;

— **Sketch'y**, (-i) (a) قروکی حالده groki hâlinde; (fig.) قیسه qusa; ابتدائی ibtidâ-i.

Skew, skū, (a) اکرى eyri; چارپیق charpuq, (ad) مائلا mâ-ilen; (v.a) اکريلتمک eyriltmek; — **'bridge**, (-brij) (n.) اکرى کمرلى کوپرى eyri kemmerli keuprü.

Skewer, skū'ēr, (n.) شیش shish; (v.a.) شیشه کیرمک shishe gechirmek.

Skid, skid, (n) طاووز taqoz; (pl) فلیقه fiqa sehpaşu; (v.a.) طاووز قوماق taqoz qomaq.

Skiff, skif, (n) کیک kik; فوطا fouta.

Skill, skil, (n.) هنر hünēr; مهارت meharret, (experience) ملکه meleke; — **Skilled**, (skild) (a) ماهر mâhir; (expert) اوسته mütahassus; — **Skil'ful**, (-'fōl) (a.) ماهر mâhir; — **Skil'fully**, (-'fōl-i) (ad.) ماهرانه mâhirâne.

Skim, skim, (n.) کوپوک keupük; (v.a.) کوپوکنى آلتق keupüynü almaq; سيلمک silmek; (v.n) کوپوکلمک keupüklenmek; (glide) قایمق qaymaq; — **milk**, (n.) قایماغى آلمش سوت alunmush süt; — **Skimmer**, (skim'er) (n.) کفگیر kefkir; (fig.) (sat-hi (-shey) — **Skimming**, (skim'ing) (n.) (act) کوپوکنى keupüynü alma; کوپوک keupük; (cream) قایماق qaymaq

Skimp, skimp, (v.a.) (fig.) فنا ياپمق fenâ yapmaq; باشدان صاومه ياپمق bashdan savma yapmaq.

Skin, skin, (n.) درى deri; جلد jild; (zo) پوست post, (bot.) قابوق qabouq; زار zar; (mar) ايج قابلامه ich qaplama; (v.a.) دريسنى يوزمک derisini yüzmek; (fig.) غدارلق gaddârluq et.; (bot.) صونق soymaq; (cover) درى qaplamak; (v.n.) (-over) صیویشق deri bâlamaq; (lit.) صیویشق suvushmaq; — **deep**, (-dēp) (a.) جزئى jüz-i; سطحى sat-hi; — **disease**, (-diz-ez') (n.) جلد خسته‌لنى jild hastalugh; — **Skinned**, (skind) (a.) دریللى derili; دريسى derisi ...; (stripped) صیوولموش soyoulmush; — **Skinner**, (skin'er) (n.) صیوولجى soyouljou; (qasab) (qasab); — **Skinny**, (skin'i)

(a) قوروی کیمک qourou kemik; ضعیف zayuf

Skip, skip, (n.) آتلامه atlama, ظیلپلامه zuplama. (bot) باقراچ baqrach; آراهه araba; (basket) کوفه küfe; (v.n.) suchramaq; (fig.) آتلامق at-lamaq, گچمک gechemek; (children) ip atlamaq; — **jack**, (n.) (fig.) توره‌دی türedi; — **Skipper**, (skip'er) (n.) آتلايان atlayan; حویلیان hoplayan; (cheese) پینیر قوردی peynir qourdou; (young) طوی toy, (mar) (قوجا) (قیودان) qapdan; (qoja) reyis; — **'s daughters** (fig.) keupüklü dalgalar; — **Skipping**, (skip'ing) (a) حویپا hop-pa; (n) آتلامه atlama; سیچرامه such-rama; — **rope** ایپ ip; (آتلامه ایپ) (atlama ipi).

Skirmish, skēr'mish, (n.) چارپیدمه چارpushma; آوی مصادمه‌سی avju mousâdemesi; — **Skirmisher**, (skēr'-mish-er) (n.) (mil.) آوی avju.

Skirt, skert, (n.) کنار kenar; (clothes) اetek; جوب jüp; اeteklik; (v.a.) کنار چویرمک kenar chevirme; (v.n) کنارده بولونق kenarda bouloun-maq; — **Skirting**, (skert'ing) (n.) کنار kenar; — **board** bordür; قوشاق qoushaq; اetek tah-tasu.

Skit, skit, (n.) استیزا istih-zâ; (coquet) اویناق oynaq; — **Skittish**, (skit'ish) (a.) اویناق oynaq; (frightened) اورکک ürkek; (fig.) حویپا hoppa; (lit.) متلون mütelevvin.

Skittles, skit'lz, (n.) سیکیتیلز skitilz; (qayduraq) (قایدیراق).

Skull, skul, (n.) قفا qafa tasu.

Skunk, skungk, (n.) سقونقس sqounx; خبیث sansar; حانصار (fig.) هزیمت hezîmet.

Skupshtina, skoopsh'ti-na, (n.) سقوپچینا sqoupchina; (surb پارلامنتوسى) (surb parlamentosou).

Sky, skī, (n.) کوک geuk; سہ semâ; (pl. مع lit.) آسمان asumân; — **born**, (a.) (lit.) سہاوی semâvî; — **blue**, (-blō) (a.) کوک ماویسی geuk mâvi-si; (poet.) کبودی keboudî; — **lark**, (n.) چاییر قوشی chayur qoushou; (v.n.) شاقه shaqa et.; اeylenmek;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut, mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [SLA-SLA]

— light, (n.) (mar) قاپورله qaporta, ناجا (فوقانی) (fevqânî-) penjere; baja: — rocket, (n.) هوائی فشنگ ha-vâ-i fishek, — scraper, (-skrâ'per) (n.) (fig.) پک یوکسک بنا pek yüxek binâ.
Slab, slab, (n.) تحتہ tahta; (stone) levha, (مالطہ طاشی) (malta ta-shu); (mud) چامور chamour; — **Slabber**, (slab'er) (v. n.) صالحہ آفتق salye aqmaq; — **Slabby**, (slab'i) (a.) یاپشغان yapushgan; چامورلی chamourlou.
Slack, slak, (a.) کوشک gevshek; (weak) ضعیف zayuf; (slow) آغز âr; bati; (n.) (rope's) بوشی boshou; — ly, (ad.) کوشکجه gevshekje; — ness, (n.) کوشکلیک gevsheklik, ضعیف zâ'f; بطانت batâ-et; — **Slacken**, (slak'n) (v. a.) آراتیق gevshehtmek; (fig.) کوشه تیک azaltmaq; (v. n.) کوشه مک gevshe-mek; (fig.) ضعیف کسب zâ'f kesb et; — **Slackening**, (slak'n-ing) (n.) کوشه ییش gevshe-yish.
Slag, slag, (n.) پوسه posa; جروف jûrouf
Slake, slāk, (v. a.) سوندیرمک seundür-mek; (v. n.) سونمک seunmek; — **Slakeless**, (slak'les) (a.) سونمز seunmez.
Slam, slam, (v. a.) حیزلی قاباق huzlu qapamaq; چارپق charpmaq; (win) هپسینی قازانماق hepsini qazanmaq; (süpürmek) (سوپورمک) (n.) چارپش charpush; صدمه sademe; (n.) (fig.) حنظل hantâl.
Slander, slan'dër, (n.) افترا iftirâ; (slander) bühtân; (v. a.) افترا iftirâ et.; — **Slan'dërër**, (n.) افتراچی iftirâju; مفتی müfteri; — **Slan'derous**, (-dër-us) (a.) مفتی müfteri; — **Slan'derous-ly**, (ad.) مفتیانه müfteriyâne.
Slang, slang, (n.) چاپدین لسانی chap-gun lisânu; (عامیانه) (âmiyâne).
Slant, slant, (a.) آیقیری ayquru; یان yan; مالل mâ-il; (n.) میل meyl; (fig.) شانل shans; (v. a.) یاتیرمق yau yaturmaq; (v. n.) میل meyl et.; — **Slant'ing**, (a.) میلی meylli;

مالل mâ-il; — **Slant'ingly**, (-'ing-li) (ad.) ماللی mâ-ilen.
Slap, slap, (n.) ضربه darbe; سله sille; (gap) آرلهق araluq, (v. a.) طوقات آتق charpmaq; (face) چارپق toqat atmaq; (ad.) بردن birden bire; شدتله shiddetle; — **'dash**, (ad.) هیچ دوشونه دن birden bire; hoch dühünmeden; (n.) عجله ajele; عجله ایش ajele ish; (v. a.) عجله یایمق ajele yapmaq; — **up**, (a.) مکمل mükemmel; (grand) بویوک beuyük; (qos) قوس قوجا, (qojaman) (قوجامان) (qoja)
Slash, slash, (v. a.) یونق yontmaq; چارپق charpmaq; (v. n.) کسک kesmek; (n.) یاره yara; کسک kesik; (cloth) آجور ajour.
Slate, slāt, (n.) سیاه sıyâh mer-mer; آردوواز ardouvaz; قایغان طاشی qaygan tashu; (writing-) تاش تحتہ tash tahta; (a.) قورشونی qourshõuni; (v. a.) آردوواز قابلامق ardouvaz qapla-maq; (fig.) تکدیر et.; (zo) قوشقورتق qushqurtmaq; to have clean — (fig.) کاملاً حل ا. kyâmilen hall et.; تماماً ishi bitirmek; — **pencil**, (-pen'sil) (n.) تاش قلم tash qalem; — **quarry**, (-kwor'i) (n.) آردوواز ardouvaz oja; — **Slāt'ër**, (n.) آردوواز ایشجسی ardouvaz ishjisi; — **Slāt'ing**, (n.) آردوواز ardouvaz, قاپلامه qaplama; (fig.) تکدیر et.;
Slattern, slat'èrn, (n. و a.) پاصافی (قادین) pasafli (qadun); کیرلی kirli.
Slaughter, slaw'tèr, (n.) قتل qatl; (fig.) قاتل qitâl; (v. a.) قتل qatl et.; (zo.) کسک kesmek; — **house**, (n.) سلخخانه salhkhâne; مزبجه mezbeha; — **Slaughterer**, (slaw'tèr-èr) (n.) کسجی kesiji; ذابح zabih; — **Slaugh-terous**, (slaw'tèr-us) (a.) قاتلی qanlu.
Slav, slāv, (n.) اسلاو islav; — **Slavic**, (slāv'ik) (a.) اسلاو islav.
Slave, slāv, (n.) کوله keule; (fem.) کولهکی jâriye; (fig.) اسیر esir; (v. n.) کولهکی keulelik et.; — **ship**, (n.) اسیر gemisi; — **trade**, (-trād) (n.) اسیر تجارتی esir tijâreti; — **Slāv'èr**, (n.) اسیرجی کیمسی esirji; (ship) اسیرجی gemisi; — **Slavery**, (slāv'er-i) (n.) کولهک

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; lo.=olmaq.

[SLA-SLI] (انگلیزجه کلماتک تلغزی ایچون) act: chānge; cārd; red, mē, hēr, in, mine;

keulelik; اسارت esāret; — **Slāv'ish**, -ly, (a & ad) کوله keule gibi; — **slā**, (a) esir gibi; (mean) سفلئ süflî, سفلانہ süfliyâne
Slaver, slav'er, (n.) صالیه salye, (v.n) صالیه salye aqmaq; (v.a.) صالیه salye boulashdurmaq
Slavonie, sla-von'ik, (a) اسلاو islav; سلواوا silovaq.
Slay, slā, (v.a.) قتل qatlet.; کسک kesmek; (fig.) عوا mahv et; — **Slayer**, (slā'er) (n.) قاتل qâtîl.
Sleave, slēv, (n.) ایپک قیرینی ipek qu-rugh; قامچی قامچی qamchu bashu
Sledge, slej, (n.) قیزاق quzaq, (hammer) بالیور balyoz; (v n) قیزاق قایق quzaq qaymaq.
Sleek, slēk, (a) دوز düz; یومشاق yum-mushaq; بارلاق parlaq; (fig.) ملایم mülâyim; موقن mouqni'; (v.a.) یومشاق yumushatmaq; بارلاق parlatmaq; (fig.) قایق teskin et.; (v.n.) یومشاق qaymaq. — **ly**, (ad) بر حالده (mülâyemetle) — **ness**. (n.) دورک düzlük; یومشاق yumushaqluq; (fig.) ملایم mülâyemet.
Sleep, slēp, (n.) اویقو uyquq; (fig. مع lit) خواب hāb; (v.n) اویقو uyqu-maq; یاتماق yatmaq; — **Sleeper**, (slēp'er) (n.) اویوان oyuyan; (tim-ber) طابان taban. (railway) توراوور turavers; (bot.) کوک keuk; کؤتوک kü-tük; — **Sleepily**, (slēp'i-li) (a & ad) اویورک uyquq gibi; (fig.) اویوشوق uyoushouq; — **Sleepiness**, (slēp'i-nes) (n.) اویوشوقلوق uyoushouqluq; — **Sleepless**, (slēp'les) (a.) اویقوسوز uyquqousouz; — **Sleep-lessness**, (slēp'les-nes) (n.) اویقوسوزلوق uyquqousouzluq; — **Sleepy**, (slēp'i) (n.) اویقوسوزلوق uyquqousou gelmiş; (fig.) اویوشوق uyoushouq; سرسم sersem; (fruit) گچمیش gechmish; گچکین gech-kin.
Sleeping, slēp'ing, (a) اویوان oy-uyan; (so. مع lit.) نائم nā-im; (n.) اویوما uyouma; ... یاتاق yataq ...; — **car**, (n.) یاتاقلی واونون yataqlu vagon; — **room**, (n.) اویوما yataq odasu.
Sleet, slēt, (n.) صولئ soulou sepken; (v.n) صولئ صولئ sou-

lou sepken yāmaq, — **Sleety**, (slēt'i) (a.) سولئ sepkenli.
Sleeve, slēv, (n.) قول qol, (tube) فستان fistan; (v.a.) قول طاق qol taqmaq; — **button**, (-but'n) (n.) قول دویمسی qol düymesi; — **Sleeved**, (slēv'd) (a.) قولل qollou.
Sleight, slīt, (n.) حیلہ hile; هنر hū-ner; — **of-hand** آل حایوقلئ el cha-bouqlōu; فورنازلق qournazluq.
Slender, slen'der, (a) اینجه inje; جزئی jüz-i; (fig.) از az; (fig.) نازین nārin; (nadequate) نقصان noxān; — **means**, (-mēns) (n.) نقصان noxān ve-sā-ut; — **thread**, (-thred) (n.) (fig.) باموق pamouq iplīy; — **ly**, (ad) (fig.) کفایتسیر صورتده kifā-yetsiz sōuretdē; — **ness**, (n.) اینجهلک injelik; (fig.) آزلق azluq; کفایتسیرک kifāyetsizlik.
Slice, slis, (n.) دلیم dilim; (knife) بالوق baluq tevzi' pucha; (v.a.) دلمک dilmek.
Slide, slīd, (n.) قایه qayma; (dec-livity) بایر bayur; (mach.) اسلاید islāyd; (v.n) قایق qaymaq; (fig.) قایدبرق suvushmaq; (v.a.) اسلاید qaydurmaq; — **valve**, (n.) اسلاید islāyd valf; — **Slider**, (slīd'er) (n.) قیزاق qayan; (sleigh) قایار qayar; — **Slid'ing**, (a.) قایار qayma; — **keel** (mar.) قونترا qontra omourga.
Slight, slīt, (n.) خفیف hafif; جزئی jüz-i; (superficial) سطحی sat-hi; (disdainful) (lit.) استخفافکار istihfāf-kyâr, (n.) ihmâl; (fig.) حرمتمسزلک hürmetsizlik; (lit.) استخفاف istihfāf; (v.a.) استخفاف istihfāf et.; ehemmiyyet verme-mek; — **ly**, (ad) خفیف hafifje; خفیمک hafiflik; — **ness**, (n.) ihmâl; (fig.) ihmâl; — **Slightingly**, (slīt'ing-li) (ad.) (lit.) استخفافکارانه istihfāfkyârâne.
Slim, slim, (a.) اینجه inje; ضعیف zayuf.
Slime, slīm, (n.) چامور chamour; (balchuq); — **Slimy**, (slīm'i) (a.) چاپوشغان yapushgan; چوراق cho-raq
Sling, sling, (n) صاپان sapan; (wing)

(For Turkish pronunc.) past: lārgē, red, (never silent e); deux; ring; machine;

آغی asgu; (*pl.* مع *mar.*) ایزبرو iz-
biro; (*v.a.*) آغی (صان) (sapan-)
atmaq; — stone, (stōn) (*n.*) صان طاشی sapan tashu;
— Sling'er, (*n.*) صابانچی sapanju.

Slink, slingk, (*n.*) (bastard) پیچ
pich; (*zo*) دوشوک dūshūk; (*a.*)
وقتسز vaqıtsız; (*mean*) سفیل sefil;
(*v. n.*) (fig) صیوشماق suvushmaq;
دوشورمک qachmaq; (*v.a.*) (zo) دوشورمک
dūshürmek

Slip, slıp, (*n.*) قایه qayma; (*fig.*)
چلیک hatâ; (پوت) (pot); (bot) چلیک
chelik; (*strip*) شرید sherid; (*paper*)
اوزون ouzoun kyâd; (*printing*)
پرووالار prouvalar; (*mar.*) قیزاق qu-
zaq; (*v.n.*) قایه qaymaq; (*fig.*)
hatâ et. , (*go*) صیوشماق suvush-
maq; (*escape*) قورتولماق qourtoulmaq;
چاقچاق qachmaq; — knot, (-not) (*n.*)
اوکیه سی ماسیق shod, (*a*)
eukjesı basuq; (*fig.*) دقتسز diqqat-
sız; (ماساقلی) (pasaqlu); — 'slop,
(*n.*) مخلوط soulou shey; مخلوط
mah-lout; (*lit.*) خط hatâ; (*pot*) (*a.*)
ihmâlji; — way, (*n.*) قیزاق quzaq;
— Slipper, (slip'er) (*n.*) تریک terlik;
— Slippery, (slip'er-i) (*a.*) قایار qa-
yar; قایان qaygan; (*fig.*) شهبه shub-
heli; امین دکل emîn deyıl.

Slit, slit, (*n.*) یاریق yaruq; دلیک delik;
(*v.a.*) یاریق yarmaq; (*v.n.*) یاریق ya-
rulmaq; — slitter, (slit'er) (*n.*)
مقاس maqas.

Sliver, sliv'er, (*n.*) دلیم dilim; پارچه
parcha; (*v.a.*) دلیک dilmek; یارمق
yarmaq

Slobberý, slob'er-i, (*a.*) صالحه salyeli;
(muddy) چامورلی chamourlou;
uslaq.

Sloe, slō, (*n.*) یابان یرلی yaban eriy.

Sloop, slōop, (*n.*) ناوی nâvi; (شالوپه)
(shaloupa).

Slop, slop, (*n.*) (پیس) (pis-) sou;
چامور chamour; (sifoz); (*pl.*)
کیرلیم chirkef; (*v.a.*) چیرکف) چیرکف
kirletmek; — goods, (*n pl.*) اسکیلر eskiler;
pulu purtu; — seller, (-sel'er) (*n.*)
(قولتوچی) hazur esvabju;
(qoltouqjou); — Sloppy, (slop'i)
(*a.*) چامور chamour; پیس pis; —

Slops, (*n.pl.*) اوجوز اوابلر oujouz es-
vablar; (سوپروتو) deuküntü, (süprüntü).

Slope, slōp, (*n.*) بایر bayur; اینیش
inish: میل meyl, (*ad.*) اینیشلی inishli;
mâ-ilen; (*v.a.*) میل ویرمک meyl
vermek; (*v.n.*) میل meyl et.; (*fig.*)
صیوشماق suvushmaq; — Slōp'ing,
(*a.*) مائل mâ-il; یاتاق yatuq.

Slosh, slosh, (*n.*) صولی چامور soulou
chamour.

Slot, slot, (*n.*) اویق oyouq; یووا you-
va; (*hunt*) ایز iz.

Sloth, slōth or sloth, (*n.*) تیللک teu-
bellik; (*lit.*) کسل kesel; — Sloth'ful,
(fōol) (*a.*) تنبل tenbel.

Slouch, slowch, (*n.*) صارقه sarqma;
(*fig.*) غرابت garâbet; (*v.a.*) صارقیتمق
sarqutmaq; (*v.n.*) صارقق sarqmaq;
(*fig.*) تحف ol , — Slouchy, (slowch'i)
(*a.*) صارقیق sarquq; عجائب
ajâyıb; (*fig.*) ابله ebleh; (صالور) (sa-
loz).

Slough, slow, (*n.*) باطالق bataqluq;
چوقور chouqour; — Sloughy, (slow'i)
(*a.*) باطاق bataq; چامورلی chamour-
lou.

Slough, sluf, (*n.*) (serpent's) دری (دوکولن)
(deukülen-) deri, (*med*) قابوق qa-
bouq; — Sloughy, (sluf'i) (*a.*)
(*med*) قابوقی qabouqlou.

Slovak, slō-vak', (*a. & n.*) ... سلواک
slovaq ..; (*n.pl.*) سلواکلر slovaqlar;
— Slōvak'ian, (*a.*) سلواک slovaq ...

Sloven, sluv'n, (*n.*) پیس آدم pis adam;
(basaqlu); — ly, (*a.*) پیس
pis; (*ad.*) پیس بر حالده pis bir halde.

Slow, slō, (*a.*) آغâr âr; یavaş yavaş;
(*lit.*) یعی batı; (*back*) کری geri; (*v.n.*)
یاواشلاماق yavashlamaq; — ly, (*ad.*)
بطائله yavaş yavaş; (*lit.*) یavaş یavaş
batâ-etle; — ness, (*n.*) بطائب batâ-
et; — worm, (*n.*) کور ییلان keur
yulan.

Slubber, slub'er, (*v.a.*) کیرلیم kir-
letmek.

Sludge, sluj, (*n.*) چامور chamour;
چامورلی قار chamourlou qar.

Slue, slū, (*v.a.*) چویرمک chevirmek;
دوتمک vira et. , (*v. n.*)
deun-mek.

Slug, slug, (*n.*) (zo) (بوجک) سوموکی

[SLU-SMA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, change, cãrd; red, mē; hēr, in, mīne;

sümiklü (-benjek) صالیانوز salyan-goz; (fig.) حایلار haylaz; (salmaz), — **Sluggard**, (slug'ard) (n) تنبل tenbel; ouyqoujou; — **Sluggish**, (slug'ish) (a) تنبل tenbel; عاطل âtul; آغر âr; (salmaz); — **Sluggishly**, (slug'ish-li) (ad.) تنبل تنبل tenbel-tenbel, (lit.) عاطلانه âtulâne.

Sluice, slōūs, (n) قاپاق qapaq; حوض havouz qapâ, (mach) سلور slous; (v.a.) ییماق yuqamaq.

Slum, slum, (n.) فایر fenâ yer; میخانه meyhâne.

Slumber, slum'ber, (n.) او یوقلامه ou-youqlama; (v n) او یوقلامق ouyouq-lamaq; — **Slumberingly**, (-'ber-ing-li) (ad.) او یوقلا یوق ouyouqlaya-raç, — **Slumberous**, (-'ber-us) (a.) او یوقلار ouyouqlar; (fig.) او یوشوق ouyoushouq.

Slump, slump, (v. n) (sink) باتق batmaq, (fool) دوشمک düşmek; (fig.) سقوط souqûut et; (fail) یوزولمق bozoulmaq.

Slur, slur, (n.) کیر kir; (fig.) لکه leke, (v.a.) کیرتمک kirletmek; (conceal) گیزلمک gizlemek; (v n.) سیلنمک silinmek.

Slush, slush, (n.) سولی چامور soulou chamour; (refuse) آرتیق artuq; (lubrication) یاغ yâ; — **Slushy**, (-i) یاغلی çamurlou; (a.) yâlu.

Slut, slut, (n) (pasaqlu) (اماتلی); پيس قادين pis qadun.

Sly, slî, (a.) قورناز qournaz; شیطان sheytan; (illicit) گیزلی gizli (-qapaqlu); — **on the** — شیطان sheytanatla; گیزلیدن gizliden; — **ly**, (ad.) گیزلیجه gizlije; desiseyle, (lit.) شیطانکارانه sheytantkyârâne; — **ness**, (n.) شیطان sheytanat; — **boots**, (n.) (fig.) شیطان sheytan.

Smack, smak, (n.) طات tad; لذت lezzet; (quantity) آز مقدار az miqdâr; (mar) یلکنلی yelkenli; طاقا taça; (v n.) طاتمق tatmaq; (fig.) . eseri ol. .

Smack, smak, (n.) (noise) شاپرتی shapurtu; (v. n) (lips) شاپرداتمق

shapurdattmaq; — **Smack'ing**, (a) شاپرتی shapurtulu; گوردولتلی gürültülü

Small, smawl, (a.) کوچوک küçhük; oufaç, (fig.) آز az; жүз-і; (petty) خسیس hasıs; bayâ; (weak) ضعیف za-if; (n pl.) پوتور potour; کوتوت külot; in a — way آز سرمایه az sermayeyle; کندی kendi hâlinde, — **ness**, (n.) آراق az-luq. — **arms**, (n.) (lit.) خیمه eslihayı hafife; — **beer**, (-bër) (n.) hafif bira; (a) hafif; — **coal**, (-köl) (n.) کومور quruntu keumür; قیرینتی قیرینتی keumür quruntularu; (in the) — **hours**, صباحه طوغری sabâha dôrou; صباح ایرکن sabah erken; — **talk**, (-tawk) (n.) بوش laflar bosh laflar.

Smart, smärt, (n.) آجی aju; elem; (a.) آجی aju; شدتلی shiddetli; (v. vacious) تتیک tetik; جوال jevvâl; (dressed) تیز temiz; شوق shuq; (adroit) اضطراب mâhir; فعال fa'âl; (v.a.) آیمق uzturâb vermek; (v n.) ajumaq; (fig.) جزاخی چکمک jezâsunu chekmek; — **ly**, (ad.) شدتله shid-detle, (elegantly) تیز ter-temiz; جوالیتله shuq sôuretdre; (fig.) jevvâlyyetle; — **ness**, (n.) (fig.) مهارت mehâret; جوالیت jevvâliyyet; — **looking**, (a.) تندرست tendürüst; (fig.) جوال jevvâl; — **money**, (-mun'i) (n.) تزمینات tazmînât.

Smash, smash, (v.a.) ازمک ezmek; ارچلامق parchalamaq; (v. n.) ارچلامق ezilmek; ارچلامق parchalanmaq; (fig.) mahv ol. (n.) ارچلامق parchalanma; (fig.) mahv; (fin.) قیریمی qırımı; — **Smash'ér**, (n.) мүдһиш müdhish (bir shey); (pers.) ساختهکار sahte-kyâr.

Smatter, smat'ër, (n.) سطحی معلومات sat-hî mâ'lômât; (v.n.) معلومات فروشلق mâ'lômât-fürôushlouq et.; — **Smatterer**, (smat'ër-ër) (n.) معلومات فروش ma'lômât-fürôush; جاهل jâhil; — **Smattering**, (smat'ër-ing) (a.) سطحی معلوماتی sat-hî mâ'lômâtlu; — **Smatteringly**,

(For Turkish pronunc.) past; lârgt; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte, foot, mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch ج, sh ش; th ث; zh ز [SME-SMO]

(smat'ér-ing-li) (*ad.*) معلومات فروشلعله
mâ'lōumât - fûrôushlouqla ; جاهلانہ
jâhilâne.
Smear, smēr, (*va.*) سورمک sürmek,
(*fig.*) بولاشدورمق boulashdurmaq; (*n.*)
لکه leke; — **Smeary**, (smēr'i) (*a*)
کیرلی kirli; یاغلی yâlu.
Smell, smel, (*n.*) قوقو qoqou; رایحه
râyihâ; (*faculty*) (lit.) شامه shâmme;
(*v. n.*) قوقق qoqmaq, (*use sense*) قوقلامق
qoqlamaq; (*v.a.*) (*perceive*) قوقو دویمق
qoqu douymaq; (*fig.*) سزمک sez-
mek; — **Smell** hiss et. ا. — **Smell'ing**
bottle, (*n.*) شیشه‌سی esans shishesi,
(روح شیشه‌سی) (rôuh shishesi)
Smelt, smelt, (*v.a.*) اریتمک eritmek;
(lit.) اذابه izâbe et; — **Smelt'ér**,
(*n.*) قالجی qalju; — **Smelt'ery**,
(-ér-i) (*n.*) قالخانه qal-
hâne; — **Smelt'ing**, (*n.*) قال qal, دوکوم deu-
küm; (lit.) اذابه izâbe
Smelt, smelt, (*n.*) استرونکیلوز isti-
rongiloz
Smile, smil, (*n.*) تبسم tebessüm; (*v.n.*)
gü-lümsemek; (*fig.*) مساعد او. müsâ-id
ol.; — **Smil'ing**, (*a*) گولومسین gü-
lümseyen; متبسم mütebessim; —
Smil'ingly, (-ing-li) (*ad.*) (lit.) متبسمانه
mütebes sımâne, گولومسینده گولüm-
seyerek.
Smirk, smérk, (*v. n.*) ییلشیق yulush-
maq; میرتیق surutmaq; (*n.*) ییلشیمه
yulushma; گولوش güllüşh.
Smite, smit, (*v.a.*) چاریق charpmaq;
vourmaq; (*kill*) تلف et; müb-
telâ et.; — **Smite** qoparmaq; (*v. n.*)
چینارمق chuqarmaq; (*v. n.*)
آتیلحق atulmaq; هجوم hū-
jōum et..
Smith, smith, (*n.*) دیمیری demirji;
ousta; — **craft**, (*n.*) دیمیرجیلک
demirjilik; — **Smith'ery**, (-ér-i)
(*n.*) دیمیری demirji dükkyanu;
(*wort*) دیمیری demirji ishi;
ایشلری demir ishləri.
Smock, smok, (*n.*) گوملک geumlek;
— **frock**, (*n.*) ایش ایش esva-
bu; ایشچی گوملی ishji geumleyi;
(طولوم) (touloum).
Smoke, smōk, (*n.*) دومان douman;

(*v. n.*) دومان چیقماق douman chuqmaq;
(-ont) توتماق tütmeq; (*to*) توتون
tütun ichmek; (*v.a.*) (*dry*)
qouroutmaq; قوروتماق qouroutmaq;
yapmaq; (*to*) توتماق tütmeq;
(*expel*) دومانیه doumana bōmaq;
(*fig.*) دفع et., (*beat*) (pataqlamaq);
— **dried**, (-drīd) (*a*) قوروتماق
fūme; — **Smokeless**,
(smōk'les) (*a*) دومانسیز doumansuz;
— **powder** دومانسیز باروت doumansuz
barut; — **Smōk'ér**, (*n.*) توتون ایچن
tütun ichen; (*place*) ایچیله‌بیلیر
sigara ichilebilir (-yer); —
Smōk'ing, (*n.*) سموکین smōkin; (*act*)
توتماق tütmeq; (*to*) توتون ایچن
sigara ichen; (*a*) دومانلی doumanlı;
no — ! ایچمه سیماره ایچمه سیماره
sigara ichmek memnōu'dour ! ; سیماره
sigara ichilemez ! ; do you
mind my — ? ایچمه سیماره ایچمه سیماره
sigara ichilebilir miyim ? ; — **compart-**
ment سیماره ایچمه‌جک yer; — **carriage**
سیماره ایچمه‌جک sigara ichilen va-
gon; — **Smōk'v**, (-'i) (*a*) دومانلی
doumanlı, توتون tüter.
Smooth, smōoth, (*a*) دوز düz; (*mar*)
râkid; (*mild*) ملایم mülâyim;
qolay; (*calm*) ساکن sâkin;
(*v.a.*) دوزلکم düzlemek; (*fig.*) تسویه
tesviye et.; — **ly**, (*ad.*) دوز یر حالده
bir halde; (*fig.*) سهولت sühûletle;
mülâyim sôuretdet; —
ness, (*n.*) دوزلک düzlük; (*fig.*) سهولت
sühûlet; ملایمت mülâyemet; —
faced, (-fâs'd) (*a*) حلیم halîm
baqushlu; طاتلی tatlı sımâlu;
— **tongued**, (-tung'd) (*a*) طاتلی
tatlı dilli; — **Smoother**,
(smōoth'er) (*n.*) اتو otu; (*wheel*)
tesviye charhu.
Smother, smuth'ér, (*n.*) بوغوله bo-
ghoulma; (*dust*) توز toz; (*kesif*)
douman; (*fig.*) قاریشیق qarushuqluq;
(*v.a.*) بوغق bōmaq; (*fig.*) صاقلامق
saqlamaq; اورتمک eurtmek; (*v.n.*)
boghoulmaq; — **Smother'y**,
(smuth'er-i) (*a*) بوغوجی boghoujou;
مختق mouhniq.
Smoulder, smōl'dér, (*v. n.*) آغیر یاغق
âr yanmaq.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SMU-SNI] (انگلیزجه کتاک تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mine;

Smudge, smuĵ, (n.) (smoke) ایس
is ; (stain) لکه leke ; (v.a.) ایس
is et..

Smug, smug, (a مع n.) کندنی بکنش
kendini beyenmiş.

Smuggle, smug'l, (v.a.) قاچیرمق qa-
churmaq, (v.n.) قاچاقچیلیق qacha-
qjuluq et. ; — **Smuggler**, (smug-
lër) (n.) قاچاقچی qachaqu, — **Smug-
gling**, (smug'ling) (n.) قاچاقچیلیق
qachaqujuluq.

Smut, smut, (n.) لکه leke, کیر kir ;
(soot) قوروم qouroum ; (bot) یاتیق
yanuq ; (fig.) پیس لافلار pis laflar,
(v.a.) قارارتمق qarartmaq ; — **Smutty**, (smut'i) (a)
یاتیق lekeli, کیرلی kirli, (bot) یاتیق
yanuq.

Smyrna, smēr'na, (n pr) ارهیر iz-
mir ; — **Smyrniot**, -e, (smer'ni-
ot, -öt) (a.) از میر izmir... ; (n.)
از میرli.

Snack, snak, (n.) عهله جک ajele ye-
mek ; (fig.) مای pay ; (v n) مای
pay almaq

Snag, snag, (n.) چیقینی chuquntu ;
(bot) بوداق budaq ; دال dal, —
Snaggy, (snag'ı) (a.) بوداقلی bou-
daqlı ; (fig.) عکسی axi

Snail, snāl, (n.) سوموکی sümük-
lū beujek ; صالیانغور salyangoz ; —
clover, (-klov'ër) (n) قانا یونجه
qaba yonja ; — **shell**, (n.) سوموکی
sümüklü qobū ; — **slow**,
(a.) غایت بئی gāyet batı.

Snake, snāk, (n.) ییلان yulan ; (lit.)
مار mār ; — **chārm'ing**, (n.) ییلان
yulan oynatma ; ییلان سحرنازلی
yulan sihirbazlugh.

Snap, snap, (n.) طقیردی tuqurdu ;
ses ses ; (catch) قاپیش qapush ;
(metal) طوقه toqa ; (a.) آتی ānı ;
(v.a.) قورماق qurmaq ; قوبارمق qopar-
maq ; (shut) قاپاتمق qapatmaq ; (catch)
(zo) قاپمق qapmaq ; ایصیرمق usur-
maq ; (phot) نه نستانته آتی enstan-
tane almaq, (v n) قوپمق qopmaq ;
(ته) سویلنمک (-at) qurulmaq ; قوبرتی
.. (e-) seuylenmek ; (zo.) خیرلامق
hurlamaq ; — **shot**, (n.) (mil.) سریر
seri' atesh ; (phot) نه نستانته
enstantane-) fotoghraf ;

— **Snappish**, (snap'ish) (a) عکسی
axi ; ایصیر (zo) usurir ;
houysouz, — **Snappishly**,
(snap'ish-li) (ad) عکسیلکه axilikle ;
houysouzja ; — **Snappish-
ness**, (snap'ish-nes) (n.) ترسک ters-
lik, houysouzluq

Snare, snār, (n) طوراق touzaq ;
(v.a.) طوراغه دوشورمک touzâ dūshūr-
mek.

Snarl, snārł, (v.) (zo مع fig.) خیرلامق
hurlamaq ; (n) خیرلی hurultu ;
— **Snārł'ër**, (n.) (fig.) ترس ters ;
(hurultuju) (خیرلنچی)

Snarl, snārł, (v.a.) (entangle)
دولاشدیرمق dolashdurmaq ; (fig.) قاریشدیرمق qar-
rushdurmaq ; بوزمق bozmaq ; (v n)
قاروشمق qarushmaq ; دولاشمق dolash-
maq.

Snatch, snach, (n.) قاپیش qapush ;
(piece) پارچه parcha ; لوقه loqma ;
(v) قاپمق qapmaq ; — **block**, (mar)
ayaq bastıqa ; — **Snatch-
er**, (-snach'ër) (n.) آچ کورلی ach
geuzlū ; body — اولو خیرسری eulū
hursuzu

Sneak, snēk, (v.n.) سوردنمک sürün-
mek ; صیویشق suvushmaq ; (fig.)
نایاغي bayāluq et. ; (n.) نایاغي
bayā ; (fig.) یالتاق yaltaq ; سینیسی
sinsi ; — **Sneaking**, (snēk'ing),
(a.) ذلیل bayā ; ذلیل zelil ; (secret)
— **Sneak-
ingly**, (snēk'ing-li) (ad.) ذلیلانه ze-
lilāne ; کیزلیجه gizlije.

Sneer, snēr, (v.) اکنمک eynlenmek ;
istihzâ et. ; (n.) استهزا istihzâ ;
— **Sneerer**, (snēr'ër) (n.) مستهزی
müstelzi ; — **Sneering**, (snēr'ing)
(n.) استخفاف istihfâf ; (lit.) مستهزی
müstehzi ; —
Sneeringly, (snēr'ing-li) (ad.)
müstehziyâne.

Sneeze, snēz, (v.n.) آقصیرمق axur-
maq ; (n.) آقصیرمه axurma ; (-at)
(lit.) (i-) istisgār et. . (فی) استصغارا.

Sniff, snif, (v.n.) چکمک (بوزنی) (bour-
nounou-) chekmek ; (v.a.) نفس آتی
nefes almaq ; چکمک (بوزنه) (bour-
nouna-) chekmek, (n) چکبش che-
kish ; نفس nefes.

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot, mōon, shut; mūte; very; tū چيوو ch چ, sh ش; th ث; zh ژ [SNI-SOA]

Snip, snip, (*v.a.*) كسمك kesmek; (اوحى) (oujoumou-) qurpmag; (*n.*) كسيك kesik; مارچه parcha, (*tailor*) تزي teizi, (*pl*) مقاس maqas.

Snipe, snip, (*n*) (zo) چولاق choullouq; yelve; (*cigar*) (برماريت) (uzmarit)

Snivel, sniv'l, (*n*) سړموك sümük; (*fig*) سړمكورمك (vuzultu), (*v.n.*) سړمكورمك sümükürmek; (*fig.*) آغلامق âlamaq; (vurlamaq), (*lit.*) نظر tezallüm et, — **Sniveller**, (sniv'l-ér) سړمكور سړمكور (*n.*) (ميزمیز) همان آغلار hemen âlar, (*fig.*) (muz-muz).

Snob, snob, (*n.*) قوندرهجه qounduraju; ياماجى yamaju; (*fig.*) ياماجى آدم bayâ adam (*affecting*) ساخته طورى sahte tavrlu; — **Snobbish**, (snob'ish) (a) ياماجى bayâ; ساخته sahte; يامچه yapma, — **Snobbishly**, (snob'ishli) (*ad.*) ياماجى صورتده bayâ sôuretdé; ساخته sahte tavrla; — **Snobism**, (snob'izm) (*n.*) يامچين bayâluq; (*affection*) يامچاق yapmajuq, (*phil.*) تاصيل tesallûf

Snook, snōok, (*v.n.*) كوزتلمك geuzetlemek.

Snooze, snōuz, (*v.n.*) اوپوتلامق ouyouqlamaq; (*n.*) اوپور ouyqu.

Snore, snōr, (*v.n.*) خورلامق horlamaq; (*n.*) خورولتى horoulou; — **Snōr'ing**, (*n.*) خورلامه horlama.

Snort, snort, (*v.n.*) خورلامق horlamaq; — **Snort'ing**, (*n.*) خورولتى horoulou.

Snot, snot, (*n.*) سړموك sümuk; (*lit.* مع *med.*) محاط mouhât; — **Snotty**, (snot'i) (*a.*) سړموكلى sümüklü.

Snout, snowt, (*n.*) برون (سبوزى) (sivri-) bouroun; — **Snouted**, (snowt'd) (*a.*) سبوزى سبوزى برونلى sivri bourounlou

Snow, snō, (*n.*) قار qar; قار ياقق qar yâmaq; — **ball**, (-bawl) (*n.*) قار طوبى qar topou, (*bot*) (چيچي) قار طوبى qar topou (-chicheyi); (*n.*) قار طوبى qar topou atmaq; — **drift**, (*n.*) قار يېشى qar yughunu; — **drop**, (*n.*) (bot.) قار چيچي qar chicheyi; — **flake**, (-flāk) (*n.*) قار (لاپاسى) (-lapasu), — **slip**, (*n.*) چيگ chigh; قار كيتلى qar kitlesi; — **storm**, (*n.*) قار فېرتمسى qar furtunasu; — **Snowy**, (snō'i)

(a) قارلى qarlu. (*like*) قار گې qar gıbi; بېم beyaz

Snub, snub, (*v.a.*) آزارلامق azarlamaq; مع a. tevbiñ et. (*check*) talqir men et.; (*humiliate*) تحقير tahqir; et; (*n.*) تحقير tekdır — **nose**, (-nōz) (*n.*) ياسى yassu bouroun; قالقي qalqıq bouroun.

Snuff, snuf, (*n.*) انفيye enfiye; (*v.n.*) انفيye enfiye chekmek; **to put up to** — (*ishli* achmaq), — **box**, (*n.*) انفيye enfiye qontousou; — **taker**, (*n.*) انفيye چكن enfiye cheken.

Snuff, snuf, (*n.*) (candle's) يانغى yanmush fitil; (*v.a.*) فيتىنى fitilini kesmek, (-out) سوندورمك seundürmek; — **Snuffers**, (snuff'ez) (*n pl.*) موم مقاس mوم maqasu.

Snuffle, snuf'il, (*v.n.*) خيم قونوشق hum-hum qonoushmaq, — **Snuffler**, (snuff'ler) (*n.*) خيم خيم hum-hum; — **Snuffles**, (snuff'lez) (*n. pl*) نزل nezele; (نوازل) (nevâzil)

Snug, snug, (*a.*) حيق suqu; (*fig.*) منتظم mountazam; (*commode*) راحت rahat; خوش hosh, (*v.n.*) سۇقۇش suqushmaq; (*fig.*) سۇقۇلماق sqqulmaq. — **ly**, (*a.*) حىقچى suquja, راحتچى rahatja; — **ness**, (*n.*) راحتلق rahatlıq.

So, sō, (*ad*) بو صورتده bou sôuretle; او قدر oqardar, (*high*) بويلهجه beuyleje; o dereje; (*cause*) بولدى boundan dolayn, (*thus*) بويله euyile; بويله beuyle; (*con.*) او حالده o halde; بو تقدیرده bou taqdirde; بويله beuyle!; is it — ? بويله euyulemi? be it — ! بويله اولسون euyile olsoun!; — **many**, — **much** شو قدر shou qadar; بو قدر bou qadar; — **and** — **on** آخره ilâ âhura; بويله beuyleje; — **that** بويله euyileki; او صورتده o sôuretleki; بولچون...chün, **not** — بويله دكى euyile deyil; — **to say** عادى âdetâ.; گې gıbi; ياھود bir nevi...; **or** — ياھود euyile; yâhoud euyile; اونك onouñ gıbi; — **so** بويله sheuyle beuyle.

Soak, sōk, (*v.a.*) طالديرمق daldurmaq; (*lit.*) غطس gats et; (*drench*) ايضلاق uslatmaq; (*v.n.*) ايضلاق iyije uslanmaq, اچمک ıchmek; چكك chekmek; (*n.*) غطس gats; — **Scaker**,

only; routine; through; luck; mūsée; give; join; though; et. — etmek; ol. — olmaq.

[SOA-SOD] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine;

(sōk'er) (n.) (fig.) سرخوش ayyâsh, sarhosh; — **Soaking**, (sōk'ing) (a) ایشله ایشله uslatur, ichine ishler; (n) ایشلاتما uslatma; — **Soaky**, (sōk'i) (a) ایشلاق uslaq
Soap, sōp, (n) صابون saboun; (fig.) ریشوت riyâkyârluq; (bribery) rüşvet; (v.a.) صابونلاق sabounla-
 maq. — **boiler**, (n.) صابون یابان saboun yapan; — **boiling**, (n) صابون اعمالی saboun i'mâlî. — **bubble**, (-bub l) صابون کوبی saboun keupüy.
 — **stone**, (-stōn) (n.) صابون طاسی saboun tashu; (ترى تاشیری) (terzi te-
 beshiri); — **suds**, (-sudz) (n.) صابونلوی sabounlou sou. — **trade**, (-tiād) صابون تجارتی saboun tijāreti;
 صابونجولوق sabounjouluq. — **works**, (n.) صابون قابریقاسی saboun fabriqası;
 صابون اعلالختاهی saboun i'mâlât-hâ-
 nesi; — **wort**, (n.) (bot) چوکن cheu-
 ven; (چوکن) (chevykân); — **Soapy**, (sōp'i) (a.) صابونلوی sabounlou; (like) ریاکارانه saboun gibi, (fig.) ریâkyârâne
Soar, sōr, (v.n) یوکسلمک yûxelmek;
 (n.) یوکلیش yûxelish; (fig.) تعالی te-
 alî; — **Soaring**, (sōr'ing) (a) یوکسک
 yûxek; (fig) بلند bülend; — **Soaringly**, (sōr'ing-li) (ad.) یوکسله
 yûxelerek; بلندانه bülendâne.
Sob, sob, (v.n) هیچقیرمق huchqurmaq;
 (n.) هیچقیرمق huchqurmq. — **Sobbing-
 ly**, (sob'ing-li) (ad.) هیچقیرهوق huch-
 quraraq.
Sober, sō'bēr, (a.) (not drunk) آییق
 ayuq; (fig.) عقلی باشنده aqlu bashun-
 da; (temperate) معتدل mōu'tedil;
 تمکینلی temkinli; مسمک mûmsik;
 (simple) ساده sâde; (fig.) آغراماش âr
 bash; — **ly**, (ad.) اعتداله i'tidâlle,
 تمکینلی temkinle; — **Sobriety**, (sob-
 ri'e-ti) (n.) اعتدال i'tidâl; امساک im-
 sâk; (fig.) تمکین temkin.
Sobranje, sō-brân'ye, (n.) صبرانیه so-
 branye; بلغار پارلامنتوسى boulgar par-
 lamentosou
Sobriquet, sō-brē-kā', (n.) لقب laqab,
 (lâb); (assumed) نام مستعار nâmu
 müste-âr.
So-called, so'-kawld, (a) دینل .de-
 nilen; تعبير مخصوصيله tâ'biri mahsôu-
 sile...; نامندکی .nâmundaki.

Sociable, sō'sha-bl, (a.) کوروشیایر
 geurüşhülür; نازیک nâzik, (lit.) مونس
 mōunis; (n) آچیق آرایه achuq ara-
 ba, (briq) (briq) قانابه qanape;
 (qozeuz); — **Sociability**,
 (sō-sha-bil'i-ti) (n.) انسیت ünsiyyet
Social, sō'shal, (n) اجتماعی ijtimâ-i;
 مونس dostâne; (friendly) دوستانه
 mōunis, (pol) سوسیال sosiyaî; (lit.)
 اجتماعی ishtirâkî; — **ly**, (ad.) اجتماعی
 انسیتله ijtimâ-i sôuretd; (fig.)
 ünsiyyetle, — **democrat**, (a. & n.)
 سوسیال ده موقرات sosiyaî demokra-
 t; — **duties**, (dū'tis) (n pl) وظائف اجتماعی
 vazâ-ifî ijtimâ-uyye; — **inter-
 course**, (in-ter'kōrs), (n.) (lit.)
 «مناسبات» اجتماعی minâsebâtü ijtimâ-
 uyye, (social) ihtilât, — **Socialism**,
 (sō'shal-izm) (n.) سوسیالیزم sosiya-
 lizm, — **Socialist**, (sō'shal-ist)
 (n.) سوسیالیست sosiyaîlist; (pl.)
 اشتراکیون ishtirakiyyûn.
Society, sō-si'e-ti, (n.) (act) الفت
 ülfet; (lit.) معاشرت mou-âsheret;
 اشتراک ishtirâk; (community) مشارکت
 müshâreket; (association) جمعیت
 jem-iyyet; (mankind) hey-eti ijtimâ-uyye;
 (fashionable) سوسیته sosiyyete; (kibar)
 (kibar mehâfili); (com.) مخفی shirket;
 good — (lit.) حسن hüsnü mou-âsheret.
Sociology, sō-shi-o-lō'j-i, (n.) (lit.)
 علوم اجتماعی oulûumu ijtimâ-uyye;
 اجتماعیات ijtimâ-uyyât, — **Sociolog-
 ical**, (sō-shi-o-lō'j-ik-al) (a) (اجتماعی)
 (ijtımâ-i).
Sock, sok, (n.) قیصه چوراب qusa cho-
 rab; (fig.) قومدهی qomedi.
Socket, sok'et, (n.) کوز چوقوری
 geuz chouqourou; بوشلق boshlouq;
 youva; (metal) یوا papouch.
Soele, sō'kl, (n.) قاعده qâ-de; مسند
 mesned; (wall's) سوکه seuge.
Socrates, sōk'ra-tēz, (n.pr.) سقراط
 soqrat, — **Socratic**, (sōk'rat'ik)
 (a.) سقراطی soqrâtî; — **Socratism**,
 (sōk'rat-izm) (n.) سقراط مسلک
 soqrat mesleki felsefisi.
Sod, sod, (n. & a) چایر chayur.
Soda, sō'da, (n.) سودا soda; — **water**,
 (n.) سودا واته soda vâter; غازوز ga-
 zeuz; — **fountain**, (fownt'ân) (n.)

mōte; foot, mōōn; shut; mūte very, tū چيوو; ch چ, sh ش; th ث; th ذ, zh ز [SOD-SOL]

soda vāter jihāzu, — Sō'dium, (n.) صوديوم sodiūm
Sodden, sod'n, (a.) حاشلاش hash-lamush, قاينامش qaynamush.
Sodom'y, sod'o-mi, (n.) لواطه luvāta, فعل شنيح fi'li sheni'; — **Sodomite**, (sōd'o-mit) (n.) لوطي lōuti.
Soever, sō-ev'er, (ad.) هر نه her ne.; ne oloursa olsoun, (pers) هر كيم her kim...
Sofa, sō'fa, (n.) قاناپه qanape; — **bed**, (n.) قاناپه ياتاق qanape yataq.
Soft, soft, (a.) يوشاق yumushaq; (fig.) خفيف mulāyim; (gram) ياش hafif; ياش! yavash; (int) ياش! yavash!; — **ly**, (ad.) ياشه ya-vashja; خفيفه hafifje; (fig.) ملايتله mulāyemetle; — **ness**, (n.) يوشاقلى yumushaqluq; (fig.) ملايت mulā-yemet; — **goods**, (n.pl) مانيقوطلا mansou-
manifotra; (lit.) منسوجات mensou-jāt; — **water**, (n.) طاتي صو tatlu sou; كوپورر صو keupürür sou; — **Soften**, (sof'n) (v.a.) يوشاتق yumushatmaq; (v.n.) يوشامق yumushamaq; — **Softening**, (sof'n-ing) (n.) يوشامه yumushama; **brain** — beyni soulanma.
Soi-disant, swo-dē-zong', (a.) كويا gōuyā...
Soil, soil, (n.) طوبراق topraq; (fig.) مملكت memleket; — **Soiled**, (soild) (a.) طوبراقلı .topraqly; طوبراقلı .top-râ...
Soil, soil, (n.) پيسلك pislik; (fig.) كير kir; لك leke; (dung) كيرلەك kirlet-mek; (feed) سمرتەك semirtmek; (v n.) كيرلەك kirletmek; قارامق qararmaq; — **pipe**, (-pip) (n.) قوبور qoubour; — **Soiled**, (soild) (a.) كيرلي kirli.
Soirée, swā-rā', (n.) سواره souvare; مسامره müsâmere.
Sojourn, sō'jurn, (v. n.) قاتق qal-maq; طورۇق dourmaq; (dwell) توقت iqâmet et.; (n.) قاتمت iqâmet et.; — **So-journer**, (sō'jurn-ër) (n.) يولجى yoljou; مسافر misâfir.
Solace, sol'ās, (n.) تسلي tesellî; (lit.) اطمئنان utmî'nân; (v.a.) تسلي tesellî et.; — **Sol'acement**, ('ās-

ment) (n.) تسلي tesellî; اطمئنان ut-mî'nân.
Solanum, sō-lā'num, (n) (bot) ايت it üzümmü اوروى
Solar, sō'lar, (a) شمسي shemsi; — **system**, (-sis'tem) (n.) منظومه شمسيye manzōumeyi shemsiyye; — **year**, (-yér) (n.) سنه seneyi shem-siyye
Sold, sōld, (a) ساتيلمش satulmush.
Solder, sod'er, or sol'dér, (v.a.) لهملهك lehimlemek; ربط rabt et.; (n.) لهيم lehim; — **Sol'dérér**, (n.) لهيمجي lehimji; — **Sol'déring**, (n.) لهملهك lehimleme; ربط rabt
Soldier, sōl'jer, (n) عسكر asker; (private) نفر nefer, (pl.) افراد efrād; (v. n) عسكرلك askerlik et.; old اختيار عسكر eski asker; ihtiyār asker; (bottle) بوش bosh shishe; (cigar's) سيجار آرئيني sigar artugh; (izmarit) (ازماريت); — **Soldiery**, (sōl'jér-i) (n.) عسكرلك askerlik; (pl) عسكرلر askerler; (fig.) (ardou) (ordou).
Sole, sōl, (a) يالكنز yalunuz; (lit.) مجرد münferid; (unmarried) müjrerred; أولتمەش evlenmemish; — **ly**, (ad.) يالكنز yalunuz; صرف surf, (singly) يالكنز باشه yalunuz bashuna; — **ness**, (n.) يالكنزلى yalunuzluq.
Sole, sōl, (n.) طابان taban; (zo) ديل dil balugh; — **leather**, (-let'hér) (n.) طابان كوسهlesi taban keuselesi; — **Soled**, (sōl'd) (a.) طاباني tabanlu
Solecism, sol'ē-sizm, (n.) نحو خطاسي nahv hatâsu; (fig.) خطا hatâ; (absurdity) معناسزلىq mâ'nâsuzluq; — **Solecistic**, -al, (sol'ē-sist'ik, -al) (a.) ياكلش yanlush; غريب hatâlu; معناسز mâ'nâsuz; خطاي garib.
Solemn, sol'em, (a.) رسمي resmî; جدى (merâsimli) (مراسلي); — jiddî; وقارى veqârlu; آغر âr; — **ly**, (ad.) مراسله merâsimle; رسمن (jiddiyyetle); — **Solemnity**, (sol-em'ni-ti) (n.) احتمال ihtifâl; وقار merâsim; (fig.) وقار veqâr; جديت jiddiyyet; — **Solemnize**, (sol'em-niz) (v.a.) تسعيد

only; routine; through; tuck; müsée- give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[SOL-SOM] (انكلیزه كاتك تلفظی ایچون) act; chānge, cārd, red, mē, hēr; in; mine;

tes-îd et. ; مراسم yap-
mağ
Solicit, sō-lis'it, (*v.a.*) استرحام istir-
hâm et. ; (demand) طلب taleb
et. ; (disturb) استعدا istid-â et. ;
تحریر tahrik et. ; — **Solicitant**, (sō-lis'it-ant) (*n.*)
طلب طالب
tâlib ; — **Solicitation**, (sō-lis-i-tâ-
shun) (*n.*) استرحام istirhâm ; طلب
taleb ; — **Sollicitous**, (sō-lis'it-us)
(*a.*) طلب tâlib. (desirous) خواهشگر
pek hâhishger ; (anxious) اندیشه‌لی
endîsheli, (careful) اهتمامی ihtimâm-
lu, — **Solicitude**, (sō-lis'it-ûd) (*n.*)
اندیشه endîshe ; اهتمام ihtimâm.
Solicitor, sō-lis'it-or, (*n.*) طلب tâlib ;
(jud) آووقات avouqat ; وکیلî dâ'vâ
vekîlî, — **general**, (*n.*) مدعی عمومی
müddâ-i' oumûmî.
Solid, sol'id, (*a.*) صوم som ; (*sci.*) جسم
müjesssem ; (chem.) صلب soub ; قاتی
qatu ; (cubic) مکعب mük-ab. (*fig.*)
sâlam ; قوتی qouvvetli, (credit) صاعلام
môu'teber ; (earnest) جدی jiddî,
«gold» — **gold** جسم som soub, —
(for) «altun» som «altun» to be — (for)
ol ; (in-) tarafundan ol ; (ك) طرفدن او.
(i-) iltizâm et., (-with) (ئى) التزام او.
(le-) suqu dost ol ; (له) صیقی دوست او.
— **ly**, (*ad.*) (*fig.*) صاعلام سورنده sâlam
sôuretdê.
Solidarity, sol-i-dar'i-ti, (*n.*) یکشیکلیک
pekîshiklik ; (fig.) اتحاد ittihad ; (lit.)
tesânûd, — **Solidary**, (-i-dar-i)
(*a.*) (*fig.*) مشترک müshterek ; (lit.)
mütesânûd
Solidify, so-lid'i-fi, (*n.a.*) قاتیلاندىرماق
qatulashtırmaq ; (*fig.*) تقویه taq-
viye et ; (v.n) تحکیم tahkim et.
تصلب qatulashtırmaq ; (*chem.*) قاتیلاندىرماق
tesallûb et
Solidity, so-lid'i-ti, (*n.*) قاتیلان qatuluq ;
(lit.) صلیب soubbiyyet ; (*geom.*) حجم
hajm ; (fin) اعتبار i'tibâr, (*fig.*) متانت
metânet ; قوت qouvvet ; (lit.) صلابت
salâbet.
Soliloquy, so-lil'o-kwe, (*n.*) گندی
kendi kendine qo-
noushma ; (monolog) (مونولوج).
Solitaire, sol-i-târ', (*n.*) منزوی
münzevî ; (yalekz) یالونوز, (ornament)

باسیانس pa-
siyâns
Solitary, sol'i-tar-i, (*n.*) یالونوز yalu-
nuz, (lit) منزوی münzeviyâne (lonely)
تنه tek, (lit.) تنهâ. (single) تنهâ
münferid ; (*n.*) منزوی münzevî ; —
Sol'itarily, (-i-tar-i-li) (*ad.*) یالونوزجه
yalunuzja ; تنهâ tenhâ ; — **Solitari-
ness**, (-i-tar-i-nes) یالونوزluk
yalunuz-
luq ; تنهâ tenhâluq
Solitude, sol'i-tûd, (*n.*) یالونوزluk
yalunuzluq ; تنهâ tenhâluq (place)
tenhâ yer ; (lit.) انزوا inzivâ
Solo, sol'lo, (*n.*) (mus) سولو solo ; —
Solist, (*n.*) سولیست solist.
Solomon, sol'o-mon, (*n.pr.*) (حضرت)
süleymân ; — **'s seal**,
(-sêl) (n) مهر ملی mîlri süleymân.
So-long, sō-long', (*int*) آدیو adiyew !
allaha usmarladuq ; (ایوالله !)
(eyvallah !)
Solstice, sol'stis, (*n.*) (ast.) انقلاب (نقطه)
inqilâb ; summer — انقلاب (noqtayi-)
inqilâbu sayfi ; winter — انقلاب
inqilâbu shitevi ; — **Solsti'tial**,
(-shal) (*a.*) انقلابی inqilâbî — **points**
inqilâb noqtalaru.
Soluble, sol'û-bl, (*a.*) اریر erir ; منحل
münhall ; — **Solubility**, (-i-ti) (*n.*)
erime ; (lit.) قابلیت انحلال qâbiliy-
yeti inhilâl.
Solution, sol-û'shun, (*n.*) اریتمه eritme ;
حل hall, (dissolution) اریمه erime. (lit.)
تحول inhilâl ; (preparation) انحلال
mahlûl ; (fig.) حل hall ; (med) بحران
tesviye, (jud) تسویه tesviye, (med) بحران
nihâyet ; — **Solute**,
(sol-ûl') (*a.*) سرbest ; (merry)
shen : — **Sol'utive**, (-ûl-tiv) (*a.*)
eritir ; (laxative) مسهل müs-hil.
Solve, solv, (*v.a.*) حل hall et. ; —
Solv'able, (*a.*) قابل qâbili hall ;
(fin) قابل تأدیبه qâbili te'diye ; —
Solv'ency, (-'en-si) (*n.*) (fin) اقتدار
iqtidârû mâli ; — **Solv'ent**,
(a) حل ایدر hall eder ; (fin)
تأدیبه مقتدر te'diye mouq-
tedir ; وریبیلیر verebilir.
Somatism, sō'ma-tizm, (*n.*) (phil.)
مادیچلیک maddijilik ; (وجودیه مسلکی)
vüjûdiyye mesleki ; — **Sō'ma**,
vüjûd ; بدن beden ; —

(For Turkish pronunc) past; lârgé; red; (never silent e), deux; ring; machine;

môte; foot; mōon, shut; mûte; very; tû چيوو ch; ش sh; th; zh ژ [SOM-SOP]

Somat'ic, (a.) جسمى jismî; وجودى vüjôudî; بدنî bedenî; (phil.) مادى maddî; (وجوديه) (vüjôudiyye..).

Sombre, som'bér, (a.) قيوو qoyou; (fig.) مغموم mouzlim; (melancholic) mâgmôm.

Some, sum, (a.) بعض bâ'zu; (moderate) تقريباً (about) taqriben...; قدر qadar; (pron.) بعضى kimseler bâ'zularu; — **'body**, (-bod'i) (n.) بىرى biri; بىر آدم bir adam; — **'how**, (ad.) بىر صؤرتله bir sôuretle; ناسله nasulsa; نه ايسه ne ise; — **thing**, (n.) بىر شى bir shey, (quantity) بىر آز bir az; بىر پارچه bir parça; (ad.) بىر آز bir az. — **'time**, (-tîm) (ad.) بىر وقت bir vaqit; بىر زمانلار bir zemânlar; (pl.) بعضاً bâ'zen; — **'what**, (-hwot) (n. و ad.) بىر آز bir az; — **'where**, (-hwar) (ad.) بىر يردە bir yerde; — **'whither**, (-hwiẓh'ër) (ad.) بىر يره bir yere.

Somersault, sum'ér-sawlt, (n.) طاقلاق taqlaq; to cast — تاقلىق taqlaq atmaq.

Somnambulism, som-nam'bû-lizm, (n.) (lit.) سىر فى المنام seyri fil-menâm; — **Somnam'bulist**, (n.) (lit.) سائر sâ-iri fil-menâm

Somniferous, som-nif'er-us, (a.) منوم ouyoutoujou; (lit.) münevvim.

Somnolence, som'nô-lens, (n.) اويوقلامه ouyouqlama; پىنكلامه pinekleme; (lit.) نئاس nü-âs; — **Som'nolent**, (a.) اويوقلار ouyouqlar; بايىن bay-gun; — **Somnôles'cent**, (-les'sent) (a.) اويۇر اويۇن ouyour-ouyanuq; پىنكلامه yaru ouyqouda, پىنكلار pinekler.

Son, sun, (n.) اوغل ôl; (lit.) مخدم mahdôm; (fig. و pl.) اولاد evlâd; **The** — (rel.) (حضرت) عيسى (hazreti-) isâ; مسيح mesih; **my** — اى! ôloum!; ...and — **s** (com.) و مخدملى ...ve mahdôumlari; و اولادلى ...ve evlâdlari; — **in-law**, (n.) داماد dâmâd.

Sonant, sô'nant, (n.) (lit.) طنان tannân.

Song, song, (n.) شرقى sharqu; (rel.) قصيده qasîde; (poet.)

نظم nazm; (غزل) (gazel); (mus.) (lit.) غنا gunâ; (zo) عؤتمه eutme; — **book**, (n.) شرقى كتابى sharqu kitabû, (rel.) الهى كتابى ilâhi kitabû; — **Song'stér**, (n.) خوانده hânende; (lit.) عؤتمه mougannî, (zo) اوتر euter qoush; — **Song'stress**, (n.) خوانده hânende, (lit.) عؤتمه mouganniye; (shanteuz) (شانتور).

Soniferous, son-if'er-us, (a.) سىلى sesli; صدا ويرر sedâ verir, (lit.) طنان tannân.

Sonnet, son'et, (n.) غزل gazel; (v. n) غزل سؤيله مك gazel seuylemek.

Sonorous, sô-nô'rus, (a.) سىن ويرر ses verir; يوكسك سىلى yûxek sesli; — **ly**, (ad.) يوكسك سىله yûxek sesle.

Soon, sôon, (ad.) يقينه yaqunda; هان qarîben; (immediately) قريباً hemen; sooner or later ايركچ er gech; عاقبت âqibet; no sooner as هان (ئى) müte-âqib; هان hemen.

Soot, soot, (n.) قودوم qouroum; ايس is; — **Soot'y**, (-i) (a) قودومى qouroumlou; ايسلى isli.

Sooth, sôoth, (n.) حقيقت haqîqat; (a.) حقيق haqîqî; (ad.) حقيقه haqîqaten.

Soothe, sôoth, (v.a.) اوqشامق oqshamaq, (fig.) تسكين teskin et; — **Soother**, (sôoth'ër) (n.) (lit.) مسكن müsekkîn; — **Soothing**, (sôoth'ing) (a.) مخفف mouhaffif; مسكن müsekkîn; (lit.) نوازشكار nüvâzishkyâr.

Soothsay, sôoth'sā, (v. n.) كشف keshf et; — **Soothsayer**, (sôoth'sā-er) (n.) كاهن kyâhin.

Sop, sop, (n.) تيريد tirid; (fig.) يە yem; لوقه loqma; (v.a.) تيريد yapmaq; (v. n.) تيريد tirid ol.; (fig.) صير صيqlام sur suqlam ol.; **sopping wet** (a.) تيريد tirid gibi; صير صيqlام sur suqlam.

Sophia, sô'fi-a, (n. pr.) **St.** — (mosk) ايا صوفيه (جامعى) aya sofya (-jâmi'); صوفيه sofya.

Sophism, sof'izm, (n.) سفسطه safsata; (fig.) مغالطه mougâlata; ياره yâve; — **Sophist**, (sof'ist) (n.) سفسطه جى safsataju; — **Sophistical**, (sof-ist'ik-al) (a.) سفسطه قىيلىند safsata qabilinden; — **Sophistically**, (sof-

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[SOP-SOU] (انکلیزجه کلماتک تلمطی ایچون) act; chānge, cārd, red; mē, hēr, in; mine;

ist'ik-al-i) (*ad.*) سافساتایله safsatayle;
Sophisticate, (sof-ist'i-kāt) (*v.a.*)
مغالطه‌لی mou-
gālatalu : بیهوده beyhōude. — **Soph-
istication**, (sof-ist-i-kā'shun) (*n.*)
سافساتا safsata , مغالطه mougālata ;
(*falsification*) تحریف tahrif.

Sophocles, sofo'oklēz, (*n pr*) سوفوقلی
sofoqli

Sophomore, sofo'mōr, (*n*) ایکینجی
sınıf 2. sınıf talebesi ;
(*a*) ایکینجی sınıf talebesine â-id ; — **Sopho-
moric**, (sof-o-mōr'ik) (*a*) (*fig.*)
طعمراتی toumtouraqı ; (*ignorantly*)
عقلانه ouqelâna ; جاهلانه jâhilâne ;
(*college*) ... ایکینجی sınıf ...

Sophoriferous, sofo-rif'er-us, (*a*)
ouyoutour ; (*lit.*) مۇخدر mou-
haddir

Soprano, so-prā'no, (*n.*) sop-
rāno.

Sorb, sorb, (*n.*) (bot) üvez.

Sorbonn, sor-bon', (*n. pr.*) سوربون
(دارالفنون) sorbon (dārul-fünûnou).

Sorcery, sor'sēr-i, (*n.*) sihr ;
büyüjülük ; — **Sorcerer**,
(sor'sēr-ēr) (*n.*) sihirbaz ;
büyüjü ; — **Sorceress**, (sor'-
sēr-es) (*n.*) büyüjü qadın.

Sordid, sor'did, (*a*) pis ;
süflî : — **ly**, (*ad.*) süflî ;
süflî ; — **ness**, (*n.*) pislik ;
hiset ; (*avarice*) hiset

Sore, sör, (*n.*) yara ;
chuban ; (*a.*) yaralı ; (*fig.*)
nâzik ; tehammülsüz, (*sorry*)
elemli ; (*severe*) şiddetli ;
— **ly**, (*ad.*) elemli ; (*lit.*)
elimâne ; şiddetli ; — **ness**,
(*n.*) elem ; — **head**, (-hed) (*n.*)
gayri memnûn.

Sorites, sör-i'tez, (*n.*) (lit.)
delil müteselsil, (*pl*)
delâ-ili müteselsile ;
qazâyâyı müteselsile.

Sororicide, sor-or'i-sid, (*n.*)
hemshire qatli ; (*pers.*)
hemshire qatili.

Sorrel, sor'el, (*n.*) (bot) qorı
qouzou qoulâ.

Sorrel, sor'el, (*n.*) (a) don
rengi, (al) (al)

Sorrow, sor'ō, (*n.*) keder, elem ;
(*v n*) mükedder ol. ;
— **Sorrowful**, (sor'ō-fōöl) (*a.*)
kederli ; mükedder, (*causing*)
elem. — **Sorrowfully**, (sor'ō-
fōöl-i) (*ad.*) kederle ; elem-
le ; — **Sorrowless**, (sor'ō les) (*a*)
kedersiz kadersiz.

Sorry, sor'i, (*a*) mükedder ;
(*miserable*) sefil ; **I am** —
te-essüf ederim ; **mât** —
te-essüf.. (e) müte-ssi-
fim ; — **Sorriily**, (sor'i-li) (*ad.*)
kederle ; sefilane ; (*regretting*)
mât te-essüf.

Sort, sort, (*n.*) nevî ; jins ;
(*manner*) tarz ; (*v.a.*) ayur-
maq ; (*lit.*) tasnif et. ;
cheshid yapmak ; a — of
bir nevî, in some — or other
nasıl olabilir.. ; all — s her
nevî ; (*pers*) her sunuf ; out
of — s (a) bozduq ; (*pers.*)
keysiz ; of that — bon qabîl ;
bou nevî ; — **Sort'er**, (*n.*)
mousan-nif ; — **Sort'ing**, (*n.*)
tefriq ; (*lit.*) tasnif.

Sortie, sort'e, (*n*) chuquş ;
(*mil.*) mahrej ;

Sot, sot, (*n.*) bekri ; ayyâş ;
(*fig.*) sersem ; — **Sottish**,
(sot'ish) (*a.*) ayyâş ; (*fig.*)
sersem ; boudala ; —
Sottishly, (sot'ish-li) (*ad.*)
ayyâşja.

Soufflé, sōō-flā', (*n.*) soufflé.

Soul, sōl, (*n.*) jan ; (*essence*)
ruh ; (*person*) jan ; insan ;
yüksel, (sōl'd) (*a.*)
âyîje-nâb ; **Soulless**, (sōl'les) (*a.*)
ruhşouz ; bayâ.

Sound, sōund, (*n.*) sedâ ; ses ;
(*fig.*) bosh laqur-
du ; (*passage*) boghaz ; ge-
chid ; (*fish's*) qoursaq ; (*med.*)

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut, mûte; very; tû چيوو ch چ; sh th, th ڌ; zh ڙ [SOU-SOV]

صوندا sonda; (v.a) اوتدېرمك eutdürmek; اعلان chalmaq; (spread) ا. i'ân et.; نشر neshr et.; (mar.) فکړنې isqandil et., (fig.) استمزاج fikrini yoqlamaq. (lit.) istimzāj et.; (med) صوندا قوتق son-da qomaq; معاينه mou-âyene et.; صدا وېرمك eutmek; اوتنك (v.n) intishār et.; (spread) گېبې geurünmek; گېبې گېلمك (mar.) isqandil atmaq; — board, (-bōrd) (n.) عاكسه âkise; (pulpit) تپه tepe: چاتي chatu; — post, (n) (mus.) كوپړې keuprū; — Soundless, (sound'less) (a.) سسز sessiz; دېسز dıbsız; (deep) صدامز sedâsuz; نهايتسز (fig.) gâyet derin, nihâyetsiz; it sounds ... (fig.) كې گېلمك gıbi geurüniyor; كورونېور خوش .gıbi gelir; it sounds well كورونېور hosh geurünür; ای گېلمك .iyi gelir

Sound, sown'd, (a) متين سالام sâlam; متين سالم sâlm; (correct) طوغرى dōrou; تيز temiz; — ly, (ad.) صاغلام sâlam sōuretdē: (fig.) ايجه iyije; تماماً tamâmen; — ness, (n.) تيات metânēt; (fig.) سلامت selâmet; (justice) استقامت istiqâmet.

Sounding, sown'd'ing, (a) سسلي sesli; صداى sedâlu; (n.) اسقاندیل (ايجه) is-qandil (-etme); عقي oumq; (pl.) اسقاندیل عقلى isqandil oumq-lar; اسقاندیلر isqandiller; — line, (-lin) (n.) اسقاندیل صالوسى isqandil savlousou; اسقاندیل تلي isqandil teli; — machine اسقاندیل ماکنهسى isqandil makinesi; — rod (mar) بورغاتا bourgata.

Soup, sōōp, (n.) چوربا chorba; — kitchen, (-kich'n), (n.) مطبخى fouqarâ matbahu; فقرا آشخانهسى fou-qarâ ash-hânesi

Sour, sōwr, (a.) اکشي ekshi; (turned) اکشميش ekshimish; (milk) صورتسز (fig.) kesilmish; سورتسز sou-ratsuz; صوغوق soghouq; (v.a.) اکشميك ekshitmek; (v.n.) اکشي ekshimek; — ly, (ad.) (fig.) اکشي ekshi souratla; خوشنودسز لعله hoshnoud-souzlouqla; — ness, (n.)

خوشنودسزلق (fig.) ekshilik; hoslnoud-souzlouq; — crout, (-krowt) (n.) خننه طورشمسى lahana tourshousou; (اکشي لئه) (ekshi lahana); — Sourish, (sowr'ish) (a) اکشيجه ekshije

Source, sōrs, (n.) پیکار punar: منبع menbâ'; (pl) منابع menâbi'; from a good — اي بر منعدن iyi bir menbâ'dan, موئوقا mersōuqan

Souse, sows, (n.) صالامورا salamoura; پاچه tourshou, (feet) پاچه pachā, (v.a.) طورلامق touzlamaq; صالامورا salāmoura yapmaq; پاچه tourshou yapmaq

Souse, sows, (n.) (attack) آتيلمه atul-ma; بردن birde, (ad.) حمله hamle; bir-den bire, (descending) باش آشاي bash ashâ, (v.a.) قاپماق qapmaq; آتيلمق avlamaq; (v.n.) آتيلمق atul-maq; هوم hūjōum et..

South, sowth, (n.) جنوب jenōub; (mar.) قبله qible; (a) جنوبی jenōubî; qible; (ad.) جنوبی jenōuba; — east, (ēst) (n) مغ (a. و ad.) جنوبی jenōubu sharqî; (mar) کeshishleme: — pole, (-pōl) (n.) قطب جنوبی qoutbu jenōubi; — west, (n.) مغ (a. و ad.) مغ جنوبی jenōubu garbî; (mar.) lodos; — South'erly, (suth'er-li) South-ern, (suth'ern) (a) جنوبی jenōubi; جنوبی jenōubda: (from) جنوبی jenōubdan, (toward) جنوبی (طوغرى) jenōuba (-dōrou); — Southern-most, (suth'ern-most) (a.) اک جنوبی en jenōubi; — Southward, (sowth'ward or suth'ard) (ad.) جنوبی (طوغرى) jenōuba (-dōrou)

Southdown, sowth'down, (n.) (so.) birinji nevi' qoyoun; نوع قويون (قويورجيق) (quvurjuq).

Souvenir, sōō-ve-nēr', (n.) خاطره hâ-tura; يادگار yâdigyâr.

Sovereign, suv'ân or sov'e-rân, (a.) حکمران en yūxek; (pol) حکمدار hūkūmrân; (n.) انگليز ليراسي ingiliz lirasu; — 's speech, (n.) نطق قرائى notqu qurâlî; — ly, (ad.) (fig.) شاهانه shâhâne; son derejede; — State, (-stât) (n.) مستقل دولت müstaqil devlet; — Sov'reignty,

only; routine; through; tuck: mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[SOW-SPA] (اسکیزحه کلمات تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē hēr, in; mine.

(suv'ān-ti) (n) حاکیم hākimiyyet.
(pol) حقوق حکمرانی houqūqu hū-
kūmrānī. national —
hākimiyyeti milliiye

Sow, sow, (n.) (so) دیشی دوشمور dishi
domouz; (metal) کولچه küliche, قال
qalub

Sow, sow, (v.a.) (تخم) اکم (tohoum-)
ekmek; زرع zeri' et; (fig)
نشر neshr et; — **Sow'ér**, (n)

زراعت zurrā'; (pl) اکچی ekiji
(mach) تخم ماشین tohoum maki-
nesi; (fig) مشوق müshevviq; —

Sowing, (sō'ing) (n.) تخم اکم to-
houm ekme, زرع zeri', (pl) تخم
tohoumlouq

Sowiet, sow'yet, (a. n) سوویت
sovyet..; (pl) سوویتلر sovyetler

Spa, spā, (n.) قابلیجه qapluja.

Space, spās, (n.) میدان mey-
dān; (phil.) حیز hay-
yız, (largeness) genişlik;
فاصله fâsula; (interval) vüs-at;
فرصت fursat; (opportunity) aralıq;
فاصله fâsula; (ast) فضا fezâ, (v.a.)
ایرماق ayurmaq; — **Spacious**, (spā'shuus) (a)
geniş; (vâsi') واسع; ferah;
— **Spaciously**, (spā'shus-li) (ad)
ferahja; (fig) واسع صورتده vâsi'
sôuretdede.

Spade, spād, (n.) بل bel; (cards)
بله مک macha; (v.a.) پیکه pike;
bellemek; to call a — a —
آچی آچیجه; achuq achugha seuylemek;
ismile seuylemek.

Spahi, spā'hē, (n.) سپاهی spāhi.

Spain, spān, (n. pr.) اسپانیا ispan-
ya; — **Spaniard**, (span'yard) (n)
اسپانیول ispanyol; — **Spanish**,
(span'ish) (a.) اسپانیا ispanya..
اسپانیول ispanyol; (n.) اسپانیول is-
panyolja; — **fever**, (-fē'vēr) (n.)
غریپ ispanyol nezlesi; — **fly**, (-fli) (n.)
قودور qoudouz beujeı

Span, span, (n.) قارش span; (arch)
geuz; (time) اچیلقلق achuqluq;
مدت müddet; (fig) دوام devâm;
چفت chift; — **of arms** قولاج
qoulach; (v.a.) قارشلاق qarushla-
maq; اولچمک eulchmek; (embrace)
کرمک qoujaqlamaq; (mar)

germek, — **new**, (-nū) (a) یې
yep yeni; (عدد) (müjdedded).

Spangle, spang'gl, (n) پول poul;
(n.a.) پول قومق poul qomaq;
süslemek

Spaniel, span'yel, (n) زار زار zâr;
یالتاق yaltaq, (a) کویک keupek

Spang, spangk, (n.) ضربه darbe;
(shaplaq) (شاپلاق); (v.a.) چارپق
charpmaq; (shaplatmaq) (شاپلاتمق);
(qojaman) پک pek beuyük;
(qojaman)

Spank, spangk, (v n) قاقق qach-
maq; (so.) حاوق کیتمک chabouq
gitmek; — **Spank'ér**, (n) (quick)
راندا randa huzlu gider; (mar.)
راندای randayelkeni; — **Spank'ing**,
(a) حیزلی chabouq; huzlu

Spanner, span'er, (n.) جیواطه آناختاری
juvata anahtar; anahtar

Spar, spār, (n.) دیرک direk; (mar)
seren; (mining) (سپات) (spat);
— **'deck**, (n.) (mar.) قونطراسکورت
qontra güverte

Spar, spār, (n.) بوکس box; (quarrel)
qavga; (v n) قاوغا qavga
et.; (fig) کوستریش یانق geusterish
yapmaq.

Spare, spār, (v.a.) قورومق qoroumaq;
esirgemek; (menage) idäre et.; (without)
siz yapmaq; (e-) lüzüm geurmek;
kut. idäreli; (frugal) ساده sâ-
de; (lean) ضعیف zayuf; yavan;
(reserve) yedek fazla; to —
no «expense» masrafı; masrafı
esirgememek; have you any «tickets»?
fazla «biletiniz» varmı?, can
you — me «five minutes» bana
«besh daqqa» vaqtinizi hasr ede-
bilirmisiniz?; we cannot — «you»
«siz» siz yapamayız; —
parts, (n.pl.) yedek axa-
mu, — time, (n.) bosh va-
qit; at your — time bosh vaqtinizde;
— rib, (n.) ياغسز qabourga;
yâsuz qabourga; —
Spār'ing, (a.) az qut; idäreli

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch; sh ش, th ث, th; zh ژ [SPA-SPE]

idâreli; (*merciful*) مرحمتي merhametli,
qorour: — Spâr'ingly, (-'ing-
li) (*ad.*) آزار آزار azar azar. اداره
idâreyle; قورويارق qorouyaraq: —
Spâr'ingness, (*n.*) احتياط ihtiyât;
idâre (*fruglity*) ساده sâdelik;
آراق azluq.

Spark, spârk, (*n.*) قیویلم quvuljım;
(*lit* و *sci*) شراره shirâre, (*fig.*) ذره
zerre (*gallant*) (حورارده) (houvarda);
(*lover*) عاشق âshuq; (*v. n.*) (*fig.*)
(حورارده) (houvardaluq et.)
electric — شراره الکتریقه shirâreyi
elektrîqiyye

Sparkle, spârk'l, (*v.n.*) قیویلم صابق
quvuljım saclımaq; (*glitter*) پاریلداق
paruldamaq; (*wine*) کویوکلمک keu-
püklenmek; قارماق qabarmaq; (*n.*)
quvuljım; (*fig.*) پاریلی parult-
tu; (*lit.*) شراره shirâre; — Spârk-
ling, (*a*) قیویلم قیویلملی shirâreli;
(*fig.*) پارلاق parlaq; (*love*)
jevvâl; — Spârk'lingly, (-'ling-
li) (*ad.*) شراره shirâreyle; (*fig.*)
paruldayaraq.

Sparrow, spar'ô, (*n.*) سرجه (قوشی) ser-
che (-qoushou); — hawk, (*n.*) آماجہ
atmaja.

Sparta, spâr'ta, (*n.pr.*) اسپارته ispar-
ta; — Spâr'tan, (*n.*) ... اسپارته is-
parta...; (*n.*) اسپارتهلی ispartalu; (*fig.*)
metin; جسور jesûur

Spasm, spazm, (*n.*) اسپازموز ispazmos;
(*lit.*) تشنج teshennûj; — Spasmodic,
(spaz-mod'ik) (*a.*) ... اسپازموز is-
pazmoz; (*n.*) تشنج shiddetli;
— Spasmodically, (spaz-mod'ik-
al-i) (*ad.*) اسپازموزله ispazmozla; (*fig.*)
تشنجله teshennûjle.

Spat, spat, (*n.*) ضربه darbe; (*drop*)
damla; (*dispute*) قავغا qavga;
نزاع nizâ'.

Spatte, spat'er, (*v.a.*) صیجراتی such-
ratmaq; (*fig.*) تلویث telvis et.;
(*art*) سیرمک serpmek; (*n.*) چامور cham-
mour; (*lit.*) لکه leke; — dashes,
(-dashiz) (*n.*) چامورلوق chamourlouq;
دیزلیk dizlik; — work, (-wurk) (*n.*)
(قالبدن آلمه رسم) (qalubdan alunma
resim).

Spatula, spat'û-la, (*n.*) سپاتول spatül;
(ماپلاق) (maplaq).

Spavin, spav'in, (*n.*) (zo و *med*) اور
our, شیش shish; — Spavined,
(spav'ind) (*a.*) اورلی ourlou, شیشمیش
shishmish.

Spawn, spawn, (*n.*) یومورطلر you-
mourtalr; یاورولر yavroular, (*v.a.*)
یومورطلاق doghourmaq; (*v n.*) یومورطلاق
youmourtlamaq. — Spawn'ér, (*n.*)
دیشی dishi baluq.

Spay, spâ, (*v.a.*) (zo) بیضه لرینی چیقارماق
beyzâlarunu chuqarmaq; (ابعدیش) (ighdish et.).

Speak, spêk, (*v.n.*) قونوشق qonoush-
maq; (*v.a.*) سويله مک seuylemek;
(*explain*) بیان beyân et; — for
(in-) lehinde seuy-
lemek; (*confirm*) (تأييد) (den-)
te'yid et.; — of (دن) بحث bahs et; — out
اچیق سويله مک achuq seuylemek; — to
(له) کوردوشمک geurûshmek; (*reprove*)
(تنبیه) (e-) tenbih et., — Speakable,
(spêk'a-bl) (*a*) دینه بیلر denebilir;
(*lit.*) قابیل ifade; — Spea-
ker, (spêk'ér) (*lit.*) خطیب ha-
tib; (*president*) رئیس re-is; —
Speakership, (spêk'ér-ship) (*n*)
ریاست riyâset; — Speaking, (spêk'
ing) (*n.*) قونوشمه qonoushma;
مکاله mükyâleme; (*speech*) نطق noutq;
(*a.*) قونوشیر qonoushour; (*fig.*)
ناطق nâtuq; ... قونوشمه qonoushma ...;
— tube بوروسی mükyâleme
borousou.

Spear, spêr, (*n.*) مزارق muzraq;
(*fishing*) زیبقین zupqın; (*v.a.*) زیبقینلاق
zupqunlamaq; — man, (*n.*) مزارقی
muzraqı.

Special, spesh'al, (*a.*) خصوصی hou-
sôusi; (*designed*) خاص hâss
mahsôs; — ly, (*ad.*) بالخاصه bil-
hâssa خصوصی اولدق mahsôs; خصوصی
housôsı olaraq; — Specialist,
(spesh'al-ist) (*n.*) سپهسالیست sipesi-
yalist; متخصص mütalassus; —
Speciality, (spe-shal'i-ti) (*n.*)
سپهسالیته (profession) housôsuyyet;
(*preparation*) ihtisâs; اختصاص
spesiyalite; (مستحضرات) (müstahza-
iât); — Specialize, (spesh'al-iz)
(*v.a.*) تخصیص tahsis et.; (*v.n.*)
اختصاص ihtisâs kesb et.; —
Specialty, (spesh'al-ti) (*n.*) (*jud*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[SPE-SPE] (انکلیزجه کاتک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē, hēr, in; mine;

housōusi mouqāvele, سندی sened.

Specie, spē'shi, (n) (fin) نقد naqd; مکزکات meskyōnkyāt.

Species, spē'shez, (n) نوع nevi'; جنس jins. (pl) انواع envā; ejnās

Specific, spē-sif'ik, (n.) خصوصی علاج housōusi ilaj; (lit.) دواي مخصوص de-vāyi mahsōus. (a) نوعی nev-i; (peculiar) خصوصی housōusi: mahsōus; (precise) معین mou-ayyen; قطعی qat-i; (relative) اضافی izâfi: nisbi; — **density**, (-dens'i-ti) (n.) کثافت اضافیه kesâfeti izâfiyye (-si). — **gravity**, (-grav'i-ti) (n.) ثقلت اضافیه sıqleti izâfiyye (-si). — **Specifically**, (spē-sif'ik-al-i) (ad.) نوعاً nev-an; (fig.) خاصة hâssatan; بالخاصه bil-hâssa.

Specify, spes'i-fi, (v.a.) تخصیص ا. tahsis et., تعیین tâ'yin et.; (express) تصریح ا. — **Specification**, (spe-si-fi-kā'shun) (act) تصریح tasrih: تعیین tâ'yin; (contract) شرطنامه tâ'rifnâme; مقابل شرطنامه shartnâme: counter — **Specified**, (spe-si-fid') (a.) معین mou-ayyen: موضح mousarraḥ; for a — purpose mou-ayyen bir housōus ichün; بر مقصدله housōusi bir maxadla.

Specimen, spes'i-men, (n.) نمونه nū-mōune; — «page», (-pāj) (n.) نمونه nū-mōune «صحیفه‌سی» saḥifasu.

Specious, spē'shus, (a.) ظاهری zâhiri; — **ly**, (ad.) ظاهراً zâhiren iyi; — **ness**, (n.) صورت ظاهره sōureti zâhire; طراهر zavâhir.

Speck, spek, (n.) لکه leke; (quantity) طوموز یاغی domouz zere; (fat) لکه‌لکمک lekelemek.

Speckle, spek'l, (n.) بَنک benek; (v.a.) بَنک یاقق benek yapmaq; — **Speckled**, (spek'ld) (a.) بَنکی benekli.

Spectacle, spek'ta-kl, (n.) منظره man-zara; (play) اویون oyoun; (lit.) تماشا temâshâ; (pl.) گوزلک geuzlûk; — **Spectacled**, (spek'ta-kld) (a) گوزلکلی geuzlûklû

Spectator, spek-tā'tur, (n.) سیرچی seyirji; (lit.) تماشاگر temâshâ-ger.

Spectre, spek'tēr, (n.) خیالت hayâlet; — **Spectrum**, (spek'trum) (n.) طیف tayf; — **Spectral**, (spek'tral) (a) طیفی hayâlî: tayfi. — **Spectroscope**, (spek'trō-skōp) (n.) طیفبین tayfbin

Specular, spek'ū-lar, (a) آینه کی ayna gibi; (lit.) مجلا müjellâ; (sci.) صفحوی safḥavî.

Speculate, spek'ū-lat, (v n) تصور ا. tesavvour et; (profit) سپه‌کولاسیون spekülasyon yapmaq; — **Speculation**, (spek'ū-lā'shun) (n.) فکر fikr; (phil.) تصور tesavvour; سپه‌کولاسیون spekülasyon; (fig. و pl.) تغیلات te-hayynlât; farazuyyât; much —s bir choq farazuy-yât..; — **Speculative**, (spek'ū-lāt-iv) (a.) تصویری tasavvouri; farazi hayâlî; (com) سپه‌کولاسیون spekülasyon qabilinden; — **Speculator**, (spek'ū-lāt-ur) (n.) سپه‌کولاتور spekülatur; (alavereji); — **Speculatory**, (spek'ū-lā-to-ri) (a) خیالی hayâlî; تصویری tesavvouri; نظری nazari.

Speculum, spek'ū-lum, (n.) آینه ayna; منظر minzar. âkise; (sci.) حاکسه

Speech, spēch, (n.) سوز seuz; (lit.) دیل dil; (language) نطق noutq; (oration) لسان lisan; (lit.) خطابه hutâbe; — **craft**, (n.) سوره qouvveyi nâtuqa; — **Speechify**, (spēch'i-fi) (v. n.) سوره seuz qarushmaq; — **Speechless**, (spēch'les) (a.) دیلسز dilsiz; (fig.) ابکم ebkem.

Speed, spēd, (n.) سرعت sür-at; موفقیت mouvaffaqiyyet; (success) شتاب ajele et.; (lit.) شتاب ajele et.; (v.a.) تسریع tesri' et.; (send off) گوندورمک geundermek; (nd) قورتولاق gour-toulmaq; — **Speedily**, (spēd'i-li) (ad.) سرعتی sür-at; علی‌العجله alel-ajele; — **Speediness**, (spēd'i-nes) (n.) سرعت sür-at; عجله ajele; — **Speedy**, (spēd'i) (a.) چابوق chabouq; سریع seri'.

(For Turkish pronunc) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch; sh; th; zh ت; th; zh ت [SPE-SPI]

Speedwell, spēd'wel, (n.) (bot.)
يافشان اوتو yavshan otou

Spell, spel, (v.a.) هجاءه hejelemek;
(-out) ديمك demek; معناسنده او. .mā'nāsunda ol.; ترس (-backward) .
ax et.; (v. n.) املا يارمق imlâ yazmaq;
(n.) (fascination) بويو büyü; سحر
sihr, how do you — it? املاسي
imlâsunu seuylermi-
siniz?; ناسل يارمقور ?; ?
— bound, (a.) بويو طومش büyü-
toutmoush, (lit.) مسحور mes-hôur;
— **Spelling**, (spel'ing) (n.) هجا
heje; املا imlâ; (act) هجاءه hejele-
me; — book املا كتابي imlâ kitabu.

Spell, spel, (v.a.) (relieve) (نوبت)
ديكشديمك (nebet-) deyishdirmek;
(n.) (turn) طاقم taqum; نوبت nebet;
(time) زمان zemân; (fâsula) (فاصله);
devre: دوره (fig) (müddet) (مدت);
tw-s — s ايكي طاقم (عمله) iki taqum
(amele) ايكي يارتي . a — of
بر مدت «صوغوق» (لر) «cold weather»
bir müddet «soghouq» (-lar); (فاصله)
(fâsulayi bürôudet); of —
bad luck ايدار زمانى idbâr zemânü;
(lit.) دوره ايدار devreyi idbâr.

Spelt, spelt, (n.) (bot.) قيزيلجه بغدادى
quzulja bôuday.

Spend, spend, (v.a.) صرف sarf et.;
(time) گچيرمك gechiirmek; (v.n.)
masraf et.; (use) كيتمك
gitmek; قوللانماق qoullanulmaq; —
Spend thrift, (n.) مسرف müsrif;
— **Spent**, (a.) ييتمش bitmiş; صرف
sarf edilmish, to be — صرف
sarf edilmek.

Sperm, spêrm, (n.) منى menî; (lit.)
youmourte (fish) نطفه
mourta; — oil, (n.) اسپرمچت baline yâ;
ispermetchet yâ; مئيه عائد me-
niye â-id; نطفى noutfi; — **Sper-
matocele**, (spêr'ma - to - sel) (a.)
— **Sper-
matorrhea**, (spêr-ma-tor-rê'a) (n.)
seylanu menî.

Spermaceti, sper-ma-set'i, (n.) نالى
baluq nefsi; اسپرمچت isper-
mechet.

Spew, spū, (v.a.) قوسمق qousmaq;

استمراغ istifrâgh et.; — **Spewing**,
(spū'ing) (n) قوسمه istifrâgh;
qousma

Sphenoid, -al, sfē'noid, -al, (a.) قاما
qama sheklinde; (lit.) وندى
vetedî; (bone) عظم وندى azmu vetedî.

Sphere, sfēr, (a.) کره küre, (circle)
دائرة dâ-ire; (fig.) حال hâl; منطقه
sâha. dereje; (range) کره مشبهه
mountuqa; armillary — of activity
küre; müşebbeke. — of activity
sâhayi fa'âliyyet, — of
influence منطقه نفوذ mountuqayi nü-
fouz; — **Spherical**, (sfer'ik-al)
(a) کره kürevî; — **Sphericity**,
(sfe-ris'i-ti) (n.) کره küreviyyet;
— **Spherics**, (sfer'iks) (n pl) کرویات
küreviyyât; — **Spheroid**, (sfēr-
oid) (n.) شبه کره shibhi küre; —
Spheroidal, (sfēr-oid'al) (a) شبه
shibhi kürevî

Sphincter, sfingkt'er, (n.) (ana.) عاصره
âsura; (anus) فمقه faqha.

Sphinx, sfingks, (n.pr.) سفینس sfinx;
معا ebül-hevl; (fig.) ابوالهول
ammâ; (so) پروانه pervâne.

Sphygmograph, sfig'mō-graf, (n.)
nabz mouquayyidi.

Spice, spīs, (n.) بهار bahar; (smack)
چاشنى cheshni; (fig.) لذت lezzet;
جزئى jüz-i; (pl) بهارات bahârât; (v.a.)
bahârlamaq; (fig.) سوسله مەك
süslemek; renk vermek;
— **Spiced**, (spisd) (a) بهارلى
bahârlu; قوقولى qoqoulou; — **Spice-
ry**, (spīs'er-i) (n.) عطار aqtar;
(pl) بهارات bahârât; — **Spicy**,
(spīs'i) (a.) بهارلى bahârlu; (frag.)
qoqoulou: قوقولى kes-
kin; (shorvy) geusterishli.

Spider, spîdêr, (n.) اورومجک eurüm-
jek; (lit.) عنكبوت ankebôut; —
web, (n) اورومجک آقى eurümjek â;
— work, (n) آغ â; (lit.) شبکه
shebeke.

Spigot, spig'nt, (n.) طيقاج tuqach;
طبيا tupa.

Spike, spik, (n.) سيورى اوج sivri
ouj; (nail) بويوك چيوى beuyük chi-
vi; (bot.) باشاق bashaq; (v.a.) ميخلامق
muhlamaq; (gun) طابهلامق tapala-
maq; — **Spiky**, tahrîb et.; —

only; routine through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[SPI-SPI] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

(spik'ı) (a) دیکنی chivili; dikenli.
Spikenard, spik'nārd, (n) (bot) سنبیل sünbül (-rōumî); (oil) سنبیل یاغی sünbül yâ.
Spile, spil, (n.) طیمچا tupa; tuqach; (pile) تمیل قازیق qazuq; temel qazugh.
Spill, spil, (n.) طیمچا tupa; پول poul;
Spill, spil, (n) (fall) سئوتو souqout; (v.a.) دوکمک deukmek; (throw) آتمق atmaq; (düşürmek) دوئوردومک; — a sail (yelkeni-) (yelkeni) بوئالتیق bo-shaltmaq; (v.n.) دوکولمک deukülmek; (fig.) مایه mahv ol.
Spin, spin, (v.a.) بویکم bükmek; (akırmak) (eyirmek); (out) اوراتماق ouzatmaq; — **Spinner**, (spin'er) (n.) ایلمکچی iplikçi; (fig) مایه mar (مالی) masalju; — **Spinning**, (spin'ing) (a.) ایلمک iplik... — **frame** دستکاه tezgyah; — **jenny** چیرغیق آراباسی chuqrug arabasu; — **mill** چیرغیق ایلمکخانه iplikhâne; — **wheel** چیرغیق chuqrug.
Spinach, spin'āj, (n.) اسپناق uspanaq.
Spinal, spin'al, (a.) آرچه کیمی arqa kemiy; (sci) شوکی shevki; — **cord**, (n.) نواغ شوکی nouhâ-u shevki.
Spindle, spin'dl, (n.) ایلک iy; (pin) میل mil; (fig) اینجه inje; — **legs**, (-legz) (n.pl) (ایلمک باجاقلی) (leylek bajaqlu); — **shaped**, (-shāp'd) (a.) ایلمک iy gibi; اوچلری oujlaru sivri; — **Spind'ly**, (-'li) (a) پک اوزون pek ouzoun; (طویل) (tavil).
Spine, spin, (n) دیکنی diken; (20) آرچه چوی chivi; (sci) ارقا kemiy; (lit.) عود قناری amoudi feqârî; (ridge) بیل bel; اومورغه omourga; — **Spin'y**, (spi'ni) (a) دیکنی dikenli; (fig.) مشکöl müshkül.
Spinel, spin'el, (n.) لعل lâ'l.
Spinozism, spin-nōz'izm, (n) سپینوزا spinōza; (mesleki) سپینوزا مذهب spinōza mezhebi felsefisi; — **Spinō'za**, (n pr) سپینوزا spinōza.
Spinster, spin'stēr, (n) کچکین قیز geclikin quz.

Spiracle, spir'a-kl, (n.) دلیک delik, منفس menfes.
Spiral, spi'ral, (n) حلزون halezon; (a) حلزونى halezônî; — **ly**, (ad) حلزونى اولهوق halezônî olaraq.
Spire, spir, (n.) حلزون halezon; (curl) (سیوری) اوچ quvrum, (tapering) صاب (sivri-) ouj; کلاه külah; (bot.) sap; (v.n) سیورلمک sivirmek; (bot) سورمک sürmek.
Spirit, spir'it, (n) روح rōuh. (enthusiasm) شوق shevq; آتش âtesh; (ghost) ارواح ervâh; (pl) ارواح ervâh; (volatile) روح rōuh; ئەسانس esans; اسپیرتو ispirto; (meaning) معنا mânâ; (lit.) اینجهک inje-lik; (pl. fig) شوق shevq; هیجان heyejân; (pl) (liquids) روحلار rōuhlar; ئەسانسلار esanslar; (lit.) زبوت طیاره züyōutu tâyvâre; (liquors) مسکرات müsikirât; (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq; (fig) اوچوردوق ouchourmaq; ارواح yoq et.; good — **s** (lit.) یرلەر ervâhu latife; periler; evil — **s** حبسه ارواح ervâhu habîse; روح القدس jinler; Holy — (lit.) قامینوته qaminote; — **lamp**, (n.) تسویه روسی tesviye rōuhou; — **level**, (n.) (lit.) عالم âlemi ervâh; — **Spir'itism**, (-izm) (n) اسپیریتیزم ispiritizme; — **Spir'itless**, (n.) روحسز rōuhsouz; — **Spir'ituos**, (-it-ū-us) (a) اسپیرتونلی ispiritolou; طیار (lit.) kü-ōuli; (volatile) طیار tayvâr.
Spirited, spir'it-ed, (a) روحلی rōuh-lou; شوقلی janlu; (animated) شوقلی shevqli; هیجانلی heyejânu; high — شوقلی shevqli; (lit.) جوال jevvâl; (courageous) جسور jësûr; low — مأیوس me'yôus; شوقسز shevqsiz; — **mean** — عادی (روحلی) âdi (-rōuhlou); محدود فکری süflî; narrow — شوقله mahdôud fikirli; — **ly**, (ad.) shevqle; هیجانلی heyejânla; (lit.) جوالی jevvâliyyetle.
Spiritual, spir'it-ū-al, (a.) (rel.) روحانی rōuhânî; مقدس mouqaddes; (soul) باتن bâtonî; روسی rōuhî; (moral) معنوی mânêvî; (intellectual)

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte, foot; mōōn; shut; müte; very; tū چيوو ch; sh; th; zh [SPI-SPL]

روحانی اوله رق fikrî : — **ly**, (*ad.*)
rôuhânî olaraq ; — **fikren** ,
court, (-kōit) (*n.*) روحانی محکمہ
rôuhânî mahkeme; (*Islamic*)
محکمہ شرعیہ (Islamic)
mahkemeyi sher-uyye ; — **Spir-
itualism**, (-'it-ū-al-izm) (*n.*)
سپیتریزم spritü-alizm ;
روحانی دوحیاتی (روحانیات)
rôuhânîyyât ; — **Spir'itū-
alist**, (*n.*) سپیتریزمالست
spritü-alist ;
روحی (روحانیون) (rôuh-
hânîyyōun); (باطنیون)
(bâtuniyyōun); — **Spiritual'ity**,
(-i-ti) (*n.*) روحانیت
rôuhânîyyet ;
معنویت mâ'neviyyet ;
(*essence*) روح rôuh. — **Spir'itualize**,
(-it-ū-al-iz) (*v.a.*) روحانیلاشتیرمک
rôuhânîleshdirmek , (*refine*)
تصفیه et. ; (حسیاتان) تنزیه et.
yâtđan-) tenzîlu et
Spirit, spir'it, (*v n.*) فیشتریمق
fushqur-maq ; (*lit.*)
فوران feverân et. ;
(*v.a.*) فیشتریمق fushqurtmaq ; (*n.*)
فوران feverân ; (*fig.*)
غلیان galeyân ;
هجوم hüjōum.
Spit, spit, (*n.*) شیش shish ; (*mar.*)
فومسال qoumsal , دیل dil ; (*v.a.*)
سابلامق shishe saplamaq.
Spit, spit, (*n.*) (saliva) توکوروک
tükürük ; (*rain*) سربینق
serpinti ; (*v.*) سربمک
serpmek ; — **box**, (*n.*)
توکوروک حفسه سی
tükürük hoqçasu ; — **fire**,
(-fir) (*n.*) آدم asabî
adam ; حدید انسان
hadîd in-sân.
Spite, spit, (*n.*) غرض kîn ,
garez ; (*v.a.*) نفرت
garezi ol. ; (e-)
nefret et. ; in — of رغبت
inâđuna ; out — of
عنادنه inâđuna ;
adâvetinden : — **Spiteful**,
(spit'fōol) (*a.*) غرضکار
garezkyâr ;
کینلی kînli ; — **Spitefully**,
(spit'fōol-i) (*ad.*)
غرضکارانه garezkyârâne ,
inâđuna : — **Spitefulness**,
(spit'-fōol-nes) (*n.*)
غرض adâvet ; غرض
garez ; عناد inâđ.
Spittle, spit'tl, (*n.*) توکوروک
tükürük.
Splash, splash, (*n.*) چامور
chamour ; پيسلک
pislik ; (*v.a.*) سچراتماق
suchratmaq ; (*v.n.*)
چامورلیق chamourlouq ;
— **board**, (-bōrd) (*n.*)
چامورلیق chamourlouq ;
— **Splash'y**, (-i) (*a.*)
چامورلیق chamourlouq ;
سولی soulou.
Splay, splā, (*a.*) چیقماق
chuquq ;

(awkward) چارپق charpuq , (*v.a.*)
چیقارماق chuquq yapmaq ,
چاقماق chuqarmaq , — **footed**, (*a.*)
آیاقی ayâ beuyük ,
چیقماق چاقماق chū-
quq ayaqlu.
Spleen, splēn, (*n.*) دالاق dalaq ; (*fig.*)
مراق terslik , (*melancholy*)
me-râq ; قورونتق qourountou , — **Spleen-
ful**, (splēn'fōol) (*a.*) ترس ters ;
مراقی merâqlu ; — **Splenic**, (splēn'ik) (*a.*)
... دالاق dalaq... ; (*lit.*)
توہالی touhâli ; — **Splenetic**,
(splēn-et'ik) (*a.*) ترس ters ;
مراقی merâqlu ; (*n.*)
ترس آدم ters adam.
Splendid, splen'did, (*a.*) پارلاق
par-laq ; فوق العاده fevqal-âde ;
(*mag-nificent*) محترم mouhteshem ;
— **ly**, (*ad.*) فوق العاده fevqal-âde ;
محترم mouhteshem sôuretdē ;
— **Splend'ent**, (*a.*) پارلاق
parlaq ; شمعشعلی sha'shâlu ;
— **Splen'dour**, (-'dur) (*n.*)
شمعشعلی sha'shâ ; عظمت
azamet , احتشام ihtishâm.
Splice, splis, (*v.a.*) اکلهمک
eklemek ; اوړکو bâlamaq ; (*n.*)
دیکش dikish ; long eurgü ; (*mar.*)
— **matiz** (mar.) ماتیز matiz ;
— **short** (mar.) قول basdurma.
Splint, splint, (*n.*) تختہ tahta ;
یونہ yonga ; (*med.*) قارہ qara son ;
پارچہ nasur ; — **Splint'ér**, (*n.*)
پارچہلماق yonga ; (*v.a.*)
پارچہلماق parchalamaq ; (*v.n.*)
پارچہلماق par-chalamanmaq.
Split, split, (*v.a.*) یارماق yarmaq ;
یارلماق parchalamanmaq ; (*v.n.*)
یارلماق yarulmaq ; پارچہلماق
parchalamanmaq ; (*secrets*)
افشا ifshâ et ; (*laughter*)
قہقہہ qahqaha qoparmaq ;
(*spoil*) بوزوشماق bozoushumaq ; (*a.*)
چاتلاق chatlaq ; یارماق yaruq ;
اختلاف bozoushumaq ;
(*fig.*) بوزوشماق bozoushumaq ;
تفاوت ihtilâf ; (*glass*)
یارم یارم yarum qa-deh ;
— **Splitting**, (split'ing) (*a.*)
پک شدتلی pek shiddetli , (*rapid*)
ییلدورمک yuldurum gibi.
Splurge, splurj, (*n.*) کوستریش
geusterish ; (قا) نماش qaba-
nûma-yish ; یایماره yaygara ; (*v.n.*)
کوستریش geusterish yapmaq.
Splutter, splut'ér, (*v.n.*)
توکوروککاری tükürükleri aqmaq ;
(*ink*) قنا قزوشماق suchratmaq ; (*fig.*)

only; routine; through; tuck; nûsée; give; join; though; et. = etmek; ol. olmaq.

[SPO-SPO] (انگلیزجه کلماتک تلمعی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr, in, mine;

fenâ qonoushmaq; (n) پاطریدی pa-turdu.
Spoil, spoil, (v.a.) بورماق bozmaq; افساد ifsâd et.; (rob) یاغا yâ-ma et; soymaq, (vn) بورولماق bozoulmaq; چورومک chürümek; (n.) یاغا yâma; (pl) غنائم ganâ-im; — **Spoil'ër**, (n.) بوران bozan; (fig.) مفسد müfsid; یاغاجی yâmajı; غاصب gâsub; — **Spoils'man**, (n.) منفعت menfât-perest; spoils system (اصولی) menâfi' shahsuyye (ousûlu); موقع یاغاجیلنی mevqî' yâmajulugh; — **Spoilt**, (a.) بوروق bozouq.
Spoke, spök, (n.) پارماق parmaq; قول qol, to put a — in one's wheel ایشی بوزماق. ishını bozmaq.
Spokeshave, spök'shāv, (n.) کوره کچی kürekçi rendesi.
Spokesman, spöks'man, (n.) وکیل vekil; مدافع mudâfi'.
Spoliate, spö'li-ât, (v.a.) غصب gasb et.; صریق soymaq, — **Spöliä'tion**, (-'shun) (n.) غصب gasb; سرق sîrقات; یاغا yâma.
Sponge, spunj, (n.) سونگر sünger; (artil.) اوسقونجه ousqounja; (fig.) دالقاووق dalqavouq; (lit.) کاسه لیس kyâ-se-lis; (v.a.) سونگرلهمک süngerlemek; (v.a.) غموا mahv et.. اوسقونجه لامق ousqounjalamaq; (v.n.) چکمک çekmek; دالقاووقچه ichmek; (fig.) اچمک - کاسه - dalqavouqja yashamaq; سیلنک kyâselîslîk et.; (rub) سیلنک sünger سونگر سورونمک; sürünmek, to throw up the — (fig.) معلوییتی maglûbiyyetini i'tirâf et.; (give up) ترک terk et.; — cake, vaz geçmek; — (-kâk) (n.) پاندیسپانیا pandispanya; — **Spong'ing house**, موخت حبسخانه mouvaqqat habs-hâne, — **Spongy**, (spunj'ı) (n.) سونگر گبی sünger gı-bi; (lit.) اسفنجی isfenji.
Sponsal, spon'sal, (a) نکاحی nıkyâhî; ازدواجی izdivâjı; — **Spon'sion**, (-'shun) (n.) کفیل اوله kefil olma; کفالت kefâlet.
Sponson, spon'son, (n.) (mar.) شافت shaft yataqlugh; (pl.) شافت shaft yataqluqlaru.

Sponsor, spon'sur, (n) کفیل kefil, (godfather) وافتیز باباسی vaftiz babası; (godmother) وافتیز آناسی vaftiz anası; — **Spon'sorship**, (-'sur-ship) (n.) کفیلک kefilîlik; کفالت kefâlet.
Spontaneous, spon-tā'ne-us, (n) اختیارى kendiliynden; اختیارى ihtiyârî; (phil.) قسرى qasrî; غیر tav-i; طوعی gayri mün-akis; — **ly**, (ad) kendiliynden; اختیارى اوله رق tav-an; طوعاً olaraq; — «combustion» (lit.) یقسه kendiliynden yanma; — **Spon-tanē'ity**, (-'i-ti) (n.) (phil.) طوعیت tav-uyyet, (fig.) اختیار ihtiyâr; kendiliynden vou-qûn'.
Spool, spööl, (n.) مقاره maqara; بوبین bobin.
Spoon, spöön, (n.) قاشیق qashuq; dessert — طاتلی قاشیقی tatlu qashugh; tea — چای قاشیقی chay qashugh; table — چوربا قاشیقی chorba qashugh; to — off قاشیغی آلق qaymānu al-maq; — **drift**, (n.) (mar) کوبوک keupük; — **meat**, (-mēt) (n.) لاپا lapa; — **Spoon'ful**, (-'fööl) (n.) بر bir qashuq; (fig.) برآر biraz; — **Spoon'y**, ('i) (a. & n.) مبتلا müb-telâ; چیلغین chulgun; (simpleton) سوسم sersem; ابدال abdal.
Spoor, spöör, (n) ایز iz.
Sporadic, -al, spo-radik, -al, (a.) طاغیتیک dānuq; (tek - tük); (lit.) منفرد münferid.
Spore, spör, (n.) (bot. & lit.) زیر bü-zeyr; (pl.) بزور büzöür; — **Spor-angium**, (spor-an'jum) (n.) (lit.) کيسه kîseyi büzöür.
Sport, spört, سپور spor; ادمان idman; (play) اویون oyoun; اکلنجه eylenje; (mirth) نشه nesh-e; (jest) شاقه sha-qa; لطیفه latife; (irony) استهزا istih-zâ; (top) اویونچاق oyounjaq; (fig.) سپور یاقق spor yapmaq; (v.n.) ادمان یاقق idman yapmaq; اویونماق oynamaq; اکلنجه eylenmek; (v.a.) کيسه giymek; طاقق taqmaq; اکلنجه latife olaraq; اویون eylenje ichün; to make — اکلنجه eylenmek; (-with) اکلنجه

... (le-)eylenmek; (له) آلاي (le-)alay et.; — **Spōrt'ful**, (-'fōl) (a) شن shen; shaqaju; — **Spōrt'fully**, (-'fōl-i) (ad) شطارکله shatâretle, — **Spōrt'ing**, (n.) سپور spor; آو av; (a) ... سپور spor; ... ادمان idmân..., — **club** سپور قلوب spor qouloubou, — **idmân** yourdou; — **magazine** سپور غزته سي spor gazetesi; — **idmân** mejmou-asu; — **Spōrt'ive**, (-'iv) (a) سپورجي sporjou; (merry) شو shen; اوياق oy-naq; (amorous) سودالي sevdâlu; حوپا hoppa; — **Spōrt'less**, (a.) نشته سر nesh-esiz; — **Spōrts'man**, (n.) سپورجي sporjou; ادمانجي idmânju; sportsmen سپور تسمن — **Spōrts'manlike**, (-'man-lik) (a) سپورجیلغه sporjoulâ yaqushur; (fig.) ياقشیر sporjoulâ yaqushur; — **Spōrts'manship**, (n.) سپورجیلیق sporjoulouq; ادمانجیلیق idmânjuluq.

Spot, spot, (n.) لکه leke; (colour) بنک benek; (quantity) اثر eser; (point) نقطه noqta; (place) yer yer; mahall; (fig.) لکه leke; کار âr; (v.a.) لکه لکه lekelemek; بنک ياقی benek yapmaq; (recognize) فرق farq et.; کشف keshf et.; (indicate) تعیین tâ'yin et.; on the — mahallinde اوراده orada; (com.) پیاساده piyasa; (immediatly) همان hemen; درحال derhâl; — **cash**, (n.) پشین پاره peshin para; — **Spot'less**, (a.) لکه سز lekesiz; — **Spot'less-ness**, (-'les-nes) (n.) تمیزلک temizlik; (lit.) صافیت sâfiyyet; — **Spotted**, (spot'ed) (a.) لکه لی lekeli; (benekli tül); — **net** (بنکلی تول) benekli; — **Spotting**, (spot'ing) (n.) (artil.) سپوتین spotin; (هدف) hedef tesbiti.

Spouse, spowz, (n.) قاری قوجه qarû qoja; (lit.) زوجین zevjeyn; — **Spousal**, (spowz'al) (a.) اردواجی izdivâji; زوجی zevji; (n.pl.) نکاح nikyâh; عقد aqd.

Spout, spowt, (n.) امزیک emzik; اوج ouj; بورون boroun; (v.a.) فیشقیرتی fushqurtmaq; توجیه tevji et.; (fig.) آتماق atmaq; سويلمك seuylemek; (v.n.) فیشقورماق fushqurmaq;

(lit.) feverân et.; (speechify) عشقه کلک galeyâna gelmek; کلک ashqa gelmek; **water** — زولومبه zouloumba; خورطوم hortoum; — **Spouting**, (spowt'ing) (n.) فیشقورمه fushqurma; (fig) غلیان galeyân; نطق noutq.

Sprain, sprân, (n.) بورقوله bour-qoulma; اینجینه injinme; (v.a.) اینجیتک injitmek; بورقورماق bourqoulmaq.

Sprat, sprat, (n.) (zo) خسی hamsi (-balugh); (fig.) (bajagsuz) (ba-jagsuz); (pl) اوقاق تفک oufaq tefek; اشیا eshyâ.

Sprawl, sprawl, (v.n.) (بره) سربلک (yere-) serilmek; یایلمق yayulmaq.

Spray, sprâ, (n.) (bot) دالر dallar; سربینتی sūrgün; (mar.) سربینتی serpinti; — **Spraye**, (sprâ'i) (a.) دالی dallu; سربینتیلی serpintili.

Spread, spred, (v.a.) یایق yaymaq; (fig.) نشر neshr et.; (overlay) تفریش tef-rîsh et.; (bot) سورمک sūrmek; (table) قورمق qourmaq; حاضرلامق hazurlamaq; (v.n.) یایلمق yayulmaq; (fig.) انتشار intishâr et.; (rumour) شایع shâyi' ol.; (disease) سیرایت sirâyet et.; وسعت tevessü' et.; (n.) vüs-at; (compass) حدود houdoud; ساهه sâha; (cover) اورتو eurtü; یایق zuyâfet; (a.) واسع yayuq; کنیش genish; (fig.) vâsi'; (fin.) وعدی vâ'deli; — **'eagle**, (-'ē'gl) (a.) (fig.) مغرورانه mâgrôurâne; (bombastic) طعراتی toumtur-aqlu; فنا fenâ; (n.) (passenger) بیلتسز یولجی biletsiz yoljou; — **'eagleism**, (-'ē'gl-izm) (n.) طاشینلق tash-gunluq; شوهنیزم shovenizm; — **Spreader**, (spred'er) (n.) یایان ya-yan; اشاعه ishâ-a eden; (imp-lement) آغزلق âzluq.

Spree, sprē, (n.) آهنک âhenk; اکنتی eylenti; (lit.) عیش و نوش ishû-nôush.

Sprig, sprig, (n.) دال dal; (pers) ایکنه genj; جوان jivân; (nail) اینه iyne; اوج ouj.

Sprightly, sprit'li, (a.) شوقلی shevqli; جوال jevvâl.

Spring, spring, (n.) (metal) یای yay;

[SPR-SQU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

اسنمه zenberek ; (elasticity) اسنمه
esneme , elastikiyyet ; (leap)
atılma , suchrama ;
(fig.) سبب qouvvet ; (origin) منب
sebeb , منشأ menshe' , (water) منب
menbâ' , پیکار punar ; (season) ایل
ilk bahâr , (lit.) ربیع rebî' ;
پورمه چه chatlaq ; (mar.) پورمه چه
pourmeche ; (v.a.) فیرلاتق furlat-
maq ; اتماق atmaq ; (explode) پاتلاتماق
patlatmaq , (bend) ایکمک iymek ;
germek ; (crack) چاتلاتماق chatlat-
maq ; (v.n.) فیرلامق furlamaq ;
صیجرامق suchramaq ; اسنمهک esnemek ;
چیمق zouhûr et ; (fig.) چومق
chuqmaq ; — balance, (-bal'ans)
(n) یایی تراره yaylu terâze ; — cart,
(-kârt) (n) یایی ارابه yaylu araba ;
— tide, (-tid) (n) مد تربیی meddi
terbî-i ; — time, (-tim) (n) بهار وقتی
bahâr vaqti ; — water, (n.) منب صوی
menbâ' souyou ; — Spring'iness,
(n) اسنمه esneme ; الاستیقیت elasti-
qiyyet ; — Spring'y, (-'i) (a.) یایی
yaylu ; منبعلری چوق esnek ; اسنمه
menbâ'laru choq ; پیکارلی pounarlu.
Springe, sprinj, (n.) ایلمک ilmek ;
طوزاق touzaq ; (v.a.) طرتق toutmaq.
Sprinkle, spring'kl, (v.a.) سیرمک ser-
mek ; اتمک ekmek ; (rel) وافتیز et. ; — Sprin'kling, (n)
سیرپه serpinti ; سیرپه serpme.
Sprint, sprint, (n.) سرعت یاریشی sür-
at yarushu ; قیسه مسافه یاریشی qusa
mesâfe yarushu.
Sprit, sprit, (n.) (mar) دیرک direk ;
یان (gız) ; — sail, (-sāl) (n.) یان
yan yelkeni.
Sprite, sprit, (n.) خیال hayâlet.
Sprout, sprout, (n.) (bot.) سورگون
sürgün ; دال , (pl.) طومروقلar.
Spruce, sprōus, (a.) تمیز temiz ; سولی
süslü ; یک شیق pek shuq ; (v.a.)
چکی دوزدن ویرمک , (süslemek) (cheki düzen vermek) ,
چام cham ; کوکنار keuknar ; — ness,
(n) شیق shuqluq ; سوس süs.
Spud, spud, (n.) کوچک küchük
bel ; چاپا chapa
Spume, spūm, (n.) کپوک keupük.
Spun, spun, (n.) تپ tel ; ایپک iplik ;

(a) اکریش eyrilmish ; — yarn,
(n.) قوماندو qomando
Spunk, spungk, (n.) قاف qav ; (fig.)
atesh ; یورهک yürek. — Spunk'y,
(-i) (a.) آتشی ateshli ; حوال jev-
vâl.
Spur, spur, (n.) مهور mahmouz ;
(fig.) تشویق teshviq ; (projection)
مهورلامق chuquntu ; (v.a.) چیقینی
mahmouzlamak , سوزمک sürmek ;
(fig.) تشویق teshviq et. ; (v.n.)
عجه gitmek ; on — the
of the moment وقتک دارلغندن vaqtin
darlughundan ; عجهک ajelenden ; —
gall, (n.) مهور یارهسی mahmouz
yarasu ; — leather, (-leth'er) (n.)
mahmouz qayushu ; —
wheel, (-hwēl) (n.) دیشلی dishli
charq. — Spurred, (spurd) (a.)
مهورلی mahmouzlu.
Spurge, spurj, (n.) سولجہ sūt-
lûje.
Spurious, spū'ri-us, (a.) قالب (قلب)
qalp غیر مشروع sahte ; (illegal)
gayri meshrûu' ; (organ) کاذب kyâzib ;
— ly, (ad) ساخته اولهق sahte ola-
raq ; — ness, (n.) ساختهک sahtelik.
Spurn, spurn, (v.a.) اتمک itmek ;
(نقرله) tekmelemek ; (fig.) رد (n.)
redd et. ; (n.) (nefretle-) redd et. ;
redd ; (lit.) استیحقار istihqâr
Spurt, spurt, (see) Spirt.
Sputter, sput'ér, (n.) چیتیردی chutur-
du ; (v.n.) چیتیردامق chuturdamaq ;
(v.a.) چیتیرداتماق chuturdatmaq ; (fig.)
قاروشق qarushuq seuylemek ;
(pepelemek) ; — Sputterer, (sput'ér-ér)
(n.) (پپمه) (pepeme).
Spy, spi, (n.) جاسوس jâsôs ; (v.a.)
تجسس jâsôslouq et. , (lit.) دوربین
tejessüs et. ; — glass, (n.) دیربین
dürbün.
Squab, skwob, (a) حنظل hantal ; (n.)
minder ; (so.) اسکمه iskemle ;
yavrou (-güverjin) ; (کوکوجین)
pilich ; (fig.) طوی toy ; جاهل
jâhîl ; (ad.) سیقته siqletle ; — Squab-
bish, (skwob'ish) (a) قیسه قالین
qusa qalun ; (bodour) (بودور)
hantal.
Squabble, skwob'l, (n.) قافقا qavga ;
منارعه münâzâ (v.n.) منارعه
nâzâ ; et. .

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چوپو; ch چ; sh ش; th ذ; zh ژ [SQU-STAL]

Squad, skwod, (n) (mil.) طاقم taqum; **awkward** — اجمعی افراد ajemi efrâd.
Squadron, skwod'run, (n.) (mil.) سوارى سوارى süvâri beulüy; بولوك beulük; (mar.) فرقۀ بحريه furqayı bahriyye; فيلو filo, — **Squadrone**, (skwod'rund) (a.) مقررلره آمريلش müfrezelere ayrulmuş.
Squalid, skwol'id, (a.) پيس pis; ملوث mülevves; — **Squalidity**, (skwol-id'i-ti) (n.) پيسلك pislik.
Squall, skwawl, (n.) فرياد feryâd; (pl.) بورا يايغاره yaygara, (wind) بورا bora; (v. n.) باغبرقم bârmaq; — **Squaller**, (skwawl'er) (n.) يايغاره جى yaygaraju; — **Squally**, (skwawl'i) (a.) بورالى boralı; (irregular) غير منتظم gayru mountazam.
Squander, skwon'der, (v. a.) اسراف israf et.; هبا hebâ et.; — **Squanderer**, (skwon'der-er) (n.) مسرف müsref; — **Squanderingly**, (skwon'der-ing-li) (ad.) مسرفانه müsrefâne.
Square, skwâr, (a.) درت كوشه deurt keushe; مربع mourabbâ'; (true) mounsuf; دئور دئور dôrrou; (fig.) مونسف mounsuf; تام nâmouskyâr; (exact) tam; تام tamâm; (n.) مربع mourabbâ'; (mil.) قلعه qale; (space) ميدان meydân; (instrument) كوتيه keuyne; (arith.) تربيع terbi'; مربع mourabbâ'; (fig.) عدالت adâlet, نسبت dôrroulouq; (proportion) nisbet; (v. a.) تربيع terbi' et.; توفيق tanzim et.; (adj.) توفيق tevfiq et.; (fin.) تسويه tesviye et.; (mar.) طوغريلتمق dôrroultmq; (v. n.) اويمق ouymaq; توافق tevâfouq et.; (sport) وضعت اتق vazuyyet almaq; — **ly**, (ad.) تربيعاً terbi'-an; (fig.) عادلانه nâmouskyârâne; درت كوشه ليلك — **ness**, (n.) درت كوشه ليلك mourabbâ-uyyet; — **sail**, (-sâl) (n.) ساردن يلكى seren yelkeni.
Squash, skwosh, (v. a.) ازمك ezmek; ازيله ezme; پلته pelte; (act) ازيله ezilme; lemon — ليموناظه lemonata (-gazeuz); سقووش sqûvesh; — **Squashy**, (skwosh'i) (a.) اصيلاق uslaq.
Squash, skwosh, (n.) (bot.) قباق qabaq.
Squat, skwot, (v. n.) چوكك (يره) (yere-)

cheukmek, (fig.) استعمال ishghâl et.; (a.) قالين qusa; قالين qalun; — **Squatter**, (skwo't'er) (n.) مهاجر (muhâjir)
Squeak, skwëk, (n.) (ايسجه) ses (inje-) ses; (v. n.) باغبرقم bârmaq; ناغريشقم bârushmaq.
Squeal, skwël, (v. n.) اولومق ouloumaq; باغبرقم bârmaq; (n.) فرياد feryâd.
Squeamish, skwëm'ish, (a.) تيتيز titiz; حويسز houysouz; (delicate) (lit.) مشكلسندك müşhkül-pesend; — **ly**, (ad.) تيتيزلكه titizlikle; (lit.) مشكلسندانه müşhkül-pesendâne; — **ness**, (n.) تيتيزلكه titizlik; حويسزلق houysouzluq; مشكلسندك müşhkül-pesendlik.
Squeegee, skwë'jê, (n.) لاستيك (سوپوركه) lastik (-süpürge); رولو roulo.
Squeeze, skwëz, (n.) صيغقم suqmaq; صيغيشدريمق tuqmaq; (fig.) صيغيشدريمق suqushdurmaq; (v. n.) صيغيشدريمق suqushdurma; (n.) صيغمه suqma; صيغيشدريمق suqushdurma; (fig.) تضيق tazyiq; (crowd) قالابلق qalabaluq; — **Squeezer**, (skwëz'er) (n.) پره سه suqushduran; (keu-sheli-) اوپون كاغديرلى oyoun kyâdlaru.
Squib, skwib, (n.) فشك fishek; (fig.) هجوا hijv; (v. a.) اتق atmaq; hijv et.; (v. n.) باغلامق patlamaq; هجويه hijviye yazmaq.
Squill, skwil, (n.) آله صوغاني ada sovanu.
Squint, skwint, (a.) شاشى shashu; (v. n.) شاشى باقمق shashu baqmaq; — **Squinting**, (skwint'ing) (n.) شاشيلق shashuluq.
Squire, skwir, (n.) (سلجدار) (silah-dâr); اشرافدى eshrâtdan; (efendi).
Squirrel, skwir'el, (n.) سنجاب sinjab; تيون teyyoun.
Squirt, skwërt, (n.) شيرينه shurunga; (pl.) اسهال is-hal; (v. a.) فششيرقم fushqurtmaq.
Stab, stab, (v. a.) وودمق vourmaq; جرح jerh; يارلماق yaralamaq; (n.) ياره yara.
Stable, stâ'bl, (a.) ثابت sâbit; (firm)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; joiu; though; et.=etmek; ol. olmaq.

[STA-STA] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cãrd, red; mē; hēr; in; mine;

محکم mouhkem; متین metin, (*dur-*
able) مستقر devâmlu; (*lit.*)
müsteqar; — **Stability**, (*sta-bil'i-*
ti) (*n.*) ثبات sebât; قرار qarâr, (*lit.*)
دوام istiqrâr; (*steadiness*)
devâm; (*mar.*) مقاومت mouqâvemet
Stable, stâ'bl, (*n.*) آخیر ahur; (*lit.*)
آخیره قویق ustabel, (*v.a.*)
اصطل سانس ahura qomaq, — **boy**, (*n.*)
سایس seyis yamâ, — **Stăb'ling**,
(*n.*) آخیره یرلشدیرمه ahura yerlesh-
dieme; (*pl.*) آخیرل ahurlar.
Stack, stak, (*n.*) یغین yughun; ایستیف
istif; (*arms*) چاتقی chatgu; (*v.a.*)
یغماق yughmaq; ایستیف istif et.;
حیللی نریب ا. (*cards*) چاتقی chatmaq;
hileli tertib et.
Stadium, stă'di-um, (*n.*) ستادیوم sta-
diyüm; (یاروش محلی) (yarush ma-
halli).
Staff, staf, صوبا sopa; (*pole*) دیرک
direk; (*flag's*) کوئدر geunder;
چیزکیلر (*sceptre*) asa; (*mus*) عصا
chizgiler; جدول jedvel; (*body*) معیت
ma-uyyet; هیئت hey-et; (*mil*)
مار ارکان erkyânu harbiyye;
(*pl.*) ارکان erkyân; **general** —
ارکان erkyân harbiyyeyi ou-
mûmiyye; — **college**, (-kol'ej)
(*n.*) ارکان erkyânu har-
biyye mektebi; — **officer**, (-of'is-
-er) (*n.*) ارکان حرب ضابطی erkyânu
harb zâbiti.
Stag, stag, (*n.*) ارکک که بیك erkek
geyik; — **evil**, (*n.*) چکه کایدنسی che-
ne kitlenmesi; تتانوز tetanoz; —
hound, (hownd) (*n.*) تازی tazı.
Stage, stăj; (*n.*) صحنه sahne; (*re-*
presentation) تیatro tiyatro; (*lit.*)
تماشا temâshâ; (*rest*) منزل menzil; (*lit.*)
مرحله merhale, (*fig.*) سفحه safha;
(*mar.*) بوردا اسکلهسی qalas قلّاس
da iskelesi; (*degree*) درجه dereje;
on the — صحنهده sahnede; **to put**
on the — وضع صحنه a. vaz-u sah-
ne et.; — **box**, تمثیل temsîl et.; — **coach**,
(-kôch) (*n.*) منزل آراپه حسنسی menzil
arabajusu; — **player**, (*n.*) آقتور aqteur;
آقتریس aqtrıs; — **Stager**,
(stă'jer), (*n.*) منزل بارکیری (zo.) men-
zil beygiri; old — (*fig.*) چوق تحریهسی

(آدم) tejribesi choq (-adam) ;
(پیشکین) (pishkın-) adam
Stagger, stag'er, (*v.n.*) سندهلهمک sen-
delemek; (*fig.*) تردد tereddüd et;
(*n pl*) سوسملک seismelik; بولاتی bou-
lantu, (*zo*) ظامله damla; — **Stag-**
gering, (stag'er-ing) (*n.*) سندهلهمه
sendeleme; حالالاه sallanma; (*hesi-*
tation) تردد tereddüd; (*a.*) سندهلر
sendeler; حالانلر sallanur.
Stagnant, stag'nant, (*a.*) راکد râkid;
(*fig*) طورغون dourgoun; عاقل âtul;
— **ly**, (*ad.*) بر حالده dourgoun
bir hâlde; — **Stagnancy**, (-nan-
si) (*n.*) طورغونلوق dourgounlouq; (*lit.*)
عطالت atâ-
let, — **Stagnâ'tion**, (-'shun) (*n.*)
طورمه dourma; توقف tevaqqouf;
(*fig*) طورغونلوق dourgounlouq; (*com.*)
ايشلارک kesâd; — **of business**
ايشلارک ishlerin dourmasu; کساد
kesâd; بھران bouhrân.
Staid, stăd, (*a*) آغر âr; تمکینلی tem-
kinli; — **ness**, (*n.*) تمکین temkîn;
وقار veqâr
Stain, stăn, (*n.*) لکه leke; (*v.a.*) لکه
leke et., (*dye*) بویامق boyamaq;
(*fig.*) لکهلهمک lekelemek; — **Stained**,
(stănd) (*a.*) لکلی lekeli; (*coloured*)
renkli renkli; بویالی boyalı; — **glass**
renkli jam; — **Stainer**,
(stăn'er) (*n.*) بویاجی boyaju; (*fig.*)
مفتري müfteri; — **Stainless**, (stăn'-
les) (*a*) لکسز lekesiz; (*fig.*) پاک
pâk; — **Stainlessly**, (stăn'les-li)
(*ad.*) لکسز بر حالده lekesiz bir hâl-
de; (*fig.*) پاک بر صورتده pâk bir sôu-
retde
Stair, stâr, (*n.*) باصاق basamaq; قدمه
qademe; (*pl.*) مردیون merdiven;
— **up** — **s** (*ad.*) یوقارده youqarda;
down — **s** آشاغیده ashâda; **back** —
(*a.*) (*fig.*) کیرلی gizli; — **case**, (-kâs)
(*n.*) مردیون merdiven, — **carpet**, (*n.*)
مردیون خالسی merdiven halusu; (بول
(yol kechesi).
Stake, stăk, (*n.*) قازیق qazuq; (*pun-*
ishment) آتش) (atesh) قازیق qazuq;
(*martyrdom*) معدوریت mâgdûriyyet;
(*wager*) بحث bahs; میزا miza; (*n.a.*)
بحث a. qazuq chaqmaq; قویق qomaq;
at — قونش qonmoush; (*fig.*) تهلکده tehlikede;

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote; foot; mōōn; shut; mūte; very. tū چيرو؛ ch ج؛ sh ش؛ th ث؛ ð ð؛ zh ژ [STA-STA]

(lit.) mevzōu' bahs ; — net, (n.) داليان dalyan.

Stalactite, sta-lak'tit, (n.) ستالاقت stalaqtit ; (lit.) مغطرۂ فوقانيه mouqat-tarayi fevqāniyye

Stale, stāl, (a) بايت bayat ; اسكى eski ; (woman) كهنه keuhne ; بيشمش bitmish ; (n) بايت شى bayat shey ; (wine) سيديك sidik ; (handle) صاب sap ; (v.a.) اسكىتمك eskitmek ; (v.n.) (to) بايتلق ishemek ; — ness, (n) بايتلق bayatluq ; كهنهك keuhnelik.

Stale, stāl, (n.) (allurement) جاذبه jāzibe (بيلهه) (yemleme)

Stalemate, stāl'māt, (n.) چىقماز chuq-maz ; (pat) (بات) (fig) عطالت atâ-let ; تواقف tevaqqouf ; (v.a.) چىقمازه chuqmaza soqmaq. عطالته محكوم atâlete mahkyûm et. .

Stalk, stawk, (n.) صاپ sap ; (chimney) عظمتى ouzoun baja ; (step) اورونن azametli yürüyüş ; — **Stalked**, (stawk'd) (a) ساپلى saplu ; — **Stalky**, (stawk'i) (a.) صاپ كې sap gibi ; قاتى qatu.

Stalk, stawk, (v.a.) كىزلى ياقلاشقى gizli yaqlashmaq ; — **Stalker**, (stawk'ër) (n.) آغ آوى avju ; (net) آغ â ; — **Stalk'ing horse**, (n.) سپر (hunt) سپر bahâne ; سىپر beygiri ; (fig) بهانه maske.

Stall, stawl, (n.) آخىر ahur ; (kuz) (geuz) ; (bench) سىرگى sergi ; (tezgah) (tezyah) . (theatre) قولتوق qoltouq ; (stal) ; (v.a.) آخىرده بىسلمك ahurda beslemek ; — **fed**, (a.) بىسلى besli ; — **man**, (n.) سىرگىچى sergiji ; — **Stallage**, (stawl'aj) (n.) سىرگى حقى sergi haqqu , (rent) سىرگى رسومى sergi rûsûmou.

Stallion, stal'yun, (n.) آيغىر ayguir ; (at) (deul) (-at).

Stalwart, stawl'wart, (a.) قوتلى qouv-vetli ; (lit.) قوى البنيه qaviyyûl-bûnye ; (fig.) دىنمى azimkyâr ; غىزى deun-mez.

Stamboul, stāu-bōul, (n.pr.) استانبول istamboul.

Stamen, stā'men, (n.) (bot. و lit.) ئېتامىن eta-min ; — **Stamina**, (stam'i-na) (n.pl.) (fig.) ئېتامىن esās ; تېمى temel ; قوت qouv-

vet ; — **Stam'inal**, (a.) ئېتامىنى eta-mini.

Stammel, stam'el, (n.) ستامىل stamel ; پىلتىك قورمىزى qurmuзу yûn qou-mash ; (colour) دونوق قورمىزى donouq qurmuзу ; گۈل رەنگى gül rengi

Stammer, stam'er, (v.n.) پىلتىك قوتوشماق peltek qonoushmaq , كېكەلەمك keke-lemek ; — **Stammerer**, (stam'er-er) (n. و a) پىلتىك peltek ; كېكەمە kekeme ; — **Stammeringly**, (stam'er-ing-li) (ad) كېكەلىيەك kekeliyerek.

Stamp, stamp, (n.) استامپا istampa ; دىمى damga ; (paper) پۇل poul ; (fig) سۇفات sufat ; (lit.) شىعار shu-âr ; (evidence) ئىشان alâmet ; نىشان nishan ; (pestle) توقماق toqmaq ; دىبىك dibek ; (v.a.) دىمى damgalamaq , دىمى bas-maq , (coin) دىرەك darb et. ; (crush) ارەك ezmek ; (foot) آيغىنى وورمىق ayâ-nu vourmaq ; (fig.) (fig.) تېبىب tesbît et. ; (fig.) (fig.) ئىبىق ibqâ et. ; — **act**, (n.) پۇل damga qânûnou ; دىمى poul nizâmnâmesi ; — **duty**, (-dû'ti) (n) دىمى damga rûsûmou ; پۇل resmî ; — **office**, (-of'is) (n) دىمى dam-ga müdiriyyeti ; — **Stamp'ing mill**, (n.) مەدىن دىمى mâ'den deyirmeni ; مەدىن debeyi.

Stampede, stam-pêd', (n.) قارغاشلىق qarqashluq ; پانىك panik ; غەرىبە ar-bede.

Stanch, stānsh, (a.) قۇي qavî ; صاغلام sâlam ; (trusty) ئامىن emîn ; ئابىت sâbit ; (v.a.) دۇردۇرماق dourdourmaq ; تەسكىن teskîn et. ; (v.n) دۇردۇرماق dourmaq ; كىسىلمەك kesilmek ; — **ness**, (n.) قۇت qouv-vet ; مەتەت metânet ; (fig.) سەلەب sa-lâbet ; — **Stanch'less**, (a.) توكىنمىz tûkeunmez ; كىسىلمەز kesilmez.

Stanchion, stan'shun, (n.) دىستەk des-tek ; دىمى demir ; (mar.) پۇنتىل poun-tel.

Stand, stand, (n.) (place) يەر yer ; مەقە mevqî' ; (race) تىرىبون tribûn ; (support) مەسند mesned ; دىستەk destek ; ئىسكىمە iskemle ; (stop) دۇردۇش douroush ; توقف tevaqqouf ; تەطىيل tâ'til ; (difficultly) مۇشكىلât müshkülât ; مانع mânu' ; (point)

only; routine; through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STA-STA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cãrd; red; mē, hēr; in; mine;

طورمق (v.n.) son noqta, صوک نقطه
dourmaq; (feet) آياقده طورمق ayaqda
dourmaq; (endure) مفاومت mou-
qâvemet et; dayanmaq طيامق دوام ا.
devâm et.; (position) موقعی او. mev-
qî'ol; (relation) مناسبتی او. minâse-
beti ol.; (remain) قالمق qalmaq;
(fig.) مومتهر او. mōu'teber ol.; (v.a.)
درعهده ا. dayanmaq; (offer) طورمق
der-ouhde et; te be at a — طورمق
dourmaq; tevaqqouf et.;
to make a — مومتهر مفاومت او. mouqâvemet
et.; to put to a — طورمق دور دور-
dourmaq; توقيف او. tevqif et.; to
— by ياردیم او. yardum et.; (int. مع
mar.) آلهست! hazur ol! (ایچون) نامزدلکنی
alesta!; to — for (ایچون) nâmzedliyni va-
zu' et.; (mar.) توحیه او. (e-) tevjiht
et.; (e-) یول طومق; (e-) yol
toutmaq; حکمی اولماق (— nothing)
hüküm olmamaq; to — in فیأنده او.
mâl ol.; ...fiyetinde ol.; (le-) anlash-
maq; (le-) minâse-
beti ol.; to — off کرى طورمق geri
dourmaq; ouzaqlashmaq; اوذاقلاشمق
(mar.) اچیلماق achulmaq; (a) چکینکن
chekingen; (n.) چکینه chekinme;
to — on دوام او. devâm et.; to —
one's ground موقعی محافظه او. mevqî'ni
mouhâfaza et.; (fig.) طيامق dayan-
maq; to — out چیقینتیلی او. chuqun-
tulu ol.; qabarmaq قارمق; (refuse)
mouqâvemet et.; imtinâ' et.; امتناع او.
ish-tirak ا. ish-tirak et.; (abide by) ثبات او.
sebât et.; (abide by) ثبات او. usrâr et.; to —
together توافق او. tevâfouq et.; to —
up (آياغه) قالمق (ayâ-) qalmaq;
(فی) التزام او. (-or) qiyâm et.; قیام او.
...(i-) iltizâm et.; (فی) مدافعه او. (i-) iltizâm
et.; (e-) مقابله او. (-to) mouqâbele et;
(له) برابر (-with) berâber dans et.; دانس او.
(a.) آياقده ayaqda; قائم qâ'im; (erect)
dik; (fair) منتظم mountazam;
توقف dürüst; — still, (n.) سکوت sükyûnet;
(pol.) انتظار intizâr; — Stander - by,
(stand'er-bî) (n.) سیرجی seyirji;
(lit.) تماشاگر temâshâ-ger; — Stand'-
point, (n.) نقطه نظر noqtayi nazar

Standard, stand'ard, (n.) معیار mî'-
yâr; (lit.) نصاب nusâb. model
del; (bot.) نمونه nümûne; (flag) بایراق bayraq;
âj; direk; (flag) علم alem, — bearer, (-bâr'er)
(n.) پدیشوا alemdâr; (lit.) معیار پوصله
mî'yâr pousla; — Stand'ardize,
(-iz) (v.a.) معیاره تطبیق او. mî'yâra tat-
biq et.; tesbît et.; (model) مودل
nümûne add et.; model ittihâz et. .

Standing, stand'ing, (a.) صاغلام sâlam;
devâm; ثابت sâbit; (erect) دوام
devâm; قائم qâ'im; (n.) تحمل tehammül;
(place) مرتبه mertebe; (fig.) اعتبار
i'ti-bâr; sheuhret شهرت qidem;
— in contempt امتناع imtinâ'; —
ground, (-grownd) (n.) (fig.) اساس
esâs; (lit.) استنادگاه istinâdgyâh;
(counde); — orders, (n.pl.) اصول
tâ'limâtî esâsiyye

ousoul. قالای ... (a.) Stannary,
stan'ar-i, qalay ...; قالایه عائد qalaya â-id.

Stanza, stan'za, (n.) قطعه beyt
qut-a.

Staple, stâ'pl, (n.) پیاسه piyasa;
محصولات mah-
sûlât; بازار pazar; (products) emti-a;
ایپلیک iplik; (thread) اساس esâs; (a.)
esâslu; دائمی dâ'imî.

Staple, stâ'pl, (n.) قانجه (metal)
qanja; کومپری kenprü.

Star, stâr, (n.) ییلدیز yulduz; (lit.)
ییلدیز اشارتی (lyp) kevkab;
yulduz ishâreti; (artist) کزیده صنعتکار
güzide san-atkyâr; (yul-
duz) (yulduz) ییلدیزلرله ترین او. (v.a.)
yulduz-
larla tezyin et.; (v.n.) پارلامق par-
lamaq; ثابت ییلدیز او. sabit
yulduz; (pl. مع lit.) کواکب ثابتة ke-
vâkibi sâbite; — s end stripes آمریکا
ameriqa bandurasu; —
fish, (n.) بشل پارمق beshl parmaq;
— gâz'ër, (n.) منجم münejjim;
— 'light, (yulduz) ییلدیزه باقان
yulduz baqan; (yulduz) ییلدیزه باقان
yulduz zuyâ-
su; — like, (-lik) (n.) ییلدیز کبی
yulduz gibi; (fig.) بارلاق parlaq;
— Starless, (stâr'les) (a.) ییلدیزسز

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine.

môte; foot; mōon; shut; mûle, very; tû چيوو; ch چ; sh ش, th ث, zh ذ, zh ڙ [STA-STAL]

yulduzsuz; — **Starry**, (stär'ri) (a) ييلدیزلی yulduzlu; ييلدیز کي yulduz gibi.
Starboard, stâr'bord, (n و a) (mar) سانباق sanjaq.
Starch, stârch, (n) نشاسته nishasta; (laundry) قولا qola; (fig.) طور tavr, (v.a.) قولالاماق qolalammaq, — **Starched**, (starch'd) (a) نشاسته نishastalu; قولالی qolalu; (fig.) جعلی (jâ'li-) tavrli; تکللی tekel-lüflü; — **Starchily**, (stârch'i-li) (ad.) (fig.) خورله tavrli; تکلله te-kellüfle; — **Starchiness**, (stârch'i-nes) (n.) سرتلیک sertlik; قوام qivâm; (fig.) طور tavr; تکلل te-kellüf.
Stare, stâr, (v.a.) دیک dik baq-maq; کوزلری geuzlerini ach-maq; (fig.) طوکوب قالق donoub qal-maq; (n.) حیرتله baqish hayretle ba-qush; نظر nazar; — **Stâ'ring**, (a.) دیک باقیشلی dik baqushlu; کسکین keskin nazarlu; — **Staring-ly**, (stâ'ring-li) (ad.) کوزلری اچهرق geuzlerini acharaq; حیرتله باقهرق hayretle baqaraq.
Stark, stârk, (a.) قاتی qatu; قوتلی qouvvetli; — **ly**, (ad.) تماماً tam-mâmen; tam.
Starling, stâr'ling, (n.) صیغیرچق (so) صیغیرچق sughurjuq (-qoushon); (piles) قازوقلار qazuqlar.
Start, stârt, (n.) صیغیرچیش suchra-yush; حمله hamle; (departure) حرکت hareket; حصارق müfâreقات; (beginning) بدایت bidâyet; (v.n.) صیغیرامق suchramaq; قوللاماق furlamaq; حرکت hareket et.; (begin) باشلاماق bash-lamaq; (v.a.) تحریک tahrîk et.; (rouse) قالدیرمق qaldurmaq; اورکوتک ürkütmek; (loosen) بیراق buraq-maq; (pour) بوشالتق boshaltmaq; ایجاد saluvermek; (invent) ایجاد ijjâd et.; کشف keshf et.; (begin) باشلاماق bashlamaq; تأسیس te'sis et.; — **after** قولالاماق qovalamaq; کری قیرلاماق back et.; — **back** قیرلاماق geri furlamaq; تچک tepmek; — **up** (v.n.) (fig.) آنی ظهور âni zoughûr et.; (a.) توده türedi; **to have the** — اتیک atik davran-maq; (lit.) تقدم teqaddüm

et; — **Starter**, (stârt'er) (n) (mach) محرك mouharrik; قول qol; مانوله manevele; (pers) موجد inspekteur; (inventor) موجد moudjîd; (fig.) متشبه müteshebbis; — **Start'ing point**, (n) نقطة nqqtay; (fig.) مبدأ mebdê'; — **Start'ing post**, (n) اشارة ishâret; (poto) (پوتو).
Startle, stârt'l, (v.n) قوللاماق furlamaq; اورکوتک suchramaq; (v.a.) اورکوتک ürkütmek; (n.) اورکوتک heyejân; دهشت deh-shet; — **Start'ing**, (a) قورقونج qorqounj; هیجانلی heyejânlu.
Starve, stârv, (v.n) آچلقدن اولمک ach-luqdan eulmek, هلاک helâk ol.; (v.a.) آچلقدن اولدیرمک achluqdan eul-dürmek; — **Starvation**, (stâr-vâ'shun) (n) آچلق ach-luq; محرومیت mahrou-miyyet; (fig.) هلاک helâk; — **Starve-ling**, (stârv'ling) (a) آچ ach, اولمک eulejek; (n.) قدید qadîd.
State, stât, (n.) (government) دولت devlet; (condition) حال hâl; وضعیت vazuyyet; (body) صنف sunuf; هیئت hey-et; (quality) اوصاف evsâf; (fig.) موقع mevqî'; سوه seviyye; (pomp) احتشام saltanat; (lit.) احتشام ihti-shâm; (pl.) معتبران moud'teberân; هیئت yâdegyân; (legislature) رسمی hey-eti teshrî-uyye; (a.) رسمی resmî; دولت... devlet...; (pompos) مکلف mükellef; سلطنتی saltanatlu; (v.a.) بیان beyân et.; تنظیم ifâde et.; (settle) تنظیم tan-zim et.; — **ly**, (a و ad) حاشم mouhteshem; شاهانه shâ-hâne; in — رسمی resmen; — **af-fairs**, (n pl.) امور oumûru devlet; — «carriage» (-kar'ij) (n.) سلطنت saltanat «arabasi» — **craft**, (n) اداره idâre-i devlet; — **Department**, (n.) آمریکا amerîqa hârijiyye nezâreti; — **room**, (n.) بویوک سالون (divân beuyûk salon) (اویلهسی); (mar.) قامارا qamara; (rail-way) قومبارتمان qompartuman; — **Stât'ed**, (a.) معین mou-ayyen; ثابت sâbit; — **Stâte'ment**, (n.) افاده ifâ-de; (pl.) بیانات beyânât; ایضاحات

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; lo.=olmaq.

[STA-STE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mine;

izāhāt; — **Statesman**, (stāts'man) (n.) hūkyōumet adamu; (lit.) رجال riijl devlet; (pl.) دولت riijālī devlet, (farmer) چیتچی chitji, — **Statesmanlike**, (stāts'man-lik) (ad.) درایتله kiyāsetle, — **Statesmanship**, (stāts'man-ship) (n.) müdebbirāne; — **Statesmanlike**, (stāts'man-ship) (n.) kıyāset; اقتدار iqtidār, (n.) kıyāset; وقوف vouqouf

Static, -al, stat'ik, -al, (a) ساکن sâkin; mütevâzin, ... موارنت müvâzenet; — **Statics**, (stat'iks) (n.) سکونت sükyōunet; موارنت müvâzenet.

Station, stā'shun, (n.) محل yer; مأموریت mevqî, (office) me'mōuriyyet; (condition) حال hâl; استاسیون istasyon, (railway) mevqif, (mar) اسکهle, (navy) مرکز merkezi; (police) mevqî; (pl.) موارغ mevâqî; (rel.) زیارتگاه ziyâretgâh; — **bill**, (n.) (mar) سته‌یشین بیل steyshin bil; (n.) موارغ mevâqî tevzi-âtu; — **house**, (n.) پولیس موارغ poulis mevqî; (qaraqol), — **master**, (n.) استاسیون shefi; — **Stationary**, (stā'shun-a-ri) (a.) ثابت sâbit; yerli; (sum) موعین mouayyen; — **Stationer**, (stā'shun-er) (n.) قرتاسیه kıyâdju; قرتاسیه kıyâdju; — **Stationery**, (stā'shun-er-i) (a.) کاعدی kıyâdju; (lit.) کاعدی kıyâdju; (n.) قرتاسیه qurtâsiye; (n.) قرتاسیه kıyâdju dükkyanu; (lit.) قرتاسیه qurtâsiye maghazasu.

Statistics, sta-tist'iks, (n. pl.) استاتستیک istatistik; (lit.) ihşâ-riyyât; — **Statistical**, (-ik-al) (a.) احصائی ihşâ-i.

Statue, stat'û, (n.) ستاتو heykel; statû; — **Statuary**, (-û-ar-i) (n.) keykelturashluq, (pers.) heykelturash; — **Statuette**, (sta-tû-et) (n.) فیگور figür; (bibelo).

Stature, stat'ûr, (n.) بوی boybos; اندام endâm.

Status, stā'tus, (n.) احوال ahvâl; — **quo**, (-kwō) (n.) حال حاضر hâl hâzur; (statüqō),

in — **quo**, (ad.) علی حاله alâ hâlihî; hâlî hâzurîle

Statute, stat'ût, (n.) قانون qânûnu mahsôus; (com) نظامنامه nizâmnâme; (dâhilî) nizâmnâme; — **organic** — تشکیلات اساسیه teshkilâtî esâsiyye; — **Statutory**, (-û-to-ri) (a) نظامنامه nizâmnâme; — **statutory** — مؤجبه nizâmnâme mōujibinje.

Staunch, stawnsh, (see) **Stanch**.

Stave, stāv, (n.) فوجی تحت‌سی fuchu tahtasu; (mus) هوا hava; بیت beyt; (v.a.) قیرمق qurmaq; — **in** delmek; پاتلاتق patlatmaq; — **off** def et.

Stay, stā, (v. n.) طورهق दौरماق; qalmaq, (trust) کونکنیک küvenmek; (de-) qalmaq; (de-) misâfir ol.; (v.a.) دوردورماق dourdourmaq; (prevent) منع men et.; (n.) qalma; توقف tevaqqouf; (sojourn) اقامت iqâmet; (jud.) تطیل tâ'til; (support) تعلیق tâ'liq; قورسه qorse; (pl.) mou-in; — **at home** (n.) اودورمه evde oturma; (a.) evden chugmaz; **he — s with « us »** «biz»de misâfirdir; — **lace**, (n.) قورسه qorse she-ridi; — **maker**, (n.) قورسجه qorseji.

Stay, stā, (n.) (mar) استیرالیا istiralya; (v n) (mar) روله rota deyishdirmek; (sails) اورسه alabanda et; — **sail**, (-sāl) (n.) وعله yelkeni.

Stead, sted, (n.) yer; (fig.) بدل bedel; (use) فایده fayda; خدمت hidmet; in — of (ک) یرینه yerine; (e-) bedel; (e-) مقابل muqâbil.

Steadfast, sted'fast, (a.) صاغلام sâlam; متین metin; (fig.) ثابت sâbit; — **ly**, (ad.) متاتله metânetle; — **ness**, (n.) متانت metânet; — **se-bât**, (n.) قارار qarâr.

Steady, sted'i, (a.) متین metin; (fixed) ثابت sâbit; devâmlu; (regular) mountazam; (sober) کامل kyâmil; چالوشغان chalushgan; (int.) سوبریا su-vurya!; (rudder) ویا viya!;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; th; zh [STE-STE]

(v.a.) ثابت طوتق sâbit toutmaq;
(rudder) وياده طوتق viyada toutmaq;
(fig.) تامين te'mîn et.; (v.n.)
ثابت sâbit ol; صاغلاملاشق sâlam-
lashmaq; — **Steadily**, (sted'i-li)
(ad.) صاغلام صورتده sâlam sôuretdê,
مستظماً mountazaman; متاتله metâ-
netle; — **Steadiness**, (sted'i-
nes) (n.) متانت metânet; انتظام in-
intizâm; (constancy) (lit.) استغرار
istigrâr; دوام devâm.

Steak, stāk, (n.) پارچه parcha; ديلم
dilim.

Steal, stēl, (v.a.) چالمق chalmaq;
sirqat et.; (literature) سرقت
خیرسرقق intihâl et.; (v.n.)
کیزلیدن کیتتمک hursuzluq et.; (ship)
gizliden gitmek; صوغولق soqoul-
maq; — **Stealing**, (stēl'ing) (n.)
سرقق sirqat; حیرسزلق hursuzluq.

Stealthy, stelth'i, (a.) کیزی gizli;
خفی hafî; — **Stealthily**, (stelth'i-
li) (ad.) خفیاً hafîyyen

Steam, stēm, (n.) بخار bouhâr; ستم
stim; (exhalation) بوغو boughou;
(douman); (fig.) شدت shid-
det; قوت qouvvet; (v.n.) بخار چیتمق
bouhâr chuqmaq; (away) کیتتمک
gitmek; حرکت hareket et.; (v.a.)
بوغوده پشیرمک boughouda pishirmek;
بخار آراباسی (-kar'ij) (n.)
bouhâr arabasu, — **engin**, (-en'
jin) (n.) بخار ماکنسی bouhâr ma-
kinesi; — **launch**, (-lawns) (n.)
chatana; چاتانه istimbot; احتیبوط
بخار رسالسی (-mar.) (n.)
bouhâr risâlesi; — **power**, (puw'
er) (n.) بخار قوتی bouhâr qouvveti,
— **ship**, (n.) واپور vapour; —
Steamer, (stēm'er) (n.) واپور
vapour.

Steatite, stē'a-tit, (n.) صابون طاشی
saboun tashu; (talq) (talq).

Steed, stēd, (n.) آت at; بیکیر beygir.

Steel, stēl, (n. & a.) چلیک chelik;
(fig.) پولاد pōulâd; (v.a.) چلیک
چلیک yapmaq; (fig.) سرتلشدیرمک
sertleshdirmek; — **engraving**,
(n.) چلیک باسمه chelik basma; —
ware, (-wār) چلیک معمولاتی
mâ'mōulâtu; — **Steely**, (stēl'i)
(a.) چلیک گبی chelik gibi; (fig.)
سرت sert.

Steelbow, stēl'bō, (n.) دمیر باش اشیا
demir bash eshya, (sermaye) (ser-
mâye)

Steelyard, stēl'yârd, (n.) یایی ترازو
yaylu terâze, مانولهلی ترازو mane-
veleli terâze.

Steep, stēp, (a.) دیک dik; اوچوروم
ouchouroum; صارب sarp; (fig.)
گوج güj, (n.) دیک بایر dik bayur; —
ness, (n.) صاربلی sarpluq; دیکک
diklik

Steep, stēp, (v.a.) (imbue) ایچیرمک
ichumek; باغیرمق yaturmaq; (dip)
غطس gats; (n.) شریت sherbet; —
Steeper, (stēp'er) (n.) قاب qab;
تکنه tekne.

Steeple, stēp'l, (n.) قوله qoule; چاک
chan qoulesi; — **chase**,
(-chās) مانعهلی یاریش mâni-alu
yarush; — **jack**, (n.) قوله تعمیرجیسی
qoule tâ'mirjisi, (minâr-
reji); — **Steepled**, (stēp'ld) (a.)
قولهلی qouleli.

Steer, stēr, (n.) توسون tosoun;
(genj) euküz. (کنج) اوکوز

Steer, stēr, (v.a.) دومن قوللانق
dümen qoullanmaq; اداره idâre et.;
(v.n.) دومنک deunmek; — **Steerage**,
(stēr'aj) (n.) (act) دومن قوللانمه
dümen qoullanma; اداره idâre; (effect)
دومن dümen dinleme; دومن
dümen te'sîri; (compartment)
باش قساره tayfa yeri; (motion)
(bash-) qasara altu; (dümen ichün kyâfi-
seyr; (fig.) یول yol; — **passenger**
qasara altu yoljou-
sou; اوچنچی صنف یولجی üchünjü su-
nuf yoljou; — **Steering wheel**,
(n.) دومن طولانی dümen dolahn; —
Steersman, (stērs'man) (n.) دومنچی
dümenji; سر دومن ser dümen.

Stellar, stel'ar, (a.) نجمی nüjōumî.

Stellate, stel'lât, (a.) (bot.) ییلدیز...
yulduz...; (lit.) نجمی nejmi.

Stem, stem, (n.) صاپ sap; (tree) کووده
geuvde; بدن beden; (fig.) اصل asl;
(branch) قول qol; دال dal; (mar.)
bash bodoslamasu; (v.a.) (resist) مقاومت
mouqâvemet et.; (check) منع men et.; (mar.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq.

[STE-STE] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; change; cãrd, red, mē; hēr; in; mine;

باش vermek; گیتmek gitmek; from — to stern قیچه قدر bashdan qucha qadar, (fig.) کاملاً kyâmilen; — Stem'less, (a) صابسز sapsuz; geuvdesiz
Stench, stench, (n) قوقو qoqou; تعین te-affün
Stencil, sten'sil, (n) قالب qalub; نقاش قالمکار naqqash qalubu; (v.a.) ایشلهmək qalemkyar ishlemek.
Stenography, sten-og'ra-fi, (n.) stenôghrafi, — Stenog'rapher, (-'ra-fer) (n.) stenôghraf
Stentorian, sten-tô'ri-an, (a) سسی قوتلی sesi qouvvetli; قالین qalun
Step, step, (n) آدım adım; خطوه hatve; (stair) باصاق basamaq; قدمه qademe; (walk) یورویش yürüyüş; آياق ایزی ayaq sesi; (footprint) آياق ایزی ayaq izi; (action) تشبیت teshebbüs; (degree) درجه dereje; (mast's) باتاق yataq; ديب dib; (mar) اسقاچا isqacha; (pl) يول yol; كيديش gidish; (ladder) سہپا sehpa; merdiven; (fig) تشبیت tedâbir; teshebbüsât; (a.) اووی üvey; (v.n) يورومك yürümek, (v.a.) باصق basmaq. (masi) اوورتق otourmaq; ديكمك dikmek; to — in كيرمك kirmek; (int) يوبورك! bouyouroun!; كيرينيز! giriniz!; to — out چيقمق chuqmaq; آچيلمق achulmaq; (quick) حيزنى يورومك huzlu yürümek; to — over آتلامق atlamaq, to take — s تشبیت teshebbüs et; — by — adm admum (fig.) خطوه بخطوه hatve be-hatve; — 'child, (n.) اووی üvey chojouq; — 'brother, (n.) اووی birader; — father, اووی üvey peder; — mother, اووی valde; — sister, (n.) اووی üvey hemshire; — Step'ping stone, (n.) آتلامه طاشی atlama tashu; (fig.) واسطه vâsuta; — Step'stone, (-'stô) (n.) باصاق basamaq
Steppe, step, (n.) ستب step; خالی hâlî; اووه ova.
Stereography, stê'ē-og-ra-fi, (n.) sterôghrafi; (lit.) تسطيح tastih.
Stereoscope, ster'ē-ō-skōp, (n) ستروسقوپ sterosqop.

Stereotype, ster'ē-ō-tip, (n & a.) ستروتیپ sterotip; قلیشه qlishe; (v.a.) ستروتیپ yapmaq; — Ster'eotyped, (-'ē-ō-tipd) (a.) ستروتیپ yapılmış; دكشمن qlishe hâlinde; (fig.) عینى aynu deyishmez; ثابت sâbit;
Sterile, ster'il, (a) قیصر qusur; (fig.) عقیق aqim; — Steril'ity, (-'i-ti) (n.) قیصرلیق qusurluq. (lit.) عقامت aqâmet; — Ster'ilize, (-'il-iz) (v.a.) تعقیم tâ'qim et; — Ster'ilized, (-'il-izd) (a) ستیریلزه sterilize. تعقیم ایدلمش tâ'qim edilmish; — milk تعقیم ایدلمش süt.
Sterling, ster'ling, (n) ستیرلین sterlin; انگلیز لیراسی ingiliz lirasu; (a.) صاف sâf; خالص hâlis; (excellent) مکمل mükemmel.
Stern, stêrn, (a.) سرت sert; (lit.) خشونت hashin; — ly, (ad.) (lit.) خوشونت houshounetle; سرت sert; — ness, (n.) سرتلیک sertlik; (lit.) خوشونت houshounet.
Stern, stêrn, (n & a.) (mar) قیچ quch; — all! (int) سیا برابر! siya berâber!; — chaser, (-châs'er) (n.) قیچ طوبی quch topou; (fig.) الك كرى bajaq; — most, (a.) قیچ بودوسلاماسی en geri, — post, (n.) قیچ bodoslamasu; — way, (-wâ) (n) طورتیستان gei hareket; tornistan.
Sternum, ster'num, (n.) (ana) كوكس geuüs (-tahtasu).
Sternutation, stêrn-nū-tâ'shun, (n.) عطس ats. axurma; (lit.) آقصرمه
Stethoscope, steth'ō-skōp, (n.) (med.) سمع usgâ âleti. mismâ';
Stevodore, stêv'e-dōr, (n.) ایستیفیجی istifji; — Stêvedō'ring, (n.) ایستیفجیلک sanduqlama; istifjilik; صندوقلامه (tahmil).
Stew, stū, (v.a.) قاپامه qapama yapmaq; hafif pishirmek; (v. n.) آز پشمك az pishmek; (fig.) صیقيلمق telâsh et.; تلاش lâsh.
Stew, stū, (n.) (meat) قاپامه qapama; (ragôu); (fish) پیلâکی pilâki; (fruits) قومپوستو qomposto; (fig.) صیقینی suquntu; (pl) تلاش telâsh. فاحشه fâhishe; — pan, (n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ [STE-STI]

کوهج tenjere; — pot, (n) گوهج güvej; — Stewed, (stū'd) (a.) راغو ragōu; (yahni); (fruits) قومپوستو qomposto.

Steward, stū'ard, (n) اداره مأموری idāre me'mōrou; مدیر امور müdür oumōur; (kahya); (mar.) (سر) قاماروت (ser-) qamarot; (race) مافین müfettish, Lord High — مابین (سرای ناظری) mābeyn müdīri; (saray nāzuru); — **Stewardess**, (stū'ard-es) (n.) مدیره müdire (oumōur); (mar.) قاماره خدمتچى qamara hizmetçisi; — **Stewardship**, (stū'ard-ship) (n.) اداره مامورلى idāre me'mōurlū.

Sthenic, sthen'ik, (a.) قوتلى qouvvetli; (robust) کورپوز keurpüz; (inspiring) (lit.) الهامکار ilhāmkyār.

Stich, stik, (n.) مصراع musrā', (agr) صيره sura.

Stick, stik, (n.) دکنک deynek; صيريق suruq; (walking-) باستون baston; (bar) مناسبتسز choubouq; (fig.) مناسبتسز mināsebetsiz; دیک bash.

Stick, stik, (v.a.) صاپلاماق saplamak; (stab) قاتل at; (adhere) ياپوشدورماق yapushdurmaq; (v. n.) صاپلانماق saplanmaq; (hesitate) قاتل qalmaq; (glance) باغلاماق bâlanmaq; (at) طاقيلمق at; (e-) taqulmaq; (اصرار) usrār et.; — by صادق او. merbōut ol.; — fast ابي طومق iyi toutmaq; صيق yapushmaq; — out قاييرماق chuqmaq; — to ثبات sebāt et.; — up قالمق qalqmaq; (fig.) شقاوت sheqāvet et.; — up for (ثي) مدافعه müdâfâ et.; — **Stick'ing plaster**, (n.) انگيز inkiz; — **Stick'iness**, (n.) ياپوشغانلىق yapushganluq; (lit.) لزوجيت lüzōujiyyet; — **Stick'y**, (-i) (a.) ياپوشغان yapushgan; (lit.) لزوجي lüzōuji.

Stickie, stik'ī, (v.n.) قارشى qarushmaq; علاقه دار او. müdālale et.; طرفدار alâqadâr ol.; — **Stick'lér**, (n.) معترض mōu'tarafdâr; (contender)

teriz; (lit.) مشکپسند mūshkülpe-sen.

Stiff, stif, (a.) (hard) قاتي qatu; سرت sert; (v.a.) گوج güj, (resisting) صاغلام sâlam; مقاوم mouqâvim; (fig.) ثابت ânōud; (com.) ثابت sâbit; (wind) صيق suqu; (med) طوتولش toutoulmōush, (fig.) اولو eulū; قاتا qaba; صوغوق soghouq. — **ly**, (ad.) سرت bir halde; — **ness**, (n.) قاتلىق qatuluq; سرتلىك sertlik; — **neck**, (n.) بويون طوتولهسى boyoun toutoulmasu; — **Stiffen**, (stif'n) (v.a.) قاتىلاشدورماق qatulashturmaq; پكيشدورماق pekishdirmek; (v. n.) قاتىلاشماق qatulashturmaq; سرتلىشمك sertleshtmek; (fig.) عنادى آرتمق inâdu artmaq; — **Stiffener**, (stif'n-er) (n.) تقويه پارچهسى taqviye parchasu; tela.

Stifle, stif'l, (v.a.) بوغق bōmaq; اختناق ilnâq et.; (fig.) باسدورماق basdurmaq; (zo) ديز diz.

Stigma, stig'ma, (n.) يايىق yanuq; استغيمات (bot.) leke; (fig.) لکه leke; (istigmat; (med.) ياره yara; لکه leke; — **Stig'mata**, (-ma-ta) (n pl.) لکهل lekeler; — **Stigmat'ic**, (-'ik) (a.) لکهل lekeli; — **Stig'matize**, (-'mat-iz) (v.a.) ياقق yaqmaq; (fig.) لکهلەمەك lekelemek

Stile, stil, (n.) مريدون merdiven; پارماقلىق parmaqluq; (diol) ميل mil.

Stiletto, sti-let'to, (n.) قامه qama; پىچاق puchaq; (instrument) بيز biz.

Still, stil, (a.) ساكن sâkin; سس سز ses-siz; سکونت سکونت dourgoun; (n.) الاکن hâlâ; (ad.) حالا hâlâ; — **el-ân**, gene; (more) دها daha; (nevertheless) معافيه mâ'-mâfih; بونکله bounounla berâber; (v.a.) تسکين et.; — **born**, (a.) اولو طوغش eulū dômōush; — **life**, (-lif) (n.) اشيا eshyâ; (pl. جمادات jemâ-dât; — **ness**, (n.) سکونت sūkyōu-net; — **room**, (n.) کيلار kiler.

Still, stil, (n.) (distil.) ايشيك inbik.

Stilt, stilt, (n.) صيريق suruq; (آياقلىق) (ayaqluq); (v.a.) (fig.) يوكسلتمەك yūxeltmek.

Stimulus, stim'ū-lus, (n.) منه mū-nebbih; (fig.) تشويق teshvîq; — **Stim'ulant**, (n. و a.) منه mūnebbih;

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STI-STO] (انكلیزجه گمانك تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(*fig.*) تشویق teshvîq; — **Stim'ulate**, (-'û-lat) (*v.a.*) تحریک tahrik et.; — **Stimulā'tion**, (-'shun) (*n.*) تحریک tahrik; ایقاز iqaz; — **Stimulator**, (-'û-lāt-ur) (*n.*) مشوق mûshevviq; — **Stim'uli**, (-'û-li) (*n.pl.*) منهل mûnebbih-ler; (*fig.*) تشویقات teshvîqât.

Sting, sting, (*v.a.*) صوق soqmaq; (*pain*) یاقق janunu yaqmaq; (*v.n.*) ایکنه iy-ne; (*thrust*) صوقه soqma; یاره yara; — **Stinger**, (sting'ér) (*n.*) صوقار آخی ضربه (-hayvan); (*fig.*) آخی ضربه aju darbe.

Stingy, stin'ji, (*n.*) خسیس hasis; — **Stingily**, (stin'ji-li) (*ad.*) خسیسانه basîsâne; — **Stinginess**, (stin'ji-nes) (*n.*) خسیسلک hasislik; ایکنه tamâ.

Stink, stink, (*v.n.*) قوق (فنا) (fenâ-) qoqmaq; تعفن te-affün et.; (*n.*) قوقو qoqou; تعفن te-affün; — **Stink'ard**, (*n.* و *a.*) پیس pis; قوقار qo-qar, (*fig.*) قوقش qoqmoush; — **Stink'ingly**, (-'ing-li) پیس قوقو ایله pis qoqouyla; قوقار قوقار qoqaraq.

Stint, stint, (*n.*) حد hadd; نسبت nisbet; (allotment) حصه hisse; تعیین tayun; (*v.a.*) تحدید tahdid et.; (azaltmaq) کسکم kesmek; (idâre) اداره ا.; — **Stint'ed**, (*a.*) قحط qut; محدود mahdûd.

Stipend, sti'pend, (*n.*) معاش ma-âsh; tahsîsât; — **Stipendiary**, (sti-pend'i-ar-i) (*a.*) معاشی ma-âshlu, (*n.*) اجیر ejir; مأمور me'mûr.

Stipple, stip'l, (*v.a.*) نقطه لاق noq-talamaq; دلك delmek.

Stipulate, stip'û-lât, (*v.n.*) قاراشدیرمق qarashdurmaq; عقد aqd et.; (*a.*) (bot.) مهذب müheddeb; — **Stip'ulated**, (-'û-lât-ed) مشروط meshrûut; — **Stipulā'tion**, (-'shun) (*n.*) شرط shart; احکام ahkâm; مواد mevâdd.

Stipule, stip'ûl, (*n.*) (bot.) محک memejik; (tomrouq) (lit.) هذب hedebe.

Stir, stér, (*v.a.*) قاراشدیرمق qarashdurmaq; (*up*) (*fig.*) تحریک tahrik et.; (rouse) قالدیرمق qaldurmaq; (*v.n.*) قیقیدلایمق qumuldanmaq; قالقیق qalqmaq; — **about**, (*a.*) قعال fa'âl;

یولاف qoshar; (*n.*) (porridge) یولاف youlaf lapasu; (kesh-kek) (kesh-kek), — **Stirrer**, (stir'ér) (*n.*) قاراشدیران mûshevviq; — **Stirring**, (stir'ing) (*a.*) محرک mouharrik; (busy) فعال fa'âl; متشت mûteshebbis; (emo-tions) غایت gâyet müheyyij.

Stirrup, stir'up, (*n.*) اوزنگی üzengi; مارسه ب (lîr) rikyâb; (mar) مارسه ب marsepet keusteyi; — **cup**, (*n.*) وداغ قدی vedâ' qadehi; — **iron**, (-i'urn) (*n.*) اوردنگی üzengi; — **leather**, (-leth'ér) (*n.*) اوزنگی قایشی üzengi qayushu.

Stitch, stich, (*n.*) دیکیش dikish; (loop) ایلک ilmek; گور genz; (pain) آغری dalak shishmesi; — **back** — (*n.*) ایکنه ardu; cross — قرووازه qrouvaze

Stive, stiv, (*v.a.*) بوغق bômaq; (*fig.*) باسدیرمق basdurmaq.

Stock, stok, (*n.*) کوتوک kütük; geuvde, (stupid) احمق alhmaq; (odoun) (odoun); (gun's) قونداق qoun-da; (anchor) چیپو chîpo; (handle) sap; (progenitor) جد jedd; نسب neseb; (cattle) حیوانات hayvânât; (flower) شنبوی shabboy; (store) استوق مال stoq; موجود مال mevjôud mal; (fund) سرمایه sermâye; (pl. و fin.) اسهام es-hâm; tahvilât, (soup) ات صوی et souyou; (طاقه) houlâsa; (cravat) بویون boyoun bâ; (pl.) ناغی (taqma-) tomrouq; (mar.) (punishment) طومروق tomrouq; قزاق quzaq; (fin.) اسهام es-hâm; سندات senedât; (*a.*) (com.) ستوق stoq; (dâ-imâ-) mevjôud; (v.a.) ادغار idhâr et.; (zo) حیوان ورمک hayvan ver-mek; (*fig.*) تدارک tedârik et.; **to take** — موجود دفتری یایمق mevjôud defteri yapmaq; (in) (e) ishtirâk et.; (*fig.*) اینانماق — **brôker**, (*n.*) بورس دلالی borsa tellalu; — **exchange**, (-eks-chânj') (*n.*) بورس es-hâm bor-sasu; — **fish**, (*n.*) مورینا (balugh); — **'holder**, (*n.*) حصه دار hissedâr; — **in** —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[STO-STR] (انگلیزجه کلماتک تلغی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē; hēr; in; mine;

tevqif; (*suffing*) طقماه tuqama. (*fin*)
تعلیل تادیات tâ'tilî te'diyyât; (*deduc-*
tion) تەققفآت tevqifât; — **Stopper**,
(stop'er) (*n.*) طبا tapa; (*mar*) بوصا
bosa; (*v.a.*) طقماق tuqamaq; قانامق
qapamaq; — **Stoopping**, (stop'ing)
(*n.*) (*dentistry*) آلجی alchu; (پلومبات)
(plombâj).
Stapple, stop'1, (*n.*) طبا tapa; طقچ
tuqach.
Storax, stō'raks, (*n.*) بخور bohour;
قارە گونلک qara gūnlūk.
Store, stōr, (*n.*) چوقلق choqlouq; دپو
depo; آنبار anbar, (*pl*) لوادم levâ-
zum; اقمارا qoumanya; (*v.a.*) ادخارا.
idhâr et; آساره قوتق depo et.; آنبارا
anbara qomaq; — **keeper**, (kēp'er)
(*n.*) دپو مأموری anbarju; دپو مأمور
depo me'mûrou; ساتیلما مال satul-
maz mal; — **room**, (*n.*) دپو depo;
(*ship's*) پورتوچ portouj; — **ship**,
(*n.*) لوازم گمسی levâzum gemisi; —
Storage, (stō'r'āi) (*n.*) دپو به وضع
depo vazû; ادخارا idhâr; (*fin.*)
دپو اجرتی depo üjreti.
Stork, stork, (*n.*) لیلک leylek; — 's
bill, (*n.*) (*bot*) ساردونی (چیچی) sar-
dounye (-chicheyi)
Storm, storm, (*n.*) فیرطنه furtuna;
(*fig.*) هوم galeyân; (*mil*) هوم hū-
jōum; ضبط zabt; (*v.a.*) هوم hūjōum
et.; (*v.n.*) فیرطنه یاقق furtuna yapmaq;
— **bird**, (-bērd) (*n.*) فیرطنه مارطیسی
furtuna martusu; — **door**, (-dōr)
(*n.*) چاکان dush gapu; (*jāmekyan*)
(*jāmekyan*); — **signal**, (*n.*) فیرطنه
furtuna ishâreti; — **Storm-**
iness, (*n.*) (*fig.*) ولوله velvele; شدت
shiddet; — **Storm'y**, (o') (*a.*)
کوروتلولی furtunalu; (*fig.*) فورطنه
gürültülü; ولوله velveleli.
Story, stō'ri, (*n.*) حکایه hikyâye;
(*fiction*) ماسال masal; (lie) یالان ya-
lan; (*v.a.*) حکایه hikyâye et.;
تاریخی tâ'rîf et.; (*paint*) تاریخی
târîhi tablolarla tez-yîn et.; — **teller**, (*n.*)
حکایه چی hikâyêji; ناقل nâqil;
ماسالچی masalju; — **Storied**, (stō'rid) (*a.*)
(*lit.*) منقول menqûl; (*interested*)
مرآق merâqlu; علاقه دار alâqadar;
(*adorned*) تابلولره مزین tablolarla mü-
zeyyen.

Story, Storey, stō'ri, (*n.*) (floor) قات
qat; — **Storied**, (stō'rid) (*a.*) قاتی
qatlu; ... قات.. qat; «four» — «درت»
قاتی «deurt» qatlu.
Stout, stowt, (*a.*) صاغلام sâlam; قوتلی
qouvvetli; (*fig.*) متین metîn; (*cor-*
pulent) شیشان shishman; (*lit.*) ملحم
mülâhham; (*n.*) ستاوت stâvt; سیاه
siyah bira; — **ly**, (*ad.*) قوتله
qouvvetle; (*fig.*) متانتله metânetle;
— **ness**, (*n.*) قوت qouvvet; متانت
metânet; — **hearted**, (-hârt'ed)
(*n.*) (*a.*) جسور yürekli; یورهکی jesdûr.
Stove, stōv, (*n.*) صوبا soba; (*cook-*
ing) فرون furoun; اوجاق ojaq; (*v.a.*)
ایستیق usutmaq; — **pipe**, (-pip)
(*n.*) صوبا بوروسی soba borousou.
Stow, stō, (*v.a.*) یرلشدیرمه yerlesh-
dirme; ایستیف istif et; (*fig.*)
صاقلامق saqlamaq; — **Stowage**,
(stō'āi) (*n.*) (act) یرلشدیرمه yerlesh-
dirme; ایستیف istif; (*room*) آنبار
anbar; ایستیف محلی istif mahalli;
(*money*) ایستیف اجرتی istif üjreti; —
Stowaway, (stō'a-wā) (*n.*) بیلتسز
biletsiz yoljou; — **Stower**,
(stō'ér) (*n.*) آنبارچی anbarju; ایستیفچی
istifçi
Strabismus, strā-bis'mus, (*n.*) شاشلیق
shashluq.
Straddle, strad'l, (*v n*) آپشماق apush-
maq; (*fig.*) ایک طرفی اداره ا. iki tara-
fu idâre et.; (*n.*) آپشما apushma;
(*fig.*) اداره اداره idâre-i maslahat;
(*fin.*) حق خیاری opsiyon; آپشماق
apu-shuq; آپشماق طوررق apu-
shuq dourmaq; (*ad.*) آپشماق apushuq.
Straggle, strag'l, (*v.a.*) (سورودن)
(sürüden-) آیرلماق ayrulmaq; (*fig.*)
طاغیقق ol; âvâre ol; (*dispersed*)
dânuq ol.; — **Straggler**, (strag'
lēr) (*n.*) آواره âvâre; (*zo.*) باشی بوش
bashu bosh hayvan; — **Straggling**, (strag'ling)
(*a.*) طاغیقق dânuq; شوراده بوراده shourada bou-
rada; آواره âvâre; — **money** توقیفات
tevqifât; کسینتی kesinti; قسطال یوم
qustal-yevm.
Straight, strât, (*a.*) طوغری dôrou;
(*lit.*) مستقیم müstaqim; (*fig.*) ناموسکارانه
nâmouskyârâne; (*genuine*) خالص
hâlis; (*ad.*) طوغری dos-dôrou;
(*completely*) تماماً tamâmen; (*imme-*

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [STR-STR]

diately) هان hemen, — *ly*, (*ad.*)
آچيقه dos-dōrou; (*fig.*) آچيقه
achuqja; — *'forward*, (*a*) آچيق
achuq; صريح sarih; (*fig.*) ناموسكارانه
nâmouskyârâne; آچيقه achuqja;
— *Straighten*, (*strât'n*) (*v.a.*)
طوغريلتق dōroultmaq.
Strain, strān, (*n.*) دور zor; (*fig.*)
غيرت gayret; (*sci.*) گيرلته gerilme;
(*lit.*) انجرام injirār; (*impury*)
انجينمه injinme; (*mus.*) سس ses; پرده
perde; (*mood*) طور tavr; حال hâl;
(*writing*) طرز افاده tarzı ifâde;
(*race*) جنس jins; عرق urq; (*fig.*)
حبيلت jibillet; (*v.a.*) كرمك germek,
(*fig.*) صيقق zorlamaq; (*press*)
suqmaq; (*injure*) انجيتمك injitmek;
(*filter*) سورمك süzmek; فيلتره
et.; (*v.n.*) چوق غيرت choq gayret
et.; — **Strainer**, (*strān'ér*) (*n.*)
فيلتره süzgeç; — **Straining**, (*strān'ing*)
(*n.*) سورمه süzme; (*fig.*) غيرت gay-
ret; زورلامه zorlama.
Strait, strāt, (*a.*) دار dar; صيق qu;
(*fig.*) مشكل müşkül; (*n.*) بوغاز bo-
ghaz; بوغازلر gechid; (*pl.*)
boghazlar; (*fig.*) صيقق suquntu,
مشكل müşkül; (*pl.*) مشكلات müş-
külât; — *ly*, (*ad.*) دار صورتده
dar sôuretdé; (*fig.*) صيقچه suquja; —
ness, (*n.*) دارلق darluq; (*fig.*)
صيقق suquluq; (*lit.*) ضيق ziq; (*rel.*)
مشكلات müşkülât; — *'waistcoat*, (*-wäst'-*
köt) (*n.*) دلي كوملكي deli geumleyi;
— *s Commission*, (*n.*) بوغازلر قوميسيوني
boghazlar qomisiyonu; — *Strait-*
en, (*strāt'n*) (*v.a.*) دارالتق daralt-
maq; صيقق suqmaq
Strand, strand, (*n.*) قومصال qoumsal;
قوي quyu; (*v.a.*) قارده اوطورتق qaraya
otourtmaq; (*v.n.*) قارده كيتمه qara-
ya gitmek; اوطورمق otourmaq; (*fig.*)
اقيم qaqim; — **Strand'ed**,
(*a.*) اوطورمق otourmoush; (*fig.*)
چارهسز châresiz.
Strand, strand, (*n.*) (rope) قول qol;
(*v.a.*) (break) قوبارمق qoparmaq;
(*unite*) (خلات) (halat-) eurmek;
— **Strand'ed**, (*a.*) قولل qollou.
Strange, strānj, (*a.*) (*fig.*) غريب ga-
rib; عجب ajib; (*inf*) عجب ajâyib!;
— *ly*, (*ad.*) غريب صورتده garib sôu-

retde; — *ness*, (*n.*) غرابت garâbet;
— **Stranger**, (*strānj'ér*) (*n.*) يابانجي
yabanju; اجني ejnebi.
Strangle, strang'gl, (*v.a.*) بوغق bô-
maq; (*lit.*) اختناق ihnâq et. (*fig.*)
باصدريمق basdurmaq; (*n. pl.*) (*med.*)
خناق hounnâq; صاقاغي saqâgh; —
Strangulated, (*strang'gū-lāt-ed*)
(*a.*) بوغولمق boghoulmoush; بوغولاش
bükülmüş; — **Strangulation**,
(*stran-gū-lā'shun*) (*n.*) بوغوله bo-
ghoulma; (*lit.*) اختناق ihtinâq; بوقوله
bükülme
Strangury, strang'gū-ri, (*n.*) ادرار
idrâr zorlôu.
Strap, strap, (*n.*) شريد sherid; (*leather*)
قوشاق qoushaq; (*non*) قايش qayush;
كند kened; (*epaulet*) اسپالت ispalet;
(*v.a.*) (قايشله) باغلامق baylaş-
lamaq; صيققشدرمق suqushdurmaq;
(*beat*) دومك devmek; (*razor*)
قايش qayush; — **Strap-**
per, (*strap'ér*) (*n.*) قايشچي qayush-
ju; (*fig.*) ديو dev; — **Strapping**,
(*strap'ing*) (*n.*) (pl.) قايشلر qayush-
lar; (*fig.*) طياق dayaq; (*a.*)
طولون dolgoun; انداملى endamlı.
Stratagem, strat'a-jem, (*n.*) خدعه
houd-ayi harb; (*fig.*) اويون oyoun;
مانوره manevre; — **Strateg'ic**, (*-tej'-*
ik) (*a.*) سوق الجيشي sevuquljeysht;
— *'points* «noqâtu» sevuqul-
jeysht; — **Strateg'ically**,
(*-tej'ik-al-i*) (*ad.*) سوق الجيش اعتباريله
sevuqul-jeysht i'tibârele; — **Strat'-**
egist, (*-e-jist*) (*n.*) سوق الجيش متخصصى
sevuqul-jeysht mütahassusu; مانوره
manevreji; — **Strat'egy**, (*-e-ji*)
(*n.*) سوق الجيش sevuqul-jeysht; (*fig.*)
مانوره manevre.
Stratify, strat'i-fi, (*v.a.*) (*lit.*) طبقات
tabaqât teshkil et.; —
Stratificâ'tion, (*-fi-kâ'shun*) (*n.*)
طبقات tabaqât teshkili
Stratum, strā'tum, (*n.*) طبقه tabaqa;
(*bed*) ياتاق yataq; — **Strā'ta**, (*n.pl.*)
طبقات tabaqât; — **Strat'iform**, (*a.*)
طبقات tabaqât hâlinde; — **Strat-**
igraphy, (*-ra-fi*) (*n.*) (*lit.*) توصيف
tavsifi tabaqât
Stratus, strā'tus, (*n.*) (الجب) بولوط
alchaq-; بولوتى geje

ouly; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[STR-STR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

bouloutou; (*lit.*) سحاب عارضی selîabu âruzî.
Straw, straw, (*n.*) سامان saman; (*fig.*) هیچ hich; — bed, (*n.*) اوت ot minder; — berry, (-bêr'i) (*n.*) چیلک ehilek; — berry root (*n.*) چیلک فیدەسی chilek fidesi; — berry leaf یاپراغی چیلک chilek yaprâ; (*pl*) دوقەلق doqaluq; — colour, (kul'ur) (*n. & a*) سامان رنگی saman rengi; — house, (-hows) (*n.*) سامانلق samanluq; — hat, (*n.*) حەسر شاپقە hasur shapqa; — **Straw'y**, (-'i) (*a*) .. سامان saman..; (*like*) سامان saman gibi
Stray, strā, (*a*) آواره âvâre; (*fig.*) نصادفی tesadüfi; سرسری serseri, (*n.*) ناشی بوش حیوان (zo) âvârelik bashu hosh hayvan; (*v.n*) (zo) sürüden ayrulmaq, (*fig.*) ساپماق sapmaq; — آواره avâre ol; — **Strayer**, (strā'er) (*n.*) آواره âvâre; سرسری serseri.
Streak, strēk, (*n*) چیزگی chizgi; (*mar.*) قوشاق qoushaq; (*min*) طمار damar; (*fig.*) علامت alâmet; اثر eser; (*v.a.*) نشان nişan et.; — **Streaky**, (strēk'i) (*a*) چیزگی chizgili; (*fig.*) غیر منتظم gayru mountazam.
Stream, strēm, (*n.*) چای chay; ایرمق urmaq; (*current*) جریان jereyân; سيل sel; (*fig*) سوری sürü; آقین aquin; (*tendency*) آق meyl; (*v.n*) آق aqumaq; — جریان jereyân et.; (*rays*) اوراتقی intishâr et.; (*stretch*) امتداد imtidâd et.; — **Streamer**, (strēm'er) (*n.*) سانجاق sanjaq; (*lit.*) عالم âlem; لای livâ; (*ray*) شاع shou-â', (*pl*) فجر fejr; — **Streamlet**, (strēm'let) (*n.*) دره dere; — **Streamy**, (strēm'i) (*a*) آقان aqan; (*abounding*) ایرمق urmaqlu.
Street, strēt, (*n.*) سوقاق soqaq; (*lit.*) یورسہ (pl) brokers) طریق tariq; borsa simsarlaru; — 'door, (-dör) (*n.*) سوقاق قابوسی soqaq qapusu; — 'sweeper, (-swēp'ër) (*n*) سوپروتوخی süprüntüjü; — 'walker, (-wowk'ër) (*n.*) فاحشہ fâhishe. (*fem*) سورتوک sürtük;
Strength, strength, (*n.*) قوت qouv-

vet; قوت metânet; (*fig*) قوت qoudret, proof — (*lit.*) قوت اقناعیہ qouvveyi ignâ-uyye; on the — of موجبہ (e-) îtimâden; — **Strengthen**, (strenght'n) (*v.a.*) تقویہ taqviye et.; (*v.n*) قوتلنمک qouvvetlenmek.
Strenuous, stren'ū-us, (*a*) یورولماز yoroulmaz; غیور gayyôur; — **ly**, (*ad.*) غیورانه gayyôurâne; — **ness**, (*n.*) غیوریت gayret
Stress, stres, (*n*) قوت qouvvet; شدت shiddet; (*fig.*) ابرام ibrâm; اهمیت usrâr, (*importance*) ehemmiyyet; تحمل tehâm-mül; قوت qouvvet; نصیبیق tazyîq; under the — (*fig.*) نصیبیقہ (in-) tazyîqile; ..mejbûriyye-tile, to lay — upon غیوریت و برمک (e-) ehemmiyyet vermek; (ده) (de-) usrâr et..
Stretch, stretch, (*v.a.*) کرمک germek; اوراتقی ouzatmaq; یایق yaymaq; توسیع sermek; (*expand*) (*lit.*) تەمید et.; (*tevsî*) et.; مبالغه moubâlaga et.; (*exaggerate*) اوزامق ouzamaq; (*n.*) (act) کرمه germe; چکش çekish; غیوریت gayret; (*effort*) شمول (lit.) vüs-at; وسعت (had-) gâye; (*mar*) وولطه volta; bir چکشده at a — devr; — **Stretch'ër**, (*n.*) متمادی mütemâdiyen; — **Stretch'ing**, (*n.*) چرچیوه cherchive; (*sport*) قالب qalub; سیدیه sedye; (*carriage*) لاستیک lastik; یارم اوطوراق yarum otouraq; — **Stretch'ing frame**, (*n.*) قاسناق qasnaq, کرفک gergef.
Strew, strō, (*v.a.*) یایق yaymaq; سرپک serpek.
Stricken, strik'n, (*a*) وورولش vou-roulmush; چالینمش chalunmush; — in years اختیار ihtiyâr; پک yashlu.
Strict, strikt, (*a*) صیقı suqu; (*severe*) شدتی shiddetli; قاطی qat-i; (*evact*) تام tam; صحیح sahih; — **ly**, (*ad.*) قطعاً qat-uyyen; شدتله shiddetle; شدت tamâmen; — **ness**, (*n.*) شدت shiddet; قطعیت qat-uyyet; صحت suhhat; — **Stricture**, (strik'tür)

(For Turkish pronunc.) past; lârgе; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چپو؛ ch چ؛ sh ش؛ th ت؛ tđ؛ zh ج [STR-STR]

(n.) دارلق darluq ; صیغشمه suqush-
ma ; طیغانه tuqanma, (fig مق lit)
تنقید tenq'îd ; تقبیح taqbîh.

Stride, strîd, (n.) آچیق آدیم achuq
adum, (v n) آچیق آدیله یورومک achuq
adumla yürümek ; (v a) اتلاق
atlamak.

Strident, strî'dent, (a) کسکین keskin ;
غیجیردار gujurdar

Strife, strîf, (n.) چاریشمه charpush-
ma ; رقابت münâzâ, (rivalry)
reqâbet ; مسابقه müsâbaqa . to be
at a — with (له) مجادله ا. (le-) mü-
jâdele et ; (له) چاریشمق ; (le-) char-
pushmaq

Strike, strik, (n.) غرهو grev ; (lit.)
تعطیل اشغال tâ'tîli eshgâl ; (measure)
سیلمه silme ; طولوسی dolouson ; (v a.)
vourmaq ; چاربتق ; چارپماق : چارپماق
darb et ; (v n) کسمک kes-
mek ; (clock) چالماق chalmaq ; (sail)
mayna مایا ا. indirmek ; (surprise)
hayreti حیرتی موجب او. mōujib
et. ; (affect) تأثیر te'sîr et ;
(match) چاقق yaq-
maq ; (agree) تصدیق tasdiq et. ;
— down کسمک kes-
mek ; — out devirmek ; — out
سیلمک chuqarmaq ; (erase)
silmek ; (v. n.) چارپماق chizmek ,
تعطیل اشغال grev yapmaq ;
اوطوردق (ship) otourmaq ;
تسلیم او. dibi boulmaq ;
(flag) آرییا ariya et ; (fig.)
تسلیم ol. ; (bot.) toutmaq ;
(-in) مداخله müdâhale el. ; — up
باشلامق bashlamaq ; — **Strik'er**, (n.)
غرهو grevji ; (pl.) تهدیدجی tehdidji ;
(hammer) طوقاق toqmaq ; (lever)
خدمتجی manevele ; (mar.)
hizmetji ; (qamarot) (قماروت) ; —
Strik'ing, (a.) (lit.) جالب jalibi
diqqat ; شایان shâyânü hayret ;
(impressive) مؤثر mü-essir ; — **Strik-**
ingly, (-ing-li) (ad.) جالب دقت
jalibi diqqat sôuretdé.

String, string, (n.) ایپ ip ;
سیجیم sijim ; (ribbon) غیطان gaytan ;
قوردون qordon ; (tendon) سیکیر sinir ;
طمار damar ; (bot.) تل tel ; (pl.)
الیاف elyâf ; (mus.) کیریش kirish ;
تل tel ; (file) دیزی dizi ; (fig.)
سوردو sürü ; (lit.)

سیله silsile ; (billards) صای sayu ;
(aim) مقصد maxad ; (v. a.) دیزمک diz-
mek ; دوناتماق donatmaq ; (mus)
کیریش kirish ; (tense) کرمک
germek ; (off) آیسلاقی ayuqlamaq ;
— **Stringed**, (stringd) (a.) تल्ली
telli ; کیریشلی kirishli ; — **Stringer**,
(string'er) (n.) (timber) کیریش kirish ;
(mar) باغ (آنا) (ana-) bâ. — **Stringy**,
(string'y) (a.) تल्ली telli ; (bot.)
سارلی sarlı ; (lit.) لیف lif

Stringent, strin'jent, (a) صیق suqu ;
(fig مق lit.) عاجل âjil ; مایم mübrem ;
— ly, (ad.) عاجل âjilen ; — **Strin-**
gency, (-jen-si) شدت shiddet ;
zarôuret ; (com) مضایقه mou-
zâyeqa ; (bouhrân) (بحران)

Strip, strip, (v. a.) صویق soymaq ;
(fig) mahrûm et. ; — off
qoparmaq ; چکمک chekmek ;
(v. n.) صویولماق soyoulmaq ; (dress)
soyounmaq ; (n.) شرید she-
rid.

Stripe, strîp, (n.) چیزگی chizgi ; یول
yol ; (blow) ضربه darbe ; (mark)
nishan نشان qamchu yeri ,
(fig.) اضطراب uzturâb, (v. a.)
chizmek ; (lash) قامچیلماق qamchu-
lamaq ; — **Striped**, (strip'd) (a.)
chizgili ; یوللی yollou ; —
cloth یوللی قماش yollou qoumash ;
چیزگیلی chizgili qoumash.

Stripling, strîp'ling, (n.) دلیقانی deli-
qanlu ; (lit.) شاب امره shâbu emred.

Strive, strîv, (v. a.) چالالماق chabala-
maq ; اوغراشمق ôurâshmaq ;
sâ'y et. ; — **Strivingly**, (striv'ing-
li) (ad.) اوغراشماق ôurasharaq ;
غیرتله gayretle.

Strobil, strob'îl, (n.) قوزه qoza ; چام
cham qozasu.

Stroke, strök, (n.) ضربه darbe ; (attack)
hamle ; (fig.) فلاکت felâket ;
(effort) غیرت gayret ; همت himmet ;
(act) فعل fi'l ; تأثیر te'sîr ; (pen's)
چکمک chekish ; خط hatt ; (mach)
stroq ; (mar) حمله hamla ;
(pers.) حملہ hamlaju ; (act)
چکمک chekish ; (caress) اوغشاما
oqshama ; (v. a.) نوازش nûvâzish ;
چکمک chekmek ; اوغشاما
oqshamaq ; سومک sevmek ; (fig.)
تسکین teskin et ;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join: though et.—etmek; ol.=olmaq;

[STR-STU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

— **Strokesman**, (strōks'man) (n.)
 حمله‌چی hamlaçı.
Stroll, strōl, (n.) گزینتی gezinti; تنزه
 tenezzüh; (v.n) طولاشما dolashmaq;
 gezmek; — **Stroller**, (strōl'-
 èr) (n.) آواره âvâre; — **Strolling**,
 (strōl'ing) (n.) طولاشما dolashma;
 (a.) سيار seyyâr; (fig.) آواره âvâre.
Strong, strong, (a.) قوتلی qouvvetli;
 (sôld) متین metin; صابلام sâlam; (fig.)
 قوتله shiddetli; — **ly**, (ad.) قوتله
 qouvvetle; شدتله shiddetle; (much)
 ziyâdesile; چوقو choq; —
 'hold, (n.) (mil.) موقع مستحکم mev-
 qî müstahkem; (lit.) تحصنکه tehas-
 soungyâh; (fig.) مرکز merkez; —
 room, (n.) قاصه (دايره‌سی) qasa (-dâ-
 ıresi); چلیک mahzen.
Strop, strop, (n.) صیان sapan;
 (leather) قاییش qayush; (v.a.) صیان
 قاییش sapan vourmaq; وورمق
 qayusha vourmaq; — **Stropping**,
 (strop'ing) (n.) قاییش وورمه qayusha
 vourma; بیلهمه bileme.
Strophe, strōf'e, (n.) بیت beyt; قطعه
 qut-a.
Structure, struk'tūr, (n.) یایی yapu;
 بنا binâ; (fig. مع lit.) تشکلات teshek-
 külat; بنیه būnye; — **Structural**,
 (struk'tūr-al) (a.) (lit.) بنیوی būn-
 yevî; تشکلی teshekküli.
Struggle, strug'l, (n.) مجادله müjâ-
 dele; (v.n) مجادله müjâdele et.;
 چابالاماq chabalamaq; the — for life
 (lit.) مجادله' حیات müjâdeleyi hayât.
Strum, strum, (v) چالماq chalmaq;
 یاطیردی paturdu et..
Struma, strōō'ma, (n.) (med.) صیراجه
 suraja
Strumpet, strum'pet, (n.) فاحشه fâ-
 hishe; (a.) قارارسز qarârsuz; قاسز
 vefâsuz.
Strut, strut, (n.) وقار veqâr; عظمت
 azamet; (arch) دیرسک dirsek; مقاص
 maqas; (v.n.) عظمتلی یورومک azametli
 yûrûmek.
Strychnine, strik'nin, (n.) ستریکنین
 strykinin.
Stub, stub, (n.) کوک keuk; (fin.)
 کوچان qochan; (v.a.) چیقارمق
 keukünü chuqarmaq; — **Stubby**,
 (stub'i) (a.) کوکلی keuklü; (fig.)
 قالین qalun.

Stubble, stub'l, (n.) کوکلر keukler;
 دیبلر dibler.
Stubborn, stub'orn, (a.) عنود anôud;
 (hardy) ایکیلmez; سرت sert;
 — **ly**, (ad.) عنودانه anôudâne; —
 ness, (n.) عناد inâd; ثبات sebât.
Stucco, stuk'ō, (n.) آچی alchu; صیوا
 suva; (v.a.) صیوامق suvamaq
Stud, stud, (n.) (باشلی) (bashlu-)
 chivi; پین pin, (button) دویکه dūy-
 me; (pole) دیرک direk; (chain's)
 loqma; (v.a.) تزیین et. tezyin et.;
 ایشله‌مک ishlemek; — **bolt**, (n.)
 اسقرو isqrou juvata; — **horse**,
 (-hōrs) (n.) آغیر aygur; — **work**,
 (n.) ستولی sūtōunlou douvar;
 (leather) چیلوی zureh; —
Studded, (stud'ed) (a.) مزین mü-
 zeyyen; (cham) لوقمالی loqmalu; —
Studding-sail, (stud'ing-sāl) (n.)
 جوندایلیکی jounda yelkeni
Stud, stud, (n.) (zo) آتلr atlar;
 حیوانلر hayvanlar; (place) حارا hâra.
Student, stū'dent, (n.) طلبه talebe;
 (fig.) تئبعله مشغول tettebbou'la mesh-
 gōul; قاره oquyan; اوقویان qârî.
Studio, stū'di-ō, (n.) آتئله atelye.
Studious, stū'di-us, (a.) چالیشغان
 chalushgan; غیور gayyōur; (deli-
 berate) دوشونلمش dūshūnūlmüş;
 (careful) اهتماملی ihtimâmlu; — **ly**,
 (ad.) چالیشدورق chalusharaq; اهتمامه
 ihtimâmla.
Study, stud'i, (n.) تتبع tettebbou;
 تحصیل moutâlâ; (learning) رسم resim;
 tahsîl; (art) تئود etūd; (mus.)
 چالیشمه puratik; (room) یازبخانه
 yazuhâne; (v.n) بورو büro; (v.n)
 تحصیل tahsîl et.; (examination)
 تتبع tettebbou' et.; — **Stud'ied**,
 (-'id) (a.) معلومانلی mâ'lōumâtlu;
 (deliberate) دوشونلمش dūshūnūlmüş;
 قصدی qasdî.
Stuff, stuf, (n.) (pl.) مواد mevâdd;
 (filling) ایچ iç; (fig.) اساس esâs;
 منسوجات qoumash; (lit.)
 mensōujât; (tallow) تروک باغی don
 yâ; (effects) اشیا eshyâ; (یبرتی)
 (purty); (nonsense) بوش laflar
 laflar; (sachma) صاحجه sachma; (v.a.)
 تولدیرمق doldourmaq; (press) طیقماq
 tuqmaq;

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; riug; machiue;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh ش, th ث; th ð; zh ژ [STU-STY]

— **Stuffing**, (stuf'ing) (n) ائچ ich; خرج harj, (mar) صالماسترا salmastura, — **box** ستافين بوقس stafin box
Stuffy, stuf'i, (a) صيقينتيل suquntu-lu; (head) سرسم sersem
Stultify, stul'ti-fi, (v.a.) چيلديرتماق chuldurtmaq.
Stum, stum, (n.) شيرا shura; (ivine) تاره شراب taze sharab.
Stumble, stum'bl, (v.n) آياغي چارپماق ayānu charpmaq; سندهلەمەك sendele-mek; (e-) . (ئە) تصادف ا. (u-pon) tesādūf et; (fig.) حطا hatā et; (n) اياق قايماسى ayaq qaymasu; (fig.) حطا hatā; falso; — **Stum-bling block**, (n.) مانە māni-a; حائل hā-il; (fig.) خطايە hatāya sebeb
Stump, stump, (n.) قوچان geuk; (v.a.) کسمەك kesmek; (st) qochan; (v.a.) وورماق vourmaq; (v.n) حنظل يورومەك hantal yūrümek; (speech) نطق سويلەمەك noutq seuylemek, — **orātor**, (n.) خلق خطيبي halq ha-tibi; (pol.) نامزد nāmzed; — **speech**, (n.) عادي نطق ādi noutq; (propaganda), — **Stump'y**, (-'i) (a.) بودور bodour; (fig.) کوکلی keuklü; bodour.
Stun, stun, (v.a.) سرسم sersem et. شاشيرتماق shashurtmaq; — **Stun-ning**, (stun'ing) (n.) حيرت hayret, (a.) شايان حيرت shāyānu hayret, شاشيرتيجي shashurtuju.
Stunt, stunt, (v.a.) مانع او. (بو يومەستە) māni' ol; (n.) مانع (beuyümesine-) māni' ol; (n.) بودور bodour; — **Stunt-ed**, (t'd) (a.) بودور bodour; جوجە jüje.
Stupefy, stū'pi-fi, (v.a.) سرسم sersem et. شاشيرتماق shashurtmaq; (sensi-bility) حسن ابطال hissiini iptāl et.; — **Stupefaction**, (stū-pi-fak'shun) (n.) شاشيغينلىق shash-gunluq.
Stupendous, stū-pen'dus, (a.) چوق choq; مېزول mebzöl; (amazing) شايان حيرت shāyānu hayret.
Stupid, stū'pid, (a.) سرسم sersem; عاقلسىز aqulsuz; (fig.) عېث abes; — **ly**, (ad.) سرسمجە sersemje; — **Stu-**

pidity, (stū-pid'i-ti) (n) سرسملىك sersemlik; حاققت hamâqat.
Stupor, stū'por, (n.) سرسملىك sersemlik; حسسىزلىك hissizlik.
Sturdy, stur'di, (a) قوتلى qouvvetti; عزمكار azimkyâr, — **Stur'dily**, (-'di-li) (ad.) قوتلى qouvvette; عزمكارانه azim-kyârâne, — **Stur'diness**, (n) قوت qouvvet; عزم metânet; — **Sturdy**, stur'di, (n.) (zo.) سرسملىك sersemlik; — **Stur'died**, (-'did) (a.) (zo) سرسم sersem.
Stupe, stūp, (n.) (med.) قومپرەسە komprese; ايضاق bez.
Stuprum, stū'prum, (n.) عرضە تجاوز uiza tejavuz; فعل شيع fi'li shenî.
Sturgeon, stur'jun, (n.) مرسين بالى mersin balugh.
Stutter, stul'ër, (v.n.) ككەلەمەك kekelemek; — **Stutterer**, (stul'ër-ër) (n.) ككەمەك kekeme; — **Stuttering**, (stul'ër-ing) (a.) ككەمە kekeme; (n.) ككەلەمە kekeleme.
Sty, sti, (n.) (zo.) طومور آخورى domouz ahuru; (fig.) مزبەل mezbele; (v.a.) آخوره قاباق ahura qapamaq; (fig.) طيقماق tuqmaq.
Sty, sti, (n.) (med.) آرهچى arpajuq.
Style, stil, (n.) طرر tarz; (lit.) اسلوب üslûb; (practice) اصول onsûl; (kind) نوع nevi', (title) عنوان oun-vân; ميل elqâb; (pin) دېمەك demek; (lit.) قلم qalem; (v.a.) دېمەك demek; (lit.) hutâb et.; old — روى (تارىخ) (târihi-) rôu-mî; (fig.) آلاتورقە alatourqa; new «Byzantine» alafuranga, «Byzantine» «بىزانس» tarzı; «bizans» üslûbou; to be styled, (sti'ld) (com) عنوانى ounvânunu tashumaq, — **Styler**, (sti'let) (n.) ميل mil; qama; — **Stylish**, (sti'lish) (a.) زاريف zarif, مۇكەللەف mükellef; — **Sty-list**, (sti'list) (n.) (lit.) ادیب edib; صاحب اسلوب sâhibi üslûb.
Stylography, stil-og'ra-fi, (n) ستيلوغرافى stilografi; — **Stylograph**, (stil'og-raf) (n.) مۇرەككەبلى قلم mürekkebli qalem.
Styptic, stip'tik, (a.) (med.) قابىز qâbuz; (bleeding) قانلى طوردورجى dourdouroujcu.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=elmek; ol=olmaq

[SUA-SUB] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Suasion, svā'zhun, (n) اقناع iqnâ';
— **Suā'sive**, (a) (lit.) اقناعی iqnâ-i

Suave, swāv, or swāv, (a) طاطلی tatlu, ملایم mülayim; — **Suavity**, (swāv'i-ti) (n) ملایمت tatluluq; ملایمت mülayemet

Sub, sub, (n) پی; avans آوانس; pey, (prep) ... تحت tahtel, (pers) ثانی tānī, «con-tractor» (n), «متعهد» müte-ah-hidi' sâni, «تالی» tāli müte-ahhid; — «committee», (n) تالی tāli «terranean», (-te-rā'nē-an) (a) تحت الارض tah-tel-«arz».

Subagent, sub-āj'ent, (n) نالی آجنته tāli ajente

Subaltern, sub'al-tern, (n) (a) مع a.) مادون mādoun; کورچوک küchük; (log) فرع ferī'; (pl.) فروع fūrōu'; — **Subaltēr'nant**, (a) عومی oumōumī; (n) کل küll; — **Subaltēr'nate**, (-nāt) (lit.) (lit.) فرعی fer-i; (turn) متناوب mütenâvib; (n) جزؤ jüz

Subaudition, sub-aw-dish'un, (n) معنای منسی mânâyi zumnī; (fig.) (تحتتده هو) (tahtunda hüve).

Subdivide, sub-di-vid', (v.a.) تکرار tek-rar ayurmaq; — **Subdivi-sion**, (-vi'zhun) (a) (lit.) تالی اقسام tāli axâm; شعبه shōu'be.

Subdue, sub-dū', (v.a.) مغلوب mäg-lōub et.; (lit.) تشکیل tenkil et.; (submissive) اطاعتته کتیرمک itâ-ate ge-tirmek; (lit.) (lit.) منقاد münqâd et.; (soften) تخفیف tahfif et.; — **Subdued**, (-dū'd) (a) مطیع moutī'; (lit.) منقاد münqâd; — **Subdu'er**, (-dū'ër) (n) غالب gâlib; تشکیل tenkil eden; اطاعتته کتیرن itâ-ate getiren.

Suberic, sū-bēr'ik, (a) مانظار man-tar..; (lit.) فانی fel-i-nî.

Subgenus, sub-jē'nus, (n) قسم qusm; فصیل fasile.

Subjacent, sub-jā'sent, (a.) آلتده altunda; (lit.) تحتاتی tahtâni.

Subject, sub'jekt, (a.) تابع tâbi'; (exposed) معروض mâ'rōuz; (condition-al) مشروط meshrōut; (n.) تابع tâbi'; (pl) تبعه tebe-a; (performed) معمول mef-ōul; (fig.) هدف hedef; (object)

(lit.) موضوع mevzōu'; خصوص hou-sous: (dissection) جسد jesed; (hyp-notism) مه دیوم mediūm; (gram.) مبتدا mübtedâ; (phil) مسند الیه mesnedi ileyh; (v.a.) تابع طونقی tâbi' tout-maq; — **matter**, (-mat'er) (n) (lit.) موضوع mevzōu'; سدد saded; **the** — of discussion مسئله mes-ele; بحث bahs; (lit.) موضوع مودع mevzōu-u müzâ-kere; — **Subjec'tion**, (-jek'shun) (n) اقیاد tâbi-uyyet; (lit.) اقیاد inqiyâd; — **Subject'ive**, (-jekt'iv) (a) (lit.) انفسی enfüsî; شخصی shahsî; — **Subject'ively**, (-jekt'iv-li) (ad) کنددی infüsî sōuretdē; کندی kendi fikrine geure; — **Subjectiv'ity**, (-jekt-iv'i-ti) (n.) شخصی مطالعه enfüsiyyet; (lit.) shahsî moutâlâ.

Subjoin, sub-join', (v.a.) علاوه ilâve et.; الحاق ilhâq et..

Subjugate, sub'jōo-gât, (v.a.) ضبط zabt et.; (lit.) منقاد münqâd et.; — **Subjugation**, (sub-jōo-gâ'shun) (n.) ضبط zabt; استیلا istilâ; (lit.) تحکم tehakküm.

Subjunctive, sub-jungk'tiv, (a.) (lit.) ملحق mülhâq; تزییلی tezyilî; (gram) iltizâmî; (n.) صیغه الزامیه sî-gayi iltizâmiyye

Sublieutenant, sub-lef-ten'ant, (n.) (mar) ملازم mîlâzim (-sâni).

Sublimate, sub'lim-ât, (v.a.) تصفییه tasfiye et.; (lit.) تصعید tas-id et.; (n.) سوبلیمه süblime.

Sublime, sub-lim', (a.) عالی âlî; (lit.) افکار bülend; (n.) (pl. lit) معالی ma-âli; efkyârü âliye; (v.a.) (fig) یوکسلتمک yûxeltmek; (v.n) یوکسلکم yûx-elmek; — **ly**, (ad.) عالی درجهده âli derejede; (lit.) بلندانه bülendâne; — **Sublim'ity**, (-lim'i-ti) (n.) یوکسلکم yûxeklik; (lit.) علویت oulviyyet; (fig.) اصالت asâlet.

Sublunar, sub-lū'nar, (a.) (ast) تحت دنیزی tahtu qameri; (fig.) دنیوی dünyevî.

Submarine, sub-ma-i-rēn', (a.) تحت البحر tahtel-bahir; — **boat**, (-bōt) (n.) تحت البحر tahtel-bahir; — **mine**, (-mīn) (n.) ماین mâyn; طورپیل torpil.

mōte; foot; mōōn, shut, mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ذ, zh ژ [SUB-SUB]

Submerge, sub-mérj' (*v.a.*) غاطس baturmaq; *(lit.)* غاطس daldurmaq; *(lit.)* غاطس gats et; — **Submerged**, (-merjd') (*a.*) غاطس baturulmush; *(lit.)* غاطس magtōus, — **Submer-sion**, (-mer'shun) (*n.*) غاطس bat-ma; *(act)* غاطس gats; غاطس ba-turma

Submit, sub-mit', (*v.a.*) عرض arz et.; *(n.)* عرض havāle et; *(v.n.)* تسليمت كوترمك inqiyād et; — **Sub-mis'sion**, (-mish'un) (*n.*) تسليمت teslīmīyyet geustermek; — **Sub-mis'sion**, (-mish'un) (*n.*) تسليمت teslīmīyyet; *(resig-nation)* تواعص tevāzōu'; تمكين tem-kūn; — **Submis'sive**, (-mis'iv) (*a.*) مطيع mouti', حليم halīm; *(lit.)* موعص mūtevāzu'; — **Submis'sive-ly**, (-mis'iv-li) (*v.a.*) مطيعانه mouti-āne; *(n.)* تواعص inqiyādla; تواعص tevāzōu'la.

Subocular, sub-ok'ū-lar, (*a.*) كورك geuzūn altundaki; *(lit.)* تحت العين talitel-ayn.

Subordinate, sub-or'di-nāt, (*a.*) مادون madōun; تابع tābi'; *(series)* متسلسل mūteselsil; *(v.a.)* تابع tābi' et; — *ly*, (*ad*) تابع اولهرق tābi' olaraq; معيتده ma-uyyetde. *(lit.)* تسلسل teselsülen; — **Subor-dinā'tion**, (-'shun) (*n.*) تبعيت te-ha-uyyet; *(rank)* مادوناق mādōun-louq; *(order)* مراتب silsileyi merātīb.

Suborn, sub-orn', (*v.a.*) قاتديرق qan-durmaq; افساد ifsād et.; — **Sub-ornā'tion**, (-'shun) (*n.*) افساد ifsād; رشوت rūshvet.

Subreption, sub - rep'shun, (*n.*) اغفال menfāt-perestlik; اغفال igfāl.

Subscribe, sub-skrīb', (*v.a.*) امضا imzā et.; — *te-ahhūd* et.; تصديق qabōul et.; — *tasdiq* et.; *(v.n.)* يازليق yazulmaq; — **Subscriber**, (sub-skrīb'er) (*n.*) آبونه abone; *(signatory)* امضا صاحبي imzā sāhibi; — **Subscript**, (sub'skript) (*a.*) امضا imzā edilmish; — **Sub-scription**, (sub-skrip'shun) (*n.*) امضا imzā; قيد qayd; آبونان abo-

numan; *(sum)* مبلغ meblāg; *(pl)* مبالغ meblāg; *(charity)* اعانه i-āne; آبونه teberri-āt; *price of* — آبونه abone bedeli.

Subsequent, sub'sē-kwent, (*a.*) صوكره sōra; *(lit.)* متعاقب mūte-āqīb; — *ly*, (*ad*) بالآخره sōradan; *(lit.)* متعاقباً mūte-āqiben.

Subservient, sub-ser'vi-ent, (*a.*) خادم hā-dim; *(ishē)* يارار nāfir'; *(submissive)* مطيع mouti', *(lit.)* متقاد mūnqād

Subside, sub-sid', (*v.n.*) ديه چوكرك dibe cheukmek; *(fig.)* اينك inmek; حفيمله مك hafiflemek; — **Subsiden-ce**, (sub-si'dens) (*n.*) چوكره cheuk-me; اينه inme.

Subsidy, sub'si-di, (*n.*) معاونت mou-āvenet; *(sum)* تخصيصات tahsisāt; — **Subsid'iary**, (-'i-a-ri) (*a.*) *(lit.)* معاونت قيبندن fer-i; ياردعجي yad-dumju, *(n.pl)* (mil) عساكر معاونه asākiri mou-āvine; — **Sub'sidize**, (-'sid-iz) (*v.a.*) معاونت mou-āvenet et; — **Sub'sidized**, (-'sid-izd) (*a.*) تخصيصات tahsisātlu.

Subsist, sub-sist', (*v.n.*) موجود mevjōud ol.; واقع vāqī' ol.; *(remain)* قالمق qalmaq; دوام de-vām et.; *(live)* كچينمك gechinmek; — **Subsist'ence**, (-'ens) (*n.*) وجود vūjōud; *(liveli-hood)* كچينمه gechinme; معيشه ma-ishet; — **Subsist'ent**, (*a.*) موجود mevjōud; واقع vāqī'

Subsoil, sub'soil, (*n.*) زمين zemin; كسه kesme

Substance, sub'stans, (*n.*) جوهر jev-her; *(essence)* اصل asl; اساس esās; *(matter)* ماده madde; جسم jism; *(property)* مال mal; نوت servet; *(force)* قوت quovvet; متانت metā-net; *(rel. مع lit.)* الوهيت ūlōhiyyet.

Substantial, sub-stan'shal, (*a.*) جوهرى jevherli; اساسى esāsli; *(phil.)* جوهرى jevheri; *(material)* مادى maddi; *(strong)* قوتلى quovvetli; *(rich)* زينكين zengin; *(considerable)* چوچقه choqja; بول bol; *(suitable)* موافق mouvāfuq; *(real)*

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et. = etmek; ol. = olmaq.

[SUB-SUC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

حقیق haqîqî; (pl.) اساسات esâsât; — **ly**, (ad.) اساسی esâslu sôur-etde; حقیقه haqqîle; — **Substantiality**, (sub-stan-shal'i-ti) (n.) مادیت maddiyyet; قوت qouvvet; متانت metânet; (reality) حقیقت haqiqat; اساس esâs; — **Substantiate**, (sub-stan'shi-ât) (v.a.) مادیت ویرمک maddiyyet vermek; تحقق ایشدیرمک tehaqqouyet etdirmek; (prove) اثبات isbât et. (lit.) تأیید te'yîd et.; — **Substantive**, (-stan-tiv) (a) حقیق haqîqî; اساسی esâslu; (independant) مستقل müstaqil; (n.) اسم ism; — **Substantively**, (-stan-tiv-li) (ad.) حقیق اسم ism olaraq.

Substitute, sub'sti-tût, (v.a.) یرینه یرینه iqâme yerine qomaq; (n) قویق tevkiil et.; (pers.) قویق tevkiil et.; (pers) وکیل ve-kîl, (maquâmuna qâ-im; — **Substitûtion**, (-'shun) (n.) (act) اقامه iqame; توکیل tevkiil; (sci) (mou-âdilile-) tebdil

Substratum, sub-strâ-tum, (n.) آلب alt tabaqa; زمین zemîn; (fig.) طبقه alt tabaqa; اساس esâs

Substructure, sub'struk-tûr, (n.) قسم تحتانی ashâ qusm; (lit.) قسم تحتانی qusmu tahtânî; (pl.) اقسام تحتانی axâmu tahtâniyye.

Subsultive, sub-sul'tiv, (a.) صیچرار suchrar; (lit.) احتلاقی ihtilâjî. — **Subsul'torily**, (-'to-ri-li) (ad.) صیچراره درق suchrayaraq; احتلاجه ihtilâjla

Subtangent, sub'tan-jent, (n) تحت taht tahtu mûmâs

Subtense, sub-tens', (n.) وتر veter.

Subterfuge, sub'tér-fûj, (n.) التحاكه ihtijâgyâh; قاچاق qachamaq; حيله hîle.

Subterranean, sub-te-râ'nē-an, (a.) ...yer altu... تحت الارض tahtel-arz.

Subtile, sub'til, (a) ینجه inje; (lit.) رقیق raqîq; (rare) لطیف latîf (piercing) نافذ nâfiz; کسکین keskin; (fig.) قورناز qournaz; ماهر mâhir; — **ly**, (ad.) رقیقانه raqîqâne; (fig.) قورنازجه qournazja; ماهرانه mâhirâne; — **Subtility**, (-'til-i-ti) (n.) ینجه لک injelik; (lit.) رقت rıqqat; (fig.)

قورنازلق qournazluq; دسیسه desise; ینجه لک (v.a.) injeltmek; (fig. و lit.) تعقیب ta'mîq et.; (قیق قورق یاردق) (qulu qurq yarmaq).

Subtle, sut'l, (a) (fig.) قورناز qournaz; جین فکری jin fikirli; شیطان sheytan; دساس (cunning) dessâs; (ingenious) ماهرانه mâhirâne; — **'witted**, (-wit'ed) (a) حاضر جواب hazur jevâb; (lit.) نکته دان nûkte-dân.

Subtract, sub-trakt', (v.a.) آتق almaq; طرح chuqarmaq; (math.) طرح tarh et.; — **Subtraction**, (-trak'-shun) (n.) تنزیل tenzil.

Subtrahend, sub'tra-hend, (n.) مطروح matrôuh.

Subtropical, sub-trop'ı-kal, (a) منطقة mountuqayi hârre ye ya-qun

Suburb, sub'urb, (n.) (pl) ملحقات mülhaqât; واروش juvâr, (mil) جوار varoush; — **Subur'ban**, (a.) جوار juvâr; جوارده کی juvârdaki; (n.) جوار حلقی juvâr halqu.

Subvention, sub-ven'shun, (n.) یاردم yardum; (سربوانسیون) (sübvansiyon); تخصیصات tahsisât.

Subversion, sub-vér'shun, (n) (act) تخریب tahrîb; اخلال ihlâl; (nün) mahv; (lit.) سقوط souqûut; — **Subversive**, (-vér'siv) (a.) یقیچی yuquju; (lit.) تخریبکار tahrîbkyâr; خلی mouhil

Subvert, sub-vért', (v.a.) آلت اوست alt-üst et.; یققی yuqmaq; اخلال ihlâl et.; — **Subvert'er**, (-vért'èr) (n.) یقان yuqan; (lit.) مای mâhî; تخریبکار tahrîbkyâr

Subway, sub'wâ, (n.) تونل tûnel; جیج gechid; (pipes) مجرا mejrâ.

Succeed, suk-sēd', (v.a.) تعقیب tâ-qib et.; ولی vely et.; (v. n.) یوریه ییچمک (replace) tevâlî et.; استخلاق yerine gechemek; (lit.) istihlâf et.; (success) موفق او. mou-vaffaq ol.; — **Succeeding**, (suk-sēd'ing) (a.) صورکه کی sôraki; (lit.) استخلاق müte-âqib; (n.) (lit.) تعاقب tevârûs.

Success, suk-ses', (n.) موفقیت mou-

vaffaqiyyet; non — موفقیتسزک mou-
vaffaqiyyetsizlik; to have — موفق او.
mouvaffaq ol., to wish — موفقیت
موفقیت mouvaffaqiyyet temennî et.
— **Successful**, (suk-ses'fōl) (a.)
موفقیتسزک mouvaffaqiyyetli مسمود mes-
ōud : — **Successfully**, (suk-ses'-
fōl-i) (ad.) موفقیتسزک mouvaffaqiyye-
vetle : — **Successless**, (suk-ses'les)
(a.) موفقیتسزک mouvaffaqiyyetsiz

Succession, suk-sesh'un. (n.) تعاقب
tâ'qib. (lit.) توالی tevâlî: (inheritance)
(lit.) توارث tevârûs; استیلاf istihlâf;
(series) سلسله silsile; صوره sura: (des-
cendants) ذریه zürriyyet; (heritage)
میراث mirâs: hy — ارثی irsî; ارثی ir-
sen: order of — صوره (ترتیب) sura
(-tertibî). (lit.) تسلسل teselsül: —
Successive, (suk-ses'iv) (a) (lit.)
متوالی mütevâli: متسلسل müteselsil:
متعاقب müte-âqib: — **Successively**,
(suk-ses'iv-li) (ad.) متوالی mütevâ-
liyen: متسلسل müteselsilen: —
Successor, (suk-ses'ur) (n.) خلف
halef.

Succin, suk'sin, (n.) کهربا kehrübâ.
Succinet, suk-singkt', (a.) قیصه qusa;
(lit.) میجل müjmel: — ly, (ad.) قیصهجه
qusaja; میجل müjmelen.

Succour, suk'ur, (n.) امداد imdâd:
یاردم yardum; (v.a.) معاوتت mou-
âvenet et..

Succulent, suk'ū-lent. (a.) صلی sou-
lou: (lit.) آبدار âbdâr: — **Succul-
ence**, (suk'ū-lens) (n.) صو sou: تازلیک
tâzelik; (fig.) لطافت letâfet..

Succumb, suk-kum', (v.n.) چوچک
cheukmek; سقوط souqûut et.; (fig.)
اولک eulmek.

Such, such, (a.) بولہ beuyle: بو کھی
bou gibî; — as ...gibî: مثلاً me-
selâ...; — a ... بولہ bir...; — a one
فلان bou qadar...; — a one
فیلان filan...

Suck, suk, (v.a.) امک emmek; (lit.)
مک mass et; (drink) چمک chek-
mek; (fig.) بیتیمک bitirmek; (v.n.)
امک چمک emmek; مک سوت sût سوت
mek; (n.) امه emme: سوت sût; —
Sucker, (suk'ér) (n.) امن emen;
(child) (مهمده) (memede-) cho-
jouq; (fig.) یاورو yavrou; (toy) امزیک

emzik; (drunkard) بکری bekri; (pa-
rasite) (fig.) دالغاقووق dalqavouq;
(pump's) پستون piston; (bot) پیچ
pich; — **Suck'et**, (n.) بون بون bon-
bon: شکر sheker: — **Suck'ing**, (a.)
امیجی emiji; — bottle بیبیرون bibe-
ron: امزیک emzik: شیشه shishe, —
— fish طولومبه touloumba ba-
lugh: — pump طولومبه aluju
touloumba; امیجی طولومبه emiji tou-
loumba

Suckle, suc'kl, (v.a.) امزیرمک emzir-
mek; سوت ویرمک sût vermek; (lit.)
— **Suck'ing**, (n.) — urzâ' et.; —
fish طولومبه touloumba ba-
lugh: (memede-) (مهمده) چوچق
chojouq; (yavrou) (bot) یاورو
yavrou; (bot) یونجه yonja; (a.)
مهمده memede; (fig.) طوی toy.

Suction, suk'shun. (n.) امه emme;
چمکه chekme; (lit.) مص mass: —
Suctō'rial, (a.) مهمده بویور
beuyür; امه emer.

Sudan, sōō-dân', (n.pr) سودان sōu-
dân.

Sudatory, sū'da-tor-i. (a.) ترلهنجی ter-
letiji; ... تر ter...; (n.pl.) تریانیوسی
ter banyosou.

Sudden, sud'en, (a.) آنی ânî; — ly,
(ad.) آنسزین ansuzun: بردن bir-
den bire: (death) فحاة fuj-eten;
— ness, (n.) آنی وقوع ânî vou-
qûu'.

Suds, sudz, (n.pl) صابونی صو
saboun-lou sou.

Sue, sū, (v.a.) دعا dâ'vâ et.; تعقیب
tâ'qib et.; (v.n.) مراجعت a. (عکمهیه)
(mahkeme-ye) mürâjât et.; (for)
(ثی) رجا a. (ثی) taleb et; ... (i-) ...
(ثی) rijâ et; — **Sū'ing**, (n.) دعا
dâ'vâ; (voicing) طلب taleb; نیار
niyâz.

Suède, swād, (a.) پودوسوئت podeu-
sū-et..

Suet, sū'et, (n.) بوبرک یاغی bebrek yâ;
یاغی ich yâ

Suez, sōō'ez, (n.pr) سویش süveysh;
— Canal, (n.) سویش قانالی süveysh
qanalu.

Suffer, suf'ér, (v.) اضطراب چمک uztu-
râb chekme; (affected) مبتلا او.
mübtelâ ol.; مضطرب او. mouztarib
ol.; (fig.) دوچار او. dôuchâr ol.; (en-
dure) چمک chekme; (loss) متضرر او
mütezarrur

[SUF-SUI] (انگلیزجه کلماتک تلفظی اچون) act; change; cārd; red; mē hēr; in; mine;

ol.; ضایع zâyū'et; (*trouble*) اذیت
 eziyet chekmek, — **Suffer-
 able**, (suf'ër-a-bl) (*a.*) چکلیر che-
 kilir; جائر jā-iz; — **Sufferance**,
 (suf'ër-ans) (*a.*) اضطراب uzturâb;
 الم elem; (*pl.*) آلام âlâm; (*tolerate*)
 تحمل tehammul; مسامحه müsâmeha;
 خسته **Sufferer**, (suf'ër-er) (*n.*)
 hasta; راحتسز rahatsuz; — **Suffer-
 ing**, (suf'ër-ing) (*a.*) مضطرب mouz-
 tarib, (*n.*) اضطراب uzturâb; الم elem,
 (*pl.*) آلام âlâm; اضطرابات uzturâ-
 bât; (*loss*) ضیاع zuya', ضرر zarar;
 — **Sufferingly**, (suf'ër-ing-li) (*ad.*)
 اضطرابله uzturâbla; آلامه elemle.
Suffice, suf'fis, (*v.n.*) الورمک elver-
 mek; کفایت ا. kyâfi oi.; (*v.a.*)
 kifâyet et.; (*lit.*) تطمین tatmîn
 et..
Sufficiency, suf-fi'shen-si, (*n.*) کفایت
 kifâyet اهلیت ehliyyet; — **Suffi-
 cient**, (suf-fi'shent) (*a.*) کافی kyâfi;
 (*fig.*) مقتدر kifâyetli کفایتلی
 tedir, — **reason** کافی سبب kyâfi se-
 beb; (*pl.*) اسباب کافیه esbâbu kyâfiye;
 — **Sufficiently**, (suf-fi'shent-li) (*ad.*)
 کافی درجهده kyâfi derejede
Suffix, suf'iks, (*n.*) لاحقه lâhiqa;
 (*pl.*) الحاق levâhiq; (*v.a.*) لاحق il-
 hâq et.
Suffocate, suf'õ-kât, (*v.a.*) بوغق bõ-
 maq; (*lit.*) اختناق ihnâq et.; —
Suffocating, (suf'õ-kât-ing) (*a.*)
 بوغوجی boghouljou, (*lit.*) مخنق mouh-
 niq; — **gas** مخنق غاز mouhniq gaz;
 — **Suffocation**, (suf'õ-kâ'shun) (*n.*)
 بوغوله boghoulma, (*lit.*) احتناق ih-
 tinâq.
Suffragan, suf'ra-gan, (*a* و *n.*) معاون
 mou-âvin.
Suffrage, suf'rāj, (*n.*) رأی re'y; (*as-
 sent*) رضا ruzâ; تصویب tasvib, —
Suffragist, (suf'ra-jist) (*n.*) سوفراژیست
 süfrajist.
Suffuse, suf-füz', (*v.a.*) قاپلامق qapla-
 maq; اورتمک eurtmek; استیلا istilâ
 et.; **Suffusion**, (suf-füz'zhun) (*n.*)
 قاپلاییش qaplayush; استیلا istilâ; (*med.*)
 طایغیمه dälma; یاییلمه yayülma; (*lit.*)
 انصباب insubâb.
Sugar, shoog'ar, (*n.*) شکر sheker; (*v.a.*)
 باللامق sheker qomaq; (*fig.*) شکر قویق
 ballamaq; **cut** — کسمه kesme

sheker; کوب شکر kûp sheker **moist**
 — **coated**, ham شکر ham sheker; —
 (-kõt'ed) (*a.*) شکرله shekerleme.;
 — **loaf**, (-lõf) (*n.*) کله kelle
 (-sheker) (*a.*) مغروطی mahrouti; —
mill, (*n.*) شکر ماشین sheker ma-
 kinesî, شکر پرسه sheker presesi;
 — **plum**, (*n.*) شکرله shekerleme;
 — **bon-bon**, (*fig.*) iltifât; —
tongs, (*n.*) شکر ماشینی sheker
 mashasi, (پهنسِت) (penset), — **of**
lead, قورشون توری qourshoun tou-
 zou, (*lit.*) حلیت اسرب halliyyeti üs-
 rûb; — **Cugary**, (shõog'ar-ı) (*a.*)
 شکرلی shekerli; (*fond*) طاتی سور
 sever.
Suggest, suj-jest', (*v.a.*) (*lit.*) تلقین
 telqîn et.; ایما ilqâ et.; (*hmd*) ا. imâ
 et., تکلیف teklîf et.; (*v.n.*)
 تلقین telqînâtدا boulounmaq;
 — **Sug-
 gestion**, (suj-jes'shun) (*n.*) تلقین
 telqîn; (*propose*) تکلیف teklîf; (*jud*)
 ایما imâ, فکر fikir; **auto** — (*lit.*)
 تلقینی telqîni nefis; — **Sugges-
 tionism**, (suj-jes'shun-izm) (*n.*)
 تلقین نظریهسی telqîn nazariyyesi;
 ایما ilqâ; — **Suggestive**, (suj-jes'tiv)
 (*a.*) ایمالی imâlu; (*inspiring*) (*lit.*)
 مفید müfid; نافع na'if; الهامکار
 ilhâmkyâr; (*remarkable*) شایان diqqat.
Suicide, sũ'i-sid, (*n.*) انتحار intihâr;
 — **Suicidal**, (sũ-i-si'dal) (*a.*) انتحار
 انتحار intihâr nev-inden; نعوندن
 intihâr.. — **Suicidally**, (sũ-i-si'dal-i)
 (*ad.*) انتحار صوریله intihâr sôuretile;
 منتحراً müntahiren.
Suit, sũt, (*n.*) (*jud*) دعوا dâ'vâ; (*set*)
 رنک taqum; قات qat; (*cards*) رنک
 renk; (*marriage*) ازدواج izdivâj
 talebi; اویق rijâ; (*v.*) اویقmaq;
 ol.; — **of clothes** طاقم الیسه
 taqum elbise; عینی رنکدن —
 aynu renkden oynamaq; (*fig.*)
 تقلید taqlid et.; — **Suitable**,
 (sũt'a-bl) موافق ouygoun; موافق
 minâsib; — **Suitably**,
 (sũt'a-bl) (*ad.*) مناسب وجهله
 vejhile; اویجهق سورتهده ouyajaq sôu-
 retde; — **Suitableness**, (sũt'a-bl-
 nes) (*n.*) موافق اوله mouvâfuq olma;

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; riug; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش, th ث; th ذ; zh ز [SUI-SUN]

مناسب mināsebet; — **Suitings**, (sūt'ingz) (*n pl.*) البسه لك قماش elbise-lik qoumashlar; — **Sutor**, (sūt'ur) (*n.*) طالب tālib; راجى rijāju; (*jud*) مدعى müdda-i.

Suite, swēt, (*n*) دائره dā-ire; كارتان apartuman, (*pers*) معيت ma-uyyet.

Sulk, sulk, (*v n.*) صومورتقى somout-maq; — **Sulk'ily**, (-i-li) (*ad*) - صو- somourtaraq, سورته سورatlā;

— **Sulk'iness**, (*n*) عكسيت axilik; صورت sourat; — **Sulk'y**, (-i) (*a*) عكسى axi, صومورتغان somourtgan

Sullen, sul'en, (*a*) دارغين dargun; فيزغين quzgun; (*gloom*) مغموم māg-mōum; — **ly**, (*ad*) سورatlā; (*obstinately*) عناده inādla, — **ness**, (*n.*) فيزغينلىق quzgunluq; صورت sourat; عناد inād.

Sully, sul'i, (*n.*) لکه leke; کير kir; (*v a.*) کيرلتمک kirletmek, (*v n.*) کيرلتمک kirlenmek

Sulphate, sul'fāt, (*n.*) سولفات sūlfat; (*lit.*) کيريتيت kibritiyyet.

Sulphur, sul'fur, (*n.*) کوکورت kūkūrt; — **Sulphuric**, (sul-fūr'ik) (*a.*) کبري kibriti; — **acid** حامض kibrit hāmuzu kibrit; — **ether** لعمان روی loqman rōuhou; — **Sulphurous**, (-fūr-us) (*a*) کوکورت kūkūrtli; ... کوکورت...

Sultan, sul'tan, (*n.*) (formerly) سلطان soultan; پادشاه pādishāh; — **Sultana**, (sul-tā'na) سلطان soultan; — **Sultanate**, (sul'ta-nāt) (*n.*) سلطنت saltanat; پادشاهلى pādishāhluq.

Sultry, sul'tri, (*a.*) صيفيتيل suquntulu; صيحات sujq; — **Sul'triness**, صيقتى suquntu; حرارت harāret.

Sum, sum, (*n.*) يکون yekyōun; مجموع mejmōu'; (*money*) ميلغ meblāg; پاره para; (*problem*) مسئله mes-ele; (*result*) نتيجه netije; حاصل hāsul; (*resume*) خلاصه houlāsa; (*v a.*) طوبلاق toplamaq; جمع jem et.; (*count*) طوبلاق toplamaq; خلاصه houlāsa et.; to — up all (*fig.*) والى vel-hāsul... خلاصه houlāsa...

Sumac, Sumach, sū'mak, (*n.*) سماق semmaq (-āju).

Summary, sum'a-ri, (*a.*) قيصه qusa; مختصر mouhtasar; (*lit.*) مجمل müjmel; (*n.*) خلاصه houlāsa; اجمال ijmāl; —

Summarily, (sum'a-ri-li) (*ad.*) خلاصه houlāsatān; اجمال ijmālen; قيصه qusaja; — **Summarist**, (sum'a-ris) (*n.*) اجمالچى ijmālji; — **Summarize**, (sum'a-riz) (*v a.*) اجمال ijmāl et.; — **Summation**, (sum-ā'shun) (*n.*) (*act*) يکون طوبلامه yekyōun toplama; جمع jemi'; يکون yekyōun; مجموع mejmōu'

Summer, sum'er, (*n.*) ياز yaz; (*lit.*) صيف sayf; (*v*) يازي يکيرمک yaz-gechimek; — **freck**, (*n.*) چيل chil. — **house**, (-hows) (*n*) صيفيه sayfiye; كوش keushik; — **ly**, (*ad.*) ياز gibbi; صيحات sujq; — **resort**, (-iē-zort') (*n.*) صيفيه sayfiye. كوي keuy; — **season**, (-sē'zu) (*n.*) ياز موسى yaz mevsimi; — **time**, (-tim) (*n.*) ياز وقتى yaz waqti; (*hour*) ياز ساعتى yaz sāti.

Summer, sum'ēr, (*n.*) (beam) تابان taban; کيريش kirish.

Summerset, (*see*) Somersault.

Summit, sum'it, (*n.*) نيه tepe. (*lit.*) اعظمى zirve; — **level**, (*n*) اعظمى â'zamî irtifā'

Summon, sum'un, (*v a.*) دعوت dā'vet et.; طوبلاق toplamaq; (*jud*) كندى صيقتى menj; — **ly**, (*ad.*) كندى kendini suqmaq; جساتى طوبلاق je-sāetini toplamaq; — **Summons**, (sum'unz) (*n*) دعوت dā'vet; (*jud*) تكيلىف jelb; (*mil.*) طلب taleb; تكيلىف tekliif.

Sumpter, sumpt'ēr, (*n.*) يوك (zo.) yūk hayvanu.

Sumptuary, sumpt'ū-ar-i, (*a.*) منع men-i israfāt...; — **law**, (*n.*) منع اسرافات قاتوى men-i israfāt qāuūuou.

Sumptuous, sumpt'ū-us, (*a.*) مكلف mükellef; موشتم mouhteshem; — **ly**, (*ad.*) مكلف mükellef sōu-retde; (*lit.*) احتشامه ihtishāmle; — **ness**, (*n.*) دبدبه debdebe; (*lit.*) احتشام ihtishām.

Sun, sun, (*n.*) كوش gūnesh; (*lit.*) كوشتم shems; (*v a.*) كوشتم gūneshletmek; كوشته قويم gūneshe qomaq; (*v n.*) كوشتمه gūneshletmek; ايصنق usuumaq; **under the** — (*fig.*) دنياه dūnyāda; **to**

only; routine through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[SUN-SUP] (انكلیزجه كلماتك تلفظی ایچون) act; chānge, cārd; red; mē; hēr; in; mine;

take the — (*ast*) رصد یا بقی rasad yapmaq; ائتق ارتقاع irtifâ al-maq; — **beam**, (-bēm) (*n*) (*lit.*) شمع shou-â-n shems, — **burnt**, (*a*) کونشده یانمش gūneshde yanmış; قارارمش qararmış, — **dī'al**, (*n*) کونش ساعتی gūnesh sâtî'; بسیطه basîta — **flower**, (*n*) آیی چیچکی av chicheyi; — **'rise**, (-'rîz) (*n*) طلوع (شمس) tou-lôu' (-shems); — **'set**, (*n*) غروب (شمس) gourôub (-shems), — **'shine**, (-'shîn) (*n*) کونش (خیاسی) gūnesh (-zıyâsu), (*fig.*) نور nûur; سعادت se-âdet; (*a*) (*fig.*) اقبال زمانی iqbâl zemânı, **to be in the — shine** (*fig.*) سرخوش ol; — **spot**, (*n*) چیل chîl; لکه leke; — **'stroke**, (-'strôk) (*n*) کونش چارماسی gūnesh charpması; — **Sunny**, (sun'ı) (*a*) کونشلی gūneshlı; (*lit.*) ممشم mûshemmes; (*fig.*) پارلاق parlaq; مسعود mes-ôud.

Sunday, sun'dâ, (*n*) بازار (کونی) pazar (-günü); (*fig.*) بایرام bayram.

Sunder, sun'dér, (*v.a*) آیرمق ayur-maq; کسمک kesmek; **in** — ایکی بارچه — iki parcha

Sundry, sun'dri, (*a*) متفرق müteferriq; مختلف mouhtelif; — **Sun'dries**, (-'driz) (*n pl.*) متفرقه müteferriqa; مختلف mouhtelif sheyler.

Sunken, sungk'n, (*a*) (*mar.*) باتمش batmış; مغروق mâgrôuq; (*deep*) چوکوک geumûlmûsh; (*fig.*) چوکوک chenkûk; — **eyes**, (-iz) (*n pl.*) چوکوک کورلر chenkûk geuzler.

Sunnite, sun'it, (*n* و *fig.*) sunnî

Sup, sup, (*n*) یودوم youdum (*v.a*) چکمک çekmek; یونق youtmaq; (*v. n.*) آقشام (یگی) (aqsham yemeyi-) yemek; (-out) طیشاریده yemek (aqsham-) dusharda yemek

Super, sū'per, (*n*) فضله (دن) (-den-) fazla; .. (in-) .. (ک) فوقنده; (*lit.*) .. فوقال .. fevqal ..

Superable, sū'per-a-bl, (*a*) باشه چیغیلیر basha chuqulur.

Superabundant, sū-pér-ab-und'ant, (*a*) لؤزومندن فضلہ lüzûmoundan fazla; پک pek mezbûl; — **ly**, (*ad.*) پک mezbûleu, — **Superabundance**, (sū-pér-ab-und'ans) (*n*) فضلہلق (پک) (pek-) fazlalıq;

(*lit.*) مذبذولیت mezbûliyyet; وفرت yefret; — **Superabound**, (sū-pér-a-bownd') (*v n.*) لؤزومندن فضلہ ol.; (*fig.*) طاشق tashmaq

Superadd, sū-per-ad', (*v. n*) اوزرینه اضم üzerine ilâve et, zamm et.

Superannuate, sū-pér-an'û-ât, (*v.a*) تحدید سنه تابع tahdîdi sinne tâbi' et., — **Superannuated**, (sū-per-an'û-ât-ed) (*a*) تحدید سنه تابع tahdîdi sinne tâbi'; متقاعد müteqâ-id; — **Superannuation**, (sū-per-an-û-â'shun) (*n*) تحدید سن tahdîdi sinn; (allowance) (قدم ضمی) (qidem zammu)

Superb, sū-perb', (*a*) (*lit.*) معظم mou-azzam; ممتشم mouhteshem; (*quality*) فوق العاده fevq-al-âde; — **ly**, (*ad.*) عظمتله azametle; (*lit.*) احتشامله ihtishâmle; (*quality*) فوق العاده nefis sôuretd; fevqal-âde; — **ness**, (*n*) عظمت azamet; (*lit*) احتشام ihtishâm nefâset

Supercargo, sū-pér-kâr'go, (*n*) (*mar*) حموله hamûle me'mûrou.

Supercilious, sū-pér-sil'i-us, (*a*) مغرور mâgrôur; متکبر mütekebbir.

Super - dreadnought, sū'pér - dred' nawt, (*n*) دره دنوط süper-drednot

Supereminent, sū-pér-em'i-nent, (*a*) خارق العاده hârîqûl-âde; یکتا yektâ; — **Sûpèrem'ince**, (-'i-nens) (*n*) ممتازیت hârîqûl-âdelik; فوق العاده mümtâziyyeti fevqal-âde.

Supererogation, sū-pér-er-ô-gâ'shun, (*n*) فضولی فخرت fouzûli gayret; — **Supererogatory**, (sū-pér-er-ôg'a-to-ri) (*a*) فضولی fouzûlî; (*rel.*) نافله nâfile.

Superfecundity, sū-pér-fek-und'i-ti, (*n*) (*fig.*) برکت bereket; فوق العاده fevqal-âde mezbûliyyet.

Superficies, sū-per-fish'yêz, (*n*) سطح satuh; ساحه sâha.

Superficial, sū-pér-fi'shal, سطحی sat-hî; — **ly**, (*ad.*) سطحی اولدق sat-hî olaraq.

Superfine, sū'per-fin, (*a*) علی الاعلا alıyyûl-â'lâ; انفس enfes.

(For Turkish pronunc.) past; lârg; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte very; tū چيوو; ch چ; sh sh, th ث; th ذ; zh ژ [SUP-SUP]

Superfluous, sū-pér-'flū-us, (a.) فضله fazla; fazla; — ly, (ad.) فضله اوله رق fazla olaraq; lüzōumsouzja; — ness, (n.) لüzōumsouzluq; لüzōumsouzluq.

Superhuman, sū-pér-hū'man, (a.) (lit.) فوق البشر fevqal-besher; (divine) قدسی qoudsi.

Superimpose, sū-per-im-pōz', (v.a.) اوزرینه قوماق; (geol.) طبقة فوقانیه قوماق; (n.) tabaqayi fevqā-niyye teshkil et.

Superintend, sū-pér-in-tend', (v.a.) اداره idāre et.; — nezāret et.; — **Sūpèrintend'ence**, (-'ens) (n.) اداره idāre, nezāret نظارت; — **Sūpèrintend'ent**, (a. و n.) ناظر nāzur; مفتش müfettish.

Superior, sū-pē'ri-or, (a.) یوکسک yūxek; (lit.) فوقانی fevqāni; (fig.) üstün; فائق fâ-iq; (rank) (a. و n.) مافوق mâfevq; (n.) (rel.) باش راهبه bash rāhib; (fem) باش راهبه bash rāhibe; of — **quality** اعلا جنس a'lâ jins; فوق العاده fevqal-âde; — **Superiority**, (sū-pē-rī-or'iti) (n.) (lit.) تفوق fâ-iqiyyet; تفرق tefev-vouq.

Superlative, sū-pér-la-tiv, (a.) اک en yūxek; افضل âlî; (lit.) efzal; (gram) تفضیلی tafzîli; (n.) ismi tafzîl; — ly, (ad.) تفضیل ziyâdesîle; نهایت derejede.

Supernal, sū-pér-nal, (a.) سہاوی se-mâvî; — court محکمه kura; mahkemeyi kübrâ; محشر mahsher.

Supernatural, sū-pér-nat'ū-ral, (a.) معجزوی fevqât-tabî-a; (lit.) mōu'jizevî; (spiritual) روحانی rōu-hânî; — ly, (ad.) معجزوی صورتده mōu'jizevî sôuretd; حارقہ ایله hâ-riqayle.

Supernumerary, sū-per-nūm'ér-ar-i, (a.) (مقتندن) zâ-id; فضلہ mou-qannenden-; fazla; (n.) مامور qazla me'mour; (theatre) فیکوران fikōran; (pl) فیکورانلار figūranlar.

Superpose, sū-pér-pōz', (v.a.) اوزرینه اوزرینه qomaq; بینه دیرمک bin-dirmek.

Supersalt, sū-pér-sawlt, (n.) (chem.)

ملح hamiz; ملح hamiz; ملح hamiz; hamiz.

Superscribe, sū-pér-skrīb', (v.a.) اوزرینه یازماق; — **Sūpèrscription**, (-'shun) (n.) کتابه kitābe; یازی yazu; سرلوحه ser-levha.

Supersede, sū-per-sēd', (v.a.) (ک) (in-) yerine qā-im ol.; لüzōumsouz (i-) .. (ث) لüzōumsouz buramaq; ابطال ibtāl et.; احتیاط isqāt et.

Superstition, sū-pér-stish'un, (n.) اعتقاد (باطل) (bâtul-) i'tiqād; (lit.) sōuyi tefe'ül; تشام teshe'üm; — **Superstitious**, (sū-pér-sti'shus) (a) (باطل) (bâtul-) i'tiqādlu; (fearing) قورقار qorqar; (overexact) مشککپسند müşkūlpesend; — **Superstitious-ly**, (sū-pér-sti'shus-li) (ad) اعتقاد qor-qaraq; قورقورق ederek; (inanaraq) (اینانه رق) inanaraq.

Superstructure, sū-pér-strukt'ūr, (n.) قسم üst qusm; (lit.) قسم qusmu fevqāni; (pl) اقسام axāmu fevqāniyye.

Supervene, sū-pér-vēn', (v.n.) اوررینه tâ'qib et.; (n.) تفتیش teftish.

Supervise, sū-pér-viz', (v) نظارت nezāret et.; باقی baqmaq; تفتیش teftish et.; — **Sūpèrvî'sion**, (-vi'-zhun) (n.) نظارت nezāret; تفتیش teftish; — **Sūpèrvî'sor**, (-vi'zur) (n.) مفتش müfettish; — **Sūpèrvî'sory**, (-vi'zo-ri) (a.) تفتیش tefti-shi.

Supine, sū-pin', (a.) یاتاق yatuq; (fig.) لایق lâqayd.

Supper, sup'ér, (n.) آشام aqsham yemeyi; سوپه soupe; Lord's — مقدس طعام mouqaddes ta-âm.

Supplant, sup-plant', (v.a.) قایق yerini qapmaq; قایدیرمق ayānu qaydurmaq.

Supple, sup'l, (a.) یومشااق yumushaq; (fig. و lit.) ihtinālu; (farrowing) mizāj-gir; — **ness**, (n.) یومشااق yumushaqluq; (fig. و lit.) ihtinā; مزاجگیرlik mizāj-girlik.

Supplement, sup'le-ment, (n.) علاوه ilāve; (geom) متمع mütemmim; — **Supplementary**, (sup-le-ment'a-ri)

[SUP-SUR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr, in; mine;

(a) (lit.) مضمم mounzamm, متمم mü-temmmim; ... علاوه ilāve; ... fazla. **Supplicate**, sup'li-kāt, (v.a.) تیار niyâz et.; — **Supplicant**, (sup'li-kant) (a) و (n) راجی rijâju. (lit.) تیار niyâzkyâr. — **Supplicate**, (sup'li-kat) (n.) استدعا istid-â; تقرر taqrîr; — **Supplication**, (sup-li-kā'shun) (n.) تضرع niyâz; (lit.) تضرع tezarrô'u. **Supply**, sup-pli', (v.a.) ویرمک vermek; امداد î'tâ et.; (procure) تدارک tedâ-rik et.; (fill) اكمال ikmâl et.; (n) yerim doldurmaq; (n) (act) امداد î'tâ; تدارک tedârik; — **Supplies**, (sup-pli'z) (n.pl) موحود mevjoud; لوازم levâzum; mâ-lezime, (food) قومايا qoumanya; ارزاق erzâq; (money) تعصیسات tah-sîsât; (pers) وکیل vekîl; **military** — **Supplies**, (sup-pli'er) (n) ویرن veren, متعهد müte-ahhid. **Support**, sup-pört', (v.a.) طیانق dayanmaq; چکمه çekmek; تحمل tahammül et.; (help) یاردم yardum et.; (lit.) مظاهرت mouzâhe-ret et.; (n.) طیانق dayaq; دستک destek; (base) قاعده qâ-ide; temel; (help) مظاهرت mouzâheret; (mus) رفیق refîq; (actor's) رفیق refîq; — **Supportable**, ('a-bl) (a) چکبیلر çekilir; تحمل اولنور tehammül olou-nour; (maintainable) قابل ادعا qâbili iddâ; (toutdouroula-bilir); — **Support'er**, ('er) (n.) یاردمچی yardumju; ظہیر zahîr; (lit.) مظاهر mouzâhir; طرفدار tarafdâr, (escutcheon) تصویر tasvîr, (حامل) (hâmil). **Suppose**, sup-pöz', (v.a.) فرض farz et.; ظن zann et.; (int.) ایدم! farz edelim! ... — **Supposable**, (sup-pöz'a-bl) (a.) فرض ایدیلر farz edilebilir. — **Supposed**, (sup-pöz'd) (a.) (lit.) معروض mefrûuz; موهوم mevholdum; — **Supposition**, (sup-pöz-i'shun) (n.) فرض farz; ظن zann; (idea) فکر fikr; farazuyye; (pl.) ظنات farazuyyât; zan-niyyât; in — that فرضیه farzîle; .. zannile; — **Suppositive**, (sup-pöz'i-tiv) (a.) (lit.) فرضی farazî;

معروض mefrûuz; — **Suppositively**, (sup-pöz'i-tiv-li) (ad.) فرضی اولدوق far-razî olaraq; — **Suppository**, (sup-pöz'i-to-ri) (n.) (med) فیتیل fitil; — **Suppos'ing that**, farz edelim ki; فرضیه farzîle. **Suppress**, sup-pres', (v.a.) باصدیرمق basdurmaq; منع men et.; (conceal) صافلامق saqlamaq; کتم ketm et.; (abolish) قالدیرمق qal-durmaq; — **Suppression**, (sup-presh'un) (n.) توقیف tev-qif, کتم ketm, لغو lagv; — **Sup-pressive**, (sup-pres'iv) (a.) باصدیرمقی basduruju; مانع mânî; تصییق taz-yiq; لغو eden. **Suppurate**, sup'û-rât, (v) جراحت طوبیلاقی jerâhat toplamaq; — **Suppuration**, (sup-û-râ'shun) (n.) جراحت طوبیلاقی jerâhat toplanmasu; (lit.) تقيج te-qayyûh; — **Suppurative**, (sup'û-râ-tiv) (a. & n.) متقيج mouqayyih. **Supremacy**, sū-prem'a-si, (n.) (lit.) تفرق tefevvouq; علویت oulviyyet; آمریت hâkimiiyyet; حاکمیت âmiriyyet. **Supreme**, sū-prēm', (a.) اک یوکسک en yüxek; اعلی âlî; (phil.) اعظم a'â; (great) اک بویوک en beuyûk, ممتاز â'zam. (excellent) اک ممتاز en mümtâz; (lit.) نقطه علیا yektâ; (n.) (lit.) رئیس oulyâ; (pers.) رئیس re-îs; حاکم hâkim; — **ly**, (ad.) فوق العاده son derejede; درجده fevqal-âde; — **Bē'ing**, (n.) الله allah; جناب jenâbu haqq; — **court**, (-kört) (n.) محکمه mahkemeyi âliye. **Sura**, sō'ra, (n.) سوره sôure. **Surcharge**, sur-chârj', (n.) فضله یوک fazla yük; (tax) ضم zamm; (سورشارژ) fazla yük; (ta.v) ضم zamm; (sür-shârj) (v.a.) یوکلتیمک fazla yükletmek; (fig.) ضم zamm et.; علاوه ilāve et. **Surd**, surd, (a & n.) (algebra) اصم asamm; (gram.) ثقیل saqîl; صاغر sâr. **Sure**, shō'ur, (a.) امین emîn; صاغلام sâ-lam; — **ly**, (ad.) امین صورتده emîn sôurede; (certain) شبهه‌سز shûbhe-siz; I am — امین emînim; to be — (ad.) شبهه‌سز shûbhesiz...; (int.) امین

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch ج; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [SUR-SUR]

! اولکز emîn olounouz!, to make —
(v.a.) امين او. te'mîn et ; (v.n.)
emîn ol..

Surety, shōōr'ti, (n) امنيت emniyyet,
(security) تأمينات te'mînât; ضمان zou-
mân; (pers.) كفيل kefil; **public** —
امين عمومى emniyyeti oumôumiyye;
— **Suretiship**, (shōōr'ti-ship) (n)
— تأمينات te'mînât; (pers.) كفالت ke-
fâlet.

Surf, surf, (n.) كوپوكل طالعمر keupüklü
dalgalâr; چاتلاقلر chatlaqlar

Surface, sur'fâs, (n.) سطح satuh; يور
yüz; (min.) (a) يوقارى youqaru;
آچيق achuq; (fig.) ظاهرى zâhîri;
(mar) سطح بحر sat-hu bahir,
«plan» — «سطح» «مستوى» sat-hu «müs-
tevi»; — **man**, (n.) يوقاريد چالشان ame-
le; youqarda chalushan ame-
le; (rail-
road) يول amelesi; تسويه جى
tesviyeji

Surfeit, sur'fît, (v.a.) فضله ويرمك
fazla vermek; طيق buqma. (fig.)
buqdurmaq; (v.n.) فضله fazla
yemek; (fig.) طيق buqmaq; (n.)
فضله fazla yeme; (sickness)
شيشكينلى shishkinlik; (lit.) امتلا im-
tilâ; (fig.) افراط ifrât.

Surge, surj, (n.) قانارمه qabarma;
(lit.) طالعمر dalga; تلطم telâtoum;
(v.n.) قانارمق qabarmaq; (v.a.)
(slope) ساطيه saltuye et.; (لاشه ا.)
(lashqa et.).

Surgeon, sur'jun, (n) اوپراتور opera-
teur; جراح jerrah; **chief** —
سر اوپراتور ser operateur; — **Surgeon**-
cy, (-'jun-si) (n) اوپراتورلىق opera-
teurlük; — **Sur'gery**, (-'jër-i) (n.)
(act) اوپراتورلىق ameliyyât; (art)
فن جراحى (science) ameliyyat-hâne;
— **Surgical**, (sur-
jik'al) (a.) جراحى jerâhî; ...
عمليات ameliyyât..; — **Sur'gically**, (-'jik-
al-i) (ad.) عمليات ameliyyâtla;
(اوپرا -) (operasyonla).

Surloin, sur'lain, (n.) فيله تو fileto.

Surly, sur'li, (a.) ترس ters; (lit.)
خشين hashîn; — **Sur'liness**, (n.)
ترسلىك terslik; (lit.) خشونت houshōu-
net.

Surmise, sur-miz', (n.) ظن zann;

شبهه shübhe; (v.a.) ظن zann et.;
شبهه shübhelemek

Surmount, sur-mownt', (v.a.) باشه
basha chuqmaq, غلبه ga-
lebe et.; (above) آشمق ashmaq;
— **Surmountable**, (sur-mownt'a-bl)
(a) باشه چيقلير basha chuqulur; (lit.)
آخيلابيلير qâbili iqtihâm;
ashulabilir, — **Surmounted**, (sur-
mownt'ed) (a) (fig.) حل الدلش hall
edilmish; (lit.) مندفع mündefî';
(archit.) سيوريجه sivrije (-ke-
merli) (figure) حامل hâmil;
(آلتندى) (altundaki)

Surname, sur'nâm, (n.) مخلص mahlas;
مخلص قويع â-ile ismi; (v.a.)
مخلص qomâq; (lit.) تلقيب tel-
qib et..

Surpass, sur-pas', (v.a.) كچمك gech-
mek; تجاوز tejâvüz et.; (fig.)
tefevvuq et.; — **Surpass**-
ing, (-pas'ing) (a) فائق fâ-iq;
مكمل mükemmel; ممتاز mümtâz; — **Sur-
pass'ingly**, (-pas'ing-li) (ad.)
فوق العاده fevqal-âde.

Surplice, sur'plis, (n.) (بياض جبه)
(beyaz jübbe); — **Sur'pliced**,
(-plis) (a.) جبهلى jübbeli.

Surplus, sur'plus, (n.) فضله fazla;
فضله mütebâqî; فضله fazlasu.

Surprise, sur-priz', (n.) حيرت hayret;
سورپريز sürpriz; (fig.) حيرت bülht;
(v.a.) حيرت hayret vermek; (lit.)
باصغين mütehayyir et.; (mil)
سورپريز yapmaq; (fig.)
اغفال sürpriz yapmaq; (-into) ا.
îgfâl et.; (e-) دوشورمك düşür-
mek; — **Surpris'ed**, (-priz'd) (a.)
متحير shashmush; (lit.)
متحير mütehayyir; I am —
shashmush متحير mütehayyirim; — **Sur-
pris'edly**, (-priz'd-li) (ad.) حيرت hay-
retle; — **Surpris'ing**, (-priz'ing) (a.)
شايد shashulajaq; (lit.)
شايد shâyânu hayret; — **Surpris'ingly**,
(-priz'ing-li) (ad.)
شايد shashulajaq derejede;
شايد shâyânu hayret sôuretdé.

Surrender, sur-ren'dèr, (n) تسليم
teslîm; (jud.) فراغت ferâgat; (v.n.)
اقياد teslîm ol.; (fig.) تسليم او.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[SUR-SUS] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

inquiryād et.; (v.a.) تسلیم teslīm et.; at discretion ferāgat et. — at discretion bilâ qaydū shart teslīm ol; — upon terms شرطه shartla teslīm ol.

Surreptitious, sur-rep-tish'us, (a.) ارتکابه irtikyâbla; ساحتکارانه sah-tek-yârâne.

Surrey, sur'ā, (n.) کوچوک فایطون kû-chûk fayton.

Surround, sur-rownd', (v.a.) احاطه ihâta et.; قوشاتقی qoushatmaq; — **Surrounded**, (sur-rownd'd) (a.) محصور moushûr; — **Surrounding**, (sur-rownd'ing) (a.) محیط mouhit; (n.) احاطه ihâta; (pl.) اطراف etrâf; محیط mouhit.

Surtax, sur'taks, (n.) رسم رسمی mounzamm; سور — تاکس sÛr-taks

Survey, sur-vā', (v.a.) تفتیش tef-tish et.; نظارت nezâret et.; (examination) تدقیق tedqîq et.; (measure) تفتیش mesâha et.; (n.) تفتیش tedqîq; تدقیق mesâha; (view) مطالعه moutâlâ, (descriptions) احوال عمومی tâ'rîfât, (customs) منطقه ahvâli oumûmiyye; — **Surveying**, (-vā'ing) (n.) (sci.) فن مساحه fenni mesâha; — **Surveyor**, (-vā'ur) (n.) مهندس müfettish; (measurer) mühendis.

Survive, sur-viv', (v.a.) فصله یاشامق (دن) (den-) fazla yashamaq; (دن) عمری (den-) fazla yashamaq; (den-) eumrû fazla ol.; (v.n.) برحیات قالمق ber-hayât qalmaq; قورتولماق yashamaq; (accidents) قورتولماق qourtolmaq; — **Survival**, (n.) فصله یاشاییش fazla yashayush; — **of the fittest** (fig.) (den-) temâdî; — **of the fittest** (fig.) (den-) temâdî; (sağlam) ustavâ; (n.) (sâlamun yashamasu); — **Survivor**, (-vur) (n.) (bâqî-) (bâqî-) qalan; (n.) برحیات قالان ber-hayât qalan; (pl.) قورتولانلار qourtulanlar.

Susceptible, sus-sep'ti-bl, (a.) مستعد müsta-id; (sentimental) حساس has-sâs; — **Susceptibility**, (sus-sep-ti-bil'i-ti) (n.) استعداد isti'dâd; (lit.) Hassâsiyyet; تأثر te-essÛr.

Suscitate, sus'i-tāt, (v.a.) تحریک tahrik et..

Suspect, sus-pekt', (v.a.) شبهه şühb-helenmek; — **Suspected**, (-pekt'd) (a.) مظنون maznûn; شبهه şühbhelî.

Suspend, sus-pend', (v.a.) آصمق as-maq; (depend) تعلق tâ'liq et.; (stop) تعطیل tâ'til et.; (pers.) ایشدن ishden el chekdirmek; (mouvaqqaten-) (mouvaqqaten-) azl et.; (ref) رفیع ref et.; — **Suspend'ed**, (a.) معزول mou-allaq; (pers.) ایشدن ishden el chekdirilmish; — **animation** bayulma, (lit.) موت موقت mev-ti mouvaqqat; — **Suspend'ër**, (n.) آسغی asgu.

Suspense, sus-pens', (n.) (lit.) معلصیت mou-allaqiyyet; قرارسزاق qarârsuz-luq; (act) تعلق tâ'liq; (fin.) تعطیل tâ'til; to be in — معلق طوروق mou-allaq dourmaq; to keep in — معلق طوروق mou-allaq toutmaq; — **Suspension**, (-shun) tâ'liq et.; — **Suspension**, (-shun) (n.) آصمق asma; تعلق tâ'liq; (delay) تأخیر te'hîr; (stop) تعطیل tâ'til, (pers.) ایشدن ishden el chekdirmek; رفیع ref'; — **bridge** کوبری asma keuprû; — **of arms** تعطیل خاصات mouvaqqat tâ'tili moushamât; موت mouvaqqat mütâreke; — **of payment** تعطیل تأدیات tâ'tili te'diyyât; — **Suspensive**, (pens'iv) (a.) (lit.) تعلق tâ'liq; — **Suspens'ory**, (-pens'o-ri) (a.) (lit.) مشکوک mou-allaq; سوسپانسونار sÛspansouvâr; (bandage) meshkyûk; (n.) sÛspansouvâr.

Suspicion, sus-pish'un, (n.) شبهه şühb-he; سؤیى sÛyi zaun; (quantity) غایت gâyet az; to have — of (den-) şühbhelennemek; on the ... شبهه şühbhesi-üzere, — **Suspicious**, (-shus) (a.) شبهه şühbhelî; — **Suspiciously**, (-shus-li) (ad.) شبهه şühbheyle; قوشقولا ترق qoush-qoulanaq; (inspiring) شبهه şühbhelî bir halde.

Suspire, sus-pîr', (v.n.) درین نفس آلتق derin nefes almaq; (fig.) ایچی چکمهک ichini chekmek.

(For Turkish pronunc.) past: lârge, red, (never silent e); deux: ring; machlue;

mōte; foot; mōōn, shut; mūte, very, tū چوچو, ch ج, sh ش; th ث, th ذ; zh ژ [SUS-SWE]

Sustain, sus-tān', (v.a.) طوتق tout-maq, (bear) mouhâfaza et.; (bear) تحمل ol.; (support) mouzâheret et.; (baqmaq) باقق; (maintain) iddâ et.; (usrâr) اصرار et.; (isbât) اثبات et.; to — a « loss » bir « ziyâ-a » dôu-châr ol.; — **Sustain'able**, (-tân'a-bl) (a.) قابل iddâ qâ-bili iddâ; قابل مدافعه qâbili mūdâfâ; — **Sustain'er**, (-stân'êr) (n.) دستک destek; (yardumju) ياردىچى; (zâhîr) ظهير.

Sustenance, sus'te-nans, (n.) غذا gu-dâ; (ruzq) رزق; (ma-îshet) معيشت; (erzâq) ارزاق; — **Sustentâ'tion**, (-shun) (n.) (fig.) مظاهرت mouzâheret; (nefaqa) نفقه; — **fund** عائدات â-idât; (tahsisât) تخصيصات.

Sutler, sut'ler, (n.) اوردو بقالى ordou baqqalu. — **Sut'lery**, (-lei-i) (n.) بقال baqqalluq; (shop) (دكانى) baqqal (-dükkyanu).

Suttle, sut'l, (a.) صافى ââfi

Suture, sül'ür, (n.) درز derz; (med) قفا kemiklerinin iltisâqu; (sewing up) تدرىز tedriz

Suzerain, sū'ze-rân, (n.) حڪمدار hü-kümdâr; (metbôu') متبوع; — **Suzerainty**, (sū'ze-rân-ti) (n.) حاكمت hâ-kimiyyet; (pol مع lit.) حقوق حڪمرانى houqûqu hukûmrânî, متبوعيت met-bôu-uyyet.

Swab, swob, (v.a.) سيلمك silmek; (n.) پاش پاش pas-pas; (mar.) (pis herif) (پيس حريف).

Swaddle, swod'l, (n.) قونداق qoundaq; (v.a.) قونداقلام qoundaqlamaq; — **Swaddling**, (swod'ling) (n.) قونداقلامه qoundaqlama; — **cloth** طاقى qoundaq taqumu.

Swag, swag, (v.n) سارق sarqmaq, (v.a.) آشى ashu:maq; (n.) آشى asgui; (feston) فستون; (yâ-ma) ياغا (vourgoun) (وورغون).

Swagger, swag'êr, (v.n.) چالچالم chalum satmaq; (qaba) قانا دايلق qaba dayuluq et.; (qaba) قابا دايلق qaba dayuluq, چالچالم chalum; — **Swaggerer**, (swag'êr-êr) (n.) قابا داي qaba dayu; — **Swaggeringly**, (swag'êr-

ing-li) (ad.) چالچالمه chalumla; قورومله gouroumla

Swain, swân, (n.) كنجى keuylü; (lover) عاشق âshuq.

Swallow, swol'ô, (v.a.) يوتقى youtmaq; (lit.) بيل bel' et..

Swallow, swol'ô, (n.) (20) قيرلانچ qurlanguch; — **tailed**, (-tāl'd) (n.) چاتال chatal. qouyrouqlou قوروقلى

Swamp, swomp, (n.) باتلاق bataqluq; (v.a.) باطيرمق baturmaq; — **Swamp'y**, (-i) (a.) باتلاق bataq (-luq).

Swan, swon, (n.) قوغو qougou (-qoushou), — **'neck**, (n.) قاز boynou, — **'s down**, (n.) پوپله qaz tüyü; — **'skin**, (n.) موله تون tüylü fanile; (moleton) تويل قازيله

Sward, swawrd, (n.) چيم chim; چمن chimen; (v.a.) چمنل اورتمك chimenle eurtmek.

Swarm, swawrm, (n.) سورو sürü; (toplan) طويلاق kume; (v.n) ساريلق qaynamaq; (n) طيرماق sarulmaq; (chuqmaq) چييمق; (turmanmaq) طيرماق.

Swarthy, swawrth'i, (a.) اسمر esmer; (qara) قاره; — **Swarthiness**, (n.) اسمرلك esmerlik.

Swash, swosh, (v.n.) چارچىق charpmaq; (arms) شاقيردامق shaqurdamaq; (gürültü) كورولتو; (yumushaq) يوشاق; — **'buckler**, (n.) قانا داي qaba dayu; (jaqaju) (چاقاجى).

Swathe, swāth, (n.) سارغى sargu; (v.a.) قونداقلامق qoundaqlamaq.

Sway, swā, (v.a.) ساللامق sallamaq; (fig.) (ignâ' et.) (lit.) اماله imâle et.; (raise) قالديرمق qaldurmaq; (v.n.) (hisa) هيسا; (yarmaq) ياتق; (meyl) ميل; (weigh) سالانمه âr basmaq; (n.) حرکت sallanma; (âr basma) آغر باصمه; (hareket) حڪم; (hükûm) نفوذ nûfûz; (emr) امر

Swear, swâr, (v.n.) عيىن yemin et.; (qasem) قسم; (kûfür) كفر; (seuvmek) سوك; (colour) چيركى chirkin dîshmek; (by) اينانق inanmaq; (qalı basmaq) (v.a.) سويله مك

only; routine; through, tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

möte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [SWI-SWO]

Swill, swil, (*v*) عجله اچمك ajele ichmek; (atmaq); (*n*) فصله اچكي fazla ichki; عياشلى ayyâshluq; (*act*) (atush), — **Swiller**, (-swil'er) (*n*) بکری bekri, عياش ayyâsh.

Swim, swim, (*v.n*) يوزمك yūzmek; (*lit*) سبھ sebh et; (*dizzy*) دونك deunmek; سرسم او. sersem ol; (*overflow*) تاشماق tashmaq; فضلہ او. fazla ol., (*v.a*) يوزدرك كجك yūze-rek gechmek; (*n*) يوزمه yūzme; (*zo*) قورصاق qoursaq; my head — s bashum deuniyor; in the — ishik ishlin ichinde; باشي vâqif; out of the — bi-haber, — **Swimmer**, (swim'ér) (*n*) يوزن yūzen; يوزيچي yūzūjū; — **Swimming**, (swim'ing) (*n*) يوزمه yūzme; سباح (lit) sebâhat; (*dizziness*) باش دونمهسي bash deunmesi; سرسملك sersemlik; — bath حوض havouz; — school يوزمه مکتتي yūzme mektebi; — **Swimmingly**, (swim'ing-li) (*ad*) قولايجه qolayja; مڪمل mükemmel.

Swindle, swin'dl, (*v.a*) طولاندېرمق dolandurmaq; (*n*) طولاندېريچياق dolandurujuluq; — **Swin'dlēr** (*n*) (طاوحي) dolanduruju (tavju); — **Swin'dling**, (*n*) طولاندېريچيلق dolandurujuluq; ساخته کارلق sahte-kyârluq.

Swine, swin, (*n*) طوموز domouz; — herd, (*n*) طوموز چوراني domouz chobanu; — pox, (*n*) صو چيچي sou chicheyi; — **Swi'nish**, (*a*) طوموز گدار domouz gibi; gaddâr.

Swing, swing, (*v n*) سالانلق salanmaq; (*lit*) ريمس rax et.; (*vib-rate*) اهتزاز ihtizâz et.; (*hang*) اسالمق asulmaq; (*mar*) سالق salmaq; (*v.a*) ساللامق sallamaq; (*brandish*) چويرمك savourmaq; (*tun*) chevirmek; (*hang*) آصمق asmaq; (*n*) سالانما sallanma; (*for children*) سالنجا salunjaq; (*sweep*) قوس qavis; سابه sâba; (*freedom*) ميدان meydân; سربستي serbesti; (*power*) قوت qouvvat; تاسير te'sir; in full — تام فعاليتده tam fa'âliyyetde; — **boat**, (-bôt) (*n*) سالنجا salunjaq; — **bridge**, (-brij) (*n*) ياندن آچيلير کوبری

yandan achilir keuprū; — **plough**, (-plow) (*n*) تکرلکسز ساپان tekerlek-siz sapan, — **Swing'ing**, (*n*) سالانما sallanma; (*naut.*) صالدرمه saldurma; (*a*) ساللاير sallanur.

Swinge, swinj, (*v.a*) دويمك deuvmek; — **buckler**, (*n*) terbiye et.; — **Swingeing**, (swinj'ing) (*a*) غايت gayet beuyuk; مدھش müdhish.

Swingle, swing'gl, (*v.a*) آيقلامق ayuqlamaq; دويمك deuvmek; (*n*) فالاقه falaqa; آرابه فالاقهسي araba falaqasu.

Swipes, swips, (*n*) فنا بيرا fenâ bira.

Swirl, swerl, (*n*) گرداب girdâb; (*v n*) يوارلاناراق youvarlanaraq gitmek; گرداب تشکيل girdâb teshkil et..

Swiss, swis, (*a*) ... اسويچره isvichre... (*n*) اسويچرهلي isvichreli; (*language*) اسويچره لسان isvichre lisânu.

Switch, swich, (*n*) (ايچيه) dal (inje-) dal; چوبوق choubouq; (*railway*) قومتاتور qomütatur; مفاص maqas; (*electr*) دويمك deuvmek; مفاصدن كيچيرمك maqasdan gechirmek, (*electr*) تبديل tebdil et.; (*ach*) (اچق) (aqmaq); (قامق) (qapmaq); — **'back**, (*n*) ايش چيتمش inish chuqush; (طاغ شمندو فری) (dâ shumendi-feri); — **'board**, (-bôrd) (*n*) (سوچ) (svich-bôrd); مبدله levhasu; — **'man**, (*n*) مفاصجي maqasju.

Switzerland, swit'zer-land, (*n.pr.*) اسويچره isvichre.

Swivel, swiv'l, (*n*) تورنيكه tournike; chain — فېر دوندی fur-deundü, mooring — قاره مرسل qara mousal; — **bridge**, (-brij) (*n*) دوتر کوبری deuner keuprū; — **gun**, (*n*) عودلی طوب mihverli top.

Swoon, swoōn, (*v.n*) بايلىق bayulmaq; (*n*) باييله bayulma.

Swoop, swoōp, (*v.a*) قاپق qapmaq; (*v n*) (اوزينه) قاپاق qapmaq; (*üzerine*) قاپق atulmaq; (*n*) قاپه qapma; هجوم hüjūm.

Sword, sōrd, (*n*) قىلچ quluj; (*lit*) سيف seyf; — **belt**, (*n*) قىلچ قايشى quluj; قىلچ يارهسي qayushu; — **cut**, (*n*) قىلچ قىلچ quluj yarasu; — **fish**, (*n*) قىلچ

[SWO-SYM] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

quluj balugh; — **hilt**, (n.) قیلنج قیضهسی
quluj qabzasu; — **knot**, (-not) (n.) قیلنج
(n.) quluj püskülü; — **law**, (n.)
(lit.) قیلمهسی teħakkümü askeri.
Sworn, swörn, (a.) یمن ایدلمش yemîn
edilmish; یمنلی yemînli; — **enemy**
دشمن hasmu jân; دشمن بی امان dūsh-
manu bi-amân; (pl.) یكدیكرنك حصم جانی
yekdigerinin hasmu jânı; — **to**,
(a.) یمنلر یمنلر یمنلر bildiril-
mish; مع القسم افاده ایدلمش ma-alqasem
ifâde edilmish.
Sycamore, sik'a-mör, (n.) فرنك چناری
frenk chunarı.
Sycophant, sik'ö-fant, (n.) خفیه ha-
fiye; خبیر mouhbir; (flatterer) دالقا-
دوق dalgavouq; (pl.) بندکان bende-
gyân; — **Sycophancy**, (sik'ö-fan-
si) (n.) خفیه hafiyelek; مداهنه mü-
dâhene; کاسه لیسلیک kyâse-lîslik.
Sydney, sid'ni, (n. pr.) سیدنی sidni.
Sycosis, si-kö'sis, (n.) (med) دیریسس
ziqosis; (چیبان) (chiban)
Syllable, sil'a-bl, (n.) هجا heje; (fig.)
seuz; — **Syllabic**, (sil-ab'ik)
(a.) هجلی hejeli; (lit.) هجائی hejâ-i;
... heje; — **Syllabically**, (sil-
ab'ik-al-i) (ad.) هجا ترتیبیه heje ter-
tibile.
Syllabus, sil'a-bus, (n.) خلاصه hou-
lâsa; اجمال ijmâl; (contents) فهرست
fihrist.
Syllepsis, sil-lep'sis, (n.) مطابقت معنا
moutâbaqati mâ'na; (مغالطه معنا)
(mougâlatayi mâ'nâ).
Syllogism, sil'ö-jizm, (n.) (lit.) قیاس
qiyâs (-mantuqi); — **Syllo-
gise**, (sil'ö-jiz) (v.) (lit.) قیاسله استنتاج ا.
qiyâsla istintâj et.; — **Syllogis-
tical**, (sil-o-jis'tik-al) (a.) قیاسی
qiyâsi; — **Syllogistically**, (sil-o-
jis'tik-al-i) (ad.) قیاساً qiyâsen.
Sylph, silf, **Sylphid**, silf'id, (n.) بری
peri; هوا پریشی hava perisi.
Sylvan, (sil'van) (a.) اورمان... orman...;
(lit.) صحرائی sahrâ-i.
Symbol, sim'böl, (n.) (lit.) تمثال tim-
sâl; (sign) رمز remz; (pl.) رموز
rümûz (ât); مراحات mürahhamât;
اشارات ishârât; (rel.) ارکان erkyân;
عقائد aqâ-id; — **Symbolical**, (sim-
bol'ik-al) (a.) (lit.) تمثالی timsâlî;

remzi; — **Symbolically**,
(sim-bol'ik-al-i) (ad.) رموزله rü-
mûzla; تثنائی اولوق ishâretle;
timsâlî olaraq; — **Symbolism**,
(sim'bol-izm) (n.) تمثیل temsil;
تصویر rümûzla ifâde;
tasvîr; رموزله افاده rümûzla ifâde;
(pl.) علم عقائد (rel.) رموزات rümûzât;
— **Symbolize**, (sim'-
bol-iz) (v.a.) (lit.) تمثیل temsîl
et.; تصویر tasvîr et.; (v.n.) (ک)
timsâlî ol. (in-) تثنائی او.
Symmetry, sim'e-tri, (n.) (lit.) تناظر
tenâzour; تناسب tenâsüb;
âhenk; — **Symmetrical**, (sim-et'-
rik-al) (a.) (lit.) متناظر mütenâzur;
متناسب mütenâsib; — **Symmetric-
ally**, (sim-et'rik-al-i) (ad.) متناظرًا
mütenâzuran; — **Symmetrize**,
(sim'e-triz) (v.a.) (lit.) متناظر بایق
mütenâzur yapmaq.
Sympathy, sim'pa-thi, (n.) (lit.) اشتراك
ishtirâki hiss; (phil.) انجذاب
injizâb; (tejâzüb) (تجاذب);
alâqa; (conformity) امتزاج imtizâj;
(art) ميل (inclination) اهنك âhenk;
(mouhabbet) (عجبت) tevejjüh;
(compassion) (lit.) تأثر te-
essür; تألمات te-ellüm; (pl) تألمات
te-essürât; تألمات te-ellümât; —
Sympathetic, (sim-pa-thit'ik) (lit.)
سهمپاتیك sempatik; (phil.) انجذابي
injizâbi; (tejâzübi) (تجاذبي); (inclined)
علاقوی (sci) tevejjühkyâr;
alâqavî; اشتراك ishtirâki; (lovely)
hosh; sevimli; — **Sym-
pathetically**, (sim-pa-thit'ik-al-i)
(ad.) توجهكارانه tevejjühkyârâne;
— **Sympathize**,
(sim'pa-thiz) (v. n.) علاقه كوسترملك
alâqa geustermek; اشتراك ishtirâk
et.; (agree) اويمق ouymaq;
خوشه كيتيك (like) imtizâj et.;
beyenmek. gitemek; (shouna)
Symphony, sim'fö-ni, (n.) سيمفونى
simfoni; اهنك âhenk.
Symphysis, sim'fi-sis, (n.) (ana.)
كيميكلرلر keniçliklerin iltisâqu;
(lit.) ارتفاق irtifâq.
Symposium, sim-pö'zi-um, (n.) ضيافت
zuyâfet; مجلس mejlis.
Symptom, simpt'um, (n.) علامت alâ-
met; (pl) علائم alâ-im; — **Symp-
tomatic**, (simp-tum-at'ik) (a.) علامت

mōte; foot; mōōn; shut; mūte very; tūū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ذ [SYN-SYZ]

قيلندن alāmet qabilinden ; (sci.)
اعراضی arāzi.

Synagogue, sin'a-gog, (n.) حاورا
havra; معبد mā'bed.

Synalepha, sin-a-lē'fa, (n.) ابي حرفك
ترکيب; iki harfin birleshmesi
terkib; حذف hazf.

Synchro-nal, sing'krō-nal, (a.) عين
زمانه aynu zemānda; — Synchro-
nize, (sing'krō-niz) (v n) عيني زمانه او.
aynu zemānda ol.; (v.a.) زمانی توحيد ا.
zemānu tevhîd et.; تطبیق tatbîq et..

Syncope, sing'kō-pe, (n.) بايسته ba-
yulma; (lit.) انقطاع inqutâ'; (omis-
sion) حذف (وسطدن) (vasatdan-) hazf;
(اختصار) (ihtisâr).

Syncretism, sin'kre-tizm, (n.) (phil.)
تأليفه مسلک te'lifiyye mesleki; —
Syncretic, (sin-kret'ik) (a.) تألیفی
te'lifi; — Syncretist, (sin'kre-tist)
(n.) تألیفی te'lifiyyeji; — Syn-
cretize, (sin'kre-tiz) (v.a.) تألیف
te'lif et..

Syndic, sin'dik, (n.) سينديک sindiq;
(وکيل) (vekîl); — Syndicate, (sin'
dik-ât) (n.) سنديقه sindiqa.

Synod, (sin'od) (n.) سينود مجلسی sinod
(-mejlisi); مجلس روحانی mejlisi rōu-
hâni; — Synodical, (sin-od'ik-al)
(a.) سينود sinod...; مجلس... mejlis...;
(done) مجلسه قرار ورلش mejlisje qa-
râr verilmish.

Synonym, sin'o-nim, (n.) (lit.) مرادف
mürâdif; — Synonymous, (sin-
on'im-us) (a.) مترادف müterâdif.

Synopsis, sin-op'sis, (n.) خلاصه hou-
lâsa; (lit.) اجمال عومى ijmâli oumôu-
mî; — Synoptical, (sin-op'tik-al)
(a.) (lit.) اجمالى ijmâli; عومى oumôu-
mî; — Synoptically, (sin-op'tik-
al-i) (ad.) عومى اجمالاً oumôumou-
nou ijmâlen.

Syntax, sin'taks, (n.) (lit.) نحو nahv;
معانی ma-âni; — Syntactical, (sin-
tak'tik-al) (a.) نحوى nahvi; —
Syntactically, (sin-tak'tik-al-i)
(ad.) نحواً nahven.

Synthesis, sin'the-sis, (n.) ترکیب
terkib; (جمع) (jem); — Synthetic,
(sin-thet'ik) (a.) ترکیبی terkibî.

Syphilis, sir'i-lis, (n.) فرونگى
frengi (-illeti); — Syphilitic,
(sir'i-lit'ik) (a.) افرونگی efenjî; ...
فرونگى frengi...; (n.) فرونگیلى frengili.

Syren, (see) Siren.

Syphon, (see) Siphon.

Syria, sir'i-a, (n.pr.) سوریه sôuriye;
— Syrian, (sir'i-an) (a.) سوریه...
sôuriye...; (n.) سوریه‌لى sôuriyeli;
— Syriac, (sir'i-ak) (a. و n.)
سریانی sūryānî.

Syringe, sir'inj, (n.) شیرینجه shurun-
ga; (v.a.) شیرینجه shurunga et..

Syrup, sir'up, (n.) شروب shouroub.

System, sis'tem, (n.) سیستم sistem;
طرز tarz; (method) اصول ousôul;
(fig.) مسلک meslek; (order) نظام ni-
zâm; (view) اعتقاد i'tiqâd; فکر
fikr; (assemblage) جملة jümle; منظومه
manzôume; (railway) شبکه shebe-
ke; — Systematical, -ly, (sis-
tem-at'ik-ali) (a.) منظم (ad.)
mountazam; اصول دائره‌مندہ ousôul
dâ-iresinde; (fig.) بالالتزام bil-ilti-
zâm; — Systematize, (sis'tem-a-
tiz) (v.a.) نظامه قومق nizâma qomaq;
تنظیم tanzîm et.; ربط ا. ou-
sôule rabt et.; — Systematizer,
(sis'tem-a-tiz-er) (n.) (lit.) ناظم nâ-
zum; مؤسس mü-essîs.

Systole, sis'tō-lē, (n.) (med.) انقباض
inqibâzu qalb.

Syzygy, siz'i-ji, (n.) (ast.) اقتران
iqtirân.

[T-TAC] (انگلیزجه کلماتک تملغی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē· hēr; in; mine.

T

T, tē, to a — تام (— تمامه) tam (-ta-mamuna), — **shaped**, (-shāp'd) (a) /
شکلنده ti sheklinde; **marked with**—
(fig.) (mimli) (میملی), sābuqalu سابقهلی (fig.)

Tab, tab, (n) اوج ouj. باغ bâ; (fin) /
چک chek; حساب hesâb

Tabard, tab'ard, (n.) مانطو palto; مانتو manto.

Tabby, tab'ı, (a) آلاجه alaja; (silk) /
موواره mouvare; (n.) موواره mouvare;
(stone) مولوزلی طاش molozlou tash;
(v.a.) موواره یاپماق mouvare yapmaq;
hârelemek خارهلمهک — **cat, (-kat)** /
(n.) قارت (qart kuz); — **Tabbinet, (tab'-in-et)** (n) ایپکلی پرده‌لک ipekli perdelik

Tabernacle, tab'er-na-kl, (n) چادیر chadur; (lit.) خیمه hayme; (body) /
vüjûd; (tempel) معبد mâ'bed;
(Christian) صندوق sandôuqa; (socket) /
youva یووا (v.a.) اقامت iqâmet et;
the feast of — s قامیش بایرامی qamush bayramı; — **work, (n.)** (çırer) /
işleri (hejreler) اویعه oyma işleri; تزینات tezyînat.

Tablature, tab'la-tür, (n.) رسم resim;
نقش naqsh; (mus.) (نوطه) (nota).

Table, tā'bl, (n.) ماصه masa; (surface) /
لوحه levha; (inscription) کتابه kitâbe;
(eating) صفره sofa; (fig.) yemek; (persons) صفره‌ده sotrada otou-ranlar; (index) فهرست fihrist; لیسته liste; (math) جدول jedvel; (pl) /
jedâvil; (a.) ... صفره sofa... .. yemek ..; (v.a.) فهرست یاپماق fihrist yapmaq; جدول یاپماق jedvel yapmaq (v. n.) پانسیونه‌ر او. pansiyoner ol.; ... yemek; — **beer, (-bēr)** (n.) /
hafif bira; — **book, (n.)** مقیاسات (lit.) (measures) albûm; /
jedâvil; — **d'hôte,**

(ta'bl-döt) (n.) تابل دوت tabl dot; —
knife, (-nif) (n.) يەمەك yemek «puchâ»; — **land, (n.)** يايلا yayla;
— **money, (-mun'i)** (n) (mül) طعامیه ta-âmiye; tahsîsât; — **talk, (-tawk)** (n.) صفره صحبت sofrâ sohbeti, — **turning, (n.)** اسپيريتيزمه ispiritizme;
— **ware, (-wâr)** (n.) صفره طاقی sofrâ taqumu; **to lay on the—** (fig.) تأخير tâ'hir et.; (pol) /
تألیق tâ'lîq et.; (جلسه) عرض arz et.; **to turn the — s** (fig.) عکسته axine chevirmek; علیینه استعمال aleyhine istî'mâl et..

Tableau, tab'lō, (n.) رسم resim; تابلو tablo; لوحه levha

Tablet, tab'let, (n.) کتابه levha; لوحه kitâbe; تابلت tablet

Taboo, ta-bōō', (n.) ممنوعیت memnû-uyyet; (a.) ممنوع memnûu'; (v.a.) /
men et. (آقاروز) (afaroz et.).

Tabour, tā'bor, (n.) دونه‌لک dümbelek; /
chal-maq دونه‌لک چالماق dümbelek

Tabouret, tab'ōō-ret, (n.) اسکمه is-kemle; (embroidery) گergef; /
iynē qoutousou. (needles) ایکنه قوطوسی

Tabular, tab'ū-lar, (a.) دوز düz; لوحه /
hâlinde; (schedule) جدول jedvel... .. jedvel hâlinde; (laminæ) طبقات ta-baqât hâlinde, — **Tab'ula, (-'ū-la)** /
elvâh; (jud.) قیود qouyûd; — **Tab'ulate, (-'ū-lât)** /
jedvel tertib et.; (v.a.) جدول ترتیب jedvel tertib et.; (shape) /
fihrist yapmaq; (shape) فهرست یاپماق

Tacit, tas'it, (a.) مسکوت zumnî; /
meskyûd; — **ly, (ad.)** ذمناً zumnên; — **Taciturn, (tas'it-urn)** (n. & a.) /
sükyûutî; — **Taciturnity,**

môte foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch, sh ش; th ث; zh ژ [TAC-TAK]

(tas-it-urn'i-ti) (n.) سكو تيلك sükyôutilik.

Tack, tak, (n.) (oufaq-) (اوقاق) چيوو chivi; قونطرا qarfiche; (sail) قونطرا qontra, (rouse) يول yol, (fig.) قونطرات tariq, hareket; (terms) قونترات qontra; (adherence) طومنه toutma, چيويله مەك chivilemek; (v.a.) ايلشدير مەك ilishdirmek; (v.n.) (mar) اورسا orsa alabanda et; (fig.) چيوير مەك chevirmek; (fig.) hareketini deyishdirmek; (alabanda et.).

Tackle, tak'l, (n.) دونانم donanum; تەجھيزات tejhizat; (pulley) پالانگه palanga; (tools) طام taqum; (v.a.) دوناتما donatmaq; (seize) طونق toutmaq, zabt et.; (fig.) باشه چيتمق basha chuqmaq; (v.n.) hall حل ا.; طونق toutmaq; (hüjûm) هجوم et.; (-up) قوشما qoshmaq; — **Tack'ling**, (n.) (mar) دونانم donanum; (instruments) طام taqum; ادوات edevât, (harness) قوشوم qoshoum.

Tact, takt, (a.) اينجهك injelik; (lit.) فطانت fatânet; مهارت mehâret; — **Tact'ful**, (-'fööl) (a.) ماهر mâhir; — **Tact'fully**, (-'fööl-i) (ad) اينجهكك injelik; ماهرانه mâhirâne; — **Tact'less**, (a.) غي gabî, tedbirsiz.

Tactics, tak'tiks, (n.) نعيه tâ'biye; فەن fenni harb; (fig.) مانوره manevre; حرکت hareket; — **Tactical**, (-'tik-al) (a.) نعيوي tâ'biyevi; — **Tactically**, (-'ik-al-i) (ad) نعيه tâ'biye; — **Tacti'cian**, (-'shan) (n.) نعيهجي tâ'biyeji; (fig.) مانورهجي manevreji.

Tactile, tak'tul, (a.) طوتولير toutoulour; (lit.) لمسî mahsôus; (sci.) لمسî lemsî; — **sense**, (-sens) (lit.) لامه lâ-mise; — **Tactil'ity**, (-'i-ti) (n.) محسوسيت mahsôsüsiyyet.

Tadmor, tad'mor, (n. pr.) تدمر (خراپه لری) tedmür (-harâbeleri).

Tadpole, tad'pöl, (n.) قوربغه ياوروسي qourbâ yavrousou.

Taenia, tē'ni-a, (n.) دود وحيد dōu-di vahîd; صوليچان soloujan.

Taffeta, taf'e-ta, (n.) تافتا tafta.

Tag, tag, (n.) اوج ouj; (com.) تەتيكەت etiket; (v.a.) اوج طاق ouj taqmaq;

(fig.) رابت rabt et.; — **rag**, (n.) esâfil; — **tail**, (-tāl) (n.) (fig.) دالقاووق dalqavouq, (قويروق) (qouyrouq).

Tail, tāl, (n.) قويروق qouyrouq; (fig.) ouj; نيهيت nihâyet, — **board**, (-börd) (n.) ارقه قاپاق arqa qapaq; — **end**, (n.) (fig.) نيهيت nihâyet; (pl.) ادنا ednâ bôuday.

Tail, tāl, (n.) (jud) تصرف مفيد tesarroufu mouqayyed, مشروطه mesh-rôuta

Tailor, tāl'ur, (n.) تروزي terzi; (v.n) تروزيك terzilik et. — **bird**, (-bêrd) (n.) هند قيرلانجي hind qurlanguju; — **made**, (-mād) (a.) يازيده yapulmush; (usmarlama) تاييور tayyeyur; — **Tailoring**, (tāl'ur-ing) (n.) تروزيك terzilik.

Taint, tānt, (n.) لکه leke; کير kir; (infection) تعفن te-affün; (fig.) فساد fesâd; — **Taintless**, (tānt'les) (a.) تميز lekesiz; (pure) تميز temiz; saf.

Take, tāk, (v.a.) آلتق almaq; (lit.) ahz et.; (catch) zabt et., (fig.) جذب tes-hir et.; — **jez** et.; (choose) intilhâb et.; آكلامق terjih et., (understand) aulamaq; (fig.) ظن zann et.; (lit.) قبول telaqqi et.; (agree) qabôul et.; (v.n.) add et.; — **te'** sir et.; (effect) نتيجە netije vermek; (please) خوشه گيتمەك hosha gitmek; قبوله mazhar ol.; (fig.) طوتوش toutoush; چكيش chekish; — **after** بکزمەك benzemek; — **to — along with** برابر سوروكلەمەك be-râber sürükleme; **to — back** (اپچنە) geri almaq; **to — in** احتوا ichine-) almaq; (lit.) ihtivâ et.; (mar.) صارمق sarmaq; (believe) اينانمق inanmaq; — **teslim** et.; (n.) ساخته کارلق sahte-kyârluq; **to — off** حيله hîle; **to — up** قالدیرمق qal-durmaq; (occupy) باشلامق bashlamaq; (v.n.) ishğâl et.; — **up with** مفتون hoshlanmaq; — **Taker**, (tak'ér) (n.) آلان alan; آليجي aluju; —

only; routine; thrôugh; tuck; müsée; give; join; though; et.- etmek; ol.=olmaq.

[TAL-TAM] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne;

Tā'king, (*n*) آلیش alush ; اخذ ahz ; (*a*) (*fig*) جاذبهلی jāzibeli ; zahz ; (*a*) (*fig*) لطیف latif ; — **in** (*n*) اغمال iġfāl ; ادماتما aldatma.

Talbot, tal'bot, (*n*) کوپک keuppek ; تازی tazū.

Talc, talk, (*n*) تالق talq.

Tale, tāl, (*n*) حکایه hikyāye ; (*table*) masal ; یالان yalan ; (*number*) صای sayu ; by — صای ایله sayile ; — **bearer**, (-bār'ēr) (*n*) (*fig*) منافق mūnāfuq ; — **teller**, (-tel'ēr) (*n*) ناقل nāqil ; (ماسالچی) (masalju) ; (*fig*) خبری haberji.

Talent, tal'ent, (*n*) استعداد isti'dād ; اقتدار dādi haqq ; (*ability*) iqtidār ; درایت dirāyet ; — **Tal'ented**, (*a*) مستعد mūsta-id ; درایتلی dirāyetli ; — **Tal'entless**, (*a*) درایتسز dirā-yetsiz ; isti'dādsuz ; استعدادسز yetsiz.

Talion, tal'i-on, (*n*) قصاص (اصولی) quasas (-ousōulū) ; — **Talion'ic**, (-'ik) (*a*) قصاص (صورتیله) quasas (-sou-retilē).

Talisman, tal'is-man, (*n*) طلسم tulusum ; — **Talisman'ic**, (-'ik) (*a*) talusumlu ; سحرلی sihirli.

Talk, tawk, (*v. n.*) قونوشق qonoush-maq ; لاقردی laqurdu et. (*v. a*) قونوشمه seuylemek ; (*n*) قونوشمه qonoushma ; (*lit*) محاوره mouhāvere ; (*subject*) بحث bahs ; (*rumour*) روایت rivāyet ; لاف laf ; **to — into** (*fig*) مذاکره iqnā' et. ; **to — over** mūzākere et. ; کوروشمه geurūshmek ; **to — to** geurūshmek ; (*fig*) آچیقجه seuylenmek ; **to — up** achuqja seuylemek ; — **Talkative**, (tawk'a-tiv) (*a*) قونوشغان qonoushgan , (*fig*) چوق سویل choq seuyler ; — **Talka-tively**, (tawk'a-tiv-li) (*ad*) چکه ایله cheneyle ; — **Talkativeness**, (tawk'a-tiv-nes) (*n*) چکه chene ; چوق قونوشمه choq qonoushma ; — **Talker**, (tawk'ēr) (*n*) قونوشان qonoushan ; **tawch** — کورمه geveze ; **Talking of** ... حقیقده ... (e) ... (ه) کلنجه qunda.

Tall, tawl, (*a*) اوزون ouzoun (-boylou) ; یوکسک yūxek ; (*courageous*) جسور jesōur ; (remar-

kable) یوکسکدن آمه garib غریب yux-ekden atma. ; — **ness**, (*n*) اوزونلق ouzounlouq ; یوکسکک yūxeklik.

Tallow, tal'ō, (*n*) طوک don yā ; (*v. a*) یاغلامق yālamaq ; (موملامق) (moumlamaq) ; — **chandler**, (-shan'dler) (*n*) مومچی mōumjou ; — **faced**, (-fāsd) (*a*) بکزی صولوق benzi solouq ; — **Tallowy**, (tal'ō-i) (*a*) طوک یاغی yālu ; یاغی گبی gibī.

Tally, tal'i, (*n*) چتله chetele ; (*fig*) چتتمک chentmek ; (*v. a*) عینی aynu ; اویدیرمق ouydour-maq ; (*v. n.*) اویق ouymaq ; — **man**, (*n*) ویرهسییه veresiye satan ; (ویرهسییهچی) (veresiyeji) — **system**, (*n*) تقیسط اصولی taxit ou-sōulū ; ویرهسییه معامله veresiye mou-āmele ; — **trade**, (-trād) (*n*) ویرهسییه veresiye satush ; تقیسطله ساتیش taxitle satush.

Talmud, tal'mud, (*n*) تالمود talmūd ; (*lit*) شریعت موسویه sheri'ati mōuse-viyye.

Talon, tal'on, (*n*) (zo) طیرناق tur-naq ; (*pl*) پنجه penche

Talus, tā'lus, (*n*) (ana) طوبوق کیکی topouq kemiy ; (*lit*) عظم الکعب az-mūl-kyā'b ; (*arch*) اوست چنبر üst chamber ; میل kitābe ; (*slope*) سطح مائل meyl ; sat-hu mā-il.

Tamarack, tam'a-rak, (*n*) قاره چام qara cham ; آمریقان چامی ameriġan chamu.

Tamarind, tam'a-rind, (*n*) تمر هند temri-hind ; (دمیر هندی) (demir-hin-di).

Tambour, tam'bōōr, (*n*) طنبور tan-bour ; (*frame*) کرکف gergef ; (*embroidery*) ایشلеме ishleme ; (*drum*) (کرکف) ایشلеме (v. a.) silindir سیلندیر (gergef-) ishlemek ; — **work**, (*n*) گergef ishleme ; کرکف ایشی ishleme.

Tambourine, tam'bōō-rēn, (*n*) دف def ; (*dance*) چنگی chengi.

Tame, tām, (*a*) حلیم halīm ; (*spiritless*) قانسز yūrexis ; (qansus) روحسز yavan یاوران (uninspiring) rōuhsouz ; (zo) آلیشیق alushuq ; (*lit*) ehli اهلی alushdurmaq ; (*v. a*) ایشدیرمق terbiye et. ; (civilize) (*lit*)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [TAM-TAP]

حلبانه temdîn et. ; — ly, (ad.) حلبانه halimâne; (fig.) طاتسر (صورتده) tatsuz (-sôuretdet); — ness, (n.) ملايت mü-lâyemet; (qansuzluq) (قانسزلق); yavanluq; — Tamable, (tām'a-bl) (a.) تربيه ايندله ييلير alushur; — Tamer, (tām'ër) (n.) تربيه mürebî; — Tamise, ta-mēz', (n.) تولبند tülbind; Torba طوره; Tamp, tamp, (v.a.) طيقامق tuqamaq; Doldourmaq تولدورماق; Tamper, tam'për, (v.n.) چالشمق ifsâda chalushmaq; (-with) قارشمق qarushmaq; müdâhale et. . مداخله; Tampion, tamp'i-un, (n.) طاپه tapa; (antl.) آغز طاپاسى âz tapasu; Tampon, tamp'on, (n.) تامپون tampon; Tan, tan, (v.a.) دباغت dabâgat et. ; قارارتمق (sepilemek); (fig.) قارارتمق qarartmaq; (beat) دوومك deuvmek; (uslatmaq); (n.) مېشه قابوغي meshe qabôu; دباغ خرى dabâg harju; — pit, (n.) دباغ چوقورى dabâg chou-qourou; — Tanner, (tan'ër) (n.) دباغ sepiji; — Tannery, (tan'ër-i) (n.) دباغخانه dabâg-hâne; — Tanning, (tan'ing) (n.) دباغت dabâgat; Tandem, tan'dem, (ad.) برى برى آرقه سنده biri biri arqasunda; Tang, tang, (n.) قوقو qoqou; (point) اوچ ouj; Tangent, tan'jent, (n.) ماس mûmâs; co, — (n.) تمام ماس tamâm mûmâs; to go off at a — (n.) بىر ده ديكشمك bi-den bire deyishmek; — Tan'gence, (-jens) (n.) تماس temâs; point of — (n.) نقطه noqtayi temâs; — Tangen'tial, (-jen'shal) (a.) ماسى mûmâsi; — Tangen'tially, (-jen'shal-i) (ad.) ماسا mûmâsen; Tangerine, tan-je-rën', (a.) ... طنجه tanja...; (n.) طنجه tanjalu; (orange) طنجه tanja portaqalu; Tangible, tan'ji-bl, (a.) طولولير toutoulour; (lit. fig.) محسوس mahsôs; — Tan'gibly, (-ji-bli) (lit.) محسوس mahsôs bir halde; — Tangi-bil'ity, (-ji-bil'i-ti) (n.) طولويليله toutoulabilime; (lit.) محسوسيت mah-sôsuiyyet; Tangier, tan'jër, (n. pr.) طنجه tanja.

Tangle, tang'gl, (v.a.) طولاشدورماق dolashdurmaq; (fig.) قاراشدورماق qarashdurmaq; (v.n.) طولاشماق dolashmaq; قاروشماق qarushmaq; (n.) دوکوم dū-yūm; قاروشماق qarushuqluq; — Tan-gled, (-tang'gld) (a.) طولاشماق dola-shuq; قاروشماق qarushuq; — Tangle-foot, (tang'gl-fōōt) (n.) ايچكى ichki; راقى raqu; viski; Tank, tangk, (n.) صهرنج sahrunj; (mil.) صهرنجه قوريق sahrunja qomac; — car, (-kār) (n.) صهرنج vaqon; — engine, (-en'jin) (n.) tenderli loqomotif; — vessel, (-ves'el) (n.) صهرنج gemisi; (gaz ge-misi); Tankard, tangk'ard, (n.) چوملك cheumlek; (drinking) مشربه mash-raba; Tannin, tan'in, (n.) مازى جوهرى mazu jevheri; تانن tanen; Tansy, tan'zi, (n.) طرخون tar-hon; طوزله اوتى touzla otou; Tantalize, tan'ta-liz, (v.a.) اوزمك üzmek; اذيت et. ; — Tan-talizā'tion, (-li-zā'shun) (n.) اذيت eziyet; — Tan'talizër, (n.) اذيتچى eziyetçi; Tantomount, tan'ta-mownt, (a.) معادل mou-âdil; عين نسيبتده aynu nisbetde; Tantivy, tan-tiv'i, (a.) چابوق cha-bouq; (ad.) على العجله alel-ajele; (ride) درت ناله deurt nala; (v. n.) قوشماق qoshmaq; فurlamaq furlamaq; (n.) هجوم hüjûm; Tantrum, tan'trum, (n.) ترسلك terslik; عكسلك axilik; Tap, tap, (n.) وورش vouroush; ضربه darbe; (v.a.) وورماق vourmaq; دو قوشماق doqounmaq; (v. n.) چالماق chalmaq; Tap, tap, (n.) بورى (pipe) borou; موشلق mouslouq; (liquor) ايچكى ichki; (fig.) (pierce) دلك delmek; ايچكى وورماق achmaq; (v. n.) (drink) ichki vermek; on — فوچيده fuchuda; — bolt, (n.) كور جيوايه keur juvata; — room, (n.) ميخانه mey-hâne; — root, (n.) قاباره qabare; — Tapping, (tap'ing) (n.) سيورى sivri keuk; چكمه chekme; (tap'ing) اقطارمه aqtarma; Tape, tāp, (n.) قوردون qordon; شريد

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TAP-TAS] (انکلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red, mē, hēr; in; mīne,

sherid , تلغراف شریدی telgraf sheridi ,
(*v.a.*) باغلامق bâlamaq ; (*measure*)
(*n.*) eulchmek ; — *line*, (-lin) (*n.*)
(شرید (-eulchü) (اولچی)
'worm', (-'wurm) (*n.*) صولجیان sol-
oujan

Taper, tā'pēr, (*n.*) موم moun ; (شمعه)
(shem-a) ; (*a.*) سیوری sivri , (*v n.*)
(سیریلک) (گیتدیکجه) (sivril-
mek) ; — **Tapering**, (tā'per-ing) (*a.*)
سیوریلن sivrilen ; — **Taperingly**,
(tā'pēr-ing-li) (*ad.*) سیوریلنک sivri-
lenerek ; (gitdikje کیتدیکجه اینجهلرک)
injelerek ; (*fig.*) کیتدیکجه آزالهرق git-
dikje azalaraq.

Tapester, tap'es-ter, (*n.*) بوقه بی bü-
feji ; (دستگاهدار) (tezgyahdar) میخانه بی
meyhâneji.

Tapestry, tap'es-tri, (*n.*) تاپیسری
tapiseri ; (دیار کاغدی douvar kyâdu ;
(*v.a.*) تاپیسری یاقق tapiseri yapmaq ;
kyâdlamaq کاغدلامق

Tapioca, tap-i-ō'ka, (*n.*) تاپیوقا tap-
yoqa.

Tapis, tap'is, (*n.*) خالی halu ; ماصه
masa eurtüsü ; on the —
(*fig.*) mevqî' موقع مذاکرده (mevqî-
rede) ; (geurüşhülmeckde کوروشیلکده)

Tar, tār, (*n.*) قطران qatran ; (*fig.*)
گیمیجی gemiji ; (*v.a.*) قطرانلامق qatran-
lamaq ; old — (*fig.*) دکن قوردی deniz
qourdou ; to — and feather (*fig.*)
rezil et and âleme عالمه مسخره ا. rezil et .
masqara et .

Tarantula, tar-an'tū-la, (*n.*) ایری اورومجک
iri eurümjek.

Tarboosh, tār-boosh', (*n.*) فس fes.

Tardy, tār'di, (*a.*) کچ gech ; وقت کچمیش
vaqti gechmish ; (*slow*) بطی batî ;
بطاطله (tār'di-li) (*ad.*) — **Tār-
diness**, (*n.*) بطائت batâ-et., کچیکمه
gejikme.

Tare, tār, (*n.*) طاره dara ; (*v.a.*) طاره سی
darasunu chuqarmaq.

Tare, tār, (*n.*) (bot.) بورچاق bourchaq.

Target, tār'get, (*n.*) قالقان qalqan ;
(artil.) هدف hedef.

Targum, tār'gum, (*n.*) کلدانیجه تفسیر
kildânije tefsiri tevrât.

Tariff, tar'if, (*n.*) تعرفه tâ'rife, (*v.a.*)
تعرفه یاقق tâ'rife yapmaq.

Tarlatan, tār'la-tan, (*n.*) تارلاتان tar-
latan ; موسلین müslin.

Tarnish, tār'nish, (*v.a.*) قارارتیق qarart-
maq ; کیرلتمک kirletmek ; (*v n.*) قارارق
qararmaq.

Tarpaulin, tār-paw lin, (*n.*) مشمع
moushamba , (*hat*) کبیجی
gemiji shapqasu . (*fig.*) کبیجی
gemiji

Tarry, tār'i, (*v. n.*) کچ قالمق gech qal-
maq ; کچیکمک gejikmek.

Tarry, tār'i, (*a.*) قطرانلی qatranlu

Tarsus, tār'sus, (*n pr*) طرسوس tarsos ;
(*n.f.*) (ana) آياغک طراغی ayâghun tarâ ;
(lit.) رسع القدم resgül-qadem.

Tart, tårt, (*n.*) تارت tart ; (پاسته) (pasta) ;
— **Tärt'let**, (*n.*) تارتلهت tartlet.

Tart, tårt, (*a.*) اکشی ekshi ; (*fig.*) سرت
sert ; — *ly*, (*ad.*) اکشی بر حالده ekshi
bir halde ; — *ness*, (*n.*) اکشیلک ek-
shilik ; سرتلک sertlik ; — **Tärt'ish**,
(*a.*) مایخوش mayhosh.

Tartan, tār'tan, (*n.*) طوقومه doqouma

Tartan, tār'tan, (*n.*) (mar) طاقه (ta-
qa) ; (چکدیرمه) (chekdirme)

Tartar, tār'tar, (*n.*) تاتار tatar ; (*fig*
حیرچین آدم hurchun adam ;
— **Tartary**, (tār'ta-ri) (*n pr*) تاتارستان
tataristan.

Tartar, tār'tar, (*n.*) شراب طورتبسی
sharab tortousou ; طوطیر turtur ;
(teeth) کیر kir.

Tartarus, tār'ta-rus, (*n.*) جهنم jehen-
nem ; (*lit.*) دوزخ dōuzah ; — **Tarta-
rean**, (tār-tā're-an) (*a.*) جهنمی jehen-
nemî ; (*fig.*) اسفل esfel.

Tartuffe, tār-tō'f, (*n.*) جعلی صوفی jā'lî
sofou ; مهرائی riyâkyâr ;

Task, task, (*n.*) وظیفه vazîfe ; ایش ish ;
(punishment) جزا jezâ ; (*v.a.*) وظیفه
توظیف vazîfe vermek ; (*lit.*) ا. tavzîf et ; (*fig.*) ایش یوکتمک ish yük-
letmek ; to take to — تکدیر ا. tek-
dir et ; احتیاراتده بولوتیق ihtârâtda
boulounmaq ; — **măster**, (*n.*) ممتش
müfettish ; ایش ماشی ish bashu ; —
work, (*n.*) پارچه حسابله ایش parcha
hesâbile ish ; کوتوری ایش geutürü
ish.

Tassel, tas'el, (*n.*) پوسکول püskül ;
(*v.a.*) پوسکول طاقق püskül taqmaq ;
— **Tasselled**, (tas'eld) (*a.*) پوسکوللی
püsküllü.

(For Turkish pronunc.) past: lârgе; red, (never silent e); deux: ring; machine;

mōte; foot, mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [TAS-TAX]

Tasso, tās'so, (*n pr*) تاشور tashoz.
Taste, tāst, (*n*) ذائقه lezzet; (*act*) ذائقه tatma. (*faculty*) (*lit.*) ذائقه zâ-iqa, (*portion*) طادم tadum, (*gout*) ذائقه zevq; مزاج mizâj; (*n*) طائق tat-maq; **to one's** — ذوقته zevq-i-ne monvâfuq; خوشه kider. hoshouna gider, — **Tasteful**, (tāst'fōōl) (*a*) طائى tatlu; (*lit.*) لذى leziz; (*fig.*) ظريف zarif, — **Tastefully**, (tāst'fōōl-i) (*ad*) لذى صورتده leziz sōuretdē, (*fig.*) حسن طبعته hūsnū tabi-atle; — **Tasteless**, (tāst'les) (*a*) طاسز tatsuz; طاسز lezzetsiz; (*fig.*) بېچيمسز bichimsiz; — **Tastelessly**, (tāst'les-li) (*ad.*) طاسز صورتده tatsuz sōuretdē; — **Tastelessness**, (tāst'les-nes) (*n*) طاسزلى tatsuzluq; (*fig.*) بېچيمسزلى tabi-atsizlik. — **Taster**, (tāst'er) (*n*) چاشنيچى cheshniji, (*instrument*) چاشنيك cheshnilik; — **Tastily**, (tāst'i-li) (*ad.*) لذى lezzetle; (*fig.*) گۈزەلگۈzelje; — **Tāst'ing**, (*n*) طائمه tatma; لذى lezzetine baqma; — **Tasty**, (tāst'i) (*a*) طائى tatlu; لذى lezzetli; (*fig.*) ظريف zarif, گۈزەلگۈzel; (*pers.*) طائى tabi-at sâhibi.
Tatar, tā'tar, (*n*) تاتار tatar; — **Tatārian**, (*a*) ... تاتار tatar.; — **Tataric**, (-ik) (*n*) تاتارچە tatarja
Tatter, tat'er, (*n*) پاچاورا pachavra; پورتى purtu; (*v.a.*) يۇرتقى yurtmaq; — **Tattery**, (tat'er-i) (*a*) پۇرمەدە pejmürde
Tattle, tat'l, (*n*) گۈزەلگۈ gevezelik; گۈزەلگۈ laqlaqiyât; (*vn*) گۈزەلگۈ gevezelik et.; — **Tattler**, (tat'lér) (*n*) چال چەكە chal-chene.
Tatoo, tat-tōō', (*n*) يات يوردىسى (*mil.*) yat borousou; **the devil's** — يات يوردىسى parmaq vourma; (*fig.*) بېكەم bekleme; جان صيقيتېسى jan suquntusu.
Tatoo, tat-tōō', (*n*) دوومه (*marks*) deuvme; (*v.a.*) دوومه ياتقى deuvme yapmaq.
Taunt, tawnt, (*n*) تەزىر tâ'zîr; (*insult*) تەزىر tejavüz; (*v.n.*) تەزىر tejavüz et.; (*sarcastic*) تەزىر istihzâ et.; (*a*) پەك يۈكسەك pek yû-xek; — **Taunter**, (tawnt'ér) (*n*)

تەزىر seuz atan; (*lit.*) تەزىر mü-tejavüz; — **Taunting**, (tawnt'ing) (*n*) تەزىر tejavüz; (*a*) (*lit.*) تەزىر müstehzi; — **Tauntingly**, (twant'ing-li) (*ad.*) تەزىر mütejavüzâne, تەزىر müstehziyâne
Taurus, taw'rus, (*n*) (ast) ئور sevr (-bürjü), (*n pr*) توروس (داغلىرى) toros (-dâlaru)
Tautology, taw-tol'o-jî, (*n*) (لۇزومس) (luzōumsouz) تەكرر tekerrür; — **Tautological**, (taw-to-loj'ik-al) (*a*) تەكرر tekerrürli
Tavern, tav'ern, (*n*) تاورن tavern; بار bar; اوتل otel
Taw, taw, (*n*) بىلە bile; اويونى bile oyounou.
Taw, taw, (*v.a.*) داغەت debâgat et; گۈدەرىي ياتقى genderi yapmaq
Tawdry, taw'dri, (*a*) طبعەتسز tabi-atsiz; قاپا qaba; باياغى bayâ; — **Tawdriness**, (*n*) باياغىلىك bayâluq; طبعەتسزلىك tabi-atsizlik.
Tawny, taw'ni, (*a*) اسمر esmer; قوۋۇ qoyou
Tax, taks, (*n*) وىرگى vergi; رۇسۇم rūsōum; (*lit.*) تەكلىف tekyâlif; (*fig.*) يۈك yük; آنگارىيە angarye, (*letters*) vergi وىرگى قوۋۇ vergi tax; (*v.a.*) رۇسۇم رۇسۇم vazu' qomaq, (*accuse*) تەكلىف isnâd et.; (*register*) قەيد qayd et.; (*estimate*) تەقدير taqdîr et.; (*examine*) تەدقىق talumin et.; — **gatherer**, (*n*) تەدقىق tedqîq et.; — **payér**, (*n*) تەكلىف tahsildâr; (*pl*) تەكلىف mükellef; (*fig.*) خەلق halq; — **Tax-ability**, (-bil'i-ti) (*n*) وىرگىيە mükellefiyyet; — **Tax'able**, (*a*) وىرگىيە vergiye tâbi'; (*jud*) نىظامى nizâmî; — **Tax'ation**, (-shun) وىرگىيە teykâ-lif..; (*jud*) تەقدير tahmîn; — **Tax'ér**, (*n*) مۇخەممەت mouham-min.
Taxi, tak'si, (*n*) (cap) كىرا اوتوموبىلى kirâ otomobili; — **Taximeter**, (tak-sim'e-tér) (*n*) تەكلىمەتە taximetre; سەت sât.
Taxidermy, taks'i-dér-mi, (*n*) حيوان hayvan (-derisi) دولدۇرما dourma; — **Tax'idermist**, (*n*) حيوان

only; routine: through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[TAX-TEE] (انکلیزجه کتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

hayvan (-derisi-) dol-
douran. (دریسی) طولدران
Taxis, tak'sis, (n.) یَرینه قوچه yerine
qoma; sarma; (fig.) تصنیف
tasnif.
Tea, tē, (n.) چای chay; (v.n.) چای ایچمک
chay ichmek; — cup, (n.) چای فنجان
chay finjanu; — house, (-hows)
(n.) چایخانه chayhâne; — kettle,
(-ket'l) (n.) چای ابریکی chay ibriy;
chaydan; — party, (pār'ti)
(n.) چای ضیافتی chay dâ'veti;
chay zuyâfeti; — pot, (n.) چایدان
chaydan; — service, (-sêrv'is)
chay taqumu; — things,
(n.pl.) چای taqumu; — urn,
(n.) سباز semâver.
Teach, tēch, (v.a.) اوکرتمک euyretmek;
(lesson) تدریس tedris et.; (v.n.)
hojaluq et.; — Teachable,
(tēch'a-bl) (a.) اوکرتیله بیلیر euyretile-
bilir; — qâbili tâ'lim; —
Teacher, (tēch'ēr) (n.) خواجه hoja;
mou-allim; (fem.) معلم
mou-allime; — Teaching, (tēch'ing)
(n.) تدریس tedris; اوکرتمه
euyretme; تدریسات tedrisât.
Teak, tēk, (n.) تیک tik âju; هند
hind meshesi.
Teal, tēl, (n.) یابان اوردکی yaban eur-
deyi;
Team, tēm, (n.) طاق taqum; تیم tīm;
(v.a.) طاق تشکیل ا. taqum teshkil et.;
— work, (n.) طاق ایشی taqum ishi;
— Teamster, (tēm'stēr)
(n.) آرابهچی arabêju; Teamwise,
(tēm'wiz) (ad.) طاق حالنده taqum hâ-
linde; (zo.) قوشول qoshoulou.
Tear, tēr, (n.) کوز geuz yashu;
(lit.) دمع demi'; with —s یاشلرله
geuz yashlarıla; آغلایهق âlayaraq;
— drop, (n.) یاش (طاملهسی) yash
(-damlasu); — Tearful, (tēr'fōol)
(a.) آغلایان âlayan; یاشلی yashlu; —
Tearless, (tēr'les) (a.) یاشسز yashsuz;
(fig.) hissiz.
Tear, tār, (v.a.) قوبارمق qoparmaq;
(paper) یازما yurmaq; (thorn) یاره
yara et.; (v.n.) فیرلامق furlamaq;
hüjûm et.; (n.) یاریق yaruq;
yurtuq; (fig.) گورولتو gürültü;
to—the hair ساچلارنی یولق sachlarunu

yolmaq; deuvünmek; to —
up قوبارمق qoparmaq; — Tearing, (tār'ing)
(a.) غصوب müddhish; gazôub.
Tease, tēz, (v.a.) طرامق taramaq,
(didiklemek); (fig.) اذیت a.
eziyet et.; راحتسز rahatsuz et;
— Teaser, (tēz'ēr) (n.) طراقی ta-
raqju; (glass) آتشی ateshji; (fig.)
mou-ajjiz
Teasel, tēz'l, (n.) (bot) دوه دیکشی deve
diken; (mach.) طراق taraq; (v.a.)
طرامق taramaq.
Teat, tēt, (n.) مە meme (-oujou).
Technical, tek'nik-al, (a.) fennî;
mes- (professional) مسلکی mes-
leki; — ly, (ad.) فنّا fennen; علمّا
ilmen; meslekje; صنعتجه
san-atje; — term, (n.) فنی fennî
tâ'bir; (pl.) اصطلاح ustulâh;
اصطلاحات fennî tâ'bîrât; — Technic-
ality, (tek-nik-al'ti) (n.) (lit.)
mâhiyyeti ilmiyye; (pl.) ماهیت علمیه
fennî teferrü-ât; — Tech-
niques, (-tek'niks) (n.pl.) فنون fûnûn;
(arts) صنایع sanâyi'; — Technique,
(tek-nēk') (n.) فن fenn; صنعت san-
at; ایشجیک ishjik; (mus.) تکنیک
teknik; اصول ousûl.
Technology, tek-nol'o-ji, (n.) (lit.)
mebhasi fûnûn; (terms)
fennî ustulâhât; —
Technological, (tek-nol-oj'ik-al)
(a.) fennî; اصطلاحی ustulâhî.
Te deum, tē dē'um, (n.) تدوم te-düm;
شکران mahmedet; دما dou-â;
shükran.
Tedious, tē'di-us, (a.) صیقیتی suquju;
اوزون ouzoun; (long) مزج müz-ij;
— ly, (ad.) مزج مورتده müz-ij sôu-
retde; — ness, (n.) طاسزلق tatsuz-
luq; ایچ صیقتمسی ich suqmasu;
اوزونلوق ouzounlouq.
Tedium, tē'di - um, (n.) جان صیقیتسی
jan suquntusu; صیقنتی suquntu.
Tee, tē, (n.) نشان nishan; (golf)
(qale); (tepe).
Teem, tēm, (v.n.) طوغوردق doghour-
maq; (lit.) تولید tevliid et.;
mezbôul ol. (abundant) مېڭول او.
بوشانلق qaynamaq; (pour)

[TEM-TEN] (انگلیزجه کتاک تلمغی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr, in; mine;

î'tidâl; امساک imsâk; (*prohibition*)
... منع مسکرات men-i mûskirât . —
hotel, (-hō-tel') (n.) ایچکیسز اوتل
ichkisiz otel, — society, (-sō-si'e-
ti) (n.) منع مسکرات جمعی men-i mûs-
kirât jemiyyeti; (*Turkish*) هلال احقر
hilâlî ahzar.

Temperate, tem'per-ât, (a) معتدل
môu'tedil; ممسک mûmsik; (*calm*)
اعتدال sâkin; — ly, (ad) ساکن
î'tidâlîe; — zones, (-zōnz)
(n pl) (lit.) مناطق معتدله manâtuqu
môu'tedile

Temperature, tem'per-a-tūr, (n.)
درجه حرارت derejeyî harâret

Tempest, tem'pest, (n.) فیرطنه furtuna;
(v.n) (fig) طایردی paturdu et; —
Tempest'uous, (-tū-us) (a) فیرطنلی
furtunalu; (fig) شدتلی shiddetli;
کورولتولی gürültülü

Templar, tem'plar, (n) (jud) فقه طلبه سی
fuquh talebesi; دعوا وکیلی dâ'vâ
vekîlî; Knight — فقیه faqîh, (pl)
فقهه fouqehâ

Temple, tem'pl, (n.) معبد mâ'bed;
(Islamic) مسجد mesjid; (pl.) معابد ma-
âbid, — The — (Jerusalem) مسجد
(حقوق جمعی) (London) mesjidi axâ;
(houqûq jem-iyyeti)

Temple, tem'pl, (n.) (ana.) شقاق sha-
qaq.

Templet, tem'plet, Template, tem'-
plât, (n.) آنا قالب ana qalub; قالب
qalub modeli

Tempo, tem'pō, (n.) تهمپو tempo, (ورن)
(vezn)

Temporal, tem'por-al, (a) جسمانی
jismânî; (worldly) دنیوی dūnyevî;
(ana.) ... شقاق shaqaq..; (lit.) صدغی
soudguî; — ly, (ad.) جسمانی اولارق
jismânî olaraq, — Temporal'ity, (-
'i-ti) (n.) (lit.) جسمانییت jismâniyyet;
(pl) عقال îrâd; عقال aqâr.

Temporary, tem'po-ra-ri, (a.) موقت
mouvaqqat; — Tem'porarily, (-li)
(ad.) موقتة mouvaqqaten, — Tem-
porariness, (n.) موقت اولش mouvaq-
qat oloush.

Temporize, tem'po-rîz, (v.n.) زمانه اویق
zemâna ouymaq; (wait) بکله مک
(fursat-) beklemek, وقت کچیرمک vaqit
gechirmek; — Tem'porizer, (-'por-
iz-ër) (n.) زمان آدمی zemân adamu;

— Tem'porizing, (a) زمانه اویغون
zemâna ouygoun; (n.) انتظار intizâr

Tempt, temt, (v.a.) تحریک tahrik et .
(try) تجربه tejrûbe et, (evil) آیرتمق
ayartmaq; باشدن چهارمق bashdan
chuqarmaq; — Temptation, (temt-
â'shun) (n) (act) تحریک tahrik; تشویق
teshviq, (pl) تشویقات teshviqât, (lit.)
اغرات igvâ-ât, (trial) تجربه tejrûbe;
— Tempter, (temt'er) (n.) مشوق
mûshevviq; (devil) شیطان sheytan;
ایبلیس iblîs; — Tempting, (temt'ing)
(a) (lit.) جاذب jâzib; مغفل mōugfil;
طیانلماز dayanulmaz; — Tempt-
ingly, (temt'ing-li) (ad.) معطلانه
mōugfilâne; — Temptress, (temt'-
res) (n.) معطل قادین mōugfil qadun;
فتان fettân.

Ten, ten, (a. و n) اون on; (card) اوئی
onlou, — fold, (a.) اوئ میثی on misli.

Tenable, ten'a-bl, (a.) قابل مدافعه qâ-
bili müdâfâ

Tenacious, te-nâ'shus, (a) قویماز qop-
maz; طوتار toutar; (stubborn) ثباتلی
sebâtlu; معند mou-annid; — ly, (ad.)
صیقجه suquja; (fig.) ثباتله sebâtla;
عنودانه enôudâne; — Tenacity, (te-
nas'i-ti) (n.) باپشمانلی yapushganluq;
عناد metânet; (fig.) ثبات sebât;
عناد inâd.

Tenaille, te'nâl', (n.) (fort.) (مغراض)
maqas.

Tenant, ten'ant, (a.) کیراجی kirâju;
مستأجر müste'jir; — farmer, (n.)
ملتمز mültezim; — Ten'ancy, (-si)
(n.) التزام iltizâm; کیراجی استیجار
istîjâr; — Ten'antless, (a.) کیراجیسز
kirâju-suz, بوش bosh; — Ten'antry,
(-ri) (n.) کیراجیلار kirâjular;
ملتزمز mültezimler.

Tench, tensh, (n.) ساران بالی sazan
balugh.

Tend, tend, (v.a.) رفاقت refâqat
et., (care) باقی baqmaq; نظارت
nezâret et..

Tend, tend, (v. n) وارمق varmaq;
(fig.) منجر او. münjerr ol.; (inclîne)
معطوف او. meyl et; (aim) میل او.
مأتمف او. mâ'touf ol.; (contribute)
خادم او. hâdim ol.; — Tend'ency, (-si) (n.)
میل meyl استعداد istî'dâd; (aim)
مقصد maxad.

(For Turkish pronunc.) past; lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot; mōōn, shut, mūte; very; tū چيوو ch; sh ش; th ث; zh ژ [TEN-TER]

Tender, tend'ér, (*n*) تندر tender, (*mar*) رفاقت كمسي refâqat gemisi; naqliye sefinesi, (*offer*) تكليف teklîf; تكليفنامه teklîfnâme; (*jud*) تاديات تكليفي te'diyyât teklîfi; (*v.a.*) تقديم تكليف et. ; تقديم taqdîm et.

Tender, tend'er, (*a*) نازك nâzik, (*lit.*) رقيق raqîq, (*young*) كوربه keurpe; (*pitiful*) مشفق mûshfiq; (*sensible*) مرحمتي merhametli, حساس hassâs, (*mar*) نارين nârin; — **ly**, (*ad*) شفقته shefqatle; (*lit.*) نوازشه nûvâzishle; (*love*) محبتله mouhabbetle; — **ness**, (*n*) شفقت shefqat; (*lit.*) نوازش nûvâzish; محبت mouhabbet; (*care*) اهتمام ihtimâm; — **foot**, (*n* و *a*) عجمي ajemi, يني yeni; — **hearted**, (-hârt'ed) (*a*) مشفق mûshfiq; قلبي qalbi raqîq, — **loin**, (*n*) اچ فيله تو ich fileto, — **Tend'ér**ling, (*n*) نازلي nazlu; ياورو yavrou.

Tendinous, ten'di-nus, (*a*) سيڪير كمي sinir gibi; سيڪيري sinirli.

Tendon, ten'don, (*n*) سيڪير sinir.

Tendril, ten'dril, (*n*) فيليز filiz.

Tenebrous, ten'e-brus, (*a*) قاراڪاڻ qarankuq; (*lit.*) مظلم mouzlim.

Tenedos, ten'e-dos, (*n.pr.*) بورجه آله bozja ada.

Tenement, ten'e-ment, (*n*) مسكن mesken; بولوك beulûk; دائره dâ'ire; (*held*) مأجور me'jôur.

Tenesmus, té-nes'mus, (*n*) (*med.*) صانجی sanju; صانجيلي sanjulu is-lâl; (*lit.*) زخير zahîr.

Tenet, ten'et, (*n*) (*lit.*) عقيدة aqîde; پره نسپ prensip.

Tennis, ten'is, (*n*) تنيس tenis; — **court**, (-kört) (*n*) تنيس يري tenis yeri.

Tenon, ten'un, (*n*) كچمه gechlme; ديل dil.

Tenor, ten'ur, (*n*) تندر tenor; (*run*) جريان jereyân; (*lit.*) دوش revish; (*sense*) مفاد müfâd.

Tense, tens, (*a*) گيرگين gergin; (*fig.*) سرت sert; — **Ten'sible**, (-'si-bl) (*a*) گيرليلر gerilir; — **Ten'sion**, (-'shun) (*act*) گيرمه germe; (*st.*) گيريله gerilme; (*lit.*) توتر tevettür; (*effort*) غيرت

gayret, مساعي mesâ-i; (*mental*) اشتغال ishtigâl; (*lit.*) تعب tâ'h; (*feellings*) گيرگينlik gerginlik; — **Ten'sive**, ('siv) (*a*) گيرجي geriji.

Tense, tens, (*n*) زمان zemân; (*gram.*) صيغه sîga.

Tent, tent, (*n*) چادر chadur; (*lit.*) خيمه hayme, (*med*) فيتيل fitil, (*v.a.*) يوقلاق yoqlamaq; fitil soqmaq; (*fig.*) يوقلامق yoqlamaq; — **bed**, (*n*) پردeli ياتاق perdeli yataq; — **cloth**, (*n*) چادر بزي chadur bezi; — **peg**, — **pin**, (*n*) چادر قازيقي chadur qazugh; — **pole**, (-pöl) (*n*) چادر ديري chadur direyi; — **rope**, (-röp) چادر ابي chadur ipi

Tentacle, ten'ta-kl, (*n*) (*zo*) بونور boynouz. (*lit.* مع *pl.*) لامسه levâhîq lâmise.

Tentative, ten'ta-tiv, (*n*) نشبت teshehbûs; تجربه tejrûbe; (*a*) فييلندن tejrûbe qabilinden.

Tenter, tent'er, (*n*) (*lit.*) حيمه hayme-nishîn

Tenter, tent'er, (*n*) گيرگف gergef; (*pers*) ماكينيست makinist; مامور me'môur; (*v.a.*) گيرمه girmek; — **hook**, (*n*) قانچه qanja; منگنه mengene; **to be on — s** (*fig.*) بويوك انديشده قالمق beuyûk endîshede qalmaq; شاشيرمق shashurmaq.

Tenth, tenth, (*a*) اونينجي onounjou; (*n*) اوته bir; — **Tenth'ly**, (-li) (*ad*) اونينجيسي onounjousou; (*lit.*) عاشرا âshîren.

Tenuity, te-nû'i-ti, (*n*) اينجهلك injelek; (*rarity*) خفيلك hafiflik; (*lit.*) رقت rîqqat.

Tenure, ten'ûr, (*n*) شرائط (استيجار) she-râ-it (-istîjâr); (*fig.*) اشغال ishgâl.

Tepefy, tep'e-fi, (*v.a.*) ايليتق ulutmaq, ايلقلاشديرمق uluqlashdurmaq; — **Tepefaction**, (te-pē-fak'shun) (*n*) ايلتمة ulutma; ايلقلاشديرمه uluqlashdurma

Tepid, tep'id, (*a*) ايلق uluq — **ness**, ايلقلاشق uluqluq.

Tergiversation, têr-ji-vêr-sâ'shun, (*n*) دوزن düzen; قاچامق qachamaq; (*lit.*) تلون televvün.

Term, term, (*n*) تعبير tâ'bîr; (*period*) مدت müddet; وعده vâde; (*algebra*) حد hadd; (*pl.*) شرائط sherâ-it; (*v.a.*)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et. = etnek; ol. = olmaq.

[TER-TER] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

دیمک demek; (له) آرهسی ای او. ... (le) on —s with. قیوله —s bring to —s یوله کتیر. qaboule ijbâr et. yola getirmek; to come to —s آچیق قونوشماق; in —s of achuq qonoushmaq; (ک) تعبیرجه (in-)tâ'bîrinje; — Têrm'less, (a) غیر معین nihâyetsiz; gayri mou-ayyen.

Termagant, ter'ma-gant, (a. و n.) شرت shirret; قانغاجی qavgaju; — Têrmagancy, (-si) (n.) شرتلک shirretlik.

Terminate, têr'mîn-ât, (v.a.) بیتیرمک bitirmek; (limit) تحدید tahdid et.; (v.n.) بیتکم hutâm boulmaq; bitmek; — Têr'minable, (a.) بیتیر biter; hutâm boulour; — Têr'minal, (a.) nihâyet-deki; (periodic) معین mou-ayyen; (n.) nihâyet; — Têrminât'ion, (-'shun) (n.) hutâm ni-hâyet.

Terminology, ter-mi-nol'o-ji, (n.) (lit.) tâ'bîrât; اصطلاحات ustulâhât; — Terminolog'ical, (-oj'ik-al) (a.) ustulâhi.

Terminus, têr'mi-nus, (n.) صوک son; nihâyet; (lit.) muntehâ; (railway) صوک استاسیون son istasyon; — Termini, (têr'mi-ni) (n.pl.) منتہار muntehâlar.

Termite, ter'mit, (n.) بیاض قارنجه beyaz qarunja.

Tern, têrn, (n. و a.) مثل müselles; اوچلی üçlü.

Terne, têrn, (n.) چینقو قاپلامه chinquo qaplama.

Terra, ter'a, (n.) طوبراق topraq; (lit.) tûrâr; — cotta, (-kot'a) (n.) (سرسز طوبراق) terra qota; (sursuz topraq).

Terrace, ter'ās, (n.) (داراچه) تراچه taracha; بالقون balqon; (geol.) سد sedd.

Terraneous, ter-ā'n-ē-us, (a.) قاره qara...; berri; — Terrarium, (ter-ā'ri-um) (n.) قاره حیواناتی موزهسی qara hayvânâtı müzesi.

Terrene, ter'en, (a.) ارزی 'arzî; (fig.) دنیوی dünyevi.

Terrestrial, te-res'tri-al, (a.) (ast.) ارزی arzî; ... دنیا dünyâ...; (n.pl.) sekeneyi arz; — globe, (-glōb) (n.) کوره küreyi arz.

Terrible, ter'i-bl, (a.) مدھش müdhish; — infant, (n.) یارامار چوجق yaramaz chojouq; آفاجان afajan; — ness, (n.) دهشت deh-shet; — Terribly, (ter'i-bli) (ad.) مدھش müdhish sôuretdé.

Terrier, ter'i-er, (n.) (zo.) زاغی za-ghar; آوکوی av keupeyi; (hole) in; این delik.

Terrier, ter'i-er, (n.) قید qayd; دفتر defter.

Terrify, ter'i-fi, (v.a.) قورقوتق (choq-) qorqoutmaq; (lit.) tedhish et.; — Terrific, (ter-if'ik) (a.) müdhish; mahôuf.

Territory, ter'i-tō-ri, (n.) اراضی arâ-zî; milk; — Territorial, (ter-i-tō'ri-al) (a.) arâzî...; (lit.) milki; عساکر ردیفار redifler; (n.pl.) asâkiri redite; — Territorially, (ter-i-tō'ri-al-i) (ad.) اراضی جهتیله arâ-zî jihatle; — Territoriality, (ter-i-tō'ri-al'i-ti) (n.) (lit.) milkiyyet; (right) (lit.) salâhiyyeti milkiyye.

Terror, ter'or, (n.) قورقو (beu-yük-) qorqou; دهشت deh-shet; — (pl.) fejâyî'; — stricken, (-strik'n) (a.) دهشت ایچنده deh-shet ichinde; (lit.) medhōush; — Terrorism, (ter'or-izm) (n.) (pol.) tedhish poletiqası; قورقوتما qorqoutma; — Terrorize, (ter'or-iz) (v.a.) (lit.) tedhish et.

Terse, têrs, (a.) (lit.) vejiz; müfid; (elegant) güzel; (ad.) ly, zarîf; — ly, zarîf; — selâsetle; — ness, (n.) (lit.) zarâfetle; — zarâfet.

Tertian, têr'shi-an, (a.) کون آشیری gün ashuru; (n.) nebét; usutma.

Tertiary, têr'shi-ar-i, (a.) اوچنچی üçünjü; (lit.) sâlis; — «strata», (n.pl.) devri sâlis «tabaqâtı».

mōle; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [TES-THA]

Tesellate, tes'el-āt, (v.a.) ايشله مک ishlemek; موزاييق mozayiq yapmaq; — **Tessellated**, (tes'e-lāt-ed) (a.) ايشله مەلى ishlemeli; مارکەتە markete; موزاييق mozayiq

Test, test, (n.) تېجرۈبە tejrūbe; پرووا prouva; مەيانە mou-âyene; (pot) پوتە pota; (standard) مەيار mî'yâr; (proof) اثبات isbât; (v.a.) تېجرۈبە et.; (attest) تصديق tasdiq et..

Testament, tes'ta-ment, (n.) وصيتنامە vasuyyetnâme; (rel.) عهد ahd; — **Old**, — تورات tevrât; — **New**, — انجيل injil; — **Testament'ary**, (-'a-ri) (a.) وصيت vasuyyet...; (by) (lit.) الوصايە bil-vasâye; — **prescriptions** vasuyyetnâme ahkyâmu; — **Testament'arily**, (-'a-ri-li) (ad.) وصت صورتىلە vasuyyet sôuretilé; وصيتە vasuyyetle.

Testator, tes-tât'tur, (n.) وصيت ايدىن va-suyyet eden; (lit.) موسى mōusi; — **Testât'rix**, (-'triks) (n.) (lit.) موصيە mōusuye.

Tester, tes'tër, (n.) اوپە oba; (جينيلىك) (jibinlik).

Testicle, tes'ti-kl, (n.) خايە haya; خصيە housye.

Testify, tes'ti-fi, (v.a.) تصديق tasdiq et.; شەھادەت shehâdet et.; (-against) (ئى) اتهام it-hâm et.; — **Testification**, (-fi-kâ'shun) (n.) تصديق tasdiq; شەھادەت shehâdet; — **Test'ifier**, (-'ti-fi-ër) (n.) شاھەد shâhid.

Testimony, tes'ti-mō-ni, (n.) شەھادەت shehâdet; (proof) اثبات isbât; دليل delil; (rel.) شريعت sherî-at; (revelation) (lit.) الهام ilhâmu rabbânî; — **Testimō'nial**, (a.) اثباتى isbâtî; مەنفعەt mūsbit; (theatre) ... مەنفعەt men-fât...; (n.) ۋەسئە vesîqa; (present) ھەدىە hediye.

Testing, test'ing, (n.) تېجرۈبە tejrūbe; مەيانە mou-âyene; (refining) تەسۋيە tasviye; (chem.) تەھليل tahlil.

Testy, tes'ti, (a.) تەرس ters; خېرچىن hurchun; — **Testily**, (-'ti-li) (ad.) تەرسلىك terslik; — **Tes'tiness**, (n.) تەرسلىك terslik.

Tetanus, tet'a-nus, (n.) تەتانوس tetanos; سىڭىر طوتۇلماسى sinir toutoulmasu.

Tether, tet'h'ër, (n.) اىپ ip; باغ bâ;

(v.a.) باغلاماق bâlamaq; (fig.) تەھدىد tahdid et.

Tetragon, tet'ra-gon, (n. ۋ. a) دۆر بەلۋاغ zou-erbât'tul-azlâ'.

Tetter, tet'ër, (n.) تەمريە temriye.

Teutonic, tū-ton'ik, (n.) توتونىق teu-toniq; (آلمان) (alman).

Text, tekst, (n.) مەتن metn; (rel.) نەس nass; آيەت âyet; — **book**, (n.) مەكتەب mek-teb kitabu; (fig.) اساسات esâsât; — **hand**, (n.) قالدین يازى qalun yazu; — **Text'ual**, (a.) مەتن metni; — **note**, (lit.) شەرح sherhi metdoun; — **Text'ually**, (-'tū-al-i) (ad.) مەتن met-nen; (fig.) عىنە aynen; — **Text'uary**, (-'tū-a-ri) (a.) مەتن metni; (n.) (rel.) مەتن تارafdâru; — **sense** (lit.) مەنەي mânâyi metni.

Textile, tekst'il, (a.) طوقۇش doqoun-moush; (lit.) مەنسۇج mensouj; (n.) قاش qoumash; مەنسۇجات mensoujât.

Texture, tekst'ūr, (n.) ئورگو eurgū; (lit.) نەسج nesj.

Thaler, tā'l'ër, (n.) تالەر taler; (دولار) (dolar).

Thames, temz; (n. pr.) تەمس (n. pr.) taymis (-nehri).

Than, than, (conj.) دىن ...den; (younger — « me » « بن » دىن دىھانجى den daha genj.

Thank, thank, (v.a.) تەشكەر teshek-kür et.; (-for) رىجا rijâ et.; I' ill — you (for) (ئى) رىجا ايدەرم ! rijâ ederim !; (ئى) لطف ايدەرمىسىز ! loutf edermisiniz !; — **Thank'-ful**, (-'fōol) (a.) مەشكەر müteshek-kir; — **Thank'fully**, (-'fōol-i) (ad.) مەشكەرلە teshekkürle; — **Thank'fulness**, (n.) تەشەككىرەn; — **Thank'fulness**, (n.) مەننەتدارلىق minnetdârluq; — **Thank'-less**, (a.) نەنكەر nankeur; — **Thanks**, (n. pl.) تەشكەرلەر teshekkür-rât; (fig.) سەيەسەندە sâyesinde; — **giving** (n.) شۇكران shûkrân dou-âsu; (act) شۇكر shûkr; مەھمەت malmedet; — **with** — تەشكەرلە teshekkürle...; **no**, — ! ! خەير تەشكەر ايدەرم ! hayur teshekkür ederim !; **many** — چوق تەشكەرلەر choq teshekkürler !; — چوق تەشكەر ايدەرم choq teshekkür ide-rin.

only; routine through; luck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

mōte, foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چيوو; ch ج, sh ش, th ث; th ذ; zh ژ [THE-THI]

(fig.) او راده‌لرده o raddelerde, — **after**, (ad.) اوڤون سؤره ondan sōra, (بعده) (hâ'dehou); (according) اوکا کوره ona gheure; — **by**, (-bî') (ad.) بو سورته bou sôuretle; — **for**, (thâr-fur') اونک ایچون onoun ichün, بونک ایچون bounoun ichün; — **fore**, (ther'fur) (ad.) بو سبدن bou sebeden; — **in**, binâ-en aleyh, — **in**, (ad.) بو حصوده bou housousda; — **inafter**, (ad.) بالآخره ashâsundâ; — **of**, (ad.) اونک onoun, اونډان ondan, — **tofore**, (-tōō-för) (ad.) او زمانه ondan evvel; — **upon**, o zemâna qadar, — **'upon**, (ad.) اونک اوزرینه onoun üzerine; — **with**, (-with) (ad.) همن hemen, بونک اوردینه bounoun üzerine; — **'withal**, (-'with-öl') (ad.) بونکه bounounla; (same time) عین زمانه aynu zemânda; — **boundan** باشقه boundan bashqa.

Thermal, ther'mal, (a.) حرارت harâret... چيچاق sujaq; — **springs**, (n pl) ایلیچملر qapluşalar; — **uluşalar**.

Thermometer, thêr-mom'e-têr, (n) میزان الحراره termometre; (lit.) mizânül-harâre; — **Thermometrical**, (-'lik-al) (a) ترمومتره termometre.., — **Thermometricaly**, (-'rik-al-i) (ad.) ترمومتره ایله termometreyle.

These, ihêz, (pron) بونلر bounlar.

Thesis, thê'sis, (n) (lit.) نقطه نظر noqtayî nazar; مدعا mudde-â, (subject) موضوع mevzâu; — **tez**; (pl.) — **Theses**, (thê'sêz).

Thessalia, thes-sâ'li-a, (n.pr.) تساليا tesalya.

Thew, thū, (n.) عضله azale; (lit.) باز bâzdu, (pazu); (pl.) عضلات azalât.

They, thā, (pron.) اونلر onlar; — **say**, دییولر diyorlar; — **deniliyor**.

Thick, thik, (a.) قالین qalun; (dense) کثیف kesif; (close) صیق suq; (fig.) صیق suqu; (liquid) بولایق boulanuq; (n.) قالینلق qalunluq; (lit.) سیهان sihan; (fig.) اورتاسی ortasu; قالین قفالی en gūjū; (pers.)

qalun qafalu; (ad.) صیقجه suquja, (frequently) صیقجه suqja; (depth) درینه derine; **through** — **and thin** بوتون مشکلاته رغا būtün mūsh-kūlâta râgmen; هیچ ییلمسزین hich yulmaşuzun; — **ness**, (n.) قالینلق qalunluq, (lit.) سیهان sihan; — **set**, (n.) بودور bodur; (body) صیق suq; — **Thicken**, (thik'n) (v.a.) صیقماق suqmaq, صیقشدورماق suqushdurmaq; صیقیشماق qalunlatmaq, (v n.) صیقیشماق suqushmaq; — **Thickening**, (thik'n-ing) (n.) قالینلاشمه qalunlashma; (li-quid) قویولاشدورما qoyoulashdurma; — **Thick'et**, (n) سیق قورو suq qorou; — **Thick'ish**, (n) قالینجه qalunja

Thief, thêf, (n.) حیرسز hursuz, سارق sârîq; **stop** — **!** طوتک! toutoun!; **catcher**, hursuz vâr!; (n) سیویل سیویل zâ-buta; (hafiyê).

Thieve, thêv, (v.n.) حیرسزلق hursuzluq et; چالماق chalmaq; — **Thievish**, (thêv'ish) (a) حیرسزجه hursuzja; (ad.) چالدرق hursuzluqla, چالاراق chalaraq; — **Thievishness**, (thêv'ish-nes) (n) سرقت اعتیادی sirqat it'i-yâdu.

Thigh, thî, (n.) قالچه qalcha; (buckery) بوتا boud; — **bone**, (-bôn) (n.) قالچه qalcha kemîy.

Thill, thil, (n.) آرابه فولی araba qolou; فول qol.

Thimble, thim'bl, (n.) یوکسوک yûxûk; — **rig**, (n) حقهاراق hoqqabazluq; (v.n.) آلداتماق aldatmaq

Thin, thin, (a) ایجه inje; (lean) ضعیف zayuf; (liquid) صولی soulou; خفیف hafif; (fig.) سیرک seyrek; (v.a.) سیرتمک injeltmek; حقیفتمک hafifletmek; سیرتمک seyreltmek; (aravay) ایجه‌لک injel-mek; (fig.) آزالماق azalmaq; — **ly**, (ad.) خفیفجه hafifje; سیرکجه seyrekje; — **ness**, (n.) ایجه‌لک injelik; ضعیفلک zayufuq; خفیفلک hafiflik; سیرکلک seyreklik; آزالق azluq; — **skinned**, (-skin'd) (a.) (fig.) مستعد hassâs müsta-id.

Thine, thîn, (pron.) سنک senin; سنککی seninki.

Thing, thing, (n.) شی shey; (pl.) شیرلر sheyler; (effects) اشیا eshyâ; **the** — (fig.) ایش ish; مسئله mes-ele.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol..olmaq.

[THI-THO] (انگلیزجه کلماتک تملقی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr, in; mīne;

Think, think, (*v.n.*) دوشونمک dūshünmek; (*hold*) ا. add et.; ا. add et.; (*v.a.*) تصور ا. tesavvour et.; (*believe*) فکری او. of — (-i) ..fikri ol.; — **over** (تی) تأمل ا. te-emmül et.; — **Think'ër**, (*n.*) (*lit.*) متفکر mütefekkir; (*pl*) متفکرین mütefekkirin; **able** — ا. دوشونن iyi dūshunen ا. iyi mouhâkeme-meli; (*pl.*) مقتدر متفکرین mouqtedir mütefekkirin; **free** — سربست فکری serbest fikirli; (*lit.*) غیر متعصب gayri müte-assub; — **Think'ing**, (*n.*) دوشونه dūshünme; (*lit.*) تفکر tefek-kür; (*fig.*) فکر fikr; (*a.*) (*lit.*) متفکر mütefekkir; **way of** — (*fig.*) مطالعه moutâlâ; (*lit.*) طرز عا. tarzu mouhâkeme; تلقی telaqî.

Third, thêrd, (*a.*) اوچنجی üçhünjü; (*lit.*) اوچده بر (n.) üçde bir; ا. sülüs; — **ly**, (*ad.*) اوچنجیسى üçhünjüsü; (*lit.*) ثالثاً sâlisen; **every** — **day** üch günde bir.

Thirst, thêrst, (*n.*) صوصامه sousama; (*lit.*) عطش atsh; (*v.n.*) صوصامق sou-samaq; (*-after*) (*lit.*) نشته (e-) teshne ol; — **Thirstily**, (thêrst'i-li) (*ad.*) صوصایارق sousayaraq; حرارتله harâretle; (*fig. & lit.*) تهالیکه tehâlîkle; — **Thirstiness**, (thêrst'i-nes) (*n.*) صوصامه sousama; حرارت harâret; (*fig. & lit.*) تهالیکه tehâlîk; — **Thirsty**, (thêrst'i) صوصامش sousamush; (*poet.*) عطشان atshân; صوصامق to be — صوصامق sousamaq; حرارتی او. harâreti ol.; **I am** — صوصادم sousadam; حرارتم وار harâretim var.

Thirteen, thêrtên, (*a.*) اون اوچ on üç; — **Thirteenth**, (thêrt'ênth) (*a.*) اون اوچنجی on üçhünjü; (*n.*) اون اوچده on üçde bir.

Thirty, thêrti, (*a.*) اوتوز otouz; — **Thirtieth**, (thêrti-eth) (*a.*) اوتوزنجی otouzounjou; (*n.*) اوتوزده otouzda bir.

This, this, (*pron.*) بو bou.

Thistle, this'l, (*n.*) دوه دیکنى deve diken; — **down**, (*n.*) دیکن پاموخی pamou; (*tüy*) (توی); — **Thistly**, (this'li) (*a.*) دیکنلى dikenli.

Thither, thith'ër, (*ad.*) اورایه oraya;

— **ward**, (*ad.*) اورایه طوغری oraya dôrou.

Thole, thöl, (*n.*) (*mar.*) اسقارموز is-qarmoz.

Thole, thöl, (*v.a.*) تحمل a. teham-mül et. .

Thong, thong, (*n.*) قایش qayush; صیرم surum.

Thorax, thō'raks, (*n.*) کوکس geu-üs; (*lit.*) صدر sadr.

Thorn, thorn, (*n.*) دیکن diken; (*fig.*) اندیشه ichinde qourd; (*fig.*) اندیشه قورد قویق (to give a-) endishe ichine qourd qomac; — **back**, (zo.) endisheye soqmaq; — **bush**, (*n.*) دیکنلى dikenlik; — **Thorn'y**, (a.) (*a.*) دیکنلى dikenli; (*fig.*) کوج güj; بلالی belâlu.

Thorough, thur'ō, (*a.*) مکمل mükem-mel; تام tam; — **ly**, (*ad.*) تماماً tamâmen; مکمل mükemmelen; (*lit.*) خالص bil-etrâf; — **bred**, (*a.*) خالص hâlis; خالص الدم hâlisüd-dem; — **fare**, (*n.*) یول yol; یکید gechild; — **knowledge**, (nöl'ej) (*n.*) معلومات mâ'lôumâtu tämme.

Those, thōz, (*pron.*) شونلار onlar; شونلار shounlar; (*such*) او (gibi) o (gibi) ...; — «books» او «کتابلار» o «kitablar».

Thou, thow, (*pron.*) سن sen.

Though, thō, (*conj.*) هر نه قدر her ne qadar. گرچه gerchi; (*notwithstanding*) بونکله برابر bounounla berâber.

Thought, thawt, (*n.*) دوشونه dūshünme; فکر fikr; (*intention*) نیت niy-yet; (*care*) اهتمام ihtimâm; (*fig.*) فکر افکار efkâr; (*pl*) نازک nezâket; — **Thoughtful**, (thawt'fööl) (*a.*) نازک nâ-zik; (*lit.*) اهتمامکار ihtimâmkyâr; — **Thoughtfully**, (thawt'fööl-i) (*ad.*) متفکرانه dūshünjeyle; (*lit.*) متفکرانه mütefekkirâne; (*fig.*) نازکته nezâketle; — **Thoughtless**, (thawt'les) (*a.*) دوشونجهسز dūshünjesiz; (*careless*) سوسم ser-sem; قیدسز qaydsuz; (*stupid*) بیسنز beyinsiz; — **Thoughtlessly**, (thawt'les-li) (*ad.*) دوشونجهسزه

môte; foot; mōōn, shut; mûte, very; tû چپوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ, zh ژ [THO-THR]

düşhünjesizje ; سرسমেجه sersemje ;
— **Thoughtlessness**, (thawt'les-
nes) (n) دوشونجه سزلك düşhünjesiz-
lik ; قیدسزلىق qaydsuzluq ; سرسملک
sersemlik ; دیوانه لک dîvânelik.

Thousand, thow'zand, (a ن مع) ییک
bin ; — **s of** ... بیکلرجه binlerje . ,
hundreds of — **s of** یوز بیکلرجه yuz
binlerje ; ... a — بیکى bini ; **one**
in a — بیکده بیر binde bir ; —
times دفعه bin def-a ; **bin** قات
bin qat ; — **and One Nights** بیک
bin qat ; — **bin bir geje** (-hikyâ-
yeleri) ; — **fold**, (a) بیک قات bin
qat ; — **bin misli** بیک مثلى bin
misli ; — **Thou-**
sandth, (thow'zandth) (a) بیکینجی
bininji ; (n) بیکده بیر binde biri.

Thrace, thrās, (n pr) تراکیا trakya .
Eastern — شرقی تراکیا sharqî trakya ;
Western — غربی تراکیا garbî trakya ;
— **Thracian**, (thrā'shun) (a) ... تراکیا
trakya.. ; (n) تراکیالی trakyalu.

Thrall, thrawl, (n مع a) کوله keule ;
اسیر esîr ; (v.a) محکوم mahkyôum
et. ; — **dom**, (n) — **esîr** اسیر et. ; — **dom**, (n) —
esâret محکوم mahkyôum-
miyyet.

Thrash, thrash, (v.a) حرمن har-
man et. ; (fig) دوومک deuvmek ;
— **Thrash'er**, (n) تپه لیمه tepelemek ;
— **Thrash'ing**, (n) حرمن harman . ;
(fig) تپه لیمه tepeleme ; طایق dayaq ;
— **machine** حرمن ماکینه سی harman
makinesi ; — **floor** حرمن یری harman
yeri

Thread, thred, (n) ایپلک iplik ; تیره
tire ; (bol) تل tel ; (pl.) الیاف
elyâf ; (discourse) رایطه râbûta ; (lit.)
انسجام insijâm ; (run) جریان jereyân ;
(screw) حلزون halezon ; — **of life**
(lit.) مفردات तरीق حیات तरीق hayât ;
mouqadderât ; — **bare**, (-bâr) (a) بیپاش
yupranmush ; پک اسکی pek
eski ; — **lace**, (-lās) (n) دانتل
(tire-) dantel.

Threat, thret, (n) تهدید tehdîd ; (lit.)
ihâfe ; — **Threaten**, (thret'n)
(v.a) تهدید tehdîd et. ; — **Threat-**
ening, (thret'n-ing) (a) (lit.) تهدیدکار
tehdidkyâr ; (n) تهدیدات tehd-
didât ; — **Threateningly**, (thret'n-

ing-li) (ad) تهدیدکارانه tehdidkyâ-
râne.

Three, thrē, (a ن مع) üç ; —
cornered, (-kør'nèrd) (a) اوچ گوشه لی
üç keusheli, مثلث müselles ; —
'fold, (a) اوچ قات üç qat ; —
'legged, (-legd) (a) üç misli ; —
'pence, (a) üç ayaqlu ; — **'pence**,
(-pens) (n) اوچ پهنس üç pens ; —
'score, (-skör) آلتмыш altmush ; —
Three'ply, (-'pli) (a) اوچ قات
üç qat.

Threshold, thresh'old, (n) اشیک eshik ;
(lit.) عتبة atebe ; (entrance) مدخل
medhal, (fig) بدایت bidâyet.

Thrice, thris, (ad) اوچ دفعه üç def-a.

Thrift, thrift, (n) تصرف tesarrouf ;
idâre idâre ; (prosperity) سعادت se-
âdet, (lit.) رفاه refâh ; — **box**, (n)
qoumbara ; — **Thrift'ily**,
(-i-li) (ad) اداره ایله idâreyle ; —
Thrift'less, (a) مسرف müsrif ;
idâresiz ; — **Thrift'y**, (-i) (a)
اداره ایله idâreli.

Thrill, thril, (v.n) تویلی اوردیرمک tûy-
leri ürpermek ; (penetrate) نفوذ
nûfouz et. ; — **te'sîr** تأثیر et. ; (n)
halejân ; — **Thrilling**, (thrill'
ing) (a) تویلی اوردیرتیجی tûyleri ür-
pertiji ; (lit.) مهیج müheyyij ;
mü-essir.

Thrive, thriv, (v.n) بویومک beuyü-
mek ; (lit.) انکشاف inkishâf et. ;
(succeed) موفق او. mouvaffaq ol. ;
(lit.) رفاهه مظهر او. refâha mazhar ol. ;
— **Thriv'ing**, (a) مسعود mes-ûud ;
(lit.) مرفه müreffeh ; — **Thri'vingly**,
(-li) (ad) رفاهه refâhla.

Throat, thrôt, (n) بوزار boghaz ; sore
بوزار آغزی boghaz ârusu ; خناق
(نی) بوزارلامق — **to cut one's**
boghazlamaq. (1-ı)...

Throb, throb, (n) آتمه atma ; (lit.)
darbân ; (v.n) آتمق atmaq ;
چارپماق charpmaq.

Throe, thro, اصطراب uzturâb ; آبی
aju ; (fig) آلام âlâm.

Thrombosis, trom-bô'sis, (n) طمار
damar iltihâbu ; (lit.) سد دم
seddi dem.

Throne, thrôn, (n) تحت taht ; (v.a)
تخته او تورتمق tahta otourtmaq ; (lit.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[THR-THU] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē, hēr; in; mīne;

Throneless, (thrōn'les) (a.) تختسز tahtsuz
 Throng, throng, (n) قالابالوق qalabalūq;
 سوری izdihām; (fig.) سوری sūrū; (v.a.) طولدیریق doldourmaq;
 طولوق qalabalūq et.; (v.n.) dolmaq;
 طولوشمک üshüşmek.
 Throistle, thro's'l, (n) آردیج (zo) مئق
 آردیج arduj qoushou
 Throttle, throt'l, (n.) غیرتلاق gurtlaq;
 نفس بوروسی nefes borousou;
 قابامق bōmaq; (mach.) تروتل والف
 qapamaq; — valve, (n.) trotul valf.
 Through, through, (prep.) ایچندن ichinden;
 آره سندن den; (among) دن ... arasundan;
 (by) واسطه سیله ... vâsutasile;
 دلالتیله ... delâletile; (consequent)
 دن ناشی ... den nâshî; (ad.) تماماً
 kyâmilen کاملاً ... (entirely) tamâmen...;
 — ly, (ad.) bashdan باشدن نهایت قدر
 nihâyete qadar..; — out', (prep) هر طرفنده
 basdan basha; (ad.) هر طرفده her tarafunda;
 دائما dâ-imâ; (time) her tarafda;
 esnâsunde; (entirely) müddetinje... مدتجه
 — ticket, (n.) طوغری ییلت dōrou bilet;
 طوغری ترهن — train, (-trān) (n) dōrou tren;
 آقطارمه سز ترهن aqtarmasuz tren.
 Throw, trō, (v.a.) آتاق atmaq; (yarn)
 دویرمک sarmaq; (wrestling) devirmek;
 یره آتاق yere atmaq; (n.) آتاق atum;
 مسافه mesâfe; (distance) elan) حمله hamle;
 آتولوش atulush; to — away آتاق atmaq;
 قاقچیرمق qachurmaq; (lose) ber-taraf et.;
 هبا. (waste) gayb et.; to — back آتاق atmaq;
 عکس ax et.; to — by آتاق atmaq;
 طرفه آتاق bir tarafa atmaq; to — down
 آتاق atmaq; (destroy) ashâ atmaq;
 تخریب tahrîb et.; (fig.) دوشودرمک
 dūshūrmek; to — over آتاق atmaq;
 (a.) — Thrown, (thrōn) atulmush;
 مغلوب mâglōub; (yarn) bukūlmūsh.
 Thrum, thrum, (n.) اوچ ouj; صاچاق
 sachaq; (v.a.) اورمک eurmek.
 Thrum, thrum, (n.) (mus.) فنا چالقی

fenâ chalgı, (v.n.) فنا چالقی fenâ chalmaq.
 Thrush, thrush, (n.) (zo) آردیج قوشی arduj qoushou
 Thrush, thrush, (n.) (med.) اغز آلتیهای
 âz iltihâbu.
 Thrust, thrust, (n.) حمله darbe;
 زور hamle, (pressure) tazyiq; صاچاق
 zor; (v.a.) صاچاق saplamaq; (v.n.) حمله hamle et.;
 (intrude) صوقولوق soqoulmaq. — on اجبار
 ibrām et.; — off ایبار et.; — def
 دفع et.; — upon زورلامق zorlamaq;
 نضیق tazyiq et..
 Thud, thud, (n) کورولتو ses; سس
 tarâqa; (v.n.) طراکه (hit) ses chuqarmaq;
 چیقارمق (gürlemek).
 Thumb, thum, (n) باش بارمق bash parmaq;
 کیرلمک kirlmetmek; (v.n.) chalmag;
 چالقی (mus.) — screw, (skrō) ishkenje
 اشکنجه آلتی âleti; منکته mengene; — stall,
 (stawl) (n.) یوکسوک yūxūk; by rule
 عملی اولدوق ameli olaraq; (fig.)
 قاجا qabaja; تخمیناً tahmînen; under
 one's (in-) elinde; (ك) الحده — حکمنده
 (in-) hükmünde.
 Thump, thump, (n.) یورموق youmrouq;
 حمله darbe; (v.a.) وورمق vourmaq;
 (mar.) (v.n.) توسلامق toslamaq;
 — Thump'ing, (a.) بویوک beuyūk;
 آغز âr; (fig.) جسیم jesim; (heavy) مدھش müdhish.
 Thunder, thun'dér, (n.) کوك كوردله مسی
 geuk gürlemesi; (lit.) رعد râ'd, (fig.)
 كوك كوردله مگ (v.n.) gürültü; كوك كوردله مگ
 gürlemek; (fig.) آغلایمق ilân et.;
 باریمق barmag; it — s كوك كوردله مگ
 gürleyor; — bolt, (n.) شمشك shimshak;
 یلدورم yuldurum; (rel.) آفازون afaroz;
 (pers.) قهرمان qahramân; — storm,
 كوك كوردله مسی (n.) geuk gürültüsü;
 (furtuna) (فیرطنه) — Thun'déring,
 (a.) (fig.) مدھش müdhish; (lit.)
 رعد râ'd âsâ; — Thun'déringly, (-dér-ing-li) (ad.)
 كوردله مگ گürleyerek.
 Thursday, thurz'dā, (n.) پنجشنبه (كونی)
 pershenbe (-günü).

(For Turkish pronunc.) past; lārgē; red, (never silent e); deux; ring, machine.

môte; foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; th; zh ژ [THU-TIL]

Thus, thus, (ad.) بويله beuyle; شويله sheuyle; بو صورتله bou sôuretle.

Thwack, thwak, (n.) ضربه darbe; (v.a.) وورمق (huzlu-) vour-maq.

Thwart, thawwrt, (a) آقيرى ayquru; اوطوراق (n.) (mar / mar) otouraq; (v.a.) مخالف mouhâlefet et.; يوزمق bozmaq; — **Thwarting, (thawwrt'ing) (a.)** قارشى qarshu; مخالف mouhâlif; — **Thwartingly, (thawwrt'ing-li) (ad.)** مخالف صورتده mouhâlif sôuretdede; عكسيله axilikle.

Thy, thi, (pron.) سنك senin; — **self, kendik** kendin.

Thyme, tîm, (n.) نانه nâ'ne; wild ياباني kekik yabâni kekik.

Tibet, tib'et, (n.pr) تيبه tibet

Tick, tik, (n.) (zo.) ساقيرعه saqurga; (cloth) طوق toq; **bed** — مندر يورى minder yûzü, شيلتلك shiltelik.

Tick, tik, (n.) (sound) طيفيردى tuqurdu; (credit) بورج borj; ورهسى veresi; (v.n) طيفيردامق tuqurdamaq; ورهسى veresiye vermek; **on** — ورهسى veresiye.

Ticket, tik'et, (n.) بيله bileť; بوسله pousla; (pol.) نامزد ليستى nâmzed listisi; (v.a.) تيكه قوتقq etiket qomaq; (American) بيله وىرمك bileť vermek; **return** — بيله عودت avdet bileťi; **season** — موسم آبونمانى mev-sim abonumanu; **the** — (fig.) تام tam arzôu; مطلوب matlûb; — **porter, (n.)** مارقالى حال marqalı hamal; (qomisyoner) (میسونی).

Tickle, tik'l, (n.n.) غیجیلامق gujuqlamaq; (fig.) اوqشلامق oqshlamaq; (v.n.) غیجیqlانمق gujuqlanmaq; — **Tick'lér, (n.)** (fig.) مشکل mûshkûl; (note) جیب دفتري jeb defteri; — **Tick'ling, (n.)** غیجیqlانما gujuqlanma; — **Tick'lish, (a.)** غیجیqlانور gujuqlanur; (susceptible) اویناق oynaq; حساس hassâs; (critical) نازك nâzik; مشکل mûshkûl; — **Tick'lishness, (n.)** حساسیت gujuqlanma غیجیqlانما hassâsiyyet; قرارسوزلق qarârsuzluq; nezâket نازك mûshkûlât.

Tide, tid, (n.) مد و جزر meddû jezr; (season) زمان zemân; موسم mev-simi; (course) جریان jereyân; (v.n.)

آقینى ايله aquntile gitmek; high — جزر — مد medd; low jezr; — **gates, (-gâtz) (n pl.)** قاپلار qa-paqlar, — **waiter, (-wât'ér) (n.)** گومروك مأمورى gûmrûk me'mûrou; — **Ti'dal, (a)** مدی و جزری meddî ve jezrî; — **wave** مد طالعسى medd dalgasu.

Tidings, tid'ingz, (n pl.) حوادث ha-vâdis; (lit.) شئون shû-ûn.

Tidy, ti'di, (a.) تیر temiz; ترتیبلى tertibli; قیوراق quvraq; (comfortable) راحت rahat; — **Tidily, (ti'di-li) (ad.)** تمیزه temizje; انتظامله intizâmla; ترتیبلى tertible; — **Ti'diness, (n.)** نظام tertib; ترتیب temizlik; تمیز nizâm.

Tie, ti, (n.) باغ bâ; (fig.) رابطه râbuta; (equality) مساوت müsâvât; (lit.) نسای tesâvî; (v.a.) باغلامق bâlamaq; ربط rabt et.; (v.n) باش كك basha bash gelmek; — **down (fig. & lit.)** تعید taqyid et.; to play off a — مسابقه müsâbaqayı تکرار tekrâr et.; hall et.; — **beam, (n)** کبریش kirish; قوشاق qoushaq.

Tier, tēr, (n.) قات qat; صیره sura «ایکینچی» قات of boxes «ایکینچی» qat lojalar.

Tierce, ters, (n.) فوچى fuchu; (cards) تییرس tiyers; (اوچ کاغذ) (üch kyâd).

Tiff, tif, (n.) کوجنمه güjenme; اغبرار igbirâr.

Tiflis, tif-lës, (n.pr) تیفلیس tiflis.

Tiger, ti'gèr, (n.) قاپلان qaplan; (bully) سانس (jaqaju) (servant) (جاقاشى); — **Ti'gress, (n.)** قاپلان dishi qaplan.

Tight, tit, (a.) صیق suqu; دار dar; (liquid) آقاز aqmaz; سوزمار suzmaz; (fitting) بیچیملى bichimli; (greedy) صیقچه eli suqu; — **ly, (ad.)** صیق suquja; صم sum suqu; — **ness, (n.)** صیقلىق suquluq; (density) خست gerginlik; (greediness) hisset; — **Tighten, (tit'n) (v.a.)** صیق suqmaq; کرمک germek; — **Tights, (titz) (n.pl.)** مایو mayo; صیق pantalon suqu pantalon.

Tigris, ti'gris, (n.pr.) دجله dij-le (-nehri).

Tilbury, til'ber-i, (n.) تیلوری til-beuri; خفیف قاپتون hafif fayton.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TIL-TIM] (انگليزجه گئاتك تلفظي ايجون) act, chānge; cārd; red, mē, hēr; in, mīne,

Tile, til, (n.) كيرهديد kiremid; (pipe) چيني chini, كونك künk; (enamelled) كيرهديد qapla-maq; (v.a.) كيرهديد kiremid qapla-maq; كونك deushemek; (pers.) بكجي قوماق bekji qomaq; — **kiln**, (n.) كيرهديد اوچاغی kiremid oja, — **Tiler**, (til'ér) (n.) كيرهديد کي-remidji; (lodge) قاپوچى qapuju; — **Til'ing**, (n.) طام dam; كيرهديد kiremidler.

Till, til, (prep.) قدر (بجه) (inje-ye-) qadar; قدر (هه) (e-) qadar.

Till, til, (n.) باره چكجهسى para chek-mejesi; كوز geuz.

Till, til, (v.a.) ايشلهمك ishlemek; سورمك sürmek, — **Tillable**, (til'a-bl) (a.) اكيلير ekilir; (lit.) قابيل زرع qâbili zeri'; — **Tillage**, (til'aj) (n.) ايشلنميش توپراق topraq; (act) رراعت zirâ-at; — **Tiller**, (til'ér) (n.) چيشتى chiftji; عمله ame-le; (rudder's) يکه yeke

Tilt, tilt, (n.) تنته tente; (v.a.) تنته tente chekmek; — **Tilt'ed**, (a.) تنتلی tenteli.

Tilt, tilt, (n.) ميل meyl; (inclination) ميل meyl; (thrust) حملة hamle, (sp.) اوپونى oujou muzraq oyounou; (v.a.) (raise) بر bir oujou bir qaldur-maq; اوچى قالدورماق; (yaturmaq) ياتورماق; (sp.) حملة hamle et; (forge) دوومه deuvmek; (v.n.) ميل meyl et; ياتق yatmaq; — **over** دورمك devirmek; — **hammer**, (-ham'ér) (n.) چيچك (charqlu-) chekij; (a.) (raised) اوچى قالدورماق oujou qalquq; (metal) دوومه deuvme; ايشلنميش ishlenmish.

Timbal, tim'bal, (n.) دؤمبلك dümbe-lek; داربوقه darbouqa.

Timber, tim'bér, (n.) كراسته kereste; (mar.) قابورغه qabourga; — **tree**, (n.) كراستلك آغاچ kerestelik âj; — **work**, (n.) كراسته ايشلري kereste ish-leri; طوغرامه جيلق dōramajuluq; — **Tim'bered**, (-bêrd) (a.) كراستهسى kerestesi; — **well** كراستهسى چوق ke-restesi choq; ايا اورمانلى iyi orman-luq; (suitable) الوريشلى elverishli; موافق mouvâfuq.

Time, tim, (n.) زمان zemân; وقت vaqit; (fig.) صيرهسى surasu; زمانى zemânu; (duration) مدت müddet; (repetition)

قاسله kerre, دفعه def-a; (mus) فاسله fâsula; (mezûr) (mezûr); (pl) احوال ahvâl; (history) وقايح vaqâyi' (-âlem), (v.a.) تنظيم ا. zemâ-nu-) tanzim et; وقتى تعيين ا. vaqti tâ'yîn et; (set) عيار ا. ayâr et, «three» — s دفعه «üch» def-a; at the — vaqtinde, at — s وقتنده; زمان zemân-zemân; آره صيره ara sura, the first — ilk ilk def-a; in — zemânunda..., (course) حال zemânla...; the — being شيدى shimdi; hâli hâzur حال حاضر hâli hâzur; (for-) شيدى shimdik; what — is it? ساعت sât qach?; to keep — طوغرى shashmaq; (fig.) شاشماق dōrou gitmek; انتظامى محافظه ايتك shashmamaq; (fig.) intizâmu mouhâfaza et.; to make — vaqtinde bitirmek; (recover) وقتى تلافى ا. vaqti telâfi et; — **ball**, (n.) وقت كرهسى vaqit küresi; — **ball**, (n.) تائم بول tâym-ból, — **charter**, (n.) استيجار istiâr; — **fuse**, (-fûz) (n.) تاپه tapâ; — **gun**, (n.) طوپ top; (zeval topou) (روال طوپى) — **honoured**, (-on'urd) (a.) اسكى eski; mou'teber معتبر; — **keeper**, (-kêp'ér) (n.) مفيد ساعت mouqayyid sât; (pers) قونترول مامورى qontrol me'mûrou; — **ly**, (ad.) ايركن erken; (fig.) مناسب minâsib; — **piece**, (-pês) (n.) ساعت sât; — **table**, (-tâ'bl) (n.) كوندهلك tâ'rife; — **work**, (n.) ساعته جاليشمه sâtle gündelik ishi. اسكيش eskimish; — **worn**, (a.) كهنه keuhne; — **Timed**, (tim'd) (a.) well — وقتنده vaqtinde; وقتسز vaqitsiz; مناسب minâsib; ill مناسبتسز minâsebitsiz.

Timid, tim'id, (a.) قورقاق qorqaq; (shy) چيچك mahjûb; چيچك chekingen; — **ly**, (ad.) قورقاق qorqaraq; چيچك chekinerek, — **Timid'ity**, (-ti) (n.) عجوبيت mahjûbiyyet; جيسارستىك jesâret-sizlik.

Timorous, tim'o-rus, (a.) قورقاق qor-qaq; جين jebin; — **ly**, (ad.) جينانه jebinâne qorqaraq; (lit.)

Timur (-Leng,) te-mōōr' (-leng), (n. pr.) ديمر lenk; تيمور timour.

(For Turkish pronunc) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو, ch چ; sh ش, th ث; th ذ; zh ژ [TIN-TIS]

Tin, tin, (n.) تنكه qalay; (con) تنكه teneke; قوطى qoutou; (v.a.) قالايلاماق qalaylamaq; (pack) تنكه به قويتى qoutouya qomay; — foil, (n.) لويه قالاى levha qalay; — man, (n.) تنكهجي tenekeji, — 'plate, (-plāt) (n.) تنكه (لوحة) (levha-) teneke; — 'ware, (-wār) (n.) تنكه معمولاتى teneke māmōulātu.

Tincture, tingk'tūr, (n.) حفيف رنگ hafif renk, بويى boya; (quantity) دوح az miqdār; (med.) دوح rōuh; (mahlōul) (v.a.) رنگ renk vermek; بويامق boya-maq.

Tinder, tin'dēr, (n.) قاب qav; (kibrit) (n.) قاب قوطىسى qav qoutousou, (briket) (بىرىكت).

Tine, tin, (n.) صابان ساجى sapan ojou; اوج ouj

Ting, ting, (n.) چاڭ سسى chan sesi.

Tinge, tinj, (v.a.) رنگ renk vermek; (n.) رنگ renk; (fig.) اثر eser.

Tingle, ting'gl, (v.n.) تىترەمەك titremek, سىزلانماق suzlamaq. — **Ting'-ling**, (n.) تىترەمە titreme; سىزلانما suzlama; (fig.) سىڭىرىلنمە sinirlenme

Tinker, tingk'er, (n.) تنكهجي tenekeji; (qalayju) (قالايچى).

Tinkle, tinkl, (v.n.) چىنلاماق chun-lamaq; اۇتمەك eutmek; (v.a.) چىنلاماق chunlatmaq; — **Tink'ling**, (n.) چىنلاما chunlama; صدا sedā; (a.) سىسلى sesli.

Tinsel, tin'sel, (n.) پۇل poul; سوس süs; (fig.) قاپا qaba shey; (a.) قاپا qaba; پارلاق parlaq; (superficial) سۈسلەمەك süsle-mek; بوللاماق poullamaq.

Tint, tint, (n.) رنگ renk; (lines) (بىرلەر) chizgiler, (v.a.) رنگ renk vermek; — **Tint'ed**, (a.) رنگلى renkli; چىزگىلى chizgili

Tiny, ti'ni, (a.) كۈچۈڭك oufajuk; كۈچۈڭك kühjūk

Tip, tip, (n.) تىپ tepe; اوج ouj; (fig.) اوج ياپماق ouj yapmaq; on the — of the tongue دىلىك اوچىندە dilini oujounda.

Tip, tip, (n.) (tap) دوقۇنمە doqounma;

فىسكە fiske; (information) حېر haber; (money) بېخش bahshish, (v.a.) (strike) دوقۇنماق doqounmaq; (fig.) بېخشىش وېرمەك haber vermek; (v.n.) يان ياتماق bahshish vermek; — over دورىك dev-rilmek; — cat, (-kat) (n.) چىلىك چوماق (اويون) chelik chomaq (-oyounou).

Tippet, tip'et, (n.) پەلەرن pelerin; ياقە yaqa

Tipple, tip'l, (v.n.) ئىچمەك ichmek; (چاقىنى) atmaq; (n.) ئىچكى ichki; (chaquntu); — **Tippler**, (tip'lér) (n.) ئىچەر icher; سىرخوش sarhosh; — **Tippling house**, مېخانە meyhâne.

Tipstaff, tip'staf, (n.) (constable) قواص qavas, مۇباشىر mübâshir

Tipsy, tip'si, (a.) كىف (چاقىر) keyf (chaqur-) keyf. to get — كىف او. — **Tips'ily**, (-'si-li) كىف بىر حالدە keyf bir halde

Tiptoe, tip'tō, (n.) آياڭك اوى ayân oujou; on oujou; پارماق بارماق oujou; on خەفمەجە ayân oujile; آياڭك اوىيله hafifje; (fig.) پەك مەراققە pek merâqda. آياڭك intizârda; to walk on — آياڭك ayân oujile yürümek.

Tiptop, tip'top, (n) مەكمل mü-kemmel. فوق العادە fevqal-âde.

Tirade, ti-'ad', (n.) توبيخات tev-bihât; اختارات ihtârât.

Tire, tîr, (n.) باشلىق bashluq; سوس süs; (hoop) چىنەر chenber; (rubber) لاستىك lastik (-tekerlek); — **Tireless**, (tir'les) (a.) لاستىكىسز lastiksiz.

Tire, tir, (v.a.) يورماق yormaq; (fig.) يورۇلماق ousandurmaq; (v.n.) يورۇلماق yoroulmaq; اوسانماق ousanmaq; — **Tired**, (tîrd) (a.) يورغۇن yorgoun; يورۇلماق ousanmush; I am — يورۇلدىم yorouldum; يورغۇنم yorgounoum; — **Tireless**, (tir'les) (a.) يورۇلماق yoroulmaz; — **Tiresome**, (tir'sum) (a.) يورۇلماق yoroujou; يورۇجى ousanduruju; — **Tiresomeness**, (tir'sum-nes) (n.) يورغۇنلۇق yorgounlouq; اوسانماق ousanj.

Tissue, tish'fū, (n.) سىرە surma; ئىشلەمە ishleme; (ana.) نىسج nesj; تشكىلات teshekkülât; (v.a.) ئورمەك eurmek; ئىشلەمە ishlemek; — **pāper**, (n.) ئىنچە كاغىد ipek kyādu; ئىنچە كاغىد in-je kyād

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TIT-TOL] (انگليزيه ڪلام ۾ تلفظي ايجون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Tit, tit, (n) (zo) سرچھ serche; (fig) ياورو yavrou; — **bit**, (ak) اعلاسي en â'lâsu, (bonbon) شڪرلعمه shekerleme; — **for tat**, (fig) عينيله مقابله aynile mouqâbele, (qusas); (من دقه دقه!) (men daqqa douqqa!); — **mouse**, (mows) (n) آري قوشی aru qoushou.

Tithe, tith, (n) عشر oushr; (pl) اعشار â'shâr; — **free**, (-frē) (a) اعشاردن â'shârdan mou-âf; — **Tithabl**, (tith'a-bl) (a) عشره تابع oushra tâbi', — **Tither**, (tith'er) (n) اعشار مأموري â'shâr me'môrou.

Title, titl, (n) اسم ism (distinction) عنوان ounvân, نام nâm; (right) استحقاق istihqâq; (heading) (lit.) سرنامہ ser-nâme; (v.a.) ديمک demek; — **deed**, (-dēd) (n) هئيجت heujjet; — **page**, (-pāj) (n) قاب صحيفهسى qab sahfisau; باش bash, — **Titled**, (tit'ld) (a) عنوانى ounvânlu; نامنده nâmunda.

Titter, tit'er, (n) (سينسى) گولڪ (sinsi-) gülme; (v.n) خفيف گولڪ hafif gülme.

Tittle, tit'l, (n) ڌڙه ڀڪ آڙ pek az; ڌڙه zerre; — **tattle**, (-tat'l) (n) لقلقيات laqlaqiyât; (v.n) گوهه ڌمڪا gevezelik et..

Titular, tit'ū-lar, (n) (lit.) لفظي laf-zî; عنوانى ounvânunu hâ-iz; (n) صاحب عنوان sâhibi ounvân; اميل asîl; (jud.) صاحبي sâhibi; — **ly**, (ad.) عنوانا ounvânen; اصالة asâleten.

To, tō, (prep) ٽو ..e, a; ٻه ..ye, ya; (infinitive) مڪ ..mek; مٿي ..meq.

Toad, tōd, (n) (zo) قورڻيه (qara-) qourbâ; (fig) عادى âdî; — **eater**, (-ēt'ēr) (n) دالقاوq dalqavouq; — **in a hole** تلاش ڪبابى talash kebabu; (pers.) اعلان ڄاڻي ڄاڻي jânu j'lân; — **stool**, (n) زهرلى منطار zehirli mantar; — **Toady**, (tōd'i) (n) دالقاوq dalqavouq; (v.a.) تبصص tebasbous et; — **Toadyism**, (tōd'i-izm) (n) رڍا riyâ; تبصص tebasbous

Toast, tōst, (n) توست tōst; (bread) ڦڙارمڻ quzarmush ekmek, (v.a.) ڦڙارمڻ ڪمڪ quzartmaq; — **rack**, ڪمڪ ekmeklik; — **Toaster**, (tōst'ēr) (n) (اسقاره) (uzgara).

Tobacco, to-bak'ō, (n) توتون tūtūn; (lit.) دڻان douhân; — **box**, (n) طبقه tabaqa. — **pipe**, (-pīp) (n) چوبوق choubouq; — **Tobacconist**, (to-bak'ō-nist) (n) توتونجي tūtūnjū

Toboggan, tō-bog'an, (n) قيزاق quzaq; (quzaq arabasu); (v.n) قيزاق قايق quzaq qaymaq.

Toesin, tok'sin, (n) تهلڪه چاڪي tehlike chanu; آلام alârm.

Toddle, tod'l, (v.n) امڪلمڪ emekle-mek; (fig.) ڪڙمڪ gitmek; (n) ڪڙمڪ gezinmek

Toe, tō, (n) آياڻ يارمعي ayaq parmâ; (v) آياڻ اڻاڻڪ ayân oujile basmaq; — **cap**, (n) قوندبره qoundura bournou; (ماسقاراتا) (masqarata); — **nail**, (-nāl) (n) آياڻ طيرناڻي ayaq turnâ

Toga, tō'ga, (n) قاپوٽ qapout

Together, tōō-gez'h'ēr, (ad.) برلڪده birlikde; برابر berâber; to come — طوبلائي birleshmek; (assemble) toplannaq; to go — برلڪده ڪڙمڪ birlikde gitmek

Toggle, tog'l, (n) (mar.) قاصه چليڪي qasa chel'iy; — **iron**, (-i'urn) (n) (مٽحرڪ) زيڻقن (müteharrik-) zupqun; — **joint**, (n) ڊيرسڪ dirsek.

Toil, toil, (n) زحمت zahmet; يورغونلق yorgounlouq; (v.n) يورونق yoroulmaq; — **worn**, (a) يورغون yorgoun; — **Toil'ēr**, (n) چالوشچال chalushmaq; — **Toil'ēr**, (n) يورولماز yoroulmaz; — **Toil'some**, (-'sum) (a) زحمتي yoroujou; زحمتي zahmetli.

Toil, toil, (n) (snare) طوداق touzaq.

Toilet, toil'et, (n) توالت tovalet; — **service**, (-sēr'vis) (n) طالتى tovalet taqumu; — **soap**, (-sōp) (n) توالت صابون tovalet sabounou.

Token, tok'n, (n) علامت alâmet; ishâret; (coin) مارقه marqa; (fig.) دليل delil; (lit.) نشانه nishâne.

Tolerate, tol'ēr-ât, (v.a.) تحمل teham-mül et; — **Tol'erable**, (-'er-a-bl) (a.) تحمل اولنور teham-mül olounour; (enough) orta; (lit.) متوسط mütevasst; — **Tol'era-bly**, (-'er-a-bli) (ad.) اولدڻج oldouqja...; — **Tol'erance**, (-'ēr-ans) (n.) تحمل tehammül; (lit.)

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch ج; sh ش; th ث; th; zh ژ [TOL-TOO]

تولہوانس müsâmahâ ; (sci) متحمل tolerans; — Tol'érant, (a) mütehammül, صبرلی saburlu; — Tol'érantly, (-'er-ant-li) (ad.) müsâmahakyârâne; — Tolêr'ation, (-'shun) (n.) صبر sabr; تحمل tehammül, (parl) حريت hürriyyet; مساوات müsâvât.

Toll, töl, (n.) رسوم oqtrouva; rüsûm; (road) طريق بديl tarîq bedeli; (bridge) مروريه mürûriyye; keuprü parasu; (market) کوپری بارهسی tezkere parasu; — **bridge**, (-brij) (n.) مروريهلی کوپری mürûriyyeli keuprü; — **gate**, (-gât) (n.) قوردون (قوردون) (qordon); — **house**, (-hows) (n.) قولوبه qoulûbe; گیشه gishe, — **man**, (n.) تحصیلدار tahsildâr.

Toll, töl, (n.) (bell) چاک سسی ses; چاک سسی (chan-) chan sesi, (vn) چالینق (چاک) chaluṇmaq.

Tomahawk, tom'a-hawk, (n.) بالطه balta.

Toman, tō-män', (n.) تومن tümen.

Tomato, tō-mâ'tō, (n.) توماتس domâtes; (-sauce) سالچه salcha; ارمه ezme.

Tomb, tōōm, (n.) مزار mezar; قبر qabr; — **stone**, (n.) مزار طاشی mezar tashu.

Tombac, tom'bak, (n.) طومباق tom-baq; (حلالي) (helâli).

Tombola, tom'bō-la, (n.) طومبالا tom-bola.

Tomboy, tom'boi, (n.) حاشاری (ha-sharu) آفاجان قیز afajan quz.

Tomcat, tom'kat, (n.) ارکک کدی er-kek kedi.

Tome, tōm, (n.) جلد jild.

Tomfool, tom'tōōl, (n.) دالفاوق dal-qavouq; مسخره masqara; — **Tomfool'ery**, (-tōōl'e-ri) (n.) مسخرهلق masqaraluq.

Tommȳ, tom'i, (n.) کوجوک (کوجوک) (kūchük) furanjela; (pl.) ارزاق (razions) تعیینات tâ'yînât; erzâq; مینات mou-ayyenât

To-morrow, too-mor'ō, (n. & ad.) yarun; (fig.) فردا ferdâ.

Tom-tom, tom'tom, (n.) داوول da-voul.

Ton, tun, (n.) طونه tona; طون ton; long — انگلیز طونهسی ingiliz tonasu; (یکری قطار) (yirmi qantar); **short** — عادی طونه âdî tona; (بیک کیلو) (bin kilo)

Tone, tōn, (n.) قوت qouvvet; (صدâ) (sedâ); (colour) رنک renk; آهنگ âhenk; درجه dereje; (mus) perde; (fig) طور tarz; حال hâl; (v.a.) قوت ویرمک qouvvet vermek; (colour) تون ویرمک ton vermek; رنک renk vermek; — **down** ۱. تعدیل tâ'dîl et; (fig.) یوشماق yumushamaq. **sweet toned**, (tōn'd) (a.) طایلی tatlu; (lit.) آهنگدار âhenkdâr.

Tongs, tongz, (n pl.) ماشه masha; پهنسەت penset

Tongue, tung, (n.) دیل dil; لسان lisân; (idiom) شیهه shive; **to hald one's** — دیلی طونق dilni toutmaq

Tonic, ton'ik, (a. & n) تونیک tonik; مغدی mougaddi.

To-night, tōō-nit', (n.) بو آقشام bou aqsham; بو گجه bou geje.

Tonnage, tun'āj, (n.) طونیلانو tonilato; استیعایی tonasu; طونهسی (capacity) isti'âbu; (duty) طونه رسوی tona rüsûmou; (fig) سفاتی sefâ-in; طوناژ tonâj.

Tonsil, ton'sil, (n.) بادمجک bâdemjik.

Tonsile, ton'sil, (a.) قیرپیلیر qurpurlur; (bot) بیچیلیر bichilir.

Tonsure, ton'shōōr, (n.) تراش tu-rash.

Too, tōō, (ad.) فضله fazla; پک pek; (fig) جملی jâ'li; (also) کذا kezâ; ده ...dahî; ...da.

Tool, tōōl, (n.) آلت âlet; (fig.) واسطه vâsuta; (v.a.) قالب باصمق qalub basmaq; — **Tool'ing**, (n.) ایشجیلک ish-jilik; (binding) قالب qalub; سوس sūs.

Tooth, tōōth, (n.) دیش dish; (v.a.) دیش یاپمق dish yapmaq; — **and nail** (fig.) بوتون قوتيله bütün qouvvetile; — **ache**, (-āk) (n.) دیش آغریسی dish ârusu; — **brush**, (n.) دیش فیرچهسی dish furchasu; — **paste**, (-pâst) (n.) دیش معجونى dish mâ'jounou; پات pat; — **pick**, (n.) کوردان kûrdan; — **powder**, (n.) دیش توزی dish tozou; — **Toothed**, (a.) دیشلی dishli;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TOP-TOR] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

(bot) طیرطیل turtul; — **Tooth'less**, (n.) دیشسز dishsiz; — **Tooth'some**, (sum) (a) لذتی lezzetli; طاتلی tatlu

Top, top, (n) تیه tepe; اوست üst; (fig.) باش bash; رأس re's; (mar.) چاناقلق chanaqluq, (a) اک یوکسک en yūxek; یوقاری youqaru; (v.a.) اوستی اورتمک tepesini eurtmek; اورتمک üstünü eurtmek, (surpass) کچمک gechmek; — **boots**, (n.) (کنارلی) چیزمه (kenarlu-) chizme; — **gallant**, (n.) بابا-فینگو baba-fingo; — **heavy**, (-hev'i) (a) حوالهلی havâleli, (fig.) سرخوش sarhosh; — **mast**, (n.) غایه چوونگی gabye choubdu; — **'most**, (a.) اک یوکسک en yūxek; — **sail**, غایه یلککی gabiye yelkeni; — **side**, (-sid) (n) یوقاری طرف yo-qaru taraf.

Top, top, (n.) (toy) طواچ topach.

Toparch, tō'pärk, (n.) رئیس re-is; حاکم hâkim; امیر emir; — **Toparchy**, (tō'pärk-i) (n.) امارت emâret; ایالت eyâlet.

Topaz, tō'paz, (n) طوباز topaz; زبرجد zeberjed; (yellow) صاری یاقوت saru yaqout.

Tope, tōp, (v. n.) (چوق) ایچمک (choq-) ichmek; — **Toper**, (tō'për) (n.) عیاش ayyâsh; سرخوش sarhosh.

Topic, top'ik, (n.) موضوع mevzou', بحث bahs; (phil) موضوعه mevzou-a; (pl.) موضوعات mevzou-ât; — **Top'ical**, (-'ik-al) (a.) (lit.) موضعی mevzu-i; (subject) بحثه عائد bahse â-id; — **Top'ically**, (-'ik-al-i) (ad.) موضعاً mevzu-an; موضوع اعتبارله mevzou' itibâriile.

Topography, tō-pog'ra-fi, (n.) طوپوغرافیا topoghrafya; (خریطه اخذی) (harita ahzi); — **Tōpog'rapher**, (-'raf-ër) (n.) طوپوغراف topoghraf; (mil.) (خریطه مأموری) (harita me'môrou); — **Topograph'ic**, (-'ik) (a) طوپوغرافیک topoghrafik; (موقی) (mevqu-i).

Topple, top'l, (v. n.) یووارلانمق you-varlanmaq; تکرلنمک tekerlenmek; دوشمک düşmek.

Topsyturny, top'si-tur-vi, (a.) آلت اوست alt-üst; (n.) قاریشیقلاق qarushuqluq.

Torch, torch, (n) مشعله mesh-ale; — **bearer**, (-bār'ër) (n) مشعله-چی mesh-aleji, — **light**, (n) مشعله ضیائی mesh-ale zuyâsu; — **light procession** قنار آلائی fener alayu.

Torment, tor'ment, (n.) اذیت eziyet; عذاب azâb; (v.a.) اذیت et; صیقماق suqmaq; ویرمک azâb vermek; — **Torment'ër**, (n.) اذیتچی eziyetçi; صیقچی suquju; (rel.) ظالم zâlim; (fork) چاتال chatal; — **Torment'ingly**, (-li) (ad.) عذابه azâb-la; اشکنجه ایله ishkenjeyle.

Tornado, tor-nā'dō, (n.) قاصیرغه qasurga.

Torpedo, tor-pe'do, (n) تورپیدو torpido; (automatic-) سیار تورپیدو sey-yâr torpido; ذات الحركه تورپیدو zâtül-hareke torpido; (so) قادیرغه بالئی qadurga balugh; — **boat**, (n.) تورپیدو-بوٹ torpido bot; — **net**, (n.) شپنه torpedo aghu.

Torpid, tor'pid, (a.) اووشوق ouyou-shouq; طومکش donmoush; — **Torpid'ity**, (-'i-ti) (n.) اووشوقلق ouyou-shouqluq.

Torpor, tor'por, (n) اووشمه ouyoushma; طومکه donma; (fig.) عطالت atâlet.

Torrefy, tor'e-fi, (v.a.) قاورومق qavourmaq; — **Torrefaction**, (tor-e-fak'-shun) (n.) (act) قاورومه qavourma; (state) قاوروله qavroulma.

Torrent, tor'ent, (a) سیل sel; — **Torrential**, (tor-en'shal) (a.) سیل کبی sel gibi; چوق choq.

Torrid, tor'id, (a.) پک صیجاق pek su-jaq; قیزغین quzgun; — **zone**, (-zōn) (n.) منطقه mountuqayi hârre; — **Torridity**, (tor-id'i-ti) (n.) قیزغین quzgun harâret.

Torsion, tor'shun, (n.) بورمه bourma; (lit.) التوا iltivâ; — **Torsibil'ity**, (-si-bil'i-ti) (n.) بوروله خاصهسی bou-roulma hâssasu.

Torso, tor'so, (n.) کورده geuvde; بدن beden.

Tort, tort, (n.) خطا hatâ; جرم jûrm; قباحات qabâhat.

Tortoise, tor'tis, or -tois, (n.) قاپلومبغه qaploumbâ; — **shell**, (n.) باغ bâgh; عقی eqây.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e) deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shul; mūte, very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [TOR-TOU]

Tortuous, tor'tū-us, (*a.*) طولاشيق dolashuq; (*lit.*) dolambajlu; طولامباچي; (*lit.*) mou-avvej' (*fig.*) hīleli; معوج hīleli; حيله لي; — **ly**, (*ad.*) بر حالده dolambajlu bir halde; (*fig.*) حيله ايله hīleyle, — **Tortuosity**, (tor-tū-os'i-ti) (*n.*) طولامباچ dolambaj; (*lit.*) اعوجاج i'vijāi. (*fig.*) حيله hīle

Torture, tor'tūr, (*n.*) اشکنجه ishkenje; — **azāb**: (*v.a.*) اشکنجه ياتي ishkenje yapmaq; — **Torturer**, (-tūr-ēr) (*n.*) ظالم zālīm; اعتسافي i'tisāfi; — **Torturingly**, (-tūr-ing-li) (*ad.*) اشکنجه ايله ishkenjeyle

Tory, tō'ri, (*n.*) محافظه کار mouhāfaza-kyār; (توري) (tori); — **Toryism**, (tō'rizm) (*n.*) محافظه کارلي monhāfaza-kyārliq.

Toss, tos, (*v.a.*) آتق atmaq; فیرلاتق fırlatmaq; (tos-) (طوس) وورق (zo) vourmaq; (*agitate*) صارصق sarsmaq. چالقامق chal-qamq; (*v.n.*) تهریک tahrīk et.; (*v.n.*) آتلمق atlmmaq; (*-off*) هوايه آتق (-up) ichivermek; يازی-طغرا اوینامق havaya atmaq; (*coin*) yazu-toura oynamaq; (*n.*) آتمه atma; (*fig.*) هیجان heyējān; — **Tossing**, (tos'ing) (*a.*) آتیش atush; صاورومه saruntū; (*min*) صارصیق (sho).

Total, tō'tal, (*a.*) بوتون mejmōu' مجموع; bütün; (*complete*) کامل kyāmil; (*n.*) yekyōun; يکون; — **grand** — yekyōuni oumōu-mi; جمعا يکون jem-an yekyōun; — **ly**, (*ad.*) کاملا kyāmilen; — **Tōtality**, (-i-ti) (*n.*) هپسی hepsi; — **Tōtality**, (-i-ti) (*n.*) کایت kūtliyyet.

Totem, tō'tem, (*n.*) پوت (پت) pout; صن sanem.

Totter, tot'ēr, (*v.n.*) سندهلهمک sendele-mek; صاللاقی sallanmaq; **all of a** — titreye-titreye; — **Tottering**, (tot'ēr-ing) (*a.*) تیترهک titrek; سندهلهمک sendeleymek; (*n.*) سندهلهم sendeleme; — **Totteringly**, (tot'ēr-ing-li) (*ad.*) سندهلهمک سندهلهمک titreyerek.

Touch, tuch, (*n.*) دوقونما doqounma; تماس temās; (*mus.*) آل el; چالیش chalush; (*hint*) اخطار ihtār; (*trace*) اثر eser; (*feeling*) حس hiss; (*test*) تجربه

tejrūbe; محک mahekk; (*v.a.*) دوقونق doqounmaq; (*fig.*) تماس temās et.; (*mar*) اوغرامق ōuramaq; (*relate*) müte essir et.; — **up** (*art*) ره توش re-toush et.; **in** — تماسه temāsda; mināsebetde. — **and-go** (*a.*) تهلیکه güch; تهلیکلی tehlikeli; (*n.*) فایله دلکی (-höl) hole, (-höl) falye deliy; — **pāper**, (*n.*) فیتیل fitil; — **stone**, (-stōn) (*n.*) محک طاشی mahek tashu; **to be touched** دوقولیق doqounoulmaq; (*fig.*) متأثر müte-essir ol.; — **Touchiness**, (tuch'i-ness) (*n.*) حساسیت titizlik; — **Touching**, (tuch'ing) (*a*) (*fig.*) مؤثر mü-essir; اچوقلی ajuqlu; (*relating*) (ه) عائد (-e) dā-ir; ... (-e) â-id; — **Touchingly**, (tuch'ing-li) (*ad.*) مؤثر سورده mü-essir sōurette; — **Touchy**, (tuch'i) (*a.*) تیتیز titiz; حساس hassās.

Tough, tuf, (*a*) قوماز mouqāvim; قوماز qopmaz. (*viscous*) اوزلی euzlū; طوتار toutar; (*vigorous*) قوتلی qouvvetli; sert; (*difficult*) مشکلی müşkül; (*enduring*) طیانقلی dayanuqlu; مشکین pishkin; — **ly**, (*ad.*) مقاوم سورده mouqāvim sōurette; — **ness**, (*n.*) مقاوم mouqāvimet; سرتلیک sertlik; تحمل müşkülât; (*endurance*) مشکلی tehammül. پشکینلیک pishkinlik; — **Toughen**, (tu'f'n) (*v.a.*) سرتلشدیرمک sertleshdirmek; (*v.n.*) سرتلشمک sertleshmek; (*fig.*) پشیمک pishmek; — **Toughish**, (tu'f'ish) (*a.*) سرتجه sertje; چتینجه che-tinje.

Toulon, tōō-lōn', (*n. pr.*) تولون toulon.

Tour, tōōr, (*n.*) دوو devr; تور tour;

— **Tourist**, (tōōr'ist) (*n.*) سیاح sey-yâh.

Tournament, tōōr'na-ment, (*n.*) مسابقهل müsâbaqalar; تورنوا cyounlar; tournouva; (*hist.*) جرید اویونی jirid oyounou.

Tourniquet, tōōr'ni-ket, (*n.*) تورنیکه tournike.

Touse, towz, (*v. n.*) چکمک chekmek; ایتیشمک itishmek.

Tousle, tow'zl, (*v.a.*) بوزمق bozmaq; برباد berbād et. .

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol=olmaq

[TOW-TRA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

Tow, tō, (*v.a.*) چکمه çekmek; یده آتی yedeye almaq; (*n.*) قیتیق qutuq; **in** — یده آتی yedekde; **to take in** — یده آتی yedeye almaq, — **boat**, (-böt) (*n.*) romeurkeur, — **line**, (-lin) (*n.*) خللاط yedek halatu; خللاط halat; — **path**, (*n.*) یدجی یولی yedekji yolou; — **Towage**, (tō'aj) (*n.*) چکمه çekme; (*money*) یده اجرتی yedek üjreti; حره jerriyye

Toward, tō'ard, (*prep.*) طوغری (ئ) (e-) dōrou; (*for*) ایچون ichün; ... برای berâyi; (*near*) یقین yaqun; (*ad.*) اوزره üzre; دردت derdest.

Towardly, tō'ward-li, (*a.*) ایسته‌کلی istekli; استعدادی isti'dādli; (*docile*) حلیم halīm; (*ad.*) ملایته mlâyemette; — **Tō'wardliness**, (*n.*) استعداد arzou; ایسته‌ک istek; ist-i'dād

Towel, tow'el, (*n.*) حاولی havlou; (*altan*) اورتو eurtü; — **rack**, (*n.*) اورتو eurtü; — **Tow'**

elling, (-'el-ing) (*a.*) حاولی بی havlou bezi; (*fig.*) طایق dayaq

Tower, tow'er, (*n.*) قوله qoule; (*fortress*) برج bürij; حصار hisar; (*v.n.*) یوکسلمek yüxelmek, — **Tow'ering**, (*a.*) پک یوکسک pek yüxek; (*violent*) شدتli shiddetli; فضلə fazla.

Town, town, (*n.*) شهر shehir; قصبə qasaba; **the** — قصبə خلقي qasaba halqu; اهالی ahālī; — **hall**, (-haw) belediye dâ-iresi; — **talk**, (-taw) (*n.*) حوات havâdis; (*subject*) گونک günün meselesi; — **Town'y**, (-'i) (*n.*) شهرلی shehirli.

Toxicology, tok-si-kol'ō-ji, (*n.*) زهرلر zehirler; (*lit.*) مېش سوم mebhasi sümûm; — **Tox'ic**, (-'ik) (*a.*) سمی semmî; — **Tox'icant**, (-'i-kant) (*a.*) زهرلی zehirli; سمی semmî; (*n.*) زهر zehir.

Toy, toi, (*n.*) اویونچاق oyounjaq; (*fig.* و *lit.*) بازیچه bâzîche; (*amorous*) اویناشمə oynashma; (*v.n.*) اویناشمə oynashmaq; — **man**, (*n.*) اویونچاقی oyounjaqu; — **shop**, (*n.*) اویونچاق مغاره‌سی oyounjaq maghazasu; اویونچاقی دکانی oyounjaqu dükkyanu; — **Toy'some**,

اویناق havâ-i; (*a.*) هوائی (s) oynaq.

Trace, trās, (*n.*) ایز iz; **eser**; (*plan*) قروکی qroki; پلان pilan; (*strap*) ایزخی تعقیب qayush, (*v.a.*) یولاق izini tâ'qib et; (*discover*) qrokisim; قروکیسی یاقی boulmaq; چیزمک chizmek; — **back** (*fig.*) اصلنی آرامق aslunu aramaq; (*lit.*) ارجاع irjâ' et.; — **Traceable**, (trās'a-bl) (*a.*) (fig) یولونه بیلیر (ایزی) geus-terilebilir; — **Tracer**, (trā'ser) (*n.*) رسم resam; بولان bōlan; — **Trā'cery**, (-'se-ri) (*n.*) (pl.) اویملر tezyînat; ترتیبات oymalar.

Trachea, tra-kē'a, (*n.*) (*lit.*) قصبə qasaba; (غیرتلاق) (gurtlaq), (*bot.*) قصبات qasabat; (*pl.*) دمار damar; — **Tracheotomy**, (trā-ke-ot'o-mi) (*n.*) غیرتلاق عمایاتی gurtlaq ameliyyâtü

Tracing, trās'ing, (*n.*) قوپیه qopya; قوپیه‌سی چیقارمه qopyasunu chuqarma; — **pāper**, (*n.*) صان کاغدی saman kyâdu.

Track, trak, (*n.*) ایز iz; (*path*) یول yol; (*fig.*) طریق tarîq; (*traces*) قوشو qoshou mahalli; (*rail*) ایزخی تعقیب rây; خط hatt; (*v.a.*) اشارت izini tâ'qib et.; (*marks*) (ye-dek-) چکمه çekmek; **off the** — یولدن yoldan chuqmush; — **boat**, (-böt) (*n.*) یده‌ک sandalı yedek sandalu; — **layer**, (-lā'er) (*n.*) خط عمله‌سی hatt amelesi; — **Track'less**, (*a.*) هیچ پکیلشمə hich gechilmemish; — **Track'man**, hatt خط مأمور hatt me'mûrou.

Tract, trakt, (*n.*) ساحه sâha; قطعه qut-a; (*duration*) دوام devâm; (*rel.*) جزؤ jüz; رساله risâle.

Tractable, trakt'a-bl, (*a.*) چکیلیر chekilir, (*fig.*) یوله‌کلی yola gelir; مطیع moutî; — **Tractabil'ity**, (-bil'i-ti) (*n.*) سوز دیکلمə seuz dinleme; (*lit.*) مطاوعت moutâvât.

Tractile, trakt'il, (*a.*) اوزانیر ouzanur; چکیلیر chekilebilir; — **Tractil'ity**, (-til'i-ti) (*n.*) اوزانمə ouzanma; (*lit.*) انجیرار injirâr.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte, foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [TRA-TRA]

Traction, trak'shun, (n.) (act) چکمه çekme ; jerr ! (st) چکيله chekilme ; (lit.) (n.) injirâr ; **mechanical** — (lit.) چر ميخانيکي jerri mihaniki ; — **Tractive**, (-'iv) (a) چکيچي çekiji ; (lit.) چري jerrî ; — **force** قوه qouwe ; qouveyi jerriyye ; — **Tractor**, (-'ur) (n.) (agr.) تراكتور traqteur

Trade, trād, (n.) تجارت tijâret ; (craft) صنعت san-at ; meslek ; (mar) سفر sefer ; (men) (pl.) تيجاران tüjja-rân ; تجارت اصناف esnâf ; (v. n.) tijâret et ; (-on) استفاده istifâde et. , (speak) باحث bahs et. , (-with) معامله سي tijâreti yapmaq ; ياپق mou-âmesi yapmaq ; (mar) ياپق (e-) sefer et. ; — **mârk**, (n.) مارقه alâmeti fâriqa ; — **tâjir** ; — **s'man**, (n.) تاجر tâjir ; (pl.) تيجار tüjjar ; — **union**, (n.) اجتماعي esnâf jem-iy-yeti ; تجارت اتحادي tijâret ittihâdu ; — **winds**, (n. pl.) تجارت بirlîy . — **Träd'ër**, (n. pl.) ملتمل meltemler ; — **Tjâr**, (n.) تاجر tâjir ; (pl.) تيجار tüjjar ; ish adamu ; (mar.) vapour ; — **Träd'ing**, (a.) ... تجارت tijâret... ; — **company** شرکتي tijâret shirketi ; شرکت تجاري shirketi tijâriyye.

Tradition, tra-dish'un, (n.) (lit.) عننه an-ane ; (pl.) عننات an-anât : **national** — s (pl.) عننات مليه an-anâti milliyye ; — **Tradition'al**, (-dish'un-al) (a.) عننوي an-anevî ; قديم qadîm ; — **Tradition'al'y**, (-dish'un-al-i) (ad.) عننه an-aneten ; — **Tradition'alism**, (-dish'un-al-izm) (n.) عننه an-ane perestlik.

Traduce, tra-dūs', (v.a.) افترا iftirâ et. ; — **Traduce'ment**, (-dūs'ment) (n.) افترا iftirâ ; — **Tradu'cer**, (-dū'sér) (n.) مفتري müfterî.

Trafalgar, traf-al-gär', (n. pr.) ترافالغار trafalgar ; battle of ترافالغار محاربه سي trafalgar mouhârebesei.

Traffic, traf'ik, (n.) مواصلات münâ-qalât ; (road) مرور وعبور mürôurü oubdur . (trade) معاملات mou-âmelât ; تجارت tijâret ; (v. n.) معاملات بولوتق mou-âmelâtta boulounmaq ; تجارت ا.

tijâret et ; (v.a.) مبادلہ mübâdele et. ; — **manager**, (-man-aj'ër) (n.) ish-letme müdiri ; — **Trafficker**, (traf'ik-ër) (n.) تيجار tüjjar ; ish adamu ; (معتكر) (mouhtekir).

Tragedy, traj'e-di, (n.) فاجعه fâju-a ; (lit.) هائله hâ-ile ; — **Tragedian**, (tra-j'e'di-an) (n.) اqteur ; — **Tragic**, (traj'ik) (a.) (lit.) هائلو hâ-ilevî . (fig.) فجيح feji' ; — **Tragically**, (traj'ik-al-i) (ad.) فجيح صورته feji' sôurete . — **Tragicalness**, (traj'ik-al nes) (lit.) فجيحت fejâ-at ; — **Tragi-comic**, (traj'i-kôm'ik) (a.) حزين traji-qomîq ; (fig.) غريب garib.

Trail, trāl, (n.) قوبروق qouyrouq ; (lit.) از imtidâd ; (v.a.) سوروكله مک sürükleme ; (hunt) izini tâ'qib et. ; (tread) سوروكله مک chîynemek ; (v. n.) سوروكله مک sürükleme ; سوروكله مک sürünmek ; (bot.) سارلاق sarulmaq.

Train, trān, (n.) قوبروق qouyrouq ; (dress) اوزون اتك ouzoun etek ; (carriage) ترون tren ; قطار qatar ; (zo.) سوره sürü ; (series) سلسله silsile ; (set) طاقم taqum ; (suit) معيت mauyyet ; (lit.) اتباع etbâ ; (procession) طوداق touzaq ; (lure) آلى alay ; (yemleme) ; (v.a.) چکمه çekmek ; سوروكله مک sürükleme ; (allure) jezb et ; (tame) يتشديرمه yetishdirme ; (v.n.) ايمان idman yapmaq ; (travel) تاليم talim et. ; (intimate) trenle gitmek ; (intimate) minâsebeti ol. ; — oil, (n.) بالوق baluq yâ ; — **Trained**, (tränd) (a.) معلم mou-allim ; — **Trainer**, (trän'ër) (n.) مؤربى mürebbî ; — **Training**, (tiän'ing) (n.) تعليم tâlîm ; تدریسات tedrisât , (zo.) تربيه terbiye ; (exercise) ايمان idman ; (bot.) يتشديرمه yetishdirme ; — **college** دارالمعلمين dârül-mou-allimîn ; (women) دارالمعلمات dârül-mou-allimât ; — **ship** تعليم سفينه سي tälîm seffinesi.

only; routine; through; tuck·mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq.

[TRA-TRA] (انكليزجه كاتاك تلفظي ايجون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in, mine.

Trait, trā, or trāt, (n.) خط hatt ; (pl.) خطوط houtout ; شكل shekl
Traitor, trāt'ur, (n.) خائن hā-in ; —
Traitorous, -ly, (trāt'ur-us, -li)
 (a و ad) خائنه hā-ināne; — **Trait-**
ress, (trāt'ures) (n.) خائن hā-
 in (-qadun)
Trajectory, tra-jek'tō-ri, (n.) (artil)
 محرک mahrek
Tram, tram, (n.) ترامواي tramvay ;
 (pit) آرابه araba ; (beam) اوق oq ;
 ترامواي آرابه سي (n.) -'car, qol ; —
 tramvay arabasu, — 'way, (-'wā)
 (n) ترامواي tramvay
Trammel, tram'el, (n.) آغ â (horse)
 کوستک keustek ; (fig) مانع mân' ;
 حائل hâ-il, (v.a.) حائل ol .
Tramontane, tra-mon'tān, (a.) (lit.)
 ... جبال māverāyi jibāl ... (fig.)
 يابانجي yabanju ; غايب ajāyib.
Tramp, tramp, (n.) يورومه yürüme ;
 (vagrant) دربرد der-beder ; (shoe)
 پنجه penche ; دمير طابان demir taban ;
 يورومک (mar.) شيلپ shilep ; (v. n)
 يورومک yürümek ; (fig.) طولاشق dolashmaq ;
 دربردک der-bederlik et .
Trample, tramp'l, (v.a.) چيکنه مک chi-
 nemek ; (fig. و lit) پایمال pāymāl
 et.; — **Tramp'-**
ling, (n.) پاغیدی ayaq sesi ;
 پاغیدری paturdu
Trance, trans, (n.) (بايعيناق) (baygun-
 luq) : (fig. و lit) وجد vejd ;
 استغراق istigrāq.
Tranquil, trang'kwil, (n.) ساکن sâkin ;
 (lit.) آسوده âsoude ; — ly, (ad.)
 ساکنانه sâkināne; سکونتله sük-yûnetle ; —
Tranquility, (trang-kwil'i-ti) (n.)
 آسایش sük-yûnet ; (pōl.)
 آسایش âsâyish ; — **Tranquelize**, (trang-
 kwil-iz) (v.a.) تسکين teskîn et. ;
 سکونت بولق (v. n) sük-yûnet boul-
 maq
Transact, trans-akt', (v.a.) ایفا ifâ
 et ; معامله ياپماق (com.) yapmaq ;
 mou-âmele yapmaq ; — **Transac'-**
tion, (-sak'shun) معامله mou-âmele ;
 (affair) ايش ish ; خصوص housûs ;
 (act) ایفا ifâ, (pl) معاملات mou-âmelât ;
 (society's) راپورلار raporlar ; (lit.)
 مناظرات münâzarât ; مباحثات mübâhasât ; fi-
 nancial — s معاملات مالیه mou-âmelâtu

mâliyye : — **Transact'or**, (-sakt'-
 ur) (n) يانان yapan ; اداره ايدن idâre-
 eden.
Transalpine, trans-alp'in, (a) آلپلرک
 alplarun arqasundaki.
Transatlantic, trans-at-lan'tik, (n.)
 ترانس اتلانتیک transatlantiq
Transcend, tran-send', (v.a.) کچمک
 gechemek ; (lit.) تفریق tefevvouq et ;
 — **Transcendent**, (tran-send'ent)
 (a) فائق fâ-iq ; فوقنده fevqinde ; (phil)
 حيايی fevqat-tabî-a ; (fig.) حيايی
 hayâlî, (math) عالی âlî : — **Tran-**
scendental, (tran-send-ent'al) (a.)
 müte-âlî ; متعالی (phil) fâ-iq فائق
 (vague) مشكوك meshkyûnk, — **Tran-**
scendentalism, (tran-send-ent'al-
 izm) (n.) مافوق الطبیعه mâfevqat-tabî-a ;
 (fig.) خیالات hâyâlât
Transcribe, tran-skrib', (v.a.) قوپیه ا.
 qopya et. (lit.) استنساخ istinsâh et. ;
 — **Transcriber**, (tran-skrib'èr) (n.)
 (lit.) مستنسخ müstensih ; — **Trans-**
cript, (trans'kript) (n.) قوپیه qopya ;
 صورت sôuret ; — **Transcription**,
 (tran-skrip'shun) استنساخ istinsâh ;
 صورت sôuret.
Transept, tran'sept, (n.) جناح jenâh ;
 يان yan.
Transfer, trans-fér', (n.) نقل naql ;
 (jud.) فراغ ferâg ; (v.a.) نقل naql
 et. ; — **pâper**, (n.) فراغ ferâg et. ;
 — **Transfér'able**, (chuartma) چقارتمه
 (-a-bl) (a.) قابل نقل qâbili naql ;
 فراغی ferâgu mümkün.
Transfiguration, trans-fîg-ür-â'shun,
 (n.) تبدل tebeddül : (lit. و rel) تمجس
 temessül ; تجلی tejellî ; — **Transfig'-**
ure, (-'ür) (v.a.) تبدیل صورت a.
 tebdîli sôuret et. .
Transfix, trans-fiks', (v.a.) دلك del-
 mek ; (lit.) قطع qatu' et. .
Transform, trans-form', (v. a.)
 تحویل deyishdirmek ; تحویل tahvil
 et. ; (v. n.) تحول tehavvül et. ;
 — **Transformâ'tion**, (-'shun) (n.)
 تحول tehavvül ; (med) استحاله istihâle ;
 — **Transformâtor**, (-tur) (n.)
 (electr.) ترانسفورماتور transformateur ;
 محوله mouhavvile.
Transfuse, trans-füz', (v.a.) نقل naql
 et. ; کچيرمک gechirmek ; —
Transfû'sion, (-'zhun) (n.) نقل naql.

(For Turkish pronunc.) past; lârgé; red, (never silent e); deux; ring; machiue;

mote, foot; mōōn; shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [TRA-TRA]

Transgress, trans-gres', (v.a.) تجاوز a. tejāvūz et.; (jud.) ا. ihlāl et.; — **Transgression**, (-gres'h'un) (n.) خلافی حرکت a. tejāvūz, (jud.) خلافی ihlāl; — **Transgressive**, (-gres'iv) (a.) متجاوز a. mū-tejāvīz, محل mouhill; — **Transgressor**, (-gres'ur) (n.) قباحاتی qabâhatli; مجرم müjrim.

Tranship, tran-ship', (v.a.) آقطارمه a. aqtarma et.; — **Transshipment**, (n.) آقطارمه aqtarma.

Transient, tran'shent, (a.) کچیجی gechiji; رائل zâ-il.

Transit, trans'it, (n.) کچمه gechme; کچیجی gechish; (ast) مرور mürûur; (meridian) نصفالنهاردن nusfun-nehârdan mürûur, (com) رانسیب a. mürûur et., to pass in — **transit** رانسیب یاییق — **transit** yapmaq, کچیرمک gechirmek; — **instrument**, (n.) نصفالنهار آلی nusfun-nehâr âleti; — **duty**, (-dû'ti) (n.) ترانسیت ترانسیت rûsûmou, — **goods**, (-gôudz) (n.pl.) ترانسیت ترانسیت eshyâsu; — **Transi'tion**, (-'shun) (a.) مرور mürûur; (fig) انقلاب inqilâb, (mus.) تبدل tebeddül; **period of** — (fig) کچید دور انقلاب gechid zemânu; (lit.) دور انقلاب devri inqilâb; — **Trans'itive**, (-'tiv) (a.) (gram.) متعدی müte-addi; — **Trans'itively**, (-tiv-li) (ad.) متعدی اولارق müte-addi olaraq; — **Trans'itory**, (-to-ri) (a.) کچیجی gechiji; موقت mouvaqqat; (van-ishing) رائل zâ-il; — **Trans'itorily**, (-to-ri-li) (ad.) موقت mouvaqqaten.

Transjordan, trans-jor'dan, (n.pr.) ملورای الشریعه mâverâyish - sheri-a; (arden) (erden).

Translate, trans-lât', (v.a.) نقل a. naql et.; (language) ترجمه a. terjüme et.; — **Translâ'tion**, (-'shun) (n.) ترجمه a. naql; تحویل tahvîl; — **Translâ'tor**, (-'tur) (n.) مترجم mürtejîm; ناقل nâqil; (electr.) مبدله mübeddile.

Transliterate, trans-lit'e-rât, (v.a.) حروف اجنبی حروفیله یازماق a. ejnebi harflerile yazmaq; — **Translitrâ'tion**, (-'shun) (n.) حروف اجنبیه ایله تحریر hourûfu ejnebiyyeyle tahrîr.

Translucent, trans-lū'sent, (a.) (lit.) نیم شفاف nîm sheffâf; براق berrâq; — **Translū'ency**, (-'sen-si) (n.) نیم شفاف nîm sheffâfluq.

Transmarine, trans-ma-rēn', (a.) ملورای deniz ashuru, (lit.) مایهاری mâverâyî ebhâr.

Transmigrate, trans'mi-grât, (v.n.) تناسخ a. hijret et.; (soul) (lit.) tenâsûh et.; — **Transmigrâ'tion**, (-'shun) (n.) هجرت hijret; مهاجرت mûhâjeret; (state) (lit.) استحاله isti-hâle; (soul) تناسخ ارواح tenâsûhu ervâh.

Transmission, trans-mish'un, (n.) (act) نقل naql; (lit.) امرار imrâr; (sending) ارسال irsâl; (passing) مرور mürûur; (jud.) انتقال intiqâl; — **Transmis'sible**, (-mis'i-bl) (a.) قابل نقل qâbili naql; — **Transmis'sive**, (-mis'iv) (a.) منقول menqûl; منتقل munteqil.

Transmit, trans-mit', (v.a.) نقل a. naql et.; کچیرمک gechirmek; (send) ارسال ir-sâl et.; — **Transmit'ter**, (-nit'ër) (n.) ناقل nâqil; کوندرن geunderen; (tel) مرسله mürsile.

Transmute, trans-müt', (v.a.) تحویل tahvîl et.; — **Transmüt'able**, (-'ta-bl) (a.) قابل تحویل qâbili tahvîl; — **Transmütâ'tion**, (-'shun) (n.) تحویل tahavvûl; (lit.) استحاله istihâle.

Transom, trans'um, (n.) سووه seuve; قیچ یاتیرمه سی travers; (mar) quch yaturmasu; — **window**, (n.) افقی قانادلی پنجره oufqî qanadlu pen-jere.

Transparent, trans-pâr'ent, (a.) شفاف sheffâf; — **ly**, (ad.) شفاف صورته sheffâf sôuretda; — **Transpar'ency**, (-pâr'en-si) (n.) شفافیت sheffâ-fiyyet; (fig) صراحت sarâhat.

Transpire, tran-spir', (v.a.) ترلеме a. ter-lemek; (fig. & lit.) ترشح a. teresh-shouh et.; شایع shâyî' ol.; — **Transpir'able**, (-'a-bl) (a.) ترلر ter-ler; — **Transpirâ'tion**, (-pi-râ'-shun) (n.) تر ter; (act) ترلеме ter-leme.

Transplant, trans-plant', (v.a.) (bot.) باشقه یه دیکمک bashqa yere dikmek;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very, tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [TRA-TRE]

Travesty, trav'es-ti, (a.) ماشقه قیافتده bashqa qiyâfetde, (ridiculous) مستخره کبی masqara gibi; (n.) (lit.) تقلید (تخریفاً) (tahrifen-) taqlid; هزل hezel; (v.a.) تقلید et. taqlid et.; (lit.) تهزیل et. tehzil et.

Trawl, trawl, (v.n.) چکمک (ایغریب) (urub-) chekmek; طرامق taramaq; (n.) اغریب urub; — **Trawl'ér**, (n.) (بالقی) baluquju gemisi; (بالقی) (baluquju qayugh); (pers.) بالقی baluquju.

Tray, trā, (n.) تپسی tepsi; طبله tabla.

Treachery, trech'er-i, (n.) خیانت hu-yânet; — **Treacherous**, (trech'er-us) (a.) خائن hâ-in, (fig. و lit.) معمل mōngfil; — **Treacherously**, (trech'er-us-li) (ad.) خائنه hâ-inâne; مغفله mōngfilâne.

Treacle, trē'kl. (n.) پکمز pekmez; تریاق tiryâq.

Tread, tred, (n.) (act) باصیش basush; کیدیش yürüyüş; (zo.) گیدیش gi-dish; (step) باصامق basamaq; (v.n.) باصق basmaq; (walk) یورومک yürümek; چیتلشمک (fovs) gitmek; بىنمک binmek; (v.a.) چىکنمک chiynek; ارمک ezmek; مغلوب ا. üste gelmek; (fig.) مغلوب mâglôub et; — **mill**, (n.) (fig.) جزا jezâ; کوره kürek.

Treadle, tred'l, (n.) آياق اyaq yeri; باصقى basgu; (v.) ایشلتمک (ایاقله) (ayaqla-) ishletmek; چورمک chevirmek.

Treason, trē'zu, (a) خیانت hu-yânet; constructive فرعاً خیانت fer-an hu-yânet; طولایسیله خیانت dolayusile hu-yânet; high خیانت وطنیه hu-yâneti vataniyye; petty جنایت jinâyet; قتل qatl; — **Treasonable**, (trē'zu-a-bl) (a.) خیانت hu-yânet...; — **Treasonably**, (tiē'zn-a-bli) (ad.) خیانتله hu-yânetle; خائنه hâ-inâne.

Treasure, trezh'ūr, (n.) خزینه hazîne; خزان (fig.) servet; (pl. و lit.) خزان hazâ-in; (fig.) طوبلاق toplamaq; بیریکدیرمک birikdirmek; — **Trove**, (trōv) (n.) دفينه define; — **Treasurer**, (trezh'ūr-ér) (n.) وزنه دار vez-nedâr; (king's) خزینه دار haznedâr; — **Treasurership**, (trezh'ūr-ship) (n.) خزینه دارلق veznedârluq; وزنه دارلق veznedârluq.

Treasury, trezh'er-i, (n.) خزینه hazîne; (subterranean) مخزن mahzen; (finance) خزینه مالیه hazîneyi mâ-liyye; board of — مجلس مالیه mejlisi mâliyye; **Secretary of the** — مالیه mâliye nâzuru; — **bench**, (n.) وکلا موقعی vûkelâ mevqî'; — **bill**, (n.) خزینه تحویلانی hazîne tahvilâtı.

Treat, trēt, (n.) ضیافت zuyâfet, (v.) (discourse) معامله mou-âmele et.; (negociate) کوروشمک geurüşmek; مذاکره müzâkere et.; (entertain) ضیاف ورمک zuyâfet vermek; کراز ا. keraz et.; (-to) (د) dâ'vet et.; (lit.) اعزاز ا. i'zâz et.; (med.) تدایى tedâvî et.; **to stand** — بارهستی ورمک parasunu vermek; مصرفی چکمک masrafı chekmek; **to be treated** — معامله کورمک mou-âmele geurmek; — **Treatment**, (trēt'ment) (n.) معامله mou-âmele; (med.) تدایى tedâvî, مداوات müdâvât.

Treatise, trēt'is, (n.) رساله risâle.

Treaty, trēt'i, (n.) معاهده mou-âhede; (written) معاهده نامه mou-âhedenâme; — of peace صلح معاهده نامه mou-âhedenâmesi; by — با معاهده bâ mou-âhede; عهد ahden.

Trebizond, treb'i-zond, (n. pr.) طربزون turabzon.

Treble, treb'l, (a.) اوچ قات üç qat; (mus) سوبران sopran; (v.a.) تیز tiz; (v.n.) اوچ قات yapmaq; (v.n.) اوچ misli ol.

Tree, trē, (n.) آغاç âj; (pl.) آغاچلار âjarlar; (genealogy) شجره eshâr; (shoes) قالب qalub; (v.a.) آغاچه چىقارماق âja chuqarmaq; — **nail**, (nāl) (n.) آغاچ چيوى âj chivi.

Trefoil, trē'foil, (n.) (bot.) يونجه yonja; (ornament) ترفل trefl.

Trellis, trē'is, (n.) قفس qafes; — work, (n.) قفس ایشی qafes ishi; — **Trellised**, (trē'isd) (a.) قفسلى qafesli; (lit.) مشبك müsheb bek.

Tremble, trem'bl, (v.n.) تیتردهم titredem, (fig.) قورقق qorqmaq; — **Trem'bling**, (n.) تیتردهم titreme; (lit.) رعشه râ'she; (a.) تیترده titrek; — **Trem'blingly**, (-li) (ad.) تیتردهرک titreyerek; رعشه ايله râ'sheyle.

Tremendous, trē-men'dus, (a.) مدھش müdhish; مهيب mühîb; — ly, (ad.)

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRE-TRI] (انگلیزجه کلماتک تلمظی ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

müdhish sôuretdē; — ness, (n.) دهشت deh-shet.
Tremor, trem'or, (n.) تیترمه titreme; (lit.) لرزه lerze, چارپمه charpma
Tremulous, trem'ū-lus, (a.) تیتره titrek.
Trench, trensh, (n.) حندق hendek, (mil.) سپر siper, (v.a.) سپر قارمق qazmaq; سپر قازماق; (agr) قازمق qazmaq; kirizme et.; — **Trenchant**, (trensh'ant) (a.) کسکین keskin; شدتی shiddetli; — **Trencher**, (trensh'er) (n.) قازمچی qazmajı; (plate) تخته tahta, طبله tabla; (fig.) صفره yemek; سفرا sofa.
Trend, trend, (v.n) اورانق ouzannaq; (lit.) امتداد imtidād et.; (n.) میل meyl; (lit.) تمایل temâyül.
Trepan, trē-pan', (n.) مثقب misqab; دنگ (snare) طوراق touzaq; (v.a.) delmek; (fig.) طوزاغه دوشورمک touzâ düshürmek.
Trepidation, trep-i-dā'shun, (n.) تیترمه titreme; (fig.) حلقان halejân; قورقو qorqu.
Trespass, tres'pas, (v.n) تجاوز te-jâvüz et.; ا. ihlâl et.; (annoy) کناه ایشلهمک (sin) ız-âj et.; günâh ishlemek; (n.) تجاوز tejâvüz; کناه günâh; قصور qousûr; — offering (n.) کفارت kefâret; — **Trespasser**, (-'pas-er) (n.) تجاوز te-jâvüz eden; ا. ihlâl eden; (intruder) گیرن giren; کناهکار günâhkyâr.
Tress, tres, (n.) بوقله eurgü; (v.a.) بوقله قانقال qangal; (v.a.) eurgmek; قانقال qangal et.; — **Tressed**, (tresd) (a.) اوروولی eürülü; قانقال حالنده qangal hâlinde.
Trestle, tres'l, (n.) سهپا sehpâ; آياق ayaq; — work, (railway) سهپا کوپری sehpâ keuprü.
Tret, tret, (n.) طاره tara.
Triad, tri'ad, (n.) تریاد triyâd; (fig.) اوچلر üçler.
Trial, tri'al, (n.) تجربه tejrûbe; (jud.) عذاب mouhâkeme; (suffering) عذاب azâb; صیقتی suquntu; on — مشکل mouhayyer; hour of — (fig.) مشکلی müşkül daqıqa; نازک زمان nâzik zemân; — speed, (n.) تجربه tejrûbe sür'âtı

Triangle, tri'ang-gl, (n.) مثلث mü-selles; — **Triang'ular**, (a.) مثلث müselles; اوچ کوشهلی üç keusheli; — **Triangulā'tion**, (-'shun) مثلثلاره müselleslere taxım; نیرنگی ney-rengı. (pl.) مثلثلار müsellesler.
Triarchy, tri'ar-ki, (n.) اوچلر ادارهسی üçler idâresi; کیشینک تحکیمی kishinin tehakkümü.
Trias, tri'as, (n.) (geol.) تیریاز triyaz; üchler idâresi; اراضی'ی sâlîse.
Tribe, trib, (n.) قبیله qabile; عشیرت ashîret; (pl.) قباایل qabâ-il; (rel.) قبیله qavm; — **Trib'al**, (a.) قبیله qabile.
Tribulation, trib-ü-lâ'shun, (n.) محنت mihnet; آلام âlâm.
Tribunal, tri-bü'nal, (n.) محکمه mah-keme; — of commerce تجارت محکمهسی tijâret mahkemesi; — of Independence استقلال محکمهسی istiqlâl mah-kemesi.
Tribune, trib'ün, (n.) کرسی kürsü; محافظ tribün; (pers.) mouhâ-fuz; (lit.) نگهبان nighbân.
Tribute, trib'üt, (n.) (pol.) جزیه jezye; ویرگی vergi; (present) هدیه hediye; (lit.) تحفه touhfe; (praise) ستایش sıtâyish; تقدیرات taqdîrât; (homage) احترامات ihtirâmât; تعظیبات tâ'zimât; to pay — (fig.) taqdîr et.; (lit.) tebjiil et.; — **Trib'utary**, (-ta-ri) (a.) (pol.) (vergiye-) tâbi'; تابع yârdıyıcı harâj-güzâr; (fig.) yârdumju; (n. pl.) رعایا ri-âyâ; (river's) قول qol.
Trice, tris, (n.) آن ân; in a — bir ânde.
Trice, tris, (v.a.) (mar.) هيسا hisa et.; — up! هيسا! heyamola! هيسا! hisa!
Tricennial, tri-sen'i-al, (a.) اوتوز سنهlik otouz senelik; اوتوز سنهده bir sene de bir.
Tricentenary, tri-sen'te-nâ-ri, (n.) اوچ یوزینجی سنه دوریه üç yüzünjü sene-yi devriyye.
Trichina, tri-ki'na, (n.) تریشین trishin; — **Trichinosis**, (tri-ki-nō'sis) (n.) تریشین خسته لنی trishin hastalugh.
Trick, trik, (n.) حيله hile; اوپون oyoun; (manners) عادت âdet; خونی

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; riug; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چپوو ch; sh; th; th; zh [TRI-TRI]

houy; (*skull*) هنر hūner, (*turn*) نوبت nebet; (*v.a.*) آلداتماق aldatmaq; سوسله مک up oyoun et., — up süslemek; — **Track**, (-trak) (*n.*) حيله مار hilemar; — **Trick'ér**, (*n.*) حيله باز hilebaz; — **Trick'ery**, (-'er-i) (*n.*) حيله hile; قورنارلق qournazluq, — **Trick'ish**, (*a.*) حيله کار hilekyâr; قورناز qournaz; — **Trick'ishly**, (-li) (*ad.*) حيله ايله qournazja; — **Trick'scene**, (-'sēn) (*n.*) حقه مارلق hoqqabazluq; هنر hūner; — **Trick'wig**, (*n.*) پروق perûke; صاج taqma sach

Trickle, trik'l, (*v. n.*) آقمق aqmaq, طاملامق (*trop*) süzülmek, damlamaq, — **Trick'let**, (*n.*) دره dere.

Tricolour, tri'kul-or, (*n.*) اوج رنگ üç renk; فرانسز مائدراسی frausuz bandurasu, — **Tricoloured**, (tri'kul-ord) (*a.*) اوج رنگلی üç renkli.

Tricot, trē'kō, (*n.*) تريكو triqo.

Tricuspid, tri-kus'pid, (*a.*) اوج اوحلی üç oujlou; اوج ديشلی üç dishli.

Trident, tri'dent, (*n.*) يما yaba; (*fig.*) عصا asâ; چاتال chatal.

Triennial, tri-en'yal, (*a.*) اوج سه لك üç senelik; — **ly**, (*ad.*) اوج سنه ده bir üç senede bir.

Triest, tri-est', (*n. pl.*) تريسته tri-yeste.

Trifle, tri'fl, (*n.*) هيچ hich; (*fig.*) جزيات жүз-iiyât; a — bir-az...; (*cream*) مایه sachma; (*pl. lit.*) میوه میوهلی qrema; (*v. n.*) هبا oynamaq; — **away** hebâ et.; بوش گچيرمک bosh gechirmek; — (*will*) اکلتمک (le-) ey-lenmek; — **Trifler**, (tri'fler) (*n.*) ييهوده beyhōude; — **Trifling**, (*a.*) اهميتسىز ehemmiyyetsiz; جزی жүз-î; ييهوده مک oyoun; — **hich** beyhōudelik.

Trig, trig, (*a.*) تندرست tendürüst; صاغلام saqam; صيقı güzēl; (*tight*) ساق suqu; — **salam**.

Trigger, trig'ér, (*n.*) تتيك tetik.

Trigonometry, tig-ō-nom'e-tri, (*n.*) مثلثات müsellesât; **plane** — مثلثات müsellesâti müsteviyye; — **spherical** — مثلثات کرويہ müsellesâti

müreviyye; — **Trigōnomet'rical**, -ly, (-'ik-al, -li) (*a. & ad.*) ... مثلثات müsellesât...; مثلثات ايله müsellesâtla.

Trilateral, tri-lit'er-al, (*a.*) اوج حرفلی üç harfli.

Trill, tril, (*n.*) اهتزاز ihtizâz; (*v. n.*) تيتره مک tit- retmek; اهتزاز ihtizâz et.; (*v.a.*) اهتزاز retmek

Trillion, tril'yun, (*n.*) تيرليون trillion.

Trilogy, tril'ō-ji, (*n.*) اوج قاجمه üç fâju-a; اوج پيس üç pyes.

Trim, trim, (*a.*) چيچملي bichimli; تمیز temiz; قيات güzēl, (*n.*) قیاض qıyâ-fet; (*lit.*) لباس libâs; (*arrangement*) ترتيبات tertibât; (*mar*) دنگي dengi; ايستييف istif, (*v.a.*) دوره دنگه مک düzeltmek; كيديرمک (*dress*) tanzim et.; (*dress*) كيديرمک güydirmek, (*decorate*) سوسله مک süsle-mek; (*rebuke*) تكدیر et.; ايستييف istif et.; — **ly**, (*ad.*) گوزلجه güzēlje; mountazam sōuretdē; — **ness**, (*n.*) ترتيب tertib; انتظام intizâm; in good — نظامی nizâmlu; mükemmel bir hâlde; — **out of** — نظامسى nizâmsuz; پریشان perishân, — **Trimmer**, (trim'ér) (*n.*) ايستييفی istifji; (*fig.*) زمان zeman adamu; بوقلمون bōu-qalemōun; (*beam*) کيريش kirish, طایق dayağ; (*scold*) اخطار ihtâr; — **Trimming**, (trim'ing) (*n.*) سوس süs; garnitür; (*fittings*) ترتيبات tertibât.

Trimester, tri-mes'tér, (*n.*) اوج آی üç ay; تريمستر trimestr; — **Tri-mestrial**, (tri-mes'tri-al) (*a.*) اوج üç ayluq.

Tringle, tring'gl, (*n.*) پرده چوئوغي perde choubōu; تيريز tiriz.

Trinity, trin'i-ti, (*n.*) تثلیث teslîs; trinite; (*fig.*) اوچلر üçler; — **Holy**, — (*lit.*) اقامه eqânîmi selâse; — **house**, (-hows) (*n.*) قنازلر qanazlar; فلاحوز fenerler idâresi; (*pilots*) قلاخوز qulavouz idâresi; — **Trini-tā'rian**, (*a.*) تثلیث teslîsi; (*n. pl.*) (خالصکاران) (halâskyârân).

Trinket, tring'ket, (*n.*) زينت zînet; اتريقه ياقق (*v. n.*) medalyon; — **Trink'etér**, (*n.*) intriqa yapmaq; — **Trink'etry**, intriqaju; — **Trink'etry**,

only; routine; through; tuck; müsée; give; Join; though; et. = etmek; ol = olmaq.

[TRI-TRO] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change, cārd; red; mē, hēr; in; mine;

(-ri) (n.) (pl.) زینت اشیا *zinet eshyâ-su*; (lit.) hulliyyât.

Trio, trê'o, (n.) تریو *trio*; (fig.) اوچلر *üchler*.

Trip, trip, (n.) چلمه *chelme*, (*mistake*) سیاحت *hatâ*; فالسو *falso*, (*journey*) seyâhat; تزه *tenezzüh*; (v. n.) حقیف *hafif yürümek*. (*stumble*) خطا *hatâ* et.; (v. a.) دورمک *devirmek*, دوشورمک *chelme atmaq*; (catch) یاقالماق *yaqalamaq*; باصدورماق *basdurmaq*, — **slip**, (n.) زیبا *zumba*; — **Tripper**, (trip'er) (n.) سیاح *seyyâh*; (seferji) (سفرچی) واطمان (*tramway*) *vatman*; — **Tripping**, (trip'ing) (n.) چلمه *chelme*; (fig.) فالسو *falso*; خطا *hatâ*; دانس *dans*; (a.) خفیف *hafif*; (merry) *shen*; — **line** (mar.) قاندیلیمه *qandilise sapanu*, — **Trippingly**, (trip'ing-li) (ad.) قوش *qoush gibi*; خفیفجه *hafifje*.

Tripartite, trip'ar-tit or tri-pār'tit, (a.) اوچ قسمدن مرکب *üch qusumdan mürekkeb*; اوچه منقسم *üche mün-qasem*; (lit.) دوالاقسام *zül-axâmu selâse*.

Tripe, trip, (n.) اشکیمه *ishkembe*; — **man**, (n.) اشکیمهچی *ishkembeji*; — **Tripery**, (tri'per-i) (n.) اشکیمهچی دکای *ishkembeji dükkyânü*; (*slaughter's*) *salhhâne*.

Triple, trip'l, (a.) مثلث *üch misli*; مثلث *müselles*; (v. a.) مثلث یایق *üch misli yapmaq*; — **alliance**, (-al-lî'ans) (n.) مثلث اتفاق *ittifâqu müselles*; — **expansion**, (-eks-pan'zhun) (n.) تریپل *tripl expenshin*, (اوچ انبساطی) *(üch inbisâtlu)*; — **headed**, (-hed'd) (a.) اوچ باشلی *üch bashlu*; — **Trip-let**, (n.) مثلث *müselles*; (mus.) تریوله *triyole*; (üchleme) (اوچلیمه); — **Trip'licate**, (-kât) (a.) اوچ دفعه *üch def-a*; (copy) نسخه *nüs-ha*; (n.) نسخهٔ ثالثه *nüs-hayi sâlise*; اوچنجی صورت *üchünjü sôuret*; — **Trip'ly**, (-li) (ad.) اوچ *üch misli* olarak.

Tripod, tri'pod, (n. و a.) سهپا *seh-pâ*; اوچ آياق *üch ayaqlu*.

Tripoli, trip'o-li, (n. pr) طرابلس (غرب) *turablous* (-garb); (*Syna*) طرابلس

turablousu sham; (n.) طرابلس *turablous tashu*; — **Tripo-litan**, (a.) ... طرابلس *turablous ...*; (n.) طرابلسی *turablouslou*.

Trisect, tri-sekt', (v. a.) اوچه آیرمق *üche ayurmaq*; (lit.) تثلیث *tes-lis* et.; — **Trisection**, (-'shun) (n.) تثلیث *teslis*.

Trisyllable, tri-sil' or tri-sil'a-bl, (n.) اوچ هجلی کلمه *üch hejeli kelime*; — **Trisyllabic**, (tri- or tri-sil-ab'ik) (a.) اوچ هجلی *üch hejeli*.

Trite, trit, (a.) اسکیش *eskimish*; (fig.) مبتدل *mübtezel*; — **ness**, (n.) اسکیک *eskilik*; یاولتی *yavantuq*.

Triumph, tri'umf, (n.) ظفر *zafer*; موفقیت *mouvaffaqiyyet*; (v. n.) مظهر *mouzaffer ol*; (celebrate) (له) افتخار *tes-id* et.; (-over) اوکونک *euvün-mek*; — **Triumphal**, (tri-um'fal) (a.) (lit.) ... ظفر *zafer ...*; — **arch** *tâqu zafer*; — **procession *zafer alayu*; — **Triumphantly**, (tri-um'fant-li) (ad.) مظهرانه *mouzafferâne*; موفقیتله *mouvaffaqiyyetle*; — **Triumpher**, (tri'um-têr) (n.) مظهر *mouzaffer*; غالب *gâlib*.**

Triumvir, tri-um'vir, (n.) اوچلاردن *üchlerden*; — **Triumvirate**, (-'vir-ât) (n.) اوچلر (اداره‌سی) *üchler* (-idâ-resi).

Trivial, triv'i-al, (a.) اهیتمسز *âdi*; ehemmiyyetsiz; مبتدل *mübtezel*; — **ly**, (ad.) عادی صورتده *âdi sôu-retde*; — **ness**, (n.) عادیلک *adilik*; اهیتمسزلیک *ehemmiyyetsizlik*; — **Trivial'ity**, (-'ti) (n.) اهیتمسز شی *ehemmiyyetsiz shey*; (pl.) جزئیات *jüz-ıyyât*; — **Trivialize**, (-'i-al-iz) (v. a.) مبتدل *âdileshdirmek*; عادیلشدیرمک *mübtezel* et.

Tri-weekly, tri-'wêk'li, (a.) اوچ هفتهده *üch haftaluq*; (*journal*) haftada *üch def-a* (-chuqar).

Troche, trô'ke, trôch or trôk, (n.) hap; tablet.

Trodden, trod'dn, (a.) چکینمیش *chiy-nenmish*; (fig. و lit.) پایمال *pây-mâl olmoush*; حقیر *haqîr*.

Trojan, trô'jan, (a.) ترووا ... *tou-rouva ...*; (n.) ترووالی *tourovalu*;

môte foot; mōōn; shut; mūte, very; tū چپو ch, sh ش, th ث, th ذ; zh ز [TRO-TRU

(fig.) قهرمان sheji' adam, کاهرامان kahramân.

Troll, tröl, (n.) طولاشمه dolashma, سوره sura; (fishing) اولته olta, (v.n.) طولاشما dolashmaq, دورا devr et., (fishing) بالی اولماق baluq avlamaq; (v.n.) طولاشدیرما dolashdurmaq, اداره idâre et.

Trollop, tro'lop, (n.) سورونما sürünmek; (bad) فنا یاق fenâ yapmaq; (n.) پاساقلی pasaqlı; (prostitute) آلته âlûfte

Trombone, tom'bôn, (n.) ترومبون trombon; بوری borou.

Troop, trōp, (n.) سورو sürü, (soldier) عسکر asker; (pl) عسکرلر askerler, (fig.) قوت quovvet; (company) (süvâri-) beulük; (قومانیه) troop (theatre) تروپ troupe (qoumpanya); (v.n.) طولانما top lanmaq; (march) یورومک yürümek, — off چکیلما çekilmek; — Troop'èr, (n.) سواری عسکری süvâri askeri; (zo) سواری حیوانی süvâri hayvanı; — Troop'ship, (n.) عسکری نقلیه سفینəsi; (pl) سوقبات askeri naqliye sefinesi; (pl) sevqiyyât gemileri; tooping the colours آلاي alay; (مراسم عسکریه merâsimi askeriyye; (رسم گچید) (resmi geçid).

Trope, tröp, (n.) مجاز mejâz, کنایه kinâye; — Trō'pical, (-'pik'al) (a.) مجازی mejâzi; — Trō'pically, (-'ik-al-i) (ad.) مجازاً mejâzen.

Trophic, -al, tro'fik -al, (a.) غذائی gudâ'i; ... غذا gudâ.

Trophy, trō'fi, (n.) خاطره hâtura; (lit.) برکنار ber-güzâr, (ornament) آرمه arma.

Tropic, trop'ik, (n.) مدار medâr; (pl.) مدارین medâreyn; (region) منطقه حاره mountuqayî hâre; — of Cancer مدار سرطان medâri seretân; — of Capricorn مدار جدی medâri jedî; — Trop'ical, (-'ik-al) (a.) مدارى medârî; ... منطقه حاره mountuqayî hâre...

Trot, trot, (v.n.) یورومک (خیزل) (huzlu-) yürümek; (horse) طیریس کیتما turus gitmek; (n.) یورومه yürüme; طیریس گیدیش turus gidish; — Trotter, (n.) یورون yürüyen; طیریس کیدر turus gider; (foot) آياق ayaq; —

Trottoir, (trot-wor') (n.) پیاده قالدریمی piyade qaldurumu; تروتوار trotou-vâr.

Troth, troth, (n.) حقیقت haqîqat; (fidelity) صداق sadâqat; (faith) ایمان imân; by — ! حقیقه haqîqaten!; والله vallâ!

Troubadour, trōb'ba-dōor, (n.) عاشق âshuq, شاعر shâ-ir, (قصیده‌چی) (qa-sideji)

Trouble, trub'l, (n.) زحمت zahmet; راحتسز rahatsuzluq; (affliction) قاریشیق uzturâb, (disturbance) qarushuqluq; اغتشاش igtishâsh; (v.a.) راحتسز rahatsuz et.; (annoy) صیقما suqmaq; قاریشدیرما qarushdurmaq; — one's self راحتسز ol.; don't — your self راحتسز اولاییکن rahatsuz olmayunuz; زحمت اتمه‌یینیز; — feast, (-fêst) (n. مع a.) نشئه قاجیان nesh-e qachuran; اوون بوزان oyoun bozan; — Troublesome, (trub'l-sum) (a.) اغتشاشچی igtishâshju; — Troublous, (trub'lus) (a.) قاریشیق qarushuq; گورولتولی gürültülü.

Trough, trof, (n.) تکنه tekne; یلاق yalaq; (hollow) بوشلق boshlouq; چوقور chouqour.

Trousers, trow'zerz, (n.pl.) پانتالون pantalon.

Trout, trowt, (n.) آلا بالی ala baluq.

Trover, trō'ver, (n.) استرداد istirdâd; (jud) اعادہ‌سی i-âdesini taleb; استرداد دعواسی istirdâd dâ'vâsu.

Trow, trō, (v.n.) صانع sanmaq.

Trowel, trow'el, (n.) مالا mala; (v.a.) پرداخت a. perdaht et..

Troy, troi, (n.pl.) (hist.) ترووا tourova.

Troy-weight, troi-wât, (n.) قویوچی quoyoumjou tartusu.

Truant, trō'ant, (a. مع n.) حایلاز haylaz; (v.n.) حایلارلی haylazluq et..

Truce, tīōs, (n.) متارکه mütâreke; flag of — مکاله فلامه‌سی mük'yâleme flamasu; — Truceless, (trōs'les) (a.) هیچ طوره‌دن hich dourmadan; (lit.) لایقلاق lâ-yenqatu'.

only; routine; through; tuck; mūsée; give join though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TRU·TRU] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in mine;

Truck, truk, (n.) (barier) مبادلہ mübâdele; (tram) (ترامبا) (trampa); (rubbish) مبادلہ یاپیق mübâdele yapmaq; — **system**, (lit.) عیناً aynıyyât ousûlû; عیناً aynen tesviye; — **Truckage**, (truk'āj) (n.) مبادلہ اصولی mübâdele ousûlû.

Truck, truk, (n.) (wheel) تکرلک tekerlek; (railway) یوک واغونی yûk vagonou; (platform) پلتفرم platform; (small) شایقه shapqa; (v.a.) نقل et; — **man**, (n.) (یوک) آرابهچی (yûk-) arabaju, — **Truckage**, (truk'āj) (n.) (conveyance) نقل naql, (charges) نقلیه naqliye üjreti.

Truckle, truk'l, (n.) قیزاق quzaq; (wheel) آیاق ayaq; (mağara) (v.n.) سفروا sefûru et.

Truculent, truk'û-lent, (a.) غدار gad-dâr; وحشی vah-shî; — **ly**, (ad.) غدارانه gaddârâne; — **Truculence**, (truk'û-lens) (n.) غدارلق gaddârluq; وحش vah-shet.

Trudge, truj, (v.n.) یورومک yürümek; زور زورومک zor yürümek.

True, trō, (a.) طوغری dōrou; حقیق haqiqî; (exact) صحیح sahih; تام tam; (sincere) خالص hâlis; صمیمی samimî; — **bill**, (n.) لڑوم محاکمه قراری lüzûmi mouhâkeme qarârû; — **blue**, (-blō) (a.) صادق sâduq; (n.) مرد merd; بابا baba-yit; — **love**, (n.) سوکیلی sev-gili; — **ness**, (n.) طوغریلق dōroulouq; صداقت haqiqat, (fidelity) sadâqat; — **Truly**, (trō'li) (ad.) طوغری olaraq; (really) صمیمیتله haqiqaten; (sincerely) صمیمانه samimiyyetle; صمیمانه samimâne.

Truffle, truf'l, (n.) تروف trûf; — **Truffled**, (truf'ld) (a.) تروفلی trûflû.

Truism, trō'izm, (n.) حقیقت haqiqat; بداهت bedâhet.

Trump, trump, (n.) یوردی borou; نفیر nefir.

Trump, trump, (n.) (cards) قوز qoz; آت atû; (fig.) امین آدم emîn adam; (v.n.) قوز اوینماق qoz oynamaq; — **Trump'ery**, (-'er-i) (n.) ساجه sachma; (pl.) بایاق شیتار bayâ sheyler; دکورت deuküntü; (a.) دکرز deyer-siz; عادی âdî.

Trumpet, trum'pet, (n.) بورو borou; (fig.) مداح meddâh; دلال tellal; (v.a.) مدح et; (v.n.) بورو چالماق borou chalmaq; — **call**, (-kwâl) (n.) بورو (sesi) borou (-sesi); — **flower**, (n.) بورو چوبچی borou chicheyi; — **Trom'petër**, borou chicheyi; — **Trom'petër**, (n.) borazan; (fig.) دلال tellal; مداح meddâh.

Truncate, trun'kât, (v.a.) (تیهسنی) kesmek (tepesini-) kesmek; — **Truncated**, (trug'kât-ed) (a.) کسک kesik, — **cone** مخروط mâhrûtu nâqus.

Truncheon, trun'shun, (n.) عصا asâ; صوپا atmaq (v.a.) صوپا sopa; (cudgel) sopa atmaq.

Trundle, trun'dl, (n.) تکرلک tekerlek; آرابه arabâ; (v.a.) چکک çekmek; (v.n.) یوورلانماق youvarlanmaq.

Trunk, trunk, (n.) کورد geuvde; بدن beden, (elephant's) خورطوم hor-toum; (course) مجرا mejrâ; اولوق olouq; (chest) صندیق sanduq; الیسه elbise sandugh; — **hose**, (-höz) قیسه یا نطالون qusa pantalon; — **line**, (-lîn) (n.) خط ana hatt; — **mâker**, (n.) صندیقچی sanduqçu, — **Trunked**, (-kd) (a.) بدنلی geuvdeli; بدنلی bedenli.

Trunnion, trun'yun, (n.) مویل mouylou; — **plate**, (-plât) (n.) مویل mouylou chenberi.

Truss, trus, (n.) دمت demet, (roof) چاتو chatu; مقاص maqas, (hernia) طروسه qasûq bâ; (mar.) قاصیق باغی troussa; (v.a.) دمت باغی demet yapmaq; (hind) باعلامق bâlamaq; صیقماق suqmaq; — **mâker**, (n.) باغی qasûq bâju; — **Trussing**, (trus'ing) (n.) باغ bâ; آصی asgu.

Trust, trust, (n.) اعتدال i'timâd; (rel.) امانت emânet; (object) توکل tevekkül; (credit) وهرسییه veresiye satush; (com.) قردی qredi; (trost) (sindiqâ); (v.a.) اعتدال i'timâd et.; کونمک güvenmek; قردییه qrediye vermek; (care) امانت emânet et.; (v.n.) امین emîn ol.; (hope) امید ümîd et.; in — امانت emâneten; قردییه veresiye; — **breach of** امانته خیانت emânete huyânet; امانتی سؤ استعمال

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very. **tū** چيوو ch چ; sh ش, th ث; th ذ, zh ژ [TRU-TUL]

emniyyeti sôuyi isti'mâl; — deed, (n.) كالتنامہ vekyâletnâme; — **Trustee**, (-tē) (n.) وكيل vekil; معتمد mōu'temed; (*property's*) متولى mūtevellî; — **Trustee'ship**, وكال vekyâlet; متوليلك mūtevellîlik; — **Trustful**, (-'fōol) (a) امين emîn; — **Trust'fully**, (-'fōol'i) (ad) امينته emniyyette; — **Trust'fulness**, (-'fōol'nes) (n.) امنيت i'timâd; امنيت emniyyet; — **Trust'ily**, (-'i-li) (ad) صداقتle sadâqatle; امنيله emniyyette; — **Trust'iness**, (n) صداقت sadâqat; استقامتle isti'qâmet; — **Trust'ing**, (a) امين emîn; (-'that) اميديله i'timâden; (e.) (ئ) اعتداده ümidile; — **Trust'ingly**, (-li) (ad) اعتدادهle i'timâdla; — **Trust'worthy**, (-'wur-ili) (a.) اينانيلير inanulur; شايان shâyânû i'timâd; امين emîn; — **Trust'y** (-'i) (a.) امين emîn; (lit.) شايان shâyânû i'timâd; (*strong*) متين metin.

Truth, trōōth, (n.) حقيقت haqîqat; (pl.) حقايق haqâyîq; (*exactness*) صحت suhhat; (fig.) طوغريلق dôroulouq; in — حقيقتده haqîqatde; to tell the — طوغري ي سولهكم dôrouyi seuylemek; (*int.*) طوغريسي dôrousou...; — **Truth'ful**, (-'fōol) (a.) طوغري dôrou; حقيقت haqîqî; — **Truth'fully**, (trōōth'fōol-i) (ad.) طوغري dôrouy olaraq; — **Truth'fulness**, (trōōth'fōol-nes) (n.) طوغريلق dôroulouq; — **Truthless**, (trōōth'les) (a.) يالان yalan; (fig.) ساخته sahte.

Try, tri, (v.a.) تجربه tejrûbe et.; (fig.) ددنهكم denemek; (*jud.*) محاكمه mouhâkeme et.; (*attempt*) تشبث teshebbûs et.; (*suffering*) يورقم yorqma; صيققم yuqma; (v. n.) اوغراشمق shalushmaq; چالاشق ôurashmaq; (n.) تجربه tejrûbe; (fig.) غيرت gayret; — on كيسك giymek; پرووا prouva et.; — **Try'ing**, (tri'ing) (a.) مشكل mûshkûl.

Trysail, tri'sâl, (n.) يان يلكنى yan yelkeni.

Tub, tub, (n.) باده badya; ليكن liyen; گerdel; (v.a.) (bot.) صنديقلامق sanduqlamaq; (bathe) ييقامق yuqamaq; (v. n.) ييقانق yuqanmaq.

Tube, tûb, (n.) بوري borou; قاتال qanal; (fig.) تونل tûnel; (*paint*) بوري طاقق borou taqmaq; توبه قوماق tûbe qomaq; — **Tû'bing**, (n.) (pl.) بوريلار boroular; — **Tû'bûlar**, (a) بوري كى borou gîbi. (lit.) اسوبى enbôubî; **water** — boiler بوريلى قازان sou boroulou qazan

Tuber, tû'bêr, (n.) صوغان soghan; كوك keuk; — **Tû'berous**, (-'bêr-us) (a) صوغانلى soghanlu; — **Tû'bêros'ity**, (-os'i-ti) (n.) يومرى youmrou

Tubercle, tû'bêr-kl, (n.) قاراجق qabarjuq; حديه hadebe; — **Tû'bêrclo'sis**, (-klô'sis) (n.) (med) ورم verem; — **Tû'bêr'culous**, (-'ku-lus) (a) قاراجقلى qabarjuqlu; (lit.) ورملى veremli.

Tuberosé, tû'be-rôs, or tû'b'rôz, (n.) (bot.) ياسمين yâsemîn; تبر tebr.

Tuck, tuk, (n.) قيرمه qurma; باسته basta; (fig.) يهجهك yeyejek; (*mar.*) صيقشدرقم suqushdurmaq; — in جك yemek; (طبقينىق) قاتلامق qatlamq; — up قيرمه qurma yapmaq; (fig.) آصمق asmaq; — **Tucker**, (tuk'êr) (n.) كوكسلك geu-ûslûk; (fig.) بوغار طوقلى boghaz toqlôu; مشقت meshaqqat

Tuesday, tûz'dâ, (n.) (كونى) صالى salu (-günü).

Tuft, tuft, (n.) طوپ top; توره toura; زادكان pûskûl; (fig.) پوسكول tassle) zadegyan — of hair پرچم perchem; (v.a.) (fig.) سولهكم sûslemek; پرچم perchem yapmaq; — **hunter**, (n.) دالقاق dalgavouq; — **Tuft'ed**, (a.) پرچملى perchemli; طوپلى toplou; — **buttons** فييونملى fiyongalu dûyme.

Tug, tug, (v.) چكك chekmek; (n.) چكيش chekish; — **boat** روموركور reumormekeur.

Tuition, tû-ish'un, (n.) تدريس tedris; (fig.) تربيه terbiye; (*supervision*) احرت تدريسيه nezâret; (fee) ñjreti tedrisiyye.

Tula-work, tōō'la-wurk, (n.) طولا toulâ; (ishleme كوموش) (ishleme gû-mûsh).

Tulip, tû'lip, (n.) لاله lâle.

only routine; through; tuck mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TUL-TUR] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; niē; hēr; in mine;

Tulle, tōl, (n.) تول tül
Tumble, tum'bl, (v. n.) دوشمک dūshmek; یووارلانماق youvarlanmaq. (so-merset) طاقلاق قیلیق taqlaq qulmaq; — in atlamag; کیرمک girmek; (bed) یاتماق yatmaq; (fit) اویمق ouymaq; — to انلاماق anlamaq, — up قالقمق qalqmaq; سقوت gitmek, (n.) سقوت souqout, یووارلانما youvarlanma; طاقلاق taqlaq. (confusion) قاریشیق qarushuqluq, to — down (v. n.) ییقلمق yuqulmaq; (v. a.) دوشورمک dūshürmek; (a.) خراب yuquq; harâb. — Tum'blér, (n.) صو بارداغی sou bardâ; قدح qadeh; (acrobat) چابهار janbraz; اویمجی oyounjou.
Tumbrel, tum'brel, (n.) چوپ آراباسی cheup arabasu; آرابه araba.
Tumefy, tū'me-fi, (v. n.) شیشک shishmek. (v. a.) شیشیرمک shishirmek; — Tūmefac'tion, (-fak'shun) (n.) شیش shish.
Tumid, tū'mid, (a.) شیشکین shishkin; مطنطن qabarmush, (fig.) قانارمش mou-tantan.
Tumour, tū'mor, (n.) شیش shish; چیان chuban.
Tumult, tū'mult, (n.) گورولتو gürültü; عسین asyân; — Tūmultūous, (-tū-us) (a.) قاریشیق gürültülü; گورولتو qarushuq; — Tūmultūously, (ad.) عسیناله gürültüyle; گورولتو usyânla.
Tumulus, tū'mū-lus, (n.) تپه tepe; (fig.) مزار mezar
Tun, tun, (n.) بویوک فوج beuyük fuchu.
Tune, tūn, (n.) نغمه nâgme; (pl.) نغمات nâgmât; (harmony) آهنگ âhenk; مقام maqâm; (air) آقورد aqord; (temper) حال hâl; مزاج mizâj; (v. a.) آقورد aqord et. (fig.) آهنگ ویرمک âhenk vermek; (play) (lit.) ترم ا. in — (lit.) آهنگدار âhenkdâr; out of — آهنکسز âhenksiz; مقدارده bozouq; to the — of مقدارده ...miqdârunda; — Tūneful, (tūn'fōl) (a.) آهنکلی âhenkli; (fig.) لطیف latîf; — Tūnefully, (tūn'fōl-i) (ad.) لطیف latîf sôuretdé; — Tūneless, (tūn'les) (a.) آهنکسز âhenksiz; (fig.) سسسز sessiz
Tunic, tū'nik, (n.) تونیک tūnik; (ana.) زار zar.

Tuning-fork, tūn'ing-fork, (n.) دیارون diyapazon
Tunis, tū'nis, (n. pr.) تونس tounous.
Tunnel, tun'el, (n.) تونل tūnel; کجید gechid; (v. a.) تونل آچماق tūnel achmaq
Turanian, tū-rā'ni-an, (a.) تورانی tōurānî; ...tōurān... (n.) تورانیجه tōurāniye; — languages, (-lang-gwājz) (n. pl.) السنه تورانی elsineyi tōurāniyye; — poeoples, اقوام تورانی aqvāmu tōurāniyye; — Tūrān, (n. pr.) توران tōurān.
Turban, tur'ban, (n.) صاریق saruq; قاقوق qavouq.
Turbary, tur'ba-ri, (n.) کسکیک ke-sik yeri; کومور طوبراغی keumür toprâ
Turbid, tur'bid, (a.) بولانیق boulanuq; — Turbid'ity, (-i-ti) (n.) بولانیق boulanuqluq.
Turbine, tur'bîn or tur'bin, (n.) تاربین tarbin; — steamer, (n.) تاربین ماکنتلی tarbin makineli vapour; — Tur'binal, (a.) بورمعلی bourmalu; حازونی halezônî.
Turbot, tur'bot, (n.) قالقان بالی qalqan balugh; small — قالقان یاروسی qalqan yavrousou.
Turbulent, tur'bū-lent, (a.) کورولتوچ gürültüçü; (disturbed) ولوله velvelli; هیجانلی heyecanlı; — ly, (ad.) گورولتو ایله gürültüyle; — Tur'būlence, (-lens) (n.) گورولتو gürültü; هیجان heyecan; ولوله velvele; — jân.
Turcophile, tur'kō-fil, (n. a.) تورک türk dostou; تورک محبی türk mouhibbi; تورک طرفدارى türk taraf-dâr; — Tur'cophilism, (-'kō-fil-izm) (n.) تورک دوستلوی türk dostlôu; (n.) تورک طرفدارلوی türk tarafdârlugh; — Tur'cophobist, (-'kō-fō-bist) (n.) تورک دشمنی türk düşmanu.
Tureen, tū-rēn', (n.) چورباکاسی chorbakyaşesi; sauce — سالچلق salchaluq.
Turf, turf, (n.) چایر چمن chayur chimen. (peat) کسکیک kesik; بر تزهکی yer tezeyi; (race) قوشو qoshou; باریش yarush; (place) قوشو محلی qoshou mahalli; — Tur'fy, (-'fi) (a.) چمنلی chimenli; کسکیکلی kesikli; ... یاریش yarush...

môte: foot, mōōn; shut: mûte very; tû چيوو: ch چ: sh ش: th ث: th ذ: zh ژ [TUR-TUR]

Turgescence, tur-jes'ent, (a.) شدمش shishmish; قارار qabaruq

Turgid, tur'jid, (a.) شيش shishmish. قانار mush: (fig.) قانار mush: tan-tanalu: — **Turgid'ity**, (-jidi'ti) (n.) شيش shish: قانار qabartu; (fig.) طنطنه tantana; طمطراق toum-touraq

Türk, türk, (n.) تورك (pl) توركلar türkler: **to turn** — (rel.) اهتدا ihtidâ et; (fig.) دكشمك deyishmek; (obstinate) طماري طومق damaru tout-maq; (lit.) تمردا. — **Turkestân**, (n.pr.) توركستان türkistan: — **Türk'ey**, (-i) (n.pr.) توركيه türkkiye: **Republic of** — توركيه جمهورتي türkkiye jümhûriyyeti: — **red** (كوك) كوك بوي qurmuzu: (keuk-) كوك بوي keuk boya: — **Türk'ish**, (a) تورك... türk. (n) توركيه türkije: — **Türk'öman**, (n.) توركمين türkmen.

Turkey, turk'i, (n.) (zo) هندی hindi: **hen** — ديشي dishi hindi: — **cock**, (n.) بابا baba hindi.

Turmeric, tur'mér-ik, (n.) زردچاوا zer-de-chav.

Turmoil, tur'moil, (n.) كوروتلو gü-rültü: قارشىقلى qarushuqluq; (v.a.) اندیشه rahatsuz et; (v.n.) endişe et; üzülmek.

Turn, turn, (n.) دور deunüş; دور devr; (change) تبدل tebeddül, (fig.) دور nebet, سوره sura; (v.a.) دونديرمك deundürmek; چورمك chevirme; (change) تبدل tebdil et.; (v.n) سوره deunmek; دور devr et.; سوره tebeddül et; in — s ايله surayle; (lit.) موناوه münâvebeten; سوره surasunda: **to serve a** — ايشه yaramaq; **to a** — (fig.) تاما tamâmen; مكمملا mukemmelen; **to — aside** (v.n.) دونديرمك deunmek; باشي bashunu chevirme; (fig.) جايي jay-maq; چكيني چكيني chekinmek; (v.a.) جايديرمك deundürmek; (fig.) جايديرمك jaydurmaq; **to — away** چورمك chevirme; (dismiss) چيقارمق chuqar-maq; **to — back** كرى geri chevirme; (v.n.) كرى geri deunmek; **to — off** چورمك che-

virmek. (shut) قانامق qapamaq; (dismiss) چيقارمق chuqar-maq; (com-plete) اكمال ikmâl et.; **to — on** آچمق achmaq; (fig.) تابع tâbi' ol: **to — out** چيقارمق chuqar-maq; (zo) چايرمه chayura chu-qarmaq; (produce) ياقمق yapmaq; اعمال i'mâl et.; (result) اولمق olmaq; غره ياقمق netijelenmek; (strike) grev yapmaq; (bed) قالقنق qalqmaq; **to — over** اوزرته اتماق üzerene atmaq; (fig.) حواله havâle et.; (change) ساتيش ياقمق ayrulmaq; (sell) satish yapmaq; معاملهده بولومق mou-âmelede boulounmaq; (examine) tedqiq et.; (n.) معامله mou-âmele. **to — to** mürâjât et.; (result) نتيجه netijelenmek; (lit.) (ث) طوغر ياقمق inqilâb et.; (point) deunmek. **to — up** چورمك you-qaru chevirme; (happen) ظهور zoughûr et; اولمق olmaq; (refer) bahs et.; (n.) واقعه vaqa'a; **to — upside down** hâdisa: **to — coat**, (-köt) (n.) (fig.) دونه deunek; — **screw**, (-skrōō) (n) تورنه ويدا torna-vida; — **stile**, (-stil) (n) تورنيكه tournike, — **Tur'nér**, (n.) تورنه جي tornaju; (gymnast) سبورجى sporjou atlet; (tumbler) جاناز janbaz; — **Tur'ery**, (-'er-i) (n.) تورنه torna; (pl.) تورنه (tesviyejilik) (تسويه جيالك).

Turning, turn'ing, (n.) دونه deun-me; (art) تورنه جيالق torna-juluq; (mil.) اطراف ihâta; چورمه chevirme; (form) شكل shekil verme; (gym-nastics) ژيمناستيق jimnastiq (pl.) (chips) talash; يونغه yonga; — **lathe**, (n.) تورنه دستكاهي torna tezgyâhu; (تسويه ماكينسى) (tesviye makinesi) — **point**, (n.) (fig.) دونه نقطه deun-nüm noqtasu; اصل mesle; (critical) نازك nâzik ze-mân.

Turnip, tur'nip, (a.) شالغام shalgam; — **radish**, (n.) باير طوربي bayur tourpou.

Turpentine, tur'pen-tin, (n.) ترمينت trepentin; ترمينتي trementi; **spirit of** — نفت نفت ya.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[TUR-TWI] (الانكليزية كلماتك تلفظي ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine

Turquoise, tur-koiz', or tur-kēz', (n.) فيروزه (طاشي) firūze (-tashu); توركواز türqouvâz.

Turret, tur'et, (n.) قوله qoule; (mar.) تارەت taret; — **gun**, (n.) طوبى taret topou; — **Turreted**, (tur'et-ed) (a.) تارەتلى taretli.

Turtle, tur'tl, (n.) قابلومغه qaploumbâ; — **dove**, (-dōv) (n.) قومرو qoumrou; — **soup**, (-sōp) (n.) قابلومغه qaploumbâ chorbası; (آلاتورتو) youvarlanmaq. (mar.) آلورا al-boura ol.

Tusk, tusk, (n.) ديشى azu dishi; ديش dish; — **Tusk'ed**, (k'd) (a.) ديشلى dishli; — **Tusk'ër**, (n.) ديشلى dishli fil

Tussle, tus'el, (n.) مجادله müjâdele; (v. n.) مجادله müjâdele et.

Tussock, tus'ok, (n.) دوت top; demet

Tutankhamen, tut-an-hä'men, (n. pr.) توتەنخامەن totenhâmen.

Tutelage, tū'te-lāi, (n.) وصايت vasâyet; — **Tū'telar**, (a.) وصى vasî; (fig.) حامى hâmi.

Tutor, tū'tor, (n.) مربي mürebbî; (jud.) وصى vasî; (v. a.) يتيشدىرەك yetishdirmek. تربيە terbiye et.; — **Tutorage**, (tū'tor-āi) (n.) مربىلىك mürebbilik; (jud.) وصايت vasâyet; — **Tutoress**, (tū'tor-es) (n.) مربيه mürebbiye; (jud.) وصيه vasuyye.

Twaddle, twod'l, (n.) صاچه sachma; صاچه سويلەك (v. n.) bosh laf; sachma seuylemek; كۆزەلەك gevezelik et.; — **Twaddler**, (twod'ler) (n.) كۆزە geveze.

Twain, twān, (a.) چىفت chift; ايكي iki.

Twang, twang, (n.) كىسكىن keskin ses; (nasal) كىكىزەن سىس genizden ses; (v. n.) تىنلاماق tunlamaq; اوتەك eutmek; (pers.) كىكىزەن قونوشماق qonoushmaq; (v. a.) اوتىدىرەك eutdürmek.

Tweak, twēk, (v. a.) چىمىدىكەك chimdiklemek; چىكەك chekmek (n.) چىمىدىك chimdik; (fig.) سىقىنىق suquntu.

Tweed, twēd, (n.) يۈك ياش yün qou-

mash; نويد qaba shayaq; قابا شاياق; tweid.

Tweedle, twē'dl, (v. a.) خفيف دوقتماق hafif doqounmaq; (اويناماق) (oynamaq); (v. n.) قىبرىلىق quvrulmaq.

Tweezers, twēz'ēr, (n.) جىمىيز jum-buz

Twelfth, twelfth, (a.) اون ايكنىچى on ikinji; (n.) اون ايكنىدە bir on ikide; — **night**, (-nit) (n.) (يورطى) (yortou)

Twelve, twelv, (a.) اون ايكي on iki; (typ) اون ايكيلىك on ikilik; **the** — (rel.) اون ايكىلەر on ikiler; — **day writ** (jud) مەھلى ijâbet mühleti; — **dozen**, (-düz'n) (a.) غروسە grosa.

Twenty, twen'ti, (a.) يىكرى yirmi; — **fold**, (a.) يىكرى مىشلى yirmi misli. — **Twen'tieth**, (-ti-eth) (a.) يىكرىمىنچى yirminji.

Twice, twis, (ad.) ايكي كىرە iki kerre; **iki** def-a.

Twig, twig, (n.) دىنەك dey-nek; چوبۇق choubouq; — **Twiggy**, (twig'i) (a.) داللى dallu.

Twig, twig, (v. a.) آكلاماق anlamaq

Twilight, twi'lit, (n.) ئىشغىر fejr; (evening) قاراڭغى shefaq; (darkness) قارارتى qarartu

Twill, twil, (n.) قرووازه qrouvaze; قروماش qroumash; (v. a.) قرووازه اورمەك qrouvaze eurmek.

Twin, twin, (a. & n.) چىفت chift; (birth) ايكي izikiz; (fig.) اش esh; (pl. & ast) جوزا jevzâ (-bü-rjü); (v. n.) ايكيىز طوغۇق ikiz dômaq; (bring) ايكيىز طوغۇرۇق ikiz doghourmaq; (fig.) اش ياپىق esh yapmaq; — **screw**, (-skrō) (a.) چىفت اسقورۇق chift ousqrou...; — **sister** «ikiz» «hemshire»

Twine, twin, (n.) ايپ ip; (mar.) قوردون qordon; ساولو savlo; (silk) بۆكەك büküm; (v. a.) بۆكمەك bükmek; سارماق sarmaq; (v. n.) سارۇلماق sarulmaq; بۆكۈلەك bükülme.

Twinge, twinj, (n.) آجى aju; اضطراب uzturâb; (ad) عذاب azâb; (v.) اضطراب uzturâb vermek; — **of conscience** وجدان azâbu vijdân.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte very; tūچینو; ch چ, sh ش, th ث, /hذ; zh ژ [TWI-TYR]

Twinkle, twing'kl, (*v n*) ناریلدامق paruldamaq; (*quiver*) اهتزاز ihtizâz et; (*eye*) قیدریق (کوز) (geuz-) qurpmaq; — **Twink'ling**, (*n*) اهتزاز paruldama: (*instant*) آن ân; (*lit.*) لمحہ بصیر lemhayi basar; **in the — of an eye** لمحہ بصیرده (*lit.*) lemhayi basarda

Twirl, twērĭ, (*v.a.*) چويرمك chevir-mek; (*v.n.*) دونمك deunmek.

Twist, twist, (*n.*) بۆكۈم büküm ; (*contortion*) بۇرما bourma, (*silk*) قوردون qordon ; غىطان gaytan ; (*v.a.*) بۆكۈ bükmek ; سارماق sarmaq ; بۇرماق bourmaq ; (*fig.*) چۈيرمەк chevirmeк ; (*lit.*) تەخرىف tahrif et. ; (*v.n.*) بۆكۈلۈк bükülmek ; — of the wrist (*fig.*) مەھارەت mehareet ; اوستالۇق oustaluq ; — **Twist**'ed, (t'd) (*a.*) بۆكۈلۈش bükülmüş ; — **Twist**'er, (*n.*) بۆكۈن bükən ; (*mar*) قاسۇرغە qasurga.

Twit, twit, (*v.a.*) مؤاخذه mü-âha-
ze et.; اخطار ihtâr et..

Twitch, twich, (v.a.) چەك چەك-
mek; قوپارماق qoparmaq; (v.n.)
چەكىلمەك chekilmek; (n.) چەكىش che-
kish; (med.) سىلكىنى silkinti: (*lit.*)
ارتەاش irti-âsh.

Twitter, twit'ër, (*n.*) جیویتی juvntlu; (*nerves*) حلجان halejân; (*v.n.*) جیویدلماق juvuldamaq; (*fig.*) قیصیلدماق fusul-damaq; (*palpitate*) کلک hale-jân gelmek; یورک چارمق yüreyi charpmaq; — **Twitteringly**, (twit'ër-ing-li) (*ad.*) جیویتی ایله juvntile; (*fig.*) حلجانله halejânla.

Two, tōō, (a.) یکی iki; **in** — یکی نارجه iki parcha; **to cut in** — یکی به آیرمق ikiye ayurmaq; — **decker**, (n.) یکی آبارلی iki anbarlı; — **fold**, (a.) یکی قات iki qat; — **Tanded**, (a.) یکی ماثولهلی iki elli; — **pence**, (pens) (n.) یکی پنس iki pens; — **penny**, (penny) (a.) یکی پنسلیک iki penslik; (fig.) اوچوز deversiz.

Tympan, tim'pan, (*n.*) (*mus.*) سنطور
santour; (*typ.*) چرچيو cherchive.

Tympanum, tim'pan-um, (*n.*) (*ana*)
 قولاڭ زارى goulag zaru; (*lit.*) طبل
 tabel: — **Tympanic**, (tim-pan'ik)
 رار ... (*a*) zar; طبلی tabelî.

Type, tip, (*n.*) اصل *asl*; (mark) علامت *alâmet*; (*fig.*) رمز *remz*, (*exemplar*) نمونه *nûmûne*; مودل *model*; (*fig.*) تپ *tip*; (*lit.*) تمثال *timsâl*; (*letter*) (*pl*) حروفات (*deukme-*) *hou-rôufât*; — **casting**, حروفات (*n.*) *hou-rôufât deukûmî*; — **founder**, (-fownd'ër) (*n.*) حروفات (*n.*) *hou-rôufât deukmejisi*; — **foundry**, (-fownd'ri) (*n.*) حروفات (*n.*) *hou-rôufât deukûmhâne-si*; — **setter**, (*n.*) مرتب *mürettib*; مرتب *mürettib makine*; — **write**, ترتیب *tertib makinesi*; — **write**, ماکنه یی *makineyle yazmaq*; — **writer**, (-rît'ër) (*n.*) یازی *yazu makinesi*; — **Typical**, (tip'ik-al) (*a.*) (*lit.*) رمزی *remzî*; نمونه قییلندن (*fig.*) *nûmûne qâbilinden*; (*lit.*) تمثالی *timsâlî*; — **Typical-ly**, (tip'ik-al-i) (*ad.*) تمثالاً *timsâlen*; — **Typify**, (tip'i-fi) (*v.a.*) (*lit.*) تمثیل *temsîl et.*; — **typist**, (ti'pist) (*n.*) داققیلوغراف *daqtilôghraf*.

Typhoid, tifoid, (*a*) تیموئید tifo-id;
— **fēver**, (*n*.) فیہور — تیموئید fievr-
tifo-id.

Typhoon, tī-fōon', (*n.*) طائفون tayfoun.

Typhus, tī'fus, (*n.*) تيفو tifo.

Typography, ti- or ti-pog'ra-fi, (*n.*) مطبعه بياق matba-ajuluq; (*lit.*) طباعت tabâ-at: تيبوگرافي tipôghrafi; — **Typograph**, (ti' or ti'pog-raf) (*n.*) مکتبی تيبوگراف tipôghraf makinesi; — **Typographer**, (ti- or ti-pog'raf-ér) (*n.*) تيبوگراف tipôghraf; مطبعه بياق matba-aju; — **Typographical**, (ti- or ti-pog-raf'ik-al) (*a.*) (*lit.*) ...طباعت tabâ-at..; طبعى tab-i; — **Typographically**, (ti- or ti-pog-raf'ik-al-i) (*ad.*) طبع جهته tabu' jhetile.

Typtology, tip-toł'ō-ji, (n.) ارواحله قونوشمه /
ervâhla qonoushma: ارواحی چاغیره /
ervâhu chârma.

Tyranny, tîr'an-i, (*n.*) ظلم *zoulm* ;

[TYR-UMB] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine.

اعتساف i'tisâf; — **Tyrannie**, -al, (tir-an'ik, -al) (a.) غدار zâlim, غدار gaddâr, — **Tyran'nicallı**, (tir-an'ik-al-i) (ad.) ظالمانه zâlimâne; غدارانه gaddârâne; — **Tyr'annize**, (tir'an-iz) (v.n.) ظلم zoulm et, غدارلق gaddârluq et; — **Tyr'rant**,

(ti'rant) (n.) غدار gaddâr; ظالم zâlim **Tyre**, tîr, (n. pr.) (شهری) sôur (shehri); — **Tyrian**, (tir'ı-an) (a.) قویو مور sôuri; — **purple** قویو mor. **Tziganı**, tsig'a-ni, (n.) چنگانه chin-gene; قبطی qubtu.

U

Ubiquity, ū-bik'wi-ti, (n.) هر یرده بولونمه her yerde boulounma; — **Ubiquitous**, (ū-bik'wi-tus) (a.) هر یرده her yerde mevjoud; (God) اولتیبیا نوم mekân-den mûnez-zeh.

Udder, ud'ér, (n.) اینک مەسی inek memesi

Ugly, ug'li, (a.) چیرکین chirkin; — **Ug'lyly**, (-'li-li) (ad.) چیرکین صورتده chirkin sôuretdé; — **Ug'liness**, (n.) چیرکینلیک chirkinlik.

Ukase, ū-kās', (n.) فرمان fermân; اراده irâde

Ukraine, ōō'krân', (n. pr.) اوکراین ouqranya; — **Ukrainian**, (ōō-krân'ian) (a) ... اوکراینی ouqranya..; (n) اوکراینی ouqranyalu.

Ulcer, ul'sér, (n.) یاره yara; (lit.) قرحه qarha; (fig.) کدر keder; — **Ul'cerate**, (-'ser-ât) (v.a.) یاره یاپتی yara yapmaq; (fig.) کیمیرک kemir-mek; (v n) یاره yara ol.; — **Ulcerat'ion**, (-sér-â'shun) (n.) (act) یاره یاره olma; (lit.) تفرح te-qarrouh; یاره yara; — **Ul'cerous**, (-'sér-us) (a.) یاره یارalı (lit.) قرحه qarhi.

Ulster, ul'stér, (n.) قاپو پالتو palto; قاپو qapout

Ulterior, ul-té'ri-or, (a.) اوتدهدی eu-

tedeki; (later) صوردهدی sôraki; (lit.) صوردهدی mû-abhar; — **ly**, (ad.) صوردهدی sôradan; (lit.) مؤخرأ mû-ahharau; bil-âhura.

Ultimate, ul'ti-mât, (a.) صوک son; — **ly**, (ad.) صوکنده sonounda; نهایت nihâyet; — **Ultimâ'tum**, (n.) اولتیبیا نوم oltimatom; — **Ul'timo**, (a.) کچن (آیك) gechen (-ayun)..

Ultra, ul'tra, (a.) آشیری ashuru; (lit.) مفرط moufrut; — « **conservative** » مفرط moufrut «mouhâfaza-kyâr»; — **Ultraism**, (-'tra-izm) (n.) (lit.) افراط ifrât (-perest-lik); — **Ul'traist**, (-'tra-ist) (n.) مفرط moufrut; متعصب müte-assub

Ultramarine, ul'tra-ma-rén', (n.) (colour) دوترمه dōutr-mer; (ماوی) (mâvi).

Ultramontane, ul'tra-mon'tân, (a.) بابا طرفدارى papa tarafdâru, — **Ultramontanizm**, (-'ta-nizm) (n.) بابا طرفدارلنى papa tarafdârlugh.

Umbel, um'bel, (n.) (bot.) میوان sayvan; — **Umbellar**, (um'bel-ar) (a.) میوانی sayvânî.

Umbel, um'bér, (n.) اومبر ombr.

Umbilical, um-bil'ik-al, (a.) کوبک ... geubek ...; (lit.) سروی sürrevi; محراق ... merkezî (geom.) — **Umbil'icated**, (-'ik-ât-ed) (a.) کوبکلی geubekli; (like)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيرو ch. sh ش, th ث; th ð, zh ژ [UMB-UNA]

کوبک geubek gibi; — Umbil'icus, (-'ik-us) (n.) کوبک geubek, (bot) سرة-geuzü; (lit.) توهم كوزى sürretül-büröz; (geom.) مرکز merkez

Umbrä. um'bra, (n) ظل zull; کولک geulge

Umbrage, um'brä, (n.) کولک geulge; (suspicion) شبه shübhe; (injury) اغیار igbirär; (appearance) خال hayâl; (v a.) قارارتق qarartmaq; Umbrä'geous, (-'jus) (a.) کولک-هک geulgelik.

Umbrella, um-brel'a, (n.) شمسه shemsiye; — stand, (n.) شمسه یرى shemsiye yeri.

Umpire, um'pir, (n.) حکم hakem; (jud.) حکم-الحکم hakemül-hakem; — Um'pireship, (-'pir-ship) (a.) حکم-ک hakemlik.

Un... siz, ..suz, ..suz: غير gayri; bî...: ذک bil; lâ...: لا lâ

Unabashed, un-a-basht', (a.) صقيلماز suqulmaz; اوتانماقسuzun.

Unabated, un-a-bā'ted, (a.) اسکسی eskisi gibi; عين اynu qouvvetle.

Unable, un-ā'bl, (a.) غير مقتدر gayri mouqtedir; أئله elinde deyil; to be — مقتدر اولماق mouqtedir olmamaq; مامق (yapa-) mamaq.

Unabridged, un'a-brijd, (a.) مفصل mofassal.

Unacceptable, un-ak-sept'a-bl, (a.) قبول ايديلهmez; (fig.) ناخوش nâhosh; minâsebsiz; — ness, (n.) موافق اولمايش mowâfuq olmayush; minâsebsizlik.

Unaccommodating, un-a-kom'ō-dät-ing, (a.) نزاكتس nezâketsiz.

Unaccomplished, un-ak-kum'plisht, (a.) بیتمهش bitmemish; ناتمام nâ-tamâm; — Unaccom'plishment, (n.) نقصان noxân; کفایتسزlık kifâyetisizlik.

Unaccountable, un-ak-kownt'a-bl, (a.) غریب anlashulmaz; غریب garîb; — ness, (n.) آکلاشیلمايش anlashulamayush; غرابت ga-râbet; — Unaccountably, (un-ak-

kownt'a-bli) آکلاشیلماز صورتده anlashulmaz sôuretd; (fig.) غرابته ga-râbetle.

Unaccustomed, un-a kus'tomd, (a) آلیشماش alushmamush.

Unacknowledged, un-ak-nol'ejd, (a.) (lit.) تأیید ایدلهmez te'yid edilmemish.

Unacquainted, un-ak-kwânt'ed, (a.) بيلمز bilmez; واقف vâqif deyil.

Unacquired, un-a-kwird', (a.) (lit.) غير مكتسب gayri mükteseb; (natu-ral) طبعی tabî', (lit.) فطری futrî; حیلى jibillî.

Unadapted, un-a-dapt'ed, (a.) اوغاز ouymaz; (fig.) باقشماز yaquushmaz.

Unadorned, un-a-dornd', (a.) ساده sâde

Unadvised, un-ad-vizd', (a.) تدبیرسز tedbîrsiz; مناسبسز minâsebsiz; — Unadvisable, (-vîz'a-bl) (a.) غير

موافق jâ-iz; موافق کل movâfuq deyil; — Unadvisabil'ity, (-vîz-a-bil'i-ti) (n.) محذور mahzôur; موافق mowâfuq olmayush.

Unaffected, un-af-fekt'ed, (a.) طبعی tabî'; اولدیغى کى oldôu gibi; — ly, (ad.) طبعی بر حالده tabî' bir hâlde; ساده sâdeje; — ness, (n.) طبعیlik tabî'-ilik, ساده sâdelik.

Unafraid, un-a-fräd', (a.) قورقوسز qorqousuz; قورقار qorqmaz; (lit.) بى-پروا bî-pervâ.

Unagreeable, un-a-græ'e-bl, (a.) موافق nâhosh; minâsebsiz; ناخوش (fig.) mouvâfuq deyil; ناخوش nâhosh; مناسبسز minâsebsiz.

Unaided, un-â'ded (a.) ياردمسز yardumsuz; کندی کئدینه kendi kendine.

Unaiming, un-â'ming, (a.) هدفسز hedefsiz; مقصدسز maxadsuz

Unalterable, un-awl'tër-a-bl, (a.) دكشيز deyishmez; — Unal'terably, (-awl'tër-a-bli)(ad.) دكشيز صورتده deyishmez sôuretd; — Unal'tered, (-awl'tèrd) (a.) دكشيمهش deyishmemish

Unanimity, ū na-nim'i-ti, (n.) عموميت یتفاق it-tifâq (â-râ); — Unan'imus, (-'i-mus) (a.) عومى oumûmî; متفق müttefiq; — Unan'imously, (-'i-mus-li) (ad.) متفقاً müttefiqan; عوماً oumûmen.

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et=etmek; ol=olmaq

[UNA-UNB] (الانكيزحه كاتاك تلمظي ايجون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

- Unannounced**, un-an-nownst', (a.) خبرسز habersiz.
- Unanswerable**, un-an'sēr-a-bl, (a.) جواب ویریلیمز jēvāb verilemez; (fig.) آشکار āshikyār; (lit.) مسکت mūskit; — **Unanswerably**, (un-an'sēr-a-bli) (ad.) جواب ویریلیمه حك صورتده jēvāb verilemeyejek sōuretde; آشکار صورتده āshikyār sōuretde; مسکت صورتده mūskit sōuretde; — **Unanswered**, (un-an'sērd) (a.) جوابسز jēvābsuz; (lit.) مسکوت meskyūt.
- Unappealable**, un-a-pēl'a-bl, (a.) (jud.) gayri qābili istīnāf, غیر قابل استیناف (fig.) صوک son; قطعی qat-ī.
- Unappeasable**, un-a-pē'za-bl, (a.) غیر قابل تسکین basdurulamaz; باصدیرلیماز gayri qābili teskīn.
- Unapprehended**, un-ap-rē-hen'ded, (a.) آشکاشیلیماش anlashulmamush; — **Unapprehensible**, (un-ap-rē-hen'-si-bl) (a.) آشکاشیلیماز anlashulmaz; — **Unapprehensive**, (un-ap-rē-hen'-siv) (a.) حس اینمز anlamaz; hiss etmez.
- Unapprised**, un-a-prīzd', (a.) خبرسز habersiz
- Unarmed**, un-ārmd', (a.) سلاحسز silāhsuz; (fig.) محافظهسز mouhāfazasuz, (side) قولسز qolsouz
- Unarrayed**, un-a-rād', (a.) ترتیب ایدلیمش tertīb edilmemish; (undressed) اثوابسز esvabsuz.
- Unartificial**, un-ār-ti-fish'al, (a.) طبعی tabī; (fig.) ساده sāde; بسیط basit; — **ly**, (ad.) طبعی اوله رق tabī' olaraq.
- Unascertainable**, un-as-er-tān'a-bl, (a.) غیر تعیین ایدیلیمز tā'yīn edilemez; غیر تعیین gāyri qābili tā'yīn
- Unashamed**, un-a-shāmd', (a.) اوتانماز outhanmaz; اوتانقمنسز outhanmaq-suzun
- Unasked**, un-askt', (a.) ایستهنمیش istenmemish; (unquestioned) سورولیماش soroulmamush.
- Unaspiring**, un-as-pīr'ing, (a.) املسز emelsiz; احتراصسز ihtiras-suz.
- Unassailable**, un-a-sā'l'a-bl, (a.) هجوم hūjūm ایدیلیمز edilemez; تعرضدن مصون te-arrouzdan masōun; (incontestable) gayri qābili jerh.
- Unassimilated**, un-a-sim'i-lā-ted, (a.)

- تمثل temsīl ایدلیمش edilmemish; تمثل temessūl ایدلیمش
- Unassisted**, un-a-sis'ted, (a.) یاردیمسز yardumsuz.
- Unassuming**, un-a-sūm'ing, (a.) معتدل mōu'tedil; (lit.) متواضع mütevāzu'
- Unassured**, un-a-shōōrd', (a.) تأمیناتسز te'minātsuz; (insurance) سیغورطهسز si-gortasuz.
- Unattached**, un-a-tacht', (a.) باغلی bālu deyil; (student) نهاری neharī. (mil.) سرست achuqda; (jud) سرست serbest; (lit.) غیر محصور gayri mal-i-jōuz
- Unattainable**, un-a-tān'a-bl, (a.) ارسال یریشیلیمز yerishilemez; (fig.) ارسال istihsāl ایدیلیمز edilemez.
- Unattended**, un-a-tend'ed, (a.) بالکسز yalunuz; (result) نتیجهسز netfjesiz; (-to) لایق lâqayd.
- Unattractive**, un-a-trakt'iv, (a.) طاتسز tatsuz; (lit.) جاذبهسز jâzibesiz.
- Unauthentic**, un-aw-then'tik, (a.) (lit.) gayri mevsōuq; — **Unauthenticated**, (-aw-then'ti-kāt-ed) (a.) (lit.) غیر مصدق gayri mousaddaq.
- Unauthorized**, un-aw'thor-īzd, (a.) اذنسز izinsiz; مصادهسز müsādesiz
- Unavailing**, un-a-vāl'ing, (a.) فائدهسز faydasuz; — **Unavail'able**, (-vāl'a-bl) (a.) قوللایله مار qoullanulamaz. (fig.) فائدهسز faydasuz; (jud.) کافی gayri kyâfi.
- Unavoidable**, un-a-void'a-bl, (a.) چارهسز chāresiz; — **Unavoid'ably**, (-'a-bli) (ad.) چارهسز اوله رق chāresiz olaraq; ناچار nâ-châr
- Unavowed**, un-a-vowd', (a.) اعتراف itirâf ایدلیمش edilmemish; (lit.) مسکوت meskyūt.
- Unaware**, un-a-wār', (a.) خبرسز habersiz; بیلیمکسزین bilmeksizin; to take — غافل اولاق gâfil avlamak; **at unawares**, (un-a-wār'z') (ad.) birden bire; ansuzun; (knowledge) بیلیمکسزین bilmek-sizin; دققتسز لکه diqqatsiz-like.
- Unbacked**, un-bakt', (a.) (zo) هیچ یریشیلیمش hich binilmemish; (fig.) مظاهرسز mouzâ-heretsiz.
- Unbaked**, un-bākt', (a.) پیشمهسز pish-memish; چیک chīy.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ذ; zh ژ; [UNB-UNB]

Unbalanced, un-bal'anst, (a.) موارنه سز müvâzenesiz; (fin.) آچيق achuq.
Unballast, un-bal'ast, (v.a.) صافره سى safrasunu chuqarmaq; —
Unballasted, (un-bal'ast-ed) (a.) صافره سى safrasuz; صافره سى safrasu chuqarulumush; (unsteady) خفيف مشرب qarârsuz قرار سز meshreb.
Unbaptised, un-bap'tized, (a.) واقيز vaftiz edilmemish.
Unbar, un-bâr', (v.a.) آچيق achmaq; تميز له مك chuqarmaq; (fig.) temizlemek.
Unbarricade, un-bar'i-kād, (v.a.) آچيق achmaq; — **Unbarricadoed**, (un-bar-i-kā'dōd) (a.) حائلسز ha-ilsiz.
Unbashful, un-bash'fōol, (a.) اوتانماز outhanmaz; يور سز yüzsüz.
Unbearable, un-bâr'a-bl, (a.) چكىلmez chekilmez تحمل اولونماز telhammül olounmaz.
Unbearded, un-bēr'ded, (a.) صقال سز saqalsuz; (bot.) پوسكول سز püskül-süz.
Unbeaten, un-bē'tn, (a.) دووله مش deu-vülmemish; (untrodden) چيكنه تهمش chînyenmemish; مغلوب (unconquered) mağlûb olmamush.
Unbecoming, un-bē-kum'ing, (a.) ياقوشماز yaqushmaz; چيركىن chirkîn; اى اوطور ماش bichimsiz; (dress) ييچيم سز iyi otourmamush; — iy, (ad.) ياقوشمايماق yaqushmayajaq sôur-etde; بىچيم سز بىر حالده bichimsiz bir hâlde.
Unbefitting, un-bē-fit'ing, (a.) اويغونسز ouygounsouz; چيركىن chirkîn.
Unbeget, un-bē-get', (v.a.) يوق ا. yoq et; محو a. mahv et.
Unbegotten, un-bē-got'n, (a.) ازلى ezeli.
Unbelief, un-bē-lēf', (n.) اعتقاد - (rel.) i'tiqâdsuzluq; — **Unbeliever**, (lêv'ér). (n. & a.) اعتقاد سز i'tiqâdsuz; (fig.) اعتقاد سز i'timâdsuz; — **Unbeliev'ingly**, (-lêv'ing-li) (ad.) اينانمايهرق i'tiqâdsuzja; اعتقاد سزجه inanmayaraq.
Unbend, un-bend', (v.a.) چوزمك cheuzmek; مالىورمك saluvermek; (fig.)

كوشه مك qourtarmaq; (v. n.) gevshe-mek; (fig.) آچيلمق achulmaq; gevshe-mek; (fig.) آچيلمق achulmaq; — **Unbend'ing**, (a.) ايكلmez iyilmez; (fig.) عنود anôud; مقاوم mouqâvim.
Unbeneficed, un-ben'e-fist, (a.) استفا - istifâdesiz; (priest) عاقدانسز â-idâtsuz.
Unbeneficial, un-ben-e-fish'al, (a.) فائده سز faydasuz.
Unbenign, un-bē-nin', (a.) بدخواه bedhâh; مخالف mouhâlîf.
Unbenighted, un-bē-ni'ted, (a.) ظلمتدن zoulmetden âri; (lit.) جلى jeli; بارى bârîz.
Unbiased, un-bi'asd, (a.) بى طرف bî-taraf; — iy, (ad.) بى طرفانه bî-tara-fâne.
Unbidden, un-bid'dn, (a.) امر سز emir-siz; (spontaneous) كندىلكندن kendiliynden.
Unbind, un-bind', (v.a.) چوزمك cheuzmek; (fig.) سربست يىراق serbest bu-raqmaq.
Unbitt, un-bit', (v.a.) چىقارمق chuqarmaq; (biteden-) فور ا. (biteden-) for a.
Unblamable, un-blâ'ma-bl, (a.) قصور سز qousoursouz; مكمل mükem-mel; — iy, (ad.) مكمل mükem-melen.
Unbleached, un-blēcht', (a.) قسارت قاتا qusaret edilmemish; ايدله مش qaba.
Unblemished, un-blem'isht, (a.) لكه سز lekesiz; صافî sâf.
Unblest, un-blest', (a.) سفىل sefil; بدبخت bed-baht.
Unbloody, un-blud'i, (a.) قانسز qan-suz; (fig.) منصفانه mounsufâne; مصلحانه mouslihâne.
Unblown, un-blōn', (a.) سى سىز ses-siz; صاغر sâr; (bot.) آچيلماش achul-mamush; طومر يوق حالده tomrouq hâ-linde.
Unboiled, un-boild', (a.) قايناماش qay-namamush.
Unbolt, un-bōlt', (v.a.) سوكك seuk-mek; (open) آچيق achmaq; — **Unbōlt'ed**, (t'd) (a.) آچيق achuq; (unsifted) آله تهمش elenmemish; قاتا qaba.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=elmek; ol.=olmaq.

[UNB-UNC] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Unborn, un-bawrn', (a.) (هنوز) طوغاماش (henüz-) dōmamush; (lit.) معدوم mâ'dōum; (future) گلهجک gelejek; مستقبل müstaqbel.
Unbosom, un-bōōz'um, (v.a.) (fig.) صاتین آلتاماش (v.a.) (fig.) satun aluūmamush; (fig.) عصف aff.
Unbound, un-bownd', (a.) چوروك cheuzük, (book) اجزا حالنده ejzâ hâlnde; جلدسز jildsiz; — **Unbound-ed**, (d'd) (a.) غير محدود qontrol-souz qontrol-souz.
Unbrace, un-brās', (v.a.) چوزمك cheuzmek; (fig.) سوكمك seukmek; (fig.) راحت ايتدirmek rahat etdirmek.
Unbred, un-bred', (a.) قابا qaba; تربيه سز terbiyesiz; (-to) يتيشيرلمش yetish-dirilmemish.
Inbreech, un-brēch', (v.a.) (mil) سوكمك seukmek; — **Unbreeched**, (un-brēchd') (a.) سوكلوش seukül-müş; (breeches) بيريجسز birijsiz; كولوتمسز külotsouz.
Unbribable, un-brī'ba-bl, (a.) عصف aff; افساد ايديلمز ifsâd edilemez.
Unbridle, un-brī'dl, (v.a.) ييلارنى چيقارماق (fig.) yularunu chuqarmaq; سربست serbest buramaq; — **Unbridled**, (-brī'did) (a.) (fig.) ناشى بوش bashu bosh; (licentious) كستاخ küs-tâh.
Unbroken, un-brō'kn, (a.) قيريلماش qurulmamush; (fig.) صاغلام sâlam; بوزولماش bozoulmamush.
Unbrotherly, un-bruth'ēr-li, (a.) قارداشلىقه ياقوشmaz; (lit.) قارداشلىقه qardashliye yaqush-maz; (lit.) مغاير اخوت mougâyiri ou-houvet.
Unbuckle, un-buk'l, (v.a.) چوزمك cheuzmek; (fig.) آچىلماق achmaq; (v.n.) آچىلماق achmaq.
Unbuilt, un-bilt', (a.) انشا ايدلمش in-shâ edilmemish.
Unburden, un-burd'n, (v.a.) (fig.) خفيلتمك hafit letmek; (disclose) افشا ifshâ et.; دردنى derdini deukmek.
Unburied, un-bur'ēd, (a.) كوموله مش geumülmemish.
Unburnt, un-burnt', (a.) يانماش

yanmamush; قاورولماش qavroulma-mush.
Unbusiness-like, un-biz'nes-lik, (a.) يشه اليريشلى deyil; (fig.) غير على sat-hi; gayri amelî.
Unbutton, un-but'n, (v.a.) آچى ach-maq; چوزمك cheuzmek.
Uncalled, un-kawld', (a.) ايسته نمش istenmemish, — for لزووسز lüzōum-souz.
Uncamp, un-kamp', (v.a.) چيقارماق yerdinden chuqarmaq; اخراج ih-râj et; tard et.
Uncandid, un-kan'did, (a.) ساخته sahte, جملى jā'li; — l'y, (ad.) اوله رق jā'li olaraq.
Uncanny, un-kan'i, (a.) مشوم mesh-ōum; تهللكه telhikeli.
Uncanonic, un-ka-nou'ik, (a.) اصوله مغاير ousoule mougâyir.
Uncap, un-kap', (v.a.) چيقارماق chu-qarmaq; (v.n.) باشى bashunu achmaq.
Uncared, un-kārd', (a.) (-for) باقىلماش baqulmamush; متروك metrōuk.
Uncase, un-kās', (v.a.) چيقارماق (sunduqdan-) chuqarmaq; آچى ach-maq.
Unceasing, un-sē'sing, (a.) (lit.) متاديا mütemâdi; — l'y, (ad.) متاديا mütemâdiyen; هيج طورمئسز hich dour-maqsuzun.
Unceremonious, un-ser-ē-mō'ni-us, (a.) تكلئفسز teklîfsiz; — l'y, (ad.) تكلئفسز teklîfsizje.
Uncertain, un-sēr'tān, (a.) شهبلى shüb-heli; (lit.) مشكوك meshkyōuk; — l'y, (ad.) مشكوك صورتده meshkyōuk sōuretdē; — **Uncer'tainty**, (-sēr'-tān-ti) (n.) مبهيت mübhemiyyet; شك shekk.
Unchain, un-chān', (v.a.) چوزمك cheuzmek; (fig.) سربست serbest buramaq.
Unchallenged, un-chal'enjd, (a.) رقيبىز raqib-siz; mouhâlefetsiz.
Unchangeable, un-chān-ja-bl, (a.) دكيشمز deyishmez; ثابت sābit; — l'y, (ad.) دكيشمز صورتده deyishmez sōuretdē; قطعاً qat-uyyen; — **ness**, **Unchangeability**, (-chān-ja-bil'i-ti)

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine,

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ذ [UNC-UNC]

(*n.*) قطعت deyismeyish; (*lit.*) qat-uyyet.

Uncharitable, un-char'i-ta-bl, (*a.*) خشين merhametsiz; (*lit.*) hashin; — *ly*, (*ad.*) مرتحمسزجه merhametsizje; — *ness*, (*n.*) مرتحمسزلك merhametsizlik; (*lit.*) خشونت hou-shōunet

Uncharm, un-chärm', (*v.a.*) سحرخى sihrini izâle et.; (*fig.*) تخلص tahlis et.; قورتارمق qourtarmaq.

Unchaste, un-châst', (*a.*) ناموسىز nâ-môussouz; — *ly*, (*ad.*) ناموسىزجه nâmoussouzja; بى ادبانه bi-edebâne.

Unchecked, un-chekt', (*a.*) سربست serbest; قونترولسز qontrolsouz.

Uncheerful, un-chêr'fōul, (*a.*) نشئهسز nesh-esiz; مغموم mâgmōum.

Unchristian, un-kris'tyan, (*a.*) (*lit.*) غير خريستيانى gayri huristiyanî; (*fig.*) — *ness*, (*n.*) انصافسىز insâfsuz; — *ly*, (*ad.*) انصافسىزجه insâfsuzja; ظالمانه zâlimâne.

Unchurch, un-church', (*v.a.*) (*rel.*) طردا. afaroz et.; (*fig.*) tard et.; اخراج ihrâj et..

Unciform, un'si-form, (*a.*) قانچيه شكلنده canja sheklinde. چنگل گي chengel gibi.

Uncircumcised, un-sêr'kum-sîzd, (*a.*) سننسىز sünnetsiz.

Uncivil, un-siv'il, (*a.*) قاپا qaba; نزاكيتسىز nezâketsiz; — **Unciv'il-ized**, (-si-vil'îzd) (*a.*) وحشى vah-shî; (*lit.*) غير متمدن gayri mütemmedin.

Unclaimed, un-klâmd', (*a.*) طلب صاحبسىز taleb edilmemish; sâhibsiz.

Unclasp, un-klasp', (*v.a.*) آچماق achmaq.

Uncle, ung'kl, (*n.*) عموجه amja; (*mother's*) دايى dayu.

Unclean, un-klên', (*a.*) كيرلى kirli; — *ly*, (*ad.*) كيرلى صورتده kirli sôuretd; — **Uncleanliness**, (-klên'-li-nes) (*n.*) كير كيرlik kirililik.

Unclinch, un-klînsh', (*v.a.*) آچماق achmaq; چوزمك cheuzmek.

Unclothe, un-klôth', (*v.a.*) صونق soymaq; — **Unclothed**, (ith'd') (*a.*) بيسىز elbisesiz; چىپلاق chuplaq.

Uncloudy, un-klowd'i, (*a.*) يولوطمىز bouloutsouz; براق berrâq.

Uncock, un-kok', (*v.a.*) يوش يىراق bosh buramaq; (*bot.*) سرمك sermek.

Uncoil, un-koi'l', (*v.a.*) آچماق achmaq; چوزمك cheuzmek.

Uncoined, un-koi'nd', (*a.*) ضرب ايدلمemis; darb edilmemish; غير مسكوك gay-ri meskyôuk.

Uncollected, un-kol-ekt'ed, (*a.*) طوپلانمامش toplanmamush; (*fin.*) تحصيل ايدلمemis; tahsil edilmemish; عقلى يوتده دكل aqlu yerinde deyil.

Uncoloured, un-kul'urd, (*a.*) يوياسىز boyasuz; رنكسىز renksiz; (*fig.*) طبيعى tabi'; ساده sâde.

Uncombed, un-kô'md, (*a.*) طرانمامش taranamamush.

Uncomely, un-kum'li, (*a.*) چيركىن chirkin; — **Uncomeliness**, (-kum'li-nes) (*n.*) چيركىنلىك chirkinlik; مناسبتسىزلىك minâsebetsizlik.

Uncomfortable, un-kum'fur-ta-bl, (*a.*) صيقينتىلى suquntulu; راحتسىز rahatsuz; راحتسىز صورتده rahat-suz sôuretd; — *ly*, (*ad.*) راحتسىز rahatsuz sôuretd; — *ness*, (*n.*) ندرت nedret; فوق العادلىك fevqal-âdelik

Uncommercial, un-kom-er'shal, (*a.*) غير تجارى gayri tijârî.

Uncommon, un-kom'un, (*a.*) نادر nâdir; (*fig.*) غريب garîb; (*very*) بك pek; (*lit.*) خلاف معناد hulâfu mow'tâd; — *ly*, (*ad.*) نادر nâdiren; فوق العاده fevqal-âde; — *ness*, (*n.*) ندرت nedret; فوق العادلىك fevqal-âdelik

Uncommunicative, un-ko-mû'ni-kâ-tiv, (*a.*) (*lit.*) سكوتى ketôm; سکوتى sükûyoutî.

Uncomplaining, un-kom-plân'ing, (*a.*) شكايتسىز shikyâyet etmez; شكايتسىز شكايت etmeyerek; — *ly*, (*ad.*) شكايتسىز shikyâyet etmeyerek.

Uncompromising, un-kom'prô-mî-zing, (*a.*) يوله گلن yola gelmez, (*lit.*) او يوشار ouyoush; اشتلافكيز i'tilâf-giriz; اشتلافكيز i'tilâf-giriz; — *ly*, (*ad.*) اشتلافكيز i'tilâf-girizâne; عنودانه anôudâne.

Unconcern, un-kon-ser'n', (*n.*) (*lit.*) لاقيدى lâqaydî; — **Unconcerned**, (-kon-sêr'nd') (*a.*) لاقيدى lâqayd; — **Unconcernedly**, (-kon-sei'nd-li) (*ad.*) لاقيدانه lâqaydâne.

only; routine through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[UNC-UND] (انگلیزجه کلماتک تلمظی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr; in; mine;

Unconditional, -ly, un-kon-dish'un-al, (-i), (a. & ad.) (lit.) بلاقید و شرط bilâ qaydû shart.

Unconfined, un-kon-find', (a.) سربست serbest

Unconfirmed, un-kon-firm'd, (a.) (lit.) تأید ایلمش te-eyyüd etmemiş

Unconformable, un-kon-form'a-bl, (a.) مخالف muhâlif.

Unconnected, un-kon-ekt'ed, (a.) آیری ayru; (fig.) رابطہ سز râbutasuz; علاقه سز alâqasuz.

Unconquerable, un-kong'kér-a-bl, (a.) ضبط اولونه مار zabt olounamaz

Unconscionable, un-kon'shun-a-bl, (a.) انصاف سز gayru mâ'qôul; انصاف سز insâfsuz; — ness, (n.) منطقسزلق man-tuqsuzluq; انصاف سز insâfsuzluq.

Unconscious, un-kon'shus, (a.) بی خبر bi-haber; (lit.) غیر مدوک gayri mü-drik; (fainted) بایغین baygın; — ly, (ad.) بایغین صورتده bilmeyerek baygun sûretde; — ness, (n.) عدم ادراک ade-mi idrâk; بایغین baygunluq

Unconsidered, un-kon-sid'êrd, (a.) تدقیق ایلمش tedqîq edilmemiş.

Unconstitutional, un-kon-sti-tû'-shun-al, (a.) غیر مشروطی gayri mesh-rûti; — ly, (ad.) غیر مشروطی صورتده gayri meshrûti sûretde.

Unconstrained, un-kon-strând', (a.) سربست serbest; اختیار ihtiyârî; — **Unconstraint'**, (-kon-strânt') (n.) سربستی serbestî; اختیار ihtiyâr.

Uncontested, un-kon-tes'ted, (a.) مسلم müselle.

Uncontrollable, un-kon-tröl'a-bl, (a.) ضبط ایلمه ز zabt edilemez; — ly, (ad.) ضبط ایلمه یه بک zabt edilemeyejek sûretde.

Unconventional, un-kon-ven'shun-al, (a.) معتاد حلافنده serbest; (lit.) موقت hulfunda; بلا تکلف bilâ tekellûf.

Unconverted, un-kon-ver'ted, (a.) دیکشمش deyîshmemiş; (rel. & lit.) مقرر mahrûmu hidâyet.

Unconvinced, un-kon-vin'st, (a.) قانع qânî olmamush; — **Unconvin'cing**, (-sing) (a.) (lit.) غیر مقنع gayri mouqnî'.

Uncord, un-kord', (v.a.) چوزمک cheuz-mek

Uncork, un-kork', چقارمق tapa-sunu chuqarmaq; آچق achmaq.

Uncouple, un-kup'l, (v.a.) آیرمق ayurmaq.

Uncourtly, un-kört'li, (a.) قاتا qaba.

Uncouth, un-kōōth', (a.) تحف tahaf; قاتا qaba; — ly, (ad.) تحف صورتده tahaf sûretde; — ness, (n.) قابلق qabaluq; غرابت garâbet.

Uncovenanted, un-kuv'e-nan-ted, (a.) اختیار ihtiyârî; شرت سز shartsuz.

Uncover, un-kuv'êr, (v.a.) آچق ach-maq; (v. n.) باشق bashunu ach-maq; — **Uncover'ed**, (-'êrd) (a.) آچق achuq

Uncreated, un-kre-ât'ed, (a.) یاراتیلماش yaratılmamush

Uncritical, un-krit'i-kal, (a.) (lit.) معیار اصول انتقادہ ousûuli intiqâda mougâyir.

Uncrossed, un-krosd', (a.) سربست serbest; آچق achuq; (fin. & fin.) بلاقید bilâ taqyîd.

Uncrown, un-krown', (v.a.) خلع hali' et.; اسقاط isqât et. .

Unction, ungk'shun, (n.) یاغ yâ; (act) یاغلامه yâlama; (lit.) تدهن ted-hîn; (fig.) تأثیر te'sîr. (rel.) روحانیت rûhânîyyet; — **Unctuous**, (-tû-us) (a.) یاغلی yâlu; (fig.) مؤثر mü-essir; (lit.) رقت انگیز riqqat engiz.

Uncultivated, un-kul'ti-vât-ed, (a.) اکیلشمش ishlenmemiş; اکیلشمش ekilmemiş; تربیه ایلمش terbiye edilmemiş; (fig.) جاهل jâhil.

Undamaged, un-dam'âjd, (a.) خسارسز hasârsuz; (fig.) ضررسز zarar-suz.

Undaunted, un-dânt'ed, (a.) روا سز pervâsuz; — ly, (ad.) روا سز pervâsuzja; — ness, (n.) روا سز pervâsuzluq.

Uncennial, un-dē-sen'i-al, (a.) اون on bir senelik.

Undecided, un-dē-sî'ded, (a.) قرار qarâr verilmemiş; معلق mou-allaq; (pers.) قرار سز qarâr-suz; متردد mütereddid.

Uncipherable, un-dē-sî'fêr-a-bl, (a.) حل اولونماز oqounmaz; حل اولونماز hall olounmaz.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tūōō; چوپو ch. ٭, sh ٭; th ٭; zh ٭ [UND-UND]

Undefined, un-dē-find', (a.) تصریح غیر معین tasrīh edilmemiş gayri mou-ayyen.

Undeniable, un-dē-nī'a-bl, (a.) طوغری dōrou; (lit.) غیر قابل انکار gayrı qā-bılı inkyār; — ly, (ad.) انکار ایدلمیه ink-yār edilemeyejek sōu-retde, شبیه سز, shūbhesiz.

Undepressed, un-dē-prest', (a.) نوید me-tin. nevmid olmamush, او نمایش me-tin.

Under, un'der, (prep.) آلتنده altunda, تحتده tahtunda; (less) دن آر den az; (subordinate) امرده emrinde, emri altunda; (during) اسانده esnāsunda; (course) ده de; edilmekde; — age, (-āj) (n.) صبات sabāvet; (a.) صی sabi; — arms, سلاح altunda; — fire, (-fir) (n.) آتش atesh altunda, — discussion, (-dis-kush'-un) (a.) مذاکرده müzākere; — repair, (-iē-pār') (n.) تعمیرde tā'mir-de, تعمیر ایدلمکde tā'mir edilmekde; — sail, (mar.) حال سیرده hālī seyrde; — way, یولده yolda; سیرده seferde; — way, حرکتde esnāyi hareketde, اثنای حرکتde gıderken; — him, (ک) رفاقتده; — (in-) refāqatunde, (ک) معیتده, (in-) ma-uyyetinde; — my order امرم altunda; emrim altunda; امرمه emrimle.

Underaction, un'der-ak'shun, (n.) تالی talī fi'l.

Underagent, un'der-ā'jent, (n.) آجنته ajente mou-āvinī.

Underbid, un-dēr-bid', (v.a.) آر ویرمک az vermek; فیضانی قیرمق; qur-maq.

Underbred, un'der-bred, (a.) (zo.) تربیه سر ashā jins; (fig.) آشاغی جنس terbiyesiz.

Underbrush, un'dēr-brush, (n.) چالیل chalular.

Underbuy, un-dēr-bi', (v.a.) قیمتدن qiyetinden ashā satun almaq; تنزیلاتله مایمه tenzī-lātla moubâyâ et.

Undercharge, un'der-chärj', (v.a.) از قیمت قوماق az qiyet qomac; نقصان فیضات ایستمه noxân fiyet istemek; (n.) نقصان مقدار noxân miq-dâr; نقصان فیات noxân fiyet.

Under-clerk, un'der-klärk, (n.) کوچوک küchük kyâtib; مأمور me'mûr.

Underclothes, un'der-klōthz, (n. pl.) ایچ البسیس ich esvabları; ich elbisesi.

Under-colour, un'der-kul'ur, (n.) آلتده کی alt tabaq boya; رنگ renk; alıdaki renk; (fig.) رنگ renk; اهیتمیز کوسترمک shekl; (v.a.) (fig.) اهیتمیز کوسترمک ehçmmıyetsiz geustermek; اعظام ٭zâm etmemek.

Undercurrent, un'der-kur-ent, (n.) (lit.) تختانی جریان tahtāni jereyân; (fig.) خفی جریان hafı jereyân.

Undercut, un'der-kut', (v.a.) آلتدن daha oujouz satmaq; — Undercut, (n.) فیلته fileto.

Underdo, un'der-dōō, (v.a.) آر یایمق az yapmaq; (cooking) آر پیشیرمک az pışırmek; — Underdone', (-dun') ای; az; kifâyetsiz; آری pışırmemiş.

Underestimate, un-dēr-es'ti-mât, (v.a.) آر تخمین az tahmîn et.; (fig.) استیصغار istisgâr et.

Underfoot, un'der-foōt', (ad.) برده yerde; آیی آلتنده ayaq altunda; (a.) زلیل zelil; سلی süflî.

Undergarment, un'dēr-gär-ment, (n.) ایچ چاشیری ich chamashuru; ich elbisesi.

Undergo, un'der-gō', (v.a.) تابع او. (e-) ... (e-) tâbi' ol.; معروض قالمق; mâ'rûz qalmaq; (suffer) دوجار ol.; — an operation عملیات amelıyyât yapılmac.

Undergraduate, un-dēr-grad'ū-at, (n.) (طلبه) (talebe)

Underground, un'der-grownd, (a.) تحت الارض tah-tel-arz; (n.) تونل tûnel; — Under-ground', (ad.) آلتنده yer altunda.

Undergrown, un-dēr-grōn', (a.) بودور bodour; ای یوبویه ممش iyi beuyüye-memiş; (bot.) چاللیق chaluluc; —

Undergrowth, un'dēr-grōth, (n.) چالیل chalular.

Underhand, un-dēr-hand', (a.) آل gizli. el altundan;

Underlay, un-dēr-lä', (v.a.) آلتنه برشی altuna bir shey qomac; دستک

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UND-UND] (انگلیزجه کلماتک تلفعی ایچون) act; chānge; cārd; red, mē; hēr, in; mine.

قویق destek qomaq; — **Un'derlay**, (n.) آلتیق altıuq; طایق dayaq, (geog.) میل meyl.
Underlet, un-dér-jet', (v.a.) تکرار tekrâr kirâya vermek. کیرابه ویرمک
Underline, un-dér-lin', (v.a.) آلتی کله جک altunu çizmek, (n.) چیزمک
Underlinen, un-dér-lin'en, (n.) چاماشیر chamashur.
Underling, un'dér-ling, (n.) یاماق yamaq.
Undermanned, un-dér-mand', (a.) مرتباتی نقصان mürettebâtı noxân.
Undermine, un-dér-mîn', (v.a.) (fig.) تخریب bozmaq; تخریب a. tahrîb et.; بوزان bozan; دشمن dushman.
Underneath, un-dér-nêth', (ad.) آلتنده altunda; آشاغی ashâ
Underpay, un-dér-pâ', (v.a.) نقصان نقصان te'diye et.; — **Undér-paid**, (-pâd') (a) نقصان تأدیہ edilmish, اکسیک exik.
Underpin, un-dér-pin', (v.a.) (تعلی) تقویه (temeli-) taqviye et.; — **Undérpinning**, (-pin-ing) (n.) تقویه (temeli-) taqviye (تعلی) تقویه taqviye amelıyyâtı; (stones) تقویه taqviye tashları
Underprize, un-dér-priz', (v.a.) آر az tahmîn et.; قیمت تعیین a. az qiymet istisgâr et.; استصغار a. istisgâr et..
Underrate, un-dér-rât', (v.a.) آر تخمین a. az tahmîn et.; (fig.) استصغار a. istisgâr et..
Underscore, un-dér-skôr', (v.a.) آلتی altunu çizmek
Undersecretary, un'dér-sek-rê-tâ-ri, (n.) — of State, مستشار müsteshâr.
Undersell, un-dér-sel', (v.a.) دها آشاغی daha ashâ satmaq; تنزیلات yapmaq.
Undersign, un-dér-sîn', (v.a.) (آلتی) آتیده (altunu-) imzâ et.; — **Undér-signed**, (-sînd') (a.) (lit.) امضا âtîde vâzu-ül-imzâ; واضح الامضا imzâ eden.
Undersized, un'dér-sîzd, (a.) (معتاددن) (bodur) کوچوک (môu'tâddan-) küchük; (bodour).

Understand, un-dér-stand', (v.a.) آلامق idrâk a. (lit.) anlamaq; (lit.) et.; (learn) استخبار a. istihbâr et.; (realize) تقدیر taqdîr et.; (suppose) معنا mânâ vermek; (v n) اوکرمک euyrenmek, — **Understand'ing**, (n.) آلاشمه anlashma; ائتلاق itilâf; (power) آلاشماق mouhâkeme; good — آهنگ âhenk, حسن مناسب hüsni minâse-bât; to come to an — آلاشماق anlashmaq; ائتلاق itilâf et.; with this — بو شرطله bou şartla; — **Undérstand'ingly**, (-'ing-li) (ad.) عاقلانه anlayaraq, (fig.) آلاشماق mouhâkemeyle; (clear) آچیق achuq
Understate, un - der - stât', (v.a.) آز اکسیک az geustermek; کومترمک exik seuylemek.
Understood, un - der - stöod', (a) معلوم anlashulmush; (fig.) مامور mâ'lûm; (agreed) (lit.) مومرrou-mou-garr; مشروط meshrûut; that is — نقصان bou tabîdir; it is — that آلاشماشدر ..müstahberdir; مستخبردر .. anlashulmushdur; ظن اولونیور zann olounuyor.
Undertake, un-dér-tâk', (v.a.) درعهده der-ouhde et. اوزرینه üzerine almaq; (attempt) تشبیت teshebbüs et.; — **Undértâ'kér**, (-tâ'ker) (n.) تشبیت mü-teshebbis, (funeral) تدفین tedfîn müte-ahhidi; — **Undértâ'-king**, (n.) تعهد te-ahhüd; (fig.) تشبیت teshebbüs; (pl) تعهدات te-ahhüdât; تشبیت teshebbüsât.
Undertow, un'dér-tō, (n.) تحتانی جریان tahtânî jereyân.
Undervalue, un-dér-val'ü, (v.a.) آر قیمت qiymetini tahmîn et.; (fig.) قیمت qiymetini bilmemek; بيلمك
Underwork, un - dër - wurk', (v.a.) اوجوزلق oujouz chaluşmaq; (destroy) تخریب tahrîb et.; عوا mahv et.; (v. n.) ایش کورمک az ish geurmek.
Under-world, un'dér-wurld, (n.) (lit.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چوپو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [UND-UND]

دنيا عالم تحت قمرى
Underwrite, un-der-rit', (v.a) (آلتى) (altunu-) imzâ et, (insurance) امضا ا.
 sigorta et; — **Un'der-writer**, (-dér-rit-ér) (n.) سيفورطه ايدن sigorta eden; سيفورطه sigortaçu.
Undeserved, un-de-zérvd', (a.) حقسن haqsuz; (lit.) ناروا nâ-revâ; — **ly**, (ad.) صورتده haqsuzja, ناروا nâ-revâ sôuretdé; — **ness**, (n.) لياقتسزلى haqsuzluq; (meritless) لياقتسزلى liyâqatsizlik; — **Undeserv'ing**, (a.) مزيسز meziy-yetsiz; — **Undeserv'ingly**, (-de-zérv'ing-li) (ad.) لايق اولمايرق lâyuq olmayaraq.
Undesigned, un-de-zind', (a.) غير اختياري gayri ihtiyârî; تصادفي tesâdufî.
Undesirable, un-dê-zir'a-bl, (a.) آردو arzôu edilméz, ايسته نيلهين iste-nilmeyen; — **ness**, (n.) خوشه كيتمه ييش hosha gitmeyish; ايسته نيلهين istenil-meyish
Undignified, un-dig'ni-fid, (a.) ياقيشماز yaqushmaz.
Undine, un-dên', (n.) صو پرېسى sou perisi.
Undirected, un-di-rek'ted, (a.) آدره سىز adressiz; (unadjusted) قودرولماش qou-roulmamush.
Undisciplined, un-dis'i-plind, (a.) انضباطسىز intizâmsuz; (mil.) ينشديريله مميش yetishdirilmemish.
Undiscovered, un-dis-kuv'erd, (a.) مخپول mejhoul; (hidden) گيزلى gizli.
Undisguised, un-dis-gizd', (a.) علنى alenî; آچيجه achuq; — **ly**, (ad.) آچيجه achuqja; علنا alenen.
Undismayed, un-dis-mâd', (n.) متين metin; قورقماز qorqmaz.
Undisputed, un-dis-pû'ted, (a.) مسلم müsellemler; — **ly**, (ad.) مسلم اولمق müsellemler olarak; تسليم ايديلهرك teslim edilerek.
Undistinguished, un-dis-ting'gwisht, (a.) بلافريق ayrulmamush; آييرلاماش ayrulmamush; bilâ tefrîq; — **Undisting'uishable**, (-dis-ting'gwish-a-bl) (a.) تفريق (a.) تفريق tefrîq edilemez.
Undistracted, un-dis-trak'ted, (a.) اخلاخل rahat; آسوده asôude; راحت rahat; ihlâl edilmemish.

Undisturbed, un-dis-turbd', (a.) سكوتله sâkın, — **ly**, (ad.) راحتجا rahatja sükyûnetle.
Undivided, un-di-vid'ed, (a) (fig.) مشترک müstterek, متفق müttefiq, يکپاره yek-pâre. (bot)
Undivulged, un-di-vuljd', (a.) گيزلى gizli; شايىع اولماش mektûm; شايىع olmamush.
Undo, un-dōō', (v.a.) آچماق achmaq; تخریب ا. bozmaq, (run) يورمق yormaq, tahrib et., (fig.) اخلال ihlâl et.; (girl) اغفال igfâl et.; — **a fault** hatayı tâ'mir et.; — **Undo'ing**, (-dōō'ing) (n.) mahv; ياپيلماماش yapilmamush; (open) آچماق achuq; خراب cheuzûlmûsh; (ruined) چورولش harâb, mahv olmoush.
Undock, un-dok', (v.a.) چيقارماق havouzdan chuqarmaq.
Undomesticated, un-dō-mes'ti-kât-ed, (a.) اوه اليشيق eve alushuq deyil, (zo) غير اهلى gayri ehli; وحشى vah-shî.
Undoubted, un-dowt'ed, (a.) مسلم müsellemler, — **ly**, (ad.) شېبه سر shüb-hesiz.
Undrawn, un-drawn', (a.) چكيله مميش çekilmemish; كشیده ايديله مميش keshide edilmemish.
Undreamed, un-drēmd', (a.) دوشورلله مميش düşhünülmemish.
Undress, un-dres', (v.a.) صويق soy-maq; ايلبىسىنى چيقارماق elbisesini chuqarmaq; — **one's self** صويق soy-unmaq; او ايلبىسى ev elbisesi; كوندهلك gejelik; (mil.) كوندهلك gündelik elbise; (a.) كوندهلك gündelik...; عادى âdî; — **Undressed**, (-dresd') (a.) گييينمه مميش giyinmemish; (unseasoned) حاضرلانماماش hazurlanmamush; ياپيلماماش yapilmamush.
Undue, un-dū', (a.) حقسن haqsuz; ياقيشماز yaqushmaz.
Undulate, un'dū-lât, (v.n.) طالعه لايق talâlelâtiq; (v.a.) دالغالاندېرمق dalgalanmaq; دالغالاندېرمق dalgalandurmaq; تيتريده تيك titretmek; — **Undulated**, (-dū-lat-ed) (a.) دالغالو dalgalu; (sci.) متموج mütemevvij; — **Undūlâ'tion**, (-shun) تئوج (lit.) dalgalanma; (lit.)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UND-UNE] (انگلیزجه کاتاک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine,

temevvūj. (pl) تموجات temevvūjât, اوندولاسیون ondūlasyon; — **Undulatory**, (-'dū-lā-to-ri) (a.) (lit.) تموچی temevvūjî; — **movements** (lit.) حرکات harekyātu temevvūjiyye, — **theory** نظریه سی temevvūj nazariyyesi

Unduly, un-dū'li, (ad.) حقسز صورتده haqsuz sôuretd; اصولسز اولوق osôulsüz olaraq.

Undutiful, un-dū'ti-fôol, (a.) دقتسز diqqatsiz; (respectless) حرمتسز hürmetsiz; — **ly**, (ad.) لاقیدانه lâqaydâne; — **ness**, (n.) دقتسزلیک diqqatsizlik; حرمتسزلیک hürmetsizlik

Undying, un-dī'ing, (a.) اولمز eulmez; ابدی ebedî; (lit.) لایموت lâymout; پایدار pâydar; — **ly**, (ad.) پایدار صورتده ebediyyen; (lit.) پایدار sôuretd.

Unearned, un-ernd', (a.) قارانیلامش qazanulmamush; (lit.) غیر مکتسب gayri mükteseb; (undeserved) حق لیاقتمش haqq edilmemish; لیاقتسز liyâqatsiz.

Unearth, un-erth', (v.a.) چیقارمق chuqarmaq; (fig.) میدانه چیقارمق meydana chuqarmaq; — **ly**, (a.) (lit.) فیه فوق الطیبه fevqat-tabî'a; (bad) قورقونج qorqounj.

Uneasy, un-ēz'i, (a.) اندیشه لی endişeli; راحتسز rahatsuz; — **Uneasiness**, (-ēz'i-nes) (n.) اندیشه endişe; اضطراب uzturâb

Uneatable, un-ē'ta-bl, (a.) یینمز yemmez; (lit.) غیر قابل اکل gayri qâbili ekl.

Uneducated, un-ed'ū-kāt-ed, (a.) جاهل jāhil; تحصیل کورمه مش tahsîl geurmemish.

Unemployed, un-em-ploid', (a) (n.) ایشسز işsiz; (pl.) ایشسزler işsizler; — **Unemployment**, (n.) ایشسزلیک işsizlik.

Unending, un-end'ing, (a.) بیتمز bitmez; ابدی ebedî; — **Unend'ed**, (a.) بیتمز bitmemish; (fig.) نهایتمش nihâyetsiz.

Unenlightened, un-en-lit'nd, (a.) (fig.) غیر منور gayri mûnevver; جاهل jāhil.

Unenterprising, un-en'ter-prî-zing, (a.) غیر متشبت gayri mûteshebbis.

Unentertaining, un-en-tēr-tān'ing, (a.) صیقینتلی eylenjesiz; اکانجه سر suquntulu

Unenviable, un-en'vi-a-bl, (a.) ایستمز istenmez, ایمره نیلمز imrenilmez; غیبه gubta edilmez; — **Unen'vious**, (-'vi-us) (a.) غیبه سر gubtasuz

Unequal, un-ē'kwāl, (a.) بکزه مز ben-zemez; مساوی دکل müsâvî deyil; (varied) مختلف mouhtelif; (insufficient) اقتدارسز iqtidâr-suz; — **Une'qualified**, (-ē'kwald) (a.) امثالسز emsâlsiz.

Unequivocal, un-ē-kwiv'ō-kal, (a.) صریح sarîh; آچیق achuq; — **ly**, (ad.) صراحت sarâhaten.

Unerring, un-er'ing, (a.) شاهاز shashmaz

Unessential, un-es-sen'shal, (a.) اهمیتسز ehemmiyyetsiz, غیر اساسی gayri esâsî; فرعی fer-î.

Uneven, un-ē'vn, (a.) پوزلی pürüzlü; مساوانسز (unjust) düz deyil; (odd) تک tek; — **ly**, (ad.) غیر منظم صورتده gayri mountazam sôuretd; — **ness**, (n.) انتظامسزلیق intizâm-suzluq.

Uneventful, un-ē-vent'fôol, (a.) حادثه سز hâdisesiz; ساکن sâkin; آسوده âsôude.

Unexampld, un-egz-am'pld, (a.) کوروله مش geurûlmemish; امثالی یوق emsâli yoq.

Unexcelled, un-ek-seld', (n.) کچیلمه مش gechilmemish; حاض فوق fâ-iq; hâ-izi tefevvouq.

Unexceptionable, un-ek-sep'shun-a-bl, (a.) قصورسز qousûrsouz; مکمل mükemmel; (jud.) معتبر mû'teber; — **Unexcep'tional**, (-ek-sep'shun-al) (a.) معتاد mû'tâd; استثناسز istisnâsuz; — **Unexceptionally**, (-ek-sep'shun-a-li) (ad.) بلا استثنا bilâ istisnâ; (lit.) سویاً seviyyen; علی السویه ales-seviyye.

Unexecuted, un-eks-ē-kū-ted, (a.) یاپیلماش yapılmamush.

Unexhausted, un-egz-awst'ed, (a.) توکنمه مش tükenmemish; بیتمز bitmemish.

Unexpected, un-eks-pekt'ed, (a.) خلای beklenilmeyen; (lit.) آنی hulâfu me'môul; (sudden) آنی ânî; — **ly**, (ad.) برده birden bire;

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mote, foot; mōōn; shut, mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [UNE-UNF]

— ness, (n.) آنی وقوع ānī vouqôu';
 Unexpensive, un-eks-pen'siv, (a.)
 مأمول ایدلمیش me'môul edilmeyish
 masrafsuz, (a.) اوچوز oujouz
 Unexpired, un-eks-pird', (a.) (fig.)
 منقضی اولمیش münqazî olmamush;
 تمام حول ایتیمش houlôul etmemish;
 تمام اولمیش tamâm olmamush.
 Unexplored, un-eks-plörd', (a.) مجهول
 mejhôul
 Unfading, un-fâ'ding, (a.) صولماز sol-
 maz; (fig.) مقاوم mouqâvim;
 زوال بولماز zevâl boulmaz
 Unfailing, un-fâl'ing, (a.) امین emîn;
 شاشار shashmaz
 Unfair, un fâr', (a.) حقسز haqsuz; —
 ly, (ad.) حقسز صورتده haqsuz sôuret-
 de; — ness, (n.) حقسزلیق haqsuzluq.
 Unfaithful, un-fâth'fôul, (a.) صداقتسز
 sadâqatsiz; وفاسز vefâsuz; — ly,
 (ad.) صداقتسزلیک sadâqatsizlik;
 وفاسزجه vefâsuzja; — ness, (n.)
 صداقتسزلیک sadâqatsizlik;
 خیانت huyâ-net.
 Unfamiliar, un-fa-mil'yar, (a.)
 آشنایلمامیش alushulmamush; (with)
 آشنایلمامیش alushmamush, (lit.)
 مألوف دکل me'lôuf deyil.
 Unfashionable, un-fash'un-a-bl, (a.)
 مودەسی کچمش modasu gechemish;
 اسکی eski.
 Unfasten, un-fas'n, (v.a.) آچق ach-
 maq; چورمک cheuzmek.
 Unfatherly, un-fâ'thêr-li, (a.) نالافە
 babalugha yaqushmaz, (lit.)
 مغلر ایوت mongâyiri übüvvet; —
 Unfathered, (un-fâ'thêrd) (a.) نالاسز
 babasuz; یتیم yetim.
 Unfathomable, un-fath'om-a-bl, (a.)
 درین derin; (fig.) آکلاشیلماز anla-
 shulmaz; — ness, (n.) درینلک de-
 rinlik; (fig.) اسرار esrâr.
 Unfavourable, un-fâ'vur-a-bl, (a.)
 مخالف mouhâlif; غیر مساعد gayri
 müsâ-id; — ly, (ad.) غیر مساعد
 gayri müsâ-id sôuretdé.
 Unfeasible, un-fêz'i-bl, (a.) اویماز
 ouymaz; اولماز olmaz;
 موافق دکل mouvâfuq deyil.
 Unfeathered, un-fet'hêrd, (a.) توپسز
 tüysüz.
 Unfeeling, un-fel'ing, (a.) حسسز his-
 siz; مہمتسز merhametsiz; — ly,

(ad.) حسسزلیک his-sizlik; — ness,
 (n.) مہمتسزلیک his-sizlik;
 merhametsizlik.
 Unfeigned, un-fând', (a.) صمیمی sa-
 mîmî, حقیقی haqîqî; — ly, (ad.)
 صمیمیتله samîmiyyetle;
 جدآ jidden.
 Unfelt, un-felt', (a.) حس ایدلمیش hiss
 edilmemish;
 دویولماز douyoulmaz;
 غیر محسوس gayri mahsôus
 Unfenced, un-fenst', (a.) آچیق achuq.
 Unfetter, un-fet'êr, (v.a.) چورمک cheuz-
 mek; (fig.) تخلص tahlis et..
 Unfilial, un-fil'yal, (a.) اولادلغە
 evladlugha yaqushmaz.
 Unfine, un-fin', (a.) قانا qaba;
 عادى adi.
 Unfinished, un-fin'isht, (a.) بیتەمش
 bitmemish, (lit.) تامام nâ-tamâm.
 Unfit, un-fit', (a.) یارامار yaramaz;
 موافق دکل mouvâfuq deyil; (v.a.)
 مانع مانع ol, — ness, (n.)
 اهلیتسزلیک yaramayush; (fig.)
 ehliyyetsizlik
 Unfixed, un-fiksd', (a.) متحرک müte-
 harrik; (fig.) قرارسز qarârsuz; —
 ness, (n.) قرارسزلیق qarârsuzluq.
 Unflagging, un-flag'ing, (a.) ثابت
 sâbit; (fig.) متین metin;
 قافی qavî.
 Unflattering, un-flat'êr-ing, (a.) ریاسز
 riyâsuz; صمیمی samîmî; — ly,
 (ad.) خالصانه hâlusâne;
 صمیمیتله samîmiyyetle.
 Unfledged, un-flejd', (a.) توپسز tûy-
 süz; (fig.) کورپە keurpe;
 طوی toy.
 Unfleshed, un-fleshd', (a.) انسز etsiz;
 ضعیف zayuf; (blood) قان طامامش qan
 tatmamush.
 Unflinching, un-flinsh'ing, (a.) متین
 metin; ییلماز yulmaz.
 Unfold, un-föld', (v.a.) آچق achmaq;
 سوزیلمەك yaymaq; (fig.)
 یایق yaymaq; (lit.)
 تشریح teshrih et.;
 انکشاف inkishâf et.; (v.n.)
 آچیلماق achulmaq; (lit.)
 انکشاف inkishâf et..
 Unforced, un-först', (a.) جبر ایدلمیش
 jibr edilmemish; طبیعی tabî'; (free)
 سربست serbest; اختیاری ihtiyârî.
 Unforeknown, un-för-nôn', (a.) اولدن
 evveliden bilinmeyen;
 اولدن evveliden mejhôul.
 Unforeseen, un-för-sên', (a.) (lit.)
 خاطره کلەبن gayri melhôuz;
 غیر ملحوظ

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNF-UNG] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chāuge; cārd; red; mē·hēr; in; mine;

hatura gelmeyen; — **Unforeseeing**, (un-för-sē'ing) (a.) تدبیرسز tedbîr-siz; بصیرتسز basîretsiz.

Unforgiving, un-for-giv'ing, (a.) عفو afv etmez; کینلی kinli

Unforgotten, un-for-got'en, (a.) ounoutoulmamush (memorable) اونوتولمار ounoutoulmaz

Unfortunate, un-for'tū-nāt, (a.) بدبخت bedbaht, (regrettable) طالعیسز tālî'siz. (مع التأسف) mât te-essûf

Unfought, un-fawt', (a.) عمدلهسز mü-jâdelesiz; (mil.) حربسز harbsiz; محاربهسز mouhârebesiz.

Unfounded, un-fownd'ed, (a.) اساسسز esâs-suz

Unframed, un-frāmd', (a.) چارچیوهسز cherchivesiz; (fig.) بچییمسز bichim-siz; قابا qaba; دوزلهمش duzelmemish.

Unfriendly, un-frend'li, (a. & ad) حصبانه hasmâne; غیر دوستانه gayri dostâne; دوستانه دکی dostâne deyil; — **Unfriendliness**, (un-frend'li-nes) (n.) دوستانه اولمایش dostâne olmayush; خصومت housôumet.

Unfruitful, un-frōō'tfōōl, (a.) ثمرهسز semeresiz; فایدهسز faydasuz, (lit.) gayri müsmir; — **ness**, (n.) فایدهسزک faydasusluq.

Unfulfilled, un-fōōl-fild', (a.) یاپیلمامش yapulmamush; اجرا ایدلماش ijrâ edil-memish.

Unfunded, un-fun'ded, (a.) (fin.) غیر منتظم qarshuluqsuz; قارشیلقسز gayri mountazam.

Unfurl, un-furl', (v a.) آچماق achmaq; سرمک sermek.

Unfurnished, un-fur'nisht, (a.) مویلیهسز deushenmemish; دوشه تهممش mobilyasuz.

Ungainly, un-gān'li, (a.) حنظل hant-al; قابا qaba; چیرکین chirkin; — **Ungainliness**, (n.) قابالوق qabaluq; چیرکینلک chirkinlik.

Ungallant, un-gal'ant, (a.) تراکتسز nezâketsiz; قابا qaba.

Ungathered, un-gath'èrd, (a.) طوپلانامش toplanmamush, (lyp) قاتلانامش qat-lanmamush; طبقه حالنده tabaqa hâ-linde.

Ungear, un-gēr', (v.a.) سوکک seuk-mek; چیقارمق cheuzmek; chuqarmaq.

Ungenerous, un-jen'e-rus, (a.) حسیس hasis; — **ly**, (ad) خسیسانه hasisâne.

Ungential, un-jē'ni-al, (a.) مخالف mou-hâlîf; (lit.) ناخوش nâhosh.

Ungenteel, un-jen-tēl', (a.) قابا qaba. — **ly**, (ad) قابالوق qabaluqla; nezâketsizje.

Ungentlemanly, un-jen'tl-man-li, (a & ad) کبارلعه مغایر bayâ· kibarlughâ mouğâyir; آدابه مخالف âdâba mouhâlîf; — **Ungentlemanliness**, (un-jen'tl-man-li-nes) (a.) آدابه adilîk قابالوق qabaluq; مغایرت âdâba mouğâyeret.

Ungird, un-gêrd', (v.a.) چوزمک cheuzmek

Ungiving, un-giv'ing, (a.) خسیس hasis; هدیه ویرمز hediye vermez.

Unglazed, un-glāzd', (a.) جلاسمز jilâsuz; (glass) جامسز jamsuz; (earthenware) صیرسز sursuz; (cloth) پارلاق parlaq deyil; مات mat.

Ungloved, un-gluvd', (a.) الیونسز eldivensiz

Unglue, un-glōō', (v.a.) سوکک seuk-mek; چیقارمق chuqarmaq.

Ungodly, un-god'li, (a.) ایمانسز îman-suz; (fig.) برباد berbâd, — **Ungodliness**, (n.) ایمانسزلوق îmansuzluq

Ungovernable, un-gov'er-na-bl, (a.) سزکش zabt olounmaz; سزکش ser-kesh.

Ungracious, un-grā'shus, (a.) قابا qaba; بچییمسز bichimsiz; — **ly**, (ad) قاباجه qabaja; بچییمسز صورتده bichimsiz sôuretdede; — **Ungraceful**, (-grās'fōōl) (a.) فنا fenâ; (lit.) ناخوش nâhosh; — **ly**, (ad) ناخوش صورتده nâhosh sôuretdede.

Ungrammatical, un-gra-mat'i-kal, (a.) صرف قواعدینه مغایر sarf qavâ-idine mouğâyir; یا کلیش yanlush; — **ly**, (ad) صرف قواعدینه مغایر اولوق sarf qavâ-idine mouğâyir olaraq; یا کلیش yanlush olaraq.

Ungrateful, un-grāt'fōōl, (a.) نانکور nankeur; (fig.) طامسز tatsuz; (repaying) زحمت دکر zah-mete deymez; — **ly**, (ad) نانکورجه nankeurja; (fig) متاسیتسز صورتده

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چوپو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [UNG-UNI]

mināsebetsiz sōuretdē; — **ness**, (*n.*)
نانکسورک nankeurlük.
Ungrounded, un - grownd'ed, (*a*)
ساسس esassuz
Ungrudgingly, un-grui'ing-li, (*ad.*)
صیقا مایه رق isteyerek; suq-
mayaraq; (*lit.*) سمیحانه semihane
Unguarded, un-gärd'ed, (*a.*)
محافظه سز mouhāfazasuz; (*fig.*) تدبیر سز tedbīr-
siz; غافل gāfil; — **ly**, (*ad.*)
محافظه سز mouhāfazasuz bir hâlde;
(*fig.*) غافلانه dūshūnjesizje, gāfilāne
Unguided, un-gīd'ed, (*a.*) رهبر سز reh-
bersiz, (*fig.*) قارشیق qarushuq.
Unhallowed, un-hal'ōd, (*a*) دینسر
dīnsiz; خبث habīs.
Unhandsome, un-han'sum, (*a.*) بیچیمسز
bichimsiz; چیرکین chirkin; — **ly**,
(*ad.*) چیرکین سز chirkin sōuretdē.
Unhandy, un-hand'i, (*a.*) بچریکسز
bejeriksiz; مناسبتسز mināsebetsiz;
فا fenâ; — **Unhand'ily**, (-li) (*ad.*)
بچریکسز bejerixizje; مناسبتسز mi-
nāsebetsizje, — **Unhand'iness**, (*n.*)
مناسبتسزک bejeriksizlik; بچیمسزک
mināsebetsizlik; bichim-
sizlik.
Unhatched, un-hacht', (*a.*) یومورطه دن
youmourtadan chuqma-
mush; (*fig.*) گون کورمه مش gün geur-
memish; قاپالی qapalu; حقı hafi.
Unhang, un-hang', (*v.a.*) چیقارماق chu-
qarmaq; آشاغی آلمی ashâ almaq.
Unhappy, un-hap'i, (*a.*) طالع سز tâlî'-
siz; (*fig.*) مششوم menhōus; mesh-
ōum, — **Unhap'ily**, (-hap'i-
ly) (*ad.*) مع التأسف mât'te-essūf; (*lit.*)
شامته she-âmetle; — **Unhap'iness**,
(-hap'i-nes) (*n.*) طالع سزک tâlî'sizlik;
(*lit.*) شامته she-âmet.
Unhardened, un-här'dnd, (*a.*) قاتیلشامش
qatulashmamush; سرتلشمه مش sert-
leshmemish; یومشاق yumushaq.
Unharned, un-härmd', (*a.*) خسارسز
hasärsuz; ضررسز zararsuz; — **Un-
här'm'ful**, (-'fōl) (*a.*) ضررسز za-
rarsuz.
Unharness, un-här'nes, (*v.a.*) چوزمک
cheuzmek; چیقارماق chuqarmaq; (*fig.*)
قورتارماق qourtarmaq.
Unhazarded, un - haz'ar - ded, (*a.*)
تهلیکسز tehlikesiz; محاطره دن مصون mou-
hâtaradan masōun.

Unhealthy, un-helth'i, (*a.*) مضر (صحتہ)
(suhhate-) mouzur; (*fig.*) فنا fenâ;
چوروک chūrūk; — **Unhealth'ily**,
(-helth'i-li) (*ad.*) مضر سز mouzur
sōuretdē; — **Unhealth'iness**,
(-helth'i-nes) (*n.*) مضرت mazarrat;
فنا fenâluq
Unheard, un-herd', (*a.*) (-of) ایشیدلمه مش
ishidilmemish; مجهول mejhōul
Unheeded, un-hēd'ed, (*a.*) کورولمه مش
geurūlmemish; اھال ایدلمش ihmâl
edilmish, — **Unheed'ing**, (-hēd'-
ing) (*a.*) قیدسز qaydsuz; (*lit.*) اھالکار
ihnuâlkyâr.
Unhesitating, un-hez'i-tāt-ing, (*a.*)
تردد سز tereddüdsüz; ثابت sâbit;
قطعی qat-i; — **ly**, (*ad.*) بلا تردد bilâ te-
reddüd; چکینمکسزین chekinmexizin
Unhinge, un-hinj', (*v.a.*) چیقارماق
chuqarmaq; (*fig.*) پریشان ا. perī-
shân et.
Unhitch, un-hich', (*v.a.*) چورمک cheuz-
mek; صالورمک saluvermek.
Unholy, un-hō'li, (*a.*) اعتقاد سز î'tiqād-
suz; (*lit.*) فاسد fâsid; — **Unhō'-
liness**, (*n.*) فساد fesâd; دینسزک dīn-
sizlik.
Unhook, un-hook', (*v.a.*) آجق ach-
maq; چیقارماق chuqarmaq.
Unhoped, un-hōpt', (*a.*) (-for) بکله نهمه
beklenmeyen; امید ایدلمه ümīd edil-
meyen, غیر مأمول gayri me'mōul.
Unhore, un-hors', (*v.a.*) دوشورمک
dūshürmek; اورزدن آتقı üzerinden
atmaq.
Unhurt, un-hurt', (*a.*) صاغلام sâlam
zararsuz.
Uniaxial, ū-ni-ak'si-al, (*a*) تک محوری
tek mihverli
Unicorn, ū'ni-korn, (*n.*) لیقورن liqorn;
(اسب) (esb); آت at.
Uniform, ū'ni-form, (*a.*) منتظم moun-
tazam; (*lit.*) مطرد mouttarid; (*n.*)
ایونیفورمه üniforma; البسه elbise; —
ly, (*ad.*) منتظماً mountazaman; (*lit.*)
متساویاً mütesâviyen; — **Uniform'ity**,
(-i-ti) (*n.*) انتظام intizâm; (*lit.*)
اتحاد ittihad; انسجام insijâm.
Unify, ū'ni-fi, (*v.a.*) توحید tevhit et.,
— **Unifica'tion**, (-fi-kā'shun) (*n.*)
توحید ittihad; برلک birlik; (*act*) توحید
tevhit.

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNI-UNI] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge- cārd; red; mē; hēr; in; mine.

Unilateral, ū-ni-lat'e-ral, (a.) بر طرفلی bir taraflu. (bot.) وحیدالجابب vahî-dûl-jânbib.
Uniliteral, ū-ni-lit'e-ral, (a.) تک حرفلی tek harfli.
Unimaginable, un-i-maj'i-na-bl, (a.) اوله‌ماز dūshünülemez; (fig.) دوشونيله‌مز olamaz
Unimpaired, un-im-pārd', (a.) صاغلام sâlam; بورولاماش bozoulmamush
Unimpeachable, un-im-pēch'a-bl, (a.) مکمل qousdoursouz; قصورسز mukemmel; پاک pâk; (incontestable) غیر gayri qâbili jerh.
Unimportant, un-im-pōrt'ant, (a.) اهمیتسز ehemmiyetsiz
Unimproved, un-im-prōv'd', (a.) قساقلاشدیر ulâh edilmemish; (fig.) قساقلاشدیر ulâh edilmemish; (fig.) قساقلاشدیر ulâh edilmemish; (fig.) قساقلاشدیر ulâh edilmemish.
Uninflammable, un-in-flam'a-bl, (a.) غیر مشتعل gayri müshtal-il
Uninformed, un-in-form'd', (a.) خبرسز habersiz; بلامعلومات bilâ mâ'lôumât; (fig.) عاقل jansuz; جانش atul.
Uninhabitable, un-in-hab'i-ta-bl, (a.) یاشانماز yashanmaz; اوغورلاماز otou-roulmaz; — **Uninhabited**, (a.) بوش bosh; (lit.) غیر مسکون gayri meskyûn.
Uninjured, un-in'jōrd, (a.) صاغلام sâlam
Uninspired, un-in-spīrd', (a.) الهامسز ilhâmsuz; غیر ملهم gayri mülhem
Uninstructed, un-in-struk'ted, (a.) تحصیلسز tahsîlsiz; جاهل jâhil; (directions) تعلیماتسز tâlîmâtsuz; (in) gayri vâquf (e-) .. (ê) غیر واقف
Unintelligent, un-in-tel'i-jent, (a.) عقلسز aqulsuz.
Unintelligible, un-in-tel'i-ji-bl, (a.) مغلای anlashulmaz; (lit.) مغلای mōuglaq; — **ly**, (ad.) آکلاشلاماز anlashulmaz sûretde; — **Unintelligibility**, (-tel-i-ji-bil'i-ti) (n.) (lit.) مغلای mōuglaqiyyet.
Unintentional, un-in-ten'shun-al, (a.) غیر اختیاری gayri ihtiyârî; — **ly**, (ad.) تصادفاً te-sâdûfen, قضاء qazâ-en.
Uninterested, un-in-tēr-es ted, (a.) بی‌طرف bî-taraf; (impartial) لایق lâqayd;

taraf; — **Unin'teresting**, (a.) (lit.) فایده‌سز fâzibesiz; فایده‌سز faydasuz; (unamusing) عیlenjesiz: عیlenjesiz tatsuz.
Unintermitting, un-in-tēr-mit'ing, (a.) فاصله‌سز fâsulasuz.
Unintermitted, un-in-tēr-mit'ed, (a.) فاصله‌سز gayri mûtenâvib; فاصله‌سز fâsulasuz; متادی mûtemâdî; — **ly**, (ad) غیر متادوب صورتده gayri mûtenâvib sûretde; بلافاصله bilâ fâsula: متادی mûtemâdiyen; — **Unintermitting**, (un-in-tēr-mit'ing) (a.) فاصله‌سز fâsulasuz; متادی mûtemâdî.
Uninterpretable, un-in-tēr-pre-ta-bl, (a.) غیر قابل تفسیر gayri qâbili tefsîr; ایضاح ایدله‌مز îzâh edilemez
Uninterrupted, un-in-ter-rup'ted (a.) دواصل devâmlu; (lit.) متادی mûtemâdî; — **ly**, (ad.) (lit.) بلافاصله bilâ fâsula: متادی mûtemâdiyen.
Uninvented, un-in-ven'ted, (a.) ایجاد ایدله‌مز îjâd edilmemish.
Uninvited, un-in-vit'd, (a.) دعوتسز dâ'vetsiz.
Union, ūn'yun, (n.) اتحاد ittihad; (harmony) آهنک âhenk; (pl.) (fabric) قاروشوق qarushuq qoumash; (pamouqlou) (ناموقلا): — **and progress**, (pol) اتحادو ترقی (فرقه‌سی) ittihadü teraqî (-furqasu); — **jack**, (n.) انگلیز باندیراسی ingiliz bandurasu; — **Unionist**, (ūn') (n) (pol) اتحادچ, ittihadçu; (com.) بیرلیک اعضای birlik a'zâsu.
Unipolar, ū-ni-pō'lar, (a.) (electr.) تک قطبلی tek qoutouhlou.
Unique, ū-nek', (a.) تک tek; بر دانه bir tâne; (lit.) یکانه yegyâne; (fig.) امثالسز emsâlsiz.
Unison, ū'ni-son (n.) بیرلیک birlik; آهنک âhenk; vahdet; (harmony) آهنک âhenk.
Unit, ū'nit, (n.) بر bir; واحد vâhid; (single) فرد ferd; (quantity) (lit.) جزؤ vâhidi qiyâsî; (mil.) احاد jüz-ü tâm; (math. و pl.) آماد خانہ‌سی s place of — **âhâd**: place of — **of force** (sci.) واحد قوت vâhidi qouvvat; — **of time** (sci.) واحد زمان vâhidi zemân; — **Unitâ'rian**, (n.) (lit. و rel) اهل توحید ehli tevhid; — **Unitâ'rianism**,

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو; ch چ; sh ش; th ث; tḥ; zh ژ [UNI-UNL]

(-izm) (n) (lit.) وحدانيته tevhid, وحدانيت اعتقاد vahdâniyyete i'tiqâd.

Unite, ū-nit', (v.a.) برلشدirmek birleshdirmek; (lit.) توحيد tevhid et; (join) رباط rabt et; (v.n.) برلشمek birleshmek; (lit.) اتحاد ittihad et.

— **United**, (ū-nit'd) (a) متحد müt-tahid; متفق müttefiq; — **States**, جاھير متفقہ آمريکا (lit.) amerika; jemâhiri müttefiqa-i amerika.

Unity, ū'ni-ti, (n.) برلك birlik, (lit.) وحدت vahdet, (math.) واحد vâhid; **the unities**, (ū'ni-tiz) (n pl) (lit.) vahdeti zemân ve mekyân

Universal, ū-ni-ver'sal, (a.) عومي ousmûmî, کليہ külli, (n.) (lit.) قضية külliyye; (pl) کلیات külliyyât; — **ly**, (ad.) عومًا ousmûmen; — **Universal'ity**, (-i-ti) (n.) (lit.) عوميت ousmûmiyyet; (capacity) (lit.) ihâtayi küll; — **Univer'salize**, (-iz) (v.a.) (lit.) نعيم tâ'mim et.; عوميلشدirmek ousmûmî-leshdirmek.

Universe, ū'ni-vêrs, (n.) کائنات kyâ-inât; عالم âlem.

University, ū-ni-vêr'si-ti, (n.) دارالفنون dârûl-fünûn.

Univocal, ū-niv'ô-kal, (a.) تک معنای tek mânâlu; (sounds) صداری sedâlaru bir.

Unjoyful, un-joï'fôol, (a.) نشئه nesh-esiz; طائسز tatsuz

Unjust, un-just', (a.) حقسز haqsuz; — **ly**, (ad.) حقسزجه haqsuzja.

Unjustifiable, un-jus'ti-fi-a-bl, (a.) حقسز haqsuz; لزومسز lüzûmsouz; — **ly**, (ad.) بلا لزوم bilâ lüzûm; سببسز se-bebsiz.

Unkind, un-kind', (a.) شفقتمسز shefqat-siz; (impolite) نزاکتمسز nezâketsiz; — **ly**, (ad.) غير طبيعي gayri tabi'; مضر mouzur; (ad.) نزاکتمسزجه nezâket-sizje; — **ness**, (n.) شفقتمسزك shefqat-sizlik; نزاکتمسزك nezâketsizlik.

Unknightly, un-nit'li, (a.) مردلکه ياقيشماز merdliye yaqushmaz.

Unknown, un-nôn', (a.) مجهول mej-hûl; خبرسز habersiz; — **Un-knowing**, (un-nô'ing) (a.) جاهل jâhil; بيلمز bilmez; — **Unknowing-**

ly, (un-nô'ing-li) (ad.) جاهلانه jâhil-lâne, بيلميرك bilme-yerek

Unlace, un-lās', (v.a.) چورمك cheuz-mek; آچماق achmaq; (fig.) hall et

Unladylike, un-lā'di lik, (a.) خانمگنه (hanumlugha-) yaqushmaz; قا qaba

Unlaid, un-lād', (a.) قونمامش qonnamush; ياتشمامش yatushmamush. (fig.)

Unlawful, un-law'fôol, (a.) اصولسز ous-sûlsüz. غير مشروع gayri meshrôu'; — **ly**, (ad.) اولدوق ous-sûlsüz olaraq; — **ness**, (n.) اولدوق ous-sûlsüz-lük.

Unlay, un-lā', (v.a.) اورکوسى آچماق eur-güsünü achmaq.

Unlearn, un-lêrn', (v.a.) اونونتماق ounont-maq; — **Unlearn'ed**, (-lêrn'd) (a.) جاهل jâhil.

Unleavened, un-lev'nd, (a.) مايهسز mayasuz; خورمسز hamour-souz.

Unless, un-les', (conj.) مەدئکه me-dikje; مادئکه maduqja; تا که tâ-ki.; بن «کور»مدئکه — **I «see» anjaq...; — I «see» medikje; — you «take» ben «geur»-medikje; — you «take» siz «al»-maduqja.**

Unlettered, un-let'êrd, (a.) حرفسز harfsiz; (fig.) اى ümmî.

Unlicensed, un-li'senset, (a.) اذنسز izin-siz.

Unlicked, un-lik't', (a.) قا qaba; (يوتنولمامش) (yontoulmamush).

Unlike, un-lik', (a.) بکزمه benze-mez; مخالف اولدوق bashqa; (ad.) mouhâlif olaraq; — **ly**, (a. & ad.) مستبعد gayri mouhtemel

müsteh-ad; بکزمه benzemez; it is not — مستبعدلار mouhtemeldir; — müsteh-ad deyildir; — **Unlike'lihood**, (-lik'li-hôod) (n.) عدم benzemeyish; (lit.) ademi ihtimâl

Unlimited, un-lim'it-ed, (a.) غير محدود gayri mahdûd.

Unlink, un-lingk', (v.a.) چورمك cheuz-mek; آچماق achmaq.

Unlistening, un-lis'ning, (a.) دیکلهmez dinlemez; ایشیتmez ishitmez; دقتسز diqqatsiz.

Unload, un-lôd', (v.a.) بوشالتق bosh-altmaq; (lit.) تھليه tabliye et.;

only; routine: through; tuck; mûsée; give; join; though: et.=etmek; ol.=olmaq

[UNL-UNM] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cā'id; red; mē; hēr; in; mine;

(fig.) قورتارماق qourtarmaq ; (sell) külliyyetli satmaq , — Unload'er, (-lōd'er) (n.) تخلیه جی tahliyeji , — Unload'ing, (-lōd'ing) (n.) بوشالتما boshaltma ; تخلیه tahliye ; دیزبارقو dizbarqo ; — fees اخروی tahliye üjreti.

Unlock, un-lōk', (v.a.) آچماق achmaq

Unlooked, un-lōōkt', (a) (-for) غیر غایر gayri me'mōul : خلای انتظار hulāfu intizār

Unloose, un-lōōs', (v.a.) چوردمک cheuzmek ; گهوشه تئک gevshetmek ; (fig.) serbest buramaq.

Unlovely, un-luv'li, (a.) قانا qaba ; چیرکین chirkin ; — Unlove'liness, (-luv'li-nes) (n.) چیرکینلیک chirkınlık ; — Unlov'ing, (-luv'ing) (a.) محبتسز mouhabbetsiz ; — Unlov'ingly, (-luv'ing-li) (ad.) خوشالانماه رقی hoshlanmayaraq ; سومیهرک sevmeyerek.

Unlucky, un-luk'i, (a.) طالعسز tāl'i'siz ; مشوم mesh-ōum ; — Unluck'ily, (-luk'i-li) (ad.) طالعسزلیک tāl'i'sizlikle , (regr.) مع التأسف mā'tte-essūf ; — Unluck'iness, (-luk'i-nes) (n.) طالعسزلیک tāl'i'sizlik ; (lit.) شحات she-āmet.

Unmake, un-māk', (v.a.) بوزماق bozmaq.

Unmalleable, un-mal'e-a-bl, (a.) دوولز devülmez ; (fig.) عنود anōud.

Unman, un-man', (v.a.) قورقوتماق qorqoutmaq ; ذلیل zelil et ; (mar.) مروتباتی mürettebâtı chuqarmaq . — Iy, (ad.) قورقاق qorqaq ; ذلیل zelil ; نامرد nâ-merd ; — Unman'liness, (n.) جباب jebânet ; نامردلیک nâmerdlik.

Unmanageable, un-man'āj-a-bl, (a.) ضبط اولونماز zabt olounmaz.

Unmannerly, un-man'ēr-li, (a.) قانا qaba , تربیه سز terbiyesiz ; (ad.) قاناجه qabaja ; — Unmannerliness, (-man'ēr-li-nes) (n.) قانالی qabaluq ; تربیه سزلیک terbiyesizlik

Unmanufactured, un-man-ū-fak'türd, (a.) غیر معمول gayri māmōul ; خام ham ; — goods, (n.pl.) اشیاء mevāddi ibtidā-ıyye.

Unmarked, un-märkt', (a.) ایشاره ishâ-retsiz, (noticed) گورولمەدن geürülmeden ; farq edilmemiş.

Unmarketable, un-mär'ket-a-bl, (a.) ساتیلماز piyasada gechemez ; satulmaz

Unmarried, un-mar'id, (a.) یکار bekyâr ; (girl) اولونه مش evlenmemiş ; قیز qız

Unmask, un-mask', (v.) ماسکەسی چیقارماق maskesini chuqarmaq ; (fig.) کوسترومک geustermek ; تشهیر tesh-hir et .

Unmatched, un-macht', (a.) امثالسز emsâlsiz اشی یوق eshi yoq

Unmeaning, un-mēn'ing, (a.) معناسز mânâsuz

Unmeasured, un-mezh'ürd, (a.) حسابسز hesâbsuz حدسز hadsiz

Unmeet, un-mēt', (a.) اویماز ouymaz ; یاقیشماز yaqushmaz.

Unmelodious, un-mē-lō'di-us, (a.) تاتسز tatsuz آهنگسز âhenksiz

Unmerchantable, un-me'r'chant-a-bl, (a.) ساتیلماز satulmaz.

Unmerciful, un-mer'si-fōol, (a.) مرتسز merhametsiz انصافسز insâfsuz ; — Iy, (ad.) مرتسزه merhametsizje.

Umerited, un-mer'i-ted, (a.) لایق دکل lâıyq deyil ; لیاقتسز liyâqatsiz.

Unmindful, un-mind'fōol, (a.) دوشونمز dūshünmez ; لاقد lâqayd ; (negligent) لاقدانه lâqaydâne ; — Iy, (ad.) لاقدانه lâqaydâne ; — ness, (n.) لاقدانلیک lâqaydlıq ; غفلت gaflet.

Unmingled, un-ming'gld, (a.) قاریشماش qarushmamush ; صاف sâf.

Unmistakable, un-mis-tāk'a-bl, (a.) شاشماز shashmaz ; قطعی qat-i ; (clear) قطعی صورتده sarîh ; — Iy, (ad.) قطعی صورتده qat-i sōuretdede ; بهمه حال behemehâl.

Unmitigated, un-mit'i-gā-td, (a.) قاریشماش qouvveti qurulmamush ; قوتی قیریلاماش azalmamush.

Unmixed, un-mikst', (a.) قاریشماش qarushmamush ; صاف sâf.

Unmodified, un-mod'i-fid, (a.) دیکشهمەش deyishmemiş ; (lit.) غیر معدل gayri mou-addel.

Unmolested, un-mō-les'ted, (a.) اذماج iz-âj edilmexizin ; راحت rahat ; آسوده âsōude.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōdō; shut; mûte; very; tû چيوو ch, sh ش, th ث, th ذ; zh ژ [UNM-UNP]

Unmoor, un-mōōr', (v) دمير قالدېرمق demir qaldurmaq; حرکت حاضریلار ha-rekete hazurlanmaq.

Unmotherly, un-mu'h'er li, (a.) آئالغه analugha yaqushnuz

Unmounted, un-mown'ted, (a) (ml) پیاده piyâde.

Unmovable, un-mōōv'a-bl, (a) متحرک qumuldamaz; (fig.) متحرک olamaz; — **Unmoved**, (un-mōōvd') (a) ساکن sâkin; متین metin.

Unmusical, un-mū'zi-kal, (a) موسیقیدن mōusiqiden anlamaz; (harmony) آهنگساز âhenksiz.

Unmuzzle, un-muz'l, (v.a.) آغزنی چورمک âzunu cheuzmek; (gun) طاپه‌سی چیمارمق tapasunu chuqarmaq; (fig.) قورتارمق qourtarmaq

Unnail, un-nāl', (v.a.) چپیرسی چیقارمق (chivisini-) chuqarmaq.

Unnatural, un-nat'ū-ral, (a.) غیر طبیعی gayri tabî'; — **ly**, (ad.) غیر طبیعی gayri tabî' sôuretdе.

Unnecessary, un-nes'e-sa-ri, (a) لزومسuz; — **Unnecessarily**, (un-nes'e-sa-ri-li) (ad.) بلازوم bilâ lüzûm; — **Unnecessariness**, (n) (un-nes'e-sa-ri-nes) لزومسزلیq lüzûmsouzluq.

Unneighbourly, un-nā'bur-li, (a) قومشولوغه yaqushmaz; — **ly**, (ad.) غیر دوستانه gayri dostâne.

Unnerve, un-nêrv', (v.a.) ضعف ویرمک zâf vermek.

Unnoticed, un-nō'tisd, (a) کوروله‌میش geurûlmemish; — **ly**, (ad.) حس his edilmēden; — **ly**, (ad.) کوروله‌دن geurûlmeden.

Unobjectionabl, un-ob-jek'shun-a-bl, (a.) ای iyi; — **ly**, (ad.) موافق mōuvâfuq.

Unobserved, un-ob-zervd', (a.) کوروله-geurûlmemish; (unfollowed) رعایت‌ایدله‌میش ru-âyet edilmemish.

Unoccupied, un-ok'ū-pid, (a.) بوش bosh; — **ly**, (ad.) اشغال‌ایدله‌میش ishğâl edilmemish.

Unoffending, un-o-fen'ding, (a) ضررسuz; — **ly**, (ad.) قصورسuz qousôursouz.

Unopened, un-ō'pnd, (a.) آچیلماش achulmamush; — **ly**, (ad.) قاپالی qapalu.

Unopposed, un-o-pōzd', (a) مانعسuz mûmânâtsuz; — **ly**, (ad.) سرېستجه serbestje.

Unpack, un-pak', (v.a.) آچمق achmaq

Unpaid, un-pād', (a.) تسویه‌ایدله‌میش tesviye edilmemish; (fig.) باره‌سuz pa-rasuz; — **ly**, (ad.) احرسuz üjretsiz

Unpalatable, un-pal'ā-ta-bl, (a.) لذتسuz lezzetsiz; (fig.) کره kerih

Unparalleled, un-par'a-ield, (a.) امثالسر emsâlsiz

Unpardonable, un-pār'don-a-bl, (a.) عفو اولوماز afv olounmaz

Unparliamentary, un-pār-li-ment'-ar-i, (a.) پارلامنتو اصوله مخالف parlamento ousûlûne mōuhâlif; (حلاف اصول) (hulâfu ousûl)

Unpassionate, un-pash'un-ât, (a.) احتیاسسuz ihtirâssuz

Unpatriotic, un-pā-tri-ot'ik, (a.) وطنپرورلیکه مخالف vatanperverliye mōuhâlif; — **ly**, (ad.) حمیتسuz hamıyyetsiz.

Unpaved, un-pāv'd', (a.) قالدېرمسuz qal-durumsuz; — **ly**, (ad.) دوشه‌میش denshenmemish.

Unpeaceful, un-pēs'fōōl, (a) کورولتوجی gürültüjü.

Unpensioned, un-pen'shund, (a.) تقا ayluq-suz; — **ly**, (ad.) آیلقسuz teqâ-üdiyyesiz; — **ly**, (ad.) آیلقسuz ayluq-suz.

Unperceived, un-per-sêvd', (a.) حس his edilmemish; — **ly**, (ad.) آکلایلمامش anlashulmamush.

Unperformed, un-per-form'd', (a.) ایفا‌ایدله‌میش ifâ edilmemish; — **ly**, (ad.) بیتمه‌میش bitmemish

Unphilosophical, un-fil-ō-sof'ī-kal, (a.) فلسفی gayri felsefi.

Unpick, un-pik', (v.a.) سوکمک seukmek.

Unpiloted, un-pī'lot-ed, (a.) قلاغوسuz qulavouzsous; (fig.) رهبرسuz rehbersiz.

Unpin, un-pin', (v.a.) سوکمک seukmek; — **ly**, (ad.) چیقارمق chuqarmaq.

Unpitiful, un-pit'ī-fōōl, (a.) مرحمتسuz merhametsiz; — **ly**, (ad.) آجیپایه‌ریق ajumayaraq

Unplaced, un-plāst', (a.) قارمه قاریشیق (qarma-) qarushuq; — **ly**, (ad.) طاغنیق daghnuq.

Unpleasant, un-plez'ant, (a.) ناخوش nâhosh; — **ly**, (ad.) فئا fenâ; — **ly**, (ad.) ناخوش nâhosh sôuretdе; — **ness**, (n.) خوش اولماش hosh olmayush; — **ly**, (ad.) طاسزلیq tatsuzluq.

only; routine; through; tuck; mûsêe; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[UNP-UNR] (انگلیزچه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr, in; mine;

Unpointed, un-point'ed, (a.) کور keur; (چیمنتو) طولدرلامش kūt; (wall) (chimento-) doldouroulmamush; (punctuation) نقطه‌سز noqtasuz

Unpolished, un-pol'ishd, (a.) حلاصز jilāsuz; مات mat: (fig.) قابا qaba: — **glass**, (n.) بوردی جام bouzlou jam.

Unpolluted, un-po-lū'ted, (a.) پاک pāk; صاف sāf

Unpopular, un-pop'ū-lar, (a.) سولان sevilmez; — **Unpopular'ity**, (-i-ti) (n.) اعتبارسوزلق i'tibārsuzluq.

Unprecedented, un-pres'ē-den-ted, (a.) امثالی یوق emsālī yoq; (a) یوقی voqūn-u yoq.

Unprejudiced, un-prej'ūd-dist, (a.) غرضسز garezsiz; بی‌تارف bī-taraf; (-bv) (e-) hæl gelmemish; (den-) masōun

Unpremeditated, un-prē-med'i-tā-ted, (a.) (lit.) غیر قصدی gayri qasdī; (a) (lit.) evvelje dūshūnūlmemish.

Unprepared, un-prē-pārd', (a.) حاضر دکل hazurluqsuz; hazur deyil

Unpresuming, un-prē-zūm'ing, (a.) معتدل mōu'tedil; (lit.) متواضع mūte-vāzu'

Unpretending, un-prē-ten'ding, (a.) (lit.) متواضع mūte-vāzu'; کوچوک kū-chūk

Unprevented, un-prē-vent'ed, (a.) سرbest serbest.

Unprincipled, un-prin'si-pld, (a.) مسلکسز mesleksiz. (a) اخلاق مغایر ahlâ-qa mongâyir

Unprinted, un-prin'ted, (a.) (lit.) (lit.) غیر مطبوع gayri matbōu'

Unproclaimed, un-prō-klāmd', (a.) (a) اعلان ایدلمش i'lân edilmemish.

Unproductive, un-prō-dukt'iv, (a.) قیصر qusur; (fig.) سمرسز semeresiz; عقیم aqim; — **ness**, (n.) عقامت aqâmet

Unprofessional, un-prō-fesh'un-al, (a.) غیر مسلکی gayri meslekî.

Unprofitable, un-profit-a-bl, (a.) کارسز kyârsuz; (fig.) فائده‌سز faydasuz

Unpromising, un-prom'is-ing, (a.) امیدسز ümidsiz; (a) غیر مساعد gayri mūsâ-id

Unpronounceable, un-prō-noun'sa-bl, (a.) تلفظ ایدلمش telaffouz edilemez; (fig.) سویلنمەسز seuylenemez; — **Unpronounced**, (-nouns'd) (a.) غیر ملووظ gayri melfōuz

Unpropitious, un-prō-pish'us, (a.) مساعد gayri mūsâ-id.

Unproportioned, un-prō-pōr'shund, (a.) غیر متناسب nisbetsiz; (a) gay-ri mūtenâsib.

Unprotected, un-prō-tek'ted, (a.) حامدسز mouhâfazasuz; (fig.) hamîsiz.

Unproved, un-prōōvd', (a.) ثابت اولامش sâbit olmamush.

Unprovided, un-prō-vi'ded, (a.) (-vizi) (den-) محروم sîz; (for) چاره‌سز châresiz.

Unprovoked, un-prō-vōkt', (a.) سببسز sebehsiz.

Unpublished, un-pub'lisht, (a.) نشر neshr edilmemish; (lit.) غیر منتشر gayri mūnteshir.

Unqualified, un-kwol'i-fid, (a.) صلاحیتسز kifâyetsiz; (fig.) salâhiyyetsiz; (unrestricted) غیر محدود gayri mahdōud; مطلق moullaq; (hunt) اذنسز izinsiz.

Unquenchable, un-kwensh'a-bl, (a.) سونمز seunmez; شدید shedîd.

Unquestionable, un-kwest'yun-a-bl, (a.) مسل müsellem; آشکار âshikyâr; — **ly**, (ad.) شبه‌سز shūbhesiz; آشکار âshikyâr sôuretdē

Unquiet, un-kwî'et, (a.) اندیشه‌ده en-dishede; — **ly**, (ad.) اندیشه ایله en-dîsheyle.

Unraked, un-rākt', (a.) (کولی) تمیزلنمەمەش (kûlû-) temizlenmemish.

Unravel, un-rav'el, (v.a.) آیرمق ayur-maq; (fig.) نظم achmaq; (fig.) tanzim et.; (explain) ایضاح îzâh et.; (v.n.) آچیلماق achulmaq; (fig.) (lit) tevazzouh et.

Unread, un-red', (a.) اووقنامش oqoun-mamush; (a) مقابله ایدلمەش (uncheke'd) mouqâbele edilmemish; (n.) جاهل jāhil; — **Unreadable**, (un-red'a-bl) (a) اووقناماز oqounmaz

Unready, un-red'i, (a.) حاضرلەقمەز hazurluqsuz; (slow) بطی batî; — **Unread-iness**, (-red'i-nes) (n.) (fig.) قارارسزلق

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث, t/h; zh ژ [UNR-UNR]

qarârsuzluq, batâ-et; بجرىكسزلىك bejeriksizlik
Unreal, un-rē'al, (a) سوري sôuri; ساحته sahte; — **Unrē'alism**, (-izm) (n.) (lit.) غير طبيعىك gayri tabi'lik
Unrealized, un-rē'al-izd, (a.) تحقق تحقيق tehaqqouq etmemish.
Unreasonable, un-rē'zn-a-bl, (a.) طاشعين gayru mâ'qûl; طاشgun; (lit.) مفرط moufrut; — **ness**, (n.) طاشغونلىق tashgunluq; افراط ifrât; — **Unreasonably**, (-rē'zn-a-bli) (ad.) افراطله ifrâtla, فضله fazla.
Unreclaimed, un-rē-klâmd', (a.) كرى كرى geri istenmemish; (fig.) دوزلهمش düzelmemish.
Unrecognized, un-rek'og-nizd, (a.) طانناموش tanunmamush; مجهول mejhûl; — **Unrecognizable**, (-niz-a-bl) (a.) طانناماز tanunmaz.
Unreconciled, un-rek'on-sild, (a.) بارىشماش barushmamush; (inconsistent) او تاماش ouyamamush.
Unrecorded, un-rē-kord'ed, (a.) قيد قيد qayd edilmemish; (fig.) اونوتلش ounoutoulmouush.
Unredeemed, un-rē-dēmd', (a.) (fin.) اطفا idilmemish; (unfulfilled) ادا idilmemish.
Unregarded, un-rē-gârd'ed, (a.) كورولمىش geurûlmemish; — **ly**, (ad.) كورولمىش geurûlmeden; — **Unregârd'ful**, (-fûl) (a.) لايىد lâ-qayd.
Unrelenting, un-rē-lent'ing, (a.) شىدلى shiddetli; (lit.) خشىن hashîn; — **ly**, (ad.) شىدتلە (عنى) (aynu-) shiddetle.
Unreliable, un-rē li'a-bl, (a.) اينايىلهماز inanulamaz.
Unrelievable, un-rē-lēv'a-bl, (a.) ياردىم ايدىلەش qourtarulamaz; ياردىم ايدىلەش yardum edilemez; چاوهىز châre-siz.
Unrelieved, un-rē-lēvd', (a.) ياردىم ياردىم yardum geurmemish; (fig.) قورتلارلاماش qourtarulmamush; (guard) دىكىشمەش deyishmemish.
Unremitting, un-rē-mit'ing, (a.) (lit.) مۇتەمەدى mütemâdi; — **ly**, (ad.) مۇتەمەدى mütemâdiyen.

Unremovable, un-rē-mōv'a-bl, (a) تەمەللى temelli; قالدۇرۇلما qaldurulamaz.
Unrepealable, un-rē pēl'a-bl, (a.) دەيىشمەز deyishmez; قاتى qat-i.
Unrepenting, un-rē-pent'ing, **Unrepentant**, (un-rē-pent'ant) (a) نەمەمەش nâdim olmamush; (lit.) مۇتەمەدى mütemerrid; — **ly**, (ad.) نەمەمەش nâdim olmaxuzun; مۇتەمەدى mütemerridâne.
Unreprovable, un-rē-prōv'a-bl, (a.) قىسورسۇز qousoursouz.
Unrequested, un-rē-kwes'ted, (a) كەندىلىكەندى kendlilynden; ئىستەمەش istenmemish;
Unresenting, un-re-sent'ing, (a.) كىنسۇز kinsiz; عداۋەت adâvetsiz.
Unreserved, un-re-zervd', (a) آچىق achuq; — **ly**, (ad.) آچىق achuqja; ساقىنماق saqunmaq; — **ness**, (n.) سەمىمىيەت samimiyyet, (lit.) سەرەھەت sarâhat
Unresisted, un-rē-zist'ed, (a.) بىلەمەۋەت bilâ mouqâvemet; كۆرەمەش mouqâvemet geurmemish; سەربەست serbest.
Unresisting, un-rē-zist'ing, (a.) مەۋەتەمەز mouqâvemet edemez; غەيرەتەمەز gayri mouqâvîm; (fig.) زەئىف za-if; عاجىز âjiz; — **ly**, (ad.) مەۋەتەمەز mouqâvemet edemeyerek; (fig.) ئەجىز ajzle.
Unresolved, un-rē-zolv'd', (a.) ھەل hall olounmamush; (fig.) قارارسىز qarârsuz.
Unrest, un-rest', (n) گۈرۈلتۈ gürültü; (lit.) شوش shôurish; (anxiety) ئەندىشە endişe.
Unrestored, un-rē-stōrd', (a.) ئەسكى eşki hâlinde.
Unrestrained, un-rē-strând', (a.) غەيرەتەمەز gayri mahdûd; (licentious) سەربەست serbest.
Unrestricted, un-rē-strikt'ed, (a.) تەقىيدەمەش taqyid edilmemish; بىلەتەقىيدەت bilâ taqyîdât; — **ly**, (ad.) سەربەست serbest;
Unrevised, un-rē-vîzd, (a.) تەدقىق tedqîq edilmemish.
Unrewarded, un-rē-wawrd'ed, (a.) مۇكافىزەت mukâfâtsuz.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNR-UNS] (انگريزيجه ڪاٺاڪ تلفظي اڇون) act; chānge; cārd; red; mē; hér; in; mīne;

Unriddle, un-rid'l, (v.a.) حل hall et.
Unrighteous, un-ri'tyus, (a.) حقسز haqsuz, (rel.) فاسد fāsīd; — **ly**, (ad.) حقسز haqsuzja; — **ness**, (n.) حقسز haqsuzluq; فساد fesād; غدر gadr
Unripe, un-rip', (a.) خام ham; اولامش olmamush; (fig.) يتشمهش yetish-memish.
Unrivalled, un-riv'ald, (a.) رقيب ر raqībsiz, امثالز emsālsiz.
Unrivet, un-riv'et, (v.a.) (پرچيني) chuqarmaq; (perchunini-) چقارمق seukmek.
Unroll, un-rōl', (v.a.) آچق achmaq; (v.n.) آچيلق achulmaq
Unromantic, un-rō-man'tik, (a.) عادي ādī; جاذبهسز jāzibesiz.
Unroof, un-rōōf', (v.a.) طامي achmaq; (v.n.) آچق achmaq.
Unroot, un-rōōt', (v.a.) کوکندن keukünden chuqarmaq.
Unruffled, un-ruf'ld, (a.) دوز düz; (fig.) ساکن sākin.
Unruled, un-rōōld', (a.) سربست serbest; (irregular) قاعدهسز qā'idesisz, (lit.) مذهب müzebe; (paper) چيزکيسز chizgisiz.
Unruly, un-rōōl'i, (a.) سرکش serkesh; بطردجي paturduju.
Unsaddle, un-sad'l, (v.a.) اکرنی چقارمق acherini chuqarmaq
Unsafe, un-sāf', (a.) امين dkl emīn deyil; تھلڪلی tehlikeli.
Unsaid, un-sed', (a.) سويلنمەش seuy-lenmemish; مسکوت meskyōut; to leave — سويلنمەش seuylenmemek, مسکوت meskyōut gchemek.
Unsalable, un-sā'la-bl, (a.) ساتيلەماز satulamaz.
Unsalariied, un sal'a-rid, (a.) معاشسز ma-āshsuz; آيلقسز ayluqsuz.
Unsatisfactory, un-sat-is-fak'tō-ri, (a.) ايي iyi deyil; (insufficient) نقصان noxān; — **Unsatisfac'torily**, (-fak'tō-ri-li) (ad.) نقصان noxān olaraq
Unsatisfied, un-sat'is-fid, (a.) قانع qānī deyil; ممنون memnūn deyil; (lit.) ايدلەمەش edilmemish.
Unsavoury, un-sā'vor-i, (a.) طائسز tatsuz; (lit.) ناخوش nāhosh; — **Un-**

sā'vouriness, (-'vor-i-nes) (n.) طائسز tatsuzluq.
Unschoolled, un-skōōld', (a.) تحصيلسز tahsilsiz; جاهل jāhil
Unscoured, un-skowrd', (a.) ييغائماش yuqanmamush; خام ham.
Unscrew, un-skrōō', (v.a.) ويداسنی آچق vidasunu achmaq.
Unscrupulous, un-skrōō'pū-lus, (a.) صايقسز saygusuz; صيقلماز suqulmaz; — **ly**, (ad.) صيقلمازدان suqulmadan; — **ness**, (n.) چکيمنەن chekimeden; — **ness**, (n.) حياسزق saygusuzluq; (fig.) حياسزق hayāsuzluq
Unseal, un-sēl', (v.a.) (مهرنی) achmaq; (mührünü-) فک a. (lit.) fekk et.; — **Unsealed'**, (-sēld') (a.) مهرسز mührsüz; آچق achuq.
Unseam, un-sēm', (v.a.) سوکک seukmek.
Unsearchable, un-sēr'ch'a-bl, (a.) اسرار انگيز esrar engiz
Unseasonable, un-sē'zn-a-bl, (a.) مو-مەسز mevsimiz; وقتسز vaqitsiz; مناسبتسز mināsebetsiz; (fig.) سراسز surasuz, — **Unseasonably**, (un-sē'zn-a-bli) (ad.) وقتسز اولەرق vaqitsiz olaraq; — **Unseasoned**, (-sē'znd) (a.) تربيه ايدلەمەش terbiye edilmemish; (unripe) يتشمەش yetishmemish.
Unseat, un-sēt', (v.a.) دوشورمەك dūshürmek; (lit.) اسقاط isqāt et.
Unseaworthy, un-sē-wurth'i, (a.) دكزه طائماز denize dayanmaz.
Unseemly, un-sēm'li, (a.) اويغونسز ouygounsouz; ياقيشماز yaqushmaz; — **Unseem'liness**, (-sēm'li-nes) (n.) اويغونسزق ouygounsouzluq
Unseen, un-sēn', (a.) كورولەمەش gen-rülmemish; غير مرئي gayri mer-i.
Unselfish, un-sel'fish, (a.) علاقەسز alāqasuz; كەنديني دوشونمەز kendini dūshünmez; (lit.) حاسي hasbī; — **ly**, (ad.) منفعتی دوشونمەز menfātini dūshünmeyerek.
Unserviceable, un-sēr'vis-a-bl, (a.) ايشە ياراماز ishe yaramaz.
Unsettle, un-set'l, (v.a.) قاريدشدرمق qarushdurmaq; احلال ihlāl et.; (v.n.) بوزولق bozoulmaq; — **Unset'**

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

möte foot, mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh; th; th; zh [UNS-UNS]

tled, (-set'led) (a.) قرارىز qarâr-suz; (liquid) بولانيق boulanuq; (inhabited) اسكان ايدهلمش iskyân edilmemish; (fin.) تسويه ايدهلمش tesviye edilmemish; آچىق achuq; — Unset'tledness, (-set'ld-nes) (n.) قرارىزلق qarârsuzluq.

Unsevered, un-sev'erd, (a.) آيقلاناماش ayyuqlanmamush; آيرلناماش ayrulmamush.

Unshaded, un-shād'ed, (a.) كولكەسىز geulgesiz; (painting) كولكە ويرلەمش geulge verilmemish; (fig.) سربست serbest; بىرلەشكەن غير مستور gayri mestûr.

Unshakable, un-shāk'a-bl, (a.) سار-sarsulmaz; مەتىن metin; — Unsha'ken, (-shā'kn) (a.) مەتىن metin.

Unshape, un-shāp', (v.a.) شەكىلى بوزماق sheklini bozmaq; بىچىمى بوزماق bichimini bozmaq, (fig.) تەغىير tagyir et.; تەخريف tahrif et.; قارىشىز qarushdurmaq.

Unshaven, un-shāvn', (a.) تراشسىز turashsuz.

Unsheathe, un-shēth', (v.a.) قىندىن چىقارماق qunundan chuqarmaq; چەكەمەk chekmek.

Unsheltered, un-shel'terd, (a.) مەخدا meydanda; مۇھافىزە mouhâfazasuz; مەخدا meydanda; مۇھافىزە mouhâfazasuz.

Unship, un-ship', (v.a.) چىقارماق chuqarmaq.

Unshoe, un-shōō', (v.a.) (zo.) نەللىرىنى nallarunu seukmek; چىقارماق chuqarmaq.

Unshrinking, un-shring'king, (a.) (-al) چەكىنمەس chekinmez; — ly, (ad.) چەكىنمەس chekinmeyerek; — Unshrinkable, (a.) چەكەمەs chekmez.

Unsightly, un-sit'li, (a.) چىرىكىن chirkin; — Unsightliness, (-sit'lines) (n.) چىرىكىنlik chirkinlik.

Unskilful, un-skil'fool, (a.) ئىشەنچسىز ajemi; — ly, (ad.) ئىشەنچسىز ajemiyetli; — ness, (n.) ئىشەنچسىز ajemilik; — Unskilled', (-skild') (a.) ئىشەنچسىز ajemi; — labour قاپا qaba ishler.

Unsleeping, un-slēp'ing, (a.) (fig.) مۇتەقىت müteyaqquz.

Unsmooth, un-smooth', (a.) يورۇلى pürüzlü; قاپا qaba.

Unsociable, un-sō'sha-bl, (a.) كۆرۈشەلمەس geürüşhülmez; (reserved) قونۇشماس qonoushmaz.

Unsold, un-söld', (a.) ساتىلماماش satulmamush.

Unsolicited, un-sō-lis'1-ted, (a.) ئىستەنمەش istenmemish; رىجاسىz rijâsuz.

Unsorted, un-sort'ed, (a.) آيرىلماماش ayrulmamush.

Unsought, un-sawt', (a.) ئىستەنمەش istenmemish, (fig.) بىردىن birden bire.

Unsound, un-sownd', (a.) چۈرۈك chürük; ئەمىن emîn deyil; (defective) بوزۇق bozouq; — ness, (n.) چۈرۈكلۈك chürüklük.

Unsparring, un-spār'ing, (a.) بول bol; مەرحەمەتسىز merhametsiz; — ly, (ad.) بول bol-bol; (lit.) مەبزۇل mebzûlen.

Unspeakable, un-spēk'a-bl, (a.) سۆيلىمەس seuylenmez; (fig.) تەرىف تولۇنما olounmaz. — ly, (ad.) تەرىف ئىدەلمەس derejede; تەرىف ziyâdesile.

Unspecified, un-spes'i-fid, (a.) (lit.) مەيىن gayri mou-ayyen.

Unspoiled, un-spoild', (a.) بوزولماش bozoulmamush; (fig.) مەسۇن masûn; پاك pâk.

Unspotted, un-spot'ed, (a.) لەكەس lekesiz (fig.) عەقىف affif.

Unstable, un-stā'bl, (a.) قارارىز qarâr-suz; (lit.) مۇتەبەدىل mütebeddil. — ness, (n.) قارارىزلق qarârsuzluq.

Unstained, un-stānd', (a.) لەكەس lekesiz; ساف sâf.

Unstamped, un-stamp't', (a.) تەمگەسى damgasuz.

Unsteady, un-sted'i, (a.) قارارىز qarâr-suz; تەمگە dayanmaz; — Unstead'fast. (-sted'fäst) (a.) ئىتەس sebâtsuz; (lit.) مەتلون mütelevvin; — Unstead'ily, (-sted'i-li) (ad.) قارارىز qarâr-suz sôuretda; — Unstead'iness, (-sted'i-nes) (n.) قارارىزلق qarârsuzluq; (lit.) تەلۈن telev-vün.

Unstrained, un-strānd', (a.) سوزۇلمەش

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[UNS-UNT] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; iu; mine;

süzülmemiş; (*fig.*) زورلامقسن زور-
lamaqsuzun; قولایجه qolayja; طبیعی
tabî.

Unstring, un-string', (*v.a.*) چوزمک
cheuzmek; (*mus.*) تلی چیقارماق telini
chuqarmaq.

Unstudied, un-stud'id, (*a.*) طبیعی tabî',
— **Unstū'dious**, (-stū'di-us) (*a.*)
تنبل tenbel.

Unsubdued, un-sub-dūd', (*a.*) قوتی
qouvveti qurulmamush, متین
metin.

Unsubmissive, un-sub-mis'iv, (*a.*)
اطاعتسن itâ-atsiz; سرکش serkesh.

Unsubstantial, un-sub-stan'shal, (*a.*)
قوتسن kifâyetsiz, قوتسز qouvvet-
siz.

Unsuccessful, un-suk-ses'fööl, (*a.*)
موفقیتسن mouvaffaqiyyetsiz; عقیم
aqim; — **ly**, (*ad.*) بلاموفقیت bilâ mou-
vaffaqiyyet; عقامتله aqâmetle.

Unsuitable, un-sūl'a-bl, (*a.*) غیر موافق
gayri mouvâfuq; اولار olmaz, یاراماز
yaramaz; (*unbecoming*) یاقیشار ya-
qushmaz; — **ness**, (*n.*) اویمایش ouy-
mamush; موافق اولمایش mouvâfuq
olmayush, — **Unsuit'ed**, (-sūt'ed)
(*a.*) اویماموش ouymamush; (*unsupplied*)
وساطلسن vesâ-itsiz.

Unsupplied, un-su-plid', (*a.*) ویرلەمیش
verilmemiş; محروم mahrûm

Unsupported, un-su-pör'ted, (*a.*)
دستکسر desteksiz; (*fig.*) یاردیمسز yar-
dumsuz; (*ad.*) مظاهرسز mouzâheret-
siz.

Unsurpassed, un-sur-pas'd, (*a.*)
گجیلەمیش gechilmemiş; فاتقî fâ-iq.

Unsuspected, un-sus-pekt'ed, (*a.*)
مجهول hatura gelmemiş; خاطره کلهمیش
mejhôn.

Unsuspecting, un-sus-pish'us, (*a.*)
امین emîn.

Unsustainable, un-sus-tān'a-bl, (*a.*)
ادا ایدیلەمیش touthouroulamaz; توتدیرلەماز
iddâ edilemez.

Unswathe, un-swāth', (*v.a.*) قونداغی)
(qoundānu-) cheuzmek.

Unswept, un-swept', (*a.*) سوپورولەمیش
süpürülmemiş.

Unsworn, un-swörn', (*a.*) عین ایدلەمیش
yemin edilmemiş; (*fig.*) نعهد ایدلەمیش
te-ahhüd edilmemiş; سربست ser-
best.

Unsymmetrical, un-si-met'ri-kal, (*a.*)
غیر متناسب gayri mütenâzur; نسبتسز
nisbetsiz.

Unsystematical, un-sis-te-mat'ik-al,
(*a.*) سیستمسز sistemsiz; — **ly**, (*ad.*)
اصول داحلنده اولمایرهق ousôul
dâhilinde olmayaraq.

Untack, un-tak', (*v.a.*) سوکک seukmek.

Untainted, un-tānt'ed, (*a.*) لکەسز le-
kesiz; (*food*) بورولاماش bozoulma-
mush.

Untamed, un-tāmd', (*a.*) آلیشەمیش
alushmamush; — **Untā'mable**, (*a.*)
تریبه ایدیلەمیش alushmaz; آلیشەار
edilemez

Untarnished, un-tār'nisht, (*a.*) قاراراماش
qararmamush; (*fig.*) کیرلەنەمیش
kirlenmemish.

Untasteful, un-tāst'fööl, (*a.*) (*fig.*) طبیعتسز
tabî-atsiz.

Untaught, un-tawt', (*a.*) جاهل jâhil;
بی-خابر bi-haber.

Untaxed, un-takst', (*a.*) ورکیدن معاف
vergiden mou-âf; (*jud.*) مہم اولاماش
müttelîm olmamush; محکوم اولاماش
mahkyûm olmamush.

Untenable, un-ten'a-bl, (*a.*) طوریلەماز
douroulamaz; (*fig.*) ادعا ایدیلەمیش
iddâ edilemez.

Unthankful, un-thank'fööl, (*a.*) نانکور
nankeur.

Unthinkingly, un-thingk'ing-li, (*ad.*)
لاقیدانه düşhünmeyerek; (*fig.*) دوشونمەک
lâqaydâne düşhünmek-sizin.

Unthought, un-thawt', (*a.*) (-o) دوشو-
دüşhünülmemiş; — **Un-
thought'ful**, (-thawt'fööl) (*a.*)
دوشونمەسز düşhünjesiz.

Unthread, un-thred', (*v.a.*) ایپلکی
ipliyni chuqarmaq; (*fig.*) چیقارماق
cheuzmek; (*vay*) یول بولق yol
boulmaq.

Unthrifty, un-thrift'i, (*a.*) ادارهسز idâ-
resiz; مسرف müsrif; (*fig.*) عقیم aqim.

Untidy, un-ti'di, (*a.*) نظامسز nizâm-
suz; چاپاچول qarushuq; توتیبسز
châbul, — **Unti'diness**, (*n.*) ترتیبسز
tertîbsizlik.

Untie, un-ti', (*v.a.*) چورمک cheuzmek.

Until, un-til', (*prep.*) قدر (ئە) (-e) qā-
dar; **not** — **an**jaq... ایچقî anjaq...
...medikje; مادقچه ...aduqja.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machlue.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû جيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [UNT-UNW]

Untimely, un-tim'li, (a. وقتمز *ad.*) vaqitsiz; (*lit.*) نابعوس nâbemevsim.

Untiring, un-tir'ing, (a.) يورلماز yoroulmaz; شاتكار sebatkyâr, — ly, (*ad.*) يورولماقز yoroulmaxuzun; نباتله sebatla

Unto, un'tōō, (*prep.*) ... e; . â; ye.

Untold, un-tōld', (a.) سويلنمەش seuylenmemish, (*lit.*) مسكوت meskyōut.

Untoward, un-tō'ard, (a.) عكسى axi; سرکش serkesh.

Untrained, un-trānd', (a.) يتشديرلمەش yetishdirilmemish.

Untransferable, un-trans-fer'a-bl, (a.) نقل ايديلمەش naql edilemez.

Untried, un-trid', (a.) تجربه ايدلمەش tejrbē edilmemish; محاکمه *(jud.)* mouhâkeme edilmemish.

Untrimmed, un-trim'd', (a.) دوزلمەش düzelmemish; نظامه قونمامش nizâma qonmamush; غير منتظم gayri moun-tazam.

Untroubled, un-trub'ld, (a.) ساکن sâkin.

Untrue, un-trōō', (a.) طوغرى دکل dôrou deyil; (*pers.*) ساخته sahte; صداقتسز sadâqatsiz; — **Untru'ly**, (—trōō'li) (*ad.*) يالاندن yalandan; (*fig.*) جعلی اولورق jâ'lf olaraq.

Untrustworthy, un-trust'wur-thi, (a.) امين دکل inanulamaz; اعتقاد ايديلمەش i'timâd edilemez

Untruth, un-trōōth', (n.) يالان yalan; اساسسزلق esâs-suzluq.

Unturned, un-turnd', (a.) چوريلمەش chevrilmemish; (*fig.*) دوقونلاماش do-qounoulmamush, to leave no stone — (*fig.*) هر يره نائق her yere baqmaq; آرايلاماش ير ييراقماق aranmamush yer buraqmamaq.

Untwist, un-twist', (v.a.) آچق achmaq.

Unused, un-üz'd', (a.) قوللانيلاماش qoul-lanulmamush; (-io) آليشيلاماش alu-shulmamush; غير معناد gayri mōu-tâd.

Unusual, -ly, un-ū'zhū-al, -li, (a. ع. *ad.*) خلاق hulâfu mōu'tâd; فوق العاده fevqal-âde.

Unutterable, un-ut'ér-a-bl, (a.)

seuylenmez, (*fig.*) تحف tahaf.

Unvanquished, un-vang'kwisht, (a.) متين metin.

Unvarnished, un-vâr'nisht, (a.) جلاصز jilâsuz; ورنكسز verniksiz; (*fig.*) طبيعى tabi'; ساده sâde

Unveil, un-vâl', (v.a.) آچق achmaq; (*fig.*) افشا ifshâ et.; (*inaugurate*) resmi küshâdunu yapmaq; (*v.n.*) آچيلمق achulmaq.

Unwarily, un-wâ'ri-li, (*ad.*) دوشونمەدن dūshūnmeden; دليجه delije.

Unwarlike, un-waw'rlik, (a.) حرب حربە harb istemez; (*unfit*) ياراماز harba yaramaz.

Unwarned, un-waw'rnd', (a.) خبرسز habersiz

Unwarrantable, un-wor'ant-a-bl, (a.) يولاسز jâ-iz deyil; يولسوز. — **Unwar'anted**, (-wor'-ant-ed) (a.) سبەسز sebebsiz; واهى vâhî; (*guaranty*) كىفي keyfi, (*responsibility*) بلامسؤوليت te'mînâtsuz; bilâ mes-ûliyyet.

Unwary, un-wâ'ri, (a.) دوشونجەسز dūshūnjesiz

Unwavering, un-wâ'vèr-ing, (a.) متين metin; دكيشمەز deyishmez; — ly, (*ad.*) دكيشكەسز deyishmexizin; متانتله metânetle.

Unwearied, un-wê'rid, (a.) يورلماز yoroulmaz; مقدم mouqdim; — ly, (*ad.*) يورولماقز yoroulmaxuzun; شاتكارانه sebatkyârâne

Unwelcome, un-wel'kum, (a.) (*lit.*) ناخوش nâhosh; مناسبەتسز minâsebebsiz.

Unwell, un-wel', (a.) راحتسز rahâtsuz.

Unwept, un-wept', (a.) (*fig.*) (هيچ) اچيناماش (hich-) ajunmamush.

Unwholesome, un-höl'sum, (a.) مضر mouzur; (*fig.*) بوزوق bozouq; فاسد fâsid; — ness, (n.) مضرت maz-zarrat.

Unwieldy, un-wê'ldi, (a.) خنطل han-tal; باقى batî; — **Unwiel'dily**, (-wê'ldi-li) (*ad.*) باقائله batâ-etle.

Unwilling, un-wil'ing, (a.) ايستەمز istemez; مخالف mouhâlif; — ly, (*ad.*) ايستمەيرەك istemeyerek; اسفله esefle; — ness, (n.) ايستمەيدش iste-meyish; ايستەكسزلىك isteksizlik.

Unwind, un-wînd', (v.a.) آچق ach-

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[UNW-UPR] (انگلیزجه کلماتک تلمطی ایچون) act; chānge; cārd, red; mē; hēr; in; mine;

maq; چورمک cheuzmek; (v n) چورمک cheuzülmek.
Unwise, un-wīz', (a) عقلسوز aqulsuz, عقلسوزجه tedbirsiz; — **ly**, (ad) عقلسوزجا aqulsuzja;
Unwitnessed, un-wit'nest, (a) شاهدسز geurülmemiş; شاهدسز shâ-hitsiz.
Unwittingly, un-wit'ing-li, (ad) بيلمهريك bilmeyerek.
Unwittily, un-wit'i-li, (ad) بودالاجا boudalaja; — **Unwit'ty**, (-wit'i) (a) بودالا yavan; (pers) بودالا boudala.
Unwomanly, un-wōm'an-li, (a و ad.) قادینلعه یاقیشاز qadunlugha ya-qushmaz.
Unwonted, un-wunt'ed, (a.) آلشیلعامش alushulmamush; خلای معتاد hulâfu mōu'tâd.
Unworthy, un-wur'thi, (a.) لایق دکل lâyuq deyil; یاقیشاز yaqushmaz; — **Unworthily**, (-wur'thi-li) (ad) لایق اولماسوزن lâyuq olmaqsuzun; — **Unworthiness**, (-wur'thi-nes) (n) یاقیشاییش liyâqatsizliq; یاقیشمايوش ya-qushmayush
Unwrap, un-rap', (v.a.) آچق ach-maq; چورمک cheuzmek; (v.n.) آچیلق achulmaq.
Unwinkle, un-ring'kl, (v.a.) دوزه تئک düzeltmek.
Unwritten, un-rit'n, (a.) یارلاماش yazulmamush; (lit.) منقول menqûl; — **law**, (n) (lit.) تعامل te-âmûl.
Unwrought, un-rawt', (a.) انشلهنمیش ishlenmemiş; خام ham; (fig) طبعی tabî'; آل سورلهمیش el sürülmemiş.
Unyielding, un-yel'ding, (a) مقاوم mouqâvim; سرت sert; (fig.) عنود anôud; — **ly**, (ad.) عنودانه anôudâne
Up, up, (ad.) یوقاری youqaru; (on) قالمش youqarda; (risen) قالمش qalqmush; (fig.) یوکسلمش yûxel-mish; (excited) عالینده galeyânda; آرتیش artmush; (prep.) اوستنده üs-tünde; اوزرنده üzerinde; (a. و n.) یوقاری youqaru; (int) قالق! qalq!; — 'and down', یوقاری — آشای ashâ-youqaru; — to قدر (ه) qad-dar; (about) اوزره üzre; it is —

وقتدر! tamam!; time is — vaqit tamam!; وق تمام! vaqit tamam!; **the s— and downs** اقبال و ادبار iqbal ve idbâr; انقلابات inqilâbât; تقلبات teqallübât.
Upbraid, up-brād', (v.a.) سويلنمک seuy-lenmek; (lit.) تقييح taqbiḥ et; — **Upbraid'ing**, (-brād'ing) (n) تكدیر tekdîr; انهام it-hâm.
Upbringing, up'bring-ing, (n.) بويولته beuyülte.
Upheaval, up-hēv'al, (n) يوكسلمه yux-elme; ترفع qabarma; قانارمه qabarmâ.
Uphill, up'hil, (n) باير bayur; (fig.) مشکل müshkül; (ad) باير يوقاری bayur youqaru; (fig) زحمتله zahmetle; اوغراشراق ōurasharaq
Uphold, up-hōld', (v.a.) طوتق tout-maq; (n) mouhâfaza et.; (con-tinuation) اصرار devam et.; — **Uphōl'dér**, (n.) ظهير usrâr et.; — **Uphōl'dér**, (n.) مدافع müdâfî'.
Upholstery, up-hōl'ste-ri, (n) دوشمه deusheme; (lit.) مفروشات mefrôushât; — **Uphōl'stérér**, (n.) دوشمه‌چی deushemeji; يورنائجی yorganju.
Upkeep, up'kēp, (n.) باقيلمه baqulma; معيشه mouhâfaza; (pers.) معيشه ma-ishet, expense of مصارف دائمه masârifi dâ-ime.
Upland, up'land, (n. و a.) يايلا yayla; طاغلی dâluq; — **Up'landér**, (n.) طاغلی dâlu; يايلا yaylalu.
Uplift, up-lift', (v.a.) قالدیرمق qaldur-maq; قابارمه qalqma; قالقما qalqma.
Upmost, see **Upper**, (a.) انك يوكسك en yûxek.
Upon, up-on', (prep.) اوزرينه üzerene; يوك اوزرينه — **that**, يوك اوزرينه bounoun üzerene...
Upper, up'er, (a.) يوقاری (دها) (daha-) youqaru; (lit.) فوقی fevqânî; (fig.) تفعق tefevvonq; — **house**, (-hows) (n.) اعيان â'yân (mejlisi); — **most**, (a.) انك يوكسك en yûxek; (first) انك اول en evvel; — **story**, (-sto'ri) (n.) اوست قات üst qat; يوقاری youqaru; (fig.) قفا qafa.
Upraise, up-rāz', (v.a.) قالدیرمق qaldur-maq; — **Uprais'ing**, (-rāz'ing) (n.) بويولته beuyülte.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

[USE-UZB] (انگلیزچه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

عادی âdeti...; **he** — to «say» «سویلمهك»
عادی ایدی «seuylemek» âdeti idi;
«سویلر» دی «seuylar» idi
Use, ūs, (n.) استعمال isti'mâl; (cus-
tom) اصول ousoul; عادت âdet; (fin)
فائز fâ'iz; (utility) فائده fayda;
in — مستعمل müstâ'mel; (fig.) جاری
jârî; of — نافع faydalı; فائده nâ-
fi'; to be of — faydası ol.; ایشه یارماق ishe yaramaq; of
no — faydasız; to be of no
— faydası olmamaq; out of — متروك metrôuk; (lit.)
ساقط sâqut; to have — for لزوی
ol.; (negative) لزوی lüzôumou ol.;
lüzôumou olmamaq; to pay —
فائز fâ'iz vermek; for the — of
(شئ) مخصوص (e-) mahsûs, ایچون
ichün; — **Useful**, (ūs'fôol) (a)
نافع nâfi'; فائده faydalı; مفید
müfid; — **Usefully**, (ūs'fôol-i)
(ad.) نافع صورتده sôuretdé;
istifâdeyle; — **Usefulness**,
(ūs'fôol-nes) (n.) فائده fayda; (lit.)
خدمت hidmet; (service) نفع
— **Useless**, (ūs'les) (a.) فائدهسز
faydasız; ناهله nâfile; بیهوده
beyhûde; — **Uselessly**, (ūs'les-li) (ad.)
bosh yere; — **Uselessness**,
(ūs'les-nes) (n.) فائدهسزك faydasız-
lık; بیهودهك beyhûdelik
Usher, uş'er, (n.) قواس qavas;
تقديم ا. qalfa; (school) taqdim et..
Usual, ū'zhū-al, (a.) عادی âdî;
معتاد mōu'tâd; as — معتاد mōu'tâd
üzre; her zemânki gibi; بروجہ
ber vejhi mōu'tâd; — **ly**,
(ad.) عومیتله ou-mōumîyyetle;
— **ness**, (n.) معتاد mōu'tâd
oloush; معتاد الملسی mōu'tâd olmasu;
تعامل te-âmül.
Usurfruct, ū'zhūr-frukt, (n.) استفاده
istifâde; (jud.) غله goulle; (v.a.)
müstefid ol..
Usurp, ū-zurp', (v.a.) غصب gasb
et.; سوء استعمال a. sôuyi isti'mâl et.;
— **Usurpation**, (ū-zurp-â'shun)(n.)
غصب gasb; تجاوز tejâvüz; — **Usurp-
er**, (ū'zurp'er) (n.) غاصب gâsub.

Usury, ū'zhū-ri, (n.) احتكار ihtikyâr;
(fin.) مراءبه mûrâbeha; — **Usurer**,
(ū'zhū-rer) (n.) عتكر mouhtekir;
مراءبهجی mûrâbehaju; — **Usurious**,
(ū-zhū'ri-us) (a.) فاحش fâhish; —
Usuriously, (ū-zhū'ri-us-li) (ad.)
(lit.) عتكرانه mouhtekirâne.
Utensil, ū-ten'sil, (n.) قاب qab; (pl.)
قابlar edevât.
Uterine, ū'ter-in, (a.) رحمی rahmî;
... آمانی بر rahim ...; (jud.)
anası bir; والده طرفدن valde tara-
fundan; — **complaints**, (n. pl.)
رحم خستلغی rahim hastalugh; —
Uterus, (n.) رحم; rahm; (rahim).
Utilize, ū'ti-liz, (v.a.) قوللانیق qoul-
lanmaq; (profit) استفاده istifâde
et; — **Utilizâ'tion**, (-li-zâ'shun)
(n.) قوللانما qoullanma; قوللانہ
mâl; — **Utility**, (ū-til'i-ti) (n.) فائده fayda;
(lit.) نفع nefi'.
Utmost, ut'möst, (n. & a.) صوك (درجہ)
son (-dereje); اك فضله en fazla;
(lit.) اعظمی â'zâmî.
Utopia, ū-tô'pi-a, (n.) (fig.) خویلا
houlyâ; — **Utô'pian**, (a.) خیالی ha-
yâlî; (n.) خیالپرست hayâl-perest; —
Utô'pianism, (-izm) (n.) (lit.) خیالات
hayâlât; خیالپرستك hayâl-perest-
lik.
Utter, ut'er, (v.a.) سویلمهك seuyle-
mek; بیان a. beyân et.; (circulate)
para sürmek; — **Utter-
able**, (ut'er-a-bl) (a.) سویلنیلیر seuyle-
lenebilir; آغزه آلتیر âza alunur; —
Utterance, (ut'er-aus) (n.) لسان
lisân; افاده ifâde; (fin) تداول tedâ-
vül; (pl) بیانات beyânât; of good —
طاللی ifâdeli.
Utter, ut'er, (a.) صوك درجہ son de-
reje; صوك kûllîyyen. (ad.) کامل kyâmil;
son derejede; — **Uttermost**, ut'er-möst, (a.) صوك درجہ
son dereje; اعظمی â'zâmî.
Uxorious, uk-sô'ri-us, (a.) مطیع (قادینه)
(qaduna-) moutî'; دوشگون dushgün;
(تلیبیک) (qulubûq).
Uzbek, ôoz-bek', **Uzbek**, uz'beg,
(n.) اوزبك euz-beg.

V

Vacant, vā'kant, (a.) بوش bosh; (fig.) منحل münhal; (stupid) معانس mâ'nâ-suz; — **Vacancy**, (vā'kan-si) (n.) منحل boshlouq; (situation) منحل münhal yer; (idleness) تنبلك ten-bellik; (pl.) تعطيلر tâ'tiller; — **Vacation**, (va-kā'shun) (n.) (act) تخليه tahliye; (holiday) تعطيل tâ'tîl; (pl.) واقانس vaqanslar; تعطيلر tâ'tiller.

Vaccinate, vak'sin-āl, (v.a.) آشيلاقم aashlamaq; (lit.) تلقيح telqîh; — **Vaccinal**, (vak'sin-al) (a.) ... آشي ashu...; تلقيح telqîh; — **Vaccination**, (vak'sin-ā'shun) (n.) آشي ashu; (act) آشيلاقم aashlama; تلقيح telqîh; — **Vaccinator**, (vak'sin-āt-ur) (n.) آشي مأموري ashu me'mûroun; — **Vaccine**, (vak'sin) (a.) (lit.) باقاري baqari; ... آشي ashu...; تلقيح telqîh; (n.) آشي ashu.

Vacillate, vas'il-āt, (v.n.) سالانق sal-lanmaq; (titremek) تيتريتمك titremek; (fig.) تردد tereddüd et.; — **Vacillation**, (vas-il-ā'shun) (n.) اهتزاز sallanma; (ihtizâz) تردد tereddüd.

Vacuous, vak'û-us, (a.) بوش bosh; (fig.) معانس mâ'nâsuz; — **Vacuity**, (vak'û-i-ti) (n.) بوشلوق boshlouq; (fig.) معانسلق mâ'nâsuzluq; — **Vacuum**, (vak'û-um) (n.) خلا halâ; واقيوم vaq-yûm.

Vade-mecum, vā'dē-mē'kum, (n.) رهبر rehher; جيب كتابي jeb kitabu.

Vagabond, vag'a-bond, (a. & n.) سيري serseri; — **Vag'abondage**, (-āj) (n.) سيريلىك serserilik.

Vagary, va-gā'ri, (n.) مراق merâq; جنت jinnet.

Vagrant, vā'grant, (a. & n.) دريدرد der-beder; آواره âvâre; — **Vā'grancy**, (-si) (n.) دريدردلك âvârelik; دريدردلك der-bederlik.

Vague, vâg, (a.) (lit.) مبهم mübhem; — **ly**, (ad.) مبهم صورته mübhem sôu-retde; — **ness**, (n.) مبهميت mübhe-miyyet.

Vain, vān, (a.) يهوده beyhōude; — **ly**, (ad.) (يره) beyhōude (-yere); بوشنه boshouna; **in** — يهوده beyhōude; نافله nâfile

Vainglorious, vān-glō'ri-us, (a.) كبري kibirli, (lit.) خودپسند hodpesend; — **Vainglō'ry**, (-'ri) (n.) كبر kibr; beyhōudelik.

Valance, val'ans, (n.) صايوان sayvan; صاچاق sachaq.

Valency, vā'en-si, (n.) (chem.) قوه kibiri, (lit.) امتزاجيه qouvvayi imtizâjiyye; نسبت nisbeti terkibiyye.

Valentine, val'en-tin, (n.) قارت qart; (lit.) (محبت) نامه mouhabbet- nâme.

Valerian, val-ē'ri-an, (n.) (bot.) كدى اوتى kedi otu; (lit.) خشنةالهوه hashîshe-tül-hüre.

Valet, val'et or val'ā, (n.) واله vale; اوشاق oushaq.

Valetudinarian, val-ē-tū-di-nā'ri-an, (n.) عليل alil; مريض mariz.

Vali, vā'lē, (n.) والى vâli.

Valiant, val'yant, (a.) شجيع sheji'; شجاعته behâdur, — **ly**, (ad.) شجاعته shejâ-atle; مردانه merdâne.

Valid, val'id, (a.) معتبر mōu'teber; مشروع meshrōu'; — **ly**, (ad.) اصولى ousoulû dâ-iresinde; معتبر mōu'teber sōnretde; — **Val'idate**, (-āt) (v.a.) (lit.) تأيد te'yid et.; تصديق tasdiq et.; — **Valid'ity**, (-i-ti) (n.) حكم hûkm; (lit.) مرعيت mer-uyyet.

Valise, va-lēs', (n.) باوول bavoul; چانطه chanta.

Valley, val'i, (n.) وادى vâdi; دره de-re; — **of the Kings** (n.pl.) ملوك vâdi-i mülouk.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch; sh; th; zh; [VAR-VAU]

Variance, vā'ri-ans, (n.) اختلاف ihtilâf; at — bir deyil; مخالف mouhâlif; — **Vā'riant**, (n.) باشقه شكل bashqa shekl; — **shekli** diger.

Variation, va-ri-ā'shun, (n.) دكشمه deyishme; تحول tehavvül; (pl. مع lit.) تحولت tehavvülât; (fig.) دكشيم deyishim; (lit.) تنوع tenevvou'; (ast.) اختلاف ihtilâf; (compass's) طبيعي inhîrâfu tabî'; (mus.) وارياسيون varyasyon, — **Variā-tional**, (-'shun-al) (a) (lit.) تحولى tehavvülî.

Varicella, var-i-sel'a, (n.) (med) جدري sou chicheyi; (lit.) جذب jedri-i kyâzib.

Varicose, var'i-kōs, (a.) طمارى ششكين damaru shishkin

Varied, vā'rid, (a.) مختلف mouhtelif; (lit.) متنوع mütenevvî', — **ly**, (ad.) مختلف mouhtelif sôuretd; باشقه bashqa bashqa.

Variegate, vā'ri-e-gât, (v.a.) آلاجه يايق alaja yapmaq; — **Varigā'tion**, (-'shun) (n) (lit.) تنوع tenevvou'; — **Vā'rigated**, (-'i-gât-ed) (a.) آلاجه alaja; شانجان shanjân.

Variety, va-ri'e-ti, (n.) نوع nevi'; (pl.) انواع envâ'; (collection) چشيد cheshid; واريه ته (تياتروسى) (-theatre) varyete (-tiyatrosou) a great — of انواع envâ-u...; bir choq...

Variola, vā-rî'ō-la, (n.) (med.) چيچك chichik (-illeti); (lit.) جدري jedri; — **Vā'riōloid**, (a.) چيچكه مشابه chicheye mûshâbih.

Various, vā'ri-us, (a.) مختلف mouhtelif; bir qach; (lit.) متعدد müte-addid, — **ly**, (ad.) مختلف صورته mouhtelif sôuretd; bir qach türlü.

Varix, vā'riks, (n.) طمار شيشكينلى damar shishkinli.

Varlet, vār'let, (n.) اوشاق oushaq; (fig.) چاپغين chapgun; (scoundrel) رذيل rezil.

Varna, vār'nā, (n.pl.) وازه varna.

Varnish, vār'nish, (n.) ورنيك vernik; جلا jilâ; (v.a.) ورنيكاه مك vernikle-mek; — **Varni-shed**, (vār'nishd) (a.) ورنيكاه ver-

nikli; جلالى jilâlu; — **Vār'nishêr**, (n.) تايوجى jilâju, (fig.) tavju.

Vary, vā'ri, (v.a.) دكشديرمك deyish-dirmek; (v.n.) دكشيمك deyishmek; تحول tehavvül et.; (-from) (lit.) (den-) tehallîf et.; (den) تغلف ا. (den-) ayrulmaq; — **Vā'-rying**, (-'ri-ing) (a.) (lit.) متحول mütehavvil.

Vascular, vas'kü-lar, (a) طمار damar; (lit.) وعائى ve-â-i; — **sys-tem**, (n) طمارلار damarlar; (lit.) jümleyi ve-â-yye; — **plants**, (n.pl) طمارلى نباتات damarlu nebâtât, — **tissue**, (-tish'û) (n.) نسج nesji ve-â-i

Vase, vâz or vâz, (n.) وازو vazo; قاب qab.

Vaseline, vas'e-lin, (n.) وازهلين va-zelin.

Vassal, vas'al, (n) تابع tâbi'; (fig.) امارت esîr; — **state**, (-stât) (n) emâret; — **Vassalage**, (vas'al-âj) (n) اسارت esâret; (fee) حيزه jezye.

Vast, vast, (a) وىوك vâs'i; واسع beuyük, — **ly**, (ad.) مقياسده vâs'i miqyâsda; pek ziyâde; — **ness**, (n.) جسامت vüs-at; jesâmet.

Vat, vat, (n.) (ويوك) فوجى (beuyük-) fuchu; حوض havouz.

Vatican, vat'i-kan, (n.) واتيسان vati-qan; (fig.) بابايق مفاي papaluq ma-qâmu.

Vaudeville, vöd'vil, (n.) وودويل vodvil.

Vault, vawlt, (n.) قبه qoubbe; كمر kemer, (cellar) مخزن mahzen; (tomb) lahd; مدفن medfen; (jump) صيچرايش atlayush; (zo.) قبه qoubbe suchrayush; (v.a.) قبه يايق kemer yapmaq; (fig.) صيچرامق suchramaq; (v.n.) janbazluq et.; — **Vaulted**, (vawlt'ed) (a.) قبه qoubbeli; كمرli kemerli; — **Vaulter**, (vawlt'ër) (n.) آتلايان atlayan; (fig.) janbaz.

Vaunt, vawnt or vant, (n.) اوكونمه euvünme; (lit.) تفاخر tefâhour; (v.n.) مدح euvünmek; (v.a.) مدح medh et.; — **Vaunt'ër**, (n.) مبالغه جى moubâlagaju; — **Vaunt'ingly**,

[VEA-VEN] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mīne;

(-i) (ad.) مبالغه euvünerek; (n.) مبالغه moubâlagayla.
Veal, vēl, (n) طانه dana (-eti).
Vedette, ve-det', (n.) (mil) پوسته posta; نوبتی nebetji.
Veer, vēr, (vn.) دیشمک deyishmek, دونهک deunmek; (v.a.) چورمک che-
 virmek; (rope) (mar) لاشقه lash-
 qa et; صالیورمک saluvmek; —
Veer'ing, (n.) تبدل tebeddül, (a.)
 متبدل mütebeddül.
Vegetable, vej'e-ta-bl, (n.) سبزه seb-
 ze; نبات nebât, (a) نباتی nebâtî,
 — kingdom, (n.) عالم نباتات âlemi
 nebâtât; — **Vegetal**, (vej'e-tal)
 (a) نباتی nebâtî, — **Vegetā'rian**,
 (a. & n) سبزه yer; (lit.)
 آکیلن نبات âkilün-nebât; — **Vegetal-
 ine**, (vej'e-tal-in) (n.) وهژدالین ve-
 jetalin; — **Vegetate**, (vej'e-tāt)
 (vn.) يتشمک yetishmek; يتشمک bit-
 mek; (fig) بیهوده یاشماق beyhûde
 yashamaq, — **Vegetation**, (vej'e-
 tā'shun) (n) يتشمه yetishme; (lit.)
 نباتات neshvü nümâ; (pl)
 نباتات neshvü nümâ; — **Vegetative**, (vej'e-tā-
 tiv) (a) منبت münbit; (lit.) نباتی
 inbâtî.
Vehement, vē'he-ment, (a) شدید
 shedîd; — **ly**, (ad.) شدتله shiddetle;
 — **Vē'hementce**, (-mens) (n.)
 شدت shiddet; (lit.) عنف onuf.
Vehicle, vē'hi-kl, (n.) آرایه araba;
 (fig) واسطه vâsuta; ناقل nâqil; —
Vehic'ular, (-k'ū-lar) (a.) ... آرایه
 araba...; (lit.) نقلی naqlî; — **traffic**
 آرایه مناقلاقی araba münâqalâtü.
Veil, vâl, (n.) اورتو eurtü; (lit.) نقاب
 niqâb; (face) ووال vou-âl; (fig) پچه pe-
 che; (fig) تستer tesettür; (curtain)
 پرده perde; (fig) بهانه behâne; (bot.)
 زار zar; (v.a.) اورتمک eurtmek; (fig.)
 کیزلمهک gizlemek; to take the —
 راییبه râhibe ol.; — **Veiling**, (vâl'-
 ing) (n.) اورتو eurtü; (material)
 ووال vou-âl; (act) اورتمه eurtme; ستر setr.
Vein, vān, (n.) طمار damar; (fig) حال
 طمار یاپمق jereyân; (v.a.) جریان
 damar yapmaq; — **Veined**, (vānd)
 (a.) طمارلی damarlı
Vellum, vel'um, (n) پارشومن parsheu-
 men تیرشه tirshe; — **pāper**, (n.)
 پارشومن کاغدی parsheumen kyâdu.

Velocipede, vē-lo's'i-pēd, (n.) وهلوسپید
 velospid, بیسیقلet bisiqlēt
Velocity, vē-lo's'i-ti, (n.) سرعت sür-at;
 initial — سرعت ابتدائی sür-ati ibtidâ-
 iyye.
Velvet, vel'vet, (n & a) قادیقه qadife;
 — **Velveteen'**, (tēn) (n) وهلوهتن vel-
 vetin; — **Vel'vety**, (-ti) (a) قادیقه
 qadife gibi; یومشاق yumushaq.
Venal, vē'nal, (a) صاتیق satuluq;
 (fig.) مورتکب mürtekb; — **Venal'it'y**,
 (-i-ti) (n.) صاتیق اوله satuluq olma;
 (fig.) فساد itikiyâb; اورتکب ortekb.
Venal, vē'nal, (a.) (ven) طمار dam-
 mar.; (lit.) وریدی veridi.
Vend, vend, (v.a.) ساتماق satmaq; —
Vendee, (vend-ē) (n.) آلان alan;
 مشتری mûshteri; — **Vendor**, (-'ur)
 (n.) مایع satan; ساتان bâyi'.
Vendetta, ven-det'ta, (n.) قان دعواسی
 qan dâ'vâsu; انتقام intiqâm.
Veneer, ve-nēr', (n.) قاپلامه qaplama;
 (fig.) یالدرز yaldüz; (v.a.) قاپلامق qapla-
 maq; — **Veneer'ing**, (n.) قاپلامه qa-
 plama.
Venefical, vē-nef'i-kal, (a.) زهرله‌یچی
 zehirleyiji; زهرلی zehirli; (lit.) سمناک
 semnâk.
Venerable, ven'ēr - a - bl, (a) محترم
 mouhterem; (lit.) شایان احترام shâyânu
 ihtirâm.
Venerate, ven'ēr-āt, (v.a.) حرمت ا.
 hürmet et; (lit.) تعجیل tebjiil et.;
 — **Venēr'ation**, (-'shun) (n.) تعظیم
 tâ'zim; احترام ihtirâm; — **Venera-
 tor**, (-'ēr-āt-ur) (n.) (lit.) تعظیمکار tâ-
 zimkyâr.
Venereal, vē-ne'rē-al, (a.) ماهی bâhî;
 (sexual) تناسلی tenâsulî; (med.) زهروی
 zührevî; — **Venery**, (vēn'e-ri) (n.)
 شهوت shehvet; جماع jimâ'.
Venery, ven'er-i, (n) (chase) آویچاق
 avjuluq; ندید sayd.
Venetian, vē-ne'shan, (a) ... ونیدیک
 venedik...; وه‌نسییون venisiyen; (n.)
 ونیدیک vendikli; — **Venice**, (ven'is)
 (n. pr) ونیدیک venedik.
Vengeance, venj'ans, (n.) انتقام inti-
 qâm; with a — شدتله shiddetle; —
Vengeful, (venj'fōol) (a.) کینلی kînli;
 (lit.) انتقامجو intiqâmjôu; — **Venge-
 fully**, (venj'fōol-i) (ad.) انتقامجویانه in-
 tiqâmjôuyâne.

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e), deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch ج; sh ش, th ث; th ذ; zh ژ [VEN-VER]

Venial, vē'ni-al, (a) کوچک küchük; *(n.)* afv olounour; — **sin**, (n.) صغيره küchük gūnâh; (*lit.*) saguire, (*pl.*) صغائر sagâ-ir.

Venison, ven'i-zn, آو اتی av eti; قارهجه qaraja

Venom, ven'um, (n) زهر sem; zehir; (*fig.*) بغض bōugz; ادوات âdâvet; — **Ven'omous**, (-'um-us) (a) زهري zehirli; (*fig.*) کينلى kinli; — **Ven'omously**, (-'um-us-li) (a.) (*fig.*) غرضکارانه garezkyârâne.

Venous, vē'nus, (a) طمارلى damarlu.

Vent, vent, (n.) دليک delik; منفذ menfez; (*fig.*) خروج hourouj. (*breath*) solouma; (*publicity*) شيوه shū-yōu'; (*gun's*) قاليه falye deliy; (*bird's*) گيرسى gerisi; (*v.a.*) ييراقق buraqmaq; (*fig.*) افشا ifshâ et.; **to give — to** (*fig.*) (ئى) بلى ا. (1-). belli et.; — **ifshâ** et.; — **hole**, (-hōl) (n.) منفذ menfez; — **baja**: — **peg**, (n.) طيبا tupa; — **piece**, (-pēs) (n.) ريوانه zuvana

Ventilate, ven'ti-lāt, (v.a.) هواالاندىرمق havalandurmaq; (*fig.*) مباحثه mübâhase et.; — **Ventil'ation**, (-'shun) (n.) هواالاندىرمه havalandurma; (*lit.*) تېجدىد هوا havâ; (*fig.*) نشر mübâhase; **neshr**; — **Ventil'ator**, (-ur) (n.) ماتىقا vantilator; (*mar*) manîqa.

Ventral, ven'tial, (a) ... قارن qarn...; (*lit.*) بطني batnî.

Ventricle, ven'tri-kl, (n.) بوشلق bosh-louq; (*lit.*) جوف jevf.

Ventriloquism, ven-tril'ō-kwizm, (n.) قارندىن قونوشمه qarundan qonoushma; — **Ventril'oquist**, (-'o-kwist) (n.) قارندىن قونوشان qarundan qonoushan.

Venture, ven'tūr, (n.) جرأت jūr-et; **jūr-et** et.; **at a —** راست راست ge; (*v.*) halit; **at a —** halit havâle; — **Ven'turer**, (-'tūr-er) (n.) جرأتكار jūr-etkyâr; متشبه müteshebbis; — **Venturesome**, -ly, (-'tūr-sum), (-li) (n.) جرأتكارانه jūr-etkyârâne; — **Ven'turesomeness**, (n.) جرأتكارلىق jūr-etkyârluq; جرأت jūr-et.

Venue, ven'ū, (n.) (jud.) محل محاکمه

mahalli mouhâkeme (*crime*) محل وقوعه mahalli mahalli vaq-a; محل جنایت mahalli jinâyet; **change of** — محل محاکمه نك تبديلى mahalli mouhâkemenin tebdili; **to lay the —** محل محاکمه نك تعيين ا. mahalli mouhâkemeyi tâ'yin et..

Venus, vē'nus, (n.) وه نوس venüs; (*ast.*) زهره zühre.

Veracious, ve-rā'shus, (a.) طوغرى dôrou; (*lit.*) حقگو haqgyôu; — **ly**, (*ad*) (*lit.*) حقگو يانه haqgyôuyâne; **Veracity**, (ve-ras'i-ti) (n.) طوغرىلىق dôroulouq; (*lit.*) صدق ifâde sudqu ifâde.

Veranda, ve-ran'da, (n.) بالقون balqon; تارچه taracha

Verb, verb, (n.) فعل fi'l; (*pl*) افعال ef-âl; **regular** — فعل قياسى fi'l qiyâsi; (*pl*) افعال قياسى ef-âlî qiyâsiyye; **irregular** — فعل غير قياسى fi'li gayri qiyâsi; (*pl.*) افعال غير قياسى ef-âlî gayri qiyâsiyye; — **Ver'bal**, (a.) فعلى fi'lî, (*oral*) شفاهى shifâhî; (*literal*) حرفياً harfiyyen; لفظى lafzî; — **note**, (-nōt) (n.) تقرير شفاهى taqrîri shifâhî; (نوطه) (nota); — **Ver'bally**, (*ad.*) آغردن shifâhen; **âzdan**; حرفياً harfiyyen; لفظاً lafzan; — **Ver'balize**, (-iz) (v.a.) فعله تحويل ا. fi'le tahvil et.; — **Verb'atim**, (*ad.*) حرفياً harfiyyen; عيناً aynen; — **Ver'biage**, (-'bi-āj) (n.) فضله الفاظ faẓla elfāz; (*fig.*) كودههك gevezelik; — **Verb'ose**, (verb-ōs) (a) اوزون ouzoun; — **Verbos'ity**, (-bos'i-ti) (n.) اطناب ouzounlouq; (*lit.*) اوزونلىق utnâb.

Verbena, ver-bē'na, (n.) مينه (چيچيكي) mine (-chicheyi).

Verdant, verd'ant, (a) يшил yeshil; (*lit.*) سبزى sebzîn; (*fig.*) طوى toy; **jâhil**, — **Ver'dancy**, (-'dan-si) (n.) طويلق toylouq.

Verde-antique, verd-an-tēk', (n.) (يشيل) (yeshil-) somâki.

Verdict, verd'ikt, (n.) حكم hükm; **at a qarâr**; (*fig.*) قناعت qanâ-at.

Verdigris, ver'di-gris, (n.) چىنكار jenkyâr; (*chem.*) حليت نحاس halliyyeti nühâs.

Verditer, verd'i-tēr, (n.) ماوى (رنك) mavi (-renk).

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[VER-VER] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Verdure, ver'dūr, (n.) ییشلیک yeshilik; (fig. و lit.) طراوت tarāvet; — **Ver'dured**, (-'dūrd) (a.) ییشلنمیش yeshillenmiş.

Verge, verj, (n.) دال dal; (fig.) عصا asâ; (authority) صلاحیت salâhiyyet; حکم hūkm; (boundary) حد hadd; حدود houdūd; (edge) کنار kenar; (lit. و fig.) قرب qourb; (bot.) چیم chim; (v. n.) ایکیلک iyilmek; کنارته ke-naruna gelmek; on the — of (ک) (ه) رفق (in-) kenarunda; .. کنارته ramaq qalmush; — **Ver'ger**, (-'jēr) (n.) قواس qavas.

Veridical, vē-rid'i-kal, (a.) صحیح sahih; حقیق haqîqî.

Verify, ver'i-fi, (v.a.) تصدیق tasdiq et.; .. تدقیق tedqîq et.; — **Verificā'tion**, (-fi-kā'shun) (n.) تصدیق tasdiq; تحقیق tahqîq; — **Ver'ifiable**, (a.) ممکن tahqîqî mümkün; — **Ver'ifier**, (-'i-fi-ēr) (n.) تصدیق idn tasdiq eden; — of accounts حسابات معشئ hesâbât müfettishi.

Verily, ver'i-li, (ad.) حقیقه haqîqaten; تماماً tamâmen.

Veritable, ver'i-ta-bl, (a.) حقیق haqîqî; — **Ver'itably**, (-bli) (fig.) حقیقه haqîqaten; — **Ver'ity**, (-'i-ti) (n.) حقیقت haqîqat.

Vermicelli, ver-mi-chel'i, (n.) شعریه she'riye.

Vermifuge, ver'mi-fūj, (n.) صولیجان soloujan ilaju.

Vermillion, ver-mil'yun, (n.) زنجیره zenjîre; (fig.) آلاق alluq; (v.a.) بویامق ala boyamaq.

Vermin, ver'min, (n.) بوجک beujek; (pl.) حشرات hasharât.

Vermouth, ver'mooth, (n.) وهرموت vermout.

Vernacular, ver-nak'ū-lar, (n.) آنا ana...; .. مملکت memleket...; (n.) لسان مادرزاد ana lisānu; (lit.) lisānu māderrād.

Vernal, ver'nal, (a.) بهار bahâr...; (lit.) ربی rebî-i; (lit.) کنجلیک genjlik.

Vernier, ver'ni-ēr, (n.) ورنیه verniye.

Veronica, vē-ron'i-ka, (n.) ورونیک

tasviri isâ; (bot.) tasviri isâ; (bot.) یاشان otou.

Versatile, ver'sa-til, (a.) دؤنر deuner; (fig.) قرارسز qarârsuz; (lit.) mütelevvin; — **Versatil'ity**, (-til'i-ti) (n.) دؤنمه deunme; قرارسزلق qarârsuzluq; (lit.) تلون televvün.

Verse, vers, (n.) مصراع musrâ'; بیت beyt; (poetry) شعر shî'r; نظم nazm; (rel.) آیت âyet; — **māker**, — **monger**, (-mung'er) (n.) متشاعر müteshâ-ir; — **Versificā'tion**, (-fi-kā'shun) (n.) نظم nazm; (lit.) عروض arôuz; (fig.) شاعرلک shâ-irlik; — **Ver'sifier**, (-'si-fi-er) (n.) (lit.) ناظم nâzum; — **Ver'sify**, (-'si-fi) (v.n.) نظم shâ-irlik et.; (v.a.) nazma tahvil et. .

Versed, verst, (a) (-in) ایی ییلر iyi bilir; واقف vaquf; (expert) متخصص mûta-hassus; (math) مقلوب maqlûb; مکور mâ'kyûs.

Version, ver'shun, (n.) نقل naql; ترجمه terjûme; (fig.) روایت rivâyet.

Versus, ver'sus, (prep) علیه aley-hinde; له le; .. آرسنده arasunda; (ه) qarshu.

Vertebra, ver'tē-hrā, (n.) (صیرت کبکی) (surt kemiy); (lit.) فقره feqra; — **Ver'tebrae**, (-'te-brē) (pl) کبیکر kemikler; (lit.) فقرات feqrât; — **Ver'tebral**, (a.) (lit.) فقاری feqârî; — column (lit.) عمود amôudu feqârî; آرقه arqa kemiy.

Vertex, ver'teks, (n.) تپه re's; رأس re's noqtasu.

Vertical, ver'ti-kal, (a.) شاقولی shâ-qûlî; — ly, (ad.) شاقولا shâqûlen.

Verticillate, ver-ti-sil'ât, (a.) (lit.) حلقوی halqavî; فلیک felekî.

Vertigo, ver'ti-gō, (n.) باش دؤنمه bash deunmesi; سرسالک sersemlik; — **Vertig'inous**, (-tij'i-nus) (a.)

دؤنر deuner; سرسم sersem.

Vervain, ver'vân, (n.) (bot.) مینا چیچکی mina chicheyi.

Very, ver'i, (ad.) پک pek; چوق choq; (exact) تام tam; the — «man» «آدم» tam «adamu»; (same) «آدم» aynu «adam»; — **Ver'iest**, (-'i-est) (ad.) صوک derejede; تماماً tamâmen.

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tûو چيوو ch; sh ش; th ث; th ð; zh ژ [VES-VIC]

Vesica, vē-si'ka, (n.) (ana.) مٿانه mesâne; کس kis.
Vesicle, ves'i-kl, (n.) قنارچق qabar-juq, (lit.) حوٺل houvsayal.
Vesper, ves'pēr, (n.) آقشام (ييلدیزی) aqsham (-yulduzu).
Vessel, ves'el, (n.) قاب qab; (mar) سفائن gemi; سفينه sefine; (pl.) سفائن sefâ-in; مرآكب merâkib; (tube) بوري borou; طمار damar; (person) قادين insân; **the weaker** — قادين qadun.
Vest, vest, (n) يلك yelek; (v.a.) كييديرمك giydirmek (fig.) تهجيز tejhiz et.; (jud.) حق bahsh et.; (lit.) تمليك temlik et.; (vn) (jud.) ايد ايد ol.; (sâhib ol.) انتقال intiqâl et.; (lit.) تملك temellük et.; — **Ves'ted**, (a.) يجهز esvablu, (fig.) مال mâlik; (jud.) حق قارانش haq qazanmush; — in مودوع (ه) â-id. ... (e-) mevdou' (ه) حاند; (e-) Vestâ, ves'ta, (n.) (myth.) عائله معبودهسى â-ile mâ'hôundes; âtesh perisi; (ast.) وستا (سياردهسى) (seyyâresi).
Vestal, ves'tal, (a. مع n.) عفيفه affie, پاك pâk.
Vestibule, ves'ti-bül, (n.) دهليز dehliz; آنتره antre.
Vestige, ves'tij, (n.) اثر iz; eser: (pl.) آثار âsâr.
Vestment, vest'ment, (n.) ثواب esvab; البسه elbise; (fig. مع lit.) لباس libâs; (cover) اورتو eurtü.
Vestry, ves'tri, (n.) (rel.) البسه اوطهسى elbise odasu; (meeting) اجتماع tijtimâ'; انتخاب intihâb; — **clerk**, (-klärk) (n.) موقتار mouhtâr; كاتيب kilise kyâtibi; — **man**, (n.) هيئت اختياريه hey-eti ihtiyâiyye âzâsu.
Vesuvius, ve-sû'vi-us, (n. pr.) وهزو (يانار طاني) vezo (-yanar dâ), — **Vē-sû'vian**, (a.) وهزو vezo...; (n.) كهريت kibrit.
Vetch, vech, (n.) بورچاق borchaq.
Veteran, vet'e-ran, (a.) اسكى eski; qadim; اسكى eski; (مقادير) (mûteqâ-id); (fig.) امكدار emekdâr.
Veterinary, vet'e-ri-na-ri, (n.) بيطر baytar; (a.) بيطراق baytarluq...; —

college, (-kol'ej) (n.) بيطر مكنى bay-tar mektebi.
Veto, vē'tō, (n.) رد redd; (power) حق haqu redd; (v.a.) redd et..
Vex, veks, (v.a.) صيقق (جان) (jan-) suqmaq; تاجيز tâ'jiz et.; (irritate) اغضب (lit.) quzdurmaq; قيزدورمق igzâb et.; — **Vexâ'tion**, (-'shun) (n.) صيقق suquntu; — **Vexâ'tious**, (-'shus) (a) صيقق suquju; صيققنتلى suquntulu; (lit.) مزيج müz-ij; — **Vexed**, (vekst) (a) صيقق suquq-mush; قيزموش quzmush; (fig.) منارعلی münâzâlu.
Via, vi'a or vē'a, (n.) يول yol; (ad.) ...den, ...dan; دن ...tarîqile; طريقه «London» «londura» «لوندرد» طريقه tarîqile.
Via, vē'a, (int.) ! اچق! achuq!.
Viable, vi'a-bl, (a.) ياشار yashar.
Viaduct, vi'a-dukt, (n.) كمر kemer; بند bend. sou kemer; صو كمرى.
Vibrate, vi'brât, (v.n.) تيتردمك titre-mek; (v.a.) اهتزاز ihtizâz et.; (v.a.) تيتردمك titre-mek; — **Vibrâ'tion**, (-'shun) (n.) اهتزاز ihtizâz; — **Vi'brâtory**, (-ri) (a.) تيتردمك titre-mek; (lit.) اهتزاز ihtizâzi.
Vicar, vik'ar, (n.) پاپاس papaz; پيسقوس وكيلى (n.) general; pisqos vekili; (metre- polid); — **Vicarage**, (vik'ar-âj) (n.) پاپازلوق papazluq.
Vice, vis, (n.) نقص naqisa; (pl. مع lit.) نقايص neqâyus; قاباي qabâyih; (screw) خويسزلق houysouzluq; (horse) منگه mengene; — **Vicious**, (vish'us) (a.) بوزوق bozouq; (fig.) فاسد fâsid; (zo.) خويسز houysouz.
Vice, vis, (n.) (pers.) وكيلى vekil; (prep.) يرينه ...yeine; (prefix) ناي mou. معاوى ...vekili; وكيلى ...sânî; «رئيس» ناي «president» «re-îs-i sâni»
Viceroy, vis'roi, (n.) قرال qural vekili; والى vâl-i oumûmî; — **Viceroyalty**, (vis-roi'al-ti) (n.) نيابت niyâbet; والى vâl-i oumû-milik.
Vice versa, vi'sē-vēr'sa, (ad.) عكسه axine; بالعكس bil-akis.
Vicinity, vis-in'i-ti, (n.) جوار juvâr;

only routine; through; tuck mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[VIC-VIN] (الانكليزحه كلماتك تملغى ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mīne

(*lit.*) qourb: in the — of جوارنده ..juvārunda; (*ك*) يقينده (*in-*) ya-qininda.
Viciissitude, vi-sis'i-tūd, (*n*) تبدل te-beddül; انقلاب inqilâb; (*pl.*) انقلابات inqilâbât.
Victim, vik'tim, (*n*) قربان qourbân; to be — مغدور او. qourbân ol; magdôur ol.; — **Victimize**, (-iz) (*v.a.*) غدر ا. qourbân et.; غدر ا. gadr et.; (*fig.*) اغفال ا. îgfâl et.
Victor, vik'tor, (*n*) غالب gâlib; مظفر mouzaffer; — **Victōrious**, (-tō'ri-us) (*a*) غالب gâlib; مظفر mouzaffer; — **Victōriously**, (-'ri-us-li) (*ad.*) (*lit.*) مظفرانه mouzafferâne; — **Victōtory**, (-'to-ri) (*n*) غلبه galebe; ظفر zafer; (*fig.*) مظفريت mouzafferiyyet; (*pl.*) مظفريات mouzafferiyyât.
Victoria, vik-tō'ri-a, (*n. pr.*) ويقتوريا viqtorya.
Victual, vit'l, (*v.a.*) ارداق وىرمك erzâq vermek; (*n. pl.*) قومانيه qouman-ya, ارداق erzâq; — **Victualler**, (vit'l-er) (*n*) متعهد müte-ahhid; — **Victualling**, (vit'l-ing) (*n*) اعاشه i-âshe; — **office** اعاشه مأمورلى i-âshe me'mourlôu; انبار مأمورلى anbar me'mourlôu; — **yard** ارداق انبارى erzâq anbaru.
Vie, vi, (*v.*) رقابت reqâbet et..
Vienna, vi-en'na, (*n. pr.*) ويانه viyana; — **Viennese**, (vi-en-ēs) (*a.*) ويانه... viyana...; (*n*) ويانهلى viyanalu
View, vū, (*n*) باقش haqush; نظر nazar; (*reach*) رؤى rū'yet; (*scene*) معاينه manzara; (*inspection*) معاينه mou-âyene; (*jud.*) مشاهده müshâ-hede; سىر seyr; (*opinion*) مطالعه moutâlâ; مقصد fikr; (*intention*) مقصد maxad; (*fig.*) امل emel; (*v.a.*) باقى baqmaq; (*fig.*) تدقيق tedqîq et; حسييله düshünmek; in — of حسييله geurü-lebilir; on — كوروله بيلير tesh-hîr edilmish; with a — to ايچون .. ichün; فكريله ... fikrile; مقصديله maxadîle; — **Viewer**, (vū'ër) (*n*) مفتش müfet-tish; (*fig.*) مدقق müdaqqiq.
Vigil, vij'il, (*n*) نوبت nebet; (*rel.*) عرفة كيجيسى arife gejesi; — **Vigilance**, (vij'il-ans) (*n*) تيقظ

teyaqqouz, — **Vigilant**, (vij'il-ant) (*a.*) تيقظ müteyaqqouz; — **Vigilant-ly**, (vij'il-ant-li) (*ad.*) تيقظله teyaqqouzla.
Vignette, vin-yet', (*n*) كتابه kitâbe. نقش naqsh; ونيته vinyet.
Vigour, vig'ür, (*n*) قوت qouvvet; — **Vig'orous**, (-'or-us) (*a*) قوتلى qouvvetli; — **Vig'orously**, (-'or-us-li) (*ad.*) قوتلى صورتده qouvvetli sôuretdet; شدله shiddetle.
Vilayet, vil-a-yet', (*n*) ولايت vilâyet.
Vile, vil, (*a.*) باياغى bayâ; (*fig.*) بوزوق bozouq; فاسد fâsid; — **ness**, (*n*) فساد bayâluq; باياغى bayâluq; fesâd.
Vilify, vil'i-fi, (*v.a.*) بوزمق bozmaq; افترا ا. kirletmek; (*dejaime*) iftirâ et.; — **Vilificā'tion**, (-fi-kā'-shun) (*n*) افترا iftirâ; بھتان bühâtân; — **Vil'ifier**, (-'i-fi-ër) (*n*) مفتري müfterî.
Villa, vil'a, (*n*) كوشك keushk.
Village, vil'-ej, (*n*) كوى keuy, قريه qariyye; — **Villager**, (vil'-ej-ër) (*n*) كويلى keuyli.
Villain, vil'an, (*n*) خبيث habîs; سفيلى sefil; آلقى alchaq; — **Villainous**, -ly, (vil'an-us, -li) (*a.* و *ad.*) آلفى habîsâne; آلفى alchaqja; — **Villainy**, (vil'an-i) (*n*) خباثت habâset; آلفى alchaqluq.
Vim, vim, (*n*) غيرت gayret; عزم azm
Vinculum, ving'kū-lum, (*n*) رابطه râbûta.
Vindicate, vin'di-kât, (*v.a.*) طلب ا. taleb et.; مدافعه müdâfâ et.; (*lit.*) احقاق iqâq et.; — **Vindi-ca'tion**, (-kâ'shun) (*n*) مدافعه müdâfâ; وقايه vîqâye; اثبات isbât; — **Vin'dicative**, -ly, (-'kât-iv-li) (*a.* و *ad.*) مدافعه كارانه müdâfâ-kyârâne; (*lit.*) احقاق iqâq et.; — **Vin'dicator**, (-'kât-or) (*n*) مدافع müdâfî'; — **Vin'dicatory**, (-'kât-or-i) (*a.*) اثباتى isbâtî; مدافعه كارانه müdâfâ-kyârâne; (*punishing*) تاديب te'dîbî; — **Vindic-tive**, (-dik'tiv) (*a.*) كينجى kînji; (*lit.*) انتقامجو intiqâmjôu; تاديب te'dîbî; — **damages** (*lit.*) مع جزا تضمينات mâ'-jezâ tazmînât; — **Vindictively**, (-dik'tiv-li) (*ad.*) انتقامجويانه intiqâm-jôuyâne.

(For Turkish pronunc.) past, lârgē; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōle; foot, mōōn, shut; mūle; very; tū چيوو ch; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [VIN-VIS]

Vine, vīn, (n.) آسما asma ; چوبوق choubouq ; — **dresser**, (-dres'er) (n.) باغی bāghju ; — **leaf**, (-læf) (n.) آسما yaprā ; — **stock**, (n.) کوتوک kütük ; — **yard**, (n.) باغ bāgh , — **Vinery**, (vī'ne-ri) (n.) آسما asma seri . — **Vinous**, (vī'nus) (a.) شرابی sharablu ; (lit.) خمری hamrī ; (colour) شراب رنگی shara-rab rengi.

Vinegar, vīn'e-gar, (n.) سرکه sirke ; — **cruet**, (krōō'et) (n.) سرکه لاک sirke kelik ; — **shishesi**, (n.) سرکه شیشه سی sirke shishesi ; — **māker**, (n.) سرکه جی sirkeji ; — **Vinegary**, (vīn'e-gar-i) (a.) سرکه کی sirke gibī ; (fig.) اکشی ekshi

Vintage, vīnt'aj, (n.) باغ بوزوی bāgh bozoumou ; (product) محصول mah-sōul ; (wine) شراب sharab.

Vintner, vīnt'nēr, (n.) شرابی sharab-ju ; (cabaret) میخانه جی meyhānūji.

Viol, vī'ol, (n.) ویول viyol ; (بویوک) (beuyūk-) keman.

Violate, vī'o-lat, (v.a.) بوزم bozmaq ; (fig.) تجاوز et. ; (jud.) ihlāl et. ; — **Violation**, (vī'o-la'shun) (n.) تجاوز tejāvūz ; ihlāl et. ; — **Violator**, (vī'o-lat-ur) (n.) متجاوز mütejāviz.

Violent, vī'o-lent, (a.) شدتی shid-detli ; سرت sert ; (compulsory) جبری jebri ; — **ly**, (ad.) شدت shiddetle ; jebri ; — **Violence**, (vī'o-lens) (n.) شدت shiddet ; جبر jehr ; to do — جبر et. ; زورلاق zorlmaq ; تجاوز tejāvūz et. .

Violet, vī'o-let, (n.) منکشه menekshe ; مور mor ; — **Violes'cent**, (-les'sent) (a.) مورومی moroumsou.

Violin, vī'ō-līn', (n.) کمان keman ; — **Vīolonist**, (n.) کمانجی kemanju ; کمان kemānī ; ویولونیست vīyolonist.

Violoncello, vī'ō-lon-chel'ō or vī'ō-lon-sel'ō, (n.) ویولونسل violonsel.

Viper, vī'pēr, (n.) افعی ef-i ; ییلان yulan ; — **Viperous**, (vī'pēr-us) (a.) ییلان yulan gibī ; زهرلی zehirli.

Virago, vī-ra'go, (n.) حایسز قادیन ha-yāsuz qadun.

Virgin, vēr'jin, (n.) قیز quz ; باکره bākire ; (a.) باکر bākir ; **V— Mary**, haz- حضرت مریم meryem ana ; آنا

reti meryem ; — **Virginal**, (vēr'jin-al) (a.) قیزلوق quzluq .. بکارت belyāret . ; (lit.) بکری bikrī ; — **Virginity**, (vēr-jin'i-ti) (n.) قیزلوق quzluq ; بکر bikr ; (fig.) بکارت be-kyāret.

Virgo, ver'go, (n.) سنبله sūn-būle (-būrjū).

Viridity, vir-id'i-ti, (n.) یشیلاک yes-hillik

Virile, vir'il or vī'ril, (a.) ارک er-kek ; بالغ bālig ; — **Viril'ity**, (-i-ti) (n.) ارککلک erkeklīk ; بلوغ bülūg ; (fig.) قوت quovvet.

Virtu, ver'tōō, (n.) ذوق صنعت zevqi san-at ; صنایع صنایع sanāyi' nefise mouhabbeti ; مرآت merāq.

Virtue, vēr'tū, (n.) فضیلت fazīlet ; (force) قوت quovvet ; (pl.) فضائل fa-zā'il ; in — of (ه) بناء binā-en ; — **Virtual**, (ver'tū-al-i) (a.) مقدر (ad.) بالقوه bil-quovve ; (sci.) mouqadder ; — **Virtuality**, (vēr-tū-al'i-ti) (n.) قوت quovvet ; تأثیر te'sir ; — **Virtuous**, (ver'tū-us) (a.) (lit.) فضیلتکار fazīletkyār ; عقیف affif ; — **Virtuously**, (ver'tū-us-li) (ad.) فضیلتکارانه fazīletkyārāne ; عقیفانه afifāne.

Virtuoso, vēr-tōō-ō'so, (n.) (lit.) استاد ūstād ; متخصص mūtahassus.

Virulent, vir'ū-lent, (a.) زهرلی zehir-li ; (fig.) شدید shedīd ; (med) وروسی virosī ; — **Vir'ulence**, (-lens) (n.) زهر zehir ; شدت shiddet.

Virus, vī'rus, (n.) وروس virūs ; ماده madde ; سم maddeyi semmiyye ; سم semm ; (fig.) کین kīn ; زهر zehir.

Visage, viz'aj, (n.) یوز yūz ; سیما sīmā ; — **Visaged**, (viz'ajd) (a.) چهرهلی chehrelī ; sīmālu .. سیما sīmālu .

Viscera, vis'e-ra, (n.pl.) باغصاقلar bārsaqlar ; (lit.) احشا alshā ; اما em-ā.

Viscount, vī'kownt, (n.) ویقونت vi-qont ; — **Viscountess**, (vī'kownt-ess) (n.) ویقونتس viqontes.

Viscous, vis'kus, (a.) پایشان yapush-gan ; (lit.) لزوی lüzūji ; — **Viskos-ity**, (vis-kos'i-ti) (n.) پایشانلق yapushganluq ; لزویجیت lüzūjiyyet.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[VIS-VOC] (انگلیزچه کلمات تلفظی اینجا) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Visé, vĕ-zā', (n.) ویزه vize; (v.a.) ۱. ویزه vize et. .

Visible, viz'i-bl, (a.) کورونور geurünür; (lit.) مرئی mer-i; mesh-hôud; — **Visibility**, (-bil'i-ti) (n.) کورونو geurünme; (lit.) مرئیت mer-iyet; — **Vis'ibly**, (-bli) (ad) (lit.) مرئیا mer-iyen; (fig.) آشکاره āshikyāre; zāhiren.

Vision, vizh'un, (n.) (lit.) رؤیت rū'yēt; basar; (imagination) خیال hayāl; (rel. مع lit) الهام ilhām; point of — visionary, (vish'un-a-ri) (a.) خیالی hayālī; (lit.) خیالپرست mevhōum; (n.) دیوانه divâne

Visit, viz'it, (n.) زیارت ziyāret; ویزیت vizite; (v.a.) زیارت ziyāret et.; (examination) معاینه mou-āyene et., (v.n.) کوروشتمک geurüşmek; — **Visitation**, (viz-it-ā'shun) (n.) زیارت ziyāret; (jud) معاینه mou-āyene; — **Visitor**, (viz'it-ur) (n.) زیارتچی ziyāretji; misāfir

Visor, viz'ur, (n.) ماسکه maske; (سپر) geuzlūk.

Vista, vis'ta, (n.) منظره manzara; (pl.) مناظر manāzur; (fig.) تصورات tasavvourât.

Visual, viz'ū-al, (a.) (lit.) بصری basari; مرئی mer-i; — **Visualize**, (viz'ū-al-iz) (v.a.) کوسترمک geustermek; (lit.) توضیح tavzhil et.; (v.n.) (lit.) توضیح teazzouh et. .

Vital, vī'tal, (a.) حیاتی hayâtī; اهم ehem; — **ly**, (ad.) حیاتی صورتده hayâtī sôuretd; کلیا külliyyen; — **power**, — **force**, (n.) (lit.) قوه حیاتیة qouvveyi hayâtiyye; — **principle**, (n.) (lit.) مایدهالحیات mâ-bihil-hayât; — **question**, (n.) مسئله hayâtī mesele; — **Vital'ity**, (-i-ti) (n.) حیات hayât, (lit.) قابلیت حیاتیة qâbiliyyeti hayâtiyye; (fig.) قوت qouvvēt; — **Vitalize**, (-liz) (v.a.) جانلاندیرمق janlandurmaq; حیات ویرمک hayât vermek; — **Vitals**, (-talz) (n. pl.) اعضای âzâyu mühimme; (fig.) اقسام axâmu hayâtiyye.

Vitreous, vit'rē-us, (a.) ... جام jam...; (lit.) زجاجی zūjājī; — **Vitrification**, (-fi-kā'shun) (n.) جام اوله jam olma;

— **Vitrified**, (-fid) (a.) جام حالده jam hâlinde; (تمایه) (emayye); — **Vitrify**, (-fi) (v.a.) جامه تحویل jam tahvil et.; (v.n.) جام او. jam ol., — **Vit'rine**, (-'rin) (n.) ویترین vitrin; جامکان jâmekyan.

Vitriol, vit'ri-ol, (n.) راج zach; oil of — حامض کبریت zach yâ; (sci.) hāmuzu kibrit; — **Vitriol'ic**, (-'ik) (a) راج قابیلندن zach qabilinden; (lit.) کبریتی kibriti; (fig.) آجی aju.

Vituperation, vi-tū-pe-rā'shun, (n.) تجاورات (لسانیه) (pl) tekdir; tejâvûzât (lisâniyye).

Vivacious, vi-vā'shus, (a.) عمری اورون eumrū ouzoun; (active) فعال fa'âl; (lit.) حوال jevvâl; شن shen; — **ly**, (ad.) (lit.) جوالیتله jevvâliyyetle; — **Vivac'ity**, (-vas'i-ti) (n.) حیات hayât; (lit.) جوالیب jevvâliyyet.

Vivid, viv'id, (a.) جانلی janlu; روحی rōuhlou; (sharp) کسکین keskin; (brilliant) بارلاق parlaq; — **ly**, (ad.) (fig.) روحی (بر صورتده) rōuhlou (-bir sôuretd); جانلی janlu (-bir halde); شدتله shiddetle; — **ness**, (n.) کسکینک hayât; روح rōuh; کسکینک keskinlik; بارلاق parlaqluq; — **Vivification**, (-fi-kā'shun) (n.) (lit.) احیا ihyâ; — **Vivify**, (-fi) (v.a.) روح ویرمک janlandurmaq; جانلاندیرمق rōuh vermek; (lit.) احیا ihyâ et. .

Viviparous, vi-vip-a-rus, (a.) جانلی janlu; طوغوران muğouran; (lit.) مولدالحی müvellidül-hayy.

Vivisection, viv-i-sek'shun, (n.) دیری diri teshrih.

Vixen, vik'sn, (n.) دیشی dishi tilki; (fig.) خویسز قادین housouz qadun.

Viz, nām'ti (conj.) یعنی yâ'nî.

Vizir, vi-zēr, (n.) وزیر vezîr; grand sadru â'zam; — **Vizir'ate**, (-'ât) (n.) وزارت vezâret; grand sadâret.

Vocable, vō'ka-bl, (n.) کلمه kelime; — **Vocabulary**, (vo-kab'ül-a-ri) (n.) (lit.) لغتچہ loughatche; (pl.) لغات loughât; کلمات kelimât.

Vocal, vō'kal, (a.) سسلی sesli (lit.) صوتی savtî; — **ly**, (ad.) سسله sesle; — **azla**, (lit.) صوتی savten; —

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut, mūte very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; thذ; zh ژ [VOC-VOL]

chords, (-kōrdz) (*med* حبل *lit*) حبل
houbōuli savtiyye; — **music**,
(-mū'zik) (*n.*) غنا gunâ; صوتی
mousiqî-ı savtî, — **Vō'calize**, (-iz)
(*v. a.*) سسه تحویل *et*; (*v. n.*)
سويلمك seuylemek; (*lit.*)
تغانى teganni *et*

Vocation, vō-kā'shun, (*n.*) (*lit.*) خطاب
hutâb; (*tendency*) ميل meyl; استعداد
isti'dâd; (*rel.*) هدايت hidâyet;
(*occupation*) مشغوليت mesh-
gōuliyyet,

Vocative, vok'a-tiv, (*a*) (*lit.*) خطابى
hutâbî; (*n.*) خطاب hutâb; ندا nidâ.

Vociferate, vō-sif'e-rât, (*v n*) باغىرمق
bârmaq; (*fig.*) كورولتو gürültü
et; — **Vociferation**, (vō-sif-e-râ-
shun) (*n*) باغىرمة bârma; (*fig.*)
ياغاره yaygara; كورولتو gürültü; — **Vo-
ciferous**, (vō-sif'e-i-us) (*a*) كورولتولى
gürültülü; — **Vociferously**, (vō-
sif'e-i-us-li) (*ad.*) كورولتو ايله gürül-
tûyle.

Vogue, vōg, (*n.*) رغبته râgbet; اعتبار
î'tibât; (*reception*) (*fig.*) قعاعت غوميه
qanâ-ati oumûmiyye; (*com.*) رواج
revâj; (*fashion*) موده moda; **in** —
جارى jârî; (*lit.*) اعتبارده î'tibârda;
رواجده mergûb; موده moda; رواجده
revâjde.

Voice, vois, (*n.*) سس ses; صدا sedâ;
(*fig.*) سوز seuz; رأى re'y; (*gram*)
بنا binâ; (*v. a.*) سويلمك seuylemek;
(*fig.*) بىروا *et*; (*mus*) اعلان î'lân *et*;
prouva *et*; سس ويرمك ses vermek;
in ... سسى يىرنده sesi yerinde; **with
one** — (*fig.*) متفقاً müttefiqan; **you
have no** — **in** ... صلاحيتكز يوقدر (ئە)
salâhiyyetiniz yoqdour; — قارىشه
... مازسكز qarushamaz-sunuz; —
Voiced, (voist) سسى sesli; ...
sesi...; — **Voiceless**, (vois'les) (*a*)
سسسى ses-siz; (*fig.*) رايىسز re'y-siz.

Void, void, (*a.*) بوش bosh; خالى hâlî;
(*destitute*) محروم mahrûm; (*fig.*) عارى
ârî; (*free*) منحل münhal; (*wanting*)
ناقص nâqus; آز az; (*force*) حكيمسز
hükümsüz; (*n.*) بوش bosh yer;
(*fig.*) نقصان noxân; بوشلاق boshluq;
(*v. a.*) بوشالماق boshaltmaq; (*fig.*)
اخراج ilhâj *et*; (*nullify*) ابطال îbtâl *et*;
— **ness**, (*n.*) بوشلاق boshlouq; (*null-*

lit) حكيمسزلك hükümsüzlük; (*lit.*)
«عجب» دن «of love» بىلان
«mouhabbet» عارى

Voivode, Vaivode, voi', vā'vōd, (*n.*)
وووودا voyvoda.

Volant, vō'lant, (*a.*) اوچان ouchan;
طائر volan. وولان tâ-ir; طائر

Volatile, vol'a-til, (*a.*) اوچار ouchar;
(*sci*) طيار tayyâr; (*fig.*) هوايى havâ-i;
(*lit.*) متلون mütelevvin; — **oil**, (*n.*)
(*sci*) زيت zeyti tayyâr; (روح)
(rôuh), — **Volatil'ity**, (-til'i-ti) (*n.*)
اوچما ouchma; (*sci*) قابليت طيران qâbi-
liyyeti tayrân, (*fig.*) هوايىك havâ-
lik.

Volcano, vol-kā'no, (*n*) وولكان volqan;
يانار ياتار yanar dâ; (*lit.*) بركان bür-
kyân; — **Volcan'ic**, (-kan'ik) (*a.*)
(*lit.*) وولكانىيى bürkyânî; بركانى
volqanîq.

Volga, vol'ga, (*n. pr*) اولغا olga
(-nehri).

Volition, vō-lish'un, (*n.*) اختيار ihtiyâr;
irâde; — **Völ'itive**, (-i-tiv) (*a.*)
ارادى irâdî.

Volley, vol'i, (*n.*) يايلىم yaylum
(-ateshi), (*fig.*) طرفان toufân; سورى
sürü; (*v. a.*) يايلىم آتش atesh
et; (*return*) كرى چلمك geri chelmek;
(*n. n.*) (*fig.*) اوچوشماق ouchoushmaq;
«القيش» yâmaq; — **of** «appliance»
طوقاق alqush; toufân.

Volt, vōlt, (*n.*) دونش deunnüş; (*bound*)
صيچرايش suchrayish; آتلايش atlayish.

Volt, vōlt, (*n.*) (*elec.*) وولت volt; —
Völ'tage, (-tāj) (*n.*) فوتى (وولت) volt-
quovveti; — **Voltā'ic**, (-tā'ik) (*a.*)
(*sci*) وولتانى voltâ-i; — **Vōlt'-ampere**,
(-am'pār) (*n*) وولت-آمپير volt-ampere;
— **Vōlt'metër**, (*n.*) وولتمتره volt-
metre.

Volta, vōl'ta, (*n.*) (*mus*) وولطه volta;
دفعه defa.

Voltaireian, vol-tār'i-an, (*a.*) وولتيره عائد
voltere â-id; ... وولتيره volter...; —
Voltaire, (-tār') (*n. pr*) وولتير volter.

Voluble, vol'ū-bl, (*a.*) (*fig.*) سلسبى selis;
سريع serî; — **Volūbil'ity**, (-bil'i-ti)
(*n.*) (*lit.*) طلاق talâqat; سلاست selâset;
سرعت sür-at.

Volume, vol'üm, (*n.*) جلد jild; (*sci*)
حجم hajm, (*fig.*) جسامت jesâmet; (*voice*)
قولونلاق dolgounlouq; قوت quovvet;

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et = etmek; ol = olmaq.

[VOL-VUL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red, mē; hēr; in mine;

— **Volūminous**, (-nus) (*a.*) حجمی hajimli; (*fig.*) بویوک beuyük; جسم je-sim; book choq; — **book** اثر je-sim eser; — **writer** عرر asâru choq mouharriir.

Voluntary, vol'un-ta-ri, (*a.*) اختیاری ihtiyârî; ارادی irâdî (*n.*) (lit.) ارتجال irtijâl; (*pers.*) کوکلی geunüllü; — **Voluntarily**, (-li) (*ad.*) اختیارله ihtiyârile; ایستیهردک isteyerek; kendililynden; — **Voluntarism**, (-ta-ri-izm) (*n.*) (phil) ارادهچیلک irâdejilik.

Volunteer, vol-un-tēr', (*n.* و *a.*) (اختیاری) تکلیف *a.* (v.a.) کوکلی geunüllü; (ihtiyârî) teklif et.; (*v.n.*) کوکلی geunüllü qayd ol.

Voluptuous, vō-lup'tū-us, (*a.*) شهوتلی shehvetli; (exciting) (lit.) شهوت انگیز shehvet-engiz; — **ly**, (*ad.*) شهوتله shehvetle; — **ness**, (*n.*) شهوت shehvet; — **Vōluptuary**, (-a-ri) (*n.*) (lit.) شهوتپرست shehvet-perest.

Vomit, vom'it, (*v.a.*) قی *a.* qayy et.; (qousmaq) (قوسمق) qousmaq; — **Vom'iting**, (*n.*) (qousma) (قوسمه) qousma; — **Vom'itive**, (-'it-tiv) (*a.* و *n.*) مقي mouqayyi.

Voracious, vō-rā'shus, (*a.*) اوبور obour; (*fig.*) طوعاز doymaz; حرص haris; — **ly**, (*ad.*) اوبورجه obourja; (*fig.*) حرصله hursla; — **Voracity**, (vō-ras'i-ti) (*n.*) اوبورلق obourlouq; (*fig.*) حرص hurs.

Vortex, vorteks, (*n.*) گرداب girdâb.

Vorticella, vor-ti-sel'a, (*n.*) (zo.) حویات houveyânât.

Votary, vō'ta-ri, (*n.*) (rel.) عابد âbid; (fig.) طرفدار tarafdâr; (lit.) پرستشکار perestishkyâr.

Vote, vôt, (*n.*) رأی re'y; (*pl.*) آرا ârâ; (*v.n.*) رأی ویرمک re'y vermek; (*v.a.*) انتخاب intihâb et.; (*declare*) beyân et.; قرار ویرمک qarâr vermek; — **down** (lit.) اسقاط isqât et.; — **Voter**, (vôt'ër) (*n.*) منتخب müntahib; — **Vôt'ing-pā'per**, رأی پوسلهسی re'y pouslasu.

Votive, vôt'iv, (*a.*) نذری nezrî; —

offering, (of'er-ing) (*n.*) نذر nezr.

Vouch, vowch, (*v.a.*) تصدیق tas-diğ et.; تأمین te'mîn et.; (*lit.*) تکمیل tevsiğ et.; (*v.n.*) شهادت she-hâdet et.; (n) تأمینات te'mînât; دلیل delil; — **Voucher**, (vowch'ër) (*n.*) kefil; شاهد shâhid; (*paper*) vesîqa; سند sened; (*mach.*) مقید hesâb makinesi; mouqayyid.

Vouchsafe, vowch-sâf', (*v.a.*) بخش bahsh et.; احسان ihsân et.; (*v.n.*) tenezzül et.; لطف lutf.

Vow, vow, (*n.*) عهد ahd; (*v.a.*) عهد ahd et.; (*v.n.*) یمین yemîn et..

Vowel, vow'el, (*n.*) حرف صوتی harfi savti; (pl) حروف صوتیه houîdufu savtiyye; — **point**, (*n.*) حرکت ha-reke

Voyage, voi'âj, (*n.*) سفر sefer; دکنز deniz seyâhati; سیاحت seyâ-hat; (*v.a.*) سفر sefer et.; — **Voyager**, (-âj-er) (*n.*) یولجی yoljou; سیاح seyâyâh.

Vulcan, vul'kan, (*n. pr.*) آتش معبودی atesh mâ'bôudü; — **Vulcanite**, (-it) (*n.*) سرت قانوچوق sert qavchouq; (ebonit) (نوبیت) vülqanize et.; — **Vulcanize**, (-iz) (*v.a.*) وولقانیزه.

Vulgar, vul'gar, (*a.*) قابا qaba; غلیظ galiz; (mean) بایاغی bayâ; — **ly**, (*ad.*) قاباجه qabaja; بایاغی bayâ sôuretdé; — **Vulgarism**, (-izm) (*n.*) عوام avâm; عوام لاقدردیسی avâm laquirdusu; — **Vulgar'ity**, (-'i-ti) (*n.*) بایاغیلق qabalug; قالاتاق qabalug; — **Vulgarize**, (-iz) (*v.a.*) قابالاشدیرمق qabalashdurmaq

Vulgate, vul'gât, (*n.*) (انجیل قدیم) (injlî qadîm); (لاتینجه انجیل) (latinje injil).

Vulnerable, vul'ne-ra-bl, (*a.*) یاردهلایر yaralanur; زدهلنیر zedelenir; (*fig.*) بوزولیر bozoulour.

Vulnerable, vul'ne-ra-ri, (*a.*) یاردهیه ایی yaraya iyi; (*n.*) مرهم merhem; دوا devâ

Vulture, vult'ūr, (*n.*) قارتال qartal; آق بابا aq baba; (*fig.*) یاماجی yamaju.

W

Wabble, wab'l, (*v. n.*) سالانمق sal-lanmaq ; تيتريمك titremek ; — **Wabbling**, (wab'ling) (*a.*) انتظامسز intizâmsuz.

Wad, wod, (*n.*) اوت ot ; تلاش talash ; (*gun*) صيقي suqu ; (*v.a.*) تولدريمق doldourmaq ; صيقي فويق suqu qomac ; — **Wadding**, (wod'ing) (*n.*) حرج harj ; اوت ot ; (*cotton*) ياموق (تخته) (talita-) pamouq.

Waddle, wod'l, (*v. n.*) ياتاق يورومك paytaq yürümek ; سالانمق sallanmaq.

Wade, wād, (*v. n.*) صوده يورومك souda yürümek ; (*fig.*) کوچ كچمك küch geçmek ; — **Wader**, (wād'ër) (*n.*) بالفي (*so*) بالفيج baluquj ; (*pl.*) بالفيجي baluquju chizmesi

Wafer, wā'fër, (*n.*) پول poul ; قاشه qashe ; (*rel.*) مقدس ايمك mouqaddes ekmek ; كيك keyk ; (*v.a.*) پول ايله پول qashe poulla qapamaq ; قاشه ياپوشدورماق qashe yapushdurmaq.

Waft, waft, (*v.a.*) سورمك sürmek ; (*alup*) (آلوب) geutürmek ; (*v. n.*) اشارت يورمك yüzmek ; (*n.*) اشارت ishâret ; (*puff*) نفس nefes ; صولوق solouq.

Wag, wag, (*v.a.*) سالامق sallamaq ; (*g*) (باش) سالامه gitmek ; (*n.*) (باش) (hash-) sallama.

Wag, wag, (*n.*) (*droll*) تحف tahaf (-adam) ; نكره nekre ; — **Waggish**, (wag'ish) (*a.*) لطيفه قبيلدن latife qabilinden ; (*pers.*) شاقه-ي shaqaju ; معذب mōu'zib ; — **Waggishly**, (wag'ish-li) (*ad.*) شاقه-ي shaqadan ; — **Waggishness**, (wag'ish-nes) (*n.*) شاقه shaqe ; تحف tahaf-luq.

Wage, wāj, (*v.a.*) بحث فويق bahs qomac ; (*fig.*) كيريشمك girishmek ; qalqushmaq ; (*n.*) بحث bahs ; **living** — ياشايحق قدر معاش yashayacaq qadar ma-âsh ; — **Wager**, (wā'jër) (*n.*) بحث bahs ; (*jud.*) تكلبي yemin teklifi ; (*v.a.*) بحث فويق bahs qomac ; (*fig.*) تهلڪيه قويق tehlikeye qomac ; — **of battle** قارشيلمي چارپيشمه qarshuluqlu charpushma ; مقاتله ايله mouqâteyleyle halli dâ'vâ ; **to lay a** — بحث فويق bahs qomac ; **a** — is a fool's argument باهق احمق ahmaq seuz bou-lamayinje bahse qalqushur ; — **Wages**, (wā'jz) (*n.*) معاش ma-âsh ; هفته اوق üjret ; **a week's** — هفته haf-taluq.

Waggle, wag'l, (*v. n.*) سالانمق sallanmaq ; تيتريمك titremek ; (*v.a.*) سالامق sallamaq.

Wagnerian, vag-nē'ri-an, (*a.*)... واغنر-ي wagner ; واغنر-ي wagnerin

Wagon, wag'un, (*n.*) واغون vagon ; **araba** ; (*v.a.*) نقل naql et. ; (*v. n.*) ارابه جيلاق arabajuluq et. ; — **load**, (-lōd) (*n.*) واغون يوكi yükü ; واغون طولوسي vagon dolousou ; (*fig.*) külliyyetli.

Wagtail, wag'tāl, (*n.*) (*so.*) قوروق qouyrouq sallayan

Wahabee, wā-hā'bē, (*n.*) وهابي veh-hābî ; (*pl.*) وهابييل vehhâbiler ; — **Wahabiism**, (wā-hā'bi-izm) (*n.*) وهابييل vehhâbîlik.

Waif, wāf, (*n.*) بولونمقش bouloun-moush shey ; انقاز enqâz ; (*a.*) سرسري ser-seri.

Wail, wāl, (*n.*) فرياد feryâd ; آغلامه âlama ; (*lit.*) تظلم tezallüm ; (*v. n.*)

only; routine; through; tuck; mūsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[WAI+WAL] (انگلیزجه کلماتک لفظی ایچون) act; chānge, cārd; red, mē hēr; in; mine;

ا. feryād et.; آغلاماق; (v.a.) آجماق ajumaq; یانماق yanmaq; — **Wailingly**, (wā'ing-li) (ad.) آغلاپراق ālayaraq; فریادلە feryādla.
Wain, wān, (n.) ارابه araba; **Charles's** — دُب اکبر dübbü ekber; **The lesser** — دُب اصغر dübbü asgar.
Wainscot, wān'skot, (n.) تحت قابلامه tahta qaplama, (v.a.) تحت قابلاماق talita qaplamaq.
Waist, wāst, (n.) بل bel, (fig.) اورته orta; — **band**, (n.) کمر kemer; قوشاق qoushaq; — **deep**, (-dēp) (a.) بل bel boyou; — **coat**, (-kōt) (n.) يلك yelek.
Wait, wāt, (v.a.) طورماق दौरмақ; — **for** انتظار ا. beklemek; (i-) . (ئى) بکلمەک intizār et.; — **on** . (ئۇ) خدمت ا. (e-) hidmet et.; — **baqmaq**, (e-) . (ئۇ) باقماق; — **upon** . (ئى) زیارت ا. (i-) . no-el chalgujularu; (theatre) آنترآقت antraqt, to lie in — پوسوده پوسوده yatmaq; (n.) انتظار intizār, — **Waiter**, (wāt'-ēr) (n.) غارسون garson; (tray) نەسى komsruk قوشاق tabaq; (customs) گومرۇك gümrük me'mourou.
Waiting, wāt'ing, (n) انتظار intizār; بکلمە beklemek; (service) خدمت hidmet; in — نوبەتچى nebetji; — **vazifede**; lady in — دام دونور dam-doneur; lord in — مایبەنچى mabeynji; quralucha teshrifâtjusu; officer in — نوبەتچى خایط nebetji zâbit, — **maid**, (-mād) (n.) فام دوشامبر fam-deu-shambur; (com.) غارسون garson quz; — **room**, (n) انتظار beklemek odası; اوطەسى intizār salonu.
Waive, wāw, (v.a.) جایماق jaymaq; واز vaz gechemek; — **Waiver**, (wā'ver) (n) فراغ ferâgat
Wake, wāk, (v. n.) اويايتماق ouyanmaq; (v.a.) اويايديرماق ouyandurmaq; (fig.) تحريك ا. (excite) iğâz et.; عرفة کچهسى ârife gejesi, (sitting up) بکلمە beklemek; — **Wakeful**, (wāk'fōl) (a.) اويايتماق ouyanuq; (fig.) متيقظ mütëyaqquz; — **Wakefully**, (wāk'fōl-i) (ad.) تيقظلە teyaqqouzla, — **Wakefulness**, (wāk'-

fōl-nes) (n.) اويقوسزلىق ouyqousouz-louq, (fig.) تيقظ teyaqqouz, — **Wake-ning**, (wāk'n-ing) (n.) اوياغە ouyanma; (fig. مع lit) انتباه intibâh; (jud) تکرار bashlama; — **Wāk'ing**, (a) اويايتماق ouyanuq, (n.) نوبەت nebet
Wake, wāk, (n.) (mar.) دومن صوى dü-men souyou; (fig) از iz; in the — of (in-) . (ك) پشندە peshinde.
Wale, wāl, (n.) کنار kenar; پرواز per-vaz.
Wales, wālz, (n. pr.) (ایالتی) گال gal (-eyâleti)
Walk, wawk, (v n.) يوروماق yürümek; (go) يابا گیتماک yaya gitmek; (-about) سولوك sülûuk et.; (v.a.) يوروتماک yürütme; (pass) يورويش yürü-yüş; پرومەناد promenad. گزەمە gezme; (path) يول yol; گچيد gechild; (place) مسلك gezinti yeri; (fig.) گزەمە meslek; حیات hayât; to take a — گزەمە gezmek; طولاشماق dolashmaq; (ئۇ) كيرەمەك kirmek; to — in كيرەمەك kirmek; (e-) . giri-niz!; ! bouyouroun!; to — into (fig.) طایق آتماق dayaq atmaq; (eat) قاشیلاماق iyije yemek; (qa-shuqlamaq); to — with رفاقەت refâqat et.; — **'over**, (-ō'vèr) (n.) (تەك) qo-lay galebe, — **Walker**, (wawk'ër) (n.) گزەيىچى geziji; يوروين yürüyen; (jud) قوروجى qoroujou; — **Walking**, (wawk'ing) (n.) يوروماق yürümek; — **stick** باستون baston; a — «dic-tionary» (fig.) بر «قاموس» ayaqlu bir «qamôus»; — **gentleman** (theat) فيگوران figüran; — lady فيگورانت figürant
Wall, wawl, (n.) دیوار douvar; (fig.) قایە qale; (pl.) حایل hâ-il, (v.a.) دیوار چەكەمەك chekmek; (fig.) حایل ol.; — **eye**, (-i) آق گوز aq geuz; — **flower**, (n.) شېبوى saru; (shabby); — **painting**, (n.) نقاشلىق naqqashluq; قەلەمكارلىق qalemkyârlyuq; — **pāper**, (n.) دیوار کاغدى kyâdu.
Wallachian, wāl-ā'ki-an, (a.) اولاخ

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōon, shut; mūte; very; tū چپو؛ ch چ؛ sh ش؛ th ث؛ zh ژ [WAL-WAR]

oulah; — **Wallachia**, (wāl-ā'ki-a) (n.pr) افلاق eflâq; — **Wallach**, (wāl'ak) (n.) اولاخ oulah.
Wallop, wal'op, (v.n) قاینامق qaynamaq; (fig.) یووارلانماق youvarlanmaq.
Wallop, wal'op, (v.a) (beat) دوومک deuvmek; (ایضلاًق) (uslatmaq), (n.) طایق dayaq; — **Walloping**, (wal'op-ing) (a.) ایری iri; (قوجامان) (qo-jaman).
Wallow, wol'ō, (v.n) یووارلانماق youvarlanmaq; (fig.) دوشمک dushmek.
Walsend, wawlz'end, (n.) نیوقاسل nivqasul keumürü.
Walnut, wawl'nut, (n.) جوز jeviz.
Walrus, wol'rus, (n.) دکز آیفیری deniz ayguru; mors.
Waltz, wawls, (n.) والس vals; (v.n.) vals et.
Wan, won, (a.) بکزی صارمشی benzi sararmush; (n.) صولوق solouq; — **ness**, (n.) صولعولوق solgounlouq.
Wand, wond, (n.) دکنت deynek; (fig.) عصا asâ.
Wander, won'der, (v.n.) طولاشق dolashmaq; (fig.) آواره او. âvâre ol.; (depart) اییلاق ayrulmaq; صایق sapmaq; (dehnuus) صایقلاقم sayuqlamaq; (v.a.) آشمق ashmaq; — **Wanderer**, (won'der-er) (n.) آواره âvâre; سرسری serseri; — **Wanderingly**, (won'der-ing-li) (ad.) (lit.) سر. serseriyanê.
Wane, wan, (v.n.) کوچولمک küchül-mek; زوال آزالماق azalmaq; (fig.) زوال یولوق yuluc; zevâl boulmaq; (n.) آزاله azalma; زوال zevâl; — **Wāning**, (a.) دائل zâ-il; گچیجی gechiiji.
Want, wont, (n.) احتیاج ihtiyâj; (absence) نقصان noxân; (poverty) محتاج mühtâj ol.; (desire) ایسته‌مک istemek; (v.n.) (deficient) نقصان noxân ol.; (fig.) محروم mahrûm ol.; I — «to see» «کورمک» ایسته‌بوم istiyoroum; «کورمک» ایستادم «geurmek» isterim; — **Wanting**, (won'ting) (a.) نقصان noxân; اکسیک exik; — **Wanted**, (won'ted) (a.) لازم lâzum; (sought) آرایور arannyor; ایسته‌نیور isteniyor; I — «to know»

ایستردم «bilmek» isterdim; «bilmek» istiyor-dum ایسته‌بوردم
Wanton, won'tun, (a) خفیف مشرب hafif-meshreb; دوشونجه‌سز dushün-jesiz; لاقید lâqayd; (n.) سربست قالدین serbest qadun; هوائی havâ-i; (v.n) havâ-ilik et.; — **ly**, (n) کیف ایچون keyf ichün; (lit.) خفیف مشربلکه hafif-meshreblikle; لاقیدانه lâqaydâne; — **ness**, (n.) ذوق zevq; کیف keyf; خفیف مشربلک hafif-meshreblilik.
Wantwit, wont'wit, (n.) سرسم sersem; بودالا boudala.
Wapentake, wap'n-tāk, (n.) ناحیه nâhiye; تقسیمات taximât.
War, wawr, (n.) حرب harb; محاربه mouhârebe; (v.n.) harb et.; (fig.) mujâdele et; declaration of— i'lânu harb, to declare — i'lâni harb et.; sacred— jihad; مقدس حرب harbi mouqaddes; — of Liberation استخلاص حربی istihlâs harbi; — college, (-kol'ej) مکتب حربیه mektebi harbiyye; — cry, (-kri) (n.) (lit.) آواز حرب âvâzu harb; — fare, (-fâr) (n.) محاربه mouhârebe; اصول حرب oussûli harb; (life) حیات حربی hayâtı askeriyye; — like, (-lik) (a) حربیچو (یانه) harb-jou (-yâne); (military) عسکری aske-rî; — Office, (-of'is) (n.) حربیه نظارتی harbiye nezâreti; حربیه دائره dâ-ireyi harbiyye; — tax, (n.) حرب ویرکسی harb vergisi; — vessel, (-ves'el) (n.) حرب کیمسی harb gemisi; (pl.) سفائن sefâ-ini harbiyye; — **Warrior**, (wawr'yor) (n.) محارب mouhârib; (lit.) جنگاور jengyâver.
Warble, wawr'bl, (v) آوتمک eut-mek; (lit.) ترنم a. terennûm et.; (song) (lit.) نغمه nâgme; (pl.) نغمات nâgmât; — **Warbler**, (wawr'bl-er) (n.) قوش qoush; (fig.) شرفیچی sharquju; — **Warblingly**, (wawr'bl-ing-li) (ad.) شارقیه sharqile. (fig.) شرق ایله euterek; (n.) شیش shish.
Ward, wawrd, (n.) محافظه mouhâfaza; (pers.) محافظ mouhâfuz; بکچی bekji; (jud.) وصایت vasâyet; (department)

only; routine; through; tuck; mûsêe; give; join; though; et...etmek; ol...olmaq.

[WAR-WAS] (انگلیزجه کلمات تلفظ ایچون) act; chānge; cārd; red; mē, hēr; in, mine;

محافظه *dā-ire*; *salon* (v.a.) صالون; *mouhâfaza* et.; — *off* ادفع *det* et.; — *qarshu-lamaq*; — *mote*, (-môt) (n.) اجتماع; — *robe*, (-rôb) (n.) ثوب; — *eswab dolabu*; *gardurob*; — *room*, (n) (mar.) ضابطان; — *zâbitân salonou*; (mes) (مەس); — *Warden*, (wawrd'n) (n) محافظ; — *mouhâfuz*; (governor) مدیر; — *müdir*; — *nâzur*; — *Wardship*, (wawrd'-ship) (n.) *mouhâfuzluq* (jud) محافظتی; — *vasâyet*.

Ware, wâr, (n) (pl) اشیا *eshyâ*; امتعه *emti-a*; *small-s* تحافیه (اشیائی) *te-hâfiye eshyâsu*; — *'house*, (-hows) (n.) مغازه *maghaza*; *depo*; (v.a.) *depoya qomâq*; *transit-anturpo*; — *keeper* ماموری; — *Warehousing-system*, *anturpo ousûlû*.

Warm, wawrm, (a) صیحا *sujaq*; (fig.) راحت *harâretli*; (comfortable) *rahat*; (v.a.) ایستتم *usutmaq*; (lit.) *tah-rik* et.; (v.n.) ایستتم *usunmaq*; — *ly*, (ad.) (fig.) حرارت *harâretli*; — *hearted*, (-hârt'ed) (a.) صمیمی *sâmîmî*; — *Warmth*, (wawrmth) (n.) صیحا *sujaqluq*; حرارت *harâret*; صمیمیت *sâmîmiyyet*.

Warn, wawrn, (v.a.) اخبار *ihbâr* et.; (fig.) ایقاظ *îqâz* et.; (admonish) *ihfâl* et.; — *Warning*, (wawrn'ing) (n.) *ihfâl*.

Warp, wawrp, (n.) آرنج *argach*; (mar.) *palamar*; (v.a.) *îymek*, (fig.) *îgfâl* et.; (mar.) *palamarla yû-rûtmek*; (land) *uslâh* et.; (lit.) *isqâ* et.; (v.n.) *eyrilmek*; (fig.) *sapmaq*.

Warrant, wor'ant, (n.) رخصت *rouhsat*; (fig.) صلاحیت *salâhiyyet*; (jud.) *îflâm*; (arrestation) *tevqîf müzekkeresi*; (security) *kefâlet*; *te'mînât*; (v.a.) *rouhsat vermek*; (guarantee) *te'mîn* et.; (lit.) *tekeffül* et.; — *officer*, (-of'is-êr) (n.) *zâbit vekili*; (mar.)

gedikli; — **Warrantable**, (wor'ant-a-bl) (a) *me'zoun*; (salâhiyyetdâr) (*just*) *ja-iz*, *haqlu*; — **Warranted**, (wor'ant-ed) (a.) *garanti* *te'mînâtli*; — **Warranter**, (wor'ant-er) (n.) *kefil*; — **Warranty**, (wor'ant-i) (n.) *kefâlet*; *garanti*.

Warren, wor'en, (n.) طوشان آغلی *tavshan aghulu*; *qorou*; — **Warrener**, (wor'en-êr) (n.) طوشان *tavshan besleyen*.

Warsaw, wawr'saw, (n.pr) وارشووا *varshova*.

Wart, wawrt, (n.) ناصیر *siyil*; *nasur*; (*boat*) *boudaq*; *qabaruq*.

Wary, wâ'ri, (a.) مدیر *müdebbir*; عقلی *aquillu*; — **Warily**, (wâ'ri-lî) (*ad.*) احتیاط *ihtiyâtla*; (*lit.*) *âqilâne*; — **Wâriness**, (n.) تدبیر *tedbîr*.

Wash, wosh, (v.a.) *yuqamaq*; *yalamq* (*waste*) *banyo* et.; *yalamaq*; *ashundurmaq*; *qaplamak* (*metal*) *yalduzlamak*; (*off*) *silmeq*; *temizlemek* (*v. n.*) *yuqanmaq*; (*clothes*) *chamashur yuqamaq*; (fig.) *yuqamaq*; (n.) *yuqama*; *dayanmaq*; (n.) *banyo*; *chamashur* (*med.*) *chatlaq*; (*mar.*) *losyon*; *shallow* *charpuntu*; (*sughluc*) *qoumsal*; (*sediment*) *tortou*; (*waste*) *süp-rüntü*; (*coat*) *artuq*; (*fig.*) *da-lavere* (*boghoutou*); — *off* (*a*) *chubar*, *solar*; *deniz almaq*; *to-overboard* *sou gheutürmek*; — *ball*, (*bawl*) (*youvarlaq*) *saboun*; — *basin*, (-bâs'n) (*n.*) *liyen*; — *house*, (-hows) (*n.*) *chamashurhâne*; — *leather*, (-leth'êr) (*n.*) *geuderi*; — *stand*, (*n.*) *lavabo*; — *tub*, (*n.*) *liyen*; — **Washable**,

(For Turkish pronunc.) *past*; *large*; *red*, (*never silent e*); *deux*; *ring*; *machine*;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش, th ث; zh ذ [WAS-WAT]

(wosh'a-bl) (a.) يىقانير yuqanur;
ثابت sâbit; — **Washed**, (wosht)
(a.) يىقانش yuqanmush; (sugar)
مانورەلى lekeli; (fig.) ساحتە sahte;
manerveli; — **Washer**, (wosh'ër)
(n.) يىقايىچى yuqayuju; (ring) پول
poul; (v.a.) پول قوماق poul qomaq;
— **Washerman**, (wosh'ër-man)
چاماشورى chamashurju; — **Washer-**
woman, (wosh'ër-wōō-man) چاماشورى
chamashurju qadun; — **Washy**,
(wosh'i) (a.) خفيف soulou; hafif.
Washing, wosh'ing, (n.) يىقama
yuqama; چاماشور chamashur; — **machine**,
(-ma-shën') (n.) چاماشور ماكىنەسى
chamashur makinesi; — **powder**, (n.)
چاماشور توزى chamashur tozou; — **up**,
(n.) يىقama yuqama; (lit.) تطهير
tat-hîr.
Washington, wosh'ing-tun, (n. pr.)
واشىنگتون vashington.
Wasp, wosp, (n.) يابان آريسى yaban
arusu; — **Waspish**, (wos'pish) (a.)
چابوق (waist) injé belli; (fig.)
chabouq quzar; حَدِيد hadîd.
Wassail, wos'al, (n.) عشرت ishret;
ليكور ahenk; (liquor) ichiki; ليكور
likeur; (sherbet) (v.n.) ichmek.
Waste, wâst, (v.a.) اسراف israf et;
heba et.; (wear) bitirmek; (destroy)
zâyî' et.; (maliv) harâb et.; (fig.)
heba ol.; (v.n.) harâb ol.; (away)
bitmek; (v.n.) maliv ol.; (a.)
virân; (abandoned) متروك metrôuk;
(superfluous) فضله fazla; artuq;
اسراف israf; (act) israfat; (pl.)
israfat; (land) ويرانه virâne;
ضياع zâyî' et.; (loss) harâbî;
(material) ضياع zâyî'; (lit.)
süprüntü; (pl.) فضلات fazlât;
ante — « law » منع اسرافات
men-i israfât « qânounou »; to —
time vaqit zâyî' et.; — **book**,
(n.) qaralama دفترى defferi;
(com.) el defferi; — **lands**,
(n. pl.) (lit.) اراضى متروكة arâ-
zi'-i metrôuke; — **pâper**, (n.)
لوزمىس lüzûmsouz kyâdlar; —
Wasteful, -ly, (wâst'fôol, -i) (a.)
مصرفانه müsrifâne; (ad.)

tahrîbkyârâne; — **Waster**,
(wâst'ër) (n.) مسرف müsrif; (refuse)
bozonq sheyler; آرتىقلar.
Watch, woch, (n.) جيب ساعت
jeb sâti; ساعت sât; (act) ترصد
terassoud; (guard) نوبت nebet;
postâ; (mar.) واردىيا vardiya; (pers.)
نوبتى nebetji; (v.n.) كورتلمەك
geuzetlemek; (over) — **over**,
(th) — **over**, (e.) nezâret et.; (sick)
(th) — **over**, (e.) baqmaq;
(th) — **over**, (i.) beklemek;
— **bill**, (n.) نوبت و طاقى
vach bil; — **box**, (n.) نوبت
nebet vazâ-iffi; — **dog**, (n.)
نوبت nebet qoulûbesi; — **key**,
(n.) چوبان کوپى choban keupeyi;
— **key**, (n.) سأت آناhtarû;
— **mâker**, (n.) ساعتى sâtji; —
man, (n.) بكجى bekji; — **officer**,
(-of'is-ër) (n.) نوبتى ضابط
nebetji zâbit; — **word**, (n.) پارولا
parola; — **watchful**, (woch'fôol)
(a.) متيقط müteyaqquz;
(attentive) مدقق mü-
daqiq; — **watchfully**, (woch'-
fôol-i) (ad.) تيقظ teyaqqouzla; —
watchfulness, (woch'fôol-nes) (n.)
تيقظ ihtiyât; تيقظ teyaqqouz.

Water, waw'tër, (n.) سو sou; (v.a.)
سولاما soulamaq; (cloth) خارەلمەك
hârelemek; (v.n.) سولانماق
soulanmaq; — **above** — (a.) (fig.)
qour-toulmou; (ad.) راحت rahat;
— **under** — (ad.) sou üstünde;
sou altunda; to make —
(mar.) sou et.; (urne) sou
deukmek; to make the
mouth — آغزىنى سولاندىرىمى
âzunnu soulandirmaq; — **bearer**,
(-bâr'ër) (n.) سقا saqa;
— **sonjou**, (ast.) (برجى) delv
(-bürjü); — **cart**, (-kârt) (n.)
sou arabasu; — **colour**, (-kul'ur)
(a) سولوى boya; — **fall**, (-fawl)
(n.) چاغلايان chaghlayân;
— **fly**, (-fli) (n.) شلاله shilâle;
sou sineyi; — **gage**, (-gâi)
(n.) سول مىقياسى sou miqyasu;
(shishe); — **gall**, (-gawl) (n.)
nem; — **gall**, (-gawl) (n.)
چوقور chouqour; (pil) oyouq;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq;

[WAT-WEA] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; change; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

— gate, (-gāt) (n) قاپو qapaq; قاپو qapou; — level, (n.) سو سویهسی sou seviyyesi; (instrument) تسویه روسی tesviye rōuhou; — lily, (-lil'i) (n.) نیلوفر nîlüfer; — way, (-wā) (n) یالی کروتوی sou yolou; (ship) یالی کروتوی yalı kütiy; — wheel, (-hwēl) (n.) چرخ charq; — works, (n pl) ماکینلری tou-loumba makineleri; (fabri-qa) (فابریقه) (fabri-qa); — wōrn, (a) آشمنش ashun-mush; — Watering, (waw'ter-ing) (n.) سولامه sou ..; (act) سولامه sou verme; (cloth) موارده یاپمه mou-vare yapma, — place منبع mem-bâ'; چشمه cheshme; (resort) سولار soular; قاپلیجیلر qaplıjalar; (صیغه) (sayfiye) — trough (zo) یالاق ya-laq; — Watery, (waw'ter-i) (a.) سولوی soulou; ایضاق uslaq.

Waterloo, waw'ter-lōō, (n pl) واترلو vaterlo; battle of — واترلو عاربدهسی vaterlo mouhârebesi.

Watt, wot, (n.) واط vat.

Wattle, wot'l, (n.) دال dal; — Wattling, (wot'l-ing) (n.) چیت chit.

Waul, wawl, (v.a.) میااولاق miyavla-maq; باغیرمق bârmaq.

Wave, wāv, (n.) طالعده dalga; (lit.) موج mevjē; (v.n.) طالعده لاتی dalga-lanmaq; (lit.) تموچ temevvūj et; — length, (n.) ایکی طالعده آردهسی (mar) iki dalga arası; (sci) موج طوی mevjē tōulū; — Wavelet, (wāv'let) (n.) دالغاجق dalgajūq; — Wavy, (wāv'vi) (a.) دالغالی dalgalu; (lit.) متموچ mütemevvij.

Waver, wā'ver, (v n) سالانلاق sallan-maq. (fig.) تردد tereddüd et. — Waverer, (wā'ver-ēr) (n) (a) قرارسز qarârsuz; متردد mütereddid; — Waveringly, (wāv'vēr-ing-ly) (ad) ترددله sallanaraq; سالانلاق tereddüde.

Wax, waks, (n.) مالوی balmoumou; (seal) مهر mûhür mounou; (ear) کیر kir; (v.a.) سورمک bal-moumou sürmek; — chandler, (shan'dl-ēr) (n.) مالویجی balmoumjou; — tãper, (n) شمه shem-a; — work, (n.) مالوی ایشی balmoumou

ishi; فیکور figür; — waxen, (waks'n) (a.) بالوموندن balmoumoun-dan; — axýw, (waks'ı) (a) بالوی balmoumou gibi; (fig.) یومشاق yumushaq; یاپیشتان yapushgan; (incensed) قاجیق qachuq.

Wax, waks, (v. n) اولماق olmaq; لشمک ..leshmek; (moon) یویومک beuyü-mek.

Way, wā, (n.) یول yol; طریق tarîq; (manner) طرز tarz; (means) چاره chāre; وساطت vesâ-it; (method) اصول ousôul; across the — قارشیده qar-shuda; ... قارشیسنده qarshusunda;

to give — طایه مامق dayanamamaq; (fig. lit.) ا. inqiyâd et.; مoutâvât et.; to lose one's — یولی عائب ا. yolounou qayb et;

by — of tarzunda; ... طریقیله tarîqile; دییه yolda; by the — دییه bou meyânda; یو مناسبتله bou minâsebetle;

surasu gelmişken; to make — یول achmaq, yer vermek; (advance) ایلرله مک ilerle-mek; — in, (n.) گیش girish; مدخل medhal; — out, (n.) چیش chu-qush; چیشق chuqajaq yer;

Ways and means, (fin.) واردات varidât; (fig.) وساطت vesâ-it; (lit.) منابع menâbî'; committee of — (pol.) بودجه vâridât enjümeni;

— bill, (n.) ایجی yöljou listesi; — etiket; — fârer, (n.) یولی yöljou; — fâring, (n.) یولیچ یولیچ yöljoulouq; یولی sefer; — lay, (-lā) (v.a.) یولی yölounou kesmek; — side,

(-sîd) (n.) یول کنار یول kenarı (کوچوک) (stâ'shun) (n.) متوسط (küchük istasyon); — mütevassut istasyon; — train, (-trân) (n.) هر استاسیونه اوغرایان her istasyona ôurayan tren;

(qonvansiyonel) (a.) عکسی axi; — ward, (a.) عنادی inâdju; (ad.) عنادینه inâ-duna; — wardness, (n.) عکسی axilik; عناد inâd.

We, wē, (pron.) biz.

Weak, wēk, (a.) ضعیف za-if, (zayuf);

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deus; ring; machine;

möte; foot; mōōn; shut, mūte, very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ز [WEA-WED]

— ly, (ad.) ضعیف صورتده za-if sōu-
retde; زعیله zâ'ila, — ness, (n)
ضعف zâ'f, ضعیبت zâ'fiyyet, —
hearted, (hârt'ed) (a) یورکسز yū-
reksiz, (v.a) قورقاق qorqaq, — Weaken,
(wēk'n) (v.a) ضعیفلاقی zayuflatmaq;
(wēk'n-ing) (n) ضعیفلاقی zayufalama;
ضعف zâ'f; (a) ضعیفلاقی sayuflayan;
— Weakling, (wēk'ling) (n) عاجز
âjiz, بیچاره bi-clîare
Weal, wēl, (n) سعادت hayr, سعادت
se-âdet; (lit.) رفاه refâh; (mark)
bere; here; iz, the public; عامه
menafî'ümme, مملکتک سعادت
memleketin se-âdeti; in — and
woe اقبال iqbâl ve idbârda.
Wealth, welth, (n) ثروت servet; —
Wealthy, (welth'i) (a.) زکین zen-
gin; ثروتمند servetli; — Wealthily,
(welth'i-li) (ad.) ثروتمند servetle.
Wean, wēn, (v.a.) سۈتدن kesmek;
(fig.) صوغوتقی sogoutmaq;
— Weanling, (wēn'ling) (a.) سۈتدن
kesilmish sۈتدن kesilmish
Weapon, wēp'un, (n.) سلاح silâh;
(pl.) esliha; — Weaponless,
(wēp'un-les) (a.) silâhsuz.
Wear, wâr, (v.a.) قوللانقی qoullan-
maq; اسکیتمک eskitmek; (carry)
giymek; (hamil ol) hamil ol;
طاقmaq; (appear) geus-
termek; (rub) ashındırmak;
— (out) mahv et.; (fig.)
yormaq; (v.n.) eskimek;
— (yupranmaq) yupranmaq;
ashunmaq; (well) iyi da-
yanmaq; (n.) istî'mâl; yenne
yenne; ashunmaq; — and tear
yenne; yupranmaq; eskimek;
— Wearable, (wâr'a-bl) (a.)
giyilir; taqulur.
Weary, wē'ri, (a.) یورغون yorgoun;
bezgin; (causing) yoroujou;
(v.a.) yormaq; (v.n.)
yoroulmaq; (fig.) geuz-
lemek; — Weariless, (wē'ri-les)
(a.) yoroulmaz, دورماز dour-
maz; — Wearily, (wē'ri-li) (ad.)
yorgoun bir halde;
— Weariness, (wē'ri-nes) (n.)

یورغونلوق yorgounlouq; (fig.)
bezginlik; اوصاف ousanj; — Wear-
isome, (wē'ri-sum) (n.) یورجی yo-
roujou; (fig.) اوصاف ousanduru-
ju; — Wearisomely, (wē'ri-
sum-li) (ad.) اوصاف ousanjla;
yoraraq, — Wearisomeness, (wē'
ri-sum-nes) (n.) یورجی yoroujou-
louq; صیغه suqma; اراج iz-âj;
yorgounlouq.
Weasand, wē'zand, (n.) بوغاز bo-
ghaz; غارتلار gurtlaq.
Weasel, wē'zl, (n.) (zo.) کلینچک ge-
linjik.
Weather, welth'er, (n.) هوا hava;
(a) (mar) روزگار ruzgyar
üstü.; (v.a.) دولاشماق dolashmaq;
aşmaq; (fig.) مقاومت mou-
qâvemet et.; (v.n.) solmaq;
— beaten, (bē't'n) (a.) فیرطنه یا قالاتش
furtunaya yaqalamush, (fig.)
pishkin; — bound, (-bound) (a.)
lumanda qapanmush;
furtunadan qachmush;
— cock, (n.) فیر دوندی fur-deundü;
— gauge, (-gāi) (mar) روزکاره
ruzgyara nazaran va-
zuyet; (fig.) تفتوق tefevvouq;
to gain the — روزکار اوسته چمک
ruzgyar üstüne gechemek; (fig.)
تفتوق tefevvouq et.; — glass,
(n.) بارومتره barometre.
Weave, wēv, (v.a.) اورمک eurmek;
طوقمه چماق doqoumaq; (v.n.)
doqounmajuluq et.; — Weaver,
(wēv'er) (n.) طوقمه چماق doqoumaju;
— Weaving, (wēv'ing) (n.) طوقمه چماق
doqoumajuluq; (lit.) نسج nesj;
— Woven, (wōvn) (a.) طوقمیش do-
qounmush; (lit.) منسوج mensouj;
طوقمه doqouma.
Web, web, (n.) اوردو eurgü;
qoumash; (lit.) نسج nesj; (net)
â; (sci.) شبکه shebeke; (ana.)
zar; deri; (roll) طوپ top; —
footed, (a.) آغای دانی ayâ zarlu.
Wed, wed, (v.a.) نکاح nikyâh et.;
(lit.) تزییج tezviy et.; (fig.)
birleshmek; (v.n.) نکاح nikyâh
ol.; evlenmek; — Wedding,
(wed'ing) (n.) عقد aqd; نکاح ni-
kyâh; دۈیۈن düyün; — hed کاین

only; routine; through; luck; mûsée; give; join; though; et.. etmek; ol..olmaq.

[WED-WEL] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd; red; mē, hēr; in; mine;

یوم gelin yatâ; — day (lit) دویون; دویون yevmi izdivâj; — velime; — dress کلین انوایی ge-
lin esvabu; — present دوکون هدییه سی
düyün hediyesi; — ring نکاح یوردوکی
nikyâh yüzüy.

Wedge, wej, (n) قاما qama; سیکیل
سیکیل قویق; yarmaq; — shaped, (-shâp'd)
(a.) قاما شکلده qama sheklinde, سیکیل
سیکیل سیکیل سیکیل.

Wedgewood, wej'wood, (n.) (-ware)
mermer taqlîdi (اشیا)

Wedlock, wed'lok, (n) ازدواج izdi-
vâj; نکاح nikyâh

Wednesday, wenz'dā, (n) چهارشنبه
charshamba (-günü) (کونی)

Weed, wēd, (n.) اوت ot; (fig.) دکرسمز شی
deyersiz shey; (pl.) ماتم انوایی matem
esvabu; (v.a.) اوتلاری آیقلامق otlarunu
ayuçlamaq; (fig.) تمیزلەمەك temizlemek;
— Weedy, (wēd'i) (a.) اوتلی otlu;
(lake) اوت گیبی ot gibı, (fig.) دکرسمز
deyersiz.

Weed, wēd, (n) (med) مە التہایی meme
iltihâbu.

Week, wēk, (n.) هفته hafta; — ly,
(ad.) (a.) هفته لاق haftaluq; (lit.) اسبوعی
üşbôu-i; (ad.) هفته ده haftada bir;
هفته لاق haftaluq gazete; (n.) هفته
haftaluq mejmou-a; — 'day, (-dā)
(n.) عادی کون âdi gün; (pl.) مق
end, (n.) عادی eyyâmu âdiye; — end,
(n.) هفته نهایتی hafta nihâyeti; (fig.)
(n.) تعطیل کونی (tâ'til günü); بازار
(هفته تعطیلی) (hafta tâ'tili).

Ween, wēn, (v.n) صانع sanmaq; ظن zann
et.

Weep, wēp, (v.n.) آغلامق âlamaq;
(med) ترلەمەك terlemek; (hang) صارفق
sarqmaq, (v.a.) (fig.) آجیمق ajumaq;
yash deukmek; — Weep-
ing, (wēp'ing) (a) آغلايان âlayan;
geuzleri yashlu; (droop-
ing) صارفق sarquq; — willow صالقم
salqum seuyüd; — Wept, (a.) آغلامش
âlamush.

Weaver, wē'ver, (n.) زارغانه بالقی zargana
balugh.

Weevil, wēv'il, (n.) ذخیره قوردی zahire
qourdou; بغدادی bôuday
biti.

Weft, weft, (n.) آتقی atqu; پود pod.

Weigh, wā, (v.a.) طارنق tartmaq; (lit.)
tedqiq et; (fig.) وزن vezn; —
et.؛ düşhünmek; (v.n) ثقلی او.
...siqleti ol; — gelmek; (fig.)
te'â'ir; — in طارنق tartulmaq; —
down آغ âr gelmek; (fig.) مایوس
me'yûs et.; — upon چوئک
üzerine cheukmek; — Weigher,
(wā'er) (n.) قانتاری qantarju; —
Weigh'ing machine, باسکول baskul.

Weight, wāt, (n) ثقل siqlet, (lit.)
طارق (mass) آغلرلق ârluq; وزن vezn;
tartu; (dihem) (direm); (fig.)
ehemmiyyet; — Weightily, (wāt'i-
li) (ad.) آغ صورتده âr sôuretdе;
ehemmiyyetle; — Weighty, (wāt'i)
(a.) آغ âr; ثقل saqil; (fig.)
ehemmiyyetli.

Weimar, vî'mēr, (n. pr.) وایمار vaymar.

Weir, wēr, (n.) سد sedd; (fishing) دالیان
dalyan.

Weird, wērd, (n.) قدر qader; طالع
tālî; (charm) سحر sihr; (a.) (lit.)
mouqadder; سحرار sihirbâz;
(v.a.) قسمت qismet et.

Welcome, wel'kum, (a.) موافق mou-
vâfuq; خوش hosh; (gladness) موجب
môujibi memnûniyyet; آرزو
arzôu edilir, (int.) خوش کلدیکیز!
hosh geldiniz!; — bouyou-
roun!; (n.) استقبال istiqbâl; (lit.)
hüsnü qabûl; (v.a.) حسن قبول
hüsnü qabûl et.; to bid
qarşılaşmaq; istiqbâl et.; —
qarshulamaq.

Weld, weld, (n.) (bot.) جهری jehri.

Weld, weld, (v.a.) قایناق یایق qaynaq
yapmaq; لهیمەك lehimlemek; (fig.)
rabt et.; — Weld'ër, (n.)
لهیمی le- himji; — Weld'ing, (n.) قایناق qay-
naq; لهیم lehim; — machine قایناق
qaynaq makinesi.

Welfare, wel'fār, (n.) سعادت se-âdet;
(lit.) رفاه refâh; (health) عافیت âfiyet;
حال hâl.

Welkin, wel'kin, (n.) افلاک eflâk;
آسمان âsimân.

Well, wel, (n.) قویو quoyou; (cavity)
boshlouq; the —s منبعل men-

[WHA-WHE] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in, mīne;

finger, (hwoɾ'fin-jeɾ) (n) اسکه کھیاسی iske kyahyasu; رختیم مأموری ruhtum me'môurou.

What, hwot, (pron. و int) ... نه ne ..; — **ev'ër**, her ne .; — **soever**, (-sô-ev'ër) هر کیم herkim...

Whatnot, hwot'not, (n.) نه تازدر eta-jeɾ; راف raf.

Wheal, hwēl, (n.) سیویلجه chiban; سivilje

Wheat, hwēt, (n.) بعدای bôuday; — **ear**, (-ër) (n.) سرجه (قوشی) serche (-qoushou); — **Wheaten**, (hwēt'n) (a.) بعدای bôuday (-dan).

Wheedle, hwēd'l, (v.a.) اوقشامق oq-shamaq; یومشاتقی yumushatmaq; — **Wheeler**, (hwēd'lër) (n.) یالتاق yaltaq; — **Wheedling**, (hwēd'ling) (n.) طالتیق yaltaqluq, یالتاقی tatlu-luq; (lit.) نوارش nuvâzish.

Wheel, hwēl, (n.) تکرلک tekerlek. (mach) چرخ charq; (mar) طولاب dolab; (fig.) طالع tâlî'; (lit.) دوران devrân; بيسقלט bisiqlet; (v.a.) چورمک chevirmek; (convey) چکمک chek-mek; (v.n.) گوتورمک geutürmek; (v.n.) دوتمک deunmek; دورا devr et.; — **of life** زوئیتروپ zo-itrop; (fig.) آیینة (âyineyi devrân); — **s within** عرب (s) (fig.) قارشوqluq qarushuqluq; — **s** arab sachu; **there are** — **s within** — **s** (fig.) بر چارهسی وارد el arabası; her sheyin bir châresi vardur; بر bir yolou boulounou; **to break a butterfly upon the** — (fig.) حبهنی ishî.f'zâm et.; ایشی اعظام ا. habbeyi qoubbe yapmaq; — **barrow**, (bar'rô) (n.) آل آراهسی el arabası; — **work**, (n.) (pl.) چرخل charqlar; — **'wright**, (-'rit) (n.) آراهی یاهیچی tekerlekji; arababa yapuju; — **wheeler**, (hwēl'ër) (n.) تکرلکچی tekerlekji; آراهی arabaju; (zo) آرقه مارکیری arqa beygiri.

Wheeze, hwēz, (v.n.) صولومق solou-maq; خیرلامق xurlamaq; — **wheez-ing**, (hwēz'ing) (n.) صولوق solouq; خیرلتي hurultu

Whelk, hwelk, (n.) شیطان کلاهی sheytan külahu.

Whelm, hwelm, (v.a.) باطیرمق baturmaq; بوغق bômaq.

Whelp, hwelp, (n.) کویک یاوروسی keup-pek yavrouso; یاورو yavrou; (fig.) (it); (v.) یاورولامق yavroula-maq.

When, hwen, (ad.) نه زمان ne zemân; — **ev'ër**, her ne zemân; نه وقت ne vaqit.

Whence, hwens, (ad.) نریدن nereden; neden; — **soever**, (-sô-ev'ër) نریدن her nereden.

Where, hwār, (ad.) نریده nerede; — **about**, (ad.) نرهلده nerelerde; (n.) (pl.) بولوندیچی bouloundôu yer; (fig.) (haqqunda) (حقدنه) معلومات mâ'lôumât; — **as**, (-az) حسیه hasebile; ..hasebile; (since) مادامکه mâdemki; اولدیچی halde; — **by'**, (-bî') یو سورنله oldou halde; — **bou**, sôuretle; بونکله bounoula; — **v'ër**, هر یرده her yerde; ne-rye.; — **'fore**, (-'fôr) یو سبدن bou sebebdn; بناء علیه binâ-en aleyh; (n) اسباب eshâb; — **in'**, (fig.) نه خصوصده ne housôusda?; — **in'to**, (-'tô) نهیه neye?; — **of**, (ki) هانکینه hangisine?; — **on**, (onoun; (what) نه اوزرینه ne onoun; — **upon'**, (ne) بونک اوزرینه ne üzerine?; — **with'**, نه ایله neyle?; — **withal'**, (-with-awl') (n.) وسايط vesâ-it.

Wherry, hwēr'i, (n.) صاندال sandal; (pl.) مرکب merâkib.

Whet, hwet, (v.a.) بیلهمک bilemek; (fig.) تحریک tahrîk et.; (appetite) ishtah vermek; (n.) (act) بیلهم bileme; تحریک tahrîk; — **'stone**, (-stôn) (n) بیلهمکی طاشی biley tashu; مصاد masad; (stimulating) منه mûnebbih; تشویق teshvîq.

Whether, hwet'h'ër, (pron) هانکیمی hangisi; عجباً? (conj.) mi?; — **or not** ajebâ?; ...ایستر ister...; — **or not** her halde; مطلقا moulaqâ; **I do not know** — **he will come** «کله جک» می بیلمیورم bil-miyorom, — **he does or not** ister yapsun ایستر یا پسین ایستر yapsun ister yapmasun.

Whew, hwū, (int.) وای! vay!; وای دیمک (deh-shet!); (v.n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red; (never silent e); deux; ring; machine;

mōle foot; mōon; shut, mūte, very; tū چيوو; ch; ش; th; th; zh; [WHE-WHI]

vay demek, (*bustle*) قوشمق qosh-maq; فیرلامق furlamaq.
Whey, hwā, (*a.*) سوت سويی sūt sou-you; صو sou; — **faced**, (-fās'd) (*a.*) بکزی آتش benzi atmush.
Which, hwich, (*pron.*) هانکی? han-gi?, که ...ki; — **is** — هانکیسی? han-gisi? آنلا تاعیلما دی که هانکیسی anla-shulmadu-ki hangisi; — **ev'ér**, هانکی هر her hang-i; هانکیسی hangisi.
Whid, hwid, (*n.*) سریع حرکت seri' hareket; (*lie*) یالان yalan, (مارتاوال) (martaval); **to cut** — سولمه مک mak yalan seuylemek; آتق atmaq.
Whiff, hwif, (*n.*) نفس nefes; (*air*) هوا hava; (*eye*) باقش baqush, (*boot*) sandal, (*v.a.*) اوفله مک üfle-mek; **to take a** — بر نفس چکمهک bir nefes chekmek.
Whig, hwig, (*n.*) لیبرال liberal; (*pl*) احرار ahrâr.
While, hwil, (*n.*) مدت müddet; زمان zemân; (*ad.*) انکن ..iken; اثناسته ..ol-esuâsunda; (*fig.*) اولدینی حالده ..ol-dou halde; (*as long as*) جه ..je, ..ja; — **away** (*fig.*) وقت کچیرمک vaqit ge-chirmek; **a long** — خیل مدت haylu müddet; **اوزون مدت** ouzoun müddet; **a little** — بر آر (زمان) bir az (-zemân); **it is worth** — دکر (zahimete-) deyer; (*negati-*ve) دکر (zahimete-) deyme-z.
Whim, hwim, (*n.*) مراق merâq; (قاریس) (qapris); (*mine*) وینچ vinch; (*fig.*) اوچاق ojaq; — **Whimsical**, (hwim'-zik-al) (*a.*) خیالی hayâlî; (*odd*) غریب garîb; — **Whimsically**, (hwim'-zik-al-i) (*ad.*) غرابته hayâlîle ga-râbetle; — **Whimsicality**, (hwim'-zik-al'i-ti) (*n.*) غرابت garâbet; — **Whimsy**, (hwim'zi) (*n.*) قورونتو qourounto; قاقچلاق qachuqluq.
Whimbrel, hwim'brel, (*n.*) (so.) کورلی قوشی kürli qoushou.
Whimper, hwim'pèr, (*v n.*) آغلار کی âlar gibi seuylemek; (*fig.*) میریلداق muruldanmaq; — **Whim-pering**, (hwim'per-ing) (*n.*) قیصیق سس qusuq ses; (*fig.*) میریلداق muruldan-ma; — **Whimperingly**, (hwim'pèr-ing-li) (*ad.*) قیصیق سسله qusuq sesle; کی âlar gibi.

Whin, hwin, (*n.*) (bot) قاطر طرناغی qatur turnâ; — **Whinny**, (hwin'i) (*a.*) چاللق chaluluq
Whine, hwin, (*v.n.*) باغی âlar gibi yapmaq; (*n.*) آغلامه (yalandan-) âlama; — **Whining**, -ly, (hwin'ing-li) (*a.*) آغلار (ad.) âlar gibi.
Whinstone, hwin'stôn, (*n.*) مرمر mermer; (سرت) (sert-) tash.
Whip, hwip, (*n.*) قامچی qamchu; (*coachman*) آرابچی arabaju; (*parlia-ment*) (فرقه آدمی) (furqa adamu); (*dâ'-vetji*) (دعوتچی) (dâ'-vetji); (*call*) دعوت dâ'vet; (*tackle*) (ماقاره) (maqara), (*v.a.*) قامچیلماق qamchulamaq; (*fig.*) دوومک deuvmek; (*drive*) سورمک sürmek; (*cooking*) وورمق vourmaq; قالدیرورمک (-off) chalqamaq; qalduruvmek; چیقارمق chuqarmaq; باصدیرمق (-up) def et; (*sewing*) basdurmaq, چورمک chevirmek, (*pol.*) کیدیرورمک topnamaq; (*v n.*) گیدیرمک gidivermek; فیرلامق furlamaq; **rid-ing** — قیرپاچ qurpach; — **and spur** (*fig.*) علی العجله alel-ajele; — **cord**, (*n.*) قامچیلماق (-ip) qamchuluq; — **hand**, (*n.*) صاغ sâ el; (*fig.*) تفوق tefevvouq; غلبه galebe; — **mâker**, (*n.*) قامچیچی qamchuju; — **Whipper**, (hwip'er) (*n.*) (فالاچچی) (falaqaju); — **in** (*n.*) (hunt) تازی سایی (tazu seyis); (*pol*) فرقه ارکان furqa erkyânu, (مراقب) (mûrâqib); — **snapper** (*n.*) باجاقسز bajaqsuz; چاققن chapqun; — **Whipping**, (hwip'ing) (*n.*) طیاق qamchulama; (*fig.*) دیکیش dayaq; (*binding*) باغ bâ; di-kish
Whip-poor-will, hwip'-pōōr-wil', (*n.*) (so.) یاغور قوشی yâmour qoushou; چوبان آلداتان choban aldatan.
Whir, hwèr, (*v n.*) اوچق ouchmaq; (وزلاق) (vuzlamaq); (*n.*) اوغولتی ou-ghoulto.
Whirl, hwèrl, (*n.*) دونوش deunüş; (خیزی) دونمک (v.n.) girdâb; (*huzlu-*) deunmek; (*v.a.*) دوندیرمک deundürmek; (*fig.*) فیرلاتق furlat-maq; — **about**, (*n.*) دور devr; چرخ charh; — **pool**, (*n.*) گرداب girdâb;

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join though; et.=etmek; ol.=olmaq

[WHI-WHO] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act: chānge, cārd; red; mē, hēr; in; mine,

- **wind**, (*n*) قاصیرغه qasurga, (*fig.* *lit*) گirdbād کرداد — **Whirling**, (hwēr'ing) (*a.*) دوتر deuner; دوار devvâr.
- Whirligig**, hwēr'li-gig, (*n.*) اویونچاق oyounjaq; **merry** — آتلی قارنجه atlu qarunja.
- Whisk**, hwisk, (*n.*) (act) سیلکمه silkme; (*brush*) سوپورکه süpürghe; (*eggs*) تل tel; (*v. n.*) سیچراماق suchramaq; سوپورمهک zuplamaq; (*v.a.*) فیرلاتماق süpürmek; (*whisker*) furlatmaq
- Whisker**, hwisk'er, (*n.*) یان سقال yan saqal; (favoorı) (zo.) بییق buyuq; — **Whiskered**, (hwis'kerd) (*a.*) بییقلی favorili; (favoorlu) buyuqlu.
- Whisky**, hwis'ki, (*n.*) ویسکی viski.
- Whisper**, hwis'pēr, (*v*) فیصلداماق fusuldamaq; (*n.*) فیصلتی fusultu; — **Whisperer**, (hwis'pēr-ēr) (*n.*) (rel.) مفسد müfsid; — **Whispering**, (hwis'pēr-ing) (*n.*) (act) فیصلداماق fusuldama; (*fig.*) فساد fesâd; (*a.*) فیصلتلی fusultulu; — **Whispering-ly**, (hwis'pēr-ing-li) (*ad.*) فیصلدایارق fusuldayaraq; (*fig.*) قولاغنه qoulâna; خفیمجه hafifje.
- Whist**, hwist, (*n.*) ویست vist.
- Whist**, hwist, (*a.*) سسمن sessiz; (int) صوص! sous!.
- Whistle**, hwis'l, (*v*) ایصلیق چالمق usluq chalmaq; (*n.*) ایصلیق usluq; (*blast*) دودوک düdük; to pay for one's — (*fig.*) چوق طورلییه مال او. choq touz-louye mâl ol. — to wet one's — (*fig.*) بیر ایکی دانه آتمق bir iki tâne atmaq; — **Whistlingly**, (hwis'l-ing-li) (*ad.*) ایصلیق چالماق usluq chalaraq.
- Whit**, hwit, (*n.*) ذره zerre; نقطه noqta, **every** — (*fig.*) کاملا kyâ-milen; بوتون نقاطده bütün noqâtde; **not a** — هیچ hich; اصلا aslâ.
- White**, hwit, (*a* و *n*) بیاض beyaz; آق aq; (*pale*) رنکسز renksiz; (*pure*) صاف sâf; (*fig.*) عقیف affif; (*v.a.*) بیاضلاتماق beyazlatmaq; — **ness**, (*n.*) بیاضلی beyazluq; — **'bait**, (-bāt) (*n.*) (zo.) کوش بالی gümüş balugh; (*dinner*) (pol.) tâ'lil zuyâfeti; — **'boy**, (*n.*) زوربا zorba; شقی shaqı; (*pl.*)

- اشقی eshqiyâ; — **'lead**, (-'led) (*n.*) اوستوبج üstübej; — **'livered**, (liv'er) (*a.*) قورقاق qorqaq; جبین jebîn; — **w'ash**, (-wosh) (*n.*) بادانه bada-na; (*v.a.*) بادانه badana et; — **washer**, (-wosh'ēr) (*n.*) بادانهجی badanaju; — **Whiten**, (hwit'n) (*v.a.*) بیاضلاتماق beyazlatmaq; (*v. n.*) بیاضلانماق beyazlanmaq, — **Whiting**, (hwit'ing) (*n*) (zo.) مرکیت بالی mezgit balugh; مرلان merlan; (chalk) تباشیر tebashir; (ispanya beyazu); — **Whitish**, (hwit'ish) (*a.*) بیاضمسی beyazumsu; — **Whites**, (hwitz) (*n*) (med.) سیلان seyelân.
- Whither**, hwit'h'ēr, (*ad.*) نرهیه nereye?; — **soever**, (-sō-ev'ēr) her nereye; هر هره her yere.
- Whitlow**, hwit'lō, (*n.*) (med.) طولامه dolama.
- Whitsuntide**, hwit'sun-tid, (*n.*) پنته قوت penteqot; (idi ham-sin) عيد خستين.
- Whittle**, hwit'l, (*n*) چاقı chaqu; چاقچاق puchaq; (*v.a.*) کسمک kesmek; طوغراماق dôramaq
- Whiz**, hwiz, (*n.*) ویزلتی vuzultu; (*v. n.*) ویزلاماق vuzlamaq
- Who**, hōō, (*pron*) کیم kim; (*pl.*) کیملر kimler; — **ev'ēr**, her kim; — **soever**, (-sō-ev'ēr) کیم kim oloursa oloun.
- Whole**, hōl, (*a.*) بوتون bütün; تمام tamâm; جله jümle; (*fig.*) صاغلام sâlam; ایی iyi; (*n.*) هپسی hepsi; مجموع mejmôu'; — **ness**, (*n.*) (lit.) تمامیت tamâmiyyet; عمومیتله oumôumiyyetle; — **Wholly**, (-hō'li) (*ad.*) کاملا kyâmilen; کلی küliyen.
- Wholesale**, hōl'sāl, (*n.*) طویدن ساتیش topdan satış; (*a.*) طویدن topdan; (*fig.*) واسع vâsî; کلی küllî; — **dealer**, (-del'ēr) (*n.*) طویدانجی topdanju; — **business**, (buz'nes) (*n.*) طویدن معامله topdan mou-âmele.
- Wholesome**, hōl'sum, (*a.*) صاغلام sâlam; موافق mouvâfuq; (*healthy*)

(For Turkish pronunc.) past; lârge; red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōōn; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [WHO-WIL]

صحى suhhi; نافع 'nâfi': — *ly*, (*ad.*)
 صالام sâlam sôuretdé; —
 ness, (*n.*) صالاملق sâlamluq; (*fig.*)
 صائب isâbet; نفع nefi'; صهيل suh-
 hîlik.
Whom, hōōm, (*pron.*) كىمى kimi?;
 (that) كىمى kime; (to) كىمى kimden.
Whoop, hwōōp, (*n.*) آواز avaz;
 باغريشمق vâveylâ; (*v.n.*)
 bârushmaq; (*v.a.*) تحمير a.
 (bârarâq-) tahqir et; — **after**
 (youha chekmek), —
Whooping cough, (-kawf) بوغمهجه
 bōmaja euxürüy.
Whop, hwop, (*n.*) طياق dayaq; (*v.a.*)
 طياق atmaq.
Whore, hōr, (*n.*) فاحشه fâhishe; —
 'dom, (-'dum) (*n.*) فحش fohush;
 زنا zinâ.
Whorl, hworl, (*n.*) (bot) حلقوى ياپراغلار
 halqavi yapraqlar; (*lit.*) اوراق
 evrâqi felekiyye.
Whose, hōōz, (*pron.*) كىمى kimin?;
 (onoun) كىمى (-onoun).
Why, hwî, (*ad.*) نه ايچون ne ichün?
 چونكه ne-den?; (*wherefore*)
 chünki...; بو سببدن bou sebedden;
 — not?; نه ايچون (دكل) ne ichün
 (-deyl)?; — so?; نه ايچون بويله ne
 ichün beuyle?; نه دن بويله ne-
 den beuyle?; the reason — (سببى)
 ... (in-) sebebi (نه) سبب (-) sebeb.
Wick, wik, (*n.*) فيتيل fitil.
Wicked, wik'ed, (*a.*) فنا fenâ;
 bozonq; فاسد fâsid; — *ly*, (*ad.*)
 tenâluqla; فساد fesâdla; —
 ness, (*n.*) فنانلق fenâluq; فساد fe-
 sâd; (*rel.*) گناه günâh.
Wicken, wik'n, (*n.*) (bot) يابانى ديش
 yabâni dish boudaq.
Wicker, wik'èr, (*a.*) سبت se-
 pet; — **work**, (*n.*) سبت ايشلرى se-
 pet ishleri.
Wicket, wik'et, (*n.*) قاپو qapou;
 پارماقلىق parmaqlyq.
Wide, wid, (*n.*) كنىش genish; واسع
 vâsi'; (*fig.*) چوق choq; (*distant*)
 ouzaq; — *ly*, (*ad.*)
 genish sôuretdé; (*fig.*)
 vâsi' sôuretdé; واسع صورتده
 ziyâdesîle; — **ness**, (*n.*)

genishlik; (*lit.*) وسعت vüs-
 at; — **awake**, (-a-wâk') (*n.*)
 متيقظ zeki; اورتاق ouyanuq; (*fig.*)
 müteyaqquz; (*n.*) يومشاق شايقه yu-
 mushaq shapqa; — **open**, آچيق
 temâmen achuq; — **Widen**, (wid'n)
 كنىشلتmek; (*fig.*)
 كنىشلهمك tevsî' et.; (*v.n.*)
 كنىشلهمك teves-
 sū' et..
Widin, wēd'in, (*n.pr.*) ويدن vidin.
Widow, wid'ō, (*n.*) طول (دوجه) doul
 (-zevje); ارامل erâmil, (*v.a.*)
 طول buruqmaq; (*fig.*)
 mahroum et.; — **hood**,
 (*n.*) طوللق doulouq; — **Widower**,
 (wid'ō-er) (*n.*) حرمى اولش haremi
 eulmûsh; مجرد (müjtered).
Width, width, (*n.*) كنىش genish-
 lik; عرض arz; (*fig.*) وسعت vüs-at.
Wiesbaden, vēs-bâ'den, (*n.pr.*) ويسبادن
 visbâden.
Wield, wēld, (*v.a.*) قوللانق qoullan-
 maq; (*fig.*) اداره idâre et..
Wife, wif, (*n.*) زوجه zevje; حرم ha-
 rem; — **hood**, (*n.*) زوجهلاك zevje-
 lik.
Wig, wig, (*n.*) پروكه perouke; طاقه
 taqma sach; — **mâker**, (*n.*)
 پروكهجي peroukeji; **Wigged**, (wigd)
 پروكهلى peroukeli; طاقه صاجلى
 taqma sachlu.
Wig, wig, (*v.a.*) آزارلامق azarlamaq.
Wight, wit, (*n.*) آدم adam; مخلوق mah-
 lûq
Wigwag, wig'wag, (*v.n.*) اشارت وبرمك
 ishâret vermek; عجائب وضعيتلر آفاق
 ajâ-yib vazuyyetler almaq
Wild, wild, (*a.*) وحشى yah-shî; يابانى
 yabâni; (*violent*) شدتلى shiddetli;
 ايصسز chulgun; (*desert*)
 ussuz; (*frolisome*) حوپا hoppa;
 ايصسز ير (n.) deli gibi;
 yer; (*poet.*) وحش آباد yah-shet âbâd;
 to run — (*fig.*) سقوط souqûut et.;
 وحش mahv ol.; — **ness**, (*n.*)
 vah-shet; — **beasts**, (-bēstz) (*n.pl.*)
 hayvânât; وحشيه
 vah-shiyye; — **boar**, (-bōr) (*n.*)
 yaban domouzou; — **cat**,
 yaban kedisi; (*n.*)
 jür-جراتكارنه (*lit.*) delije (*a.*)

[WIL-WIN] (انگلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē. hēr; in; mīne;

etkyârâne; — **fowl**, (n.) آو قوشلری
av qoushlaru; — **goose**, (n.) یانان قادی
yaban qazu; — **goose chase** (fig.) دلیجه
delije ishler; چیلغینلق chulgun-
luq; — **Wilderness**, (wil'dēr-nes)
(n.) (fig.) تنهâ (-luq); (lit.) پریشانلق
perishânluq; — **Wildfire**,
(wild'fir) (n.) فشنگ fishék; (lit.)
(n.) el-âbu nâriyye; (med.) تاربه
شیشک yulanjuq; (lightning) ییلاخیق
shimshek; ییلدیریم yuldurum; (like-)
char-chabouq. چار چابوق der-
hâl, — **Wild'ly**, (-'li) (ad.) (lit.)
vah-shiyâne; (fig.) چیلغینجه
chulgunja.

Wile, wil, (n.) حيله hile او یون
oyoun.

Wilful, wil'fûl, (a) قصدی qasdi;
معند mahsous, (obstinate) مخصوص
mou-annid; — **ly**, (ad.) ایستیه‌دک is-
teyerek; (jud.) قصد qasden; —
ness, (n.) قصد qasd; عین inâd;
(jud. lit) تعمد te-ammüd

Williness, wil'i-nes, (n) قورنازلق qour-
nazluq

Will, wil, (n.) آرزو arzû; (arbitrary)
keyf; (feeling) نیت niyyet; فکر
fekr; (testament) hissiyyât; (testament)
عزم vasuyyet; (determination) وصیت
vasuyyet et; (v.n.) آرزو آرما arzû et.; (v.a.)
vasuyyet et; بیراقق buraqmaq; at —
arzûya isterse; تابع arzûya tâbi';
(jud.) ruzâsile; free —
مشتک وصیتنامه mâ'l-mem
müşterek vâsuyyetnâme; where
عزمله there is a — there is a way
azmile her shey olour;
مرامك آلدن برشی قورنولماز
merâmun elin-
den bir shey qourtoulmaz.

Will, wil, (au v) جک ..jek; حق
..jaq, he — «gide» «کید» جک «go»
-jek.

Willing, wil'ing, (a.) ایستکلی istekli,
راضی râzu; (ready) (lit.) آماده âmâde;
خواهشگر hâhishger; — **ly**, (ad.)
hâhishle; خواهش iste-yerek; (lit.)
معاذتونه mâ'l-mem
nôuniyye; — **ness**, (n.) ایستک is-
tek; رضا ruzâ; (lit.) خواهش hâhish.

Will-o'-the-wisp, wil'-o-the-wisp',
(n.) نور nûr; سراب serâb;
مغفل شی môngfil shey.

Willow, wil'ô, (n.) سوکود seuyüd.

Wily, wil'i, (a.) قورناز qournaz; ماهم
mâhir.

Wimble, wim'bl, (n.) بورغو bourgou;
مثقاب misqab.

Wimple, wim'pl, (n) آتقی atgu; اورتو
eurtü; (v.a.) اورتک eurtmek.

Win, win, (v.) قازانقی qazanmaq;
— **Winner**,
(win'er) (n) قازانان qazanan; —

Winning, (win'ing) (a.) قازانان qaz-
anan; (attractive) (lit.) جاذب jâzib;
(n pl.) قازانق qazanj.

Wince, wins, (v n) چکینمک chekin-
mek; اورتک ürkemek.

Winch, winsh, (n.) وینچ vinch; مانوله
manevele; (reel) قاشناق qasnaq; (zo.)
چیمته chifte.

Wind, wind, (n.) روزکار rüzgyar;
(breath) nefes; (v.a.) (sound)
روزکاره عرس ا. chalmaq; (v.pose)
روزکاره عرس ا. (scent) ارز et;
qoqousounou almaq; (fig.) حس ا.
hiss et, (drive) یورمق yormağ; چوق
choq qoshdourmaq; to get
— of دویق douymaq; خبر آتی haber
almağ; who sows the — reaps the
whirlwind (fig.) فیرطنه بیچر

rüzgyar eken furtuna bicher; —
'pipe, (-pîp) (ana) نفس یورمقی nefes
borouson; (lit.) قصبه qasaba; (pl.)
qasabât; — **Wind'age**, (-'âj)
(n.) هوا پای hava payu; — **Wind'-
fall**, (-'fawl) (n.) دوشمش میوه dūsh-
mūsh meyva; (fig.) دوشش dūshesh;
(lit.) حسن طالع hūsnū tâl'; — **Wind'-
gauge**, (-'gāj) (n.) (lit.) میزان ریاç mî-
zânū riyâh; — **Wind'iness**, (n.)

اوکونمه euvünme; سرتک sertlik, (fig.)
moubâlagala; — **Wind'ward**,
(ad.) روزکاره طوغری rüzgyara dôrou;
rüzgyar üstü طرف (n.)
tarafu; — **Wind'y**, (-'i) روزکارلی
rüzgyarlu; (fig.) یوکسکدن آتیه yükek-
den atma; مبالغه moubâlagalu.

Wind, wind, (v.a.) صارمق sarmaq;
(mach.) فورمق qourmaq, — **up**, (fin.)
hesablary qapatmaq; حسابلری قاتاق
tas-fie et.; لیکیده likide et.; (com.)
fesih et.; ختام (n.)
sarulmaq; یوکولک hutâm; (v.n.)
quvrulmaq; —

(For Turkish pronunc.) past; lârga, red, (never silent e); deux; ring; machine;

môte; foot; mōon; shut; mûte; very; tû چيوو ch چ; sh ش, th ث, zh ژ [WIN-WIR]

Wind'ér, (*n.*) بورويجي boroujou; ساريجي saruju.

Winding, wind'ing, (*n.*) قيورم qu-vrum; ييلاقوي būkūm; (*a.*) ييلاقوي yulanqāvi; يوكولي būkūlū; — *ly*, (*ad.*) قيورلاراق quvrularaq, — **sheet**, (-shēt) (*n.*) كفن kefen; (*candle*) آقيني aquntu; — **up**, (*n.*) ختام hutām, (*com*) tasfiye نصيه likidasyon, — **sale** (صاتشي) likidashyon (-satushu)

Windlass, wind'las, (*n.*) ابرعاد urgad.

Window, win'dō, (*n.*) پنجره penjere; (*v.a.*) پنجره ياپماق penjere yapmaq; **blind** — پنجره يري — penjere yeri; — **eurūlmüş** پنجره اورولش penjere — **blind**, (*n.*) ستور stor; ژالوزي jalouzi; — **frame**, (-frām) (*n.*) چرچيوه cher-chive; — **glass**, (*n.*) پنجره جامي penjere jamu.

Wine, win, (*n.*) شراب sharab; — **bibber**, (*fig.*) بکري bekri; — **glass**, (*n.*) شراب قدسي sharab qadehi; — **merchant**, (*n.*) شراب تاجري sharab tâjiri; (*pl*) شراب تجاري sharab tûj-jaru; — **Win'y**, (*a.*) شراب کبي sharab gibi.

Wing, wing, (*n.*) قاناد qanad; (*mil.* & *pol*) جناح jenâh; (*fig.*) حايه himâye; (*v.a.*) قاناد طابق qanad taq-maq; (*v.a.*) اوچماق ouchmaq; (*lit.*) پرواز pervâz et.; **to take** — اوچماق ouchmaq; (*fig.*) گيتمک gitmek, **under the — of** (*lit.*) (ک) ... (in-) himâyesinde; حايه سنده ... (in-) jenâhunda; **right** — صاغ جناح sâ jenâh; **left** — صول جناح sol jenâh; **the — of the building** بناك جناح binânun jenâhu; — **spread**, (-spred) (*n.*) جناح وسعي qanad arzu; قاناد عرض jenâh vûs-atı; — **Winged**, (-wingd) (*a.*) قانادلي qanadlu; (*fig.*) يۇنەك yûnek; (*quick*) سريش seri'.

Wink, wink, (*n. n.*) کوز قيريق qurpma; (*fig.*) اشارت ishâret et.; (*connive*) کوز يومق qurpma; (*licker*) ياردلامق paruldamaq; (*n.*) کوز قيريه qurpma; (*lit.*) غزه gamze; (*hint*) اشارت ishâret; اخطار ihtâr; —

Wink'er, (*n.*) گوزلک geuz-lūk.

Winnow, win'ō, (*v.a.*) ساوورمق sa-vourmaq; (*fig.*) تدقيق tedqîq et.; — **Winnower**, (win'ō-er) (*n.*) خرمنجي harmanju; — **Win'nowing machine'**, (ma-shēn') قالبور ماکنسي qalbour makinesi.

Winsome, win'sum, (*a.*) خوش hosh; شيرين shirin; تن shen.

Winter, win'ter, (*n. & a.*) قيش qush; (*v.n.*) قيشي کچيرمک qushu gechirmek; (*mil*) قيشلامق qush-lamaq; — **garden**, (*n.*) قيش باغچيسي qush bâgchesi, سر ser; — « **pear** », (-pâr) (*n.*) قيش « آرمودي » qush « armoudou »; — **quarters**, (kwor'terz) (*n.*) (*mil.*) قيش قيشلاق qushlaq; (*residence*) قيش اقامتگاهي qush iqâmetgyâhu; — **Wintery**, (-i) (*a.*) قيش کبي qush gibi; (*fig.*) صعوق soghouq.

Wipe, wip, (*v.a.*) سيلمک silmek; (*beat*) دوومک deuvmek; (*n.*) سيلمه silme; (*blow*) طياق dayaq; **to — out** سيلمک boz-maq; — **Wip'er**, (*n.*) سيله جک sil-lejek; بz bez.

Wire, wîr, (*n. & a.*) تل tel; (*v.a.*) تل ايله باغلامق telle bâlamaq; (*v.n.*) تل قابلامق tel qaplamaq; — **draw**, (*v.a.*) تل ياپماق tel yapmaq; (*fig.*) چوق اوزاتماق choq ouzatmaq; (*lit.*) تحريف tahrif et.; — **draw'ér**, (*n.*) تلجي telji; (تل) had-deji; — **draw'ing**, (*n.*) تل اعمالي tel i'mâli; — **mill**, (*n.*) (حدخانه) tel fabriqasu; (hadde-hâne); — **puller**, (-pōol'er) (*fig.*) اصل ايشي اداره asul îshî idâre eden; (مرتب) (mürettib); — **Wiry**, (wî'ri) (*a.*) تلي telli; تل کبي tel gibi; (*fig.*) متحمل mütehammil.

Wireless, wir'les, (*a.*) تلسز telsiz; (*v.a.*) تلسز تلغراف چکمک telsiz telgraf chekmek; — **station**, تلسز تلغراف استاسيونو (stâ'shun) (*n.*) telsiz telgraf istasyonou; — **telegraphy**, (tel'e-graf-i) (*n.*) تلسز

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et. — etmek; ol. — olmaq.

[WIS-WIT] (انكليزجه كئانك تلفعى ايچون) act; change; cãrd; red; mē; hēr; in; mine;

تلفراف telsiz telgraf; — telephony, (tel'e-fon-i) (n.) تلسز تلفون telsiz telefon.

Wisdom, wiz'dum, (n.) عقل aql; (lit.) فطانت fatânet; (fig.) حكمت hikmet; (learning) (lit.) عرفان irfân; (book) (lit.) حكيمات hik-miyyât; نسايج nesâyih; — **tooth**, (n.) يكرى ياش ديشى yirmi yash dishi; (fig.) عقل aql.

Wise, wiz, (a.) عقلى aqullu; (lit.) عاقل âqil; (learned) عالم âlim; عارف ârif; (pl.) علما oulemâ; (rel.) عاقلنه muttaqi; — **ly**, (ad.) حكيمانه hakimâne; — **ness**, (n.) عقل aql; (fig.) تدبير tedbir; — **man**, (n.) فالجى falju; — **woman**, (-wōō'man) (n.) فالجى falju qadun; (birth) ebe; never the wiser ينه اويله gene euyile; حالا عقلانامش hâlâ aqulanmamush.

Wise, wiz, (n.) صورت sôuret; طرز tarz; in no — اسلا aslâ; هيج ير. hich sôuretle

Wiseacre, wi'zã-kër, (n.) احق ah-maq; عقلا ouqelâ

Wish, wish, (v.) آرزو arzôu et.; (lit.) آردو (n.) temennî et.; (pl.) تمنيات temenniyyât; (pl.) تمنى temennî; — **good** — تبريكات tebrikiyât; with my best — es temenniyyâtû hâlu-sânemle; I — ايستهر isterim; (fig.) آرزو ederim; (fig.) آردو temennî ederim; I — you success سزه موفقيتى تمنى ايدهرم size mouvaffaqiyyet temennî ederim; to — joy تبريك et.; — **Wishful**, ('fōōl) (a.) ايستگلى istekli; (fig. مع lit.) نيازكار niyâz-kyâr.

Wisp, wisp, (n.) طوتام toutam; دمت demet.

Wistful, wist'fool, (a.) جدى jiddî; دوشونجهلى dūshūnjeli; دقلى diqqatli; — **ly**, (ad.) دقتله diqqatle.

Wit, wit, (n.) نكتة nükte; ذکا (ingenuity) zarâfet; عقل (pl.) zekyâ; اينجهلك injelik; (pl.) نكتهچى (pers.) idrâk; ادراك aql; نؤكجى nükji; ظريف zarif; (pl. مع lit.) ظرفا zourefâ; to live by one's

— s گلهشى كوزل ياشماق gelishi güze yashamaq; تصادفه ييراقق tesâdüfe buragmaq; out of one's — s شاشغين shashgun; five — s (lit.) حواس خمسة havâssi hamse; — **Witless**, (a.) طاتسز tatsuz; معناسز mâ'nâsuz; — **Witted**, (wit'ed) (a.) فكريلى ... fikirli; ادراكلى ... idrârkli; — **Witticism**, (wit'i-sizm) (n.) (lit.) نكتة nükte; بردارق zarâfet; ظرافت perdâzluq; — **Wittily**, (wit'i-li) (ad.) نكته ايله nükteyle; ظرافتله zarâfetle; — **Wittiness**, (wit'i-nes) (n.) (lit.) ظرافت zarâfet; روح rûh; — **Wittingly**, (wit'ing-li) (ad.) بيلهرك bilerek; قصداً qasden; — **Witty**, (wit'i) (a.) نكتهلى nüktele; (lit.) دو قوناقلی do-qounaqlu; تحف tahaf.

Witch, wich, (n.) بويوچى (قادين) bü-yüjü (-qadun); (fig.) آفت âfet; (v.a.) بويو ياپق büyü yapmaq; (v.a.) مفتون et.; — **'s glance** نظر nazar; — **'craft**, (n.) بويوچىلۇك büyüjülük; سحر sihr; — **elm**, (n.) كوركن (آجاسى) gürgen (-âju); — **Witchery**, (wich'e-ri) (n.) سحر büyü; بويو sihr; — **Witching**, (wich'ing) (a.) (lit.) فسونكار füsûnkyâr; (n.) سحر sihr; — **Witchingly**, (wich'ing-li) (ad.) فسونكارانه füsûnkyârâne.

Witenagemot, wit'e-na-ge-mōt', (n.) (hist.) مجلس على divânû âlî; ديوان على mejlisi âlî.

With, with (prep.) ايله ... ile; له ... le; له برابر le berâber.

Withal, with-awl', (ad.) بونكه برابر bounounla berâber; عين زمانده aynu zemânda.

Withdraw, with-draw', (v.a.) كرى geri chekmek; (fig.) كرى اتق geri almaq; (v. n.) رفع ref et.; (v. n.) چكilmek (geri-) chekmek; — **Withdrawal**, (with-draw'al) (n.) رفع چكيلمه chekilme; (fig.) رفع ref.

Withe, with or with, (n.) حصير hasur; ساز saz.

Wither, with'ër, (v.a.) قوروتق qou-routmaq; چوروتك chürüt-mek; (fig.) محو mahv et.;

(For Turkish pronunc.) past; lãrge; red, (never silent e); deux; ring; machine.

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو ch; sh ش, th ث; th ð, zh ژ [WIT-WON]

(*v. n.*) قورومق qouroumaq; (*fig.*) چورومق chūrūmek; صوماق solmaq; — **Withered**, (*with'erd*) (*a.*) قورو qourou; — **Withering**, (*with'ér-ing*) (*n.*) قوروتمه qouroutma; (*a.*) اولديريجي qouroutour, (*fig.*) اولديريجي euldürüjü

Withers, *with'eiz*, (*n pl.*) (so) اكسه ense; صيرت surt

Withhold, *with-hōld'*, (*v.a.*) آلتوق aluqoumaq; توتماق toutmaq; (*fig.*) مانع mânî' ol.; ياعمق yapmamaq; (*v. n.*) كرى طورمق geri dourmaq; — **Withholder**, (*with-hōl'der*) (*n.*) مانع mânî'; توتان toutan.

Within, *with-in'*, (*prep.*) ..ichinde; داخلنده ..zarfunda; (*fig.*) داخلنده dâhilinde; (*ad.*) ايچريده icherde; (*home*) اوده evde; — **call**, (*kwal*) ياقينده yaqunda.

Without, *with-owt'*, (*prep.*) ..siz, ..suz; بلا bilâ; ..mek-sizin; ..maq-suzun; (*ad.*) طبشاريده dusharda; (*from-*) طبشاريدن dushardan; لزوم — to do — hârijden; خارچدن; لüzûm geurmemek; (*lit.*) müstâgnî ol.; — «**distinction**» سز «**farq**» «**farq**» سز «**bilâ**» «**tefriq**» «**ayır**» «**ayır**» مقمسين; — maqsuzun.

Withstand, *with-stand'*, (*v.a.*) قارشى qarshu dourmaq; (*fig.*) مخالفت moulhâlefet et..

Witness, *wit'nes*, (*n.*) دليل delil; (*act*) شاهد shehâdet; (*pers*) شاهد shâhid; (*v.a.*) كورمك geurmek; (*fig.*) شاهد shâhid ol.; (*jud.*) شهادت shehâdet et.; (*show*) كوسترمك geustermek; to bear — شهادت shehâdet et..

Witwal, *wit'waw*, (*n.*) (so.) (بووك) آناچ qagan. (beuyük-) آناچ qagan.

Wive, *wiv*, (*v.n.*) اولمك evlenmek.

Wives, *wivz*, (*n. pl.*) زوجلر zevjeler.

Wizard, *wiz'ard*, (*n.*) سحر باز sihirbâz.

Wizen, *wiz'n*, (*a.*) قوروتيلش qouroutoulmoush; قورو qourou; (*v.n.*) قوروتماق qouroumaq; (*v.a.*) قوروتماق qouroutmaq.

Woad, *wōd*, (*n.*) (bot.) چيود اوڭ chivid otou.

Woe, *wō*, (*n.*) كدر keder; الم elem; (*int.*) واه! vâh!; يازىق! yazuq!;

— **'begone**, (*-begōn'*) (*a*) كدرلي kederli; (*lit.*) محترده mihnetzede; — **Woeful**, (*wō'fōol*) (*a*) الم elim; مأيس me'yōus; — **Woefully**, (*wō'fōol-i*) (*ad*) الم صورته elim sōuretd; مأيسانه me'yōusâne

Wolf, *woolf*, (*n*) قورد qourd; to see a — (*fig.*) سسى قيصيلمق sesi qusulmaq; boghiaz ol.; to keep the — from the door. دحيه اخبار zahire idhâr et; تداريكي بولومق tedârikli bounounmaq; — **'s bane**, (*bân*) (*n.*) (bot) قورد بوغان qourd boghan; — **dog**, (*n.*) چوبان كوبي choban keupayi; — **fish**, (*n.*) دكن قوردي deniz qourdou; — **Wolfish**, (*woolf'ish*) (*a*) قورد گيبي qourd gibi; (*fig.*) آچ ach; اوپور obour

Woman, *woom'an*, (*n*) قادين qadun; — **ly**, (*ad.*) قادينجه qadunja; (*a.*) (*lit.*) قادين nisvî; — **like**, (*-lik*) (*a.*) قادين qadun gibi; — **hâter**, (*n*) قادين qadun sevmez; — **hood**, (*n*) نسيوت nisviyet; — **Women**, (*wim'en*) (*n. pl.*) قادينلر qadunlar; (*lit.*) نسيوت nisvân; — **'s rights** (*lit.*) حقوق نسيوت houqû-qu nisvân; for — قادينلر مخصوص qadunlara mahsous.

Womb, *wōm*, (*n.*) رحم rahim; (*fig.*) سینه sine; (cavity) ياتاق yataq; چوقورد chouqour.

Wonder, *wun'der*, (*n*) حيرت hayret; (*marvel*) خارقه hâriqa, (*strange*) غريب garibe; (*v. n.*) حيرت hayret et.; (*-at*) ... (e-) hayrân ol.; حيران او. (e-) shashurmaq; I — حيرت ايديورم merâq etdim; hayret ediyorum; (*if*) عجب! aje-bâ...?; where he is عجب نرده ajebâ nerede?; to do — s خارقه لر ياتاق hâriqa-lar yapmaq; no — ! حيرت ايدلمسين! hayret edilmesin!; seven — s (*lit.*) عجب سبعة ajâyibi seb-a; — s of nature (*lit.*) خوارق havâriqi tabi-at; — **struck**, (*a.*) (*lit.*) متحير mütehâyir; شاشيرمش shashurmush; — **Wonderful**, (*wun'der-fōol*) (*a.*) فوق العاده fevqal-âde; مكممل mükemmel; (*lit.*) شايان shâyân; حيرت shâyân hayret; — **Wonder-fully**, (*wun'der-fōol-i*) (*ad.*) فوق العاده

only; routine; through; tuck; mūsée: give; Join; though; et =etmek; ol.=olmaq.

[WON-WOR] (انکلیزجه کلماتک تلفظی ایچون) act, chānge; cārd, red; mē, hēr; in; mine;

شاشیله جق fevqal-âde sôuretdē ;
صورتهده shashulajaq derejede ; —
Wonderfulness, (wun'der-fōol-nes)
(n.) (شاشیله جق فوق العاده لک) fevqal-âdelik ; (lit.)
مکملیت mükemmeliyyet ; — **Wond-
dering**, (wun'der-ing) (a) حیران
hayrân ; — **Wondrous**, (wun'drus)
(a.) حیرت ویرنجی hayret veriji ;
(strange) غریب garîb

Wont, wunt, (n.) عادت âdet. (v n)
عادت âdet et. ; — **Wonted**, (wunt'ed)
(a.) معتاد alushuq ; (usual) معتاد
môn'tâd

Woo, wōo, (v) طالب ol. ;
ازدواج تکلیف izdivâj teklîf et. ;
— **Wooper**, (wōo'er) (n) طالب
tâlib ; عاشق âshuq ; — **Woosingly**,
(wōo'ing-li) (ad.) عاشقانه âshu-
qâne.

Wood, wood, (n.) اودون odoun ; (lit.)
اورمان orman ; (pl) حطاب hatab
اودون fuchu ; (v.a.) فوسی (cask)
اورمان یاپیق odoun vermek ;
اورمان یاپیق orman yapmaq ; (v n.)
اودون آق (v n.) odoun almaq ; — **bine**,
(-bin) (n.) خانم الی (bot) hanum elî , — **cut**,
(n.) آغاج قالب âj qalub ; (impression)
qalub basmasu ; — **cutter**,
(-kut'er) (n.) اودونجی odoun-
jou ; — **house**, (n.) اودونلوق odoun-
louq , — **man**, (n.) اودونجی odoun-
jou ; (forest) قوروجی qoroujou ; —
merchant, (n) خطب تجاری hatab
tûjjaru ; — **picker**, (zo.) آغاج قاقان
âj qaqan ; — **work**, (n.) (pl.)
دولکر ahshab axâm ; اخشاب اقسام
dülger ishleri ; — **Wood'ed**,
(a) اورمانلوق ormanluq ; — **Wood'en**,
(d'n) (a.) اخشاب ahshab ; ...
تحت tahta... ; (fig.) اودون گیبی odoun gibi ;
قبا qaba ; — **Wood'y**, (-i) (a.)
آغاج ... (sci) ormanluq ; (sci)
âj... ; (lit.) خشى hashebî.

Woof, wōof, (n) اتنی atnu ; —
Woof'y, (-i) (a.) قالین qalun.

Wool, wool, (n.) یوک yün ; —
Woollen, (wool'n) (a.) (دن) یوک
yün (-den) ; (n.) یوک قاش yün
qoumash ; — **draper** چوخه چی chou-
haju ; — **Woolly**, (wool'i) (a.)
یوک کی yünlû , (like)

gibi ; — **Wool'sack**, (n.) (fig.) مندر
minder ; سدر sedir.

Wootz, woots, (n) هند چلیکی hind
cheliy.

Word, wurd, (n) کلمه kelime ; (pl.)
کلمات kelimât ; (fig.) سور senz ;
(message) خبر haber , (God's)
افاده a. kelâmoul-lâh ; (v.a.)
ifâde et ; (v n) قونوشمق qonoush-
maq ; — **book** (n.) لغات کتابی lougât
kitabû ; in — سوزله seuzle ; in a
— خلاصه houlâsa ;
— for — حرفی harfiyyen
harfi harfine ; **good** — مدح
medh ; — **senâ**, to have — s with
(d) مناره a. (le-) münâzâ et. ; (d)
(le-) atushmaq ; to send —
haber geundermek ; **to**
break one's — سوزینی طوتامق seuzünü
toutmamaq ; سوزندن دوتمق seuzünden
deunmek ; — **Wordiness**, (wurd'i-
nes) (n.) اورونلوق ouzounlouq ; (lit.)
— **Wording**, (wurd'-
ing) (n.) افاده ifâde ; یازیلش yazu-
lush ; — **Wordy**, (wurd'i) (a)
اوزون ouzoun ; (lit) مطول moutavvel.

Work, wurk, (n.) ایش ish ; (sci)
amel ; (deed) فعل fi'l (pl) افعال ef-âl ;
(book) اثر eser ; (pl) آثار âsâr ; (fact-
ory) ماکنه mach. ; (mach.)
makine ; (forts) استحکامات istihkyâ-
mât ; (v. n.) چالیشمق chalushmaq ;
ایشلهمک ishlemek ; (effect)
تأثیر te'sir et ; (agitate)
اویشامق ijrâ et. ; اجرا a. hareket et ;
(v.a.) ایشلهمک ishlemek ; (exploit)
چالیشدیرمق chalushdurmaq ;
تحریر tah- rik et ; to set to —
ایشه باشلامق ishe bashlamaq ;
ایشه قویولمق ishe qoyoul-
maq ; to — off tamamlamaq ;
(rid) قوپمق qopmaq ; to — up
پیتیرمک bitirmek ; صرف a. sarf et. ;
(evile) اویولمق tahrik et. ; (expand)
توسیع tevsi' et. ; — **box**,
(n) دیکیش قوطاسی dikish qou-
tousou ; — **house**, (n.)
âmalat-hâne ; (asylum) ایش evi ;
چالیشدیرمه jem- iyyeti ; — **room**,
(n.) ایش اوطه سی ish odasu ;
(lit.) حجره اشتغال heufreyi
ishtigâl ; — **shop**, (n.)

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e) deux; ring; machine;

möte; foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيروو; ch چ; sh ش; th ث, thذ; zh ژ [WOR-WOR]

ī'mālât-hâne ; — **Worker**, (wurk'ér) (n.) ایشچی ishji ; (fig.) چالیشان chalushan.

Working, wurk'ing, (n.) ایش ish... ; ایشله یین اقسام (pl.) chalushma... ; ishleyen axâm ; fa'âl axâm ; (a.) فعال fa'âl ; — **brain**, (-brân) (n.) دماغ fa'âl dumâg ; — **class**, (n.) امله ameale sunufu ; — **day**, (-dâ) (n.) ایش گونی ish günû ; (pl. & lit.) eyyâmu âdiye ; — **hour**, (-owr) (n.) ایش ساتی ish sâtî ; (pl. & lit.) ساعات sâ-âti mesâ-i ; — **majority**, (ma-jor'i-ti) علی اکثریت ameli exeriyet ; چالیشله یله جک اکثریت chalushulabilejek exeriyet

Workman, wurk'man, (n.) ایشچی ishji ; امله ameale ; — **like**, (-lik) (a.) ... امله ameale... ; (fig.) ای یاییلمش iyi yapul-mush ; (ad.) ماهرانه mâhirâne ; — **ship**, (n.) ایشچیلک ishçilik ; (skill) مهارت meharat.

Workwoman, wurk'wōō-man, (n.) ایشچی قادین ishji qadun ; (pl.) امله qadun ameale.

World, world, (n.) دنیا dūnyâ ; (lit.) جهان jihân ; (fig.) عالم âlem ; a — of (fig.) بیر چوق bir choq... ; **the whole** — عالم bütûn dūnyâ ; **all the** — بütûn âlem ; **the other** — آخرت her shey ; **the** — **other** — آخرت âhuret ; **in this** — **the** — **end** دنیاک اوجی dūnyânun oujou ; **pek** ouzaq ; — **wide**, (-wid) (a.) واسع vâsî ; (lit.) جهانشمول jihâna shâmil ; — **Worldling**, (wurd'ling) (n.) دنیا آدی dūnyâ adamu

Worldly, wurd'li, (a.) ... دنیا dūnyâ... ; (lit.) مادی dūnyevi ; (fig.) مادی maddî ; — **minded**, (a.) دنیایی دوشونور (بالکن) dūnyâyi dūshûnûr ; (yalunuz-) dūnyâ-perest ; — **Worldiness**, (wurd'li-nes) (n.) دنیا محبتی dūnyâ mouhabbeti ; (fig.) (dūnyâya-) vouqûf. (دنیایه) ووق

Worm, wurm, (n.) قورد qourd ; صولجان soloujan ; (v. n.) صولق soqoulmaq ; (v. a.) دفع def et. ; — **eaten**, (-et'n) (a.) قورد ییش qourd ye-

mish ; — **wood**, (n.) (bot.) پلین pelin ; (fig.) مرات merâret ; — **Wormy**, (wur'mi) (a.) قوردلی qourdli ; صولجانلی soloujanli ; (like) قورد گیبی qourd gibi ; (fig.) صیقینتیلی suquntulu ; (lit.) حزن hazîn

Worry, wur'i, (v. a.) صیقماق suqmaq ; (lit.) ا. ازاج iz-âj et. ; (v. n.) صیقماق suqulmaq ; راحتسز ol. ; (n.) راحتسزلی rahat-suzluq ; صیقینتیلی suquntulu ; — **Worrying**, (wur'i-ing) (a.) صیقچی suquju ; مزج müz-ij.

Worse, wurs, (a.) دها daha fenâ ; — **and** — ... گیتدجه گیتدجه gitdikje fenâ ... ; **so much the** — دها daha berbâd ; دتر daha beter ; **to be** — **off** خردلی zararlû chuqmaq ; **from bad** — دها daha fenâ ; دها daha berbâd ; — **Worsen**, (wur'sn) (v. n.) دها daha fenâ ol. ; (v. a.) دها daha fenâ et..

Worship, wur'ship, (n.) عبادت ibâdet ; (fig. & lit.) پرستش perestish ; (v. a.) عبادت ibâdet et. ; (fig.) پرستش perestish et. ; — **Worshipful**, (wur'ship-fōōl) (a.) محترم mouhterem ; عالی âli ; — **Worshipfully**, (wur'ship-fōōl-i) (ad.) تعظیمله tâ'zîmle.

Worst, wurst, (a.) اك en fenâ ; **at the** — اك قناسی en fenâsu ; (olajâ) nihâyet (اولجی).

Worsted, woost'ed or woorst'ed, (n.) یونک یونک yûn ipli ; — **work**, (n.) اورمه یونکی eurme yûnlû.

Wort, wurt, (n.) سبزه sebze ; (لحنه) (lahana).

Worth, wurth, (n.) قیمت qiymet ; دکر deyer ; (a.) دکر deyer ; قیمتده qiymetinde ; **to be** — دکر deyeri ol. ; (fig.) دکر deyme- ; it is — قیمتده qiymetindedir ; (fig.) دکر (ye-) deyer ; (negative) دکر (ye-) deyme- ; — **Worthily**, (wurt'h'i-li) (ad.) حقيله haqqile ; لایق olarag ; — **Worthiness**, (wurt'h'i-nes) (n.) لیاقت liyâqat ; — **Worthless**, (wurt'h'les) (a.)

only; routine; through; tuck; mûsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq

[WOU-WRE] (الانكليزية كلمات تلفظ ايچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

دكرسز deyersiz; — **Worthless-**
ness, (wurth'les-nes) (n.) دكرسزلك
deyersizlik; — **Worthy,** (wur'
thi) (a) دكرلى لايق lâyuq;
(n.) دكرلى آدم deyerli adam; (hero)
قهرمان qahramân.

Would, wood, (pret.) ردی erdi;
جقدی ...ardu; ...ejekdi جكدی
... ajaqdu; (like) ایسته یوردی ...iste-
yordou; she — «say» دی «سویرل»
...«seuy»erdi, he — «go» «گیده»
«kide»-jekdi; «گیتتمک» ایسته یوردی
«git-mek» istiyordou; — **be,** (a.)
ساخته gyôuyâ; یلتنن yeltenen;
sahte جلعی jâ'li; — **be possessor**
ساخته gyôuyâ sâhibi;
sahte متصرفی mütasarruf.

Wound, wôond, (n.) یاره yara;
(lit.) حریحه jeriha; (v.a.) یاره لاق yaralamaq;
(fig.) جرح jerh et.; رنجیده ا. (lit.)
renjide et.; deadly — مهلك ياره
mühlik yara; — **Wounded,**
(wôond'ed) (a.) یاره لی yaralı;
مقتول mejrûh; deadly — مقتول
maqtûl; — **Woundless,** (wôond'-
les) (a) یاره سز yarasuz; (fig.)
صاغلام sâlam; (exempt) یاره لمان yaralan-
maz; — **Woundily,** (wôond'i-li)
(ad.) پك فضله pek fazla;
زیاده سیله ziyâdesile.

Wound, wownd, (a) صارلش sarul-
mush; — **up** (a.) قورولی qourou-
lou.

Wrack, rak, (n.) یوصون (bot.) yo-
soun; ساز saz.

Wraith, rāth, (n.) خیالت hayâlet.

Wrangle, rang'gl, (n.) قاوغا qavga;
(v. n.) قاوغا qavga et.; —
Wrangler, (rang'gl-er) (n.) قاوغاجی
qavgaju; (fig.) شرت shirret; —
Wrangling, (rang'gl-ing) (n.)
قاوغا qavga; پاتیردی paturdu.

Wrap, rap, (v.a.) صارمق sarmaq;
— **Wrapper,** (rap'er) (n.) صارغی
sargu; اورتو eurtü; (garment)
atgu; — **Wrapping,** (rap'-
ing) (n.) اورتو eurtü; صارغی sargu;
— **paper** پاکت paket kyâdu;
امبالاژ ambalâj kyâdu.

Wrasse, ras, (n.) لورک بالی (zo.)
levrek balugh.

Wrath, rāth, (n.) اوفکه eufke;
hiddet; (rel.) غضب الہی gazabi ilâhî;
— **Wrathful,** (rāth'fōol) (a.)
اوفکلی eufkeli; دارغین dargun; (lit.)
gazûb; — **Wrathfully,**
(rāth'fōol-i) (ad.) حذتله hiddetle;
— **Wrathless,** (rāth'les) (a.) ساکن
sâkin.

Wreak, rēk, (v.a.) جزاسی ویرمک jezâ-
sunu vermek.

Wreath, rēth, (n.) چلنک chelenk;
girland; (v.a.) اورمک eurmek;
چلنک yapmaq; (v. n.)
eurûlme; — **Wreathy,**
(rēth'i) (a.) اورکولی eurgülü;
girlandlu

Wreck, rek, (n.) قضا qazâ;
انقاص lesh; (ship) زویاق zuyâ';
enqâz; (v. n.) قضا یه اوغرامق qazâya
ôuramaq; ضایع او. qazâyî ol.; (v.a.)
qazâya ôuratmaq; قضا یه اوغرامق
tahrîk et.; — **Wreckage,**
(n) قضا qazâzede olma;
انقاص enqâz; (mar.)
— **Wrecked,** (rek'd)
(a.) خراب qazâzede;
harâb.

Wren, ren, (n.) بلب (چوبلیجه) cheup-
lûje- bûlbûl.

Wrench, rensh, (n.) بورقوله bour-
goulma; بکوله bükülme; (instru-
ment) آناhtar; (v.a.) بورمق
bourqmaq; قوبارمق qoparmaq.

Wrest, rest, (v.a.) بکمک bükme;
(force) زورله آق zorla almaq;
تحریف qoparmaq; (meaning) (lit.)
tahrîf et.; (n.) چکیش chekish;
(mus.) آناhtar anahtar.

Wrestle, res'l, (v. n.) کورهش a.
güresh et.; (lit.) مصارعه a.
sârâ et.; (fig.) اوغراشق ôurashmaq;
— **Wrestler,** (res'l'er) (n.) پهلوان
pehlivan; — **Wrestling,** (res'ling)
(n.) مجادله güresh; (fig.)
mûjâdele.

Wretch, rech, (n.) سفیل sefil;
ملعون mahlûq; (creature) زوالی zavallı;
— **Wretched,** (rech'd) (a.) سفیل
sefil; خبیث habîs; — **Wretchedly,**
(rech'd-li) (ad.) سفیلانه sefilâne;
— **Wretchedness,** (rech'd-nes) (n.)
سفال sefâlet.

mote; foot; mōōn; shut; mūle; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; zh ژ [WRI-WYV]

Wriggle, rig'l, (*v.n*) قیورلماق quvrulmaq; چالقاماق chalqanmaq; (*v.a*) چالقاماق chalqanmaq; — into (*fig*) صوقولماق (e) soqoulmaq; (*n*) قیورلماق quvrulma; چالقاماق chalqanma; — **Wriggler**, (rig'lèr) (*n*) يالتاق yaltaq; انتریقاجی intriqaju.

Wright, rit, (*n*) جي ji; ياپیچی ya-puju; ایشچی ishji.

Wring, ring, (*v.a*) صیقمق suqmaq; بۆکمک bükme; — off قوپارماق qoparmaq; — out سوکمک seukmek; (*fig*) چیرپنمق çirpim; ابرام ibram et; to — one's hands (*fig*) چیرپنمق çirpim; چورپنماق çurpunmaq; دوونمک deuvünmek; — **Wringer**, (ring'èr) (*n*) صقچی suquju; صیقمه ماکینسی suqma makinesi; (جندره) (jendire); — **Wringing**, (ring'ing) (*n*) صیقمه suqma; — wet صیقلام sur suqlam.

Wrinkle, ring'kl, (*n*) بوروشوق boursoushouq; (*hint*) فکر fikir; معلومات mâ'lôumât; ایقاز iqâz; (*v.n*) بوروشمق boursoushouq; (*v.a*) بوروشدیرمق boursoushouq.

Wrist, rist, (*n*) بیلک bilek; — band, (*n*) مانشەت manshet; قوللوق qollouq; (bilek qayushu) (بیلەك قاییشی); — drop, (*n*) چولاقلوق cholaqluq.

Writ, rit, (*n*) یازی yazu; (*jud*) اعلام iflâm; حکم müzekkere; مذکره mûzker.

Write, rit, (*v.a*) یازماق yazmaq; (*lit*) یازی yazu tahrir et.; (*v n*) یازی yazu yazmaq; (*clerk*) کاتبک kyâtiblik et.; — one's self امضا imzâ et.; (*fig*) صفتی sufatu ol.; — down قاید qayd et.; یازماق yazmaq; (*condemn*) (ک) علیهنده یازماق; — off (in-) aleyhinde yazmaq; — off (hesâbu-) حسابی قیایمق; — out قوپیه qopya et.; یازماق yazmaq; سؤرەتینی sôuretinı chuqarmaq; (*fig*) یورولمق yoroulmaq; — up اکمال ikmâl et.; مدح medh et.; (in-) lehinde yazmaq; — a good hand یازیسى كوزل او. yazu zu güzel ol.; (*lit*) hüsnü hattı ol.; — **Writer**, (rit'èr) (*n*) محرد mouharrir; (mar.) کاتب

kyâtib; (*fem*) محردە mouharrir; — **Written**, (ritn) (*a*) یازیلش yazulmuş, mush, یازی yazyale; تهریرى tahrîrî, to be — یازلماق yazulmaq; محرد ol.

Writing, ri'ting, (*n*) یازی yazu; (*act*) تهریر tahrîr; (*pl*) یازیلر yazular; (*lit*) آثار âsâr, in — (*ad*) تهریراً tahrîren; — book, (*n*) دفتر defter; مسوده دفترى müsvedde defteri; — desk, (*n*) یازی yazu masasu; — master, (*n*) خطاط yazı hojasu; خطاط hattât; — pāper, (*n*) یازی yazu kyâdu.

Writhe, ri'th, (*n*) قیورلماق quvrulmaq; (*fig*) عذاب azâb chekmek.

Wrong, rong, (*a*) یاکلیش yanlush; (*unjust*) حقسن haqsuz; (*n*) خطا hatâ; (*fig*) قسور qousôur; (*injury*) حقسنلوق haqsuzluq; (*v.a*) یاکلیش yanlush olaraq; to be — اویماق ouymamaq; (*fig*) حقسن haqsuz ol.; to have — مەندور magdour ol., something is — بر اکسیکک var; bir exiklik var; — way یاکلیش yol; you are — حقسنلوق haqsuz sunuz; to put in the — حقسن چیقارمق haqsuz chuqarmaq; قباحق اوزدیه qabâhati üzerine yüklemek; — **Wrongful**, (rong'fôol) (*a*) حقسن haqsuz; — **Wrongfully**, (rong'fôol-i) (*ad*) حقسنلوق haqsuzja.

Wrought, rawt, (*a*) ایشلنمى ish-lenmiş; — iron, (i'urn) (*n*) دوومه deuvme demir,

Wry, ri, (*a*) اکری eyri; چارپیق charpuq; — ly, (*ad*) اولدوق olaraq; — ness, (*n*) اکریک eyri-lik; — face, (-fâs) (*n*) صورت sourat; to make a — صورتى somourtmaq; — mouthed, (*a*) آغزی azu charpuq; (*fig*) صومورتغان somourtgan; — neck, (*n*) (med.) boyoun toutoulmasu. طوتولماسى **Wyvern**, wi'vrn, (*n*) اژدها ejderhâ.

[XAN-YAW] (انگلیزجه کلمات تلفظی ایچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

X

Xanthate, zan'thāt, (n.) (med.) مادهٔ اصفر maddeyi asfar.

Xanthopsy, zan'thop-si, (n.) (med.) یاط صاری کورمه saru geurme.

Xebec, zē'bek, (n.) (mar.) چکدیرمه chekdirme; سنوق zanbouq.

Xenium, zē'ni-um, (n.) هدیه hediye; اکرام ikrām

Xiphias, zif'i-as, (n.) فیلنج بالی quluj balugh.

Xmas, kris'mas, (n.) نوئل no-el; میلاد عیسی (یورطسی) milādu îsâ (-yortousou).

Xylography, zi-log'ra-fi, (n.) حک hakk; اویمه جیاق oymajuluq.

Xeres, zer'es, (n.pr.) کیخسرو key-housrev.

Y

Yacht, yot, (n.) یاط yat; — club, (n.) یاط قلوبی yat qouloubou; — **Yauch-**

ter, (yot'er) (n.) یاط قاپدانی yat qapdanu; — **Yauchting**, (yot'ing) (n.) یاط تنزهی yat tenezzüühü; یاط سیاحتی yat seyâhati; — **match**,

یاط یاروشی yat yarushu; — **Yauchts-**

man, (yots'man) (n.) یاط صاحی yat sâhibi, یاطله تنزه ایدن yatla tenezzüüh eden; — **Yauchtsman-**

ship, (yots'man-ship) (n.) یاط ادارهسی yat idâresi; یاط قاپدانلی yat qapdanlugh.

Yankee, yang'kē, (n.) امریقایی ame-riqalu; (یانکی) (yanki).

Yard, yârd, (n.) میدان avlou, (n.) دستکاه tez-gyah; (v.a.) (zo.) اولویه قاپاق av-louya qapamaq; **navy** — ترسانه

houkyôu- tersâne; حکومت ترسانهسی met tersânesi.

Yard, yârd, (n.) سرن (beam) se- ren; (measure) یارده yarda; (ana.) قامش qamush; ذکر zeker.

Yarn, yârn, (n.) ایپلیک iplik; (rope) قول qol; تل tel; to spin a long — اوزون حکایه آکلاتق ou- zoun hikyâye anlatmaq.

Yarrow, yar'ō, (n.) (bot.) جوان پرچی jivan perchemi.

Yataghan, yat'a-gan, (n.) یاتاغان ya- tagan; صالدرمه saldurma.

Yaw, yaw, (v.n.) غیر منتظم کیتتمک gayru mountazam gitmek; (mar.) روطه دن انحراف rotadan inhirâf et.; روطه دن انحراف (n.) qachmaq; روطه دن انحراف rotadan inhirâf.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte foot; mōon; shut; mūte; very; tū چيوو ch چ; sh ش; th ث; th̄; zh ژ [YAW-YOU]

Yawl, yawl, (*n.*) قايىق flīqa; قايىق qayūq

Yawn, yawn, (*v.n.*) استنمك esne-mek; (*fig.*) آغزى آچىلىق âzu achul-maq; شاشماق shashmaq; (*n.*) استنمه esneme; — **Yawn'ër**, (*n.*) استنن esneyen; — **Yawn'ing**, (*n.*) استنيدش esneyish; (*a.*) آغزى آچىق âzu achuq; شاشغين shashgun; — **Yawn'ingly**, (*-li*) (*ad.*) استنيدرك estneyerek

Yaws, yaws, (*n.*) (*med.*) جلد خسته لنى jild bastalugh; (*lit.*) داء العلق dâ-ül-alīq.

Ye, yē, (*pron*) سى siz.

Yea, yā, (*ad.*) اوت evet; ! حقيقت haqīqat!

Yean, yēn, (*v.n.*) ياورولماق yavrou-lamaq.

Year, yēr, (*n.*) سنه sene; يىل yul; (*lit.*) سال sāl; (*pl*) سنeler; سنو sinin; — **ly**, (*a.*) senevī; (*ad.*) هر سنه her sene; يىلده bir; in —s (*a.*) سالنامه sāl-nāme; — **Yearling**, (yēr'ling) (*n.*) ياشنده bir yashunda.

Yearn, yērñ, (*v.n.*) اوزلەمك euzle-mek; حسرت hasret chek-mek; (*suffer*) اوردولمك üzülmek; — **Yearning**, (yērñ'ing) (*n.*) حسرت hasret; (*a.*) (*lit.*) مشتاق müsh-tâq; — **Yearningly**, (yērñ'ing-li) (*ad.*) مشتاقانه ishti-yâqla; müsh-tâqâne.

Yeast, yēst, (*n.*) مايه maya; كوپك keupūk; — **Yeasty**, (yēst'i) (*a.*) مايهلى mayalu; كوپكلى keupūklü; (*fig.*) بوش bosh, هيچ hich.

Yell, yel, (*n.*) فرياد feryād et.; حايقرماق hayqurmaq; (*n.*) فرياد fer-yād.

Yellow, yel'ō, (*a.*) سارى saru; (*lit.*) اصفر asfar; (*pl.*) ساريلق saruluq; (*v.a.*) سارارتماق sarartmaq; (*v.n.*) سارارماق sararmaq; — **boy**, (*n.*) آلتون altun; (سارى قىز) (saru quz); — **Yellowish**, (yel'ō-ish) (*a.*) ساريمتراق sarumturaq.

Yelp, yelp, (*v.n.*) حاولامق havla-maq; (*n.*) حاولامه havlama.

Yemen, yem'en, (*n.pr.*) يمن yemen.

Yen, yen, (*n.*) يەن yen.

Yeoman, yō'man, (*n.*) چيغتجي chiftji; آغا agha; (*mil.*) كوكلى سوارى geunüllü süvâri; — of the guard آغار hâssa askeri; (*pl.*) عسكرى اساكى asâkiri hâssa; — **Yeomanry**, (yō'man-ri) (*n.*) (*pl.*) آغار aghalar; چيغتجىلر chiftjiler, (*mil.*) كوكلى ميليس milis süvârilari; سوارىلرى geunüllü süvâri (-ta-bourou)

Yerk, yèrk, (*v.a.*) فيرلاتماق furlatmaq; آتق atmaq.

Yes, yes, (*ad.*) اوت evet.

Yesterday, yes'ter-dā, (*n* & *ad.*) دن dün, — evening, (-ev'ning) دن آقشam dün aqsham, **the day before** — اولكى كون evvelki gün; — **night**, (-nit) (*n.*) دون كيجه dün geje.

Yet, yet, (*ad.*) هنوز he-nüz; (*conj.*) مع مافيه mâ'mâfih; bounounla berâber; **as** — شمدىه قدر shimdiye qadar; هنوز henüz.

Yew, ū, (*n.*) (*bot.*) پورصوق آغاجى por-souq âju.

Yield, yeld, (*v.a.*) ويرمك vermek; قبول ا. (*v.n.*) hâsul et., (*v.n.*) qabûl et.; (*lit.*) مطاوعت mou-tâvât et.; سرفرو ا. serfûrû et.; (*n.*) محصول mahsûl; (*fig.*) حاصلات hâsulât; — **Yielding**, (yeld'ing) (*a.*) (*fig.*) مطيع moutî; ملايم mü-lâyim; — **Yieldingly**, (yeld'ing-li) (*ad.*) ملايمتله mülâyemetle; (*lit.*) انقيادله inqiyâdla.

Yoke, yök, (*n.*) بويوندوق boyoun-dourouq; (*fig.*) تحكم tehakküm; (*slavery*) اسارت esâret; (*couple*) چيغت chift; اومورلق (stick) omouz-louq; بويوندورغه (*v.a.*) سىرۇق suruq; بويوندورماق boyoundourâ vourmaq; (*fig.*) اسير a. mahkyûm et.; — **mate**, (-mât) (*n.*) esir et.; — **mate**, (-mât) (*n.*) آرقداش arqdash.

Yolk, yök, (*n.*) يومورطه صاريسى you-mourta sarusu.

Yonder, yon'dèr, (*ad.*) شورايه shou-rama; اوراده orada.

You, ū, (*pron.*) سى siz; to — سزه size.

only; routine; through; tuck; müsée; give; join; though; et.=etmek; ol.=olmaq.

[YOU-ZEO] (انكليزجه كىاتك تلمظى اچون) act; chānge; cārd; red; mē; hēr; in; mine;

Young, yung, (*a.*) كنج genj; (*n.*) (*so.*) ياورو yavrou; — **Turks**, (*n pl*) كنج توركلر genj türkler; **with** — (*so*) كبه gebe; — **Younger**, (yung'er) (*a*) دها كنج daha genj; (yung'et) (*a.*) كنج en genj; (*yung'est*) (*a.*) كنج en küchük; — **Youngster**, (yung'stér) (*n.*) كنج genj; دليقانلى deliqanlu

Your, ūr, (*pron.*) سزك sizin..; كنز ..iniz; . unuz; — «brother» سزك birader sizin «birader» i-niz; — **Yours**, (ürz) (*pron*) سزىكى sizinki; (*pl*) سزىكى سزىن-kiler; — **faithfully** مخلصكن mouh-lisuniz. — **Yourself**, (ür-self') (*pron*) (*sing* ۽ *pl*) كىندىكن kendiniz; (*lit.*) سز بالذات siz.

Youth, yōōth, (*n.*) كىنجلىك genjlik; كنج shebāb; (*person*) كنج genj; (*pl*) كىنجلىر genjler; (*lit.*) شىان

shübbān; — **Youthful**, (yōōth'fōōl) (*a*) كنج genj; (*fig*) تاره taze; كىنجلىك dinj, — **days** كىنجلىك (vigorously) genjlik (*zemanu*); (*lit.*) دىنج بر eyyāmu shebāb; — **Youthfully**, (yōōth'fōōl-i) (*ad.*) دىنجلىك dinj bir halde; — **Youthfulness**, (yōōth'fōōl-nes) (*n.*) كىنجلىك genjlik; (*fig*) تارەلك tazelik; دىنجلىك dinjlik

Yowl, yowl, (*v.n*) (*so.*) اولومق ou-loumaq.

Yucca, yuk'a, (*n.*) (bot.) عود آغاچى oud āju.

Yugoslavia, yug-o-slāv'ya, (*n.pr.*) (صربستان) yūgoslavya; (sur-bistan); — **Yugoslāv'**, (*a* ۽ *n.*) (صرب) yūgoslav; (surb).

Yule, yool, (*n.*) نوئل no-el; — **log**, (*n.*) نوئل آغاچى no-el āju; — **'tide**, (-'tid) نوئل (يورطيلرى) no-el (-yor-toularu)

Z

Zanzibar, zan-zi-bār', (*n.pr.*) زىنجبار zengibar.

Zeal, zēl, غىرت gayret; حرارت harâret; (*patriotic*-) حميت hamiiyyet; **excess of** فضله غىرتكشلىك fazla gayretkeshlik; ايشگىزارلى ishğüzâr-luq; — **Zealot**, (zel'ot) (*n.* ۽ *a*) غىرتكش gayretkesh; عقلا ouqelâ; — **Zealotry**, (zel'ot-ri) (*n.*) غىرتكشلىك gayretkeshlik; عقلالى ouqalâlulq; — **Zealous**, (zel'us) (*a.*) غىرتلى gay-retli; حرارتلى harâretli; حميتلى hamiiyyetli; — **Zealously**, (zel'us-li) (*ad*) غىرتله gayretle; حميتله hamiiyyete.

Zebra, zē'bra, (*n*) (*so*) زەبرا zebra; (zerd) (zerd).

Zemindar, zem-in-dar', (*n.*) زميندار

zemîn-dâr; اراضى ساحى arâzi sâhibi; (*pl*) اصحاب اراضى es-hâbu arâzi.

Zemstow, zems'tvō, (*n.*) زمستو zem-mistō; مجلس اداره و لايت mejlisi idāreyi vilâyet.

Zend, zend, (*a.*) تفسير tefsîr; شرح sherh; زند zend; (*language*) زند qadîm fârisî; — **aves'ta**, (*n.*) آتشپرستلىك atesh-perestlerin kütübi mouqaddesesi; زندشتك كليات عقائدى zerdeshtin külliyyâtü aqâ-idi.

Zendik, zen'dik, (*n.*) زندى zundüq.

Zenith, zen'ith, (*n.*) (ast.) سمت الراس semtūr-re's; (*fig* ۽ *lit.*) اوج evj; — **Zenith'al**, (*a.*) سمت الراس semtūr-re'si.

Zeolite, zē'ō-lit, (*n.*) زهوليت ze-olit.

(For Turkish pronunc.) past; large; red, (never silent e); deux; ring; machine;

mōte; foot; mōōn; shut; mūte; very; tū چيوو; ch چ; sh ش; th ث; th ذ; zh ژ [ZEP-ZYT]

Zephyr, zef'ir, (*n.*) (*lit.*) نسيم ne-sim; (-cloth) زهفير zeffir.

Zero, zē'ro, (*n.*) صفر sufur; (*fig.*) هـيچ hoch.

Zest, zest, (*n.*) طاد tad; لذت lezzet.

Zetetic, zē-tet'ik, (*a.*) تحقيق tahqiqi; تدقيق tedqiqi; (*n.*) تحري ايدن teharri eden

Zibeline, zib'e-lin, (*n.*) سمور sam-our; زيبلين ziblin.

Zigzag, zig'zag, (*n.* و *a.*) زيقزاق ziqzaq; (طولاماجلي) (dolambajlu); (*v.n.*) زيقزاق گيتمك ziqzaq gitmek; — course (*mar.*) سفر ziqzaq sefer; (اکري سفر) (eyri sefer).

Zinc, zink, (*n.*) توتيا toutya; چينکو chinqo; — works, (*n.*) چينکو چينقهسي chinqo fabriqasu.

Zincography, zing-kog'ra-fi, (*n.*) چينقوگرافي chinqogرافي; — **Zincograph**, (zing'kog-raf) (*n.*) قلیشه qlishe; — **Zincographer**, (zing-kog'raf-ēr) (*n.*) چينقوگرافي chin-qograf.

Zion, zi'on, (*n.*) سيون siyon; (*fig.*) معبد mâ'bed.

Zirconium, zir-ko'ni-um, (*n.*) خام ham elmas; (*lit.*) زركون zer-gyōun.

Zither, zith'ēr, (*n.*) (*mus.*) کيتاره kitāra; رباب rubāb.

Zoanthropy, zō-an'thrō-pi, (*n.*) کندی حیوان ظن ایدیش kendini hayvan zann edish.

Zodiac, zō'di-ak, (*n.*) منطقه بروچ mountuqayi būrōuj; — **Zodi'acal**, (*a.*) منطقه بروجه عائد mountuqayi bū-rōuja â-id.

Zoetrope, zō'e-trōp, (*n.*) روئیتروب zo-itrop; (آینه دوران) (âyineyi dev-rân).

Zollverein, tsol'fe-rin, (*n.*) کومروک gumrük ittihâdu.

Zone, zōn, (*n.*) قوشاق qoushaq; (*geog.* و *fig.*) منطقه mountuqa; (*pl.*) مناطق manâtuq; (*v.a.*) قوشاق qoushatmaq; (*divide*) منطقه لره آییرمق mountuqalara ayurmaq; — of influence (*lit.*) منطقه نفوذ mountuqayi nüfōuz; (*pl.*) مناطق نفوذ me-nâtuqu nüfōuz.

Zoography, zō-og'ra-fi, (*n.*) (*lit.*) توصیف حیوانات tavsifi hayvânât.

Zoolite, zō'ō-lit, (*n.*) (*lit.*) مستحاثه müstehâse; (*pl.*) مستحاثات müs-tehâsât.

Zoology, zō-ol'o-ji, (*n.*) (*lit.*) علم ilmi hayvânât; — **Zoological**, (zō-ol-ōj'ik-al) (*a.*) (علم) hayvânât ...; — **garden** حیوانات باغچهسي hayvânât bâgchesi; — **Zoologist**, (zō-ol'ōj-ist) (*n.*) علم حیوانات متخصصی ilmi hayvânât mütahassusu.

Zoophyte, zō'ō-fit, (*n.*) حیوان نباتی hayvânû nebâtî.

Zootomy, zō-ot'ō-mi, (*n.*) تشریح حیوانی teshrihi hayvânî.

Zoroastrianism, zor-ō-as'tri-an-izm, (*n.*) زردشت مذهبی zerdesht mezhebi.

Zorōas'tēr, (*n. pr.*) زردشت zerdesht; پہلوی مذهبی pehlevî mezhebi; —

Zouave, zwāv, (*n.* و *a.*) زخاف zouhâf.

Zurich, zū'rik, (*n. pr.*) زوریخ zūrih.

Zythum, zi'thum, (*n.*) بوزا boza.

مقطعات

و

تجارت ، طب ، ریاضیات ، ہیئت ، کیمیا ، موسیقی وسائرہدہ مستعمل رموز و اشارات

LIST OF ABBREVIATIONS,

TOGETHER WITH SIGNS AND SYMBOLS USED

IN COMMERCE, MEDICINE, MATHEMATICS, ASTRONOMY,
CHEMISTRY, MUSIC, &c.

A. Amateur آماتور amateur; Academician آقادمی اعضای aqademi â'zâ-su.

a. Accepted قبول ایدلمش qabôul edilmish; acre دونم deunüm.; active فعال fa'âl; (gram.) متعدی müte-addî; afternoon بعدالزوال bâ'dez-zevâl; annus, year سنہ sene; ante, before اول evvel; ... قبلال qablel...

ā or āā. of each a like quantity (بہرندن) مساوی مقدار (beherinden-) müsâvî miqdâr.

a or ans. Answer جواب jevâb.

Al. First-class (of ships) برنجی صنف (سفینہ) birinji sunuf (-sefine).

A.A.A. Amateur Athletic Association آماتور آتلتیک جمعیتی jem-iyyeti.

A.A.C. anno ante Christum = In the year before Christ قبل المیلاد qablel-milâd.

A.A.S. Americanæ Antiquarianæ Societatis Socius, Fellow of the American Academy امریکا آقادمیسی اعضاسندن amerika aqademisi â'zâsundan.

A.B. Able-bodied seaman ڈکڑہ آلوریشلی denize elverishli gemiji.

A.B. Artium Baccalaureus = Bachelor of Arts ماذونی صنایع sanâyî' me'zôunou; (لیسہ ماذونی) (lise me'zôunou).

Abb. Abbess راهبہ râhibe; Abbot راهب râhib; Abbey مناستر manastur.

abbr. or abbrev. Abbreviated مختصر mouhtasar; Abbreviation اختصار ihtisâr.

Abd. Abdicated مستعفا mustâ'fâ; (sovereigns) مخلوع mahlôu'.

A.B.F.M. American Board of Foreign Missions امریقان خارجی میسیونرلر ameriqan hârijî misyonerler jem-iyyeti.

Ab init. ab initio = From the beginning بدایتدن بری bidâyetden beri.

Abl. Ablative مفعول عنه mef-ôulün anh.

Abp. Archbishop باش پستوپوس bash pîsqopos.

abr. Abridged مختصر mouhtasar; Abridgment اختصار ihtisâr.

A. B. S. American Bible Society امریقان میسیونر جمعیتی ameriqan misyoner jem-iyyeti.

A. C. Aero Club طیارہ قلوبی tayyâre qouloubou; سیر هوایی قلوبی seyri havâ'î qouloubou; Alpine Club آلپ قلوبی alp qouloubou; ante Christum = Before Christ حضرت عیسان اول hazreti isâdan evvel; قبل المیلاد qablel-milâd.

Acc., Acet. Account (also a/c) حساب hesâb; Accountant محاسب mouhâsib.

List of Abbreviations, &c.

Acc. Accusative مضاف mouzâf.

A. D. *anno Domini* = In the year of our Lord میلادی milâdî.

a. d. After date تاریخدن tarîh-den sôra ; *ante diem*, before the day کونندن اول gününden evvel.

ad. Advertisement اعلان î'lân

A. D. C. Aide-de-camp یاور yâver.

ad. fin. *ad finem* = At or to the end نهایته nihâyetde ; نهایته nihâyet.

ad. h. l. *ad hunc locum* = At this place بو موقعده bou mevqî'de.

ad. inf. *ad infinitum* = To infinity نامتناهی nâ-mütenâhî.

ad. init. *ad initium* = At or to the beginning باشده bashda ; باشه basha.

ad. int. *ad interim* = In the meantime عین زمانده aynu zemânda ; وكالة vekyâleten.

adj. Adjective صفت sufat.

adjt. Adjutant یاور yâver ; معاون mou-âvin ; Adjutant-General سر یاور ser yâver.

ad. lib. *ad libitum* = At pleasure آرزو ایدلدی گبی arzôu edildiy gibi.

ad. loc. *ad locum* = At the place او یرده o yerde ; محالده mahallinde.

Adm. Admiral امیرال amiral.

Adv. Advent برهین کوچوک küçük perhîz ; Advocate آوقات avouqat.

adv. Adverb حال hâl ; *adversus* = Against قارشى (نه) qarshu. (e-)

ad. val. *ad valorem* = According to value قیمت اوزرندن qiymet üzerinden.

adv. Advertisement اعلان î'lân.

ae. aet. *ætatis* = Aged (so many years) یاشنده yashunda.

A.F. Admiral of the Fleet بونوک beuyûk amiral.

A.F.B.S. American and Foreign Bible Society امریقان واجنبی میسیونر جمعیتی ameriқан ve ejnebi misyoner jem-iyyeti.

Aff. Affectionate مشتاق müshtâq ; Affirmativ تصدیق tasdîqî ; تأییدی te'yîdî.

A.G. Adjutant-General سر یاور ser yâver.

Ag. *Argentum* = Silver کوموش gümüş.

agr., agric. Agriculture زراعت zirâ-at.

Ag. Agent آجنته ajente ; وکیل vekil.

A.H. *anno Hegiræ* = In the year of Hegira (622 A.D., 13th Sept.) سنه seneyi hijriyye.

A.H.C. Army Hospital Corps اوردو ordou suhhiyye qut-âtu.

a.h.l. *ad hunc locum* = At this place بوراده bourada.

A.H.S. *Anno humanæ salutis* = In the year of human salvation نجات nejâti beshar târîhi.

a.h.v. *ad hunc vocem* = At this word بو کلمده bou kelimede.

A.I.A. Associate of the Institute of Actuaries محاسبار جمعیتی اعضاسندن mouhâsibler jem-iyyeti â'zâsundan.

A.I.C.E. Associate of the Institute of Civil Engineers سیویل مهندسار جمعیتی sivil mühendisler jem-iyyeti â'zâsundan.

Ald. Alderman مختار mouhtâr ; هیئت اختیاریه hey-eti ihtiyâriyye â'zâsundan.

alg. Algebra جبر jebr.

alt. Alternate متناوب mütenâvib ; Altitude ارتفاع irtifâ'.

A. M. *Artium Magister* = Master of Arts صنایع مجازی sanâyî' müjâzu ;

Ante meridiem = Before noon قبل الزوال qablez-zevâl ;

Anno mundi = In the year of the world تاریخ خلقت târîhi hulqat.

Am., Amer. America or American امریقا ameriқа ; امریقان ameriқан.

A. M. A. American Missionary Association امریقان میسیونر جمعیتی ameriқан misyoner jem-iyyeti.

amt. Amount مقدار miqdâr.

an. *anno* = In the year سنه sene ; senes-sinde ; anonymous آنونیم anonim ;

(fig.) امضاساز imzâsuz ; answer جواب jevâb ; *ante* = before اول evvel.

anal. Analysis تحلیل tahlîl ; Analogy مشابہت mûshâbehet.

anat. Anatomy or Anatomical تشریح teshrih ; تشریحی teshrihî.

anc. Ancient, Anciently eski ; قدیم qadîm ; سابق sâbuq.

Ang. *Anglicæ* = In English انگلیزجه لشمش ingilizje-leshmish.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

Ang. - Sax. Anglo-Saxon آنگلو ساقسون anglo-saxon.
Anon. Anonymous آنونیم anonim ; (fig.) امضاسز imzâsuz.
ans. Answer جواب jevâb
ant., antiq. Antiquities ارمئہ قدیمہ ezmineyi qadîme.
A. N. Z. A. C. Australian and New Zealand Army Corps آوسٹریالیا و نیوزیولند آرمی کورپس avoustralya ve nîv-zeland qol ordoularu ; آنزاق an-zaq.
A. O. Army Order آوردو امر یومیسى ordou emri yevmîsi.
A. O. C. Army Ordnance Corps آوردو طوبیجى قطعاتى ordou topjou qut-âtu.
A. O. D. Army Ordnance Department آوردو طوبیجى دائرہ سی ordou topjou dâ-iresi.
Ap., Apl., Apr. April نېسان nisan.
A.P.D. Army Pay Department آوردو محاسبات دائرہ سی ordou mouhâsebât dâ-iresi.
A.P.M. Assistant Propost-Marshal مرکز قوماندان معاونى merkez qouman-dan mou-âvini.
Apo. Apogee (نقطہ سی) evj (-noq-tasu).
app. Appendix علاوہ ilâve ; ذیل zeyl ; Apprentice چیراق churaq ; شاکرد shâkird.
A.P.R.C. Anno post Romam con-ditam = In the year after the building of Rome (753 B. C.) رومانک roma-nun târihi te-essüsü.
A.P.S. Aborigines Protection Society یرلیری حایہ جمعیۃ yerlileri himâye jem-iiyyeti.
aq. aqua = Water سو sou.
Ar. Arabic عربی arabî.
ar., arr. Arrive or Arrives, Arrival مواصلت mouvâsalet.
A.R.A. Associate of the Royal Academy روال آقادیہ اعضاسندن royal aqademi â'zâsundan.
A.R.A.M. Associate of the Royal Academy of Music موسیق آقادیہ مېسى مېسى اعضاسندن mousiqi aqademisi â'zâsundan.
arbor. Arboriculture تشجیر teshjîr ; فدان یتیشدیرمه fidan yetishdirme.

arch. Archaic طرز قدیم tarzu qadîm.
archæol. Archaeology (علمی) آثار عتیفہ (علمی) âsâru atîqa (-ilmi).
arch., archit. Architecture (فن) معماری (fenni-) mî'mârî.
A.R.C.M. Associate of the Royal College of Music موسیق مکتب قرالیسی mousiqi mektebi qurâlîsi â'zâsundan.
arg. argentum = Silver گروموش gü-müşh ; سیم sim.
A.R.H.A. Associate of the Royal Hibernian Academy ایرلندا آقادیہ مېسى ایرلندا اقادهمیسی â'zâsundan.
arith. Arithmetic or Arithmetical حساب (علم) (ilmi-) hesâb.
A.R.R. anno regni regis or reginæ = In the year of the king's or the queen's reign دور سلطنتده devii sal-tanatda.
A.R.S.A. Associate of the Royal Scottish Academy اسقوچ آقادیہ مېسى اسقوچ اقادهمیسی â'zâsundan ; Associate of the Royal Society of Arts صنایع نفیسہ جمعیۃ sanâyi' nefise jem-iiyyeti â'zâsundan.
A.R.S.L. Associate of the Royal Society of Literature ادبیات جمعیۃ ادبیات جمعیۃ edebiyât jem-iiyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
A.R.S.M. Associate of the Royal School of Mines معدنیات مکتب معدنیات مکتب mâ'deniyyât mektebi qurâlîsi â'zâsundan.
A.R.S.S. Antiquariorum Regiæ Societatis Socius = Fellow of the Royal Society of Antiquaries آنتیقہ جیلر جمعیۃ antiqajular jem-iiyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
art. Article مادہ madde ; (gram.) حرف تعریف harfi tâ'rîf ; Artillery توپچیلیق topjoulouq.
A.S. Anglo-Saxon آنگلو ساقسون anglo saxon ; anno salutis = In the year of salvation نجات سنہ سنده nejtâ senesinde ; Assistant Secretary کاتب معاون kyâtib mou-âvini.
A.S.E. Amalgamated Society of Engineers مهندسار متحد جمعیۃ mühendisler müttahid jem-iiyyeti.

List of Abbreviations, &c.

Ass., Assoc. Association جمعیت jem-
iyyet.

Asst. Assistant معاون mou-âvin.

astr., astron. Astronomer هیئتشناس
hey-etshimâs ; Astronomy هیئت
hey-et.

astrol. Astrology رمل reml.

Att., Atty. Attorney مدعی عموی müd-
da-i' oumôumî ; **Att. Gen.** Attor-
ney-General مدعی عموی bash
mudda-i' oumôumî.

at. wt. Atomic weight اٲوم ثقلی
atom siqleti.

Au. (L. *aurum*), gold آلتون altun.

A.U.C. *anno urbis conditæ*, or *ab urbe
conditâ* = In the year from the
building of the city — Rome (753
B.C.) رومانك تاريخ تأسيسدن
târîhi te'sisinden.

Aug. August آغستوس aghoustos.

Auth. Ver. Authorized Version
مترجه مصدق نسخهٴ مترجه
mousaddaq nus-
hayi müterjeme.

A.V. Artillery Volunteers كوكالى طوپچيلار
geunüllü topjoular ; *Annos vivit* =
Lived [so many] years مدت عمرى
müddeti eumrû.

Av. Avenue جاده jadde ; Average
وسطى vasatî.

A.V.D. Army Veterinary Department
اوردو وېٲٲر دائرەسى
ordou baytar dâ-
iresi.

Ave. Avenue جاده jadde.

Avoir., Avdp. Avoirdupois وزن
(مقياسى) vezen (-miqyâsu).

Ax. Axiom (*âxi*) بېينه beyyine ; متعارفه
müte-ârif.

b. Born تولدلى dôumoush ; Book کتاب
tevellüdû... ; kitab.

B. Brit. British انگليز ingiliz.

B.A. *Baccalaureus Artium* = Bache-
lor of Arts صنایع مآذونى sanâyî' me'-
zôunou ; British America افريقاى
ameriqâyî ingilizî ; British
Association جمعيتى ingiliz jem-
iyyeti.

bach. Bachelor بكار bekyar ; (*fig.*)
مآذون me'zôun.

B.&F.B.S. British and Foreign Bible
Society انگليز و اجنبى ميسيونر جمعيتى in-

giliz ve ejnebî misyoner jem-
iyyeti.

B.Agr. Bachelor of Agriculture زراعت
مآذونى zirâ-at me'zôunou.

bal. Balance بقية baqiyye ; متباقيسى
mütebâqîsi.

Bap., Bapt. Baptist وافتيز vaftiz.

Bar. Barrister محامى mehâmî.

bar. Barometer بارومتره barometre ;
Barrel وارىل varil.

Bart., Bt. Baronet بارونەت baronet.

Batt. Battery بطاريه batarya.

B.B.C. Baseball Club بول قلوبى
beys bol qouloubou.

B.C. Before Christ قبل الميلاد qabel-
milâd ; Board of Control كونترول
qontrol hey-eti ; هیئت تفتيشيه
hey-eti teftishiyye ; British Co-
lumbia انگليز قولومبياسى ingiliz qo-
lombiyasu ; Battery Commander
بطاريه قوماندانى batarya qoumandanu.

B.C.L. Bachelor of Civil Law حقوق
مدنيه مآذونى houqûqu medeniyye
me'zôunou.

B.Comm. Bachelor of Commerce
تجارت مآذونى tijâret me'zôunou.

B.D. Bachelor of Divinity الٰهيات
مآذونى ilâhiyyât me'zôunou.

bd. Bound جلدلى jildli ; مجلد mü-
jelled

Bde. Brigade آلاى alay.

B.D.S. Bachelor of Dental Surgery
دېشجى مکتبى مآذونى dishji mektebi
me'zôunou.

B.E. Bachelor of Engineering مهندس
مآذونى mühendis mektebi
me'zôunou ; Board of Education
معارف مجلس mejlisi ma-ârif ; معارف
ma-ârif dâ-iresi.

b.e. Bill of exchange پولچه poliche.

B.E.A. British East Africa انگليز
افريقاى شرقى ingiliz afriqâyî shar-
qîsi.

bef. Before اول evvel ; مقدم mou-
qaddem.

B.E.F. British Expeditionary Force
انگليز قوهٴ سفرهسى ingiliz qouvveyi
seferiyyesi.

Belg. Belgian, Belgic (*a.*) بلچيكا...
belchiqa... ; (*n.*) بلچيقالى belchiqalu.

B.ès L. *Bachelier ès Lettres* (Fr.) =
Bachelor of Letters مآذونى ادبيات
edebiyyât me'zôunou.

B.ès S. *Bachelier ès Sciences* = Bachelor of Science فن مآدونی fenn me'z'ounou.
bet. Between آره سنده ...arasunda ; بیننده ...beyninde.
B.Hy. Bachelor of Hygiene حفظ الصحه hufzus-suhha me'z'ounou.
Bib. Bible انجیل injil.
bibl. Bibliotheca کتبخانه kütüb'hâne.
bibliog. Bibliography کتابیات kitâ-biyyât.
biog. Biography تراجم احوال terâjü-mi ahvâl.
biol. Biology, Biological علم حیات ilmi hayât.
bis. Bissexile کیسه kebîse.
bk. Book کتاب kitab ; Bank بانک banqa.
bkg. Banking ...بانقه banqa... ; مالی mâlî.
B.L. Bachelor of Law حقوق مآدونی houq'ouq me'z'ounou ; Bachelor of Letters ادبیات مآدونی edebbiyyât me'z'ounou.
bl. Barrel واریل varil ; bale بالیه balye.
b.l. Bill of lading قونشمتو qonish-mento.
blgd. Building بنا binâ.
B.M. Bachelor of Medicine طب مآدونی tubb me'z'ounnu ; British Museum بیریتیش موزیم biritish müze-üm, انگلیز موزسی ingiliz müzesi.
B.M.A. British Medical Association انگلیز طب علمای جمعی ingiliz etubbâ jem-iyyeti.
B.M.J. British Medical Journal انگلیز طب مجله ingiliz tubb mejmou-asu.
B.Mus. Bachelor of Music موسیقی مآدونی m'ousiqi me'z'ounou.
Bn. Baron بارون baron.
bn. Battalion طابور tabour.
b.o. Branch Office شعبه shôu'be ; Buyer's Option حق خیاری مشتری mûshterinin haqqu huyârû ; واپسیون مشتری به حالد opsiyon mûshteriyê â-id.
B.O.A. British Optical Association انگلیز کوز متخصسلاری جمعی mûtahassuslaru jem-iyyeti.
B. of T. Board of Trade تجارت مدیریت

tijâret müdîriyyeti ; (تجارت وکالتی) (tijâret vekyâleti).
Boh. Bohemia بوهمیا bohemya ; Bohemian (a.) بوهمیا bohemya... ; (n.) بوهمیالی bohemyalu.
bor. Borough قریه qariyye ; کوی keuy.
bot. Botany, Botanical نباتات (علم) (ilmi-) nebâtât.
Boul. Boulevard جاده jadde.
Bp. Bishop بیshop bishop.
B.P. British Public انگلیز خلقی ingiliz halqu.
b.p. Bill of parcels فاطوره fatoura ; یاکب علم وخبری paket ilmü haberi ; Bills payable واجب التادیه سندات vâjlbit-te'diyye senedât ; دیون düy'oun ; Birthplace (also b.pl.) محل ولادی mahallî velâdeti ; *Bonum publicum* = The public good منافع عمومی menâfi' ou-m'oumiyye.
B.Q. *Bene quiescat* = May he (or she) rest well رحمت الله رحمت ایتسین allah rahmet etsin.
Br., Bro. Brother برادر birâder ; قارداش qardash
Br.Am. British America امریقای انگلیز ameriqâyi ingilizî.
Braz. Brazil برازیلیa brazilya.
b.rec. Bills receivable مطلوبات mat-l'oubât.
brev. Brevet امتیاز imtiyâz ; Breveted امتیازی imtiyâzlu.
Brig. (Gen.) Brigadier میرلوا mîri livâ.
Brit. Britain, Britannia بریتانیا britan-ya ; British, Briton انگلیز ingiliz.
Bro. Brother برادر birâder ; **Bros.** Brothers برادرلر birâderler ; قارداشلر qardashlar.
b.s. Bill of sale ساتیش علم وخبری satush ilmü haberi ; (مقاوله) (mouqâvele).
B.S. Bachelor of Science فن مآدونی fenn me'z'ounou ; Bachelor of Surgery اورانور operator.
B.S.A. British South Africa انگلیز جنوبی افریقای ingiliz jen'oubî afri-qasu.
B.Sc. See Sc.B.
B.S.L. Botanical Society of London لوندوره نباتات جمعی londura nebâtât jem-iyyeti.
Bt. Baronet بارونته baronet.

List of Abbreviations, &c.

Bu., Bus. Bushel, Bushels کيله kile.
Bulg. Bulgaria بلغارستان bulgaristan;
 Bulgarian بلغار bulgar.
bush. Bushel کيله kile.
B.V. *Beata Virgo* = Blessed Virgin
 آنا meryem ana; حضرت مريم haz-
 reti meryem; also *Bene vale* = Fare-
 well وداع vedâ'.
B.V.M. The Blessed Virgin Mary مريم
 آنا meryem ana.
B.W.I. British West Indies انگليز
 هند غربي ingiliz hindi garbisi.
B.W.T.A. British Women's Temper-
 ance Association انگليز قاديانلار منع
 ingiliz qadunlar men-i
 müsikirât jem-iyyeti.
b.&s. Brandy and soda-water برندي
 و سودا vâter.
C. Centigrade سانتیگراد santigrad;
 Catholic قاتوليك qatolik; Consul
 قونسلوس qonsolos; شهبندر shehbender;
 Court محکمه mahkeme; Con-
 gress قونغره qongra; Church کليسا
 kilise; Chancellor قانچيلار qanchilar;
 Conservative محافظه کار mouhâfaza-
 kyâr.
c., cap. *caput* = Chapter فصل fasl.
c. Centime سانتيم santim.
c., et. cent., centum = A hundred يوز yûz.
C.A. Chartered Accountant رخصتنامي
 محاسب rouhsatnâmeli mouhâsib;
 Chief Accountant باش محاسب باش bash
 mouhâsebeji; Commercial Agent
 وکیل تجاری vekili tijârî; آجنته ajente;
 Confederate Army متحد اوردو müt-
 tahid ordou.
Ca. Calcium کالسيوم qalsiyûm.
ca. *circa* = About تقريباً taqriben.
Ca., Cal. California كاليفورنيا qalifor-
 niya.
Cam., Camb. Cambridge کمبریج kem-
 brich.
Can. Canon راهب râhib; Canto قانتو
 qanto.
Cant. Canterbury کانتربوری kenter-
 beuri; Canticles غزل gazel.
cap. *caput* = Chapter فصل fasl;
Capitulum = Head باش bash;
Capiat = Let him (or her) take
 اكين alsun.

caps. Capitals پايختلار pâytahtlar;
 (fin) سرمايه sermayeler.
Capt. Captain (mar) قاپدان qapdan;
 (mil) يور باشي yûz-bashu.
Car. Carat قيراط qurat.
Card. Cardinal قاردينال qardinal.
carp. Carpentry طوغرامه حيلق dôra-
 majuluq; مرانفوزلق marangozluq.
Cash. Cashier وزنه دار veznedâr.
cat. Catalogue قاتالوغ qatalog.
Cath. Catholic قاتوليك qatolik.
Cav. Cavalry سوارى sùvârî.
C.B. Companion of the [Most Honou-
 rable Order of the] Bath حمام نشاني
 hamam nishanunu hâmil;
 Confinement توقيف qushlada tevfîf;
 Cavalry Brigade قوشلده توقيف qushlada
 tevfîf; سوارى sùvârî alayu; County
 Borough قونتلوق قريهسى qontlouq qa-
 riyyesi.
C.B.E. Commander of the [Order
 of the] British Empire انگليز ايمپراطورلنى
 ingiliz impratorlôu
 nishânû qomandeurû.
C.C. County Council قونتلوق
 qontlouq mejlisi; ايلت مجلسى eyâ-
 let mejlisi; County Clerk ايلت
 eyâlet kyâtîbi; Cricket Club
 قريهت قلوبى qriket qouloubou; Ca-
 tholic clergyman قاتوليك پاپاسى qato-
 lik papazu; Cape Colony قاپ
 qap müstemlekesi.
ce. Chapters فصول fasullar.
C.C.C.S. Colonial and Continental
 Church Society مستملكات و اورپا کليسا
 müstemlekyât ve avrupa
 kilise jem-iyyeti.
C.D.Acts. The Contagious Diseases
 Acts امراض ساريه نظامنامهسى emrâzu
 sâriye nizâmnamesi.
C.D.S.O. Companion, Distinguished
 Service Order خدمات فوق العاده نشاني
 hidemâtu fevqal-âde nisha-
 nunu hâmil.
c.d.v. Carte-de-visite قارت دو ويزيت
 qart deu vizit; قارت qart.
C.E. Civil Engineer نافع مهندس nâfi-
 a mühendisi; سويل مهندس sivil
 mühendis; Canada East شرق قانادا
 sharqî qanada.
Cel. *Celsius* (scale of — i.e. Cen-
 tigrade) سانتیگراد santigrad.

List of Abbreviations, &c.

donanma qoumandanu.
cir., circ. *circa, circiter, circum* =
 About تقريباً taqriben.
C.I.V. City Imperial Volunteers شهر
 كوكليلرى shehir geunüllüleri.
Civ. Civil, Civilian سيويل sivil; ملكى
 milki.
C.J. Chief-Justice باش حاكم bash hâ-
 kim.
Cl. Clergyman پاپاز papaz.
class. Classical قلاسيق qlasiq; (*lit.*)
 تصنيف mouhalled; Classification تصنيف
 tasnif.
clk. Clerk كاتب kyâtib.
C.M. Certificated Master رخصتنامه لى
 rouhsatnâmeli mou-allim;
 Corresponding Member محابر اعضا
 mouhâbır â'zâ; (*pl.*) اعضاى محابره
 â'zâyı mouhâbire; Common Me-
 tre عادی متره âdi metre; *Chirurgia*
Magister = Master of Surgery فن
 جراحی fenni jerrâhi mou-
 allimi.
cm. Centimetres سانتيمتره santimetre;
 سانتيم santim.
c.m. *causa mortis* = By reason of
 death حسب الوفاات hasbel-vefât; ارتحالنه
 irtihâline mebnî.
C.M.G. Companion of the [Most
 Distinguished] Order of St Michael
 and St George سن ميشل وسن ژورژ
 sen-mishel ve sen-joz
 nishanunu hâmil.
C.M.S. Church Missionary Society
 كليسا ميسيونر jem-iyyeti.
C.O. Colonial Office مستملكات دائره مى
 müstemlekyât dâ-iresi; Comman-
 ding Officer قوماندان qoumandan;
 Criminal Office جنايت قسمى jenâ-
 yet qusmu.
Co. Cobalt قوبالت qobalt; Company
 قومپانيه qompanya; شركت shirket;
 County قونلاق qontlouq; ايالت eyâ-
 let.
C/o. Care of واسطه سيله ...vâsutasile;
 وساطتيله ..vesâtatile.
coch., cochl. *cochlear* = a spoon,
 spoonful قاشيق bir qashuq; —
coch. amp., cochlear amplum =
 a tablespoonful چورما قاشيغى bir

chorba qashugh; — **coch. mag.,**
cochlear magnum = a large spoon-
 ful بويوك قاشيق beuyûk bir qa-
 shuq; — **coch. med., cochlear me-
 dum** = a dessertspoonful بر طاتلى
 قاشيغى bir tatlu qasugh; — **coch.**
parv., cochlear parvum = a teas-
 poonful بر چاي قاشيغى bir chay
 qashugh.
c.o.d. Cash (or collect) on delivery
 تسليمنده تادييه tesliminde te'diye
 shartfile.
cog. Cognate مشابه mûshâbih.
Col. Colonel ميرآلای mîralay; Col-
 umn ستون sûtûn.
coll. College مکتب mekteb; Col-
 league مسلکدâsh meslekdâsh; Col-
 lector تحصیلدار tahsildâr; Collo-
 quial زبانه زد zebânzed.
Com. Commander قوماندان qouman-
 dan; Commodore قومودور qomo-
 dor, Committee انجمن enjûmen;
 Commission قوميسون qomisyon; Commissioner
 قوميسر qomiser; Com-
 monwealth قومونويلث qomonvels;
 جمہوريت jumhûriyyet.
com. Common عادى âdi; مشترك mûsh-
 terek; Comedy قومەدى qomedi;
 Commerce تجارت tijâret; Commune
 ناحيه nâhiye.
Comdr. Commander قوماندان qou-
 mandan.
comm. Commentary مطالعات mou-
 tâlât; انتقاد intiqâd; Commander
 قوماندان qoumandan.
Commissr. Commissioner وکیل ve-
 kîl; قوميسر qomiser.
commn. Commission قوميسون qo-
 misyon.
comp. Comparative نسبى nisbî; Com-
 positor مرتب mürettib; Compare
 مقایسه ايديکنز! mouqâyese ediniz!;
 Compound or Compounded مرکب
 mürekkeb.
Con. Consul قونسول qonsolos; شهبندر
 shehbender.
con. contra = Against قارشى (e-)
 qarshu; *conjux* = Consort رفيق
 refiq; *esh* Conclusion نتیجه
 netîje; *hâtime* Conversation

مقطعات لیستہ سی، الح...

معاورہ mouhâvere; مکالہ mûkyâ-leme.
Cong. Congress قونمرہ gongura ; Congregation جماعت jemâ-at.
conj. Conjunction عاطفہ âtufa.
cons. Consonant حرف غیر صوتی harfi gayri savtî.
con. sec. Conic section مقطع مخروطی maqta'-u mahrûutî.
contr. bon. mor. *contra bonos mo- res* = Contrary to good manners مغایر آداب معاشرتہ âdâbu mou-âshe-rete mougâyir.
Cop., Copt. Coptic قبطی qubtî
Cor. Coroner تحقیق مأموری tahqîq me'môurou.
Cor. Mem. Corresponding Member مشاورہ اخبار اعضا mouhâbir â'zâ.
Cor. Sec. Corresponding Secretary مشاورہ اخبار کاتب mouhâbir kyâtib.
C.O.S. Charity Organisation Society جمعیت تشکیلات خیریه جمعیۃ teshkilâtû hay-riyye jem-iyyeti.
Cot. Cotangent تمام تماس temâmu mûmâs.
cp. Compare مقایسہ ایدیکز! mouqâ-yese ediniz!.
C.P. Clerk of the Peace صلح محکمہ سی صلح محکمہ سی soulh mahkemesi kyâtibi ; Carriage Paid نقلیہ اجرتی داخل naqliye üjreti dâhil: مع نقلیہ mâ' naqliye.
C.P.C. Clerk of the Privy Council مجلس خاص کاتبی mejlisi hâss kyâtibi.
Cpl. Corporal (mil.) اون باشی on bashu.
C.P.R. Canadian Pacific Railway کانادہ پاسیفیق شومندوفری qanada-pasifiq shimendiferi.
C.P.S. *Custos Privati Sigilli* = Keeper of the Privy Seal مہر دار قرالی mühürdârû qurâlî.
Cr. Credit قرودی qredi; Creditor داین dâyin; Crown قرون qron.
crim. con. Criminal conversation, or adultery مناسبت غیر مشروعہ minâse-beti gayri meshrôu-a.
C.S. Court of Session اسکوچیا عکمہ سی isqochya mahkemeyi âli-yesi; Civil Service سیویل خدمت sivil hidmet; (pl.) خدمات ملکیہ hi-

demâtu milkiyye; Chemical So- ciety کیمیا جمعیۃ kimyâ jem-iyyeti.
C.S.A. Confederate States of Ame- rica امریکا حکومت متحدہ سی ameriqa hûkyôumâtû mûttahidesi.
C.S.I. Companion of the [Most Exal- ted Order of the] Star of India ہند یلڈوزی نشانی حامل hind yulduzu nishanunu hâmil.
C.T. Certificated Teacher رخصتنامہ معلم rouhsatnâmeli mou-allim; Com- mercial Traveller سیاح تجار seyyâh tûjjâr.
ct. Cent سہب sent.
Ct. Connecticut قونہ قتیقتہ qonneq- tiqat.
C.T.C. Cyclists' Touring Club پیسیقلات تور قلوبی bisiqlet tour qouloubou.
Cu. *cuprum* = Copper باقیر baqur.
cu., cub. Cubic مکعب mûk-ab.
cur., curt. Current — this month (ماہ) جاری (shehri-) hâl ; (mâhi-) jârî.
C.V.O. Commander of the Royal Victorian Order ویکتوریہن نشانی روپال - ویقتوریہن nishanu royal-viqtoryen qomanadourî.
C.W. Canada West غربی قانادا garbî qanada.
c.w.o. Cash with order بدل سپارش bedeli sipârish peshîn.
cwt. A hundredweight قطار qantar.

d. Dead or Died متوفا müteveffâ ; Deserted فراری firârî; Degree درجہ dereje ; *Denarius* or *denarii* = A penny or pence پنی peni ; Pens پنس pens ; Duke دون düq, دوقہ düqa.
Dan. Danish دانمارقہ... danimarqa...
dat. Dative مفعول الیہ mef - ðulûn ileyh.
dau. Daughter کریمہ kerime ; قیز qiz.
D.C. *Da capo* (It.) = Repeat from the beginning ! بدایتدن تکرار ایدیکز ! bidâyetden tekrâr ediniz !.
D.C.L. Doctor of Civil Law حقوق مدنیہ ہوقدورق medeniyye doqtorou.
D.C.M. Distinguished Conduct Medal

List of Abbreviations, &c.

- hüsnü hareket حسن حرکت مدالیسی medalyasu ; District Court-martial mountuqa divânu harbi.
- D.D.** *Divinitatis Doctor* = Doctor of Divinity الهیات دوقتوری ilâhiyyât doqtorou.
- Dea.** Deacon دیاقوس diyaqos.
- Dec.** December كانون اول kyânôunu evvel.
- dec.** Declaration بیاننامه beyânnâme ; Declension تصریف tasrif.
- decl.** Declension تصریف tasrif.
- def.** Definition تعریف ta'rif.
- def., deft.** Defendant مدعی müdda-i' aleyh ; مظنون maznôn
- deg.** Degree, Degrees درجه dereje ; (*pl.*) درجہ درجہلر derejeler, derējât.
- Del.** Delegate مرخص mourahhas ; دہلکہ delege.
- del., delt.** *delineavit* حاکک hakkyâk.
- Dent.** Dental, Dentist, Dentistry دیشجیلک dishjilik ; (*pers.*) دیشجی dishji.
- Dep.** Department (also Dept.) دائرہ dâ-ire ; Deputy مبعوث meb-ôus.
- dep.** Deposed مخلوع mahlôu'.
- der.** Derivation اشتقاق ishtiqaq.
- D.F.** Defender of the Faith نکهبان nighbânu dîn ; Dean of the Faculty فاکولتہ مدیرi fakülte müdiri.
- D.F.C.** Distinguished Flying Cross فوق العادہ طیران حاج نشانی fevqal-âde tayrân hach nishanu.
- D.F.M.** Distinguished Flying Medal فوق العادہ طیران مدالیسی fevqal-âde tayrân medalyasu.
- dft.** Defendant مظنون maznôn ; مدعی müdda-i' aleyh ; Draft مسودہ müsvedde.
- D.G.** *Dei gratiâ* = By the grace of God عنایت حقہ inâyeti haqla ; Dragoon Guards خاصہ قطعہ dragon hâssa qut-âtu ; Director-General مدیر عمومی müdiri oumû-mî.
- d.h.** *das heisst* (Ger.). That is یعنی yâ'nî.
- dial.** Dialect شیوہ shîve.
- diam.** Diameter قطر qoutr.
- Diet.** Dictator دیکتاتور diktateur ; Dictionary لغات lougât, قاموس qâmôus.
- Dir.** Director دیرہ کثور direktour ; مدیر müdir.
- disc.** Discount اسقونلو isqonto ; Discoverer کاشف kyâshif.
- dist.** Distance مسافہ mesâfe : بعد bôu'd ; District منطقہ mountuqa ; دائرہ dâ-ire.
- div.** Division (*mil.*) فرقہ furqa ; (*math.*) تقسیم taxîm ; (*fig.*) قسم qusm ; Divine قدسی qondsî ; ربانی rabbânî.
- D.Lit. or Litt.** Doctor of Literature ادبیات دوقتوری edebiyyât doqtorou.
- do.** *ditto* = The same کذا kezâ ; عینی aynu.
- dols.** Dollars دلار dolar.
- Dom.** Dominion دومینیون dominyon.
- D.O.R.A.** Defence of the Realm Act مدافعہ مملکت قانونی müdâfa-ayi memleket qânounou
- doz.** Dozen دوزینہ düzine.
- D.P.H.** Diploma in Puplic Health حفظ الصحتہ عمومیہ دیپلوماسی hufzus-suh-hayi oumûmiyye diplomasu
- D.P.O.** Distributing Post-office توزیعات پوستہ خانہ سی tevzi-ât postahânesi.
- Dpt.** Department دائرہ dâ-ire.
- Dr.** Debtor مدیون medyôun ; Doctor دوقتور doqtor.
- dr.** Dram درہم direm ; Drawer مرسل havâle veren ; حوالہ ورن mürsil.
- D.Sc.** See Sc.D.
- D.S.C.** Distinguished Service Cross خدمات فوق العادہ حاج نشانی hidemâtu fevqal-âde hach nishanu.
- D.S.M.** Distinguished Service Medal خدمات فوق العادہ مدالیسی hidemâtu fevqal-âde medalyasu.
- D.S.O.** Distinguished Service Order خدمات فوق العادہ حاج نشانی hidemâtu fevqal-âde nishanu ; District Staff Officer منطقہ ارکان حرب ضابطی mountuqa erkyânû harb zâbiti.
- d.s.p.** *decessit sine prole* = Died without issue ذریتسز وفات ایتشدن zürriyyetsiz vefât etmishdir ; (*jud.*) بلا ولد وفات ایتشدن bilâ veled vefât etmishdir.

D.T. Doctor of Theology الٰہیات
ilâhiyyât doqtorou ; Direc-
tor of Transport نقلیات مدیری naq-
liyyât müdiri.

D.V. *Deo volente* = God willing,
If God will اللہ ایسترسہ allah is-
terse ; انشاء اللہ inshallah.

d.v.p. *decessit vita patris* = Died in
his father's lifetime مااسنک صاغلغندہ
babasunun sâlughunda
vefât etmishdir.

dwt. Pennyweight بر پنی (ثقلی) bir
peni (-sıqleti).

E. East شرق shariq ; (mar.) کون طوغیشی
gün doghoushou ; English انگلیز
ingiliz.

ea. Each ہر (بری) her (-biri) ;
beher.

E.C. East Central شرق مرکزی shariq
merkezi ; Established Church رسمی
resmî kilise.

Ecl., Eccles. Ecclesiastes, Eccles-
iastical (pl.) پاپازلر papazlar ; (a.)
kilise... .

E.C.U. English Church Union انگلیز
ingiliz kilise ittihadu.

Ed. Editor ناشر nâshir ; (journals)
bash mouharrir.

ed., edit. Edited نشر ایدلشدن neshr
edilmishdir ; edition طبع tabu' ;
(pl.) نشریات neshriyyât.

E.E. Errors Excepted خطا مستثنا
hatâ müstesnâ.

e.g., ex. gr. *exempli gratia* = For
example مثلا meselâ ; فرضا farazâ.

E.I. East Indies ہند شرقî hindi
sharqî.

ejusd. *ejusdem* = Of the same
عینی aynu.

Emp. Emperor امپراطور imprator ;
Empress امپراطوریہ impratoricha.

Ency., Encyc. Encyclopædia انسیکلوپدی
ansiqlopedi.

E.N.E. East-north-east کون طوغیشی
gün doghoushou poyraz.

eng. Engineer مهندس mühendis ;
Engraver حکاک hakkyâk ; Engraving
حک hak.

Ens. Ensign بایراق bayraq.

Env. Ext. Envoy Extraordinary مرخص
mourahhasu fevqal-âde.

e.o.d. Every other day کون آشیری
gün ashuru ; ایک کوندہ bir iki günde
bir.

eq. Equal مساوی müsâvî ; Equivalent
معادل mou-âdîl ; مقابل mouqâbil.

E.S.E. East-south-east کون طوغیشی
gün doghoushou keshishle-
me.

esp., espe. Especially مخصوص bâ-
housôus ; بالخاصہ bil-hâssa.

Esq., Esqr. Esquire جنابلری jenâb-
laru

Est. Established مؤسس mü-esses.

et al., et alibi = And elsewhere و باشقہ
ve bashqa yerde ; *et alii* or
alia = and others و دیگرلری ve
digerleri ; و سائرہ ve sâ-ire.

etc., &c. *et ceteri* or *cetera* = And
others, and so forth الی آخرہ ilâ
âhura.

ety., etym. Etymology اشتقاق ishti-
qâq.

E.U. Evangelical Union پروتستان برلکی
protestan birliyi.

Eur. Europe اوروپا avroupa ; Euro-
pean (a.) اوروپا avropa ... ; (n.)
avroupalnu.

ex. Examined معاینہ ایدلشدن mou-
âyene edilmishdir ; Example مثال
misâl ; Exception مستثنا müstesnâ ;
Executive (a.) اجرای ijra-i ; (n.)
fa'âl â'zâ ; Export اخراجات ihrâjât.

Exc. Excellency حضرتلری hazretleri ;
exc. Except, مستثنا müstesnâ ;
den mâ'dâ ; Exception دن ماعدہ
istisnâ.

ex., div. *extra dividendum* = Without
dividend حصہ متمتعز hisseyi temet-
tû'süz.

ex. ge., ex. gr., exempli gratia =
For the sake of example مثلا me-
selâ ; فرضا farazâ.

exp. Export اخراجات ihrâjât.

exp. Executor اجرا مأموری ijra me'-
môurou ; وصی vasî.

E. & O. E. Errors and Omissions

List of Abbreviations, &c.

- Excepted سهو ونسيان sehvü nis-
yân müstesnâ.
- f.** Following آتیدهki; Farthing
چاريك پني cheyrek peni; Feminine
مؤنث mü-ennes; Fothom قولاچ qou-
lach; Foot قدم qadem.
- F.** Fellow of — اعضاي — â'zâsu.
- F., Fahr.** Fahrenheit فاخره نهایب fâh-
renhâyt.
- fam.** Familiar تکیلیفمز teklifsiz; Fa-
mily عائله â-ile.
- F.A.S.** Fellow of the Society of Arts
صنائع نفیسه sanâyi' nefi-
se jem-iyyeti â'zâsundan; Fellow
of the Antiquarian Society آنتیکه جیلر
آنتیکه جیلر jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.B.A.** Fellow of the British Aca-
demy انگلیز آکادمیسی اعضاسندن
aqademi â'zâsundan.
- F.B.S.** Fellow of the Botanical So-
ciety نباتات جعیتی اعضاسندن
jem-iyyeti â'zâsundan.
- fcp., fcap.** Foolscap (کاغذ) تقریرلک taq-
rirlik (-kyâd).
- F.C.S.** Fellow of the Chemical So-
ciety کیمیا کرلر جعیتی اعضاسندن
kimyâ-gerler jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.D.** *Fidei Defensor* = Defender of
the Faith مدافع دین müdâfi' dîn.
- Feb.** February شباط shubat.
- fec.** *fecit* = He dit it او یاپدی o yap-
du; فاعلی فاعلی fâ-ili odour.
- F.E.I.S.** Fellow of the Educational
Institute of Scotland اسقوجا مؤسسه
isqochya mü-esse-
seyi tedrisiyyesi â'zâsundan.
- fem.** Feminine مؤنث mü-ennes.
- F.E.S.** Fellow of the Ethnological
Society ائتولوژی جعیتی اعضاسندن
etnoloji jem-iyyeti â'zâsundan.
- ff.** *fecerunt* = They dit it or made it
فاعلری onlar yapdular; فاعلری
fâ-illari onlardur; Folios
فولیور folyolar; following (pl.)
آتیدهکiler
- F.F.A.** Fellow of the Faculty of
Actuaries محاسبلر فاکولتهسی اعضاسندن
mouhâsibler fakültesi â'zâsundan.
- F.F.P.S.** Fellow of the Faculty of
Physicians and Surgeons (Glas-
gow) طب و جراحی فاکولتهسی اعضاسندن
tubb ve jerrâhî fakültesi â'zâ-
sundan.
- F.G.S.** Fellow of the Geological
Society طبقات جعیتی اعضاسندن
tabaqât jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.H.A.S.** Fellow of the Highland
and Agricultural Society هایلند
hâyrend ve
zîrâ-at jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.I.A.** Fellow of the Institute of
Actuaries محاسبلر انستیتوسی اعضاسندن
mouhâsibler enistitüsü â'zâsund-
an.
- F.I.C.** Fellow of the Institute of
Chemistry کیمیا انستیتوسی اعضاسندن
kimyâ enistitüsü â'zâsundan.
- fict.** Fiction مصال masal.
- Fi.fa.** *fieri facias* = That you cause
to be made (a writ of execution)
ایجابی اجرا hûkmi i'lâm; ایجابی
ijâbunu ijrâ ediniz.
- fig.** Figure, شکل shekl; Figuratively
مجارى mejâzî.
- F.I.J.** Fellow of the Institute of
Journalists غزته جیلر انستیتوسی اعضاسندن
gazetçiler enistitüsü â'zâsundan.
- fin.** *ad finem* = At the end نهایتده
nihâyetde; خاتمهde hâtimedede.
- fl.** Florin فلورین florin.
- fm.** Fathom قولاچ qoulach.
- F.M.** Field-Marshal مشیر müshîr.
- F.O.** Foreign Office انگلتره خارجیه نظارتی
ingiltere hârijiyye nezâreti.
- fo., fol.** Folio فولیو folyo.
- f.o.b.** Free on board کیمده تسلیم شرطیله
gemide teslim shartîle.
- f.o.r.** Free on rail واغونده تسلیم شرطیله
vagonda teslim shartîle.
- F.P.** Former Pupil اسکی talebe; (pl.)
مأذونین قديمه me'zôu-
mini qadime.
- F.P.S.** Fellow of the Philological
Society لسانیات جعیتی اعضاسندن
lisâniyyât jem-iyyeti â'zâsundan.
- Fr.** France, فرانسه fransa; French
جمه فرانسز fransuz; Friday jourma.
- fr.** Fragment پارچه parcha; Franc
کثریا franq; Frequently

- exeriyyâ ; كرتله kesretle ; fres. Frans فرانq. fianq.
- F.R.A.M.** Fellow of the Royal Academy of Music موسیقی آقاده میسی اعضاسندن mousiqî aqademisi â'zâsundan.
- F.R.A.S.** Fellow of the Royal Astronomical Society فلکیات جمعیت قرالیه سی اعضاسندن felekiyyât jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan ; Fellow of the Royal Asiatic Society آسیا جمعیت قرالیه سی اعضاسندن asya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.C.I.** Fellow of the Royal Colonial Institute مستملکات جمعیت قرالیه سی اعضاسندن müstemlekyât jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.C.O.** Fellow of the Royal College of Organists اورغی مکتب قرالیسی اعضاسندن orgjou mektebi qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.C.P.** Fellow of the Royal College of Physicians طبیه مکتب قرالیسی اعضاسندن tubbiyye mektebi qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.C.S.** Fellow of the Royal College of Surgeons جراحی مکتب قرالیسی اعضاسندن jerrâhî mektebi qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.G.S.** Fellow of the Royal Geographical Society جغرافیا جمعیت قرالیه سی اعضاسندن jôghrafya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.Hist.S.** Fellow of the Royal Historical Society تاریخ انجمن قرالیسی اعضاسندن târîhî enjûmeni qurâlisi â'zâsundan.
- F.R.H.S.** Fellow of the Royal Horticultural Society چچک پیشدرمه جمعیت قرالیه سی اعضاسندن chichek yetishdirme jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.I.B.A.** Fellow of the Royal Institute of British Architects انکلیز معمارلری مؤسسہ قرالیه سی اعضاسندن mî'mârlaru mü-esseseyi qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.Met.S.** Fellow of the Royal Meteorological Society احوال جوہر جمعیت قرالیه سی اعضاسندن ahvâlî jevviyye jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.M.S.** Fellow of the Royal Mic-

- roscopical Society تدقیقات خردہ بینی جمعیت قرالیه سی اعضاسندن tedqîqâtî hourdebîni jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan
- F.R.S.** Fellow of the Royal Society جمعیت قرالیه سی اعضاسندن jem-iyyeti qurâliyye â'zâsundan.
- F.R.S.G.S.** Fellow of the Royal Scottish Geographical Society اسقوچیا جغرافیا جمعیت قرالیه سی اعضاسندن isqochya jôghrafya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.S.L.** Fellow of the Royal Society of Literature ادبیات جمعیت قرالیه سی اعضاسندن edebiyât jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.R.S.S.A.** Fellow of the Royal Scottish Society of Arts اسقوچیا صنایع isqochya sanâyî' nefise jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
- F.S.A.** Fellow of the Society of Arts صنایع نفیسہ جمعیت قرالیه سی اعضاسندن sanâyî' nefise jem-iyyeti â'zâsundan ; Fellow of the Society of Antiquaries آنتیکه جیلر antiqajular jem-iyyeti â'zâsundan.
- F.S.S.** Fellow of the Statistical Society احصائیات جمعیت قرالیه سی اعضاسندن ihsâ-ıyyât jem-iyyeti â'zâsundan.
- ft.** Foot, Feet قدم qadem.
- fth., fthm.** Fathom قولاچ qoulach.
- fut.** Future استقبال istiqbâl ; مستقبل müstaqbel.
- F.Z.S.** Fellow of the Zoological Society علم حیوانات جمعیت قرالیه سی اعضاسندن ilmi hâyvânât jem-iyyeti â'zâsundan.
- g.** Genitive مضاف الیه mouzâfu ileyh ; Gramme غرام gram.
- G.A.** General Assembly عمومی اجتماع oumûmî ijtîmâ' ; مجلس عمومی mej-lisi oumûmî.
- gal.** Galon غالون galon ; — gall. gallons غالون galon.
- gaz.** Gazette غزته gazete.
- G.B.** Great Britain یو.بروک بریتانیا beuyük britanya ; — G.B. and I. Great Britain and Ireland یو.بروک بریتانیا و ایرلندا beuyük britanya ve irlanda.

List of Abbreviations, &c.

G.B.E. [Knight *or* Dame] Grand Cross of the [Order of the] British Empire انكليز امپراطورلى بويوك حاج انكليز ingiliz impratorlôu beuyûk hach nishanunu hâmil.

G.C.B. [Knight] Grand Cross of the [Most Honourable Order of the] Bath حمام نشانى بويوك حاجى hamam nishanu beuyûk hachunu hâmil.

G.C.H. [Knight] Grand Cross of Hanover هانور بويوك حاج نشانى hamavre beuyûk hach nishanunu hâmil

G.C.I.E. [Knight] Grand Commander [of the Most Eminent Order] of the Indian Empire هند امپراطورلى hind impratorlôu nishanu beuyûk qomandeurû.

G.C.L.H. Grand Cross of the Legion of Honour لژيون دونور نشانى lejijon doneur nishanu beuyûk hachû.

G.C.M. General Court-martial ديوان حرب عموى dîvânû harbu oumôumî

g.c.m. Greatest common measure اك بويوك مقياس عادى en beuyûk miq-yâsi âdî.

G.C.M.G. [Knight] Grand Cross of [the Most Distinguished Order of] St Michael and St George سن ميشل وسن ژورژ نشانى بويوك حاجى ham sen-mishel ve sen-jorj nishanu beuyûk hachunu hâmil.

G.C.S.I. [Knight] Grand Commander of the [Most Exalted Order of the] Star of India هند ييلدیزی نشانى hind yulduzu nishanu beuyûk qomandeurû.

G.C.V.O. [Knight] Grand Cross of the [Royal] Victorian Order وىكتوريا نشانى بويوك حاجى ham vîqtorya nishanu beuyûk hachunu hâmil.

Gen. Genesis خلقت hulqat.

Gen., Genl. General جنرال jeneral.

gen. Gender جنس jins ; Genitive مضاف الیه mouzâfu ileyh.

gent., gents. Gentleman, Gentlemen افنديل efendiler.

geog. Geography جغرافيا jôghrafya.

geol. Geology طبقات tabaqât.

geom. Geometry هندسه hendese.

G.F.S. Girls' Friendly Society قیزلر قهرمان دوستلار qizlar mouhâdenet jem-iyyeti.

G.H.Q. General Headquarters قرارگاه قارارگى qarârgyâhi oumôumî.

Gk. Greek يونانى yûnânî.

gm. Gramme غرام gram.

G.M.T. Greenwich Mean Time گرینویچ وقت grinvich vaqti vasatîsi.

G.O. General Order عمومى امر oumôumî emr.

G.O.C. General Officer Commanding قوماندان qoumandan.

Gov. Government حکومت hûkyûdû-met ; Governor والى vâlî.

G.P. General Practitioner عمومى دوقتر oumôumî doqtor.

G.P.O. General Post-office مركز پسته خانه سى merkez postahâncesi ; (administration) پسته هدايت عمومى سى posta müdürîyyeti oumôumiyyesi.

Gr. Greek يونانى yûnânî.

gr. Grain چكيردك chekirdek ; Grammar غراممر grammer ; Gross غروسه grosa.

G.S. General Staff ارکان حربى عمومى erkyânû harbiyye-i oumôumiyye ; General Service خدمات عمومى hide-mâtu oumôumiyye.

gs. Guineas كينه gine.

G.S.P. Good Service Pension حسن خدمت تقاعدیه سى hûsnû hidmet teqâ-ûdiyyesi.

Gu., guin. Guinea كينه gine.

H. Hydrant صو ترادى sou terâzesi.

h., hr. Hour ساعت sât.

hab. Habitat سکنه sekene.

h. and c. Hot and cold (water-taps) صیجاق و صوغوق (صو) sujqaq ve soghouq (-sou).

H.B.M. His (*or* Her) Britannic Majesty حشمتلو انكليز قرالى (قرالىچاسى) hashmetli ingiliz quralu (quralîchesi) hazretleri.

H.C. House of Commons عوام قماره سى avâm qamarasu.

h.c.f. Highest common factor مثل مشترك اعظم misli müshtereki a'zam.

H.E. His Excellency حضرت عالی hazretleri; His Eminence رتبہ رتبہ lou; High Explosive عالی فورانی ناروت âlî feverânlu barut.

Heb. Hebrews عبرانیلر ibranîler.

hf. Half یاریم yarum; نصف nusf.

H.G. Horse Guards خاصہ سواریلری hâssa süvârileri.

H.H. His (or Her) Highness فخامتلو fahâmetlou.

H.I.H. His (or Her) Imperial Highness فخامتلو fahâmetlou.

hist. Historian تاریخشناس târîh-shinâs; History تاریخ târîh.

H.J. *hic jacet* = Here lies — **H.J.S.**, *hic jacet sepultus* = Here lies buried مدفوندر بورادہ bourada medfôundour.

H.L.I. Highland Light Infantry ہایلند ہایف ہایف ہایف hafif piyâde.

H.M. His (or Her) Majesty حشمتلو hashmetli.

H.M.A.S. His Majesty's Australian Ship آوسٹریالیان سفینۂ قرالیسی avoustralyan seffineyi qurâlîsi.

H.M.C. His (or Her) Majesty's Customs رسومات ادارۂ قرالیسی rûsûmât idâreyi qurâlîyyesi; انگلیز بحرک ادارہسی ingiliz gûmrûk idâresi.

H.M.C.S. His Majesty's Canadian Ship کانادا سفینۂ قرالیسی qanada seffineyi qurâlîsi.

H.M.I.S. His (or Her) Majesty's Inspector of Schools مکتبہار مفتش قرالیسی mektebler müfettishi qurâlîsi.

H.M.P. *hoc monumentum posuit* = erected this monument ہو آبدہ رکز bou âbide rezk edilmishdir.

H.M.S. His (or Her) Majesty's Ship سفینۂ قرالیسی seffineyi qurâlî(-si).

ho. House او ev; مجلس mejlîs.

Hon. Honourable محترم mouhterem; Honorary فخری fabrî.

hor. Horizon افق oufq.

hort., hortie. Horticulture, Horticultural چیکچیکچیک chichekçilik.

H.P. High Priest ہوہوک پاپاس beuyûk papaz; Half-pay قادرو خارجی qadro hârijî; آچق achuq.

h.p. Horse-power ہارکیر قوتی beygir qouvveti.

H.R. House of Representatives مجلس mejlîsi mûmessilîn; Home Rule مختاریت mouhtâriyyet.

hr. Hour ساعت sât.

H.R.H. His (or Her) Royal Highness فخامتلو fahâmetlou

H.R.I.P. *hic requiescit in pace* = Here rests in peace بورادہ مدفوندر bourada medfôundour.

H.S. *hic situs* = Here is laid — **H.S.E.**, *hic sepultus* (or *situs*) *est* = Here is buried (or laid) بورادہ مدفوندر bourada medfôundour

H.S.S. *Historiæ Societatis Socius* = Fellow of the Historical Society تاریخ انجمنی اعضاستندن â'zâsundan.

I.A. Indian Army ہند اوردوسی hind ordousu.

ib., ibid. *ibidem* = In the same place عین پردہ aynu yerde.

i/c. In charge of عہدہسندہ ouhdesinde; (تہ) تودیعاً (e-) tevdi-an.

I.C.E. Institute of Civil Engineers سیویل مہندسار انسٹیٹوسی sivil mühendisler enstitüsü

I.C.S. Indian Civil Service ہندستان ماموریت ملکیہسی hindistan me'môuriyyeti milkiyyesi.

id. *idem* = The same عینی aynu.

I.D. Intelligence Department استخبارات دائرہسی istihbârât dâ-iresi.

I.D.B. Illicit Diamond Buying (in S. Africa) الماس قاچاقچیلری elmas qachaqlulugh.

I.D.N. *in Dei nomine* = In the name of God نام الہیہ nâmu ilâhiye.

i.e. *id est* = That is یعنی yâ'nî.

i.h.p. Indicated horse-power اشعاری ہارکیر قوتی ish-ârî beygir qouvveti.

ill. Illustration، Illustrated مصور mousavver.

I.L.P. Independent Labour Party مستقل عملہ فرقہسی müstaqil amele furqasu.

Imp. Imperial ایمپراطوری impratorî;

Imperator = Emperor ایمپراطور im-prator.

List of Abbreviations, &c.

imp. Imperfect نقصان noxân ; Imperative امر emr ; *Imprimatur* = Let it be printed طبع ایدلسین tabu' edilsin ; طبعی tab-u.

I.M.S. Indian Medical Service هندستان طبيه سی hindistan hidemâtu tubbiyyesi.

in. Inch, Inches پوس pous

inc.,incorp. Incorporated مفید mou-qayyed ; داخل dâhil

incog. *incognito* (It.) Unknown, avoiding publicity متکراً mütenekkiren.

I.N.D. = I. D. N.

ind.,indic. Indicative اخباری ihbârî ; اشعاری ish-ârî.

indef. Indefinite غیر معین gayri mou-ayyen.

Ind.Ter. Indian Territory هند اراضی hind arâzisi.

inf. *infra* = Below دون doun ; تحتندہ tahtunda ; Infantry پیاده piyâde ; Infinitive مصدر masdar.

infra dig. *infra dignitatem* = Beneath one's dignity غیر متناسب haysiyyetile gayri mütenâsib.

init. *initio* = In the beginning بدایتده bidâyetde.

in loc. *in loco* = In its place برندہ yerinde ; — **in loc. cit.** *in loco citato* = In the place cited محل مذکورده mahalli mezkyôurda

in pr. *in principio* = In the beginning بدایتده bidâyetde.

inst. Instant — the present month ماه حال mâhi hâl ; بو آی bou ay ; Institute مؤسسہ mü-essese.

Inst. Act. Institute of Actuaries محاسبین انستیتیوی mouhâsibler enistitüsü

Inst. C.E. Institute of Civil Engineers سیویل مهندسین انستیتیوی siuil mühendisler institüsü.

int. Interest فائز fâ-iz ; Interior داخلی dâhilî ; Interpreter ترجمان terjûmân.

in trans. *in transitu* = On the passage پیکر ایکن gecherken ; ترانزیت حالندہ transit hâlinde.

intro., introd. Introduction مقدمہ mouqaddeme.

inv. *invenit* = He (or she) designed it ترسیم ایتمشدر tersim etmişdir ; In-

ventor موجد môujid, مخترع mouhte-rî, Invented اختراع ایدلش ihtirâ' edil-mish ; Invoice فاطوره fatoura.

I.O.M. Isle of Man (مہن) (men) adasu.

I.O.U. I owe you سزہ بوردجر size bor-joundour, سزہ مدیونم size medyôu-noum

I.O.W. Isle of Wight (وایت) (vâyt) adasu.

i.q. *idem quod* = The same as عینی aynu.

I.R.B. Irish Republican Brotherhood ایرلندا جمہوریت قارداشلیکی irlanda jûm-hôuriyyet qardashlıy.

I.S.O. Imperial Service Order ایمپرا-طورلق خدمت نشانی impratorlouq hid-met nishanu.

It. Italian ایتالیان italian.

I.W.W. International Workers of the World بین الملل جہان ایشجیری bey-nelmilel jîhân ishjîleri.

I.Y. Imperial Yeomanry ایمپراطولق خاصہ impratorlouq hâssa qut-âtu. (قطعاتی)

Jan. January کانون ثانی kyânôunu sâni.

J.C. *Juris Consultus* = Jurisconsult مشاور عدلی houqôuqshinâs, حقوق شناس müşhâviri adlı ; Jesus Christ حضرت عدلیہ hazreti îsâ ; Justice Clerk عدلیہ کچی adliye kyâtibi.

J.C.D. *Juris Civilis Doctor* = Doctor of Civil Law دوققو مدنیہ hou-qôuqu medeniyye doqtorou.

Jour. Journal غزتہ gazete.

J.P. Justice of the Peace صلح حاکمی soulh hâkimi.

Jr.,Jun.,Junr. Junior کوچوک kû-chûk.

J.U.D. *Juris Utriusque Doctor* = Doctor both of Canon and Civil Law دوققو مدنیہ و مدنیہ دوققو rôuhâniyye ve medeniyye doq-torou.

Jud.,Judg. Judges حکام hôukkyâm ; حاکم ہاکیملر hâkimler.

Jul. July تموز temmouz.

June. Junction اتصاق iltisâq.

Jurisp. Jurisprudence اصول محاکمہ ousûli mouhâkeme.

Kan. Kansas قانزاس qanzas.
K.B. Knight of the Bath حمام نشانی hamam nishanu sheuvalyesi ; King's Bench حقوق محکمہ سی houqôuq mahkemesi.
K.B.E. Knight of the [Order of the] British Empire انکلیز ایمپراطورلٹی نشانی ingiliz impratorlôu nishanu sheuvalyesi
K.C. King's Counsel انکلیز قونسلو سی ingiliz qonsolosou ; King's College kings qolej.
K.C.B. Knight Commander of the [Most Honourable Order of the] Bath حمام نشانی قوماندور شووالیہ سی hamam nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.H. Knight Commander of [the Order of] Hanover ہانورہ نشانی قوماندور شووالیہ سی hanevre nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.I.E. Knight Commander of the [Most Eminent Order of the] Indian Empire ہند ایمپراطورلٹی نشانی قوماندور شووالیہ سی hind impratorlôu nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.M.G. Knight Commander of [the Most Distinguished Order of] St. Michael and St. George سن میشل و سن ژورژ نشانی قوماندور شووالیہ سی sen-mishel ve sen-jorj nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.S.I. Knight Commander of the [Most Exalted Order of the] Star of India ہند ییلڈری نشانی قوماندور شووالیہ سی hind yulduzu nishanu qomandeur sheuvalyesi.
K.C.V.O. Knight Commander of the [Royal] Victorian Order ویکتوریا نشانی قوماندور شووالیہ سی victorya nishanu qomandeur sheuvalyesi.
kg. Kilogram کیلوگرام kilogram.
K.G. Knight of the [Most Noble Order of the] Garter دیز باگی نشانی diz bâ nishanu sheuvalyesi.
K.G.C. Knight of the Grand Cross بڑوک حاج نشانی شووالیہ سی beuyûk hach nishanu sheuvalyesi.
K.G.C.B. Knight of the Grand Cross of the Bath حمام نشانی بڑوک حاجی hamam nishanu beuyûk hachu sheuvalyesi.

K.G.F. Knight of the Golden Fleece آلتون یپاچی شووالیہ سی altun yapâ sheuvalyesi.
K.H. Knight of Hanover ہانورہ hanevre sheuvalyesi.
kil. Kilogramme کیلوگرام kilogram.
K.L.H. Knight of the Legion of Honour لہژیون دونور شووالیہ سی lejyon doneur sheuvalyesi.
K.M. Knight of Malta مالطہ شووالیہ سی malta sheuvalyesi.
Km. Kingdom قراتاق quralluq.
km. Kilometre کیلومترہ kilometre.
Knt.,Kt. Knight سلاحشور silah-shor; شووالیہ sheuvalye
K. of L. Knight of Labour مساعی تشکیلاتجیسی mesâ-i teshkilâtjusu.
K.P. Knight of [the Most Illustrious Order of St] Patrick سن پطریق نشانی شووالیہ سی sen-patriq nishanu sheuvalyesi.
kr. Kreutzer قرووازر grouvazeur ; Krone قرون qron.
K.S.I. Knight of the Star of India ہند ییلڈری نشانی شووالیہ سی hind yulduzu nishanu sheuvalyesi.
K.T. Knight of [the Most Ancient and Most Noble Order of] the Thistle دوہ دیکھی نشانی شووالیہ سی deve dikenî nishanu sheuvalyesi.
Kt.Bach. Knight Bachelor بکار شووالیہ bekyâr sheuvalye.
K.t.l. kai ta leipomena (Gr.) = And the rest, and so forth والی آخرہ ve ilâ âhura.
L. Lake کول geul ; Latin لاتینجہ latinje ; Liberal لیبرال liberal ; (pl.) احرار ahrâr ; Libra (pound) لیبرہ libe.
l. Latitude عرض arz ; League جمعیت jem-iiyyet ; Long اوزون ouzoun.
L.A. Law Agent وکیل حقوق vekîli houqûqi ; آووقات avouqat ; Literature in Arts متوغلینندن sanâyî mütevaggulninden.
lang. Language لسان lisân.
Lat. Latitude عرض arz ; Latin لاتینجہ latinje.
Lb. libra = A pound لیبرہ libe.
L.C. Lower Canada آشاخی قانادا ashâ qanada ; Lord Chancellor لورد

List of Abbreviations, &c.

- شانشليه lord shanseliye ; Lord Chamberlain باش ماينجي bash mâ-beynji.
- l.c.** *Loco citato* = In the place cited ذکر ايديلن يردە zikr edilen yerde ; Letter of credit قردى مكتوبى qredi mektoubou.
- L.C.C.** London County Council لوندرو لوندورا eyâlet mejlisi.
- L.C.J.** Lord Chief-Justice باش حاكم bash hâkim.
- l.c.m.** Lowest common measure اك كوچوك مقياس عادى en kûchûk miq-yâsi adî.
- Ld.** Lord لورد lord.
- Lect.** Lecture قونفرانس qonferans.
- Leg.** Legal حقوق houqûnqî ; عدلى adlî ; Legate وكيل vekîl ; Legislature هيئت تشريعه hey-eti teshri-uyye.
- Lex.** Lexicon قاموس qâmôus.
- l.h.** Left hand صول ال sol el.
- L.H.D.** *Literarum Humaniorum Doctor* = Doctor of Letters ادبيات دوقتورى edebiyât doqtorou.
- L.I.** Long Island لونج آيلند long âylend ; Light Infantry خفيف پياده hafif piyâde.
- lib.** *liber* = Book كتاب kitab ; —
- lib. cat.** Library catalogue كتيبخانه kutubhâne catalogh.
- Lieut., Lt.** Lieutenant (mil.) ملازم milâzim ; (mar.) يوز باشى yûz-bashu.
- liq.** Liquid مائع mâyi'.
- lit.** Literally حرفياً harfiyyen ; Literature ادبيات edebiyât.
- litt.** Littérateur اديب edîb ; (pl.) ادا üdebâ.
- Litt.D.** *Literarum Doctor* = Doctor of Letters ادبيات دوقتورى edebiyât doqtorou.
- LL.B.** *Legum Baccalaureus* = Bachelor of Laws حقوق مانوى houqûq me'zûnou.
- LL.D.** *Logum Doctor* = Doctor of Laws حقوق دوقتورى houqûq doqtorou.
- L.M.** Long Metre اوزون متره ouzoun metre.
- L.M.S.** London Missionary Society لوندرو ميسيونر جعميت jem-iyyeti.
- loc.cit.** *loco citato* = At the place quoted ذكر ايديلن يردە zikr edilen yerde.
- L. of C.** Line of Communication خط هاتتو hattu mûnâqale ; خط مخابره hattu mouhâbere.
- L. of N.** League of Nations جمعيت اقوام jem-iyyeti aqvâm.
- log.** Logarithm لوجارتم logaritme.
- lon., long.** Longitude طول toul.
- Lond.** London لوندرو londura.
- loq.** *loquatur* = Speaks سويلدور seuyleyor ; سويلدين seuyleyen.
- L.P.** Lord Provost بلديه رئيسى bele-diye re-îsi.
- Lr.** Lancer مزراقي muzraqlu.
- L.S.** *Loco sigilli* = In the place of the seal مهر يرينه mûhûr yerine.
- l.s.** Left side صول طرف sol taraf.
- L.S.D.** *libra, solidi, denarii* = Pounds, shillings, pence پونس ، شيلين ، ليرا lira, shilin, pens.
- Lt.** Lieutenant (mil.) ملازم milâzim ; (mar.) يوز باشى yûz-bashu.
- Lt.-Gen.** Lieutenant - General فريق ferîq.
- M.** *mille* = A thousand يك bin.
- m.** Married اولى evli ; متاهل müte-ehhil ; Masculine مذكر müzekker ; *Meridiem* = Noon زوال zevâl ; Metre متره metre.
- M., Mons.** *Monsieur* موسيو müsyü.
- M.A.** See A.M.
- mach.** Machinery ماكينلر makineler.
- Mad.** Madam مادام madam.
- Mag.** Magazine مجموعه mejmou-a.
- Maj.** Major ييكباشى binbashu.
- Mar.** March مارت mart.
- marg.** Margin, Marginal کنار ke-nar ; حاشيه hâshiye.
- Marq.** Marquis ماركي marki.
- mas., masc.** Masculine مذكر müzekker.
- Mass.** Massachusetts مساجوزهتس mes-sachûzets.
- Math.** Mathematics رياضيات riyâzuy-yât.
- M.B.** *Medicinæ Baccalaureus* = Bachelor of Medicine طب مانوى tubb me'zûnou ; *Musicæ Baccalaureus*

مقطعات لیستہ سی، الخ...

= Bachelor of Music موسیقی ماذونی mousiqî me'zûnou ; Mark of the Beast حیوانک نشانی hayvanun nishanu.

M.B.E. Member of [the Order of the] British Empire انگریز ایمپراطورلی انگلیز ingiliz impratorlôu nishanunu hâmil.

M.C. Member of Congress قونفرہ qongura â'zâsundan ; Master of Ceremonies تشریفات مدیری teshrifât müdiri ; Member of Council مجلس اعضاسندن mejlis â'zâsundan ; Military Cross عسکری حاج نشانی askerî hach nishanu.

M.C.C. Member of the County Council ایالت مجلسی ayâlet mejlisi â'zâsndan.

M.D. *Medicine Doctor* = Doctor of Medicine دوقتور doqtor ; طبیب tabîb.

Mdlle. *Mademoiselle* مادامزل mad-mazel.

Mdm. *Madam* مادام madam.

M.E. Mining Engineer معدن مہندسی mâ'den mühendisi ; Mechanical Engineer ماکینہ مہندسی makine mühendisi.

M.E.C. Member of the Executive Council ہیئت اجرائیہ اعضاسندن hey-eti ijrâ-ıyye â'zâsundan.

med. Medical, Medicine طبی tubbî ; قرون وسطائی Medieval tubb ; qourûunu vüstâ-î.

Mem. Memorandum خطہرہ mouhtura ; *Memento* = Remember خاطرلایکیز haturlayunuz.

Messrs. *Messieurs* افندیلر efendiler ; shirketi... شرکتی.

met., metaph. Metaphysics مافوق - mâfevqout-tabî-a.

metal., metall. Metallurgy علم معادن ilmi ma-âdin.

meteor. Meteorology علم احوال هوا ilmi ahvâli havâ.

M.F.B. Metropolitan Fire Brigade پائخت اطفاہیہ pâyitaht utfâ-ıyye alayû.

mfd. Manufactured اعمال ایملشدرد î'mâl edilmishdir ; — **mfrs.** Manufacturers عاملاری âmilleri.

M. ft. *mistura fiat* = Let a mixture be made بر محلولی یاپیکیز bir mah-

loulünü yapunuz ; قاریشدیریکیز qa-rushdurunuz.

M.G.C. Machine-gun Corps ماکینہلی makineli tüfek qut-âtu ; توفنک قطعاتی mitralyeuz beulûk-leri.

Mgr. Monseigneur مونسینور mon-senyeur.

M.H.R. Member of the House of Representatives مجلس مہملین اعضاسندن mejlisi mümessilîn â'zâsundan ; meb-ûs.

M.I.C.E. or M.Inst.C.E. Member of the Institute of Civil Engineers سیویل مہندسار انستیتوسی اعضاسندن sivil mühendisler enistitüsü â'zâsundan.

Mich. Michigan میشیگن mishigan.

M.I.Mech.E. Member of the Institute of Mechanical Engineers ماکینہ مہندساری انستیتوسی اعضاسندن makine mühendisleri enistitüsü â'zâsundan.

min. Mineralogy علم معادن ilmi ma-âdin.

misc. Miscellaneous متنوع müte-nevvî.

mil., milit. Military عسکری askerî.

M.L.A. Member of Legislative Assembly ہیئت تشریعیہ اعضاسندن hey-eti teshrî-ıyye â'zâsundan ; meb-ûs.

M.L.C. Member of Legislative Council مجلس تشریعی اعضاسندن mejlisi teshrî-î â'zâsundan.

Mlle. *Mademoiselle* مادامزل madmazel : — (pl.) **Mlles., Mesdemoiselles** مادامزل (لر) madmazel(-ler)

MM. *Messieurs* (Fr.) افندیلر efendiler.

M.M. (Their) Majesties حشمتو hash-metli ; Martyrs شہدا shühedâ ; Military Medal عسکری مدالیہ askerî medalya.

Mme. *Madame* (Fr.) مادام madam ; — pl. **Mmes., Mesdames** مادام (لر) madam (-lar).

M.O. Medical Officer طبیب tabîb.

mo. Month آی ay ; ماہ mâh.

mod. Modern عصری asrî ; یکنی yeni.

M.O.H. Medical Officer of Health صحیحہ دوقتوری suhhiyye doqtorou.

mol. wt. Molecular weight مولہکول molekül siqleti.

List of Abbreviations, &c.

Mons. Monsieur موسیو müsyü.
Monsig. Monsignor مونسیور mon-senyeur.
morn. Morning صباح sabah.
Mos. Months آیاری ... aylaru.
M.P. Member of Parliament مبعوث meb-ôus; Military Police ضابطه انضباط zâbitayi askeriyye; inzubât; Metropolitan Police پاتخت پایتخت polisi; (U.S.) Municipal Police ضابطه بلدی zâbitayi belediyye.
m.p.h. Miles per hour میل ساعتده... mil.
M.P.S. Member of the Philological Society لسانیات جمعیتی lîsâniyyât jem-iyyeti â'zâsundan; Member of the Pharmaceutical Society اجزاجیلر جمعیتی ejzâjular jem-iyyeti â'zâsundan.
M.R. Master of the Rolls سجل مدیری sijill müdiri.
Mr. Mister میستر mustur, efendi.
M.R.A.S. Member of the Royal Asiatic Society آسیا جمعیت قرائیه آسیا آسیا jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan; Member of the Royal Academy of Sciences فن قرائیه جمعیتی fevn aqademisi â'zâsundan.
M.R.C.C. Member of the Royal College of Chemistry کیمیا مکتب قرائیه کیمیا kemiyâ mektebi qurâliisi â'zâsundan.
M.R.C.P. Member of the Royal College of Physicians طبیه مکتب قرائیه tubbiyye mektebi qurâliisi â'zâsundan.
M.R.C.S. Member of the Royal College of Surgeons جراحی مکتب قرائیه jerrâhi mektebi qurâliisi â'zâsundan.
M.R.C.V.S. Member of the Royal College of Veterinary Surgeons بيطر مکتب قرائیه baytar mektebi qurâliisi â'zâsundan.
M.R.G.S. Member of the Royal Geographical Society جغرافیا جمعیتی jôghrafya jem-iyyeti qurâliyyesi â'zâsundan.
M.R.I. Member of the Royal Insti-

tution مؤسسه قرائیه mü-esseyi qurâliyye â'zâsundan.
M.R.I.A. Member of the Royal Irish Academy ایرلندا آقادهمسی اعضاستندن irlandia aqademisi â'zâsundan.
Mrs. Mistress مادام madam.
Ms. Manuscript ماسوده yazu, müsvedde; **Mss.** Manuscripts یازیلر yazular, مسوده لر müsveddeler.
M.S. Master in Surgery اوپراتور operateur, جراح jerrah; *Memoriae Sacrum* = Sacred to the Memory مبعجل mübejjel
m.s. Months (after) sight آی وعده ...ay vâ'de; آی صوکره ...ay sôra.
m.s.l. Mean sea-level وسطی سطح بحر سویه سی vasatî sat-hu bahir seviyyesi.
M.S.S. Member of the Statistical Society احصائیات جمعیتی uhsâ-ıyyât jem-iyyeti â'zâsundan.
M.T. Mechanical Transport نقلیات ناقلیه naqliyyâtî mihânikiyye; ماکینه ایله سونق makineyle sevg.
mt. Mount طاغ dâ; **mts.** Mountains طاغلر dâlar.
nth. Month آی ay, ماه mâh.
Mus. Music موسیقی mûsîqî; Museum موزه müze.
Mus. B. Bachelor of Music موسیق مآدونی mûsîqî me'zûnou.
Mus. D. Doctor of Music موسیق دوقتوری mûsîqî doqtorou.
Myst. Mysteries اسرار esrâr.
myth. Mythology خرافات furâfât.
N. North, شمال shimâl, (mar.) ییلدیز yulduz; Northern شمالی shimâlî; Nitrogen نیتروژن nitrojen.
n. Name اسمی ismi; *Natus* = Born تولدی tevellüdü; Neuter لازم lâzum; Noon زوال zevâl.
N.A. North America امریکای شمالی ame-riqâyi shimâlî.
Nap. Napoleon ناپولیون napolyon.
Nat. National ملی millî.
Nat. hist. Natural History تاریخ طبیعی târîhi tabî'.
nat. ord. Natural order طبیعی صیغه سی tabî' surasu.
naut. Nautical بحریه bahriye.

nav. Naval بحری *hahrî* ; Navigation سیرسفاٹ *seyri sefâ-in*

N.B. North Britain بریتانیا شمالی *shimâli britanya* ; North British *mâlî britanya* ; North British *shimâli ingiliz*.

N.B. *nota bene* = Note well, or take notice اخطار *ihtâr*.

N.C. New Church کلیسا *yeni kilise*.

N.C.O. Non - commissioned Officer *kuçhük zâbit*.

n.d. No date, Not dated تاریخ *tâ-rîhsiz* ; بلا تاریخ *bilâ târih*.

N.E. North-east شمال شرقی *shimâli sharqî* ; (*mar.*) پوراز *poyraz* ; New England *yeni ingiltere*.

neg. Negative منفی *menfî*.

n.e.i. *non est inventus* = Is not found بولونامشدر *(henüz-) bulunmamışdır*.

nem. con. *nemine contradicente* = No one contradicting هیچ بر اعتراض واقع اولمادیغندن *hich bir itirâz vâqî' olmadugundan*.

nem. diss. *nemine dissentiente* = No one dissenting کسیسه مخالف اولمادیغندن *kimse mouhâlif olmadugundan*.

Nep. Neptune نپتون *neptün*.

Neth. Netherlands فلندک *felemenk*.

Neut. Neuter بی طرف *bi-taraf* ; (*gram.*) لازم *lâzum*.

N.F. Newfoundland نیوفاندلند *nîv-fâvund-lend*.

N.J. New Jersey نیو ژرسی *nîv-jersi*.

n.l. *non licet* = It is not permitted مساعده ایدلر *jâ-iz deyildir* ; *müsâde edilmez* ; *non liquet* = It is not clear صریح کدلر *sarih deyildir*.

N.M. New Mexico مکزیک *yeni mexica*.

N.N.E. North-north-east پوراز ییلدیز *yulduz poyraz*.

N.N.W. North-north-west ییلدیز قارایل *yulduz qarayel*.

N.O. New Orleans نی اورلئان *yeni orle-an*.

No. *numero* = Number عدد *aded*, عددلر *nümere* ; **Nos.** Numbers عددلر *adedler*, نومرولر *nümereler*.

non. obst. *non obstante* = Notwithstanding رغماً *(e-) râgmen*.

n.o.p. Nototherwise provided باشقه *bashqa türlü deyil*

Nos. Numbers عددلر *adedler*, نومرولر *nümereler*.

Nov. November تشرین ثانی *teshrîni sâni*.

N.P. Notary Public کاتب عدل *kyâtibi adl*.

N.S. New Style *yeni tarz*, آلافرانسه *ala franga* ; Nova Scotia نووا سقوتیا *nova sqotyâ*.

n.s. Not specified تصریح ایدلمه *tas-rîh edilmemiş*.

N.S.W. New South Wales نی جنوبی *yeni jenûbî gal (eyâ-leti)*.

N.T. New Testament انجیل *injl*.

n.u. Name unknown اسمی مجهول *is-mi mejhûl*.

Num., numb. Numbers عددلر *adedler*, نومرولر *nümereler*.

N.U.R. National Union of Railway-men شمندوفر جیار ملی برلکی *shimendifer-jiler millî birlîy*.

N.U.T. National Union of Teachers معلملر ملی برلکی *mou-allimler millî birlîy*.

N.V. New Version *yeni terjûme*.

N.W. North-west شمال غربی *shimâli garbî* ; (*mar.*) قارایل *qarayel*.

N.Y. New York نیو یورق *nîv yorq*.

N.Z. New Zealand نیو زلاند *nîv zeland*.

N.&Q. Notes and Queries نوطلر وسؤالر *notlar ve sù-âller*.

O. Ohio اوہیو *ohyo*; Oxygen مولدالحموضه *müvellidül-houmôuza*.

o/a. On account of علی الحساب *alel-hesâb* ; (e-) محسوباً *mahsûuben*.

ob. *obiit* = Died وفات ایچشدر *vefât etmishdir*.

O.B.E. Officer of [the Order of the] British Empire انکلیز ایمپراطورلئی نشان *ingiliz impratorlôu ni-shanu ofisiyesi*.

obj. Object, Objective مفعول *mef-ûl*.

obl. Oblique مائل *mâ-il* ; Oblong مستطیل *müstatil*.

obs. Observation اخطار *ihtâr* ; (*ast.*) رصد *rasad* ; Obsolete متروک *met-rôuk*.

List of Abbreviations, &c.

oc. Ocean بحر عیط bahri mouhît
 O.C. Officer Commanding قوماندان قوماندهن qoumandan.
 Oct. October تشرین اول teshrîni evvel.
 O.E. Old English اسکی انگلیزجه eski ingilizje.
 O.F. Old French اسکی فرانسزجه eski furansuzja.
 off. Official مأمور me'môur.
 O.H.M.S. On His (or Her) Majesty's Service انگلیز حکومتی مأمورین ingiliz hûkyôumeti me'môurîarundan.
 Okla. Oklahoma اوکلاهاما oqlahama.
 Old Test. Old Testament تورات tev-rât.
 O.M. Order of Merit نشان میزیت me-ziyyet nishanu ; Old Measurement اسکی مقیاس eski miqyâs.
 ٠/١٠ Per cent یوزده yüзде.
 O.P. Old Price اسکی قیمت eski fiyat.
 o.p. Out of Print نسخہ سی قالمیش nûs-hasu qalmamush ; تۈکنمیش tۈkenmiş.
 Op. Opera اوپرا opera.
 op. Opposite (تە) قارشى ... (e-) qar-shu ; *Opus* = Work ایش ish.
 op.cit. *opere citato* = In the work cited مذكور اثرده mezkyôur eserde.
 ord. Order صوره sura ; (com.) سپارش sipârish ; Ordinary عادى âdî ; Ordinance طوبیجى topjou.
 O.S. Old Style اسکی طرز eski tarz ; آلاتوره alaturqa.
 o.s.p. *obit sine prole* = Died without issue ذریتسز وفات ایشدر zürriyyetsiz vefât etmişdir.
 O.T. Old Testament تورات tev-rât.
 O.T.C. Officers' Training Corps ضابطان تعلیم قطعاتی zâbitân tâ'lîm qut-âtu.
 Oxf. Oxford اوتسفورد oxford.
 oz. Ounce اونز onz, اونچه eunche.
 P. President رئیس re-îs ; Prince پرنس prens.
 p. Page صحیفه sahfê.
 Pa., Penn. Pennsylvania په‌نسیلوانیا pensilvanya.
 P.A. Press Association مطبوعات اتحادی mathbôu-ât ittîhâdu ; مطبوعات جمعیتی mathbôu-ât jem-iyyeti.

Pac. Oc. Pacific Ocean بحر عیط کبیر bahri mouhîti kebîr.
 paint. Painting رسم resim ; تابلو tablo.
 Pal. Palestine فلسطین filistin.
 pam. Pamphlet رساله risâle.
 Pan. Panama پاناما panama.
 par. Paragraph فقره fuqra ; Parallel موازی müvâzî ; Parish محله mahal-le.
 Pat. Off. Patent Office برات قلمی be-rât qalemi.
 P.C. Privy Councillor مشاور خاص müşâviri hâss ; Police Constable ضابطه مأموری zâbita me'môrou ; Principal Chaplain باش پاپاس bash papaz.
 p.c. Postal-card کارت پوستال qart postal.
 pd. Paid تأدیه ایدیشدر te'diye edilmishdir.
 Pen. Peninsula شبه جزیره shibhi je-zîre.
 Penn. Pennsylvania په‌نسیلوانیا pensilvanya.
 Pent. Pentecost کل بایرامی gül bay-ramu.
 per. Period دور devr ; Person شخص shahs.
 per an. *per annum* = Per year, By the year سنه سندی sene-de, سنه vî.
 per cent., per ct. *per centum* = By the hundred یوزده yüзде.
 pers. Person شخص shahs.
 Phar., Pharm. Pharmaceutical اجزاء اسپنچیری ejzâjuluq ..., (*lit.*) ispenchiyârî ; Pharmacy اجزاخانه ejzâhâne.
 Ph.B. *Philosophie Baccalaureus* = Bachelor of Philosophy فلسفه مآذونی felsefe me'zûnou.
 Ph.D. *Philosophia Doctor* = Doctor of Philosophy فلسفه دوکتوری felsefe doqtorou.
 phon., phonet. Phonetics صوتیات sav-tiyyât.
 phonog. Phonography فونوغرافیا fo-nôghrafya.
 phot. Photography فوتوغرافیا fotô-ghrafya.
 phr. Phrase جمله jümle.

phys. Physiology فیزیولوژی fizivo-loji, Physics حکمت طبیعیہ hikmeti tabî-uyye; Physician طبیب tabîb, doqtor. دوکتور.

P.I. Philippine Islands فیلیپین آطہ لری filipin adalaru

pinx., pxt. *pınxıt* = He (or she) painted it ترسیم ایشدو ...tersim et-mishdir.

P.M. *Post meridiem* = After noon بعد الزوال bâ'dez-zevâl, صوره sôra; Post-master پوسٹہ مدری posta mü-dîri; *Post mortem* = After death بعد الوفا bâ'del - vefât; Provost-Marshal مرکز فرماندانی merkez qou-mandanu.

pm. Premium اکرامیہ ikrâmiye.

P.M.G. Postmaster-General پوسٹہ مدیر posta müdiri oumûmisi.

P.M.O. Principal Medical Officer سر طبیب ser tabîb.

Pmr. Paymaster معاش کاتی ma-âsh kyâtibi.

p.n. Promissory note بونو bono; سند sened.

P.O. Post-office پوسٹہ خانہ postahâne; Postal Order پوسٹہ حوالہ نامہ سی posta havâlenâmesi.

po. Pole قطب qouth.

P.O.C. Peninsular and Oriental Company پینینسیولر اند اوریئنٹل کامپانی peninsiyûler end oriyental qam-pani.

p.o.d. Pay on delivery تسلیمندہ تادیہ teslîminde te'diye shartile.

P.O.O. Post-office Order پوسٹہ حوالہ نامہ سی posta havâlenâmesi.

pop. Population نفوسى nüfûsou.

pos., posit. Positive مثبت müsbet.

P.P. Parish Priest محلہ پاپائی mahal-le papazu; Present Pupil شیمدیکى shimdiki talebe.

pp. Pages صفحہ (لر) sahile (-ler).

P.P.C. *pour prendre congé* (Fr.) = To take leave وداع vedâ' ichûn; Picture Post-card پوسٹال رسمى qart postal.

P.P.S. Postscript additional صوکرہ دن sôradan ilâve; هامش hâ-mish.

P.R. Proportional Representation

temsîli nisbî; *Populus Romanus* = The Roman people روما خلق roma halqu.

Pr. Prince پرنس prens; Priest پاپاس papaz

pr. Pair چیت chift; Per ده . de; شیمدیکى shimdiki; Price قیمت fiyat; Pro-noun ضمیر zamîr

P.R.A. President of the Royal Academy آقادمی رئیسى aqodemi re-îsi

pref. Preface مقدمہ mouqaddeme.

Pres., Preses. President رئیس re-îs.

P.R.I.B.A. President of the Royal Institute of British Architects انکلیز معماری مؤسسہ قرالیہ سی رئیسى ingiliz mî'mârlaru mü-esseseyı qurâliyyesi re-îsi.

p.r.n. *pro re nata* = For special business arising ایچون مخصوصى hou-sôsusi ish ichûn.

Pro. Professional مسلکى meslekî.

Prof. Professor پروفیسور professor; مدرس müderris.

Prot. Protestant پروتستان protestan.

pro tem. *pro tempore* = For the time being شیمدیکى shimdilik; موقتة mouvaqqaten.

Prov. Proverbs ضرب امثال drûbu emsâl.

prox. *proximo* = Next متعاقب müte-âqib.

P.R.S. President of the Royal Society جمعیت قرالیہ رئیسى jem-iyyeti qurâliyye re-îsi

P.R.S.A. President of the Royal Scottish Academy استوچیا آقادمیسى isqochya aqademisi re-îsi

P.S. *post scriptum* = Postscript, written after هامش hâmiş; حاشیہ hâshiye; Paddle Steamer پادل سفینہ padul sefine.

Ps., Psalms. Psalms مزمور mezmûr; (pl.) مزامیر mezâmîr.

pseud. Pseudonym مستعار nâmu müste-âr.

P.T.O. Please turn over لطفاً چوریکز loutfen cheviriniz.

P.W.D. Public Works Department نافعہ دائرہ سی nâfi-a dâ-iresi.

List of Abbreviations, &c.

P.&O. Peninsular and Oriental Com-
pany پنهینسیولر کمپنی اورینتال کامپانی
peninsiyüler end oriyentel qam-
pani.

q. *quadrans* = Farthing چارک پی
cheyrek peni ; Query سؤال sũ-âl

Q., Qu. Query, Question سؤال sũ-âl.

q.d. *quasi dicat* = As if he should
say طرزنده ..tarzunda ; معناسنده ..mâ'-
nâsunda.

q.e. *quod est* = Which is یعنی yâ'nî ;
مساوی müsâvî.

q.e.d. *quad erat demonstrandum* =
Which was to be demonstrated
اثبات کوسترلیجکدی geusterilejekdi ;
ایثبات isbât edilejekdi.

q.e.f. *quod erat faciendum* = Which
was to be done یاپیله جقدی yapu-
lajaqdu.

q.e.i. *quod erat invenendum* =
Which was to be found out تدریق
بولو- tedqîq edilejekdi ;
بولولون bôulounajaqdu.

q.l. *quantum libet* = As much as
you please ایسته دیگکنز قدر
istediyniz qadar.

Q.M., Qr.Mr. Quartermaster قاراکاه
qarârgyâh qoumandanu

qm. *quomodo* = In what manner,
How نه طرزده ؟ ؟ ne
tarzda ? .

Q.M.G. Quartermaster-General قاراکاه
qarârgyâh oumôum qou-
mandanu.

qr. Quarter اوج آی üch ay.

q.s., Quantum suff. *quantum sufficit*
= A sufficient quantity مقدار کافی
miqdârü kyâfi.

qt. Quantity مقدار miqdâr ; Quart
غالون cheyrek galon.

Qu. Queen قرالچه quralucha ; Ques-
tion سؤال sũ-âl.

qu., quar. Quart چارک غالون cheyrek
galon ; Quarter اوج آی üch ay ;
Quarterly اوج آیق üch ayluq.

q.v. *quod vide* = Which see (نه)
بافیکنز ... (e-) baqunuz ; *quantum vis*
= As much as you will ایسته دیگکنز
قدر istediñiz qadar.

R. *rex, regina* = King قرال qural ;

Queen قرالچه quralucha.

R. *recipe* = Take آلیکن alunuz.

R., Réau. Réaumur's thermometric
scale ره تومور re-omor.

R.A. Royal Academy of Academi-
cian آقادهمی aqademi ; (pers.) آقادهمی
اعضاسی aqademi â'zâsu ; Royal
Artillery طوبجی topjou ; Rear Ad-
miral لوا امیرال livâ amiral.

Rabb. Rabbinical ... خاخالق haham-
luq...

Rad. Radical رادیقال radiqal ; جذری
jezrî.

rad. *radix* = Root جذر jezr.

R.A.F. Royal Air Force قوای هواییه
qouvâyi havâ-iiyyeyi qurâ-
liyye

R.A.M. Royal Academy of Music
موسیقی آقادهمسی mōusiqî aqademisi.

R.A.M.C. Royal Army Medical Corps
اوردو صحیه قطعاتی ordou sulihuyye
qut-âtu.

R.A.S. Royal Asiatic Society آسیا
ایسته دیگکنز قورالیهسی asya jem-iiyyeti qurâ-
liyyesi.

R.B. Rifle Brigade سلاح انداز آلاپی sil-
lah-endâz alayu.

R.B.A. Royal Society of British
Artists انکلیز صنعتکارانی جمعیت قورالیهسی
ingiliz san-atkyârânu jem-iiyyeti
qurâliyyesi.

r.c. Right centre صاغ مرکز sâ mer-
kez.

R.C. Roman Catholic رومان قاتولیک
roman qatolik ; Red Cross صلیب احمر
salîbi ahmer.

R.C.M. Royal College of Music
موسیقی مکتب قورالیهسی mōusiqî mektebi
qurâlisi ; Regimental Court-martial
آلای دیوان حربی alay divânu harbi.

recd. Received آلمشدر alunmush-
dur ; Received اخذ ایدلمشدر ahz edilmishdir.

recpt. Receipt مقبوض maqbôuz.

rect. Rector امین emîn ; Rectory
امانت emânet.

Ref. Ch. Reformed Church اصلاح ایدلمش
uslâh edilmish kilise.

Rep. Representative وکیل vekîl ;
Republic جمهوریت jümhûriyyet ;
Report راپور rapor ; Reporter راپورتور
rapporteur, کاتب kyâtib.

rept. Receipt مقبوض maqbôuz.
retd. Returned اعاده الیہ رتد i-âde edil-mishdir.
Rev. Revision تدقیق tedqîq, تصحیح tas-hih; Revelation وحی vahy.
Rev., Revd. Reverend محترم mouh-terem, فضیلتلو faziletlou.
Rev. Ver. Revised Version مصحح ترجمہ mousahhah terjûme.
R.F. *Republique Française* = French Republic فرانسه جمهوری fransa jûm-hôuriyyeti.
R.F.A. Royal Field Artillery صحرا طوبجی sahiâ topjousou.
R.F.C. Royal Flying Corps قوای قوتلای qouvâyi havâ-yye qut-âtu.
R.G.A. Royal Garrison Artillery غاریزون طوبجی garnizon topjousou.
R.G.G. Royal Grenadier Guards خنبرہچی محافظ قطعاتی hounbaraju mou-hâfuz qut-âtu.
R.G.S. Royal Geographical Society جغرافیہ جمعیت قوالیہسی jôghrafya jem-iiyyeti qurâliyyesi.
Rgt. Regiment آلاي alay.
R.H. Royal Highness فخامتلو fahâ-metlou.
r.h. Right hand ال صاع sâ el.
R.H.A. Royal Horse Artillery جبل طوبجی jebel topjousou; Royal Hibernian Academy ایرلندا آقادمیسی irlandia aqademisi.
rhet. Rhetoric بدیع bedi'; بیان beyân.
R.H.G. Royal Horse Guards خاصہ سواری hâssa sūvâri.
R.H.S. Royal Humane Society امور خیرہ جمعیت قوالیہسی ounmôuru hay-riyye jem-iiyyeti qurâliyyesi; Royal Horticultural Society چیکجیک chichekjilik jem-iiyyeti qurâliyyesi; Royal Historical Society تاریخ انجمن قوالیہسی târih en-jûmeni qurâlisi.
R.I.B.A. Royal Institute of British Architects انکلیز معمارلری مؤسسہ قوالیہسی ingiliz mî'mârlaru mü-esseseyi qurâliyyesi.
R.I.M. Royal Indian Marines ہند

بحریہ سلاح اندازلری hind bahriye silah-endâzlaru.
R.I.P. *requiescat in pace* = May he (or she) rest in peace اللہ رحمت ایتسین allah rahmet etsin.
R.M. Royal Mail انکلیز پوستہسی ingiliz postasu; Royal Marines بحریہ سلاح اندازلری bahriye silah-endâzlaru; Riding Master سواری معلمی sūvâri mou-allimi.
R.M.A. Royal Military Asylum ضلعی زو-افای askeriyye misâfirhânesi; Royal Marine Artillery بحریہ سلاح انداز طوبجی bahriye silah-endâz topjousou.
R.M.L.I. Royal Marine Light Infantry بحریہ خفیف پیادہ سلاح اندازلری bahriye hafif piyâde silah-endâzlaru.
R.M.S. Royal Mail Steamer پوستہ واپور قوالیہسی posta vapouru qurâ-lîsi; Royal Microscopical Society تدقیقات خردہ بینی جمعیت قوالیہسی tedqîqâtu hourdebini jem-iiyyeti qurâliyyesi.
R.N. Royal Navy بحریہ قوالیہ bahriyye qurâliyye.
R.N.A.S. Royal Naval Air Service بحریہ قوای ہوائیہ خدماتی bahriye qouvâvi havâ-yye hidemâtu.
R.N.R. Royal Naval Reserve بحریہ قوالیہ احتیاطلری bahriyye qurâliyye ihtiyâtlaru.
R.N.V.R. Royal Naval Volunteer Reserve بحریہ قوالیہ کوللی احتیاطلری bahriyye qurâliyye geunüllü ihtiyâtlaru.
Rom.Cath. Roman Catholic رومان قاتولیک roman qatolik.
R.R. Right Reverend پک محترم pek mouhterem; فضیلتلو faziletlou.
R.R.C. Royal Red Cross (for ladies) قادینلر صلیب احمدی qadunlar salibi ahmeri.
R.S. Royal Society جمعیت قوالیہ jem-iiyyet qurâliyye.
Rs. Rupees روپہ rroupye.
R.S.A. Royal Society of Antiquaries آنتیکہ جیلر جمعیت قوالیہسی antiqajular jem-iiyyeti qurâliyyesi; Royal Scottish Academy of Academician

List of Abbreviations, &c.

- اسقوچیا آقادهمیسى isqochya aqade-
misi ; (pers.) اسقوچیا آقادهمیسى اعضاسى
isqochya aqademisi â'zâsu.
- R.S.D.** Royal Society of Dublin
دوبلین جمعیت قرالیہسى
düblin jem-iyye-
ti qurâliyyesi.
- R.S.E.** Royal Society of Edimburgh
اڊینبورگ جمعیت قرالیہسى
edinbourg jem-
iyyeti qurâliyyesi.
- R.S.L.** Royal Society of London
لوندرا جمعیت قرالیہسى
londura jem-iy-
yeti qurâliyyesi.
- R.S.M.** Royal School of Mines معادن
مکتب قرالیہسى
ma-âdin mektebi qu-
râlîsi.
- R.S.O.** Railway Sub-office شمندوفر
شعبہ ادارهسى
shimendifer shôu'be
idâresi ; Railway Sorting Office
شمندوفر تصنیف دائرہسى
shimendifer
tasnif dâ-iresi.
- R.S.P.C.A.** Royal Society for the
Prevention of Cruelty to Ani-
mals حیوانات جمعیت قرالیہسى
himâyeyi hayvânât jem-iyyeti qu-
râliyyesi.
- R.S.S., S.R.S.** *Regiæ Societatis Socius* =
Fellow of the Royal Society جمعیت
قرالیہ اعضاسند
jem-iyyeti qurâliyye
â'zâsundan.
- R.S.V.P.** *Répondez s'il vous plaît* (Fr.)
= Reply, if you please لطفاً جواب
loutfen jevâb veriniz
- Rt. Hon.** Right Honourable پک محترم
pek mouhterem.
- R.T.O.** Railway Transport Officer
شمندوفر سوقيات مأمورى
shimendifer
sevqiyyât me'môurou.
- Rt. Rev.** Right Reverend پک محترم
pek mouhterem, فضيلتو faziletlou.
- R.V.** Rifle Volunteers کولکلى سلاح اندازلر
geunüllü silah-endâzlar ; Revised
Version مصحح ترجمہ mousahhah ter-
jüme.
- R.W.S.** Royal Society of Painters
صولى بوياء رساملرى
soulou boya ressam-
laru jem-iyyeti qurâliyyesi.
- Ry.** Railway شمندوفر shimendifer.
- R.Y.S.** Royal Yacht Squadron ياط
فيلوسى yat filosou.
- S.** South جنوب jenôub, (mar.) قبلہ
qible ; Sabbath يوم السبت yevmüs-
sebt ; Saint عزيز tâ'til ; Saint
ثانيہ sâniye ; Society جمعیت
jem-iyyet ; Sun کونش gûnesh.
- S.A.** South Africa افریقای جنوبی afri-
qâyi jenôubi ; South America
امریقای جنوبی ameriqâyi jenôubi ;
South Australia جنوبی آوسترالیا je-
nôubi avoustralya.
- Sa.** Saturday جمعہ ایرنسى joma er-
tesi.
- s.a.** *secundum artem* = According
to art نوعتہ کورہ nev-une geure ;
sine anno = Without date بلا تاريخ
bilâ târîh.
- S.A.A.** Small Arms Ammunition
خفیفہ اسلحہ eslihayı hafife
jebbhânesi.
- S.A.I.** *Son altesse Impériale* (Fr.) =
His Royal Highness فخامتو fahâ-
metlou
- S.A.S.** *Societatis Antiquariorum Socius*
= Fellow of the Society of An-
tiquaries آنتیقہ جیلر جمعیت اعضاسند
antiqajular jem-iyyeti â'zâsundan.
- Sat.** Saturday جمعہ ایرنسى joma er-
tesi.
- S.C.** Supreme Court دیوان عالی divâ-
nu âli ; Staff College ارکان حربیہ
erkyânu harbiyye mektebi.
- s.c., s.caps., sm.caps.** Small capi-
tals کوچوک سرمایہلر küchük ser-
mâyeler.
- sc., sculp., sculpt.** *sculpsit* = He (or
she) engraved it طرفندن حک ایدلمشدر ...ta-
rafundan hakk edilmishdir.
- Sc.B.** *Scientiæ Baecalaureus* = Ba-
chelor of Science فن ماذونى fenn
me'zâounou.
- Sc.D.** *Scientiæ Doctor* = Doctor of
Science فن دوقتورى fenn doqtorou.
- sch., schr.** Schooner اسقونا isqona.
- sci. fa.** *scire facias* = That you cause
to know بیلدیرینک bildiriniz ; اخبار
ihbâr ediniz.
- S.C.L.** Student of the Civil Law
حقوق مدنیہ طلبہسى houqûqu mede-
niyye talebesi.
- Scot.** Scotland اسقوچیا isqochya ;
Scottish اسقوچ isqoch.

Script. Scripture کتاب مقدس kitâbu mouqaddes.

S.D. *salutem dicit* = Sends greeting
مع السلام selâm eder; سلام ایدر
ma-asselâm.

s.d. *sine die* = Without day بلا
مدت bilâ müddet.

S.D.U.K. Society for the Diffusion
of Useful Knowledge معلومات نافعہ تعمیم
ma'lôumâtu nâfi-a tâ'mîm
jem-iyyeti; نشر معارف جمعی neshri
ma-ârif jem-iyyeti.

S.E. South-east جنوب شرقی jenôubu
sharqî; (mar.) کشیشله keshish-
leme.

sec. Second ثانیہ sâniye; Section
شعبہ shôu'be; (geom.) مقطع maq-
tâ'

Sec., Secy. Secretary کاتب kyâtib.

sec. leg. *secundum legem* = Accord-
ing to law بر موجب قانون ber môu-
jibi qânûn; قانوناً qânûnen.

sec. reg. *secundum regulam* = Ac-
cording to rule قاعدة qâ-ideten.

sect. Section شعبہ shôu'be; (geom)
مقطع maqtâ'.

Sem. Seminary مدرسه medrese ;
Semitic سامی sâmi.

Sen. Senator سناتور senator; اعیان
â'yân; Senior قدمی qidemli.

Sep., Sept. September ايلول eylül.

seq. *sequentes* or *sequentia* = The
following آتیdeki.

ser. Series سلسله silsile; Sermon
خطبہ houtbe.

Serg., Sergt. Sergeant چاروش cha-
voush.

Sess. Session اجتماع ijtima', دوره
devre.

S.F. Sinn Fein سین فاین sin fâyn.

S.G. Solicitor - General مدعی عمومی
müdda-i' oumûmî.

s.g. Specific gravity ثقل اضافی siq-
leti izâfiyye.

sh. Shilling شیلین shilîn.

s.h.v. *sub hoc verbo* or *sub hac voce*
= Under this word بوحالہ آلتندہ bou
kelime altunda.

S.L. Solicitor at Law آووقات avou-
qat.

s.l., s.lat. South latitude عرض جنوبی
arzu jenûbî.

sld. Sailed حرکت ایتدی hareket et-
di.

s.l.p. *sine legitima prole* = Without
lawful issue بلا ولد مشروع bilâ ve-
ledi meshrôu'.

S.M. Short Metre قصه متره qusa
metre; Sergeant-Major باش چاروش
bash chavoush; *Sa Majesté* = His
(or Her) Majesty حشمتلو hashmet-
li

S.M. Lond. Soc. *Societatis Medicæ
Londinensis Socius* = Member of
the London Medical Society لوندرو
londura etubbâ
jem-iyyeti âzâsundan.

S.M.M. *Sancta Mater Maria* = Holy
Mother Mary حضرت مریم hazreti
meryem.

s.m.p. *sine mascula prole* = Without
male issue ارک اولادی اولقسیرین erkek
evlâdu olmaxuzun; بلا ولد ذکور
bilâ veledi zûkyûr.

s.n. *secundum naturam* = According
to nature طبیعت کوره tabi-ate geure,
طبیعی tabi'.

S.O. Sub-office شعبہ (ادارہ سی) shôu'be
(-idâresi); Staff Officer ارکان حرب
zâbiti. erkyânu harb zâbiti.

s.o. Seller's option باعک حق خیاری
bâyi-in haqqu huyârû; اوپسیون
opsiyon satana â-id.

Soc. Society جمعیت jem-iyyet.

sol. Solution حلول mahlûul.

Sol., Solr. Solicitor آووقات avouqat.

Sol.-Gen. Solicitor-General مدعی عمومی
müdda-i' oumûmî.

Sop. Soprano صوبرانو soprâno.

sp. Spelling املا imlâ.

sp. *sine prole* = Without issue ذریتسز
zûriyetsiz.

S.P.C.A. Society for the Prevention
of Cruelty to Animals حایه حیوانات
jem-iyyeti. himâyeyi hayvânât jem-
iyyeti.

S.P.C.C. Society for the Prevention
of Cruelty to Children حایه اطفال
jem-iyyeti. himâyeyi etfâl jem-iyyeti;
چوچقارلی ظلمدن وقایه جمعی
chojouqlaru zoulmden vîqâye jem-iyyeti.

sport. Sporting سپور sipor; ادمان
idmân.

List of Abbreviations, &c.

S.P.R. Society for Psychical Research تدقیقات روحیه tedqîqâtu rûhiyye jem-iyyeti.
s.p.s. *sine prole superstite* = Without surviving issue بر حیات ذریئتی اولقسنزین ber-hayât zürriyyeti olmaxuzun.
spt. Seaport دکنز لیمانی deniz limanu.
sq. Square مربع mourabbâ', *sequens* = The following آتیدهکی âtidedeki.
sqn. Squadron فیلو filo ; مفرره müf-reze.
sr. Senior قدملی qidemli ; Sir سر ser.
S.R.S. *Societatis Regiæ Socius* = Fellow of the Royal Society جمعیتهای جمعیتهای jem-iyyeti qurâliyye â'zâsundan
Ss. Saints عزیزلر azîzler.
ss. Steamship واپور vapour ; Screw steamer اسفرو isqrou vapour.
SS.D. *Sanctissimus Dominus* = Most holy Lord (the Pope) پاپا papa.
S.S.E. South-south-east قبله کیشله qible keshishleme.
S.S.W. South-south-west قبله لدوس qible lodos.
St. Saint عزیز âzîz ; Strait بوغاز boghaz ; Street سواق soqaq.
Stdý. Saturday جمعه ايرتسی jouma ertesi.
ster.,stereo. Stereotype سترویتپ strotip.
ster.,stg. Sterling سترلین sterlin ; انگلیز لیراسی ingiliz lirasu.
S.T.P. *Sanctæ Theologiæ Professor* = Professor of Theology الهیات مدرسی ilâhiyyât müderrisi.
Su. Sunday بازار (کونی) pazar (-günü).
sub. Subject فاعل fâ-il ; Suburb ملحقات mülhaqât, keyu.
subj. Subject فاعل fâ-il ; Subjunctive صیغه التزامیه sîgayi iltizâmiyye.
suf.,suff. Suffix لاحقه lâhiqa.
sup. Superfine اک اعلا en â'lâ ; Superlative تفضیل tafzili ; Superior اعلا â'lâ ; Supreme عالی âlî
Sup. Ct. Superior Court یوکسک (بردرجه) mahkeme (bir dereje-) yüxek mahkeme ; Supreme Court عکمه عالی mahkemeyi âliye.

supp. Supplement علاوه ilâve
supr. Supreme عالی âlî
Supt. Superintendent مفتش müfet-tish.
Surg. Surgeon اوراتور operateur ; جراح jerrah , Surgery فن حراحی fen-ni jerrâhî.
Surv.-Gen. Surveyor-General مساحه مدير عمومسی mesâha müdiri ouchou-misi
s.v. *sub voce* = Under the word (or title) کلمهسی آلتنده ... kelimesi altunda ; عنوانی آلتنده .. ounvânu altunda.
S.W. South-west جنوب غربی jenôubu garbî ; لدوس lodos.
sym. Symbol رمز remz ; (pl) رموز rûmôuz.
syn. Synonym مرادف mü'âdif.
synop. Synopsis خلاصه houlâsa.
syst. System سیستم sistem.
tal. qual. *talis qualis* = Just as they come, Average quantity وسطی مقدار vasatî miqdâr.
tan. Tangent تماس mûmâs.
T.B.D. Torpedo - boat Destroyer طورپیدو بوط بخری torpido bot mou-harribi.
tc. Tierce فوجی fuchû.
tech. Technically فنأ tennen ; Technology اصطلاحات فنیه ustulâhâtü fen-niyye.
tel.,teleg. Telegram, Telegraph تلهگراف telgraf.
temp. Temporal جسمانی jismânî ; *tempore* = In the time of (ک) زماننده ... (in-) zemânunda.
ten. Tenor تنور tenor.
Ter.,Terr. Territory اراضی arâzî.
term. Termination انتہا intihâ, نهایت nihâyet.
Test. Testament وصیتنامه vasuyyet-nâme.
Teut. Teutonic توتونیک teutoniq, آلمان alman.
Tex. Texas تکزاس texas.
T.F. Territorial Force ردیف قوتلری redif qouvvetleri.
t.f. Till forbidden منع ایدیلنجیه قدر men edilinjeje qadar ; امر اخیرہ دکن emri ahîre deyin.

مقطعات لیستہ سی، الح...

theat. Theatrical ... تیاترو... tiyatro... ,
تمثیلی temsili.
theol. Theology الہیات ilâhiyyât
theor. Theorem نظریہ nazariyye.
theos. Theosophy تصوف tesavvuf.
therap. Therapeutics فن تداوی fenni
tedâvî.
T.O. Turn Over چوریکز cheviriniz ;
Telegraph - office تلگرافخانہ telgraf-
hâne ; Transport Officer سوقيات
sevqiyyât me'môurou
tom. Tome or Volume جلد jild
Tr. Transactions معاملات mou-âmelât;
Translator مترجم muterjim ; Trustee
emîn, (متولی) (mütevellî) ;
Trumpeter بوریرن borazan.
trans. Transitive متعدی müte-addî.
transf. Transferred نقل ایڈلشدر naql
edilmishdir ; (نقل بکون) (naqli ye-
kyûun).
Treas. Treasurer ورنہ دار veznedâr.
T.R.H. Their Royal Highnesses
فخامتلو fahâmetlou.
trig. Trigonometry مثلثات muselle-
sât.
Trin. Trinity تثلیث teslîs ;
تیرینیتہ tirinite.
trop. Tropic مدار medâr.
T.T.L. To take leave وداع ایچون
vedâ' ichün.
Tu., Tues. Tuesday صالی salu.
Typ., Typo. Typographer مرآت
mürettib ; Typography طبع tabu' ;
مطبوعہ جیلق matba-ajuluq.

U. Utah اوتاھ outhah.
U.C. Upper Canada یوقاری قانادا you-
qaru qanada.
U.D.C. Urban District Council شہر
منطقہ سی shehir mountuqasu
mejlisi.
U.F.C. United Free Church [of
Scotland] متحدہ سربست کلیسائی
isqochya müttahid serbest kili-
sesi.
U.K. United Kingdom انگلترہ ingil-
tere ; متحدہ انگریز قراللیقی
ingiliz qurallugh.
ult. ultimo = Last کچن آی gechen
ay ; مہ سابق mâhi sâbuq.

Unit. Unitarian وحدانیتہ vah-
dâniyyete mōu'taqid.
Univ. University دارالعلوم dârül-fū-
nōun
up. Upper یوقاری youqarı ; فوقانی fev-
qânî
U.S. United States امریکا amerika ;
جمہوریہ متحدہ امریکا jemâhîri müttahideyi
amerika, United Service خدمات مشترکہ
hidemâtu müshtereke.
u.s. ut supra = As above یوقاریدہ کی کبی
youqardaki gibi
U.S.A. United States of America
جمہوریہ متحدہ امریکا jemâ-
hîri müttahideyi amerika ; United
States Army امریکا اوردوسی amerika
ordousou.
U.S.C. United States of Colombia
قولومبیا حکومتی qolombiya hü-
kyûmâtu müttahidesi.
U.S.N. United States Navy امریکا
bahriyesi.
U.S.S. United States Ship or Steamer
امریکان سفینہ سی amerikan sefinesi.
usu. Usually علی العادہ alel-âde ;
بر وجہ ber vejhi mōu'tâd.
u.s.w. und so weiter (Ger.) = And
so forth الی آخرہ ilâ âhura.
ut dict. ut dictum = As said سویلندی کی
seuylendiy vejhile.
ut sup. ut supra = As above یوقاریدہ کی
youqardaki gibi.
ux. uxor = Wife زوجہ zevje.

v. versus = Against (و) قارشى (e) ...
qarshu ; vide = See (و) مافیکنز (e) ...
baqunuz ; Verb فعل fi'l ; Verse
جلد shî'r ; نظم nazm ; Volume
جلد jild ; Viscount مارکی marki ;
لورد lord.
V.A. Royal Order of Victoria and
Albert (for ladies) ویکتوریا - آلبر شفق
viqtorya - alber shefqat ni-
shanu.
Va. Virginia ویرجینیا virjinya.
V.A.D. Voluntary Aid Department
کروکلی امداد geunüllü imdâd
dâ-iresi.
val. Value قیمت qiymet.
var. Variant شکل دیگر shekli diğer.

List of Abbreviations, &c.

Vat. Vatican واتیکان vatikan.

vb. Verb فعل fi'l

V.C. Vice-Chancellor قانچیلار معاونی qan-chilar mou - âvini ; Vice-Consul ویس قونسول vis qonsül, شهیندر sheh-bender ; Victoria Cross ویکتوریا حاج vıqtorya hach nishanu.

V.D. Volunteer [Officers'] Decoration geunüllü zâbitân nishanu.

v.d. Various dates مختلف تاریخلر mouhtelif târihler ; various مختلف tevârihi mouhtelif

Ven. Venerable محترم mouhterem.

Venet. Venetian ونیدیك... venedik..., ونیسیین venüsiyen.

Ves. Vessel کیمی gemi, سفینه sefine.

Vet., Veter. Veterinary بيطری bay-tari ; **Vet.Surg.** Veterinary Surgeon بيطر baytar.

v.g. *verbi gratia* = For example مثلا meselâ

Vic. Vicar وبقار viqâr ; Vicarage وبقارلق viqârluq.

vid. *vide* = See باقیکنز ... (e-) ba-qunuz ; ... (e-) mürâ-jât.

vil. Village قصبه qasaba ; کوی keuy.

v.irr. Verb irregular فعل غیر قیاسی fi'l'i gayri qiyâsî ; (pl.) افعال غیر قیاسیه ef-âli gayri qiyâsiyye.

Vis., Visc. Viscount مارکی marki, لورد lord.

viz. *videlicet* = Namely یعنی yâ'nî.

v.n. Verb neuter فعل لازم fi'l'i lâ-zum.

vocab. Vocabulary لغتچە lougatche.

Vol. Volunteer کوکلی geunüllü.

vol. Volume جلد jild ; — vols. Volumes جلدلر (-ler) jild (-ler).

Volc. Volcano وولکان volqan ; یاتار طاغ yanar dâ

V.P. Vice-President رئیس ثانی re-îsi sâni.

V.R. *Victoria Regina* = Queen Victoria قورالیچه ویکتوریا quralichia viq-torya

V.S. Veterinary Surgeon بيطر baytar ; *Volti subito* turn quickly چابوق chabouq çeviriniz.

v.t. Verb transitive فعل متعدی fi'l'i müte-addî.

vul. Vulgar عادی adî.

v.y. Various years مختلف سنلر mouhtelif seneler ; سنین مختلفه sinîni mouhtelife.

W. West غرب garb ; (mar.) باطی batı ; Warden محافظ mouhâfuz ; Week هفته hafta ; Welsh وەلش velsh ; غال gal.

W.A. West Africa افریقای غربی afri-qâyi garbî ; West Australia غربی آوسترالیا garbî avoustralya.

Wash. Washington واشینگتون vash-ington.

W.B. Water Board صو قومیسینی sou qomisyonou Way-bill سوق پوصله سی sevq pouslasu ; مفردات لیستesi müfre-dât listesi.

W.C. Water-closet قدیخانه qadem-hâne ; تووال tovalet ; Western Central غربی مرکز garbî merkez.

W.C.T.U. Women's Christian Temperance Union قادینلر خریستیان منع مسکرات جمعیتی qadunlar huristıyan men-i müskınât jem-ıyyeti.

W.D. War Department دائرة حربیه dâ-ıreyi harbiyye ; Work Department فابریقه دایره سی fabriqa dâ-ıresi.

We., Wed. Wednesday چهارشنبه char-shamba.

W.E.A. Workers' Educational Association عمله معارف جمعیتی ame le ma-ârif jem-ıyyeti.

w.f. Wrong font یا کلیش دوکوم yanlush deuküm.

W.I. West Indies هند غربی hindi garbî.

wk. Week هفته hafta.

W.N.W. West-north-west باطی قاره یل batı qarayel.

W.S.P.U. Women's Social and Political Union قادینلر اجتماعی و سیاسی برلکی qadunlar ıjtımâ-ı ve siyâsî bir-ly.

W.S.W. West-south-west باطی لدوس batı lodos.

wt. Weight ثقلet sıqlet ; وزن vezn.

مقطعات لیستہ سی، الخ...

X. or Xt. Christ (*X. = Gr. Ch.*) حضرت
عیسی hazreti isâ.

Xm., Xmas. Christmas - میلاد عیسی یور -
نوئل milâdu isâ yortousou; طیبسی
no-el.

Xn., Xtian. Christian خریستیان huris-
tiyan.

yr., yr. Year سنہ sene

yr., yd. Yard یاردہ yarda.

Y.M.C.A. Young Men's Christian As-
sociation کنجملار خریستیان جمعیتی genjler
huristiyan jem-iyyeti

yr. Your سزک sizin; Younger دها
کنج daha genj; کوچوک küchük.

Y.W.C.A. Young Women's Christian
Association کنج قادیانلار خریستیان جمعیتی
genj qâdunlar huristiyan jem-
iyyeti.

Zn. Zinc چینقو chinco; توتیا toutya.

& *et* = And و ve; له ...le.

&c. *et cetera* = and so forth الی آخره
ilâ âhura.

اشارات، رموز و ساژه

SIGNS, SYMBOLS, ETC.

ریاضیاتده مستعمل اشارات و رموز

MATHEMATICAL SIGNS AND SYMBOLS.

<p> $+$ Plus زائد zâ-id. $-$ Minus ناقص nâqus. \pm \mp Plus or minus زائد ناقص zâ-id nâqus. \times The sign of multiplication ضرب zarb. \div The sign of division تقسیم taxîm. \sim The difference تفاوت tefâvût. $=$ The sign of equality مساوی mû-sâvî. $>$ Is greater than دن دها بویوک ..den daha beuyûk; اعظمی â'zamî $<$ Is less than دن دها کوچوک ...den daha küchûk; اصغری asgarî. \propto Varies متحول mütehavvîl. $:$ Is to :: as نسبتی nisbeti. \therefore Because زیرا zîrâ. \therefore Therefore بو سببدن ; bou sebebden ; بناءً binâ-en aleyh. ∞ Indefinitel great : infinity (اعظم) (â'zam-) nâ-mütenâhî. o Indefinitely small اصغر نامتناهی as-gar nâ-mütenâhî; صفر sufur. $\sqrt{\quad}$ The radical or root sign جذر ishâreti; جذر jezr mourabba'; $\sqrt[3]{\quad}$ cube root جذر مکعب jezri mûk-ab; $\sqrt[4]{\quad}$ fourth root deurdünjü دردیجی قوتدن جذر qouvvetden jezr; $\sqrt[n]{\quad}$ nth root (ن) (noun-) نیمی قوتدن جذر ounjou qouvvetden jezr. a^3, a^4 &c. Powers رفع refi'; a^3 (اوچونجی) (üchünjü) قوتدن رفع qouvvetden refi'; a^4 (دردیجی) </p>	<p> (deudünjü) qouvvetden refi'. (), [], { } کره kerre; معترضه mou'-taruza. \angle An angle زاویه zâviye. \perp A right angle زاویه قائمه zâviyeyi qâ-ime. \perp Perpendicular to عمود (ئ) ... (e-) amôud. \parallel Parallel to موازی (ئ) ... (e-) mû-vâzî. \triangle A triangle مثلث müselles. \square A square مربع mourabba'. \square A rectangle مستطیل müstatîl. \circ A circle; circumference دائرة dâ-ire; محیط mouhît. π The number 3.1415926 پى pî (π). $^{\circ}$ Degree or degrees درجه dereje. $'$ Minutes دقیقه daqîqa (daqqa). $"$ Seconds ثانیة sâniye. f or F, Function تابع tâbî'. d Differential تفاضلی tefâzoulî. δ variation تحول tehavvûl. Δ Finite difference تفاوت محدود tefâ-vûti mahdôud; تزايد tezâyûd. D Differential coefficient امثال تفاضلی emsâli tefâzoulî. \int Integral تمامی temâmî. Σ Sum مجموع mejmôu'. Π Product حاصل hâsul. M the modulus of a system of logarithms لگاریتم قاعدهسى loga-ritme qâ-idesi. g the force of gravity جاذبه قوتی jâzibe qouvveti. </p>
--	--

Signs, Symbols, Etc.

قمر، سیارات و ساڑہ

THE MOON, PLANETS, ETC.

The Sun شمس shems ; گونش gūnesh.
 New Moon محاق mahaq ; اجتماع ijtīmā'.
 First Quarter تربیع اول terbi' evvel.
 Full Moon بدر (تام) bedr (-tām).
 Last Quarter تربیع اخیر terbi' ahîr.
 Mercury عطارد outârid.
 Venus زہرہ zühre.
 The Earth ارض arz.
 Mars مریخ merih.
 Jupiter مشتری müşterî.
 Saturn زحل zouhal.
 Uranus اورانوس ürânüs.
 Neptune نپتون neptün.
 Comet قویروفل ییلدیز qouyrouqlou yul-
 duz.
 Star کویب kevkëb ; ییلدیز yulduz.

بروج اثنی عشر

THE ZODIAC.

Aries, the Ram حمل haml.
 Taurus, the Bull ثور sevr.
 Gemini, the Twins جوزا jevzâ.
 Cancer, the Crab سرطان seretân.
 Leo, the Lion اسد esed.
 Virgo, the Virgin سنبلہ sünbüle.
 Libra, the Scales میزان mizân.
 Scorpio, the Scorpion عقرب aqreb.
 Sagittarius, the Archer قوس qavs.
 Capricornus, the Goat جدی jedî.
 Aquarius, the Waterman دلو delv.
 Pisces, the Fishes حوت hot.

تجارتدہ مستعمل اشارات و رموز

COMMERCIAL SIGNS
 AND SYMBOLS.

£ Pound or pounds sterling سترلین
 sterlin ; انگلیز لیراسی ingiliz
 lirasu.
 S shilling or shillings شیلین shilin.
 D penny or pence پی پی peni ; پنس
 pens.

/ Shilling or shillings شیلین shilin ;
 as 10/6 ten shillings and
 sixpence ۱۰ شیلین ۶ پنس on
 shilin altu pens.
 lb Pound or pounds in weight لبرہ
 libre.
 \$ Dollar or dollars دولار dolar.
 @ At عددی adedi ; سی ...i, ü, u ; یوزی
 . si, su; as, 100 @ £l each یوزی
 بر انگلیز لیراسنہ yüzü bir ingi-
 liz lirasuna.
 % Per cent یوزدہ yüzde... ; as, 10%
 یوزدہ اون yüzde on.
 a/c Account حساب hesâb.
 B/L Bill of Lading قونشمنٹو qonish-
 mento.
 c/o Care of واسطہ سیلہ .. vâsutasîle ;
 وساطتیلہ ... vesâtatîle.
 d/a Days after acceptance قبولی متعاقب
 (لر) qabôulü müte-âqib
 gün (-ler).
 d/s Days after sight ابراہی متعاقب
 (لر) ibrâzu müte-âqib
 gün (-ler).
 L/C Letter of Credit قوہدی مکتوبی
 qredi mektoubou.

رومن طرزی ارقام

SIGNS USED IN ROMAN
 NOTATION.

I=1, ۱; II=2, ۲; III=3, ۳; IV or
 IIII=4, ۴; V=5, ۵; VI=6, ۶;
 VII=7, ۷; VIII=8, ۸; IX=9, ۹;
 X=10, ۱۰; XI=11, ۱۱; XII=12,
 ۱۲; XIII=13, ۱۳; XIV=14, ۱۴;
 XV=15, ۱۵; XVI=16, ۱۶; XVII
 =17, ۱۷; XVIII=18, ۱۸; XIX=
 19, ۱۹; XX=20, ۲۰; XXI=21, ۲۱;
 XXX=30, ۳۰; XL=40, ۴۰; L=
 50, ۵۰; LX=60, ۶۰; LXX=70,
 ۷۰; LXXX=80, ۸۰; XC=90, ۹۰;
 C=100, ۱۰۰; CI=101, ۱۰۱; CXX
 =120, ۱۲۰; CC=200, ۲۰۰; CCC=
 300, ۳۰۰; CCCC=400, ۴۰۰; D=
 500, ۵۰۰; DC=600, ۶۰۰; DCC=
 700, ۷۰۰; DCCC=800, ۸۰۰; DCCCC
 =900, ۹۰۰; M=1000, ۱۰۰۰; also
 IC=D=500, ۵۰۰; ICIC=M=1000,
 ۱۰۰۰; ICIC=5000, ۵۰۰۰; MM, also
 ICICIC=2000, ۲۰۰۰.

انگلیزجه رچته‌لرده استعمال ایدیلن لاتینجه تعبی‌رات

LIST OF LATIN PHRASES USED IN THE WRITING OF PRESCRIPTIONS.

- aa.—*Ana*—of each بهرندن beherinden.
 Ad.—*Addē*—add علاوه ایدیکز ilâve ediniz.
 Ad lib.—*Ad libitum*—to the desired amount آرزو ایدلدیکی مقدار arzôu edildiy miqdâr.
 Ad us.—*Ad usum*—according to custom اعتیاده کوره i'tiyâda geure.
 Æq.—*Æquales*—equal مساوی mûsâvî.
 Aq.—*Aqua*—water سو sou.
 Aq. bull.—*Aqua bulhens*—boiling water قاینار sou.
 Aq. dest.—*Aqua destillata*—distilled water ماء مقطر mâ-i mouqattar.
 Bib.—*Bibe*—drink ایچیکن ichiniz.
 Bis ind.—*Bis indies*—twice a day کونده ایکی دفعه günde iki def-a.
 Bis in 7 d.—*Bis in septem diebus*—twice a week هفته‌ده ایکی دفعه haftada iki def-a.
 C.—*Cum*—with ایله ile.
 Cap.—*Capiat*—let him take آلسن alsun.
 C. m.—*Cras mane*—to-morrow morning یارین صباح yarun sabah.
 C. m. s.—*Cras mane sumendus*—to be taken to-morrow morning یارین صباح آله‌جق yaiun sabah alunajaq.
 C. n.—*Cras nocte*—to-morrow night یارین آقشام yarun aqsham.
 Cochl.—*Cochleare*—spoonful بر قاشیق bir qashuq.
 Cochl. ampl.—*Cochleare amplum*—a table-spoonful بر چوربا قاشینی bir chorba qashugh.
 Cochl. infant.—*Cochleare infantis*—a teaspoonful بر چای قاشینی bir chay qashugh.
 Cochl. mag.—*Cochleare magnum*—a table-spoonful بر چوربا قاشینی bir chorba qashugh.
 Cochl. mod.—*Cochleare modicum*—a dessert-spoonful بر طاقلی قاشینی bir tatlu qashugh.
 Cochl. parv.—*Cochleare parvum*—a teaspoonful بر چای قاشینی bir chay qashugh.
 Contin.—*Continuetur*—let it be continued دوام آتسین devâm etsin.
 Cuj.—*Cujus*—of which (ک) (ki-) onoun.
 C. v.—*Cras vespere*—to-morrow evening یارین آقشام yarun aqsham.
 Cyath.—*Cyathus*—a glassful بر بارداق bir bardaq ; بر قدح bir qadeh.
 Cyath. vinos.—*Cyathus vinosus*—a wine-glassful بر شراب قدسی bir sharab qadehi.
 D.—*Dosis*—a dose بر دوز bir doz ; بر مقدار bir miqdâr.
 d.—*Da*—give وریکیز veriniz.
 D. d. in d.—*De die in diem*—from day to day کوندن کونه günden güne.
 Det.—*Detur*—let it be given وریلسین verilsin.

انکایزجه رچته لرده استعمال ایدیلن لاتینجه تعبیرات

- Dieb. alt.—*Diebus alternis*—on alternate days ایکی کونده بر ; gün ashuru ;
iki günde bir.
- Dim.—*Dimidius*—one-half یاریسی yarusu ; یاریم yarum.
- Div.—*Divide*—divide آیریکن ayurunuz ; taxîm ediniz.
- D. in p. æ.—*Divide in partes æquales*—divide into equal parts مساوی پارچه لره
müsâvî parchalara ayurunuz.
- Exhib.—*Exhibiatur*—let it be given ورلسین verilsin.
- F. or ft.—*Fiat*—let it be made یاپلسین yapulsun.
- F. h.—*Fiat haustus*—make a draught بر شروب یاپیکن bir shouroub yapunuz.
- F. m.—*Fiat mistura*—make a mixture بر مخلول یاپیکن bir mahloul yapunuz.
- F. pil.—*Fiat pilula*—make a pill بر حب یاپیکن bir hap yapunuz.
- Gutt.—*Gutta or guttæ*—drop or drops طامله damla ; (pl.) طاملار damlalar.
- Habt.—*Habeat*—let him have آلسین alsun.
- Hor. intermed.—*Horis intermediis*—at intermediate hours متوسط ساعت لره müte-
vassut sâtlerde ; آرده arada.
- H. s.—*Horâ somni*—at bedtime یاتار ایکن yataarken.
- Ind.—*Indies*—daily کونده günde.
- Lat. dol.—*Lateri dolenti*—to the painful side آغریان طرفه âruyan tarafa.
- Mit.—*Mitte*—send کوندریکن geunderiniz.
- Mod. præscript.—*Modo præscripto*—in the manner directed تعریف ایدلایکی کی
tâ'rif edildiy gibi.
- O. m.—*Omni mane*—every morning هر صباح her sabah.
- Omn. bih.—*Omni bihorâ*—every two hours ایکی ساعتده bir iki sâtde bir.
- Omn. hor.—*Omni horâ*—every hour ساعتده sâtde ; هر ساعتده her sâtde.
- O. n.—*Omni nocte*—every night هر کیجه her geje.
- P. or pt.—*Perstetur*—continue دوام ایدیکن devâm ediniz.
- Part. æq.—*Partes æquales*—equal parts مساوی اقسام müsâvî axâm.
- P. r. n.—*Pro re natâ*—when required ایجاب ایتدیکی زمان ijâb etdîy zemân.
- Q. l.—*Quantum libet*—as much as is requisite مطلوب مقدار matloub miqdâr ;
ایجاب ایتدیکی قدر ijâb etdîy qadar.
- Q. s.—*Quantum sufficit*—a sufficient quantity مقدار کافی miqdârû kyâfi.
- Q. v.—*Quantum volueris*—at will آرزو ایدلایکی کی arzâu edildiy gibi.
- R.—*Recipe*—take آلیکن alunuz.
- Rep.—*Repetatur*—let it be repeated یاپلسین yapulsun ; احضار ایدلسین
ihzâr edilsin.
- Sing.—*Singulorum*—of each برندن beherinden.
- Sum.—*Sumat or sumendum*—let him take or let it be taken آلسین ; آلسین
alunsun.
- T. d.—*Ter in die*—three times a day کونده اوچ دفعه günde üç def-a.

مسكوكات ، اوزان و مقياسات

MONIES, WEIGHTS AND MEASURES

MONIES

مسكوكات

ENGLISH.

Gold :		Francs
£ 500, <i>or</i> 5 sovereigns.	==	126 12 1/2
200 » 2 »	==	50 45
100 » 1 »	==	25 22 1/2
1/2 (10 sh.) » 1/2 »	==	12 61
Silver :		
5 shillings, <i>or</i> a crown.	==	6 30 1/2
4 » <i>or</i> doub. flor	==	5 04 1/2
2 sh. 6 p., <i>or</i> half-crown	==	3 15
2 shillings <i>or</i> florin	==	2 52
1 shilling	==	1 26
6 pence	==	0 63
3 »	==	0 31 1/2
Copper :		
1 penny	==	0 10
1/2 »	==	0 5
1/4 » (farthing).	==	0 2 1/2

AMERICAN.

Francs

Gold :		Francs
Double eagle.	== 20 dollars.	103 70
Gold eagle	== 10 »	51 85
Half eagle.	== 5 »	25 92
Quarter eagle.	== 2 » 1/2	12 95
One dollar.	== 1 »	5 18
Silver :		
1 dollar	== 100 cents	5 30
1/2 »	== 50 »	2 60
1/4 »	== 25 »	1 30
	10 »	0 52
Nickel :		
5 cents		0 25
3 »		0 15
Copper :		
2 cents		0 10
1 cent		0 05

مسكوكات، اوزان ومقياسات

WEIGHTS

اوزان

Avoirdupois

على العاده مستعمل انكليز اوزاني

Dram ($\frac{1}{16}$ of an ounce)	=	1.7712 grams.
Ounce ($\frac{1}{16}$ of a pound)	=	28.3384 »
Pound	=	0 kilog. 453 grams.
Stone (14 pounds)	=	6 » 343 »
Quarter (or 28 pounds)	=	12 » 695 »
Hundredweight (cwt.) 112 pounds	=	50 » 782 »
Ton (20 hundredweight)	=	1016 » 648 »

Troy

قويويجي طاريسي

Grain ($\frac{1}{24}$ of a pennyweight)	=	0 grams 06477
Carat (4 grains)	=	0 » 25908
Pennyweight ($\frac{1}{20}$ of an ounce)	=	1 » 55456
Ounce ($\frac{1}{12}$ of a pound)	=	31 » 0913
Pound (12 ounces)	=	0 kilog. 373096

MEASURES

مقياسات

Length

طول

12 inches, or 1 foot.	=	0 metre 30479
3 feet, or 1 yard.	=	0 » 914383
Fathom (2 yards)	=	1 » 828766
Pole, or perch ($5\frac{1}{2}$ yards)	=	5 » 02911
Chain (22 yards)	=	20 » 116
Furlong (200 yards)	=	201 » 1643
Mile (1760 yards)	=	1609 » 3147

Surface

سطح

Square inch	=	6 square centim. 451366
Square foot.	=	0 square metre 0929
Square yard	=	0 » 836097
Rod	=	25 » 291939
Rood (1210 square yards)	=	10 ares 116775
Acre (4840 »)	=	0 hectare 404671
Square mile	=	2 square kilom. 588881

Monies, Weights and Measures

Capacity حجم

Pint ($\frac{1}{8}$ of a gallon)	=	0 litre	567932
Quart ($\frac{1}{4}$ of a gallon)	=	1 »	135864
Imperial gallon.	=	4 »	533458
Peck (2 gallons)	=	9 »	086916
Bushel (8 gallons)	=	36 »	347664

LIQUIDS مايعات

Wine شراب

Hogshead.	63 gallons
Pipe	126 »

Beer بيرا

Barrel	36 gallons
Hogshead.	54 »

THERMOMETER ترمومتره

Fahrenheit 32 degrees (32°), or freezing point	=	0° centigr. and Réaumur.
Fahrenheit 212 degrees (212°), or boiling water	=	100° » 80 »
Number of Fahrenheit, less $32^{\circ} \times \frac{5}{9}$. . .	=	degrees, centigr.
Number of Fahrenheit, less $32^{\circ} \times \frac{4}{9}$. . .	=	» Réaumur.

★

9° Fahrenheit. .	=	5° centigrade. .	=	4 Réaumur.
212 » . .	=	100 » . .	=	80 »
32 » . .	=	0 » . .	=	0 »
+ 122 » . .	=	50 » . .	=	40 »
— 4 » . .	=	20 » . .	=	16 »

UNIVERSAL
LIBRARY

142 524

UNIVERSAL
LIBRARY